BIBLIOTECA UNIVERSITARIA DE ZARAGOZA

SIGNATURA: I – 177

Herolt, Johannes. Sermones discipuli sempore et de sanctis... Lugduni. 12 septiembre 1499.

ór, Reges Aragonum dominio dictæ Baroniæ priuiberat; vt donatio robur haberet, & cum effectu poſſet dicere, *eaq. vobis gratioſè donamus*, quæ ſunt verba donationis, oportuit primitus luitione tacita Baroniæ dominium donátem recuperare, vt libera donatio poſtmodú ſubſequeretur, idq. in effectu factú fuiſſe apparet ex pluribus, prætermittendo prius, quod etſi de luitione inſtrumentaliter nó conſtet, ſufficit conſtare de actu donationis liberè, quæ alias, niſi præſuppoſita luitione, a Rege fieri non potuerat, & latius infra confirmabo.

IN primis conſideretur in donatione, Regem non ignoraſſe vinculа, eaq. tolli debuiſſe, vt donatarij aliquid lucrifacerent, vt ſupra dixi in 34. & alijs rationibus, vnde ex hac intentione ſtatim poſt habere voluerunt, oportuit hoc modo diſponere, vt ex ſe patet. Secundo verba *liberamus, & abſoluimus*, hanc interpretationem maximopere coadiuuant, vt enim diximus in 40. ratione, liberationis medium ordinarium eſt ſolutio debiti, idq. denotat verbum *abſoluimus*, verbo ſoluere deriuatum, ex notatis per Doctores in ſuis dictionarijs verbo abſolutio, ſignanter Albericum, & alios. Et quemadmodú bona dicútur liberari ab obligatione per medium ſolutionis, táquam illud ſit ordinarium, ita & dicuntur liberari à iuris luendi obligatione, per actualem † luitionem, ſiue tacitam, ſiue expreſſam, nó ſic propriè per remiſsionem, ſeu extinctioné, vnde cum debeant verba interpretari in proprio ſignificatu, liberationem hoc modo factam præſumendum eſt.

Tertio ſic intellecta donatione, aliquem ſenſum habere poteſt verbum *transferimus*, cum enim † illud 521
dicatur facta extinctione eius tráſferri, quod cum extinguitur, in aliuum nouum contractum mutatur. l. 1. de nouat. transferri dicemus ius luendi in donatarios, eo extincto, & tranſlatis bonis per nouú contractum in eoſdem, qui antea poſsidebát. Sicuti expreſſe Iuriſcōſultus in d. l. 1. † aſſerit, debitú prio 522
rem, in aliam obligationem transfundi, atq. transferri, hoc eſt cum ex præcedenti cauſa, ita noua conſtituatur, vt prima perimatur; aperte ... verificari, quando de nouo contractus conſtituitur, & nouus titulus inducitur: ſicq. licet verbum transferri denotaret extinctionem, prout aduerſarij volunt, & contendút, ex d. l. 1. de nouatio. vt ſupra in cótrarijs diximus, addere † tamen de 523
bent ex eodem textu conſtare, non ſimplicem extinctionem denotari, ſed iunctam cum nouo titulo, & noua obligatione, prout etiam aduertit Cánetius in extrauag. Volentes, verſic. ſed occurrit non inutilis quæſtio. num. 18. pag. 121.

Quarto, ponút falcé ad radicé verba ſequútia, *eaq. vobis gratioſè donamus*, † relata ad Baroniá, quæ indubita- 524
tum

280 I 175
577

ſum; vt præſuppoſita luitione taci-ta, titulo donationis Rex Baroniam cócedat, aliis titulis antiquioribus in totum ſublatis, cum venditionis, & donationis titulus ſimul concurrere nó poſsint, vt diuerſæ, imo, & contrariæ naturæ ex not. in l. 1. C. de impon. lucrat. deſcrip. lib. 11.

Quinto itidem coadiuuát hæc, vnum ex præmiſsis huius articuli, & aliquæ rationes, quibus apparet, tam ex cauſa finali remunerationis, quàm ex aliis conſtare, contra-
527 ctum hunc inducere nouum † titulum, id autem verificari non poſſe, ſi operaretur extinctionem iu-

chum. ...

his omnibus modis, in totum extingui pr
dictum redditum redimibilem, ac ſi actu
lis redēptio, ſeu luitio ſubſequuta fuiſſet
Quæ quidē elegātiſsima verba ſi
coadiuuát opinionē noſtrá, vt ex ei
colligatur in propoſito, nó ſolú ta
cita luitione a nobis præſuppoſita
donationē prædictá nouú titulum
præſeferre; ſed & conſiderato præ
dicto cótractu, iuxta interpretatio-
nem aduerſariorú, quatenus remi
ſionē iurisluēdi † tātum modo indu
ci volút (& male.) Ea enim ſola re
miſsione, vt expreſiſsimis verbis
affirmat Modernus Pariſien. di-
citur fieri luitio. Idq. maximopere
coad-

Donacion hecha á la Biblioteca de la Universidad Literaria de Zaragoza, por el *Ilmo. Sr. Obispo de Palencia el Doctor y Catedrático D. Juan Francisco Martinez en* 1828.

Scr. 46 N. 1

Regiſtrũ in ſermones Diſcipuli de tempore.

52
17.05 2

BIBLIOTECA. UNIVERSIDAD Y PROVA DE ZARAGOZA

¶ Tabula preſentis operis incipit.

A Bſtinentiam ſeruare in diuitijs et in delitijs eſt ſpūale martyriū ſermo.xiij.S.

Abſtinētiā xp̄s habuit ī duricia carnis ab ingreſſu ſuo vſq̄ ad exitum vite ſue ſermo.xv.O.R.

Abſtinentia prolongat vitā preſentē ſermone.lx.P.⁊.xcviij.K.

Abſtinēdo et ſeip̄m induris opib⁹ exercēdo pōt q̄s delere oēm penā ſer.xiiij.K.

Aborſum prouocātes ꝙ grauiter peccāt ſer.xvi.A.

Accidia et tediū qn̄ ē pctm̄ mortale et qn̄ nō ſermo.xl.B.et.cxli.P.

Accidioſi ſunt aliq̄ ad bona opa: q2 nō conſiderant quō de⁹ pleniſſime remūerat oia opera nr̄a nō ſolū mag̃ ſ; ēt parua ſer.clj.G.

Exemplū hui⁹.clij.H.

Accidioſus q̄ caueret ſibi a pctis ⁊ nō oparetur bona opa nō ſaluaret ſer.iiij.B.

Accidioſis q̄lis lectus p̄patus ſit in inferno pꝫ in illo exēplo ſer.ci.D.

Adam in ⁊ uobus peccauit. Eua in quattuor ſermone.xiiij.P.

Adulteriū ē grāde pctm̄: qd̄ oñdit in quattuor ꝓbatiomb⁹ ſer.lxxxv.Q.

Adulatores quō imponūt vicijs noīa virtutū ſermo.cxliiij.K.

Aduētus xp̄i q̄druplex inuenit in ſcriptura ſermo.i.A.

Aduēt⁹ dn̄i tp̄s qd̄ celebrat an̄ natiuitatem xp̄i quare inſtitutū ſit ſermo.i.B.

Aduētus xp̄i ſpūalis in mentē hoīs p̄cellit alios duos aduēt⁹ ſermo.vij.Q.

Aduētū xp̄i ſpūalē debem⁹ deſiderare et ad hoc incitāt nos ſex rōnes ſer.vij.R.

Aduētū xp̄i ſpūalē q̄ eſt ad ſuſceptionē ſpūs ſcti p̄parāt nos ſeptē ſer.lxviij.F.

Amor ꝓprij corpis ipedit ꝑfectū hoīs: ⁊ trib⁹ de cauſis ē caro nr̄a obediēda ſer.xviij.H

Amor mūdi qn̄ eſt peccatū mortale ſermone clij.R.

Angeli ſeruiūt nobis in vita: ī morte: ⁊ poſt mortē ſer.clviij.L.

Angelus an q̄n̄q̄ pctōrem in p̄nti vita derelinq̄t ſer.clviij.M.

Angeli ſunt nobis ſimiles in quattuor ſermone.clviij.O.

Angeli precellūt nos in q̄ttuor ſer.clviij.P.

Angelos p̄cellimus nos hoīes in quattuor ſermone.clviij.R.

Angeli gaudēt de conuerſione pctōrum ſermone.lxxxij.F.

Angeloꝝ chori ſunt nouē et q̄ hoīes ad quēlibet choꝝ recipiant ſer.lxxxviij.L.M.N.

Angeli ſunt deputati ad cuſtodiā aiarū ſermone.cxxxij.C.

Angeli pl'es mittunt ad mortē bonoꝝ hoīm et q̄re hoc ſermo.lxxxi.⁊.clviij.N.

Aia hꝫ nouē dignitates ⁊ p̄cellit oēm corporeā creaturā ſer.cxxxij.A.B.

Aias ſuas aliqui vendunt: aliq̄ impignorāt aliq̄ ꝑdūt: aliq̄ gratis dant ſermo.cxxxij.E.

Exemplum.

Aie potētie ſunt tres.ſ.mēoria: intellect⁹: et volūtas q̄b⁹ debem⁹ mereri ſer.cli.M.

Aie potētias aggrauāt pctā venialia ſermone.cx.O.

Aia ē ſpōſa xp̄i: ⁊ debet quinq̄ hr̄e vt ſpōſo ſuo placeat ſermone.cxxiij.L.

Aiarū receptacula an̄ xp̄i aduētū fuerunt q̄ttuor ſermone.cxlvi.I.

Anime quadruplices ſunt valde turbate ſermone.clx.A.

Anime triplices intrabunt purgatorium ſermone.clx.D.

Aie in purgatorio cōquerunt de q̄ttuor generib⁹ hoīm ſer.clx.P.

Animab⁹ nr̄is debem⁹ exhibere ſex opa miſericordie ſermo.lxxiij.B.

Aiam precioſā quare de⁹ vniuit corpori ſermone.xxxiij.S.

Aia a corpe hꝫ plura emolumēta: et ecōuerſo plura incōmoda ſer.xxxiij.T.

Animas illas req̄ret de⁹ ab his in iudicio extremo q̄ eas ad peccādū traxerūt malo exēplo ſermone.iiij.H.

Antixp̄s vbi naſcet: ⁊ a q̄ m̄re: ⁊ quō viuet: ⁊ ꝙdiu regnabit ſer.x.Q.R.

Antiqui patres octo de cauſis tandiu vixerunt ſermone.lx.O.

Aquā bn̄dictā hr̄e circa infirmos et eos frequenter aſpergere eſt bonū ſermone.cx.S.

Exemplum.

Articuli fidei cōcluſi in duob⁹ ſermonib⁹ ſermone.cxlvi.et ſequenti.

Aſcēſio xp̄i ē iocūdi⁹ feſtū ſer.lxvi.T.

Aſcēſio xp̄i quō facta ſit et corā q̄bus: ⁊ q̄ ſecū aſcēderūt ſermone.cxlvij.K.

Auarus cōcupiſcēdo tempalia peccat decē modis ſermone.cxviij.I.

Auar⁹ peccat q̄ttuor modis ſermo.cxli.K.

Auaricie remedia ſunt quinq̄ ſermone.cxviij.K.

Aptiſmus habet noue3
b effectus ſermone.lxxv.X.
Item.cxlviij.S.
Baptiʒati ſi ſic mouunť ſtatim euolant ad celu3 ſermone.xiij.P.
Qui occidūt pueros in vtero matris vel pcurant aboꝛſum ſmo.xvi.A.
Baptiſmꝰ an cōferat equalē grām in baptiʒatis tā in adultis ꝙ in puulis ſer.lxvi.U.
Baptiſmi qttuoꝛ ſigna q̄ fiūt añ et tria poſt: quid illa ſignificent ſermo.lxxvij.B.
Baptiſmū circa qriť qs ſit effectꝰ cathecifmi ꝛ an puer in vtero matris poſſit baptiʒari: ꝛ qd faciēdū ſit qñ apparet aliqđ mēbrum pueri ꝛ timeť de aboꝛſu ſer.lxxvi.U.
Balneū infernale pparatū ē voluptuoſis et luxurioſis ſer.lxij.Y.Itē.ci.B.
Beneficia maria exhibuit nobꝰ deꝰ in tribus ſermo.cij.O.Itē.cxij.M.
Beneficijs dei q̄ abutiť merito eiſdē debet puari ſermo.lxxxi.A.
Bñficia tpalia multiplicat deꝰ malis hoībꝰ etiā hoc ppť qnq3 rōnes ſer.cviij.O.
Bñficia ſua deꝰ malis largiť vt ɔuertanť ꝛ ſi nō tūc durꝰ iudiciū habebūt ſer.xciij.R.
Blaſphemi ſunt peioꝛes iudeis: canibꝰ: ꝛ oībus creaturis ſer.cxxiij.B.cliij.O.
Blaſphemia quō punita ē in veteri et nouo teſtamēto pʒ per illa duo exempla ſermone.cxxiij.D.
Blaſphemia tribus modis ɔmittiť ꝛ de his q̄ iurant per vulnera et ſanguinē xpi ſermone.cxxiij.A.
Blaſphemare pmittētes i domibꝰ ſuis ppť lucrū tpale ꝙ grauiť peccēt ſer.cxxiij.I.
Boni timētes deū nō faciliter peccāt moꝛtaliter ſer.ix.D.Itē.xxix.P.
Boni hoīes q̄ habent nimis ſtrictas ɔſcientias tenenť ſequi confeſſoꝛes ſuos diſcretos ſermone.ix.M.
Boni hñt gaudiū i pñti ifra ſe: ſup ſe: añ: retro: a dextris: a ſiniſtris ſermo.ix.K.
Boni qñq3 ꝯto tps ē ſancti tanto minꝰ habent deuotionē et q̄re hoc ſer.xxix.U.
Boni ꝛ mali ab initio ſimul vixerūt ꝛ quare ſermone.xxx.B.
Boni debent qnq3 ſuare ne a malis hoībꝰ puertanť ſermone.xxx.D.
Boni hoīes quare a dyabolo qñq3 poſſidenť ſermone.xlij.S.
Bonitas ꝛ ſctitas ppria nō ē ad mēoꝛiā reuocanda ſermo.cxxvi.R.Exēplū.X.

Alicē in eleuatione miſ
c ſe aliqui ſimplices adoꝛāt vt ſepulchrū xpi ſer.lxxx.Z.
Carminatrices q̄ hoīes ꝛ pecoꝛa carmināt grauiter peccāt ſer.xli.O.
Charitas ppter qttuoꝛ noīatur mādatū maximū ſermone.cxix.S.
Charitas vie an poſſit eē pfecta ſer.cxix.Q.
Charitas vt ſit ſufficiēs tria dʒ hre ſer.li.Z.
Caſtitatē ſeruare in iuuētute eſt ſpūale martyrium ſermo.xij.A.
Cathecifmi qs ſit effectꝰ ſer.lxxvi.U.
Celū aptū ē nouē generibꝰ hoīm q̄ ſtati euolant poſt moꝛtē ſer.xij.P.
Choreā ducētes qnq3 debēt ſeruare ſi bñ volunt choꝛiʒare ſer.xxxvij.P.
Choꝛiʒare i diebꝰ feſtiuis ē pctm̄ moꝛtale et quō ibi cōmittūtur pl'a pctā ſer.xxxvij.S.
Choꝛiʒantes faciūt qſi cōtra oīa ſacramenta ſermone eodem.
Choꝛiʒantes ꝛ ſe iebriātes in diebꝰ feſtiuis grauiter peccāt ſer.cliij.B.Exēplū.
Choꝛeā audiētes boni hoīes quid cogitare debeant ſermo.xxxvij.B.
Circūciſionis feſtū ſolēniter eſt celebrandū ſermone.xix.A.
Cogitāda ſunt hoī qttuoꝛ volēti pficere ſermone.cxxxvij.O.
Cogitāda ſunt hoi ſex ne recidiuet ſer.liij.N
Cogitatōes male qbꝰ nō ɔſentiť nō maculāt aiam ſer.lxxxvi.S.
Cogitare ꝛ pſcrutari pfunda dei eſt valde piculoſum ſer.liiij.R.Item.cxxxvij.U.
Cogitatōes male pmitꝰ oꝛtū habuerūt a demone ſermo.cxxxviij.A.
Cogitare malū quare ſumus pnioꝛes ꝙ bonum ſermone.cxxxviij.B.
Cogitatōes male ɔferūt hoībus quinq3 mala ſermone.cxxxviij.E.
Cogitantibꝰ mala aſſociat ſe dyabolꝰ ſmone.cxxxviij.I.Exemplum.
Comedēdo et bibēdo dʒ qs qnq3 ſeruare ne deū offendat ſer.xcviij.F.
Conceptio et incarnatio xpi quō facta ſit ſermone.cxlvi.E.
Confeſſio in quattuoꝛ caſibꝰ eſt reiteranda ſermone.xliij.N.
Confeſſio eſt de neceſſitate ſalutis et qualis debeat eſſe ſermone.xliij.Z.
Cōfeſſionē nō integrā faciens quō puniať i futuro ſer.cxxv.C.Exēplū.
Confidentiā quadruplicem debemus habere ad deum ſermone.cxxij.R.
Confiteri an qs teneať ſtatim poſt pctm̄ perpetratum ſermo.lxvij.Y.
Confiteri pōt qs totiēs ꝙ abſoluiť a pena ꝛ culpa: vt ſtatim euolet ſer.xiij.B.
Cōfitentis ſolūmō ex timoꝛe ꝛ ɔſuetudine ꝛ nō ex charitate ſunt duo ſigna ſer.xliij.D.
Confitēs duo dʒ facere ꝛ ſic firmiť ſperare a deo ſibi in illa ɔfeſſiōe oīa pctā dimitti ſermone.xliij.S.Z.Exemplum.
Cōfeſſoꝛ teneť ɔfitentē redarguere ꝛ nullu3 debet abſoluere quē nō credit a deo abſolutum ſer.cxlv.Q.
Confitēs q̄ nō vult reſignare illas res cuꝫ q̄bus peccauit in h̄ oñdit ſe nō hre firmū ppoſitū abſtinēdi a pctis ſer.cxlv.Q.
Cōfirmatio an ſit ſacrm̄ neceſſitatꝭ: ꝛ an ɔferat grām: ꝛ qbꝰ ɔfiteri debeat.cxlviij.Z.
Confirmatio hʒ octo effectꝰ ſer.cxlviij.U.
Cōpaſſionē hre cū pximis eſt ſpūale martyrium ſer.xij.S.
Cōpati pximis in defectibꝰ ꝛ miſerijs eſt ſignū pdeſtinationis ſer.cxlix.B.
Conſcia erronea ſit ſeptē modis ſer.ix.Z.
Contra erroneā ɔſciam peccare qñ eſt moꝛtale ſermo.ix.B.
Conſcia mala eſt q̄druplex ſer.ix.F.
Conſcie pplexitas ꝙ piculoſa eſt ſer.ix.O.
Conſiliū malū dans reꝰ erit oīm illoꝝ pctōꝝ q̄ ſequunť ex ſuo ɔſilio ſer.cxliiij.I.
Conſiliū bonū q̄rendū eſt a pꝛioꝛe deo: ꝛ etiam a ſeipſo ſer.lxxiij.B.
Conſuetudo mala nō excuſat pctm̄: ſ3 aggrauat pctm̄ ſer.xxx.E.
Cōſuetudo mala tria mala ɔfert ſ.cxxxi.B.
Cōſuetudo mala nō ſubito ſ3 ſucceſſiue emēdatur qđ pʒ p exēplū ſer.cxxxi.D.
Cōtritio dʒ eſſe maximꝰ doloꝛ ſer.xliij.I.
Cōtritionis vere quattuoꝛ ſunt ſigna ſermone.xliij.I.ꝛ.K.
Contritio pōt delere penam ꝛ culpam ſmone.xiij.F.Exemplum.
Contritionis effectū ponderās nō deſperat ſermo.xxix.Q.ꝛ.R.
Contritionē dʒ hō hre de pctis ꝙdiu vixerit in pſenti ſermo.li.B.
Contumelia qñ eſt peccatum moꝛtale ſmone.xcv.K.Z.
Contumeliā nobis illatā repellere debemꝰ ꝛ hoc ppter tria ſer.lxij.F.Item.cxv.K.
Coꝛ hoīs petit deꝰ ꝛ q̄re hoc ſer.viij.A.
Coꝛ mūdū cognoſciť tribꝰ ſignis ſer.viij.D.
Coꝛ inq̄nāt male cogitatōes ſer.cxxxviij.D.
Coꝛdis mūdiciā cauſant tria ſer.viij.E.
Coꝛpus ppꝛiū eſt audiendum ppť tria ꝛ qñ amoꝛ ppꝛij coꝛpis eſt pctm̄ moꝛtale ſermone.cxviij.U.X.
Coꝛpis delitie ſunt momētanee ſer.xxxvi.E
Coꝛpis delitias rephendit duricia ꝛ abſtinētia xpi ſermo.xv.Q.R.
Coꝛrectio fraterna eſt in pcepto ſer.lxij.E.
Coꝛrectio fraterna quō debeat fieri ſermone lxij.D.
Coꝛrectionē libenť debemꝰ ſufferre: q: p hāc purgatoꝛiū nob minuiť ſer.lxij.D.
Creatoꝛ omnium rerum eſt deus ſermone cxlvi.B.ꝛ.C.
Creauit deꝰ aliqs pulcros hoīes aliqs defoꝛmes: ꝛ hoc duplici rōne ſer.cix.E.
Creature create ſunt ad ſeruiēdū homini ſermone.xxxij.Z.
Creature docēt nos laudare ꝛ regratiari deo ſermone.cxij.K.
Crux ſpūalis quā debemꝰ poꝛtare poſt ieſu3 dʒ quattuoꝛ partes hre ſer.clij.P. vſq3 ad finem ſermonis.

Amnati maledicunt ſibi
d ipſis ſer.xxxvij.Q.
Damnanť multi hoīes: qđ ſic pbatur ſer.cxxvi.D.
Dānati quō nunq̄ liberanť ſmo.ci.B.Ite3 cxxv.O.Exemplum.
Damnatoꝝ fercula ꝛ potus ꝛ muſicalia: balneum ꝛ locutiones ſermone.ci.E.Exēplu3 cxxv.P.Q.
Dānati habebūt coꝛpa defoꝛmia ſer.l.E.
Dānati an videāt gl'iam btōꝝ: ꝛ de tenebris inferni ſer.lxxxvij.I.Item.cxxv.Z.
Dānati vellēt oēs hoīes dānari: ꝛ gaudent de caſu bonoꝝ hoīm ſer.lxxxvij.K.
Dānatio pctōꝝ ɔfert demonibus gaudium ſermone.lxxxvij.D.
Damnatur quis qttuoꝛ modis cū bonis operibus ſer.cxl.A.
Defectꝰ decē qs xps aſſumpſit ſer.xxvij.A.
Delitie coꝛpoꝛis ſunt momentanee ſermone xxvij.A.
Delicate viuētes nō pñt ſic intrare regnū celoꝛum ſer.cxlix.B.Exemplum. b
Delectari in pteritis pctis eſt nociuū ſermone.cxxxvij.Z.
Deriſio qñ eſt pctm̄ moꝛtale ſer.xcvi.Q.Ite3 cxij.S.Item.cxliij.F.
Deſperās de dei mia eſt infelix ſer.cxxij.Z.
Deſperās de dei miſicoꝛdia grauiſſime peccat

ſermone.cxxxi.P.Exemplum.
Deſperāt aliq̇ qꝛ nō pōderāt q̇d ſit ꝯtritio et qualis ſit mīa dei ſer.xxix.P.
Deſperationem inducit turbata conſcientia ſermone.ix.J.
Deſperantes nō ꝯſequunt̄ pctōꝝ indulgen⸗tiam ſermo.xliiij.E.
Deſperare non debem⁹ in extremis ſermone cxxxiij.T.Exemplum.
Deſpicere nō debemus defectuoſos hoīes ſermone.cl.N.
Detractor inquantū in ſe eſt occidit tres ho mines ſermone.xci.E.
Detractor peior ēſt fure ⁊ etiam inferno ſer⸗mone.xci.F.
Detractio fit ſeptē modis ⁊ quō q̇s tenet̄ re ſtituere famā ſer.xci.G.
Detractores cōiter moriunt̄ mala morte ſer mone.xci.H.Exemplum.
Detractionem audire qñ eſt mortale ⁊ qñ ve niale ſermo.xci.J.Exemplum.
Detractoꝝ v̄ba nō libent̄ audire eſt ſignū p̄⸗deſtinationis ſer.cxlix.F.
Deus cognoſcēd⁹ eſt tanq̄ȝ creator dñs ⁊ re⸗demptor pr̄ ⁊ iudex noſter ſer. lxxxiij.D.
Delectationē maximā oñdit de⁹ nobis in tri bus.ſ.in creatiōe:in incarnatione:⁊ in paſ ſione ſermo.cij.O.
Diligere debem⁹ deū pluſq̄ȝ parentes: pueros ⁊ ꝓpinquos ⁊ q̄re hoc ſer.cxix.P.
Diligenda ſunt q̇nq̄ȝ ſm ordineȝ charitatis ſermone.cxix.T.
Dilectio dei caret ſeptēplici ſollicitudine ⁊ d̄ fectu quē hȝ dilectio carnalis ſer.cxix.X.
Diligēdus eſt ꝓximus ſiue ſit bonus ſiue ſit malus ſermo.cxx.A.
Diligere debemus ꝓximū ſicut mēbra vnius corporis ſermo.cxx.C.
Dilectionis ꝓximi tria ſunt ſigna ſer.cxx.G
Diligētes vxores:pueros:diuitias:honores vltra deum plures deos ſibi conſtituūt ſer⸗mone.xli.Q.
Diſcretionē nō ſeruātes nō ꝓficiūt in ſpūali bus bonis vſq̄ȝ ad perfectionē ſer.xviij.P. Exemplum.
Diſcordiā ſeminātes ſunt peſſimi hoīes ſer⸗mone.xcvi.R.Exemplum.
Diuites ſi honorādi ſunt ſer.xxviij.J.
Diuites q̇ dānant̄ ⁊ q̇ ſaluant̄ ſer.lxxxij.L.
Diuitib⁹ qñq̄ȝ de⁹ nō dat pueros ꝓpter tres cauſas ſermo.cviij.Y.
Dominica dies habet duodecim priuilegia ſermone,cxvij,B,
Diabolus quinq̄ȝ de cauſis poſſidet hoīes ſermone.xlij.R.
Diaboli gaudent de dānatione peccatorum ſermone.lxxxvij.H.

e

Brietas quādo eſt mortale: ſer.xcix.O.Exem.P.
Ebrietas quō punit̄ poſt hāc vitā ſer.lxij.Y.Exemplum.
Ebrioſus q̇ vendit aiam ꝓ quarta vini ſmo ne.cxxij.H.Exemplum.
Eccleſia catholica q̇d ſit ſilr̄ ſanctoꝝ cōmu⸗nio q̇d ſit ſer.cxlvij.N.
Electionis hoīs ad ſalutē ſunt noueȝ ſigna ſermo.cxlix.A.
Elemoſynā volens dare tria dȝ attēdere. ſcȝ quis petat:q̇d petat:⁊ ꝓpter q̇d petat ſmo ne.ciij.R.⁊.cl.M.
Elemoſyna q̇bus danda ſit ⁊ quō remunera bitur tpaliter:etern aliter:⁊ ſpūaliter ſmo⸗ne.cl.Q.R.
Elemoſyna remunerabit̄ ſm affectū ipſi⁹ dā tis etiā q̄tūcūq̄ȝ pua ſit ſer.ciij.S.
Elemoſyna mlt̄iplicat hoī tpalia ſer.ciij.A. Item ſermo.cl.T.Exemplum.
Elemoſynā in tribus caſibus pōt facere vxor ſermone.ciij.D.
Elemoſynā nō pñt facere ſerui ⁊ ancille ſine licentia dñoꝝ ſer.ciij.E.
Elemoſyna eſt triplex:bona:melior:optima ſermo.ciij.U.
Elemoſyna dāda eſt in vita ⁊ nō in morte vl̄ poſt mortē ſer.ciij.T.Exemplum.
Elemoſyna in duob⁹ caſib⁹ nō eſt dāda ma⸗lis hoībus ſer.ciij.Y.
Elemoſynā nō faciētes ⁊ auare bona ſua re⸗tinentes grauiter peccāt ſermone.lxxij.E. ⁊.lxxix.P.
Elemoſynā largit̄ dare in pauptate eſt ſpūa le martyrium ſer.xiij.S.
Elemoſynarū datio pōt hoī delere penam ⁊ culpaȝ ꝙ ſtatim poſt mortē euolet ad celū ſermo.xiij.J.
Elemoſynā xp̄s nunq̄ȝ mēdicauit oſtiatī ſer mone.xxiij.G.
Emens ſcient̄ rem raptā vel furatā q̇nq̄ȝ dā na incurrit ſer.cvi.G.
Euchariſtiā q̇libet cū deuotōe ⁊ timore dȝ re cipere exēplo illoꝝ ⁊c̄.ſer.xlvij.Q.
Euchariſtiā indigne cōicans incurrit ſepteȝ dāna ſer.xlvi.V.Exemplum.
Euchariſtia an danda ſit pueris:et in quali etate ſermo.xlvij.S.
Euchariſtia a ieiunis eſt ſumenda ſolūmo⸗do triplici rōne ſer.xlvij.U.
Euchariſtie poſt ſumptōeȝ nō dȝ q̇s imedia te comedere: nec imediate expuere ſermo. xlvij.X.
Euchariſtie digna ſumptio cōfert iſtos fru⸗ctus ſermone.xlvij.C.
Euchariſtiā digne volēs cōicare dȝ ſe in his q̇nq̄ȝ ꝓbare ſer.xlvij.E.F.
Euchariſtie circa eleuationē adoratio valet ad deletioneȝ pene et culpe ⁊ tpalis mortis ſermone.xliij.G.H.Exemplū.
Euchariſtiā ſi q̇s digne cōicauerit hui⁹ ſeptē ſunt ſigna ſermone.li.G.
Euchariſtie ſacrm̄ q̄ttuor gña hoīm ſumunt ſpūaliter ſer.lxxx.Q.Exemplum.
Euchariſtie ſacramētū ſeptē de cauſis inſti tutū eſt ſermone.lxix.J.
Euchariſtie ſacrm̄ trib⁹ de cauſis dat̄ hoī in agone mortis ſermo.lxxviij.F.
Euchariſtie ſacrm̄ ē a nobis ſumme veneran dū:vt pȝ ꝑ duo exempla ſer. lxxix. P. Item ſermone.lxxx.U.
Euchariſtia opat̄ pene oīa miracula in hoīe q̄ xp̄s opat⁹ ē ꝑſonalr̄ ī mūdo ſer. lxxx. R.
Exactōes ⁊ rapine ⁊ alia infortunia quomō erūt bonis meritoria ſer.cl.U.
Exactiones indebitas faciētes in ſubditos tenent̄ ad reſtitutionē ſer.lix.J.
Excuſant ſe hoīes triplr̄ in pctīs ſuis ſermo ne.cxxxi.R.Exemplum.
Excōicatio ē duplex:maior:⁊ mīor:⁊ quō q̇s abſoluit̄ ab vtraq̄ȝ excōicatōe ſer.lxix.H.
Excōicatio maior ꝓpt̄ q̇nq̄ȝ timēda eſt cuilȝ hoī.ibidem.Exemplum.
Excōicatiōem maiorē incurrit q̇s ip̄o facto ī his caſibus ſer.lxix.K.
Excōicat⁹ eſt q̇ ꝑcutit clericū: ⁊ etiā q̇ recipit pedagiū a clericis ſer.cxi.U.
Excōicatis participās in loquēdo: comeden do:orādo:vēdēdo:grauiter peccat ſermone lxix.M.Exempla duo.
Exemplū bonū facit hoīes conuerti a pecca⸗tis:⁊ inſuper allicit ad bona opera ſermo. lxxiiij.J.Exemplum.
Exemplū bonū et honeſtas morū cōfert illa bona opa ſermone.cij.N.
Exemplū bonū ē vtile eccl̄e et deo acceptū ⁊ hoī meritoriū ſer.li.H.Exemplū.
Propt̄ bonū exēplum pōt q̇s ſeipm̄ laudare ſer.cvij.M.
Exemplū malū multū nocet hoībus ſermo. lxxviij.E.
Exemplū malū ē ſpecialis laqueus dyaboli ſmo.xciij.Q.eſt etiā occaſio ꝙ ſunt tot ma li hoīes ſermone.xciij.Y.
Exemplū malū debet homo cauere oī cona⸗tu ſermo.cxxiiij.N.
Exēplū malū dantes rōeȝ reddituri ſunt in extremo iudicio de aīab⁹ illis q̄s ad peccā⸗dum traxerūt ſer.iiij.U.
Exēplū hūilitat̄:abſtinētie:patiētie:⁊ ſic de alijs xp̄s reliq̇t ſer.xv.N.O.

f

Amaȝ proximi tenetur detractor reſtituere ſer. xliiij. Y.
Famā ꝓpriā debet q̇libet defen⸗dere ſermo.cvij.K.
Famuli ⁊ āccille tria tenentur dominis ſuis ſermo.xxxiij.A.
Fatuȝ tenētes grauiter peccāt ſer.xxi.S.
Feſtorum celebratio trāſgredit̄ octo modis ſer.cxvij.C.cliij.G.Exemplum.
Feſtiuis dieb⁹ vēdere vl̄ emere qñ ē peccatū mortale et qñ nō ſer.cxvij.D.Itē.cvi.F.
Feſtiuis diebus peccantes qñq̄ȝ hic in pñti puniunt̄ a deo ſermo.cxvij.G. Exemplum cxlij.U.
Feſtū qñ eſt incipiendū ⁊ qñ terminandum ſermone.cxvij.F.
Feſta celebrātib⁹ de⁹ dat ꝓſperitatē corpis et aīe ſer.cxvij.H.Exemplum.
Fides eſt ſumme neceſſaria: qꝛ null⁹ ſine fi⸗de ſaluat̄:nec vnq̄ȝ q̇s ſaluat⁹ ē ſer. xli.F.
Fidē falſificāt vigintiq̄ttuor gña hoīȝ ſer.xli. G.⁊ ꝯſequēter ꝑ totū ſermonē.
Fides eſt fundamētū oīs boni et falſificat̄ a pluribus hoīb⁹ ſer.cxlij.R.
Fidei duodecim articuli incluſi in duob⁹ ſer⸗monib⁹ ſermo.cxlvi.et.cxlvij.Z.
Filij vtrū plus diligant parētes vel ecōuer⸗ſo ſermone.xxiiij.T.
Filij tenent̄ ſex parentib⁹ ſuis ſermo.xxiiij.S.
Filij quō ſint informādi et corrigendi ſmo. xxiij.M.
Filij q̇ inhonorāt parentes punient̄ quītupli⸗ci plaga ſer.xxiiij.X.Exemplum.
Filij q̇ nimis exceſſiue diligūtur a parentib⁹ citius moriunt̄ ſermo.xvi.B.
Filia q̄ dehoneſtauit matrē ⁊ ideo dānata ē ſermo.lxij.B.Exemplum.
Fleuit chriſtus ſup ciuitatē hieruſaleȝ et q̄ modo iudei deleti et diſperſi ſunt ſermone cv.N.
Fortitudine triplici confortat nos deus ſer⸗mone,lxxiij.F.

Audia celi ſunt magna.

g qꝛ ibi habem⁹ fercula magna mlꝭ ta dulcia ſer.liij. P.Exemplū.
Gaudiū electoꝝ oñditur in qttuoꝛ dotib⁹ corporis ſcḋm quattuoꝛ ꝓprietates ſolis ſermone.l.D.
Gaudia celi ſunt tā magna ꝙ qlꝫ libenť debet pati pro ipſis et ſibi abſtrahere delicias corporis ſermone.vij.T.
Gaudioꝝ celeſtiū ꝯſideratio facit oĩs labores pñtes dulces ꝛ leues ſer.cliij.D.
Gaudijs celi remūerabuntur pleniſſime oia opa etiā ꝑua ſer.cli.G.H.Exemplum.
Gaudiū celeſte hereditam⁹ ipo iure: ſicut cū qs poſſidet hic hereditatē tpalē ſer.clix.X.
Gaudiū celi et regnū eternū aliq emūt ꝓ dimidia ꝑte rerū tpaliū: aliq cū ſuꝑfluis aliq ꝓ duob⁹ minutꝭ: aliq ꝓ hauſto aq.cxv.K.
Gaudia multiplicia dabūtur iuuenib⁹ q ſerui unt deo a iuuētute ſua ſermone.xx.P.
Gaudia celi augmētat nob ꝑſecutio malorū hoim in pñti ſer.cxxx.X.
Gaudia celi ſperare debem⁹ a deo ſermone cxxij.X.Exemplum ibidem.Y.
Gaudia celi ſunt ꝑncipaliť nouē ſcḋm nouē choros angeloꝝ ſermo.lxxxiiij.ꝑ totuꝫ.
Gaudiū qḋ habebim⁹ de dei viſione eſt inexplicabile ſer.lxxxiiij.N. Exemplum.
Gaudia q habebim⁹ de ſocietate et mentis ſanctorum ſer.lxxxiiij.M.
Gaudiū ſpūale hñt boni in pñti cōtinue ſermone.xx.K. Itē ſer.xx.K.
Gaudere debēt oēs de ſ̄cis de cōuerſione peccatoris ſer.lxxxvij.G.
Gaudio ꝛ cōſolatōne tā corꝑali ꝙ ſpūali carent qttuoꝛ genera hoim ſer.lxx.P.
G audere pōt qs ꝓpter recreationē ſine peccato ſermo.xxxvi.N.
Gaudere in malis qñ eſt pctm̄ mortale ſer.cxxvi.M.
Gaudia mundi priuant hoiem gaudijs celi ſermone.cxxxvi.G.
Gaudiū mundi ꝓpter q̇nqꝫ eſt fugiendū ſermone.xxxvi.D.
Gaudiū mundi qñ eſt pctm̄ mortale ꝛ qñ veniale ſer.xxxvi.I.
Gaudere quō audent mali in peccatis ſuis ſermo.xxxvi.K.
Gaudere nō pōt in hoc mūdo q iſta ſex pōderat ſer.liij.ꝑ totū.Exemplum.
Gaudēdū nō eſt in hoc mundo q eſt plen⁹ laqueis ꝛ plen⁹ miſerijs ſer.cxxxvi.G.H.
Exemplum ibidem.G.
Gaudēt demones de dānatione pctōris ꝓpter nouē cauſas ſer.lxxxvij.H.
Gratiā dei cognoſcere pōt qs in ſe ꝑ ſeptē ſigna ſermone.li.G.
Gratia ſpūſſancti cōſolať nos tripliciť ſer.lxviij.E.
Gratiā ſuā ſubtrahit deus bonis hoibus ſermone.lxij.A.
Gratiā ſpūſſancti ad ſuſcipiēdū ꝑparāt nos ſeptē ſer.lxviij.F.
Gratia ſpūſſancti ad quoſdā nūqꝫ veniet et ad quoſdā venit ſed nō manſionē facit ſermone.lxx.N.
Gratia ſpūſſancti venit ad ſeptē genera hominū ſer.lxx.O.
Gr̄a ſpūſſancti tria opať in incipiētib⁹ tria ĩ ꝓficiētib⁹ ꝛ tria in ꝑfectis ſer.lxxi.T.
Gratie aduentū debem⁹ deſiderare ꝓpter ſeptem bona ſer.vij.R.
Gratia dei priuatur hō ꝑ malas cogitatōes ſermone.cxxxviij.E.
Gratiarūactōes deo offerre debem⁹ ſer.cxij.I.Exemplū ibidem.O.
Gratiarūactio augmētat dona: ſ ingratitudo ꝑuat donis iā habitis ſer.cxij.M.
Gratiarūactiones teneť qlibꝫ deo ſi vult iuſtus inueniri ſermo.cliiij.M.
Cū gratiarūactiōe ſumere debem⁹ cibū ſer.xcviij.L.Exemplum.
Gratitudo bñficioꝝ eſt ſignū nobilitatꝭ ſermone.cxxvij.G.Exemplū ibidē.H.
Guloſi q̇nqꝫ cōmittūt in comedēdo et bibendo q ſunt rephenſibilia ſer.xcviij.F.
Guloſi q̇nqꝫ modis peccāt mortaliter ſermo.xcix.M.Item.cxli.L.
Guloſi attēdere deberēt fercula inferni ꝛ potū infernale ſer.lxij.Y.Exemplum.ci.E.
Guloſoꝝ erit fames ꝛ ſitis maxia ſer.lxij.Y.Item.xcix.P.Exemplum.
Guloſis nocet multiplicitas ferculoꝝ taꝫ in corꝑe ꝙ in aia qḋ per quinqꝫ ꝓbať ſermo.lx.P.xcviij.I.
Guloſis dat xp̄s exemplū abſtinentie cibi et potus ſermone.xv.R.

Eretici cognoſcuntur ꝑ

h quinqꝫ ſigna ſermo.c.Q.
Heredib⁹ quō bona nr̄a dimiſerimus rōeꝫ reddem⁹ in nouiſſimo ſermone.iij.S.
Hereditatē celeſtem quo iure homo poſſideat ſermone,clix,X,
Homo habet nouem dignitates ſcḋm nouem choros angelorum ſermo.xxxij.S.
Homo quomodo a deo creatus ſit. et quare Eua de coſta viri formata ſit ſer.xxxiiij.K.
Homo ante lapſum habuit dñium ſuꝑ oĩs creaturas ſermone.xxxiiij.N.
Homo quare ſic creat⁹ eſt a deo ꝙ poſſit peccare ſermone.xxxiiij.R.
Hoĩes ſunt ſilꝭes in quattuoꝛ: et ergo nullus dꝫ ſpnere ꝓximū ſuū q eſt pauꝑ ꝛ defectuoſus ſer.lix.L.Exemplū.Itē.lxxij.E.
Homicidiū eſt triplex ſcilꝫ quoddā corporis quoddā aĩe: ꝛ q̊ddā vtriuſqꝫ ſilꝭ ſer.clxij.Y.
Honorandi ſunt hoĩes ſeptē de cauſis ſermone.xxviij.E.
Circa honores peccat qs quinqꝫ modis.ſermone.xxviij.K.
Honeſtatē qlꝫ ſeruare dꝫ in oib⁹ verbis ꝛ factis ꝓpter tria ſer.cij.N.
Honoꝛ exhibendus eſt virtuoſis hoib⁹ ſermo.cxxx.Q.
Honores nō debem⁹ appetere: ſ honores nobis exhibitos deo offerre ſermo.xxviij.L.
Hoſpitio recipere peregrinos ē deo acceptū ꝛ hoi meritoriū ſer.lxxxix.Q.
Hoſpitio recipere malefactores et eos tueri eſt graue peccatū ſer.cxliiij.M.
Hoſpites q nimiū cōputāt hoſpitib⁹: et qui dāt cibū ꝓhibitū rei ſunt ſer.ciij.L.
Hoſpites et pincerne qui ꝑmittūt in domibus ſuis ludere: inebriari: blaſphemare ſermone.cxliiij N.Exemplum.
Humilitas in hoie eſt ſignū predeſtinatōis ſermone.cxlix.E.
Humilitas neceſſaria eſt ad ſaluteꝫ ſine qua nemo ſaluatur ſer.xxxi.K.
Humilitatis nouē ſunt gradus in qb⁹ qlibꝫ cognoſcere poterit ꝙ humilꝭ ſit ſer.xxxi.L.
Ex hūilitate quilꝫ debet ſe viliorē eſtimare ſermone.xxxi.M.
Humillim⁹ fuit xp̄s quē ſequi debem⁹ ſermone.xv.P.
Humiliationē propriā et cōtēptū ſuiipſi⁹ inducunt iſta ſermone.cxxxvij.P.

Actantia deteſtāda eſt

i ꝓpter tria ſer.cvij.I.
Iactantia octo modis fiet qñ eſt mortale et qñ veniale ſer.cvij.K.
Iactare ſe ꝛ exaltare in malis eſt graue peccatū ſermone.cxxxi.L.
Ieiuniū eccleſie ſoluētes quādo peccēt mortaliter ſer.xxxix,K.Item ſermone,cxix.M
Item.cliiij.I.
Ieiuniū eccleſie ꝑcellit ieiuniū ſimplicis ſexte ferie ſermone.cliiij.K.
Ieiuniū q̄dragefime quare inchoatur in q̄rta feria ſermone.xxxviij.F.
Ieiunādo quadrageſimā: decimā dam⁹ ſermone.xxxix.H.
Ieiunantes a quib⁹ cibis abſtinere debeant ſermone.xxxix.M.Item.xcix.N.
In qua etate tenetur qs ad ieiuniū et de pregnantibus mulierib⁹: et de laborantib⁹ ſermone.xxxix.N.O.P.
Ieiuniū quod ſit in pctō valet ad tria ſermone.xxxix.T.
Ieiuniū vt deo acceptū ſit ad hoc quinqꝫ requirunť ſermo.xxxij.Q.R.
Incarnatio chriſti qualiter facta ſit: ꝛ quō q̇libet hō formetur in vtero matris ſer.i.D.
Incarnatio chriſti qualiť attribuiť ſpiritui ſancto et quō ſolus filius incarnatus ē ſermone.i.F.
Indulgentie non ꝓficiunt q̄ttuoꝛ generib⁹ hoim ſermone.xiij.B.
Infirmitates patienť ſunt ſuſtinēde propť ſeptem bona ſermone.cxxviij.I.Exemplum ibidem.L.et.O.
Infirmitas corporis retrahit a malo et incitat ad bonū ſermo.cxxvij.L.Exemplū.
Infirmitas corporis liberat a purgatorio futuro ſermone.cxxviij.M.Exemplum.
Infirmis fideliter ſeruienteſ exercent omia opera miſericordie ſermone.cxxviij.O.
Infirmus cognoſcitur ꝑ plura ſigna an ſuꝑuiuere an mori d̄beat ſer.cxxxix.Q. Exēplū
Infirmus in agone anguſtiať ꝓpter diſtrictam rationē quā redditurus eſt ſermone cxxix.R.Exemplum.
Infirmitas et tribulatio eſt ſignū future ꝑdeſtinationis ſermone.cxlix.A.
Ingratus de beneficijs acceptis merito priuand⁹ eſt eiſdē beneficijs ſer.lxxxi.A.
Ignorātia eſt triplex: ꝛ an grauius peccet q facit qḋ ſcit ꝓhibitū eſſe vel qui nō vult ſcire ſermone.xciij.T.
Ieſus hoc nomē confert multiplicē homini gratiam: ꝛ quare noĩamur chriſtiani a chriſto.xix.B.C.Exemplū.G.H.
Inimicos diligere et iniuriātib⁹ indulgere ex corde eſt martyriū ſpūale ſer.xiij.R.
Inimicis nr̄is ex corde indulgere nō erit nobis graue ſi cōſiderem⁹ illa quinqꝫ.cxxx.S.
Inimicos noſtros de neceſſitate ſalutꝭ tenemur quinqꝫ modis diligere et ipſis indul

gere ſermone.cxxx.F.
Inimicis nō ignoſcēs ꝑdit oīa opa ſua ⁊ eſt in ſtatu damnationis ſermone.cxxx.E. Exemplum.
Inimicis et offenſis quō tenemur ſatiſfacere ⁊ ipſis reconciliari ſmone.xcvi.O.
Iniurias faciliter remittere eſt ſignū predeſtinationis ſermone.cxlix.D.
Iniurias nobis factas libent̄ debem⁹ indulgere vt de⁹ ignoſcat nobis peccata noſtra ſermone.cxxx.G.
Iniurias op; penitentem ex corde remittere ſi vult conſequi indulgentiā peccatoꝝ ſermone.xliij.A. Exemplum.
Iniurias noſtras nō debem⁹ vindicare in ꝓximis ſicut nec vnū mēbrum vindicat ſe in alio ſermone.cxx.F.
Iniurias dei vindicare eſt ſignū filiorū dei ſermone.xcv.B.
Innocentiā baptiſmalē pōt quil; conſeruare et ſine omni pctō mortali viuere vſq; ad mortem ſermone.lxxvij.C.
Inobediētia an ſit peccatu; mortale ſermone.cxxi.O.
Iocus vt virtuoſe fiat ad hoc tria requiruntur ſermone.xxij.A.
Iocis qs qnq; modis peccat mortaliter. ſermone.xxij.B. Exēplū ibidē.C.D.E.
Ira octo modis committit̄: ⁊ qn̄ eſt mortale ⁊ qn̄ veniale ſer.xcv.B. Exēplū. Itē.cxli.N
Ira oīno oñdit̄ ꝑ illa ſigna.ſer.xcv.I.
Irā animi excitās in ꝓrio re⁹erit omniū peccatorum que ille cōmittit in illa ira ſermo.xcv.M.
Inuidia tribus modis cōmittitur et quādo eſt mortale et qn̄ veniale ſer.clxi.O.
Iudei qttuor vicibus chriſtū tēptauerūt interficere ſermone.xlv.B.
Iudeos ꝑmittit eccl'ia viuere ꝓpter quinq; ſermone.cv.O.
Iudei ⁊ xpiani debēt decē hr̄e inter ſe ſmone.cv.P.
Iudeoꝝ pueri ſūt ſil'es pueris xpianoꝝ ſine baptiſmo decedentib⁹ ſer.lxxvij.D.
Iudei adhuc pſequētur xpm̄ ⁊ fidē catholicam ſi poſſent ꝑ tale exemplū ſer.cv.U.
Iudiciu; dei eſt duplex.ſ.ꝑticulare in morte hoīs: et vniuerſale in fine mūdi ſer.iij.O.
In iudicio extremo de decē reddituri ſumus rationem ſermone.iij.E.
In iudicio extremo accidūt homini ſeptē calamitates que deſignātur per ſeptem tonitrua ſermone.v.D.

iudicia dei abiſſus multa ſer.109.K ex.m

In iudicio erūt qttuor ordines: et quomodo ſepabūtur ab inuicem ſermone.v.E.
In iudicio oñdet xps ſigna paſſionis ſue ſermone.v.F.
In iudicio erunt quindecim ſigna in terrorē maloꝝ ſermone.vi.L.
In iudicio an peccata hoīm erunt nota omnibus ſermone.vi.N.
In iudicio quō per ignē renouabit mund⁹ ⁊ oīa elemēta ſermone.vi.O. Exemplum.
Iudiciū temerariū fit ſeptem modis: et qn̄ ē mortale ⁊ qn̄ veniale ſer.cx.U.
Iudicare de occultis cordiū et de futuris cōtingentibus eſt periculoſum: ibidem.
Iudicādo dubia oīa in meliorē partē interꝑtari debem⁹ ſer.xc.B. Exemplum.
Iudiciū temerariū ex leuib⁹ ſignis h; triplicem gradū ſermone.liiij.E. Exemplum.
Iudicare manifeſta mala licitū eſt: tamē cū ſpe emēdationis ſer.xc.E. Exemplum.
Iudicium temerariū et ſuſpitio oritur ex tribus ſermone.xc.D. Exemplum.
Iudicare debemus alios meliores nobis tribus de cauſis: ibidem.
Iurare ꝑ deū qn̄ eſt veniale ⁊ qn̄ mortale ſermone.cxxiij.F. Item.cxlij.G.
Iurare ꝑ creaturas nō licet ſer.cxxiij.F.
Iurare ꝑ mortē ⁊ vulnera chriſti eſt peccatū mortale ſer.cxxiij.B. Exemplum.
Iurare ⁊ ſeipm̄ obligare ad penam certā eſt periculoſum ſermone.xlij.B. Exēplū.
Iuramētū recipiens ſcienter ab illo quē ſcit falſum iurare peccat mortaliter ſermo.xlij.D. Exemplum.
Iurare ⁊ iuramētū recipere poteſt quis licite in ſex caſibus ſermone.xlij.E.
Iuſticia eſt pulcherrima virtutū ſer.cliiij.E.
Iuſtus tenet̄ deo tria: ꝓximo tria: et ſibiipſi etiam tria: ibidem.
Iuſtis oſtendit de⁹ ſuā miſericordiā in trib⁹ ſermone.xcvij.E.
Iuuenes dn̄t in iuuētute deo incipere ſeruire ꝓpt̄ ſex bona q̄ inde ꝑueniūt ſer.xx.I.
Iuuenes quare de⁹ qnq; ꝑmittit mori in iuuētute: et ſenes diu viuere ſer.cix.A.
Iuuenes ꝑnt vſq; ad mortem innocentiā baptiſmalem ſeruare: et ſine peccato mortali viuere ſer.lxxvij.C.
Iuuenes in qua etate poſſunt peccare mortaliter ſer.xxiij.I.

L Aborare licet in diebus feſtiuis quattuor de cauſis ſer.cxvij.C.

Laboratores debēt ſeptē hr̄e in ſuis laborib⁹ vt ſaluent̄ ſer.lv.U.
Laboratores dn̄t hr̄e bonā ⁊ rectā intentionem ſermo.lv.Y.
Laborare die noctuq; in ſuitio dei erit nob leue ſi ꝯſideram⁹ illa qttuor ſer.cliij.A.
Largitas eſt ſignū nobilitatis.ſermone.cxvij.E.F.
Laudans ſeipm̄ in pctīs ſuis qn̄ eſt mortale pctm̄ ⁊ qn̄ veniale ſer.cvij.N.
Loquēdo qttuor ſunt ſeruāda ne peccemus ſermo.cxxxix.K.
Loquendo debemus ſequi chriſtum qui habuit in verbis ſuis veritatem ⁊ vtilitatem ⁊ moderantiam ſermone.cxxxix.O. Item xv.E.
In locutione debemus attendere diſtrictam rationē quam reddituri ſumus deo de verbis ſermo.iij.P.
Locutione offendūt ꝓximos octo gn̄a hoīm ſermo.xcvi.P.⁊ deinceps.
Loqui debemus de deo in menſa ⁊ vbicūq; ſimus congregati cū hoīb⁹ ſermone.xcviij.D. Exemplum.
Loqui pauca verba dn̄t mulieres ⁊ virgines ſermone.cxvi.R.
Multiloquium impedit profectū ſpiritualem ſermo.xviij.G.
Loqui hūilia de ſeipſo ⁊ nolle hoc ab alijs ſibi dici eſt ſignū hypocriſis ſer.c.E. Exē.
Loqui luxurioſa verba qn̄ eſt mortale et qn̄ veniale ſermo.lxxxvi.A.
Loqui impudica eſt ꝓpriū maloꝝ: ⁊ impudicoꝝ cordium ſermone.xcvi.E. Exēplum. Item.cxxxix.K.
Loqui verba maledicta qn̄ eſt mortale ⁊ qn̄ veniale: ⁊ an qs ſuſtinere debeat ſer.lxvij.A. Itē.xcv.L. Exēplū.
Loquēdo vba iocoſe pōt quis peccare mortaliter qttuor modis ſer.cxxxix.O.
Locutio oñdit hoīem an ſit de ꝓuincia celeſti: terreſtri: vel infernali: ſer.cxxxix.L.
Ludus alee qn̄ eſt peccatū mortale ſermone xij.B.
Ludus vt fiat licite ad hoc qttuor requirūtur ſermone.xij.N.
Luſores qnq; cōmittūt ſedecim pctā mortalia in ludo ſer.xij.D.
Luſores quō ⁊ qbus tenent̄ reſtituere pecuniam cū ludo acq̄ſitam ſer.xij.L.
Luſores ⁊ vſurarij quō cōfundent̄ in extremo iudicio ſermo.v.B.
Luxuria ⁊ fornicatio ſimplex eſt pctm̄ mortale ſer.lxxxv.O. Item.cxliij.A.
Luxuria extra matrimoniū eſt ſp pctm̄ mortale ſer.lxxxv. Item.xliij.A.
Luxuria ſodomitica eſt grauiſſimum ⁊ peſſimum pctm̄ inter oēs ſpecies luxurie ſermone.lxxxv.R.
Luxuria ſine actu cōmittitur decem modis: ⁊ qn̄ eſt mortale et qn̄ veniale ſermo.lxxxvi.G. Item.cxli.M.
Luxurie actū qlibet pōt ꝑcauere ⁊ caſte viuere qð ſic ꝓbat̄ ſer.lxxxvi.D. Exemplum.

M Aledicere ꝓximis quādo eſt pctm̄ mortale: ⁊ qn̄ veniale ſer.xcv.L. Item.lxvij.A.
Maledicta vba an qs patienter ſufferre debeat ſer.lxvij.A.
Maledicendo ꝓximo qnq; poſſidet idē hō a diabolo ſer.xlij.E. Exēplum.
Maledicūt dānati ſibiipſis ſer.cxxv.U.
Mali quare cū bonis hic in mūdo viuūt ſermone.xxx.B.
Mali q̄re nō ꝑnt veritatē audire ſer.xxxv.A Exēplum ibidem.B.
Mali faciliter peccāt mortalr̄: q2 deū non timent ſer.ix.D.
Mali ſi vident ſupra vel infra retro vel añ: tunc ſp triſticiā inueniūt ſer.clvi.Y.
Mali ſunt diligēdi: ⁊ ipſis eſt cōpatiēdū ꝓpter tria ſer.cxx.B.
Malos q̄re ꝑmittit de⁹ diu viuere ſer.cix.C
Malis in agone tria ꝑturbantia ꝯtingunt ſermo.lxxviij.B.
Malum ineſt nobis a corruptione nature ⁊ quare ꝓniores ſumus ad malū q̄ ad bonū ſermo.cxxxviij.B.
Mammona iniq̄tat; q̄re dicat̄.ciiij.in ꝓnci.
Maria pariendo xp̄m ſex hr̄e nō potuit que mulieres pariētes req̄runt ſer.ii.D.
Maria nouē beneficia exhibuit xp̄o puero q̄ etiam nos ſibi exhibere debemus ſermone xvij.D.
Marie miſericordia precellit mias oīm ſanctorum. nam ipſa iuuat in oībus neceſſitatibus ſer.clxi.E.
Maria triplici rōne h; maximā ꝑtatem pre oībus ſctīs in celo ſer.clxi.U.
Maria iuuat hoīem in vita: in morte: ⁊ poſt mortem ſer.clxi.A.
Maria tenet̄ ⁊ cogitur nobis ſubuenire triplici rōe ſermone.clxi.B. Exemplum.
Maria h; nouē priuilegia pre cūctis hoīb⁹ ⁊ angelis ſer.clxij.D.⁊ deinceps.

Maria ſuccurrit feminę nobiliſſime, que ex filio conceptu, infectu ſtrangulauerat et a dæmone [illegible] cauſata et [illegible] virgine, cui ſe ex ano comendauit, liberauit ſerm.163.X.

Maria hꝫ ſupmũ locũ in celo ſer.clxij. V. J

Maria formã ⁊ exẽplũ viuẽdi tribuit diuitibus paupibꝰ ⁊ triſtibꝰ ſer.clxij. K.

Mariã tria fecerũt matrẽ xp̄i: tria m̄rem noſtrã: ⁊ tria dñam angeloꝝ ſer.clxiij. N.

Maria aduocat ꝓ nobis triplr̃: ⁊ ꝙ ad nullum alioꝝ ſctõꝝ talem ꝯfidentiã hr̃e debemus ſermo.clxiij. T. V.

Marie ſabbatina dies attribuitur ſermone clxiiij. A.

Maria ꝙ̃ humilis fuit: ⁊ quare tã humilis eſſe debuit ſer.clxiij. P.

Maria habuit triplicẽ virtutẽ ⁊ v̾ginitatez pre cũctis virginibꝰ ſer.clxiij. N. O.

Maria ſepties locuta eſt ꝑut ex dictis euãgelioꝝ colligit̾ ſer.cxvi. R.

Martyres ſtatim euolãt ad celũ ſer. xiij. Q.

Martyres fieri pñt ſine effuſiõe ſanguinis ſex modis ſer.xiij. R.

Martyriũ ſpũale eſt in abũdãtia rerũ ſuſtinere ꝑpter deũ penuriã ſer.lxxxij. F.

Matrimoniũ deus multiplr̃ honorauit ſermone.xxv. A.

In matrimonio ꝯſtituti dñt hr̃e ſeptem vt i ſtatu matrimonij ſaluent̾ ⁊ oĩs labor quez habent cũ pueris erit eis meritoriꝰ ſermone.xxv. B. ⁊ deinceps.

In m̄rimonio ꝯſtituti qñq; tp̄ibꝰ dñt ſe abſtinere ab actu m̄rimoniali ſer.xxv. D.

Matrimonialis actus fit ſex modis. ⁊ qñ ẽ mortale: ⁊ qñ veniale: ⁊ qñ nullũ pctm̄ ſermone.xxv. G.

Quando vir ꝑcutiendo vxorẽ peccet mortaliter et qñ nõ ſermo.xxv. E.

Maritũ ſuũ vxor nõ dꝫ ꝓuocare ad iracũdiam: ſꝫ obedire ei ſer.xcv. N. Exemplum.

In m̄rimonio aliqbꝰ nõ ꝓſpe ſuccedit ⁊ hꝰ cõtingit ſeptẽ de cauſis ſer.xxvi. N.

Matrimoniũ ꝯtrahere ꝓhibitũ eſt tribꝰ tẽporibus ſermo.xxvi. Q.

Matrimoniũ contrahentes in pctõ mortali peccant mortaliter ⁊ habebũt infortunia ſermone.xxvi. T.

Mechanici nõ debent eẽ nouitatũ inuentores ſermo.lv. X.

Mechanici ⁊ officiales q̇ hñt talia officia q̄ ſine pctõ mortali nõ pñt exequi ſꝑ ſunt in ſtatu dãnatiõis ſer.xliij. K.

Mechanici ⁊ officiales qui ſub iuramento officia ſua recipiunt eſt eis valde periculoſum ſermo.xlij. F.

Mechanici ⁊ laboratores quõ redditurí ſũt rõem in iudicio extremo ſer.iiij. X.

Mendacium deteſtandũ eſt ꝑpter qnq; ſermone.cxxxiij. J.

Mendaciũ eſt triplex: ꝑniciosum: officioſuz ⁊ iocoſum: ⁊ qñ eſt mortale ſer.cxxxiij. Z.

Mendaciũ quõ differt a falſo ſer.cxxxiij. O.

Mercatoꝝ duodeci gña dãnant̾ ſer.cvi. A.

Mereri debemꝰ cũ corpe ⁊ aĩa ſer.cl. A.

Miſericors eſt deꝰ peccãtibus ⁊ penitẽtibꝰ ⁊ iuſtis ſer.xcvij. E.

Miſereri eſt propriũ dei: punire hoĩez eſt ei alienum: ibidem.

Miſericordie dei magnitudinẽ ſi qs attẽderet diligenter: nunq; in pctĩs ſuis deſperaret ſermone.cxxij. T.

Miſericordia dei pꝫ in hĩs exẽplis ſer. cij. Q. exẽplum. Item.cxxij. Y. Exemplũ. Itez cli. O. Exemplum. et 103. f. exemplum

Miſericordie opa ſunt ſex: ⁊ quõ ⁊ q̄re quilibet dꝫ ea exercere in pñti ſer.lxxix. O.

Miſericordie opa exercẽtes hẽbunt in celo mẽſurã bonã ꝯfertã ⁊ coagitatã ſer.cl. R.

Miſericordie opa dñt precipue exhibere vidue ſermo.cxvi. T.

Miſicordiã ⁊ cõpaſſionẽ debemꝰ hr̃e ad ꝓximos ſicut vnũ mẽbrũ ad aliud ſer.cxx. E.

Miſereri ⁊ cõpati ꝓximis eſt ſignũ p̄deſtinationis ſermo.cxlix. G.

Miſericordiã ⁊ pietatem triplicẽ debemus habere ad ꝓximos ſer.lxxiij. E.

Miſericordie opa debemꝰ exhibere aĩabꝰ noſtris ſermone.lxxiij. B.

Mors corporalis ortum habuit ex pctõ ade ſermone.xxvij. D.

Moriẽtes temptat diabolus ꝑ qnq; ſermone.cxxxiij. S.

Moriens an ſaluari vel damnari debeat ꝑ ſex interrogationes cognoſci poterit ſmone.cxxxv. E.

Moriens dꝫ quinq; hr̃e que xp̄s in cruce habuit ſermo.cxxxv. D.

Morientibus contingunt ſeptem que ſunt memoranda quotidie ſermone.cxv. F. Exẽplum ibidem. G.

Mortis hora tria accidunt bonis q̄ eos valde ꝯſolant̾ ſer.lxxviij. V. Exẽpluz

Mortis hora tria accidunt malis q̄ eos valde perturbant ſer.lxxviij. G.

Ad mortẽ nos p̄parare debemꝰ ſer.clvi. X.

Mori diſcere dꝫ q̇libet qui vult bñ mori: et quid ſit bñ mori ſer.cxv. M. Exemplum.

Morientibus in agone qñq; apparet xp̄us: ſancti: ⁊ angeli bonis hominibus ſermone cxv. G. Exemplum.

Moriẽtibꝰ aſſunt m̄lti demones. ſer.cxv. J. Exemplũ. Item.cxxxv. E. Exemplum.

Morientes q̇ perdunt rationẽ in agone q̇d ſentiẽdũ ſit de ipſis: an damnent̾ vel ſaluẽtur ſermone.lxxix. O.

Mortis pena an diminuat aliquid de pena pro pctĩs debita ſer.lxxxix. S. Exemplũ ibidem. Z.

Mors ⁊ plaga dei qñq; differt̾ malis hoĩbꝰ ꝑp̄r bona opera q̄ faciunt in pctõ mortali ſer.xcij. M. Exempluz.

Mori qñq; permittit deus iuuenes q̄ttuor de cauſis ſermo.cix. B.

Mortis memoria eſt remediũ ꝯ ſeptẽ pctã mortalia. ſermone.liij. N. Item.cxv. V. Exemplum.

Morit̾ q̇s ſecurior in ſocietate bonoꝝ q̄ ſolus ſermone.lvi. B. Exempluz.

Moriens in agone videt xp̄m: ⁊ redditurꝰ eſt rationẽ de decẽ ſermo.iij. P. ⁊ deinceps Item.cxxix. R. Exẽplum.

Mortis corpalis ſunt decẽ ſigna.cxxix. Q.

Mors aĩe in ſeptẽ aſſimilatur morti corpali ſermone.cxxix. P.

Morienti tribꝰ de cauſis datur ſacr̄m eucharíſtie in agone mortis ſer.lxxviij. F.

Moriẽs quõ in agone debet ſeipm̄ vxorem pueros cognatos et oĩa tp̄alia deo offerre ſermone.cxxxiij. B.

Mori inuite qñ eſt pctm̄ et qñ non ſermone.cxxxiij. A.

Moriẽtes in pctõ mortali excidũt̾ ⁊ in ignẽ mittũtur q̇ntuplicit̾ ſer.ci. A.

Mortis nuncius eſt infirmitas corpis ſermone.cxxiij. J.

Mortalia pctã que et q̄t ſunt ſermo.cxli. J.

Mundus ꝑp̄r infidelitatẽ ſuã contemnendus eſt ſermone.clij. P.

Mundũ ſi contempſerimꝰ hoc cognoſcit̾ ꝑ tria ſermone.clij. Q.

Mundũ diligere et quando eſt mortale ⁊ qñ veniale ſermo.clij. R.

Mundꝰ iſte ab initio vſq; ad finẽ hẽbit bonos ⁊ malos ſimul: et q̄re hoc ſer.xxx. A.

Mundũ nõ diligimꝰ ſi diligẽter iſta ſeptez cõſideramꝰ ſer.cxxxvi. F. Exemplum.

Mundus eſt plenus laqueis ⁊ miſerijs. ſermone.cxxxvi. G. V.

Mundi amatores ſunt ſerui dyaboli ſermone.cxxxvi. K. Z.

Mundi opa ſunt: pctm̄ pctõ addere ſermone.ciij. Z. Exemplum.

Mundatur aliqua res tripliciter corporaliter: ſic ⁊ nos mundari debemus ſpiritualit̾ ſermone.cij. Z.

Mũdicia cordis ex tribꝰ cauſat̾ ⁊ ꝑ tria cognoſcit̾ ⁊ ꝑ tria cuſtodit̾ ſer.viij. B. C.

Mulieres imitant̾ Euam in ſuꝑbia ⁊ icredulitate ſmone.xxxiij. P. Q.

Mulieres ꝓgnãtes diuerſas exercent ſuꝑſtitiones ſermo.xli. N.

Mulierum ꝑturientiũ dolor eſt vehemens ⁊ quare datus eſt mulieribus dolor ille ſermone.lxi. S.

Mulieres q̄ moriunt̾ in partu ⁊ de his q̄ ꝓcurant aborſum ſer.lxi. T. Exemplum.

Mulieres ſunt molles fragiles incaute ſermone.cxvi. Q.

Murmurare nõ debemꝰ ꝯ deũ qꝛ iudicia dĩ abyſſus multa ſer.cix. K. Exempluz.

n Atus eſt chriſtus de virgine triplici de cã ſer.cxlvi. F.

Natus eſt xp̄s tp̄e diſcretiõis: et tempore pacis: ⁊ quare hoc ſmone.xi. A.

Natus eſt xp̄s ⁊ puer factus triplici rõne et quõ nos nouem facere debemus puero ieſu ſermone.xvij. B.

Nato xp̄o ieſu venerũt tres magi: paſtores: ⁊ angeli cũ honorãtes ſmo.xxi. R.

Natiuitas chriſti precellit natiuitatẽ alioꝝ ſermone.clxij. F.

In natiuitate ſua xp̄s fuit pauꝑ i ſtrato: in hoſpitio: in veſtimẽto: in cibo. ſer.xi. D.

Natiuitas xp̄i ꝯfert magnũ gaudiuz ꝓpter ſex. ſermo.xi. B.

Nato xp̄o maria fuit pauꝑ in ſex. ſer.xi. D.

Nobilitas vñ hꝫ ortum: ⁊ q̄ ſunt ſigna nobilitatis ſermo.cxxvij. E.

Nouitatũ inuẽtores grauiter peccãt: ⁊ grauius punient̾ ſermo.cxxxi. N.

Nox hꝫ tria in ſe q̄ ſomnũ ꝓuocãt ſer.ij. J.

Nuptie ſpirituales ſunt inter xp̄m ⁊ animã ſermone.cxxiij. K.

o Bedientia precellit alia bona opera ſermone.lvi. L. Exẽplum.

Obediẽtia religioſorũ qualis dꝫ eſſe ſermone.cxxi. O.

Obediendum eſt ſacerdotibus quicq̇d loco dei precipiunt ſer.cxi. X.

Obedire tenentur ſerui ⁊ ancille dominis. ſermone.xxxiij. L.

Occidentes pueros in vtero matris ⁊ aborſum procurantes ſermone.xvi. M.

Ocioſitas eſt occaſio peccādi et facit hoīem indignū pane quo veſcit ſer.cxvi.P.
Ocioſi et pigri et luxurioſi perdūt aīas ſuas ſermo.cxxxij.F.
Oculos et viſum cuſtodire debem⁹ ꝓpt tria ſermo.lxxxvi.X.Item.cxxxviij.G.
Opera noſtra erunt nobis leuia ſi diligēter cōſideram⁹ illa q̄ttuor ſer.cliij.A.
Opera noſtra quō remūerabunt in celo ſer. lxxxiij.L.et deinceps.
Opera noſtra de mane offerre debem⁹ deo: et de ſero cōteri de cōmiſſis ſer.cxij.N.
Operum corporis reddituri ſumus rationē ſermone.iij.O.
Ad opera bona ſe prōptum inuenire ē ſignū gratie ſermo.xlvij.F.
Opera noſtra dñt q̄ttuor habere: al's cū bonis opib⁹ dānamur ſer.cxl.A.
Opera bona que non fiunt in charitate non ſunt meritoria ad vitam eternam ſermone cxl.F.Item.xcij.K.
Opera que in pctō mortali fiunt conferunt homini ſex bona ſermone.xcij.L.
Opera bona facere ꝓpter laudem humanaꝫ quando eſt peccatum mortale et quādo nō ſermone.cxl.D.
Opera bona non ſunt principaliter ꝛ ſolummodo facienda propter regnum celorū:nec mala ſolūmodo vitanda propter penā iferni ſermone.cxl.E.
Opera mala q̄n ꝗ duriora ſunt cū quib⁹ infernum meremur:ꝙ bona cum quib⁹ celuꝫ ſermone.xx.K.
Opera mala ꝑpetrās generat monſtra ſmone.xvij.K.Exemplum.
Operari ꝛ mereri debemus cū ore:oculis manibus et pedibus et cū toto corpore ſermone.xli.F.
Opera mundi ſunt: peccata peccatis addere ſer.cxiij.L.Exemplum.
Orat xp̄s pro nobis quadrupliciter patrē celeſtem ſer.lvij.E.
Orando quō debem⁹ petere tpalia: ſpūalia: et eterna ſer.lxiiij.Q.
Orandum eſt principaliter tribus tpib⁹ diei et noctis ſer.lxiiij.K.
Orationis tp̄s magis aptum eſt de mane ꝛ de ſero ꝓpter illa bona ſer.ij.L.
Oratio in quo loco fieri debeat ſer.lxiiij.L.
Oratio p̄cellit ieiuniū et elemoſinā in quiꝗ ſermone.lxiiij.
Oratio vt exaudiatur:ad hoc reqruntur quiꝗ ſermone.lxiiij.M.
Oratiōes pctōꝝ quō deus exaudit ꝛ quō nō ſermone.lxiiij.M.
Oratio dñicalis p̄cellit alias oratōes in quiꝗ ſermo.lxv.Q.
Orationes ſctōꝝ qui petit vel etiā bonorum hoīm ille dꝫ habere quattuor in ſe ſmone. lxv.S.Exemplum.
Oratio fratrū liberauit fratrē i agone a dracone ſermone.cxxi.Q.Exemplū.
Orationes illius deus nō exaudit q̄ inimicꝭ ſuis ex corde non ignoſcit.ſermone. cxxx.Z Exemplum.
Ornatus corporis ſex modis poteſt eē pctm̄ mortale ſermone.lxxxiij.I.
Ornatam ꝛ pulchram perſonam videns dꝫ duo cogitare ne peccet ſermone.lxxxvi.Y. Item.cix.F.
Ornata ꝛ pulchra perſona incluſit ſe ne eſſet occaſio alijs peccandi ſermōe.cxxiij.N. Exemplum.

Pacem debent habere in matrimonio exiſtentes ſermone xxv.D.

Patiētiā in aduerſitatib⁹ huare ē ſpūale martyriū ꝛ vexꝝ ſignū ſcitatꝭ. ſ.xiij.R.
Patientie exemplū xp̄us nobis dedit in ſua paſſione ſermone.xv.S.
Patientia in infirmitate ꝛ tribulatione per tria acquiritur ſermone.clij.K.
Patientia eſt nobis valde nccīa ſer. clij. S.
Per impatientiā poſſumus perdere aīas ſermone.clij.T.Exemplum.
Patientiā hr̄e in pſecutionib⁹ ꝛ in iniurijs eſt multū meritoriū ſer.lxvij.C. Exēplum.
Patiens vincit totū mundū ꝛ oēs hoīes ſermone.lxxxviij.N.
Impatiētia in diuerſis eſt ſignū hypocriſis ſermone.c.S.
Impatientia eſt ſpecialis tēptatio in agone ſermone.cxxxiij.U.
Parentes tenentur ſex pueris ſuis ſermone xxiij.H.Exemplum.
Parētes quō dñt pueros ſuos corrigere ſermone.xxiij.L.Exēplum.
Parētes merent educando pueros ſuos ad honorē dei:ꝛ mulieres dñt pueros ſuos p ſe lactare ſer.lxi.U.Exēplū.Itē.cviij.X.
Parentes pñt ſex mōis demereri ꝙ pueri ipſoꝝ moriunt in puericia ſer.lxvij.A.
Parentes q̄ iniuſtas res ꝓpter pueros lucrātur dānantur ſermo.xciiij.E.
Parentes iſti occidunt ſpiritualiter pueros ſuos ſermone.xvi.A.
Parentes dñt pueros ſuos informare ne etiam paruas res furētur ſermo.ciiij.H.Exēpla.Item.cxliij.C.Exemplum.
Paſſio xp̄i fuit amariſſima propter nouem cauſas ſermone.xlix.S.
Paſſus ē chriſtus in oībus mēbris ſuis ſermone.xlix.T.Item.xlv.I.
Paſſio xp̄i docet ſeptē bona ſer.xlix.U.
Paſſionis tpe chriſtus largiſſim⁹ fuit:qr oīa dedit ſermo.xlix.X. Item.clxij.E.
Chriſtus ſepties ſanguinē ſuū fudit ad delēdum ſeptē pctā mortalia ſermo.xix.D.
Paſſionis tpe deriſus eſt chriſtus quater a iudeis ſermo.xxvij.C.
Paſſio chriſti quō temperat gaudiuꝫ mūdi ſermone.xxxvi.
Paſſionis tpe pauperrimus fuit chriſtus ꝛ triſtiſſimus ſermone.xlv.I.
Chriſto quattuor mortes volebant iudei inferre ſermone.xlv.G.
Patiens xp̄s quot vulnera ꝓ nobis ſuſtinuit ſermo.xlviij.N.Item.cliij.N.
Paſſionis chriſti duodecim fructus meditationis ſermone xlviij.I.
Paſſio chriſti eſt remediū cōtra ſepteꝫ pctā mortalia ſermo.liij.N.
In paſſione ſua chriſtus oſtendit homini ſeptem ſuauitates ſermone.lxxiiij.R.
Paſſionis ſue memoriā reliquit nobis chriſtus in tribus ſermo.lxxix.K.
Paſſionis tpe chriſtus accenſus fuit valde i amorē noſtrū:qđ oñditur q̄ttuor ſignis ſermone.xlix.Q.Item.lxxix.L.
Pariendo nos in cruce chriſtus habuit quinꝗ geſtus quos hñt mulieres pariēdo pueros ſermo.lxi.K.
Chriſtus factus eſt deſpectus ꝛ nouiſſimus vir dolorum ꝛc̄.ſermo.cij.I.
In paſſione chriſti cogita quis:quid:ꝛ qualiter paſſus ſit ſermo.cxlvi.G.
Paſſionē chriſti libenter cogitare ꝛ audire ē ſignū predeſtinationis ſermo.cxlix.K.
Paſſionis chriſti ſeptē documēta ſer.xlix.U
Paſſio chriſti facit labores tribulationes et infirmitates dulces ſer.cliij.B.
Chriſtus quare habuit caput inclinatū: manus extenſas:ꝛ pedes affixos:ꝛ lat⁹ aptuꝫ ſermo.xlix.O.P.ꝛ deinceps.
Paſſionē ꝛ mortem ꝛ ſanguinē chriſti nō lꝫ nominare niſi cū magna reuerētia ꝛ deuotione:ſermo.cxxiij.D.
Pauperes quare reuerentius habeant ſe ad deum ꝙ ipi diuites ſer.xxi.X.
Paupertatis exēplum xp̄s nobis reliqt ſmone.xv.Q.Item.xlv.L.
Paupes q̄n ſuſtinēt famē:ſitim:frig⁹:ꝯſolari debēt:qr xp̄s ꝓ ipis talia ſuſtinuit ſmone.xxvij.B.
Paupes facit de⁹ ꝓpt diuites:vt mereātur ab eis vitā eternā ſer.cl.O.
Paupes q̄ ſaluant ꝛ q̄ dānant ſer.lxxxi. Y. Exēplū q̄ſi in fine poſt ſeptimū gen⁹.
Paupibus ſubtrahit de⁹ temporalia in preſenti in ſignum electionis ꝛ dilectionis ſermone.cviij.P.
Paupib⁹ dat de⁹ multos pueros cōiter ꝛ hꝫ quadruplici rōne ſer.cviij.U.
Pauperū elemoſynas acceptat de⁹ ſm affectū ipoꝝ ꝛ nō ſm ꝙtitatē dati ſer.ciij. S. Item.cl.S.
Paupes debēt diuitib⁹ fauere oīa bona que hñt a deo ſermo.cxx.B.
Pctā q̄ttuor clamātia in celū.ſer.ciiij.G.
Pctm̄ cōmittit ſuggeſtiōe:dlectatiōe ꝛ ꝯſenſu ſer.lxxxvi.Z.Itē.cxxxviij.A.
Pctā cōiter cōmittunt ex dfectu fidei.qđ ſic ꝓbatur ſermo.lxij.X.
Peccata mortalia pōt quis precauere ſmone.lxxvij.E.
Pctā magna ꝓpter ꝯſuetudinē iam eſtimātur parua ſermo.cxxxi.I.
Pctm̄ cōmittit ex ignorātia aut ex infirmitate aut ex malicia ſer.cxxxi.O.
Peccādo prīo incipit a minimis ꝛ poſtmoduꝫ pctōr dilabit ad maiora ſer.cx.L.
Peccādo pctōres pctā pctis addunt ſermone.cxiij.Z.Exemplum.
Peccant nouē gñā hoīm quoꝝ ſꝑ vnū gen⁹ grau⁹ punit alio ſer.xxxi.F.
Pctā mortalia breuiter in vno ſermone ꝯcluſa ſermo.cxli.I
Pctā nouē aliena ꝯcluſa in duob⁹ ſermonibus ſermo.cxliij.H.
Peccatum mortale confert illa dāna ſermone.cxxxvij.O.
Peccati ꝑpetratio ſtat in hoc ꝙ hō deliberato aīo auertit ſe a deo ſer.xxix.P.
Peccant mali hoīes q̄ deum nō timent faciliter mortaliter:ſed nō boni:ſermone.ix.H Item.xxix.P.
Peccantes generant mōſtra ſpūaliter in aīa ſermo.xvij.K.
Pctōres cōparant dormientibus ꝓpter quiꝗ ſermo.ij.M.
Pctōres q̄ cōia pctā mortalia nō habent pro

pctis ꝓpter nimis amplam ꝯſciam q̄ peri
culoſe ſtent ſermone.ix.F.
Pctõꝛes q̄ obmittũt peccare ſolũmõ vel pro
pter hoĩs timoꝛẽ vel verecũdiã hũanam dã
nantur ſermone.lxxxvi.E.
Pctõꝛ q̄ eſt vere ꝯtrit⁹ de pctis nõ eſt ampli
us in pctõ moꝛtali ſermone.cxl.G.
Pctõꝛ ꝗtũcũqꝫ magn⁹ ſi hꝫ in ſe illa tria de
us indulget ſibi pctã ſermone.cliiij.L.
Pctõꝛib⁹ oñdit de⁹ miſericoꝛdiã ſpecialiter
in trib⁹ ſermone.xcviij.C.
Pctm̃ veniale q̄ttuoꝛ mõis cõmittit ſ.cx.M
Pctã venialia inferũt ſeptẽ dãna ſer.cx.N.
Peccata venialia impediũt ꝑfectum hoĩs
ſermone.xviij.Z.
Pctã venialia ſunt occaſio pctõꝝ moꝛtaliuꝫ
quattuoꝛ modis ſermo.cx.O.
Penitentiã verã agũt iſti ſermo.xliij.E.
Penitentiã falſaꝫ agunt nouẽ genera hoĩm
ſermone.xliiij.R.
Per penitentiã ⁊ per opa penalia põt q̄s de
lere oẽm penã pctõꝝ q̄ ſtatim euolet ad ce
lum ſermone.xiiij.K.
Penitẽs dꝫ hr̃e bonã ſpem de ĩdulgẽtia pcõ
rũ ſi vult remiſſionẽ ꝯſequi ſer.cxxij.Z.
Penitentiã nõ debem⁹ differre vſqꝫ ad moꝛ
tem ⁊ hoc ꝓpter q̄nqꝫ ſer.clvi.X.
Pena dãnatoꝝ quo ad diſpoſitioneꝫ coꝛpis
ſermone.l.E.
Pena maxĩa ẽ dãnatꝭ ſepari a clara viſiõe dĩ
ſer.cl.E.Item.cxxv.Q.Exemplum.
Pena ignis inferni differt q̄ntuplici dr̃ia ab
igne nr̃o.ſer.ci.D.Itẽ.cxv.B.Exẽplum.
Quõ puniant̃ ebrioſi ſer.lxij.Y.⁊ ſ.xcix.P.
Exẽplum.Itẽ ſer.cxxv.Q.
Pene future ꝯſideratio facit penas pñtes le
ues ⁊ exercitia leuia ſmo.cliij.C.
Penas inferni meretur gaudiũ mundi ſmo
ne.xxxvi.D.
Dãnati quõ clamabũt et maledicẽt ſibiipſis
⁊ membris ꝓpꝛijs ſermo.v.I.
Dãnati habebũt tria fercula amariſſima et
potuꝫ amariſſimũ:⁊ tria genera muſicalia
⁊ balneũ ⁊ lectum ſermo.lxij.Y.Exempluꝫ
⁊ ſermo.ci.E.Exempluꝫ.
Pene inferni magnitudinem expꝛimũt Ber
nardus Auguſtin⁹ Ambꝛoſius Gregoꝛius
ſermone.cxxv.B.Exemplũ.Item.cxxxv.E.
Exemplum.
Pene inferni ſunt nouẽ ſmo.cxxv.O.
Pena magna eſt dãnatis videre demones ĩ
inferno ſermo.cxxv.R.Exẽplum.
Pena magna eſt dãnatis videre glĩam bea
toꝝ:⁊ quõ recoꝛdãtur de bonis q̄ hic ha
buerũt ſermo.cxxv.T.V.
Pena magna eſt dãnatis moꝛi eternaliter:⁊
tñ nõ conſumi ſermo.cxxv X.
Pena inferni quõ minuit̃ ꝓpt̃ bona opa q̄
facit q̄s in pctõ moꝛtali ſmo.xcij.N.
Penas inferre eſt deo alienũ:⁊ quõ cõpellit̃
punire hoĩem ſermo.xcvij.B.
Penas inferni ſuſtinebunt nouẽ genera ho
minum:⁊ ſꝑ vnum genus grauius alio ſer
mone.cxxxi.F.
Perſeuerantia acq̄rit p̄miũ eternũ ſermo
ne.lxxiij.M.Exemplum.
Precepta decem ꝯcluſa in duobus ſermoni
bus:ſermone.cxlij.Q.
Prelati ſunt honoꝛandi etiam ſi mali ſunt.
ſermone.xxviij.F.
Prelaturã appetere an ſit pctm̃ ſer.iiij.Y.
Prelati ⁊ dñi tenent̃ tria ſuis famulis ⁊ ſub
ditis ſer.xxxiij.E.Item.lix.D.
Prelati in iudicio extremo diſtrictaꝫ rõnem
reddituri ſunt ſermo.iiij.Y.
Prelati nõ dñt exactionare ſubditos ſ.lix.I
Prelati dñt coꝛrigere ſubditos ſer.lxiij.G.
Prelati tenent̃ tueri terram ſuã a raptoꝛib⁹
ſermone.cxlv.R.
Prelati impignoꝛãt aĩas ſuas ſer.cxxxij.G.
Prelati ⁊ ſuperioꝛes non dñt ſpernere infe
rioꝛes ſicut nec vnũ mẽbꝛum ſpernit aliud
ſermone.cxx.C.
Preſumptio ſermone.xciij.S.
Preſumptuoſe peccantes grauí⁹ alijs puniẽ
tur:ſermone.cxxxi.O.
Predeſtinatõis ſunt nouẽ ſigna:ſer.cxlix.A
Predeſtinatio nõ cogit liberũ arbitriũ ⁊ q̄li
ter circa predeſtinationẽ hoĩes errant ſer.
lxxiij.N.Exẽplum.Item.xciij.V.
Proſperitas quare datur malis hoĩbus ſer
mone.xcij.L.
Proſperitas tp̄alis eſt ſignũ repꝛobatõis et
eterne dãnationis:ſmo.cviij.Q.Exemplũ
ibidem.R.Itẽ.cxlix.B.Exemplũ.Itẽ.xxx
vi.O.Exemplum.
Profectum ſpũalem impediunt illa ſeptem
ſermone.xviij.N.
Proficere debemus in bono ſi voluntatẽ dei
volumus ꝓficere:ſmone.cij.M.
Proficere volẽs in bono dꝫ illa q̄ttuoꝛ ſꝑ co
gitare ſermo.cxxxvij.O.
Proficiẽs q̄ in coꝛde mouet̃ ad bñ opanduꝫ
eſt ſignũ p̄deſtinatõis:ſmo.cxlix.I.
Proximus tenet̃ tria:ſermo.cliij.P.
Pulchꝛitudo coꝛpis q̄nqꝫ eſt cã q̄ aliqui no
lunt deo ſeruire:⁊ q̄ ſe hic vt ſint pulchꝛio
res oꝛnãt defoꝛmioꝛes erũt in inferno ſmo
ne cxiij.Q.Exemplum.
Pueros occidẽtes in vtero matris ⁊ aboꝛſuꝫ
pꝛocurantes ſer.xvi.A.
Puer in vtero mr̃is an baptiſari poſſit ⁊ qñ
apparet aliq̄d mẽbꝛũ pueri ⁊ timet̃ de aboꝛ
ſu q̄d faciẽdũ ſit ſer.lxxvi.V.
Purgatoꝛiũ eſt loc⁹ vbi purgant̃ venialia q̄ꝛ
cũ vno pctõ veniali non põt q̄s deũ videre
ſer.cx.Q.Exemplũ.ibidem.P.
Punient̃ hoĩes grauiter poſt hãc vitã.etiaꝫ
pꝛo paruis reb⁹ iniuſtis ſer.ciiij.I.
Purgatoꝛij pena eſt valde acerba.ꝗ poti⁹ hic
ſatiſfacere debem⁹ ꝓ pctis ⁊ q̄diu q̄s pꝛo
vno pctõ moꝛtali puniet̃ ſer.clvi.D.Exẽ.
Purgatoꝛij acerbitas ⁊ differẽtia int̃ penaꝫ
pꝛeſentẽ ⁊ futurã ſmo.cxxviij.M.Exẽplũ
Item.cxxxiij.X.Itẽ.cli.Z.Exẽplũ.Item
clij.V.Exemplum.
Anime in purgatoꝛio hñt triplicẽ ꝯſolatõeꝫ
ſermo.clx.F.Exẽplum.
Purgatoꝛij penã minuit coꝛrectio q̄ fit in p̄
ſenti ꝓ delictis ſer.lxiij.D.Exẽplum.
Quiete mẽtis impediũt tp̄alia ſer.xciij.D.

r Aptoꝛ in tribus eſt pe
ioꝛ diabolo ⁊ de penis raptoꝛũ
ſer.ciiij.F.Exemplum.
Rationẽ reddituri ſum⁹ de de
cem in die iudicij ſermo.iij.P.
Rationis vſum aliq̄ amittunt in agone ſer
mone.lxxix.O.
Recidiuãs incurrit ſeptẽ magna dãna ſmo
ne.lij.M.Exemplum.
Recidiuãtes immediate in pctã nõ veram
agunt pñiam ſer.xliij.B.
Recidiuãt cõmuniter octo genera hoĩm ſer
mone.lviij.F.
Recidiuationẽ volẽs precauere illa ſex debꝫ
quotidie premeditari ſer.liij.N.
Religio in ſeptem comparat̃ vite celeſti ſer
mone.cxxi.D.
Religionis ingreſſus delet penam ⁊ culpaꝫ
⁊ reſtituit primã innocentiam ſicut baptiſ
mus ſer.xiij.D.Item.cxxi.D.
Religioſoꝝ p̄latus nõ põt diſpẽſare cũ ſub
ditis ad habendũ pꝛopꝛia ſer.cxxi.I.
Religioſus q̄ nõ hꝫ animũ reſignãdi oĩa qñ
prelatus ſuus req̄rit ab eo eſt in ſtatu dam
nationis ſer.cxxi.K.
Repꝛehendunt deum ſeptem genera hoĩm
ſermone.cviij.P.
Reſurrectio moꝛtuoꝝ erit tam bonis q̄ ma
lis in voce tube ſer.v.D.
Reſurrectio illoꝝ qui ĩmediate moꝛituri ſũt
ante iudiciũ:an etiã eoꝛundẽ coꝛpoꝛa redi
gantur in pulueres ſer.vi.M.
In reſurrectiõe coꝛpa electoꝝ habebũt q̄ttu
oꝛ ꝓpꝛietates ſolis ſer.l.D.
In reſurrectione coꝛpa repꝛoboꝝ erũt defoꝛ
mia ⁊ paſſibilia ſermone.li.E.
Reſurrectio hoĩm in nouiſſimo die q̄liter fi
at quo ad etatẽ ⁊ quãtitatẽ ſer.l.E.
Reſurrectio xp̄i ꝯtulit gaudiũ angelis ĩ celo
⁊ ſanctis pr̃ib⁹ in limbo ſer.l.A.
Reſurrectionẽ ſuã q̄re p̄mit⁹ xp̄s oñdit mu
lierib⁹ ſ.l.F.Exemplum.
Res iuſtas debẽt pentes relinq̄re heredib⁹
⁊ pueris ſer.xxiij.Q.Exemplũ.Item.xxv.
L.M.Exemplũ.
Res iniuſtas ſcienter poſſidentes dãnãtur
cum heredib⁹ ſmo.ciiij.M.Exemplũ.Itẽ
cxiiij.E.Exemplum.
Res iniuſtas poſſidenti ſi q̄s tradit filiã ſu
am in vxoꝛẽ ĩ eternã dãnationem tradit ſer
mone.xvi.S.
Res iniuſtas poſſidet q̄s quinqꝫ modis ſer
mone.lxxxij.D.
Res iniuſtas lucrant̃.xiij.genera hominum
ſermone.ciiij.F.
Res iniuſtas lucrantes vendũt aĩas ꝓp̄as
totiens quotiẽs ſer.cxxxij.E.
Rebus iniuſtis p̄cipans q̄s in comedẽdo:
bibendo:vel emendo:tenet̃ ad reſtitutionẽ
ſermone.cxlv.Q.
Rem raptam vel furatã ſcienter emens q̄n
qꝫ dãna incurrit ſer.cvi.G.
Res ⁊ ꝓpine q̄ a iudeis recipiunt̃ q̄b⁹ ſint re
ſtituende ſer.cv.Q.
Res paruas furari qñ eſt ꝯ p̄ceptũ dei ⁊ qñ
nõ ſer.ciiij.D.Exemplum.
Reſtitutio de reb⁹ occultis ⁊ debitꝭ ⁊ etiã de
paruis reb⁹ quõ dꝫ fieri ſ.xliij.X.Itẽ.ciiij
F.D.I.tria exempla.Itẽ.cxlij.E.Exẽplũ
Item.cl.B.C.Exemplum.
Res iniuſtas auari ⁊ vſurarij ⁊ raptoꝛes et
luſoꝛes raro reſtituũt ſermo.cviij.Y.Z.
Res iniuſtas nolens ꝯ deũ lucrari illas of
fert deo ſermone.cl.M.
Res inuente quõ ⁊ quibus ſunt reſtituende
ſermone.ciiij.K.

ſ Acerdotes q̄re hono
randi ſunt ſermone.xxviij.D.
Sacerdotes ſũt ſimiles angelis

⁊ beate marie virgini in tribus: ⁊ hn̄t nouē priuilegia ſer.cxi.Y.A.
Sacerdotes infamātes ⁊ eos exoſos hn̄tes grauiter peccant ſer.cxi.C.
Sacerdos fornicari⁹ quotienſcūq; facit aliquē actum alicuius ordinis peccat mortaliter ſermo.cxi.D.
Sacerdos expendens matrimoniū crucifixi cū meretricibus tenetur ad reſtitutionē ſermone.cxi.F.G.
Sacerdos fornicari⁹ eſt ſuſpēſus a diuinis: ⁊ ſi celebrat efficit̄ irregularis ſer.cxi.D.
Sacramenta ſeptē ↄcluſa in vno ſer.cxlviij.P. ⁊ deinceps.
Sacramenta q̄ poſſunt reiterari ⁊ que non ſermo.cxlviij.R.
Sacramenta adminiſtrans in pctō mortali ipſo facto peccat mortal'r ſer.cxi.D.
Saluant̄ pauci reſpectu dānatoꝝ: et hoc dz nobis incutere timorez ſer.cxxvi.D. Item cxlix.L.Exemplum.
Sanguinē ſuū xp̄s ſepties fudit ad delēdū ſeptem pctā mortalia ſer.xix.D.
Sancti in celo orant tria ꝑ nobis ſer.clix.V
Sanctoꝝ cōmunio in ſymbolo q̄d ſignificet ſer.cxlvij.O.
Sapere plus q̄ȝ oꝫ contingit q̈ttuor modis: ſermone.liij.R.
Satiſfactio ꝑ pctīs ſemꝑ debet iniungi per contrariū illoꝝ pctōrum: ⁊ hoc in remediuȝ ſermone.xliij.O.
Satiſfactionē expletā in pctō mortali an neceſſe ſit reiterare ſer.xliij.P.
Senes honorandi ſunt ꝑpter ſeniū ſermone.xxviij.G.
Sequi debem⁹ xp̄m triplici rōne ſer.xv.N.
Seq̄ debem⁹ xp̄m in ſeptē.ſer.xv.O.
Seruitiū iuuenum eſt deo valde acceptū ſermone.xx.L.Exemplum.
Seruiūt deo oēs creature ſer.clv.Q.
Seruire tenemur deo ꝑpt̄ ſex cās: ⁊ illa ſex ſeruitia req̄rit de⁹ a nobis ſer.clv.R.
Seruiendū eſt deo principaliter ex charitate ⁊ nō ſolūmodo ꝑpter regnum celorū nec propter infernū euadendum ſermone.clv.V.Exemplum.
Seruitores ſuos de⁹ exaltat ⁊ honorat multipliciter ſer.clv.S.
Seruire aliqui nolunt deo ſex de cauſis ſermone.cxiij.P.
Signa quinq; per que cognoſcunt̄ veri xp̄iani ſermone.lxij.X.
Signa digne cōīonis: ⁊ q̄ȝdiu xp̄s manet in hoīe poſt cōīonem ſer.li.G.
Silentiū ſeruare ⁊ pauca v̄ba loqui docent nos illa ſeptem ſer.cxxxix.S.
Societas bona confert decem emolumenta ſermone.lvi.A.
Sodomiticū peccatū eſt peſſimū viciū inter ſpecies luxurie ⁊ habet q̄nq; grad⁹ ſermone.lxxxv.R.
Somnia obſeruātes peccāt ſer.xli.H.
Sortilegi diuerſimode falſificāt fidē xp̄ianā ſer.xli.O.Exemplū. Itē ſer.cxij.R.
Spem ⁊ confidentiā quadruplicē debemus habere ad deū ſer.lxx.S.
Spiritusſanctus trib⁹ vicibus dat⁹ eſt ap̄lis ſermone.lxxi.S.
Spiritusſanctus operatur tria in hoīe ſpūaliter que aīa oꝑatur in corꝑe corporalit̄ ſermone.lxxi.R.
Spiritusſctūs tria oꝑatur in incipiētib⁹ tria in ꝑficientib⁹ ⁊ tria in ꝑfectis ſermo.lxxi.L.Exemplum.
Spiritusſancti ſunt ſeptē dona ꝑ q̄ expellunt̄ ſeptē pctā mortalia ſer.lxxiij.A.
Stephanus hȝ ſeptē dignitates pre ceteris ſanctis ſer.xiiij.L.Exemplū.
Stultiſſimi hoīes hui⁹ mundi ſunt iſti ſermone.liiij.Q.
Stuprū eſt grande pctm̄: ⁊ qualē penā ſuſtinebūt in futuro ſermo.lxxxv.P.Iteȝ.xcvi.V.Exemplum.
Subditi tria tenent̄ ſuis ſuꝑiorib⁹ ſermone lix.M.Item.xxxiij.L.
Suffragia q̄ndecim cū q̄b⁹ ſubueniendū eſt aīabus in purgatorio ſer.clx.H.
Suffragia debem⁹ exhibere aīabus ad hoc incitant nos quattuor ſer.clx.G.
Utrum vna miſſa de ſanctis valeat tm̄ q̄ȝtū requiem. Et an ꝑ pueris debeat miſſa celebrari ſer.clx.M.N.
Aie in purgatorio conq̄runt̄ de q̄ttuor generibus hoīm ſer.clx.O.
Suffragia nō proſunt aīabus damnatis in inferno etiam ſi oēs ſancti pro eis orarent ſermone.ci.B.
Suffragiū oratōis q̄ eſt in peccato mortali non prodeſt animabus.ſermo.xcij.O.Exēplum.
Suꝑbia exterior ſex modis fit pctm̄ mortale ſer.cxli.I.Item.lxxxij.I.Exemplum.
Superbia in bonis operib⁹ q̄n eſt mortale ⁊ quando veniale ſermone.cvij.O.Exemplū Item.cxl.D.
Superbia ſpiritualis eſt multum nociua: vt pꝫ per talia exempla ſermone.lxxij.X.Iteȝ cxxxvij.X.
Superbi qui honores querūt in p̄ſn̄ti oſtendunt ſe non credere deo: nec verbis xp̄i ſermone.lxij.A.
Suꝑbi q̄uis q̄n̄q; cōfiteant̄ tamē frequenter recidiuāt ſermone.lviij.G.Exemplum.
Superiores ⁊ dn̄i tria tenētur ſuis famulis et ancillis ſermone.xxxiij.E.
Suꝑiores nō dn̄t deſpicere ſeruos et ancillas ſermone.xxxiij.G.Exemplum.
Surgendum eſt libenter de mane propter illa bona ſermone.ij.K.

Actus mulieris et cetera ſermone.lxxxvi.A.

t Tēporalia ⁊ oīa neceſſaria debemus ſꝑare a deo ſermo.cxxij.R.
Tp̄alia et oīa neceſſaria vite ꝓuidet de⁹ ſuis ſeruitorib⁹ ſermo.cxiij.L.Item.cxviij.M.
Tp̄alia quō a deo ſunt petenda ſermo.lxiij.O.Item.lxv.R.
Temporalia propter deū deſerens debet ex tribus bis vnum ſperare a deo ſermone.cxviij.M.N.
Temp̄aliū ſollicitudo ⁊ cū quis nimiū triſtatur de amiſſione tēporaliuȝ an ſit pctm̄ ſermone.cxxij.S.Item.cl.X.
Temporaliū amorē a corde hoīs retrahūt ille ſeptem conſiderationes ſer.xciiij.A.
Temporalia non diligere eſt ſignum gratie ſermone.xlvij.G.
Temporalia nimis auare tenētes et pauperibus nō ſubuenietes damnant̄ ſer.lxxij.E.Exemplum.Item.lxxix.P.
Temp̄alia concupiſcendo peccat quis deceȝ modis ſermone.cxviij.I.
Temporalia lucrant̄ iniuſte iſti hoīes ſermo.ciiij.F.
Tp̄alia nō p̄nt ſatiare affectū hominis et hoc triplici rōne.xciiij.B.Item.cxxxij.D.
Tp̄alia quare dant̄ malis hoīb⁹ ſermo.cviij.Q.R.Exemplum.
Temporalis ꝓſperitas in preſenti ē ſignum reprobatōis ſermo.cviij.R.Exemplū. Itē cxlix.B.
Temp̄alia q̄n̄q; ſunt occaſio q̄ q̄s efficiatur mal⁹ ſermo.xciiij.F.Exemplum.
Cum temporalib⁹ peccat q̄s quattuor mōis ſermone.cxlix.K.
Cum tēporalib⁹ meretur quis quinq; modis ſermone.cl.M.Exemplum.
Temporaliū reꝝ ablatio quō erit bonis meritoria ſer.cl.V.
Temporalia ſunt ꝓximis ꝑpt̄ deū mutuanda et non in terra fodienda ſermone.cl.A.Exemplum.
De tp̄alibus reddemus rationem in iudicio ſermone.iij.R.
Tp̄alia nō ſunt ꝓpria hoīs ſed accomodata ſermone.xciiij.L.Exemplū.Item.cl.P.Exemplum.
Tempeſtatē aeris quare de⁹ ꝑmittit fieri ſermone.cviij.S.Exemplum.
Tēpeſtate aeris īminēte fit pulſus cāpanarū duab⁹ de cauſis ſer.cviij.T.Exempluȝ.
Tempus noſtrū debem⁹ vtilit̄ expēdere ⁊ q̄re hoc ſermone.iiij.T.
Temp⁹ ſeruare in actib⁹ humanis q̄n eſt ſuꝑſticioſum ſermone.xli.H.
Tempus ſeptuageſime quare inſtitutuȝ ſit ſermone.xxxij.R.
Tempora quinq; legunt̄ de xp̄o in euāgelijs ſermone.xxiij.F.
Tēptatōes acerbiſſime ſt̄ iſte ſer.xxix.Q.
Tēptatōes et tribulationes acerbiſſimas q̄re de⁹ ꝑmittit ſuper bonos ſermone.xxix.X Exemplum.
Tēptatōes ſeptē ꝑ q̄s etiā boni et deuoti homines ſepius decipiunt̄ ſermo.xl.A.
Temptationē nullā habere eſt periculoſum ſermone.xl.C.
Tēptationes ſiue octo r betia habet dyabol⁹ cum quibus capit mundanos homines ſermone.xciij.P.
Temptamur quotidie a carne: a mūdo: a dyabolo ſermo.lxxxviij.M.
Temptatur homo in agone per quinq; ſermone.cxxxiiij.S.Exemplum.
Temptationib⁹ reſiſtēdo meremur totiens coronā vite eterne ſermone.cli.D.Exēplū.
Teſtis iniqu⁹ tripl'r peccat et tenet̄ ad reſtitutionē dāni ſermone.xcvi.P.Itē.cxxxiij.L.Item.cxlij.D.
Teſtis an poſſit aliquid recipe ꝑ teſtimonio ferēdo ſer.cxxxiij.M.
Timor dei ↄfert ſeptē bona ſer.lxxij.A.
Timere debem⁹ quotidie q2 ſum⁹ incerti an odio vel amore digni ſum⁹.ſer.xxix.T.
Tribulant̄ aliq̄ ab intra: aliq̄ ab extra. et hoc multipl'r ſermone.xxix.N.
Tribulatōes ⁊ infirmitates patiēter ſufferre eſt ſignū gr̄e ſer.li.K.Itē.lxvij.B.
Tribulatio ⁊ aduerſitas in p̄ſn̄ti eſt bonuȝ ſignum future predeſtinationis ſer.cxlix.A.
Tribulationes ⁊ infirmitates et labores in

ſeruitio dei erunt nobis leues ſi illa q̄ttuor diligēter penſem⁹ ſermo.cliiij.A.
Tribulari p̄mittit de⁹ hoīem ꝓpter q̄nq̄ ſermone.cix.B.
Tribulatiōes ⁊ perſecutiōes maloꝝ debem⁹ patiēter ſufferre ꝓpter iſta ſer.cxlviii.D.
Tribulatōes ⁊ infirmitates impatienſ ſuſtinētes oñdūt ſe nō credere verbis xp̄i ſmo. lxij.C.Exemplum.
Triſtis fuit xp̄s ſup oēs hoīes ſer.xlv.D.
Triſticie exemplū dat nobis xp̄s: et nos volumus letari in hoc mūdo ſer.xv.A.
Trinitas opatā ē incarnationē xp̄i ſer.i.E.
Trinitas perſonarū oñdiſ in ſcripturis ⁊ etiam in creaturis ſer.lxxv.O.
Trinitas deuote noīata cōfert triplices fructum ſer.lxxv.Q.Exemplū.
Quō ⁊ p q̄ vinciſ potētia p̄ris: ſapiētia filij: et bonitas ſp̄uſſancti ſer.lxxv.R.
Trinitas pſonarū in diuinis nō eſt curioſe inueſtigāda ſer.lxxv.S.Exemplum.
Trinitas in diuinis gaudet de cōuerſiōe peccatoris ſer.lxxxvij.E.

Venditor quādo tenetur

V dicere viciū rei ſer.cvi.D.
Vendunt iſti aīas ſuas ſermone cxxxvij.E.
Verbū dei q̄nq̄ ꝯfert fruct⁹ ſer.xxxv.Y.Itē lxx.Q.Exemplum.
Verbū dei diſponit hoīem ad gratiā dei ſer. lxviij.B.Exemplū.
Verbū dei q̄re mali nō p̄nt audire ſer.xxxv. A.B.Exemplum.
Verbū dei libēter ⁊ dulciter audire eſt ſignū pdeſtinatiōis ſer.cxlix.E.
Veſtis aſpera ꝯfert quinq̄ bona ſermo.vij. S.Exemplum.
Veſtes humiles debēt gerere virgines et vidue ſermo.cxvi.S.
Veſtes ſupbas et oēm occaſionē peccādi debent abijcere vere penitētes ſer.xliiij.A.
Veſtes ſunt rep̄henſibiles ꝓpter pcioſitatē molliciem: extraneitatē: et ſuperfluitatē ſermone.lxxxij.B.
Veſtiū ſupfluitas attendiſ in trib⁹ ſermone. lxxxij.D.Exemplum.
Veſtiū ornat⁹ in ſex modis pōt eſſe peccatū mortale ſer.lxxxij.I.Exemplum.
Veſtib⁹ ſe ornās ad alliciendū alios peccat grauiter ſer.lxxxvi.D.
Veſtib⁹ nudos tegere eſt deo valde acceptū ſermone.lxxix.R.

Vidēs pulchrā ⁊ ornatā pſonā q̄d ille debeat cogitare ſer.lxxxvi.Y.Item.cix.F.
Videndo debem⁹ ſollicite cuſtodire viſus noſtrum. ⁊ hoc ꝓpter tria ſer.lxxxvi.X.Item cxxxviij.B.
Viduarū regula hʒ.vij.capitula ſer.cxvi.O.
Viduis q̄re meli⁹ ē manere i viduitate q̄ ſecūdario ꝯtrahere ſermo.cxvi.X.Exemplum.
Virgines.ix.hn̄t p̄uilegia ſer.clvij.B.
Virgines debēt hr̄e ſex ſi volūt deo placere ſermone.clvij.D.
Virginū defloratio ē graue pctm̄ ſer.lxxxv.P Item.xcvi.A.Exemplū.
Virtutes oñdunt hoīem eſſe nobilem ſermone.cxxvij.E.
Virtutib⁹ inherere debem⁹ ꝓpter tria ſermone.cxxxvij.Q.
Virtutib⁹ dotaſ qui paſſionē xp̄i deuote meditatur ſer.xlviij.K.
Virtuoſi quō iam deridenſ a malis ſermo. cxliij.Z.
Virtuoſos honorare: diligere: et fouere eſt ſignū pdeſtinatiōis ſermo.cxlix.D.
Vita hoīs ē breuis ſer.lx.N.Itē.cliij.A.
Vita antiquoꝝ patrū quare fuit tā lōga ſermone.lx.O.
Vita p̄ns cū breuis ſit quare ſic ab hoīb⁹ diligiſ ſer.lx.Q.Exemplum.
Viuūt ſimul boni ⁊ mali ſer.xxx.A.
Viuere p̄mittit de⁹ q̄nq̄ paupes et debiles cecos: diu in p̄nti ſer.cix.D.
Vnctio extrema q̄bus cōferēda eſt: ⁊ an poſſit reiterari ſermone.cxlviij.X.
Vnctio extrema hʒ q̄druplicē effectū in homine ſer.cxlviij.X.
Vocat nos de⁹ quotidie multipliciſ ſermo. lxxiij.D.
Vocationē dei aliq̄ nō audiūt nec r̄ndēt nec aperiunt ſermone.lxxiij.Z.
Volūtate bona cōcipiſ xp̄s ſp̄ualr in hoīe et ope parturitur ſermone.xvij.K.
Volūtas dei eſt vt om̄s hoīes ſalui fiāt: q̄d oñditur in ſeptē ſermo.cij.P.
Voluntariū eſt oē pctm̄ ergo fatum nihil eſt et ſp liberū arbitriū manet in hoīe ſer.xxj. S.ſermo.xli.Z.
Volūtas mala q̄n erit pctm̄ mortale ſermo. lxxxvi.E.Item ſermo.cxxxi.F.
Volūtatē bonā remunerat de⁹: q̄ȝ p̄tȝ p tale exemplū ſer.cli.O.Exemplū.
Volūtatē noſtrā quō debem⁹ cōformare diuine volūtati ſer.cli.N.
Volūtas dei cōſiſtit in ſeptem que deus re- quirit a quolibet hoīe ſer.cij.R.
Voluntatē dei facere debem⁹ ad hoc incitāt nos tria ſer.cij.I.
Voluptas corporis eſt breuis ſer.xxxvi.E.
Voluptatē corporis reprehendit duricia ⁊ abſtinentia xp̄i ſer.xv.O.
Vſura eſt vēdere charius ꝓpter dilationes ſer.cvi.C.Item ſer.cxiij.E.
Vſurari⁹ peior eſt inferno: iudeo: fure: iuda ⁊ oī pctōre ſer.cxiij.A.
Vſura multis modis committitur ſermone cxiij.C.
Vſurarij manifeſti plectunſ a iure q̄drupliſ ci pena ⁊ de ſepultura eoꝝ ſer.cxiij.B.Exemplum.
Vſurarios pſeq̄tur eccl'ia: ſic q̄ nullus cōpellend⁹ eſt ad ſoluendū vſuras ⁊ ſolutas pōt repetere: ⁊ ille tenetur reſtituere ſmo.cxiij D.E.Exemplum.
Vota ſupſtitioſa q̄ ſunt ſer.xli.M.
Vouētes virginitatē ⁊ poſtmodū ꝯtrahētes matrimoniū q̄ntum peccent ſer.xxvi.P.
Vouētes ſextis ferijs abſtinere a lacticinijs nō p̄nt comedere carnes in die natiuitatis xp̄i cū in ſexta feria euenerit ſer.xi.F.
Vxor tenetur honorare maritū ſuū exemplo marie ſer.xxv.C.
Vxor q̄ furatur viro ſuo q̄n peccet ſic furādo mortaliter ⁊ q̄n nō ſer.xxv.R.

Xriſtus aſſumpſit decē

X defectus humani generis ſmo. xxvij.A.
Xp̄s nūq̄ mēdicauit ſer.xxiij.B
Xp̄s oſtenſurus eſt inſignia paſſionis ſue in iudicio pctōribus ſer.v.F.
Xp̄s ſeruauit cicatrices vulnerū ſuoꝝ noue de cauſis ſer.lvij.D.
Xp̄s quadrupliciter orat pro nobis ſermone lvij.E.
Xp̄s quō ſit in ſacramēto ſub vtraq̄ ſpecie: ſermone.lxxx.S.
Xp̄s ad quē infernum deſcendit ⁊ q̄diu ibi manſit ⁊ quos liberauit ſer.cxlvi.I.
Xp̄m portare debem⁹ in vlnis ſupra pectus noſtrum ſer.xvij.Z.
Xp̄m eligere debem⁹ in dn̄m nr̄m ⁊ hoc propter q̄nq̄ ſer.cxlvi.D.

Ypocrite cognoſcuntur

Y per q̄nq̄ ſer.c.R.
Ypocriſis eſt deteſtanda ꝓpter quinq̄ ſer.c.A.Exemplum.
Ypocriſis octo modis committitur ⁊ q̄n eſt mortale ⁊ q̄n non ſermone.c.X.

¶ Explicit tabula ſermonū diſcipuli de tp̄e per circulū anni ſm ordinem alphabeti.

¶ Tabula de decem p̄ceptis incipit.

On adorabis deos alie

N nos. Contra hoc primū p̄ceptū vigintiquattuor genera hoīm peccant. Hoc q̄re ſermo.xli.B. Item.cxlij.R.
Non aſſumes nomen dei tui inuanū. Cōtra hoc preceptum decem genera hominum peccant. quere ſer.xlij.A.Item.cxxij.F.Itē cxlij.S.Z.
Memēto vt diē ſabbati ſctificeſ. Circa h̄ p̄ceptū q̄ttuor ſunt dicenda. P̄mo q̄re ſabbatū trāſlatū eſt in diē dn̄icū. Scd̄o quō feſtoꝝ celebratio octo mōis tranſgrediſ. Tertio q̄n feſtū eſt incipiendū ⁊ q̄n terminādū. Quarto quō puniāſ a deo q̄ non celebrant feſta. Hoc q̄re ſer.cxvij.A.Item.cxlij.A.
Honora p̄res ⁊ matrē. Circa illud p̄ceptū tria ſunt dicēda. P̄mo quō filij tenenſ ſex ſuis pentib⁹: ⁊ ſic hoc p̄ceptū filij ſex modis tranſgrediunſ. Secūdo quō mali filij puniantur a deo. Tertio exēplum. Hoc q̄re ſmo. cxiij.S.⁊.cxlij.X.
Non occidas. De hoc precepto quere ſmone.cxlij.Y.
Non mechaberis. Circa hoc p̄ceptum eſt dicendū quō actus luxurie extra matrimonium eſt pctm̄ mortale: ⁊ talis act⁹ luxurie cōmittiſ ſex mōis: ⁊ ſp vnus actus eſt grauior alio ſer.lxxxv.O.Item.cxliij.A.
Non furtū facies. Cōtra hoc p̄ceptū faciunt tredecim gn̄a hoīm. Hoc quere ſermone ciij.F.⁊.cxliij.B.
Non falſuȝ teſtimoniū dices. Contra hoc preceptū faciūt octo gn̄a hoīm. Hoc q̄re ſmone.xcvi.P.⁊.cxliij.D.
Non concupiſces rem p̄rimi tui. Circa h̄ preceptū eſt dicendū quō auari cōcupiſcēdo tpalia peccent decem modis ⁊ quādo eſt veniale ⁊ q̄n mortale. Hoc quere ſermo.cxviij. I.⁊.cxliij.B.
Non ꝯcupiſces vxorē ⁊c. Circa h̄ p̄ceptū ē dicendū quō luxuria ſine actu cōmittiſ decē modis: ⁊ q̄n eſt mortale ⁊ q̄n veniale. Hoc q̄re ſer.lxxxvi.S.Item.cxliij.B.
De nouē peccatis alienis ſermone.cxliij. ⁊ ſequenti.

Tabula de ſeptem pctis mortalibus.

Superbia. Hic de ſuper bia exteriori dicenda ſunt tria. Primo φ qtuor modis eſt re prehenſio circa veſtes. Secundo quō qs ſex mōis pōt peccare mortalr p ōrna tū corpis. Tertio exēplū. Iſta qre ſ. lxxxiij. B

Auaricia. Hic eſt dicendū quō p auariciā peccat qs qtuor modis. Primo ꝯcupiſcendo. De hoc qre ſermone. cviij. J. Secūdo acqren do res iniuſtas. De h̄ quere ſermone. ciij. F. Tertio male expendēdo. De hoc qre ſermo ne. cxli. K. Quarto nimis auare poſſidendo ſermone. lxxxij. L. D. Exemplum. Item. lxxx ix. P.

Gula. Hic de gula tria ſunt dicēda. Primo φ quinqꝫ ſunt reprehenſibilia in comedēdo ꝛ bibendo ſmone. xcviij. F. Secundo φ quin qꝫ modis peccat qs mortaliter in comedēdo ꝛ bibendo ſermo. xcix. M. Item. cxli. L. Ter tio exemplum. xcij. P.

Luxuria. Hic tria ſunt dicenda. Primo quō ſp actus luxurie committitur ſex modis: ꝛ quō vnus act⁹ eſt grauior alio ſermone. lxxxv. O Secundo quō luxuria ſine actu cōmittitur decem modis ꝛ qn̄ eſt mortale ꝛ qn̄ veniale ſermone. lxxxvi. S. Tertio φ quilibet poteſt actum luxurie pcauere ꝛ caſte viuere ſermōe lxxxvi. D. Exemplum.

Ira. Hic eſt dicendū φ ira octo modis cō mittitur: ꝛ qn̄ eſt veniale ꝛ qn̄ mortale ſmo, xcv. S. Item. cxi. N.

Inuidia. Hic tria ſunt dicenda. Primo φ inuidia tribus modis cōmittitur: ꝛ quando eſt mortale ꝛ qn̄ veniale ſermo. cxli. O. Se cundo q̄ debent nos inducere ad poſtponen dum inuidiā ꝛ rancores ꝯtra primū ſermo. cxx. S. Tertio φ quilibet tenetur q̄nqꝫ mo dis indulgere ſuis inimicis ſi vult ſaluari ſ mone. cxx. Y.

Accidia. Hic tria ſunt dicēda. Primo qn̄ te diū boni eſt mortale vel veniale ſer. cxli. P. Scd̄o φ qtuor ſunt q̄ſi diligenf ꝯſiderant tūc erimus proni ad bona opera ſer. cliij. A. Tertio q̄lis lect⁹ preparatus ſit accidioſis in inferno ſer. ci. H. Exemplum.

Tabula de ſeptem ſacramentis.

Baptiſmus. circa hoc ſa cramentū tria ſunt dicēda. Primo aliq̄ q̄ſtiōes mouenf circa ſa cramentū baptiſmi ſer. lxxvi. V. Secundo nouē effectus baptiſmi ſermone

eodem. X. Item. cxlviij. S. Tertio ſigna que ſunt ante baptiſmū: ꝛ poſt q̄d ſignificēt ſer mone. lxxvij. B.

Confirmatio eſt ſcd̄z ſacramentū. De hoc quere ſer. cxlviij. T.

Penitentia. Hic eſt dicendū de his q̄ pti nent ad ſacramentū penitentie. ſ. de cōtritio ne ꝛ confeſſione ꝛ ſatiſfactione ꝛ de peniten tia vera ꝛ falſa. Iſta quere ſermone. xliij. N. Item. xliij. R.

Eucharistia. Circa hoc ſacramentum tria ſunt dicenda. Primo φ idē xp̄s ieſus q̄ natus eſt de virgine maria cōtinef in hoc ſacramē to: ꝛ φ bonū ſit digne cōmunicare ſermone xlvij. C. Secūdo qre hoc ſacramētū daf hoi in agone mortis: ꝛ quare hoc ſacramentū in ſtitutum ſit ſer. lxxviij. F. Tertio quō qtuor genera hoim manducant hoc ſacramentum ſpiritualiter ſermone. lxxx. O.

Extrema vnctio. de hoc qre ſer. cxliij. X.

Ordo. de hoc ſacramēto qre ſer. cxi. T.

Matrimoniū. De hoc ſacramēto tria ſunt dicenda. Primo φ in matrimonio cōſtituti debent ſeptē habere vt in ſtatu matrimonij ſaluentur ſermone. xxv. B. Secūdo φ ſeptez de cauſis in matrimonio aliquibus non pro ſpere ſuccedit ſer. xxvi. R. Tertio exēplum de probo ruſtico ſer. xxvi. V.

Septem ſunt dona ſpūſſancti p q̄ ſeptez vicia capitalia expelluntur. Iſtū ſermonem quere ſer. lxxij. A.

Sex ſſ opa mie de his qre ſ. lxxxix. O. P.

Expoſitionē ſuper pater noſter. quere ſer mone. lx. Q.

De duodecī fidei articul'. qre ſer. cxlvi. B.

Tabula ſup ſermones de ſanctis.

De ſancto Andrea.

Vocauit eos dicens ve nite poſt me. Mathī. iiij. Cir ca illud thema tria ſunt dicen da. Primo quō de⁹ vocat hoiem multiplr. Scd̄o quō aliqui nō audiūt eum. Aliqui audiunt ſed nō aperiunt. Aliqui ape riunt ꝛc. Tertio q̄d ſentiendū ſit de predeſti natione. Iſtū ſermonē qre ſer. lxxiij. H.

Venite poſt me. Mat. iiij. Circa illud the ma tria ſunt dicēda. Primo qre q̄libet libēter dz xp̄m ſequi. Scd̄o in q̄b⁹ debemus ſeq̄ xp̄z Tertio legenda de ſctō Andrea. Iſtū ſermo nem qre ſer. xv. N.

Relictis oībus ſecuti ſunt eū. Math. iiij.

Hic dicēdū eſt quō ſepte ſunt que debēt ho minē retrahere ab amore temporaliū. iſtum ſermonē quere ſer. xciij. A.

Bonū eſt viro cum portauerit iugū dn̄i ab adoleſcētia ſua Tren. iij. Hic eſt dicendū φ iuuenes ab initio debent incipere deo ſerui re. Et hoc ꝓpter ſex bona. iſtū ſermonē que re ſermone. xxi. J.

De ſancto Nicolao.

Fecit illū dn̄s creſcere in plebē ſuā. Eccli. xliij. Si volum⁹ ꝓficere et creſcere cū beato Nicolao in bonis et virtutibus tunc debem⁹ abijcere ſeptē impedimēta q̄ impediūt ꝓfe ctum hoīs. iſtū ſermonē quere ſer. xviij. N.

De cōceptione btē Marie vḡinis.

Sanctificauit tabernaculū ſuū altiſſim⁹ ps. xlv. Hic dicēdū eſt quō btā virgo maria ē ſanctificata ꝛ ꝓuilegiata nouē priuilegijs pre oībus ſanctis ꝛ angelis. hoc quere ſmo. clxij. D. Ultimo exēplū de tyranno quem be ata virgo iuuit et ſic ſaluatus eſt. hoc quere ſermone. cxliiij. E.

De ſancto Thoma.

Thomas aūt nō fuit cū eis qn̄ ieſus venit Joh. xx. Hic eſt dicēdū φ bona ſocietas con fert decem bona. iſtum ſermonem quere ſer. lvi. A.

Infer digitū tuū huc et vide manus me as. Johis. xx. Hic eſt dicēdū quare xp̄s ſuas uit cicatrices vulnerū. iſtū ſermonē quere ſer mone. lvij. D.

Beati q̄ nō viderūt et crediderūt. Joh. xx. Hic ē dicēdū quō fides ē ſumme neceſſaria ad ſalutē et quō. xxiiij. genera hoīs falſificāt fidē. iſtū ſermonē qre ſer. xli. F. S.

In feſto natiuitatis xp̄i.

Ecce euangelizo vobis gaudiū magnū qd̄ erit oī pplo. Lu. ij. Circa illd̄ thema tria ſunt dicenda. Primo hiſtoria de feſto hodierno. Secūdo de gaudio ipſi⁹ feſti. Tertio de pau pertate xp̄i et marie. iſtū ſermonē quere ſer mone. xi. A.

Paruulus nat⁹ eſt nobis ꝛ fili⁹ datus eſt nobis. Eſa. ix. Hic eſt dicendū quō btā virgo nouē beneficia exhibuit puulo puero xp̄o q̄ nos etiā ſibi exhibere debem⁹. iſtū ſermonez quere ſermone. xvij. N.

Annūcio vobis gaudiū magnum. Luc. ij. Ser. de luſorib⁹ quere ſer. xij. B.

De ſancto Stephano.

Stephan⁹ vidit celos aptos. Actuuz. vij. Hic eſt dicēdū de nouē generib⁹ hoim q̄bus celū aptū ē, ꝛ ſtati poſt mortē euolāt, Iſtos

duos ſermones quere ſermo. xiij. P.

De ſctō Johāne euangeliſta.

Sequere me. Joh. xxi. Hic tria ſunt dicen da. Primo qre q̄ls libēter dz ſeq̄ xp̄m. Secūdo quō in ſeptē debem⁹ eū ſeq̄. Tertio aliq̄ q̄ſti ones de ſctō iohe. iſtū ſmonē qre ſer. xv. N.

De Innocentibus.

Mittēs herodes occidit oēs pueros qui erāt in bethleē ꝛ in oīb⁹ finib⁹ eius. Math. ij. Hic tria ſunt dicēda. Primo q̄ ſunt iſti parē tes qui occidūt pueros ſuos ſpūalif. Secun do de ſolēnitate p̄ntis feſti. Tertio exemplū iſtū ſermonē qre ſer. xvi. A.

De circūciſione dn̄i.

Poſtq̄ꝫ conſummati ſunt dies octo vt cir cūcideref puer vocatū eſt nomē ei⁹ ieſus. Lu ce. ij. Hic tria ſunt dicenda. Primo qre hodier na dies ē mīrū celebris. Scd̄o q̄ties xp̄s ſan guinē ſuū effudit. Tertio de ſpūali circūciſio ne. iſtū ſermonē quere ſermone. xix. A.

De eodem.

Poſtq̄ꝫ cōſummati ſunt dies octo. Hic ē dicēdū φ xp̄s in puericia ſua ſanguinē ſuū fudit vt daret exēplū pueris. φ a puericia de bent deo ſuire. iſtū ſermonē qre ſer. xx. L.

In epyphania dn̄i.

Ecce magi venerūt ab oriēte hieroſolymā Mat. ij. Circa illud thema tria ſunt dicēda. Primo de prudētia illoꝝ triū regū. Scd̄o de eoꝝ inq̄ſitione ꝛ oblatione. Tertio qre paupe res reuerentius ſe hn̄t ad deū q̄ꝫ diuites. iſtū ſermonē quere ſer. xxi. R.

De eodem.

Videntes ſtellā magi gauiſi ſunt gaudio magno. Mat. ij. Hic tria ſunt dicenda. Primo que reqrunf ad iocū vt et virtuoſe fiat. Se cūdo quot modis pōt quis peccare mortalr in iocis. Tertō exēplū. iſtū ſermonē quere ſer mone. xxi. A.

De conuerſione ſancti Pauli.

Dn̄e q̄d me vis facere. Actuuz. ix. Hic tria ſunt dicēda. Primo qre merito debem⁹ facere volūtatē dei. Secūdo in quib⁹ conſiſtit volū tas dei. Tertio exemplū. iſtum ſermonē que re ſermone. cij. J.

In feſto purificationis btē Marie.

Poſtq̄ꝫ impleti ſunt dies purgatōis Ma rie. Lu. ij. Maria purgari voluit q̄ tn̄ non in diguit: ſed vt nos hūilitatē doceret. Un̄ hic tria ſunt dicēda. Primo de hūilitate Marie ſer. clxxij. P. Secundo quō maria ē in extrem plū paupibus: triſtib⁹: et diuitib⁹ ſer. clxij. K Tertio exemplū de ancilla ad quā venit bea

ta virgo in obitu ſermone.xxxiij.J.

In cathedra ſcti Petri.

Exaltaui electuʒ meum de plebe mea.pſ.
lxxxviij. Hic tria ſunt dicēda. Pr̄io de digni⸗
tate ſacerdotū. Secūdo ꝙ grauit̄ illi peccāt
q̄ ſacerdotibus detrahūt. Tertio ꝙ ꝑiculoſe
ſtāt mali ſacerdotes.ſ.cōcubinarij ⁊ fornica⸗
rij.iſtū ſermonē quere ſermone.cxi.T.

De ſancto Mathia apoſtolo.

Diſcite a me q2 mitis ſum et humilis cor
de. Mat.xi. Circa hoc thema tria ſunt dicē⸗
da. Pr̄io de q̄ttuor gn̄ibꝰ hoim ſe hūiliātiū.
Secūdo de nouēʒ gradibꝰ hūilitatis. Tertio
exēplū.iſtū ſermonē quere ſer.xxxi.J.

De eodem.

Uenite ad me oēs qui laborat̄ et onerati
eſtis. Mat.xi. Hic eſt dicēdū q̄lit̄ bona oꝑa
fieri dn̄t vt ꝑ ea ſaluemur ⁊ quō hoies etiaʒ
dānantur cū bonis operibus. iſtū ſermoneʒ
quere ſer.cxl.A.

De ſancta Kunegunde.

Deſpondi eñi vos vni viro ꝟginē caſtam
exhibere xp̄o.ij.Corin.xi. Hic tria ſunt dicen
da. Pr̄io quō aīa ſiſr̄ ⁊ virgo caſta dr̄ ſponſa
xp̄i. Secūdo que dʒ in ſe hr̄e vt ſpōſo ſuo pla
ceat. Tertio legenda de ſancta Kunegunde.
iſtum ſermonem quere ſermone, cxxiiij, K,
et.clvij.H.

In feſto annūciationis btē marie ꝟginis
Aue gr̄a plena dn̄s tecū. Lu.i. Circa illō the⸗
ma tria ſunt dicenda. Primo ex quo maria
hodie mr̄ xp̄i effecta ē.tūc q̄rit̄ q̄ ſunt iſte vir
tutes q̄ fecerūt eā dignā matrē xp̄i fieri. Hoc
q̄re ſmone.cxiij.N. Secūdo quotiēs maria
locuta ſit ꝑut ex dictis euāgelioꝝ colligi po
teſt:h̄ q̄re ſer.cxvi.R. Tertio exēplū de ꝟgie
q̄ clamauit Aue maria.h̄ q̄re ſmo.clxij.M.
Aliud exēplum ibidem.

De ſctō Georgio Marco Ambroſio et ſic
de alijs ſctis infra paſcha et penthecoſten.

Labora ſicut bonꝰ miles xp̄i ieſu.ij.Thi.
ij. Hic ē dicēdū de ſeptē tēptatiōibꝰ bonoꝝ
hoim.iſtū ſermonē q̄re ſmone.xl.A.E.cliij.
A.et.lv.Y.

Ego ſum vitis vera et vos palmites: qui
manet in me ⁊ ego in eo. hic fert fructū mul
tū. Joh.xv. Sicut palmites gerunt fructum
annuatim.ſic ⁊ nos quotidie debemus ferre
fructū ⁊ mereri cū rebꝰ cū corꝑe et aīa. Hic
tria ſunt dicenda. Pr̄io ꝙ cū rebꝰ tꝑalibꝰ q̄n
q3 modis poſſumꝰ mereri vitā eternā. Secū
do ꝙ cum corꝑe tribus modis poſſumꝰ me⸗
reri vitam eternā. Tertio ꝙ cum aīa etiam
tribus modis poſſumus mereri. Iſtos duos
ſermones bonos et vtiles ꝓ populo cōmuni
quere ſer.cl.M.et.A.

Sine me nihil poteſtis facere. Johis.xv.
Ex his verbis iam dictis pat3 ꝙ ſine gratia
dei nullum opus meritoriuʒ vite eterne poſ
ſumus facere. ſ3 q2 ſm Augu. Nullum bonū
irremuneratū et nullum maluʒ impunitum
manebit. Tunc hic eſt dicendū de ſeptem bo
nis que proueniūt ex his operibꝰ que fiunt
in peccato mortali. Iſtum ſermonem quere
ſermone.xcij.T.

Si quis in me nō manſerit mittet̄ foras
ſicut palmes qui areſcit et colligēt eū ⁊ in ig⸗
nem mittēt ⁊ ardebit. Joh.xv. Ubi ſciēdū ꝙ
excōicati ſūt ſicut palmites excīſi. Un̄ de ex⸗
cōicatione hic tria ſunt dicēda. Pr̄io quō ex
cōicatio eſt duplex.ſ.maior et minor. Scd̄o
ꝙ excōicatio ꝓpter q̄n q3 eſt valde timēda.
Tertio q̄n q̄s incurrit excōmunicationē. iſtū
ſermonē quere ſer.lxix.H.

De eodē euāgelio Ego ſuʒ vit̄ vera.

Manete in dilectione mea. Joh.xv. Hic
de dilectione dei quattuor ſunt dicēda. Pri⸗
mo quare merito debemꝰ deū diligere.hoc q̄
re ſermone.cij.O. Itē.cxix.P. Secūdo quo⸗
modo ſm ordinē charitatis quinq3 ſunt di⸗
ligenda. Tertio que ſunt ꝑ que q̄s cognoſce⸗
re pōt an deū diligat. Quarto q̄ ſit differētia
int̄ amorem diuinum et carnalem. Iſtū ſer⸗
monem q̄re ſermone.cxix.T.

Adhuc de eodem euangelio.

Si p̄cepta mea ſeruaueritis manebitis ī di
lectione mea. Joh.xv. Hic eſt dicendū de p̄⸗
ceptis dei. Iſtos ſermones bonos et vtiles
populo cōmuni.quere ſermo.cxlij.Q.

Hec locutus ſum vobis vt gaudiū meum
in vobis ſit ⁊ gaudiū veſtrū plenū ſit. Johis
xv. In ꝟbis p̄miſſis xp̄s loq̄t̄ de duplici gau
dio bonoꝝ hoim. Primū eſt gaudiuʒ ſp̄uale
qō boni ꝑcipiūt in p̄nti. Ergo dicit vt gaudi
um meū in vobis ſit.⁊ de hoc gaudio q̄re ſer
mo.ix.K. Itē.xx.K. Secundū eſt eternū qō
percepturi ſunt in celo. De hoc quere ſermo.
liij.P. Exemplum.

De ſctis Philippo ⁊ Jacobo aplīs.

In domo patris mei māſiones multe ſunt
Joh.xiiij. Omnes homines de numero ſal⸗
uandorum perueniūt ad nouem choros an⸗
gelorum. Unde hic eſt dicendum qui ad pri⸗
mum chorum et ad ſecundū et qui ad tertiū
perueniūt. Iſtum ſermonem quere ſermone
lxxxviij. T.

De eodem feſto.

Uado vobis parare locū. Joh.xiiij. Hic eſt
dicendum de nouem gaudijs celi que chriſtꝰ
nobis preparauit.iſtū ſermonē quere ſermo
ne,lxxxiij. K. Exemplum.

De inuētione ſctē crucis.

Mihi aūt abſit gloriari niſi in cruce dn̄i
noſtri ieſu xp̄i. Gal.vi. Hic dicēdū eſt de cru
ce ſpirituali que quattuor partes debet ha⸗
bere.iſtū ſermonē quere ſer.clij.P.

De ſancto vito.

Memēto creatoris tui in diebꝰ iuuētut̄
tue. Eccli.xij. Iuuenes exemplo beati viti in
iuuentute debent incipere deo ſeruire et hoc
ꝓpt̄ ſex bona q̄ inde ꝓueniunt ipſis, iſtuʒ
ſermonē quere ſer.xx.J.

De ſancto iohāne baptiſta.

Elizabeth impletū eſt tp̄s pariendi et pe⸗
perit filium. Luce.i. Hic de partu mulierum
tria ſunt dicenda. Primo de geſtibus quos
mulieres habēt tꝑe partus. Secūdo de dolo
re parturientiū. Tertio de labore quem hn̄t
parentes cū pueris nutriēdis.iſtū ſermoneʒ
q̄re ſermone.clxi.R.

Johannes habebat veſtimentū de pilis
cameloꝝ. Math.iij. Hic tria ſunt dicenda.
Primo que reprehenſibilia ſunt circa veſtes
Secūdo quō quis ſex modis poteſt peccare
cū ornatu veſtiū.hoc q̄re ſermone, lxxxiij.G.
Tertio de vtilitate aſpere veſtis. hoc q̄re ſer
mone.vij.S. Exemplum.

Da mihi in diſco caput iohis bap. Mar.
vi. Iſta ꝟba ꝓtulit filia herodiadis que fuit
ſaltatrix. Un̄ de chorea tria ſunt hic dicēda.
Pr̄io quō xp̄s in chorea irridet̄ et cōtēnitur.
Secūdo q̄n chorizare ſit peccatum mortale.
Tertio de circunſtantibꝰ choreā.iſtū ſmonē
quere ſermo.xxxvij.P.

In feſto Petri et Pauli.

Tibi dabo claues regni celorū. Mat.xv.
Hic eſt dicēdū ꝙ ſunt nouem genera hoi3 q̄
bus celum reſeratum eſt. Iſtos ſermones q̄⸗
re ſermone.xiij.P.

Quodcūq3 ligaueris ſuꝑ terrā erit ligatū
et in celis. Mat.xvi. Iſta ꝟbās intelligit̄ de
excōicatione. Un̄ hic de excōmunicatiōe tria
ſunt dicenda. Primo quare excōicatio eſt ti
menda. Secūdo q̄n quis incidit in excōicati
onem. Tertio alique queſtiones de excōicati
one.iſtū ſermonē q̄re ſer.lxix.H.

In feſto viſitationis.

Beatam me dicent omnes generationes.
Luce,i, Sciendū ꝙ beata virgo eſt laudan⸗
da a nobis ꝓpter adiutorium quod ab ea ha
bemus. Un̄ quinq3 ſunt hic dicenda. Primo
ꝙ efficaciter btā virgo nos adiuuat. Secun
do vn̄ h3 ꝙ tā potens ē. Tertio qualiter nos
adiuuat. Quarto ꝓpter quid nos adiuuat.
Quinto exempluʒ. Hūc ſermonē bonū ⁊ vti
lem de btā virgīe q̄re ſer.clxi.T.

De ſancto Kiliano et ſocijs eius.

Stabūt iuſti in magna ꝯſtātia. Sapiē.v.
hic eſt dicēdū ꝙ q̄ttuor ſunt q̄ debēt nos in⸗
ducere ad ſuſtinēdū ⁊ laborādū libenter cuʒ
btō. Kiliano ꝓpt̄ deū et ꝓpt̄ noſtrā ſalutem
iſtū ſermonē q̄re ſermone.clxij.A

De ſancto Henrico impatore.

Btūs eſt diues qui inuētꝰ eſt ſine macula
Eccli.xxxi. Hic ē dicēdū de ſeptē generibꝰ di
uitū q̄ꝝ q̄ttuor gn̄a dānant̄ et tria gn̄a ſaluā
tur.iſtū ſmonē q̄re ſer.lxxxij.E.

Homo q̄dā nobilis abijt in regionem longin
quā accipere ſibi regnum. Lu.xix. Ex quo ho
die eſt feſtū ſcti henrici impatoris q̄ nobilis
fuit:tūc in p̄nti ſermone tria ſunt notanda.
Primo vn̄ nobilitas habuit ortū.hoc q̄re ſer
mone.cxxvij.F. Secūdo que ſunt ſigna nobi
litat̄.h̄ q̄re ſer.cxxvij.E. Tertio legenda,

De ſancta Margareta.

Simile eſt regnū celoꝝ theſauro abſcōdi⸗
to in agro. Mat.xiij. Theſaurus eſt virgini
tas. Un̄ hic tria ſunt dicenda. Primo de di⸗
gnitate virginitatis. Secundo q̄ xp̄s requirit
in ſuis ꝟginibus. Tertio legenda de ſctā mar
gareta.iſtū ſermonē quere ſermo.clvij.G.

In diuiſione apoſtolorum.

Euntes in mundū vniuerſuʒ p̄dicate euā⸗
geliū omni creature Mar.xvi. Hodie eſt di⸗
uiſio apoſtoloꝝ:ergo hic eſt dicendum de du
odecim articulis fidei quos ipi duodeci apo
ſtoli cōpoſuerūt:et quē articulū vnuſq̄ſq3 po
nat.iſtos duos ſermones q̄re ſmo.cxlvi.B.

De btā Maria magdalena.

Dimiſſa ſunt ei pctā multa ſupple per ve⸗
ram p̄niam quā egit. Lu.vij. Hic eſt dicēdaʒ
de decem generibus hoim qui agunt p̄niam
quoꝝ ſoluʒ vnū genꝰ agit veram p̄niam cuʒ
btā maria magdalena:ſed alij falſam.iſtum
ſermonē q̄re ſer.xliiij.R.

De ſancto Jacobo apoſtolo.

Dic vt ſedeant hi duo filij mei:vnꝰ ad dex
terā ⁊ aliꝰ ad ſiniſtrā. Mat.xx. Mater illo
rū.ſ.apoſtoloꝝ ſancti Johānis ⁊ Jacobi ha⸗
buit ſollicitudinē de pueris ſuis:⁊ ſic ꝑētes
debēt eē ſolliciti de pueris vt ſic educant vt
magni efficiātur in regno celoruʒ, Unde hic

eſt dicendū quō pentes tenenť ſex filijs ſuis iſtū ſermonē quere ſermo.xxiij.D.

Poteſtis bibere calicē quē ego bibiturus ſum. Mat.xx. Hic eſt dicendū ꝙ tribulationes erūt nobis leues et dulces ſi illa q̄ttuor diligēter pēſam⁹.iſtū ſmonē q̄re ſer.cliij.A.

De ſancto Dominico.

Qui cuſtos eſt dn̄i ſui gl'iabiť. Prouerb.xxvij.Sctūs dn̄ic⁹ pater noſter cuſtodiuit dominū in ſe:qꝛ nūꝙ̄ peccauit mortaliť ſed innocētiā ſuā ſeruauit vſq̄ȝ ad mortē. Unde h̄ dicēdū ē ꝙ ſex ſunt q̄ hō quotidie dȝ cogitare ne peccet. iſtū ſermonē q̄re ſer.liiť.N.

Adducā eū in ſolitudinē et ibi loquar ad cor eius.Oſee.ij. Sollitudo ē ſancta religio ſcȝ ordo p̄dicatoꝝ quē ip̄e ſctūs pater dominic⁹ inſtituit. Un̄ hic ē dicēdū quō vita religioſa cōpatur vite celeſti:et hoc in ſeptē ꝓp̄etatib⁹ q̄s hȝ.iſtū ſmonē q̄re ſer.cxxi.D.

De ſancto Laurentio.

Qui vult venire poſt me abneget ſemetipſum et tollat crucē ſuā ⁊ ſequať me. Math.xvi.Hic ē dicēdū de cruce ſpirituali quā debemus portare in ꝑſti.iſtum ſermonē quere ſermone.clij.P.

Niſi granū frumēti cadēs in terrā mortuum fuerit ipȝ ſolū manet.ſi aūt mortuū fuerit fructū multū affert. Joh.xij.Sciendū ꝙ granū frumēti ē xp̄s qui eſt mortu⁹ et multū fructū contulit:qꝛ totū mūdū redemit.Und̄ hic eſt dicēdū de duodecim fructib⁹ quos cōfert deuota meditatio paſſionis xp̄i. iſtū ſermonē quere ſermone.xlviij.J.

Diſperſit dedit pauperib⁹ iuſticia ei⁹ manet in ſeculū ſeculi.p̄s.cxi.Hic de elemoſina tria ſunt dicenda. Primo que incitant hoīeȝ ad dandū elemoſinā.Secūdo qualiter ſit dāda et quibus.Tertio fructus elemoſine. iſtū ſermonē quere ſer.ciij.R.

In aſſumptione btē marie virginis. Maria optimā partē elegit q̄ non auferet ab ea. Luce.x.Circa illud thema tria ſunt dicenda Priō quō maria hȝ nouē priuilegia pre cunctis ſanctis ⁊ āgelis. Ergo dicitur in verbis p̄miſſis.Optimā partē elegit.Hoc quere ſermone. clxij. D. Secūdo quō maria aduocat ꝓ nobis tripliciť. Et ꝙ ad nullū ſctōꝝ tātaȝ confidentiaȝ debem⁹ h̄re ſermo.clxiij.L.U. Tertio exēplū de muliere que concepit a proprio filio.Hoc quere ſer.clxiij.X.

De ſancto Bartholomeo.

Hoc ē p̄ceptū meū vt diligatis inuicem. Joh.xv.In feſtis apoſtoloꝝ frequēter legūtur euāgelia in quib⁹ agiť de dilectione. id qꝛ ip̄i apl'i p̄cipue xp̄m dilexerūt ⁊ etiā inter ſeipſos precipue charitatē et amorē habuerunt.Un̄ hic de dilectione ꝓximi tria ſunt dicenda.Primo que ſunt illa que incitāt ad diligendū ꝓximū. Secūdo quō tenemur ꝓximū diligere.Tertio ſigna dilectionis ꝓximi, iſtū ſermonē quere ſermone.cxx.A.

Ego vos elegi. Joh.xv. Hic eſt dicendum de nouē ſignis electionis per que cognoſciť an ſit quis predeſtinatus ad vitā eternā.iſtū ſermonē quere ſermone.cxlix.A.

De ſancto Egidio.

Juſtū deduxit dn̄s ꝑ vias rectas.Sap.x. Hic eſt dicēdū de iuſticia.illū ſermonē bonū et vtilē quere ſer.cliij.E.

In natiuitate btē ꝟginis marie.

Noua lux oriri viſa eſt gaudiū honor tripudiū apud oēs homīes. Heſter.viij. Hodie gaudiū eſt angelis in celo et etiam hoībus i terra.Nec immerito. Qꝛ hodie nata eſt dn̄a angeloꝝ et mater oīm hoīm. Nā in preſenti ſermone tria ſunt dicēda.Primo que virtutes fecerūt mariā matrē omniū hominum. Hoc quere ſermone.clxiij.H. Secundo que virutes fecerūt eā dominā āgeloꝝ. ſermone clxiij. Q. Tertio exemplū de iuuene nobili q̄ negauit chriſtū et noluit negare beatā virginem qualiter poſtmodum ditat⁹ eſt, Hoc q̄re ſermone. clxiij.B.

De ſancta Kunegūde.

Simile eſt regnū celorū theſauro abſcōdito in agro. Math.xiij. Sermonē de virginitate quere ſer.clvij.G.

In exaltatione ſancte crucis.

Xp̄s factus eſt ꝓ nobis obediens vſq̄ȝ ad mortem mortē aūt crucis.ad Phil.ij.Hodie veneramur exaltationē ſctē crucis.Un̄ canimus.Tuā crucē adoram⁹ xp̄e:tuā glorioſam recolim⁹ paſſionē. Un̄ hic eſt dicendū de duodecim fructib⁹ meditationis paſſionis xp̄i iſtos fructus quere ſer.xlviij.J.

Mihi aūt abſit gl'iari niſi in cruce dn̄i noſtri ieſu xp̄i.Gal'.vi. Hic eſt dicēdū de cruce. ſpūali que debet quattuor ꝑtes habere.iſtū ſermonē quere ſer.clij.P.

De ſancto Matheo,

Sequere me et ſurgens ſecutus eſt eum. Mat.ix.Hic tria ſunt dicēda. Primo quare quilibet libēter dȝ ſequi xp̄m. Secūdo in q̄bus eū ſequi debem⁹.iſtum ſmonē quere ſermone.xv.N.Tertio legēda de ſctō Matheo

Quare cū publicanis ⁊ pctōribus manducat magiſter vr̄. Mathei.ix.Iſta verba dixerunt phariſei rep̄hendētes xp̄m.Un̄ hic ē dicendum quō ſeptē genera hoīm reprehēdūt deum in factis ſuis.iſtuȝ ſermonē quere ſermone.cviij.P.

Non veni vocare iuſtos ſ; pctōres. Mat.ix.Hic eſt dicendum quō deus vocat quotidie pctōres ad ſe.Iſtum ſermoneȝ quere ſermone.lxxiiij.D.

In feſto Michaelis archangeli.

Angeli eoꝝ ſemꝑ vident facieȝ p̄ris mei. Mathei.xviij.Sermonem bonum ⁊ vtilem de angelis quere ſer.clviij.J.

Angeli eoꝝ ſemꝑ vident faciem p̄ris mei. Mat.xviij. Hic eſt dicendū de nouē choris angeloꝝ ⁊ qui hoīes collocentur cū infimis ⁊ qui cū medijs:⁊ qui cū ſupremis.iſtū ſmonem q̄re ſer.lxxxviij.L.

In feſto Symonis ⁊ Jude.

Si mundus vos odit ſcitote qꝛ me priorem vobis odio habuit. Jo.xv. Hic tria ſunt dicenda. Primo ꝙ mundus ꝓpter ſeptē nō eſt diligendus. Hoc quere ſermone.cxxxvi.F Secundo quando amor mūdi eſt peccatum mortale. Hoc quere ſermone. clij.R. Tertio quō per tria cognoſciť ſi quis mundū ꝯtempſerit.ſer.clij.Q.

Ego vos elegi de mundo. Joh.xv. Hic eſt dicendū de nouē ſignis electionis, Hoc q̄re ſermone.cxlix. D.

In feſto oīm ſanctorum.

Gaudete ⁊ exultate qm̄ merces vr̄a copioſa eſt in celo. Mathei.v.Sermonē bonū de oībus ſctīs q̄re ſer.clix.S.

Beati paupes ſpū qm̄ ipoꝝ eſt regnū celorū. Mat.v. Hic eſt dicendū de ſeptē gn̄ibus pauperū quoꝝ q̄ttuor dānanť ⁊ tria ſaluanť Iſtū ſermonē q̄re ſer.lxxxi.Y.

Beati mūdo corde qm̄ ipſi deū videbunt. Mat.v. Hic tria ſunt dicenda. Priō q̄ cauſant mundiciam cordis. Hoc q̄re ſer.viij.C. Secūdo quō cor mundū cognoſciť ꝑ tria ſigna. Hoc q̄re ſer.viij.D.Tertio quō cuſtoditur. Hoc quere ſer.viij.E.

Beati miſericordes qm̄ ipſi mīam ꝯſequētur. Mat.v. Hic eſt dicenduȝ de ſex oꝑibus mie.Iſtū ſermo.q̄re ſer.lxxxix.Q.

In die animarum.

Aīa mea turbata eſt valde.p̄s.vi.Sermonem bonū ⁊ vtilē de aīab⁹ q̄re ſer.clx.A.

De ſancto Martino.

Juſtum deduxit domin⁹ per vias rectas Sapie.x,Sermonē bonū ⁊ vtilem de iuſticia quere ſer.cliij.E.

Serue bone ⁊ fidelis intra in gaudiū domini tui. Lu.xix. Hic eſt dicendū de ſeruitio ſcȝ dei quare merito debemus deo ſeruire et in q̄bus ſeruitijs eſt ſibi ſeruiendū. Iſtū ſermonē quere ſer.clv.R.

Eſtote parati qꝛ qua hora nō putatis filius hoīs veniet. Lu.xij. Hic eſt dicendū ꝙ ꝓpter q̄n q̄ȝ differtur pn̄ia. Iſtum ſermonē q̄re ſer.clvi.X.

Nudus fui ⁊ cooperuiſtis me. Math.xxv Sermonē bonū ⁊ vtilem de ſex oꝑibus mie quere ſer.lxxxix.O.

De ſancta Elizabeth,

Uiduas honora que ſcȝ vere vidue ſunt.i Thi.v.Sermonem bonū de viduis q̄re ſmone.cxvi.O.

De ſancta Katherina.

Sil'e eſt regnū celoꝝ theſauro abſcondito in agro. Mat.xiij.Sermonē de ꝟginib⁹ bonum ⁊ vtilem q̄re ſer.clvij.G.

Oīs gl'ia ei⁹ filie regis abintus.p̄s.xliiij. Sermonē de ꝯſcia q̄re ſer.ix.F.

Explicit de ſanctis.

Tabula ſermonū de dedicatione incipit.

e

Ecce vir nomīe zacheus ⁊ h̄ erat p̄nceps publicanorū. Lu.xix. Beda in omel'.hodierna dicit ꝙ zacheus interpretať iuſtificatus:⁊ ſic opȝ quēlibet pctōrē iuſtificari ſi debeat ſaluari.Un̄ hic ē dicendū de iuſticia. Illum ſermonē bonū ⁊ vtilem cōi ppl'o quere ſer.cliij.E.

Uenit enī filius hoīs querere ⁊ ſaluū facere.ſupple humanū genus:qd̄ perierat ſupple ꝑ pctm̄ Ade. Lu.xix.Sciendū ꝙ de⁹ cupit oēs hoīes ſaluos fieri.Et in ſignū illius contulit nobis deus illa tria: ſcȝ res tꝑales: corpus:⁊ aīam:⁊ quō cuȝ his tribus mereri debeamus vitam eternā. Iſtos duos ſermones bonos ⁊ vtiles cōmuni ppl'o quere ſmone.cl.M.

Ecce vir noīe zache⁹ ⁊ hic erat pīceps publicanoꝝ:⁊ ip̄e diues ⁊c̄. Lu.xix. Hic eſt dicēdum de ſeptē gn̄ibus diuitū quoꝝ aliqui dānantur ⁊ aliq̄ ſaluanť. Iſtum ſermonē quere ſer.lxxxij.L.

Ecce dimidium bonoꝝ meoꝝ dn̄e do pauperibus. Lu.xix. Hic de elemoſyna tria ſunt dicenda. Primo que incitant ad dandū elemoſynam.Secūdo qualiter ſit danda ⁊ quibus, Tertio fructus quos confert elemoſy-

na.iſtum ſermonē q̄re ſer.ciij.R.

Si q̄d aliquē defraudaui reddo q̄druplū. Luce.xix. Hic tria ſunt dicenda. Primo quō duodecim genera hominum decipiunt proxi mos in emendo ⁊ vendendo. Hoc quere ſermone.cvi.A. Secundo quō reſtitutio debet fieri.xliiij.E. Tertio exemplū. Hoc quere ſermone.cl.B.C.

Templum dei ſanctū eſt quod eſtis vos.i. Cor.iij. Templum dei ſpirituale eſt cor mūdum. Vñ hic tria ſunt dicenda. Primo q̄ cau ſant mundiciā cordis. Scḋo quō cor mūdū cognoſcitur ⁊ quō cuſtoditur. Hoc quere ſermone.viij.C. Tertio ꝙ quattuor requirūtur ad conſequendas indulgentias. Hoc q̄re ſermone.xiij.B.

¶ Tabula ſuper ſermones per quadrageſimam. Sermo communis per quadrageſimam.

P Enitentiā agite appropi quabit eñi regnū celoꝝ. Math.iij Circa illud thema eſt dicendū ꝙ decem gn̄a hoim agūt pn̄iam quoꝝ ſolum vnū gen⁹ hoim agit verā pn̄iam: ſed alij falſam. Iſtū ſermonē bonū ⁊ vtilem pro cōi pplo quere ſer.xliiij.R.

In die cinerum.

Conuertimini ad me in toto corde vr̄o in ieiunio ⁊ fletu: ⁊ ſcindite corda vr̄a ⁊ nō veſtimenta vr̄a. Iohel.ij. Hic eſt dicendū quō ſex fiūt illo die q̄ alijs dieb⁹ nō fiūt. Iſtū ſermonem q̄re ſer.xxxviij.E.

Theſaurizate vob theſauros in celo. Mathei.vi. Iſtū theſaurū debemus nobis theſaurizare cū bonis opibus. iſtum ſermonem quere ſer.cxl.A.

Feria quinta.

Diſpone domui tue q2 morieris. Yſa.xxxviij. Hic eſt dicendū ꝙ ꝓpter q̄nq3 debemus nos quotidie diſponere ad mortē. iſtū ſmonem q̄re ſermo.clvi.X.

Filius meus iacet in domo paraliticus et male torquetur. Mathei.viij. Infirmitates ſunt patienter ſuſtinēde propter ſeptē bona que inde proueniunt. iſtū ſermonē quere ſermone.cxxviij.I.

Feria ſexta poſt cinerum.

Clama ne ceſſes quaſi tuba exalta vocē tuā ⁊ annūcia pplo meo ſcelera eoꝝ. Yſa.lviij Hic eſt dicendū de ſeptē pctīs mortalibus. iſtū ſermonē quere ſer.cxli.I.

Diligite inimicos veſtros ⁊ bn̄facite his q̄ oderūt vos. Math.v. Sciendū ꝙ inimicos nr̄os tenemur q̄nq3 modis diligere ⁊ eis indulgere. iſtū ſermonē q̄re ſer.cxxx.V.

Sabbato poſt cinerum.

Confidite ego ſum nolite timere. Marci vi. Hic tria ſunt dicenda. Prīo quare ſabbatum eſt marie dedicatum. hoc quere ſermōe clxiij.A. Secūdo de quadruplici ꝯfidentia quā debemus hr̄e ad deum. hoc quere ſmone.cxxij.R. Tertio exemplum de latrone qui ieiunauit ſabbatū marie virgini. hoc q̄re ſermone.clxiiij.C.

Dominica prima inuocauit.

Cum ieiunaſſ3 quadraginta dieb⁹ ⁊ quadraginta noctib⁹ ⁊c̄. Mat.iiij. ſermonē iſtū bonū ⁊ vtilem de ieiunio q̄re ſer.xxxix.D.

Et accedēs tēptator dixit: ſi filius dei es. Mat.iiij. Hic eſt dicendū de ſeptē tēptatōibus bonoꝝ hoim. iſtū ſmonē q̄re ſer.xl.A.

Feria ſcḋa poſt inuocauit.

Cum venerit fili⁹ hoīs in maieſtate ſua ⁊ oēs angeli cū eo: tūc ſedebit ſup ſedes maieſtatis ſue. Math.xxv. Sermonē bonū de iudicio q̄re ſermo.iij.O.

Eſuriui ⁊ nō dediſtis mihi mandncare. ſitiui ⁊c̄. Math.xxv. Sermonē de ſex opibus mie bonum ⁊ vtilem pro cōi pplo quere ſermone.lxxxix.O.

Feria tertia poſt inuocauit.

Non eñi cogitationes mee cogitatōes veſtre. Yſa.lv. Hic eſt dicendū de cogitationibus. illū ſermonē q̄re ſer.cxxxviij.A.

Eijciebat vendentes ⁊ ementes de tēplo. Mat.xxi. Hic eſt dicendū ꝙ duodecim gn̄a mercatoꝝ dānantur. illum ſermonem quere ſermone.cvi.A.

Quarta feria poſt inuocauit.

Ecce ad caput ſuū ſubcineritius panis et vas aque comedit ergo ⁊ bibit.iij. Reg.xix. Hic eſt dicendū quō hō peccat in comedēdo Hoc q̄re ſermo.xcviij.F.

Quicūq3 fecerit voluntatē pr̄is mei qui ī celis eſt ipē me⁹ frat ⁊ ſoror ⁊ mr̄ eſt. Mat. xij. ſermonē de volūtate dei q̄re ſer.xlij.I.

Quinta feria poſt inuocauit.

Anima q̄ peccauerit ipa morieť. Ezechiel xviij. Hic eſt dicendū ꝙ mors aīe in ſeptem aſſimilatur morti corporis. iſtū ſermonē q̄re ſermone.cxxix.P.

Mendax eſt ⁊ pr̄ ei⁹. Ioh.viij. Hic eſt dicendū quare mēdaciū eſt deteſtandū ⁊ q̄n ē mortale. iſtū ſermonē q̄re ſer.cxxxiij.I.

Sexta feria poſt Inuocauit.

Fili⁹ nō portabit iniq̄tatē pr̄is. Eze.xviij. Hic eſt dicēdū quō filij dn̄t ſe hr̄e ad parentes: ⁊ econuerſo quō pentes ad filios. Iſtos duos ſmones bonos et vtiles q̄re ſermone xxiij.H. Exēpla. Item.xxiiij.S. Exemplū.

Erat dies feſtus iudeoꝝ. Ioh.v. vel illud thema. Sabbatū eſt: nō licet tibi tollere grabatum tuū. Hic dicendū eſt de celebratione feſtoꝝ: iſtū ſermonē q̄re ſer.cxvij.C.

Sabbato poſt Inuocauit.

In oībus grās agite.i. Theſſa.v. hic dicēdū eſt de gratiarū actōe. iſtum ſermo.q̄re ſer. cxij.I. Exēplū. Trāſfigurat⁹ ē ante eos et reſplenduit facies ei⁹ ſicut ſol. Mat.xvij. Hic eſt dicendū quō electi reſurgent cū corpibus glorificatꝭ. Iſtū ſermonē q̄re ſermo.l. C.D.

Dn̄ica ſecunda Reminiſcere.

Hec eſt volūtas dei vt abſtineatis vos a fornicatione.i. Theſſa.iiij. Sciendū ꝙ nō ſolum abſtinēdū ē a fornicatōe q̄ ꝯmittiť actu ſ3 etiā q̄ cōmittiť ſine actu. et hoc fit.x.mōis et quādo eſt mortale et quādo veniale. Iſtū ſermonem quere ſermone. lxxxvi.S.

O mulier magna ē fides tua. Mat.xv. Hic ē dicēdū quō vigintiq̄ttuor gn̄a hominū falſificāt fidē. Iſtū ſermo.q̄re ſer.xli.B.

Feria ſecūda poſt Reminiſcere.

Exaudi de⁹ orōnē ſerui tui Dañ.ix. Hic eſt dicēdū de orōne. Iſtū ſermo.q̄re ſer.lxiiij.I.

Si nō credideritis q2 ego ſum moriemini in pctīs vr̄is. Ioh.viij. Hic ē dicēdū quomō tria accidūt malis in agone: ⁊ etiā tria bōis. De hoc quere ſermone.lxxviij.B.H.

Feria tertia poſt reminiſcere.

Precepi eñi mulieri viduevt paſcat te.iij. Regū.xvij. Hic eſt dicendū de viduis. Iſtum ſermonē quere ſermone.cxvi.O.

Amāt eñi ꝑmos recubitus in cenis: ⁊ primas cathedras in ſynagogis ⁊c̄. Mat.xxiij. Hic eſt dicēdū de honore.ſ. quare homines honorādi ſunt ⁊ quō q̄s q̄nq3 modis peccat circa honores. Iſtum ſermo.q̄re ſer.xxviij.E

Feria quarta poſt Reminiſcere.

Dn̄e rex regū de⁹ abraham miſerere populo tuo. Heſter.xiij. Hic eſt dicēdū quomō de⁹ miſereť peccatorib⁹ penitētib⁹ et iuſtis. Iſtū ſermonē quere ſermone.xcvij.C.

Quicūq3 voluerit inter vos maior fieri ſit vr̄ miſter. Mat.xx. Hic de p̄latis duo ſunt dicenda. Primo prelaturam appetere: an ſit peccatum. Hoc quere ſermone. iiij.Y. Secūdo quomodo prelati debent ſe habere ad ſubditos. Hoc quere ſermone.xxiij.E. Item.lix. D. Item.cxx.C.

Feria quinta poſt Reminiſcere.

Bn̄dictus q̄ confidit in dn̄o et erit dn̄s fiducia eius. Iere.xvij. Hic eſt dicendū de quadruplici cōfidentia. iſtū ſer. q̄re ſer.cxxij. R.

Homo quidā erat diues et induebať purpura et byſſo. Luce.xvi. Hic eſt dicendum de ſupbia veſtiū. iſtū ſermonem quere ſermone lxxiij.G.

Feria ſexta poſt Reminiſcere.

Homo erat paterfamilias qui plantauit vineam. Math.xxi. Per vineā, intelligitur anima. Unde hic dicēdū eſt de anima. iſtum ſermonē quere ſermone.cxxij.A.

Hic eſt heres. Mathei.xxi Hic eſt dicēdū quo iure vnuſq̄ſq3 ſaluādoꝝ hereditatē celeſtem poſſidebit. hoc q̄re ſermone.clix.X.

Sabbato poſt Reminiſcere.

Accede huc vt tangā te fili mi. Geñ.xvij. Hic eſt dicēdū de acerbiſſimis tēptationib⁹ bonorum hominū. illū ſermonē quere ſmone.xxix.O.

Diſſipauit ſubſtantiā ſuā viuendo luxurioſe. Luce.xv. Hic eſt dicendū de luxuria que actu cōmittitur ſex modis. illum ſermonem q̄re ſermone.lxxxv.O.

Dn̄ica tertia in q̄drageſima.ſ. Oculi.

Ambulate in dilectione ſicut ⁊ xp̄us dilexit vos. Ephe.v. Hic de dilectiōe ꝓximi tria ſunt dicenda. Primo q̄ ſunt illa que incitāt ad diligendum proximum. Secūdo quomō tenemur ꝓximum diligere. Tertio ſigna dilectionis proximi. iſtū ſermonē quere ſermone.cxx.A.

Erat ieſus eijciens demoniū et illud erat mutū. Lu.xi. Hic ē dicēdū quare diabol⁹ poſſidet hoiem et de iuramētis. iſtum ſermonē q̄re ſermone.lxij.R.S.T.

Feria ſecunda poſt Oculi.

Lauare et mundaberis.iiij. Regum.v. Hic eſt dicendum de preparatione cordis.ſ. q̄modo mundať. iſtū ſermonē quere ſermone viij.C.

Repleti ſunt oēs in ſynagoga ira. Luce. iiij. Hic eſt dicendū quō ira octo modis fit: et quando eſt mortale. iſtum ſermonem quere ſermone.xcv.B.

Feria tertia poſt Oculi.

Si peccauerit in te frater tuus vade ⁊ corripe eum inter te ⁊ ipm̄. Mathei.xviij. Hic ē dicendū de fraterna correctione. iſtū ſermonē q̄re ſermone.lxiij.D.

Domine quotiens peccabit in me frat' meus et dimittã ei. Math.xviij. Hic eſt dicendum quõ tenemur indulgere inimicis, iſtuʒ ſermonẽ quere ſermone.cxxx.Y.

Quarta feria poſt Oculi.

Honora patrẽ et matrẽ vt ſis longeu' ſup terrã. Exo.xx. Hic eſt dicendũ quomodo filij tenentur ſex parentibus ſuis. iſtũ ſermoneʒ quere ſermone.xxiiij.S.

Sine cauſa colũt me. Mat.xv. Hic ẽ dicẽdũ ꝙ opera q̃ fiunt in pctõ mortali nõ ſunt meritoria. iſtũ ſermonẽ quere ſermo. xcij. K.

Quinta feria poſt Oculi.

Nolite cõfidere in verbis mendacij. Jere. xvij. Hic eſt dicẽdũ de locutione. iſtũ ſermonẽ bonũ et vtilẽ quere ſer.cxxxix. K.

Socrus aũt ſymonis tenebat magnis febribus. Luce.iiij. Hic eſt dicendũ ꝙ infirmitas corporis eſt patienter ſuſtinenda ꝓpt' ſe pctm. iſtũ ſermonẽ quere ſermo. cxxviij. J.

Sexta feria poſt Oculi.

Non enĩ coutunt' iudei ſama. ⁊c̃. Joh.iiij. Sicut iudei quõdã ſe habuerũt ad ſamaritanos: ſic xpiani iã illis tpib' debẽt ſe etiã hr̃e ad iudeos. Vñ in pñti ſermone tria ſunt dicenda. Primo quare eccl'a pmittit iudeos viuere. Secũdo quõ iudei ⁊ xpiani debẽt habere inter ſe decẽ. Tertio exemplum de iudeis. iſtũ ſermonẽ quere ſermo.cv.O.P.

Si ſcires donũ dei. Joh.iiij. Hic dicendũ eſt de ſeptem donis ſpũſſcti. iſtũ ſermonem quere ſermo.lxxiij.A.

Sabbato poſt Oculi.

De' qui noſcis oĩa anteꝗ̃ fiãt tu ſcis qm̃ falſuʒ ↄtra me tulerũt teſtimoniũ. Dañ.xiij. Hic eſt dicẽdum de falſo teſtimonio. Et quo modo q̃s ledit ꝓximũ ſuũ verbis octo mõis iſtũ ſermonẽ quere ſermo.xcvi.P.

Magiſter modo hec mulier deprehenſa eſt in adulterio. Joh.viij. Hic eſt dicendum ꝙ adulteriũ eſt grãde peccatũ: quod in q̃ttuor oſtẽditur. Hoc quere ſer.lxxxv. Q.

Dñica quarta Letare.

Jlla que ſurſum ẽ hierl'm libera ẽ que eſt mr̃ nr̃a. Gal'.iiij. Hic eſt dicendũ de nouem gaudijs celi. iſtũ ſmonẽ q̃re ſer.lxxxiiij. K.L

Eſt puer hic vn' q̃ hʒ q̃nq; panes ordeaceos. Joh.vi. Hic eſt dicẽdũ de cõtritõe confeſſione ⁊ ſatiſfactione. Hoc quere ſer.xliij. J.

Feria ſecũda poſt Letare.

Audiuit oĩs iſrl' iudiciũ qd̃ iudicaſſet rex et timuerũt regẽ.iij. Reg.iij. Si ppl'ꝯ iſrael timuit regẽ Salomonẽ i iudicãdo mlto pl' timẽdus ẽ xp̃s q̃ eſt iudex viuoꝝ et mortuoꝝ ⁊ h' ꝓpt' diſtrictã rõem quã reddituri ſumus in iudicio extremo. iſtũ ſmonẽ q̃re ſer.iij.P.

Feria tertia poſt Letare.

Nolite iudicare ſm faciẽ: ſꝫ iuſtũ iudiciuʒ iudicare. Joh.vij. Judiciũ temerariũ contingit ſeptẽ modis. iſtuʒ ſermonẽ q̃re ſer.xc.V.

Feria quarta poſt Letare.

Auferte malũ cogitationũ vr̃arũ ab ocul' meis. Yſai.i. Hic eſt dicẽdũ de malis cogitationib'. Hoc quere ſermone.cxxxviij.A.

Nõ ẽ hic hõ a deo q̃ ſabbatũ nõ cuſtodit. Joh.ix. Hic ẽ dicẽdũ quõ celebratio feſtorũ octo modis tranſgreditur ſermone.cxvij.C.

Feria quinta poſt Letare.

Ecce defunct' efferebat' fili' vnic' matris ſue. Luce.vij. Hic eſt dicẽdũ ꝙ hoĩ morienti contingunt ſeptem. ſermone.cxv.F.

Feria ſexta poſt Letare.

Lazarus mortu' eſt. Joh.xi. Hic eſt dicendũ ꝙ morientes temptat dyabolus ꝑ q̃nq;. Hoc quere ſer.cxxxiiij.S. Et ſex interrogationes q̃ debẽt fieri hoĩ in agone mortis. iſtuʒ ſermonẽ quere ſermone.cxxxv.E.

Sabbato poſt Letare.

Qui ſequit' me nõ ãbu. i te. ſꝫ hẽbit lumen Jo.viij. Hic ẽ dicẽdũ quõ in ſeptẽ debem' ſequi xp̃m. iſtũ ſer. quere ſer.xv.N.

Dñica quinta ſcꝫ Judica.

Sanguis xp̃i emũdabit ↄſciam nr̃aʒ ab opibus mortuis ad ſeruiẽdũ deo viuẽti. Heb.ix. Hic ẽ dicẽdũ de quadruplici ↄſcia ⁊ vñ cauſatur erronea ↄſcia. iſtũ ſer. q̃re ſer.ix.F.G.

Tulerũt lapides vt iacerẽt in eũ. Joh.viij Hic eſt dicẽduʒ quot modis queſierũt iudei ieſum interficere. iſtũ ſer. q̃re ſer.xlv.G.

Secunda feria poſt Judica.

Modicũ tp̃s vobiſcum ſum. Joh.vij. Hic dicẽdũ ẽ ꝙ modicũ ẽ ⁊ breue tp̃us vite nr̃e. iſtum ſermonẽ quere ſermone.lx. N.

Si quis ſitit veniat ad me. Jo.vij. Hic dicendũ ẽ de gr̃a ſpũſſcti q̃ opat' in pctõrib' penitentibus et iuſtis iſtũ ſer. q̃re ſer. lxxi.T.

Feria tertia poſt Judica.

Surgens Daniel comedit. Dañ. xiiij. Hic eſt dicendũ quõ q̃s peccat in comedẽdo ⁊ bibendo. q̃re ſermone.xcix.M.

Nõ põt mũd' odiſſe vos: me aũt odit quia teſtimoniũ phibeo de illo. q: opa ei' mala ſt' Jo.vij. Hic ẽ dicẽdũ ꝙ mũd' ꝓpt' ſeptẽ nõ ẽ diligend'. Hoc q̃re ſer.cxxxvi.F. Et qm̃ amor mundi ẽ pctm̃ mortale ſermone.clij.R.

Feria quarta poſt Judica.

Nõ facietis furtũ: nõ mentiemini nec decipiet vnuſq̃ſq; ꝓximũ ſuũ. Leui.xix. Hic eſt dicendũ de.xiij. gñib' hoĩm q̃ lucrant' res iniuſtas ⁊ decipiũt ꝓxĩos. iſtũ ſer. q̃re ſ.ciiij.F

Nõ maledices ſurdo detrahẽdo. ſ. ꝓximo tuo ĩ occulto. Hic ẽ dicẽdũ de detractõe q̃ ſeptẽ mõis cõmittit'. iſtũ ſer. q̃re ſer.xci.G.

De ope bono tuo nõ lapidam' te: ſꝫ de blaſphemia. Joh.x. Hic ẽ dicẽdũ de blaſphemia Jſtum ſermonẽ q̃re ſer.cxxiij.A.

Feria quinta poſt iudica

Jn aĩo ↄtrito ⁊ ſpũ hũilitatis ſuſcitamur Dañ.iij. Hic eſt dicendũ de nouẽ gradib' hũilitatis. iſtũ ſermonẽ q̃re ſer.xxxi.L.

Dimiſſa ſunt ei pcĩa multa qm̃ dilexit mlt' tum. Lu.vij. Hic eſt dicendũ de his q̃ agunt verã pnĩam ⁊ q̃ falſam. Jſtum ſermonẽ q̃re ſermo.xliiij.R.

Feria ſexta poſt Judica

Induc ſup eos diẽ afflictiõis ⁊ duplici cõtritione contere eos dñe deus nr̃. Jere. xvij. Hic eſt dicendũ de ferculis ⁊ potu ⁊ balneo dãnatoꝝ quõ eternaliter punient' in corpore ⁊ aĩa ſer.ci.E.F.G.

Expedit vob' vt vn' hõ moriat' pro ppl'o. Jo.xi. Hic eſt dicendũ de malo ↄſilio ⁊ ↄñr õ nouẽ alienis pctis. iſtũ ſer. q̃re ſer.cxliij.V.

Sabbato poſt Judica.

Venite ꝑcutiam' eũ lingua. Jere. xviij. h' eſt dicendũ eſt de octo gñib' hoĩm q̃ v'bis offendũt ꝓxĩos. iſtũ ſer. q̃re ſer.xcvi.R.

Hec eſt aũt via eterna vt cognoſcãt te ſolum verũ deũ ⁊ quẽ miſiſti ieſum xp̃m Joh. xvij. Hic eſt dicendũ quõ in celo habebimus fercula magna multa ⁊ dulcia ⁊ p̃cioſa. Hoc quere ſer.liij.P.

Jn dominica palmarũ.

Exinaniuit ſemetipſum formã ſerui accipiens in ſimilitudinẽ hoĩm factus. Phil'.ij. Hic eſt dicendũ de decẽ defectib' hũani gñis quos xp̃s in hũanitate aſſumpſit. iſtũ ſermonem q̃re ſer.xxvij.A

Bñdictus qui venit in noĩe dñi. Mathi. xxi. Hic eſt dicendũ de feſto palmarũ ⁊ de indigne cõmunicantibus. Jſtum ſermonẽ q̃re ſermo.xlvi.O.P.

Si quis mihi miniſtrauerit honorificabit eũ pr̃ me'. Joh.xij. Hic eſt dicendũ q̃re tenemur deo ſeruire: ⁊ in q̃b' ei ſeruire debeamus. iſtum ſermonẽ q̃re ſer.clv.R.

Feria ſc̃da poſt dñicam palmarũ.

Nunc aĩa mea turbata eſt. Joh.xij. Hic ẽ dicendũ quõ xp̃s maximã triſticiã habuit tẽpore paſſionis. Hoc q̃re ſer.xlv.J.

Feria tertia poſt palmarum.

Ego q̃ſi agn' mãſuetus q̃ portat' ad victimam. Jere.xi. Hic eſt dicendũ quõ xp̃us docet nos ſeptẽ in ſua paſſione. iſtũ ſermonem quere ſer.xlix.V.

Feria quarta poſt palmarum.

Jpſe aũt vulnerat' eſt ꝓpter iniq̃tates noſtras: ⁊ attritus ẽ ꝓpter ſcelera nr̃a. Yſa.liij Hic eſt dicẽdũ ꝙ paſſio xp̃i fuit amariſſima Jſtum ſermonẽ quere ſer.xlix.S.

Jn cena domini.

Probet autem ſeip̃m hõ ⁊ ſic de pane illo edat ⁊ de calice bibat. i.Coꝛ.xi. Hic dicende ſunt alique q̃ſtiones de ſacramẽto eucharıſtie: ⁊ etiam de vtilitate digne cõmunicãtiũ hoc q̃re ſermo.xlvij.S.

Dñs ieſus in q̃ nocte tradebat' accepit panem gratias agẽs fregit ⁊ dixit. Accipite et mãducate hoc eſt corp' meũ. i.Coꝛ.xi. Hic ẽ dicendũ de inſtitutione huius ſacramenti ⁊ de his qui in agone digne cõicant ⁊ de his q̃ perdunt vſum rationis in agone. iſtum ſermonẽ quere ſer.lxxix.J.

Qui mãducat hunc panẽ viuet ineternuʒ Joh.vi. Hic eſt dicendũ de q̃ttuor gñib' hominũ qui ſpũaliter cõicant. Jſtum ſermonẽ quere ſermo.lxx.Q.

Jn die paraſceues.

O vos oẽs q̃ tranſit' ꝑ viam attẽdite ⁊ videte ſi eſt dolor ſicut dolor me'. Treñ.i. Hic eſt dicendũ de.xij. fructib' q̃ ꝓueniũt hoĩ ex deuota meditatione paſſionis xp̃i. Jſtũ ſermonẽ quere ſer.xlviij.J.

Jnclinato capite emiſit ſpiritum. Joh.xix Hic eſt dicendũ quare xp̃s habuit caput inclinatũ: manus extẽſas: pedes ↄfixos: ⁊ lat' apertũ. iſtum ſer. q̃re ſer.xlix.O.P.

Jn vigilia paſche.

Deſcendit ad inferiores ꝑtes terre. Gloſa i. ad inferos. Eph.iiij. Sicut enĩ xp̃s deſcendit ad inferna vt ſuos liberaret: ſic ⁊ nos debemus eis ſubuenire q̃ ſunt in purgatorio. Hic eſt dicendũ de ſuffragijs aĩarum ⁊ quare libenter debem' aĩabus defunctoꝝ ſubuenire. iſtũ ſermonẽ q̃re ſer.clx.H.

Tabula de exemplis que habentur in his ſermonibus incipit.

Abſtinentia

a Bſtinẽs mulier quedaʒ portauit loricam ad carnẽ. Jteʒ virgo que.xxxviij. annis in ſpelũ

ta fuit ⁊ comedit de herba: radicibus ⁊ fructibus arborum ſermone.vij.V.X.

Adulterium.

Quidam adulterium commiſit occulte: ⁊ intrans eccleſiã ſanctoꝝ Gervaſij ⁊ Prothaſij obſeſſus eſt a diablo ⁊ punitus. ⁊ ſic expirauit ſermone.lxxxv.Q.

Quidã vidit vicinũ ⁊ vxorẽ vicini puniri in cuppa ignea ꝓpter adulteriũ.ibidem.

Amici

Amici duo quoꝝ vnus ꝓ alio mori voluit ſermo.cxx.G.

Aqua benedicta.

Quidã cũ aſperſiſſet aq̃ bñdicta infirmum quõ diaboli fugati ſunt ſermo.cx.S.

Blaſphemia.

b Laſphemus quidam tẽpore Moyſi ex iuſſu dei lapidatus eſt: ſermo.cxxiij.D.

Puer q̃nqꜫ annoꝝ quem diaboli ꝓpter blaſphemiam dilacerauerunt ſermone.cxxiij.D.

Sanct⁹ Ludouic⁹ q̃ fecit cauteriũ ciui pariſienſi ꝓpt̃ ṽba blaſphemie ſermo.cxxiij.B.

Comedere.

Quidã volebãt carnes comedere tertia fer[ia] poſt mediã noctẽ in carniſpriuio: ⁊ inuenerũt in pullo bufonem ꝓ inteſtinis ſermone.xxxvi.M.

Cinis

Carnifices q̃ deriſerunt ſuſceptionẽ cinerum in die cinerum ſer.xxxvi.G.

Chorea.

c Hoream quidã iuuenis dixit eſſe portã ꝯſolatiõis quem poſtmodũ q̃daꝫ lapis angularis cadẽs ſup̱ eũ occidit ſer.cliiij.G.

Virgo quedam in chorea cecidit ⁊ ſubitanea morte obijt: ſermone.lx.Q.

Virgo que in chorea rapta eſt a turbine i aera ⁊ a demonibus flagellata: poſtpomodũ cecidit mortua ſermone.cliiij.G.

Quidã choriꝫ auerunt vſqꜫ ad genua: poſtmodum vſqꜫ ad femora in terrã ſer.xxvij.A.

Qui erexerunt arietem in chorea quõ tempeſtas vaſtauit ſegetes circũquaqꜫ in oĩbus illis villis circũiacentibus ſer.xxxvij.X.

Cogitatio

Juuenis qui meruit ſeptem coronas vna nocte reſiſtendo cogitationibus ſer.cli.E.

Quidã habuit malas cogitationes ⁊ diabolus aſſociauit ſe ei ſermone.cxxxviij.J.

Confeſſio

Filia regis que a ſcriptore ſuo concepit et puerum necauit: ⁊ hoc nephas ſp̱ in ꝯfeſſione obticuit: ⁊ ſic dãnata eſt ſer.xliiij.Z.

Mulier q̃ non plene ꝯfeſſa fuit quõ poſt mortẽ viſa ẽ eq̃tare drachonẽ ⁊ ſerpẽtes habuit in collo ſuo ⁊ canes mordebãt brachia eius ſermo.cxxv.C.

Mulier que ferrũ vendidit ⁊ in ꝯfeſſione dixit ſua bona op̱a tm̃modo: de malis nihil faſſa ſermo.cvi.C.

Conſuetudo

Conſuetudo deponitur ſucceſſiue. Exemplum de eo q̃ abſtinuit primo a pctis p̱ tres dies ⁊ poſtmodũ per quattuor dies: ⁊ ſic deinceps ſermone.cxxxi.D.

Correctio

Duo fratres erãt in monaſterio: vnus ſuit gratioſus ⁊ acceptus: alius ſemper accuſabatur ⁊ corrigebatur in capitulo: ⁊ poſt obitum iuit ad celum: ⁊ alter ad purgatoriũ ſermone.lxiij.D.

Quidã rapt⁹ eſt ⁊ vidit duos p̃latos accuſari: ⁊ vnus ex correctiõe emẽdauit ſe ⁊ alter ſpreuit admonitionẽ ⁊ ſubitanee defunctus eſt ſer.lxiij.E.

Damnatio.

d Ecanus qui vigintiquĩqꜫ annos in heremo mãſit ⁊ poſt mortẽ app̱uit ep̃o ⁊ dixit ꝙ. xxx. milia hoĩꝫ illo die obierũt: ⁊ duo ad celũ ⁊ tres ad purgatoriũ alij aũt oẽs ad infernũ deſcenderũt ſer.cxlix.L.

Deſperatio

Quidã dixit in agone: impoſſibile ẽ ꝙ de⁹ ignoſcat mihi pctã mea ſer.cxxxi.P.

Quidã reputabaẗ q̃ſi ſctũs: ⁊ tñ in agone deſperauit ⁊ ſic dãnat⁹ eſt ſer.cxxxiiij.Z.

Quidã voluit abſqꜫ oĩ pctõ viuere ⁊ cum nõ potuit deſperauit: ſed tandẽ tñ ecõuerſo reſipuit ſermone.ix.N.

Heremita q̃ reduxit deſperatũ: ⁊ ſic meruit duplicẽ coronã ſer.xxx.D.

Deriſio.

Carnifices q̃ deriſerũt ⁊ nihil fecerũt ſuſceptionẽ cinerũ in die cinerũ ſer.xxxviij.G.

Detractio

Duo ſocij ⁊ vnus erat detractor peſſimus quõ in extremis vidit albatos ſiue cãdidos manus extendẽtes ⁊ conquerẽtes de eo ⁊ ſic deſperauit ſermone.xci.D.

Ep̃s punit⁹ eſt in purgatorio p̱ fetorẽ famuli ſui q̃ ardebat in ĩferno q̃ audiuit detractiones hui⁹ famuli ⁊ eũ nõ correxit ſ.xci.J

Quidam detractor diffamauit ſacerdotes ⁊ religioſos: ⁊ eius lingua nõ potuit putreſcere.ibidem.

Diſcordia.

Diabolus promiſit antique vetule duos calceos vt faceret diſcordiã inter virũ ⁊ vxorem qui trigita annis ſimul pacifice vixerũt ſermone.xcvi.R.

Ebrietas.

e Brioſus nomĩe vdo qui freq̃nter iuit ad tabernas ⁊ cuꝫ ad eccſiam ire deberet qualem potũ ⁊ qualẽ lectum ⁊ quale balneum iam hꝫ in inferno ſermo.lxij.Y.

Miles q̃ app̱uit poſt mortẽ filie ſue cum cruſibulo in quo erat ſulphur ſer.xcix.P.

Bibulus q̃ tenuit ciphum in manu ⁊ dixit tres ſoluat: ⁊ ſic ſubitanee obijt ſer.lx.Q.

Qui in tabña vẽdidit aĩam ſuã quõ dyabolus eũ rapuit cũ corp̱e ⁊ aĩa ſer.cxxxij.D.

Hoſpitẽ quẽ diabol⁹ cũ corp̱e ⁊ aĩa rapuit ſer.cliij.N.

Elemoſyna.

Petr⁹ thelonearius q̃ prio parcus fuit: et poſtmodũ ſeip̃m vendi fecit ⁊ preciũ dari in elemoſynas pauperũ ſer.lxxxi.B.

Senex cũ iuuene habuit cõeꝫ vitã ⁊ ſenex ſp̱ pl⁹ habuit q̃ꝫ tũcũqꜫ paup̱ib⁹ dedit.ſ.cl.Z

Mechanic⁹ q̃ tm̃ vnũ denariũ habuit volens aliq̃d emere ꝓ prãdio quẽ tandẽ dedit cuidaꝫ pauperi ꝓpter deũ. ⁊ angel⁹ portauit ſibi.xx.ſolidos ſer.ciij.A.

Mulier q̃ dedit paup̱i denariũ dicẽs pl⁹ tibi dedi q̃ꝫ de⁹ mihi dedit ſer.cl.P.

Euchariſtia.

Quidam vidit aliquos nigros: aliq̃s ſanguinolentos: aliquos ignitos: aliquos claros ⁊ ſplendidos ad ſacramentũ euchariſtie accedere ſer.xlvi.R.

Quidam cognouit ſabbato paſche vxoreꝫ ꝓpriã: ⁊ in die paſche q̃ñ cõicare voluit corpus xp̃i exiluit ex ore ipſi⁹ ſer.xlvij.D.

Qui poſt cõionẽ ad tabernã iuerũt quõ ſuffocati ſunt in ſanguie ꝓprio ſer.lij.M.

Quidã habuit magnã deuotionem ad ſacramentũ: ⁊ in agone nõ audebat ſumere ꝓpter vomitũ. ⁊ petiuit euchariſtiaꝫ ſibi poni ſuper pectus ſuũ ſer.lxx.Q.

Meretrix q̃ cucurrit p̱ lutũ ⁊ adorauit euchariſtiã: ⁊ xp̃s ſibi dixit de pixide. Ego ignoſco tibi pctã tua ſer.lxxx.P.

Miles q̃ adorauit ſacrꝫ cũ q̃nqꜫ pr̃ nr̃ quõ per triduũ vixit in patibulo ſer.lxxx.V.

Excõmunicatio.

Comes q̃ ꝯtẽpſit excõicationẽ quõ abbas panẽ albũ excõicauit ĩ aſpectu illi⁹ comitis qui fact⁹ eſt niger ⁊ muſcid⁹ ſer.lxix.J.

Papa gregorius excõicauit quẽdã ⁊ ciconie nidos ſuos de domo illi⁹ trãſtulerũt ad aliã domũ ⁊ p⁹ abſolutõeꝫ redierũt ſ.lxix.M

Quidã ep̃s excõicauit paſſeres q̃ maculauerũt eccſiam ſcti Vincẽtij. ⁊ q̃cito aliquis paſſer ĩportaẗ ad eccſiaꝫ ſtatĩ moriẗ: ibidẽ.

Sacerdos ꝯcubinari⁹ q̃ ꝯtẽpſit ſuſpẽſiõeꝫ ⁊ excõicationẽ. ⁊ q̃cito acceſſit ad celebrãdũ tũc diabolus ſuffocauit eũ ſer.cxi.D.

Excuſatio.

Virgo que iuit ad caſtrum ⁊ diabolus diſſuaſit ei ſermo.cxxxi.K.

Exemplum bonum.

Latro cui iuuenis monachus. ſeruiuit in clauſtro ⁊ comedit panẽ ⁊ aquã ⁊ in p̃ſentia iſtius latronis quõ ꝓpter exẽplũ illius iuuenis bonus hõ fact⁹ eſt ſer.li.J.

Quidã audiuit de nocte in lecto ſuo frẽs ordinis p̃dicatoꝝ alacriẗ cantare in choro: ⁊ ſic cõpunct⁹ ordinẽ intrauit ſer.lxxiiij.J.

Feſta.

f Eſta ſunt celebrãda. Exẽplum de illo q̃ tp̱e moyſi collegit ligna ⁊ ex iuſſu dei lapidat⁹ eſt: ſermo.cxvij.G. Itẽ.cliiij.F.

Duo ſutores quorũ vnus celebrauit feſta alter nõ ſer.cvij.D.

Filij.

Filius q̃ dixit. pr̃ me⁹ ſi eſt in inferno tũc ſuffragia nõ valẽt ſibi: ſi aũt in celo tunc nõ indiget. ſi aũt in purgatorio tũc ardeat vſqꜫ quo purgabiẗ.ſer.ciij.Z.

Filio infideli cui bufo ꝓſilijt in faciẽ ꝓpẗ dehoneſtationẽ parentũ ſer.xxiij.Y.

Filia q̃ ꝓpter dehoneſtationẽ m̃ris eſt dãnata, ſer.lxij.B.

Gaudia celi.

g Audia celi ſunt magna qđ oñditur in diabolo q̃ dixit ꝙ ſi eſſet ſtatuta a terra vſqꜫ ad celum clauis ⁊ nouaculis circunſepta ⁊c̃.ſer.lxxxiiij.L.

Monach⁹ q̃dã audiuit auiculã.ccexl. annis q̃ videbanẗ ſibi q̃ſi due hore ſer.lxxxij.N

Mulieres q̃ pre deſiderio regni celeſtis ĩfirmabanẗ ſ.lxxi.Z.

Gaudia mũdi.

Rex q̃ nũq̃ꝫ riſit quõ frẽm ĩ anguſtijs circundedit gladijs ante: retro: ⁊ ſupra: infra: a dextris ⁊ a ſiniſtris: ſer.liij.P.

Quidã cogitauit de ſero inẗ ſe. heu q̃ peruenit gaudiũ qđ hodie habuim⁹: ⁊ ſic cõpunctus religionẽ intrauit: ſmo.xxxvi.F.

Filius comitis q̃ vidit cadauer pr̃is ſui et ſic compũctus gaudia mundi deſeruit: ſmo[ne]

ne.cxxxvi.N.

Gratiarū actio.

Quidā regratiabaꝛ deo ꝙ nō fecit eū bufo
nem vel aliud aial irrōnabile.ſer.xvij. M.

Religioſus ex cuiꝰ tactu veſtiū ſanabanꝛ
infirmi q̇ oīa in bono accepit:⁊ deū taꝫ in ad
verſis ꝗꝫ in ꝓſperis laudauit.ſer.cxij.O.

Senex q̇ vidit aliqs comedere mel.aliqs
panē:aliquos ſtercus.ſer.xcviij.L.

Leena pelles portauit btō Machario: qꝛ
illuminauit cecos pueros eius.⁊ etiā lupi re
portauerūt quendā puerū qui extraxit os ex
ore lupi.ſer.cxxvij.H.

Hoſpitium.

Hoſpitem quem diaboli

h

receperunt cū corpore ⁊ aīa ſer-
mone.cxliij.N.

Ruſticꝰ q̇ habitauit ī vna curia
ſolitaria:⁊ xp̄m in forma paupis in domum
ſuā introduxit. ⁊ quō ille paup pedes trāſfi
xos habuit.ſer.lxxxix.L.

Humilitas.

Quidā raptꝰ eſt in agone ⁊ reuerſus dixit
ꝙ nullꝰ ſine hūilitate ſaluaꝛ.ſer.xxxi.Q.

Ieſus.

Ieſum nomiare eſt vtile.

i

Vñ legiꝛ exemplū ꝙ maritꝰ qui-
dā ⁊ vxor ſua volebāt ſeipos ſu-
ſpēdere ꝓ triſticia ⁊ biberūt in no
mine ieſu ⁊ ſtatim fugati ſunt demōes:⁊ ſta
tim ceſſauit tēptatio illa.ſer.xix.G.

Quidā q̄ncūqꝫ tēptabaꝛ dixit.O dulcis ie-
ſu miſerere mei ⁊ iuua me.ſer.ix.V.

Infirmitas.

Infirmus q̇ dixit deo.tu priuaſti me corpe
⁊ ego do aīam meā demonibꝰ oībꝰ q̇ ſunt in
inferno.⁊ ſic expirauit.ſer.cxxxiiij.V.

Quidā elegit duos dies in purgatorio: et
dixit ꝙ ibi centū ānos arſiſſet.ſer.cxxxiiij.X

Quidā ſingulis annis infirmabaꝛ preter
vnū:tunc dixit.O deus oblitus es mei . ſer-
mone.cxxviij.L.

Infirmus qui rogauit ſanctū hoīem vt in
tercederet ꝓ eo vt ſanaretur : ⁊ poſtmodum
dixit.O ſerue dei ora pro me vt deꝛ mihi qs
quid vtilius ſit:⁊ ſic ecōuerſo infirmatus eſt
ſermone.lxij.C.

Quidā bonꝰ hō orauit ꝓ infirmo vt ſani-
tati reſtitueretur:q̇ poſtmodū inuenit ſe ꝓuio
rem ad malū.Et iterato ille bonꝰ hō orauit
pro eodē vt reddita infirmitate in timore dī
perſeueraret:⁊ ſic eadē infirmitas q̄ priꝰ re-
dijt.ſer.cxxviij.L.Et.lxij.C.

Miles q̇ nihil voluit dare ꝓpꝛ deū in ſa-
nitate:ſꝫ infirmatꝰ iuſſit aliqd dari clerico vt
ꝓ eo intercederet.Et ille petijt vt deꝰ eū in il
lo ſtatu ꝯſeruaret ſer.cxxviij.L.

Duo frēs vnꝰ erat multū religioſus ⁊ alꝛ
ſeruiebat fideliꝛ infirmis:⁊ ille fuit accepti
or deo.ſer.cxxviij.O.

Indulgere.

Miles qdā indulſit alteri militi de occiſio
ne pr̄is ſui ꝓpter paſſionē xp̄i.ſer.cxxx.L.

Filiꝰ comitis dānatꝰ eſt qꝛ nō indulſit of-
fenſoribꝰ ſuis.ſer.cxxx.E.

Ira.

Mulier iracūda quō in agone v̄tit facieꝫ
ad parietē qñ eucḣariſtiā recipe deberet ⁊ di
xit:dānata ſum ꝓpter iracūdiā meā. ſermo.
xcv.N.

Innocentia

Puer q̇ liberauit aiam matris:⁊ eps ī ra-
ptu vidit cū piſcari ⁊c̄.ſer.xx.M.

Puer q̇ ꝯuauit ordinē minoꝝ ⁊ noluit tā-
gere pecuniā ꝙ feliciter vixit ⁊ ꝗꝫ ſalubriter
obijt.ſer.xx.Q.

Iocꝰ ⁊ ludus.

Miles q̇ viſus eſt in purgatorio ⁊ habuit
auē in manu q̄ eū mordebat ⁊ lacerabat . qꝛ
venationi deditus erat:ſer.xxij.C.

Nobilis q̇ venationibꝰ ſꝑ in diebus feſti
uis inſiſtebat:⁊ vxor eius peperit ei mōſtruꝫ
ſermo.xxij.D.

Nobilis q̇ in venatiōe ſecutꝰ ē ferā ⁊ nūqꝫ
ampliꝰ eſt viſus.ſer.xxij.E.

Iudei.

Iudei ymaginē crucifixi dehoneſtauerūt
⁊ clauis affixerūt:⁊ lācea ꝑforauerunt ⁊ beā
virgo cōqueſta eſt de his.ſer.cv.V.

Quidam impgnauit filiaꝫ iudei ⁊ dixit ꝙ
meſſiam cōcepiſſet.ſer.cv.O.

Iudicium ⁊ ſuſpitio.

Quidā rapuit monialē ⁊ frēs iudicauerūt
eū:qbꝰ btūs Iohes dixit.frēs duo pctā iam
cōmittitis.ſer.liij.L.Item.xc.C.

Senex q̇ duxit meretricē ſecū ad heremuꝫ
⁊ inuenerūt puerū in capella quō poſtmodū
portauit carbones in ſinu ſuo illeſis veſtibꝰ
ſermone.xc.D.

Iudicium dei.

Quidā fuit citatus vt cōpareret corā ſum
mo iudice infra.xl.dies. quō in q̄dragesimo
die ſubitanee obijt.ſer.vi.P.

Qui in agone ad iudiciuꝫ dei raptus quō
diſtrictam rōem exegit xp̄us ab eo.ſer.ix.P.
Item.cxxix.R.

Iurare.

Qui iurādo obligauerūt ſe.vnus ad penā
lepre.alꝛ ad ignē btī anthonij niſi ſic facerēt
vt ꝓmiſerūt ⁊ ambobꝰ ſic accidit.ſer.xlij.B.

Quidā iurauit ſuꝑ ſepulchrū btī Pancra
cij:⁊ manus adheſit ſepulchro.ſer.xlij.C.

Quidā recepit iuramētū falſum ⁊ raptus
ad iudiciū dei quō plagatus eſt ſer.xlij.G.

Quidā voluit peierare:et bina vice genua
flectēs obmutuit.ſer.xlij.X.

Loqui.

Loquentibus bona ⁊ dei

l

fica aſſunt angeli : ſed loquētibꝰ
mala aſſunt dyaboli ſ.xcviij. H.

Sanctꝰ ignatiꝰ ſꝑ noīauit ieſum
⁊ hꝰ nomē habuit ſcriptū ī corde ſer. xcvi. L.

Luſores.

Luſor qui iurauit per oculos dei excecatꝰ
eſt ſermone.xij.I.

Ruffus diſcipulus btī cyrilli epī dānatꝰ
eſt ꝓpꝛ ludū ſermone.xij.M.

Miles erat luſor magnꝰ quē dyabolꝰ de
ludo abſtulit : et cū corpe et aīa abduxit qui
ampliꝰ nō eſt viſus ſermo.xij.O.

Xp̄ianꝰ luſit cū iudeo ⁊ iudeꝰ blaſphema-
uit xp̄m ⁊ mariā matrē eiꝰ ⁊ ſubitanee obijt
xp̄ianꝰ aſt amēs effectꝰ ē ⁊ poſtmodū vitā di
ra morte miſerabiliꝛ finiuit ſer.xij.K.

Luxuria.

Miles q̇ violauit virginē quō in cruribꝰ
punitus eſt:⁊ bufonē igneū pendētē vſqꝫ ad
genua ſuſtinuit ſermo.xcvi.V.

Quidā vidit vicinū ⁊ vxoreꝫ alterius viri
puniri in iferno ꝓpꝛ adulteriū ſer.lxxxv.Q.

Beatꝰ bñdictꝰ ꝓiecit ſe inꝛ ſpinas. ⁊ btūs
Bern.in aquā gelidā īmerſit ſe vt ſic doma-
rent carnem ſermone.lxxxvi.D.

Maledicere.

Maledixerūt parētes pro

m

prio puero ⁊ dyabolꝰ rapuit eun
dem puerū ſer.xxiij.N.

Mulier nobilis q̄ maledixit pue
ris ſuis ꝓprijs quō tremuerūt toto corpore
et oībus mēbris ſermo.xiij.M.

Maritus q̇ dixit ad vxorē ꝓpriā.vade in
noie dyaboli q̄ obſeſſa ē ſer.xcv.L.

Quidā dixit ad famulū. veni dyabole ex-
trahe mihi calceos ſer.xxxiij.G.

Maria.

Virgo erat in quadā villa ad quā venit be
ata virgo qñ mori debuit cū exercitu āgeloꝝ
ſanctoꝝ ſermone.xxxiij.I.

Peccator q̇ iuit ad peccandū: et flectendo
genua ante quoddā altare vidit puerū ieſuꝫ
cruentare et quō beata virgo multuꝫ fideliꝛ
interceſſit pro eo ſermo.clxi.L.

Vir pauꝑ q̇ elemoſinā recepit et ſuꝑfluuꝫ
cōdiuiſit pauperibꝰ quō beata virgo apparu
it ſibi in agone ſer.xx.O.

Mulier q̇ hūit filiā diſſolutā. quā dyabo-
lus voluit rape ī pomerio ⁊ ipā cepit clama
re.Aue maria grā.p.d.t.⁊c̄.ſermo.clxij. M.

Mulier q̇ cōcepit a ꝓpo filio:⁊ dyabolus
accuſabat eā apud impatorē ſermo.clxiij.X.

Iuuenis q̇ negauit xp̄m et noluit abnega
re btām virginē qliꝛ ditatꝰ eſt ſer.clxiij.B.

Latro qui ieiunauit ſabbatū quō poſt de
collationē ſuā beata virgo maria iuſſit cum
ſepeliri in eccleſia tanqꝫ ſuū ſingularē capel
lanum ſermone.clxiij.C.

Nobilis iuuenis q̇ ꝓpꝛ tria dānari debu-
it ⁊ btā virgo ſubuenit ſibi ſermo.clxiiij.D.

Nobilis tyrānus ꝓ quo orauit eps ⁊ poſt
modū peior factus eſt ſer.clxiiij.E.

Ruſticus qui fraudē in agris ꝓximoꝝ cō-
miſit:qui tñ conſueuit ſingulis diebꝰ ſaluta
re beatam virginem mariā qualiter ipſa iu-
uit eum ſermone.clxiiij.F.

Matrimoniū.

Ruſticus ꝓbꝰ q̇ portauit decimas btō Io
hāni ⁊ demon exiuit ab obſeſſo ſer.xxvi.V.

Vxor que ſabbato de nocte cognita fuit a
ꝓprio marito.: dñica die cū appropiuquaret
ꝓceſſioni vexata eſt a dyabolo ſer.xxv.I.

Mores puerorum.

Pater q̇ malū exēplū filio dedit nec corre
xit eū ꝓ exceſſibus ſuis:qualiter poſtmoduꝫ
momorderūt ſe in iferno ſermo. xxiij.P.

Pr̄ q̇ dixit ad filiū vt digitū ad ignē pone
ret donec vnū Aue maria diceret ſer.xxvi.Q.

Mores pueroꝝ erga parentes.

Filia que nutriuit matrē cuꝫ lacte ꝓprio
in turri ſermo.xxiiij.V.

Filio infideli cui pullus aſſus verſus eſt
in bufonem ſermo.xxiiij.Y.

Filius qui infra patibulū amputauit pa-
tri naſum ſermone.xvi.F.

Pater qui habuit duos filios:et vnꝰ here
mita factꝰ eſt. et alter cū patre damnatꝰ eſt
ꝓpter iniuſtas res ſer.xxiij.R.

Quidam venit ad ſcalā in inferno ꝓpter
iniuſtas res.Et fuit decimꝰ in ordie de iſta ꝓ
genie ſermone.xxv.M.

Mulier nobilis que duos filios ſimul pe
perit ⁊ vnū nutriuit ꝑ ſe:ſꝫ aliū dedit nutrici
q̄ poſuit illū ad ſugēdū porcū qꝛ nō habuit
ſufficiēs lac:⁊ valde ruſticoſus factus eſt ſer
mone.lxi.V.

Mēdaciū.

Duo mercatores q̇ dixerūt ꝙ ſine menda-
cio nō poſſent vēdere ſer.cxxxij.Q.

Miſericordie opa.

Beata Elizabeth ſeruiuit quattuor die-
bus leproſo horribili : et chriſtus quinto die

apparuit ei dicens: qꝛ mihi ſeruiuiſti habe-
bis gaudia celi ſermo.lxvij.D.
Ruſticus in curia ſolitaria ſuſcepit xp̄m i
ſpecie peregrini ſer.lxxix.Z.
Duo fratres vnus religioſus multū et alr
ſeruiebat infirmis ⁊ pcellebat aliū ſermone
cxxviij.O. Miſericordia dei.
Monachus qui negauit xp̄m ꝓpter filiā
ſacerdotis ydolorum quō deus ſibi indulſit
ſermone.ij.N.
Quidā vir diues et potēs ꝗ.xl. annis fui
uit dyabolo et poſtmodū p tres annos deo
⁊ ſic ſaluat⁹ eſt.ſer.cxxi.Y.
Miles qui peccauit cū filia ꝓpria ⁊ eps
iniūxit ei ſeptēnē piniaꝫ. ⁊ poſtmodū niſi vnū
pater noſter ſer.xiij.F.
Mulier ꝗ concepit a ꝓprio filio et poſt-
modū ex precepto oſtendit ſe in camiſia pa-
pe Innocentio ſer.xliij.O.
Uirgo lapſa in pctō fleuit añ altare ⁊ xp̄s
indulſit ſibi dicens ei. adhuc ſemel paratus
eēm mori ꝑ ſalute tua ſer.cij.Q.
Miles captus ab inimicis qñ decollari de-
buit dixit. Aiam meā filio v̄ginis cōmendo
et ſic ſalnat⁹ ē ſer.lxxix.Z.
Quidā dixit in agone. De⁹ tu ſcis volūta-
tē meā ſer.cxxxiij.Z. Miſſa.
Mulier ꝗ voluit ſeipam ſuſpēdere: et qñ
audiuit pulſare ad eleuationē corpis xp̄i tūc
flexis genibus orauit in domo ſua: et ſic libe
rata eſt ſer.xiij.D. Mors.
Quidā dixit in agone. etiā iam veniūt ꝓ-
phete.iam apoſtoli.iam xp̄s. et ſic expirauit
ſer.lxxviij.D. Item.cxv.B.
Quidam petiuit angelos vt tardarent vt
hic puniret ꝑ purgatorio ſer.lxxx.O.
Quidā in agone ad iudiciū rapt⁹ eſt. et ꝙ
diſtrictā rōem exegit xp̄s ab eo vt et qñq̄ di
ceret: non eſt ſic. et qñq̄ diceret. condona mi
hi bone ieſu ſermo.ix.P. Item.cxix.R.
Heremita ſenex qui didicit mori in here-
mo ⁊ quid eſt ſcire mori ſer.cxv.M.
Quidā dixit in agone. nō ſunt tot calami
i horreo qt dyaboli circa me ſunt ſer. cxv.I.
In agone abbatiſſe dixit dyabolus ꝙ nō
ſunt tot folia in ſilua quot demones in obi-
tu illius abbatiſſe fuerūt ſer. cxxv.E.
Filius comitiſ ꝗ dixit in agone.o qd̄ ē mū
dus. Iā eñi poſſes m̄ltos hoſpitari: ⁊ neſcio
vbi prima nocte pernoctabo ſmone. cxv.I.
Rex frācie qui cū oībus diuitijs ſuis nec
inducias vni⁹ hore in agone obtinere potuit
ſermone.cxviij.K.

Filius comitis qui ſtuduit pariſ⁹ in agone
ne nimiū occupauit ſe cū paternis bonis et
ſic dānatus eſt ſer.cxxxiij.A.
Quidā deſperauit in agone et reputabat
ab hoib⁹ qñ ſanct⁹ ſer. cxxxiij.Z.
Quidā valde fleuit ⁊ pniam egit i agone: ſ;
ſolūmodo ex timore pene. quare ⁊ huic talis
penitentia nō profuit ſer.clvi.B.
Foſſor quidā cadauer percuſſit pleniſſimi
bus qui capita retraxerūt ſer.cxv.D.
Mundus.
Filius comitis qui vidit cadauer patris ⁊
ſic mūdum deſeruit ſermo.cxxxvi. N.
Murmurare.
Heremita qui reprehendit deū et murmu
rauit cōtra opera dei ſermo.cix.K.

Natiuitas chriſti eſt ſalu
bris. Exēplū de moniali que fctā
fuit publica meretrix ꝗ poſtmo-
dum inuocādo infantiā ſaluato-
ris veniā obtinuit ſer.xi.E. Obediētia.

Obediētia precellit alias
virtutes. Exemplū de illo ꝗ vidit
ꝗtuor ordines in celo et in obe-
diētia viuentium ſupior fuit ſer-
mone.lvi.C.
Moniales que iuerūt ad papā qbus de-
dit pixidem cū auicula incluſa et pcepit eis
ne aperirēt pixidē ſermone.l.F.
Opa que fiūt in peccato.
Paganus mercator qui ſepeliuit mortuū
ꝓpe mare iacentē quō bina vice liberat⁹ eſt
a morte ſermone.xcij.M.
Quidā trigintaduobus ānis orauit ꝑ aīa
pris ſui ⁊ ſemp i pctō mortali fuit: qre nihil
pfecit ſermo.xcij.O. Oratio.
Quidā delectabat in petis.ſ; ſibi nō pfuit
oratio quā ꝑ eo fecit heremita ſer.lxv.S.
Monach⁹ ꝗ in extremis dat⁹ fuit dracho
ni ⁊ frēs orauerūt ꝑ eo. et ſic fugat⁹ ē dracho
⁊ ille poſtmodū religioſe vixit ſer.cxxi.Q.
Patientia.

Patiētie effect⁹. Mulier
quedā ꝗ habuit ancillā bonā: et
poſtmodū ab epō petiuit aliaꝫ ꝗ
fuit litigioſa et iſta plus placuit
ſibi propt͛ meritū patiētie ſer.lxvij.C.
Impatientia.
Uirgo caſta multa bona opa fecit et ange
lus dixit ei. Propter impatiētiā tuā dānabe
ris. ꝗ poſtmodū verbis ipſi⁹ angeli admoni-

ta valde patiēs facta eſt ſermone.cliij.Z.
Mulier ꝗ retrorſum ſaltauit de pelui di-
cens ex impatiētia: modo ſalto de pr̄ate dei
in pr̄atem dyaboli ſer.cxxvi.B.
Uir quidā dixit in infirmitate. de⁹ tu ꝑua
ſti me corpe ⁊ ego te priuabo aīa mea ſmo-
ne.cxxxiij.U.
Archidiacon⁹ ꝗ ex ipatiētia ꝯmendauit ſe
dyabolo: ⁊ eadē die obijt ſer.xxx.F.
Mulier ꝗ ꝓpt͛ iracūdiā ſuā dānata ē ſer-
mone.xcv.N.
Quidā ex impatiētia dixit ad famulū ſuū
veni dyabole ex̄he mihi calceos ſer. cxxxij.B
Paſſio xp̄i.
Heremite cuidā apparuit xp̄s hñs crucem
ſup ſcapulas ſuas ſer.xlviij.M.
Quidā in agone adaptauit pctā mēbrorū
ſuorꝫ ad paſſionē mēbrorꝫ xp̄i ſer.xlviij.Z.
Latro ꝗ vnū pr̄ nr̄ dixit ad crucifixū et ſic
occiſus euolauit ſer. xlix.R.
Monach⁹ ꝗ ptrāſeūdo crucifixū dixit. do
mine ieſu xp̄e ꝓpt͛ amarā paſſionē tuā quaꝫ
habuiſti qñ aīa tua egreſſa eſt de corpe tuo
ſermone.xlix.Y.
Iuuenis ꝗ nō habuit ꝑus dulcedinē i paſ
ſiōe xp̄i ⁊ ſemel āplerat⁹ ē eum xp̄s: tūc poſt
modū ſenſit mirā dulcedinē i memoria paſſi
onis xp̄i ſermo.xlix.Z.
Quidā ſurrexit ſp̄ in media nocte dicens.
O dn̄e ieſu nullus iam tibi cōpatitur ſermo
ne.xlv.M.
Mulier ꝗ paſſionē xp̄i dilexit quō obijt i
pctū in die paſceues et ſtatim euolauit ad ce-
lum poſt egreſſionem aīe a corpe ſer.lxi.Z.
Nouiti⁹ ꝗ voluit exire de ordīe mior ⁊ re-
dire ad ſeculū: ⁊ xp̄us appuit ei et oñdit ſibi
vulnera: ⁊ quō illi vulnerāt xp̄m ꝗ hñt malā
volūtatē peccādi ſer.i.D. Itē ſer.cli.C.
Peccare.
Quidā vidit duos cū lācea p lōgū ⁊ ex trāſ
uerſo volētes itrare eccl'iam. Itē qui hauſit
aquā i vas ptuſum ⁊ ꝗ ſecauit ligna ſup ſar
cinā apponēdo ſer.cxiij.Z.
Pena inferni.
Sacerdos ꝗ vidit matrē ſuā in ſporta ig-
nea quā ſerpētes ignei circūdederūt collū ip
ſius ⁊ cathenas habuit in manib⁹ et pedib⁹
ſermone.lxxxij.I.
Dyabol⁹ dixit ꝙ aīa comitis Guilhelmi eſ
ſet in tali pena ꝙ ſi mons illuc mitteret liq-
ſceret in ictu oculi ſer.cxxxv.E.
Miles ꝗ rapuit vidue vaccā dicēs. ſi ego
nō facerē tūc ali⁹ faceret: quō punit⁹ fuit i in

fernoinceſſanter ⁊c̄.ſermone.ciij.F.
Udo ꝗ frequenter inebriabat: ꝗlē potū: q-
lē lectū. ⁊ qle balneū ſibi inuenit in iferno ꝑ
paratū ſermone.lxij.Y.
Miles ꝗ appuit filie ſue cū cruſibulo in ꝗ
erat ſulphur ſer.xcij.P.
Qui vidit vicinū ſuū ⁊ vxorē alteri⁹ vicini
puniri i iferno ꝓpt͛ adulteria ſua ſ.lxxxv.O.
Mulier ꝗ nō plene ꝯfeſſa eſt quō viſa eſt
habere ſerpētes in capite ⁊ in collo: ⁊ bufo-
nes ſup mamillas: ⁊ canes roderūt man⁹ ei⁹
ſermone.cxxv.C.
Quidā vidit dyabolū ⁊ dixit ꝙ poti⁹ vel-
let clibanū īceſum intrare ꝙ iterū dyabolū
videre ſer.cxx.R.
Quidā ꝯbuſſit digitos ꝓpter ꝯcupiſcētiā
mulieris: ⁊ ſic ceſſauit tēptatio carnis ſermo
ne.cxxv.O.
Pr̄ ꝗdā ordīs pdicatorꝫ dixit ad magiſtrū
pariſienſem ꝙ de ſero cogitaret de lecto infer
ni de ꝗ Eſaias dixit. Subt⁹ te ſternet tinea
⁊c̄.ſermone.ci.D.
Pene purgatorij.
Quō aīa poti⁹ vellet ħ hr̄e centū annis du-
rā penitentiā cū corpe ꝙ i purgatorio ꝑ vnā
diē ardere ſermo.clx.B.
Religioſus qdā appuit aduocato et dixit
ſe eē i maxis penis. nā ſi omia ligna arderēt
nihil eēt reſpectu ignis purgatorij: ⁊ dixit ad
uocatū eē in malo ſtatu ſer.cxxviij.M.
Puer nouē ānorꝫ ꝗ accōmodauit denari-
os a familia quō i purgatorio punit⁹ eſt ſer
mone.ciij.I.
Nobilis ꝗ māſit fabro debitor ⁊ apparuit
hñs habata ignita ſer.clx.I.
Quidā elegit duos dies eē in purgatorio
poti⁹ ꝙ ħ infirmari ꝑ bieniū ſer. cxxxiij. X.
Itē de duob⁹ fratrib⁹ ꝗꝝ vni⁹ imediate ce
lebrauit miſſaꝫ vnā poſt obitū alteri⁹: ⁊ ipſe
apparuit ſibi di.ſe qñ.xx.an.arſiſſe.ſer.clx.C
Aia ꝗ appuit ⁊ dixit ſe eē deputatā ad pur
gatoriū vſq̄ ad diē iudicij: niſi iuuaret ſuf-
fragijs viuorꝫ ſer.clx.R.
Sacerdos ꝗ dixit.ſi lac⁹ eſſet plenus igne
tūc vellet i eo eē vſq̄ ad finē mūdi vt eēꝫ cer
t⁹ ꝙ ñ itraret purgatoriū neq̄ ifernū ſ.cli.Z
Quidā vidit penas purgatorij et poſtmo-
dū nūq̄ riſit ſer.clij.U.
Mulier reuocata a purgatorio quō ħ pe-
nitētiā egit in niue: i glacie: in igne. et dixit
nihil eē reſpectu pene purgatorij ſer. clij.U.
Due anie qrū vna fuit leta ⁊ altera triſtis
ſermone.clx.F. Suffragia.

Quidā orauit.xxiij.annis ꝓ aīa pr̄is ⁊ ſp̄ i pctō mortali fuit ⁊ nihil ꝓfecit.ſer.xcij.O.
Nobilis q̇ fuit liberatꝰ de purgatorio per tres miſſas.ſer.clvi.F.
Quidā ꝓuincialis liberauit frēm carnalem ꝑ vnā miſſam.ſer. clvi.F
Nobilis q̇ miſit filiū ſuū ad papā ⁊.xxx. annis debuit eē ī purgatorio:⁊ papa ꝑ vnā miſſam liberauit eū de purgatorio ſer.clx.L.
Quidā frater celebrādo ꝓ fratre defuncto dixit ſi ſoldano tādiu ſeruiuiſſe3 ⁊c̄.⁊ ſic liberauit eū ꝑ vnā miſſam q̇.xv.annis debuit eē in purgatorio.ſer.clx.K.
Qui equū auūculi nō vēdidit ꝑciū erogans paupibꝰ vt ille ꝯſtituerat:quō diaboli rapiebāt eū.ſer.clx.P.
C Quidā recepit veſtē a ꝑegrino ⁊ nō orauit pro aīa eiꝰ q̄liter punitꝰ eſt.ſer.clx.Q.
Puniunt ēt aīe ī purgatorio ꝓ ꝑuis rebꝰ.
Frater q̇ vinū nō lymphauit ꝓpterea punitꝰ eſt in purgatorio.ſer.clx.D.
Soror ſcī damiani q̄ audiuit chorizātes cātare cū q̄da3 dulcedine:⁊ ꝓpterea ꝑ qndecim dies debuit eē in purgatorio.ſer.xxxvij. V.Item.cx.P.
Miles q̇ viſus ē in purgatorio⁊ hūit auē in manu cū corrodentē:q² venationi nimiū deditus erat.ſer.xxij.C.
Frater q̇ cōpaſſus ē ꝯſanguineis in agone ⁊ ꝓpterea punitꝰ eſt in purgatorio.ſer.clx.E

Perſeuerantia.

Quadragita ꝓpt̄ fidē fuerūt poſiti in dolio aq̄ frigide:⁊ vnꝰ abnegauit fidē ⁊ paganꝰ vidit angelū cū corona econuerſo volare ad celum.ſer.lxxiiij.M.
Iuuenis ī heremo ad quē venit diabolꝰ dicēs pr̄e3 ſuū mortuū:⁊ ſic exiuit heremū⁊ rediit ad ſeculū⁊ malo fine vitā ſuā finiuit.ſermo.cxl.V.

Predeſtinatio.

Frater q̇ orauit ꝓ alio fratre ⁊ vidit eū de numero dānandoꝝ:⁊ iſte frat̄ multiplicauit bona opa⁊ emēdauit vitā:⁊ poſtmodū viſus eſt de nūero ſaluādoꝝ.ſer.lxxiiij.N.
Lantgrauiꝰ q̇ multa mala cōmiſit dicens ſi ſum ꝑdeſtinatꝰ ⁊c̄.quō medicꝰ ſuꝰ reduxit ⁊ illū reſipiſcere fec̄ a b illo errore.ſ. xciij.X

Prelatus.

Prelatus q̇ male vixit ⁊ dixit militibꝰ ſuis ꝙ nō violarent eccl'ias⁊ cimiteria niſi tollerent oſſa mortuorum.ſermo.xxviij.M.

Premium.

Qui fontē lōge a cella habuit ⁊ angelꝰ eū ſubſequēs numerauit paſſus eiꝰ,ſer,cli,V.

Iuuenis q̇ ſeptē coronas meruit vnā nocte fortit̄ reſiſtēdo tēptatōibꝰ.ſer.cli.E.

Proſperitas.

Filia q̄ habuit pr̄em ꝓbū ⁊ infortunatu3 ⁊ mr̄em reprobā:ſ3 ſanā ⁊ fortunatā in oībꝰ q̄ ꝑtinent ad pn̄tem vitā.ſer.xxxvi.O.
Hoſpes diues circa quem hoſpitatꝰ fuit ſctūs Amb.quō oīa ipiꝰ ſubmerſa ſunt ⁊ cōbuſta.ſer.cviij.R.
Heremita bone vite quē beſtie dilacerauerūt:⁊ diues male vite q̇ honorifice ſepultꝰ fuit.ſer.cxlix.B.

Pulchritudo.

Pulcher iuuenis q̇ leſit ſe in facie: q² mulier ꝯcupiuit eū.ſer.cxiij.Q.
Uirgo q̄ fecit ſe īcludere:q² q̇dā iuuenis cōcupiuit eā ꝑꝑ ſuā pulchritudinē.ſ.cxxiiij.N.

Reprehendere deū.

R
Eprehendit deū in ſuis operibus q̇dam heremita:sermone.cix.K.

Res iniuſtas.

Puer.ix.annoꝝ q̇ a familia mr̄is accomodauit denarios quō punitꝰ eſt ſer.ciiij. I.
Puer q̇ furatꝰ eſt germano ſuo obolū:quō in puteū ꝓiectꝰ eſt.ſer.cxliij.C.
Monachus q̇ denariū pro naulo nō; ſoluit.ſer.cl.C.
Famulꝰ q̇ furatꝰ eſt dn̄o ſuo ficus⁊ nō potuit euchariſtiā recipe d̄ manu beati thome apoſtoli ſer.xxxiij. D.
Ruſticꝰ q̇ furatꝰ eſt palū quō in agone infeſtauit eū diabolꝰ cū ignito palo.ſer.ciiij. V
Qui nutriebat multas colūbas dixit:ſi cōtra deū eſſet ꝙ recederēt:⁊ ſic oēs receſſerūt: ſermone.lxxxij.C.
Miles q̇ rapuit vaccā vidue dicēs: ſi ego nō facerē tūc vnꝰ alius faceret.ſer.ciiij. F.
Diues ſepultꝰ eſt ī inferno ⁊ arbor ꝓceſſit ab eo:⁊ in ramis pependerūt heredes ipſius ſer.cxiiij.E.
Pater q̇ habuit duos filios ⁊ vnꝰ factꝰ eſt heremita ⁊ alter dānatꝰ eſt cū pr̄e:⁊ maledixerūt ſibijnuicē in inferno. ſer.xxiij.R.
Miles q̇ viſus eſt in ſcala in inferno ꝓpt̄ iniuſtas res:⁊ fuit decimꝰ in ordine de iſta progenie.ſer.xxv.M.Item.ciiij.M.
Pater q̇ dixit ad filiū ſuū vt digitū ſuū teneret ad ignē donec vnū Aue maria diceret ſer.xxvi.O.
Ruffus diſcipulꝰ btī Cyrilli epī dānatꝰ ē propter res cū ludo acq̇ſitas.ſer.xij.M.

Seruire deo.

S
Eruiendum eſt deo ex charitate:vn̄ legit̄ exēplū ꝙ diabolꝰ venit ad quēdā ſenē ⁊ iuuenē ſuū eē d̄ nūero dānādoꝝ dixit ipē tn̄ iuuenis eq̄ bn̄ ſuire voluit deo ꝑꝑ ſuā infinitā bonitatē.ſer.clv.V.

Sortilegiū.

Comes q̇ iuit ad phitoniſſa3 ⁊ iterrogauit eā de duobꝰ eq̇s quō ipa mētita eſt.ſer.xli.I
Heremita q̇ vidit diabolū paſcere porcos ſer.xli.O.

Spernere ꝓximū.

Sacerdos q̇dā abhorrebat leproſos intm̄ ꝙ ꝯfeſſiones eoꝝ audiuit ꝑ murū.ſil'r ⁊ q̇dā famulꝰ abomīabat̄ leproſos īitm̄ ꝙ noluit eis porrigere elemoſynā:⁊ ambo iſti facti ſūt leproſi.ſer.cl.N.
Aduocatꝰ q̇ ſpreuit paupes ⁊ in agone dixit ſe eē cattū:⁊ ſic obijt ſine rōe ⁊ ſine sacr̄is ſer.lix.L.

Supbia veſtium.

Comitiſſa q̄ solū ꝓpter ornatū veſtiū dānata eſt.ſer.cxli.I.
Mulier que dixit.dn̄e ad q̇d valet mihi confeſſio cū retineo ſupbie habitū ⁊ nolo dimittere.ſer.lviij.B.
Sacerdos q̇ vidit mr̄e3 in ſporta ignea et ſerpētes q̇ circūcingebāt caput ⁊ collū eiꝰ q̄ ⁊ cathenas habuit in brachijs ⁊ pedibꝰ. ſer. lxxxiij.I.
Quidā vidit diabolū eq̇tare in caudal mulieris:q̄ cū traheret ad ſe caudā cecidit ille ī lutum.ſer.lxxxiij.V.
Qui primitus vtebat̄ purpura a fulmine eſt ꝑcuſſus:⁊ ſic obijt.ſer.lxxxiij.B.
Uirginē diſſolutā diabolꝰ rape voluit in chorea ꝓpt̄ ornatū veſtiū.ſer.clxij.M.
Uirgo q̄ habuit remorſu3 ꝯſcie ꝙ debuit aliū colorē portare q̄3 ouis hūit a q̄ veſtē recepit.ſer.lxxxiij.B.

Supbia ſpūalis.

Uirgo q̄ artam duxit vitā ⁊ ſolūmō ꝓpt̄ ſpūalē ſupbiā dānata eſt:q² ſpreuit ⁊ ꝯtēnebat alios.ſer.cxxxvij.X.
Latro ex hūilitate dixit ad heremita3 vtinam eſſe3 talis q̄lis es tu.⁊ heremita ex elatione mentis rn̄dit.hoc libēter deberes velle⁊ ſic dānatus eſt.ſer.lxxij.X.
Incluſa q̄ dixit ſe eē peſſimā:ſ3 ab alijs hoibus noluit h̄ audire.ſer.c.L.
Cōuerſus q̇ ſenſit mirā dulcedinē ī ſacro eucharistie.⁊ voluit aliū fratrem oſculari vt etiā ſentiret illam dulcedinē.⁊ ſic totū ꝑdidit:ſer.lxxij.X.
Monachus in heremo ꝓpter elationem mentis a diabolo deceptꝰ eſt.ſer.cvij.O.
Ypocrita eſt ſic̄ ſimea.Exēplū de ſutore et ſimea q̄ ſibiipī collū abſcidit.ſer.c.V.

Tempeſtas.

T
Empeſtas occidit duos iuuenes in lecto:⁊ iuuenis q̇ ī medio illoꝝ duorū iacuit manſit illeſus.ſer.cviij.S.
In anglia erāt q̇dā tpe ſegetes pulcherrīe ⁊ q̇dā genꝰ muſcarū deuaſtauit oēs ſegetes ⁊ in alis erat ſcriptū.Ira dei ſer.cviij.T.
Duo fr̄es erāt ⁊ vnꝰ orauit ꝓ pluuia ſepiꝰ ⁊ pluebat:ſ3 aliꝰ totū cōmiſit deo:⁊ caules ⁊ ſegetes fructuoſiores habuit.ſer.cviij. T

Temporalia.

Diues q̇dā ꝑcus trāſtulit ſe vltra aq̄s tpe famis ne audiret clamorē pauperū.q̄l'r ad iudiciū dei citatꝰ ē⁊ ſubitanee obijt.ſ.lxxxij.E
Lapicida q̇ dū fuit paup bonꝰ fuit:ſ3 poſt q̄ꝙ fuit ditatꝰ tūc tyrannꝰ factꝰ eſt ⁊ oppreſſor pauperū.ſer.xciiij.F.
Quidā abſcōdit theſaurū ī muro ⁊ nō potuit ꝯfiteri donec ſacerdos portauit ſibi corpus xp̄i:tūc diabolꝰ aufugit.ſer.cl.A.

Tempus.

Quō aīe dānate deflent amare tp̄s gr̄e male ꝯſumptū in pn̄ti vita.ſer.iij.L.

Temptatio.

Quidā tēptabat̄ pctō blaſphemie ꝯ deu3 ⁊ ſanctos.ſer.xxix.Y.
Diabolꝰ q̇.xl.ānis tēptauit quēdā monachū de lapſu carnis ⁊ poſtmodū final'r induxit eū ī pctm̄ luxurie.ſer.xl.E.Itē.lxxxvij.K.
Iuuenis erat in heremo ad quē venit diabolus dicēs pr̄em ſuū defunctū.⁊ vt cito rediret ⁊ bona pr̄is diſtribueret paupibus.ſermone.cxl.V.
Iuuenis q̇dā meruit ſeptē coronas reſiſtēdo tēptationibꝰ.ſer.cli.C.
Quidā ꝓiec̄ ſe in ꝓfūdā foueā ex iuſſu diaboli quē credebat angelū dei.ſer.xviij.Q.
Maritū ⁊ vxorē ſuā induxit diabolus ꝙ volebāt ſe ſuſpendere.ſer.xix.B.
Mulier q̄dā ꝑpauit ſibiipī laqueū ad ſuſpēdendū ſe q̄liter liberata fuit ſer.xiiij.V.

Uerbum dei.

V
Erbu3 dei audiuit quidā miles flagitioſus:⁊ ſic cōpunctꝰ ē ⁊ pn̄iam egit.ſer.lxx.Q.
Comes lubricꝰ q̇ audiuit ꝑdicare illud Ezechiel'. In q̄cūq3 hora ingemuerit pctō:,⁊ ſic cōpūctꝰ ē:⁊ poſt ſuā mortē ſup

ſepulchꝛum ipſius ſcriptū eſt. Miſit verbū
ſuum et ſanauit eum ſer.lxviij.B.

Uidua.

Uidua que dixit. vir meus adhuc viuit ꝙ
diu vexero ſer.cxvi.U.

Iuuenis vidua cui appꝛuit beatꝰ petrꝰ a-
poſtolus i agone ſer.cxvi.X. Uolūtas.

Latro q in bona voluntate ad heremitaꝫ
venit. ⁊ ipe ſpꝛeuit cū ⁊ quō arboꝛ occidit cū
et ſtatim ad celum euolauit ſer.cli.O.

Latro qui oꝛauit vnum pater noſter coꝛā
crucifixo et ſic ſaluatus eſt ſer.xlix.R.

Uoluptas carnis.

Quidā voluptuoſe vixit ⁊ nihil ſibi ꝓpꝛ
deū ſubtraxit: ⁊ tñ bona opa fecit. ieiunādo:
elemoſinas dando ⁊c. quō poſtmoduꝫ a xp̄o
iudicatus fuit ſermone.iiij.L.

Uſurarius.

Uſurariꝰ qdā tria facere debuit. ſ. conteri
cōfiteri: et reſtituere vt ſic ſaluaret ſ.cviij.Z
Uſurariꝰ quē aſinꝰ poꝛtauit infra patibu
lum ⁊ ibi ſepultus eſt ſer.cxiiij.B.

Uſurariꝰ q in agone ſibi poꝛtari fecit vaſa
aurea. ſed cū aīa recreari his nō potuit: ſꝫ do
loꝛ augmētabatur tūc recōmendauit eā de-
monibus ſermone.cxviij.Z.

Y

Pocrita eſt ſicut ſimea
Exemplū de ſutoꝛe et ſimea q ſi-
bipſi collū abſcidit ſer.c.U.

Iſti ſunt caſus papales.

M

Anus violentas in cleri
cū vel etiā in accolitū vel in reli-
gioſum ſeu ꝯuerſum iniiciens ex
cōicatus eſt et mittēdꝰ ad papā.

Qui hoc mandat vel poſt factū eius noie
ratū hꝫ excōmunicatꝰ eſt ⁊ mittēdꝰ ad papā

Incēdiarij vel fractoꝛes eccl̄iarū ſeu loco-
rū religioſoꝝ aut cemiterioꝛū excōicati ſunt
ip̄o facto et ante denūciationē ab ep̄o abſol
uuntur. poſt denūciationē nō niſi a papa.

Incendiarij aliarū domoꝝ nō religioſarū
excōicandi ſunt. ſi excōicati ſunt ⁊ denuncia
ti mittant ad papam pꝛo abſolutione.

Qui occaſione ſnīe excōicationis: ſuſpen-
ſiōis: ⁊ īterdicti late in eos ſeu ſubditos aut
eoꝝ ruſticos dederūt licētiā grauādi eos.

Iudices q tulerūt ſnīas vel iudicuꝫ ſuos
q poꝛtāt lr̄as vel etiā actoꝛes occaſione q̄ruꝫ
late ſunt ſnīe in bonis vl̄ in perſonis leſerit
niſi re integra licētiā hmōi reuocauerint. vel
ſi aliquo caſu rapuerit de p̄dict: ⁊ ſi īfra octo
dies nō reddiderit ad dn̄ꝫ ap̄licū mittēdi ſt.

Oēs illi q ꝑ ſe vel ꝑ aliū ſeu alios q̄ſcūq
ꝑſonas eccleſiaſticas ſeu ſcl̄ares ad romanā
curiā ſup eoꝝ cauſis ⁊ negocijs recurrentes
in eaq curia eas cauſas ꝓſequētes. aut ꝓcu
ratoꝛes ſeu iudices ſup dictis cauſis ⁊ nego
cijs deputatos: occaſiōe cauſarū vel negocio
rū hmōi verberant: mutilaut: vel occidūt: cu
iuſcūq cōditiōis vel dignitatis fuerint excō
municati ſunt. et dūtaxat per ſedē apoſtoli-
cam abſoluēdi.

Qui cogūt ⁊ coegerūt celebꝛare ī loco int-
dicto vel ad audiēdū diuina cōuocant excōi-
catos ſeu interdictos ad papā mittēdi ſunt.

Qui ꝓhibēt excōicatꝫ ⁊ īterdictꝫ ne moniti
exeant eccl̄am ad papā mittendi ſunt.

Suſpēſi vel interdicti ſi moniti a celebꝛā-
te miſſaꝫ nō exeūt eccl̄iaꝫ excōicati ſunt. ⁊ ꝓ
abſolutione ad papā mittēdi ſunt. Secꝰ ē de
ꝑturbāte alias hoꝛas canonicas in eccleſia.

Clerici ⁊ ſacerdotes ſeculares et etiā reli-
gioſi q iducūt ad vouēdū: iurādū: vl̄ ꝓmittē
dū de eligēdo apō eos ſepulturā. vel vt iam
electā vlteriꝰ nō īmutēt ad papā mittēdi ſt.

Abbates: pꝛioꝛeſ: ꝑpoſiti: decani: magiſtri
abbatiſſe: pꝛioꝛiſſe: alijq pꝛelati rl̄ares quo-
cūq noie cenſeant ⁊ eoꝝ officiales q̄rūcūq
eccl̄iaꝝ: monaſterioꝝ: oꝛdinū: et religionū a
volētibꝰ ingredi eoꝝ religiones: eccleſias: vl̄
monaſteria: in earū ꝑſonarū receptione: aut
ān vel poſt. q̄cūq pacto pꝛandia ſiue cenas
pecuniā: iocalia: aut res alias etiā ad eccleſia
ſticū vel quēuis aliū piū vſum deputata ſeu
deputāda directe vel indirecte petentes vel
exigētes ſingule ꝑſone: tam dātes ꝙ recipiē-
tes excōicationis ſnīaꝫ incurrunt. Capitula
vero et conuētus ſuſpenſionis ſnīam incur-
runt ip̄o facto. a qbꝰ pꝛeterꝙ in articulo moꝛ
tis abſolui nō poſſunt abſq ſedis apoſtoli-
ce licentia ſpeciali.

Religioſi qui ſine licētia ſpeciali ꝓpꝛij ſa-
cerdotis ſolēniꝫauerūt matrimonia. aut mi-
miſtrauerūt euchariſtie aut ſacre vnctionis
ſacramenta mittantur ad papam.

Religioſi q excōicatos a canone ī caſibus
a iure nō cōceſſis: aut a ſententijs ꝑ ſtatuta
ꝓuincialia aut ſynodalia ꝓmulgatis aliqs
abſoluerūt: a papa tm̄ abſoluendi ſunt.

Religioſi qui aliquē vel aliqs a pena et a
culpa abſoluerūt: ad papā mittendi ſunt.

Clericus ꝑticipans ſciēter et ſponte excōi
cato a papa in diuinis excōmunicatus eſt et
dūtaxat a papa abſoluendus.

Qui falſificauit bullam vel litteras apo-

ſtolicas ad papam mittendus eſt.

Heretici gazarij arnoldiſte defenſoꝛes re-
ceptoꝛes ⁊ fautoꝛes eoꝝ ad papā mittēdi ſt.

Qui in terra ſua noua pedagia īpoſuerūt
abſq licētia ꝑncipis ad papā mittēdi ſunt.

Qui ferrū arma vel alia neceſſaria ad pu-
gnandū ꝯtra xp̄ianos deferunt hereticis vel
paganis: vel qui dant eis ꝯſiliū vel auxiliuꝫ
ad papam mittendi ſunt.

Iſti ſunt caſus epiſcopales.

B

Laſphematoꝛes dei et
ſanctoꝝ q iurādo blaſphemant
deum ⁊ ſanctos ſimiliter q ma-
ledicunt deo ⁊ ſanctis.

Fractoꝛes votoꝛum.

Periurus in iudicio ⁊ q recipit iuramētuꝫ
ab illo quem ſciuit falſum iurare.

Carminatrices hoim̄ ⁊ pecoꝛum.

Qui demones inuitant ꝓ futuris reuelan
dis ſimilit̄ q vadūt ad phitoniſſas et ꝓ tali
bus eos interrogant.

Sacrilegi qui furant in ſacris locis: ſimi-
liter ⁊ ille cuius negligentia cōmiſſum eſt ſa
crilegium in eccleſia.

Qui abuſus eſt ſacro criſmate ſeu euchari
ſtia ſeu aqua baptiſmi vel alia re ſacra.

Qui luxuriant in eccl̄a vel alio loco ſacro.

Incēdiariꝰ domoꝝ ante denūciationem.

Adulteri ſimilit̄ mulier deputans filiū in
heredem quē de adulterio concepit.

Qui machinatus eſt in moꝛteꝫ legittime
ſue et econuerſo.

Mulier cognita a viro religioſo ſiue a ſa-
cerdote.

Defloꝛatoꝛ virginum.

Que ꝯxit matrimoniū poſt votū caſtitatꝫ.

Qui ꝯxit matrimoniū poſt ſpōſalia facta
cum alia perſona.

Qui clādeſtine ꝯxerūt vel ꝯ interdictū ec-
cleſie. Pꝛo q ſciēdū ꝙ ē differētia inter ma-
trimoniū legittimū ⁊ clādeſtinū. Legittimū
fit qn̄ ab his q ſup feminā ſunt et ꝑtāteꝫ ha
bere vident vxoꝛ petit ⁊ a parētibꝰ deſponſa
tur ⁊ a ſacerdote vt mos eſt bn̄dicit ac ſolen
niter accipit vt dr̄ in decre. xxx. q. v. aliter nō
fit. et. c. ſe. nullus fidelis.

Clādeſtinū matrimoniū duobꝰ modis fit.
vno mō cū occulte ⁊ ſine ꝑn̄tia teſtiū ꝯhitur
ita vt exinde legittima ꝓbatio nō appareat.
Alio mō cū cōtrahitur ſine ſolēnitatibꝰ con-
ſuetis in facie eccleſie.

Itē ſciēdū ꝙ neq vir neq mulier ad ſecū
das nuptias tranſeūtes vel cōuolātes ſunt
bn̄dicēdi ne bn̄dictio reiteret. nā qcūq ſacer
dos bn̄dixerit ſecūdas nuptias ab officio et
bn̄ficio ē ſuſpēſus. vt pꝫ ex̄ d ſe. nup. c. ſi vir.

Qui coeūt cum iudea vel cum ſarracena. ⁊
econuerſo.

Qui peccauit petō ſodomitico cū ſeip̄o vl̄
cū ꝓpꝛia vxoꝛe vel cum alia perſona: vel eti
am cum bꝛuto animali.

Parētes q ex negligētia pueros ꝑmittūt
cadere in ignē vel aquā: vel etiā q oppꝛimūt
pueros in lecto.

Parētes q ex negligentia ſuā nimis diffe
rūt baptiſmū circa pueros: ita ꝙ moꝛiantur
ſine baptiſmo. ſil̄r pueros extinctos nondū
baptiꝫatos clā in cimiterijs ſepeliunt.

Que ꝓcurāt aboꝛſum vel ſterilitatem in
ſe vel alijs.

Qui ꝯmiſit īceſtū cū ꝯſanguineis vel affi
nibꝰ. Un̄ ſciēdū ꝙ ſi quis peccaret cū mulie-
re vna vel virgine vna: et poſtmodū duceret
ꝯſanguineā eiꝰ. vel ecōuerſo qn̄ ip̄a peccaret
cū viro ⁊ poſtmodū ꝯtraheret cū ꝯſanguineo
iſtiꝰ: tūc ꝯmittit inceſtꝰ. qꝛ ibi ē affinitas. vn̄
dr̄ in decre. affinitas tā ꝑ foꝛnicariā copulaꝫ
ꝙ ꝑ legittimā ꝯhit. xxxij. q. ij. non omnis.

Malefici q faciūt ne ꝯiuges poſſint ſi[...]o

Silr̄ q conant facere odiū vel amo[...]re
ꝛē inoꝛdinatum inter homines.

Qui tenēt fatū: ſicut cū quis ſuſpēdit vel
ſubmergit vel ꝯburit tūc dicunt. deꝰ ſic volu
it. ſic opoꝛtuit fieri: qꝛ ad hoc natus eſt.

Qui ſomnia aduertūt et ſeruāt ⁊ alijs ho
minibꝰ ſomnia exponunt.

Qui auguriū obſeruāt. qō auguriū attēdi
tur in geſtu ⁊ in cantu et volatu auium.

Percuſſoꝛ parentum.

Falſarij monetarū ⁊ litterarū ⁊ ſigilloꝛū.

Qui ceciderit ī hereticā ꝑuitatē abſoluēdꝰ
eſt quo ad petm̄: ſꝫ nō ab excōicatōe niſi a pa
pa vel ab alio: eiꝰ tm̄ licētia ꝑhabita.

Qui crimē ꝯmiſit qō totā ꝯmouit vꝛbē ꝓ
q ēt nō niſi ab ep̄o ē ſolēnis pn̄ia iniūgenda.

Membꝛoꝛū mutilatoꝛes.

Uageq reſtitutōes vbi n̄ ſupſunt veri he

Qui pedagiū recipiūt a cleric[...] redes.
vel a ꝑſonis religioſis: tales ſunt excōicati:
et tenent ad reſtitutionem.

Qui faciūt ſtatuta ꝯ libertatē cleri. ſic q ī
terdicūt alijs ſeu alios īfoꝛmāt ne oblatiōes
ad altaria offerāt: ⁊ ne ꝯcedētiū āniuerſaria
pagāt: ⁊ ne ſup ſepulturis fiat ꝯmēoꝛatō de
functoꝝ. ſil̄r q ꝓhibēt ſubditꝫ ſuis ne pr̄ſbyte-

ris molāt: vendāt ⁊ panes pinſant ⁊c̄. tales ſunt excommunicati.

Qui ſentētiant ſup vſurā ſoluēdā iudeis vel xp̄ianis vſurarijs.

Uſurarius cuiꝰ pctm̄ nō dimittiť niſi reſtituat ablatum.

Qui vendunt venenū aut cōficiunt ad interficiendum homines.

Qui ꝓpriū ſuum dn̄m tradunt.

Quilibet homicida volūtariꝰ vl' caſualis.

¶ Caſus ep̄ales explicīunt.

¶ Iſte ſunt inhibitōes a ſacra cōione.

Infraſcripti quos nomia

bo ꝓhibeo a cōione eucharistie: niſi ꝯtriti ⁊ ꝯfeſſi fuerint ⁊ abſoluti et ſatiſfecerint vel adhuc ſatiſfacere velint iuxta cōſilium cōfeſſoꝝ.

Pueri ⁊ carētes vſu rōnis. Sed in q̄ etate pueri accedere debeāt. h' q̄re ſer. xlvij. D.

Qui ānos diſcretōis hn̄t ⁊ nolūt addiſcere Pr̄ nr̄ ⁊ ſymbolū. vn̄ legiť in decre. Paruuli facti adulti teneňt ad fidē quā ꝓ eis ſpopōderūt offerētes ⁊ illi dn̄t eos docere ſymbolū ⁊ dn̄icā orōnes. de ꝯſe. diſ. iiij. vos añ oia.

Oēs nō hn̄tes fidē ſic iudei ſarraceni et etiā īfideles xp̄iani ꝗ n̄ credūt ibi eē veꝝ corpꝰ xp̄i. Quō aūt xp̄s ſit ī hoc ſacro. h' q̄re ſer. lxxx. S.

Soꝛtilegi ⁊ carmiatrices hoīꝫ ⁊ etiā pecorū: ꝗ carmināt capita oculos ⁊ dētes hoīꝫ ⁊c̄. Et etiā ꝗ tenēt ſomnia ⁊ fatū ⁊ dies egyptiacos. Et ſil'r ꝗ vadūt ad phitoniſſas ⁊ interrogant eas de rebꝰ occulte furatꝗ. ⁊ illi ꝗ poꝛtāt l'ras ad collū contra dolorem dentium vl' etiam oculoꝛum: et ſic de alijs.

Blaſphemi ꝗ iurāt per mēbra xp̄i et vulnera et ſanguinem xp̄i et non ſunt confeſſi nec intēdunt dimittere.

Qui iurāt falſum teſtimoniū in iudicio: ⁊ etiā ille ꝗ ſciēť recepit iuramētū ab illo quē ſciuit falſum iurare. Sil'r illi ꝗ q̄tidie iurāt ī ṽbis ſuis mēdaciť ꝑ deū ⁊ ſup omnes ſctōs. Et q̄n talia quotidiana iuramēta ſint pctm̄ mortale. hoc quere ſermo. cxlij. Z.

Maledici ꝗ maledicunt ſuis vxoꝛibꝰ pueri ⁊ famulis ⁊ etiā alijs hoīb': niſi ſint cōtriti ⁊ cōfeſſi et velint ſe emendare.

Qui in illicito amoꝛe ſtāt ad viros vel ad mulieres. ſil'r ⁊ ꝗ nitūtur facere amorē illicitū vel etiā odiū inť hoīes: ⁊ ēt mediatrices ꝗ poꝛtāt l'ras vel dona taliū pſonaꝝ ⁊ iuuant eas ṽbis vl' factꝗ vt ſil' ꝯuēiāt ī illicito ope.

Qui ex cōtēptu feſta nō celebrāt: ſ; laboꝛāt ſeu vecturā exercent ꝓ pecunia.

Sil'r ꝗ vadūt ad nūdinas et emūt cā lucri in diebꝰ feſtiuis: et ꝓpť h' ſubtrahūt ſe a diuinis. ⁊ de hoc q̄re ſermone. cxvij. D.

Qui ex ꝯtēptu ſoluūt ieiunia ab eccl'ia iſtituta: ⁊ ꝗ ſine cā cōedūt ī q̄drageſima lacticinia: ⁊ q̄n tl'es peccēt moꝛtal'r. h' q̄re ſer. xxxix. K. L. M.

Qui ꝯtēnūt dn̄icis diebꝰ audire vnā integrā miſſaꝫ ſine cā ⁊ nccītate: ſic̄ illi ꝗ ſtāt in cemiterio vel circūeūt eccl'am vel ſtant ī foꝛo: ⁊ ſic negligūt miſſam vl' ſmonē. Un̄ dr̄ in decre. Dn̄ica die l miſſa dꝫ audiri ab oībꝰ, de cōſe. di. i. miſſas. Itē dr̄ in decre. Die dn̄ico ppl's de miſſa egredi nō dꝫ añ benedictionē. de ꝯſe. di. i. miſſas.

Bibuli ꝗ ſe ſcienť iebriāt ⁊ ī ebrietate ſua deū blaſphemāt niſi ſint ꝯfeſſi ⁊ velīt dſiſtere.

Fiſtulatoꝛibꝰ ⁊ figellatoꝛibꝰ ꝗ ad choreas publicas fiſtulāt: ⁊ illi ꝗ ī diebꝰ feſtiuis choriꝫāt: ⁊ q̄n tl'eſ peccēt moꝛtal'r. h' q̄re ſ. xxxvij. S.

Oēs foꝛnicatoꝛes ꝗ vadūt ad publicaſ meretrices: ſil'r ⁊ illi ꝗ tenēt ꝯcubinas ſecū ī domibꝰ ſuis: niſi ſint ꝯfeſſi ⁊ velint deſiſtere.

Defloꝛatoꝛes virginū.

Omnes adulteri et adultere.

Qui ſciēter res iniuſtas poſſidēt ⁊ retinēt. Et h' ēt intelligiť de ꝑuis rebꝰ: ſic̄ ꝗ ītulerunt dāna ꝓxīs ī p̄tis: ī ḡmibꝰ. ī ſegetibꝰ agroꝝ: ī vineis ī fructibꝰ: ſic̄ ī pomis: ī piris ⁊ ſic de alijs. Quō aūt reſtitutō debeat fieri de rebus occultꝗ ⁊ de debitꝗ: et etiam de paruis rebus hoc quere ſermone. xliiij. X.

Qui res inuētas hn̄t: quō et quibꝰ res inuēte ſunt reſtituēde. h' q̄re ſermo. ciiij. K.

Qui nō dant plene decimas ⁊ redditus ⁊ offertoꝛia ⁊ alia iura parrochialia.

Uſurarij ꝗ d' decē floꝛenis ānuatī recipiūt vnū ꝓ vſura: ſil'r ꝗ cōcedūt pecuniā ſup ciuitates vel caſtra vel ſup villas et recipiūt fructus vſqꝫ dū aliꝰ reſtituat ip̄is pecuniaꝫ. Et etiā illi ꝗ cariꝰ vēdūt ꝓpť dilationē vl' etiaꝫ ꝗ ꝓ ꝓ̄ōpta pecunia emūt ⁊ īmediate multo cariꝰ vēdūt ꝓpť dilationē: ⁊ ſic de alijs. De h' quere ſermone. cxiiij. L.

Luſoꝛes ꝗ ex auaricia ludūt ⁊ pecuniā lucratā ī ludo retinēt: ⁊ ꝗ ī ſacris noctibꝰ ⁊ diebus luſerūt: ⁊ ꝗ ꝑmittūt ī ciuitatibꝰ talibꝰ luſoꝛibꝰ officia. vꝫ apponēdi taxillos vel cartas. vn̄ dr̄ ī dec. Pari pena puniēdi ſť agētes ⁊ ꝯſentiētes. xviij. q. iiij. oēs. Sil'r ꝗ hoſpitio recipiūt luſoꝛes ⁊ ꝑmittūt eos ī ſuis domibꝰ ludere. ⁊ h' faciūt ꝓpter lucrū tempoꝛale.

Mechanici ꝗ falſificāt ſua artificia ſciēť ⁊ doloſe: ⁊ ꝗ nō laboꝛant ſua artificia ſicut ꝓmiſerūt vel iurauerunt ꝯſilio ciuitatis: tales coꝛam deo ſunt ꝑiuri.

Raptoꝛes fures ⁊ qui ſciēter emerūt rem raptā: vel etiā ſcienť comederūt de rapina vl' furto: qꝛ tales teneňt ad reſtitutionē.

Qui dānum intulit ꝓximo ſcienť ⁊ ex inuidia. ſ. cū ſuo malo ꝯſilio vel etiā cū ſuo falſo teſtimonio. Sil'r ꝗ impediūt ex īuidia aliqd̄ muniꝰ ꝓximi qd̄ ſibi licite fuiſſet datuꝫ et hmōi. Un̄ dr̄ in decre. inferens dānū non eſt abſoluendꝰ niſi dāno ſm arbitriū leſi reſtituto. xxiij. q. viij. peſſimā. xiiij. q. vi. ſi res.

Qui dilatāt agros ſuos ⁊ agros vicinoꝛuꝫ diminuūt cū aratro. vel etiā ꝗ lapides iactāt de agris ſuis ⁊ ꝓijciūt eos ſup agros vicinorū: ſil'r ⁊ illi ꝗ cū aratro ſuo diminuūt planiciem alicuiꝰ cōitatis vel ciuitatis.

Mercatoꝛes ꝗ iurādo ⁊ mētiendo ſcienť decipiūt ꝓxīos vendēdo malū ꝓ bono: ſiue ſint ruſtici ſiue ciues: ſiue iſta deceptio fiat ī re ꝑua: ſiue in re magna. De h' q̄re ſer. cvi. A.

Pincerne ꝗ nō dāt iuſtā mēſurā nec plenā mēſurā. ⁊ etiā ꝗ vinū ꝑparāt cū nociuis preparamētis: vel etiā ꝗ aquā fundūt ad vinū: ⁊ ſic vendūt aquā ꝓ vino. Sil'r pincerne ꝗ in domibꝰ ſuis ꝑmittūt hoīes deū blaſphemare: ludere: choꝛiꝫare: foꝛnicari: ⁊ ſic de alijs.

Qui in hoſpitio retinēt illos ſcienť ꝗ non ſunt ꝯfeſſi in q̄drageſima nec tp̄e paſche cōicauerūt. Sil'r ꝗ in domibꝰ ſuis retinēt ſuſpectas pſonas ad q̄s alij accedūt ⁊ cū ip̄is foꝛnicantur. Uel etiā qui hoſpitio recipiūt hyſtriones ꝗ ſecum ducūt ꝯcubinas ⁊ ſic ꝑmittunt eos ſimul peccare.

Carnifices ꝗ ſcienť carnes ṽmiculoſas ꝓ bonis carnibꝰ vendūt. Uiri ⁊ mulieres ꝗ ī actu mr̄imonij ꝑuertūt oꝛdinē: qꝛ h' eſt peſſimū pctm̄. vn̄ dr̄ in decre. h' viciū maiꝰ eſt q̄ꝫ ſi mr̄em ſuā q̄s cog̃ſceret. xxxij. q. vij. adulteri. Et de h' peſſimo vicio q̄re ſer. lxxxv. R.

Uxoꝛ q̄ furať marito ꝓ̄po ⁊ male expēdit ſcꝫ ludēdo ſpōſando vel etiā ſupbas veſtes emēdo vel crapuloſe viuēdo ⁊ ſe inebriādo ⁊ ſic de alijs ⁊ q̄n vxoꝛ ſic furādo peccet moꝛtaliter. hoc q̄re ſer. xxv. K.

Mariti ⁊ vxoꝛes ꝗ ſe mutuo odiūt ⁊ ſiml' diſcoꝛdāt: ſicut iſti mali ⁊ iracūdi viri ꝗ ex rācoꝛe ⁊ ſine cā ꝑcutiūt vxoꝛes ſuas. Et etiam iracūde mulieres q̄ ꝯtēnunt viros ſuos ⁊ maledicūt ip̄is niſi ſint ꝯfeſſi ⁊ āmodo ſil' pacifice velint viuere. de h' q̄re ſer. xxv.

Qui in nocte natiuitatis xp̄i ꝓ offertoꝛio luſerunt: ⁊ etiā ꝗ feria tertia in carniſpriuio vltra mediā noctē carnes comederunt.

Uiri ⁊ mulieres ⁊ etiā ṽgines q̄ ꝑ oꝛnatuꝫ veſtium ⁊ ꝑ pulchritudinē coꝛpis. ſ. faciei vl' criniū alios ſcienť induxerūt in malas cōcupiſcentias. Sil'r ꝗ ꝑ viſum vel ꝑ tactꝰ ⁊ amplexus vel ꝑ ṽba illicita irritauerūt ſeip̄os vl' alias pſonas ad ꝯcupiſcētias malaſ: niſi ſint confeſſi ⁊ velint deſiſtere.

Mulieres q̄ deſtruūt ꝑtū cū herbis ⁊ ꝓcurant ſterilitatē ne mulier poſſit cōcipere.

Parētes q̊rū negligētia pueri añ baptiſmū decedūt: ſic̄ q̄n in vtero mr̄is ſuffocanť.

Sil'r ꝑentes ꝗ ex negligētia ꝑmittūt pueros cadere in ignē vel ī aquā: vel etiā ꝗ locāt pueros ſuos ſecum in lecto quos doꝛmiēdo oppꝛimunt.

Parētes ꝗ ꝑmittūt pueros ſuos blaſphemare deū ⁊ etiā maledicere hoībus ⁊ etiaꝫ ꝗ ꝑmittūt eos ludere cū taxillis: foꝛnicari: choriꝫare ⁊ etiā hoībꝰ dāna inferre: in graminibus ⁊ ſegetibꝰ: in piris pomis: in botris ⁊ ſic de alijs: ⁊ eos nō coꝛrigunt: qꝛ talia pctā cadunt in parentes niſi ſint ꝯfeſſi.

Percuſſoꝛes ꝑentū: ⁊ etiā filij ꝓterui et rebelles ꝗ maledicūt ꝑētibꝰ ⁊ ip̄is ꝑtinaciť inobediētes ſť: niſi ſint ꝯfeſſi ⁊ velīt ſe emēdaꝛ.

Que ꝯtraxit mr̄imoniū poſt votū caſtitatꝗ.

Sil'r ꝗ ꝯtraxit mr̄imoniū poſt ſpōſalia facta cū alia pſona. etiā ꝗ clādeſtine ꝯtraxit vl' ꝯtra interdictū eccl'ie.

Mulieres q̄ veſtes viroꝝ induerūt in carniſpriuio: vl' ecōuerſo. ſil'r ꝗ veſtes monachorū induerūt ⁊ in ip̄is choꝛiꝫauerūt.

Qui mēdaciť abſtulerūt famā ꝓximi: niſi ſint ꝯfeſſi ⁊ velint reuocare. vn̄ Hiero. Non faciľ venia praua dixiſſe de rectꝗ. Serui ⁊ ancille q̄ bona dn̄oꝝ ſuoꝝ furtiue ſubtrahunt ⁊ nō ſeruant eis fidelitatē quā eis promiſerūt. Sil'r ⁊ officiales ⁊ ſeruitoꝛes nobiliū qui infideles ſunt in recipiendo ⁊ in expendēdo bona dn̄oꝛum ſuoꝛum.

Domini ⁊ dn̄e qui famulis ⁊ famulabus ⁊ alijs mercennarijs ſuis non plene perſoluunt mercedem: ſed protrahūt ⁊ defraudāt eos in precio ſuo qd̄ meruerunt fideliter ſeruiendo ip̄is.

Qui rancoꝛē ⁊ inimicicias retinēt in coꝛdibus ſuis ⁊ nolūt indulgere offenſoꝛibꝰ ſuis.

Quō aūt ꝗlibet tenetur indulgere inimicis. hoc q̄re ſer. cxx. Y.

Prelati ⁊ ſupioꝛes ꝗ aggrauāt ꝯtra deum ⁊ contra iuſticiā cenſus ⁊ redditus.

Silr ⁊ illi q̄ faciūt exactiōes indebitas in
ſuos ſubditos. Nam tales dn̄i ⁊ p̄lati tenen
tur ad reſtitutionē oīm predictoꝝ. Et de hoc
quere ſermone. lix. J.
Sacrilegi q̄ furanť in eccleſijs vel in alijs
ſacris locis. Silr ⁊ illi q̄ furanť bona ſacer⸗
dotū ⁊ religioſarū pſonarum.
Jncendiarij eccl'iarum ⁊ monaſteriorum ⁊
etiam aliarū domorum.
Violatores eccl'iaꝝ cū effuſiōe ſanguinis
vel etiam ſeminis.
Qui pedagium recipiūt a clericis ⁊ perſo
nis religioſis.
Qui faciunt ſtatuta ꝯ libertatē clericorum
ſicut q̄ interdicūt ſubditis ne oblatōes ad al
taria offerāt: ⁊ ne anniuerſaria pagant ⁊ ne
preſbyteris molāt: vendāt: ⁊ panes pinſant.
Qui iudicē ſpūalem impediūt in ſuo iudi
cio ⁊ nūcios ipſi⁹ q̄ portāt lr̄as captiuāt ſpo
liant ⁊ eis aures abſcindunt.
Qui falſificāt monetas: lr̄as: ſigilla. ⁊ qui
falſum inſtrumentū conficiunt.
Falſi iudices ⁊ falſi cauſidici ⁊ falſi teſtes
Qui ſentētiant ſup vſuram ſoluendā iu⸗
deis ſine xp̄ianis vſurarijs.
Qui recipiunt donā ⁊ ppinas a iudeis: q꞉
tales tenenť illis a q̄bus ipſi iudei p vſuras
extorſerūt vel heredib⁹ ipoꝝ: ſ ſi nō ſciūt he
redes tūc debent dare paupibus.
Famuli ancille ⁊ nutrices pueroꝝ q̄ iude
is ſeruiūt ⁊ moranť cū ipſis in domib⁹ ſimi
liter ⁊ xp̄iani q̄ locāt domos ſuas iudeis ad
inhabitandum.
Qui filios vel filias ſuas cū pacto tradūt
ad monaſteria: q꞉ tales cōmittūt ſimoniā.
Qui pticipant cū publice excōicatis in lo⸗
quēdo: comedēdo hoſpitādo ꝯtra phibitio⸗
nes eccl'ie. Nā tales nō debent ad euchariſti
am accedere niſi ſint prius abſoluti a mino⸗
ri excōicatione quā incurrunt participando
cum excōicatis.
Qui vota deo ⁊ ſctis pmiſſa nō ſeruant.
Qui non ſunt integraliter ⁊ plene oia pec
cata ſua confeſſi que habēt in memoria: ſed
ſcienter pp̄ter verecundiā aliqd̄ petm̄ obti⸗
cuerunt vel etiam q̄ ſtant in pposito iterum
peccandi mortaliter.
Qui pniam eis in cōfeſſione iniunctā nō
perfecerūt nec intendūt pficere: ſ obliti ſunt
pniam eis prius in ꝯfeſſione iniunctā. q꞉ ta
les opꝫ cōfeſſionē prius factaꝫ reiterare. De
hoc q̄re ſermo. xliij. N.
Sciendū ꝙ quilibet pleban⁹ poteſt p qua
libet petō mortali ſuo ſubdito inhibere com
municationē. Vn̄ quilibet plebanus pōt ad
dere vel diminuere iſtis articulis ſm ꝙ ſibi
videbitur pplo ſuo expedire. Et vtile ē iſtos
articulos populo pnūciare: ſcꝫ in principio
quadrageſime in medio ⁊ in fine quadrageſi
me. vt ipſi ſimplices hoīes addiſcāt ſua pec⸗
cata cognoſcere ⁊ ea confiteri.

Expliciunt inhibitiones a cōmu⸗
nione tempore paſche.

Sermones diſcipuli de tempore
per circulum anni incipiunt.

Dominica prima aduentus dn̄i. Sermo p̄
inus de aduentu chriſti in carnem.

Ecce rex tuus ve
nit tibi māſuetus ⁊c̄.
Zach. ix. Math. xxi.
Mar. xi. Lu. xix. Joh
xij. Egregi⁹ doctor no
ſter ſctūs Tho. de aq⸗
no dicit ꝙ nulla actio
ſit pfecta ſiue merito
ria: niſi fuerit p gratiā dei illuminata. Quo⸗
niam ſicut ſol eſt cā oīm generabilium ⁊ cor⸗
ruptibilium: ſicut dicit Ariſt. in. ij. libro phi⸗
ſicoꝝ. vbi dicit ſic. Homo generat hoīeꝫ ⁊ ſol
ſic. ſ. ꝙ hō genereť a patre ⁊ matre ſol coope
ratur. ſic ver⁹ ſol iuſtitie ieſus xp̄s eſt cauſa
oīm gratuitarū actionū. Jdeo dicit yſidorus
O homo in omni tpe tuo auxiliū dei poſce:
qm̄ ſine ipō nulla bona opera poſſumus pfi
cere ipā veritate atteſtante que dicit Joh.
xv. Sine me nihil poteſtis facere. Pro gra⸗
tia igiť impetrāda matrē gratie ſalutemus
⁊c̄. Ecce rex tuus vt. ſ. Hodie mater eccl'ia i
cipit tp̄s aduent⁹ xp̄i: ſicut incarnatus eſt: ⁊
deſcēdit de celis ppť noſtrā ſalutē: vn̄ Ber.
Venit medic⁹ ad egrotos: redēptor ad ven⸗
ditos: ad errantes via: ad mortuos vita: ve⸗
nit qui ſanabit oms̄ infirmitates. Ergo dr.
Ecce rex tuus venit: q꞉ de aduentu dn̄i dies
feſtiuat hodierna: ideo eſt ſciendum ꝙ eſt q̄
druplex aduēt⁹ dn̄i. A Primus eſt ī mū
dum per carnis aſſumptionē. Vn̄ Johan. i.
Verbū caro factū eſt. Et de illo agiť in p̄ma
dn̄ica. Secūdus eſt ad iudiciū p meritoꝝ di⸗
ſcuſſionē. De quo Jſaie. iij. Dn̄s ad iudiciuꝫ
veniet cū ſenioꝛib⁹ populi ſui ⁊ p̄ncipib⁹ ei⁹
tūc vt habeť Lu. xxi. Videbūt filiū hominis
venientē cū poteſtate magna: ⁊ maieſtate q̄
miā ſm ps̄. xcvij. Judicabit orbē terraꝝ in iu
ſtitia ⁊ populos in eq̄tate. De quo agiť in ſe
cūda dn̄ica. Terti⁹ eſt in aīam per gratie in⸗
fuſionē. ſap. vij. Jn aīas ſanctas ſe trāſfert
Joh. xiiij. Si quis diligit me vſq꞉ ad eū ve⸗
niem⁹ ⁊ manſionē apud eū faciem⁹. De quo
agiť in tertia dn̄ica. Quart⁹ eſt aduētus xp̄i
ad mortē homis. Vn̄ Luce. xij. Eſtote parati
quia qua hora nō putatis filius hoīs veniet
De quo agiť in quarta dn̄ica. Ad primū dn̄i
aduentū redeo: de ipō nō ſubtilia ſed ſimpli
cia: vt diſcipulus cōſcribēdo. Unde in p̄ſen⸗
ti ſermone tria ſunt dicēda. Prio de illo tpe
aduēt⁹ ⁊ quare inſtitutū ſit ab eccl'ia. Secū⸗
do quō incarnatio xp̄i facta ſit: ⁊ quare natu
ra noſtra mundior ſit ſeruando poſt incarna
tionem. Tertio exemplū. B Quantū ad
primū ſciendum ꝙ pn̄s tp̄s medio modo ſe
tenet ad tp̄s totius anni: q꞉ ptim letitiā cō⸗
tinet ⁊ partim triſtitiā. Deponit em̄ ſctā ma
ter eccl'ia cantica letitie: ſcꝫ. Te deum lauda
mus in matutinis. Gloria in excelſis in miſ
ſa: ſed alleluya non deponiť. Jn quadrageſi
ma oia iſta deponit eccleſia. Itē in aduentu
ieiunať cū lacticinijs: ſꝫ in q̄dragesima cum
oleo. Et hoc ex precepto vt hr̄ ī decretis. Jn
quadrageſima eſt ieiunandū a lacticinijs di
ſtin. iiij. Denicꝫ. Sed quare hoc tempus ad⸗
uentus dn̄i inſtitutuꝫ ſit ab eccl'ia. Rn̄detur
p̄mo ad memorandū bn̄ficiuꝫ qd̄ dn̄s ꝯtulit
humano generi in incarnatione ſua. Naꝫ in
hoc honorauit nos ſuper angelos. Noluit ei
xp̄s parentelā ꝯhēre cū angelica natura: ſed
cū hūana. Hebr. ij. Nuſq̄ apprehēdit ange⸗
los: ſꝫ ſemen abrae. Ex quo hr̄ ꝙ inter deum
⁊ hoīes eſt maior fraternitas ꝙ inter deum
⁊ angelos. Et fraternitas q̄dē que tm̄ cauſať
ex altero pentū firma eſt: ſꝫ q̄ cauſať ex vtro⸗
q꞉ firmiſſima eſt. Angelus eſt frater xp̄i tm̄
ex parte patris eterni qui etiā eſt pr̄ xp̄i per
eternā generationē: ⁊ angeloꝝ p creationem
Homo vero eſt frater xp̄i ex pte pr̄is eterni
qui eſt pater xp̄i p eternam generationem ⁊
hominis p creationem. Ex parte matris: q꞉
virgo beata eſt mater xp̄i ⁊ noſtra. vn̄ xp̄us
nunq̄ vocat angelos ſuos fratres ſicut ho⸗
mines: dicens illud ps̄. Narrabo nomen tuū
fratribus meis. Ergo de miſericordia ſalua
toris multū confidam⁹ attendētes: q꞉ caro ⁊
frater noſter eſt. Bernar. Puto me iam ſpne
re nō poterit xp̄s os de oſſibus meis et caro
de carne mea. Et ex quo xp̄s ieſus eſt frater
noſter: tūc vult nobiſcū miſericorditer ⁊ pie
agere ac amicabiliter ⁊ vt frater cū fratre no
biſcū ꝯuerſari. Qui em̄ olim erat leo ſeuer⁹
mō fact⁹ eſt hō māſuet⁹. Legiť em̄ ꝙ vnicor
nis nulla violentia capi pōt: ſed in ſinu vir⸗
ginis requieſcit ⁊ manſueſcit. ſic ⁊ deus for⸗
tiſſim⁹ in ſinu virginis requieſcens factus eſt
agn⁹ māſuet⁹. Itē legiť Geñ. xliij. ꝙ ioſeph ī
ſuo cōuiuio maiorē dedit ptē beniamin qui
frať ſu⁹ erat ex vtroq꞉ pente: q̄ ceteris q̄ tm̄
frēs ei⁹ erāt ex altero parēte. Sic xp̄s dupli⸗
cē refectionē dabit hoī: ſcꝫ in ſua diuinitate

⁊ in ſua humanitate. Angelus autem in ſua
diuinitate ſolū reficiet. Secūdo ideo h̄ tp̄s
inſtitutum eſt vt de tāto bn̄ficio gaudentes
vana mūdi gaudia reſpuam⁹. Un̄ iam de il-
lo tp̄e ſacro nō debem⁹ vane gaudere. In ſi-
gnū huius canonici cappas ſic in q̄dragesi-
ma induūt. Aug. Hec gaudia velut venenū
dyaboli repudiare debem⁹: q̄ nō ſolū corp⁹:
ſ; etiā aīam necare feſtināt. Q̄d gaudia iſta
necant hoies ⁊ gaudijs celi p̄uāt oñdit Gre.
in quadā omel. dicēs. Nemo pōt h̄ gaudere
cū hoc ſeculo ⁊ illic regnare cū deo. Ide. Pn-
tia gaudia ſequūtur ppetua lamenta. Ergo
gaudere debem⁹ in deo ⁊ nō in h̄ ſcl'o. Un̄
apl's ad philip. iiij. Gaudete in dn̄o ſp iterū
dico gaudete. vn̄ Zach. ix. añ. illō. Ecce rex tu
us venit tibi māſuet⁹ dr̄. Exulta captiua fi-
lia ſyon iubila filia hirl'm. Nōne gaudere de
bem⁹ cū ille venit nobis p̄ntialit̄ illo tp̄e quē
antiq̄ expectabāt ⁊ deſiderabāt lōgo tp̄e. vn̄
Iſa. lxiiij. dixit. Utinā diſrūperes celos ⁊ de
ſcēderes. Agge. ij. dixit. Ueniat deſideratus
cūctis gētib⁹ Moyſes Exo. iiij. dixit. Mit-
te dn̄e quē miſſur⁹ es. Dauid ps. cxliij. dixit.
Inclina dn̄e celos tuos ⁊ deſcēde. In ſignu;
hui⁹ xp̄s dixit diſcipl'is ſuis. Lu. x. Dico vo-
bis q̄ m'lti pphe ⁊ reges voluerūt videre q̄
vos videtis ⁊ nō viderūt: ⁊ audire q̄ vos au-
ditis ⁊ nō audierūt. C Tertio inſtitutu;
eſt vt prepem⁹ nos ip̄m digne in die natiui-
tatis ſuſcipiēdo. Un̄ ſm Guilh. Lugd. Tp̄s
hoc deputatū p̄epationi ſolēnitatis natal':
ſc; aduēt⁹ breui⁹ eſt: q̄ vix ē medietas tp̄is
deputati p̄epatiōi ſolēnitat̄ paſche. Iō nec
dilationi nec negligētie loc⁹ debet̄. Un̄ i ep̄la
hodierna legit̄. Dies appropinq̄bit. i. ā p̄rio
erit dies natalis. ſ. quē fecit ver⁹ ſol naſcēs
in mūdo iſto. Abijciam⁹ ḡ opa tenebra⁊ ⁊ in
duamur arma lucis. Unde quilibet peccator
iam iſto ſacro tp̄e deb; a pctō ceſſare ⁊ p̄terita
pctā deplāgere ⁊ pure ↄfiteri. vn̄ ambro. i li.
de padiſo. Nō eī quiſq; a pctō iuſtificari po
terit: niſi pctm̄ añ ↄfeſſus fuerit. Un̄ ſi ſuper
bus fuiſti p integrū annum: tūc abijcere de-
bes mō opa tenebra⁊. i. ſuperbia; ⁊ induere
arma lucis. i. humilitatē. Si luxurioſus fui
ſti: tūc caſtus eſſe debes. Si auarus fuiſti et
res iniuſte acq̄ſiſti: tūc iam res iniuſtas de-
bes reſtituere ⁊ d̄ iuſtis elemoſinas dare. Si
guloſus fuiſti ⁊ ebrioſus: tūc iam abſtinere
⁊ ieiunare debes in iſto ſacro tp̄e. Si iracun
dus ⁊ maledict⁹: iam pius ⁊ benign⁹. Si pi-
ger ⁊ accidioſus iā ad queq; opa bona prom

ptus ⁊ paratus ſis. vn̄ ſm Guil. lugd. Illi q̄
in hoc ſacro tp̄e a pctō nō cauēt ſaluatorem
aduenientē q̄ſi manib⁹ a ſe repellūt dū imun
dicia operū ſuo⁊ aduētū illi⁹ ad ſe impediūt
Murū etiā faciūt inter ſe ⁊ ſaluatorē dum
pctā pctis addunt. Iſa. lix. Iniq̄tates veſtre
diuiſerūt inter vos ⁊ deū veſtrū. Tales mul
tū dolere poſſent ⁊ deberēt. Nā ille q̄ alioru;
eſt ſaluator co⁊ erit dānator. Alij etiam p̄nt
dicere ſaluatorem expectamus ⁊c. vt h̄r phi
lippen. iij. Ipſi vero dicere habent dānatorē
expectam⁹. Si duo ſunt in vno carcere quo-
rum alter p̄babilit̄ ſperat ſe liberādū cū do-
min⁹ carceris venerit. Reliquus vo credat q̄
ↄdēnabit̄: ⁊ dicat̄ vtriq;. Cras dn̄s carceris
veniet. Sicut vnus h; materiā gaudij ſic al
ter doloris. In vitaſpatrū dixit abbas. Aniō
cuidā fratri interrogāti ſmonē aliquē. Ua-
de ⁊ fac talē cogitationē tuā q̄lē faciūt iſti q̄
ſunt in carcere. Iſti eñ interrogant homies
vbi eſt iudex ⁊ q̄n veniet: ⁊ i expectatiōe pe-
narū ſuarū plorāt. Sic p̄cipue facere dn̄t q̄ i
pctō mortali ſunt cū aduētū dei audiūt. Itē
alia materia doloris eſt q̄ cum boni facturi
ſunt feſtū natiuitat̄ in leticia magna. Tunc
ipſi puerſi facturi ſunt feſtū natiuitat̄ horri
bile in amaritudine ↄſcīe ſicut iſti cū quib⁹
dyabol⁹ erit. Job. xx. Uadēt ⁊ veniēt ſup eos
horribiles. Itē alia materia doloris ē cū ↄſi
derāt quid facturi ſunt in ſcd̄o aduentu q̄n
xp̄s iudicare vētur⁹ eſt viuos ⁊ mortuos vbi
vindicet ↄtumelias ſuas ſibi ab iniquis illa
tas. Iſa. x. Quid facietis in die viſitationis
vr̄e ⁊ calamitat̄ deſup p̄uenientis. Et h̄ q̄tum
ad p̄mā ptē hui⁹ ſmonis. D Quātū ad
ſcd̄am ptē iſti⁹ ſmonis q̄rit̄ quō incarnatio
xp̄i facta ſit. Rn̄det̄ q̄ poſtq̄ gabriel archā-
gelus fuit miſſus ad mariā v̄ginē: vt habet̄
Lu. i. ⁊ maria credidit ⁊ ↄſenſit: tūc ſpūſſan
ctus ſupuenit in eā ⁊ eā ſanctificauit: ⁊ fecū
dauit: formauitq; in iſtāti de puriſſimo ſan
guine virginis Marie vel vt alij dicūt d̄ pu
riſſimis ei⁹ humorib⁹ corp⁹ xp̄i: ⁊ in eodē in
ſtanti in quo formatū eſt corp⁹ creata ē aīa
de nihilo: ⁊ hec aīa in eodē inſtāti ↄiūcta eſt
corpi organizato: ⁊ illa duo corp⁹ ⁊ aīa ſiml'
mox erant deitati vnita ī dei filij pſona. vn̄
duo notant̄ hic ſm Holgot ſup li. ſap̄. Pri-
mū q̄ nūq̄ fuit aliquis ita puus puer ſicut
xp̄s fuit: q̄ embrio in matrice primo viuit vi
ta aiali q̄ vita hois ſm Ariſt. ix. de aīalibus
Aug. aūt dicit q̄ formatio corpis xp̄i fuit p
fecta in p̄ncipio ſue cōceptōnis q̄tū ad oīa

linteamēta mēbro⁊: ſed q̄tum ad debitam
corporis quātitatē pficiebat̄ ſucceſſiue ſicut
corpa puero⁊ augmētant̄ a tempore figura
tionis vſq; ad pfectā natiuitatē. Secundo
q̄ nūq̄ fuit aliq̄s puer ita diu in vtero ma-
tris ſicut xp̄s fuit: niſi eſſet mōſtruoſe nat⁹:
vel violēter impedit⁹. Igitur corp⁹ xp̄i in q̄-
dragintaſex dieb⁹ attigit quātitatē talē in q̄
alijs embrionib⁹ fit figuratio. E Itē ſci
endū ſm Hēricū de vrimaria q̄ tota trini-
tas illā incarnationē opata eſt: q̄ opa trini
tatis abex̄ ſunt indiuiſa. Nā ibi fuit poten
tia patris que ſtatim corp⁹ formauit ⁊ aīam
creauit: et illa duo diuinitati vniuit in illo
momēto cum btā v̄go dixit. Ecce āncilla dn̄i.
Hec nō pōt facere potētia alicui⁹ creature:
q̄ oīs creatura i ſua opatōe reqrit tp̄s: ſicut
firmamētū reqrit diē vt moueat̄ ab oriēte i
occidēs. Luna ad cōplemētū ſui curſus req-
rit mēſem. Sol integrū annū. Hō in deter-
minato tp̄e formatur in vtero matris. In con
ceptōe aūt xp̄i opata ē potētia p̄ris: q̄ in in
ſtāti cōceptiōis cōplexus fuit. Itē opata eſt
ibi ſapiā filij: q̄ corp⁹ optime diſpoſuit et
oīa mēbra decēter ordinauit. ps. Specioſus
forma p̄ filijs hoim. Itē opata ē ibi grā ſpi
ritusſcti q̄ cōceptōem illā mūdā ab omi pctō
reddidit qd̄ nūq̄ eſt factū in aliq̄ puro hoīe
l; eñ aliq̄ nati ſint ſine pctō et ſanctificati ī
vtero m̄ris: ſicut beata v̄go maria. Iohānes
baptiſta. Ieremias. tñ in pctō origiali ſunt
cōcepti. ⁊ ſm rōem ſeminalē deſcēderūt ab
adam: xp̄s aūt nō ſolū nat⁹: ſ; etiā ſine pctō
concept⁹. Aug. Solius redēptoris eſt eſſe ſi
ne pctō. Hec Henric⁹ de vrimaria ſup ſym-
bolū. F Querit̄ an cōceptio xp̄i potius
attribuit̄ ſpūiſancto. Rn̄deo ſm Henricu;
de vrimaria q̄ intētio denomiat operatōe;.
Xp̄s aūt hac intētiōe ⁊ operatione carnē aſ
ſumpſit vt miſeris et afflictis ſubueniret. Et
q̄ bonitas ⁊ miſericordia attribuit̄ ſpiritui
ſancto: iō de ſpūſctō cōcept⁹ ē vt p hanc ex-
cludant̄ carnales cōmixtiones. Un̄ cantat̄: nō
ex virili ſemie: ſ; miſtico ſpiramine verbum
⁊c. Itē ſciēdū q̄ q̄uis tota trinitas opata ē
in īcarnatōe: ſol⁹ tñ filius eſt incarnat⁹. Un̄
dicit Aug. in lib. de fide ad petrū. Et ip̄e au
guſtin⁹ ponit tale exemplū. Si tres puelle
tenerēt vnā tunicā: et vna ex illis indueret̄ ⁊
tūc illa induitio fieret a trib⁹ puellis et vna
illarū ſola indueret̄: itē ali⁹ doctor ponit ta
le exemplū. Si tres ſc; petr⁹ andreas et io-
hānes ſimul agerent rubricādo andream ru

bricatio andree fieret ab his tribus: attamē
ſolus andreas rubricaret̄. G Item ſciē
dum ſm Guilh. lugd. q̄ magis debem⁹ eſſe
ſolliciti naturā humanā mundam a pecca-
to ſeruare poſt incarnationē filij dei q̄ āte:
q̄ ante incarnationem erat cauſa vnaquaq̄-
re humana natura erat munda ſeruāda ſc;
dignitas ipſius: quia imago dei eſt in q̄tu;
deus ipam creauit. Unde Gene. i. Faciam⁹
hominē ad imaginē et ſimilitudinem nr̄a;.
Unde ſi imago beate virginis munda ſuat̄
quam pictor ſiue artifex fecit: valde munda
ſeruanda eſt imago dei quam ipſemet imp̄ſ
ſit et fecit. Iſta cauſa innuitur Eccleſiaſtici
x. Fili in manſuetudine ſerua aīam tuam et
da ei honorem ſm meritū ſuum. i. ſm digni
tatē ſuā. Mō vero ſunt due alie cauſe. Una
eſt: q̄ cōiūcta eſt hūanitas in vna perſona
diuinitati: ⁊ quaſi inſepabiliter. Si igit̄ cru
ci xp̄i in qua pependit defertur honor: ſcil;
q̄ mūde et honorifice ſeruet̄: q̄ ei paruo tē-
pore coniuncta fuit diuinitas: multum de-
ferendū eſt humane nature. Alia cauſa ē: q̄
mūdicia humane nature ſanguine xp̄i cōpa
rata eſt. Apocalip. i. Qui dilexit nos et lauit
nos a peccatis noſtris in ſanguine ſuo: mul
tum ſeruanda eſt mundicia illa quam xp̄us
ita care emit. Et hoc q̄tum ad ſecunda; par
tem iſtius ſermonis. H Quantumvero
ad tertiā partē eſt ſciēdū q̄ illi ſm apoſtolū
rurſum xp̄m crucifigūt qui ad peccata rede-
unt. Unde legit̄ q̄ tempore beati frāciſci cū
diuina pietas prima ordinis minorū iace-
ret fundamēta: quidam de fratrib⁹ redire ad
ſeculum temptabat̄: tandem accedēs ad be
atum frāciſcū rogare cepit vt a religionis vi
culo abſolueret̄: eo q̄ nulla ratione poterat
in ordine permanere. Cui cum beatus frāci-
ſcus nec poſſe nec velle ſe facere reſpōderet:
ad dn̄m hoſtiēſem acceſſit et ab eo ſimile re
ſpōſum accepit: vidēs q̄ ſup hoc diſpēſatio
nē obtinere nequiret ſpiritu temptatōis im
pulſus dedit in cōmotionē pedes ſuos. Cū-
q; paululū diſceſſiſſet quidā ſibi obuiauit ⁊
ab eo quo tenderet requiſiuit. Cui cu; furio
ſa voce diceret: q̄d ad te de facto meo: ille ſta
tim latus exhibuit: manus extēdit et pedes
in quibus quinq; vulnera recentia cruoris
nō modicū effundebāt. Et adiecit: tu vulne-
ra mea renouas: tu me ite⁊ crucifigis. Quo
viſo pterritus ad pedes ei⁹ ſe cu; lachrymis
p̄iecit: ſibiq; vt ignoſceret rogauit ſtatimq;
chriſtus qui viſus fuerat ab oculis eius eſt

elapſus. Tūc ille ad beatū franciſcuʒ rediēs viſa per ordinem retulit: et vſqʒ ad finē vite deuotus in religionē permanſit.

¶ De eadem dn̄ica Sermo ſecūdus ꝙ mane eſt ſurgendum et diuinis vacandum.

b

Hora eſt iā nos de ſomno ſurgere. Ro. xiij. Boetius in de cōſolatione philoſophie dicit. Uniuicuiqʒ viro bono inſerta ē naturał cupiditas boni. Verū aūt bonū in quo ſoluʒ quietat̄ animi appetitꝰ eſt deꝰ. Juxta dictū Augu. in lib. cōfeſ. Feciſti nos dn̄e ad te ⁊ inquietū ē cor noſtrū donec quieſcat in te. Et illud bonū acquirit̄ cū bonis exercitijs ⁊ opibus ṽtuoſis: ⁊ nō cū ſomnolētia et pigritia. Un̄ Leo papa in quodā ſermone. Non dormiētibus ꝓuenit regnū celorū: nec ocio: nec deſidia torpētibus beatitudo eternitatis repromittit̄. Un̄ in v̄bis premiſſis hortat̄ nos apl's ſurgere a pigritia ⁊ inchoare bona opera dicēs. Hora eſt iā nos de ſomno ſurgere. id eſt a pigritia: ⁊ inchoare bona opa ⁊c. Un̄ in p̄nti ſermone tria ſunt dicēda. Prio qūo antiqui oli in pctis dormierūt. Secūdo quō ſurgere debemꝰ a ſomno corporali et ſpūali. Tertiō exemplū. J Quantū ad primū ſciēdū ꝙ oli fere oēs hoies in pctis dormierūt et a bono ope torpebant. Nec mirū: quia in nocte erant. In nocte quidē tria ſunt que dormire faciunt ⁊ ſomnū inducūt. ſ. obſcuritas: frigiditas ⁊ humiditas. Nox quidē naturaliter eſt obſcura: frigida: et humida. Obſcuritas quidē ſomnū inducit. Un̄ homies quidē dormire volētes loca obſcura q̄runt. Frigiditaʒ etiaʒ inducit ſomnū. Un̄ in hyeme et in frigida cōplexione ſomnꝰ ꝓfundus laudabilis eſt: in ꝯrio vō ſuſpectꝰ. Hūiditas etiā inducit ſomnuʒ. Nam ſm pħm. Vapor humidus a cibis reſolutꝰ dū in cerebrū aſcēdit ſomnū inducit. Hinc eſt ꝙ pueri magis dormiunt q̄ ſenes: qr plus abūdāt in humiditate. Non fuit igit̄ mirū ſi antiqui ſic dormierāt: qr erant in obſcuritate ignorantie: in frigiditate dilectionis diuine: et humiditate carnalis concupiſcētie. Sed illa nox iā receſſit: dies aūt appropinquauit: ⁊ iō iā nō eſt dormiendū: ſed vigilandū. Aduenit enīʒ vera lux que obſcuritatē ignorātie expulit ⁊ ſplendorē ſapientie adduxit. Iſa. ix. Populus q̄ ābulabat in tenebris vidit lucem magnā. Aduenit diuinꝰ ignis q̄ frigiditatē fugauit ⁊ totū mūdū dei amore accēdit. Luce. xij. Ignē veni mittere in terraʒ et quid volo niſi vt ardeat. Aduenit verus ſol qui omneʒ nebulā carnalis cōcupiſcētie exicauit. Eccł. xiiij. Apti ſunt theſauri. i. ſolares radij: ⁊ auolauerūt nebule ſicut aues ⁊c. K Quātum ad ſecūdā ptē huius ſermonis dicēduʒ ſm magiſtrū Hūber. ſup regulā Auguſt. De mane debemus libenter ſurgere a corporali ſomno ⁊ deū laudare. Jn ſignum, huiꝰ aues incipiūt valde mane cantare: quod eſt contra inuerecūdiā hoīs pigritātis ī lecto. Ambro. de offi. Quis xp̄ianus nō erubeſcat ſine pſalmorū modulatione diē trāſire cū minutiſſime aues ſolēni deuotione ortū dei p̄ueniūt. Augu. Jndecēs eſt ꝙ ſol inueniat xp̄ianū iacentē in lecto. Bern̄. dicit ꝙ hō ſomno deditꝰ eſt q̄ſi imago mortis. Un̄ nimia ſomnolentia nocet corpi ⁊ aie. Sed mane ſurgere nō eſt ſolū pro ſalute aie: ſꝫ etiā ꝓ ſanitate mētis ⁊ corpis. Un̄ phūs. Surgere de nocte ad ſanitatē et bonā diſpoſitionē eſt vtile. Jtem qr vigilie matutinales faciūt orōnes citius et leuius exaudiri. Un̄ ps. Qm̄ ad te orabo dn̄e mane exaudies vocē meā. Jnſup dulcedinē cōſolationis diuine frequētꝰ de mane ſurgētes recipiūt. Un̄ māna quod xp̄ʒ ſignat de mane colligebat̄ vt hr̄ Exo. xvi. O quot dulcedines negligūt q̄ plures accidioſi quas illi de mane ſurgētes accipiūt. Unde Baſilius. O dulcedo melliflua: dulcedo mirāda: q̄ dulcis es in meditatione: ſed dulcior in oratione: dulciſſima in contēplatione: ſꝫ ſuperdulciſſima in beatitudine. Jtē qr de mane citius deus inuenit̄. Nam ſicut quis de mane citius inuenit̄ in domo ſua: ſic et deꝰ in corde hoīs. Nā tūc aia hꝫ maiorē lympiditatē: ⁊ cōſequēter aptior eſt ad contēplandū. Etiā illa hora aptior eſt ad erigendū cor ad deū anq̄ꝫ aia diſtrahat̄ ad diuerſa per occupationes: vel īpediat̄ a fantaſmatibꝰ collectis. Propt̄ qō dicit̄ de iuſto. Eccl'ia. xxxix. Tradidit cor ſuum ad vigilādū diluculo ad deū qui fecit illū. Notandū ꝙ ſm eundē bn̄ libenter eſt orandū de mane et de ſero. L Primo: qr p̄dicta tp̄a apta ſunt orationibꝰ: qr matutinū p̄cedit occupatōes diurnas: veſpertinū vero ſequit̄. Et ſm Bern̄. ſup Canti. Aptiꝰ eſt ad orandū: et iō non ſunt ptermittēda illa tp̄a q̄n ſp in illis oremꝰ: ſic etiā faciebat xp̄s nos ſuo exēplo ꝓuocās orabat mane. Marci. i. Diluculo valde conſurgens egreſſus abijt in deſertum locum ibiqʒ orabat. Jtem Mathe. xiiij. Aſcendit in montem ſolus orare: veſpe autē facto ſolus erat ibi. Sic exemplo xp̄i orādū eſt nobis de mane propter futura ⁊ de ſero propter preterita. Hierony. cōtra Jouinianū li. i. Precepta ſunt hec duorū. ſcꝫ tempe maxime habendaʒ curā. ſ. mane ⁊ veſperi: ſcꝫ corū que acturi ſumus ⁊ que geſſimus. ⁊ ideo orādū eſt de mane vt futura bene fiant. Et orandū eſt de ſero vt preterita male facta remittant̄. Jtem orandū eſt ſpecialiter mane ⁊ ſero vt primordia ⁊ vltimū actionū noſtrarū offerentes illi qui eſt alpha ⁊ o principium ⁊ finis debitas primitias inchoationis ⁊ decimas conſumationis perſoluamus eideʒ. Unde Hunber. Quotidie mane ſurgentes cūcta deo que facturi eſtis offeratis ⁊ finito die conuocatis cognitionibꝰ: locutionibꝰ ⁊ operationibus illa die cōmiſſis ipi capitulū teneatis. Unde etiam Criſo. in ſermo. Quando occupaueris ſuper ſtratū tuū ⁊ neminē infeſtuʒ patieris anteq̄ꝫ veniat tibi ſomnꝰ profer in medium codicē cōſciāʒ tuā reminiſcere ꝑctā tua. ſi q̄d in verbo: in facto: ſiue cogitatione peccaſti. Unde etiā Greg. in li. moral. Juſti viri cum diſtrictionē venturi iudicis contēplant̄: peccata ſua ad memoriā inducunt. deflent qʒ qō cōmiſerūt: diſtricte ſe iudicant ne iudicent̄. M Jtem ſciendū ꝙ nō ſolū ſurgendū eſt a ſomno corporali: ſed etiā ſpirituali: id eſt a peccato. Naʒ per ſomnū intelligitur peccatum ſm Guilh. lugd. Primo quia ſicut ſe ad dormiendū quis voluntarie diſponit. ſic homo ad peccatū. vn̄ Augu. Om̄e peccatum ē voluntariū ⁊ adeo voluntarium: qr ſi nō voluntarium non eſſet peccatum. Unde etiam habetur in decretis. Nemo efficietur ſeruus dyaboli niſi propria voluntate. xv. q. prima Non eſt. Secundo quia homo dormiens ē ſemimortuus: ſic peccator mortuus eſt vita ſpiritualis: ſꝫ viuit adhuc vita corpali. imo niſi eſſet ſpes reſuſcitatōnis ſpiritualis, melius eſſet ſibi ſi mortuus eſſet: imo bonū eſſꝫ ei ꝙ nunq̄ natus fuiſſet. Bernar. Uita ſine fructu grauior eſt morte. Deniqʒ duo parantur arbori infructuoſe. ſ. ſecuris ⁊ ignis. Un̄ Ambro. ſuper lucā. Melius eſt peccatoribꝰ male agētibꝰ mori q̄ꝫ ꝙ in peccatis diu verſentur. Tertio quia ſi quis tenet gladiū euaginatū ſuper dormientē non timet: ſꝫ ſi ſomniat aliqua terribilia timebit corā illis. Sic etiam peccatores nō timent iuſtitiā dei: nec predicatores ſcripturarū futura mala annūciantes: ſed preſentem tribulationē timent. Naʒ mortē temporalē timent que eſt tranſitoria: ſed mortē eternam non timent que eſt perpetua. Augu. Uera mors quā homines non timēt eſt ſeparatio anime a deo que eſt vita aiarum. Unde Gregoriꝰ in li. moralium Mortē carnis om̄is homo timet: mortē aie pauci. Jtem paupertatē temporalē timent: ⁊ paupertatem inferni non timent vbi vna gutta aque haberi nō poteſt. Jbi enī pro defectu bonorū mors deſiderabitur: ſed mors fugiet ab eis. Unde Augu. in quodaʒ ſermone. Quare mors queritur ⁊ non inuenitur. Quoniaʒ quibus in hoc ſeculo vita offertur ⁊ nolunt recipere in inferno: tūc querēt mortē ⁊ non poſſunt inuenire. Quarto ſicut ſomnia ſomniantibus debent per oppoſitum exponi. ſic qui habent hic honores mundanos diuitias temporales: ⁊ delitias corporis, et gaudia mundi: iſta omnia ſunt quaſi quedā ſomnia: ⁊ vertūtur per oppoſitum in tribulationem ⁊ paupertatē ⁊ amaritudineʒ maximā. Un̄ Grego. Un̄ caro ad tempus ſuauiter viuit: inde ſpūs in eternum torquebitur ⁊ ingemiſcet. Unde Hiero. in quadam epl'a. Difficile imo impoſſibile eſt vt preſentibus quis ⁊ futuris fruatur bonis vt hic ventreʒ ⁊ ibi mentē impleat: ⁊ de delitijs trāſeat ad delitias: ⁊ in vtroqʒ ſeculo primꝰ ſit vt ī terra ⁊ in celo appareat glorioſus. Quito ſicut ſomnians habet ſenſus ligatos: ſic ⁊ ipi nō meritorie operantur exiſtentes in pctō mortali. Unde dicitur in decre. Opera bona extra charitatem facta non valent ad ſaluteʒ xxiiij. q. i. Odi. Unde quilibet homo hoc ſacro tempore debet a ſomno peccati ſurgere ad reuerentiā dei propter gaudiū angelorūʒ ⁊ oīm electorum in celo exiſtentium. Unde Luce. xv. Gaudiū eſt angelis dei ſuper vno peccatore penitentiā agente. N Quantum ad ſecundā partē iſtius ſermonis tunc quilibet homo debet de deo confidere: ⁊ ſe ī hoc ſacro tempore ad deū conuertere: qr ipe eſt paratus vnicuiqʒ petenti omnia peccata etiā q̄ꝫtūcunqʒ grauia indulgere. Unde exēplū in vitaſpatrū li. iij. Frater quidā impugnabatur a fornicatione ⁊ videns ſacerdotis paganorū in egypto filiā adamauit eaʒ ⁊ dixit patri eius. Da mihi filiā tuā in vxorem. Jlle vero dixit ei: non poſſum tibi dare eam niſi prius interrogauero deum meū: et conſurgens abijt ad demonē ⁊ dixit ei: Monachus quidam vult accipere filiam meā in vxorem, dabo eam illi vel non, Reſpondit ei

demon dicens. Si negat deū ſuū baptiſma ⁊ propoſitū monachi da eaꝫ illi. Veniēs aūt ſacerdos locutus eſt eadem verba ad monachum: q̄ ſtatim cōſenſit: ⁊ mox quaſi colūba exijt de ore ſpūs eius ⁊ euolauit ad celū: pergens aūt ſacerdos ad demonē dixit. Ecce ꝓmiſit ſe monachꝰ illa tria que p̄ceperas facturū. Et r̄ndens dyabolus dixit. Nō des illi filiā tuā: q2 deꝰ eius nō diſceſſit ab eo: ſꝫ adhuc adiuuat eū. Qd̄ cū audiſſet monachꝰ ille ingemiſcēs dixit in ſemetipſo. Si tantaꝫ bonitatē oſ̄dit in me deus meꝰ: cū ego infelix negauerim eū ⁊ baptiſmū ⁊ ꝓpoſitū monachi: ⁊ adhuc adiuuat me cur recedam ab eo: ⁊ receptis monitis cū celeritate venit ad heremū ad quendā magnū ſenem: ⁊ narrauit ei oīa. Cui ſenex dixit. Jeiuna tres hebdomadas ꝯtinuas ⁊ ego deprecabor deuꝫ ꝓ te: ⁊ cum cōpleta fuiſſet hebdomada prima interrogauit fratrē illū ſenex dicēs. Vidiſti aliquid? Reſpōdit. Vidi columbā in altitudine celi ſuper caput meū ſtantē. Et dixit ei ſenex. Attende tibimetipi ⁊ dep̄care deum. Secūda vero hebdomada impleta iterū venit ſenex ⁊ dixit ei. vidiſti aliquid? ⁊ reſpondens frater dixit illi: vidi columbam venientem iuxta caput meū. Jtem completa tertia hebdomada venit ad eū pater ⁊ interrogauit eū ſi aliquid plus vidiſſet ⁊ reſpōdit ille vidi columbā: q2 venit et ſtetit ſupra caput meū ⁊ dū vellē tenere eā intrauit in os meū. Tunc ſenex gr̄as egit deo ⁊ dixit fratri. Ecce deus iam ſuſcepit pniām tuā de cetero attēde temetipm̄ ⁊ eſto ſollicitꝰ: ⁊ r̄ndens frater dixit. Ex hoc te iam nō derelinquā: ſ; tecum ero donec moriar. Adhuc de eodem.

a Bijciamus ꝗ̄ opa tenebraꝝ: id ē peccata mortalia. Vñ hic eſt dicenduꝫ de ſeptem peccatis mortalibꝰ. Jſtū ſermonē quere infra ſermone. cxli.

¶ Dominica ſecūda in aduentu. Sermo. iij. de reddenda ratione in iudicio.

Runt ſigna in ſole ⁊ luna ⁊ ſtellis ⁊c̄. Luce. xxi. Marci. xiij Mathei. xxiiij. Ariſto. iij. thopi. Jneſt deo iuſtitiam facere. Si ergo corpa que h̄ caſtigant̄ diuerſis plagis vt exerceant̄ in bonis opibꝰ niſi ⁊ bona q̄ hic ꝑfecerūt in corpe manētes remunerant̄ in futuro: et multi qui inique agūt niſi punirent̄ in futuro nō eēt deꝰ iuſtꝰ. Cōtra qd̄ dicit p̄s. Juſtus dn̄s i oibꝰ vijs ſuis; ergo reſurrectio mortuoꝝ erit tā bonoꝝ q̄ maloꝝ. Tūc enim manifeſtabūtur oīa abſcōdita: q2 ſm̄ dictuꝫ xp̄i nihil opertū qd̄ nō reuelet̄. Tūc reddituri ſumꝰ rōem vnuſquiſq; ꝓut geſſit in corpore ſuo ſiue bonū ſiue malū: ⁊ tp̄e illo erunt ſigna in ſole ⁊ luna. Jn p̄cedēti dn̄ica actuꝫ eſt de aduētu xp̄i in carnē qui ē aduētꝰ amoris. Jn hac aūt dn̄ica agit̄ de aduētu xp̄i ad iudiciū qui eſt aduentꝰ timoris: vt amor ad bonū nos inuitet: ⁊ timor a malo nos reuocet. Vñ in p̄nti ſermone tria ſunt dicenda. Primo de loco ⁊ tempore generalis iudicij. Scd̄o de quibꝰ nos opꝫ reddere rationem. Tertio exemplū.

Q Quantum ad p̄mū ſciendum q̄ iudiciuꝫ eſt duplex. ſ. particulare et generale. Particulare ꝯtingit in morte hoīs. Eccl'i. xli. Hoc iudiciū a deo om̄i carni. vñ Jnnocen. de vilitate humane conditiōis li. iij. dicit q̄ taꝫ bonus q̄ malus anteq̄ aīa egrediatur de corpore videt xp̄m quaſi i cruce poſitū. Alr̄ alus ad cōfuſionē vt erubeſcat ſe non eſſe redemptū ⁊ ſua culpa ſanguineꝫ xp̄i fructū redemptionis non habere. Unde de malis dicit̄. Viderunt in quē pupugerūt qd̄ intelligit̄ de xp̄i aduentu ad iudiciū ⁊ ad uentu ad diem mortis. Hec ille. vñ Luce. xij Eſtote parati: quia qua hora nō putatis filius hoīs veniet. Generale iudiciū eſt in quo oēs hoies ſimꝉ iudicabunt̄. ij. Coꝝ. v. Om̄s nos manifeſtari oportꝫ ante tribunal xp̄i vt referat vnuſquiſq; ꝓpria prout geſſit in corpore ſuo: ſiue bonū ſiue malū. Locus aūt extremi iudicij erit vallis ioſaphat in aere ſuper locū in quo xp̄s aſcendit in celum. Unde Johel. ij. Congregabo oēs gētes et adducā eas in vallem ioſaphat: ⁊ ibi ſedebo vt iudicem omnes gentes. Tempus extremi iudicij erit in fine ſeculi. De die aūt ⁊ hora incertuꝫ eſt. Math. xxiiij. De die autē illa nemo ſcit. Unde ſciendū q̄ certā ⁊ determinatā horaꝫ nemo ſcire poteſt niſi cui ſolus deus vult reuelare. Quidā em̄ dicunt extremū iudicium in media nocte fieri. ſm̄ illud Mathei. xxv. Media nocte clamor factus eſt. Ecce ſponſus venit exite obuiam ei. Quidam dicūt extremum iudicium fieri de mane ſcilicet i aurora: allegantes illud dictuꝫ p̄s. Jn matutino interficiebā om̄es peccatores terre. Sed beatus Augu. dicit: quia veniet quādo non ſperabitur. Unde xp̄s dicit Math. xxiiij. Vigilate ergo quia neſcitis diem neq; horam.

P Sed q̄ꝫtū ad ſecundā parteꝫ iſtius ſermonis ſciendū q̄ extremū iudiciuꝫ valde eſt timendū ꝓpter rationē diſtrictā quaꝫ in eo reddituri ſumꝰ. Nam p̄mo reddituri ſumus rationē de cogitationibꝰ. Unde ſapie. i. Jn cogitationibꝰ impij interrogatio erit. Unde Grego. Sic deus vias noſtras conſiderat et cunctos greſſus dinumerat vt nec minutiſſime cogitationes que apud nos et vſu viluerunt eius iudicio indiſcuſſe remaneant. O qui tot vindicationes et luxurioſas et alias prauas cogitationes in corde cum deliberatione ⁊ ꝓpoſito tenuerūt quomodo reſpondebūt. Ergo quilibet debet cuſtodire cor ſuū a prauis cogitationibꝰ ſemper cogitans deo ſe eſſe de eis redditurū rationē. Hiero. in epiſtola. Quicquid pudet dicere pudeat ⁊ cogitare. Nam ſicut quis verecundat̄ in factis corā hoibus: ſic in cogitationibꝰ verecundari debet coram deo. Vñ. i. regū. xvi. Homo videt ea que parent: deus autem intuetur cor. Unde dicit etiaꝫ Salomō Prouerb. iiij. Cor tuū om̄i cuſtodia ſerua: q2 ex ipſo vita procedit. Secūdo reddituri ſumus rationē de verbis. Matth. xij. De om̄i verbo ocioſo quod locuti fuerint hoies ſuper terrā reddēt rōeꝫ in die iudicij. Sed ſi diceres. Quid eſt verbū ocioſum. Reſpondeo ſm̄ Hierony. Verbum ocioſum eſt quod ſine vtilitate loquentis vꝉ audientis profertur. Unde etiaꝫ Gregorius in moralibus: ocioſum quippe verbū eſt qd̄ aut ratione iuſte neceſſitatis aut intentione pie vtilitatis caret. O quid tūc dicturi ſūt homines iracūdi qui ex ira et vindicta male dixerunt proximis. De quibus apoſtolꝰ. Neq; maledicti neq; raptores regnū dei poſſidebunt. Similiter detractores qui famā ꝓximi denigrauerunt. De quibus dicitur Prouerbioꝝ. xxiiij. Cuꝫ detractoribꝰ ne cōmiſcearis: q2 repente conſurget perditio coruꝫ. Jtē quid dicturi ſunt homines mēdaces qui ꝓximos ſuos deceperunt. p̄s. Perdes omnes qui loquuntur mendacium. Jtem blaſphemi qui per vulnera et ſanguinē xp̄i iurauerunt. Similiter ⁊ illi qui per nomē dei vane ⁊ quādoq; mendacit̄ iurauerūt Cōtra quos dicit̄ Ecci. xxiij. Juratōi nō aſſueſcat os tuū: multi enim caſus in illa. Ergo dicit xp̄us. Matth. v. Sit ſermo veſter: eſt eſt: non nō. Unde memoria extremi iudicij debet eſſe cuſtos lingue. Nam quilibet debet cogitare q̄ oportet eum de verbis ſuis deo rationē reddere.

Q Tertio reddituri ſumus ratiōeꝫ de operibus ipſius corporis. Vñ Eccleſiaſti. vlti. Cuncta que fiunt adducet dn̄s ad iudicium pro omni errato ſiue bonum ſiue malum ſit. Unde de cunctis greſſibus pedum ⁊ ſaltibus reddituri erimus rationē. Job. xxxi. Nonne vias meas ipſe cōſiderat: ⁊ cunctos greſſus meos ipſe dinumerat: hoc non attēdunt chorizantes et ſupbe incedentes. Similiter de tactibus illicitis manuū et illicito viſu oculorū et auditu auriū. Hoc illi nō attendunt qui illicite ſe et alios tangunt oſculando et āplexando. Similiter reddituri ſumus rationē de dono corporis: ſcꝫ de fortitudine: iuuentute: ſanitate: et pulchritudīe. Similiter de actibus ipſius corporis. ſ. quotiens inebriatus fuiſti: quotiens actum luxurie extra matrimoniū ꝑpetraſti: quot choreas chorizaſti: quotiens vxorem ꝓpriā vel alios hoīes ex ira vel vindicta percuſſiſti: vꝉ leſiſti ⁊c.

R Quarto reddituri ſumꝰ rationeꝫ de rebꝰ tēporalibꝰ tripliciter. Primo quō quilibet lucratꝰ ſit oīa tp̄alia que in hac vita poſſedit vſq; ad vnū denariū: vtrū iuſte vel iniuſte. O ſicut iam curſus mūdi eſt ad tp̄alia lucrādū: tūc iā vix ſine peccato mortali lucrant̄. Vñ apl's. Qui volunt diuites fieri incidunt in laqueū diaboli. Secūdo redditurꝰ eſt vnuſquiſq; rationē de temporalibꝰ: quomodo iſta expendit vſq; ad minimū denarium. Hoc illi guloſi et ebrioſi attendere deberēt qui tot denarios imo groſſos ⁊ florenos ſupflue expendunt: qui q̄nq; a mane vſq; ad veſperā: imo q̄nq; ꝑ integrā noctē in tabernis ſedent: ⁊ ſe cū vino ſupflue replēt et inebriāt: de quibꝰ oibꝰ denarijs diſtricte reddituri ſunt rōem. Ergo quilꝫ xp̄ianꝰ timēs deuꝫ nū q̄ ſine cauſa ⁊ neceſſitate et vtilitate deberet bibere vnū hauſtū: ſꝫ ſemꝑ in comedēdo et bibendo deberet querere ſuſtentationē ⁊ confortationē nature. vñ Aug. de v̄bis dn̄i. Si quid māducas ⁊ bibis ad refectionē ⁊ recuperationē mēbroruꝫ: ⁊ deo gr̄as agis: tūc tuus cibus et potꝰ laudāt deū. Similiter ſupbi qui in ſuperbia ⁊ ſupfluitate veſtium expendūt bona ſua: ſciſſuras ⁊ caudas faciēdo: et multa paria veſtiū ꝓcurādo. Similit̄ luſores qui ꝑludūt bona ſua cū pctō et contra deū: de quibꝰ oibus reddituri ſunt rationem. Nā quilibet xp̄ianus ſic male expēdēs bona ſua: ꝓpter ea pōt dānari: etiam ſi nulla tēporalia iniuſte acquiſierit. Exemplū de epulone: vt habetur. Luc. xvi. vbi dicitur q̄ erat quidā diues qui epulabat̄ q̄ttidie ſplēdide ⁊ induebatur purpura et biſſo ⁊c̄. Ibi non fit mentio q̄ fuit vſurarius vel raptor:

ſed ꝙ bona ſua mala expendit: ⁊ ꝙ pauperi
lazaro nõ ſubuenit: ideo ſepultus eſt in īfer
no. Criſo. ſup Math. Ditias accepiſti: nõ vt
laſciuie cõſumas: ſed vt in elemoſinis expē⸗
das: que em̄ habes pauperū ſunt: ſ; tibi cre⸗
dita ſunt etiā ſi ex laboribꝰ iuſtis ⁊ heredita
te paterna poſſeſſio: coꝝ factus es. Un̄ hr̄ in
decre. Non eſt minus pctm̄ auferre habenti
q̄ȝ denegare indigēti. diſt. xlvij. Sicut hi. vn̄
etiā amb. in quodā ſermone. Non minoris
eſt criminis habēti tollere q̄ȝ cum poſſes in
digentibꝰ denegare. Un̄ etiā Baſiliꝰ. Nõne ī
quit ſpoliator es qui diſpenſanda ſuſcepi⸗
ſti ꝓpria reputādo. Eſt em̄ cibꝰ famelici quē
tu tenes: nudi tunica quā ī cõclaui cõſeruas
diſcalciati calcei qui penes te marceſcūt. in⸗
digentis argentum qđ poſſides humatum.
S Tertio redditurus es rationeȝ quomõ
heredibus dimiſiſti bona tua: qꝛ ex eis pro⸗
uēire poſſunt lites q̄ poſſunt oriri poſt mor
tē tuā inter heredes ꝓpter bona tua: qꝛ me⸗
lius eſſet nullū denariū poſt mortem relin⸗
quere q̄ȝ cauſam litis heredibꝰ miniſtrare:
qꝛ ille q̄ nõ facit poſſe ſuū ordinādo bõa ſua
quecūq; mala et pctā ſiue lites ſiue periuria
ſiue inimicitie ex talibꝰ bonis inter heredes
fiunt: que mala preuenire potuit et noluit:
ſibi ī aīa ſua nocebūt: qꝛ ꝑuabit ſuffragijs cõ
ſanguineoꝝ ſuoꝝ: ⁊ etiā iõ punietur ꝙ ex ꝑ⸗
citate ⁊ auaritia ſua noluit ea ante diſpone
re: ergo quilibet hõ tpalia ſua bõa poſſidēs
d; aduertere dictū Eſa. ꝓphete q̄ dixit ad re
gem ezechiaȝ. Diſpone domui tue: qꝛ morie
ris tu ⁊ nõ viues. Z Quito redditurí ſu
mus rõnem de tpe quo viximus in preſenti
mundo. Bern̄. Om̄e tempꝰ nobis impenſuȝ
a nobis exiget q̄liter ſit expenſum. Un̄ q̄libȝ
redditurus eſt rõem de om̄ibꝰ mēſibus an⸗
nis: ſeptimanis: diebꝰ: horis: ⁊ minutis: qui
bus vixit. Sed fortaſſis. xxx. annis vixiſti et
nūq̄ȝ deo ꝑ tres ānos fideliter ſeruiuiſti. q̄đ
faciendū ſit. Reſpondeo ꝙ debes de preteri
to tpe dolere: ⁊ cõfiteri ꝙ tp̄s tuum ſic vane
expēdiſti: ⁊ ſic eſt dicēdū ad ſingula puncta
vbi q̄s ſe reū inuenerit. Itē ſciēdū ꝙ q̄libet
d; tp̄s ſuū vtiliter expēdere. Bern̄. nihil pre⸗
cioſius tpe ⁊ heu nil hodie vtiliꝰ inuenit. trā
ſeunt dies ſalutis ⁊ nemo recogitat. vn̄ legi
tur exēplū ꝙ quidā deuotꝰ homo q̄n audiuit
horologiū ſonare: ſemper cogitauit et dixit
ad deū. O deus iam iterū vnā horā tēporis
vite mee cõſumpſi. de q̄ tibi redditurus ſum
rationem quõ eandē expendi. Sic q̄libet hõ
deberet ſeipm̄ attendere ⁊ ſemꝑ de ſero cogi
tare quõ diē trāſactū expēderit: nā dānati ī
inferno de hoc ſignāter conquerūtur ꝙ tp̄s
grē tā inutiliter expēderūt. Un̄ Humber. in
tractatu de ſeptuplici timore dicit ꝙ quidā
deuotꝰ hõ exiſtēs in deuotionibꝰ et oratio⸗
nibus ſuis audiuit quandā vocē lugubrē: ⁊
queſiuit q̄đ eſſet. Rn̄dit: ego ſuȝ vna aīa dā⸗
nata. Et ille: cur tam amare fles. Rn̄dit illa.
Ego ⁊ oēs aīe dānate de nulla re intantum
dolemꝰ ſicut de tpe grē qđ inutiliter expen⸗
dimus ⁊ peccādo cõſumpſimꝰ: vbi ī vna ho⸗
ra potuiſſemꝰ de peccatis noſtris penituiſſe
⁊ eternā penā quam nunc patimur euaſiſſe.

¶ Cõtinuatio p̄cedētis ſermonis. ſermo. iiij.

Tunc videbunt filium ho
minis venientē in nube cū ptāte
magna et maieſtate. Lu. xxi. Io⸗
hānes d̄ ſctõ geminiano dicit ꝙ
ſicut equꝰ duobꝰ calcaribꝰ tāgit latere vt me
liꝰ ⁊ fortiꝰ viā currat: ita aīa hoīs duabꝰ affe
ctiõibꝰ ſollicitat: videlȝ amore ⁊ timore. Siq̄
dem amore premij ad bonū ꝓuocat: ⁊ timo⸗
re ſupplicij a malo reuocat. Un̄ Bern̄. Nulla
res ita nos cõſeruat ab om̄i pctõ immunes
ſicut terror ſupplicij ſiue iudicij. ⁊ amor dei.
vnde euāgeliū hodiernū legit de aduētu xp̄i
ad iudiciū: vt nobis incutiat timor ꝓpter
diſtrictā rationē quā redditurí ſumus in di
ſtricto iudicio extremo. Un̄ in p̄nti ſermone
ꝓſequar illa q̄nq; de quibꝰ ē reddēda ratio
que in precedenti ſermone dimiſi ꝓpter ꝓ⸗
lixitate. U Pro quo ſciendū eſt ꝙ ſexto
modo redditurí ſumꝰ rõem de aīabus quas
traximꝰ ad peccandū verbo vel exemplo: vel
pulchritudine vel ornatu corpis. Ergo ſi q̄s
ſciret vel intelligeret aliquē hoiem eē captū
in mala cõcupiſcētia ꝓpter ornatū vel pul⸗
chritudinē vel geſtus ſuos: de hoc ex corde
deberet dolere ⁊ penitere: naȝ ſicut maximū
ſacrificiū eſt zelus animarū quo quis ꝓmo
uet ꝓximi ſalutē. Sic econuerſo maxime of
fendit deus cū quis ꝓximū verbo vel exem
plo ad peccādū trahit: naȝ talis ē homicida
ꝓximi ⁊ ꝑſecutor xp̄i. Un̄ Bern̄. in ſermone.
Nõne videt tibi grauiorē ab eo xp̄s ſuſtine⸗
re ꝑſecutionē q̄ ſuggeſtione maligna exem⸗
plo ꝑnicioſo ſcādali ab eo ꝑuertit aīas q̄s re
demit: q̄ȝ a iudeo q̄ ſanguinē iuſtum fudit.
Nec mirū qꝛ intm̄ diligit xp̄s vnā aīaȝ vt ꝓ
ea ſi neceſſe eſſet paratꝰ eſſet iterū mori: ne
traderet faucibꝰ dyaboli: immo celeſtis curia

triſtat cū quis ad peccandū trahitur. Unde
Ambroſ. An non angelos ingemiſcere cre⸗
dimus cū hõ penitēs ad peccandū trahit et
reuertitur: ⁊ tales ſunt rei in aīabus iſtis q̄s
ſic ad peccatū trahunt: q̄ſi eas ꝓprijs mani⸗
bus occidiſſent. Un̄ hr̄ in decre. Dātes occa⸗
ſionē ſcādali rei ſunt ꝑcūtiū. i. q. i. Hi quos.
Un̄ de hoc maxime eſſet dolendū: qꝛ ſi aīam
vnā cū ꝓpoſito a deo traxiſti: aīa tua erit ꝓ
aīa illiꝰ. O quid dicturi ſunt in iudicio q̄ q̄n
q̄ȝ in vna chorea cum ornatu et pulchritudi
ne corporis decē vel viginti aīas trahunt a
deo. Bern̄. Totꝰ mūdꝰ ille preciū viniꝰ aīe eſti
mare nõ põt. Si em̄ q̄s. x. florenos ꝑdidiſſet
de hoc doleret: multo plꝰ eſt dolēdū de aīa⸗
bus. Un̄ dr̄ in decre. Flere debemꝰ: qꝛ ꝓximū
malo exēplo corripimꝰ. d̄ pen̄. di. i. X Se
ptimo redditurí ſumus rationē de officijs. ⁊
artificijs: quaſi xp̄us in iudicio diceret. In⸗
tellectū tibi conceſſi et illud artificiū didici⸗
ſti: redde rationē quõ illud laboraſti. Uerbi
gratia. Sicut ſutor de ſutoria. O q̄đ tunc di
cturi ſunt qui corium cremant: et ſic ſuuȝ ar⸗
tificiū ſciēter falſificant: cerdones ſcilȝ ⁊ ſar
tores qui veſtes ſuperbas preparant: et no⸗
uas adinuētiones veſtium adinueniūt. Pi⸗
ſtores et fabri qui ſimiliter ſua artificia fal⸗
ſificant. Inſtitores qui male ponderāt ⁊ ma
lum ꝓ bono ſciēter vendūt. Pincerne q̄ mē⸗
ſuras nõ replent. Pānicide qui loca obſcura
querūt: vt ſic proximos decipiāt. Pānifices
qui pānos vltra mēſurā trahūt ⁊ dilaniant.
Carnifices qui malas carnes vendunt. Ru⸗
ſtici qui lac et butirū falſificant. Et agricole
qui infideliter agros colūt. Carpētarij et alij
qui pro p̄cio diurno ſeruiūt: et ad tres dies
laborāt quod in duobꝰ ꝑficere poſſent. Silr̄
ſerui et ancille q̄ infideliter dn̄is ſuis et dn̄a
bus ſeruiūt: nā quilȝ deberet ſic ꝓximo labo
rare ſicut ſibi vellet fieri. Un̄ Math. vij. Oīa
quecūq; vultis vt faciāt vobis hoīes et vos
eadem facite illis. vn̄ Thobie. iiij. Quod ab
alijs nolueris tibi fieri: nec tu alijs facias.
Y Octauo redditurí ſumꝰ rationē de ſub⸗
ditis nobis cõmiſſis. Un̄ de prelatis querit
Primo quõ intrauerūt prelaturā: an ꝑ ſe vel
vocati a deo. Ad Hebre. v. Nemo aſſumat ſi⸗
bi honorē: ſed q̄ vocatur a deo tanq̄ȝ Aaron.
Secūdo quõ rexerūt ſuos ſubditos. Ierem̄.
xiij. vbi eſt grex tuꝰ q̄ datꝰ eſt tibi. Un̄ p̄latu
ra nõ eſt ē deſideranda ꝓpter diſtrictā rõeȝ.
Sap. vi. Iudiciū duriſſimū fiet his qui pre⸗
ſunt. Graue eſt em̄ reddere ꝓ omnibus ſubdi
tis et periculoſum. Ezechiel. xxxiij. Sangui⸗
nem impij de manu ſpeculatoris req̄rā. Naȝ
quilibet p̄latus ꝓ qualibet aīa ſibi cõmiſſa
ponit aīam ꝓpriaȝ ꝓ pignore. Un̄ dicit dn̄s
cuilibet p̄lato illud dictū Ezechie. Cuſtodi vi
rum iſtum: q̄ ſi lapſus fuerit erit aīa tua pro
aīa illius. Item illud Gen̄. xliij. Nõ videbitis
faciē meā niſi adduxeritis fratrē veſtruȝ mi⸗
nimū. Naȝ oīa pctā que ſubditi cõmittūt re⸗
dūdant in p̄latos. Roma. i. Digni ſunt mor⸗
te nõ ſolū q̄ faciūt: ſȝ qui conſentiunt facien⸗
tibus. Un̄ etiā dr̄ in decre. Facientē ⁊ cõſenti
entē par pena cõprehendit. xvi. q. iij. Oīs.
Et hec notant nõ ſolum de magnis p̄latis ſȝ
etiā de paruis. Sicut ciuis et ciuiſſa reddituri
ſunt rõem de familia: parētes de pueris:
maritus de vxore. Silr̄ hoſpites q̄ ꝑmittūt
in domibꝰ ſuis ludere: chorizare: blaſphema
re: hoīes inebriari: ⁊ in hoſpitio recipiūt hy⸗
ſtriones cū meretricibꝰ: et hoc ꝓpter lucrum
tpale: tales faciunt ſe participes oīm pecca⸗
torū que in ptāte ipſoꝝ cõmittūtur. Sed q̄ri
tur vtrū peccatū ſit appetere vel laborare ꝓ
prelatura. Reſpondeo ꝙ ſic. Unde Criſo. ſu
per Math. ⁊ ponitur in decre. Quicunq; de
ſiderauerit primatū in terra: inueniet cõfuſio
nem in celo. diſt. xl. c. finali. A Nono q̄li
bet hõ redditurꝰ eſt rõnem de ſtatu ſuo ī quo
ſtat. Uerbigratia. Sicut illi qui in matrimo
nio ſunt. Primo reddent rationem quomo⸗
do matrimoniū inchoauerūt: an cauſa ꝓlis:
an cauſa libidinis. Secūdo an ſe mutuo di⸗
lexerūt: et pacifice vixerunt. Tertio an tēpus
deditū in actu matrimonij conſeruauerunt.
Quarto quomodo pueros educauerunt infor
mando eos pater noſter: ⁊ ſymbolū fidei: et
p̄cepta dei. Silr̄ vidua reddet rationē de vi⸗
duitate: et virgo de ſtatu v̄ginitatis. Simili
ter religioſus quomodo ſeruauit ordinē ⁊ re
gulā ſuā. ſ. paupertatē: caſtitatē: et obedien⸗
tiam. B Decimo redditurí ſumus ratio
nem de omiſſiõe bonoꝝ que facere debuimꝰ
⁊ non fecimus. Uerbigratia. Unuſquiſq; co
gnoſcit quot dies ieiuniorum non ſoluit: cū
bn̄ ieiunare potuit. Similiter quotiens di⸗
es feſtiuos non celebrauit: et quot miſſas ſi⸗
ne cā ⁊ ex pigritia neglexit. Itē quot opera
mie nõ exhibuit pauperibꝰ. Nā xp̄s ī iudicio
req̄ret ſex opa mie a quolȝ hoīe dicens illud
math. xxv. Eſuriui et non dediſtis mihi mā
ducare: ſitiui et non dediſtis mihi bibere: ho
ſpes eram et non collegiſtis me. Ite male⸗
dicti in ignem eternū. Queritur ſi q̄s a malo

ſe abſtineret nec bonū faceret an ſaluaretur.
Rñdeo ꝙ non. Unde dicit̄ in decre. A malo
abſtinere nō ſufficit niſi faciat quiſ qḋ bonū
eſt: de pe. c. cupiētes. in cle. Uñ etiā ps. Decli
na a malo ⁊ fac bonū. vñ etiā Job. ix. Op3 o⸗
perari dū dies eſt: veniet eñ nox in q̄ nemo
opari pōt. Nec etiā volūtas ſufficit niſi ſeq̄t
op⁹. Plures eñ in inferno ſunt ꝗ etiā bonā
volūtatē hūerūt: ſed nō ope pfecerūt. vñ dr
in decre. Nō ē ſatis bñ velle: ſ etiā bñ facere.
di. lxxxvi. Nō ſatis. Ergo debem⁹ nō ſolum
mala vitare: ſ etiā ſollicite bona opa opari:
et corp⁹ nr̄m ieiunijs ⁊ abſtinētijs caſtigare.
Uñ Bern. ſup Canti. Xp̄s ꝗ nō fallit̄ elegit
qḋ carni moleſti⁹ ē: illud q̄ꝫ vtili⁹: illud etiā
magis eligēdū eſt. Et qſquis aliud docet vl̄
ſuadet ab eo tanq̄ a pſecutore cauendū eſt.
C Uñ legitur exemplū ꝙ quidā hō miſeri⸗
cors propter ſuā miſericordiā raptus eſt: et
oſtenſa ſunt ei dei iudicia. Nā plures vidit
pſentari ipſi iudici: et vnus protulit elemo⸗
ſynas quas ꝓpter deū dedit. Ali⁹ oratōnes
quas deo obtulit. Alius veſtes quibus pau
peres veſtiuit. Alius opera miſericordie qui
bus pauperes i hoſpitio recepit. Et hec ille
videns cogitabat intra ſe: tu plura et maio⸗
ra opera miſericordie exercuiſti: ergo bñ ha⸗
bebis cū iudice illo: et cum cum ordo tange⸗
ret tūc iudex non dixit ad eū: quot opera mi
ſericordie tu feciſti: ſed dixit: quas delitias ⁊
quas voluptates ꝓpter me vnq̄ ſubtraxiſti
tibi. Et ille obmutuit: q: ſemper ī delitijs vi
xit. Et iudex dixit ei. Nunquid audiſti me in
euangelio dixiſſe ꝙ arta eſt via que ducit ad
vitā. i. ad regnū celorū. Et ille immediate cō
uertit ſe ad beatā virginē mariā et ad illos
ſanctos quos in ſpeciali veneratione ⁊ reue
rentia habuit vt pro eo intercederent: q: a⸗
modo vitā eius emendare ⁊ in abſtinētia et
maceratione carnis amodo deo ſeruire ꝓpo
ſuit. Quod ⁊ factū eſt: nam interceſſione bea
te virginis marie et ſanctorum ad ſeipſum re⸗
uerſus eſt: et poſtmodū oībus dieb⁹ vite ſue
corpus ſuū macerauit: et in magna abſtinē⸗
tia vixit: et ſupra modū plus q̄ prius pau⸗
perib⁹ miſericors fuit: et vitā ſuam in bono
finiuit. Uñ verificatū eſt ei dictū beati Hie⸗
ro. qui dicit in quadā epiſtola ad nepotianū.
Nō memini me legiſſe mala morte mortuū
qui libēter opera pietatis exercuit. Habet e⸗
nim multos interceſſores: et impoſſibile eſt
preces multorum non exaudiri.

¶ De ſeptem tonitruis. Sermo. v.

Tunc videbunt filium ho

minis ⁊c. Sciēdum fratres kmi
ex ſymbolo ſacre fidei ꝙ dñs no⸗
ſter ieſus xp̄s vētur⁹ ē ad iudici⸗
um iudicare viuos ⁊ mortuos: bonos ⁊ ma⸗
los. ⁊ ſclm p ignē. In q̄ iudicio vnicuiq̄ da
turus ē iuxt meritū ⁊ demeritū: ſiue bonū ſi⸗
ue malū. Et hoc erit cū venerit fili⁹ hoīs cū
ptāte magna vt loqtur pñs euāgeliū. Scien
dum ꝙ iohānes vidit: vt in Apoc. x. hr̄ āge⸗
lum dei fortē deſcēdētē de celo: ꝗ pedē ſuū
dextrū poſuit ſup mare: ⁊ ſiniſtrū ſup terrā
collocauit: ⁊ iurauit p viuētē in ſcl'a ſclorū
ꝙ nō erit vltra tp̄s. Glo. tp̄s mie: ſ tp̄s iudi
cij ⁊ iuſticie. Et locuti ſūt ei ſeptē tonitrua.
Quid g̃ iſta ſeptē tonitrua ſunt niſi ſeptem
calamitates q̄ ſup pctōres in fine ſeculi con
ſummabit̄. D Per primū tonitruū poſ⸗
ſum⁹ recipere mortuorū reſuſcitationē. Un⸗
de ad Theſſa. Canit enim tuba et mortui re
ſurgent incorrupti. ꝙ horribilit̄ enī hec tu⸗
ba ſonabit Hierony. dicit. Siue dormio ſiue
vigilo ſiue aliquid aliud facio: ſemp illa vox
nouiſſime tube ſonat in auribus meis. Sur
gite mortui ⁊ venite ad iudiciū. Unde Hol⸗
got ſup librū Sap. Uox tube erit ſonus qui
dam ſenſibilis et imperiū vocale xp̄i quo p̄⸗
cipiet mortuus reſurgere. Iuxta illḋ Joh. v.
Mortui audient vocē filij dei ⁊ qui audie⸗
rint viuēt. De q̄ voce dicit Criſ. Uere vox ma
gna. Uox tube horribilis cui oīa obediūt ele
menta: que petras ſcidit: iferos apit: portas
ereas frāgit: vincula mortuorum dirūpit: ⁊ de
ꝓfundo abyſſi aīas liberatas corpib⁹ ſuis
aſſignat. Itē hec vox vt dicit Criſo. audiet̄ i
celo. Et tūc videbūt filiū hoīs venietē in nu
bibus celi. Tūc illuc veniet adā cū oīb⁹ ſuis
in deū credētib⁹ ⁊ eū colētib⁹. Abraam cum
omnib⁹ bonis patriarchis. Eſaias cum om⸗
nibus viris prophetis. Dauid cū oīb⁹ re⸗
gib⁹ bonis. Janitor celi petr⁹ cū oīb⁹ apo⸗
ſtolis ⁊ euāgeliſtis. Stephan⁹ et Laurenti⁹
cū oībus qui ſuū innocētē effuderūt ſangui
nē. Nicola⁹ ⁊ Martin⁹ cū oīb⁹ cōfeſſoribus.
Katherina cū oībus ꝟginib⁹. Elizabeth cum
oībus viduis. Anna cū oībus cōiugatꝭ. Regi
na celi cū oībus ſacerdotib⁹ ⁊ religioſis qui
vſq̄ ad mortē in ei⁹ obſequio permanſerūt.
Item vox hui⁹ tube audiet̄ in inferno vt ait
Criſo. Et tūc Lucifer Sathanas. Aſmode⸗
us. Beelzebub veniēt cū omni exercitu infer
norū. Iterū audiet̄ vox huius tube p totum

mundū ab oriente vſq̄ ad occidentē: ⁊ reſur
gēt oēs hoīes pariter quorum corpa i terra quie
uerunt. Ueniet illuc Cayn qui fratrē ſuū occi
dit cū oībus homicidis. Judas cū oīb⁹ tradi
toribus. Pylatus cū oībus iniuſtis iudicib⁹
Herodes puerorū necator cū oībus iniquis
regibus ⁊ principibus. Barrabas latro cum
oībus latronibus. Lamech cū oībus adulte
ris. Nemroth cū oībus vſurarijs. ⁊ Giezi cū
omnibus iniuſtis ⁊ falſis mercatoribus. Se
mon cū oībus ſimoniacis. Athalia cū oībus
puerorum necatoribus. Hieſabel cū oīb⁹ mere⸗
tricibus. ⁊ ſic de alijs. Johānis. v. Procedēt
qui bona fecerūt in reſurrectionē vite. qui ve
ro mala egerunt in reſurrectionem iudicij.
E Per ſcḋm tonitruū accipere poſſumus
ſeparationē oīm ibi congregatorum ⁊ ſepara⸗
buntur oēs in q̄ttuor ordines: q: vnus ordo
ſedebit ſuper ſedes iudicū cū dño ad iudicā
dum: non vt ſententiā dent: ſed vt ſententiā
datam a dño ꝯfirment. Aug. Tunc cum dño
iudices venient qui nūc ꝓ deo iniuſte iudi⸗
cantur. Similiter illi qui oīa habere pote
rāt in hoc ſeculo pro dño reliquerunt ⁊ pau⸗
perē xp̄m pauperes ſecuti ſunt. Sicut Pe⸗
trus ⁊ Paulus ⁊ alij diſcipuli xp̄i ⁊ viri bo⸗
ni ⁊ religioſi. De quib⁹ dicitur Mathei. xix.
Uos qui reliquiſtis oīa ⁊ ſecuti eſtis me ſe⸗
debitis ſuper ſedes iudicātes duodecim tri⸗
bus iſrl̄. Secūdus ordo iudicabitur ⁊ ſalua⸗
bitur vt ſunt fideles xp̄i qui p̄cepta dei ſua
uerunt: ⁊ ſex opera miſericordie exercuerunt
quib⁹ dicetur illud Math. xxv. Eſuriui ⁊ de
diſtis mihi manducare. ſitiui ⁊ dediſtis mi⸗
hi bibere: hoſpes eram ⁊ collegiſtis me: nu⸗
dus eram ⁊ cooperuiſtis me: infirm⁹ eram ⁊
viſitaſtis me ⁊c. Tertius ordo iudicat̄ ⁊ cum
ſentētia ꝯdēnat̄ vt ſunt fideles qui fidē ha
buerūt: nec tñ precepta dei ſeruauerunt: nec
opera miſericordie ad paupes exercuerunt.
Quib⁹ illud dicet̄ Math. xxv. Eſuriui ⁊ non
dediſtis mihi mādúcare: ſitiui ⁊ nō dediſtis
mihi bibere: hoſpes eram et non collegiſtis
me. Tunc dicēt. O dñe qñ vidim⁹ te ſitientē
⁊ eſurientē ⁊ pegrinū ⁊ nudū: ⁊ nō miniſtra
uimus tibi. Rñdet. qḋ vni ex minimis meis
non feciſtis: nec mihi feciſtis. Ite maledicti
in ignem eternum Quartus ordo ſtatī ſine
mīa diabolo tradet̄: ſicut iudei: pagani: here
tici: qui fidē nō receperūt. vñ Johā. iij. Qui
nō credit iā iudicat⁹ eſt. Qualr̄ aūt ſepemur
ab inuicē oñdit̄ Math. xiij. vbi dr. Exibunt
angeli ⁊ ſeparabūt malos de medio iuſtorū

⁊ mittent eos in caminū ignis ardentis: ibi
erit flet⁹ ⁊ ſtridor dentiū: tūcq̄ ſepabit̄ frater
a fratre: filius a pr̄e: filia a mr̄e: vxor a viro:
vir ab vxore: frater a ſorore: vnuſquiſq̄ ſcḋm
opa ſua. ⁊ q̄ hic. xxx. āñis ⁊ ampli⁹ ſil̄ fuerūt
ſepabunt̄ ⁊ ſe ampli⁹ nunq̄ lete videbunt:
ſcꝫ q̄tum ad malos. Math. xxiiij. Tūc erit
tribulatio talis qualis nunq̄ fuit ab initio.
Nā duo erūt in lecto vno: vnus erit de dam
nandis: alter de ſaluādis. Et ē ſciēdū ꝙ nul
lus tunc tp̄is intercedet ꝓ alio. Ergo illi er⸗
rant qui depingūt btām ꝟginē ⁊ ſctm̄ Johā
nē bap. ad dexterā ⁊ ad ſiniſtrā. vnde Job. ix
Deus cuius ire nemo reſiſtere poterit. Et ip
ſe iudex dicit per ꝓphetā Dauid. Cum acce⸗
pero tp̄s ego iuſticias iudicabo. vñ Criſoſt.
Nec proderūt ibi diuitie diuitibus: nec parē
tes filijs nec angeli ibi proderūt ⁊ ego dico
nec omnes ſcti: nam ſi oēs ſancti ꝓ aīa dam
nata intercederēt: nec chriſtus ei ſuam miſe
cordiam exhiberet. vñ Grego. lib. xij. mo. Ne
quaq̄ vltra mīa pcētis liberat quis ſemel
in locis penalib⁹ iuſtitia iudicātis damnat.
vñ etiā Aug. Ille iudex nec grā preuenit̄ nec
mīa iā flectitur: nec pecunia corrūpit̄: nec ſa⸗
tiſfactione vel pena mitigabit̄. Ergo hic dū
tp̄us habet̄ agat quilibet ꝓ ſe q̄diu eſt loc⁹
mie: q: ibi erit loc⁹ iuſtitie. F Per tertiū
tonitruū demōſtratio ſignorum paſſiōis xp̄i ꝺ
ſignat̄ q̄ fit in publico tremēdo iudicio. Cū
celeſtis rex ⁊ iudex oīm hoīm in valle ioſa⸗
phat potēter deſcēdens paſſiōis ſue īſignia
radijs ſolis lucidiora oñdet. vñ Criſoſt. ſup
Math. Crux xp̄i ⁊ cicatrices xp̄i radijs ſolis
erūt lucidiores. Et hec ideo oñdet vt videāt
reprobi q̄ iuſte dānent̄: qui tantū preciū ſui
ſanguis precioſiſſimi ꝯtēpſerunt. Tūc enim
vt ait. Criſo. exprobrabit eis dicens. Ego ꝓ⸗
pter vos fact⁹ ſum hō: propter vos alligat⁹
ſum ꝓpter vos illuſus ſum: ꝓpter vos i cru
cis patibulo mortu⁹ ſū. Ecce preciū ſangui
nis mei qḋ dedi ꝓ vobis. Ubi eſt g̃ ſeruitus
vr̄a quā mihi ꝓ pcio ſanguinis mei reddidi
ſtis. Et tūc plangēt. ſ. ſup ſe oēs trib⁹ terre.
Criſo. Plangēt ſeipos ⁊ ſup oēs iudei ⁊ pa⸗
gani ꝙ eū vnq̄ ſuis manib⁹ tā turpiter tra⸗
ctauerūt: ⁊ ipm̄ fide pverſa tā hoſtiliter im⸗
pugnauerūt. Plāgent ſe xp̄iani pctōres ſup
eo ꝙ propter bona eis facta ſibi mala reddi
derunt. Aug. Et fortaſſe dñs in corpore ſuo
cicatrices ſuauit vt vulnera cordiū diſciplo
rū ſuorum ſanaret: ⁊ vt in iudicio hoſtib⁹ expro
braret: vt conuincens eos dicat. Ecce hoiem

quē crucifixiſtis. Ecce deū ⁊ hominē ꝗ́ quem
credere noluiſtis. Uidete vulnera que feci-
ſtis. agnoſcite latus qđ pupugiſtis. Qm̄ pro
pter vos aptum eſt: nec tn̄ intrare voluiſtis.
Diſcedite ergo maledicti ⁊c̄. Feſtinet ergo
vnuſquiſqꝫ vt peniteat dū hic viuit. Ut pre-
cio ſanguinis redimeꝛ. Ne dū inuentꝰ nō fue
rit in numero redēptoꝝ fiat de numero ꝑdi
toꝝ. Querit q̄liter ⁊ qbꝰ xp̄s ſigna paſſiōis
ſue in iudicio oſtēſurus ſit. Rn̄deo ꝙ bonis
ad gaudiū ⁊ honorē: malis autem ad triſti-
tiam ⁊ terrorē. Nā ꝓmo vulnerū ſuoꝝ cicatri
ces oñdet ingrātis. Un̄ quilibet debꝫ oī die
regratiari ⁊ memorari paſſionē xp̄i. Un̄ am
bro. Plus em̄ dñe ieſu debeo tuis iniurijs q̄
bus redēptꝰ ſum: q̄ꝫ tuis ꝟtutibꝰ qbꝰ creatꝰ
ſum. Nō em̄ hoc ꝓdeſſet niſi redimi ꝓfuiſſꝫ
Nā meditatio paſſionis xp̄i eſt deo valde ac
cepta ⁊ homini fructuoſa. Bernar. Quid eſt
magis efficax ad curandū conſcientie vulne
ra q̄ꝫ vulneruꝫ xp̄i ſedula meditatio. Secun
do oñdet coronā ſpineā ſuꝑbis q̄ cū coronis:
peplis: caputijs: ⁊ crinibus xp̄m offenderūt
Hoc tales ſuperbi cogitare deberent cuꝫ ca-
put ſuū ſuperbe ornant. Et ſic dicendū eſt de
alijs punctis infra poſitis. Tertio lanceaꝫ
oſtendet iracundis ⁊ inuidioſis qui ⁊ alios
turbauerunt ⁊ ꝓximos odio habuerunt gau
dentes de aduerſitate: ⁊ dolentes de proſpe
ritate proximorum. Unde Seneca. Utinam
inuidi oculos haberent in oībus locis: vt de
oībꝰ felicitatibꝰ torquerenꝛ. Nā q̄ꝫta felicius
ſunt gaudia: tanti inuidorum ſunt gemitus

Quarto clauos manuum oſtendet auaris
q̄ nūq̄ꝫ ſatianꝛ nec cōtētanꝛ. Cōtra quos di-
cit apl̄s. Habentes alimenta ⁊ qbꝰ tegamur
hijs ꝯtēti ſumꝰ. Quīto clauos pedū oñdet
chorizātibꝰ. Quid em̄ tūc deo rn̄dere poſſunt
quē chorizando ⁊ ſaltādo ſepius offenderūt
Augu. Oīs motꝰ petulantie ſaltꝰ eſt in pro-
fundum cloace. Sexto crucē oñdet pigris
q̄ nihil arduū aggredi: nec quicq̄ꝫ aduerſita-
tis pati volunt. Contra quos dicit Gregor.
Si illic dulcia appetimus: neceſſe eſt vt hic
amara toleremus. Cōtra quod pl̄es faciunt
qui volunt regnare cū xp̄o: ſed nō pati cuꝫ eo
Un̄ verſus. Oēs nos cupimus adire regna
celoꝝ. Dura pati fugimus nec opus ſufferre
laboꝝ. Septimo flagellum oſtendet luxu-
rioſis q̄ voluptatibꝰ corporis ſatiſfecerūt: et
corpꝰ ⁊ aīam coinq̄nauerūt. i. Coꝝ. vi. Omne
pctm̄ quodcūq̄ꝫ facit hō extra corpꝰ ē. q̄ autē
fornicaꝛ in corpꝰ ſuū peccat. Un̄ đr in decre.
Pollutio carnalis laſciuie plus inquinat ho
minem inter ſeptē pctā mortalia. xxxij. q. vij
Nō ſolū. vn̄ etiā Ariſto. de regi. ꝓnci. Coitus
eſt deſtructio corporis ⁊ abbreuiatio vite.

Octauo veſtem purpuream qua eū pyla-
tus induit: ⁊ veſtem albā in qua deriſus fuit
ab herode oſtendet ſuperbis q̄ cū ſciſſuris et
lōgis caudis ⁊ manicis ⁊ ſuperfluitate veſti
um xp̄m offenderūt ornantes ſe ad alliciē-
dum: aſpiciētes ad malas cōcupiſcētias. vn̄
Chriſoſto. Si mulier decorauerit ſe ⁊ ad ſe vi
ſus hoīs prouocauerit: extremā vindictaꝫ ſu
ſtinebit. Nono pannū groſſuꝫ cū quo ocu
li xp̄i erant ligati oſtendet falſis ⁊ mendaci-
bus hoībus ⁊ mercatoribꝰ. Nā tales oculos
dñi oīa aſpicientis conātur velare q̄n maluꝫ
pro bono nitunꝛ vēdere: dare. vel mutuare.

Decimo funes cuꝫ quibus xp̄s ligatꝰ fuit
manibus ⁊ brachijs oſtendet illis q̄ ample-
xando: oſculando ſe ⁊ alios ad malas libidi
nes prouocauerūt. Undecimo fel ⁊ acetuꝫ
cū quo xp̄us potatus fuit oſtendet guloſis ⁊
ebrioſis qui hic in ſatietate ⁊ ebrietate vixe-
rūt. De q̄bus dicit xp̄us Luce. vi. Ue vobis
qui nūc ſaturati eſtis. vn̄ Hiero. in epl̄a. Im
poſſibile eſt hic īplere vētrē: ⁊ ibi mentē. vn̄
Bern̄. Qui carnalibꝰ q̄dem voluptatibus pa
ſciꝛ eternaꝝ epulaꝝ delicijs indignus habeꝛ
vn̄ Ambro. in li. de peni. Ebrioſus ꝯfundit
naturā: amittit grām: ꝑdit gl̄iaꝫ: incurrit dā
nationē eternā. Duodecimo ſputū cū quo
facies xp̄i defedata ē oñdet illis qui facies ſu
as decorant aliter q̄ꝫ creati ſunt. vnde Amb.
Deles picturaꝫ dei ſi vultū tuū naturali can-
dore obnubilas: ⁊ exquiſito rubore ꝑfundis.
Et de illo dicit ꝓpheta. Oēs vultꝰ redigenꝛ
in ollā. Nā tales vultꝰ ſic hic in ꝑn̄ti decorati
denigrabunꝛ ⁊ punienꝛ infernali igne. Ber.
In q̄ aūt mēbro creator magis offendiꝛ: in
eodē pctōr magis torq̄biꝛ. Decimotertio
crines q̄ xp̄o extracti ſunt tpe paſſionis oſtē
det illis viris ⁊ mulieribꝰ q̄ cū crinibus ip̄m
offenderunt facientes ſibi glaucos ⁊ criſpos
⁊ coloratos crines. Sil'r ⁊ mulieres que diſ-
coopertis capitibꝰ inceſſerūt: et cum ornatu
criniū alios hoīes ad peccādū prouocauerūt
H Decimoq̄rto taxillos oſtēdet luſoribus
qui ex auaritia ⁊ cā lucri luſerūt. Nā talis lu
dus eſt q̄dā expoliatio: ideo nō pōt quis lici
te per ip̄m aliq̄d acq̄rere: nec etiam retinere
Sed queriꝛ vtrū ludus ſit peccatū mortale.
Rn̄detur ſm̄ Guilh. ꝙ ſic. Etiā ſi hō non du-
cit i ꝯſuetudinē mortaliter peccat. Et ītelli-

ge quādo ex auaritia ludit: q2 auaritia ē de
ſe pctm̄ mortale. Ex iā dicto ptꝫ ꝙ in pericu
loſo ſtatu ſunt luſores qui bona ꝑ ludum ac
quiſita poſſident: et nō reſtituūt ſm̄ conſiliū
ſui cōfeſſoris. Decioquinto denarios ꝓ q̄
bus xp̄s venditus fuit oſtendet vſurarijs et
omnibꝰ qui ſciēter res iniuſtas poſſederunt
⁊ nō reſtituerūt. Quid em̄ tales dicturi ſunt
in extremo iudicio: cum iudas iſtos trigita
denarios reſtituit iudeis pro quibus xp̄ꝫ vē
didit. Et ipſi res iniuſtas et furatas et vſu-
ras reſtituere noluerūt. Unde dicitur in de-
cre. Uſurarius nō vere penitet niſi prius vſu
ras reſtituat. xiiij. q. iiij. Quid dicā. Et ratio
huius eſt: quia ſm̄ Auguſti. Peccatū non di
mittiꝛ niſi reſtituaꝛ ablatuꝫ. H Per q̄r-
tum tonitruū intelligūtur teſtes quos pec-
cator contra ſe habebit in iudicio. Pro q̄ ſciē
dum ꝙ primꝰ accuſator ſiue teſtis ſunt pec-
cata noſtra propria. Jere. ij. Arguet te mali-
cia tua: opera enim malorū eos ꝑſequētur.
p̄s. In operibꝰ manuū ſuaruꝫ comprehēſus
eſt pctōr. Bern̄. Tunc loquētia vniuerſa pec-
catoris opera ſic dicēt. Tu nos egiſti: opera
tua ſumus: velis nolis hoc die nos abſcōde
re non poteris: quia te non deſeremus: ſꝫ te
cum ad iudiciū pergemꝰ accuſabimꝰ te reum
multiplicibus criminibꝰ: imo ꝓpria cōſcien
tia hoīs erit teſtis ſue dānatiōis. Ro. ij. Te-
ſtimoniū reddente illis conſciētia ipſorum.
Secūdus accuſator erit dyabolꝰ recitās oīa
mala que fecimꝰ: et de quibꝰ pn̄iam nō egi-
mus. Augu. Preſto erit dyabolus recitās q̄c
quid fecerimꝰ: quo die: qua hora: et quo lo-
co: tūc obijciet peccatori cogitationes mali-
gnas: luxurioſas: ⁊ rancoroſas. Sil'r quicq̄d
peccauit loquēdo: blaſphemādo: detrahēdo
maledicendo: mentiēdo: peierando: deriden
do proximū: et ipſum ad iram prouocando.
Sil'r oīa opera corporis: greſſus: ſaltus: vi-
ſus: tactus: et oēs actꝰ luxurioſos. Sil'r accu
ſabit de omiſſione. ſ. quot miſſas: quot ſmo
nes ſine cauſa neglexiſti: q̄t dies ieiunij ſol-
uiſti: et quot dies feſtiuos non celebraſti: et
quot opa miſericordie exercere potuiſti ⁊ nō
feciſti: ⁊ ſic de alijs. Tunc dicturꝰ eſt ille ma-
lignꝰ aduerſarius. O eq̄ſſime iudex iudica
iſtū eē meū per culpā qui tuus eſſe noluit ꝑ
grām: tibi fuit inobediēs: mihi obediēs: tuā
veſtē amiſit: cū mea veſte huc venit. Tertiꝰ
accuſator erit totus mūdus ⁊ oēs creature.
Greg. Si queris qui te accuſabūt: dico totꝰ
mūdus: q2 dicet terra. O pctōr maledicte pe
dibus tuis ſuper me ambulaſti: fructus me-
os māducaſti: et deū qui te creauit dereliq̄-
ſti. Redde ergo rationē de oībus. Tūc aq̄ di-
cet. Ego te potaui: ſordes laui: piſces tibi mi
niſtraui: redde ergo rōem. Sol. ego te letifi-
caui: luce illuſtraui: redde rōem. Chriſo. In
die illa nihil eſt qđ reſpondebimꝰ: vbi celuꝫ:
ſol: luna: terra: dies: et noctes: totꝰ mūdꝰ ſta
bunt aduerſus peccatorē in teſtimoniū: imo
numerus piſciū: numerus auiū: et numerus
oīm creaturarū et bn̄ficioꝝ dei que tibi exhi
bita ſunt: quoꝝ vſum habuiſti apparent q̄ſi
preſentes ſint: et de his redditurus es rōeꝫ.
Hoc q̄libet hō cogitare deberet cū in preſen-
ti vſum creaturarū et beneficioꝝ dei habet.
J Per quintū tonitruuꝫ accipere poſſumꝰ
vociferationē iniquorū. Naꝫ ipſi iniqui ma
ledicent ſibiipſis clamando illud Apocalip.
Ue ve ve. q. d. Ue vobis pedes mei maledi-
cti: quid mihi miſeri īputaſtis: ꝙ per maluꝫ
greſſum et ſaltus illicitos celi ianuam mihi
reſeraſtis ingredimini modo portas inferni
que nūq̄ vobis āplius aperienꝛ. Ue vobis
manus: cur ꝑ malū tactū corona gl'ie me pri
uaſtis: iam ꝓpter vos inducar ad ignē de q̄
amplꝰ nūq̄ꝫ egrediar. Ue tibi cor maledictū:
quid imputaſti ꝙ tuis cogitationibꝰ malis
et delectationibꝰ me gaudijs celi priuaſti: iā
incipit tua triſtitia: quā nūq̄ ſequetur aliq̄
leticia. O maledicta lingua quanta mala mi
hi feciſti ꝙ tot turpia verba protuliſti: ideo
os meū mille annis et amplꝰ clamabit: nec
vnū inueniet qui adiuuabit. O maledicti o-
culi qui nūq̄ ꝓ pctis meis vnā lachrymam
fudiſtis corā ſacerdotibꝰ. Jam incipit fletus
veſter intolerabilis coram demonibꝰ: ⁊ cuꝫ
mille milia annorum merorem habueritis:
nunq̄ꝫ inde conſolatorem habebitis. Quid
plura. Tunc dicēt montibꝰ cadite ſuper nos:
et collibus cooperite nos a facie ſedentis in
throno. K Per ſextum tonitruū intelli-
gere poſſumꝰ ſentētiam damnatorū. et voca
tionē electorū. Tūc em̄ dicet rex his qui a ſi-
niſtris eius erunt. Diſcedite a me ab om̄i le-
ticia mea et a meis āgelis quorū cōſilia ſpre
uiſtis: quibus ꝓſentibꝰ nullam reuerentiaꝫ
exhibuiſtis. Diſcedite vt vos āplꝰ non cuſto
diant: ſed in manibꝰ inimicoꝝ veſtrorū vos
deſolatos relinquāt. Diſcedite a ſanctis me
is quorum conuerſationē imitari noluiſtis:
et quorū feſta non coluiſtis. Diſcedite a mea
dilecta matre: de cuius familia eſſe nolui-
ſtis cui nunq̄ꝫ honorem impendiſtis: de cuꝰ

preſentia gaudet oīs celi curia. Diſcedite a me vt aures veſtre nūꝙ̄ dulcem vocē meam audiāt. Nec manus veſtre nūꝙ coronā glorie recipiāt a me. Nec oculi veſtri amplꝰ faciem meā videant. Diſcedite ergo maledicti a celo: qꝛ nunꝙ̄ āplius aliqđ bonum aīabus veſtris de celo deſcendet. Diſcedite maledicti a terra: qꝛ de ipſa corꝑibꝰ veſtris nunꝙ̄ aliqđ bonū ꝓueniet. Diſcedite maledicti ad infernū: qꝛ vtrūqꝫ tam corpus ꝙ̄ anima ibi ſine fine cruciabitur. Per ſeptimū tonitruū accipere poſſumus multiplicitatē ſupplicij malorum poſt hanc vitam et magnitudinē gaudij bonorꝫ. Hec patent infra ſermone. liij. O. P.

¶ De eadem dn̄ica. Sermo ſextus de quindecim ſignis ante iudicium.

Erunt ſigna in ſole et luna ⁊ ſtellis ⁊c̄. Scire debetis filij kariſſimi: qꝛ ſicut mira ⁊ ſtupēda pl'a xp̄i aduētū in carnē quo vēit nos ſaluaturꝰ ab initio mūdi ꝑceſſerūt ſigna: ſic vltimū aduentū ipſius quo veniet nos iudicaturus ꝑcedēt et mira ⁊ mirabilia ſigna: ſ̄m d. Erunt ſigna in ſole ⁊ luna. Vn̄ in p̄nti ſermone tria ſunt dicēda. Pͥo que ſunt ſigna q̄ erunt in ſole ⁊ luna. Secūdo ponēde ſunt alique queſtiones. Tertio exemplū. Pͥmo ergo queritur que ſunt ſigna illa que erūt in ſole et luna et ſtellis. Reſpondet vt habetur Johelis. ij. Sol cōuertet in tenebras ⁊ luna in ſanguinem āteꝙ̄ veniat dies domini magnus et horribilis. Unde etiā Apocal'. vi. dicit. Sol factus eſt niger quaſi ſaccus cilicinus: et luna facta eſt ſicut ſanguis: et ſtelle cadent ſuꝑ terrā. i. fulgura ignea dabunt in terrorē hoīm ad iudiciū citatoꝝ. Aug. Tā ſeua erūt iudicia dei ꝙ etiā ſol ipm inſpicere nō audebit. Vn̄ etiā Mat. xxiiij. Erit tūc tribulatio qualis nūꝙ fuit ab initio mundi vſqꝫ modo: nec poſtea fiet. Vn̄ etiā Dan̄. xij. Ueniet tale tp̄us quale nō fuit ab eo ex quo gentes ceperūt eē vſqꝫ ad tp̄s illud. Itē ſciēdum ꝙ btūs hiero. in annalibꝰ iudeoꝝ inuenit ſigna. xv. ꝑcedentia extremū iudiciū: ſed vtrū cōtinue futura ſunt an interpolatiꝫ nō expͥſſit. ℞ Pͥmū ſignū eſt ꝙ mare ſe exiget. xl. cubitis ſuꝑ latitudines mōtiū adſtantibꝰ: ⁊ in nullā partē declinātibꝰ tanꝙ̄ murus: vt verificet illud p̄s. Mirabiles elationes maris: et hoc cōtinget in penam ⁊ terrorem ſuꝑborꝫ. Cor ſuperbi eſt quaſi mare ferueēs qđ nō quieſcit: diſcordia nāqꝫ ex ſuꝑbia orit. Prouerb. xiij. Inter ſuperbos ſemꝑ iurgia ſunt: qꝛ ſuꝑbus vult altior eſſe: quia modicū quid factum ſibi reputat magnū: et reputat ſe iniuſte pati: et reputat ſe dignum multo honore: igit ſꝑ feruet et nūꝙ̄ ſatiat honore: vn̄ dꝛ in decre. Elatꝰ in ſuꝑbiā in iudiciū cadet dyaboli. lxxxiij. diſt. Qm̄. Sꝫ int humiles eſt ſꝑ pax: qꝛ humilis reputat ſe vilem et ſubijcit ſe alijs. Vn̄ dꝛ in decret. Seruus dei nō querit quō alijs appareat maior ſ꜄ quō inferior oībus videat. di. xl. Quicūqꝫ

Secūdū ſignū eſt ꝙ ſecūda die tātū in abyſſum demerget ipꝫ mare vt vix videri poſſit. Vn̄ Nauꝫ. i. Increpans mare ⁊ exiccans illud. In ſignū ꝙ ſuꝑbi et voluptuoſi q̄ ſe ſe exaltauerūt: ⁊ pro dignitatibꝰ et honore mūdano et p̄latibus laborauerūt: et ſubditos ſuos et pauꝑes ſupplātauerūt tunc humiliantur et deꝑmunt. Luc. xiiij. Oīs q̄ ſe exaltat humiliabit. Vn̄ Prouer. xxix. Suꝑbū ſequitur humilitas. Tertiū ſignū eſt ꝙ oēs beſtie et bellue marine cōgregabūtur ſuꝑ pelagus et dabūt mugitꝰ vſqꝫ ad celū et eorꝫ mugitus ſolus deꝰ itelligit. Vn̄ Job. xij. Loquere terre et annūciabit tibi ⁊ enarrabit piſces maris: et hoc in terrorē illoꝝ qui in choreis: in cytharis: in fiſtulis: ⁊ alijs muſicalibus inſtrumētis nimis delectati ſunt ⁊ pluſ q̄ꝫ in deo: qꝛ tūc clamor ⁊ riſus illoꝝ in fletu cōuertet. Luc. vi. Ue vobis qui nūc ridetis: qꝛ lugebit. O q̄ꝫ ſecuri tūc erūt q̄ nunꝙ̄ illicite hic gauiſi ſunt: ſ꜄ in p̄nti ſeculo cuꝫ xp̄o triſtes fuerūt: et ſicut xp̄s fleuit ſic et ipi ſalubrit fleuerūt. Luc. xi. Bt̄i q̄ nūc fletis. Vn̄ etiā Grego. P̄ntia gaudia ſequūtur ꝑpetua lamēta. Quartū ſignū eſt ꝙ mare et oīs aq̄ ardebunt: ⁊ hoc in opprobriū luxurioſoꝝ et adulterorū q̄ hic in delectationibꝰ carnalibus natauerūt et libidini ſue cōtra deum ſatiſfecerunt: qm̄ tales in futuro ardebunt in igne et ſulphure. Apocalip. xxi. Erit ꝑs eorū in igne ⁊ ſulphure. Nā ꝓ qualibet vice ſicut hic in luxuria delectati ſunt in futuro ſpecialem eternā penā habebūt. Apocalip. xviij. Quantum in delitijs fuit: tantū date illi luctum et tormētū. Quintū ſignū eſt ꝙ ligna ſiluarū et olera herbarū et oēs arbores dabunt ſudorē ſanguineū: ſicut ſibilla predixit vt habet Johel'. ij. In diebꝰ illis dabo ꝓdigia in celo: et in terra ſanguinem et vaporem fumi. Et hoc continget in terrorem homicidarū qui ex vindicta occiderūt ⁊ vulnerauerūt ꝓximū. Nā hoc ē vnū de q̄ttuor peccatis clamātibus in celū: ſcꝫ fundere ſanguinem innocentē. vn̄ Gen̄. iiij. Uox ſanguinis fratris tui Abel clamat ad me de terra.

Sextū ſignū eſt ꝙ oīa volatilia celi ꝯgregabunt in locū vnū adinuicē flētes ⁊ vlulātes nō guſtātes cibū neqꝫ bibētes: ⁊ hoc continget in terrorē guloſoꝝ ⁊ ebrioſoꝝ qui hic ſꝑ in ſatietate ⁊ ebrietate vixerūt: qꝛ tales ī futuro cibent fame ⁊ morte. p̄s. Mors depaſcet eos: de potu dicit pſalmiſta. Ignis ſulphur ſp̄us procellarū ꝑs calicis eorum. Ibi enī dānati guttam aque hr̄e non poſſunt: vt patet in epulone qui guttam aq̄ petiuit: nec tn̄ obtinuit. Septimū ſignū eſt ꝙ tūc ruent oīa edificia. Math. xxiiij. Nō relinq̄tur lapis ſuꝑ lapidē qui nō deſtruat. Et hoc cōtinget ī terrorē illoꝝ qui h plus ſolliciti fuerūt in edificijs terrenis: ⁊ plꝰ dilexerunt pulchra edificia ꝙ̄ vt in celo ꝑparēt ſibi māſiones delectabiles. Job. xiiij. In domo patris mei māſiones multe ſunt. O q̄ꝫ plures ſunt tales qui plus ornant domos in quibus corpus morari debet ꝙ̄ aīam in qua deus habitare debet. vn̄ Iſa. ꝓpha. Ue qui cōiungitis domum domo: ⁊ agrum agro copulatis vſqꝫ ⁊c̄. Diues homo cum videret pulchram domum ſuā cogitare deberet. O ſi ita pulchraꝫ habitationem ꝑparaſſem aīe mee in celo et cum tanta ſollicitudine ⁊ labore ⁊ expenſis ſicut corpi meo in hoc ſeculo ꝑpaui quā forſtaſſis corpus meū breue tempus inhabitat M Octauū ſignū ē ꝙ ignea fulmina ſurgēt ab occaſu ſolis ꝯ faciē firmamenti vſqꝫ ad ortū ſolis occurrētia. In ſignū ꝙ iracundū deꝰ ſe oñdet iracūdis hoībus qui hic ꝓximos tribulauerūt maledicēdo ⁊ verberādo. Nam fulgura ⁊ tonitrua ſunt terribilia: ergo ꝑ ea ſignificat ira dei ꝯ malos et iracundos. Math. v. Oīs q̄ iraſcit fratri ſuo reus erit iudicio. Quō ⁊ tūc nō reꝰ erit qui alios turbauit: ⁊ ſciēter ad iracūdiā ꝓuocauit. Sꝫ māſuetis oñdet ſe xp̄us mitem ⁊ benignum Math. v. Beati mites ⁊c̄. Et p̄s. Manſueti hereditabunt terrā. Nonum ſignū eſt ꝙ petre adinuicem ſe collidēt: ⁊ in quattuor ꝑtes ſcindentur: ⁊ vnaqueqꝫ pars vt dicitur collidet alteram: neſcietqꝫ homo ſonū illuꝫ ſ꜄ tm̄ deus ſicut factuꝫ eſt in paſſione xp̄i: vt habetur Math. xxvij. Petre ſciſſe ſunt. Et hoc ꝯtinget ī terrorē obſtinatoꝝ: qui ſūt duriores lapidibꝰ q̄s nec infernus: nec iudiciū extremuꝫ: nec gaudia celi: nec paſſio xp̄i pōt emolire: cum tamen petre in paſſione chriſti ſciſſe ſunt: ſꝫ ipi nō p̄nt ſcidi ad p̄niam.

Decimū ſignū eſt gn̄alis motus terre: qui adeo erit magnus: vt dꝛ ꝙ nullꝰ hō nullūqꝫ aīal ſtare poterit: ſ꜄ ad terrā ꝓſternet. Apoc. xvi. Et factus eſt terre motꝰ magnus q̄lis n̄ fuit ex quo hoīes eſſe ceperunt. Et hoc in ſignum ꝙ terra amodo nō vult portare peccatores nec abſcōdere: ſed opꝫ vt appareāt coram ſummo iudice. Vn̄ Greg. O q̄ꝫ anguſte erunt tūc vie reproboꝝ cum ſuperiꝰ viderit iudicē tremebūdū: inferius chaos horrendū a dextris peccata accuſantia a ſiniſtris infinita demonia eos ad inferna trahentia. intꝰ conſcia accuſans: foris mundus ardens: miſer peccator ſic deꝑhenſus quo fugiet. latere enim eſt impoſſibile: apparere intolerabile. tunc dicēt illud. Apoca. vi. Montes cadite ſuper nos: ⁊ abſcondite nos a facie ſedētis ſuper thronū ab ira agni ⁊c̄. Undecimum ſignū ē ꝙ oēs montes ⁊ colles in puluereꝫ redigentur: ⁊ oīs terra equabit. Vn̄ Iſa. xl. Oīs vallis implebit: ⁊ oīs mōs ⁊ collis hūiliabit. Et hoc ꝯtinget in terrorē nobiliū qui ſeipſos in p̄nti extulerūt: ⁊ alios hoīes ſpreuerūt: qꝛ tūc cognoſcēt ꝙ oēs erimus ſiles ⁊ deus vnūquēqꝫ indifferēter ſ̄m merita ſua iudicabit. Math. xvi. Filius hoīs reddet vnicuiqꝫ ſ̄m opera ſua. Et hoc ſine acceptione perſonaꝝ. Nā dn̄m iudicabit ſicut ſeruū. dn̄am ſicut ancillā. regē ſicut ruſticū. vn̄ p̄s. Cū accepero tp̄s ego iuſticias iudicabo. Itē in codē p̄s. Deus iudex hūc hūiliat ⁊ hūc exaltat. Duodecimuꝫ ſignū eſt ꝙ etiā hoīes protūc viuētes exibūt de cauernis in q̄bus latitabāt: ⁊ ibunt velut amentes: nec mutuo ſibi loqui poterunt. Et hoc cōtinget in ſignū ꝙ nullus excuſare ſe poterit ī extremo iudicio: nec aliquis ſanctoruꝫ pro quocunqꝫ peccatore intercedet. Decimūtertiū ſignū eſt ꝙ oīa ſepulchra ab ortu ſolis vſqꝫ ad occuſū aperientur: ⁊ oſſa mortuoruꝫ ſtabunt ſuꝑ ſepulchra ſua. Unde Ezechie. xxxvij. Ecce ego aperiā tumulos veſtros. Et hoc ꝯtinget in ſignuꝫ: qꝛ oīa occulta ⁊ peccatores occulte peccātes manifeſtabūtur ⁊ ꝯfundent: vn̄ xp̄us dicit in euāgelio. Nihil opertū qđ non reuelet nec abſcōditū quod nō ſciat. Decimūquartum ſignū eſt ꝙ ſtelle cadēt de celo. Math. xxiiij. Stelle cadent de celo ⁊ virtutes celorum mouebuntur. Nam oīa ſydera errantia ⁊ ſtationaria ſpargent ex ſe igneas comas. In eodeꝫ die vt dicitur oīa animalia veniēt

ad campū mugientia et nō guſtantia cibuꝫ
nec bibētia. Sciendū ꝙ ſtelle cadent: hoc cō
tinget in terrorē illoꝝ qui a fide ceciderūt vl'
quos ꝓſperitas vel aduerſitas a deo retra-
xit. Decimūquintū ſignū eſt ꝙ hoīes viuen-
tes ꝓ tūc oīs mouenf: ⁊ cū mortuis reſur-
gent qui longe ante fuerūt mortui. Nota ꝙ
celū ⁊ terra nō renouabunf nec purificabū-
tur per ignē: niſi poſt ablationem maloꝝ ho
minū poſt iudiciū. Queritur hic vtrū omnia
corpora redigenf in cineres. et videtur ꝙ nō
Quia aliqui moriunf qui imediate ante iu-
diciū ⁊ ante reſurrectionē mortuoꝝ vixerūt
ſed corpus hominis nō incineraf niſi ꝑ ma
gnū tp̄s poſt mortē hoīſ: ergo ſaltē talia cor
pora non incinerant poſt mortē ipſoꝝ. Re-
ſpōdet Holgot ſuꝑ li. ſap̄. ⁊ dicit ꝙ tales re-
ſoluenf per ignē qui cōcremabit mundū an
te diē iudicij: ⁊ ſic ſoluētur cito ⁊ cito ſepara
buntur. Ad hoc idem reſpondet Haymo ꝙ
oīs hoīes qui ſunt nati in pctō originali tꝫ
hec ſnīa Geñ. iij. Puluis es et in puluerem
reuerteris. Itē ſciendū vtrū illi dies cōtinui
ſint vel interpolati. Hiero. non exprimit. Et
etiā ꝙ talia ſigna fient apocriphū eſt. Que-
dā tn̄ ex eis vel etiā q̄ſi oīa vt patuit ex ſcri-
pturis ſacris ꝓbanf. ⁊ h̊ q̄ꝫtū ad p̄mā ꝑtem
hui⁹ ſmonis. Sꝫ q̄ꝫtū ad ſcd̄am ꝑtē tūc po-
nende ſunt alique q̄ſtiones. Et p̄mo q̄ritur
vtrū xp̄s in iudicio in forma humanitatꝭ glo
rioſa apparebit. Rn̄det btūs Tho. de aquino
ſuꝑ. iiij. li. ſeñ. diſt. xlvij. ꝙ ſic. Nā xp̄us ī for
ma hūanitatꝭ videri pōt: ⁊ videbif ab oībus
tam bonis ꝙ̄ malis: tn̄ ſciendū ꝙ nō eq̄liter
videbif a bonis ⁊ a malis. Vn̄ Grego. ſuper
Ezech. Redemptor humani generis cum iu
dex apparuerit ⁊ ſpecioſus iuſtis: et terribi-
lis erit iniuſtis. Quē em̄ manſuetū aſpiciēt
electi: hūc eūdē pauendū atq̃ꝫ terribilē reſpi
cient reprobi. ¶ Item ſecūdo queritur
vtrum culpe oīm hominū manifeſtabuntur
in iudicio oībus homibus. Dicendū ꝙ de
iſta materia pulcre ſcripſit beatus Tho. ſuꝑ
iiij. ſenten. ⁊ Richard⁹ de ſancto victore di-
centes. Oportet ꝙ in vltimo ⁊ cōmuni iudi
cio diuina iuſtitia oībus euidenter appa-
reat. ſententia autē ꝯdēnans vel premians
iuſta eſſe nō poteſt: niſi ſm̄ merita vel deme
rita ꝓferatur. Et ideo ſicut oportet ꝙ iudex
⁊ aſſeſſores iudicis merita vel demerita co-
gnoſcant ad hoc ꝙ ſnīam ꝓferāt: ita oportꝫ
ad hoc ꝙ iuſta extremi iudicij ſententia ap-
pareat: vt oīb⁹ ſnīam cognoſcentibus me
rita vel demerita innoteſcāt vt ſicut cuilibet
nota erit ſua p̄miatio ⁊ ſua dānatio. ita oīb⁹
alijs innoteſcet. Et ideo oportet ꝙ ſicut de⁹
cuilibet ſua merita vel demerita reducet ad
memoriā: ita etiā alicui cognotioni ſubiace
ant. ⁊ hec eſt probabilior ⁊ opinio cōmunior
ꝙ̄uis magiſter ſententiarum contrarium di
cat. ſ. ꝙ pctā per penitētiaꝫ deleta in iudicio
alijs non patebūt: quia ſm̄ beatū Tho. intel
ligendū eſt ꝙ pctā iuſtorū nō venient ad no
titiā alioꝝ ſꝫ vt pctā: vt dimiſſa ſunt. Sic em̄
cōſiderationi cuiuſlibet occurrēt: ⁊ ex his nō
ſequif iuſtis pena: ſꝫ gloria. Dicūtur em̄ pec-
cata cōmiſſa tegi inquātuꝫ de⁹ ea non videt
ad puniendū: ſicut dicit glo. ſuꝑ illud. qd̊ di
citur in p̄s. Beati quoꝝ remiſſe ſunt iniq̄ta
tes: ⁊ quoꝝ tecta ſunt peccata. Ex predictis
ꝯcludi pōt ꝙ corā iuſto iudice: ⁊ oībus ange
lis ⁊ hominibus manifeſta erūt cuiuſlibet ho-
minis merita ⁊ demerita: ex quib⁹ iuſta ſnīa
ab ip̄o iudice ꝓferri pōt: qꝛ vt ait p̄s. Vnu-
cuiq̃ꝫ reddet ſm̄ opa ſua. Et hoc fit qn̄ dn̄s
de⁹ iuſtus iudex dicet his q̄ a dextris ei⁹ erūt
Venite bn̄dicti: poſſidete regnū vobis para-
tū ab origine mundi. Eſuriui ⁊ dediſtis mi-
hi mādūcare ⁊c̄. Quod vni ex minimis meis
feciſtis mihi feciſtis. Et his q̄ a ſiniſtris ei⁹
erunt cum ſuis peccatis oībus hoībus ma
nifeſtis in valle ioſaphat dicens ꝓferens ꝯ
eos iuſtā ſnīaꝫ que quaſi gladius bis acut⁹
exibit de ore eius: vt hr̄ Apoca. i. Et vere bis
acutus: quia interimit corpus ⁊ aīam diui-
dens totū hoīem a vita eterna: ſententians
euꝫ ad gehennam ignis dicens. Math. xxv.
Ite maledicti in ignem eternum q̄ parat⁹ eſt
dyabolo ⁊ angelis eius. i. hoībus eū ad ma-
lum ⁊ in malo imitātib⁹. Eſuriui ⁊ non dedi
ſtis mihi manducare ⁊c̄. Vn̄ Auguſtinus de
verbis dn̄i. Si in ignē eternū mittif qui nō
dedit rem ꝓpriam: vbi putas mittēdus erit
qui inuaſit alienā. Si cū dyabolo ardere dꝫ
qui nudū nō veſtiuit: vbi putas arſur⁹ erit q̄
veſtitum ſpoliauit. ¶ Tertio queritur
vtrum ignis precedet aduentū iudicis. Re-
ſpondet beat⁹ Tho. iiij. diſt. xlvi. Sic. Et ſic
aſcendet iſte ignis ſicut aſcenderūt aque di-
luuij. xv. cubitos ſuꝑ oēꝫ terrā. p̄s. Ignis an
te ip̄m p̄cedet. Et idem ignis ſm̄ ſcm̄ Tho.
cremabit corpa coꝝ ante iudiciuꝫ q̄ tunc viui
reperiētur: ſiue ſint boni ſiue ſint mali. Sed
malis infliget penā ſenſus: bonis autē in q̄-
bus nil inueniet purgādū nō infliget aliquē
dolorē: ſicut nec ignis camini intulit aliquē
de tribus pueris. Dañ. iij. Bonis aūt in q̄buſ
purgandū aliq̄d inueniet infliget dolorē ſm̄
magis ⁊ minus ſicut plus vel min⁹ purgan-
dū habebūt agēte ſicut diuā iuſtitia: cito au
tē poterit purgari q̄cquid purgandū erit: qꝛ
recuꝑabit in intētione qd̊ amittit in duratō
ne. Et idē btūs Tho. dicit ꝙ ignis ille p⁹ iu-
diciū inuoluet reprobos: ⁊ ꝙtum ad calíduꝫ
vſtiuū: ⁊ q̄ꝫtū ad illud qd̊ erat groſſum in eo
ad infernū deſcendet ad penā dānatorum.
Qd̊ vo in eo eſt ſubtile ⁊ luciduꝫ: remanebit
ſuꝑius ad gl'iam electoꝝ. Et idē dicit. Nō ei
cōplebif mūdi renouatio: niſi expulſo pctō-
re extra mūdū. i. in infernū. Sic igitur pꝫ ꝙ
ignis ille aduentū iudicis p̄cedet ꝯcomita-
bif ⁊ ſeq̄tur. Itē q̄rto q̄rif vtrū elemēta reno
uabunf ꝑ receptionē alicui⁹ claritatꝭ. Rn̄det
Tho. iiij. diſt. xlvij. ſic. Terra em̄ vt dr̄ erit in
ſuꝑficie exteriori ꝑuia. i. ꝑſpicua ſicut vitrū
aq̄ ſicut criſtallū: aer ſicut celū: ignis vt lumi
naria celi. Itē q̄rif vtrū aīalia bruta plāte ⁊
corpa mixta remanebūt in illa innouatione
Rn̄def ſm̄ Tho. ꝙ nō. Nam bruta aīalia et
plāte ⁊ corpa mixta corrūpunf ſm̄ totū. i. ex
ꝑte materie q̄ formā amittit: ⁊ ex ꝑte forme
q̄ actu nō manet. Nā hoīes vlteri⁹ nō indi-
gēt aīalib⁹ ⁊ plātis ſicut iā veſcūf: ⁊ iuuanf
per illa. Et h̊ q̄ꝫtū ad ſcd̄am ꝑtē iſtius ſmo-
nis. Quantū ad tertiā partē iſtius ſmonis ē
notandū ꝙ quilibet dꝫ formidare vindictaꝫ
iudicij diuini. Legif in li. de apib⁹. Erat mo
naſteriū ſcī Iacobi apud leodiū. vn̄ ibidem
quidā adoleſcēs conſobrin⁹ p̄poſiti maioris
eccl'ie cā deuotōnis religionē intrauit: qd̊ vt
audiuit prepoſitus indigne tulit: mādauit ꝑ
clericos conſobrinum exire rēnuit ille. Tūc
prepoſitus forti manu collecta multitudine
ſatellitum intrauit violenter cenobium ra-
puit iuuenē ⁊ nudatū ſcō habitu induit euꝫ
habitu ſeculari. Abbas ḡ monaſterij collectꝭ
maiorib⁹ ciuitatꝭ ep̄o conq̄rif ⁊ totū clerū ꝓ
tantis iniurijs interpellauit: hūc cū indignā
ter vix audire vellet ep̄s ⁊ abbatē poti⁹ im-
peteret duris v̄bis flexis genibus abbas cuꝫ
moderamīe v̄boꝝ dixit. Iudicē ꝯ te o p̄poſi-
te in terra hr̄e nō poſſum: ſꝫ ꝯ te deū ſummū
iudicē interpello vt infra. xl. dies vterq̃ꝫ no-
ſtrū cōpareat coram illo ſnīam iudicis pro
meritꝭ accepturus. Ad h̊ prepoſitus cachināſ
cū ſuis in iſtt hoīeꝫ atq̃ꝫ ſpreuit: ⁊ repulit ex
probratū. Quid plura. Quadrageſima auteꝫ
die circa nonā mortu⁹ eſt p̄dictus abbas ⁊ cū
pro illo ſolēniter pulſarēt ſedēs in balneo p̄
poſitus q̄ſiuit a circūſtātib⁹ quid h̊ eēt: mox
quidā ingrediēs ⁊ req̄ſitus de ſonitu cāpa-
narū: rn̄dit abbatē ſcī iacobi iā defunctū: et
ꝓ eo pulſationē fieri tā ſolēnē. Ilico recor-
datus p̄poſit⁹ q̄drageſimā diē eē q̄ ſe citatū
coram iudice ſummo audierat ab abbate: cō
triſtatus aīo dixit ſuis. Cito videte quid ego
faciā morītur⁹ ſum: cōꝑere me opꝫ hodie a-
ſpectibus iudicꝭ ſine mora. Cū poſt h̊ balneū
egredi feſtinaret in aſtantiū manus cū diro
eiulatu ⁊ vocibus expirauit. Ibi ꝓcul dubio
cōpulſus rn̄dere vbi cārum ſtrepitus ceſſant
iuriperitorum aduocatio ꝯticeſcit vbi nec p̄
ces nec p̄cium liberabūt: vbi nec interlocuto
ria iudicꝭ ſnīam protelabunt.

¶ Dn̄ica tertia. ſmo. vij. de aduētu ſp̄ūali.

Tu es qui venturus es an
alium expectam⁹. Math. xi. Phs di-
cit in li. phiſicoꝝ ꝙ forma nō intro
ducif niſi materia prius diſpoſita
ſit. ſicut pꝫ de puero cui in vtero mr̄is aīa nō
infundif niſi aīn materia ad modū corꝑis ſit
diſpoſita. ſic gr̄a nō daf hoī niſi diſponat ſe
ad gr̄am recipiēdā. Modo qꝛ ꝑ v̄bū dei diſ-
pōif hō ad ſp̄ūalē aduētū gr̄e ꝑcipiēdū: tūc
rogem⁹ mr̄em gr̄e ⁊c̄. Tu es qui vētur⁹ es ⁊c̄.
¶ Notādū ꝙ deus venit in p̄terito: venit
in p̄n̄ti: veniet in futuro. Scd̄m p̄teritū tp̄s
venit ꝑ carnis aſſumptionē: ſm̄ p̄n̄s tp̄s ve
nit in nos ꝑ gr̄e infuſionē: ſꝫ ſm̄ futurū tp̄s
veniet in die iudicij iudicare viuos ⁊ mortu-
os: de p̄io aduētu actū ē in p̄ma dn̄ica aduē
tus. de ſcd̄o aduētu. ſ. ad iudiciū actū ē in ſe
cūda dn̄ica: ſꝫ ī hodierna dn̄ica agif de aduē
tu xp̄i in nos ꝑ gr̄e īfuſionē: vn̄ in hodierna
collecta ī miſſa petim⁹ vt mentꝭ nr̄e tenebraſ
gr̄a ſue viſitatōis illuſtret. Et euāgeliuꝫ hoc
dicit de ſcō Ioh. ba. qui īterp̄taf gr̄a ſiue ī q̄
eſt gr̄a. Vn̄ in p̄n̄ti ſmōe tria ſt̄ dicēda. P̄io
quō ille aduēt⁹ ſp̄ūal' p̄cellit alios duos ad-
uētus. Scd̄o q̄re ille ſp̄ūal' aduētus ē deſide
rādus. Tertio de duritia veſtiū ꝯcludēdo cū
vno exēplo. ¶ Quātū ad p̄mū ſciēdū ꝙ
ille aduēt⁹ xp̄i in mēte p̄cellit alios duos ad
uētus. ſ. in carnē ⁊ ad iudiciū. P̄io q̄r cū ad
uent⁹ in carnē ſit ſoli⁹ filij ī carne mortali ap
parentꝭ: ⁊ aduētus ad iudiciū ſit ēt tm̄ filij ī
carne gl'ioſa appentꝭ. Aduētus aūt in mēte
hoīs et totius trinitatꝭ. Ioh. xiiij. Ad euꝫ ve
niemus ⁊ mānſionē apud eū faciemus. Scd̄o
qꝛ cū aduētus in carnē ⁊ aduētus ad iudiciū
cōes ſunt bonis ⁊ malis. Nā boni viderunt

eſtm in mūdo exiſtentē ſiſr ꝛ mali ſicut pha
riſei pilatus ꝛ herodes viderūt xp̄m in car-
ne:ſiſr in iudicio extremo tam boni ꝙ̄ mali
videbūt xp̄m venientē in nube:ſed aduētus
ſpūalis in mentē eſt tm̄ bonoꝝ qui preparant
ſe:nō eīm habitabit ī corpe ſubdito pctīs.vn̄
Hay.ſup Job.Dūm deū tuū ſuſcepturus in
habitaculū cordis tui emūda ꝯſciam tuam
ab opibus mortuis ꝛ ſuperfluis ꝛ immūdis co
gitatōibus: qꝛ mūdus inhitator mundā q-
rit domū.Un̄ etiā Bernar.ſup can.Gra bal-
ſamū puriſſimū eſt:ꝛ iō purū et ſolidum vas
requirit.Tertio ꝙ illi duo aduētus.ſ.in car-
nem ꝛ ad iudiciū ſunt ad nos:ſed ille ſpūa-
lis aduētus eſt in nos.In pmo aduentu ſal
uator ad nos venit ad celū rediturus:ī men
tē vō venit in nobis māſurus:niſi cū mūdi-
cia operū noſtroꝝ q̄ſi ꝓprijs manibus eū ex
pellamus:vn̄ vocat̄ emanuel qđ iterp̄tatur
nobiſcū de⁹.vn̄ Job.xiiij.Uos cognoſcetis eū
qꝛ apud vos manebit:ꝛ in vobis erit. Sen̄.
Prope eſt deus:tecū eſt in te eſt.Un̄ magna
ſecuritas eſt hoī deū hr̄e in ſe:naꝫ magnum
theſaurū hꝫ qui deū hꝫ:ꝛ qui deū hꝫ in ſeve
riſſime eſt ꝙ nō ſit ſine ꝯſolatione.Apoca.iij.
Si quis audierit vocē meā ꝛ aperuerit mihi
ianuā intrabo ad eū ꝛ cenabo cum illo ꝛ ipſe
mecū.Bern̄.Cibus aīe eſt gr̄a dei dulciſſim⁹
ſane ꝛ oēm bn̄s in ſe ſuauitatē et delectamē
tum ſaporis:vn̄ etiā Baſili⁹.O dulcedo mel
liflua:dulcedo mirāda:ꝙ̄ dulcis es in medi-
tatione:ſ; dulcior in orōne:dulciſſima in cō-
templatione:ſed ſupdulciſſima in btītudi-
ne:et hoc q̄ntū ad pmā ptē illius ſermonis.
¶ Sed quātum ad ſcđam ſciendū eſt ꝙ
ſunt ſex ſm Guilh.lugđ.que ſi cogitant̄ va-
lent ad hoc vt ille qui p pctm̄ mortale deſe-
ruit deū:eius ſpūalē aduentū deſideret.Pri
mū eſt ꝙ recogitet.ſ.quē relinquit.ſ.prēꝫ ſu
um celeſtē.Deutro.xxxi.Deū qui te genuit đ
reliquiſti.Naturalis eſt amor filij ad prēm:
naturalis dolor de eius offenſa:ſ; maior dꝫ
eſſe de offenſa pr̄is celeſtis.Augu.Amādus
eſt generator:ſ; pponendus eſt creator.Inſu
per dn̄ꝫ ſuū negauit qđ eſt magnū opprobri-
um corā deo ꝛ etiā corā hoībus negare ꝓpri
um dn̄m. Inſup vel poſtremo dereliquit li-
beratorē ſuū de quo multū dolere dꝫ q receſ
ſiſſe ſe videt ab eo qui morte ꝓpa cū a mor-
te eterna liberauit.Eccli.xxix.Ingratus ſen
ſu derelinquit liberantē ſe.Refert̄ eniꝫ leo
nē quē quidā miles a ſerpente liberauit ad-
heſiſſe inſepabiliter vſqꝫ ad mortē liberato-
ri ſuo.Ecōtrario multi relicto dn̄o ſuo adhe
rent ſerpēti infernali q nihil hꝫ dare niſi qđ
ſicut ipſe poſſidet eternā dānationē.Judith
iij.Erui vos de manu eoꝝ ꝛ tn̄ vos dereliqui
ſtis me.Jere.xvij.Dn̄e oēs qui te dereliquūt
ꝯfundent̄. Scđo cogitare dꝫ cām q̄re dereli-
quit deū.Jere.ij.Quid inuenerūt in me pa-
tres vn̄ iniq̄tat̄:qꝛ elōgauerūt a me ꝛ ambu
lauerūt poſt vanitatē ꝛc.vn̄ Holgot ſup lib.
ſap̄.dicit.Si bn̄ficia xp̄i cogitem⁹ ꝛ noſtraꝫ
malignitatē pōderem⁹ nō eſt dubiū ſi vſum
rōnis hēmus:quin occaſionē pnie ſentiem⁹
vn̄ poete ſcribūt ꝙ arpia auis eſt hn̄s facieꝫ
hoīs.ſꝫ eſt auis valde crudelis intantū ꝙ i-
terdū fame ſtimulāte homieꝫ inuadit ꝛ occi
dit:ſitiēs aūt extūc cū ad aquā volat vt bi-
bat vbi faciē ſuā intuēs ꝛ ſe ſibi ſileꝫ nup oc
cidiſſe recolēs tm̄ dolorē patit̄ ꝙ inde qn̄qꝫ
morit̄.Quid ḡ nos rōne vigētes faciem⁹ qn
deū nr̄m ꝛ fratrē nr̄m q̄ntū nos interfuit oc-
cidiſſe cognoſcim⁹:hoc aūt videmus expſſe
cū vbū dei audimus vel ſcripta ſctōꝝ legim⁹
deuote.Et q̄cūqꝫ nō penitet de pctīs et deſi-
derat aduētū gr̄e iſta recogitās nō eſt perfe-
ctus xp̄ian⁹ nec euāgelio dei credit:ꝛ ideo ſi
gnāter dꝛ marci.i.Penitemini ꝛ credite euā
gelio.Tertiū eſt ꝙ cogitet q̄d cuꝫ eo relīq̄rit:
qꝛ oē bonū Aug.Tale bonū deus eſt vt nemi
ni ſeū deſerēti bn̄ ſit:q̄d eīm erit bonū peccāti
ex quo ipſe ſibi mal⁹ eſt ſeipm̄ occidēdo.Sa
pīe.xvi.Homo p maliciā aīam ſuam occidit
Sen̄.Nihil eſt hoī bonū ſine bono. vn̄ Hol-
got.Merito dolere deberemus p gr̄a quaꝫ
amiſimus:efficimur eīm p culpā de filijs dei
filij dyaboli:de familiaribus dei hoſtes ꝛ ꝓ
ditores ꝛ emuli xp̄i:ꝛ de regni celeſtis here-
dibus erimus exules ꝛ ꝓſcripti.Un̄ legitur
in libro de natura rerū ꝙ q̄dam auis eſt que
vocat̄ auis paradiſi q ꝓpter inſignē pulchritu
dinem ſic vocat̄.Eſt eīm tante pulchritudis
ꝙ nullus color ſibi deeſſe creditur:vox enim
eius eſt ita dulcis ꝛ pia ꝙ poteſt deuotionē
ꝛ gaudium excitare:hec auis ſi capta fuerit
ꝛ illaqueata irremediabiliter gemit ꝛ plan-
git nec vnqꝫ plangere deſinit donec reddita
fuerit libertati.Moraliter iſta auis eſt aīa
fidelis:hec quādo eſt in gr̄a eſt auis pulcher
rima:qꝛ in ea relucet imago ſancte trinitat̄
naturaliter ei impreſſe:habēs oīs colores:
id eſt virtutes.Un̄ Hiero.in ep̄la. Oīs vir
tutes ſibi coherēt:vt qui vna caruerit oībus
careat:ꝛ qui vnā hꝫ oēs hꝫ.Iſta capitur la-
queo demonis qn̄ peccat:quid ergo reſtat ei

facere niſi plāgere ꝛ inceſſanter penitere do
nec p gr̄am recōciliationis in ſtatum priſti-
nū reducat̄: et de coruo dyaboli fiat denuo
auis paradiſi:ſic plāxit ꝛ gemuit ſctūs latro
iuxta xp̄m ſuſpenſus donec a fonte gr̄e obti
nuit ꝛ audiuit illud.Luc.xxiij.Amen dico ti
bi hodie mecū eris in padiſo:et iō oīb⁹ pctō
ribus dicit̄ a xp̄o:vt hr̄ Math.iij.Penitēti-
am agite appropinquabit eīm regnū celorū.
Quartū vt cogitet cui adheſerit. Johan.vi.
Dixit petr⁹ dn̄o.Dn̄e ad quē ibimus.Grego.
Stultū eſt ſeruire dyabolo offenſo qui nul-
lo placat̄ obſeq̄o. Bern̄.in pſona dn̄i:q̄d cau
ſe eſt ꝙ inimico meo veſtroqꝫ poti⁹ ſuire vul
tis ꝙ̄ mihi:ſtulticia eīm maxia eſt ab illo re-
cedere q dat regnū celoꝝ ꝛ eterna gaudia ꝛ ī
mēſas diuitias ꝓ ſuitio tranſitorio:et ſerui
re illi q nihil hꝫ dare niſi eternā mortē:eter-
nū ignē eternā penā. Sꝫ heu pl̄es ſuitores
hꝫ dyabol⁹ in mūdo iſto ꝙ̄ xp̄s. Nā oēs ſup
bi:luxurioſi:iracūdi:auari:mēdaces:ꝛ piuri:
ſunt in ſuitio dyaboli.Sꝫ hūileſ:caſti:abſti
nentes:ꝛ pacifici:veraces:mites:et obedien
tes ſunt in ſeruitio dei:ſ; heu plures ſūt ma
li ꝙ̄ boni.Un̄.i.Job.v.Totuſ mūdus in ma
ligno poſit⁹ eſt.Unde etiā Ariſt.v. thopico.
Hoies vt plurimū ſunt mali : in paucioꝛib⁹
vero ſunt boni.Quintū eſt vt cogitet ꝙ niſi
adueniet deus nō recedet dyabol⁹.p̄s.Ad ni
hilū redactus eſt in cōſpectu eius malign⁹:
nō ſimul habitāt de⁹ et dyabolus : ſicut nec
lux ꝛ tenebre.Nā q̄cito lux ſolis intrat tāci-
to tenebre fugāt̄: ſic eſt de deo ꝛ dyabolo.ij.
Coꝝ.vi.q cōuētio xp̄i ad belial.Sextū eſt vt
cogitet hō ꝙ nō pōt venire ad gl̄iam dei nec
ad ipm̄ deū in futuro:niſi deus ad hoīem ve
niat in p̄nti p gr̄am Augu. Nullus poſſidet
deū in futuro:niſi q hic poſſidet̄ a deo. Aug.
Deſiderate auxiliū gr̄e q ſoli hoīes liberant̄
a malo:ſine qua nullū prorſus ſiue cogitan-
do ſiue agendo faciūt bonum:qꝛ nullus ſine
gr̄a ſaluat̄: hoc incitare nos dꝫ vt deſidere-
mus aduētū xp̄i in nos:qꝛ p nos et p natu-
ralia nō poſſum⁹ aſcendere:ergo merito gra
tiam dei toto corde debem⁹ deſiderare.Unđ
Augu.in li.de natura et gratia xp̄i.Gratia ſi
ne qua nec infantes nec etate grandes ſalui
fieri poſſunt.Sed q̄ntum ad tertiū ſciendū
circa hoc ꝙ xp̄s in hodierno euangelio com-
mēdat iohannē bap.de aſperitate veſtiū di-
cens:q̄d exiſtis in deſertū videre hominem
mollib⁹ veſtitū.q.d.Ueſtis iohānis ē de pi-
lis cameloꝝ:vbi notādū ꝙ veſtis aſpera cō-
fert homini quinqꝫ bona. ¶ Primo vi-
tia carnis domat.p̄s.Ego aūt cū mihi mole
ſti eſſent.ſ.demones p infeſtationē carnis
induebar cilicio.Exēplum de iudith vidua q̄
portauit die noctuqꝫ ciliciū ad domandum
corpus ſuū:ſ; mollis veſtis adminiſtrat fo-
mitē carnis.Bern̄.Mollia indumēta molli
tiem aīe inducūt.vn̄ etiā Cyprianus.Serico ꝛ
purpura induti xp̄m induere non pn̄t.Unđ
etiā Grego.in quadā omel.q̄d eſt hō precio-
ſe ornatus niſi ſepulchrū foris dealbatū:in-
tus aūt plenū ſpurcicia.Scđo veſtis aſpera
hoīem ab imminēte tribulatōe liberat:h̄ pa
tet in niniuitis q̄bus dn̄s p Jonā prophetā
minat⁹ eſt dicēs.Poſt.xl.dies niniue ſubuer
tet̄.Auditis his vbis rex et oīs ppl̄s indue-
runt ſe ſaccis et ſparſerūt cineres ſup capita
eorum:et ieiunauerūt : et deū inuocauerūt:
et auerſus eſt furor dei ab eis et miſert⁹ eſt
eorū:ſic ecōuerſo veſtis mollis ꝛ precioſa irā
dei et plagā ꝓuocat.Un̄ legitur in geſtis ro
manoꝝ ꝙ ille qui primit⁹ inter eos veſtem
purpureā induit a fulgure pcuſſus eſt : et ſic
interijt.Tertio veſtis aſpera facit orationē
exaudiri:vnde olim antiq induebant ſe ſac-
cis cū a deo aliquid impetrare voluerūt.p̄s.
Reſpexit in orationē humiliū ꝛc̄.Ecci.xxxv.
Oratio humiliātis ſe nubes penetrat donec
appropinq̄t ad dn̄m nō cōſolabit̄: et nō diſ-
cedet donec altiſſim⁹ aſpiciat. Et econuerſo
veſtis mollis ꝛ precioſa impedit orationeꝫ.
Naꝫ ſupbus habitus non impetrat a đo qđ
petit.vn̄ Jaco.iiij.Supbis reſiſtit de⁹.vnde
Hiero.in ep̄la.Qua fiducia erigis ad celum
vultum quē cognitor non agnoſcit. Quarto
veſtis aſpera liberat hoīem a veſte calami-
tatis qua dānati veſtiūtur.p̄s. Induant̄ ſi-
cut diſploide cōfuſiōe ſua. Nā dānati cōfun
dūtur in corpe ꝛ aīa. Un̄ dicit dn̄s p ꝓphe-
tam.Gloriā eoꝝ in ignominiā cōmutabo.ſic
ecōuerſo pōpoſitas et varietas veſtiū varie-
tatem penarū inducit:qꝛ quot tunicas quot
pallia:quot colores : quot ſciſſuras ſupbus
ex ſupbia induit:tot penas ꝓ his in futuro
habebit. ¶ Quinto aſpera veſtis impe-
trat homini ſtolam glorie claritatis eterne.
Apocalip.vi.Date ſunt illis ſingule ſtole al
be.Nā veſtis glorie p̄cellit claritatem ſolis.
Math.xiij.Fulgebūt iuſti tanq̄ ſol. De hac
claritate loq̄tur Anſel.In illa vita pulcritu
do iuſtoꝝ ſolis pulcritudini q ſeptēpliciter
ꝙ̄ eſt modo fit ſplendidior adequabit̄. Naꝫ
ſi celū aperiret̄ tot⁹ mūdus ille vnius corpo

ris claritatē glorioſi ſuſtinere nō poſſet. Cor
pus em̄ illud qd̄ cilicio induit̄ ⁊ ſacco tegit̄:
ſeptēpliciter clarius erit ꝙ̄ ſol iā eſt: ſicut iā
patuit per auctoritatē Anſelmi. Et ſuꝑ hoc
aīa hoīs implebit̄ ineffabili claritate. Unde
Bern̄. Putas qualis tūc erit ſplendor aīarū:
qn̄ ſolis habebit ſplēdorē lux corporum. Ex
hoc elicit̄ ꝙ quilibet debet corpus ſuum ca-
ſtigare cū abſtinētia eſce et potus inq̄tū va
litudo ꝑmittit: et domare carnē ſuā cū cili-
cio vel alio aſpero indumēto vt ad talē clari
tatem ꝑuenire valeat. vn̄ Hiero. in epiſtola.
Nullus labor durꝰ: nullū tp̄us longū videri
dꝫ quo glīa eterne claritatis acq̄rit̄. vn̄ Cri-
ſo. d recuꝑatōe lapſi: ſi q̊tidie oporteret nos
tormēta ꝑferre ⁊ ipām gehēnā ꝑuo tp̄e to-
lerare ꝓ eo ꝙ xp̄m videre poſſemꝰ in gloria
venientē: ⁊ ſanctoꝝ eius nūero ſociari nō e-
rit dignū pati oē ꝙ triſte eſt modo vt tanti
boni: tanteq̄ꝫ glorie ꝑticipes haberemur. Jn
ſuꝑ libent̄ quilibet debet carere delectabili-
bus carnis ⁊ gaudijs mundi vt ſic poſſit ꝑue
nire ad gaudia celi. Un̄ Augu. de li. arbi. Tā
ta eſt pulchritudo iuſticie tanta eſt iocundi
tas eterne lucis vt etiā ſi nō liceret in ea am
pliꝰ manere q̄̃ vniꝰ diei hora: propt̄ hoc ſo-
lum īnumerabiles anni huiꝰ vite pleni diui
tijs ⁊ etiā cū oī affluētia tp̄aliū bonoꝝ recte
meritoq̄ꝫ cōtēnerētur. Idē aug. lib. ij. de ciui
ta. de. Deꝰ erit finis deſiderioꝝ nr̄oꝝ q̄ ſine
fine videbit̄: ſine faſtidio amabit̄: ſine fatiga
tōe: laudabit̄: hoc munꝰ hic affectꝰ: h̄ actio ꝑ
fecto erit oībꝰ cōis: ſicut ipa vita eterna cōis
eſt. U Ultimo notandū eſt vnū exēpluꝫ
de aſperitate veſtiū et abſtinētia. Et legit̄ in
li. de apibꝰ ꝙ erat q̄dā mulier in ꝑtibꝰ braba
tie recluſa in paruo tugurio q̄ loricā ferream
portabat ad carnē ⁊ ſuꝑ loricā ferreā ex ſetis
piloꝝ ciliciū q̄ ꝑ mediū lorice caro pungeba
tur: ſuꝑ nudā terrā ⁊ ſuꝑ duriſſimos lapides
recūbebat: ter tm̄ in hebdomada pane in di-
midia parte mixto cinerībꝰ in menſura ⁊ pō
dere veſcebat̄. X Item aliud exempluꝫ
legit̄ ꝙ q̄dā virgo annicula fuit in heremo q̄
trigintaocto annis in vna ſpelunca māſit: ⁊
deo ibidē deuote ſeruiuit: et niſi de radicibꝰ
⁊ herbis ⁊ fructibꝰ arboꝝ cibū ſumpſit: ⁊ nū
q̄ꝫ in illo lōgo tp̄e hoīem vidit: et poſtmodū
duo heremite ex improuiſo ad eius ſpelun-
cā venerūt: ⁊ ipām defunctā inuenerunt. Et
ſic eam ſepulture tradiderunt.

¶ De eadem dn̄ica. Sermo octauus de p̄-
paratione cordis.

F Ili prebe mihi cor tuum
⁊c. Prouerbi. xxiij. Ex quo in p̄n̄-
ti dn̄ica agit̄ de ſp̄ūali aduentu
xp̄i in cor hoīs. In ſignū huiꝰ tūc
ipa vitas petit ſibi ꝑpari ⁊ p̄beri cor. nā ipſe
parꝰ eſt illd̄ īplere cū ſuo ſp̄ūali aduētu. Un̄
Aug. li. iij. de pe. Preſto ſꝑ eſt grā que nūq̄ꝫ
deficit niſi priꝰ expulſa cōtinue neceſſario qd̄
ſuū eſt inſpirat: ſi eſt qui recipiat: ergo ipſe
petit cor cuiuſlibet hoīs dicēs. Fili p̄be mi-
hi cor tuū. Sciēdum ꝙ in p̄n̄ti ſermone tria
ſunt dicēda. Prīo q̄re xp̄s petit cor hoīs ⁊ q̄
liter ſibi dandū eſt. Secūdo q̄ cauſent mūdi
ciā cordis. Tertio quō cor mundū cognoſcit̄
⁊ quō cuſtodit̄. A Quantum ad p̄mū ſci
endū ꝙ deꝰ petit cor ⁊ nō aliud membrū tri
plici rōne. Primo ideo q̄r eſt ſp̄āle hoſpitiū
dei in quo quieſcere cupit: ideo cor interp̄ta
tur quaſi camera oīpotētis regis. Nā rex ce-
leſtis delectat̄ inhitare cor. vn̄ Prouer. viij.
Delicie mee cū filijs hoīm. Secūdo petit iō
q̄r cor eſt p̄ncipiū oīm mēbroꝝ. Un̄ Ariſtot.
xiij. li. ani. Cor eſt p̄ncipiū vite et oīs motꝰ
corpis et ſenſus: et ꝯn̄r totum hominē petit
deꝰ in hoc ꝙ petit cor. Et merito totū hoīeꝫ
exigit q̄ totū corpꝰ ſuū ⁊ oīa mēbra ſua ī paſ
ſione ſua ꝓ ipō hoīe expoſuit. Tertio q̄r cor
eſt plenū ſanguine: iō pater petit cor vt filiū
ſuū ſanguineū illuc ponat. Nam ſm̄ Ariſto.
viij. ethi. Simile diligit ſimile. Un̄ quilibet
dꝫ in corde ſuo ieſum cū ſuis vulneribꝰ ſan-
guineis locare meditādo paſſionē eiꝰ. Unde
Bern̄. in ꝑſona dn̄i in quodā ſermone. O hō
vide q̄̃ ꝓ te patior: nō eſt dolor ſil'is quo ꝓ te
crucior: ad te clamo: q̄ ꝓ te morior: vide pe-
nas q̄bꝰ afficior: vide clauos q̄bꝰ cōfodior: cū
ſit dolor tātus exterior: interior eſt planctꝰ
grauior cū te tā ingratum experior. Unde etiā
Hiero. in ep̄la. Cōſpui voluit vt velamē cul
pe ⁊ ignorātie a cordibꝰ noſtris auferret. In
capite ꝑcuti vt caput noſtrū. i. adāꝫ ſanitati
reſtitueret: colaphis cedi ⁊ verbis derideri:
vt nos ei labijs ⁊ manibꝰ. i. verbis et operi-
bus applaudemꝰ. B Itē ſciendū ꝙ deꝰ
vult cor ſibi dari nō mutari nec vendi. Unde
Holgot ſuꝑ lib. ſapīe. Illi deo mutuant ſua
corda qui ꝓ tēporali ꝓſperitate deo ſeruiūt:
nā cū ipa ꝓſperitas eis ſubtrahitur tunc et
ipi ſubtrahūt ⁊ deo corda ſua: que antea ſi-
bi in ꝓſperitate mutuauerūt. vnde p̄s. Con
fitebit̄ tibi cum bn̄feceris ei: ſed non eſt deo
ſeruiendum principaliter pro temporali re-

muneratione. Unde dr̄ in decre. Remunera
tionē tēporaleꝫ nō dꝫ q̄s q̄rere ꝓ bono quod
agit̄: vt patꝫ de. penitē. diſt. iij. c. Quanq̄: ſꝫ
illi vendunt q̄ deo ſeruiūt ꝓ mercede eterna
Nam ſpem retributiōis hꝫ qui ē mercēnariꝰ
ſꝫ illi dant corda ſua deo qui ex mera bonita
te deo ſeruiūt: ⁊ hoc deſiderat ipē deꝰ: vn̄ di-
citꝰ v̄bis p̄miſſis. Fili prebe mihi cor tuū: q̄ſi
diceret ſm̄ Holgot. Fili mi ꝑ creatiōem: fili
mi per redēptionem prebe mihi cor tuū ꝑ di
lectionē ⁊ deuotionē. vn̄ Criſo. Merces ma
ior tibi auget̄ qn̄ non ſpe mercedis operans
ſed ſtudio placēdi. Itē ſciendū ꝙ ipē deꝰ nō
petit partē cordis: ſꝫ totuꝫ cor vultītegral'r
habere: vn̄ Math. xxij. Diliges dn̄m deū tu-
um ex toto corde ⁊c. Nā falco eſt auis gene-
roſa cum diu volauerit pro preda cor ꝓ mer
cede requirit. Falco xp̄s eſt qui ꝓ te volauit
de celo in vterū virginis: de vtero virginis ī
mūdū: de mūdo ad crucē: de cruce ad limbū
⁊ econuerſo de mundo ad celuꝫ: ergo ſibi cor
tuū recte vendicat. C Quantū ad ſecun
dum ſciendū ꝙ tria cauſant mundiciam cor
dis. Primū eſt vt quotidie videamus opera
nr̄a: ⁊ totā cōuerſationē noſtrā bene cōſidere
mus: ſi aliquid ſit ī eis reprehēſibile vel deo
contrariū. Nā hō qui vult mūdū cor acq̄rere
debet diligent̄ v̄ba: facta ⁊ cōuerſatiōes ſu-
as ꝯſiderare. i. cognoſcere: q̄r initiū ſalutꝭ co
gnitio eſt ſui. Scd̄m qd̄ cauſat mūditiaꝫ cor
dis eſt ꝙ quicquid hō inuenit in quo deū of
fendit: vt de hoc verā p̄niam agat: ⁊ illa ve-
ra p̄nia ꝯſiſtit in tribꝰ. Prīo in cōtritōe vera
Un̄ dr̄ in decre. Sine ꝯtritōe nullū pc̄m̄ di-
mittit̄. de. pe. di. i. ꝑ cōtritionē. Et illa ꝯtri-
tio dꝫ ex vero ⁊ amaro corde ꝓcedere: vn̄ Je-
re. vi. Luctū vnigeniti fac tibi plāctum ama
rū. vn̄ etiā Grego. Illū quē cōſpicis delicta
fletu dolore ꝯſpectu deitatꝭ: nō dubites miaꝫ
cōſequi. Un̄ ſm̄ petrū de tharan. Contritio
poſſet eē tāta ꝙ totuꝫ reatū deleret. i. culpā
⁊ penā. Secūdo v̄o p̄nia cōſiſtit in ꝯfeſſione
vnde Ambro. Nō em̄ quiſq̄ꝫ a pc̄tō iuſtifica
ri poterit niſi ipm̄ pc̄m̄ an̄ confeſſus fuerit.
Nā pudor quē quis habet in cōfeſſiōe ē ma
gna pars ſatiſfactiōis. vn̄ Ber. Iō ꝯfiteri iu
bemur pc̄tā vt erubeſcentiā habeamus pro
pena. Nā ꝯfeſſio eſt pc̄tōri multū vtilis: vt
hr̄ in decre. Confeſſio a morte aīam liberat.
aperit ꝑadiſum: ſpem ſaluādi tribuit. de pe.
di. i. Ex his. Tertio p̄nia ꝯſiſtit in ſatiſfactō
ne q̄ cōiter attēdēda ē in pc̄tis: vt ꝯfeſſor pē
ſet q̄lia pc̄tā ꝯfitēs cōfitet̄. vtrū venialia vl'
mortalia: an peccauit ex ignorantia vel ex in
firmitate: aut ſcienter ⁊ ex certa malitia. Itē
penſare dꝫ numerū peccatoꝝ mortaliū vtrū
decē: vigīti vel centū ꝯfiteat̄: vtrū vnum tm̄
vel duo vel tria peccata cōmiſerit. Item pē-
ſare debet q̄̃ diu talis in pc̄tīs iacuit: an a iu
uentute: an triginta annis vel ꝑ tres annos
in his pc̄tis vixit. Et ſm̄ has cōſiderationes
cōmenſurande ſunt ſatiſfactiones. Un̄ dicit̄
in decre. Penitentia debet imponi ſm̄ q̄ꝫti-
tatē delicti. xxiij. q. v. Excōicatoꝝ. Un̄ dicit̄
Deutro. xxv. Scd̄m mēſuram pc̄ti erit modꝰ
plagaꝝ: ſi nō hic tūc ī purgatorio dn̄s exiget
ſatiſfactionē: quia nullū pc̄m̄ dimittit̄ ſine
pena. Un̄ dr̄ in decre. Pluribꝰ modis pecca-
ta remittunt̄: ſꝫ nō abſq̄ꝫ pena. de pe. diſti. i.
Medicina. Tertiū qd̄ cauſat munditiā cor-
dis: eſt ꝙ homo cum ſummo ſtudio ⁊ deuo-
tis orationibus a deo poſtulet vt eum cuſto
diat ab illis q̄ ſibi diſplicent p̄s. Niſi dn̄s cu
ſtodierit ciuitatē ⁊c. Nam difficultas perſi-
ſtendi in bono patet ex hoc ꝙ lucifer cecidit
de celo. Adam de paradiſo. Judas de nume
ro apoſtoloꝝ: quid tunc nos q̄ ſumꝰ de hoc
mundo: ⁊ ſumus infirmi ⁊ debiles ad reſiſtē
dū: ſic ꝙ quādoq̄ꝫ per vnum ſolū verbū pro-
uocamur ad iracundiā vel impatientiam: er
go neceſſe eſt ſemꝑ in timore dei ſtare ⁊ ꝓte
ctorē noſtrū deū deuote inuocare. Un̄ Eccl'i.
xxvij. Si nō in timore dn̄i tenueris te inſtan
ter: ſubuertet̄ domꝰ tua cito. Un̄ etiaꝫ Bern̄.
in tractatu de ſeptē donis. Cōnexa ſunt qui
dem timor ⁊ religio nec manere poteſt alte-
rū ſine altero. D Quantū ad tertiū ſcien
dū ꝙ cor mundū tribus ſignis cognoſcit̄ q̄
ſimilitudinaliter inueniunt̄ in vino claro exi
ſtente in vitro mūdo. Primū ꝙ vinū claruꝫ
in mūdo vitro eſt ꝑſpicuū: ita ꝙ bene modi-
cum quid immūdicie cernit̄ in eo. Sic ē ⁊ de
mūdo corde quod in ſe cito cognoſcit modi-
cam culpā. Sic ⁊ in albo panno parua ma-
cula cito cognoſcitur q̄ in immundo ⁊ nigro
non cognoſcit̄: ergo clara cognitio proprioꝝ
defectuū eſt puri cordis ſignū. Unde Greg.
xxxv. moral'. Quanto quis maioris gratie lu
men ꝑcipit tanto ampliꝰ repͥhenſibileꝫ ſe co
gnoſcit. Naꝫ boni clarius ī ſe cognoſcūt par
ua pc̄tā q̄ꝫ mali hoīes habentes etiam in ſe
magna pc̄tā ⁊ plus flent boni ⁊ puniūt ſe ꝓ
ꝑuis culpis q̄ꝫ etiaꝫ qn̄q̄ꝫ mali hoīes ꝓ ma-
gnis delictis. Un̄ Greg. ſuꝑ Ezech. Quanto
plus ꝓficimꝰ in cognitiōe tanto nobis indi
gnamur amplius de ꝑuerſo opere. Secūdo

clarū vinū in puro vitro non turbatur neq̄ꝫ
maculaẜ qn̄ tangiẜ ſiue moueẜ:ſic eſt de pu-
ro corde ⁊ pura ꝯſcientia. Prouer.xij. Nō cō
triſtabit iuſtū quicquid ei acciderit:ğ ſi pati
ens inueniaris in aduerſitatib⁹ ⁊ īſirmitati
bus corpis ⁊ infortunijs rerū puri cordis ē
ſignū. vn̄ Grego.in mora. Nemo niſi īter ad
uerſa cognoſcit q̄tū ꝓficit:boni em̄ iō patiē
tes inter aduerſa ſunt:qꝛ oīa a deo in bono
recipiūt ſciētes ꝙ de⁹ nihil ꝑmittit ſuꝑ eos
ſine cā. Job.v. Nihil fit in terra ſine cā:ğ qn̄
deus punit aliquē hoc facit ꝓpter aliquam
cām. vn̄ Aug.iñ li.de ciui.dei. De⁹ cū aduer-
ſis rebus exagitat:aut merita examinat:aut
pctā caſtigat:aut mercedē eternā ꝓ tolerat̄ꝗ
malis tpalib⁹ ſuat. Vn̄ etiā dꝛ in decre. Nū-
q̄ punitẜ quis ſine cā.di ſ.li. Qui in aliq̄. Sꝫ
ſciēdū ꝙ hoīes impatiētes ⁊ ꝯ deū murmu
rantes ⁊ ipm̄ in factis ſuis rephendētes nō
ſunt boni. vn̄ Hugo de ſctō victore. Oīs em̄
qui murmurat venenū in lingua ſua portat
Nā ꝓpriū maloꝝ ē in aduerſitatib⁹ murmu
rare ⁊ deū blaſphemare:ſꝫ ꝓpriū bonorū eſt
deū in aduerſitatib⁹ laudare. vn̄ Augu.in li.
de ci.dei. Afflictōne mali deū deteſtenẜ atq̄ꝫ
blaſphemāt:ğ qui vnū ꝟbū ſibi ꝯ́riū ſuſtine-
re nō pn̄t veri boni nō ſunt. Gre. ſuꝑ Ezech.
Bon⁹ nō fuit qui malos tolerare recuſauit
Tertio vinū purū cū infundiẜ ad vitrū clarū
tūc ſaltat ſupꝛa. Sic boni ⁊ mūdi cū tangun
tur tribulationib⁹ ⁊ ꝑſecutionib⁹ ſiue in re-
bus ſiue in ꝑſona:ſiue ī ꝟbis:ſiue factis: tūc
erigūt coꝛ ſuū ad deū ⁊ ei oīa iſta q̄ patiunẜ
offerunt ⁊ hoc erit eis valde meritoriū. Inſu
per oēs cogitationes verba ⁊ opa ⁊ etiā cor-
porales labores ad dei ꝓficiūt laudē ⁊ pro-
priā ſalutē in his querūt. Vn̄ Grego. Omne
bonū qd̄ agim⁹ ſemꝑ ꝑ intētionē ad celeſtia
eleuemus. Vltimo ſciendū ꝙ non ſufficit ſe
cognoſcere. habere mundū coꝛ niſi illud cu-
ſtodiaẜ. E Pro quo ſciendum ꝙ tria va
lent ad cuſtodiā cordiſ. Primū eſt timoꝛ dei
vt homo deū ſibi ſemꝑ pn̄tem habeat: ⁊ ipm̄
cognoſcere ſecreta cordis perpēdat. nā mul-
ta pctā operū cauētur ꝓpter timorē hominū
Quis em̄ turpitudinē cōmittere vellet in p̄-
ſentia hoīm:multo magis timere debet ho-
mo preſentiā dei qui preſens eſt ⁊ cognoſcit
oīs cogitationes cordis:locutiones oris:et
opa corpis: vn̄ Greg.in li.mora. Si deū pre-
ſentē ⁊ oīa videntē ⁊ iudicantē crederemus
credo ꝙ nunq̄ꝫ vel raro peccaremus. Vnde
Boetius de conſola.phie. Magna vobis iſi
diſſimulare nō vultis indita eſt neceſſitas ꝓ
bitatis:cū omnia ante oculos agitis iudicis
cuncta cernentiſ. Secūdū eſt cuſtodia ſenſu
um vt homo ſollicite cuſtodiat ſuos oculos
⁊ alios quattuoꝛ ſenſus. Vnde Grego. Non
em̄ eua lignū cōtigiſſet niſi prius incaute re
ſpexiſſet: ⁊ ergo diligēter cuſtodiēdi ſūt ocu
li ⁊ ſimiliter alij ſenſus. Tertiuꝫ eſt fuga ocij
vt ſemper aliquid boni faciatis:ſiue laborā
do:ſiue orando ſiue meditādo. Vnde Hiero.
in epl̄a. Semꝑ aliquid boni opis facito: vt
te dyabolus ſemper inueniat occupatū. Vn̄
Hiero. Non em̄ facile capitur a dyabolo qui
bono vacat exercitio. Vnde Caſſio⁹. Mens
ocioſi nihil aliud cogitare poteſt q̄ꝫ de ven-
tre ⁊ libidine. Cui⁹ ratio eſt. Coꝛ em̄ cū ſit in
continuo motu ſemper vult circa aliquid oc
cupari: ⁊ quia coꝛ pronius eſt ad malum q̄
ad bonuꝫ. Gen̄.vi. Ideo niſi occupetur circa
bonū ſemper verſatur circa malū. Vnde le-
gitur in vitas patrum ꝙ homo ocioſus mille
habet demones eū impugnantes:ſed homo
occupatus aliquo bono exercitio vix hꝫ vnū
demonē eū impugnātē: ⁊ hoc q̄tū ad tertiū
mēbꝛū:iſti⁹ ſmonis. Itē aliū ſermoneꝫ quō
ſeptē ſunt q̄ prepant hoīem ad ſpūalē aduē
tum grē. Require infra ſermo.lxviij. F.

¶ Dn̄ica quarta. Sermo.ix.de conſcientia.

Tu quis es. Johā.i.

In hac dn̄ica agitur d quarto aduētu qui
erit ad mortē cuiuſlibet homīs:ad
quē aduentū ſingulis dieb⁹ prepa
ti eſſe debem⁹. vn̄ Lu.xij. Eſtote pati qꝛ qua
hora nō putat̄ꝗ filius hoīs veniet: vn̄ etiam
Ber.in meditatōib⁹. Certū eſt ꝙ morieris:ī-
certum ꝟo qn̄:aut quō:aut vbi: qm̄ vbiq̄ꝫ te
mors expectat:tu q̄ꝫ ſi ſapiēs fueris vbiq̄ꝫ eā
expectabis. Iſido.in ſmonib⁹:qd̄ i reb⁹ hūa
nis certi⁹ morte:qd̄ hora mort̄ꝗ incerti⁹ inue
nitur. Vn̄ q̄libet dꝫ ſic viuere ſingulis dieb⁹
quo ad pctā vitāda ⁊ ad bona opa facienda
q̄ſi cras deberet mori. Vnde Sene. in epl̄a.
Oēs dies velut vltim⁹ ordinādi ſunt. Quia
de felicitate hominis vltima dies dijudicat
Vnde quilibet ſingulis diebus debet ſeipm̄
interrogare in cōſcientia ſua dicendo:tu q̄s
es. Vn̄ in preſenti ſermone tria ſunt dicēda
Primo de q̄ntuplici ꝯſcia: ⁊ de effectib⁹ ipi⁹
cōſcie. Scdo vn̄ cauſaẜ erroꝛ conſcie. Tertio
exemplū. Quantū ad primū ſciendū ꝙ quin
tuplex eſt ꝯſcia:q̄rū q̄ttuoꝛ male ſunt ⁊ q̄nta
bona. F Prima eſt cōſcia dilatata: quā

habēt iſti hoīes q̄ non ponderāt niſi groſſio
ra pctā mortalia: ⁊ de cōib⁹ pctis nō curant.
Vn̄ grādia iuramēta cōia non curāt: niſi ſit
periuriū ſolēnizatū:man⁹ ponēdo ſuꝑ reliq̄
as ſanctoꝝ vel ſuꝑ ſcm̄ euāgeliū. Queritẜ hic
vtrū iurare ꝑ deū ſit pctm̄ mortale. Reſpōde
tur ſm̄ ſcm̄ Tho.ij.ij.q.xcviij. Quicūq̄ꝫ iurat
ſciēter mēdaciter nō excuſatur a pctō morta
li. De h̄ etiā q̄re infra ſer.xij. Etiā tales luxu-
riī nō hn̄t ꝓ mortali pctō: niſi q̄s cōmittat
adulteriū cū tn̄ ſm̄ ſcripturā ſacrā oīs actus
luxurie ex̄ matrimoniū ē pctm̄ mortale. Eti-
am iſti ebrietatē nō reputāt mortale pctm̄:
niſi vomit⁹ ſequaẜ: cū tn̄ ſm̄ ſacrā ſcripturā
oīs ebrietas q̄ ex ꝓpoſito eſt:ē pctm̄ morta-
le. Itē offenſam fraternā nō ponderāt niſi ſi
q̄s vulneraſſet aut occidiſſet ipm̄:cū tn̄ Ma
thei.v.dicaẜ. Oīs q̄ iraſciẜ fratri ſuo re⁹ erit
iudicio. Et qui dixerit fratri ſuo fatue.ſ.euꝫ
cōfundēdo re⁹ erit gehēne ignis. Cui⁹ tūc re⁹
erit q̄ ex vindicta ⁊ ira ledit ꝓximū ꝟbis di-
cendo. Tu fur:tu nequā:tu latro:tu adulter:
vel etiā fact̄ꝗ ꝓximū trudēdo: ꝑcutiēdo vl̄ ꝑ
cru[illegible] trahēdo. Itē ſoluere feſta.ſ.laborādo
tab[illegible]nas viſitādo: chorizādo ⁊c̄. ſil̄r et ieiu-
nia ab eccl̄ia inſtituta: ſicut ſunt vigilie apo
ſtoloꝝ et btē ꝟginis ⁊ q̄ttuoꝛ tpa āgarias.ſ.
⁊ quadrageſimā nō curāt. Itē tales etiā nō
hn̄t cōſciam ſupbe ſe ornādo in veſtib⁹ p̄cio
ſis ad alliciēdū alios hoīes ad malas concu
piſcētias. Itē aliq̄ nō hn̄t conſciam vſuras
cōmittere: ⁊ cū fraude vel dolo emere vel vē
dere: ⁊ ſic de alijs. Oēs illi hn̄t cōſciam dila-
tatā ⁊ ſtāt in piculoſo ſtatu. Nā ꝓ quolibet
peccato mortali ⁊ etiā ꝓ minimo dānaẜ q̄s
tā bene ſicut ꝓ maximo. Vn̄ habeẜ in decre.
Vno pctō mortali demereẜ vita eterna. de
pe.di.v. Frēs:q̄ꝫuis pena maioꝛ debeẜ maio
ri pctō. Vn̄ hr̄ in decre. Pena ſequiẜ q̄ꝫtita-
tem peccati.xxiiij.q.i. Non afferamus. G
Secūda conſciētia q̄ etiam mala eſt:eſt con
ſciētia infirma et nimis ſtricta quaꝫ hn̄t illi
qui faciūt ſibi pctā vbi nulla ſunt pctā: et h̄
accidit ex inſtigatione dyaboli. Nam cū dya
bolus non pōt tales inducere ad manifeſta
pctā mortalia:ſicut ad blaſphemiā:ad luxu-
riā:gulā:et ebrietatē:tūc nititur eos induce-
re ꝑ cōſciam erroneā in perplexitatē. Queri-
tur hic vtrū cōſcia erronea liget. Reſpondeẜ
ꝙ ſic. Vn̄ Aug. Quicquid fit contra conſciē-
tiam edificat ad gehennā. Licet ſm̄ eūdē oē
peccatū eſt dictū vel factū contra legem dei:
tñ q̄ꝫuis aliqua in ſe nō ſunt cōtra legē dei:
vt leuare feſtucam de terra vel calcare ſupꝑ
calamū per modum crucis in terra poſitum:
vel verbum ocioſum: vel riſus tamen ſi tale
quid apprehenditur a conſcientia vt contra
legem dei exiſtens:et ſic voluntarie in ipſuꝫ
fertur:manifeſtum eſt ꝙ voluntarie fertur
per ſe loquēdo:et formaliter in illud quod ē
contra legē dei:et ſic conſciētia erronea facit
pctm̄ cum diffinitiue iudicat aliquid eē pec-
catum:et contra hoc facit quod in ſe nullū ē
pctm̄:vel vix veniale. Vnde ſciendū ꝙ ſicut
valde periculoſum eſt habere nimis latā cō-
ſcientiam:ſic inquietū eſt habere nimis ſtri
ctam. nā tales dyabol⁹ inquietat ⁊ impedit
in bonis opibus:ſic ꝙ nec orare nec contem
plari nec ſtudere nec quicq̄ꝫ boni libeat eos
facere:qꝛ parua pctā faciūt ſibi magna et ti-
ment vbi nō eſt timēdū. Vn̄ p̄s. Trepidaue-
runt timore vbi non erat timoꝛ. Vn̄ mediuꝫ
tenere eſt optimū. vnde Ezech.xxxvi. Ponā
in medio veſtrū ſpiritum meū. Vnde Ariſt.
ij.ethi. Medium in omnibus eſt laudabile.
Vn̄ Salo. Qui ambulat ſimpliciẜ ambulat
confidēter:lꝫ timere debeamus vt non cōtin
gat nos faciliẜ cadere ī peccatū. H Vn-
de queritur vtrū homo faciliẜ poſſit cadere
in pctm̄ mortale. reſpondeo ꝙ homo q̄ habꝫ
bonū ꝓpoſitum cauēdi oīa pctā mortalia et
deo ſeruiēdi:talis nō faciliẜ peccat mortali-
ter. Nā deus ex ſua bonitate nō ꝑmittit ta-
lem faciliẜ cadere ī pctō mortali. vn̄ Richar.
Mortale q̄tū mihi videẜ nō pōt cōmitti ſi-
ne grādi corruptione ſui:ſine graui leſione ꝓ
ximi:et ſine magno contēptu dei. Sed illi q̄
ſine timore dei viuunt faciliẜ peccāt mortali
ter. Nam ſi bibūt non curarēt bibere vſq̄ꝫ ad
ebrietatem ſi vinū haberēt. Si temptantur
per irā oīno ſe vindicarent ſi poſſent. Si ha-
bent vendere vel emere nō curarēt nec habe-
rent cōſciam:ſꝫ deciperent ſi poſſent:tales q̄
ſic ſine timore dei et ſine cōſciētia viuūt plu
ra peccata mortalia verbis et factis loquen
do: ⁊ laborādo:comedendo:bibendo: emēdo
⁊ vendendo cōmittūt. Ergo nō habere debe-
mus dilatatā cōſciētiā nec etiam nimis ſtri
ctam formādo nobis pctm̄ mortale:qd̄ vix ē
veniale. Sed talis qui habet nimis ſtrictaꝫ
conſciam teneẜ ſibi eligere diſcretum confeſ
ſorem et diſtrictū:et eū ſequi in oib⁹ ī quib⁹
eū informat. nā de⁹ hoc req̄rit. Tertia cōſcia
eſt cōſcia ꝑturbata:et illā hn̄t illi qui volunt
de peccatis ſuis deſperare et de mīa dei ⁊ ta
lis deſperatio eſt peſſimum peccatuꝫ. Vnde

Jſido.de ſummo bo.Deſperatio eſt peior oi
pctõ.vñ Hiero. Judas plus offendit deũ de
ſperando ꝙ xpm tradendo.Unde nullus de
ſperare debꝫ de pctis ſuis: etiã ꝙtũcũqꝫ ma
gna ſint. Uñ Berñ. Maior eſt dei pietas ꝙ
queuis iniquitas:nã miſericordia dei ẽ infi
nita. Uñ dicit̃ i decre. Miſericordie dei nec
mẽſuras poſſum⁹ ponere nec tp̃a diffinire.
xxvi.q.vi. His qui.Qualẽ cõſcientiã etiã ha
bent illi q̃ crebro in pctã eadem relabũtur et
ꝙꝙ peniteãt:tñ ꝑpter relapſus frequentiã
ꝑprie quẽdam deſperationis impulſum in
currũt et turbant̃:quos xp̃s aĩe medic⁹ con⸗
ſolatur cũ petro q̃renti quotiens in me pec⸗
cabit frater:ſupple de die ⁊ dimittam ei.rñ⸗
dit nõ dico tibi ſeptieſ:ſ꞉ ſeptuagies ſepties:
⁊ ſm oẽs catholicos doctores:totiẽs quoti⸗
ens penitebit:etiã ſi q̃s mille milia pctã ha
beret:ſi cõterit̃ de⁹ ignoſcit ei.vñ Eccl̃.xviij.
Quacũqꝫ hora pctõr ingemuerit oĩm pctõꝝ
eius amplius nõ recordabor.Sed q̃ non ha
bet confidentiã in deo ꝙuiſ q̃ñqꝫ conteritur
⁊ cõfitet̃ ſi nõ cõfidit mĩe dei:pctã ſibi nõ di
mittũtur.Uñ Ambro. Nõ poteſt agere peni⸗
tentiã q̃ nõ ſperat indulgentiã.Augu. Peni
tentia que ex fiducia nõ ꝓcedit inutilis ⁊ ſte
rilis manet et ſine fructu. I Quarta cõ⸗
ſcientia que etiã mala eſt : eſt cõſcientia per
uerſa quã hñt illi qui pctã parua pꝫderant:
magna nõ põderant neqꝫ curãt:talẽ conſciẽ
tiã habuerũt phariſei quib⁹ xp̃s maledixit:
vt habet̃ Math.xxiij.Ue vobis phariſei qui
decimatis mentã : anetuꝫ et rutã et oẽ olus
orti et grauiora legis p̃termittitis. Siľeꝫ cõ
ſcientiã hñt ille pſone q̃ nõ verẽtur ꝓximis
detrahere:lites et diſcordias ſemiare:⁊ ſe ſu
per alios in ſupbia mentis extollere:⁊ ſic de
alijs. Sed de paruis : ſicut de verbis ocioſis
riſibus:⁊ iocis:et de lotõe manuũ cum nimi
um de aq̃ ſupfundunt de his cõfitent̃ : ⁊ de
magnis obliuiſcũtur. K Quinta ẽ cõſci
entia laudabilis:⁊ illã hñt bõi hoies qui ha
bent bonã:rectã:et tranquillã:ſecurã:puraꝫ:
quietã:et mundã conſciam et tales hñt cõti
nuũ gaudiũ.Prouer.xv.Mens ſecura quaſi
iuge cõuiuiũ : hoc ſic ptꝫ. Nam ſi vident ſup̃
ſe vident deũ cũ oculis mẽtis quẽ nunꝙ of⸗
fenderunt:⁊ ſi offenderũt:tamẽ penituerũt:
et ſpem de remiſſione peccatoꝝ ſuoꝝ habẽt:
et hoc cõfert eis gaudiũ. Si vident infra ſe
tunc cognoſcũt infernũ ad quem nullus vir
tuoſus ſiue verus penitens perueniet:et ipi
ſperant ſe nunꝙ illuc venturos. Si retro ſe
vident cognoſcũt tempus preteritũ quod in
ſeruitio dei expenderunt. Si ante ſe vident:
cognoſcũt futurũ tempus qð in ſeruitio dei
expendere intendũt ꝙdiu viuũt. Si ad ſini⸗
ſtram:tũc cognoſcũt demones qui nũꝙ ptã
tẽ ſup eos habebũt niſi velint ſeipis cũ libe
ra poteſtate et volũtate peccando ſubijcere.
Si ad dexterã tũc cognoſcũt angelos q̃ eis
ſeruiũt in oĩni loco et tp̃e vſqꝫ ad mortẽ : et
ab inſidijs dyaboli ꝓtegũt:⁊ poſt hanc vitã
aĩas eoꝝ ad celũ perducũt:vbi cũ xp̃o et btã
maria ⁊ cũ oĩbus ſanctis eternal̃r regnabũt.
Iſta oĩa iam enũerata conferũt gaudiũ bo⸗
nis in preſenti vita.Unde Jſido.de ſum.bo.
Uis nunq̃ eẽ triſtis.viue bene:bona cõſciẽ⸗
tia ſemper gaudiũ hꝫ.Math.v.Beati mun⸗
do corde qm̃ ipſi deum videbũt.Et non ſolũ
erunt beati in futuro:ſꝫ etiã ſunt beati in p̃⸗
ſenti : q꞉ nulli homĩ in hac vita eſt meli⁹ ꝙ
homini virtuoſo : qui cũ pura ꝯſcientia deo
ſeruit. Unde Grego. in moral̃. Abſit ꝙ tãta
ſit delectatio in vitijs q̃ꝫta in virtutib⁹. Ber
nar. Magne diuitie ſunt bona conſciẽtia:⁊
reuera quid in rebus meli⁹:quid in terra q̃e⸗
tius atqꝫ ſecuri⁹ bona cõſcientia. Sed mali
qui habent leſas conſciẽtias nunꝙ ſunt le⸗
ti. Nã ſynderesis ſp̃ remordet̃ eos q̃ñ ꝯuer⸗
tũtur ad cor et inueniũt ſe in tali ſtatu in q̃
nõ poſſunt ſaluari.vñ Jſi.de ſum.bo. Nulla
pena grauior ꝙ mala cõſcientia. vñ etiã Au
gu. Juſſiſti dñe et ita factum eſt ꝙ pena ſit
ſibi omnis anim⁹ inordinat⁹..vñ etiã Boeti.
in de conſo.phie.Sicut probis ꝓbitas ipa ẽ
premiũ:ita improƀ nequitia ipſa ẽ ſupplici
um.Et hoc ꝙtum ad primũ membruꝫ. L
Quantũ ad ſecũdum ſciendũ ꝙ error cõſcie
cõtingit ſeptẽ modis. Prio ꝓpt̃ ignorãtiam
q̃ñ neſcit̃ q̃d eligẽdũ ſit:vl̃ ad quã ptẽ decli⸗
nãdũ. Jn tali caſu hõ dꝫ hr̃e recurſuꝫ ad deũ
⁊ ad paſſionẽ xp̃i:⁊ dicere cũ p̃s. Doce me fa
cere volũtatẽ tuã.Uñ.ij.palip.xx.Cũ ignora
mus q̃d agere debeam⁹: hoc ſolũ habeamus
reſolui vt oculos nr̃os dirigam⁹ ad te. Secũ
do contingit error cõſciẽtie ex negligentia.ſ.
cũ quis negligit cõſciam diſcutere:vel cũ ne
ſcit ſe expedire:negligit tñ ab alijs querere ⁊
interrogare.Uñ qui ſe neſcit in ſua cõſciẽtia
expedire tenet̃ alios ſciẽtificos et cõſciẽtio⸗
ſos interrogare ⁊ ipis ſuam cõſciẽtiã denu⸗
dare:ſicut nichodem⁹ fecit veniẽs i nocte ad
ihm volẽs in ſua ꝯſcia iformari. vt hr̃ Joƀ.
iij. M Tertio cauſat̃ error ꝯſcie ex ſup⸗
bia:vt q̃ñ quis nõ humiliat intellectũ ſuum

ſeꝫ vt melioribus et litterat̃ velit credere:ꝯ q̃s
dicit apl̃s. Captiuãtes aũt intellectũ veſtrũ
in obſequiũ:hoc eſt ꝙ q̃libet in credendis ar
ticulis plus dꝫ cõſentire fidei ꝙ ſibi. Nã vt
dicit̃ in decre. Fides cõprehẽdit que ſunt ſu
pra rationẽ.xxiiij.q.i. Nõ turbat̃.Et in agen
dis et dimittendis hõ debet plus credere a⸗
lijs diſcretis et lr̃atis ꝙ ſibi. Sicut Auguſt.
fecit ꝓut de ſe dicit in li.cõfeſ.q̃uis oẽs ſe⸗
ptem artes liberales p ſe vltra oẽs ſuos coe
taneos didiciſſet ⁊ ꝓpt̃ ſuas rões quas alle
gauit in ſuis errorib⁹ ſeipm̃ defendendo diu
credere et baptizare diſtuliſſet:tñ in predica
tiõe bti Ambroſij ſe humiliauit et captiuari
etiã ſuũ intellectũ permiſit ſaluberrime. Nã
btũs Ambroſius cõuertit btm̃ Auguſt.ab er
roribus ſuis ⁊ eũ baptizauit:q̃uis ipe btũs
Aug.erat tante ſciẽtie in artib⁹ ꝙ nec ſiliis
ei viſus eſt:tñ pl⁹ credidit Ambroſio ꝙ ſibi:
et ſic cõuerſus eſt:q꞉ niſi hoc feciſſet in erro⸗
ribus ſuis pmãſiſſet:nec vnꝙ ad fidem ⁊ ad
ſalutẽ pueniſſet. Uñ q̃ nõ vult errare nihil dꝫ
ex ſe ⁊ ex propo motu facere:ſꝫ cũ informatõ
nib⁹ ⁊ cõſilijs alioꝝ illa facere in quib⁹ poſſꝫ
errare. Nã tales p̃ponere debẽt ſuis diſcret̃
ꝯfeſſorib⁹ ea q̃ facere intẽdũt. vñ Eccleſiaſt.
xxxij. Fili mi ſine cõſilio nihil facies : et poſt
factũ non penitebis. Quarto cõtingit error
cõſcie ex ſingularitate qua hõ ſequẽs ꝓpriũ
ſenſum nõ cõformat ſe alijs:nec ſequit̃ vias
cões alioꝝ bonoꝝ hoĩm.p̃s. Singularis fe⸗
rus depaſtus ẽ eã. Qualis fuit ille elat⁹ pha
riſe⁹ q̃ dixit. Nõ ſum ſicut ceteri hoĩes:ieiu⸗
no enĩ bis in ſabbato. Sꝫ q̃lꝫ bon⁹ hõ debet
fugere ſingularitatẽ ⁊ elationẽ ſuip̃ius in
verbis:in factis:in morib⁹:in vigilijs:in ie⸗
iunijs:in orationib⁹:⁊ dꝫ ſe cõformare alijs
bonis hoĩbus:et cõem viã tenere exẽplo bo⸗
noꝝ hoĩm. Hũber.dicit ꝙ vn⁹ gradus humi
litatis eſt cũ quis nõ declinat ad oẽ qð eſt ꝯ
cõem ſenſum vel curſum ordis qð eũ poteſt
reddere notabilẽ. Sic ecõuerſo eſt grad⁹ ſup
bie quãdo quis ſingularẽ vitã vult ducere.
p̃s. Neqꝫ ãbulaui in magnis:neqꝫ in mirabi
lib⁹ ſup me. Prouer.x. Qui ambulat ſimpli
citer ambulat cõfidenter. N Exempluꝫ
legit̃ ꝙ quidã voluit ſingularẽ vitã ducere ⁊
immunẽ ſe eẽ:etiã ab oĩb⁹ pctis venialibus
⁊ q̃ñ vidit ꝙ nõ potuit viuere ſine peccatis
venialib⁹:incidit in indiſcretã triſtitiã:⁊ cõ⸗
ſequẽter in deſperationẽ:ſ꞉ poſtmodũ adiu⸗
tus orõnib⁹ ⁊ informatiõib⁹ diſcretoꝝ ſurre
xit de illa deſperatione:et humilit̃ recogno⸗
uit ſe ſine venialib⁹ nõ poſſe viuere. Uñ Sa
lo. Non eſt hõ iuſtus in terra q̃ faciat bonuꝫ
et nõ peccet. Idẽ ꝓuerƀ.xxiiij. Septies enĩ i
die cadet iuſtus ⁊ reſurget. Idem noli eẽ iu⸗
ſtus nimis apud teip̃m. Quinto contingit
error cõſcie ex affectu inordiato : qui affect⁹
inclinat conſciam ad illud quod hõ appetit
inordinate et facit errare eũ et deuiare a re⸗
ctitudine. Señ. Perit oĩne iudiciũ cũ res trã
ſit in affectũ. Exemplũ de eua q̃ errauit in cõ
ſciẽtia ſua:q꞉ concupiuit ſciam dei : dicente
ſerpente. Eritis ſicut dij ſciẽtes bonũ ⁊ ma⸗
lum. vñ Criſo. Nimius amor et nimiũ odiũ
oẽ puertũt iudiciũ. Uñ et Ariſt. iij. de aĩa.
Appetibile ſemp̃ mouet intellectũ ſub rati⸗
one boni:ſiue hoc bonũ ſit apparens ſiue exi
ſtens. Uñ diligenter cauendũ eſt cuilibet ne
inordinatũ affectũ habeat ad corꝑales res
⁊ ſic erret ⁊ incidat in pctm̃. Unde Prouerƀ.
xiiij. Errant qui operãtur malũ. Sexto con⸗
tingit error cõſciẽtie ex puſillanimitate.ſ.q̃ñ
quis timet nõ timẽda:vel plus timet ꝙ dꝫ.
p̃s. Trepidauerũt timore vbi nõ erat timor.
Nã timor indiſcretus facit hominẽ puſilla⸗
nimẽ. Cõtra qð dr̃. Eccl̃.vij. Puſillanim⁹ eẽ
noli in aĩo tuo: q꞉ dicit Jſa. Dicite puſillani
mis nolite timere. Talis puſillanimitas q̃ñ
ſuperat hoĩeꝫ tũc ducit eũ in deſperationẽ.
Ergo qui nõ vult errare nec deſperare debet
deo cõfidere et ſeip̃m cõfortare. p̃s. Uiriliť
agite et cõfortet̃ cor veſtrũ. Idẽ p̃s. Miſeri
cordia domini plena eſt terra. Et in illaꝫ mi
ſericordiã dei dꝫ hõ ſperare. vñ p̃s. Speran
tem aũt in dño mĩa circũdabit. O Se⸗
ptimo cõtingit error conſciẽtie ex ꝑplexita⸗
te qua hõ credit ſe inter duo pctã poſitũ:q꞉
alterum impoſſibile ſit cum poſſe vitare. Un
de queritur an ꝑplexitas ſit aliquid de neceſ
ſitate. Reſpondeo ꝙ ꝑplexitas põt eẽ quid
ſm erroneã conſcientiã quã depoſita libera⸗
tus erit. Et ſciẽdũ ꝙ ꝑplexitas eſt multũ no
ciua.nã hoĩeꝫ ſepi⁹ ad infernũ demergit. p̃s.
Niſi dñs adiuuiſſet me:paulomin⁹ habitaſ⸗
ſet in iferno aĩa mea. Idẽ. Abyſſus abyſſum
inuocat. vñ Jſid. de ſum.bo. Abyſſus ne ma
le cõſcie ⁊ erronee abyſſuꝫ inuocat eterne dã
nationis. Ergo quilibet deponere dꝫ perple
xam ⁊ erroneã cõſciam ſm conſiliũ diſcreti
cõfeſſoris:⁊ talis errone⁹ in conſcia ſua tene
tur ſequi informationẽ diſcretorũ cõfeſſorũ
nã de⁹ hoc requirit. Uñ legit̃ ꝙ Innocenti⁹
papa cuidaꝫ religioſo cõſuluit vt deponeret
ſuam indiſcretã et erroneam cõſciam:quod

et fecit. Sic et cum tibi cōſulit tūc deponere
debes ⁊ deū inuocare vt te adiuuet ad eam
deponēdā. nā talis cōſcia impedit hoīem a
ꝓfectu virtutū: et facit eū diſtractū et inabi
lem ad qcūqꝫ bona opera. Et hoc q̄ntū ad ſe=
cūdū. ¶ Quātū ad tertium nota exem=
plū de aduētu xp̄i ad moꝛtē hoīs: qđ legitur
in vita fratrū oꝛdis p̄dicatoꝝ. Fuit in ꝓuin
cia āglie in cōuētu derbie frat quidā iuuēis
valde deuotus: qui in villa q̄dā ad quā exie=
rat in domo fratrū minoꝛū infirmatꝰ ad moꝛ=
tē p̄ntibꝰ tribus fratribꝰ nr̄is ⁊ duobꝰ minoꝛi
bus manu ſua oclos clauſit: ⁊ pleno oꝛe ſub
riſit. Cui ſuppꝛioꝛ aſtās dixit cur riſiſſet: ait
ille: qꝛ venit haymūdus rex nr̄ et martyr: et
ecce tota domꝰ replet āgelis. Et iterū intētiꝰ
riſit dicēs. Dn̄a nr̄a aduenit ſalutemꝰ eā. Cū
qꝫ dixiſſent oēs Salue regina ⁊c. ait infirmꝰ.
O q̄ gratāter accepit btā virgo hanc ſaluta
tionē: ⁊ ipſa gaudēs ſubꝛiſit. Poſt h frat in=
firmꝰ oculos ad oſtiū dirigēs vultu mutato
in palloꝛē ait. Mō dn̄s nr̄ ieſus xp̄us venit
ad iudicādū me. Et factꝰ in agonia tanqꝫ du
ctus ad iudiciū in oībus mēbꝛis priꝰ emoꝛ=
tuis tm̄ cōtremuit: intm̄ ſudauit vt ſicut te
ſtatꝰ fuit p̄dictꝰ ſuppꝛioꝛ vix ad tergēdū ſu=
doꝛē vultꝰ illiꝰ ſufficeret. ⁊ q̄ſi coꝛā iudice cō=
ſtitutꝰ cū oī timoꝛe diſceptabat dicēs aliqn̄
verū eſt. aliqn̄ nō eſt ita. Aliqn̄ btām v̄ginē
interpellās ne diſcederet ab eo. aliqn̄ accu=
ſantes conſtanter redarguens. O inquit in
ter cetera bone ieſu cōdona mihi hoc modi=
cum. Cui ſuppꝛioꝛ ait. Quid eſt frater kariſ
ſime: cōputātur ne pctā modica īter magna.
Heu inquit ita: et grauiſſime gemēs. Cū au
tem moneret a ſuppꝛioꝛe q̄ nullo modo dif
fideret: etiam ſi angelus de celo aliud ſuade
ret: qꝛ ſaluatoꝛ noſter miſericoꝛs eſt: reſpon
dit infirmus vultu hylarato. Reuera miſe=
ricoꝛs eſt. Et gratias agens beate marie vir
gini et ſanctis qui ſibi aſtiterūt: et pꝛo eo a=
pud xp̄m interceſſerunt fideliter: et poſt mo
dicum expirauit: et in pace quieuit.

¶ Sermo. x. de antichꝛiſto.

Eleuabitur iniquus ſcꝫ
antixp̄s: cuius aduētus erit ſm
opationē ſathane. ij. Theſ. ij. In
precedētibus ſermonibꝰ dictū ē
de q̄druplici aduētu xp̄i. Nūc aūt reſtat dice
re de aduētu antixp̄i. Et pꝛimo dicendū eſt
quando veniet et de oꝛtu eius. Secūdo quo
modo in mundo cōuerſabit. Tertio de eius
perſecutione. Quarto de eius duratiōe. Quin
to de eius occiſione. Sexto de eius pena.
¶ Quantum ad pꝛimum ſciendum q̄ ſm
Holgot ſuper libꝛū Sapientie. Hoc genera=
lit credimus et tenemꝰ q̄ non erit aduentꝰ
chꝛiſti in iudiciū anteq̄ꝫ antichꝛiſtꝰ aduene=
rit: cuius aduentus nobis omnino incertus
eſt. Act. i. Non eſt veſtrū noſſe tēpa vel mo=
menta que pater poſuit in ſua poteſtate. vn̄
etiā apl's ait. Rogamus vos per aduentum
dn̄i nr̄i ieſu xp̄i: vt nō cito moueamini neqꝫ
terreamini quaſi inſtet dies domini ſcꝫ iudi
cij: ne quis vos ſeducat vllo modo qm̄ niſi
venerit diſceſſio pꝛimum et reuelatus fue=
rit filius perditionis. Glo. ſupple dn̄s nō ve
niet ad iudiciū. Ubi Goꝛra ſuper paulum ſu=
per illo verbo diſceſſio ponit tria que fiunt
ante aduētum antixp̄i. Pꝛimo diſceſſio gen
tium a romano imperio: qꝛ ante illud tp̄s di
uidetur romanū imperiū ī decē regna: ſicut
habetur Dan̄. vij. in figura beſtie habētis de
cem coꝛnua. Secūdo diſceſſio eccleſiarū pti=
cularū ab obedientia romane eccl'ie: q̄ etiam
diē dn̄i p̄cedet. Tertio diſceſſio quoꝛundam
xp̄ianoꝛū ą fide catholica que ſimilit illo tē
poꝛe erit. i. Thymo. iiij. In nouiſſimis tpibꝰ
diſcedēt quidā a fide. Et q̄rtū ſignū ſupad=
dit quidam alius doctoꝛ dicēs q̄ ipſe anti=
xp̄s veniet in tpe abūdātie pctōꝛum. De quo
Dan̄. viij. Cū creuerint iniquitates cōſurget
rex impudens. Glo. oīm iniquitatum plenꝰ.
Et dignū eſt vt iniquus pꝛinceps veniens p̄
mo in mundo ibidē inueniat iniquitatem et
non vnam: ſed plures. Vn̄ Oſee. iiij. dr̄ q̄ tē
poꝛe antixp̄i plus q̄ priuſ homicidiū: mēda
cium: adulteriū: furtū: inundabunt in terra:
ſanguis ſanguinē tanget. i. vnum peccatum
aliud impellet: et vnū aliud explebit: et tunc
veniet antixp̄s iniquus rex ſup malos ſub=
ditos: qꝛ ſm Greg. Scd̄m merita ſubditoꝛū
tribuūtur a deo pſone regētes. Vn̄ etiam de
hoc dr̄ in decre. Pꝛelatꝰ malus q̄nqꝫ dat pꝛo
pter pctā ppl'i. vi. q. i. Ex merito. Ideo de tē=
poꝛe illo hr̄ Math. xxiiij. Abūdabit iniq̄tas
et refrigeſcet multoꝝ charitas. Quis dubi=
tat iam ꝓximū foꝛe tp̄s: cū iā ex mala cōſue
tudine quaſi infinita mala fiunt: que paren
tū noſtroꝝ tpibus nō modici fuiſſent dede=
coꝛis: q̄ nūc inter facta computātur honoꝛis
ſicut habere amaſias et hoſiſatrices: cū men
dacio mercari: et ſine timoꝛe dei friuole ſup
bire: et ſic de alijs. Sed querit vbi antixp̄us
naſcetur. Reſpondeo ſm Remigium ſuper

Apoc. q̄ antixp̄s naſcetur in babylone ex iu
deis de tribu Dan. Iuxta illā ꝓpheciā. Gen̄.
xlix. Fiat dan coluber in via. Sicut xp̄us de
tribu iuda natus eſt: ſic antixp̄s de tribu dā
naſcetur. Et ſicut xp̄s in bethleē parua ciui=
tate eſt natus: ſicut ꝓpheta p̄dixit. Et tu be
thleem terra iuda nequaq̄ minima es in p̄n
cipibus iuda: ex te eīm exiet dux qui regat po
pulū meū iſrl'. Sic antixp̄s naſcetur in baby
lone. Vn̄ Apoca. xiij. Aſcendet de mari. i. de
babylone que iacet ſecus mare. ¶ Sed
q̄rit a q̄ matre naſcet. Rn̄deo ſm Damaſ. q̄
naſcetur ex damnato coitu: qui eſt baſtardo
rum. Hic antixp̄s in vtero mr̄is meretricis
adhuc poſitꝰ replebitur ſpū dyaboli. Iuxta
illud Apoſt. ij. ad theſ. ij. cuiꝰ. ſ. antixp̄i aduē
tus eſt ſm operationē ſathane. Vn̄ etiam de
hoc loquitur magr̄ in compendio theo. veri.
Poſt cōceptū deſcēdet ſpūs malignus in vte
rum matris eius: cuius virtute ⁊ operatiōe
deinceps puer naſcetur ⁊ aletur: ⁊ ꝓpter hoc
filius p̄ditionis dicetur ſm Goꝛram actiue.
qꝛ de alioꝝ p̄ditione erit ſollicitus. Ex quibꝰ
dictis ſequitur q̄ illi errant q̄ dicūt antixp̄m
naſciturum de virgine: quod eſt falſiſſimum
Nunq̄ enim alicui virgini collatū ſiue datū
eſt in pꝛeterito ſiue in pꝛeſenti: nec cōferetur
ſiue dabitur in futuro q̄ aliqua v̄go ſit mat
⁊ virgo ſimul ſine conceptione ſeminis viri=
lis: ſola maria virgine excepta que đ ſpiritu
ſancto concepit ⁊ virgo permāſit. Vn̄ canit
de ea. Quia nec pꝛimam ſimilem viſa eſt nec
habere ſeq̄ntem. Ideo nominat ipſa in ſacra
ſcriptura virgo ſingularis. Quantū ad ſecū=
dū ſciendū. ſ. quō in mundo ꝯſeruabit: ⁊ vbi
nutrietur. Sciēdū q̄ antixp̄s nutriet ī ciui=
tatibus coꝛozaim ⁊ bethſaida: que q̄ſi pꝛeſci
te ad hoc malū in p̄dicatione xp̄i cōuerti no
luerunt. De quibus dn̄s Math. xi. dixit. Ve
tibi coꝛozaim ⁊ ve tibi bethſaida: qꝛ ſi in tiro
⁊ ſidone que ciuitates gentilium erant facte
eſſent v̄tutes q̄ facte ſunt in vobis olim in ci
licio ⁊ cinere pn̄iam egiſſent. Poſt hoc anti=
xp̄s ſm Goꝛrā veniet in hierl'm in templum
tūc tp̄is a iudeis reedificatū: ⁊ circūcidet ſe
dicens iudeis. Ego ſum xp̄us vobis in lege
pꝛomiſſus. Tūc iudei ſuſcipiēt eū tanq̄ꝫ meſ
ſiam ſuū ⁊ credēt in eū. Et tunc ſedebit in tē
plo dicens mēdaciter ſe eſſe deū: qꝛ deceptꝰ
a dyabolo credit ſe eſſe deū. Et hoc eſt q̄ xp̄s
iudeis pꝛedixit: vt hr̄ Iohis. v. Ego veni in
noīe pr̄is mei ⁊ non accepiſtis me. Aliꝰ autē
veniet in noīe ſuo ⁊ illi credetis. Unde Hay.
ſup Apoc. dicit q̄ plebs iudaica ſpālr adhe=
rebit ipi antixp̄o. Et eſt ſciendū q̄ ipſe anti=
xp̄s in vita ſua replebitur vicijs. Vn̄ dr̄ anti
xp̄s q̄ſi ꝯtrius xp̄o: qꝛ ſicut xp̄s eſt vas oīm v̄=
tutū: ſic antixp̄us erit vas oīm vicioꝝ. Nam
xp̄s venit hūilis: ipe aūt ſupbꝰ. Xp̄us venit
humiles exaltare ⁊ pctōꝛes iuſtificare: ⁊ an=
tixp̄s hūiles deijciet ⁊ pctōꝛes magnificabit
⁊ iuſtos ⁊ bonos pſequetur: ⁊ gl'iam ꝓpꝛiam
queret. Nam antixp̄s erit ſupbiſſimus. Vn̄
Apl's. Extollitur ſup oē qđ dicitur xp̄s aut
qđ colitur: ita q̄ ī templo dei ſedebit in hie=
rl'm oſ̄ndens ſe tanq̄ꝫ ipe ſit deꝰ. Nā antixp̄s
erit peſſimus: nā caput oīm maloꝝ. Dan̄. xi.
Eleuabit ⁊ magnificabit aduerſus oēm deū
Ubi dicit Goꝛra. Ecce maioꝛ ſuperbia anti=
xp̄i q̄ luciferi: qꝛ lucifer niſi voluit deo aſſi=
milari: ſed iſte ſuper deū extolli. Ad maioꝛē
igit ꝯtumeliā faciet hoīes imaginē ſuā ado
rare: ⁊ oēs ſuos ſignari ſuo caractere pꝛo=
pterea deſtruet ſigna crucifixi: et imaginem
ſuā ſtatuet adoꝛare. Sicut legit Dan̄. iij. de
nabuchodonoſoꝛ q̄ p̄cepit extermiare oēs
deos terre: vt ipe ſolꝰ deꝰ diceret: ⁊ ſic faciet
antixp̄s. Apoc. iij. Item antixp̄us erit ſupꝛa
modum luxurioſus. Vn̄ dr̄ Dan̄. xi. q̄ erit in
concupiſcentijs feminaꝝ: tūc eīm erit p̄iculo
ſiſſimum tp̄s. Unde apl's. In nouiſſimis die
bus inſtabunt tēpoꝛa periculoſiſſima. Glo.
In aduētu antixp̄i ita manifeſte peccabunt
hoīes q̄ nō erubeſcēt adulterari ſicut iā loq̄
vel cōedere. Nā aliqui in p̄nti gloꝛiant in ſu
is malicijs: ⁊ iſti ſunt p̄curſoꝛes antixp̄i. Nā
ſicut xp̄s fuit caſtꝰ ⁊ ſpeculū caſtitatis: ſic ⁊ ipe
antixp̄us erit luxurioſiſſimus. Et ſicut xp̄us
habuit iohēm bap. q̄ fuit pꝛecurſoꝛ ſuꝰ in oī
hūilitate: caſtitate: ſanctitate: ſic luxurioſi et
adulteri erūt pꝛecurſoꝛes antixp̄i. Itē ſicut
xp̄s fuit pauper in natiuitate ſua: ſic ⁊ ī vita
Vnđ Math. viij. Uulpes foueas hn̄t: filius
aūt hoīs nō hꝫ vbi caput ſuum reclinet. Sic
per oppoſitū antixp̄s erit multū diues: dn̄a
bit eīm in theſauris auri ⁊ argēti ⁊ in oībus
pꝛecioſis egypti. Itē deū ⁊ ſctōs blaſphema
bit. Unde Dan̄. xi. Aduerſus deum deoꝛum
loquet blaſphemiā: ⁊ oēs blaſphemi ſunt p̄
curſoꝛes antixp̄i. ¶ Quantū ad tertium
ſciendū ſcꝫ de perſecutione. Notandū q̄ ipe
antixp̄s excitabit pſecutionē ſub omni celo
ſup xp̄ianos. Ne aūt ſubito ⁊ impꝛouiſe an
tixp̄s veniens totū humanū genus p̄deret ⁊
erroꝛe deciperet: duo magni ꝓphete in mun
dum mittentur quos miſericoꝛs deus ad ſuc

currendū mundo cōſeruauit.ſ.Enoch ⁊ He⸗
lyas:qui iam ſunt in ꝑadiſo ꝗ tūc veniēt de
paradiſo ⁊ p̄dicabunt vt ꝯuertant iudeos ꝗ
tunc erunt ad fidem xp̄i.Vn̄ iudei ⁊ xp̄iani:ꝗ
nunc inter ſe diſcrepant pari tunc religione
in xp̄o cōſentient.Et hoc eſt qđ dicitur ꝑ ꝓ⸗
phetam.In diebus illis ſaluabitur iuda:et
iſrl' habitabit ꝯfidenter:ſupple fil' in chriſtū
credentes:⁊ tunc erit vnū ouile ⁊ vnus pa⸗
ſtor:vt habetur Johis.x.Iſti duo Enoch et
Helyas p̄dicabūt om̄i populo.Apoc.xi.Da⸗
bo duobus teſtibus meis:ſcilꝫ Enoch ⁊ He⸗
lye ſpm̄ veritatis:⁊ prophetabunt mille die
bus ducentis ⁊ ſexagintaſex.Gloſa:id eſt tri
bus annis cū dimidio.Sicut xp̄us predica⸗
uit amicti ſaccis.Glo.i.predicantes pniam
⁊ eandē oſidentes.Tūc antixp̄s faciet cōtra
eos bellū.ſ.in diſputationibꝰ:in qbꝰ eos nō
vincet:qm̄ ipſi veri teſtes erūt.Jđo poſtmo
dū per tyranniā ſuam eos occidet corporali
ter:⁊ corpora eoꝝ inſepulta iacebunt in pla
teis ciuitatis hierl'm per tres dies ⁊ dimidi
um:nec ſinentur poni in monumentis ꝓpt'
timorem antixp̄i ⁊ propter odiū ppl'i xp̄ia⸗
ni:vt q̄cūqꝫ eos viderit timeat eis ꝯforma⸗
ri.Tandē poſt tres dies ⁊ dimidiū:vt habe
tur.Apoc.xi.Spūs vite.i.eoꝝ aīe intrabunt
in eos ⁊ ſtabūt ſupra pedes ſuos viuētes iā
⁊ impaſſibiles:⁊ timor magnus cadet ſuper
eos qui videbunt illos ita glorificatos ⁊ au
diēt vocē de celo dicētē illis.Aſcēdite huc.i
ad conſortiū angeloꝝ ⁊ ſctōꝝ:⁊ aſcendent i
celū nube ſicut xp̄s aſcendit:vt habet' Act'.i.
Et iuſtum eſt vt qui xp̄m imitati ſunt in tri
bulatione:paſſione:⁊ p̄dicatione ꝯformētur
illi in aſcenſione.Iuxta illud Luc.xiiij.Qui
ſe humiliat exaltabitur:⁊ tunc ſequetur gra
uiſſima perſecutio chriſtianorum. Scien
dum ꝙ antichriſtus quattuor modis perſe
quetur electos ⁊ bonos.Primo per calidaꝫ
eius ꝑſuaſionē ⁊ p̄dicationē:qꝛ p̄dicabit le⸗
gem nouā ⁊ prauā ⁊ ad peccandū multos li
centiabit.Quia ſicut lex veritatis ⁊ ſalutis
peccatum prohibet:ſic ſua lex iniquitatis ⁊
falſitatis perſuadebit peccare.In cūctis ci⸗
uitatibus hāc legē male p̄dicabit: contēpta
lege xp̄i.Unde p̄s.Cōſtitue dn̄e legiſlatoreꝫ
ſuper eos.i.antixp̄:in praue legiſlatorem.Di
cit em̄ magiſter i ſum.theo.veri.ꝙ antixp̄s
predicabit ⁊ cōfirmabit falſis ꝓbationibus
ante ſe nullū fuiſſe xp̄m:ſꝫ oēs antixp̄os fu
iſſe:ꝓpter qđ p̄dicatores ſui diſcurrēt ꝑ vni
uerſas mundi partes eādē ſuam falſaꝫ do
ctrinā p̄dicātes.Impediet nihilominus an⸗
tichriſtus ne ſacra ſcriptura ſm̄ veritatē ex⸗
ponatur a catholicis doctoribꝰ.Tūc vt hr̄ in
p̄s.Diminute ſunt.i.diminuētur veritates a
filijs hoīm.Tunc vt hr̄ Eſa.lix.Corruet veri
tas in plateis.Vn̄ Dan̄.viij.Proſternet' ve⸗
ritas in terra.Itē predicatores ⁊ apl'i anti⸗
xp̄i ea q̄ hoīes libenter audiūt p̄dicabūt vo⸗
luptuoſa:leta:ꝯſolatoria:ad q̄ homīes pro⸗
ni ſunt.Unde ſicut xp̄s dicit.Math.vij.Ar
ta eſt via q̄ ducit ad vitā.Ita xp̄s alibi dicit
Contēdite intrare ꝑ anguſtā portā.Sic ipe
antixp̄s oppoſitum predicabit.ſ.mollia ⁊ le
uia:iō multos audiētes hēbit.vn̄ Apl's.ij.
ad Thy.iiij.Erit tp̄s cū ſanā doctrinā nō ſu
ſtinebūt:ſ; ad ſua deſideria coaceruabūt ſibi
magiſtros prurientes auribꝰ ⁊ a veritate q̄⸗
dē auditū auertent:ad fabulas aūt ꝯuertē
tur.Secūdo antixp̄s decipiet multos ꝑ oſt⸗
ſionē miracl'oꝝ.Vn̄ apl's.ij.ad Theſ.ij.Cuꝰ
aduētꝰ eſt ſm̄ opationē ſathane in oī ꝟtute
⁊ ſignis ⁊ ꝓdigijs medacibꝰ.Vn̄ ſigna q̄ fa⸗
ciet antixp̄s fallacia erunt:quia faciet ea ar
te magica ⁊ etiā dicūtur mēdacia:qꝛ per illa
mendaciter decipiet hoīes.Vn̄ Apoca.xiij.
Seducet habitantes in terra ꝓpter ſigna q̄
data ſunt illi.Nam antixp̄s faciet ſigna ma
gna ad conſumationem ꝑuerſitatis ⁊ falſi
dogmatis:⁊ faciet arbores florere ſubito et
areſcere.Item faciet imagines loqui ⁊ futu
ra predicere.Itē faciet mare turbari et ſubi
to trāſquillari.Itē aquarū ordinē et curſus
aquarū cōuerti faciet retrorſum.Itē aera vē
toꝝ cōmotionibus agitari faciet:⁊ tonitrua
⁊ fulgura choruſcari.Item mortuos fallaci
ter faciet reſurgere:qꝛ maligni ſpūs corpora
mortuoꝝ intrabūt vel aſſument ſibi corpora
in ſpē hoīm vt aliqn̄ vixerūt in quibus qua
ſi qui a mortuis reſurrexiſſent apparebunt:
per q̄ corpa ⁊ in quibus corporibꝰ dicent ſe
ab antixp̄o reſuſcitatos.Itē ignē faciet de⸗
ſcendere de celo.Gloſa.i.malignum ſpm̄ fa
ciet ſuper eos deſcendere:vt loquant' varijs
linguis:quicq̄d em̄ antixp̄s ⁊ ſui nuncij p̄di
cabūt male interpretando ſcripturā ꝑ mira
cula confirmabūt:ſicut de aplis đr Math.
vlti.Illi aūt profecti p̄dicauerūt vbiqꝫ dn̄o
cooperante ⁊ ſermonē cōfirmāte ſequentibus
ſignis.Naꝫ tanta miracula antixp̄s ⁊ ſui di
ſcipuli facturi ſunt ita vt etiā ſi fieri poſſet
ducerentur in errorē electi. ¶ Queritur
quare demones ⁊ ſeruitores demonuꝫ deus
permittit talia miracula facere. Rn̄det' ſm̄

Aug.li.iij.de ci.dei.c.iiij.ꝙ propt' tria.Priō
vt fallant' fallaces.Secūdo vt exerceātur bo
ni.Tertio vt boni ad talia nō aſpirent.Et ē
ſciēdū ꝙ tp̄e antixp̄i boni nō faciēt miracu⸗
la:et in hoc apparebit eoꝝ ꝯſtātia.vn̄ Greg.
in li.mora.Penſemꝰ tunc quantā hūane mē
tis illa tēptatio erit qn̄ pius martyr corpus
tormētis ſubijcit:⁊ tn̄ tortor an̄ oculos eius
miracula facit.Tertio antixp̄s decipiet ho⸗
mines ꝑ mūera.Nā dyabolꝰ oſidet antixp̄o
theſauros multos iā in terra abſcōditos per
q̄s ad ſequēdū ſe plurimos inclinabit.Naꝫ
p̄mo attrahet ſibi magnatos ⁊ potentes per
mūera:⁊ poſtmodū ꝯuertet alios hoīes.Hoc
oſidit' Dan̄.xi.vbi đr.Diuidet terraꝫ gratui⸗
to.Vn̄ etiā p̄s.Sedet cū diuitibꝰ in occult' vt
interficiat innocētē.Glo.Cū diuitibꝰ huiꝰ ſe
culi quos ditabit:et cū mūeribus ſibi adiu⸗
uabit.Timeo ſi aliq̄s hodie vellet p̄dicare he
reſim bn̄ admitteret' a dn̄is terrarūꝫ ſi daret'
eis aurū et argentū.Sic antixp̄s et ſui nūcij
dabūt dn̄is terrarū munera:iō de facili ad⸗
mittent'.Nā q̄ hꝫ dare:hꝫ regnare.Pecunie
em̄ obediūt oīa:et mūera etiā excecāt oculos
ſapiētū.Quid em̄ facerent vſurarij qui ſup
vſurā cōcedūt:vel ꝓpter dilationē cariꝰ ven⸗
dunt:ſil'r raptores:luſores:mercatores:q̄ cū
fraude malū pro bono vēdūt.Mechanici q̄
infideliter ſua artificia laborāt.Fures q̄ bo
na ꝓximoꝝ furant':⁊ ſic de alijs.Qꝛ timen⸗
dum eſt ꝙ quaſi totꝰ mūdus ſequeret' eum:
qꝛ qſi oēs hoīes honores appetūt:et ditari q̄
runt.Iere.vi.A minori vſqꝫ ad maiorē om̄s
ſtudent auaricie.Nā malicia ipſius antixp̄i
p̄ualebit ꝓpter ip̄a mūera tā in maioribꝰ q̄̄
in minoribꝰ.tā l'ratis q̄̄ illiterat̄:tā nobilibꝰ
q̄̄ ignobilibꝰ:tā in diuitibꝰ q̄̄ in pauperibꝰ.
Vn̄ p̄s.Regnū ip̄iꝰ oībꝰ dn̄abit'.Quarto cō⸗
pellet hoīes ꝑ tormētorū fatigationes:quia
quos p̄dictis tribꝰ modis ꝑuertere non pote
rit:illos diuerſis ſupplicijs puniet.Nā anti⸗
xp̄s multa genera tormētoꝝ excogitabit cō⸗
tra bonos:vt eos a fide recta auertat.Da.xij
Erit tp̄s quale nō fuit ab eo tempore ex quo
gētes ceperūt eſſe vſqꝫ ad tempus illđ.Ma
xime em̄ tūc impugnabit religioſos et ſacer
dotes ſicut dicit gloſa ſup illud p̄s.Oculi e⸗
ius i pauperē reſpiciūt.Gloſa.ſanctos ⁊ pau
peres ſpū impugnabit ⁊ ꝑſequet':ergo ꝑſe⸗
cutores i.i clericoꝝ ⁊ religioſoꝝ ſunt precur⸗
ſores antixp̄i.Item ſciendū ꝙ tempore anti
xp̄i erit ꝑſecutō grauior q̄̄ vnq̄̄ fuit tp̄e mar
tyrū:q̄̄uis em̄ martyres multas ꝑſecutiōes
paſſi ſunt:tn̄ tp̄e antixp̄i boni maiores per
ſecutiones patiētur.Vn̄ mgr̄ in cōpē.theo.
veri.dicit ꝙ tūc tp̄is nec emet' a bonis nec vē
det' eis niſi habeāt caracterē antixp̄i.i.ſignū
ꝙ adhercāt antixp̄o.Nam ſicut antixp̄s cru
delior erit om̄ibꝰ perſecutoribꝰ:ita ſancti tūc
tēporis fortiores erunt omnibꝰ retro marty
ribꝰ.Tūc etiā deus magnā gratiā cōferet ſu⸗
is fidelibus ꝑ quā poterūt illas tribulatōes
ſufferre.Abachuc.iij.Cum iratus fueris:mi
ſericordie recordaberis.Marci.xiij.Erunt
tūc tribulationes quales nō fuerūt ab initio
vſqꝫ nūc neqꝫ fient.O q̄̄ ſtulti ſūt qui op⸗
tant ꝙ poſſent viuere vſqꝫ ad illud tp̄s:⁊ di
cūt ſi tūc viuerēt ꝙ vellent magna ſuſtine⸗
re ꝓ xp̄o:q̄ forte ad minimā ꝑſecutionē xp̄ꝫ
deſererēt.Sane fateor quotiens de illo tp̄e
cogito corde cōtremiſco.Conſidera quid eue
nerit petro in ꝑſecutiōe ⁊ ſemp timebis.Pe
trus em̄ xp̄o ſe cōmoriturū ꝓmiſit:ſed veniē
te ꝑſecutione xp̄ꝫ ter negauit.Quis ergo po
terit ſecurꝰ eſſe qn̄ erit tanta tribulatio q̄̄ta
vnq̄̄ fuit in mūdo. ¶ Quantū ad quar
tum.ſ.de eius duratione ſciendū ꝙ antixp̄s
regnabit tres annos cū dimidio vt hr̄ Dan̄.
xij.vbi dicitur ꝙ durabit per tempꝰ duo tp̄a
et dimidiū temporis.Et illud tempus breue
ordinatū eſt a deo:qꝛ vt dicit' Math.xxiiij.
Niſi abbreuiati fuiſſent dies illi:non fieret
ſalua oīs caro.i.oīs hō:et eſt ſenſus ſm̄ Ni⸗
co.de lyra.Oīs caro non fieret ſalua.i.nullꝰ
hō qui tūc viueret fieret ſaluꝰ:ſi eſſet lōgum
p̄dicte tribulationis tempꝰ.Illos ergo dies
miſericorditer deꝰ abbreuiabit:et iō q̄̄to h'
ꝑſecutio ceteris eſt grauior:tanto breuitate
tp̄is eſt moderatior. Quantū ad quītū.ſ.
de morte antixp̄i ſciendū ꝙ ātixp̄s finget ſe
mortuū:vt hr̄ Apoca.xiij.vbi đr.Vidi vnum
de capitibus ſuis:ſcꝫ antixp̄m qſi occiſum ⁊
fingentē ſe tanq̄̄ mortuū ⁊ latens ꝑ triduū:
poſtea apparebit dicens ſe reſuſcitatū:⁊ tūc
diſcipuli ſiue apoſtoli eius reſurrectionē ſu⸗
am predicabunt iniquis:ſup quos miſſurꝰ ē
ſpiritus malignus in ſpecie ignis.Et appli⸗
cabuntur eis plurimi:quia voce dyaboli lo⸗
quētur varijs linguis:ſicut apoſtoli ex ſpū⸗
ſancto loquebantur.Tunc vt habetur Dan̄.
xi.Veniet antixp̄s in multitudine magna ⁊
figet tabernaculū ſuū:id eſt thronū ſolij ſui
ſup montē oliueti:qꝛ antixp̄s de tali mōte:
vt dicit glo.ſup Apocal'.Arte magica et vir⸗
tute dyabolica aſcendet in aera:vt ſimō ma
gus ferentibus eum demonibus.Tunc ſm̄

aplm̄. Reuelabit̃ ille iniquus. Glo. i. iniqui
tas eius ⁊ falſitas detegeẗ quē dn̄s ieſus in
terficiet ſpū oris ſui. i. virtute ſpūſancti: ⁊ h̃
in loco illo circa quē dn̄s aſcēdit. Notandū
eſt ꝙ antixp̄ſ morieẗ mala morte. Primo qꝛ
morieẗ plaga ſubitanee mort. Secūdo mori
etur in pctīs mortalibꝰ. p̄s. In operibꝰ ma⸗
nuū ſuarū cōprehenſus eſt pctōr. Quo inter
fecto nō ſtatim veniet xp̄s ad iudiciū: ſʒ ſm̄
Glo. Dan̄. xi. Concedent̃ quadraginta dies
ad refrigeriū ſctōꝝ: et ad pn̄iam peruerſorū
qui tūc cognoſcēt ſe eſſe deceptos ꝑ antixp̄ʒ.
Sʒ tn̄ poſt hos dies vſqꝫ ad finē mūdi ſpa⸗
ciū nemo ſcit: ſed in eius diſpoſitione eſt ꝗ
ea hora et tp̄e ſeculum iudicabit qua ante ſe
cula iudicandum eſſe preuidit. X Quan
tum ad ſextum qualiter poſt mortē punieẗ.
Nota ꝙ pena ſua erit intolerabilis et ſenſi⸗
bilis ꝓpter tria. Prima cauſa: qꝛ viſiōe dei
priuabit̃. Eſa. xxvi. Iniqua geſſit nō videbit
gloriā dei. Et hec eſt maxima pena dānatis
ſicut Criſoſto. dicit. Secūda cauſa: quia eter
naliter cruciabit̃. Job. xx. Luet om̄ia que fe⸗
cit: nec tamē conſumabitur. Et ꝙuis in eter
nitate pena ſua ſit ſimilis pene alioꝝ dāna⸗
torum acerbitate: tamē pena eiꝰ excellit mul
tū penam alioꝝ. Apoca. xviij. Quātū ſe glori
ficauit et in delicijs fuit: tātū date ei tormē⸗
tum ⁊ luctū. Tertio qꝛ cū demonibꝰ morabi⸗
tur quorum vultus horribiles ſunt. Math.
xxv. Ite maledicti in ignem eternū qui para
tus eſt dyabolo ⁊ angelis eius.

¶ In die natiuitatis chriſti. Sermo. xi.

e Ecce euāgeliſo vobis gau
diū magnū quod erit omni popu⸗
lo: qꝛ natus eſt vobis ſaluator mū
di. Luc. ij. Inter oia feſta letabun
da totius anni hoc feſtum natiuitatis ē tan
to letiꝰ: ꝙto hoc feſtū pueritie ieſu xp̄i ē ſua
uius. Un̄ dies hodierna ex ſaluatoris noſtri
natiuitate reddit̃ gaudioſa. Unde leo papa.
Nec phas eſt ibi locū eſſe triſtitie: vbi natal̃
eſt vite. Ideo angelꝰ dixit paſtoribꝰ. Ecce e⸗
uāgelizo vobis gaudiū magnū ⁊c̃. Unde in
p̄nti ſermone tria ſunt dicēda. Primo de hy
ſtoria litterali iſtius euāgelij. Secūdo d̄ gau
dio iſtius feſti. Tertio de paupertate xp̄i: et
Marie matris eius. A Quantum ad p̄
mum ſciēdū ꝙ loquēdo de euangelio ꝙtū
ad illud vbi dicit̃. Exijt edictū a ceſare Augu
ſto. Primo volo ponere fundamētum litte⸗
le. Nam de iſto edicto ſcribitur i hyſto. Sco.
ꝙ octauianꝰ regnauit. xlij. annis: et in duo⸗
decimo anno ante mortē ſuā fecit tantā pa
cem in oībus regionibus romano imꝑio ſub
iectis: ꝙ ad litteram videt̃ impletū illud qđ
dr̃ Iſa. ij. Cōflabūt gladios ſuos i vomeres
et lanceas ſuas in falces. Et ibidē. Nō leua
bit gēs ꝯ gentē gladiū. Et iſtud fuit tēpꝰ ꝗ
ſaluator oīm naſci debuit in mundū vt da⸗
uid p̄uidit in p̄s. lxxi. dicēs. Orieẗ in diebus
eiꝰ iuſticia ⁊ abūdātia pacis. Quare aūt hoc
tp̄e pacis naſci voluit. Beda oñdit dicēs. Na
ſciturꝰ in carne dei filiꝰ ſicut de v̄gine natus
v̄ginitatis decꝰ ſibi oñdit eē gratiſſimū: ſic
pacatiſſimo tp̄e ſeculi ꝑeat̃ qui pacē que⸗
rere docuit: et pacis ſectatores per gratiā ſu
am inuiſere dignatur. Un̄ cum talis et tāta
eſſet pax ꝑ vniuerſum mundum: tunc Octa
uianꝰ imperator romanus voluit ſcire nūe⸗
rum regionū: et numerū oppidorū: ciuitatū:
caſtrorum: et villarum. Itē voluit ſcire nūe
rum oīm hoīm ſibi ſubiectorū. Ideo dicit e⸗
uangeliſta. Exijt edictum a Ceſare auguſto
vt deſcriberet̃. i. in ſcripto redigeretur vni⸗
uerſus orbis. i. omnes homīes tam nobiles
ꝙ ignobiles: tā diuites ꝙ̄ pauperes: tam ci⸗
ues ꝙ ruſtici qui ſue ſuberāt dn̄atōni: ⁊ iuit
vnuſquiſqꝫ ad ciuitatem ſuā. Dicitur notan
ter vnuſquiſqꝫ: qꝛ nullo penitꝰ excepto ꝓ ca⸗
pite ſuo: hoc eſt ne capite priuaretur ſoluere
vnū nūmū argenteū valentem decem num⸗
mos vſuales vt ſic ꝓfiteret̃ non tātū ore ſʒ
oblatione ſe eſſe ſubditū romano imperio:
et accepta pecunia nomen cuiuſlibet deſcri⸗
bebat̃: vt ſcripta noīa romana delata ceſari
legerent̃: vt poſſet ſcire dignitatem et meri⸗
ta perſonarū: et ꝑ ꝯn̄s. ſuā potentiā. Un̄ Sy
mon de caſſia deſcribit ſuper Lucā ꝙ Octa⸗
uianus in ſupbiam elatus ex elato corde p̄⸗
cepit vniuerſum orbem deſcribere: et magis
peccauit in illa deſcriptione ꝙ̄ dauid qui fe
cit populū iſrael deſcribere: vt habet̃. ij. Re⸗
gum. xxiiij. Et ideo ipſe Dauid et populꝰ iſra
el fuit a deo grauiter plagatꝰ. Unde querit
Symon de caſſia. Quare etiam non ille im⸗
perator punitꝰ a deo fuit ſicut Dauid punitꝰ
fuit: cū tn̄ grauiꝰ peccauit. Rn̄det qꝛ gētilis
et indignus p̄ſenti correctione erat. Sʒ Da
uid dn̄s deꝰ ſicut filiū punire voluit vt non
eternalit̃ ab eo puniret̃. Sūt em̄ teſte beato
Aug. aliq̄ indigni p̄nti punitōe ꝗꝝ dānatio
erit eterna. Et iō certū ſignū eſt eterne dāna
tionis ſucceſſus cōtinuꝰ et fortunatus tēpo
ralis ſignanter peccatoribus ſicut Auguſt.

in li. de ci. dei ꝓbat de Aſſuero cui ſp̄ bn̄ ſuc⸗
cedebat i rebus tp̄alibꝰ. Et in Heſter cui ma
le ſuccedebat in tp̄alibus rebus: ⁊ ꝗſi ſp̄ i lu
ctu ⁊ ge mitu ꝓ ſe ⁊ ꝓ pplo ſuo fuit.
B Quantū ad ſcd̄m ſciendū ꝙ illud gaudi
um qđ angelꝰ Gabriel de xp̄i natiuitate nū⸗
ciauit fuit maximū gaudium totius mundi
Nec mirū qꝛ natꝰ ē nobis ſaluator ꝗ eſt xp̄s
ihs. Nā nō ſolū terrigene: ſʒ etiā celeſtes ſpi
ritus ſunt de h̃ gaudio letificati: ſicut cecini
mus in hac nocte. Hodie lux vera de celo de
ſcendit: hodie ꝑ totū mundū melliflui facti
ſunt celi. Criſo. Gaudere dʒ quilibet iuſtꝰ: qꝛ
natus eſt ſue iuſtitie remunerator. Gaudeat
quilibet pctōr: qui de ſuis ꝯtritꝰ eſt pctīs: qꝛ
hac nocte xp̄s natus eſt qui venit ad ſaluan
dū ꝯtritos corde. Si em̄ marie virginis nati
uitas gaudiū annūciauit vniuerſo mūdo mlt̃
to verius ieſu xp̄i dei ⁊ hoīs natiuitas: ſʒ an
gelus dixit. Euāgelizo vobis gaudiū magnū
Nam illud gaudiū fuit tā magnū ꝙ vſqꝫ ad
celos aſcendit: ⁊ deū ⁊ angelos letificauit.
Un̄ hodie angeli tāto gaudio ſunt repleti ꝙ
de celo deſcēderūt: ⁊ ſuū gaudiū mūdo retu⸗
lerūt: ſicut hō plenus gaudio nō p̄ot ſe ꝯtine
re quin alijs nūciet ⁊ reuelet. Itē fuit tā ma
gnū gaudiū ꝙ illud hodie infernū penetra⸗
uit: ⁊ ſctōs qui in limbo erant inenarrabili
gaudio repleuit. Item tā magnū erat gaudi
um ꝙ extendebat̃ vſqꝫ ad orientem. Un̄ ma
gi qui erant in oriente tanto gaudio ſunt re
pleti ꝙ ſua regna reliq̄rūt: ⁊ ad puerū natū
accurrerūt. Extendebat̃ etiā ad occidentem.
Un̄ rome viſa eſt imago v̄ginis circa ſolem
⁊ tāto gaudio auguſtus ē ꝑfuſus ꝙ ei thura
obtulit ⁊ vltra deus vocari recuſauit. Sap̄.
viij. Attingit a fine vſqꝫ ad finē fortiter ⁊c̃.
Itē gaudiū hodiernū factū eſt tā magnū ꝙ
replet totū mūdum: hoc oñdit̃ in eo ꝙ dies
nō ſufficit: ſʒ tota nox in gaudio occupatur.
Nunꝙ em̄ in anno tres miſſe celebrant̃: nec
ſic in nocte aliq̄ miſſa celebrat̃ niſi hodie. vn̄
Guilh. vi. lib. rō. diui. dicit ꝙ Theleſphorus
papa inſtituit illa die tres miſſas cātari: ad
oſtendendū ꝙ xp̄i natiuitas ſaluauit p̄res
ante legē: ⁊ p̄res ſub lege: ⁊ p̄res poſt legē.
E Sciendū vt eſtimo nō fuit hodie aliq̄s
fideliū de nūero predeſtinatoꝝ in toto mū
do qui nō huiꝰ diei aliqualr̃ abintra ſaltem
cordialiter ſenſit ſibi oriri nouā letitiā. Sic
ecōuerſo merito ꝗdā ſunt qui dn̄t eē ꝯtriſta⸗
ti qui iſtā noctē in ludo ꝯſumpſerūt: nec ali⸗
qđ deuotionis ſeruitiū nato puero impēde⸗
runt. Silr̃ illi qui in crapula ⁊ ebrietate vite
runt: aut qui mutāt ſe in demones: aut i bru
ta aīalia aruas induēdo: ⁊ quaſi v̄ſum diſ⸗
currēdo: offendētes hoīes deo ſeruire cupiē⸗
tes. Itē qui infidelibꝰ ſuis ſortilegijs ⁊ in ce
teris incredulitatibus ſuis tp̄s illō ſacratiſ⸗
ſimū conſumūt. Et qui in his duodecim no
ctibus ſeq̄ntibꝰ multas vanitates exercent.
Et qui dcā quā ꝗdam dianā nominā dicūt
cum ſuo exercitu ambulare. Itē qui cumu⸗
los ſalis ponūt ⁊ ꝑ h̃ futura p̄noſticāt. Itē
qui calceos per caput iactant: ſilr̃ qui arbo⸗
res ſcindunt: ⁊ ſic de alijs. Et ſignāter qui
cum micis ⁊ fragmētis que tollūtur de men
ſa in vigilia natiuitatis xp̄i ſua ſortilegia ex
ercent. Om̄s tales merito ſicut noctue exce⸗
cati ⁊ maledicti incedunt hodie in tā clara
huius diei luce. Quare ꝯſulo ꝙ oēs p̄dicta
exercentes ſtudeāt ad ꝯfeſſores ſuos accede
re: ⁊ ſe de his accuſare: ⁊ ꝯfiteri ⁊ penitere.
Item legitur deū hac nocte oēs ſodomitas
occidiſſe: ⁊ eos ſubitanea morte interijſſe ſm̄
illud p̄s. In matutino interficiebam omnes
pctōres terre. Beatus Augu. Deo veniēte in
carne om̄s hoſtes nature ſodomitas intelli⸗
ge: morte reproba ⁊ ſubito perierunt. Item
Hiero. dicit. Propter hoc maluʒ vicium fili
us dei multo tp̄e diſtulit incarnari. De h̃ vi⸗
cio quere infra ſermo. lxxxv. R. Item ſciēdū
ꝙ quilibet hō ſpūaliter gaudere dʒ. Primo
qꝛ deus factus eſt hō vt homo fieret deus.
Scđo qꝛ factus eſt ſeruus: vt ſeruꝰ fieret do
minus ⁊ rex celi. Tertio qꝛ deus de celo deſcē
dit: vt homo de terra ad celos aſcenderet.
Quarto qꝛ deus factꝰ eſt filiꝰ: vt hō fieret fi
lius dei. Quinto qꝛ īmortalis deus factus ē
mortalis: vt hō mortalis fieret immortalis
Sexto deus diues factus eſt paup: vt homo
paup fieret diues. Un̄ apl's. Cū eſſet diues
factus eſt egenꝰ: vt illius inopia diuites eſſe
mus. D Quantū ad tertiū. ſ. de natiui⸗
tate ⁊ paupertate xp̄i. Sciendū ꝙ xp̄us in ſua
natiuitate paupertatē ſuā oñdit in q̄ttuor.
Primo em̄ pauper fuit in hoſpicio. Un̄ cani⸗
tur. Stabulo imponit̃ qui cōtinet mundum
Un̄ Bern̄. vide qualiter ꝓ te factus eſt rex:
vbi regia aula: vbi troni ſublimitas: preſe⸗
pe eſt. Unde ſciendum ꝙ ille locus vt dicit
hyſtoria vbi xp̄s natus eſt cooptus fuit inter
duas domos in publica via ad receptionem
tranſeuntiū tempore calido vel pluuiali: et
fuit in ea quoddā paratū p̄ſepe ꝓ aīalibus.
Et hec domus habuit ab vtraqꝫ parte introi

tum exitũ clauſura carentẽ. Uel dici põt ꝙ
veritati ꝯſonũ eſt ꝙ Joſeph hoc pſepe ꝑpa⸗
rauit ꝓ boue ⁊ aſino: quos ſecũ duxerat: aſi⸗
nũ in adiutoriũ ꝑegrinatõis btẽ ꝟginis que
ꝑgnãs erat: bouẽ vo ꝓ tributo ⁊ expẽſis ꝓ
ꝑgnãs erat ꝟginis puerperio. Jn qd̕ pſepe ꝟgo ⁊ mater
bñdicta filiũ ſuũ recliauit corã boue ⁊ aſino
qd̕ fieri voluit ſupna ꝓuidẽtia vt ĩpleretur
ꝓpħia Abac. iij. ſm aliã trãſlationẽ. Jn me⸗
dio duũ aĩaliũ cognoſceris. Et dicũt aliqui
ꝙ bos ⁊ aſinꝰ xp̃o genuflexerũt: ſuitiũ ei ſi⸗
cut ſuo creatori exhibẽtes vt ĩpleret illd̕ Jſa.
i. Cognoſcit bos poſſeſſorẽ ſuũ ⁊ aſinꝰ pſepe
dñi ſui. Jſrł aũt me nõ cognouit. i. cognoſce
re noluit. Sȝ diceres q̃re cũ reclinauit in pſe
pio. Ad hoc r̃ndet ꝙ nõ erat ei locꝰ in diuer
ſorio. Et in h̕ loco naſci voluit ſm glo. vt ĩ h̕
mũdo ſe nõ diu ꝑmãſurũ oñderet: ⁊ nos eiꝰ
exẽplo eſtimemꝰ nos eẽ ꝑegrinos in h̕ mun⸗
do. vñ Apłs. Nõ habemꝰ hic manẽtẽ ciuita
tem. vñ etiã ps. Aduena ego ſum apud te et
ꝑegrinꝰ ſicut oẽs p̃res mei. Jtẽ in h̕ rephen⸗
dit fatuitas illoꝝ qui eis ꝑparãt magnas ⁊
latas domꝰ in quibꝰ breue tp̃s ꝑmãſuri ſũt.
De domo aũt celeſti modicũ vel nihil curãt:
ſꝫ ei tantã ſollicitudinẽ haberẽt de celeſtibꝰ
mãſiõibꝰ: magni ciues celeſtis patrie fierẽt.
Jnſup aliqui magnas ⁊ latas domꝰ poſſidẽt
nec tñ vnũ pauperẽ ꝓpter xp̃m hoſpitarent
Jſti etiã multũ timere deberẽt illã ſñiam ex
tremi iudicij vbi xp̃s dicturꝰ eſt: hoſpes eraȝ
⁊ nõ collegiſtis me: ite maledicti ĩ ignẽ eter⸗
nũ. Scd̕o xp̃s paupꝫ erat in ſtrato: q̃ locatuſ
fuit ſup fenũ: nec hñit puluinar vbi caput ſu
um reclinaret: vñ q̃dã doctor dicit. O ineſti⸗
mabilis paupꝫtas. filiꝰ paſtoris naſcit̕: ⁊ cuſ⸗
ſinꝰ de plumis ei ſubſternit̕: filiꝰ dei naſcit̕:
⁊ ad durũ pſepe reclinat̕. vñ ps. Paupꝫ ſum
ego ⁊ in laboribꝰ a iuuẽtute mea. Jn h̕ docet
nos xp̃s ſupfluitatẽ vitare lectiſterniorꝝ. Nã
ꝑcioſitatẽ rephẽdũt pãniculi viles xp̃i. mol⸗
liciẽ rephẽdit fenũ aſperũ ĩ q̊ xp̃s iacuit. ma
gnitudinẽ ⁊ latitudinẽ rephẽdit artũ pſepe
xp̃i. Hoc illi nõ attẽdũt qui tres lectos ſub
ſe ſternũt: ⁊ tres cuſſinos ſub capite ponũt:
⁊ in h̕ ſatiſfaciũt ſuis voluptatibꝰ ⁊ delitijs
corꝑis: iſti nõ vadũt ꝑ artã viã que ducit ad
vitã. Tertio xp̃s paupꝫ fuit in cibo. Uñ canit̕
de eo. Paruoq̄ȝ lacte paſtꝰ eſt. Ubi btã virgo
docet mulieres ſuos paruulos ꝑ ſe lactare.
Uñ dr̕ in decre. Mulieres ꝓprios filios la⸗
ctare debẽt: nec alijs tradere ad lactãdũ. di.
v. Ad eiꝰ. Quarto xp̃s paupꝫ fuit in veſtimẽ
to. Nã vilibꝰ pannis fuit inuolutꝰ. Pro quo
ſciendũ ꝙ beata virgo cõcepit xp̃m. viij. kł.
aprilis. ⁊ natꝰ ẽ. viij. kł. Januarij: ⁊ ſic in vte
ro mr̃is fuit. cclxxvi. diebus. Quia igitur tã⸗
to tp̃e xp̃s in marie vtero habitauit nimiruȝ
ꝙ factꝰ eſt eiꝰ vterꝰ fons pietat̕: ſpeculũ pu⸗
ritatis vas caſtitat̕. Jtẽ notãdũ ꝙ cetere mu
lieres añ ꝑtũ hñt timorẽ: q̃ multe ꝑiclitant̕
in ꝑtu: ⁊ hñt etiã in ꝑtu magnũ dolorẽ: ⁊ pꝰ
ꝑtũ lãguorẽ: ſꝫ btã ꝟgo expers fuit illaꝝ pena
litatũ. Nõ eñ timere debuit: q̃ filiũ dei ĩ vte
ro portauit. Silr̕ in partu dolorẽ nõ habuit
tũ q̃ xp̃s illũ dolorem ſibi reſeruauit vſq̄ȝ in
ſuam paſſionẽ: tũ q̃ ſine pctõ concepit: q̃ ꝓ
pter pctm̃ mulier illi dolori ſubiecta fuit: vñ
Gen̄. iij. Jn dolore paries ⁊c̃. Poſt ꝑtũ lãguo
rem nõ habuit: q̃ medicinã generauit. i. fili⸗
um dei q̄ ſanat oẽm lãguorẽ ⁊ oẽm infirmi⸗
tatẽ. Jtẽ ſciendũ: ꝙ btã ꝟgo pepit media no
cte die dñica filiũ ſuũ vnigenitũ: ⁊ videns pue
rũ natũ añ ſe ſtatim cognouit eũ eſſe deuȝ ⁊
ſuũ filiũ quẽ de ſpũ ſctõ ꝯceperat: vñ ſtatim
ip̃m quẽ genuit adorauit. Poſt hoc virgo et
mater accipiẽs puerũ pãnis eũ inuoluit: ſcȝ
vilibꝰ ⁊ inueterat̕. Et dixit pluralr̕ pãnis: vt
oñderet ꝟginis paupertatem. Nõ ei habuit
vnũ pãnũ ad puerũ ſuũ inuoluẽdũ ſufficien
tẽ: iõ ip̃m pãnis inuoluit. ſ. ꝑ ſeip̃am: q̃ nul
la mulier digna fuit ip̃m tãgere cõcipere por
tare: ⁊ nobis ip̃m parere ad ſalutẽ. ⁊ ꝓpter
hoc improbat̕ ⁊ reprobat̕ falſitas dicentiuȝ
obſtetrices mariã virginẽ habuiſſe: que ꝑtui
virginis neceſſe nõ fuerũt: q̃ ꝟgo vt p̃dixi ĩ
pariẽdo oĩno nõ ſenſit dolorẽ. Uñ Hie. Nul
la oĩno obſtetrix nulla mulierũ ſedulitas in
terceſſit. Jp̃a ſola mr̃ ⁊ obſtetrix fuit. Beda.
Qui totũ mundũ vario veſtit ornatu ob ma
tris paupꝫtatẽ pãnis inuoluit̕ vt ꝑ eã p̃maȝ
quã peccãdo ꝑdidimus innocẽtie ſtolã reci⸗
pere poſſemꝰ. Jtẽ ſciendũ ꝙ mulieres ĩ ſuo
ꝑtu req̇rũt ſuiẽtiũ ꝑitiã: pãnoꝝ copiã: ignis
p̃ntiã: ciboꝝ abũdantiã: camere pulchritudi
nem: ⁊ lecti molliciẽ. Req̇rũt eñ ſuiẽtiũ ꝑi⸗
tiã: vt habeãt pediſſeq̄s ⁊ domicellas q̄ ſibi
aſſiſtãt ⁊ puerũ ſuſcipiãt: hmõi aũt ſeruitia
ip̃a nõ habuit: ſꝫ ipſamet pãnis eũ inuoluit
⁊ in pſepe reclinauit. Nulla eñ forſitã etiaȝ
ſi indiguiſſet aſſiſtere voluiſſet paupcule ꝑe
grine in diuerſorio poſite in media nocte: Jo
co aũt domicellaꝝ habuit bouẽ ⁊ aſinũ. Se
cũdo req̇rũt pãnoꝝ copiã q̇bꝰ ſe contegãt et
puerũ inuoluãt. Hec aũt pãnos habuit pau
cos ⁊ viles ⁊ vetuſtos. Bern̄. Cum tanta eẽt

neceſſitas nullã audio de pellibꝰ fieri mẽtio
nẽ. Tertio req̇runt ignis p̃ntiã: ⁊ maxime in
hyeme ⁊ in nocte: ⁊ hoc ꝓpter illuminatiões
⁊ calefactionẽ mẽbrorum q̄ȝ cõſolidationem
Jn partu aũt virginis: lȝ nox eſſet ⁊ frigus
nulla tñ fit mẽtio de igne. Quarto requirũt
cibarioꝝ abundantiã: nã late volũt ꝓuideri
cibis ⁊ puero ſubueniri de cura nutricꝭ. Hec
autẽ cũ eſſet paupcula ⁊ parce viueba t pue⸗
rũ ſuũ ꝓprijs vberibꝰ nutriebat. Unde cani
tur. Jpſum regem angeloꝝ ſola virgo lacta⸗
bat vbere de celo pleno. Quinto requirũt ca
mere pulchritudinẽ: hec aũt habuit ſtabulũ
qd̕ non eſt habitaculũ hoĩm: ſed iumentorũ
Sexto req̇runt lecti molliciẽ: hec aũt puerũ
in preſepio ⁊ ſuper fenũ poſuit. Hos aũt de
fectus pati voluit vt ſuperbiã hoĩm confun
deret: ⁊ vt exẽplũ humilitatis nobis daret:
ne vnq̄ȝ ſuperbiremꝰ in veſtibus noſtris ⁊ de
um offenderemꝰ. Quõ autem quis peccet in
veſtibꝰ: q̄re infra ſer. lxxxiij. J. E Ultimo
nota exemplũ de infantia xp̃i. Legit̕ ꝙ que
dam monialis exiens ordinẽ: facta eſt publi
ca meretrix poſt mł̃tos annos rediẽs ad mo
naſterium dedit ſe ad penitentiã. Cum aũt
de dei iudicio ⁊ iuſtitia cogitaret: ⁊ de penis
inferni deſperabat ſe veniam poſſe conſequi
ꝓpter magnitudinẽ ⁊ mł̃titudinẽ ſuoꝝ pec
catorum. Cum etiã cogitaret de gaudijs celi
diffidebat ſciens ꝙ nullus ĩmundꝰ ⁊ inqui
natus celũ intraret. Cum auteȝ cogitaret de
paſſione xp̃i cogitabat quanta xp̃us pro ea
paſſus fuiſſet flẽs clamabat ⁊ dicebat. Quid
retribuã dño ꝓ oĩbus que retribuit mihi.
Jn quadã autẽ ſolẽnitate natalis dñi reco⸗
gitare cepit ꝙ puer natꝰ eẽt nobis: ⁊ q̃ pro
modico placatur cum offenditur: tunc coraȝ
imagine beate virginis marie habẽti puerũ
ieſum in ſinu cepit cogitare de infãtia ſalua
toris ⁊ tota perfuſa eſt lachrimis ex vera cõ⸗
tritione cordis quaȝ xp̃s puerulꝰ ei conceſſit
tunc ip̃a obnixe ⁊ ex intimis cordis ſui viſce
ribus ſupplicauit ꝙ ꝓpter ſuã benignã in⸗
fantiã qua venit ĩ hũc mundum pctõres ſal
uos facere: ſui miſereret̕. Tũc audiuit voceȝ
dicentẽ ſibi ꝙ ꝓpter benignitatẽ infantie il
lius quaȝ ip̃a allegabat ſciret oĩa pctã ſibi
eſſe dimiſſa: q̄ poſtea vitã ſuã realiter emen
dauit ⁊ eã in bono finiuit. F Jtẽ poſtre
mo ſciendũ ꝙ q̄ vouerũt in ſexta feria ſe ab
ſtinere a lacticinijs vel q̄rtis ferijs ſe abſtine
re a carnibꝰ: vel vouerũt ieiunare in eiſdem
ferijs. obligant̕ etiã in die natiuitatis eadeȝ
vota p̃ſoluere: niſi excepiſſent diẽ natiuitat̕
xp̃i illa hora q̄ illud votũ vouerũt: vt pȝ ĩ iu⸗
re cano. vbi hr̕ ꝙ hij q̄ voto vel regulari ob
ſuãtia ſunt aſtricti nõ lȝ comedere carnes in
die natiuitat̕ xp̃i: extra de obſer. ieiu. c. vlti.

¶ De eodem. Sermo. xij. de luſoribus.

a Nnũcio vobis gaudiũ magnum

a Nnũcio vobis gaudiũ ma
gnum qd̕ erit omni populo. Luce.
ij. Scire dȝ in xp̃o dilectiſſimi ꝙ
dies hodierna ex ſaluatoris nr̃i na
tiuitate redditur gaudioſa: qui ideo natꝰ eſt
vt hoiem ꝑditũ ad regna celeſtia reuocaret
vñ peccãdo ceciderat: vt ꝑ hoiem ruinaȝ an⸗
gelorum repararet. Unde exercitus celorum in
celo gaudebat ⁊ vnus eoꝝ hoc de celo aſſere
bat dicẽs: annuncio vobis gaudiũ magnum
qd̕ erit oĩ pplo: ſꝫ hoc gaudiũ iſti luſores qui
iſtam ſacratiſſimã noctẽ in ludo cõſumpſe⸗
rũt ⁊ puerũ natũ plurimis iuramẽtis ⁊ blaſ
phemijs offenderũt nõ ꝑcipiũt. ſꝫ heu ex quo
iam ex mala ꝯſuetudine inoleuit ꝙ plures
hac ſacratiſſima nocte aſſueti ſunt ludere: iõ
in p̃nti ſermone de ludo quinq̄ȝ ſunt dicẽda
Primo taxilli quid ſignificẽt. Secũdo quõ
in his ſexdecim pctã mortalia cõmittuntur
Tertio quid luſores oporteat facere vt ſaluẽ
tur. Quarto que requirunt̕ ad hoc vt ludus
poſſit fieri licite ⁊ ſine pctõ. Quinto exẽplũ.
B Quantũ ad primũ tunc q̄ritur vtrũ ludꝰ
ſit pctm̃ mortale. Reſpondetur ſm Guil. ꝙ
ſic: etiam ſi homo nõ duxerit in conſuetudi⸗
nẽ adhuc mortaliter peccat. Et intellige qñ
ex auaritia ludit: quia auaritia de ſe eſt pec⸗
catum mortale. Sed q̄ȝ magnũ pctm̃ ſit ⁊ q̄ȝ
deteſtabilis ſit ludus ⁊ q̄ȝ periculoſe viuãt
⁊ quid cogitare debeant cũ taxillũ ad manũ
recipiũt: vt ſic retrahantur a ludo. patet et d̕
ſcriptione taxilli. Nam taxillũ recipiens ad
manũ ad ludendũ ex auaritia ⁊ cupiditate:
ſi iactat vnũ oculũ per h̕ intelligere dȝ ꝙ pri
uatur regno celeſti qd̕ deus omp̃s daturꝰ eſt
oĩbus electꝭ: cũ in iudicio dicet illud Math.
xxv. Uenite benedicti poſſidere regnũ para⸗
tũ vobis ab origine mũdi. Ubi loquit̕ dicen
do regnũ in ſingulari ⁊ nõ in plurali: q̃ oẽs
ſancti ⁊ electi vnũ regnũ poſſidebũt: qd̕ ꝯdi
uident ſibijnuicẽ ex charitate. Nã in celo no
ſcimus ⁊ diligimꝰ nos inuiceȝ. Jtem Guilh.
Unuſquiſq̄ȝ tñ gaudet de alterꝰ gaudio q̄ȝ
tũ de ſuo ꝓprio: ⁊ hoc ideo fit: q̃ ibi vnuſq̄ſ⸗
q̄ȝ perfecte diligit ſuũ p̃ximũ ſicut ſeipſum.
Si antẽ duos oculos iactat: per hoc intelli⸗

gere debet ꝙ corꝑe ⁊ aīa eternaliter dānabiť
q̄ hō eſt cōpoſitus ex corꝑe ⁊ aīa: ſꝫ in morte
cū aīa ſeparatur a corꝑe tunc aīa pctōꝛis ſola
puniťvſq; ad nouiſſimū diē: ⁊ in reſurre-
ctione: tūc aīa ⁊ corpus ecōuerſo ſimul con-
iungentur: tūc peccatoꝛ cum eodē corpoꝛe et
aīa: ⁊ cū eiſdē membꝛis cū quibus peccauit
eternaliter dānať. Unde Bernar. In quo aūt
mēbꝛo magis creatoꝛ offendiť in eodem pec
catoꝛ grauius toꝛq̄tur. Si aūt tres oculos ia
ctat: per hoc intelligere debet ꝙ eternalit̄ ſe
parabitur a viſione ſancte trinitatis: ſcꝫ pa-
tris ⁊ filij ⁊ ſpūſſancti: que viſio eſt merces ⁊
premium electoꝝ. Un̄ Job. xvij. Hec eſt vita
eterna vt cognoſcant te ſolū deum ⁊ quē mi
ſiſti ieſum xp̄m filiū tuū. Et q̄ iocunda ſit
iſta viſio oſidit propheta Dauid in pſ. Mil
le anni ante oculos tuos tanq̄ dies heſter-
na que preterijt. Si aūt quattuoꝛ oculos ia-
ctauerit per hoc intelligere debet ꝙ ſepara-
bitur a quattuoꝛ oꝛdinib⁹ ſanctoꝛū noui te-
ſtamenti: in quo teſtamento iam ſumus. ſ.
ab apoſtolis: martyꝛibus: confeſſoꝛibus: et
virginibuſ. Iſti ſunt quattuoꝛ oꝛdines noui
teſtamenti generaliter loquendo. Si autem
quiq; oculos iactauerit: ꝑ hoc intelligere de
bet ꝙ om̄is ſalus que fluxit ex quinq; vulne
ribus ieſu xp̄i in eo fruſtrabitur: ergo de tali
bus cōquereretur in ꝑſona ꝓpꝛia xp̄s dicens.
Nōne ſatis ꝓ te vulneratus ſum: nunq̄d ꝓ
iniquitate tua afflict⁹ ſum: addis afflictōēs
afflicto magis me aggrauāt vulnera tui pec-
cati q̄ vulnera corꝑis mei. Si aūt ſex oculoſ
iactauerit: per hoc intelligere dꝫ ꝙ deus ī iu
dicio requiret ab eo quō ſex oꝑa mīe exercu-
it dicens illud Math. xxv. Eſuriui ⁊ non de
diſtis mihi māducare: ſitiui ⁊c̄. Et tunc ſub
iunget talibus ſententiā illā hoꝛribilē dicēs
Ite maledicti in ignē eternū q̄ ꝑatus eſt dia
bolo ⁊ angelis eius. Iſta hoꝛribilis ſnīa in-
telligi debet per ſex oculos. H Quantū
ad ſecundū ſciendū ꝙ q̄ndecim pctā moꝛta-
lia contingunt in ludo. Pꝛimū pctm̄ eſt ydo
latria qd̄ eſt ꝯ pꝛimū p̄ceptū vbi dr̄. Nō ado
rabis deos alienos. Sed luſoꝛ taxilloꝛū ta-
xillū pꝛeponit deo ⁊ facit eū deū ſuū. Un̄ Au
gu. Hoc ab hoīe colitur qd̄ pꝛe ceteris diligiť
hoc pꝫ: q̄ ipſe ad p̄ceptū taxilli largitur qd̄
nō largiretur ad p̄ceptū dei: q̄ ſi pauꝑ ꝓpter
deū peteret denariū foꝛte vix ſibi daret vnū
obolum: ſꝫ ꝓpter pꝛeceptū taxilli largioꝛ eſt
q̄ fuerat btūs Martinus ad pꝛeceptū dn̄i.
Ipſe eñ nō ſolū dat medietatem pallij: imo
totum palliū: ⁊ interdū tunicā ⁊ camiſiam ⁊
nudus ſequitur dn̄m ſuum: ſcꝫ diabolū. Et
in hoc apparet magna ſtultitia ipſius luſo-
ris ꝙ ſe viliſſime ſeruituti ſubijcit dū taxil-
lum dn̄m ſuū conſtituit: ⁊ ad hoc ſe aſtrigit
vt faciat qd̄ ipe iuſſerit. Und̄ merito deridē
dus eſt talis luſoꝛ. Unde Seneca. Si videaſ
murē dn̄ari alij muri nunquid riſum teneas
q̄to magis ridiculoſum eſt ꝙ os pauxillum
qd̄ eſt minoꝛis valoꝛis q̄ mus homini dn̄e-
tur. Sciendū aūt q̄ ſicut deus dedit viginti
vnū litteras codicibus ſuis: quibus tota ſcri
ptura ſcribiť per quā volūtas dei fidelib⁹ in
ſinuatur. Sic taxillus habet viginti vnū pū-
cta: quibus luſoꝛ cognoſcit volūtatē dei ſui.
Secundū peccatum eſt execrabilis iuratio ⁊
blaſphemia que in talibus ludis frequēter
in deū ⁊ ſanctos refunditur. Hoꝝ enim iura
mentoꝝ ⁊ blaſphemationū participes ſunt
q̄ in talib⁹ hoſpiciū cōcedūt vel qui veſtimē
ta vel pecuniā deluſam diuidūt vel cū ipſis
familiariter bibūt. Nā ſi luſoꝛ pꝛopinaret de
lucro vni: talis nō deberet bibere nec pꝛopi-
nā recipere ab eo. Itē qui ab ipſis foꝛte lumi
nis recipiūt: qd̄ dupliciter intelligiť. Pꝛimo
qui vident de lumine illo aliqualiter equali
ter peccāt. Secūdo q̄ denarios illos recipiūt
qui dātur ad lumen: ſicut cū quotiens quis
lucratur totiens dat vnum denarium ad lu
men. ergo qui tales denarios recipiunt ⁊ eis
ad ludū lumināt tenentur ad reſtitutionem.
Et ſic blaſphemare eſt cōtra pꝛeceptum ſecū
dum vbi diciť. Nō aſſumes nomē dei tui ⁊c.
I Unde etiā q̄nq; dn̄s in p̄nti de luſoꝛib⁹
vindictā accipit. Un̄ legiť de quodā milite q̄
dum occaſione ludi per oculos dei iuraret ꝓ
pꝛij oculi eius a capite exilierunt ⁊ in aleam
ceciderunt. Itē quidā ſagittari⁹ cū irat⁹ eſſꝫ
valde: ex hoc ꝙ in ludo ꝑdidiſſet: ſagittaꝫ di
rexit verſus celū q̄ſi vellet ſe vīdicare de deo
⁊ mox reuerſa ſagitta ante faciem iacientis
ſanguine recenti totaliter infecta reperta eſt
Qui ex hoc cōtritus ⁊ cōfeſſus vitā ſuā cum
mira p̄nīa ⁊ correctōne emendauit. Item ca
uere dꝫ q̄libꝫ homo ne taxillos vel alia neceſ
ſaria ad ludū locet. Nec q̄s dꝫ q̄rere taxillos
cū eos luſoꝛes ex motione ire abijciunt: nec
q̄s debet tenere ad ludendū lumē. Nā om̄es
tales ad hm̄oi ꝯſentientes ad paria iudican
tur. Tertiū pctm̄ eſt fractio ſolēnitatū: vt in
ſacris dieb⁹ ⁊ noctib⁹ ludēdo qd̄ eſt ꝯ tertiū
p̄ceptū vbi diciť. Sabbata ſanctifices: quia
ſm̄ ligō. In p̄cipuis ſolēnitatibus cōſueue

runt luſoꝛes ludere: nō attēdētes illō qd̄ le-
giť. Nu. xv. de eo q̄ collegerat ligna in ſabba
to: q̄n ait dn̄ſ ad Moyſen. Moꝛte moꝛiatur
hō ille ⁊ lapidib⁹ obꝛuat eū oīs ppl's. Cōſtat
aūt peius eē cū blaſphemijs et ꝑiurijs in fe
ſtiuis diebus ludere q̄ in his dieb⁹ ligna col
ligere. Quartū pctm̄ eſt inobediētia parētū:
q̄ q̄lꝫ teneť obedire parētib⁹ in licitis ⁊ bo-
nis: ⁊ in ſalutarib⁹ p̄ceptis: ⁊ hoc etiā ē ꝯ q̄r
tū p̄ceptū. Honoꝛa patrē et matrē. Quītū ē
homicidiū: q̄ interdū cōtingit ꝙ vn⁹ luſoꝛ ꝓ
vno denario interficit aliū: et hoc eſt ꝯ quin
tū p̄ceptū. Nō occides. Sextū pctm̄ eſt fur-
tū: q̄ tales luſoꝛes quādoq; poſtmodū effi-
ciūtur fures: et ſic aliq̄n ſuſpendūtur: ⁊ hoc
eſt ꝯ ſextū p̄ceptum. Non furtū facies. Se-
ptimū eſt falſum teſtimoniū: q̄ ſepius cōti-
git in ludo ꝙ vnus falſum teſtimoniū ꝑhi-
bet dicens aliū lucratū eſſe cū tn̄ ꝑdiderit: et
hoc eſt ꝯ ſeptimū p̄ceptū. Non falſum teſti-
moniū dicēs. Ubi notandū ꝙ ſctūs Tho. ij.
ij. q. lxx. dicit ꝙ falſus teſtis peccat moꝛtalr̄
et teneť ad reſtitutionē dāni qd̄ alius incur
rit. Octauum peccatū eſt cupiditas lucrādi
q̄ eſt radix oīm maloꝝ: vt dr̄. i. Thimo. vi. qd̄
eſt cōtra nonū p̄ceptū. Non cōcupiſces rem
ꝓximi tui. Un̄ luſoꝛ nunq̄ luderet ſi rē ꝓxi-
mi nō cōcupiſceret. Nonum pctm̄ eſt in mi-
ſericoꝛdia: q̄ vnus luſoꝛ aliū ſpoliare vellet
vſq; ad camiſiā ſi cōmode fieri poſſet: et ſi in
tanto impꝛoſperať ꝑludēdo. ſ. ꝙ non hꝫ ſol
uere tūc ſuffocat eū et ponit eū in carcerem
quouſq; ſatagendo reddet. Et ergo ſicut ſm̄
dictū xp̄i miſericoꝛdes ſunt btī: ſic ecōuerſo
immiſericoꝛdes ſunt infelices. Un̄ Iaco. ij.
Iudiciū eñ fiet ei ſine mīa qui hic non facit
miſericoꝛdiā. Decimū pctm̄ eſt vſura maxia:
que ſm̄ Henri. de vꝛimaria non attendiť ſo
lum in anno vel menſe: ſed etiam in eadem
hoꝛa: extra d̄ exceſ. pꝛela. Inter dilectos. Un
decimū ſm̄ Henri. de vꝛimaria eſt contem-
ptus pꝛohibitionis ſancte matris eccleſie.
Nā glo. dicit ꝙ huiuſmodi ludi ſunt ꝓhibi
ti: ⁊ nō tm̄ diſſuaſi. Et hoc idē allegat ī ſum
ma Iohā. li. ij. ti. viij. q. xxi. Duodecimū ē ſcā
dalū ꝓximoꝝ. Coꝛrumpuntur enim multi q̄
ad ludū cōſpiciēdū de mala cōſuetudine cō
ueniūt. Unde Math. xviij. Ue homini illi ꝑ
quem ſcandalum venit. Decimūtertium pec
catum eſt mendacium et periuriū. Sepe eñ
mentitur luſoꝛ ſe lucratū eſſe dicens: cū ī ve
ritate tamē perdiderit. Decimūquartū pctm̄
eſt odium. Nam ille qui perdidit accenditur
odio contra illum qui lucrat⁹ eſt: ⁊ etiam ad
illos qui alijs plus fauent q̄ ſibi. Decimum
quītū eſt infidelitas et deceptio que cōmit
titur male numerādo male cōputando: falſe
iactando. Decimūſextū eſt ira et cōminatio.
q̄ luſoꝛ quādoq; pꝛouocať ad iram: et ſic mľ
totiens maledicit deo et beate marie et ſan-
ctis et quandoq; ſibijpſi: et multotiens etiā
luſoꝛ minatur et maledicit ꝓximis ⁊ qd̄ gra
uius eſt quādoq; verberant et vulnerant ſe:
et trahunt ſe ꝑ crines: et poſtq̄ luſoꝛ ad pꝛo
pꝛiā venerit domū: tūc cōturbat vxoꝛē: pue-
ros ⁊ familiā: nō attēdēs illud dictum xp̄i.
Mat. v. Oīs q̄ iraſciť fratri ſuo re⁹ erit iudi
cio. K Exemplū legiť in li. de apib⁹ ꝙ in
q̄dam villa in cāpanie partibus quidam iu-
deus cū xp̄iano luſit. Cumq; iudeus multas
pecunias perderet. Et ex impatientia turba
retur: tandē in xp̄m retoꝛquens iniuriā blaſ
phemauit: et mox cū ad iactandum taſſeres
collegiſſet: man⁹ ei⁹ cū taſſeribus fuit cōtra
cta qui repꝛobo furoꝛe ſuccenſus cū ipſa cō-
tracta manu menſam luſoꝛiam ꝑcutere nite
retur: iterato in xp̄m ⁊ matrē eius blaſphe-
miam turpiſſimā euomens: ſtatim euerſis
mirabiliter oculis cecidit et expirauit: xp̄ia-
nus vo colluſoꝛ eius ī amētiā pauoꝛe nimio
verſus elanguit: ⁊ vitā miſerā dira moꝛte fi
niuit. L Quantū ad tertiū ſciēdū ꝙ opꝫ
luſoꝛes res lucratas reſtituere: ſi volunt ſal-
uari. Nā quicūq; ludit ex auaricia. ſ. cauſa lu
crandi: quicquid lucratur in tali intentione:
ſiue parum ſiue magnū tenetur reſtituere.
verbigratia. Si quis luderet ex cupiditate
etiam cum intentione lucrādi multū: et ſi ta
lis ſolū quattuoꝛ denarios lucraretur tene-
retur reſtituere: ratio eſt q̄ ſm̄ Henri. de vꝛi
maria: ludus cū ſit quedā expoliatio nō pōt
quis licite per ipſum aliq̄d acquirere: et ſic
nec pōt ſibi licite aliq̄d retinere. Sed queriť
quibus luſoꝛ reſtituere debet: vtrū ipſis a q̄-
bus lucrat⁹ eſt vel alijs. Ad hoc reſpondetur
ſm̄ doctoꝛes. Pꝛio ſm̄ Ray. Si cū filio alicu
ius patris luſiſti q̄ nō habet peculiū caſtren
ſe ⁊ qui adhuc eſt ſub obediētia patris: tūc
reſtituere teneris patri eius. Secūdo ſi cum
vxoꝛe alicui⁹ mariti luſiſti et lucrat⁹ es que
nō habet res parafernales: tunc teneris re-
ſtituere marito eius. Tertio ſi luſiſti cū reli-
gioſo: tūc teneris reſtituere pꝛelato eius vel
monaſterio. Quarto ſi cū ſacerdote: tunc ſm̄
conſilium ſacerdotis cōfeſſoꝛis tui dandū ē
pauperibus: q̄ bona ſacerdotum ſunt bona

pauperū. Quinto ſi luſiſti cū illis qui ſunt
mēte capti:ſurdi:muti:ceci:et qui morbo ꝑ-
petuo laborant:q2 tales rebus ſuis ꝑeſſe nō
pñt:ergo qui a talibꝰ euicit: teneť reſtituere
nō dico illi qui amiſit: ſꝫ tutori et ꝓcuratori
ſuo. Sed ſi tales antedicti lucrarētur:tūc nō
tenētur reſtituere tibi:q2 nō dignus es reha-
bere: q2 ꝙtum in te fuit eos ſpoliare volui-
ſti nec etiā pñt ſibi licite retinere: ſꝫ ſm conſi-
lium cōfeſſoris tenētur pauperibꝰ talia ero-
gare. Sexto quicūqꝫ traxerit aliquē ad ludū
tenetur ſibi reſtituere quicquid euicerit ſm
Tho. ij. ij. q. xxxij. Et nota ꝙ iſta attractō lar-
ge intelligiť. ſ. quocūqꝫ mō verbis vel factis
induxit eū:cū ille aliꝰ nō erat luſurus. Item
ſiue adduxerit in ꝑncipio ſiue in medio ludi
cū ille vellet deſiſtere. Si aūt lucrať ab eo ꝗ
ipm inuitū attraxit ad ludū:hic nō teneť ſi-
bi reſtituere:ſꝫ dꝫ ſm cōſiliū cōfeſſoris pau-
peribus erogare:hec Ray. Inno. ⁊ tho. Septio
qui fraudulēter ludit ſm btm̄ Tho. vbi ſup̄
teneť fraudato reſtituere. Et intellige ſiue cō-
miſit fraudē añ ludū. puta:q2 fingebat ſe q̄-
ſi neſcium ludi: et quaſi hominē qui poſſet
decipi:cū tñ decipe intenderet: ſiue commi-
ſit fraudē in ipſo ludo vt ſubmittendo taxil-
los falſos:ſeu etiā veros male et fraudulo-
ſe iactando ſeu mendaciť dicendo ſe obtinu-
iſſe:ſeu malas pecuniā immiſcendo: ſeu ma-
le numerando vel alio quouis modo ꝓximū
decipiendo. Octauo quādo voluntariꝰ cū vo-
luntario ludit:et qui habet ꝓpria bona que
pōt alienare:tūc nō teneť ſibi illa reſtituere:
nec etiā illa ſibi retinere debet:ratio quia cū
ludus ſit quedā expoliatio nō pōt quis lici-
te ꝑ ipm aliquid acquirere:et ſic nō poteſt re-
tinere:ſed nec illi debet reddere: q2 ille nō ē
dignus rehabere:q2 in q̄tum in eo fuit ꝓxi-
mū expoliare conabať. Iſta ſupradicta col-
legi ex ſumma piſani: et ex ſumma Iohan.
M Qō autem nullus cum deo poteſt poſ-
ſidere res in ludo acquiſitas:ſed debeat eas
reſtituere ſicut iam dictum eſt ſi vult ſalua-
ri. patet per tale exemplū. Nam tēpore bea-
ti Cyrilli epi fuit quidam adoleſcens cōſan-
guineꝰ beati Cyrilli epi Rufus ꝗ fuit in eiꝰ
ſeruitio. Et cū epus diuina celebraret adole-
ſcēs ille iuit ad tabernas et ad ſuos conſo-
dales:et ibi cū eis ludū exercuit. Poſt aliqō
tpꝰ tpꝰ infirmatus eſt vſqꝫ ad mortē et ſic in
tali infirmitate defunctꝰ ē:tūc epus petiuit
ſuffragia ꝓ eo fieri cōiter a populo ſibi ſub-
iecto:qō ppls gratanter acceptauit:q2 ado-
leſcens ille ſatis laudabiliť vixit quo ad po-
pulū:et ideo diligebať cōiter ab oī populo.
Quodā aūt die cū eps ſalutare ſacrificiū ob-
tuliſſet ꝓ aīa defuncti:et eſſet poſt miſſaꝫ in
oratione et deuotione apparuit ei defunctꝰ
ille totus ignitus. Cū quereret quis eſſet re-
ſpondit. Ego ſum aīa ꝯſanguinei tui ꝓ qua
inaniter oras:q2 eternaliter damnatus ſuꝫ.
Tunc epiſcopus perterritꝰ dixit. Quomodo
hec meruiſti cū tamē ſatis laudabiliť vixi-
ſti:⁊ ego ſperabā te adhuc hr̄e ꝟginalē inno-
centiā. Qui rñdit. ſic eſt:q2 adhuc virgo ſuꝫ:
ſed ꝓpter hoc ſolū dānatꝰ ſum: q2 habui in
conſuetudine de mane infra diuina vr̄a ire
et viſitare tabernas ad conſodales meos:et
ſic ibi cū eis luſi:et quicqd lucratꝰ fui mihi ſ-
uaui:⁊ fui eis qñqꝫ occaſio ire ⁊ blaſphemie
dei ⁊ de hoc nō feci mihi cōſciam:nec egi de
hoc penitētiā:q̄uis qñqꝫ monitꝰ fui ī ħmōi
bus et ab alijs bonis hoīb;: ſꝫ heu hoc nō cu-
raui ⁊ in hoc me nō emēdaui:ꝫ eternaliť dā-
natꝰ ſum. Et hāc viſionē ſcripſit btūs Cyril-
lꝰ btō Auguſtino. N Quātū ad q̄rtū ſci-
enduꝫ. ſ. ad hoc ꝙ ludꝰ poſſit fieri licite ſine
petō q̄ttuor req̄rūtur. Prio req̄ritur cōgrui-
tas ꝑſone. Clericis em̄ in alea ludere non li-
cet. Vñ hr̄ in decre. ꝙ ludere in alea nō debꝫ
eps:pſbyť:diaconꝰ. di. xxxv. Eps. Secūdo re-
quiriť cōgruitas materie. Vñ ꝓ eſculēto ac
poculēto aliquo quis ludere pōt. Tertio req̄-
riť tpꝰ cōgruū. ſ. ꝙ nō ludať tpe luctꝰ et pe-
nitētie vel cōmunionis. Quarto requiriť ꝙ
nō faciat cōtra legē ludi:vt ꝙ male non cō-
putet:nec ludentē ꝓuocet:nec ex cupiditate
ludat:ſed ſolū ꝓ recreatione viriū. Itē ſcien-
dū ꝙ qñ ꝓpter deductionē tpis vel recreati-
onē ludiť:id qō ſic lucrať ſm Berñ. et ſanctū
Tho. dandū eſt pauperibꝰ. Et Raymūdꝰ di-
cit ſaltē in iudicio aīe. Vltimo ſcie idū ꝙ q̄-
cūqꝫ locoꝝ luſor verterit oculos videre pōt
que diſſuadent ſibi ludū qui ex auaricia fit.
Si em̄ lucratꝰ ſit tunc cogitare dꝫ ꝙ cum il-
la pecunia ſibi eternam damnationeꝫ acqui-
ſiuit. Si autem perdidit tunc cogitare debꝫ
ꝙ cum illa pecunia perdidit deum et celeſte
regnum et inſup ſocietatē marie et oīm pa-
triarcharum: ꝓphetaꝝ: apoſtoloꝝ:martyꝝ:
cōfeſſoꝝ:virginū:et oīm electoꝝ. Et inſuper
luſor eſt in medio demonū:q2 vbi non eſt de-
us ibi eſt dyabolus:ſed deꝰ non eſt cum tali-
bus luſoribꝰ:igitur ⁊c̄. Et per ludum alee in-
telligitur omnis ludus qui fit ex cupidita-
te ⁊ cauſa lucri:vt habetur in iure canonico

Nam oīs ludus alee ⁊ oīs ludus qui innitī-
tur fortune ꝓhibitus eſt etiā ſm leges ne fi-
at:vt patet in ſūma piſani:⁊ in ſūma Iohā.
li. ij. ti. viij. q. xxi. O Exemplū quō luſo-
res ſūt in ptāte diaboli: ⁊ qualiť ipſe ptāteꝫ
ſuā in eis exercebit cū deꝰ ꝑmiſerit. Legiť in
dia. ceſa. ꝙ in ciuitate Zuzati dioceſis Colo-
nieñ. miles q̄dā habitabat ꝗ ſic totꝰ deditus
erat ludo taſſeꝝ:vt nec die nec nocte quieſce-
ret ſacculū cū nūmis ſꝑ ſecū ferebat vt ſecū
volētibꝰ ludere obuiaret. In ludis aūt ita ex-
peditꝰ ⁊ fortunatꝰ erat:vt vix aliquis ab illo
ſine q̄dāno recederet. Vt aūt poſteris ⁊ preſen-
tibus oſtenderetur ꝙtum deo diſplicent ta-
les ludi in quibꝰ ire:inuidie rixe ⁊ dāna ſuſci-
tantur:peccatiqꝫ verba opprobrioſa que ro-
tantur cōtraria forēt ꝑmiſſuꝫ eſt diabolo cū
eo ludere ꝗ mltos illuſerat ac euiſcerauerat
⁊ qui mltoꝝ marſupia euacuauerat. Nocte
igiť quadā diabolꝰ domū eiꝰ in ſpecie cuiuſ-
dam ludere volētis intrans:ſacculūqꝫ num-
mis refertū ſub aſcella portās:ad tabulā cō-
ſedit denarioſ liberaliť appoſuit taſſeres ia-
ctauit: ⁊ multū in breui de pecunijs militis
illius acquiſiuit. Cui cū tam ꝓſpere ſuccede-
ret ⁊ multa iam pecunia quam miles appo-
ſuerat defuiſſet:iratus ait. Nunquid nō dia-
bolus es tu. Et ille reſpōdit. Nunc ſatis eſt
appropiquat em̄ matutinale tempꝰ: oportꝫ
nos ire. Tollenſqꝫ illū ꝑ tectuꝫ traxit: cuius
viſcera tegulis retrahentibꝰ miſerabiliť ex-
cuſſit:⁊ quid de corpe factū ſit:vľ in quē lo-
cū illud ꝓiecerit vſqꝫ hodie a cūctis ꝗ ipꝫ no-
uerant ignorať:mane vero viſcerū eius reli-
quie tegulis inherentes reperte ſunt: ⁊ ī ce-
miterio ſepulte. Ecce hoc vno exemplo oſten-
ditur ꝙ dyabolꝰ ſuos miniſtros ſinit ad tē-
pus bene ꝓſperari ⁊ qualiter eos in fine re-
munerat:ſcꝫ occidēdo:aīas vero in penas ꝑ-
petue ſecū cruciendas detrudendo.

¶ De ſancto Stephano Sermo. xiij. ꝙ no-
uem generibus hoīm celū eſt apertum.

S Tephanus vidit celos a-
pertos Act. vij. Ari. i. ethi. Finis ꝑ
quē oīa deſideranť ⁊ ſperanť opti-
mus eſt:⁊ hic finis ē btitudo cele-
ſtis ꝗ oñſa eſt btō Stephano in tempe ſue
mortis ꝗ dixit. Ecce video celos aptos ⁊ ie-
ſum ſtantē a dextris virtutis dei. Vñ in ꝑñ-
ti ſer. tria ſunt dicēda. Prio qbꝰ hoībꝰ celum
apitur. Scdō dignitates btī ſtephani. Tertō
exēplum. P Quantū ad pumū ſciendū
ꝙ nouē generibus hoīm celū apitur: vt q̄ꝫ ci-
to moriunť:ſtatim euolare poſſunt ad celuꝫ
ſine purgatorio. Primo aperiť paruulis ꝑ ba-
ptiſmū in ꝗ ipi ꝑuuli directe paſſioni xpi cō-
figuranť. Circa qō q̄riť vtrū baptiſmus di-
gne ſuſcipiētibꝰ deleat oēm culpā ⁊ penam.
Rñdeo ſm Bona. ſup. iiij. di. iiij. ꝙ ſic:q2 ꝙ-
tū eſt ex ſe tūc baptiſmꝰ delet oēm culpā ori-
gialē:mortalē:⁊ venialē:⁊ reſtituit ꝑmariā i-
nocentiam ꝗ ad aīam. Et hoc ꝓbať: q2 ſi ba-
ptizatꝰ ſic moreref ſtatim euolaret ad celuꝫ
ſꝫ hoc nō fieret niſi oī culpa ⁊ peuꝫ deleta:ꝫ
celū ſemꝑ eſt aptū tali hoī ꝗ adhuc ſuat ino-
centiā baptiſmalē. In ſignū huiꝰ xp̄o bapti-
zato apti ſunt celi vt hr̄ Math. iij. Qñ autē
puer moriť in innocētia de hoc pentes nō d-
bent dolere: ⁊ hoc q̄re infra ſer. cxlviij. S.
Q Scdō celū aperiť ꝑ martyriū ⁊ in ſignū
huiꝰ:tūc ſctūs Stepha. vidit celos aptos et
ihm ſtantē:nā hoc ē ꝑuilegiū martyrū ꝙ ꝗ
ſuſtinet mortē ꝓpť xpm ī ťris īueniet vitā ī
celis. vñ Aug. Qui orat ꝓ martyre iniuriam
facit martyri. R Sed q̄riť ex quo iā no-
ſtris tpibus nō martyrizanť hoies:que no-
bis faciēda ſunt vt martyres xpi efficiamur
Rñdeo ſm Grego. triplex eſt ſpūale marty-
rium. Primū eſt ſuare patientiā verā in ad-
uerſis. vnde Grego. Sine effuſione ſangui-
nis martyres eſſe poſſumꝰ:ſi patiētiā veraci-
ter in aīo cuſtodimꝰ. Et ꝙto maior ē aduer-
ſitas in ꝗ patiētiā ſuamꝰ:tāto maiꝰ ꝑmium
ab ipo deo recipimꝰ. Nā plꝰ ē ꝯtinue ī tribu-
lationibꝰ ⁊ aduerſitatibꝰ patiētiam ſuare q̄ꝫ
ſemel caput amputare:poſſunt eī dicere illi
ꝗ ſunt in ꝯtinuis tribulationibꝰ ⁊ ꝑſecutōi-
bus illō ꝑs. Qñ ꝓpť te mortificamur tota
die. Itē ſciēdū ꝙ patiētiā hr̄e ī tribulatōibꝰ
⁊ aduerſitatibꝰ eſt maiꝰ ſignū grē q̄ꝫ mortu-
os ſuſcitare:vel cecos illuminare:vel lepro-
ſos mūdare. Greg. Patiētiā maiorē reputo
ſignis ⁊ miraculis:nā natura nō dat patiē-
tiā in aduerſitatibꝰ ſꝫ grā. vñ Ariſt. viij. eth.
Triſte fugit natura. Sꝫ īpatientes oñdūt ſe
vacuos ēē a grā per murmurationē ſuā Gre-
go. Qualis vnuſquiſqꝫ apud ſe lateat illata
cōtumelia ꝓbat. Secundū eſt cōpaſſio afflī-
ctoꝝ. Greg. Qui dolorē exhibet in aliena ne-
ceſſitate crucē portat in mēte. Sic maria iu-
xta crucē martyr effecta eſt ꝗ oīa vulnera ꝗ fi-
liꝰ eius ſuſtinuit in corpe:ipa in aīa ⁊ mēte
ſuſcepit. Sic ſilr ſi cōpaſſiones habeſ cū pau-
peribus ꝗ ſuſtinēt corpis infirmitatē vel ho-
minū ꝑſecutionē vel ſitiꝫ:vel famē:vľ nudi-

tatē:⁊ cū tribulatis q̄ ſpoliant̄ in rebꝰ ⁊ affli
guntur in corpe:vel qn̄ vides aliquē manife
ſte peccare.ſ.chorizare:blaſphemare:adulte
rari:inebriari:ſupbire:vel qn̄ audis mala de
ꝓximis ⁊ eis cōpateris:ſignū ē bonitat̄ ⁊ ꝙ
ſis mēbrū xp̄i.Grego.Nō aliter redēptoris
nr̄i mēbra efficimur niſi adherēdo ⁊ cōpatiē
do ꝓximis.Et q̄nto q̄s plus dolores ꝓximo
rū ſentit tāto melior corā deo erit.Gre.Quā
to q̄s ꝑfectior erit tāto ꝑfectꝰ alienos dolo
res ſentit.Vn̄ Aplus.Quis infirmat̄ ⁊ ego
nō infirmor.Tertiū eſt dilectio inimicorum
Greg.Ferre cōtumeliā ⁊ odientem diligere:
martyriū eſt i occulta cogitatōe.Nā magnū
bonitatis ſignū ē.fauere ⁊ optare illi bonū
q̄ tibi optat malū:⁊ ſil̄r facit ſi pōt.Similit̄
diligere illū q̄ te odit:⁊ orare ꝓ illo q̄ te ꝑſeq
tur.vn̄ Math.v.Diligite inimicos vr̄os et
bn̄facite illis q̄ vos oderūt:⁊ orate ꝓ perſe
quentibus ⁊ calūniātibꝰ vos vt ſitis filij pa
tris vr̄i q̄ in celis ē.Nā inimicos diligere et
iniuriantibꝰ ex corde indulgere eſt valde ac
ceptū deo ⁊ hoī fructuoſū.Greg.Qui in ſe
peccātibꝰ clemēter indulſit nullū pcti veſti
giū in eiꝰ aīa remanebit.Vn̄ Aug.in ſer.de
btō ſtephano.Per amorē hoīs inimici effici
eris amicus dei. S Itē ſciendū ꝙ ſm
btm̄ Bern̄.etiā triplex eſt martyriū ſine effu
ſione ſanguis.Primū eſt parcitas in vberta
te.Vn̄ Bern̄.Qd̄ martyriū grauius q̄ inter
epulas eſurire inter veſtes algere inter diui
tias paupṫatem ſuſtinere.Nam videre dele
ctabilia ⁊ nō guſtare cū poſſis eſt ſatis graue
naꝫ ibi vincit natura q̄ ſp appetit delectabi
lia.Verbi gr̄a:ſicut durū ē in ſtraminibꝰ iace
re cū poſſes bn̄ tres lectos hr̄e:aquā bibere:
cū bn̄ poſſes bonū vinū habere:pulmētū ꝓ
carnibꝰ comedere hoc ſine ſpeciali grāvir po
teſt hn̄.Sil̄r cū q̄s ſibi ſubtrahit q̄ cū pecca
to poſſet habere ſi deū vellet offendere:ſicut
ſupbe chorizando:actum luxurie exercendo
veſtes ſuperbas portando:cū in hijs ⁊ cete
ris delectatōibꝰ habet oportunitatem:et tn̄
ꝓpter deū ab hmōi delectationibꝰ abſtinet
Vn̄ Eccl̄.xxxi.Qui pōt trāſgredi ⁊ nō ē trāſ
greſſus:⁊ facere mala ⁊ nō fecit:hic q̄s eſt et
laudabimꝰ eū.Sil̄r etiā qui ſibi ſubtrahunt
parua delectabilia vt poma:pira et ceteros
fructus:in hoc meret̄.Et quāto maior ē ap
petitus tāto maiꝰ eſt ꝑmiū.Unde Hugo de
ſctō victo.Gaudeat q̄ pōt parce viuere par
ca eñ vita occidit vicia:libidinē extiguit vir
tutē nutrit:aīm roborat:mētem ad celeſtia
eleuat.Scd̄m eſt largitas in paupṫate.Hāc
habuit illa vidua q̄ obtulit duo era de q̄ xp̄s
dicit in euāgelio.Hec vidua ceteris plus ob
tulit:q2 oīa q̄ habuit dedit.Vn̄ exemplo illi
us vidue paupes debēt addiſcere paupibꝰ
erogare cū magno affectu plus faciēdi ſi fa
cultas adeſſet:⁊ ſic paup pōt dare vnū dena
riū ita ꝙ maiꝰ ꝑmiū hēbit inde q̄ ſi diues
daret integrū florenū.Vn̄ in decre.dr̄.Affe
ctꝰ offerētis plus placet deo q̄ munus offe
rētis.iij.q.vij.In grauioribꝰ:⁊ ſignāter illa
elemoſina placet deo quā quis tribuit d̄ ſuo
iuſto labore.Vn̄ Aug.in li.de vita xp̄ia.Illā
elemoſinā deꝰ approbat q̄ de iuſtis laboribꝰ
miniſtrat̄.Unde etiā in decre.dr̄.Deus plꝰ
reſpicit ad ꝑſonā q̄ dat elemoſinā q̄ datum
xiiij.q.v.ſcriptū eſt. A Tertium eſt caſti
tas in iuuentute.Nam caſtitas hec ē deo tā
accepta ꝙ ꝓ martyrio ſpūali reputat̄:et h̄
ꝓpter grauē impugnationē carnis quaꝫ iu
uenes ꝑſone ſuſtinēt.Vn̄ cōmen.dicit ꝙ cō
plexio iuuenū eſt calida ⁊ humida:ſenū aūt
frigida ⁊ ſicca:vn̄ iuuenes q̄ caſte viuere vo
lūt oportet eos carnē ſuā cū abſtinētijs do
mare.Vn̄ Ariſto.iij.thopi.Tēperātia magis
eſt eligenda in iuuenibꝰ q̄ in ſenibus:quia
iuuenes plus cōcupiſcētijs moleſtātur.Qd̄
aūt caſtitas ꝟginū ꝑcellat caſtitatē āgelorū
oñdit Amb.in li.de offi.dicēs.Maior eſt vi
ctoria ꝟginū q̄ angelorū.Angeli eñ ſine car
ne viuūt ꝟgines vero in carne triumphant.
Vn̄ etiā Aug.in quodaꝫ ſmone.Inter oīa
certamina xp̄ianorū duriora ſunt ꝓlia caſti
tatis.Nā continua pugna ⁊ rarior victoria.
Unde etiā Bern̄.in ep̄la.Sola ē caſtitas q̄
hoc mortali loco ⁊ tpe ſtatū quēdā īmortal̄
glorie repſentat. B Tertio celuꝫ aperit̄
his q̄ plenariā indulgētiā ꝯſequūtur.Circa
qd̄ q̄rit̄ q̄bus indulgētie ꝓſunt.Reſpōdeo
ꝙ illis q̄ diſpoſiti ſunt:⁊ faciunt ea ꝓpter q̄
indulgentie date ſunt.Unde ſciēdū ꝙ q̄ttu
or ſunt impedimēta indulgentiarū.Primū
eſt defectꝰ credendi:vn̄ q̄ nō hꝫ fidē ꝙ talia
ſibi ꝓficiant nō ꝯſeq̄tur indulgētias:vn̄ au
guſti.d̄ doctri.xp̄ia.Xp̄s dedit claues eccl̄ie
vt q̄ nō crederet in eis pctā ei nō dimitteren
tur:⁊ qui crederet indulgentiā ꝑciperet.Se
cundū impedimentū eſt qn̄ quis nō ē in gra
tia:ſed ī mortali pctō:vel etiā qn̄ ē excōmu
nicatus:talis nō cōſequit̄ indulgētias.Ra
tio huius ē:q2 eſt ſicut mēbrū abſciſuꝫ a cor
pore:⁊ ſicut palmes abſciſus a vite.Tertiū
impedimētum eſt qn̄ quis nō eſt confeſſus

Nam cōmuniter oīs indulgentie dant̄ con
tritis et confeſſis:et vere penitentibꝰ. C
Pro quo ſciendū ꝙ qn̄ quis eſt vere contri
tus et habet ꝓpoſitum confitendi ⁊ ſatiſfa
ciēdi tūc deꝰ in illa ꝟa cōtritōe dimittet ſibi
oīa pctā ſua.Vn̄ dr̄ Ezech.xviij.Quacūq3 ho
ra pctōr ingemuerit oīm pctōꝝ eius āpliꝰ
nō recordabor.Et quecūq3 bona opera ſic ta
lis cōtritꝰ facit in illo bono ꝓpoſito:etiā an
teq̄ ad confeſſionē veniat talia opera oīa
ſunt deo accepta et ſibi meritoria ad vitā e
ternam.Sed indulgentias nō pōt conſequi
quis niſi ſit cōfeſſus:ergo quicūq3 vult pe
regrinari antea debet cōfiteri:et tūc cū licē
tia ſui preſbyteri iter arripere.Quartū īpedi
mētū eſt quādo q̄s nō facit ea ꝓpter que in
dulgentie date ſunt:q̄uis eñ quis eſſet con
feſſus ⁊ ꝑ oīa ad indulgētias diſpoſitꝰ:et ſi
non faceret ea ꝓpter que indulgentie date
ſunt tūc nullo modo ſm btm̄ Tho.indulgē
tias conſequeret̄.Vn̄ queritur:ſi quis indul
gentiā plenariaꝫ conſequeret̄ et ſic moreret̄
quid de eo ſentienduꝫ eſſet.Reſpondeo ſm
Hoſtien̄.ꝙ talis ſtatim euolaret ad celū.q2
nullum impedimētū aſcēdendi in celū habꝫ
quis ex quo moritur in gratia:niſi ſolutionē
pene.Et eſt ſciēdū ſm ſctm̄ Tho.ſuper.iiij.
diſt.xx.vbi dicit ꝙ qui indulgentias ſuſcipit
nō abſoluitur ſimplicit̄ loquēdo a debito pe
ne:ſ3 datur ſibi de theſauro eccleſie vnde debi
tum ſoluat:ergo cū remiſſa eſt pena illa to
ta per indulgentiā eſt ac ſi eſſet ſoluta et ſic
iuſticie dei ſatiſfactū eſt cū ex theſauro eccl̄e
illa pena ſoluta eſt. D Quarto celū ape
ritur ꝑ ingreſſum religionis approbate vbi
regularit̄ viuunt.Circa qd̄ querit̄ vtrū quis
per ingreſſum religionis cōſequat̄ plenariā
remiſſionem oīm pctōꝝ.Rn̄deo ſm btm̄
Tho.ij.ij.q.vlti.Rationabilit̄ pōt dici ꝙ ſic
ſicut ꝑ aſſumptionē crucis.nam hoc eſt holo
cauſtum maximū quo quis ſe totaliter diui
nis officijs mācipat ꝑ religiōis.ſ.ingreſſuꝫ:
qd̄ excedit oē genꝰ ſatiſfactōis:vt hr̄ in de
cre.xvi.q.i.Admonere.Nā religioſus offert
deo oēs res tpales:imo totū mūdū ꝓpt̄ deū
relinq̄t.⁊ h̄ ꝑ votū paupṫatꝭ amodo nūq̄ ꝓ
priū denariū poſſidendo.Unde dr̄ in decret.
In religione exīs nō dꝫ habere denarios:ſi
non vult perire cum anania.xij.q.i.dilectiſſi
mis.Unde Greg.Oboluꝫ habens monachꝰ
non valet obolū.Item offert deo corpꝰ voto
caſtitatis et abſtinentie:ad quas ſe obligat
per ingreſſuꝫ religionis:ſicut abſtinere a car
nibus:ieiunare:in ſtraminibꝰ iacere:media
nocte ſurgere:et corpus cuꝫ veſtibus laneis
macerare.Item religioſus offert deo ꝓpriā
volūtatem:et hoc ꝑ votū obediētie:et hoc eſt
maximū ſacrificiū cū ꝓpter deū reſignat ſuā
ꝓpriā volūtatē:⁊ ſubijcit volūtatē ſuā volū
tati ꝑlati ſui.vn̄ Ber.loquēs de religione di
cit.Religio paupṫate fundat̄:erigit̄ obedien
tia:dedicat̄ caſtitate:cuſtodit̄ humilitate:ꝑ
ficit̄ charitate. E Item ſciēdū ꝙ in vi
taſpatrum legitur ꝙ eādē grām cōſequunt̄
ingredientes religionē et ꝓfitentes quā ꝯſe
quunt̄ baptizati.Itē ſciēdū ſm btm̄ Tho.ꝙ
ſi ꝑ ingreſſum religionis non abſolueret̄ ab
omi reatu pene:nihilominꝰ ingreſſus religi
onis vtilior eſt q̄ peregrinatio terre ſctē ad
ꝓmotionē ad bonū qd̄ ꝑpōderat abſolutiōi
a pena.Et Henri.de gan.dicit ꝙ qn̄ quis ꝓ
fitet̄ tūc ꝑmo indulgētiā cōſeq̄t̄.Et intelli
gitur ſi intēdit obſeruare ea q̄ in ꝓfeſſione ꝓ
mittit.ſ.regulā ⁊ ordinē ſuū.Nam ſi non in
tenderet ſeruare ea que promittit in ꝓfeſſio
ne ſua:ipō facto ſe ꝓmittendo peccaret mor
talit̄:et nō eſſet filius regni celeſtis:ſed fili
us ignis gehēne:⁊ tales quādoq3 poſtmodū
peſſimi erūt.Vn̄ Aug.et ponit̄ in decre.Dif
ficile ſuꝫ expertus meliores q̄ qui in mona
ſterijs ꝓfecerunt:nec ſum peiores expertus
q̄ qui in monaſterijs defecerunt.diſti.xlvij.
Quātūlibet.Unde etiam Bernar.Qui in lo
co ordinis ſine ordine viuūt ad illū deueni
ent ordinē:vbi nullus ordo ſ3 ſempiternus
horror inhabitat.

¶ Continuatio et ꝓſecutio p̄cedentis ſer
monis.Sermo.xiiij.

Ecce video celos apertos
⁊c.Proſequēdo ſermonem iā in
ceptū eſt ſciendum ꝙ q̄nto celuꝫ
aperit̄ ꝑ intenſam ꝯtritionē qua
q̄s ex intimis cordis ſui viſceribus dolet de
pctīs ꝯmiſſis. F Circa qd̄ q̄rit̄:vtꝝ ꝯtri
tio poſſit tollere totū reatū pene.Rn̄deo ſm
Petrū ſup.iiij.di.xvi.Cōtritiōis intētio pōt
attendi dupl̄r.vel ex ꝑte charitatis q̄ cauſat
diſplicētiā pcti:vel ex ꝑte doloris q̄ ex intēſi
ua excitat̄ charitate.Et vtroq3 mō pōt tātū
intēdi contritio ꝙ tota pena remittat̄:ſicut
patet de latrone qui cū xp̄o pepēdit in cruce
cui dictū eſt:hodie mecū eris ī paradiſo.vn̄
etiam exēplū legit̄ in li.de apibꝰ ꝙ quidā in
gallie ꝑtibꝰ venit ad illū venerabilē virū ma
giſtrum Petrum de corbel ſenonē.archiepi

ſcopū et confeſſus eſt ꝙ ꝓpriā filiā violen
ter oppreſſit:et cū maxima et mirabili cōtri-
tiōe ⁊ lachrymis qſiuit ſi vnq̄ poſſet vllo do
lore vel pena a dn̄o veniā īpetrare. Cui pſul.
ita inq̄t indubitāter ſi penitētiā ſubire volu
eris tāti mali. Et ille vehemēter exclamans
volo inq̄t et ſi mille mortes me ſuſtinere vo-
lueris. Cōlachrimans ergo infelici imo tā fe
liciſſimo pctōri ep̄us dixit ei. Septēnem tm̄
pniam pene impono tibi. tūc ille. quid ē ait
ꝙ tantū ſeptēnē pniā mihi flagitioſiſſimo
iniūgitis: qui ſi viuerē ad finē mūdi tantuꝫ
facinus penis innumerabilibꝰ diluere nō va
lerē. Cui preſul: vade īquit et tres dies in pa
ne et aqua tantū ieiuna. Tunc amplius ille
plorans et contūdens ſe rogabat vt peniten
tiam ſibi iniūgeret ſalutarem. Supra modū
ergo admiratus et exhortatus et exhilaratꝰ
ep̄s tandem diffinitiue precepit homini vt
abiret et vnū tm̄ pater noſter diceret. ſciret
q̄ ꝓ certo pctm̄ iam ſibi eſſe dimiſſum. Nec
mora: in illa hora ille dirū eiulatū emiſit ⁊ i
terrā ꝓcidens expirauit. Nec dubia fides eſt
ſicut deo dignꝰ idem ep̄s predicauit q̄ñ ideꝫ
penitens qui ſic ſine vlla alia purgatorij pe
na vitam validiſſima cōtritione finiuit pur
gatus ad gloriā euolauit. **H** Sexto ape-
ritur celum ꝑ frequentē cōfeſſionē qua quis
cū magna verecūdia pctā cōfitet̄. nā verecū
dia ē magna ꝑs ſatiſfactiōis. Vn̄ Ber. Ideo
iubemur cōfiteri pctā vt erubeſcētiā pro pe-
na habeamus. Circa qd̄ q̄rit̄ vtrū vnū pctm̄
debeat q̄s ſepiꝰ confiteri. Rn̄deo ꝙ de neceſ
ſitate nō opꝫ vt quis vnū pctm̄ ſepius cōfi-
teat̄ a quo eſt abſolutꝰ: ſꝫ tn̄ btūs Tho. dicit
ſuper .iiij. diſt. xvij. ꝙ q̄nto quis pluribus ſa-
cerdotibꝰ vnū pctm̄ cōfitet̄: tāto plꝰ ei de pe
na dimittitur: tū ꝓpter erubeſcētiā: tū ex vi
clauiū. Vn̄ totiēs poſſꝫ q̄s cōfiteri ꝙ ab omi
pctō liberaret̄. Itē ſciendū ꝙ cōfitentes nō
debēt habere nimiā familiaritateꝫ ad ſuos
confeſſores: q2 ex tali familiaritate verecun
dia que eſt in cōfeſſione hn̄da diminuit̄: qd̄
eſt nociuū ꝯfitenti. Vn̄ Ber. Sūt quidaꝫ qui
cōfitēdo ſicut fabulā pctōꝝ ſuoꝝ narrāt hy-
ſtoriā: et egritudines aīe ſue ſine cōfuſiōe di
numerāt. Itē qd̄ peiꝰ eſt aliq̄ id qd̄ verecun
dātur cōfiteri vni trāſferētes ſe ad aliū cur-
rūt: et ſic confeſſionē diuidūt. Vn̄ Auguſti.
Cautus ſit penitens ne verecūdia ductꝰ di-
uidat apud ſe cōfeſſionē: vt diuerſa diuerſis
velit manifeſtare ſacerdotibꝰ. quidā eni͂ vni
celāt q̄ alij manifeſtāda ꝯſeruāt: qd̄ ē ſe lau

dare et ad ypocriſim tendere. Septimo celuꝫ
aperitur ꝑ attētā orōnem corā ſacramēto eu
chariſtie. Nā q̄ñq̄ quis citiꝰ impetrat ibi q̄
in alio loco ſicut cum ſtat circa miſſam vl̄ ali
as ī pn̄tia ſacramēti. Vn̄ etiā Henricꝰ de haſ
ſia. Sicut eni͂ cōfeſſio ⁊ attritio diſpoſitie ſuſ
fecit ad ſaluteꝫ latroni aſſociato xp̄o q̄ñ pre-
ſentialit̄ cōmoriebat̄ in cruce: q̄ ei nō ſuffeciſ
ſet aut nō intm̄ valuiſſet in carcere. Ita vi-
detur ꝙ nō minus nūc pctōr hūiliter ſpe ve
nie aſſiſtēs ſacramētali oblatōi veniā cōſeq̄
tur: aut abūdantiꝰ gr̄e collationē recipiat q̄
ſi ſilr̄ in alio loco ſe hēret. Itē cuꝫ xp̄s ī terra
degēs multi ſanitatē denegauerat ex fide pe
tenti: nūq̄d eq̄le vel maiꝰ eſt nūc inuiſibilem
fide credere pn̄teꝫ in eucharistia. Et hoc idē
vult illud dictū euāgelij. Beati qui non vide
runt ⁊ crediderūt. Quid ergo refert ad veniā
conſequēdā iam corde contrito et humili eu
chariſtie intereſſe īmolationi: aut viſibiliter
ad eius pn̄tiā aſſociari ⁊ ipſam honorifica-
re aut olim eius in cruce interfuiſſe ſicut la-
tro: vel honorē xp̄o corporalit̄ viſo exhibuiſ
ſe: vt magdalena que lachrymiſ lauit pedes
ieſu et terſit capillis: et vnguento vngebat
⁊ oſculabat̄: videt̄ ꝙ nihil refert quo ad ef-
fectum gratie et venie conſequēde. Hec ille.
Iteꝫ ſciendū ꝙ multū ſalubre eſt deuote ge
nua infra miſſam flectere: et ſignāter ab ho-
ra conſecrationis vſq̄ ad cōmunionē. Item
ſciendū ꝙ illi qui nō poſſunt miſſe intereſſe
quando tales audiunt nolā et campanā que
pulſatur infra eleuationē corporis xp̄i debent
genua ſua deuote flectere et ieſum xp̄ꝫ q̄ ibi
in miſſa eleuatur hūiliter et cū cōtrito corde
inuocare ſiue ſit in campo ſiue in domo: ſiue
in quocūq̄ loco vel labore. **D** Exemplū
habemꝰ de hoc ꝙ fuit quedā mulier triſtata
valde ⁊ a dyabolo multū tēptata q̄ ſibi laq̄-
um ad ſuſpendendū ſeipam preparauit: que
dum cepta conaret̄ ꝑficere: ecce ꝓ eleuatiōe
corporis xp̄i iuxta morē cāpanulā audiuit: tūc
flexis genibus ſicut a iuuētute in conſuetu-
dine habuit orauit et dixit. Dn̄e ieſu xp̄e fili
dei viui miſerere mei: et ecce mox trabs et fu
nis ſuſpendij cōfracte ſunt demonibus fugi
entibus et dicentibus: q2 virtus pn̄tie corpo
ris ieſu xp̄i te liberauit a temporali ⁊ eterna
morte. **I** Octauo celū aperit̄ aliquibus
per certe elemoſine dationē. Unde Dan. iiij.
dicit̄. Pctā tua elemoſinis redime. Bern. Tā
tum poſſꝫ hō dare de tp̄alibus ꝓ elemoſina
ꝙ omnia peccata ſua redimeret a penis. Un

de etiam magiſter iohannes de Lunſin ī tra
ctatu de audientia confeſſionū. Dū infirmꝰ
eſſet potēs in amicis ⁊ rebus: et cōfeſſor iux̄
q̄titatē pctōꝝ taxaret penā: per quā ſi ſolue
ret̄ ipſe eſtimaret totā penaꝫ expletā eſſe ſeu
preuentam ſeu ſolutā: puta tot dies ieiunā-
do tot miſſas et orationes et ſuffragia ordi-
nando tot elemoſinas erogando: et ꝙ tunc
ipſo infirmo in ſua adhuc vita exiſtente pe
ne ille ꝑ multos exoluerent̄. naꝫ illis ſic exo-
lutis ſi pene fuiſſent ſufficiēter taxate: talit̄
ſic decedēs nūq̄ intraret purgatoriū ſuppo-
ſita cōtritiōe: vel ſi decederet an̄ penarū illa
rū exolutionē ipſis ſolutis mox a purgato-
rio liberaret̄. Hec ille. Vn̄ dicit beatꝰ Tho. de
aquino ꝙ vnꝰ pōt pro alio ſatiſfacere. dūmo
do ille per ſe non pōt pniam perficere. Iteꝫ
ſciēdū ꝙ pctā ſignāter dimittuntur quo ad
penā per diuiſionē iniuriarū que eſt maxia
elemoſina. Unde Aug. in ſermo. Multa ſūt
genera elemoſinaruꝫ quas cum facimus ad
iuuāt vt dimittant̄ peccata noſtra: ſed ea ni
hil eſt maius q̄ cū ex corde dimittimꝰ qd̄ in
nos q̄ſq̄ peccauit. Nā tanta poſſet eſſe offē-
ſio ⁊ tā liberaliter et ex corde poſſet indulge
ri ꝙ ex hoc daret̄ oīm pctōꝝ remiſſio. Unde
Augu. Vnuſq̄ſq̄ talē indulgētiā acceptur
eſt a deo: qualē et ipſe dederit ꝓximo. Unde
Greg. Qui in ſe peccanti clemēter indulſit:
peccati veſtigiū in aīa eius non remanebit.
K Nono celum aperit̄ illis q̄ ꝑ opa pena-
lia ſatiſfactionē pctōꝝ ſuoꝝ implent. Vnd̄
Bern. Quātūcūq̄ magnus ſit peccator in pe
nitentia tn̄ pōt tantā penā in mundo ſuſti-
nere ꝙ dimittat̄ ei tota pena ad quā eſt obli
gatus. Sciendū ꝙ pnīa ſatiſfactoria ſemꝑ
debet fieri per cōtrariū. Unde Ariſto. v. ethi
co. Medicine fiūt per cōtrariū: ſꝫ pnīa ē me
dicina ſpiritualis: ergo debet fieri per con-
trariū. Unde Grego. in omel. Quot habuit ī
ſe maria magdalena oblectamēta: tot de ſe
inuenit holocauſta: conuertit ad numerum
virtutū numerū criminū: ita ꝙ totum ſerui-
ret deo in penitentia quicquid deū in ſe con
tempſerat per culpam. Sciendū ꝙ incōtum
opus bonū eſt penale intātum eſt ſatiſfacto
rium. Ergo cuilibet peccatori iniungēda eſt
penitentia .i. ſatiſfactio per cōtrariū. Verbi-
gratia. Ut ſi peccator in delicijs vixit et deū
in gula offendit opꝫ ꝙ ſatiſfaciat ieiunādo
et corpus caſtigando. Si inebriatus fuerit
ꝙ ꝓ ſatiſfactione bibat aquam. Si luxurio-
ſus: ꝙ corpus virgis flagellet. Si cum veſti-

bus mollibus et precioſis deum offendit: ꝓ
ſatiſfactione ciliciū vel aliam veſtē aſperaꝫ
induat. Si ī mollibus lectiſternijs pigritiā
exercuit: ꝓ ſatiſfactione eſt ei iniūgēdū vt ī
ſtraminibus iaceat: ⁊ mane ſurgat. Si in ſu
perbia cōtra deū ⁊ ꝓximū ſe exaltauit: ꝓ ſa-
tiſfactione debet ſe humiliare coram deo: et
ꝓximo ſe ſubijcere. Si fuit auarus et deū cū
iniuſtis rebus acquirendis offendit: pro ſa-
tiſfactiōe debet iniuſtas res reſtituere: ⁊ de
iuſtis rebus pauperibus ſubuenire. Si acci-
dioſus: pro ſatiſfactione debet mane ſurge-
re ⁊ eccleſias frequentare: genua flectere ⁊ de
uote orare. Deutero. xxv. Pro menſura pecca
torum et plagarum modus: quod intelligit̄
hic aut in futuro. Pro quo ſciendū ꝙ penitē
tia et ſatiſfactio que iniungūtur aut eſt ma
ior aut eſt minor: aut equalis. Si maior eſt
penitentia q̄ peccata requirunt: tūc ſupfluū
illud cedit homini in premium. Si minor:
tunc reſiduum implebit in purgatorio. Si
equalis: tunc ſtatim euolat. **L** Quantū
ad ſecundum ſciendum ꝙ ſanctus ſtephanꝰ
habet plures dignitates. Prima eſt ꝙ dicit̄
prothomartyr: id eſt primus martyr: q2 poſt
aſcenſionem xp̄i primus pro fide lapidatus
eſt ⁊ occiſus. Secunda q2 dicitur plenus gra
tia: et hoc ſibi accidit propter ſuam ꝓfundā
humilitatem. Nam ſuperbis reſiſtit deꝰ: hu
milibus autem dat gratiam. Ergo ſi volumꝰ
gratiam dei īpetrare debemus nos cuꝫ ſan-
cto ſtephano humiliare. Tertia ꝙ vidit ce-
los apertos tempore ſue mortis: ergo dicit.
Ecce video celos apertos: et filium hominis
ſtantem a dextris virtutis dei. Quarta ꝙ ꝓ
inimicis ſuis rogauit exēplo xp̄i. Unde Be-
da. Beatus ſtephanus ſtando pro ſe orauit:
ſed ꝓ inimicis ſuis flexis genibus interpel-
lauit dicēs. Domine ne ſtatuas illis hoc pec
catum ⁊c̄. Quinta ꝙ eius paſſio conformis
eſt paſſioni xp̄i. Nam ſicut falſi teſtes cōtra
xp̄m inſurrexerunt: ſic et contra beatum ſte-
phanū. Itē ſicut xp̄s extra ciuitatē ē crucifi-
xus. ſic et beatus ſtephanꝰ extra ciuitatē eſt
lapidatꝰ. Itē ſicut xp̄s dixit In manus tuas
dn̄e cōmēdo ſpiritū meū: ſic et beatꝰ ſtepha-
nus dixit. Domine ieſu ſuſcipe ſpiritū meū.
Sexta ꝙ habet tres coronas. Primo habet
coronam martyrum. ſecundo virginū. tertio
predicatorum. Septima eſt miraculorū opa
tio. Vn̄ beatꝰ Aug. dicit beatum ſtephanum
innumeris claruiſſe miraculis. Mortuos ſe
ptem ſuis meritꝭ ſuſcitaſſe: multoſq̄ a varijs

languoribus curaſſe.preter hec et alia refert
digne memorie cõmēdanda.Ait etiaȝ ꝙ flo-
res ſup altare ſcti ſtephani ponebãtur ꝛ in-
de ablati ſup infirmos ponebãtur: q̄ ſtatim
mirabiliter curabãtur. Pãni etiam de ciꝰ al-
tari ſumpti et ſup egros poſiti multis extite
runt infirmãtibus ad medelã. Nã ſic idē ait
i li.xxij.de ci.dei. Flores de altari ſcti ſtepha
ni ſumpti cuiuſdã mulieris cece oculis ipo
ſiti ſũt:ꝛ illa ꝯtinuo lumē recepit. Refert ēt
in codē libro.ꝙ cũ quidaȝ.vir pmariꝰ ciuitat̃
noie martialis infidelis eſſet ꝛ neq̃ꝙ côuer-
ti vellet cũ.tñ plurimũ egrotaret:gener ſuus
valde fidel' ad eccleſiã ſcti ſtephani vēit:ꝛ de
ipſis floribus qui ſup altare erãt accipiēs et
ſubt' caput ſoceri ſui ipos flores latēter po-
ſuit:ſup q̃s dũ ille dormiuiſſet ꝓtinꝰañ dilu
culũ clamauit vt ad epm mitteret. Cũ autē
epõs abeſſet ſacerdos ad cũ venit:q̄ cũ ſe cre-
dere diceret baptiȝauit cũ. Hic q̃diu vixit h̃
verbũ ſp in ore ſuo habuit.Xp̃e acipe ſpiritũ
meũ:cũ tñ h̃ beati ſtephani verba vltima fu-
iſſe neſciret. M Quantum ad tertiũ no
ta exemplum aliud apud ceſareã capadocie.
Quedam nobilis matrona erat viri quidem
deſtituta ſolatio:ſȝ nobili vallata multitudi
ne pueroꝝ. Nã pueros decē habuiſſe dicitur:
quorũ ſeptē maſculi ꝛ tres femine fuiſſe ꝑhi
bentur.Quadã aũt vice q̄ mater ab eis offē
ditur maledictionē ſuis filijs impcatur:ſu-
bito maledictioneȝ matris vindicta diuina
ſubſequit:et oēs pena ſimili et horribili fe
riuntur. Nã oēs tremore membrorũ omniũ
ſunt horribiliter percuſſi: quapropt' nimiuȝ
dolētes ꝛ ſuoꝝ ciuiũ oculos nõ ferētes ꝑ to
tũ orbē vagari ceperũt:et quocũq̧ ibant oīȝ
in ſe vertebant aſpectuȝ. Ex his autem duo
frater et ſoror Paulus et Palladia iponiaȝ
venerunt: et ipſi Auguſtino ibidem epiſco-
po que ſibi cõtigerant narrauerunt. Cum ꝗ
quindecim diebꝰ ante paſcha eccleſiã ſancti
ſtephani frequētãtes ſanitatē ab ipſo mar-
tyre multis precibus poſtulaſſent:in ipſo die
paſche cũ frequens ppl's pſens eſſet: vnꝰ ex
eis ſcilȝ paulus repēte cancellũ introiuit et
ante altare cum multa fide et reuerentia ſe
in oratione pſtrauit.Et cũ aſtantes rei exitũ
expectarēt:ſubito ſurrexit ſanꝰ a tremore cor
poris deinceps alienꝰ.Cum autē ad auguſti
nũ ductus fuiſſet : ipſe eũ ad populũ protu-
lit:et deo ꝛ ſancto ſtephano grãs egit. Cum
autē ſic ad populũ loqueret:et ſoror illiꝰ ibi
dem omnibus mēbris tremēs aſſiſteret ſur-
gens de medio cãcellos ſancti ſtephani itra-
uit:et ſtatim velut obdormiens ſubito ſana
ſurrexit.Ipſa ſimiliter in medium produci-
tur:et de vtriuſq̧ ſanitate deo et btõ ſtepha
no immēſe gratie referuntur.

¶De ſctõ iohãne euãgeliſta.Sermo.xv.

Equere me. Iohannis
xxi.Verba ꝓpoſita ſũt a xp̃o btõ
petro dicta ꝛ iã dicuntur cuilibet
hoi volēti ſaluari ꝙ xp̃m dȝ imi
tari. Nã nullus eſt verus xp̃ianꝰ niſi q̄ xp̃m
imitat̃.Vñ Iſido. Ille eſt xp̃ianꝰ q̄ factis ſe
xp̃ianũ oñdit:ãbulãs ſicut ꝛ xp̃s ambulauit
a quo nomē contraxit.Ex quo ptȝ ꝙ qui xp̃ȝ
nõ ſequitur nõ eſt verus xp̃ianꝰ:q̃uis nomē
habeat.Vñ Aug.in li.de vita xp̃iana.Xp̃ia-
ni nomen ille fruſtra ſortitur qui xp̃m mini
me imitatur. Vñ etiam Cyprianus de duo-
deciȝ abuſiõibꝰ.Xp̃ianus nemo recte dicit̃:
niſi qui xp̃o in moribus coequatur. Et in ſi-
gnum huius xp̃us dicit cuilibet xp̃iano ver-
bum ꝓpoſitum.Sequere me.Vñ in preſen-
ti ſermone tria ſunt dicēda. Primo q̄re qui-
libet xp̃ianꝰ merito debeat ſequi xp̃m.Secũ
do in quibus eum ſeq̄ debeamꝰ. Tertio aliq̄
q̃ſtiones de ſancto iohanne.Quantũ ad pri
mum ſciēdũ ꝙ merito ſeq̄ debemꝰ dñm nr̃m
ieſum xp̃m:ꝛ hoc triplici ratiõe. N Pri-
mo rõne honoris:q̄ eſt valde honorificũ ſe-
qui dñm.Ecci.xxiij. Glia magna eſt ſeq̄ dñȝ
longitudo enĩ dierũ aſſumet̃ ab eo. Cõtra h̃
faciũt aliq̄ qui in bonis operibus imitari xp̃ȝ
erubeſcũt : de quibꝰ dixit xp̃s in euangelio.
Qui me erubuerit corã hoibus:hunc filiꝰ ho
minis erubeſcet coraȝ patre celeſti et angel'
eius. Item Grego.ſup Ezech.Qui erubeſcit
bona facere a ſtatu rectitudinis cadit : atq̧
ad dãnationem tendit. Hoc illi nõ attendũt
q̄ humiliter incedere in veſtibus ſuis. erube
ſcũt q̃uis eĩ a pdicatoribꝰ ſe male agere in
telligũt:tñ propter verecũdiã hũanã veſtes
ſuperbas.ſ.caudatas lõgas et ſciſſuras inu-
tiles deponere nolũt: q̄ ſeruire mũdo ꝛ dya
bolo in ſupbia videt̃ eis honor: ſ̃ deꝰ illoruȝ
gl'iam in ignominiã cõmutabit.Ergo q̄lȝ nõ
debet verecũdari xp̃m ſequi:q̄ eſt ſalubre et
honorificũ.Iohis.xij. Si q̄s mihi miniſtra-
uerit honorificabit eũ pat' meus qui in celis
eſt.Secũdo libēter debemꝰ ſeq̄ xp̃m rõne vti
litatis.Ioh.viij.Qui ſequit̃ me nõ ambulat
in tenebris:ſȝ habebit lumē vite. Tertio de-
bemus ſequi xp̃m. nã ad hoc obligamur rõe

exemplaritatis: q̄ xp̃s ꝓpter hoc in mũdũ
venit vt exēplũ viuēdi nobis demonſtraret
Vñ Aug.de vera religio. Tota vita xp̃i i ter
ris que ꝑ hoiem geſſit diſciplina morũ fuit
Vñ etiã Greg. Ois xp̃i actio noſtra ē inſtru-
ctio. O Quantũ ad ſcdm.ſ.in q̄bus de-
bemꝰ imitari xp̃m ſciēdũ ꝙ ſignãter i ſeptē
nobis exēplũ reliq̄t in q̄bꝰ eũ ſeq̄ debemus.
Primo in abſtinētia carnis:nã in igreſſu mũ-
di vſq̧ ad finem vite ſue ſp in duritia vixit
nam in natiuitate duritiã ſuſtinuit:q̄ i hye
me ꝛ in media nocte natꝰ ē:ꝛ i pſepio poſitꝰ
ꝛ inuolutus pãniculis ſup fenũ iacere ꝑtu-
lit.vñ Ber.Qui nõ fallit̃ elegit qđ carni mo
leſtius eſt:id ꝗ vtiliꝰ:id etiã mag̃ eligēdũ et
quiſq̄s aliud docet vel ſuadet ab eo tãq̧ a ſe
ductore cauēdũ eſt. Hoc illi xp̃iani attēdant
q̄ vix vna nocte ꝓpter deũ dure iacere volũt
cum tñ dicit xp̃s cuilibet hoi. Seq̄re me.
P Secundo debemꝰ eũ ſequi in hũilitate
Vñ dr̃ Math.xi.Diſcite a me q̄ mitis ſum
ꝛ hũilis corde.Vñ Aug.de ṽbis dñi ſer.xij.
Diſcite iquit a me ait dñs:nõ mũdũ creare
nõ inuiſibilia ꝛ viſibilia cũcta creare:non in
iſto mundo miracula facere:vel mortuos ſu
ſcitare:ſ̃ q̄ mitis ſum ꝛ hũilis corde:ꝗ exē-
plo xp̃i debemus hũilitatē in veſtibꝰ ſuare.
Nã xp̃s portauit veſtē ſimplicē.ſ.tunicã in-
cõſutilē:ꝛ inceſſit xp̃s ieſus dñs ꝛ redēptor
noſter diſcooperto capite ꝛ nudis pedibus.
Itē in die palmarũ eq̄tauit aſinũ:ꝛ in para
ſceue baiulans ſibi cruceȝ exiuit in caluarie
locũ. Inſup ex ſua profundiſſima humilita
te aſſimilauit ſe ṽmi dicens illud ps . Ego
ſum vermis ꝛ nõ homo opprobriũ ꝛc̃. Mõ
xp̃s dicit cuilibet homi. Sequere me . Ergo
boni xp̃iani imitãtur xp̃i hũilitatē in terris
vt ab eo exaltent̃ in celis. Vñ Aug . de ṽbis
dñi ſer.xxix.Vis capere celſitudinē dei:cape
prius humilitateȝ dei:dignare humilis eſſe
ꝓpter deũ:q̄ deus dignatus eſt humilis eē
ꝓpter te.Vñ etiã btũs Amb.ſup ps. Beati
immaculati ꝛc̃.Quanto enim quis eſt abie
ctior in hoc ſeculo tanto magis exaltabit̃ in
futuro.Sed oppoſitũ exemplo xp̃i plures te
nent xp̃iani qui ſe in hac vita ſuperbe extol
lunt.Verbi grã.Xp̃us inclinato capite pe-
pendit in cruce:ſed tu ſupbe erigis te cõtra
xp̃m erecto collo.Xp̃us coronaȝ ſpineam ſu
ſtinuit in capite:ꝛ tu ſuperbe offendis eũ cũ
crinalibus cũ peplis ꝛ caputijs et mitris ex
altando te cõtra xp̃m. Item xp̃s portauit ve
ſtem purpuream quã ſibi induit pylatꝰ ꝛ ve
ſtem albã quã ſibi Herodes induit in ſignũ
deriſionis ꝛ fatuitatis.Et tu ſuperbe xp̃ia-
ne ornas te cũ pcioſis et mollibus veſtibus
tuis q̄ habēt ſciſſuras multas ꝛ caudas lon
gas ꝛ varios colores : ꝛ hoc facis in ꝯtēptũ
xp̃i:ꝛ in diſpēdiũ ſalutis tue. Itē xp̃s in hũi
litate captꝰ ꝛ ligatꝰ ē funibꝰ:ꝛ hoc i hũilita
te ꝛ charitate.Et tu vis hr̃e cingulũ argente
um vel deauratũ in ſupbia ꝛ elatõe. Itē xp̃s
in dorſo ſuo crucē portauit ꝛ oēm fortitudi
nē ſuã ꝯſumpſit i paſſiõe vt te redimeret.Et
tu conſumis fortitudinē tuã chorizãdo tor-
neamenta exercendo ꝛ hoc in ipſius cõtem-
ptum qui pro te mortuus eſt i humilitate et
charitate.Ex his ptȝ ꝙ multi ſunt qui chri-
ſtiani ſolo nomine ſunt.Unde Cyprianus.
Nemo chriſtianus recte dicitur:niſi qui chri
ſto in moribus coequatur. Q Tertio de
bemus eum ſequi in paupertate. Nam ipſe
pauper fuit in natiuitate:in vita:ꝛ in morte
Unde Bern. Pauper natus:pauper vixit:et
pauper obijt. Hoc patet:quia in ſtabulo et
non in palatio natus fuit.Similiter ꝛ in vi
ta nunq̃ propriam domum habuit:ſed tan
q̃ peregrinus in hoc mũdo vixit. Hoc illi ſp
cogitare debent qui ꝓprias domos non ha
bent:ſed cũ alijs hoſpitantur ꝙ xp̃us nũq̃
propriã domũ habuit:ſed cum alijs hoſpita
tus fuit.Silr' in morte pauperrimus fuit:
q̄ nudus in cruce pependit:ꝛ vbi caput ſuũ
reclinaret nõ habuit.Et quare ſic pauꝑ fuit
Rñdeo vt pauꝑtatis ſue exēplũ nobis com-
mendaret.Sed oppoſitũ exēplo xp̃i faciunt
q̄ nunq̧ ꝯtentant̃ nec deo regratiant̃:ſed to
tum cor ſuũ apponunt ad diuitias:ꝛ quõ ſe
ipſos in hac vita extollãt. Nã tales non põ
derãt nec aduertũt exemplũ xp̃i . Verbi grã
Xp̃s natus eſt in ſtabulo:ꝛ homo auarꝰ nõ
contentat̃ in vna domo.Xp̃s poſitus eſt in
artũ preſepe ꝛ ſup fenũ inuolutꝰ panniculis
ꝛ homo delicioſus vl't habere lectos molles
ꝛ precioſos.Chriſtus in paupertate vixit et
homo xp̃ianus nititur magnas habere diui
tias non attendens illud dictum euangelij
q̃ difficile eſt diuitem intrare regnum dei.
R Quarto debemus eum ſequi in abſti-
nentia cibi ꝛ potꝰ:nã ipſe in terra ieiunauit
quadraginta diebꝰ ꝛ noctibus ſine oĩ cibo.
Siliter ꝛ in cruce fel ꝛ acetũ bibit.Unde ps.
Dederunt in eſcam meam fel:ꝛ in ſiti mea
potauerunt me aceto. In his enim docet
nos abſtinentiam dicens vnicuiq̧ noſtrum.
Sequere me. Hugo de ſancto victore, dicit

Gaudeat qui poteſt parce viuere. Parca enī
vita libidinē extinguit: virtutem nutrit: ani
muꝫ roborat: mentē ad celeſtia eleuat. Jmo
abſtinentia valet pro ſanitate corporis ⁊ pro
longitudine vite. Eccleſia. xxxvij. Qui abſti
nens eſt adijciet vitam. Unde etiā Ariſto. ò
regi. princi. Abſtinere a comeſtionib⁹ nimijs
⁊ ſuperfluitate nimia eſt ſumma medicina.
Uñ carnē noſtrā exēplo chriſti debemus do
mare cū abſtinētijs. Apl's. Si ſpū facta car
nis mortificaueritis, viuetis. Sed oppoſitū
exēplo chriſti plures faciūt. Nā xpus ieiuna
uit ꝗdraginta dieb⁹: ⁊ aliq volūt vix vna die
ieiunare pro deo. Chriſt⁹ ter eſurijt: vt pꝫ in
euāgelio: ⁊ guloſi ſp̄ volūt eſſe pleni. Chriſt⁹
ſitiuit in cruce: ſꝫ bibuli viuunt in ebrietate.
Chriſtus bibit fel ⁊ acetū in cruce: ſꝫ delicio
ſi volūt habere quinqꝫ fercula ⁊ triplicia pocu
la ad ſatiſfaciēdū ſuis concupiſcētijs. Et de
iſtis ſcribit apl's dicēs. Quorū de⁹ vēter eſt.
Et tales nō imitātur chriſtū pauperē: ſꝫ di
uitē epulonē q epulabat̃ quottidie ſplēdide
⁊ ſepult⁹ eſt in inferno. ſic continget ⁊ illis.
Unde apl's. Si ſm carnē vixeritis moriemi
ni. Uñ etiā Hiero. in epl'a. Difficile imo im
poſſibile eſt vt pn̄tib⁹ qs ⁊ futuris fruat̃ bo
nis: vt hic vētrē ⁊ ibi mētē impleat ⁊ de deli
tijs trāſeat ad delitias. Nā tales ſunt male
dicti a chriſto: vt habetur Luce. vi. Ue vobis
qui nūc ſaturati eſtis. Nā tales in futuro ſu
ſtinebunt famem ⁊ ſitim: vbi nec vnam gut
tam aque hr̄e poterūt. De qbus dicit Johā.
Apoca. xvi. Manducabunt linguas ſuas p̄
dolore. Sed de bonis qui xp̄m ſequuntur in
abſtinentijs dicitur. Lu. i. Eſurientes imple
uit bonis. ps. Satiabor cum apparuerit glo
ria tua. Naꝫ tales ſunt beati hic ⁊ in futuro
Uñ Lu. vi. Bti q nūc eſuritis ⁊c. S Qui
to debemus xp̄m imitari in patientia. Nam
xp̄s patienter ſuſtinuit verba ⁊ verbera. Nā
iudei dicebant. Ecce vorator ⁊ potator vini
⁊ amicus publicanorū. Jtem dicebāt vt ha
betur. Job. vij. Tu teſtimonium perhibes d
teipo teſtimoniū tuū nō eſt verum. Jtem di
cebant. Demonium habet ⁊ inſanit. Jteꝫ di
cebant eū ſeductorē ppl'i. Et in his verbis cō
tumelioſis ſp̄ habuit patientiam. i. Petri. ij
Cum malediceretur nō maledicebat: cuꝫ pa
teretur nō cōminabat̃. Silr in ꝟberib⁹ ⁊ pla
gis patientiam habuit. Nam captus ⁊ liga
tus eſt: alapis ⁊ colaphis ceſus eſt: cōſput⁹
⁊ velatus eſt: flagellat⁹ ⁊ coronatus eſt. Ad
pylatum ⁊ Herodem ⁊ ad locum caluarie du

ctus eſt: ⁊ demuꝫ clauis cruci affixus eſt. Et
in omnibus iſtis iniurijs tanꝗ ouis māſue
tus fuit. Ergo dicit ad quēlibet noſtrum ſe
quere me. Sed oppoſitū exemplo xp̄i oſten
dunt qui nec vnum verbum nec vnā iniuriā
ſuſtinere volunt: cum tamen ſit valde meri
toriū iniurias patiēter ſuſtinere propter de
um. Unde Luce. xxi. Jn patiētia veſtra poſ
ſidebitiſ aīas vr̄as. Uñ xp̄s dicit in euāgelio
Si qs te percuſſerit in vnā maxillā: p̄be illi
⁊ alterā. Et qui vnū verbū patiēter nō ſuſti
net: quō verbera ſuſtinebit. Uñ Greg. in lib.
xvi. moral'. Qui a ſtatu patientie per lingua
rū vulnera corruit: ip̄e ſibi teſtis eſt ꝙ ꝯ ma
nifeſte perſecutōis gladios non ſubſiſteret.
Uñ vt patiētiā acqram⁹ neceſſe eſt vt paſſio
nē xp̄i ad memoriā reducamus. Uñ Grego.
Si paſſio xp̄i ad memoriaꝫ reducetur nil tā
durum eſt qd̄ nō equo aīo toleraret̃. Uñ eti
am Bern̄. Quid eſt qd̄ tibi nō ſuaue videtur
ſi collegeris ⁊ memoraueris oēs amaritudi
nes ſaluatoris. Uerbi gratia. Si paup̄ es et
ꝯtēneris vel irrideris a diuitib⁹: cogita quō
xp̄s deriſus fuit qñ velabāt ſibi faciē: ⁊ per
cutiēdo euꝫ dixerūt. Prophetiza nobis xp̄e
qs eſt q te percuſſit. Silr qñ coronatus fu
it: tūc ipi flectēdo genua cū arūdine percutie
bant caput eius: ⁊ expuētes in euꝫ dicebant
Aue rex iudeoꝝ. Similiter quādo ī cruce pe
pendit: tūc ab aſtantib⁹ deriſus fuit. Nā ali
qui de numero iudeorum mouentes capita
ſua dicebant. Uach qui deſtruis templū dei
alios ſaluos fecit ſeipm̄ ſaluare non poteſt.
Si rex iſrael es deſcende nunc de cruce. Jteꝫ
ſi chriſtianus ſpoliatur in reb⁹ temporalib⁹
tunc cogitare debet quō xp̄s ſpoliatus eſt ve
ſtimentis ſuis: et nudus pependit in cruce
corā omni populo. Jtē ſi chriſtian⁹ verberat̃
et ledit̃ in corpe: tūc reducere dꝫ ad memori
am xp̄m flagellatuꝫ: cōſputū ⁊ coronatū. Uñ
Hierony. in epl'a. Cōſpui voluit vt nos laua
ret: velari voluit vt velamen culpe et ignorā
tie a cordib⁹ noſtris auferret in capite p̄cuti
vt caput noſtrū. i. Adam ſanitati reſtitueret
colaphis cedi et verbis derideri: vt nos ei la
bijs et manib⁹: verbis et opibus applaude
rem⁹. T Sexto xp̄m ſeq debem⁹ in pla
tione ꝟboꝝ. Nam ſicut ei⁹ opa ſūt nob ī exē
plū ſic ⁊ ei⁹ ꝟba. Uñ Aug. Tota vita xp̄i et q
in terris pro hoīe geſſit diſciplina moꝝ fuit.
Pro quo ſciēdū ꝙ xp̄s tria in ꝟbis ſuis ha
buit. Primo ꝟitatē. Job. xiiij. Ego ſum veri
tas. Sic qlibet xp̄ian⁹ dꝫ eē verax in verbis

tūc enī diliget̃ a deo ⁊ hoib⁹. ps. l. Ecce enim
ꝟitatē dilexiſti ⁊c̄. Sed oppoſitū facit hō mē
dax q ⁊ odit̃ a deo ⁊ hoib⁹. Uñ Prouerb. xij.
Mēdacia labia abhominatō dn̄o. Nā talis
mēdax nō imitat̃ xp̄m: ſ3 dyabolū. De quo dr̄
Job. viij. Jp̄e mendax eſt et pater ei⁹. Secū
do xp̄s habuit in ꝟbis ſuis vtilitatē. Nunꝗ
enī aliquod verbū ocioſum aut ſup̄fluum lo
cutus eſt. Uñ quilibet xp̄ianus exemplo xp̄i
debet verba vtilia et neceſſaria p̄ferre: ſemp̄
cogitans illud dictū Math. xij. De omī ꝟbo
ocioſo quod locuti fuerint homines reddēt
rationem in die iudicij. Hoc illi non atten
dunt qui proximos cum malis verbis offen
dunt. ſ. detrahendo: maledicendo: irridendo
cōuitiādo: ſubſannando proximos ſuos. Si
militer iurando et blaſphemādo cōtra deū.
Tertio xp̄s habuit moderātiā in verbis. Ta
cuit enī corā pylato et corā herode: et cū accu
ſaret̃ in multis nihil r̄ndit: ſed tanꝗ ouis ⁊
agnus innocēs obmutuit. Sic exēplo xp̄i q
libet xp̄ian⁹ dꝫ pauca ꝟba hr̄e et tacere vſqꝫ
dū īterrogat⁹ fuerit. vñ Ecci. xxxij. Adoleſcēs
loq̄re in cā tua vix cuꝫ neceſſe fuerit. Si bis
interrogat⁹ fueris habeat caput r̄nſum tuū.
Uñ Amb. in li. de offi. ꝙ plures vidi incidiſſe
pc̄tm̄ loquēdo: vix aūt queꝗ tacēdo. Hoc au
tem exēplū xp̄i illi multiloqui nō attendunt
q plura verba et quaſi innūerabilia in ventū
p̄ferūt: et ſepius r̄ndent anteꝗ interrogent̃
Prouerb. xviij. Qui pri⁹ r̄ndet ꝙ audiat: ſtul
tū ſe eē demōſtrat ⁊ cōfuſione dignū: ⁊ tales
q nō refrenāt linguā: nūꝗ ad ſtatū p̄fectōis
p̄ueniūt. Uñ Jac. i. Si quis putat ſe religio
ſum eē ⁊ nō refrenat linguā ſuā: huius vana
eſt religio. Uñ Greg. in mora. Multiloquio
quiſqꝫ ſeruiēs rectitudinē iuſticie tenere nō
pōt. U Septio xp̄s triſtis fuit ⁊ hono
res fugit in q̄ imitād⁹ ē a quolꝫ xp̄iano. Pri
mo enī triſticiā habuit. Uñ Math. xxvi. Tri
ſtis eſt aīa mea vſqꝫ ad mortē ⁊c̄. Uñ Bern̄.
Legit̃ xp̄m fleuiſſe nūꝗ riſiſſe. Sic et boni
flere debēt hic cū xp̄o in pn̄ti: et tūc cū beatiſ
reputent̃. Uñ Math. v. Beati q nunc lugetiſ.
Aplus. Eſt tempus flendi: ſupple in preſen
ti: ⁊ tp̄s ridendi: ſupple in futuro. Similit̃ q
libet xp̄ianus debet honores preſentes fu
gere. ⁊ futuros honoreſ in celo appetere. Uñ
Aug. in li. de ciui. dei. Diſce chriſtiane a chri
ſto fugere gloriā mundi: qui vocat⁹ ad regnū
fugit: vocatus ꝟo ad patibulū humilit̃ ⁊ be
nigne ſe obtulit. Oppoſitum exemplo xp̄i o
ſtendunt illi qui volūt in preſenti letari, Uñ

Greg. in omel'. Preſentia gaudia ſequūtur
p̄petua lamenta. Unde xp̄s in euangelio di
cit. Ue vobis qui nunc ridetis. O xp̄iane at
tende quomodo imitaris exemplo xp̄i: ip̄ſe
enim fleuit et tu rides: et in triſticia triginta
tribus annis vixit et tu letaris in illicitiſ ⁊ va
nitatibus hui⁹ mundi. Unde Greg. in omel'.
Nemo poteſt hic gaudere in hoc ſeculo: et il
lic regnare cum deo. Jtem xp̄s fugit quādo
ppl's volebat eū facere regem: vt hr̄ Job. vi.
Jn hoc eum ſequi debet quilibet xp̄ianus ꝙ
non debet appetere vel laborare: vel deſide
rare p̄laturā in pn̄ti vita: de hoc q̄re aū. ſer
mo. iiij. A. X Quantū ad tertiū nūc q̄ri
tur q̄re xp̄s ſpāl'r dilexit iohēꝫ. R̄ndet̃ propt̃
tria. Primo p̄pter puritatē eius: quia tales
xp̄s multū diligit. Prouerb. xxij. Qui diligit
cordis mundiciā habebit regem amicū. Se
cūdo p̄pter eius feſtinā conuerſionē: qr ī ſua
iuuētute ad xp̄m conuerſus fuit: ⁊ tales xp̄s
multū diligit: qd̄ innuit̃ Math. xix. vbi dici
tur ꝙ xp̄s paruulos amplexat⁹ fuit: manus
eis impoſuit et bn̄dixit ip̄is: nunꝗ enī alicui
ſeni talē charitatem oſtendit. Tertio p̄pter
ipſius iohānis feruentē dilectionē. Deus enī
diligit diligentes ſe. Prouer. viij. Ego diligē
tes me diligo. Quarto p̄pter ipſius dignita
tem: qr ipſe oīm ſanctoꝝ perfectiones habu
it. De quibus ſingulariter ſm ſtatus ſui pre
eminētiā oēs magnā gratiā reputauerunt ſi
bi factam: vt Jſaias: Dauid: et Jeremias ꝙ
de⁹ fecit eos p̄phetas ſuos. Jacob⁹ qñ fec̄ eū
apl'm. Lucas ⁊ Marcus qñ fecit eos euāge
liſtas. Laurentius et Stephan⁹ qñ fecit eos
martyres. Nicola⁹ ⁊ dn̄ic⁹ qñ fecit eos cōfeſ
ſores. Katherina: ⁊ Barbara qñ fecit eas vir
gines ⁊ ſponſas ſuas. Jn iohe autem h̄ oīa
reperiūtur: qr p̄pheta in Apoca. Apoſtol⁹ in
epl'is. Euangeliſta in euāgelio. Martyr aūt
inꝙtum fuit oleo aduſtus et minime leſus.
Nam in actibus apoſtoloꝝ legit̃ ꝙ oēs apl'i
erant flagellati. Cōfeſſor qr doctor. Uirgo qr
ſponſus xp̄i. Y Ultimo q̄rit̃ que ſit diffe
rentia dilectionis xp̄i ad Petrū et Johānem
et videt̃ ꝙ plus dilexit iohānē ꝗ petrum: et
tn̄ Petr⁹ videt̃ pl⁹ dilexiſſe xp̄m ꝗ iohānes.
Circa qd̄ ſciēdū ꝙ triplex eſt dilectio: vna q̄
cōſiſtit in familiaritatis oſtenſione: ⁊ in iſta
magis dilexit Johannē ꝗ Petrū: quia ma
iora ſigna familiaritatis ſibi oſtendit: ex eo
ꝙ ſupra pectus ſuuꝫ recubuit: ⁊ matrē ſuā ſi
bi cōmēdauit. Secūda dilectio ē q cōſiſtit in
donoꝝ exhibitōe: ⁊ in iſta magiſ dilexit petꝝ

quia maiora dona ſibi conceſſit: quia princi⸗
palē apoſtoloꝝ ipſum fecit: ſuum vicariū eū
reliquit: claues regni celoꝝ ſibi dedit. Tertia
dilectio eſt que conſiſtit in precordiali amo⸗
re: et in iſta vtrūqꝫ equaliter dilexit. Ambos
enī equaliter dilexit affectione: qꝛ ambo apō
deum ſunt equalis meriti.

¶ De innocentibus. Sermo. xvi.

M Ittens herodes occidit

omnes pueros qui erant in beth
leem: ⁊ in oībus finibꝰ eiꝰ. Mat.
.ij. Ex quo hodie peragit̄ feſtū il⸗
loꝝ pueroꝝ innocētiū q̄ ab iniquo herode in
terfecti ſunt. Tunc in pn̄ti ſermone tria ſunt
dicenda. Primo qn̄ aliqui parentes pueros
ſuos ſpūaliter occidunt: ſicut herodes corpa
liter occidit. Secūdo de ſolēnitate pn̄tis fe⸗
ſti. Tertio exempli. A Quantum ad pri
mū ſciēdū ꝙ ſex ſunt genera parētū qui occi
dūt ſuos pueros: ⁊ ſic dānant̄ ꝓpt̄ eos. Pri⸗
mi qui ſciēter rei ſunt ꝙ pueri in vtero ma⸗
tris ſine baptiſmo decedūt. Et hoc eſt valde
graue homicidiū: qꝛ ibi corpꝰ et aīa occidit̄.
Aug. Maiꝰ eſt dānū in amiſſione vniꝰ aīe:
q̄ꝫ mille corpoꝝ. Bern. Totꝰ mūdus ille pre⸗
ciū vniꝰ aīe eſtimare nō pōt. Ergo mater q̄ ē
p̄gnans ſollicitudinē dꝫ habere de theſauro
quē portat in vtero ne fiat occaſio dānatōis
illi puero. Silr̄ viri debēt parcere mulierib⁹
nec eas turbare: nec terrere: nec v̄berare: imo
ſibijp̄is ſubtrahere in comedendo atqꝫ bibē⸗
do: et impartiri ſuis mulierib⁹ pregnantib⁹:
et hoc ꝓpter fetum: imo q̄libet homo dꝫ ſer⸗
uire mulieri ip̄regnate. exēplo marie que tri
bus mēſib⁹ ſeruiuit elizabeth. Cōtra h̄ faci
unt illi qui vxores ſuas pregnantes percuti
unt: trahunt: calcant: trudunt: et ip̄is male⸗
dicūt: et ſic rei erūt necis in pueris. Similit̄
peccāt ille mulieres que ſe ſup hoc remittūt
ꝙ pregnātes ſunt et ſciēter offendunt mari
tos ſuos. Silr̄ peccant grauiter ille antique
vetule que aborſum vel ſterilitatem ꝓcurāt
in aliqua muliere vel v̄gine. Similit̄ ille an
cille que cū pctō et ſcandalo ꝯcipiunt: ⁊ poſt
modū propter verecundiā humanā eoſdem
pueros ſcienter occidūt: quod aīal irrationa
le non faceret. B Secūdi parentes ſunt
illi qui pueros ſuos nimis diligunt. Sed di
ceres non debeo diligere puerum meū? Rn̄⸗
deo imo debes diligere puerū: qꝛ eſt natura
le: ſed ordiate ⁊ infra deū debes diligere. Nā
aliqui pueros ſuos vltra deū diligunt: ⁊ ha
bent maiorem cōplacētiā in pueris q̄ꝫ i deo
oīpotenti: et potiꝰ et libētiꝰ vidēt pueros q̄ꝫ
deū. Et q̄ ſic pueros ſup deū diligūt eoſdē pu
eros ſuū deū faciūt. Aug. Hoc ab hoīe colit̄:
qd̄ pre ceteris diligit̄. Et deꝰ qn̄qꝫ ex ſua bo⸗
nitate ſubtrahit eis illos pueros vt ip̄i parē
tes cor ſuum ecōuerſo ad deū dirigāt et eum
diligāt. Et ē h̄ vna ratio quare illi pueri qui
ſunt multū effabiles ⁊ prudētes ⁊ pulchri ci
to moriūtur: qꝛ pentes eoſdē cū nimio affe⸗
ctu diligūt ⁊ cū nimia ſollicitudīe eos ſꝫ cur
ſum mūdi nutriūt ⁊ educāt. v̄bigra. Qn̄ ex ip
ſis volūt facere magnos dn̄os: rectores ciui⸗
tatū: ⁊ magnas diuitias ſup eos hereditare
⁊ diuitib⁹ eos deſpōſare: nō curātes an iſta
bōa ſpōſalia ſint iuſte vel iniuſte acq̄ſita. Et
ꝓpt̄ illā ēt curioſitatē ⁊ ſollicitudinē quam
hn̄t ad pueros ornādo eos in veſtib⁹ obliui⸗
ſcit̄ qn̄qꝫ deū: ⁊ ſeip̄os negligūt in his q̄ ſpe
ctāt ad ſalutē aīaꝝ. Et ſic ꝓpter nimiā dilecti
onē pueroꝝ qn̄qꝫ offendūt deū ⁊ ſeipſos dā⸗
nāt. Math. x. Qui amat filiū vel filiā ſuper
me nō ē me dignꝰ. Tertij parētes ſunt q̄ iror
māt pueros ſuos in malis: ſicut chorizare:
ſupbe in veſtib⁹ incedere: faciē depigere: cri
nes criſpos facere. Et ip̄i parētes rei erūt oīꝫ
pctōꝝ q̄ ex mala informatione vel malo exē
plo filij ſic addiſcūt ⁊ poſtmodū faciūt. Ver
bigr̄a. Qui te ꝑmitꝰ ſupbiaꝫ docuit p̄riceps
erit oīm pctōꝝ que cū ſupbia ꝑpetrabis vſ⸗
qꝫ in finē vite: ⁊ ſic de alijs pctīs. Quarti pa
rētes ſunt qui pueros nō corrigūt cum deli⸗
quunt. Nam parentes tenentur pueros cor⸗
rigere. Unde dicit̄ in decre. Pater debet fili⸗
os caſtigare: non ſemp oſculari. v. q. v. Non
oſculatur. et. xxiij. q. v. Non putes: et ex̄ de
reſcrip. Si quando. ⁊. c. diſ. Contra morem.
C Queritur quomodo parentes debēt cor
rigere pueros. Reſpōdeo ſi ſunt boni et quā
doqꝫ fragilitate excedunt: tunc cū benignita
te ſunt corrigendi: exemplo marie que dixit
ad filium ſuum poſtq̄ꝫ inuenit eum in tēplo
poſt triduum. Fili quid feciſti nobis: pater
tuus et ego dolētes querebamꝰ te. Si aūt fi
lij ſunt proterui rebelles: tūc corrigendi ſūt
cum virgis et diſciplinis. Un̄ prouerb. xxiij.
Noli puero ſubtrahere diſciplinā: ſi enim eū
percuſſeris virga: nō morit̄: et aīam eiꝰ de
inferno liberabis. Et talis correctio erit me
ritoria ip̄is parētib⁹. Nā quot plagas ipſis
pueris ſic dabūt tot merebūt coronas. Item
ſciendum ꝙ parentes non debēt pueris ma
ledicere. De hoc q̄re ſermo. xiiij. M. Quinti

parētes ſunt q̄ malū exēplū p̄bent filijs: ⁊ ꝓ
pter hoc ſpūalit̄ eos occidūt. Aug. Qui in cō
ſpectu ppl'i male viuit q̄ꝫtū in illo eſt eū a q̄
attendit̄ occidit. Pueri enī illa q̄ vidēt a pa
rentib⁹ cōiter imitant̄: ſiue bonū ſiue malū.
Si vidēt eos ieiunare: libent̄ orare: eccleſiaꝫ
frec̄ntare: miſericordes eſſe: veritatē loq̄: de
um bn̄dicere: pacē cū familia hr̄e: eos imitā⸗
tur. Si aūt eos vident ieiunia ab eccl'ia inſti
tuta ſoluere: feſta nō celebrare: raro eccl'iam
viſitare: ad tabernas ire: ſupbe īcedere: cho⸗
rizare: blaſphemare maledicere: etiā imitan
tur eos: ⁊ ꝓ his malis exēplis parētes puni
entur grauiter: vn̄ Grego. i moral'. Tot mor⸗
tibus q̄s dignꝰ eſt: quot exēpla prauitatꝭ in
poſteros relīq̄t. Sexti ſunt q̄ ſcienter res in
iuſtas lucrant̄ ad ditādū pueros ſuos: nam
quot denarios pueris ſuis reliquūt: tot gla
dijs eos trāſfigūt. Aliq̄ bn̄ cognoſcūt ſe hr̄e
res iniuſtas: ⁊ ne filij exheredent̄ potius vo⸗
lūt cū ip̄is dānari. D Quantum ad ſecū
dū nota ꝙ feſtū innocentū ⁊ eoꝝ martyriuꝫ
ſolēniter eſt pagēdū. Et hoc ꝓpter tria. Pri⸗
mo ꝓpter tp̄s. Naꝫ ip̄i primi martyres ſunt
q̄ ꝓ xp̄o poſt eiꝰ natiuitatē martyrizati ſunt
Pro quo ſciēduꝫ ē ꝙ triplex eſt martyrium.
Primū volūtatis ⁊ opis: ſicut btī Stephani
⁊ Laurētij. Scd̄m volūtatis ⁊ nō opis: ſicut
btī Iohīs euāgeliſte ⁊ btī Martini ⁊ Dn̄ici
qui habuerunt voluntatē ⁊ affectū ſuſtinēdi
martyriū quāuis paſſi nō ſint. Tertiuꝫ mar⸗
tyriū operis ⁊ non volūtatis: ſicut Innocen
tes vſum rationis non habentes qui deum
non loquendo ſed moriendo: ⁊ euꝫ ſanguine
ſuo confeſſi ſunt: ⁊ ſic in ſanguine ſuo bapti
zati ſunt. Et propter illud triplex martyriuꝫ
illa tria feſta ſūt immediate poſt feſtū nati⸗
uitatis īſtituta. Primo feſtū beati Stepha⸗
ni qui eſt martyr volūtate ⁊ opere. Secūdo
feſtum beati Iohīs qui eſt martyr volūtate
⁊ nō opere. Tertio feſtū hodiernū īnocentū
qui ſunt martyres opere et non voluntate.
Secundo martyriū ⁊ feſtū innocentū eſt cō
mendabile ꝓpter numerū: q̄a tot ſunt ꝙ nu
merus eorū incertus eſt. Sed eccleſia pagit
numeꝝ eoꝝ ſꝫm viſionē quā Iohannes vidit
vt habet̄ Apoc. xiiij. Vidi agnū ſtāteꝫ ſupra
montē ſyon: ⁊ cū eo centū quadragintaquat
tuor milia hn̄tes nomē eius ⁊ nomē patris
eius ſcriptū in frontib⁹ ſuis: mō ſi laus vniꝰ
ſancti vel angeli vel hoīs vniꝰ eſt laudabilis
⁊ accepta corā deo: que tūc erit laus tot ſan⸗
ctorū innocentū. Itē ſi deꝰ exaudit p̄ces vniꝰ
ſancti vel maxime duorū vel triū congrega⸗
torū in nomine ip̄ius: quid tūc vbi tot ſancti
ſimul ſunt congregati. Iteꝫ ſi vnꝰ ſanctus ē
venerandꝰ: nōne tunc tot milia ſanctoꝝ ſūt
venerandi. Nunq̄ꝫ enī in anno tot ſanctoruꝫ
feſtum peragitur: preter feſtū oīm ſctōruꝫ ſi⸗
cut hodierna die pagitur. E Tertio pro⸗
pter locū: qꝛ i bethleē occiſi ſunt vbi xp̄s na⸗
tus eſt: ergo in verbis p̄dictis dictū eſt. Mit
tens herodes occidit oēs pueros ⁊c. Ubi ſci⸗
endū ſꝫm glo. ꝙ occiſio pueroꝝ facta eſt poſt
annū ⁊ tres dies poſt natiuitatē xp̄i. Diſtu⸗
lit enī ꝓpter morā rome contractā. Fuit enī
romā a Ceſare citatꝰ: ⁊ ſic fere ꝑ annū impe⸗
ditus fuit. Tūc ꝓphetia impleta eſt Rachel
plorās filios ſuos. Ier. xxxi. Quare Rachel
⁊ non Iacob plorat. Rn̄deo ꝙ matres ſunt
magis paſſibiles ⁊ maioris pietatꝭ ſꝫm Ariſt.
Ergo plus cōpatiūtur pueris. Itē qꝛ plꝰ di⸗
ligūt pueros: ergo plus dolēt de aduerſita⸗
tibus pueroꝝ: ꝙ aūt mater plus diligit fili⸗
um q̄ꝫ pr̄ oſtendit̄ triplici ratiōe. Prima eſt
quoniā mater plus dat de ſubſtātia filio q̄ꝫ
pater: ⁊ ideo maiorē partē videtur habere in
puero. Secunda qꝛ mater plus laborat circa
filiū q̄ꝫ pater: ⁊ circa qd̄ plus laboramꝰ plus
diligimus. Tertia qꝛ mater plus eſt certa de
puero q̄ꝫ pater: ⁊ ideo magis diligit filiū tā⸗
q̄ꝫ rē certaꝫ. Pater vero minus diligit tanq̄ꝫ
reꝫ dubiā. Unde Ariſto. iiij. ethico. Matres
eniꝫ plus diligunt filios q̄ꝫ patres: quia cer
tiores ſunt de eis ⁊ labores maiores habent
circa eos. Queritur quare hodie etiaꝫ ſubti⸗
cet eccl'ia cantica laudis ⁊ leticie: ſcilꝫ Te de
um laudamꝰ. Gloria in excelſis deo: et All'a
⁊c. Rn̄det̄ ꝙ hoc fit ꝓpter tria. Primo in ſi⸗
gnum fletus quē matres habuerūt de occiſi
one pueroꝝ. Secūdo in ſignū ſtatus: qꝛ ipſi
pueri poſt occiſionem in limbū deſcenderūt
Tertio q̄a virgo maria ⁊ puer ieſus ⁊ ioſeph
fugiendo in egyptum in exiliū iuerunt. Ma
gna igitur cōpaſſio eſt eis exhibenda: tū pro
pter pueri tenerā etatem: tū propter puerpe
rij nouitatē: tum propter ioſeph ſenectuteꝫ.
F Quantum ad tertium nota exemplum
de his qui filios ſuos nō corrigunt cū delin
quunt. Legitur de quodam patre viſitante
tabernas ⁊ ludos: qui cum duceret paruulū
filium ſuum ſecum: ille filius factus grādis
poſtmodum ita aſſuetus fuit ludis ⁊ taber
nis ꝙ non poterat inde retrahi: ⁊ poſtq̄ꝫ pe⸗
cunia defecit cepit furari. Primo patri dein
de vicinis: nec pater ſuus corrigebat eum

acriter:ſ; qñq; leuiter eum admonuit:ſ; iſta
admonitio in eo nihil ꝓfecit. Et cū factꝰ eēt
magnus vir ſemel ⁊ bis dephenſus eſt ī fur⸗
to:ſ; pr̄ data pecunia bina vice liberauit eū
a ſuſpēdio:⁊ tertia vice dephenſus in furto
⁊ iudicatꝰ ⁊ ductꝰ ad ſuſpēdiū: rogauit ꝓpt̄
deū vt adduceret̄ ſibi pr̄ ſuꝰ:q̄ cū flens adue
niſſet:rogauit eū filiꝰ ſuꝰ vt oſcularet̄ eū: et
remitteret ei iniurias:qd̄ cū faceret pr̄ eiꝰ: fi
liꝰ eū ita momordit vt amputaret ei naſu;:⁊
cū de h̄ filiꝰ argueret̄:eo ꝙ pr̄ bina vice libe⸗
raſſet eū a ſuſpēdio:data pecunia ꝓ eo ⁊ ia;
tertia vice iterū libent̄ liberaſſet ſi potuiſſet
Rn̄dit filiꝰ. Ego bn̄ egi ⁊ iuſte feci: q: ipſe ē
cā ſuſpēdij mei:eo ꝙ a iuuentute ꝯmiſit me
ſm ꝓpriā volūtatē viuere:nec me aliqñ cor⸗
rexit ꝓpter exceſſus meos q̄s cōmiſi. Et in ſi
gnū huiꝰ ꝓuer.xxix.dr̄. Puer qui dimittitur
volūtati ſue ꝯfundit m̄rem ſuā:imo p̄rem ⁊
omēs cognatos ſuos. Ergo Salomon dicit
Qui parcit virgis odit filiū ſuum.

¶ Dn̄ica infra octauā natiuitat̄ xp̄i. Sermo
xvij. Quare xp̄s factus ſit puulus.

Puer autem creſcebat ⁊ cō
fortabatur plenꝰ ſapientia. Luc.ij.
Ex quo in p̄nti euāgelio fit mentio
de puero nobis recenter nato:tūc ꝑ
p̄nti ſermone tria ſunt dicenda. Primo qua
re xp̄s puulus factus eſt. Secūdo quō debe
mus nos habere ad iſtū puulū puerū ieſum
xp̄m. Tertio exemplū. A Quantū ad p̄⸗
mum ſciendū ꝙ xp̄s puulꝰ factꝰ eſt puer tri
plici ratione. Primo in ſignū ꝙ faciliter pōt
placari ab his qui offenderūt eu;. Na; ſicut
olim cum pomo inobedientie offenſus fuit
ſic iam puer factus faciliter quaſi cu; pomo
placari poteſt. Secūdo ideo puer factus eſt
vt faciliter a nobis decipi poſſit. Olim cha⸗
re vendidit regnū ſuū ſic ꝙ nullus ſibi illud
cōquirere potuit:etiā q̄tūcūq; ſanctus ⁊ ꝑ
fectꝰ fuerat. Quod p; in Iohe baptiſta cuius
cibus erant locuſte ⁊ mel ſilueſtre qui ⁊ ha⸗
buit veſtem de pilis camelorū:nec vinū nec
ſicerā bibit:ſ; ſola aqua ꝯtentus fuit. Et vlti
mo ꝓ veritate decapitatꝰ eſt:nec tn̄ ſic celu;
intrare potuit. Ite; in ꝓphis:ſicut in yſaia
quē ſecauerūt cū ſerra lignea ex p̄cepto ma⸗
naſſe regis iude. Item p; in zacharia quem
rex Ioas lapidare iuſſit inter tēplū ⁊ altare
Itē p; in Ieremia q̄ a ppl̄o iudeoꝝ lapidatꝰ
eſt. Itē p; in Amos quē Ozias rex per tem⸗
pora tranſfixit. Vi oēs cu; oibꝰ martyrijs q̄
ſuſtinuerūt celum intrare nō potuerūt vſq;
dū xp̄s ꝑ mortē ſuā ianuā celi aperuit. Sed
xp̄o puer nobis natꝰ mō tā miſericors factꝰ
eſt ꝙ aliq̄bꝰ dat regnū celoꝝ ꝓ omibꝰ ſuis re
bus:ſicut apl̄is q̄ oia ꝓ xp̄o reliq̄rūt. Aliqui
bus ꝓ medietate rerū ſuaꝝ:ſicut Zacheo q̄
dixit:vt h̄r Lu.xix. Ecce dimidiū bonoꝝ meo
rum do paupibus. Aliquibꝰ ꝓ his rebꝰ q̄ ſu
perſunt:vt h̄r Lu.xix. Quod ſupeſt date ele⸗
moſinā:⁊ oia mūda erūt vobis. Aliquibꝰ eti
am ꝓ duobus obolis:ſicut vidue q̄ obtulit
dn̄o duo era. Aliquibꝰ ꝓ hauſto aq̄. Math.
x. Quicūq; potū dederit vni ex minimis iſt̄
calicem aq̄ frigide nō ꝑdet mercedem ſuam
Aliquibus dat ꝓ bona ſua voluntate qd̄ eſt
quaſi ꝓ nihilo dare p̄s. Pro nihilo ſaluos fa
cies illos. Item ꝓ nihilo habuerūt terrā de
ſiderabilem. Un̄ etiam Aug. Coronat deus
intus voluntatē vbi nō inuenit facultatem
Tertio xp̄s puer factꝰ eſt in ſignum ꝙ debe⸗
mus eū ſpūaliter ꝯcipere ꝑ bonū ꝓpoſitū pa
rere ꝑ bona opa per ꝑſeuerātiā nutrire:ꝑ pa⸗
tientiā portare. B Quantū ad ſcd̄m ſci
endum ꝙ maria mater xp̄i nouem beneficia
exhibuit puero ſuo Jeſu xp̄o que etiam nos
iſto ſacro tp̄e ei ſpūaliter exhibere debemus.
Primo ꝯcepit puerū ieſu; qñ angelus dixit
ei. Aue gr̄a plena:ſic ⁊ nos ꝑ bonā volūtatē
ip̄m ꝯcipere debemꝰ. Un̄ Criſo. ſup Mathe.
Uoluntates bone ſic ſuaues ſunt apud deū
queadmodum odoriferi flores. Sed aliq̄ ſūt
ſicut ſteriles mulieres qui obſtinati ſunt in
pctis nec habent voluntatem ſe emendandi
Silr̄ ⁊ illi q̄ ſtant in malis ꝓpoſitis malefa
ciendi. Tales ſunt q̄ xp̄m non cōcipiunt:ſed
dyabolum:⁊ tales ſunt in periculoſo ſtatu.
Un̄ dicitur in decre. In malicijs voluntas ꝓ
opere reputatur. de pe. diſt. i. Omis. Siquis
haberet volūtatē vltra decē annos vel vigi⸗
ti annos aliqd̄ mortale peccatū cōmittere:⁊
ſi infra illud tp̄s ſic moreretur: ꝓpter mala;
voluntatē eternaliter dānaretur: ergo tales
conuerti debēt ad xp̄m per bonā volūtatem
Unde Bern̄. Cum per bonā volūtate; incipi
mus eſſe dei:deſinimꝰ eſſe dyaboli. Secūdo
maria ꝑpit ieſu;. Un̄ Luc.ij. Impleti ſunt
dies eiꝰ vt pareret ⁊ peperit filium ſuū pri⸗
mogenitū:ſic ⁊ nos cū bonā volūtatē ope cō
pleuerimꝰ:tūc xp̄m ſpūaliter generamus.
C Ubi ſciendū ꝙ quidam ſuffocāt fetum
ſpūalē:vt ſunt illi q̄ ſuffocāt bonā volūtate;
in ſemetipſis:⁊ nūq̄ vel raro ope ꝑficiunt
ſ; ꝯtinue bonis volūtatibꝰ ⁊ inſpirationibus

reſiſtunt. Ite; quidā portant fetū ſpūalē de
ce; vel vigīti annis:cū tn̄ mulier portat pue
rum ſuū vix nouē menſes quē a marito ſuo
cōcepit:ſed iſti portant bonā volūtatē ꝑ de⸗
cem vel viginti annos anteq̄; eam opere im
plent. Itē quidā pariūt mōſtra. D Na;
legit̄ ꝙ tp̄e auguſtini homo quidā natꝰ ē q̄
habuit duo capita duo pectora: q̄ttuor ma⸗
nus:vnū ventrē ⁊ duos pedes. Sic peccator
quādo perpetrat peccatū mortale:tūc ſpūa⸗
liter generat mōſtrū. vn̄ Albertus magnus:
Anima parit monſtrū que pctā gignit. Nun
quid mōſtrū foret qui faciē retro tergū ante
haberet. talis eſt pctōr q̄ faciem retro habet
mundū per amorē reſpiciendo:⁊ tergū añ. ſ.
deū obliuiſcendo. Iere.ij. Uerterunt ad me
terga ⁊ non faciem. Item monſtrū foret qui
oculos ⁊ os ī pedibus haberet. talis eſt aua⸗
rus quē niſi delectat in terrā videre. p̄. Ocu⸗
los ſuos ſtatuerunt declinare in terrā:⁊ niſi
delectatur loqui de terrenis. Iohan.iij. Qui
de terra eſt de terra loquitur. Item mōſtru;
foret qui caput deorſum haberet. terrā amā
do ⁊ pedes ſurſum in ſupbia contra deū re⸗
calcitrando. Sed ſunt quidā qui pariūt: ſc;.
qui bonam voluntatē opere perficiūt. Et il⸗
li ſunt fratres ſorores ⁊ m̄r xp̄i. Math. xij.
Qui fecerit volūtatē patris mei qui in ce⸗
lis eſt:ipſe meus frat̄ ſoror ⁊ mater eſt. Ter
tio maria cibauit filium ſuū. Unde canitur.
Paruo lacte paſtus eſt. Sic debemus paſce
re ieſum. ⁊ hoc facimus cū opera miſericor⸗
die pauperibus exhibemuſ. Unde dicitur in
euangelio. Qd̄ vni ex minimis meis feciſtis
mihi feciſtis. Ite; in iudicio dicturꝰ eſt. Eſu
riui ⁊ non dediſtis mihi mādūcare. ſitiui ⁊c̄.
Quotiens ergo opus miſericordie exerces.
ſc; elemoſinā dando:ſitientem potando: to
tiens puerū ih̄m paſcis. Quarto maria bal⸗
neata eſt ieſum pueru; eius:ſic ⁊ nos debe⸗
mus ſibi balneū preparare. E Sed dice
res vbi aquā recipiā. Reſpōdeo ꝙ in figura
huius balnei legitur Geñ.ij. ꝙ in medio pa
radiſi eſt fons q̄ diuiditur in q̄ttuor partes ⁊
irrigat oēm terrā:ſic aqua in qua xp̄s balne
andus eſt hauriri debet ex quattuor. Primo
ex memoria ꝓprioꝝ peccatorū cum contrito
corde. ſic maria magdalena hauſit aqua; la
chrymarū cu; qua xp̄o pedes lauit. Sic bea
tus Petrus poſt trinā negationē exiuit ⁊ fle
uit amare. Sic Dauid qui dixit. Lauabo per
ſingulas noctes lectū meū. Secūdo haurien⸗
da eſt ex cōpaſſione de malis ꝓximorū. Sic
xp̄s fleuit ſuper ciuitatem hierl̄m dicēs. Si
cognouiſſes ⁊ tu. Tertio ex feruenti deſide⸗
rio videndi deum in celo. p̄s. Fuerunt mihi
lachryme mee panes die ac nocte dū dr̄ mi⸗
hi quotidie vbi eſt deꝰ tuꝰ. Un̄ etiā Paulus
Cupio diſſolui ⁊ eſſe cū xp̄o. Quarto hauriē
da eſt ex deuota memoria paſſionis xp̄i. Un̄
Albertꝰ magnꝰ. Simplex recordatio ſeu me
ditatio paſſiōis xp̄i plus valet q̄; ſi integrū
annū ieiunaret q̄s in pane ⁊ aqua:vel ſi quo
tidie virgis ⁊ flagellis cederet̄ vſq; ad effu⸗
ſionē ſanguis. vel ſi quotidie legeret vnum
pſalteriū. Quinto maria inuoluit ieſum. vn̄
Lu.ij. Pannis inuoluit eū ⁊ reclinauit eum
in p̄ſepio. Maria iuoluit eū pānis. ⁊ hoc ſi⸗
gnificat hūilitate;. ⁊ Ioſeph ab arimathia
qñ mortuꝰ eſt ieſus. tūc inuoluit eū in ſyndo
ne mūda. ⁊ hoc ſignificat caſtitatē ſiue mun
diciā. In ſignū ꝙ q̄ volūt accedere ad ſacra⸗
mentū euchariſtie debēt ieſu; cū hūili ⁊ mū
do corde ſuſcipere. Itē ſciēdū ꝙ qñ illi q̄ ſūt
in matrimonio cōſtituti veracit̄ ſe hūiliant
tūc ieſu; inuoluūt cū maria pānicullis:⁊ vir⸗
gines ⁊ vidue q̄ in pura caſtitate viuūt:⁊ de
ſeruiūt ih̄m cū ioſeph ī ſyndone mūda iuol⸗
uunt. Sexto debemꝰ ih̄m cū maria caleface
re:nā o; recentē puerū calefieri. ⁊ iſte ignis
eſt charitas dei ⁊ ꝓximi. ⁊ quō ille ignis de
beat incēdi in corde hoīs:q̄re infra ſer. cxx.
Septimo maria locauit puerū ad dormien⸗
dū:ſic ⁊ nos facere debemꝰ. ⁊ hoc fit qñ pacē
diligimꝰ. p̄s. In pace factꝰ eſt locꝰ eiꝰ. Qui⸗
dā ei ſunt q̄ nullā q̄etē xp̄o puero tribuūt. vt
auari q̄ die noctuq; ſe occupāt: ⁊ ꝓ diuitijs
cōtinue laborāt. Similr̄ ⁊ ſupbi q̄ totis co⸗
natibꝰ inſiſtūt quō exaltent̄. Silr̄ etiā luxu⸗
rioſi q̄ quotidie laborāt quō ſuā libidinē ex⸗
pleāt. vn̄ Yſa.lvij. Cor impij q̄ſi mare feruēs
qd̄ q̄eſcere nō pōt. Itē alij ꝑturbāt ieſu; ī le⸗
cto ſibi prepato ab alijs. vt iracūdi: litigioſi
luxurioſi ⁊ ſic de alijs q̄ ad irā alios ꝓuocāt
⁊ ſic ih̄m in illis inq̄etant:⁊ qñq; eū a ſe ex⸗
pellūt. ſ. qñ aliq̄s hō bonꝰ nimis impatiens
efficit̄ ⁊ nitit̄ ſe vindicare v̄bis ⁊ factis. Itē
alij preparāt ſibi lectū ⁊ eū recipiūt:ſ; nō diu
eū apud ſe quieſcere ꝑmittūt ſicut recidiuā⸗
tes qui iam iſto ſacratiſſimo tempore ſe pre
parauerūt:⁊ euchariſtiā ſumpſerūt. ſed fini
to feſto ⁊ ante carniſpriuiū ecōuerſo dant ſe
ad vanitates huiꝰ mūdi: ſcil; ſupbiendo.
chorizando:guloſe viuēdo:⁊ comedendo: lu
xuriando:⁊ ſeipos inebriando. ⁊ ſic ieſu; ex⸗
pellunt. Et tunc tales peius faciunt q̄; ante

fecerunt ieſum ſic expellendo. Sicut q̄ pau-
peres hoſpitio reciperet ⁊ eos poſtmodū ꝯfu
ſibiliter expelleret. Itē alij p̄parāt ſibi lectū
⁊ eū recipiūt ſimul ⁊ q̄ſcere p̄mittūt. ſicut il
li q̄ p̄niam egerūt ⁊ eucbariſtiā ſumpſerunt
⁊ in p̄nia vſq₃ ad finē pſeuerabunt. De illis
dicit p̄s. Hec reqes mea in ſeculū ſeculi: hic
habitabo q̄m elegi eā. Octauo maria porta-
uit ieſum in brachijs ſuis: ſic ⁊ nos. Nō eñi
ieſus ſp̄ dormit: ſꝫ opꝫ eum aliq̄n tolli de le-
cto ⁊ portari. Hoc fit q̄n hō aduerſitates ⁊ i-
firmitates q̄ de⁹ mittit ſup̱ eū patient̄ ſuſti
net. Item q̄n hō p̱ ſeipꝫ corp̄us ſuū caſtigat
Silr̄ q̄n quis exercet corp⁹ ⁊ mēbra in boniſ
opibus. Nā ꝫ cū quo mēbro deo ſeruis vl̄ pa
tienter dolores ſuſtines vel teip̄m affligis
cū eodem xp̄m portas. Ap̄ls. Glorificate et
portate deū in corde vr̄o. Sꝫ ſciendū ꝙ ali-
qui portāt ſolū xp̄m ī dextera manu: ſicut il
li qui regratiant̄ deo ⁊ laudant deū q̄n ip̄is
pſp̱e ſuccedit. p̄. Cōfitebit̄ tibi cū bñfeceris
ei. Aliq̄ in ſiniſtra manu q̄ patiētes ſunt in
p̱uis aduerſitatib⁹. Sed boni debēt portare
puerū vtraq₃ manu ⁊ ad pect⁹ ſuū eū appli-
care. Hoc fit q̄n q̄s equo aīo ſuffert bonuꝫ et
malū ſiue ſit infirmus ſiue ſanus: diues ſiue
pauper: triſtis ſiue letus. Vñ Boe. de conſo.
phie. Beat⁹ eſt hō ille q̄ equo aīo patitur bo-
nū ⁊ malū. M Nono debem⁹ puero ie-
ſu cātare: ſicut matres hui⁹ ſeculi faciūt. Et
hoc fit q̄n deuote oras vel aliq̄d boni legis.
vñ Augu. ſup̱ p̄s. lxxxv. Oratio tua locutio
eſt ad deū. q̄n legis de⁹ tibi loquitur: quādo
oras cū deo loq̄ris: ſimilit̄ q̄n deuꝫ laudas ⁊
ei regratiaris: ⁊ hoc eſt op⁹ angeloꝝ ⁊ ſctōꝝ
in celo exiſtentiū. p̄s. Qui habitāt in domo
tua dñe: in ſecula ſeculoꝝ laudabunt te. Ber
nar. Diſcam⁹ in terris quas facturi ſumus
laudes in celis. Nil ita p̱prie in terris cele-
ſtis habitationis ſtatū repreſentat: ſicut ala
critas laudantiū deū. Aug. in li. cō. Vere fe-
lix eēt qui poſſet diuine laudi ſemp̱ inſiſtere
Quantū ad tertiū ſciendū eſt vnū exemplū
ꝙ grē agende ſunt deo de oīb⁹ q̄ videtur.
Cum q̄dā frat̄ dixiſſet nihil ſe cōſpicere quo
nō edificaret̄. ali⁹ ait. Quid tibi nūc confert
edificatōis viſio bufonis. ait ille. certe mltū
q̄ nihil merui quare me de⁹ fecit hoīeꝫ ⁊ nō
bufonē. ⁊ quotiēs bufonē video: totiēs hoc
bñficiū ad mentē reuoco ⁊ grās ago ei q̄ me
nō meo merito ad tam execrabilē formā nō
effigiauit: ſed ſpēm pulcherrimā ⁊ imaginē
regiam mihi tribuit.

¶ De eadem dñica. Sermo .xviij. ꝙ impedi
menta pfectus ſunt ſeptem.

Ver aūt creſcebat ⁊c. Si
p cut puer ieſus creuit corp̱alit̄: ita
⁊ nos creſcere debemus ſpūaliter
vñ Augu. de vbis dñi. Semp̱ am
bula ſp̱ pfice noli in via deficere. noli retroi
re: noli deuiare. remanet q̄ nō pficit. retroce
dit q̄ ad ea reuoluit̄ vñ iam receſſerat. deui-
at qui apoſtatat. Vñ etiā Bern̄. Nūq₃ iuſtus
arbitrat̄ ſe cōprehēdiſſe. Nūq₃ dicit ſatis ē
q̄ ſp̱ eſurit ⁊ ſitit iuſticiā: ita vt ſi ſp̱ viueret
ſp̱ inq̄tum eſt in ſe iuſtior eſſe cōtenderet: ⁊
ſp̱ de bono in meli⁹ pficere totis viribus co
naret̄. ḡ ſicut puer ieſus creſcebat corp̱aliter
ſic ⁊ nos ſpūaliter. N Vñ in p̄nti ſermo
ne dicēda ſunt ſeptē impedimēta q̄ impedi-
unt hoīem a pfectu ſpūali: ſic ꝙ nūq̄ pficit
ſpūalit̄: veraciter: nec vnq₃ p̱fect⁹ erit. Pri-
mū impedimētū ē defect⁹ deſiderij pficiēdi
Nā q̄ hꝫ verū deſideriū pficiēdi vtiq₃ ī aliq̄
de die in diē ſe emēdaret: ſꝫ q̄ nō hꝫ veꝝ deſi
deriū pficiēdi: ideo nō pficit: q̄uis etiā ꝯfi-
teatur: tñ ex quo nō hꝫ feruēs deſideriū pfi
ciendi: ideo in nullo ſe emēdat: hodie eñ fa
cit ſicut heri cras ſicut hodie. Sꝫ diceret ali
quis. vñ p̱uenit hoc ꝙ hō nō hꝫ feruēs deſi
derium pficiendi. Reſpōdeo ꝙ hoc cauſat̄
ex p̄ſumptione perfectionis ⁊ probitatis: vt
cū homo reputat ſe aliquid eſſe cuꝫ nihil ſit
Vñ Seneca. Ideo meliores fieri volumus:
q̄ optimos nos eſſe putamus. Aug. Opor-
tet tibi diſplicere q̄d es ſi vis p̱uenire ad il-
lud q̄d nō es. Ergo qui vult pficere debꝫ fer
uens deſideriū pficiendi habere ⁊ eſtimare
quaſi vix adhuc inceperit deo ſuire. p̄s. Di-
xi nūc ⁊c. Bernar. Minime p̱ certo bonus ē
qui melior eſſe non vult ⁊ vbi incipis nol-
le fieri melior: deſinis eſſe bon⁹. Ergo vt ha-
betur Math. v. Bti q̄ eſuri. et ſiti. iuſti. Vñ
Augu. Tota vita xp̄iana deſideriū eſt aīe.
O Secundū impedimentum eſt nimia di
uiſio animi circa exteriora ⁊ mundana. Gen̄.
xlix. Effuſus es vt aqua ne creſcas. Modo ſi
cut aqua fluit hinc inde ⁊ diſp̱git̄: ſic et ani-
mus nimis diſp̱erſus non proficit. Oportet
eñ habere quietum cor ſecum: ⁊ cū alijs vt
caueat ſibi a vanis perturbationibus a ſup̱
fluis ⁊ nō neceſſarijs occupationibus. Pri-
mo a vanis perturbationibus [illegible]ia ſunt nō
nulli quibus cura eſt de oībus qui oīa vo-
lunt arguere que vident: ſi ſm̄ ſuū affectum

non ſunt: etiā ſi bona ſunt ad ſingula mouē-
tur: garriūt: cōtendūt: nil pati equanimit̄ vo
lunt. Secūdo a ſuperfluis occupationib⁹: q̄a
ſunt nōnulli q̄b⁹ nō ſufficit de p̄ſentib⁹ eſſe
ſollicitos: ſꝫ etiā ſibi et ſuis volūt p̱ lōgis tē
porib⁹ futuris prouidere: quaſi de⁹ decetero
hoīm cura ſe eximere vellet et terra ceſſaret
fructuſ neceſſarios gignere. Iſti eñ homies
deū a ſe elōgant p̱pter cordis inquietudieꝫ.
quia deus quietū cor deſiderat vbi quieſcat.
Sicut deus pater querit dicens. Sup̱ queꝫ
q̄ſcet ſp̄s meus niſi ſup̱ hūilem et quietū.
Bern̄. Colūba cū nō inueniret vbi quieſceret
pes ei⁹ reuerſa eſt in archā ad noe. Sic ſp̄us
ſctūs vbi non inuenit cor quietū reuertit̄ ad
cōgregationē ſctōꝝ in celū vbi ē pax ꝯtinua.
vñ Aug. Nō pōt aīa niſi in eo q̄ diligit q̄ſce
re. Eterna aūt reqes nō dat̄ ei niſi in dilecti-
one ⁊ delectatōe dei q̄ ſol⁹ etern⁹ ē. Vñ etiaꝫ
Damaſ. lib. iiij. Quid eñ p̄cioſi⁹ q̄ in manu
dei eſſe. Vita eñ eſt de⁹ et lux: q̄ in manu dei
ſunt in vita ⁊ luce exiſtūt. P Tertiū im
pedimētū eſt defect⁹ ſapiētie ⁊ diſcretionis.
Diſcretio eñ ē mr̄ vtutū. Indiſcretū feruorē
habētibus dyabol⁹ q̄nq₃ ſuggerit artiorē vi
tam vt cito deficiant. Tales quādoq₃ in in-
ſaniā incidūt: et inutiles fiunt ſibi deo ⁊ p̱xi
mo. Et poſtmodū q̄n debilitant̄ tūc q̄rūt re-
creatōes: et exinde diſſolutiores erūt. Unde
caſſia. in colla. patrū ſcribit ꝙ antiq̄ patres
ad Anthoniū adeūtes q̄rebāt q̄ nā vt⁹ hoīeꝫ
ad p̱fectionē recto tramite veheret dyaboli
inſidijs euitatis. Quiſq₃ r̄ndit. Primus in-
quit hoc in vigiliarū et ieiunioꝝ attenuatōe
cōſiſtere. q̄ his corp⁹ attenuatū facili⁹ ſpūi
obediret. Alius in paup̱tate: eo ꝙ familiari
us tales deo inherere poſſent. Alij in opib⁹
miſericordie. q̄ ſola talia xp̄s in iudicio di-
xit remūerari. Demū btūs Anthonius dixit.
Hec oīa bona et neceſſaria ſūt: ſꝫ his ſpecia-
lem p̱fectionē attribuere caſus multorū nō
ſinūt. Sola ḡ diſcretio virt⁹ principalis eſt q̄
oīm virtutū generatrix: cuſtoditrix et cōſum
matio exiſtit. Q Et narrauit eis exēplū
de quodā antiquo patre hero noīe: qui quin
quaginta annis in heremo cōmorat⁹ magne
abſtinētie fuit: qui tandē angelū ſathane p̱
angelo lucis ſuſcipiēs: et ſuis ſuaſionib⁹ acq̄
eſcens ſe in puteū pfundū p̱iecit ex iuſſu ſa
thane quē āgelū dei credebat: et ip̄e ātiqu⁹
pater credebat ſe illeſum exire de puteo p̱ut
dyabol⁹ ei p̱miſerat. Extract⁹ itaq₃ a fratri-
bus licet ſemiuiuus: credere tñ noluit ſe eſſe
deceptum: ſicq₃ mortu⁹ eſt ⁊ a paſūcio ſepul-
turā difficilime ex rogatu fratrum obtinuit.
Vñ Bern̄. Diſcretio oībus vtutibus ordineꝫ
ponit. tolle hanc et virtus viciū erit. Querit̄
quō diſcretio acq̄ritur. R̄ndit Caſſia. ꝙ ſola
hūilitate cui⁹ p̄mū iudiciū eſt oēs cogitatio
nes ſpūali patri reuelare a quo poſſit infor-
mari. R Itē ſciēdū ꝙ quilibet deuotus
oīa cū cōſilio diſcretoꝝ viroꝝ debet facere in
q̄bus eſt dubi⁹ ⁊ alijs diſcretis viris pl⁹ cre-
dere debet quiuis q̄ ſibijpſi: et debet ea ſeq̄
q̄ iubēt et vitare q̄ p̱hibēt fieri. Vñ Ecc̄. xxx-
ij. Fili mi ſine cōſilio nihil facias. et poſt fa-
ctū nō penitebis. nullus eñ ſibijpſi ſufficit:
vult eñ de⁹ ignorātes doceri ab alijs. Unde
dñs miſit paulū ad ananiā vt eū inſtrueret.
Itē ſciēdū ꝙ ſanctitas vite nō cōſiſtit in ie-
iunijs et vigilijs ⁊ exercitijs. ſꝫ ꝯſiſtit in virtu
tibus. ſ. in hūilitate: patiētia: caſtitate: mīa:
et obedientia. ſ. ꝙ hō frangat p̱priā volūta
tē. et hoc pꝫ in diabolo qui ſemp̱ ieiunat et
durā vitā hꝫ: et tñ nō eſt ſanctus: quia caret
vtutib⁹. ſ. hūilitate: charitate: et ſic de alijs.
Vñ iſta exteriora exercitia intantū ſunt lau-
dabilia inq̄tū hoīem diſponūt ad virtutes.
S Quartū impedimētū eſt verboſitas q̄
impedit pfectū ſpūalē ip̄ius hoīs. Job. xi.
Nunq̄ verboſus iuſtificabit̄. Unde Grego.
Multiloq̄o quiſq₃ ſeruiens rectitudinē iu-
ſticie tenere nō pōt. p̄s. Vir linguoſus nō di
rigit̄ in terra. Unde ſciēdū ꝙ quilibet religi
oſus ⁊ hō deuot⁹ qui vult in bono pficere dꝫ
ſtudere ad refrenādū linguā ſuā a ſuperfluis
et inutilib⁹ vbis. Rō huius eſt. q̄ per viciuꝫ
loquacitatis nimie p̱dit hō deuotionē et re-
ligioſitatē. Vñ Jac. i. Si q̄s putat ſe religio
ſum eſſe: et nō refrenat linguā ſuā: huius va
na eſt religio ergo verboſus hō nunq̄ vera-
citer pficit in ſanctitate ⁊ virtutib⁹. Vñ ar-
ſenio dictū eſt. fuge. tace. q̄ſce. Vñ Jacob. i.
Sit oīs hō velox ad audiēdū: tardus ad lo-
quendū. modicū loq̄ ē ſignū ſctitatꝭ ⁊ p̱bitatꝭ
Vñ Eſa. xxx. In ſilentio ⁊ ſpe erit fortitudo
veſtra. Jaco. iij. Si q̄s in vbo nō offendit: hic
p̱fect⁹ eſt vir. Vñ religioſi qui tenentur ten-
dere ad p̱fectionē hñt ex cōſtitutionib⁹ ſuis
in quib⁹ locis ⁊ tp̄ib⁹ debeāt ſeruare ſilētiū:
vt ſic liguā ſuā refrenēt: vt eo meli⁹ ⁊ forti⁹ ī
deuotione interiori pficiāt. T Vñ legit̄
in vitaſpatrū ꝙ q̄dā heremita trib⁹ ānis la-
pidem geſtabat in ore vt ſic addiſceret ſilen-
tium ſeruare. Quintum impedimētū eſt mu
tabilitas qua hō iam vult vnū et poſtmodū

aliud.iā incipit illud bonū agere: ⁊ poſt du⸗
os dies incipit aliud bonū agere.et ſic nō cō
tinuat bonū inceptū:ſꝫ de die ī diē mutatur
de vno in aliud.et ꝓpˀ iſtā mutabilitatē nō
ꝓficit.Ier. Qui alicubi tēdit ſi vnā ⁊ rectaꝫ
tenuerit viam cito ꝑuenit q̄ tēdit: ⁊ itineris
et laboris aliqñ facit finē. Si vo multas ag
gredit̄ vias errat nec laboꝝ aliquando facit
fineꝫ: quia error nō hꝫ finē. Sextū īpedimē
tū ē cū qs nō curat venialia pctā dimittere.
vñ Prouer. Qui minima negligit paulatim de
fluit.vñ ēt Gre.ī paſto. Qui minima pctā dele
re ac deuitare neglexerit:a ſtatu iuſticie nō q̄⸗
dē repēte ſꝫ ꝑtim cadit. Sꝫ diceres quō vēia
lia īpediūt ꝓfectū hoīs. Rñdeo ꝙ ꝓfectˀ ho
minis ꝯſiſtit ī feruore charitatꝭ: ſꝫ vēialia fer
uorē charitatꝭ diminuūt.ſicˀ aq̄ feruorē ignis
Sꝫ mortale pctm̄ extiguit totā charitatem.
Vñ aliq ꝑdūt deuotiōeꝫ ⁊ tepeſcūtˀ notablˀr.
Et rō huiˀ ē qꝛ nō curāt dimittere venialia.
Ergo q̄ vult ꝟacit ꝓficere curaꝫ diligēter dꝫ
apponere vt nō ſolū vitet pctā mortalia:ſꝫ ēt
ꝑua pctā ⁊venialia inq̄tū pōt.q̄uis ex toto
nō poſſit qs oīa pctā venialia vitare. qꝛ ſm
Salo.ꝓuer.xxiiij.Septies ī die cadit iuſtˀ ⁊
reſurgit.tm̄ hō dꝫ ſe moderare ⁊ vēialia q̄tū
pōt cauere ⁊ curare. vñ Hiero. ī epl'a. Mēs
xp̄o dedicata ſic cauere dꝫ minora quō etiaꝫ
maiora.qꝛ venialia mltˀiplicata grauāt. Vñ
Aug.ſuꝑ Job. Minuta ſūt pctā ad modum
arene grana:ſꝫ ſi multa arena ponat̄ ꝑmit et
oppmit.Vñ ēt Greg. Vitaſti grādia vide ne
obruaris arena. **E** Septimū impedimē
tū eſt amor inordinatˀ ad ꝓpriū corpˀ. et in
de fit hō puſillanimis:et puſillanimitas aſ⸗
ſimulat̄ hyemi nō ꝑmittēti exire gramen vel
flores ab arboribˀ. Sic multi nō audēt face⸗
re bōa opa. qꝛ intm̄ timēt ſuſtinere aliq̄d ad
uerſitatꝭ ⁊ aſꝑitatꝭ. Prouer.xviij. Pigrū deij⸗
cit timor. Pro q̄ ſciēdū ꝙ caro ꝓpria nō ē in
ordinate diligēda:ſꝫ potiˀ odiēda tripl'r. Pri
mo qꝛ eſt inimica aīe: ⁊ q̄ corpˀ ſuū amat ini
micū aīe ſue diligit. Vñ Gal.v.Caro cōcupi
ſcit aduerſus ſpm̄. Secūdo qꝛ caro eſt corru
ptio anime.Sapiē.ix.Corpˀ qd̄ corrūpitur
aggrauat animā. Surgeret eñ ſepiˀ aīa ad
orandum ⁊vigilandū:ſed corpˀ grauat ⁊ im
pedit eā. Tertio qꝛ amor ſui eſt radix oīꝫ ma
loꝝ.Unde apl's. Erūt hoīes ſeipſos aman⸗
tes. Nā de inordinato amore quē hō hꝫ ad ꝓ
priū corpˀ orit̄ gula:accidia:luxuria ⁊c̄. Naꝫ
talis non ieiunat ieiunia ꝑcepta ab eccleſia
cū bene poſſet.hoc venit ex inordinato amo
re.quia timet corpus nimiū grauari.Simili
ter ꝙ de mane nō ſurgit ſed diu dormit.⁊ ꝙ
qñqꝫ non vult aſperā veſtē induere: nec du⸗
re iacere:nec orare nec genuflectere : nec cor⸗
pus diſciplinare : nec ſibi in comedendo vel
bibendo aliqua delectabilia ſubtrahere: to⸗
tum cauſatur ex nimio amore quem homo
habet ad ꝓpriū corpus.Sil'r ꝙ homo ſatiſ⸗
facit ſuis carnalibus cōcupiſcentijs. ſcꝫ cra
puloſe viuendo:luxuriando: ſeipſum inebri
ando:cauſatur ex inordinato amore corpo⸗
ris ⁊ talia oīa impediūt ꝓfectū hoīs ⁊ influ⸗
xum diuine gratie:qꝛ tales nō ſentiūt dulce
dinem diuine conſolationis.Vñ Aug.lib.v.
confeſ.Gaudiū diuine conſolatiōis non de⸗
guſtas ſi carnali delectatione cor maculas.
F Ultimo queritur vtrū amor ſui ſit pctm̄
mortale. Reſpondeo ſm Hermānū de ſchil⸗
ditꝫ ꝙ nō etiā ſi plus quis ſe amet q̄ expe⸗
dit.ſed tamē ſi amor ſui creſcit in cōtemptū
dei:tunc erit pctm̄ mortale. Uerbigratia.Ut
ſi quis nollet ieiunare vt tenetur ex precepto
eccleſie et bene poſſet:ſed non vult corpˀ ſuū
aggrauare.Similiter nec vult ſurgere domi
nica die ad miſſam audiendam ꝓut quilibꝫ
hō tenet̄ ex precepto eccleſie.vt habet̄ in de⸗
cre.Dñica eñ die debet miſſa audiri ab oñi
bus.de cōſe.di.i. Miſſas. Et breuiter qñqꝫ
qs paratˀ eſt trāſgredi ꝑceptū dei et eccleſie
ꝓpter illicitū ſui amorē tūc erit pctm̄ morta
le. Idipm̄ dicēdū etiā ſi amor inordinatˀ ſui
ipſius vergat in iniuriā ꝓximi ſui ꝙ tunc ē
mortale ſm menſurā iniurie niſi iniuria eēt
minima tūc eñ eſſet veniale ⁊c̄.

¶ In circūciſione dñi. Sermo.xix.

P Oſtq̄ꝫ conſummati ſunt
dies octo vt circūcideret̄ puer vo
catuꝫ eſt nomē eiˀ ieſus ⁊c̄. Luc.
ij. Infans octo dierū circūcidet̄.
Gene.xvij. Solēt hoīes in nouo anno ſibiin
uicē munuſcula dare. Seneca in li. de clemē
tia ad neronē. Bñficiū accepit q̄ digne dedit.
Macrobiˀ. Indignˀ ē oīno dandis q̄ de bñ
ficio dato eſt ingratˀ. Uarro in ſentētijs. Bñ
ficiū q̄ dare neſcit iniuſte petit. Tulliˀ ꝯ ſalu
ſtiū. Bñficiū nihil aliud ē q̄ beniuola actio.
Sic ſaluator nr̄ in carne natˀ hodie fidelibˀ
ſuis tribuit acceptabile ⁊ gratuitū donū.ſcꝫ
ſanguinē ſuū precioſum quē hodie fudit in
circūciſione vt euāgeliū teſtatur vbi dr̄. Poſt
q̄ꝫ ꝯſūmati ſūt dies octo. Vñ ex hodierno e⸗
uāgelio colligit̄ ꝙ ille q̄ ē interiabil' ⁊ eternˀ

hodie in euangelio octo dierū ſcribit̄. Et ille
qui eſt impaſſibilis ⁊ indiuiſibilis:qꝛ eſt pñ
ꝯſubſtantialis hodie patit̄ ⁊ diminuit̄ ⁊ cir
cūciditur. Sil'r ⁊ ille qui eſt ineffabilis ⁊ a cu
ius narratione deficiunt lingue.hodie noia
tur ⁊ nomē ei imponit̄. Hec tria tangunt̄ in
euangelio hodierno. Vñ in pñti ſmone tria
ſunt dicenda. Primo quare hodierna dies ē
multum celebris. Scd̄o q̄riēs xp̄s ſanguinē
ſuū fudit. Tertio de ſpūali circunciſione.
A Quantū ad primū ſciendū ꝙ hodierna
dies eſt multum celebris. Primo ex eo ꝙ eſt
octaua dies natiuitatis xp̄i. Si eñ aliorum
ſctōꝝ octaue ſolēnes ſunt:q̄to magis octa⸗
ua dies ſcti ſctōꝝ a quo oēs hñt ꝙ ſcti ſunt
dꝫ ſolēniter celebrari. Secūdo ꝓpter impo⸗
ſitionē noīs noui:qꝛ vocatuꝫ eſt nomē eius
ieſus. De quo noīe dicit apoſtolˀ ꝙ tota no⸗
ſtra ſalus cōſiſtit in hoc noīe ieſus. Ieſus ei
interptatur ſaluator. Xp̄s interptat̄ vnctus
latine. **B** Circa qd̄ querit̄ cum ieſus eſt
ꝓpriū nomē eius:quare nos nō noīamur a
ieſu ſaluati:ſicut a xp̄o noīamur xp̄iani. Rñ
detur ꝙ illa duo noīa ieſus xp̄s ſibi cōueni⸗
unt. Primū.ſ.ieſus rōne ꝑſone ſm deitateꝫ.
Secūdū.ſ.xp̄s eſt nomē dignitatꝭ ſm hūani
tatē . Ideo aūt a noīe xp̄i qd̄ ē nomē digni⸗
tatis ſm humanitateꝫ nos noīamur xp̄iani
in preſenti.quia debemˀ eſſe reges regentes
nos ⁊ ſacerdotes hoſtias ſpūales offerētes.
Apocal'.i. Fecit eñ nos deo noſtro regnū et
ſacerdotes. Sed ve illis qui ſolū habent no
men ꝙ xp̄iani ſunt ⁊ opera nō habent:qꝛ ex
hoc grauiˀ dānant̄. Vñ Augu.in libro de vi
ta xp̄iana. Nō in hoc nobis tm̄ ꝙ xp̄iani di⸗
cimur blandimur:ſed ꝓpter hoc etiā nos iu
dicandos eſſe credamˀ ſi nomē fruſtra vendi
cemus alienuꝫ. Vñ etiā Iſido.in li.ethimo.
Nō ſe glorietˀ xp̄ianū q̄ nomē hꝫ ⁊ facta non
habet. Certiſſime ille eſt xp̄ianus qui factis
ſe xp̄ianū oñdit ⁊ ambulat ſicut ille ambula
uit a quo nomē cōtraxit.ſed in futuro noīa
mur a noīe ieſu ſaluati:qd̄ ampliˀ nūq̄ꝫ poſ⸗
ſumus amittere. Und̄ Eſa.li. Salus mea in
ſempiternū erit. **C** Itē ſciendum ꝙ hoc
nomen ieſus multiplicē confert hoī gratiaꝫ
Primo quicq̄d hō petierit ī nomīe ieſu hoc
obtinebit̄. Joh.xv. Quicquid petieritꝭ patreꝫ
in nomīe meo dabit vobis. Vñ oēs miſſe ⁊
orōnes ⁊ hore canonice concludunt̄ hoc no⸗
mine ieſu. Uidemˀ eñ ꝙ pauperes petūt in
noīe ſancti nicolai vel alicuiˀ ſancti:⁊ qñqꝫ
obtinēt qd̄ petunt. Vñ hodie in nouo anno
petere debemˀ in hoc noīe ieſu remiſſionem
oīm pctōꝝ noſtroꝝ. Vñ Act.x. Huic oñes
ꝓphete teſtimoniū ꝑhibēt remiſſionē ꝑcipe
re ꝑ nomen eius. Ergo prophetis crede: nec
deſpera in oībus tuis pctīs:etiaꝫ ſi tot eēnt
quot eſſent capilli capitꝭ tui.ꝑ. Multiplica⸗
ti ſunt ſuꝑ capillos capitis mei:vel ſi tot eſ⸗
ſent ꝙ numerū arene maris excederent .ij.
Paral'.vlti.dixit manaſſes. Peccaui ſuꝑ nu
merū arene maris. Si ḡ multū ⁊ grauit̄ pec
caſti nō deſpera.ſꝫ dic cū p̄s. Propter nomē
tuū dñe ꝓpiciaberis pctō meo:multū eſt ei
Vñ Bernar. Omnia pctā venialia: origina⸗
lia:criminalia:ab origine mundi vſqꝫ ad fi⸗
nem cōmiſſa diuine miſericordie cōꝑata ſunt
quaſi ſola gutta ꝯ pelagus totiˀ maris. Naꝫ
oīa pctā ſunt finita:ſꝫ miſericordia dei eſt infi
nita.vñ Ariſto.viij.ethi. Finiti ad infinituꝫ
nulla eſt ꝓportio. Scd̄o in hoc noīe ieſus vi
cimus diabolū. Luce.x. Demonia etiam dñe
ſubijciunt̄ nobis in noīe tuo. Vñ xp̄s dixit.
Marci.xvi. In noīe meo eijcient demonia.
Hoc figuratū ē in dauid ⁊ golia.vt habet̄.i.
Reg.xvij.vbi dixit dauid. Tu venis ad me
cū gladio:ego aūt venio ad te in noīe dñi ex⸗
ercituū. Dauid eñ audaciā ſuā in nomīe dei
iſrael poſuit. Vñ valerius in libr.viij. Mos
erat romanoꝝ vt nullus ad imperiale ſoliuꝫ
extolleretur niſi animoſitate ⁊ audacia ⁊ ce⸗
teris inueniret̄ ꝟtutibˀ ꝑcellere. Golias aūt
in ꝟtutis ⁊ fortitudinis ſue ꝑſumptōe.vnde
Orige.li.decalogi ꝑceptiſ. Heu q̄ꝫ dānata ꝑ
ſumptio tā audaci aīo deuꝫ offendere. Sed
prorſus nil eo deteſtabilius q̄ꝫ ſi ī pctīs ſuis
qs auſus fuerit ꝑmanere. Golias diabolum
ſignat cuius gladiˀ eſt carnalis tēptatio. Cli⸗
peus quo ſe abſcōdit ē ſimulatio boni. Naꝫ
ſub ſpecie boni occultat malū ⁊ ſic decipit il
los quos cū manifeſtis pctīs nō pōt decipe
re. Dauid ſignificat fidelē xp̄ianū q̄ in inuo⸗
catione noīs dñi in orōne ⁊ baculo crucis et
cū qnqꝫ lapidibˀ.i.cū recordatione qnqꝫ vul
nerū xp̄i vicit Goliā.i.diabolū.p̄s. In nomi
ne tuo ſperne oēs inſurgētes in nobis. Ter⸗
tio in noīe ieſu cōſequimur vitā eternā.non
eñ eſt aliud nomē ſub celo in quo ſaluemur
p̄s. In noīe dei nr̄i magnificabimur . Ergo
ob reuerentiā eiuſdeꝫ noīs oñe genu flectat̄
celeſtiū:terreſtriū ⁊ infernoꝝ. Ergo qñcunqꝫ
aliquis xp̄ianoꝝ audit in miſſa hoc nomen
ieſus noīare debet deuote genua ſua flectere
⁊ dicere. O dñe ſaluuꝫ me fac ꝓpter nomen
ſanctū tuuꝫ. Tertio dies iſta celebratur pro

pter effuſionẽ ſanguinis ieſu xpi. Hodie em̃
incepit pro nobis effundere ſanguinẽ ſuum
quẽ tñ poſtea creſcẽte etate pro nobis largi
us effundebat. D Modo quantũ ad ſe-
cundum ſciendũ ꝙ xp̃s ſanguinẽ ſuũ ſepti-
es fudit: vt nos a ſeptẽ pctis mortalib⁹ mũ
daret. Primo in circũciſione cõtra peccatum
luxurie q̇ in primo homie in illo mẽbro pul-
lulauit. Ergo ſi offendiſti deũ cum pctõ luxu
rie noli deſperare: ſed cum cõtrito corde ĩuo
ca miſcordiã dei: vt ꝑpter ſuaȝ amarã mor
tem ꝛ paſſionẽ ꝛ ſanguinẽ quẽ in circũciſiõe
fudit tibi ignoſcat. Et ſic de alijs punctis in
fra poſitis dicendũ eſt. Secũdo in ſudore fu
dit ſanguinẽ ſuũ qñ in monte oliueti orauit
ꝛ hoc contra pctm̃ gule. Nam ex gula naſcũ-
tur mali humores q̇ exiccantur ꝑ xpi amorẽ
Tertio in flagellatiõe ꝯ pctm̃ inuidie. Inui-
di enĩ ſunt canes mordentes. Si em̃ leo ti-
met qñ canis flagellatur corã eo: multo forti
us iſti canes timere debent qñ vident leonẽ
id eſt xp̃m flagellatũ eẽ. Quarto in manuuȝ
pforatione ꝯ pctm̃ auaricie. Oñdit em̃ ſe li-
beralẽ eſſe in manuũ extenſiõe: apꝛtione: ꝛ p-
foratione. Nam man⁹ habuit in cruce exten
ſas vt daret vniuerſa. habuit apertas vt da
ret liberaliter. habuit pforatas vt daret tota
liter. Nota de auaricia ſicut ſpina in ſua pũ
ctura ſanguinẽ nõ elicit nec effundit: ꝛ iõ va
lidius ip̃m vulnus intumeſcere facit. Simi-
modo auaricia dũ mentẽ pungit ſanguineȝ
ſceleris ꝛ pcti nõ effundi ſinit per pniam ſa
tiſfactoriã: ſ; vulnus magis intumeſcere fa-
cit: q: auarus q̃to plus h;: tãto plus cupit.
Quinto in pedum afflixione ꝯ pctm̃ accidie.
Pedes em̃ aie ſunt intelligẽtie ꝛ affectus q̇
ſepe ſunt pigri ad bonũ: ſ; qñ in xpi ſangui-
ne intingunt tũc velocit currũt ad deum et
ad om̃e bonũ. ps. Intingat pes tuus in ſan
guine. Sexto in capite ꝯtra pctm̃ ſuperbie.
Nam ſicut dicit Augu. Sub ſpinoſo capite
nõ decet membꝛũ fieri delicatũ. nã nõ d; ca-
put eſſe humile ꝛ mẽbrũ eẽ ſupbũ. Vñ iterũ
Aug. in ſer. Erubeſce hõ eſſe ſupbus: vbi hũi
lis factus eſt de⁹. Septimo in corde contra
pctm̃ ire. Nam ſm Ariſt. i. de aĩa. Ira eſt ac
cenſio ſanguinis circa cor. Quantũ ad terti-
um ſciendũ ꝙ circũciſio olim fiebat ꝯ pctm̃
originale ſicut iam fit baptiſmus. In pecca
to em̃ originali q̃tuor ſunt. ſ. culpa: fomes
priuatio gr̃e: ꝛ carẽtia viſionis dei. In circũ
ciſione aũt auferebat culpa. debilitabat con
cupiſcentia, ꝛ ꝯferebat gr̃a, tollebaturq; di

uine viſionis carẽtia. S; q: ianua nondum
erat apta. ꝛ ſic nõ poterant frui diuina viſio
ne. Xp̃s aũt nõ indigebat circũciſione. quia
in ipſo nulla fuit originalis culpa: nec in car
ne ſua aliq̇s fomes aut cõcupiſcẽtia: nec ha
buit priuationẽ gr̃e: ſ; plenitudinẽ gr̃e: et in
terra degẽs fruebat diuina viſiõe. E Vo
luit tñ circuncidi triplici ratione. Primo rõe
ſui vt verã carnẽ humanã ſe aſſumpſiſſe de-
monſtraret. Secũdo rõne iudeoꝝ vt inexcu-
ſabiles eſſent. Si em̃ circũciſus non fuiſſet
potuiſſent ſe iudei excuſare ꝛ dicere. Iõ eum
nõ recepim⁹. q: legẽ nõ ſuauit. Vñ ip̃e xp̃us
dicit Math. v. Nõ em̃ veni ſoluere legẽ aut
prophetas: ſ; implere. Tertio rõne noſtri vt
nos ſaluaret. queadmodũ em̃ fit cauterium
in vno mẽbro: vt totum corpꝰ ſanetur. Papi
as dicit cauteriũ eſſe ferruȝ quo infirmi vrũ
tur ſiue malefici. ſic xp̃s voluit portare caute
riũ circũciſiõis vt ſic totũ corp⁹. i. genus hu
manũ ſaluaret. Etiam ideo circũcidi voluit
vt nos ſpũaliter circũcidi debere mõſtraret.
F Quõ aũt ſpũaliter circũcidi debeamus
ſciendũ ꝙ ſex modis nos ſpũaliter circunci
dere debemus. Primo circũcidere debemus
cor a malicioſis: inuidioſis: ꝛ vĩdicatiuis co
gitatõib⁹. Iere. iiij. Laua a malicia cor tuũ
vt ſaluus fias: vſq; quo morabunt in te co-
gitationes noxie. Item a cogitationibus lu
xurioſis ꝛ immũdis. quia null⁹ requieſcet ĩ
mõte ſancto dei niſi q̇ ſine macula cordis in
greditur. Vñ ps. xxiij. Quis aſcendet in mõ-
tem dñi aut quis ſtabit ĩ loco ſctõ ei⁹. Inno
cens manib⁹ ꝛ mundo corde. vñ Ceſari⁹. In
cipiamus cogitationes bonas diligere: ꝛ ſta
tim ab illis q̇ male ſunt nos dignabit dñs
liberare. Secũdo debem⁹ oculos circũcidere
ab illicito viſu. Iere. ix. Aſcendit mors ꝑ fe-
neſtras noſtras. Corpꝰ noſtrũ eſt domus. fe
neſtre oculi ſunt. inhabitator aĩa eſt. qñ nõ
cuſtodim⁹ oculos: tũc mors intrat ꝛ aĩam oc
cidit. vñ Math. vi. Si ocul⁹ tuus fuerit ne-
quã totũ corp⁹ tuũ tenebroſũ erit. Aug. Im
pudic⁹ oculus impudici cordis eſt nuncius.
Tertio aures a detractiõe. Prouer. xxiiij. Cũ
detractorib⁹ nec cõmiſcearis. qm̃ repente cõ
ſurget perditio coꝝ. vñ Berñ. Detrahere aut
detrahentẽ audire qđ horũ dãnabili⁹ ſit nõ
facile dixerim. Item aures auertere debes
ab auditu turpiũ verboꝝ ꝛ cantuũ laſciuoꝝ.
Eccli. xxviij. Sepi aures tuas ſpinis et noli
audire linguam nequã. Quarto linguam cir
cuncidere debem⁹ a turpi locutione. Eph. v.

Om̃is immũdicia nec noĩetur in vobis ſicut
decet ſctõs: aut turpitudo aut ſtultiloquiũ:
aut ſcurrilitas. Itẽ a mẽdacio. Eph. iiij. De-
ponẽtes oẽ mẽdaciũ loq̇mini veritatẽ vnuſ
q̇ſq; cũ ꝓximo ſuo. Itẽ ab irriſionib⁹ bonoruȝ
hoim. Vñ ps. Qui habitat in celis irridebit
eos. ꝛ dñs ſubſãnabit eos. Immo hõi hono-
randi ſunt ſicut filij dei. Nam q̇ filiũ hono-
rat honorat ꝛ patrẽ ei⁹. Sic ꝛ q̇ honorat ho-
nũ hoĩeȝ: honorat ꝛ deũ. Itẽ a v̈bis maledi-
ctis. Apl's Roma. xij. Bñdicite ꝛ nolite ma-
ledicere. q̇ em̃ maledicũt ꝓximis ĩcurrũt iſtã
maledictionẽ dei quã dictur⁹ eſt in iudicio.
De qua hr̃ Math. xxv. Ite maledicti ĩ igneȝ
eternũ. Itẽ a v̈bis iuratorijs. Ecci. xxiij. Vir
multũ iurãs implebit iniq̇tate. Vñ dic̃ xp̃s
in euãgelio. Math. v. Sit ſermo veſter eſt ẽ.
nõ non. Quãdo aũt iurare ꝑ deũ ſit mortale
vel veniale pctm̃. quere infra ſerm. cxliij. L.
Quinto man⁹ circũcidere debem⁹ ab illicito
tactu. Nã tact⁹ ꝛ ãplex⁹ qui ſiũt ad irritãdũ
ſe ꝛ alios ſunt pctã mortalia. ſic man⁹ circũ-
cidende ſunt a rapinis: furtis: a ccdib⁹ ꝛ tur
pi ludo: ꝛ ad ſola dei opa pagenda aptande.
Sexto circũcidere debem⁹ pedes ab illicitis
greſſib⁹ q̇ ſiũt in chorizando: ſupbe inceden-
do. ꝛ ad loca illicita cũdo. Iob. xxxi. Cũctos
greſſus meos ipſe dinumerat. B Vltĩo
nota exẽplũ de illo noĩe ieſus. Legit ꝙ diu
morat⁹ fuit q̇dã hõ cum vxore ſua in magna
pace et ſctitate: et illa ſil'r cũ eo. immiſit aũt
dyabol⁹ tẽptatões in eos vt ſuſpẽderẽt ſe. vt
ſic euaderẽt pñtes miſerias. Cũ q̇ vtrunq; ex
hac improba et importuna tẽptatiõe triſtes
efficerent vt nec ſomnũ caperẽt. nec comede
rent q̇ſiuit alter de altero cauſas tante triſti
cie. Rñdit vir ꝙ ſup oĩa haberet volũtatem
magnã ſuſpendẽdi ſe. mulier rñdit illud con
ſimile eſſe deſideriũ ſuũ. Cõſentiẽtes autem
ambo in idipſum laq̇os parãt vt ſe ſuſpẽde-
rent. Tũc mulier dixit viro ſuo. O dñe conſu
lerẽ ꝙ pri⁹ biberem⁹ amore h ieſu mutuo de
illo optimo vino noſtro qđ p̃cioſum ſeruaui
mus de illa vinea noſtra de qua nõdũ guſta
uim⁹ nec ſcim⁹ q̃le adhuc ſit vt potati adhuc
leui⁹ moriamur. Placuit viro. vinũ affert. qđ
cũ vellet bibere ſicut cõſueuerat ſignauit vi-
nũ cũ ſigno crucis dicẽs. In noie ieſu xpi bi
bam⁹: ꝛ bibit. deditq; mulieri. Cũ aũt bibiſ-
ſent vinũ cruce ſignatũ. ita fugit dyabol⁹ ꝙ
oĩs tẽptatio de tota mẽte eoꝝ tolleret vt h
qđ facere cogitauerãt noluerũt poſtea adim
plere: ſ; cõtriti ad cõfeſſionẽ ꝯfugerũt ꝛ vitã

in bono finierũt. D Itẽ exẽplũ aliud de
noie ieſus. Fuit quidã hõ pius q̇ hãc ꝯſuetu
dinẽ habuit ꝙ quotiẽſcũq; ſibi dyabol⁹ inge
rebat aliquã tẽptationẽ iuit ad locũ orõnis
et inuocauit deũ dicẽs. O ieſu dulcis miſere
re mei ꝛ adiuua me ꝛ cõtinuo dyabol⁹ receſ-
ſit ab eo. ꝛ ſemel audiuit vn⁹ ſctũs pat ꝙ de
mon dicebat ꝙ ipſi dyaboli maxime repelle
rentur ab hoc nomine ieſus.

¶ In eodẽ feſto Sermo. xx. ꝙ iuuenes de
bent a iuuentute deo ſeruire.

Poſtq̃ conſummati ſunt
dies octo ꝛc̃. Luc. ij. I Scien
duȝ ꝙ xp̃s die octaua circũciſus
eſt et ſanguinẽ ſuũ fudit: ꝛ h ad
noſtrã inſtructionẽ vt in pueritia ei ſuire in
choem⁹: qđ facere debem⁹ p̃ncipalit ſex de
cauſis ſiue ꝑpt ſex fruct⁹ q̇ inde ꝓueniũt ill
q̇ a iuuẽtute deo ſeruire incipiũt. Prim⁹ eſt
q: bonitas ꝓfundi⁹ infigit ipſi iuueni: eo ꝙ
inuenit ſubiectũ mag teneriũ. Vñ Ariſt. ij.
de aĩa. Aĩa pueri eſt ſicut tabula raſa in q̇ ni
hil eſt depictũ: et hoc in p̃ncipio ſue infuſio-
nis. Itẽ aĩa pueri ẽ ſicut pgamenũ bñ prepa
ratũ ꝛ q̇cq̇d in eo ſcribit vix delet: et ſi delet
adhuc manẽt ibi aliqua veſtigia. Sic ẽ de iu
uene q̇cq̇d ſibi p̃mit⁹ imprimit ad h ſp incli-
nat ſiue ſit bonũ ſiue malũ. Itẽ puer ẽ ſicut vir
gula q̇ facilit flecti põt ad dexterã ſiue ad ſi-
niſtrã: ꝛ q̇cũq; flectit illuc ꝛ creſcit. S; trabs
iam deſiccata ſi curua ẽ impoſſibile eſt eã ad
rectitudinẽ duci. Vnde Holgot ſup li. Sap̃.
Om̃e pctm̃ incurabili⁹ ẽ in ſene ꝙ in iuuene.
vñ Ecci. vij. Filij ſi tibi ſint erudi illos a pue
ritia ſua. Secũdus fruct⁹: q: iocundũ eſt vi-
uere hoĩ tali q̇ in p̃ncipio deo ſeruire ſtudu-
it. Sap̃. Optima fortũa viuendi eligenda ẽ
quã iocũda reddet conſuetudo. K Que-
ritur hic q̇b⁹ in hac vita meli⁹ ſit. Rñdeo ꝙ il
lis q̇ puro corde et pura cõſcia deo ſeruiunt.
Prouer. xv. Mẽs ſecura quaſi iuge ꝯuiuiuȝ
hoc ſic ptȝ. Nã ſi ſup̃ videt ꝛc̃. q̃re ſup̃ ſer. ix.
K. ibi. Quita ẽ ꝯſcia. Itẽ ſciẽdũ ꝙ aliq̇ ma-
li infernũ maiori labore ſibi acq̇runt ꝙ aliq̇
boni regnũ celeſte. Qđ duob⁹ modis intelli-
gitur. Primo q̃tũ ad interiorẽ remorſuȝ cõ-
ſcie. vñ Amb. in lib. de offi. Que pena graui-
or eſt ꝙ interioris vuln⁹ cõſcie. nõne h mag
fugiendũ eſt q̃ mors: ꝙ diſpẽdiũ ꝙ exiliũ:
ꝙ debilitatis dolor. Vñ Iſido. de ſum. bon.
Omnia fugere potuit homo pter cor ſuum.
Non em̃ poteſt quiſq̃ a ſe recedere: vbicũq;

em̄ abierit reatꝰ ſui cõſcia illū nõ dereliquit.
Secūdo modo intelligit̄ q̄ ad exteriora exer
citia. Uñ Holgot. Uia pctoꝝ eſt multo mag
laborioſa ꝙ̄ via ſanctoꝝ. Famulus em̄ quan
to plurib' dñis hꝫ ſeruire: tanto cū maiori la
bore. Sꝫ pctõr vult ſeruire mūdo: dyabolo ⁊
carni ſue. et ideo neceſſe eſt eū multiplr labo
rare. Jere. ix. Ut inique agerēt laborauerūt.
Nā duriora ſeruitia q̄nq; habēt ſerui dyabo
li ꝙ̄ ſerui dei. ſicut pꝫ in haſtiludijs: et cho
reis: et actibꝰ luxurioſis: in diuitijs cõgregā
dis: ſupbis veſtibus portādis: et in prelatu
ris acq̄rēdis. Uñ Holgot. Multo fortiꝰ labo
rāt hoīes circa mūdana et tranſitoria: ꝙ̄ cir
ca eterna ⁊ magis circa voluptates q̄ꝫ circa
ꝟtutes. L Tertiꝰ fructꝰ eſt ꝙ grauiꝰ eſt
ſuitiū eorū deo qui cito ad deū cõuertūtur.
Jlli em̄ de puro ⁊ optimo vite ſue q̄ſi de flore
et vigore deo offerūt. Qui aūt tarde volūt cõ
uerti q̄ſi feces deo reſeruāt reſpectu iuuenū
qui in iuuētute deo ſeruire incipiūt. Jlli em̄
antiq̄ de vita ſua prīo id qꝺ pulchriꝰ et meli
us eſt offerūt mūdo et dyabolo. reliquias ꝟo
volūt offerre deo: illud. ſ. de quo mūduſ non
curat. i. ſeniū. cū tñ ſm ſcripturam bona ⁊ op
tima deo offerēda ſūt. Nume. v. Oīa q̄ offer
tis deo optima et electa erūt. Jtē illi qui ex
pectant vſq; ad ſeniū: tales cõſumūt iuuētu
tē et fortitudinē corpis in ſeruitio mūdi et
dyaboli: et cū iam ſeneſcūt tūc ceſſant ab ali
quibꝰ pctis: cū eadē pctā iā ampliꝰ perpetra
re nõ pñt. vñ Aug. Si vis facere pniam cū iā
peccare nõ potes: pctā te dimiſerunt nõ tu il
la. Sed cū hõ aptꝰ eſt ad peccandū et poſſet
et hꝫ occaſionē. ſ. pulcritudinē: diuitias et iu
uētutē et dimittit ꝓpter deū hoc eſt deo val
de acceptū. Naꝫ ſubtrahere ſibi delectabilia
carnis cū oportunitatē habet pficiendi: q̄ſi
ſpūale martyriū eſt corā dõ. Uñ ſcriptum ē.
Qui potuit trāſgredi ⁊ nõ eſt trāſgreſſus: fa
cere mala ⁊ nõ fecit. quis eſt hic ⁊ laudabimꝰ
eū. vñ Augu. Dico tibi q: ſecurꝰ es ſi pniam
egiſti eo tpe quo peccare potuiſti. Jtē ſciē
dum ꝙ ſumme placet deo ſeruitiū iuuenū
innocentū. Nunq̄ꝫ pater de filio tm̄ gaudiū
habuit ſiue rex ſiue epſ ſiue papa electꝰ fue
rit ſicut deꝰ gaudiū hꝫ de bono ope qꝺ q̄s dõ
offert in ſua innocētia. Jn ſignū huius dicit
xp̄s in euangelio. vt hr̄ Math. xix. Sinite ꝑ
uulos venire ad me ⁊ nolite ꝓhibere eos: ta
liū em̄ eſt regnū celoꝝ. Jtem cū pueri clama
rent in templo: ⁊ propterea phariſei indigna
rent̄ dixit eis ieſuſ. vt habetur Mathei. xxi.
Nunq̄d legiſtis. Ex ore infantiū et lactētiū
pfeciſti laudem. M Qꝺ multū valeat
oratio innocentū pueroꝝ ſiue pro viuis ſiue
ꝓ mortuis pꝫ ꝑ tale exēplū qꝺ legit̄. Quidā
epſ deuotꝰ vidit in ſomnis puerū piſcantē
de puteo cū hamo aureo et linea argētea: et
inde extrahebat vnā pulcrā mulierē. Et eui
gilans vidit eundē puerū in cemiterio ſuper
vnam tumbā orantē. et q̄ſiuit ab eo q̄d hic fa
ceret. Rñdit ꝓ aīa matris dico Pater nr̄ et
Miſerere. Et intellexit vir ſanctꝰ ꝙ aīa illiꝰ
mulieris liberata eſſet a purgatorio pcibꝰ il
lius pueri. Et pater noſter eſt hamus aureꝰ
⁊ miſerere eſt linea argentea. N Quartꝰ
fructꝰ q: hõ certius moritur in certitudine
ſpei ſue ſalutis. Uñ Aug. de diſciplina xp̄ia
na. Nõ põt male mori qui bene vixit. Sic e
cõtra. q̄ male viuūt et tardāt cõuerti vſq; ad
finē vite vix bñ moriūtur. vñ Aug. Uix bene
moritur q̄ male vixit. vñ Ariſto. iij. thopico
rū. Qualis vnuſq̄ſq; eſt talis videtur ſibi fi
nis. vñ etiā Aug. Si q̄s poſitꝰ in vltia neceſ
ſitate ſue egritudinis voluerit accipe pniam
et accipit mox reconciliabit̄ et hinc vadit fa
teor vobis nõ illi negamꝰ quod petit: ſꝫ non
preſumimꝰ ꝙ hinc bñ exeat. ſi ſecurus hinc
erit ego neſcio. pniam dare poſſumuſ: ſecuri
tateꝫ aūt nõ. Nūquid dico damnabit̄ ſꝫ nec
dico ſaluabitur. Uis ḡ a dubio liberari. tene
certū ⁊ dimitte incertū. Age pniam dū ſanꝰ
es. ſi ſic agis dico tibi ſecurus es. Qui em̄ nõ
volūt in ſanitate q̄rere deū: ſꝫ ſciēter et pti
nacit̄ ꝯ deū facere grauiter peccant. Sepiꝰ
cõtingit ꝙ in infirmitate cõſtituti non pñt
ſe veracit̄ ad deū cõuertere et penitere. Unꝺ
dr̄ in decre. Qui cū potuerunt ꝯuerti ⁊ nolue
rūt in fine non facile acq̄rūt qꝺ volūt. de pe.
diſt. vltia. c. Nullꝰ expectet. Ergo illi boni q̄
a iuuētute deo ſeruierūt magis felicit̄ mori
untur. pſ. Precioſa in cõſpectu dñi mors ſā
ctoꝝ eius. O Uñ exēplū legitur ꝙ q̄daꝫ
paup vir degebat in quadā villa qui cū ege
ret ſtipendia quotidiana per laborē et mēdi
citatē ſibi acquirebat: ⁊ tñ ſanctam dei geni
tricē mariā ꝓut poterat honorabat. et q̄nq;
de elemoſinis q̄ ei dabātur ꝓ amore dei geni
tricis alijs pauperibꝰ cõdiuidebat. Hic cum
moreretur cepit ſanctam dei genitricē roga
re vt eius miſereri dignaret̄: et precibꝰ ſuis
ei amenitatē paradiſi largiret̄. tunc ipſa ſan
cta maria mater miē ei aſſiſtens dixit. Ueni
et ſicut petiſti perfruaris requie paradiſi.
Hanc vero vocem audierunt plures qui in

illa domo erāt: qꝺ et mox effectꝰ oñdit. Cūq;
eiꝰ aīa eſſet a corpe egreſſa ſtatim ꝑducta eſt
ab angelis in paradiſum. et ſicut ꝓmiſerat
btā virgo letat̄ cū iuſtis ſine fine. Quintꝰ fru
ctus q̄ ſeq̄t̄ ex hoc q̄ñ quis a iuuētute ſeruit
deo eſt ꝙ purgatoriū eius minuet̄. nā ſi ta
les itrabūt purgatoriū tūc ibi ꝑuo tpe ꝑma
nebūt reſpectu illoꝝ q̄ hic multa pctā cõmiſe
rūt ⁊ tarde penituerūt: nec cõdignā pniaꝫ ege
runt. Uñ ſcribit btūs Greg. in dyalo. ꝙ que
dam aīa in ꝟmbra vna punita fuit ꝓpt̄ mo
dicitatē pene quā habuit exoluere. Nā ſi q̄s
haberet ſolū vnū pctm̄ veniale cū illo nõ poſ
ſet deū videre niſi ꝓ eo ſatiſfaceret: vel hic in
mūdo vel in purgatorio. Uñ Hūber. Nunq̄ꝫ
em̄ a quoq̄ꝫ dei facies videbitur donec ꝑ pe
nā venialiū ⁊ peccatorū quadrans minimus
pſoluat̄. De pena purgatorij quere īfra ſer.
clvi. D. Exemplū ibidem. P Sextus fru
ctus ꝙ p̄miū maius in celo habebunt. qui a
iuuētute ſeruiūt deo. Habet em̄ deus vñ re
munerat illos qui tarde ad ipm̄ conuertunt̄
⁊ illos q̄ a iuuētute ſibi ſuiūt. Uñ Job. xiiij.
Jn domo patris mei multe māſiones ſunt.
Nā valde diſſimiles ſunt in remuneratione
ille q̄ vno anno ante mortem ſuā ſolū ſuiuit
deo: ⁊ ille q̄ a iuuētute ſuiuit ei. Apſus. Ro.
ij. Reddet vnicuiq; iuxta opa ſua. Naꝫ ſi q̄s
cognoſceret diſtantiā glie que ē inter p̄mū
et ſecūdum choros angeloꝝ: ille libent̄ debe
ret centū annis durā vitam ducere. imo qꝺ
plus eſt centū martyria et centū mortes pa
ti vt de p̄mo choro angeloꝝ ad ſcꝺm poſſet ꝑ
uenire. et iterum tantū pati vt de ſecūdo in
tertiū: ⁊ ſic de alijs. Minus em̄ adhuc dixi.
Uñ apſ. Nõ ſunt cõdigne paſſiones huius
tpis ad futurā gloriā que reuelabit̄ ī nobis.
Uñ rephēdit̄ deſidia noſtra. q: vno āno poſ
ſumꝰ mereri vt vſq; ad q̄rtū vel q̄ntū vel ad
ſextū choꝝ āgeloꝝ poſſemꝰ ꝑuenire. ſꝫ hoc ne
gligimꝰ ꝓpt̄ nr̄am pigritiā ⁊ cecitatē. Unde
Hiero. Nullꝰ labor durꝰ nullū tps lõgū vide
ri dꝫ quo glia eternitatꝭ acq̄rit̄. Silr̄ ⁊ libent̄
debemꝰ carere oībꝰ delectationibꝰ ⁊ gaudijs
⁊ honoribꝰ huiꝰ mūdi vt ad tale gaudiū ꝑue
nire poſſemꝰ. Uñ Aug. Tanta eſt pulcritudo
iuſticie tanta ē iocūditas lucis eterne vt eti
am nõ liceret ī ea ampliꝰ manere ꝙ̄ vniꝰ diei
horā ꝓpt̄ hoc ſolū innūerabiles āni huiꝰ vite
pleni delicijs ⁊ oī affluētia tpaliū bonoꝝ re
cte meritoq; ꝯtēnerent̄. Q Ultio notādū
ē exēplū de quodā puero innocēti q̄ īnocētiā
baptiſmalē ſuauit. Et legit̄ ī li. de api. ꝙ q̄
dā puer ānoꝝ quinq; de honeſtis valde pen
tibus fuit ortꝰ. q̄ p̄mo viſis fratribꝰ ordinis
minoꝝ a pentibꝰ ſuis petiuit vt ipoꝝ hitu ve
ſtiret̄. Sꝫ cū illi q̄ſi puerile dictū eſtimarent
poſtmodū aduerterūt cū diligētia q: puer ce
pit cõſuetudies ordis minoꝝ ſuare. incedere
nudis pedibꝰ ⁊ dura chorda pcīgi. argētuꝫ ⁊
aurū ſūmope vitabat attingere. ⁊ in hoc articu
lo caūs accidit rarꝰ ⁊ mirꝰ valde. Uñ negocia
tores q̄dā ad hoſpitiū pris eiꝰ venerūt: q̄ vi
dētes ī tali puero hitū talē mirati ſūt. et cū in
tellexiſſent pueꝝ oēm vitare pecuniā ꝟniū nū
mū ī ꝓfundū vaſis q̄ bibebāt latēter iniece
rūt ⁊ cū modico vino puero poculū porrexe
rūt. q̄ vt exhauſto vino nūmū vidit exclamāſ
horrifice vas ꝓiecit: tētiſq; ī celū oclīs ⁊ ma
nibꝰ dixit. tu noſti deꝰ oīps ꝙ inſciꝰ meū or
dinē violaui. Hic tremebūdꝰ expalluit et q̄ſi
ad mortē tēdēs nigredo faciē eiꝰ occupauit.
qꝺ vidēs pr̄ eiꝰ expauit: ⁊ currēs ꝓ ſacerdo
te adduxit eū. q̄ puero abſoluto manū impo
nēſ eū a dolore ⁊ pena mitigauit. ī platea pu
er ſedēs pueros vicinoꝝ diebꝰ ſolēnibꝰ con
uocabat vt eos ſi diſtorti eēnt ī moribꝰ. ſi ſu
perbi. ſi ornatꝭ veſtibꝰ icederēt argueret. hõis
ꝟo pueris celoꝝ gliam ꝓmittebat. Jnterdū
eos docebat orõnē dñicā. ſ. pr̄ nr̄. ⁊ q̄ꝫ bonuꝫ
eēt mr̄i xp̄i ī āgelica ſalutatõe ⁊ genuflexio
nibꝰ ſuire. ad has pueri ꝯuocatões ⁊ exhor
tatões ſenes ipi cū minoribꝰ ꝯcurrebāt: ⁊ mi
ro mõ delectabātur ī prudētia et riſis eius.
Patrē ꝓpriū iurātē vl̄ leuē ī geſtibꝰ vl̄ ebrio
ſuꝫ ſi q̄ñ videbat ei cõpatiēdo ⁊ q̄ſi cū lachry
mis arguebat dicēs. pr̄ kariſſime nūq̄d pſbyt̄ no
ſter ī ecclia dic̄ ꝙ q̄ talia agūt regnū dei non
poſſidebūt. Matrē q̄q; q̄ cū ī ſolēnitate q̄dā
optimis ſcarlatꝭ ⁊ rubicūdis veſtibꝰ vteretur
cū ḡui merore corripuit in ecclia corā ꝯſedē
tibꝰ dicēs digitoq; demõſtrās imaginē cru
cifixi. Jntuere mat̄ intuere: ⁊ vide dñm nr̄m
ieſuꝫ xp̄m nudū ī cruce pēdētē ſanguine ru
bricatū: ⁊ tu te in ꝯtumeliā ipiꝰ veſtibꝰ ſcar
latꝭ adornaſti. Caue mr̄ caue kariſſima ne ꝓ
rubore veſtiū penas eternaleſ incurras. Nec
mora: mater verba filij nõ modicū abhorre
ſcens veſtes tales depoſuit: et talibꝰ ampliꝰ
vti penitꝰ denegauit. Mores ꝟo et geſtꝰ ip
ſius pueri ꝑfectionē ꝟtutū ⁊ grām dei in eo
oñdebāt. Nodū puer etatē ſeptēnē impleue
rat ⁊ mortuꝰ eſt. Appropinquās ḡ morti cõ
feſſus ſacerdoti et ſacramētum corporis xp̄i
poſtulauit: ſed ſacerdos ꝓpter puerilē etatē
ſibi denegauit. Puer aūt cū mira orõnis gra

tia extēſis manibꝰ in celū dixit. Tu noſti dñe
ieſu xp̄e ꝙ ſummū deſideriū meū ē te hr̄e. pe
tiui te: feciq̄ꝫ qđ debui: ⁊ ſpero ꝯfidēterꝰ ꝙ tui
p̄ſentia nō fruſtrabor. His dict̄ꝗ pentes circū
ſedētes ⁊ flētes ꝯſolatꝰ eſt eos puer ille: ⁊ ad
meliora ꝓuocās int̄ v̄ba exhortatōis oratio
nis et laudis ſp̄m deo reddidit īpollutuꝫ. et
ſtatim hitꝰ ordis fratrū minoꝝ tunica cū aſſu
to caputio q̄ ſup eū extēſa iacebat repēte diſ
paruit: ⁊ nūq̄ poſtmodū viſa fuit. Igit̄ poſt
mortē eiꝰ cū ad ſepulcrū illiꝰ vbi ſepeliendꝰ
erat ſtātes q̄dā ex fratribꝰ iuniorbꝰ ps. ſcilꝫ.
De ꝓfundis dicere voluiſſent nullo conatu
⁊ nulla reiteratiōe hunc pſalmū dicere potu
erunt. Vñ p hoc dabat̄ intelligi illā ſanctaꝫ
aīam nullis orōnibꝰ indigere. Parētes vero
poſt mortē pueri intrīn exēplo filij ꝓfecerunt
vt oīa oblectamēta ſeculi deſerentes pat̄ or
dinē p̄dicatoꝝ: mr̄ aūt ciſterſienſiū ordinem
eiſdem tp̄ibꝰ intrauerūt: ⁊ dō felicit̄ ſeruierūt.

¶ In epiphania dñi. Sermo. xxi.

Ecce magi venerūt ab ori

ente hieroſolimaꝫ dicētes. Vbi ē
q̄ natꝰ eſt rex iudeorū? Math. ij.
Hodierna diei feſtiuitas magna
eſt. Vñ merito dr̄ apparitio. Vñ canit̄ Dies ſā
ctificatꝰ illuxit nobis venite gētes ⁊ adora⸗
te deū. Et in ſignuꝫ huiꝰ dr̄ in v̄bis p̄miſſis.
Ecce magi ab oriente venerūt ⁊c̄. Conſuetu⸗
do eſt ꝙ quādo aliq̄s rex vadit ſibi accipere
regnū tunc veniūt milites curie ſue: vt d̄ ſua
ſolēnitate ip̄i regi cōgaudeāt ⁊ gratias deo
referāt. Veniūt et populares vt eoꝝ dñꝫ reco
gnoſcāt. Veniūt tādem p̄ncipes et barones
vt ei munera deferant: et fidelitatē faciant.
Xp̄s hꝫ duo regna ſcꝫ celeſte et terreſtre. re⸗
gnū celeſte pacifice obtinebat: regnū aūt ter
reſtre dyabolꝰ vſurpauerat. Et ideo xp̄s vēit
in mūdū vt dyabolū de regno ſuo eijceret: et
ipſe regnū ſuū recuparet. vnde Iohā. xij. dr̄.
Nūc iudiciū eſt mūdi. Venerunt igit̄ p̄io ip
ſum viſitātes milites ſue curie celeſtis d̄ ſua
ſublimatione in regnū grās deo referentes
et dicētes. Glia in altiſſimis deo. Venerunt
populares. ſ. paſtores: ⁊ ip̄m dñm recogno⸗
ſcētes viſitauerūt: ⁊ ſilr̄ de ſua ſublimitate
deo gratiaſ egerūt. vñ dr̄ Reuerſi ſunt paſto
res glorificātes deū. Hodie venerūt p̄ncipes
et barones vt fidelitatē ſibi facerent. ⁊ ideo
ꝓcidētes adorauerūt eū. et apertis theſauris
ſuis obtulerūt ei munera. Vñ in p̄nti ſermo
ne tria ſunt dicēda. P̄io de ſapiā illoꝝ triuꝫ
regū. Sc̄do de eoꝝ inq̄ſitōe ⁊ oblatōe. Tertō
quare paupes reuerētiꝰ cōiter ſe hn̄t ad deū
q̄ diuites. ℞ Quantū ad p̄mū notāduꝫ
ꝙ iſti tres reges cōmēdātur in ſapie magni
tudie. g̃ dicūtur magi. i. ſapiētes q2 in ſydere
xp̄m cognouerūt quē iudei a lege et ꝓphet̄ e⸗
docti agnoſcere ꝯtēpſerūt. Nā ex hoc cōfun⸗
dit̄ pigritia et infidelitas et malicia iudeo⸗
rū. Nā magi vni ꝓphete crediderūt. iudei v̄o
pluribꝰ credere noluerūt. Illi q̄ſierūt regem
alienū. iſti v̄o nō q̄ſierūt ꝓpriū. Illi venerūt
ex longinq̄: iſti v̄o nō venerunt ex ꝓpinquo.
Hec Remigiꝰ. Vñ Grego. in omel̄. hodierna
Oīa elemēta auctorē ſuū veniſſe teſtata ſūt
vt de his quodāmō vſu hūano loquar. Celi
hūc cognouerūt q2 ꝓtinꝰ ſtellā miſerūt. Ma
re cognouit: q2 ſe calcabile ſub plātis eiꝰ pre
buit. Terra cognouit: q2 eo moriēte cōtremu
it. Sol cognouit: q2 lucis ſue radiū in morte
ip̄ius abſcondit. Saxa cognouerūt: q2 tēpo⸗
re mortis ſue ſciſſa ſunt. Infernꝰ cognouit:
q2 q̄s captiuos tenebat reddidit. Iudeorum
v̄o corda ſaxis duriora eū ꝯfiteri nolūt queꝫ
elemēta teſtātur. Sciēdū ꝙ nos xp̄iani exē⸗
plo illoꝝ triū regū debemꝰ deū in v̄a fide v̄a
citer cognoſcere. Unde Hiero. Abſq̄ꝫ noticia
creatoris oīs hō pccꝰ eſt. S Pro q̄ ſcien
dū ꝙ illi xp̄iani nō in v̄a fide cognoſcūt deū
q̄ fatū tenēt. q̄ fundant ſe ſup cōſtellatōnes
planetarū. q̄s btūs Greg. in omel̄. hodierna
reprobat et probat eē hereticos et puſillani⸗
mes qui dicunt fatū ſeu conſtellatōes ſub q̄
bus naſcūtur hoīes regere et dirigere quēli⸗
bet ad officia peragēda q̄ eis influunt. vt po⸗
te q̄ ſub libra cāpſores efficiāt̄. ſub aquario
piſcatores. ⁊ ſic de alijs. Et ibi btūs Grego.
ponit reprobationis huiꝰ euidens exemplū.
ꝙ multe ſunt terre q̄ cāpſores nō habēt. Aq̄
q̄ piſcatores neſciūt. vt getulia. et tñ ibi ſūt
et oriūtur ꝯſtellatiōes recte ſicut alijs locis.
Et ſubdit. b. Greg. Abſit inq̄t a fidelibus vt
eē aliq̄d fatū dicāt. vitā em̄ hoīm ſolus hanc
cōditor q̄ creauit adminiſtrat. nō em̄ ꝓpter
ſtellas hō: ſ3 ſtelle ꝓpt̄ hoīes facte ſunt. Hec
ille. Si q̄s em̄ nō furaret̄ nō ſuſpēderet̄: ⁊ ſic
eſt etiā de alijs. Contra tales q̄ dicunt ſua
vicia aut virtutes ſe hr̄e cōſtellationibꝰ. Cri
ſo. ſup Math. arguit ⁊ improbat hoc modo.
Primo ſi aliq̄s adulter vl̄ homicida fieret p
ſtellā magna eēt iniq̄tas ſtellarū. nā cū p̄ſciꝰ
futuroꝝ ſit deꝰ ex quo tanta iniq̄tas per ſtel⸗
las fit. ſi noluerit emēdare nō eēt bonꝰ. ſi au
tē voluerit ⁊ nō poterit non eſſet oīpotēs: ſ3

impotēs: q̄ ambo manifeſte ſūt ꝯ fidē xp̄ia⸗
nam. P̄io ex eo q2 deꝰ eſt ſumme bonꝰ. ps.
Cōfitemini dño q̄m bonꝰ. vñ etiā Ariſto. xi.
meth. Deꝰ ē optimū ⁊ ſempiternū. Itē ſc̄do
ex fide ⁊ ſacra ſcriptura habemꝰ ꝙ deus eſt
omp̄s. ps. Oīa q̄cūq̄ꝫ voluit deꝰ fecit in celo
⁊ in terra. Vñ dicimꝰ in ſymbolo fidei catho
lice. Credo in deū p̄rem oīpotentē. Sc̄do ſic
improbat. ſi ſtelle h̄ faciūt ꝙ ſumꝰ boni aut
mali: nec bonū nr̄m laudādū eſt: q2 in nobis
nō eſt volūtariꝰ actus. vñ Hugo de ſc̄tō vic.
Nemo inuitꝰ bñ agit: etiā ſi bonū ē qđ agat.
vñ dr̄ in decre. Nullū bonū niſi volūtariū. xx
q. iij. Preſens. ⁊ xxiij. q. v. Ad fidē. ⁊. q. vi. ca
pl̄i. i. Vñ etiā Ariſto. v. ethi. Sine volūtate
nō pōt q̄s bonū opari. Itē nec malū noſtruꝫ
vituperādū ē: q2 in nobis nō eſt volūtarius
actus. vt q̄d em̄ mali mei penā ſuſciperē qđ
nō volūtate ſ3 neceſſitate cōmiſi. vñ Bern. ꝯ
hoc loq̄tur in q̄dā ſmone dicens. Quid odit
aut q̄d punit deꝰ p̄ter ꝓpriā voluntatē. Ceſ⸗
ſet ei ꝓp̄a voluntas ⁊ infernꝰ nō erit. In q̄d
em̄ ille ignis deſeruiet niſi ī ꝓpriā volūtatē.
Tertio hāc inſipientiā ⁊ errorē deſtruūt mā
data dei q̄ data ſunt hoībꝰ ne peccēt. Itē ſilr̄
ps. ⁊ ſacre ſcripture q̄ exhortant̄ hoīes vt fa
ciant bonū. hanc inſipientiā ⁊ hūc errorē de
ſtruūt. Quis em̄ ꝓhiberet aliquē ne faceret
malū qđ non poſſet declinare. aut ꝙ faceret
bonū ad qđ nō poſſet puenire: mō in p̄ceptiſ
p̄cipitur. Nō mechaberis. Nō furtuꝫ facies
Non aſſumes nomē dei inuanū. Nec iurādo
nec blaſphemādo: ⁊ ſic de alijs p̄cept̄ꝗ. Mo⸗
do ſi dicis ꝙ deꝰ p̄cepit tibi qđ nō potes im
plere: tūc tu mētiris: ⁊ incurris maledictōeꝫ
dei. Ber. Maledictus q̄ dicit deū p̄cepiſſe
impoſſibile. Itē xp̄s dic̄ Math. xi. Iugū em̄
meū ſuaue eſt ⁊ onus meū leue. Quarto im⸗
probat̄: q2 p hoc tolleretur liberum arbitriū
qđ tñ neceſſariū eſt in nobis cū quo nos de⸗
us priuilegiauit: q2 ante hoīem ſunt ignis ⁊
aqua: ⁊ ad quodcū q̄ꝫ voluerit porriget ma⸗
nū. Sciendū ꝙ Augu. d. ꝙ bñ noſtra aīalis
ſenſualitas inclinatur plus ad vnū vicium
in vna cōſtellatiōe q̄ꝫ in alia. ⁊ ſic etiā intel⸗
ligitur de virtutibus. vtpote natus ſub ve⸗
nere ad luxuriā. ſub Marte ad bellū ſub vir
gine ad caſtitatem. vñ Ariſto. iij. ethi. In de
ſiderijs naturalibus pauci peccant. Item te
ſte Ptholomeo. Sapiens dñabitur aſtris.
Et Aug. in regula ſua ad frēs in heremo di⸗
cit. Qm̄ diabolus ſcrutatur nos pronos ad vi
cia per tales noſtras naturales inclinatōes
per ea vicia nos ſolet ſepius tēptare ad que
nos ſentit magis īclinatos fore. vnde Gen̄
iij. dixit deꝰ ad Cayn iratū volentē fratrē ſu
um occidere. ſubtus te erit appetitus tuꝰ et
tu dñaberis eiꝰ. Nō em̄ cōſtellatiōes regere
p̄nt noſtras volūtates. ergo peccāt q̄ tenent
fatū ⁊ dicunt ꝙ de neceſſitate oportuit eos
hoc malū facere: q2 deus voluit ⁊ ordinauit
ſic fieri. ⁊ ſic retorquent culpas ſuas in deū
q̄ eſt innocēs. vñ Amb. Malū ē peccare: pe⸗
ius eſt in pct̄is ꝑſeuerare: peſſimū ⁊ ꝑnicio⸗
ſuꝫ ē ſe defendēdo in deū culpā ſuā refūdere
T Quantuꝫ ad ſc̄dm. ſ. quō iſti tres reges
cōmendant̄ ex feruore inq̄ſitionis ⁊ oblatio
nis. nam ſtatim viſa ſtella iter arripuerūt: ⁊
ieſuꝫ puerū diligenter inq̄ſierunt cū dixerūt.
Vbi eſt q̄ natꝰ eſt rex iudeoꝝ. vidimꝰ em̄ ſtel
lam eiꝰ in oriēte ⁊ venimꝰ adorare eū. Unde
ſciendum ꝙ ſicut hr̄ in lōga legēda colonie.
Iſti tres reges fuerūt ſectatores ꝓphete Ba
laam: q̄ ꝓphetauit vt hr̄ Nume. xxiij. Orie̅t
ſtella ex iacob ⁊ v̄go pariet ſaluatorē. De quo
etiā dicit Criſo. ſup Math. ꝙ q̄dā ppl̄i ele⸗
gerūt duodecim ex eis: ita vt vno decedente
aliꝰ in locū eiꝰ ſubrogaret̄. Qui aſcēdētes ſu
per mōtē excelſum illo tp̄e orauerūt ad deū
vt oñderet eis ſtellā quā balaā p̄dixerat. Ad
ueniente aūt tp̄e natiuitat̄ꝗ xp̄i in ipſa hora
noctis medie apparuit ſup ipſos in aere ſtella
ꝑfulgida ⁊ pulcherrima. In cuius ſummita
te erat imago pueri puuli ſecū ferētis imagi
nē crucis. Ex cuiꝰ aſpectu valde fuerūt gaui
ſi: eo ꝙ ſuis tp̄ibꝰ meruerūt illud videre. Et
vox audita eſt. Ite in iudeā ⁊ regē quē q̄rit̄ꝗ
natū inuenietiſ. Tūc ſtatī iſti tres reges Caſ
ſpar Balthaſar ⁊ Melchior cū ſuis iter arri
puerūt ⁊ hieroſolimā venerūt. ¶ Queri
tur q̄re hieroſolimā venerūt: cū tñ ibi natus
nō fuit rex quē q̄ſierūt. Rñdet̄ ſm̄ Remigiū
ꝙ magi tp̄s natiuitat̄ꝗ xp̄i in ſtella cognoue⸗
rūt: ſ3 natiuitat̄ꝗ locū ignorauerūt. Cū autem
hieruſalē erat ciuitas regalis ⁊ ciuitas obla
tionis ⁊ ſacrificij: opinati ſunt ꝙ tā egregiꝰ
puer q̄ erat rex iudeoꝝ: cui ⁊ ipſi munera of⸗
ferre volebāt ſolū in ciuitate regali ⁊ oblatō
ne congrua naſci deberet. Sꝫ diceres. Quo⸗
modo in tredeciꝫ diebus hieroſolimā ab ori
ente venire potuerūt: cū tñ hieruſalem eſt in
medio terre. Reſpōdeo ſm̄ Remigiū ꝙ pu⸗
er qui tunc natus eſt in tam breui ſpacio de
vltimis finibus terre ad ſe magos perduce
re potuit. Unde ſm̄ Hieronimū. Iſti tres re
ges venerūt in dromedarijs: qui ſunt anima

lia velociſſimi curſus q̄ tantū vno die currūt
quantū equus valid⁹ in trib⁹ diebus poſſet
currere. Sꝫ in p̄dicta legēda hr̄ ꝙ lux ibi cō⸗
tinue lucebat. vbi eq̄tabāt: nec ipſi nec iumē
ta eſuriebāt: nec comedebāt: ſ; die noctuqꝫ eq̄
tabant. Et notandū ꝙ magis hieroſolimā i⸗
trātib⁹ ipſa ſtella diſparuit: qd̓ diuina diſpo
ſitiōe factū eſt vt ſic de loco natiuitatꝭ iterro
gare cogerent̄ ⁊ ſic certificarent̄ nō ſolū per
ſtellā: ſ; etiā p ꝓphetie dictū. Uñ cū veniſſēt
hieroſolimā ſtatim acceſſerūt ad herodē di⸗
cētes. Ubi eſt. i. in q̄ ciuitate vl' in q̄ loco ē q̄
nat⁹ eſt rex iudeoꝝ. i. q̄ dꝫ eē rex iudeoꝝ. No⸗
ta xp̄s nat⁹ ſpālr̄ dict⁹ eſt rex iudeoꝝ. q̄ꝫq̄ꝫ
ſit rex celi ⁊ terre ⁊ dn̄s angeloꝝ ⁊ hoīm tri⸗
plici rōne. Primo iō qꝛ fuit ſpālr̄ iudeis ꝓmiſ
ſus ſm̄ illud Malach. vlti. Uobis timētib⁹
nomē meū orief ſol iuſticie. Scd̓o qꝛ ipē p̄n
cipalr̄ miſſus ē eis ſicut ipē ſaluator p ſeipꝫ
teſtat̄ in euāge. Math. xv. Nō ſum miſſus
niſi ad oues q̄ ꝑierūt dom⁹ iſrael. Tertio qꝛ
cū eis nutritus ⁊ cōuerſat⁹ eſt. ſ. in nazareth
vt hr̄ Lu. iiij. Si aliq̄s ipſis magis dixiſſet.
vñ ſcitis regē iudeoꝝ natū. dixiſſēt. Nos exi
ſtentes in oriēte vidimus ſtellā eius. Unde
⁊ Fulgēti⁹. Puer nat⁹ nouā ſtellā fabricauit
Uñ btūs Aug. in ſermone hui⁹ feſti. Ipē no
uā ſtellā creauit natus: qui antiquū ſoleꝫ ob
ſcurauit occiſus. Sciendū ꝙ ſtella q̄ appa⸗
ruit in trib⁹ diſtabat ab alijs ſtellis. Primo
in ſitu: qꝛ nō i celo ſita erat: ſ; in aere ꝓpe ter
ram. Scd̓o in lumīe. qꝛ tāte claritatis fuit ꝙ
de die ⁊ nocte ſplēduit ſic ꝙ ſol nō potuit p̄
occupare ſplēdorē eius. Tertio in creatione.
qꝛ alie ſtelle in p̄ncipio vniuerſi ſunt create.
iſta vero naſcēte xp̄o apparuit. ⁊ cōpleto cur
ſu ſuo redijt in materiā p̄exiſtentē. Tñ q̄daꝫ
dicūt illam ſtellā angelū fuiſſe q̄ paſtoribus
nūciauit natiuitatē xp̄i. Sꝫ ſciendū ꝙ Criſ.
hic q̄rit. Nunq̄d ſciebāt magi ꝙ in hieruſa⸗
lem regnabat herodes. nunq̄d nō intellige⸗
bant magi legꝭ iuſticiā ⁊ p̄ſcriptionē: vt q̄cū
qꝫ viuēte rege aliū regē p̄nunciaret aut ado⸗
raret ꝙ q̄ſi tyrannus puniret̄ in ſanguine.
Et r̄ndet Criſo. Xp̄s firmauerat quos attra⸗
hebat: ⁊ iō nō timebant. qꝛ dū conſiderabāt
regē futurū nō timebāt p̄ñtem. nā ſi de mor⸗
te timuiſſent: nunq̄ ad herodem auſi venire
fuiſſent. ⁊ cū adhuc nō viderāt xp̄m: parati tñ
erant mori p xp̄o. Herodes aūt rex audiens
hoc turbatus eſt valde: ex eo ꝙ fuit alienige
na timens ne regno ad iudeos reuoluto ipſe
cū oī ſemine ſuo expelleret̄ a regno. Et ideo
ſm̄ Criſo. Herodes libros in q̄bus genealo⸗
gia regū iude texebatur cremauerat vt obli⸗
uioni tradi deberet regū ordo. Exeūtes autē
magi hieroſolimā: ecce ſtella quā viderāt in
oriente antecedebat eos vſqꝫ dum veniens
ſtaret ſup̄ domū ⁊ locū vbi erat puer. Legit̄
eñi in legenda p̄dicta ꝙ reges poſtq̄ exierūt
de hieruſalē videntes ſtellā gauiſi ſunt gau
dio magno valde: ⁊ ad paſtores venerunt: q̄
paſtores claritatē ſtelle videntes occurrerūt
⁊ interrogauerūt q̄dnam hoc eſſet. Audien⸗
tes ꝙ puerū natū q̄rerent: dixerūt eis paſto
res q̄liter angelus apparuit eis in nocte na⸗
tiuitatꝭ xp̄i cū magna claritate dicēs. Annū
cio vobis gaudiū magnū qd̓ erit oī pp̄lo: qꝛ
hodie nat⁹ eſt ſaluator q̄ dr̄ xp̄us in ciuitate
dauid. ⁊ quō in ciuitate īgreſſi īuenerūt pue
rū iacentē in p̄ſepio ⁊ pānis inuolutuꝫ. His
auditis tres reges gauiſi ſunt valde. Et ecce
ſtella antecedebat eos vſqꝫ dū veniens ſta⸗
ret ſupra domū vbi erat puer. Et intrantes
domū. i. diuerſoriū vbi puer nat⁹ erat: inue⸗
nerūt puerū aſpectu pulchrū pānis vilibus
inuolutū. Si ḡ magi regē terrenū q̄rere vēiſ
ſent magꝭ fuiſſent ꝯfuſi q̄ gauiſi: qꝛ tāti iti⸗
neris laborē ſine cā ſuſcepiſſent. Nūc aūt ce⸗
leſtē regē q̄rebāt: ⁊ ſic nihil regale videbāt in
eo ſoli⁹ tñ ſtelle teſtificatiōe ꝯtēti gaudebāt
oculis coꝝ ꝯtentibilē puerū. ſ. in bonis tēpo
ralibus ꝯſpicere. qꝛ ſpūſictūs in cordib⁹ coꝝ
terribileꝫ eū monſtrabat: quē puerū inuene
runt cū maria matre ei⁹. vñ Criſo. Nō diade
mate coronatū aut in lecto aureo recūbentē
ſed vix vnā tunicā hñtem nō ad ornamentū
corporis: ſ; ad tegumentū nuditatꝭ. q̄lem habe
re poterat vxor carpētarij pegre ꝯſtituta. Diſ
poſitione aūt diuina factū eſt vt dicit Raba
nus ꝙ tunc Joſeph aberat. ne aliqua male
ſuperſtitionis eo p̄ñte gentibus daretur oc⸗
caſio. Item inuenerūt puerū cum maria ma
tre eius: qꝛ dum virgo beata magnū videret
ante diuerſoriū comitatū recepit puerū ſuū
de preſepio in gremiū ſuū ⁊ in virginea bra
chia ſua: vt ſic ipſa ſe pueri matrem oñderet
eſſe. Unde Criſo. Magi viſo puero lumine
vere fidei illuminati crediderūt eum mundi
eſſe ſaluatorem: ac eundē quē tāta ſollicitu⸗
dine q̄ſierūt: ⁊ quē ſtella annūciauerat. Nec
ab hac fide matris paupertas nec pueri im
becillitas retraxerat. Ideo dicit euangeliuꝫ.
Procidentes: ſcꝫ ſup terram ⁊ ſup facies ſu
as adorauerūt cū adoratiōe latrie vt verum
deū. Ubi dicit gloſa. Hoiem viderunt ⁊ deū
eſſe crediderūt et cognouerūt: et iō adoraue⸗
runt ſic vt q̄lꝫ eoꝝ depoſita corona ſua flexis
genib⁹ ⁊ capite in terra demiſſo cum magna
cordis deuotione ⁊ oris ꝓlata ōrone ipꝫ vna
nimiter laudauerūt: et mūdi ſaluatorē eum
eē dixerūt. ⁊ de bñficio ꝙ ſtella eos ad ipſuꝫ
ꝑduxerat gr̄as egerūt. Hec glo. Ac demū ap
tis theſauris ſuis obtulerūt ei mūera. Aurū
Th⁹ et Mirrhā. Remigi⁹. Unuſquiſqꝫ tñ h̄
tria mūera obtulit: vt vnuſq̄ſqꝫ eum cū ſuis
munerib⁹ verū deū et hominē mortaleꝫ pre⸗
dicaret. Uñ Bern̄. ꝙ magi obtulerunt auruꝫ
hoc fuit ad pauperis pueri cū matre ſuſten⸗
tationē. Th⁹ ꝓpter ſtabuli fetorē. Mirrhā
ꝓpter mēbroruꝫ debiliū pueri ꝯfortationē.
Legit̄ eñi in legēda p̄dicta ꝙ poſt oblationē
puero factā iſti tres reges ceperūt eſurire: et
etiā familia ⁊ iumēta coꝝ tūc comederunt ⁊
dormierūt. Et tūc r̄nſo accepto in ſomnis ne
redirēt ad herodē p aliā viā reuerſi ſunt i re⸗
gionē ſuā. Poſtq̄ aūt reuerſi fuerunt in regi
onē ſuā ⁊ ꝓpria attigerūt māſerūt ī fide ma
gis deū q̄ꝫ añ colētes: ⁊ qd̓ viderūt alijs p̄di
cauerūt: ⁊ multos erudierūt ⁊ ad fidem xp̄tū
in eis fuit diſpoſuerūt. Deīde cū btūs Tho.
ap̄ls veniſſet ad illā ꝓuinciā ab eo baptiza⸗
ti ſunt: et cū eo facti ſunt adiutores ⁊ p̄dica⸗
tores xp̄i. Itē habet̄ in legēda ꝙ poſt receſſū
regū tumult⁹ pp̄li fact⁹ eſt ad mariā et pueꝝ
ei⁹ ꝓpter miraculū. Et maria timēs occaſio⸗
nē pueri latēter ad domū cuiuſdā pauperis
ꝯfugit q̄ eā cū puero occulte in cellario rece⸗
pit: vbi maria ſup lapidē ſedit ⁊ puerū lacta
uit: et cecidit lac ſup lapidē. qd̓ vſqꝫ hodie ī⸗
q̄ꝫtum plus tāgitur: intantū clari⁹ et candi⸗
di⁹ efficit̄. et vſqꝫ hodie q̄ñqꝫ oſtenditur pro
reliquijs. Maria etiā camiſiā et pannos ali
quos ſimul inuoluit: quoꝝ et oblita eſt in di
uerſorio. ⁊ tādiu ibi permāſerunt vſqꝫ ad tē⸗
pus helene ſine veneratiōe: qꝛ loc⁹ vbi xp̄us
nat⁹ eſt abominabilis a iudeis habit⁹ ē: vt
nullū hoīeꝫ neqꝫ bruta aīalia intrare ꝑmitte
rēt ſ; obſtruxerāt locū cū lapidib⁹. Sꝫ helena
poſtmodū illuc veniēs locū apuit: et illa īue
nit. Silr̄ ⁊ fenū ī p̄ſepe in quo xp̄s iacuit ſe
cū detulit: qd̓ fenū adhuc in roma habet̄. Et
hoc q̄ꝫtū ad ſecūdam p̄tem iſtius ſermonis.
℞ Quantū ad tertium ſciendū ꝙ iſti tres
reges docēt nos humiliari corā xp̄o. Nā ipſi
ꝓcidētes in facies ſuaſ adorauerāt cū hūili
ter ⁊ deuote. Uñ Hēric⁹ de haſſia ſup Ben̄.
q̄rit q̄re paupes ⁊ p̄ui ſtat⁹ hoīes reuerētius
ſe hr̄e ſolēt ad deū. vtpote orare flexiſ genib⁹
ꝓſtratis corpibus: eleuatis manib⁹: ꝑcuſſis
pectorib⁹. Alij aūt magni et diuites nō ſic: ſ;
ſtātes orāt: et erectis ceruicib⁹. Ad hoc r̄ndet
Henric⁹ de haſſia dicēs ꝙ ꝓpter quiqꝫ cau⸗
ſas. Pria cauſa eſt ſupbia: qꝛ ꝓſperitas ⁊ fe
licitas tpaliū ceruicē erigit ſupbire faciēs ⁊
hūiliari erubeſcēs. Augu. Difficile ē ꝙ nō ſit
ſupbus q̄ diues eſt: tolle ſupbiā ⁊ diuitie nō
nocebūt. Sꝫ paupes vt in plurimū ſunt hu⸗
miles. Greg. Pauptas mentib⁹ bonis eē ſo⸗
let cuſtos humilitatis. Secūda cauſa ne ge⸗
nibus terrā tāgētes veſtimēta precioſa ma⸗
culent q̄b⁹ induunt̄. et ſic p̄ponūt dilectionē
veſtiū ne maculētur honori quē exhibere de
berent creatori ſuo q̄ nō pepcit filio ſuo vni
genito: ſed ꝓ nobis oībus tradidit illū. Ter
tia cauſa eſt ne nimis fatigēt corpora deli⸗
cata que gerūt. Nā delicate nutrierūt ſeruuꝫ
ſuū. i. corp⁹ ab īfantia. ⁊ nō ſunt aſſueti exer
cere ſe in aliq̄b⁹ laborib⁹ duris. et ideo poſt⸗
modū inueniēt corp⁹ ſuū cōtumax et rebel⸗
lans exercitijs aſperis. Sed paupes aſſueti
ſunt dura ⁊ laborioſa ſuſtinere: ideo minus
curāt ſe hūiliare deo ⁊ flectere genua: quādo
qꝫ etiā per totā miſſaꝫ. qd̓ aliqui diuites ab⸗
horrent facere vſqꝫ dū eleuat̄ corp⁹ xp̄i ī miſ
ſa. Quarta cauſa eſt. qꝛ genuflectere nō poſ⸗
ſunt impediti roſtriſ calcioꝝ lōgiſſimis. Itē
quidā nō audēt ſe curare nec proſternere in
terrā: ſꝫ nec q̄ñqꝫ paululū inclinare: qꝛ timēt
ne appeat erubeſcibile q̄d in veſtib⁹ ſic turpiſ
ſime accurtatꝭ. Silr̄ mulieres propter pepla
breuiſſima nō audēt caput deo omnipotēti
inclinare. ne indecens aliquid in crinib⁹ vi⸗
deatur. cū tñ xp̄s in cruce ꝓ eis inclinato ca⸗
pite emiſit ſpm̄. Itē quidā nō poſſunt ſe in⸗
clinare deo impediti ligaturis caligarū rigi
diſſimis. quib⁹ manꝰ ligātur manicis ſtrictꝭ
corp⁹ cingulis latis et deargentatis. pedes
calceis ſtrictis. crura et genua ligaturis cali
garū. Iſtis pompoſis timendū eſt illd̓ dictū
Math. xxij. Ligatis manib⁹ et pedib⁹ mitti
te eū in tenebras exteriores. qꝛ tales ſic ſe ex
ſupbia ligantes tradunt ſe demonib⁹ ſic liga
tos. Unde Aug. Qui pctm̄ pctō addit funeꝫ
nectit cū quo ligetur. Hec meditāda ſunt ſu
perbis. Quīta cauſa eſt. qꝛ credūt ſe nō mul⸗
tū indigere deo: exq̄ abūdāt in bonis tpali⸗
bus ī honorib⁹ ⁊ delicijs. ſ; deſideria et paup
tas ⁊ neceſſitas ad deū recurrere faciūt pau
peres. Uñ Eſaie. xxvi. Dn̄e in anguſtia queſi
erunt te. Unde etiam Greg. Mala que nos
hic premunt: ad deum ire compellunt.

¶ De eodem feſto. Sermo. xxij.

VIdentes ſtellaʒ magi ga
uiſi ſꝫ gaudio magno valde. Glo.
Non ſatis fuit dicere euãgeliſte
gauiſi ſunt: ſ; addidit gaudio ma
gno vale. Vñ dicit Criſo. Gauiſi ſunt ꝓpter ma
le ſocietatis. i. herodis euaſionẽ. Sʒ gaudio
qꝛ ſpes eoꝝ nõ fuit fruſtrata: ſ; cõfirmata. ſ;
gaudio magno: quia ad laborẽ tãti itineris
quẽ ſuſceperũt ſtellã ãñcedẽtẽ recuꝑauerũt.
Sʒ valde magno gaudio: qꝛ natũ regẽ queʒ
q̃rebãt iuenerũt. Sʒ ex q̃ hoĩes in p̃nti feſto
et in p̄cedẽtibꝰ diebꝰ diuerſos iocos ⁊ ludos
et diuerſa gaudia in diuerſis locis et parti-
bus mũdi exercẽt: idõ ꝑ p̃ſenti ſermone tria ſũt
dicẽda. Primo vtrũ in iocis ⁊ ludis poſſit eẽ
virtꝰ: ⁊ q̃ req̃rũtur ad hoc ꝙ iocꝰ virtuoſe fi-
at. Scdo q̃t mõis in iocis ⁊ ludis aliq̃s poſ-
ſit peccare mortalit̃. Tertio exemplum. **A**
Quãtum ad p̃mũ ſciendũ ꝙ h̃ querit̃ vtꝝ in
iocis et ludis poſſit eẽ virtꝰ: ⁊ q̃ req̃rũtur ad
hoc ꝙ ioci v̾tuoſe fiãt. Rñdeo ſm. b. Tho. ij.
ij. q. clxviij. Sic hõ indiget corꝑali refocilla-
tione q̃ nõ põt ꝯtinue laborare: ita etiam ex
parte aĩe indiget q̃ete ⁊ ſolatio qd̃ fit ꝑ ludi
cra vel iocoſa v̾ba. Vñ ſciẽdũ ꝙ triplices ho
mines inueniũtur circa hoc. Quidã eñ ſunt
ſicut cibus nihil habẽs de condimẽto nunꝙ̃
exercentes iocũ vel ludũ: ſed ſemꝑ duri et a-
ſperi. Nã ꝯ hũanã rationeʒ eſt: vt aliquis ſe
oneroſum exhibeat: puta cũ nihil delectabi-
le exhibet: et delectationes alioꝝ impedit.
Seneca. Sic te regas ſapienter vt nullus te
habeat tanꝙ̃ aſperũ: nec quis contemnet te
quaſi vilẽ. Quidã vero queadmoduʒ cibi ni-
mis conditi et nimis ſalſi: ſicut illi qui exce-
dũt in ludo. Quidã ſunt ſicut cibus tẽperate
ſicut decet cõditus. ſ. qui vtũtur ioco et ludo
ad virtutẽ. Pro quo ſciendũ ſm Holgot ſuꝑ
li. Sap. tria req̃rũtur ad hoc ꝙ iocꝰ fiat v̾tuo
ſe. Primũ ẽ ꝙ iocꝰ ſit ſimplex ⁊ innocẽs ⁊ in
notius: ne aliq̃s inde ledat̃. Sũt eñ aliq̃ qui
nihil curãt q̃d dicãt ſiue offenſionẽ ſiue pla-
citũ ſiue honeſtũ ſiue inhoneſtũ dũmodo tñ
prouocent riſum. Et tales diligẽter explorãt
defectꝰ primoꝝ quos poſſunt recitare ad ri-
ſum cauſandũ in alijs et in ipſis erubeſcen-
tiam: talis iocus non eſt virtuoſus: qꝛ ad lu
dũ virtuoſum req̃ritur ꝙ loquãtur placita ⁊
honeſta et nõ nociua et illicita. Secundum
qd̃ requirit̃ eſt honeſtatis condecentia. vt lu
dus talis deceat ꝑſonã ludẽtẽ ſiue iocãtẽ. ⁊
etiã ꝑſonas aſſiſtẽtes. Vñ aliꝰ iocus ꝯuenit
clerico vel p̃lato vel religioſo. alius ſeculari.
alius ſeni. alis iuueni. aliꝰ viro. aliꝰ mulieri.
alius famulo. aliꝰ virgini. Cõſideret ḡ ludẽs
p̃mo perſone ſue cõditionẽ et honeſtatẽ ⁊ ni
hil attẽptet qd̃ eũ vel ſtatũ ſuũ dedecoret: et
ſuꝑ oĩa turpia deuitet q̃ aliquo mõ hoĩeʒ ad
pctã inclinẽt. Vñ Señ. de q̃ttuor v̾tutibꝰ car
dinalibꝰ. Oĩa credibilia p̄ter turpitudinẽ cre
de. Scdo ꝯſideret tp̃s. qꝛ vno tp̃e licet iocari
et alio nõ. ſicut tp̃e lamẽtatõis et tp̃e deuoti
onis ⁊ orõnis leuitates hmõi nõ decẽt. Iteʒ
cõſideret circũſtãtias. qꝛ aliꝰ iocꝰ lʒ corã ꝑſo
nis ſecularibꝰ. aliꝰ corã religioſis. aliꝰ coram
ſenibꝰ. alius corã iuuenibus. aliꝰ coraʒ p̃lat̃.
aliꝰ corã eq̃libꝰ vel ſubdit̃. Tertiũ qd̃ req̃rit̃ ẽ
carẽtia ſuꝑfluitatis ne vł nimis freq̃nt̃ vł ni
mis ꝯtinue. Tulliꝰ eñ dic. Ludo q̃dãmõ ⁊ io
co vti lʒ ſic ſomno ⁊ q̃ete. Eſt eñ ludꝰ neceſ-
ſariꝰ ad vitã. ſicut q̃dã req̃es mentĩ. Sicut ei
fatigatio corꝑalis ſoluit̃ per quieteʒ corꝑis:
ita opʒ ꝙ fatigatio aĩalis ſoluat̃ ꝑ q̃etẽ aĩe.
qꝛ ſi mẽs humana ſꝑ extẽderetur circa ſeria
hebetaret̃ et fatigaret̃ nimis. et ideo cõueni
ens eſt ꝙ ꝓ loco ⁊ tp̃e habeat requiẽ que fit
per ludũ ⁊ iocũ q̃ eſt animi delectatio. Cauẽ
da tñ maxime eſt abũdãtia. vñ Ari. ix. ethi.
ꝙ parũ delectatõis ſufficit ad vitã q̃ſi ꝓ ꝯdi
mẽto: ſicut parũ de ſale ſufficit ꝓ cibo. modi
cum eñ de ſale ſufficit ad ꝯ̃ditatem cibi ma
gnam. Vñ ſi ſecũda vel q̃rta pars foret de ſa
le nihil valeret. codeʒ modo modicũ de ioco
ſufficit ad quietem et recreationem mentis.
Exemplo de ſctõ Antho. Vñ rep̃hendũtur il
li q̃ maiorẽ p̃tẽ tp̃is expendũt in ludis ⁊ io-
cis ⁊ riſibꝰ: ⁊ in alijs vanitatibꝰ mũdi: ſicut
ludẽdo in alea ⁊ ſcacoꝝ ludo. ⁊ in cartiludio.
⁊ ſic de alijs ludis de q̃bꝰ verificat̃ illud Sa
pientie. iij. Eſtimauerũt vitã noſtrã eẽ ludũ.
Quãtũ ad ſcõm ſciẽdũ ꝙ quinq; modis q̃s
peccat mortalit̃ in iocis et ludis. Primo ſm
Hermãnũ de ſchilditzꝛ ex leuitate animi lu
do vel ioco ita grauis cõtumelia fieret ꝙ ho
minis honorem totaliter auferret peccaret
mortaliter. Silr̃ ſi q̃s ex leuitate animi ho-
minẽ grauiter vulneraret vel lederet in cor-
pore mortalit̃ peccaret. Ita nõ eſt dubiũ qui
grauiter animũ hoĩs cõturbãs honorẽ eiꝰ vł
famã ex leuitate animi auferendo mortalit̃
peccet. Sunt tñ alia cõuicia ſm Ariſtote. in
ethicis de leuibus que apud v̾tuoſos ludos
conuenienter dici poſſunt. vel propter dele-
ctationem vel emendationem. et de talibꝰ h̃

non loquit̃: ſ; de iſtis hoc intelligit̃. q̃ ſcʒ nõ
niſi grauit̃ hoĩs animũ ꝯturbãdo fiũt. ſ. au-
ferẽdo famã eiꝰ vel ꝯtriſtãdo eiꝰ ꝑſonã. Se-
cũdo cũ q̃s in ioco mẽdaciũ loq̃tur. ⁊ illd̃ ſci
enter cũ iuramẽto ꝯfirmat. vñ ſctũs Tho. ij.
ij. q. xcviij. dic. Nõ excuſat̃ a mortali pctõ q̃
iocoſe peierat: qꝛ nõ euitat diuinã irreueren
tiã: imo ꝯ̃trũ ad aliq̃d adauget hec ⁊ alia v̾-
ba dicẽdo mẽdacit̃ ⁊ ĩ ioco truffando aliã ꝑ-
ſonã. videlʒ ꝑ deũ ille foris ſtat expectãs te.
vel ipe vult tibi h̃ dare: vel ibi inuenies eũ. vł
ille dixit mihi ſic. ⁊ ſic de alijs. Sʒ ſi loq̃ret̃ ĩ
ioco mẽdaciũ ſiue iuramẽto: tũc ſolũ eẽt ve-
niale. Tertio cũ q̃s in ioco ꝓximũ ſuũ ſcien-
ter ⁊ ex propoſito ad iracũdiã ꝓuocat. Nam
oĩm pctõꝝ q̃ ille ſic ꝓuocatus in tali ira com
mittit ſiue in verbis ſiue in factis: ille ꝓuo-
cãs erit reꝰ. Hoc illi nõ attẽdũt q̃ animoſos
hoĩes deridẽt ⁊ ꝓuocãt. vel alios hoĩes paſ
ſionatos q̃ ſubito ꝓuocant̃ ad irã. ⁊ ĩ hoc vo
lũt recreari: qd̃ tñ vergit in p̃iculũ aĩaꝝ ſua-
rũ. ⁊ grauit̃ in futuro ꝓ talibꝰ ſolacijs ⁊ riſi
bus punientur: qꝛ oẽs maledictiones ⁊ blaſ
phemias: cõminatiões ⁊ iuramẽta q̃ prouo
catus ꝓfert ipi lugebũt. qꝛ eſt regula iuris.
Qui occaſionẽ dãni dat: dãnũ dediſſe videt̃
Quarto propter malũ fineʒ quẽ quis in illo
ioco intendit: vt iocando cũ muliere vel vir-
gine. tangendo vel amplexando eã. loquen-
do ⁊ arridendo ea intentione vt eã ad malũ
actũ alliciat. vel ſm btũ Tho. de aq̃no. Cum
quis ad iocũ ſumit turpia verba vel facta q̃
de ſe ſũt pctã mortalia peccat mortalr̃. Qui
to ꝓpter cõplacentiã vel vehemẽtiã affectuſ
ad iocũ. ita ꝙ quis cõtra preceptũ dei ⁊ eccle
ſie in iocis ⁊ tp̃ibꝰ ſacris vti non recuſet. et
tali modo põt quis bene peccare mortaliter
Sed cũ quis nõ tantũ afficit̃ ad ludũ ꝙ pro
pter hoc vellet aliq̃d ꝯ deuʒ cõmittere: ſic ſo
lũ eſſet veniale. Itẽ ꝓpter nimiã cõplacen-
tiã quã quis hʒ in iocis. Vñ Augu. Nullum
pctm̃ ẽ adeo veniale q̃ñ fiat mortale dũ pla-
cet. Et quanto maiorẽ delectationẽ ⁊ cõpla-
centiã q̃s hʒ in aliquo peccato. tanto maio-
rem penã ſuſtinebit pro illo in futuro. Apo.
xviij. Quantũ in delitijs fuit tantũ date illi
tormenta ⁊ luctũ. Ex his patet ꝙ arguendi
ſunt qui q̃nq; in iocis rident vſq; ad effuſio
nem lachrymarũ. Etſi q̃nq; aliquis nimiam
complacentiã hʒ in aliquo pctõ qd̃ eſt de ſe
veniale adhuc tñ propter ſecuritatẽ dʒ con-
fiteri. Quantũ ad tertiũ eſt ſciendum ꝙ illi
grauiter in futuro punient̃ qui hic excedun-
in vanitatibus ⁊ iocis: ludis: ⁊ venationibꝰ
auiũ ⁊ ferarũ. **C** Deinde nota exempluʒ
ſm Humb. in de abũdãtia exemploꝝ. Legi-
tur ꝙ q̃dam vir deuotꝰ in raptu vidit quen-
dã militẽ in purgatorio q̃ fuit caſtꝰ bonꝰ ho-
ſpitalis ⁊ bone vite: ſ; ludo auiũ nimis dedi
tus. Qui ꝓpter hmõi ludũ hẽbat q̃ſi auẽ ĩ ma
nu: eũ in facie ⁊ hũeris ⁊ brachijs corroden-
tẽ fruſtatim ⁊ mirabilit̃ affligenteʒ. ⁊ req̃ſi-
tus ab illo deuoto cur hec pateret̃ cũ tñ bõe
vite fuiſſet. Rñdit. p̄cepta dei ſuaui nec vn-
q̃ʒ vnũ denariũ ꝯ deũ recepi: ſ; qꝛ nimiũ de-
ditꝰ fui ludo auiũ ⁊ cũ canibꝰ venãdo: idõ hãc
penã hic in purgatorio ſuſtinebo donec pur
gatꝰ ero: ſ; tñ ora ꝓ me ⁊ annũcia filijs me
is ⁊ cognatis meis: vt mihi cũ ſuffragijs ſb
ueniãt: qꝛ valde crucior in hac pena. q̃ poſt-
modũ in breui ꝑ ſuffragia ⁊ orõnes bonorũ
liberatꝰ ẽ a purgatorio. **D** Itẽ aliud exẽ
plũ in li. apũ. ꝙ fuit in teuthonie ptibꝰ q̃dã
nobilis venationibꝰ tñ deditꝰ vt nullo ſab-
bato vel dñica die miſſam audiret: ſ; ſp venã
tiõibꝰ ĩtẽtꝰ erat. corripiebat aũt eũ freq̃nter
vxor ſua deuota deo. Et ille mulieris ſue mo
nita nõ curauit. Accidit aũt vt ipa vxor poſt
multos ꝑtus editos pregnãs pepiſſet abor-
tiuũ hñtẽ caput venatici canis pẽdentibus
auribꝰ. Cõfuſa ḡ corã matre ⁊ multis nobili
bꝰ matronis q̃ aſtabãt quarũ ꝯſiliũ oĩm fuit
vt terra citiꝰ ꝑtus obrutꝰ tegeret̃. veniente
aũt a venatõe marito q̃ſiuit q̃lis puer eſſet
quẽ editũ hũiſſet. Diſſimulãtibꝰ oĩbꝰ cũ pu-
dore inſtat miles extracto gladio vt ei ꝑtus
oñdat̃: ⁊ mox tiore cõpulſa eiꝗ de terra iu-
bet triſte ſpectaculũ ⁊ monſtruoſum dicens
Ecce q̃ʒ manifeſto ꝓdigio inſipientiã tuã vi
dicauit omps: qꝛ nullũ honorẽ ſacris diebꝰ
⁊ nullã reuerẽtiã ſacramẽtis corꝑis xp̃i tri-
buiſti. ſ; magis vanis ludis venationũ ĩ his
ſacris diebꝰ inſtitiſti. hec vt vidit nobilis di
gne ſe correxit: ⁊ p̃niam egit de cõmiſſis.
E Itẽ legit̃ in li. apũ ꝙ q̃dã potẽtiſſimus
dñs cũ multos ex ſubdit̃ ſuis cogeret ſecum
vacare q̃ttidie ⁊ venatiõibꝰ inſudare: ⁊ poſt
hoc pleriq; culturas agroꝝ ⁊ alia negocia di
mittẽtes ad paupertateʒ ⁊ inopiã cũ vxoribuſ
⁊ filijs deuenerũt. Accidit autem vt vna die
rũ cũ prefata familia domꝰ ſue miles igreſ-
ſus nemora feram inpeteret: ⁊ agitantibus
canibus equo reſidẽs inſequeretur. at cũ ni-
hil proficeret tota die: ſ; ſꝑ ferã videret ante
ſe profugã in amentiã v̾ſus ferã de nocte ſe
cutus eſt: ⁊ ex illa die nullus hominũ vidit

autſciunt quid de eo factum ſit aut euenerit dixerūt nōnulli ⁊ bene credimus ꝙ ſicut Dathan ⁊ Abyron a terra viui abſorpti ſunt: et ad inferos tranſmiſſi: ſic ⁊ illi accidiſſe.

¶ Dn̄ica infra octauas Epyphanie. Sermo xxiij. ꝙ parētes ad ſex tenentur filijs.

Cum factus eſſet ieſus annorum duodecim aſcendētibꝰ parentibꝰ eius hieroſolimā ⁊c̄. Lu. ij. In p̄nti euāgelio īſtruit maria parētes q̄liter ſe debebāt h̄re ad filios: i hoc ꝙ duxit ihm ſecū in tēplū cū annoꝝ duodecim eēt. Un̄ in p̄nti ſmone tria ſunt dicēda. Primo ſunt aliq̄ declarāda de euāgelio p̄nti. Scd̄o de inſtructōe pueroꝝ. Tertio exēpluꝫ. Quantū ad primū ſciēdū ſuꝑ illo v̄bo. Cum ihs factꝰ eēt annoꝝ. xij. F Sciēdū ꝙ q̄nq̄ꝫ dn̄ie tēpoꝝ legunt̄ de xp̄o. Prima ei dn̄ia ꝙ legit̄ fuiſſe vniꝰ diei: qn̄. ſ. de v̄gine maria natus fuit. Un̄ Luc̄. ij. Natꝰ eſt nobis hodie ſaluator. Scd̄o legit̄ fuiſſe octo dierū: qn̄ . ſ. fuit circūciſus. Luc̄. ij. Poſtq̄ ꝯſummati ſūt dies octo vt circūcideret̄ puer: vocatū eſt nomen eiꝰ ieſus. Tertio legit̄ fuiſſe. xl. dieꝝ qn̄ a matre i tēplo fuit p̄ntatꝰ. De quo h̄r Lu. ij Poſtq̄ impleti ſunt dies purgatiōis marie ſm̄ legē moyſi tulerūt ieſum in hierl'm vt ſiſterēt eū dn̄o. Quarto legit̄ fuiſſe duodecim annoꝝ ſicut in euāgelio hodierno h̄r. Quinto legit̄ fuiſſe. xxx. annoꝝ. ſ. cū a iohe i iordane baptiʒaret̄. De quo h̄r Luc̄. iij. Ipſe ieſus erat īcipiēs q̄ſi annoꝝ triginta. G Sciēdū ꝙ de tota vita xp̄i ſm̄ Criſ. nullū miraculū legit̄ dn̄m in puericia feciſſe p̄ter h' vnum qd̓ ꝓdit Lucas. ꝙ cū eēt annoꝝ. xij. ſuā ſapientiā manifeſtauit. Un̄ d̓r in hodierno euāgelio. Stupebāt aūt oēs q̄ cū audiebāt ſuꝑ prudētia ⁊ r̄n̄ſis eiꝰ. Itē ſciēdū ꝙ d̓ tota vita xp̄i nihil h̄r i euāgelio ab āno. xij. etatis ſue vſq ad. xxx. niſi hoc ꝙ deſcēdit cuꝫ eis nazareth: ⁊ erat ſubditꝰ illis. In h' eni medio tp̄e laborauit ipſe manibꝰ ſuis ꝓ neceſſitate parentū. Un̄ Baſiliꝰ. Ab ip̄a p̄meua etate parētibus obediēs quēlibet laborē corporeū habuit ⁊ reuerent̄ ſuſtinuit. Cū ei hoies eſſent honeſti: iuſti: egeni: ⁊ penuriā patiētes teſte p̄ſepio manifeſtū eſt ꝙ ſudores corꝑales laborādo ꝯtinue freq̄ntabāt neceſſaria vite ſibi q̄rētes. Ieſus aūt obediēs illis vt ſcriptura teſtat̄ in ſuſtinēdo laborē plenariā ſubiectionē oñdebat. Ex hoc dicto colligit̄ xp̄ꝫ nūq̄ mēdicaſſe poſt. xij. annū ſue etat̄. ſed proprijs manibus laboraſſe. Amb. Nō vtiq̄ꝫ infirmitat̄: ſꝫ pietat̄ eſt illa ſubiectio q̄ xp̄s ēt parētibꝰ obediēs fuit vſq ad corporeū laborē. Un̄ Math. xiij. A ſuis emulis faber vocabat̄: nec etiā antea vel i puericia vel i infantia: q2 ſi ſic maxime hoc videret̄ feciſſe ꝑ triduū remanſionis ſue i hierl'm. De qua d̓r ꝙ btūs Bern̄. optat veſci d̓ buccellis q̄s dulcis puer ꝑ triduū hoc mēdicauit. ſꝫ hoc nō ē verū: nō eſt ei veriſimile ꝙ talis puer ita ſapiēter interrogās ⁊ r̄n̄dens i medio doctorū ita vt mirarent̄ ⁊ ſtuperēt ſuꝑ prudētia: et r̄n̄ſis eiꝰ ab ipſis ꝑmitteret̄ mēdicare cū adhuc nullā īuidiā ꝯ eū ꝯcepiſſent: ipiſq̄ꝫ a; d̓o in lege ſcriptū eſſet. Oīno indigēs ⁊ mēdicꝰ nō erit inter vos ⁊c̄. ſicut legitur Deut̓o. xv. Ad dictū aūt bti bernardi dicēdū ꝙ hoc dixit plus motꝰ deuotiōe q̄ꝫ hyſtorie vl' veritatis narratiōe. Nec etiā xp̄s mēdicauit tp̄e ꝑdicatiōis ſue. Qd̓ ꝓbat̄ ex eo ꝙ nunq̄ legit̄ mēdicaſſe. Et valꝫ ꝯn̄a q2 in ſacra ſcriptura tꝫ locꝰ ab auctoritate negatiue ſm̄ illd̓ Dic. Quicq̄d d̓r ⁊ ſacre ſcripture auctoritate non ꝓbat̄ ea benignitate ꝯtēnit̄ qua ꝓbatur.

H Quantū ad ſcd̓m ſciendū ꝙ ꝑentes in ſex tenent̄ filijs ſuis. Primo dn̄t informare pueros ſuos quō ſe debeāt h̄re ad deū. Et h' in tribꝰ. Primo debēt eos ad hoc inducere vt offerāt deo innocētiā ⁊ puritatē ſuā cū pueris īnnocētibꝰ q̇ ſanguinē ſuū ꝓpt̄ xp̄m fuderūt: ⁊ hoc fit qn̄ pueri in puericia incipiūt deo ſeruire. Threno. iij. Bonū erit viro cum portauerit iugū dn̄i ab adoleſcētia ſua. Hugo i didaſco. lib. iij. Nullꝰ tā prudēs tāq̄ꝫ ſapiens habet̄ q̇ ad plenū adoleſcētis animū ꝑſcrutatur. ⁊ hoc iō q2 bonitas infigit̄ i corde pueri idcoq̄ꝫ hꝫ tenerū ſubiectū. Un̄ Ariſto. dicit ꝙ aīa pueri eſt tanq̄ꝫ tabula raſa in q̄ nihil depictū eſt: apta tn̄ depingi. Et ergo q̄cq̄d in ſe primitꝰ recipit puer ad hoc ſꝑ poſtmodū inclinat̄ ſiue ſit bonū ſiue malū. Exēplū reale de teſta vel cipho in quē ſi primitꝰ infundit̄ liquor p̄cioſus. ſ. balſamꝰ ſaporē illū ſꝑ tenet. ſi aūt primitꝰ fetor infundit̄: tūc eundē ſꝑ retinebit. Itē aīa pueri eſt tāq̄ꝫ cera mollis in q̄ ſpēs ſigilli facilit̄ imprimit̄. Itē eſt ſicut virgula recēs q̄ facilit̄ flectit̄ ad quancūq̄ꝫ partem. Secundo informare eos dn̄t in bonis ſalutaribꝰ: ſicut ſunt. Pater nr̄ ⁊ ſimbolū: p̄cepta dei: quō ea ſuare oporteat vnūquēq̄ꝫ q̄ ſaluari vult. Un̄ Math. xix. Si vis ad vitā ingredi ſerua mādata. Et in ſignū huiꝰ tūc p̄cepta ſunt ſcripta in manibꝰ

⁊ pedibus noſtris. ſ. ꝑ decē digitos: ⁊ ꝑ decē pedicas ne obliuiſcamur eoꝝ. Tertio informandi ſunt vt eccl'ias libent̄ viſitent. exēplo pueri xp̄i: q̄ cū eſſet annoꝝ. xij. aſcēdit cū parentibꝰ ſuis in hirl'm. ⁊ ibi dn̄t audire miſſaꝫ ⁊ ſmonē. Tulliꝰ i tuſcula. q̄ſti. Stati in adoleſcētia cernimꝰ cuius moris: cuiꝰ nature: vl' cōſuetudinis in poſterū q̄ſq̄ꝫ ſit futurꝰ. Un̄ Gre. Cibꝰ mētꝭ ē v̄bū dei. q2 ſine fructu nō recedet. Un̄ ꝓpheta Eſa. lv. Uerbū meū nō reuertet̄ ad me vacuū. Ex iſto ſeq̄tur ꝙ vix vel nunq̄ꝫ ita puerſi ſunt qui a iuuētute audiūt verbū dei: ſicut illi q̄ ſic educant̄ vt nec d̓ deo audiant: nec etiā q̄cq̄ꝫ ſalutꝭ eoꝝ addiſcāt: q2 tales nihil vt cōiter opant̄: niſi q̄ ab alijs fieri vident. Sꝫ heu multoplura mala exēpla vidēt q̄ bona. g̃ in peiꝰ ꝓficiūt. Et ſciēdū ꝙ puer q̇ libent̄ audit v̄bū dei: ſignū eſt ꝙ deꝰ eſt in eo ⁊ ad deuꝫ ꝑtinet. Iohis. viij. Qui ex deo eſt v̄ba dei audit. Sic ecōuerſo qn̄ quis nō pōt de deo audire loq̇ ſignū eſt ꝙ expulit deū a ſe. Itē ſciendū ꝙ ſuitiū taliū iuuenū innocentiū qui nōdū mortaliter peccauerūt eſt deo multū acceptū: q2 illi q̇ deo innocentiam offerunt: vinū purū bonum ⁊ optimuꝫ deo offerunt. Sed inueterati dierū feces d̓o offerunt reſpectu iuuenū. Sed tn̄ dn̄s eaſdē feces nō ſpernit ex ſua mīa ⁊ bonitate. Saluſtiꝰ in iugur. Cū de virtutibꝰ agit̄ nulla excellentior cernit̄ q̄ꝫ illa q̄ in caſtis adoleſcentibus inuenit̄. J Querit̄ hic qn̄ puer p̄t peccare mortaliter. R̄n̄det̄ ꝙ qn̄ vſum rōis hꝫ: ſic ꝙ diſcernit bonū ⁊ malū ⁊ pōt ſcire et intelligere q̄d ſit ꝓhibitū in p̄ceptis. tūc pōt peccare mortaliter. Un̄ aug. Qn̄ incipit hō precepti eſſe capax ex illo ⁊ poſſe peccare incipit: ſꝫ q̄ꝫdiu vſum rōnis nō hꝫ ſecure viuit q2 nullo mō pōt peccare mortaliter nec ꝑdere vitā eternā. vn̄ Bern̄. Nihil ē qd̓ timeamꝰ donec facultatē ⁊ voluntatē deliberandi renatus quiſq̄ꝫ recipiat. antea eni a charitate xp̄i oīno non poterit ſeparari: ſꝫ ſecurꝰ interim deget ſub ꝓtectiōe ⁊ aduocatiōe dn̄i dei ſui. Sil'r eſt intelligendū de naturaliter ſtultis qui nunq̄ꝫ vſum rōnis habuerūt. tales oīs habebūt vitā eternā ex merito xp̄i ⁊ participatione bonoꝝ eccl'ie. Sꝫ diceres ex q̄ nullū malū manet impunitū: q̄s tūc illa mala lugebit que iſti pueri ⁊ naturalit̄ ſtulti cōmittunt. R̄n̄det̄ ꝙ ille q̇ ſcient̄ eis occaſionem dat ad talia mala opa. Uerbi gr̄a. Qui ſcienter ſtultū ꝓuocat ad irā. ſil'r qui ip̄m ſtultuꝫ inebriat ex propoſito: vel qui iubet eū quodcūq̄ꝫ maluꝫ facere reus erit. Sic qn̄ puer incipit vſum rōnis h̄re ⁊ diſcernere bonū a malo tūc pōt peccare. Sed qn̄ vnus citius vſuꝫ rōnis acquirit q̄ alius: ergo nō ſm̄ etateꝫ: ſꝫ diſcretionem hoc perpēdit: ⁊ qn̄ incipit peccare tunc peccat venialiter p̄mo. vn̄ Iſido. d̓ ſum. bo. Quēadmodū ad virtutū culmē tendentes nō a ſummis inchoant: ſꝫ a modicis vt ſurſum ad altiora ꝑtingant. Ita etiam q̄ dilabūtur ad vitia: nō ſtatim a magnis criminibꝰ incipiūt: ſꝫ a modicis. ⁊ ſic aſſueſcunt ꝙ ⁊ tandē in maxima corruūt. vn̄ Grego. in moral'. In vnoquoq̄ꝫ lapſu a minimis ſemꝑ incipit̄: ⁊ ſic ſuccreſcētibꝰ defectibus ad grauiora ꝑuenit̄. Scd̓o parētes debēt eos informare quō ſe debeāt h̄re quo ad ꝓximos q̄bꝰ tria tenētur. Primo ꝙ eos diligant ⁊ fraternam fidelitatē eis exhibeant: ⁊ ſi tales ſunt pauꝑes vt eis ſint miſericordes ⁊ eis cōpatiantur. Math. v. Beati miſericordes: qm̄ ipi miſericordiā conſequent̄. vn̄ Hiero. Nō memini me legiſſe mala morte mortuū q̄ libenter opa pietatis exercuit. Scd̓o tenent̄ ꝓximis vt eis dāna nō inferant neq̄ꝫ in rebꝰ neq̄ꝫ in fama. q2 quicūq̄ꝫ infert ꝓximo ſuo dānum in rebꝰ ſiue in fama tenet̄ ad reſtitutionē. ⁊ hoc nō ſolū intelligit̄ de rebꝰ magnis i q̄ꝫtitate: ſed etiaꝫ in paruis rebꝰ. V̄bi gratia Si iuiſſes ad pratū ꝓximi tui ⁊ recepiſſes ei cōtra voluntatē ſuā vnū pānū plenū cū graminibus: tūc ſi vere peniteas teneris ſatiſfacere cū tui cōfeſſoris cōſilio. Ergo parētes d̓bent informare filios ne dāna inferant ꝓximis ſuis: ſiue in pratis: ſiue in ſegetibꝰ cū pecoribus vel ſine: ſiue etiā in fructibꝰ. ſicut pomis piris: eſculis: ceraſis: rapis: ⁊ ſic de alijs vn̄ Aug. ⁊ ponit̄ in decre. Nō dimittit̄ pctm̄ niſi reſtituat̄ ablatū. diſt. liiij. General'. Iteꝫ informandi ſunt ne detrahāt ꝓximis denigrando famā eoꝝ. q2 tales tenent̄ ad reſtitutioneꝫ: ſicut iſti qui habēt res iniuſtas: ergo iſta duo pctā. ſ. rerū iniuſtaꝝ ablatio ⁊ fame detractio magis difficulter dimittunt̄: quia non ſufficit ꝯtritio nec ꝯfeſſio: ſicut in alijs peccatis: niſi fiat reſtitutio ſm̄ poſſibilitatē vn̄ Hiero. Non facilis venia praua dixiſſe d̓ rectis. Tertio tenētur ꝓximis indulgere offenſas ⁊ oīa dubia in meliorē partē interꝑtari. Et breuiter informandi ſunt vt ꝓximis faciant ſicut ſibi velint fieri. vn̄ Mathei. vij Oīa quecūq̄ꝫ vultis vt faciant vobis homines ⁊ vos facite illis. Et illud Thob. iiij. Qd̓ ab alijs oderis tibi fieri ne tu alijs faci

as. Tertio tenētur parentes filios informa-
re quō ſe hr̄e debeant quo ad ſeipos: ſcilꝫ vt
corpus ſuū munde teneant ⁊ caſte viuāt vt
dixit Thobias filio ſuo. Attēde fili mi ab oī
fornicatione. Et ratio huiꝰ eſt. qꝛ oīs forni-
catio p̄terꝙ̄ in matrimonio ſp̄ eſt pctm̄ mor-
tale. vñ Apl's. Omnis fornicator aut immū-
dus nō hꝫ ptem in regno dei. ergo pueri de-
bent ſeruare virginitatē ſuā vſqꝫ ad matri-
moniū: vt in virginitate ſimul cōueniāt. In
ſignū huiꝰ adam ⁊ eua qñ matrimonium in-
choabant virgines fuerunt. ⁊ tales pueri ſic
caſte viuētes ducūt angelicā vitā. Lactātius
lib. iiij. de falſa iuſticia. Tūc adoleſcentij vera-
citer ꝑpendis dignitatē ſi in facie venuſtatē
⁊ in mēte ꝓtulerit puritatem. vñ Amb. Qui
nō nubūt ⁊ vxores nō ducunt ſicut angeli in
terra ſunt. K Quarto parētes tenentur
filijs dare bonū exemplū. ⁊ hoc eſt valde vti-
le. vñ Grego. Nunꝙ̄ pctōres ad lamentū pe-
nitentie redirent ſi nulla eſſent bonoꝝ exem-
pla q̄ eoꝝ mentē traherēt. Ergo cōiter loqn-
do qñ parētes bonū exemplū p̄bent filijs ſu-
is: tūc filij tales magis efficiunt̃ ꝟtuoſi: et ꝑ
hoc tales parētes multuꝫ merent̃. vñ Ceſa.
Quātis exēplū vere hūilitatis ⁊ ꝑfecte cha-
ritatis oñderis cū tātis et ꝓ tātis et̃na p̄mia
poſſidebis. Sꝫ heu aliq̇ parentes informāt
filios ſuos ad malū verbo ⁊ exemplo in quo
deū grauit̃ offendūt. vbi grā. Sicut choriza-
re: ſuꝑbe incedere: ⁊ deuꝫ blaſphemare: ⁊ ſic
de alijs. Et tales rei erūt oīm pctōꝝ illoꝝ q̄
ex mala informatiōe ſeu exēplo filij ſic addi-
ſcūt: ꝗ q̇ te ſuꝑbiā chorizando ⁊ pōpoſe ince-
dendo p̄mitꝰ docuit p̄nceps erit oīm pcōꝝ
illoꝝ q̄ chorizādo ſiue alias ſuꝑbe incedēdo
ꝑpetrabis: ⁊ ſic de alijs pctīs. Damaſ. li. iiij.
Ubi vnū adoleſcentulū videris ꝟtutibꝰ ef-
fulſiſſe ibi mille reperies perijſſe. Itē de illiſ
parētibus q̇ veſtes pōpoſas filijs ſuis emūt
dicit Guilh. lugd. Qui filias ſuas ornant vt
eas ad choreas mittāt q̄ſi feſtucaꝫ vngūt vt
eo meliꝰ ardeat. Itē aliq̇ parētes faciūt pue-
ros ebrioſos potādo eos cū vino. Contra qd̄
Ariſt. vij. politicoꝝ dicit. Iuuenes maxime
ab ebrietate cuſtodiri oportet. Item. Iuue-
nes eſſe ſine vino bonū eſt: qꝛ tales poſtmo-
dū efficiuntur bibuli ⁊ luſores ⁊ mali hoīes
q̇bus parētes ſunt occaſio ꝑ ſuā malā infor-
mationē ⁊ mala exēpla. vñ Greg. in moral.
Tot mortibꝰ q̇s dignus ē: quot exēpla praui-
tatis ī poſteros relinq̇t. O quot mortes me-
ruerunt tales q̇ tot mala exēpla reliq̇runt in
poſteros. L Quīto parētes tenent̃ fili-
os corrigere: qꝛ nō ſufficit ꝙ informāt eos ī
bono: ſꝫ opꝫ eos etiā corrigere qñ excedūt: qꝛ
oīa pctā q̇ filij ꝑpetrāt ſub obediētia paren-
tuꝫ de his p̄entes rñdebūt in die nouiſſimo
ergo aduertite p̄entes ꝙ etiā ſi ſctē viceſt:
tñ ꝓpt̃ filios vros dānari poteſtis. Nā vt dr̄
ad Ro. 1. Nō ſolū digni ſunt morte q̇ faciūt:
ſꝫ etiā q̇ ꝯſentiūt facietibꝰ. vbi grā. Si pat̃ ⁊
mr̄ nunꝙ̄ peccaſſent mortalr̃ ⁊ tñ pueros ſu-
os nō corrigūt ſꝫ tacēdo ꝯſentiūt: ⁊ ſi ſic ſine
pn̄ia ꝺ negligētia hmōi moriunt̃ et̃nalit̃ cū
pueris talibꝰ dānabūt̃. ſicut Innocē. Grego.
Cyrillus. Iſid. Aug. illi oēs ꝯcorditer dicūt
de heli ſacerdote. vt hr̄. 1. Regū. ij. Qui audi-
uit ꝙ filij ſui inhoneſte ſe habebāt in tēplo.
qꝛ ibi dormiebāt cū vxoribus ſuis. legit̃ ei ꝙ
tepide arguebat eos: ꝗ ſi dānatꝰ eſt nō ē alia
cā niſi ꝙ nō acriter ⁊ ſerioſe corexit filios ſu-
os. Uñ dr̄ in decre. Pari pena puniēdi ſunt
agentes ⁊ ꝯſentiētes. xvij. q. iiij. Oēs. Item
⁊ hoc hr̄ ī decre. Reſiſtere poſſe ꝑuerſis ⁊ nō
facere eſt eis ꝯſentire. xxiij. q. iij. Qui pōt.
M Sed diceres quō pueri corrigēdi ſunt
Rñdeo ſi ſunt filij boni ⁊ ex fragilitate qñqꝫ
delinquūt ꝓut ſalomon dicit. Non eſt hō iu-
ſtus in terra q̇ faciat bonū ⁊ nō peccet. ſ. ve-
nialiter: tūc tales pueri cū benignitate ſunt
corrigēdi. exēplo marie q̄ dixit ad filiū ſuum
vt hr̄ in euāgelio Lu. ij. Fili q̇d feciſti nobis
ſic. Pater tuus ⁊ ego dolētes q̄rebamus te.
Si aūt ſunt ꝓterui ⁊ correctio dulcis nō ꝓ-
ficit: tūc corrigēdi ſunt cū aſꝑa ꝟga. Prouer.
xxiij. Noli ſubtrahere a puero diſciplinā. Si
em̄ ꝑcuſſeris eū ꝟga nō morieſ: ⁊ aīam eius
de inferno liberabis. Ergo qñ audis pueruꝫ
tuū iurare ⁊ deū blaſphemare: tūc accipe de-
bes ꝟgā ⁊ eūdē puerū bñ diſciplinare. in ħ le-
tificabis deū ⁊ beatā ꝟginē mariā ⁊ oēs ſan-
ctos: ⁊ mereris tibijpſi coronā vite cū puerū
ea intētione ꝑcuſſeris vt ſe emēdet: ⁊ creato-
rē ſuū ampliꝰ nō offēdat talit̃. ſ. blaſphemā-
do: iurādo: vel alio mō peccādo. Itē ſciēduꝫ
ꝙ opꝫ ꝙ pueri corrigant̃. qꝛ natura huma-
na infecta eſt per originale pctm̄ ⁊ prona ad
malū ab adoleſcentia ſua ⁊ qñ puer agit ſm̄
inclinationē nature: tūc aſſueſcit ex ꝯſuetu-
dine in malis: ⁊ poſtmodū vix pōt illō depo-
nere. verbi grā. Sicut cum ſemel iraſcitur et
poſtmodū iterū: ſic tūc aſſueſcit ita ꝙ efficit̃
hō iracundꝰ. Sic etiā ſi puer ſm̄ ꝓpriā volū-
tatem viuit ⁊ diſcurrit ⁊ ꝑcutit ſe cum alijs
pueris: tūc erit vagus ⁊ indomitꝰ. Sic ſimi-

liter ſi mendax in puericia: ſi ſuꝑbus: ſi blaſ-
phemꝰ. vel etiā ſi furat̃ in puericia ⁊ nō corri-
git̃: tūc poſtmodum prauus efficit̃. ꝗ ab illo
malo incepto oportet puerū talē retrahi per
ꝟba ⁊ flagellatōes. Amb. lib. de offi. Hic leo-
ne fortior cōprobat̃ q̇ ſuis in adoleſcētia mo-
ribus dñat̃. Ad coll'. iij. ca. Filij obedite parē-
tibus ꝑ oīa. Hoc em̄ placitū eſt dño. Sindo-
nius in epiſtolari. In periculoſis ſp̄ ip̄a ado-
leſcentia caſibꝰ ꝟſat̃. Nūc em̄ fluctuādo diuer-
ſimode periclitat̃. nūc tumultuando advani-
tates innumerabiles ꝯnctat̃. Sꝫ ſunt aliq̇
parētes q̇ ex inordinato amore pueros ſuos
nolūt corrigere: nec volūt ꝙ aliquis alt̃ eos
corrigat: et ſic ꝑuerſos pueros educant: et ta-
les pueros ſuos plus odiūt ꝙ̄ diligūt. vnde
Prouer. xiij. Qui parcit ꝟge odit puerū ſuū.
Itē ſunt aliq̇ qui pueros ſuos calcant cū pe-
dibus ⁊ trahūt ꝑ crines: vel cū manibꝰ ad ca-
put ꝑcutiūt ⁊ ſic eos infatuāt. Itē ſunt aliq̇
q̇ pueris ſuis maledicūt. ⁊ in ħ grauit̃ deum
offendūt: et pueri ex hoc nihil ꝓficiūt: ſꝫ plꝰ
eis obeſt ꝙ̄ ꝓdeſt. N Exēplū habetur in
Ceſario in puero quē dyabolꝰ cū corꝑe ⁊ aīa
abſtulit ꝓpter maledictionē p̄entū: ſic ꝙ ā-
plius parētes illū puerū nō viderūt. Et hoc
deꝰ ꝑmiſit in terrorē alioꝝ parētum ne filijs
ſuis ſic maledicāt: ſꝫ potiꝰ cui laſpera ꝟga cor-
ripiāt: imo maledicere nō licet alicui irratio-
nabili creature in ꝙ̄tū dei creatura eſt. quia
oīs creatura dei bona ē. vt ptꝫ Geñ. 1. Uidit
deꝰ cūcta q̄ fecerat: ⁊ erāt valde bona. Ex iſto
ptꝫ ꝙ ſi nō licet eq̇ vel aſino: vel cani vel bo-
ui maledicere: multo minꝰ licet hoībus ma-
ledicere. Cōtra qd̄ faciūt aliq̇ parētes q̇ ma-
ledicūt ꝓprijs filijs. Et etiā ꝑuerſi viri q̇ vt
ſepius ex ira vel vindicta maledicūt ꝓprijs
vxoribꝰ. De illis maledictionibꝰ dicit apoſto-
lus ꝙ neqꝫ maledici neqꝫ rapaces regnū dei
poſſidebūt. Sciēduꝫ ꝙ parentes q̇ filios ſu-
os educāt tali intētione vt efficiant̃ bōi xp̄i-
ani ⁊ famuli dei. q̇cq̇d erga filios ſuos faci-
unt totū eis erit meritoriū cū in grā ſunt ⁊ ſi-
ne pctō mortali. Ergo mater quotiēs inquie-
tatur a puero: et quotiēs portat vel balne-
at: vl' q̄cūqꝫ puero miſtrat meret̃. Uñ apl'us
ad Ro. viij. Scimꝰ qm̄ diligētibꝰ deū oīa co-
operant̃ ī bonū. O Ex q̇bꝰ ptꝫ ꝙ p̄entes
pn̄t mereri in pueris ſuis eternā gloriam vel
etiā eternā damnationē. Ergo pueri a paren-
tibus informandi ſunt corrigendi ſunt vt iā
dictū eſt: qd̄ ſi ſic fieret ꝓculdubio nō eſſent
tot mali hoīes ⁊ pctōres in mundo. Hoc q̇li-
bet pōt cognoſcere in ſeipſo. qꝛ ſi a puericia
fuiſſes debite informatꝰ et in timore dei edu-
catus vtiqꝫ melior eſſes. Sed heu qꝛ a pue-
ricia nutritus es in ſuꝑbia: in gula: in luxu-
ria: et in alijs vicijs: ergo tā ꝑuerſus es iā in
vita tua. Seneca in hercule furente. Tūc a-
doleſcens omni ſubſternitur vanitati. cū ſue
vane admittitur libertati. Et graui adijcit̃
voluptati. P Exemplū de parentibus q̇
filios ſuos nō inſtruūt in bono nec corrigūt
cum delinquūt. Legitur ꝙ q̇dam pater ex in-
ordinato amore nō corexit filiū ſuum: ſꝫ du-
xit eum ſecum in tabernas: qui exemplo pa-
tris poſtmodum factus eſt potator: luſor: et
blaſphemator. Cōtigit in breui patrē ⁊ filiū
poſtmodū mori mala morte. Et quidā hō bo-
nus in raptu vidit filiū et patrem ſuum ī in-
ferno ſeinuicē mordentes: et filius maledi-
xit patri. qꝛ eum nō corexit nec ad bonū in-
ſtruxit: ⁊ ꝙ ſibi malū exēplū p̄buit. Item ali-
ud exēplū de illo q̇ patri morſu abſcidit na-
ſum. Quere añ ſmone. xvi. F. Q Sexto
tenent̃ p̄entes filijs ſuis hereditare res iu-
ſtas. qꝛ meliꝰ eſt modicū iuſto ſuꝑ diuitias
peccatoꝝ multas. Cōtra ħ faciūt aliq̇ q̇ tā in-
ordinatū amorē hñt ad filios ꝙ ꝙ̄uis bene
cognoſcāt ꝙ nō hñt neqꝫ poſſidēt res iuſtas
tñ nolūt eas reſtituere ne filij depauperent̃
⁊ ſic ſeipos ⁊ filios cōdēnāt. Itē aliqñ vnus
parētū manet in viduitate nō ꝓpter deū nec
amore caſtitatis: ſꝫ ne filios exhereditet: et
tñ nō intēdit caſte viuere. Et talis parēs plꝰ
diligit filios ꝙ̄ deū ⁊ propriā ſalutem: ⁊ po-
tius vult dānari ꝙ̄ filios exhereditare. Iteꝫ
ſciendū ꝙ filij cōquerūtur de talibꝰ parenti-
bus tanꝙ̄ de ſuis occiſoribꝰ. Nam quot de-
narios eis ſciēter relinquūt de rebus iniuſte
acq̇ſitis tot gladijs pueros ſuos tranſfigūt.
Nam ſi ipſi heredes ſic illas res iniuſte acq̇-
ſitas ſcienter poſſident: tūc damnant̃ cū pa-
rentibus. Eccl. xli. De patre impio cōquerun-
tur filij: qm̄ ꝓpter ip̄m ſunt in opprobrium.
R Unde exēplum legit̃ ꝙ quidam vſurari-
us habuit duos filios: quoꝝ vnus compūctꝰ
in ſermone q̇dā dixit patri ſuo. Pater ſi mo-
rimur in hac vita tūc moriemur in corpore ⁊
aīa. ergo reuertere ⁊ redde vnicuiqꝫ quod de-
bes. Cui pr̄ ⁊ aliꝰ frater indignāter rñderūt.
Debes tu eſſe noſter cōfeſſor. vade ſi mori vo-
lueris et nos permanebimus in bonis nr̄is.
Qui tacuit et iuit ad heremum et pauperem
vitam ibidem duxit ſeruiendo deo. Tandem
pater moriebatur ſimul et frater. Cum iſte

bonus heremita intellexiſſet patrē ⁊ fratrez
mortuos miſericordia mot⁹ deſiderabat ſta
tū eoꝝ ſibi notificari. Tādē deū petijt vt me
reref eos videre. Una aūt dierū cū eēt in ora
tione ſua venit āgelus dn̄i ⁊ dixit ei. fiat ti-
bi qđ petiſti: ⁊ arripuit eū cum manu dicēs.
Ueni ⁊ oñdam tibi eos. ⁊ duxit eū quo ipſe
neſciebat. Tandē veniebat ad montē vnum
⁊ dixit ei angel⁹. vis videre ⁊ audire patrem
tuū ⁊ fratrē. Qui rn̄dit: volo. Et vidit vallez
vnā diuerſis tormētoꝝ generib⁹ repletam: ⁊
audiuit miſerabilē vocē. viditq̄ p̄mo patrē
bullientem in igne ſicut vnū piſum ī vna ma
gna olla q̄ dixit. ve ve ve maledicta ſit hora
in q̄ ꝯcept⁹ ſuz: maledict⁹ ſit vent̄ q̄ me por-
tauit. Quē cū audiſſet heremita tremuit ⁊ di
xit. O pr̄ es tu h̄? Qui dixit: ſū dilecte fili. Be
nedict⁹ ſis q꞉ timuiſti deū ⁊ cauiſti ſpelūcā ⁊
penā iſtā horribilē: ſʒ caue tibi ⁊ ſuias deo.
Et interim cū ſic loq̄baf venit ⁊ frat̄ ſicut et
pr̄ in bullīēti igne natādo infra et ſup̄ ſic pi-
ſum in olla. ⁊ cepit fili⁹ maledicere pr̄i in pe
nis dicēs. Maledict⁹ ſis tu pr̄ in eternū q꞉ ī
iuſte acq̄ſita ſup me hereditaſti: et ſic me dā-
naſti. Et ecōuerſo pat̄ ad filiū dixit. Male-
dict⁹ ſis tu fili. q꞉ ꝓpt̄ te talia iniuſte acq̄ſi-
ui ⁊ ſic retinui: ⁊ ſic meip̄m oī bono p̄uaui: et
ꝓpterea ī hāc penā deſcēdi. Quib⁹ dixit fili⁹
viuēs. pn̄t ne vob̄ aliq̄ ſuffragia iuuare vl̄ ꝓ
deſſe. Qui dixerūt nō. q꞉ in īferno nulla ē re-
demptio. Et cuʒ videret ꝙ in eis nō eēt aliq̄
ſpes receſſit et deo fideli⁹ ſeruiuit ꝙ̄ antea
vnq̄ꝫ fecit. Et ſic ſaluatus eſt.

¶ In eadē dn̄ica ſermo. xxiiij. Quō et filij
in ſex tenentur parentibus.

Deſcendit cū eis ⁊ venit
nazareth ⁊c̄. Luce. ij. Aug. Nō ſo
lum xp̄i v̄ba ſunt nob̄ in documē
tū: ſ etiā xp̄i facta ſunt nob̄ in ex
emplū. Un̄ xp̄s ad parētes ſuos carnales ha
buit ſe hūiliter ⁊ obediēter. ḡ dr̄. Erat ſubdi-
tus illis. Bern̄. Quis q̄b⁹ de⁹ hoīb⁹. Un̄ etiā
Aug. Erubeſcat hō eē ſupb⁹. q꞉ hūilis fact⁹
eſt de⁹. Un̄ etiā refert Johēs de villa ī hyſto
rijs fuiſſe quēdā paruū fontez ſiue puteū ad
quem ſepius ſaluator venit haurire aquam
deferēs eā bn̄dicte matri ſue. vn̄ Amb. Non
vtiq̄ꝫ infirmitatꝭ: ſ pietatꝭ eſt illa ſubiectio. q̄
xp̄s obediēs parētib⁹ ſuis fuit vſq̄ꝫ ad corpo
reū laborē. et hoc fecit vt pueros et iuuenes
ſuo exemplo inſtrueret vt ſe humilit̄ et obe-
dientes habeāt ad ſuos pentes. Un̄ in pn̄ti
ſermone tria ſunt dicēda. Primo q̄ filij tenē
tur parentib⁹ ſuis facere. Secūdo quō filij ꝓ
teruí puniūtur a deo hic et in futuro ꝓpt̄ in
honorationē parentum. Tertio exemplum.
S Quantū ad primū ſciendū ꝙ filij in ſex
tenentur parētibus ſuis: ſiue adhuc ſint vi-
ui ſiue mortui. Prīo tenētur eis ſeruire cor-
poraliter. ſ. cū ꝓprio ſuo corpore quo vnuſq̄ſ
q̄ꝫ a parētib⁹ habet ſcʒ ducēdo eos ſi ceci ſīt:
⁊ portādo eos ſi infirmi ſunt et claudi: vl̄ a-
lia ſeruitia eis exhibendo: lauādo. ſ. et lectū
eoꝝ preparādo: eos tegendo: vel veſtib⁹ ſuis
induēdo: et ſic de alijs. Ecci. vij. Honora pa-
trem tuū: et gemit⁹ matris tue nō obliuiſca
ris memēto q̄m niſi p ipſos nō fuiſſes. Unō
ſciendū ꝙ tria nobiliſſima recepim⁹ a paren
tibus noſtris. ſ. eſſe: nutrimētū: et doctrinaʒ
quoꝝ nullū ſufficiēter eis recompenſare poſ
ſumus. Unde Ariſt. ix. ethicoꝝ. Magiſtris
dijs et parētibus nō pōt reddi equiualens.
Ergo deo qui nos creauit: magiſtris q̄ nos
docuerūt: et parentib⁹ qui nos genuerūt nō
poſſum⁹ facere dignā recōpenſationez. ergo
q̄libet noſtrū ꝑpendere dʒ cū q̄ꝫto labore edu
catus eſt: ⁊ q̄ꝫta ſollicitudie et dolore genit⁹
et nutrit⁹ ſit. vn̄ Thob. iiij. Honore habebis
matrem tuā oībus diebus vite tue. Memē-
to quāta ꝑpeſſa eſt in vtero ſuo ꝓpter te. ſic
quilʒ pater dʒ puerū ad hoc tenere et eū in-
formare vt matrem honoret. Sicut ille bo-
nus thobias docuit filiū ſuū. et ſimili modo
q̄libet mater debet puerū ſuū ad hoc tenere
vt patrem in reuerētia habeat. Ecci. iij. Qui
honorificat patrē ſuū vita viuet lōgiori. Se
cūdo tenent̄ filij pentes eoꝝ diligere ex cor-
de. Cōtra h̄ faciūt q̄ parētes odiūt et optant
eis mortē: vt eoꝝ hereditatē participēt. aut
ſine rephenſione ſm̄ motū ꝓprie volūtatis
viuāt. qđ eſt valde reprehēſibile et graue pec
catū. qđ ꝓbaf ſic. Naʒ btūs Job. dicit. Qui
nō diligit fratrē ſuū manet in morte. hoc in
telligif de ꝓximo. Quid tūc dicēdū eſt de ill̄
qui parētes ſuos odiūt quos multo plus di
ligere tenētur. T Un̄ q̄ritur vtrū paren-
tes filios aut filij plus parētes diligere de-
beant. Rn̄def ꝙ parētes naturalit̄ plus dili
gunt filios. vn̄ Ariſt. viij. ethi. Parētes plus
diligunt filios ꝙ̄ ecōuerſo. eo ꝙ magis ſci-
unt parētes ꝙ̄ filij ꝙ ab eis ſunt geniti. hoc
tamē intelligēdū eſt naturalit̄ et cōmuniter
licet quandoq̄ꝫ fallat. ergo merito parentes
diligendi ſunt viceuerſa a filijs quos ipſi tā
tenerrime diligūt. Unde Baſilius. Parētes

noſtros vt ꝓpria viſcera diligamus. Tertio
tenentur parentib⁹ dulciter ⁊ reuerēter rn̄de
re cum ab ipſis corripiūtur. Contra hoc faci
unt qui dure: inhoneſte: iracūde ⁊ pertinaci-
ter reſpōdēt ſuis parētibus. q꞉ in h̄ grauiter
delinquūt. vt habetur Math. v. Qui dixerit
fratri ſuo fatue reus erit gehēne ignis. Hoc
intelligif confundendo: dehoneſtando: de-
ridendo: ⁊ ꝑuipendendo fratrem ſuū. O cu-
ius tūc reus erit qui patrem ſuū noīat anti
quū fatuū: vel ei maledicta v̄ba improperat
Unō Eccl̄i. iij. Qđ male fame eſt q̄ relinquit
patrē: ⁊ eſt maledict⁹ a deo q̄ exaſperat ma-
trem ſuā. Quarto tenentur filij parentibus
in tp̄alib⁹ ⁊ corꝑalibus neceſſitatib⁹ ſubue-
nire. ⁊ ad hoc q̄libet tenef ꝓpter donum qđ
ab ip̄is parētib⁹ recepit. ſ. corꝑale nutrimen
tum: q꞉ parētes nutriūt filios de ſua carne.
filij aūt nutriunt parētes de ſubſtātia alie-
na. Et ideo filij qui parentib⁹ in neceſſitate
nō ſubueniunt peccāt mortaliter. Qđ pʒ per
gloſ. Exo. xx. que dicit ꝙ hic p̄cipitur ꝙ filij
honorent parentes officio pietatis: ipis ſcʒ
in eoꝝ neceſſitatib⁹ ſubueniendo. Un̄ Eccl̄i.
iij. Elemoſyna patris non erit in obliuione.
Et poſſum⁹ in hoc vti exemplis. inter q̄ pre-
cipuū eſt exemplū xp̄i. qui cū eſſet ī anguſtia
paſſionis t̄n non eſt oblitus matris ſue. imo
curam eius habuit ⁊ Johāni eam cōmenda
uit. vt habetur Johā. xix. Item etiā ipſa aīa
lia irrationabilia de hoc nobis dant exēplū.
Dicitur eñ de gruibus ꝙ cū pater ⁊ mat̄ eo-
rum depilati ſunt filij eis querunt neceſſa-
ria donec recreſcant eis pili vel vſq̄ꝫ morian
tur. Itēʒ ad oſtendendū ꝙ debemus paren-
tibus ſubuenire q̄n̄ ſunt in ſenectute conſti-
tuti oſtenditur in exēplo ciconiarū. De q̄bus
legitur ꝙ cū ciconie ſeneſcunt filij parētes
ſuos in nido ponunt. ⁊ velut infantes iuxta
pectus ſuū collocant fouent ⁊ nutriūt. Soli
vultures parētes ſuos fame mori ꝑmittūt.
Unde ſciendū ꝙ valde ingratus videtur qui
parentibus ſuis nō prouidet q̄n̄ ipſi nō poſ-
ſunt ſibiipſis prouidere: cum t̄n ipſi ſibi ꝓui
derūt in pueritia eius q̄n̄ nec ipſe ſibimet ꝓ
uidere poterat. Ideo dicit Apl̄s Eph̄. ij. Fi-
lij reddite vicē parentibus veſtris: q꞉ hoc eſt
acceptum corā deo. V Exempla ſcribit
valerius vbi oſtendit ꝙ debem⁹ parentibus
ſubuenire qui ſunt in neceſſitate poſiti. Re-
citat. eñ cū quedā mulier nobilis ob quoddā
flagitiuʒ fuiſſet morti adiudicata. noluit eā
iudex aliqua morte publica punire ꝓpt̄ ho-
norem parentele: ſed incluſa eſt in carcere vt
ibi fame periret. Filia vero eius que erat nu
pta de licentia iudicis matrē ſuaʒ in carcere
quotidie viſitabat. pri⁹ tamē diligenter per
ſcrutabaf ne q̄d comeſtibile illi afferret. illa
vero extracto vbere ſingulis dieb⁹ lacte pro-
prio matrem alebat. Cū vero iudex miraref
ꝙ tanto tp̄e ſuꝑuiueret reptum eſt q̄d ei fie
bat a filia: tūc pietate mot⁹ matrē filie do-
nauit. Quinto filij tenent̄ parentib⁹ obedire
in his q̄ ad bonū ⁊ ad ſalutē ipoꝝ ꝑtinent.
Ad hoc xp̄s ꝓprio ſuo exēplo nos induxit q̄
ſuis parētibus ſubditus fuit vt habef Lu.
ij. Et erat ſubdit⁹ illis. Unde ſciendū ꝙ qui
libet obedire dʒ parētib⁹ in licitis. ſ. quando
aliq̄d iubent qđ bonū eſt ⁊ ꝓ ſalute aīe ſue:
vt ad miſſam ⁊ ad eccl̄iam ire ⁊ v̄bū dei au-
dire: vel tacere: vel ſedere: vel dormire vl̄ ſur
gere vel laborare: ⁊ ſic de alijs. Uel quādo ꝓ
hibent pueris aliquod malū: ſicut nō chori-
zare: nō ludere: vl̄ de domo nō exire circa no
ctem. vel ad aliquē locū inhoneſtū non acce
dere: ⁊ ſic de alijs. Et quādocūq̄ꝫ q̄s ſcienter
⁊ ꝑtinaciter ⁊ ex contēptu ꝯtra p̄ceptum ali
qđ predictoꝝ facit peccat ⁊ deū offēdit gra-
uiter. Sexto tenent̄ filij parētibus defunct̄
ſubuenire: ⁊ aīas parētū ſuoꝝ cū miſſis: ele-
moſynis: ⁊ orōnibus de purgatorio liberare
⁊ de filijs cōtrariū facientib⁹ conq̄runf pa-
rētes. Unde Job. xix. Quare ꝑſequimini me
ſicut deus ⁊ carnibus meis ſaturamini. Nō-
ne qui multa bona a patre ſuo accepiſſet: ſcʒ
cc. vel. cccc. florenos ⁊ videret eū in anguſtia
⁊ pauꝑtate eſurientē: ſitientē. nudū. ⁊ ſibi i
nullo ſubueniret cū bene poſſet. merito infi-
delis filius eſſet cenſendus. ſimilit̄ ⁊ in ꝓpo
ſito. Unde ſciendū ꝙ q̄libet tenef ſubuenire
illis aīabus quarū bona ip̄e hic poſſidet. nā
ip̄e aīe defūcte ſpecialit̄ cōquerunf de filijs
⁊ heredib⁹ qui eis nō ſubueniūt de illis bo-
nis q̄ ip̄is in mūdo reliquerūt: ⁊ ip̄i filij ⁊ he
redes reddituri ſunt rōem de eo ꝙ ip̄is non
ſubueniūt. X Quantū ad ſcđm ſciendū
ꝙ cor filioꝝ ꝑforaf quītuplici haſta diuine
vltionis qui ſuos parētes ꝑturbant vel eoꝝ
indulgentias nō ſubleuant: aut eoꝝ mādat̄
ꝑtinaciter recalcitrant. Primo puniētur in
rerū tēporaliū ſubtractione. Nam diuino iu
dicio digne talib⁹ infortunia rerū eueniunt
q̄ ſuis pentib⁹ ꝯtra p̄ceptū diuinū in ſuis ī-
digētijs nō ſuccurrūt. ḡ tales mali filij ſe-
pe ⁊ freq̄nter depauꝑanf ⁊ diuitijs ſuis pri
uanf. ⁊ hoc demeruerūt in parētib⁹. q꞉ tales

Exp̄ de quadam filia que nutri-
vit matrē lacte suo in carce-
re

filij qñq captiuant᷑:vl̄ qñq etiã ſpoliant᷑ a
raptorib⁹ vl̄ etiã qñ q bona ipoꝝ igne cõbu-
runt᷑:vel etiã eq̃ vel vacce moriunt᷑ illis. Se
cũdo punient᷑ in filijs ꝓprijs. ⁊ hoc dupl̄r.
Primo q: ipi filij ſepe eis moriũt̃ ꝓpt̃ inhono
ratione pentũ. Exẽplũ legit᷑ in dyalogo Ce-
ſarij de vno q̃ inhonorauit matrẽ ſuã cui et
oẽs pueri ei⁹ in breui defuncti ſunt. Scḋo ſi
filij ſupuixerit:tũc ↄtingit qñq ꝙ talis i ſe-
nectute ſua pueros ſuos ſibi duros inueniat
⁊ h̄ m̃ltotiẽs iuſto iudicio dei ꝑmittit᷑. Ter-
tio punient᷑ in corpe ꝓprio. ⁊ qñq tales filij
incurrũt cecitatẽ. vñ Greg. Meret᷑ cecitatis
ſue ſubire ſuppliciũ q̃ parentũ vult⁹ toruo vi
ſu reſpexit ⁊ elatis oculis leſerit pietatẽ. Itẽ
qñq incurrũt claudicationẽ:ariditatẽ ⁊ in-
firmitates diuerſas. q: nõ fuierũt parẽtib⁹
cum corpe qḋ ab ipis receperũt. Quarto qñ
q punient᷑ ꝑ abbreuiationẽ vite tpalis. naʒ
ſicut ꝓmiũ parẽtẽs honorãtiũ eſt vite lõgeui
tas. vt h̄r Eccl̄i. iij. Qui honorat patrẽ ſuũ vi
ta viuet longiori. Vñ dr̄ Exo. xx. Honora pa
trẽ ⁊ matrẽ vt lõgeu⁹ ſis ſup terrã. Sic a ſen
ſu ↄtrario ipos dehonorãtiũ ẽ vite breuitas
q: plurimũ tales filij ꝓterui iprouiſa ⁊ ſubi
tanea morte moriunt᷑. Vñ ps. Subito defe-
cerũt ⁊ ꝑierũt ꝓpt̃ iniq̃tatẽ ſuã. Quĩto puni
ent᷑ eterna morte h̄ ẽ malũ ſup oẽ malũ. vñ
Exo. xx. Qui maledixerit pr̄i vel matri mor-
te moriat᷑. ſuppl̄c et̄na. nec mirũ ſi tales re-
putant᷑ indigni vita pñti q̃ eis diuino iudi-
cio repẽtine ſubtrahit᷑:cũ tñ alijs pctõribus
vita ad pniam cõcedit᷑. ex hoc põt rõnabili-
ter colligi quant⁹ ſit reat⁹ trãſgreſſiõis illi⁹
q̃rti ꝓcepti vbi de⁹ ꝓcepit ꝑentes honorare
Nã tales ꝑentes ſuos dehonorãtes ⁊ infide
litatẽ ipis oñdẽtes qñq puniunt᷑ a deo hic
in pñti vita. **Y** Vñ legit᷑ in dialogo ceſa
rij ꝙ q̃dã diues cũ vxore ſua ceſſit oib⁹ bõis
vnico ei⁹ filio vt ille ſpõſam duceret ditiorẽ.
⁊ fili⁹ ꝓmiſit pr̄i ⁊ matri ꝙ ipis abũdanter
q̃diu viuerẽt ꝓuidere vellet: ⁊ tñ poſt ali-
qḋ tps poſtq̃ deſponſaſſet aliquã iuuẽculã
ipa cepit h̄re diſplicẽtiã de antiquo patre ⁊
m̄re mariti ipſi⁹: ⁊ induxit maritũ ſuũ vt lo-
caret parentes ſuos extra domũ ſeparatim.
Sic itaq p̄re ⁊ m̄re ſeꝑatim habitãtib⁹ p̄ſo
ſatis abũdant᷑ ꝓuidit ipis fili⁹. Tandẽ clau
ſit viſcera pietatꝭ nimiſq tenacit᷑ eis ꝓcura
uit. Quodaʒ igr̄ die dñico vidit inat᷑ carnes
ferri in domũ filij: ⁊ marito dixit. diu ẽ ꝙ pa
rũ comediſti de carnib⁹: tranſi hodie ĩ domũ
filij tui ⁊ inuenies ibi bonã aſſaturã ⁊ bonũ
prandiũ. Tpe igr̄ prãdij pater venit pulſans
ad oſtiũ. ſtatimq fili⁹ impijſſim⁹ aſſaturaʒ
quã iam ad comedendũ in ꝑtes diuiſerat in
fra mẽſaʒ abſcõdit. Intrãte aũt p̄re interoga
uit fili⁹ q̃d vellet. q̃ ait. volebã hic prandere
putãs hic aliq̃d boni ꝑatũ eſſe. ait fili⁹. vides
q̃d hic hẽm⁹: accipe duos denarios ⁊ eme ti-
bi ⁊ matri mee vt comedatꝭ. Exeũte aũt p̄re
oſtiũ clauſuʒ ẽ: ⁊ aſſatura repoſita ẽ ad men
ſam: cui⁹ fruſtũ cũ ad mãducandũ ori appli
caret ↄ̃ſum ẽ in bufonẽ iſtherẽ in faciẽ ei⁹. ⁊
ſic ei adheſit vt pedes ſuꝑiores cũ duab⁹ ma
xillis vna caro fierẽt ⁊ reliquũ corp⁹ bufonis
corã ore ipſi⁹ depẽderet. ſtatiq vocato preſ-
bytero indicauit ſibi plagã dei: q̃ p̄ſbyter pñ
tauit eũ archiepo q̃ pctm̃ ſuũ ↄfitẽs ⁊ rẽ ge-
ſtã ꝑ ordinẽ narrãs archieps iniũxit ei ꝓ pe
nitẽtia vt ꝑgeret ad oẽs maiores villas ⁊ ci
uitates frãcie: ⁊ cõuocatꝭ iuuenib⁹ ⁊ pueris
factũ narraret ne q̃ſq̃ decetero auderet ꝑen
tes ↄtẽnere: ſ ſicut ꝓcepit dñs ĩ q̃rto ꝓcepto
eos honorarẽt: nec inde bufo receſſit. ſ. a fa-
cie ſua ⁊ collo ſuo: ſ cũ comedẽte comedebat
⁊ q̃tiẽs ei cibaria ſubtrahebant᷑ vel adhibe-
bant᷑ inſtrumẽta q̃b⁹ deponi poſſet collũ ei⁹
ſtrigebat: vt ĩtumeſcẽte iã facie ocl̄i ei⁹ de ſe
dib⁹ ſuis mouebãt᷑. Tredecĩ aũt ãnis ſic vixit
nec liberari potuit. Eo q̃ʒ tpe frat᷑ iohẽs de
magno põte ordinis ꝓdicatoꝝ vidit illũ ꝑiſi
us cũ alijs multꝭ pueris ⁊ hoib⁹.

¶ Dñica ꝓma poſt oct᷑. ephie. Sermo. xxv.

Nuptie facte ſunt in chana
galilee: ⁊ erat mater ieſu ⁊c̃. Iohã.
ij. Quãuis heretici miſeri mẽtiant᷑
dicẽtes. ſ. carnale m̃rimoniũ eſſe il
licitũ tñ eoꝝ falſitas manifeſte apparet. Si
eñ illicitũ eſſet nec de⁹ ipʒ in ꝑadiſo inſtitu
iſſet: nec de ↄ̃gine m̄re deſpõſata naſci volu
iſſet: nec ipm̃ ⁊ matris ſue ⁊ diſcipuloꝝ ſuo-
rũ pñtia ⁊ miraculo decoraſſet. Unde Beda.
Dñs interẽſſe voluit nuptijs vt ſtatũ m̃rimo-
nialẽ ſua pñtia cõprobaret. Approbauit au
tem ſtatũ ipm̃ ↄ̃ginalẽ: in eo ꝙ de intemera
ta ↄ̃gine naſci voluit. approbauit ⁊ ſtatũ vi-
dualẽ in eo ꝙ ab anna vidua bñdici dignat⁹
fuit. nec reſtabat aliud niſi vt ſtatũ cõiugalẽ
ſil̄r approbaret vt ꝑ hoc daret᷑ intelligi ꝙ in
quolibʒ iſtoꝝ ſtatuum põt ſaluari hõ. Et tñ
grad⁹ ĩ iſtis trib⁹ ſtatib⁹ ſm̃ Bedã inueniun
tur. Bona eſt inq̃t caſtitas ↄiugal̄. melior cõ
tinẽtia vidualis. optima ꝑfectio ↄ̃ginalis: ſ
p̄ſens euãgeliũ dicit de ſtatu matrimoniali

Vñ in pñti ſermone tria ſunt dicẽda. Primo
quõ de⁹ matrimoniũ honorauit. Secũdo q̃-
modo illi viuere debẽt q̃ ſunt ĩ matrimonio
cõſtituti. Tertio ex ẽplũ. **A** Quãtũ ad ꝓ-
mũ ſciẽdũ ꝙ de⁹ m̃rimoniũ honorauit. Pri-
mũ in hoc ꝙ ipſe ꝑ ſe illud inſtituit: ⁊ q̃tuʒ
ad hoc tũc ordo matrimonialis ꝓcellit alios
ordies. Nã ſicut ſctũs bñdict⁹ inſtituit ordi-
nẽ nigrũ ⁊ ſctũs frãciſc⁹ ordinẽ mioꝝ: ⁊ ſan
ctus dñic⁹ ordinẽ ꝓdicatoꝝ: ſic de⁹ inſtituit
matrimoniũ. Et nota ſm̃ iuriſtas duo eẽ ge
nera monachoꝝ. ſ. albũ ⁊ nigrũ. Scḋo inſti-
tuit matrimoniũ in loco digniori q̃ ſub celo
ẽ: h̄ ẽ in ꝑadiſo q̃ ẽ loc⁹ ameniſſim⁹. Tertõ in
ſtituit matrimoniũ in ſtatu ſolẽniori. ſ. i ſta
tu innocẽtie. Quarto honorauit m̃rimoniũ
in h̄ ꝙ naſci voluit de btã ↄ̃gine q̃ fuit i ma-
trimonio cõſtituta. Quĩto in h̄ ꝙ p̄ns eẽ vo-
luit i nuptijs cũ matre ⁊ diſcipul̄ ſuis. Hic ĩ
troduc iſtũ textũ euãgelij. Et ibi oñdit potẽ-
tiã ſue diuinitatꝭ mutãdo aquã in vinũ in cõ
ſpectu ſuoꝝ diſcipl̄oꝝ. Sexto honorauit ma
trimoniũ in hoc ꝙ ẽ vnũ ſacramẽtũ de ſeptẽ
ſacramẽtꝭ eccl̄ie. Et q: de⁹ matrimoniũ tam
ſolẽniter honorauit expedit oĩno ꝙ homĩes
q̃ in ſtatu matrimonij ad regnũ celoꝝ deſide
rant venire deũ in matrimonio rehonorent.
B Pro quo ſciẽdũ q̃tũ ad ſecũdã partem
iſtius ſermonis ſeptem debẽt habere viuen
tes in matrimonio vt ſaluent᷑ in ſtatu matri
monij. Primo debẽt habere dilectionẽ ad ſe
inuicẽ. Eph. v. Viri diligite vxores veſtras
ſicut ⁊ xps dilexit eccleſiã ⁊ ſeipm̃ tradidit ꝓ
ea vt illã ſanctificaret. Sed queritur qualis
debet eſſe dilectio inter virũ ⁊ vxorẽ ſuã. Rñ
deo ꝙ dilectio viri ad mulierẽ et econuerſo
debet excedere omnẽ dilectionẽ hui⁹ mũdi.
et hoc ſignificat᷑ in anuli ſubarratione. Ille
eñ anulus ſignificat ↄiũctionẽ viri ⁊ mulie
ris ⁊ amorẽ eorundẽ. debet eñ anul⁹ ille eſſe
aure⁹ ⁊ rotũdus ⁊ in quarto digito poſitus.
Aure⁹ ideo debet eẽ. q: ſicut aurũ excedit oẽ
metallũ: ſic amor ille ceteros amores huius
mundi hʒ excedere. vñ Geñ. ij. dr̄ ꝙ adã poſt
creationẽ eue dixit. hoc nũc os ex oſſib⁹ me-
is. q̃obrẽ relinquet hõ patrem ⁊ matrẽ ⁊ ad
herebit vxori ſue. Queritur vtruʒ vir tenet᷑
plus diligere vxorẽ q̃ parẽtes. Rñdet᷑ ꝙ ſic:
ſed plus debet honorare parentes. Secũdo
anulus dʒ eſſe rotũdus ad oñdendũ ꝙ amor
ille dʒ h̄re ꝑpetuitatẽ: ſic ꝙ nunq̃ finiat᷑ niſi
ꝑ mortẽ: imo etiã poſt mortẽ debẽt ſe dilige
re ſic ꝙ vnus ſubueniat alteri per ſuffragia.

Tertio ĩ q̃rto digito dʒ eẽ poſit⁹: vt oñdat᷑ ꝙ
amor ille dʒ h̄re ꝓcordialitatẽ. Dicũt eñ phi
ſici ꝙ q̃dã vena ꝓcedit a corde in quartũ di-
gitũ. g̃ anul⁹ ille ponit᷑ in quartũ digitũ: vt
amor cõiugũ ſit fidelis ⁊ cordial̄. **C** Sʒ
diceres: in q̃ vir dʒ oñdere dilectionem vxori
Reſpõdeo ꝓmo in hoc ꝙ neuter cõiugũ de-
bet alterũ iniuſte turbare: nec verbo nec facto
.i. Petri. iij. Viri ſimilit᷑ cohabitãtes ſm̃ ſci-
entiam q̃ſi infirmiori vaſculo muliebri ĩpar
tientes honorẽ tanq̃ et coheredib⁹ g̃re vite:
vt nõ impediant᷑ orões veſtre. Unde apl̄s
ad Coll̄. iij. Viri diligite vxores vr̃as. ⁊ noli
te amari eſſe ad illas. Cõtra hoc faciũt q̃ ra-
ro vel nũq̃ aliqḋ ↄ̃bũ amicabile loquunt᷑ ſu
is vxorib⁹. Itẽ ſecũdo in hoc ꝙ ipſa vxor in
omnib⁹ debet ita bene habere poteſtatẽ q̃ ad
neceſſaria vite ſicut ipſe vir. q: ſm̃ dictũ xpi.
Iam non ſunt duo: ſ caro vna. Et ſicut mem
brũ vnũ condiuidit cũ alio ſic vir cũ vxore et
ecõuerſo. imo cũ ipſa mulier ꝑgnãs eſt vel in
puerperio iacens: tũc vir deberet ſibiipſi ſub
trahere et vxori ſubuenire. Et hoc ꝓpt̃ pue-
rũ quẽ lactare debet. Sʒ diceres: quõ vxor dʒ
oſtendere charitatẽ viro ſuo. Reſpõdeo pri-
mo in hoc ꝙ ipſa dʒ honorare virum ꝑ exem
plũ marie. vt h̄r Luc̃. ij. vbi dixit Maria ad
puerũ ieſuʒ quãdo inuenit eũ in templo. Ec-
ce pater tuus ⁊ ego dolẽtes q̃rebam⁹ te. vbi
primo noĩauit ioſeph ipm̃ honorando. vt in
hoc exẽplũ daret vxoribus honorandi viros
ſuos. Cõtra hoc faciũt ille vxores que cõtẽ-
nũt viros ſuos vel ꝓpter antiquitatẽ: vel ꝓ
pter infirmitatẽ: vl̄ ꝓpter pauꝑtatẽ: ⁊ ſic de
alijs. Sʒ ipa btã virgo q̃uis eſſet iuuenis ⁊
pulcra ⁊ nobil̄: tamẽ ipa honorauit Ioſeph
q̃ erat pauꝑ. Secũdo ĩ h̄ ꝙ debẽt obedire ſu-
is maritꝭ in oĩbus. i. Petri. iij. Mulieres ſub
dite ſunt viris. Itẽ dixit dñs ad euam Geñ.
iij. Sub ꝑtãte viri eris. Ergo mulier exiſtens
inobediens viro ſuo pertinaciter et ex cõtem
ptu grauiter peccat. Unde dr̄ in decret. Uxor
ſit ſubdita viro. xxxiij. q. v. Hec imago. **D**
Secunduʒ qḋ debẽt habere in matrimonio
conſtituti eſt ꝙ pacifice debent ſimul viue-
re. ſicut angeli in celo. et hoc ẽ valde acceptũ
corã deo et hominib⁹ et ipſis vtile. nam de-
us habitat in eis. ps. In pace fact⁹ eſt locus
eius. Math. xviij. Ubi duo vel tres congre-
gati fuerint in nomĩe meo ibi in medio eoꝝ
ſum ego. Et proſperabũtur in omnibus inq̃
tum eſt ꝓ ſalute aĩe. Si aũt litigãt inſimul:
tunc dyabolus habitat cum eis et regit eos

ꝛ infortunia accedũt. Nã vbi nõ eſt deus ibi
nulla ſalus. Si alter ↄiugũ ẽ malus et iracũ-
dus: ĩpatiens: venenoſus vt ſerpẽs: diſcors
vt dyabolus in inferno: tũc alter dꝫ eſſe pati-
ens et deo offerre patientiã ſuã ꝓ pctis ſuis
ꝛ ſic ille malus purgabit cũ a pctis ſuis. ꝛ e-
rit ꝯ dyabolꝰ illiꝰ vt in inferno alij dyaboli
nullã ptãtem in eo exerceãt. qꝛ ſcriptũ ẽ. Nõ
punit deꝰ bis in idipꝫ. Vñ etiã dñs dicit p ꝓ-
phetã. Afflixi te ſcꝫ in pñti: nõ affligaꝫ te vl-
tra ſcꝫ in futuro. Vñ ſciẽdũ ꝙ mulieres hñt
voces lenes et ligant collũ cum peplis mol-
libus. in ſignuꝫ ꝙ dulcit̃ rñdere debent ſuis
iracũdis viris et tẽperare cuꝫ mollibus ſuis
reſponſis maliciã ꝛ iracũdiã ſuoꝝ maloꝝ vi-
roꝝ. qꝛ ꝗcquid ꝓbat honeſta mulier ſuſtinet
a prauo marito ſuo patient̃ erit ei meritoriũ
apud deũ. Math. v. Gaudete in illa die: qm̃
merces veſtra copioſa eſt in celis. Nam quot
plagas vel ẽt mala vba patient̃ ſuſtinet tot
coronas habebit. Si aũt eſt ꝑuerſa et rebel-
lis et iracũda: et vir bonꝰ et pius tũc ipſa cũ
demonibꝰ torquebitur in inferno. Et vir bo-
nus et pius regnaturꝰ eſt cũ ſctis in celo. Nã
eſt graue pondꝰ ſuſtinere mulierem litigio-
ſam. Ecci. xxv. Nõ ẽ ira ſup irã mulieris. Si
aũt ãbo ſunt in culpa ꝛ ãbo litigioſi et iracũ-
di ãbo dãnabũtur: ꝛ dyabolꝰ hic habitat cuꝫ
eis: ꝛ ipĩ in futuro habitabũt cũ eo in infer-
no ꝗ hic ſimul viuũt in matrimonio ſicut ca-
nis et catꝰ: gallus cũ gallo ꝗ tñ qñꝗ mãſue-
ſcũt et cõtinua cohabitatione ita ꝙ et poſt-
modũ qñꝗ pacifice ſtant. Sed illi ꝗuis ra-
tione fruant̃ ꝛ ꝗuis ſociale aĩal ſit hõ: tamẽ
ꝑ lõgũ tp̃s aliqñ. ſ. ꝑ tres vel quattuor ãnos
non pñt mãſuefieri nec addiſcere pacifice vi-
uere. Et ſic qñ illi in matrimonio ſimul ↄſti-
tuti litigant. de hoc letant̃ demones. qꝛ ni-
hil ſimiliꝰ actibꝰ demonũ ꝙ̃ litigare: ꝛ tales
vitã durã ducũt et infelices ſunt hic ꝛ in fu-
turo. vñ Prouer. xvij. Melior ẽ buccella ſic-
ca panis cũ gaudio ꝙ̃ domꝰ plena victimis
cũ iurgio. E Vlterius q̃rit̃ vtrũ vir ꝑcutiẽs
vel maledicẽs vxori ſue peccet mortalit̃. Rñ-
deo ſi cauſa correctionis bona et iuſta ꝛ tunc
moderate eã ꝑcuſſerit nõ peccat mortaliter:
qꝛ ſuꝑior hꝫ corrigere inferioreꝫ: ſꝫ vir eſt ca-
put mulieris: ꝛ nõ ecõuerſo. vñ Gen. iij. dixit
dñs ad euã. Sub ptãte viri eris et ipſe domi-
nabit̃ tui. Vnde etiã in decre. Maritꝰ debet
vxori correctionẽ ſiue diſciplinã ꝛ dilectionẽ
xxxv. q. vi. c. vlti. Si aũt maritꝰ ex vindicta ꝛ
ira et ſine cauſa iuſta eã ꝑcutit grauiter pec-
cat. ſicut illi ꝗ cũ offenſi ſunt ab alijs. ſiue i ta-
bernis: ſiue alĩs: ꝛ nõ pñt ſe vindicare in eis
tũc vindictã talẽ inferũt ſuis vxoribꝰ ſine cã
et grauit̃ in hoc deũ offendũt. Silr̃ qñ mari-
tus maledicit vxori ſue ex ira ꝛ vindicta. Et
etiã quãdo mulier maledicit viro ſuo ĩ occul-
to vel manifeſto poſtꝙ̃ eã ꝑcuſſerit ãbo gra-
uiter peccãt. Vnd aplĩs. i. Coꝝ. vi. Neꝗ ma-
ledici neꝗ rapaces regnũ dei poſſidebũt. vñ
Gen. xxvij. Qui maledixerit tibi ſit ille male-
dictus. Vnde exẽplum ꝙ viri nõ debẽt ma-
ledicere ꝓprijs vxoribꝰ nec ecõuerſo vxor ma-
rito. Refert em̃ Ceſariꝰ ĩ dyal. ꝙ ꝗdã vir ex vi-
dicta ꝛ ira dixerit vxori ſue. vade ĩ noĩe dya-
boli. ꝛ dyabolꝰ ſtati ĩ eã ĩtrauit ꝛ eã grauiter
vexauit. De ꝗ vir mltũ ↄtriſtatꝰ fuit: ꝛ ãpliꝰ
ſe nũꝙ̃ vxori vl̃ alicui hoĩ nec alicui creatu-
re maledicere ꝓmiſit. Tertiũ qꝺ debẽt ĩ mrĩ-
monio hr̃e ẽ ꝙ vnꝰ nõ defĩnat ab alio nec frã-
gat fidelitatẽ ꝛ ꝓmiſſum ↄmittẽdo adulteri-
um. ꝙ̃ aũt magnũ pctm̃ ſit adulteriũ: ꝛ quõ
puniẽt̃ adulteri. q̃re ĩfra ſer. lxxxv. Q. Quar-
tũ qꝺ debẽt hr̃e ĩ mrĩmonio ẽ ꝙ debẽt eẽ pa-
tiẽtes in laboribꝰ vt. ſ. vnꝰ iuuet aliũ. vt iu-
ſta bõa cũ ſuis laboribꝰ acq̃rãt ꝛ poſſideant.
Jõ ſil̃ in iuuẽtute cõueniũt vt fortit̃ laborẽt
ꝓ victualibꝰ ꝛ neceſſarijs ꝛ ſic laborãdo ſunt
benedicti a dño. Vnde ps. Labores manuuꝫ
tuaꝝ qꝛ mãducab ꝛc̃. Jtẽ ĩ educatõe filioꝝ
debẽt eſſe patiẽtes et ſe mutuo iuuare. F
Vnde q̃rit̃ vtꝝ labor meritoriꝰ ſit quẽ pẽtes
habẽt cũ pueris. Rñdeo ꝙ ſic dũmõ tal̃ ĩtẽ-
tio ſit in pẽtibꝰ ꝙ ĩtẽdũt pueroꝝ nutrire ad
honorẽ dei vt hoĩ ꝯui xp̃i fiãt: ꝛ cũ ipi pentes
ſt̃ in gr̃a tũc oẽs labores q̃s hñt cũ pueris ce-
dũt eis ad meritũ. ſ. lactando: balneãdo por-
tando: ꝛ inuoluẽdo: leuãdo: cibãdo: vigilãdo
informãdo: corrigẽdo qñ delinquũt ne deuꝫ
ampliꝰ offendãt. iſta oĩa erũt eis meritoria.
Silr̃ ꝛ pr̃ ꝗ ſollicitudinẽ ꝛ laborẽ ſuſtinet ꝓ
vxore ꝛ pueris nutriẽdis: oĩa talia fiunt ſibi
meritoria ad vitã et̃nã. vñ aplĩs. ad Ro. viij.
Scimꝰ qm̃ diligẽtibꝰ deũ ꝛc̃. G Quintuꝫ
qꝺ dñt hr̃e ĩ mrĩmonio ẽ tẽpãtia ꝛ honeſtas
ĩ actu ↄiugali. Pro ꝗ ſciẽdũ ꝙ actꝰ cõiugal̃
ſiue mrĩmonialis ſit ꝑ ſex modos. Primo ſit
cauſa ꝓlis procreande ad cultũ dei. ꝛ hoc eſt
opꝰ pietatis ꝛ nullũ pctm̃: ſꝫ potiꝰ meritoriũ.
vñ Gen. i. dixit dñs ad adã ꝛ euã. Creſcite et
multiplicamini. Secũdo ſit cauſa reddendi
debitũ: ꝛ hoc eſt actus iuſticie. Vnde aplĩs
Vxori vir debituꝫ reddat: quia ꝗlibet in ma-
trimonio cõſtitutꝰ tenetur reddere debitum
cũ ab eo exigitur ꝓ loco ꝛ tp̃e. Et ſi hoc ex ↄtẽ-
ptu dimitteret grauit̃ peccaret. ꝛ tali mõ actꝰ
mrĩmonialis. ſ. ad reddendũ debitũ ꝓ loco ꝛ
tp̃e nullũ ẽ pctm̃ ſꝫ potiꝰ meritoriũ. Tertiõ ſit
cã fornicationis vitande. nõ in ſe: ſꝫ in ipſa
ↄiuge. ꝛ hic actus etiã eſt licitꝰ ꝛ nullũ pctm̃
nõ tñ videt̃ hr̃e rõem meriti: et iſto mõ pr̃es
antiqui vſi ſunt actu coniugali cũ magno ti-
more dei: ꝛ cũ magna mẽtis puritate. ſolum
intẽdẽtes in eo diuini cultus ꝓpagatiõem.
Quarto ſit cã delectatiõis: ꝛ tũc diſtinguit̃.
qꝛ vl̃ illã delectationẽ exercẽt affectu mrĩmo-
niali. aut fornicario. ſi mrĩmoniali: vtputa
ſi delectatio ſiſtat infra terios matrimonij:
ita ꝙ eã nõ cognoſceret ſi vxor eiꝰ nõ eſſet: ſic
ſolũ peccat venialit̃. Si aũt fornicario. vtpu-
ta ꝙ affectꝰ delectatiõis ꝛ cõcupiſcẽtie fert̃
ex̃ terios mrĩmonij: ita ꝙ eã cognoſcere vel-
let ẽt ſi vxor eiꝰ nõ eẽt: tũc peccat mortal̃r. qꝛ
amor iſtiꝰ delectatiõis ꝑponit̃ ipi deo. Quin-
to cõmittit̃ actꝰ matrimonialis ꝗ dr̃ ĩpetuo-
ſus. ꝛ ẽ ille actꝰ ꝗ ex ſola libidine ꝑueniens
metas honeſtatis ꝛ rõnis trãſcẽdit. qꝺ ſit ꝑ-
mo rõe faciẽdi libidinẽ ꝑ meretricias blãdi-
cias. aut cã explẽde libidis. vt cũ q̃s vtit̃ cali-
dis ꝛ incẽtiuis vt potẽtior fiat in actu vl̃ cũ
conatur facere vt multũ appetat. tunc credo
eũ mortalit̃ peccare. xxxij. q. iiij. Origo. Sex-
to cũ ↄ naturã vel vſum naturalẽ cognoſcit
vxorẽ ſuã: ꝛ tũc mortaliſſime peccat. qꝛ oẽ a-
nimal naturã ſuã ꝯuat: ſic ẽt dꝫ hõ. Nõ eniꝫ
dꝫ hõ eẽ ſic̃ mulꝰ ꝛ equꝰ ꝛc̃. Jſtud ẽ maximũ
pctm̃. ita ꝙ ꝑdicator ꝓpter ſui turpitudineꝫ
nõ audet tale noĩare. imo int̃ oẽs ſpecies lu-
xurie ẽ peſſima. Nã ꝗnꝗ ſunt ſpẽs luxurie:
ſcꝫ ſimplex fornicatio: ſtuprũ: adulteriũ: ice-
ſtus: ꝛ pctm̃ ↄ naturã qꝺ eſt peſſimuꝫ pctm̃.
vñ Greg. Grauiſſime peccãt adulteri: ſꝫ gra-
uius inceſtuoſi: ꝛ oẽs trãſcendũt ↄ naturam
delinquẽtes. Augu. Valde deteſtabile eſſet
ꝙ mulier eẽt armata gladio et vir fuſo. Jſtꝺ
pctm̃ clamat in celũ propter ſui enormitatẽ
et eſt maius ꝙ̃ ſi quis cũ ꝓpria matre pecca-
ret. Vñ caute eſt de pctõ iſto loquẽdũ ne q̃s
in h̊ ſcãdalizet̃. H Jtẽ ſciẽdũ ꝙ quinꝗ
ſunt tp̃a in quibꝰ ab actu matrimoniali ab-
ſtinendũ eſt. Primũ eſt tempus quadrageſi-
male ante paſcha. qꝛ tũc legit̃ in capite ieiu-
nij. Egrediatur ſponſus de cubili ſuo. Et me-
rito. qꝛ ſicut quis ieiunat a cibo corporali: ſic
etiã debet ſe abſtinere a delectatione carna-
li. Vñ vt ipſi peccatori a deo dimittat̃ quod
illicite contra deũ per totũ annũ viuẽdo cõ-
miſit per illud ſacrũ tp̃s ſibi etiã abſtrahere
dꝫ licita. Vñ etiã Bern. ĩ ſermone de ſctifica-
tõe ieiunij. Nã ĩ eo ꝙ ab ipĩs licit̃ abſtinemꝰ
ea nobis illicita cõdonant̃ q̃ priꝰ ↄmiſimus
Vñ Amb. Nullus oĩno in quadrageſima vxo-
ri ſue añ octauas paſche iũgat̃. Scꝺꝫ tp̃s ẽ
q̃ttuor tẽpoꝝ ꝛ dies rogationũ. qꝛ tũc rogat
ſctã eccl̃ia ꝓ magnis et arduis cãis. Primo
rogat deũ vt bella ſedat q̃ in vere freq̃nt̃ in-
cipiũt. Secũdo rogat vt teneres fructꝰ deus
nob ↄſeruet et multiplicet. Tertio vt ad rece-
ptionẽ ſpũſſancti habitaremur. Aug. Tp̃e ꝓ-
ceſſionis ꝛ ieiunioꝝ non licet ↄiugibꝰ ↄueni-
re: qꝛ tũc ab illicit̃ abſtinẽdũ eſt vt faciliꝰ im-
petret̃ qꝺ poſtulat̃. J Tertiũ eſt tp̃s ſa-
croꝝ dierũ ꝛ noctiũ. Vñ Greg. in li. dyal̃. dic̃
ꝙ ꝗdã legitima a viro ſuo in ſabbato de no-
cte cognita. Et cũ die dñico proceſſioni ſe cõ-
iũgeret a dyabolo arripiebat̃ corã oĩ populo
et multũ torquebat̃ et vexabat̃ ab eo. Quar-
tũ eſt tp̃s infirmitatis feminarũ. i. tp̃e men-
ſtrui. qꝛ vt dicit Hiero. Sepe tunc concipiun-
tur pueri mẽbris cõdemnati vel leproſi: ꝛ in
illis tũc patebũt pctã parentũ. Vñ etiã dicit̃
in decre. Vxor nõ debet cognoſci tẽpore mẽ-
ſtrui vel ante purificationẽ puerperij. diſtin.
v. Ad eius. Quintum eſt tp̃s pregnationis.
ſcilicet quãdo mulier eſt vicina partui: et in-
fra dies purificationis. Vñ q̃rit̃ vtrũ liceat
debitũ reddere vel exigere tp̃e pregnationis
Rñdeo ſcꝫm Petrũ. Si eẽ põt ſine ꝑiculo ab-
orſus reddi põt etiã ſine pctõ mortali exigi
põt. qꝛ vſus matrimonij nõ tm̃ in officiũ eſt:
ſed etiã in remedium. Si vero eſſet periculũ
puero in vtero exñti non debet exigi nec red-
di. quia in matrimonio principalior inſtitu-
tio eſt plus in officiũ ꝙ̃ in remedium. Silr̃
poſt ptũ. i. ante purificationẽ nõ licet eos cõ-
uenire. Vnde Augu. Si quis mulieri cõmi-
ſcetur in puerperio pctm̃ valde magnum ꝑ-
petrat qꝛ mulieres qñꝗ ex hoc non pariunt
ãpliꝰ. qꝛ ſemen viri cũ ſanguine mortificat̃.
et hoc maxime cõtingit ſi infra decem dies
cõueniũt. O quot pueri ſic negliguntur. De
quibus ꝑentes tales reddituri ſunt rationẽ.
Et valde abſurdum eſt ꝙ homines rationa-
les hoc tp̃us non ſeruãt cuꝫ beſtie irrationa-
les illud ſeruãt. Vnde Ariſto. lib. ij. de aĩali-
bus dicit. Femina elephantis impregnata a
maſculo omnino nõ tangit̃. et poſt partum
ꝗeſcit ꝑ triẽniũ. Jdẽ. Nullũ aĩal poſt conce-
ptũ fetum admittit coitũ preter mulierez et
equã. Vñ etiã dicit Augu. ꝙ ꝗ tp̃a predicta

nõ ſeruãt ꝙ tũc tales pueri qui ſic cõcipiunt̃ efficiẽtur epilẽtici: ceci: claudi: ſurdi: ⁊ ſtulti: et tũc patebũt pctã parentũ iſtoꝝ in pueris. Querit̃ vtrũ peccẽt ꝯiuges exigẽdo vl' reddẽdo debitũ in ſolẽnitatib⁹ ⁊ ieiunijs. Reſpõdeo ſm Ray. Exact⁹ dꝫ reddere niſi caute ⁊ ſine periculo poſſit differri. Exigere tamẽ non dꝫ in p̃dicꝭ tꝑibus. i. Coꝝ. vij. Nolite fraudare inuicẽ niſi forte ad tp̃s de conſenſu vt vacetis orationi. Nã per dies ꝓceſſiõis ⁊ ieiunioꝝ ꝯuenire nõ debẽt: qꝛ etiã ab illicitis abſtinendũ ẽ. vt facili⁹ ĩpetrari poſſit qđ poſtulat̃. xxxiij. q. iiij. Xp̃iano. Itẽ dꝛ de tꝑib⁹ feſtiuiſ. xxxiij. q. iiij. Quotieſcũqꝫ. Itaqꝫ q̇ reddit illis tꝑibus nõ peccat: ſed q̇ exigit aliq̃ infirmitate. vtputa cõcupiſcẽtia duct⁹ ſiue contẽptu tꝑis ſacri ſeu eccleſiaſtice exhortationis vl' ordinatiõis venialit̃ tñ peccat. Cõcordat cũ his ſctũs Tho. Sꝫ ex iſtis elici põt ꝙ q̇ ꝑtinaciter vl' ex cõtẽptu tꝑis ſacri vel ordinationis eccl'ie exigit debitũ peccat mortal'r: ſꝫ nõ ille q̇ reddit debitũ cũ tñ poti⁹ ob reuerẽtiã dei ⁊ ſctõꝝ abſtineret. Ergo acriter arguẽdi ſunt illi ꝑtinaces ⁊ obſtinati q̃ temere exigũt debitũ illis dieb⁹ ſine oĩ timore dei. Sextũ ẽ ꝙ dñt ſibiiuicẽ eẽ fideles ĩ tꝑalib⁹. Ambo em̃ debẽt eẽ dñi ſuarũ rerũ. exẽplo apl'oꝝ xp̃i de qb⁹ legit̃ Act̃. ij. Et erãt illis oĩa cõia. Itẽ ſicut ãgeli in celo hñt omnia cõmunia: ſic ⁊ illi in matrimonio cõſtituti debẽt habere oĩa cõia. qꝛ ſicut xp̃us dicit in euangelio Math. xix. Iã non ſunt duo ſed vna caro. ſ. vir ⁊ vxoꝛ. Nõ ergo tꝑalia int̃ ip̃os dñt eſſe diuiſa. Cõtra hoc faciũt ille mulieres que furãtur viris ſuis: et illa ſic furata expendũt. ſ. in ſuperbia. vt in peplis: et in cingulis: et in alijs ornatibus. Et qñ ipſe vir eſt in remotis partibus. ſ. in mercãcijs vel in alijs ſuis negocijs: tunc ipſa vxoꝛ in domo intereſt cõuiuijs. K Circa qđ querit̃ vtrũ mortaliter peccet vxoꝛ furãdo aliq̇d marito ſuo. Reſpõdeo ſi mulier expẽdit illud ad aliqđ op⁹ peccandi: ſicut ſi daret vni hoc cauſa alliciẽdi eũ ad turpẽ actũ: ſic peccat mortalit̃. Et ille qui ſic recipit talia munuſcula ꝓpt̃ talẽ turpem actũ a tali muliere tenet̃ in foro ꝯſcie reſtituere marito ip̄i⁹ mulieris. Et ꝯ̃ h̃ faciunt illi mariti q̇ ꝑludũt bona ſua vel in tabernis ſe inebriãt ⁊ ſic male expẽdũt bona ſua de qb⁹ vxoꝛ cũ pueris ſuis viuere deberet. Sꝫ nõ ſic faciẽdũ eſt ꝓbo ⁊ honeſto ⁊ diſcreto viro: ſꝫ dꝫ ſecũ ferre vinũ vl' aliqđ ſil'e ad domũ ⁊ bibere cũ vxore ſua ꝓpria, ⁊ poſt h̃ regrari deo oĩpotẽti q̇ cũ ſic potauit et cibauit. Itẽ rep̃hendendi ſunt illi parci viri q̇ recludũt oĩa bona ſua ab vxoribus ſuis nullã eis ꝑtãtem ꝑmittẽtes tãq̃ ſint ãcille vel famule dom⁹. Hoc illi facere deberẽt q̇ hñt vxores tales ſuper q̃les haberẽt occaſionẽ ſuſpitõis malefaciẽdi. Sꝫ q̇ ꝓbas ⁊ honeſtas ⁊ deũ oĩpotẽtẽ timẽtes ⁊ ꝓbatas vxores hñt: illis nõ ẽ faciẽda tal' reclusio. L Vñ q̃rit̃ ſi tal' ꝓba et ꝯſciẽtioſa mulier aliq̇d furatur tali ꝑco viro ſuo an etiã grauit̃ peccet. Rñdeo ſi ip̃a vxoꝛ illa bona furata vtilit̃ expẽdit. ſ. ad vtilitatẽ dom⁹ ſue vl' al's ad dei oĩpotẽtꝭ honorẽ: non opꝫ eã hr̃e ꝯſciam in hoc ſi aliquid furat̃. qđ tñ nõ eſt notabile nec infert dãnuꝫ notabile ip̄i marito. Septimũ qđ debẽt hr̃e illi q̇ ſt̃ i matrimonio eſt debita ⁊ honeſta educatio filioꝝ: vt eos ad bonũ ⁊ ad v̇tutes inſtruãt. ⁊ ſi qñqꝫ excedũt ꝙ eos corrigãt. De hoc quere añ ſmo. xxiij. L. Et videãt ſignant̃ ꝙ iuſtas res ip̄is filijs relinquãt. Nã q̇ ĩiuſtas res ip̄is filijs relinquũt nõ ſolũ dãnãt ſeipſos: ſꝫ etiã heredes cũ filijs ⁊ filiab⁹ q̇ ſcienter res illas iniuſtas poſſidẽt. M Vñ arnold⁹ in narratorio ſuo dicit ꝙ fuit miles quidaꝫ ſatis bone et honeſte vite qui infirmatus obijt. Et quidã homo raptus in extaſi vidit eũdem militẽ ſtantem in quadam ſcala ĩ inferno locata: ⁊ queſiuit ab eo cur in talibus penis ſtaret. cũ tñ libẽter ieiunaſſet: oraſſet: et laudabile teſtamẽtũ poſt ſe reliquiſſet. Reſpõdit ꝙ ſolũ ꝓpter aliqua bona que ab antiquis ꝑentib⁹ eſſent ab eccl'ia parrochiali alienata per ſuos anteceſſores: et quia illa bona eccleſie nõ reſtituit: ſed ea ſcient̃ poſſedit idcirco dãnatus eſſet et decimus in ordine ĩ hanc ſcalaꝫ locatus. et addidit: quotquot de parentela mea illa bona ſcienter poſſident ad hanc ſcalam peruenient vbi nulla eſt redemptio: ſed eterna damnatio.

¶ De eadẽ dñica. Sermo xxvi. Quare aliquibus ꝓſpere nõ ſuccedit in matrimonio.

N Uptie facte ſunt in chana galilee: et erat mater ieſu ibi. Uocatus ẽ aũt ieſus et diſcipuli eius ad nuptias. Iohis. ij. Erq̃ euãgeliũ hodiernũ mẽtionẽ facit de mr̃imonio ⁊ nuptijs in qb⁹ de⁹ ⁊ hõ xp̃s ieſus ſaluatoꝛ nr̃ cũ btã virgĩe maria matre ſua p̄ñtial'r exñs cũ vinũ deficeret: aquã ĩ ſex idrijs xp̃s ieſus ĩ vinũ cõuertit. Vñ Beda. Diſcumbente ad nuptias dño vinum defecit: vt vinum melioꝛi ꝑ ip̄m facto ob matris honorẽ ⁊ ſpõſi cõſolationẽ manifeſtaret̃ gl'ia latentis di in hoĩe. Vñ ſicut iã in p̄cedenti ſermone dictũ eſt quõ ſe hr̃e debeant q̇ ſunt ĩ matrimonio cõſtituti: vt eternã beatitudinẽ ꝓmereri valeãt: ſic in p̄ſenti ſermone dicendũ eſt quare aliq̇b⁹ nõ bñ ſuccedit ĩ mr̃imonio ꝯſtitut̃. N Pro quo ſciendũ ꝙ hui⁹ ſeptẽ ſunt cãe Prima cã eſt qñ q̇s ꝯ̃hit mr̃imoniũ nõ hñs rectã intentionẽ. Sꝫ diceres q̇ eſt recta intẽtio vel cã mr̃imonij. Rñdeo ꝙ mr̃imonium q̃druplici de cã vel intẽtione hoĩes ꝯ̃hunt. q̃rũ ſunt tres cãe licite ⁊ bone: ſꝫ quarta ẽ mala ⁊ diabolica. Primi ꝯ̃hunt cã ꝓlis. ⁊ illa intentio ẽ bona ⁊ dꝫ eſſe p̄ncipalioꝛ. vñ Geñ. i. Creſcite ⁊ multiplicamini. Et ẽt dꝛ in decre. Matrimonij prima cã dꝫ eſſe intentio ꝓlis xxxij. q. ij. Pudoꝛ. Secũdi ꝯ̃hunt ꝓpter ſolatiũ ⁊ adiutoriũ: tñ ſine cõmixtiõe corpoꝝ. ſic Maria ⁊ Ioſeph ꝯtraxerũt matrimonium. ⁊ iſta intẽtio etiã bona eſt. Tertij cõtrahunt propter remediũ: vt qui naturaliter inclinati ſũt ad luxuriã ⁊ nolũt caſte viuere illi poſſunt contrahere matrimoniũ propter pctm̃ luxurie vitandũ. Nã quotiẽs extra matrimoniũ actũ luxurie perpetrãt: totiẽs mortalit̃ peccãt. vñ Apl's. i. Coꝝ. vij. Propt̃ fornicatõnẽ ſup. vitãdã vnuſq̇ſqꝫ hẽat ſuã vxorẽ. Ibidẽ dicit. Melius ẽ nubere q̃ꝫ vri. Hic notat̃ infidelitas pueroꝝ ⁊ heredũ qui qñqꝫ diſſuadent parentibus ne ꝯ̃hant. ne ipſi tꝑalibus rebus priuent̃: cũ tñ ſciunt ꝙ parentes nolunt caſte viuere nec intendũt ſeruare ſtatũ viduitatꝭ ſue: tales pueri peccãt mortaliter. quia plus diligũt illa tẽporalia q̃ animas parentum ſuoꝝ: ⁊ potius volũt ꝙ parentes multa pctã mortalia faciant q̃ꝫ priuari illis bonis tꝑalibus. Et ſtultus eſt pater ille qui ſcit ſe non poſſe caſte viuere: ⁊ tñ nõ vult ꝓpter pueros contrahere matrimoniũ. Quid enĩ tibi ꝓficit ꝙ ĩ inferno eternaliter cruciaris propter pueros tuos. O Vñ legitur exemplũ de quodã diuite q̇ multas res iniuſtas poſſedit ⁊ volens experiri fidelitatẽ filij ſui petiuit ab eo vt amore ipſius digituꝫ ſuũ ad ignem poneret: donec vnũ ſolũ Aue maria gratia ⁊c. diceret vt ſic cognoſcere poſſet vtrũ eũ paterne diligeret. ⁊ fili⁹ cepit hoc attẽptare: ⁊ q̃ꝫcito ardorẽ ignis ſenſit: digitum retrahebat dicẽs ad patrẽ. quid te hoc iuuaret ꝙ totũ corp⁹ meũ cremaret̃. ⁊ pr̃ ad filiuꝫ. q̇d tũc te iuuaret ꝙ ꝓpt̃ te eternaliter dãnarer: ſic oĩa iniuſta reſtituit: ⁊ vitã in bono finiuit. Quarti ꝯ̃hũt cã ſatiãde libidinis nec deũ p̄tendũt nec ſalutẽ ꝓpriã nec ꝓles: ſꝫ ſolũ vt ſue libidini ſatiſfaciãt. ⁊ cũ illis eſt diabolus. Vñ dixit angel⁹ Raphael vt habetur. Thob. vi. Qui ita ꝯiuges ſuſcipiũt vt deum a ſua mẽte excludãt ⁊ ſue libidini vacẽt ſicut equ⁹ ⁊ mul⁹: ſuꝑ hos demones hñt ptãteꝫ. ⁊ talibus q̇ ſic cã libidinis ꝯ̃hunt vix bñ ſuccedit in mr̃imonio. vt hr̃ in decre. Vix bono ꝑagunt̃ exitu q̃ malo inchoata ſunt p̄ncipio. di. lxi. Miramur. ſꝫ q̇cũqꝫ in mr̃imonio ꝯſtitut⁹ tali intentiõe ꝯ̃xiſſet ꝯfiteri deberet vt ſic deũ placaret. vt deus plagã iracundie ſue ab eo auerteret. Et ſic eſt dicẽdũ de alijs peccatis infra poſitis. vbi quis ſe reuꝫ inuenerit. Secũda cauſa eſt qñ q̇s non aſſumit ſibi parẽ in matrimoniũ. ſicut qñ nobilis ducit ignobilẽ. iuuenis antiquã. diues pauperẽ: in mr̃imoniũ. ⁊ illi qñqꝫ raro cõcordãt ꝓpter inequalitatẽ. ergo quilibet dꝫ ſibi aſſumere ſibi ſimilẽ. vñ Ariſto. i. đ genera. ⁊ coꝛ. Similia ſe bene cõpatiuntur. Unde ſciendũ in illo caſu qñ iuuenis dꝫ ꝯtrahere cũ ſene: tunc melius eſt ꝙ ſenex vir ꝯtrahat cũ muliere iuueni q̃ꝫ econuerſo: ⁊ hoc ꝓpter prolẽ. ⁊ talis mulier honorare debet maritũ ꝓpter ſeniũ. exemplo marie virgis q̃ ioſeph antiquũ ⁊ pauperem lignifabrũ honorauit: nec euꝫ propter ſeniũ deſpexit. P Tertia cã eſt qñ q̇s cũ illa ꝯtrahit q̃ virginitatem deo vouit: qꝛ tũc ipſa ſponſa xp̄i effecta eſt queꝫ p̄elegit p̄ oĩbus maritis ⁊ modo ſpn̄it ip̄m ſcꝫ ieſum marie filiũ quẽ tñ añ p̄elegit q̇ ẽt eã in nullo offendit: ſed ei oĩa bona fecit. In ſuꝑ ip̄e eſt pulcherrim⁹: ditiſſim⁹: potentiſſimus: mãſuetiſſim⁹ ⁊c. Et ſic xp̃s qñqꝫ ꝑmittit ꝙ talis v̇go q̃ ſibi infringit votũ ꝓmiſſuꝫ habebit virũ iracundũ diffor mẽ: litigioſum ebrioſuꝫ: luſorẽ ⁊ blaſphemũ. ⁊ hoc ei ĩ penã ꝯtĩgit: qꝛ ſpn̄it ieſuꝫ xp̃ꝫ pijſſimũ: mitiſſimũ pulcherrimũ: iocundiſſimũ: ⁊ miſericordiſſimũ ⁊c. Itẽ ſciendũ ꝙ q̇ ſcient̃ ꝯtrahit cũ tali v̇gine q̃ virginitatẽ xp̃o vouit peccat mortaliter: ⁊ oẽs q̇ dant ꝯſiliũ ⁊ auxiliũ: vel fauorẽ ad hoc ſcienter ꝑticipes erũt illi⁹ criminis. Quarta cã eſt qñ q̇s ꝯ̃hit tꝑe interdicti: vt habetur. xxxiij. q. iiij. Nõ oportet. Q Pro quo ſciendũ ꝙ tria ſunt tꝑa in anno in quibus prohibitũ eſt nuptias celebrare. Primũ eſt a dñica p̄ma aduẽtus dñi vſqꝫ ad octauas epiphanie. Secũm eſt a ſeptuageſima vſqꝫ ad octauas paſche. Tertiũ eſt a tribus dieb⁹ ante aſcẽſionẽ dñi vſqꝫ ad octa. pẽthe.

Qui aũt ɔtrũ facit peccat mortal'r.ſi hoc fa⸗
cit ex ɔtẽptu ⁊ ſine diſpẽſatione. Et q̃ non
põt decanꝰ in hoc diſpẽſare ſm ius canoni⸗
cũ:ꝗ multominꝰ plebanꝰ. Quinta cã eſt.qñ
ꝗs ɔtrabit cũ vna q̃ verũ mr̃imoniũ ɔtrit cuʒ
alio:⁊ ſibi negauit ⁊ ꝑ iuramẽtũ falſuʒ h' cõ
firmauit.⁊ hoc eſt valde magnũ pctm̃. ⁊ ta⸗
les in ꝑiculoſiſſimo ſtatu exiſtũt: qꝺ tribus
mõis ꝓbaƭ. Primo:q̃ q̃tiẽs actũ mr̃imonij
faciũt:totiẽs adulteriũ cõmittũt.ſaltẽ q̃ ſci
enter ſic cõtraxerũt. Scđo:q̃ oẽs pueri d ip⸗
ſis nati ſunt ſpurij ⁊ illegitimi. Tertio:q̃ ta
lis pſona nũq̃ põt abſolui a pctĩs ſuis niſi
in articulo mortis q̃ occulte cũ aliquo veruʒ
mr̃imoniũ ɔtrit ⁊ poſtmodũ negauit ⁊ aliuʒ
duxit.imo Guil'.dicit ꝙ talis cõpellẽdꝰ ẽ ad
primã redire. Et in ſignũ huiꝰ clãdeſtina ma
trimonia ſũt ab eccl'ia ꝓhibita. R Pro
quo ſciendũ ſm doct'.ꝙ clãdeſtina mr̃imo⸗
nia duobꝰ mõis fiũt.vno mõ cũ ꝗs occulte ⁊
ſine pñtia teſtiũ ɔhit.ita vt exinde legitima
ꝓbatio nõ appeat.ꝗ ſpõſalia nõ dñt ɔhi in
ſtabulo:vel in horreo vel ĩ aliquo loco occul
to.imo q̃ ſic mr̃imoniũ ꝓmiſerũt occulte et
ſine teſtibus ɔfiteri dñt ⁊ penitere. Alio mo
do dicunƭ clãdeſtĩa cũ ſine ſolẽnitatibꝰ ɔſue
tis in facie eccl'ie ɔhũt. Jõ aũt clãdeſtina cõ
iugia ꝓhibenƭ.q̃ ſi clã ɔhẽtes diſcordes fie
rẽt ⁊ cohabitare ſibiinuicẽ nollẽt eccl'ia eos
cõpellere ad cohabitãdũ neq̃ret. Ex his pʒ q̃ʒ
ꝑiculoſum eſt ɔhere cũ illa pſona q̃ illi peie⸗
rauerit cũ quo añ mr̃imoniũ ɔtrit. Sexta cã
qñ vxores ducũt cũ rebꝰ iniuſtis vel ecõuer⸗
ſo:ꝑ ꝑa maritũ vſurariũ vel alias poſſidẽtes
ſcienƭ res iniuſtas. S Pro quo ſciẽduʒ
ꝙ quondã ɔſuetudo fuit qñ ꝗs filiã ſuã de⸗
ſpõſare voluit tũc pñcipal'r tria ĩƭrogauit.
Primo vtrũ de bonis ⁊ honeſtis ꝑentibꝰ na
tus eẽt ſpõſus ille. Secũdo vtrũ ille ſpõſus
eſſet virtuoſus vel vicioſus.ſ.hũilis vel ſuꝑ
bus.iratꝰ vel mãſuetꝰ.vtrũ luſor vel potator
blaſphemꝰ:mẽdax:vel verax.an timorẽ dñi
p̃ oculis haberet:ieiunãdo diebꝰ ieiunioꝝ:⁊
feſta celebrãdo. Tertio quõ bona dotalia lu⸗
crata eſſent:iuſte aut iniuſte. Sic ſil'i modo
cũ quis filiã alicuius in mr̃imoniũ ducere d
buit:ille etiã diligenter tria interrogauit ⁊ ſi
gnãter interrogauit q̃les cõditiones mater
illius filie haberet an eſſet iracũda:beniuo⸗
la:vel conſciẽtioſa:⁊ ſic de alijs. Nã filie cõi
ter imitãtur mores mr̃s ſue:ſiue in bono ſi⸗
ue in malo. Sʒ heu iã malꝰ modꝰ in mundo
inoleuit:ſic ꝙ aliq̃ hoies vẽdũt pueros ſuoſ
tanq̃ magones vendũt equos nihil q̃rẽtes
niſi diuitias:vt dicẽdo. Jnquãtũ dabis filio
tuo:ego intantũ dabo filie mee. Nõ eñ q̃rũt
quõ illa bona lucrata ſunt:ſʒ ſolũmõ q̃runt ĩ
quantũ habeat dare. Sʒ ſciẽdũ ꝙ q̃cũq; fili
am ſuã deſpõſat vni vſurario ſcienter:tradit
illã filiã cũ oibꝰ ſuis heredibꝰ ad eternã dã⸗
nationẽ.dũ ſaltẽ iſtas iniuſtas res ſcienter
poſtmodũ poſſederit. Vñ diues potiꝰ debe⸗
ret tradere filiã ſuã paupi mechanico q̃ ĩ iu
ſtis laboribꝰ ſuis nutrimẽta haberet q̃ʒ tali
diuiti q̃ ſic iniuſtas res male acq̃ſitas poſſi⸗
deret.ps. Meliꝰ eſt modicũ iuſto ſuꝑ diuiti
as pctõꝝ multas. Nã cũ ꝗs pñcipal'r q̃rit di
uitias q̃litercũq; lucrataſ:tũc ex pmiſſiõe di
uina talis habebit pl'a ĩfortunia.ſic ꝙ q̃nq;
de magnis diuitijs in breui ad pauptatẽ de
ueniet. T Septĩa cã eſt qñ ꝗs ɔhit mr̃i⸗
moniũ in pctõ mortali. Nã añ inchoationeʒ
nuptiarũ ſpõſus ⁊ ſpõſa diu deberẽt ſe ꝑpa
re ꝑ ɔtritionẽ ⁊ ɔfeſſionẽ vt digne h' ſacra⸗
mẽtũ inchoarẽt ⁊ ſuſciperẽt. Nã mr̃imoniũ
eſt tã bñ ſacramẽtũ ſicut euchariſtia.ꝗ ſicut
hoies ſe p̃parãt tpe paſche ad ꝑceptionẽ eu
chariſtie:ſic ⁊ inchoationẽ matrimonij dʒ p̃
cedere digna preparatio. Et rõ huius eſt: q̃
quicũq; vnũ de ſeptem ſacramẽtis recipit ĩ
pctõ mortali peccat mortaliter.vt pʒ di.xl.
Multi.⁊.xi.q.iij. Audi. Sil'r ſacerdos q̃ por
rigit aliqꝺ ſacrm̃ ĩ pctõ mortali peccat mor⸗
taliter. Jtẽ nota ꝙ mr̃imoniũ eſt deuote in⸗
choandũ ⁊ cũ timore dñi. Vñ Thobie.vi.di⸗
xit angelus Raphael ad Thobiaʒ iuniorem
Accipias virgineʒ tuã cũ timore dñi:amore
filioꝝ magis q̃ʒ libidine ductꝰ. Et cũ mr̃imo
niũ inchoaƭ.tũc ꝑ tres dies ⁊ noctẽs debent
ſe ɔtinere ab actu mr̃imoniali. Et hoc docu⸗
it angelꝰ Raphael thobiã iuniorẽ qñ debu⸗
it ɔhere mr̃imoniũ cũ ſara ꝟgĩe dicẽs. Cũq;
ingreſſus fueris ad ꝟginẽ tuã ꝑ tres dies cõ⸗
tinens eſto ab ea. Sic ꝑentes debent infor⸗
mare filios ſuos ⁊ filias qñ dñt ɔhere mr̃i⸗
moniũ.ſicut angelus raphael docuit thobiã
iuniorẽ ⁊ ſarã.⁊ hoc erit valde bonũ mr̃imo
niũ ⁊ deo valde acceptũ cunq; ſcʒ deũ in hoc
honorãt ſubtrahẽdo ſibi illã delectationem
ob reuerẽtiã dei ꝑ triduũ.⁊ ſi nõ volũt ſe ab
ſtinere ꝑ triduũ.tũc tñ ad minus ꝑ vnaʒ no⸗
ctem ſe abſtineãt. Vñ dr̃ in decre. Coniuges
debẽt ſe p̃ma nocte ɔtinere ꝓpter reuerẽtiã
ſacramenti.diſt.xxiij. Sponſus. Jtẽ nuptie
celebrande ſunt cum bonis ⁊ honeſtis perſo
nis ⁊ deuotis. Et ad conuiuiũ nuptiaꝝ inui

tandi ſunt etiã paupes:ceci:claudi:vt inter⸗
cedãt ꝓ ſponſo ⁊ ſponſa. Tũc xp̃us mutabit
aquã ĩ vinũ.i.vitã hãc inſipidã ĩ celeſtẽ leti⸗
ciã. Vñ dr̃ in euãgel'. Nuptie facte ſunt ĩ cha
na galilee:⁊ erat mr̃ ⁊c̃. Et hoc fit ĩ paupibꝰ.
Vñ dicit xp̃us de paupibꝰ. Qui vos recipit:
me recipit:q̃ vos ſpernit me ſpernit. Hoc iſti
nõ attẽdũt q̃ paupes de domo expellũt:⁊ fo
ris ianuã ſtare pmittũt.⁊ perſonas inhone⸗
ſtas.ſ.fiſtulatores:phidicines:⁊ tubicines ĩ
troducũt. Xp̃s eñ dicit in euãgelio. Luc̃.iiij.
Cũ facis conuiuiũ tuũ voca paupes ⁊c̃. Et ſi
paupes verecũdanƭ intrare: tũc dicit xp̃us.
Compelle intrare. Sed heu iaʒ oppoſitũ fit
a pluribꝰ q̃ cõpellũt paupes ad manendũ fo
ris. Vltio ſciẽdũ ꝙ iſti q̃ in pctõ mortali ma
trimoniũ ɔhunt et nuptias ſine timore dei
inchoant cũ fiſtulis:tubis:et hyſtrionibus:
⁊ qꝺ peius eſt q̃ vadũt ad p̃toriũ ⁊ chorizãt.
colla et capita ſua denudãt et corpus ſuũ.cũ
veſtibꝰ ſuꝑbis et cingulis deauratis:cũ ma⸗
nicis ⁊ longis caudis ornãt:⁊ aĩas aſpicien⸗
tiũ inflãmant ⁊ ſauciant ꝑ malas cõcupiſcẽ⸗
tias grauiƭ peccãt:⁊ in talibꝰ nuptijs nõ eſt
xp̃us pñs ſicut fuit pñs in nuptijs in chana
galilee.⁊ ſic q̃nq; tales ɔhẽtes hẽbũt infor⸗
tunia in penã ſuoꝝ pctõꝝ. q̃ ante ſe non p̃⸗
paurũt ad nuptias ſalubriter inchoandas.
V Nota exẽplũ bonũ de quodã ruſtico in
matrimonio ɔſtituto. Legiƭ in collationibꝰ
patrũ lib.xij.ꝙ cũ q̃dã adduxiſſet ad abbatẽ
iohem virũ magne ſanctitatꝭ: ⁊ etiã miracul'
illuſtratũ hoiem habentẽ demoneʒ ferociſſi⸗
mũ adiuratꝰ noluit ab eo exire:ſʒ eiꝰ ꝟba cõ⸗
tempſit. Adueniẽte aũt quodã ruſtico in ha⸗
bitu ſeculari agricola exiſtẽte q̃ p̃mitias fru
ctuum ſuoꝝ monachis deportabat.territus
demon ad eius aduẽtũ fugit:nec auſus fuit
eiꝰ pñtiã ſuſtinere.hic adiuratus a beato io⸗
hãne vt ei vitã ſuã diceret.h' lʒ inuitꝰ dixit ꝙ
eẽt hõ agricola q̃ nunq̃ʒ cõponere ɔſueuerat
fructus laboris ſui qñ p̃us plene dediſſʒ de
cimas ⁊ primitias.⁊ ꝙ nunq̃ deduxiſſet bo
ues ꝑ ɔfiniũ aliene culture niſi priꝰ ligaſſet
ora coꝝ ne alijs nocumẽtũ inferrẽt:⁊ ꝙ nun
q̃ iret ad agriculturã niſi prius iret ad eccle⸗
ſiam gratias referẽs oĩm bonoꝝ largitori.et
idẽ ſꝑ faciebat cũ de ſero redibat. Et adiun⸗
xit ꝙ cũ eſſet puer ⁊ volebat monachus fieri
fuit p̃uentꝰ a ꝑentibus q̃ vxorem ſibi dederũt
qua ſuſcepta in ꝟginitate ꝑmanẽs eã ꝟginẽ
cuſtodiuit deo vſq; ad mortẽ. qꝺ audiẽs io⸗
hãnes admirãs gratias egit deo.

¶ Dñica.ij.poſt oct'.epiphanie.Ser.xxvij.

Cum deſcẽdiſſet ieſus de
monte ſecute ſũt ⁊c̃. Math.viij.
Sciẽdũ ꝙ Hay.dicit. Mons in
quo deꝰ ſedet celũ intelligiƭ. Hic
eſt mons de q̃ p̃s.dicit. Mons dei.i.celum.
mõs pinguis.i.oĩ felicitate plenꝰ. Hic ẽ mõs
in q̃ bñplacitũ ẽ deo inhabitare. Sʒ qñ dñs
in celo ſedit nõdũ hũanatꝰ habitauit lucẽ in
acceſſibilẽ.⁊ tũc nullꝰ hoim cũ ſeq̃ potuit. At
ꝟo dũ de mõte ſue diuinitatꝭ deſcẽdiſſʒ ⁊ hu
manitatꝭ nr̃e defectꝰ aſſumpſiſſet magna tur
ba ſecuta eſt eũ. Ergo dic̃ Math. Cũ deſcen
diſſet ieſus de mõte ⁊c̃. Vñ in pñti ſmõe di⸗
cendũ ẽ de hũane nature defectibꝰ q̃s xp̃us
aſſumpſit cũ ꝓpƭ nos in hũc mundũ venit.
A Pro q̃ ſciendũ ꝙ duodeciʒ ſunt defectꝰ
cõmunes oibus hoibꝰ quoꝝ xp̃s decẽ aſſum
pſit. Primus defectꝰ eſt pati frigus.⁊ iſte de
fectꝰ cõis eſt oibus hoibus. Jſtũ defectũ ha
buit xp̃s in primordio ſue natiuitatis. Naʒ
natus fuit in media nocte ⁊ ĩ media hyeme:
et in frigido ſtabulo:et vilibus pãnis inuo⸗
lutus.et in preſepio reclinatꝰ et ante bouẽ ⁊
aſinũ collocatꝰ. Nõ ĩ calida ſtuphavl' ĩ calido
balneo poſitꝰ:ſʒ frigꝰ ſuſtinuit. Jn q̃ oñditur
mag̃ pauptas xp̃i.vñ.ij. Coꝝ.viij. Scitꝭ graʒ
dñi nr̃i ieſu xp̃i qm̃ ꝓpƭ nos egenꝰ factꝰ ẽ cũ
eſſet diues.vt illiꝰ inopia diuites eſſemꝰ ſup
ple in ſpũalibꝰ ⁊ eternis. Adeo eñ paup fuit
xp̃s:vt vbi caput ſuũ reclinaret non habuit.
Math.viij. Vulpes foueas habẽt ⁊c̃. Berñ.
Magna pauptas: filiꝰ paſtoris naſciƭ et ei
cuſſinꝰ de plumis ſubſterniƭ.filiꝰ aũt dei na
ſciƭ ⁊ ad durũ p̃ſepiũ reclinaƭ. Ergo quotiẽſ
cũq; ſuſtines aliqꝺ frigꝰ illꝺ xp̃o offeras et
rememorare nuditatẽ illã quã ip̃e hũit ĩ na⸗
tiuitate ſua. Secũdꝰ defectꝰ ẽ ſuſtinere calo
rẽ. Hic defectꝰ cõis ẽ oibꝰ hoibꝰ. Nã ſic̃ ĩ hye
me patimur frigꝰ:ſic ⁊ ĩ eſtate patimur calo⸗
res.⁊ ecce illũ defectũ xp̃s habuit in vltima
die vite ſue qñ ad calorẽ ſolis tp̃e meridia⸗
no in crucis patibulo ſuſpẽſus fuit p̃s. Aru
it tanq̃ teſta B Tertius defectus eſt fa⸗
mes. Hic defectꝰ etiã cõis eſt in oibꝰ hoibus
tã diuitibꝰ q̃ʒ paupibꝰ.q̃ poſtq̃ ſatiati ſunt
poſtmodũ iterũ in breui eſuriũt. Hunc defe⸗
ctum xp̃s habuit qñ quadraginta diebus ie⸗
iunauit ⁊ poſt eſurijt quãdo dyabolꝰ ei dixit.
Si filiꝰ dei es dic vt lapides iſti panes fiãt.
Jtẽ ꝓxima die poſt diem palmarũ qñ ad ar⸗
borẽ fici venit q̃rens fructuʒ in ea nihil repe

rit niſi folia ⁊c̄. Un̄ q̄n eſurimꝰ tunc cogitare
debemꝰ ꝙ ille q̄ paſcit aues in aere. piſces in
mari. Omnes ⁊ oia aialia in terris famē ſuſti⸗
nuit vt uos ad ſatietatē illā adduceret de q̄
dicit p̄s. Satiabor cū apparuerit gloria tua.
Quartꝰ defectꝰ eſt ſitis quē oēs ſuſtinemꝰ tā
ſani q̄ꝫ infirmi. tā ſenes q̄ iuuenes. Et hunc
defectū xp̄s habuit in cruce q̄n dixit. Sitio.
Un̄ notādū ꝙ xp̄s ieſus cupiebat potari ⁊ re
frigerari in lingua q̄n circundatꝰ fuit dolori
bus mortis ⁊ dixit. Sitio. nec vinū nec cerui
ſeā nec medonē nec alios quoſcū q̄ꝫ liquores
p̄cioſos petebat: ſ3 īdifferēter dicebat Sitio
ne iudei excuſationē haberēt nō dādi ſibi. ex
eo q2 p̄cioſa peteret. Unde amator paſſionis
xp̄i cogitare d3 ꝙ de oibꝰ liquoribꝰ mūdi q̄ ī
eiꝰ ptāte erāt nec potū aq̄ habere potuit. nec
ſua ſctiſſima mat̄ ei hauſtum aque dare po⸗
tuit. nec quiſq̄ꝫ aliꝰ ſui miſereri voluit. Et q̄s
tā infirmꝰ ⁊ tā deſolatꝰ eſt q̄ hauſtū aque ha
bere nō potuit. Itē ſciēdū etiā ꝙ nō tm̄ na⸗
turalit̄ ſitiuit: ſ3 ēt plꝰ ſpūalr̄. Amb. Maria
cauſa ſitis fuit ꝓpt̄ inflāmatā dilectionem
ſui. ip̄e em̄ ſitiuit noſtrā ſalutē ſpiritualiter.
Un̄ Bern̄. O bone ieſu cur de cruce taces et
de ſiti clamas: vt ſitis te plus cruciat q̄ cruc̄
ſuppliciū. Et q̄d o bone ieſu ſitis an ignoras
ꝙ cruciaturi et potaturi erant te aceto ⁊ fel
le. Et r̄ndet Bern̄. in perſona xp̄i dicens. Si⸗
tio quidē veſtrā ſalutē. veſtram fidē. veſtruꝫ
gaudiū. plus aīarū veſtrarū q̄ corporis mei
cruciatus me tenet. et nos in recōpenſam il⸗
lius debemꝰ nobis in cibo et potu ꝓpter ie⸗
ſum xp̄m ſubtrahere. Et ſignāter in ſextis fe
rijs abſtinēdū et ieiunādū et ꝓpter ieiuniū
xp̄i quod in cruce habuit. de quo ipſe dicit ꝑ
p̄s. Dederunt in eſcam meā fel et in ſiti mea
potauerūt me aceto. et hoc d3 eſſe conſolatō
pauperū q̄ famē et ſitim ſuſtinēt. q2 in h̄ imi
tant̄ xp̄m q̄ ꝓ eis nō ſolū famē et ſitim: ſed
etiam amarā mortē ſuſtinuit. Et ipſi habe⸗
būt illud regnū vbi ampliꝰ non eſuriēt neq̄ꝫ
ſitiēt. Quintꝰ defectꝰ eſt laſſitudo corporis.
vt p3 cōiter in oibꝰ q̄ montē excelſum vl̄ gra
dum altum aſcendunt. q2 tūc fatigabuntur.
Hūc defectū xp̄s habuit q̄n ſuper fontem ſe
dit. vt h̄r Joh. iiij. Jeſus fatigatꝰ ex itinere
ſedebat ſup fontē: ⁊ erat ⁊c̄. Itē quando cru
ce3 portauit. q2 tūc fatigatꝰ crucē ad locū cal
uarie portare nō potuit. ergo angariauerunt
quendā ſimonē venientem de villa vt tolle⸗
ret crucē ieſu. Et hoc d3 eē cōſolatio his q̄ fa
tigant̄ ex bonis opibus vel ex laboribꝰ corpo
ralibus quos faciunt ꝓ neceſſitate corpis. vl̄
etiam antiq̄s q̄ faciliter fatigātur eundo ad
eccleſiam vel aſcendendo gradū. et tales of⸗
ferre debent xp̄o ſuas fatigatiōes q̄bus fati
gatus eſt pro ipſis. Et ſicut xp̄s cōſumpſit vi
res corpis ſui in noſtro ſeruitio. ſic etiā nos
vires noſtras debemꝰ expendere in ſuo ſerui
tio. Sextꝰ defectꝰ eſt triſticia. q2 oī die aliq̄d
triſte accidit vnicuiq̄ꝫ noſtrū. tm̄ vni plus q̄
alij. Hūc defectū xp̄s habuit in agonia cū di
xit. Triſtis ē aīa mea vſq̄ꝫ ad mortē. imo ſup
oēs hoies xp̄s in ſua morte maiorē triſticiaꝫ
hūit. q2 cognouit ⁊ doluit paſſionē ſuā ī plu
ribꝰ fruſtrari hoibꝰ ſicut ꝯq̄rit̄ ꝑ ꝓphetā. In
vacuū laboraui ⁊ vires ꝯſūpſi. hoc p3 ex eo
ꝙ tam multi hoīes ſunt ingrati xp̄o non re⸗
gratiādo ſibi ſuam amarā mortē et paſſionē
quā ꝓ eis ſuſtinuit. Septimꝰ defectꝰ ē timor
⁊ terror. nā in p̄nti vita op3 nos ſꝑ timere in
verbis ⁊ factis: q2 ignoramꝰ an in gr̄a dei ſu
mus an nō. Inſuꝑ neſcimꝰ finē noſtrū: ergo
ſꝑ ī timore dei ſtare debemꝰ. Un̄ Eccl̄. xxvij.
Si nō in timore dei tenueris te inſtant̄: ſub
uertetur domus tua cito. Hunc defectū xp̄s
habuit quādo in mōte oliueti incepit paue⸗
re ⁊ tedere ⁊ ſanguinē ſudare. C Ubi ſci
endū ꝙ duo ſunt genera hoim qui habēt ti⸗
morem. Primi timēt tm̄ pctā mortalia: ſ3 ve
nialia nō timent admittere. hi glutiūt culi⸗
cē ſ3 camelū colāt. ſ3 hoc ē imꝑfectoꝝ ⁊ inſipi
entiū. Secūdi ſunt q̄ nō ſolū timēt mortalia
⁊ venialia: ſ3 etiā timēt bona opera ſua. q̄lis
fuit Job q̄ dixit. Uerebar oia opera mea ſci⸗
ens ꝙ nō parcis delinquēti. et hoc eſt perfe⸗
ctoꝝ ⁊ bonoꝝ quos deus ex ſua bonitate. ſic
ꝑmittit in timore ſtare ne eleuētur in elatio
ne mētis. vn̄ Ber. Cōnexa ſunt quidē timor
et religio nec manere pōt alterum ſine alte⸗
ro. Octauus defectus eſt verecundia que ex
pctō originali originē habet. vt in adā ⁊ eua
q̄ poſt trāſgreſſionē p̄cepti verecūdabant̄ et
fecerunt ſibi perizomata. et hūc defectū xp̄s
habuit q̄n nudus ante crucē ſtetit: et ī cruce
nudꝰ exaltatꝰ fuit. vnde illud Job dicere po⸗
tuit. Nudus egreſſus ſum ex vtero matris
mee: nudus ⁊c̄. Q̄d xp̄us verecundiā habuit
nō mirū fuit: q2 iudei illa ei intulerūt de qui
bus hō verecūdatur. ſ. irriſiones et cōtume⸗
lias. Nā deriſus fuit primo a iudeis q̄n faci
em eiꝰ velabāt et cū colaphizātes dixerūt. ꝓ
phetiza nobis xp̄e q̄s eſt q̄ te ꝑcuſſit. Secun
do deriſus fuit ab herode ⁊ ſuo exercitu quā
do veſte alba indutꝰ fuit. ⁊ ecōuerſo ad pyla

tū irriſorie ductus. Tertio deriſus fuit q̄n i⸗
poſuerūt ei coronā ſpineā: ⁊ cū arūdine in ca
pite ꝑcuſſus fuit. Nā flectebāt genua ⁊ expu
entes in faciē eiꝰ dixerūt. Aue rex iudeoruꝫ.
Quarto deriſus fuit cū xp̄s in cruce pepen⸗
dit: q̄n iudei ei ꝯtumelioſe dixerūt. Uah qui
deſtruis tēplū dei. Alios ſaluos fecit ⁊c̄. Ex
hoc debemꝰ ſumere documētū ꝙ ille felix ē
qui h̄ cū xp̄o deridet̄ du3 h̄ patient̄ ſuſtinet.
vn̄ Pau. Exeamꝰ cū eo improperiū eiꝰ portā
tes. Un̄ etiā Senc. in li. de moribꝰ. Nōdū fe
lix es ſi te turba nō irriſerit. Et q̄cuuq̄ꝫ h̄ pro
xp̄o ſuſtinuerit ſecūdiā tāto maiorē in celo
habebit gl̄iam. S3 heu plures ſt̄ q̄ ſecūdāt̄
bona opa opari ⁊ ſe corā deo hūiliare ⁊ d̄ his
xp̄s dic̄ in euāgelio. Qui me ⁊ ſmōes meos
erubuerit hūc filiꝰ hoīs erubeſcet corā deo ⁊
angelis eiꝰ. Unde ēt Grego. ſup Ezech. Qui
erubeſcit bona facere a ſtatu rectitudinis ca
dit ⁊ ad dānationē tēdit. Nonꝰ defectꝰ eſt i⸗
firmitas ⁊ dolor quē ſuſtinemꝰ in p̄ſenti vi⸗
ta. Hūc defectū xp̄s hūit q̄n ml̄tos dolores
pro nob̄ ſuſtinuit. vn̄ Eſa. liij. Uere lāguores
nr̄os ipſe tulit ⁊ dolores ⁊c̄. Pro q̄ ſciēdū ꝙ
oia nobis ꝯ̄ria deo offerre debemꝰ vt q̄n his
in p̄ſenti dolores corpis ſuſtinemꝰ. ſ. dolorē
oculoꝝ: capitis: vel pedū: q2 xp̄s multo plura
ꝓ nobis ſuſtinuit in corpe ⁊ in mēbris ſuis
oibus. Nā dolorē capit̄ ip̄e ſenſit in corona⸗
tione. dolorē manuū ⁊ pedū in clauoꝝ tranſ
fixione. amaritudinē oris in fellis ⁊ aceti po
tatiōe. dolorē corpis in flagellatiōe. vn̄ Eſa.
liij. Ipſe vulneratꝰ eſt ꝓpter iniq̄tates nr̄as
Decimus defectꝰ eſt mors. Et iſte defectꝰ eſt
cōis oibus hoibꝰ: tā nobilibus q̄ꝫ ignobilibꝰ
tam regibꝰ q̄ principibꝰ: tam ruſticis q̄ꝫ ci⸗
uibꝰ. vn̄ Apl̄i ad Heb. ix. Cōſtitutū eſt oibꝰ
hoibꝰ ſemel mori. Unde ēt Ber. Certū eſt ꝙ
morieris: incertū ē q̄n ⁊ quō aut vbi: q̄m vbi
q̄ꝫ te mors expectat: tu q̄3 ſi ſapiēs fueris vbi
q̄ꝫ eā expectabis. Idē. Quid in rebus huma
nis certius morte. q̄d hora mort̄ incertiꝰ in⸗
uenitur. D Sed q̄rit̄ vn̄ mors ortum h3
Reſpōdet̄ ꝙ a pctō originali. Nam quo ad
creationē hō fuit īmortalis creatꝰ. ſ. quo ad
corpus ⁊ aīam. vnde Greg. Ad hoc hō in pa
radiſo poſitus erat: vt ſi ſe ad conditoris ſui
obedientiā vinculis charitatis conſtringe⸗
ret: ad celeſtē patriā angeloꝝ quandoq̄ꝫ ſine
morte carnis trāſiret. ſic nāq̄ꝫ īmortalis con
ditus eſt vt ſi nō peccaſſet etiā mori non po
tuiſſet. Unde cū cogitare vis mortem xp̄i re
memorare debes magnā charitatē ſuā vt ip
ſe immortalis ꝓ nobis mortalis fieri ⁊ mori
voluit. vnde Johā. xv. Maiorem charitateꝫ
nemo h3 vt aīam ſuā ponat q̄s ⁊c̄. Et in illa
meditatiōe orare debes dn̄m ꝓ bono fine vi
te tue: q2 certꝰ es ꝙ mori te op3. ſ3 an bene vl̄
male dubiū eſt. Undecimus defectus quem
nos habemꝰ ⁊ quē xp̄s nō aſſumpſit eſt igno
rantia. Nā adā in ſua creatiōe ſapiētiſſimꝰ
fuit. q2 naturas oīm creaturarū cognouit: er
go ſingulis rebꝰ noīa impoſuit ſm ꝓpetatē
ipſarū reꝝ. Inſuꝑ deū clarꝰ cognouit q̄ꝫ nos
iā: ſ3 nō ita clare ſic̄ ſcti ī vita btā. Ergo ſcūs
Tho. dicit ꝙ adā mediū tenuit inter nos et
btōs. Et hūc defectū xp̄s nō aſſumpſit: q2 in
inſtāti ſue cōceptiōis oia nouit. S3 q̄re non
aſſumpſit. R̄ndeo q2 cū nō decuiſſet nec nob̄
ꝓfuiſſet. Duodecimꝰ defectꝰ eſt pctm̄: ⁊ hūc
defectū patimur oēs. Un̄ p̄s. Ecce eī in iniq̄
tatibꝰ cōceptꝰ ſum. vnde ēt Eccl̄i. vij. Nō eſt
hō iuſtꝰ in terra q̄ faciat bonū ⁊ nō peccet. ſ.
venialiter. vnde ꝓuer. xxiiij. Septies in die
cadit iuſtꝰ ⁊ reſurgit. Un̄ ēt dr̄ in decre. Ois
hō h3 pctā venialia. de pe. di. ij. Opponitur.
S3 ſine pctō mortali q̄libet viuere pōt. Un̄
dr̄ ibidē. Om̄e pctm̄ adeo volūtariū ē ꝙ nul
lo mō eēt pctm̄ niſi eēt volūtariū. xv. q. i. c. i.
Quia nemo ꝑ pctm̄ efficit̄ ſeruus diaboli. ſ.
ꝑ mortale niſi ꝓpria volūtate. vt dr̄ in decre.
xv. q. i. Non eſt ⁊c̄. Iſi. de ſum. bo. Nequaq̄ꝫ
ſibi caro ad libitū dimittat̄. mors em̄ ꝑ fene
ſtras ingredit̄ niſi rōnis freno caro ab illici
tis reſtringat̄. Sen̄. in li. de clemētia ad ne⸗
ronē. Sic caro rite aſſumit̄ ⁊ tenet̄ ſi vr̄e ſꝑ
vinculis rōnis mācipet̄. Boec. in epl̄a ad re⸗
ginā virginē. Adhuc vnū tibi ſupeſt tene car
nē ad nutū rōnis ⁊ vere beata eris.

¶ In eadē dn̄ica. Ser. xxviij. de honore.

Ho veniā ⁊ curabo eum.

e Math. viij. In his v̄bis notat̄ ma
gna hūilitas xp̄i q̄ ſuū centuriōis
dignatus eſt viſitare: ⁊ ad filiuꝫ re
guli noluit venire ne diuitias honorare vi⸗
deretur vn̄ in p̄nti ſmone tria ſunt dicenda
Primo q̄re aliq̄s honorandus ſit. Secundo
quot modis peccat quis circa honores. Ter
tio ponitur exēplū. E Quantū ad p̄muꝫ
ſciendu3 ꝙ cauſe q̄re q̄s ſit honorādus ſunt
multiplices ſm beatū Tho. de aquino ⁊ ſm
Joh. de geminiano ⁊ ſm Holgot ſuper lib̄.
Sap̄. Prima cā quare quis ſit honorandus
ſunt virtutes. Unde Ariſto. iij. ethi. Honor
eſt premiū virtutis. Un̄ q̄ncunq̄ꝫ cognoſcat̄

aliq̄s virtuoſus tūc hꝫ cām q̄re merito ſit ho
norand⁹. vbi gr̄a. Si q̄s eſt hūilis vel caſtus
vel miſericors vel obediēs vel pacific⁹ vel ve
ridicus. vn̄ Ariſto. iiij. ethi. Virtuti ꝑfecte nō
ſit cōdign⁹ honor ſup. in p̄nti. mō ſm̄ Hol
got ſup li. Sap. Nos honori ſignificari de
bem⁹. Et ſm̄ eundē. Vera via ad honores ē
ſola virt⁹. Nā ſolus vtuoſus dign⁹ eſt hono
re ⁊ nullus prau⁹ inquantū prauus. vn̄ Ari.
iiij. ethi. Scd̄m veritatē ſol⁹ vtuoſus eſt ho
norādus. vn̄ Aug. dicit ꝙ antiq̄tus romani
colebant virtutē ⁊ honorē ꝓ dijs. Vn̄ duo tē
pla ꝯſtruxerūt ſic ſita ꝙ nullus intrare pote
rat tēplū honoris niſi pri⁹ ꝑtranſiſſet tēplū
vtutis. Ad ſignificandū ꝙ null⁹ honoraret̄
niſi meruiſſet honores aliq̄ vtute. Pro q̊ ſciē
dū ꝙ valde laudabile eſt ⁊ ſalubre hoīeꝫ eſſe
virtuoſum. vn̄ Ariſto. i. ethi. Felicitas eſt p̄
miū vtutis. Idē. Virtuoſi beatiſſima eſt vi
ta. Vn̄ Sen̄. Nulla poſſeſſio nulla vis auri ⁊
argenti plus q̄ꝫ vtus eſtimanda eſt. Vn̄ ſciē
dum eſt ꝙ q̄ virtuoſos hoīes diligit fouet ⁊
honorat: ſignū eſt ꝙ ipſe ꝑ ſe ē vtuoſus. Se
neca. Scias eū mult̄ vtutib⁹ abūdare q̄ alie
nas vtutes amat. F Scd̄a cā q̄re q̄s eſt
honorādus eſt ꝓpter dignitatē ⁊ poteſtateꝫ
ſicut p̄ncipes ⁊ p̄lati honorant̄ a ſubdit̄. Vn̄
dr̄ in decre. Reuerētia exhibet̄ alicui rōe di
gnitatis ei⁹. xvi. q. ij. Viſis. Vn̄ etiā Johā. de
ſctō geminiano dicit ꝙ p̄lati honorādi ſunt
etiā ſi ſint mali. nō q̄dē rōe malicie: ſꝫ inquā
tum gerūt vicem dei ⁊ cōitatis cui p̄ferunt̄.
Vn̄. i. Pe. ij. Deū timere: regē honorate. Vn̄
etiam Aug. Honorare p̄latos nō difficile ſit
vobis. Pro q̊ ſciendū ꝙ quāto maiores ſunt
prelati tanto magis honorādi ſunt. ſicut pa
pa in toto mūdo. ep̄us in dyoceſi ſua: pleba
nus in parrochia ſua. rex in regno. p̄nceps ī
dn̄io. mgr̄ ciuiū in ſua ciuitate: ⁊ ſic de alijs.
Silr̄ vxor tenetur honorare maritū: q2 caput
eius eſt vir: ⁊ tenet̄ ei obedire in licitis. vnde
Gen̄. iij. Sub p̄tāte viri eris. Silr̄ ſuus tene
tur honorare dn̄m: ⁊ ancilla dn̄am: ⁊ religio
ſus abbatē vel priorē. ⁊ ſic q̄libet ſubdit⁹ ſuū
ſupiorē loco dei honorare dꝫ ⁊ ei obedire. vn̄
Apl̄s ad Roma. xiij. Nō eſt p̄tās niſi a deo.
⁊ q̄ reſiſtit p̄tāti: dei ordinatiōi reſiſtit. Ter
tia cā q̄re q̄s ſit honorādus ſm̄ b. Tho. d̄ aq̄
no eſt ꝓpter ꝑticipationē diuine dignitatis
ſic honorādi ſunt ꝑentes q̄ repſentāt dei ho
norē ⁊ dignitatē eiuſq̄ eſt p̄r oīm: ⁊ a q̊ ſunt
oīa. Vn̄ ſciendū ꝙ q̄libet ex p̄cepto dei tene
tur honorare ꝑentes. Vn̄ Exo. xx. Honora pa
trem ⁊ matrē vt ſis lōgeuus ſup terrā. Vn̄
dr̄ Eccli. iij. Honora p̄rem tuū vt ſupueniat
tibi bn̄dictio. Vn̄ etiā Ariſt. ix. ethic. Magi
ſtris dijs ⁊ ꝑentib⁹ nō pōt reddi equalēs. Sꝫ
filij q̄ nō honorāt ſuos ꝑentes: ſꝫ eos vitupe
rant maledictionē dei incurrūt. vn̄ Deut̄. xx
vij. Maledict⁹ hō q̄ nō honorat p̄rem ⁊ ma
trē. vn̄ Eccli. iij. Maledict⁹ eſt a deo q̄ exaſ
perat matrē. G Quarta cā ꝓpt̄ antiq̄ta
tem: ſicut ſeniores ⁊ antiq̄ hoīes ꝓpter ſeni
um honorādi ſunt. Leuit̄. xix. Corā cano ca
pite ꝯſurge ⁊ honora ꝑſonā ſenis. Nō eſt. q2
ſenect⁹ eſt ſignū bonitat̄ ⁊ vtutis. lꝫ h̄ q̄nq̄ꝫ
fallat. Unde dr̄ in decre. De ſenib⁹ p̄ſumen
dū eſt bonū. xx. diſt. De q̄bus g̊ iuuenes ho
norare debēt ſenes ⁊ ſeniores. vn̄ Apl̄s. i. ad
Thy. v. Seniores ne increpaueris: ſꝫ obſecra
vt p̄rem. vnde Sap. iiij. Senect⁹ ei venera
bilis eſt. Nā ſeniores dn̄t ſtudere vtutes. ſ.
patientiā: hūilitatē: caſtitatē: ⁊ ſic de alijs.
Vn̄ dr̄ in decre. Quāto ſenes ſunt morti vici
niores: tāto debēt eſſe puriores. di. lxxxvi. Tā
ta. vn̄ etiā Eccl̄ia. xxv. Corona ſenū in multa
peritia: ⁊ gl̄ia illoꝝ timor dn̄i. H Quin
ta cā ꝓpter miniſteriū. ſic ſacerdotes ⁊ reli
gioſi honorādi ſunt: q2 miniſtri xp̄i ⁊ deo ſcti
ficati ſunt. Pro quo ſciendū ꝙ ſacerdotes ⁊
preſ byteri merito ſunt ab oīb⁹ honorādi ꝓ
pter dignitatē quā a dō hn̄t. nā de⁹ dedit eis
p̄tātē ligādi ⁊ ſoluēdi. vn̄ Math. xviij. Que
cūq̄ꝫ ligaueritis ſup terrā ⁊c̄. ⁊ q̄cūq̄ꝫ ſolueritis
ſup terrā ⁊c̄. Nā ſacerdos aliq̄ mō ē ſilis ma
rie vgini. ⁊ hoc oñdit̄ ex trib⁹. Primo ſicꝫ btā
virgo ꝑ q̄nq̄ꝫ vba ꝯcepit ieſum xp̄m vt habe
tur Lu. i. Fiat mihi ſm̄ vbū tuū. ſic ſacerdos
cōficit ꝑ q̄nq̄ꝫ vba verū corp⁹ xp̄i. Et ſicꝫ ime
diate poſt ꝯſenſuꝫ marie fuit xp̄s tot⁹ in vte
ro ei⁹: ſic īmediate poſt ꝓlationē vboꝝ cōſe
cratiōis trāſubſtātiat̄ panis ī verū corp⁹ xp̄i
Scd̄o ſicut btā vgo poſt ꝑtū xp̄m portauit ī
manib⁹ ſuis ⁊ ī p̄ſepe collocauit: ſic ſacerdos
poſt ꝯſecrationē leuat corpus xp̄i ⁊ locat: et
portat: ⁊ tractat cū in manib⁹ ſuis. Tertio ſi
cut btā virgo fuit ſanctificata in vtero ante
q̄ꝫ cōcepit xp̄m: ſic ſacerdos ordinat̄ ⁊ inūgi
tur ante q̄ ꝯſecret: q2 ſine ordine nihil cōſe
craret. g̊ laicus q̄tūcūq̄ꝫ ſctūs nihil ageret
etiā ſi verba ꝯſecratiōis ꝓferret. Vn̄ ſciēdū
ꝙ dignitas ſacerdotū aliquo mō p̄cellit di
gnitatē angeloꝝ: q2 nulli angeloꝝ data ē po
teſtas ꝯficiēdi corp⁹ xp̄i. vn̄ minimus ſacer
dos in terra pōt hoc q̊d nō pōt maxim⁹ ⁊ ſu
premus angel⁹ in celo. Vnd̄ Bern̄. O venerā

da dignitas ſacerdotū ī quoꝝ manib⁹ dei fi
lius tanq̄ꝫ in vtero vginis incarnat̄. vn̄ Au
gu. dicit ꝙ in ꝯſecratiōe hoſtie ſacre tota ce
leſtis curia ſibi ſeruit: ⁊ dn̄s celi ad eū deſce
dit. vn̄ Amb ſup Lucā. Non dubites aſſiſte
re angelos q̄n aſſiſtit xp̄s in altari. vn̄ ſacer
dotes honorādi ſunt p̄ oīb⁹ regib⁹ p̄ncipib⁹
militib⁹: ⁊ nobilib⁹. Nā ſacerdos ē altior re
gib⁹: felicior angel̄: creator ſui creatoris: q̄re
merito eſt honorādus. Vn̄ dr̄ in decre. Sa
cerdos in ꝑſona dei honorat̄. Et etiā in caſu
ꝙ ſacerdos eſſet mal⁹ adhuc eſſet honorād⁹
ꝓpt̄ dignitatē ſacerdotij. Vn̄ dr̄ ī decre. Sa
cerdotes licꝫ mali ſint tn̄ eos honorare debe
m⁹ ꝓpt̄ ſacramēta. i. q. i. Sacra. I Sex
ta cā q̄re q̄s ſit honorād⁹ eſt ꝓpt̄ea ꝙ maio
rem locū hꝫ in cōitate: ⁊ pl⁹ pōt cōitati ꝓdeſ
ſe q̄ alij. vn̄ btūs Tho. ij. ij. q. lxiij. dicꝫ ꝙ diui
tes ſunt honorādi ꝓpt̄ hoc q2 maiorē locuꝫ
in cōitate obtinēt. Si aliq̄s ſolū intuitu di
uitiarū honoraret̄ iā eſſet acceptio ꝑſonarū
Si enī diuitē p̄poneres ⁊ meliorē eſtimares
iō q2 diues ē paupi q2 paup eſt. acceptio ꝑ
ſonarū eēt: vn̄ Joh̄. de ſctō geminiano. Nuſ
q̄ꝫ legit̄ ꝙ ꝓpter diuitias diues ſit honoran
d⁹: ⁊ pauꝑ ꝓpter paupt̄atē ſit ꝯtēnēd⁹. Vnd̄
etiā gloſa ſup ep̄las Jaco. ij. dicit. Preferre
diuitē pauꝑi in exhibitiōe alicui⁹ reuerentie
tm̄: vt. ſ. aliq̄s aſſurgat diuiti ⁊ nō paupi. in
clinet ſe diuiti ⁊ nō paupi: vel auferat capu
tiū corā diuite ⁊ nō ſic corā paupe: nō eſt ꝑſo
nam ꝑſone p̄ferre ex cā indebita. vn̄ nō ē pec
catū niſi rōne exiginis. ⁊ cū iudico in corde
meo ꝙ melior ē diues: q2 diues eſt q̄ꝫ paup:
q2 paup ē. vn̄ breuit̄ dicēdo diuites ſunt ho
norādi nō ꝓpt̄ veſtes p̄cioſas ⁊ lōgas: vel ꝓ
pter inciſſuras mſ̄ras: ſꝫ ꝓpt̄ h̄ ſunt honorā
di: q2 maiorē locū obtinēt in cōitatib⁹ ⁊ cōi
tatē p̄nt ꝓmouere: ⁊ ipi cōitati pl⁹ ꝓdeſſe.
vn̄ Ariſt. i. retho. Juſte honorant̄ q̄ bn̄ficia p̄
ſtiterūt. Septia cā q̄re q̄s honorād⁹ ſit eſt ꝓ
pter imaginē dei ſm̄ quā creat⁹ eſt: ⁊ ſic oēs
hoīes honorādi ſūt. Vn̄ etiā. i. Petri. ij. Oēs
honorate. vn̄ Gloſa. Quia in oīb⁹ eſt dei ima
go q̄ eſt rō honorādi. vn̄ Hūber. dicꝫ ꝙ credē
dū eſt ꝙ q̄libꝫ hꝫ aliq̊d bonū lꝫ lateat q̄ nos
p̄cellit ꝓpt̄ q̊d honorād⁹ eſt. Vn̄ ad phil̄. ij.
In hūilitate ſupiores ſibijnuicē arbitrātes.
K Quantū ad ſcd̄m ſciēdū ꝙ q̄nq̄ꝫ mōis
peccat q̄s circa honores. Prio q̄n q̄s intētio
nē ſuā ⁊ opa vtut̄ refert ad gl̄iaꝫ tā q̄ ad vl
timū finē: ⁊ ꝓ q̄ ꝯſeq̄nda nō cauet facere ea
q̄ ſunt ꝯ deū: vel cū maior in corde ei⁹ ē cu
piditas gl̄ie q̄ꝫ timor dn̄i vel amor dei vel ꝓ
pria ſal⁹: vt cū ieiunat orat: vel elemoſynam
dat: vel mane ſurgit ⁊ eccl̄ias viſitat vt ho
noret̄ vel etiā cū appetit p̄laturā ⁊ bona opa
vtutū ꝓpt̄ea facit vt eligat̄ in p̄latū. in his
ꝯ deū facit ⁊ cū hoc piculū incurrit aīe. vnde
Criſo. ⁊ ponit̄ etiā in decre. Quicūq̄ꝫ deſide
rat p̄matū ī terris: inueniet ꝯfuſionē ī celo. di.
xl. c. ſi. Scd̄o rōe materie de q̄ gl̄iat̄: puta cū
in malis q̄rit honorē: vbi gr̄a. Sicꝫ in ſupbia
veſtiū: in torneamēt̄: ī choreis: in cātilenis il
licit̄. vn̄ Ber. Quid ē mag̊ ꝑuerſum q̄ letari
cū malefeceris. ⁊ ī reb⁹ peſſimis exultare. vn̄
Eccli. xix. Qui gaudet ī iniq̄tate denotabit̄. ⁊
de libro vite delebit̄. Tertio peccat q̄s circa
honores: cū q̄s bonū t̄pale in q̊ gl̄iam q̄rit p̄
fert deo. ſicꝫ ſi q̄s gl̄iaret̄ ī veſtib⁹ p̄cioſis: tūi
cis lōgis: cingul̄ deaurat̄: ⁊ in peplis: ⁊ diui
tijs: ⁊ ī pulchritudīe corpis ⁊ ſic de alijs. vnd̄
Jere. ix. Nō gl̄iet̄ ſapiēs ī ſapīa ſua: nec for
nicator ī fornicatōne: nec diues in diuitijs.
Quarto peccat q̄s circa honores: cū q̄s ꝓpt̄
honorē quē q̄rit ⁊ appetit odit aliū q̄ pl⁹ eo
honorat̄: q2 nō fauēt illi honorē q̊d ē ꝯ cha
ritatē ꝓximi vel ēt cū ab aliq̄b⁹ hoīb⁹ appe
tit honorari ⁊ cū eū nō honorāt: tūc indigna
tur ꝯ eos ⁊ odit ⁊ ſpnit eos. Quīto peccat q̄s
circa honores ꝓpt̄ nimiā ⁊ magnā cōplacē
tiā quā hꝫ ī honore ſibi exhibito vt cū iclinat̄
ſibi: vl̄ caputiū corā eo deponit̄: vel eū dn̄m
noīando: vel domicellū: vel mgr̄m ciuiū: vel
eā pulchrā dn̄aꝫ vel generoſam ⁊ gratioſam
dn̄am noīando: ⁊ ſic de alijs. Et q̄n in hmōi
honorib⁹ q̄s maiorē cōplacentiā hꝫ q̄ꝫ ī deo:
tūc deū grauit̄ offēdit. vn̄ Aug. Nullū pctm̄
adeo veniale q̊d nō fiat mortale dū placet.
L Ultio q̄rit̄ quō vnuſq̄ſq̄ꝫ ſe hr̄e debeat ī
honore ſibi exhibito. Rn̄deo ſm̄ Holgot. Hō
nō dꝫ deſiderare honores ſꝫ fugere. Vn̄ dr̄ in
decre. Fugiēdi ſūt honores: ⁊ fugiētib⁹ offerē
di. viij. q. i. In ſcripturis. Et ſi⁹ honor hoī
exhibit⁹ cū metu ē ſuſcipiēd⁹. vn̄ dr̄ in decre.
Honor ſuſcipiēd⁹ eſt cū metu. i. q. i. Nō ē. Et
tal̄ honor ſic hoī exhibit⁹ ē cū hūili corde dō
offerēd⁹: dicēdo cū p̄s. Nō nob dn̄e nō nob:
ſꝫ noī tuo da gl̄iaꝫ. vn̄ Apl̄s. i. Thi. i. Soli dō
honor ⁊ gl̄ia: ⁊ h̄ eſt deo valde acceptū. q2 ē ꝯ
naturalē iclinationē ꝙ hō ſibi honorē exhi
bitū hūili corde ſpernat. vn̄ Ariſt. Omēs ho
mines naturaliter appetūt honores. Vn̄ ſci
endū ꝙ honoreꝫ in p̄nti vita querere ptinet
ad paganos ⁊ incredulos qui non hn̄t ſpem
de futura gloria ⁊ d̄ futuro honore: q2 nō ſci

unt aliam vitā iuſt preſentē vitam momen=
taneam ⁊ tranſitoriā. Sed xp̄iani debent ſ
ſpernere honores ⁊ appetere futurā gloriā
vbi eſt ſempiternum gaudiū. De quo dicit
Bernar. ſup canti. Reuera verū eſt gaudium
⁊ ſolum qḋ nō de creatura: ſ; de creatore con
cipitur qḋ cū poſſederis nemo tollet a te: cui
cōpata oīs aliūde iocūditas meror eſt. oīs
ſuauitas dolor eſt oīe dulce amarū. oīe de
corū fedū. oīe qḋ delectari poſſet moleſtū.
Nam illi xp̄iani qui hic honores ſibi exhibi=
tos deo hūilr offerūt ppr̄ honores hos i ce
lo honorabunt a xp̄o ⁊ btā v̄gine. ⁊ oībus
ſanctis ⁊ electis dei eternalr ſine fine. Ad
Quantū ad tertiū notandū eſt exemplū de
his qui ſūt in ptāte cōſtituti ⁊ ſeipſos male
regunt ⁊ ſubditis ſuis malū exemplū relin
quunt. Legitur in dialo. Ceſarij ꝙ in worma
tia fuit quidā ep̄s noie Leupold' ſolo ꝗdem
noie ep̄s ope autē tyrannus. hic cū eſſet va=
niſſimus nihil habens in ſe pietatis vel reli
gionis. Dicebat aūt quodā tempe germani'
ſuus vir nobilis. Dñe epiſcope multū ſcan
dalizatis nos laicos exēplo veſtro. Antequā
eſſetis ep̄s deū aliquo mō timebat' mō nihil
de eo curatis. Cui ille dixit. Frat' deo erant
vicini ex qb' vn' exemplo alterius peccauit.
mortui ſunt ambo ⁊ deducti in infernū. Cū
igitur eſſent in tormētis vn' alteri dicebat.
Ve tibi q: tuo exemplo puocat' ad peccādū
merui hūc locū. Cui alter. bone vicine ſi tibi
placeat ſedes mea trade mihi tuam ⁊ tibi da
bo meā. Sic dico vobis qñ venerim' ad in=
feros ſi videbit' vobis mea ſedes honorabi=
lior ꝙ vr̄a aſcendite eā ⁊ ego recipiā veſtrā.
At ille dixit. Mala cōſolatio ē hec. Iſte leu
poldus ita diabolicus fuit vt tpe ſciſmat' qḋ
erat int' duos reges. ſ. otonē ⁊ philippū cū
ſibi vſurpaſſet epatū maguntien. eiuſdē phi
lippi aucte ⁊ mult' intereſſet bellis: ita vt nō
parceret eccl'ijs nec cemiterijs. dixerūt ei mi
lites ſui. Dñe nō licet nobis ſpoliare cemite
ria. Ait illis. ſi oſſa mortuo⁊ tollit' tunc pio
cemiteriū ſpoliatis. Uir iſte ſepe et valde ce
cidit vt dictū eſt. ⁊ neſcio vtrū p ꝯtritōez pec
cato⁊ ſuo⁊ ſurrexit: ſ; hoc ſcio ꝙ in illa die q
hoiem depoſuit multū diſſenſionis ſemina
riū fuit. Silr legit' d' abbate morbacēſi q ſilr
cemiteria vt pdict' ep̄s violauit. Cūqȝ ad ex
trema veniſſet capellan' ei' ipſū rogauit ꝙ
eū de ſtatu ſuo certificaret: qḋ ⁊ fecit. dicens
ſe eſſe de nūero ⁊ ordine damnato⁊ ppter
irruptionē cemiterio⁊.

Sermo tertius de eodem.

Ecce leproſus veniēs ado
c rabat eum. Per leproſum intelligi
tur pctōr. Unde hic eſt dicendum
qūo qs cōmittit ſeptē pctā mortalia. Iſtum
ſermonē quere infra ſermone. cxli. I

Illi hui' regni eijcientur i tenebras
f exteriores. Hic eſt dicēdū de nouem
penis inferni. Et quere iſtū ſermo
nē infra ſermone. cxxv. O.

Dominica tertia poſt octauas epiphie ſer
mo. xxix. de tentationibus.

Otus magnus factus eſt
m in mari: ita vt nauicula operiretur
fluctibus. Mathei. viij. Mar. iiij.
Luce. viij. Ubi ſciendū ꝙ p mare intelligit'
pñs mūd'. ⁊ p motū magnū q fact' ē in ma
ri grādis temptatio quā ſuſtinēt qñqȝ boni
hoies. Uñ in pñti ſmōe tria ſūt dicēda. Pri
mo quō aliq abintra: aliq abex' tribulant'. ⁊
q ſūt acerbiſſime tribulatōes. Secūdo ꝙ ta
les hoies hñt ſe defect'. Tertio q̄re de' per
mittit ſup bonos tales acerbiſſimas tēptati
ones. ꝟ Quātū ad pmū ſciēdū ꝙ aliq tri
bulāt' abex' i corpe ⁊ i reb' ſic martyres paſ=
ſi ſt'. ⁊ adhuc pl'es hoies tribulatōes patiūt'
ſc; paupptatē: infirmitatē: ⁊ pſecutionē. Uñ
apl's. ij. ad thimo. iij. Oēs q volūt pie viuere
in xp̄o ieſu pſecutionē patient'. Aliq ei tribu
lant' abītra. ⁊ hoc diuerſimode. ps. Multe
tribulatōes iuſto⁊. Cōtigit ei qñqȝ ꝙ hō ici
dit idiſcretā triſticiā ſic ꝙ nihil boni libet eū
facere ⁊ ni neſcit. qd ſibi ē ⁊ qd ſibi deficit eti
am ſi int'rogaret'. ⁊ hāc triſticiā dd' expt' eſt
qñ ad ſeipſū di. Quare triſt' es aīa mea ⁊ q̄re
ꝯtur. Et iſta triſticia idiſcreta ē valde nociua
qñ hoiē ſupat. Nā mlr'os retraxit ſepi' a bo
no ope inchoato. faſtidit ei tal' hō imodera=
te triſtis ad oē bonū. Ubi gra. Tedet eum de
mane ſurgere ⁊ diuinis itereſſe: legere: cāta=
re: ⁊ bona opari: tedet eū etiā qñqȝ bona au
dire vl' bona loq vl' meditari bona qḋ etiam
ſine gui labore pficere poſſet. Uñ ſm' xp̄i dz
amoueri talē idiſcretā triſticiā a ſeīnꝙtū po
teſt. nō q virilr ꝯtraſire vult duros laqos ꝓ
prio⁊ defectuū neceſſe eſt eū hr̄e bonā ⁊ letā
mētē. ps. Uirilr agite ⁊ ꝯfortet' cor veſtrū
oēs q ſpat' i dño. Quid ei ē hoi gñe in ſ nū
do q letā mētē hȝ ab itra. imo mēs leta valde
hoies ꝯfortat. q: ſm phm. Delectatio cōſer=
uat opantē i ope. Unde apl's dic. Oia poſſū

in eo q me cōfortat. Et qd pōt abex' hoies le=
tificare q ab intra ſp eſt triſtis. imo tal' indi
ſcreta triſticia nocet tā corpi ꝙ aie. vñ Pro=
uer. xvij. Spūs triſtis exiccat oſſa. Uñ dilige
ter aduertēdū ē qḋ legit' de qdā pdicatore q
ſic triſtis effect' fuit ꝙ nihil libuit eū opari:
nec legere: nec orare. Et cū ſic triſtis ſederet
xp̄s apparuit ei dicēs. Cur ſic tabeſcis. ſurge
et memorare paſſionē meā ⁊ liberaberis: qḋ
et fecit̄ eſt. O Item ſciēdū ꝙ acerbiſſi=
me tēptatōes ⁊ tribulatōes abintra vident'
eē ille. ſ. heſitatio in fide catholica: deſpatio
de dei mia: ⁊ ſpūs blaſphemie ꝯ deū ⁊ ſctōs
ei': ⁊ tēptatio ſibimet inijciēdi manus ⁊ ſeip
ſum pimēdi: ⁊ qdā pplexitas ꝗruloſe ꝯſcie.
Querit' vñ orit' ꝙ qs icipit dubitare de mia
dei ꝙ nūqȝ poſſit ſaluari. Rñdeo ꝙ ex trib'.
Pmo ex eo ꝙ nō pōt pōderare qd de' in ſeip
ſo ē. Scdo qd pctm̄. Tertio qd ꝯtritio. Quā=
tū ad pmū ſciēdū ꝙ de' ſummū bonū ē ⁊ in
finitū ⁊ tā miſericors ⁊ pat' pctōrē adigrām
recipe ⁊ ei pctā idulgere ꝙ fidel' mr̄ nūqȝ vni
co filio ſuo quē i vtero ſuo portauit ita pro=
pta eēt porrigere manū: ſi videret filium in
igne cecidiſſe. ſic xp̄s pat' ē ꝯtritū hoiem ad
grāz recipe ⁊ ei pctā idulgere. Et ſi poſſibile
eēt ꝙ vn' hoiz oīm pctō⁊ pctā hr̄et: ⁊ oī die
milleſies illa ppetraſſȝ adhuc mia dei tm̄ boni
tas maior eēt. vñ Ber. Sic ēm ſcitilla in me=
dio maris: ſic oīs malicia hoim ad miaȝ dei
cōpata. Sȝ diceres. vñ venit ꝙ de' mult' pec
catorib' etiā peſſimis tā pi' ⁊ miſericors eſt.
an ppr̄ merita co⁊ ſ fac. Rñdeo ꝙ nō: ſ; ex
mera ſua bonitate hoc facit. Unde ps. Cōfi
temini dño qm̄ bon' qm̄ in ſe. ⁊c. Cū em pec
cator cogitat bonitatē dei ꝙ ad nulla nr̄i idi
get ⁊ ſic ex ſua ifinita bonitate nr̄i miſeret' tūc
cor pctōris liqſit. q: cognoſcit ꝙ do nūqȝ ad
plenū regrari poterit: ⁊ tūc pctōr qñqȝ magi
accept' erit ꝙ ſi forſan nūqȝ mortalr pec
caſſet: ſ; ſp ſeqnt' virilr: et tales pctōres e=
rūt poſtmodū feruētiores ceteris. vñ Greg.
Fit plurimū gratior d' amore ardēs vita poſt
culpam ꝙ ſecuritate torpēs in innocentia.
Qui ēm diceret ꝙ ſolūmō xp̄s toties pctā di
mitteret q̄t ſūt ſtelle celi puare vellet eū ma
gno honore. q: pctā traxerūt eū de celo i vte
rū virginis. de vtero vgīs in hūc mūdū. ⁊ de
mūdo i crucē. vñ Greg. Btā pctā q talē chari
tatiuū redemptorē portauerūt q nos tā cha
ritatiue omni hora vult recipe. vñ Amb. ſu
per Lu. Uide inqt ꝙ bon' ē de': et ꝙ facilis
eſt ad indulgendū. nouit ſententiā mutare ⁊

benedictionē dare. ſi tu noueris delictū emē
dare: nec ſolū ablata reſtituit ſ; etiā inſpera=
ta cōcedit. Uñ etiā Ber. in ſermone qui inci
pit. Miſericordias dñi i eternū cātabo. Mi
ſeratio tua dñe ſup me nō eñ potent expli=
cari ꝙ benigna: ꝙ liberalis: ꝙ gratuita fue=
rit. Ego peccabam et tu diſſimulabas. nō cō=
tinebam a ſcelerib' et tu a verberibus abſti=
nebas: plongabam multo tpe iniquitatem
meam: et tu dñe pietatē tuā. Qm̄ tanta ē bo
nitas dei ꝙ ex bonitate ſua que infinita eſt
totū reatū homi dimittit. Unde Ber. Sic in
dulſit mihi de' ex toto: et tam liberalr oēm
remiſit iniuriā vt nec dānaret vlciſcendo nec
cōfunderet impropeādo. nec etiam mīn' di
ligat iputādo. Qui ſic cogitat bonitatē dei ⁊
miſericordiā ſuā nullo mō deſperat de venia ⁊
ſalutatione propria. ꝑ Secūdo q: neſci=
unt ponderare quid ſit pctm̄. Pro quo ſcien=
dum ꝙ pctm̄ ſtat in hoc ꝙ hō cum premedi
tata rōne ſciēter et voluntarie et libēter abſ
qȝ ꝯdictione rōnis auertit ſe a deo ſuper res
defectuoſas: et cū deliberato ꝓpoſito. quia ſi
homo tot accurrentes cogitationes haberet
quot ſunt arene maris et tam male eſſent et
enormes ſm ꝙ cor cogitare ⁊ imaginari poſ
ſet etiā vndecūqȝ eēnt ſiue de deo: ſiue d' ſan
ctis: ſiue de hoibus: ſiue de alijs creaturis et
ꝙ hō etiā iſtas p lōgū tps haberet. p annuȝ
ſcȝ vel p maius tps ſi niſi ratio reluctaret et
ſemp diſplicētiam haberet ſic ꝙ nō caderet
ſup iſtas voluntarie cū deliberato aīo: tunc
non eēt pctm̄ mortale. ⁊ h vtiqȝ verū eſt ſm
ſacrā ſcripturā quā ſpūſſanct' locut' eſt. vñ
Greg. Non eſt cogitatio tam immūda q mē
tem polluat: ſi ratio nō cōſentit. Mō hic in
cluſus eſt vnus ſtimul' qui eſt ſatis acut'.
ſcȝ quādo illa ſagitta peſtifera cogitatōis ſit
⁊ homo cū aliquali delectatione ſup hāc ca=
dit: et ſuſpirius obliuiſcit': ⁊ nō ſtatim ime=
diate ſe auertit a tali delectatione. et tunc ti
met ꝙ cū volūtate ⁊ rōe ſuper illā ceciderit:
et ſic ſuſpirius oblit' pctm̄ mortale ꝯmiſerit.
Et tamē hoc nō ſic eſt. quia ſm ſacram ſcri=
pturā ratio ſepius preuenit' tam cū talib' ſa
gittis cogitationū ꝙ etiā cum delectatione
anteꝙ ratio ſeipam recte aduertit. Et quan
do bene et recte aduertit cū bona rōne ⁊ deli
beratione: tūc pōt recipere vel reſpuere: ⁊ ſic
peccare et non peccare. Unde Ber. in quodā
ſermone. Poteſt inimic' excitare cogitatio=
nis motum: ſed in te eſt ſi volueris dare vel
negare conſenſum. Et ergo boni homies nō

debent nimiū terreri in talibus cogitatiōib⁹
incidētib⁹ ſaltē de pctō mortali.qꝛ ſm Aug.
Nullū ē pctm̄ niſi ſit voluntariū. vnde etiā
Richar. Mortale pctm̄ inꝗtū mihi videtur
nō.pōt cōmitti ſine gradi corruptiōe ſui:ſine
graui leſione ꝓximi:⁊ ſine magno contēptu
dei.nā ſi eua ſola peccaſſet nihil nobis nocu
iſſet.Et ſic qcqd hꝫ inſpiratiōis ſenſualitas
ſine pleno conſenſu rōnis nō attingit pctm̄
mortale. Q Tertio qꝛ nō pōt ponderare
qd ſit cōtritio ⁊ penitētia. Nā cōtritio ē vt⁹
q delet hoī pctā quādo ē vera ⁊ diſcreta. ps.l.
Cor cōtritū ⁊ hūiliatū de⁹ nō deſpicies. Vn̄
etiā ſctūs Bern̄. dic̄ ꝙ inordinata ⁊ indiſcre
ta cōtritio deo diſplicet. Nā ille malus cayn
etiā habuit cōtritionem:tn̄ ſine mō.qꝛ dixit.
Maior eſt iniqtas mea ꝙ̄ vt veniā merear.
Judas etiā penituit:ſꝫ nimis idiſcrete.qꝛ de
ſperauit ⁊ laqo ſuſpēdit ſe.ſic hō aliqn̄ venit
in inordinatū dolorē ꝙ dicit ad ſeipꝫ.O de⁹
ad qd viuo ad qd nat⁹ ſum:qre nō mortuus
ſuꝫ:⁊ ſic de ꝯſilib⁹ mlt̄.Et pl⁹ aliqn̄ hō offen
dit deū cū iſtis ꝙ̄ cū alijs pctiſ:etiā ſi nō eēt
ibi peccatū. R Ergo q vere vult cōteri
debet hr̄e hūilitatē i ſeipo:⁊ diſplicētiā pec
catoꝝ ⁊ totā fiduciā in deo. ps.Sperantem
aūt in dn̄o mia circūdabit. Vn̄ hr̄ i decre.De
ſperādū nō ē in pn̄ti vita. xxxij.q.ij.Ancillā.
vn̄ Criſ. Pctā pͥrita nō ꝯdēnāt: ſꝫ nec iudicāt
hoc breui ⁊ leui addito ſi nō placēt.Vn̄ etiā
Aug. Nō nocēt mala pͥterita ſi nō placēt.vn̄
Jſido.de ſum.bo.Nō deſperes de ſalute ſi cō
uerteris ad meliora. Qui eni veniā de pecca
tis deſperat plus ſe de deſperatione ꝙ̄ ſcele
ris cōmiſſione dānat. Deſperatio enī auget
pctm̄.Deſperatio nāqꝫ peior eſt oī pctō. Vn̄
etiā dr̄ i decre.Judas magis peccauit deſpe
rādo ꝙ̄ xp̄m tradendo. iō dānat⁹ eſt ſeip̄m
occidēdo.xxiij.q.v.Si nō licet.⁊ ca. Tu dixi
ſti.ꝺ pe.di.iij.Jnt̄ hec hircū.⁊.§.iudas.⁊.§
Inter oia ſceleratio. S Sed ꝗtū ad ſe
cūdū ſciēdū ꝙ tales hoīes hn̄t ſex defect⁹ q
ſic ſtant aridi:tribulati:pleni paſſionib⁹ iā
dictis. Prim⁹ defect⁹ ꝙ tales homines val
de difficulter poſſunt dirigi.qꝛ vix credūt ali
quibus quib⁹ credere tenenꝰ.ſ. illis qui poſ
ſunt eos cōſolari. Et hoc contingit ex nimio
cordiali ve ſiue dolore in quo ſemꝑ ſine iter
miſſiōe ſunt. libēter tn̄ cōquererenꝰ ⁊ ꝯſola
rētur in defectib⁹ ⁊ tribulatiōib⁹ ſuis. ſꝫ ꝗto
plus de his loquūtur tāto pl⁹ defect⁹ ibi cre
ſcunt. Jlli iā dicti deberēt eligere vnū diſcre
tū ⁊ doctū cōfeſſorē qui hoc haberet ex ratōe
et ſacra ſcriptura qualiter deberet eos infor
mare:et huic tenētur etiā ſine om̄i dubio cre
dere ⁊ eius informationē ſequi.qꝛ de⁹ hoc re
quiret ab eis ī extremo iudicio ſi ſanā doctri
nā ſequi nolūt ⁊ informari rēnuūt. ſꝫ ſcilꝫ in
nitantur ſuis conceptib⁹ : qđ eſt ſignū elate
mentis. Secūdus defect⁹ eſt ꝙ tales habēt
timorē indiſcretū ⁊ nō rectū:timēt enī et ap
paret eis ꝙ nunꝙ̄ recte confiteanꝰ ꝙ̄ diligē
ter etiā et ſtudioſe et etiā ꝗtūcūqꝫ perit⁹ cō
feſſor eſt.⁊ ꝗtūcūqꝫ poſſe ſuū faciūt:⁊ ſic nū
ꝙ̄ habent quietū cor.Et hoc ideo venit qꝛ ne
ſciunt quid teneātur cōfiteri. quia ſm ſacrā
ſcripturaꝫ hō tenet̄ ex pͥcepto in ſpeciali pec
cata mortalia cōfiteri: venialia autem in ge
nerali.Unde om̄ino cōſulēdum eſt talib⁹ re
ſiſtere hmōi curioſitati ⁊ poſtponere hūc mē
tis timorē et inquietudinē. Nam ſm Aug.
Quādo peccator illa duo facit ſcilꝫ ꝙ primo
bene premeditatur cum diligentia pctā ſua
et reducit ea ad memoriā meditando:ſtudē
do:vel ſermones audiēdo. Secundo ꝙ oret
deuꝫ vt ſibi det cognoſcere ſua pctā. qꝛ liben
ter velit ea confiteri:tūc aut deus dat ſibi co
gnoſcere ſua pctā pͥterita : aut indulget om
nia q ſcit ⁊ q neſcit.Et qn̄ ſic peccator ſuā di
ligentiā fecit accedēs ſic ad cōfeſſioneꝫ:oīno
debet ſperare oīm pctōꝝ ſuoꝝ remiſſioneꝫ ſi
vult miam conſequi. vn̄ Amb. Nō poteſt a
gere pn̄iam qui nō ſperat indulgentiā. Jmi
mo ſi qs centies ꝯfiteret̄ ſi nō habꝫ ſpem ꝙ
deus ex ſua mia velit ſibi oia pctā ſua indul
gere nullā indulgentiā cōſeqret̄.vn̄ Auguſt.
Penitentia q ex fiducia nō ꝓcedit inutilis ē
et ſterilis manet ſine mia. T Terti⁹ de
fectus eſt ꝙ tales volunt inueſtigare vtruꝫ
ſint ſine pctō mortali:qđ tn̄ null⁹ pōt certitu
dinaliter ſcire niſi ex ſpeciali diuina reuela
tione.Vn̄ ecc .ix. Neſcit homo vtrū amore vl̄
odio dign⁹ ſit. Ergo ſufficere debet talib⁹ ꝙ
ſeipſos probēt et examinēt ⁊ ſe non reos ſci
enter inueniant in aliquo pctō mortali. Nā
deus vult vnūquēqꝫ noſtrum incertuꝫ eē vt
humiliem⁹ nos et ſtemus quotidie in timo
re dei.Vn̄ Ecci.xxvij.Si non in timore domi
ni tenueris te inſtanter ſubuer.do.t.ci.vnde
Bern̄.Connexa ſunt quidē timor et religio:
nec manere poteſt alterū ſine altero. Nam ſi
homo eſſet cert⁹ de grā tūc ex elatione mentiſ
poſſet grauius et periculoſius cadere : ergo
vult de⁹ nos ſic in dubio ſtare. Quart⁹ eſt ꝙ
tales aliqn̄ indiſcrete murmurāt contra deū
et hoc venit ex magna tribulatiōe in q ſemꝑ

ſiſt.Jpſi enī nō ſunt multū exercitati ī alijs
tribulationib⁹:ergo eis ꝯtingit ſicut q iuue
nē equū vellet ligare ad currū trahendū ille
recalcitrādo:pͥmo adeo laborat ꝙ marceſſit
qn̄ aūt videt ꝙ alit̄ eſſe nō pōt:tūc qete iu
gū ſubit.ſic fit ⁊ illis q ꝗdiu ſūt in pugna cō
tra hec:tūc fit eis tal̄ tribulatio valde ama
ra.Et tamē opꝫ eos pati ⁊ ſufferre vſqꝫ dum
miſericors de⁹ reſpicit ipſoꝝ laborē ⁊ patiētiā
qꝛ ſcit qn̄ eis expediat ꝙ eos ad hoc alleuiet
onere.ergo nihil meli⁹ ad hoc ꝓficere pōt ni
ſi ꝙ patienꝰ ⁊ hūilit̄ qſqs flagellū dn̄i ſuſti
neat ⁊ ſe dignū iudicet afflictiōe ⁊ labore et
pugna : ⁊ patienꝰ toleret cōfidēs ꝙ ei ꝓue
niet in bonū.qꝛ ſic citius placabilis erit dn̄s
Nā cū deo nō poſſum⁹ cōtendere:nec ꝑ iuſti
ciā ſecū agere.qꝛ pctōres ſum⁹:nec ꝑ potētiā
qꝛ infirmi ⁊ ſerui ei⁹ ſum⁹:nec aufugere ab eo
ꝑ aſtutiā:qꝛ nuſqꝫ corā eo latere poterimus
nec dominij termios ei⁹ exire. Vn̄ ps . Quo
ibo a ſpū tuo:⁊ q a facie tua fugiā.Si aſcen
dero ī celū tu illic es:ſi deſcēdero ad infernū
ades.Ergo nihil reſtat ampli⁹ niſi vt hūilie
mus nos corā ipo:⁊ recurſuꝫ habeam⁹ ad be
ataꝫ ꝟginē mariā ⁊ ad ſuffragia ſctōꝝ:⁊ etiā
ad orōnes bonoꝝ hoīm qūſqꝫ de⁹ miſereat̄
nr̄i.Quit⁹ defect⁹ ē ꝙ nihil intm̄ nocet iſtis
hoīb⁹ q ſic tēptanꝰ ⁊ tribulāt̄ ſic ꝙ illis oīb⁹
importunis ⁊ mag̃ ſibilatōib⁹ ſuggeſtiōib⁹
⁊ ꝑuerſis inſpiratōib⁹ volūt aures inclinare
volūtqꝫ eis ridere:⁊ cū rōne ſꝑ diſputando
eis reſiſtere.Ab illo enī dꝫ ſe vnuſqſqꝫ caue
re ſic̄ a morte:qꝛ ſic ratiocinādo ⁊ ī ꝯtrariū, ī
ſeipo cū rōne diſputādo:vel tēptatio ipa in
ualeſcit ⁊ auget̄:vel ipe diſputās min⁹ ꝓui
dus ī ꝑplexitatē deducit̄. Ergo ꝗcito qs ꝑ
cipit talē ſibilationē vl̄ ſuggeſtionē taꝫ cito
dꝫ ſe ab illa totalit̄ auertere ⁊ iteri aliqd; bo
ni cogitare:ſiue de paſſione xp̄i:ſiue de gau
dijs celi:ſiue de penis iferni. Ac ſi diceret ad
hoc.Sit tibi tua ſibilatio prauiſſime hoſtis
nihil ad me:tu es ad hoc nimis mal⁹ ꝙ ego
velim tibi ad hāc ſibilationē ridere . Et tūc
ſit ꝙ ꝗto min⁹ curat tāto citi⁹ ab h̄ liberat̄
⁊ iterū quouſqꝫ ex toto habeat auerſionē ab
illo.⁊ iſta ꝟba nō pn̄t intelligere niſi iſti ho
mīes q tales ꝑdictas tēptatiōes patiunt̄.
V Sext⁹ defect⁹ eſt ꝙ ꝗto ep̄s eſt ſanct⁹
⁊ hō libenti⁹ deuotioneꝫ haberet:vt ſic ſe ad
deū deuote ꝯuerteret:tūc tāto min⁹ hꝫ deuo
tionē.Et illa tribulatio maior eſt vno tꝑeqꝫ
alio.vnde accidit ꝙ qn̄qꝫ vnuꝫ pater noſter
nō pn̄t deuote orare ſine tali mala ſibilatiōe
⁊ inſpiratione:⁊ tūc tales veniunt aliqn̄ in
impatientiā ⁊ errorē:ſic ꝙ orōem poſtponūt
⁊ dicūt ad ſeipos qn̄ ſic ſunt aridi ⁊ deſolati
nec aliquā deuotionē ſentiūt:qd credis ꝙ iu
uet te oro illa q ſic ex arido corde ꝓcedit.⁊ ſic
orōem dimittūt. Et in h̄ ſatis iniuſte ⁊ inſi
piēter faciūt:tūc enī ſatiſfaciūt diabolo q ni
hil aliud qrit niſi quō poſſit hoīeꝫ in ſpūali
ope impedire.Sciēdū ꝙ hō ꝓpt̄ illā aridita
tē ⁊ mētꝭ ſue deiectiouē nō dꝫ dimittere orō
nes ⁊ alia bona:⁊ bonas meditatiōes. Naꝫ
ſapidū ⁊ acceptū erit dō h̄ op⁹ bonū:qꝛ qđ de
ficit bonū in deuotiōe:hoc illa ariditas ſup
plet corā deo . Nā illa aduerſitas ⁊ ariditas
clamat ad deū ⁊ ꝓuocat eū citi⁹ ad miaꝫ.Exē
plū ſicut infirm⁹ iacēs ī agone mortꝭ q vix pt
loqui:cui⁹ locutioni hoīes attēti⁹ attēdūt:
⁊ citi⁹ exaudit̄ ī his q poſtulat qn̄qꝫ ꝙ̄ ſi ſa
nus eſſꝫ:ſic eſt de deo.g̃ nulla bona opa ſt̄ ꝓ
pterea dimittēda:ſiue orōes:ſiue ieiunia:ſi
ue genuflexiones:ſiue vigilie:ſiue alia bona
exercitia. X Quantū ad tertiū qrit̄ ex q
ſic eſt ſm ſacrā ſcripturā ꝙ illi q hn̄t bonam
voluntatē deo ſeruiendi:nec ſciūt ſe reos in
aliquo actuali mortali pctō.vel ſaltē nitunt̄
ſe cuſtodire ſm poſſe ipoꝝ vt deū non offen
dant:⁊ qn̄qꝫ etiā iuuenib⁹ hoīb⁹ q nō grauis
ter peccauerūt accidit talis tēptatio ⁊ tribu
latio qre miſericors de⁹ talē tribulationē ſuꝑ
tales bonos hoīes ꝑmittit:qꝛ cōiter loqndo
tunc nulla paſſio corꝑalis poſſit eis accidere
qn poti⁹ ſuſtinerēt ꝙ̄ illā tribulationē. Rn̄
deo ꝙ de⁹ ꝑmittit hoc ex ſua bonitate ⁊ pro
eoꝝ vtilitate. Nā de⁹ cognoſcit qd eſt ī hoīe
⁊ qd ꝓdeſt vel obeſt hoī. Modo aliq ſūt ex
natura elate mētis:⁊ illi ꝑ aliqđ occultū do
nū dei vix citi⁹ pn̄t induci ad hūilitatē q eſt
initiū ⁊ fundamentū oīm ꝟtutū ꝙ̄ ꝑ talia ī
conſueta incidētia.qꝛ tūc timēt ꝯſeqnter p⁹
talia incōſueta incidētia ſibi ineſſe incōſue
ta ⁊ inaudita pctā:ſꝫ h̄ nō ē.qꝛ hō in vna cō
placētia ſuꝑbi⁹ poſſet deū pl⁹ offendere: et
plus deformis corā dō fieri ꝙ̄ ſi centū milia
peſſima īcidētia vna die ſibi inciderēt ꝯ ſuā
volūtatē:⁊ hoc manifeſtū ē in ſuꝑmo ange
lo.ſ.lucifero q ꝓpt̄ elationē a celo eiect⁹ ē.ſic
cōtingit qn̄qꝫ ꝙ hō nō vult ſeip̄m cognoſce
re ꝓpter elationē mētis:qui tn̄ poſtmodum
ſic deducit̄ in cognitionē ſuꝑbi⁹: ⁊ qui an
te alios ꝯtēpſit poſtmodū cogſcit ſe dignus
eſſe contēni. Modo quid poteſt hoī magis
preparare viā ad ſalutē ꝙ̄ illud.quia impoſ
ſibile eſt ꝙ vnꝙ̄ verus humilis damnetur.

Itē ſciendū ꝙ hoīes ſimplices q̄ non hn̄t ex
ſciētia: nec ex vite expiētia opinanť ꝙ talis
ariditas ⁊ tribulatio ſp ꝓueniat ex demeri-
to pcti: ⁊ hoc nō eſt veruꝫ. qꝛ ꝓut ꝯtinue cer-
nimꝰ ⁊ in ſcripturis repimꝰ: tūc multotiens
ſancti ⁊ deuoti hoīes his tribulationibꝰ tri-
bulanť: ⁊ ſepe luxurioſi: auari: ſupbi: guloſi ⁊
vſurarij: ⁊ alij mali hoīes his ſupportati ſūt
Etiā qn̄qꝫ aliqbꝰ accidit tribulatio talis ī iu
uentute cū adhuc modicū ⁊ nō grauiť pecca
uerūt. Si autē hec tribulatio ⁊ ariditas ſm
tuā eſtimationē vel ſm v̾itatē tibi veniſſꝫ ꝑ
culpa tua in hoc deꝰ laudādꝰ eſſet. qꝛ inť oīa
ſm ſcripturā maximā oñdit hoī charitatem
qn̄ eū ꝓ culpa ſua tali graui punitiōe punit
Secūdo he tribulatiōes ⁊ ariditates ⁊ paſ-
ſiones ꝯſeruāt a ruina pctōꝝ: qꝛ ipi intm̄ oc
cupanť cū iſtis ꝙ obliuiſcūť ſupbie: luxurie
gule. ⁊ adeo etiā ꝙ nec diuitias nec honoreſ
appetūt. Un̄ dicit dn̄s ꝑ ꝓphetā. Sepiā viā
tuam ſpinis. Tertio ꝓmouent ad v̾tutes et
ad ꝓfectū ſpūaleꝫ: qꝛ cū intantū ꝓmunť an-
xietate ꝙ nō pn̄t hr̄e requiē: tūc ſp q̄rūt au-
xiliū ⁊ ſubleuationē a deo ꝑ exercitia v̾tutū.
⁊ tūc deꝰ ex ſua bonitate ꝑmittit eoſ ſic ſtare
aliquādiu vt cumulēt v̾tutes ⁊ efficianť vas
plenū graꝝ ⁊ v̾tutū. Quarto minuūt purga-
toriū. Naꝫ ſi peccaſti tūc deꝰ ex ſua bonitate
vult te purgare ꝑ illas tribulatōes ī pn̄ti: vt
in futuro nō puniaris. Un̄ dr̄ in decre. Deus
nō dimittit pctā īpunita. de pe. di. i. Quē pe
nitet. Et multo faciliꝰ ē hic pati ⁊ ſatiſfacer̄
ꝙ̄ in futuro. Un̄ dr̄ ī decre. Igni purgatorio
nulla tpalis pena ē cōꝑabilis. di. xxv. Qui ī
aliud. Quīto tales tribulatiōes ꝑmiū ī celo
augmētāt ſi patienť ſufferunť. nā tales eſti
mant ſe pctōres magnos ⁊ malos: ⁊ ſunt qn̄
qꝫ martyres corā dō. qꝛ plꝰ ledit ſic ꝯtinue pu
niri ꝙ̄ ſemel decapitari. Modo ꝯſiderāduꝫ
eſt ꝙ̄ bn̄ deꝰ oīa diſponit: vt vnde hoīes time
ant ſe demereri magnū ſuppliciū inde habe
ant aliqn̄ magnū ꝑmium. Un̄ ſm ſacrā ſcri-
pturā ē ſignū magne gr̄e ī pn̄ti ⁊ gl̄ie ī futu-
ro q̄ eueniēt talibꝰ vt ſperādū ē. Ergo nō ſo
luꝫ patienť ſꝫ ⁊ letanť ſuſtinēde ſūt tales tri
bulationes: qꝛ xp̄s illā amaritudinē vult v̾te
re in et̾nā dulcedinē. ſicut ꝯtigit cuidā v̾gi-
ni moniali q̄ ex ꝑmiſſione diuina ꝑ lōgū tp̄s
in ariditate ⁊ amaritudine ſue mētis ſtetit ⁊
poſtmodū xp̄s eā liberauit ⁊ ei magnā dulce
dinē tribuit. Y Ultimo notandū eſt qđ
dam exēplū qđ legiť in vitaſpatrū. li. ij. c. liij
ꝙ q̄dā impugnabať a ſpū blaſphemie ⁊ eru
beſcebat hoc dicere: ⁊ quoſcūqꝫ audiſſet ma-
gnos hoīes ⁊ ſenes ꝑgebat ad illos vt illis
declararet. Et mox cū veniſſet ad eos iteruꝫ
verecūdabať. Cū ꝗ frequēter ad abbatē quen
dam veniret vidit eū ſenex hn̄tem cogitatio
nes: ⁊ dixit ei. Ecce freq̄nť venis ad me hn̄s
cogitatiōes: ⁊ ſic iterū remeas triſtis tecū il
las reportās: dic ergo fili. qđ habes. At ille
dixit. Blaſphemia impugnat me diabolus ⁊
erubeſcebā dicere. Et mox cū aperuiſſꝫ ei cāꝫ
leuior impugnatio ei apparuit. Et dixit ei ſe
nex. Ne cōtriſteris fili. Qn̄ hec cogitatio ve-
nit ad te: dic: ego cām nō habeo blaſphemie
ſup te ſathanas ſit illa: hāc em̄ cām aīa mea
nō vult. Quācūqꝫ em̄ cām aīa nō voluerit ñ
diu ꝑmanebit: ⁊ ita ſanꝰ factꝰ fr̄ ille diſceſſit
¶ Dn̄ica quarta poſt epiphanie. Ser. xxx.

Inite vtraqꝫ creſcere vſ

ſ. qꝫ ad meſſem: ⁊ tpe meſſis dicamꝰ
meſſoribꝰ. colligite ꝑmū ꝫiꝫaniam
⁊c̄. Math. xiij. Sciendū ꝙ in celo
ſunt ſolūmodo boni. in inferno ſolummodo
mali. ⁊ in mūdo mixti ſunt boni ⁊ mali. ⁊ hi
ab initio mūdi vſqꝫ ad finē nūqꝫ ex toto ſe-
pabunť. Ergo dixit. Sinite vtraqꝫ creſcere.
Un̄ in pn̄ti ſmone tria ſr̄ dicēda. Prio quō
ab initio boni ⁊ mali ſp ſil̄ vixerūt. Scđo q̄-
re iam ſimul viuūt boni ⁊ mali. Tertio quō
ſe hr̄e debeāt boni: ne cohabitatō maloꝝ coſ
a ſalute impediat. A Quantū ad ꝑmuꝫ
ſciendū ꝙ ab initio mūdi boni ⁊ mali ſp ſil̄
vixerūt. Hoc ſic ꝓbať. Nam adā duos filios
habuit. ſ. cayn ⁊ abel. quoꝝ alter malus fuit
ſcꝫ cayn q̄ fratrē ſuū abel bonū ⁊ iuſtū occi-
dit. Item noe tres filios ſecū habuit ī archa
qn̄ diluuiuꝫ venit. ſ. Sem cham ⁊ Iaphet. q̄
rum duo in humilitate vixerūt: ſꝫ tertiꝰ poſt
modū irriſor pr̄is factꝰ eſt. Abraam duos fi
lios habuit. quoꝝ vnꝰ ſcꝫ yſmahel ꝑſecutꝰ ē
probū yſaac ⁊ fidelē. Iteꝫ yſaac duos filios
habuit. quoꝝ vnꝰ. ſ. eſau reprobatꝰ ē a deo. ⁊
iacob a deo electꝰ. Itē iacob. xij. filioſ habuit
ex illis decē vēdiderūt iuſtuꝫ fratrem coꝝ et
deo charū. Xp̄s duodecī apl̄os habuit. quo-
rū vnꝰ traditor fuit. Un̄ dr̄ ī euāgelio. Nōne
elegi vos duodecim: ⁊ vnꝰ ex vobis diabolꝰ
eſt. Sic adhuc modernis tpibꝰ vſqꝫ in fines
mūdi boni ⁊ mali ſimul viuūt: ⁊ hoc ī oī ſta-
tu. Nā inť ꝑncipes ſunt aliq̄ boni ⁊ aliq̄ ma-
li. ſil̄r inter milites ⁊ inter ciues ⁊ ruſticos. ⁊
etiā inť mechanicos. Sil̄r ⁊ inť preſbyteroſ
⁊ religioſos. ſil̄r inter ſuos ⁊ ancillas, et ſic

de alijs. Hoc naturaliť poſſumꝰ intelligere
ꝙ boni ⁊ mali hic ſimul viuūt ⁊ creſcūt. Naꝫ
flores creſcūt cū ſpinis. aurū cū cupro. ſtan-
num cū argento. fex cū vino. palea cuꝫ grano
ſic ꝙ vnū nō creſcit ſine alio. Sic etiam eſt in
ter hoīes in iſto mūdo. B Quātū ad ſe-
cūdū tūc queritur quare deꝰ malos ꝑmittit
viuere cū bonis in pn̄ti vita vſqꝫ ad finē ſe-
culi. Rn̄deť ꝙ prīo iō vt boni ꝑ malos pur-
genť ⁊ ꝓbenť. ps. Multe tribulatōes iuſto-
rū. Glo. Qui nō patiť nō ē iuſtꝰ. Un̄ ēt apl̄s
.i. Thi. iij. Oēs q̄ pie volūt viuere ī xp̄o ieſu ꝑ
ſecutionē patiūť. ſ. a malis. Un̄ xp̄s dicit in
euāgelio. ſi me ꝑſecuti ſr̄ ⁊ vos ꝑſequenť. Et
ꝭ ꝑſecutio vno mō fit v̾bis: vt ꝯuiciādo: ob-
loquēdo: irridēdo: maledicēdo. Alio mō illa
ꝑſecutio fit in rebꝰ ⁊ ī ꝑſonis bonoꝝ hoīm. ſ.
ſpoliādo eos ī rebꝰ: vel ꝑcutiēdo vel vulnerā
do in corpe. ⁊ ſic tūc boni dicti ſunt bti. Unđ
dicit xp̄s in euāgelio. Beati eſtis cū maledi-
xerint voꝭ hoīes ⁊c̄. Ergo mali hoīes ſūt vti
les etiā ſi nō ſaluātur qꝛ purgāt bonos a ru-
bigine vicioꝝ ⁊ ꝑparāt eos ad ꝑcipiēdū coro
nas martyrū. Quō em̄ eēnt tot martyres ſi
non fuiſſent bonorū hominū perſecutores.
Quō em̄ ſctūs ſtephanꝰ haberet coronā mar
tyrū ſi non fuiſſet a prauis iudeis lapidatꝰ.
Sil̄r btūs Petrꝰ apl̄s. ſi nō fuiſſet ab iniquo
nerone crucifixꝰ. Sil̄r iniquꝰ ꝑfectꝰ valeria-
nus btm̄ Laurentiū martyreꝫ fecit. Sil̄r da-
tianꝰ iniquꝰ ſctm̄ Corneliū ad palmā marty
rij ꝑduxit: ⁊ ſic de alijs. Secūdo boni ⁊ mali
hic ſil̄ viuūt: vt boni ex hoc gl̄orioſiores in futu
ro appareant. Un̄ cōmēdať ex eo ꝙ inť ma-
los ſuauit innocentiā ſuā et iuſticiā. ſic ſil̄r
cōmēdādꝰ erit q̄ inter malos bn̄ viuit. nā ſic
vituperabile eſt inť bonos hoīes male viue-
re: ſic ecōuerſo laudabile eſt inť maloſ hoīes
bn̄ viuere. Un̄ magna gl̄a erit tibi cū inť ſup
bos es hūilis: ⁊ inť iracūdos es mitis: ⁊ inť
luxurioſos es caſtꝰ: ⁊ ſic de alijs. ⁊ ſignanter
cū bn̄ potuiſſes male feciſſe: ⁊ ꝓpť deū te ab
ſtinuiſti. vn̄ Ecci. xxxi. Qui potuit trāſgredi
⁊ nō eſt trāſgreſſus: ⁊ facere mala ⁊ nō fecit
q̄s ē hic ⁊ laudabimꝰ eū. Tertio mali cū bōis
viuūt in pn̄ti: vt ipſi mali ꝑ exēpla bonorū ⁊
correctiōes ⁊ admonitiōes emēdenť et etiā
boni fiant. Nā eſt ſignū bonitatis dei q̄ vult
oēs ſaluos fieri ꝙ malos cū bonis hic ꝑmit
tit viuere. Nā pl̄es ſunt ꝯuerſi ⁊ boni effecti
et ſaluati q̄s deꝰ hic diu tolerauit cuꝫ bonis
q̄ al̄s fuiſſent dānati: ⁊ ſic paſſio xp̄i ⁊ oīa bn̄
ficia eiꝰ eſſent in illis fruſtrata. Yſa. xxx. Pro
pterea expectat nos vt miſereatur noſtri. ps.
Longanimis et multum miſericors. Quar-
to mali cū bonis viuunt vt ſi ipſi mali nō cō
uertanť: ꝙ in futuro inexcuſabiles fiāt. Un̄
mali hn̄t informationē ꝑ auditū quo ad ver
bum dei: ⁊ q̄ ad viſum ꝑ exempla bonorum.
C Et iſta eſt ꝑncipalis cā q̄re mali odiunt
bonos in vita pn̄ti. Nā etiā iuſtis tacētibus
ex cōꝑatione tn̄ iuſtoꝝ vita maloꝝ arguiť ꝙ
īexcuſabiles ſunt in ſuis pctis etiam in pn̄ti
qđ ē magnū grauamē. Sap. ij. Grauis ē no-
bis ad videndum qm̄ diſſimilis ē alijs vita
illius. Boni em̄ ꝑ opa bona ſua teſtanť ꝙ o-
pera maloꝝ ſunt mala ſic fidelis mechanicꝰ
cū ope ſuo rephēdit mechanicū infideleꝫ ex
eo ꝙ opa ſua cū opibꝰ illiꝰ nō cōcordāt. Sic
ſil̄r intelligiť de bonis ⁊ malis homībꝰ q̄ ad
opa ipoꝝ. vn̄ Iohānis. vij. Nō pōt mundꝰ o-
diſſe vos me aūt odit. qꝛ teſtioniū ꝑhibeo de
eo: qꝛ opa eiꝰ mala ſr̄. Un̄ mali in futuro ſūt
inexcuſabiles. Nā hō ſupbꝰ videbit humileꝫ
q̄ fortaſſis fuit ditior: pulcrior nobilior eo: ⁊
tn̄ in hūilitate ꝑmanſit. Sil̄r luxurioſus ar-
gueť ab hoīe caſto. ebrioſus ab homine abſti
nente: iracundꝰ a mite: et ſic de alijs. Et tunc
tales obmuteſcēt: qꝛ nihil hn̄t qđ poſſunt re
ſpondere: niſi ꝙ ꝓpria malicia coꝝ eos dam
nat. Quinto mali cū bonis viuūt. et hoc ꝓpť
aſſociationē bonoꝝ. Nā ſi dn̄s pepciſſꝫ ſodo
mitis ꝓpter decē iuſtos ſi in eiſdē quinqꝫ ci
uitatibus ⁊ in oī regione circūiacente inuen
ti fuiſſent: multomagis iam dominꝰ parcet
malis ꝓpter ſocietatem bonoꝝ. Unde quilꝫ
malus debet regratiari deo ⁊ alijs bonis ho
minibus ꝓpter quorū participationē et ſoci
etatem deꝰ ſibi pn̄tem vitam tā diu ꝓlōga-
uit. D Quātū ad tertiū. ſ. quō bōi ſe hr̄e
debeant q̄ ad cohabitationē maloꝝ: ne eos
a ſalute eoꝝ īpediāt. Dicēdū ſm Guil. lugđ.
ꝙ boni q̄nqꝫ debēt habere. Prio vt neminē
ſuo malo exēplo corrūpant in quo multi pec
cāt q̄ ꝓximū ſcandaliſant nō attēdentes illđ
Math. xviij. Ue hoī per quem fit ſcandalū.
Un̄ ſciendū ꝙ ſunt quidam dyabolici homi
nes qui poſtꝙ vident aliquē hoīem impati-
entem ꝓuocāt eū ad iram: etiā qn̄qꝫ ad blaſ-
phemandū deū ⁊ maledicēdū ꝓximo nō ve-
rentes ſpiritualiter mortificare ꝓximum in
anima neqꝫ contumeliā dei curant. Sed ta-
les ſi incendiſſent vnā domū de pallea ſe valde
de peccaſſe putarēt. quādo vero incenderunt
domum ſpiritualem fratris ſui: ſe innocen-
tes putāt. Sed tn̄ tales rei erūt oīm pctōruꝫ

que iſte ſic ꝓuocati cōmittūt: ſiue iurādo: ſi-
ue blaſphemādo: ſiue ēt in corpe ledēdo. Se
cūdo neceſſariū ē vt caueāt ſe ne ab alio cor-
rūpant̄. qꝛ et corrūpe ꝛ corrūpi viciū ē. In h̄
q̄dē multi errāt q̄ ſi vident aliqḋ malū ab a-
liquo fieri illud volūt imitari. cōtra illḋ ps.
Noli emulari ī malignātib⁹. Ergo q̄libet dꝫ
ſp̄ attēdere vitā bonoꝝ ꝛ nō maloꝝ: et h̄ me
rito qꝛ ſi vis in futuro cū bonis p̄miari: tunc
ratio dictat ꝙ in p̄ñti vitā eoꝝ debeas imi-
tari. vñ Iſido. de ſum. bo. Ad ꝯuerſionē mor
taliū multū ꝓſunt exēpla ſctōꝝ. reprobi aūt
nō attēdūt documenta bonoꝝ q̄ imitent̄ ad
meli⁹: ſ ꝓponūt ſibi exempla maloꝝ q̄b⁹ ad
ſuoꝝ moꝝ ꝑuerſitatē vtunt̄ in peius. Tales
excuſant ſe dicētes. Multi faciūt hoc et iaꝫ
cōſuetudo ē: ꝛ ſic volūt ſe excuſare. Cōtra q̄ſ
dicit Hiero. ad ruſticū. Nequaq̄ conſideres
ꝙ alij mali faciāt: ſ q̄d tu boni facere debe-
as: neq̄ꝫ peccātiū ducaris multitudine ne te
peūtiū turba ſollicitet. Itē tales attēdere de
berēt qḋ dicit xp̄s ī euāgelio Math. vij. La-
ta ꝛ ſpacioſa ē via q̄ ducit ad ꝑditionē ꝛ mł
ti ſt̄ q̄ ītrāt ꝑ eā. Et ecōuerſo dicit. Auguſta
eſt porta ꝛ arta via q̄ ducit ad vitā: ꝛ pauci
ſunt q̄ īueniūt eā. E Sꝫ diceres añ cētū
ānis hoc factū eſt vel hoc. ſ. ꝙ hoīes choriza
uerūt: ſupbas veſtes induerūt: et tabernas
intrauerūt ꝛ ſe inebriauerūt: ꝛ̄ideo ꝙ āte cē
tū ānis hoīes etiā in īfernū intrauerūt. Naꝫ
illicitū factū qḋ ē ꝯtra deuꝫ ꝑ hoc nō excuſa-
tur ꝙ ex mala ꝯſuetudīe ꝑpetratū ſit. vñ Iſi
do. Cōſuetudo aucti cedat. prauū vſum lex
ꝛ rō vincat. vñ q̄lꝫ attēdere dꝫ exempla bono
rū vt inde ꝓficiat. vñ Amb. Sanctoꝝ vita ē
ceteris norma viuēdi. vñ etiā Grego. Nunq̄ꝫ
pctōres ad lamētū pnīe redirēt ſi nulla bo-
noꝝ eſſent exēpla q̄ eorū mentes traherent.
Tertio vt memini malū vel iniuriā inferant
vñ Mat. vij. Oīa q̄cūq̄ꝫ vultis vt faciāt vob
hoīes ꝛ vos facite illis. Vñ etiaꝫ Thob. iiij.
Qḋ ab alijs oderis tibi fieri: ne tu alijs faci-
as. Hoc em̄ attēdēdū ē in oī actōe ꝙ iniuriā
alij nō facias. neq̄ꝫ ī v̄bo neq̄ꝫ in facto. Sed
ſic ab alio vis tibi fieri: ſic debes ꝓrio facere.
qḋ ſi q̄lꝫ q̄tidie aduerteret mł̄ta nō fierēt que
alīs ſiūt. qꝛ null⁹ timeret fraudē vł deceptio
nē a ꝓrio ſibi fieri ſ oppoſitū iā īuenit̄. Vñ
ps. Diminute ſūt v̄itates a filijs hoīm. Hoc
pꝫ qꝛ vnuſq̄ſq̄ꝫ heu iā nitit̄ decipe ꝓximū et
iā frat̄ frī nō ſuat fidē: ꝛ rō ē. qꝛ ſꝫ apl̄s. oēs
q̄ ſūt q̄ ſua ſt̄. Quarto vt malū illatū ab alio
patiēter ferāt, vñ Greg. ī omel. Patiētia eſt
aliena mala eq̄nimit̄ tolerare ꝯ eum quoq̄ꝫ
q̄ mala irrogat nullo dolore moueri. ſ ſt̄ ali
qui q̄ ſe credūt eē bonos: nec tñ vnū v̄bū ꝓ-
pter deū ſuſticre volūt. vñ Gre. Qui a ſtatu
patiētie ꝑ liguaꝝ vulnera corruit ipē ſibi te-
ſtis ē ꝙ ꝯ manifeſte ꝑſecutiōis gladios non
ſubſiſteret. Nā ſic illi q̄ ſt̄ patiētes ſuāt aīas
ſuas: ſic iſti q̄ ſt̄ īpatiētes ꝑdūt q̄nq̄ꝫ ſeipos
.i. corp⁹ ꝛ aīam. Vñ refert̄ ꝙ valde ꝑiculoſuꝫ
ē ex īpatiētia dyabolū noīare. ꝛ ſeipm ex ira
eidē ꝯmēdare. F Vñ legit̄ ꝙ q̄dā archi-
diacon⁹ aurelianeñ. itur⁹ romā rogauit quē-
dā canonicū vt ei accōmodaret ſuū diſpēſa-
torē quē ī iſta via ſibi neceſſariū eſtiabat. Cū
igr̄ dict⁹ diſpēſator lꝫ īuit⁹ cū archidiacono
ꝑgeret. ille archidiacon⁹ q̄ erat auar⁹ cepit a
dicto diſpēſatore rōem expēſaꝝ ita diſtricte
exigere ꝙ vellet etiā vſq̄ꝫ ad ſingulos obolos
ꝯputū ꝑſcrutari. Qḋ cū moleſte iſte ferret. et
q̄dā die ꝑturbat⁹ et ex v̄bis archidiaconi exa
ſperat⁹ ſeipm demōib⁹ ex ira ꝛ īpatiētia cō-
mēdauit. Eodē aūt die ī trāſitu cuiuſdā flu-
uij cū eq̄ ſubmerſ⁹ ē. Inierat āt p̄dict⁹ diſpē
ſator pactū cū dño ſuo canonico ꝙ q̄s ex ip-
ſis duob⁹ ꝑus moreret̄ īfra. xxx. dies ſi poſſet
ad alteꝝ rediret: ꝛ ḋ ſtatu ſuo eū certificaret.
Seq̄nte igr̄ nocte cū dict⁹ canonic⁹ ī ſuo le-
cto ardēte corā ipo lāpade vigilaret: ecce di-
ſpēſator ſu⁹ corā ipo aſtitit. Et canonic⁹. Bñ
veneris inq̄t diſpēſator mi cariſſime. Nūq̄d
etiā redijt archidiacon⁹. Nō inq̄t dñe: ſ ego
ſol⁹ redij iuxta ꝯſtitutū ꝛ pactū vob ꝓmiſſū.
Et ille quō tibi ē. Rñdit mortu⁹ em̄ ſuꝫ et in
maxīs tormētis ſū. Et canonic⁹ ait: q̄ morte de
funct⁹ es. Rñdit. Ille archidiacon⁹ parc⁹ et
auar⁹ me hodie ſup modū ꝯmouit ꝓpt̄ ſuaꝫ
ꝑcitatē ꝛ diſtrictā rōem quā a me exegit ꝛ e-
go ex ira ꝯmendaui me hodie demōib⁹: et ſic
ſubmerſ⁹ ſū ab eis ī fluuio ꝛ tali crudeli mor
te defunct⁹ ſum. Et ait. Rogo vos vt quoſ-
cūq̄ꝫ poteritis moneatis ne h̄ vnq̄ faciāt ꝙ ſe
demonib⁹ ex ira ꝛ īpatiētia comēdēt. qꝛ qui
ſe ſic demonib⁹ cōmēdāt dāt eis ptātem ſup
ſe. ſicut ego hodie feci. Et poſt pauca diſpa-
ruit. G Quinto vt vehemēter eſuriāt iu
ſticiā tam in ſe q̄ in alijs et vt vehementer
deſiderēt ſalutē ꝓpriā ꝛ aliorū. vñ Mat. v.
Bti q̄ eſuri. ꝛ ſiti. iu. ꝛ ad hoc debēt laborare:
vt ſalutē ꝓpriā ꝛ alioꝝ ꝓcurent. Nam ma-
ius ſacrificiū eſt deo ꝙ ꝓpriā aīam cū bonis
opib⁹ ad ipm ꝑducas: q̄ ſi aureū montē of-
ferres ꝛ centū monaſteria ꝛ centuꝫ clauſtra:
et centum hoſpitalia edificares: et tuam

aīam dyabolo traderes. Silr̄ ſi aīam ꝓximi
ad deū reduceres: ei maximū ſacrificiū īmo-
lares. vñ Gre. in omel. xij. ſup Eze. Nullum
oīpotenti deo tale ſacrificiū q̄le eſt zel⁹ vł ſa
lus aīarū. H Vñ exēplū de bono viro q̄
reduxit deſꝑatū hoīem ad deū. Nā legit̄ ꝙ q̄
dam pctōr enormis intātū etiā exceſſit in oī
flagicio ꝙ ſi ſīs ſibi vix audiebat̄. vñ moriēs
deſperabat. Cui vir dei heremita q̄dā cōſulu
it vt cōfiteret̄. Cui ille deſꝑat⁹ cū Cayn dicē
do ait. Maior ē īiq̄tas mea q̄ vt veniā me-
rear. Cui heremita. Fili mi. Quis abyſſuꝫ ex
hauriret mīe ꝛ bonitatis dei. nūq̄d v̄tus con
tritionis ꝛ deuote cōfeſſionis oīa vicit pctā.
Cui pctōr. Magna ſunt q̄ aſſeris. Cui here-
mita. Meipꝫ veſtio pctīs tuis. Et vt ſecure
poſſis agē pnīaꝫ: oꝫ etiā ea oīa te mihi publi
care. Quo facto ſubdit heremita. Nūq̄d do-
les fili ꝙ deū offendiſti ꝛ hoc tuā ꝯfeſſioneꝫ
ſacramētalē eē aſſeris. cui ipo āñuēte ſuſce-
pit abſolutionē et deuote expirauit. Tandē
ille viro dei appꝑuit: aſſerens ſe in ſtatu ſalu-
tis. Heremite vero duplicia p̄mia a deo repo
ſita propter charitatem ſuam et informatio
nem qua eum reduxit de deſperatione ad vi
am ſalutis.

¶ Sermo de eodem.

Triticū cōgregate in horreū meū
Glo. i. bonos poſt hanc vitā in e-
terna gaudia. Vñ h̄ eſt dicenduꝫ
de nouē ga..ijs celi. Iſtū ſermo
nē q̄re īfra ſmone. lxxxiij. K. ꝛ ei⁹ exemplū.

¶ Dñica q̄nta. Sermo. xxxi. de humilitate.

Diſcite a me quia mitis
ſum ꝛc̄. Mat. xi. Ariſt. Nullū vi-
olētū ꝑpetuuꝫ. Qui ergo in celis
alte vult remunerari nō debꝫ nec
pōt cū violētia ꝓcedere ſ cū v̄tute. ſ int̄ oēs
v̄tutes hūilitas maxīe exaltat ꝛ alte remūe-
rari facit. Iō xp̄s ī v̄bis p̄miſſis āmonet nos
ad imitādū ſuā hūilitatem dicēs. Diſcite a
me ꝛc̄. Vñ ī p̄ñti ſmone tria ſt̄ dicēda. Prīo
de hūilitate ꝛ q̄ttuor gn̄ib⁹ hoīm ſe hūilian
tiū. Secūdo de nouē gradib⁹ hūilitatis. Tertō
exēplum. I Quātū ad p̄mū ſciēdū ꝙ ſi-
cut ſupbia in oībus tꝑibus eſt timēda: et vi-
tāda: ſic hūilitas eſt neceſſaria. Greg. Quic-
q̄d agit̄ ꝑdit̄ ſi ꝑ hūilitatē nō cuſtodit̄: qꝛ ip-
ſa ē clauſoriū ꝛ reſeruatoriū oīm v̄tutum et
meritoꝝ. Itē q̄ ceteras v̄tutes ſine hūilitate
cōgregat. quaſi puluerē in vētū portat. Aug.
Hūilitas ē regia v̄tutū: mors vicioꝝ: ſpecꝫ
v̄ginū: hoſpitiū ſctē trinitatis. Itē ſciendū ꝙ
ſunt q̄ttuor genera hoīm q̄ hūiliant̄. Quidā
em̄ hic ꝛ in futuro exaltant̄. ps. Exaltaui ele
ctū de plebe mea. v̄bigrā. Sic Dauid Moy-
ſes. Abraā. ſctūs Henric⁹ īpator ſctūs Oſual
dus imꝑator. Ludouic⁹ rex francoꝝ. ſilr̄ ſan
ctus Gregori⁹ papa. ſctūs Auguſtinus. ſan-
ctus Ambroſius. ſctūs Hieronymus. ꝛ ſic de
alijs. Iſti hic in p̄ñti et in futuro exaltati ſt̄
ſic adhuc boni p̄lati q̄s deus vocat q̄ ſubdi-
tos ſuos bñ regunt: ſicut h̄ in p̄ñti ſup alios
hoīes exaltati ſunt: ſic ꝛ in futuro exaltabun
tur. vñ Gre. ī omel. Illi deū p̄ ceteris videre
ſublime merent̄: q̄ fidelib⁹ gregib⁹ p̄eſſe ſolli
cite ſciūt. Vñ etiā apl̄s. i. Thi. v. Qui bñ pre
ſunt preſbyteri duplici honore digni haben-
tur. Vñ etiā in decre. Prelati deo ſeruiūt bñ
viuēdo et ſubditos bñ regēdo. xxiij. q. iiij. Si
eccl̄ia. Itē q̄dā h̄ ꝛ in futuro hūiliant̄. vt ma
li paupes q̄ ſunt elate mētis. vnde Bernar.
Ve paupibus ſupbis: ve portantibus cruceꝫ
dñi ꝛ non ſequentibus eū. Nā eſt vulgare di
ctū. Paupis ꝛ ſupbi eſt duplex dānū. Et rei
veritas eſt. Naꝫ paupes ſupbi ſunt h̄ deſpe
cti ꝛ hūiliati: ꝛ in futuro adhuc āpli⁹ hūili-
abūtur ꝛ magis deſpecti erūt: ꝛ ſic hēbūt du
plicē īfernū. ſ. h̄ ꝛ in futuro. Vnde Iere. xvij.
Duplici ꝯtritōe cōtere eos. Itē q̄dā hic in p-
ſenti ſe exaltāt: ſ ī futuro hūiliabūtur. ſicut
diuites q̄ in ſupbia ſe extollunt: ꝛ in diuitijs
ꝛ ī potētia ſua gloriāt̄: et in pulcritudīe cor-
poris quā ab extra oñdūt ī veſtib⁹ p̄cioſis: in
peplis: in cingulis: in capucijs glam hūanā
q̄rūt. Et tales difformiores erūt q̄ hic ſe vl-
tra alios hoīes ſupbe ornauerūt. vt pꝫ in lu
cifero q̄ pulcherrim⁹ fuit: et ꝓpter ſuam ſup
biam difformior fact⁹ eſt ceteris demonib⁹.
Vnde dicit dñs ꝑ ꝓphetā. Gl̄iam eorum in
ignominiam cōmutabo. K Item quidā
hic ſe laudabiliter humiliāt: vt in futuro ex
altentur: vt boni pauperes: et etiam aliq̄ di-
uites qui hic chriſti humilitatem imitant̄:
ꝛ tales in futuro exaltabūtur. Vñ Iob. xxij.
Qui humiliat⁹ fuerit erit in gloria. et talis
humiliatio eſt neceſſaria ad ſalutē. vñ Ber.
Laudabilis v̄ginitas: ſed humilitas eſt ma-
gis neceſſaria. Pōt em̄ quis ſine virginitate
ſaluari: ſine humilitate neq̄q̄. vnde Ipa hu
militas ſaluat ꝛ exaltat: ꝛ ad celum perdu-
cit. Vnde Berñ. Sola humilitas eſt que exal
tat. et ſola ipſa ducit ad vitā: quia hec ē via
et nō alia. Nam ſicut ſuperbia eſt via ad in-
fernū et ſupprimit vſq̄ꝫ ad īfernū nouiſſima

ſic hūilitas eſt via ad celū.nam ipſa ꝑducit ⁊
exaltat.vt pꝫ in btā ꝟgīe q̄ ꝓpt̄ ſuā hūilita
tē exaltata ē ſuꝑ nouē choꝛos angeloꝝ ⁊ col
locata ad dexterā filij ſui domini nr̄i ieſu xp̄i
Et q̄ h̄ hūilioꝛ ē in h̄ mūdo:erit ciuicinioꝛ in
celo.vnde Amb.ſuꝑ p̄s.Bti imaculati.Quā
to em̄ q̄s eſt abiectioꝛ ī h̄ ſcl'o: tāto mag̃ exal
tabit̄ in futuro. Nā ꝑ q̄t grad' hūilitat̄ h̄ q̄s
deſcēdit:ꝑ tot grad' exaltabit̄ in celo. vnde
Jſido.Deſcēde vt aſcēdas. Hūilia te vt exal
teris. Z Quātū ad ſecūdū ſciēdū ꝙ ſūt
nouē grad' hūilitat̄ ꝑ q̄s q̄s cognoſcere pōt
ꝙ̄ hūilis corā deo ſit. Prim' grad' eſt cū q̄s
reputat ſe tā miſerū ꝙ ſꝑ deficiat in bonis:
⁊ inficiat ꝑ miſaciā bona q̄ hꝫ a deo ⁊ pl' ti
met ex hūilitate demereri in bonis opibus:
ꝙ̄ mereri.⁊ deū offendere q̄ꝫ placare ꝓpt̄ ne
gligentiā quā hꝫ in bonis opib'. qꝛ ex hūili
tate reputat ſe ſeruū inutilē. Secūdus gra
dus ē ſe viliorē alijs reputare. M Circ
ca qd̄ q̄rit̄ vtrū q̄s debeat ſe reputare ex hūi
litate oīb' alijs viliorē. Rn̄deo ſm̄.b. Tho.ſ
ꝙ no ꝙ q̄lꝫ ex hūilitate dꝫ ſe in aliq̄ ſubde
re alteri ⁊ iſtū ſibi ꝑponere.⁊ hoc ꝯtingit tri
pliciter. Primo cū vides aliqd̄ bonū in ꝓxi
mo qd̄ ſcis te n̄ hr̄e:vtiqꝫ ex hūilitate debes
te illi alteri ſubijcere quo ad hoc: ⁊ eſtimare
cū toto corde tuo eū te in illo excedere. Secū
do cū cognoſcis aliquē defectū ī te quem in
alio nō cognoſcis.debes te ei q̄ ad h̄ ex hūili
tate ſubijcere. ⁊ reuera diligēter inueſtigādo
ſꝑ quēlibet in bono aliquo videbim' p̄e ce
teris clarere. Tertiō cū etiā nihil talis bōi ſci
as in alio: ex hūilitate tamen ſemper debes
eſtimare aliq̄d occulti ī eo qd̄ tu nō ꝑcipis.i
mo ver' hūil' nō ſolū dꝫ ſe ex hūilitate vilio
rē eſtiare ceteris hoīb':verū etiā creaturis ir
rōnabilib' q̄ ad aliq̄d:qꝛ tales creature nūq̄
deū offenderūt nec ꝑceptū dei trāſgreſſe ſūt
ſ; tu ſepi' offendiſti deū creatorē tuū tranſ
grediēdo illi' ꝑceptū. Sꝫ aliq̄ ſūt ꝑſone q̄ ſe
viles eē dicūt:ſ; h̄ ab alijs audire nolūt qd̄ ē
ſpa ipocriſis.Et de hoc q̄re īfra ſmo.c.T.Ter
tius gradus eſt cū q̄s gaudet de ꝯtēptu ⁊ tri
ſtat̄ qn̄ laudat̄.Ber.Ver' hūilis vult ab alijs
videri vilis. vn̄ Act.v. Jbant apoſtoli gau
dētes a cōſpectu ꝯſilij:qm̄ digni habiti ſunt
ꝓ noīe ieſu xp̄i cōtumeliā pati. Ratio quare
veri humiles triſtātur cū laudant̄ eſt iſta qꝛ
reputāt ſe indignos alicui' laudis. Et dicūt
cū ap̄lo. Soli deo honoꝛ et gl'ia in ſecula ſe
culoꝛum.Et cū p̄s. Non nobis dn̄e non no
bis ſed nomini tuo da gl'am,vn̄ Greg.Laus
propria iuſtos cruciat ⁊ iniq̄s exaltat. vn̄ eti
am Criſ.ſuꝑ Mat.Sapiēs cū laudat̄ in fa
cie:in mēte cruciat̄. Itē ſciēdū ꝙ qn̄ alicui ē
dulce ab alijs laudari:talis nō eſt vere hūil'.
vn̄ Aug.Eſſe humilē eſt nolle laudari in ſe.
Qui ergo in ſe laudari appetit ſuꝑbus eē cō
uincitur. N Quart' gradus hūilitat̄ eſt
cū q̄s reputat ſe dignū oī pena:tā īferni ꝙ̄ et
purgatoꝛij ꝓpter ſua pctā q̄ cognoſcit ſe con
tra deū cōmiſiſſe.⁊ affectat libēter tꝑalē pe
nā:vt eternā penā euadere poſſit dicēdo cuꝫ
btō Augu. Hic vre:hic ſeca: vt ieternū ꝑcas.
Vn̄ ſciēdū ꝙ illi q̄ murmurāt in flagell dei n̄
ſunt veri hūiles. qꝛ ſi eēnt veri hūiles : tunc
cognoſcerēt ſe reos illi' pene et multo maio
ris:⁊ ſic nullo mō murmurarēt:ſ; deo potius
regratiarent̄ de ſua mia quā eis oſ̄dit qn̄ h̄
pctōres punit. O Quītus grad' ē cū q̄s
reputat ſe indignū oī bono gratie nature et
glie.et quicq̄d ſibi dat īmo q̄cūqꝫ beneficia
tribuit hoc totū gratanter faciat ex ſua libe
ralitate ſine omnib' ſuis meritis. qꝛ cogno
ſcit ꝙ nec minimū bonū a deo ꝓmeruit. Ex
quo pꝫ ꝙ illi nō ſunt veri hūiles qui ꝯ deū
loquūtur ⁊ eū reprehendūt dicendo. Quare
hoc das illi ⁊ illi ⁊ mihi nō das:cū tn̄ h̄ etiaꝫ
libenter haberē. Si em̄ talis eſſet verus hūi
lis:tūc deberet aliū eſtimare digniorē et me
liorē ſe:cui ideo deus tribuit: qꝛ deus ꝓme
ruit.ſed qꝛ tu nō ꝓmeruiſti:g̃ hoc donū a do
nō cepiſti qd̄ ali' recepit. Sext' grad' hūili
tatis ē qn̄ q̄s nō abhorret ꝓpt̄ deū correctio
nes ⁊ ꝯtumelias pati ⁊ māſuete ſuſtiet. Vn̄
Gre.Qui gl'am nō q̄rit : ꝯtumeliā nō ſentit.
Ex q̄ pꝫ ꝙ iſti nō ſunt veri hūiles q̄ impatiē
tes ſunt qn̄ corripiūtur.Vn̄ ſciēdū ꝙ eſt val
de vtile cuꝫ q̄s hic ꝓ delictis ſuis corripitur
et punit̄ a ſuis ſuꝑioꝛib'. De hoc q̄re īfra ſer
mo.lxiij.V.Septim' grad' eſt cū q̄s ex hūili
tate cognoſcit ſe reū et bene meritū ꝙ oēs
creature eſſent cōtra eū ⁊ punirēt eū.qꝛ crea
torē ſuū ſepi' offendit.Vn̄ ver' hūilis quan
do canis eū moꝛdet vel pulex.vel muſca ve
xat.vel alia q̄cūqꝫ creatura eū moleſtat. ta
lia hūilit̄ ⁊ patiēter ſuffert cogitans ex hūili
corde ꝙ tales creature volūt creatorē ſuū vi
dicare.quē ipe ſepi' offendit in peccādo. Ex
q̄ pꝫ ꝙ iſti non ſunt veri hūiles q̄ qn̄qꝫ ex i
patiētia maledicūt creaturis cū offendūt̄ ab
eis. P Octau' g̃d' eſt cū q̄s poti' vellet
deo ſuire in viliſſimis ⁊ abiectiſ ſuitijs q̄ꝫ in
honoꝛabilib' ſeruitijs lꝫ eq̄lis meriti eſſent.
⁊ hoc ꝓpter ſuā indignitatem. qꝛ ex vera hu

militate reputat ſe indignū eſſe ad ſeruiēdū
deo in honoꝛabili ſeruitio.⁊ ad iſtū gradum
pauci ꝑueniūt:qꝛ plures ſunt q̄ poti' vellēt
eſſe dn̄i q̄ꝫ famuli:⁊ plures mulieres q̄ poti'
vellent eſſe dn̄e q̄ꝫ ancille.ſi ambo eq̄lis me
riti eſſent. Nonus grad' eſt qn̄ q̄s credit ⁊ ti
met ꝓximos ledere ꝓpt̄ mala ſua oꝑa.⁊ qn̄
cūqꝫ aliqd̄ malū ꝓximis accidit:h̄ ipe ſuis
ꝓprijs pctis aſcribit:⁊ bonū qd̄ ipſe ꝑcipit
ꝙ hoc habeat a largitate ⁊ benificētia g̃tui
ta dei ⁊ meritꝭ ꝓximoꝝ.Ex hoc pꝫ ꝙ iſti ad
huc nō ꝑuenerūt ad nonū gradū hūilitatis:
q̄ qn̄ audiūt aliqd̄ malū accidiſſe ꝓximo di
cunt.bene demeruit a deo illud malū:qꝛ tal'
eſt ⁊ talia pctā cōmiſit. Nā ſi q̄s eſſet ver' hu
milis tūc q̄ꝫcito audiret aliqd̄ malū accidiſſe
ꝓximo:tūc īmediate timeret ne ꝓxim' ꝓpt̄
ipm̄ ſic tꝑaliter punit' eſſet. Q Quantū
ad tertiū nota exēplū.Legit̄ em̄ ꝙ cū q̄dam
hō diu laboꝛaret in extremis tādē rapt' pu
tabat̄ eſſe moꝛtu'.q̄ poſt magnū ſpaciū tꝑis
reuerſus eſt ⁊ multū flebat. Hoīes aūt circū
ſtantes rogauerūt eū vt diceret eis quare fle
ret:⁊ quid vidiſſet. Rn̄dit.Vidi ꝙ ſpecialit̄
deus diligit hoīes hūiles ⁊ magnā hꝫ cōpla
centiā in opib' eoꝝ ⁊ ꝓpter hoc fleui p̄e ma
gno gaudio:qꝛ q̄cquid ſeruiui deo hoc totuꝫ
de gratia dei feci cū humilitate:quare deus
gratanter acceptauit oꝑa mea.Et ſicut ſuꝑ
bia eſt initiū ⁊ fundamentū oīs mali:ſic hu
militas eſt initiū ⁊ fundamētū oīs boni:vn̄
miſſus ſum vobis ⁊ ceteris dicere ꝙ quicūqꝫ
vult ſaluus fieri dꝫ ſe corā deo hūiliare ⁊ vi
tam xp̄i imitari:quia dicit. Diſcite a me qꝛ
mitis ſum ⁊ humilis coꝛde.

¶ Dominica in ſeptuageſima,Ser. xxxij. de
dignitate hominis.

S Jmile eſt regnū celoꝛuꝫ
hoi patrifamilias q̄ exijt p̄io ma
ne conducere oꝑarios in vineam
ſuā. Mathei.xx. Scire debetꝭ in
xp̄o dilectiſſimi ꝙ ſctā mater eccl'ia catholi
ca hodierno die duo nobis tꝑa repn̄tat.ſ.tē
pus humane creationis:⁊ tp̄s humane ꝑdi
tionis. Hoc p̄mū tp̄us hodie repn̄tat ſancta
mater eccl'ia catholica in hoc ꝙ ī matutinis
incipit legere librū Geneſis .in quo apte ꝯti
net̄ quō de' fecit hoīem de limo terre: ⁊ quō
in faciē ei' inſpirauit ſpiraculū vite.i. aīam
vt hō fieret in aīam viuentem. Itē hodie in
ſeptuageſima repn̄tat ſpecialit̄ eccl'ia catho
lica tp̄s ꝑuaricationis ⁊ tranſgreſſiōis ⁊ hu
mane ꝑditionis. Jdeo hodie eccl'ia catholi
ca ob cām hui' miſerabilis ⁊ lamētabil' trāſ
greſſionis ſigellas ſuas.i.oīa cātica leticie d
ponit.primo.ſ.cāticū nature.qd̄ eſt Te deuꝫ
laudam':qꝛ in p̄s.dr̄.Oīs ſpūs laudet dn̄m
Itē deponit etiā cāticū gratie.ſ.Gl'ia ī excel
ſis deo.ꝑ qd̄ dei pax de celo ꝑ angelū hoībꝫ
eſt annūciata.vt habet̄ Luce.ij. Itē depōit
canticū gl'ie.ſcꝫ Alleluya.qd̄ ſicut dicit̄ Apo
ca.xix.Ab angelis ꝑmitus in celo eſt cāta
tuꝫ. Nec mirū ſi eccl'ia illa cantica omittit il
lo ſacro tꝑe in quo ꝑagitur tranſgreſſio ade
⁊ eue. Nā ꝑ peccatū viciata eſt natura : ſub
tracta gr̄a:⁊ impedita eſt gl'ia.Ergo eccl'ia q̄
ſi in anniuerſario toti' hūane nature cantū
q̄ de moꝛtuis ꝑ annum cātari ſolet ꝓ officio
miſſe incipit dicēſ.Circūdederūt me gemit'
moꝛtis ⁊c.Vn̄ in p̄nti ſermone tria ſunt di
cēda. Primo de illo ſacro tꝑe ſeptuageſime.
Scd̄o de creatione hoīs.Tertio exemplum.
R Quantū ad p̄mū ſciendū ꝙ tempus ſe
ptuageſime īſtitutū eſt ab eccl'ia. Primo ad
repn̄tandū tp̄s ꝑuaricationis ade ⁊ eue. Jpe
em̄ adā ſibi ⁊ nobis moꝛtē intulit. Nā ſi adā
in innocentia ꝯſtitiſſet imoꝛtalis ꝑmāſiſſet
ſic ꝙ ipe nec famē nec ſitim:nec frig' nec ca
loꝛē ignis ſenſiſſet.nec oculos nec caput do
luiſſet:nec moꝛs nec aliq̄ triſticia ſibi accidiſ
ſet.Vn̄ Greg.Ad h̄ hō in ꝑadiſo poſit' erat
vt ſi ſe ad conditoꝛis ſui obedientiā vinculiſ
charitatis aſtringeret ad celeſtē patriā ⁊ an
geloꝛū ſocietatē qn̄qꝫ ſine moꝛte carnis trā
ſiret.nā hō fuit creat' īmoꝛtalis q̄tū ad coꝛ
pus ⁊ aīam. vn̄ Grego . Sic nāqꝫ imoꝛtalis
ꝯditus ē hō vt ſi nō peccaſſet:etiā moꝛi non
potuiſſet.Vn̄ oēs viui celū intraſſemus.Se
cūdo tp̄s ſeptuageſime repn̄tat nobis exiliū
totius generis humani qd̄ incepit ab adam
⁊ durat vſqꝫ ad finē mūdi. Amb.Omēs ſu
mus in hac lachꝛymaꝝ valle q̄ deberem' eē
in ꝑadiſo vl' in celo.Vn̄ Job loq̄ns de miſe
rijs hui' mūdi dicit ſic. Hō nat' de muliere
breui viuēs tꝑe multis replet̄ miſerijs. Hoc
patet:qꝛ patimur famē:ſitim:⁊ varias infir
mitates ⁊ certitudinaliter oī die moꝛtē expe
ctamus:nec ſcim' vbi poſt hāc vitā p̄ma no
cte manebim'.⁊ ī ſignū hui' miſerie ⁊ exilij
tūc puer cū naſcitur in hūc mūdū p̄mit' flet
lachꝛyme ei' teſtimoniū ꝑhibēt hui' miſerie
ꝙ.ſ.iſte puer ſit nat' ī hūc mūdū q̄ ē vall' mi
ſerie ⁊ lachꝛymarū. vn̄ Holgot.Oēs clamāt
e.vel a.quotquot naſcunt̄ ab eua.ſi ſunt ma
ſculi conq̄runt̄ de primo p̄re adā.iō dāt vocē

a:ſi aūt femine:cõq̄runt̄ de p̄ma mr̄e Eua:⁊
iõ ſonāt e.qꝛ ꝓpt̄ eoꝝ pctā ſunt cū pena ⁊ do
lore i mūdo victuri.vn̄ Augu. Puer ē ꝓphe-
ta ꝑ fletū. Tertio tp̄s ſeptuageſime rep̄ntat
nob̄ tp̄s pnie. Et i ſignū hui⁹ tūc heri i veſpe
ris cātabat̄.dies abſoluti p̄tereūt.dies obſ-
uabiles redeūt tp̄s adeſt ſobriū:q̄ram⁹ puro
corde dn̄m. Uñ ad iſtā pniam aſſumendam
eccl'ia hodie i officio miſſe īduc̄ nos exēplis
Nā adducūt̄ nob̄ i exēplū tres magni pctō-
res q̄ totū officiū miſſe cōpoſuerūt. ſ. dauid
q̄ cōpoſuit introitū miſſe ne q̄s deſpet ꝓpt̄
pctm̄ luxurie. Paul⁹ q̄ cōpoſuit epl'aʒ: ne q̄s
deſpet ꝓpt̄ pctm̄ ſupbie:⁊ mathe⁹ q̄ cōpoſu
it euāgeliū:ne q̄s deſpet ꝓpt̄ pctm̄ auaricie
vn̄ mō leticia hūana ē poſtponēda ⁊ ſalubris
triſticia aſſumēda:ſ; heu pl'es pūertūt ordi-
nē q̄ iā incipiūt diſſolutiores eē ⁊ vanitates
mūdi pl⁹ exercere q̄ſi nō ſit tp̄s pnie:ſ; tp̄us
vane leticie. Cōtra q̄s dic̄ Salo. Eccl'.iij. Eſt
tp̄s flēdi ē tp̄s ridēdi.⁊ i ſignū ꝙ xp̄iani nō
debēt amodo vane letari:tūc hodierna die i
cipit̄ tp̄s interdictū in q̄ xp̄iani non dn̄t nu-
ptias celebrare qꝛ illō tp̄s ē tp̄s triſticie. Et
de hoc q̄re ali ſer.xxvi.Q. S Quātuʒ ad
ſcōm dicēdū ꝙ hō eſt magne dignitat̄ apud
deū quo ad creationē. Nā p̄ma dignitas ho
minis ē ꝙ creat⁹ ē ad imaginē dei:vn̄ Ge.i.
Faciam⁹ hoīem ad imaginē ⁊ ſilitudinē no-
ſtrā.nō angeli:nō archāgeli:ſ; ſolius dei.hoc
de⁹ nō dixit de celo vel de ſtellis vel de auro
vel de argēto.ſed de hoīe quo ad aīam. vnd̄
Eccli.xvij. De⁹ de t̄ra creauit hoīem ad ima
ginē ſuā fecit illū. vn̄ etiā Ber. in ſmone qua
drageſimali. Cogita q̄lē te fecit de⁹.nēpe ſʒ
corp⁹ egregiā creaturā:ſ; ſm aīam mag̃. vt
pote imaginē inſignē creatoris rōis p̄ticipē
btitudis eterne capacē. Itē ſciēdū ꝙ p̄ oib⁹
mūdi creaturis de⁹ imp̄ſſit hoī ſue imaginis
ſpēm. Nobiles eñ ſunt beſtie terre inquātū
creature dei ſunt:ſ; nobiliores ſunt aues ae-
ris.ſ; nobiliſſima ſunt firmamētū:celi:ſtelle
ſol:⁊ luna:⁊ planete.nec tn̄ ita nobiles ſicut
hō.vn̄ Ariſt. Nobiliſſimū aīaliū eſt hō: iō ca
ue effundere ſanguinē hūanū. Idē.vij.poli.
Int̄ oīa aīalia ſol⁹ hō hʒ rōeʒ.vn̄ Augu.ſup
Geñ. Oīm aīaliū corpa ſiue q̄ i aq̄s ſiue q̄ in
terris viuūt incliata ſunt ad terrā ⁊ nō ſunt
erecta ſic hoīs corp⁹.q̄ figurata ē aīa nr̄a in
et̄na ſua.i.in et̄na ⁊ ſpūalia erecta eē debere
T Scd̄a dignitas hoīes eſt ꝙ eū dn̄s oīm
creaturaꝝ ꝯſtituit p̄ter angeloꝝ.vnde Ge.i.
Dn̄amī piſcib⁹ maris ⁊ volatilib⁹ celi: ⁊ vni
uerſis aīantib⁹ q̄ mouēt̄ ſup terrā.vnd̄ ēt p̄s
Oīa ſubieciſti ſub pedib⁹ ⁊c. Und̄ oēs crea-
ture ſc̄ ad h̄ create vt ſuiāt hoī. vnde Hugo
de arra aīe. O hō reſpice mūdū iſtū. oīs na-
turalis creatura ad hūc finē curſum ſuū di-
rigit: vt tuis vtilitatib⁹ deſuiat. Celū tibi de
ſeruit ꝑ ſuū motū.luiaria celi ꝑ ſuū influxū:
ſol cauſat tibi diē.luna illumīat tibi noctes
ignis tēpat tibi aeris frigiditatē.aer tibi mi
tigat ignis caliditatē.aq̄ mūdat tibi fetorē:
⁊ mitigat tibi ſitis ardorē.⁊ fecūdat terre ri
gorē.terra ꝟo te ſuſtētat ſua ſoliditate.recre
at ſua fecūditate.delectat ſua amenitate. Ec
ce quō oīs creatura ſuū curſum dirigit vt tu
is vtilitatib⁹ deſeruiat. Tertia dignitas ho
mis ē ꝙ angel⁹ ad ſui cuſtodiā deputat̄. p̄s
Angelis ſuis mādauit de te ⁊c. Et ip̄i āgeli
qn̄ vidēt nos bona opa opari:de hoc gaudēt
vnde Aug. Quotiēs bn̄ agim⁹ gaudēt āgeli ⁊
triſtant̄ demones. Quotiēs ꝟo a bono deuia
mus:diabolū letificam⁹ ⁊ angelū ſuo gau-
dio defraudam⁹. Unde q̄lib; hō dʒ angeluʒ
ſuū honorare i q̄cūq; loco fuerit. vnde Ber.
In q̄uis diuerſorio:in q̄uis angulo reuerē
tiā exhibe āgelo tuo:ne audeas illo p̄ñte qd̄
me p̄ſente nō auderes facere. V Quarta
dignitas ē ꝙ de⁹ vult laudari ab hoīb⁹ hic i
mūdo ⁊ etiā in futuro:ſic iā ab āgelis lauda
tur in celo. Et i ſignū hui⁹ tūc toties admo-
nemur a deo ꝑ ſcripturā ſacrā ad laudādum
eū p̄s. Laudate dn̄m oēs gētes. vnde Aug.
Uere felix eēt q̄ poſſet diuine laudi ſp̄ inſiſte
re. Nā h̄ faciūt bti in celo. vnde p̄s. Bti q̄ ha-
bitāt in domo tua dn̄e:in ſecula ſeculoꝝ lau
dabūt te. vnde Ber. Diſcam⁹ nūc in terris q̄s
facti ſum⁹ laudes in celis. Nihil ita ꝓprie i
terris celeſtis hitatiōis ſtatū rep̄ſentat: ſic
alacritas laudātiū deū. Quinta dignitas eſt
ꝙ hoīs naturā de⁹ aſſumpſit ⁊ nō angelicā.
vnde heb.ij. Nuſq̄ āgelos app̄hēdit:ſ; ſemē
abrahe. Et in h̄ xp̄s fact⁹ ē frater nr̄. vnde di
xit ad p̄rem ſuū oīpotentē: vt habetur in p̄s
Narrabo nomē tuū fratrib⁹ meis. vnd̄ Ber.
Puto ꝙ iā me ſpnere nō poterit: qꝛ os ex oſ
ſib⁹ meis:⁊ caro de carne mea. Sexta digni-
tas eſt ꝙ nos hoīes tam care ⁊ p̄cioſe emit.
vnde Apl's.i.Coꝝ.vi. Empti eniʒ eſtis p̄cio
magno. vnde Aug. Poſtq̄ intellexi me p̄cio
ſo xp̄i ſanguīe redēptū:nolui me venalē ex-
hibere. Und̄ ſciēduʒ ꝙ ſi infiniti mūdi eēnt
ꝓpter iſtos nec vnā guttam xp̄s precioſi ſui
ſanguinis effudiſſet:⁊ propter nos hoīes: ⁊
ꝓpt̄ nr̄aʒ ſalutē totū ſanguinē effudit. p̄s.

Aruit tanq̄ teſta virtus mea. Septima di-
gnitas eſt ꝙ nos homies cibat ſuo ſctiſſimo
ſanguine. vn̄ Ioh.vi. Caro mea vere eſt cib⁹ ⁊
ſanguis meus ⁊c. Quid eñ magis dare po-
tuit niſi ſemetip̄m h̄ in terris in cibū vt ꝯfor
temur ne deficiam⁹ in via. Octaua dignitas
eſt ꝙ hō creat⁹ ē ad eternā btitudinē cū āgel'
eternal'r poſſidendā:nō ſolū cū aīa:ſed etiaʒ
cū corpe glioſo poſt reſurrectionē. vn̄ Mat.
xv. A p̄re dictur⁹ ē ſuis dilect̄. Uenite bn̄dicti
patris mei poſſidete patū vob̄ regnū ⁊c. No
na dignitas ē ꝙ nihil ſatiare pōt deſideriuʒ
hoīs niſi ip̄e de⁹ q̄ infinit⁹ ⁊ imēſus ē. vn̄ dr
in p̄s: Satiabor cū appuerit gl'ia tua. Uñ ēt
Aug. Tāte dignitat̄ eſt hūana cōditio vt nul
lum bonū p̄ter ſummū ei ſufficere poſſit. Et
hāc ſatietatē eterne btitudis ex itimo corde
deſiderare debem⁹ vt illud deſideriū celeſtis
p̄rie lachrymas corpales excitet i nob̄. X
Unde exēplū ſcribit Iacob⁹ de vitriaco dicēs
Uidi quaſdā mulieres tā ſpāli ⁊ mirabili a-
moris in deū affectione reſolutas vt pre deſi
derio langurent. nec a lecto per multos an-
nos niſi raro ſurgere poſſent nullā aliā infir
mitatē habētes niſi illā cuius deſiderio eaꝝ
aīe liquefacte cū dn̄o ſuauit̄ deſcētes. quāto
ſpū ꝯfortabant̄: tāto corpe infirmabātur.

¶ De eadem alius Sermo.xxxiij.

ſ Imile eſt regnū celoꝝ
hoī patrifamilias q̄ exijt p̄ìo ma
ne cōducere ⁊c. Mat.xx. Ex quo i
p̄ñti euāgelio fit mētio de prefa-
milias q̄ cōduxit oparios.i.ſeruos ad laborā
dū. tūc in p̄ñti ſermone tria ſunt dicēda. Pri
mo de famulis ⁊ famulab⁹. Secūdo de dn̄is
⁊ dn̄abus. Tertio exemplū. A Quantuʒ
ad primū ſciēdū ꝙ ſerui et famule vt ſerui-
tiū eoꝝ ſit deo acceptū ⁊ meritoriū tria tenē
tur dn̄is ⁊ dn̄ab⁹ ſuis. Primū eſt ꝙ debent
eē fideles dn̄is ſuis in reb⁹ tpalib⁹: vt preue
niant dāna dn̄oꝝ ſuoꝝ vbi pnt:⁊ bona eoruʒ
augmētēt ꝓut ip̄ſis ꝓmiſerūt qn̄ ſeruitia eo
rum intrauerūt. qꝛ q̄cūq; ſciēter ꝓmiſſum
frangūt deū grauiter offendūt. Et vt fidelit̄
laborēt in abſentia dn̄oꝝ ſicut in p̄ñtia. Uñ
ad Eph.vlt̄. Nō ad oculū ſuiētes q̄ſi hoīb⁹
placentes:ſ; vt ſui xp̄i faciētes volūtatē dei
ex aīo. Et bn̄ ſic fidelr̄ laborant ⁊ in gr̄a ſunt
tūc ip̄emet xp̄s erit p̄miū eoꝝ. ⁊ ꝯ hoc faciūt
q̄ bn̄ ⁊ fidelr̄ laborāt in p̄ñtia dominoꝝ: ſed
qn̄ dorſum vertūt: tūc ip̄ſi fideliter laborare
deſiſtunt et colloquūtur ſimul et oculis vag
hinc ⁊ illinc circūſpiciūt: et ſic laborē negli-
gūt. Cōtra q̄s dic̄ xp̄s vt hr̄ Math.vij. Que
cūq; vult̄ vt faciāt vob̄ hoīes:⁊ eadē vos fa
cite ill'. Itē ꝯ hoc faciūt qui bona dn̄oꝝ ex ne
gligētia ꝑdūt vel frāgūt. Itē q̄ furant̄ bona
dn̄oꝝ ⁊ comedūt ſecrete ⁊ bibūt ⁊ ꝯuiuia fa-
ciunt. q̄ oīa cōfitēda ſunt ⁊ reſtituēda. Nam
cū habēt ſufficiētiā ad comedēdū et furant̄
dn̄is ſuis oūa vel carnes vl' vinū vl' ceruiſiā:
⁊ occulte ꝯuiuia faciūt ⁊ ſic ſupflue bona do-
minoꝝ ſuoꝝ expēdūt: i h̄ grauit deū offendūt.
Nec etiā famuli iſti bōa dñoꝝ debēt alijs
dare ſiue amicis ſiue paupib⁹ ſine cōſenſu ⁊ li
centia dominoꝝ. B Unde q̄rit̄ an famu
li ⁊ ācille poſſint dare elemoſinā de reb⁹ dn̄o
rū. Rn̄deo ſm.b. Tho.i.iiij.di.xv. Serui ⁊ ā-
cille ⁊ famuli nō pñt elemoſinas dare de re-
bus dn̄oꝝ ſine eoꝝ ꝯſenſu:niſi panē vel bro-
diū vl' hmōi q̄ nō īferūt ſenſibile nocumētū.
Sʒ ſciēdū ꝙ h̄ rep̄hēdēde ſunt q̄daʒ ācille q̄
ꝑmittūt q̄nq; comeſtibilia perire: ſic brodiū ⁊
pulmētū ⁊ hmōi q̄ nolūt laborē hr̄e vt pau-
perib⁹ talia ſuarēt: ⁊ ip̄is poſtmodū darēt. q̄
uis q̄nq; dn̄s ⁊ dn̄a h̄ libēter viderēt: et eis
bn̄ placeret. ⁊ iſte ācille ꝓpt̄ pigritiā ſuā no-
lunt iſta fragmēta colligere ⁊ paupib⁹ eroga
re: ſ; potius canib⁹ ⁊ porcis tribuūt ⁊ ſic pau
peres egere ꝑmittūt. et de his diſtrictā rōeʒ
reddituri ſūt deo q̄ paupib⁹ vtilia fuiſſent ſi
eis diſtribuiſſent. nā tales ācille cogitare de
berēt ꝙ q̄cq̄d paupib⁹ facerēt xp̄o factū eſſʒ.
Math.xxv. Quod vni ex minimis meis fe-
ciſtis mihi feciſtis. Et ergo ſicut ſi xp̄s per ſe
clamaret ante ianuā famelic⁹: ſitibund⁹: nu-
dus: cec⁹:⁊ claud⁹:⁊ pegrin⁹ ſic recipiend⁹ et
cōſolād⁹ eſt paup. Et tūc meli⁹ ꝓſperabitur
illis famulis ⁊ ācillis i oīb⁹ q̄ ſunt miſeri-
cordes paupib⁹. vn̄ Luc.vi. Eadē menſura q̄
menſi fueritis remetietur vobis. ꝙ paupes
⁊ defectuoſi nō ſunt deſpiciēdi. q̄re infra ſer
mo.cl.N. C Secūdū qd̄ ſerui ⁊ ancille te
nentur dn̄is ⁊ dn̄abus eſt ꝙ ip̄i debēt in lici
tis obedire: nec eos ad iracūdiaʒ ꝓuocare: et
q̄cq̄d cognoſcūt dn̄is eē placitū vt hoc liben
ter faciāt. Non eñ ſufficit nō furari et fide-
lem eſſe dn̄is: ſ; etiā obedire in licitis. Ephe.
vlt. Serui obedite dn̄is carnalib⁹ cū omi ti-
more ⁊ tremore in ſimplicitate cordis vn̄ ſi-
cut chriſto. Silr̄ ⁊ ancille debēt in bonis do
minabus ſuis obedire. nam btūs Tho. dicit
ꝙ ſeculari ptāti obediendū eſt in licit̄. qꝛ oīs
ptās a deo eſt. ⁊ q̄ ptāti reſiſtit: dei ordinatio-
ni reſiſtit. Item beat⁹ Thomas dicit ꝙ mo-

bedientia pōt eē mortale pctm̄: q̄ ſubtrahit
ſupiori qđ ei tenet̄ ex ordinatione dei. Ergo
cōfitēdū eſt quādo ſerui ⁊ ancille ptinaciter
ſunt inobediētes dn̄is ⁊ dn̄ab⁹ ſuis. Simil'r
vxor q̄ inobediēs ē viro ſuo ⁊ pueri q̄ inobe-
diētes ſunt pentib⁹ ſuis: ⁊ ceteri ſubditi q̄ in
obediētes ſunt ſuis ſupiorib⁹. Sil'r penite-
re debēt ſui ⁊ ancille q̄ ſciēter ad iracūdia ſu
os dn̄os vel dn̄as ꝓuocauerunt. vel etiā qui
dn̄is vl' dn̄ab⁹ obloquūtur dicēdo. dn̄s ille ē
ꝑcus vl' infidelis. vel dn̄a illa eſt iracūda vel
auſtera. Tertiū ē ꝙ ſerui ⁊ ancille debēt hr̄e
rectā itētionē ad deū ī laborib⁹ ⁊ ſuitijs ſuis
q̄ nō ſufficit fidel'r laborare ⁊ dn̄is obedire
niſi habeāt deū ṗ oculis ⁊ intētionē ad deū
referāt. vn̄ Greg. Om̄e bonū qđ egim⁹ ſemp
ꝑ itētionē ad celeſtia leuem⁹. Un̄ ſerui ⁊ an-
cille ṗ oīb⁹ de mane debēt orare ⁊ in dieb⁹ fe
ſtiuis ad min⁹ miſſam et verbū dei audire ⁊
libent' ieiunare ⁊ feſta celebrare et quādoqꝫ
ꝓ tpe ſuo cōfiteri ⁊ ſacrm̄ eucharíſtie perci-
pere. Et ſi nō ſemp ad eccl'iam poſſunt veni-
re: tūc in domo vel in cāpo poſſunt orare. Et
ſignāter qn̄ audiūt pulſum in eleuatione cor
poris xp̄i: tūc hūilit' debēt ſe deo recōmenda
re. Sꝫ ɔ̄ hoc faciūt iſti famuli ⁊ ancille q̄ deū
nō timēt offendere detrahēdo ⁊ maledicen-
do ꝓximis ⁊ q̄nqꝫ creaturis cum iraſcunt̄: ⁊
qđ peꝰ eſt in ira ſua deū blaſphemātes. Et
ſil'r deū offendūt luxuriādo cū meretricibus:
chorizando: et ſuperbe ſe ornādo in dieb⁹ fe
ſtiuis: et vorando occulte et ſubtrahendo ꝓ-
ximorum et dn̄oꝝ ſuoꝝ et etiā in maximis ⁊
paruis deū offendūt. Un̄ legit̄ vnū exemplū
in legenda beati thome apl'i ꝙ patriarcha i
feſto beati thome corpus ip̄ius apl'i honori
fice locat iuxta altare: ⁊ ad manus apoſtoli
ponit ɔſecratas hoſtias: ⁊ ſic oēs accedētes
cōicat cū manu mortua virtute diuina. Et le
git̄ ꝙ nō niſi ɔtriti ⁊ cōfeſſi valeāt de manu
eiꝰ hoſtias cōſecratas accipe. Indigni autē
neq̄q̄ niſi denuo meli⁹ ſcrutātes ɔſciās ſu-
as ⁊ īueniētes indiſpoſitas ad cōfeſſionē et
ad cordis ɔtritionē ſe ɔferāt: tūc redeūtes ac
cipiūt ſacra de manu apl'i. D Un̄ recita-
tur de quodā famulo exēplū quō ſolū furtuꝫ
ficuum dn̄o ſuo neſciente cōmiſerat. quas ⁊
comederat. ſed oblitus confiteri accedēs ad
cōionem nō poterat ſacramentū eucharíſtie
de manu apoſtoli accipere. Qui in ſe reuerſ⁹
iuit ſeorſum ante quoddā altare: et fletis ge
mibus rogauit deū vt ſibi daret cognoſcere il
lud peccatū propter qđ repulſus fuit a ſacra
cōione: ⁊ poſtmodū īuenit ꝙ de furto ficuꝫ
nō eſſet cōfeſſus. Et ſic denuo rediens ad cō
feſſionē cōfeſſus eſt quō furat⁹ erat dn̄o ſuo
ficus et reſtitutionē ꝓmiſit: et tūc poſt abſo-
lutionē ſacrm̄ eucharíſtie de manu apl'i rece
pit. Sꝫ q̄lis debeat eſſe intētio ſeruoꝝ ⁊ ācil
larū ⁊ alioꝝ laborātiū. q̄re ſermo. lv. V. E
Quantū ad ſecūdū ſciendum ꝙ dn̄i ⁊ dn̄e te
nent̄ tria famulis et famulab⁹ ſuis. Primo
tenent̄ ip̄is fidel'r ꝓuidere neceſſaria pro vi
ctu. ſ. comedere et bibere. q̄ eandē fidelitatē
ipſis tenētur quaꝫ famuli ip̄is dn̄is tenent̄.
Un̄ apl's ad Eph. vl'. Et vos dn̄i eadem faci
te illis. Si em̄ vis ꝙ tibi fidelis ſit ſeru⁹ tu⁹
et laboret tibi: tūc tu ecōuerſo ſibi eſto fidel'.
Nā famuloꝝ ē eē ſollicitos quō bn̄ et fideli-
ter ſeruiāt. dn̄oꝝ aūt eſt ꝓuidere ꝙ ipſi famu
li neceſſaria habeāt. Contra quod faciūt illi
q̄ famulis ſuis ⁊ famulab⁹ nō ꝓcurāt neceſ-
ſaria: ſꝫ fatigant eos q̄ſi brutū aīal: qđ ē con-
tra charitateꝫ fraternā. q̄ alijs fortaſſe etiā
neceſſe hn̄t in futuro ſeruire ⁊ ſe de laborib⁹
ſuis nutrire. Inſup dn̄i tenētur famulis ſol
uere ꝑciū ſuoꝝ laboꝝ an̄ occaſum ſolis. Naꝫ
hoc eſt vnū pctm̄ de quattuor clamātib⁹ in
celū. Nō ſoluere ꝑciū mercēnarioꝝ. Et ɔ̄ hoc
faciūt aliqui qui protrahunt ad longū tp̄s.
Inſup aliqui ſunt qui defraudant ſuos fa-
mulos in ſuo precio. Nā ſi ollā frangūt nō in
ſimplo tm̄: ſꝫ in duplo ſolutionem ab his exi
gunt. Et in talibus de⁹ grauit' offendit̄. F
Secundo dn̄i debent eſſe humiles et chari-
tatiui ⁊ benigni ad ſuos famulos. Nā quilꝫ
dꝫ eſſe pius ſuis famulis: ſicut deū vult ſibi
eē piū et clementē. Un̄ Sene. Sic cū inferio
ri viuas queēadmodū ſuperiorē tecum viue-
re velis. Cōtra hoc faciūt q̄ iracūdos ɔtinue
ſe ſuis ſubditis oſtendūt. raro verba amica-
bilia ſed ſemp dura verba: et cōtemptibilia
loquūtur: et extollūt ſe ⁊ ſpernūt ſuos ſubdi
tos. Tales nō attēdūt ꝙ oēs ſum⁹ fratres et
ſimiles. Nā de⁹ q̄ creauit dn̄m creauit ⁊ ſer-
uum ⁊ cū eodē ſanguīe q̄ redēpt⁹ ē diues do
min⁹ redēpt⁹ ē ⁊ paup ſeru⁹: et eandē heredi
tatē quā poſſeſſur⁹ eſt dn̄s in celo: eandē poſ
ſidebit ⁊ famulus. Ergo dn̄s non debet ſper-
nere famulū: nec dn̄a famulā: quia fortaſſis
famulus melior eſt corā deo q̄ ipſe dn̄s. q̄a
humilis eſt: et ipſe dn̄s ſupbus. caſt⁹ eſt: et
ip̄e dn̄s luxurioſus. abſtinēs: et dn̄s ebrioſ⁹
et guloſus. pius et largus: et dn̄s auarus et
vſurarius. Inſup ſciēdum ꝙ nunq̄ dn̄s vel
dn̄a debent noiare dyabolū: nec in noīe ip̄i⁹

aliquod opus fieri iubere. G Unde exē-
plū ſcribit Greg. in dyal'. ꝙ q̄dā noīe ſtepha
nus de itinere veniēs domū vocauit ex ira fa
mulū dicēs. Ueni dyabole diſcalcia me. Ad
cui⁹ vocē mox incepciūt ſe calciamētoꝝ cor-
rigie in ſumma velocitate diſſoluere vt apte
cōſtaret ꝙ ei ip̄e q̄ vocat⁹ fuerat ad extrahē
dos calceos dyabolus adeſſet ⁊ obediſſet: qđ
mox vt domin⁹ vidit vehement' expauit. ma
gniſqꝫ vocib⁹ exclamare cepit dicens: recede
miſer recede. nō em̄ tibi ſꝫ famulo meo locu-
tus ſum. Ad cui⁹ vocē ꝓtinus receſſit. Ex in-
de recolligi pōt ꝙ nūq̄ diabol⁹ ex ira ſit no
minādus H Tertio domini debēt corri-
gere famulos ſi delinquūt. Nā ſp cogitare d
bent ꝙ reddituri ſunt rōem ꝓ ip̄is. Und te-
nentur dn̄i famulos ⁊ famulas inducere ad
bonū faciēdū. ſ. vt ieiunēt ⁊ orent ⁊ feſtinēt
confiteant̄: ⁊ eucharíſtiā ſumāt: ⁊ miſſam ⁊
verbū dei audiāt. Et ſi nō imitant̄ informa-
tiones: tūc dn̄i eos corrigere cū delinquunt.
Nā q̄libet ſupior dꝫ corrigere ſuū ſubditum
al'as oīa pctā q̄ ſubdit⁹ cōmittit in ꝑſidentē
redundabūt ſi nō corrigit: ſꝫ ea fieri ꝑmittit.
Un̄ dr̄ in decre. Reſiſtere poſſe ꝑuerſis ⁊ nō
facere eſt eis cōſentire. xxiij. q. iij. Quid pōt.
I Quantū ad vltimū ſciendū ꝙ dn̄i ⁊ dn̄e
ex vera humilitate debēt famulos et famu-
las meliores ſe q̄ꝫtū ad deuꝫ eſtiare: ⁊ ſic eis
humiliter ⁊ pacifice loq̄. Un̄ exemplū Legit̄
ꝙ duo frēs ſenior ⁊ iunior fuerūt in itinere
cōſtituti ⁊ ad ſeminandū verbū dei miſſi. Et
accidit ꝙ in itinere quodā ſeniore dormiēti
iunior vidit ad ſe venire turmā celeſtē q̄ per
trāſiens nihil ei locuta eſt: ſꝫ vn⁹ d turma di
xit ad iuniorē frēm ꝙ q̄reret q̄cq̄d vellet. Et
ille q̄ſiuit q̄ eſſet illa ſpecioſiſſima dn̄a q̄ mit
tebat̄ duob⁹ iuuenibus pulcherrimis: ⁊ quo
itura eſſet. Et i nſum eſt ei ꝙ regina angeloꝝ
eſſet volens venire ad ꝓximā villam cū illa
celeſti turma ad ancillā cuiuſdā ruſtici mori
turā. Et ille mirabat̄ tantā humilitatē virgi
nis marie ꝙ ad talē paupculā ancillam ꝑſo
nalit' dignabat̄ venire. Et excitato ſocio ve-
nerūt ad villā ⁊ q̄ſierūt in q̄ domo aliq̄ ancil
la infirmaret̄. Et tandē ea cōpta venerūt il-
luc. Et ſenior frat' audiuit ɔfeſſionē ei⁹: ſꝫ no
luit eā abſoluere niſi diceret ſibi ꝑ q̄d talem
grām meruiſſet. ⁊ retulit ſibi q̄ ille frater hō
purus ⁊ innocēs in via vidiſſet. Et illa ancil
la ex humili corde ⁊ ex obediētia dixit ɔfeſſo
ri ꝙ virginitatē ſuā ſeruaret ſicut de vtero
egreſſa eſt: ⁊ ꝙ omni die dixit horas ſuas ⁊ q̄n
quagīta Aue maria btē virgini ꝙ ī morte di
gnaret̄ eam viſitare. Et nec ꝓpter aliquē la-
borē illas horas ⁊ orōnes omiſit: et de ꝑcio
ſuo ſe veſtiuit ⁊ reſiduū dedit paupib⁹. ⁊ con
feſſor eā abſoluit ⁊ cōicauit: ⁊ maria cum an
gelis aīam illi⁹ ancille ad celū deduxit.

¶ Dominica in ſexageſima Sermo. xxxiij
de creatione hominis.

Xijt qui ſeminat ſeminare

e ſemen ſuū. Lu. viij. Ubi ſciendum
ꝙ ſeminator ē omp̄s de⁹ qui exijt
ſeminare ſemē ſuū. i. gen⁹ hūanuꝫ
creando. Und mgr̄ in compē. theo. veri. dicit
ꝙ ſumma bonitas volēs cōicare ſuū bonuꝫ
etiā alijs fecit creaturā rōnalem q̄ ſummum
bonū intelligeret ⁊ intelligēdo amaret: amā
do poſſideret. ⁊ poſſidēdo btā eēt. Un̄ in p̄ſē-
ti ſermone tria ſunt dicenda. Primo quō de
us creauit hoīeꝫ. Scđo quō diabol⁹ inuidit
hoī. ⁊ an adā vl' eua pl⁹ peccauit. Tertio q̄li-
ter iā naſcimur in hūc mundū. K Quā-
tum ad primū ſciēdū ꝙ dignitas primi ho-
minis eſt in hoc ꝙ de⁹ fecit hoīem rōne ſapi
entē vita innocentē: dn̄io potentē. Primo fe
cit deus hoīem rōne ſapientē: q̄ adā notici-
am dei hūit cui⁹ p̄ntiā quadā interiori aſpi
ratiōe ɔtēplabat̄. Nō tn̄ ita excellenter vt il
li in patria: nec ita in enigmate vt nos mō iā
in via. Ergo btūs thomas dicit ꝙ adā medi
um tenuit in cognitiōe dei quo ad nos q̄ ſu-
mus in h̄ mūdo: ⁊ quo ad illos q̄ ſunt iā ī pa
tria. Iteꝫ adā cognouit res factas ⁊ creatas
q̄ eis noīa impoſuit: vt dr̄ Gene. ij. Et ſm
beatū Tho. Noīa debent naturis rerū cōue-
nire. ergo adam ſciuit naturas oīm aīalium
herbarū: arboꝝ: ⁊ lapidū ꝑcioſorū: ⁊ oīm re-
rum viſibiliū ⁊ palpabiliū. Et inſup dic̄ bea
tus thomas ꝙ adā in ſtatu innocentie quo-
dāmodo habuit oēs virtutes. Secūdo fecit
eum vita innocentē. Naꝫ factus eſt ſine cul-
pa. Unde ſm Holgot. Deus dedit ade origi
nalem innocentiā qua ſemp ſe ⁊ ſuos cuſto-
diſſe potuit. Habuit em̄ aīa ade ita perfecte
dominiū ſup corpus: ꝙ nunq̄ ſenſiſſet infir
mitateꝫ ab intrinſeco nec deceptionē ab ali
quo ſi ī ſtatu innocētie ꝑſtitiſſet. Fuitqꝫ adā
ſine penalitatibus: quia nec eſurijt neqꝫ ſiti
uit: neqꝫ frig⁹ neqꝫ ignis: neqꝫ aliquid aliud
leſit euꝫ. nec mortē expectauit: q̄ viuēs erat
ad gl'iam trāfferēd⁹: veſtib⁹ nō indiguiſſꝫ: q̄
ſtola innocentie veſtitus fuit. Unde Grego.
Sic nāqꝫ īmortalis eſt ɔdit⁹ vt ſi nō peccaſ-

ſet mori etiã nõ potuiſſet. Vñ etiã Aug. I li.
de queſti. noui ⁊ veteris teſtamẽti dic. Sic ↄ̃
no hoiem fecit ꝙ q̃zdiu nõ peccaret: in imoꝛ
talitate vigeret. L Unde ſciẽdũ ꝙ adaꝫ
factꝰ eſt extra ꝑadiſum in agro damaſceno
de limo terre: ⁊ poſt creationẽ poſitꝰ ẽ in ꝑa
diſum voluptatꝭ. Fuit aũt locꝰ ille vt dic Da
maſcenꝰ exultatiõis vniuerſe ꝓmptuariũ: q̃
terra celſioꝛ poſitꝰ ẽ: ⁊ tẽperato ac puriſſimo
aere circũfuſus plãtis ſꝑ floꝛidis comatꝰ eſt
bono odoꝛe plenꝰ: nullũq; irrationaliũ inhĩ
tat ibi. Inſuꝑ nulle ſũt ibi tẽpeſtates: ⁊ bis
fructificãt ibi arboꝛes. Et in hyſtoꝛia eccliaſ
ſtica dr ꝙ ꝑadiſus eſt locꝰ delicatiſſimꝰ: vbi
mõ eſt Enoch ⁊ Helias ↄtinẽtes vitã ſuã ꝑ
eſum ligni vite ⁊ alioꝝ q̃ ſunt ibi. Et cũ adaꝫ
ſic eſſet in ꝑadiſo dixit deꝰ vt hr̃ Geñ. ij. Nõ
eſt bonũ hoiem eſſe ſolũ. Faciamꝰ ei adiutoꝛ
riũ ſile ſibi. Ergo imiſit dñs deꝰ ſopoꝛẽ i adã
Cũq; obdoꝛmiſſet tulit vnã de coſtis eiꝰ ⁊ re
pleuit carnẽ ꝓ ea. ⁊ edificauit dñs deꝰ coſtã
quã tulerat de adã i mulierẽ: ⁊ eduxit eã ad
adã. Dixitq; adã. hoc nũc os ex oſſibꝰ meis ⁊
caro de carne mea. q̃zobrẽ relinq̃t hõ prẽꝫ ſu
um ⁊ mrẽm ſuã ⁊ adherebit vxoꝛi ſue ⁊ erũt
duo i carne vna. Circa qđ q̃rif q̃re eua facta
ſit de coſta ade ⁊ nõ de capite vel ↄ̃ pede. Rñ
def ſm mgr̃m theo. vi. euã nõ fecit de capiſ
te ne viro dñaref. Et ↄ̃ h̃ faciũt ille mulieres
q̃ volunt dominari ſuꝑ viros ſuos. Etiã ↄ̃ h̃
eſt qđ dicit dñs Geñ. iij. Sub ptãte viri eris
⁊ ipſe dñabif tui. Itẽ nec de pede ade faſ
cta eſt eua ne ↄtẽneref a viro. Et ↄ̃ hoc faciſ
unt illi ſeueri ⁊ ꝑuerſi viri q̃ ↄtẽnunt vxoꝛes
ꝓprias: ⁊ tenẽt eas tanq̃ famulas raro ver
ba amicabilia: ſ ſꝑ dura ⁊ cõtumelioſa v̈ba
eis loq̃ntes. ſ ipſa mulier facta ẽ de latere viſ
ri: vt amoꝛis vinculũ ꝓbaref in eis. In quo
ſit vir debeat oñdere dilectionẽ vxoꝛi: ⁊ ecõ
uerſo vxoꝛ viro. q̃re añ ſmo. xxvij. B. Itẽ ſciſ
endũ ꝙ dominꝰ deꝰ dixit ad adã ⁊ euã. Creſ
ſcite ⁊ multiplicami. M Circa h̃ q̃ritur
vtrũ in ſtatu innocẽtie ↄueniſſent hoiẽs car
naliter abſq; officio generãdi. Dicẽdũ ꝙ nõ
ſm. b. Tho. in. ij. di. ij. Tũc em̃ vires inferio
res ſubiecte erãt ſuꝑioꝛibꝰ tã ſm rectũ oꝛdiſ
nẽ hoĩs i ſeipo q̃z hoĩs ad deũ. Nõ recta aũt
ſꝑ oꝛdinat actũ ad finẽ debitũ. Unde nunq̃
cõueniſſet vir ⁊ vxoꝛ in ſtatu innocẽtie i actũ
matrimonialẽ niſi ꝓpter officiũ generatõis
Nã appetitꝰ generatiue neq̃q̃ poterat ſurſ
gere ſine impio rõnis: nec vnq̃ ſine aliquo fi
ne intẽto. i. vt ꝓle careret: q2 nulla ꝑſona ſte
rilis fuiſſet. Et ſm. b. Tho. ꝓbabilr põt dici
ꝙ maſculi ⁊ femelle fuiſſent i eq̃li nũero geſ
niti. Nã gñatio erat in p̃cepto ꝓpf electoꝝ
multiplicationeꝫ. vñ Gene. i. Creſcite ⁊ mltiſ
plicamini ⁊c̃. Et iõ opoꝛtebat vt oẽs vacarẽt
gñationi. Cũ ḡ ibi nullꝰ moꝛeref ⁊ vnꝰ nõ poſ
ſet eẽ niſi vniꝰ vxoꝛis vir. ⁊ vna nõ poſſet eẽ
niſi vniꝰ viri vxoꝛ: opoꝛtebat ꝙ tot eẽnt viri
q̃ mulieres. ⁊ pueri fuiſſent geniti i ꝑadiſo i
quo ꝑentes iã erãt poſiti. Itẽ q̃rif vtrũ pueſ
ri nati in ſtatu innocẽtie ſtati hũiſſent vſuꝫ
mẽbroꝝ. Reſpõdef ſm. b. Tho. ꝙ non. Hoſ
mines eñ in ſtatu innocẽtie hũiſſent cõe iniſ
tiũ viuẽdi nobiſcũ: ſ nõ terminũ. Iõ defectꝰ
naturales q̃ ſequũtur initiũ exiñdi hũiſſent
nobiſcũ: ſ nõ illos q̃ ſequunf terminũ. ſicut
eſt ſenectꝰ: moꝛs: ⁊ hmõi. Nec hoc fuiſſet eis
in penã. q2 ex h̃ ꝙ pueri fuiſſent in q̃titate
ꝑui ⁊ molles ex h̃ nullũ incõmodũ ſenſiſſent
diuina ꝓuidẽtia eos gubernãte. Silr ẽ dicẽ
dũ de cognitiõe ⁊ vſu rõnis quẽ nõ imediaſ
te hũiſſent: ſ ꝑ ſucceſſionẽ tꝑis ↄdidiſſent ⁊
lucidiꝰ ⁊ clarioꝛi mõ q̃z nos mõ. Multo em̃
ſapiẽtioꝛes q̃ nos facti fuiſſent: nã naturaſ
rerũ cognouiſſent. N Tertio fecit adam
dominio potẽtẽ. Circa qđ q̃rif vtrũ hõ i ſtaſ
tu inocẽtie aĩalibꝰ ⁊ creaturis dñabaf. Rñſ
def ſm. b. Tho. ꝙ ſic. Et h̃ ꝓbaf. Prĩo ex oꝛ
dine diuine ꝓuidẽtie q̃ ſꝑ inferioꝛa ꝑ ſuꝑioſ
ra gubernat. Und cũ hõ ſit ſuꝑ cetera aĩalia
cõuenienf eiꝰ gubernationi oĩa aĩalia ſubdũ
tur. Scđo hoc ꝓbaf ex lib. Ge. i. vbi dr de hoſ
mĩe: vt p̃ſit piſc. bꝰ maris ⁊ volatilibꝰ celi et
beſtijs terre. Vñ aues in aere ad nutũ hoĩs
obedijſſent: ⁊ piſces maris vocati veniſſent.
Silr ⁊ beſtie terre ⁊c̃. In ſignũ huiꝰ tũc crea
uit deꝰ ante hoĩem oẽs creaturas: ⁊ vltimo
hoĩem tãq̃ dominũ creaturaꝝ. Nã oẽs crea
ture ꝓpf hoĩeꝫ ſt creare ⁊ ſibi ſubdite. vnde
p̃s. Oĩa ſubiecisti ſub pedibꝰ eiꝰ oues ⁊ boſ
ues vniuerſas ⁊c̃. Sꝫ q̃re creature iobediẽſ
tes ſt facte. Reſpõdef ſm. b. Tho. ꝙ inobeſ
dientia ad hoĩem coꝝ q̃ ei ſubiecta eſſe debe
rent ſubſecuta eſt in penã eius: eo ꝙ ipſe hõ
fuit inobediens deo. O Quantũ ad ſeſ
cundũ ſciendũ ꝙ dyabolꝰ cognoſcẽs felicita
tẽ hoĩs quã in ſtatu inocẽtie habuit ⁊ ꝙ pec
care potuit: inuidẽs bonũ de ſalute quã acce
pturus erat in ſpẽ ſerpẽtis mulierem aggre
diebaf: ſ q̃re primo mulierẽ aggreſſus ẽ. Re
ſpõdef ſm Criſoſto. Mulieres ſunt incauſ
te: molles: ⁊ fragiles. Et q2 ſunt icaute: ideo
de facili decipiunf. ⁊ q2 ſũt molles: iõ ad bo

num ⁊ ad malũ cito flectuntur: ⁊ q2 fragiles
ideo de facili ſuperanf: ideo diabolꝰ nõ ẽ ag
greſſus virũ ſ mulierem ſciẽs ꝙ femina faſ
cilius deciperef cũ ſit ſexus mollioꝛ: ⁊ facilꝰ
vincerer cũ ſit ſexus fragilioꝛ. Quõ aũt p̃mi
parentes tráſgreſſi ſunt p̃ceptũ dñi hr̃ Geñ.
iij. Vbi dr ꝙ ſerpẽs erat callidioꝛ cũctis aĩ
mãtibꝰ terre q̃ fecerat dñs deꝰ: q̃ dixit ad mu
lierẽ. Cur p̃cepit dñs deꝰ vobis vt nõ comeſ
deretꝭ de oĩ ligno ꝑadiſi. cui rñdit mulier. De
fructu lignoꝝ q̃ ſunt in ꝑadiſo veſcimur. de
fructu vo ligni qđ eſt in medio ꝑadiſi p̃cepit
nobis ne comederemꝰ ⁊ ne tangeremꝰ illud
ne foꝛte moꝛiamur. Dixit aũt ſerpẽs ad muſ
lierẽ. nequaq̃ moꝛiemini: ſcit em̃ deꝰ ꝙ in q̃
cunq; die comederitis ex eo aperienf oculi
vr̃i: ⁊ eritꝭ ſicut dij ſciẽtes bonũ ⁊ malũ. Viſ
dit ḡ mulier ꝙ bonũ eẽt lignũ ad veſcẽdũ ⁊
pulcrũ oculꝭ aſpectuq; delectabile: tulit ↄ̃ fru
ctu illiꝰ ⁊ comedit. deditq; viro ſuo q̃ ſilr co
medit: ⁊ ſtatĩ apti ſunt oculi amboꝝ. Cũq;
cognouerũt ſe eẽ nudos conſuerũt folia ſicꝰ
⁊ fecerũt ſibi pizomata. P Vñ q̃rif q̃s
coꝝ vel vir vel mulier grauiꝰ peccauit. Rñſ
def ꝙ mulier q̃dãmodo grauiꝰ peccauit. Nã
adã in duobꝰ peccauit. ſ. comedẽdo ↄ̃ fructu
vetito: ⁊ excuſando ſe de ſuo pctõ. Vñ penaꝫ
a deo accepit: vt hr̃. Geñ. iij. Cũ dixit ei deus
In ſudoꝛe vultꝰ tui veſceris pane tuo donec
reuertaris in terrã de q̃ ſumptꝰ es: q2 puluis
es ⁊ in puluerẽ reuerteris. Sꝫ in q̃ttuoꝛ eua
peccauit. Prĩo in ſuꝑbia ⁊ incredulitate: naꝫ
ex ſuꝑbia diuinitatẽ rapere voluit ⁊ diabolo
pluſq̃ deo credidit. Vñ ſm btm̃ Tho. Muſ
lier ex ſola elatõe mentꝭ peccauit: q2 appetijt
eẽ ſicut deꝰ. Excecauit eñ eã appetitꝰ excellen
tie vt crederet eẽ verũ ⁊ poſſibile qđ ſerpens
dicebat: ⁊ iõ ſeducta dr̃. Vir aũt nõ credidit
eẽ verũ qđ dicebat ſpẽs: ⁊ iõ nõ appetijt ab
ſolute ſ cũ ↄditõe ſi poſſibile foꝛet: ſ tñ apſ
petitꝰ illiꝰ excellẽtie ipm adã ad experiendum
incitauit. ḡ adã ex q̃dã elatiõe ⁊ q̃dã amicabi
li beniuolẽtia quã habuit ad vxoꝛẽ nolẽs eã
turbare peccauit. Et adhuc hodierna die mu
lieres: vt cõiter imitanf euã in ſuꝑbia ⁊ in iſ
credulitate. qđ p̃ꝫ. Nã puella. ix. ãnoꝝ q̃ñq;
curioſiꝰ icedit i veſte ſua q̃ maſculꝰ. xviij. an
noꝝ. ⁊ cũ vetula ampliꝰ ſe oꝛnare nõ audet:
tñ ad ſuꝑbiã ⁊ laudẽ hoĩm nõ deſinit oꝛnare
filiã aut neptẽ. Silr ſolẽt ſe plꝰ occupare in
incredulitatibꝰ ⁊ incãtatõibꝰ q̃ viri: q2 q̃ñq;
vna mulier plꝰ vel magꝭ ſcit de talibꝰ ſuꝑſti
tionibꝰ ⁊ carminibꝰ q̃z centũ viri. ⁊ tales car
minatrices nõ ſolũ dãnanf: ſ etiã mlta maſ
la faciũt alijs i aĩabꝰ ſuis. Q Scđo eua
peccauit: q2 pomũ ꝓhibitũ comedit: ⁊ adhuc
hodierna die mulieres imitanf euã in h̃: q2
qđ eſt eis ꝓhibitũ h̃ citiꝰ faciũt. Tertio pecſ
cauit in h̃ ꝙ virũ ad peccandũ incitauit. vñ
dr̃ Geñ. iij. ꝙ ipſa comedit ⁊ dedit viro ſuo: ⁊
tunc q̃ñ vir comedit ex hoc nob̃ dãnũ venit.
nã ſi ſola mulier peccaſſet nobis nõ nocuiſſꝫ
Quarto mulier peccauit ſe excuſando. ⁊ culſ
pã ſuã defendẽdo: dicẽs ſpẽs decepit me: ſic
adhuc mulieres hodierna die optie ſe ſciũt
excuſare ⁊ culpas ſuas defendere: ſed q2 eua
magꝭ peccauit q̃ adã: iõ deꝰ penã ⁊ plagam
grauioꝛẽ ei intulit dicẽs illud Geñ. iij. Mul
tiplicabo erũnas tuas ⁊ ↄceptꝰ tuos. In doſ
loꝛe paries filios tuos: ⁊ ſub ptãte viri eris:
⁊ ipſe dñabif tui. Pro quo ſciẽdũ ꝙ ſi adã et
eua nõ peccaſſẽt: tũc mlieres ſine pudoꝛe cõ
cepiſſent: ⁊ ſine grauamĩe poꝛtaſſent: ⁊ ſine do
loꝛe peperiſſent. Circa qđ q̃rif vtrũ ſi adã pſ
ſtitiſſet meruiſſet ↄfirmationẽ oĩbꝰ poſteriſ
ſuis. Rñdef ſm Tho. in p̃ma pte. ſum. q. c.
Aliq̃ dicũt ꝙ ſic. aliq̃ dicũt ꝙ nõ. qđ magꝭ ve
riſimile ẽ. Vñ q̃libꝫ filioꝝ peccare potuiſſꝫ vſ
q; ad ↄfirmationẽ. R Itẽ q̃rif q̃re deuſ
fecit hoĩeꝫ vt peccare potuit. Rñdeo ſm ma
giſtꝝ i cõpẽ. the. veri. Prĩo vt declararef diſ
ſapiã q̃ ex malo ſcit elicere bonũ. Nõ em̃ deꝰ
ꝑmitteret malũ fieri niſi ex malo eliceret bo
nũ. Scđo vt manifeſtaref dei clemẽtia que
xp̃s moꝛtẽ ſuã ꝑditũ hoĩeꝫ liberauit. Inſuꝑ
dei iuſticia q̃ nõ ſolũ bonis p̃mia reddit. ſ
etiã malis ſupplicia. S Quantũ ad ter
tiũ q̃rif q̃re deꝰ aĩam p̃cioſaꝫ vniuit coꝛpi ↄ̃
fectuoſo. Rñdef ꝙ hoc fecit ꝓpter tres cãs.
Prĩa ẽ vt deꝰ opa ſua ꝑficeret: fecerat eñ deꝰ
creaturã pure coꝛpalẽ: ſic celũ ⁊ terrã: aliã
pure ſpũalẽ: ſic angelũ: ⁊ iõ ne i dei ope aliſ
q̃d incõpletũ remaneret opoꝛtuit vt faceret
tertiã creaturã. ſ. coꝛpalẽ ⁊ ſpũalẽ: videlꝫ ho
minẽ q̃ cõſtat ex coꝛpe ⁊ aĩa. Scđa cã q̃re de
us cõiunxit aĩam coꝛpi ẽ vt aĩa i coꝛpe et ꝑ
coꝛpꝰ multa merita acq̃reret. Quedã eñ ſunt
q̃bꝰ aĩa ſine coꝛpe põt mereri ſic in diligẽdo
deũ: agnoſcẽdo deũ: ⁊ i memoꝛãdo deũ. Imſ
mo ſepe i talibꝰ aĩa a coꝛpe impedif. Sap. ix
Coꝛpꝰ qđ coꝛrũpif aggrauat aĩam. Alia v̈o
ſunt q̃bꝰ aĩa nõ põt mereri ſine coꝛpe: vt ieiu
nando: ꝑegrinando: martyriũ ſuſtinẽdo: flaſ
gellatiões ⁊ abſtinentias: ⁊ hmõi. Tertia vt
eña maioꝛem gloꝛiã p̃cipiat in futuro. Si eñ
aĩa fuiſſet ſeꝑata a coꝛpe: tunc tm̃ fuiſſet in

viſione dei glorificata. Sʒ mō hō q̄ eſt cōpo-
ſitꝰ ex corpe ⁊ aīa glificabit tā in corpe ꝙ in
aīa ⁊ in viſione hūanitatꝭ ⁊ deitatꝭ. T Ul
timo ſciēdū ꝙ ſicut aīa ex cōiunctōne ad cor
pus plura bona ꝯſeqtur: ſic ⁊ multa incōmo
da hʒ ex ꝯiūctione ipſiꝰ corpis. Pͥo hʒ pcti
origīalis inqnationē. vñ Job. xiiij. Quis pt
facere mūdū de immūdo ꝯceptū ſemine. vñ
etiā ps. l. Ecce em̄ in iniqtatibꝰ cōceptꝰ ſum
Nam in pctis cōcipimur ⁊ ī pctis naſcimur
Secūdo pcti ꝓnitates. vñ Gene. viij. Proni
ſūt ſenſus hoīs ad malū ab adoleſcētia ſua
Tertio boni opis difficultatē. Nā oēs ange
li ab initio mūdi vſqȝ hodie nō habuerūt tā
tam difficultatē ⁊ tantū laborē in ſuiendo
deo: ſicut vnus hō q̄ ſeruit deo vno ſolo die.
Ex hoc eſt ex reſpectu corpis. qꝛ corpꝰ eſt in-
eptū ⁊ graue ⁊ pigrū ad oē bonū. Quarto hʒ
intellectꝰ hebetudinem. qꝛ aīa ſepata a corpe
clariorē ⁊ lucidiorē intellectū hʒ. Quito cōti
nuā impugnationē. vñ aplſ ad Gala. v. Ca-
ro cōcupiſcit aduerſus ſpm̄. Nā aīa anhelat
ad celeſtia: ſ corpꝰ trahit ꝯtinue infra. Sex-
to paſſionū multiplicitatē. vñ Job. xiiij. Ho
mo natꝰ de muliere breui viuēs tpe repletur
mltꝭ miſerijs. Septio glie retardationē. glo-
riam em̄ futurā nō pcipiemꝰ q̄ diu hic ī cor-
pore detinemur. Propterea dicit aplſ Phil.
i. cupio diſſolui ⁊ eſſe cum xpo.

¶ De eadē dñica, Ser. xxxv. de v̄bo dei.

Semen eſt verbum dei.

Lu. viij. Eſt em̄ ſemē v̄bū dei qd̄
xp̄s de celo attulit ⁊ in terrā ſe-
minauit: niſi hoc ſemē xp̄s attu
liſſet: totꝰ mūdus in ſcelerbꝰ pmāſiſſet. vnd̄
Eſa. i. Niſi dn̄s exercituū reliqſſet nobis ſe-
mē q̄ſi ſodoma fuiſſemꝰ. Uñ in pn̄ti ſermo-
ne tria ſunt dicēda. Pͥo q̄lr v̄bū dei ſit au-
diendū. Scd̄o de fructibꝰ v̄bi dei. Tertio q̄re
mali hoīes audire nō pn̄t veritatē. U
Quantū ad primū ſciēdū ꝙ v̄bū dei ē audiē
dum. Pͥo reuerēter ⁊ deuote q̄ſi ex ore xpi ꝓ
cederet. vñ Lu. x. Qui vos audit me audit ⁊c̄
Itē Mat. x. Nō em̄ vos eſtis q̄ loqmini: ſed
ſp̄us pr̄is mei q̄ loquit in vob. Uñ dr̄ de hoc
in decre. Nō minꝰ reꝰ erit q̄ v̄bū dei negligen
ter audit q̄ʒ q̄ corpꝰ xpi ex ſua negligētia in
terrā cadere pmittit. vñ Aug. in qdā ſmone.
Benigne audiēdū eſt deuote ſuſcipiendū: et
ſollicite ꝯſeruandū qcqd ad aīarū ſalutē pti
net. ⁊ nō ſicut v̄bū hoīs: ſ ſicut v̄bū dei: ſiue
illud ſit ꝯſolatoriū ſiue cōminatoriū ſiue in
crepatoriū qd̄ audiat. Scd̄o v̄bū dei audien
dū ē memoriter. vt ſic aīal mūdū qd̄ rumiat
ſ ſunt qdā q̄ſi cribrū qd̄ cū in aq̄ imergit im
plet: ſ q̄n extrahit tūc vacuū eſt ſicut antea
fuit. Uñ v̄bū dei cuſtodire opʒ. Luc. xi. Bti q̄
audiūt v̄bū dei ⁊ cuſtodiūt illud. Glo. Bti q̄
audiūt v̄bū dei ⁊ mēte recōdūt ⁊ ope implēt
vt poſſideāt vitā etnā. Uñ aplſ ad Rom. ij.
Nō auditores legis iuſti ſūt apud deū: ſ fa
ctores legis iuſtificabunt. X Pro quo
ſciendū ꝙ tria dāna incurrūt q̄ audiūt v̄bū
dei ⁊ nō faciūt. Primū ē ꝙ grauiꝰ punient.
vñ Joh. xv. Si nō veniſſē ⁊ locutꝰ eis nō fu
iſſem pctm̄ nō haberēt: nūc aūt excuſatōē nō
hn̄t de pctō ſuo. vñ Luce. xij. Seruus ſciēs vo
luntatē dn̄i ⁊ non faciens plagis vapulabit
multis. Si em̄ rex terrenꝰ nūciū iter mādan
dū tibi aliqd̄ mitteret ⁊ tu hoc facere nolles
cū bn̄ poſſes: regē grauit offēderes. Sic rex
glie ieſus xp̄s toties tibi nūciū mittit quoti
ens v̄bū dei audis: ⁊ ſi nō facis: regem vtiqȝ
xp̄m offendis. Sed diceres. Ex hoc ſeqtur ꝙ
iudei ⁊ pagani q̄ ſmonē nō audiūt ſunt excu
ſati. Rñdet ꝙ nō. qꝛ fides in oībꝰ partibus
mundi eſt pdicata. Uñ ps. In oēm terrā exi-
uit ſonꝰ eoꝝ ⁊c̄. Secūdo ille q̄ v̄bū dei audit
⁊ nō facit obſerat ſibiipi ianuā celeſtis regni
ps. Hodie ſi vocē eiꝰ audieritꝭ ⁊c̄. Et ſeqtur.
Iuraui in ira mea: ſi. i. nō introibūt in reqē
meā. Tertio cū ipi in futuro clamabūt: tunc
xp̄s ipoꝝ clamorē nō exaudiet. ps. Tūc inuo
cabūt me ⁊ ego nō exaudiā eos. Y Ter-
tio libent v̄bū dei eſt audiēdū ꝓpt multipli
ces fructꝰ quos confert illis q̄ deuote ⁊ libē
ter audiūt v̄bū dei. Pro quo ſciendū q̄tū ad
ſecūdā ptē iſtiꝰ ſmonis ꝙ verbū dei multa
bona opatur in hoībꝰ audiētibꝰ illud deuote
Pͥo em̄ mundificat hoīem. vñ Joh. xv. Iā
vos mūdi eſtis ꝓpt ſmonē quē locutꝰ ſū vo
bis. Et hoc cōtingit dupliciter. Pͥo qꝛ v̄bum
dei ē ſpeculū ī quo q̄s cognoſcit pctā ſua. qꝛ
ſm Senecā. Initiū ſalutis eſt cognitio pcti
Scd̄o qꝛ v̄bum dei dat grām audiēdi illud
per quā hō mūdat. Uñ Prouer. xiij. Doctri-
na bona dat grām. Uñ rephenſibiles ſunt il
li q̄ lauāt faciē vel veſtimēta ⁊ calceos mun
dāt: ⁊ aīam maculatā nō curāt mūdare. Itē
parētes illi q̄ pueros ad balneū corpale por
tāt vt ibi lauent in corpe: ſ nō ad ſermones
vbi lauāde ſunt aīe. Nā multū vtile eēt pue
ris a iuuentute audire v̄bū dei: qꝛ poſt in ſe
nio plus eſſent inclinati ad audiēdū ſmōes
Sicut patet in ramuſculo qui ad quācunqȝ

parte pmo flectit poſtea ſemp inclinat. Se-
cūdo v̄bū dei opat pn̄tiā dei in illis q̄ illd̄ de
uote audiūt. vñ Mat. xviij. Ubi duo vel tres
cōgregati fuerint in noīe meo ibi in medio
eoꝝ ego ſum. Hoc idē habet Lu. xxiiij. de il-
lis duobꝰ diſcipulis q̄ in die paſche iuerunt
de hierlm̄ in emaus ⁊ loqbant iuicē de xp̄o
Et dū ſic fabularētur inuicē ieſus appropin
quās iuit cū illis. Tertio v̄bū dei cibat aīam
Mat. iiij. Nō in ſolo pane viuit hō: ſ ī omi
v̄bo qd̄ ꝓcedit de ore dei. vñ Greg. Cibꝰ aīe ē
v̄bū dei. Nā ſicut corpꝰ cibat cibo corpali: ſic
aīa v̄bo dei. Uñ qui nō pōt comedere corpo-
ralit ⁊ cui nō ſapit cibꝰ vel q̄ nō retinet cibū
ſignū eſt magne infirmitatis et ꝓpinq mor-
tis. vñ Greg. Quiſqs em̄ alimēta nō retiet:
huiꝰ pfecto de vita deſpat. Sʒ heu ſūt plres
q̄ q̄tidie corpꝰ curāt ⁊ cibāt cibo corpali: ſed
aīaʒ pcioſam pmittūt fame pire et mori: nec
cibāt eā cibo ſpūali. ſ. verbo dei: ſicut ſunt il-
li q̄ q̄nqȝ in q̄ttuor ſeptimanis nō audiūt ver
bū dei. Et ſi ſp q̄ttuor dies deberēt abſtinere
a cibo corpali eēt eis valde graue. ſ de aīa
ſpūalit cibāda nil curāt vel ſentiūt. Quarto
v̄bū dei oñdit hoīem diſcipulū dei. vñ Joh.
viij. Qui ex deo ē v̄bū dei audit. Nā natura-
le eſt ꝙ qlibet audit libēter de pr̄e ⁊ mr̄e et
fratribꝰ: ⁊ de cognatꝭ ſuis: ⁊ de patria ſua cū
eſt in exilio conſtitutꝰ ad quam redire inten
dit. Sic ſi deꝰ eſt pater ⁊ btā v̄go eſt mr̄ ⁊ ſcti
angeli fratres ⁊ regnum celeſte patria tua: ⁊
ſi ad illud anhelas toto corde tuo: tunc vti-
qȝ libēter audis loq̄ de his: ⁊ quō illuc pueni
as. Quinto v̄bū dei a morte liberat ⁊ etern ā
btitudinē acqrit. vñ Joh. viij. Si qs ſmonē
meū ſeruauerit nō guſtabit mortē in eternū
A Quātū ad tertiū pncipale q̄ritur quare
mali hoīes veritatē audire nō poſſunt. Re-
ſpondet ꝙ hoc fit ꝓpt tria. Primo qꝛ videt
eis dura. Joh. vi. Durꝰ ē hic ſmo et quis po-
teſt eū audire. Bern. Videt vobis durū cum
dicitur. Agite penitentiā erratis. Sed aliq̄n
audituri eſtis verbū aſperū ⁊ ſermonē durū
et auditionē malā. ſ. Ite maledicti in ignem
eternū ⁊c̄. De q̄ iuſti nō timebūt: dicēte ps.
Ab auditōe mala nō timebūt. Secūdo qꝛ fa
ctis eoꝝ v̄itas ē ꝯria. Sap. ij. Cōtrariꝰ ē ope
ribus noſtris: et improperat nobis peccata
leg. Uñ etiā Joh. iij. Qui male agit odit lu-
cem: et nō venit ad lucē vt nō arguant opa
eiꝰ. Tertio qꝛ corda eoꝝ ſunt ad aliud inclia
ta ad modū vaſis qd̄ habet os verſus terrā.
vnde Eccli. xxi. Audiuit luxurioſus et diſpli
cebit ei: et proijciet illud poſt dorſum ſuum.
vnde etiā Prouer. xviij. Nō recipit ſtultꝰ ver
ba prudētie: niſi ea dixeris q̄ verſant in cor-
de eius. Uñ tales puerſi homies dicūt illud.
Eſa. xxx. Loqmini nobis placētia. B Ul
timo nota exemplū de his q̄ recuſant v̄bum
dei audire. Scribit Jacobꝰ de vitri. ꝙ fuit q̄
dā ruſticꝰ q̄ nūq̄ȝ voluit audire v̄bū dei: ſed
ſp exiuit de eccl̄ia q̄ȝcito ſacerdos incepit ſ-
monē. ⁊ ſtetit ī cemiterio ꝯfabulādo cū alijs
ruſticis q̄ ſepiꝰ a plebano ſuo ꝓpter hoc cor-
reptus fuit ex eo ꝙ ſe et alios impediret: ſed
ipſe ſe nō emēdauit: ſ in ptinacia ſua pman
ſit. Qui poſtea grauiter infirmatus vocauit
plebanū ⁊ cōfeſſus eſt ex timore mortis ⁊ nō
ex charitate dei ⁊ ſue ſalutis: ⁊ in eadē infir
mitate poſtmodū in breui eſt defunctꝰ. Cuʒ
aūt ad eccleſiā eēt delatus ⁊ ſacerdos ⁊ alij
clerici officiū defunctoꝝ circa feretrū facerēt
legēdo ⁊ cātādo: imago crucifixi corā oī pplo
cepit obdurare cū digitis aures ſuas: mani-
bus a cruce ſepatꝭ: qd̄ cū oēs circūſtātes aſpi
cerēt valde mirabāt: tūc ſacerdos ait ad po-
pulū. Scitis q̄le ſignū ē hoc. Rñdit populꝰ
ꝙ nō intelligerēt qd xp̄s p illd̄ ſignū preten
deret. Dixit ſacerdos. ſcire debetꝭ ꝙ ille ruſti-
cus cuiꝰ corpꝰ iacet ī hoc feretro mō eſt ī ma
nibꝰ dyaboloꝝ. Idcirco. ſicut obtruſit aures
ſuas ne audiret v̄bū dei: ita deꝰ claudit au-
res ſuas ne audiat pces nr̄as q̄s ꝓ eo fundi
mus ⁊ ꝓhibuit oībꝰ ibidē exn̄tibꝰ: ne ꝓ ip
ſa aīa āplius orarent: ⁊ tūc ceſſauerunt oīs
ꝓ eo orare: ⁊ corpꝰ eiꝰ ē delatū de loco ſacro
⁊ ſepultū ē ī cāpo. qꝛ ꝓ aīa dānati amplius
nō ē orandū: qꝛ in iferno nulla eſt redēptio.
vñ Gre. xi. li. mora. q̄ſqs ad infernū mala to-
leranda ſemel deſcēderit. neq̄q̄ vlteriꝰ ad lu
cem redibit. qꝛ neq̄q̄ vlteriꝰ mia pcētꝭ liberat
q̄s ſelʼ ī loc̄ penalibꝰ iuſticia iudicātꝭ dānat.

¶ Dominica in quinquageſima. Sermo
xxxvi. de gaudio mundano.

Ecce aſcendimus hiero

ſolimā ⁊ cōſummabūt oīa q̄ ſcri-
pta ſunt p ꝓphas de filio hoīs.
Lu. xviij. Mar. x. In iſto euāge-
lio duo notāt. ſ. paſſio xp̄i ⁊ illumiatō cuiuſ
dā ceci. C Sʒ diceres q̄re illo tpe eccl̄ia
reducit nob ad mēoriā paſſionē xp̄i. Rñr. vt
gaudiū mūdi qd̄ illo tpe exercere ſolet illʼ die
bꝰ ī nob tēperet. Neqȝ ⁊ filꝰ ē neqȝ filia q̄ vlʼ
q̄ prēʒ ſuū tā vilit tractari videret: q̄ vlʼ q̄n
ſe ab oī gaudio tēparet, vt ſ ꝯpatiamur xp̄o

et reſpuamus gaudiā mūdi tūc nobis hodie
pponit paſſio xpi mag manifeſte q̄ȝ in aliq
alio euāgelio dñicali p totū ānū pter dñicaȝ
palmarū in q̄ paſſio legit. Vn̄ xpus dic. Ecce
aſcēdim⁹ ꝛc̄. Vn̄ in iſto ſermone tria ſūt dicēda
Primo q gaudiū mūdi ē ſpernēdū a nob. Se-
cūdo quot modiſ gaudiū mūdanū eſt pecca-
tū mortale. Tertio exemplū. D Quātuȝ
ad pmū eſt ſciēdū q gaudiū mūdi ē ſpernē-
dū pter q̄nqȝ. Primo q2 ore dei eſt maledictū
vn̄ Luc. vi. Ve vobis diuitib⁹ q̄ hic habetis cō
ſolationē vr̄am. Quis eni hō audet guſtare
cibū ab aliq ſctō maledictū: q̄tū ḡ timendū
ē ꝛ cauēdū gaudiū mūdi qđ eſt maledictū a
ſctō ſctōꝝ. vn̄ ps. Renuit ꝯſolari aīa mea: ſꝫ
poti⁹ debem⁹ diligere triſticiā a xpo bn̄dictā
Mat. v. Bti q̄ lugēt ꝛc̄. Itē ſciēdū q gaudi
um mūdanū ex fatuitate pueniit et ex igno-
rātia. ſ. qn̄ ipſi hoies mūdani gaudēt ꝛ ridēt
Prouer. v. Stulticia ē gaudiū ſtulto. vn̄ ſm
Aug. Videt inſania eē q2 ē gaudiū frenetico
rum q̄ infirmitatē nō cognoſcūt et rident: ꝛ
amici eorū plorant ꝛ triſtant. q2 cognoſcunt
infirmitateȝ ipoꝝ mag q̄ ipſi p ſe: ꝛ ſic tales
mūdani gaudēt cū xpo p eis flet. vn̄ Ber. Cō
patit dei fili⁹ ꝛ plorat. hō patit et ridet. ḡ ſa
piētes peligūt gaudio pn̄ti triſticiā dicētes
illō. Eccl. ij. Riſum reputaui errorē. vn̄ Ber.
loquēs de fletu xpi dicit. Xp̄m ſup lazarū et
ciuitatē fleuiſſe legim⁹: riſiſſe ꝟo ꝛ iocaſſe cū
nūq̄ legim⁹. E Secūdo gaudiū mūdi ꝛ
hui⁹ ſeculi ē ſpernēdū et fugiēdū: ideo q2 nō
eſt purū: ſꝫ cū triſticia mixtū. Amatores enī
hui⁹ mūdi nō pn̄t hr̄e purū ꝛ verū gaudiū in
reb⁹ hui⁹ ſeculi. ſicut boni hui⁹ ſeculi ꝯtēpto
res hn̄t in deo. ꝛ rō hui⁹ eſt. Aut enī ledūtur
in ꝯſciā aut i corpe aut in vtroqȝ ſil. ꝟbigrā.
Si q̄s q̄rit delectationē i ciboꝝ nimiū ſumit
de cibo ꝛ potu peccat et ledit in ꝯſcia pter
ſynderesim remordētē. Inſup grauat i cor-
pore itātū q poſtea nō delectat cū aliqd bo-
ni opari. Itē ſi chorizat tūc erit feſſus i cor-
pore. Et cū hꝰ ledit i aīa. Itē ſi luxuriam exer
cet ꝛ excedit i nimietate: tūc hēbit nauſeā et
ledit i ꝯſcia ꝛ cū hꝰ debilitat i corpe. vn̄ Ariſ.
de regi. pnci. Coit⁹ ē deſtructio corpis et ab-
breuiatio vite. Itē ſi in diuitijs tūc hȝ labo-
rē i acqrēdo. timorē i cuſtodiēdo. dolorē i a-
mittēdo. Itē ſi i prātib⁹ ꝛ dignitatib⁹ tūc oȝ
eū hr̄e curā ꝛ ſollicitudinē ſubditoꝝ. vn̄ Gre
go. ſup Ezech. Quāto q̄s hꝰ altior erigit tāto
curis grauiorib⁹ onerat eiſqȝ pplis mēte et
cogitatōe ſupponit qb⁹ dignitate pponit.

vn̄ Boe. O q̄ȝ multis amaritudinib⁹ dulce-
do hūane felicitatis reſperſa eſt. Tertio gaudi
um hui⁹ ſeculi eſt fugiēdū etiā ſi nō eēt ma-
ledictū a xpo: ꝛ ſi eēt purū gaudiuȝ tn̄ adhuc
ſpnēdū eēt. q2 breue ꝛ momētaneū eſt. vnde
Job. xx. Gaudiū ypocrite. ſ. mundi ad inſtar
pūcti. Habituri eni ſunt boni ꝛ mali triſticiā
et gaudiū: aut hꝰ aut in futuro. ſꝫ boni ſciētes
q gaudiū pn̄tis vite ē breue ꝛ gaudiuȝ future
vite ē lōgū: ḡ triſticiā peligūt i pn̄ti: ꝛ gaudi
um i futuro. Aug. Sapiētia ſctōꝝ ē hꝰ tpalit
cruciari ꝛ alibi ieternū delectari: mali ꝟo e-
cōtrario faciūt. Vn̄ ſi q̄s aduerteret q̄ breue
et momētaneū ē gaudiū hui⁹ ſeculi oīno fu-
geret ꝛ ſperneret illud: et deo ſuiret p etnis
ꝛ ſempiternis gaudijs. F Vn̄ in vitaſpa
trū ordis pdicatoꝝ legit exēplū tale q mgr
rulād⁹ in quodā feſto habuit de ſcarleto no
uas ꝛ pcioſas veſtes: ꝛ cū ſolēnib⁹ epul' inſ
fuiſſet cū ſocijs ꝛ totū illū diē in vanitatib⁹
ꝛ ludis ꝛ in vana glia trāſegiſſet: in ſero ad
ſe reuerſus ꝛ tact⁹ a ſpūſctō itriſec⁹ ait. Vbi
ē feſtū qđ fecim⁹: ꝛ illa leticia quo abijt. Vi-
dēs ergo q oīs mūdi leticia cito trāſit et in
dolorē ꝯuertit. ſequēti die ordinē pdicatoꝝ
ē ingreſſus i q multis ānis pdicauit: et dño
ſeruiuit in oī ſctitate: fama: doctrina: et ſciā
pclar⁹. G Quarto gaudiū ſeculi ē fugiē
dū: q2 puat hoiem eternis gaudijs. Vn̄ Gre.
in omel. Nemo pōt hic gaudere cum hoc ſe-
culo ꝛ illic regnare cū deo. Hoc eſt durū ver-
bū amatorib⁹ mūdi cū hoc ſeculo ſe letificā-
tibus. ſ. chorizando: cantādo de nocte in pla
teis: ꝛ ridēdo cū cachinnis ꝛ turpib⁹ ꝟbis et
factis ſe deordinādo. O q̄ȝ miſeri et ceci ſunt
tales q̄ eſtimāt meliora eē gaudia huius ſe-
culi q̄ meritū xpi ꝛ gaudia celi. Et inſup ſper
nunt et puipēdūt xp̄m: mariā: ꝛ oēs ſanctos
dei ꝛ angelos. Nā q̄ illicite gaudēt illi prepo
nūt illa gaudia gaudijs celi ꝛ ſocietati ma-
rie ꝛ oim ſcōꝝ ꝛ gaudijs q̄ hituri ſūt bōi in ce
lo ꝛ a pticipatōe marie: pphetarū: apoſtolo
rū: martyrū: ꝯfeſſoꝝ: ꝟginū: ꝛ oim electoꝝ. q2
vnuſq̄ſqȝ hēbit ſpeciale gaudiuȝ a quolibet
ſctō ꝛ a quolȝ angelo. vn̄ Euſebi⁹. Vnuſquiſ
qȝ intm̄ gaudet de alteri⁹ merito ſicut de ſuo
pprio. Si tales mūdi amatores corde et rō-
ne vellēt gaudia celi pōderare: tunc merito
gaudia iſti⁹ ſeculi deberēt ſpernere ꝛ volup-
tates corporis abdicare. vn̄ Aug. de li. arbit.
Tāta eſt iocūditas lucis eterne vt ſi ēt nō lice-
ret ampli⁹ in ea manere q̄ vni⁹ diei horā. p
pter hoc ſolū innumerabiles anni hui⁹ vite

pleni delitijs ꝛ etiā cū affluentia bonoꝝ tem
poraliū recte meritoqȝ contēnerent. Vn̄ ps.
Qm̄ mille anni ante oculos tuos tanq̄ȝ dies
heſterna q̄ preterijt. H Quinto gaudiū
ſeculi eſt fugiēduȝ. q2 in eternū ꝟe mutabit.
Nā ſicut triſtib⁹ ſalubrit triſticia coꝝ muta
bit i gaudiū. vt hr̄ Joh. xvi. ſic p oppoſitum
gaudiū mūdanoꝝ ꝟtet in eternā triſticiā. vn̄
Greg. in omel. Preſentia gaudia ſequunt p-
petua lamēta. ꝟbi grā. Riſus illicit⁹ ꝟtet in
fletū ſempiternū. vn̄ Lu. vi. Ve vob q̄ nūc ri
detis. q2 lugebitis ꝛ flebitis. Iteȝ gula ꝛ ſatie
tas ꝟtet in eſuriē. Lu. vi. Ve vobis q̄ ſatura
ti eſtis q2 eſurietis. Et ps. Famē patientur vt
canes: ꝛ circuibūt ciuitatē. Apo. xvi. Mā-
ducabunt linguas ſuas p dolore. Itē ebrie-
tas eoꝝ vertetur in ſiti. ps. Ignis ſulphur ꝛ
ſpūs pcellaꝝ ps calicis eoꝝ. Itē diuitie ver
tent in pauptatē. vnde Lu. vi. Ve vobis di-
uitibus q̄ hic habetis cōſolationē vr̄am. Hoc
pȝ in diuite epulone q̄ in inferno vltra mil-
le annos p vna gutta aque petijt nec vnq̄ȝ
obtinuit. O q̄ ſtulti ſunt q̄ hic letant ꝛ i de
litijs viuūt: cū tn̄ ꝟba xpi nō pteribunt. Lu.
xxi. Celū ꝛ terra tranſibūt: ꝟba aūt mea non
tranſibūt. Et nota hic vnū exemplū de his q̄
hic letant ꝛ in delitijs viuunt quō in futuro
punient. quere in ſer. lxij. V. I Quantū
ad ſecūdū ſciendū q gaudiū mūdi ꝛ inepta
leticia ꝛ geſtus corpis inordinat⁹ mentis leui
tateȝ oñdens pōt eſſe pctm̄ mortale. Primo
cū q̄s inepte letat ꝛ iactat ſe in his q̄ ſm ſe
ſunt mala. ſicut hr̄ Prouer. ij. Letant cū ma
lefecerint: ꝛ exultāt in reb⁹ peſſimis. ꝛ ſic ex
obiecto ſortit reatuȝ pcti mortalis. q2 tales
gaudēt de ob⁹ valde dolendū eſt. ſ. de pecca-
tis. Itē pȝ hꝰ etiam Eccli. xix. Qui gaudet de
iniqtate denotabit. i. de libro vite delebit. ꝛ
hoc nō fit niſi p pctm̄ mortale. verbi grā. Si
q̄s letat ꝛ iactat ſe de ppetratōe pctōꝝ. ſ. de
actu luxurie: vt q illā ancillā vel illā ꝟgineȝ
vel filiā illi⁹: vel vxorē iſti⁹ violauerit. Silr
qn̄ de chorea illicita vel de torneamētis iactat
ſe ꝛ ſic q̄rit laudari. Silr qn̄ iactat ſe de vin
dicta q illū pcuſſerit: vel q deus vindicauit
eū de illo. q2 infortuniū accidit ſibi. Silr qui
de ſupbia veſtiū ꝛ de honore ſibi exhibito ni
miū gaudet. Silr q̄ iactat ſe de fraude qua
pximū decepit. vn̄ Grego. Dupliciter peccat q̄
ſe de crimine iactat. K Querit vnde ve
nit q hō in malo letat. Reſpōdet: ex ignorā
tia ꝛ cecitate mentis. Vn̄ Sapie. ij. Excecauit
eos malicia eoꝝ. hoc pȝ. Nam ſi attenderent

pcti grauitatē: offenſam dei ꝛ penā eternaȝ:
magis flerent q̄ gauderēt. Vnde xps dixit i
euāgelio. Lu. xix. Si cognouiſſes ꝛ tu ſupple
fleres: ac ſi diceret. O tu ſupbe ſi cognoſceres
humiliationē qua humilieris in igne infer-
nali nō gauderes ſꝫ fleres. Silr. O chorizās
ſi cognoſceres quō oīs motus petulantie eſt
ſaltus in pfundum cloace. ſupple fleres po-
tius q̄ gauderes ſiue rideres. Silr. O gulo-
ſe ꝛ ebrioſe ſi cognoſceres eternā famem ꝛ ſi
tim q̄bus poſt hanc crucieris non gauderes
Silr. O diues q̄ ſcienter res iniuſtas poſſi-
des ſi cognoſceres futuram pauptatem ꝛc̄.
Similiter. O luxurioſe q̄ in delitijs corporis
viuis ſi cognoſceres quō pars illoꝝ luxuriā-
tium erit in ſtagno igne ꝛ ſulphure. vt habe
tur. Apoc. xxi. ſup. fleres. Silr. O accidioſe ſi
attenderes dictū xpi. vt hr̄ Math. xx. Liga
tis manib⁹ ꝛ pedibus pijcite eū in tenebras
exteriores ꝛc̄. Vn̄ q̄libet xp̄ianus dȝ flere de
malis cōmiſſis ꝛ nō letari exēplo marie ma
gdal. ꝛ bti Petri apl'i q̄ fleuerūt amare p pec
catis ſuis. vn̄ Mathi. v. Bti qui lugent q̄m
ipſi ꝯſolabunt. Naȝ eſt magna pūerſitas le
tari ꝛ iactari ſe in malis. vn̄ Bernar. Quid ē
magis pūerſum q̄ȝ letari cū maleféceris ꝛ in
rebus peſſimis exultare. L Secūdo cuȝ
aliq̄ aſſumunt ad ſcurrilitatē ꝛ ad ineptam
leticiā q̄ vergūt in nocumentū pximi vel cō
temptū dei. ꝟbi grā. Sicut deridere ꝛ ſpnere
vel puipēdere pximū ꝛ eū ad iram puocare
p talem leticiā vel ſcurrilitatē: tūc talis reus
erit oim pctōꝝ q̄ ille puocat⁹ ſic committit.
Nam eſt rl'a iuris. Qui occaſioneȝ dāni dat
dānum dediſſe videt. Vnde etiā dr̄ in decre.
Dātes occaſionē ſcādali rei ſunt peūctiū. i.
q. i. Hi qui. Silr ſm Aug. Qui an̄ carniſpri-
uiū aſſumūt formas mōſtruoſas in qb⁹ indi
cant ſe hr̄e aīm beluinū. Vn̄ dr̄ in decre. Ge-
ſtus corpis q̄litatē indicat mentis. di. xli. Cle
ricus. Silr illi q̄ circūierūt i ciuitate i carniſ
priuio, pijciendo cineres ſup hoies: vel q̄ ma
culant hoies quocūqȝ mō vel etiā q̄ diſcur-
runt vel trudūt hoies in formis beſtiaꝝ: ꝛ i
formis demonū. Silr ꝛ mulieres q̄ induunt
habitū virilē ꝛ ecōuerſo viri q̄ induūt habi-
tuȝ muliebrē: qđ eſt abſurdū ꝛ abominabile
q2 ex hoc multa mala euenūt. Nā qn̄qȝ ali-
que pſone q̄ al's nunq̄ pn̄t cōuenire: tūc con
ueniūt in tali habitu. ꝛ ſic vna pſona conci-
tat aliā ad malā cōcupiſcentiā. Unde nulla
pſona honeſta ꝛ proba mulier deberet ſe ſic
transformare. Unde ſpūſſanctus loquit per

ꝓphetā.vt hꝛ̄ Deut.xxij. Nō induet muli-
er veſte virili.nec vir vteꝛ veſte femine.aab-
ominabilis enī eſt apud deū q̄ facit hec. Itē
aliq̄ ꝑſone ſunt q̄ in carniſpriuio aſſumūt ſi
bi habitū religionis ⁊ transſformāt ſe in mo
nachos:⁊ ſic in ſcrō habitu choꝛizant in quo
tales grauiter deū offendūt. Inſup grauiter
peccāt qui ad talia iuuāt q̄ veſtes ꝯcedūt vi-
ris ⁊ mulierib⁹ ad transſformandū ſe:vel eti
am q̄ in domibus coꝛū ꝑmittunt talia fieri.
Silr ⁊ rectoꝛes ciuitatū ⁊ villarū q̄ in locis
ſibi cōmiſſis ⁊ ſubiectis ſciēt ꝑmittūt talia
fieri:rei erūt oīm pctōꝝ coꝝ.vñ dr̄ in decre.
Facientē ⁊ ꝯſentientē par pena conſtringit
xvij.q.iiij.Oēs.Silr illi grauiter peccant q̄
carnes vltra mediā noctem feria tertia ī car
niſpriuio comedūt:q2 tunc incipit ieiuniū.
M Et nota inde exēplū d̄ his q̄ tūc come-
dūt carnes poſt mediū noctis.Legiꝛ in dia-
lo.Ceſarij φ q̄dam cōuiuātes diuerſas car-
nes cū vino exq̄ſito vſq3 ad mediam noctē
comederūt:⁊ cū ſaturati eēnt nimis poſtmo
dū in ipſo gallicātu hoſpes vocans ſeruito-
res ſuū dixit ei.Certe adhuc comedemus car
nes vade ⁊ affer nobis gallinā in ꝑtica iuꝛ
gallū ſedentē.q2 ceteris pinguioꝛ eſſe cōſue
uit ⁊ prepara nobis.Quā cū ſtrangulaſſet ⁊
ventre aperto manuq3 impoſita ⁊ cū oīa in-
teſtina eius ſiml' eijcere ſe putaret maximū
bufonē extraxit:cui⁹ motū cū manu ſenſiſſet
⁊ ꝑpeciſſet vidiſſetq3 q̄d eſſet.repentino ſuo
clamoꝛe oēs vocauit.videntes illi inteſtina
galline ī bufonē verſa.cōfuſi ſunt ⁊ a loco cō
uiuij receſſerūt intelligētes eſſe op⁹ diaboli.
Tertio peccat q̄s ꝑ ineptā leticiā ⁊ ꝑ gaudi-
um ſeculi cū aliq̄s ad talia nimis vehementꝛ
afficiꝛ ꝓpꝛ nimiā cōplacētiā quā h3 in tali-
bus gaudijs ſeculi ⁊ vanitatibus.vñ Augu.
Nullū pctm̄ eſt adeo veniale qd̄ nō fiat moꝛ
tale dū placet.Ergo qñ ī aliquo pctō qd̄ ſm
gen⁹ ſuū eſſet veniale habuiſſet quis nimiā
cōplacentiā:tūc confiteri debet illud ꝓpꝛ ſe
curitatē.Et etiā q̄to maioꝛ eſt delectatio in
quocūq3 pctō tanto maioꝛ pena debeꝛ huic
pctō.vñ Apo.Quantū gloꝛificauit ſe ⁊ in de
litijs fuit tantū date illi toꝛmentū ⁊ luctū.
Ex q̄ ꝑ3 φ repꝛ̄henſibile eſt nimiā cōplacenti
am habere in iocis ⁊ in gaudijs hui⁹ ſeculi.
Quarto cū q̄s inepte letaꝛ ⁊ ſcurrilitatem ⁊
vanitatē exercet nec tñ ꝯ charitatē dei ⁊ ꝓxi
mi facere attēptat:⁊ ſic eſt ſolū veniale.Qui
to cū q̄s iocaꝛ ⁊ letaꝛ vel facit aliquā leticiā
vt ſeipm̄ vel aliquē aliū triſtē vel temptatū
releuet:⁊ ſic eſt bonū ⁊ licitum.vñ Ariſt.vij.
ethi.Hō ſp indiget quadā delectatōe q̄ſi q̄-
dā recreatiōe ꝓpꝛ multos laboꝛes q̄ ſibi oc-
currunt.Nā in nimia triſticia exiccaꝛ deuo-
tio ⁊ opatio v̄tutū ſuffocaꝛ.ſic φ non libeat
hoī aliq̄d boni facere q̄ nimis ē triſtis in ſe-
metipō.Itē ſi mēs hūana ſp extēderet circa
ſeria fatigareꝛ ⁊ hebetareꝛ.⁊ iō cōueniēs eſt
ꝓ loco ⁊ tpe vt hēat requiē ⁊ recreatōe3.ca-
uēda tñ eſt ſupfluitas ⁊ exceſſus.vñ Ariſt.ix
ethi.Parū d̄ delectatōe ſufficit ad vitā q̄ſi ꝓ
cōdimēto:ſicut parū ſufficit de ſale ꝓ cibo.
Ex quo ſequiꝛ φ iſti ſunt repꝛ̄henſibiles q̄ ni
nium inſiſtunt gaudijs ſeculi ⁊ recreatiōib⁹
coꝛpis. O Quantū ad tertiū nota exem
plū de vno q̄ ſp triſtabaꝛ in hoc ſeculo:⁊ de
alia ꝑſona q̄ ſp letabaꝛ in gaudijs hui⁹ ſecu
li.Vñ legiꝛ in vitaſpatrū.Fuerūt duo.ſ. vir
⁊ mulier in matrimonio ſiml' cōſtituti.⁊ vir
erat ſancte vite:ſ; infoꝛtunat⁹ in hoc mundo
intantū vt etiā ī moꝛte qū deberet ſepeliri tā
ta fuit pluuie inundatio:φ vir potuit mult̄
dieb⁹ ſepeliri.Hui⁹ vxoꝛ v̄o ecōtrario muli-
er peſſime vite ſ; foꝛtunatiſſima.q2 nūq3 coꝛ
poꝛi ei⁹ moꝛb⁹ acciderat:nec doloꝛē aliquem
ſenſit in quocūq3 mēbꝛo coꝛpiſ.ſ; a iuuētute
vſq3 ad vltimū diē integrū ſanūq3 coꝛp⁹ ſuū
poſſedit.Factū ē φ poſt moꝛtē vtriuſq3 filia
quā in ſimul habebāt cogitare cepit.Cū ḡ in
clinareꝛ aliquātulū carne ſuggerēte ad imi-
tandū vitā matris facta eſt in extaſi.⁊ oſten
ſus eſt ei ocul⁹ amenitiſſim⁹ in quo cū vidiſſ3
patrē inter alios bonos occurrētē ruit ī am-
plexus pr̄is rogās vt eā ſecū retineret. At il
le.Non potes mō hic manere:ſ; ſi vitam du
xeris ſicut ego duxi:tandē ad hūc locū ꝑue-
nies ⁊ eris ſp mecū.Moꝛ aūt auulſa ē ab eo
⁊ ducta eſt ad locum quendā vbi deoꝛſu3 re
ſpiciens vidit matrem in hoꝛribili toꝛmēto
Que reſpiciēs ſurſum ⁊ vidēs filiā cepit cla
mare dicēs.Vide filia q̄ patioꝛ ꝓpꝛ imūdā
vitā meā heu mihi filia mea q̄ſi deliramēta
videbanꝛ mihi vniuerſa q̄ de ſobꝛietate erāt
opa enī foꝛnicatiōis ⁊ adulterij ꝓ nihilo ha
bui:⁊ ebꝛietatē ⁊ crapulā ſectata ſum:et ecce
ꝓpter paruā libidinē q̄tā recipio cremātio-
nem.⁊ ecce ꝓpter delitias exiguas q̄tas ſu
ſtineo penas:⁊ ecce ꝓpter momētaneū gau-
diū qd̄ habui in ſeculo iā eterna toꝛmenta ⁊
lamēta exoluo.Ad hec aūt v̄ba illa cōmota
ad ſe redijt ⁊ recogitās ſup his q̄ viderat in
patre ⁊ matre deliberauit ſequi vitā pr̄is il-
luc duci timens vbi viderat matrem,⁊ facta

eſt poſtmodū mulier ſctā.Criſoſt.ſup' Mat.
Tantā ineſſe huic vite agnoſcim⁹ bꝛeuitatē
vt vir in tota vita hac ad moꝛtē ſe quis poſ-
ſet diſponere tā celeriter aduolantē. Theo-
philus in bꝛeuiloquio diuerſarū artiū.Vitꝝ
a ꝑuo igne frangiꝛ:ab igne aūt valido et foꝛ
ti potius ſolidaꝛ.Sic mens hmana igne car
nalis delectationis mūdaneq3 concupiſcen
tie diſſipaꝛ et frangitur.igne aūt amoꝛis di-
uini conſolidatur.

¶ In eadē dñica de choꝛea.Ser.xxxvij.

Tradetur enim gētibus ⁊ illudeꝛ ⁊ flagellabiꝛ ⁊ ꝯſpueꝛ.
Luc.xviij.Vbi ſciēdum φ paſſio
xp̄i q̄ ī hodierno euāgel'.nobiſ ho
die ꝓponiꝛ.nos d3 ab illicit̄ gaudijs huius
ſeculi ⁊ a choꝛeis ⁊ vanitatib⁹ alijs abſtra-
here:ſ; erḡ iam iſto tpe hoīes vt cōiter choꝛi
zare ſolēt.Tūc in pn̄ti ſmone tria ſunt dicē
da.Pꝛio quō xp̄s in choꝛea illuditur et cōtē
nitur.Secūdo vtrū choꝛizare ſit pctm̄ moꝛ-
tale.Tertio de circūſtantib⁹ et aſtātib⁹ cho-
ree. P Quātū ad pmū ſciendū φ choꝛi-
zantes quantū in ſeipis ē rurſum crucifigūt
filiū hoīs.Qd̄ aūt hoc pleni⁹ poſſit̄ intellige
re choꝛeā volo vobis declarare et ex iſto po-
teſtis intelligere q̄tū malū ſit choꝛizare.No
tate ḡ diligēter φ q̄nq3 ſunt in choꝛea q̄ req-
runꝛ ad artē bñ choꝛizandi. Pꝛimo q̄ vult bñ
choꝛizare et dyabolo in hoc multū cōplacere
⁊ ꝑiculū aīe incurrere:tūc d3 pꝛio alte ſalta-
re.Hoc ideo vobis ſm glo.dico:vt eo pꝛofun
dius ad infernū ſaltare et cadere poſſitis.q2
ſm Aug.Quilibet ſalt⁹ q̄ fit in choꝛea ē ſal-
tus in ꝓfundū inferni. Vñ ipe Augu. dicit.
Oīs mot⁹ petulātie ē ſalt⁹ in ꝓfundū cloa-
ce.Et eadē auctoꝛitas allegaꝛ in ſumma vi-
cioꝝ.ca. de choꝛea. Iō q̄to altius in choꝛea
ſaltaueritis:tāto ꝓfundi⁹ ad infernū cadet̄.
Eſt enī magna ſtulticia ſic ſaltare ſicut hirc⁹
imo ſi videres aīal bꝛutū.ſ.equū vel vaccam
ſic ſaltare tu dicereſ φ eēt aīal fatuū:⁊ tu es
aīal rōnale ⁊ aſſimulas te ſ; hirco vel alio aīa
li irrōnali ꝯ dictū ps. Nolite fieri ſicut equ⁹
et mul⁹ q̄bus nō eſt intellect⁹.Ergo ſi nō vul
tis ad ꝓfundū inferni cadere.ſ; ad celum ſur
ſum aſcendere:tūc fugite choꝛeā ⁊ caueatis
vob ab illa:⁊ h̄ ē meū ꝯſiliū.q2 multo meli⁹
ē cū deo ⁊ cū3 oib⁹ ſctis in celo regnare q̄ in
īferno cū demonib⁹ ⁊ dānat̄ et'nā ꝑenā ſuſti
nere.Scd̄3 qd̄ reqriꝛ ad choꝛeā:et qd̄ etiā cōi
ter fit in choꝛea eſt φ bꝛachia late expādunt
vt choꝛeā magnā faciāt.Et h̄ ideo ſm glo.vt
ieſu xp̄o magnā irreuerentiā et irriſionē ſeu
etiā ꝯtēptum poſſint facere.q2 tal' expanſio
bꝛachioꝝ ſignat expāſionē bꝛachioꝝ xp̄i ī cru
ce q̄ ſic fuit tract⁹ ⁊ expāſus φ omia oſſa ſua
dinūerari poterāt.Vñ ps.Dinūerauerūt oīa
oſſa mea.Itē oēs vene ei⁹ ī ſctiſſimo ſuo coꝛ
poꝛe pl⁹ nimio fuerūt extēſe. Unde legiꝛ φ
expāſis bꝛachijs ⁊ extēſis venis pepēdit ī cru
ce.Et iſti extēſiōi et expāſioni magnā cōtūe-
liā ⁊ irriſionē tales choꝛizātes faciūt:eo φ
ſic ī vana leticia ſe expādūt cū xp̄s ī magna
triſticia ⁊ magno doloꝛe fuit expāſus ⁊ extē-
ſus.Itē ꝑ h̄ φ ſic ſe ī modū cruc̄ expādūt mi
ſericoꝛdiā dei deridēt ⁊ a ſe repellūt. q2 in ſi-
gnū mie xp̄s ī cruce man⁹ ⁊ bꝛachia expādit:
vt pat⁹ eēt ad āplexādū nos pctōꝛes miſicoꝛ
diꝛ ſuſcipiēdo.qñ ḡ ſic choꝛizātes ei⁹ mias de
ridēt.iuſticiā ſuā ꝯ ſe excitāt:vt eos tāto iu-
ſti⁹ damnet.Igꝛ̄ ſi n̄ vult̄ ex iuſticia dei dāna
ri:ei⁹ mias nolite ſic āpli⁹ deridere:igꝛ̄ caue-
te a choꝛea.Et h̄ ē expō ſcdi mēbꝛi. Itē q̄tiēſ
cūq3 deuoti hoīes oꝛāt ⁊ man⁹ ſuas ī oꝛone
eleuāt:totiēs dō ſacrificiū manuū ſuarū of-
ferūt.Vñ ps.Eleuatio manuū mearū ſacrifi
ciū veſptinū.Sic ecōuerſo choꝛizātes q̄tiēſ-
cūq3 man⁹ ſuas expādūt ī choꝛeā dyabolo e-
as offerūt ⁊ ſeipos cōſumūt.vñ Ber.ī ꝑſona
xp̄i.Ego te acq̄ſiui manib⁹ crucifixis:et tu te
ꝯſimilis manib⁹ dyabolo v̄dicaſ̄. Q Ter
tiū qd̄ reqriꝛ ad choꝛeā:⁊ qd̄ cōiter fit in cho
rea ē caput erigere ⁊ alta voce clamare.⁊ ꝑ h̄
fit mag̃ irreuerētia xp̄o:q̄ inclīato capite pe-
pēdit in cruce:⁊ clamoꝛe valido emiſit ſpm̄.
De q̄ inclīatōe dr̄ Ioh.xix. Inclīato capite e-
miſit ſpm̄.Et clamoꝛ etiā ille beſtialis irreue
reꝛ clamoꝛē xp̄i ī cruce pēdēt̄.De q̄ dr̄ Mat.
xxvij. Clamās voce magna emiſit ſpm̄. Pꝛe
cui⁹ clamoꝛe tria facta ſt̄.ſ. terra mota ē pe-
tre ſciſſe ſt̄:⁊ ſol obſcurat⁹ ē. Et tali clamoꝛi
xp̄i fit mag̃ irreuerētia ꝑ talē cātū ⁊ ꝑ tale3
ſonitū fiſtulaꝝ q̄ fit ī choꝛeis.Et t'leſ q̄ ſic de
lectāꝛ ī cātu ⁊ ī fiſtul' miſabilius ⁊ terribili⁹
clamabūt ⁊ lugebūt ī inferno dicētes illud.
Apoc.viij.ve ve ve.Ve ꝓ pꝛ̄ſo ſeoꝛſum q̄uis
clamabit dicēs.Ve φ vnq̄ nat⁹ ſu3.q2 meli⁹
illi eēt ſi nat⁹ nō fuiſſet:dicēdo etiā Maledi
ct⁹ ſit ille venꝛ q̄ me pctōꝛē poꝛtauit.Ite3 ſe
cūdū ve clamabit ſup ſe et ſua mēbꝛa ꝓpꝛij
coꝛpis dicens.Ve vobis maledicti pedes q̄
mihi miſerrimo iputaſtis φ ꝑ malū greſſu3 ⁊
ſalt⁹ illicitos mihi celi ianuā obſaſt̄.Ve vob
māib⁹ cur ꝑ malū tactū ⁊ illicitā extēſiōe3 me

glorie corona ꝑnaſtis : iam ꝓpter vos ducoꝛ ad ignē:de quo nūꝙ̄ egrediar. Ve tibi male dicta lingua : quāta mala mihi induxiſti qñ tot turpia verba protuliſti ⁊ tā frequēter illi citos cant⁹ cātaſti. O maledicti oculi qui me ꝑ viſum illicitū dei viſione priuaſtis: ⁊ nun⸗ ꝙ̄ vnā guttā lachrymarū pro pctīs fudiſtis. Jam incipit flet⁹ veſter intolerabilis corā oīb⁹ demonib⁹ ⁊ dāñatis. Ve tibi coꝛ ꝗd mi⸗ hi iputaſti ꝙ tuis cogitationib⁹ ⁊ gaudijs il licitꝫ me eternis gaudijs euaſti: ⁊ ſic ꝺ alijs. Tertiū ve clamabūt dicētes ve pre amaritu⸗ dine: ⁊ ve pre multitudine: ⁊ ve ꝑ eternitate penarū. R Quartū quod reqrit̄ ad cho⸗ reā ⁊ quod cōiter fit i chorea ē ꝙ manib⁹ et brachijs ſeinuicē cōplecrūt̄ vt fu mi⁹ ꝯcate⸗ nent̄ ne chorea de facili rūpat̄. Et h̄ ſigt̄ ꝙ h̄ iō fieri dꝫ vt dyabol⁹ eos firmi⁹ teneat i ma nu ⁊ ptāte ſua. Nā oēs i chorea exiſtes ſūt in ptāte dyaboli. qꝛ ſt̄ i ei⁹ ſutrio. Et iſte dyabo lus vocat̄ vulgarit̄ Bouuerneur de la dance. Et iſte dyabol⁹ recipit te i ptātē ſuā : cū acce dis ad choreā. Sꝫ ſi ꝗs diceret. Si chorizās eſt in ptāte dyaboli: cur nō exercet i coſtatis ptātē. Rñdet̄ ꝙ h̄ libēter faceret ſi oīpotēs de⁹ ꝑmitteret. et de h̄ q̄re vnū exēpluꝫ infra ſer.cliiij.B. Quītū qꝺ reqrit̄ ad choreā ⁊ qꝺ cōiter fit i chorea ē ꝙ chorizātes pulchre ſe oꝛnāt.ſ.caput cuꝫ ſertis ⁊ capucijs et peplis ⁊ reliquū corp⁹ cū varijs indumētis. Et hoc ſignat ꝙ h̄ ideo fieri debeat a chorizātib⁹: vt eo diffoꝛmioꝛes nigrioꝛes ⁊ dyabol' ſimilio⸗ res in inferno fieri poſſunt. Nā quāto pl⁹ ſe oꝛnāt varijs oꝛnamētis ⁊ diuerſis veſtib⁹ et coloꝛib⁹: tāto opꝫ eos hr̄e i inferno mag̃ di⸗ uerſas ⁊ varias penas: qꝛ ꝗlꝫ tunica ſupflua: ⁊ ꝗlꝫ coloꝛ vari⁹ ſpālē penā hēbit in inferno: qꝛ aliū coloꝛē ſeqtur alia pena: qꝛ coloꝛ rube us aliā penā hēbit ꝙ̄ coloꝛ flaue⁹: et ſic de a⸗ lijs. Jtē chorizātes pulchre ⁊ ſupbe ſe oꝛnāt vt xp̄o maioꝛē cōtumeliā inferāt. Nam ſicut xp̄s coronat⁹ fuit corona ſpinea: ſic iſti oꝛnāt capita cū ſertis et mitris ⁊ peplis. Ergo iſti doloꝛē xp̄i quē i capite habuit ꝑ coronaꝫ ſpi⸗ neā meditari deberēt cū capita ſua ſic oꝛnāt. Jtē veſtes nimis lōgas caudas habentes ⁊ poſt ſe trahētes in terra deſignāt albā veſteꝫ ⁊ fatuā quā herodes xp̄o induit quādo ad pi latū eū remiſit: q̄ veſtꝭ fuit lōgioꝛ ꝙ̄ xp̄s. Et ꝓptea quādo ꝓcedere debebat ſup eādē cal cabat ⁊ ſic ad t̄rā cadebat qꝛ man⁹ ei⁹ fuerūt ſibi poſt tergū ligate. ⁊ iō nō poterat illā ante ſe leuare. Talia memoꝛari deberent q̄ lōgas veſtes poꝛtāt. Jtem habere cingulos deaura⸗ tos et argēteos deſignat funē cū q̄ xp̄us erat ligat⁹ ⁊ ad patibulū crucꝭ deduct⁹. Talia me⸗ moꝛanda eſſent chorizantib⁹ cū ſe ad choreā ꝑparāt. S Quantū ad ſcꝺm q̄rit̄ an cho rizare ſit pctm̄ moꝛtale. Rñdet̄ ꝙ ſic: qñ ex ſu pbia ⁊ mala cōcupiſcentia fit. vñ Auguſt. Meli⁹ eſt in die dñica arare ꝙ̄ chorizare. Et meli⁹ eēt mulierē lanā ſuā i dieb⁹ feſtiuis te xere ꝙ̄ impudice chorizare. Vñ dr̄ in decret. Jn feſtiuitatib⁹ debēt laici a choreis abſtine re. de ꝯſe. diſ. iij. Jn religioſa. Quare aūt mi⸗ nus malū arare ſit in feſtiuo die ꝙ̄ choriza⸗ re. Rñir iō. qꝛ iſte q̄ laboꝛat ſimplr̄ peccat frā gendo ſabbatū: ſ; chorizans chorizando : q̄ſi cōmittit oīa pctā moꝛtalia. Qꝺ ꝓbat̄ ſic. Nā ibi eſt ſuperbia q̄ ē initiū oīs pctī ꝓpt̄ quaꝫ lucifer celū ꝑdidit : qꝛ nō ex humilitate hoīes ſolēt chorizare: ſ; pl⁹ ex elatōe. Augu. i epl'a. Quē ſupbū filiū dyaboli eſſe nō dubites. Ex his v̾bis ptꝫ cui⁹ filij ſunt q̄ ex ſupbia chore as ducūt. Jtē ibi cōmittit̄ luxuria. Nā tales chorizantes ⁊ pulchre ſe oꝛnātes plurimoꝝ coꝛda videntiū ad luxuriā et malas concupi ſcētias accendūt. vñ Math. v. Qui viderit mulierē ad cōcupiſcendū eā iā mechat⁹ ē eā in coꝛde ſuo. Jtē qñ vir⁹ accedit ad vnā tan⸗ gēdo eā cauſa alliciēdi ad malū grauit̄ pec⸗ cat. Secus ſi vellet cōtrahere cū ea matrimo niū. Jtē ibi cōmittit̄ inuidia: qꝛ ſi vna pſo⸗ na plus honorat̄ ꝙ̄ alia vel melioꝛa veſtimē ta habꝫ tūc multotiens cetere perſone inui⸗ dent ei. Jtē ibi cōmittit̄ auaricia: quia talia veſtimēta nō hn̄tes ſepe contra deū affectāt tales veſtes: et talem pulchritudinē et quod peius eſt ad malū finē. ſ. ad peccandū. Jtem ſciēdū ſm Guil. lugꝺ. ꝙ ducentes choreas q̄ dāmodo faciunt contra ſeptē ſacramēta ec⸗ cleſie. Primo cōtra baptiſmū qꝛ frangūt pa⸗ ctum qꝺ inierūt cum xp̄o in baptiſmo. quan do patrin⁹ eoꝝ dixit. Abrenūcio dyabolo et oībus pompis eius. Pompā eñ ſiue proceſ⸗ ſionē dyaboli intrant chorizantes. Vñ patri ni eoꝝ poſſunt timere de illa ꝓceſſiōe ne rei inueniant̄ apud deū: ſi nō admonuerint pa⸗ trinos ſuos diligēter ne intrēt choreas. Pro ceſſio eñ dyaboli eſt chorea. Signū aūt hu⸗ ius eſt hoc ꝙ ꝓcedit̄ ad ſiniſtrā manū. Vnꝺ Prouer. iiij. Vias eñ que a dextris ſunt: no⸗ uit deus: peruerſe autē ſunt que ſunt a ſini⸗ ſtris. vñ Guil. lugꝺ. Chorea eſt circulus cu⸗ ius cētrū ē dyabol⁹. Jtē faciūt ꝯ ſacramētū ꝯfirmatōis in q̄ in fronte ſignū crucis acce⸗

perunt tanꝙ̄ empti paſſione xp̄i. Jn choreis vero ſigno crucis abiecto ſignū dyaboli i ca⸗ pite ſuo ponūt. qꝺ eſt ſupbia qꝺ nō pōt fieri abſqꝫ magna cōtumelia xp̄i. Jtē faciūt ꝯ ſa⸗ cramētū pnīe ꝑ qꝺ recōſiliati erāt in q̄drage ſima dū pacē illā frāgūt et ad exercituꝫ dya⸗ boli vadūt. Jtē faciūt ꝯ ſacm̄ mr̄imonij. qꝛ multotiēs in choreis aliqs cōcupiſcit vxoꝛē alteri⁹ ⁊ econuerſo mulieres cōcupiſcūt alia⸗ rū feminarū viros. qꝺ ē ꝯ nonū pceptuꝫ vbi dicitur. Nō cōcupiſces vxoꝛē ꝓximi tui. T Quātū ad tertiū ſciēdū ꝙ aſtātes circa cho⸗ reā qñqꝫ itm̄ peccāt ſicut ipi chorizantes ⁊ rō eſt. qꝛ ipi dāt occaſionē chorizādi. qꝛ ſi cir⸗ cūſtātes nō aſpicerēt: tūc ipi nō chorizarēt. vel nō tātā diligentiā ⁊ aduertentiā ad geſt⁹ ⁊ ad moꝛes ſuos q̄bus ſe deoꝛdināt adhibe⸗ rent. Jnſup circūſtātes peccāt in hoc ꝙ cōſi⸗ derāt diſpoſitiones: verba: et moꝛes chorizā tiū. Et tūc ex his cōſideratis iudicāt chorizā tes. qꝺ eſt cōtra euāgeliū. vt hr̄ Luc. vi. Noli te iudicare et nō iudicabimini. Jtē ſciēdū ꝙ q̄ mag̃ delectabilit̄ vidēt choreas: vel cū ma ioꝛi delectatōe audiūt cāt⁹ vl' alia muſicalia tales magis hoꝛribilioꝛes demones videbūt ⁊ audient lachrymabilioꝛes clamoꝛes demo nū ⁊ dānatoꝝ. Vñ Sap. xi. Per q̄ hō peccat per hec etiā punit̄. Vñ Bern. Jn quo mēbꝛo creatoꝛ pl⁹ offendit̄: in eodē peccatoꝛ graui⁹ punit̄. Et hoc etiā intelligit̄ ꝺ qnqꝫ ſenſib⁹ ſcꝫ viſu auditu ⁊c. Vñ ptꝫ ꝙ antique vetule q̄ circūſedēt choreas potius deberēt intrare eccleſiā vel camerā ſuā ⁊ conſiderare peccata ſua preterita in iuuentute cōmiſſa ꝙ̄ ibi cir ca choream ſedere : ⁊ peccata ſua augere vel augmentare. V Vñ legit̄ ꝙ ſoroꝛ ſancti Damiani apparuit poſt obituꝫ ſibi ⁊ dixit ſe eſſe in maximis penis. ⁊ ipſe ſanct⁹ Damia⸗ nus q̄ſiuit ob quā cauſam eſſet in tantis pe⸗ nis. cū tñ ſancte vite fuiſſet. Reſpōdit hanc eſſe cauſaꝫ ꝙ ſemel ſtetiſſet in camera ſua ⁊ audiſſet in platea cantus chorizantiū cū ali quali dulcedine: ⁊ de hoc in preſenti vita nō egiſſet penitētiā. ergo ob hāc cauſam ꝑ q̄nde cim dies deberet puniri in purgatoꝛio. Sed volūt aliq̄ ſe excuſare in peccatis ſuis dicē⸗ tes ꝙ añ. c. ānos hoīes chorizauerūt. ergo et hodierna die chorizare pñt. Rñdet̄ ſup hoc ꝙ añ cētū ānos hoīes tā bīi intrauerūt infer nū ꝓpter mala facta ſicut hodierna die faci unt. qꝛ mala cōſuetudo nō excuſat peccatuꝫ imo ꝙ̄to diuturnioꝛ tāto periculoſioꝛ. vt ha betur in decre. xxiiij. q. i. Sciſma. X Ali⸗ ud exēplū de plaga choree. Legit̄ ꝙ in q̄daꝫ villa Colon. dioc. erexerūt arietē veſtitū ſe⸗ ricis vt q̄ meli⁹ chorizaret haberet illuꝫ. Qꝺ audiēs ſacerdos illius loci ꝓhibuit publice in ābone et minat⁹ eſt eis plagā dei ſi nō deſi ſterēt. Sꝫ obſtinati ꝓpt̄ hoc nō omiſerūt. Jō cū chorizarēt in die feſto : ecce ſubito fulgur et tonitruū ⁊ grādo de celo venerūt: ⁊ cōmi⸗ nuerūt oēs ſegetes ⁊ fruct⁹ arboꝝ ⁊ vinearū illi⁹ ville. cū tñ ꝑ ꝑuīs eſſet aeris ſerenitas ⁊ to ta ꝓuincia ex qua ppl's ad illā choreā ꝯuene rat plagata fuit eadē plaga i ſegetib⁹ ⁊ fru⸗ gibus terre. Jtē grauitas illi⁹ pctī pꝫ ex vindi cta ⁊ plaga q̄ chorea ē punita: tā in veteri ꝙ̄ in nouo teſtō. vñ hr̄ Exo. xxxij. Cū deſcēdiſſꝫ moyſes de mōte ſynai ⁊ appropinquaſſet ca ſtris filioꝝ iſrl' vidit vitulū ⁊ choreas. iratuſ ꝙ̄ valde ꝓiecit tabulas lapideas digito dei ſcriptas et cōfregit eas ad radicē mōtis. De inde aſſumpſit ſecū filios Leui accictos gla dijs q̄ occiderūt ex ydolatrātib⁹. xxiij. milia hoīm. Ex hoc igit̄ ꝙ moyſes q̄ erat manſue tiſſim⁹ hoīm in terra adeo fuit irat⁹ ⁊ turba tus ꝙ tantam ſumpſit vindictā de ppl'o iſrl' ob hoc ꝙ dei honoꝛē vitulo impēderūt ⁊ cho reas duxerūt. ſatis pōt eſſe manifeſtū ꝙ̄ ma gnū ſit pctm̄ chorizare ꝓpter qꝺ pctm̄ de⁹ ꝑ miſit tantā plagā in ppl'o iſrl'. Jtem in nouo teſtamēto legit̄ vt hr̄ Mat. xiiij. ꝙ ſaltatrix filia herodiadis fecit amputari caput iobis baptiſte qꝛ petijt illꝺ q̄ tāte ſctitatis fuit ꝙ xp̄s eū recōmēdauit dicēs Math. xi. Jnter natos mulierū nō ſurrexit maioꝛ iobe bapti ſta. Jn hoc eñ figuratū eſt quantaꝫ poteſta⸗ tem habeant ſaltatrices: vt ſcilicet ſeparare poſſit eos in quibus eſt gratia dei. qui ꝑ io⸗ hannē deſignant̄. nā iobes interpretat̄ in q̄ ē gr̄a a capite ſuo. ſ. xp̄o. qꝛ xp̄s ē caput nos aūt mēbꝛa. A Nota etiā hic ꝺ plaga cho rizātiū circa eccl'iam ⁊ cimiteriū alios ipedi entes volētes ſeruire deo. Legit̄ exēplū illꝺ ꝙ in ſaxonia q̄dā pſbyt̄ in eccl'ia ſctī magni celebrās diuinū officiū audiuit puellas ⁊ ma ſculos chorizantes ipm̄ ⁊ ceteros impedien tes in oꝛonib⁹ ſuis. Et eis maledicens impꝛe cat⁹ ē vt ſic chorizātes ⁊ cātātes ꝑmanerēt. Et factū ē ꝙ ſic ꝑ itegrū ānū ꝑmāſerit nō mā ducātes nec bibētes: ſed quottidie chorizan tes ⁊ cantātes primū vſqꝫ ad genua. deinde vſqꝫ ad femoꝛa diuiſi ſunt in terrā. Et oēs illuc venientes viderunt plagā mirabilē dei. nec quiſꝙ̄ poterat eis ſubuenire: nec libera⸗ re ab illa plaga donec ſanctus Gilbertus ꝓ

tūc Coloñ. ep̄s illuc venit. Qui vidēs plagā
dei cōpaſſus eſt eis: indixitq̧ pplo ieiuniū ⁊
cōem orōes p eis fieri: ⁊ ſic abſoluit ⁊ libera
uit eos. Et qdā ex eis cito obierūt. qdā autē
diu ſupuiuētes penā ſuā tremore oñderunt
vſq̧ ad mortē ſuā. B Ultio querit̄ quō
ſe hr̄e debeāt hoīes cū vidēt vel audiūt mū
danos hoīes cātare: et chorizare: vel fiſtula⸗
re: vel haſtiludere. Rūdet̄ ſm apl'm paulus
φ diligētib⁹ deū oīa coopant̄ in bonū. Uer⸗
bigr̄a. Cū audiūt cantare vel fiſtulare debēt
cogitare illū clamorē xp̄i quē ī cruce habuit.
Et inſup quō iā xp̄s laudat̄ a ſanctis et ab an
gelis in celo: ſic ⁊ laudād⁹ eſt a bonis in hoc
mūdo. Itē cū vidēt pſonas pulchre ornatas
tūc cogitare dn̄t quō ſcti in celo coronabunt̄
cū ſtola claritatis eterne. ⁊ īſup dolere φ nū
q̄ ſe taliter ornauerūt xp̄o ſpūalit̄: ſicut ille
pſone ſe ornauerūt huic neq̄ ſeculo corpora
liter. Itē qn̄ vidēt vel audiūt mūdanos ho⸗
mines haſtiludere vel torneamēta exercere:
tūc boni cogitare deberēt quō Longin⁹ cū lā
cea latus xp̄i pforauit: ⁊ ſic de alijs ⁊ ſic bōi
dn̄t hr̄e carniſpriuiū cū xp̄o: ⁊ ſe abſtrahere
ab hoc mūdo. q̄ nemo pōt duob⁹ dn̄is ſuire.
⁊ ſm apl'm ad Gal'. i. Si adhuc huic mundo
placerē ſu⁹ dei nō eēm. Et btūs Jaco. dicit
Quicūq̧ voluerit amic⁹ eē hui⁹ mundi inimi
cus dei cōſtituit̄. Rōnes q̄re mundus nō ſit
diligēdus quere infra ſermone. cxxxvi. F.

¶ In die cinerū Sermo. xxxviij. de his q̄ ſi
gnant̄ et ſpecialiter iſto die fiunt.

C Onuertimini ad me ī to
to corde veſtro in ieiunio: et fletu
et planctu. Johelis. ij. Uñ iohes
de ſctō Geminiano. Uidem⁹ enī
φ cū aīal brutū ſentit ſe vulneratū: ſollicite
q̄rit ⁊ pcurat ſanationis remediū. Hic ē φ
vrſus vt dic̄ Amb. in Exame. cū ſe ḡuatū ſen
tit: formicas q̄rit ⁊ comedit: ⁊ ſic ſanat̄. Itē
videm⁹ qn̄ corpal'r hoīes ſīt infirmi vel vul⸗
nerati ſollicite q̄rūt medicos a qb⁹ curari poſ
ſint. cū igr̄ vulnera mētis. ſ. vicia ſīt magis picu
loſa q̄ vulnera corpis. tū q̄ occultiora. tū q̄
ad maiorē pniciē final'r pducūt q̄ ad mortē
aīe nō momētaneā ſ; eternā. Manifeſtū eſt
φ qlʒ pctōr ⁊ vicioſus dʒ ſollicite q̄rere pnīe
remediū quo oēs morbi aīe ſanant̄. Uñ nūc
ī pncipio q̄dragēſime q̄ ē tp̄s pnīe legit̄ pro⸗
phetia Johel' in q̄ nos dn̄s īſtruit de mō pe⸗
nitēdi dicēs. Cōuertimini ad me ⁊c̄. In qb⁹
vbis oñdit̄ φ pnīa nr̄a dʒ eē recta, ⁊ iō dicit.
Cōuertimini ad me ⁊c̄. Eſt enī pctōr ſilis cur
uo baculo quē opʒ in ɔ̄riū flecti vt dirigatur
Secūdo pnīa dʒ eē integra. iō dicit ī toto cor
de veſtro. Nam de oīb⁹ dʒ ɔteri et cōfiteri et
ſatiſfacere. Tertio dʒ eē aſpa. iō dr̄. ī ieiunio
quo caro exteri⁹ affligit̄ ⁊ mēs interi⁹ reficit̄.
Quarto dʒ eē doloroſa. iō dicit in fletu ⁊ plā
ctu. ſ. vt pctōr doleat de pctō cōmiſſo ⁊ d̄ bo
nis omiſſis. Ergo dr̄ in vbis pmiſſis Cōuer⸗
timini ad me ⁊c̄. Chariſſimi lʒ oī tp̄e debea⸗
mus ɔuertere corda ⁊ corpa nr̄a ad ſeruien⸗
dū deo ſicut bonos xp̄ianos decet. ſpecialit̄
tñ mater, eccl'a hodie incipit nos hortari ad
cōuerſionē. q̄ heu pctōres his dieb⁹ ſunt val
de in iniq̄tatib⁹ ſuis, indurati. ḡ vt poſſint e⸗
molliri corda dura ad pniam et deuotionē:
tūc dn̄s nō ſolū monet: ſ; etiā petit dicēs. Cō
uertimini ad me ⁊c̄. Uñ in pn̄ti ſmone tria
ſunt dicēda. Prīo de his q̄ fiūt iſto die ab ec
cleſia ⁊ nō ceteris tpib⁹ āni. Scd̄o q̄re ieiuni
um q̄dragēſimale feria q̄rta inchoat̄. Tertio
exemplū. C Quantū ad primū ſciēdum
φ ſex ſunt q̄ fiunt illo die et illo ſacro tp̄e q̄
in alijs ptib⁹ āni nō fiūt. Primū ē φ an̄ miſ
ſam fit cōſecratio cinerū ⁊ qlʒ accedens ad ſa
cerdotē audiat tp̄s future mortis ſibi pnun
ciare qn̄ dicit. Memēto hō q̄ cinis es et in
cinerē reuerteris. Uñ ſciēdū φ hodie mone⸗
mur ad memoriā mortis et inſignū huius
hodie in capitib⁹ nr̄is cinere aſpgimur: ob id
iſta dies q̄rta feria cinerū appellat̄. Uñ ſi ab
aliq̄ hoīe q̄reret̄ vñ venis: qd portas: et q̄ va
dis: poſſet rñdere de cinere. cinerē: in cinerē.
Hoc eſt de cinere venio. cinerē porto. in cine
rem redigar. Pro quo ſciendū φ vtile ē et bo
nū habere memoriā hui⁹ cineris et mortis.
Primo. ſicut cinis terrā fecundat: ſic memo⸗
ria mortis ad bn̄ opandū nos ſollicitat. Uñ
Greg. Ualde enī ſe ſollicitat in bono ope qui
ſp cogitat de extremo fine. Secūdo. ſicut ci⸗
nis ſeruat ignem: ſic memoria mortis ɔſeruat
in hoīe grām ad bn̄ et ſalubrit̄ opandū. Ter⸗
tio. ſicut cinis lauat maculas: ſic ⁊ memoria
mortis expellit pctā p̄terita et reſiſtit pctis
futuris. Nā memoria mortis expellit ſupbiā.
Eccl'ia. x. Quid ſupbis terra et cinis. Itē ex⸗
pellit auariciā. Job. i. Nudus egreſſus ſū ab
vtero matris mee: nudus reuertar illuc. Itē
expellit gulā et luxuriā. Uñ Grego. Nihil ſic
ad domādū deſideria carnis valet q̄ vt vnuſ
q̄ſq̧ qd diligit q̄le ſit mortuū pēſet. vñ Eccl'.
vij. Memorare nouiſſima tua ⁊ ineternū nō
peccabis. Uñ ſciēdū φ hoīes cum deuotiōe

debēt hodie cineres accipe: q̄ neſciūt an vſ⸗
q̧ ad illud ſacratiſſimū tp̄s decetero viuēt
ampli⁹. Plures enī defuncti ſunt illo anno
q̄ an̄ annū nō crediderūt ſe morituros: ſ; ad⸗
huc p longū tp̄s victuros. D Scd̄m ē φ
oīb⁹ imaginib⁹ facies cū pānis velam⁹: et ſi
gnat φ pctōres nō ſunt digni ipos ſanctos
in celo videre: niſi peniteāt in hoc pn̄ti tp̄e. ⁊
h̄ qlibʒ cogitare dʒ qn̄ in h̄ ſacro tp̄e aliquā
eccl'iam intrat ⁊ ſic dʒ penitere ⁊ ſe corā deo
humiliare. Cū enī qs eſt in grā: tūc dignus ē
videre deū: beatā mariā virginē: pphetas:
apl'os: martyres: ɔfeſſores: virgines: ⁊ omēs
ſanctos ⁊ angelos dei. imo etiā eſt heres re⸗
gni celeſtis. Sʒ qn̄ ē in pctō mortali: tūc nul
li⁹ boni eſt dign⁹: nec panē: nec aq̄: imo infe⸗
rior brutis aīalib⁹ q̄ nunq̄ deū offenderūt.
Uñ Jere. ij. q̄ vilis facta es nimis iterās vi⸗
as tuas. Tertiū ē φ hodie ī officio miſſe mu
tamus caſulas: vt hoc viſibili exēplo ipi pctō
res inducant̄ ab intra mutare hītū ſuorū pec
catorū: ⁊ ab extra debem⁹ deponere ſupbū hi
tū corpis. Uñ xp̄iani q̄ ſunt vere penitentes
dn̄t iam deponere lōgas caudas in tunicis et
inciſſuras ⁊ lōgas manicas: nec debēt por
tare viridē nec rubeū colorē in veſtib⁹: ſ; de⸗
bēt ſe induere habitu hūilitatis ⁊ pnīe. Unde
cātatur hodie. Immutemur hītu in cinere ⁊
cilicio. Uñ ſciendū φ caſula q̄dragēſimalis
eſt alba ⁊ hʒ rubeam crucē. Et in hoc φ ē al⸗
ba ſignat caſtitatem quā penitens debet ſer
uare in q̄dragēſima: ⁊ etiā illi q̄ ſunt in mr̄i
monio ɔſtituti. Uñ hodie in miſſa legit̄. E⸗
gredit̄ ſpōſus de cubili ſuo: ⁊ ſpōſa de tha⸗
lamo ſuo. Uñ dr̄ in decre. Cōiuges cōtineāt
tp̄e pnīe. xxxiij. q. v. Qd aūt. Uñ ſicut cōiuga
ti a cibo ieiunant: ſic etiam dn̄t ieiunare a d⸗
lectationib⁹ carnis quas ſolent hr̄e in actu
mr̄imonij: q̄ in q̄dragēſima nō ſolū eſt abſti
nendū ab illicitis: ſ; etiā a licitis. vñ Grego. in
omel'. Quilibʒ p hoc ɔditori ſuo ſatiſfaciat:
vt q̄ phibita cōmiſit: ſeſe abſtineat ⁊ a cōceſ
ſis. Et rubea crux q̄ eſt in caſula ſignat mace
ratione carnis. Nā in q̄dragēſima q̄libet dʒ
corp⁹ ſuū caſtigare in cibo ⁊ potu: ⁊ aſperis
veſtibus: ⁊ in alijs bonis exercitijs vt ſic ſa⸗
tiſfaciat deo quē per totū annū offendit ī co
medendo: ⁊ veſtes molles portando: ⁊ volu⸗
ptati carnis ſatiſfaciēdo. Uñ Hugo de ſctō
vict̄. Gaudeat q̄ pōt pce viuere. Parca enim
vita occidit vicia: libidinē extinguit: vtutē
nutrit: roborat mentem: ⁊ ad celeſtia eleuat
E Quartum eſt φ hodie ⁊ illo ſacratiſ⸗
ſimo tp̄e ſecūdis: q̄rtis ⁊ ſextis ferijs fit pro
ceſſio p cemiterium oēs ſctōs inuocando: vt
ex hoc inſtruātur pctōres iſto tp̄e ſctōrū adiu
torium inuocare: ⁊ vitā eorū imitari hic cū q̄⸗
bus volunt in celo remunerari. Item ex hoc
interpellam⁹ ſctōs vt p nobis intercedāt: q̄
nos indigni ſum⁹ apparere in ɔſpectu dei: ſed
ipſi ſunt digni: q̄ ſunt amici ⁊ filij dei: ⁊ ſic
primo ⁊ pncipal'r inuocam⁹ btām vginē ma
riam q̄ eſt ſup oēs ſctōs. ⁊ poſt h̄ ſctōs apo⸗
ſtolos: martyres: ɔfeſſores ⁊ virgines. q̄ ſcri
ptū eſt φ impoſſibile ē multorū pces ñ exau
diri. vñ etiā dr̄ Mat. xviij. Ubi duo vel tres
cōſenſerint de q̄cūq̧ re quā petierint fiet il⸗
lis a pr̄e meo q̄ in celis ē. vñ bonā ɔfidētiam
debem⁹ hr̄e ad ſctōs dei. nā ipi diligūt nos ⁊
optāt nobis bonū ⁊ ſalutē nr̄am. ḡ libent̄ et
fidelit̄ orant p nob cū eos deuote implora⸗
mus. Quintū eſt φ q̄tidie in miſſis qn̄ de tē
pore celebrat̄ in pma collecta admonet nos
ſacerdos genua flectere ⁊ petere vt de⁹ iple⸗
at in nob qd ſacerdos petit in collecta miſſe
Sil'r ⁊ in fine miſſe docet nos capita nr̄a in
clinare ⁊ orat p oīb⁹ pctōrib⁹ vt poſſint corā
deo hūiliter ceruicē ſuā in ɔfeſſiōe inclinare
Nā ſicut ſe in ſupbia exercuerūt p integrum
annū peccando ita hūilit̄ in h̄ q̄dragēſimali
tp̄e dn̄t ſe exhibere deuote pctā ſua ɔfitēdo.
Sextū ē φ oēs ſacerdotes piuſq̄ comedunt
veſpas orāt q̄ſi diceret eccl'ia ſctā: lʒ nō valea
m⁹ ſicut dn̄s nr̄ ihs xp̄s q̄dragita noctes et
tot dies ieiunare ſine cibo ⁊ potu: tñ nr̄ā vo
lūtatē ſibi exhibere volum⁹ φ h̄ ipm libent̄
facerem⁹: ⁊ de⁹ ex mīa ⁊ bonitate acceptat vo
lutatē p ope. vñ Aug. ſup ps. Coronat deus
tu⁹ volūtatē vbi nō inuenit facultatem. Qd
ſil'r intelligit̄ de q̄libʒ bono ope qd qs libent̄
faceret ſi poſſet. Uñ opa nr̄a cū magno affe⸗
ctu debem⁹ pficere ſic φ libent̄ pl⁹ facerem⁹
tūc de⁹ remūerat opa nr̄a ſm affectū cordis
nr̄i. vñ dr̄ in decre. In opib⁹ accipit de⁹ pus
aīm q̄ actū. xv. q. vi. Sī a ſacerdotib⁹. F
Quantū ad ſcd̄m q̄rit̄ quare ieiuniū quadra
geſimale inchoat̄ in q̄rta feria ⁊ nō ī. ij. vl' in
iij. feria. Dr̄ φ h̄ fit triplici rōe. Prīa rō eſt vt
nūer⁹. xl. dierū ipleat̄ quē xp̄s ſuo ieiunio cō
ſecrauit: q̄uis ſolēnitas q̄dragēſimal' in ſe⸗
quēti dn̄ica inchoet̄. tñ eccl'ia hos q̄ttuor di
es pcedētes addit: vt ſic nūer⁹ q̄dragenari⁹
impleat̄. Nā a prīa dn̄ica vſq̧ ad paſcha. xlij
dies computant̄. a qb⁹ cū ſex dies dn̄icales
ſubtrahunt̄: tūc ſolummō. xxxvi. dies ieiuna
biles remanēt. Et iō addunt̄ illi q̄tuor dies

pꝛecedẽtes vt nũerus q̃dragínta dierũ com
pleaꝶ. Scđa rõ eſt. qꝛ pniam ꝛ abſtinẽtiã. xl.
dierũ facim⁹ vt xp̄o patiẽti cõpatiamur: ꝛ qꝛ
moꝛs ꝛ paſſio ei⁹ q̃rta feria incepit ꝓꝑuꝫ ad
hoc: qꝛ feria q̃rta vendit⁹ fuit. Nã quarta fe=
ria p⁹ dñicã palmaꝝ pncipes ſacerdotũ cũ ſe
nioꝛib⁹ ppłi ꝯgregati ſunt in atriũ Cayphe
pontificis. Ad quos acceſſit iudas ꝛ xp̄ꝫ tra
dere cõpꝛomiſit ꝛ illi pecuniã ſibi dare polli
citi ſunt. Et ꝓpterea aliq̃ boni xp̄iani in me
moꝛiã illi⁹ vẽditõis xp̄i abſtinẽt ferijs q̃rtis
ab eſu carniũ. ꝛ eſt laudabilis ꝯſuetudo. Ni
hil em̃ intãtũ placet deo ſicut honoꝛ paſſiõiſ
ei⁹. neqꝫ etiã q̇cq̃ꝫ bonũ ẽ tã vtile ſic̃ deuota
memoꝛia paſſionis xp̄i. vñ Criſ. ſup Mat.
Oĩs ſal⁹ hoĩm ẽ in xp̄i moꝛte poſita. Tertia
rõ. qꝛ ſol: luna: ſtelle: ꝛ oĩa luĩaria creata ſũt
q̃rta feria. In pncipio em̃ de⁹ quãdã nubecu
lã lucidã fecit qñ dixit. fiat lux. vt hr̃ G. n̄. i.
Sꝫ q̃rta feria fecit de⁹ ſolẽ: lunã: ꝛ ſtellas. ꝛ
iõ dies illa plena claritatꝭ fuit. mõ totũ tp̄s
nr̃m p integrũ annũ tenebꝛoſũ fuit: ſꝫ hodie
incipim⁹ tp̄s q̃dragesimale qđ eſt tp̄s lucis
ꝛ pnĩe: iõ cõuenientẽs eſt vt tp̄s tã lucidũ ꝛ luci
ferũ in die ĩ qua ſol luna ꝛ ſtelle ſunt create
inchoationẽ accipiat: vñ Eph. v. Eratis ali=
qñ tenebꝛe nũc aũt lux in dño. Itẽ ſciendũꝫ
ꝙ totũ illud tp̄s q̃dragesimale debem⁹ i ſui
tio dei ꝛ ſalute aĩe expendere. Nã ſi p totum
annũ nos vixim⁹ in pctĩs iã in q̃dragesima
debemus deo ſuire. vñ Leo papa in ſmone.
Parum ei religioſus alio tp̄e mõſtraꝶ q̇ his
dieb⁹ nõ religioſioꝛ inuenitꝶ. G Quãtuꝫ
ad tertiũ eſt ſciẽdũ ꝙ q̇libꝫ hõ dꝫ hodie cine
res cũ hũilitate mentꝭ ꝛ coꝛpis ſup caput ſu
um ſuſcipere ꝛ nõ irriſoꝛie. Vñ legitꝶ exẽpluꝫ
in dyal. Ceſarij. Fuit in ꝯſtinẽtia carnifex q̇=
dã q̇ cũ tertia feria an̄ cineres totã pene no=
ctem: vt ꝛ ꝓh doloꝛ multi vſq̃ꝫ hodie faciũt
in cõmeſſatõib⁹ expẽdiſſet: de mane ad ablu
endas macellas cũ q̇dã ſuo collega intrauit
tabernã. Cũq̃ꝫ ad officiũ miſſe pulſaretꝶ ꝛ fi=
deles ad ecclĩam ꝯfluerẽt: nec ipi ex eadẽ ta=
berna recederẽt: ſꝫ iã q̃ſi ſoli ibidẽ remanerẽt
ꝛ potarẽt: ait alꝶ carnifici. Certe mõ nimis
diu expectam⁹. eamus ḡ ad ecclĩam ꝓpter ſa
cros cineres. Cui ille myſteriũ cinerũ irridẽ=
do dixit. Sedeas ego tibi cineres ꝛ tu mihi
dabis. Tollẽſq̃ꝫ cineres de lare iactauit ſup
caput ei⁹. Et ecce mox pena irriſiõis ſubſecu
ta eſt. nã ſtatim circa caput ꝛ faciẽ tantũ ſen
ſit pulverẽ ac ſi follib⁹ ei inſufflaretur. Cũq̃ꝫ
territ⁹ clamaret tm̃ in oꝛe hauſit pulueres ꝙ
pene ſuffocatus fuit. Accurrũt itaq̃ꝫ multi
plagã tã mirabilẽ in ip̄o intuẽtes. Ductuſq̃ꝫ
eſt ad iſulam ꝓximã ni q̃ nulli pulueres erãt
ſꝫ g̃mina: ſꝫ nil illi ꝓfuit iuſto dĩ iudicio: nec
in aq̃ nec i pomerio: nec i aliq̃ alio loco a tur
bine cinerũ ſe defendere potuit. A q̇b⁹ tandẽ
ſuffocat⁹ expirauit: ꝛ penã irriſionis luit.

¶ In dñica. i. q̃dragesime ſer. xxxix. đ ieiunio

Cum ieiunaſſet quadragi
ta dieb⁹ ꝛ quadraginta noctib⁹ poſt
ca eſuriit. Math. iiij. Mar. i. Lu.
iiij. Xp̄s ieiunauit nobis in exem
plũ ꝛ doctrinã: qꝛ ſm Greg. Omĩs xp̄i actio
nr̃a eſt inſtructio. iõ ſicut ipſe ieiunauit: ita
ꝛ nos ieiunare debem⁹. Vñ in p̄nti ſmone đ
ieiunio eſt dicẽdũ. D Pro q̊ ſciẽdũ ꝙ ar
tius ieiunũ p annũ eſt ieiuniũ q̃dragesima
le. nã illud ieiuniũ ẽ decima ps tp̄is. Nã ſic̃
decimas dam⁹ de reb⁹: ſic etiã de tp̄e dare de
bem⁹. Iſtã rõem aſſigꝫt btũs Greg. in omel.
hodierna dicẽs. A pꝛĩa dñica quadrageſime
vſq̃ꝫ ad paſcha ſex ebdomade veniũt: quarũ
dies quadragintaduo ſunt ex q̇b⁹ dũ ſex dies
dñicales in abſtinẽtia ſubtrahuntꝶ tũc trigi=
taſex in abſtinẽtia remanẽt. Cũ aũt p. ccc. et
lxvi. dies ann⁹ ducitꝶ q̃ſi ãni nr̃i decimas da
mus. vñ ſi hõ p totũ annũ ſibijp̄i vixit mõ in
iſto ſacratiſſimo tp̄e dꝫ deo viuere decimam
tp̄is ſoluendo. vñ dr̃ in decre. Decimaꝫ anni
damus quadrageſimã ieiunando. de conſe.
di. v. Quadrageſima. Nã deus nouẽ tp̄a an=
ni nobis reliquit: ſed decimam ſibi retinuit.
Pro quo ſciendũ ꝙ totũ illud tp̄s i ſeruitio
dei ꝛ ſalute aĩe eſt expendendũ. Nam coꝛp⁹
ꝛ oĩa membꝛa cum q̇bus peccauimus iaꝫ in
quadrageſima in ſeruitio dei exercere debe=
mus. Unde ap̄ls. Ro. vi. Sicut exhibuiſtis
mẽbꝛa vr̃a ſeruire iniuſticie ad iniq̇tateꝫ ꝛc̃.
Verbi grã. Caput tuũ qđ antea oꝛnaſti in ſu
perbia: ſcꝫ peplis: crinibus: capucijs: mõ in=
clinare debes humiliter deponendo oẽm oꝛ
natum capitis: ꝛ humiliando te in peniten
tia coꝛam deo. Iteꝫ facies oꝛnata ꝛ coloꝛata
iam cũ lachꝛymis ex cõtritiõe coꝛdis dꝫ irri=
gari. vnde ps. Lauabo p ſingulas noctes le=
ctum meũ: lachꝛymis meis ſtratũ meũ riga=
bo. vñ Bernar. Facies quã lachꝛymis abluis
immarceſſibilem decoꝛẽ acquirit. Item bꝛa=
chia cũ longis manicis ꝛ manus cũ annulis
oꝛnare iã extendende ſunt ad modũ crucis i
ſecreto tui cubilis. ꝛ hoc in memoꝛiã paſſio=
nis xp̄i. ꝛ inſup erigẽde ſunt in deuotiõe oꝛa

tionis. Vñ ps. Eleuatio manuũ mearũ ſacri
ficiũ veſptinũ. Itẽ pedes q̇ ad choꝛeã iuerũt
mõ iã ad ecclĩas ꝛ ſmonẽ ꝓ indulgẽtijs ire
debẽt. Et ſignãter iã in quadrageſima cũ ho
mines ſr̃ ꝯfeſſi: tũc em̃ magꝭ ſũt diſpoſiti ad
indulgẽtias ꝑcipiẽdas. Itẽ totũ coꝛp⁹ quod
an̄ i voluptate vixit iã i abſtinẽtia viuere dꝫ.
vt q̇ an̄ ebꝛi⁹ fuit iã aquã bibat. ꝛ q̇ duos vel
tres lectos ſub ſe habuit iã in q̃dragesima i
ſtraminib⁹ doꝛmiat. et q̇ molles camiſias ha
buit iã iduat ciliciũ. vñ Ber. in ſmo. de q̃dra
geſima. Porro ſi ſola gula peccauit: ſola gu=
la ieiunet ꝛ ſufficit. Si peccauerĩt cetera mẽ
bꝛa cur nõ ieiunẽt ꝛ ipa. I Vñ ſciẽdũ ꝙ
q̇lꝫ hõ q̇ voluĩtarie peccauit iã in iſto ſacro tẽ
poꝛe p oppoſitũ dꝫ coꝛp⁹ ſuũ caſtigare. i. Co=
rin. ix. Caſtigo coꝛp⁹ meũ ꝛ i ſuitutẽ redigo.
Qꝛ exq̊ nullũ malũ ipunitũ meli⁹ ẽ h̄ modi=
cã penã ſuſtinere ꝙ̃ in futuro magnã. Vñ dꝛ
in decre. Pluri b⁹ modis pctã dimittũtꝶ: ſꝫ nõ
ſine pena. de pe. diſt. i. Tũc aũt. ꝛ. c. medicia.
vñ q̇lꝫ illo ſacro tp̄e p illa ſinglãria exercitia
q̃ iam facit oñdit ſe eẽ veꝝ penitẽtẽ ꝛ veruꝫ
xp̄ianũ. vñ Leo papa. Parũ religioſus alio
tp̄e mõſtratur q̇ in his dieb⁹ nõ religioſioꝛ ĩ=
uenitꝶ. Vñ veri xp̄iani ꝛ boni hoĩes conſueue
rũt hoc ſacro tp̄e ſibi aliqđ delectabile ſub=
trahere. Vñ Ber. de ſanctificatione ieiunij.
Nã in eo ꝙ ab ipſis licitis abſtinem⁹: ea no=
bis illicita condonantꝶ que pꝛius cõmiſim⁹.
K Scđo queritꝶ an peccet moꝛtalitꝶ q̇ trãſ=
greditꝶ ieiuniũ quadrageſimale vel aliqđ ali
ud ieiuniũ qđ cadit ſub p̄cepto ecclĩe. Rñdetꝶ
ſi q̇s ſciẽter ꝛ ſine cã ꝛ ex cõtẽptu tranſgredi
tur aliqđ ieiuniũ ecclĩe peccat moꝛtalitꝶ. ſec⁹
eſt ſi nõ ex cõtẽptu: ſꝫ ex cauſa rõnabili ſolue
ret. Verbi grã. Si q̇s intm̃ coꝛp⁹ ꝓpꝛium di=
ligeret ꝙ ꝯ p̄ceptũ ecclĩe parat⁹ ſit comedere
in dieb⁹ ieiunioꝝ cũ tñ bene poſſet ieiunare.
ſꝫ nõ vult coꝛp⁹ ſuũ intm̃ grauare ſeu caſtiga
re: et ſic ſine cauſa ſoluit ieiuniũ ab ecclã pꝛe
ceptũ: talis grauitꝶ deũ offendit ꝑuipẽdẽdo
ꝛ ꝯtẽnẽdo p̄ceptũ ecclĩe. vnde doctoꝛ de ſchil
ditꝫ i tractatu de ſeptẽ vicijs capitalib⁹ dic̃.
Qñ aliq̇s inoꝛdinate gule vel cõcupiſcẽtie i=
heret: et ei tãq̃ vltio fini ſuit: ſicut de q̇buſ=
dã dꝛ ad Phil. iij. Quoꝝ de⁹ vẽter ẽ: quoꝝ fi
nis interit⁹. ita ꝙ talis q̃ſi deũ ꝯtẽnẽs ꝑatus
ſit p̄cepta dei ꝛ ecclĩe trãſgredi: vt delectatio=
nes gule aſſeq̃tur: talis g̃uitꝶ peccat. Vñ q̇lꝫ
dꝫ obedire p̄ceptis ecclĩe et p̄latoꝛũ ſuoꝛũ ſcꝫ
ieiunare ieiunia ab ecclã inſtituta: ꝛ feſta ce
lebꝛare: quaſi ipemet xp̄s pꝛecipꝫeret fieri. vñ
Luc. x. Qui vos audit ꝛc̃. Ber. Obedientia q̇
maioꝛib⁹ p̄betꝶ xp̄o exhibetꝶ. Nam ipſi p̄ela=
ti ſunt vicarij xp̄i. ḡ nõ ſunt ſpernẽdi. vñ dr̃ i
decre. Qui cõtẽnit vicariũ cõtẽnit et illũ qui
poſuit ip̄m. di. xxi. In nouo. vñ Ber. de p̄la.
ꝛ diſpẽ. Quicq̇d hõ vice dei p̄cepit qđ nõ ſit
certũ diſplicere deo: hoc oĩno eſt accipiẽduꝫ
q̃ſi p̄ciperet de⁹. Ex iã dictis pꝫ ꝙ illi piculo
ſe ſtãt q̇ nõ ieiunãt angarias: ꝛ vigilias apo
ſtoloꝝ nec etiã q̃dragesimam ſꝫ de facili ꝛ q̃ſi
ex nulla cã ſoluunt ieiunia ecclĩe. Cõtra quoſ
dr̃ in decre. Nullus ſoluat ieiunia ecclĩe ſine
neceſſitate. de ꝯſe. di. iij. Ieiunia. L Itẽ
q̃ritꝶ q̃ſi ieiuniũ cadit in ſabbatũ vel q̇ntã fe=
riã: an q̇s debeat ſextã feriã ſoluere vel ieiu=
niũ ecclĩe. Rñdetꝶ: ſi ambos dies nõ põt ieiu=
nare tũc meli⁹ eſt ꝙ comedat in ſimplici ſex
ta feria ꝛ ieiunet q̇ntã feriã: vel etiã ſabbatũ
qñ cadit p̄ceptũ in vnã illarũ dieꝝ. vñ Hiero.
Ingratũ ẽ ſpũi ſctõ q̇cq̇d ei obtuleris negle=
cto eo ad qđ teneris. Tertio q̃ritꝶ a q̇b⁹ cibis
ieiunãteſ debẽt abſtinere. Rñdetꝶ ſm ſanctũ
Tho. ij. ij. q. cxlvij. In ieiunio quadrageſima
li interdicũtur vlr oua et oĩa lacticinia. vñ
etiam dicitꝶ in decre. In quadrageſima eſt ie
iunãdũ a lacticinijs. di. iiij. Deniq̃ꝫ. In alijs
aũt ieiunijs ſunt diuerſe conſuetudines: q̇s
quiſq̃ꝫ obſeruare dꝫ ſm moꝛes eoꝝ inter q̇s
cõuerſatꝶ. di. lxxvi. Utinã. ꝛ diſt. viij. Que cõ=
tra. ꝛ. xij. diſt. Illa. ꝛ. xlij. di. c. i. ij. et. iij. Eſus
aũt carniũ generalitꝶ eſt pꝛohibit⁹. qꝛ genera
liter magis delectabilis eſt et ad humoꝛem
luxurie magis coopatꝶ. Unde ſciẽdum ꝙ q̇lꝫ
hõ tenetꝶ totã q̃dragesimã ieiunare cũ cibo q̃
drageſimali. et hoc qui ſani et foꝛtes ſunt et
vti bene poſſunt tali cibo. Secus eſt de illis
qui ſunt infirmi et debiles: vt mulieres pꝛe
gnãtes vel in puerperio exñtes: qꝛ ſi neceſſi=
tas debilitatis coꝛpalis impedit eas: tũc nõ
tenẽtur. Ex his iã dictis ſequitur ꝙ illi val=
de piculoſe ſtãt q̇ in quadrageſima comedũt
oua vel lacticinia ex mala conſuetudine ſine
oĩni cauſa et rõne: cũ bene poſſent vti oleo: ſꝫ
nolunt coꝛp⁹ ſuũ aliq̃tiſp grauare: nec curãt
p̄ceptũ ecclĩe obſeruare: tales nolũt ſeq̇ xp̄m
per aſperã viã ad celũ: ſed diuitẽ epulantem
q̇ttidie ſplẽdide. Talis em̃ nõ eſt mod⁹ pnĩe
ſic delicate viuere nec aliquid aſperũ ꝓ pctĩs
ſuis ſuſtinere. vñ Ber. in ep̄la. Si vis agere
pniam et penitere opꝫ te mẽbꝛa et coꝛp⁹ affli
gere: iudicare teipſum vt non incidas in ma
nus dei viuentis. Unde etiã Iſi. Nihil aliđ
agũt q̇ veraciter penitẽt: niſi vt illud qđ ma

le fecerunt ĩpunitum eē nō ſināt. Et miror q̄ modo tales cōfitent̄ ⁊ quō abſoluunt̄ a peccatis cum nolūt abſtinere a lacticinijs cū bñ pñt ⁊ tenētur ad h̄ ſub p̄cepto eccl'e. Ergo diſcret⁹ ꝯfeſſor dꝫ diſtricte agere circa tales et eis ꝯſciam facere vt obediāt p̄cept̄ eccl'ie vt oleū comedāt ⁊ ieiunēt. Nā illo ſacratiſſimo tp̄e debem⁹ cū xp̄o crucifigi: vt lete poſſim⁹ cū eo reſurgere. Nā ſi volum⁹ cū xp̄o regnare oportꝫ nos etiā cū eo pati. Ber. ſup can. Xp̄s q̄ nō fallit̄ elegit qḋ carni moleſti⁹ eſt. ⁊ illō quod ē vtili⁹ mag̃ eligēdū ē. ⁊ q̄ſq̄s aliud docet vel ſuadet ab eo tanq̄ a ſeductore cauendū ē. M Un̄ circa iā dicta q̄rit̄ vtrū ꝑſona q̄ nō poſſet oleū vel piſces comedere debeat oua vel lacticinia comedere. R̄ndet̄ ſi tal' ꝑſona nō eſt p̄gnās vel lactās: ſꝫ ſana ⁊ fort̄ ⁊ pōt ſibi ꝓuidere de alijs ferculis et bonis pulmēt̄ ⁊ de vino ⁊ de albo pane: nec hꝫ magnos labores et pōt ſufferre: ſic ꝙ nō nimiū debilitet̄ abſtinēdo a lacticinijs: tūc abſtiere tenet̄. ſec⁹ ē ſi eſt p̄gnās vel lactās: vl' al's debilis vel ĩpediret̄ in melioꝛib⁹ exercitijs: ⁊ nimiū debilitaret̄ ſi a lacticinijs abſtineret tūc talis ꝑſona dꝫ diſpēſationē petere ab ep̄o vl' ab eo q̄ ei⁹ auctē hꝫ ⁊ ſibi indicare cauſas ſuas: ⁊ tūc ſine pctō pōt oua vel lacticinia comedere. N Quarto dicēdū ē de his q̄ tenētur ad ieiuniū et q̄ nō. Et circa hoc ſt̄ aliq̄ q̄ſtiōes mouēde. Et p̄io querit̄ ſi pueri teneant̄ ieiunare ieiunia eccl'e. R̄ndet̄ ꝙ non. Et rō ē qꝛ ĩ eis ē magn⁹ calor q̄ multū ꝯſumit. ⁊ qꝛ nutrimētū eoꝝ ꝑtiet ad opationē duplic̄ virtutis. ſ. augmētatiue ⁊ nutritiue. ⁊ ēt qꝛ in eis nō eſt ita neceſſaria oppſſio vicioꝝ ſic̄ in ꝑfect̄ ad quā marie inſtitutū ē ieiunium. Un̄ q̄rit̄ de etate. ſ. in q̄ etate teneat̄ q̄s ad ieiuniū. R̄ndet̄ ſꝫ. b. Tho. ij. ij. q. lxvij. ꝙ din aliq̄s ſtat in ſtatu augmēti nō tenet̄ ad oīa ieiunia. ſ. vſq̄ ad finē tertij ſeptennij. i. xxi. an. Cōueniēs tm̄ eſt ſm. b. Tho. vt ēt in h̄ tp̄e ſe ad ieiunādū exerceat pl⁹ vl' minus ſm modū etatis ſue ⁊ poſſibilitat̄. Un̄ ſciendum ꝙ ille q̄ eſt. xiiij. ānoꝝ pl⁹ dꝫ ieiunare q̄ iſte q̄ ē xij. annoꝝ. Silr̄ q̄ ē. xvi. ānoꝝ et robuſt⁹ corpore iterū pl⁹ tenet̄: et ſic de alijs. Itē q̄ritur q̄d de mulierib⁹ p̄gnātib⁹ ⁊ lactātib⁹. R̄ndetur ſi neceſſitas debilitatis eas ĩpedit nō tenent̄ ad ieiuniū. Imo ſi timet̄ ꝓbabilr̄ de piculo earū vl' aborſu nō ſolū pñt ſꝫ tenent̄ ſoluere ieiuniū ſicut dicit Guil. Et rō q̄re mulier p̄gnās nō tenet̄ qꝛ dꝫ ſumere cibū nō tm̄ ꝓ ſe: ſꝫ etiā ꝓ nutrimēto fet⁹. Itē alia cā eſt. qꝛ p̄gnantes ꝯſueuerūt hr̄e varia ⁊ inordinata deſideria cibarioꝝ diuerſoꝝ. et q̄nq̄ ita intēſa ꝙ nō pñt aliquo mō appetitui ſatiſfacere ⁊ ſic poſſꝫ eē piculū fet⁹. O Circa hoc iterū q̄rit̄ vtrū mulieres q̄ ſunt fortes ⁊ bñ ieiunare pñt ꝓpt̄ ꝓhibitionē maritoꝝ debeāt ieiunia dimittere. R̄ndeo ſm Inno. Licꝫ dimittere debeāt vota volūtarie ſuſcepta propter ꝓhibitionē viroꝝ: nō tm̄ ieiunia ab eccl'a p̄cepta. Itē querit̄ q̄d de infirmis ⁊ debilib⁹ et ſenib⁹. R̄ndet̄ ſm Guil. ꝙ excuſant̄. ſꝫ pro q̄nta debilitate arbitrio boni viri ſtandū eſt. rō hui⁹ ē. qꝛ in egrotātib⁹ natura debilis eſt: ⁊ iō ſi daret̄ eis vna vice totū ſimꝉ qḋ eſt neceſſariū conuenienti ſuſtentationi ſue nature grauaret̄ forte ſua natura. ſꝫ ſi dat̄ plurib⁹ vicibus: cōfortat̄ et vigorat̄. Silr̄ in ſenib⁹ eſt ſt⁹ debil'. vñ ſi tot⁹ cib⁹ quē eoꝝ natura req̄rit ꝓ die naturali ab eis vna vice ſumeret̄ nimiū grauaret̄ in eis calor naturalis vt non poſſent cibū digerere cōueniēter. P Itē q̄rit̄ de ꝑegrinātib⁹ aut multū laborātib⁹: an teneāt̄ ad ieiunia. R̄ndet̄ ſm. ſ. Tho. Si peregrinatio ⁊ labor ꝯgrue pñt differri aut diminui abſq̄ detrimēto: tūc eccl'e ieiunia nō ſūt p̄termittēda. ſi aūt ĩminet neceſſitas ſtatim ꝑegrinādi ⁊ magnas dietas faciēdi. vl' etiaꝫ multū laborādi: ⁊ ſil' cum hoc nō pñt ieiunia ſuare: tūc nō obligāt̄ ad ieiunādūꝫ. Uidetur tm̄ talib⁹ recurrēdū eē ad ſupioꝝ diſpēſationē: niſi forte vbi nō ē cōſuetū. qꝛ p̄lati diſſimulātes videt̄ ānuere. Ex his iā dict̄ pōt elici ꝙ h̄ cōe ꝓuerbiū ſecularium vbi dr̄ ꝙ nulli laboratori indictū ē ieiuniū nō ē vl' vex. Un̄ ſi q̄s ē diues ſic ꝙ hꝫ bonū nutrimētū ſufficienſq̄ emolimētū ita ꝙ pōt ſe ſine magno labore nutrire: tūc illo die q̄ ieiunādū eſt dꝫ eo min⁹ laborare: vt ⁊ cū h̄ labore poſſit ieiunare ⁊ p̄cepto eccl'e ſatiſfacere. ſꝫ ſi ē paup et neceſſitas cogit eū ad g̃uit̄ laborādū. qꝛ al's nō poſſet hr̄e cū vxore et pueris neceſſaria. et ſi tūc q̄nq̄ ex iſto magno ⁊ g̃ui labore exhauſtus ⁊ eneruat⁹ nō pōt ieiunare: et ſic comedit ĩ dieb⁹ ieiunioꝝ ꝓpterea ſi peccat moral'r. ſignāter cū h̄ ſtat ĩ aīo ſuo ꝙ libēter vellet obedire p̄cepto eccl'e ⁊ ieiunare ſi poſſꝫ. Itē ſciendū ꝙ aliq̄ ſt̄ q̄ q̄nq̄. i. xl. ebdomadatim vix vnū diē ieiunāre volūt allegātes labores ſuos. ⁊ ꝙ eis ē durū ⁊ graue ieiunare. R̄nderi pōt il' ꝙ meritū ipoꝝ ꝓ hoc augmētat̄ q̄ñ ieiunāt ⁊ laborāt qꝛ de⁹ hꝫ laborē ⁊ charitatē vult remunerare ieiunia ⁊ opa nr̄a. Item q̄libet ſm poſſe ſuū ieiunare dꝫ, ⁊ q̄ñ nō pōt ex cauſis iā dict̄: tūc dꝫ illud ieiuniū recōpēſare ꝑ alia bona opa. ſ. ꝙ det paupib⁹ p̄ādiū vel al'as aliq̄d ꝓpter deū: vel aliqḋ P̄r nr̄ oret. vel aliq̄ alia bona opa faciat: ĩ ſignū bone volūtatis ꝙ libent̄ vellet ieiunare. ſi poſſet. vñ Aug. Si ieiunare nō potes mag̃ paſce cū cuius ſaturitate tibi venia ꝯcedat̄. Ultio q̄rit̄ de paupib⁹ ⁊ mēdicātib⁹ vtrū etiā teneātur ad ieiunia. R̄ndet̄ ſm ſcm̄ Tho. ij. ij. q. cxlvij Si pñt hr̄e intātū ſil' de elemoſynis recollectis vel al's repoſit̄ ꝙ ſufficeret eis ad vnū p̄ādiū: nō excuſant̄ a ieiunis. ſi aūt nō pñt hr̄e intātū ꝙ ſufficiat eis ꝓ comeſtiōe toti⁹ diei nō tenent̄: vel q̄ñ ex p̄cedēti in ea debilitati ieiunio ſatiſfacere nō pñt excuſant̄.

Q Quīto dicēdū ē q̄ req̄runt̄ ad h̄ ꝙ ieiuniū fiat deo acceptū ⁊ nob̄ fructuoſum. R̄ndet̄ ꝙ q̄nq̄. P̄io ꝙ añ p̄ādiū hō nec dꝫ comedere nec bibere. Cōtra h̄ faciūt illi qui de mane vadūt ad medonē ⁊ tabernas intrāt ⁊ replēt ſe cū vino p̄cioſo. Itē aliq̄ diu dormiunt ne corp⁹ inter vigilandū grauet̄ a ieiunio. ⁊ tales iā dicti minuūt ſibi p̄ciū ieiunij: g̃ null⁹ dꝫ q̄cq̄ comedere vel bibere de mane niſi ꝓpter debilitatē capitis q̄s vnū hauſtū biberet vel zinziber vel muſcatū ſiue gariophilū ad os ſuū recipet ꝓpt̄ ꝯfortationē cerebri. Secūdū qḋ req̄rit̄ ad ieiuniū ē ꝙ ieiunās nō dꝫ p̄uenire tp̄s vel horā p̄ādij debitaꝫ. qꝛ q̄ añ veſpas ĩ q̄drageſima comederet grauiter peccaret. vñ dr̄ in decre. In ieiunio hora meridiana ē ſuāda. de ꝯſe. di. v. Nō dico. ⁊. lxxxij. di. P̄ſbyt̄. Sꝫ q̄re illo tp̄e ꝺ mane dicunt̄ veſpe. R̄ndet̄ ꝙ antiq̄t⁹ ieiunauerūt vſq̄ ad veſpas: ſꝫ iā eccl'ia ꝯdeſcēdit ĩfirmitatib⁹ hoīm anticipādo veſpas. Itē alia rō eſt: qꝛ in h̄ ꝙ dicunt̄ veſpe añ p̄ādiū oſidim⁹ nr̄am volūtatē xp̄o ꝙ ēt libent̄ vellem⁹ ieiunare. xl. dieb⁹ ⁊. xl. noctib⁹ ſine cibo ⁊ potu ſic̄ xp̄us ieiunauit ſi poſſem⁹ p̄ debilitate nature. ⁊ tūc acceptat volūtatē ꝓ facto. Un̄ Aug. Coronat de⁹ int⁹ volūtatē vbi nō inuenit facultatē. Itē ieiunās in p̄ādio nō dꝫ q̄rere nimis delicata cibaria. nā h̄ diſplicet dō ⁊ minuit p̄miū. nec nimiū dꝫ ſumer̄ de cibo: ſꝫ ad bonā ſufficiētiā ita ꝙ ſi nimis modicū nec nimis multū. vñ Ariſt. ij. ethi. Mediū ĩ oīb⁹ laudabile ē. Cōtra h̄ faciūt illi q̄ nimiū replēt ſe: ſic ꝙ ſepe vētrē dolent. Cōtra h̄ dr̄ in decre. Meli⁹ ieiunat q̄ ſepius parū comedit q̄ rari⁹ multū. de ꝯſe. di. v. Non dico.

S Tertiū qḋ req̄rit̄ eſt ꝙ ieiunās p⁹ p̄ādiuꝫ nō dꝫ comedere. Circa quod q̄rit̄ q̄d de confectionibus ⁊ electuarijs vtrū ꝑ hec ſoluatur ieiuniū. R̄ndet̄ ſm. b. Tho. ꝙ ꝑ confectiōes ⁊ electuaria nō ſoluit̄ ieiuniū ſic̄ nec ꝑ alias medicinas: niſi q̄s eas in fraudē ieiunij ſumeret ⁊ ĩ magna quātitate ꝑ modū cibi. Et in h̄ ꝯcordat Innocē. P̄o quo ſciēdūꝫ ꝙ de ſero in collatiōe ieiunās nō dꝫ ſumere aliqḋ comeſtibile qḋ cōiter in p̄ādio ꝯſuet⁹ eſt ſumere ſicut panē vel fic⁹. ⁊ ſil'ia: ſꝫ tm̄ de ꝯfectiōib⁹ ⁊ electuarijs ē licitū aliq̄d ſumere ⁊ hec in ꝑua q̄ntitate ad modū nuq̄. ⁊ hoc iō vt poti⁹ eo meli⁹ ꝯueniat nature. nō tm̄ iō q̄s talia ſumere dꝫ vt forti⁹ bibat. ſꝫ ſumere tanq̄ medicinā dꝫ: ne pot⁹ quē natura exigit ꝓ refocillatiōe noceat ⁊ ledat. Cōtra hoc aliq̄ faciūt q̄ q̄nq̄ mediā ſimulā ꝓ collatōe comedūt: vel intātū replēt ſe de ꝯfectōib⁹ ⁊ ſpēb⁹ qḋ nimiū eſt: ⁊ in h̄ offendūt deū. Itē ſciēdū ꝙ ſi q̄s ſolueret ieiuniū eccl'ie grauī⁹ peccat ſi ter vel q̄ter comedit q̄ ſi tm̄ bis comederet. S Quartū qḋ req̄rit̄ ad ieiuniū ē ꝙ ieiunās illud qḋ ſubtrahit ſibi ĩ cibo ⁊ potu dꝫ dare paupib⁹. vñ Hiero. Qḋ māducatur⁹ eras ſi nō ieiunares da paupib⁹: vt ieiuniuꝫ tuū ſit ſaturitas aīe nō marſupij lucrū. Un̄ ieiunās dꝫ eē multū miſericors paupib⁹ ⁊ iō ſignant̄ legit̄ in q̄drageſima illud Yſa. lviij Frāge eſurienti panē tuū. vnde ēt Aug. in ſermo. De tuo ieiuīo paup ſatiet̄. Quītū ſine q̄ ante dicta nō placēt deo eſt ꝙ ieiunās dꝫ penitere de ſuis pctīs ⁊ ſic ieiuniū ſuū offerre deo. vnde Iſi. de ſum. bo. Ieiunia cū bonis opib⁹ deo acceptabilia ſt̄. q̄ eñi a cibis abſtinēt ⁊ praua agūt demones imitātur q̄b⁹ eſca nō eſt: ⁊ neq̄cia ſꝑ adeſt g̃ nō ſufficit nec placet deo nec meritoriū eſt hoī a cibo ieiunare niſi etiā abſtineat a pctīs. vñ ieiunās dꝫ p⁹ponere ſuā ſupbiā ⁊ dare ſe ad humilitatem ſuū ieiuniū ſit deo acceptū. ⁊ in ſignū huius quilibet nr̄m recipit cineres ſup caput ſuūꝫ feria q̄rta in capite ieiunij. Unde p̄s. Humiliabam in ieiunio aīam meā. Iteꝫ cauere dꝫ ſe ab ira ⁊ ſe dare ad māſuetudinē. Nā iracundi ⁊ crudeles imitant̄ demones q̄ ſꝑ ieiunāt ſed tm̄ ſuā credulitatē nō poſtponūt. Item a luxuria ad caſtitatē. Un̄ dr̄ in decre. In ieiunio ſeruāda eſt mūdicia carnis. di. xviij. Hꝫ obſeruātur. ⁊ ſic de alijs. T Sꝫ circa hoc q̄ritur vtrū aliq̄d valeat ieiuniū quod fit in peccato mortali. Reſpōdeo ſm Alphorabiū ꝙ ieiuniū in pctō mortali factū valet ad tria. Primo vt obediens ſit p̄ceptis eccl'ie vel voto ſi vouit ieiuniū. Naꝫ ſi peccator in tali ca

vtrū ieiunia facta in pecato mortali valeat

ſu nō ieiunaret:ꝛ tūc denuo mortalr̄ pecca-
ret. Scḋo valet ad caſtitatē. nā ignis extin-
guit̄: qn̄ ligna ſubtrahunt̄. ſic ēt ē ď ieiunio ī
homie. vñ Hugo de ſctō vict̄. Parca eñ vita
occidit vicia ꝛ libidinē extinguit. Tertio va-
let ad h' vt pctōꝛ eo citi' diſponat̄ ad ꝯtritio
nē ꝛ grām recipiēdā. Sȝ q̄ꝺtū ad meritū vite
eterne: tūc ieiunans ſcient̄ ī pctō mortali ni
hil meret̄. ꝟ ꝯſulendū eſt cuilibet vt in pūci
pio q̄dragesime cōfiteat̄ pctā ſua: qꝛ vna di
es quā quis in grā ieiunat vtilioꝛ ꝛ ſalubri-
oꝛ eſt quā ſi ꝗs totā q̄dragesimā in pane ꝛ aq̄
cum vno peccato mortali ieiunaret.

¶ De tēptationib' bonoꝝ hoim. Ser. xl.

T accedens tēptatoꝛ di
xit ei. Si fili' dei es dic vt lapi-
des iſti panes fiāt. Mathi. iiij.
Sciēdū ꝙ xp̄s voluit tēptari vt
oſideret ꝙ nos ſpūalr̄ pugnare opoꝛteat ꝛ tē
ptari vt coꝛonemur. Apl's. Nemo coꝛonabit̄
niſi qui legitime certauerit. vñ Amb. Nō eſt
victoꝛia vbi nō fuit difficilis pugna. Et ꝟ ſi
diabol' nos tēptauerit. tūc exēplo xp̄i debe-
mus eū vincere nec ei cōſentire. Vñ in p̄nti
ſmōe tria ſunt dicēda. Pꝛimo q̄ ſunt ille tē
ptatiōes bonoꝝ hoim ꝑ q̄s diabol' etiā val-
de ſapiētes ſubuertit. Scḋo q̄ malū ſit ho-
mini eē ſine tēptatione. Tertio exemplum.

A Quantū ad pꝛimū ſciēdū ſm Guil'. pꝛi
en. de fide ꝛ legib' ꝙ diabol' hȝ ſeptē aſtuti
as ſiue inſidias occultiſſimas ꝑ q̄s etiā ſapi
entiſſimos ꝛ foꝛtiſſimos ſepe ſubuertit. Pꝛi
ma eſt lōga fatigatio ꝛ crebꝛa tēptatō ꝑ quā
nō tm̄ nitit̄ illū quē tēptat ſupare: ſꝫ etiā du
cere ad deſpatiōnē. videlȝ ꝙ ſe credat ad de
um nō ꝑtinere: vel a deo nō curari. Cū ei in
ſtāter petit a tali tēptatiōe liberari ꝛ nō obti
net: tūc de facili deſpat de dei mia ꝛ adiuto-
rio: ꝛ credit deū nō curare ꝑiculū ipſi'. Vtrū
q̄ aūt iſtoꝝ certaminū ꝑniciosiſſimū ē qn̄ in
vtroq̄ ſe totaliter dat diabolo. Verbi gratia
Recte ſicͭ in duello cū vn' dicit vict' ſum. et
vltra nō pugnat: tūc ſe dat in ꝑtātē alterius
victoꝛis: ſic ille q̄ ſic credit ſe a deo derelictū
ꝛ deſpat: dat ſe in ꝑtātē diaboli cū vltra nō
vult reſiſtere: ꝛ ſic deſpat de dei adiutoꝛio et
ei' mia. ſꝫ h' eſt valde ꝑiculoſum ſic de dō de-
ſpare. vñ Iſido. de ſū. bo. Deſpatio eſt peioꝛ
oī pctō. Criſ. Nil ei deū intantū offendit ſicͭ
deſpatio: ſꝫ talis ꝑpēdere deberet ꝙ deus ex
ſua bonitate ꝑmittit fieri ſup ipm̄ hmōi tē-
ptationē: ꝛ ꝓpt̄ ſupꝑſi' ꝓpꝛiā vtilitatē ꝛ ſa

lutē. qꝛ tales vt cōiter crebꝛas tēptatiōes ſu
ſtinēt ne ꝑ elationē mentꝭ ꝛ ꝓpꝛie cōplacētie
ꝑdant grām. vñ Greg. Dū ſe ꝗs reminiſcēdo
qḋ geſſit apud ſe erigit: apud hūilitat̄ aucto
rem cadit. Etem̄ elatio interioꝛ ꝑiculoſioꝛ ē
q̄ exterioꝛ ſupbia. Quō aūt talis poſſet me-
lius hūiliari ꝛ in cognitionē ſuiꝑſi' deueni
re cognoſcēdo ꝙ nihil a ſeipō hȝ q̄cq̄ q̄ per
talē crebꝛā tēptationē. Talib' ſic ꝯtinue tē-
ptat̄ ſp ad memoꝛiā reducēda ē ſupbia apl'i
quā ipemet narrat. ij. Coꝝ. xi. inq̄ens. Ne ma
gnitudo reuelationū extollat me dat' eſt mi
hi ſtimul' carnis mee angel' ſathane q̄ me
collaphizet. Si eñ tāta ſctītate ꝛ tantis do-
nis grāꝝ ꝛ virtutū viro ꝑdicto iminebat ꝑi-
culū tēptatiōis ſupbie ꝛ ꝯ illā diuina miſa
tione alia tēptatio carnis ſup eū ꝑmiſſa eſt
q̄d tūc de nobis fieret niſi de' illā tēptatōes
ꝑueniret ꝛ nos cuſtodiret. Vñ etiā aliq̄ dicūt
ꝙ apl's paul' ſaluat' nō fuiſſet ſi illa tēpta
tione caruiſſet ꝓ q̄ ter rogauit dñm: ſꝫ nō fu-
it exauditus. Sic foꝛte ꝛ tu dānaberis ſi illa
crebꝛa tēptatiōe careres: ſꝫ illa crebꝛa tēpta-
tio erit tibi occaſio ſalutiſ. Ergo tales debēt
ſe deo cōmittere ꝛ tēptationē hāc patienter
ſufferre ſemꝑq̄ reſiſtere ꝛ deū quotidie pꝛo
auxilio petere. B Scḋa aſtutia eſt extra
neitas. i. cū diabolus hoiem cū inauditis et
inuſitatis tēptat tēptationib': ſic ꝙ talis ti
met ſe nō eſſe verū xp̄ianū. Cogitat eñ quō
in coꝛde veri xp̄iani t. ā peſſime ꝛ inuſitate co
gitatōes incidere p̄nt. Sȝ diabol' facit ſicͭ q̄
volunt vnū caſtrū expugnare q̄ diuerſa iacu
la immittūt: iā ignē iā lapides iam fodiunt
Sic dyabol' facit q̄ nitit̄ expugnare aiam q̄
eſt in caſtro coꝛpis nr̄i. Silr̄ facit diabol' ſi
cut inimic' capitalis cū occidit inimicū ſuū
Talis eñ nō curat an cū gladio antiquo vel
nouo: vel cū fuſte vel cū baculo eū ꝓſternat.
Sic diabol' nr̄ inimic' capitalis q̄ q̄rit nos
occidere nō curat vtrū cū vſitata vl' inuſitata
vel inaudita tēptatiōe nos ſupet. Pꝛo quo
ſciendū ꝙ tales q̄ ſic crebꝛā ꝛ inauditā tem-
ptationē ſuſtinent de trib' debent conſolari
Pꝛimū eſt ꝙ diabol' nō pōt nocere nec tem
ptare niſi inquantū de' ꝑmittit. Vñ Augu.
Diabolus plerūq̄ vult nocere ſꝫ nō pōt: quia
ptās eius eſt ſub ptāte dei. imo qḋ plus eſt
diabolus nō pōt nocere tibi niſi inquātū tu
vis ei ꝯſentire. vñ Grego. Debilis eſt hoſtis
q̄ nō vincit niſi volentē. Vñ etiā Augu. dicit
Diabol' quidē ſuggerit ꝯſiliū: ſꝫ deo auxiliā
te nr̄m ē vel eligere vel refutare qḋ ſuggerit

Eſt eñ diabol' ſicut canis latrās qui ligat'
eſt: cui ſi appꝛopinquas pōt te ledere. Si au
tem effugieris ꝛ nō appꝛopinquas ei: nō pt
te ledere: ſꝫ bñ ꝯtra te latrare pōt. Scḋm eſt
ꝙ tēptationes pati eſt ꝓpꝛiuȝ bonoꝝ hoim
deo ſuire volentiū. Ergo q̄n q̄ vn' bon' hō
plures temptatiōes ꝛ peioꝛes incidentes co
gitationes ſuſtinet q̄ mille impij: ſꝫ de h' nō
dȝ triſtari. qꝛ ſm Greg. Non eſt cogitatio tā
immūda q̄ mentē polluat ſi ratio nō conſen
tit. Tertiū eſt ꝙ temptatio erit ei meritoꝛia
ſi ſuſtinuerit vt dȝ ꝛ reſtiterit ꝓut pōt. vnde
Bernar. Quotiēs reſtiteris: totiēs coꝛonabe
ris. Ergo illi q̄n q̄ cū ſe ſic credūt eſſe inimi-
cos dei ſunt amici xp̄i: ꝛ q̄n q̄ ſunt martyꝛes
in cōſpectu dei. vnde Greg. Tēptatio cui nō
conſentit̄ nō eſt pctm̄: ſꝫ materia exercēde vir
tutis. C Tertia aſtutia diaboli ē ꝙ ſua-
det homini mutare ſtatū ſuū: vt cū q̄s audit
taleȝ vitā in tali ſtatu vel in tali monaſterio
tūc ſuadet illi vt illuc ſe trāſſerat. Et ſepe cō
tingit ꝙ hō eſt in bono ſtatu ꝛ ſecur' ita ꝙ
diabol' nō pōt eū illaqueare nec decipere nec
vincere: tūc ſuadet ſibi mutare ſtatū ſuum ꝛ
incutit ſibi timoꝛē ꝙ nullo mō poſſit ſalua-
ri niſi tranſferat ſe ad talē aliū ſtatū. Et dia
bol' facit ſicut anceps auib' q̄ ſunt in ſpelū
cis ꝛ cauernis ſecuris: ꝛ ſicut piſcatoꝛ piſcib'
qui cū concha ſua aquā turbans ꝛ circūqua
q̄ littus pulſans timoꝛē piſcibus incutit vt
cauernulas ꝛ latibula exeāt ad loca inſecu-
ra vbi ꝛ tūc ille rethe extendit ſuū vt capiat
eos. Sȝ ſi ꝑmāſiſſent tales aues vel piſces ī
locis ſuis eos cape nō potuiſſet. ſic ꝛ diabol'
facit illis q̄ ſunt in bono ſtatu. Ergo qn̄ hō ē
in bono ſtatu in q̄ ſaluari pōt nō facilit̄ mu
tare dȝ illū ſtatū. vñ Apl's. i. Coꝝ. vij. In ea
vocatōe q̄ q̄s vocat' eſt permaneat. Quarta
aſtutia ē qn̄ ad maioꝛa opa bona ꝛ ſupꝛa vi-
res ipius aliquē inuitat. Et ī hoc exēpla ſan
ctoꝝ ꝑcedentiū eidē ꝓponens vel etiā ſctōs
hoies in mundo adhuc exñtes q̄ in magnis
abſtinētijs viuūt: tūc talis ꝓmittit q̄n q̄ ex
inſtinctu diaboli talē rigoꝛē. ſ. ꝙ etiā ſic ve-
lit viuere: ꝛ poſt votū tandē q̄n q̄ retrocedit
qꝛ videt̄ ſibi nimis graue: ꝛ ſignant̄ qn̄ feruoꝛ
charitatis tepeſcit ꝛ ſic tūc erit deterioꝛ. Hec
enim ē aſtutia ꝑ quā ſimee capiūt̄. Accipiūt
eñ venatoꝛes calcios magnos ꝛ pōderoſos
ꝛ calciāt ſe vbi hoc ſimee videre p̄nt. Alligāt
aūt ꝛ aſtringūt ſibi foꝛtit̄ calcios hmōi vt h'
vidētes ſilr̄ faciāt ꝓpt̄ qḋ ſoluētes hmōi cal
cios de pedib' ibi dimittūt: indeq̄ recedētes

pꝛeſtolant̄ quouſq̄ ſimee ſe illis calciauerit
ꝛ eoſdē ſibi foꝛti alligatiōe aſtrinxerint irru
unt in eas ipſaſq̄ ſic capiūt: qꝛ nō ſolū non
effugere: ſꝫ nec ambulare queūt pꝛe magnitu
dine ꝛ ponderoſitate calcioꝝ. Tu aūt audiſti
ꝙ calciamēta in ſacra ſcripture exēpla ſan-
ctoꝝ vocant̄ q̄ cū ꝓpoſito ꝛ voluntate ab in
firmis hoib' ſepe aſſumunt̄: ad q̄ etiā votoꝝ
vinculis ſe ſepe alligāt: ſꝫ ꝓpt̄ imbecillitatē
in eis ambulare nō valētes aut eadē poꝛta-
re: a venatoꝛib' infernalib' capiunt̄ ab aliis
pꝛo voto ꝛ ꝓpoſito apoſtatātes: ꝛ ſic poſtea
aliqn̄ deterioꝛes fiūt q̄ ante fuerūt. Quinta
aſtutia diaboli eſt q̄ ſub ꝑtextu boni ſuadet
periculū. Species hui' aſtutie innumerabi
les ſunt: vt cū ſub ꝑtextu pietatis erogādaꝝ
elemoſinaꝝ ſuadet acq̄ri diuitias. ſciēs illō
dictū apl'i. i. Thi. vi. Qui volūt diuites fieri
incidūt ī laqueū diaboli. Silr̄ illi q̄ īclinat'
eſt ad luxuriaȝ ſuadet bene comedere vt deo
diuiti' ſuire poſſit: qꝛ ſcit ꝙ in delicijs ꝑicli
tat̄ caſtitas. vñ Hiero. In vino luxuria eſt: ꝛ
vbicunq̄ ſaturitas ꝛ ebꝛietas eſt: ibi libido
dñat̄. Aliq̄b' ſuadet ieiunia ꝛ abſtinentias
ſciens eos ad iracundiā ꝛ impatientiā labi.
ſic ꝙ q̄n q̄ maledicāt cū eſuriūt. Silr̄ illis q̄
hñt debilia capita ſuadet ieiunia ꝛ dura ex-
ercitia: vt ſic nimiū debilitent̄ ꝛ in bonis opi
bus impediant̄: vt vel ſic etiā inſanire incipi
ant: vel etiā poſtq̄ exhauſti ſunt ꝑ indiſcre-
ta exercitia: tūc recreatiōes q̄rūt ꝛ demū diſ-
ſolutioꝛes oib' erūt. Sexta aſtutia diaboli ē
qn̄ viciū ſuadet ſub ꝑtextu ꝟtutū: ꝛ ſub noīe
boni occultat viciū. Verbi grā. Sicut cū illi
q̄ in ꝑtāte eſt ꝯſtitutus ſuadet ꝙ nō dȝ vicia
coꝛrigere: ſꝫ diſſimulare. qꝛ eſt mia quo ad ꝓ
ximū. Et h' ideo facit. qꝛ ſcit ſm dictū Iaco.
ꝙ iudiciū duriſſimū fiet his q̄ ꝑſunt. qꝛ non
ſolum ꝓ ſuis pctis: ſꝫ etiā ꝓ pctis ſubditoꝛū
reddituri ſunt rōem q̄ hic diſſimulauerūt et
nō coꝛrexerūt. Itē auaricia ſic occultat̄ ſub
noīe ꝓuidētie. Itē ſupbia veſtimētoꝝ hone
ſtas ꝛ garrulitas affabilitas vocatur. Item
aſtutia mercatoꝝ pꝛudētia noiat̄. Septima
aſtutia ꝛ oim ꝑiculoſiſſima ē ipa pax. i. ceſſa
tio tēptationū: quā multi impiti vehemētiſ
ſime cōcupiſcūt ꝛ inſtāter poſcūt. hec aūt eſt
adeo ꝑnicioſa vt de ea dicat oīs eccl'ia ſctōꝝ
Ecce ī pace amaritudo mea amariſſima. Et
ꝯtra hoc dr̄ Iaco. i. O ē gaudiū eſtimate fra-
tres mei cū in varias temptatōes incideritꝭ
Et Iob. vij. Tēptatio ē vita hois ſup terraȝ.
Igit̄ ꝑuatio ꝛ carētia tēptatōis moꝛs ē. Nō

De temptatione diaboli

em̃ viuit q̇ nõ temptat̃. D Quantũ ad
ſcðm pͥncipale hui⁹ ſmonis eſt ſciendum ꝙ
q̇nq̃ mala ex illa pace ꝓueniũt cuꝫ hõ caret
oĩ temptatiõe. Quorũ primũ eſt ſecuritas q̄
timor dei expellit: q̄ ē cuſtos v̄tutũ ⁊ oĩs me-
ritoꝝ. vñ dr̃ Eccl̃. xxvij. Niſi inſtãter tenueris
te in timore dñi cito ſub. d. tua. Et ecõtra di-
cit Aug. li. x. ꝯfeſ. Nemo ſecur⁹ dꝫ eſſe ĩ hac
vita q̄ tota tēptatio noiat̃: vt q̇ fieri potuit
ex deteriori melior: non fiat ecõuerſo de me-
liori deterior. vnde Grego. li. ij. Sepe quē tē-
ptatiõis certamē ſupare nõ valuit ſua ſecu-
ritas deterı⁹ ſtrauit. Et rõ hui⁹ ē. q2 talis ſe-
curitas expellit timorē: ⁊ expulſo timore hõ
eſt q̄ſi ciuitas ſine muro ⁊ dom⁹ ſine oſtio. ⁊
iõ facilime capit̃ a diabolo. vnde Ber. Cõnc-
xa ſunt q̇dē religio ⁊ timor: nec manere põt
alterũ ſine altero. vñ Eccli. xxxiij. Timēti de-
um nõ occurrēt mala. ſ; in tēptatõe de⁹ illuꝫ
cõſeruabit ⁊ liberabit a malis. Scðm malũ
eſt deſidia ſiue pigritia: q̄ etiã nõ ſolũ ad fu-
gam ſꝫ ad pugnã tardi ſum⁹. q2 p iacula tē-
ptationũ boni excitant̃ ad bonũ op⁹: ⁊ in tē-
ptatiõib⁹ cõſtituti q̄rũt adiutoriũ dei ⁊ ſuf-
fragia ſctõꝝ orãt ieiunãt genua flectunt ⁊ ſic
de alijs. Sꝫ q̇ in pace ⁊ ſine tēptatione ſunt
deſides efficiunt̃. Et ergo illa pax recte com-
parat̃ rubigini: q2 nihil intantũ cõſumit fer-
rũ ſicut rubigo. ſic ociũ mentē hoĩs. Sꝫ quã-
do cũ ferro opat̃ tũc mũdat̃ ⁊ ſplēdidi⁹ red-
dit̃. Sic boni p tēptatões a rubigĩe pctĩ pur-
gant̃: ⁊ ad debitũ candorē parit̃ ⁊ ſplēdoreꝫ
pducunt̃. Tertiũ maluꝫ eſt elatio. q2 tales q̇
nõ temptant̃ q̄ñq̃ putãt ſe tam ſctõs eſſe ꝙ
diabol⁹ nõ audeat eis appropinq̄re: cum tñ
cõtrariũ poti⁹ deberēt cogitare ⁊ credere ſe
debiles ⁊ adeo infirmos ꝙ oĩ tēptationi ſuc-
cũberent: ⁊ ꝑpt̃ hoc oĩpotens ⁊ miſericos de⁹
eos tēptari nõ ſinit. Quartũ eſt ꝯtēptus fra-
trũ ⁊ ꝓximoꝝ. Cũ em̃ talis q̇ eſt in pace ⁊ ſi-
ne tēptatione audit alios tã incõſuetas ⁊ in-
auditas temptatões pati: ꝯtēnendo ꝓximos
dicit ꝙ tales cogitatões nõ deberēt in xp̄ia-
nũ cadere: nec em̃ xp̄ianus deberet talia co-
gitare: ⁊ ꝙ ille viliſſim⁹ ē q̇ talia cogitat. Et
ſic ſpernit alios tēptatos credēs eos eē ma-
los ⁊ ſe ob id q2 nõ temptat̃ eſtimãs bonuꝫ:
cũ ecõuerſo ipi tēptati ſunt filij dei: ⁊ ipſi q̇
nõ tēptant̃ fortaſſis inimici dei ⁊ filij diabo-
li. Quintũ malũ eſt duricia cordis ⁊ imiſeri-
cordia ad ꝓximos q̇ ſic tēptant̃. Nã adeo illi
q̇ nõ tēptant̃ in eos obdurãt̃ vt etiã eis nec
condolendũ nec cõmiſerendũ putent. Sicut
em̃ ꝙ decoriand⁹ vel cõburend⁹ eſſet q̇ talia
cogitat. Quis vnq̃ audiuit tales inconſue-
tas ⁊ inauditas tēptatões. Et q̄ñ q̇s ſic ob-
durat̃ ꝯ ꝓxios ⁊ nõ cõpatit̃ eis ē ſignũ ꝙ il-
le nõ eſt bon⁹ neq̃ pfect⁹. Sꝫ q̄ñ q̇s ex corde
cõpatit̃ eſt ſignũ bonitat̃. vñ Greg. In q̄to
q̇s pfect⁹ ē in tãto pl⁹ ſentit dolores alienos
E Quãtũ ad tertiã p̄tē iſti⁹ ſmonis nota
exēplũ de cõtinua tēptatõe diaboli. Fuit q̇-
dã monach⁹ fili⁹ ſacerdot̃ ydoloꝝ: q̇ cũ puu-
lus eēt. ⁊ tpe q̇dã pr̃ ei⁹ intraret tēplũ ydo-
loꝝ vt ſacrificaret ydolis: intrauit ⁊ ipe poſt
eũ occulte: ⁊ vidit ſathanã in ſolio ſedenteꝫ
⁊ oēm militiã ei⁹ aſtantē. Et ecce repēte vn⁹
ex pͥncipib⁹ ei⁹ veniēs adorauit eũ. Cui dixit
diabol⁹. vñ venis. Ait ille. fui in illa ꝓuincia:
⁊ ſuſcitaui bella ⁊ effuſiões ſanguinũ. Et di-
xit ad euꝫ diabol⁹. In q̄to tpe hoc feciſti. Et
r̄ndit. in triginta dieb⁹. Et iuſſit eũ flagellari
dicens. ſolũ tãto tpe hoc feciſti. Et ecce aliuſ
venit ⁊ adorauit eũ. Et ab eo interrogat⁹: vn-
de veniret. r̄ndit. fui in mari ⁊ ſuſcitaui vē-
tos ⁊ cõmotiones ⁊ ſubmerſi naues cũ hoi-
bus. Et dixit ei diabol⁹. In quãto tpe hoc fe-
ciſti. R̄ndit ille in vigiti dieb⁹. Et hũc ſilr̃ fla-
gellauit. Et terti⁹ venit ⁊ ſilio nunciauit di-
cens. In nuptijs feci diſſenſiões. ⁊ ipm ſpõ-
ſum occiderũt: ⁊ hũc ꝯſilr̃ iuſſit flagellari. et
alius venit dicēs. ecce q̄dragita annis quen-
dã monachũ impugnaui: ⁊ vix iſta nocte p-
ualui ⁊ feci eũ fornicari. q̄ð diabol⁹ audiēs
mox ſurrexit ⁊ oſculat⁹ eſt eũ: ⁊ tollēs coro-
nam quã habuit poſuit in capite ei⁹: ⁊ fecit
eũ ſibi ꝯſedere. Et ille cũ h̃ vidit intra ſe di-
xit. Uere magn⁹ valde eſt ordo monachoruꝫ
⁊ ſtatim fuit factus monachus.

¶ Dñica ſecũda de vigiti q̄ttuor generib⁹ ho-
minũ qui falſificãt fidē. Ser. xli.

O Mulier magna ē fides

tua: fiat tibi ſicut vis. Mat. xv.
Mar. vij. Ariſto. viij. phi. Illud
eſt pri⁹ q̄ nõ exiſte nõ ſunt alia: ſ;
ſine fide alie v̄tutes nihil ſ̄t q̄ntũ ad vtilita-
tē aliquã: ġ fides ē pͥa v̄tutũ pͥa via ad ce-
lũ ducēs. vñ Heb. xi. Impoſſibile ē ſine fide
placere deo. ġ ſi ſaluari volum⁹ p oĩb⁹ oꝫ nos
hr̃e. fidē exēplo iſti⁹ mulieris chananee quã
xp̄s laudauit in v̄bis pmiſſis dicēs. O mu-
lier magna ē fides tua. F Uñ ſciendũ ꝙ
fides eſt freq̄nter pdicanda xp̄i fidelibus.
Uñ dr̃ in decre. Fidei ſymbolũ eſt publice p-
dicandũ laicis. de cõſe. di. iiij. Symbolũ. In-
ſuper fides a xp̄i fidelib⁹ diligent̃ eſt ſuãda
et cuſtodiēda. Tũ q2 neceſſaria eſt ad ſaluteꝫ
vt bona opa ſint meritoria. Tũ q2 dyabolus
ei magis inſidiat̃ q̄ bõis opib⁹. q2 bona opa
nõ ſaluãt ſine fide. vñ Augu. Sicut rami ex
ariditate radicis areſcũt: ita ⁊ q̄lꝫ opera licꝫ
videãt̃ bona nulla tñ ſũt ſi a ſoliditate fidei
diſiũgant̃. vñ minimũ op⁹ in fide ⁊ in grã fa-
ctũ pl⁹ placet dõ q̄ oĩa opa vnq̃ facta ab ho-
minib⁹ infidelib⁹. Ex h̃ pꝫ ꝙ fides eſt homi
valde vtilis. Ipa em̃ facit hoĩem filiũ dei in
baptiſmo. Gal̃. iij. Oēs filij dei eſtis p fidē.
Ipe em̃ impetrat a deo q̇cq̇d vult. vñ. Mat.
viij. Sicut crediſti fiat tibi. Ipa eſt em̃ fũ-
damētũ oĩs meriti. De quo apl̃s dicit. ij. Co-
rin. iij. Fundamētũ aliud nemo pȝt ponere
p̄ter illud q̄ð poſitũ eſt: q̄ð eſt xp̄s ieſus. i. fi-
des xp̄i. vñ Aug. Fides ē bonoꝝ oĩm funda-
mentũ. fides eſt hũane ſalutis initiũ. Nã ex̄
fidē nõ ē ſal⁹. Uñ oēs iudei heretici ⁊ paga-
ni ſũt in ſtatu dãnatoꝝ. Uñ Mar. xvi. Qui
crediderit ⁊ baptizat⁹ fuerit ſalu⁹ erit. q̇ vero
nõ crediderit cõdēnabit̃. Uñ etiã Augu. Ne-
mo liberat̃ a dãnatiõe q̄ facta ē per adã: niſi
p fidē dñi nr̃i ieſu xp̄i. Uñ oēs q̇ ſaluati ſunt
ab initio mundi in fide ſaluati ſunt. Q2 illi
q̇ ante tpa xp̄i vixerũt crediderũt xp̄m ventu-
rũ ⁊ redēpturũ gen⁹ hũanũ ſicut nos q̇ poſt
xp̄m venim⁹ credim⁹ hoc eē factũ. vñ Bern.
Multi añ ſaluatoris aduētũ deũ oĩpotentē
timentes et diligētes ſue ſalut̃ gratiſſimũ ꝓ-
miſſorē credētes in ꝓmiſſionē fidelē ſperan-
tes certiſſimũ redēptorē in hac fide et expe-
ctatiõe ſaluati ſunt. G Uñ ĩ pn̄ti ſmõe
dicēdũ eſt q̄nõ xp̄iani multiplr̃ falſificãt fi-
dem in maximũ piculũ aĩaꝝ ſuaꝝ. Nã q̇cũq̃
vult ſaluari opꝫ eũ verã integrã et certã fidē
cũ bonis opib⁹ approbatã hr̃e. Primi igitur
ſ̄t q̇ dubitãt de fide et tales ſolēt dicere ſi ſic
ē ſicut ſcriptura dicit ⁊ fides catholica tenet
magnũ q̇d ē. Non em̃ ſimplr̃ cõtradicũt ſcri-
pture et fidei: ſed tñ nõ firmit̃ tenēt ⁊ credũt
Et taleſ ſi ſic decedãt dãnabunt̃: q2 fides xp̄i-
ana dꝫ eſſe fortis in hoĩe. vt ſi etiam angel⁹
de celo deſcēderet ⁊ aliã fidē predicaret ſibi
credendũ nõ eſſet. vt pꝫ p aplm̃. Gal̃. i. Sꝫ h̃
nõ eſt intelligēdũ de his q̇ tēptant̃ cũ ama-
ritudine cordis de fide. tales em̃ reſiſtere de-
bent. q2 ſm Greg. in paſtorali. Humanũ eſt
in corde tēptationē ppeti. demoniacũ v̄o eſt
in certamine temptationis ſupari. Unde q̄-
ritur. Si quis tpe antixp̄i vel alias in perſe-
cutione fidei fidē ſeruaret in corde; ſ; propt̃
timorē mortis vel amiſſionē rerũ tpaliũ ore
cõſentiret antixp̄o vel alijs hereticis vel in-
terrogat⁹ obticeret fidem ꝑpt̃ iſtum timorē
iam dictũ an talis qui ſtat ĩ tali ꝓpoſito ſit
in via ſalut̃. R̄ndetur ꝙ nõ. q2 xp̄ian⁹ qui ē
in via ſalutis nõ ſolũ dꝫ habere fidē in cor-
de: ſ; etiã ꝯfiteri ore. Uñ apl̃us ad Roma. x.
Corde credit̃ ad iuſticiã: ore aũt fit confeſſio
ad ſalutē. Ergo q̇ fidē ſeruare volũt in corde
⁊ ore nolũt cõfiteri: tales ſine dubio ſtant in
ſtatu damnatiõis. Et in ſignũ hui⁹ cõfirma-
tionis ſacramētũ datur in frontib⁹ vt quilꝫ
xp̄ian⁹ libere audiat nomē xp̄i noiare ⁊ cõfi-
teri etiã ſi ꝑpterea deberet oĩb⁹ tpalib⁹ ſpo-
liari: et q̄ð magis ē etiã ſi deberet mori: ⁊ ma-
xime illa q̄ ſunt de neceſſitate fidei et concer-
nũt honorē dei ⁊ ſalutē ꝓximi. vñ dr̃ ĩ decre.
Cõſtãtia dꝫ eē tãta vt pri⁹ auferat̃ vita q̄ fi-
des. xxiij. q. viij. Cõuenior. Secũdi ſ̄t qui ar-
ticulos fidei addiſcere negligũt: cuꝫ pn̄t eos
diſcere. ⁊ dn̄t eos ſcire: q̄lꝫ em̃ xp̄ian⁹ cum ad
annos diſcretiõis pueñerit tenet̃ addiſcere ⁊
ſcire ſymbolũ apoſtoloꝝ: niſi eēt impoſſibili-
tas ingenij: ſic ꝙ nullo mõ addiſcere poſſet.
Ergo q̇cũq̃ articulos fidei friuole et ex con-
temptu addiſcere nollet cũ addiſcere poſſet
peccaret mortalit̃. Uñ dr̃ in decret. Paruuli
facti adulti tenētur ad fidem quã ꝓ eis ſpo-
põderũt offerētes eos ad baptiſmũ et illi de-
bēt eos docere ſymbolũ ⁊ orõnē dñicã. de cõ-
ſe. di. iiij. Uos añ oĩa. Tertij ſunt q̇ p̄ſumptu-
oſe fidē pſcrutari volũt ⁊ nil credere niſi q̄ð
poſſit eis rõne liq̇da demõſtrari q̇ plerũq̃ in
errorē labunt̃ et tales mortalit̃ peccãt: ⁊ me-
ritũ fidei perdũt. q2 ſm Greg. Fides nõ ha-
bet meritũ vbi hũana rõ p̄bet expimētũ. Im-
poſſibile ē em̃ fidē p rõeꝫ pſcrutari. vñ Gre.
in omel̃. Fides eſt earũ rerũ q̄ apparere non
pn̄t: q̄ em̃ apparēt fidē nõ hn̄t: ſ; agnitioneꝫ
Quarti ſ̄t q̇ tp̄s ⁊ dies egyptiacos obſeruãt
H Uñ q̄rit̃ vtrũ liceat aliq̄ñ tp̄s obſerua-
re. R̄ndet̃ ſi tp̄s obſeruet̃ in his actib⁹ q̇ de-
pendent a cauſa naturali puta ab influentia
planetarũ ⁊ curſu ſiderũ: ſicut potionis ſum-
ptio in medicinalib⁹: agroꝝ ſeminatio. arbo-
ruꝫ plãtatio. ⁊ ſic de alijs. hoc nõ ē ydolatrie
ſ; ſagacitat̃ et prudētie: ⁊ nullũ pctm̃ ē. Si ve-
ro obſeruent̃ tpa ⁊ dies in alijs actib⁹ q̇ ſolũ
depēdent a libero arbitrio hoĩs puta merca-
tio: vxoris ductio: herbarũ collectio: et ſic de
alijs ſimilib⁹ in talib⁹ obſeruare tp̄s ⁊ dies
egyptiacoſ eſt pctm̃ mortale. Uñ dr̃ in decre.
xxvi. q. v. Non licet chriſtiano elementa cole-

re:nec lune:nec ſtellarũ curſum obſeruare.in
cõiugis ſociandis:in herbis colligendis:nec
incantationes licet attendere. Ergo reprehẽſi
bilit̃ peccãt q̃ in nocte natiuitatis xpi ꝛ Jobis
baptiſte incãtatões ſuas faciũt. Pro quo ſci
endũ ꝙ quotiẽſcũq; ↄtingit aliquẽ xpianuz
aliq̃ ire vel aliqđ op⁹ inchoare. primo ſigno
crucis dꝫ ſe p̃munire ꝛ orõnẽ dñicaꝫ aue ma
ria et ſymbolũ dicere: et ſic de adiutorio dei
cõfidere ꝙ ſibi ꝓſperabit̃ in his que ad ſa-
lutẽ ſuã ꝑtinẽt. vñ Aug. Oĩs dies bona ẽ q2
ſicut de⁹ p̃mã diẽ fecit: ſic ſecũdam diem et
tertiam et ceteros fec. ğ null⁹ obſeruet q̃ die
de domo exeat vl̓ aliqđ op⁹ inchoet. In ↄriũ
faciũt illi q̃ obſeruãt diẽ innouatõis ꝛ inno-
centiũ ꝛ alios plures dies eẽ egyptiacos. vñ
Aug. Nõ obſeruetis dies egyptiacos. Quinti
ſunt q̃ obſeruãt ſomnia: ꝛ q̃ ſeruãt auguria.
Cõtra q̃s dr̃ Leuit̃. xix. Nõ auguriabimĩ ne-
q; obſeruetis ſomnia. Nã ſõnia qñq; accidũt
naturalit̃. qñq; ex p̃cedẽtib⁹ cogitationibus
et occupatiõib⁹. vñ Eccs. v. Multas curas
ſequũtur ſomnia. Et quaſi frequẽter accidũt
ex illuſiõe dyabolica. Vñ dr̃ in decre. Sõniũ
deceptoriũ qñq; demões imittũt. xxvi. q. iij.
Sciẽdũ. Itẽ q̃ volũt exponere ſõnia illi du-
plicit̃ peccãt. Primo in hoc ꝙ putãt ſõnia eſſe
vera. Secũdo ꝙ alios informãt. Vñ xpianus
nõ dꝫ ſõnia curare: ſꝫ oĩa deo ↄmittere. Vnđ
Catho. Sõnia ne cures. nã fallũt ſõnia plu-
res. Sexti ſt̃ q̃ ꝑ ferrũ candẽs vel aquã bulli
entẽ vel duellũ tẽptant deũ. quod ẽ ğuit̃ ꝓ-
hibitũ. I Septimi ſũt q̃ ad phitoniſſas
accedũt ꝛ q̃dã occulta ab eis req̃rũt. ſ. furta
ꝛ hmõi quod ſtricte ꝓhibitũ ẽ: vt pꝫ. xxvi. q.
v. Nõ liceat. vbi dr̃ ꝙ q̃ talib⁹ credũt aut ad
interrogandũ eas domos eaꝝ introeũt. aut
ad ſuas ꝓprias domos introducũt ſciãt ſe fi
dem ꝛ baptiſmũ p̃uaricaſſe ac paganũ ꝛ apo
ſtatã ꝛ dei inimicũ eẽ ꝛ irã dei in ꝑpetuũ gui
ter meruiſſe. Et nota ꝙ oẽs q̃ ad tales phito
niſſas accedũt mortalr̃ peccãt. q2 nõ lꝫ conſi-
liũ a dyabolo q̃rere. q2 nr̃ eſt mortal̓ inimic⁹
ꝛ ſꝑ hꝫ malã voluntatẽ ↄ nos quõ impediat
nos a ſalute nr̃a. Et inſuꝑ nõ eis credẽduꝫ ẽ
q2 dyabol⁹ q̃ ꝑ eas loq̇t̃ ſm dictũ xpi i euãge
lio. Job. viij. Mendax ẽ ꝛ pr̃ ei⁹. ſ. mendacij.
Et ꝑ hoc nitit̃ multotiẽs innocẽtes diffama
re. q2 ſũt ſibi magis ↄtrarij. Vñ exemplũ: Qui
dam comes i vna ciuitate ſui dominij habu
it talẽ phitoniſſam q̃ occulta et ſecreta ma-
nifeſtabat. Ad quã acceſſit tẽptãs eã: ꝛ q̃ſi-
uit ab ea de duob⁹ eq̃s dicẽs eos ſibi eẽ fura
tos. Et ipſa indicauit ei vbi ꝛ quo veniſſent.
Et comes. O q̃ grãde mẽtita es et illos de
q̇b⁹ dicis ĩnocẽter inculpas: q2 equos adhuc
in ſtabulo meo habeo. Octaui ſunt q̃ fatũ te
nent et tales grauiter peccãt. Dicũt em̃ quã-
do hõ male morit̃ ſiue ſuſpendat̃ ſiue cõbu-
rat̃ ſic oportuit fieri. q2 de⁹ ſic voluit ꝛ ſic or
dinauit: et in tali hora nat⁹ ẽ ꝙ talia facere
ꝛ ſic pati debuit. Hoc ẽ ↄ honorẽ dei loq̃. q2
de⁹ ẽ ſũme bon⁹ ꝛ ñ vult niſi bonũ. vñ apl̓s
i. Theſſ. iiij. Hec ẽ volũtas dĩ ſctĩficatio vr̃a.
Ergo aſcribi dꝫ ꝓpe malicie hoĩs ꝛ nõ ordia
tõi diuine. Vñ t̃res q̃ hꝰ credũt ꝛ dicũt: deũ ğ-
uit̃ offẽdũt. De h̃ q̃re ſer. xxi. S. Noni ſt̃ q̃ au
guriũ obſ̃uãt qđ auguriũ attẽdit̃ in geſtu et
cãtu ac volatu auiũ. vbi gr̃a. Qñ gallũ cãtat
ꝛ cãis latrat ꝛ corui ſuꝑ domũ ſe locãt ꝛ lep⁹
vel lup⁹ ꝑ viã currit. ꝛ cucul⁹ clamat: ꝛ ſic de
alijs q̃ oĩa ſt̃ vana ꝛ ſuꝑſticioſa. K Deci
mi ſt̃ q̃ falſificãt fidẽ: q̃ necromãtiã exercẽt q̃
fit ꝑ mortuos ſuſcitatos. Sꝫ iſta necroman
tia nõ eſt apud vulgares hoĩes vſitata. ğ de
ea i p̃nti nõ loq̇mur. Sciẽdũ tñ circa mortu-
os plures hoĩes plures vanitates attẽdũt.
Primo em̃ dicũt ꝙ qñ agonizãs ſudorẽ emit-
tit ꝙ ſit baptiſm⁹. q2 ſicut in ingreſſu eſt ba
ptizat⁹: ſic in egreſſu exudat eũdẽ baptiſmũ
qđ eſt erroneũ. Itẽ aliq̃ dicũt ꝙ aĩa recedẽs
a corꝑe nõ habeat requiẽ donec ei pulſatum
fuerit. Itẽ aliq̃ dicũt interiꝫ ꝙ ſit pulſus cũ
cãpanis aĩa cõfiteat̃. Itẽ aliqui dicũt ꝙ qñ
aĩa egreſſa ẽ a corꝑe: tũc p̃ia nocte ꝑnocta-
bit cũ btã v̄gine alia cũ btã Gertrude. ſecũda
cũ btõ Michaele archãgelo. tertia nocte va
dit ſm ꝙ diffinitũ ẽ de ea: qđ eſt erroneum.
Vñ de pctõrib⁹ dr̃ Job. xxi. Ducũt in bonis
dies ſuos ꝛ in pũcto ad infernũ deſcẽdunt.
Silr̃ dicẽdũ eſt de bonis ꝛ ꝑfectis et innocẽ
tib⁹ ꝙ imediate volãt ad celũ. Sꝫ qui ſt̃ me
diocrit̃ boni imediate ducũtur ad purgatori
um. Itẽ aliq̃ dicũt ꝙ ſabbato de ſero aĩe ex
eant de purgatorio: ꝛ requieꝫ habeãt vſq; ad
ſcđaꝫ feriã: ꝛ tũc reintrabũt cũ aliq̃s prio ce-
perit laborare. Et ex hoc volũt inferre ꝙ ſit
pctm̃ feria ſcđa mane ſurgere ꝛ laborare. Sꝫ
q̃ ſabbato diu laborant de nocte hoc ꝓ nullo
reputãt. cui⁹ oppoſitũ verũ eſt. Qđ aũt aĩe ñ
exibũt de purgatorio ante plenariã purgatõ
nem oñdit̃. Math. v. Nõ exibis inde donec
reddas nouiſſimũ q̃drãtẽ. Vñ etiã Hũbert.
Nequaq̃ facies dei videbit̃ ab aliquo donec
ꝑ penã venialiũ pctõꝝ quadrãs minimus ꝑ
ſoluat̃. Itẽ aliq̃ exercẽt ſuꝑſtitionẽ cũ cadauer mortuũ eſt conſutũ. L Vndeci-
mi ſunt q̃ volũt frangere liberũ arbitriuꝫ. vt
illi q̃ volũt facere illicitũ amorẽ vel odiũ int̃
hoĩes. Vñ aliq̃ dicũt. ille ẽ decept⁹: illa fecit
ſibi ꝙ nõ põt ab ea ſepari. Sꝫ ideo ꝙ ẽ ma
la cõſuetudo ꝛ ꝓpria volũtas ipſi⁹ hoĩs. nã
null⁹ hoĩm nec oẽs demones p̃nt frangere
liberũ arbitriũ hoĩs: vt ꝺ neceſſitate eũ opor
teat aliqđ malũ facere. vñ Aug. ꝛ ponit̃ etiã
in decre. Pctm̃ adeo voluntariũ eſt. ꝙ nullo
mõ eſſet pctm̃ niſi eſſet voluntariũ. xv. q. i. c.
i. Vñ q̇libet cũ dei adiutorio põt huic tẽpta-
tioni reſiſtere. Apl̓s ad Phil̓. iiij. Oĩa poſſũ
in eo q̃ me cõfortat. Duodecimi ſt̃ q̃ circa ſor
tes ꝛ circa varias inſpectiões pſalmoꝝ: euã
gelioꝝ: ꝛ aliarũ ſcripturarũ futura p̃noſtica
re volunt. Itẽ q̃ ponũt cumulũ ſalis ꝛ cedu-
las ſcriptas vel nõ ſcriptas in occulto repo-
ſitas dũ cõſiderat̃ quã q̃s accipiat vel ex fe-
ſtucis ineq̃lib⁹ ꝓpoſitis q̃s maiorẽ vel mio-
rem accipiat: vel ex taxilloꝝ ꝓiectiõe i libro
q̃ vocat̃ liber ſortiũ vel etiã ↄſiderãdo q̃d ap
to libro ſibi p̃mo occurrat ꝛ ſic de alijs. Vnđ
dr̃ in decre. Futura nõ ſunt inq̇renda ex iſpe
ctiõe q̃rũcũq; ſcripturaꝝ. xxvi. q. v. Aliq̃nti.
M Tredecimi ſunt q̃ lunã adorant. ſicut
plures hoĩes inueniunt̃ q̃ cũ nouiluniũ vide
rint adorãt flexis genib⁹ ꝛ depoſito caputio
aut pileo ꝛ capite inclinato honorãt ſuſpici
endo ꝛ alloquẽdo: imo etiã plures illo die ie
iunãt in honore nouilunij: ſiue ſit dies dñi-
ca: in q̃ ſm ordinationẽ eccl̓ie nõ eſt ieiunan
dũ: ꝓpter reſurrectiõis xpi leticiã. ſiue etiaꝫ
quacũq; alia die cũ viderit nouiluniũ exor-
tũ: q̃ oĩa hñt ſpẽm idolatrie ab idolatris reli
cte. de q̇b⁹ dr̃ Jere. vij. ꝙ fecerũt placẽtas re
gine celi. ſ. lune offerẽdo eas ei. Itẽ aliq̃ ve-
nerant̃ ſolẽ. Exẽplũ de vna vetula q̃ credidit
ſolẽ eſſe deã: vocãs eã dñam ſctãm: ꝛ aliquã
do ſolẽ bñdixit cũ certis v̄bis ꝛ cũ quadã ob
ſeruantia ſuꝑſticioſa. Que dixit ſe pluſq̃. xl
annis hoc crediidiſſe ꝛ multas ꝑ hoc infirmi
tates curaſſe: ſꝫ poſtea cõpuncta in quodã ſ-
mone cognoſcens errorẽ ſuum reſipuit: ꝛ ſic
ampli⁹ ſuiuit creatori ſuo ꝛ penituit. Itẽ re
p̃hendunt̃ hoĩes q̃ ſtulta vota ꝓmittũt: et
eis fidẽ adhibẽt. verbi gr̃a. Vt illi q̃ cancros
nõ comedũt ꝓpt̃ oculos ꝛ credũt ꝙ oculi re
maneãt in eadẽ ſanitate: ſicut tũc fuerãt illa
hora qñ vouerũt illud votũ. Itẽ abſtinentes
a capitib⁹ aĩaliũ: ꝛ volucrũ ꝛ piſciũ: ne capi-
te infirment̃. Itẽ q̃ in q̃nta feria q̃ttuor tem
poꝝ nolũt comedere carnes: ꝛ credunt ꝙ pe
ſtilentiã ꝓpter hoc p̃nt euadere. Item q̃ ter-
tia feria nõ intrant balneũ: ꝛ dicũt ꝙ hoc va
leat ↄ febres. Item incendentes lumina ſctĩ
Blaſij cõſecrata ꝛ cũ his mẽſurãtes vel etiã
cũ ſtola ↄſecrata: vel cruces faciũt cũ palmis
cõſecratis tꝑe quo legit̃ paſſio: ꝛ nõ alio die
vel etiã q̃ palmã cõſecratã glutiũt. Itẽ q̃ ſab
bato nõ p̃ſcindũt crines nec caput lauãt. nec
balneũ intrãt. Itẽ aliq̃ mulieres que illo die
nõ filant: nec fimũ de ſtabulo exportãt: ꝛ ſic
de alijs. Cũ ſm Hoſti. Sabbatis dieb⁹ debe
m⁹ plus laborare: ne nos xpiani videamur
iudaizare. Itẽ q̃ ĩ natiuitate vel ĩ die paſche
vel penthecoſtes abſtinẽt a carnib⁹: ꝛ q2 ta-
lia vota: vt freq̃nter ſunt ſuꝑſticioſa: ğ tales
hoĩes ꝓponere debẽt ↄfeſſorib⁹ ſuis: vl̓ alijs
ſacerdotib⁹ diſcretis ꝛ litteratis intentionẽ: fi
dem ꝛ cãs q̃re talia vouerunt eoꝝ iudicio re
linquẽdo vtrum debeãt ea ſ̃uare: vel in alia
meliora opera commutare. N Quarti-
decimi ſunt q̃ cũ mulierib⁹ p̃gnantib⁹ ꝛ parẽ
tib⁹ ſuꝑſtitiões exercent. verbi gr̃a. Sicut q̃
mulierem cũ difficultate parientẽ circuncin
gunt cingulo viri vt eo leui⁹ pariat. Itẽ q̃ di
cũt mulieres morientes in partu vel puerpe-
rio nõ poſſe clare faciẽ dei videre: ſꝫ per vela-
men. Et dicũt ꝙ mulierib⁹ nocet ꝙ in partu
ꝑclitent̃ qđ eſt falſum: niſi eſſent culpabiles
ꝙ abortũ parerent. Puero vero ſic morienti
in vtero nocet q2 nũq̃ videbit facieꝫ dei. Itẽ
aliqui ſimplices dicũt ꝙ puer q̃ moritur ſine
baptiſmo ille morit̃ ſine aĩa qđ eſt falſuꝫ. q2
puer q̃ viuit in vtero matris hꝫ aĩam. Anima
em̃ dat vitã corꝑi. ꝛ ſi morit̃ ante baptiſmũ
tunc aĩa illius pueri deſcẽdit ad limbũ pue-
roꝝ: ꝛ ibi nõ habebit penã ſenſus: q2 nõ eſu
rit neq; ſitit neq; frig⁹ patitur: ꝛ ſic de alijs
paſſiõib⁹ ꝛ penis. Sꝫ habebit penaꝫ dãni. ſ.
ꝙ eternalit̃ carebit dei viſiõe. Ergo dicẽduꝫ
eſt: ille puer obijt ſine ſacramẽto baptiſmi ꝛ
nõ ſic ille puer morit̃ ſine aĩa. q2 ſi morit̃ vti
q; habuit aĩaꝫ. Item q̃ mulieres faciũt ſteri
les illi tot homicidioꝝ rei eſſe vident̃ quot
cõcept⁹ conati ſunt impedire. Itẽ q̃ occidũt
pueros in vtero matris ſcient̃ ſicut ille mere
trices q̃ gerunt ſe ꝓ virginib⁹ tales cũ imp̃-
gnate fuerĩt fetus in vtero occidũt. Ve eis ꝛ
etiã illis antiq̃s vetulis que dant talib⁹ au-
xiliũ ꝛ cõſiliũ ad occidendũ tales pueros in
vtero matris: qđ eſt maximum pctm̃: q2 alio
modo exuperat homicidiũ cuiuſcũq; xpiani
baptiſmi: ꝛ rõ eſt. q2 in puero iſto occidit̃ aĩa
cũ corꝑe: ſꝫ in hoĩe baptizato ſolũ corp⁹ occi-

ditur. vñ Aug. Maius periculū ac dānum ē in amiſſione vni⁹ aīe: ꝙ mille corpoꝝ. Itē q̇ cū gladio euaginato bñdicūt mulieres ī puerperio: ⁊ exuſſlant candelā incenſam in faciem ei⁹ qḋ oīno ē ſupſticioſū. Itē aliq̄ ponūt ſcobā infra ſtramina vbi mulier iacet in puerperio. Itēȝ aliq̄ ponūt pueros ante baptiſmū infra ſcamnū q̄ oīa ſūt vana ⁊ ſupſticioſa ⁊ religioni xpiane ꝯtria. ꝟ ſi ibi thus adoleturi lumen ꝯſecratum accendit᷑ vel aq̄ benedicta aſpergit᷑: vel ſignuȝ crucis ibi hr̄. talia eſſent licita ⁊ deifica. Quindecimi ſunt q̇ litteras circa ſe ponūt vel portāt: ⁊ fidē adhibēt illis lr̄is vel orōib⁹ vel caracterib⁹ ī eiſdem ſcriptis ꝙ qñ inſpiciūt vel orant vl̓ circa ſe portant credūt ꝙ nō pñt cōburi vl̓ ſubmergi vel vulnerari. Item q̇ ſcribūt litteras contra dolorem dentiū vel oculoꝝ vel aliarū infirmitatū oēs tales grauiter peccāt: ⁊ ſilr̄ qui portant ⁊ q̇ docent. Item littera q̄ dicit᷑ longitudo xpi reprobat᷑: q2 in ea ſcribunt᷑ nomina incognita: ⁊ etiā oēs littere q̄ tenēt ꝙ quicūqꜫ circa ſe portauerit eaſdē non poſſit cōburi nec ſubmergi: ⁊ mulieres q̄ eas circa ſe portāt nō pñt piclitari in ptu: q̄ oīa ſunt ſupſticioſa. O Decimiſexti ſunt q̇ carmināt hoīes vel pecora: ſenes: vel iuuenes. Et hoc fit multiplr̄. Prīo caput infirmi hoīs cingunt ⁊ menſurant cum cingulo ꝓprio: ⁊ tūc ponūt cingulū ſub pedib⁹ ei⁹ ⁊ infirmus dicit meli⁹ te calco ꝙ porto. Itē ocl̓os bñdicūt ⁊ cū manu terrā tangūt ⁊ cū tali manu oculos infirmi ꝯtingūt aliq̄ verba. ſ. ſupſticioſa addentes. Itē aliq̇ lauāt oculos ex lotiōe pedū qḋ eſt oculis magis nociuū qꜫ proficuuȝ. Itē aliquos infirmos ponūt ad terrā ad modū crucis: ⁊ cū filo eos mēſurāt: ⁊ tale filum cōburūt ⁊ cinerē dant infirmo ad potanduȝ cū aq̄: q̄ eſt tacēdo balata. Itē q̇dā ſupſticioſe q̄ſdā p aquā fluidā ducūt. Item aliq̇ qñqꜫ vertūt ſe ꝯ ortum ſolis. Itē q̇dā quoſdā ducūt infirmos ad arbores ⁊ faciūt eos quaſſare arborē. Itē q̇daȝ carmināt equos vel alia aīalia cū de mane ad paſcua vadunt ne a lupis ledant᷑ qḋ eſt diabolicū. Vñ legit᷑ exēplū ꝙ q̇dā deuot⁹ hō pgens ad ſiluā vidit diabolū in ſpecie hūana cuſtodire porcos: ⁊ fuit in autūno cū porci pellunt᷑ ad ſiluā ⁊ comedūt glandes. Quē iſte deuot⁹ heremita interrogauit quid ibi faceret: ⁊ ipe rn̄dit. Cuſtodio iſtos porcos ne a lupis ⁊ feris deuorent᷑. q2 carmiatrices carmiauerūt eos. Vt ḡ ill̓ carminib⁹ fides adhibeat᷑: ⁊ hoīes iſti in iſto errore pmaneāt: iō illos cū diligētia cuſtodio.

Itē q̇dā ſunt incātatores ſerpētū ⁊ eos carmināTes. Itē q̇ gladios ne eos ledēt poſſint carminiȝant. Item q̇ ſanguinē ⁊ vulnera carminiȝant cū hō cruētat ⁊ vulnerat⁹ eſt vl̓ leſus. Item q̇ canes ⁊ lupos cū vulnerib⁹ xpi carminiȝant. Item q̇ inimicos ⁊ alios q̇ dāna intulerūt ne poſſint limites terre ſue vel ſepta locoꝝ exire carminiȝant. Itē q̇ amicoſ ꝯſanguineos vel alios dilectos bellū ineuntes vel iter pegrinatiōis arripiētes carminiȝant. Itē q̇dā dicūt ꝙ btā virgo maria Joh. euāgeliſtā carmiauit cū ſemel caput ſuū doluit: qḋ falſiſſimū eſt. Et ſic ex h̓ volūt inferre ꝙ licitū ſit carmiare: ⁊ ſic conātur ſe excuſare ⁊ defendere cū falſitate: vt poſſint ī peccatis ſuis manere. Sciendū ꝙ oēs iſti q̇ ſic carmināt alios vel ſe pmittūt carmiare: vel ſuos pueros portāt ad carmiatrices grauit᷑ peccāt maxime qñ antea ſunt moniti: nec cū deſiſtere volūt. Nota etiā ꝙ talia carmia nō hñt efficaciā ſanādi: q2 ſanare hoīeȝ ſine medicina eſt miraculū qḋ cōuenit ſoli deo ⁊ ſanctis q̇ ex diuina opatiōe h̓ impetrāt hoībus ꝙ ſine medicaminib⁹ curant᷑ vel ſanantur. Queritur q̄re vident᷑ talia qñqꜫ iuuare. Rn̄det᷑ h̓ fit pncipalit᷑ ꝓpt᷑ firmā fidē quā hoīeſ hñt ad talia carmina: ⁊ ad tales carminatrices: q2 tūc de⁹ pmittit aliqñ ꝙ hoī videant᷑ qñqꜫ iuuare: cū tñ de ſe nullā efficaciā habeant. Vñ dr̄ in decre. Carmia vel ſortilegia nihil pſtant infirmātib⁹. xxvi. q. vij. Admoneant. Si eñ nō adhiberēt fidē ⁊ fiduciā ad talia: tūc nil iuuarēt. Et q̇cūqꜫ talib⁹ carminib⁹ credūt ⁊ ꝯfidūt ⁊ a deo recedūt cū fiducia cordis ſui: incidūt in maledictionē dei. Jer. xvij. Maledict⁹ hō q̇ ꝯfidit in hoīe ⁊ ponit carnē brachiū ſuū. Glo. i. irrefragabilit᷑ a domino recedit cor ei⁹. Decimiſeptimi ſt̓ q̇ ſortilegia cū ſacramētis exercēt: vt qñqꜫ cū baptiſmo: ⁊ qñqꜫ cū ſacramēto euchariſtie. Itē aliqui ſimplices ex q̄dā ſimplicitate adorāt calicē in eleuatōe miſſe tāqꜫ ibi ſit ſepulcrū xpi ⁊ nō ſacramētū. De h̓ q̄re īfra ſer. lxxx. T. P Decimioctaui ſt̓ q̇ dicūt ꝙ aliq̇ hoīes eis in nocte appareāt: ⁊ qñ int᷑ opprimēdū ponāt ſe ſub eos: ꝟ falſuȝ ē: q2 eſt ꝓpri⁹ ſanguis in hoīe. Et h̓ ex eo apparet: quia vt frequēt᷑ ꝯtingit qñ hō dure iacet ⁊ ī dorſo: ⁊ qꜫcito ſe vertit tūc nihil pl⁹ ſentit. Itē aliq̇ dicūt ꝙ qñ ſonitū audiūt in ſiniſtra aure ſit ſignū ꝙ aliq̇ detrahāt illis. Sȝ ſi ſentit ī dextra aure: tūc credūt ꝙ aliq̇ loquāt᷑ bōa de eis. Itē aliq̇ qñqꜫ

No. de oroib[us] et literis q[ua]s scribunt aliq[ui] [illegible] ad partum et sic [illegible]

ſentiunt puſtulas in lingua ⁊ dicūt aliquos mentiendo detraxiſſe eis. Deciminoni ſt̓ qui credūt ꝙ diana cū exercitu ſuo de nocte ābulet p multa ſpacia. Itē aliqui de nocte ppārant mēſam ⁊ vaſa diſcooperiunt vt manes debeant illa replere: et ipis hoīb⁹ fortuniuȝ pbere: et ſic ſacrificāt mamone vt diuites fiant. Itē aliq̇ dicūt ꝙ manes vel penates de nocte eq̇tant equos ſuos vl̓ portāt pueros ſuos ſup tectū. Viceſimi ſunt q̇ ſciūt chiromātiā: ⁊ ſunt illi q̇ manū hoīs abintra inſpiciunt ⁊ ibi p quādā crucē in manu exñtē cognoſcere volūt qꜫcito talis hō mori debeat. Itē aliq̇ inſpiciūt vngues hoīs: ⁊ ſic cognoſcere volūt vtrū aliq̇d nouitatis illi homī cōtingat. Viceſimipmi ſunt q̇ cū ſimul ī matrimonio cōueniūt ⁊ q̇ pm⁹ obdormiat ꝙ ⁊ illi citius mori cōtingat. Viceſimiſecūdi ſunt q̇ credūt qñ ipis de mane vna vetula veniat obuiam ꝙ illa die nō habebūt fortuniū. Et tales cuȝ ꝓpoſito faciūt ſibi pueꝝ obuiā venire qñ aliquod arduū opus volūt inchoare. Itē aliqui credūt ꝙ ſi emāt equos a pr̄ſbyteris vel religioſis ꝙ tūc nō habebūt fortuniū cū ill̓. Itē aliq̇ credūt ꝙ ſi de mane ſurgāt a ſiniſtro latere vel etiā ſiniſtrū calceū pmit⁹ arripiant: vel etiā tunicā vel etiā camiſeā indirecte induant ꝙ illa ſint ſigna infortunij. Viceſimitertij ſūt q̇ ſpem ſuā totalr̄ nō ponūt ī ipȝ deum: ꝟ in aliqḋ creatum. Pro quo ſciendū ꝙ ſpes eſt duplex. ſ. ſpes ſalutis ⁊ ſpes auxilij. Spes ſalutis ſolūmō ponēda ē in deū: ꝟ ſpes auxilij ponēda ē ī btām ꝟginē mariā ⁊ ī ſanctos: ⁊ ī bonos hoīes q̇ pñt nos iuuare intercedēdo ꝓ nob ad deum ⁊ ſignant᷑ ſcti in celo exñtes ſt̓ a nob venerādi tāqꜫ nr̄i fideliſſimi interceſſores ⁊ mediatores apud deuȝ. Q Viceſimiq̄rti ſt̓ q̇ aliq̇d eqlr̄ deo et aliq̇d ſup deū diligūt. Et hoc idē erit eoꝝ de⁹. Auguſt. Hoc ab hoīe pl⁹ colit᷑ qḋ p ceteris pl⁹ diligitur. Circa qḋ ſciēdū ꝙ ſicut pagani diuerſos colebāt deos: ſic iā xpiani diuerſos colūt deos. Nā ſupb⁹ colit ꝓ deo vanā gloriā. Quicūqꜫ eñ plus diligit et maiorē cōplacentiā hȝ in ornatu ⁊ pulcritudine corpis ſui qꜫ in deo ⁊ oēm ſollicitudinē ſuā ordinat in hūc fineȝ quō exaltari ⁊ honorari in pñti vita poſſit: et quō poſſit placere huic mūdo in ꝟbis: moribus: ⁊ geſtis pluſqꜫ deo talis vanā gloriā colit. Itē cupid⁹ pecuniā ꝓ deo colit. Nā auar⁹ poti⁹ delectat᷑ audire de tpalib⁹ qꜫ de ſpūalibus: ⁊ poti⁹ videret florenū qꜫ ſacramentum et remoti⁹ vadit ad nūdinas qꜫ ad indulgētias et plura ardua ſuſtinet ꝓ tpali lucro qꜫ vllo mō ſuſtineret ꝓ deo. Hoc manifeſte ptȝ in illis q̇ in ꝟieb⁹ ferialib⁹ ꝓ tpali lucro acq̄rendo mane ſurgūt. Sed in dieb⁹ feſtiuis in q̇b⁹ lucrū aīe acq̄rendū ē diu dormiūt: et ſic ſuitiū dei ⁊ ſalutē aīe negligūt. Itē guloſus ventris ingluuiē ꝓ deo colit. Unde apl̓s ad Phil̓. iij. Quoꝝ de⁹ venter eſt. Item luxurioſus ex͂ matrimoniū peccans voluptates carnis pponit deo ⁊ oīb⁹ ſctis. Itē aliq̇ pponūt deo ⁊ colūt ꝓ deo vxores ꝓprias: pueros: domus pulchras: agros: pecunias: veſtes: ⁊ ſic de alijs. vñ Hiero. Quodcūqꜫ vnuſquiſqꜫ ſupra deum vel equaliter deo diligit hoc ſibi ꝓ deo conſtituit.

¶ In dñica tertia quadrageſime. Sermo xlij. de iuramentis.

Erat ieſus eijciēs demonium et illḋ erat mutū. Lu. xi. Mathei. xij. Jo[h]es d̓ ſcō geminiano

Videm⁹ naturalr̄ ꝙ lux hȝ expellere tenebras. Xp̄s aūt ē lux. vt hr̄ Joh. viij. Ego ſuȝ lux mūdi: ⁊ demones ſt̓ tenebre. igr̄ ſic lux expellit tenebras a corpib⁹. ſic xp̄s demones expellit ab hoīb⁹. Vñ dr̄. Erat ieſus eijciens demoniū et illud erat mutū. Vñ in pñti ſermone tria ſunt dicēda. Primo quare pmittat de⁹ demones intrare in corpa hūana. Scḋo de iuramētis q̄ fiunt cōtra ſcḋm pceptū. Tertio in quib⁹ caſibus eſt licitū iurare. R Quātū ad pmū eſt ſciēdū ꝙ de⁹ ꝓpter quinqꜫ cauſas permittit demones itrare corpa hūana ⁊ ea vexare. Prīo pōt hoc accidere rōne ſupbie et enormitatis cuiuſcūqꜫ pcti. vt pȝ de Saul de q̊ hr̄. i. Reg. xv. ad quē dñs dixit. Cū eſſes puul⁹ in ocl̓is tuis conſtitui te regē ſup pplȝ meū iſrael. Sȝ poſtqꜫ ſuperb⁹ ⁊ inobediēs fuit voci dñi: nō ſolū abiectus fuit a regno: ꝟ etiā ſpūi maligno traditus: q̇ eū exagitauit ꝓpt᷑ pctā ſua. Itē legit᷑ de quodā heghardo q̇ aliū beghardū petiuit vt ſufflaret in eū ſpm̄ ſctm̄: vt etiā ſciret dulcit᷑ ⁊ affabilit᷑ loq̇ corā hoīb⁹: vt ſic ab hominibus honoraret᷑. Et ſic inſufflando accepit demoniū ꝓ ſpū ſctō. Ergo qñ nimis ſuperbe ſe ornat q̇s cauſa alliciēdi queqꜫ vel ſupbiendi ex pmiſſione diuina talis ſupbus quādoqꜫ poſſidet᷑ a dyabolo. q2 oēs ſupbi ſunt ſub dominio dyaboli. Job. xli. Ipſe eſt rex ſup oēs filios ſupbie. S Secūdo hoc accidit ex miſericordia ⁊ bonitate diuina. vt in bonis hominib⁹ q̇ qñqꜫ ꝓpt᷑ pua pctā que de⁹ ex ſua

mia hic ſtatim punit: a dyabolo poſſidet. vt
pꝫ in collationibꝰ patrum de abbate moyſe
qui ꝯ btm̄ macharium in modico verbo ex ſua
opinione quedā dura verba ꝓtulit. Quē ſta
tim demon arripiens vexauit ⁊ poſtmoduꝫ
per orationeꝫ bti Macharij liberatus fuit.
Itē ſcribit btūs Greg. in dyalo. ꝙ quedā vir
go lactucā ſine ſigno crucis comedit. ⁊ ſic dy
abolꝰ i eā intrauit. Itē etiā legit ꝙ q̄dā cōuer
ſus vinum bibit ſine licētia ſuꝑioris: ⁊ ſigno
crucꝭ nō adbibito: et ſic dyabolū cum vino bi
bit. Et iſta: tm̄ nō ſunt niſi venialia pctā. Sic
deus ex ſua bonitate punit talia i p̄nti ꝓpt
bonū illoꝝ deuotoꝝ hoiꝫ. apl̄s Ro. viij. Sci
mus qm̄ diligētibꝰ deū oīa coopant i bonū.
Ergo ſctūs Tho. ⁊ Bonauē. dicūt ꝙ q̄nq̄ȝ bō
poſſidet a dyabolo ad peccati punitionem.
¶ Tertio q̄nq̄ȝ accidit ꝓpter maledictioēꝫ
quā q̄nq̄ȝ optat vel impcat q̄s alteri. vl' etiā
q̄nq̄ȝ ſibiipi. Un̄ legit ꝙ filia cuiuſdā mulie
ris ex ira noluit comedere: et mat coegit eā.
q̄ dixit ad matrē. Comedā in noīe dyaboli: ⁊
immediate obſeſſa fuit. Itē legit i dyal. Ce
ſarij. ꝙ quidā maritus dixit vxori ſue ex ira.
Uade in noīe dyaboli: et ſic dyabolꝰ intrauit
in eā. Quarto ſm̄ Bonauē. deus pmittit hoc
fieri ad noſtrā eruditionē vt terreamur deū
ſcienter offendere. Ergo quādo ſupbꝰ hō vi
det vel audit aliquē ꝓpter ſuā ſupbiā obſeſ
ſum terreri ⁊ humiliari dꝫ corā deo ne fortaſ
ſis ſibi cras hoc eueniat qđ hodie huic acci
dit. Silr qn̄ ebrioſus: luxurioſus: vel vſurari
us audit aliquē obſeſſum timere dꝫ ⁊ ſe hūi
liare ⁊ penitere. Quinto accidit ad gloriā dei
⁊ ſctoꝝ oſtēſionē qn̄ ipi ſcti inuocant: ⁊ libe
rationē a deo ipetrant. Un̄ ſciēdū ꝙ ſm̄ Ni
colaū de lyra. Exq̄ iſtarū rerū rationes ⁊ cau
ſe nos latēt: ꝓpter hoc ꝙ occulta ſunt dei iu
dicia: ideo nos nō debemꝰ iudicare nec cōdē
nare obſeſſos q: filios ⁊ filias regni celeſtis
deus miſericordit q̄nq̄ȝ hic in p̄nti punit et
p̄parat eos ad vitā eternā. ¶ Quātū ad
ſecūdū ſciendū ꝙ quilibet dꝫ ſe cauere ne aſ
ſueſcat iurare. vnde Eccli. xxiij. Uir multum
iurāſ replebit iniquitate. Et ergo dicit Exo.
xx. Non aſſumes nomē dei tui inuanū. Et ē
ſecūdum p̄ceptū cōtra qđ faciūt decem gn̄a
hoīm. Primi ſunt qui iurāt p deū et ſanctos
et q̄nq̄ȝ tales qui ſic iurāt peccant mortalit
vel venialiter. q̄re infra ſer. cxlij. ¶. Secundi
ſunt q̄ iurant ſub dubio. vt cū quis iurat de
quo dubitat. Et ſi ex ꝓpoſito et deliberato a
nimo ſic iurat mortale pctm̄ ē: q: diſcrimini
ſe exponit etiā ſi poſtmodū cognouerit ꝙ ve
rum fuit ꝙ ſic ſub dubio tūc iurauit: tm̄ grauit
peccauit. Ergo ſi vnq̄ȝ ſic ſub dubio iuraſti vl'
aliq̄d ſub fide tua aſſeruiſti de quo tm̄ certi
tudinē nō habuiſti: de hoc cōfiteri et penite
re debes. Tertij ſunt q̄ execrabilit iurāt blaſ
phemando. ⁊ de his iuramētiſ q̄re infra ſer.
cxxij. q̄ſi p totū. ¶ Quarti ſunt qui ple
na volūtate ſe diſponūt ſolēniter ⁊ manife
ſte piurare: ⁊ anq̄ȝ iurāt vident piuri cenſen
di. q: deꝰ nō iudicat ex opibꝰ ſ; ex cogitatiōi
bus. vt pꝫ. xxij. q. v. Qui peierare. Ergo ſi vn
q̄ ad iudiciū acceſſiſti in illa intētione ꝙ pe
ierare velles, penitere ⁊ cōfiteri debes: quia
corā deo periurꝰ es. Exēplū de duobꝰ ciuibꝰ
quoꝝ vnꝰ cōceſſit alteri ſummā pecūie: ſ; qn̄
terminꝰ ſolutiōis aduēit tūc ipe debitor ſim
pliciter negauit pecuniā. Qui citatꝰ et perdu
ctus ad iudiciū iterū cōſtanſ negauit: ⁊ iura
re ſup pecunia vtriq̄ȝ voluit. Et cū flecteret ge
nua obmutuit ⁊ nil loq̄ potuit: ſed erectꝰ ecō
uerſo loquelā reaccepit. Qui iterū ſecūdario
genua flexit ⁊ peierare voluit: et tūc iterū ob
mutuit. Et ſic manifeſte oībꝰ innotuit ꝙ pe
ierare voluit: vt iam piurꝰ corā deo fuit. Un̄
in decre. Paratꝰ iurare falſum iam periurꝰ ē
xxij. q. v. Qui peierare. Quinti ſunt qui iurāt
ſe aliq̄d facturos: qđ eſt illicitū ſicut ꝓximū
verberare vel ſe vindicare de iſto quocūq̄ȝ mō
poſſint vel etiā ꝙ bonū qđ faciēdū eſſet pro
deo ⁊ ſalute ꝓpria: vel nō velint facere. vt e
lemoſinā dare vel aliquē hoſpitare: et ſic de
alijs. Qui ex certa malicia ſic iurat peccat
mortaliter ſic iurādo: ſ; nō peccat ꝯ veniēdo
vn̄ Iſido. de ſum. bo. In malis ꝓmiſſis reſcī
de fidē: et in turpi voto muta decretū. Si au
tē ex obrupto ſic iurauerit peccat venialit.
Et in vtroq̄ȝ frangendū eſt iuramētum tale.
Sexti ſunt qui iurāt creditoribꝰ ſoluere ad
certū terminū: ⁊ hoc eis infringūt: tales piu
ri ſunt et grauiter peccāt. ¶ Circa qđ q̄
ritur vtrū qui ſic iurat creditoribꝰ ſit piurus
Rn̄det ſm̄ Hoſtien. Si quādo iurabat cre
debat ſe nō poſſe ſoluere peierabat. Si vero
credebat ſe poſſe ſoluere non peierabat. Et ſi
poſtea fecit poſſe ſuum nō eſt periurꝰ: ſed ſi
poſtea elapſo termino poſſet et nō ſolueret
periurus eſſet. O q̄ grauiter ⁊ multotiēs illi
mendaces delinquūt qui ꝓximis ſuis ſolue
re ſuper certū terminū ꝓmittūt: quod tm̄ nō
intēdūt: vel ſi intēdūt: tm̄ poſtea poſſe ſuum
non faciunt: et ſic promiſſum infringunt. et
ſolutionē de die in diē cōtra volūtatē credi

toris ꝓducūt. Sꝫ tm̄ ſciendū ꝙ ſi aliq̄s paup
alicui creditori ꝓmitteret ſe ſoluturū ſuper
certū terim̄ et poſſe ſuū faceret. ſi tūc impedi
mētū aliqđ interueniret ꝙ ſup illo termino
ſoluere nō poſſet: tūc tali paupi ꝓlōgatio ꝓ
pter deū ē cōcedēda. ⁊ creditor cū tali chari
tate ⁊ cōpaſſione poſſet ſibi terminū ꝓlōga
re ꝙ deꝰ in extremis ſibi tpꝰ vite ſue ꝓlōga
ret: vt ſic poſſet et penitere et gl'am dei ꝓme
reri. Ergo multū rep̄henſibiles ſunt illi q̄ ſu
os debitores anguſtiāt termino adueniente
et cū dāno ipoꝝ ſolutionē ab eis extorquēt.
cū tm̄ alſo libēter eis ſoluerent ſi poſſent. Et
talibꝰ imiſericordibꝰ ſine dubio remetiet ea
dē mēſura. Greg. Dei miām nō pōt mereri q̄
miſericors primo nō fuerit. Beda ſup epl'aꝫ
Jacobi. Sine mia iudicabit ille q̄ cuꝫ facere
poſſet nō fecit miām. Exq̄ maioreꝫ miām q̄s
a dn̄o cōſecutꝰ eſt: eo iniuſtiꝰ indigēti ꝓxio
miam negat. Septimi ſunt q̄ verba maledi
cta ꝓferūt. qn̄ tales peccent mortalit. hoc q̄
re infra ſmo. xcv. ¶. ¶ Octaui ſt q̄ iurāt
p deū ⁊ ſctōs: et cū hoc obligāt ſe ad aliquā
penā: vt dicēdo p deū ⁊ ſctōs ſi hoc nō fecero
vel ſi hoc nō eſt ſicut ego dico: tūc illud acci
dat mihi vel filijs meis. Uel ſic dicēdo. Nū
q̄ ab oculis tuis viuus diſcedā ſi mētior: vl'
deꝰ nūq̄ miſereat aīe mee ſi nō fecero: et ſic
de alijs. ⁊ ſm̄ Aug. Ille q̄ ſic iurat obligat ſe
deo vt hoc ſibi vel alijs quos in iuramēto aſ
ſumpſit eueniat ſi ſecꝰ eſt: que dicit. et ſa
tis eſt horribile ſe vel ſuos mendaciter ſic ob
ligare. Nec etiaꝫ homo facilit dꝫ ſe obligare
etiā in cauſa vera niſi eſſet ibi magna neceſſi
tas vel notabil' vtilitas: q: ſtultū eſt ſe ſic ob
ligare ſine cauſa et magna neceſſitate. Unde
exemplū legit ꝙ quidā vſurarꝰ in morte cō
punctꝰ rogauit duos ſuos amicos vt pecuni
am quā eis tradidit reſtituerēt. Et p̄mꝰ obli
gauit ſe hoc facturū ſub impcatōe ignis ſcti
anthonij. Secūdꝰ obligauit ſe ſub impreca
tione lepre: q̄ poſt obitū ſuū negligētes in h'
negocio fuerūt volētes prius cū iſta pecūia
aliq̄d lucrari et tūc demū reſtituere. Et mox
in iſtis infirmitatibꝰ in q̄bꝰ ſe obligauerunt
cōſumpti ſunt. ¶ Noni q̄ cū ſolēnitate
piuriuꝫ cōmittūt. ⁊ eſt pctm̄ mortaliſſimū.
Un̄ p tres digitos quos ponūt ſup ſctōs de
ſignat ꝙ corpꝰ ⁊ aīam et res ponūt in ptātē
dyaboli. Un̄ ſm̄ Guil. lugđ. i ſū. vicioꝝ. Qui
ſciēter falſe iurat: dyabolo illā manū dat cū
q̄ tāgit euāgeliū vel reliq̄as ſanctoꝝ. Et do
nec ipſe peniteat de piurio manꝰ illa dyabo
lo pertinet. et qn̄ ſe cū illa manu ſignat: tunc
cū manu dyaboli ſe ſignat. et non poteſt pe
nitere vel abſolui a pctis niſi reſtituat dānū
illi cui peierauit. Et tales piuri q̄nq̄ȝ confun
dunt in p̄nti. Un̄ legitur ꝙ quidā ſup ſepul
chrū ſancti Pancracij martyris peierauit et
mox manū retrahere nō potuit. Et ſic omni
bus ſua malicia innotuit: et corā omnibꝰ a
ſtantibꝰ confuſus fuit. ¶ Decimi ſunt q̄
ſcienter recipiunt falſum iuramētū. vn̄ quā
docūq̄ȝ quis ſcit veracit aliū falſuꝫ iurare: ⁊
ſic recipit friuole falſum iuramētum peccat
mortalit. Un̄ dr̄ in decre. Cogens hominem
ad piuriū: ⁊ q̄ peierat vterq̄ȝ reus eſt. xxij. q.
v. Qui cōpulſus. Et ſi quis diceret ex his ſe
q̄ret ꝙ nullꝰ poſſet aliquē cogere ad ſibi ſol
uendū: ſi nullus deberet recipere iuramētū.
Reſpondet ꝙ ad iudiciū debet eum citare:
et iuſticiā ab eo exigere et ſi tibi negauerit q̄
modo pōt ipe ſcire vtrū receptꝰ eo iuramē
tum ab eo vel non. Quia ſm̄ Ariſto. De futu
ris cōtingentibꝰ non eſt determiuata vitas.
qn̄ aūt cōſideras ꝙ aliter nō pōt eē ⁊ nl āpli
us pōt tibi fieri niſi iuramētū q̄d tūc tibi ꝓ
deſt illud iuramētū qđ ſic friuole recipis ab
eo. Nōne vna mēſura vini plus valeret tibi.
Et ꝗ qn̄ oīno vult iurare: tūc iā eſt piurus co
rā deo. Et ſi moritur: eternaliter dānat. Un
de dr̄ in decre. Paratꝰ iurare qđ falſum ē: iā
piurꝰ eſt. xxij. q. v. Qui peierare. Et ſi pertina
citer recipis ab eo iuramētū quē ſcis falſum
iurare: tūc aīam tuā cū aīa ipiꝰ dānas et ſic
duas aīas perdis. ſ. animā propriā et animā
ꝓximi: vt pꝫ. xxij. q. v. Ille. ⁊. c. qui exigit. Er
go ſi queritur a te an ſupportare velis eum a
iuramēto: tūc deo offerre debes iſta bona ꝓ
quibus ille tibi iurare intēdit ⁊ deus remu
nerabit tibi: ⁊ tm̄ adhuc ille tenetur tibi ſol
uere illa debita ſi vult ſaluari. Sꝫ diceres ex
hoc ſeq̄ret ꝯfuſio mea: q: hoīes crederēt me
iniuſtā cauſam h̄re: cū nollē iuramētū ab eo
recipe. Rn̄r ꝙ ꝓpter malos hoīes qui vt fre
quēter malū iudicāt nō debes deū offendere
nec aīam tuā ꝑdere recipiendo ſic falſum iu
ramētū ab eo. Et ſi vnꝰ malꝰ ideo malum de
te iudicat: tunc ſex vel octo boni ecōuerſo de
te iudicant bonū. et te ꝓpterea commēdant
ꝙ deū et aīam tuam honoraſti et eum falſo
iuramēto ſupportaſti. q: ſicut mali ex oībus
iudicant malū: ſic boni bonū. Un̄ Criſo. ſup
Mat. Sicut difficile aliquē ſuſpicat malū.
q̄ bonꝰ eſt: ſic difficile aliquē ſuſpicat bonuꝫ
ipe q̄ malꝰ ē. ¶ Quātū ad tertiū ſciendū

eſt ꝙ in ſex caſibus licitum eſt iurare ⁊ iura-
mẽtũ ab alijs recipe. Primo cum alicui ſuadet
aliqđ bonũ qđ eſt ei vtile ⁊ nõ credit vbo ſim
plici: tũc ꝯcedit iurare. qđ ptz. xxij.q.i. Nõ ẽ
ꝯ. Unde ẽt Iſido. Plerũq; ſine iuramẽto loqui
diſponim⁹: ſꝫ in credulitate eoꝝ q nõ credũt
qđ dicim⁹ iurare cõpellimur. Secũdo qs ꝑt
innocẽtiã ſuã purgare cũ iuramẽto qñ iniuſte
⁊ mẽdacit a malis infamat⁹ ẽ. ⁊ in h caſu dꝫ
ſibi credi niſi ꝯtrariũ ꝑ teſtes poſſꝫ ꝯuici. vñ
dr̃ in decre. Licite fit iuramẽtũ ꝓ infamie ex
purgatõe. ij.q.iiij. Presbyt. imo qlꝫ tenet fa
mã ſuã defendere. vñ dr̃ in decre. Famã ſuã
negligẽs crudel' eſt. xij.q.i. Nolo. Et tales q
ſic infamãt innocẽter ꝓximos grauiter pec-
cãt: ⁊ tenent reuocare ſi volũt indulgẽtiã cõ
ſeq̄ pctõꝝ. Tertio ad ꝯfirmationẽ debitoꝝ.
vt cũ qs nõ hꝫ fideiuſſores ponere ⁊ al's ſibi
credere nolũt: tũc põt iurare ſe velle i illo ter
mino ſoluere. ⁊ ſi intẽdit ⁊ ſuũ poſſe facit nõ
peccat iurãs: nec etiã recipiẽs iuramẽtũ. vñ
Augu. de vbis apli. ſer. xxiij. Qui exigit iura-
mẽtũ ſi neſcit aliũ falſum iuraturũ. et iõ dic
iura mihi: vt ei fides fiat nõ audeo dicere ibi
eẽ pctm̃ tñ hũana tẽptatio eſt ⁊c. Quarto ad
dubitatõis remotõez. vt qñ ꝓ re litigioſa iu-
rat. vbi gra. Si duo ꝓ aliq re litigarẽt ⁊ vni
eoꝝ ꝓ certo ꝯſtaret quõ ſe totũ fctm̃ hret tũc
tl's ſine oi pctõ poſſꝫ iurare ⁊ certitudinẽ il-
lius dubij enarrare: vt ſic altercatõ ceſſaret.
Quito ꝓmittẽdo ſuis ſuperiorib⁹ obediẽtiã
vel ẽt plati fidelitatẽ: vl' ẽt alicui cõitati vel
ex ꝑte officij: vl' alijs õ cauſis licit. F Un
ſciẽdũ ꝙ q ꝓpt officiũ qđ ſibi a plat vl' a cõ
ſilio ciuitat cõmittit iurat ſi intẽdit ſic face-
re vt iurat: tũc nõ ẽ piur⁹. Sꝫ valde ſollicit⁹
dꝫ eẽ ꝙ illõ qđ iurauit ⁊ ꝓmiſit ꝙ h ſm exi-
gẽtiã iuramẽti ad effectũ ꝑducat. al's ſi frau
dẽ faceret i exeq̄ndo h qđ iurãdo ꝓmiſit toti
ens piur⁹ efficeret qtiẽs ſcient h trãſgredit.
Ergo valde magnũ ⁊ terribile ẽ ſic aliqđ reci
pere ſup iuramẽtũ. qr tl's aiam ſuã ꝑcioſaꝫ
ꝓ pignore ponit. Si aũt ꝓ aliq officio vl' ar
tificio iurat ⁊ h iuramẽtũ nõ intẽdit a ꝓnci
pio ſuare: ꝓpt lucrũ vel officiũ acq̄rẽdi iu-
rat: ipo fctõ ẽ piur⁹. Et qtiẽſcũq; poſtea iſtõ
iuramẽtũ trãſgredit: totiẽs mortal'r peccat.
O qt iuramẽta fiũt q iurãtes adiplere nõ in
tẽdũt. Itẽ q ſciẽter dat occaſionẽ talib⁹ ſua
iuramẽta trãſgrediẽdi rogãdo vl' ẽt ſolũmõ
ꝯſentiẽdo eis ꝓpt lucrũ ꝓpriũ: tl'es deũ gui
ter offendũt. qr pl⁹ dñt diligere ſalutẽ ꝓxioꝝ
q ꝓpriũ lucrũ vl' cõmodũ. Itẽ ſciẽdũ ꝙ cau
ti⁹ ⁊ ſalubri⁹ eẽt talia officia cõmittere ipis
officialib⁹ ⁊ mechaniq ſub pena pecuniaria
q vel ſex talẽtoꝝ argẽti vel auri: ⁊ meli⁹
ſeruaret qr heu plures magis ſolliciti eẽnt
cauere dãnũ tpale q dãnũ ſpũale. qđ tñ tan
git ꝑcioſaꝫ aiam hois. De q dic Bern. Totus
mũd⁹ ille ꝑcũ vni⁹ aie eſtimare nõ põt. Sil'r
q iurãt fidelitatẽ ꝑpo dño diligentiã facere
dñt vt iuramẽto ſatiſfaciãt. Sexto ꝓpt ne-
ceſſitatẽ. vt cũ qs te vellet cape vel ſpoliare
vel occidere tanq inimicũ de illa ciuitate vl'
de dño illi⁹ dñi: ⁊ tu nõ eſſes inimic⁹ de dño
illi⁹ dñi. tunc cũ iuramẽto poſſes aſſerere te
alteri⁹ eẽ dñij ſine oi pctõ. Un qrit q coactus
iurat aliqđ vtrũ ad hoc obliget. Rñr ſm. b.
tho. ij. ij. q. xcviij. Nõ excuſat a pctõ mortali
nõ iplẽs qđ coacte iurauit. ⁊ Ray. dicit ꝙ ta
lis qtuſcũq; fuerit met⁹: nihilomin⁹ obliga
tur dũmõ fit de re licita. ſec⁹ eſt de re illicita.
Sꝫ talis ſoluẽs qđ coacte ꝓmiſit põt illõ re
petere ⁊ ali⁹ coraꝫ deo tenet ſemꝑ reſtituere
q̄cq̄d extorſit cõtra deũ: ſi ſaltẽ remiſſionem
pctõꝝ ꝯſeq̄ voluerit. G Ultio nota exẽ-
plũ i q cognoſcere potes quõ deo diſplicat ⁊
hoi noceat ſciẽter falſum iuramẽtũ recipere
Et hoc illi attẽdere dñt q audẽt dicere: ſi qs
tres denarios teneret ipis ſoluere ꝙ vellet
ꝓpt iſtos tres denarios iuramẽtũ ab eo reci
pere. Un legit ꝙ qdã hõ citauerat quendam
ad iudiciũ ꝓpter quãdã ſummã pecũie: et il-
le inſtãter negauit ⁊ ſe ad iuramẽtũ exhibu-
it: qđ ali⁹ ab eo recepit. lꝫ ſciret eũ ſcient fal-
ſum iurare. Mor cõſequenti nocte rapt⁹ ad
iudiciũ vidit xpm ſedẽtẽ in ſede maieſtatis
ſue exigẽtẽ ab eo rõnem de aia illi⁹ q iurauit
ei ⁊ de aia ſua ꝓpa: q cognouit ãbas eẽ dam
nãdas. Tũc iudex q̄ſiuit cur iuramẽtũ ab eo
recepiſſet. Et ait illi. qr ipſe mihi meũ nega-
uit. Et iudex. Nõne poti⁹ debuiſti ꝑdere ta-
lẽ ſubam q ipius ⁊ tuã aiam. Nõne aia me
lior eſt q ois ſuba tpalis. Tũc iudex fecit eũ
flagellari. Qui euigilans omnia que ſibi acci-
derant enarrauit. Et in ſignũ huius plagas
in corpore ⁊ in dorſo ſuo oſtendit que nullo
modo potuerũt curari donec penituit: ⁊ de⁹
ſibi illud indulſit.

¶ In dñica quarta quadrageſime ſermõ
xliij. de cõtritione et confeſſione.

Est puer vn⁹ hic qui hꝫ qui
e q panes ordeaceos et duos piſces.
Johannis. vi. Mat. xiiij. Johannes
de ſancto Geminiano dicit ꝙ totum officiũ

preſentis dñice cõtinet qſi qdaꝫ noua ⁊ leta.
Nã matutinale officiũ agit de liberatiõe iſ-
raelitici ppli ab egyptiaca ſuitute. Introit⁹
miſſe hortat eccliam ad exultationeꝫ leticie
cũ dicit Letare hierl'm. Et epl'a loqtur de ce
leſti mře illa q ſurſum ẽ hierl'm. Euãgeliũ õ
refectõe ſatietate turbe. Ergo illa dñica du
pliciter noiatur. ſ. dñica de panibus ⁊ dñica
de roſa. Et rõ huius eſt. qr hodie ꝯſueuit da-
ri romano pfecto a papa qñ rome ẽ roſa au-
rea plena muſco ⁊ balſamo. D Sic mo-
raliter pnĩa quã ſacro iſto tpe facim⁹ oia iſta
opatur in nobis. videlicet liberationẽ a pec-
cato: leticiã gratie: apertionẽ celeſtis ianue:
refectionẽ ⁊ glie. At ipa pnĩa etiã conuertit
ſpinas vicioꝝ in roſas vtutum. Un hodie le-
tari debent pctõres: qr deus paratus eſt eos
recipere ad grãm. Nam ipſe dicit ꝑ ꝓphetã.
Nolo mortem pctõris: ſed magis vt cõuerta
tur ⁊ viuat. Item letari debẽt penitentes q
ſunt cõfeſſi: qr deus indulſit eis oia peccata
eoꝝ ex ſua mia. Iteꝫ iuſti letari dñt. qr deus
illo ſacro tpe vult eis grãm augmẽtare. Itẽ
tribulati debẽt letari: qr deus vult cũ eis eẽ
in tribulationib⁹ ipſoꝝ. Un ps. Cũ ipo ſum
in tribulatiõe: eripiã eũ ⁊ glorificabo eũ. Un
Job. xvi. Triſticia veſtra vtet in gaudiũ. Sꝫ
ex quo pñs tps eſt tps pnĩe in quo debemus
ſatiſfacere ꝓ oibus noſtris pctis q ꝑ totum
annũ cõmiſimus: ergo in pñti ſermone tria
dicenda ſunt. Primo de cõtritione. Scđo de
ꝯfeſſione. Tertio de ſatiſfactiõe. I Quã
tum ad primũ qrit qđ ſit ꝯtritio. Rñdet ſm
btm̃ Tho. Eſt dolor voluntarie aſſumptus ꝓ
pctis cũ ꝓpoſito ꝯfitẽdi ⁊ ſatiſfaciẽdi. Ubi
querit vtrum cõtritio debeat eſſe maximus
dolor. Rñdetur quantũ ad dolorem interio-
rem ⁊ diſplicentiã dꝫ eſſe maxim⁹ dolor. Qđ
ꝓbat ꝑ tria. Primo in nulla re debem⁹ hre
tantã complacentiã ſicut in deo. mõ hoc to-
tũ ꝑditur cũ vno pctõ mortali. ⁊ qr ꝯtraria
contrarijs curant: ergo de pctõ cõmiſſo ma-
ximũ dolorem ⁊ diſplicentiã hre debem⁹. Se
cundo ꝓbat: qñ qs offendit aliquẽ dilectum
tanto plus de hoc dolet qntomagis eum dile
xit. ſed deũ ſup oia diligere debemus quem
peccãdo offendim⁹: g ⁊c. Tertio ꝓbat. qñ eñ
quis aliquã rẽ ꝑdit: tanto plus dolet quãto
melior res ipa fuit. qr hõ plus dolet de flore
ni ꝑditione q denarij: ſꝫ deus eſt ſummũ ⁊ in
finitũ bonũ quẽ peccãdo offendim⁹ ⁊ ꝑdim⁹
igit ⁊c. Ex qb⁹ ſeqtur ꝙ dolor ꝯtritõis quan
tũ ad interiorẽ diſplicentiã dꝫ eſſe maior oi
dolore q põt hoi tpaliter accidere. etiã ſi oĩa
bona tpalia ꝑderet. vel ſi pater: mater: vxor
⁊ filij morerent. Et hoc eſt intelligẽdũ qntũ
ad interiorẽ dolorẽ ⁊ diſplicentiã. Sꝫ ex quo
ſine vera ꝯtritione nullũ pctm̃ dimittit: ⁊ qr
multi cõterunt ⁊ nõ vere: tũc querit q ſunt ſi
gna vere cõtritõis: ſic. ſ. ꝙ ſpes haberi poſſit
ꝙ de⁹ indulgeat ipi cõtrito pctã ſua ꝑ ꝯtri-
tionẽ. Dico ꝙ hmõi ꝯtritiõis vere qttuor ſi
ſigna. Primũ ſignũ eſt ſi de pctis preteritis do
let ⁊ in futurũ cauere ſe firmit ꝓponit: ſic ꝙ
poti⁹ vellet ſubire oẽm penã in gñali loquẽ-
do q ampli⁹ ſcient peccare mortalit. vñ apo
ſtolus ad Ro. viij. Quis nos ſeparabit a chari
tate xpi: an ꝑſecutio: an fames ⁊c. Scđm ſi-
gnũ eſt ſi ipe penitẽs pat⁹ eſt ſatiſfacere le-
ſis: ſiue in reb⁹. ſ. reſtituẽdo oia iniuſta: ſiue
in fama. ſ. reuocãdo ꝙ falſe ⁊ mẽdacit ſuũ ꝓ
ximũ infamauerit: ſiue in corpe vulnerãdo:
ſiue vginitatẽ vginis corrũpẽdo: ⁊ ſic õ alijs
offenſis. Et in qb⁹ nõ põt ſatiſfacere doleat
⁊ ꝓpoſitũ habeat ſatiſfaciẽdi cũ aliqñ poſt
hoc ꝓſperiori arridere fortuna poterit. Ber.
Qui veraciter penitet quicquid ſibi ꝓ culpa
quã odit inuigitur tacita ꝯſciẽtia patienter
amplectitur. Tertiũ ſignũ eſt ꝙ pcat offenſo
ribus quomodocũq; a quibuſcũq; qntũcũ-
q; ⁊ q grauiter ſit offenſus: ſiue in reb⁹: ſiue
in ꝑſona vel in fama. vel etiã ſi grauior offẽ
ſa acciddiſſet vel in futuro acciderit pat⁹ ſit i
aio ſuo ꝓpt deũ indulgere vt de⁹ ſibi ſua pec
cata indulgeat. ſ q nõ vult idulgere ſuis ini
micis nõ hꝫ verã ꝯtritionẽ nec eſt ver⁹ peni
tens. vñ Aug. Unuſquiſq; talẽ indulgẽtiã eſt
accepturus a deo qualẽ ⁊ ipe dederit ꝓxio.
Ergo illi q adhuc ſtant in rancore ⁊ nolũt in
dulgere nõ ſunt abſoluendi: nec cũ ſacramẽ
to eucharíſtie cõicandi. K Quartũ ſignũ
eſt ſi officiũ vl' negociũ qđ ſine pctõ mortali
non põt exercere patus eſt reſignare. g illi q
hñt talia officia q nullo mõ ſine pctõ morta
li pñt ꝑficere: ſicut traditores vel lenones ⁊
hmõi. ⁊ pro quibus eis inhibet cõmunio ſꝑ
ſunt in peccato mortali ⁊ in poteſtate diabo
li die noctuq;. ⁊ inſup ſunt ꝓuati oñi bono
totius eccleſie: ⁊ nihil pñt in iſto ſtatu face-
re qđ ſit eis meritorium vite eterne. ⁊ lꝫ qñ-
q; ꝯfiteãtur: tñ nil valet eis talis cõfeſſio ex
quo deſiſtere nolũt a tali officio. Sꝫ h nõ in
telligit de illis q hñt artificia ⁊ officia bone
ſta ⁊ vtilia q licite pñt fieri. ſicut ſutores: ſar
tores: calciatores: piſcatores: ⁊ ſic de alijs.
Et tales qñq; fidel'r laborãt ⁊ ſunt ſine pctõ

moꝛtali:tūc oīs eoꝝ laboꝛ erit eis meritoꝛi⁹
ꝑs.Laboꝛes manuū tuarū q̄ꝛ mäducab⁹ ⁊c̄.
Itē q̄rit̄ vtrū ꝯtritio poſſit tollere totū rea⸗
tū pene. Rn̄det̄ ſm petrū de tharātaſia. Cō
tritiōis intētio pōt attendi dupl̄r.vel ex ꝑte
charitatꝭ q̄ cauſat diſplicētiā pc̄ti:vel ex ꝑte
doloꝛis:q̄ in ſēſitiua excitat̄. Et in vtroq̄ȝ ꝑt
tm̄ intēdi ꝯtritio ꝙ tota pena dimittit̄ ſicut
pꝫ de latrone q̄ cū xp̄o pepēdit in cruce. L
Quantū ad ſcōm q̄rit̄ de ꝯfeſſiōe q̄d ſit ꝯfeſ
ſio. Rn̄det̄ ſm Ray.Cōfeſſio ē legitima co⸗
rā ſacerdote pc̄tōꝝ declaratio.Vn̄ q̄rit̄ vtrū
ꝯfeſſio ſit de neceſſitate ſalutꝭ. Rn̄det̄ ꝙ ſic.
Oīs enī fidelis ſaltē ſemel in anno tenetur
ex p̄cepto eccl̄ie poſtq̄̄ȝ ad annos diſcretiōis
ꝑuenerit ꝯfiteri oīa pc̄tā ſua:⁊ cōicare ſaltē
in paſcha.vt pꝫ ex̄ de pe.Oīs. Non enī ſuffi⸗
cit ꝯtritio niſi ſeq̄tur ꝯfeſſio.vn̄ Amb.lib. d
paradiſo.Nō ei q̄ſq̄ȝ a pc̄tō iuſtificari pote⸗
rit:niſi pc̄tm̄ ante cōfeſſus fuerit.Sȝ q̄ritur
q̄lis dꝫ eſſe ꝯfeſſio. Rn̄det̄ ꝙ p̄mo dꝫ eē p̄⸗
meditata. M Sed diceres quantā dili
gentiā dꝫ h̄re hō ad rememoꝛandū ſua pc̄tā
Rn̄detur ꝙ maioꝛeȝ q̄̄ vnq̄̄ in aliqua re trā
ſitoꝛia habuit.Et hoc ꝓbat̄:q̄ꝛ ſi q̄s rōneȝ re
gi terre deberet dare d̄ multꝭ ⁊ arduis cauſis
ſub pena p̄iuationis oculoꝝ vel alioꝝ mē⸗
broꝝ ſi in ip̄a rōne deficeret:tunc magnā di
ligentiā adhiberet vt debite rōeȝ redderet.
Sed maioꝛē rōem redditui ſumus in ꝯfeſ⸗
ſione ⁊ ſub maioꝛi pena:q̄ꝛ de tota vita nr̄a
⁊ ſub pena dānationis eterne. Iteȝ q̄libȝ pe⸗
nitens dꝫ ad memoꝛiaȝ reducere in q̄bus lo
cis fuit:⁊ q̄d in quolibet loco deliquit:⁊ quo
tiens quodlibet peccatū cōmiſit. Unde Au⸗
gu.in lib.de pe.Vere penitēs cōſiderat qua⸗
litatem criminis in loco:in t̄pe:in ꝑſeueran
tia:in varietate ꝑſone:⁊ qua tēptatione hoc
fecerit: ⁊ in ipſi⁹ vicij multiplici executione.
Vn̄ ſciendū ꝙ nō ſufficit in ꝯfeſſiōe dicere h̄
pc̄tm̄ ſepius cōmiſi.q̄ꝛ ꝯfeſſoꝛ neſcit intelli⸗
gere vtrū decies vel vigeſies vel cēties cōmi
ſeris.Et q̄libet cōfitens ſi certū numerū ſcit
dicat:ſi aūt nō:dicat ſub indeterminato nu⸗
mero ꝓut eſtimatione ſibi videt̄ . vt dicēdo
hoc pc̄tm̄ cōmiſi decies vel vigeſies vel cen⸗
ties vel plus vl̄ min⁹:q̄ꝛ certū numerū igno
ro.Tunc ꝯfeſſoꝛ pōt eum ſm̄ hoc expedire ⁊
penitentiā iniūgere.q̄ꝛ maioꝛ pena iniungē⸗
da eſt illi q̄ aliq̄d pc̄tm̄ decies cōmiſit:q̄̄ȝ qui
ſemel vel ter cōmiſit.Scd̄o confeſſio dꝫ eſſe
nuda ⁊ integra:q̄ꝛ de⁹ dimidiā confeſſioneȝ
nō acceptat:nec vnū pc̄tm̄ moꝛtale ſine alio
remittit.vn̄ Deut̄.xxxij.Dei ꝑfecta ſunt oꝑa
Tertio confeſſio dꝫ eſſe ꝓp̄ia ⁊ accuſatoꝛia
ſcȝ ꝙ ſua ꝓp̄ia pc̄tā ꝯfiteatur ⁊ nō alioꝛum
nec aliquē dꝫ noiare in cōfeſſione:niſi in ta⸗
li caſu in quo ſine noiatione ꝑſone nō poſſȝ
ipȝ pc̄tm̄ exp̄imere.vt ſi peccauit cū ſoꝛoꝛe
vel cū matre. Itē ꝯfitēs nō dꝫ ſe ſic excuſare
ſicut aliq̄ dicūt in cōfeſſiōe dicēdo. De⁹ oꝛdi
nauit mihi hoc ꝙ hoc malū cōmiſi q̄d oīno ē
falſum. ⁊ cū hoc magnū pc̄tm̄ ē credere vl̄ di
cere ꝙ de⁹ malū fecerit:ſʒ eſt ipſi⁹ hoīs volū
tas mala ⁊ malicia ꝓp̄ia.Vn̄ apl̄s. Hec eſt
voluntas dei ſanctificatio vr̄a. Item aliq̄ di
cunt.diabol⁹ decepit me. Itē alij dicunt coa
ctus ſum ab hoīb⁹. Sen̄. Dimittite excuſatō
nes: q̄ꝛ null⁹ inuit⁹ peccat.ꝛ tales ſic ſe excu
ſantes nō ſunt abſoluēdi .q̄ꝛ ꝯfeſſio dꝫ eē ꝓ⸗
p̄ia ⁊ accuſans.Quarto dꝫ eſſe lachꝛymoſa
q̄ꝛ cū doloꝛe ⁊ amaritudine coꝛdis pc̄tā ſūt
cōfitēda vt miaȝ ꝯſeq̄tur. vn̄ Greg. Illū quē
cōſpicis delicta cū fletu ⁊ doloꝛe in ꝯſpectu
deitatꝭ nō dubites ꝯſeq̄ miaȝ.Cōtra h̄ faciūt
q̄ pc̄tā ſua q̄ſi fabulā ſacdoti ꝓponūt nullaȝ
verecūdiā de pc̄tis habēdo.Ber.Sūt q̄d ꝫ q̄
ꝯfitendo ſicut fabulā pc̄tōꝝ ſuoꝝ narrāt hy⸗
ſtoꝛiā ⁊ egritudies aīe ſue ſine ꝯfuſiōe dinu⸗
merāt. Sȝ v̄e ꝯfitētes cū v̄ecūdia dn̄t ꝯfite⸗
ri pc̄tā ſua.Vn̄ Ber. Ideo iubemur confiteri
pc̄tā vt erubeſcētiā habeam⁹ ꝓ pena. Augu.
in lib.de pnīa.Erubeſcētia nāq̄ȝ magna ē pe
na.ideo q̄ erubeſcit ꝓ xp̄o dign⁹ ſit miſericoꝛ
dia.Quinto ꝯfeſſio dꝫ fieri cū bona ſpe ⁊ cū
magna humilitate.Ber.hūiliter ꝯfiteri pec⸗
catū remittit de⁹:⁊ diabol⁹ eū queȝ in coꝛde
hoīs inuaſerat amittit p̄ncipatū. Iteȝ peni⸗
tens dꝫ h̄re bonā fiduciā firmit̄ ſperando ſe
poſſe indulgentiā cōſeq̄.vn̄ Aug. Pnīa q̄ ex
fiducia nō ꝓcedit eſt inutilis ⁊ ſterilis ⁊ ma
net ſine mīa. Vn̄ etiā Amb.nō pōt bn̄ agere
pniam q̄ nō ſperat indulgentiā. N Que
ritur vtrum cōfeſſio in aliquo caſu ſit iteran
da. Rn̄det̄ ꝙ ſunt q̄ttuoꝛ caſus cōes ⁊ vſita
ti in q̄bus doctoꝛes dicunt ꝯfeſſionē eſſe ite⸗
randā. Prim⁹ eſt ꝓpter pc̄ti enoꝛmitatē ob
quā opȝ pc̄tōꝛem ad ſuperioꝛem remitti.qui
cōfeſſionē remiſſi audiat: ⁊ eū abſoluat:tūc
talis pc̄tōꝛ tenet̄ illa pc̄tā iterare ꝓ quibus
miſſus eſt ad ſupioꝛē ꝓ abſolutiōe. Sed p̄i
mus confeſſoꝛ dꝫ eū abſoluere ab alijs pc̄tis
a q̄bus eū abſoluere hȝ niſi penitēs ſiue cōfi
tens ſit excōicatus maioꝛi excōicatōe. q̄ꝛ tūc
talis cōfitens a nullo pc̄tō pōt abſolui. niſi
ante ſit abſolut⁹ ab illa excōicatione, Vn̄ di

in decre:Excōmunicatio abſolutionē īpedit
xxiij.q.i.Audiuim⁹.⁊.c.Quicūq̄ȝ. Secūdus
caſus ē.ꝓpt̄ ignoꝛātiā ſacerdotꝭ.vtpote quā
do ſacerdos ē ignoꝛās.tūc dꝫ q̄ri ſacerdos
q̄ ſciat ligare ⁊ ſoluere: et cuȝ hoc diſcernere
differētiā pc̄tōꝝ:et ei iterū cōfitēdū eſt de li⸗
cētia ꝓp̄ij ſacerdotꝭ vl̄ auc̄te ſupioꝛis. Ex h̄
pꝫ ꝙ illi ſepi⁹ decipiunt̄ q̄ ignaros ⁊ illitera
tos q̄rūt ꝯfeſſoꝛes. Tertius caſus ē ſi ꝯfeſſio
nō fuit itegra :vt q̄ꝛ ſciēter obticuit aliquod
pc̄tm̄ moꝛtale.aut etiā ſi acceſſit cū volūtate
vlteri⁹ peccādi. Quart⁹ ſi ꝯtēpſit aut negle⸗
xit ſatiſfacere ⁊ oblit⁹ eſt ſatiſfactionē ſibi i
iunctā. Nā ſi ſciret ⁊ eā iplere vellet : ⁊ cū v̄a
ꝯtritōe ⁊ bono ꝓpoſito ꝯfeſſus eēt nō opoꝛ⸗
teret reiterare ꝯfeſſionē. Et intelligunt̄ duo
vltimi caſus q̄n̄ mutat ſacerdotē. Si autem
ad eūdē ſacerdotē reuertit̄: tūc diſtinguēdū
eſt.q̄ꝛ aut recēter aut nouit̄ cōfeſſus ē.aut d
memoꝛia ſit̄ elapſa ip̄i ſacerdoti ꝓpt̄ diutur
nitatē t̄pis. In p̄io caſu.ſ.q̄n̄ pc̄tā ꝯfeſſa ad
huc ſunt in memoꝛia ſacerdotꝭ : tūc nō tenet̄
oīa reiterare.ſʒ ſolū illud pc̄tm̄ q̄d ſciēter ob⸗
ticuit.vel illā fictionē ꝙ cū volūtate ampli⁹
peccādi ad cōfeſſionē acceſſit. Sȝ in ſecundo
caſu q̄n̄.ſ.pc̄tā elapſa ſunt a memoꝛia ſacer⸗
dotis tūc tenet̄ oīa reiterare. et ſi decies con
feſſus eēt ⁊ ſꝑ aliq̄d pc̄tm̄ ſcienter obticuiſſȝ
tūc oēs iſte ꝯfeſſiones ſunt iterande.q̄ꝛ cōfi⸗
tēti vnū pc̄tm̄ moꝛtale nō dimittit̄ ſine alio.
Itē q̄ritur de pc̄tis ſciēter ꝯmiſſis ⁊ poſtea
oblitꝭ vtrū req̄rat̄ pnīa ⁊ ꝯfeſſio de his. Rn̄r
ſi hō ita eſt oblit⁹ ꝙ nullo modo recoꝛdatur:
tūc nō tenet̄ ad pnīam niſi in generali : ſʒ tn̄
tenet̄ laboꝛare et diligētiā facere recoꝛdādo
ſcȝ ⁊ oꝛādo deū vt reuelet ei pc̄tm̄ oblitum:⁊
audiēdo ſmones cū maioꝛi diligentia vt ſic
poſſet ad memoꝛiā reducere pc̄tm̄ hmōi obli
tū. Si aūt pōt recoꝛdari tūc tenetur in ſpeci
ali cōfiteri.ſi aūt oīno non recoꝛdat̄:tūc tene
tur in generali ꝯfiteri dicēdo ſe deū in multꝭ
offendiſſe pc̄tis de quib⁹ nō recoꝛdat̄:et libē
ter vellet ſcire.⁊ h̄ ē ꝯteri in gn̄ali. et etiā pe
nitere dꝫ de negligētia ꝑ quā venit in hanc
obliuionē. O Sȝ q̄̄tū ad tertiū.ſ.d ſatiſ
factōe ſciēdū ꝙ ſatiſfactio ſꝑ dꝫ fieri ꝑ ꝯ̄riū.
vt ſupbo iniūgenda eſt hūiliatio ⁊ ꝓſtratio.
⁊ veſtiū oꝛnat⁹ depoſitio. Itē auaro iniuſtaꝝ
rerū reſtitutio:et de iuſtis rebus elemoſyna
rum diſtributio. Itē guloſis ⁊ ebꝛioſis abſti
nentia ⁊ ieiuniū. q̄ꝛ vt dr̄ Sap.xi. Per q̄ q̄s
peccat ꝑ hec ⁊ punit̄. Itē luxurioſis ⁊ adul⸗
teris iiūgēde ſunt afflictōes coꝛpis.vt.ſ.du⸗
re iaceāt.veſtes aſꝑas induāt.et diſciplinas
cū v̄gis recipiāt.⁊ ſic de alijs.vn̄ Grego. Ne⸗
quaq̄̄ ſatiſfacim⁹ ſi ab iniq̄tate nō ceſſam⁹
⁊ niſi voluptates queq̄ȝ q̄s dilexerim⁹ econ⸗
trario oppoſitis lamētis inſeq̄nt̄. Itē accidi
oſis ⁊ pigris iniūgēde ſunt vigilie.ſ. vt ma⸗
ne ſurgāt ⁊ eccl̄as frequētēt.et etiā q̄n̄q̄ȝ pe⸗
regrinatōes faciāt. Itē iracūdis et rācoꝛoſis
vt cū ſuis inimicis ſe recōciliēt et oēm vindi
ctā ⁊ iracūdiā penit⁹ ex coꝛde dimittāt. et cū
inimicis amicabilit̄ loq̄nt̄ ⁊ erga eos ſe cha
ritatiue teneāt:et ſic de alijs. P Querit̄
vtrū ſatiſfactionē iniūctā ⁊ cōpletā in pecca
to moꝛtali neceſſe ſit iterare. Rn̄r ſm ſanctū
Tho.in.iiij.di.xv. Aliq̄ ſatiſfactiōes ſunt ex
q̄b⁹ manet aliq̄s effect⁹ in ſatiſfaciēte:poſtq̄̄ȝ
etiā act⁹ ſatiſfactiōis trāſit. ſicut in ſatiſfa⸗
ctiōib⁹ ex ieiunio ſeq̄t̄ debilitatio coꝛpis : et
ex elemoſynis largitꝭ ſubē diminutio..⁊ ſic d
alijs. Et tales ſatiſfactōes facte in pc̄tis nō
opȝ ꝙ reiterent̄. q̄ꝛ q̄̄tum ad iſtud q̄d de eis
manet ꝑ pnīam ſeq̄ntem accepte ſiūt. Satiſ
factiōes aūt q̄ nō relinquūt aliquē effectū i
ſatiſfaciēte poſtq̄̄ act⁹ trāſit opoꝛtet ꝙ reite
rētur.ſic eſt de oꝛone ⁊ ſilib⁹. Act⁹ eīn interi⸗
oꝛ q̄ totalr̄ trāſit nullo mō viuificat̄: ſʒ opoꝛ⸗
tet ꝙ iteret̄. Itē albert⁹ magn⁹ addit ⁊ Guil.
ꝙ talis tenet̄ ad ſuſcipiēdū poſtea pniam ſi
ue ſatiſfactionē.nō tn̄ eſt ei imponenda tan
ta penitētia quāta ſi nulla p̄i⁹ fuiſſet impo⸗
ſita.q̄ꝛ p̄ſumēdū eſt ꝙ ꝓpt̄ illā prius iniun⸗
ctam quā fecit lȝ extra charitatē domin⁹ ma
ioꝛē contritionē ei dederit. Et nota ꝙ nō eſt
in pc̄tō moꝛtali qui eſt cōtrit⁹. Hec ille. Ergo
laudabilis conſuetudo eſt q̄n̄ hō vult ꝑficere
pnīam iniūctam ſibi vt p̄ius cōterat̄ de pec
catis ſuis:et in cōtritione pnīam perficiat.
Q Ultimo notādū eſt exēplū in quo mag̃
dei mia cognoſcit̄ ſuꝑ penitentes. Legit̄ in
dya.ceſarij ꝙ t̄pe Innocē. pape erat mulier
q̄dā igne libidinis incenſa que ꝓp̄iū illece⸗
brit̄ adamauit filium de quo concepit ⁊ pe⸗
perit alium filiū. Terroꝛe igit̄ ꝯpulſa timēs
ſe ſathane tradi vel moꝛte ſubitanea interi⸗
re deo miſerāte de ſatiſfactōne āxiari cepit.
Prehabito igr̄ cōſilio ſacerdotꝭ ſui īfantuluȝ
ſecū tollēs romā venit.⁊ cū magna impoꝛtu
nitate et magna cōtritione dn̄i Innocē. pa⸗
pe oculis ſe ingeſſit cū tātis lachꝛymis ⁊ cla
moꝛib⁹ cūctꝭ audiētib⁹ faciēs confeſſionē vt
oēs v̄terētur in ſtupoꝛē. Geſtauit enī in bra⸗
chijs infantē cōmiſſi facinoꝛis teſtē. Vides
dn̄s papa i muliere tātā cōtritionē.⁊ q̄ꝛ vere

penitens esset mia mot⁹ sup eā sicut prudēs medic⁹ volēs infirmitatē plene ⁊ cito curare ⁊ medicinā vere cōtritiōis pbare pcepit vt in tali veste ibi corā eis apperet in qua venerat ad filiū cū peccaret. At illa ↄfusionē eternā tpali anponēs mor exuit. vestes exuit. et in camisia redijt. et gratissima foret ad omnē satisfactionē in tali obediētia sat ondit. Cōsiderās vir btissim⁹ tali obediētie: tali verecūdie: tali pnie nulli⁹ pctī penā posse resistere corā oib⁹ dixit ad mulierē. Dimissum ē tibi pctm̄ tuū vade in pace. ⁊ nihil apli⁹ inuxit ei. Audiuit h̄ qdā de cardinalib⁹: murmurādo papā repbendit ⁊ dixit ad tantā culpā tā breuē pniam non sufficere. Qui rn̄dit. Si ego iniuste egi cū ista muliere: et si insufficiens est ei ista pnia corā deo: tūc dyabol⁹ habeat ptātem ingrediendi corpus meū: ⁊ corā oib⁹ me vexet. Si vo iniuste me reprehendis: sic tibi fiat. Statim dyabol⁹ eūdē cardinalē vexare cepit: p cui⁹ vexationē pfectā pniam mulieris de⁹ palā ondit. Tādem cōi oratiōe liberat⁹ cardinalis diuine misericordie decetero cōtradicere nō psumpsit.

¶ In eadē dnica smo. xliiij. de pnia va ⁊ fl̄sa.

Penitentiā agite appropinqūbit em̄ regnū celoꝝ. Math. iij. Aristo. v. phi. Ois mot⁹ tendit ad aliquē terminū p debita media. Termin⁹ motuū nostroꝝ ē regnū celorū ad qđ puenim⁹ p verā pniam. Ergo dr̄ in verbis pmissis Pniam agite ⁊c. Erqȝ est iā tps pnie: in pnti smone dicēdū de illis qui agūt verā pniam: ⁊ q̄ falsam. R Pro q̄ sciēdū ꝙ decē gnā hoim agūt pniam: quorum solū vnū gen⁹ hoim verā pniam agit. et alia nouē gnā hoim falsam et infructuosam agunt pniam. Primi q̄ falsam pniā agunt sunt q̄ ↄfitent et tn̄ nō integre oīa pctā: s̄ aliqua scienter occultāt. illā cōfessionē de⁹ n̄ acceptat. qr ops hoiem penitēte oīa pctā cōfiteri q̄ cognoscit se cōmisisse si vult remissionē pctōꝝ cōseqȝ a deo: qr de⁹ vnū pctm̄ sine alio nō dimittit. Un̄ Deut. xxxij. Dei pfecta sunt opa. De⁹ em̄ nō pōt dimidiare grām suam. ita ꝙ partē dimittat ⁊ ptē reseruet. Unde versus.

Larga dei pietas veniam non dimidiabit.
Aut nihil aut totum te lachrymante dabit.

S Circa qđ sciendū ꝙ cōfitens dȝ duo facere. Prio dȝ rememorari oīa pctā sua et omne posse suū facere audiēdo sermones: ⁊ ad memoriā reuocādo qbus locis ⁊ qb⁹ tpib⁹: ⁊ quotiēs p totū annū ↄ deū fecerit. Secūdo dȝ deū rogare vt sibi reuelet et cor suum illuminet ad cognoscendū pctā sua: et sic accedere ad cōfessionē et oīa pctā nudet apte confiteri: sic ꝙ ↄfessor itelligat nullū ex hūana verecūdia palliādo vel obticēdo: ⁊ sic hr̄e summā spē de indulgētia oim pctoꝝ. qr si qs cērtum pctā mortalia cōmisisset ⁊ suā diligētiā faceret audiēdo smones ⁊ scrutādo suā cōsciam ad recognoscēdū sua pctā: et nō posset plura pctā q̄ decē recognoscere ⁊ illa integralr̄ cōfiteret ⁊ libēter vellet oīa alia confiteri si ca cognosceret: tūc de⁹ oīa pctā tā cōfessa q̄ oblita sibi indulgeret. sic et ecōtrario: si qs decē pctā mortalia cōmisisset ⁊ solū nouē cōfiteret ⁊ vnū de his sciēter obticeret nulla veniā cōseqret. Un̄ Amb. Nō em̄ qsq̄ a pctō iustificari poterit: nisi pctm̄ añ cōfessus fuerit. T Un̄ nota exēplū. Erat qdam rex qui habuit filiā deuotā et castā q̄ sp habuit vnū numerū pauperū viduarū et pupilloꝝ quos ppter deū nutrierat: q̄ ppositū intrare religionem et papā cōsultū habuit. Qui audiens ꝙ tot bona fieret ab ea in mūdo paupib⁹: dissuasit ingressum. que postmodū oculos suos in quēdā scriptorē iecit q̄ ei ministrabat ad mensam: ⁊ ex tali visione ⁊ cōcupiscētia cecidit in lapsum carnis et cōcepit puerū. q̄ trista ppter hoc factū timens dehonestare totū regnū et totā parētelā consuluit quādā vetulam antiquā q̄ fecit ei aborsum: ⁊ ex hac re filia regis cōtristata est ⁊ pturbata sic ꝙ apli⁹ nūq̄ vel raro visa est ridere vel gaudere. Ad quā pater ait. tu sp es pturbata nec delectaris in his que sunt mundi. Ecce mihi placet vt intres aliquā religiōnē. q̄ ingressa religionem ita seriose vixit ꝙ raro visa ē cū ceteris puellis cōuersari vel letari. sic ꝙ ipa fuit exēplū oib⁹ virginib⁹. q̄ tandē infirmata gūit defuncta ē. et infra. xxx. dies appuit abbatisse dicēs se eē dānatā. Et abbatissa ait. quō hoc factū ē: cū tu tā religiose vixisti ꝙ fuisti speculū nr̄m oim. Rn̄dit se quodđā pctm̄ cōmisisse in seculo qđ ppter verecūdiā hūanā nunq̄ ↄfessa fuit: quis sp ppter hoc doluisset ⁊ sp tristis fuisset: et est illud. Perdidi meā vginitatē: ⁊ insup puerū quē cōcepi occidi. Et si h pctm̄ ↄfessa fuissem: de⁹ mihi indulsisset. et si millesies hoc cōmisissem: et qr obticui: nō eternalr̄ dānata sum. U Scdi sunt q̄ oīa pctā q̄ in memoria hn̄t confitent: s̄ retinent vnū vl̄ plura in volūtate iterū faciēdi. Istis nō pficit talis ↄfessio. qr sicut nullū pctm̄ reseruandū est in actu: sic etiā nec in volūtate quilibet penitēs dȝ hr̄e volūtatē ampli⁹ non peccandi: si vult ↄseqȝ remissionē pctoꝝ. Signū aūt ꝙ qs nō habeat volūtatē amplius peccādi est qn̄ nō solū postponit pctā: s̄ etiā occasiōes pctoꝝ. Hoc in illis appet q̄ vaciter cōuertunt ⁊ firmū ppositū hn̄t se emēdādi. qr tales pȝciūt supbū habitū. s. capucia magna crinalia ⁊ pepla cū qb⁹ peccauerūt. qr vere penitētes dn̄t abijcere ⁊ postponere illa q̄b⁹ ad peccandū vtebant. Ergo si ↄfessor queritur ipe ↄfitēs pl⁹ talia cōmittere velit. ⁊ si rn̄dit vere penitēs nō vsqȝ ad mortē: tunc dȝ dicere ↄfessor. Habes adhuc illa ornamēta cū qb⁹ peccasti ad qđ valēt: si tūc ampli⁹ nō vis vti illis ad peccandū. nec talia debes dare filijs vel filiab⁹ tuis ne des eis occasionē peccādi: al's reus eris oim pctoꝝ q̄ ipi cōmittūt. Ergo ver⁹ penitens dȝ abijcere nō solū actum: s̄ etiā volūtatē ⁊ occasionē peccandi. Un̄ si qs illicite chorizasset ⁊ actū luxurie extra matrimoniū cōmisisset: vel inebriatus fuisset: vel etiā suā ppriā vxorē sine causa ⁊ rōne pcussisset: q̄uis illa oīa ↄfiteret: tamē si nō haberet firmū ppositū amplius talia dimittēdi: cōfessio sua sibi nihil pficeret. ergo ops te cum tali pposito ad cōfessionē accedere ꝙ ampli⁹ non velis illicite chorizare nec superbire: nec ad tabernas ire ⁊ inebriari. nec vxorē tuā legitimā nec alios hoies verbo vel facto molestare. X Tertij sunt q̄ dolent de pctis ⁊ ↄfitent pctā sua: s̄ ablata nō restituūt illis cōfessio nihil pficit. qr dr̄ m Aug. Pctm̄ nō dimittit nisi ablatū restituatur. Et in h̄ nō pōt ille excusari q̄ hȝ facultatē restituēdi: s̄ si nō hȝ ⁊ nō pōt: sufficit volūtas. Sciēdū aūt ꝙ qlibet statim restituere ⁊ pximo suo satisfacere tenet anteq̄ ad cōionē accedat si cōmode pōt. Sȝ si diceres quō dȝ fieri restitutio. Rn̄det si furtū cōmissū pte fuerit occultū: restitutio dȝ fieri p sacerdotē vel p ↄfessorē sine exp̄ssiōe tui nois ne teipm infamet: vel alia notificatōe q̄ vel directe vel indirecte duceret in tui cognitionem vel si iā cōmode nō pōt fieri restitutio: tūc p eundē sacerdotē debes petere dilationes ab alio: vel si iā manifestū est: tūc p teipȝ debes restituere. vel p teipm dilationes petere. ⁊ si nolit tibi dare: tūc teneris recedere ab oībus bonis tuis vsqȝ ad extremā necessitatē: vt ei indilata restitutio fiat. Sciēdū aūt ꝙ q̄ debita tenent soluere pximis si termin⁹ solutōnis aduenerit ⁊ pnt soluere ⁊ nolūt: tales nō debēt absolui a pctis nec ad cōionem accedere nisi oīa soluāt. Itē sciendū ꝙ nō solū magna ablata sunt restituēda: s̄ etiā pua. verbi grā. Si ad pratū pximi tui inuisses ei ↄvolūtatē suā vnū pannū plenū graminib⁹ abstulisses: vel ei alias in fructib⁹ vel segetib⁹ scieter dānū cū pecoribus tuis intulisses: vel botros: pira: poma: accepisses: tūc teneris ꝺ cōsilium ↄfessoris p his oib⁹ satisfacere. Un̄ sciēdū ꝙ q̄ sic diuersis hoib⁹ pua dāna intulisset s̄ ignorat qb⁹ hoib⁹ dānū intulit: tūc tal' debet facere vnā summā de oībus illis puis rebus: ⁊ tūc cū cōsilio sui sacerdotis vel cōfessoris dȝ illam summā dare ad structurā alicuius eccl'ie. Et signanter ad illā ecclīam i cuius parrochia illa dāna fecit: aut pōt illā dare paupibus: cū cōsilio tn̄ sui sacerdot̄. Item notandū ꝙ vsurarius qui vsuram accepit: ⁊ lusores q̄ ex auaricia ⁊ pter lucrū luserunt ⁊ mercatores q̄ emendo vel vendendo proximos deceperunt: ⁊ mechanici vel laboratores q̄ in laboribus suis scienter fraudē commiserunt: ⁊ serui ⁊ ancille qui bona dominorum suoꝝ abstulerūt: oēs illi nō possunt absolui nisi restituant. Unde dr̄ in decre. Falsa penitentia est cū aliena non restituunt. Iuxta di. Generalis. xiij. q. vi. Si res ⁊c. vnde Augu. ⁊ ponit in decre. Nō dimittit pctm̄ ⁊c. Y Itē sciendū ꝙ ista restitutio nō solū de rebus iustis dȝ fieri: s̄ etiā de fama ⁊ honore hois. Grauius em̄ peccamus auferēdo pximo famam bonā: q̄ si auferam⁹ ei quascūq̄ res tpales. qr fama est melior q̄ res tpales possunt esse. Salo. prouer. xxij. Melius est nomen bonū q̄ diuitie multe. Ex quo pȝ ꝙ detractores bone fame peiores sunt q̄ fures ⁊ raptores rerū tpalium. Ambro. Tolerabiliores sunt fures qui bona tpalia diripiunt q̄ detractores q̄ bonā famā nr̄am dilacerant. Ergo qui false pximū infamat tenet erga illos ad quos dixit reuocare si vult consequi veniā suorum pctoꝝ. ergo detractores illi difficulter satisfaciūt. Un̄ Hier. Nō facilis venia praua dixisse de rect̄. Silr̄ illi grauiter peccāt q̄ detractores libenter audiunt. vn̄ Ber. Detrahere aut detrahētē audire qđ horū dānabilius sit nō facile dixerim. Unde inter oīa pctā difficilius dimittunt illa duo pctā: scȝ detractio: ⁊ iniustarū rerū ablatio. Et rō est: qr ibi nō sufficit contritio nec confessio: nisi fiat bone fame ⁊ rerum ablatarū restitutio. A Quarti sunt qui confitentur pctā sua: nec tn̄ suis offensoribus indul

gere voluñt: ⁊ talis cõfeſſio nõ eſt cõfeſſio. qꝛ nequaq̃ deꝰ dimittit ſuã offenſaꝫ: niſi ⁊ nos nr̃is offenſoꝛibꝰ dimittamꝰ. vñ Aug. Unuſqſqꝫ talẽ indulgẽtiã accepturꝰ eſt a deo qualem ipe dederit ꝓximo. Sꝫ diceres. qualiter dꝫ me indulgere inimiq̇ meis. Rñdeť ꝙ ſic opꝫ te indulgere vt videlꝫ nõ velis te ex vindicta vel rãcoꝛe vindicare nec ỽbo nec facto. Itẽ vt nec vindictã petas a deo ſup ipm euenire in futurũ. Itẽ vt oĩa ſigna cõia charitatis exhibeas q̃ alijs hoĩbꝰ ꝓbere ꝯſueueras ſcꝫ loq̃ndo vel ſalutãdo: ⁊ ſic de alijs. Sꝫ ꝯ h̃ faciũt q̇ nolũt aliq̇bꝰ loq̇ nec ad domos eoꝛũ ire nec eos in via ſalutare: nec ſalutãtibꝰ rñdere: q̃ oĩa ſunt ſigna rãcoꝛis in corde q̃uis dicãt oꝛe ſe eis idulſiſſe. vñ Hay. ſup Mat. Nil ꝓdeſt oꝛe dimittere ſi ſeruãt irã in corde Ergo vere penitẽs nõ ſolũ oꝛe ſed etiã corde dꝫ indulgere. Un̄ ⁊ tanta poſſet eſſe iniuria: ⁊ offenſa ⁊ ex tãto feruoꝛe poſſet q̇s indulgeret ignoſcere eã in ſe delinq̃nti ꝙ ꝑ hoc cõſeq̃retur remiſſionẽ oĩm pctõꝝ. Un̄ Grego. Qui in ſe peccãti clemẽter idulſit nullũ pcti veſtigiũ in eiꝰ aĩa remanebit. Exẽpluꝫ. Erat q̇dã miles q̇ occidit pr̃em alteriꝰ milit ⁊c̃. q̄re infra ſmo. cxxx. Sciẽdũ tñ qñ q̇s alteri iniuriã facit: tũc ille teneť offenſam dimittere: ſꝫ iuſticiã põt ab eo exigere vt ei ſatiſſaciat ⁊ dãnũ recõpenſet ſm ꝙ iuſticia dictauerit. Quinti ſunt q̇ etſi vere peniteãt ⁊ cõfiteãtur pctã ſua oĩa: tñ ĩmediate recidiuãt. talis pnĩa erit eis inutil'. vñ Aug. Inanis ẽ pnĩa quã ſeq̃ns inq̇nat culpa. Idẽ. Nil valꝫ a malis veniã poſcere ⁊ mala denuo iterare. B

Sciẽdũ ꝙ recidiuãs poſtq̃ ẽ ꝯſecutꝰ remiſſionẽ oĩm pctõꝝ ⁊ denuo peccat: peioꝛ efficitur q̃ antea. Luc. xi. Erũt nouiſſima illiꝰ hominis peioꝛa prioꝛibꝰ. Itẽ tales deũ grauiť offendũt ꝓpter ingratitudinẽ. Unde Iſido. de ſum. bo. Deriſoꝛ ⁊ nõ penitẽs eſt q̇ adhuc agit ꝓpter q̇d penitet. Uerbi grã. Ebrioſus de ebrietate ſua confiteť. ⁊ tñ ſtatĩ econuerſo poſt paſcha inebriať. Silr̃ blaſphemus: iracundus: ſupbus: luxurioſus: ⁊ ſic de alijs Ergo pnĩa vera dꝫ eſſe pſeuerans. hoc eſt vt ſemꝑ doleat ſe peccaſſe ⁊ intantũ pctm̃ ei diſpliceat vt nũq̃ ei libeat reiterare. Hugo de ſcõ victo. Qñ deꝰ ꝑ ꝯtritionẽ abſoluit hoĩeꝫ a pctis ligat eũ vinculo ꝑpetue deteſtatiõis vt pctm̃ decetero ſp deteſteť. Mathi. x. Qui pſeuerauerit vſqꝫ in finẽ hic ſaluꝰ erit. C

Sexti ſunt q̇ cõfitenť tñ ꝓpter multitudinẽ pctõꝝ: vel ꝓpter malã cõſuetudinẽ peccãdi diffidũt ſe facere poſſe pnĩam. nec ꝑ ꝯñs veniã ꝯſequitur. Aug. Pnĩa q̇ ex fiducia nõ procedit inutilis eſt ⁊ ſterilis manet ⁊ ſine mĩa. vñ Amb. Nõ põt bñ agere pnĩam q̇ non ſperat indulgentiam. Sic cayn egit pnĩam dicens Maioꝛ eſt iniq̇tas mea q̃ vt veniã merear. Sic etiã iudas egit pnĩaꝫ dicẽs. Heu qꝛ tradidi ſanguinẽ iuſtũ: ⁊ ſic deſperãs ſeipm ſuſpendit. Un̄ Leo papa in quodã ſer. Sceleratioꝛ oĩbꝰ o iuda ⁊ infelicioꝛ extitiſti: quem nõ pnĩa duxit ad dñm: ſꝫ deſpatio traxit ad laqueũ. Un̄ verꝰ penitẽs dꝫ cũ fiducia bona cõfiteri ⁊ pnĩam agere etiã ſi mille milia peccata moꝛtalia cõmiſiſſet. vnde Ber. Maioꝛ eſt dei pietas q̃ quis iniq̇tas. xxvi. q. vi. His qui. Sic eñ ſcintilla ĩ medio maris: ita oĩs iniq̇tas hoĩs ad dei miam. imo nulla ẽ compatio q̇ ad pctã hoĩꝫ q̄ ſť finita: ⁊ q̇ ad miaꝫ dei q̄ ẽ infinita. vñ Ari. viij. Phiſi. Finiti ad infinitũ nulla ẽ ꝓpoꝛcio. Un̄ dñs dıc̃ ꝑ Eze. In quacũq̃ hoꝛa pctõꝛ ingemuerit ⁊c̃. Ideꝫ Nolo moꝛtẽ pctõꝛis ⁊c̃. Septimi ſunt q̇ confitentur pctã ſua. ⁊ tñ nõ reſignãt officia ꝓhibita q̄ ſine pctõ moꝛtali pficere nõ pñt. De hoc q̄re añ ſer. xliij. K. Octaui ſunt q̇ cõfitentur ex cõſuetudine ⁊ timoꝛe humano. nõ ex grã vel charitate. ⁊ talis confeſſio nõ eſt deo accepta nec hoĩ ſalutifera. qꝛ nõ ex charitate ꝓcedit: ſꝫ ſolũ ex timoꝛe humano ⁊ ex verecũdia vt ſe alijs xp̄ianis confoꝛment ⁊ ne ab alijs hoĩbꝰ deſpiciant. D

Et illoꝝ q̇ ſolũ ex timoꝛe ⁊ verecũdia hũana ꝯfitenť. ſunt duo ſigna ꝑ q̄ cognoſcũtur. Primũ eſt ꝙ tales differũt ſuã cõfeſſionẽ vſq̃ ad vltimã ſeptimanã q̄drageſime: ⁊ tũc qꝛ vltra differre nõ pñt: ꝯfitenť ex q̇dã verecũdia ne videantur eſſe heretici vel pagani. ⁊ ne poſt moꝛteꝫ priuenť eccl'iaſtica ſepultura. qꝛ ſꝫ ius canonicũ q̇ nõ ꝯfitenť in q̄drageſima nec cõicant in paſcha nõ debent ſepeliri in cemiterio vel in aliquo loco ſacrato. ſꝫ in cãpo: ſꝫ ſi liceret ⁊ nõ eſſet verecũdia: tũc tales q̇ ſic diſtulerũt ꝯfeſſionẽ ſuã vſq̃ ad vltimã ebdomadã cuꝫ tñ bñ habuiſſent tp̄s ⁊ opoꝛtunitatẽ ꝯfitẽdi vlteriꝰ differrent ⁊ raro vel nũq̃ ꝯfiterenť ſi hoĩes nõ timerẽt. ⁊ h̃ eſt ſignũ ꝙ nõ habent grãm ⁊ charitatẽ: qꝛ ſm Greg. Grã dei nõ eſt ocioſa. opať eñ magna ſi eſt. Unde Berñ. O bone ieſu nõ eſt amoꝛ tuus ocioſus: q̇ te diligũt nõ toꝛpeſcũt. nõ eſt amoꝛ tuꝰ trãſitoꝛiꝰ ſꝫ eternꝰ. Ex his ſeq̇tur ꝙ ſi tales haberent grãm ⁊ charitatẽ tẽpeſtiue fuiſſent moti ad ꝯfeſſionẽ ⁊ ad pnĩaꝫ agẽdã vt digne poſſent

cõicare ⁊ ſacramentũ accipere: ⁊ vt opa eoꝛũ eẽnt deo accepta: qꝛ vnuꝫ pr̃ nr̃ vel vna dies ieiunij poſt ꝯfeſſionẽ ⁊ cõtritionẽ plus valet q̃ mille pr̃ nr̃: vel totã q̄drageſimã ieiunaſſe in vno pctõ moꝛtali. Scd̃m ſignũ eſt ꝙ tales tãcito poſt paſcha recidiuãt ⁊ in nullo vitaꝫ ſuã emendãt. qꝛ ĩmediate poſt paſcha viuũt ſicut añ vixerũt ⁊ eadẽ pctã iterato cõmittũt q̄ antea ꝯfeſſi fuerũt. Et hoc eſt ſignũ ꝙ non ſunt vere penitẽtes: ſꝫ ficte: ⁊ ꝙ nõ ex charitate ſꝫ ex ꝯſuetudine pnĩaꝫ egerũt: nec firmũ ꝓpoſitũ emẽdandi ſe habuerũt. Et de h̃ q̄re exẽplũ de illo q̇ triginta duos annos oꝛauit ꝓ patre ſuo defuncto vt infra ſer. xcij. O. Noni ſunt q̇ ꝯfitenť ⁊ pnĩam ſuſcipiũt: ſꝫ eandẽ pnĩam nõ pficiũt: ⁊ talis ꝯfeſſio non ꝓficit ad ſalutẽ. Hoc pꝫ ex eo: qꝛ eſt vnꝰ caſus d̓ q̄tuoꝛ caſibꝰ de q̇bus ꝯfeſſio eſt iterãda. Hoc q̄re añ ſer. xliij. N. E

Decimi ſunt q̇ vere penitent: ⁊ quoꝝ pnĩa eſt ſalubris ⁊ ꝓficua. vt ſunt illi q̇ dolẽt de oĩbus pctis ſuis ⁊ confitenť oĩa pctã ſua integre in q̇bꝰ cognoſcũt ſe deliq̇ſſe: ⁊ hñt firmũ ꝓpoſitũ ampliꝰ nunq̃ velle peccare ⁊ pati ſť ſatiſfacere ſm cõſilium ſui cõfeſſoꝛis ⁊ ſm ſuã poſſibilitatem. Et q̇ iſta hñt illi remiſſionẽ pctõꝝ ſuoꝝ conſequenť: etiã ſi tot pctã cõmiſiſſent quot ſũt gutte ĩ mari: qꝛ mĩa dei ſup oĩa opa eius. Et de iſta materia q̄re ſupꝛa ſermõe. xx. N. Iteꝫ xiiij. F. Item ſermone. xiiij. Q.

¶ Dñica in paſſione. Sermo. xlv.

Tulerunt ergo lapides vt

iacerẽt in eũ. Ioh. viij. Ariſt. viij. ethi. Uera amicicia hꝫ reamatõeꝫ Et qꝛ xp̄s vere nos dilexit ſm illõ Ioh. xv. Maioreꝫ charitatẽ nemo hꝫ vt animã ⁊c̃. Ideo de iure debemus eũ reamare: ⁊ ſpãliter in hoc vt paſſionẽ eius ſp in mente habeamus ac grãs ei referamꝰ. Igiť in verbis ꝓmiſſis paſſio xp̄i nobis ad memoriã reducitur vbi dr̃. Tulerũt ḡ lapides ⁊c̃. Notandum ꝙ hec dñica vocať dominica in paſſiõe qꝛ occaſiõe reſuſcitatõis lazari iudei celebrauerũt ꝯſiliũ in ſabbato ſicut heri: ⁊ diffinierũt oẽs ꝯſentiẽtes in necẽ dñi firmiť ꝯſpirãdo. Igiť eccl'ia dño ſuo xp̄o cõpatiẽs incipit ſicẽ heri ĩ nocte cãtare de paſſiõe xp̄i ⁊ ſingul' diebus ꝯtinuat vſq̃ ad paſceuẽ. Un̄ ĩ pñti ſer. de paſſione dñi tria ſunt dicẽda. Prĩo q̄re eccleſia cũ luctu ꝓuenit paſſionẽ xp̄i. Secũdo quot mõis iudei q̄ſierũt eũ interficere. Tertio in q̇bꝰ xp̄s paſſus ẽ ꝓ nob. F

Quãtũ ad primũ ſciendũ eſt ꝙ eccl'ia hodie incepit legere ⁊ cãtare de paſſiõe xp̄i volẽs in h̃ ſuare modũ antiquoꝝ q̇ longo tp̄e ſlebãt in veteri teſtamẽto moꝛtẽ alicuiꝰ reuerẽde pſone: ⁊ ꝑcipue ſi fuit ſctũs hõ. Unde ioſeph cũ egyptijs ſeptẽ diebꝰ fleuit pr̃em ſuũ Iacob Ge. vlti. Et filij iſrael in cãpeſtribꝰ moab. xxx. dies fleuerũt moyſen defunctum. Deuť. xxxiiij Sꝫ eccl'ia qꝛ nõ vult flere xp̄m iam reſuſcitatum. iõ ꝓuenit cũ deflere ante diẽ moꝛtis vt ſic multis diebꝰ flere poſſit. Et merito: qꝛ ipe eſt ſctũs ſctõꝝ. Et ꝓpter hoc legiť etiã ĩ epiſtola hodie de effuſiõe ſanguinis xp̄i ⁊ de redẽptione hũani gñis ꝑ ipm facta. Scd̃o vt q̇ ꝑ circulum anni nõ cõpatiunť xp̄o: ſaltẽ mõ illo ſacratiſſimo tp̄e incitenť ad cõpatiendũ xp̄o. Tertio vt ſi aliqui adhuc nõ ſuſceperũt crucẽ penitẽtie: ſaltem mõ ꝓuocati paſſione xp̄i accipiant crucẽ penitẽtie. Qui eñ a peccatis alio tp̄e nõ cauebãt ſaltem hoc tp̄e cauere debẽt. Et q̇ ante nõ erubeſcebat de ſuis pctis: ſaltem illo tp̄e dꝫ erubeſcere: q̄ñ ſol irrationabilis creatura compatiendo creatoꝛi ſuo: ſacco tenebꝛarũ ſe opuit: q̄ſi erubeſceret ꝙ ꝓ pctõ creature ſue creatoꝛ moꝛeretur ⁊ q̇ prius nõ timebat nec dolebat de pctis ſuis mõ dꝫ dolere ⁊ timere cum paſſionẽ creatoꝛis ⁊ ſaluatoꝛis ſui audit ad quẽ terra tremuit. Alioquin terre põderoſioꝛ eſſe videtur ⁊ durioꝛ ſaxis q̄ ſciſſa ſunt tp̄e paſſionis xp̄i vnde Greg. Cum ſaxa in paſſiõe xp̄i ſciſſa ſť durioꝛa corda illa videnť: que audita paſſione dñi non ſcindũtur. Item q̇ prius nõ confitebať pctã ſua mõ ſaltem dꝫ ea cõfiteri cuꝫ ad mentẽ ei reducitur paſſio domini ad quã monumenta apta ſunt. Alioq̇n labia eiꝰ tenacius cõglutinata videnť q̃ lapides ĩ monumentis cemẽto adinuicẽ cõpacti. Item q̇ prius nolebant deo ſuire: ſaltẽ dñt ei ſeruire illo ſacratiſſimo tp̄e. in quo dñs nr̃ ieſus xp̄s ſeruiuit nobis: ſuſtinẽdo amarã moꝛteꝫ ꝓ ſalute aĩarũ nr̃aruꝫ. Yſa. xliij. Seruire me feciſti ꝓ pctis tuis: prebuiſti mihi laboꝛẽ in iniq̇tatibꝰ tuis. vnde etiã Ber. Uniuerſi ſiq̇dem xp̄iani ſacra hac ſeptimana aut ꝓ ſolito aut ꝑter ſolitũ pietatẽ colũt: modeſtiã exhibent: humilitatẽ ſectanť: induũt grauitatem vt xp̄o patienti quodãmõ cõpati videantur. Quis eñ tã irreligioſus vt nõ cõpungatur: q̇s tam inſolẽs vt nõ hũilieť: q̇s tam iracundꝰ vt nõ indulgeat. quis tam delicioſus vt nõ abſtineat ⁊ ieiunet. q̇s taꝫ flagicioſus ⁊ luxurioſus vt nõ contineat. quis tam ma-

ticioſus vt nõ peniteat his diebꝰ. Mirabilis
paſſio tua dñe ieſu xp̄e q̄ paſſiões oim̄ ꝓpul
ſauit ꝓpiciata eſt oibꝰ iniq̄tatibꝰ: ⁊ nulli vn
ꝙ peſti nr̄e inuenit̄ inefficax: q̄s ei tā vulne
ratꝰ eſt ad mortem q̄ nõ tua morte ſaluetur.
B Quantū ad ſcd̄m ſciēdū ꝙ iudei xp̄o q̄t
tuor mortes volebāt inferre. Primo volebāt
eū occidere cū eſſet puulus cū gladio vt hero
des q̄ occidit innocētes pueros in bethleem
⁊ in oibꝰ eius finibꝰ. Math. ij. Sic eū occidi
mus cū iſtos ꝑſeq̄mur q̄ ſunt nouiter ad xp̄z
reuerſi. Silr̄ cū damus illis pueris q̄ vſq; ad
innocentiā ſeruauerūt malū exemplū ⁊ occa
ſionē peccandi. Silr̄ deriſores bonoꝝ hoim̄
in bonis operibus q̄ q̄nq; bona opa extingūt:
⁊ bonas volūtates in talibꝰ bonis hoibꝰ q̄s
ſic deridēt ⁊ ſubſannāt. Unde ps. Qui habi
tat in celis irridebit eos. Lu. vi. Eadē mēſu
ra qua menſi fueritis remetiet̄ vobis. Hi om
nes iam dicti ſil'es ſunt herodi. Scd̄o cõpa
triote xp̄i de nazareth tēptauerūt eū occidere
precipitio. Lu. iiij. Duxerūt illum vſq; ad ſu
perciliū montis vt p̄cipitarēt eū. Nazareth
interp̄tatur flos ⁊ ſignificat cor hoīs in quo
xp̄s delectat̄ habitare tanq̄ in ſua ciuitate
q̄r delitie eius ſunt eſſe cū filijs hoim̄ ſic edu
cunt eū indigne accedētes ad ſacramentum
eucharſtie de nazareth. i. de flore. ſ. de mani
bus mūdis ipſiꝰ ſacerdotis ⁊ p̄cipitāt eū in
fetidiſſimū ſtabulum cordis ſui. qd̄ plenum
eſt ſpurcitijs pc̄ti. Hoc figuratū eſt in Jere.
miſſo in lacū lutoſum. Sz audi q̄d hic dicat
celeſtis. Jere. ſ. xp̄s. Ecce ego in manibꝰ vr̄is
ſum: facite mihi qd̄ vobis iuſtū videt̄. Et in
digne cõicantibꝰ dicit apl's. i. Coꝝ. xi. Quicū
q; mādūcauerit pa. ⁊ bi. ca. do. indig. re. erit
cor. ⁊ ſan. do. Tertio iudei tēptauerūt eū oc
cidere lapidibꝰ vt in hodierno euangelio dr̄.
Tulerunt ḡ lapides. Iſti ſunt q̄ cū malis co
gitationibꝰ ⁊ ꝑuerſis volūtatibꝰ cū lapidāt
Silr̄ ⁊ iſti lapides tollunt cõtra eū qui. ſ. in
grati ſunt de eius beneficijs: ⁊ tales nõ ſolū
ſunt ingrati: ſꝫ etiā inſenſati. Unde etiā Au
gu. de ci. dei. Quiſq̄s dei beneficia nõ videt
cecus eſt. nec laudat ingratꝰ eſt: et q̄ſquis in
laudādo reluctat̄ inſanꝰ eſt. Quarto occide
rūt eū crucifigēdo ip̄m: ⁊ tales ſunt q̄ iā xp̄z
blaſphemāt iurādo ꝑ vulnera ⁊ ſanguinē et
mortē ipſiꝰ. De q̄bꝰ dicit apl's Heb. vi. Rur
ſum crucifigētes filiū dei ⁊ de pc̄to blaſphe
mie. q̄re inferiꝰ ſer. cliij. O. H Quātum
ad tertiū ſciendū ꝙ xp̄s pati voluit in oibus
in q̄bus nos peccamꝰ. Peccamus eī in tribꝰ:

ſcꝫ corde: corpe: ⁊ in rebus. In his oia pc̄tā q̄
cõmittimꝰ includunt̄. Q̄r aūt vt Yſa. dicit.
Dñs poſuit in eo iniq̄tates oim̄ nr̄m. Ideo
⁊ in his oibus pati voluit. Primo paſſus eſt
in corde. q̄r plenū erat oī triſticia. vnde ipſe
xp̄s dixit in mõte oliueti ad diſcip'los. Tri
ſtis eſt aīa mea vſq; ad mortē. Pro quo ſciē
dū ꝙ triſticia xp̄i ante paſſiõez eiꝰ p̄ncipal'r
ex tribꝰ cauſabat̄. Prio q̄r oia q̄ pati voluit
ꝓ redemptione gn̄is humani ſibi p̄ńtia fue
rūt. Cognouit eī ſuā amarā paſſionē ⁊ ſua d
bilia mēbra. Ergo q̄ñ rogabat prēm in mõte
oliueti dicēs. Pr̄ mi ſi pōt fieri trāſeat a me
calix iſte. Tūc cepit triſtari: pauere: tedere et
ſanguinē ſudare: vt gutte ꝑ veſtez ipſiꝰ vſq;
ad terrā decurrerēt: qd̄ alias nūq̄ auditū fuit
Et ex h̊ ꝑfecte cognoſcit̄ anxietas ⁊ triſticia
cordis xp̄i. Scd̄o ex hoc ꝙ cū mors ſua p̄cio
ſa eſſet ſufficiēs redimere infinitos mūdos
⁊ tamen in tā multis pc̄toribꝰ fruſtrata eēt
⁊ adhuc in futuro fruſtrabit̄. Nam xp̄us co
gnouit in illa hora mortis ſue oēs hoies q̄
ſaluādi ⁊ q̄ dānandi eſſent. Id̄o conq̄rit̄ d dā
nandis ꝑ yſa. dicens. Inuanū laboraui: ſi
ne cā fortitudinē meā ꝯſumpſi. Tertio ſuper
oia triſtabat̄ ſuꝑ blaſphemiā q̄ deitas p̄ris
ſui ſpreta ⁊ blaſphemata fuit. vñ lꝫ multuꝫ
doleret in flagellatione ⁊ coronatione ⁊ cru
cis affixione: ⁊ ſic de alijs: tñ ille luctus ⁊ do
lor intrinſecꝰ quē habuit de hoc ꝙ inhonora
batur deitas exceſſit oēs alios dolores. Sic
exēplo xp̄i in nob eſſe deberet ꝙ in nulla re
intantū triſtaremur ſicut de iniuria dei. Se
cundo xp̄s paſſus eſt in ſuo ſc̄tiſſimo corpe.
Sz q̄s hoc ad plenū enarrare ſufficit: q̄ꝝta et
q̄lia ꝓ nobis in ſuo ſc̄tiſſimo corpe ſuſtinuit
Fuit enī penoſuꝫ ieſu xp̄o martyriū ex hoc ꝙ
oēs artus ſui vulnerati ſīt: ita ꝙ a planta pe
dis vſq; ad v̄ticē ī eo nõ fuit ſanitas: vbi pū
ctus acus poſſet infigi. J Sz q̄rit̄ q̄re
xp̄s ſic fuit vndiq; afflictꝰ ī toto corpe ⁊ ī oi
bꝰ mēbris. R̄ndet̄ p̄mo: id̄o q̄r ꝓ oibꝰ paſſus ē
⁊ hoies in oibꝰ ſenſibꝰ ⁊ mēbris peccauerūt.
id̄o ad ſatiſfaciēdū in oibꝰ paſſus ē artubus.
Et h̊ eſſet cogitandū cuilibꝫ hoī in memoria
paſſiõis xp̄i ne ampliꝰ peccaret in illis mem
bris ī q̄bꝰ xp̄s ꝓ eo paſſus ē. Scd̄o ꝓpt̄ vni
uerſalē mācipatiõez. vñ apl's. ij. Coꝝ. v. Pro
oibꝰ mortuꝰ ē xp̄s vt q̄ viuūt iā nõ ſibi viuāt
ſꝫ ei q̄ ꝓ ipis mortuꝰ ē. Totꝰ igr̄ mortuꝰ ē vt
totꝰ hō eēt ſuus: ⁊ ſibi ſuiret cū toto corpe ⁊
oibꝰ mēbris. Et ad hoc q̄libet etiā tenet̄. Uñ
apl's. i. Coꝝ. vi. Empti eī eſtis p̄cio mag̃: glo

rificate et portate deū in corde ⁊ corpe veſtro
Tertio rõne integre dilectõis quā nobis oñ
dit cū totū corpꝰ ſuū ⁊ oia mēbra morti expo
ſuit. Uñ Bern. Si dñs noſter ieſus xp̄us ha
buiſſet tot mēbra ī corpe ſuo q̄t ſūt ſtelle in
firmamēto: ⁊ vnūq̄dq; mēbrū vitā habuiſſꝫ
oia ſingulatim morti expoſuiſſet anteq̄ vnā
aīam ī faucibꝰ dyaboli dimiſiſſet. Tertõ paſ
ſus ē in rebꝰ ꝑ pauptatē. Naz paup fuit pau
perior pauperrimꝰ. Paup. q̄r veſtibꝰ denuda
tus corā notis ſuis ⁊ oī pp'lo ī cruce nudꝰ ex
tenſus ē. Pauperior. q̄r hauſtū vnū hr̄e nõ po
tuit q̄ñ dixit in cruce. Sitio vbi nec vinū nec
medonē nec ceruiſeā noīauit: ſꝫ dixit ſimplici
ter Sitio. Et ꝓ tūc ipſe creator mūdi de om
nibus liquoribꝰ in extrema hora vite ſue vnū
hauſtū habere nõ potuit. K Pro q̄ ſciē
dum ꝙ xp̄s triplicē ſitim habuit. Primo ha
buit ſitim naturalē: ꝓpter penas quas ſuſti
nuit: nec mirū ſi ſitiuit. q̄r minuti naturalit̄
ſitiūt. Ip̄e eīn xp̄us ex oibꝰ mēbris ⁊ oibꝰ ve
nis ſui ſanctiſſimi corpis ſanguinē emiſit: ꝓ
pter qd̄ corpꝰ ſuū ſciſſimū iā totalr̄ a ſangui
ne exiccatū fuit in cruce. ⁊ id̄o naturalr̄ ſitiuit
Scd̄o hēbat ſitim ſalutꝭ nr̄e: ⁊ hoc ꝓpt̄ maxi
mā charitatē ſuā q̄ nos dilexit. Unde Amb.
Xp̄s ꝓpt̄ inflāmatā dilectionē ſui cordis: ſi
tiuit noſtrā ſalutē ſpūaliter. vñ etiā Bern. O
bone ieſu cur de cruce taces et de ſiti clamas
an ſitis te plus cruciat q̄ cruꝭ ſuppliciū. Et
q̄d tu bone ieſu ſitis. Et r̄ndet Bern. in perſo
na xp̄i. Sitio plane. ſꝫ plus ſitio veſtram ſalu
tē: fidē: p̄niam: et cõpaſſionē. Tertio ſitiuit
id̄o vt penā ſuſtineret in lingua ſua ſicut in ce
teris mēbris ſuis. vñ ps. Dederūt in eſcā me
am fel. ⁊ ī ſiti mea potauerūt me aceto. L
Tertio paſſus ē xp̄s in rebꝰ. q̄r pauprimꝰ fu
it. h̊ pꝫ. q̄r nõ habuit vbi caput ſuū reclinaret
Quis vnq̄ tā pauprime et exul mortuus eſt
ſicut xp̄s. Nā oēs q̄ moriūtur in terra vel ſal
tem habent ſtramina aut ſtropodia ſeu le
ctiſternia. Jeſus aūt marie filꝰ creator redē
ptor ⁊ ſaluator noſter his oibus caruit ī cru
ce. Itē ſi pauperes nõ hn̄t vti lectiſternijs: ſu
per q̄bꝰ lenit̄ q̄ſcere pn̄t. tñ ad caput eoꝝ ha
bēt lineū vl' lapideū facere ceruical aut ſtro
podiū. Sic legit̄ de ſc̄tõ dñico ꝙ ꝑnoctando
in eccleſijs reclinauit caput ſuū ań altare et
ſuꝑ vnū lapidē. Silr̄ de ſc̄tõ Frācīſco. Sed
xp̄s ieſus nõ habuit in cruce vbi caput ſuum
reclinaret. Mat. viij. Uulpes foueas habēt
⁊c̄. Sed ex hoc te cõpūgat ſuꝑ oia ad lachry
mas fundendas amariſſimas ꝙ ſi etiā ha

buiſſet oia mollia mūdi ſtramēta nõ alleui
aſſent eiꝰ dolorē capitꝭ nec totiꝰ corpis: ex eo
ꝙ caput ſuū dire infixū ⁊ cõpūctū et cruēta
tū portauit coronā ſpineā ⁊ ſi cū corona vo
luiſſet ⁊ potuiſſet alicubi molliter reclinaſſe
plꝰ ip̄m leſiſſet ⁊ cruētare feciſſet. Q̄ñ ḡ ali
quē dolorē capitis ſenſerimꝰ ad memoriam
debemꝰ reuocare hanc coronationē ieſu xp̄i.
Et etiā q̄ñ ſuauit̄ dormimꝰ in lectis mollibꝰ
tūc durū lectū xp̄i in cruce pēdentis extenſis
mēbris ⁊ venis recordemur. M Sicut
q̄dā deuotꝰ amator paſſiõis ieſu xp̄i ſolebat
nocturnis tp̄ibus ſingulis medijs noctibus
ſurgere ad memorandū dñicā paſſionē et ge
nibus flexis ꝓtenſiſq; manibꝰ in celū ita ora
re conſueuerat multis annis. O mi dñe ieſu
xp̄e tu ꝓ me et oibus pc̄toribꝰ iam paſſus es
et nullꝰ tecū vigilat aut tibi dignatꝰ eſt cõpa
ti. Hec ⁊ ſil'ia orabat et demū in bono fine ſa
lubrit̄ moriebat̄. Sic ⁊ nos facere deberemꝰ
q̄ñ dormitū iremꝰ: vt memoriā dñice paſſio
nis ad lectū quietis nobiſcū portaremꝰ. Ul
timo nota exēplū. Legit̄ ꝙ q̄dam erat aſſue
tus ꝙ q̄tiēs lectū intrabat: ⁊ q̄tiēs de eo ſur
gebat dep̄cabat̄: vt ille q̄ rex eſt iudeoꝝ. i. con
ſitentiū daret ei de hoc ſeculo migrare cum
vera cõfeſſione ſuoꝝ pc̄toꝝ: et dicebat illū ti
tulū. Jeſu nazarene rex iudeoꝝ miſerere mei
⁊ imp̄mendo crucē cū pollice ſuꝑ caput ſuuꝫ
et ſuꝑ faciē: et ſuꝑ pectꝰ. Et quotiēs illa ver
ba dicebat ſemꝑ cõcluſit in fine. In noīe pa
tris ⁊ filij ⁊ ſpūſſancti amē. Cū aūt deo per
mittente ſubitanea morte p̄ueńtꝰ eſſet: et
demones vellent eū rapere: vir lucidus eos
ab eo fugauit. Et cū duceret eū ꝑ medias te
nebras ſubito diſparuit. Et vbi ſignum cruꝭ
imprimere conſueuerat inde nimiꝰ ſplendor
egrediebat̄ qui eū in medijs tenebris illumi
nauit. Dū autez demones aſcenderent de a
biſſo eum rapere volētes: ſplendor crucis ita
eos terrebat ꝙ non audebant ei manꝰ impo
nere. Tūc p̄dictus vir lucidꝰ et ſplendidꝰ ſu
bito a lõge appuit ⁊ accedēs dixit ei ꝙ ſum
mꝰ iudex lꝫ eēt ꝯdēnādꝰ ſm̄ ſuoꝝ pc̄toꝝ exi
gētiā: tñ ꝓpt̄ deuotionē quā habuerat circa
eiꝰ paſſionē ⁊ noīs eiꝰ triūphal' tituli īuoca
tionē ⁊ cruꝭ īpreſſionē ei ꝑcebat volēs vt re
diret ad priſtinā vitā ⁊ cõfiteret̄ pc̄tā ſua et
ſi vellet vitā ī meliꝰ emēdaret qd̄ fc̄m ſi ē. Et
laudabiliter poſtea vixit: ⁊ in dño quieuit.

¶ De eadē dñica in paſſione.

q Ui ex deo eſt v̄ba dei audit ⁊c̄. Iſtū
ſermonem quere ante ſer. xxxv. U.

¶ In dñica pal. ſer. xlvi. de idigne cōicātibꝰ.

Benedictus qui venit i nomie dñi. Mat. xxi. Mar. xi. Luc. xix. Joh. xij. Hodie ſancta mater eccl'a duas ꝓceſſiões recolit. Prima fuit qñ iudei ſe xp̄o a monte oliueti vſq; in hierl'm cū ramis palmarū ⁊ oliuarū: ⁊ magnis canticis aſſociauerūt: de qua agiť i euāgelio hodierno. Secunda ꝓceſſio fuit qua a hierl'm vſq; ad locū caluarie ignominioſe fuit ductꝰ. De q̄ habeť in paſſione q̄ hodie legitur ſolēniter in eccl'a. Vñ in p̄nti ſmone tria ſř dicēda. Prio quō differūt ille due ꝓceſſiones. Secūdo de iſta ſanctiſſima ſeptiana: in qua ſingulis diebꝰ xp̄s opa nr̄e ſalutis exercuit. Tertio de indigne cōicātibꝰ.

¶ Quātum ad primū ſciēdū ꝙ ille due proceſſioes differūt. Prio quia ſicut hodie cū honore iudei xp̄o obuiauerūt et eū in hierl'm introduxerunt. Sic ecōuerſo q̄nta feria poſt cenā miniſtri p̄ncipū ⁊ ſacerdotū obuiauerūt ſibi cū gladijs et fuſtibꝰ. vt apprehēderēt eum. Itē ſicut hodie cū honore a diſcipulis ſuis ſuper aſellū eſt poſitus. Ita in ſexta feria a iudeis ignominioſe eſt eleuatꝰ in crucem. Itez ſicut hodie veſtimēta ſua ſtrauerūt in via. ita ſexta feria ſpoliauerit eū veſtimētis ꝓprijs. Itē ſicut hodie cū palmarū ramis eū honorauerūt ita ſexta feria cū v̄gis eū flagellauerūt: ⁊ cū ſpinis coronauerūt. Itē ſicut hodie regez ⁊ ſaluatorē eū appellauerit dicētes. Oſanna fili o dauid. ſic ecōtra ſexta feria eū regem et ſaluatorē negarūt dicētes. Non habemꝰ regem niſi ceſarē. Itē alios ſaluos fecit: ſeipz ſaluū facere nō pōt. Itē hodie b̄ndictū eum noiauerūt dicētes. Benedictus qui venit in noie dñi. Sic ecōtra ſexta feria nomiauerūt eū maleſactorē ⁊ ſeductorē ⁊ dignum morte clamātes crucifige crucifige eū. Itē ſi non eſſet hic maleſactor ⁊c̄.

¶ Quātū ad ſecūdū ſciendū ꝙ in illa ſanctiſſima ſeptimana ſingulis diebꝰ xp̄s opa noſtre ſalutis exercuit. Vñ ꝓpť exercitia ⁊ officia q̄ fecit ſingulis diebꝰ vnū ſp̄ale nomē ē ſibi ſortitꝰ. Naz heri ſcz in ſabbato palmaꝝ fuit hoſpes amicabiľ. Vñ heſterna die venit bethaniā ad marthaz ſuā hoſpitē ⁊ dilectā ſuā mariā magdalenaz q̄ fecerūt ei cenā i q̄ lazarꝰ reſuſcitatꝰ cū xp̄o comedebat in ſignū vere reſuſcitatōis. vt hř Joh. xij. Tūc multi iudei q̄ de diuerſis mūdi partibꝰ hierl'm venerāt ad feſtū paſche vt ſe ſctificarēt iuxta p̄ceptū dñi. vi cū audiſſent ꝙ ieſus hoc miraculū famoſum in reſuſcitatōe lazari fecerat. vt hñ Joh. xij. Tūc venerūt in bethaniā eo ꝙ xp̄s eſſet ibi vt eū viderēt: et etiā lazarū quē a morte ſuſcitauerat. ſicut legiť in craſtino euāgelio. Itē xp̄s hodie nominať rex humilis māſuetꝰ: ſicut in ꝓceſſione hodierna audiſtis cantare: ⁊ inſup eū ſuper aſinā hodie ſicut regem vidiſtis eq̄tare. Itē cras. ſ. in ſecūda feria poſt palmarū xp̄s noiatur iudex miſicors. q2 feria ſecūda diluculo iterū venit de bethania in hierl'm et intrauit tēplū. tunc ſcribe et phariſei adduxerūt adulterā volētes ieſum cape in ſmone: vt accuſarent eū dicētes. Magiſter hec mulier dephenſa eſt in adulterio. In lege autez moyſes mandauit nobis hmōi lapidare. Tu ḡ q̄d dicis. Tūc dixit eis. Qui ſine pctō eſt veſtrū p̄mus in illā lapidē mittat. Hoc aūt audientes vnꝰ poſt vnū exibāt de tēplo incipiētes a ſenioribꝰ ⁊ remāſit ieſus ſolus et mulier in medio ſtās: et ſic ieſus diſſipauit inſidias phariſcoꝝ ⁊ ſcribarū et mulierē peccatricē nō ſolū de manibꝰ eoꝝ liberauit: verūetiā a pctō abſoluit dicens. Nec ego te cōdēnabo vade et noli ampliꝰ peccare. Itē tertia feria noiať xp̄s ꝓpheta ſapiens: q2 tūc deſtructionē hieruſalē p̄dixit qñ diſcipuli oſtēderūt ei edificiū tēpli dicētes. Ecce magiſter q̄les lapides ⁊ q̄les ſtructure. r̄ndit nō relinq̄tur lapis ſup lapidē q̄ nō deſtruať. Itē predixit diem iudicij dicēs. Cū venerit filiꝰ hoīs ſtatuet oues a dextris: hedos aūt a ſiniſtris. Itē p̄dixit mortē ſuā dicēs. adhuc modicū tp̄us vobiſcū ſum. Itē quarta feria māſit xp̄s in bethania: nec i illo die iuit in hierl'm. Et tūc iudas iuit ad p̄ncipes ſacerdotū et ad ſeniores ppl'i dicēs. Quid vultis mihi dare ⁊ ego vobis eū tradā. Et ſic xp̄s illo die vēditꝰ fuit ꝓ triginta denarijs. Vñ eadē die legiť in ꝓphetia miſſe. Ecce merces eiꝰ cū eo. Itē q̄nta feria xp̄s noiať panis viuꝰ. q2 poſt eſuz agni xp̄s ſacramētū euchariſtie inſtituit. vñ ipſe dixit. vt hř Joh. vi. Ego ſum panis viuꝰ q̄ de celo deſcēdi. Itē ſexta feria noiať agnꝰ occiſus i cruce imolatꝰ. Vñ dř Eſa. liij. Sicut ouis ad occiſionē duceť: et q̄ſi agnꝰ corā tondēte ſe obmuteſcet ⁊ non aperiet os ſuū. Item ſabbato xp̄s noiať granū frumēti i t'ra mortuū. i. ſepultū. vñ Joh. xij. Si granū frumēti cadēs in t'ra mortuū fuerit multū fructū affert. Itē in die paſche xp̄s noiať leo. vñ Apoca. v. Ecce vicit leo de tribu iuda. Nā xp̄s illo die mortē vicit dyabolū ſupauit: ⁊ clauſtra inferni deſtruxit: ⁊ ſctōs p̄res idē liberauit.

¶ Quātū ad tertiū ſciēdū ꝙ ſicē q̄libet hō illo ſacratiſſimo tp̄e paſche dz cōicare: tunc iā dicēdū ē de picuľ idigne cōicantiū. Quoꝝ primū ē ꝙ tales indigne cōicātes homicide ſunt xp̄i. vñ i. Coꝝ. xi. Quicūq; māducauerit panē ⁊ biberit ca. do. indig. reꝰ erit cor. ⁊ ſan. do. vñ Amb. Qui idigne xp̄m ſumit. idē ē ac ſi xp̄m interficeret. vñ dič Guilh. lugd. Si q̄s ſciret q̄ fidē haberet ſe ſemel xp̄m crucifixiſſe: ipe vellet nudis pedibꝰ toto tp̄e vite ſue pniam agere. Quid ḡ deberēt illi facere q̄ tā multotiēs indigne cōicauerūt: ⁊ pctm̄ ſiľe illi pctō totiēs cōmiſerūt. vñ Greg. Magꝰ peccat q̄ ſpernit regnantez in celo q̄ q̄ crucifixit degentē in terra. Scd̄o tales q̄nq; puniūtur in corpe. q2 interdū infirmanť poſt indignā cōionē. vñ apl's. i. Coꝝ. xi. Jō inter vos mľti infirmi ⁊ imbecilles: ⁊ in ſignū huiꝰ poſt paſcha tales indigne cōicantes cū infirmitatibꝰ a deo plaganť. imo qd̄ maiꝰ eſt q̄nq; poſt indignā cōicationē morte ſubitanea moriūtur. Vñ legiť ꝙ q̄dā ſacerdos ꝓhibuit quendā pctōrem a cōione q̄ ꝯfuſiōe hūana ductꝰ acceſſit ad cōionē cū ceteris hoībꝰ. Et q̄cito corpꝰ xp̄i ad inq̄natū os ſuū accepit tā cito i felicem aīam ſuā tradidit ⁊ expirauit morte ſubitanea corā oī ppl'o. Tertio peiores ſunt tales iudeis. Prio in h̄ ꝙ iudei ignoranter xp̄z crucifixerūt. vñ apl's. i. Coꝝ. ij. Si cognouiſſent nūq̄ dñz gl'ie crucifixiſſent. Sed iſti xp̄iani indigne cōicantes peccāt ſcienť: quia ibi credūt eē creatorē ſuū. ſ. ihm xp̄m marie filiū. Et q̄to grauiꝰ ē peccare ſcienť q̄ ignoranter tāto peiores ſunt indigne cōicantes ipſis iudeis. Et in ſignū iſtiꝰ xp̄s nō pōt orare ꝓ talibꝰ p̄rem ſuū: ſicut orauit ꝓ iudeiſ dicēs. Pr̄ ignoſce illis: q2 neſciunt q̄d faciunt. Scd̄o q2 cōtumelia crucifixionis xp̄o tm̄ ſemel a iudeis eſt illata. ſ ab indigne cōicantibꝰ totiēs q̄tiens indigne ad ſacramentū acceſſerit. vñ apl's ad heb. vi. Rurſuz crucifigētes filiū dei. Quarto q2 tale iudiciū ſibi manducāt ⁊ bibūt. vñ apl's. i. Coꝝ. xi. Qui māducat ⁊ bibit indigne iudiciū ſibi māducat ⁊ bibit. Et ſic ꝯīter incidūt in illā ſnīaz quā dñs dicturꝰ eſt in extremo iudicio ad illos q̄ a ſiniſtris eiꝰ erūt. Ite maledicti in ignē eternū. Quīto tales indigne cōicātes ſiľes ſūt iude. ⁊ eis ꝯtinget ſicut iude. De q̄ legiť ꝙ ſathanas ī eū introiuit ⁊ xp̄m tradidit et deſpanit. ⁊ poſtmodū ſeipz ſuſpēdit. Sic indigne cōicans incidit i maiorē p̄tatē diaboli q̄ antea fuit. Scd̄o iudas xp̄m tradidit ⁊ iudeis vēdidit: ſ idigne cōicās peiꝰ facit. vñ Remigius. Ve tradētibꝰ xp̄z ad crucifigendū: ſ ve cū maligna ꝯſcia ſub ſacramēto ſumētibꝰ illū. Et ſi nō tradēt iudeis ad crucifigēdū: tradūt tñ ipm mēbris inimici ad ſumēdū. vnd̄ etiā Aug. Magꝰ peccāt q̄ tradūt xp̄m pctōribus q̄ q̄ tradidit eū iudeis crucifixoribꝰ. Ergo xp̄s pōt dicere ſm Greg. de q̄libz ſumēte corpꝰ ſuū indigne: ſič dixit de iuda. Verūtñ ecce manꝰ tradētis me mecū eſt i mēſa. Sič iudas tradidit xp̄z ꝑſecutoribꝰ ſic ſumēs corpus ſuū indigne tradit illū inq̄ꝯtum in ſe eſt demonibꝰ dū ponit eū in locū q̄ eſt demonū. Sexto q2 ē magna ingratitudo q̄ ibi cōmittitur. Nā in ſacramēto illo mors xp̄i figurať quā ꝓ hoībus ſuſtinuit. vñ aplus. i. Coꝝ. xi. Quotiēſcūq; māducabitis panē hūc ⁊ calicez bibetis mortē dñi annunciabitis donec veniat. Vñ etiā xp̄s qñ h̄ ſacramētū inſtituit dixit. Hoc facite i meā cōmemorationē. Valde ei magna ingratitudo ē ei ꝯtumeliā inferre: et eiꝰ vulnera renouare quē recordať mortuuz ꝓ ſuo amore ⁊ ſalute. Vñ dñs pōt dicere indigne cōicanti illud p̄s. Sup dolorē vulneꝝ meoꝝ addiderūt. Itē magna ingratitudo ē. q2 ibi venit diuina maieſtas viſitare hoīem in ſacramēto altaris. Et h̄ cū plenitudīe cariſmatū ⁊ grāꝝ. Vñ illud ſacramentū vocať euchariſtia. i. bona grā. ⁊ miſer hō nō timet ei ꝯtumeliā inferre quē ꝓ poſſe teneť honorare. Satis admirari poſſumꝰ in h̄ diuinam bonitatē ⁊ hūanā ꝑuerſitatē. Vñ bñ pōt dici de dño nr̄o ieſu xp̄o illd̄ Eccľi. xxix. Paſcet ſcz cū ꝓprio corpe: ⁊ potabit. ſ. cuz ſanguine ſuo p̄cioſo ingratos ⁊ adhuc amara audiet. Septio q2 tales indigne cōicātes infeliciores videnť eē ceteris pctōribꝰ. Ipm em̄ ſummū bonū eſt eis noxiū ⁊ ex ipa medicina infirmanť: ⁊ ex ipa vita moriūť. Quia ſič ex illo ſacramēto digne cōicātes acq̄rūt ſibi vitā eternā. ſm illud Joh. vi. Qui māducat hunc panē viuet in eternū. Sic ex eodē ſacramēto indigne cōicātes incurrūt eternā dānationē vñ Criſ. ſup Joh. Sič corpalis cibꝰ cū vētrē inuenerit aduerſis morbis occupatū āplius ledit magnocet ⁊ nullū p̄ſtat auxilium. Ita ſp̄ūalis cibꝰ ſi aliquē repit malignitate pollutū: magis eū p̄dit nō ſua natura: ſ accipiētis vicio.

¶ Vñ ſciendū ꝙ q̄libet cū deuotōne ⁊ reuerētia ⁊ cū timore ad h̄ ſacramētum dz accedere. Et ad h̄ incitant nos diuerſa exēpla ſacre ſcripture. Nā ſctūs Johes bapti. in

vtero matris ſctificatꝰ a puericia ī heremo cōuerſatꝰ ĩuitatꝰ a dn̄o vt cū baptiʒaret timuit tāgere v̄ticē dn̄i. Vn̄ cātat eccl'a. Baptiſta ꝯtremuit ⁊ nō audet tāgere ſctm̄ dei verticē: ſ; clamat cum tremore ſctifica me ſaluator. Quātomagis nos timere debemꝰ cū totū corpꝰ ſumimꝰ. Ex quo Johes īntantū timuit v̄ticē dn̄i tangere q̄ tāte ſctitatꝫ fuit ꝙ xp̄s de eo in euāgelio teſtimoniū ꝑhibet dicens. Inter na. mu. nō ſur. ma. ioh. bap. Itē btūs Marcꝰ abſcidit ſibi pollicē vt ineptꝰ eēt ſacerdotio. tm̄ ei verebāt corꝑis dn̄i cōſecrationē. Itē qdā ſenior iter heremitas cū ab illis eligeret̄ in ſacerdotē: ⁊ ab ep̄o eēt ordinatus ait. Licet ego ſacerdos ſim ordinatꝰ: tm̄ in vita mea nunq̄ꝫ ꝯficiā: reputās ſe indignū conficere corpꝰ xp̄i. vn̄ Math. viij. Legit̄ ꝙ centurio dixit xp̄o dicēti ei. Ego veniā ⁊ curabo puerū tuū. Dn̄e nō ſuʒ dignꝰ vt intres ſub tectū meū. Sic qlibet cū vera hūilitate ⁊ reuerentia ad hoc ſacramentū dʒ accedere cogitādo ſic. O deus ad illud venerabile ſacramentū nō ſufficerēt mille anni ad ꝑpationem condignā. Quāto magis ego miſer indignꝰ ſum: q2 quotidie pecco. ⁊ heu impꝛeparatus accedo q̄uis cm̄ nō ſum dignꝰ: tm̄ bene ſuʒ neceſſarius hac ſalubri medicina. vn̄ Ambro. Qui vulnꝰ hʒ q̄rat medicinā: vulnꝰ ē q2 ſub pctō ſumꝰ. medicina eſt celeſte ⁊ venerabile ſacramentū. R Vltimo nota exēplū de digne ⁊ indigne cōicantibꝰ. Legit̄ in li. d̄ donis. ꝙ qdā ſctūs ep̄s in feſto paſche dn̄ʒ rogauit vt ſibi reuelaret merita tūc cōicantiuʒ Et dn̄s oſ̄dit ei. Et vidit aliq̄s q̄ſi picem nigros: aliq̄s q̄ſi ferrū ignitos: aliq̄s v̄o ſāguinolētos ceteros v̄o vt ſolē fulgidos. Et dixit ei angelꝰ dn̄i. Nigri ſunt luxurioſi et ſupbi. Igniti auari. Sanguinolēti iracūdi et blaſphemi q̄ oēs ſunt indigni ⁊ indigne acceſſerūt: q̄uis ei ſint ꝯtriti ⁊ ꝯfeſſi: tm̄ nō hn̄t firmū ꝓpoſitū in futurū abſtinēdi. Ceteri v̄o q̄ ſunt lucidi ſt̄ iſti q̄ digne acceſſerūt cū firmo ꝓpoſito abſtinēdi: ⁊ emēdandi vitā ſuam.

¶ In cena domini. Sermo. xlvij.

Probet aūt ſeipſum hō et

ſic de pane illo edat: ⁊ de calice bibat. i. Cor. xi. Ariſt. ij. de aīa. Simile a ſili nutrit̄: ſic pʒ in cibo digeſto a quo corpꝰ nutrit̄. Cū aūt cibꝰ iſte: ſcʒ corpꝰ xp̄i ſit mūdiſſimꝰ cibus exigit̄ ꝙ aīa q̄ nutriri dʒ ab iſto cibo ſit mūda. alioq̄n nō nutriret: ſ; potiꝰ corrūperet. Ergo in v̄bis p̄miſſis admonet̄ vnuſq̄ſq̄ꝫ nr̄m vt ſeipſ; ꝓbʒ ⁊c. Ex quo eſt tp̄s cōicandi. tūc in p̄nti ſermone tria ſunt dicēda. Pˀio ponēde ſunt aliq̄ queſtiōes de acceſſu ad ſacramētū eucbariſtie. Scd̄o q̄ꝫ bonū ſit cōicare digne. Tertio quōt ꝑ que dʒ hō ſeipm̄ ꝓbare. S Quātū ad primū tūc q̄rit̄ vtrū oīs hō teneat̄ illo ſacratiſſimo tp̄e cōicare. Rn̄det̄ ꝙ ſic. Naʒ eccl'ia ſtatuit ꝙ oīs fidelis ſaltē ſemel in anno tenet̄ ex p̄cepto poſtq̄ꝫ ad annos diſcretionis ꝑuenerit ꝯfiteri oīa pctā ſua ⁊ cōicare ſalteʒ tp̄e paſche. ⁊ q̄ nō cōicat in paſcha viuēs ab ingreſſu eccl'ie ꝓhibeat̄: ⁊ mortuꝰ careat eccleſiaſtica ſepultura: vt pʒ extra de pe. ⁊ re. ca. Ois vtriuſq̄ꝫ. Circa qd̄ q̄rit̄ vtrū pueris ⁊ in q̄ etate ſit dandū ſacramentū eucbariſtie Rn̄d: ſ; ſm̄ ſctm̄ Tho. in. iiij. di. ix. Pueris carentibꝰ vſu rōis q̄ nō p̄nt diſcernere inter cibū ſpūalē ⁊ corꝑalē nō dʒ corpꝰ xp̄i dari: q2 ad ipʒ exigit̄ actualis deuotio quā tales pueri hr̄e nō p̄nt ſ; pueris incipiētibꝰ hr̄e diſcretionē etiā ante ꝑfectā etatē: puta cū ſunt. x. vel. xi. annoꝝ pōt dari: ſi in eis diſcretōnis ſigna ⁊ deuotōis appareāt. Hec ille. Et rō huius ē: q2 ad ꝑcipiēdū ſacramētū eucbariſtie req̄rit̄ deuotio actual'. ⁊ tales pueri q̄nq̄ꝫ maiorē diſcretionē deuotionē ⁊ affectū hn̄t ad ſacrm̄ q̄ꝫ aliꝰ q̄ ē q̄nq̄ꝫ. xx. annoꝝ. T Vn̄ exēplū legit̄ in dial'. ceſarij. ꝙ cū qdā pueri infirmaret̄ vſq̄ꝫ ad mortē. ſpūſctō afflatꝰ corpꝰ dn̄i ſibi dari petijt. Cūq̄ꝫ parentes eū cōpeſcerēt. ille fortit̄ clamauit: date mihi corpꝰ dn̄i date mihi. h̄ tertio repetens. Delatū igr̄ h̄ v̄bū ad ſacerdotē: q̄ dū diceret nō eē ſecurū tali puero q̄ nō intelligit q̄d ſacrm̄ ſit dare corpꝰ dn̄i ⁊ cū puer nollet q̄eſcere: ſ; ſꝑ ⁊ inſtant̄ peteret corpꝰ dn̄i: tūc ſacerdos detulit ſibi hoſtiā nō bn̄dictā: quā cū ei porrigere vellet ⁊ diceret ei: ecce h̄ eſt corpꝰ dn̄i. vt dn̄s ex ore infantiū ꝑficeret laudē ⁊ deſtrueret ꝑfidiā mltoꝝ q̄ de eodē ſacro male ſentiūt: inſpirauit puero vt rn̄deret q̄re vult me decipe: nō ē corpꝰ dn̄i qd̄ mihi offert̄. Ad qd̄ v̄bū ſacerdos admirās ⁊ puero aliq̄d diuinū iſpiratū arbitrāſ ei ſacrā cōionē attulit quā puer deuote ſuſcepit. ⁊ ſic vitā ſuā in bono finiuit. g̃ parentes debent pueros informare quō ꝯfiteri dn̄t de x̄ ceʒ p̄cept̄: ⁊ de ſeptē pctīs mortalibꝰ: ſi ſaltē rei ſunt: ⁊ quō dn̄t hr̄e firmū ꝓpoſitū ampliꝰ abſtinēdi a pctīs ⁊ q̄ bona eueniūt ex digna cōicatōe. Itē q̄rit̄ vtrū corpꝰ xp̄i d̄beat dari amētibꝰ. Rn̄det̄ ſm̄. b. Tho. in. iiij. di. ix. ꝙ diſtīguēdū eſt. qdā ei dicūt̄ large amētes. q2

debilē hn̄t mētē: tm̄ ſunt aliquo mō dociles eoꝝ q̄ ad fidē ⁊ deuotionē ſacramēti ꝑtinēt. ⁊ talibꝰ nō dʒ corpꝰ xp̄i denegari. Quidā em̄ ſt̄ oīno carētes iudicio rōis. ⁊ iſti ſi fuerit tales a natiuitate nō dʒ eis dari. q2 nō p̄nt ad deuotionē induci q̄ req̄rit̄ ad ſacrm̄. Si vero inciderūt ī amētiā poſt fidē ⁊ deuotōem ſacramēti. tūc dʒ eis dari niſi timeat̄ ꝑiculū de vomitu: vel de expuitōe vl' aliq̄ hmōi. V Itē q̄rit̄ vtrū corpꝰ xp̄i tm̄ a ieiunis ꝑcipi debeat. Rn̄r ꝙ ſic q2 poſt ſumptionē aq̄ vel alterꝰ cibi aut potꝰ vel etiā medicine in q̄ꝫtū cūq̄ꝫ ꝑua q̄ꝫtitate nō lʒ h̄ ſacrm̄ recipe. ⁊ ideo ſi poſt mediā noctē ſumpſerit aliq̄d ꝑ modū cibi aut potꝰ nō dʒ ea die h̄ ſacrm̄ ſumere. Et Joh. de ſancto geminiano dicit ꝙ ad h̄ ſacrʒ dn̄t hoīes accedere ſobrij. Pˀio qdē vt Aug. dic̄ in honorē huiꝰ ſacri: vt. ſ. nullꝰ aliꝰ cibꝰ ītret in os an̄ iſtū. Sic ēt in vtero v̄gīs marie nullꝰ aliꝰ fuit p̄cōceptꝰ nec ī ſepulchro xp̄i aliq̄s fuit an̄ poſitꝰ. Scd̄o ꝓpt̄ figurationē vt ſcʒ det̄ itelligi ꝙ xp̄s q̄ ē res huiꝰ ſacri: ⁊ charitas eiꝰ debeat an̄ oīa pˀio fūdari ī cordibꝰ nr̄is. vn̄ Mat. vi. Primū q̄rite regnū dei et iuſticiā eiꝰ. Tertio ꝓpt̄ ꝑiculū vomitꝰ q̄ q̄nq̄ꝫ ꝓuēit ex iordiato cibo ⁊ potu. ⁊ ēt q2 ieiunus magꝫ ē diſpoſitꝰ ad deuotionē. Sʒ ab hac regula excludūt̄ īfirmi q̄ ſtatī cōicādi ſunt etiā poſt cibū ſi de eoꝝ ꝑiculo dubitat̄ ne ſine cōione decedāt. q2 neceſſitas nō hʒ legē. vt hr̄ d̄ ꝯſe. di. ij. p̄ſbyt̄. X Itē q̄rit̄ vtrū poſt ſacrā cōionē liceat ſtatī comedere. Rn̄deo ſm̄ Tho. de aq̄no: ꝙ nō lʒ īmediate comedere: ſ; aliq̄ mora dʒ eē īnt̄ ſumptionē eiꝰ ⁊ reliq̄s cibos. vn̄ etiā dr̄ in decre. Nullꝰ ſtatī poſt cōionē ſumat cibū materialē. de ꝯſec. di. ij. Tribꝰ gradibꝰ. Et in ſignū huiꝰ tūc ī miſſa orō grarūactiōis dr̄ poſt cōionē. Sic ⁊ illi q̄ cōicant ſuas ꝓuatas orōnes dicere debent et regrāri deo de ſua maxīa charitate ⁊ memorari deuote paſſionē xp̄i. q2 h̄ ſacrm̄ īſtitutū ē ad mēoriā paſſiōis xp̄i. Vn̄ ip̄e xp̄s ad diſcip'los ſuos dixit q̄ſi h̄ ſacrm̄ inſtituit. Hoc facite ī meam ꝯmemorationē. Vn̄ ēt ap'ls in hodierna ep'la. Quotiēſcūq̄ꝫ mādueabitꝫ panem hunc ⁊ calicē bibetꝫ mortē dn̄i ānūciabitꝫ donec veniat. Itē aliq̄ in die cene nō ieiunāt ꝓpt̄ cōionē: cū tm̄ bn̄ poſſent ieiunare: ⁊ ī h̄ peccāt. q2 ſingl'is diebꝰ ꝑ totā q̄dragēſimā tenet̄ qlibet ieiunare q̄ pōt p̄ter dies dn̄icales. Itē aliqui ī die cene cū cōicāt vtūt̄ lacticinijs: cū tm̄ per totā. xl. alias ab his abſtinuerīt: ⁊ ī h̄ deū grauiter offendāt: q2 tenet̄ in illo die abſtinere: ſicut in ceteris diebꝰ. Itē ſciēdū ꝙ poſt cōionem imediate nō dʒ q̄s expuere: ſ; poſt comeſtionē alioꝝ ciboꝝ pōt expuere: ſ; ſi neceſſitas cogit: tūc ad locū honeſtū ſeorſum dʒ expuere. Itē ſciēdū ꝙ aliq̄ ſimplices reputāt hoc eſſe pctm̄: ſi q̄s in illo die quo cōicauit cruētauerit vel nudis pedibꝰ terrā tetigerit. Itē ſciendum ꝙ pueri informādi ſt̄ ꝙ credere debeāt ꝙ xp̄s q̄ eſt de v̄gine natꝰ et ꝓ nobis paſſus in hoc ſacramēto ꝯtineat̄: ⁊ ꝙ nō eſt ibi panis ſ; ſolūmō ſpēs panis. q2 in conſecratiōe tūc panis trāſubſtātiat̄ in verū corpus xp̄i ⁊ in q̄lʒ ꝑte hoſtie ē verꝰ xp̄us: etiā in minima q̄ꝫdiu manet ſpēs panis. Itē ſciēdū ꝙ laicis ſolū ſub vna ſpecie dat̄ ſacrm̄ eucbariſtie. ſcilicet ſub ſpē panis: ⁊ h̄ primo ꝓpter periculum: q2 dānū poſſet inde oriri: q2 poſſʒ effundi de calice: q2 ſub minima gutta eſt totꝰ xp̄s et ſi tūc aliq̄d effunderet̄ de calice ſup terrā: tota terra poſſet perire q̄ſi deꝰ vellet exercere ſuā iuſticiā. Secūdo ad oſ̄dendū ꝙ ſacerdotes ſpāliter debēt eſſe mundiores alijs hoīb us. ergo ipi in miſſa ſumūt illud ſacrm̄ ſub vtraq̄ꝫ ſpē. Tertio ne ſimplices crederent ſub ſpecie vini eē ſolū ſanguinē: et ſub ſpecie panis eē ſolū corpꝰ xp̄i. nā qlibet xp̄ianꝰ credere dʒ ꝙ totꝰ ieſus xp̄s ſm̄ corpꝰ et animā et deitatē ē ſub vtraq̄ꝫ ſpecie cōſecrata: et ꝙ ipſi laici ſumūt totū ieſum xp̄m ſm̄ corpꝰ ⁊ animā ⁊ deitatē ſub ſpē panis. Vn̄ btūs Tho. ſuper. iiij. di. x. Lʒ ex virtute ſacramēti ſub ſpē panis ſit tm̄ corpꝰ: ⁊ ſub ſpē vini tm̄ ſanguis tm̄ ꝓpt̄ naturalē cōcomitantiam ſub vtraq̄ꝫ ſpē ē totꝰ xp̄s. ſ. ſm̄ corpꝰ et aīam ⁊ diuinitatē q2 h̄ tria ſepata nō ſunt. A Itē q̄rit̄ q̄re xp̄m ſumimꝰ velatū in h̄ ſacro. Reſpōdet̄ p̄mo ꝓpt̄ fidei meritū. nā ꝑ hoc meremur ꝙ ſub ſpē panis credimꝰ totū xp̄m cōtineri. q2 hoc ꝑ rōem nō poſſumꝰ ꝯprehēdere. Vn̄ dicitur in decre. Fides cōprehēdit q̄ ſunt ſup rationē. xxiij. q. i. Non turbat̄. vn̄ etiā Greg. in omel'. Fides eſt earū rerū q̄ appere non p̄nt. q̄ em̄ apparēt fidē nō hn̄t: ſ; agnitionē. Nec fides habet meritu; vbi hūana ratio p̄ebet experimētū. Secūdo ꝓpt̄ crudelitatem. quia ſi viuū hoīem ⁊ carnē crudam ſumere deberemus natura hominis abhorreret. Tertio ꝓpter imbecillitatē. quia ſi deberemꝰ xp̄m videre in ſua claritate: ſenſus viſus ſuſtinere non poſſet. q2 milleſies eſt ſole clarior. B Vltimo queritur q̄ꝫdiu manet chriſtus ſub ſpecie panis. Reſpōdet̄ q̄ꝫdiu ſpecies panis nō digeſte ſūt tādiu manet in ſtomacho ſub

dictis ſpeciebus:et in q̄lꝫ ꝑtevißbili:et ſi ip̄e
q̄ cōicauit eſt bon⁹ et bñ diſpoſitus: tūc poſt
digeſtionē manet effect⁹.i. gr̄a ſacramēti. ſi
aūt mal⁹: tūc poſt digeſtionē recedit xp̄s ab
eo. Nam in os iude xp̄s in ſacramēto intra-
uit:et ſi mundū coꝛ habuiſſet: tūc cū gr̄a ſua
cū eo manſiſſet. Sꝫ q2 immundū ꝛ pollutuꝫ
coꝛ habuit:idō ip̄us cū gr̄a ſua ab eo receſſit.
Sil'r eſt ſi in ignevel in aliquā immūdiciam
caderet tūc adhuc maneret ſacramētū ꝙdiu
maneret ſpēs. Q2 in os ipſi⁹ pctō:is pollu-
tū intraret:et tñ nullū fructū cōſequit᷑: ſʒ icur-
rit maximū ꝑiculū. Uñ canit᷑ in ſequētia de
coꝛꝑe xp̄i. Sumūt boni ſumūt mali: ſoꝛte tñ
ineq̄li. Uñ de ſacramēto dicit Damaſ. Dum
ſpecies ſentit᷑ ſacramētū ē:dū autem deſinit
ſentiri ſacramētū nō eſt. C Quātū ad ſe
cūdū ꝑncipale.ſ.ꝙ bonū ſit ſe digne ꝑpara-
re ad ꝑcipiendū ſacramētū eucbariſtie poſſu-
mus elicere ex his ꝑiculis q̄ ibi ſumūtur i h̄
ſacramēto. Pro quo ſciēdū ꝙ q̄nqꝫ ſumunt᷑
in hoc ſacramēto. Primū eſt ip̄m coꝛpus qd̄
ſumpſit de v̄gine:qd̄ ip̄ūſſctūs de puriſſimo
ſanguie marie foꝛmauit. Secūdū ē ſanguis
ipſi⁹ quē fudit in cruce. Tertium eſt ipſa aīa
xp̄i quā pr̄ miſit de coꝛde ſuo in vterum v̄gi-
nis. Quartū eſt vita cū coꝛꝑe. Quintū eſt ipa
ineffabilis deitas. In p̄mo cū digne accipis
coꝛp⁹ xp̄i efficieris ꝑticeps oīm bonoꝝ que
xp̄s operat⁹ eſt in vita ſua:ieiunando:diſcur-
rendo:p2edicando:oꝛando: vigilando: et ſic
de alijs. Inſuꝑ totius meriti paſſionis. Nā
ſctūs Tho. de aq̄no dicit ꝙ in q̄lꝫ miſſa inue-
nit᷑ oīs fructus et vtilitas quē vel quā xp̄us
in die paſceues oꝑatus eſt in cruce cuꝫ moꝛ-
te ſua. Et eādem gr̄am ꝛ fructū q̄lꝫ deuotus
q̄ digne cōicat ꝑcipit. Itē accipis ibi in h̄ ſa-
cramēto ꝑticipationē oīm meritoꝝ toti⁹ ec-
cleſie ꝛ ſctōꝝ in celo. Hinc eſt ꝙ in ſymbolo
fidei catholice ꝯ̄tetur⁹. Credo ſctōꝝ cōione3.
vñ Albert⁹ magn⁹. Per veꝝ coꝛp⁹ xp̄i oms
nos oīb⁹ xp̄i gratijs ꝛ oīm fideliū cōicamus
ꝑpt᷑ qd̄ etiā cōmunio dr̄. Ideo autē bonoꝝ
xp̄i ꝛ oīm ſctōꝝ meritis facit nos cōicare:vt
ſi qd deficit in ſingulis et oīm ſctōꝝ abūdan-
tia ſuppleat᷑. Ibi in hoc ſacramēto habem⁹
v̄tutes patriarcharū:reuelationes ꝛ illumīa-
tiōes ꝓphetaꝝ:dignitates apoſtoloꝝ:victo-
rias martyꝝ:ſanctitatē cōfeſſoꝝ:mūdicias
v̄ginū:caritatē angeloꝝ: ꝛ cōſequēter bona
op̄a ꝛ merita oīm electoꝝ q̄ oīa a xp̄o in coꝛ-
pus ei⁹ miſticū ſluxerūt et de quolibet i quē-
libet ꝑ charitatē ſpūſſancti redūdant. Unde

ieſus xp̄s pōt dicere ad quēlꝫ digne cōicātē
illud qd̄ Jacob ad Laban dixit. vt hr̄ Gen.
xxx. Modicū habuiſti anteq̄ꝫ venirem ad te.
Et nunc diues effectus es bndixitq3 tibi do-
minus ad introitum meū. D Secundo
cū accipis ſanguinē mūdaberis a pctō. Uñ
ad Heb.ix. Sanguis xp̄i emūdauit cōſciēti-
am noſtrā ab oꝑibus moꝛtuis ad ſeru ēdu3
deo viuenti. Qm̄ ſi ſanguis hircoꝝ et tauro-
rum in veteri lege iudeos mundauit ꝙtoma-
gis ſanguis xp̄i q̄ effuſus eſt ꝓ pctis nr̄is e-
mūdabit aīas noſtras:ꝙto eſt maioꝛ ꝛ p̄cio-
ſioꝛ ꝛ carioꝛ. Querit᷑ vtrū ꝑ hoc ſacramētū de-
leant᷑ pctā venialia. Rñdet᷑ ſm̄ Tho. in.iiij.
di.xij.ꝙ ſic. Nō tñ opꝫ ꝙ ſemꝑ oīa venialia
deleant᷑:ſʒ ſm̄ menſurā deuotionis. Poſſꝫ tñ
tantus feruoꝛ eſſe ꝙ oīa venialia deleret.
Itē q̄rit᷑ vtrū ꝑ hoc ſacramētū deleant᷑ moꝛ-
talia. Rñr ſm̄ btm̄ Tho. vbi ſupra ꝙ non de-
let moꝛtalia niſi oblita. vñ ꝙ dr̄ ablutio ſce-
lerū dupliciť pōt intelligi. ſcꝫ vel ꝙ dr̄ ſic cri-
mina abluere inq̄ꝫtū ea impedit vel de his
q̄ nō ſunt in hoīs cōſciā vel memoꝛia. Qd̄ au-
tem ꝑ hoc ſacramētū.ſ.ſumēdo coꝛp⁹ et ſan-
guinē xp̄i peccata deleant᷑ oñdit Criſo. dicēs
Honoꝛabilis ſanguis xp̄i qñ cum bona volū-
tate ſumit᷑ oēm egritudinē aīe extiguere po-
terit. Ambꝛo. Debeo ſemꝑ illud accipere vt
mihi ſemꝑ peccata dimittant᷑. Unde etiam
Bern̄. Eucbariſtie ſacramētū potens eſt pec-
cata ꝯſumere:debellare obuias poteſtates:ꝛ
inferre celis animas reuertentes de terra.
Tertio quādo accipis aīam xp̄i:tunc recipis
pignus vite eterne:ſi ſic in tali ſtatu decedis
vñ canit᷑ de hoc ſacramēto. Et future gl'e no-
bis pignus dat᷑. Q2 hoc ſacramētū dat vitā
gr̄e in p̄nti. Joh.vi. Qui mādūcat me ipſe vi-
uet ꝓpter me. In futuro dat vitaꝫ gloꝛie. vñ
etiā Joh.vi. Qui manducat meā carnē ꝛ bi-
bit meū ſanguinē habet vitā eternam. Und̄
Beda in omel'. Pro obtinenda ſalute eterne
beatitudinis beatiſſima illa caro et ſanguis
ſumitur ſaluatoꝛis. Quarto accipis ibi ſpm̄
xp̄i.i.vitā xp̄i. Et accipiendo ſic vitā cū coꝛpo-
re mutaberis in deū:ſicut cibus et pot⁹ mu-
tatur in te. Unde vox diuina ad Augu. dixit.
Non tu me mutabis in te: ſed tu mutaberis
in me. Sic xp̄s dicit cuilibet digne cōicanti.
Nō tu me mutabis in te ꝛc̄. q2 q̄cquid deus
eſt ex natura:hoc homo fit ꝑ gr̄aꝫ qui digne
communicat. Cum autem deus habeat po-
tētiā infinitā et ſapiētiā eternā ꝛ imēſaꝫ bo-
nitatē ex ei⁹ potētia homini in hoc ſacramē-

to cōicata erit hō potentioꝛ tā ad oꝑandū q̄ꝫ
ad impetrādū. ex eius ſapiētia efficit᷑ ſapien-
tioꝛ ad electionē boni ꝛ refutationē mali. ex
eius bonitate hō fit mag̃ pi⁹ ꝛ charitatiuus
ꝛ pacific⁹. Quīto recipiēdo ei⁹ deitatē anīa
hoīs iplebit᷑ gr̄a ꝛ dulcedīe. q2 null⁹ pōt aīaꝫ
hoīs ſatiare niſi ſolus de⁹. vñ Ber. Ad imagi-
nē dei q̄ppe facta ē aīa rōnalis. ceteris oīb⁹
occupari pōt:ipleri oīno nō pōt. Capax enīꝫ
dei ē:ꝛ q̄cq̄d deo min⁹ ē nō eā implebit. Uñ
ps. Satiaboꝛ cū apparuerit gloꝛia tua. E
Quātū ad tertiū ſciendū ꝙ lꝫ nemo ſciat cer-
titudinal'r vtrū dign⁹ ſit accedere ad eucha-
riſtiam:tñ de hoc ſunt quedā ſigna in quib⁹
cōiecturaliť pōt hō ſeipꝫ ꝓbare ꝛ ſic cōfidēs
de mīa dei ſecure accedere. Primū ſignū eſt ſi
quis de p̄teritis pctīs dolet:ꝛ de futuris ca-
uere intendit ꝛ ꝑatus eſt ſatiſfacere ꝛ bonaꝫ
volūtatē hꝫ deo amodo ſuiendi. Scd̄ꝫ ſignū
cū q̄s ſe p̄ꝛōptum inuenerit ad bona opera.
vñ Greg. ſuꝑ Ezech. Hr̄e charitatē dei ꝛ ſciē-
tiā dei teſtis eſt bona oꝑatio que ſi foꝛtaſſis
defuerit ꝑfecto certū eſt nec cognouiſſe te de-
um nec diligere ip̄m. Ergo pigri ꝛ diu doꝛmi-
entes nō hn̄t ſignū p̄ꝛōptitudīs ad bona o-
pera. vñ Greg. Amoꝛ dei nūq̄ꝫ ē ocioſus. oꝑa-
tur enīm magna ſi eſt. ſi v̄o oꝑari rēnuit amoꝛ
nō eſt. ergo ſi ſentis te abītra moueri ad bo-
na exercitia et ad emendationē vite ꝙ amo-
do velis ſic viuere:et ſic vitam tuā oꝛdinare:
et ſic deo ſeruire hoc eſt bonū ſignū ꝙ de⁹ cū
gr̄a ſua illud oꝑatur in hoīe. F Tertiū ſi-
gnū. ſi quis verbū dei libēter ꝛ delectabiliť
audit. q2 eſt cibus aīe. vñ Johis.viij. Qui ex
deo eſt verbū dei audit. vñ Greg. Interroget
ſe vnuſq̄ſq3 ſi verba dei aure coꝛdis percipi-
at et intelliget vnde ſit. Uñ q̄libet cū magna
reuerentia et deuotione et attentione debet
verbū dei audire. vñ Aug. et ponit᷑ etiā in de-
cre. Nō minus re⁹ erit q̄ verbū dei negligent᷑
audit:ꝙ ille qui coꝛpus xp̄i ſua negligētia i
terrā cadere ꝑmiſerit.i.q.i. Interrogo. G
Quartū ſignū ſi quis inuenerit in ſe ſitiꝫ tē-
poꝛaliū reꝝ diminutā. vt ſi quis inuenerit i
ſe ꝙ ante cariuſpꝛiuiū deſiderabat ſex vel ſe-
ptem tunicas et multas diuitias: et domos
pulchꝛas:agros plurimos ꝛc̄. et iā inuenerit
in ſe ꝙ cōtentat᷑ in his que deus ſibi admi-
niſtrat:et nihil ꝯ deū hr̄e deſiderat:ſed confi-
dit deo ꝙ nūq̄ꝫ eū dereliquat ſʒ neceſſaria ſi-
bi ꝓuideat ſi ei fideliter ſeruiat. vnde Mat.
vi. Primū querite regnū dei ꝛ iuſticiā ei⁹ ꝛ h̄
oīa adijcient᷑ vobis. Uñ etiā ps. Jacta cogi-

tatū tuum in dño ꝛ ipſe te enutriret. ꝙ enim
gr̄a extinguit ſitim t̄ꝑaliū reꝝ oñditur Joh.
iiij. Si q̄s biberit ex aqua quam ego dabo ei
nō ſitiet in eternū. Uñ etiā Criſo. Nō eſt ſuꝑ
terrā qd̄ amat q̄ donū dei in veritate guſtaue-
rit. Quītū ſignuꝫ ē ſi ex coꝛde ꝑcit leſoꝛib⁹ ſic
ꝙ nullā amaritudinē ꝯ aliquē hēat cui ma-
lū vellet fieri. Et inſuꝑ in tali ꝓpoſito ſtet ꝙ
ſi eū grauius offendiſſet etiā ſibi indulgere
vellet vt ſibi de⁹ ꝓpꝛia pctā ſua ignoſceret.
vel etiā ſi aliq̄ aduerſitates ſibi occurrerēt ꝙ
illas patient᷑ vellet ferre. q2 talia ſine gratia
hr̄e nō pōt. vñ Anſ.viij. ethi. Triſte fugit na-
tura. Inſuꝑ ſi hꝫ animū paratū ſatiſfacere ꝓ-
ximis quos leſit ſiue in rebus:ſiue in fama:
ſiue i coꝛꝑe. Iſta ſunt q̄nq3 ſigna in quibus
vnuſq̄ſq3 cōicatur⁹ ꝓbare ſe pōt. Itē ſciēdū
ꝙ q̄lꝫ debet caſte viuere ante cōionē et poſt
cōionē. de ꝯſe.di.ij. Oīs hō ante ſacrā cōio-
nē a ꝓpꝛia vxoꝛe abſtinere dꝫ trib⁹ dieb⁹ q̄ttu-
oꝛ aut q̄nq3 ſex ſeptē. H Unde legit᷑ ꝙ q̄-
dā in ſabbato ſancto paſche ꝓpꝛiā cognouit
vxoꝛē:a cui⁹oꝛe quādo in die paſche cōmuni-
care voluit coꝛpus xp̄i reſiliit. Unde ꝯfuſus
et contritus poſtea confeſſionē fecit et peni-
tentiam egit:et digne cōmunicauit.

i Te ꝓ ſcd̄o ſmone in hac die tria
ſunt dicenda. Prio quō quattu-
oꝛ gn̄a hoīm ſpūalit᷑ ſumūt h̄ ſa-
cramētū hodierna die inſtitutū.
h̄ q̄re īfra ſer.lxx. Q. Secūdo q̄r e h̄ ſacrꝫ ho-
dierna die inſtitutū ſit. ꝛ hoc q̄re infra ſmo.
lxxix. J. Tertō exēplū d̄ milite q̄ ſingul' dieb⁹
oꝛauit q̄nq3 pr̄ nr̄. hoc q̄re ſermo.lxx. U.

In die paſce. ſer.xlviij. d̄ mēoꝛia paſſiōis xp̄i

Uos omēs qui tranſitis

o ꝑ viā attēdite et videte ſi ē doloꝛ
ſilis ſic doloꝛ me⁹. Tre.i. Uñ Jo-
hānes de ſctō geminiano. Cōue-
niēs ē vt ſentiat mēbꝛū qd̄ ſentit caput:vt ſi
ſit diſtinctō i coꝛꝑe. Si idē patit᷑ vnū mēbꝛū
cōpatiunt᷑ oīa mēbꝛa. Hoc aūt cōtingit ſi nō
ſunt paralitica. Nā mēbꝛū paliſi occupatuꝫ al-
teri⁹ mēbꝛi doloꝛē nō ſentit. In verbis igit᷑
ꝓpoſitis inuitamur ſentire in nob̄ qd̄ xp̄us
ſenſit i ſua paſſiōe. q2 ip̄e ē caput nr̄m ꝛ nos
ſum⁹ mēbꝛa eius. Unde dicit ad nos. O vos
oms ꝛc̄. J Uñ in p̄nti ſermone dicēdū
eſt de fructib⁹ q̄s q̄s conſeq̄tur ex deuota me-
ditatione paſſiōis xp̄i. Prim⁹ fructus ē ꝯuer-
ſio ad deū ꝛ auerſio a pctīs:q2 homo ꝑ medi-
tationē paſſionis xp̄i diſponit᷑ ad cōtritōem

ɔfeſſionē ⁊ ſatiſfactionē. Primo ad cōtritionē. Et in ſignū huiꝰ petre ſciſſe ſunt: ⁊ terremotꝰ factꝰ eſt. ſic et pctōꝛ moueri dꝫ ad cōtritionē ne videaẗ eē durioꝛ lapidibꝰ et imobilioꝛ terra. Itē ad ɔfeſſionē. et in ſignū huius ſepulchꝛa tpe paſſiōis xp̄i apta ſunt. Item diſponit ad ſatiſfactionē q̄ cōſiſtit ī ieiunio: in elemoſyna: ⁊ orone. Nā xp̄s ꝓ nob̄ ieiunauit vt nos exēplo ipiꝰ ꝓ pctis nr̄is ieiunemꝰ Silr̄ elemoſynā largā dedit. vn̄ Amb. ī ſer. Auctoꝛ pietatꝭ in cruce pendēs teſtamētū cōdidit. ſingulꝭ opa pietatis diſtribuēs apoſtolꝭ ꝑſecutionē. iudeis corpꝰ. patri ſpm̄. ꝟgini paranimphū. latroni padiſum. pctōꝛi infernum. xp̄ianis penitētibꝰ crucē. Silr̄ et orauit ī cruce pēdens vt nobis orādi daret exemplū. vn̄ Aug. Tota vita xp̄i in terris q̄ ꝑ hoīem geſſit diſciplina moꝝ fuit. vn̄ etiā Grego. Oīs xp̄i actio nr̄a eſt inſtructio. Ergo quicunqꝫ cupit ad ſtatū veri penitētis ꝑuenire: ad paſſionēꝫ xp̄i dꝫ recurrere. et ſic in illa deuota meditatione miam dei implozare. Vn̄ pctōꝛes obſtinati ⁊ indurati ſi volūt miam ɔſequi: tūc debēt ſe dare ad meditandū paſſionē xp̄i. K

Secūdꝰ fructꝰ eſt ꝙ xp̄s de hoīe vicioſo vult facere hoīem virtuoſum q̇ libēter meditatur paſſionē ſuā. et hanc ꝟtuoſam vitā vnuſq̇ſqꝫ appetere debet. qꝛ ſm̄ Ariſt. ix. ethi. Virtuoſitas beatiſſima vita eſt. Vn̄ ſi es ſuperbꝰ et appetis fieri humilis: tūc cogita paſſionem xp̄i et humilitatē ipſiꝰ: tūc deꝰ dabit tibi humilitatē ⁊ auferet a te ſupbiā. Silr̄ ſi auarꝰ tūc cogita pauꝑtatē xp̄i. ſi iracūdꝰ tunc cogita manſuetudinē xp̄i: et ſic de alijs. Nā paſſio xp̄i eſt remediuꝫ ꝯ oīa vicia. Quod ꝓbaẗ ſic. Nā pꝛimo cōtra inobedientiā mandatoꝝ reſpice coronā ſpineā cerebꝛū ꝑforantē. Itē cōtra ſupbiā ⁊ ingratitudinē vide caput īclinatū. Cōtra maliciā ⁊ liuoꝛē attēde lachꝛymas et gemitꝰ xp̄i. Cōtra detractiones et īſidias attēde maxillas alapizatas et linguaꝫ ꝓ inimicis orantem. ꝯ gulā fel ⁊ acetū. ɔtra auariciā xp̄i nuditatē et pauꝑtatē. contra inuidiā bꝛachioꝝ extēſionē ⁊ p̄cipuā charitatē ꝯ luxuriā flagella et vulnera. ɔtra irā lateris aꝑtionē cōtra accidiā clauos pedum que remedia et alia infinita contra bella viciozum reperiūtur efficaciſſima in ſpeculo paſſionis xp̄i ꝓ nobis crucifixi. Vn̄ quicūqꝫ vult vicia deponere ⁊ virtutes acquirere paſſionēꝫ xp̄i dꝫ meditari. Tertius fructꝰ ē ꝙ xp̄s vult facere firmā pacē inẗ hoīem illū ⁊ p̄rem ſuū oīpotentē. qꝛ ꝑ mortē xp̄i pax inter deū et hūanum genꝰ ē facta. Et illa renouabiẗ per deuotā meditationē paſſionis xp̄i: ſanctificatōeꝫ in aīa illiꝰ hoīs facientē. Vn̄ Bona. Nihil ita in hoīe opaẗ vniuerſalē ſctificationem: ſicut meditatio paſſionis xp̄i. Quartus fructꝰ eſt ꝙ oīs tribulatio erit hoī leuis ad poꝛtandū. et quotiēs hō triſtis rememoꝛabiẗ paſſionē xp̄i: totiens a xp̄o cōſolabiẗ in q̄cūqꝫ tribulatione vꝭ neceſſitate fuerit. Vn̄ ipe dicit ꝑ ps. Cū ipo ſum in tribulatione: eripiā eū ⁊ gloꝛificabo eū. ꝫ ſpāle refugiū tribulatꝭ dꝫ eē memoꝛia paſſiōis xp̄i. Nā ſi quiẗ dolet caput cogitare dꝫ doloꝛē xp̄i quē habuit qn̄ cū ſpinis coronatꝰ fuit. ſi oclꝭos: vel faciē: vel manꝰ: vꝭ pedes dolet: cogitare dꝫ doloꝛē xp̄i quē hūit in cōſilibꝰ. Silr̄ ſi q̇s patiẗ ſitim: frigꝰ: vel alias triſtaẗ: cogitare dꝫ ꝙ xp̄us eadē ſuſtinuit. vn̄ Iſi. de ſum. bo. Si paſſio xp̄i ad memoriā reduciẗ: nihil tā durū ꝙ nō eq̄ aīo toleretur. vn̄ etiam Ber. Quid eſt qd̄ tibi ſuaue nō videẗ ſi collegeris et memoratꝰ fueris omēs paſſiones ⁊ amaritudies ſaluatoꝛis. Quītꝰ fructꝰ eſt ꝙ tali hoī volūtas dei notificabitē ad cognoſcēdū q̇d deꝰ velit. et cū hoc daẗ homini poſſe ad ꝑficiendū agnitā dei volūtatē Ioh. xv. Sine me nihil poteſtis facere. Ergo q̇ in dubijs ē implicatꝰ recurſum debet habere ad bonos et diſcretos viros. et pꝛincipaliẗ ad paſſionē xp̄i. ⁊ dꝫ dicere cū pꝛopheta Dauid. Docē me facere volūtatē tuā qꝛ deꝰ meꝰ es tu. Sextꝰ fructꝰ eſt ꝙ xp̄us. vult dare tali hoī deuotionē et cū hoc vult exaudire ipſius oronem. Vn̄ qn̄ q̇s eſt aridus ab oīm deuotione tunc dꝫ habere recurſum ad paſſionē domini. ibi. em̄ poteſt haurire deuotionis dulcedinē. vn̄ Aug. in li. de virgi. Inſpice vulnera pēdentꝭ: ſanguinē moꝛiētis: p̄ciū redimētis. cicatrices reſurgentis. Caput hꝫ inclinatum ad oſculandū. coꝛ apertū ad diligenduꝫ. bꝛachia extenſa ad amplexandū. totū corpꝰ expoſitū ad redimendū. Heu quanta ſunt cogitate. hec in ſtatera coꝛdis veſtri appendite. vt totꝰ vob̄ figuraẗ in coꝛde q̇ totꝰ ꝓ nob̄ fixus fuit in cruce. Silr̄ ſciēdū ꝙ qn̄ q̇s aliq̇d serioſe petere vult a deo ſiue ſit ꝓ ſeipo ſiue ꝓ alijs ſiue etiā ꝓ defunctis: tūc pꝛius dꝫ ſe dare ad meditandū paſſionē xp̄i: et ſic in illa deuota meditatione dꝫ xp̄o ſupplicare: ⁊ tūc oīno exaudieẗ ſi aliq̇d ſalubꝛe ⁊ vtile petit. Septimꝰ fructꝰ eſt ꝙ xp̄s talē ſcribit in triplici p̄te ſui coꝛpis. ſ. ī manibꝰ ad auxiliāduꝫ ei in oībꝰ anguſtijs ⁊ neceſſitatibꝰ. in pedibꝰ ad ſecū manēdū, in coꝛde vt nunq̄ obliuiſcatur ſui: ſꝫ ſp̄ ei bonum optet. Vnde Yſa. xlix. Si obliuiſci p̄t mr̄ filij vteri ſui: ⁊ ſi illa obliꝫ ta fuerit: ego tn̄ nō obliuiſcar tui. Octauus fructus eſt ꝙ hō ꝑ deuotam ⁊ cōtinuā meditationē paſſionis xp̄i maioꝛē pōt a deo impetrare gr̄am q̄ ſi tota eccl̄ia ⁊ oēs hoīes in hoc mundo exiſtentes pꝛo eo orarent. Vnde Criſo. ſup Math. Nulla em̄ res eſt q̄ magis ad ſalutē hoīm ꝑtineat q̄ᷓ moꝛs xp̄i. Nonus fructus eſt ꝙ p̄cellit illa meditatio alia bona opa ⁊ exercitia coꝛpalia. qꝛ nihil ē deo tā acceptū ⁊ hoī tam meritoꝛiū poſtq̄ᷓ ꝑniam egit de ſuis pctis ſicut paſſionis xp̄i memoratio. Vnde Albertus magnꝰ. Simplex recoꝛdatio paſſionis xp̄i ſicut quādo hō cogitat lignū vel lapidem tn̄ plus valet q̄ ſi integrū annuꝫ ieiunaret q̇s in pane ⁊ aqua. ſi quotidie virgis ⁊ flagellis cederetur vſqꝫ ad effuſionē ſanguinis: vel ſi quotidie legeret integrū pſalteriū. Decimus fructus eſt ꝙ continua ⁊ deuota meditatio paſſiōis xp̄i eſt hoī magis ſalutifera: q̄ ſi beata Maria cū oīm̄bus ſctīs ꝓ eo intercederet: ⁊ h̊ reſpectu paſſionis xp̄i q̄ infinite ē efficacie. Nā in oronibus ſctōꝝ nō ɔſiſtit p̄ncipaliter ſalus hoīm ſed in paſſione xp̄i. vnde Criſo. ſup Math. Oīs ſalus hoīm in moꝛte xp̄i poſita eſt. Vndecimus fructus eſt ꝙ ſi hō aliq̇s negligenẗ vixiſſꝫ: ⁊ tādē paſſionē xp̄i deuote recoleret ⁊ pertractaret: ꝑ hoc tantū pꝛemiū adipiſciẗ ſicut alius q̇ nō habuit tantā deuotionem ad paſſionē xp̄i: ſed in alijs ſeruitijs ⁊ exercitijs deo a iuuētute ſeruiuit. ergo q̇ negligēter vixit recuꝑare dꝫ neglectuꝫ ex vulneribus ieſu xp̄i. Vnde Ber. Scio ꝙ merita mea mihi nō ſufficiunt. ergo cōfidenter qd̊ ex merito mihi deeſt: vſurpo mihi ex vulneribus domini. Duodecimꝰ fructus eſt ꝙ xp̄s illū q̇ ɔtinue ⁊ deuote meditatꝰ eſt paſſioneꝫ ſuam in hoꝛa exitus ſui vult ipm̄ letificare in eterna conſolatiōe. Et poſt moꝛtem eterna regna ⁊ gloriam ſempiternā ſibi dare. ⁊ hoc eſt vnicuiqꝫ hoī ſumme neceſſariū ꝙ xp̄s ſibi aſſiſtet in tp̄e ſue moꝛtis. qꝛ tūc inſtat maxima temptatio homini. Vn̄ q̇libet hō dꝫ moꝛi in meditatōe paſſionis xp̄i: ⁊ debet illa quinqꝫ hr̄e q̄ xp̄s moꝛiendo habuit. De hoc quere infra ſmone. cxxxv. D. L Vnde nota exēplū ꝙ quilibet hō dꝫ moꝛi in meditatiōe paſſionis xp̄i Vnde legiẗ ꝙ q̇dam magnus pctōꝛ in agone cōſtitutus fuit ꝑcuſſus in repcuſſiōe pctōꝝ iuuentutis ſuoꝝ in tali anguſtia dedit ſe ad meditandū paſſionē xp̄i: ⁊ ſingulis membꝛoꝝ xp̄i paſſionibus ſuoꝝ mēbꝛoꝝ iniquitatē adiunxit. vtputa qn̄ cogitauit ſuoꝝ crinium oꝛnatum ad genas euulſas dn̄i ieſu cōparationē fecit: ⁊ vultus ſui cōpoſitionē ad dn̄i ieſu cōſputā faciem equiꝑauit. ⁊ oculoꝝ ſuoꝝ vagā ⁊ diſſolutā viſionē ad xp̄i ieſu oculoꝝ velatōnem cōꝑauit. ⁊ luxuriā ⁊ delicias coꝛpis flagellationibꝰ xp̄i aſſimilauit: ⁊ gulā ⁊ ebꝛietatē ſuā felli ⁊ aceto adiūxit: ⁊ ſic d̊ alijs reddendo ſingula ſingulis. Et nō eſt ambigendū q̇n ſalutē cū latrone obtinēs ab hac luce emigrauit. Poſtremo q̄riẗ vtrū hō plꝰ teneatur regratiari deo de bn̄ficijs creationis q̄ᷓ d̊ beneficio redēptiōis. Rn̄deẗ ꝙ hō plꝰ teneẗ regratiari deo de redēptiōe q̄ᷓ de creatione. vnde Amb. in li. de ꝟgi. Plus ei dn̄e ieſu debeo tuis iniurijs qbꝰ redēptus ſum q̄ᷓ tuis virtutibꝰ q̇bꝰ creatꝰ ſum. Nō em̄ hoc ꝓdeſſꝫ niſi ⁊ redimi ꝓfuiſſet. vnde Criſo. ſup Mat. Nec eſt aliq̇d aliud ꝓpter qd̊ magꝭ deo gr̄as agere debemus q̄ᷓ ꝓpter moꝛtem ipſius.

M Q2 aūt deo nihil ſit tā acceptuꝫ ⁊ hoī tā ſalutiferū ſic deuota meditatio paſſionis xp̄i: oñdiẗ in illo exēplo. Legiẗ em̄ ꝙ q̇dā heremita extitit ſctiſſime vite q̇ īſtātiſſime dominū exoꝛauit vt ſibi oñderet qd̊ ſuitiū iter oīa ſeruitia ſibi magis placeret: ſꝫ qꝛ multuꝫ valet dep̄catio iuſti aſſidua ɔtigit q̄daꝫ vice cū idē heremita eēt in cella ſua ⁊ orādo deū honoꝛaret audiuit cuiuſdā pauꝑis vocē: de quo multū admiratꝰ ſurrexit tēptās q̇d hoc eēt. Et cū exiſſet vidit hoīem nudū ⁊ pauperē frigoꝛe trepidantē: ⁊ crucē magnā ſuper ſe baiulantē: quē cū vidiſſet dixit. q̇ſnā es tu ⁊ vn̄ veniſti? At ille r̄ndit. de celo veni. Et ille q̇s es tu. Rn̄dit ih̄s xp̄s Marie filiꝰ ego ſuꝫ Cui ille ait. Quid o bone ieſu h̊ facq̇ coꝛā me miſero pctōꝛe. Rn̄dit. Tu me huc tuis oronibꝰ cōpuliſti. Nā diu me rogaſti vt oñderē tibi qd̊ ſeruitiū inter oīa ſuitia marie accepta rem: ⁊ nūc veni h̊ tibi indicare. nā vides magnā crucē quā poꝛto in hūeris meis: ⁊ h̊ ē mihi acceptiſſimū ſuitiū qd̊ tu ⁊ q̇libꝫ hō mihi exhibere poteris: vt tollas crucē meā ſup te memoꝛādo quotidie paſſionē meam deuote h̊ ſuitiū ē mihi acceptabiliſſimū. N Sꝫ diceret aliquis. quē honoꝛeꝫ debeo exhibere paſſioni xp̄i. Pꝛo quo ſcienduꝫ ſm̄ Ioꝛdan. Quicūqꝫ quotidie dixerit. xv. pr̄ nr̄ per vnuꝫ annū cōtinuū: hic cōpleto anno cuilibet vulneri xp̄i dixit vnū pr̄ nr̄. ita ꝙ quīdecies tot ſunt vulnera xp̄i quot dies in anno accipiendo quālibet plagā flagellationis ꝓ vno vul

nere.ꝛ pũcturã cuiuſlibet ſpine pro vulnere
vno. Vñ v̾ſus. Septuagintaq̄ꝫ q̄tercentũ
milia q̄nq̄ꝫ. Tot fertur xp̄s ꝑ nobis vulnera
paſſus. Que q̄dē orõ multũ efficax eē ꝓbibe
tur. vñ Ber. nos ad deuotionē incitãs dicit.
Volue ꝛ reuolue huc ꝛ illuc dn̄icũ corp⁹ vbi-
q̄ꝫ inuenies dolorē vbiq̄ꝫ cruorē. Vñ ēt Aug.
Jeſus dn̄s q̄ celũ diuerſis veſtiuit ſyderibus
nud⁹ vent̄ ꝛ ardorib⁹ ꝛ ad maioris pudoris
cumulũ ꝑ iudic̄ miſtros eſt cruci diris ꝛ ma-
gnis clauis affix⁹. vñ Ber. X̄pus oñdit nob
man⁹ vt faciam⁹ q̄ fecit: latus vt ſentiam⁹ q̄
ſenſit. pedes vt ãbulem⁹ q̄ ꝑerit. Vñ idem
Ber. in ꝑſona xp̄i in q̄dã ſmone. O hõ vide q̄
pro te patior: nõ eſt dolor ſicut dolor quo cru
cior. ad te clamo q̄ ꝑ te morior: vide penas q̄
bus afficior. vide clauos q̄bus cõfodior. cum
dolor eſt tantus exterior interior eſt planct⁹
grauior: cum te tam ingratũ experior.

¶ In die paſceues Ser. xlix. de paſſione.

i Nclinato capite emiſit
ſpm̄. Joh. xix. Johes de ſctõ ge-
miniano. Mors ſaluatoris cha
riſſimi quã hodie recolm⁹ fuit vl
tima ꝯcluſio dn̄ice paſſiõis: ꝛ fuit ꝯſumma-
tio nr̄e redēptionis: ꝛ fuit oſtēſio imēſe dile
ctiõis. Siquidē cõpleto certamīe dn̄ice paſ-
ſionis ꝯſummatoq̄ꝫ ope nr̄e redēptiõis icli-
nauit caput emiſit ſpm̄. Ergo dr̄ in v̾bis pre
miſſis. Inclinato capite ꝛc̄. Ex quo in p̄cedē-
ti ſermone dictũ ē q̄ꝫ salubre ꝛ vtile ē h̄re me
moriã paſſionis xp̄i. tũc iam in ſmone p̄n̄ti
dicendũ eſt q̄ hõ cogitare dꝫ dum videt cruci
fixi imaginē: vt ſic ex paſſione xp̄i deuotiõeꝫ
hauriat. O Pro quo notandũ q̄ xp̄s pē
dens in cruce q̄ttuor habuit. Primo habuit
caput inclinatũ. Scd̄o habuit manus ꝑfora
tas ꝛ extēſas. Tertio pedes ꝯfixos ꝛ affixos
Quarto lat⁹ aptum. Caput hũit inclinatuꝫ.
primo in ſignũ recõciliatõis tãq̄ꝫ oſculatur⁹
hoiem ad grãꝫ eũ recipiēdo. Multis cm̄ an
nis de⁹ pr̄ hoi fuit inimic⁹: ſꝫ xp̄s ꝑ paſſioneꝫ
recõciliauit hoiem deo patri. Ro. v. Cum ini
mici eſſem⁹: recõciliati ſum⁹ deo ꝑ mortē filij
ei⁹: ergo ĩ ſignũ recõciliatiõis xp̄s caput ſuũ
inclinauit ĩ cruce prebēdo nobis oſculũ. imo
etiã petit a nobis oſculari. dicēs ad quēlibet
pctõrem illud Gēn. xxvij. Accede et da mihi
oſculũ fili mi. Et hoc fit ꝑ pniãꝫ ꝛ emēdatio
nē vite. ḡ o pctõr quondã fuiſti dei inimicus
nũc ꝑ ꝯtritõeꝫ poteris dei fili⁹ fieri. quondã
a deo ꝑ pctm̄ receſſiſti: nũc aũt accede ꝑ con
tritionē et pniam. q2 ip̄e eſt pat⁹ te ad grãm
recip̄e ꝛ tibi oĩa pctã tua idulgere. Et hoc fi-
guratuꝫ eſt nob Lu. xv. de filio ꝓdigo redire
volente ad patrē: cũ adhuc longe eēt vidit eũ
pr̄ ſu⁹ ꝛ mia mot⁹ eſt: ꝛ occurrens cecidit ſup
collũ ei⁹ ꝛ oſculat⁹ eſt eũ. P Scd̄o xp̄us
habuit caput iclinatũ tanq̄ꝫ nos ſalutatur⁹
bonũ nob optãdo. Solēt aũt hoies ſalutan
do q̄druplr̄ bonũ ſibijnuicē optare. ſ. bonam
diē: bonã noctē: bonũ mane: ꝛ bonũ veſper.
Sic xp̄s de cruce optat hoi bonã diē eterni-
tatis: quã dieꝫ dedit latroni cũ dixit ei: vt h̄r
Lu. xxiij. Amē dico tibi hodie mecuꝫ eris in
ꝑadiſo. Itē bonã noctē optat hoi t̄pe p̄ntis
aduerſitat̄ cũ ſibi dat grãm ꝛ v̾tutē patiētie.
Vñ Mathi. v. Beati eritis cũ maledixerint
vobis hoies ꝛ ꝑſecuti vos fuerint ꝛ dixerint
oē malũ aduerſum vos mētientes ꝓpt̄ me.
gaudete ꝛ exultate in illa die: qm̄ merces vr̄a
copioſa eſt ĩ celis. Ergo o hõ noli timere ad-
uerſitates hui⁹ ſeculi: q2 ꝛ xp̄s ꝓpt̄ te aduer
ſitates ſuſtinuit. Itē optat hoi bonũ mane:
ſcꝫ oꝑationis. vñ Canti. vij. Mane ſurgam⁹
ad vineã. O hõ cogita q̄d xp̄s ſuſtinuit tota
nocte ꝛ mane hora p̄ma ꝑ te: ꝛ ſurge ꝛ regra
tiare ei. Itē optat hoi bonũ veſp. ꝛ hoc ꝯtin
git in agone mortis. Iſtud figuratũ ē Joh.
xx. Vbi p̄us cũ ſero factũ eſſet venit ad diſci-
pulos ſuos ꝛ dixit eis. Pax vob. ſic ſi deuote
ſeruis xp̄o paſſionē ei⁹ portãs in corde tuo
veniet ad te ꝑ grãm ſuã in vltia hora mortiſ
tue ꝛ faciet tibi pacē ꝛ defendet te q̄ꝫ demo-
nes tibi nocere nõ poterũt. Vñ Greg. Aliqñ
in ꝯſolatiõe egrediētis aīe ip̄e apꝑere ſolet
auctor ꝛ retributor vite. Tertio habuit caput
inclinatũ tanq̄ꝫ pius dn̄s volens exaudire ꝑ
ces hoīs. Solēt cm̄ p̄ncipes ſeculi qñ aliquē
pauperē petentē volũt exaudire caput incli-
nare ꝛ attēte aduertere. Sic xp̄s rex gl̄ie vo-
lens hoiem exaudire caput inclinauit in cru
ce. Vñ p̄s. Inclinauit dn̄s aurē ſuã mihi: et
in diebus meis iuocabo eũ. q̄ſi diceret. Ex q̄
video caput in cruce inclinatũ certus ſuꝫ q̄ꝫ
exaudiet me: ꝛ ideo ꝯfidenter inuoco. Quar-
to habuit caput inclinatuꝫ tanq̄ꝫ grãs agen
do ꝛ deũ patrē benedicendo. p̄s. In populo
graui laudabo te. Popul⁹ grauis fuit ppl̄s
iudeoꝝ qui grauis fuit xp̄o ad puniendũ cũ
inter iſtũ ppl̄m xp̄s laudauit deũ pr̄em. Sꝫ
diceres. O xp̄e quõ poteras gratias dicere
deo patri qui tot penis te expoſuit nec ab il-
lis te eripuit. Reſpondetur q̄ꝫ xp̄us gratias
egit in t̄pe mortis ſue: principaliter propter

duo. Primo q2 hũanũ gen⁹ redemit ꝑ ſuam
amarã mortē ab eterna morte et dãnatione.
Secũdo vt exēplũ nobis daret: vt et nos do
patri grãs agerem⁹ in tribulationib⁹ noſtris
vñ Greg. Recte mētis eſt deũ nõ ſolũ in pro
ſperis bñdicere: ſꝫ etiã in aduerſitatib⁹ collau
dare. vñ Caſſio. ſup illud p̄s. Voluntarie ſa-
crificabo tibi. Volũtarie deo ſacrificãt q̄ int̄
anguſtias paſſionũ iugiter deo grãs agunt.
Secũdo etiã xp̄s habuit man⁹ ꝑforatas ꝛ ex
tenſas. ꝛ hoc ad dandũ ꝛ ꝓtegendũ et advo
candũ: et ad ꝑcutiendũ. Primo ad dandum.
Vñ ꝓuerb. vlt. Manũ ſuã aꝑuit inopi. Qñ
cm̄ diues extēdit man⁹ ad pauperē ſignũ eſt
q̄ꝫ ſibi aliq̄d vult dare. ſic et xp̄s ĩ cui⁹ domo
ſunt diuitie et glorie: extēdit manus apertas ꝛ
ꝑforatas ad nos in ſignũ q̄ꝫ vult nobis om-
nia neceſſaria largit̄ miſtrare ſi boni ſui ipſi
us fuerim⁹. vñ p̄s. Nũq̄ꝫ vidi iuſtũ derelictũ
nec ſemē eius querere panē. Vñ etiã ipſe di-
cit Math. vi. Nolite ſolliciti eſſe dicētes q̄d
mãducabim⁹ aut q̄d bibem⁹ aut quo operie-
mur. ſcit cm̄ pater veſter q̄ꝫ his oibus indige
tis. Ergo confidere debem⁹ xp̄o q̄ꝫ velit nos
nutrire de iuſtis bonis: et cauere nobis de re
bus iniuſtis cum quib⁹ ſaluari nõ poterim⁹
Secũdo hꝫ manus extenſas ad ꝓtegendum
nos ab inſidijs dyaboli et ab omni malo. vñ
p̄s. Et in velamēto alarum tuarũ exultabo.
Nã ſicut gallina pullos ſuos ꝓtegit ſub alis
ſic xp̄us ſub laceratis brachijs nos ꝓtegit a
cũctis ꝑiculis. Tertio extendit manus ad vo
candũ hoiem peccatorē ad ſe. Pro quo ſcien
dũ q̄ꝫ xp̄s reuocat de cruce peccatorē ad ſe ſi
cut auceps niſum ſuũ qñ auolauit ab eo. tũc
cm̄ extendit manũ et clamat. et ſi non redit
tũc accipit carnē ſanguinolētam ꝛ eaꝫ oñdit
niſo vt viſa carne redeat. Sic xp̄s vocãs pec
catorē crucē aſcēdit: man⁹ extēdit. valide cla
mauit: et tãdē ſanguinolētas man⁹ expãdit
vt ſic ſaltē pctõr viſo ſanguine xp̄i quē ꝑ eo
fudit citi⁹ reuertat̄. Sꝫ heu abſurdũ ē q̄ꝫ a-
uis indomita in q̄ttuor ſeptimanis domat̄
ꝛ inſtruit̄ q̄ꝫ ad manuꝫ dn̄i ſui volat. ſꝫ pctõr
indomit⁹ q̄nq̄ꝫ i. xx. vel. xxx. annis nõ põt do
mari cũ oib⁹ bñficijs vt ad xp̄m realit̄ et ve-
raciter redeat. Vñ ip̄e cõquerit̄ de mult̄ pec-
catorib⁹ quos diu vocauit et q̄b⁹ multiplicia
bñficia exhibuit. dicēs illud ꝓuerb. i. Voca-
ui ꝛ renuiſtis. expãdi man⁹ meas ꝛ nõ fuit q̄
aſpiceret. Quarto manus extēdit ad ꝑcutiē-
dũ pctõres induratos ꝛ obſtinatos q̄ nolunt
ad ip̄m redire iã t̄pe gr̄e: nec p̄n̄t emolliri per
bñficia dei: nec ꝑ paſſionē xp̄i: nec ꝑ penã in-
ferni: nec ꝑ gaudiũ celi. vñ p̄s. Nõ eſt illis. ſ.
pctõrib⁹ obſtinat̄ cõmutatio. Glo. q2 non cõ
mutant̄ in meli⁹ ꝛ nõ timent deũ. Extendit
manũ ſuã in retribuendo: ſꝫ q̄lis erit iſta re-
tributio. Rñdet̄. Sn̄ia eterne dãnationis cũ
q̄ ꝑcutient̄ a xp̄o in extremo iudicio: cũ dictu
rus eſt malis ꝛ obſtinat̄ illud. Mat. xxv. Ite
maledicti in ignē eternũ. Tertio xp̄s habuit
pedes ꝯfixos. p̄s. Foderũt man⁹ meas et pe
des meos. Pro quo ſciēdũ q̄ꝫ prio habuit pe
des cruci affixos in ſignũ q̄ꝫ vult manere no-
biſcũ. vñ Math. vlt. Ecce ego vobiſcũ ſuꝫ vſ
q̄ꝫ ad cõſummationē ſeculi: iõ vocatũ eſt no
men eius emanuel. i. nobiſcũ deus. Secũdo
vt pedes noſtros inferiores. i. affectões cor-
dis nr̄i cruci xp̄i affigerem⁹. Ac ſi de cruce ad
hoiem diceret. Vide pedes meos corporalit̄
cruci affixos: vt exēplo meo interiores pedes
tui cruci cõfigãtur: vt crux xp̄i nũq̄ꝫ a tuo af-
fectu ſeparet̄. vt poſſis dicere illud ad Gal.
ij. X̄po ꝯfixus ſum cruci. Tertio vt nos perſe
uerãtiã in bono doceret: ꝓpter q̄d cum iudei
clamauerũt. Si filius dei es deſcēde de cru-
ce. noluit deſcēdere: ſꝫ vſq̄ꝫ in finē vite in ca
permãſit. vt nobis exemplũ daret vt perſeue
rare debeam⁹ in bono vſq̄ꝫ ad finē. vñ Greg.
in li. i. moral̄. Incaſſum bonũ agitur ſi añ vi
te terminũ deſerat̄. vñ Iſi. de ſum. bo. Tunc
placet deo noſtra cõuerſatio qñ bonũ q̄d in-
choamus ꝑſeueranti fine cõplemus. Quar-
to vt nobis viã ad celuꝫ oñderet. ſi cm̄ aliq̄s
vulneratis pedib⁹ p̄cedit ex ſanguīe de pedi
bus ei⁹ fluēte via ſignat̄ adeo q̄ꝫ ſequens er-
rare nõ põt: ſi ſaltim vult inſpicere veſtigia
Sic xp̄s pedes ſuos transfigi fecit: vt oñde-
ret nobis viã ad celũ q̄ nõ eſt alia niſi tribu-
latio. vñ Act. xiiij. Per multas tribulatiões
oportet nos ingredi regnũ celoꝝ. vñ Math.
vij. Arta eſt via q̄ ducit ad vitã. Quarto dico
q̄ꝫ xp̄s habuit latus aꝑtũ. Primo vt dilectio
nem ſuam nobis exprimeret. Unde Joh. xv.
Maiorem hac dilectione nemo hꝫ q̄ꝫ vt ani
mam ſuã ponat q̄s ꝑ amicis ſuis. Ideo cm̄
xp̄s cor ſibi aperiri voluit in cruce vt nob oñ-
deret ſuã intimã dilectionē. Ac ſi diceret. Ex
corde hominē diligo. et hoc in apertione cor
dis oſtendo. Q Circa q̄d notandũ eſt q̄ꝫ
xp̄s valde accenſus fuit in paſſione ſua in a-
morē noſtrũ: q̄d ꝑ q̄ttuor oſtendit. Primo q2
valde ſudauit. Luc. xxij. Factus eſt ſudor ei⁹
ſicut gutte ſanguinis decurrentis in terraꝫ.
Quãdo enim aliquis ſtat circa paruũ ignē:

tunc ſudat in facie. ſed qñ ſtat circa magnuꝫ
ignē: tūc ſudat in toto corpore. Igit̃ magn⁹
ignis in xp̄i pectore erat: q2 toto corpe ſuda⸗
uit. Secūdū ſignū eſt q2 valde ſitiuit. ideo di
xit vt hr̃ Joh. xix. Sitio. Hō enī valde inflā⸗
matus conſueuit eſſe ſitibūd⁹ multū. Berñ.
Sitio ait nō doleo. o dn̄e q̄d ſitis. Et reſpon
dit in pſona xp̄i. Fidē veſtrā: ſalutē veſtraꝫ:
⁊ gaudiū veſtrū. plus ſalus animarū veſtra⸗
rū q̄ cruciat⁹ corpis mei me tenet. Et ſi non
mei ſaltē veſtri miſeremini. Tertiū ſignū eſt
ꝙ totus in corpe rubuit: ex eo ꝙ tot⁹ ſangui
ne rube⁹ erat. Hō enī ſtans ad paruū ignem
rubet in facie. ſꝫ ſtās ad fornaceꝫ rubet in to⸗
to corpe. Sꝫ q2 magn⁹ feruor in corde xp̄i ar
ſit: ideo in toto corpe rubuit. et inſup veſtes
in cruce ferre nō potuit: ſꝫ nudus crucē aſcen
dit. ac ſi ipſo facto diceret. Tanto igne chari
tatis ardeo ꝙ veſtes ferre nō valeo. Quartū
ſignum eſt ꝙ lat⁹ aptū habuit ad oſtendēdū
vt nos ex corde et feruēter diligeret. Secun
do lat⁹ aptū habuit vt nobis ſufficiētiaꝫ ſa
tiſfactionis ꝑ oīb⁹ pctīs oſtenderet. Vñ p̄s.
Apud dñm mīa et copioſa apō eū redēptio.
Attēde q̄ ſufficiēter xp̄s ſatiſfecit. Nā q̄daꝫ
pctā ſunt manifeſta q̄ apparēt exteri⁹. q̄daꝫ
occulta q̄ latēt in corde interi⁹. Vt ḡ xp̄s oñ⸗
deret ſe ſufficient̃ ſatiſfacere tam ꝑ manife
ſtis q̄ꝫ ꝑ occultis pctīs. ideo exteri⁹ de corpore
fudit ſanguinē: et interi⁹ etiā de corde. Ter⸗
tio vt nos ad apiēdū ſibi cor nr̄ꝫ alliceret. vñ
Canti. v. Vox dilecti mei pulſantis aperi mi
hi ſoror mea: colūba mea: amica mea: imacu
lata mea. q. d. Aperi mihi cor tuū in deuotio
ne q̄ tibi cor meū apui in paſſione. Nota ꝙ
xp̄s aiam fidelē appellat ſororē ſuā ꝓpt̃ na
ture ſue cōformitatē. amicā ꝓpt̃ ſincerā cha
ritatē. colūbā ꝓpt̃ operū fecūditatē. imacu⸗
latā ꝓpt̃ pctī imunitatē. Quarto xp̄s latus
aptū hūit: vt hoī refugiū ꝑpararet. Can. ij. Ve
ni colūba mea ī foramib⁹ petre. Foramīa pe
tre ſt̃ vulnera xp̄i. Colūba ſm Gre. ſolet nidi
ficare in cauernis petre. ⁊ cū videt miluū re⸗
fugit ad nidū ne rapiat̃ a miluo. Sic aīa dꝫ
nidificare in vulnerib⁹ xp̄i vt ad illa refugi⸗
at cū dyabolus vult eā ad pctm̄ trahere. ℞
Qd̄ aūt valde bonū ſit hoī venerari paſſioēꝫ
xp̄i ꝓterēdo imaginē crucifixi oſtendit̃ in il
lo ſequēti exēplo. Legit̃ de quodā heremita
qui longo tpe duxit aſperā vitā. Et cū quidā
latro ad eū veniſſet q̄ per multos annos ho⸗
mines ſpoliauerat ⁊ latrocinia ppetrauerat
facta cōfeſſiōe nullā ab heremita voluit reci

pere pniam niſi valde breuē. Tandē heremi
ta iniūxit ei vt quotiēs in via aliquā crucem
videret: flexis genib⁹ dñicā orōnē diceret. ⁊ il
le latro dixit. Hanc pniam libēter accipiam.
Et cū hāc pniam ſuſcepiſſet ⁊ paululū a cel⸗
la heremite diſceſſiſſet: tūc vidit hoſtes ſuos
eū inſeq̄ntes quoꝝ cōſanguineos iugulaue⸗
rat. Et vidēs eos cepit imediate fugere. Quo
fugiente ſtatim vidit crucem in via erectā. ⁊
ſic flexis genibus cepit orationē dñicā dicere
Et cū effugere potuiſſet mori maluit q̄ peni
tētiā ſibi iniūctā pterire. ⁊ ſic obtulit vitā ſu
am deo ⁊ recōmēdauit ſibi aīam ſuā vt illaꝫ
pniam ꝑ oīb⁹ pctīs ſuis acceptaret. ⁊ cuꝫ ſic
in eodē loco ab inimic̄ ſuis occiſus fuiſſꝫ. Tūc
heremita vidit ꝙ āgeli dei aīaꝫ latronis ſu⸗
ſceperūt ⁊ cū magno gaudio imediate ad ce⸗
lū deduxerūt. S Quātū ad ſcd̄am ptem
iſti⁹ ſmonis ſciēduꝫ ꝙ xp̄i paſſio fuit valde
amara: imo amariſſima. ⁊ h̄ ꝓpt̃ nouē cās ⁊
rōes. Pria rō fuit ex pte corpis. q2 delicatio⸗
ris nature fuit q̄ ceteri hoīes. ex eo ꝙ de pu
riſſimo ſanguie marie corp⁹ ipi⁹ a ſpiritu ſcō
formatū eſt. Et hec eſt vna rō quare xp̄s fuit
pulcherrim⁹ hoīm ſine oī deformitate. Quia
ſm ꝓphetā. Dei perfecta ſunt opera. Sꝫ ſpi
ritu ſanct⁹ opatus eſt corpus ieſu in vtero v̄⸗
ginis. igr̃ ⁊c̄. imo xp̄s delicatior fuit ⁊ teneri
or in oibus mēbris. imo etiā in pedib⁹ ⁊ plā⸗
tis ſuis q̄ alius hō ſit in facie ſua in qua tm̄
eſt tenerior caro i hoīe. Et ergo ſua paſſio fu
it amariſſima p2e ceteris paſſionibus hoīm
Hoc etiā ꝓbat̃ naturalr̃. q2 ſi eſt aliquis hō
groſſe nature ſicut ruſtic⁹ q̄ qñq ꝫ tangit vrti⸗
cas vel vepres minus inde ledit̃ q̄ alius hō
delicatioris nature. Item ē ptꝫ ex hoc q2 ali
qui q̄ ſunt tenere nature valde et ſup modū
dolēt qñ cū virga verberant̃. quod tm̄ aliqui
q̄ ſunt groſſioris nature modicū curant. Se⸗
cūda ratio. ꝓpter aīe lympiditatē. quia xp̄s
oīa ſua vulnera ſenſit ſingulariter. In nobis
aūt nō eſt ſic. q2 qñ vnus noſtrum hꝫ q̄ttuor
vulnera: tunc vulnus in quo eſt maior dolor
magis ſentit et de eo plus cōquerit̃. et de a⸗
lijs quaſi nihil curat. q2 hoc vulnus attrahit
ſenſationē ad ſe. ergo de ceteris minus ſen⸗
tit. Modo vulnera in corpe xp̄i fuerunt q̄n⸗
q ꝫ milia. quadrigenta et ſeptuaginta quiq ꝫ.
accipiendo quālibet plagā flagellatōnis pro
vno vulnere. et puncturā cuiuſlibet ſpine ꝑ
vulnere vno. et quodlibꝫ vulnus intulit xp̄o
ſingularē dolorē. ergo paſſio xp̄i fuit amari
ſima. Tertia rō. q2 xp̄s fuit oī ꝯſolatiōe pua

tus. Naꝫ pater dereliquit eū. Ergo clamauit
in cruce. Heloy heloy ⁊c̄. hoc eſt. Deus meus
vt q̄d dereliq̄ſti me. Vñ dicit ꝑ prophetam.
Oſee. xiij. Conſolatio eſt abſcondita ab ocu
lis meis. Notandū ꝙ paſſio xp̄i excedit paſ⸗
ſionē alioꝝ ſctōꝝ q̄ꝫtū ad dolorē ⁊ amaritu⸗
dinē: ⁊ ſignāter in h̄ ꝙ gaudiū aīe nō redun⸗
dabat in corp⁹ ꝓpter nimietatē paſſionis. ſꝫ
oppoſitū eſt factū in alijs martyrib⁹ in q̄b⁹
interior ꝯſolatio redūdabat in corp⁹ exteri⁹
⁊ ꝑ hoc paſſio eoꝝ dulcorata fuit. Itē a nul⸗
lo hoīm habuit xp̄s aliquā cōſolationem ex
teriorem. Vñ dicit ꝑ p̄s. Queſiui q̄ ꝯſolaret̃
⁊ nō inueni: imo ſup hoc improꝑia ⁊ oppro⸗
bria ſuſtinuit. Unde p̄s. Improperiuꝫ expe⸗
ctauit cor meū ⁊ miſeriam. Hoc etiam pꝫ in
hoīe tribulato q̄ qñq ꝫ ꝯſolatur ab alijs: tunc
eſt ſibi q̄dam ſubleuatio ſue tribulatiōis: ſꝫ
qñ ſup hoc deridet̃: tūc multo plus aggraua
tur ſua tribulatio. Quarta rō eſt ſua innocē⸗
tia. i. Pe. ij. Qui pctm̄ nō fecit nec ē inuētus
dolus in ore ei⁹. Hoc pꝫ. q2 cū hō iniuſte ledi
tur ⁊ innocēter patit̃: tūc plus dolet. Quita
rō eſt ex pte illoꝝ q̄ ſibi martyriū intulerūt.
q2 xp̄s multa bñficia cōtulit eis in veteri et
nouo teſtamētis. Quia liberauit pr̄es eoruꝫ
de egypto ⁊ eduxit eos ꝑ mare rubrū: ⁊ pauit
eos māna i deſto. xl. annis ⁊ poſtremo intro
duxit eos in terrā ꝓmiſſiōis. Itē in nouo te
ſtamēto. ſ. in hūanitate ſua mortuos eoꝝ ſu
ſcitauit. cecos eoꝝ illuminauit. leproſos mū
dauit. ⁊ ſaluberrima documenta ipis dedit.
Vñ p̄s. Retribuebant mihi mala ꝑ bonis.
Sexta cā eſt vtilitas mortis. vñ ſcriptuꝫ eſt
Morte turpiſſima ꝯdēnemus eū. Quia nul
lum gen⁹ mortis turpi⁹ tūc fuit q̄ mors cru
cis. Etiā circūſtātie aggrauātes dolorem xp̄i
fuerūt ſocietas. q2 in medio duoꝝ latronuꝫ
fuit ſuſpenſus. Yſa. liij. Cū ſceleratis repu⸗
tatus eſt. Itē in ꝯſpectu matris ⁊ alioꝝ pñ⸗
tium nud⁹ in cruce pepēdit. Item in tpe pa⸗
ſchali cū alij hoīes habuerūt gaudiū ipe oc⸗
ciſus eſt. T Septia ē multitudo paſſio⸗
num. Nā in locis neruoſis ⁊ in oīb⁹ ſenſib⁹
⁊ in oīb⁹ mēbris paſſus ē. Vñ yſa. i. A plan⸗
ta pedis vſq ꝫ ad verticē nō eſt in eo ſanitas
Vñ etiā Ber. in ſer. Caput qd̄ ſpiritib⁹ angeli
cis tremebundū eſt denſitate ſpinarū pūgit̃
Facies pulchra pre filijs hoīꝫ ſputis iudeo
rum deturpat̃. Oculi lucidiores ſole caligan
tur in morte. Aures q̄ audiūt angelicos can
tus audiūt pctōꝝ inſultus. Os qd̄ docet an
gelos felle ⁊ aceto potatur. Pedes quoꝝ ſca

bellum adorat̃ cruci clauis affigunt̃. Man⁹
q̄ formauerūt celos extēſe ſunt in cruce ⁊ cla
uis affixe. Corp⁹ verberat̃: latus lācea ꝑfora
tur. Et q̄d plura nō remāſit in eo niſi lingua
vt ꝑ pctōrib⁹ exoraret ⁊ matrē diſcipulo cō⸗
mēdaret. Octaua cā ꝓpter laboris ſui vacui
tatē: q2 tpe paſſionis cognouit ꝙ in plib⁹ ho
minib⁹ fruſtraret̃ amara mors ei⁹ cū tm̄ oēs
redemit ⁊ oēs cupit ſaluari. p̄s. Que vtilitas
in ſanguie meo. Vñ etiā Yſa. xlix. In vanum
laboraui ⁊c̄. Hoc heu iā pꝫ in mult̄ hoībus q̄
raro cogitāt de paſſiōe xp̄i ⁊ ingrati ſunt ipi
xp̄o: imo qd̄ peius eſt plures pctōres ipꝫ xp̄ꝫ
iterato crucifigūt cū ſuis pcīs ⁊ blaſphemijs
De q̄b⁹ dicit apl̄s ad heb. vi. Rurſum cruci⸗
figētes filiū dei. Nona cā q̄ ē ſup oēs cās iaꝫ
dictas eſt ꝙ iudei ſe intromiſerūt de hono⸗
re ⁊ ptāte dei pr̄is. Itē ꝙ ſapiētiā filij repu
tabāt iudei inſipientiā ⁊ ſtultitiā. Itē ꝙ dul
cedinē ſpūſſcti cōmutabāt in amaritudineꝫ.
q2 ipſi iudei ſpreuerunt opa ſpūſſancti. V
Quantū ad tertiā ptem hui⁹ ſermonis: tunc
querit̃ quot ſunt documēta q̄ xp̄s docet nos
in ſua paſſione. Rñdetur ꝙ ſeptē. Prio do⸗
cet nos ſibi gr̄as agere ꝓpter bona q̄ ꝯſecuti
ſumus ex paſſiōe ipſi⁹. vñ Aug. Nihil acce⸗
ptius ⁊ laudabili⁹ xp̄o offerre poſſum⁹ q̄ ꝙ
ei gr̄arū actiōes referam⁹. Et merito. q2 pro
nobis pati voluit q̄ ſine pctō ꝯceptus ⁊ nat⁹
fuit vt nos a nr̄is voluptatib⁹ ꝑ ſuā paſſiōeꝫ
retraheret. Item in oīb⁹ mēbris paſſus ē. vt
nr̄a membra ſibi ſeruire quodāmodo debe⸗
rent. Item totū ſanguinē ꝑ nob̄ obtulit in
preciū ⁊ lauacrū: vt nos ſanguinē nr̄m ⁊ vi⸗
res corpis nr̄i in ei⁹ ſeruitio ꝯſumere debere
mus. Secūdo docet nos ipm̄ diligere: q2 ipe
ſup oīa dilexit nos. Et hoc oñdit in trib⁹: ſcꝫ
in dignitate creatiōis: in aſſumptiōe carnis
⁊ in tolerantia paſſionis. De hoc q̄re infra ſ
mo. cij. O. Tertio q̄ntū odiat pctm̄ ad qd̄ de⸗
lendum tā amarā paſſionē ſuſtinuit. Unde
Ber. Grauis aīe caſus q̄ nō niſi morte xp̄i po
terat expiari. vnde Amb. Tantum fuit pctm̄
noſtrū vt ſaluari nō poſſemus: niſi vnigeni⸗
tus dei ꝑ nobis moreret̃: imo adhuc intātū
odit pctm̄ mortale ꝙ hoīem pctōrem quē tā
care redemit in eternū condēnat. O q̄ꝫ graue
onus ⁊ grauis offenſa eſt pctm̄ ꝙ q̄dam ho⸗
mines tam leue reputant ⁊ tam parū formi
dāt. Quarto docet nos cognoſcere q̄ꝫ glorio⸗
ſum eſt regnū celoꝝ: q2 parua res nō emitur
care: ſꝫ vna gutta ſanguinis chriſti p̄cioſior
eſt toto mūdo. Quinto docet nos fortificari

ad ſuſtinēdū aliqḋ durū in corpe nr̄o ad honorē dei ⁊ ꝓpṫ ſalutē aiaꝝ nr̄aꝝ. Vn̄ Iſi. de ſum. bo. Si paſſio xp̄i ad memoriā reducit̄ nil tam durū qḋ nō equo aīo tolereṫ. pua eī toleram⁹ ſi recordaremur qd ille ſuſtinuit q̄ nos vocat ad celū. Ille opprobria: deriſiōes cōtumelias: alapas: ſputa: flagella: ſpineam coronā: crucē q̄ꝫ ſuſtinuit: ⁊ nos miſeri ad noſtrā ꝯfuſionē vno modico ſmone fatigamur ⁊ vno ſolo vbo deijcimur. Vn̄ ſi volum⁹ cum xp̄o regnare debemus cū eo ƀ pati. Apl's. ij. Cor. i. Si ſocij paſſionū erimus: ⁊ cōſolationū. Sexto docet nos ꝑ quā viā itur ad celū: q2 ꝑ tribulationē ⁊ paſſionē. Vn̄ Luc. xxiiij. Nōne oportuit xp̄m pati ⁊ ſic intrare ī glīam ſuā. Et vbi caput intrauit: ꝑ eandē viā ⁊ portam opȝ mēbra ſeq. vn̄ Act. xiiij. Per mltas tribulatiōes ⁊ paſſiōes opȝ nos intrare i regnū celoꝝ. vn̄ Aug. in ſermo. Nō putet quiſq̄ꝫ vt ſibi ꝓſit xp̄i paſſio: niſi illis q̄ ſequunt̄ veſtigia eius. Vn̄ Grego. ſuꝑ Ezech. Si dulcia q̄rimus neceſſe eſt vt amara toleremus.

X Septimo docet nos xp̄s in paſſiōe ſua largos eſſe. q2 xp̄s q̄uis in vita ſua larg⁹ fuit ⁊ multa bn̄ficia dedit. tn̄ in morte quodāmodo ꝓdigus fuit: q2 nihil ſibi retinuit: ſed oīa dedit etiā vſq̄ꝫ ad veſtes. Nā petro dedit eccl'iam qn̄ eū in vicariū ſuū inſtituit: ⁊ regimen eccl'ie ſibi cōmiſit. Iohāni euāgeliſte dedit matrē ſuā qn̄ dixit in cruce. Ecce mr̄ tua. Latroni ꝑadiſum: cū dixit. Hodie mecū eris in ꝑadiſo. Patri celeſti dedit aīam ſuā dicēs Pater in man⁹ tuas cōmendo ſpm̄ meum. Nicodemo ⁊ Ioſeph ab arimathia corp⁹ ſuū ad ſepeliendū. Nobis ſanguinē ſuū ⁊ oīa merita ſua dedit. Et crucifixorib⁹ dedit veſtimēta ſua. ps. Diuiſerūt ſibi veſtimēta mea ⁊c̄. Nō eīn hō dȝ ad elemoſynas eē auar⁹ qn̄ conſiderat q xp̄s in paſſione ſua ſic largus fuit.

Y Vltimo ſciendū q q̄libet libenter dȝ venerari paſſiones xp̄i: ⁊ ſemꝑ ei aliq̄d orare et humilit̄ inclinare quādocūq̄ꝫ ꝑtrāſit aliquā imaginē crucifixi. Vn̄ de hoc legit̄ vnū exemplū in dyal'. ceſarij. q q̄dā prior de ordine regulariū tp̄e quodā tanto ſopore cepit affici: vt niſi cito dormiret moreret̄. Qui cū i lecto ſe reclinaſſet mox q̄dā cōuerſus affuit dicēs Dn̄e cū licentia veſtra vado. Et ille. Quo vadis. R̄ndit ꝯuerſus. Vado ad deū q2 mortuus ſum hac hora. Et prior. cum multi ꝑfecti tranſiūt ad purgatoriū: q̄d eſt q tu tā abſolute dicis te ſtatim ituꝝ eſſe ad deū. At ille. Habebā ꝯſuetudinē vt quotiēs trāſirē corā crucifixo: hāc dicerē orōem. Dn̄e ꝑ illā amaritudinē paſſionis quā ſuſtinuiſti in cruce ⁊ maxime qn̄ aīa tua egreſſa eſt de corpe tuo: miſerere aīe mee ī egreſſu. Et exaudiuit orationē meā dn̄s: ⁊ mei q̄ꝫ miſert⁹ eſt. Et ait prior Quō fuit tibi morienti. R̄ndit. Videbat̄ mihi in agonia q tot⁹ mūdus eſſet lapis vnus ⁊ premeret pect⁹ meū.

Z Itē ſi q̄s in meditatōe paſſiōis xp̄i primit⁹ nō ſentiret dulcedinē: tn̄ ꝓpṫ hoc nō dȝ deſiſtere: ſꝫ ꝑſeuerāter ꝯtinuare. Vn̄ de hoc legit̄ aliud exemplū in dyalogo ceſarij. q in quodā clauſtro fuit iuuenis q̄dā bone indolis. Huic iuueni erat ſtudiū in die ad min⁹ ſemel ꝑcurrere paſſionem ieſu xp̄i. In quo ſtudio tantā ꝑ mediū annum circiter paſſus eſt difficultatē vt q̄ſi ſibi nō valere hmōi meditationē paſſionis dn̄i nr̄i ieſu xp̄i arbitrareṫ. Vnde cū poſtmodū quodā tp̄e in angulo chori cōuerſoꝝ diutius ac deuoti⁹ orōni incubuiſſet: diuinū implorans auxiliū. Et cū ab orōne ceſſaſſet ſurrexit ⁊ trāſiuit ante altare. Et ecce dn̄s ieſus ibi ſtetit ante altare q̄ſi pendēs in cruce qui piiſſima brachia ſua abſtrahēs a cruce hūc ſuū amplexat⁹ eſt ⁊ tanq̄ꝫ ꝑcordialē ſibi ī ſignū mutue familiaritat̄ eū ad pect⁹ ſuū attrahendo ſtrinxit: q̄ in illa hora tātā accepit a dn̄o grām lachrymaꝝ: vt infra matutinas vix aliq̄ hora oculi ei⁹ ſiccarent̄. Idē q̄ȝ ī xp̄i poſtmodū feruebat paſſiōis meditatiōe ⁊ tantā ſenſit i ea dulcedinē vt ⁊ ipe palmā martyrij plurimū affectaret. Itē nota aliud exēplū de dulcedine paſſiōis xp̄i. Erat q̄dā bon⁹ hō q̄ multū dilexit deū: ⁊ ob reuerētiā q̄nq̄ꝫ vulnerum xp̄i quottidie dixit q̄nq̄ꝫ pr̄ nr̄. Et huic appuit dn̄s ieſus ⁊ dedit ei de ſingulis ſuis vulnerib⁹ mirā dulcedinē ita q oīa gaudia mundi deſpexit ⁊ ſolūmō deo ſuire ſtuduit ⁊ in bonis opibus ⁊ virtutib⁹ valde ꝓfecit: ⁊ ſic vitam ſuā tandē in bono finiuit: ⁊ poſt mortem celum intrauit.

Itē tertiuȝ ſermonē de paſſione dn̄i quō xp̄s aſſumpſit decē defectus hūane nature: q̄re ſupra ſmone. xxvij. A. Itē exemplum de paſſione dn̄i de milite illo qui quottidie quinq̄ꝫ pr̄ nr̄ orauit. q̄re infra ſermone. lxxx. V.

¶ In die ſancto paſche. Sermo. l.

Hec eſt dies quā fecit dominus exultem⁹ ⁊ letemur in ea. Pſal. cxvij. A Sciendū q p̄ſens feſtiuitas ꝑcellit alias feſtiuitates in

ſolēnitate ⁊ iocūditate. Vn̄ canit̄ ꝑ integrā hebdomadā ſingulis dieb⁹. hec eſt dies quā fecit dn̄s exultem⁹ ⁊ letemur in ea ⁊c̄. Licet oēs dies fecit dn̄s: tn̄ ſingulariter illā dignificauit ⁊ letificauit ꝑ ſuā reſurrectionē. vnð Aug. in ſermone de reſurrectione dn̄i. Quō glorioſa vgo mr̄ xp̄i inter oēs mulieres p̄ncipatū tȝ: ita inter oēs ceteros dies hec dies reſurrectiōis oīm dierū mr̄ eſt. Vn̄ etiā Amb. ſuꝑ Math. Reſurrectio xp̄i defunctis eſt vita penitentibus eſt venia. ſctis eſt gloria. Vnð merito dr̄. Hec eſt dies quā fecit dn̄s ⁊c̄. Letari debem⁹ hodie. q2 ſuꝑiores. i. angeli hodie letati ſunt de redēptione humani gn̄is ⁊ de reꝑatione ſue ruine: ⁊ de glorificatiōe xp̄i Nam oēs angeli ſuꝑiores: inferiores: ⁊ mediocres multū gaudēt ⁊ magnū gaudiū hn̄t de nr̄a redēptiōe: mai⁹ de ſua reꝑatiōe: ſꝫ maximū de xp̄i glorificatōe. vn̄ Grego. in omel'. paſche. Redēptoris nr̄i reſurrectio nr̄a feſtiuitas exiſtit: q2 nos ad īmortalitatē reduxit ⁊ angeloꝝ feſtiuitas exiſtit: q2 nos reuocādo ad celeſtia numerū eoꝝ adimpleuit. Itē inferiores. i. p̄res in lymbo exn̄tes gauiſi ſunt: q2 erant in magna deſolatione ⁊ erant in infimo loco q̄ eſſe debebāt in ſupremo. ſ. in celo. Itē q2 erant in caligine q̄ eſſe debebāt in aꝑta dei viſione. Hij letificati ſunt ꝑ deſcēſū xp̄i ⁊ reſurrectionē ei⁹. Eſa. xxxv. Gaudiū et leticiā obtinebūt: ⁊ fugiet dolor ⁊ gemit⁹. vn̄ canit̄. Aduenisti deſiderabilis quē expectabam⁹ in tenebris. vn̄ Aug. in ſer. ad imperiū dn̄i ac ſaluatoris oēs ferrei cōfracti ſunt vectes: ⁊ ſubito innūerabiles ſctōꝝ ppl'i q̄ tenebant̄ in morte captiui: ſaluatoris ſui genib⁹ obuoluti lachrymabili obſecratiōe depoſcūt dicētes. Aduenisti redēptor mūdi aduenisti quē deſiderātes quotidie expectabamus: aduenisti quē nobis venturū lex annūciauerat ⁊ ꝓphete: aduenisti donās i carne viuis īdulgentiā pctōꝝ: ſoluens defunctos ⁊ captiuos inferni. Et hi oēs hodie in die reſurrectiōis valde exultauerūt: q2 xp̄s eos de loco infimo extraxit: ⁊ in ſua aſcenſione eos in celum deduxit: ⁊ ſuā beatā viſionē eis eternalit̄ oſ̄ndit

B Et ꝯſeq̄nter medie creature. i. hoīes in terra exn̄tes hodie letari dn̄t. Primo q2 frater nr̄. i. xp̄s q̄ mortuus fuerat reuixit. vn̄ Luce. xv. Fili gaudere opȝ. q2 frater tu⁹ mortuus fuerat ⁊ reuixit. Sic pat̄ celeſtis dicit ad quēlibet xp̄ianū. q eīn fratres xp̄i ſum⁹ oſtēditur in euāgelio. Ioh. xx. Vbi xp̄us poſt reſurrectionē ſuā dixit ad mariā magdalenā Vade ad fratres meos ⁊ dic eis. Aſcendo ad patrem meū ⁊ p̄rem veſtrū. Scðo q2 pctā noſtra nobis indulſit ꝑ illud ſacrū tp̄s quadrageſimale. Et hoc ꝑ penitentiā quā egimus. Tertio letari debemus: q2 ſuo p̄cioſo corpe ⁊ ſanguine nos hodie cibauit ⁊ potauit ī quo vniti ſumus deo. Vn̄ merito gaudere debemus: q2 dicit apl's. Gaudete in dn̄o ſꝑ: iterū dico gaudete. Nam ad gaudēdū incitāt nos hodie creature. In xp̄i eīn reſurrectione oīa florent ⁊ gaudēt. Iuxta qḋ canitur. Venit dies tua in qua florent oīa. Nam ſol maiori luce ſplenduit. Vn̄ Maximus. In xp̄i reſurrectione elementa oīa gloriant̄. Nam ⁊ ſolem ipm̄ arbitror clariorē ſolito in hac die. Neceſſe eſt eīn vt i ei⁹ reſurrectione gaudeat. in cuius paſſione cōdoluit. Itē iam illo tp̄e celū ſerenatur: terra: arbores: ⁊ flores incipiūt florere. Sil'r ⁊ aues incipiūt cantare: q̄ oīa dn̄t nobis eſſe incitamentū exultatiōis ⁊ leticie. Sciendū q reſurrectio xp̄i eſt exemplar nr̄e future reſurrectionis: q2 ſicut xp̄s reſurrexit ita nos reſurgem⁹. Apl's. i. ad Cor. xv. Oēs quidē reſurgemus.

C Sed q̄ritur i qua etate reſurgemus. R̄ndet̄ q oēs reſurgem⁹ in etate xp̄i ſicut ipe tp̄e paſſionis fuit. ſ. triginta annoꝝ. Ratio hui⁹ eſt: q2 tūc hō eſt in meliori ⁊ ꝑfectiori ſtatu. Sȝ oēs reſurgem⁹ in ꝑfectiori ſtatu. Item q̄ritur de q̄ntitate reſurgentiū. R̄ndetur q q̄libet reſurget in ea q̄ntitate corporis ſicut creuiſſet ſi ad ꝑfectā etatem ꝑueniſſet: ⁊ nullū impedimētum ſui augmenti habuiſſet. Et ergo nō oēs reſurgem⁹ in equali q̄ntitate: q2 in p̄nti vn⁹ naturaliter maior eſt alio ſcd̄m curſum nature. ⁊ oīa ſuꝑflua ſicut qn̄q̄ꝫ hoīes naſcunt̄ mōſtruoſi cū duob⁹ capitib⁹ ⁊ vndecī digitis. hec oīa per diuinā potentiā reſecant̄. ⁊ hi defect⁹ ꝑ eandem diuinā potētiā ſupplebūt̄ in his hoīb⁹ q̄ defectuoſa corpa habuerūt. ſ. q̄ caruerunt aliq̄b⁹ mēbris. vn̄ Amb. In illa reſurrectiōe nulla alicui⁹ remanebūt indicia leſure nulla penitus apparebūt veſtigia vlcerū aut debilitatū in carne. Aug. Reſurgēt corpa ſanctorū ſine vllo vicio: ſine vlla deformitate: ſine vlla corruptione. Sȝ in claritate etiā differt quia ſicut ſtella differt a ſtella ī claritate: ſic vnū corp⁹ glorioſum differt ab alio corpe in claritate. ſm̄ q hō in p̄nti fuit ꝑfectioris virtute. q2 claritas aīe redundabit in corp⁹. Et ſicut nō oēs ſunt eq̄lis meriti. ſic nec erūt eq̄les in claritate. Sciendū q oēs reſurgemuſ tam boni q̄ mali cū eiſdem corpib⁹ ⁊ aīab⁹

ſicut viuimus: ſꝫ erit magna diſtantia inter bonos ⁊ reprobos quo ad claritatē corpoꝝ. Quia electi fulgebūt vt ſol: reprobi aūt denigrabunt ſup carbones. D Sed quo ad claritatē corpoꝝ electoꝝ tūc q̄ttuor pñt conſiderari in ſole q̄ quilibet iuſtus in corpe dꝫ hr̄e poſt diē iudicij poſtq̄ꝫ reſurrexerit a mortuis. Primū qd̄ cōſideratꝰ in ſole eſt pulchritudo vl' claritas. Inter oēs creaturas q̄s deus creauit in mundo nihil eſt cōiter ita clarum ⁊ pulchrū vt ſol. qꝛ ipē eſt fons ⁊ origo oīm luminū. Hanc aūt claritatē debent hr̄e iuſti poſt diē iudicij in corpibus ſuis. Corpꝰ eñi illud qd̄ mō eſt pallidum ⁊ deforme erit poſtmodū ſepties pulchriꝰ q̄ꝫ ſol iā ē. Quia ſol ſepties clarior fuit ꝙ iam eſt anteq̄ꝫ primus hō peccauit. Sꝫ poſtq̄ꝫ Adam ⁊ eua perpetrauerūt pctm̄: tūc pdidit ſol ſue claritatis ſeptē ptes: ⁊ niſi octaua ps remāſit ſibi. Sꝫ poſt diē iudicij erit vt priꝰ fuit ⁊ luna erit tā lucida ſicut ſol iā eſt. vñ Eſa. xxx. Erit lux lune ſicut lux ſolis. Unde dico. Sicut ſol fuit olim anteq̄ꝫ pmus hō peccaret: ita pulcher dꝫ eſſe q̄libet iuſtus hō in ſuo corpe: vt dicit dñs in euāgelio. Math. xiij. Tūc fulgebunt iuſti ſicut ſol ⁊c̄. Scd̄m qd̄ ꝯſideratur in ſole ē agilitas ſiue celeritas. qꝛ ita agilis ē ſol ꝙ q̄ꝫcito de mane oritur, emittit ſplendoreꝫ ſuū q̄ſi p totā terrā: ⁊ in vno breui tpe pcurrit ſpacioſum ⁊ latū mundū. Hāc agilitateꝫ habebit q̄libet iuſtus. Nota ꝙ corpꝰ noſtrū qd̄ mō graue eſt ⁊ pigrū ad ſeruiendū deo et ad bona opa: ⁊ ad laborē: tūc erit ita agile vt mō cogitatiōes ſunt. Ubi gr̄a. Ego cogito iaꝫ ad finē mūdi: ⁊ q̄ꝫcito iam illud cogitaui: tā cito cum corpe ⁊ aīa poſſum tūc eſſe in fine mundi ſi voluero vbicūq̄ꝫ locoꝝ. vnde Aug. Ubi vult ſpūs ibi protinꝰ erit ⁊ corpꝰ. Quia ſicut iam pōt videre celum: ⁊ īmediate viſuꝫ declinare ad terrā: ita velox erit corpus glorificatū: qꝛ ſil'es erimꝰ angelis q̄ in ictu oculi pñt a terra ad celū volare: ⁊ ecōuerſo redire. vñ Anſelmus. In illa vita pulchritudo iuſtoꝝ ſolis pulchritudini q̄ ſeptempliciter ꝙ modo eſt fuit ſplendidior adeq̄bitur. Uelocitas ſiue agilitas tanta nos cōcomitabitꝰ vt angelis dī eque celeres ſimus q̄ a celo ad terram citius q̄ꝫ in ictu oculi dilabunꝰ ⁊ econuerſo. Tertiū qd̄ ꝯſideratꝰ in ſole eſt ſubtilitas: ſol eñi tam ſubtilis eſt ꝙ nullū vitrū tā ſpiſſum eſt q̄n ſplendor eiꝰ penetret. Et tam ſubtilis eſt ꝙ nulla criſtallus tam dura ⁊ tā magna eſt: quin p ipam ſplēdeat. Et candeꝫ ſubtilitatē habebit tūc q̄libet iuſtus. Corpꝰ eñ qd̄ mō eſt ineptū ⁊ groſſum: tam ſubtile tūc erit ꝙ nulla res tā dura eſt vel firma q̄n poſſit eā ptrāſire ſine vllo impedimēto. Uñ ſi poſſibile eſſet ꝙ murus ferreus de celo ad terrā contingeret. p hūc poſſet hō iuſtꝰ tranſire cū corpe ⁊ aīa ita facile ac ſi ibi nihil eſſet. Qd̄ hoc verū ſit teſtimoniū habemꝰ in euangelio. Joh. xx. ꝙ ieſus ianuis clauſis hodie ad diſcipl'os introiuit: ⁊ ſtās in medio eoꝝ dixit eis. Pax vobis. Per h̄ oñdiꝰ ꝙ nulla res tam dura ⁊ firma eſt q̄n hō iuſtus poſſit ptrāſire cū corpe ⁊ aīa poſt iudiciū. qꝛ eandeꝫ gloriā quā xp̄s habuit ī ſuo corpe poſt reſurrectionē q̄libet iuſtus habebit poſt diē iudicij. vñ apl's ad Phil'. iij. Saluatorē expectamus q̄ reformabit corpꝰ hūilitatꝰ nr̄e ꝯfiguratū corpi claritatꝰ ſue. Quartū qd̄ ꝯſideratꝰ in ſole eſt impaſſibilitas. Splēdorē ei q̄ a ſole pcedit nullus pōt ledere ſiue vbereꝰ ī ipꝫ vel ſeceꝰ: vel lapidibꝰ iaciatꝰ: hoc nihil pt ei nocere. Eandē impaſſibilitatē habebit p tūc quilibet iuſtus. Nam illud corpꝰ qd̄ iam ita fragile eſt ꝙ ipm̄ fames: ſitis: eſtus: frigus: ledere pōt: qd ⁊ mortale eſt: imo qd̄ mori oꝫ tunc erit ita ſubtile ⁊ ſecurum ⁊ impaſſibile ꝙ ei nihil nocere pōt. Nam ſi oēs gladij acciperenꝰ q̄ a pncipio mūdi fabricati ſunt ⁊ pcuterenꝰ in vnū corpus glorificatū nihil hoc ledere poſſent. Naꝫ oēs hoīes cū oībꝰ armis nō poſſent ei nocere: qꝛ corpꝰ glorificatū erit immortale ⁊ īpaſſibile: ſic ꝙ nec eſuries: nec fames: nec ſitis: nec frigus: nec aliqd̄ incommodū poterit ei nocere. vñ Apo. vij. Nō eſurient neq̄ꝫ ſitient neq̄ꝫ cadet ſup eos ſol neq̄ꝫ vllus eſtus. Item Apoc̄. xxi. Neq̄ꝫ luctus neq̄ꝫ clamor erit vltra. Item corpꝰ qd̄ iaꝫ eſt mortale erit tūc īmortale. Et aplus dicit de xp̄o. Mors illi vltra nō dñabitꝰ. Sic ſil'r intelligitꝰ de quolibet iuſto. Ergo nec mortem nec quicq̄ꝫ mali timebūt amplius. Eſa. xxv. Precipitabit dñs mortē in ſempitnū. Quis tam ſtultꝰ inter oēs q̄ hanc gl'iam ⁊ beatitudinē nō querat vbi inuenitꝰ oē bonū ⁊ nullū malū. vñ Berñ. Non ſurget ibi malicia: non carnis miſeria: nulla ibi egritudo: nulla neceſſitas: non ibi fames nec ſitis: nec frigꝰ nec eſtus: nec laſſitudo ieiunij: nec vlla temptatio inimici: nec peccādi volūtas: nō delinq̄ndi facultas: ſꝫ totū leticia totuꝫ exultatio homines angelis ſociati ſine vlla carnis infirmitate venerabunꝰ. Hoc iaꝫ dictū eſt de corporibꝰ ſaluādoꝝ. E Nūc aūt reſtat enu

diare cōditiones corpoꝝ cōdemnādoꝝ. Pro quo ſciēdū ꝙ corpa dānatoꝝ in reſurrectiōe hēbūt pncipaliter q̄nq̄ꝫ cōditiones. Prio eſt valde difformia. qꝛ ſicut corpa electorū ſunt valde clara et lucida: ſic corpa dānatoꝝ erūt valde nigra ⁊ obſcura. vñ Aug. in li. de natura dei ſic dicit. Si ignis iſte oīa lucida et decora deturpat et denigrat: q̄ꝫtomagis ignis infernal'ē deturpās: obſcurās ⁊ denigrās. vt exēplaritꝰ ptꝫ in igne ſancti Anthonij q̄ in pñſenti valde deturpat et denigrat mēbrū in q̄ eſt. Et idē etiā ptꝫ in ſole q̄ ſic denigrat facies ⁊ corpora ethiopū. q̄ꝫtomagis ignis infernalis denigrat facies ⁊ corpa ſupboꝝ ⁊ reproborū. Johe. ij. Oēs vultꝰ redigētur in ollam. Scd̄o erūt debilia. Job. Cōſumet mors fortitudinē eiꝰ. Exēplū poſſumꝰ videre in debilitate pñtis vite: q̄ ſic debilitat fortiſſimos in agone mortꝭ ꝙ nec ſtare nec ābulare pñt. q̄ꝫtomagꝭ illa mors amara q̄ ē eterna: reddet illa corpa debilia ad reſiſtendū ⁊ ad ſe mouendum. Tertō erūt valde grauia: qꝛ eis datꝰ locus īfimꝰ. Exo. xv. Deſcēderūt ī pfunduꝫ q̄ſi lapis. vñ et Job loq̄tꝰ de pctōribꝰ in delitijs viuētibꝰ dicēs ſic. Ducūt ī bonis dies ſuos: ī pūcto aūt ad inferna deſcēdūt. Quarto erūt nuda ad ꝯfuſionē eoꝝ. vñ Naū. iij. Oñdā gētibꝰ nuditatē tuā. Et ſignāter illi pctōres q̄ h̄ ſupbiā cū veſtibꝰ exercuerūt: ⁊ ſe ad cōplacendū hoībꝰ ornauerūt. vñ Sap̄. xi. Per q̄ hō peccat p h̄ ⁊ torq̄tꝰ. Quito erūt valde paſſiua ⁊ plena oī miſia: ⁊ tñ īcorruptibilia. Judith xvi. Dabit dñs ignē ⁊ vermes in carnē eoruꝫ vt vrantꝰ ⁊ viuāt ⁊ ſentiāt penas vſq̄ꝫ ī ſempiternū. Hēbūt eñi fletū ī ocl'is: ſtridorē ī dētibꝰ: fetorē in naribꝰ: vicula ī pedibꝰ ⁊ mānibꝰ ignē in toto corpe. ps. Repleta ē malis anīa mea. Et ſignātꝰ ī illo mēbro pctōr marie torquebitꝰ: cū q̄ creatorē ſuū plꝰ offēdit. vñ Ber. In q̄ aūt mēbro creator plꝰ offenditꝰ: in eodē pctōr grauiꝰ torq̄bitꝰ. Et h̄ dicta ſunt d̄ reſurrectiōe reproboꝝ. F Ultimo queritꝰ q̄re xp̄s pmo reſurrectionē ſuā oñdit mulieribꝰ. Reſpōdetꝰ pmo pptꝰ dignitatem vt in h̄ nobis exēplū daret vt ob reuerentiam glorioſe virginis marie oēs mulieres honoremꝰ ſiue ſint maritate: ſiue vidue: ſiue virgines: quia mortē quā femina Eua intulit: femina beata vgo fugauit. Uñ canitꝰ. Paradiſi porta p euā cūctis clauſa ē et p vginē mariā iterū patefacta. Secūdo qꝛ voluit ꝙ reſurrectio eius manifeſtaretꝰ alijs: ſꝫ qꝛ mulieres vix aliquid celare pñt. ſꝫ q̄cq̄d audiūt h̄ ſtatim alijs manifeſtant. igr̄ ⁊c̄. Exēplū legitꝰ de quibuſdam monialibꝰ in quodā monaſterio cōſtitutis q̄ inter ſe deliberauerūt vt due ex ipſis deberēt accedere dñm papā: et eis impetrare ꝙ ſibi mutuo poſſent cōfiteri. eſtimantes indignū ꝙ ſua ſecreta et ſuas īfirmitates vni viro. i. ſacerdoti publicare deberent. Cū aūt ad papā veniſſent et ſummꝰ aplicꝰ intelligēs eaꝝ ſimplicitatē ⁊ dyaboli fraudē: dedit eis vnā pixidē clauſam dicēs. vt illā ſecū ad hoſpitium portarēt et de mane eā ſibi ſic clauſaꝫ reportarēt: ⁊ ſic obtinerēt qd̄ peterēt. Que venientes ad hoſpiciū pixidē diligēter inſpexerūt et eā libēter aperuiſſent. Et tādem vna dixit Aperiamus eaꝫ et videamꝰ q̄d in ea ſit. Alia dixit: nō audemus. qꝛ ſummꝰ pōtifex ⁊ aplicus nob̄ inhibuit. Tādē p tēptatōes victe aperuerūt eā volētes eā ſimili mō recludere ⁊ ſic auis in ea recluſa aufugit. Que perterrite ſunt. Et cū de mane redirēt ad papā: ⁊ ipē cognouiſſet factū dixit eis. In hoc cognoſcitur vr̄a inſtabilitas et infirmitas. Sic faceretis vobis mutuo ſi deberetꝭ alterutꝝ audire confeſſiones vr̄as. Cū eñi vna offenderet aliam: illa nullo mō culpā alteriꝰ ſibi cōfeſſam obticeret. Et ſic vacue redierūt ad ſuas ſorores.

¶ In ſecūda feria paſche. Sermo. li. de ſignis digne cōmunionis.

Mane nobiſcum domine.

Luc̄. xxiiij. Hec vba canit eccl'ia p illud sacrū tp̄s paſchale vſq̄ꝫ ad aſcēſionē. In q̄bꝰ verbis q̄libꝫ hō deuote xp̄m petere dꝫ: quē hodie in ſacramēto ſumpſit: vt ſecū maneat. qꝛ non ſufficit ꝙ q̄s xp̄m ī ſacramēto ſumpſit: niſi eū ſecū retineat. Uñ deuote dicere debemꝰ. Mane nobiſcū dñe. Sciēdū ꝙ ſi q̄s xp̄ꝫ petere vult: vt ſecū maneat: neceſſe ē pcognoſcere vtrū cum ſecum hēat: vt tūc dicere poſſit. Mane nobiſcū dñe. B Pro q̄ ſciēdū ꝙ ſunt ſeptē ſigna p q̄ cogſcitꝰ vtrū q̄s digne cōicauit: et q̄ꝫdiu xp̄m apd̄ ſe retineat. qꝛ ſicut vita corpal' cognoſcitꝰ: ita ſpūalis quā xp̄s pbet ī h̄ ſacro. vñ Joh. vi. Qui manducat me ipē viuet pptꝰ me. Primū ſignū ē gemitꝰ cōpūctiōis. Quia recte ſicut ſit de infirmo ī agone ꝯſtituto: cū nō ſcitur vtꝝ aīa adhuc ſit in corpe: tūc pēnā ponūt ante os infirmi: et ſi anhelitū trahit ⁊ emittit: ſignū ē ꝙ aīa adhuc ſit in corpe ⁊ ꝙ adhuc viuit. Sic ſi gemis de pctīs tuis: cum dolore cordis: ſignū eſt ꝙ digne ꝯmunicaſti ⁊ xp̄s adhuc ī te viuit. Immo nō ſolū hō dꝫ

gemere ꝓ pctis ſuis in q̃dragesima: ſ etiam
dʒ dolere et penitere q̃n recordaꝛ de pctis ſu
is ſm Augu. vſqʒ ad mortē. vñ etiam Hugo
de ſctõ victo. Q̃n deꝰ in cõtritiõe abſoluit ho
minē a pctis ligat eū vinculo ꝑpetue deteſta
tionis vt pctm̃ ſꝑ decetero deteſteꝛ: que vide
licet deteſtatio nõ eſt aliud niſi pnia. Q̃n au
tē hõ deſinit gemere ⁊ deteſtationē de pctis
p̄teritꝭ hr̄e incipit: ſignū eſt mortis. Mõ cõſi
dera ꝙ q̃ncūqʒ gemis et q̄diu diſplicentiaʒ
habes quãdo occurrūt tibi tua pctã preteri-
ta: ſignū eſt vite ſpūalis q̃ eſt a xp̄o. vñ Ber.
Quãto magis hõ pctã ſua intelligit tãto am
plius ſuſpirat et gemit. Qualiter aūt gemē-
dum ſit ꝓ pctis ſuis Baſiliꝰ oſtēdit dicens.
Grãdia pctã grãdia lamēta deſiderant. Se-
cūdū ſignū eſt color bone cõuerſatiõis: qꝛ q̄
diu videmꝰ hoīeʒ bene coloratū dicimꝰ ꝙ nõ
ſit diſpoſitꝰ ad mortē. Sic q̄diu hõ bene cõ
uerſaꝛ timēs alios ſcãdalizare et deū offen-
dere: ſignū eſt ꝙ xp̄us adhuc ē in aīa eius.
Mat. v. Sic luceat lux vr̃a corã hominibus vt
videãt opa vr̃a bona ⁊ glorificēt patrē vr̃m
qui eſt in celis. Ex quo ſeq̃tur ꝙ q̄diu cona-
ris verba et factã et mores tuos tēptare: et
appetis ꝓdeſſe ꝓximis ad gloriã dei xp̄s ad
huc in te viuit. Et hoc hoī multū fructuoſuʒ
et deo valde acceptū ē. vnde Gre. ſuꝑ Ezech.
in omel. xi. Nullū oipotēti deo tale ſacrifici
um quale eſt aīarū zelꝰ. ¶ Sciendūʒ ꝙ
bonū exēplū in eccl'a dei eſt valde vtile: quia
multi mali hoīes q̃ deū nõ multū diligūt in
quadrageſima ieiunãt: qꝛ vidēt alios ieiuna
re: q̃ alias nūq̄ʒ ieiunarēt: qꝛ inimici dei ſūt.
nec de deo multū curãt. Itē ad opa mīe ali-
quãdo ꝓuocãt. ſ. quãdo vidēt alios elemoſy
nas dare vel opa mīe exercere. Itē ad audiē-
dū miſſas ⁊ v̄bū dei: ⁊ ſic de alijs bonis ope-
ribꝰ. Unde ꝓpꝛ exēplū bonoꝝ multi a pctis
cõuertūtur. et ſic ſaluanꝛ q̃ alias dãnarenꝛ ſi
exēpla bona in alijs nõ vidiſſent. Unde Gre
go. Nūq̄ pctõres ad lamētū penitētie redi-
rent. ſi nulla eſſent bonoꝝ exempla: que men
tē eoꝝ retraherent. Inſuꝑ mali ꝓuocanꝛ ad
v̄tutes ꝑ bona exempla. ſ. ad hūilitatē ⁊ mi-
ſericordiã ⁊ ſic de alijs. ḡ diues exñs hūil' ml'
ta mereꝛ ꝓpꝛ exēplū. qꝛ pauꝑ ex h̄ verecūda
tur in ſeipo. dū diues hūiliꝛ icedit q̃ ē potēs
pulcher bene natꝰ: ⁊ bene poſſet ſupbiã exer-
cere ⁊ nõ vult. ſʒ hūiliat ſe ꝓpꝛ deū. ⁊ tal' hūi
litas ē valde laudabil'. Sic ecõuerſo ſupbia
pauꝑis q̃ nec hʒ diuitias nec potentias nec
pulchritudinē ē multū repħēſibil'. vnde Am
bro. ſuꝑ Beati imaculati. Nõ oīs pauꝑtas ē
ſctã. neqʒ oēs diuitie crimīoſe ſꝛ. vnde Caſ
ſiodorꝰ ſuꝑ ps. vij. Si pauꝑ ſupbiat nõ ē dei
pauꝑ. Et ſi locuples hūilitatē diligat nõ eſt
ſeculi diues. Uolūtates taliū ſꝛ inſpiciende
nõ noīa. Itē ſciēdū ꝙ deꝰ multū diligit illos
q̃ dant bona exēpla alijs: vt btã virgo maria
q̃ dedit exēplū hūilitatꝭ mulieribꝰ et v̄ginibꝰ
exēplū caſtitatꝭ: qꝛ ipa eſt ſpeculū mulierum
Itē iob dedit exēplū patiētie. Abraaʒ obedi
entie. Joſeph ⁊ ſuſanna reſiſtentie. Beatꝰ ni
colaꝰ et dominicꝰ dederūt iuuenibꝰ exemplū
deuotionis et abſtinētie. et ſic de alijs. vnde
Criſo. in epl'a. Bñdicta aīa illiꝰ cuiꝰ hūilitas
cõfundit alteriꝰ ſupbiã: cuiꝰ patiētia ꝓximi
extinguit inuidiã. Amb. Sanctoꝝ vita cete
ris norma eſt viuēdi. Itē ſciēdū ꝙ hoī valde
eſt meritoriū alijs hoībꝰ dare bonū exēplum
qꝛ ex hoc meritū ⁊ gaudiū coꝝ augmētabiꝛ
cõtinue in celo. vñ Ceſariꝰ dicit. Quãtis exē-
plū vere hūilitatis ⁊ ꝑfecte charitatis oñde
ris cū tantꝭ ꝓ tãtis etña p̄mia poſſidebis: i-
mo q̄rū h̄ p̄ ceteris tales ꝑ bonū exēplū lu-
cent tm̄ p̄ ceteris in futura gl'ia lucebūt. Iux
illõ Mat. xiij. Fulgebūt iuſti ſicut ſol. Quã
tū enī h̄ ſol lucet p̄ ſtellis: tm̄ tales lucebunt
pre ceteris in celo. Ideo ſollicite dicit apl'us
i. ad Thi. iiij. Exēplū eſto fideliū in verbo et
cõuerſatione. Non enī ſolū dicit in v̄bo: ſʒ eti
am in ꝯuerſatione. vñ Leo papa in ſermone
Ualidiora ſunt exēpla q̄ verba et pleniꝰ do
cemur ope q̄ʒ voce. vñ etiã Ariſt. v. ethi. Op-
timꝰ eſt ille q̃ nõ vtiꝛ bonitate ad ſe ſolū: ſed
etiã ad alios. ¶ Itē ſciēdū ꝙ tria bona
ſequūtur ex bona cõuerſatione nr̃a. Primo
angelos letificamꝰ. Uñ apl's dicit ꝙ mulier
debet habere velamē ſuꝑ caput eius. et hoc
ꝓpter angelos. qꝛ pudicicia ⁊ honeſtas mul
tum placet ãgelis. ſʒ ipudicicia ⁊ inhoneſtas
multū diſplicet eis. vñ Bern̄. In quouis an-
gulo et quouis diuerſorio angelo tuo reuerē
tiam exhibe: nec audeas illo p̄ſente qd̄ me vi
dente nõ auderes. Secūdo ex hoc gr̃a conſer
uatur in hoīe. Tertio qꝛ ꝓximꝰ ex hoc emen-
datur ⁊ melioraꝛ. Exemplū eſt de hoc vt nar
rat Jacobꝰ de vitria. ꝙ q̃dã p̄nceps latronū
regionē in q̃ habitabat totã depredabat hoīs
ſpolians illos iugulans. Audiēs hoc quidã
abbas ⁊ ad eū accedens ſtatim ab eo ⁊ ſocijs
ſuis captꝰ eſt. Et abbas q̃ſiuit q̃d vellēt. Il-
lis rñdentibꝰ equū veſtrū et veſtes veſtras.
Abbas dixit. Bona dei ſunt cõmunia: ego iã
his pluribꝰ annis vſus ſuʒ iuſtū eſt vt ⁊ vos

eis nũc vtamini. Tūc dixit p̄nceps latronuʒ
hodie totū vendemꝰ ⁊ ememꝰ neceſſaria ad
victū. Tūc abbas. Fili q̃re tantū laboras: et
exponis te periculo ꝓ victu tuo: veni mecuʒ
ad monaſteriū ego bñ ꝓcurabo tibi. Cui ille
Ego nõ poſſum comedere fabas v̄ras ⁊ ole-
ra: nec bibere ceruiſeã vr̃am. Rñdit abbas.
Ego dabo tibi bonos piſces: carnes: ⁊ bonū
vinū. Tandē acquieuit ire ad ꝓbandū q̃d ei
abbas faceret. Qui fecit ei p̄parare pulchrã
camerã ⁊ pulchrū lectum: aſſignãs ei mona-
chū qui ei ſuiret: ⁊ oīa que deſideraret p̄pa-
ret ei. Et oī die poſtq̄ latro comederat: mo-
nachus ex p̄cepto abbatis corã eo tantū pa-
nē ⁊ aquã comedebat. Cū ergo ille monachꝰ
plures hoc feciſſet: latro q̃ſiuit ab eo. Frater
q̃d feciſti: q̄ oī die ſic te affligis: interfeciſti
ne hoīes. Cui monachꝰ: abſit dñe ꝙ vnq̄ cõ
ſtritauerim hoiem. Rurſum latro. Si forni
cationē adulteriū: ſacrilegiū cõmiſiſti: Tunc
monachꝰ pre admiratiõe ſe ſignãs ait. Dñe
q̃d dicitis. A pueritia hoc monaſteriū itroi-
ui: ⁊ feminã nõ tetigi. Cui latro. Quare ergo
te affligis. ait: vt habeã deū mihi ꝓpicium.
Tunc latro intra ſe cõpūctꝰ dixit: q̄ʒ miſer et
infelix ego ſum q̃ tot mala: furta: homicidia
adulteria: ſacrilegia feci: ⁊ nunq̄ʒ ieiunaui ⁊
vocato abbate cecidit ad pedes eiꝰ: et petijt
vt reciperetꝛ ab eo. Qui poſtea ī monaſterio
adeo ſe afflixit ꝙ in abſtinentia ⁊ religione
oēs alios ſuperaret. ¶ Tertiū ſignū eſt
ꝑ tactū. i. ꝑ patiētiã in aduerſis. Medicꝰ per
tactū ſentit an infirmꝰ diſpoſitꝰ ſit ad mortē
ita ſi hõ tangiꝛ ad venas tribulatiõis ſentiꝛ
ꝑ patientiã an viuat. vñ Greg. Qualis vnuſ
quiſqʒ apud ſe lateat: illata cõtumelia ꝓbat
Deus enī oipotens tãgit hoīem ꝑ tribulatio
nē ⁊ īfirmitatē vt ꝓbet an ſit vas plenū gr̃e
⁊ virtutū vel vacuū: qꝛ vas plenū nõ remur
murat: ſʒ vacuū cū tangiꝛ reclamat. Sic ſil'r
eſt de hoībꝰ grãʒ hñtibus ⁊ ea carētibꝰ: vnde
Aug. lib. x. de ci. dei. Afflictiõe mali deū dete
ſtanꝛ atqʒ blaſphemãt. boni v̄o deuʒ p̄cãtur
⁊ laudãt. Itē deꝰ tangit hoīem cū tribulatõi
bus ⁊ ꝓbat vtrū ſit filiꝰ eiꝰ an non. vñ Gen̄.
xxvij. dicit Iſaac ad Jacob filiū ſuū. Accede
vt tangã te: ⁊ ꝓbem vtrū ſis filiꝰ meꝰ an nõ.
Sic deꝰ põt dicere ad quēlibet hoīeʒ tribula
tū. Sciendūʒ ꝙ meliꝰ eſt infirmitates ferre
q̄ʒ bona opa opari. Itē ſciēdū ꝙ ſꝛ aliq̃ qui
ſe eſtimãt eſſe bonos ⁊ vix vnū v̄bū cõtrariū
ſibi patienter ſuſtinere volūt: ſʒ imediate cõ
mouenꝛ ⁊ ſe ⁊ alios ꝑturbãt: ⁊ hi v̄aciter bo
ni nõ ſunt. vñ Greg. li. xvi. moral'. Qui a ſta
tu patientie ꝑ linguarū vulnera corruit: ipſe
ſibi teſtis eſt ꝙ cõtra manifeſte ꝑſecutionis
gladiū nõ ſubſiſteret. Quartū ſignū ſit ꝑ gu
ſtū diuine dulcedinis. q̄diu enī hõ põt cõe-
dere ⁊ bibere ⁊ hʒ ſaporē eſt bonū ſignū vite
⁊ ſanitatis corꝑalis. Sic eſt de guſtu ſpūali
qui eſt preguſtatio vite eterne: ⁊ earū rerum
que ꝑducunt ad celeſtē patriam. Ergo ſignū
digne cõronis eſt ſi dulce eſt tibi cogitare de
gaudijs eternis ⁊ de viſione diuina. ps. Q̄m
mille anni ante oculos tuos tãq̄ dies heſter
na ⁊c̃. Item cogitã de btã virgine ⁊ apoſto-
lis ⁊ ceteris ſanctis quõ ibi a quolibet habe
bimus ſpeciale gaudiū. Item de paſſiõe xp̄i
qua xp̄s nos redemit: cuiꝰ ⁊ memoriã nobis
in ſacramēto eucharistie reliquit. Itē ſi dul-
ce eſt tibi audire v̄bū dei ⁊ ea q̃ ſunt ſalutis.
Grego. Cibus mētis eſt v̄bū dei. Iſta oīa oñ
dunt ſanitatē aīe. Sed ſi nõ ſapiūt tibi eter-
na nec v̄bū dei: nec paſſio xp̄i: nec alia ſpūa-
lia ſignū eſt ꝙ te repleuiſti mūdanis ⁊ corꝑa
libus voluptatibꝰ. Apl's. i. Cor. ij. Animal'
hõ nõ percipit ea q̃ dei ſunt. Ergo q̃n das te
ad illicita mūdi gaudia: ⁊ ad voluptates cor
poris: tunc xp̄ʒ expellis. Bernar. Quomodo
ignis ⁊ aqua ſimul eſſe nõ poſſunt: ſic ſpūa-
les ⁊ corporales delitie in eodem ſe nõ com-
patiuntur. Aug. ij. cõfeſ. Gaudiū diuine dul
cedinis nõ deguſtas: ſi carnali delectatione
cor maculas: ſʒ aliqui vellent libēter ambas
hr̃e. ſ. carnis delitias ⁊ ſpūalem dulcedineʒ.
Non enī libenter carent delitijs corꝑis: ſed
corpus mollibꝰ ⁊ precioſis ⁊ ſupbis veſtibꝰ
veſtire volunt ⁊ bene comedere ⁊ diu dormi
re appetunt: ⁊ cū hoc xp̄m quē in ſacramen-
to ſumpſerūt in ſe retinere volunt. Sʒ nõ ſic
qꝛ nemo põt duobꝰ dñis ſeruire. Apl'us Ro.
viij. Si ſm carnē vixeritis morieminí. Am-
bro. Impoſſibile eſt hic implere ventrē ⁊ ibi
mentē. Itē ꝑ guſtū illum etiã intelligiꝛ ſi vi
ſa vel audita ꝓximi ſunt ſibi dulcia. i. ꝙ oīa
interpretanꝛ in bonū q̃ audit vel videt a ꝓ-
ximis. Hoc eſt ſignū bonū: qꝛ ieſus xp̄s q̃ ad
huc in illo hoīe viuit: cõuertit ſibi oīa verba ⁊
opera in mel dulce: ſʒ q̃n q̃s dicta vel facta ꝓ
ximi interp̄tatur in peius malū ſignū eſt ⁊ ꝓ
prie iniquitatis. vñ Criſ. ſuꝑ Math. Oñis
homo ſm ſe eſtimat alterū. Item Criſo. Si-
cut difficile aliquē ſuſpicatur malus q̃ boniꝰ
eſt. ſic difficile ſuſpicaꝛ aliquē bonū ipe qui
malus eſt. Quintū ſignū ſit ꝑ verbū recte lo
cutionis ⁊ ꝑ auditū. Nã cū infirmus adhuc

Perfecte ꝛ plene loq̄tur ſpes eſt de vita ipſi⁹ ſed cū vix ꝛ impfecte loq̄tur: timet̄ d̄ ei⁹ morte. ſic ſpūaliter intelligendū eſt de hoie. Un̄ locutio recta eſt libenter orare ꝛ deo gratias agere. Un̄ Aug. Oro tua eſt locutio ad deū. qn̄ legis de⁹ tibi loq̄tur: qn̄ oras cū deo loqueris. Itē recta locutio eſt libent̄ loqui de diuinis ꝛ ſpūalib⁹ ꝛ honeſtis reb⁹. Mat. xij. Ex abūdantia cordis os loq̄tur. ꝛ hoc ptꝫ in bonis hoib⁹ q̄ freq̄nt̄ noiant ieſuꝫ ꝛ Mariā. et alia ſpūalia ꝛ honeſta v̄ba: qꝛ hn̄t bona ꝛ pudica corda. vn̄ Criſo. Quale cor hꝫ vnuſq̄ſq꜡ talia v̄ba loq̄tur: ꝛ opa facit. ſꝫ qn̄ infirm⁹ impedite loq̄tur: ſignū eſt mort̄: ſic cū q̄s loq̄tur verba detractoria: v̄ba ſcurrilia ꝛ impudica: ſignū ē mortis ſpūalis in aīa: qꝛ ſicut hō hꝫ ſe abintra in corde ſic ſe oñdit extra in v̄bis ꝛ ope. vn̄ Ariſto. iiij. ethi. Qualiſcūq꜡ vnuſquiſq꜡ eſt talit̄ dicit: ꝛ taliter opat̄: ꝛ taliter viuit. Silr̄ intelligendū eſt de auditu: qꝛ cū hō appropinquat morti: tūc nō hꝫ clarū auditum ꝛ pfectū. ſic ſpūaliter ſi libēter audis verbū dei: ꝛ cetera bona q̄ ſunt ſalis: ſignū ē digne cōionis ꝛ vite ſpūalis. vn̄ Iohan. viij Qui ex deo eſt v̄ba dei audit: ſꝫ qn̄ hō libent̄ audit verba detractoria: v̄ba ſcurrilia ꝛ luxurioſa: ſignū malū eſt. Sextū ſignū eſt motus bone opationis. Exēplū de muliere impḡnata q̄ ſentit ſe grauidā p modū pueri: ſic ſi agilis es in bona opatōne. Apl's ad Gal. vi. Si ſpiritu viuim⁹ ſpū ambulem⁹. qꝛ ſicut agilitas in mēbris eſt ſignū ſanitat̄: ſic ſi ſis agilis in bona opatiōe: ſignū eſt digne cōionis. Sꝫ cū incipit hō tepeſcere ꝛ de mane diu dormire ꝛ breue eſt ſibi tp̄s ſedere in tabernis ꝛ potare: ſꝫ in his q̄ dei ſunt tediū hꝫ maluꝫ ſignū eſt. vn̄ Leo papa in ſermōe. Nō puenit dormiētib⁹ regnum celoꝝ nec ocio ꝛ deſidia torpentib⁹ btitudo eternitat̄ pmittit̄. Sciēdum ꝙ ieſus xp̄s abintra monet illos q̄ digne cōicauerūt: q̄liter amplius debeant ſe regere ꝛ a pctīs cauere. Ergo ſi tu ſent̄ hoc ī te ꝙ mouearis ad bona opa: ſignū ē digne cōionis. Criſo. Qui hn̄t ſpm̄ dei nō ſunt cōtenti ſedere ocioſi: ſꝫ ipſe ſpūs qui eſt in eis vrget eos aliq̄d bonū apprehendere. Grego. Charitas dei nō eſt ocioſa: opatur em̄ magna ſi eſt ꝛc. Septimū ſignū eſt calor naturalis: qꝛ q̄diu hō hꝫ calorē naturalē ſignum eſt vite: ſic ſpūaliter ſi hō hꝫ calorē ſpūalem. i. amorem dei ꝛ pximi: ſignū eſt vite ſpūalis. vn̄ Aug. Uita aīe amor eſt: q̄ nō amat mortu⁹ eſt. Grego. in omel. Probatio ſanctitat̄ nō eſt ſigna facere: ſed vnūquēq꜡ vt ſe diligere. Aug. Dilectio ſola diſcernit inter filios dei et filios diaboli. Un̄ ſciendū ꝙ ex charitate debemus cōpati fratrib⁹ nr̄is ꝛ pximis: ꝛ eos non deſpicere in defectib⁹ ſuis. vn̄ Greg. Oēs frēs ſumus dei prāte conditi: ꝛ ei⁹ ſanguie redēpti: ꝛ idcirco fratres nr̄os quātūlibꝫ pauperes ꝛ abiectos: in nullo deſpicere debem⁹: et talis cōpaſſio pximi eſt ſignū ſctitat̄ in ipo hoie. vn̄ Grego. li. xxiij. moral'. Tanto q̄s pfectior eſt q̄to pfectius alienos dolores ſentit imo naturale eſt ꝙ vnū mēbrū cōpatit̄ alij mēbro. apl's. i. Cor. xij. Si patit̄ vnū mēbrū compatiuntur ei ꝛ oia mēbra. Ergo q̄ nō cōpatitur pximo eſt tanq̄ꝫ mēbruꝫ abſciſum a myſtico corpe xp̄i: qꝛ xp̄s eſt caput ꝛ xp̄iani ī grā exiſtes ſunt mēbra ei⁹. vn̄ Greg. Nō alit̄ redēptoris nr̄i mēbra efficimur niſi adherendo ꝛ cōpatiendo pximo. Et illā charitatē ꝛ cōpaſſionē pximis debem⁹ oſtendere factis Greg. Nunq̄ꝫ vere cōpatit̄ q̄ q̄d neceſſe eſt pximo negat. vn̄. i. Iob. iij. Qui habuerit ſubſtantiā hui⁹ mūdi ꝛ viderit pximū ſuū neceſſe hr̄e ꝛ clauſerit viſcera ſua ab eo. quō charitas dei manet in illo. L Sꝫ vltimo ſciēdū eſt ex quo charitas dei ꝛ pximi eſt ſignuꝫ digne cōionis ꝛ vite ſpūalis. tūc orit̄ q̄ſtio q̄ ſit charitas ſufficiēs quo ad deū ꝛ quo ad pximū. Rn̄deo ꝙ ad charitatē ꝙ ſit ſufficiēs quo ad deū: ꝛ quo ad pximū tria req̄runtur. Prio vt dimittat hō oē mortale pctm̄ ad minus p dilectione dei: ſi hoc noluerit ſaluari non poterit. Un̄ ps̄. Qui diligitis dn̄m odite malū: q̄ em̄ nō odit malū nō hꝫ verā dilectionē ad deū: ſꝫ ſimulatā. Si em̄ nō dimittis oē pctm̄ mortale q̄cq̄d p dilectiōe dei facis nō tibi ſufficit: ſi ergo dicis hoc vel illud dimittere nō valeo. Rn̄deo adhuc vere nō diligis deū: ſi em̄ vnā guttā vere dilectiōis haberes ad deū totū mūdū ſi de⁹ p̄ciperet dimitteres pꝑter eū. qꝛ vt dicit Aug. Una gutta charitatis maior ē occeano. Secūdo neceſſariū ē vt p ei⁹ dilectōe ob ɔtēptū ſibi illatū p pctm̄ aliquē honorē ſibi exhibeas p aliq̄ bona opa ꝛ pniaꝫ: alit̄ dilectio tua tibi nō ſufficit: nec eſt vera. Ps̄. Declina a malo ꝛ fac bonū. quia nō ſufficit mala dimittere: ſꝫ ꝛ opꝫ bona facere. Greg. Probatio dilectionis eſt exhibitio opis. Un̄ cū q̄libꝫ terren⁹ dn̄s q̄ eſt ɔtēptus ꝛ offenſus velit vt ſibi aliq̄s honor exhibeat̄ ipe xp̄s q̄ eſt dn̄s dn̄oꝝ vult h̄ idē: ſꝫ ſunt q̄dā qui p oī ɔtēptu ꝛ p oīb⁹ pctīs ſuis nō ſoluꝫ nō magnā ſatiſfactionē vel gloriam ſibi

exhibere volunt: imo nec vnā verā cōtritiōeꝫ ſibi dare dignāt̄. Nā illā acceptaret vbi aliud hr̄e non poſſet. ſm̄ illud ps̄. Cor contritum ꝛ hūiliatū de⁹ nō deſpicies. Date ḡ illi hāc: ſi nō vult̄ vt illi magni ſcti p dilectōe ei⁹ mortē pati: mūdū relinq̄re: oia p deo dare. ſalteꝫ h̄ minimū tribuite: vt p h̄ ſanet oia vulnera aīe vr̄e. Iere. iij. A vulnerib⁹ tuis ſanabo te ps̄. Qui ſanat cōtritos corde. Mat. v. Beati qui lugēt. ſꝫ q̄ nūc nō tm̄ dare volūt p ei⁹ dilectione vos iudicate ſi illū vere diligāt. Uere non credo ꝙ vlla in his ſcintilla charitat̄ flagret. Tertio ꝙ p eius dilectōe ad proximū habeas fraternā charitatē vt ei bonū appetas: ꝛ q̄cq̄d vis ab eo ſupportari hoc illi non facias: et ſi eū leſiſti in fama vel in reb⁹ vt ſibi ſatiſfacias: ꝛ ſi in aliq̄ te leſit vel offendit h̄ ei ex corde īdulgeas: alit̄ vere nō diligis. apoſtol⁹. i. Cor. xiij. Si diſtribuero oēs facultates meas in cibos pauperū. charitatē aūt ad pximū. ſ. nō habeā nihil mihi pdeſt. i. Ioh. i. iij. Qui nō diligit frēꝫ manet ī morte. Et h̄ illa charitas ſic reglata ꝫ h̄ tria iā dicta ē charitas ſufficiēſ ad ſalutē: ꝛ ducit ad gl'iaꝫ.

¶ In eadē ſecūda feria. Sermo. liij. de recidiuatione.

Mane nobiſcum domine.

Luce. xxiiij. In quib⁹ verbis monemur ne ab ope bono iā incepto deſiſtamus: ſꝫ vt in bono pſeueremus. vn̄ Criſoſt. Nō incepiſſe ſꝫ pfeciſſe virtus eſt. vn̄ Iſid. d̄ ſum. bo. Tūc deo placet nr̄a cōuerſatio qn̄ bonū q̄d inchoam⁹ pſeuerāti fine ɔplem⁹. Et h̄ fieri nō pōt niſi xp̄s nobiſcū maneat et nos adiuuet. Ergo deuote dicere debem⁹. Mane nobiſcū dn̄e ꝛc. M Sciendū ꝙ hō ſeptē magna picula incurrit qui poſt feſtū paſche recidiuat. q̄ picula q̄lꝫ diligent̄ attēdere dꝫ ne recidiuet et xp̄m a ſe repellat. Primū dānū eſt ꝙ recidiuatio aufert hoi fructū pterite cōtritōis: ɔfeſſiōis: ꝛ ſatiſfactionis. imo ſi tot bōa opa q̄s hr̄et q̄t beatus Petr⁹ apl's. Inſup ſi tot bona merita et opa q̄s hr̄et quot ſunt ſtelle in celo: ꝛ q̄t arene in littore maris totū annihilat ꝛ oia perdit: ſic ꝙ ſibi oia iſta nihil ad ſalutē pficiūt ſi ſic decedit. Ezech. xviij. Si iuſt⁹ auerterit ſe a iuſticia ſua ꝛ fecerit iniq̄tatē: oēs iuſticie ei⁹ q̄s opat⁹ eſt nō erūt in memoria. Et h̄ intelligit̄ ſi hō ſic morit̄. Sꝫ ſi poſt recidiuationē ecōuerſo reſurgit p pniam: tunc omia illa merita ꝛ bona opa q̄ ante pctm̄ fecit reuiuiſcunt: et erūt ſibi meritoria. Sed illa bōa opera que homo fecit interim qn̄ ſcienter fuit in peccatis mortalib⁹ non reuiuiſcūt: ſꝫ mortua ſunt. Un̄ verſus. Uiuere nō poterūt que nunq̄ꝫ viua fuerūt. Secūdo recidiuatio vilificat hoiem ad moduꝫ canis. Prouerb. xxvi. Quaſi canis q̄ reuertit̄ ad vomitū. ſic hō imprudens qui iterat ſtulticiam ſuā. ſic peccator ſi mala q̄ per cōfeſſionem euomit iterato cōmittit facit ſicut canis et ei ſiſis erit. Sciēdū ꝙ recidiuans tam miſer ꝛ indign⁹ eſt ꝙ nullius boni nec ſpūalis nec temporalis dignus eſt. Nec eſt dign⁹ cū pedib⁹ ſuis terraꝫ calcare nec lumen celi videre: ꝛ ſic de alijs. qꝛ indignior eſt oib⁹ creaturis corporalib⁹. Ariſto. vij. ethi. Prauus homo deterior ē beſtia Ergo cū in gratia es: tunc es dignus oīm bono regno celeſti: et vſu creaturarū. quia deus creaturas pꝑter hoiem creauit vt eis vtatur et inde deū laudet. Sed poſt recidiuationeꝫ nō eſt dignus vſu alicuius creature. qꝛ oīs creatura dei bona eſt: et cū tu mal⁹ ſis: ḡ ꝛc. Ariſto. vij. politi. Sicut optimū aīaliū ē hō fruēs lege ꝛ iuſticia: ſic peſſimū oim aīaliū ē homo a lege ꝛ iuſticia ſeparatus. Unde etiā dn̄s loquitur ad aīam recidiuantē. vt habet̄ Iere. ij. q̄ꝫ vilis facta es nimis iterans vias tuas. Unde etiam Auguſt. Quid vis rurſum ingere q̄d noxium fuerit tibi. Canis reuertēs ad vomitum ſuum: et ſus in volutabro luti. Bruta animalia: vage aues: in eaſdem pedicas et eadem rhetia non incidunt. Tertio q2 recidiuans in maiorem poteſtatem dyaboli incidit: ꝛ poſtmodum fortius a dyabolo poſſidetur. Sicut miles qui amiſit caſtrum ꝛ recuperat illud: et poſtmodū meli⁹ cuſtodit et fortius poſſidet ne iterū amittat. Sic dyabolus facit qui hominē per penitētiā pdidit: ꝛ poſtea per recidiuationē recuperat. Itē in recidiuās facit ſicut ille qui euaſiſſet captiuitatem ſui maximi inimici: et poſtmodū traderet ſe ei ſponte in eandē captiuitatē. Sic recidiuans qui euaſit poteſtatem dyaboli ꝛ etiam infernū per miſericordiā dei: et per penitentiam quam egit. Econuerſo dat ſe ſpōte p recidiuationē in captiuitatē ꝛ poteſtatem dyaboli: et ſubmergit ſeipm̄ in profundum inferni. Iob. xxi. In puncto ad inferna deſcēdunt. Auguſtinus de verbis dn̄i. Qui peccatum peccato addit: funem nectit cum quo ligetur. Quarto recidiuans fit impotēs ad reſurgendum: ſicut infirmitas iterata vel vulnus curatū qn̄ renouatur poſtmodū diffici-

lius ſanatur. ſic ſimiliter eſt de hoie recidiuã
te. Mat. xij. et Lu. xi. Erũt nouiſſima illius
hois peiora prioribꝰ. In ſignuꝫ cuiꝰ dixit ie-
ſus cuidaꝫ ſanato. vt hr̃ Job. v. Ecce ſanꝰ fa-
ctus es caue ne pecces: ne deteriꝰ aliqd tibi
cõtingat. Itẽ eſt magna crudelitas quam re
cidiuãs exercet in ſuã ꝓpriã animã. verbigrã
Si qs vulnera fratris ſui carnalis iam ſana
ta renouaret: magna crudelitas eſſet. maior
ſi vulnera patris ſui vel matris ſue ⁊c̃. ꝙ̃ro
maior eſt qñ hoc facit aie ſue quã plꝰ dilige-
re dꝫ ꝙ̃ patrẽ vel matrẽ. ⁊ hoc ꝓpt̃ dignita-
tẽ ipiꝰ aie. vñ Aug. loquẽs de dignitate ipiꝰ
aie dicit. Sicut deꝰ oẽm creaturã: ſic aĩa oẽs
corporeã creaturã natura ⁊ dignitate ꝑcellit
Vñ etiã Bern. Totꝰ mũdꝰ ille ꝑciũ vniꝰ aĩe
eſtimare nõ põt. Nõ eñ deꝰ ꝓ toto hoc mun
do aiam ſuã. i. vitã ſuã daret quã tñ ꝓ aĩa
hũana dedit. Quĩto ꝙ recidiuãs ẽ irriſor di-
uine miſicordie q ſibi fecit pacẽ cũ diuina iu
ſticia. Cũ eñ iuſticia voluit eũ eterna morte
occidere: tũc mĩa ſe oppoſuit et pacem fecit.
Quõ ℊ talis audet ampliꝰ oculos ad dei mi-
ſericordiã eleuare ⁊ bonitatẽ dei inuocare cũ
ſit cõtumax irriſor diuine mĩe ⁊ bonitatꝭ. In
ſuꝑ ꝓpter illã magnã ingratitudinẽ deũ gra
uius offendit. Exemplũ huiꝰ de ſeruo q ꝑcu-
teret dñm ſuũ ad maxillã et veniã peteret: et
poſtmodũ iteraret ꝑcuſſionẽ qñ illã pmã ſi-
bi indulſiſſet. Si tũc iterũ rogaret idulgẽ ſi
bi dñs poſſꝫ dicere: tu ſubſannas me: ſic ſiľe
põt intelligi de xp̃o. Item ſciẽdũ ſm Guill'.
lugd. ꝙ illa ingratitudo multũ agg̃uat pec-
catũ. ſ. ingratitudo venie ⁊ grẽ iã date i pñti
⁊ glĩe in futuro ꝓmiſſe. Cũ eñ ꝓ pctõ morta
li pctõr ſit debitor et̃ne mortis ꝓ dimiſſiõe
vniꝰ pcti mortalis homo libẽter deberet ſer-
uire deo mille annis ſi tã diu viueret. qꝛ ſibi
maiꝰ bonũ fec̃ idulgẽdo ſibi vnũ pctm̃ morta
le ꝙ̃ꝫ ſi ſibi vnũ regnũ vel ẽt totũ mũdũ ꝺdiſ
ſet qđ manifeſtũ põt fieri: ex hoc ꝙ ꝓ dimiſ-
ſione mortꝭ tp̃alis q ẽ momẽtanea ſuiret ali
quis libent̃ alicui oĩbꝰ diebꝰ vite ſue. multo
magis ꝓ dimiſſiõe eterne mortꝭ. Sexto qꝛ re
cidiuãs ꝯtriſtat oẽs ſctõs ⁊ oẽs ãgelos dei
ꝙ̃tũ in ſe eſt. Et rõ eſt. qꝛ ſicut tota trinitas
⁊ oẽs ſcti et ãgeli gaudiũ habuerũt in ꝯuer-
ſione vniꝰ pctõris: ſic ecõuerſo recidiuãs ꝯtri
ſtat deũ ⁊ btãm ṽginẽ Mariã ⁊ oẽs ſctõs et
angelos dei ꝙ̃tũ in ipo ẽ. Ber. Putas placa-
tos habebis i iudicio quos tanto ⁊ tã ſparo
vis priuare gaudio. ⁊ ꝯſeq̃nt̃ ſequit̃ ꝙ talis
nõ eſt dignꝰ ꝙ ſcti qs hic ꝯtriſtauit ampliꝰ
intercedãt ꝓ eo. imo talis recidiuãs ſuſpen
dit deũ ⁊ oẽs ſctõs et angelos dei: qđ oñdit̃
in h: qꝛ ꝑelegit h̃ tp̃ale. ſ. honorẽ mũdanum
luxuriã: vel gulã ꝓ merito xp̃i ⁊ oĩm ſctõꝝ.
Itẽ ꝓ gaudio viſiõis ſctẽ trinitatꝭ ⁊ ſocieta-
te marie ⁊ oĩm ſctõꝝ ⁊ ãgeloꝝ i celo exñtium
qꝝ nõ ẽ nũerꝰ. Apoc. vij. Vidi turbã magnaꝫ
quã dinũerare nemo poterat. Cũ tñ de q̃libꝫ
ſctõ magnũ gaudiũ habituri ſumꝰ in celo. ⁊
ſuꝑ h̃ oĩa maximũ a deo omipotẽti. ps. Qm̃
mille anni añ ocl'os tuos tãꝙ̃ dies heſterna
q̃ ꝑterijt. Septio tal' recidiuãs areſcit. qꝛ ſe-
parat̃ a merito xp̃i ⁊ a ꝑticipatõe oĩm bono
rũ i celo ⁊ i t̃ra exñtiũ: ⁊ ꝑuat̃ oĩ grã dei: ⁊ e-
rit ſic palmes abſciſus a vite vl' membrũ ab
ſciſum a corꝑe. ℊ h̃ areſcit vt eo meliꝰ arde-
at i futuro qñ excidet̃ ⁊ i ignẽ mittet̃. Scien
dũ ꝙ tm̃ dãnũ incurrit recidiuãs ꝙ ſi oẽs ho
mines flerẽt ſanguineas lachrymas: iſuꝑ et
ſi oĩa aĩalia i t̃ra exñtia ⁊ oẽs volucres celi ⁊
piſces maris ⁊ omĩa ligna ⁊ oẽs lapides: im
mo ⁊ oĩs creatura: ñ tñ ſufficient̃ deflerẽt dã
nũ qđ icurrit recidiuãs ꝑ vnũ pctm̃ mortale:
imo nõ eẽt ſibi tã dãnabile ſi cẽtuꝫ mille de-
monia i ſe hr̃et: ſi rotari: ſuſpẽdi: cõburi vel
ſubmergi deberet. qꝛ dãna iſta ſt̃ finita ⁊ trã
ſitoria: ſꝫ dãnũ illđ qđ hõ icurrit ꝑ pctm̃ mor
tale infinitũ ẽ ⁊ et̃nũ. vñ Ariſt. viij. phi. Fini
ti ad ĩfinitũ nulla ẽ ꝓportio. Vñ hẽmꝰ exem
plum quõ qñqꝫ deus i pñti punit recidiuan
tes. Legit̃ i libro ſũmoꝝ põtificũ ꝙ qdã poſt
feſtũ paſche ⁊ ſacrã cõiõnẽ ebrietatibꝰ ⁊ laſci
uijs ſt̃ lapſi. ſꝫ nõ ipune. Nã ex ore eoꝝ fluxꝰ
ſanguis fetidiſſimi emanauit: q ⁊ ad iterio-
ra eoꝝ retrorſuꝫ refluẽs illos eoſdẽ ſuffoca-
bat. Subito ẽt aq̃ cũ pluuia inũdauit ⁊ eoꝝ
poſſeſſiões cũ oĩbꝰ fructibꝰ ⁊ ſegetibꝰ penitꝰ
extirpit ⁊ euertit. Vñ exorti dracones peſtife-
ri nec igredi nec egredi ſinebãt hoies niſi ad
mortẽ. Pro qbꝰ qdã vir dei deũ deuotiꝰ exo-
rauit. Cui ãgelꝰ dñi rñdit dicens. Queſo te ſi
qs ꝓditorie filiũ iꝑatoris i fetidiſſimo et ob
ſcuro carcere ꝯcluderet qd de tali fieri debe-
ret. Rñdit vir dei ꝙ tal' multũ deberet dilani
ari. Cui ãgelꝰ. ſꝫ qd de illo q ꝑ iñdẽ corpꝰ xp̃i
corã oĩbꝰ i luto fetidiſſimo iuolueret. Cui vir
dei. tal' vt hereticꝰ et ſacrilegꝰ cremari debe-
ret. Rñdit ãgelꝰ. Nũqd talia cõmiſerũt ꝓ q-
bus oras. In die ſctõ paſche ſctãm cõmunio
nẽ receperũt ⁊ poſtmodũ ꝯtra ſeipos ⁊ ſacra
mẽtũ altaris vtiqꝫ in choreis et ebrietatibꝰ
et ſiſibus deliquerũt. quibꝰ cõpuncti ceteri
penitẽtiã egerunt ad ſalutem.

¶ In eadẽ ſecũda feria. Sermo. liij. ꝙ ſex
ſunt q hoiem retrahunt ne recidiuet.

m

Ane nobiſcum domine.

Luce. xxiiij. ¶ Circa qđ ſcien
dũ ꝙ ſex ſunt q dñt hominem re
trahere ab oi pctõ mortali ne re-
cidiuet: ⁊ ne ieſum xp̃m expellat. Primũ eſt
meditatio mortꝭ. Eccl'. vij. Memorare nouiſ
ſima tua ⁊ ieternũ nõ peccabis. Augu. Nihil
ſic reuocat a pctis: ꝙ̃ frequẽs meditatõ mor
tis. Hoc ꝓbat̃ qꝛ meditatõ mortꝭ reuocat ho
minẽ ab oĩ auaricia. qꝛ ſicut nudꝰ igreſſus ẽ
i hũc mũdũ: ſic nudꝰ egrediet̃. Job. i. Nudus
egreſſus ſum ex vtero mr̃is mee: nudꝰ reuer-
tar illuc. ps. Reliquũt alienis diuitias ſuas
qꝛ ſi qs hr̃et cẽtũmille florenos: ⁊ oĩa horrea
ſua plẽa frumẽtꝭ ⁊ cellaria plena vino: ⁊ poſt
modũ morit̃: nihil ſecuꝫ portat. In h̃ oñdit̃
ꝙ ipa tp̃alia nõ ſt̃ ꝓpa ipiꝰ hois: ſꝫ ſolũ ſibi
ad modicũ tp̃is. ſ. ad tp̃s vite ſue accõmoda
ta. qꝛ nõ põt ſecũ portare minimũ q̃drantẽꝫ.
vñ Amb. Bona hois nõ ſt̃ q ſecũ ferre nõ po
teſt. Sꝫ q̃reret aliquis q ſunt bona ꝓpa ip-
ſius hois. Rñr ea q ꝓ ſalute aĩe ſue ⁊ ꝓpter
deũ paupibꝰ dedit. Amb. Hoc tm̃ tuuꝫ repu
ta qđ paupibꝰ erogaſti. Cõtra hoc faciunt il
li auari q totis viribꝰ anhelãt ad ꝯgregãduꝫ
tp̃alia: ⁊ nihil cogitant de futura vita. Illis
ꝯtingit qñqꝫ ſicut accidit illi diuiti đ quo dr̃
Luc. xij. Aĩa mea habes multa bona in an-
nos plurimos repoſita. Et rñſuꝫ eſt ei. Stul
te hac nocte repetẽt aĩam tuã a te: et q cõgre
gaſti cuiꝰ erunt. Itẽ retrahit a ſuꝑbia. Vnde
Eccl'ia. x. Quid ſuꝑbis terra ⁊ cinis. Medi-
tatio mortꝭ hũiliat hoĩeꝫ ab eleuatiõe mentꝭ.
Cũ hõ hodie itẽdit ſe extollere ſuꝑ alios for
te erit cras ſub pedibꝰ eoꝝ cũ ſcꝫ in terra ſe-
pelit̃. vñ ps. Sepulchra eoꝝ domus eorũ.
Itẽ valet cõtra voluptatẽ carnis. Vñ Greg.
Nihil ſic ad domãdũ deſideria carnis valet:
ꝙ̃ ꝙ vnuſqſqꝫ hoc vnũ quod diligit mortuũ
penſet. quid eñ eſt homo voluptuoſus q car
nem ſuam delicate nutrit niſi coquus vermi
um. Ratio. quia tandẽ erit cibus eoꝝ. ℊ dici
tur cadauer: qſi caro data ṽmibꝰ. Itẽ memo
ria mortis aufert hoĩ oĩa illicita mũdi gau-
dia. Eccl'ia. xli. O mors ꝙ̃ amara ẽ mẽoria
tua. qd ſi habuiſſes oĩa gaudia mũdi ⁊ oĩs
honores ſeculi: cũ hodie vel cras mori debe-
res: tũc eñ oĩa traſirẽt tanꝙ̃ vmbra. Aliq ab
horrent memorari mortẽ vel etiã audire de
morte: et eſt malũ ſignũ. qꝛ tales vitã pñtem
nimis diligũt. ſicut heu et aliq ſunt ſi poſſi
bile eſſet q vellẽt hãc vitã cũ diuitijs ſuis et
ſanitate eternal'r habere vitã eternã cũ gl'ia
ſempiterna et alijs innũerabilibꝰ reſpuẽtes
In ſignũ huiꝰ tũc illi ſtulti et hoies mũdani
depingũt in ſuis domibꝰ imagines mũda-
noꝝ hoim. ſ. choriꝫãtiũ: eqtantiũ: et ſic de a-
lijs. qꝛ oẽ ſiľe applaudit ſuo ſiľi. Sciẽdũ ꝙ ẽ
ſignũ ſtultitie qñ hõ nõ vult de morte ꝓpria
nec cogitare nec audire. et ecõuerſo eſt ſignũ
prudẽtie cũ hõ libẽter cogitat de extremo fi-
ne. Gre. Tota vita ſapiẽtis dꝫ eſſe meditatio
mortꝭ. Secũdũ qđ trahit hoiem a pctis ⁊ ſer
uat cũ in bõis: ẽ deuota meditatio dñice paſ
ſiõis. Nã paſſio xp̃i ẽ remediũ cõtra oĩa pec-
cata. Primo ꝯ ſuꝑbiã. qꝛ xp̃i humilitas repro-
bat nr̃am ſuꝑbiã. Aug. Erubeſcat hõ fieri ſu
perbꝰ ꝓpt̃ quẽ xp̃us factꝰ ẽ hũilis. O ſuꝑbe
q cũ capite tuo ſuꝑbiã oñdis: cũ peplis ⁊ mi
tris ⁊ crinalibꝰ inſpice coronatũ caput xp̃i cũ
ſpinea corona quã ꝓpt̃ te ſuſtinuit vt te cũ
corona gl'ie in celo coronare poſſet. O tu ſuꝑ
be q faciẽ tuã depingꝭ reſpice cruentatã ⁊ cõ-
ſputã faciẽ xp̃i. O ſuꝑbe q cũ veſtibꝰ ſuꝑbis
deũ offendis reſpice ⁊ cõſidera albã veſtem
quã herodes xp̃o induit in deriſionẽ ⁊ ꝯfuſi-
onẽ. Itẽ reſpice antiquã purpureã veſtẽ quã
pylatꝰ xp̃o induit. Itẽ reſpice ⁊ cõſidera xp̃ꝫ
nudũ in cruce pẽdentẽ: et hec oĩa ꝓpter te ſu
ſtinuit vt te ſtola gl'e in celo veſtire poſſꝫ. O
ſuꝑbe q deũ cũ cingulis argẽteis ⁊ deauratꝭ
offendis: ꝯſidera funẽ cũ q xp̃s ligatus fuit:
et cũ q captꝰ fuit: ⁊ ad locũ ſupplicij ſui du-
ctus. O ſuꝑbe q deũ offendis cũ ſciſſuris ve
ſtimẽtoꝝ tuoꝝ cõſidera laceratũ: vulneratũ:
cruẽtatũ corpꝰ xp̃i in q a vertice vſqꝫ ad plã-
tã pedis nõ remanſit ſanitas ⁊ hũilia te cuꝫ
xp̃o ſi vis exaltari ab ipo. Aug. de ṽbis domi
ni ſmo. xxxix. Vis capere celſitudinẽ dei: ca-
pe ꝑus hũilitatẽ dei. Dignare humilis eẽ ꝓ-
pter deũ. qꝛ deꝰ dignatꝰ eſt humilis eſſe ꝓpt̃
te. Aug. De cõflictu vicioꝝ. Xp̃s humiliauit
ſeipm̃ vſqꝫ ad mortẽ: mortẽ autẽ crucis. Si
aũt tãta humilitate ſe deprimit diuina ma-
ieſtas: ſuꝑbire in quo audet ⁊ ꝑſumit huma
na infirmitas. Secũdo xp̃i paſſio eſt remedi
um cõtra auariciã. Nã pauꝑtas xp̃i redargu
it noſtrã auariciã. qꝛ in ſua paſſiõe fuit pau-
per: pauꝑior: pauperrimꝰ. Pauꝑ. qꝛ veſtibus
denudatus. Nudus enim pependit in cruce
corã omni populo. Pauꝑior. qꝛ hauſtũ aque
non habuit: cum dixit in cruce. Sitio. Nec vi
nũ nec medonẽ nec ceruiſiã petijt: ſed ſimpli

citer dixit Sitio. Creator em̄ oīm rerū de oī-
bus liquorib' hui' mundi vnū hauſtū habe-
re nō potuit. Pauprim'. q2 nō habuit vbi ca
put ſuū recliaret. Mat. viij. Vulpes foueas
hn̄t: ⁊ volucres celi nidos: fili' aūt hoīs non
hꝫ vbi caput ſuū reclinet. Quis vnꝗ̄ tā pau
per in hoc ſeculo mortuus eſt. Nā oēs q̄ mo-
riūtur in terra aut gramīa aut ſtramina: aut
aliq̄ lectiſternia in q̄bus moriant̄ hn̄t. xp̄us
aūt nullū illoꝝ habuit cū in cruce pauꝑrime
ꝓ hūano genere obijt. et hāc pauꝑtatē xp̄s ꝓ
pter nos ſuſtinuit vt nos ditaret. Aplu's. ij.
Coꝝ. viij. Propter nos egen' fact' eſt cū eēt
diues: vt nos illius inopia diuites eſſemus.
Tertio xp̄i paſſio eſt remediū ꝯ gulā. q2 xp̄s
felle ⁊ aceto in cruce potat' eſt. ps. Dederūt
in eſcā meā fel: ⁊ in ſiti mea ⁊c̄. Et h̄ guloſi n̄
ꝯſiderāt q̄ in cibis ⁊ potib' crapuloſe viuunt
Quarto xp̄i vulnera et liuores et flagellatio-
nes dn̄t nobis eſſe in remediū ꝯ oēm luxuri-
am. Quinto charitas xp̄i ⁊ māſuetudo ⁊ pa
tiētia ip̄i' dn̄t nobis eē remediū ꝯ oēm iram
et inuidiā. Sexto xp̄i labor et inq̄etudo quā
trigintatrib' annis et vltra ꝓ nobis in ter-
ra habuit impugnāt nr̄am accidiā. O tu pi-
ger q̄ de mane, diu dormis cōſidera q̄lit̄ xp̄s
ꝓ te vigilauit ⁊ ſepi' in orōne ꝑnoctauit. er-
go ſurge mane et lauda creatorē ⁊ redēpto-
rem tuū vt laboꝝ ⁊ bn̄ficioꝝ ei' grat' videa-
ris. ¶ Tertiū remediū eſt memoria p̄te
ritoꝝ pctōꝝ. nā q̄n̄cūꝗ̄ tēptaris de aliq̄ pctō
ꝑpetrādo: tūc cogita vtrū antea re' fuiſti in
illo pctō an nō. ſi nō: tūc de' ꝯſeruauit te ex
ſua gr̄a ⁊ bonitate vſq; ad hāc horā. et cū ꝑ-
pēdis hoc in teip̄o: tunc lauda et regratiare
deo et pete ab eo vt ꝯſeruet te āpli' ab illo ⁊
ab oīb' pctīs vſq; ad obitū tuū. q2 iā non in
tendis cōmittere illud pctm̄: a q̄ de' a iuuen
tute tua te ꝯſeruauit. Si aūt re' fuiſti in il-
lo peccato: ⁊ de' ex ſua mīa tibi indulſit illō
ꝑ cōtritionē ⁊ ꝯfeſſionē ⁊ pn̄iaꝫ: tūc de' mai'
bonū tibi fecit ꝙ̄ ſi totū mūdū tibi dediſſet
q2 ſm̄ Aug. Magis eſt peccatorē ꝯuertere:
ꝗ̄ celū ⁊ terrā creare. q2 ꝙcito peccaſti mor-
taliter: tūc ex iuſticia dei imediate infernum
intraſſes: niſi mīa ip̄i' ad pn̄iam te ſuſtētaſ
ſet. Itē ſi peccas iterato forte tibi de' nunꝗ̄
dabit gr̄am vere cōtritionis ⁊ pn̄ie: q2 per te
potes peccare; ſed ꝑ te non potes reſurgere
ſicut piſces ꝑ ſe poſſunt intrare rhete: ſ3 non
ꝑ ſe exire. Itē ſi peccas amittis oīa ꝓp̄a me-
rita. priuas te ſuffragio toti' eccl'e. et ſeꝑas
te a ꝯſortio oīm ſctōꝝ ⁊ angeloꝝ dei, ⁊ inſuꝑ
ſubijcis te dyabolo q̄ nihil hꝫ tibi dare niſi in
fernū ꝓ ſalario. et inſuꝑ aiam ꝓpriam inter
ficis quā xp̄us ꝓprio ſanguine ſuo redemit.
Item deles nomē tuū de libro vite. elōgaſ te
a celo. et appropinquas ad infernū. p̄s. Ap-
propinq̄uerūt vſq; ad portā mort̄. Quartuꝫ
remediū ē ꝯſideratio extremi iudicij. de quo
dicit Hiero. Siue dormio ſiue vigilo. ſiue a-
liq̄d aliud facio: ſꝑ illa vox nouiſſime tube
ſonat in auribus meis. Surgite mortui ⁊ ve
nite ad iudiciū dei. Hoc iudiciū timere debe
mus ꝓpter diſtrictā rōem quā ibi redditurī
ſum'. Pr̄io redditurī erim' rōem de cogitati
onib'. Sap̄. i. De cogitationib' impij interro-
gatio erit. vn̄ Greg. Sic deus cogitatōes vni
uſcuiuſq; conſiderat et cūctos greſſus dinūe
rat: vt nec minutiſſime cogitationes q̄ apud
nos vſu viluerūt ei' iudicio indiſcuſſe rema
neant. Itē redditurī ſum' rōem de oīb' ver-
bis. Mat. xij. De oī verbo ocioſo qd̄ locuti fu
erint homies ſuꝑ terrā redditurī ſunt rōneꝫ
in die nouiſſimo. Et talis timor iudicij dꝫ eē
cuſtos lingue nr̄e ne loq̄mur verba ocioſa: de
tractoria: adulatoria: mendacia: iuratoria:
ſcurrilia: et ſic de alijs. Item redditurī ſum'
rōem de oīb' opib' q̄. ſ. intentione facta ſunt
Eccl'i. vi. Cūcta q̄ fiūt adducet dn̄s ad iudici
um. Luc̄. xvi. Redde rōem villicationis tue.
q̄ſi diceret. Redde rōem de oī greſſu quo vn-
ꝗ̄ pedib' tuis ambulaſti. de cogitatu quovn
ꝙ̄ male cogitaſti. de tactu queꝫ tuis manib'
ꝑpetraſti. ⁊ de oīb' opib' q̄ cū corꝑe tuo ꝑfe-
ciſti. ⁊ ſic de alijs. Itē q̄libet redditur' ē rōeꝫ
de tp̄alib'. ſ. quō ea lucrat' ſit. quō expendit
quō poſt ſe reliq̄t. Itē de tp̄e. Ber. O ē tēpus
nobis impenſum a nobis exigit̄ q̄liter ſit ex-
penſum. vn̄ Greg. Sicut nō ꝑibit capill' de
capite: ſic nō ꝑibit momētum de tp̄e de quo
nō oporteat nos reddere rōem. Item de ſta-
tu ⁊ officio nr̄o redditurī ſum' rōeꝫ. ſicut vxo
rati de ſtatu matrimonij. ſil'r v'gīes ⁊ vidue
ſil'r ⁊ mechanici de ſuis artificijs. vt ſutor de
ſua ſutoria. ſartor de ſua ſartoria: ⁊ faber et
piſtor: oēſq; alij de ſuis officijs ⁊ artificijs.
Quītū remediū eſt ꝯſideratio pene inferni.
De q̄ dic̄ p̄s. Pluet ſuꝑ pctōres laq̄os ignis
ſulphur ſp̄ūs ꝓcellarū pars calicis eorū ⁊c̄.
Dicit em̄ pluet. q2 ſicut guttas pluuie nō po
teſt dinumerare aliq̄s: ſic nec damnatoꝝ pe-
nas. Dicit em̄ Bern̄. ꝙ ſcintilla vna gehenne
ignis pl' ledit pctōres: ꝙ̄ ſi vna dn̄a in labo-
re ⁊ ꝑtu ꝓlis ꝑſeuerando mille annos ꝑdu-
raret. vn̄ Amb. dicat ꝙ ſi oms̄ homines nati

ab Adā vſq; ad hodiernū diē viuerēt: ⁊ oēs
boni p̄dicatores eſſent: ⁊ oēs d' minutiſſima
pena inferni predicarēt: illi oēs illā minutiſ
ſimā penā ꝓpalare nō poſſent. Aug. dic̄. Si
oēs hoīes nati ab Adā vſq; in hodiernū diē
⁊ amplius naſcituri viuerēt vſq; ad nouiſſi
mū diem: ⁊ oīa gramina q̄ exorta vnꝗ̄ fuerīt
eſſent hoīes: ⁊ ſi vnā penam quā patiet̄ aīa
ꝓ vno pctō mortali in inferno ex equo parti
rent̄: ita ꝙ daret̄ vnicuiq; hoī pars illius pe
ne eq̄: tūc ꝑicula q̄uis illi' pene hoīs vnius
maior eſſet ꝗ̄ oīa tormēta q̄ oēs ſcī marty-
res ⁊ oēs raptores ⁊ oēs malefici vnꝗ̄ paſſī
ſunt. Greg. Hoc ſuſpicari non poterit qd̄ ibi
cruciatibus deditū nō fuerit. Ergo pena dā-
natoꝝ eſt infinita ⁊ inexplicabilis. vn̄ Ari.
ij. de ḡn̄atione. Impoſſibile eſt infinita ꝑtrā
ſire. ¶ Sextum remediū eſt ꝯſideratio
celeſtis gaudij. Pro quo ſciendū ꝙ in celeſti
patria habebim' fercula magna multa: dul-
cia: ⁊ p̄cioſa. Primo habebimus ibi fercula
magna: q2 ibi corpus ⁊ aīa plene paſcuntur.
Hic ei tm̄ guttur hoīs paſcit̄: ſ3 ibi hō plene
in oīb' ſenſibus corpis ⁊ aīe replet̄ gaudijs.
Si ei vn' totū mūdū daret vni ꝓ labore ſuo
ſatis eēt quē de' ſolo v'bo creauit: q2 dixit et
facta ſunt. q̄d tūc cū tibi celū dabit cum ſuis
gaudijs: ⁊ vbi apponet diligentiā ſuā vt ma
gnū gaudiū tibi faciat. Unde dixit diſcipul'
ſuis. Uado parare vob' locū. Secundo habe
bimus ibi multa fercula. q2 tot quot ſunt ſcī
⁊ angeli in celo quoꝝ numer' nob' eſt ignot'
q2 ſicut nec ſtellas celi nec guttas maris: ſic
nec numerū ſctōꝝ aliq̄s nr̄m numerare po-
terit. vn̄ Apoc̄. vij. Uidi turbā magnā quaꝫ
nemo dinūerare poterat. Et de quolibꝫ ſctō
q̄liber noſtrū magnū gaudiū habebit. q2 ibi
optime noſcim' ⁊ diligim' nos alterutrū: ſic
ꝙ nunꝗ̄ mater in p̄n̄ti dilexit taliter vnige-
nitū ſuū. Et iō ex nimia charitate ſm̄ Anſel.
Unuſquiſq; noſtrū intantū gaudet de alte-
rius gaudio inꝙ̄tuꝫ de ſuo ꝓprio. ⁊ ecōuerſo
Et ergo q̄cq̄d vn' non hꝫ in ſeip̄o: h' habebit
in alio. vn̄ Greg. Ex illius ſctē ⁊ ꝑfecte chari
tatis merito fiet vt vnuſq̄ſq; habiturus ſit ī
alio qd̄ nō hꝫ in ꝓprio merito. Ergo q̄cquid
alij hn̄t hoc tuuꝫ erit ex ſincera charitate. ſicē
q̄cq̄d hic vnū mēbrū hꝫ ꝯdiuidit cū alijs. Itē
tm̄ gaudiū habebit q̄s de vno ſctō ꝙ ſi mille
annis deo ſeruiſſet ꝑ tantū ſpaciuꝫ tp̄is deo
nō plene de hoc ſatiſfeciſſet. ergo ſi tot' mū-
dus eſſet illi' hominis: tūc potius vellet illo
carere ꝙ̄ gaudio illo priuari qd̄ de vno ſan-
cto p̄ōt habere. Tertio ibi habebimus fercu-
la dulcia: ſic ꝙ talis dulcedo eſt hic ignota.
Unde p̄s. ꝗ̄ magna multitudo dulcedinis
tue dn̄e: quā abſcōdiſti timētib' te. Apoc̄. xix
Beati qui ad cenā agni vocati ſunt. Hoc ꝑ3
etiā in ſanctis q̄ tanta ſuſtinuerūt ꝓ dulcedi
ne vite eterne. vn̄ Paulus rapt' in viſione
vidit gaudia celi: ⁊ poſtmodū dixit. Nō ſunt
cōdigne paſſiones huius tp̄is ad futurā glo
riā. Si em̄ oēs tribulatiōes ⁊ oēm pauꝑtatē
q̄s ſuſtineret inſuꝑ ⁊ oī die milleſies morere
tur: adhuc cōdignū nō feciſſet. vn̄ Criſo. Si
quotidie oporteret nos tormenta ſufferre ⁊
ip̄am gehennā ꝑuo tp̄e tolerare pro eo vt ip-
ſum xp̄m videre poſſem' in gloria: ⁊ ſancto-
rum ei' numero ſociari nō erit dignū pati oē
quod triſte eſt modo: vt tanti boni: tanteq;
gl'ie participes haberemur. Quarto habebi-
mus ibi fercula p̄cioſa. q2 de' ſemet dabit no
bis in p̄miū. Et ſi creatura a deo creata p̄ōt
letificari hoīem. v'bi gr̄a. Sicut aurū auarū.
honor ⁊ ꝑtās ⁊ p̄cioſe veſtes ſuꝑbū: cib' pre
cioſus ⁊ bonū vinū guloſuꝫ. ⁊ ſic de alijs. q̄d
tūc creator p̄ōt. Tanta nāq; ſunt gaudia ce-
li ꝙ ſi celū aꝑiret̄ ⁊ minimū gaudiū alicuiuſ
parui ſancti videret̄ ꝗ̄uis remote ſint a no-
bis: tm̄ tot' mūd' ſufferre nō poſſet hoc gau-
diū. Si aūt poſſibile eēt ꝙ ſufferre poſſꝫ: tūc
nullū cor eſt adeo triſte q̄n ex hoc letificaret̄
īmo ſi interim in igne arderet: vel in glacie
⁊ maximo frigore ſtaret: vel etiā ip̄am mor-
tē corpis ſuſtineret: de his oīb' interiꝫ nihil
ſentiret. Quid tūc erit cū nos illuc venerim'
⁊ cum deo ⁊ cum oībus ſanctis gaudebim'.
Item deum videre eſt ita delectabile ꝙ Au-
gu. dicit ꝙ potius vellet eſſe in inferno ⁊ de-
um videre: ꝗ̄ in celo ⁊ ei' viſione carere. vn̄
angeli quaſi iam per ſeptem milia annoruꝫ
deū viderūt: ⁊ ſi ad ictū oculi deberēt priua-
ri viſione dei nimis graue eſſet eis. Quāuis
em̄ angeli hic mira operātur ⁊ nobis frequē
ter ſeruiūt: tm̄ deū ſemper cōtemplātur. vn̄
Math. xviij. Angeli coꝝ ſemꝑ vident faciē
p̄ris mei q̄ in celis eſt. Itē de hac viſione dei
⁊ de dulcedine eius dicit p̄s. Qm̄ mille anni
ante oculos tuos q̄ſi dies ⁊c̄. Ubi dicit glo.
ꝙ nūꝗ̄ aliq̄ dies tā gaudioſe ꝯſumpta ē in
p̄n̄ti q̄n mille anni breuiores eſtimant̄ in ce
lo. Itē in hac viſiōe implebit̄ deſideriū hoīs
p̄s. Satiabor cū apparuerit gl'ia tua. q2 in celo
quilibꝫ ſatiabitur: ſiue ſit magni meriti ſiue
parui. ſic ꝙ q̄libet ꝯtentatur intm̄ ꝙ non po
teſt plus deſiderare. Exēplū de vaſe magno

qȯ pōt ↄtinere viginti vrnas vini. ⁊ cū habz
eaſdē plenū eſt ⁊ nō pōt plus recipe. Siľr ē
de vaſe vel vaſculo pūo qȯ pōt ↄtinere vnā
ſolā mēſurā: cūq̧ hꝫ illā ⁊ ipm ꝑiter plenū ē
⁊ ↄtentaꝭ ita bñ in vna mēſura ſicut vas ma
gnū in viginti vrnis. ſic eſt de magnis ſctīs:
ſicut de ſctō Petro vel Paulo. vel de ſcō Do-
minico prē nr̄o. ꝙ hñt magna vaſa. i. magna
merita. ⁊ de nob ꝙ ſum⁹ ꝑua vaſa cū paruis
meritꝭ nr̄is. vñ Aug. li. xxij. de ci. dei. Ipe de⁹
erit finis deſiderioꝝ nr̄oꝝ ꝙ ſine fine videbiꝭ
ſine faſtidio amabiꝭ: ſine fatigatione lauda
bitur. Itē dic̄ in eodē li. Qȯ de⁹ ꝑparauit dili-
gētib⁹ eū ⁊ fide nō capiꝭ: ſpe nō attingiꝭ: cha
ritate nō cōprehendiꝭ: deſideria ⁊ vota trāſ-
grediꝭ: acq̄ri pōt eſtimari nō pōt. Vñ Berñ.
ſup Cant. Reuera verū eſt gaudiū ⁊ ſolū qȯ
nō de creatura: ſꝫ de creatore ↄcipiꝭ. qȯ cum
poſſederis nemo tollet a te. cui cōꝑata omis
alia iocūditas meror eſt. oīs ſuauitas dolor
eſt. oē dulce amarū. oē decoꝝ fedū. oē aliud
qȯ delectari poſſet, moleſtū. vñ Aug. ꝺ libero
arbi. Tanta eſt pulchritudo iuſticie tāta eſt
iocūditas lucis eterne: vt etiā ſi nō liceret in
ea amplius manere q̄ȝ vnius diei horā ꝑpꝭ
hoc ſolū innūerabiles anni huius vite pleni
delicijs ⁊ ēt cū affluētia tp̄aliū bonoꝝ recte
meritoq̧ ↄtēnerenꝭ. Quicūq̧ iſta ſex iā dcā
efficaciter cordi ſuo imp̄mit ⁊ ea frequēter cogi-
tat ē q̄ſi impoſſibile ꝙ ſciēter vnq̄ȝ aliquod
pctm̄ mortale cōmittat. Exēplū legiꝭ ꝺ quo-
dam rege ꝙ nunq̄ȝ vel raro riſit. Et pncipes
illius acceſſerūt ad fratrē regis inſtigantes
eū vt regē interrogaret de cā ſue triſticie ꝙ
nunq̄ȝ vel raro rideret: ſed ſp triſtis eſſet. Et
rex rn̄dit fratri ſuo ꝙ ſibi ſup h̄ illo die rn̄de-
re vellet. Et rex fecit foueā fieri ꝓfundā: quā
pro medietate repleuit cū ignitis carbōib⁹:
⁊ ſup illam foueā locauit ſedē antiquā ⁊ cor-
ruptam vetuſtate: ⁊ ſupra ſedē illā ꝑpēdit
gladiū extractū cū filo. ⁊ locauit menſam ꝓ
pe foueā plenā cibarijs precioſis cū vino p-
cioſiſſimo. Et locauit fratrē ſuū ſup ſedē il-
lam. ⁊ fecit q̄ttuor viros cū gladijs extractiſ
fratrē ſuū circūſtare: quoꝝ vn⁹ gladiū extra
ctū poſuit ſibi a retro. ali⁹ ab añ. tertius a dex
tris q̄rtus a ſiniſtris. Et rex fecit accedere vi
ros ꝙ cātauerūt añ eū in tympanis ⁊ choris
⁊ organis: ⁊ in alijs muſicalibus inſtrīs. Et
rex ait fratri ſuo. gaude ⁊ letare ⁊ comede et
bibe ⁊ ſis let⁹. ⁊ fratꝭ ait ad regē. quō poſſem
letari ⁊ ridere cū mihi ſint anguſtie vndiq̧.
ſi video infra me video carbones ignitos: et
ſi volo me vltra menſurā mouere ſedes vetu
ſta frangiꝭ: ⁊ ſic ad ignē cadā. ſi video ſupra
me video gladiū euaginatū pēdētē i tenero
filo. ſi reſpicio añ vel retro me vel a dextris
vel a ſiniſtris vndiq̧ circūdat⁹ ſum gladijs
euaginatꝭ cū me ſic ſentio i anguſtijs poſitū
neq̧ delector cōedere neq̧ bibere. Et rex ait
fratri ſuo. Sicut tibi iā eſt: ſic mihi ſp eſt: qꝛ
ſi video ſupra me: cognoſco iudicē meū ꝙ iu-
dicatur⁹ eſt me ⁊ cui opꝫ me reddere rōeȝ de
oīb⁹ cogitatōib⁹: vbis: ⁊ opib⁹. Si video in-
fra me ↄſidero infernalē ignē ⁊ penas dāna-
toꝝ: cū q̇bus eternaľr dānabor ſi in vno pctō
mortali moriar. Si video retro me cognoſco
pctā mea q̄ ↄ deū cōmiſi ⁊ ſic tp̄s meū inu-
tiliꝭ expēdi. ſi reſpicio añ me: cognoſco mor-
tē meā ad quā ſinguľ dieb⁹ vnā dietā facio
⁊ neſcio tp̄s nec locū mortꝭ mee. Si video a ſi
niſtris ↄſidero demones ꝙ die noctuq̧ q̄rūt
aīam meā ⁊ īpedire ſalutē meā. Si a dextris
tūc cognoſco āgelos dei ꝙ mihi ſp bona īſpi-
rauerūt ⁊ a maľ retraxerūt: cui heu nō ſat. fe
ci: nec coꝝ bonas īſpiratōnes ſecu t⁹ ſum. Et
cū iſta ſp in me ⁊ circa me ꝑpendo ⁊ ↄſidero
quō poſſem gaudere in hoc ſeculo. Et ſic fra
ter regis ⁊ ceteri attēdentes emēdati ſunt.

¶ De eadem feſtiuitate. Sermo. liiij.

Stulti et tardi corde ad credendum. Lu. xxiiij. Sciendū
ꝙ ſm dictū Salo. Eccľs. i. Stul
toꝝ infinit⁹ eſt nūerus. Vñ ꝓ pñ
ti duo declarabo. Prīo ꝙ ſunt ſtultiores hu-
ius mūdi. Scdō ꝙ ſunt nimis ſapientes qui
plus volūt ſape q̄ȝ opꝫ ſapere: qȯ eſt ↄ dictū
apli Ro. xij. vbi dicit. Dico eñi vobis ꝑ grāȝ
q̄ data eſt mihi oībus qui ſunt inter vos nō
plus ſape q̄ȝ opꝫ ſapere ſed ſape ad ſobrieta
teȝ. Quantū ad p̄mū ſciendū ꝙ ſunt q̄ttuor
genera hoīm ꝙ ſunt ſtultiores hui⁹ mundi.
Primi ſunt ꝙ in tali ſtatu viuūt in quo
mori nō auderēt. Hoc ꝓbaꝭ. qꝛ nūq̄ȝ habue-
rūt neq̧ hñt certitudinē vni⁹ hore pñtis vi-
te: nec ſciūt tp̄s vtrū mane vel veſpeꝛ de die
vel nocte morituri ſīt: nec locū aut ī mēſa vel
lecto: aut ī foro: aut agro morituri ſīt: nec mo
dū vtrū in igne vel in aq̄ vel in t̄ra. qꝛ q̇s pt
cadere in plana terra ⁊ ſic mori. vñ Ber. i me
ditatiōib⁹. Certū ē ꝙ morieris: incertū ē qñ
aut quō aut vbi. qñ vbiq̧ te mors expectat:
tu q̄ȝ ſi fueris ſapiēs vbiq̧ eā expectab. Iſi.
in ſinod. Quid ī reb⁹ hūanis certi⁹ morte: et
q̇d īcerti⁹ hora mortꝭ īueniꝭ. ⁊ ſic ī tali ſtatu ali

q̇ viginti vel quadraginta ānis vixerūt ī quo
mori nollent. Et tales ſemp ſe ꝑiclis maxi-
mis expoſuerūt: q̇ ſic ſciēter in pctīs mortali
bus ſteterūt. qꝛ ſp fuerūt in ꝑtāte dyaboli ſi
de⁹ eis ſuā miam ſubtraxiſſet: ⁊ ſic in tali ſta
tu eos mori ꝑmiſiſſꝫ ſtatī infernū intraſſent
Vñ dr̄ de pctōrib⁹ in ps. Appropinquauerūt
pctōres vſq̧ ad portas mortꝭ. Ergo magnāȝ
audaciā oñdit qui ſciēter ꝑ noctē in vno pec
cato mortali dormit niſi ſit ad minus cōtri-
tus. Aug. de verb dñi. Audacior eſt ꝙ cū vno
pctō mortali dormit q̄ȝ ꝙ cū ſeptē hoſtib⁹ de
morte ſua inuicē obligatꝭ cōfligit. Heu h̄ non
aduertūt adulteri ⁊ alij luxurioſi: ⁊ nec ipi ſu
perbi: nec vſurarij ⁊ luſores: nec ipi guloſi ꝙ
ī ebrietatib⁹ viuūt. ⁊ ſic ꝺ alijs ꝙ ſine oī timo
re dei peccāt. nō ex ignorātia aut ex īfirmita
te ſꝫ ſcienꝭ ⁊ ex certa malicia. ⁊ tales qñq̧ ti-
mēt dāna reꝝ ⁊ dāna corpis: ſꝫ nō timēt deū
nec ſalutē ꝓpriā. Cōtra q̄s dicit dñs i euāge
lio vt hr̄ Mat. x. Nolite timere eos ꝙ corpus
occidūt. Glo. multo min⁹ ꝙ tp̄alia recipiūt. ſꝫ
timere eū ꝙ poſtq̄ȝ occiderit hꝫ ꝑtātē corpus
et aīam mittere in gehēnā. Ergo q̄lꝫ pl⁹ dꝫ ti
mere ꝑdere aīam q̄ȝ corp⁹ ꝓpriū: vel res tp̄a-
les ⁊ h̄ ꝑpꝭ p̄cioſitatē aīe. Vñ dicit Auguſt.
Maius eſt dānū in amiſſiōe vni⁹ aīe q̄ȝ mil
le corpoꝝ. Vñ tot⁹ mūd⁹ ille p̄ciū vni⁹ aīe e-
ſtimare nō pōt. Sciēdū ꝙ q̄libet prudēs hō
nō vnū diē nec aliquā horā in tali ſtatu viue
re deberet in quo mori nollet: et hoc propter
incertitudinē mortꝭ. Lu. xij. Eſtote ꝑati quia
neſcitis diē neq̧ horā. Ergo q̄lꝫ ſic viuere de
beret q̄ſi cras mori oporteret. ſ. ſe a pctīs ca
uere ⁊ bona opa facere. Señ. i epľa. Omnes
dies velut vltim⁹ ordinādi ſunt. qꝛ de felici-
tate hoīs vltima dies iudicat. Secūdi ſunt
ꝙ q̄runt illud qȯ inuenire nō pñt. ſ. diu viue-
re et negligūt q̄rere qȯ faciliꝭ pñt inuenire. ſ.
bñ viuere tā in pñti q̄ȝ in futuro. Señ. i epľa
Nemo q̄ȝ bñ viuat: ſꝫ q̄ȝdiu curat. cū oīb⁹ poſ
ſit cōtingere vt bñ viuat diu nulli. Qȯ null⁹
vitā lōgā in pñti hr̄e pōt oñdit. Job dicens.
Breues dies hoīs ſunt. Idē. Hō nat⁹ de mu
liere breui viuēs tpe ⁊c̄. Hoc iā nr̄is tp̄ibus
verū ē ꝙ ſum⁹ breuis vite. hoc eñi ptꝫ reſpe-
ctu antiquoꝝ patrū. Adā vixit nongentoſtri
ginta annos. Noe tpe diluuij fuit ſexingēto
rū annoꝝ ⁊ poſt diluuiū trecētoꝝ q̇nq̄ginta.
Sꝫ iā nr̄is tp̄ib⁹ pauci ꝑueniūt vſq̧ ad. lxx.
vel. lxxx. annū. īmo forte pľes moriunꝭ īfra
xxx. ānos q̄ȝ vltra illū nūerū attingūt. Itē vi
ta nr̄a reſpectu eꝭnitatꝭ nihil ē. Remig. Tp̄s
noſtrū in cōꝑatiōe eternitatꝭ nihil eſt. aut ho
ra breuiſſima. Sic ptꝫ ꝙ vita nr̄a breuis eſt:
⁊ null⁹ longā vitā acquire poteſt: ſed bonam
vitam quilibet acquirere pōt. qꝛ de⁹ ſemꝑ ē
ꝑat⁹ indulgere ⁊ dare grām: qꝛ nullū ſpernit
ꝙ venerat pctōres redimere: ⁊ iō expectat vt
miſereaꝭ nr̄i. Criſ. ſup Mat. Nō eñi cū pecca-
uerint hoīes ſtatī punit eos: ſꝫ expectat ꝑ mľ
tas gñatōes ⁊ de⁹ vult miſereri cuilibet pec
catori etiā q̄ȝtūcūq̧ pctīs magnis ſit īuolu
tus ſi ſe cōteneꝭ ⁊ grām q̄rit. Ber. Maior eſt
dei pietas q̄ȝ q̄uis iniq̇tas. Ezech. In quacū
q̧ hora pctōr ingemuerit ⁊c̄. O q̄ȝ ſtulti ſūt
illi ꝙ multa faciūt ⁊ querūt ꝑitos medicos: ⁊
magnā pecuniā libēter expēdūt ꝓ ꝓlōgatio-
ne vite corpalis: ꝙ vix vnū denariū audent ꝓ
pter deū erogare. Itē aliqui ꝑati eēnt vltra
xl. vel q̇nq̄ginta miliaria ire vbi poſſent lon-
gā vitā adipiſci. ſꝫ ꝑpꝭ bñ viuere nolūt ad ꝓ
ximā eccľam vel ſermonē accedere. Tertij ſꝭ
ꝙ hñt malā vitā et volūt hr̄e bonā mortē. qꝛ
tales nō intelligūt ꝙ vita mala et mors ma
la cōcordāt et cōcomitanꝭ ſiľ. Sūt heu pľes
ꝙ ducūt malā vitā: ſꝫ cōiter oēs volūt habere
mortē bonā. Hoc pꝫ. qꝛ ſi ꝑuerſi ⁊ peſſimi in-
terrogarenꝭ vtrū ſaluari vel bñ mori vellent
rn̄derēt oēs ꝙ ſic. qꝛ h̄ ē naturale. vñ Ariſt. i.
ethi. Oīa bonū appetūt. Vñ etiā Boe. ꝺ cōſ.
phie. Mentib⁹ hoīm naturaľr inſerta eſt cu
piditas veri boni. Sꝫ raro contingit ꝙ illi ꝙ
ꝑuerſam vitā ducūt bñ morianꝭ. Aug. de di-
ſciplina xp̄iana. Nō pt male mori ꝙ bene vi
xerit. et vix bñ moritur ꝙ male vixit. Ariſt. iij.
ethi. Qualis vnuſq̇ſq̧ ē talis videtur ſibi fi-
nis. Ex quib⁹ ſequiꝭ ꝙ illi ſtulti ſunt qui du
cunt malā vitā ⁊ volūt habere bonā morteȝ.
Quarti ſunt ꝙ intēdunt bñ facere: non tñ ad
effectū illā bonā intētionē perducūt. Sicut
multi ſunt ꝙ dicūt ſe habere bonā volūtateȝ
bene faciēdi ⁊ emēdandi ſe adhuc ante mor
tem: ſꝫ differūt qñq̧ viginti vel triginta ānis
anteq̄ȝ incipiāt hoc bonū ꝓpoſitū ꝑficere: et
qñq̧ ſic moriunꝭ ꝙ nūq̄ȝ incipiūt. Sed tľes
ſtulti ſunt. qꝛ xp̄s ꝙ dedit eis bonū ꝓpoſitū
in hoc exhibuit eis celeſte regnū: et ꝑat⁹ eſt
eis dare executionē boni ꝓpoſiti et conſequē
ter regnū celi et reſiſtūt ei et ſuffocāt hoc bo
nū ꝓpoſitū. Nōne ſtult⁹ eēt pauꝑ ille cui rex
exhiberet regnū vnū: et ex negligentia ⁊ pi-
gricia nollet accipere. ſic tales ſunt. R
Quantū ad ſecūdū ſciēdū ꝙ quattuor ſunt
genera hoīm nimis ſapienteſ. Primi ſunt ꝙ
hoc qȯ eſt inſcrutabile volūt ꝑſcrutari. vide

hicet ipaꝫ ſctāꝫ trinitatē.ſ.quō hꝫ ſit ꝙ deꝰ eſt
trinꝰ in ꝑſonis ⁊ vnꝰ in eēntia. Et quō ſiles
ſunt tres ꝑſone ⁊ vna nō eſt maioꝛ alia: nec
vna minoꝛ oibꝰ tribꝰ ſilr ſumptē. ⁊ quō pater
eſt eternꝰ.ſilr et filꝰ ⁊ ſpūſſctūs: et quō deꝰ
pr̄ et deꝰ filꝰ ⁊ deꝰ ſpūſſctūs nō ſunt tres dij
ſꝫ vnꝰ deꝰ ⁊ vnꝰ dñs. Talia ꝑſcrutari periculo
ſum eſt. ꝓuerb. xxv. Qui ꝑſcrutatoꝛ eſt maie
ſtatis: opp̄mētur a glā. Eccli. iij. Altioꝛa te ne
q̄ſieris: ſꝫ q̄ p̄cepit tibi deꝰ illa cogita ſemper.
Sꝫ tñ ſciendū ꝙ ſepiꝰ cogitare de ſancta tri
nitate bonū eſt. ſ. quō beati iā exultēt in con
ſpectu trinitatꝭ: ⁊ quō hoc erit gaudiū noſtrū
eēntiale cognoſcere deū patrē et filiū et ſpm̄
ſctm̄: ⁊ quō oia cognoſcemꝰ i deo. Ber. Quid
nō videt q̄ oia videntē videt. Vñ ēt mgr̄ ſen.
Qui claritatē dei vidēt: nil i creatura agitur
qḋ videre nō poſſint. Itē ꝙ̄ delectabile ē de
um videre ꝙ dānati potiꝰ vellēt eē in iferno
et deū videre: ꝙ̄ in celo ⁊ eiꝰ viſione carere.
Fulgētiꝰ dei faciē ſi oēs in carcere inferni in
cluſi viderēt nullā penā: nullū doloꝛē: nullā
qꝫ triſticiā ſentirēt. vñ p̄s. Qm̄ mille āni an
te oculos tuos quaſi dies heſterna ⁊c̄. Hec ⁊
ſimilia cogitādo de deo alliciūt affectū hoīs
ad deſideria eternoꝝ et celeſtiū. Sꝫ perſcru
tari diuinitatē ſepiꝰ i erroꝛē ducit. Ber. Scru
tari temeritas eſt. credere pietas noſſe vita
eterna eſt. S Secūdi ſunt qui ↄ̄ p̄cepta
eccl̄e occulta ꝑ demones inueſtigare volunt
q̄ al̄s ſcire nō poſſunt: vt furta vel futura cō
tingētia qḋ ſtricte ab eccl̄a ꝓhibitū eſt. vt pꝫ
xxvi. q. vij. Nō obſeruetiſ. Ubi dr̄. Qui talibꝰ
credūt aut ad interrogandū eas eaꝝ domos
introeūt: aut eas ad proprias domos ducūt
ſciāt ſe fidem catholicā et baptiſmū preuari
caſſe: et paganū ⁊ apoſtatā et dei inimicū eē
⁊ irā dei imperpetuū grauiter meruiſſe. Sci
endū etiā ꝙ oēs q̄ ad tales phitoniſſas acce
dūt mortaliṫ peccāt. qꝛ nō licet cōſiliū a dya
bolo reqrere. qꝛ inimicꝰ mortalis noſter eſt.
et ſp hꝫ malā volūtatē ↄ̄ nos quō nos ipedi
at in ſalute nr̄a. Inſup nec eſt eis credendū:
qꝛ dyabolꝰ qui ꝑ eas loquiṫ ſm̄ dictū xp̄i vt
hr̄ Ioh. viij.: Mēdax eſt ⁊ pater eiꝰ. ſ. mēda
cij. Et ꝑ hoc q̄nqꝫ nitiṫ innocentes diffama
re q̄ ſibi ſunt magis cōtrarij. Unde exemplū.
Quidā comeſ in vna ciuitate ſui dominij ha
buit vnā phitoniſſaꝫ q̄ occulta ⁊ ſecreta ma
nifeſtabat. Ad quā acceſſit temptās eā ⁊ q̄ſi
uit ab ea de duobꝰ eq̄s dicēs ſibi eos eſſe fu
ratos. Et ip̄a indicauit ei vbi eēnt et qui eos
furati fuiſſent. Et ille. O q̄ꝫ grāde mētita es

⁊ illos de quibꝰ dicis innocenter inculpas:
qꝛ equos adhuc in ſtabulo meo habeo. Ter
tij ſunt q̄ volūt cū rōne inueſtigare fidei vita
tem ſeu articulos fidei. ſ. quō virgo a ſpiritu
ſancto concepit et quō virgo peperit: et quō
reſurgemꝰ cū coꝛpꝰ noſtrū eſt in cineres reda
ctum: quō xp̄s pōt coꝛꝑaliter eſſe ſub tā par
ua ſpecie panis: et ſic de alijs. et talia inueſti
gare eſt cōtra fidē pugnare. Grego. in omel.
Fides eſt earū rerū q̄ apparere non p̄nt que
eñi apparent fidem non hn̄t: ſꝫ agnitionem.
Verbigr̄a. ꝙ lapiſ ſit durus hoc palpaṫ. ꝙ hꝫ
ſit album vel nigrū hoc videṫ. et ergo nō eſt
ibi fides ſed agnitio. Unde ariſto. ⁊ alij phi
dicunt mundū ab eterno fuiſſe. quod eſt con
tra fidē et ſacrā ſcripturā. Geñ. i. In p̄ncipio
creauit deꝰ celum et terram. Ratio huius ē.
qꝛ nihil crediderūt niſi qḋ cū rōne cōprehen
dere potuerūt. Modo nō potuerūt cū rōne
cōprehēdere ꝙ deꝰ ex nihilo creaſſet mūdū.
Quia dicit Ariſt. i. de generatione. Ex nihilo
nihil fit. Sꝫ fideſ xp̄iana eſt ſuꝑ oēm huma
nā rōem. Vñ dr̄ in decre. Fides cōprehendit
q̄ ſunt ſup̄ rōem. xxiiij. q. i. Nō turbaṫ. vñ eti
am Greg. Fides nō hꝫ meritū vbi hūana ra
tio p̄bet experimētū. Quarti ſunt qui occulta
coꝛdiū iudicare volūt. qḋ eſt ſolius dei q̄ ſolꝰ
eſt ſcrutatoꝛ coꝛdiū. Ergo tales peccāt ↄ̄ hoc
p̄ceptū dei vbi dr̄ Luc. vi. Nolite iudicare ⁊ ñ
iudicabimini. Pro quo ſciēdū ꝙ aliquis po
teſt iudicare de ꝓximo multiplr̄. Uno mō ex
euidentia facti: vt cū aliq̄ſ iudicat aliq̄. ē ho
micidā: qꝛ vidit eū interficere hoīem. ⁊ hꝫ nul
lum eſt pctm̄. Alio modo ex ſignis euidenti
bus: vt ſi aliq̄s iudicet foꝛnicatoꝛē qꝛ vidit a
liquem nudum cum nuda: ſolum cū ſola ⁊ hꝫ
ſimiliṫ nō eſt pctm̄. T Tertō ex ſignis le
uibus. Et in hoc iudicio triplex ē gradꝰ. Pri
mus eſt q̄ñ aliquis ex leuibus ſignis incipit
dubitare de bonitate fratris. et hoc eſt pctm̄
veniale. et non vocaṫ iudiciū ꝓprie: ſꝫ ſuſpi
tio. Secūdus gradus ē q̄ñ ex talibus ſignis
firmiter tenet in animo ꝙ frater ſit malus.
⁊ hoc proprie diciṫ iudiciū qꝛ iudicium impoꝛ
tat firmam ſententiā. et hoc eſt peccatū moꝛ
tale ſi malū qḋ iudicat de fratre ex leuibꝰ ſi
gnis: ſit de genere peccati moꝛtalis. Pecca
tū eñi moꝛtale eſt q̄ñ contrariatur charitati:
ꝙ aūt aliquis predicto modo iudicat fratres
poteſt eſſe cōtra fraternā charitatē. Tertius
gradus eſt q̄ñ ex leuibus ſignis non ſolū pre
dicto mō iudicat: ſꝫ etiā procedit ad punitio
nē fratris: ſicut de facto. ⁊ hoc ē grauiꝰ. quia

non ſolū eſt ↄ̄tra charitatē: ſꝫ etiā cōtra iuſti
cie equitatē. Et multū ꝑiculoſum eſt ſic iudi
care ꝓximū de incertis ⁊ occultis: qꝛ q̄libet
teneṫ oia dubia in melioꝛē partē interpretari
Apl̄s. Ro. ij. Quo iudicio alium iudicas: te
ip̄m cōdēnas. Exemplū ꝙ nō debemꝰ facili
ter iudicare ꝓximū. Legiṫ in legēda Iohan
nis elemoſynarij ꝙ cū q̄dā iuuenis quandā
ſctimonialē rapuiſſet: ⁊ clerici ei coꝛaꝫ beato
Iohe exp̄robrarent ⁊ eū excōicandū foꝛe dice
rent: vt puta: qꝛ duas aīas ꝑdiderat. ſ. ſuaꝫ ⁊
illius monialis. Cōpeſcuit eos btūs Ioh. di
cens. Nō ſic frēs nō ſic. Oſtēdo vobis ꝙ vos
duo pctā cōmittiṫ. Prio ↄ̄tra p̄ceptū dei fa
citis qui ait in euāgelio. Nolite iudicare ⁊c̄.
Secundo qꝛ neſcitis pro certo ſi vſqꝫ hodie
peccent vel peniteant.

¶ Quarta feria paſche de laboꝛatoꝛibꝰ. ſ. lv.

Vado piſcari. Iohā. xxi.

V Exquo hodie eſt vltima dies ce
lebris p̄ntis feſtiuitatis paſche
⁊ mō hoīes redire ſolēt ad p̄riſti
nos laboꝛes ſuos tūc hodie legiṫ euāgelium
de ſeptē diſcipulis q̄ ad piſcationē iuerūt et
tota nocte nihil p̄ēdiderūt: ſꝫ de mane quan
do xp̄s apꝑuit eis ⁊ dixit. Mittite in dextrā
nauigij rete: ⁊ inuenietꝭ: tunc multitudinem
piſciū cōprehenderūt. Ex illa piſcatiōe debe
mus ſumere exēplū laboꝛādi. Iob. v. Hō ad
laboꝛandū naſcitur: ſicut auis ad volanduꝫ.
vñ Ber. de ↄ̄tēptu mundi dicit. Hō ad labo
rem natus eſt. ſi laboꝛem refugit nō facit ad
qḋ natus eſt: ⁊ ad qḋ in mundū venit. Quid
ergo reſpōdendū eſt illi q̄ miſit illū. ꝙ auteꝫ
laboꝛare ſit ꝓpꝛium nō ſolum ipſiꝰ hoīs: ſed
etiā oim̄ aīalium oſtendit Ariſto. xi. de aīali
bus dicens. Nulluꝫ ens naturaliter eſt ocio
ſuꝫ. Unde ſeq̄tur ꝙ hō ocioſus nō eſt dignꝰ
pane quo veſciṫ. Apl̄s. ij. Theſ. iij. Si q̄s nō
vult oꝑari nō māducet. Ergo laboꝛare debe
mus exemplo bt̄i Petri apl̄i q̄ dixit ad cōdi
ſcipulos ſuos. Vado piſcari. V Scien
dum ꝙ laboꝛatoꝛes ⁊ mechanici famuli ⁊ fa
mule ſeptem dn̄t hr̄e in ſuis laboꝛibꝰ vt ſal
uentur. Ex his poteſt quis cognoſcere qui la
boꝛatoꝛes dānentur ⁊ q̄ ſaluentur. Primuꝫ
eſt vt fideliter laboꝛent ſuos laboꝛes ſiue ſu
um artificium vt vendant ſm̄ inſtitutioneꝫ
ciuitatis ſue ſine fraude. ⁊ hi merentur cum
ſuis laboꝛibꝰ celum. Sꝫ ↄ̄tra hoc faciūt q̄ in
fideliter laboꝛant ſua artificia: ⁊ tñ ſolēt vē
dere q̄ſi bene laboꝛaſſent: ⁊ nō ſeruant iura

menta ſua q̄ ſingulis annis faciūt vel in p̄n
cipio fecerūt. vbi grā. Piſtoꝛes ꝙ velint pa
nem cū tanta ꝙ̄titate p̄reparare. Pincerne ꝙ
velint vinū cum tali puritate ꝓpinare ⁊ mi
ſcere. q̄ aūt vinū aliter p̄parēt ex quo hoībus
bibētibus dāna inferrenṫ oia dāna illa ipſe
intuliſſet: ⁊ corā deo reus eſſet. Multi nāqꝫ
bibunt q̄nqꝫ de talibꝰ vinis: ita ꝙ nocet eis
in vita. ⁊ ſignāter mulieres impregnate. ꝙ ſi
ip̄m vinū manſiſſet ſicut deꝰ creauit nulli ob
fuiſſet. Item q̄ mēſuram nō rectā vel nō ple
nam ꝓximis dant: grauiter peccāt ⁊ teneṫ
ad reſtitutionē. Itē ſutoꝛes q̄ ꝓmittūt ſe fa
cturos calceos ſiue ocreas de bono coꝛio ⁊ op
poſitū faciūt. Itē ſartoꝛes q̄ nouitates inue
niūt in ſciſſuris veſtimentoꝝ. qꝛ ſm̄ Henri.
de haſſia ſuꝑ Geñ. Non lꝫ tales nouitates ⁊
vanitates excogitare: ⁊ multominus lꝫ eas
facere ⁊ preparare: niſi cā expoſtulet. Rō huiꝰ
eſt: qꝛ nullꝰ ꝓuocare dꝫ ꝓximū ad pctm̄: vel
iuuare ad vanitatē. Ergo q̄ excogitant ⁊ faci
unt tales nouitates q̄bꝰ hoīes oīno nō vtū
tur niſi ad peccandū: ꝑticipes erūt illoꝝ pec
catoꝝ. Quia q̄ occaſionē dāni dat: dānuꝫ de
diſſe videṫ. Iteꝫ faber q̄ ferrū coꝛruptū ⁊ fra
gile vendit ꝓ bono. Iteꝫ pānifices q̄ pannū
laniant nimis extēdendo: vel nō ſatis latuꝫ
vel longū preꝑant: vel vlnā nimis breuē ha
bent: vel cū vlna vera male mēſurant. ⁊ ſic ꝺ
alijs. Item inſtitoꝛes q̄ hoc qḋ bonū eſt ſup̄
ponūt: ⁊ illud quod deterius eſt infra immi
ſcent: ⁊ ſic ſimul totum ꝓ bono vendunt. vel
etiā male menſurāt cū pondere vel cuꝫ libra
Item mercatoꝛes fallaces q̄ ꝓximos cū mē
dacijs decipiūt. Item carnifices q̄ carnes fe
tentes vendūt: ⁊ ſic de alijs. Quicūqꝫ ſciēter
contra talia p̄dicta faciūt ſuū p̄miū eternuꝫ
amittūt: ⁊ ↄ̄ iuramēta ſua friuole ⁊ ſcienter
faciūt ⁊ ꝑiurium incurrūt corā deo ꝑiuri ſūt
Ergo tales diligentiā magnā apponere dn̄t
vt ſuo iuramēto ſatiſfaciant. Sciendū tñ ꝙ
predicta iuramenta vt freq̄nter eis iniūcta
ſunt cū pecuniaria pena. Et q̄ñ talem pecu
niam ꝑſoluūt abſoluti ſunt a ꝑiurio. Scien
dum ꝙ oibus p̄dictꝭ q̄ ſic ꝓximos decipiunt
pctā nō dimittunṫ niſi reſtituerit: ⁊ dānū ꝓxi
mis recōpenſent. Ergo illi ſunt p̄mi q̄ ſic cū
ſuis laboꝛibꝰ dānanṫ: q̄ ſic ifideliter laboꝛāt
⁊ ꝓximos decipiūt. Ergo ſi vis ꝙ laboꝛ tuꝰ
ſit tibi meritoꝛiꝰ: tunc fideliter laboꝛa. X
Secundū eſt ꝙ laboꝛatoꝛes ⁊ mechanici in
ſolēnitatibus ⁊ feſtiuis diebus abſtinere de
bēt a laboꝛibus ſuis. quia feſtū inſtitutū eſt

vt ꝗlibet deo deuotiꝰ ⁊ ꝗetiꝰ ſuire debeat. ſ.
viſitādo eccl'ias:audiēdo miſſas ⁊ ſmones.
⁊ ſic de alijs. Quia in die feſtiuo hō recupa-
re dꝫ bona neglecta ꝓpter labores per ebdo-
madā. Sꝫ oppoſitū faciūt ꝗ in diebꝰ feſtiuis
plus peccāt ꝗ̄ in alijs diebꝰ. ſic ꝗ in diebꝰ fe-
ſtiuis chorizāt:vel ad tabernas vadūt ⁊ ine-
briant̄:vel luxuriā exercēt:vl' luſores ꝗ ex cu
piditate ludūt ⁊ deū blaſphemāt. Cōtra ꝗs
dr̄ Exo.xx. Memēto vt diē ſabbati ſctifices
i.ſummo ſtudio p̄cipue pctā mortalia caue-
as:nihil in eo cōmittēdo qđ ſit ꝯ p̄ceptū di-
uinū. qꝛ multo maiꝰ pctm̄ eſt peccare ī die fe
ſtiuo ꝗ̄ in alio. Itē ſciendū ꝙ mechanici et
laboratores ꝗ in diebꝰ feſtiuis laborāt:a do
q̄n̄qꝫ tripliciť puniunť. Pͥo in tp̄alibus. qꝛ
tales ex hoc nō ditanť. qꝛ ꝗcquid lucranť in
tp̄alibꝰ:hoc pdūt ī ſpūalibꝰ:ꝗ ſunt bona aīe
Inſup quādoqꝫ ex pmiſſiōe diuina infortu-
nia habebūt in tp̄alibꝰ. ſ. ꝙ captiuanť vel a
raptoribꝰ ſpolianť:vel equi eoꝝ ledunť. vel
moriunť. vel domꝰ eoꝝ igne cōburuntur. vl'
alia infortunia talibꝰ accidūt ⁊ ſic depaupe
ranť. Secūdo in corpe puniunť vt. ſ. q̄n̄qꝫ ta
les infirmanť p mēſes vel p duos. vel cadūt
q̄n̄qꝫ ⁊ frāgūt crura vl' brachia. ⁊ ſic de alijs
⁊ ſic oportet eos tunc feſtiuare cū merito debe
rent laborare. qꝛ antea laborauerūt cū feſti-
uare debuerūt. qꝛ vt dr̄ Sap̄.xi. Per q̄ ꝗs pec
catꝰ p hec ⁊ torq̄tur. Tertio puniuntur in aīa
qđ ē maximū. qꝛ quotiēs feſtū aliqđ ſoluūt
totiēs mortal'r peccāt ⁊ aīam ꝓpriā occidūt.
Exo.xx. Qui polluerit ſabbatū morte moria
tur. Sꝫ illis ꝗ feſtiuāt deꝰ dat ꝓſpitatē cor-
poris ⁊ aīe. Ergo mechanici ⁊ laboratores ī
diebꝰ feſtiuis debēt abſtinere a laboribꝰ. Sꝫ
q̄ritur q̄n̄ debemꝰ feſtū incipe. Rn̄deo ꝗtuꝫ
ad feriationē a veſpa in veſpaꝫ. Et intellige
veſperā. i. ſero. Tn̄ feſtoꝝ initiū ⁊ finis iuxta
eoꝝ qualitatē ⁊ regionū cōſuetudines ſuari
dꝫ. ⁊ ſicut magnitudo ipoꝝ exigit pꝰ icipeř
⁊ tardiꝰ terminari. extra de ferijs. c. Om̄. Er-
go hic repꝛehēditur ſtulticia quorūdā hoīm
ſimpliciū ꝗ nō reputāt pctm̄ eē ſabbatis die
bus de nocte diu laborare:⁊ ſecūda feria de
mane ſurgere ⁊ laborare pctm̄ reputant cuiꝰ
oppoſitū eſt verū. Tertium ꝙ laboratores ⁊
mechanici debēt laborare cū patiētia ⁊ trāſ-
quillitate cordis:qꝛ ſunt in pn̄ia Ade ⁊ totiꝰ
hūani generis ꝯſtituti. Ge.iij. In ſudore vul
tus tui veſceris pane tuo. Ergo pn̄ia illa pa
tienť eſt ſufferēda. Ex quo deꝰ te ſic vult hr̄e:
tūc libēter ⁊ fidel'r ⁊ patiēter debes laborare

⁊ hic cū labore tuo neceſſaria q̄rere. ⁊ in futu
ro vitā eternam poſſidere. Et hi laboratores
cū laboribus ſuis celū acq̄rūt. ſꝫ illi laborato
res cū laboribꝰ ſuis infernū acq̄runt ꝗ cum
impatiētia vel ex nimia auaricia vel inuidia
vel cū corrupta intentiōe vires ſuas cū labo
re ꝯſumūt. vel ꝗ blaſphemāt deū vel maledi
cūt ꝓximis in laboribꝰ ex ira vel impatiētia
⁊ vindicta q̄n̄ nō ſm̄ volūtatē eoꝝ procedit
eis. Uerbi gratia. Sicut ruſticꝰ in agricultu
ra vectores in vectura. paſtores cū pecoribꝰ
vel ꝗcūqꝫ mechāicꝰ. Sil'r ſerui ⁊ ancille quā
do aliq̄d accidit eis qđ eſt ipis ꝯ̄riū. Et q̄n̄qꝫ
ex ira brutis aīalibꝰ maledicūt:qđ eſt illicitū
qꝛ oīs creatura dei bona eſt. Et ſi nō lꝫ male-
dicere aīalibꝰ brutis:multo minꝰ licet male
dicere hoībꝰ. Ergo cū ex ira vel ex vindicta
quis maledicit ꝓximo peccat mortal'r. Unđ
apl's. i. Coꝝ. vi. Neqꝫ maledici neqꝫ raptores
regnū dei poſſidebūt. lꝫ labor in ſe ſit bonus
⁊ licitꝰ:tn̄ ita laborātes vt iā dictū eſt. ſ. cum
impatiētia ⁊ fraude maledictū ⁊ infelicē fi-
nē ſibi inducūt. Et dicūtur martyres dyabo-
li. Et tales hn̄t duplicē infernū. qꝛ hic hn̄t la
borē iſtū ⁊ in futuro eternū ſuppliciū. Sed
boni laboratores ꝗ volūt eē martyres xp̄i de
bēt fideliter ⁊ cū patiētia laborare. nec talia
turpia v̄ba ex ira ꝓferre:nec etiā familiā ſuā
pmittere blaſphemare:iurare:d̄trahere:ma
ledicere:⁊ ſic de alijs. quia ibi nō eſt fortuni
um vbi nō eſt deus. Sꝫ vbi talia turpia v̄ba
ꝓferunť ibi deꝰ nō eſt:ſꝫ diabolꝰ. Et q̄n̄qꝫ do
minꝰ habebit fortuniū ꝓpter talē familiam
ſicut ruſtici in eq̄s ⁊ in frugibꝰ terre:⁊ ſic de
alijs. Ergo cū patiētia:pietate ⁊ bonitate la
borare debemꝰ hoc eſt placitū deo ⁊ hoībꝰ ⁊
nobiſipſiꝫ meritoriū. Quartū eſt vt mecha-
nici nō ſint nouitatū inuētores in veſtibꝰ ⁊ i
edificijs ⁊ ſic de alijs. vt magis lucrenť ⁊ citi
us ditenť. Sꝫ q̄riť ꝗd ſi artifices req̄runť et
petunť vt faciāt talē vane diſpoſitōis veſtē.
Rn̄deo ſm̄ Henri. de haſſia ꝙ ſi nō debēt ar
tifices taliū eē excogitatores. multomagꝭ nō
debent taliū eſſe factores:niſi forte cā ſp̄alis
q̄n̄qꝫ illud expoſcat. Et rō huiꝰ eſt:qꝛ nullus
aliū ad vanitates dꝫ ꝓuocare:nec ꝗſq̄ iura-
re dꝫ vt vani hoīes adinuētiōes ſuas friuo-
las ⁊ nouas necnon illicitas ⁊ cogitatꝰ ſuos
noxios expleāt. Itē aliꝰ doctor ī icit. Si ille
petit vt nouas adinuētiones ſibi facias ⁊ tu
ad hoc cōſiliū das ⁊ facis ei:⁊ ille hāc noxiaꝫ
adinuētionē alios docet:tūc tu eris p̄ceps
oīm pctōꝝ ⁊ te cum illis dānabis. qꝛ hoc eſt

vnum genꝰ hoīm quoꝝ pena augeť vſqꝫ ad
nouiſſimū diē. ſ. ꝗ ſunt inuētores nouitatuꝫ
malarū. Quintū eſt vt faciāt ea q̄ ſr̄ ad vſuꝫ
licita ⁊ vtilia:⁊ eadē illis vēdāt ꝗ eis licite
vti volūt. Cōtra h̄ faciūt illi ꝗ ea p̄parāt q̄ nō
niſi ad peccādū ſūt apta. ſ. gladios toxicatos
⁊ tela toxicata:⁊ taxillos falſos:⁊ ſic de alijs
Et oīa pctā q̄ cū talibꝰ artificiarijs rebꝰ ppe
tranť ſup ipos deuoluūtur. Itē ꝯ hoc faciūt
illi ꝗ illis vēdūt vel ꝯcedūt res:c̄uis licitas
quos ſciūt velle abuti. verbi gr̄a. Gladiū fa-
cere eſt licitū:ſꝫ qui venderet vel ꝯcederet illi
quē ſciret velle abuti reus eſſet illius homi-
cidij. Itē burſas facere vel anulos ē licitū:ſꝫ
ſi venderet alicui ꝗ vellet abuti. ſ. ꝗ vellet da
re alicui pſone ad alliciēdū eā ad peccanduꝫ
reus efficereť illiuſ pctī. Sil'r mediatrices ſi
ue copulatrices q̄ talia dona portant q̄ mit-
tuntur ad alliciendū ad pctā:ſiue ſint lr̄e ſi-
ue munuſcula:ree erunt oīm pctōꝝ illorum.
Sextū eſt ꝙ mechanici ⁊ alij laboratores de
bent recipe cōpetēs ſalariū ꝓ ſuis laboribꝰ.
Cōtra hoc faciūt illi artifices ꝗ nimiū ꝓ ſa-
lario accipiūt. ſ. plꝰ ꝗ̄ meruerunt:⁊ q̄n̄qꝫ ta-
les minus ditanť. Itē artifices ⁊ laborato-
res ꝗ ſtatutū ⁊ ꝯſuetū p̄ciū accipiūt:ſꝫ īfidel'r
laborant ⁊ deſidioſe. qꝛ aliq̄n̄ tres dies labo-
rant:qđ in duobꝰ pficere poſſent. Sꝫ hoc eſt
ꝯtra deū. qꝛ ꝗlibet ſic dꝫ laborare ꝓximis ſi-
cut ſibi vellet fieri ſi ipē laborātes cōduceret
Math. vij. Que vultis vt faciāt vob hoīes:
hec facite illis. Ergo ſemp laborator cogita-
re deberet vtrū ſibi placeret ſi aliꝰ ſibi ſic la-
boraret ſic ipē laborat ꝓximo ſuo. qꝛ lex na-
turalis req̄rit hoc qđ tibi vis fieri alijs faci-
as. Ergo ꝗ nimiū ꝓ ſalario reciperet vel infi
deliter laboraret ꝯ deū ⁊ ꝓximū faceret. ⁊ de
hoc penitere ⁊ ꝯfiteri deberet. qꝛ vnuſquiſqꝫ
redditurꝰ eſt rōem in die iudicij de ſuo artifi
cio ⁊ de ſuo labore. Y Septimū ſine quo
oīa p̄cedentia nō valent eſt ꝙ hō in ipſo la-
bore habeat rectam ⁊ bonā intentionē. Intē
tio eſt minimū in ope:⁊ maximū in remune
ratione. Ergo laborans intentionē dꝫ dirige
re ad deū:vt in oībus ſuis gl'iam dei q̄rat et
nō ſolū corpis. ſꝫ etiā aīe ſue ſalutē a deo ex-
poſtulet ꝓ ſuis laboribꝰ:⁊ ſic in cētuplo plꝰ
mereť. Sꝫ ſūt ꝗdā ꝗ in ſuis laboribꝰ nec bo-
nū nec malū intendūt:ſꝫ q̄ſi bos laborāt illici
tū nō opanť nec īdebito mō. ſꝫ nullā intētio-
nē bonā hn̄t:ſꝫ ſicut brutū aīal ſp niſi ꝓ ter-
renis laborant. Eccleſiaſtes. iij. Nihil hꝫ hō
amplꝰ iumēto. Et talis hō brutalis nihil vl'

parū glorie celeſtis mereť ꝓ ſuis laboribus
qꝛ eſt q̄ſi pecus. Sꝫ diceres:ex quo neceſſaria
eſt intentio tūc q̄ueriť q̄lis debeat eſſe. Rn̄-
detur ꝙ intētio laboratoꝝ dꝫ eē triplex. ⁊ ſic
ſp merenť. Sap̄. iij. Bonoꝝ laboꝝ glorioſus
eſt fructꝰ. Pͥma intētio dꝫ eſſe vt ꝗlibet:iđ
laboret vt de iuſtis habeat vnđ viuat. Et ne
neceſſe habeat furari vel alias iniuſte acq̄re
re. ſ. p rapinā ⁊ vſurā vl' fraudē:⁊ ſic de alijs
Sciēdū ꝙ bonū ē ꝙ ꝗs diſcat aliq̄d ⁊ aliqđ
artificiū:qꝛ ſcire laus eſt. vn̄ Octauianꝰ im-
perator noluit filias ſuas ſine arte laborādi
pmittere vacare. Quia inq̄t ego poſſem de-
paupari:tūc filie mee cū labore poſſēt ſe nu
trire:ſꝫ aliq̄ diuites nr̄is tp̄ibꝰ verecūdantur
laborare cū tn̄ laborare eſt ꝓpͥū hoīs. Unđ
Job. v. Hō ad laborē naſciť ſicut auis ad vo
landū. vn̄ apl's. ij. Theſ. iij. Qui nō laborat n̄
manducet. Scđo vt in penitētia ade ſit et ne
caro habeat occaſionē peccandi. Ergo ꝗlibet
dꝫ laborare ne incidat in pctm̄ ⁊ ne ſcanda-
lizet ꝓximū. Exemplū in vitaſpatrū legitur
ꝙ laborās hꝫ vnū diabolum tēptans euꝫ:ſꝫ
ocioſus hꝫ mille demones ꝗ eū tēptant ⁊ ad
peccādū ducere intēdūt. vn̄ ocioſus dat locū
diabolo. Un̄ ſicut ī olla tepida reſidēt muſce
⁊ in aq̄ ſtante creſcūt vermes:ſic in aīa ocio-
ſa oriunť male cogitatiōes. vn̄ Hiero. Sem
per aliq̄d boni facito:vt diabolꝰ inueniat te
occupatū. Tertia intētio vt habeat vn̄ tribu-
at ⁊ ſubueniat neceſſitatē patiēti. Cū ei oēs
laborare nō pn̄t aliq̄ ꝓpť cecitatē:qꝛ ceci ſť
aliq̄ qꝛ claudi ſunt:qꝛ vel alias infirmi ſunt
⁊ ſi deꝰ ꝯtulit ſibi fortitudinē vt laborař poſ
ſit:tūc ea intētiōe laborare dꝫ vt paupibꝰ la
borare nō potētibꝰ in oībꝰ ſubueniat. Et illa
elemoſyna pre oībꝰ mltū placet deo. vn̄ Hie
ro. Quāuis oēm cēſum tuū in paupes diſtri
buas:nihil tn̄ apud xp̄ꝫ erit p̄cioſiꝰ ꝗ̄ ꝙ ma
nibus tuis ipē cōfeceris. Sciēdū etiā ꝙ q̄n̄-
qꝫ ipm̄ artificiū ꝓpť deū ad paupes exercē-
dū eſt:ſi tale ē qđ paupibꝰ valeat:ſic ſartor ī
reficiēdo tunicā:ſutor in reficiēdo calceos:⁊
ſic de alijs:qꝛ ſicut ſeruimꝰ deo de rebꝰ nr̄is
⁊ de pſona ⁊ de tpe ſic etiā de artificio:qꝛ ra
tionē reddituri ſumꝰ de artificio:ſicut de tpe
⁊ de rebꝰ. Sꝫ ſi aliq̄ diues pſona diceret. La
borare nō indigeo:qꝛ alias ſatis habeo. Re
ſpōdeo. Si tu nō indiges:tn̄ adhuc laborare
debes ꝓpter paupes:ꝗ p ſe laborare nō poſ
ſunt. Exemplo btē Elizabet q̄ cū ancillis ſu
is filabat:⁊ inde veſtes paupibus faciebat.
Z Itē legiť exēplū de ruſticis ⁊ laboratori

bus in collationibꝰ patrū. ꝙ cū qdā adduxiſſet ad Johānē virū magne ſctitatꝭ: ⁊ etiā virū miraculis illuſtratū: hoīez hñtē demonē ferociſſimū adiuratꝰ ab eo noluit exire: ſʒ eiꝰ verba ↄtēpſit. Adueniēte ḡ quodā ruſtico i hītu ſeculari ⁊c̄. Quere h̄ aī ſmo. xxvi. U.

¶ In octaua paſche. Sermo. lvi. ꝙ decē bona ↄfert hoībꝰ bona ſocietas.

Thomas aūt nō erat cūz eis qñ venit ieſus. Joh. xx. Notādū ꝙ btūs Thomas xp̄m diſcipulis apparētē nō vidit: qꝛ nō fuit cū eis. Sʒ poſt octo dies eū vidit: qꝛ tūc cū alijſ diſcipulꝭ ↄgregatꝰ fuit. Uñ dr̄ in vbis ꝓpoſitis. Thomas aūt nō erat cū eis. Circa qd̄ ſciendū ꝙ vtile ⁊ ſalubꝛe ē hoīem eē i bona ſocietate. qꝛ ex hoc ↄſeqtur qd̄ decē emolimēta i. decē fructus q̄s cōfert bona ſocietas. A Primū bonū qd̄ ↄſeqtur q̄s ex ſocietate bonoꝝ eſt acqſitio ſctitatꝭ. Si eī tāta eſt virtꝰ ſocietatꝭ cū muliere fideli ꝙ ſctificaꝭ vir īfidelꝭ ꝑ mulierē fidelē: ſic dr̄. i. Coꝝ. vij. Quātomagis ſctificaꝭ q̄s ex ſocietate mſtoꝝ bonoꝝ. ꝑ. Cū ſctō ſctūs eris. Scd̄m bonū ē ſctā i bonis calefactio. Sicut eñ carbo frigidꝰ accēdiꝭ ex adiūctiōe cū alijs ardētibꝰ: ita ⁊ tepidi ex adiunctiōe feruētium calefiūt. Eccs. iiij. Unus quō calefiet. Et ſi dormierit duo fouebuntur mutuo. Sic̄ eī lux ſiue ignis nō meliꝰ accēditur ꝙ ignē igni applicādo. Sic ſerui dei nō meliꝰ inflāmanꭍ ꝙ ſiſꝭ habitādo. Tertiū ē coꝛroboꝛatio. Prouer. xviij. Fraꝭ q̄ iuuaꝭ a frē ē q̄ſi ciuitas firma. Sic̄ eī in ciuitate vnꝰ murꝰ coꝛroboꝛat aliū ⁊ turris turrim: ⁊ ſic de alijs Sic i coꝛꝑe vniꝰ ↄgregatiōis vnꝰ ex alio coꝛroboꝛaꝭ in bono. igr̄ ex ſctā ſocietate tria p̄dicta ſequūtur. Primū ē vtutū acq̄ſitio. ⁊ h̄ quo ad incipientes. Scd̄m eſt vtutū feruoꝛ. Et hoc q̄ ad ꝓficiētes. Tertiū ē vtutū firmitas: ⁊ hoc q̄ ad ꝑfectos. Quartū eſt cadētis ſubleuatio q̄ multꝭ ē neceſſaria. Eccs. iiij. Si vnꝰ ceciderit ab altero fulcieꭍ. ve ſoli: qꝛ ſi ceciderit nō hʒ ſubleuātē ſe. qꝛ ꝑ exēplū alioꝛū coꝛrigiꭍ vita ſua. ⁊ etiā ꝓpꝭ oꝛōnē illoꝝ cuz q̄bꝰ moꝛaꭍ deꝰ illumiat eū ⁊ dat ſibi graꝫ reſurgēdi. Quintū qꝛ vinci nō p̄nt faciliꭍ a tēptatiōe diabolica. Canti. vi. Terribilis vt caſtroꝝ acies oꝛdinata. Exēplū pꝫ. qꝛ lupꝰ iuadit vagātē ouē ⁊ rapit: ſʒ ſi eſſʒ i medio gregiſ nō tā cito eā inuaderet. Sextū ē vltiōis diuine indulgētia. Geñ. xviij. Si inuenero in ſodomis q̄nquagita iuſtos in medio ciuitatis dimittā oñi loco ꝓpꝭ eos. Si aūt rōne ſocietatis bone tam modice paratꝰ fuit ꝑcere tante multitudini ⁊ in tātis ſceleribꝰ: nunquid nō parcet pauc̄ ⁊ in culpis modicis ꝓpꝭ ſocietatē bonoꝝ. Septimū ē p̄ñtia xp̄i. Mat. xviij. Ubi duo vel tres congregati fuerint in noīe meo: ibi in medio coꝝ ſum. Xp̄s in medio eoꝝ eſt ꝑ aliquē effectū gr̄e. Sic eñ dr̄ in hoībꝰ: ⁊ intꝛ hoīes habitare. In ſignū huius qñ aplīs datꝰ eſt ſpūſſctūs: tūc ſimꝰ rūt ſiſꝭ cōgregati. Et in ſignū huiꝰ btūs Thomas non meruit videre xp̄m: qꝛ nō fuit in cōgregatōe diſcipuloꝝ. Octauū eſt p̄cum exauditio. Obtinet eñ multitudo qd̄ nō obtinet aliq̄s ſolꝰ ſm illud Hiero. Impoſſibile ē p̄ces multoꝝ non exaudiri. Math. xviij. Si duo ex vobis cōſenſerit ſuꝑ terrā de oī re q̄cunq̃ petierit fiet illis a p̄re meo. Quātomagꭍ vbi nō duo vel tres ſʒ maxima cōuenit multitudo ad rogandū aliq̄d obtinebit. Ergo ille oēs oꝛōneſ q̄ ſiūt a cōitate: ſicut in eccleſijs ↄſuetū ē fieri poſt ſmonē: ſiue ille fiant ꝓ viuis ſiue ꝓ defunctꝭ: ſiue ꝓ q̄cūq̃ cā valde efficaces ſunt ⁊ eſt talis oꝛō elemoſyna ſpūalis: quā q̄s ꝓ neceſſitate ꝓximi facit. Talis oꝛō ē valde accepta deo: cū q̄s ex charitate fraꭍna ꝓ alijs rogat. vñ Criſo. ſuꝑ Math. Pro ſe eñ oꝛare neceſſitas cogit: ꝓ alijs aūt charitas fraternitatꝭ hoꝛtaꭍ. Dulcioꝛ ē aūt ante deū oꝛō nō quā neceſſitas trāſmittit: ſʒ quā charitas fraternalis commēdat. Greg. in moꝛal. Quiſq̄s ꝓ alijs intercedere nitiꭍ ſibi potiꝰ ex charitate ſuffragaꭍ ⁊ ꝓ ſemetipō tanto citiꝰ exaudiri mereꭍ q̄to deuotius ꝓ alijs intercedit. B Nonū eſt ſecuritas in agone moꝛtꝭ: quia magꭍ ſecure vadit q̃ ſi ſolꝰ eſſʒ. Exēplū de q̄dam heremita ſctō viro. cui cū reuelata fuiſſet hoꝛa moꝛtꝭ ſue ꝓpinq̄: acceſſit ad cenobiū ꝓpinquū petēs recipi ibidē. Cuʒ aūt abbas difficultatē ei in hoc exhiberet: timēs ne eis eēt grauamē ꝓpꝭ ſenectutē ⁊ debilitatē ſui Ipſe r̄ñdit ne hoc timerēt: qꝛ cito moꝛiturus eēt: ſicut ſibi fuerat reuelatuʒ. Et abbas q̄re ḡ vis mutare ſtatū tuū ꝓ tā modico tꝑe cuʒ multi poſſint ex hoc ſcandalizari ⁊ turbari. R̄ñdit ꝙ ſecuriꝰ eēt trāſitū ꝑiculoſū trāſire in ſocietate q̃ ſolū. ⁊ ideo cū trāſitꝰ moꝛtꝭ eēt ꝑiculoſiſſimꝰ affectabat ſe illū magis trāſire in ſocietate. q̃ ſolꝰ. expaueſcēs illos inimicos q̄ ibi p̄ñtes erunt. ⁊ receptꝰ poſt paucos dies moꝛtuꝰ eſt inter fratres in eoꝝ ſocietate ſecurius pertranſiens tranſitū moꝛtꝭ. C Decimū ꝙ maiꝰ p̄miū poſt hanc vitā habebūt

ſʒ hoc ſpecialiꭍ ꝑtinet ad religioſos. Cū eniʒ maioꝛi virtuti maiꝰ p̄miū daꭍ: viuētibꝰ ſub obedientia debeꭍ maiꝰ p̄miū. Jō dicit Señ. Hoc ſolū virtuti adycies qd̄ ꝓꝑie volūtati detraxeris. qꝛ maximū ē frāgere volūtatē ꝓpꝛiā. vñ Euſebiꝰ in epl̄a. Illū diē te tātū bñ vixiſſe puto in q̄ volūtatem ꝓpꝛiā abnegaſti et deſiderijs reſtitiſti. Ideo dr̄ de xp̄o Phili. ij. Factꝰ ē obediēs vſq̃ ad moꝛtē: moꝛtē aūt crucis: ꝓpꝭ qd̄ ⁊ deꝰ exaltauit illū: ⁊ dedit illi nomē qd̄ ē ſuꝑ oē nomē. Exēplū legiꭍ d̄ h̄ in vitaſpatrū ꝙ cū eſſent q̄tuoꝛ oꝛdines cuidā viro ſctō oſtēſi. ſ. infirmātiū ⁊ de hoc gras agētiū. ſeruiētiū infirmis in hoſpitalibus ſolitarium. ⁊ viuētiū in cōgregatōe ſub obediētia: ⁊ quartꝰ apparet ſublimioꝛ q̄rēti cur h̄ eſſet dictū ē ei. qꝛ oēs alij faciūt ſm ꝓpꝛiā volūtatē. hi aūt q̄ ſub obediētia patruʒ viuūt nō ſm ꝓpꝛiā volūtatē faciūt. ſʒ ſm alteriꝰ voluntatē. et ideo maioꝛis vtutis ſunt.

¶ De eadeʒ dñica. Ser. lvij. De cicatricibꝰ vulnerum chꝛiſti.

Infer digituʒ tuum huc. Joh. xx. Sciendum ꝙ xp̄s ſeruauit cicatrices vulneꝝ in ſuo coꝛꝑe gloꝛificato ꝓpꝭ nouē. D Primo vt ꝑ h̄ oñderet verā reſurrectionē ꝙ in eodē coꝛꝑe in q̄ paſſus fuit reſurrexerit. Sic et nos cū eodē coꝛꝑe nr̄o reſurgemꝰ ſic̄ ⁊ xp̄s: et q̄ h̄ plꝰ patiꭍ infirmitates ⁊ tribulatōes paciēꭍ ille in reſurrectiōe magꭍ letabiꭍ. ſʒ tñ ſic̄ ſtella differt a ſtella i claritate: ita coꝛꝑa ſanctoꝝ. qꝛ q̄ hic in maioꝛi abſtinētia et duricia ſue carnis vixit: et etiā caſtioꝛ fuit ille clariꝰ coꝛpꝰ in reſurrectiōe hēbit. Secūdo in ſignū victoꝛie ſeruauit cicatrices. Eſa. lxiij. Ego q̄ loquoꝛ iuſticiam et ꝓpugnatoꝛ ſum ad ſaluādum. xp̄s nō ex impotētia curandi cicatrices. ſuauit: ſʒ vt ꝑpetue gloꝛie circūferat triūphū. ſicut eñ honoꝛ ē militi de ꝑlio reuertēti deferre ſcutū fractū. ſic honoꝛ ē xp̄o ſecum deferre victoꝛie ſue gl̄ioſuʒ triūphū. vñ Augu. dicit ꝙ in coꝛꝑibꝰ martyrū manēt cicatrices in ſignū victoꝛie ⁊ reuerētie. Tertio vt diſcipulos in fide cōfirmaret: ⁊ vt nob̄ fidē reſurrectōis aſtrueret. ſicut pꝫ in btō Thoma q̄ noluit credere ⁊ dixit. Niſi videro in mānibꝰ eiꝰ fixurā clauoꝝ ⁊ mittā digitū meū in locū clauoꝝ: ⁊ mittā manū meā in latꝰ eiꝰ nō credam. Et poſt dies octo iterū apparuit diſcipulis ſuis ⁊ dixit Thome. Infer digitū tuuʒ huc ⁊ vide manꝰ meas. ⁊ affer manuʒ tuam ⁊ mitte in latꝰ meū: ⁊ noli eſſe incredulꝰ ſed fidelis. Et ergo ad dubitandū coꝛda ſanāda cicatrices vulnerū ſunt ſeruate. Item Grego. in omel. Egit nāq̃ miro modo diuina clemētia vt diſcipulꝰ dubitās dñ in mgr̄o palparet vulnera carnis: in nobis ſanaret vulnera infidelitatis. Plus eñ infidelitas Thome ad fidem q̃ oīm diſcipuloꝝ fidelitas ꝓfuit. q̄a dū ille ad fidē palpādo reduciꭍ: mēs noſtra omī dubitatione poſtpoſita in fide ſolidaꭍ. Quarto vt ad amoꝛē ſuum nos alliceret oñſis cicatricibus. Si q̄s ꝓpꝭ dilectū amicuʒ ꝑmitteret ſibi manū vel pedeʒ abſcindere: vel oculū eruere: et hoc faceret illi amico in ſubleuationē q̄ñcunq̃ talis amicꝰ cerneret i ſuo amico talē charitatem alliceꭍ vtiq̃ ad reamandū ⁊ ad regratiādū ſibi de his. q̄ paſſus eſſet ꝓ eo. ſic ſimili modo cicatrices xp̄i ⁊ eiꝰ gloꝛioſa paſſio dʒ nos allicere ad amandum eū: qꝛ nō ſolū manū vnā vel pedē vel oculuʒ ſʒ totū coꝛpꝰ ſuū cū oībꝰ mēbꝛis ſuis expoſuit Quito ſeruauit cicatrices vt interpellaret ꝓ nob̄ ad patrē. E Uñ ſciēdū ꝙ xp̄s q̄druplicıter oꝛat ꝓ nobis ad patrē. Primo vbo. Johā. xvij. Ego ꝓ eis rogo ⁊c̄. Diciꭍ etiā Luce. vi. ꝙ ſepius pernoctabat in oꝛatiōe. Iteʒ Mathei. xiiij. dr̄ ꝙ aſcēdit in montē ſolꝰ oꝛare. Modo xp̄us pro ſe non indiguit oꝛare. ſʒ pro nobis peccatoꝛibus oꝛauit: et exempluʒ oꝛandi nobis tribuit. Secūdo oꝛauit ꝓ nob̄ cum lachꝛymis in cruce pendens. Hebꝛe. v. Cum clamoꝛe valido et cū lachꝛymis exauditus eſt pro ſua reuerentia. Sic et nos oꝛare debemus cum clamoꝛe ⁊ deſiderio magno et lachꝛymarū effuſione pro nob̄ et ꝓximis: tunc dñs cuilibet noſtrū ſic deuote oꝛanti dicet illud. Eſaie. xxxviij. Audiui vocem tuam ⁊ vidi lachꝛymas tuas. p̄s. Clamauit ad me et ego exaudiam eū ⁊c̄. Tertio oꝛauit pro nobis cum effuſione ſanguinis ſui. ad Hebꝛe. xij. Acceſſiſtis ad ſanguinē melius loquentē ꝙ ſanguis Abel. Sanguis enim Abel petebat vindictam ſuꝑ Cayn. ſed ſanguis chꝛiſti petit miſericoꝛdiā. ergo quotiens xp̄us ſanguinē ſuū fudit: totiens pro nobis oꝛauit cū vulneribꝰ et ſanguine ſuo. Quarto oꝛat pro pctōꝛibꝰ cicatricū oſtenſione qꝛ eas patri rep̄ñtat: vt nob̄ eū recōciliet. Cicatricū eñ repreſentatio ē q̄dā apd̄ p̄reʒ ꝓ nobis aduocatio. Sic̄ eī miles tacēs ab īꝑatoꝛe īpetrat qñ vulnera q̄ ꝓ eo ꝑtulit demōſtrat. Legiꭍ i hiſtoꝛia ſcolaſtica ꝙ antipater Idumeꝰ magni herodis pater in quodā pꝛelio i ſeruitio im-

peratoris multis vulneribꝰ cōfoſſus eſt: qui
tandē ab emulis accuſatꝰ reiectis veſtibꝰ di
xit. Ego nolo me verbis excuſare apud te: ſꝫ
iſta vulnera q̄ ſuſcepi ꝓ te: loquātur ꝓ me ſi
ego diligo te. tūc Ceſar ipm̄ i grām ſuſcepit.
ſic xp̄s vulnera patri oñdit: vt inſinuet q̄tuꝫ
nos dilexit. Ber. O hō ſecurū acceſſuꝫ habes
ad deū vbi habes matrē añ filiū et filiū ante
patrē. mr̄ oñdit filio pectꝰ ⁊ vbera. filiꝰ oñdit
patri latus et vulnera. quō ibi poterit eſſe re
pulſa vbi cōcurrunt tot charitatis inſignia.
Vñ etiā apl's. Ro. viij. Qui ē ad dexterā dei
q̄ etiā ꝓ nobis interpellat. Itē. i. Ioh. ij. Si
q̄s peccauerit aduocatū habemꝰ apud patrē
ieſum xp̄m iuſtum. ⁊ ip̄e eſt ꝓpiciatio ꝓ pec
catis noſtris. vñ ps. Reſpice in faciē xp̄i tui
⁊c̄. Deꝰ pat' reſpiciēs ꝙ̄ chare eccl'a filio ſuo
cōſtituit: parcit eccleſie ſue. Sexto cicatrices
obſeruauit: vt nō obliuiſcat' nr̄i. ſcripſit enīꝫ
nos in triplici pte corpis. In manibꝰ vt nos
velit in oībus neceſſitatibꝰ adiuuare. In pe
dibus vt nunq̄ velit a nobis ſepari: ſ3 ſemp
nobiſcū manere. In corde: vt ſemp velit me-
mor nr̄i eē ⁊ bonū nobis optare. et ſi mat' o-
bliuiſcitur filij ſui qñ dormit vel aliqd aliud
opꝰ facit: tñ xp̄s nūq̄ obliuiſcit' nr̄i. Et in ſi-
gnū recōpēſationis tūc ſepiꝰ et frequētiꝰ de
bemꝰ etiā cogitare de xp̄o ⁊ memorari ſuam
amarā paſſionē ⁊ ſibi cōpati. q2 hoc eſt valde
ſibi acceptū ⁊ nobis valde meritoriū. vñ Al-
ber. mag. Simplex recordatio ſeu meditatio
paſſionis xp̄i plus valet ꝙ̄ ſi integrū annum
ieiunaret q̄s in pane ⁊ aq: vel ſi q̄tidie virḡ
⁊ flagellis cederet' vſq3 ad effuſionē ſanguis
vel ſi quotidie legeret vnū pſalteriū. Septio
ſeruauit cicatrices vt eas in iudicio malis o-
ſtendat: vt mali videant ꝙ̄ iuſte ſint dānati.
Unde dicit eis hec ꝟba. vt dicit Criſo. ſuper
Math. Ego propt' vos hō factꝰ ſum. ꝓpter
vos alligatꝰ ſum: deluſus: ceſus: crucifixus.
vbi eſt tantarū iniuriarū mearū fructꝰ: ecce
p̄ciū ſanguis mei quēꝫ dedi in redēptionem
aiarū veſtrarū. vbi ē ſuitꝰ mihi impēſa quā
ꝓ p̄cio ſanguis mei mihi debuiſtis. ego ſp
glām meā vos habui: cū eēt deꝰ apparēs hō
et viliorē me oībus rebꝰ feciſtis. nā oēm reꝫ
viliſſimā terre āpliꝰ dilexiſtis q̄3 iuſticiā me
am ⁊ fidē. Sciēdū ꝙ demōſtratio ſignoꝝ ſi-
et in publico in extremo iudicio: cum celeſtis
rex et iudex i vallē ioſaphat patent' deſcēdet
paſſiōis inſignia radijs ſolis lucidiora ferēs
vt videāt oēs reprobi q̄3 iuſte dānent': q2 tā-
tū p̄ciū ſui p̄cioſi ſanguis ꝯtēpſerunt. Aug.

Fortaſſe dn̄s in corpe ſuo cicatrices ſeruauit
vt vulnera cordiū diſcipuloꝝ ſuorū ſanaret
et vt i iudicio hoſtibus exprobraret. Octauo
etiā ſeruauit cicatrices in iudicio ꝓpt' bonos
et iuſtos: ꝙ ⁊ ipi videāt ꝙ̄ miſericordit' ſint
redēpti ꝑ paſſionē xp̄i: ⁊ ꝓpterea de hoc gau
deant ⁊ deū imppetuū laudēt. Nono poſt iu
diciū in celo cicatrices ſeruabit ad maiorem
gloriā bonoꝝ. Si nullā gloriā habituri eēmꝰ
in celo pret' illā quā hēbimus de quinq3 cica
tricibꝰ vulneruꝫ xp̄i nūq̄ ſufficient' poſſemꝰ
deo dein regr̄ari ⁊ deſeruire. etiā ſi mille ānoſ
h̄ viueremꝰ: et deo fidel'r ⁊ laudabilit' ſuire
mus: q2 cicatrices ſunt in xp̄o nō in deformi
tatē: ſ3 ad magnā pulchritudinē et decorem.
vñ dicit Criſoſt. ꝙ ſuꝑ radios ſolis erūt luci
diores. Sciēdū ꝙ in celo habebimꝰ acciden-
tale gaudiū de cicatricibꝰ vulnerū oīm mar-
tyrū. vñ Aug. in li. d̄ ci. dei. Neſcio quō ſic af-
ficimur amore martyꝝ btōꝝ: vt velimꝰ i illo
regno videre vulneꝝ cicatrices q̄ ꝓ xp̄i noie
ꝑtulerūt ⁊ fortaſſe videbimꝰ. nō eñi deformi
tas in eis: ſ3 dignitas et pulchritudo erit.

¶ De eadē dominica. Sermo. lviij. d̄ iſtis
qui ſepius recidiuant.

R Eſpondit thomas domi
nus meꝰ ⁊ deꝰ meꝰ. Ioh. xx. Ver-
ba predicta quilibet poteſt dice-
re q̄ digne in hoc ſacro tp̄e cōica-
uit ⁊ adhuc nō recidiuauit. Sciēduꝫ ꝙ illi q̄
poſt pn̄iam ⁊ ſacrā cōiōnē redeūt ad pc̄tā ſt'
ſicut ſerpētes euacuātes venena ⁊ iterū reſu
mentes: et ſunt ſicut canis reuertēs ad vomi
tum ſuū. vt dr̄ Prouer. xxvi. Et l3 oīs hoīes
neq̄ter faciant q̄ recidiuāt: tñ ſpāli' octo ge-
nera hoīm ſunt q̄ p̄ alijs citiꝰ ⁊ peiꝰ recidiua
re ꝯſueuerūt. F Primi ſt' tyrāni: ſcu. op-
preſſores pauperū: vt magnates q̄ poſtq̄ cō
ſueuerūt ſubditos ⁊ paupes exactionare et
ab eis ſeruitia extorq̄re difficile ē eis hoc di-
mittere: ⁊ tales raro verā penitētiā faciūt. l3
qñq3 deꝰ ꝑmiſerit ſuꝑ eos infirmitates. vel
aliquam aliā plagā: pn̄iam agāt et ꝓmittāt
ampliꝰ paupes nō grauare et eis reſtituere
tñ ſtatim vt deꝰ ceſſat a plaga ⁊ gladiū vltio
nis ſuſpēdit q̄ eos ꝑcuſſerat ſtatī obliuiſcūt'
⁊ redeūt ad pc̄tā ꝯſueta. Qd̄ h̄ ſit veꝝ patꝫ in
pharaone quē deꝰ plagauit ꝓpt' oppſſioneꝫ
⁊ flagellationē ppl'i iſrl'. qbꝰ eos āgariauit e-
dificādo illas ciuitates. Phitō ⁊ Ramaſſes
⁊ ſepiꝰ illis plagi monitꝰ pn̄iam egit ſ3 fictaꝫ
q2 ceſſante plaga recidiuauit. Cū aūt Moy

ſes ⁊ Aaron ſibi ⁊ terre ſue vltimā plagā in-
ferrent dixit Pharao. Ite ⁊ orate ꝓ me. Fi-
nalit' eis recedētibꝰ ꝑ ſecutꝰ eſt eos: ⁊ ſic i re
cidiuo pc̄ti ſubmerſus ē. Sic timēdū ē de il
lis q̄ ſepe recidiuāt ne ⁊ illi ſubmergāt' ⁊ mo
riant' i pc̄tis. Et tales q̄ ſic ſubditos ſuos op
primūt ⁊ indebitas exactiōes in eos faciunt
tenent' corā deo ad reſtitutionē ipſis ſubditiſ
ſi volūt ſaluari. Secūdi ſūt vſurarij: luſores
⁊ falſi mercatores: fures ⁊ deceptores: et ſic
de alijs. illi vix agūt verā pn̄iam: ⁊ ſepius et
frequent' redeūt ad pc̄tm̄. Tales eñi q̄ in qua
drageſima ꝓmiſerūt reſtituere q̄ ſt' alioꝝ: et
iterū poſt paſcha vſurā ⁊ iniuſta lucra recipi
unt. Qui eñi ſic diuitias amāt ſiles ſunt iude
q̄ vt dr̄ occidit ꝓpriū patrē: ⁊ accipiēs mr̄em
in cōiugē peccauerat. Et poſt egit pn̄iam re-
lictis diuitijs: q̄s male acq̄ſierat ſuiēdo pila
to. Poſtea recidiuauit furādo decimā ptē de
pecunijs xp̄i ⁊ diſcipuloꝝ eiꝰ: ⁊ ſic ꝓpt' auari
ciam vendidit xp̄m ihm̄: ⁊ recidiuās deſpa-
uit ⁊ laqueo ſe ſuſpēdit. Caueāt eñi ſibi oēs
auari ne ſic ſine pn̄ia decedāt ⁊ ſic dānent' cū
iuda. q2 ſi ſaluari volunt oꝫ de neceſſitate vt
oīa bona iniuſta reſtituāt. vñ Aug. Peccatū
nō dimittit' niſi res ablata reſtituat'. Tertij
ſunt ſortilegi: incātatores ⁊ inuocatores de
monū: necromātici: ſuꝑſtitioſi carmiātrices
⁊ phitoniſſe q̄ vt in plurimū reuertūtur ad
pc̄tm̄. vt pꝫ in illa phitoniſſa ad quā acceſſit
rex Saul: rogās vt ſibi ſuſcitaret Samueleꝫ
ꝓphetā q̄ mortuꝰ fuerat. ſicut ſcribit'. i. Reg.
xxviij. Illa eñi mulier ſimul cū alijs mulieri
bus phitoniſſis ꝓhibita fuit ab incātatoībꝰ
Et tunc ad rogatū regis Saul ipa recidiua-
uit. Cū eñi ſaul deſideraret hoc ab ipa fieri ⁊
mutata veſte eiꝰ veniēs rogaret eā vt ſuſci-
taret Samuelē. Tunc r̄ndit mulier. Ecce tu
noſti quanta fecerat ſaul. ⁊ quō eraſerit ma
gos ⁊ ariolos d̄ terra. q̄re ḡ inſidiaris aīe mee
vt occidar. ⁊ iurauit ei ſaul dicēs. Viuit dn̄s
q2 nō eueniet tibi q̄cq̄ mali ꝓpt' hanc rē. Et
priꝰ ſaul deleuit phitones ⁊ diuinos ⁊ cū do
minꝰ receſſiſſet ab eo dereliq̄t deū ⁊ ꝟitatē a
mortuis q̄ſiuit ꝑ phitoniſſaꝫ ⁊ incātatriceꝫ.
Et ſic ip̄e ſaul tūc cū filijs ſuis interfectꝰ ē a
philiſteis in bello. Sic iſti digni ſt' morte q̄
accedūt ad phitoniſſas ꝯ̄ p̄cepta dei ⁊ eccl'ie
⁊ etiā ip̄e incātatrices q̄ ſic recidiuāt poſtmo
dū de facili ſine pn̄ia decedūt. Sciēdū ꝙ mł'
ti ſt' q̄ pꝰ pn̄iam qñ infirmant' in corpe acce-
dūt ad incātatrices ⁊ carmiātrices ⁊ faciunt
ſe carmiari qd̄ ē grāde pc̄tm̄ mortale. Itē ali

qui parentes ſunt q̄ pueros ſuos infirmos ad
tales incātatrices portāt. ⁊ hi ſil'r grauit' peccāt
Itē aliq̄ cū infirmant' accedūt ad iudeos ꝓ
medicinis: qd̄ ꝓhibitū ē ab eccl'ia. ḡ qui ifir
mant' dn̄t accedere ad xp̄ianos medicos ⁊ vti
medicinis coꝝ. q2 q̄cq̄d naturalē effectū h3 h̄
licitū eſt: ſicut de herbis ſit medicina. q2 al-
tiſſimꝰ de terra creauit medicinā. Quarti ſt'
detractores q̄ cōſueuerūt infamare ꝓximos
ꝟbis ſuis: tales vix ꝟe penitent ⁊ multotiēs
recidiuāt. ſicut eñi ſerpēs qñ grauat' veneno:
tūc ſumit herbā amarā ꝑ quā euomit vene-
nū: ſ3 poſtea iterū comedit res venenoſas q̄-
bꝰ occidit hoīem quē mordet. Sic ⁊ iſti d̄tra
ctores venenū emittūt dū penitēt: ſ3 iterū ve
nenoſas cogitatōes in cor aſſumūt qñ mala
de ꝓximis iudicāt: ⁊ tūc iterū liguis veneno
ſis mordēt ꝓximos qñ eis occulte obloquū-
tur: ḡ q̄libet d3 ſe cauere a detractiōe ꝓximi.
vñ Hiero. Noli diligere detrahere ne eradice
ris: pauci eñi ſunt q̄ huic vicio plene renūcia-
erit. Item ꝙ tale pc̄tm̄ vix dimittit'. Hiero.
Nō facilis venia praua dixiſſe d̄ rectis. Quī
ti ſunt luxurioſi ⁊ adulteri ⁊ ſodomite q̄ d̄ fa
cili recidiuant. ſicut vxor Loth q̄ delectabat'
manere in ſodomis. ⁊ iō p̄ſumit' ꝙ nō ob ali
am cām retroſpexit: niſi forte q2 libent' vixiſ
ſet vltra cū eis: ⁊ doluit d̄ ꝑditōe ⁊ ſubuerſio
ne illoꝝ. Nō eñi rōnabile eſt ꝙ deꝰ mutaſſet
eā in ſtatuā ſalis ꝓpt' ſolā retroſpectionē ni
ſi ⁊ aīo voluiſſet rediſſe ſm̄ illd̄ euāgelij. Ne
mo mittens manū ad aratrū ⁊ reſpiciēs re-
tro aptus eſt regno dei. Nō eñi intelligit' ibi
corpalis retroſpectio. q2 hō arando ⁊ retro-
ſpiciēdo pōt regnū dei obtinere: etiā ſi oculo
corpali ad diuitias reſpexerit q̄s dimiſit. S3
intelligit' de retroſpectōe mentis ⁊ cōſenſus
quo q̄s affectat redire ad ea q̄ dimiſit. Nini-
uite voluptuoſi ⁊ luxurioſi l3 ꝓpt' p̄dicatōeꝫ
Ione pn̄iam egerūt: tñ poſtea recidiuauerūt
ſed aliq̄ dicūt ſe nō poſſe diu ꝯtinere ab actu
luxurie: qd̄ eſt ſimpl'r falſuꝫ: q2 ex h̄ ſeq̄retur
ꝙ deꝰ p̄cepiſſet nob̄ aliq̄d qd̄ eēt impoſſibile
nob̄ adimplere. vñ Ber. Maledictꝰ hō q̄ dīc
deū p̄cepiſſe impoſſibile. Vñ ſi talis h'ret tā-
tam volūtatē ꝯtinēdi q̄tā h3 vinū ſuū in va
ſe cuſtodiēdi: ⁊ cū tanta diligētia obſtrueret
ſenſus corpis cū ſentit ſe ꝑ occaſionē ſenſu-
um tēptari carnalit' cū q̄ta diligētia obſtru
it foramē vaſis repleti cum vino cū ſentit vi
nū exire vel ſtillare de illo: de facili cōtineret
Hoc pꝫ etiā ex h̄ ꝙ ſi cū vno actu luxurie de-
beret ꝑdere oīa bona tp̄alia ſua. vel ſciret ſe

aimiſſurum pedē vel manū vel ambos ocu⸗
los:vl̓ ſciret ſibi ꝑparatū igneū lectū in quo
deberet cremari:ſicut btūs Laurētiꝰ in crati
cula oīno abſtineret:⁊ nunq̄ꝫ vſqꝫ ad moꝛtē
aliquē actū luxurie ſcienͭ⁊voluntarie ꝑpetra
ret.Sexti ſunt guloſi in delitijs aſſueti ⁊ nu
triti a iuuētute:tales etiāvt freqnͭ rcidiuāt
Hoc pꝫ in filijs iſrl̓ quos dn̄s pauit ī deſ̓to
mānā⁊ dixerit.Aia nr̄a nauſeat ſup̱ cibo iſto
da nobis carnes.⁊ etiā murmurantes dixe⸗
runt Nu.xi.Recoꝛdamur piſciū q̄s comede⸗
bamus in egypto:⁊ peponū ⁊ ceparū allei et
poꝛri;⁊c̄.Et cupierūt ea q̄ reliq̄rāt exeūdo de
egypto.⁊ ideo occiſi ſunt in deſerto.ps. Ad⸗
huc eſce eoꝝ erāt in oꝛe ipoꝝ:⁊ ira dei deſcē⸗
dit ſup̱ eos.Et vocauit moyſes locū illū ſe⸗
pulturā cōcupiſcētie.Ibi em̄ ſepeliuit moy⸗
ſes ppl̓m q̄ deſiderauit carnes:ſic timendꝫ
eſt de guloſis q̄ mō redeūt ad crapulā⁊ ebꝛie
tatē ſuā.ſic̄ illi q̄ in.xl.penituerūt ⁊ ī paſcha
cōicauerūt:⁊ iam ecōuerſo ad tabernas va⸗
dūt ⁊ ſe inebꝛiāt ⁊ ſic deū expellūt.vn̄ Amb.
in li.de pe.Ebꝛioſus ꝯfundit naturā amittit
grām:ꝑdit gl̓iam:incurrit dānationē eternāꝫ
Septimi ſunt q̄ aſſueti ſūt iurare ⁊ blaſphe
mare tales etſi q̄n̄qꝫ peniteāt tn̄ cito recidi⸗
uāt.vn̄ Ariſt.vij.ethi.Difficile eſt reſiſtere cō
ſuetudini q̄ aſſimilaͭ nature.Vn̄ idē.ij.ethi
co.Ex actu multotiēs iterato fit hitꝰ. Et ta
les ſic iurātes ⁊ blaſphemātes replebunͭ oī
ini q̄tate.vn̄ Eccl̓.xxiij.Vir mltū iurās reple
bitͭ iniq̄tate:⁊ nō recedet a domo eiꝰ plaga.
H Octaui ſūt ſupbi q̄ etiā vix vl̓ nūq̄ꝫ ſup̱
biāꝫ deponūt.⁊ ſi q̄n̄qꝫ ad tp̄s deponūt:tn̄ ſi
bi reaſſumūt.vt pꝫ ī illis q̄ in.xl.deponūt ſu
pbū habitū.ſ.longas manicas ⁊ ſciſſuras:ſꝫ
poſt feſtū paſche imediate reaſſumūt.Vn̄ di
xit q̄dā mulier ad quēdā bonū virū . Dn̄e q̄d
valet ꝯfeſſio mea.ego ꝯfiteoꝛ de ſupbo hitu
⁊ tn̄ eaſdē veſtes adhuc in camera⁊ ī ciſta re
tineo ⁊ deſiſtere nō intēdo.⁊ talis ꝯfeſſio ni
hil ꝓdeſt q̄ nō fit cū firmo ꝓpoſito emēdādi
Et iſta octo gn̄a hoīm vix vl̓ raro ſe emēdāt.

¶ Dn̄ica pꝛima poſt octauas paſche.Sermo
lix.de pꝛelatis⁊ ſubditis.

Ego ſum paſtoꝛ bonus.

Johā.x.Sciendū ꝙ ꝑ paſtoꝛē in
pn̄ti euāgelio intelligiͭ platꝰ.et
ꝑ oues itelligunͭ ſubditi.Vn̄ h
tria ſunt dicēda. P Pꝛio q̄d tenenͭ pla
ti ſubditis.Scd̓o quō oēs hoīes ſt̄ ſil̓es. Ter⸗
tio q̄d ſubditi tenenͭ platis.Quātū ad pꝛimū
ſciendū ꝙ plati tenenͭ tria ſubditis. Pꝛimꝫ
eſt vt terrā ſuā ⁊ ſubditos ſuos defendāt:qꝛ
gladiꝰ datꝰ ē eis ad h vt videlꝫ ppl̓os ⁊ ſub⸗
ditos ⁊ terminos a deo ſibi cōmiſſos ſollicite
⁊ ꝓ poſſe defendāt ⁊ hoīes pacifice viuere cō
pellāt defendēdo eccl̓iāꝫ exteriꝰ a paganis ⁊
ab īfidelibꝰ ac hereticis:interiꝰ a p̄donibꝰ: ma
leficis ⁊ hmōi. Itē ꝓtegēdo viduas⁊ oꝛpha
nos ⁊ ſacerdotes ⁊ religioſos q̄ ſeip̄os tueri
nō pn̄t.Vn̄.ij.Mach.vlt.Vidit machabeus
extēdiſſe manū Ieremiā ⁊ dediſſe gladiū au
reū iude:dicentē ſibi:accipe gladiū ſctm̄ mu
nus a deo q̄ deijcies aduerſarios ppl̓i mei iſ
rael.Dic̄ em̄ gladiū ſctm̄ nō ꝙ gladiꝰ ſit ſcūs
ſ ſctm̄ fac̄ hn̄ vtētē:vt Carolū.Henri.Ludo.
⁊ ſic de alijs.Sciendū ꝙ rectoꝛes ad h ſtatu
ti ſunt vt vnuſq̄ſqꝫ terrā ſibi ſubiectā ī pace
teneat:qꝛ ſi eēt terra alicuiꝰ p̄ncipis ita āpla
ꝙ ⁊ vltra mare ſe extēderet:tūc de oībꝰ p̄ctis
q̄ ſiūt in ea ꝑ raptoꝛes ⁊ alios malefactoꝛes
q̄bꝰ reſiſtere poſſet redditurꝰ eēt rōnem deo.
Vn̄ ſi p̄ſidētes pn̄t ꝓhibere mala⁊ nō faciūt
dānabunͭ.h merito aduertere deberēt iſti p̄
lati ⁊ p̄ſidētes q̄ de ſua potētia et dignitate
neſciūt niſi gl̓iari tota die occupātes ſe ī toꝛ
neamētis:venatōibꝰ ⁊ potatōibꝰ:⁊ ſic d̓ alijſ
mūdi vanitatibꝰ nūq̄ꝫ vel raro ſe occupātes
circa pauperū:viduarū clericoꝝ religioſoꝝ:
oꝛphanoꝝ ⁊ hmōi ꝓtectionē.Cū tn̄ nulla a⸗
lia de cā deꝰ eis ꝯtulerit talē ptātē niſi ꝓ tui
tiōe eccl̓ie ⁊ pauperū.vn̄ Nu.xxv.dic̄ dn̄s ad
moyſen.tolle cūctos p̄ncipes ppl̓i ⁊ ſuſpēde
eos ꝯ̄ ſolē in patibul̓.Et h dico ſm gloſaꝫ:qꝛ
vel erāt auctoꝛes illiꝰ p̄cti ppl̓i:vel qꝛ nō ꝓ⸗
hibuerūt.Scd̓ꝫ eſt ī q̄ tenēͭ dn̄i ſubditis ſi ſal
uari volūt vt ſint ipis clemētes ſic̄ deū volūt
ſibi hr̄e clemētē:qꝛ ſi q̄s cupit deū ſibi eē ꝓ⸗
piciū ñ crudelē:ita ip̄e ſuo ſubdito dꝫ eē. vn̄
Sen̄.Sic cū inferioꝛi viuas quēadmodū ſu
pioꝛē tecū viuerē velis.Vn̄.b.Ioh.baptiſta re
q̄ſitꝰ a militibꝰ q̄d facere deberēt ī̄didit. Ne⸗
minē cōcutiat:nemini calūniā faciat:⁊ eſto
te ꝯtēti ſtipēdijs vr̄is. I Querīͭ vtrum
dn̄s poſſit aliq̄d vltra cēſuꝫ debitū a ſubditis
exigere vl̓ recip̱e.Rn̄deo ꝙ ex cāis rōabilibꝰ
pōt vltra cēſuꝫ debitū petere moderatū auxi
liū ⁊ ſubſidiū a ſubditis dūmō h petat ſine co
actiōe.Pꝛia cā eſt ꝓ defenſiōe p̄rie:vt cū pa⸗
tria iiuſte ab hoſtibꝰ īuadiͭ:tūc ei ſubditi ñ
ſolū tenenͭ res ſuas impꝑtiri:ſ etiā tenēͭ ad
hoc coꝛpalr̄ laboꝛare. Secūda ſi ſit captꝰ in
iuſto bello.Tertia ſi ex iuſſu p̄ncipis vel pa⸗
pe dēat ire ꝯ̄ hereticos vl̓ paganos. Quarta

eſt ſi debeat vel velit filiū militare:vl̓ filiāꝫ
deſpōſare. In oībꝰ his ⁊ ſilibꝰ p̄t licite a ſub
ditis petere ſubſidiū moderatū.Sꝫ ſi dn̄s vult
ludere ī aleis vl̓ ſe extēdere ī alijs vanitatibꝰ
ꝓpͭ tl̓es cāus nō lꝫ eq̄ꝫ exigere:⁊ ſi exigit te
netͭ reſtituere ſm Guil̓.ex̄ de ꝯſuetu.in fine.
Sciēdū ꝙ q̄ vltra debitum cēſum accipiūt a
ſubditis niſi ī caſibꝰ ꝯceſſis ⁊ iā enūeratis ꝓdito
res dicunͭ.Et rō eſt:qꝛ eādē fidē dn̄s dꝫ ſub
dito quā ſubditꝰ dn̄o.ſ ſi ſubditꝰ capi faceret
dn̄ꝫ vl̓ aliud malū ei inferret diceretͭ ꝓditoꝛ
ſic̄ ē de dn̄o q̄ ad deū.Sꝫ diceres ſi nō eēt me
us ſubditꝰ nō facerē. Rn̄ſio.Iō nō ē tibi cō⸗
us ſubditꝰ ſ vt
miſſus a dn̄o vt eū ſpolies ⁊ exactiones.ſ vt
eū ꝓtegas:⁊ tl̓is ē dn̄atio dyabolica que af⸗
fligit ſubditos ſuos ſibi ſubiectos.Itē tales iu
diciū dei ſine m̄ia merenͭ. qꝛ talē ſe exhibet
eis dn̄s ieſus q̄les ipi exhibuerūt ſe ſuis ſub
ditis.vn̄ Lu.vi.Eadē mēſura q̄ mēſi fueritis re⸗
metietͭ vob. K Exēplū legiͭ ꝙ q̄dā mi⸗
les hūit patrē ⁊ matrē q̄ multū fuerūt miſeri⸗
coꝛdes ⁊ timētes deū.Sꝫ defunctis parentibus
filiꝰ effectꝰ ē oppſſoꝛ ſubditoꝝ ⁊ pauperū: et
cū argueretͭ ab amicis et religioſis q̄re intātū
ſpoliaret ſuos ſubditos.Rn̄dit. Oues noſtre
ſt̄ : iō debemꝰ eas tōdere ⁊ vti eis. Tādē deꝰ
volēs eū ab h errore reuocare ꝓpͭ ſeruitium
q̄d in iuuētute deo exhibuit:miſit ad eū āge
lum q̄ rapto eo oñdit ei pulchꝛū palaciū in q̄
erāt hoīes veſtiti aureis veſtibꝰ et cantabāt
dulciſſime ⁊ oīa genera oꝛganoꝝ audiebātur
in illo palacio.qui audiens tātū gaudiū pa⸗
laciū volebat intrare:⁊ repulſus ē a cuſtode
poꝛte dicēte:quō vis ītrare illō mūdiſſimꝫ
palaciū ⁊ pulcherrimū cū hēs veſtē ſangui⸗
nolētā.Qui cū reſpexiſſet vidit ſe reſperſum
ſanguie:cui āgelꝰ.iſte ē ſanguis ⁊ laboꝛ pau
peꝝ quē tu violēter⁊ ſine iure exactionādo a
ſubditis accepiſti.Si igr̄ vis intrare illō pala⸗
ciū reijcias a te iſtā veſtē.q̄ ad ſe rediēs vitāꝫ
in meliꝰ cōmutauit:⁊ oīa iiuſte recepta reſti
tuit:⁊ poſtea eis multū m̄iſicoꝛs fuit.⁊ tan⸗
dē vitā in bono finiuit. Tertiū ꝙ dn̄i eē timē
tes deū ⁊ hūiles ad ꝓximū.dico ꝙ multū de
bēt timere deū ipi plati.qꝛ q̄n ſubditi peccāt
tūc ipi puniūtur in pn̄ti ꝓ ſuis exceſſibꝰ:ſed
nullꝰ ē q̄ dn̄is ⁊ platis audet veritatē dicere vel
eoꝝ exceſſus punire:ſ oīa duriſſimo dei iudi
cio reſuāͭ. Sap̄.vi.Iudiciū duriſſimꝫ fiet
his q̄ p̄ſunt. Rō.qꝛ tūc deꝰ nihil curat de di⸗
gnitate aut nobilitate:aut ptāte.ſic̄ nec de i⸗
firmo leproſo:qꝛ deꝰ nō eſt acceptoꝛ perſona
rum:ſ vnūquēqꝫ iudicat ſm op̱a ſua et me⸗
rita.ſ q̄ntū ad p̱ꝛios ⁊ ſubditos pꝛelati dn̄ē
eſſe hūiles ſic ꝙ nō debēt ſpernere ſubditos
ꝓpter paup̱tatē.vn̄ Gre.Oēs frēs ſumꝰ vni
us imperatoꝛis ptāte conditi et ſanguine re
dempti.⁊ idcirco fratres nr̄os q̄ntūlibet pau
peres et abiectos in nullo deſpicere debemꝰ.
L Sed q̄ntū ad ſecūdū ſciendū ꝙ hoīes tā
nobiles q̄ ignobiles : tam iuuenes q̄ ſenes
ſunt ſil̓es in quattuoꝛ. et iſta ſimilitudo de⸗
bet eē cā dilectiōiſ adinuicē.Pꝛio qꝛ deꝰ nos
oīs creauit.ps. Ipſe fecit nos ⁊ nō ipi nos
Ergo deus eſt pater oīm noſtrū ſꝫ dictū xp̄i
in euangelio vbi dicit.Vnus em̄ eſt pater ve
ſter ⁊c̄.Item in euāgelio Iohānis dr̄. Oīs
em̄ vos fratres eſtis.Itē ab adā oēs nati ſu
mus:et de eodem limo oēs foꝛmati ſumus.
Secūdo qꝛ nudi nati ſumꝰ.Iob.i. Nudus e⸗
greſſus ſum de vtero matris mee ⁊c̄.Ditiſſi⸗
mus rex mundi paupioꝛ natꝰ eſt q̄ pauperri
mus hoīm mūdi moꝛtuꝰ ſit. Hoc ꝓbaͭ.qꝛ q̄
tūcūqꝫ paup̱ moꝛiͭ aliq̄d poſt ſe relinq̄t:mi⸗
nimo ad minꝰ pāniculos aliq̄s q̄bꝰ tegebat nu
ditatē ſuā:vel ſtramina aliq̄ ſup̱ q̄bꝰ doꝛmie
bat.ſ ditiſſimꝰ rex mūdi nullꝫ hoꝝ ſecum
poꝛtauit.ſed nudꝰ de vtero m̄ris hūc mūdꝫ
intrauit.ḡ oēs q̄ ad natiuitatē ſumꝰ ſil̓es et
cōſequēter fratres. Tertiū eſt ꝙ oēs ſumus
breuis vite.Iob.xiiij.Breues dies hoīs ſūt.
Hoc intelligiͭ tam de diuitibꝰ q̄ꝫ de paupe⸗
ribus.qꝛ q̄tūcūqꝫ q̄s ſit diues ſiue nobilis ſi
ue potens ſup̱ alios:tn̄ nō hꝫ ſecuritatē vite
q̄ꝫuis q̄n̄qꝫ eſtimet ſe habere.Luce.xij.Stul
te hac nocte repetēt aīam tuā a te⁊c̄.Et inſu
per oēs eūdē finē habebūt: qꝛ oēs tā diuiteſ
q̄ paup̱es erūt cibus vermiū: ⁊ vertentur in
cadauer fetidū.Si hoc vis ꝓbare vade ad oſ
ſa moꝛtuoꝛū et oñde mihi q̄ ſunt nobiliū vel
ruſticoꝝ:ſ nulla eſt differētia qꝛ oēs habebi
mus eundē finē. Quartū ꝙ oēs hoīes tā di
uites q̄ paup̱es : tā dn̄i q̄ꝫ ſubditi: tā dn̄e q̄
ancille:⁊ tā dn̄i q̄ꝫ ſerui ſtabūt ante tribunal
xp̄i.Apl̓s.ij.Coꝝ.v.Omnes nos manifeſta⸗
ri opoꝛtet ante tribunal xp̄i vt referat vnuſ⸗
quiſqꝫ ꝓut geſſit in coꝛp̱e ſuo ſiue bonū ſiue
malū.Ex his pꝫ ꝙ oēs ſumꝰ frēs. ḡ fratͭna
dilectio ⁊ fidelitas dꝫ eē inͭ nos : exq̄ omēs
frēs ſumꝰ. Sꝫ ꝯ̄ h faciūt q̄ paup̱es ꝓpͭ pau
p̱tatē deſpiciūt vel defectuoſos ſubſannant.
qꝛ in h deū offendūt multū. Math.xxv. Q̄d
vni ex minimis meis feciſtis mihi feciſtis.
Exemplū de q̄dā diuite q̄ ſpernebat paupes
Legiͭ ꝙ quidā diues aduocatus q̄ de paup̱⸗
tate deuēit ad magnas diuitias tāte ſupbie

ſuit ꝙ ꝓpter ſuā ſublimitatē ⁊ ſupbiā loq̇ de
paupib⁹ dedignabat᷑: q̇ diuino iudicio ad tā-
tā cecidit miſeriā ꝙ infirmat⁹ ſe viſitantib⁹
reſpōſuꝫ dabat ſe eē cattū. vñ etiā ſeipſ ſub
lecto ⁊ ſub ſcāno abſcondebat ſicut cattus. et
qñ interrogat⁹ fuit cur hoc faceret. rñdit. ego
ſum catt⁹: ⁊ ſic ſine omi cōtritiōe ⁊ ꝯfeſſione
obijt. M Sꝫ ꝙtū ad tertiū ſciēdum ꝙ
ſubditi tenent᷑ tria dñis. Prio vt ſint eis fide
les i corpe ne eos tradāt. Nā h̾ eēt pctm̄ iude
q̇ xp̄ꝫ dñꝫ ſuū tradidit. Itē dēt ciſ eē fideles
i reb⁹ tp̄alib⁹ vt ꝓueniāt dāna dñoꝝ ſuoꝝ vbi
pñt: ⁊ bona coꝝ eis augmētent. Itē in aīa
dñt ipis eē fideleſ ne aliqd̾ malū ipis ꝯſulāt
Cōtra qd̾ faciūt illi q̇ cōſulūt dñis vñ leduntur
alij in reb⁹. et tales tenent᷑ ad reſtitutionē: ſꝫ
alias nō fuiſſet factū illud malū ſine eoꝝ ꝯſilio
etiā ſi nullū ex h̾ emolimētū ꝯſecuti ſint. Job
xviij. Precipitabit ipiū cōſiliū ſuū. Boni cō-
ſiliarij ſꝫ vt āgeli q̇ ſemp bona conſulūt. ⁊ ta
les boni cōſiliarij habebūt magnā gloriā cuꝫ
āgelis in celo. q̇ ſe eiſdē angelis ſiles fecerūt
dādo bonū cōſiliū. Mali vo cōſiliarij ſunt vt
angeli mali q̇ ſemp cōſulūt mala ⁊ nociua: ⁊
tales mali cōſiliarij ꝓpter talia mala ꝯſilia
ardebūt cū demonib⁹ in inferno. Secūdū qd̾
ſubditi tenent᷑ ſuis dñis ē vt ſint eis obediē
tes in licit̾ ⁊ in qb⁹ tenent᷑ eis obedire. quia
ſm̄ btm̄ Tho. in ſeculari ptāte obediendū ē
in licit̾: q̇ oīs ptās a deo ē. et q̇ ptāti reſiſtit
ordinationi dei reſiſtit. Ex h̾ ſumit᷑ ꝙ vxor te
net᷑ obedire marito ſuo in oīb⁹ licit̾ et hone-
ſtis. Vñ Gen. iij dixit de⁹ ad euā. Sub ptāte
viri eris: et ipe dñabit᷑ tui. Silr̄ pueri dñt o-
bedire ſuis parētib⁹ in licit̾ ⁊ honeſtis. ſic ēt
ſerui ⁊ ancille tenent᷑ obedire dñis ſuis ⁊ cō
ſequent᷑ oēs ſubditi: ſiue ſint ciueſ: ſiue ruſti
ci: tenent᷑ obedire ſuis ſupiorib⁹ in oīb⁹ licit̾
⁊ honeſtis. vñ Ber. Quicquid vice dei ꝑcipit
hō: qd̾ nō ſit certū diſplicere deo h̾ oino eſt ac
cipiēdū qñ ꝑcipiat de⁹. Item Ber. Obedien-
tia q̄ maiorib⁹ ꝓbet᷑ deo exhibet᷑. Tertiū qd̾
ſubditi tenent᷑ dñis ſuis vel ſuperiorib⁹ ē ꝙ
de debitis redditib⁹ ſiue de reb⁹ dñorū nihil
auferre nihilꝫ detinere dñt: ſꝫ plene et inte-
gre ꝑſoluere oīa. Cōtra hoc faciūt illi ſubdi-
ti q̇ ſciēter ſubtrahūt ⁊ nō plene ꝑſoluūt de-
cimas ⁊ reddit⁹ ſuis ſupiorib⁹. ⁊ tales mor-
taliter peccāt ⁊ tenent᷑ ſatiſfacere ſuis ſupio
rib⁹: ſi volūt conſequi remiſſionē oīm pctōꝝ
et eucharistiā digne recipe. Itē cōtra h̾ faci-
unt officiales dñoꝝ q̇ q̇ꝫ ex vna parte ex-
torquent a ſubditis et ex alia parte nō dant
dñis: ſed ſemp partē vel totū ſibi reſeruāt et
tales etiam tenent᷑ ad reſtitutionem.

¶ De eadem dñica.

e Go ſum paſtor bon⁹. Hic xp̄s ſeipſ
cōmendat. Vñ hic eſt dicēdū qñ qs
pōt ſe licite cōmēdare. Et qñ ē veni
ale et quādo mortale: vel etiā nullū peccatū.
Hoc quere infra ſermone. cvij. K.

¶ De eadem dñica.

a Nimā meaꝫ pono ꝓ ouib⁹ meis.
Hic ē dicēdū d̾ charitate dei quā
hꝫ ad nos. ⁊ ēt de charitate quaꝫ
nos ad ipm habere debemus. Iſtū ſermonē
quere infra ſermone. cxix. P.

¶ Dominica. ij. poſt octauas paſche Ser-
mo. lx. quare antiqui patreſ tādiu olī vixerīt.

m Odicum et iaꝫ nō videbi

tis me. Joh. xvi. Hec v̾ba locut⁹
eſt dñs ieſus ante paſſionē ſuam
poſt cenā in illo ſmone quē fecit
diſcipulis q̇ incipit. Non turbet᷑ cor vr̄m ⁊c̄.
Legit᷑ aūt h̾ euāgeliū hodie in q̊ dñs paucis
v̾bis ānūciat ſuis aplis tria: ſ. mortē: reſurre
ctōnē: ⁊ aſcēſionē ad patrē. De prio ait. Mo
dicū ⁊ iā nō videbit̾ me. ſ. poſt mortē vna die
⁊ duab⁹ noctib⁹ dū fuero in ſepulchro. De ſe
cūdo ſubdit. Iterū modicū ⁊ videbit̾ me ſcꝫ
poſt reſurrectionē. xl. dieb⁹ quib⁹ apparebo
vobis. De tertio addit. Quia vado ad patrē.
Sciēdū ꝙ in euāgelio ſepties reperit᷑ modi-
cū: q̇ in hac vita et iam noſtris temporibus
ſeptē etates hoīs ſūt breues et modice. N
Qd̾ enī vita noſtra iā in preſenti ſit modica ⁊
breuis: oſtendit᷑ multiplr̄. Prio p ſacrā ſcri-
pturā. Job. xiiij. Hō nat⁹ de muliere breui vi
uēs tpe replet᷑ multis miſerijs. Itē. Breues
dies hoīs ſunt. vñ Jaco. iiij. Que eſt enī vita
veſtra: vapor eſt ad modicū parēs. Sap. v.
Nos nati cōtinue definim⁹ eē. Secūdo oſtē-
dit᷑ ꝙ vita noſtra ſit breuis in hoc ꝙ vita cō
parat᷑ reb⁹ q̄ ſunt breuiſſime ꝑmanētie. Prio
cōparat᷑ feno. ps. Oīs caro fenū ⁊c̄. Nā ſicut
hodie fenū viret ⁊ cras in clibanū mittit᷑ ſic
hō hodie viuit ⁊ cras morit᷑ et ſepelit᷑: ⁊ ſicut
flos hodie floret ⁊ cras decidet et areſcet: ſic
hō in iuuētute floret ⁊ in ſenio areſcit. ſed in
morte decidet ⁊ i puluerē reuertet᷑. Itē vita
nr̄a ē tāq̄ fluui⁹ ptrāſiēs ⁊ tāq̄ nauis ꝑcur-
rēs. Greg. i regiſ. Nr̄a vita nauigāti ſilis eſt
Is nāꝫ q̇ nauigat ſtet: ſedeat: iaceat: ſp va-
dit. q̇ ipulſu nauis ducit᷑. Ita ḡ ⁊ nos ſum⁹
q̇ ſiue dormiētes: ſiue vigilātes: ſiue iacētes:

ſiue ābulātes: ſiue nolēteſ: ſiue volētes: ꝑ mo
mēta tēpoꝝ ſp ad finē ducimur. Augu. Vita
nr̄a nihil ē niſi curſ⁹ ad mortē i q̊ nēo nec di
ues nec paup nec nobil' nec ignobilis ſtare ꝑ
mittit᷑. ſꝫ ſp dietā vnā q̄lꝫ die q̇ſꝫ nr̄m facit.
Itē vita nr̄a cōpat᷑ vmbre. Hoc pꝫ ſi hēat᷑ re
ſpect⁹ ad pene iferni eternitatē. Vñ dicūt dā
nati i iferno illud. Sap. v. Trāſierūt oīa illa
tāq̄ vmbra. Et poſt ſubdit᷑. Nos nati ꝯtinuo
definim⁹ eē. Itē vita nr̄a eſt tāq̄ vētus. Vñ
Job. vij. Memēto mei dñe q̇ vētus eſt vita
mea. Tertio oñdit᷑ cōpando vitā nr̄am ad vi
tā āntiq̄ꝝ patrū q̇ in ꝑncipio mūdi vixerunt.
Vñ iā ē dicēdū ꝙ diu patres antiq̇ vixerūt q̄
re ⁊ quō poſtmodū diluuiū exortū ſit. Pro q
ſciēdū ꝙ adā poſtq̄ ipe expulſus fuit de pa
diſo cognouit vxorē ſuam Euā: et peperit ei
Cayn. Rurſum poſt pepit Abel. Cayn agri-
cola fuit. ⁊ Abel paſtor ouiū. Factuꝫ eſt poſt
multos dies vt offerret Cayn de fructib⁹ ter
re mūera dño. Abel vo obtulit de meliorib⁹
greg̾ ſui. Et reſpexit dñs ad abel et ad mūe-
ra ei⁹. Ad cayn vo ⁊ ad mūera ei⁹ nō reſpexit
Iratuſꝫ ē Cayn vehemēter et dixit ad Abel
fratrē ſuū. Egrediamur foras. Cūꝫ eſſent i
agro conſurrexit Cayn aduerſuſ Abel fratrē
ſuum: ⁊ occidit eū. Et ait dñs ad Cayn. Ubi
eſt abel frater tu⁹: Qui rñdit. Neſcio. Nūq̇d
cuſtos fratris mei ego ſum: Dixit de⁹. Quid
feciſti: vox ſanguinis fratriſ tui abel clamat
ad me de terra. Nūc aūt maledicta erit terra
in ope tuo: q̄ aperuit os ſuuꝫ ⁊ ſuſcepit ſan-
guinē fratris tui de manu tua. Dixit autem
cayn ad dñm. Maior ē iniq̇tas mea ꝙ vt ve-
niā merear. Et poſt hoc adā vixit cētūtrigin
ta ānis: ⁊ genuit filiū ⁊ vocauit nomen eius
Seth. Legit᷑ in hyſtoria ſcolaſtica ꝙ p⁹ mor
tem abel adam nō voluit āmododo vxorē co
gnoſcere ſꝫ deo iubēte ꝑ āgelū fregit votū ⁊ co
gnouit eā et genuit Seth: ⁊ dixit. Poſuit mi
hi de⁹ ſemē aliō ꝓ abel quē occidit cayn. Vi
xit aūt adā poſtq̄ genuit Seth octingēt̾ an-
nis ⁊ genuit filios ⁊ filias. Dr̄ aūt i ſcolaſti-
ca hyſtoria adā hūiſſe. xxx. filios ⁊ tot filias
ꝑter cayn ⁊ abel. Et factū ē omē tp̄s qd̾ vixit
adā nōgēti ⁊ trigīta āni ⁊ mortu⁹ ē. Vixit q̄ꝫ
ſeth cētū q̇nꝫ ānis: ⁊ duxit vxorē cū qua ge-
nuit ꝑmogenitū ſuuꝫ Enos. Vixit q̄ꝫ Seth
poſtq̄ genuit enos octingētis ſeptē ānis. ge
nuitꝫ filios ⁊ filias. Et facti ſunt oēs dies
ſeth nōgēti duodeci āni ⁊ mortu⁹ ē. Vixit vo
enos. xc. annis: ⁊ genuit Caynan. Poſt cui⁹
ortū vixit octingent̾ q̇ndeci ānis, et genuit fi
lios ⁊ filias. Factiꝫ ſunt oēs dies Enos nō
gēti q̇nꝫ āni: ⁊ mortu⁹ ē. Vixit q̄ꝫ caynā ſe-
ptuaginta ānis: et genuit Malalehel. Et vi
xit caynā poſtq̄ genuit malalehel octingēt̾
q̄dragita ānis: ⁊ genuit filios ⁊ filias. Et fa
cti ſūt oēs dies caynā nōgēti decē āni: ⁊ mor
tu⁹ ē. Vixit aūt malalehel ſexaginta q̇nꝫ ā-
nis: et genuit Jared. Et vixit Malalehel p⁹
q̄ꝫ genuit Jared octingēt̾ triginta ānis: ⁊ ge
nuit filios ⁊ filias. Et facti ſꝫ oñs dies ma-
lalehel octingēti nonaginta q̇nꝫ āni ⁊ mor
tu⁹ ē. Vixitꝫ Jared cētū ſexaginta duob⁹ an
nis ⁊ genuit Enoch. Et vixit Jared poſtq̄ ge
nuit Enoch octingēt̾ ānis: ⁊ genuit filios ⁊
filias. Et facti ſꝫ oēs dies Jared nōgenti ſe-
xaginta duo anni: ⁊ mortu⁹ ē. Porro Enoch
vixit. lxv. annis: et genuit Mathuſalē. ⁊ am
bulauit Enoch cū deo. Vixit aūt enoch poſt-
q̄ꝫ genuit mathuſalē trecēt̾ ānis: ⁊ genuit fi
lios ⁊ filias. Et facti ſūt oēs dies enoch. ccc-
lxv. anni. ⁊ ābulauit cū deo: ⁊ ñ appuit: q̇ tu
lit eū de⁹. Vixit q̄ꝫ mathuſalē centū octuagi
taſeptē ānis. et genuit Lamech. Et vixit ma
thuſalē poſtq̄ genuit lamech ſeptingent̾ oc
togintaduob⁹ annis. et genuit filios et fili-
as. Et facti ſunt oēs dies mathuſalē nongē-
ti ſexagintanouē: et mortu⁹ eſt. Vixit autē la
mech centū octuagintaduob⁹ annis: ⁊ genu
it Noe. Vixit aūt lamech poſtq̄ genuit Noe
q̇ngent̾ et nonagintaq̇nꝫ ānis: et genuit fi-
lios ⁊ filias. Et facti ſunt oñs dies lamech
ſeptingēti ſeptuagintaſeptē anni: ⁊ mortu⁹
eſt. Noe vo cum q̇ngētoꝝ annoꝝ eſſet genuit
Cham: Sem: ⁊ Japhet. Et cum multiplica-
ti ſꝫ hoīes ⁊ malicia hoīm ſup terrā: tūc dñs
iuſſit Noe fabricare archā. ⁊ cū noe eſſet qui-
gentoꝝ ānoꝝ iuſſus eſt fabricare archā: ⁊ cū
eſſet ſexingētoꝝ ānoꝝ tūc intrauit cū trib⁹ fi-
lijs ſuis ⁊ cū trib⁹ vxorib⁹ filioꝝ ſuoꝝ et cuꝫ
vxore ſua. Tūc apte ſunt cataracte celi et fa-
ctū ē diluuiū. xl. dieb⁹ ⁊ noctib⁹. ⁊ eleuauerūt
archā aque. Operueruntꝫ aq̄ diluuij terras
centū q̇nquaginta dieb⁹. poſt centū q̇nqua-
ginta dies decreſcebant. Poſt quadraginta
dies aperiens Noe feneſtrā arche emiſit cor-
uū qui non eſt reuerſus: ſed māſit cū cadaue
re vno. Poſt emiſit columbā q̄ eſt reuerſa. q̇
non inuenit vbi pes ei⁹ q̇eſceret. Poſt ſepteꝫ
dies iterū emiſit colūbā q̄ de ſero reuerſa eſt
portans ramū oliue in ore ſuo. Iterum poſt
ſeptē dies emiſit colūbā que non eſt reuerſa
Tunc intellexit Noe ꝙ exiccata ē terra. Tūc
dixit dominus ad Noe. Egredere de archa ⁊

vxoꝛ tua ⁊ filij tui ⁊ vxoꝛes eoꝝ. Et poſt dixit
eis. Creſcite ⁊ multiplicami ⁊ replete terraꝫ.
Et edificauit Noe altare dño ⁊ obtulit ei ſa-
crificiū. Tūc noe plantauit vineā: ⁊ cū creuiſ
ſet vinū bibit ⁊ de illo inebriat⁹ ē. q̃ꝛ nō no-
uit foꝛtitudinē vini. Vixitq̃ꝫ noe poſt diluui
um trecētis q̇nq̄ginta ānis. Et totū tp̄s noe
fuerūt nōgēti q̇nq̄ginta āni. Et ab adā vſq̃ꝫ
ad diluuiū fuerīt mille ducēti q̄draginta duo
āni. Sꝫ p⁹ diluuiū hoīes tādiu nō vixerīt ſicͣ
ante diluuiū. q̃ꝛ tūc debilitate ſunt vires her
barū ⁊ fructuū. Q Querit̄ q̄re āntiq̇ p̄res
tādiu vixerīt: ⁊ iā hoīes nr̄is tēpib⁹ decreſcūt
ita ꝙ raro īuenit̄ aliq̇s q̇ ꝑueniat vſq̃ꝫ ad ſe-
ptuageſimū vl̓ octuageſimū ānū ꝟ quaſi oēs
moꝛiūtur ī iuuētute. Rn̄r ꝙ ſunt octo cauſe.
Pꝛīa eſt ſm̄ Hēri. de haſſia ſup Gen̄. q̃ꝛ ipo
rū ꝯplexio erat ꝓpinquioꝛ ade nobiliſſimo vi
ro a deo ſolo creato. ꝟ nos ſum⁹ ꝯcepti de fra
gili ⁊ coꝛrupta materia. igr̄ ⁊c̄. Et cū h̓ ſum⁹
elōgati a p̄ncipio nr̄o. i. ab adā ꝑ multū tp̄s
Exēplū de fonte ⁊ riuulo ei⁹. Nā q̄ꝫto riuul⁹
eſt ꝓpinq̇oꝛ fonti: tāto magis eſt aq̄ recētioꝛ
⁊ melioꝛ. ꝟ in fonte eſt optīa. Et q̄ꝫto remoti
us fluit a fonte: tāto magi̓ tepida erit. Item
q̃ꝛ de⁹ ē creatoꝛ ade: ⁊ de⁹ ē ꝑfectioꝛ ī opibus
ꝙ creatura poſſit eē ī ſuis opib⁹. Deut. xxxij.
Dei ꝑfecta ſunt opa. Adā em̄ fuit pucher: foꝛ
tis: ⁊ ſapiēs. q̃ꝛ fili⁹ naturalr̄ aſſimilat̄ ꝑen-
tib⁹. Et ſi natura pōt h̓: q̇d tūc de⁹ a q̇ Adam
īmediate fuit creat⁹. imo adā habuit cogni-
tionē ⁊ noticiā dei: cui⁹ ꝑn̄tiā q̄dā iterioꝛi a-
ſpiratōe ꝯtēplabat̄. nō tn̄ ita excellent̄ vt ſcti
iā in patria: nec ita in enigmate vt nos mōꝛ
via. Itē adā nouit res factas. q̃ꝛ eis noīa im
poſuit. Et ſm̄ ſctm̄ Tho. de aq̇no. Noīa natu
ris reꝝ ꝯgruere dn̄t. Ergo adā ſciuit naturas
oīm aīaliū ⁊ herbaꝝ. Scd̄a cauſa eſt ꝯſilis q̃ꝛ
plāte ⁊ aīalia erāt foꝛtioꝛis nature et maio-
ris q̄ꝫtitat̄. Vn̄ Gen̄. vi. dr̄ Erāt aūt gygātes
ſup terrā ill̓ dieb⁹. ⁊ Nume. xiij. Mentio fit
de ingēti botro appoꝛtato de terra ꝓmiſſio-
nis ad oñdēdū moyſi ⁊ filijs iſrl̓ q̇ erant ī de
ſerto. Et ſi in botro: cur nō in alijs ſegetib⁹ ⁊
alijs fructib⁹ ſil̓e fit. Manifeſte em̄ apper iā
ſꝑ de die ī diē fruct⁹ decreſcere. q̃ꝛ ante centū
ānos fruct⁹ maioꝛes ⁊ melioꝛes fuerūt. Qd̓
ꝓbat̄ teſtimonio antiquoꝝ ⁊ an̄ceſſoꝝ nr̄oꝝ.
Ergo iā finis mundi appꝛopinquat. Apl̓s. i.
Coꝝ. x. Nos ſum⁹ in q̇s fines ſcl̓oꝝ deuene-
rūt. Vn̄ etiā Ariſt. viij. phi. Hō dr̄ minoꝛ mū
dus ⁊c̄. Sic ꝟ hō qn̄ icapit ſeneſcere tūc defi
cit ſic ⁊ mūd⁹ q̄ꝫto magi̓ fini appꝛopinq̄t: tāto
pl⁹ incipit deficere ī fructib⁹ et ſegetib⁹. Ter
tia cā q̃ꝛ nutrimētū antiquoꝝ erat ſimplici⁹
q̄le natura optimū fecit: ⁊ nō tā artificiale ſi
cut mō fit. ꝙ nō tā ſalubꝛe q̄ꝫ delectabile fit
ex ingenio alicui⁹ artis coq̇narie. Qd̓ cuꝫ ap
petitū effrenē ad exceſſuꝫ ꝓuocat: vires ener
uat: moꝛboſq̃ꝫ mltiplicat: ⁊ ꝯn̄r vitā minuit.
Sen̄. in epl̓a. Multos moꝛbos multa fercl̓a
fecerūt. P Vn̄ Macrobi⁹ ꝓbat ꝑ q̇nq̃ꝫ
ꝙ multiplicitas fercl̓oꝝ nocet nō ſolū aīe: ꝟ
etiā coꝛpi. Pꝛimo ꝓbat ꝑ hoc q̃ꝛ aīalia vt fre
quent̄ ſunt ſana: q̃ꝛ vtunt̄ ſimplici cibo ⁊ aſ-
ſueto ſue nature ꝯuenientī. Nullo mō libēter
vtūtur illis q̇ ſūt ꝯ̄ria ſue nature. Cui⁹ oppo
ſitū hō rōalis ſepe facit comedēdo ⁊ bibēdo
ea q̄ non cōpetūt ſue nature: ꝟ ſolū vt ſatiſfa
ciat delectationi ⁊ appetitui. Secundo ꝓbat
hoc ꝑ artē medicinalē. q̃ꝛ medici ſuadēt īfir-
mis comedere ⁊ bibere ſimplicē cibū et potū
⁊ nō diuerſa fercula. ſ. aſſata vel frixa. Et rō
hui⁹ ē. q̃ꝛ ſimplex cib⁹ ⁊ potus magis ē dige
ſtiuus. Et etiā q̃ꝛ an̄ nimis repleuerūt ſe di-
uerſis cibarijs. Et ſm̄ Ariſt. ij. ethi. Medicī-
ne fiūt ꝑ ꝯ̄ria. ꝟ opoꝛtet eos poſtmodū abſti
nere ⁊ ſimplicē cibū ſumere. Tertio ꝓbat ꝑ h̓
ꝓbigrā. Si duo hoīes eiuſdē cōplexionis bi-
berent eādē menſurā: et vnus biberet diuer
ſa vina ſimul ⁊ ſemel: tunc citi⁹ infirmaretur
et min⁹ cōpeteret ſue nature ille multiplex
pot⁹ q̄ꝫ iſte q̇ biberet ſimplicē potū: cū tn̄ ean
dem mēſurā biberūt q̄ꝫtū ad q̄ꝫtitatē. Sic ſi-
mile eſt de cibo intelligēdū. Quarto ꝓbat ꝑ
h̓. Si q̇s infirmat̄ tūc medici ꝑn̄t eo facilius
cognoſcere vn̄ habeat illā infirmitatem: q̄ꝫ ſi
diuerſa cibaria comediſſet: vel diuerſa pocl̓a
bibiſſet. Quinto ꝓbat ꝑ hoc. q̃ꝛ natura ē vni
foꝛmis in opatiōe ſua. Cū aūt diuerſa ⁊ mul
tiplicia fercula hō comedat: tunc natura di-
gerit illū cibū q̇ magis eſt digeſtiuus. rema-
nēte illo cibo q̇ ē min⁹ digeſtiu⁹ in ſtomacho
Et cū hō guloſus ſupaddit iterū alium cibū
ſup cibū comedēdo ⁊ replēdo ſe an̄ digeſtio-
nem: tūc ille cib⁹ q̇ manet in ſtomacho īdige
ſtus fit putridus: ſic ſtomach⁹ coꝛrūpit̄ ⁊ ꝯſe
quēter hō infirmat̄ ⁊ qn̄q̃ꝫ moꝛit̄. Vn̄ Sen̄.
Multa fercula moꝛbos multos fecerūt. Vn
de etiam Sap̄. dr̄ ꝙ gula plures interficit q̄ꝫ
gladi⁹. Ex his oībus patꝫ ꝙ vtili⁹ ⁊ ſalubꝛi⁹
eſt etiā q̄ꝫtū ad coꝛp⁹ comedere ſimplicē cibū
⁊ bibere ſimplicē potū ⁊ aſſuetū: ꝙ incōſue-
tū. Sed abſtinētia in cibo ⁊ potu eſt ſanitas
coꝛpis ⁊ ꝓlōgatio vite. Eccl̓ia. xxvij. Qui ab
ſtinēs eſt adijciet vitā. Vn̄ etiā Ariſtot̄. de re

gi. ꝑn. Abſtinēre a comeſtiōib⁹ nimijs ⁊ ſup-
fluitate eſt ſumma medicia. Hoc ptꝫ nō ſolū
in antiq̇s pr̄ib⁹ q̇ an̄ xp̄ꝫ fuerūt. ꝟ etiaꝫ in ill̓
q̇ poſt xp̄m vixerūt. Vn̄ Joh. euāge. vixit no-
naginta nouē annis: ⁊ vixit a paſſione xp̄i o-
ctoginta ſex annis. Item btūs Hier. vixit no
naginta octo annis. Item btūs Anto. fuit vi
ginti annoꝝ qn̄ heremū intrauit: ⁊ ī heremo
vixit octuaginta q̇nq̃ꝫ annis: ⁊ ſic totū tp̄s vi-
te ſue fuerūt centū q̇nq̃ꝫ anni. Item. b. Pau
lus p̄mus heremita fuit. xvi. annoꝝ qn̄ here
mū intrauit: ⁊ in heremo vixit nonaginta ſe
ptē annis: ⁊ ſic totū tp̄s vite ſue fuerūt cen-
tum tredeci anni. Itē pꝫ h̓ in religioſis: ſicut
in carthuſienſib⁹ ⁊ alijs q̇ ꝓpt̄ abſtinētiam
diuti⁹ viuūt q̄ꝫ iſti diuites ſeculares q̇ ſꝑ ſūt
in delicijs ⁊ voluptatib⁹. Nā tales guloſi oc
cidūt ſeipos. Nā plures diuti⁹ viuerēt ſi in
abſtinētia viuerēt. Itē plures icurrūt diuer-
ſas infirmitates. ſ. ꝙ aliq̇ efficiunt̄ cōtracti.
aliq̇ idropici. aliqui paliticī. ⁊ ſic de alijs. ⁊ h̓
ꝓpter voluptatē carnis. Vn̄ Hiero. in epl̓a.
Mater ſanitat̄ abſtinētia: mater egritudīs
voluptas. Quarta cā ſm̄ Henri. de haſſia ē:
q̃ꝛ antiq̇ moꝛari ſolebāt in aere puro. Nō em̄
tot ciuitates ⁊ caſtella cōpacta fuerūt. Hoc
iā pꝫ etiā in q̇buſdā ciuitatib⁹ vbi in plateis
eſt magn⁹ fetoꝛ de quo fetoꝛe plures īfirmā
tur ⁊ eo citi⁹ moꝛiunt̄. Et ergo ciuitates mū
de ſeruāde ſunt: qd̓ valet ꝓ ſanitate ⁊ ꝓlōga
tione vite. Quinta cā eſt: q̃ꝛ antiq̇ magis ca
ſti fuerūt. hoc pꝫ: q̃ꝛ cū fuerūt octuaginta vl̓
nonaginta annoꝝ: tūc p̄mo matrimoniū cō-
traxerūt. Sꝫ iā nr̄is tp̄ib⁹ pauci caſte viuunt
idō citi⁹ moꝛiunt̄. Vn̄ Ariſt. de regi. p̄nci. Coi
tus eſt deſtructio coꝛpis ⁊ abbꝛeuiatio vite.
Itē cōmentatoꝛ de bꝛeuitate ⁊ lōgitudie vite
dicit. Qui multū coeūt parū viuūt. Vn̄ etiaꝫ
Greg. in moꝛal̓. Per luxuriā natura coꝛrūpi-
tur: ſenectus inducit̄: vita minuitur: ⁊ moꝛ-
ti appꝛopinquat̄. Sexta cā eſt infectio ⁊ coꝛ-
ruptio elemētoꝝ ex pctō iā augmētato: ⁊ in
futuro augmētando: q̃ꝛ iniq̇tas q̄tidie ſupa
būdat in mūdo. Vn̄ hō cōpoſit⁹ eſt ex q̄ttuoꝛ
elemētis. Nā elementū aque manifeſtat̄ in
ipis humoꝛib⁹. elementū ignis in caloꝛe na
turali: ⁊ in luce viſiua. elementū aeris ī reſpi
ratiōe flatus. elementū vero terre in carne ⁊
oſſibus. Et qn̄ pugna fit ī hoīe inter q̄ttuoꝛ
elemēta ex q̇b⁹ hō eſt cōiunct⁹: tūc hō diſtē-
peratur ⁊ infirmat̄ ⁊ moꝛit̄. Septima cā eſt
foꝛte ex infecſidaꝝ influētia planetarū. Et ex
eadē cā olim peſtilētie nō tā crebꝛes fuerūt,
vt mō ſunt. Naꝫ ſm̄ Henri. de haſſia. Aſtra
diuerſimode inferi⁹ influunt ſm̄ ꝙ hoīes bn̄
vel male ſe hn̄t ad deū. Octaua cā pōt eē: q̃ꝛ
vn⁹ puer generat aliū: q̃ꝛ iam adoleſcētes in
mr̄imoniū ꝯueniūt: ſic cū maſcul⁹ ē. xviij. an
noꝝ: ⁊ puella. xv. tūc ꝑn̄t ꝯ̄here ſm̄ ſcripturā
mr̄ioniū etiā ſine pctō. Sꝫ olim diu expecta
uerūt. ſicut ſeth q̇ fuit centū ⁊ q̇nq̃ꝫ ānoꝝ qn̄
genuit ſuū p̄mogenitū. ſ. enos. Silr̄ enoch q̇
adhuc viuit ⁊ rapt⁹ eſt in ꝑadiſum fuit ſexa
ginta ⁊ q̇nq̃ꝫ annoꝝ qn̄ genuit ſuū p̄mogeni
tū. ſ. mathuſalē. Sed q̃ꝛ iā nr̄is tp̄ib⁹ ꝑentes
q̄ſi in adoleſcentia ꝯueniūt: ⁊ adhuc debiles
⁊ defectuoſi ſunt: ſic ⁊ pueri erūt. Ergo p̄mo
geniti taliū raro ſupuiuunt nec antiq̇ efficiū
tur. Quarto oñdit̄ bꝛeuitas vite nr̄e cōpan-
do eā ad et̄nitatē. Min⁹ eī eſt vita nr̄a reſpe
ctu eternitat̄: q̄ꝫ gutta aq̄ reſpectu maris. vl̓
etiā momētū oculi. Vn̄ Remigi⁹ ſup epl̓am
ad Phil̓. Tp̄s nr̄m in compatione eternita-
tis aut nihil eſt aut hoꝛa bꝛeuiſſima. Q
Querit̄ q̄re tūc diligit̄ p̄ns vita tā momēta
nea. Rn̄det̄ ꝙ carnales hoīes bꝛeuitatē ipſi
us nō perpendūt. vn̄ Greg. in moꝛal̓. Carna-
les mētes idcirco ꝑn̄tiaꝫ diligūt: q̃ꝛ vita car
nis q̄ꝫ fugitiua ſit minime attēdūt. Nā ſi ve
locitatē trāſit⁹ ei⁹ aſpicerēt hāc etiā ꝓſpita-
tem minime amarēt. Et hec eſt etiam cā q̄re
mali hoīes ſine oī timoꝛe ꝑpetrāt multa ma
la. Greg. li. xiij. moꝛal̓. Repꝛobi idcirco mlt̓a
neq̇ter agūt. q̃ꝛ ſe diuti⁹ viuere arbitrāt̄. Sꝫ
diceret q̇s. Juuenis ſum lōgo tp̄e viuere va
leo ⁊ in ſenectute vitā emēdabo. Rn̄det̄ ſm̄
Iſi. ꝙ in reb⁹ hūanis nihil certi⁹ moꝛte eſt: ⁊
hoꝛa moꝛtis nihil incerti⁹ inuenit̄. Qd̓ ſi ſci
re deſideras vade ad ſociū o iuuenis in extre
mis iā laboꝛantē ⁊ q̄ras an ꝓpoſuit moꝛi in
tali ſtatu. Rn̄debit nō ꝓpoſui: ꝟ in ſcino: et
ſic decipiunt̄ pl̓es. Exēplū habem⁹ ī iuuēcu-
la q̄ in choꝛea cecidit ⁊ moꝛtua ē: q̇ nō ꝓpo-
ſuit moꝛi qn̄ ad choꝛeā acceſſit: ꝟ choꝛiꝫare ꝓ
poſuit. Aliud exēplū de bibulo q̇ ciphū ī ma
nu tenēs ⁊ globū rotās dixit. tres ſoluat. et
poſt ludi interdictōeꝫ ſubitanea moꝛte moꝛ-
tu⁹ eſt. Et ali⁹ dixit. Certe tibi ludū dimitto.
¶ De eadē dn̄ica. Ser. lxi. de ꝑtu mulierū.

Mulier cum parit triſticiam hꝫ. Jo. xvi.

Ex q̄ in verb̓ p̄miſ-
ſis fit mētio de ꝑtu mulierū: tūc
in p̄n̄ti ſmone tria ſunt dicenda.
Pꝛio de geſtib⁹ q̇s mulieres hn̄t ī ꝑtu. Secū
do de doloꝛe ꝑturientiū: ⁊ de his q̇ moꝛiunt̄

in ꝑtu. Tertio de laboꝛe quẽ hñt ꝑentes cum pueris. ℟ Quantũ ad primũ ſciendũ ꝙ inuenio qnq3 geſt⁹ quos mulieres hñt tꝑe ꝑtus: quos xp̄s etiã habuit in cruce ꝑturiens ⁊ redimẽs nos ꝑ paſſionẽ ſuã. Primo veſtes denudãt pre doloꝛe ꝑtus. Sic xp̄s expoliat⁹ ⁊ exudat⁹ eſt in cruce vt nob̄ ſtolã glïe mereret. Et talia cogitare dñt mlieres. ſ. quõ xp̄s extẽſis venis ⁊ expãſis brachijs plen⁹ vulnerib⁹ ⁊ ſanguinolẽt⁹ ⁊ denudat⁹ pepẽdit ĩ cruce ⁊ ſic offerre doloꝛes ſuos ipi xp̄o. Secũdo mulieres extẽdũt man⁹ ſuꝑ capita p̄ doloꝛe ꝑt⁹. Sic in cruce brachia xp̄i tracta ſunt ſuꝑ caput ei⁹: qꝛ expãſis brachijs pepẽdit ĩ cruce Et hoc ẽ ſcđ3 qđ mulier ꝑturiẽs d3 cogitare vt in patiẽtia maneat. Tertio mulieres ꝑturientes naturalr̄ ſitiunt. Sic xp̄s in cruce ſitim habuit qñ obtulerũt ei acetu3 ad bibẽdũ cũ felle mixtũ. Hoc mulier ꝑturiẽs cogitare d3 quõ xp̄us in cruce ſitiuit. nec hauſtum aq̃ hr̄e potuit ⁊ cũ ꝯto deſiderio deſiderauit ⁊ ſitiuit nr̄am ſalutẽ. Et ſic d3 eẽ patiẽs ⁊ offerre deo doloꝛẽ ſuũ. Quarto: qꝛ mulier p̄gnãs ⁊ ꝑturiẽs plena ẽ doloꝛib⁹ ⁊ p̄ anguſtia doloris clamat. Sic xp̄s ꝑturiẽs nos ĩ cruce clamauit p̄ doloꝛe: ob cui⁹ clamoꝛẽ ⁊ doloꝛẽ petre ſciſſe ſunt: terra mota ẽ: ⁊ ſol obſcuratus Quare xp̄s clamauit. Rñdeo vt noſ ꝑ clamorẽ ſuũ ad cõpatiẽdũ ſibi excitaret. Treñ. i. O vos oẽs q̄ trãſitꝭ ꝑ viã attendite ⁊ videte ⁊c. Quĩto ꝙ mulier ꝑturiens caput inclinat et amare flet. ſic xp̄s inclinato capite pepẽdit ĩ cruce: ⁊ lachꝛymoſis oculis fleuit: vt nob̄ inſinuaret ſuã amarã paſſionẽ ⁊ doloꝛẽ: vt nob̄ oñderet ꝙ ꝑ triſticiã ⁊ fletũ intraturi erim⁹ ĩ celũ. Mat. v. Bt̄i q̄ lugẽt ⁊c. ☙ Quantũ ad ſcđam ptẽ ſmonis tũc p̄mo q̄rit̄ vtrũ doloꝛ ꝑturiẽtiũ ſit vehemẽs. Rñdet̄ ꝙ ſic ⁊ ꝓbat̄ ꝑ dauid q̄ dicit de penis inferni. Ibi doloꝛes vt ꝑturiẽtis: nõ ꝙ ſit non maioꝛ pena gehẽne ignis: ſ3 talis pena cõꝑat̄ doloꝛi ꝑturientiũ ꝓpt̄ vehemẽtiã doloꝛis qñ vix ita vehemẽs doloꝛ inuenit̄ in pũri vt doloꝛ ꝑturiẽtiũ. vñ Ariſt. ix. aĩaliũ. Mulierib⁹ tꝑe ꝑt⁹ accidit foꝛtiſſim⁹ doloꝛ. Tñ talis doloꝛ non eſt eq̃lis oĩb⁹ mulierib⁹. qꝛ vna maioꝛẽ doloꝛe3 ſentit q̃3 alia. Itẽ q̄rit̄ vñ originẽ h3 ille doloꝛ. Rñdet̄ a ſupbia p̄mę m̃ris nr̄e eue q̄ occaſionalr̄ eiecit Adã de ꝑadiſo: ⁊ vitã abſtulit in mũdo. ⁊ totũ gen⁹ hũanũ obligauit ad infernũ. Et hoc totũ ꝓceſſit ex ſupbia: qꝛ Eua credidit ſꝑẽti: ⁊ appetijt ſiĩtudinẽ dĩ: ſ3 adã nõ credidit: ſed experiri voluit ⁊ complacere mulieri: ⁊ ideo recepit ⁊ comedit. Sciendu3 ꝙ adam in duob⁹ peccauit. ſ. in comedẽdo ꝯ̄ preceptũ dei de fructu vetito: ⁊ ſic inobediẽs fuit deo. Secũdo excuſando ſe: et inculpãdo deũ ⁊ mulierẽ dicẽs. Mulier quã dediſti mihi in ſociam ⁊c. Eua aũt in q̃ttuoꝛ peccauit. Primo deitatem rapere voluit. Secũdo fructum ꝓhibitũ comedit. Tertio virũ ad peccãdum ꝓuocauit. Quarto culpã ſuã defendit ⁊ ſe excuſauit ⁊ ſerpentẽ inculpauit dicens. Serpẽs decepit me. Item queritur q̄re date ſunt tales erũne mulieribus in ꝑtu earũ. Reſpondet̄ ꝙ he pene date ſunt mulierib⁹ vt ſint eis admonitiones ne decetero ſupbiãt. Unde ſciendũ ꝙ valde de⁹ deteſtat̄ ſuperbiam mulierũ: ⁊ ecõuerſo valde diligit hũilitatem eaꝝ. qđ ſic ꝓbat̄: qꝛ nunq̃3 aliqđ pctm̃ in tantũ punitũ eſt in mũdo vt pctm̃ eue qđ añ ſex milia annoꝝ ꝑpetrauit ⁊ adhuc hodie et vſq3 in finẽ mũdi ĩ filiab⁹ eue iſta ſupbia puniet̄: ſic ꝙ nec mulieres iudicia ſecularia exercent: nec teſtimoniũ ꝓferre pñt: nec ſacros oꝛdines ſuſcipere: nec p̄dicare: nec audire cõfeſſionẽ. Item ꝙ viris ſuis ſubdite ſunt: et pueros ſuos cũ pondere poꝛtãt: ⁊ cu3 doloꝛe parturiunt ⁊ ſic de alijs. He penalitates date ſunt mulierib⁹ ꝓ quadã ãmonitiõe: ne aliqua femina decetero ꝯ̄ deum ſupbiat. Nam q̄ mulier ampli⁹ ꝯ̄ deũ ſupbit talẽ mulierẽ de⁹ punire vult poſt hoc toꝛmẽto infernali. vñ Ber. dicit ꝙ ſcintilla gehẽne ignis pl⁹ ledit pctõrem q̃3 ſi vna dña in laboꝛe ⁊ in ꝑtu ꝓlis ꝑſeuerãdo duraret mille annis. Itẽ ſciendũ ꝙ hũilitas mulierũ valde placet deo. Uñ p̄ oĩb⁹ v̄tutib⁹ oĩm ſctõꝝ hũilitatẽ vnius femine pl⁹ remũerauit. i. hũilitatẽ btẽ marie v̄ginis: imo etiã oĩb⁹ v̄tutib⁹ ipſi⁹ marie v̄ginis hũilitatẽ quodãmõ p̄tulit ſicut ipa d̄ ſe teſtat̄ dicẽs. Reſpexit hũilitatẽ ancille ſue: qꝛ ꝓ hac hũilitate in matrẽ eã elegit: ⁊ ꝓ hac virtute eã ſuꝑ oẽs angelos ⁊ ſctõs in celo exaltauit. Itẽ ꝓ hac v̄tute laudat̄ ab ãgel' ⁊ ſãctis in celo: ⁊ ab hoĩbus in terris. Lu. ij. Fecit mihi magna q̄ potens eſt. Et ſeq̄tur poſt. Ecce eñ ex h̄ btãm me dicẽt oẽs gñationes. Et q̄ mulier eſt mag̃ hũilis: btẽ marie v̄gini in celo vicinioꝛ erit. ⁊ q̄ mulier ẽ ſupbioꝛ erit ei remotioꝛ ⁊ luciferõ in inferno ꝓpinquioꝛ. ☙ Itẽ q̄rit̄ qñ mulier ĩ ꝑtu moꝛit̄ vl' ĩmediate p⁹ ꝑtũ vtrũ ei noceat ĩ ſalute aĩe. Rñdet̄ ꝙ q̃tũ ad h̄ ꝙ eſt in puerꝑio nihil ei obeſt ſi alr̄ bñ diſpoſita ẽ: imo ei meli⁹ ẽ cõit̄ loq̄ndo qꝛ oẽs ſe ꝑpãt ꝑ ꝯtritionẽ ꝯfeſſionẽ ⁊ ſacmẽ

ti ꝑceptionẽ añ ꝑtum. Ergo illi errãt q̄ dicũt ꝙ mulier in puerperio decedẽs ꝑ velamẽ dei faciẽ videt. Et eſt ꝯ̄ apl'm q̄ dicit. Nos deum videbim⁹ in celo facie ad faciẽ. Quid eni3 in celo haberet ſi facie dei careret. vnde Augu. Dãnati potius vellẽt eſſe in inferno et videre faciẽ dei: q̃ in celo ⁊ ei⁹ viſione carere. Jo. xvij. Hec ẽ vita eterna vt cognoſcãt te ſolum verũ deũ. Item aliq̃ ãtique vetule dicũt. Si mulier ĩ puerꝑio moꝛit̄ ⁊ cadauer añ ſepulturã ĩ eccl'a3 nõ introducit̄ ꝙ noceat ei in aĩa: qđ ẽ falſiſſimũ ⁊ ſupſticioſu3. Sciẽdũ tñ ꝙ ſi mulier in ꝑtu moꝛiẽs adhibuiſſet fidẽ ſuꝑſtitionib⁹ q̄ cõtingũt circa mulieres ꝑturientes: h̄ ei ꝓculdubio noceret in aĩa. Abigra. Sicut q̄ mulierẽ difficultatẽ hñtẽ in ꝑiendo circũcingũt cũ cingulo viri vt eo leui⁹ ꝑiat. Itẽ q̄ cũ gladio euãgiatio bñdicũt mulieres ĩ puerperio: ⁊ exufflãt cãdelas accẽſas in faciem earũ qđ eſt ſupſticioſum. Itẽ q̄ ponũt puerũ infra ſcãnũ: ⁊ ponũt ſcobã infra lectũ mulieris: q̄ oĩa ſunt ſupſticioſa. S3 ſi thus ibi adolet̄: ſiue accendit̄ lumẽ cõſecratũ vel aq̃ bñdicta ibi aſꝑgit̄: vel ſi ſignũ crucis ibi hr̄: talia licent ⁊ ſilia. Querit̄ qñ mulier aboꝛſum patitur an noceat ei. Rñdet̄ ꝙ ſi ipa nõ eſt rea ⁊ fecit diligẽtiã ſuã cuſtodiendo ſe: ꝓpterea nõ dãnabit̄: tñ ꝓpter cautelã ꝯteri ⁊ cõfiteri d3 ſi põt: ne ex negligentia eius cõtigerit: vl' ne occaſionẽ ſibiipi dederit. ſ. latoſ cingulos poꝛtãdo: vl' tunicis ſtrictꝭ ſe ipam ſtringẽdo: vel choꝛizãdo: vel eq̄tãdo: ⁊ ſic de alijs. vnde Albert⁹ magn⁹ ſuꝑ Lucã dicit ꝙ mot⁹ mulieris duob⁹ tꝑib⁹ nociu⁹ eſt. ſ. poſtq̃ ꝯcepit: tũc eſt valde mollis materia et facilit̄ ledit̄. Secũdo qñ eſt vicina partui: tũc poſſ3 ſeipam ꝑ motũ ledere: et ſic fetũ occidere. ſed ſi vir reus erit de puero ꝙ ãte baptiſmũ moritur. ſ. verberando: vel trudẽdo: vel verbis vel factis perturbando vxoꝛẽ ſuã grauit̄ peccat. Et etiã mulieres nõ debẽt ſe ſuꝑ hoc remittere ꝙ ſint impgnate: ⁊ ꝓpterea viros ſuos ad iracũdiã ꝓuocare: ſ3 viros ſuos debent honoꝛare et eis ſponte obedire. Uñ dicit dominus ad euã Gen. iij. Sub ptãte viri eris ⁊c. Et mulier exñs ꝑtinacit̄ inobediẽs viro ſuo in licitis ꝯtẽnens p̄ceptũ ei⁹ in his in quib⁹ tenet̄ ſibi obedire peccat moꝛtalit̄ ⁊ offendit deũ grauiter. Ergo debẽt ſimul pacifice viuere: tũc de⁹ moꝛat̄ cũ eis. pſ. In pace fact⁹ eſt locus ei⁹. Sic ecõuerſo cũ ſimul litigant: tũc dyabol⁹ habitat cũ eis. Itẽ ille grauiter peccant q̄ occidunt pueros in vtero matris ſciẽter: ſicut ille meretrices q̄ gerunt ſe pꝛo virginibus cũ impgnate fuerint: ⁊ tunc fetum in vtero occidũt. Ue eis et illis antiq̄s vetulis q̄ talibus dant auxiliũ vel conſiliũ ad occidẽdum tales pueros in vtero matris qđ ẽ maximũ peccatũ: qꝛ q̄ ad aliquid exuperat homicidiũ cuiuſcũq3 ꝓximi baptizati. Et ratio eſt. qꝛ in puero iſto occidit̄ aĩa cũ coꝛpe. ſed in homine baptizato occidit̄ ſolũ coꝛpus. vñ Math. x. Nolite timere eos q̄ occidũt coꝛp⁹. ⁊c. Et vna aĩa p̄cioſioꝛ eſt q̃ mille coꝛpa. Augu. Maius dãnũ eſt in amiſſiõe vni⁹ anime q̃ mille coꝛpoꝝ. Item vir et mulier tꝑe puerperij abſtinere debent ab actu matrimoniali. et etiam ante partũ qñ vxoꝛ vicina eſt partui et etiã tꝑe mẽſtrui ⁊ ſacris dieb⁹ et noctibus. qꝛ vt dicit Hiero. Tũc cõcipiũtur pueri mẽbꝛis cõdẽnati ⁊ leproſi: et ſic tũc patebũt pctã parẽtũ. vñ etiã Aug. Si quis mulieri ĩ puerperio cõmiſcet̄: pctm̃ valde magnũ ꝑpetrat. qꝛ mulieres q̃nq3 nõ pariũt tunc amplius. quia ſemen viri cõmiſcetur cũ ſanguine moꝛtuo. Ultimo querit̄ vtrũ meritoꝛium ſit mulierib⁹ ꝙ cũ tãto grauamĩe et ſollicitudĩe pueros poꝛtãt: ⁊ cũ doloꝛe pariũt: et cũ labore nutriũt. Rñdeo q̃uis talis doloꝛ mulierũ ꝑturientiũ ſit naturalis: tñ ſi mater oꝛdinat hunc doloꝛẽ in deu3 et cum patientia coꝛdis offert preſſurã doloꝛis deo omnipotẽti. et libenter ſuffert talem doloꝛẽ propter deũ: ſperandũ eſt ꝙ per tale3 doloꝛẽ meretur augmẽtum meriti et diminutionẽ pene purgatoꝛij Unde exẽplũ. Matrona quedã nobiliſ inſtabat precibus vt deus daret ſibi hanc gratiã ꝙ eadẽ die et eadẽ hoꝛa qua xp̄us pꝛo ſalute noſtra moꝛi dignatus eſt: et ipa moꝛeret̄. tantãq3 penã ſuſtineret quãtã poſt cũ vnq̃3 aliq̄s hominũ ſuſtinuiſſet. qꝛ ipſa ſpecialem gratiã et deuotionẽ habuit ad paſſionẽ xp̄i. qꝛ q̄ntis ferijs abſente marito ſuo nõ iacuit in plumis. Et ſextis ferijs cum non audebat nudis pedib⁹ incedere ob reuerentiam nobilitatis ſue paruos lapillos ad calceos poſuit: vt ſic tranſeundo ſeipam lederet et in hoc paſſionẽ xp̄i honoꝛaret. Contigit aũt eadem hoꝛa et eadem die qua xp̄us in cruce moꝛtu⁹ eſt ipſa p̄gnãs ꝑturiendo puerũ tantã penã paſſa eſt: vt iudicio ſpectãtium pena ſua penas aliaꝝ p̄gnãtiũ excederet. ⁊ ſic pre nimio doloꝛe defuncta eſt: ſ3 puer quẽ genuit ſupuixit. Frater aũt oꝛdinis p̄dicatoꝝ q̄ confeſſoꝛ ei⁹ extiterat ĩ ſabbato ſctõ paſche miſſa3 ſibi ꝓ defunctis dicere ꝓponebat. Cũ aũt añ al-

tare ꝓuolutus et ad miſſam ſe pͥpararet:fa-
tigat⁹ vigilijs obdormiuit:cui apparuit ma
trona ſupradicta dicens ei. Non cãtabis mi
hi miſſam ꝓ defunctis ſʒ glĩa in excelſis.qꝛ
iam ſum in requie beatoꝝ. Euigilans frater
fidẽ noluit ſomno adhibere: volẽs miſſaʒ ꝓ
defunctis celebrare. Miſit aũt prior ad ipʒ
vt ꝓ ſe miſſam dici in cõuentu diceret.qꝛ ip-
ſe cẽt exitur⁹. Qui dũ inſtãter peteret vt illã
miſſam alij iniũgeret:noluit prior dicens vt
miſſam illo die in conuentu diceret. Quod
cũ faceret ſm verbum matrone q̃ ſibi in ſom
nis appuerat cõtigit. Nõ eñ ꝓ defunctꝭ can
tabat:ſꝫ glĩa in excelſis deo. ¶ Tertio et
vltimo querit̃ vtrũ labores quos habent pa
rentes in educando ⁊ nutriendo pueros ſint
eis meritorij. Rñdeo ꝙ pentes qui filios ſu
os educãt tali intẽtiõe vt efficiãtur hõi chri-
ſtiani et famuli dei:q̃cq̃d tunc erga illos fa-
ciũt totũ erit eis meritoriũ cũ in grã ſunt et
ſine pctõ mortali. Ergo mater quotiẽſ lactat
puerũ ſuũ et quotiẽs inq̃etat̃ a puero:⁊ quo
tiens portat vel balneat: vel q̃cũqꝫ puero ad
miniſtrat ſp meret̃.vñ aplſ.ad Ro.viij.Sci
mus qm̃ diligẽtib⁹ deũ oĩa coopant̃ in bonũ
Ex quibus pꝫ ꝙ parẽtes poſſunt mereri in
ſuis filijs glĩam ſempiternã vel etiam etnã
dãnationẽ.Ergo pueri a pentibus informã-
di ſunt in his q̃ ſpectãt ad ſalutẽ.ſ. Pat̃ no-
ſter. Aue maria.⁊ ſymbolũ.et decẽ pͥcepta. ⁊
ꝙ ecclſas viſitent ⁊ diligẽter miſſas et verbũ
dei audiãt.Et ſi pueri excedũt:tũc a parẽtib⁹
corrigẽdi ſunt. qꝛ oĩa pctã q̃ pueri cõmittũt
in parẽtes redũdabũt ſi eos nõ corrigũt. Vñ
Aplſ Ro.i. Digni ſunt morte nõ ſoluʒ q̃ fa-
ciũt:ſꝫ etiã q̃ cõſentiũt facientib⁹. Et ſignan
ter matres dñt lactare ꝓprios filios exẽplo
marie q̃ btã dicta ẽ.vt hꝛ Luc.ij. Beat⁹ vent̃
q̃ te portauit ⁊c̃. Itẽ ꝓpter meritũ.quia q̃ti-
ens mater puerũ lactat:totiẽs meret̃ eternã
glĩam.Et ſi mater ex ifirmitate nõ põt lacta
re puerũ ſuũ:tũc debet honeſtã et pudicã nu
tricem querere:qꝛ pueri vt cõiter imitant̃ na
turã nutricis.Exẽplũ legit̃ ꝙ quedã nobilis
mulier peperit ſil̃ et ſemel duos filios vnuʒ
ꝑ ſe nutriuit:et aliũ nutrici ↄmiſit. qꝛ nõ po
terat ãbos nutrire.et nutrix nõ habuit ſuffi-
ciẽtiã de lacte ꝙ puerũ poſſꝫ bñ nutrire: nec
etiã libenter reſignauit puerum ꝓpter nutri
mentũ qd̃ ipa a parẽtib⁹ pueri habuit: ⁊ po-
ſuit puerũ ad porcũ vt eũ nutriret. Qui puer
nutrit⁹ a porco creuit vſqꝫ dũ ablactat⁹ fue-
rat.Et cũ ãbo fratres creuiſſent ⁊ ad pfectaʒ
etatem puenifſent:tũc ad curiã regis ſunt ꝓ
moti.Et primus erat valde curialis. ſꝫ ſecun
dus erat valde ruſticalis et groſſus:qꝛ i mẽ-
ſa vaſa effundebat ⁊ ſine coclearib⁹ et ſcutel
lis bibebat:⁊ qñ pambulabat viã lutuoſam
equitãdo cũ alijs:tũc deſcẽdit de eq̃ et intra
uit lutũ:et in hoc ſup modũ delectabat̃. Cũ
rex admirãs cũ eſſent duo germani ſilꝫ ⁊ pen
tes q̃ hoc cognouerũt q̃ſierũt a nutrice: ⁊ nu
trix fatebat̃ veritatẽ.Et tũc cognouerũt cãm
hui⁹ rei qꝛ de porco fuit nutritus.

¶ De eadem dominica.

V Os aũt ↄtriſtabimini. Hic eſt dicẽ
dũ q̃re de⁹ pmittit aliquos bonos
hoĩes ita acerbiſſime tribulari i pñ
ti. Iſtũ ſmonẽ q̃re añ ſer.xxix.O.⁊ X.

De eadem dominica.

M Und⁹ aũt gaudebit. Hic eſt dicẽdũ
q̃re gaudiũ mũdi ẽ fugiẽduʒ. et qñ
eſt mortale.Et iſtũ ſer.q̃re añ ſer.xxxvi.D.I.

¶ Dñica tertia poſt octauas paſche de cre
dentibus in deum. Sermo.lxij.

A Rguet mundũ de pecca
to qꝛ ñ crediderũt i me. Joh. xvi.
Sciẽd ꝙ plã ſt̃ gñã hoĩʒ q̃ dicũt
ſe v̾bis credere in deũ et ſcriptu-
re q̃ de⁹ locut⁹ ẽ ꝑ ſer ſctõs ſuos:et tñ factis
oppoſitũ oñdũt.g̃ merito arguẽdi ſt̃.Aplſ
ad Ty.i. Confitent̃ ore ſe noſſe deũ factꝭ aũt
negãt. X Primi ſunt q̃ nimia ſollicitudi
ne tpalia q̃rũt ⁊ ſp timẽt ſibi deficere et qua
ſi adhuc fame pire dõberẽt.ꝙ tlẽs ñ credũt v̾-
bis xpi pꝫ Mat.vi.vbi dic̃. Nolite g̃ ſolliciti
eẽ dicẽtes:q̃d mãducabim⁹ aut q̃d bibemus
aut q̃ opiemur. Quidã eñ oẽʒ curã ⁊ ſollici-
tudinẽ hñt ſup tpalia ↄtinue cogitãdo quõ
tpalia ↄgregẽt.Et talſ ſolliciti.do facit xpia-
nũ ſilẽʒ pagano.Vñ dic̃ xps. Hec eñ oĩa gẽ-
tes req̃rũt.ſꝫ xpian⁹ prio dꝫ q̃rere regnuʒ dei
ſm dictũ xpi.Sꝫ multi ſũt q̃ raro miſſas au
diũt:niſi forte i dieb⁹ feſtiuis cũ tñ q̃libꝫ di-
es naturalſ habeat.xxiiij.horas. ⁊ cũ expẽdit
xxiij.ꝓ corpe:merito vnã horã ĩ die dõberet ex
pẽdere ꝓ ſalute aĩe ſue.ſ.audiẽdo miſſam:et
tũc pſparet̃ ſibi i oĩb⁹ faciẽdis ⁊ omittẽdis.
Eſt g̃ laudabilſ ↄſuetudo ꝙ q̃lꝫ ſiue ſit ĩ via ſi
ue i pegrinatõe vl̃ ĩ ciuitate. vl̃ vbicũqꝫ loco
rũ ꝙ oĩ die ſi aliq̃ mõ põt vnaʒ miſſam inte-
grã audiat. ⁊ ſe deo cũ oĩb⁹ ſuis negocijs re-
cõmẽdet vt ſit ipe adiutor ⁊ ꝓtector ei⁹.Scit
eñ pr̃ nr̃ celeſtis q̃b⁹ indigem⁹. ⁊ põt ſubue-
nire nob ⁊ vult ſubuenire, qꝛ bon⁹ et fidelis

pr̃ eſt oĩm nr̃m.Et h̃ ꝓpẽdi põt i ſarracenis ⁊
iudeis q̃ a lege naturali edocti filijs ſuis ꝓ-
uidẽt:⁊ ẽt bruta aĩalia fetib⁹ ſuis ꝓuident.
Quõ g̃ pr̃ miaꝝ filijs ſuis nõ ꝓuideret. Er-
go q̃ filios iſrl̃ pauit in deſerto cũ mãna qd̃
pluit de celo.Et q̃ pauit Helyã ꝑ coruũ ferẽ-
tẽ ei panes:vt hꝛ.iij.Regũ.xvij. Ille etiã te
paſcet ſi ſibi ↄfidis.ps. Jacta cogitatũ tuũ i
dño ⁊ ipe te enutriet.i.Pet̃.v.Oẽm ſollicitu
dinẽ vr̃aʒ ꝓijciẽtes in eũ:ipe ei cura ẽ de vo-
bis. Noſtrũ ei ẽ do fidelr̃ ſuire.⁊ ad deũ ſpe-
ctat nob de neceſſarijs ꝓuidere. Rabanus.
Serui ẽ ſollicitũ eẽ quõ dño ſuo ſuiat. Dñi
v̾o ẽ cogitare vt ſu⁹ ſu⁹ neceſſaria hẽat. Sꝫ
ſi ſeru⁹ de ſeipo cogitat ⁊ nõ de dño nõ ẽ mi
rũ ſi dñs ei nõ ꝓuideat.Sic ⁊ nob ↄtinget ſi
volum⁹ dñʒ deũ nr̃m deſerere ⁊ noſipos q̃re
re.Scdi ſunt qd̃ pei⁹ eſt q̃ iniuſtas res ſcien
ter poſſidẽt.Vñ xps dicit i euãgelio. Facili⁹ ẽ
camelũ ꝑ foramẽ acus trãſire:ꝙ diuitem re-
gnũ celoꝝ intrare.q̃ ſcꝫ iiuſtas res poſſidẽt.
Aug. Pctm̃ nõ dimittit̃ niſi ablatũ reſtitua
tur.Si tales v̾aciter crederẽt vtiqꝫ crederent
ꝙ q̃ꝫdiu iniuſtas res poſſidẽt ꝓuati ſũt oĩm
bonoꝝ q̃ in pñti ab oĩb⁹ fidelib⁹ in ecclĩa fi-
unt ⁊ ꝙ i futuro carebũt deo ⁊ ſocietate oĩm
ſctõꝝ ⁊ inſup poſt hãc vitã eternã pauptatẽ
incurrẽt.Quis ſane mentꝭ ꝓuo tpe vellet hic
eſſe diues:⁊ in futuro ſeculo paup fieri eter-
nalit̃.Et nullo mõ remediari ſibi põt nec ꝑ
ↄtritionẽ nec ꝑ ↄfeſſionẽ nec ꝑ aliquã pniaʒ
nec etiã ꝑ q̃cunqꝫ bona opa:niſi iniuſtas res
reſtituat.Licet tales ſe v̾bis dicãt credere ꝙ
cũ iniuſtis reb⁹ null⁹ ſaluat̃:tñ factis oppoſi
tũ oñdũt cũ iniuſtas res reſtituere nolunt.⁊
tñ ſaluari intẽdũt. Tertij ſunt guloſi ⁊ ebrio
ſi q̃ in delicijs corpis viuũt.q̃uis dicũt ꝙ cre
dũt v̾bis xpi ⁊ ſacre ſcripture:tñ factis oppo
ſitũ oñdũt cũ in crapulis ⁊ ebrietatib⁹ viuũt
Hoc pꝫ.qꝛ xps dicit Luc.vi.Ve vobis q̃ ſa-
turati eſtis. Itẽ dicit ꝑ ꝓphetã. Ve vobis q̃
potẽtes eſtis ad bibẽdũ vinũ vſqꝫ ad ebrie-
tatẽ.Si tales crederẽt ꝙ guloſi ⁊ ebrioſi ſũt
a deo maledicti:quõ auderẽt ampli⁹ viuere ĩ
crapulis ⁊ ebrietatib⁹. Job.vi. Quis guſtare
põt qd̃ guſtatũ ↄfert mortẽ.q.d. Null⁹ q̃ hoc
ſciret ⁊ firmiter crederet ꝙ ex hoc cibo vl̃ po
tu incurreret mortem. Item Sap. xi. Per q̃
hõ peccat:ꝑ hec ⁊ punit̃. Sꝫ tales q̃ peccãt
cũ crapula ⁊ ebrietate puniẽtur cũ fama ⁊ ſi
ti perpetua. Vñ ps. Famẽ patient̃ vt canes
Eſa.lxv. Serui mei comedent ⁊ vos eſurietꝭ:
imo talẽ eſuriẽ ſuſtinebũt ꝙ ſm dictũ ꝓphe
te vnuſq̃ſqꝫ carnẽ brachij ſui comedet. Iteʒ
ebrioſi ſuſtinebũt eternã ſitim. Patet Luce
xvi. De diuite q̃ guttã aq̃ petiuit dicẽs. Pa-
ter abrahã miſerere mei:⁊ mitte lazaꝝ vt ex-
tremũ digiti ſui intingat in aquã vt refrige-
ret linguã meã.Et iam vltra mille annos ꝓ
vna gutta aque petijt:nec tñ vnq̃ obtinebit
Quis aũt pot⁹ eoꝝ erit qui hic in ebrietatib⁹
viuunt:oñdit dauid dicens. Ignis ſulphur
ſpũs ꝓcellaꝝ ps calicis eoꝝ. Y Vñ etiã
legitur ꝙ q̃dã noĩe Vdo q̃ſi quotidie inebria
batur ⁊ in voluptatibus ſue carnis vixit.ſ.in
bñ cõditis dapib⁹ ⁊ pͥcioſis potib⁹.attñ ali-
qñ aliqua bona opa fecit ꝓpter q̃ bona opa
deus miſit angelũ ad eũ q̃ admonuit euʒ ſe-
mel ⁊ bis de emẽdatiõe vite:qꝛ ſic nullo mõ
ſaluari poſſet.Et tertio admonuit eũ ange-
lus ⁊ ſupaddidit. Si te nõ emendaueris:in
breui malã mortẽ ſuſtinebis. Et ſic angelus
diſparuit. Qui tñ ſe nihil emẽdauit ſꝫ ĩ pctis
ſuis vt pri⁹ pſeuerauit:⁊ vna nocte ebri⁹ dor
mitũ iuit.⁊ famul⁹ ſu⁹ q̃ bon⁹ hõ fuit : vidit
de nocte aĩaʒ dñi ſui a demonib⁹ de corpe ex
hi:⁊ ad penas inferni deduci.Et pͥnceps de-
monũ ſurrexit:⁊ obuiã illi iuit ⁊ eũ fecit col-
locare ſup ſedẽ ignitã.⁊ iuſſit ferre potũ cuʒ
ſulphure ⁊ igne mixtũ ⁊ dedit ei bibere dicẽſ
Quia in ebrietate vixiſti hic pot⁹ tu⁹ erit.Et
coegerũt eũ bibere ⁊ tñ potũ exhibere nõ po
tuit:qꝛ vas illud imediate ecõuerſo repletuʒ
fuit. Poſt pͥnceps demonũ fecit ei pͥpare bal
neũ de igne:pice: ⁊ ſulphure mixtũ in quo il
le miſer balneat⁹ ẽ.Et dixit ei pͥnceps demo
nũ. Hoc balneũ tuũ erit.qꝛ creatorẽ tuũ bal-
neando ⁊ in delitijs viuẽdo ſepi⁹ offendiſti.
Tertio fecit ſibi pͥpare lectũ ⁊ tũc fuit ꝓiect⁹
in ꝓfundã foueã q̃ fuit plena igne:fumo: et
ſulphure ⁊ fetore.Et pͥnceps demonũ dixit ei
Nunq̃d legiſti ⁊ audiſti ꝙ dñs ꝑ ꝓphetam.
Amos dicit.Ve q̃ dormitis in lectꝭ eburneis
⁊ laſciuitis in ſtratis vr̃is.Sꝫ qꝛ tu talis fui
ſti:hec erit reqes tua.ſ.illa fouea in ſeculum
ſeculi. A Quarti q̃ arguẽdi ſunt ꝙ non
credũt v̾bis xpi q̃uis ore ꝓfiteant̃:tñ factis
oppoſitũ oñdunt:ſunt ſupbi q̃ hic honores ⁊
exaltationẽ q̃runt. Nã xps dicit in euãgelio
Luce.xviij. Oĩs q̃ ſe exaltat hũiliabitur ⁊c̃.
Itẽ dic̃ ꝑ ꝓphaʒ Oſee.iiij. Glĩaʒ eoꝝ i igno-
miniã cõmutabo. Itẽ dicit ↄ̃ ſupbiã veſtiuʒ
cõminãdo eiſdẽ:vt hꝛ Sophie.i. Viſitabo ſu
per oẽs pueros regis:⁊ ſuper oẽs qui indutĩ
ſunt veſte peregrina. Item ſm dictuʒ xpi vt
hꝛ Mathei.vi. Nemo põt duobus dñis ſer-

uiꝝ.ſ.deo ⁊ mundo.qꝛ nemo põt huic mun
do placere ⁊ xp̄o.vñ ap̄lus ad Gal.i.Si ad-
huc mũdo placerē ſeruus xp̄i nõ eſſem .imo
ſm btm̄ Jacobũ.Amicitia huiꝰ mũdi inimi-
ca eſt deo. vñ Criſo.ſup Math.O ꝙ̄ miſer-
rimus eſt mũdus ⁊ miſeri q̇ cũ ſequunt̃. Itē
de ſupbis dicit Aug.in ep̄l'a.Quē ſuperbum
videris eſſe filiũ diaboli nõ dubites.Itē de
illis q̇ q̄rũt ⁊ deſiderant primatũ ⁊ ptātē ſup
alios hr̄e dicit Criſo.ſup Math. Quicunqꝫ
deſiderauerit primatũ in terra inueniet ꝯfu
ſionē in celo:nec inter ſeruos xp̄i cõputabit̃
q̇ de p̄matu tractauerit.qm̄ nõ q̇ maioꝛ fue-
rit in honoꝛe:ille iuſtioꝛ eſt:ſ; q̇ iuſtioꝛ fuerit
ille maioꝛ eſt.Et q̇ iã p̄dicta firmit̃ ⁊ veracit̃
crederet:quõ auderet ampliꝰ ſupbire vel ho
noꝛes q̄rere.Quinti q̇ arguendi ſunt ꝙ non
credũt v̄bis xp̄i:ꝙuis oꝛe ꝓfiteant̃ ſe crede
re:tñ in opibꝰ oppoſitũ oſtendũt:ſunt q̇ non
refrenāt linguā ſuā.hoc p; qꝛ xp̄s dicit i euā
gelio vt hr̄ Math.xij.De oi verbo ocioſo qd̄
locuti fuerint hoĩes reddēt rõem in die iudi
cij:⁊ q̇ hoc firmit̃ crederet vtiqꝫ ⁊ a multilo-
quio ⁊ inutilibꝰ v̄bis ſibi caueret:imo nõ ſo-
lũ ab inutilibꝰ:ſ; multomagis a nociuis ⁊ a
ſcãdaloſis verbis ſibi caueret.Quõ aũt blaſ
phemi ⁊ maledici q̇ ꝓximos ſuis maledicũt
⁊ iuratoꝛes q̇ ſine cã iurãt:⁊ mēdaces q̇ cum
magnis mēdacijs ꝓximos ſuos decipiũt et
ſic eis dãna inferunt q̇bꝰ tenent̃ reſtituere.⁊
etiã luxurioſi q̇ verba ſcurrilia ⁊ luxurioſa ꝓ
ferũt:cũ q̇bꝰ ſe ⁊ alios ad malũ ꝓuocãt.Itē
irriſoꝛes q̇ ꝓximos deridēt ſeu decipiunt et
ſubſannãt.Itē detractoꝛes q̇ famã ꝓximi d̄
nigrant.⁊ ſic de alijs.Si iſti iã p̄dicti firmit̃
crederēt ⁊ attēte aduerterēt dictũ xp̄i.ꝙ de
oi v̄bo ocioſo redditurĩ ſunt rõem. vtiqꝫ ſibi
a talibꝰ verbis nociuis cauerēt . Sexti q̇ ar-
guendi ſunt ꝙ nõ credũt v̄bis xp̄i:ſunt gau
dentes in hoc ſeculo.ſi'r choꝛizantes ⁊ ſaltã
tes ⁊ ſic de alijs.Quãuis tales dicũt ꝙ cre-
dunt verbis xp̄i ⁊ v̄bis ſacre ſcripture:tñ op
poſitu; oñdũt in factis:p; qꝛ xp̄s dicit.vt hr̄
Lu.vi.Ve vob̄ q̇ nũc rideť:qꝛ lugebiť. Item
de gaudētibꝰ in h̄ ſeculo dicit Greg.in q̄dam
omel'.Nemo põt hic gaudere in hoc ſeculo ⁊
illic regnare cũ deo.Itē de choꝛizãtibus dic̄
Aug.Ois motꝰ petulãtie ſaltus eſt in ꝓfun
dũ cloace.qs ſane mētis q̇ hoc firmiter crede
ret ⁊ diligenter attenderet:auderet hic breui
tp̄e ridere ⁊ gaudere vel choꝛizare.vñ eternã
triſticiã incurreret.vñ Grego.P̄ñtia gaudia
ſequunt̃ ꝑpetua lamēta.g̃ veraciter ſtulti ſt̃
qui illicite gaudent cũ hoc ſeculo.vñ Hiero.
Ridere ⁊ gaudere cũ hoc ſeculo non eſt hoĩs
ſenſati ſed demētis:qꝛ mũdũ coꝛ nõ cu; hoc
ſeculo ſ; cũ deo letũ eſt ⁊ iocũdũ. B Se-
ptimi ſunt q̇ arguēdi ſunt ꝙ nõ credũt v̄bis
xp̄i ſunt illi q̇ inhonoꝛant pa rentes ſuos:ſic
filij inobediētes ⁊ ꝓterui.ꝙuis tales ſe cre-
dere dicũt deo ⁊ ſacre ſcripture: tñ oppoſitũ
oſtendũt in hoc ꝙ p̄entes inhonoꝛãt.vt p;
Exo.xxi.Qui maledixerit p̄ri vel matri moꝛ
te moꝛiat̃.Vñ dicit glo.moꝛte.ſ.eterna quis
aũt mētis cõpos ꝓpter inhonoꝛationē pa
rentũ vellet ꝑuari honoꝛe ꝑpetuo ⁊ carere et̃
na gl'ia.Vñ ps.Gl'ia ⁊ honoꝛe coꝛonaſti eu;
dñe.Et inſup incurrere maledictionē ⁊ moꝛ-
tē eternã.Vñ legit̃ ꝙ quedã filia matrē ſuã
dehoneſtãdo ⁊ ꝯtriſtãdo plurimũ ꝯturbauit
tandē filia defuncta eſt ⁊ ſepulta in eccl'ia:
qꝛ diues fuit.Vñ in nocte audite ſunt voceſ
terribiles:⁊ cuſtodes eccl'ie viderũt eã cade;
nocte exhumari:⁊ a duobꝰ demonibꝰ extra ec
cleſiã trahi:⁊ audierũt eã clamantē ⁊ dicētē
Ve mihi:qꝛ in aĩa ⁊ coꝛpe eternal'r dãnata
ſum ꝓpt̃ dehoneſtationē p̄entũ meoꝝ:⁊ de
mane extra eccl'iam ⁊ extra cimiteriũ inuen-
tũ eſt cadauer illud.videat g̃ q̇libet hõ ꝙ ho
noꝛet parentes ſuos:⁊ eis obediat in licitis
exēplo xp̄i q̇ ſubditꝰ fuit ioſeph ⁊ Marie ma
tri eius.Lu.ij.Et erat ſubditus illis. C
Octaui ⁊ vltimi q̇ arguendi ſunt ꝙ non cre-
dũt v̄bis xp̄i ⁊ ſacre ſcripture ꝙuis ſe dicãt
verbis credere:tñ factis oppoſitum oñdunt
ſunt illi q̇ in p̄ñti vita nihil volũt pati. Et h̄
p;:qꝛ xp̄s dicit in euãgelio.Arta eſt via que
ducit ad vitã. Itē Luce.xiij.dicit.Contēdite
intrare ꝑ auguſtã poꝛta;. Itē Act̃.xiiij. Per
multas tribulatões op; nos intrare regnu;
celoꝝ.Si tales firmiter crederēt ꝙ aliter nõ
intrabũt in celũ niſi ꝑ tribulatões:tũc libē
ter aduerſa paterent̃:ſi ſaltē ſaluari vellent.
vñ Hiero.in ep̄l'a.Libens nũc toꝛmenta pa-
tioꝛ vt futura gl'ia mihi ſeruet̃.Vñ Iſid. de
ſum.bo.Qui vite future p̄mia diligenter ex-
cogitat:mala oĩa vite p̄ñtis eq̄nimit̃ poꝛtat
qm̄ ex illiꝰ dulcediẽ huiꝰ amaritudine tēꝑat
Itē ꝑ infirmitates coꝛpis retrahimur a ma
lis.Vñ Hu.li.iij.de aĩa.Quoſdã p̄ſciēs deꝰ
multũ peccare poſſe flagellat eos in infirmi-
tate coꝛpis ne peccēt:vt eis vtiliꝰ ſit frãgi la
boꝛibꝰ ad ſalutē ꝙ̄ remeare ĩcolumes ad dã
natiões.Vñ hr̄ exēplũ.Quidã laboꝛãs graui
⁊ longa infirmitate rogauit ſctm̄ quendã ꝓ
pter familiaritatē quã habebat ad ip̄m ⁊ di-

lectionē vt ſibi impetraret a dño ꝙ a ſua in
firmitate curaret̃:⁊ facta oꝛone ſtati; ſenſit
ſe curatũ:⁊ cũ poſtmodum ſentiret ſe magiſ
ꝓnum ad peccãdũ cepit cogitare ꝙ foꝛte eēt
ſibi magꝭ vtilis infirmitas ꝙ̄ ſanitas ad cu
ſtodiã ſui a pctõ ⁊ ad augmētũ meriti ⁊ ꝙ fa
ctuꝰ erat qñ ſimpl'r petierat illã liberationem
ab egritudine.vñ ecõuerſo rogauit ſctm̄ illũ
vt rogaret deũ vt daret ſibi qd̄ magꝭ expedi-
ret ſibi vel ſanitatē vel infirmitatē.⁊ ſtatim
reuerſa eſt p̄ſtina ĩfirmitas quã ip̄e gratant̃
accepit tanq̄ donũ dei cogitãs eã ſibi eē vti-
lem ad cuſtodiã ſui ⁊ ad augmētũ meriti.

¶De eadē dñica.Ser.lxiij.de coꝛrectione.

Arguet munduz de pctõ.

Job.xvi.Sciendũ ꝙ ſic deꝰ argu
et pctõꝛes de ſuis exceſſibꝰ ĩ futu
ro:ſic ⁊ nos debemꝰ coꝛripe ⁊ ad
monere nr̄os ꝓximos in frat̃na admonitõe
de coꝝ exceſſibꝰ.Vñ in p̄ñti ſmone tria ſt̃ di
cēda.P̄mo quõ debeat fieri frat̃na coꝛrectio
Scd̄o declarãde ſunt aliq̄ q̄ſtiões de frater-
na coꝛrectiõe.Tertio exēplũ. D Quantũ
ad primũ ſciendũ ꝙ fraterna coꝛrectio d; fie
ri ex charitate nõ indignatõe vel ex ꝯtēptu ⁊
d; fieri cũ vtilitate illiꝰ quē coꝛripis. ſic ꝙ ñ
queras oſtētationē tue ptãtis :ſ; illiꝰ vtilita
tem. Itē talis coꝛreptio d; fieri cu; lenitate
nõ clamoꝛoſe:alias plus eēt ꝯfuſio ꝙ̄ coꝛre-
ctio. Mat.xviij.Si peccauerit in te frat̃ tuꝰ
coꝛripe eũ inter te ⁊ ip̄m ſolũ.Qd̄ aũt coꝛre-
ctio frat̃na fiat cũ lenitate ⁊ ex charitate:tũc
ille q̇ vult coꝛrigere aliũ d; q̇nqꝫ ꝯſideratio-
nes ſeruare.quaru; tres ponit Augu . ſuper
Math.vij. Ypocrita eijce p̄mo trabē de ocu-
lo tuo. Reliquas duas ponit Greg.ĩ moꝛal'.
P̄ma eſt ꝙ d; ꝯſiderare ſeip̄;:ſi ē ei ſil'is.i.
ſi eſt in eodē pctõ vel eq̄li vel maioꝛi.tũc ma
xime ſi pctm̄ eſt notoꝛiũ nõ d; eũ coꝛrigere:ſ;
ſeip̄m d; prius emēdare ⁊ tũc ad p̄niam cõ-
mouere:alias poſſet ſibi dici vt dr̄ Rom. ij.
Qui aliũ doces teip̄; nõ doces.Aug. Iudex
in nullo coꝝ ſit iudicãdꝰ q̇ in alio iudicare ē
paratꝰ:qui eñi ex officio tenet̃ coꝛrigere deli
quētes nõ d; hoc facere in pctõ moꝛtali:ſed
ad miñꝰ d; priꝰ conteri de pctĩs ſuis.Si au
tē nõ eſt ei ſil'is:tũc d; ſcd̄o ꝯſiderare ſi ali-
qñ fuit ei ſil'is:⁊ tũc ſicut nolebat d̄ſpici:ſ; cõ
paſſionē ſibi impēdi ſic nec ip̄e d; frēm ſuu;
peccantē ⁊ penitentē deſpicere.ſ; cõpaſſiõe;
⁊ miam ei exhibere.Ecc̄i. viij. Ne deſpicias
hoĩem ſe auertentem a pctõ: neqꝫ impꝛope-
res ei:memēto ꝙ oēs ſumus in coꝛruptione
ſi aũt non es ei ſil'is:nec aliq̄ñ fuiſti ei ſil'is:
tũc debes tertio cogitare ꝙ poſſes ei fieri ſi-
milis in futuro: ⁊ rõne talis dubij nõ debes
ſupbire ſ; delinquētibꝰ condeſcēdere.i.Coꝝ.
x.Qui ſe exiſtimat ſtare videat ne cadat. Au
gu. Nemo eſt q̇ ſecurꝰ eſſe poſſit in hac vita
q̇ tota tēptatio noĩat̃.Si aũt nõ es ei ſil'is:
nec vnq̄ fuiſti ei ſimilis.⁊ d̄ dei bonitate cõ
fidis ꝙ nunq̄ eris ei ſil'is:tũc debes quarto
videre ſi ille q̇ ſic eſt reprehēſibilis ſit in ali-
quo cõmendabilis:ſi ſc; ille q̇ h; tot defectꝰ
etiã habeat aliquos ꝑfectꝰ:⁊ tũc rõne illoꝝ
bonoꝝ q̇ h; debes ſuppoꝛtare eũ in his q̇ mi
nus h;.vñ Apo.ij.Volens ap̄l's rep̄hendere
ep̄m epheſeoꝝ.primo poſuit qd̄dã viciũ qd̄
habuit dicēs.Habeo aduerſum te pauca: qꝛ
charitatē tuã primã reliq̄ſti: ſ; ſtatim pone-
bat quoddã bonũ qd̄ habebat dicēs:ſ; h̄ ha-
bes bonũ ꝙ odiſti facta nicolaitarũ q̄ ⁊ ego
odi.Sil'r volens rep̄hēdere ep̄m ſardis.P̄ri
mo ponit quendã ſuũ defectũ dicēs:nõ iue-
nio op̄a tua plena coꝛam deo meo. Deinde
ponit ſtatim quendã ſuũ ꝑfectũ dicēs:ſ; ha-
bes pauca noĩa in ſardis q̄ nõ coinq̄nauerũt
veſtimēta ſua.Ecce poſtq̄ ap̄l's poſuit illa ĩ
quibꝰ illi ep̄i erant rep̄hēſibiles ſtatim ſub-
iunxit illa in q̇bꝰ erãt cõmēdabiles:ad innu
endũ ꝙ ſi aliq̇s ꝓpt̃ aliqd̄ viciũ eſt reprehen
dendꝰ:ſi tñ h; aliqd̄ bonũ in ſe eſt nihilomi-
nus ſuppoꝛtãdus.Dato aũt ꝙ aliq̇s videat̃
oĩno eſſe malꝰ nec hr̄e aliqd̄ bonũ ꝓpt̃ qd̄ ſit
tolerãdus:tũc d; cogitare q̇nto ꝙ ille q̇ ſic vi
detur eſſe malꝰ foꝛte in ꝯſpectu dei eſt ſibi ĩ
merito p̄ferēdꝰ.Vñ ponit exēplũ ſctũs Gre.
de ſctõ Stephano ⁊ de ſctõ paulo. Na; cum
ſanctus Stepha.ꝯſentiente ⁊ adiuuãte pau
lo lapidaret̃:tũc ſtephanꝰ erat oĩno bonus:
⁊ paulꝰ oĩno videbat̃ eē malus:⁊ tñ in ꝯſpe
ctu dei paulꝰ q̇ ſic erat malꝰ ſtephano in me
rito ⁊ p̄mio fuit p̄ponēdus. E Quantũ
ad ſcd̄am ꝑtem illiꝰ ſmonis q̄rit̃ vtrũ coꝛre-
ctio fraterna ſit in precepto. Rñdeo ſm ſctm̄
Tho.ij.ij.q.xxxiij. In p̄cepto eſt:ſ; qꝛ p̄ceptũ
eſt affirmatiuũ:iõ nõ obligat ad ſp̄:ſ; ꝓ loco
⁊ tp̄e.vñ ⁊ omiſſio eiꝰ vno mõ eſt pctm̄ moꝛ-
tale.ſ.cũ foꝛmidat̃ iudiciu; vulgi vel carnis
cruciatio:vel quodcũqꝫ tp̄ale:cũ tñ h̄ ita dñe
tur in aĩo ꝙ fratris charitati p̄ponat̃. Secũ
do mõ omittit̃ cum pctõ veniali:qñ.ſ.timoꝛ
⁊ cupiditas facit tardioꝛem ad coꝛrigendu;
delictum fratris:nõ tñ ita ꝙ ſi cõſtaret ei ꝙ
fratrē poſſet a pctõ retrahere dimitteret ꝓpt̃

timorem vel cupiditatē quinimo in aīo ꝓpo nit charitatez: vt dicit btūs Aug. Tertio fra terna omittitur correctio ſine oī pctō immo meritorie. vñ qñ q̄s oportunū tp̄s inq̄rit vel quādo de ipſis metuit ne deteriores fiāt: vl' ad bonā vitā alios impediāt ꝛ hmōi. Item ſciendū ꝙ q̄uis correctio fraterna ſit ſub p̄ ceptoꝛ ad hanc oēs teneamur ꝓ locoꝛ tp̄e ſi cut iam dictū eſt: ſunt tñ q̄nq̄ caſus in q̄buſ euadim⁹ hoc p̄ceptū. Prim⁹ caſus cū nō eſt ſpes correptiōis. vñ Prouer. ix. Noli argue re irriſores ne forte odiat te. Scd̄s cū timet defect⁹ ꝓbatiōis. vt cū q̄s de crimie corripit q̄d nō pōt ꝓbari: tūc eñ corripiēs obligaret ad taliōnē: ſi deficeret in ꝓbatiōe. Terti⁹ cū p̄lato tanq̄ iudici notum eſt factū. Quart⁹ cū meliori operi vel eque bono vacare q̄s in tendit. Quint⁹ cum multitudo ꝛ poteſtas ē in culpa. Tūc eñ correctio pl⁹ noceret q̄ pro deſſet. q̄ꝛ multitudo difficulter corrigitur et ptās. Querit vtrū ſubditi teneant prelatos corrigere. Rñdet ſm Tho. ij. ij. q. xxxiij. Sub diti nō tenent p̄latos corrigere nec debēt cor rigere p̄latos correctiōe illa q̄ eſt iuſticie per correptionē pene: tenent tñ correctiōe illa q̄ eſt charitat̄ ſi in eis ē aliq̄d corrigibile: ita tñ ꝙ nō ſit ꝓterua: ſꝫ cū māſuetudine reuerētia Corrigunt eñ ꝛ aliq̄n aliq̄ ꝑ monitiōes ſibi factas a bonis viris. Unde exemplū legitur Conuerſus q̄dā valde religioſus ꝛ ꝯtēplatiu⁹ raptus ad iudiciū vidit duos viros magnos vnus erat comes: ali⁹ erat magn⁹ p̄lat⁹ val de accuſari corā dño. Cōtra quos lꝫ multū vi deret domin⁹ irat⁹: tñ ad p̄ces aliquoꝝ de il la curia diſtulit ſniām dicēs illi cōuerſo: ꝙ ꝑ abbatē ſuū faceret illos moneri de correctō ne q̄d ꝛ factū eſt. Comes ḡ ſe corrigēs timo re viſionis: ꝛ in bona ꝑſiſa moriēs. Prelatus aūt ꝑuipēdēs viſionē ꝛ monitionē nec ſe cor rigens in lecto ſuo ſubitanea morte mortu⁹ eſt. Querit an liceat cā correctiōis alicui con uiciū dicere. Reſpōdet ſm btm̄ Tho. ij. ij. q. lxxij. Sicut licitū eſt aliquē v̄berare: vel in re bus dāmificare cā diſcipline: ſic etiā pōt ali quis alteri quē corrigere dꝫ aliq̄d v̄bū cōui cioſum dicere. Et h̄ mō dñs cōuiciādo voca uit diſcipulos illos q̄ iuerūt ī emaus: q̄b⁹ ap paruit ī via poſt reſurrectionē ſtultos: dicēs eis. O ſtulti ꝛ tardi corde ad credēdū ꝛc̄. Nō ne ſic oportuit xp̄m pati: ꝛ ita ꝛc̄. vt h̄r Luce vlti. Siḱr ꝛ apl's paul⁹ galathas noīauit in ſenſatos dicens. O inſenſati galathe. Tñ ſi cut dicit Aug. Ex magna neceſſitate obiurga tiones ſunt adhibēde: ꝛ nō leuiter ſunt pro ferende. F Itē q̄rit vtrū hō debeat cōtu melias ſibi illatas ſuſtinere. Rñdeo ſm .b. Tho. vt ſup̄. Sicut in alijs iniurijs ſic ꝛ ī ver bis cōtumelioſis tenemur h̄re aīm p̄paratū ad tolerantiā ſi expediēs fuerit. Q̄nq̄ tamē opꝫ vt cōtumeliā repellam⁹. Et hoc ꝓpt̄ tria Primo q̄dem ꝓpt̄ bonū ei⁹ q̄ cōtumeliā in fert: vt videlꝫ eius audacia rep̄matur: vt de cetero talia nō attēptet. Scd̄o ꝓpter famā nr̄am: q̄ꝛ q̄libet tenetur defendere famā ſuā. q̄ꝛ ſm Aug. Qui famā ſuam negligit crude lis eſt. q̄ꝛ ſm Salo. Melius eſt nomen bo num q̄ diuitie multe. Tertio ꝓpter bonum multoꝝ quoꝝ ꝓfect⁹ ꝓpt̄ cōtumelias nobiſ illatas impediret. vñ Aug. Duo ſunt tibi ne ceſſaria. ſ. ꝯſcia ꝛ fama. Conſciētia ꝓpt̄ te fa ma ꝓpter ꝓximū. B Sciendū ꝙ p̄lati ꝛ alij p̄ſidentes q̄ h̄nt ſubditos tenent eos cor rigere ſi delinquūt alias dānarent vna cum ſubdit̄. Uñ legit de ſacerdote Hely. i. Regū iiij. Qui q̄ꝛ nō correxit filios ſuos iniq̄ agen tes punitus eſt h̄ ꝑ mortē tp̄alē. q̄ꝛ fract̄ cer uicib⁹ cadēs de ſella retrorſū expirauit. ꝛ ſi eſt in inferno nō inuenim⁹ aliā cāꝫ: niſi ꝙ fi lios nō correxit vt debuit ꝓpt̄ q̄d dñs eū ſu bitanea morte interfecit. Uñ cū filij a paren tib⁹ ſuis ꝛ laici a p̄lat̄ ſuis rep̄hēdunt: ne quaq̄ ipi filij ꝛ ſubditi indignari debēt. Nā ad h̄ tenent p̄lati: alias cū ſubditis dānarēt vñ Ezech. iij. Si dicente me ad impiū morte morieris. ſ. pro tua ſuꝑbia: auaricia: luxuria ꝛc̄. Et tu nō annūciaueris ei: neq̄ locut⁹ fue ris vt auertat a via ſua impia et viuat: ipſe impi⁹ in iniq̄tate ſua moriet: ſanguinē ei⁹ d̄ manu tua req̄ram. Oīa pctā q̄ p̄lati p̄nt cor rigere ꝛ nō corrigūt ipis īputabunt ꝛ ꝓ eiſ dē dānabunt. ḡ Sap̄. vi. dr̄. Iudiciū duriſſi mū fiet his q̄ p̄ſunt. vñ Gre. ī regiſ. Cū in ſub dito pctm̄ nō corrigit in eos q̄ p̄ſunt ſnīa re torq̄tur. vñ iterū Gre. Tot p̄ſonas occidimuſ quot ad mortē ire q̄tidie tepidi ꝛ tacētes vi dem⁹. D Ultio ſciēdū ꝙ q̄libꝫ ſubdit⁹ li benter ꝛ patient dꝫ ſuſtinere correctionē ꝓ ſuis exceſſib⁹. q̄ꝛ ꝑ hāc purgatoriū ipſi⁹ dimi nuit. Uñ exēplū. Erāt duo fratres ī monaſte rio vno. vn⁹ erat gratioſus abbati et ceteris fratribus. aliter aūt nō erat gratioſus. ꝛ q̄c quid deliq̄t ī mediate ab abbate punitū fuit ſꝫ alio freq̄nt̄ pepercit ipe abbas in ſuis ne gligētijs: q̄ꝛ gratioſus erat oib⁹. Cōtigit aūt ꝙ illi ambo morerent. Apparuit autē ille q̄ gratioſus abbati fuit: dicēs ſe eſſe ī magnis

penis. Et abbas vbi eſt tunc ille infelix qui plures negligētias q̄ tu cōmiſit. Et ille. O p̄r ipe nō eſt infelix nec miſer. q̄ꝛ iā eſt in cla ra viſiōe dei. q̄ꝛ quicq̄d hic cū negligētia de liq̄: imediate hic punitū fuit: et ſic ſatiſfecit ſꝫ mihi p̄r ſepi⁹ pepciſti in meis negligētijs eo ꝙ gratioſus fui tibi et ceteris fratrib⁹. ḡ iā grauit torqueor in purgatorio. ſꝫ pat̄ ſan cte ora deū ꝓ me et recōmēda me ceteris fra trib⁹ meis in ſuis miſſis et orationib⁹ q̄ꝛ val de affligor in purgatorio.

¶ De eadē dominica.

a Arguet mūdū de pctō. Glo. ſupple quod habꝫ. Uñ hic dicēdū eſt quō quis cōmittit ſeptē pctā mortalia. Quere in fra ſer. cxli. I. ¶ De eadē dñica.

a Arguet mūdū de iuſticia. Glo. ſup. quā nō hꝫ. Uñ dicēdū ē hic quō hō iuſtus debꝫ inueniri ſi vult ſaluari. Iſtū ſermonē quere infra ſer. cliij. E.

¶ Dñica rogationū de oratōe. Ser. lxiij.

Petite ꝛ accipietis. Job.

p xvi. Benignitas ſaluatoris dñi no ſtri maior eſt in exaudiendo peti tiones filioꝝ ſuoꝝ q̄ cuiuſcunq̄ filij reſpectu matris: vel ecōtra matris ad fi liū. ḡ ſi aliq̄d petierimus a patre celeſti vel a xp̄o vtiq̄ ipe exaudiet. Uñ dicit. Petite ꝛ ac cipietis. Sꝫ q̄uis ſp̄ ſit orādū ſm illō Luce xviij. Oportet ſp̄ orare ꝛ nō deficere. ſpeciali ter tñ tp̄us orādi eſt ab hac dñica vſq̄ ad fe ſtū pēthecoſtes: et in his dieb⁹ qui ſunt ante aſcēſionē. hoc ptꝫ. q̄ꝛ vocant dies rogationū In quib⁹ implorare debem⁹ dei auxiliū ꝛ ſuf fragia ſanctoꝝ. Prīo vt de⁹ bella ſedet q̄ in vere frequēter fiūt. Secūdo vt teneres fruct⁹ cōſeruet et multiplicet. Tertio vt ad recepti onem ſpūſſcti habilitemur. In die aſcēſiōis tp̄s orādi ē. Cōſueuerūt eñ p̄ncipes ꝛ reges cū de nouo recipiūt terras ſuas liberalitatē ſuā oñdere ꝛ magna dona militib⁹ ſuis dare In die ḡ aſcēſiōis cuꝫ ſm rep̄ſitationē eccl'ie rex r̄gū r̄gnū ſuſcepit lib̄alitatē ſuā oñdit o rātes exaudiēdo. p̄s. Dñs exaudiet me cū cla mauero ad eū. Poſt aſcenſionē v̄o ī orone ex pectād⁹ ē ſpūſſctūs ſic diſcipuli xp̄i fecerūt. vñ Act. i. Hi oēs vnanimit̄ erāt p̄ſeuerātes in orone cū mulierib⁹ ꝛ maria mr̄e ieſu ꝛ fra trib⁹ ei⁹: ſic ꝛ nos orare debem⁹ p⁹ aſcēſionē vt ſpūſctō repleamur. Et p⁹ pēthecoſtē tunc orones ꝛ ieiunia ſt̄ iſtituta vt de⁹ mūera nob̄ collata cuſtodiat. p̄s. Cōfirma h̄ de⁹ q̄d opa tus es ī nob̄. Diuiſio h⁹ ſmonis ꝯſiſtit ī duob⁹. Prīo excitat pigritia hūana cū dr̄ Petite. et fiducia cōfirmat: cū dr̄ accipiet̄. Nō aūt hor taret vt peterem⁹ niſi ꝛ exaudire nos vellet vt accip̄em⁹ dic̄ ḡ petite ꝛ accipiet̄. Hic oñdit li beralitas diua q̄ ad petendū nos inuitat: di cēs petire. Pauci eñ ſt̄ q̄ iuitāt vt ab eis pe tat. Aug. Nō ei hortaret vt peterem⁹ niſi vel let dare. Erubeſcat hūana pigritia. quia pl⁹ vult ille dare q̄ nos accip̄e. pl⁹ vult ille miſe ri q̄ nos a miſia lib̄ari. Uñ loq̄ndo d̄ orone ꝛc̄ q̄ttuor ſt̄ h̄ dicēda. Prīo quō oro p̄cellit e lemoſinā ꝛ ieiuniū. Scd̄o qñ orādū ſit. Tertō vbi orādū ſit. Quarto quō orādū ſit: ꝛ q̄ ſt̄ i pedimēta orōis. I Quātū ad p̄mū ꝛc̄ ſci endū ē ꝙ ſt̄ tria q̄ ꝯmēdāt marie a d̄o. ſ. ele moſina ieiuniū ꝛ oro: tñ oro p̄cellit alia duo. Prīo ī faciēte. q̄ꝛ debil' n̄ p̄t ieiunar̄: nec pau per elemoſinā dare: ſꝫ q̄lꝫ p̄t orare. p̄s. Apō te oro mea ē ſp̄. Iſiō. Oro ē cordis nō labiorū. Nō eñ v̄ba dep̄cāt̄ de⁹ attēdit: ſꝫ orāt̄ cor īſpi cit. ḡ mut⁹ p̄t orare: ꝛ ēt hō ī agone mort̄ ꝯſti tut⁹: q̄ꝛ ſi nō ore tñ corde. Uñ q̄rit vtꝝ oro de beat eē vocalis. Rñſio ſm beatū. Tho. ij. ij. q. lxxxiij. dicēdū ꝙ duplex ē oro. ſ. cōis et ſingu laris. Cōis oro ē q̄ ꝑ miſtros eccl'ie in ꝑſona toti⁹ fidel' ppl'i d̄o offert: ꝛ iō oꝫ ꝙ tal' oratio īnoteſcat toti ppl'o ꝓ q̄ offert: q̄d nō poſſꝫ fi eri niſi eēt vocal'. Et iō rōnabl'r inſtitutū ē vt miſtri eccl'e hmōi orōes etiā alta voce p̄nūci ent vt ad noticiā oīm ꝑueīre poſſint. Oro v̄o ſingl'aris ē q̄ offert a ſingl'ari ꝑſona. ꝛ de hu iuſmōi orōis neceſſitate nō ē ꝙ ſit vocal'. ad iūgit tñ vox tali oroni triplici rōe. Prīo q̄dē excitādo iteriorē deuotōez q̄ mēs orāt̄ eleue tur ī deū: q̄ꝛ ꝑ exteriora ſiḡ ſiue vocū ſiue alio rū fctōꝝ vt ſt̄ genuflexiōes: eleuatio manuū ꝓſtratio corpis: ꝛ ſic de alijs: q̄ abextra fiūt mouet mēs hoīs ad āpliorē d̄uotionē. Et iō ī ſingl'i orōe tñ ē vocib⁹ ꝛ hmōi ſignis vacā dū q̄tū ꝓficit ad excitādū iteri⁹ mētē. Si v̄o mēs ꝑ h̄ diſtrahat vl' q̄litcūq̄ īpediat a tali b⁹ ē ceſſandū. q̄d p̄cipue ꝯtigit ī ill' hoīb⁹ q̄ rū mēs ſine hmōi ſignis ē ſufficiēt̄ ad deuo tōez p̄parata. Scd̄o adiūgit vocalis oro q̄ſi ad redditōez debiti: vt. ſ. hō deo ſuiat totū illō q̄d hꝫ a deo. i. nō ſolū mente: ſꝫ ēt corpe ſuiat deo. vñ Oſee vlti. Reddam⁹ vitulos labiorū nroꝝ. Tertō addit vocal' oro ex q̄dā redūdan tia ab aīa ī corp⁹ ex vehemēti affectione ſm illud p̄s. Letatū eſt cor meū et exultauit lin gua mea. Tñ ſciēdū ꝙ ſi q̄s obligaret ad ali quā orōnē ex voto: vel ex ſatiſfactione iniū

eta ſibi in cōfeſſione ꝑ pnĩa: tunc talē orõnes
deberet orare vocalr̃ ꝓpter pleniorē ſatiſfa
ctionis exhibitionem. Scḋo orõ ꝑcellit ieiu-
niū ⁊ elemoſinā in iocūditate et honorabili-
tate. q꞉ nihil delectabiliꝰ vel honorabiliꝰ ꝙ̃
loq̃ cū deo. vñ Aug. ſup ps. lxxxv. Orõ tua lo
cutio eſt ad deū. Qñ eñ legis deꝰ tibi loquit̃
qñ oras cū deo loq̃ris. ꝗ̃ in ſignū huiꝰ multa
ſunt officia q̃ aliq̃bꝰ nobilibꝰ cederēt in dede
cus ſicut arare in agro vel fodere. ſꝫ orare cedit
hoī ad magnū honorē ꝙ̃tūcunqꝫ nobilis ſit.
Ergo debemꝰ cū magna reuerentia orare q̃ſi
locuturi cū rege celeſti. Tertio orõ etiā ꝑcel-
lit ĩ dignitate. q꞉ ſi orõ eo modo fiat quo dꝫ
eſt exeniū deo valde gratū: et miniſterio āge
loꝝ valde dignū. vnde Thob. xii. dixit ange-
lus ad Thob. Quādo orabas cū lachrymis
ego obtuli orõnē tuā domino. Nō dꝫ hoī grue
eē tale exeniū mittere deo cū āgelo nō ſit gra-
ue offerre: imo qḋ plꝰ ē ipe xp̃s inq̃tū hō of
fert orõnē nr̃am deo patri. qḋ ſignat̃ in h̃ ꝙ
dyaconꝰ thuribulū tradit ſacerdoti et ſacer-
dos thurificat. ſic xp̃s orõnes eccl'e deo patri
preſentat: q̃ ꝑſentatio mlr̃ū facit eas valere
Quō eñ h̃ a deo ꝯtēneret̃ qḋ a tanto media
tore ei ꝑſentat̃. Quarto orõ ꝑcellit elemoſi-
nā ⁊ ieiuniū in approxiatõe ad deū: qm̃ qui
orat facie ad faciē ante deū ſe cōſtituit. ps.
Reſpice in me ⁊ miſerere mei. Elemoſina eñ
ꝑ manū pauꝑis mittit̃ deo: ieiuniū per affli
ctionē corꝑis deo oſtēdit̃. ſꝫ orõ imediate de
um ꝑſentē alloq̃t̃. Quīto ꝑcellit orõ ieiuniū
⁊ elemoſinā: q꞉ eſt valde lucroſum ⁊ vtile ora
re: qḋ pōt ex hoc oſtēdi ꝙ nihil eſt ad qḋ orõ
valere nō poſſit. Unde. ii. paꝉ. xx. Cū ignora-
mus qd agere debeamꝰ: h̃ ſolū habemus reſi
dui vt oculos nr̃os dirigamꝰ ad te. Et h̃ eſt
officiū ex q̃ hō pōt lucrari oī tꝑe in hyeme et
in eſtate: in ſereno et in pluuiali tꝑe. de no-
cte ⁊ de die. feſtiuis diebꝰ ⁊ ferialibꝰ: in infir
mitate ⁊ in ſanitate. ĩ iuuētute ⁊ ſenectute.
ſtādo ⁊ eūdo: ĩ domo et ex̄ domū. ⁊ quādoqꝫ
vna hora lucrat̃ hō plꝰ orādo ꝙ̃ regnū vnuꝫ:
q꞉ modica orõe cū deuota ē lucrat̃ hō regnū
celoꝝ. qñ aūt anteꝙ̃ incohoet̃ orõ ē hō in ſta-
tu dānationis: ⁊ anteꝙ̃ finiat̃ orõ erit in ſta
tu ſaluationis. Hoc pꝫ in publicano q̃ pctōr
ad tēplū acceſſit ⁊ iuſtificatꝰ de tēplo receſſit
q̃ ꝑ cōtritionē et deuotā orationeꝫ: qñ dixit.
Deꝰ ꝓpiciꝰ eſto mihi pctōri. obtinuit remiſſi
onē oīm pctōꝝ. Itē pꝫ in latrone q̃ cū xp̃o pe
pēdit ĩ cruce q̃ paradiſum meruit orõne illa q̃
dixit. Memēto mei dñe dū veneris ĩ regnū
tuū. nā rñſum ē ei a xp̃o. Hodie mecū eris in
paradiſo. Quantū igit̃ ad ſecūdū. ſ. qñ orāduꝫ
ſit. Sciendū ꝙ tꝑus orandi dñs determinat
Lu. xviii. Oportet ſemꝑ orare ⁊ non deficere
Scutū nō dꝫ miles deponere interim ꝙ bel-
lum durat: ita nec ab orõne ceſſandū ē vſqꝫ
ad mortē. q꞉ bellū durat vſqꝫ ad mortē. Un
Job. Militia ē vita hoīs ſuꝑ terram. Cōti-
nue eñ indigemꝰ dei adiutorio. et q꞉ nunꝙ̃
in pñti deeſt miſeria. ideo cōtinue indigemꝰ
dei mĩa ideo ſi fieri poſſet ꝯtinue eſſet orādū
Et ſuꝑ illud. i. Theſſ. v. Sine intermiſſiõe o-
rate. dicit glo. Semꝑ orat q̃ ſꝑ bñ agit. Iu-
ſtus nāqꝫ deſinit orare niſi deſinat eſſe iuſtꝰ
K Sꝫ q꞉ aliis oportet nos etiā intēdere q̃
ſunt corꝑis. ꝗ̃ ſciēdū ꝙ orõni ꝑcipue intēdē
dū eſt. vel cū maior ē neceſſitas vel maior tē
poris oportunitas. Maior neceſſitas oran-
di eſt cū aliqua oꝑa facturi ſumꝰ. vñ Hiero.
ad pauli. In ꝑncipio cuiuſꝫ oꝑis ꝑmitte do
minicā orõnē ⁊ ſignū cruc̃ ĩ frōte. ⁊ ſic ꝯmit
te te diuino auxilio ⁊c̃. Sicut militē ſine ar-
mis exire ad bellū nō cōuenit. ita hoī xp̃iano
ꝓcedere ad q̃cūqꝫ oꝑa ſine orõne nō lꝫ. Ergo
oꝑa noſtra orõ dꝫ ꝑuenire vt deus det nobis
bonū effectū ⁊ ꝓſperitatē: ⁊ grãrūactio debꝫ
ſubſeq̃ vt deꝰ laudet̃ de adiutorio nob̃ colla
to. Itē neceſſitas orādi eſt cū imminet nob̃ tri
bulatio vel etiā ꝓximis nr̃is. vñ dñs imminē-
te paſſiõe ſua ter orauit in mōte oliueti. Tē-
pus aūt orandi ꝑſonis ſecularibꝰ extra illas
horas de quibꝰ Dauid in ps. Septies in die
laudē dixi tibi. eſt tꝑs matutinū aut veſper-
tinū: aut medie noctis ſacrificiū. ad orādum
mane monemur exēplo dñi. Mar. i. Dilucu-
lo valde ſurgēs ieſus egreſſus abiit in deſer-
tū locū: ibiqꝫ orabat. ad orādū veſꝑe. Mat.
xiiii. Et dimiſſa turba aſcēdit ĩ mōtē ſolꝰ ora
re: veſꝑe aūt facto ſolus erat ibi. ad orādum
nocturno tꝑe dat nob̃ xp̃s exēplū. vt hr̃ Lu.
vi. ꝙ erat ꝑnoctās ĩ orõne. Itē bis tribꝰ tꝑi-
bꝰ ad orandū monemur exēplo dauid q̃ dic̃ i
ps. Veſꝑe ⁊ mane ⁊ meridie narrabo et exau
diet vocē meā. Idē. Media no. ſur. ad cō. ti.
Modo dauid erat rex ſuꝑ cūctū ppl'm iſrael
⁊ ĩ diuerſis occupatꝰ. tñ illa tria tꝑa pricipa-
liter in orādo ſeruauit. Et ſignāter ꝙ frequen
ter media nocte ſurrexit ⁊ deū laudauit. ergo
quō tu te potes excuſare ꝙ deū his tribꝰ tꝑi-
bus nō laudas. Itē in ſolēnitatibꝰ ⁊ in die-
bus feſtiuis ē magis oportunū tꝑs orādi. Cō-
ſueuerūt eī ꝑncipes ĩ magnis feſtis magna mūe
ra dare petētibꝰ ſe. L Quo ad tertiū. ſ. vbi

orandū ſit. Notandū ꝙ vbiqꝫ orandū eſt: cū
vbiqꝫ ſint ꝑicula ⁊ vbiqꝫ auxilio dei indige-
mus. i. Thi. ii. Volo ꝗ̃ viros orare ĩ oī loco le
uantes puras manꝰ ſine ira ⁊ diſcretiõe ſiſr̃
⁊ mulieres in habitu ornato cū verecundia ſo
brietate ornātes ſe nō in tortis crinibꝰ: aut au
ro: aut margaritis: vel veſte ꝑcioſa: ſꝫ qḋ decet
mulieres ꝓmittētes pietatē ꝑ bona opera.
Mulier in ſilētio diſcat cū oī ſubiectõe. Do-
cere aūt mulieri nō ꝑmitto neqꝫ dñari viruꝫ
ſꝫ eē in ſilētio ⁊c̃. Ex quo pꝫ ꝙ hō pōt orare ĩ
oī loco: in domo: in agro: in mēſa: in lecto: et
ſic de aliis. Dicit tñ. ſ. Tho. ii. ii. ꝙ determiatꝰ
locꝰ eligit̃ ad orādū nō ꝓpt̃ deū q̃ adorat̃ q̃ſi
loco ꝯcludat̃: ſꝫ ꝓpt̃ ipſos orātes. Et h̃ tripli
ci rōne. Prio q̃dē ꝓpt̃ loci ꝯſideratōneꝫ ex q̃
ſpecialē deuotionē cōcipiūt orātes vt magis
exaudiant̃. Scḋo ꝓpt̃ ſacra myſteria et alia
ſctitatis ſigna q̃ ibi ꝯtinent̃. Tertio ꝓpt̃ ꝯcur-
ſum mltoꝝ adorātiū ex q̃ fit orõ magis exau-
dibilis ſm̃ illō Mat. xviii. Ubi duo vl' tres
ꝯſenſerint ſuꝑ terrā de oī re ꝙ̃cūqꝫ petierit
fiet illis a pr̃e meo q̃ in celis ē. M Quo
ad q̃rtū. ſ. quō orādū ſit: ⁊ q̃ ſunt impedimē-
ta orõnis. Sciendū ꝙ q̃nqꝫ req̃runt̃ ad h̃. ſ.
vt orõ nr̃a exaudiat̃: ⁊ ſic ꝑ oppoſitū ſunt q̃n
qꝫ impedimēta q̃re orõ nr̃a nō exaudiat̃. Pri
mū impedimētū orõnis ē pctm̃ orant̃. Eſa. i
Cū multiplicaueritis orões vr̃as nō exaudiaꝫ
vos: q꞉ manꝰ vr̃e ſanguie plene ſunt. ps. Si
iniq̃tates aſpexi ĩ corde meo ñ exaudiet dñs
Joh. ix. Scimꝰ qm̃ nō exaudit deus pctōres
vñ q̃rit̃ vtrū deꝰ exaudiat pctōres. Rñſio ſm̃
Tho. ii. ii. q. lxxxiii. Pctōr duplr̃ ꝯſideratur.
Prio inq̃tū pctōr ſic deꝰ nō exaudit eū: quia
deꝰ odit pctōres. ps. Iniq̃s odio habui. i. pcō
res. Scḋo ꝯſiderat̃ q̃tū ad naturā: q꞉ hō eſt
⁊ ſic cū petit aliqḋ ſalutar̃ hūilit̃: tūc ex mĩa
exaudit̃ a deo: q̃uis h̃ nō meruit apud deū.
Sꝫ pctōr q̃ petit iuuari a deo cū ꝓponit ma
lefacere vel luxuriari vel ſpoliar̃: ⁊ ſic ḋ aliis.
tale adiutoriū petere a deo eſt pctm̃: q꞉ talis
vult deū inuoluere ſuis delictis: q꞉ ſi deꝰ eū iu
uaret tunc pcti ſui reꝰ eēt. Ergo deꝰ nō iuuat
ad malefaciendū: ſꝫ bñ ꝑmittit fieri malū: q꞉
dedit hoī liberū arbitriū. Cri. ſuꝑ Mat. Co-
lonus dei ꝯſiliū diaboli nō q̃rit. Colonꝰ aūt
diaboli ⁊ ſi dei auxiliū q̃rit nō inueniet: vt ſi
fur orat vt ꝓſperet̃: ⁊ fornicator ſibi ſignum
cruc̃ facit vt nō cōprehēdat̃ ⁊ tāto citiꝰ capit̃
q꞉ neſcit deꝰ patrociniū dare criminibus. Er
go ex iā dictis hr̃ ꝙ ꝑmū qḋ req̃rit̃ ad h̃ vt orõ
nr̃a exaudiat̃ eſt vt ſit pura ⁊ mūda. Scḋm
impedimentū orõis eſt qñ hō cū ꝓpoſito nō
attente orat. Nō eī ſufficit ſine pctō orare ni
ſi ⁊ hō attēte ⁊ deuote oret. i. Petri. iiii. Uigi
late in orõibꝰ: vbi dic̃ glo. Ne aius cogitet
aliud ꝑter illud ſolū qḋ ꝑcatur. Aug. in reg̃a.
Hoc verſet̃ in corde qḋ ꝓfert̃ in ore. Mat. vi.
Orantes nolite multū loq̃: q꞉ vnū Pr̃ nr̃ cū
attētiõe plꝰ valet ꝙ̃ mille ſine attētiõe. Iſi.
Oratio ſine deuotõe eſt q̃ſi mugitus boum.
N Uñ q̃rit̃ vtrum de neceſſitate orõnis ſit
ꝙ ſit attēta. Pro q̃ ſciendū ſm̃ Tho. in orõe
vocali eſt triplex effectꝰ. Primꝰ effectꝰ ē me-
reri a deo: ⁊ ad hūc effectū nō de neceſſitate
req̃rit̃ ꝙ attētio aſſit orõni ꝑ totū: vt vis ꝑ-
me intētionis q̃ aliq̃s ad orādū accedit ea. ſ.
intētiõe vt velit deuote orare: talis intentio
reddit totā orõem meritoriā q̃uis hō vltra
volūtatē diſtrahat̃. Scḋs effectꝰ orõnis eſt
impetrare a deo: ⁊ ad hūc etiā effectū ſufficit
pria intētio quā deꝰ ꝑncipalr̃ attēdit. Tertiꝰ
effectꝰ quē orõ etiā ꝑncipalr̃ efficit ē q̃dā ſpi
rituaꝉ refectio mētis. Et ad hūc effectū ḋ ne
ceſſitate req̃rit̃ ĩ orõne attētio. Uñ dr̃. i. Coꝝ.
xiiii. Si orem ligua mens mea ſine fructu ē.
Ergo qñ hō vult ꝯſeq̃ ſpūalē dulcedinē in ſu
is orõibꝰ: tūc opꝫ ꝙ ꝑ totā orõneꝫ hēat at-
tētionē ⁊ deuotionē: ſꝫ q̃tū ad merēdū ⁊ ad
impetrādū: tūc ſufficit ꝑma intētio. Si aūt
pria intētio deſit orõni neqꝫ meritoria ē ne-
qꝫ impetratiua. Illā eī orõnē deꝰ nō exaudit
cui ille q̃ orat nō ītēdit: ſꝫ qñ pria intētio orā
tis eſt ꝙ libēter vellet deuote orare: ⁊ ea in-
tētiõe incipit: tūc valet illa orõ ad merēduꝫ
⁊ ad impetrādū a deo. Ergo ſunt aliq̃ qñ nō
hñt deuotionē: tūc volūt deſiſtere ab orõne:
qḋ nullo mō faciēdū eſt: etiam ſi hō intm̃ di
ſtraheret̃ ꝙ oporteret ei vnū Pr̃ nr̃ decies re
incipere adhuc deberet idē Pat̃ nr̃ dicere et
ꝑficere: q꞉ deꝰ reſpicit ꝑmā intētionē quam
habuit qñ incepit orare. ſ. ꝙ libenter deuote
orare vellet. Sꝫ qñ q̃s cū ꝓpoſito indeuote
orat: tūc ei nō ĩpetrat nec meret̃: vñ dic̃ dñs
ꝑ ꝓphām. Ppl's h̃ labiis me honorat cor au
tē eoꝝ lōge eſt a me. Sicut heu pl'es ſunt q̃
cū corꝑe ſtant in eccl'ia ⁊ orāt: ſꝫ cor diſꝑſuꝫ ē
q̃ſi ꝑ totū mūdū. vñ Iſi. Quid ꝓdeſt ſtrepitꝰ
labioꝝ vbi cor eſt mutū: ꝗ̃ hoc eſt ſcḋm qḋ re
quirit̃ ad orõnē vt orõ fiat cū deuotiõe ⁊ at-
tentõe. O Tertiū impedimētū ꝙ orõ nō
exaudit̃ eſt qñ petit̃ qḋ nō eſt expediēs petē
ti. Uñ ſm̃ Aug. tria ſunt gñā bonoꝝ. ſ. bona
infima: media: ⁊ ſumma. Bona infima ſunt
tꝑalia q̃ quaſi nihil ſunt. Jer. iiii. Aſpexi ter

ram ⁊ ecce vacua erat ⁊ nihil:et talia tpalia
aut nõ debem⁹ petere aut cũ ↄditõne ⁊ cum
moderamine.Ber.in quodã ſer.In petendo
tpalia cauẽda eſt ſupfluitas ⁊ voluptas.Sa
lo.Prouer.xxx.Mẽdicitatẽ ⁊ diuitias ne de
deris mihi:ſꝫ tm̃ victui meo tribue neceſſaria
Apl's.i.Thi.vi.Hñtes alimẽta ⁊ qbus tega⸗
mur his ↄtẽti ſim⁹.De cõditiõe ponenda qñ
tpalia petim⁹ dicit Aug.Qñ a deo petit̃ tpa
lia cũ moderamine petite:⁊ cũ timoꝛe illi cõ
mittite:vt ſi ꝓderit det:ſi ſciat obeſſe nõ det
qd obſit vel ꝓſit nouit medic⁹ nõ egrot⁹. Er
go qñcũqꝫ petim⁹ illa q̃ ſunt trãſitoꝛia ſicut
res tpales:ſanitatẽ coꝛpis vel liberationẽ a
pñtib⁹ tribulatiõib⁹ ſp̃ debem⁹ petere cũ ↄdi
tione:qꝛ hõ petit qñqꝫ aliqd a deo ſi exaudi⸗
ret̃ ab eo eẽt ſibi nociuũ ⁊ dãnabile.Sic pau
per q ꝓpt̃ paupratẽ ſuã ſaluabit̃:hic ſi diueſ
fuiſſet foꝛte dãnat⁹ eẽt.Sil'r ĩfirm⁹ qñqꝫ cũ
infirmitatib⁹ ſuis ſaluabit̃:ſi de⁹ eũ exaudiſ
ſet qñ ꝓ ſanitate coꝛpis petiuit foꝛte dãna⸗
tus fuiſſꝫ:⁊ ſic de alijs.Bona media ſt̃ ſpũa⸗
lia:⁊ iſta petẽda ſunt cũ attẽtõe:qꝛ tãto ma
ioꝛa ſunt reſpectu tpaliũ q̃ꝫto mons excedit
puũ lapidẽ:⁊ q̃ꝫto ſol excedit ſtellas ⁊ hmõi
vt ſũt remiſſio pctõꝝ ṽtutes:gr̃a:⁊ hũilitas
charitas:patiẽtia pax:⁊ mĩa: ⁊ cui de⁹ talia
dederit:mai⁹ eſt q̃ꝫ ſi totũ mundũ ſibi daret.
Exẽplũ de btõ petro ⁊ de maria magdalena
⁊ de latrone q receperũt indulgẽtiã pctõꝝ ꝓ
toto mũdo. Nec mirũ.Cui eĩ talia bona dan
tur ſi ↄſeruant̃ nequaq̃ dãnabit̃:⁊ amicũ di
cõſtituũt:⁊ ab inferno liberãt.Ecce q̃ntũ dif⸗
ferũt a p̃mis bonis.i.a tpalib⁹ bonis:qꝛ cuꝫ
primis.i.tpalib⁹ multi dãnant̃:cũ ſcdis bo⸗
nis.i.ṽtutib⁹ null⁹ dãnabit̃.Bona ſupꝛema
ſunt bona celeſtia:⁊ illa nõ tm̃ petẽda ſt̃ cuꝫ
attentiõe ⁊ feruoꝛe ſic ſpũalia:ſꝫ etiã cũ hũi⸗
litate ⁊ ſine p̃ſumptiõe.Cũ hũilitate petunt
quo de ſuis merit̃ nõ ↄfidũt:ſꝫ in miam ⁊ bo
nitatẽ dei.Ber.In petẽdo btitudineꝫ elatio
eſt cauẽda:ne tanq̃ ex ꝓprioꝝ meritoꝝ fidu
cia reqrat̃.Uñ dñs nr̃ ihs xp̃s dicit. Lu.xvij
Cũ oĩa feceritꝭ q̃ p̃cepta ſunt vob: dicite ſer⸗
ui inutiles ſum⁹ qd̃ debuim⁹ facere fecim⁹.
Cauẽda eſt etiã p̃ſumptio ne ſine nr̃o laboꝛe
gl'iaꝫ velim⁹ hr̃e.De tali p̃ſumptiõe rephen⸗
dunt̃ filij zebedei q ſine laboꝛe ⁊ paſſione vo
lebãt cũ xp̃o regnare. Mat.xx. Neſcitis qd
petatꝭ.Poteſtis bibere calicẽ quẽ ego bibitu
rus ſum:ꝯ tertiũ qd̃ reqrit̃ ad h̃ q̃ oр̃o nr̃a ex
audiat̃ eſt vt petam⁹ ea q̃ ſunt ſalutis:qꝛ nõ
ſufficit q̃ hõ petat ſine pctĩs ⁊ attẽte ⁊ cum

deuotione niſi petat ea q̃ decet xp̃m dare et
expediat hoĩ recipere.Quartũ impedimẽtuꝫ
oр̃onis eſt qñ qs cũ heſitatione petit ⁊ ſic ni
hil impetrat.Quia qlibet q vult impetrare a
deo cũ bona fiducia dꝫ ſibi ſupplicare.Mar
ci.xi.Oĩa q̃cũqꝫ oꝛãtes petitis credite ⁊ acci
pietis.Jaco.i.Poſtulet in fide nihil heſitãs
qui eñ heſitat ſilis eſt fluctui maris q a ven
to mouet̃ ⁊ circũfert̃. Non ꝯ eſtimet hõ ille
q̃ accipiat aliqd a dño:qꝛ debem⁹ deũ cũ bo
na fiducia inuocare in noſtris neceſſitatib⁹:
⁊ tũc vult nobis ſubuenire in oĩ neceſſitate ⁊
tribulatiõe.Uñ ps.Cũ ipſo ſum in tribula⸗
tione eripiã eũ ⁊c̃.Idem.Ad dñm cũ tribula
rer clamaui ⁊ exaudiuit me.In ſignũ huius
tũc xp̃s in cruce habuit manus pfoꝛatas dã
do nobis bona ſpũſſancti foꝛtificãdo ⁊ adiu
uãdo ⁊ ↄſeruãdo nos in bono.Quintũ impe
dimẽtũ oр̃onis eſt defect⁹ pſeuerãtie in oꝛa
tione.Jaco.v.Multũ eñ valet dep̃catio iu
ſti aſſidua:apl's ad Ro.xij.Oꝛatõibus inſtã
tes:ergo pſeuerare debem⁹ in oр̃onib⁹ nr̃is:
⁊ tũc obtiebim⁹.Lu.xi.Si pſeuerauerit pul
ſans ⁊c̃. ¶ Sed q̃rit̃ quare qñqꝫ deus
nõ exaudit oр̃ones bonoꝝ hoim̃. Rñdet q̃
hoc facit ꝓpter tria.Primo vt ꝓbet patien⸗
tiã ipoꝝ.ſicut fecit multis martyꝛib⁹ q peti⸗
uerũt vt moꝛtẽ ab eis auferret ⁊ ſctũs Pau
lus q rogauit dñm ter vt auferret ab eo ſti⸗
mulũ carnis. Rñdit ei.ſufficit tibi gr̃a mea.
Secũdo vt deſideriũ excitet.Facit eñ ſic au⸗
ceps qui ſubtrahit eſcam volucri:ſic etiã fe⸗
cit mulieri chananee.Grego.Differt dñs da⸗
re qd̃ petitur vt dilatũ petat̃ ardenti⁹ ⁊ ha⸗
beatur grati⁹ ⁊ hũili⁹. Tertio vt melioꝛa q̃ꝫ
petãt ꝓuideat:qꝛ facit ſicut pater q denariũ
denegat puero:cui poſtmodũ totã heredita⸗
tem dabit:qꝛ foꝛte expẽderet ad peccandum
Iſido. Multi petẽtes nõ exaudiũtur:qꝛ ꝓ⸗
uidet illis melioꝛa q̃ꝫ petunt.

¶ De eadẽ dñica ⁊ de oр̃one dñicali ſiue Pa⸗
ter noſter.Sermo.lxv.

P Etite ⁊ accipietis. Job.
xvi. Ex quo dñs nr̃ ieſus xp̃s ĩ ver
bis p̃miſſis inuitat nos ad oꝛan⸗
dũ tũc hic iã q̃rit̃ q̃ oꝛatio ſit ma
gis ſalutifera. Rñdet̃ q̃ oр̃o dñicalis. Uñ h̃
tria ĩ pñti ſmone ſunt dicẽda.Prio quõ oр̃o
dñicalis p̃cellit alias oр̃ones.Secũdo reſtat
declarare ſeptẽ petitões incluſas in dñicali
oр̃one.Tertio q̃ reqrunt̃ ad h̃ q̃ oр̃o facta ꝓ
aliq exaudiat̃. ¶ Quãtũ ad p̃mũ ſciẽdũ

q̃ oр̃o dñicalis p̃cellit alias oр̃oes in q̃ttuoꝛ
Primo in auctoꝛitate:qꝛ xp̃s eã fecit ⁊ oꝛdi⸗
nauit q eſt ſumm⁹ magiſter ⁊ dñs oim̃. Se⸗
cũdo p̃cellit in breuitate.Sꝫ querit̃ q̃re eam
tam breuẽ fecit. Rñdetur q̃ ſpecialiter ꝓpt̃
tria. Prio vt facil'r poſſet capi ⁊ ĩtelligi ⁊ me
lius retineri ⁊ tardius obliuiſci. Secũdo vt
freq̃nti⁹ poſſet dici ⁊ reiterari:⁊ ne dicentib⁹
faſtidiũ generaret. Tertio vt null⁹ ſe poſſet
excuſare ab oр̃one:qꝛ quilibꝫ homo rationa
lis poteſt eam addiſcere ⁊ oĩ die dicere.Con
tra hoc faciũt multi qui qñqꝫ ꝑ vnuꝫ vel per
duos dies ꝓpt̃ occupatiões exterioꝛes obli⸗
uiſcunt̃ dicere vnũ Pater noſter:ſꝫ que perti
nent ad neceſſitatẽ coꝛpiſ nõ obliuiſcunt̃:qꝛ
nunq̃ fuit talis occupatio qn̄ tp̃s illõ ſibi aſ
ſumũt vt cibũ coꝛpalẽ nõ negligãt:ſꝫ que ad
aĩam ⁊ ad deũ ptinẽt ſepi⁹ negligũt:⁊ hoc ẽ
ſignũ ꝑuipenſionis dei ⁊ etiã ſalutis pꝛopꝛie
vñ Ariſto.ij.rhetoꝛi.Obliuio ẽ ſignũ ꝑuipen
ſionis. Tertio excedit oр̃o dñicalis in exaudi
bilitate.Eſt eñ oꝛatio dñicalis mag' exaudi
bilis q̃ aliq̃ alia oр̃o. Ratio:qꝛ per petitiõeꝫ
quã qs oꝛdinauit ⁊ fec̃ ⁊ ĩte nõ põt repellere.
xp̃us aũt hãc oꝛationẽ fecit ⁊ oꝛdinauit.Uñ
Criſo.ſup Math.Pater illã oꝛationẽ nõ li⸗
benter exaudit quã fili⁹ nõ dictauit.Quarto
p̃cellit in fecũditate. Nec oĩa neceſſaria a⸗
nime ⁊ coꝛpis tã in pñti vita q̃ ẽt in futuro
ĩ iſta oр̃oe includunt̃:vt patebit infra in de⸗
claratione Pater noſter. Quãtum ad ſecun⸗
dum tũc prio q̃ritur q̃re xp̃s ſic incboauit o⸗
rationẽ dñicalẽ: dicẽdo Pater noſter. Et nõ
dñs vel deus vel creatoꝛ. Rñdet̃ q̃ talia no⸗
mina ſũt noĩa timoꝛis:ſꝫ pater ẽ nomẽ amo⸗
ris.Sꝫ qꝛ diligit nos pat̃ ne ⁊ vult a nob eti
am filialit̃ diligi:iõ dixit Pat̃ noſter. Et ĩ h̃
nomine pater memoꝛari debem⁹ vt ſim⁹ fi⸗
lij ei⁹ ſi oꝛationẽ noſtrã ſalubꝛiter deo offer⸗
re volum⁹.Uñ.i.Joh.iij. Uidete q̃lem chari
tatẽ dederit nob pater vt filij dei noĩemur ⁊
ſim⁹ qd̃ ſi filij dei ⁊ heredes:heredes quideꝫ
dei coheredes aũt xp̃i. ad Ro. viij. Sꝫ nr̃ di⸗
xit vt nos doceat hũiliari : vt null⁹ ſe de no⸗
bilitate gñis iactet ⁊ ſic alios ſpernat.vñ Au
gu. Mouentur diuites ⁊ nobiles nõ ſupbire
minoꝛib⁹ vel ↄ̃ mioꝛes. Nõ eñ pñt dicere Pe
pr̃ nr̃ niſi frẽs.Sciẽdũ q̃ oẽs hoĩes tã nobi⸗
les q̃ ignobiles:tã iuuenes:q̃ ſenes:tã diui
tes q̃ paupꝛes in q̃ttuoꝛ ſũt ſil'es:q̃re merito
ſũt frẽs:h̃ q̃re in ſermo.lix.L. Qui es ĩ ce⸗
lis.q̃rit̃ q̃re h̃ dic̃. Mat.cũ tñ vbiqꝫ eſt deus
ſm̃ deitatẽ,in t̃ra ꝑ miam:in inferno ꝑ iuſti

tiã:i celo ꝑ gl'iam. Rñdet̃ prio iõ vt doceret
nos celeſtia ⁊ nõ terrena appetere:iux̃ ↄſiliũ
apl'i Col'.iij.Que ſurſuꝫ ſt̃ q̃rite : ⁊ nõ q̃ ſup
terrã.Secũdo vt oñdat nob locũ ad quẽ cre
ati ⁊ redẽpti ſum⁹:⁊ ad quẽ oĩ die vnã dietã
facere dẽm⁹.vñ Joh.xiiij.In domo pr̃is mei
mãſiões mlt̃e ſt̃.vñ ẽt apl's ad Heb.xiij. Nõ
hẽm⁹ hic manẽtẽ ciuitatẽ ſed futurã inquiri
mus.Sctificet̃ nomẽ tuũ. Hec ẽ pꝛia petitõ
ĩ q̃ petim⁹ vt nomẽ ei⁹ ſctificet̃: qꝛ p̃ oib⁹ ho
noꝛẽ dei d̃ſiderare dẽm⁹.Sꝫ diceret qs. vide
tur q̃ h̃ petitio ſit ĩcõueĩẽs: qꝛ ſp̃ nomẽ ei⁹ ẽ
ſctm̃ : ꝯ ei⁹ ſctificatõ h̃ nõ dꝫ peti. Rñdet̃ q̃
nõ petim⁹ ip̃m nomẽ dei ĩ ſe ſctificari: qꝛ ſic
nullo mõ ẽ poſſibile mag' ſctificari:ſꝫ petim⁹
in nob ſctificari.i.q̃ ĩ nob ſcm̃ habeat̃:⁊ tã⸗
q̃ꝫ ſcm̃ honoꝛet̃ ĩ coꝛde credẽdo ⁊ amãdo : in
oꝛe ip̃m laudãdo ⁊ p̃dicãdo:in ope bñ viuen
do.Sꝫ heu iam a plurib⁹ xp̃ianis nomẽ dei
blaſphemat̃ poti⁹ q̃ ſctificet̃.Uñ de h̃ ↄq̃rit̃
ꝑ Eſa.lij.dicẽs. Jugit̃ tota die nomẽ meum
blaſphemat̃.vñ ad Ro.ij. Nomẽ dei per vos
blaſphemat̃. Hoc iã dici põt mltꝭ pctõꝛibus
deũ blaſphemãtib⁹ ⁊ q ↄ̃ p̃ceptũ diuinũ iurã
do nomẽ di aſſumũt inuanum. Adueniat re
gnũ tuũ.Sciẽdũ q̃ ſcdꝫ qd̃ p⁹ honoꝛẽ dei no
bis deſiderãdũ ẽ regnũ celeſte vt illuc ꝑueni
am⁹:⁊ h̃ petim⁹ ĩ iſta ſcda petitione dicẽdo:
adueniat regnũ tuũ.i.ad nos ⁊ ĩ nos.ſ.vt tu
regnes ĩ nob.Luc.xvij. Regnũ dei intra vos
eſt:et vt ĩ futuro tecũ regnem⁹ cũ dictur⁹ es
electꝭ tuis illõ Mat.xxv.Uenite be.pat.mei
poſ.re.vo.ꝑpa.ab oꝛi.mũ.vnde ẽt Aug.ij.de
ci.dei.O q̃re illã vitã ãplecti debuiſti vbi eſt
vita ſine moꝛte:lux ſine tenebꝛis:iuuẽt⁹ ſine
ſenectute: pax ſine diſcoꝛdia: voluntas ſine
iniuria:regnũ ſine ↄmutatiõe: qꝛ nõ amitti
tur. Fiat volũtas tua ſic̃ in celo ⁊ in t̃ra.Ubi
notãdũ ſm̃ Hẽri.de vꝛima.ꝑ celũ intelligũt̃
iuſti:ꝑ terrã ṽo pctõꝛes:vt ſit ſenſus q̃ ſicut
volũtas tua fit ĩ bonis ⁊ iuſtis hoib⁹ tibi fi⸗
delit̃ obſequẽtib⁹ ita etiã fiat in terra.i. ĩ ip⸗
ſis pctoꝛib⁹:vt.ſ.a te cõuertant̃ ⁊ tibi ſuiãt:
ꝯ hoies oꝛantes pr̃ nr̃ ſignant̃ ĩ hac clauſula
dñt dirigere ĩtẽtõeꝫ ſuã ad deũ oprãdo oib⁹
pctõꝛib⁹ veniã:gr̃aꝫ:⁊ iuſtificationẽ a pecca⸗
tis:vt ⁊ ipſi volũtatẽ dei ſic̃ ⁊ iuſti ſalubꝛit̃ ꝑ
ficere valeãt.Sꝫ ſm̃ ſctm̃ Tho. ꝑ celũ intelli
gunt̃ ſcti ⁊ ãgeli ĩ celo exñtes.ſꝫ ꝑ terrã hoies
viuẽtes ĩ t̃ra:vt ſit ſenſ⁹. Sic̃ ĩ ciuib⁹ celi:ſic
⁊ in ciuib⁹ t̃re:h̃ ẽ ſicut ſcti ⁊ ãgeli ↄfoꝛmant
volũtatẽ ſuã diuine volũtati ĩ celis:ſic hoies
etiã faciant in terris,Sꝫ ↄtra hoc faciũt qui

murmurāt ɔtra deū in tribulationib⁹: ⁊ hoc
eſt ſignū carentie diuine grē: ſicut vas vacuū
magnā reſonātiā facit: et curr⁹ nō inūct⁹ cū
clamore incedit: ſic ⁊ tales. vñ Greg. Regnū
celorū null⁹ murmurās accipit: nec vllus q̄
celorū accipit murmurare pōt. Quare tales ſic mur
murāt: q2 non aduertūt φ de⁹ ex ſua bonita-
te hoīem in p̄nti affligit ſuis tribulationib⁹
Greg. in mora. Ille ſol⁹ de flagello murmu-
rat q aim pſecutoris ignorat. Aug. Tāto mi-
nus de flagello quo caſtigamur murmurare
debem⁹ φto certius in eo pignus paterne di
lectionis tenemus. Vñ dr̄ Apoca. iij. Ego q̄s
amo arguo et caſtigo: ſi boni voluntatē ſuā
deo cōformāt exēplo xp̄i q̄ dixit: nō mea volū
tas ſ tua fiat: ḡ dicam⁹ fiat volūtas tua ⁊c.
R Panē nrm̄ q̄tidianū da nob hodie. Hic
petim⁹ necia p̄ntis vite. Nā p panē omia ne
ceſſaria intelliguntur. Eccl. xxi. Initiū vite ho
minis panis ⁊ aq. Necia em̄ ſperāda et petē
da ſunt a deo: q2 ipē dat eſcam oī carni. ps.
Oculi oīm in te ſperant q2 tu das eſcam ⁊c.
Mod⁹ autē q̄lr̄ petere debe am⁹ iſta tpalia
nobis pulchre in iſta petitione demonſtraf.
nā hic inſinuaf φ a nob tolli dꝫ ſibi ſupſlui-
tas: nō dic panē. Vñ de⁹ tibi aliqd vltra pa-
nē largitur tūc pl⁹ tibi dedit φ petiſti: ḡ cū
magna grāractiōe debes accipe. Itē dic da:
vbi oñdif φ nihil hēm⁹ a nob niſi a deo nob
def. Apl's. i. Cor. iiij. Quid habes qd̄ nō acce
piſti. Itē p h φ dicit da. inſinuaf nobis φ
debem⁹ p nos recipe tpalia: ſ a datore oīm
.i. a deo hūilr petere: ille em̄ p ſe recipit q iu-
ſte lucraf: q2 h de⁹ nō ſibi dat ſ recipit. Quo
ḡ orant vſurarij: fures: raptores: et ceteri q i-
iuſte lucrātur cū dicūt da: cū ipſi p ſe contra
deū ⁊ ſalutē ppriā talia recipiāt. Item dicit
nobis p hoc inſinuant vt null⁹ ſibi tpalia ap
propet: ſ cū indigētib⁹ cōicet ea q de⁹ ſibi tri
buit. vñ Augu. De meo vtiq̄ q̄ro ait xp̄s. Da
mihi vt reddā tibi habuiſti me largitorē fac
me debitorē. pauca mihi das plura vtiq̄ ti-
bi reddā. frena mihi das celeſtia vtiq̄ reddā
tpalia das eterna reſtituā: memetipſū etiā
reſtituā tibi. Itē dicit hodie volens a nobis
tollere ſuperfluam et nimiā ſollicitudinē tē-
poraliū. vñ Math. vi. Nolite eſſe ſolliciti in
craſtinū. Cōtra h faciūt illi q ad annos pluri
mos h petūt ⁊ cū nimia ſollicitudine illa tē
poralia colligūt: velut iſte diues de q in euā
gelio dr̄ q dixit. Aīa mea hēs multa bōa i an
nos plīmos. Et riſum ē ei. Stulte hac noc.
te. aīa. tu. a te. ⁊ q cō. cu⁹ erūt. Dimitte nob

debi. no. Hec ē q̄nta petitio i q petim⁹ remiſ
ſionē pctōꝝ nrōꝝ in deū: i prios ⁊ i noſ ipos
Querit q̄re xp̄s dixit. Dimitte nobis debita
nrā ⁊ nō pctā nrā. Rñr ſm Henri. de vrima.
φ xp̄s meli⁹ dixit debita nrā: φ ſi dixiſſet di
mitte nob pctā nrā: nā pl⁹ petim⁹ dicēdo di-
mitte nob debita nrā φ dicēdo dimitte nob
pctā nrā. Nā in prio petim⁹ nobis dimitti tā
culpā φ penā quā tenemur exoluere. p pctis
qd̄ nō fieret in ſecūdo. ſ. dicēdo pctā: q2 q̄nq̄
dimittif petm̄: φtū ad culpā: ⁊ tñ manet rea
tus φtū ad penā. Sic ⁊ nos dimittim⁹ debi.
no. h ſignanf addit: q2 al's nō fieret remiſſio
pctōꝝ: ſicut clare pꝫ i euāge. vbi xp̄us dixit.
Cū ſtabit ad orādū dimittite ſi qd̄ hētis ad
uerſus aliquē vt pr̄ vr̄ dimittat vob pctā vr̄a
φ ſi nō dimiſerit nec pr̄ vr̄ celeſtis dimittet
vob pctā vr̄a. Vñ Bern. Si vis vt pctā tibi a
deo dimittanf oīs rancor ⁊ indignatio a cor
de tuo euellaf. Et ne nos inducas in tēptati
onē. Hec ē ſexta petitio in q petim⁹ pſerua
ri a futuris mal' ⁊ a pctis: ſic antea i q̄nta pe
titiōe petim⁹ nob idulgere pctā pterita: ſic h
in ſexta petim⁹ pſeruari a futuris pctis dicē
do. Et ne nos inducas i tēptationē. Sciēdū
φ in hac petitiōe nō petim⁹ vt ſimplicit non
tēptemur: ſ ne inducamur in tēptationē. Il
le em̄ inducif in tēptationē q ſupaf ⁊ capif
vt piſcis i heti: xp̄s em̄ fuit tēptat⁹: ſ nō in
tēptationē duct⁹. Sciēdū ēt φ neceſſariū ē
φ tēptemur: q2 mag ꝑ ſ meritoꝝ nrōꝝ pſiſtit
i ſuſtinēdo tribulatōes ⁊ i vicēdo tēptatōes
q2 al's opa nrā modica ſūt. Aug. Null⁹ hoīm
eſt tāte iuſticia pdit⁹ cui nō ſit necia tribula
tionis tēptatō ad pficiēdū. vñ Ber. Quoti-
ens reſtiteris toties coronaberis. Permittū
tur ei ſup nos tēptatōes a deo vt tēptati re-
ſiſtam⁹ reſiſtēdo vicam⁹: vicēdo mereamur
vitā eťnā: ḡ oꝫ nos certare ɔ mūdū: dyabolū:
⁊ ppꝛā carnē: q2 ſm aplm. ij. Thi. ij. Null⁹ co
ronabif niſi q legitie certauerit. Sꝫ liba nos
a malo. Hec ē ſeptia ⁊ vltia petitō iſti⁹ dnī-
ce orōnis: i q petim⁹ ab oī p̄nti malo libari:
⁊ a merito: q2 tot⁹ mūd⁹ ē plen⁹ picul': ⁊ iōvn
diq̄ ſum⁹ circūdati m̄ltiplicib⁹ laq̄is. A ſup
hēm⁹ timorē inordinatū: ab īfra amorē inor
diatū: ab āte volūtarē pueſaꝫ: a retro pecca
toꝝ pteritoꝝ delectationē: a ſiniſtris impati
entiā in aduerſis: a dextris extollētiā i pſpis
Sic ḡ q̄cūq̄ vertim⁹ nos dyabolū inſidiāti
nob hēm⁹. Ergo merito ⁊ libēter dicere ⁊ cla
mare debem⁹. Liba nos a malo. S Quā
tū ad tertiū ſciendū φ q petit orōnes ſctō: ſ

in celo vel etiā bonoꝝ hoīm in terris q̄ttuoꝛ
in ſe dꝫ hr̄e: vt orōnes p eo facte a deo exau-
dianf. Prio dꝫ deſiderāter illō cōcupiſcere p
quo vult p ſe orari ab alijs hoīb⁹ bonis. ps.
Deſideriū paupeꝝ exaudiuit dñs. Iere. xxix.
Cū q̄ſieritis me i toto corde vr̄o: inueniar a
vobis. Scđo vt ipē ſit in bono pposito ſe e-
mēdādi: q2 ſi ſtaret i malo pposito. ſ. peccan
di: de⁹ orōes q p eo fiūt nō exaudiret. Iere.
xv. Si ſteterit moyſes ⁊ ſamuel corā me non
erit aīa mea ad ppl'ꝫ iſtū. Ergo orōnes facte
nihil pſunt dānatꝫ: nec ēt demonib⁹: q2 ſp ſt
i malo pposito ⁊ i malis obſtinati. Ergo cuꝫ
petis orare p te: tūc debes hr̄e bonā volunta
tē. Vñ legif in vitaſpatrū φ qdā relinquens
mūdū iuit i heremū ⁊ fact⁹ ē heremita pba-
tiſſim⁹. Qd̄ audiēs ſcl'aris q fuerat ſoci⁹ ei⁹
viſitauit eū ferēs panē in ſacco: rogāſ φ deū
oraret p eo φ daret ei grām abſtinēdi a pec-
catis. qd̄ ille cū pmiſiſſet rogauit vt poſt. xv.
dies rediret ad eū. Et cū hoc feciſſet q̄ſiuit ſi
adhuc placeret ei ſuū petm̄ ſic pri⁹. Rñdit φ
deteri⁹ erat ei petm̄ φ antea. Tūc heremita
rogauit vt iteꝝ poſt. xv. dies rediret ad eū: et
tūc forti⁹ ſe p eo afflixit ⁊ orauit p eo. Cum
aūt rediſſet ⁊ φ ſibi deteri⁹ eēt ei diceret at
tēdens heremita φ hoc ppť ei⁹ negligētiaꝫ
eēt: q2 delectabaf in h pctō ⁊ nō reſiſtit dele-
ctationi: tūc heremita accepit ſaccū in q ſibi
panes detulerat et impleuit arena: rogās vt
humeris ſuis iponeret et portaret. Quod cū
ille facere attēptaret heremita retrahebat i
ferius: qd̄ cū ille aduerteret dixit: non poſſuꝫ
illō on⁹ ſubleuare q2 tu deorſuꝫ trahis. tunc
ille: trahe ſup te ⁊ ego iuuabo te. Qd̄ cū vter-
q faceret facilime on⁹ ſup humeros ipi⁹ po
ſuerūt: tūc heremita: ſic ego nō poſſum te iu-
uare: q2 tu niteris ɔtrariū. ſ. retrahere deorſum
temetipm in culpā ⁊ in prauā delectationes
ſ appone manū tuā et adiuua me. ſ. reſiſten-
do pctō huic et auerte te ab eo: tunc valebit
adiutoriū dei et meū. Tertio vt reputet ſe in
dignū corā deo ſtare ⁊ p ſeipſo orare et indi
gnū ſe a deo exaudiri: et aliū ad quē accedit
reputare debet dignum a deo exaudiri. Iob
xlij. Seruus meus iob orabit pvobis et ego
faciē eius ſuſcipiā. vñ Greg. in paſto. Talis
reqrend⁹ ē ad orādū q ſit idone⁹ ad placādū:
q2 cū is q diſplicet ad itercedēdū mittif irati
animus ad deteriora puocaf. Quarto vt bo
na et iuſta ⁊ licita ⁊ ſalutaria petat ſibi a dō
impetrari. Chriſo. Illa pete a deo que tibi ex
pediat accipe: ⁊ illū deceat dare. Sciendum

φ q̄n ſum⁹ in tribulationib⁹ et āxietatib⁹ vl'
pctis: tūc debem⁹ deſiderare p nobis fieri cō
munē orōnē: ſic cōir fit finito ſmōe: q2 h eſt
valde vtile. Vñ ſcriptū ē. Impoſſibile ē pces
multoꝝ nō exaudiri. Et xp̄s i euāgelio dicit.
Si duo ex vob cōſenſerint ſup terrā de oī re
φcūq̄ petierint fiet ill' a patre meo. Quāto
magis vbi q̄nq̄ ducēti quadringenti: vl' q̄n-
q̄ mille hoīes ſūt cōgregati ⁊ cōem orōeꝫ p
aliq̄ cā faciūt. Et q̄lꝫ debet libēter p alijs ora
re: ⁊ cōem orōem facere: q2 hec eſt elemoſina
ſpūalis ⁊ deo valde placet. vñ Chriſo. ſuper
Math. Pro ſe orare neceſſitas cogit: p alijs
aūt charitas fraternitat' hortaf. Dulcior au-
tem eſt ante deū orō quā neceſſitas trāſmit-
tit: ſed quā charitas fraternitatis cōmēdat.

¶ In feſto aſcēſionis. Sermo. lxvi.

P Oſtq̄ locut⁹ eſt eis aſſū
ptus eſt in celū: ⁊ ſedet a dextris
dei. Marc. xvi. Sciēdū φ ab ori-
gine mūdi nō fuit tale feſtū in ce
lo nec vnq̄ vſq̄ p⁹ iudiciū erit cū xp̄s redie-
rit cū hōīb⁹ elect' eos ducēdo in celos. Unde
leo papa in ſmōe de aſcēſiōe dñi. Sic in ſolē
nitate paſchali reſurrectio dñi nobis cā fuit
letādi: ita aſcēſio ei⁹ i celos p̄ntiū nob ē ma-
teria gaudioꝝ recolētib⁹ illū diē ⁊ rite colēti
bus q natura nr̄e hūanitat' i xp̄o ſup oēs or-
dines āgeloꝝ ⁊ vltra cūctaꝝ altitudinē pote
ſtatū ad dei pr̄is ē pucta pſeſſuꝫ. Itē Aug.
in ſermone de aſcēſiōe. Reſurrectio dñi ſpes
nr̄a eſt. Aſcēſio glorificatio nr̄a. Si ḡ recte: ſi
fidelit': ſi deuote aſcēſionē dñi celebram⁹ a-
ſcēdam⁹ cū illo et ſurſum corda hēam⁹. Am
bro. in li. de offi. Sic xp̄s ſua reſurrectione re
ſurgēdū cē a pctis edocuit: ita ſua aſcēſione
aſcēſionē quādā aīe eſſe indicauit. Bern. ſup
Canti. Mēte igit' in cōtēplatiōe celeſtiū a-
ſcēdam⁹: vt ſaltē aut ſic noīa videam⁹ et ti
mētes euadere ad deū fideli' accedam⁹. Sci-
endū φ feſtiuitas hodierna ē fera oīm feſti-
uitatū. Q2 ppť hoc incarnat⁹ eſt: ⁊. xxxiij. an
nis in mūdo iſto laborauit. deinde paſſus ē:
et ſuſtinuit mortē vt celū nob apiret: qd̄ ho-
die pfectū eſt qn̄ xp̄s celos aſcēdit. Unde Au
gu. in ſer. de aſcēſiōe. Nos xp̄i mors viuifica
uit: nos xp̄i reſurrectio erexit: nos xp̄i aſcēſio
pſecrauit: q2 nobis ſpm̄ de celo tribuit. Ergo
feſtiuitas hodierna eſt pcluſio oīm feſtiuita
tū xp̄i. ſ. annūciationis: natiuitatis: circūciſi
onis: paſſionis: et reſurrectionis. Cū hec oīa
perfecit tūc hodierna die celos aſcēdit. Itē

hodiernū feſtū ꝓpt̓ ſolēnitatē et dignitatē
pōt etiā noiari feſtū oīm angeloꝝ:q̄ꝛ hodie
coꝝ ruina cepit repari qñ xp̄s cū electis ſuis
celos aſcēdit. Si ſup vno pctōꝛe ſe cōuerten
te gaudiū ē āgel̓.ſ.q̄ hic pniam agit vel ſi de
vno ſcrō q̄ ad celū euolat:vel de vna aīa que
de purgatorio liberaꝭ:qd tūc qñ tot milia.i.
oēs electi ab initio mūdi cū xp̄o celū aſcēde⸗
rūt. Itē feſtū hodiernū eſt feſtū ꝓphetaꝝ:
patriarcharū:et oīm electoꝝ ab oꝛigie mūdi
q̄ hodie oēs cū xp̄o aſcēderūt. Et ſi de vno ſā
cto feſtū fit cū euolat ad celū:et illa dies ap⸗
pꝛopaꝭ ſibi:nōne tūc hodierna dies pōt ap⸗
pꝛopari ꝓphetis ⁊ pñarchis q̄ oēs hodie cum
xp̄o aſcēderūt. Itē hodiernū feſtū pōt dici fe
ſtū btē marie:q̄ꝛ carnē filij ſui quā a ſe aſſū⸗
pſit hodie exaltari ſup oēs celos vidit:imo ē
feſtū toti⁹ hūane nature q̄ hodie ī xp̄o exal⸗
tata ē. Joh.xiiij. Si diligeretis me gauderetis
vtiq̄ꝫ.q̄ꝛ vado ad prēꝫ. Greg.i omel̓. hodier⸗
na. Illa eñi natura cui dictū fuerat terra es ⁊
in terrā ibis:hodie in celū iuit. Itē notāduꝫ
ꝙ hodierna die nō ſolū xp̄s corpal̓r aſcēdit:
ſꝫ ēt mlt̓i q̄ cū xp̄o ſurrexerūt hodie cū xp̄o vt
crediꝭ corpal̓r aſcēderūt. vñ Aug. in ſer. de re
ſur. Quoꝝ ſepulchꝛa ī paſſiōe dñi ſūt patefa
cta hoꝝ coꝛpa xp̄o reſurgēte de puluere ſunt
reſuſcitata. Decebat eñi vt pꝛius ille reſurge
ret:deinde illi vt dic̄ apl̓s.i. Coꝝ.xv. Xp̄s re⸗
ſurrexerit a moꝛtuis p̄mitie doꝛmiētiū. Et ſi
cut cū dño reſurrexerūt:ita cū eo aſcēdiſſe cre
dunꭍ. Quārtū ad ſcōꝫ ſciēdū ꝙ hodierna die
xp̄s tria ſigna dilectōis oñdit aplis. Pꝛīo co
medit cū diſcipul̓ ſic̄ amici faciūt cū ab inui
cē recedere volūt. Act.i. Et ꝯueſcens p̄cepit
eis ab hieroſolimis ne diſcederēt:ſꝫ expecta⸗
rēt ꝓmiſſionē pr̄is. Scd̓o bñdixit ill̓ ſicut hō
valedicit ſuis charis amiq̄: cū ab eis recedit
Tertio locut⁹ ē eis:p̄mo increpādo eos de i⸗
credulitate quā añ hūerūt:nō ꝙ iā adhuc il⸗
lo die increduli fuerūt:ſꝫ q̄ꝛ añ tarde credide
rūt his q̄ viderūt eū reſurrexiſſe. Bern. Audi
xp̄m diſcipulos increpātē ea hoꝛa qñ ſubtra
ctur⁹ erat pñtiā ſuā:ḡ nō dedigneris cū a ꝓ⸗
ximo tuo vel a vicario xp̄i arguaris. Item lo
cut⁹ ē eis v̓ba inſtructiōis dicēs. Euntes in
mūdū vniuer. p̄di. euā. oī crea. Querꭍ quare
oī creature iuſſit euāgeliū p̄dicari:cū nō lapi
dib⁹ ⁊ brutꝭ aīalib⁹ ⁊ volucrib⁹ p̄dicādū ē e⸗
uāgeliū. Rñdeo p̄mo:q̄ꝛ hō dꝛ microcoſmus
Vñ Ariſto. viij. phi. Hō dicꭍ minoꝛ mūdus
q̄ꝛ cōueniētiā hꝫ cū oīb⁹ creaturis. Ergo xp̄s
dixit: pꝛedicate euāgeliū oī creature.i. hoī q̄
habet eſſe cum oñi creatura.ſ. cū lapidibus
viuere cum plātis:ſentire cum aīalib⁹ irrati
onalib⁹:et intelligere cū angelis. Secūdo q̄ꝛ
per hoc ꝙ dicit omni creature oñdit ꝙ vult
oēs homines ſaluos fieri:paupes et diuites
nobiles et ignobiles:ruſticos et ciues et nul
lum ſpernit.q̄ꝛ nō eſt acceptio perſonarū a⸗
pud deū. Tertio in hoc ꝙ dicit oñi creature
oſtēdit ꝙ hō eſt dñs oīm creaturaꝝ. p̄s. Oia
ſubiecisti ſub pedib⁹ eius ⁊c̄. Geñ.i. Dñami⸗
ni piſcib⁹ maris:volucribus celi:et cūctis ani
mantib⁹ terre. Item dicit in euangelio. Qui
crediderit et baptizat⁹ fuerit ſaluus erit. vbi
queritur vtrū fides reqraꭍ in baptizandis.
Rñdeo ſm pet. de tharan. ſup. iiij. ſen. di. vi.
In puulis et naturaliter ſtultꝭ nō reqriꭍ ꝓpa
fides:ſꝫ ſufficit aliena:q̄ꝛ pueri in fide pentū
vel patrinoꝝ vel eccl̓ie baptizanꭍ. In adultꝭ
et in diſcretis hoīb⁹ q̄ hñt rōnem requiritur
fides ꝓpꝛia:nō quidē ad ſuſceptionē ſacra⸗
menti:q̄ꝛ etiā ſine ea recipiēt caracterē ſacra
menti:ſed quātū ad ſuſceptionē rei ſacramē
ti.i. gratie. ¶ Item querꭍ vtrū omnib⁹
paruulis equalis gr̄a deꭍ in baptiſmo. Rñ⸗
deo ſm Bonauē. in. iiij. di. iiij. ſic. Quātū eſt
de ſe equalis gr̄a daꭍ in baptiſmo puulis:et
hoc ꝗtū ē de lege cōi. Pꝛīo rōe moꝛbi.i. pec⸗
cati oꝛiginalis q̄ moꝛbus eſt equalis in oñi⸗
bus pueris. Secūdo q̄ꝛ oēs ſunt equalꭍ diſ
poſiti nec plus nec min⁹ vnus ꝙ̄ alter: quia
nullū hñt pctm̄ actuale:ſꝫ ſolū oꝛigīale. Ter⸗
tio q̄ꝛ ſacrm̄ vnū ⁊ eq̄le eſt in ſe:ergo equalꭍ
opatur in puulis. De⁹ tñ q̄ non alligauit ſuā
potētiā ſacramētis poteſt vni dare plus vel
min⁹ ſi vult. Itē querꭍ an in adultis bapti⸗
zatis ſit equalis effectus baptiſmi. Reſpon⸗
deꭍ ſm Bonauē. vbi ſup̄ ꝙ triplex eſt effect⁹
baptiſmi. Pꝛim⁹ caracteris ipꝛeſſio. ſecund⁹
reſtitutio inocētie. Et q̄ ad illos duos effect⁹
eſt equalis effect⁹ baptiſmi in oīb⁹ digne ſu
ſcipiētib⁹. Terti⁹ effectus eſt infuſio grē. Et
hic effect⁹ ē maioꝛ in illis adultis q̄ magꝭ ſūt
diſpoſiti:q̄ꝛ q̄ ſe plus diſponit:pl⁹ recipit de
gratia. Et iō quo ad hoc nō opꝫ ꝙ ſit equal̓
effect⁹ in oīb⁹ baptiſmū ſuſcipiētib⁹. Si vis
plus dicere de baptiſmo:q̄re infra ſermo. lx
vi. et ſermone. lxviij. B.

¶ In eodem feſto ſer. lxvij. de ſignis veri
chꝛiſtiani.

Signa autem eos qui cre
diderint hec ſequentur. Marci
vltimo. Quāuis neſciatur de q̄ꝫ

hoīe an ſaluetꭍ an dānetꭍ: ſunt tñ q̄nq̄ꝫ ſigna
q̄ dñs hic poſuit valde expꝛſſiua ſalutꝭ:⁊ q̄ nob
in vltīo receſſu ꝓ memoꝛiali reliq̄t p q̄ cogno
ſcunꭍ veri fideles a nō veris. Ois igiꭍ fidel̓
ſaluari volēs vt hec q̄nq̄ꝫ hēat neceſſe eſt ad
min⁹ ſm explicationē ſpūalē. Hñtur eñi hec
ſigna dupl̓r:coꝛpal̓r ⁊ ſpūalꭍ. Apl̓i ⁊ alij q̄⸗
dā ſcti in p̄ncipio eccl̓ie habuerūt illa ſigna
vtroq̄ꝫ mō ⁊ h̓ neceſſariū tūc erat q̄ten⁹ apl̓i
p illa ſigna hoīes ad fidē ꝯuerterēt: ⁊ iō hec
ſigna coꝛpal̓r impēdebāt hoīb⁹. ¶ Spi⸗
ritualꭍ vō q̄nq̄ꝫ ſigna nos hr̄e oꝫ:⁊ ſunt cer⸗
ta ſigna ſalutꝭ:q̄ꝛ miracula coꝛpalia oñdunt
hoīem eē ſctm̄:ſꝫ nō efficiūt ſꝫ illa efficiunt ⁊
oñdūt. Pꝛimū ſignū eſt ꝙ demonia eijcient.
Hoc apl̓i ⁊ alij ſcti fecerunt coꝛpal̓r eijciēdo
demonia ab obſeſſis:⁊ p hoc oñderūt ſe eſſe
diſcipl̓os xp̄i. Sic nos ſpūaliter demonia.i.
pctā eijcere debem⁹ p pniam:⁊ q̄ hoc fecit ve
re eſt xp̄ian⁹. dñs eī q̄ nō mētiꭍ dicit. Signa
aūt eos q̄ crediderit hec ſeq̄nꭍ. In noīe meo
id ē ꝓ ſalute eterna demonia eijcient.i. pctā
moꝛtalia. Quot aūt q̄s in ſe hꝫ pctā moꝛta⸗
lia:tot diaboli etiā aīam ei⁹ poſſidēt. Vñ le⸗
giꭍ Mar. xvi. Mariā magdalenā ſeptē de⸗
monia habuiſſe:qd̓ exponit Greg. ⁊ dic̄. Ma
ria ſeptē demonia habuit q̄ vniuerſis vitijs
plena fuit. Et illa pctā q̄ in nob imediate co⸗
gnoſcim⁹ p verā ꝯtritionē eijcere debemus.
¶ Sꝫ q̄ritur vtrū q̄s immediate teneaꭍ cō
fiteri. Rñdeo ꝙ ad ꝯtritionē teneꭍ hō ꝗcito
recognoſcit ſe peccaſſe moꝛtal̓r:ſꝫ ad ꝯfeſſio⸗
nē faciēdā imediate nō teneꭍ niſi tpe paſche
vel etiā qñcūq̄ꝫ al̓s vult ſacrm̄ euchariſtie ac
cipere:ꝗuis piculoſum ſit ꝯfeſſionē diu dif
ferre. Ergo ꝯſulendū eēt cuilibet ſeculari ꝙ
ad minus in q̄libet angaria ꝯfiterꭍ ſua pec
cata q̄ꝛ p hoc retraherꭍ a multis pctīs que
al̓s cōmittit qñ in anno niſi ſemel ꝯfiteꭍ. Et
inſup talis hō efficereꭍ timoꝛoſus quo ad d̓
um:⁊ etiā ſe recognoſceret:⁊ perpēderet ſu⸗
os ꝓpꝛios defect⁹. Sꝫ illi q̄ raro ꝯfitenꭍ plu⸗
ra pctā obliuiſcūtur:qd̓ valde piculoſuꝫ eſt:
iō bonū eſt ſepi⁹ ꝯfiteri. vñ Ber. ī epl̓a. Ama
ꝯfeſſionē ſi affectas decoꝛē. Reuera vbi con
feſſio:ibi pulchꝛitudo ⁊ decoꝛ. Si ḡ īmedia⸗
te pctā eieceris cū peccaſſe te cognoueris: ſi⸗
gnū eſt ſalutis. vñ Criſ. in ſer. Peccare ē hu⸗
manū:ꝑmanere aūt in pctīs eſt diabolicum
Ergo eijcienda ſunt pctā p ꝯfeſſionē nō ſolū
magna:ſꝫ etiā pua. vñ Gre. in moꝛal̓. In vno
q̄ꝫ lapſu a minimis ſp incipiꭍ ⁊ ſuccreſcenti
bus defectib⁹ ad grauioꝛa puenꭍ. Et cū q̄s
nō curat cauere parua pctā faciliter labiꭍ in
maioꝛa. vñ Aug. in li. de pnia. Nullū eſt pec
catū a deo paruū qd̓ nec creſcat neglectū. vn
de etiā Iſid. de ſum. bo. Queadmodū ad vir
tutū culmē tendētes nō a ſummis inchoāt:
ſꝫ a modicis:vt ſp ad altioꝛa ꝑtingant:ita et
qui dilabūtur ad vitia non ſtatim a magnis
criminib⁹ incipiūt:ſꝫ a modicis aſſueſcūt: et
ſic cū maximis coꝛruūt. ¶ Scd̓m ſignū
fidei neceſſariū eſt vt noua lingua loq̄tur de
ſerēdo antiquā quā diabol⁹ ab initio adinue
nit:atq̄ꝫ hoīes mali.i. Reg. ij. Recedant ve⸗
tera de oꝛe veſtro. Lingua eī vetus eſt iracū
de dure ꝓximis rñdere ⁊ inſup ipīs maledi⸗
cere ⁊ eos ad iracūdiā ꝓuocare:⁊ hoc ē valde
periculoſum:q̄ꝛ oia pctā q̄ ille ſic ad iracūdiā
pꝛouocat⁹ cōmittit oīm pctōꝝ illoꝝ ille qui
cuꝫ cōcitat ad irā particeps erit. Sed q̄ritur
an hō ſuſtinere debeat maledictionem ſibi a
malis hoībus impꝛecatā. Rñdeo ꝙ bon⁹ hō
nō dꝫ curare tales maledictiōes:ſed eas pa⸗
tienter ſufferre:q̄ꝛ ſibi nihil obſunt. vñ Au⸗
gu. ſuper p̄s. Qui iuſtus eſt ⁊ maledicitur p̄
miū ei ꝓ maledictione reddiꭍ. p̄s. Maledi⸗
cent illi ⁊ tu benedices. Itē vetus lingua eſt
blaſphemare ⁊ iurare. Eccl̓i. xxiij. Vir multū
iurans replebiꭍ oī iniq̄tate. Item lingua ve
tus eſt adulari ⁊ verba fraudulenta loq̄. Vñ
Hiero. Nihil eſt qd̓ tam facile coꝛrūpit men
tes hoīm ſicut adulatio. Plus eñi nocet lin⸗
gua adulatoꝛis ꝙ̄ gladius pſecutoꝛis. Iteꝫ
lingua vetus eſt impudica ⁊ luxurioſa v̓ba ꝓ
ferre. Et talia verba ſunt ſigna mali ⁊ impu
dici coꝛdis. vnde Mathei. xij. Ex abundātia
coꝛdis os loquitur. vñ Ariſto. iiij. ethi. Qua
liſcūq̄ꝫ quiſq̄ꝫ eſt:taliter dicit ⁊ taliter opera
tur ⁊ taliter viuit. Item lingua vetus eſt lo⸗
qui verba detractoꝛia ⁊ denigrare famā pꝛo⸗
ximi. Unde Hiero. Non facilis venia praua
dixiſſe de rectis. Item lingua vetus eſt iactā
ter loq̄:⁊ ſeipm̄ in pctīs ſuis cōmendare. vñ
Augu. Nulluꝫ ſcelus tā abominabile deo ꝙ̄
pꝛeterita pctā vniuiq̄ꝫ noſtrum dimiſſa re⸗
miniſcēdo gaudere ⁊ inde exultare. Item ve
tus lingua eſt loq̄ verba mēdacia in dānum
ſui ꝓximi. Vñ p̄s. Perdes oēs q̄ loquuntur
mēdaciū. Itē lingua vet⁹ eſt loq̄ verba ocio
ſa ⁊ inutilia. vñ Math. xij. De oī verbo ocio⸗
ſo ⁊c̄. Itē lingua vetus eſt libenter loqui de
mūdanis ⁊ tranſitoꝛijs. Vñ Ioh. iij. Qui de
terra eſt de terra loquitur. Iteꝫ.i. Iohīs. iiij.
Ipſi de mūdo ſunt:ideo de mundo loquunꭍ
⁊ mūdus eos audit. Sed noua lingua ē loq̄

māſueti:pudice:⁊ verifice. Jtē informare ꝓ
ximū:⁊ corrigere ⁊ āmonere ꝑ primā fraterna
admonitōe. Jtē libent̾ orare:deo regratiari:
⁊ libent̾ ꝯfiteri:⁊ ſic de alijs bonis ⁊ honeſtꝭ
⁊ deificꝭ ꝟbis. Tertiū ſignū ē ꝙ ſerpētes tol-
lēt.i.malas ſuggeſtiōes: ſiue a diabolo ſiue
a ꝓprio īmiſſe ſunt īmediate expellētes:a dia
bolo īmittunt̾ ſuggeſtiōes male ⁊ cogitatio
nes ꝑuae qbꝰ hō īmediate reſiſtere dꝫ:⁊ eas
violent̾ expellere. vñ Greg. Nō eſt cogitatio
tā īmūda q mētē polluat ſi rō nō ꝯſentit:vñ
etiā Ber. Demonū ē malas cogitatōes inge
rere:noſtrū eſt illis nō ꝯſentire. Nā q̈tiēs re
ſiſtimꝰ:totiēs diabolū ſupamꝰ:angelos leti
ficamꝰ:deū honoramꝰ. Ergo qñcūqꝫ ſentꝭ te
diabolū tēptare ꝑ malas ſuggeſtōes: ⁊ ſi im
mediate repellis:iā ſerpētes tollis:⁊ tibi nō
nocebūt. vñ Ber. Pōt inimicꝰ excitare tēpta
tiōis motū:ſꝫ in te eſt ſi volueris dare vel ne-
gare ꝯſenſuꝫ. Jtē ſerpentes tollere eſt videre
malā vitā ⁊ malū exēplū ꝓximi:⁊ tñ ſuo ma
lo exēplo nō corrūpi:nec velle ſuā malā vitā
ſeqꝭ. Verbi grā. Diues q videt ſupbiā aliorꝫ
in veſtibꝰ ⁊ moribꝰ:⁊ ſi vellet etiā ſe tali mō
extollere ī veſtibꝰ ⁊ moribꝰ poſſet:qꝛ diues ⁊
iuuenis ⁊ pulcher ē:⁊ tñ ſe ꝓpt̾ deū ⁊ ſalutē
aīe ſue hūiliat:ille ſerpētes tollit ſpūaliter.
Jtē aliꝰ diues q videt auarū tꝑalia q̄rere cū
vſuris:mēdacijs:⁊ fraudibꝰ:⁊ ipe poſſet ſilꝛ
mō dari ſi vellet:⁊ tñ ꝓpt̾ deū omittit:talis
oīa iſta deo offert:q ſic iniuſte lucrari potuit
ſꝫ nō voluit. Greg. Hoc aurū deo obtuliſti qḋ
ꝯtra eiꝰ volūtatē accipe noluiſti. Jtē iuuēis
q in iuuētute caſte viuit: ⁊ tñ tēptatōes car
nis ſuſtiet:ſꝫ tñ nō ꝯſentit ſꝑpētes tollit. Jtē
pulcher hō q videt alios hoies chorizare ⁊ il
licite gaudere:⁊ tñ ſibijpi reſiſtit:⁊ ſic ꝓpter
deū quē nō vult ꝓuocare ſꝫ dimittit:⁊ ſe vi-
cit ſerpētes tollit:⁊ ſic de alijs. Et q̄to maio
rē occaſionē qs habuit:⁊ ſibi reſiſtit ⁊ ꝓpter
deū facere noluit:tāto maiori honore dignꝰ
eſt corā deo. Vñ ſcriptū eſt. Qui potuit trāſ-
gredi ⁊ nō eſt tranſgreſſus:facere mala ⁊ nō
fecit. vñ Bernar. in lib. de libe. arbi. Poſſe ei
peccare datū eſt hoi:non vt ꝑinde peccaret:
ſed vt glorioſior appareret ſi nō peccaret cuꝫ
peccare poſſet. B Quartū ſignū ē ſi mor
tiferū quid biberint nō eis nocebit. Vñ ſcien
dum ꝙ mortiferū ſiue venenū bibere ſignat
magna incōmoda ſuſtinere ſiue in verbis.ſ.
maledicēdo:ſiue in rebus ſpoliando: ſiue in
propria ꝑſona ꝑcutiendo: ſiue infirmitates
corporis ſuſtinēdo:⁊ ſic de alijs. Si illa pre-
dicta oporteat hoſem bibere.i. tolerare ⁊ pa
ti:nec tñ ſibi noceāt:q̄ videlꝫ ꝑ impatiētiaꝫ
eū non corrūpunt:hoc eſt ſignū ſalutis ⁊ vi-
te eterne. Et q̄to mortiferū tale ſiue icōmo-
dū eſt fortius ſi nō crepuerit:aut inflat̾ : aut
perit ꝑ impatientiā:tāto eſt laudabilius ſi-
gnū. vñ Greg. Ego patientie virtutē maiorē
ſignis ⁊ miraculis credo. Qui igitur patien-
tes ſunt in magnis infortunijs ⁊ tribulatio
nibus ⁊ infirmitatibꝰ hñt quartū ſignum ꝙ
vere filij dei ſunt. Greg. Qualis vnuſquiſqꝫ
apud ſe lateat illata cōtumelia ꝓbat. Ex hoc
ſequit̾ ꝙ illi nō habent hoc ſignū qui nō ſo-
lum magna incōmoda:ſed nec vnū verbū ſi-
bi ꝯtrium ſuſtinere volunt. vñ Greg. xvi. mo-
ral̾. Qui a ſtatu patientie per linguarū vul-
nera corruit:ipſe ſibi teſtis eſt ꝙ cōtra manu
feſte ꝑſecutionis gladios non ſubſiſteret.
C Jteꝫ ſciendū ꝙ patientia in aduerſis ē
nobis multū neceſſaria:qꝛ dupliciter mereri
opꝫ vitā eternā.ſ. ſuſtinēdo mala:⁊ operādo
bona. Sꝫ qꝛ opa noſtra bona ſūt adhuc mo-
dica ⁊ parua:ergo eo plus mereri debemꝰ in
ſuſtinendo patienter aduerſa vt recōpenſe-
mus modicitatē noſtroꝝ bonoꝝ operū:qꝛ in
hoc cōſiſtit patientia:vt mala ab alijs nobiſ
illata patienter ſuſtineamꝰ:⁊ deo de tribula
tionibus grās agamus. vñ Greg. in omelia
ſup euangeliū. Cū audientis ꝑlia. Patiētia
eſt aliena mala eq̄nimiter ꝑpeti. cōtra eū qꝫ
q ei mala irrogat nullo dolore moueri. Caſ-
ſio ſuper illud. ps. Voluntarie ſacrificabo ti
bi. Volūtarie deo ſacrificant q inter anguſti
as paſſionū iugiter grās agūt. Exemplū de
patiētia in collationibꝰ patrū. li. xij. Legitur
ꝙ quedā vetulā incluſa alexādrie petijt ab
epiſcopo q ei multum familiaris fuit ⁊ eā ꝓ
pter ſctitatē ſuā multū dilexit vt traderet ſo
ciā ei aliquā q̄ eſſet cū ea in ſolatiū. Et epus
tradidit ei viduā honeſtā virtutibꝰ pollentē
mitē ⁊ dulcē:in orone ꝑſiſtentē:obedienteꝫ
⁊ ſibi fideliter ſꝑuientē. Que conq̄ſta eſt epo
ꝙ ei nō eſſet vtilis. Qui dedit ei aliam durā
verboſam:litigioſaꝫ:⁊ rebelloſam:⁊ eā mul-
tis cōuitijs afficiētē:de qua nō ē conq̄ſta: ſꝫ
pacifice' ſuſtinuit:vſqꝫquo cuꝫ ea exercitata
eius iniurijs addiſceret perfectā patientiaꝫ.
Pro quo admirans epus:cū quereret quō eſ-
ſet ei:ipa r̄ndit ꝙ melius eſſꝫ ei cū illa q̄ cū
prima:qꝛ p̄ma fuiſſet ita dulcis ⁊ pacifica ꝙ
nihil lucrabat̾ eius patiētia:cū ſecunda aūt
exercitata multis iniurijſ perfectā didicerat
patientiā. D Quintū ſignū eſt ſup egro

tos manꝰ īpoſitēt ⁊ bñ habebūt. Duo ſunt ge
nera egroꝝ adiutorio nr̄o indigētiū. Quidaꝫ
eñ exteriori indigent adiutorio in corpe: vt
paupes vl̾ īfirmi qbꝰ bñfacere debemꝰ exhi-
bēdo eiſ opa mie. vt eſuriētē cibemꝰ. ſitientē
potemꝰ nudū tegamꝰ. ⁊ ꝑegrinū ad hoſpitiū
recipiamꝰ:⁊ ſic de alijs. Et qñ ſꝫ opa facimꝰ
tūc ſpūalit̾ manꝰ ſup egros ponimꝰ:et meliꝰ
hēbūt. ⁊ q̇cq̇d ipis fecerimꝰ: ſꝫ xp̄s reputat ſi
bi eē fcm̄. vñ Mat. xxv. Qḋ vni ex minimis
meis feciſtis:mihi feciſtis. Et in iudicio di-
cet dñs electꝭ ſuis q ſꝫ opa mie exercuerit. Eſu
riui ⁊ dediſtis mihi māducare. ſitiui ⁊ dedi-
ſtis mihi bibere. nudꝰ ⁊c. Veīte bñdicti pr̄is
mei. Vñ et Amb. Nihil ita cōmēdat xp̄ianā
aīaꝫ:queādmodū mīa. Ergo ſi volumus dei
miam ꝓmereri:tūc debemꝰ cū paupibꝰ opa
mie exercere. vñ Greg. Dei miam nō pōt pro
mereri:q ſꝫ miſericors nō fuerit. Vñ Leo pa
pa i ſermone. Mie virtꝰ eſt tāta: vt ſine illa
cetere ꝟtutes ⁊ ſi ſint ꝓdeſſe nō pñt. Exēplū
legit̾ de ſctā elizabeth ꝙ ī hoſpitali ī march
burg qḋ cōſtruxerat:erat q̇dā infirmꝰ ⁊ lepro
ſus tā īmūdꝰ ⁊ fetidꝰ ⁊ tā horribilis aſpectu
ꝙ eū oēs āncille ⁊ ſerui abhorrebāt:nec ei ſer
uire volebant. Btā elizabeth vidit eū ꝯtēptū
ab alijs:⁊ ipa cū magna hūilitate et diligen
tia miſtrabat ei. Caput ei lauabat et eū bal-
neabat:⁊ ipm ꝓprijs hūeris et brachijs por
tabat. ⁊ in gremio ſuo eū q̇eſcere faciebat. et
hoc ſꝑuitiū ei q̄ttuor diebꝰ exhibebat. Poſtea
infirmꝰ diſparuit. Quinta ꝟo die cū ſctā eli-
zabeth eēt in orone xp̄s ei appuit dicēſ. Ego
ſum xp̄s filiꝰ marie cui ſeruiuiſti illis diebꝰ
et qꝛ mihi ꝓuidiſti in forma leproſi:habebis
mecū eternū gaudiū. Secūdi infirmi ſunt in
firmi i aīa. vt pctōres q te offenderūt. Et ſu-
per illos debes manꝰ imponere.i. ipis indul
gere. ⁊ ex hoc bñ hēbūt. Et hoc eſt deo valde
acceptū ⁊ hoi multū meritoriū.ſ. iīmicos di-
ligere ⁊ ipis indulgere. vñ Aug. in ſermone
de ſancto ſtephano. Per amorē hoīs inimi-
ci:efficieris amicus dei. vñ Aug. in Enchiri-
dion. Ea elemoſima nihil eſt maiꝰ q̄ ex corde
dimittimꝰ qḋ in nos quiſqꝫ peccauit. Hec ſt̾
quinqꝫ ſigna vite eterne. ⁊ veri xp̄iani q̄ ipſe
dominꝰ iā ad celū aſcēſurꝰ oībꝰ fidelibꝰ ſuis
p̄dicauit. Que ſigna poſt q̄ dixit ſtatī aſſum
ptus ē in celū. in hoc innuēdo ꝙ hec obſꝑuā-
tes ſilr aſſumunt̾ in celuꝫ. Que ſigna poſt q̄
dixit ſcti apl̾i ceteris ī ſignū habuerūt ⁊ oſtē
derūt in exēplū. Vñ ſequit̾. Jlli aūt profecti
predicauerunt vbiqꝫ domino cooperante et
ſermonē confirmante ſequētibus ſignis.

¶ De preparatiōe ad grām. Ser. lxviij. Jn
dñica infra octauam aſcenſionis.

Cum venerit paraclitꝰ quē
ego mittaꝫ vobis. Johis. xv. Sicͭ
in dñica ꝓximevētura recolit̾ ſpi
rituſſancti miſſio:ſic hodie i euā-
gelio recolit̾ ſpirituſſancti ꝓmiſſio vt animꝰ
noſter prepet̾ ad ſuſcipiēdū ipm. Legitur ꝙ
tēpore medio.ſ. inter aſcenſionē xp̄i et miſſi
onē ſpūſſancti fuerūt diſcipuli cū mulieribꝰ
et maria matre ieſu:⁊ fratribꝰ eiꝰ ſimul. Exē
plo ergo illoꝝ debēt eē fideles tpe illo in pre
paratione ſui et expectatōe ſpūſſcti intenti.
Preparatis eñ debito mō dabit̾ ſpūſſanctꝰ
ad illud ad qḋ īdigebūt. i. coꝝ. xij. Vnicuiqꝫ
eñ datur manifeſtatio ſpūs ad vtilitatem.
Criſo. in ſermone. Nunq̄ deꝰ defuit cōſola-
tor:vbi ꝑſeuerās et deuotꝰ fuit exorator. Jtē
Orige. ſup Canti. Oē tormētū cedit nobis ī
gaudiū:dū nobis ſupeſt diuine conſolatiōis
refugiū. Sciēdū ꝙ in pñti ſermone tria ſunt
dicēda. Primo q̄ dñt mouere ad ꝑparandum
nos ad ſuſceptionē ſpūſſancti. Secūdo q ſt̾
illa q̄ nos ꝑpant ad ſuſceptionē ſpūſſancti.
Tertio exēpla de ſpūſancto. Quātū ad p̄miū
ſciēdū ꝙ tria dñt nos mouere ad ꝑparandum
nos diligēter ad ſuſceptioneꝫ huiꝰ hoſpitis
.i. ſpūſſancti. Primū eſt huiꝰ hoſpitis ſubli-
mitas. Hoſpes ille.ſ. ſpūſſanctꝰ cui nos ꝑpa
re debemꝰ hoſpitiū eſt deꝰ. ſicut pr̄ ⁊ filiꝰ. Et
iō cū magna diligētia ꝑparandū eſt ei hoſpiti
um. Et ideo illi nō vident̾ credere ſpiritūſcm̄
eē equalē filio q ante paſcha diligēter ꝑpa-
rauerūt filio hoſpitiū : et ante penthecoſtes
nullā preparationē faciūt ſpūiſancto. De ta
libus poſſet facere deriſionē ſpūſſanctꝰ cum
poſt in futuro feſto inuocabunt eū dicentes
Veni ſancteſpūs. Quale eſt hoc ad hoſpitiū
vocare tantū dñm: cuiꝰ preſentia indignꝰ ē.
Vñ Hay. ſup Jaco. Dñm deum tuū ſuſceptu
rus in habitaculo cordis tui emūda ꝯſciētiā
tuā ab operibꝰ mortuis et cogitationibꝰ ſup
fluis et immūdis. qꝛ mundꝰ inhabitator mū
dam querit domū. Ber. ſup Cant. Gratia ſpi
rituſſancti balſamū puriſſimū eſt. et iō purū
ſolidū et ꝓfundū vas requirit. Vtilitas ꝟo
huius hoſpitis inuit̾ nobis. Sap. xij. vbi di
citur. O q̄ bonus o q̄ ſuauis eſt dñe ſpiritꝰ
tuus in nobis. Bonitas ſiue vtilitas eius in
nobis primo apparet ex hoc ꝙ abſqꝫ eo etiā
ad momentū aīa viuere non poteſt:ſicut nec

corpus niſi ſpm̄.i. ābelitū attrabat. ps. Os
meū apui et attraxi ſpm̄. Et iō frequenť at-
trabēd⁹ ē ſpūſſanct⁹ p ſctm̄ deſideriū. vñ Au
gu. Deſiderate auxiliū gr̄e q̄ ſola hoīeſ liberā
tur a malo ſine q̄ nullum prorſus cogitādo ſi
ue, volēdo ꝛ amādo ſiue agēdo faciūt bonuz.
E Itē vtilitas ſpūſſanti appet in h̄ ꝙ cōſo
latur nos: ꝛ hoc fit tripl'r. Pⁱo temptatōem
mitigādo. Eſa. xliij. Cū ptranſieris p aq̄s te-
cū ero ꝛ flumina nō opient te. cū ābulaueris
in igne nō ꝯbureris. p aquā q̄ hꝫ molliciē in
telligiť tēptatio ꝓſpitatis. In igne intelligi
tur tēptatio vrēs aduerſitať. Dañ. iij. Fecit
mediū fornacis q̄ſi vētū roris flantē. vñ Au-
gu. ſup ps. Dyabol⁹ plerūqꜫ vult nocere ꝛ nō
pōt. qꝛ ptās ei⁹ eſt ſub ptāte dei. nā ſi tantū
poſſet nocere dyabol⁹ q̄tū vellet: aliq̄s iuſto
rū nō remaneret. Secūdo ſpūſſctūs cōſolať
dādo ꝟtutē reſiſtēdi tēptationib⁹. vñ Luc. vl
timo. Sedete in ciuitate donec indu. ꝟtu. ex
alto. i. Cor. x. Fidelis eſt de⁹ q̄ nō patieť vos
tēptari ſup illud qd̄ poteſtis: ſꝫ faciet etiā cū
tēptatione ꝓuentū vt poſſitis ſuſtinere. Iſi
do. de ſum. bo. Nō āpli⁹ tēptat electos dya-
bol⁹ q̄ꝫ dei volūtas pmittit. Tertio conſolať
ſpūſſctūſ infundēdo dulcedinē. Eccl'a. xxiiij.
Spūs me⁹ ſup mel dulcis. Aug. Guſtato ſpi
ritu deſipit oīs caro. Unde ſpirituſſanct⁹ tā
tam ſuauitatē offert vt totū mundū hoī de-
ſipere faciat. Ex hoc pꝫ ſpiritūſanctū eē deū
ꝛ ſup oēm creaturā. Bern. Quid non tēpera-
bit dulcedo illa que mortē quoqꜫ facit dulciſ
ſimā que reſiſtere pōt aſperitas vicitiōi illi.
Richar. de ſctō victo. Qd̄ eſt cor tā durū vel
lapideū quod diuina preſentia ſua benigni-
tate nō emolliat: et ſua dulcedine non allici
at. De malignitate vero alterius hoſpitis. ſ.
dyaboli q̄ neceſſario adeſt ſi ſpūſſanct⁹ deſit:
ſatis patere pōt p hoc ꝙ ipe oēſ hoſpites ſu
os iugulat: ꝛ oīb⁹ bonis ſpoliat. Jere. vi. Cru
delis eſt et nō miſerebiť. Gregor. Nihil ſe fe-
ciſſe eſtimat cū aīas nō ſauciat. Unde Aug.
de ciui. dei. Dyabolus omniū diſcutit cōſue-
tudines: vētilat curas: ſcrutať affect⁹. ꝛ ibi q̄
rit cauſas nocēdi: vbi quēlibet videt ſtudio-
ſius occupari. Iſta tria debent nos monere
ad p̄parandū nos ad ſuſceptionē ſpūſſancti
F Sed quātū ad ſcōm ſciēduꝫ ꝙ ſeptem
ſunt que p̄parant ad ſuſceptionē ſpirituſſan
cti. Primū eſt euacuatio a peccatis p veram
contritionē et humilē confeſſionē. Non eniꝫ
habitabit ſpūſſanctus ī corpore ſubdito pec-
catis: nec in corde īmūdo. hoc figuratum eſt
Geñ. viij. Ubi noe emiſit colūbā de archa: q̄
cū nō inueniſſet vbi q̄eſceret pes eius propť
inundationē aq̄ꝝ reuerſa eſt ad archaꝫ. Per
noe intelligiť de⁹ pr̄ q̄ emittit colūbā. i. ſpm̄
ſctm̄ de archa. i. de regno celoꝝ: q̄ cū nō inue
nit vbi q̄eſcat ꝓpter diluuiū aquaꝝ. i. pctōꝝ
reuertiť ad archā. i. ad regnū celoꝝ. Nō eñ i-
mergebat ſe colūba in aq̄s diluuij. ſic nec ſpi
rituſſctūs intrat vbi eſt diluuiū pctōꝝ. Uaſi
eñ īmūdo. i. cordi vicijs pleno nō infundet
de⁹ pr̄ balſamū ſpūſſcti ſiue ꝯſolationē eius
Aug. ſup. Lu. In corde mūdo ꝯſcīa bona et
fide ñ ficta hītat de⁹. ḡ p̄pare nos debemus
ad ſuſceptōē ſpūſſcti ſicut tpe paſche ppara
mus nos ad ſuſceptōeꝫ ſacri eucbariſtie. Sci
endū ꝙ bonū ē ꝯfiteri ī q̄lꝫ angaria. qꝛ mlta
pctā multiplicanť ꝛ cumulanť in his q̄ raro
cōfitenť. ꝛ de mult̄ pctis obliuiſcunť q̄ dya-
bol⁹ bñ ꝯſiderat: vt in agone mort̄ eadē pec-
cata ſic ex negligētia oblita eis obijciat. et ſi
talē hoīeꝫ q̄ in oī āgaria ꝓponit ꝯfiteri dya-
bol⁹ retraheret ꝛ vellet īpedire: tūc talis poſ
ſet ſe p votū aſtrigere: vt ſi vltra āgariā ꝯfeſ
ſionē differret: ꝙ tā diu a carnib⁹ vel a vino
abſtineret donec cōfitereť. Attñ ſi q̄s in futu
ra āgaria cōfiteri vellet: tūc meli⁹ ē ꝙ iā āte
feſtū pēthecoſtes ꝯfiteať ꝓpter ſuſceptōem
ſpūſſcti. Scōm qd̄ p̄pat ad ſuſceptionē ſpūſ
ſancti eſt orō deuota. qꝛ ſicut aliquis libēter
declinat ad hoſpitiū in q̄ ſcit deſiderari ad-
uētū ſuū: p̄cipue cū dñs hoſpitij multuꝫ ſup
h̄ eū rogat. Sic ſpūſſctūs ad eos venit q̄ ad-
uentū ei⁹ ex corde deſiderant: ꝛ eū cū deuot̄
orōnibus inuitāt. Aīa que eſt ſpōſa xpi inui
tat ſpm̄ſctm̄ p deuotā orationē. Cāti. v. Ue-
niat dilect⁹ me⁹ in ortū ſuum ꝛc̄. Uñ orō eſt
vnū illorū q̄ maxime p̄parāt hoīem ad ſuſce
ptioneꝫ ſpūſſcti. Sap. vi. Preoccupat eos q̄
ſe cōcupiſcūt. ps. Prope ē dñs oībus inuocā
tibus eū. Sap. vij. Uocaui et venit in me ſpi
ritus ſapiētie. Unde in exemplū noſtrū oēs
apl'i cū mulierib⁹ erāt pſeuerātes in oratiōe
Uñ caniť. Orantib⁹ apl'is deum veniſſe nū-
ciaſ. Caſſiodo. ſup ps. Orō ſerenat cor ab-
ſtrahit a terrenis: mundat a vicijs: ſubleuat
ad celeſtia: reddit capacius ꝛ digni⁹ ad ſpūa
lia bona accipienda. Tertiū eſt ieiuniū. Und̄
apl'i credunť tali tpe ieiunaſſe: ſꝫ illd̄ Mat.
ix. Nunq̄d pñt filij ſponſi lugere q̄ꝫdiu ſpon
ſus eſt cum illis. venient aūt dies cū aufere-
tur ab eis ſponſus: et tūc ieiunabūt. Uñ lau
dabilis eſt cōſuetudo eoꝝ q̄ aliquā ſpeciales
abſtinētiā faciūt hoc ſacro tpe. naꝫ ſpūſſan-

ctus ignis ē: ſicut ḡ ligna cū exiccanť ꝛ hūidi
tas ī eis ꝯſumiť p̄paranť ad ſuſceptōeꝫ ignis:
ſic corda hoīꝫ p̄paranť ad ſuſceptionē ſpūſſcti
p ieiuniū ꝛ abſtinentiā. vñ Ber. in epl'a. Ca-
ſtra nob̄ ſunt nr̄a ieiunia q̄ nos a diabolica
impugnatōe defendūt: ad ꝟtutes diſponunt
ꝛ deo nos ſctificāt: ad ipm̄qꜫ pducūt. In ſi-
gnū hui⁹ tūc vigiliā pēthecoſtes tenemur ie
iunare ſub p̄cepto eccl'ie. Sꝫ heu pl'es ſunt q̄
eandē vigiliā nō ieiunāt qd̄ ē ſatis piculoſū
qꝛ nulla dies a feſto paſche vſqꜫ ad feſtū pē
thecoſtes ita diſtricte pcipiť ſm̄ ius canoni
cū ad ieiunādū ſicut illa dieſ. Quartū qd̄ diſ
ponit ad ſuſceptionē ſpūſſcti eſt hūilitas: q̄
notať in h̄ ꝙ apl'is ſedētib⁹ dat⁹ ē ſpūſſcūs
Uñ glo. Seſſio iudiciū ē hūilitatis. nō vult
ſpūſſctūs intrare aliqd̄ hoſpitiū niſi vbi ho-
norād⁹ ſit. Hūilitas ꝟo deū honorat. Eccl'. iij
Magna potētia ſoli⁹ dei ē: ꝛ ab hūilib⁹ ho-
norať. Greg. Semp ſolet ꝛ diuine gr̄e eē fa-
miliaris hūilitas. Nō veniet ḡ ſpūſſcūs ad
eū q̄ nō eſt hūilis. Jac. iiij. Supbis reſiſtit d̄
us: hūilib⁹ aūt dat gr̄am. Hec ē cā q̄re maria
facta eſt mr̄ xpi ꝛ repleta ſpūſctō. ſ. ꝓpť hūi
litatē ei⁹. Lu. i. Reſpexit hūilitatē ꝛc̄. vnde
Aug. ij. ꝯfeſ. O q̄ꝫ excelſus es dñe: hūilia cor
da ſunt dom⁹ tue. Quītū ē vnitas ī charita-
te. Uñ diſcipl'i erāt pariť in eodē loco cū ſpi-
ritūſctm̄ receꝑunt. ſic̄ erāt ī vno loco corpal'r
ſic ꝛ ſpūal'r hūtes cor vnū ꝛ aīaꝫ vnā in dño.
Qui vult ḡ ſpm̄ſctm̄ accipe: odiū ſeu diſcor-
diā a ſe remoueat. Spūs eñ hoīs nō viuifi-
cat mēbra corpis: niſi ſint vnita. Sic ſpūſſan
ctus in corpe eccl'ie viuificat illos q̄ viniti ſť
in bono. Itē ſic ignis in diuiſiōe lignoꝝ exti
guiť: ſic ignis ſpūſſcti in hoīb⁹ p diſcordiam
extiguiť. vñ Greg. in paſto. Sic nihil ē pcio-
ſi⁹ deo ꝟtute dilectōis: ita nihil ē deſiderabi
li⁹ diabolo extictiōe charitat̄. Ber. Paruꝫ ti-
met diabol⁹ vigilātes: ieiunātes: ꝯtinētes:
qꝛ de iſtis oībus ml'tos traxit in laqueū rui
ne: ſꝫ ꝯcordes ꝛ vnanimiť viuentes in domo
dñi: ꝯiūcti deo ꝛ ſibi p vincl'm charitat̄ hi do
lorē: hi liuorē: hi timorē diabolo inferūt. Et
ſic̄ ꝯcordia diabolo diſplicet: ſic ꝯcordia pla-
cet deo. Eccl'i. xxv. In trib⁹ bñplacitū ē ſpūi
meo q̄ ſunt ꝓbata corā deo ꝛ hoīb⁹. ꝯcordia
fratrū. amor p̄ximoꝝ. vir ꝛ mulier ſibi ꝯſen-
tiētes. Ubicūqꜫ eñ hoīes ſunt viniti ꝛ paci-
fici inſimul in deo: ibi de⁹ ī medio eoꝝ mora
tur. ps. In pace fact⁹ ē loc⁹ ei⁹. Apl's. ij. Cor.
xiij. Diligite pacē ꝛ de⁹ pac̄ ꝛ dilectōnis erit
vobiſcū. Et tales vocanť filij dei. Math. v.
Bt̄i pacifici: qm̄ filij dei vocabūť. G Sep
tū qd̄ diſponit nos ad ſuſceptionē ſpūſſcti ē
audit⁹ ꝟbi dei. Uñ bonū ē illo tpe ſignanter
audire ſmones. vñ Act. x. Adhuc loq̄nte pe-
tro cecidit ſpūſſcūs ſup oēs q̄ audierūt ꝟbuꝫ
ſcꝫ dei. Multi ei ſť cōuerſi ꝛ gr̄aꝫ ſpūſſcti ſu
ſceperūt p ꝟbū dei. Hoc pꝫ in btō petro apl'o
q̄ tria milia hoīm cōuertit ī vno ſmone: qꝛ ī
auditiōe ꝟbi dei dať hoī gr̄a p quam a pctīs
mūdať: ꝛ cognitio pctī q̄ ē initiū ſaluť: qꝛ ſic̄
ī ſpecl'o facies corporea hoīs ſpeculať: ſic facieſ
aīe in ꝟbo dei. Joh. xv. Iā mūdi eſtis pp ſer
monē quē locut⁹ ſuꝫ vob̄. ps. Eloquiū dñi in
flāmauit eū. O quot pctōres inflāmati ſūt p
ꝟbū dei ad pniam. Uñ etiā legiť ꝙ fuit q̄daꝫ
comes lubric⁹ ſupb⁹ ꝛ malicioſuſ: q̄ ꝛ ī talib⁹
pctīs diu vixit. Cōtigit aūt vna dieꝝ eū eccle
ſiā intrare ꝛ ſmonē audire: ꝛ audiuit p̄dicaṙ
illud dcm̄ Ezech. In q̄cūqꜫ hora pctōr īge. ꝛc̄
Et ad ſeipm̄ reuerſus iplorauit dei miam vt
ſibi ſua pctā indulgeret: qꝛ ampli⁹ eiuſqꜫ ad
mortē ſuire vellet. Et poſtmodū mūdū deſe
ruit ꝛ religionē intrauit ꝛ deo fideliť ſuiuit
Et poſt mortē ipi⁹ inuētū ē ſup ſepulchꝝ ei⁹
ſcriptū l'ris aureis illd̄ dcm̄ ps. Miſit dñs ꝟ
bū ſuū ꝛ ſanauit eū. Septimuꝫ qd̄ diſponit
ad ſuſceptionē ſpūſſcti ē ꝙ hō ſe exercere dꝫ
in actiua ꝛ ꝯtēplatiua vita. In actiua h̄ oſtē
ſuꝫ ē in h̄ ꝙ in īpoſitōe manuū apl'oꝝ hoīes
accipiebāt ſpm̄ſctm̄. Act. viij. Tūc īponebāt
man⁹ ſup illos ꝛ accipiebāt ſpm̄ſctm̄. Qui ei
regē ſummū accipe vult ad hoſpitiū dꝫ ei fer
cula preparare. ꝛ illa fercula ſunt bona quia
tot fercula preparat: quot bona opera facit
et ſignanter illo tpe debet ſe quis exercere in
opib⁹ mīe. qꝛ ſpūſſctūs donū dei dr̄. Ergo dā
do p̄rimo bñficia meremur ipm̄ recipe. Lu.
vi. Date ꝛ dabiť vob̄. Itē in ꝯtēplatiua vita
ſe exercere dꝫ. Et hoc oñſuꝫ ē in h̄ ꝙ ſpūſſan-
ctus dat⁹ eſt apl'is in ſupiori cenaculo. qꝛ il-
li q̄ volunt recipe ſpm̄ſctm̄ debent cor ſuū le
uare p ꝯtēplationē. p hoc eñ vadunt obuiaꝫ
ſpūiſctō. Item debet ſe abſtrahere a carnali
bus deſiderijs: ꝛ a varijs gaudijs mūdi. Uñ
Aug. li. v. ꝯfeſ. Gaudium diuine dulcedinis
nō deguſtas: ſi carnali delectatōe cor macu-
las. Bernar. Delicata ē diuina ꝯſolatio: nec
datur admittētibus alienā. Et qñ hō abſtra
hit ſe a carnalib⁹ delitijs: tūc erit dignus re
cipe diuinā ꝯſolationē. Exēplū hui⁹ pꝫ in fi
lijs iſrl' q̄ nō receperūt māna durante farina
egyptioꝝ ꝛ q̄ꝫdiu fuerūt in egypto. ſed in de
ſerto deficiente eis farina receperunt māna.

¶ In eadem dñica. Sermo. lxix. De excõmu
nicatione maiore ꝛ minore.

a Vſqꝫ ſinagogis fa. vos
Joh. xvi. Sciēdum ꝙ ſicut iudei
oliꝫ tenuerūt ſe ad diſcipl'os xpi
ſepando eos a pticipatiōe ꝛ cōio
ne ipſoꝝ ſic nos iā tenere debem⁹ q̄ ad iudeo
rū: ꝛ etiā ſignāter q̄ ad excōicatos maiori ex⸗
cōicatione: a quoꝝ pticipatiōe ꝛ cōione nos
abſtrahere debem⁹. Pro q̄ ſciendū ꝙ h in pñ
ti ſmone tria ſſ dicēda. Pmo ꝙ excōicatio ē
duplex: ꝛ q̄re timēda ſit. Scḋo in q̄bus caſib⁹
incidit q̄s in maiorē excōicationē. Tertio d̄
claran de ſunt aliq̄ q̄ſtiōes de excōicat̄. ſ. in q̄
bus caſib⁹ q̄s licite cū excōicato pōt cōicare ꝛ
ſic de alijs. b Quātū ad pmū ē ſciēduꝫ
ꝙ excōicatio eſt duplex. ſ. maior ꝛ mior. Mi
nor ſepat a ſacris eccl'ie: q: nullū ſacrꝫ eccl'ie
accipiēdū eſt in minori excōicatiōe: nec etiaꝫ
oſculū pacis. Quaꝫ minorē excōicationē q̄s
incurrit q̄ſcito ſciēter ꝯ phibitionē cōicat cū
excōicato loq̄ndo: comedēdo: emendo: vēdē⸗
do: ꝛ ſic de alijs. Et ab iſta minori excōicatio
ne pōt q̄libet ſacerdos abſoluere q̄ talē ptā⸗
tem hꝫ ſup talē hoieꝫ ꝙ poſſit cū abſoluere
a pctō mortali. Et iſta abſolutio ſit ſolo ver
bo dicēdo. Ego abſoluo te a ſnia excōicatōis
quā incurriſti cōicando cū tali excōicato ī lo
quēdo ſiue comedēdo: ꝛ ſic de alijs. Et etiam
diligent' eſt aduertēdū ꝙ pl'es ſunt laici taꝫ
viri q̄ mulieres q̄ nō curāt vitare excōicatoſ
ſed pticipāt cū ipis: ꝫ ꝯfeſſor dꝫ ꝯfitentē ad
cautelā pmo abſoluere a minori excōicatiōe
ꝛ poſtmodū a pctis. vt ſic dicēdo. Ego aucto
ritate dei abſoluo te a vinculis excōicatiōis
minoris ſi ligaris: ꝛ ab oib⁹ pctis tuis mihi
cōfeſſis: ꝯtritis ꝛ oblitis. In noie pñs ꝛ filij
ꝛ ſpūſſcti. Sꝫ in oppoſitū plures ſacerdotes
faciūt dicētes ī ꝯfeſſionib⁹ ſacramētalibus.
Ego auctoritate di abſoluo te a pctis. ꝛ poſt
modū ſubiūgunt a vinculis excōicationis:
qḋ tñ non dꝫ fieri. q: ſm Petrū de palude ſu
p li. ſen. Abſolutio minoris excōicatiōis in
ꝯfeſſione ſacramētali dꝫ pcedere abſolutōeꝫ
a pctis. Et iſta abſolutō etiā pōt fieri ſine ſa
cramētali ꝯfeſſiōe. ſic ꝙ ipe excōicat⁹ tali ex
cōicatiōe minori exhibeat ſe: ꝛ fateat' ſe cōi⸗
caſſe cū excōicato in loq̄ndo vel comedēdo ꝛ
ſic de alijs. Sciendū ꝙ maior excōicatio ſe⸗
pat ab ingreſſu eccl'ie ꝛ cōione fideliū ꝛ a ſa
cramētis eccl'ie. Et talis excōicatio timēda
eſt merito a q̄libꝫ xpiano pp q̄nqꝫ rōes. Pri⸗
mo q: p ipam excōicat⁹ talis excludit' a ꝯſor
tio oim fideliū in terra viuentiū. ꝛ a ꝯſortio
dei ꝛ btōꝝ ī eterna felicitate exñtiū. Ergo cō
patur leproſo q̄ hꝫ morbū infectiuū: q: a cō⸗
ſortio hoim eijcit'. Jō lepra corpalis ab hoi⸗
b⁹ multū timet': eo ꝙ eſt morb⁹ ꝯtagioſus: ꝛ
multi ſunt hoies q̄ alias infirmitates pori⁹
ſuſtinerēt q̄ leprā: eo ꝙ ab hoib⁹ ſepat. Sed
multo forti⁹ timēda eſt excōicatio. q: eſt ict⁹
gladij ſpūalis: q̄ magis timēd⁹ eſt q̄ gladi⁹
corpalis. vñ Aug. dicit de illo q̄ excōicat'. ꝙ
grauı⁹ eſt hoc illi q̄ ſi feriretur gladio: ꝛ a fe
ris deuoraret': aut in flāmis exureret'. Secū⸗
do timenda eſt excōicatio: q: eſt valde dāno
ſa: Aufert eñ hoi ptē ſuā de oib⁹ miſſis: oro
nib⁹: ꝛ elemoſynis: ꝛ alijs bonis opib⁹ q̄ ſiūt
in eccl'ia dei. qḋ nō eſt puū dānū. Quis enim
digne ſufficeret eſtiare valorē vni⁹ miſſe. q̄d
tūc de oib⁹ miſſis q̄ celebrant' p totū mūdū:
ꝛ de oib⁹ bonis q̄ ſiūt ab oib⁹ hoib⁹ quoꝝ p
ticipatiōe ex toto carebit ꝛ puat⁹ eſt q̄diu ī
tali excōicatione pdurat. Tertio timēda eſt.
q: ille q̄ excōicat' ſathane tradit'. ꝛ etiam ſm
Hēri. de vꝛma. excōicat⁹ a ptāte dei: ꝛ ſi loq̄
liceat etiā a defenſiōe ſctōꝝ angeloꝝ eripit':
ꝛ tā in aīa q̄ in corpe in ptāte dyaboli tradi⸗
tur. Quarto timēda ē excōicatio: q: excōica⸗
tus ē velut mēbrū abſciſum a corpe qḋ āpli⁹
nulli⁹ valoris ē. Quid eñ valet man⁹ abſci⸗
ſa a corpe: vel pes vel auris: ſic ille excōicat⁹
abſciſus eſt a deo ꝛ a ſctis ei⁹ ꝛ nulli⁹ valo⸗
ris eſt. Et ſicut ſup oia timēda ē abſciſio mē
bri a corpe hoīs: ſic nihil mag' dꝫ timer' xpia
nus q̄ ſepari a corpe xpi miſtico: qḋ ē eccl'ia
ſctā. Vñ Aug. ſup Joh. Nihil tā dꝫ formida
re xpian⁹ q̄ ſepari a corpe xpi. q: xps eſt ca⸗
put oim fideliū. ꝛ oēs fideles ī grā exñtes ſſ
ſibiinuicē mēbra. Sꝫ q̄n q̄s excōicat' tunc a
capite. i. xpo: ꝛ a mēbris. i. a fidelib⁹ abſcidi⸗
tur: ꝛ nullā influentiā diuine grē ampli⁹ hꝫ
q̄diu ſic abſciſus eſt: ſꝫ areſcit. Quinto q: ex
cōicat⁹ ad nihilū valet niſi ad eternū igneꝫ.
hoc pbat' ex euāgelio Joh. vbi dic' xps. Ego
ſum vit' vera ꝛ vos palmites. Sꝫ hō q̄ ē excōi
catus ſilis eſt palmiti abſciſo a vite. q̄ ſic ab
ſciſus ad aliud nō valet niſi vt ad ignē po⸗
natur ꝛ cōburat'. Ex alijs ramis abſciſis ml'
ta vtilia pñt fieri. ſꝫ nō ſic ex palmite abſciſo
Vñ Ezech. xv. Fili hoīs q̄d fiet de ligno vitiſ
ex oibus lignis nemoꝝ q̄ ſunt inter ligna ſil
uarū. Nunq̄d tollet' de eo lignū vt fiat op⁹ āt
fabricabit' de eo paxillus vt depēdeat in eo
quodcunqꝫ vas. ecce igni datum eſt in eſcaꝫ.

i Item ſciendū ꝙ ab illa maiori excōica⸗
tione nemo pōt abſoluere niſi papa vel eps
vel aliq̄s d̄ auctoritate ipoꝝ. ꝛ talis abſoluē
dus eſt cū miſerere ꝛ virga. ꝙ aūt ptās eccl'ie
ꝛ p̄latoꝝ ligādi ꝛ ſoluēdi q̄ eis a xpo ē tradi⸗
ta habeat magnā efficaciā: hoc poſſumus co
gnoſcere p tale exēplū. Fuit q̄dā comes tho⸗
loſan⁹ fautor ꝛ receptor hereticoꝝ: ꝛ oīs ta⸗
lis ipo facto eſt excōicat⁹ vna cū hereticꝫ. Et
quidā ſctūs abbas fuit ad eūdē comitē miſ⸗
ſus ad monēdū eū. q̄ cū viro ſctō nollet acq̄e
ſcere: nec excōicatiōeꝫ timeret. Sciēs vir ſan
ctus ꝙ cor puerſum nō erudit' v̄bis dixit co⸗
miti. Ut tu ꝛ tui videāt factis q̄ſtū īfecta ſit
aīa q̄ excōicatōis vinculo eſt innodata. volo
mihi apportari albū paneꝫ. Quo ſibi allato
dixit. O panis lꝫ tu nō merueris tñ vt in te
oñdat' v̄itas fidei nr̄e ꝛ maledictio aīe excōi
cationē nō ptimeſcentꝫ excōico te. Quo dicto
panis q̄ inter man⁹ eius erat cādid⁹: mox ni
ger fact⁹ eſt quē pcepit in duas ptes diuidi
ꝛ int⁹ ſil'r apparuit niger. muſcid⁹ ꝛ corrupt⁹
Tūc ſubiūxit. Ut etiā ſciatꝫ v̄tutē abſolutōis
Accepto pane abſoluit eū: q̄ in priorē ſpēm
ꝛ candorē reuerſus eſt. k Quantum ad
ſcḋm ſciendū ꝙ nō ſolū illi q̄ denunciant' in
ambone ſunt excōicati: ſꝫ etiā in plibus caſi⸗
bus ſm ius canonicū q̄s incidit in excōicatō
nē maiorē. Pmo q̄ man⁹ violētas in clericuꝫ
vel aliū religioſum mittit. Itē q̄ hoc mādat
vel poſt factū ratū hꝫ. xvij. q. iiij. ſi q̄s ſuadē⸗
te. Scḋo cū q̄s incidit in hereſim. ſil'r ꝛ rece⸗
ptor ꝛ fautor hereticoꝝ. Tertio cum q̄s ptici
pat excōicato in crimine ppt' qḋ q̄s excōica⸗
tus eſt: dando ei ꝯſilium auxiliū vel fauorē.
Quarto cū q̄s incēdit vel frāgit eccl'iam: vel
iubet: vel conſulit: vel in eccl'ia cōmittit ali⸗
qḋ enorme pctm. vt capiēdo corp⁹ xpi: vl' de⸗
ſtruēdo altare: crucem vel ſil'e: ꝛ ſic de alijs.
Quīto cū q̄s abutit' lr̄is aplicis. Sexto pnci
pes vel illuſtres q̄ inhibēt ſubditꝫ ne vendāt
pſonis eccl'iaſticis vel molāt: vel piſtent: vel
alia ſeruitia faciāt. Septimo q̄ pedagiū vel
theloneū recipiūt a pſonis eccl'iaſticis. ꝛ ta⸗
les nō dñt abſolui niſi reſtituāt ea q̄ ab ipis
ſic receperūt. Octauo cōſules ciuitatū: recto
res ꝛ alij ptātem hñtes q̄ faciūt ſtatuta ꝯ li⸗
bertatē eccl'ie: ꝛ ſcriptores eoꝝ. ꝛ etiaꝫ q̄ ſer⸗
uant talia ſtatuta ꝛ ꝯſuetudines ꝛ ſm ea iu
dicant. oēs iſti iam pdicti ſunt excōicati. No
no ptātes rectores: cōſules: iudices: officia⸗
les q̄ ſtatuta faciūt: ſcribūt dictāt p q̄ cōpel⸗
latur q̄s ſoluere vſuras: vel non repetere iaꝫ
ſolutas: aut q̄ obſuāt illa ſtatuta ꝛ ſm ea iu
dicant ſunt excōicati. Decimo q̄ impediūt iu
diciū cuiuſcūqꝫ iudicis eccl'iaſtici: vel impe⸗
diunt volētes recurrere ad forū eccl'iaſticuꝫ
in cauſis ad ipm ptinētib⁹. Iteꝫ q̄ occaſione
ſnie excōicatiōis: ſuſpēſionis ꝛ interdicti la
te in eos vel ſuos ſubditos aut eoꝝ ruſticos
dederūt licentiā grauādi eos q̄ tulerāt ſnias
aut iudicis ſeruos q̄ lr̄as tulerūt: niſi licenti
am hmōi reuocauerint. ꝛ etiā qui h ppo mo
tu attēptare pſumpſerint: vel ſi in aliquo p
ceſſu aliq̄ rapuerint de pdictis: niſi reddide⸗
rint infra octo dies excōicati ſſ. ꝛ ſic de alijs
caſib⁹ quos in iure poteris inuenire. l
Quo ad tertiū ſciendū ꝙ in q̄nqꝫ caſibus q̄s
licite pōt cōicare excōicato. Primo q̄n loqui
tur ei in his q̄ ptinēt ad abſolutionē vel ali⸗
as ad ſalutē aīe: lꝫ alia v̄ba incidenter inter
ponant' vt mag' pficiat. Scḋo q̄rūqꝫ orator
cā orōnis vadens: aut pegrin⁹ aut viator in
terrā excōicatoꝝ deueniret vbi nō poſſꝫ eme
re; vel ſi nō habeat al's vñ emat tali dat' licē
tia ab excōicatis accipiēdi ppt' neceſſitateꝫ.
Tertio vxoi excōicati excuſat' a pticipatione
mariti excōicati. Quarto filij excuſant' a pti
cipatiōe pr̄is excōmunicati. ꝛ intelligit' ſm
Guil'. de filijs q̄ adhuc ſunt ī pr̄is ptāte ꝛ cō⸗
menſales pr̄is. alij v̄o filij extra domuꝫ pr̄is
exñtes non excuſant'. Sil'r ſui ꝛ ancille q̄ et
añ excōicationē fuerūt in ſuitio illi⁹ dñi ex⸗
cōicati ꝛ adhuc ſunt. Quinto ppt' ignoran⸗
tiam cū q̄s ignorat illū eſſe excōicatū actu ꝛ
cōmunicat cū eo. Quid aūt ſi ſcio habitu ali
quē eſſe excōicatū: ſꝫ actu nō: ꝛ cōico ei. Rñ⸗
deo ſm Guil'. ſi hoc facto ſubito ꝛ nō aduer⸗
to meipm credo ꝙ nō pecco: nec excōicatōeꝫ
incido. Querit' ſi excōicat⁹ itret eccl'iaꝫ an alij
teneant' exire vel pcurare ꝙ ille exeat. Rñde
tur ſm Ray. ſi manifeſtū eſt eū eē excōicatū
tūc vel alij exire tenentur: vel pcurare ꝙ ille
exeat. xi. q. iij. ſicut apl'i. Quid ſi excōicat⁹ in
trat eccl'iam ꝛ ſacerdos iam incepit miſſam.
Rñdetur ſm Ray. Si eſt occultū non dꝫ di⸗
mittere officiū. ſi v̄o manifeſtū moneat eum
publice vt exeat: ꝛ ſiquidē nō vult exire: ꝛ ſa
cerdos nō inchoauit. canonē: nō dꝫ pcedere:
ſed dimittere miſſaꝫ. Si v̄o priuſq̄ ille eccle
ſiā intraret vel priuſqꝫ ſacerdos eū videret iā
canonē inchoauit: dꝫ ſacerdos pcedere ī offi
cio: ita tñ ꝙ finito canone ꝛ ſumpto ſacram̄
to anteq̄ dicat poſt cōionē moneat illum vt
exeat. qḋ ſi nō vult pōt ſacerdos cum eijcere
ꝛ ſi nō pōt eijci in ſacriſtiā rediēs dicat poſt⸗

cōionem ⁊ q̄ poſt canonē reſtabant. Itē q̄rit
ſi aliq̄s aſſurgat vel reuerentiā exhibeat ex=
cōicato: vel inclinat ei ſalutāti ſe: aut moue=
at labia q̄ſi reſultās eū cū tñ nihil dicat: q̄d d̄
illo. Rñdeo ſm Guil. nō incurrit excōicatio=
nem: q2 pene nō ſunt extēdende: ſ; reſtringē=
de. Vñ etiā ſciendū q̄ ſi v̄bo ſalutat ab excōi
cato nō d; reſalutare eū: ſ; poti9 ei dicere: de
us te emendet: ⁊ hmōi. Item ſi vir vocet ex=
cōicatū ad menſam nunq̄d vxor pōt ad ipā;
mēſam comedere. Rñdeo ſm Guil. credo q̄
nō. ſed tñ pōt ad aliā mēſam in eadē domo
ita remote comedere q̄ merito poſſet dici q̄
nō comedāt ſimul. Item q̄rit vtrū excōicatꝗ
poſſet aliq̄d dari. Rñdeo ſm Guil. q̄ pōt: et
hoc cā humane ſuſtētationis q̄ñ. ſ. indigētes
ſunt. Et intelligo ſolum quo ad neceſſaria vi
te vel alimenta veſtes ⁊ hoſpitia: ſic tñ q̄ ꝓ
pter hoc nō dimittant laborare ꝓ abſolutio=
ne. Secus ſi petunt alia vtenſilia: vt ſecuris:
vel foſſorium: ⁊ hmōi: que nō ſunt eis conce
denda. xi. q. iij. q̄m multos. M Vltimo
ſciendū q̄ illi q̄ participāt cū excōicatis ſciē
ter ⁊ ꝑtinaciter grauiter peccāt: ſicut illi qui
cū eis comedūt: bibunt: emūt: vel vendūt: et
ſic de alijs. Hoc p; q2 talis cōicans excōica=
to ꝯ̄ ꝓhibitionē ſui p̄lati peccat in ſeipm: q2
non cauet ſibi ab eo q̄ h; morbū ꝯtagioſum:
in quo videtur minus amare aiam ſuam q̄
corpus. Qui ſi ſciret ſe īcurrere leprā corꝑis
ꝓpter vnā comeſtionē vel locutionez q̄ cito
accederet ad excōicatū: caueret ſibi oīno a ꝑ=
ticipatione excōicatoꝝ: ſed lepram aīe. i. mi=
norem excōicationē quā incurrit ꝑticipādo
cū excōicato nō curat: que tñ piculoſior eſt q̄
lepra corꝑis. Itē tp̄alia p̄ponit talis aīe ſue
q2 ſi ꝓhibitum ſibi eēt ſub pena vnius flore=
ni ne loq̄retur illi excōicato: caueret ſibi d̄ dā
no tp̄ali inq̄tū poſſibile eſſet: ſ; de gr̄a xp̄i et
aīa ſua nō curat. Et talis excōicato cōicans
potius vult priuari mēſa dei. i. ſacramēto al
taris q̄ mēſa excōicati cū quo in comedēdo
ꝑticipat. q2 talis nō d; cōicare: nec aliq̄d ſa=
cramentū accipe: niſi ſit abſolut9 ab illa mi=
nori excōicatione quā incurrit comedēdo vel
loquēdo cū illo excōicato. Item talis cōicās
excōicato potius vult habere ſocietatē illi9
excōicati q̄ ſocietatē filioꝝ dei q̄ in celo ſunt
⁊ in mūdo. ideo merito talis in inferno erit
ſocius diaboli ⁊ oīm dānatoꝝ: ſi ſic ꝑtinacit
decedit: q2 ſi aliq̄s ſcienter ⁊ ꝑtinaciter in cō
temptū ꝓhibitōis eccl'ie ꝑticipat excōicato:
mortaliter peccat. Item ſniā p̄latoꝝ valde
timenda eſt cuilibet xp̄iano: q2 xp̄s dedit ſa=
cerdotibus ptātem ligādi ⁊ ſoluēdi dicens.
Quodcūq; ligaueritis ſup terraȝ erit ligatū
⁊ in celis. ⁊ quecūq; ⁊c̄. Unde tale exemplū;
de excōicatione. Legit q̄ papa Greg. nonus
quendā diuitem excōicauit: q̄ cū contēneret
excōicationē pape: tūc miraculo dei ciconie
q̄ nidificauerūt ſup domū ei9 a domo ei9 re=
ceſſerūt: ⁊ nidū trāſtulerūt ad domū alteri9.
Q̄d vidēs dictus ꝯtumax ⁊ admonit9 a co=
gnatis ſuis q̄ h̄ idē ꝯſiderauerūt in ciconijs
poſtea hūiliauit cor ſuū petens abſolutōeꝫ.
Et q̄ cito fuit abſolut9 a ſniā illa: tūc dicte ci
conie redierūt: ⁊ nidū ſupra domū ipſius re=
portauerūt. Itē aliud exēplū. Legit q̄ i eccl'a
ſcti Vincētij martyris mlti paſſeres ſolebāt
intrare ⁊ fedare eccl'iam: ⁊ diuinū officiū im
pedire. Cū aūt nō poſſent excludi: ep̄s illius
loci eos excōicauit mortē cōminās eis ſi ec=
cleſiā deinceps intrarēt ⁊ defedarēt. Qui ab
eccl'ia recedētes nunq̄ ammodo eccl'iam in
trauerūt. Imo ſi aliq̄s aliquē capiat ⁊ violē
ter in eccl'iam ponat ſtatim moritur.

¶ In feſto penthecoſtes. Sermo. lxx.

Deum veniemus ⁊ man
a ſionē apud eū faciem9. Ioh. xiiij.
N Sciendū q̄ hodierna feſti=
uitas inter alia feſta ſingularem
obtinet dignitatē. Eſt eīm feſtū liberalitatis
q2 rex regū celi ⁊ terre aſcēdens in regni ſoli
um ꝓfuſa liberalitate dona ꝯtulit militib9
ſuis. iuxta illud p̄s. Aſcendēs in altū: capti=
uam duxit captiuitatē dedit dona hoībus.
Quō aūt dedit dona pōit Act. ij. ibi. Reple
ti ſunt oēs ſpūſctō. Item ſcd̄o eſt feſtū exul=
tationis. Vñ hodie canit in miſſa. Quia ꝑ=
fuſis gaudijs tot9 in orbe terrarū mūd9 exul
tat. Vñ hodie oīb9 hoīb9 gaudēduȝ eſt. Prio
nāq; debent gaudere hoīes triſtes. q2 ſpūſ=
ſanctus hodie dat ad ꝯſolandū. ſ. ſuam dul
cedinē nob̄ infundēdo. vñ Aug. in quodam
ſermone. Talis eſt gr̄a ſpūſcti vt ſi in corde
triſticiā inuenit ꝯſumit ⁊ diſſoluit. Itē ſcd̄o
debēt gaudere pctōres q̄ in pctis mortalib9
fuerūt: q2 hodie ſpūſctūs datur ad viuificā
dū. Ioh. vi. Spūs eſt q̄ viuificat. Ezech. xx=
vij. Ecce ego mitto in vos ſpm̄ ⁊ viuetꝭ. Item
tertio debent gaudere iuſti. q2 ſpūſctūs da=
tur ad ſaluandū iuſtos. vñ Augu. Gr̄a xp̄i ſi
ne q̄ nec infantes nec etate grādes ſalui fie=
ri poſſunt nō meritis reddit: ſ; gratis dat ꝓ
pter quod gr̄a vocat. Item Aug. in lib. ꝯfeſ.

Eſt gaudiū q̄d nō dat impijs: ſ; eis qui te co
lunt dn̄e: quoꝝ gaudiū tu ipſe es. et ipa ē btā
vita in terris. Itē tertio eſt feſtū ſctificatōis
q2 hodie xp̄s ſanctificauit eccl'iam ſuā. ⁊ ad=
huc ſanctificat hodie corda fideliū ꝑ infuſio
nē ſpūſcti. p̄s. Sanctificauit tabernaculum
ſuū altiſſim9. Itē quarto eſt feſtū amoris. q2
ſpūſctūs q̄ eſt amor p̄ris ⁊ filij hodie mittit
Idcirco hodie legit euāgeliū in quo agit de
dilectione quā de9 nob̄ infudit ꝑ ſpm̄ſanctū
ergo dicit in euāgelio hodierno. Si q̄s dili=
git me: q̄ſi diceret: pauci ſt̄ q̄ me v̄e diligunt.
Nam ſupbi diligūt honores ⁊ ptātes. luxuri
oſi delectationes ⁊ voluptates. auari diuiti=
as ⁊ poſſeſſiōes. Eſa. i. Oēs diligūt munera
Sequit in v̄bis p̄miſſis. ſ. ad eū veniemus ⁊
manſionē ⁊c̄. Sciēdū q̄ triplices ſunt homi
nes. Primi ſt̄ ad q̄s ſpūſctūs nūq̄ veniet:
vt ſt̄ indurati pctōres q̄ ſp in malo ſtant pro
poſito: vt ſupbi auari luxurioſi: iracūdi: ⁊ gu
loſi: q2 tales ſpūiſctō reſiſtūt i hoc q2 penite=
re nolūt. De quib9 dr̄ Act. vij. Dura ceruice et
īcircūciſi cordib9 ⁊ aurib9 vos ſemꝑ ſpūiſctō
reſiſtitis. Glo. q2 nūq̄ pniam agentes. Et l;
ſpūſctūs pulſet ad corda eoꝝ: tñ intantū ſt̄
indurati q̄ nolūt aperire. Apoca. iij. Ego ad
oſtiū ſto ⁊ pulſo ⁊c̄. Mia enim dei magna
eſt: que ita diu pulſat ad cor pctōris. et ma=
gna eſt ruſticitas pctōris q̄ aperire non vult
ei. Gre. Debem9 miam dei erubeſcere ſi eius
iuſticiā nolum9 formidare. Gratia dei ſe h;
vt radius ſolis aperi et feneſtrā cordis et in
trabit. Heb. xij. Cōtemplantes ne quid deſit
gratie dei. i. Petri. i. Sperate in eā que vobiſ
offertur gr̄am. Qui igit gr̄e dei nolūt cor api
re vident peccare in ſpm̄ſctm̄ ingrati de bo=
nitate dei quā ꝯtēnūt. Itē pctōr īdurat9 mlt
tum eſt rephenſibilis q̄ ſe videt peccatis in=
quinatū ⁊ deo ⁊ ſctis angelis abomiābilem
factū. iuxta illud p̄s. Corrupti ſunt ⁊ abomi
nabiles facti ſt̄ in iniq̄tatib9 ſuis: ⁊ tñ ad a=
quā gr̄e ſine q̄ mūdari nō pōt n̄ recurrit. Itē
videt ſe igne infernali ſuccēſuȝ. ſ. igne mala
rum cōcupiſcētiarū: ⁊ tñ ꝓ aqua gr̄e q̄ ignis
iſte extinguit non clamat. Ex magna eīm ne=
gligētia videt eſſe in hoīb9 defectus gr̄e iſto
tp̄e: cū tñ habeāt i ꝑmo varios fontes gra
tiarū. ſ. ſacramēta pn̄ie ⁊ eucharīſtie ⁊c̄. Vñ
Criſo. dicit q̄ tp̄s auxilij ē nūc. q2 tp̄s meri=
torum bonoꝝ. ḡ qui iſto tp̄e gr̄e ſunt aridi a
gr̄a ⁊ ſe nō diſponūt ſunt ſil'es eis qui iacēt
circa fontes ⁊ nolūt ſe applicare ad bibēduȝ
⁊ ꝓpterea ſic ſiti moriunt: ſic etiā tales ſunt
reprehenſibiles. Secūdi hoīes ſunt ad quos
ſpiritusſanctus veniet: ſed manſionē non fa
cit. vt ſunt illi qui ſm Greg. in omelia hodi=
erna compungunt et a peccatis ſuis ſe ver=
tunt: ſed tempe temptatōis hoc de quo com
puncti fuerant obliuiſcunt: ⁊ ſic ad ꝑpetra=
ta pctā redeūt ac ſi hec minime planxiſſent. et
ſic extinguūt gr̄am dei i ſeipis. contra q̄s di=
cit ap̄l'us. i. ad Theſ. v. Spiritum nolite exti
guere. Tertij ſunt ad quos ſpūſanct9 venit
et manſionē facit: vt qui digni ſunt recipere
ſpiritūſanctum: et poſt receptionē ſpūſan=
cti a pctis ſe cuſtodiūt: ne ecōuerſo ſpiritum
ſanctum a ſe repellant: et ſic in bono ꝓficiūt
vſq; ad finē vite ſue. Auguſti. li. iij. de peni.
Preſto ſemper eſt gratia que nunq̄ deficit:
niſi prius expulſa ꝯtinue neceſſario quod ſu
um eſt inſpirat ſi eſt qui recipiat. Item Au=
gu. O q̄ felix eſt anima iſta que ita vitā ſuā
gubernare ſtudet auxiliante deo q̄ chriſtum
hoſpitem ⁊ inhabitatorē mereatur accipere
O Quantum ad ſecundum ſciendū q̄ ſe=
ptem ſunt genera hominū ad quos ſpirituſ
ſanctus venit et manſionem ibi facit. Pri=
mi ſunt qui conſolationem mundi propt̄ de
um ſpernūt. p̄s. Rēnuit conſolari aīa mea.
Exemplum habemus in beato Iohāne euā=
geliſta qui ante viſiones quas vidit miſſus
fuit in exiliuȝ vbi nullam ꝯſolationem mun
danam habuit ⁊c̄. et merito tales conſolant
a deo qui hic cōſolationes ſpernūt carnales
Deut. viij. Afflixi te penuria et dedi tibi mā=
na. Sed q̄ hic in mundo cōſolant et querunt
cōſolatōes corporales non ſunt digni conſo
lari a ſpūſancto. Vñ Bern. in epiſtola. Qui
carnalibus voluptatib9 paſcit: eternarū de=
litiarū epulis indignus habetur. Idem Ber
nar. Quō ignis et aqua ſimul eſſe nō pn̄t: ſic
ſpūales et carnales delitie in eodē ſe nō cō=
patiunt. P S; tñ ſciendū q̄ ſunt qua=
tuor genera hoīm q̄ carent oī cōſolatiōe tam
tēporali q̄ ſpūali. Et ideo merito tales ſunt
pauperrimi. Primi ſunt q̄ in obediētia ſunt
reſtricti ad religioſam vitam: et tamē corde
in ſeculo vagant. et tales vitā duram gerūt
Nā graue eſt eis q̄cquid ad dei ſeruitiū ſpe=
ctat: ⁊ quicq̄d faciunt hoc coacte et ex timore
faciunt: nullam ſpiritualem dulcedineȝ ſen=
tiunt: nec carnalem etiam dulcedinē nec ſe=
culi cōſolationē habere pn̄t. Ex hoc cōtingit
quādoq; illis pueris, qui cōtra volūtatē ſuā
tradunt ad monaſteria: vel q2 pater eſt pau
per vel q2 puer defectuoſus ē; vl' q2 pat̄ mul=

tos pueros habet: vł qꝛ cū pacto et ſymonia
ce talē puerū dedit ad mōaſteriū:⁊ ſic d̓ alijs
Ergo nulli cōſulēdū ē ꝙ puerū ſuū ad aliqȯ
monaſteriū tradat ꝯ voluntatē ſuā vł etiā
vbi nō ſeruat̃ religio ꝓ̇ncipalit̃ illa tria ſub
ſtātialia.ſ.pauꝑtas.i.cōitas. obediētia:⁊ ca
ſtitas.Et ad illa tria ſeruāda obligat̃ omnis
religioſus ꝓfeſſus cuiuſcūqꝫ ordinis ſit. Et
quicūqꝫ religioſus illa tria nō ſeruat nō ē in
ſtatu ſaluandoꝝ.⁊ meliꝰ eſſet ꝙ eſſet bubul
cus vnꝰ q̄̄ ꝙ ſit religioſus malus et proprie
tarius vel nō caſtus:⁊ ſic de alijs. Secūdi q̇
carent oī ꝯſolatione tam tꝑali q̄ꝫ ſpūali ſūt
hoīes ſeculares et mūdi ſectatores. Illi ali
quādo recipiūt tꝑalē ꝯſolationē ſꝫ cū amari
tudine cordis. qꝛ cognitionē habēt ꝙ iſta vi
ta in q̄ viuūt eos nō ſaluat. qꝛ ſūt ſuꝑbi:lu
xurioſi:auari:⁊ res iniuſtas poſſidētes:luſo
res:blaſphematores:iracūdi: ⁊ īuidioſi:⁊ ſic
de alijs :⁊ cū tales hēant leſam ꝯſciam ex h̓
ꝙ ſeipos ſe recognoſcūt:ꝗ nūqꝫ pn̄t realiter
gaudere.vn̄ Anſel. Inordinatꝰ animꝰ ſibi ip
ſi ē pēa. Iſid̓.de ſū.bo. Nulla pena grauior eſt
mala ꝯſciā. Amb.de offic. Que pena grauior ē
q̄ꝫ interioris vulnꝰ ꝯſcie:nōne hoc magis fu
giēdū ē q̄ꝫ mors :q̄̄ diſpēdiū:q̄̄ exiliū: q̄̄ de
bilitatꝗ dolor. Sic econuerſo bona et ſecura cō
ſcientia ſꝑ gaudiū hꝫ. Salomon. Secura cō
ſcientia q̄ſi iuge cōuiuiū. Iſid̓. de ſū.bo. Uis
nūqꝫ eē triſtis:ſꝑ bn̄ viue : reus nāqꝫ animꝰ
nō eſt ſecurꝰ. bōa v̓o cōſcia ſemꝑ gaudiū hꝫ.
Tertij q̇ carent oī cōſolatōne ſunt ypocrite q̇
corpꝰ ſuū a ſolacijs retrahūt:et tamē deū in
h̓ nō ꝑtendūt q̄uis multū vigilēt:⁊ ieiunēt:
corpꝰ ſuū caſtigēt:tamē nō ſt̃ v̓ui xp̄i: ſꝫ mar
tyres dyaboli.⁊ pn̄t dicere ad dominū ſuum
dyabolū illȯ p̄s. Qm̄ ꝓpt̃ te mortificamur
tota die. Et tales carēt omī cōſolatōe.qꝛ ſub
trahūt ſibi ꝯſolationē mūdi.⁊ etiā carēt ꝯſo
latione dei.ꝗ ſūt miſerrimi ⁊ a xp̄o multipli
citer maledicti. Quarti q̇ oī ꝯſolatōe carent
ſunt impatiētes in aduerſitatibꝰ ⁊ infirmita
tibꝰ. Et tales q̇ ſic in tribulatōibꝰ ſuis cōtra
deū murmurāt ⁊ impatiēter ferūt habēt du
plicē infernū. qꝛ hic puniūtur ꝑ tribulatōes
⁊ infirmitates. ⁊ ꝓpt̃ ipatiētiā ſuā in futu
ro punient̃ a demonibꝰ. qꝛ ſicut ꝑ patiētiam
hō cuſtodit aīam ſuam: ſic ꝑ impatiētiā pōt
ꝑdere aīam ſuā. Luc̄.xxi. In patiētia vr̄a poſ
ſidebitꝭ aīas vr̄as. Sꝫ quādo hō īfirmꝰ ⁊ tri
bulatꝰ patiēs ē:tūc deꝰ ꝑ interiorē ꝯſolatōeꝫ
tēperat exteriorē tribulationē. p̄s. Cū ipo ſū
in tribulatōe. Secūdi ad quos ſpūſſanctꝰ ve
nit ⁊ māſionē facit ſt̃ illi qui lugēt in ſeipſis
que cognoſcūt deo diſplicere: qꝛ ꝙ hō cogno
ſcit mala ſua eſt bonū ſignū in hoīe. Sene.
Argumētū eſt in meliꝰ trāſlati animi ꝙ vi
cia ſua q̄ vſqꝫ huc ignorabat videt. Qui ſic
lugent ſunt beati. Math.v. Beati qui lugēt
vnde Criſo. ſuꝑ Math. Nil ita cōglutinat ⁊
vnit hoīem deo vt penitētiū lachryme. Iſid̓.
de ſum.bo. Lachryme penitētiū apȯ deū ꝓ
baptiſmate reputant̃. Sic lugētes merito ſt̃
beati. qꝛ īpetrāt a deo q̇cq̇d volūt. vnde Criſ.
in ſermo. Nemo ad deū aliquādo flēs acceſ
ſit q̇ nō qȯ poſtulauit accepit : et tales domi
nus vult ꝯſolari. Iere.xxxi. Cōuertā luctū eo
rū in gaudiū. Sꝫ iſti q̇ ꝓpt̃ dāna tꝑalia ſuꝑ
modū triſtant̃ nō ꝯſolant̃. qꝛ plꝰ triſtant̃ de
bonis amiſſis tꝑalibꝰ q̄̄ de datore quē ſepiꝰ
peccādo offenderūt. Querit̃ vtrū pctm̄ ſit quā
do hō nimis de dānis tꝑalibꝰ triſtat̃. Reſpō
det̃ ꝙ ſic. qꝛ eſt ſignū ꝙ iſta tēporalia cū ma
gno affectu cordis dilexit. vn̄ Greg.xxxi.mo
rali. Sine dolore amittit̃ : quicq̇d ſine amo
re poſſidet̃. que v̓o ardent̃ diligimꝰ habita:
grauit̃ ſuſpiramꝰ ablata. Ergo oīa dāna tꝑa
lia deo offerre debemꝰ cū patiētia cordis : et
dn̄s retribuet nobis: ⁊ recōpēſabit in eterna
vita. Tertij ad quos ſpūſſctūs venit et manſ
ſionē facit ſunt illi q̇ ſtrēnue et virilit̃ tēpta
tionibꝰ reſiſtūt. Apoc̄.ij. Uincenti dabo mā
na abſcōditū.i.grām que dr̄ abſcōdita. quia
nō videt̃. Ergo virilit̃ reſiſtere debemꝰ dya
bolo:⁊ h̓ in ꝑ̇ncipio tēptationis. qꝛ dyabolꝰ
eſt ſerpēs lubricꝰ ⁊ vbi caput poſuerit ibi ſta
tim totꝰ illabit̃. vn̄ Iſid̓.de ſū.bo. Dyabolꝰ ē
ſerpēs lubricꝰ cuiꝰ ſi capiti.i.ꝑ̇me ſuggeſtio
ni nō reſiſtit̃:totꝰ i interna dū nō ſentit̃ illa
bit̃. vn̄ Bern̄.ſuꝑ epl̓am Jacobi. Non eñ cō
triſtari debemꝰ ſi in tēptatōes inciderimꝰ:ſꝫ
ſi in tēptatōibꝰ ſuꝑati fuerimꝰ. Grego. Tem
ptatio cui nō cōſentit̃ nō ē pctm̄:ſꝫ eſt mate
ria exercēde v̓tutis. Quarti ad quos ſpiritus
ſanctꝰ venit ſunt q̇ eū affectant ꝑ feruēs deſi
deriū:et eſt valde dignū vt ſpūſſanctꝰ ꝓ ſua
dignitate ⁊ vtilitate feruēter deſideretur ab
hoīe. Aug. Tota vita xp̄iani eſt ſanctū deſide
riū:qȯ aūt deſideras nondū vides: ſꝫ deſide
rando capax efficieris:ꝗ affectꝰ ⁊ appetitꝰ de
ſiderij datꝰ eſt hoī vt magna debeat deſide
rare:et hec ſunt dona gratie i preſenti:⁊ glo
rie in futuro. Ergo ex corde affectare debemꝰ
gratiam ſpiritusſancti:⁊ eū inuitare ꝑ deuo
tam orationē. quia quādo deuote oramꝰ tūc
ſpm̄ſanctū inuitamꝰ, et ipſe paratꝰ ē ad nos

intrare. qꝛ ipē ſtat ante oſtiū ⁊ pulſat ⁊ expe
ctat. ꝙ aūt orando accepturi ſumꝰ ſpm̄ſctm̄
hoc docet nos xp̄s Joh.xiiij. Rogabo prēm
meū ⁊ aliū paclitū dabit vobis. Itē docet h̓
cetus aploꝝ q̇ inter aſcēſionē ⁊ penthecoſtē
orōni inſtabant:vt ſpm̄ſanctū accipere mere
rentur. Act̃.i. Hi oēs erant pſeuerantes vna
nimiter in orōne. Item hoc docet vniuerſa
lis eccl̓ia:q̇ hodie cantat ⁊ clamat. Ueni ſan
cte ſpūs. Ergo dauid orando dicit. Cor mun
dum crea in me deus ⁊ ſpi.rc.inno.⁊c̄. Quin
ti ad quos ſpūſſanctꝰ venit ſūt hūiles:quia
hūilitas eſt vas ⁊ receptaculū grārū ⁊ virtu
tum. Jaco.iiij. Hūilibus aūt dat grām. Sic̄
aqua fluit ad loca humida:ſic grā replet cor
da hūiliū. Aug. Alta ſiccant̃:ima replentur.
Hanc hūilitatē dꝫ hr̄e oīs xp̄ianꝰ ad celeſtē
gloriā ꝑuenire volēs. Ber.in ſer. Per humili
tatem aſcendatis ad ſublimitatē : qꝛ hec eſt
via nō alia. Job.xxij. Qui humiliatus fuerit
erit in gloria. Et hoc merito. qꝛ hūiles deum
hic ad hoſpitiū recipiūt. quare deus eos me
rito recipiet in futuro. Prouer.xxix. Hūilem
ſpm̄ ſuſcipiet gloria. Sexti ad quos ſpūſſan
ctus venit ⁊ māſionē facit ſunt illi q̇ habent
cor quietū ⁊ pacificū. Quilibet eñ libent̃ va
dit ad hoſpitiū vbi quietē inueniet. ſic ⁊ ſpūſ
ſctūs. Mathei.v. Bti pacifici. Abijcere ergo
debemꝰ diſcordias ⁊ inimicicias:⁊ ignoſcere
iniurias nob illatas:⁊ pacē ⁊ charitatē hr̄e
ad oēs hoīes. Apl̓s.ij. Coꝝ.xiij. Pacem ha
bete ⁊ deꝰ pacis ⁊ dilectiōis erit vobiſcum.
Q Septimi ⁊ vltimi ſunt q̇ verbū dei au
diunt ⁊ illud cuſtodiūt ⁊ retinēt. Un̄ xp̄s di
cit in euāge.hodierno. Si q̇s diligit me ſer
monē meū ſeruabit:⁊ pr̄ meꝰ diliget eum. et
ad eū veniemꝰ:⁊ māſionē apud eū faciemꝰ.
Ideo libent̃ debemꝰ audire v̓bū dei ꝓpt̃ tria
Prio qꝛ ē cibꝰ aīe. Math.iiij. Nō in ſolo pa
ne viuit hō:ſꝫ in oī v̓bo qȯ ꝓcedit de ore dei.
Greg. Cibꝰ mentꝭ ē v̓bū dei. Scd̓o qꝛ menteꝫ
illumiat. p̄s. Lucerna pedibꝰ meis v̓bum tu
um:⁊ lumē ſemitis meis. Si q̇s dolcret ocu
los vel ſi eſſet corꝑalit̃ cecꝰ:libent̃ iret ꝑ decē
miliaria vbi poſſet illumiari. Multomagis
hoc facere debemꝰ ꝓ ſpūali illumiatiōe. Ter
tio qꝛ ab eterna morte liberat. Joh.viij. Qui
ſermonē meū ſeruauerit nō guſ.mor.ineter.
Sicut eñ aīa viuificat corpꝰ vita nature:ſic
ſpūſſanctꝰ aīam cui vnit̃ viuificat vita grē.
vn̄ Joh.vi. Spiritus eſt qui viuificat. qȯ eti
am referri poteſt ad verbū dei. Exēplum de
grā ſpūſſancti:⁊ quō verbū dei illumiat aīaꝫ
⁊ ab eterna morte liberat. Quidā miles mul
tis vitijs plenꝰ fuit:⁊ diabolꝰ ꝑ pctā cor ſuū
excecauerat ꝙ oībus diebꝰ vite ſue nūqꝫ ni
ſi ſemel fuit ꝯfeſſus. Cōtigit ei ſemel vna die
rū penthecoſtes ad eccl̓iam cū reuerenter iret:
nō cā deuotionis:ſꝫ ꝓpt̃ humanā oſtentationē
qꝛ eadeꝫ die nouas ⁊ p̄cioſas veſtes induit.
Qui audiēs a ſacerdote vt dn̄s mitteret ſpi
ritūſctm̄ q̇ mūdaret corda oīm pctōꝝ a vicijs
Motus ille ad locū ſecretū iuit rogās deū ⁊ di
cens. Dn̄e deus ego ꝓh dolor ſum pctōr qui
multa vicia ꝑpetraui. rogo te ꝓpt̃ mīaꝫ tuā
vt hodie mihi ſpm̄ſctm̄ mittas qui cor meū
purget ⁊ illuminet. Statim eum dn̄s exaudi
uit ⁊ ſpm̄ſctm̄ ei miſit:q̇ cor eiꝰ mundauit ꝑ
verā ꝯtritionē:⁊ poſt ꝑ purā ꝯfeſſionem. Et
ſic ſpūſſanctꝰ ad euꝫ venit ⁊ manſionē apud
eū fecit ꝙ ampliꝰ nunqꝫ mortal̓r peccauit:⁊
ſatis cōdignā pn̄iam de ꝑteritꝭ pctis fecit:et
finē ſuū in bono terminauit.

¶ Itē alius ſ̓mo de ſctō ſpiritu. Ser.lxxi.

Repleti ſunt oēs ſpiritu

R ſancto. Act̃.ij. Ariſto.ix.metha.
Contraria nō ſunt in eodē. Cuꝫ
ergo ſpūſſctūs intrat in cor ho
minis:tūc pctā ⁊ vicia expellit ⁊ vitam hoīs
ſanctificat. Hoc factū eſt aplis qn̄ in die pē
tecoſtes repleti ſunt oēs ſpūſctō. Sciendū
ꝙ in pn̄ti ſ̓mone tria ſunt dicenda. Prio ꝙ
ſpūſſctūs q̄ttuor facit in aīa q̄ aīa naturalit̃
facit ī corꝑe. Scd̓o qn̄ ſpūſſctūs datꝰ ē apl̓is
Tertio q̇ ſunt ſigna ſpūſſcti quo ad incipien
tes:ꝓficiētes:⁊ ꝑfectos. R Quantū ad
primū ſciendum ꝙ ſicut ſpūs corꝑalis.i.aīa
q̄ttuor facit in corꝑe:ſic ſpūſſctūs ſimilitudi
narie q̄ttuor facit in aīa ſpūal̓r. Prio ſpūs.i.
aīa cōſeruat corꝑis decoreꝫ. qꝛ ſicut ſine aīa
corpꝰ eſt pallidū:nigrū ⁊ deforme. ſic aīa nō
hꝫ decorē ꝯſcie:nec colorē cōuerſatōis hone
ſte ſine grā ſpūſſancti. ſꝫ aīa ꝑ eiꝰ aduentum
renouat̃:reformat̃:⁊ ornat̃. p̄s. Emitte ſpm̄
tuū ⁊ creabunt̃ ⁊c̄. Scd̓o aīa eſt caloris nu
tritio. Un̄ q̄diu ē aīa in corꝑe. tādiu ibi ē ca
lor naturalis:ſꝫ aīa recedēte corpꝰ frigeſcit.
ita ſpūſſanctus dat aīe calorē dilectōis diui
ne. Ro.v. Charitas dei diffuſa ē in cordibus
nr̄is. Tertio aīa corpꝰ ꝯfortat. qꝛ ſine aīa cor
pus ſubſiſtere nō pōt nec ſe defendere: q̄ oīa
bn̄ pōt ea pn̄te. ſic ſine grā ſpūſſancti hō nō
pōt tēptatiōibꝰ diaboli reſiſtere nec ſe defen
dere. Ro.viij. Spūs adiuuat infirmitatem
noſtrā. Quarto corpꝰ ſine aīa caret motu:ſic

aīa ſine ſpūſancto,nec moueri in ꝟtutibus:
nec opari pōt:ſꝫ deficere eam opꝫ Ezech. viij
Spiritus eleuauit me. ¶ Quātū ad ſe-
cundū ſciendū ꝙ ſpūſſanctus tribus vicibꝰ
datus ē aplīs. Pꝛio ante paſſionē xpī ⁊ hoc
ad faciendūꝫ miracula qñ eos ad pdicandū
miſit:⁊ ſup oīa demonia:⁊ vt languoꝛes cu-
rarent eis ptātem dedit. Nec em̄ miracula p
ſpm̄ſctm̄ fiunt:ſm ꝙ dr̄ Math.xij. Non tñ
cōſequens eſt vt quicūqꝫ habeat ſpm̄ſctm̄ ꝙ
ille miracula faciat.qꝛ ſicut ait Greg. Mira
cula hoīem nō ſanctū faciūt:ſꝫ oñdunt. Nec
quicūqꝫ facit miracula ſpm̄ſctm̄ hꝫ.hoc ptꝫ
in incātatoꝛibꝰ. Scdo dedit eis ſpm̄ſanctuꝫ
poſt reſurrectionē:⁊ hoc vt ſacramenta con-
ferrent qñ inſufflauit in eos dicens. Accipi-
te ſpm̄ſctm̄:quoꝝ remiſeritꝭ pctā ⁊c. Hoc idē
canitur qñ ſacerdotes oꝛdinanť q̄ ſunt ſecta
toꝛes apl'oꝝ. Tertio dedit eis poſt aſcēſionē
in die pēthecoſtes:⁊ ex hoc coꝛda eoꝝ:ita ſo-
lidata fuerunt vt amplꝰ de toꝛmentꝭ nihil ti
merent.ps. Spiritu oꝛis eiꝰ oīs virtꝰ illoꝛuꝫ
Et in pn̄ti feſto repleti ſunt oēs ſpūſancto.ī
quo oñdiť magna liberalitas dei.qꝛ magnū
⁊ p̄cioſum donū dedit. Et hoc pꝫ in dignita-
te:qꝛ hoc donū eſt ipemet deus. Augu. Ma
gna dei miſicoꝛdia eſt ꝙ dat donum equale
ſibi. Et ſi vnā guttā gr̄e daret hoī plus eēt ꝙꝫ
ſi daret ſibi totū mūdū. Mō abūdanť gr̄am
ſpūſſancti eis dedit:qꝛ repleti ſunt oēs ſpū-
ſancto. Hodie em̄ apl'i receperūt bonā men-
ſuram gr̄e ſpūſſancti:⁊ hoc in ſuā ſctificatio
nem. Itē receperūt menſurā cōfertā:⁊ hoc in
eloquētia oīm linguaꝝ. Uñ caniť in eccleſia
Loquebanť varijs linguis apl'i. Et hoc do-
num fuit eis datū vt pctōꝛes ꝯuerterēt.qꝛ ſi
in mundo p̄dicare deberent opoꝛtuit ꝙ vbi-
qꝫ intelligerenť. Itē receperunt menſuram
coagitatā: qꝛ ꝯſumati fuerunt in gr̄a ꝙ am
plꝰ nunqꝫ moꝛtalr̄ peccauerunt:nec peccare
potuerunt. Item menſurā effluentē.qꝛ p flu
men ſpirituſſcti mundū irrigabant:ſꝫ riuuli
iſtius fluminis fuerunt ſcti doctoꝛes,vt Am
broſius Augu. Grego. ⁊ Hiero. ⁊c. Stillicidi
um hoꝝ riuuloꝝ ſunt doctoꝛes moderni tē-
poꝛis.p̄. In ſtillicidijs eiꝰ letabiť germinās.
¶ Quo ad tertiū ſcꝫ q̄ ſunt ſigna ſpūſſan-
cti ſciendū ꝙ tria ſunt ſigna ſpūſſancti quo
ad incipiētes. Pꝛimū eſt doloꝛ de culpa p̄te
rita. Ber. Spūſſanctus odit ſoꝛdes nec habi
tare pōt in coꝛpoꝛe ſubdito peccatꝭ. Cui enīꝫ
pꝛopꝛiū eſt pctā repellere:ipſius etiā ꝓpꝛiūꝫ
eſt odire pctā:nec in vno domicilio pariť mo
rantur tanta mundicia ⁊ tanta immūdicia.
Exemplū de luce ⁊ tenebꝛis q̄ nō compatiū-
tur ſe in eodem emiſperio ſꝫ mutuo ſe expel-
lunt:ſic ⁊ hic.ergo cōpunctū eſſe de pctis:eſt
ſignū pꝛeſentie ſpūſſancti. Secundū ſignuꝫ
ſm Ber.eſt firmū ꝓpoſitum cauendi futura
pctā cum effectu ⁊ emēdandi p̄terita:qꝛ nul-
latenus pōt haberi conatu ꝓpꝛio ſine ſpiri-
tuſctō infirmitatē nr̄aꝫ adiuuāte ⁊ p gr̄aꝫ aſ
ſiſtēte.vñ Aug.in li.retrac. Uolūtas inq̄t no
ſtra niſi gr̄a ſpūſſancti liberaliť aſſiſtēte nō
liberatur a ſeruitute qua facta eſt ſerua pcti
Uñ etiā Sene. Magna ps bonitatꝭ eſt velle
fieri bonū. Tertiū ſignū eſt ſi q̄s mouetur ab
intra ad bona opa. Nam ſm Greg. Amoꝛ dī
nō eſt ocioſus.opať em̄ magna ſi eſt. Ber. in
ſermo.de feſto penthe. Ad bonū faciendum
ſpūſſctūs mouet nos ⁊ docet.mouet memo-
riam:docet rōem ⁊ volūtatē. Pꝛompta igiť
boni opatio ſignū eſt ſpirantꝭ ſpūſſancti.⁊ h̄
quo ad incipiētes. Nam puer in vtero mr̄is
per motū cognoſciť.ſic ſi hō moueť ab intra
ſpūaliter. Sꝫ quo ad ꝓficiētes ſunt alia ſi-
gna in q̄bꝰ ſpm̄ſcm̄ in eis inhabitare cogno-
ſcunt. Pꝛimū eſt frequēs ⁊ iuſta ꝯſcīe ꝯiectu
ralis examīatio nō ſolū de pctis moꝛtalibꝰ:
īmo de venialibꝰ:cuiꝰ rō eſt:qꝛ ſicut ſpūſſan-
ctus opponiť pctō moꝛtali:ita feruoꝛ chari-
tatis q̄ eſt a ſpūſctō opponiť pctō veniali vt
ip̄m ab aīa euellat ne ſpūſctō diſpliceat:qui
oēs aīe officinas mūdificat:⁊ minimā pecca
ti paleā intra coꝛ qđ poſſidet nō patiť poſſi-
dere.ſꝫ ſtatim igne ſubtiliſſime circūſpectōis
exurit ſpūs ſuauis ⁊ dulcis. Uñ dicit Greg.
in moꝛa. Cū igiť frequēs ꝯſcīe examīatio fi-
at a ſpūſctō p feruoꝛē charitatꝭ ſignū eſt ad-
eſſe ſpm̄ſcm̄. Ergo ſi poſt dictū vel factū vel
cogitatū hō diſcutit vtrū in aliquo deliq̄t h̄
eſt ſignū ſpirituſſancti. Apl'us.i.Coꝝ.xi. Si
noſmetip̄os iudicarem̄ nō vtiqꝫ iudicaremur
Ber. Diligit deus illaꝫ aīam q̄ in ꝯſpectu eiꝰ
ſine intermiſſiōe ſe ꝯſiderat ⁊ ſine ſimulatio
ne dijudicat ſeip̄am. Scdm ſignū eſt ſicꝭ mū
dane ꝯcupiſcentie extinctio ſiue diminutio
Quanto eñ mag̃ charitas augeť ſeq̄tur ꝙ
ꝯcupiſcētia ſp in eis minuať.vñ Aug.ſuper
Iob.in mel.viij. Radix oīm bonoꝝ eſt cha
ritas:⁊ radix oīm maloꝝ eſt cupiditas. Et il
le due ſimul eſſe nō pn̄t:qꝛ niſi vna radicitus
euulſa fuerit.alia plātari nō pōt. Charitas
ḡ roboꝛata nō ceſſat ꝯcupiſcentiā radicitus
extirpare.vñ Aug.dicit ꝙ charitatꝭ venenū
eſt ꝯcupiſcētia coꝛpaliū:⁊ nutrimētū chari

tatis eſt diminutio cupiditatis. De hac exti
nctione ſitis dr̄ Iob.iiij. Si q̄ biberit ex aqua
quā ego dabo nō ſitiet amplꝰ. Criſo. Nō eſt
ſup terrā quod amet q̄ donū dei in veritate
guſtauerit.vñ Aug. Qui biberit de fluuio pa
diſi cuius vna gutta eſt maioꝛ ꝙ occeanꝰ:ſe
quitur vt ſitis eiꝰ ſit extincta. Mirū em̄ eēt
ſi hō totū mare bibiſſet ⁊ ſitis eiꝰ nō eēt ex-
tincta.vñ apl'i poſtqꝫ de fluuio ſpūſſancti bi
berūt oīa ꝓpť xp̄m dereliq̄rūt. Ergo ē ſignū
ſpirituſſancti ſi coꝛ tuū antea ad tpalia incli
natū fuerit.ſꝫ mō ad celeſtia erigiť. Mat.vi.
Ubi eſt theſaurꝰ tuꝰ ibi eſt ⁊ coꝛ tuū. Tertiū
ſignū ē ſi parcis leſis ex coꝛde qꝫtūcūqꝫ offen
ſus ſis vel offendaris:in futurū tñ paratꝰ es
indulgere et habes coꝛ pacificū ad oēs hoīes
eſt ſignū ſpūſſancti. Sed iracūdi et litigioſi
hn̄t ſignū ſpūs maligni.vñ Greg. Si filij dei
vocanť q̄ pacē faciūt:ꝓculdubio filij ſatha-
ne ſunt q̄ ip̄am cōfundūt. Amb.ſup Lucam.
Pax eſt dux ad vitā eternā. Sunt etiā tria ſi
gna ſpūſſancti qꝫtuꝫ ad pfectos. Pꝛimū ē ꝙ
homo nil timeat niſi deū.i.Io.iiij. Perfecta
charitas foꝛis mittit timoꝛē. Itē.ij.Coꝝ.iij.
Ubi ſpūs dn̄i ibi libertas. Uñ apl'i et marty
res nullū regē nec aliquē pꝛeſidē nec tyrānū
quēcūqꝫ timuerūt pꝛeť ſolū deū. Unde Gre.
Nullū genꝰ moꝛtꝭ bono hoī et recte viuēti ti-
mendū eſt. Scn̄. Tutiſſima res ē nihil time-
re niſi deuꝫ. Ergo ſi nec paupertatem times
nec infirmitatē nec aliquā aduerſitatē ſignū
eſt perfectionis. Secundum ſignū eſt nō re-
ſonare nec remurmurare in aduerſis:vt dice
re poſſit cū ps. Qm̄ ego in flagella paratꝰ ſū.
Et illud Math.v. Si quis te percuſſerit in
dextrā maxillā tuā:p̄be illi et alterā. Immo
tribulationes et aduerſitates ſunt ei dulces
Unde ſcriptū eſt de btō ſtephano. Lapides
toꝛrentes illi dulces fuerunt. Ideo caniť de
martyribꝰ. Non murmur reſonat: non queri
monia. Legiť etiā đ apl's Act.v. Ibant apo
ſtoli gaudētes a cōſpectu ꝯſilij:qm̄ digni ha
biti ſunt ꝓ noīe ieſu cōtumeliam pati.vnde
Gre. Qui ſupna deguſtat inferioꝛa eq̄nimiť
tolerat. Tertiū ſignū eſt deſideriū diſſoluen-
di ab h̄ mūdo:ſic ꝙ totꝰ mūdꝰ eſt ſibi q̄ſi crux
⁊ oīa terrena poſtpōit.niſi in qꝫtū neceſſitas
req̄rit. Unde apl's ad Philip.i. Cupio diſſol
ui et eſſe cū xp̄o. Et illud ps. Sitiuit anima
mea ad deū fontē viuū. Item illud ps. Heu
mihi qꝛ incolatꝰ meꝰ ꝓlō.ē. Exēplū de deſide
rio celeſtis patrie. Legiť ꝙ q̄dam mulieres
tam ſpāli ⁊ mirabili amoꝛe diuina affectiōe
reſolute fuerunt. vt pꝛe deſiderio languerēt
nec de lecto p multos annos niſi raro ſurge-
re poſſent:nullā aliā infirmitatē hn̄tes : niſi
cū illū cuiꝰ deſiderio eaꝝ aīe liquefacte cuꝫ
dn̄o ſuauiť q̄eſcētes qꝫto ſpū ꝯfoꝛtabanť:tā
to plus coꝛpe infirmabanť. Et ſic habemꝰ ꝙ
ſpūſſctūs opatur tria in incipientibus:tria ī
ꝓficientibus:et tria in perfectis.

¶ De eadē feſtiuitate Ser.lxxij. quare deꝰ
ſubtrahit gratiam homini.

S Piritus meꝰ ſuper mel
dulcis. Eccī.xxiiij. ¶ Ex quo
ſpūſſanctꝰ eſt fons totiꝰ dulcedi
nis:tūc queriť quare deꝰ qñqꝫ di
lectꝭ ſuis in pn̄ti ſubtrahit ꝯſuetā gr̄am ⁊ ſpi
ritualē cōſolationeꝫ: ⁊ pmittit eos qñqꝫ diu
ſtare in ariditate ⁊ amaritudīe coꝛdis. Rn̄r
ꝙ deꝰ h̄ facit multiplici rōe. Pꝛīa ratō vt hō
de ſeipſo nō cōfidat:nec de ſctitate ſua:ne re
putet ſe eē aliq̄d : cū nihil ſit.qꝛ q̄ reputat ſe
aliquid eſſe ſeip̄m ſeducit. Sancti em̄ viri qꝫ
to perfectioꝛes ⁊ ſanctioꝛes ſunt:tāto humi
lioꝛes ſunt et debēt eſſe. Sicut legiť de ſctō
franciſco q̄ dixit ꝙ eſſet maximꝰ pctōꝛ totius
mundi. Et hoc ꝯtingit ex eo ꝙ ſeip̄os cogno
ſcunt.⁊ qꝫto plus ſeip̄os cognoſcūt:tāto ma
gis indignos ſe dep̄hēdūt.vñ Gre.in moꝛa.
Scti viri quo altiꝰ apud deū ꝟtutū dignita-
te ꝓficiūt eo ſubtiliꝰ indignos ſe eſſe dep̄hē
dunt.qꝛ dū luci ꝓximioꝛes ſiūt quicq̄ ī ſeip-
ſis latebat:inueniūt. Ne ergo bonꝰ hō cadat
in ſpūalē ſupbiā q̄ aliqñ peioꝛ ē ⁊ mag̃ noci
ua ꝙ ſecularis pompa:tūc deꝰ ſubtrahit ſibi
qñqꝫ ſpūalē cōſolationē.et etiā ne hō credat
a ſeip̄o hr̄e illā gr̄am:vel ex ſuis meritis: ſic
cognoſcat ꝙ iſta gr̄a dať ſibi ex ſola dei bo-
nitate et liberalitate ⁊ non pꝛopter ſua meri
ta. Nā minimā guttā gr̄e ⁊ bonitatis dei nō
poſſumꝰ mereri a nobiſip̄is. Nā ſi ſp hō de-
uotionē ⁊ gr̄am ⁊ ſpūalē cōſolationē ad libi
tū haberet foꝛte crederet hoc eē a natura qđ
eſt a ſola dei gr̄a. Secūda rō ē.qꝛ deꝰ vult ꝓ-
bare hoīem vtrū velit abire ⁊ ꝯſolationeꝫ in
creaturis q̄rere qñ nō hꝫ a deo diuinā cōſola
tionē. Sicut ſponſus vult ꝓbare ꝯſtantiam
ſpōſe.i.fidē et dilectionē. Uerbigratia. vt ſi
mercatoꝛ ſimularet ſe ire ad nūdinas:⁊ tñ ſe
abſcondendo in domo maneret:volens vide
re quid vxoꝛ faceret eo abſente:vl' quid de eo
loqui vellet.vel ſi de receſſu eius doleret : et
de reditu gauderet. Sic xp̄s tardat aliquan
do venire cuꝫ ſua dulcedine vt ꝓbet conſtan

tiam fidelis aīe an velit aliū virū accipe eo
abſente: vel an velit ſe cōtinere ꝓpt̄ eū. h̄ eſt
vtrū velit cōſolationē alienā ī creaturis q̄re
re. vel vtrū velit libent̄ ſine cōſolatione crea
turarū ꝓpt̄ eū eſſe: vel vtrū velit firmit̄ ſta-
re et nō recedere ab eo. Sꝫ aīa q̄ cōſolatōem
in creaturis q̄rit poſtq̄ͣ diuinaꝫ dulcedinem
amiſit facit ſicut mulier q̄ abſente viro ꝓpo
ad aliū ſe trāſfert. Debet aūt aīa q̄ eſt ſpōſa
xp̄i facere ſicut turtur q̄ poſtq̄ perdidit ſuū
maritū nō vult aliū recipe: neq̄ ām̄odo ſup
ramū viridē ſedere: ſꝫ ſemp gemit poſt mari-
tū ſuum. Sic et aīa hoīs debet gemere poſt
xp̄m cū ſuā dulcedinē amiſit: et gemēdo ex-
pectare donec veniat ⁊ redeat. Tertia ratio ē
vt hō ī timore dei maneat et timeat ne forte
ſpōſum ſuū. ſ. xp̄m offenderit ꝑ aliquā cām
vel negligētiā: ꝓpt̄ quā cōſolationē ſpūaleꝫ
ei ſubtraxit: ſꝫ tñ iſte timor dꝫ eē moderatus
ne deſperet. Dꝫ eñ eſſe timor filialis: et non
ſuilis. ſicut puer timet pr̄em ⁊ tñ eū cū h̄ dili
git. Nā ſtulta eſt illa vxor que ſtatim credit
de viro ſuo quotiēs de domo exit ꝙ velit eā
relinquere ꝑ alia vxore. Sic facit aīa que mi
nus xp̄m diligit. Et nota ꝙ in receſſu viri de
domo etſi ſecū tollit leticiā quā vxor hꝫ de p̄
ſentia eius: nō tñ tollit grām nec poſt receſ-
ſum minꝰ diligit: ſꝫ plꝰ diligit. ⁊ inſup magꝭ
accēdit̄ ⁊ inflāmat̄. ⁊ hoc ē qđ Gre. dicit ſup
Canti. Spōſus abſcōdit ſe aliqñ ab aīa ſpō-
ſa ſua vt ardētius eū ecōuerſo querat: ⁊ duꝫ
eū inuenerit ecōuerſo diligētiꝰ et cautiꝰ cu-
ſtodiat. Aīa eñ dꝫ eſſe ſollicita ne eū ꝑdat: ⁊
dū eum ꝑdiderit magꝭ ſollicite debet eū q̄re-
re. Et dū eū ecōuerſo iuenerit magꝭ diligent̄
dꝫ eū cuſtodire. Et ſic qñq̄ contingit ꝙ xp̄s
cū maiori grā redibit q̄ͣ antea fuit cū iſta a-
nima. Time ẜ in q̄cūq̄ ḡdu ꝑfectōis es. Un̄
Ber. Scriptū ē. Si nō in timore dñi te tenue
ris inſtanter cito ſubuertet̄ domꝰ tua. Oīne
nāq̄ ꝟtutū edificiū ilico vergit in p̄cipiciuꝫ
ſi huiꝰ grē auferꝭ p̄ſidiū. Item Ber. Conne-
xa ſunt quidē timor ⁊ religio: nec manere po
teſt alterū ſine altero. Quarta cauſa ē ne hō
ſeip̄m deſtruat ⁊ corpꝰ ſuū nimiū debilitet.
qꝛ ſi hō ſꝑ hēret iſtā grām et ſpūalē dulcedi-
nē ſꝑ vellet ieiunare: orare: vigilare: et alios
labores facere: qꝛ q̄cq̄d facit ſemꝑ eſt ſibi dul-
ce ⁊ totū delectabile ſtante illa grā ⁊ cōſolati
one. Ut ergo aīe obſequiū ſit rōnabile: tunc
deus qñq̄ ſubtrahit homini ſpūalē dulcedi
nē. Sūt eñ aliq̄ in principio ita feruētes ꝙ
ſe nimiū deſtruūt ⁊ faciūt ſibi capita debilia

⁊ vacua: ꝙ modicū vel nihil poſtmodū poſ
ſunt. Sꝫ obſequiū hoīs ſm̄ apoſtolū debꝫ eē
ratiōale: vt homo ſic aſinū ſuū. i. corpus ſuū
nutriat vt ſaccos portet. i. labores ſuſtineat
et ſic eū domet diſcrete cū abſtinētijs et vigi
lijs: ne laſciuiat et pōdus ꝓijciat. Deꝰ etiam
hoc facit vt hō ſuā ꝓpriam infirmitatem co
gnoſcat. Nam cū xp̄s p̄ns eſt per ſuā ſpūaleꝫ
dulcedinē videt̄ homi ꝙ fortis ſit ad totum
onus laboris. ſ. mane ſurgere: orare: legere:
ieiunare: et male comedere: ⁊ proclamari: et
vilipēdi: et quicquid ei iniūgit̄ leue eſt et eū
non grauat. Et quare hoc. qꝛ dominꝰ ſuppo-
nit manū ſuā et ſubleuat totū onus. Sꝫ ſub
tracta grā totū graue erit: qđ antea leue fuit
Apl's ad Philip. iiij. Omnia poſſum in eo q̄
me cōfortat. Sꝫ ecōuerſo xp̄s dicit. vt habet̄
Joh. xv. Sine me nihil poteſtis facere. Quī
ta rō eſt: ne homo alios deſpiciat. et propter
hoc alios de facili iudicet: ſꝫ vt alijs infirmis
cōpatiat̄. Sūt eñ aliqui qñ deus eis aliquā
grām facit: tunc ſtatim iudicāt et deſpiciūt
alios: qui forte ſi haberēt illā gratiā plus fa-
cerent ꝙ ipſi. Luc. vi. Nolite iudicare et non
iudicabimini: nolite cōdēnare ⁊ nō cōdēna-
bimini. Greg. Uera iuſticia cōpaſſionē habꝫ
Ergo cōpati debemꝰ debilioribꝰ ⁊ imꝑfectis
vñ Greg. In tanto quiſq̄ ꝑfectꝰ eſt in quan
to ꝑfecte ſentit dolores alienos. Sexta ratō
eſt ꝓpter tepiditatē. ſcꝫ ꝙ hō nō vult feruē-
ter ⁊ fortiter opari ⁊ vti illa grā ſibi data. ſꝫ
qñ ita tepide operat̄: tūc deꝰ qñq̄ illā grām
datam ſibi ſubtrahit. Igitur admonet nos
apl's. ij. Cor. vi. dicēs. Hortamur vos ne in-
uacuum grām dei recipiat̄. Qui ergo vult eē
inutilis ſeruꝰ ⁊ nō laborare cū bonis ſibi cō-
miſſis a dño: dignū eſt vt dñs ſibi econuerſo
recipiat bona cōmiſſa. Sicut dicit euāgeliū
de iſto ſeruo q̄ habuit vnū talētum ⁊ fuit pi
ger ⁊ abſcōdit illud: igit̄ fuit ſibi ablatū ⁊ al
teri datū. Si eñ volumꝰ vti grā ꝟtute ⁊ for
titudine quā iam habemꝰ: tūc deꝰ augmētat
nobis iſtā grām habitā: ſꝫ ſi volumꝰ negligē
ter agere tūc deꝰ aufert a nob̄ grām quā iaꝫ
dedit. Un̄ et ſcriptū eſt. Maledictꝰ hō q̄ fac̄
opus dei negligenter. Ergo cū deꝰ ſubtrahit
tibi grām tūc cogitare debes ꝙ deꝰ hoc facit
ꝓpter tepiditatē ⁊ laſſitudinē tuā: qꝛ ſi aliuſ
talē graꝫ habuiſſet m̄lto feruētiꝰ deo ſuiuiſ
ſet. Septia ratio ē ꝓpter pctā venialia a q̄-
bus ſe nō cauet. Sūt eñ pctā vēialia ſic gut
te aq̄ q̄ lꝫ nō p̄nt ignem totaliter extinguere
charitatis: tamē faciūt ꝙ ignis nō poteſt ita

feruēter ardere ⁊ ita ꝟtuoſe opari. Quia q̄cū
q̄ dꝫ ſibi acq̄rere grām ⁊ cōſolationē ac dul-
cedinē de q̄ hic loq̄mur oportꝫ hoc fieri ꝑ ma
gnos labores. Sꝫ qꝛ venialia īpediūt ꝙ ho-
mo fortit̄ nō pōt opari: ⁊ ꝯñr ꝓpter venialia
īpedit̄ hō ne ad tantā dulcedinē ꝑueniat. ẜ
aīa dꝫ eē ſollicita ⁊ nō ſolū ſe cauere a pecca
tis mortalibꝰ: ſꝫ etiā venialibꝰ in q̄ꝫtū poteſt.
Etiā dulcedo gratie amittit̄ qñq̄ ꝑ īmūdas
⁊ iportunas cogitatōes q̄bꝰ hō nō tā cito reſi
ſtit: ſꝫ ī eiſdē aliq̄ualr̄ delectat̄. Eccs. x. Mu-
ſce moriētes comederūt ſuauitatē vnguēti.
Sꝫ q̄rit̄ an cogitationes q̄ hoī incidūt ꝯ vo-
lūtatē ſuā noceāt. Rn̄det̄ ꝙ nō. ſi gnant̄ cuꝫ
nō delectat̄ ī eiſdē nec dat eis ꝯſenſuꝫ. Gre.
nō eſt cogitatio tā īmūda q̄ mētē polluat ſi
rō nō cōſentit. Octaua rō ē ꝓpt̄ nimiā ſolli-
citudinē ⁊ occupationē tp̄aliū: vt cū hō ſe ni
miū occupat et ſollicitat circa iſta tēꝑalia et
mūdana ſicut ꝯq̄rebat̄ btūs Gre. in dyalogo
ꝙ qñ fuit ī monaſterio abſtractꝰ a ſecularibꝰ
negocijs ⁊ liber in corde ab illis: tūc magꝭ fu
it quietꝰ in corde ⁊ pacificꝰ cū deo q̄ͣ qñ fuit ī
officio cure paſtoralis. ſ. qñ ſublimatꝰ fuit in
papā. Qꝛ deꝰ vult hr̄e liberū ⁊ mūdū cor ab oī
bus curis ⁊ ſollicitudinibꝰ mūdanis. Un̄ di
cit ꝑ ꝓphetam. Ducā eū in ſollicitudineꝫ et
ibi loquar cum eo. Ideo petit Dauid dicens.
Quis dabit mihi p̄ēnas ſicut colūbe: et vola
bo ⁊ requieſcā. Nona cā eſt ꝓpter hoc: qꝛ quā-
do q̄s q̄rit ꝯſolationē ⁊ delectationē in iſtis
delectationibꝰ mūdi ⁊ ꝯſolationibꝰ creatura
rū tūc nō pōt hr̄e ꝯſolationē diuinā. qꝛ ſunt
cōtraria. Bern̄. Delicata eſt cōſolatio diuina
⁊ nō dat̄ admittentibꝰ alienā. Exemplū hu
ius habemꝰ in tribꝰ regibꝰ quos ſtella ad do
minū ab oriente ꝑduxit. q̄ dū intrauerūt hie-
ruſalē ⁊ q̄ſierūt de rege iudeoꝝ vbi natꝰ eſſet
ꝑdiderūt ſtellā. Super quo dicit Grego. Qđ
dū magi q̄ſierūt cōſiliū hūanū: ꝑdiderūt cōſi
liū diuinū. Quidā ī iſto mūdo volūt delecta
ri in cibo ⁊ potu ⁊ veſtibꝰ p̄cioſis: in amicis:
in vxore: in filijs: ⁊ in gaudijs mūdanis: ⁊ cū
hoc etiā q̄rūt ꝯſolationes diuinas in p̄nti
ſꝫ decipiūt ſeip̄os. vñ Aug. v. cōfeſ. Gaudiuꝫ
diuine dulcedinis nō deguſtas: ſi carnali de
lectatiōe cor maculas. ✠ Decima rō eſt
ꝓpter nimiā reuelationē. ſ. qñ nimiſ hō reue
lat grām ſibi a deo datā et iactat ſe inaniter
de donis diuinis. Exēplū legit̄ de quodā cō
uerſo fratre q̄ poſt longos labores: oratiōes
et ieiunia meruit ꝙ in ſuſceptione venerabi
lis ſacramēti ſenſit inenarrabileꝫ dulcedinē

et delectationē in ore et in toto corpore ſuo:
ita ꝙ iſta delectatō ⁊ dulcedo fuit ſibi ſuper
omnē humanā eſtimationē ⁊ dulcedinē mū
di. Qui veniēs ad quendā fratrem petiuit ſi
bi dari oſculū ab illo putās ꝙ ille etiam de-
beret ſentire illā dulcedinē. Tūc ſtatim illa
dulcedo euanuit: et poſtea eam nūq̄ habere
potuit. Ergo qñ hō ſentit dulcedinē diuine
gratie tūc debet ſe humiliare: ⁊ deo in humi
litate cordis gratiarūactiones referre. qꝛ ſu-
perbia et elatio ſpūalis eſt valde nociua. vñ
Iſid. de ſum. bo. Nō te arroges: nō te iactes
nō te inſolēter extollas: nihil de te p̄ſumas
nihil boni tibi tribuas. Unde exēplū. Fuit q̄
dam frater in monaſterio quodā multū ver-
boſus ⁊ ſemel accidit ꝙ loquebat̄ de nō ſibi
cōmiſſis. Tūc abbas ſibi dixit ſerioſe. Uade ⁊
tace. q̄ recedēs ab abbate et cordi ſuo impri-
mens iſta verba abbatis: amplꝰ in iſto mo-
naſterio ſemꝑ ſilentiū tenuit. Et cū ſic tacu-
it tūc abintra in ſpū tantū ꝓfecit ꝙ deꝰ ſibi
q̄dā ſecreta reuelauit. Et alij fratres mirabā
tur de taciturnitate ſua. Accidit aūt ꝙ q̄daꝫ
heremita in ſilua nō longe a monaſterio īfir
mabat̄. q̄ miſit ad abbatē vt ad eū veniret ⁊
ſibi eccleſiaſtica ſacramēta porrigeret. Tunc
abbas ſumpſit ſecū illū taciturnū: et iuit cū
ſacramētis ad procurādū et cōicandū illum
heremitā. Et in via quidā latro audiens cā-
panā paruā ſecutꝰ eſt eos vſq̄ ad cellam he-
remite et manſit foris reputās ſe indignum
ꝙ deberet intrare cellā tam ſancti viri. Sed
poſtq̄ heremita confeſſus eſt ⁊ cōicauit: tūc
latro ſtās prope ianuā cū humilitate cordis
ſui dixit. O ſi eſſem talis qualis tu es. Et he
remita in elatione mentis et cōplacentia ſui
ipſius dixit. hoc libēter deberes velle ꝙ eſſes
talis qualis ego ſum. Tūc frater ille taciтur-
nus cepit ſlere amare. Et poſtq̄ abbas ⁊ fra
ter ille receſſerunt: tūc latro iſte a remotis cu
currit poſt eos et inuocauit deum vt ſibi da-
ret contritionē verā et vite emendationē. qꝛ
iā ꝓponeret illi abbati cōfiteri et amplꝰ nū
q̄ peccare velle: ⁊ ſic in veloci curſu cecidit ⁊
mortuus eſt immediate. Quod vidēs ille fra
ter cepit letanter ridere. Sꝫ poſtq̄ abbas cū
iſto fratre ad cōuētum redijt queſiuit ab iſto
fratre quare ſic taceret. Et reſpondit. Pater
ſemel dixiſtis ad me. vade ⁊ tace. Ab illo die
ſemper tacui niſi interrogatus fuiſſem. Tūc
abbas dixit. Quare tu ſleuiſti cuꝫ illum ſctm̄
heremitā cōicaui. et q̄re tu riſiſti cū ille malꝰ
latro poſt nos cucurrit volens nos ſpoliare

vel occidere:⁊ ſic peccādo in pctīs ſuis obijt.
Tūc frater rn̄dit. Pat cā ſletꝰ mei fuit iſta. qꝛ
cū cōicaſtis illū heremitā infirmū tūc latro
ſtetit foris ianuā dicēs ex hūilitate cordis.
O ſi eēm talꝭ q̄lis tu es. Et heremita rn̄dit in
elatōe mētis. Hoc poſſes libēter velle. Et ſic
mortuꝰ eſt ⁊ dānatꝰ:nō ſleui. Sʒ latro q̄ poſt
nos cucurrit habuit firmū ꝓpoſitū ꝯfitēdi ⁊
nō ſpoliādi nos:nec occidēdi. Et ſic currēs ce
cidit ⁊ obijt. Et angeli eiꝰ aīam rapuerunt et
ad celū cū gaudio deduxerūt. qꝛ ſua cōtritio
fuit tanta ꝙ deleuit penā ⁊ culpā: ideo riſi.

¶ Ad idē feſtū ſer. lxxiij. ꝺ donis ſpūſſcti.

Epleti ſunt oēs ſpūſctō

Act. ij. Exquo iam iſtis ſacris di
ebus ſpūſſcti miſſio pagitur. Tūc
aliq̄d de donis ſpūſſancti ꝓ p̄nti
ſmone dicēdū eſt. Vn̄ ſciēdū ꝙ ſeptem ſunt
dona ſpūſſancti:q̄ ideo ſt ſeptem. qꝛ p ea ſe
ptem vitia capitalia expellunt. A Pri
mū donū ē timor dn̄i. de quo dr̄ Eccl'i. i. Ti
mor dn̄i initiū ſapie. Qḋ donū cordi nr̄o adue
niens multa bona nob ꝯfert. Pmo docet p̄
terita mala emēdare. Eccl'i. i. Timor dn̄i ex
pellit pctm̄. Scḋo docet bōa opari. Eccl'i. xv.
Qui timet deū faciet bōa. i. q̄ timet deuʒ ni
hil negligit. Tertio timor ꝯſuat hoiem ī bo
no. Eccl'i. xxvij. Si in timore dn̄i nō tenueris
te inſtant:cito ſubuertet domꝰ tua. Bern̄. in
tractatu de ſeptē donis. Cōnexa ſunt q̄dē ti
mor ⁊ religio:nec manere pōt alterū ſine al
tero. Ber. In veritate ita nihil valet ad gr̄aʒ
ꝓmerendā cōſeruandā et recuperandā : ꝙ ſi
videaris non alta ſapere:ſʒ ſp timere. Quar
to timor dn̄i miam meret. p̄s. Quō miſeret
pr̄ filiox miſertꝰ ē dn̄s timētibꝰ ſe. Quīto ti
mor ꝯfert hoi ꝓlongatione vite ⁊ tpaliū ꝓ
uiſionē. Prouer. x. Timor dn̄i apponet dies
p̄s. Timete dn̄m omēs ſcti eiꝰ:qm̄ nō eſt ino
pia timētibꝰ eū. Sexto facit orōem exaudiri
p̄s. Voluntatē timentiū ſe faciet et depcatō
nē eox exaudiet:et ſaluos faciet eos. Septi
mo gl'am eternā meret. Prouer. xxviij. Bea
tus hō q̄ ſemp eſt pauidus. Eccl'i. xxv. Beatꝰ
vir cui donatū eſt hr̄e timorē dei. Greg. Vbi
timor nō eſt:ibi ſalꝰ nō erit. Vi ſunt ſeptem
fructꝰ quos cōfert donū timoris qḋ eſt pmū
donū ſpūſſancti. Et hoc pmū donum timo
ris expellit primū pctm̄ mortale. ſ. ſuperbiā.
Nā timor dn̄i hoiem hūiliat : ſuperbia vero
eleuat. Eccl'ia. x. Odibilis eſt corā deo ⁊ hoi
bus ſupbia. Et q̄to hō ſe hic magis exaltat
tāto magis ī futuro humiliabit. Luce. xviij.
Omis q̄ ſe exaltat humiliabit. Ergo vt ī futu
ro exaltemur humiliemꝰ nos hic corā deo in
timore dn̄i. i. Pe. v. Humiliamini ſub potēti
manu dei vt vos exaltet ī die viſitatōis. Ber
nar. Sola hūilitas eſt q̄ exaltat: ſola q̄ ducit
ad vitā. Scḋm donū ē donū pietat. Vn̄ ſciē
dum ꝙ triplex pietas eſt habenda. Pria ad
deū. ⁊ iſta dʒ eſſe in bona ꝯfidētia quā habe
re debemꝰ ad deū. Primo ī tpali prouiſione.
p̄s. Iacta cogitatū tuū in dn̄o: et ip̄e te enu
triet. Idē. Nūq̄ vidi iuſtū derelictū. Hec cō
fidentia tollit nimiā ⁊ ſupfluā curā ⁊ ſollici
tudinē tpaliū quā illi auari hn̄t q̄ nūq̄ ſatiā
tur:ſʒ ſp timēt ſibi deficere. et cū magna ſolli
citudine ꝓcurāt ſibi tpalia q̄ſi ſemp deberēt
viuere:et forte ī breui moriunt. Lu. xij. Stul
te hac nocte repetēt aniam tuā ⁊c̄. Cōtra q̄s
dicit xp̄s Math. vi. Nolite ſolliciti eē dicen
tes q̄d māducabimꝰ aut q̄d bibemꝰ. Nonne
aīa plus eſt q̄ eſca:⁊ corpꝰ eſt plus q̄ veſti
mētū. q. d. Si dat maiora. i. vitā ⁊ corpꝰ:etiā
dat minora. i. cibū ⁊ veſtimētū. Secūdo ī ſpi
ritualibꝰ. ſ. q̄tū ad aīam. p̄s. Sperantē autē
in dn̄o mīa circūd. Et ſic tollit deſpatio q̄ eſt
peior oī pctō. Iſi. de ſum. bo. Deſpatō auget
pctm̄. Deſpatio eſt peior oī pctō. Criſo. i ſer.
Nihil em̄ ſic deū offendit q̄tū deſpatō. Ter
tio in eternis. i. in remuneratiōe celeſtiū bo
norū. Luc. xij. Nolite timere puſillꝰ grex. Cō
placuit em̄ patri veſtro vobis dare regnum.
Hanc fiduciā non debemꝰ habere ex noſtris
meritis:ſʒ ex meritis ieſu xp̄i q̄ ē redemptor
noſter quē pater nobis dedit. Ro. viij. Quo
modo non etiā cū illo oia nobis donauit. In
ſignū huius xp̄s habuit in cruce latꝰ apertū
qꝛ p eū regnū celox intramꝰ. Ip̄e em̄ nobis
p ſuā paſſionē ianuā celi reſerauit. Ꝯ hoc ſūt
illi puſillanimes q̄ q̄n audiūt aliq̄d ꝺ diuina
iuſticia immediate pterriti dicūt: ego nunq̄
ſaluabor. et ſic diffidere de eterna ſaluatiōe
eſt dyabolicū. qꝛ oī ſpe ſaluatiōis dyabolus
priuatꝰ eſt. ſʒ nos xp̄iani firmiter in deū ſpe
rare debemꝰ. qꝛ ipſe eſt q̄ ſaluos facit ſperā
tes in ſe. Secūda pietas eſt quo ad ſeipm̄. ⁊
illa dʒ eē in miſeratōe aie ꝓprie. Eccl'ia. xxx.
Miſerere aie tue placēs deo. B Vn̄ ſciē
dum ꝙ ſex opa mie debemꝰ exhibere anime
noſtre. Primo debemꝰ eam cibare. et hoc fit
primo q̄n digne cōicamꝰ ſacramentū eucha
riſtie. vel etiā q̄n deuote audimꝰ verbuʒ dei.
Math. iiij. Non in ſolo pane viuit hō : ſʒ in
omi verbo quod ꝓcedit de ore dei. Grego. Ci

bus mētis eſt verbū dei. Sʒ heu plures ſūt
q̄ corpꝰ oī die cibāt:ſʒ aīam raro cibāt audien
do v̄bū dei qḋ eſt malū ſignū. Iob. viij. Qui
ex deo eſt v̄bum dei audit: ꝓpterea vos non
auditis:qꝛ ex deo nō eſtis. Scḋo debemꝰ eā
potare cū calice tribulationis ⁊ patiētie quē
xp̄s p ſe bibit ⁊ ꝓpinauit nobis. Math. xx.
Poteſtis bibere calicē quē ego bibiturꝰ ſum
Tertio veſtire cū charitate dei ⁊ ꝓximi. quia
hec eſt veſtis nuptial' vite eterne. Mat. xxij.
Amice quō huc intraſti nō hn̄s veſtē nuptia
lē:p quā veſtē cognoſcunt filij dei. Iob. xiij.
In hoc cognoſcēt hoīes ꝙ eſtis mei diſcipu
li ſi dilectionē habueritꝭ adīuicē. Quarto ho
ſpitare qḋ fit p pn̄iam quaʒ agimꝰ ꝓ pctīs
nr̄is:qꝛ cū hō eſt ī pctō mortali tūc facit mā
ſionē in inferno. p̄s. Appropinquerunt vſq̄
ad portas mortis. ſed q̄n pn̄iam agit tūc p
parat ſibi māſionē in celo. Mat. iiij. Pn̄iaʒ
agite appropinq̄bit eī regnū celox. Quinto
debemꝰ aīam nr̄am viſitare:⁊ hoc fit q̄n fra
gilitatē nr̄am penſamꝰ:⁊ pctā nr̄a cū amari
tudine cordis recolimꝰ vt cū ꝓpheta dicere
poſſimꝰ. Recogitabo tibi oēs annos meos
in amaritudine aie mee. Sexto debemꝰ eam
de carcere huꝰ mūdi educere:⁊ hoc p deſide
ria ſupnox. Vn̄ apl's. Collo. iij. Que ſurſum
ſunt q̄rite:nō q̄ ſup terrā. Itē nr̄a ꝯuerſatio
in celis eſt. C Tertia pietas ē quo ad ꝓ
ximū. ⁊ iſta pmo exhibet in dādo. Eccl'i. xiiij
Ante mortē hn̄fac amico tuo. i. xp̄o. quia ele
moſyna in vita multo melior eſt q̄ poſt mor
tē. qꝛ vnꝰ denarꝰ datꝰ ꝓ deo in vita ē melior
q̄ centū poſt mortē. Scḋo exhibet ꝓxio cō
modādo. p̄s. Miſeret ⁊ cōmodat ⁊ ſemē il
lius in bn̄dictiōe erit. ⁊ de hoc gaudet xp̄s ⁊
tota celi curia:qꝛ ſumꝰ inuicē mēbra. ⁊ erit ho
mini valde meritoriū. Lu. vi. Mutuū dātes
nihil inde ſperātes. Tertio in dimittēdo ꝓxi
mo. Lu. vi. Dimittite ⁊ dimittemini. Augu.
in enchiridion. Ea elemoſyna nihil ē maiꝰ q̄
ex corde dimittimꝰ qḋ in nos q̄ſq̄ peccauit.
Quarto facta ꝓximi nō in malū iudicādo:ſʒ
ſp ad ptē meliorē interp̄tando. Vn̄ Aug. ſup
illo v̄bo. Mat. vij. Nolite iudicare ⁊ nō iudi
cabimini. Hoc loco nihil aliud p̄cipi eſtimo:
niſi vt ea facta q̄ dubia ſunt quo aīo fiāt in
meliorē ptē interp̄temur. Vbi notādū ꝙ q̄li
bet tenet oīa dicta ⁊ facta ꝓximi in meliorē
ptem interpretari:niſi ſint manifeſta mala.
Apl's. Ro. ij. Quo iudicio aliū iudicas:teip
ſum ꝯdēnas. Sʒ diceres. Vn̄ orit ꝙ aliq̄ oīa
q̄ vidēt vel audiūt de ꝓximis ſp in malū in
terp̄tant. Rn̄deo ꝙ hoc ex duobus ꝓuenit.
Prio qꝛ ip̄i mali ſūt. Criſ. Oīs hō ꝑ ſe eſti
mat alterū. Idē. Sicut difficile aliquē ſuſpi
cat malū q̄ bonꝰ ē:ſic difficile aliquē ſuſpica
tur bonū q̄ malꝰ eſt. Scḋo qꝛ male afficit ad
illū quē iudicat. Aug. Certū eſt ꝙ de malo ī
certo neminē iudicarē quē tanq̄ meipm̄ di
ligerē. ſʒ ⁊ defenderē ⁊ excuſarē q̄diu in pu
blicū nō ꝓdiret. Sʒ qꝛ charitatē pdidimꝰ fa
ciliter alterutrū iudicamꝰ. ⁊ ḡ oīs q̄ aliū iudi
cat oñdit ſe vacuū a gr̄a dei ⁊ charitate ꝓxi
mi. Sʒ q̄ bona ſuſpicat de ꝓxīs ē ſignū pfe
ctiōis ⁊ bonitatꝭ. Greg. in mora. Quātovos ī
bono pficitis:tāto etiam bona de alio ſentitꝭ
D Tertiū donū eſt donū ſciētie:qḋ donum
tria docet. Prio docet te cognoſcere teipʒ. ſ.
q̄s es:q̄d fuiſti:⁊ q̄d eris. Ber. Cogita ḡ vnde
veneris:et erubeſce:vbi es:⁊ ingemiſce quo
ꝓperas:⁊ ptimeſce. Itē cognoſce te p culpā
actualē fieri deo exoſum. Sapie. xiiij. Odio
ſunt deo impiꝰ ⁊ impietas eiꝰ. Eccl'ia. xij. Al
tiſſimꝰ odio hʒ pctōres. Itē p culpā eris ma
ledictꝰ. p̄s. Maledicti q̄ declināt a mādatis
tuis. Et īſup debitor mortꝭ eris nō ſolū tpa
lis vt iumētū. Ezech. xviij. Aia q̄ peccauerit
ip̄a morict. Sʒ ecōuerſo:cognoſce ꝙ gr̄a fa
cit hoiem filiū dei ⁊ heredē. Ro. viij. Si filij
⁊ heredes. Itē facit hoiem beatuʒ. p̄s. Btūs
po. cu. eſt dn̄s deꝰ eiꝰ. Itē gr̄a fac hoiem etiā
eē bn̄dictū. Deut. xxviij. Si p̄cepta mea au
dieris bn̄dictꝰ tu in ciuitate:⁊ bn̄dictꝰ tu in
agro. Et ḡ hoc noīe deꝰ bonos noīabit q̄ erūt
ad dexterā eiꝰ dicēs. Mat. xxv. Venite bn̄di
cti pr̄is mei. Scḋo donū ſciētie docet cogno
ſcere deū. Prio inq̄tū eſt creator tuus et tu
creatura eius. p̄s. Ip̄e fecit nos ⁊ nō ipi nos
⁊ ſic teneris ei obedire tāq̄ creatori tuo. Se
cundo inq̄tum eſt dn̄s tuus ⁊ tu ſeruus eiꝰ
⁊ ſic teneris ei fideliter ſeruire tanq̄ ſeruus
fidelis dn̄o. Tertio inq̄tū eſt pater tuꝰ ⁊ tu
filius eiꝰ. ⁊ ſic teneris ei exhibere honorē et
reuerentiā. Quarto inq̄tū eſt redēptor tuus
⁊ ſic teneris eū diligere. Iob. xv. Maiorem
charitatē nemo hʒ ⁊c̄. Quinto inquātuʒ eſt
futurus iudex tuus. ⁊ ſic teneris eū timere ī
omibus verbis ⁊ factis ſiue comedendo ſiue
bibendo ſiue dormiendo ſiue vigilando.
E Tertio docet donū ſcie cognoſcere ꝓxi
mos. ſ. quō oēs hoīes taʒ diuites q̄ paupe
res:tā nobiles q̄ ignobiles ſunt ſil'es in q̄t
tuor. Primo em̄ hoīes ſunt ſil'es ex pte p̄nci
pij:qꝛ oēs ab vno deo ⁊ ab eodē luto formati
ſunt ⁊ oms nudi ⁊ paupes nati. Iob. xxxiiij.

Ecce ⁊ me ſicut ⁊ te fecit deꝰ ⁊ de eodeʒ luto
ego q̄ʒ formatꝰ ſum. Sap. vij. Nemo ex regi⸗
bus aliud habuit natiuitatꝭ initiū. Scḋo ſu⸗
mus ſiles ex pte medij: qꝛ oēs mortales et
breuis vite ſumꝰ tā diuites q̄ʒ pauperes. Eccl.
x. Oīs potentatꝰ breuis vita. Job. xiiij. Bre⸗
ues dies hoīs ſunt. Tertio ex pte finis. quia
oēs hoīes in eandē mortē ⁊ putredinē redu
cunt. Job. xvij. Putredini dixi pr̄ meꝰ es ⁊c̄.
Hoc pʒ in oſſibꝰ mortuoꝝ. qꝛ ibi nulla eſt di⸗
ſtinctio iter nobiles ⁊ ignobiles. Quarto ex
pte iudicꝭ: qꝛ oēs ſub vno iudice rōem redde
re cōpellimur. ij. Coꝝ. v. Oēs nos manifeſta
ri oʒ añ tribunal xp̄i ⁊c̄. ⁊ Act. x. Ipſe ē q̄ cō⸗
ſtitutꝰ eſt a deo iudex viuoꝝ ⁊ mortuoꝝ. Et
cū hanc eq̄litatē cognoſcimꝰ: tūc nos mutuo
diligere debemꝰ: ⁊ vnꝰ aliū nō ſpernere. vnḋ
Greg. Oēs fratres ſumꝰ vniꝰ imꝑatoris ptā
te conditi ⁊ ſanguīe ipſiꝰ redēpti. Et idcirco
frēs nr̄os q̄uis paupes ⁊ abiectos in nullo
deſpicere debemꝰ. Augu. de doct. xp̄ia. Ego
vero interrogabo te ſericatū ⁊ pauperē pan⸗
noſum nō q̄les in veſtibꝰ ſitis: ſʒ quales nati
fueritis. certe ambo nudi: ambo infirmi: am
bo vitā miſerrimā inchoantes ⁊ ob h̄ ambo
plorātes qn̄ naſcebamini infantes. ⁊ illḋ do
nū expellit inuidiā q̄ ꝯ̄ria eſt charitati: quia
gaudet de malis ⁊ ꝯtriſtaꝛ de bonis: qḋ eſt
diabolicū. ꝗ inuidi ſunt a dō maledicti. Eſa.
v. Ve q̄ dicitis bonū malū: ⁊ malū bonū. ⁊ ta
les inuidi ſunt filij diaboli. qꝛ ſicut charitas
eſt ſignū filioꝝ dei. Jo. xiij. In hoc cognoſcēt
oēs qꝛ mei eſtis diſcipuli ſi dilectiōeʒ habue
ritis adinuicē. ſic inuidia eſt ſignū filioꝝ dia
boli. Quartū donū eſt donū fortitudis. Ubi
ſciendū ꝙ deꝰ nō q̄rit fortitudinē corꝑis: ſed
ſpūs. Neemie. viij. Gaudiū eniʒ dn̄i eſt forti
tudo noſtra. F Eſt ergo ſciendū ꝙ ſpūſ⸗
ſctūs ꝑ donū fortitudinis tripliciter confor⸗
tat hoīem. Primo in tolerādo aduerſitates
patiēter. Theſſal. iij. Patiētes eſtote ad om
nes. Scḋo confortat nos ſpūſſanctus ꝑ do⸗
num fortitudinis ad vincendū diabolū. Ja
cobi. iiij. Reſiſtite diabolo ⁊ fugiet a vobis.
Tertio ꝯfortat ad oꝑandū bona oꝑa. Joh. ix
Oꝑari oʒ donec dies eſt qꝛ veniet nox cū ne⸗
mo oꝑari pōt. Aug. Inutiliꝛ in hoc tp̄e viui
tur niſi ad acq̄rendū meritū laboreꝛ quo in
eternitate remunereꝛ: qꝛ bona oꝑa ornant ⁊
comitanꝛ aīam: cū oēs amici eam deſerunt.
Apoca. xiiij. Opera eñ illoꝝ ſequūtur illos:
⁊ tūc ꝓ eis remunerenꝛ in vita beata. Hier.
Unuſq̄ſq; ſm̄ oꝑa ſua mercedem accipiet,

G Quintū eſt donū ꝯſilij. Nota ꝙ ſpiritus
ſanctus vult ꝙ a tribꝰ debemus q̄rere ꝯſiliū
Primo a deo. Thob. iiij. Bn̄dic deū ⁊ pete ab
eo vt vias tuas dirigat ⁊ oīa ꝯſilia tua i ipo
ꝑmaneāt. Eccli. xxxvij. In oībꝰ depcare cōſi⸗
lium altiſſimi. Scḋo q̄rere debemꝰ ꝯſiliuʒ a
ꝓximo nr̄o ꝯſciētioſo ⁊ diſcreto ⁊ timēti de⸗
um q̄ hʒ ſciam ⁊ vitā: ⁊ nō ab aliquo q̄ eſt diſ
ſolutꝰ ⁊ male vite. vñ Amb. li. ij. de offi. Qui
vtilem iudicet aliene cāe quē videt inutileʒ
vite ſue. Eccli. xiiij. Qui ſibi eſt nequā cui bo
nus erit. Tertio q̄rere debemꝰ ꝯſiliū a ꝓpria
ꝯſcia. Eccl̄ia. xxxij. Oīa fac cū ꝯſilio: ⁊ poſt fa
ctum nō penitebis. qꝛ ſicut q̄s vellet alijs cō
ſulere: ſic ⁊ ſibiipſi dʒ facere. Et illud donum
ſpūſſcti expellit auariciā. ⁊ h̄ fit cū ſpūſſctūs
ꝑ donū cōſilij cōſulit terrena deſpicere ⁊ cele
ſtia appetere. qꝛ terrena modicū valent in ꝓ
ſenti vita. qꝛ ſolū ad ſuſtentationē corꝑis et
in morte nihil ꝓſunt. Prouer. xi. Nō ꝓderūt
diuitie in die vltiōis. Itē qꝛ nō pn̄t trāſferri
ad aliud ſeculū. Job. xvij. Diues cū dormie
rit nihil ſecū auferet. Itē poſt mortē ſcpiꝰ no
cent multis qn̄ reddituri ſunt rōneʒ de ipis
tp̄alibꝰ quō lucrata ſint: quō poſſeſſa et quō
expenſa ſint ad minimū q̄drantē. Sʒ ſpūa⸗
lia bona ſunt appetēda: qꝛ valēt in vita. ⁊ h̄
fit cū faciūt oꝑa noſtra meritoria. Itē i mor
te: qꝛ faciūt hoīeʒ feliciꝛ mori. Itē poſt mor
tē: qꝛ eternā vitā tribuūt. Ber. in epl̄a. Bona
mors iuſti ꝓpter requiem: melior ꝓpꝛ nouita
tem: optima ꝓpter ſecuritatem. Damaſ. lib.
iiij. Mors ſctōꝝ ſomnus magis eſt q̄ mors
Laborauerūt eñ in pn̄ti ſeculo vt viuant in
ſeculū. Sextū donū eſt intellectꝰ. ꝑ illud do
nū ſpūſſctūs docet nos intelligere deū in no
bis ⁊ in creaturis. Nā ꝑ magnitudinē ⁊ lati
tudinē huiꝰ mūdi potentiā dei agnoſcimus
qꝛ ipe eſt omp̄s qḋ in hoc pʒ cū poſſet adhuc
infinitos mūdos ex ſua potentia creare. Itē
ꝑ decorē celi ⁊ mūdi ⁊ creaturaꝝ ſapientiam
dei itelligimꝰ. Itē ꝑ bonitatē ⁊ vtilitatē crea
turarū: dei bonitatē intelligimꝰ. Ergo qn̄ vi
des aliqua pulchra ⁊ dulcia guſtas ꝑ hoc in
telligere ⁊ cogitare debes celeſtia. Ber. Dul
cedo oīʒ creaturarū ſi q̄s iuſte aduertit nihil
aliud eſt niſi ꝙ ad iſtā dulcedinē eternā nos
inuitat. ⁊ illud donū expellit pctm̄ gule. qꝛ ꝑ
donū intellectꝰ ſumimus cibū ⁊ potū ⁊ vti
mur creaturis dei ad honorē ipſius ⁊ ad vti
litatem noſtram: ⁊ ſic reſecatur ſuperfluitas
gule. Septimū donum eſt donum ſapiētie.
Sciendū ꝙ ſapientia dicitur quaſi ſapida

ſcientia. qꝛ ꝑ hoc donū ſpūſſctūs dat nobis ſa
pere celeſtia q̄ dulcedo ꝓcellit omnē dulcedi
nē huiꝰ mūdi. Un̄ Baſiliꝰ. O dulcedo melli⸗
flua: dulcedo mirāda q̄ dulcis es in medita⸗
tione. ſʒ dulcior i orōe: dulciſſima in ꝯtēpla⸗
tiōe: ſʒ ſuꝑdulciſſima i btitudīe: imo tāta dul
cedo ē in etña patria ꝙ ē inexplicabilis ⁊ in
terminabilis. Un̄ tāta ē dulcedo ꝙ ſi celū api
reꝛ ⁊ minimū gaudiū alicuiꝰ pui ſcti videreꝛ
q̄uis a nob remote ſint: tm̄ totꝰ mūdus ſuf⸗
ferre nō poſſet hoc gaudiū. Si aūt poſſibile
eēt ꝙ ſufferre poſſet: tūc nullū cor ē adeo tri
ſte qn̄ letificareꝛ: nec aliqua pena eſt tā ama
ra quā hō ſentiret ſiue ignē ſiue aquā bulliē⸗
tē: imo nec ip̄aʒ mortē corꝑalē q̄d tūc erit cū
nos illuc venerimꝰ: ⁊ cū deo ⁊ cū oībꝰ ſanctis
gaudebimꝰ. Deū videre eſt ita delectabile ꝙ
Aug. dicit ꝙ potiꝰ vellet eſſe in inferno ⁊ de
um videre: q̄ in celo ⁊ eiꝰ viſiōe carere. vnde
ps. Qm̄ mille anni ante oculos tuos ⁊c̄. Et
illud donū expellit pctm̄ luxurie. qꝛ ſm̄ Gre.
Guſtato ſpiritu deſipit oīs caro. Aug. Gau⸗
diū diuine dulcedinis non deguſtaſ: ſi carna
li delectatione cor maculas.

¶ De vocatiōe hoīs ad grām. Ser. lxxiiij.

N Emo pōt venire ad me
niſi pat q̄ miſit me traxerit eum.
Job. vi. Sciēdū ꝙ circa vba ꝓdi
cta tria ſꝛ dicēda. Prio quō deus
trahit ⁊ vocat hoīem multipliciꝛ. Secūdo q̄
modo aliq̄ nō audiūt ⁊ aliq̄ audiūt ſʒ nō api
unt. Itē aliq̄ audiūt ⁊ aperiūt: ſʒ eū diu non
retinēt. aliq̄ audiūt ⁊ apiūt: ⁊ eū ſecū mane⸗
re ꝑmittūt. Tertio q̄d ſentiēdū ſit de ꝓdeſtia
tōe. H Quātū ad ꝓmū ſciēdū ꝙ deꝰ tra⸗
hit ⁊ vocat ad ſe nos multiplr̄. Prio ꝑ inter⸗
nā inſpirationē. ps. Audiā q̄d loq̄tur in me
deꝰ. qꝛ bone inſpiratōes ſunt a deo. Apoſto⸗
lus. ij. Coꝝ. iij. Nō ſumꝰ ſufficiētes cogitare
aliq̄d q̄ſi a nob. vñ q̄tiēſ cogitatōes bōas ha
buiſti: totiēs vocatꝰ es a dn̄o. ſʒ nūq̄ʒ vel ra⸗
ro eſt aliq̄ dies qn̄ hō habeat pl̄es bonas co⸗
gitatōes. ꝗ nūq̄ eſt dies qn̄ deꝰ trahat ⁊ vo⸗
cet nos ad ſe. Job. xiij. Vocab me et ego reſ.
ti. Hec m̄ſio nihil aliud ē niſi ꝙ qn̄ hō hʒ bo
nā cogitationē ꝙ intelligat eā eē diuinā vo
cationē ⁊ ei acq̄eſcat. Secūdo vocat hoīem
ꝑ ꝓdicationē exteriorē: qḋ contingit cū i ore
ꝓdicatoris ponit verba vite q̄ licet ſonent ex
ore predicatoris: tm̄ ſunt vba dei. Math. x.
Nō eñ vos eſtis q̄ loq̄mini: ſʒ ſpūs pr̄is vr̄i
q̄ loq̄ꝛ in vob. ⁊ Luc. x. Qui vos audit me
audit. Qḋ eñ xp̄s ꝓdicatores tanq̄ nuncios
mittat vocaꝛ inuitatos ad nuptias pʒ. Mat.
xxij. vbi dr̄. Miſit ſeruos ſuos vocare ad nup.
inuiꝛ. In q̄ vocatōe relucet ſuꝑ nos magna
⁊ ſinglaris dei mīa. qꝛ multꝭ in incredulitate
ſua dimiſſis vocat nos ſinglariꝛ. Et iō ſi hac
grā vocatōis abutimur euāgelio nō creden⸗
tes ⁊ grām vocatōis ꝯtēnētes grauiꝰ his q̄⸗
bus nō ē miſſa tal vocatio ꝯdēnabimur. Jo.
xv. Si nō veniſſem ⁊ eis locutꝰ nō fuiſſeʒ pec
catū nō hērēt. nūc aūt excuſationē de pecca⸗
to ſuo nō hn̄t. ꝗ talis vocatio ad nos miſſa ꝑ
ꝓdicatores cū oī reuerētia ⁊ deuotione ē au
diēda tāq̄ veꝝ vbū dei. Aug. i li. de diſci. xp̄i
ana. Xp̄s ē q̄ docet: audiamꝰ. timeamꝰ facia
mꝰ. Un̄ glo. ſuꝑ illḋ Lu. Bti q̄ audiūt verbū
dei. Beati q̄ audiūt verbū dei et mēte recon⸗
dūt ⁊ oꝑe cōplent vt poſſideāt vitā eternam
I Tertio vocat ꝑ exēpla ſctōꝝ et bonoꝝ
hoīm. ꝗ quotiens audis vel vides hoīeʒ vir⸗
tuoſum totiēs pulſat ⁊ vocat te xp̄us ad bo⸗
nā ⁊ vtuoſam vitā. Et ſic multi ꝑuerſi ⁊ ma⸗
li trahūꝛ ad deū ꝑ exēpla bonoꝝ hoīʒ que vi
dēt vel audiūt. Grego. Nunq̄ʒ pctōres ad la
mētū pnīe redirēt ſi nulla eſſent bonoꝝ exē⸗
pla q̄ eoꝝ mētē traherēt. Exēplū. Erat q̄daʒ
ſecularis q̄ tp̄e medie noctis audiuit fratres
de ordīe ꝓdic. alacriꝛ cātare matutinas ſab⸗
bato die de btā vgine. et cogitauit q̄liꝛ tu ia
ces miſer hō cū iſti iā deū ſuū laudāt. ⁊ ſic cō
pūctꝰ ordinē poſtmodū itrauit: ⁊ in eo ꝑ mul
tos ānos laudabiliꝛ vixit. Quarto vocat per
bn̄ficia q̄tidiana. ſ. ꝑ ſanitatē corporis: ꝑ di⸗
uitias q̄s hoī largiꝛ. ꝑ honores. ꝑ cibū. ꝑ po⸗
tū. qꝛ dat hoī aues i aere. piſces i aq̄s. aīalia
in ſiluis i cibū. ⁊ ſic de alijs. ⁊ ꝑ talia bn̄ficia
deꝰ nitiꝛ nos ad ſe trahere. vt. ſ. cogitemꝰ ſi
iā i pn̄ti bn̄facit nob cū adhuc ſumꝰ peccato
res et inimici ipiꝰ. q̄d tūc faciet nob i futuro
cū erimꝰ amici ipiꝰ. Ber. loquēs de dei bn̄fi⸗
cijs dic̄. Celū tibi fuit ꝑ ſuū motū. celi lumia
ria ꝑ ſuū fluxū. ſol cauſat tibi diē. luna illu⸗
minat tibi noctē. ignis tēperat aeris frigidi
tatē. aer tibi mitigat ignis caliditatē. aqua
mūdat tibi fetorē. mitigat tibi ſitꝭ ardorē: et
fecūdat tibi ꝛre rigorē ꝛra vo te ſuſtētat ſua
ſoliditate. recreat ſua fecunditate. delectat
ſua amenitate. ps. Quid retribuā dn̄o ꝓ oī.
q̄ ret. mi. Quīto vocat ꝑ flagella. qn̄ eñ hō ñ
vult aduertere bōas īſpiratōes nec curat ſer
mones: nec exēpla nec bn̄ficia dei poſſunt eū
emollire: tūc deꝰ ex ſua bonitate flagellat ho
minē vt tm̄ ſic ꝯuertatur ad eū. Grego. Ma⸗

la q̄ nos hic p̄mūt ad deū ire cōpellūt. ḡ qñ- ens aliquā aduerſitatē ſuſtinuiſti omnibus dieb⁹ vite tue:totiēs vocatus fuiſti a deo ad emēdationē vite. ſʒ heu pl'es hoc nō intelli- gūt.ps. Noluit intelligere vt bñ ageret.cum tñ iumētū cognoſcit cū pcutit̄ ſi errat vt ad viā rectā redeat. ſʒ hō rōnalis hoc nō vult in telligere.ps. Uir inſipiēs nō cognoſcet hec. Ergo cū de⁹ affligit te cū infirmitate corpis ſcʒ qr dētes:oc'os:caput doleſ:intellige hāc eē vocē dñi. Itē ſil'r ſi paupertate vel infortu- nio vel aduerſitate q̄licūq̄ grauaris. tūc ſu- ſcipe dñi nunciū ⁊ ꝯuertere a pctīs tuis. ps. Multiplicate ſunt infirmitates eoꝝ:poſtea accelerauerūt. Eſa.xxvi. Dñe in āguſtia q̄ſie- rūt te. Luc.xiiij. Cōpelle intrare. Glo. q̄ b ad uerſitate fungūtur ad deū ire cōpellūt. Gre. Felix neceſſitas q̄ cōpellit ad meliora. Ideʒ Greg. Miſericordit̄ adhibet de⁹ tpalē ſeue- ritatē ne eternā inferat vltionē. iō hic q̄buſ- dā pcit vt eos ī ppetuū feriat.iō hic ferit non pcēdo vt ineternuʒ pcat. Serto vocat nos p bonoꝝ ꝓmiſſionē in futuro. Eccl'.xxiiij. Trā- ſite ad me oēs q̄ cōcupiſcit' me. Mat.xi. Ue- nite ad me oēs q̄ la.⁊ one. eſtis ⁊ ego reficiā vos. In hac vocatione ꝓmittit ſeipm eťna- liter fruēdū. Ge.xv. Ego ero merces tua ma- gna nimis. Itē āgelos ⁊ ſctōs in fratres et btām virginē i matrē:oīm electoꝝ gaudia et merita in poſſeſſionē. Greg.in moral'. Quis enarrare ſufficiat q̄tū gaudiū q̄libet aīa ſu- ſcipiat de ſctōꝝ patriarchaꝝ hūilitate: ⁊ ſim plicitate prophetarū: credulitate et felicita- te aploꝝ charitate ⁊ mag̃ diligētia. De mar- tyrū ſtabilitate ⁊ patiētia. Cōfeſſoꝝ pietate ⁊ clemētia. vginū caſtitate et cōtinētia. Re- uera lingua ⁊ vox deficit.qr intellect⁹ capere nō ſufficit q̄tū ſit gaudiū choris āgeloꝝ iter eſſe pñtē: dei vultū videre:nullo metu mort̄ affici:icorruptiōis ppetuo munere letari. ḡ q̄ tiens occurrit mēorie de gaudijs celi: totiēs intellige vocē dei te vocanteʒ. Septio vocat p maloꝝ ꝯminationē in futuro. Ber. De⁹ vo- lens nobilē creaturā.ſ.hoiem reuocare iquit Si inuitū coegero aſinū habeo. nūq̄d aſinis dabo regnū meū. Scio q̄d faciā hō timid⁹eſt terrebo eū ſi forte ſic cōuertatur et viuat⁊ cō minat⁹ eſt acerbiora q̄ excogitari poſſunt te- nebras.ſ. eternas. ṽmes immortales. igneʒ inextinguibilē. Aug. Uc illis q̄b⁹ppaľ doloꝛ ṽmiū. ardoꝛ flāmarū: ſiť ſine potu. fletus et ſtridoꝛ dētiū. vbi mors optaľ ⁊ nō dabiľ. vbi null⁹ ordo ſ; ſempitern⁹ horroꝛ inhabitat. ḡ quotiens occurrerit memorie tue pena dāna torū:totiens xp̄us trahit te et vocat te. K Octauo trahit et vocat nos per ſuā amaram paſſionē. Io.xij. Si exaltat⁹fuero a terra oīa trahā ad meipm. In ſignū huj⁹tūc ſeptē ſua uitates circa paſſionē xp̄i inuenim⁹.ſ. capit̄ inclinationē ad oſculū in ſignū noſtre recōci liatōis. brachioꝝ extēſionē ad āplexū i ſignū receptōis ad grām de pctō redeūti. lateris a- pertionē ꝓpter effuſionē pcij nr̄e redēptiōis ⁊ ablutōis. Exiuit eñ ſanguis in ſignū redē ptionis : ⁊ aq̄ in ſignū ablutionis. clauoꝝ in manib⁹ ⁊ pedib⁹ infixionē ꝓpter mēoriā re- cordatōis. Eſa.xlix. Nūq̄d mr̄ obliuiſci pōt i fantē ⁊c. corpis denudationē i exēplū nr̄e cō feſſionis.q.ſ.dʒ eē nuda. cruc[...]tationē in exēplū nr̄e imitationis. corone ipoſitionē in figurā nr̄e glificatōis. Nec oī tpe teneas me moꝛiter ſic tūc incipis pficere de virtute in vtutē. L Quātū ad ſcōʒ dicēdū q̄ q̄uis dñs nos m̄ltipl'r trahit ⁊ vocat ſicut dictū ē: tñ q̄dā ſī q̄ pulſantē dñs nō audiūt: nec api- unt:nec rñdēt: vt obſtinati ⁊ idurati q̄ nec p inſpirationē nec p pdicationē:nec p bñficia: nec p exēpla:nec p flagella:nec p paſſionē xp̄i nec p gaudia celi:nec per penaſ inferni emol liri poſſunt. Tales duri ſunt vt adamas qui nec malleis nec igne emolliri pōt. Zac.vij. Coꝛ ſuū poſuerūt vt adamātē.imo tales ob- ſtinati duriores ſunt q̄ adamas.quia q̄uis adamas nō pōt cōfringi cū malleis nec igne cōburi:tñ cū calido ſanguie hirci emolliť: ſʒ iſti duri ⁊ obſtinati nec malleis inferni : nec celi gaudijs:⁊ q̄d pl⁹ ē nec ſāguie hirci.i. xp̄i emolliri poſſunt. Ber.in ſer. Putas ne filius dei reputat ieſum q̄ſq̄ʒ iſte hō q̄ ipi⁹ nō ter ret ꝯminatōib⁹ nec attrahiť ꝓmiſſionibus: nec pcepť obtēpat:nec cōſilijs acq̄eſcit. Et ſi fateť ſe oꝛe cognoſcere deum fact̄ tñ negat. Scdi ſī q̄ xp̄o vocāti hūil'r rñdēt:ſed tñ faci unt eū abire nec ei aperiūt:vt ſūt illi q̄ ſe pec catores hūiliť ꝯfitenť:ſʒ adhuc nō hñt volū tatem deſerēdi pctā:nec ſe ex toto emēdādi. Et tales ſī ſil'es illis q̄ ad cenā vocati venire noluerūt:ſʒ hūiliť ſe excuſari rogauerūt dicē tes. Rogo te habe me excuſatū. Greg. Humi litas ſonat in voce:ſed dū venire cōtēnūt ſu perbia ē i actōe.⁊ ſi tľes aliq̄n in aliq̄ ſe emē dant:ſeʒ in vno pctō nō tñ in alio. et in h̄ vo lunt ſeruire duob⁹ dñis.ſ. deo in illo in q̄ ſe emendāt.⁊ dyabolo in illo in quo ſe nō emē dant. Uerbigra. Qñq̄ q̄s ſe emendat q̄ am- plius nō vult foꝛnicari nec inebriari ⁊c. ſʒ ſu

perbiā nō vult dimittere. Itē in futuro non vult ampli⁹ vſurā recipe:ſʒ vſurā iā receptaʒ nō vult reſtituere:⁊ ſic de alijs. vñ Aug. i epi ſtola. Si res aliena ꝓpť quā pctm̄ eſt cū red di poſſet nō reddiť:nō agiť pnīa ſʒ fingitur. Qm̄ nō dimittiť pctm̄ niſi reſtituať ablatuʒ ſi reſtitui pōt. Tertij ſunt q̄ xp̄m audiūt.i.pꝰ dicťas admonitōes:⁊ rñdent qr recognoſcūt ⁊ ꝯfitenť ſe pctōꝛes ⁊ aperiūt:qr auertunt ſe a pctīs p ꝯtritionē:ꝯfeſſionē ⁊ ſatiſfactionē ſʒ nō diu xp̄m retinēt:nec eū diu apud ſe rede ſcere pmittūt:qr alijs hoſpitib⁹ ſupuenietī- b⁹ cū q̄ſi pauperē eijciūt.aut certe qr domus mulť vtēſilib⁹ineptis plena ē:vñ inuenit vbi caput ſuū reclinat. Utēſilia q̄ xp̄m inderant ſunt occupatiōes ſupflue rerū tpaliū. Greg. in moꝛa. Sollicitudo tpaliū moꝛs eſt ⁊ exce- catio ſpūaliū. Ber.in ſer. Preoccupatio in ſe culārib⁹ deſiderijs aīam ſctām declinat. nec miſceri poterūt vana veris.eterna caducis. ſpūalia coꝛpalib⁹:ſumma imis. vt pariť ſa- piās q̄ ſurſum ſī ⁊ q̄ ſup terrā. Hoſpites ṽo xp̄m expellētes ſunt tēptatiōes vel tribula- tiōes vel etiā carnales delectationes.qr vbi iſta ſī xp̄s q̄eſcere nō pōt:ſignanť qñ hō ſu- patur a talib⁹:tūc xp̄s expelliť. Uñ multi qñ audiūt in ſmōe de dānis pctōꝝ.ſ.ſupbie:lu- xurie ⁊c.tūc cōpūgunť.⁊ ſic audiūt xp̄m: ⁊ a periūt ſibi p ꝯtritionē:ꝯfeſſionē:⁊ pnīam: ſʒ nō diu eū q̄eſcere pmittūt:qr qñ tēptatōnes vel tribulatōes vel delectatōes eos ecōuerſo infeſtāt:tūc redeūt ad eadē q̄ſi nū q̄ ea deſle- uiſſent. Sil'r in ſacris tpib⁹.ſ.in aduētu ⁊ q̄ dragesima cōuertunť.ſʒ ſacris dieb⁹ elapſis ad eadē pctā redeūt ⁊ recidiuāt. Cōtra quos dr̄ Gen.xix. Salua aīam tuā ⁊ noli reſpicere poſt tergū. Lu.ix. Nemo mittens manuʒ ad aratrū ⁊ reſpiciēs retro aptus eſt regno dei. Talib⁹ ſic xp̄m expellētib⁹ p recidiuationem dicere pōt xp̄s illud.ij. Reg.xiij. Maī⁹ eſt h̄ malū q̄d nūc agis q̄ q̄d añ feciſti. ſic q̄ pau- peres hoſpicio de ſero acciperet ⁊ eos de nocte ꝯtēptibiliter eijceret: ſic talis xp̄o facit q̄ euʒ de die.i.in grā recipit:⁊ poſtmodū d̄ nocte.i. p culpā ecōuerſo eijcit. Uñ Criſo.in omelia. O hō cogita grauioꝛē eſſe culpā poſt veniaʒ. Greg. Minoꝛis exceſſus eſt ṽitatē nō agno- ſcere:q̄ i ea agnita nō manere. M Quar ti ſunt q̄ xp̄m audiūt.ſ.in admonitiōib⁹ pdi ctis ⁊ aperiūt p pnīam ⁊ q̄eſcere eū pmittūt per pſeuerātiā:vt boni q̄ pſeuerāt in bono i- cepto:⁊ nulla occaſione a deo ſepari volunt. qr nec vtilitas:nec dānū:nec moꝛs:nec vita: nec tribulatio:nec paupertas ⁊c.eos ſepare pōt a xp̄o. Sic q̄libet xp̄ian⁹ ſtare dʒ q̄ poti⁹ vellet mēdicare⁊ oīa ſua pdere:⁊ in cōi loq̄ do oēm penā poti⁹ ſuſtinere.imo poti⁹ vitā ſuā pdere q̄ deū ſciēter cū vno pctō moꝛtali offendere. Et ſi q̄ñq̄ peccat ex ifirmitate ſta tim p verā ꝯtritioneʒ ⁊ pnīam reſurgere dʒ. Ezech.xviij. In quacūq̄ hoꝛa pctōꝛ igemue rit ⁊c. Et cū talib⁹ ſpūſſctūs manſionē facit Greg. Qui vere deū diligit ⁊ mādata ei⁹ cu- ſtodit in ei⁹ coꝛ venit dñs ⁊ manſionē apud eū facit⁊ illi ſalui fiūt q̄ ſic in bono pſeuerāt qr multoꝝ ē incipe:paucoꝝ ṽo finire. Quia iam pl'es in iferno dānati ſunt q̄ q̄ñq̄ bonā vitā inceperūt:ſʒ qr nō pſeuerauerūt:iō dāna ti ſunt. vñ Iſido.de ſum.bo. Sal⁹ incipiēti- bus ꝓmittiť:⁊ p̄miū pſeuerātib⁹ daľ Bern. Perſeuerātia eſt virt⁹ ſine q̄ nemo videt de- um. vñ. Qui pſeuerat i finē hic ſalu⁹ erit. vñ exēplū. Cōtigit q̄.xl.xp̄iani erāt captiuati p gentiles ⁊ poſiti fuerūt tpe hyemali in vnuʒ doliū plenū aqua.⁊ cū ſic martyrizarenť q̄dā gētilis vidit.xl.angelos.xl.coꝛonas tenētes ſup capita eoꝝ. Tandē vn⁹ ex eis dixit fideʒ xp̄ianā ſe negaturū:dūmō exponereť de do- lio.⁊ cū fuiſſet expoſit⁹ vn⁹ angel⁹ cū vna co rona volauit in celū. Qd̄ iſte gētilis videns dixit.⁊ ego credo in illū p quo iſti patiūtur hāc penā: ⁊ poſit⁹ fuit in locū illi⁹. Et iſte q̄ fuerat expoſit⁹ q̄ſiuit ab eo q̄s tā ſubito euʒ ꝯuertiſſet. Ille dixit ei q̄ viderat:⁊ ſic iſte co- ronā amiſit.qr in bono nō pſeuerauit: q̄uis bñ incepit.⁊ iſte gētilis q̄ pſeuerauit i pena cū alijs accepit coronā etnā. Ber.in ſer. Uitā ego puto eē bonā mala pati:⁊ bona facere ⁊ ſic pſeuerare vſq̄ ad moꝛtē. N Sʒ quā- tū ad tertiū ſciendū q̄ m̄lti inſipiētes dicūt q̄ pdeſtinat⁹ eſt ad vitā pire nō pōt:q̄re fru- ſtra conaboꝛ q̄d futurū ē fiat. Ecce q̄ta dmē tia null⁹ vulnerat⁹ aut eger dic̄:q̄cq̄d medic⁹ facit fruſtra ē:q̄d futurū eſt fiat. Ecce nolūt aīc ſue dare legē quā coꝛpi tribuūt : dicūt ei nolite cōmoueri ſi de⁹ vult ſaluabimur: ⁊ tñ nō dicūt.nolite cibū pare:nolite veſtimenta ſartire:ſʒ de⁹ vult paſcit ⁊ veſtit nos. nunq̄d ſine ſtudio eterna hře pñt ſil'r ⁊ tempoꝛalia. Rñdeť q̄ non.imo de⁹ req̄rit ſtudiū noſtruʒ in illis q̄ ait. Mat.vi. Primū querite regnū dei:⁊ hec oīa adijcientur vobis. Preſcientia dei nō infert alicui neceſſitatē:null⁹ ei dāna tur niſi p illis q̄ ſī in libero arbitrio. De⁹ nō cōpellit ad bonū vel ad malū:ſʒ in hoīe eſt ſe qui deū vel diabolū:⁊ cuʒ dñs aliquos ad ſe

trabit hoc eſt ex mera diuina grã: imo de⁹ pa
ter oẽs trabit: q2 oib⁹ offert gratiã: nõ tñ oẽs
trabunt vel veniũt ad xp̃m. q2 ſi oib⁹ offerat
gratia: nõ tñ oẽs recipiũt. Attẽde hõ. Ecce ſi
mõ igne vel aq̃ aut hoſtib⁹ repleta eẽt h̃ ciui
tas vl̃ vallis vna ⁊ nullo mõ euadere poſſes
niſi in turrim altiſſimã traheretis: ⁊ amicus
tuus ſtans ſup turrĩ fune inferi⁹ demiſſo pa
rat⁹ eẽt te ⁊ quẽlibet volentẽ trahere ſurſuz
ſi ꝭ tu funẽ manu nõ apphẽderes: vel ſi iam
trahereris ⁊ in media via funẽ relinq̃ns ca-
deres: certe culpa eſſet tua ꝙ non euaderes.
Sic eſt ⁊ de fune grẽ ⁊ charitat̃ p quẽ de⁹ q̃
eſt ver⁹ amic⁹ pat⁹ eſt nos oẽs trahere ad al
ta. Sciendũ ꝙ lz p̃deſtinatio ſit vera ⁊ certa
⁊ mutari nõ põt q̃ ad deũ: tñ liberũ arbitriũ
q̃ztũ ad nos manet ad vtrũlibet. ad hoc põt
adduci exẽplũ naturale. Si video cecum ali
quẽ in biuio ſcio ꝙ ſi tẽdit p viaz q̃ ducit ad
foueã cadit in eã. Si v̾o vadit p viã rectam
euadit eã q̃ztũ viſus me⁹ opat̃ ad viã ceci tm̃
ad dãnationẽ hoĩs p̃ſcia dei. excepto ꝙ ego
nõ poſſuz ſcire quã viã tenebit cec⁹. Exẽpluz
Fuit q̃dã deuot⁹ vir in monaſterio cui ſepe
reuelatões fuerũt date diuinit⁹. Qd̃ q̃dã fra
ter alteri⁹ monaſterij ſciẽs inſtetit apud eũ-
dẽ vt deũ oraret q̃teu⁹ ei dignaret̃ oñdere ſi
ip̃e eſſet in nũero ſaluãdoꝝ: ⁊ cũ ille vir p̃ci-
b⁹ vict⁹ orõni inſtãdo h̃ a deo poſtularet oñ-
ſuz ẽ ſibi ꝙ iſte frat̃ eẽt de nũero dãnandoꝝ
vñ timẽs fratrẽ illuz turbare p aliq̃s dies h̃
ſibi celauit: ſ tãdẽ ei req̃rẽti inuit⁹ apuit. Il-
le aũt h̃ audiẽs ⁊ ſcripturas itelligẽs ſtatim
r̃ndit bñdict⁹ dñs de⁹: nec tñ d̃ſpabo: ſ pñiaz
quã p ingreſſum religiõis aſſumpſi duplica
bo ⁊ triplicabo donec veniã: gratiã: ⁊ miam
apud altiſſimũ q̃ pius eſt inueniã. Et poſt i
breui reuelatũ eſt eidẽ fratri ꝙ iſte frat̃ eſſet
de nũero ſaluandoꝝ. qd̃ cũ eidẽ fratri retuliſ
ſet iſte letus effect⁹ de reuelatione fortior fa
ct⁹ in ope ac virilit̃ agẽs ⁊ de v̾tute in v̾tutẽ
p̃grediẽs in bono pſeuerauit ſine ceſſatiõe.

¶ In feſto ſancte trinitatis. Sermo. lxxvi.

Altitudo diuitiarũ ſapiẽ

tie ⁊ ſcientie dei q̃z incõprehẽſibi
lia ſunt iudicia eius: ⁊ inueſtiga
biles vie ei⁹: qm̃ ex ip̃o ⁊ p ip̃m ⁊
in ip̃o ſunt oĩa: ip̃i honor ⁊ gl̃ia in ſecula ſe-
culoꝝ amẽ. Ro. xi. Sciendũ ꝙ hodie feſtuz
ſctẽ trinitat̃ inſtitutũ ẽ vt oẽs fideles agno
ſcãt vnã ſimplicẽ diuinitatẽ ⁊ trinitatẽ pſo
narũ. Nã celebram⁹ feſtũ de patre in natiui-
tate ſicut pat̃ miſit filiũ ſuũ vnigẽitũ vt oĩs
q̃ in eũ credit nõ pereat. Nã miſit ĩ natiuita-
te xp̃i ⁊ ↄceptõe. Celebram⁹ feſtũ de filio ĩ re
ſurrectõe ⁊ aſcẽſiõe: ſic̃ xp̃s reſurrexit a mor-
tuis ⁊ aſcẽdit ad celos. Celebram⁹ de ſcõ ſpũ
in feſto pẽthecoſtes: ſic̃ miſſus eſt ſpũſſctũs
diſcipul̃: ſ hodie celebram⁹ feſtũ trinitat̃. ſ.
patris: ⁊ filij: ⁊ ſpũſſcti. vt oẽs fideles agno-
ſcãt vnã ſimplicẽ deitatẽ ⁊ trinitatẽ pſonaꝝ
q̃zuis ei apl̃s rapt⁹ fuerit vſq̃z ad tertiũ celũ
⁊ ibi audierit diuina ⁊ p̃funda myſteria: tñ
nõ fuit auſus myſteriũ ſctẽ trinitat̃ curioſe i
ueſtigare: ſ in v̾ba admiratiõis ⁊ laudis p-
rũpens dixit. O altitudo ⁊c̃. In qb⁹ v̾bis tria
ponit. Prĩo ꝙ btã trinitas ⁊ vnitas q̃ ẽ de⁹
nõ dz curioſe inueſtigari: cũ dic̃. O altitudo
diuitiarũ. Scd̃o ꝙ fidelr̃ eſt credẽda: cũ dic̃.
qm̃ ex ip̃o ⁊ p ip̃z ⁊c̃. Tertio ꝙ ip̃a btã trini
tas deuote eſt adorãda ⁊ gl̃ificãda cũ dicit.
Ipſi honor ⁊ gl̃ia in ſecula ⁊c̃. ❡ Sciẽ-
dũ ꝙ feſtũ trinitat̃ ſignant̃ ⁊ p̃cipalr̃ p̃pt̃
tria eſt inſtitutũ. Primo vt oẽs fideles agno
ſcant vnã ſimplicẽ deitatẽ: ⁊ trinitatẽ pſona
rũ patris ⁊ filij ⁊ ſpũſſcti. Mõ ad ↄfirmãdã
fidem noſtrã tũc fides trinitatis põt p̃bari.
Prĩo p auctoritatẽ diuinã. ſ. ſacrã ſcripturã
Geñ. i. Faciam⁹ hoĩez ad imaginẽ ⁊ ſilitudi
nẽ nr̃am qd̃ eſt v̾bũ pr̃is ad filium ⁊ ad ſpm̃
ſctm̃. ꝙ ꝭ dicit faciam⁹ indicat pluralitatẽ
pſonarũ: q2 ſi nõ eẽt pl̃alitas in pſonis non
diceret faciam⁹: ſ faciã: nec diceret nr̃az: ſed
meã. ꝙ vero dicit ad imaginẽ ⁊ ſilitudinem
ptinet ad vnitatẽ ſb̃e: q2 ſi ibi nõ eẽt vnitas
ſub̃e nõ diceret ad imaginẽ ⁊ ſilitudinẽ: ſed
ad imagines ⁊ ſilitudĩes nr̃as. Scd̃o oñdit̃
btã trinitas teſtimonio angeloꝝ. Nam ſicut
h̃r Eſa. vi. Angeli quotidie clamãt ⁊ dicunt
Sãctus ſctũs ſctũs dñs de⁹ ſabaoth plena
eſt oĩs terra gl̃ia eius. ꝙ d̃r ter ſctũs reſpiat
trinitatẽ pſonarũ. ⁊ ſemel dñs deus reſpiat
vnitatẽ ſub̃e. Tertio oñdit̃ auctoritate p̃s.
dicent̃. Bñdicat nos de⁹ de⁹ nr̃ bñdicat nos
de⁹: ⁊ metuãt eũ oẽs fines terre. In h̃ ꝙ d̃r
ter deus oñdit̃ trinitas pſonaruz. ⁊ ꝙ d̃r in
ſingulari euz: oñdit̃ vnitas eſſentie. Quarto
oñdit̃ in euãgelio. Mat. xxviij. Ubi xp̃s dic̃
diſcipul̃ ſuis. Baptizãtes eos in noĩe pr̃is ⁊
filij ⁊ ſpũſſcti. Quinto oñdit̃ p dictuz Iohis
apl̃i vt h̃r. i. Ioh. v. Tres ſunt q̃ teſtimoniũ
dant in celo. pr̃: verbũ: ⁊ ſpũſſctũs. ⁊ hi tres
vnũ ſunt. Sexto ip̃a trinitas ⁊ vnitas oñdit̃
veſtigijs creaturarũ nõ eſt tñ aliq̃ creatura q̃
ſibi valeat ex toto aſſimulari: ſ tñ aliq̃ ſilitu-

do põt h̃ri inueniri. Patet hoc primo de ſole
Nam ſm̃ Aug. in ſole tria ↄſiderant̃. ſ. quod
eſt: qd̃ lucet: ⁊ qd̃ calet. i. ſubſtãtia ſolis: radi
us: ⁊ calor. Radius de ſole naſcit̃: q2 fili⁹ de
patre generat̃. Calor ab vtroq̃z p̃greditur: q2
ſpũſſctũs ab vtroq̃z. i. a patre ⁊ filio p̃cedit.
Ipſe aũt ſol a nullo p̃cedit: q2 pr̃ non eſt fa-
ctus nec creat⁹ nec genit⁹. Et tñ oĩa tria p̃di
cta ſunt vn⁹ ſol. ſic oẽs tres pſone ſunt vn⁹
de⁹. Itẽ cognoſcit̃ in fonte. Fons ei generat
riuulũ: ſic pr̃ generat filiũ. Et fons ⁊ riuulus
faciũt ſtagnũ: ſic pr̃ ⁊ fili⁹ ſpirant ſpm̃ſctm̃. ⁊
tñ in fonte riuulo ⁊ ſtagno eſt eadẽ aq̃: ſic in
patre ⁊ filio ⁊ ſpũſctõ eſt eadẽ ſubſtãtia. Itẽ
ſi ſpeculũ ponit̃ in aquã clarã ↄtra ſolẽ: tunc
tres ſoles apparẽt: vn⁹ in celo ⁊ duo ĩ radio.
Sic inſpiciẽdo ſacrã ſcripturã inueniem⁹ tri
nitatẽ pſonaꝝ ⁊ vnitatẽ eſſentie. Itẽ inſpi-
ciẽdo creaturas intelligere debem⁹ trinitatẽ
Nã in magnitudine creaturarũ agnoſcimuſ
potentiã pr̃is: ſicut in altitudine celi ⁊ lati-
tudine terre: ⁊ ſic de alijs. Sz in decore ⁊ ſpe
cioſitate cognoſcim⁹ ſapientiã filij: ⁊ in boni
tate ⁊ vtilitate creaturarũ intelligim⁹ boni-
tatẽ ſpũſſcti. Scd̃o inſtitutũ eſt feſtũ trinita
tis: vt hõ mortalis ↄtẽplet̃ q̃ztũ bñficiũ rece
pit ꝙ ad imaginẽ trinitat̃ eſt creat⁹. Ber. in
ſmone de q̃dra geſima. Cogita q̃lem te fecit
deus. Nempe ſm̃ corp⁹ egregiã creaturã: ſed
ſm̃ aĩam magis: vtpote imaginẽ creatoris.
Nam hõ in dignitate p̃cellit oẽs creaturas
corpales. vñ Ariſt. de regi. p̃nci. dicit. Nobi-
liſſimũ aĩaliũ eſt hõ. Idẽ. vij. poli. Inter oĩa
aĩalia ſol⁹ hõ hz rõnem. ❡ Sz diceres
quõ hõ ad imaginẽ dei eſt creat⁹. R̃ndeo pri
mo q̃ztũ ad ĩmortalitatẽ. q2 ſicut de⁹ ẽ ĩmor-
talis ſic ⁊ aĩa. Ariſt. iij. topicoꝝ. Anima hoĩs
eſt ĩmortalis. vñ Aug. Aĩa eſt ſubſtãtia crea
ta inuiſibilis: incorporea: immortalis deo ſi
milima: nullam imaginem hñs niſi creato-
ris ſui. Imo etiaz ſm̃ corp⁹ hõ fuit creat⁹ ꝙ
debuit eſſe ĩmortalis. Sz q2 peccauit p̃pter
ea fact⁹ eſt mortalis. vñ Gre. in moral̃. Ad h̃
homo in paradiſo poſitus erat vt ſi ſe ad ↄdito
ris ſui obedientiã vinculis charitatis abſtri
geret ad celeſtẽ patriã ⁊ ſocietatẽ angeloruz
quãq̃z ſine morte carnis tranſiret. Sic nãq̃z i-
mortalis ↄditus vt ſi nõ peccaſſet etiã mori
nõ potuiſſz. Sed mõ aĩa eſt ĩmortalis ⁊ poſt
hanc vitã habebit vel gaudiũ vel ſuppliciuz
ſed poſt iudicium tũc corp⁹ erit etiã ĩmorta-
le: ſic ꝙ homo poſt iudiciũ eternalit̃ viuet cũ
corpore ⁊ aĩa vel in penis vel in gaudijs. Se
cundo hõ ad imaginẽ dei creatus eſt q̃ztum
ad dñationẽ: q2 ſicut deus ẽ dñs oĩm: ſic hõ
oĩm creaturaꝝ. p̃s. Oĩa ſubieciſti ſub pedi-
bus ei⁹. Quia ſi hõ in ſtatu innocẽtie pman
ſiſſet oẽs creature ei ſubiecte fuiſſent: ſcz vo
lucres celi: ⁊ piſces maris: ⁊ aĩalia in terris.
Sed q2 homo ſuo creatori inobediens exti-
tit: ideo obedientiã creaturarũ p magna pte
pdidit. Item de⁹ oĩa q̃ ſunt in celo ⁊ in terra
p̃pt̃ hoĩem creauit: hoc pz. Nam angeli ſer-
uiunt hoĩb⁹. Slr̃ luminaria celi ſeruiũt hoĩ.
Nam ſol cauſat tibi diem: luna illuminat ti
bi noctẽ. ignis temperat tibi frigiditatẽ. aer
dat tibi ſpiramẽ. aqua mundat tibi fetorem
⁊ mitigat tibi ſit̃ ardorẽ: terra p̃fert tibi fru
ctus. ſ. frumentũ ⁊ vinũ. aqua p̃fert tibi pi-
ſces. ouis p̃fert tibi lanã cũ qua tegis corp⁹
tuũ. ⁊ ſic de alijs. Ergo hõ eſt dñs oĩm crea-
turarũ. ergo tenet̃ deũ laudare pre oib⁹ crea
turis. Tertio hõ creat⁹ eſt ad imaginẽ trini-
tatis. ⁊ hoc in trib⁹ potentijs aĩe. ſ. memoria
intelligentia: ⁊ voluntate vt ſcz memoria ſit
camera patris in qua habitet per continuaz
recordationẽ. intelligentia ſit camera filij in
qua habitet p vere fidei cognitionẽ volũtas
ſit camera ſpũſſcti in qua habitet p amorem
vt hõ i vera charitate volũtatẽ ſuã ↄformet
voluntati diuine. Tertio feſtũ trinitat̃ inſti
tutũ eſt vt hoĩes incitent̃ ad gratiarũ actões
ipſi deo q̃ talẽ gl̃iam nob̃ hic reuelauit in fi-
de. ſ. donãdo nobis cognitionẽ ſctẽ trinitat̃
p fidẽ ⁊ in futuro reuelabit nobis in ſpecie.
i. Iohannis. iij. Uidebimus eum ſicuti eſt.
Ioh. xvij. Hec eſt vita eterna vt cognoſcant
te ⁊c̃. Uñ merito dicere debemus cum apo-
ſtolo. Ro. xi. Ipſi gl̃ia in ſecula. Ideo ſctũs
Hiero. illuz verſum. Gloria pr̃i ⁊ filio ⁊ ſpũi
ſctõ ⁊c̃. in fine pſalmoꝝ decantare inſtituit.
Et eundẽ v̾ſum q̃libet cũ magna reuerentia
corpis ⁊ deuotiõe ment̃ decantare vel legere
debent. ❡ Nã ↄfeſſio ſctẽ trinitat̃ ſi de-
uote ⁊ cũ reuerẽtia noĩatur valet p̃cipalit̃
ad tria. Primo ad demonũ expulſionẽ. Qd̃
ſignificabat̃ in quodã fideli notario apd̃ cõ-
ſtantinopolim de quo legit̃ ꝙ cũ quidã ma-
gus ad quendã locũ eũ duxiſſet vbi multitu
do demonũ reſidebat vnus coꝝ in throno ſe
dens interrogauit eũ ſi vellet ei ſuire: ⁊ iſte
ſignauit ſe ſigno crucis dicens. Ego ſum ſer
uus ſctẽ trinitat̃. Et viſo ſigno ⁊ audito noĩe
ſctẽ trinitat̃ oẽs aufugerũt. Cum igr̃ p̃dict⁹
notari⁹ ad eccl̃iam ſctẽ ſophie veniſſet ima-
go criſti que ibi erat oculos ad ip̃m quocũq̃z

per eccl'iaſ pergeret ꝯuertebat:ac ſi ipõ ſctõ
xp̃s ſibi diceret:q2 ꝯfeſſus me fuiſti corã de-
monib⁹ i terris ego ꝯfitebor te corã prẽ meo
in celis. Scd̃o valet ad tribulationis ꝓpulſa
tionẽ. Nã ſicut dicit Joh. damaſce. Cũ apud
cõſtantinopolim peſtilentia grauis eſſet q̃-
dam puer de medio ppl'i in celũ raptus cãti-
cũ ſctẽ trinitat̃. ſ. ſctẽ deus: ſctẽ fortis: ſctẽ i-
mortalis ⁊ miſericors ſaluator miſerere nob.
ab angelis eſt edoct⁹: q̃ cũ rediẽs corã ppl'o
decantaſſet: mox omis peſtilẽtia eſt fugata.
Tertio valet ad maloꝝ ꝯfutationẽ ⁊ cõuer-
ſionẽ. Sicut enĩ refert Bona. iij. li. quem ſcri
pſit ad comitiſſaꝫ matildã cũ archieps ebro
dicñ. ſymoniac⁹ eẽt ⁊ oẽs teſtes pecunia cor
rupiſſet q̃dã legat⁹ vir ſanct⁹ p̃cepit ei vt ver
ſum ſctẽ trinitat̃. ſ. gl'ia pr̃i ⁊ filio ⁊c̃. diceret
rogãs deũ vt ſi ſymoniac⁹ eſſet ſpm̃ſctm̃ cui
iniuriã fecerat noĩare nõ poſſet. Qd̃ factum
eſt: ⁊ ſic iſte depꝛehẽſus pctm̃ ſuũ hũilit̃ con
feſſus fuit ⁊ pniam egit. Modo loq̃ndo mo
dicũ de euãgelio hodierno tũc p̃mo q̃rit̃ q̃re
hoc euãgeliũ hodie legit̃. Rñdet̃ ꝙ iõ q2 q̃li
ber pſona in diuinis in euangelio hodierno
apte exprimit̃. Nã pſona filij eſt illa q̃ loqui
tur: ſ; pſona pr̃is exprimit̃ cũ dr̃. Scim⁹ q2 a
deo veniſti magr̃. Et pſona ſpũſſcti oñdit̃ cũ
dr̃. Niſi q̃s renat⁹ fuerit ex aqua ⁊ ſpũſſctõ.
⁊ illud. Spũs vbi vult ſpirat. Exprimuntur
aũt pſone diuine cũ ſuis appropriat̃. Cũ enĩ
pr̃i attribuit̃ potẽtia: filio ſapiã. ſpũiſſcõ bo
nitas: tũc pſona pr̃is exprimit̃ cũ ſua poten
tia cũ dr̃. Nemo põt hec ſigna facere q̃ tu fa-
cis: niſi fuerit de⁹ cũ illo. q2 ſigna facere ẽ di-
uine potẽtie. Exprimit̃ pſona filij cũ ſua ſa-
piẽtia cũ dr̃. Scim⁹ q2 a d̃o veniſti magiſter
Ad magiſtrũ enĩ ſpectat ſapiam docere. Ex-
primit̃ enĩ pſona ſpũſſcti cũ ſua bonitate cũ
dr̃. Spũs vbi vult ſpirat. Nõ ei ex nr̃is meri
tis: ſ; ex ſua gratuita bonitate ſe nobis ĩfun
dit. Sed q̃rit̃ quare patri attribuit̃ potẽtia
filio ſapiã: ſpũiſctõ bonitas: cũ tñ oẽs tres
pſone. ſ. pater ⁊ filius ⁊ ſpũſſctũs habeãt eã
dem potentiã: ſapientiã: ⁊ bonitatẽ. Rñdet̃
ſm Aug. in lib. de trinitate. In creaturis ſo-
let notari in patre defectus potentie ꝓpter
antiq̃tatem. In filio ſolet notari ignorantia
ꝓpter iuuentutẽ ⁊ inexperientiã: ⁊ ſpũs vi-
detur ſonare inuehemẽtiam. Eſa. ij. Quie-
ſcite ab hoĩe cui⁹ ſpũs in narib⁹ eius eſt. Et
ne putetur ſimiliter eẽ in diuinis ſicut i crea
turis tunc patri nõ ſolũ attribuit̃ potentia:
ſed oĩpotentia; ne videatur ſenior: ⁊ ob hoc
in ſymbolo dr̃. Credo in deum pr̃em oĩpotẽ-
tem. Et filio non ſolum ſapiã: ſ; etiam oĩnis
ſapiã ⁊ ſciẽtia attribuit̃ ne videatur minor:
aut minus ſciens aut min⁹ expertus. Et ſpiri
tuiſcõ attribuit̃ bonitas ne putetur crudelis
aut vehemẽs. Vñ ps. Spũs tuus bonus de
ducet me in terrã rectã. ℞ Quãuis aũt
deus pr̃ ſit oĩpotẽs: duo tñ ſunt in ipõ ⁊ duo
in nobis q̃ ipm vincere videntur. Primũ eſt
ſua pietas viſceroſa. Iere. xxi. Cõturbata ſũt
oĩa viſcera mea ſup eum miſerãs miſerebor
eius. Aug. Tardius quidẽ videtur a deo pec
cator veniam ſuſcipere ꝙ de⁹ velit dare. Li-
bentius dat veniaꝫ de⁹ ꝙ reus eã petit. Sic
enĩ feſtinat abſoluere reũ a tormento cõſcie
ſue quaſi eũ plus cruciet cõpaſſio miſeri ꝙ
ipm miſeruꝫ paſſio ſui. Scd̃m eſt ſua chari-
tas affectuoſa q̃ ipm de celo ad terrã depo-
ſuit. Aug. O charitas ꝙ magnas vires ha-
bes. deum de celo ad terrã depoſuiſti ipſum
etiam ad crucẽ aſcẽdere feciſti. Nihil autem
cũ eſſet oĩpotens eũ coartare potuit niſi ſua
pietas ⁊ viſceroſa charitas. Tertiũ ẽ orõ no
ſtra lachrymoſa: qd̃ ſignificatur ĩ ezechia re-
ge cui⁹ lachryme vicerunt eũ: vt ſnĩa mortis
ſuper eũ nõ ꝓcederet ſicut tunc ꝓpha a dño
nũciauerat. Eſa. xxxviij. Audiui orõnem tuã
⁊ vidi lachrymas tuas. ecce adijciaꝫ ad dies
tuos q̃ndecim annos: ⁊ de manu regis aſſy-
rioꝝ eruã te. Idem etiã pꝫ in moyſe cui deus
dixit. Dimitte me vt iraſcatur furor me⁹ ⁊c̃.
Ver. O hũilis lachryma tuũ eſt regnũ: tua ẽ
potentia: ante ꝯſpectũ iudicis nõ vereris in
trare. ſola ſi intraueris nunq̃ ſola redibis. q̃c
quid petieris obtinebis: vicis inuicibile: ⁊ li
gas oĩpotentẽ. Quartũ eſt nr̃a hũilitas gra-
tioſa. Iſtud innuit̃. iij. Regũ. xxi. Vbi dñs di
xit Helie. Nõne vidiſti achab humiliatũ co-
ram me: q2 ergo humiliat⁹ eſt cauſa mei non
inducã malũ in dieb⁹ eius. Hoc etiã pꝫ de ni
niuit̃ quoꝝ hũilitas vicit deũ. Jone. iij. Vi-
dit de⁹ opa coꝝ q2 ꝯuerſi ſunt ⁊c̃. Itẽ ſciẽdũ
ꝙuis fili⁹ ſit ſapientiſſim⁹ tñ ſcient̃ ꝑmittit
ſe decipi in vẽditione: emptiõe: ⁊ cõmutatõe
In vẽditiõe q̃dẽ q2 vendẽdo nob regnũ celo
rũ ꝑmittit ſe a nob decipi infra dimidiũ iuſti
precij. Ipm enĩ vẽdiderat apl'is ꝓ retibus ⁊
parua nauicula: zacheo ꝓ dimidia ſubſtan-
tia. vidue ꝓ duob⁹ minut̃. q̃buſdam ꝓ calice
aque frigide. vt hr̃ Math. x. Quibuſdã ꝓ ſo
la bona volũtate. Hiero. Que offerunt non
ſui pondere: ſ; offerentiũ penſant̃ voluntate
Aug. Regnũ celoꝝ tñ valet quantũ habes.

Secũdo ꝑmittit ſe decipi a nobis in emptio
ne q2 vilis nr̃a caro p̃cio emit. Nam corp⁹ no
ſtrũ emit p̃cio magno ſui ſanguis. i. Coꝝ. vi.
Empti enĩ eſtis precio magno ⁊c̃. Aiam no-
ſtrã emit poſitione aĩe ſue. i. Joh. iij. Ille ꝓ
nob aĩam ſuã poſuit. Tertio ꝑmittit ſe a no-
bis decipi in cõmutatõe. q2 res nr̃as nobis i
cẽtuplo reſtituet. vt habet̃ Math. xix. Cẽtu-
plũ accipiet̃ ⁊ vitã eter. poſ. Sꝫ bonitas que
attribuit̃ ſpũiſctõ tanta eſt vt ab ea null⁹ ſe
abſcondere poſſit. iuxta illud ps. Nõ eſt q̃ ſe
abſcondat a calore ei⁹. Nam in celo eſt miſe-
ricordia ſaluãs. ps. Dñe in celo mĩa tua. In
purgatorio eſt mĩa liberãs. Eccl'i. li. Libera-
ſti me a preſſura flãme q̃ circũdedit me. In i-
ferno eſt mĩa mitigãs. q2 de⁹ ibi punit circa
cõdignũ. ps. Aut obliuiſcet̃ miſereri de⁹ aut
cõtinebit in ira ſua mĩas ſuas. In mũdo võ
mõ ẽ mĩa ꝯſeruãs q̃tũ ad iuſtos. mõ mĩa ex
pectãs q̃tũ ad malos. mõ mĩa trahẽs q̃tuꝫ
ad duros q̃ ꝑ bñficia et flagella trahunt̃. mõ
mĩa ſuſcipiẽs quãtũ ad reuertentes vt poſſꝫ
dici illud ps. Mĩa dñi plena eſt terra. Iſta
aũt mĩa et bonitas ſpirituiſancto eſt propa
et innata. iuxta illud. Deus cui ꝓpꝛiũ ẽ miſe-
ri ſemꝑ et parcere. S Vltimo ſciendum
ꝙ beata trinitas fidelit̃ eſt credẽda nõ curio
ſe inueſtigãda. q2 hoc vanũ eſſet et ſtultum:
q2 hõ nõ poſſet conſeq̃ intẽtũ ſuũ. Sicut enĩ
vanũ et ſtultũ eſſet oculos huc et illuc ſpar-
gere: vt illud qd̃ in abyſſo terre latet videret
cũ tñ nihil poſſet videre niſi ꝙ extra ſuperi⁹
apparet. Sic ſtultũ eſt ⁊ impoſſibile perſcru
tari ꝓfundũ trinitatis. vñ Aug. Quid eſt de
us oĩpotens niſi ineſtimabilis et ineffabilis
eſſentia. Secũdo q2 h' periculoſum eẽt. Pro-
uerb. xxv. Sicut q̃ mel comedit multuꝫ nõ ẽ
ei bonũ: ſic qui ſcrutator eſt maieſtatis opp-
met̃ a gl'ia. Eccl'i. iij. Altiora te ne queſieris
⁊ fortiora te ne ſcrutat⁹ fueris. ſ; que p̃cepit
tibi de⁹ illa cogita ſemꝑ. ꝙ periculoſum ſit ꝓ
bat Aug. dicẽs. Vbi q̃rit̃ vnitas trinitatis pa
tris ⁊ filij et ſpũſſancti nec alicubi periculo-
ſius errat̃: nec laborioſi⁹ aliquid querit̃: nec
fructuoſius aliq̃d inuenit̃. Bern. Scrutari h'
temeritas eſt: credere pietas noſſe vita eter-
na. Qd̃ impoſſibile ſit perſcrutari ſanctã tri
nitatem pꝫ ꝑ tale exemplũ de ſancto augu-
ſtino. ꝙ eo tꝑe quo libros de ſancta trinita-
te cõpoſuit cũ ꝑ litt⁹ maris ſocijs a longe ſe
quẽtibus q̃dã de trinitate meditãdo diſcurre
ret: quẽdam puerũ in littore maris inuenit
q̃ cũ quodã cocleari argenteo in q̃dam fouea
quã fecerat aquã de mari effundebat: dicens
ſe totũ mare velle in iſtã foueam ſic haurire.
Cui aug. in riſum ꝓuocat⁹ ait. Quõ fili h' fa-
cere poſſes cũ mare ſit magnũ et coclear par
uum. Et puer. Facili⁹ eſt mihi hoc agere ꝙ ti
bi qd̃ cogitas adimplere. Tu enĩ cogitas i li-
bro tuo miſteriũ trinitat̃ cõphendere: cum
liber tuus ſit paruus ad recipiendũ: ⁊ ingeni
um tuũ ꝑuũ coclear ad inq̃rendũ: ⁊ ipa trini
tas pelagus imẽſum ad hauriẽdũ. Statiq̃ꝫ
puer diſparuit ⁊ Augu. deo gratias agẽs ꝙ
ſit verũ qd̃ puer dixit recognouit.

¶ In eodem feſto. Ser. lxxvi. De trinitate
et baptiſmo.

Niſi quis renatus fuerit

ex aq̃ et ſpũſctõ nõ poteſt intrare
regnũ dei. Jo. iij. ℒ Sciẽduꝫ
ꝙ triplex ẽ natiuitas. ſ. natural̃
ſpiritual̃: ⁊ celeſtis. Hõ igr̃ q̃ nat⁹ eſt natiui
tate naturali non põt intrare regnũ dei: niſi
iterũ naſcat̃ natiuitate ſpũali q̃ ſit i baptiſ-
mo q̃tũcũq̃ꝫ ẽt ſit renat⁹ natiuitate ſpũali
adhuc itrare ñ potit regnũ celoꝝ niſi iteꝝ na
ſcat̃ natiuitate t'tia. ſ. natiuitate celeſti q̃ ſit
i morte cuiuſlꝫ ſctĩ viri. Pria natiuitas ẽ hoĩ
ad hũilitatẽ. Scd̃a ad iuſtificatõnẽ. Tertia
ad beatitudinẽ. Puer q̃dẽ naſcens natiuita
te naturali q̃ttuor facit q̃ nobis ſunt ad hũi
litatis exẽplum. Primũ eſt ꝙ flendo et non
ridendo naſcitur. Sap. vij. Primam vocẽ e-
miſi plorans. Aug. de ciuita. dei. Puer a plo-
ratu incipit naſcens: ꝓphetizans ꝙ malorũ
preſcius ſit. Ideo dicit Hieron. ꝙ dñs fleuit
qñ lazarũ ſuſcitauit. ex eo ꝙ amicũ chariſſi-
mũ ꝓpt̃ alios ſaluãdos ad hoſtilẽ vitã iteꝝ
reuocare cogebat̃. Secũdũ ẽ ꝙ puer more be
ſtiarũ. ſ. curu⁹: ⁊ q̃ſi i q̃ttuor pedib⁹ naſcit̃. ad
innuẽdũ ꝙ ꝯpar⁹ ẽ iumẽt̃ inſipiẽtib⁹ ⁊ ſil'is fa
ctus ẽ ill'. Tertiũ ẽ ꝙ puer manũ ad os ponit
ad innuẽdũ ꝙ vẽit ad tãtas miſerias ꝓpter
pctm̃ oris p̃moꝝ pentũ. Nã mulier peccauit
ore. ſ. qñ viro ſuo vt de fructu vetito cõederet
pſuaſit. Vir peccauit ore ꝑ fatuã excuſatõeꝫ.
Vterq̃ꝫ peccauit ore ꝑ illicitã cõeſtionẽ. Mul
ti ſunt hodie q̃ ſuo ore talit̃ peccãt: aut mala
ꝯſulẽdo: aut ſe nimis ingurgitãdo. Quartũ
ẽ ꝙ puer nud⁹ ⁊ pauꝑ naſcit̃. Nud⁹ ꝯ ſupbi-
am veſtiũ. Alia enĩ aĩalia naſcũtur cũ cutib⁹
ꝓ tunicꝫ. hõ võ nud⁹ naſcit̃. q̃ dꝫ q̃rere veſtes
ꝯ frig⁹ ⁊ nuditatẽ. Itẽ pauꝑ naſcit̃ ꝯ auarici
am q̃ i modicꝫ debꝫ hõ ꝯtẽtari. Apl'us. i. Thi
mo. vi. Habentes alimenta et quibus tega-

mur his ꝯtenti ſum⁹. Secũda natiuitas eſt
ſpũalis que fit in baptiſmo. et de hac ſpũali
natiuitate ſunt ꝓpoſita verba vbi dicit̃. Niſi
q̇s renat⁹ fuerit ex aq̃ et ſpũſctõ nõ põt itroi
re ⁊c̃. Vñ hic tria ſunt diceda. Pꝛio declaran
de ſunt aliq̃ queſtiones circa baptiſmũ. Se-
cũdo q̇s ſit effect⁹ baptiſmi. Tertio quid illa
ſigna q̇ fiũt ante baptiſmũ ⁊ poſt baptiſmũ
ſignificẽt. ¶ Quãtuꝫ ad ꝑmũ q̃ritur q̇s
ſit effect⁹ cathecîſmi. Reſpondetur ſm ſctm̃
Tho. in. iiij. di. vi. ꝙ cathecîſm⁹ hꝫ effectũ in
coꝛpe ⁊ aĩa. q꞉ minuit poteſtatẽ demonis ne
poſſit tantũ in hoĩe ſicut pꝛ⁹. ⁊ ne baptiſmũ
⁊ alia bona impediat. Sed ꝑdicta poteſtas
demonis totalit̃ in baptiſmo tollitur. ſic et
Pharao pꝛius flagellat⁹ eſt populo nõ egreſ
ſo de egypto: et poſtea populo egreſſo totali
ter in mari rubꝛo: q̇d eſt figura baptiſmi eſt
ſubmerſus. Querit̃ vtrũ omnes hoĩes tene-
ant̃ ad baptiſmũ. Rñdetur ſm ſanctũ Tho.
in. iiij. di. vi. ꝙ quilꝫ tenet̃ etiam ſanctifica-
tus in vtero ꝓpt̃ tres rõnes. Pꝛimo quideꝫ
ꝓpter acquirendũ characterẽ quo adiunctur
ꝑpl'o dei: et deputet̃ ad ꝑcipienda ſacramen
ta. Secũdo vt per baptiſmi ſuſceptionẽ ꝯfoꝛ
met̃ coꝛpalit̃ paſſioni xpi. Tertiõ ꝓpter bonũ
obediẽtie quo ad pꝛeceptũ de baptiſmo omi-
bus datũ. Joh. iij. Niſi q̇s renat⁹ fuerit ex aq̃
⁊c̃. Querit̃ vtrũ baptiſm⁹ aque poſſit in ali-
quo ſuppleri. Rñdet̃ ſm Petruꝫ de tharan-
taſia. ſm cõem legẽ nõ põt in paruulis ſup-
pleri cũ nõ poſſint habere vſuꝫ liberi arbitrij. Sꝫ
tñ ſi ꝑ xpo occiderent̃ pie credit̃ ꝙ ſaluaren
tur ſine baptiſmo aque. In adultis aũt põt
ſuppleri per baptiſmũ flaminis ſiue cõtritio
nis: et per baptiſmũ ſanguis ſiue martyrij.
Et hoc intelligit̃ qñ eſt articul⁹ neceſſitatis.
Queritur vtrum puer in vtero exiſtens poſ-
ſit baptizari. Rñdet̃ hꝫ ſctm̃ Tho. vbi ſupꝛa
ꝙ nõ. q꞉ talis deo not⁹ eſt nõ eccl'ie. nec ſubij
ci põt opationi miniſtroꝝ eccleſie. vñ Aug.
dicit ꝙ ſicut q̇ nõ vixerit nõ poteſt moꝛi. ita
q̇ natus nõ fuerit nõ põt renaſci. Non auteꝫ
mater dꝫ ſcindi vt puer poſſit naſci et bapti-
zari. q꞉ ſm ipm nõ ſunt facienda mala vt ve
niant bona inde. Debet tñ ſcindi ſi mater de
functa iam eſſet: et puer adhuc viueret in ea
Queritur q̇d faciendũ eſt qñ apparet aliq̇d
mẽbꝛũ pueri et timet̃ de ꝑiculo moꝛtis. Rñ
det̃ ꝙ in tali ꝑiculo parte ꝑncipali egreſſa. ſ.
capite baptizari debet. Sed ſecus ẽ de alijs
partib⁹. ſ. manib⁹ ⁊ pedib⁹: ꝙuis nõ noceat
ſi iſte ꝑtes aſpergant̃ aqua baptiſmali. quia

diuina mia nõ eſt artãda: ſꝫ ſi poſtea plena-
rie naſcatur tũc ad cautelã baptizet̃ ſub hac
foꝛma. Si es baptizat⁹ nõ te rebaptizo: ſꝫ ſi
nõ es baptizatus tũc ego baptizo te in noĩe
pr̃is ⁊ filij ⁊ ſpũſſancti. Sciendũ ꝙ materia
baptiſmi eſt aq̃ pura natural'. q꞉ baptiſmus
non poteſt fieri in vino nec in ceruiſia: nec in
vꝛina neq꞉ aliq̃ alio liquoꝛe. Sed foꝛma vbo
rum eſt hec. Ego baptizo te in nomine pr̃is
et filij ⁊ ſpũſſancti. vt pꝫ extra de baptiſmo
ca. i. Et ſine his vbis nõ põt fieri baptiſm⁹.
Sciẽdũ etiã ꝙ iſte vetule q̇ pueros baptizãt
in articulo moꝛtis ſic dicẽtes in vulgari. Se tu
doibs viure ſoit a toy pour bayn. ſe tu doibs
mourir pour toy bapteſme. En nom du pere
⁊ du filꝫ: ⁊ du ſainct eſperit Amẽ. Tales mu
lieres cũ talib⁹ vbis nihil baptizãt. Querit̃
q̇s põt baptizare. Rñr ſm omnes theologos
ꝙ debitus miniſter eſt ſacerdos: ſed in arti-
culo neceſſitatis q̇lꝫ põt baptizare ſiue vir ſi
ue mulier: fidelis ſiue infidelis: dũmodo hꝫ
intẽtionẽ baptizandi et ſeruat foꝛmã eccle-
ſie. Sꝫ tñ ſimplex cleric⁹ nõ dꝫ baptizare pñ-
te pꝛeſbytero: nec mulier pñte viro. vt pꝫ de
ꝯſe. di. iiij. Mulier. Querit̃ vtrũ baptiſmus
debeat ꝑ aliq̇d tp̃s differri. Rñdetur ſm ſan
ctũ Tho. Magis ẽ laudabile ꝙ puer q̃ꝫ citi⁹
põt fieri baptizet̃. Pꝛio q꞉ interim moꝛi poſ-
ſet ⁊ ſic dãnaret̃. Secũdo q꞉ demones nõ ha
bẽt tãtã ꝑtãtẽ ĩ baptizatis ſicut in nõ baptizat̃:
neq꞉ q̃tũ ad nocumẽta ſpũalia neq꞉ coꝛpa-
lia. ¶ Quãtũ ad ſcdm̃ ſciẽdũ ꝙ baptiſ-
mus ꝑncipal'r hꝫ nouẽ effect⁹. Pꝛim⁹ eſt q̇d
baptiſm⁹ ſm Bona. ſup. iiij. di. iiij. digne ſu-
ſcipiẽtib⁹ delet oẽm culpã oꝛiginalẽ: moꝛtalẽ:
⁊ venialẽ: ⁊ reſtituit ꝑmariã innocẽtiã q̇ ad
aĩam. Q̇d ꝓbat̃ ſic. q꞉ ſi ſic ĩmediate poſt ba
ptiſmũ moꝛeret̃ ſtatiꝫ ad celos euolaret: ſꝫ h̃
nõ fit niſi oĩ culpa deleta. igit̃ ⁊c̃. Sed non q̇
ad coꝛp⁹ baptiſm⁹ reſtituit omnimodã inno
centiam: q꞉ vt dicit apl'us Roma. vij. Video
alterã legẽ in mẽbꝛis meis repugnantẽ legi
mentis mee: ⁊ captiuãtem me in lege pcti que
eſt in mẽbꝛis meis. et iõ ſubdit. Infelix ego
hõ q̇s me liberabit de coꝛpe moꝛtis hui⁹. Se
cũd⁹ effect⁹ eſt ꝙ ignẽ infernalem et etiã pur
gatoꝛij extinguit q̃tũ ad ipm baptizatuꝫ vt
de cetero ignis infernalis vel purgatoꝛij nõ
poſſit in eũ: niſi ip̃e poſtmodũ peccando re-
accenderet cũ ꝯtra ſe. Unde admiranda ẽ fa
tuitas illoꝝ qui poſt baptiſmũ peccãt: cũ illũ
volũtarie ĩ ꝓpꝛiũ ſubiectũ reaccendãt. Terti
us effect⁹ ẽ ꝙ baptiſm⁹ oẽꝫ dlet ſatiſfactõeꝫ

q̃ hõ in pñti deberet ꝑ ſuis pctis explere.
Hoc pꝫ q꞉ ſi aliq̇s infidelis iude⁹ vel pagan⁹
mille annis vixiſſet: ⁊ oĩ die mille pctã moꝛ-
talia feciſſet vel cõmiſiſſet ſi ꝯterit̃ ⁊ fidẽ ac-
ceperit: ⁊ ſic cũ deuotõe baptizat⁹ fuerit: tũc
nulla pnĩa ſatiſfactoꝛia ſibi imponẽda ẽ pꝛo
oĩbus iſtis pctis: q꞉ baptiſm⁹ tollit oẽꝫ ſatiſ
factionẽ. Et ſi talis ſic etiã poſt baptiſmum
moꝛeret̃ ſtatim ad celũ euolaret. Quart⁹ effe
ctus ẽ ꝙ fomitẽ mitigat: q꞉ in baptiſmo ho
mini dat̃ gr̃a ad ſuppꝛimẽdũ fomitem pcti.
Sꝫ diceret q̇s q̃re baptiſm⁹ iõ delet oẽm fo-
mitẽ pcti. ſicut delet oẽ pctm̃ oꝛiginale a q̇ fo
mes ꝓcedit. Rñdet̃ ꝙ ꝓpt̃ tres cãs. Pꝛimo
ꝓpt̃ nr̃e ꝓpꝛie fragilitatis cognitionẽ. ⁊ ꝓpt̃
nr̃aꝫ hũiliationẽ. Job. vi. Que em̃ foꝛtitudo
mea vt ſuſtineã. Scdo vt inuocem⁹ diuinuꝫ
auxiliũ ⁊ dei miam: vt ꝑſeruet nos a malis.
Ps. Miſerere mei dñe q̃m infirmus ſum ⁊c̃.
Tertio ꝓpt̃ exercitationẽ: vt. ſ. reſiſtamus vi
cijs ⁊ ꝯcupiſcentijs carnalib⁹: ⁊ ſic habeam⁹
materiã exercẽde vtutis ⁊ merẽdi gloꝛiam.
Gre. Temptatio cui nõ ꝯſentit̃ nõ eſt pctm̃:
ſꝫ materia exercẽde vtutis. Amb. ſup Lucã. Ne
mo poterit coꝛonari niſi vicerit. Nemo autẽ
põt vincere niſi ante certauerit. Vñ debem⁹
viriliť pugnare ꝯ carnem nr̃am ⁊ ꝯ oĩa vicia
ad q̃ natural'r inclinati ſum⁹: ſiue ſit ira: ſiue
inuidia ſiue luxuria. Ber. Quotiẽs reſtiteris
totiens coꝛonaberis. ⁊ ideo vt multas coꝛo-
nas mereamur. tũc fomes pcti in nobis ma-
net ⁊ nõ delet̃ ex toto in baptiſmo q̃uis mi
tiget̃. Quint⁹ effect⁹ eſt a ꝑtãte diaboli libe-
ratio. q꞉ baptizat⁹ totalit̃ a ꝑtãte diaboli eri
pitur: vt diabol⁹ decetero nõ poſſit in eũ ni-
ſi ꝑ ꝯſenſum pcti ei ſe ſubijciat. vñ Ber. in q̇
dam ſer. Inimic⁹ põt excitare tẽptatõis mo
tũ: ſꝫ in te eſt ſi volueris dare vel negare con-
ſenſum. Ergo diabol⁹ eſt ſicut canis ligat⁹ q̇
põt erga hoĩem latrare: ſꝫ nõ põt eũ ledere ni
ſi velit ad eũ accedere. Aug. ſup ps. Diabolus
plerũq꞉ vult nocere ſꝫ nõ põt. q꞉ ꝑtãs eius ẽ
ſub ꝑtãte dei. Greg. Debilis eſt hoſtis q̇ non
vincit niſi volentẽ. Amb. ſup Lucã. Diabolũ
non poſſe nocere cognoſcas. Sext⁹ effect⁹ eſt
ꝙ efficit hoĩem templũ dei: q̇d ſignatũ ẽ in h̃
ꝙ ſpũſſanctus deſcẽdit in ſpẽ columbe ſup
xpm baptizatũ. Vñ tota trinitas manſionẽ
hꝫ in baptizato. Jo. xiiij. Ad eũ veniemus ⁊
mãſionẽ apud eũ faciem⁹. Ergo male faciũt
q̇ poſt baptiſmũ ſcient̃ peccãt moꝛtal'r: q꞉ il
li expellũt pr̃em ⁊ filiũ ⁊ ſpm̃ſcm̃. ⁊ diabolũ
introducũt q̇ expulſus aũ fuit ꝑ baptiſmũ: q̇

nihil hꝫ eis dare niſi eternuꝫ ſuppliciũ ⁊ oĩa
mala. Septim⁹ effect⁹ eſt ꝙ characterẽ imp̃
mit q̇ eſt indelebilis: q̇ charactere xpiani ba
ptizati a nõ baptizatis ĩ die iudicij diſcernẽ
tur. ⁊ bõis erit ad magnũ honoꝛẽ: malis au-
tẽ ad magnã ꝯfuſionẽ. q꞉ character oñdit ꝙ
ipi ſuituti xpi ſe ſubdiderũt: ⁊ in baptiſmo
diabolo ⁊ oĩb⁹ põpis ei⁹ abꝛenũciauerũt: ſed
opa eoꝝ mala aſſociata characteri oñdẽt ꝙ
deterioꝛes ⁊ abomĩabilioꝛes infidelib⁹ facti
ſunt. Aug. Quãto grad⁹ altioꝛ tãto caſus de
cliuioꝛ. Sꝫ q꞉ xpiani ꝑ ſignũ characteris ſũt
ſup oẽs ĩfideles exaltati. ergo eoꝝ caſus erit
maioꝛis ꝯfuſionis. Octau⁹ effect⁹ eſt ꝙ fili-
os dei efficit. Ad q̇d ſignificãdũ ſup xpꝫ ba-
ptizatũ audita eſt vox ip̃a pr̃is. Hic eſt fili⁹
meus dilect⁹. Ex quo elicit̃ cũ quãta diligen
tia nutriẽdi ſunt filij ſummi regis: q꞉ ſi cum
oĩ diligẽtia nutriũtur filij comitũ vel reguꝫ
terrenoꝝ: cũ quãta diligẽtia nutriẽd⁹ eſt tũc
paruul⁹ quẽ ꝯſtat eſſe filiũ dei. De illis q̇ ſt̃
in adulta etate neſcit̃ an ſint filij dei vel fi-
lij diaboli. Eccl'ia. ix. Neſcit hõ an amoꝛe vel
odio dignus ſit. Sꝫ de ꝑuulo baptizato qui
nondũ eſt in etate ꝙ poſſit peccare ꝯſtat ꝙ
eſt fili⁹ dei. Vñ multũ peccãt mulieres ⁊ ma
tres q̃ male tractant pueros ſuos maledi-
cẽdo ipſis: q̇d nullo mõ lꝫ: ſꝫ reuerent̃ tractã
di ſunt ꝓpter reuerẽtiã dei q̇ eos inhabitat.
Non⁹ effect⁹ eſt celi apertio. Et in h̃ oñditur
magna virt⁹ baptiſmi: q̇ cũ in terra exhibet̃
in celo tñ opat̃. Ad ſignificandũ hũc effectũ
baptiſmi dñs celum voluit aperire cum ba-
ptizaretur a iohãne baptiſta in ioꝛdane: vt ĩ
hoc oñderet̃ ꝙ q̃cito baptizatus in innocen
tia baptiſmali decedit euolat inueniens ſibi
celum ſemper apertum.

¶ Iterum de trinitate ⁊ de ſignis q̃ ante et
poſt baptiſmũ fiunt. Sermo. lxxvij.

n Iſi quis renatus fuerit
ex aqua ⁊ ſpũſctõ ⁊c̃. Joh. iij. Ex
pꝛemiſſis pꝫ ꝙ q̃cito moꝛit̃ hõ
qui adhuc ſtat in innocẽtia ba-
ptiſmali imediate ſine oĩ purgatoꝛio celũ in
trabit ſicut illi pueri q̇ in innocẽtia añq̃ꝫ pec
cauerũt decedunt. Ex q̇ pꝫ quãta ſit fatuitas
parentũ illoꝝ q̇ incõſolabilit̃ dolẽt de moꝛte
pueroꝝ ſuoꝝ q̇ poſt baptiſmũ decedũt añq̃ꝫ
baptiſmalẽ innocẽtiã ꝑdiderũt. Valde eniꝫ
fatuũ eſt eos dolere de hoc ꝙ filij eoꝝ trãſe-
unt a ſocietate hoĩm ad ſocietatẽ angeloꝛuꝫ
a valle lachꝛymaꝝ ad gl'iam, de exilio ad pa

criam. Uidenť em̄ tales filijs inſidere: deſi-
derãtes eos poti⁹ eſſe in hoc exilio q̄ꝫ in celo
īmo poti⁹ deberēt gaudere ꝙ filij eoꝝ ita fa
cile tantã glīam acq̄rant ꝑpter meritũ paſ-
ſionis xp̄i ex q̄ paſſiõe baptiſm⁹ hꝫ effectum
Et ſolũ de hoc dolere poſſent ſi ꝑpť culpam
parentũ filij deceſſiſſent. A Uñ ſciendũ
ꝙ ꝑentes pñt demereri in ſex caſib⁹ ꝙ pueri
eoꝝ in pueritia moriũtur. Pꝛio qñ nimis in
timo coꝛde pueros diligũt. ⁊ maioꝛē cõplacē
tiã ⁊ amoꝛē ad eos hñt q̄ꝫ ad deũ: tunc qñqꝫ
de⁹ ex ſua bonitate ſubtrahit eis pueros vt
ecõuerſo coꝛ ad eũ erigãt ⁊ eũ diligãt. Augu.
Hoc ab hoīe colit̄ qḋ pre ceteris diligit̄. Er-
go q̇ pueros ſup̄ deũ diligũt coſdē deũ ſuuꝫ
faciũt. Et hec eſt rõ q̄re illi pueri q̇ ſunt nimul
tũ affabiles ⁊ pꝛudẽtes citi⁹ moriunť: q2 pa
rentes nimio affectu eos diligũt ⁊ cũ nimia
ſollicitudine ɓm curſum mũdi eos nutriunt
Scḋo qñ q̇s inhonoꝛat ſuos ꝓpꝛios parẽtes
tũc qñqꝫ puniť in ſuis ꝓpꝛijs filijs. Uñ legi
tur in dial̄. Ceſarij ꝙ q̇dã inhonoꝛauit parẽ-
tes: ⁊ oẽs filij ei⁹ in bꝛeui defuncti ſunt. Ter
tio ſi res iniuſtas hꝫ: tũc de⁹ ex bonitate ſua ꝑ
mittit tales pueros moꝛi ne ipſi pueri cũ iniu
ſtis reb⁹ iſtis vna cũ parẽtib⁹ dãnenť. Quar
to ꝑpť malũ exẽpliũ parentuꝫ. q2 talis puer
fuiſſet foꝛte imitat⁹ vitã ꝑuerſam ſuoꝝ pa-
rentũ: ⁊ ſic etiã fuiſſet effect⁹ ꝑuerſus ⁊ mal⁹
ſi ſupuixiſſet. Quinto ꝯtingit qñqꝫ ꝑpť hoc
q2 ꝓpꝛia mr̄ nõ vult ꝑ ſe lactare ſuũ ꝓpꝛiuꝫ
puerũ ſicͭ diuites mulieres q̄ ꝯſueuerũt ha-
bere nutrices: tũc qñqꝫ lac ipſi⁹ nutricis nõ
eſt ita ꝯueniẽs ipi puero ſicut lac mr̄is de q̊
nutritus eſt in vtero matn̄o ⁊ aſſuet⁹. ſic ꝙ
qñqꝫ pueri moꝛiunť q̇ alr̄ ſupuixiſſent ſi ꝓ
pꝛia mr̄ eos lactaſſet. Et ꝓbať ꝑ h̄. q2 ſicͭ q̇ ſu
mit aliquē cibũ quē ãtea nũq̄ꝫ deguſtauit ñ
ita cõpetit ſue nature ſicut cib⁹ aſſuet⁹: ita ē
etiã de puero. Sciendũ tñ ꝙ qñ aliq̄ mater
nõ põt ꝑ ſe lactare puerũ ſuũ tũc q̄renda eſt
nutrix v̄tuoſa. q2 pueri inclinanť ɓm naturã
nutricis q̄ eos lactauit. Sexto ꝯtingit qñqꝫ
ex negligentia ꝑentũ: ſicut ꝑentes q̇ pueros
ſuos nõ cuſtodiũt: ſꝫ eos qñqꝫ ad aquã vl̄ ad
ignē ex negligẽtia ſua cadere ꝑmittũt. vl̄ eti
am q̇ pueros ponũt ſecũ ad lectũ ⁊ eos ī ſom
no doꝛmiẽdo ſuffocãt qḋ oīno cauẽdũ ē. Et
ſi in aliquo iſtoꝝ ſex iã p̄dictoꝝ ꝑentes eēnt
rei tũc dolere deberẽt de pueroꝝ ſuoꝝ moꝛte
B Ultimo notãdũ q̇d videlꝫ iſta q̄ttuoꝛ ſi-
gna q̄ fiũt ante baptiſmũ ⁊ iſta tria q̄ fiunt
poſt ſignificent. Ubi ſciendũ ꝙ ꝑmo exuffla-

tio ⁊ inſufflatio ſignificãt ſpũs maligni ex-
pulſionē ⁊ boni itroductionē. Et ꝗ̄ ſacerdos
dicit. Exi maligne ſpũs ab hac creatura dei:
⁊ da locũ aduenienti ſpũiſctõ. Scḋo ſalis im
miſſio vel linitio ſignat gratiaꝫ ⁊ ſapiam: et
pꝛeſeruationē a pctõꝝ putredine. vñ hoī in
baptiſmo datur grã: ꝙ ſi vult iſta grã vti: tũc
cũ adiutoꝛio dei ⁊ mediãte iſta grã põt viue-
re abſqꝫ oī pctõ moꝛtali vſqꝫ ad moꝛtem.
C Circa qḋ q̄ritur an hõ poſſit viuere ſine
pctõ moꝛtali. Rñdeť ꝙ ſic. Et hoc ꝓbať tri-
bus rõnibus. Pꝛima rõ eſt iſta: q2 hoi in ba
ptiſmo infundiť grã ꝑ quaꝫ ſe p̄ſeruare põt
vſqꝫ ad moꝛtē ab oī pctõ moꝛtali ſi vult vti
iſta grã. ⁊ hoc ſignificat ſalis linitio quã ſa
cerdos facit ipi puero ante baptiſmũ. q2 ſicͭ
carnes ⁊ piſces p̄ſeruanť a putredine medi-
ante ſale. ſic hõ baptizat⁹ mediãte grã quaꝫ
in baptiſmo accepit p̄ſeruare ſe põt a peccatꝪ
moꝛtalib⁹. Scḋa rõ q2 ex hoc ſeq̄reť ꝙ de⁹ i-
poſuiſſet nobis on⁹ impoꝛtabile. q2 mãdata
dei ſunt nobis data vt nõ peccem⁹. Modo ſi
dicis ꝙ de⁹ tibi p̄cepit qḋ nõ potes implere
falſuꝫ dicis: ⁊ cũ hoc maledictionē dei incur
ris. Bern̄. Maledict⁹ hõ q̇ dicit deũ p̄cepiſſe
impoſſibile. Itē hoc etiã eſſet loq̇ ꝯ euãgeliũ
vbi xp̄s dicit. Iugum em̄ meũ ſuaue ē ⁊ on⁹
meũ leue. Tertia rõ eſt: q2 ꝑ hoc tolleretur li-
berũ arbitriũ qḋ tñ neciuꝫ eſt nob̄. q2 nos de
us cũ eo p̄uilegiauit. vñ Eccl̄i. xv. dr̄. Appo-
ſuit tibi aquã ⁊ ignē ad qḋ volueris poꝛrige
manũ tuã. Idē. ante hoīem vita ⁊ moꝛs. bo-
nũ ⁊ malũ: qḋ placuerit ei dabiť illi. Sciẽdũ
tñ ꝙ lꝫ hoc ſit verũ ꝙ vn⁹ hõ qñqꝫ naturali
inclinatione magꝭ inclinat⁹ eſt ad vnũ viciũ
q̄ꝫ alius hõ. tñ adhuc ſtat in ſuo libero arbi-
trio ⁊ voluntate. ſ. vtrum velit ꝯſentire huic
naturali inclinationi vel reſiſtere. vñ Gene.
iiij. Dixit de⁹ ad cayn iratũ volentē frēm ſuũ
occidere. ſubtus te erit appetit⁹ tu⁹. ⁊ tu dña
beris ei⁹. Aug. de v̄a religiõe. Nũc vſqꝫ adeo
volũtariũ malũ ē vt nl̄lo mõ ſit pctm̄ niſi ſit
volũtariũ. Ex iã dictis ſeq̄tur ꝙ hõ põt viue
re ſine pctõ moꝛtali mediãte grã ⁊ cũ adiuto
rio dei vſqꝫ ad moꝛtē ſi vult. Et h̄ etiã ptꝫ in
plurib⁹ ſctis q̇ vſqꝫ ad ꝑfectã etatē vixerunt
⁊ tñ nunq̄ꝫ moꝛtalr̄ peccauerũt. vt btũs Dñi
cus pať nr̄. ⁊ btũs Tho. de aq̇no ⁊ pl̄es alij
ſcti de q̇b⁹ legiť ꝙ nũq̄ꝫ moꝛtalr̄ peccauerũt
Tertio ſaliue contact⁹ ad aures ⁊ ad nares ſi
gnat ſpũaliũ ſenſuũ aptionē ad audiẽdũ ⁊ i
telligẽdũ ea q̄ ſũt ſaluť. Quarto vnctio olei
in pectoꝛe ⁊ inter ſcapulas ſignat amoꝛē dei

quē q̇libet debet gerere ī coꝛde ſuo et inť ſca-
pulas qḋ ſignificat deuotã ſubiectionē p̄ce-
ptoꝝ dei et eccl̄e ad obediẽdũ deo ⁊ p̄latꝪ ec-
cleſie. Bern̄. Quicq̇d hõ vice dei p̄cipit qḋ nõ
ſit certũ diſplicere deo hoc oīno accipienduꝫ
eſt q̄ſi p̄cipiat de⁹. Luc. x. Qui vos audit me
audit: q̇ vos ſpernit me ſpernit. Tria vero a-
lia ſigna fiunt poſt baptiſmũ. Pꝛimo criſma
tio in v̄tice q̄ ſignat xp̄i grãꝫ in mẽte impꝛeſ
ſam. Secũdo ipoſitõ cerei ad manũ: q̄ ſignat
fidei ⁊ amoꝛis claritatē. Tertio veſtis candi
da q̄ ſignat inocẽtie reſtitutionē. Notãdũ ꝙ
pueri q̄ ſine baptiſmo decedũt ad lymbũ pu-
eroꝝ deſcẽdũt vbi ē pena dãni ⁊ nõ ſenſus.
q2 neqꝫ eſuriũt neqꝫ ſitiũt: neqꝫ hñt frig⁹: ne
qꝫ caloꝛē: imo ſimplr̄ nullã penã ſenſibilē ſu
ſtinẽt. ſꝫ ſolũmõ q2 ſũt p̄uati viſione dei. ⁊ h̄
eſt pena dãni. D Queritur vtrũ pueri iu
deoꝝ ſint ſimiles pueris xp̄ianoꝝ ſine baptiſ
mo decedẽtib⁹. Rñdeť ꝙ ſic. q2 equaleꝫ cul-
pã. ſ. pctm̄ oꝛiginale hñt ⁊ nullũ pctm̄ actua-
le ꝗ̄ habebũt equalē penã dãni. Sꝫ qñ infide
lis ad ãnos diſcretõis ꝑuenerit ſi tũc nõ ſuſ-
ceperit fidē: tũc ipõ facto peccat moꝛtaliter
nõ ſuſcipiẽdo fidē. Et nullaꝫ excuſationē põt
hr̄e ifidelis. q2 xp̄iana fides p̄dicata ē ꝑ vni
uerſum mũdũ. Uñ dñs in euãg. dixit diſcipu
lis ſuis Mar. xvi. Eũtes in mũdũ vniuerſuꝫ
p̄dicate euãgeliũ oī creature. ps. In oēm trã
exi. ſo. e. Et qñcũqꝫ moriť talis infidelis ſiue
iude⁹ ſiue pagan⁹ ſiue heretic⁹ tũc immedia
te ad ifernũ deſcẽdit. Marci. xvi. Qui credi-
derit ⁊ baptizat⁹ fuerit ſalu⁹ erit. q̇ vero nõ
crediderit cõdẽnabiť. Inſup quotienſcũqꝫ i-
fidelis ſiue iude⁹ ſiue paganus vſuꝫ rõis ha
bẽs ſciẽter facit ꝯ aliqḋ p̄ceptoꝝ dei totiens
peccat moꝛtalr̄. Et ignoꝛãtia nõ excuſat euꝫ
Aug. de grã ⁊ libero arbitrio. Iõ diuina p̄ce-
pta data ſť vt excuſatio d̄ ignoꝛãtia ñ heať.

¶ In feſto coꝛpis xp̄i. Sermo. lxxviij.

C aro mea vere eſt cibus et ſanguis me⁹ vere ē pot⁹. Ioh. vi. Sicut dič Ariſt. iij. ethi. Terri
biliſſimũ oīm terribiliũ eſt moꝛs
⁊ ſicut ſerpẽs infecit ꝑmos parẽtes qñ guſta
to cibo comederũt moꝛtē. Cũ ꝗ̄ de⁹ nõ ſit de⁹
moꝛtꝪ ſꝫ vite: iõ neceſſariũ fuit nob̄ aliq̇d da-
ri ex quo haberem⁹ vitã. Et hoc ē illud vene
rabile ſacrm̄ de quo dr̄ in v̄bis ꝑmiſſis. Ca-
ro mea ⁊c̄. Loquẽdo de feſtiuitate hui⁹ dici
ſciẽdũ ꝙ hodie ꝑagiť dies inſtitutiõis hui⁹
ſacramẽti. q2 in die cene eccl̄a occupata ē cũ

memoꝛia dñice paſſionis. ꝗ̄ eccleſia inſtituit
ꝙ q̇nta feria ꝓxima poſt penthecoſten debꝫ
ꝑagi ⁊ per integrã octauã feſtũ iſti⁹ laudabi
lis ſacramẽti ſicut inſtitutũ ē a xp̄o in nocte
cene. Uñ in ep̄l̄a hodierna dicit ap̄ls. i. Coꝛ.
xi. Domin⁹ ieſus in q̄ nocte tradebať accepit
panē ⁊c̄. Sciẽdũ ꝑmo ꝙ p̄ns feſtũ ſolẽniter
et deuote ē ꝑagẽdũ ab oīb⁹ xp̄ianis. Pꝛimo
ꝑpter ſpãles indulgẽtias huius feſti. Quia
Vꝛban⁹. iiij. q̇ hoc feſtũ inſtituit ſpãles indul
gẽtias dedit. Uñ oīb⁹ v̄e penitẽtib⁹ ⁊ ꝯfeſſis
q̄ matutinali officio hui⁹ feſti p̄ñtialiť inter
eſſent in eccl̄a vbi celebrať cẽtũ dies. Qui v̄o
miſſe totidē. Illis aũt q̇ itereſſent ꝑmis iſti
us feſti veſperis: ſilr̄ cẽtũ q̇ vero ſecũdis toti
dem. Eis quoqꝫ q̇ ꝑme: tertie: ſexte: none. cõ
pletoꝛijs officijs adeſſent ꝓ qualibet hoꝛaꝝ
ipaꝝ. xl. dies. Illis v̄o q̇ ꝑ ipi⁹ feſti octauas
in matutinalib⁹ veſpertinis miſſe ac hoꝛaꝝ
ceterarũ officijs pꝛeſentes exiſterẽt ſingulis
dieb⁹ octauarũ ipaꝝ centũ dies de iniũctꝪ ſi-
bi penitentijs relaxando indulgẽtiã tribuit
perpetuis tp̄ibus duraturã. Ergo bonũ ē ꝙ
vnuſquiſqꝫ qui vult illas indulgentias con-
ſequi ꝙ antea cõfiteať. q2 om̄s indulgentie
ſolũmõ danť illis q̇ ſunt confeſſi et vere pe-
nitentes. Secũdo hodierna dies ſolenniter
⁊ deuote ꝑagenda eſt exẽplo occurſus. et ho
noꝛis xp̄o exhibiti in die palmarũ a cõi ppl̄o
qñ equitauit in hierl̄m qñ plurima turba ob
uiauerũt ſibi: et ꝓſternebãt veſtimẽta ſua in
via. Et alij cedebãt ramos palmarũ de arbo
ribus et ſternebant in via. Et turbe q̄ pꝛece-
debant et que ſequebanť clamabant dicen-
tes. O ſanna fili o dauid. Bñdict⁹ q̇ venit in
noīe dñi. Sic hodie xp̄s in ſacramẽto poꝛta
tur ꝑ plateas vt ſibi honoꝛ exhibeať ab om-
nib⁹ xp̄i fidelib⁹: ꝑpť quoꝝ ſalutē ip̄e ibi mo
rať in ſacramento ſicut ipſe ꝑ ſe dicit Mat.
vlti. Ecce ego vobiſcũ ſum vſqꝫ ad conſum-
mationē ſeculi. Et hoc eſt in ſacramento al-
taris. Et iſta que ſunt ſibi exhibita coꝛpoꝛali
ter a cõi populo in die palmarũ. iſta hodie ſi
bi debent fieri ab oībus xp̄ianis ſpũaliť. Pꝛi
mo ꝓſtrauerũt veſtimẽta in via: ſic ſpiritua
liter q̇libet hõ debet bonũ exẽplum p̄bere ꝓ
ximo ſuo in quo edificeť et de⁹ honoꝛeť et q̇
hoc facit ꝓſternit veſtimẽta ſua. Math. v.
Sic luceat lux v̄ra coꝛam hominib⁹ vt vide-
ant opa v̄ra bõa et glo. ⁊c̄. Et hoc eſt deo val
de acceptũ. ſcꝫ hoīb⁹ p̄bere bonũ exemplum:
et etiã eſt ſibiipſi valde meritoꝛiũ. Unde Ce
ſarius. Quantis exemplum vere hũilitatis

et perfecte charitatis oſtẽderis cũ tãtis ⁊ ꝓ tã-
tis et̃na p̃mia poſſidebis. Sʒ heu aliqui pro
ſternũt lapides ĩ via vt ſunt iſti q̃ ſcãdalizãt
primos in moribꝰ: in ṽbis: ⁊ in factis. et ta-
les ſt̃ maledicti a deo. Mat. xviij. Ue hoĩ ꝑ
quẽ fit ſcãdalũ. Et malũ exẽplũ maxime no-
cet ſancte eccleſie. E Uñ oritur queſtio q̃-
re tot mali hoĩes ſunt in mũdo. Rñdet̃ ꝙ ꝓ-
pter mala exẽpla. qꝛ a boue maiori diſcit ara-
re minor. ſic et iuuenes diſcũt a ſenioribꝰ ma-
lam ⁊ ꝑuerſam vitã. qꝛ vnꝰ inficit aliũ ꝑ ma-
lũ exemplũ. Sicut eñ carbones ſeinuicẽ ac-
cendũt. ſic et exempla maloꝝ. Ergo tã multi
mali hoĩes iã ſunt in mũdo. Ariſto. ij. topic.
Hoĩes vt in plurimũ mali ſunt. in paucioři-
bus ṽo ſt̃ bõi. verbigrã. Nullo mõ eſſent tot
ſupbi: auari: guloſi: luxurioſi: luſores: vſura-
rij: chorizãtes: ⁊ ſic de alijs niſi viderẽt ab a-
lijs talia fieri. Et tales a q̃bꝰ talia mala vide-
rũt et didicerũt rei ſt̃ oĩm iſtarũ aĩarũ q̃ ſic
dãnant̃ ꝓpt̃ eoꝝ malũ exẽplũ. vñ Gre. i mo.
Tot mortibꝰ q̃s dignꝰ ẽ quot exẽpla prauita-
tis in poſteros reliq̃t. Uñ ſũme cauere debe-
mus ne ꝓximꝰ noſter i nob̃ ſcãdalizetur. Cri-
ſo. ſuꝑ Mat. Oĩa agamꝰ ne ꝓximꝰ noſter
ſcãdalizet̃ vita nr̃a. ẽt ſi valde recta intẽtiõe
fiat, ſcãdalũ alijs p̃bens oĩa ꝑdit. Itẽ ramos
palmarũ xp̃o ꝓſternere debemꝰ: et hoc fit qñ
hõ ſemꝑ habet cor floridum. Palma eñ ſem-
per viret in vere: in autũno: in hyeme: ⁊ in e-
ſtate. Per ver iuuẽtus ſignificat̃ vbi oĩa ici-
piunt florere. Per autũnũ ſenectꝰ intelligit̃
vbi folia cadũt de arboribꝰ. ſic ⁊ ſenex marce-
ſcit et curuat ſe ad terrã. Per eſtatẽ ꝓſꝑitas
accipit̃. et ꝑ hyemem aduerſitas intelligit̃.
Illi ergo ſicut palma ſemꝑ virẽt in corde q̃ ĩ
iuuẽtute ĩcipiũt deo ſeruire. ⁊ h̃ ẽ deo valde
acceptũ: et in ſenectute bonũ inceptũ ↄtinu-
ant ꝑ ꝑſeuerantiã ⁊ in ꝓſperis tenẽt tẽꝑan-
tiã: ⁊ in aduerſis patientiã tales offerũt deo
palmas. i. florida corda. p̃s. Juſtꝰ vt palma
florebit. Tertiõ hodierna dies ſolẽniter a nob̃
eſt ꝑagenda ne ingrati videamur tanto bñfi-
cio et liberalitate xp̃i q̃uis deꝰ in oĩbꝰ donis
ſuis ſit multũ liberal̃: tñ in iſtitutõe huiꝰ ſa-
cramẽti fuit liberaliſſimꝰ. vñ Ariſt. Liberal̃
eſt q̃ ſupabũdat ĩ datõe. h̃ pʒ de xp̃o ĩ huiꝰ ſa-
cramẽti datõe. q̃d plꝰ poſſʒ nob̃ dare q̃ȝ ſeip-
ſum. h̃ eñ in p̃nti dat ſeip̃m nob̃ ĩ ſacro in ci-
bũ ſic ip̃e ꝑ ſe dic̃ in ṽbis p̃miſſis. Caro mea
ṽe ẽ cibꝰ ⁊c̃. Et in futuro dabit ſe nob̃ in cla-
ra viſione ⁊ fruitione. vñ ip̃e dicit ꝑ ꝓphetã
Ego ero merces tua magna nimis. Unde in
ſignũ gratitudinis hodie et per integras octa-
uas ꝑagimꝰ feſtũ inſtitutõis huius vene-
rabilis ſacramẽti. Ber. in li. medi. Quid retri-
buã dño ꝓ oĩbꝰ q̃ retri. mihi. Mihi enim de-
ficit ſpũs meꝰ prorſus in tanta beneficioꝝ
ↄſideratiõe. Et lʒ nõ ſufficiã gratias agere:
ſ̃ ingratitudineʒ odit aĩa mea. proinde opor-
tet aĩam eſſe gratioſam ⁊ deuotã. quia liben-
tius dona multiplicant̃ ſi priora tãq̃ȝ dona
gratuita ſuſcipi et conſeruari vident̃. vñ eti-
am Aug. in li. de ciuita. dei. Quiſquis bene-
ficia dei non videt cecus eſt: nec laudat ingra-
tus eſt. quiſquis in laudando reluctatur in-
ſanus eſt. Unde ſumme cauere debemus in-
gratitudinẽ. Quia ſm̃ Petrũ raueñ. Nihil ẽ
q̃d adeo indignationẽ ꝓuocet altiſſimi ſicut
ingratitudo. ergo debemꝰ eſſe grati de tanto
beneficio et iugiter hoc donũ maximũ tanti
ſacramẽti in reuerentia habere: et in memo-
ria retinere. vñ Criſ. ſuꝑ Math. O primꝰ bñ-
ficioꝝ cuſtos eſt ipſa memoria beneficioꝝ
⁊ ꝑpetua cõfeſſio gratiarũ. Berñ. Dignuʒ eſt
ſemꝑ grãs agere: qꝛ deus nobis nunq̃ ceſſat
benefacere. Quarto hodierna dies ſolenniť
et deuote eſt ꝑagenda: qꝛ hodierna feſtiui-
tas et deuotio et honor ppl̃i eſt preludiũ fu-
ture beatitudinis: quo xp̃s in celo a nobis e-
rit honorandus. ⁊ etiã eſt rep̃ntatiuũ iſtiꝰ ho-
noris quo iam in celo honoratur ab electis
ſanctis ⁊ angelis. G̃ ſicut in celo ſꝑ honorat̃
a ſc̃tis ſm̃ dictum p̃s. Bt̃i qui habitãt in do-
mo tua dñe in ſecula ſeculorũ laudabunt te.
Sic hodie a nob̃ honorat̃ in terris. G̃ hodie
xp̃o cãtatur in cytharis: organis: et diuerſis
muſicalibꝰ inſtrumẽtis. Itẽ aliq̃ xp̃m hodie
honorant portãdo cãdelas. Item aliq̃ ſpar-
gẽdo flores. Itẽ aliq̃ portãdo crinilia de flori-
bus. Itẽ aliq̃ p̃ceduut aliq̃ ſequunt̃ ꝓceſſio-
nem ⁊ laudãt deũ cantãdo et orando. Item
ſacerdotes hodie induti ſunt in ꝓceſſione ſa-
cris veſtibꝰ: in ſignũ ſtole glorificationis fu-
ture. Et ſic quilʒ ꝓ ſuo poſſe honorat hodie
xp̃m ſicut ĩ celo quotidie honoratur a ꝓphe-
tis: patriarchis: ap̃lis: martyribus: confeſſo-
ribus: ⁊ virginibꝰ: et ab angelis: ⁊ a coniuga-
tis: et viduis: vbi quilibet ſm̃ ſuuʒ poſſe lau-
dat xp̃m in celo. Ergo qui hodie digne hono-
rat chriſtum oſtendit ſe pertinere ad nume-
rum ſanctoꝝ in celo exiſtentium. Quia ſicut
angeli et ſancti et electi dei hñt feſtũ cõtinu-
um in celo: ſic nos habemꝰ vnã ſpecialẽ dies
que eſt hodierna dies in q̃ nos eis aſſimila-
ri debemus in honorando et laudando deum

vñ Ber. Diſcamus in terris q̃s facturi ſumꝰ
laudes in celis. Nihil ita proprie in terris ce-
leſtis hitatiõis ſtatũ rep̃ntat ſicut alacritas
laudantiũ deũ. Aug. in li. ↄfeſ. Uere felix eẽt
q̃ poſſet diuine laudi ſꝑ inſiſtere. Quinto ho-
dierna dies ẽ ſolẽniter ⁊ deuote a nobis ꝑa-
gẽda: vt in fine vite noſtre mereamur eucha-
riſtiã digne ꝑcipe. F Uñ q̃rit̃ q̃re ĩ ago-
ne dat̃ infirmis moriẽtibꝰ eucbariſtia. Rñr
ꝙ p̃ncipalit̃ ꝓpt̃ tria. Primo ꝓpt̃ conforta-
tionẽ. qꝛ hõ hʒ longã viã ambulare. Et ſic cor-
pus ſine cibo deficit et ꝑ cibũ ↄfortat̃: ſic aĩa
ↄfortat̃ ꝑ iſtũ cibũ. ſ. ꝑ ſacr̃m. Uñ. iij. Reguʒ
xix. dr̃ helye ꝑ ãgelũ. Surge et comede gran-
dis eñ reſtat tibi via. q̃ ſurgẽs comedit ⁊ am-
bulauit in fortitudine cibi illius vſq̃ȝ ad mõ-
tẽ dei oreb. Sic hõ ĩ cõfortatõe cibi illiꝰ. i. ve-
nerabilis ſacramẽti dʒ ãbulare in montẽ dei
. i. in cẽlũ. vñ Hugo in libro de ſacramentis.
Cibus ille aĩe nõ corpis eſt xp̃s qui de ore ad
cor tranſit. Secundo ideo dat̃ eucbariſtia in
agone homini: qꝛ moriturꝰ iturus eſt ꝑ viaʒ
tenebroſam et ignotã. Ergo vt ductorẽ habe-
at q̃ viã ei oñdat et ſaluo conductu eum ꝑdu-
cat: tunc homo recipit xp̃m in ſacramento. ⁊
deuote dʒ petere a xp̃o quẽ recepit in ſacra-
mẽto cũ p̃s. di. Notã fac mihi viã in q̃ ambu-
lem ⁊c̃. Et poſtq̃ȝ aĩa deducta eſt a xp̃o: tunc
poteſt dicere cũ p̃s. Notas feciſti mihi vias
vite adimplebis me leticia cũ vultu tuo. Er-
go xp̃s eſt cõductor nr̃ cũ ab hac vita migra-
mus. Sap̃. x. Juſtũ deduxit dñs per vias re-
ctas ⁊c̃. Itẽ homo moriẽs nõ ſolũ ibit viam
ignotã: ſ̃ etiã tenebroſam. G̃ in agone dʒ de-
uote xp̃m in ſacramento ꝑcipe q̃ eſt lux vera
q̃ oẽm hoĩem illumiãt vt ei luceat et illumi-
net iſtã tenebroſam viã. In ſignũ huiꝰ datur
hoĩ moriẽti cãdela ad manũ vt xp̃s q̃ eſt lux
mũdi ſibi illuiet ⁊ ad vitã eternaʒ ꝑducat. h̃
etiã moriens ↄſiderare dʒ cũ candela ad ma-
nus ſibi dat̃. Tertiõ iõ dat̃ hoĩ moriẽti eucha-
riſtia qꝛ tũc maximũ p̃liũ hoĩ iſtabit: qꝛ ma-
ximas tẽptatõẽs demonũ hõ in fine vite ha-
bebit. G̃ vt hõ habeat ꝓtectorem in fine vite
tũc ſumme dʒ deſiderare xp̃m in ſacramento
recipe: et qñ xp̃m ſumis in agone: tunc actu
cũ deuotione cogitare debes ꝙ velis iam ſu-
mere tuũ ꝓtectorẽ. qꝛ ſicut dyaboli tũc te ma-
xime infeſtant: ⁊ oẽs amici tui tũc te dereli-
quũt: ⁊ nullus te ꝓtegit. Iõ tũc xp̃ʒ in ſacro
recipis vt te ꝓtegat ac defendat cũ ãgelis ſu-
is. qꝛ vbi xp̃us: ibi ⁊ angeli. Dañ. vij. Milia
miliũ miniſtrabãt ei: et decies cẽtena milia aſ-
ſiſtebãt ei. vñ Criſo. ſuꝑ Math. Ubicũq̃ vi-
derint ſanguinẽ dñicũ: ibi fugiũt q̃dã demo-
nes: cõcurrũt aũt angeli hic ſanguis effuſus
oẽm orbẽ terrarũ lauit. Berñ. Eucbariſtie ſa-
cr̃m potẽs ẽ pctã ↄſumere: debellare obuias
ꝑtãtes: ⁊ inferre celis reuertẽtes de t̃ra. G
Sciẽdũ ſecũdo ꝙ malis in agone ⁊ exitu aĩe
tria ↄtingũt q̃ eos ꝑturbãt. ſiĉ ⁊ bõis etiam
tria cõtigunt ꝑ q̃ ↄſolant̃. Primũ ẽ ꝙ dolor
adeo augmẽtatur in corꝑe qñ aĩa dʒ exire a
corꝑe: ſic ꝙ in cor hoĩs nõ aſcẽdit nec põt hõ
tantũ dolorẽ ſuſtiere niſi cũ magna difficul-
tate. vñ Ariſto. Terribiliſſimũ oĩm terribiliũ
videt̃ eſſe mors. tũc ꝑ nimio dolore homo ꝑ-
dit ſenſus corpis. ſ. viſum: tactũ: et audituʒ:
⁊ ceteros ſenſus. qꝛ tunc aĩa non cogitat am-
pliꝰ de corꝑe ſuo nutriẽdo: ſ̃ ṽtutes ad ſe tra-
hit ſparſim iã in corꝑe diſgregatas. G̃ mẽbra
moriũtur ⁊ glauci coloris erũt. et cor ſm̃ Ari-
ſto. Eſt p̃mũ viuẽs ⁊ vltimũ moriẽs. Et tũc
videt aĩa oĩa pctã ſua ſuꝑ caput ſuũ tũc dice-
re põt illõ p̃s. Torrẽtes iniq̃tatꝫ ↄturbauerũt
me. Et bñ dicit torrẽtes: qꝛ ſicut torrẽtes du-
cũt ad fontes recte: ita aĩa videt pctã ſua ad
diuerſas penas ĩfernales recte ducẽtia. Tũc
aĩa vellet ꝙ cũ corꝑe ſuo nũq̃ȝ peccaſſet: ⁊ nũ-
q̃ȝ deũ offendiſſet: nec in cogitando: nec in lo-
quẽdo: nec in oꝑando. Secũdũ q̃d malis cõ-
tingit ẽ ꝙ aĩa videt tũc demones circunſtan-
tes ⁊ eã ꝑoccupãtes: et ad infernũ ducere cu-
piẽtes. Tũc dicere põt illud p̃s. Preoccupa-
uerũt me laquei mortis. i. demones illaque-
antes. Job. xx. Uadent ⁊ veniẽt ſuꝑ eũ horri-
biles. Glo. i. demones q̃ ad vidẽdũ ſũt valde
horribiles. Uñ q̃dã dixit ꝙ potiꝰ vellet clibanũ
accẽſum intrare: q̃ȝ demonẽ adhuc ſemel
in ſpẽ ſua videre ſic eũ vidit. Tertiũ ẽ ꝙ tũc
in agone vidẽt xp̃m q̃ſi in cruce pẽdentẽ ⁊ re-
q̃rentẽ ſanguinẽ ſuũ ⁊ rõem de oĩbꝰ q̃ geſſit.
Hic erit maximꝰ dolor: qꝛ tũc aĩa cognoſcet
ſeꝑari a deo ⁊ ab oĩbꝰ ſc̃tis ⁊ ãgelis dei quod
peſſimũ ẽ ⁊ g̃uiſſimũ. p̃s. Mors pctõꝝ peſſi-
ma qꝛ tũc accedet eis miſeria ineffabilis q̃d
ꝓbat̃. qꝛ oĩm maloꝝ affluẽtiã hẽbũt. Deut̃.
xxxij. Uniuerſos languores et plagas indu-
cet ſuꝑ eos. p̃s. Cõplebo ſagittas meas ĩ eis
Si g̃ vna ſagitta vel plaga dei ledit hoĩem
q̃d tũc erit cũ oẽs plagas et ſagittas ſuſtine-
bit. Grego. Hoc cogitare malũ nõ poterit: q̃d
ibi in cruciatibus deditum non fuerit. H
Sciendũ ꝙ boni ↄ̃ iſtos tres dolores maloꝝ
habebunt tria gaudia in agone mortis. Pri-
mũ eſt qꝛ vident bona que fecerunt, ſcilʒ ele-

mosinas:orones:et opa mie:⁊ oēs tribulatō
nes ⁊ oia exercitia corpis. ſiue ieiunādo:ſiue
abſtinēdo:ſiue dure iacēdo. et durā veſtē in-
duēdo:mane ſurgēdo:vigilādo:⁊ ſic de alijs
tūc libēter velles multa bona videre ꝙ feciſ-
ſes.ꝫ tā nō dʒ tibi eſſe graue ml'ta bona opa-
ri. Secūdū ꝙ vidēt dyabolos deuictos ⁊ cō-
fuſos ⁊ recedētes:tūc pñt dicere illud ps. Be
nedict⁹ de⁹ ꝙ nō dedit nos in ca.dē.e. Tertiū
ꝙ vidēt xpm quē digne in ſacro receperūt:⁊
angelos aſſiſtētes ⁊ adiuuātes ⁊ gaudētes ⁊
occurrētes:⁊ offerētes aīas eoꝝ ī cōſpectu al
tiſſimi. Qd aūt xps qñqꝫ boniſ appet in ago
ne oñdit Greg.i li.iiij.dyalo. Aliqñ in ꝯſola-
tōe egredientib⁹ aīab⁹ ipe appere ſolet auctor
⁊ retributor vite. Qd etiā xps ſolet apparere
tā bonis ꝗ̄ꝫ malis in agone oñdit Inno.lib.
iij. de vilitate hūane cōditionis vbi dicit ꝙ
tā bon⁹ ꝗ̄ malus anteqꝫ aīa egrediaꝛ a cor-
pore videt xpm in cruce poſitū. malus ad cō
fuſionē vt erubeſcat. ſe ñ eē redēptū ſua cul-
pa ſanguine xpi.i.fructū redēptiōis nō hr̃e.
Vñ et de malis dr. Viderūt in quē pupuge-
runt. Qd intelligiꝛ de aduētu xpi ad iudiciū
et de aduētu i die mortꝭ. Itē boni vidēt qñqꝫ
ſctōs ⁊ āgelos in agone ꝓ ꝯſolatōe. Gre. In
terdū cōtingit iuſtis vt in morte ſua ſctōꝝ p̄
cedētiū viſiones aſpiciāt:ne ipam mortꝭ ſue
ſniam ptimeſcāt penalē. Sʒ dū eoꝛuʒ mēti
ciuiū eternoꝝ ſocietas oñditur a carnis ſue
copula ſine doloris et formidinis fatigatōe
ſoluanꝛ. Exēplū legitur in vitaſpatrū ꝙ qui
dam ſanctus pater in hora ſui obit⁹ aſpiciē
tib⁹ diſcipulis ſubito cepit hilareſcere ⁊ pul
cher et candidus apparere:et in leta verba ꝓ
rumpere. Querētib⁹ illis cui loquereꝛ reſpō
dit. Nōne videtꝭ ſctōs patriarchas. Iterū il-
lo loqnte et eis interrogātib⁹ rñdit. Nōne in
quit videtis ſctōs ꝓphetas. Tertio dixit. Ec
ce qꝛ venūt ſcti apl'i. Quarto dixit. qꝛ veniūt
angeli. Vltimo dixit. Surgite:qꝛ ieſus venit
Et inter hec vba migrauit ad dominum.

¶ Iterū de corpore xpi. Sermo.lxxx.

Caro mea vere eſt cibus

et ſanguis me⁹ vere eſt pot⁹. Io.
vi. Sic legim⁹ ꝙ vnigenit⁹ dei fi
lius volēs nos facere participes
ſue diuiniſtatis aſſumpſit naturā nr̃e hūani
tatis. Eſt eñ de⁹ hō fact⁹ vt hoies deos face
ret:⁊ vt h̃ meli⁹ faceret.ſ.vt nos in ſe totaliꝛ
mutaret corp⁹ ſuū in cibū et ſanguinē ſuū i
potū nob tribuit ⁊ inſtituit:qñ in vltima ce
na ad prem ꝑ mortē ire voluit. Nūc aūt deꝛ
ſtitutionis cā hui⁹ ſacri aliqd ē dicēdū.
Pro ꝗ notādū ꝙ illd venerabile ſacm ē iſti
tutū a xpo multis de cauſis. Prio in medica
mētū nr̃e infirmitatꝭ. Eccl.xxxviij. Altiſſim⁹
de terra.i.de corpe ſuo creauit medicinam ⁊
vir prudēs nō abhorret eā. In ipſo eñ ſacro
abūdat oīs plenitudo gr̃e ⁊ bonitatꝭ. ꝓuis ei
in oīb⁹ ſacris ſpūalr ab īfirmitatibus ſane-
mur tñ ſpāli⁹ in h̃ ſacro in ꝗ xps cū diuinita
te ⁊ hūanitate ac gr̃a ꝯtineꝛ. Nam licet oia
ſacra ꝯferant grām:tñ gr̃a ſparſa eſt in alijs
ſacris.ſꝫ hic tanqꝫ in fonte ⁊ origine inueniꝛ
In alijs eñ ſacris cōtineꝛ gr̃a. hic aūt ē dñs
gr̃e cū plenitudie oīm ſuarū gratiarū. Per h̃
eñ iſtud ſacm differt ab alijs ſacris. iō ē ſa
crm ſacramētoꝝ.qꝛ eſt nobiliſſimū ⁊ digniſ
ſimū ſacrm. In hoc eñ ſacro grām et gloriā
dabit dñs. grām in pñti: et gloriā in futuro.
Ioh.vi. Qui manducat me ipſe viuet ꝓpter
me. Ergo ſi vulnerat⁹ es in aīa queras medi
cinā aīe:ſicut faceres ſi in corpore vulnerat⁹
eſſes. Ambro. Qui vulnus habet medicinaʒ
querat. Vuln⁹ qd habem⁹ eſt ꝙ ſub peccato
ſumus. huius vulneris medicina eſt venera
bile ſacramētū. Secūdo xps hoc ſacramētuʒ
inſtituit vt ſuā charitatē nobis oſtenderet.
ſicut amici quādo ab inuicē ſepari debēt:tūc
oñdunt ſibi mutuo maximā charitatē et dāt
ſibi inuicē munuſcula in ſignū et memoriam
charitatis ne vn⁹ obliuiſcaꝛ alteri⁹. Sic xps
in vltima cena volēs recedere ꝑ viſibilē pſen
tiā a ſuis dilectꝭ amicis.ſ.aplis et a nobis oi
bus tūc fundamētū charitatꝭ oñdit et appa-
ruit in hoc ꝙ dedit eis et reliqt nobis nobi-
liſſimū et optimū qd habuit.ſ.ſeipm. vt oñ-
deret ꝗ̄tū eos diligeret quos ab eterno dile
xit. Si eñ aliqd melius et nobili⁹ habuiſſet
vtiqꝫ denegare nō potuiſſet pre nimia chari
tate. ⁊ qꝛ nihil maius dilect⁹ dilecto poteſt
oñdere ꝗ̄ꝫ ſemetipm totaliter dare et ſuā pñ
tiā ſp ſibi oñdere ⁊ exhibere. Licet ei magnū
fuit ⁊ magne charitatis ſignuʒ ꝙ ꝓ nob ho-
mo fact⁹ ē:et in hanc vallem miſerie venit.⁊
nobis.xxxiij.annis ſeruiuit in fame et frigo-
re et poſt oia amarā mortē ꝓ nobis ſuſtinu-
it. In fine tñ tantū dilexit nos ꝙ reliqt nob
preſentiā ſuā in ſacramēto:vt gauderem⁹ de
eo ſicut angeli in celo gaudēt de pñtia eius.
⁊ ſicut vtunꝛ eo:ſic ⁊ nos eo vti debem⁹ in h̃
ſacramēto. Sap.xvi. Angeloꝝ eſca nutriui-
ſti ppl'm tuū. Tertio inſtituit vt Aug. ponit
vt habeam⁹ quid deo patri offerre debeam⁹

nō ſolū ſacrificiū vituloꝝ nec ſanguinē thau
roꝝ.ſꝫ corp⁹ xpi filij dei. qd ſacrificiū ipe pať
acceptat grataný ⁊ letāter. Inſup angel' eſt
etiā multū acceptū qñ tale ſacrificiū ꝓ nob
offerꝛ.ꝗ pñtes ſunt qñcūqꝫ offerꝛ. Amb. ſup
Lucā. Nō dubites aſſiſtere angelos qñ xps
aſſiſtit in altari ⁊ illud venerabile ſacrificiū
oi die offerꝛ:iō qꝛ oi die peccam⁹:qꝛ ſacerdoſ
nō ſolum ꝓ ſe offert:ſꝫ etiā ꝓ oīb⁹ ꝗ in mun-
do ſunt vel in purgatorio. Quarto inſtituit
hoc ſacrm vt memoriā paſſionis ſue nob re-
linqret. Apl's.i.Coꝛ.xi. Quotienſcūqꝫ man.
pa.h.⁊ ca.bi.mor.do.an. Vñ ipe xps dic̃ di-
ſcipulis. Quotienſcūqꝫ feceritꝭ in mei memo-
riam facietꝭ. K Vñ ſciendū ꝙ xps tripli
citer reliqt nob memoriā ſue paſſionis. Pri-
mo in viſu. ⁊ hoc in imaginib⁹.ꝫ bonū ē hr̃e
imaginē crucifixi in domib⁹:qꝛ mens hoīs ē
labilis. vt tñ vidēdo crucifixū reducat ad me
moriā paſſionē xpi. In ſignū hui⁹ tūc ſp hr̃
in eccleſijs ſignū crucifixi:vt cū hō eccliaʒ in
trer ꝑ viſum admoneaꝛ ad regratiandū deo
de morte ſua. Scdo in auditu p̄dicatiōis. ꝫ
in oīb⁹ ſmonib⁹ aliqd tāgendū ē de paſſiōe
xpi vt hoies ꝑ auditū cōmoueanꝛ ad memo
riā paſſiōis xpi. Tertio reliqt nobis memo-
riale ſue paſſiōis in guſtu. hoc eſt i ſacro al-
taris. vt quotienſcūqꝫ hūc panē māducem⁹
mortē dñi annūciem⁹ ⁊ recolam⁹. Quinto i
ſtitutū eſt h̃ ſacrm i pign⁹ nr̃e btitudis. vbi
eū tunc reuelata facie videbimus quē iā ſub
ſacramēto in ſpē panis ſumim⁹. ꝫ in pign⁹
nr̃e ſalutꝭ xps ſe nobis i hoc ſacro dedit. Se-
xto inſtituit iō vt figure adimplerenꝛ quib⁹
prefiguratū fuit illud venerabile ſacrm. Fu
it eñ primo p̄figuratū in oblatione Melchi
ſedech quantū ad ſubam oblatiōis:qꝛ panē
⁊ vinū obtulit:erat eñ ſacerdos dei. L
Scdo prefiguratū fuit in agno paſcali quā-
tum ad victimā oblatiōis:qꝛ ver⁹ agnus.i.
xps ꝓ nobis in cruce immolat⁹ eſt. Io.i. Ec-
ce agn⁹ dei. Et aſſatus in igne paſſionis ⁊ di
uini amoris quo ad nos. qꝛ tot⁹ accenſus fu
it in amorē nrm. In ſignū huius accenſiōis
tunc ſudauit qñ pro nobis captiuari voluit.
vñ Luce.xxij. Fact⁹ eſt ſudor eius ſicut gutte
ſanguinis decurrentis in terrā. Qñ aliquis
ſtat circa puū ignēʒ ſudat in facie. ſed qñ cir
ca magnū:ſudat in toto corpe:igiꝛ magnus
ignis in xpi pectore erat. qꝛ toto corpe ſuda-
uit. Scdm ſignū ꝙ xps accenſus fuit in paſ
ſione ſua in amorē noſtrū eſt. qꝛ valde ſitiuit
Ioh.xix. Sitio. Hō valde inflāmat⁹ ꝯſueuit
eſſe multū ſitibūd⁹. Ber. Sitio ait nō doleo.
O dñe qd ſitis ſidē nr̃am ſalutē nr̃am: gau-
diū nrm. Tertiū ſignū eſt ꝙ tot⁹ in corpe ru-
buit ex eo ꝙ tot⁹ ſanguie erat plen⁹. Hō ſtās
ad paruū ignem ruber in facie ſꝫ ſtās ad ma-
gnū ignē rubet in toto corpe. Magn⁹ feruor
in corde xpi fuit:iō i toto corpe rubuit. Quar
tū ſignū ē ꝙ veſtes in cruce ferre nō potuit.
ſꝫ nud⁹ in cruce affix⁹ fuit ac ſi ipo facto dice-
ret. tāto igne charitatꝭ ardeo ꝙ veſtes aliqs
ferre nō valeo. ⁊ ſic habem⁹ ꝗ̄ttuor ſigna ꝙ
xps in paſſiōe ſua tot⁹ accēſus fuit in amo-
rem nrm. M Tertio illud venerabile ſa
cramentū p̄figuratū eſt in māna. Pro ꝗ ſciē
dum ꝙ eucharíſtia ⁊ māna vet⁹ in quiqꝫ cō-
ueniunt.ſ.in origine:in ſapore:in loco:i mi-
raculo:⁊ in defectu. Prio ꝯueniūt in origine
qꝛ vtrūqꝫ de celo. Nā de veteri māna dr Exo.
xvi. Ego pluā vobis panes de celo:ſꝫ de nr̃o
dr. Ioh.vi. Ego ſum panis viu⁹ ꝗ de celo de
ſcēdi. Scdo ꝯueniūt in ſapore:qꝛ māna vet⁹
maſticatū ꝯuertebaꝛ ad oēm cibū deſidera-
tū a comedēte. Vñ dr Sap.xvi. Panē de ce-
lo dediſti eis oē delectamentū in ſe hñteʒ: ſꝫ
de pane nr̃o Alber. magn⁹ dicit. Sic aures
diuerſoꝝ vba dei audientiū. in eodē vbo di-
uerſas inueniūt illumīatiōes ꝓ vniuſcuiuſ
qꝫ facultate ita fauces diuerſoꝝ hūc cibuʒ
guſtantiū diuerſas gr̃aꝝ inueniūt refectōes
ꝓ vniuſcuiuſqꝫ neceſſitate:niſi fames aliena
amaritudine ſint infecte. Infirmis ei oia a-
mara videnꝛ ſicut dic̃ phs. Tertio ꝯueniunt
in loco. nō eñ dabaꝛ māna niſi i deſerto vbi
aliud delectabile ⁊ reficiens ad eſum nō fu-
it:ſic etiā nō ſentitur dulcedo gr̃e ⁊ ſapor eu
chariſtie niſi ab eis qui ſe in deſertū cordis
transferūt:nec mundanas accipiūt ꝯſolatio
nes. Ber. Delicata ē diuina cōſolatio:nec da
tur admittētibus alienā. Vñ quotiens dñs
turbas paiuſſe legiꝛ hoc ſolū factuʒ diciꝛ in
deſerto. Quarto conueniūt in miraculis na-
turalibus potentijs vtrobiqꝫ nihil penit⁹ co
opantib⁹. ꝙ eñ virgo peperit nō ſolū eſt ſu-
pra naturā:ſꝫ etiā cōtra naturā. Silr ꝙ mā-
na pluit de celo:in hoc natura nihil penitus
habuit vtutis nec iuris. Vñ Criſ. Qui ne qd
per miraculū fit ſola voluntate dei agiꝛ nul
la potentia natura coopante. Quinto cōue-
niunt in defectu. māna eñ defecit intrātib⁹
filijs iſrael in terrā ꝓmiſſionis ⁊ de fructib⁹
terre guſtantibus. Ioſue.viij. Defecit man-
na poſtqꝫ de fructibus terre comederunt: ſic
qꝫdiu ſumus in deſerto huius mūdi vtimuꝛ

cibo eucharistie ſub ſpē panis ⁊ vini:ſ; nudā
veritatē guſtabim⁹ in vera ſpē dei q̄ eſt vere
fructus terre chanaan.i.trāſmutate.q2 grāȝ
ſuā quā hic ſumim⁹ ſub ſpē panis velatā de
mū guſtabim⁹ in nuda veritate ſine velami
ne ineternū. ¶ Septimo xp̄s illō ſacr̄ȝ
inſtituit nobis in viaticū vt p̄ illi⁹ ꝯfortatio
nē illuc venire poſſim⁹:vbi cū xp̄o eternalit̄
regnabim⁹.Ān eſt magnū donū a deo qñ q̄s
cū bona rōne decedit ab hac vita ⁊ eccl̄iaſti-
ca ſacra digne ꝑcipit:q2 oēs amici ⁊ cognati
illi⁹ q̄ ſic morit̄ cū rōne ⁊ ſacris eccl̄iaſticꝗ nō
pñt deo ſufficient̄ regratiari de iſto bono qđ
deus eis in ſuo cognato vel amico exhibuit.
Cōtra h̄ incōſolabilit̄ aliq̄ dolēt ſiue plorāt
dicētes.O de⁹ male feciſti:q2 mihi talē vl̄ ta
lē amicū recepiſti:q2 de⁹ nunꝙ̄ aliqđ malū
fecit nec facere pōt.q2 eſt ſummū bonuȝ a q̄
niſi bonū ⁊ oē bonū ꝓcedit.ergo ſtulte fatue
⁊ p̄iculoſe tales ſic ꝯ̄ deum murmurāt dicen
tes eū male feciſſe cū poti⁹ tenent̄ ſibi grārū
actiōes referre de hoc ꝙ iſte vſuȝ rōnis vſꝗ;
ad obitum ſuū habuit. ¶ Sȝ q̄ritur q̄d
de iſtis ſentiendū eſt q̄ in extrema infirmita
te ꝑdūt vſum rōis. Rñdet̄.hoc aliq̄bus ꝯtin
git in penā eo ꝙ nō ſunt digni:vt cū rōe mo
ri debeāt:ſ; more beſtiarum moriunt̄ ſine rō
ne ⁊ ꝯfeſſione ⁊ ſacrament̄:⁊ talib⁹ vt freq̄n
ter hoc ꝯtingit q̄ hic nunꝙ̄ deū q̄ſierūt ⁊ vſu
rōnis vſi ſunt in malū ꝯ̄ deū ⁊ iuſticiā ⁊ mē
bra corꝑis ſui exercuerūt ad ſeruiendū mun
do ⁊ diabolo:tūc qñꝗ; in eiſdē puniūtur cuȝ
q̄bus peccauerūt.Ān Salo.Per q̄ hō peccat
per hec ⁊ puniet̄.vñ Bern̄.In quo eñi mēbro
creator magis offendit̄:in eo membro pctōr
grauius torq̄bitur.⁊ hoc fit qñꝗ; nō ſolū in
futuro:ſed etiā qñꝗ; in p̄nti.Ut patet in qui
buſdā magnis pctōrib⁹ q̄ in agone mordent
ſuas ꝓprias linguas:in ſignū ꝙ deū in lin-
gua offenderūt delectabilit̄ comedēdo ⁊ ma
la vel ſcādaloſa verba loq̄ndo ꝯ̄ deum ⁊ ꝓxi-
mos.Item aliq̄ qñꝗ; mordent ꝓprias man⁹
q2 deum offenderūt impudice tangendo vel
proximo in rebus nocendo:vel ledendo.Itē
quidā dilacerāt faciem ſuā:q2 ꝯ̄ deū ſe orna-
uerunt ⁊ faciē depinxerūt:⁊ ſic de alijs.Quo
rum pena hic qñꝗ; incipit ⁊ alibi nūꝙ̄ finie
tur.Et hoc illis qñꝗ; ꝯtingit q̄ nō ex infirmi
tate aut ignorātia:ſ; ex certa malicia ⁊ ſcien
ter peccauerūt.ſ.adulterādo blaſphemando
ſe inebriando:chorizando.⁊ ꝓximis maledi
cendo:⁊ ſic de alijs.vñ Aug.in quodā ſmōe
Deterit̄ hec aia aduerſiōe pctōi vt moriens
obliuiſcat̄ ſui:q̄ dū viueret oblit⁹ ē dei.Se
cūdo aliq̄bus ꝯtingit hoc in bonum vt rōem
amittant in agone ſicut de⁹ qñꝗ; ꝑmittit h̄
euenire bonis hoib⁹ q̄ ſunt nimia timoroſi ⁊
puſillamines ne in extremis deſperēt ⁊ a de
monib⁹ decipiant̄:q2 tūc maxime tēptatōes
occurrūt hoi.ġ qñꝗ; accidit ꝙ boni hoies q̄
ſunt in grā ꝯſtituti ꝑdunt vſum rōis poſtq̄
ꝯfeſſi ſunt ⁊ ſacrā cōiōnē receperunt:⁊ h̄ eis
nō nocebit.Qñ q̄s in grā eſt ⁊ incidit ſic in in
ſaniā:tūc nō pōt ꝑdere regnū dei:nec etiam
pōt peccare ſine vſu rōis:q2 q̄lis fuit qñ inci
dit in inſaniaȝ ſic manebit:⁊ ſi ſic ī tali ſtatu
morit̄:tūc iudicabit̄ a dño ſic̄ fuit qñ incidit
in amentiā.Ergo ſi q̄s in pctō mortali inci-
dit in amētiā:⁊ poſtea in tali ſtatu morit̄ ſi-
ne vſu rōis eternal̄r dānabit̄:ſ; ſi fuit in grā
qñ incidit in veſaniā:⁊ ſic morit̄:tūc ſaluabi
tur.ġ non debem⁹ ex h̄ iudicare vel ꝯdēnare
alios:q2 iudicia dei abyſſus multa.Itē ꝯtin
git qñꝗ; ꝑmiſſiōe dīna ꝙ aliq̄ boni hoies tā
grauē ⁊ amarā mortē ſuſtinēt ⁊ h̄ dat eis de
us qñꝗ; miſericordit̄ ꝓ purgatorio.Ān legi
tur ꝙ q̄dā petiuit in agone angelos q̄ ad eū
miſſi fuerāt vt tardarēt:vt h̄ meli⁹ puniret̄:
⁊ purgaret̄ ꝓ pctīs ſuis. ¶ Ān nota ꝙ
iſtud ſacr̄m eucharistie ſumme eſt a nob̄ ho-
norandū ⁊ deuote adorandū qñ eleuat̄ ī miſ
ſa:vel qñ portat̄ in via.Exēplū inde habem⁹
Fuit nāꝗ; q̄dam pleban⁹ in thuringia q̄ tu-
lit ad collum ſuū in pixide in honeſto ſaccu-
lo corp⁹ dñi ex̄ villā ad cōicandū quendā in-
firmū:tunc q̄dam meretrix ſtans nō longe a
via in ſuo ꝓſtibulo vidit ⁊ cepit cogitare pe-
nes ſe ꝙ ſi fides chriſtiana eēt vera:tūc iſte
eſſet ſaluator mundi quē ſacerdos in pixide
portaret.⁊ quō ipſa in ꝯſpectu eius auſa eſ-
ſet tanta mala ꝑpetrare:q̄ tñ tot ⁊ tāta incō-
moda ſuſtinuiſſet ꝓ redēptione mūdi.Et ip
ſa cōpuncta in ſeipa relicto ꝓſtibulo cucur-
rit ꝑ lutū ꝓfundū veloci curſu ad ſacerdotē
inq̄nata luto vſꝗ; ad medietatē cruris dicēs
State dñe ſacerdos:⁊ ſic ſtetit ſacerdos.Et
ipſa proſternens ſe in luto ante corp⁹ xp̄i ait
Dñe ieſu xp̄e ſi tu es ille qui ꝓ noſtra redem
ptiōe nat⁹ fuiſti de virgine paſſus ⁊ ſepult⁹
aſcendens ad celos ſedens ad dexteram pa-
tris iudicaturus viuos ⁊ mortuos.⁊ ſi te ta-
lem iſte ſacerdos portat in pixide:rogo te ꝑ
tuam ineffabileȝ miſericordiā ignoſce mihi
peccata mea.Et r̄ndit ieſus de pixide in lin-
gua latina.Et ego ignoſco tibi peccata tua.
⁊ illa audiēs vocē de pixide ī latino ait.Dñe

nō intelligo latinū:rogo te loquere theutoni
ce.⁊ ſtati dñs locut⁹ ē de pixide theutonice.
Et ego recipiā te in grām meā.hoc audiens
meretrix ait.⁊ tu dñe me ſuſcipis in gratiaȝ
tuā q̄ peccaui ī carne mea luxurioſe oī modo
peccādi q̄ cogitari pōt.Grāſ tibi ago hōe dñe
ieſu.⁊ ſic ꝯuerſa ſtatim emēdauit vitā reſti-
tuta grē ſaluatoris.O q̄ȝ bonū hēm⁹ dñȝ.ho
nū ē ei ſuire toto corde tota aīa tota fortitu-
dine qui ſubito ſaluos facit ſperantes in ſe.

¶ In eodē feſto Sermo.lxxx.De his q̄ mā
ducant corpus domini ſpiritualiter.

Qui manducat hūc paneȝ viuet ineternū.Jo.vi. Loquēdo de māducatione hui⁹ venerabil̄ ſacramēti.Sciēdū ē p̄mo ꝙ hoc
ſacr̄m tripl̄r ſumit̄.Primo ſpūaliter tm̄.:vt
qui accipiūt rē ſacramēti.i.grām ⁊ nō ſacr̄m
Aug.Crede ⁊ māducaſti. ¶ Sȝ q̄rit̄ qui
ſunt iſti q̄ ſic ſpiritualit̄ hoc ſacramētū acci-
piūt.Rñdet̄ ꝙ ſunt quattuor genera hoīm
Primi qui in infirmitate ſunt conſtituti ſic
ꝙ nō retinent cibū:et tamē ex corde deſide-
rant hoc ſacramētū:ſ; ꝓpter infirmitatē ⁊ vo
mitū nō p̄ſumūt illud ſumere.Et iſti mādu-
cant ſpūaliter:et grām ſacramēti accipiūt ꝓ
pter deſideriū qđ hñt ad ſacr̄m.Et tales etiā
nullo mō debent ſumere hoc ſacr̄m:q2 ſuffi-
cit eis iſta ſpūalis māducatio.De quo legit̄
exēplū.Qđ q̄dā hñs magnā ꝺuotionē ad ſa-
cramētū altaris:oī die ſi aliq̄ mō potuit ire-
grām miſſam audiuit:⁊ cū mori deberet ⁊ ꝓ
pter vomitū cōicare nō poſſet ⁊ de hoc mlt̄ū
doleret:petijt ſibi latus ſuū lauari:et in pan
no mundiſſimo corpus xp̄i ſupra poni.Quo
facto pānus paulatim corꝑi xp̄i ceſſit ⁊ mor
vt corp⁹ xp̄i nudā cuteȝ iſtius homis tetigit
vſꝗ; ad cor cunctis videntibus penetrauit.
Secūdi q̄ ſpūaliter manducant ſunt illi qui
preparauerūt ſe ad hoc ſacramētū ſm̄ ſuum
poſſe ⁊ ſacerdos denegat eis etiā cū ipſi hūi-
liter petūt ⁊ deſiderāt hoc ſacr̄m ⁊ ſic ex obe-
dientia ſacerdotis abſtinent a ſacramentali
ꝑceptiōe.iſti⁹ ſacr̄i.Iſti etiā vt puto ſpiritua
liter ſumūt.ergo patienter ferre debent tales
ſi hoc ſacr̄m eis deneget̄.Tertij qui ſpiritua
liter māducāt ſunt q̄ in agone cōſtituti liben
ter vellēt cōfiteri ⁊ cōicare ⁊ ſacerdotē habe
re nō poſſunt.Et ſi tales ſic in tali intentiōe
⁊ in ꝓpoſito decedūt vere ſpūaliter cōicaue-
runt ꝓpter ꝯtritionem quā habent de pctīs
eoꝝ ⁊ ꝓpter deſideriuȝ qđ ad ſacr̄m habent.
Quarti ſunt q̄ ex puro corde deo ſeruiūt ⁊ cū
magno deſiderio hoc ſacr̄m appetūt attamē
ex hūilitate ⁊ reuerētia ſacramēti nō audent
ad hoc ſacr̄m accedere.Et ſic oī die quilȝ hō
q̄ hȝ magnū affectū ⁊ deuotionē ad hoc ſacr̄ȝ
pōt ſic ſpūaliter cōicare.⁊ tales qñꝗ; q̄ ſic cū
magno deſiderio ⁊ deuotione audiūt miſſaȝ
maiorē grām interdū p̄nt cōſeq̄ q̄ȝ ip̄e ſacer-
dos celebrās ip̄am miſſam:q2 ſacerdotes nō
ſunt ſꝑ bñ diſpoſiti:ſ; qñꝗ; diſtracti ⁊ īdeuo
ti.Secūdo ſumit̄ hoc ſacr̄m ſacramētaliter
tm̄:vt cōicans in pctō mortali.ſic iudas cōi-
cauit.⁊ ꝗuis tales pctōres ſumāt veꝝ ſacr̄ȝ
nō tñ fructū ſacramēti ꝑcipiūt.imo magnū
p̄iculū incurrūt:q2 tales efficiunt̄ homicide
xp̄i.i.Coꝝ.xi.Quicūꝗ; mādu.pa.hūc ⁊ bib.
ca.do.indi.re.erit coꝛ.et ſan.dñi.Amb.Qui
īdigne xp̄m ſumit idē eſt ac ſi ip̄m īterficiat.
Tertio mō ſumit̄ hoc ſacr̄m ſacramētalit̄ et
ſpiritualit̄ ſil̄.vt ſunt illi q̄ in grā accedūt et
digne cōicāt.⁊ hi vitā eternā ſibi māducant.
Ān xp̄s dicit in ꝟbis p̄miſſis.Qui māducat
hūc panē ſupple digne:viuet ineternū. ¶
Secūdo ſciēdū ꝙ pene oīa miracula q̄ xp̄us
fecit in mūdo corꝑal̄r:illa corp⁹ xp̄i facit ī ho
mine digne ſumēte ſpūalit̄.Primū ē ꝙ xp̄s
in mūdo de ꝟgine nat⁹ eſt.Eucharistia autē
ſumpta digne facit nos ex deo naſci ſpūalit̄
Johis.i.Quotq̄t aūt receperūt eū dedit eis
ptātem filios dei fieri his q̄ credūt in nomīe
ei⁹:q̄ nō ex ſanguinib⁹ neꝗ; ex volūtate car-
nis neꝗ; ex volūtate viri:ſ; ex deo nati ſunt.
i.Joh.ij.Scitote q2 oīs q̄ facit iuſticiā ex do
natus eſt.vñ Orige.Sicut ſplēdor naſcitur
a ſole:ſic iuſtus ꝑ ſingula bona opera naſcit̄
ex deo.Nā natiuitas ſpūalis felicior eſt na-
tiuitate xp̄i corporali.q2 ī natiuitate xp̄i cor
pus naſcentis ſeparabat̄ a corpore genitri-
cis ſ; in natiuitate noſtra ſpirituali manem⁹ in
deo et de⁹ in nobis.hūc effectū exercet eucha
riſtia.Joh.vi.Qui māducat meā carnē ī me
manet ⁊ ego in eo.Scđȝ ē ꝙ xp̄s naſcēs ma
tri ſue ꝯſeruauit ꝟginitatē.ſic eucharistia cō
ſeruat ⁊ cōfirmat in nobis integritatē cuiuſ
libet virtutis quā inuenit.p̄s.Panis cor ho
minis cōfirmat.Tertiū ꝙ in natiuitate xp̄i
claritas dei circūfulſit paſtores.ſic lumē gra
tie circūfulſit oēs vires aīe rationalis vt fi-
at rationalis acutior vt ſciat reprobare ma-
lum ⁊ eligere bonū.cōcupiſcibilis feruentior
ad bonū deſiderandū.iraſcibilis diſtrictior
et fortior ad malū deteſtādū.ſic Jonatas cū
comediſſet fauū mellis illuminati ſunt ocu-

li ei⁹. i. Regū. xiiij. ⁊ Luce. xxiiij. Diſcipuli cognouerūt dn̄m in fractōe panis. Quartū angeli excitabant ad cantandū gl'iam ⁊ grātiarū actiōes. q̄ls hō ad prādiū inuitat⁹ poſt menſam grāſ agēs hoſpitē laudat. Uñ nimis ruſticoſus eēt q̄ poſt tāti ſacri epulas cū laudibus nō referret grāſ. p̄s. Edēt pauperes ⁊ ſaturabūtur et laudabūt dn̄m. Itē. Bn̄dic anima mea dn̄m. Quītū ſicut in natiuitate xp̄i ſtella adduxit tres magos tria mūera ei offerētes ſic eucharistia lumē grē adducit. ſ. mūdiciā cordis: ſapiam oris: īduſtriā opatōis. Uñ q̄ hȝ mūdiciā cordis offert aurū charitat̄. p̄s. Diligā te dn̄e fo. me. Qui hȝ ſapiam oris offert th⁹ deuotōis. p̄s. Dirigat̄ dn̄e oro mea ſicut inc. ī cō. t. Qui hȝ īduſtriā opatōis offert caſtigationē carnis. i. Cor. ix. Caſtigo corp⁹ meū. Sextū: ſicut in nuptijs vinū ex aqua fecit: ſic ītercessione btē marie etiā nob lachrymas ꝯtritiōis ꝯuertit in vinū cōſolatōis. p̄s. Scdm multitudinē doloꝝ meoꝝ ⁊c. Septimū eſt. ſicut in mari ſedauit vētos: ſic digne ſumēti eucharistia ſedat tēptatōnes. Quattuor p̄ncipales venti ſunt ſupbia: auaricia: gula: ⁊ luxuria. Si em̄ ꝯſideras ꝙ immēſus de⁹ viuit ſe humili hūanitati et dignat̄ ſub modica forma panis latere pudebit te p ſupbiā dilatari ſi ꝯſideras eius largitatē: q2 nobis ſeipm̄ totū donauit pudebit te peti pcitat̄ ⁊ auaricie. Si ꝯſideras ꝙ de mūdiſſima ꝟgine nat⁹ ē: ⁊ de pane mūdiſſimo fit corpus xp̄i: ⁊ ſic imūdicia luxurie erit abominabilis tibi. Si ꝯſideras ꝙ ſeipm̄ tibi dedit in cibū vite eterne pudebit te cibū corpalē effundi intempate. ſicut pudor eēt hoī poſt epulas regis ſtatim comedere cū ruſticis vel porcis. Octauū eſt. ſicut intrās domū zachee ſibi contulit graȝ ſatiſfaciēdi ⁊ reſtituēdi. Lu. xix. Sic eucharistia penitēti dat grām ſatiſfaciēdi p pctis ⁊ pficiēdi de ꝟtute in ꝟtutē. ij. Reg. vi. Bn̄dixit dn̄s obededon ⁊ oēm domū eius ꝓpter archā dn̄i in q̄ erat manna. Nonū. ſicut xp̄s eiecit demones ab obſeſſis: ſic hoc ſacramentū eſt cōtra tēptatōnes hoſtiū aīe munimentū. Sicut em̄ caſtrū munit̄ triplicit̄: ſcilicet abūdātia victualiū. copia armoꝝ. militū ꝯſtātia: ſic etiā h̄ ſacrm̄ dat aīe triplex munimētū. Dat em̄ vict⁹ abundātiā: hoc optauit dauid dicēs. Fiat pax in ꝟtute tua: et abūdātia in turrib⁹ tuis. Dat etiā et admiſtrat copiam armoꝝ ſpūaliū. i. virtutū. Munit etiam aīam cuſtodia celeſtiū militū. Ubicunq; em̄ fuerit corp⁹ xp̄i: illuc cōgregabunt̄ et aqle. i. virtutes angelice. Talē em̄ regē in quē deſiderāt āgeli ꝓſpicere celeſtes milites ſolū nō relinquūt. Criſo. ſup Iob. Ubicūq; viderint ſanguinē dn̄icū fugiūt qdē demones: cōcurrūt aūt āgeli. ¶ Ultio q̄rit̄ quō xp̄us ſit in hoc ſacramēto. Rn̄detur ſm ſctm̄ Tho. in iiij. di. x. ꝙ idē xp̄s q̄ de ꝟgīe nat⁹ et p nobis paſſus eſt in hoc ſacramēto ꝯtinet̄. Itē ſciēdū ꝙ totū corp⁹ dn̄icū qd̄ pendebat in cruce adeo magnū vt fuit cū oīb⁹ mēbris ſuis ⁊ q̄titatū dimēſionibus. ſ. longitudine: latitudine: et ꝓfunditate: in tam pua ſpecie hoſtie includit̄ ⁊ veracit̄ exiſtit: q2 corp⁹ xp̄i eſt ibi glorificatū: ⁊ p ꝯñs nō occupat ibi locū. vt pȝ de corpib⁹ glorificat̄: ⁊ p̄cipue de dote eoꝝ ſubtilitat̄. Sȝ diceres quō xp̄s tam magn⁹ ſicut in cruce pepēdit pōt eē ſub tā pua ſpecie panis. Rn̄det̄ ꝙ deo oīa ſunt poſſibilia. Et etē plū poſſum⁹ recipere in naturalib⁹. ſicut i pupilla oculi: vel in ſpeculo: vbi videm⁹ ꝙ vn⁹ mōs tot⁹ vel tota turris q̄ntūcūq; magna in puo ſpeculo vel oculo ſm figurā ei⁹ ſe recolligit ⁊ figurat̄: ⁊ tn̄ ocul⁹ eſt q̄ſi pūctus reſpectu tal' rei. Si h' facit natura nōne creator nature plus pōt. ¶ Itē ſciēdū ꝙ idē xp̄s q̄ ē ſub ſpē panis ī hoſtia: et ē ſub ſpē vini i calice: ⁊ in hoc aliq̄ ſimplices errāt q̄ ex quadā ſimplicitate adorāt calicē in eleuatiōe miſſe tanq̄ ibi ſit ſepulcrū xp̄i et nō ſacrm̄ in calice. Cū tn̄ ſm ſctm̄ Tho. ſup. iiij. diſ. x. vbi dic̄ ꝙ lȝ ex ꝟtute ſacramēti ſub ſpē panis ſit tm̄ corp⁹: et ſub ſpē vini tm̄ ſanguis: tn̄ ꝓpt' naturalē ꝯcomitātiā ſub vtraq; ſpecie. ſ. panis ⁊ vini eſt tot⁹ xp̄s. ſ. ſm corp⁹: aīam: ⁊ deitatē. Et ꝗ ſic adorand⁹ eſt xp̄s ſub ſpecie vini i calice ſicut adorat̄ ſub ſpecie panis: q2 vt dictū eſt ſub vtraq; ſpecie eſt tot⁹ xp̄s ſicut natus eſt de virgine et ſicut pepēdit in cruce: et ſicut ſedet ad dexterā dei patris: ⁊ inde ventur⁹ ē iudicare viuos ⁊ mortuos: q2 q̄cito ꝓfert ſacerdos verba ſup hoſtiam: tunc panis trāſubſtantiat̄ in corp⁹ xp̄i. Et tunc ibi deſinit eē panis. ꝗ ibi nō eſt panis: ſȝ ſolūmō ſpecies panis. Ubi ē aduertēdū ꝙ ſimplices nō dn̄t adorare hoſtiā cū ſacerdos eaȝ recipit ad man⁹ añ eleuationē donec illa q̄nq; ꝟba cōſecratōis ſunt plene ab eo ꝓlata. q2 q̄n recipit hoſtiā ad man⁹: tūc adhuc eſt panis. ⁊ ꝓlato primo verbo adhuc ē panis. ſil'r ꝓlatis ſecūdo tertio quarto verbo adhuc eſt panis: ſed ꝓlato q̄nto verbo in inſtāti nō eſt ibi amplius panis: ſed verū xp̄i corp⁹. Tunc primo dȝ adorari. Et hoc idē eſt dicēdum de verbis

que dicunt̄ ſup conſecratione calicis ꝙ illis ꝓlatis amodo ibi nō eſt vinū: ſȝ verus ſanguis xp̄i cū corpe: aīa: ⁊ deitate: ſicut ſub ſpecie panis. ¶ Qd̄ aūt xp̄i paſſionē ⁊ illd̄ venerabile ſacrm̄ ſit vtile ⁊ laudabile venerari pȝ p tale exēplū. Legit̄ in dyalogo Ceſarij ꝙ miles q̄dam apud impatorē a multis accuſatus eſt ꝙ terrā eius ſpoliādo deuaſtaret q̄ tandē capt⁹ ſm p̄ceptū impatoris patibulo ſuſpēſus eſt. Poſtea ſcilȝ die tertio miles alius p̄teriens cū ſeruo cū vidiſſet illū pēdētē ꝯdoluit pulchritudini ei⁹ eo ꝙ vir pulcher fuit ⁊ nobilis. Acceſſerūt itaq; ꝓpius vt depoſitū ſepelirēt: eo ꝙ eiuſdem militis eēt cognatus. ad quos iſte de patibulo clamauit. deponite me adhuc em̄ viuo. Illis eſtimātibus ꝙ fantaſma eſſet ille pendēs in patibulo ſubiūxit nolite timere. ego em̄ de gr̄a ieſu xp̄i ⁊ adiutorio virginis marie adhuc viuo. q̄ depoſit⁹ ⁊ ad ciuitatē ductus fact⁹ ē magn⁹ concurſus ppl'i ad videndū tā grande miraculū. Et miles iſte iuſſit vocare ſacerdotē cū ſacramento. ⁊ cū magna ꝯtritiōe ⁊ deuotiōe ⁊ lachrymis ꝯfeſſus eſt. Et ſacerdos petiuit ab eo vt fateret̄ ad honorē dei ⁊ edificationē ppl'i p q̄d illam grām a deo meruiſſet ꝙ per triduū viuus in patibulo ſic pepēdiſſet ⁊ ait. Paruū obſequiū deo ego pctōr impendi propter qd̄ miſtus ē mei de⁹. Nā ſingulis dieb⁹ p̄e oībus negocijs ⁊ anteq̄ comederē ꝯſueui dicere q̄nq; Pr nr̄ ⁊ q̄nq; Aue maria. Tria ad honorē paſſionis xp̄i ⁊ q̄nq; vulnerū cuȝ totidem venijs ⁊ aue maria. Quartū obtuli deo ⁊ angelo cui cōmiſſus ſum. Et quintum cū venia obtuli corpi xp̄i. qd̄ ſingulis diebus per vniuerſum mundū conficit̄ quatenus in fine vite mee tanto mererer viatico cōmunicari. Quod ⁊ dn̄s noſter ex ſua mīa mihi preſtitit: ⁊ mori nō poſſum nec debeo anteq̄ illud venerabile ſacramentū percipiaȝ. Rogo vos propter deum vt cōmunicetis me. Et ſic comunicatus mox migrauit ad dn̄m ⁊ in cimiterio ſepultus eſt.

¶ In dn̄ica prima poſt feſtum trinitat̄. Sermo. lxxxi. De ſeptē gn̄ibus pauperium.

Erat quidā mendicus nomine Lazar⁹ qui iacebat ad ianuam diuitis vlceribus plenus cupiēs ſaturari de micis q̄ cadebāt de mēſa diuitis. Lu. xvi. Sciendū ꝙ in p̄nti euangelio fit mentio de diuite epulone ⁊ de Lazaro paupere. Et oñditur in euāgelio p̄nti ꝙ ſtatus diuitis ī iſta vita fuit valde glorioſus: q2 fuit in magnis diuitijs delitijs et honoribus. Stat⁹ aūt pauperis fuit ſtatui diuitis oīno cōtrari⁹. Ille em̄ fuit in vbertate diuitiaꝝ. hic ī extrema paupertate. Ille purpura ⁊ byſſo amict⁹. iſte vlcerib⁹ circūdat⁹. Ille abūdabat ī delitijs. iſte aūt cupiebat ſaturari de micis q̄ cadebāt de mēſa diuitis: ⁊ nemo illi dabat. Poſito aūt ſtatu vtriuſq; in vita ponit̄ ⁊ ſtat⁹ vtriuſq; poſt mortem. Uterq; q̄dem mortu⁹ eſt ⁊ rapt⁹: ſȝ different̄. ¶ Diues q̄dē mortu⁹ eſt triplici morte: ſcȝ morte culpe dū eēt in mūdo. ⁊ h' p pctm̄ mortale quo ſepat̄ deus ab aīa. Ezech. xviij. Aīa q̄ peccauerit ipa morief̄. Itē morte nature q̄ ſepatur aīa a corpe ꝓprio. ⁊ illa mors eſt cōmunis oībus tam bonis q̄ malis. Quia ſm aplm̄. Heb. ix. Conſtitutū eſt oībus hoībus ſemel mori. Itē mortu⁹ eſt morte gehenne q̄ ſepatur aīa a dei viſione ⁊ ſctōꝝ ꝯſortio. Lazarus aūt mortu⁹ eſt vnica morte. ſ. nature. Fuit em̄ viu⁹ in mūdo per grām: ⁊ mō viuit corā deo p gloriā. Uterq; etiā fuit in mundo raptus: ſed differenter. Nā Lazarus in ſinū Abrahe ab angelis eſt deportatus. Illa autē ductio ab angelis eſt facta in tutamentū cuſtodie. p̄s. Angel' ſuis māda. de te vt cuſt. te in oī. vijs tuis. Itē in ſignū reuerētie. Sicut epi in manib⁹ portant̄ cū intronizant̄. Unde p̄s. In manib⁹ portabūt te ⁊c. Iteȝ in ſignū leticie. Criſo. Sufficiebat ad portandū pauperē vn⁹ angel⁹: ſȝ iō plures veniūt vt chorus leticie faciāt. Diues aūt tanq̄ dyaboli parrochian⁹ ad cimiteriū infernale a demonib⁹ eſt deduct⁹ ⁊ ibi ſepult⁹. Tali ſepultura ſepelientur vſurarij ⁊ impij. De qua ſepultura dr̄ Ier. xxij. Sepultura aſini ſepeliet̄. Sepultura. ſ. aſini talis eſt ꝙ excoriat̄ ⁊ pellis a dn̄o poſſidet̄: carnes a canib⁹ lacerāt̄. Sic q̄n aliq̄s diues morit̄ heredes poſſident terrenam ſubam: ꝟmes carnes ſuas dilacerāt. ſupplicia infernalia torquēt aīam ſuā. Uñ euāge. p̄ns dic̄ ꝙ diues ē in tormentis: ⁊ paup lazar⁹ in loco quietis. Itē notandū ꝙ xp̄s loquēs de diuitib⁹ dixit in euange. vt h̄r Luc. vi. Ue vobis diuitib⁹ q̄ habetis hic conſolationem vr̄am. Et loq̄ns de paupibus dicēs. Mat. v. Beati pauperes ſpiritu: q̄m ipoꝝ eſt regnū celoꝝ. Querit̄ an oēs diuites ſint maledicti. ⁊ ſimiliter an oēs paupes ſint bt̄i. Ad qd̄ reſpondetur ꝙ nō oēs diuites ſunt maledicti nec omnes damnant̄. nec etiā oēs paupes ſunt beati nec omnes ſaluātur. Unde reſtat

nūc videre q̄ paupes ⁊ q̄ diuites ſaluentur ⁊
dānent. y Quantū ad hoc ſciendū ē ꝙ
ſeptē ſunt genera pauperuꝫ quoꝝ quattuoꝛ
gn̄a dānant ⁊ tria ſaluant. Silr etiam ſunt
ſeptem gn̄a diuitū: quoꝝ quattuoꝛ dānant
⁊ tria ſaluant. Et de illis dicet in ſeqnti ſer-
mone. Primū gen⁹ pauperū q̄ dānantur ⁊ q̄
hic ⁊ ī futuro paupes ſunt ē illoꝝ q̄ murmu-
rāt ⁊ blaſphemāt ꝯ deū ex impatiētia et ſua
pauptate dicētes. q̄re ego tā paup ſum: de⁹
eſt oblit⁹ mei: tā pcus ē mihi q̄ſi a iudeis ac
comodare deberet cū q̄b⁹ mihi ſubuenire poſ
ſet. Et iſti valde iniq̄ ⁊ ſtulte dicūt ⁊ faciunt
ꝙ ſic ꝯ deū murmurāt. A Qḋ pbat vni
cuiqꝫ tali mō. Quid enī tibi tenet de⁹ aut q̄d
hꝫ de te. Plus enī dedit tibi q̄ͣ dign⁹ es vel
vnq̄ꝫ meruiſti. Et hoc gratis fecit. Nā ex ni-
hilo creauit te. p̄. Ipe fecit nos ⁊ nō ipi nos
Itē redemit te ꝓprio ſanguine ſuo. Aplus.
i. Coꝛ. vi. Empti eſtis precio magno. Tertio
coꝛp⁹ cū mēbris tibi ꝯceſſit. ſ. oculos ad vidē
dū. man⁹ ad palpādū. pedes ad ābulādū. au
res ad audiēdū. os ad loq̄ndū: ⁊ ſic de alijs.
Si enī careres viſu vel auditu ⁊c̄. tūc cogno
ſceres q̄ꝫ magnū bonū eſt viſus vel auditus
⁊ ſic de alijs. tūc libent velles oib⁹ dieb⁹ vite
tue regratiari deo: vt tibi illumiāret oculos
tuos ad videndū ſi iā cecus eſſes. Et de⁹ iam
ꝯceſſit tibi oia iſta gratis ſine tuis meritis.
Inſup tibi tribuit veſtimentū: nutrimentū
domū ad inhabitandū: agros ⁊ vineas: oues
⁊ boues. i. Coꝛ. iiij. Quid habes qḋ nō acce-
piſti. ⁊ de oib⁹ iſtis donis nūq̄ regratiat⁹ es
ei nec vnq̄ veraciter recognouiſti te talia ac
cepiſſe a deo gratis ⁊ ſine oibus tuis merit.
Aug. de ciui. dei. Quiſq̄s bn̄ficia dei non vi-
det cecus eſt: nec laudat ingrat⁹ eſt. Quiſq̄s
in laudādo reluctat inſanus eſt. O q̄ꝫ multi
ſpūaliter ceci ſunt q̄ bn̄ficia dī nō cognoſcūt
⁊ ingrati ſunt q̄ eū nō laudāt. ⁊ qḋ peius eſt
inſani ſunt q̄ deū cū ſuis donis impugnant
vtendo eis ꝯ honoꝛē dei ⁊ ſalutē ꝓpriā. Si-
cut illi q̄ abutunt donis tā coꝛpalib⁹ q̄ꝫ tpa-
lib⁹. ſicut oculis ad illicitū viſum. oꝛe ad ꝓ-
ferendū praua ⁊ vana v̄ba. aurib⁹ ad audien
dū mala ⁊ detractoꝛia v̄ba. pedib⁹ ad ſaltan
dū ⁊ choꝛizandū. manib⁹ ad illicitos tact⁹. ⁊
ſic de alijs. Etiā donis tpalib⁹. ſ. veſtibus ad
ſupbiā. cibo ad gulā. potu ad ebrietatē. et ſic
de alijs. Et q̄ncūqꝫ ſic aliq̄s abutit aliq̄ do-
no dei: tūc de⁹ ſm verā iuſticiā deberet hoīeꝫ
ꝓuare illo dono. ſ. viſu: auditu: vel greſſu ⁊c̄.
Et hoc ꝓpt ingratitudinē. vn̄ Ber. ſup Cāti.

Ingratitudo inimica eſt aīe exinanitio meri
toꝝ. virtutū diſpſio. bn̄ficioꝝ pditio. et talis
hō ſic ingrat⁹ indign⁹ eſt a deo pl'a dona ac
cipere. vn̄ Ber. Nō eſt dign⁹ dādis q̄ nō agit
gras de datis. Hoc enim pōt hō in ſeipſo co
gnoſcere. Si enī alicui quater bn̄feciſſes ⁊ ſp
ingrat⁹ eſſet tibi: tu forte ceſſares a bn̄ficijs
ſibi impēdendis. q̄d tūc dices de deo q̄ cēties
⁊ milleſies tibi bn̄fecit: ⁊ ei ingrat⁹ ſp fuiſti.
Ergo ſalubꝛe documentū eſt vt q̄cunqꝫ vult
aliq̄d a deo accipe ꝙ añ ſibi regratiet de acce
ptis: ⁊ erit tūc dign⁹ plus a deo accipe. Criſ.
ſup Mat. Gratiarū actio ē inuitatio ad pl⁹
dandū. Scdm gen⁹ pauperū q̄ dānant ſunt
illi q̄ in pauptate viuunt ⁊ pua bona iniuſte
lucrant. ſicut q̄ furant gramia: fruct⁹: ligna:
ſegetes: ⁊ ſic de alijs. Quia ſm btm̄ Thomā
In talib⁹ minimis ſi hꝫ q̄s animū furādi vel
nocumentū inferendi ꝓximo erit pctm̄ moꝛ
tale. Itē q̄ emūt vel vendūt ⁊ decipiūt ꝓxios
mentiēdo vel iurādo etiā in puis reb⁹ graui
ter peccant. vel etiaꝫ ſi nō iniuſte lucrant: tn̄
cū pctō lucrant. ſicut q̄ in dieb⁹ feſtiuis mer
cantias exercēt. etiā in puis reb⁹ ⁊ abſtrahūt
ſe a miſſa ⁊ a dei ſeruitio. Iteꝫ meretrices q̄
ſeipas diabolo totiēs vendūt quotiēs actū
luxurie cōmittūt: ⁊ tn̄ cum hoc paupes ſunt.
Iteꝫ laboꝛatoꝛes mechanici q̄ opa ſua frau-
dulenter faciūt: ⁊ ſic ꝓximos decipiūt. ſicut
fabri: ſutoꝛes: piſtoꝛes: pānicide: ſartoꝛes. et
ſic de alijs. B Tertiū gen⁹ pauperū ſt illi
paupes q̄ ſupbi ſunt ⁊ diuitib⁹ inuidēt ꝺ do
nis ſibi a deo collatis. ⁊ tales paupes ſupbi
nō ſunt paupes xpi: ſꝫ diaboli. vn̄ Caſſio. ſu
per p̄s. vij. Si paup ſupbiat nō ē dei paup.
etſi locuples hūilitatē diligat: non eſt ſeculi
diues. Taliū volūtates inſpiciēde ſunt non
noīa. Paup enī ſupbus eſt multū rephenſibi
lis. q2 nō hꝫ occaſionē ſupbiēdi ſicut diues.
Ergo ſicut diues q̄ eſt hūilis multuꝫ eſt lau-
dabilis: ſic paup ſupb⁹ ē multū vitupandus
Et talis hꝫ dānum duplex. q2 hic hꝫ pauper-
tatem: ⁊ in futuro eternā dānationem. Iteꝫ
illi paupes q̄ diuitib⁹ īuidēt nō fauētes eis
q̄ de⁹ eis ꝯceſſit piculoſe ſtant. q2 nō debem⁹
alicui inuidere: ſꝫ nos mutuo diligere ſic mē
bꝛa vni⁹ coꝛpis. Ergo ſicut q̄ḋlibet membꝛū
alij nō inuidet: ſꝫ ex toto coꝛde ei cōgaudet ⁊
ꝯdolet. Nō enī pes q̄ in luto vel puluere ābu
lat inuidet oculo quē nunq̄ꝫ tangit puluis ⁊
multo eo pulchꝛioꝛ ē: imo poti⁹ vellet ipꝫ ad
huc eē mlto pulchꝛioꝛē. Itē nō inuidet pes
coꝛdi: q2 ē ſapiētius. Itē nō cerebꝛo: q2 cuſto

dītū eſt meli⁹: ⁊ locatū alti⁹. Itē nō oꝛi: q2 ſi
ſi datur vinū cum ſibi aqua datur ⁊ hmōi. ſic
nullo mō dꝫ q̄s alteri inuidere ꝓ bono quod
deus ꝯtulit ei: vel q2 ditioꝛ vel nobilioꝛ: vel
altioꝛ: vel acceptioꝛ eſt ⁊ hmōi. Dn̄s enī oꝛdi
nauit mēbꝛa coꝛpis eccl'ie vt voluit. nec nos
oēs poſſum⁹ vnū officiū habere. i. Coꝛ. xij.
Oia mēbꝛa nō eūdē actū hn̄t. Ideo dilige ꝓ
ximū tuū ſicut teipm̄ ⁊ q̄ſce ab inuidia: mul
to facili⁹ mare totū in dulcedinem verteres
mellis. de celo infernū faceres. de aqua ignē
q̄ꝫ fontē largitatis diuine cū iuidia tua exic-
cares. Quieſce ḡ ab īuidia tua. q2 fruſtra la-
boꝛas ⁊ aīaꝫ tuā pdis: q2 inuidia tua nihil ti
bi ꝓficit: niſi ꝙ teipm tribulas ⁊ bona q̄ fac
moꝛtificas. i. Joh. iij. Qui nō diligit fratrē
ſuū manet in moꝛte. ⁊ ideo poti⁹ ꝓximo con
gaude vt mēbꝛū membꝛo: ⁊ ei bonū cupias.
Alioq̄n non es mēbꝛū coꝛpis xpi. q2 vt dicit
Aplus. i. Coꝛ. xij. Cū gloꝛiat vnū mēbꝛū cō
gaudent oīa mēbꝛa: ſed es membꝛū diaboli
quē inuidēdo imitaris. Vn̄ ſcriptū eſt. Inui
dia diaboli moꝛs introiuit in oꝛbē terraruꝫ.
Imitant aūt illū q̄ ſunt ex pte ei⁹. Sciendū
ꝙ mult expedit ꝙ h̄ ſint paupes. ḡ fac de ne
ceſſitate v̄tutē ⁊ ſuſtine pauptatē tuā patiē
ter ⁊ gaude de bono ⁊ gl'ia ꝓximi. q2 cū gl'ia
tur vnū mēbꝛū cōgaudent oīa mēbꝛa. ꝙ ⁊ ſi
tu ſil' ita feceris multū gl'ie ꝓ hoc mereris.
Quia nūq̄ꝫ aliq̄s hoīm tm̄ cōmoduꝫ ⁊ gl'iaꝫ
de aliquo hic habuit: null⁹ vnq̄ꝫ pr̄ vel mat
de filio: null⁹ de fratre vel amico: ſicut tu ī ce
le habebis de quolibꝫ ꝓxio ſaluādo. Anſel.
Vnuſquiſqꝫ intātū gaudeat de alteri⁹ bono
quātū de ſuo ꝓpꝛio. Quartū gen⁹ paupeꝝ q̄
dānant ſunt illi q̄ cū vident alios diuites ex
ercere vſuras vel ludere: vel ſupbiā in veſti-
bus exercere: vel crapuloſe vl' guloſe viuere
ipſi etiā ſic vellent libent viuere: ſi pecuniaꝫ
ad hoc habere poſſent: ⁊ q̄ ſic optant habere
diuitias peccāt moꝛtalit: q2 ad malū finē de
ſiderant effici diuites. Item q̄ optāt diuites
fieri etiā cū male acq̄ſitis: ⁊ ſic ꝯcupiſcūt reꝫ
ꝓximi ꝯ nonū p̄ceptū dei vbi dr̄. Nō cōcupi
ſcas res ꝓximi tui: peccant moꝛtalr: vel etiā
q̄ dimittūt furtū vel rapinā ꝓpter ſuſpēdiū
vel ꝓpt honoꝛē ſuandū: ſꝫ tn̄ volūtatem hn̄t
ꝙ libenter vellēt bona ꝓximi furari vel rape
re. Et illi ꝓpter illā malā volūtatē damnan
tur ſi ſic moꝛiunt. Iſti oēs iaꝫ enūerati ſunt
infelices ⁊ pauperrimi hoīes hic ⁊ in futuro
Quintū gen⁹ pauperū q̄. ſ. ſaluant ſunt illi q̄
elemoſynā recipiūt ⁊ pauptatē ſuā patiēter

ſufferūt. ⁊ libent etiā eſſent ditioꝛes ſi dei vo
luntas eſſet: ſꝫ ꝯtra volūtatē dei ⁊ iuſticiā no
lunt hr̄e quaſcūqꝫ diuitias: ſꝫ poti⁹ vellēt ſu
ſtinere pauptatē Lazari q̄ micas panis ha-
bere non potuit q̄ꝫ q̄cq̄ ꝯtra deū acq̄rere vel
etiā affectare. Aug. Non tibi diſpliceat pau-
pertas tua: nihil ea pōt ditius inueniri. Vis
ſcire ꝙ locuples egeſtas ſit: celuꝫ ſp paupe-
tas emit: ⁊ tales fidelit tenent oꝛare ꝓ illis
a quib⁹ elemoſynā recipiūt: ⁊ q̄ pꝛo eis labo-
rant: ⁊ eis de ſuis laboꝛib⁹ ſubueniūt. Ergo
illi paupes q̄ ſic elemoſynā recipiūt ⁊ ꝓ ſe la
boꝛare nō pn̄t multū ⁊ freq̄nt debent oꝛare
q2 nō ſolū tenent oꝛare ꝓ ſeipſis: ſꝫ etiam pꝛo
alijs ſiue viuis ſiue moꝛtuis a quib⁹ elemoſi
nas receperūt. Vn̄ legit ꝙ quidā recepit ve-
ſtem a quodā pegrino: ⁊ poſtmodū non oꝛa-
uit ꝓ aīa ei⁹: ſꝫ oblit⁹ fuit oꝛare ꝓ eo. ⁊ poſt-
modū grauiter punit⁹ ⁊ afflict⁹ fuit: q2 ꝓ illa
aīa nō oꝛauit. Sextū gen⁹ pauperū q̄ ſaluan
tur ſunt illi q̄ ſe nutriūt ꝺ ſuis fidelib⁹ labo
ribus. Et illi pauperes dicti ſunt bti. p̄s. La
boꝛes ma. tu. q2 mā. btūs es ⁊ be. ti. erit Qui
cūqꝫ enī in ſuis laboꝛib⁹ rectā intētionē hn̄t
⁊ ſunt ſine pctō moꝛtali ſp merent cū oīb⁹ ſu
is laboꝛib⁹. Aplſ Ro. viij. Scim⁹ q̄m diligē
tibus deū oīa coopantur ī bonū. Sꝫ diceres
qualis dꝫ eſſe intentio laboꝛantiū vt mereri
poſſint vitā et'nā. Hoc q̄re añ ſer. lv. y
Septimū gen⁹ paupeꝝ eſt q̄ nō ſolū ſaluan
tur: ſꝫ magnā gl'iaꝫ habebūt in celo. Et ſunt
illi q̄ libent ⁊ volūtarie ſunt paupes ⁊ in tm̄
diligūt pauptatē vt etiā ſi ſine pctō diuitias
hr̄e poſſent: tn̄ ꝓpter deū carere volūt: imo
intantū diligūt pauptatē ꝙ diuitias iaꝫ ha
bitas ꝓpter deū reſignāt ſicut apl'i. vt habet
Math. xix. Ecce nos reliquim⁹ oīa ⁊ ſecuti
ſum⁹ te. Et q̄nqꝫ etiā aliq̄ volebant eis dare
tempalia: ſꝫ recipe nolebāt. Ideo min⁹ vole-
bant hr̄e in terris: vt eo pl⁹ habituri eſſent ī
celis. Silr etiā noſtris tpib⁹ religioſi ſic faci
unt q̄ oīa ꝓpt deū ſic reſignāt. Et tales ꝓpt
deum tm̄ pn̄t relinq̄re ſicut alij tpalia poſſi-
dentes pn̄t deſiderare. ſ. ciuitates: dominiuꝫ
vel regnū: vel etiā totū mundū pn̄t relinq̄re
vn̄ Hiero. ſup Math. Apl'i quātū ad diuiti
as nihil vel modicū: ſꝫ quātū ad voluntatem
totū mūdū reliq̄rūt. Vn̄ etiā Greg. in omel'.
A ſequētib⁹ ergo tanta dimiſſa ſunt quāta
a nō ſequētib⁹ ꝯcupiſci potuerūt. Ratio eſt.
q2 ſm Gre. Coꝛ nr̄m ⁊ nō ſubam penſat de⁹.
Et iſta tria vltima gn̄a ſunt genera paupeꝝ
qui ſaluant. Exemplū in vita Job. elemoſy

nari. Legitur de quodã teloneario diuite et
inmiſericorde. Semel enĩ paupibus in hye-
me ſedentibus ad ſolẽ ⁊ ſe calefaciẽtibus ce
perũt ſinguli domos elemoſynarioꝝ collau-
dare ⁊ pro eis orare. Silr ⁊ domos elemoſy
nas nõ facientiũ vituꝑare. Inter quas etiã
venit ĩ medio eaꝝ domus illius telonearij ⁊
ceperũt ſinguli interrogare inter ſe: ⁊ nullus
inuẽtus eſt q̇ vnq̃ cepiſſet de illa domo ele-
moſynas. dixit vnus eis. Quid dabit̃ mihi ⁊
ego accipiã ex ea hodie elemoſynã: ⁊ alij fece
runt cũ eo pactũ: ille pauꝑ veniens ſtat foris
portã: expectãs qñ teloneariꝰ iſte ad domum
reuerteref ex diſpẽſatõe dei ꝑuenerũt ſimul
ipſe teloneariꝰ ⁊ vnꝰ ſeruus portans ſiligĩes
a mancipio cã prandij ipſius. Uidẽs igr̃ ege
num nõ inueniẽs lapidẽ ꝓpter furorẽ arri-
puit ſiliginẽ ⁊ iactauit in faciẽ pauꝑis. Ita-
q̃ poſt duos dies egrotauit infirmitate ad
mortẽ ⁊ vidit in ſomnis oẽs actꝰ ſuos ſuper
ſtaterã appẽdere. In vna quidẽ acie cõgrega
banf mauri viri nigerrimi ⁊ deformes: in al
tera q̇dem acie fuerũt q̇dam cãdidi ⁊ albi co
loris qui nihil inueniẽtes boni qd̕ ipſi appẽ
derent aduerſus mala oꝑa q̄ collecta erant
ab illis nigris: tũc illi cãdidi ad alterutrũ di-
xerunt. Nihil hic habemꝰ. Tunc dixit vnꝰ eo
rum. Uere nihil habemus hic niſi vnã ſiligi
nem quã dedit añ duos dies xp̃o: q̃uis non
voluntarie. Et mittẽtibꝰ ei ſiliginẽ in ſtate-
ra equalitas facta eſt. Tũc dicũt teloneario
hi fuerũt candidi: vade ⁊ auge ad hanc ſiligi
nem ne iſti nigri apprehẽdãt te. Et euigilãs
cognouit q̄ viſa ſũt ab eo nõ eſſe mẽdacia ſ3
vera. Oia enĩ q̇ a iuuentute ſua fecerat ⁊ quo
rũ ipſe erat oblitꝰ videbat illos ethiopes cõ
gregare ⁊ ad librã deportare. Et dicebat: ve-
re ſi vna ſiligo quã iactaui ꝑ furorẽ: ita ꝓfu
it: a quãtis malis tũc liberaf ille q̇ bona itẽ
tione dat elemoſynã idigẽtibꝰ: Et de cetero
ita modeſtꝰ ⁊ prudens atq̃ ſummꝰ elemoſy
nator factꝰ eſt. Cõtigit enĩ poſt hoc ꝓ tꝑe q̇-
dam ſm̃ conſuetudinẽ eum ꝓcedere ad telo
neũ ⁊ obuiauit ei q̇dam nudus: ⁊ cecidit an-
te eũ rogans vt ꝓtectionẽ apud eũ impetra-
ret. Ille vero expoliauit ſe ⁊ dedit ei veſtem
⁊ dixit vt deum ꝓ eo rogaret. Pergens vero
ille pauꝑ erubeſcẽs indui tã ꝑcioſa veſte de
dit vni venditori vt venũdaref: ⁊ cum redi-
ret telonearius vidit veſtẽ ſuſpenſam ad vẽ
dendũ: ⁊ triſtatꝰ eſt. ⁊ aſcendẽs domũ ſuam
ſedebat plorans ⁊ cogitans: q nõ dignꝰ fui
vt haberet memoriã mei egenus. Cũ ſic an-
xiaretur obdormiuit: et vidit quendam pul-
cherrimũ tanq̃ ſolẽ ferentem crucẽ ſuꝑ col-
lum ſuum: qui dixit ſibi q̇d ploras dñe petre
q ſic erat vocatꝰ. Et oñdit ei q dñs veſtitus
eſſet veſte ſua: ⁊ dixit ei: ecce ego veſtior veſte
iſta quã tu egeno dediſti: ⁊ gratias ago bone
voluntati tue qm̃ frigore affligebar ⁊ coope
ruiſti me. Ad ſe ergo reuerſus admiratꝰ ẽ: et
incepit beatificare egenos ⁊ dicere. Uiuit do
minus: ſi inops xp̃s dñs meus fuit niſi mo-
riar ſiã tanq̃ vnus ex eis. Et accerſito nota-
rio eiꝰ quẽ ⁊ emerat dixit ei. Duc me in ſctã
ciuitatẽ ⁊ vẽde me vni xp̃iano: ⁊ ꝑciũ da pau
peribꝰ. Notario recuſante dixit ei iterũ. ſi me
nõ vendideris ego vendã te barbaris. Obe-
diuit ḡ ei notariꝰ ⁊ ꝑduxit eũ in hierl'm ⁊ vẽ
didit eũ vni argẽtario ꝓ. xxx. denarijs: ⁊ to-
tũ illud preciũ dedit paupibꝰ: ⁊ poſtq̃ reuer
ſus eſt ad domũ nulli hoc mãifeſtauit. Ille
aũt teloneariꝰ coq̇nabat dño ſuo ⁊ lauabat
ſcutellas: ⁊ afflixit ſeipſ3 magno ieiunio. Cũ
vero vidiſſet dñs ſe bñdici ⁊ ꝓſperitatẽ hr̃e
ꝓpter iſtũ ſeruũ dixit illi. Uolo hũilis petre
liberare te vt ſis ampliꝰ frat̃ meꝰ: ille vero re-
cuſauit. Uiderat enĩ eũ freq̇nter cõuicia ſuf-
ferre a ꝯſeruis ſuis ⁊ ꝑcuti: q tenebant eum
tanq̃ amẽtẽ: ita ꝙ ei nomẽ imponerẽt amẽ
tis. Quotiẽſcũq̃ enĩ tribulabãt eũ ꝯſerui eiꝰ
⁊ dormiebat in tribulatõe: apparebat ei xp̃s
indutus veſte quã dederat egeno. tenẽs iſta
xxx. nũmiſmata in manu dicens ei. Noli me
ſtus eſſe frat̃ petre. Ego ſuſcepi preciũ tuũ ⁊
tibi reſtituã: ⁊ in futuro tꝑe ꝯſolabor te. qui
petrꝰ xp̃o ſic vlteriꝰ in hũilitate ⁊ pauptate
ſeruiuit ⁊ poſtmodũ vitã in bono finiuit.

Ad eandem dñicam. Ser. lxxxij. de ſeptẽ
generibus diuitum.

Mortuus eſt diues ⁊ ſepul
tus eſt in inferno. Lu. xvi. Loquẽ
do hic de diuitibꝰ q̇ dãnanf ⁊ qui
ſaluanf. Sciendum ẽ ꝙ ſe
ptẽ ſunt genera diuitũ quoꝝ q̃ttuor dãnanf
⁊ tria ſaluanf. Primũ genꝰ diuitũ q̇ dãnanf
cũ diuitijs ſuis ſunt illi diuites q̇ ſuas diui-
tias lucranf cũ fraude ⁊ iniuſticia. ſ. cũ vſura.
q̇ cũ pacto accomodãt pecuniã ſuꝑ eã aliq̇d
recipiẽdo: vel q̇ ſine pacto. eo tñ aio ꝙ aliq̇d
vltra ſortẽ ſe recepturos ſperãt: al's non mu
tuarent. Itẽ q̇ vendũt res ſuas lõge charius
ꝓpter dilationẽ q̄ꝫ eis icõtinẽti vl' i ꝓmptu
ſoluerẽt: vt p3 extra de vſuris. ca. Cõſuluit
Itẽ q̇ iam ꝓ prompta pecunia emũt ⁊ imc-

ſtate ꝓpter dilationẽ ecõuerſo vẽdũt ĩ foro
ꝙ valet vel valere põt. Ite3 q̇ cũ lu-
ſcharioꝝ do lucranf ſuas diuitias. q q̇cquid in ludo
lucraf hõ hoc retinere nõ põt. Itẽ q̇ fraudes
cõmittũt in emẽdo vel vendẽdo. vt ſunt illi
q̇ nec emere nec vẽdere nouerũt niſi cũ men-
dacijs ⁊ iuramẽtis. Q ſm̃ Ray. Quotiens
tales cã decipiendi peierãt vel mẽtiunf ſciẽ
ter peccant mortal'r et tenenf ad reſtitutões
Item q̇ in ſtatera delinquunt: qd̕ fit triplici
ter. Primo cũ q̇s h3 diuerſa põdera ſic ꝙ vẽ-
dit ad minꝰ ⁊ emit ad maiꝰ. Secũdo cum h3
mẽſurã iuſtã ⁊ põdꝰ iuſtũ: ſ3 ſcienf male mẽ-
ſurant: vt caupones q̇ menſurã replent cum
ſpuma: etiã iſtitores qui digitũ libre ſuppo-
nũt. Silr pannicide qui cũ pollice retrahũt
vlnã. Tertio qñ q̇s h3 iuſtam librã vel mẽſu-
ram: ſ3 facit vt res põderoſior ſit tempore vẽ
ditionis: vt qui lanã ſpargit aq̄ vel piper ad
cellariũ portat: vel vinũ aqua miſcet. Itẽ q̇
vicioſam et defectuoſam rẽ vendũt ꝓ bona
et ſic decipiũt ꝓximos. Itẽ qui emũt rapinã
vel furtũ tenenf reſtituere: vel etiã quocũq̃
modo q̇s iniuſte lucraf ſcienf peccat morta-
liter. vñ Aug. in ſermone. Auarꝰ anteq̃ lucra
tur ſemetipſum ꝑdit. et anteq̄ꝫ aliq̇d capiat
capif. Legitur exẽplũ ꝙ q̇dã ex auaricia mlt̃
tas nutriebat colũbas: q̇ ꝓpterea admonitꝰ
a ſuo plebano dicẽte ſibi ꝙ cũ deo ⁊ ſalua cõ
ſciẽtia nõ poſſet tenere iſtas columbas. Tũc
ille precepit eis vt recederent ſi contra deu3
eſſet ꝙ eas teneret. Tũc oẽs colũbe receſſerũt
et nũq̃ poſt reuerſe ſunt. Secundi ſunt q̇ cũ
diuitijs ſuis damnanf q̇ iuſtas res retinent
et poſſident eo aĩo vt cõtra deũ cũ eiſdẽ ꝓ li
bitu viuere velint. ſicut iſti faciũt qui iuſtas
res male expendũt: et nõ vtũtur iſtis iuſtis
bonis prout deus contulit. ſ. vt querant ſa-
lutẽ aiaꝝ ſuarũ ſubueniẽdo paupibꝰ vl' ẽt vt
ſubuenirent animabꝰ illis a q̇bus ipi habẽt.
Criſ. ſuꝑ Math. Nõ ꝓpt̃ h̕ diuitias accepi-
ſti vt in laſciuia cõſumas: ſ3 vt in elemoſinis
expẽdas. Que enĩ habes pauperũ ſũt: ſ3 tibi
credita ſunt. Etiã ſi ex laboribꝰ iuſtis: vel ex
hereditate paterna poſſeſſor factꝰ es. Unde
ſciẽdũ ꝙ illi q̇ hñt iuſta bona ⁊ in malos vſꝰ
expẽdunt dãnari pñt. Exẽplũ de diuite epu-
lone de quo euãgeliũ hodiernũ dicit q̇ epula
baf q̇tidie ſplẽdide ⁊ iduebaf purpura ⁊ byſ
ſo. Non legit̃ de illo ꝙ vſurariꝰ fuit vel ꝑdo,
ſ3 q abuſus ẽ. ſ. in ſuꝑbia et gula expendẽdo
bona ſua. ⁊ illi pauperi Lazaro q̇ iacebat ad
ianuã eius cupiens ſaturari de micis caden
tibus de menſa ipſius nullã miam exhibuit
ideo dãnatꝰ eſt et ſepultus in inferno. O q̄t
diuites ſequũtur eũ q̇ bõa ſua ꝯſumũt in ſu-
perbia veſtiũ: in gula diuerſoꝝ ferculoꝝ: ⁊ in
alijs ſuꝑfluis expẽſis ſuis. nam vnuſquiſq̃
erit redditurꝰ rõnem deo de oibus expenſis
quas vltra neceſſitatẽ expẽdit vſq̃ ad mini
mũ denariũ. Hoc illi nõ perpẽdũt qui ſex vel
ſeptem fercula in menſa ſua habere volunt
et tria vel quattuor genera vini bibere appe
tunt: et ſic ſm̃ corpus ſuũ viuũt. vñ apoſtolꝰ
dicit Roma. viij. Si ſm̃ carnẽ vixeritis mor
te moriemini. Hiero. Impoſſibile enĩ ẽ vt p̄-
ſentibus et futuris q̇s fruaf bonis. vt h̕ ven
trem ⁊ ibi mentẽ impleat: ⁊ ſic de delitijs trã
ſeat ad delitias. vt et hic in h̕ ſeculo gaude-
at. ibiq̃ cũ deo regnet. Itẽ qui bona ſua iu-
ſte acq̇ſita male ꝑdũt. ſ. cũ ludo malo: vel cũ
meretricibꝰ expẽdũt: ⁊ ſic de alijs. Tertiũ ge
nus diuitũ qui cũ diuitijs dãnanf ſunt iſti q̇
nõ lucrati ſunt bona ſua iniuſte nec expẽdũt
bona ſua in malos vſus: ſ3 poſſident ea q̄ re-
ſtituere tenenf. D Et hoc cõtingit q̇nq̃
modis ꝙ q̇s poſſidet ea q̄ reſtituere tenetur
Primo qñ per ſe lucratus eſt aliqua iniuſte. vt
ſuperiꝰ in primo mẽbro tactũ eſt. Secundo
quãdo ꝑ ſe nõ lucratꝰ eſt iniuſte iſta bona: ſ3
recepit ab aliquo q̇ ea iniuſte lucratꝰ eſt. ſicut
q̇ recipiũt munuſcula a iudeis. ſ. aucas galli
nas. ciphos argenteos: vel alias propinas.
q oia talia erogãda ſunt pauperibꝰ. Item q̇
recipit dona a raptoribꝰ vel furibꝰ: vel etiam
a luſoribꝰ: vel a quibuſcũq̃ qui iſta bona in
iuſte lucrati ſunt q̄ ſibi ꝓpinauerũt oia iſta
tenef dare et reſtituere ſm̃ cõſiliũ ſui cõfeſſo
ris. Tertio qñ q̇s intulit ꝓximo dãnũ. etiam
ſi ad vtilitatẽ ſuã ꝓpriã nõ ꝑuenit tñ tenef
dãnũ ꝓximi recõpenſare. Et hoc q̇nq̃ ꝯtigit
ꝑ malũ ꝯſiliũ qd̕ q̇s dedit in dãnũ ꝓximi ſui
qd̕ ſine ſuo ꝯſilio nõ fuiſſ3 factũ. tũc totũ dã
nũ tenef recõpẽſare. Itẽ q̇ falſum teſtioniũ
dicit vñ ꝓximꝰ ledif in rebꝰ ſuis tenef dam
nũ ꝓximi recõpẽſare. Quarto cũ q̇s retinet
ſibi rẽ iuẽtã: q q̇l3 tenef reſtituere rẽ quã in
uenit. Aug. Qd̕ inueniſti ⁊ nõ reſtituiſti ra-
puiſti. Quito qñ q̇s ĩpedit aliquẽ ex inuidia
a cõſecutõe alicuiꝰ muneris vel bñficij. tunc
tenef ad reſtitutionẽ. Sciẽdũ qñ q̇s obligaf
alicui in debitis: ⁊ quãdo terminus expirat:
tũc tenef ſoluere ſi põt. vel dilationẽ petere.
Et ḡ quicũq̃ ꝓmittit aut iurat ſe ſoluturus
debita talia ſuꝑ aliquẽ terminũ: ⁊ ſi nõ facit
periuriũ incurrit, quia ſm̃ ſctm̃ Tho. Sicut

accipere rem alienā eſt cōtra iuſticiā: ita etiā
detinere. q2 ꝑ hoc ꝙ aliqs detinet rē alienā3
inuito dn̄o impedit eū ab vſu rei ſue. ⁊ ſic fa
cit ei iniuriā. Ergo periculoſe ſtāt iſti q̇ iurā-
do ꝓmittūt ſoluere ſuꝑ aliquē terminū et ꝓ
longāt qn̄qꝫ ad q̄ttuoꝛ vel ſex hebdomadas
vel ad annū cū tn̄ bene ſoluere poſſunt ſi vel
lēt. E Quarti diuites q̇ cū diuitijs dānā
tur ſt̄ illi q̇ auare retinēt ⁊ poſſidēt ſua iuſta
bōa cū nimia tenacitate ⁊ cū inſatiabili cupi
ditate. ſic ꝙ de ſuꝑfluo pauꝑib⁹ nō ſubueniūt
ſcḋm iuſſum xp̄i q̇ dic̄ in euāgelio. vt hr̄ Luce
xi. Qḋ ſuꝑeſt date elemoſinā: et ecce oīa mū
da ſt̄ vob. Sciēdū aūt ꝙ magiſter dicit i cō-
pendio theologice veritatis. ꝙ quādo qs re-
tinet ſuꝑflua ex inſatiabili cupiditate: ſic eſt
moꝛtale pctm̄. et p̄cipuū ſignū talis affect⁹ ē
cū qs res poti⁹ putreſcere ſinit apud ſe q̄ꝫ vti
liter alij ꝫ expēdat. verbigr̄a. Sicut iſte qui pa
nem vel carnes frumētū et hmōi comeſtibi-
lia ꝑire ꝑmittit anteq̄ꝫ pauꝑib⁹ erogare ve-
lit: ⁊ hoc ex nimia ꝑcitate: q2 timet ſibi ſemꝑ
deficere. Et qn̄qꝫ tales vix audēt ad neceſſi-
tatē ſuā comedere. Et in hoc ſil'es ſunt bufo-
ni: de quo legit̄ ꝙ terrā comedit. et quando
caput ſuū ſuꝑ terrā erigit: tūc timet ſibi ter-
rā adhuc deficere ⁊ nō audet plus comedere
de t̄ra: niſi q̄ꝫtū pōt cū vno pede tegere ſi-
ue tollere. Ex his patere pōt ꝙ ꝑiculoſe ſtāt
tales diuites tenaces. q2 in h̄ deū grauit̄ of-
fendūt ⁊ ꝯ charitatē ꝓximi faciūt: ⁊ ꝯ aīas ꝓ
pꝛias grauit̄ peccāt. q2 tales cōparant̄ quo-
dāmodo raptoꝛib⁹ vel furib⁹. Unde Amb. in
ſermone. Nō minoꝛis ē criminis habēti tol
lere q̄ꝫ cū poſſis idigētib⁹ denegare. vnde ēt
Baſili⁹. Nōne inq̇t ſpoliatoꝛ es q̇ diſpēſan-
da ſuſcepiſti reputādo ꝓpꝛia. Eſt enī panis fa
melici quē tu tenes: nudi tunica quā in ꝯcla
ui ſeruas: diſcalciati calcei q̇ penes te marce
ſcūt: indigētis argētū qḋ poſſides humatū.
[…]e ēt xp̄us dicit in euāge. vt hr̄ Lu. xviij.
q̄ꝫ difficile q̇ pecuniā habēt regnū dei intra-
būt. Itē de diuitib⁹ tenacib⁹ legit̄ tale exem
plū ꝙ q̇dā diues tēꝑe charīſtie vel famis ne
audiret voces querulosas pauꝑū ad quan
dā ſuā hereditatē iuxta quandā aquā ſitua-
tā ſe trāſtulit. vbi pꝛe nimia fame pauꝑ po-
pul⁹ clamās eū ſeq̄bat̄ ꝓpt̄ ſuſtētatōem q̄ꝛ
voces audiēs reſpōdit. nō durabo cum iſtis
canib⁹: ⁊ fecit mēſam ſuā locari retro in aliā
camerā vbi tales voces pauꝑū audire non
poſſet. Et ſtatim quidā armat⁹ pulſauit ad
portā dicens. Nuncius dei ſum et volo loqui
cū domino tuo. Sꝫ cū ſeruitoꝛ eius de māda
to domini ſui eū aſſereret ibi nō eſſe. Reſpō
dit. mētiris. Nā ad illā camerā ideo ſe trāſtu
lit ne pauꝑū clamoꝛē audiret: ⁊ nūc ex pꝛe
cepto dei cito eū vt cōpareat coꝛā deo reddere rōēs
de oīb⁹ tempalib⁹ ſibi cōmiſſis. Qui diues
mox ad moꝛtē eſt infirmat⁹: et a charis ⁊ a-
micis ⁊ cognatis ſuis ad penitētiā et confeſ-
ſionē exhoꝛtabat̄ q̄s iſte audire rēnuit. Sꝫ
dixit: ego ad iudiciū dei citat⁹ cōparui ⁊ iā
ad eternā moꝛtē iudicat⁹ ſum ſine oī ſpe ſa-
lutis. q2 ſicut nō exercui miām et cōpaſſionē
ad pauperes xp̄i: ſic eadē diſtrictione ſine mi
ſericoꝛdia ſententiat⁹ ſum: ⁊ ſic infelicē aīā
expirauit. ⁊ res ⁊ coꝛp⁹ ⁊ vitā ⁊ aīam ꝑdidit.
Jaco. ij. Judiciū ſine mīa fiet ei q̇ hic nō fac̄
miām. Quītū gen⁹ diuitū qui ſaluant̄ ſunt
illi q̇ ſunt miſericoꝛdes ⁊ humiles: et hn̄t com
paſſionē cū pauꝑib⁹. Math. v. Bti miſericoꝛ
des ⁊c̄. vn̄ Hieron. in ep̄la. Non memini me
legiſſe mala moꝛte moꝛiturū q̇ libēt̄ opa pie
tatis exercuit. q2 ille habet multos itercesso
res. ⁊ impoſſibile eſt pꝛeces multoꝝ nō exau
diri: quare merito debem⁹ eſſe miſericoꝛdes
ad ꝓxios ⁊ ad vicinos noſtros: et nullū ſper
nere debem⁹: etiā q̄ꝫtūcūqꝫ pauper vel defe
ctuoſus ſit. q2 q̇libꝫ noſtrū deber cogitare ꝙ
talis etiā poſſet fieri ſi de⁹ ꝑmiſerit. ſcꝫ lepꝛo
ſus: cec⁹ claud⁹. et ſic de alijs. Et ſicut tunc
ſibi cōpati vellet ⁊ miſereri. ſic debet ꝓximis
defectuoſis facere. Mat. vij. Que vultis vt
faciāt vob hoīes eadē facite eis. F Sex
tū gen⁹ diuitū q̇ etiā ſaluant̄: ſunt q̇ abſtinē
tiā ⁊ parcitatē in vbertate ſeruāt. ⁊ hoc eis q̄
ſi ꝓ martyrio ſpūali reputat̄. vn̄ Ber. in ſer.
martyrū. Nullū martyriū graui⁹ eſt q̄ꝫ inter
epulas eſurire: et inter veſtes multas algere
pauꝑtatē pati inter diuitias. videre cibū ⁊ nō
guſtare eſt graue. maxīe cū hō bene poſſit et
cū facultatē habet: ⁊ ſic reſiſtit ſibiipſi et vin
cit naturā ſuā ⁊ coꝛp⁹ ſuū. verbigr̄a. Cū dure
iaces ⁊ tamē duos vel tres lectos habes. et
aquā bibis et vinū habes. et pulmētū come
dis ꝓ carnib⁹. et ſic de alijs. Hoc ſine grauia
et ſine pena eſſe nō pōt. Ergo ꝑca vita ē me-
ritoꝛia hoī ⁊ deo valde accepta. vn̄ Hugo de
ſancto victo. Gaudeat q̇ pōt ꝑce viuere. ꝑca
enī vita occidit vicia: libidinē extinguit: vir
tutē nutrit: animū roboꝛat: mētē ad celeſtia
eleuat. Similit̄ intelligit̄ de alijs delectatio
nib⁹ coꝛꝑis. ſ. vt hō ſe abſtrahat i ſacris die
bus ⁊ noctib⁹ ab actu matrimonij: et abſti
neat ſe a choꝛea ⁊ alijs gaudijs mundi: ⁊ in-

duit veſtes hūiles: cū tn̄ eſt diues ⁊ poſſꝫ ha
bere p̄cioſas: vel qn̄ abſtinet ſe a comeſtiōe
fructuū. ſ. pomoꝝ: piroꝝ: ⁊ ſic de alijs. Et q̄ti
enſcūqꝫ hō diues ſic abſtrahit ſibi aliqḋ co-
meſtibile: vel etiā potabile ꝓpt̄ deū: ⁊ dat h̄
hoī pauꝑi amoꝛe dei totiens meret̄ et̄num
gaudiū ⁊ eternā coꝛonā. Gre. Abſtinētia eſt
qn̄ quis ꝓ amoꝛe dei ⁊ ſalute ꝓpꝛia nō ab il
licitis tn̄: imo etiā interdū a licit̄ ⁊ ꝯceſſis
ſe cohibet. Septimū gen⁹ diuitū q̇ ſaluātur
ſunt q̇ ꝓximis indigētib⁹ ſubueniūt mutu
ando vel etiā dilationē debiti ꝓpt̄ deū dādo
vn̄ Lu. vi. Mutuū date nihil inde ſperātes:
⁊ erit merces vr̄a magna: q2 qn̄qꝫ aliquo t̄pe
mutuādo ꝓximo tn̄ ſibi valet iſta mutuatio
q̄ſi qn̄qꝫ alio t̄pe ſibi intantū grat̄ dediſſet.
Et qn̄ hō ex fraťna charitate ſic mutuat idi-
genti ex h̄ letat̄ xp̄s Maria ⁊ oēs ſcti: q2 ſu-
m⁹ inuicē mēbra. Et ſ̄ vnū mēbrū cōgaudet
alio. Silr̄ intelligit̄ qn̄ qs grat̄ ⁊ ꝓpt̄ deum
dilationē dat ꝓximo q̇ ꝓ iſto termio nō hꝫ
ſoluere ſibi: ⁊ tn̄ ſibi libent̄ ſoluere vellet. Et
ſic iſte poſſet mereri in vno hoīe ꝙ ſibi deus
daret dilationē in agone vt poſſet ꝯteri ⁊ cō
fiteri ⁊ ſacramēta ꝑcipere ⁊ ſic vitā in bono
finire: q̇ alias foꝛte dānatus fuiſſet.

¶ De eadem dn̄ica, Sermo. lxxxiij. de ſuper-
bia veſtium.

H omo quidā erat diues
qui induebat̄ purpura ⁊ byſſo. Lu
ce. xvi. In hiis ꝑmiſſis iſte diues
rep̄hendit̄ de vana gl'ia quā ha-
buit in poꝛtādo veſtes nimis p̄cioſas. Un̄ in
p̄nti ſermōe tria ſunt dicēda. Primo ꝙ q̄ttu
oꝛ modis pōt eſſe repꝛehenſio circa veſtes.
Secūdo qn̄ hō ꝑ oꝛnatū coꝛꝑis peccat moꝛta
liter: ⁊ qn̄ nō. Tertio dicendū eſt exēplum de
ſuꝑbia veſtiū. B Quantū ad p̄mū ē ſciē
dū ꝙ q̄ttuoꝛ modis repꝛehēſio pōt eē circa
veſtes. Pꝛimo cū nimis ſunt p̄cioſe: ſicut qn̄
excedit qs ſtatū ſuū in p̄cioſitate veſtium: vt
qn̄ ciuis vel ruſtic⁹ vult hr̄e tam p̄cioſas ve
ſtes ſicut miles: ⁊ miles ſic̄ comes: ⁊ comes
ſicut dux: ⁊ dux ſicut rex. Sic de vxoꝛib⁹ intel
ligit̄ ⁊ h̄ eſt magnū pctm̄. vn̄ Greg. in omel.
hodier. Sunt nōnulli q̇ cultū ſubtiliū p̄cio-
ſarūqꝫ veſtiū nō putāt eſſe pctm̄. qḋ ſi culpa
nō eſſet nequaq̄ꝫ ſmo diuin⁹ tā vigilant̄ exp
meret ꝙ diues q̇ toꝛq̄bat̄ apud inferos pur-
pura ⁊ byſſo indut⁹ fuiſſet. Notādū ꝙ circa
materiā veſtiū multū ꝓfecit curioſitas hūa
na. Pꝛimo materia veſtis fuit multū vilis
ſcꝫ pellis cū lana. vn̄ Geñ. iij. Fecit deus ade
⁊ vxoꝛi ei⁹ tunicas pelliceas. ſ. de pellib⁹ moꝛ
tuoꝝ aīaliū. Deinde ꝓceſſū eſt ad lanā pu-
rā q̄ levioꝛ eſt q̄ꝫ pellis. Tertio ꝓceſſum ē ad
coꝛtices herbaꝝ. ſ. ad linum. Quarto ad ſter
coꝛa vermiū. ſ. ſericū. Deinde ad aurū ⁊ argē
tū: ⁊ ad lapides p̄cioſos. q̄ p̄cioſitas veſtium
multū diſplicet deo. In ſignū hui⁹ legitur ꝙ
pꝛim⁹ inter romanos q̇ vtebat̄ veſte purpu-
rea a fulmie percuſſus ē: ⁊ ſic ſubitanea moꝛ
te interijt in terroꝛē: ⁊ exemplū ſeq̄ntib⁹ ne
vnq̄ꝫ aliqs audeat ſe ꝯ deum ſuꝑbe in veſti-
bus p̄cioſis erigere. Et etiā talis p̄cioſitas ve
ſtiū eſt dep̄henſibilis reſpectu coꝛꝑis hūani
qḋ eſt de cinere ⁊ de terra factū: ⁊ in terrā ⁊
cineres redigendū. vn̄ Grego. in moꝛa. Indi
gnū eſt enī vili cineri fieri purpureū ſaccum.
vn̄ Ber. Quid ſuꝑbis terra ⁊ cinis. q̇d veſte
nitida gloꝛiaris ſubter te ſternet̄ tinea: ⁊ opi
mentū tuū erunt vermes: hec tua veſtis erit
Item illi q̇ ſe exteri⁹ oꝛnant p̄cioſis veſtibuſ
ſil'es ſunt ſepulchꝛis dealbatiſ: q̄ exteri⁹ appa
rent hoīb⁹ p̄cioſa: intus vo ſunt plena oſſib⁹
moꝛtuoꝝ. vn̄ Inno. de vili. humane ꝯditiōis
Sꝫ q̇d eſt hō p̄cioſe oꝛnat⁹ niſi ſepulchꝛū fo
ris dealbatū: int⁹ aūt plenum ſpurcitia. Hoc
euident̄ apparet in meatib⁹ nr̄i coꝛꝑis. vnde
Aug. in quodā ſer. O hō ſi ꝯſideras q̇d ꝑ os:
quid ꝑ nares: q̇d ꝑ ceteros meatus egrediat̄
nunq̄ꝫ vili⁹ ſterq̄liniū inueniſti cū ſic noſip-
ſos attente ꝯſideram⁹ q̇d ſcḋm coꝛp⁹ ſum⁹ tūc
merito de p̄cioſitate veſtiū erubeſcim⁹. Se-
cundū qḋ eſt rep̄henſibile in veſtib⁹ eſt mol-
licies veſtiū. Cōtra hoc Johā. bapti. q̇ in vte-
ro fuit ſanctificat⁹. ⁊ nūq̄ꝫ aliqḋ pctm̄ moꝛ-
tale cōmiſit: habuit veſtē duram ⁊ multum
aſperā. Un̄ dr̄ Mat. iij. Ipſe aūt Johes ha-
bebat veſtimentū ḋ pilis cameloꝝ. Ubi glo.
Seruus dei nō dꝫ hr̄e veſtimentū ad decoꝛē
vel delectationē: ſꝫ tn̄ ad tegendū nuditatē.
Un̄ xp̄s dicit in euāge. Qui mollib⁹ veſtiun-
tur in domib⁹ regū ſunt. Un̄ ex iam dict̄ ap-
paret differētia inter ſeruos xp̄i ⁊ ſeruos hu
ius ſeculi: q2 ſerui hui⁹ ſeculi q̄runt in veſti-
tu coꝛꝑis delectationē ⁊ nitoꝛem ⁊ mollicīē.
Berñ. Mollia indumēta mollicīē animi in-
dicant. Sꝫ ſui xp̄i tn̄ ad nuditatē tegendā.
vn̄ Apl's. i. Thi. vi. Habētes alimenta ⁊ q̇b⁹
tegamur his ꝯtenti ſum⁹. Imo ſeruus xp̄i cō
petit aſꝑitas veſtiū ad domādū ip̄am carnē
ꝓs. Cū mihi moleſti eſſent induebar cilicio:
ſcꝫ demones ꝑ infeſtationem carnis. Terti-
um rep̄henſibile circa veſteſ eſt extraneitas

q̄ aliq̄s vult hr̄e veſtes extraneas a veſtibus
alioꝝ diſſimiles: ⁊ talibus minat̃ dn̄s: vt hr̄
Sophie. i. Viſitabo ſup ꝑncipes ⁊ ſup filios
regis: ⁊ ſup oēs q̄ induti ſunt veſte peregri-
na. Veſtis ꝑegrina ſunt illi varij modi ⁊ no-
ue adinuētiones veſtiū q̄ ab antiquo nō fue
runt. Hoc pꝫ in illis q̄ ante. xxx. xl. lx. annos
vixerūt: ꝙ tūc tales nouitates ⁊ vanitates ⁊
tales inciſiones nō viderūt q̄s iā vidēt. ⁊ ve
illis q̄ tales nouitates inuenerūt: vel q̄ nitū
tur adhuc inuenire. q̄ ſicut iſte laudabil' eēt
qui nouā ꝟtutē ⁊ nouū modū laudabilē viuē
di inueniret. q̄ ꝓ hoc a deo ⁊ ab oībꝰ ſanctis
honoraret̃ in celo. ⁊ cū hoc ꝑticeps eſſet oīm
meritoꝝ iſtoꝝ q̄ eū imitarent̃ ⁊ gaudiū ſuuꝫ
accidentale in celo augmētaret̃ ꝓpt' h' vſqꝫ
ad nouiſſimū diē a q̄libet hoīe q̄ eū imitaret̃
ſic ꝑ oppoſitū vituꝑabil' eſt iſte q̄ nouū viciū
inuenit vel adhuc īueniet: q̄ ex h' irā dei gra
uiter ꝯ̄ ſe ꝯcitat ⁊ reꝰ erit oīū pctōꝝ illoꝝ qui
eū imitant̃. Et ſi dānabit̃ tūc pena ſua acci-
dētal' augmētabit̃ eiꝰ vſqꝫ ad nouiſſimū dieꝫ
a q̄libet hoīe q̄ eū imitatus fuerit in h' vicio.
Silr̄ illi q̄ volūt hr̄e veſtes diuerſoꝝ coloꝝ
ſunt rephēſibiles. Cuiꝰ rō eſt: q̄ tales diuer
ſi colores in lana ouiū nō inueniunt̃ natura
liter. Si taliū coloꝝ voluiſſet dn̄s eē ipaꝫ la
nā ouiū potuiſſet depinxiſſe oues ſicut depi-
xit aues. Et forte a ꝑncipio nō fuit facta pi-
ctura hmōi abſqꝫ curioſitate ⁊ culpa. Vn̄ le-
gitur d' q̄dā ꝟgine quā remordebat ꝯſcia ſua
de h' ꝙ habuit veſtes alteriꝰ coloris q̄ꝫ natu
ralis. ¶ Quartū rephēſibile eſt ſuꝑflui
tas q̄ attēdit̃ in tribꝰ. Pmo i illis q̄ volūt ha
bere diuerſa paria veſtiū. ⁊ potiꝰ etiā volūt
veſtimēta a tineis comedi q̄ꝫ inde xp̄ꝫ i pau
peribꝰ indui. Jaco. v. Agite nūc diuites plo-
rātes vlulate in miſerijs q̄ aduenīēt vob. di
uitie vr̄e putrefacte ſunt. ⁊ veſtimēta vr̄a a
tineis comeſta. Aliq̄ hn̄t tot paria veſtimēto
rū q̄t ſunt dies in ebdomada vel q̄nqꝫ plura
⁊ pl'es pauꝑes ſūt q̄ ſuſtinēt magnā miſeriā
in victu ⁊ veſtitu. Ber. Clamāt nudi clamāt
famelici ⁊ conq̄runt̃ nob' fame ⁊ frigore mi-
ſerabilit' laborātibꝰ q̄d ꝯferūt tot mutatoria
vel extenſa in ꝑticis vel plicata in manicis.
Quō tales diuites implēt doctrinā xp̄i q̄ di-
cit in euā. Qui hꝫ duas tunicas det ī vnaꝫ nō
hn̄ti. Cū tn̄ pl'es ſunt q̄ hn̄t ſex vel octo tuni
cas ⁊ nemini q̄cq̄ꝫ dāt: ſignū eſt ꝙ tales non
hn̄t verā charitatē dei ⁊ ꝓximi. i. Johis. iij.
Qui habuerit ſubaꝫ huiꝰ mūdi ⁊ viderit fra
trē ſuū neceſſitatē hr̄e ⁊ clauſerit viſcera ſua
ab eo quō charitas dei manet ī eo. Scdo cō-
ſideraf ſuꝑfluitas in illis q̄ volūt hr̄e lōgas
veſtes vt maiores videant̃. Qd' viciū multū
abūdat iā in q̄buſdā viris q̄ altos pileos i ca
pitibꝰ ⁊ colopedia ī pedibꝰ ⁊ veſtes lōgas ꝑ
terrā trahūt volētes ſic adijcere ad ſtaturam
ſuā cubitū vnū. Cū tn̄ xp̄s dixit in euāge'. vt
Mat. vi. Quis vr̄m cogitās pōt adijcere ad
ſtaturā ſuā vnū cubitū. Itē in illo vicio labo
rāt mulieres q̄ lōgas trahūt caudas poſt ſe
precioſis veſtibꝰ terrā cooꝑientes: ⁊ de nudi
tate xp̄i in paupibꝰ nō curātes. Caudis ſuis
pulices colligūt ⁊ puluerē hoībꝰ mouēt. Xp̄s
vero quē in tot paupibꝰ nudū inſpiciūt non
operiūt. Eſt etiā multū reprehēſibile ꝙ cau-
de aſſumūtur: cū tn̄ natura hoī caudam ne-
gauit: ſ; miſeri hoīes eā ſibi aſſumūt: ⁊ i hoc
ꝯtra creationē creatoris faciūt q̄ eos ſine cau
da creauit: cū tn̄ ſi ſibi placuiſſet et hoī vtile
fuiſſet eundē hoīem cū cauda magna creare
potuiſſet: ſicut vulpē vel leonē ac cetera aīa-
lia. Timendū eſt talibꝰ ne diabolꝰ in caudis
talibus ſedeat. Vn̄ legit̃ de quodā ſcō ꝙ ip
ſe quēdā diabolū ridentē vidit. Et q̄ſiuit ab
eo cur rideret. Qui dixit ei. Vidi ſociū meum
ſedētē ſup veſtē cuiuſdā mulieris: q̄ dum
caudā traheret ſociꝰ meꝰ cecidit in lutū: ⁊ iō
riſi. Tertio ſuꝑfluitas eſt in illis q̄ volūt hr̄e
capucia magna ⁊ lata de q̄ttuor vlnis: vl' q̄n
qꝫ vel ſex: ⁊ manicas lōgas in tunicis q̄ſi vſ
qꝫ ad terrā depēdētes: ⁊ inciſiōes multas et
lōgas: tā in capucijs q̄ in tuniq̄. In q̄bꝰ oī-
bꝰ eſt magna ⁊ inutilis ſuꝑfluitas: ⁊ tal' ſuꝑ
fluitas non eſt ad honorē dei nec etiā ꝓdeſt
ipſi hoī nec corpi qd' exinde aggrauat̃: nec aīe
q̄ exinde maculat̃ ⁊ deturpat̃. De q̄bꝰ oībꝰ ſic
ſuꝑflue expēſis ſiue in ſe ſiue ī filijs. ſiue i ſu
is vxoribꝰ diſtrictā rōem reddituri ſunt i no
uiſſimo. ¶ Quantū ad ſcd'm ſciendū ꝙ
ornatꝰ corpis pōt eſſe ſex modis pctm̄ morta
le. Pmo ꝓpt' intētionē. ſ. cū q̄s ſe ornat ea in
tentione vt velit ab alijs ꝯcupiſci. q̄ ſm Au
gu. Nō ſolū appetere: ſ; etiā appeti velle cri
minoſum ē. Criſ. in li. de cōpūctōe. Si muli
er ſe ad hoc decorauerit: vt ad ſe viſus hoīm
ꝓuocet extremā vīdictā ſuſtinebit: ḡ mulieres
vel etiā virgines q̄ ſe ornant vel facies ſuas
colorant: vt ab alijs ꝯcupiſcant̃ peccāt mor
taliter: q̄uis etiā nō habeant voluntatē ꝯ
ſentiendi illis q̄ eas ꝯcupiſcūt. Et nota ꝙ ta
lis mulier vel virgo q̄ ſe ſic ornat peccat qua
drupliciter. Pmo ꝯtra ſeipam. quia deco
rem aīe ſue deturpat: ⁊ ſeipaꝫ in aīa morti
cat: modo ſi malus hō eſt iſte qui ſe corpali
occidit: q̄d tunc de illo qui eternalit' in corpe

⁊ aīa ſe occidit. Aug. Mors corpis neceſſa-
ria eſt: mors aīe volūtaria. Vn̄ corpus mulie
ris peccatricis ſuꝑbe ornatū ſepulchrū ē aīe
mortue: et q̄nto plꝰ corpꝰ ab extra ornatur et
coloratur: tanto plus aīa deturpat̃ ⁊ denig-
ratur. Secūdo talis mulier peccat contra xp̄m
q̄ ſanguinē ipſiꝰ denuo effundit. Q̄ ſicut de
corpe humano ſano nō poteſt abſcindi mē-
brū ſanuꝫ ſine effuſione ſanguinis: ſi nec bo-
nus in gratia exiſtens poteſt abſcindi ꝑ oc-
caſionē peccati mortalis a corpore miſtico ip
ſius xp̄i ſine miſtica effuſione ſanguinis xp̄i
q̄ oēs hoīes in gr̄a exn̄tes ſunt mēbra xp̄i: ⁊
xp̄s ē caput. Et q̄ncūqꝫ ꝑ ornatuꝫ corpis ali
quē allicis ad malā ꝯcupiſcētiā tui: tūc vnū
mēbrū a corpe xp̄i abſcidiſti: ⁊ denuo ſangui
nem ipiꝰ effudiſti. Ber. in ſer. Nōne tibi vide
tur ꝑuiorē ab eo xp̄s ſuſtinere ꝑſecutionē q̄
ſuggeſtione maligna exemplo ꝑnicioſo: ſcan
dali occaſione ab eo ꝑuertit aīas q̄s redemit
q̄ a iudeo q̄ ſanguinē iſtū fudit. Tertō talis
mulier vel ꝟgo nocet angelis Marie et omī
bus ſanctꝭ. Pmo q̄ ꝑuat eos iſto gaudio qd'
habuerūt in ꝯuerſione illiꝰ pctōris quē iſta
mulier ꝑ ornatū ſuū trahit e ꝯuerſo ad pec-
catū ⁊ ad malā ꝯcupiſcētiā. Amb. An nō an
gelos credimꝰ ingemiſcere cū homo penitēs
ad pctm̄ reuertit̃. Ideo dr̄. i. Coꝝ. xi. ꝙ muli-
er debet habere velamē ſup caput ſuum ꝓpt'
angelos. ſ. ne offendat angelos. ſ. alliciendo
et occidendo hoīes in anima q̄s ipſi cuſtodi-
unt. Itē q̄ ſeruitiū illi hoī exhibitum ab ip-
ſis angelis oīno euacuat̃. De quo ſeruitio di
cit ps. Angelis ſu. m. de te: vt cu. te in oī. vi.
tu. Itē q̄ ruina ipoꝝ angeloꝝ repari debuit
per talē hoīem ꝯuerſum a peccatꝭ: quam re-
paratōem iſta mulier īpediuit q̄ illū ad pec-
candū induxit. Ex q̄bꝰ pꝫ ꝙ talis mulier gra
uiter angelos offendit q̄ ſe ornat ad allicien
dū viros. Quarto talis mulier peccat ꝯ̄ ꝓxi-
mos. q̄ ē interfectrix fratrū ſuoꝝ. q̄n hoīem
quēcūqꝫ ꝑ ornatū ſuū ad peccandū induxit.
q̄ oēs ſumꝰ frēs et hēmꝰ vnū patrē ⁊ vnam
matrē. ſ. ieſum xp̄m: ⁊ mariā: adā et euā. vnū
baptiſma: vnā fidē: vnā patriā: ⁊ vnā heredi
tatē. ſ. celū: ⁊ deꝰ iſtas aīas req̄ret a tali mu
liere ī iudicio: ⁊ aīa eiꝰ erit ꝓ aīabꝰ illoꝝ. q̄
ſm leges. Qui occaſionē dāni dat dānū de-
diſſe videt̃. Unde dr̄ Exo. xxi. Si q̄s apuerit
ciſternā ⁊ foderit ⁊ nō operuerit eā: ceciderit
qꝫ bos aut aſinꝰ ī eā: reddat dn̄s ciſterne p̄ci
um iumēti. Ubi dic̄ glo. Ciſterna apit̃ quan-
do mulier ornat̃. In eā ꝓ nō optā bos cadit
vel aſinꝰ q̄n occaſione pulchritudis quā mu-
lier incaute oſ̄dit aliq̄s perit: et in hoc caſu
aīa pereūtis de manu mulieris req̄rit̃. Sciē-
dum ꝙ ſm ſctm̄ Tho. ij. ij. q. clxix. Mulier ī
matrimonio cōſtituta licite pōt operā dare
vt viro ſuo placeat ne ꝑ eiꝰ cōtēptū in adul-
teriū labat̃. Vn̄. i. Coꝝ. vij. Mulier q̄ nupta
eſt cogitat q̄ mūdi ſunt quō placeat viro. ſ;
pl'es mulieres volūt per hoc ſe excuſare ī pō
poſo habitu ſuo dicētes ꝙ ideo ſe ornāt vt vi
ris ſuis placeāt: vt ſic ſe ab alijs mulieribus
cuſtodiāt: ſ; mētita eſt iniq̄tas ſibi. Hoc patꝫ
q̄ multe mulieres ornāt ſe potiꝰ q̄n ꝓdeūt ī
publicū q̄ q̄n ſunt cū viris ſuis in domibus
Itē viri multotiēs ſunt in longinquis ꝑtibꝰ
et vxores taliū viroꝝ dicūt ꝙ ornāt ſe ꝓpter
maritos ſuos. ſ; deꝰ q̄ noſcit corda hoīm ſcit
an verū ſit q̄ nullo mō pōt decipi. Secundo
peccant mulieres ⁊ etiā viri in ornatu cū ſe
ornant ex ſuꝑbia. ſ. extollendo ſe ſup alios ⁊
ꝯtēnendo alios q̄ nō habent talē ornatū. Et
talis ornatꝰ cōiter ex ſuperbia procedit. Gre
go. Qd' ꝓ ſola inani gloria veſtimētū precio
ſius q̄ritur: res ipa teſtat̃ q̄ nemo vult ibi p̄
cioſis veſtibꝰ indui vbi ab alijs nō poſſit vi-
deri. Unde Inno. de vilitate cōditionis hu
mane. Suꝑbus aūt vt magnificꝰ videat̃ ſa-
tagit veſtiri duplicibꝰ: indui mollibꝰ: precio-
ſis ornari. Hoc patet. Q̄ heu multi homīes
ex ſuꝑbia ſe ornāt vt alios in pulchritudine
excedant: vel ſaltem non excedātur ab alijs:
vel ex amore vane glorie et vane laudis: vt
dicat̃ ꝙ ipſi ſunt pulchri ⁊ honorabiles. Nō
eſt veriſimile ꝙ tales hoīes charitatē dei et
ꝓximi et ꝓprie ſalutis habeant q̄ verba va
ne glorie cariora habent q̄ꝫ fratres ſuos: q̄ꝫ
etiā deū: q̄ etiā ꝓpriā ſalutem q̄ etiā eternā
gloriā. Tales eīn multū cōtēnūt deū: mariā:
et oīs ſanctos q̄ eis ꝑponūt laudem et glo
riam hoīm. Cariꝰ eīn hn̄t vt pulchri ⁊ hono-
rabiliores dicant̃ q̄ vt cōſequant̃ regnū celi
cū xp̄o ⁊ cū oībꝰ ſctis eius. q̄ Lu. xiiij. dicit̃.
Oīs q̄ ſe exaltat hūiliabit̃. ⁊ q̄ ſe hūiliat exal
tabit̃. Tertio peccāt viri et mulieres in orna
tu corpis. ſ. ſeipos colorātes: et p̄ſertim cuꝫ
hoc faciūt in cōtēptū ſui creatoris. Quātum
aūt tales ſic facies ſuas colorātes deū offen-
dant in hoc pōt notari ꝙ tn̄ videmꝰ offendi
peritos artifices q̄n aliq̄s aliq̄d p̄ſumit me-
liorare in opibꝰ eorū. Sic etiaꝫ dicēdū eſt de
deo creatore oīm creaturarū. Unde Ambro-
ſius. Deles picturam dei ſi vultū tuū natura
li cādore obnubilas: ⁊ exq̄ſito rubore ꝑfūdis

Jtē tales ſimiles erunt lucifero q́ volūt pul⸗
chriores eſſe q̄ꝫ de⁹ oīpotēs eos creauit. Sic
illi q́ hn̄t pallidas facies ꝛ volunt ſibi face⸗
re albas ꝛ rubeas: et illi q́ hn̄t nigros crines
et volunt habere glaucos. et q́ hn̄t crines pla
nos et volūt habere criſpos: et ſic nolunt eē
ꝯtenti creatione dei: ſed volūt ſe aliter face⸗
re q̄ꝫ de⁹ eos creauit: cū tn̄ de⁹ ꝓ bono et pro
ſalute ipoꝝ eos ſic creauit. qꝛ ex oīpotentia
ſua potuiſſet eos ita pulchros et ſplendidos
creaſſe: ſicut ſol eſt in ſplēdore ſuo ſi ſibi pla
cuiſſet ꝛ eis vtile fuiſſet. Et dū tales volunt
habere exteri⁹ facies pulchras interius aſſu
mūt facies dyabolicas. cōtra illud Eccl.iiij.
Non accipias faciē aduerſus faciē tuam. ſꝫ
dn̄s minat̄ talib⁹ ſic ſe colorantib⁹ ꝙ in futu
ro denigrabūtur. iuxta illud Johel.ij. Oīs
vult⁹ redigent̄ in ollam. Nūq̄ꝫ aliq̄ olla nec
aliqđ caldare ſic denigrabit̄ ſicut facies tali⸗
um denigrabūtur ſi ſic morient̄. vn̄ Bern. Jn
q́ aūt mēbro creator mag̃ offendit̄ in eo pec
cator graui⁹ torquebit̄. Quarto hoīes peccāt
in ornatu corpis. et hoc fit ꝓpter nimiā com
placētiā ꝛ amorē ꝛ ſollicitudinē quā hn̄t ad
ornatū et pulchritudinē corpis. Tāt⁹ eñ. po
teſt eſſe ille amor et tāta complacentia ꝙ eſt
mortale pctm̄ ꝛ quaſi ydolatria. vt qn̄ iſte a⸗
mor ꝛ cōplacētia illa amorē dei ſuꝑat. qꝛ h
ab hoīe colitur qđ pre ceteris diligit̄. Aug. di
cit. Nullū pctm̄ eſt adeo veniale qđ non fiat
mortale dū placet. ergo iſti periculoſe ſtāt q́
hn̄t nimis magnā cōplacētiā in ſuis veſtib⁹
eo ꝙ hn̄t diuerſa paria veſtiuꝫ in tunicis et
pallijs ſuis: et in ſuis magnis caputijs ꝛ pe
plis et cingulis: et corrigijs deauratis: vl̄ de
argētatis: ꝛ ſic de alijs. Quīto peccāt hoīes
in ornatu corpis ꝓpter ſcandalū ꝓximi. q̄ꝫ⸗
uis nō intēdāt cū ſupbo ornatu ꝛ pulchritu⸗
dine corpis aliquē allicere ad malā ꝯcupiſcē
tiā cū tn̄ cognoſcūt veracit̄ alios ꝓpt̄ orna⸗
tū corporis ſui accēdi ad malā cōcupiſcētiā.
nec dimittere volūt ſupfluū ornatū ſui corpo
ris ꝓpt̄ ſalutē ꝓximoꝝ. ſꝫ poti⁹ volūt aīas ꝓ
ximoꝝ dānari: q̄ꝫ ipſi velint illo ornatu care
re: tales q̄dē mortalit̄ peccāt. Sexto peccāt
hoīes cū ornatu ꝓpt̄ exēplū ꝛ informatōem
alioꝝ ſicut q́ ꝑmit⁹ inuenerūt vel adhuc ho⸗
dierna die inueniūt nouos modos veſtiū et
excitates: et volūt hr̄e ſeq̄ces: in talib⁹ adi
nentionib⁹: ſicut in lōgi caudis ꝛ ſciſſuris di
uerſis: in peplis: in capucijs: in crinib⁹: in ci⸗
gulis: in calceis: et alijs ornamētis. Et taliū
pena accidētal̄ augmētat̄ in inferno q̄tidie

vſq̄ꝫ ad nouiſſimū diē a q̄lꝫ hoīe q́ eos imite
tur i talib⁹ adinuētiōib⁹. Exēplū de ſupbia.
Quidā ſacerdos ꝓ matre ſua mortua multū
ſe affligebat frequēter orādo ꝛ celebrādo pro
ea: cū aūt q̄dā die ꝓ ea celebraret ꝛ deſidera
ret aliq̄d ſcire đ ſtatu ei⁹ vidit eā i ſporta iux
altare detētā a duob⁹ demonib⁹ ꝛ ligatā. vi⸗
debant̄ aūt de capite ei⁹ ꝓminere ſerpētes
ignei tanq̄ꝫ capilli: et bufo ſup pect⁹ ei⁹: cir⸗
cūcigēs āterior ib⁹ pedib⁹ collū ei⁹ et igneas
flāmas in faciē ei⁹ ſpumās ꝛ i manib⁹ ꝛ pe⸗
dib⁹ cathene ignee q́b⁹ erat ligata. Et dictū
ē ei ꝙ inutilr̄ ꝓ ea oraret: qꝛ dānata eēt. Et ad
debat̄ ꝙ has penas pateret̄ ꝓ ornatu capiꝗ
ꝛ criniū ꝛ ob h hēret illos ignitos ſerpētes
caput eius circūcingētes. Sed bufonem ſu⸗
per pect⁹ eius ſuſtineret ꝓpt̄ denudationeꝫ
colli ꝛ mamillaꝝ ꝛ qꝛ faciē ſuā colorauit: iō
bufo igneas flāmas in faciē ei⁹ ſpumaret: et
qꝛ man⁹ ei⁹ extēderat ad ipudicos āplex⁹ et
tact⁹: ꝛ cū pedib⁹ deuꝫ offenderat ſaltādo et
chorizādo: iō man⁹ ꝛ pedes ei⁹ eēnt ligati ca
thenis igneis. Ergo de talib⁹ pctōrib⁹ dicit̄
Mat.xxij. Ligat̄ manib⁹ ꝛ pedib⁹ ꝓijcite eū
i tenebras exteriores. ¶ Jn dn̄ica.ij.p⁹ oct.
trinitatis de gaudijs celi. Sermo.lxxxiiij.

H Omo quidam fecit cenā magnā ꝛc̄. Lu.xiiij. Jn verbis ꝓ
poſitis oñdit̄ dei liberalitas et h
i magnitudie hui⁹ cene. Circa qđ
ſciēdū ꝙ h cena magna ē. Prio q̄ꝫtū ad cōui
uas. Nulli eñ ꝯuiue erūt ibi niſi magni. ſ. re
ges ꝛ regine. Vn̄ dic dn̄s, Lib⁹ ſuꝫ grādium.
Gen.xlix. Pinguis panis ei⁹ ꝛ ꝑbebit delit
as regib⁹. Vn̄ de q̄lꝫ btō hn̄ dr̄ ꝙ ipe rex ſit:
dicēte ps. Glia ꝛ ho. co. e. do. Et iteꝝ. Poſui
ſti do. ſu. ca. ei⁹ co. ꝛc̄. Scđo dr̄ mag̃. qꝛ ma⸗
gnis expēſis pata eſt iſta cena qꝛ morte xpi.
Tanta ē eñ delectabilitas hui⁹ cene ꝙ ſcti q́
ꝑguſtauerūt đ cena iſta mortē nō reputabāt
q̄ ſe ad hāc cenā vēire putabāt. Ro.viij. Non
ſt̄ cōdigne paſſiones hui⁹ tpis ad futurā glo
riā q̄ reuelabit̄ i noh. Tertio dr̄ mag̃ q̄ꝫtū ad
ea q̄ ibi pata ſt̄. Mlta eñ fercula ꝛ valde de
lectabilia ibi pata ſunt. Nā delitie hui⁹ cene
reſpectu delitiarū q̄ ſt̄ i mūdo maiores ſt̄ q̄ꝫ
ſit mare reſpectu vni⁹ gutte. Hoc ꝓbat̄. qꝛ ſt̄
infinite. vn̄ Ariſt. iiij. phiſi. Finiti ad infini⸗
tū nulla ē ꝓportio. R Sciēdū ꝙ de pci
oſitate glie btōꝝ multi doctores multa ſcri⸗
pſerūt ꝛ dixerūt: nec tamē vnū gaudiū ex ill
explicare potuerūt. Nā ibi dabūtur nouē do

na vel fercula pcioſiſſima q̄ ꝓmiſit de⁹ electꝭ
ſuis. h adeo pcioſa ſunt ꝙ vnū tm̄ ipoꝝ cor
r̄ndet labori mille ānoꝝ. Primū inter iſta a⸗
deo pcioſum ē ꝙ oīs hō illđ affectat. ſ. iuuē⸗
tus ſine ſenectute. Aug. Hāc vitā āplecti de⸗
buiſti vbi ē iuuēt⁹ ſine ſenectute. hāc igr̄ ha⸗
bebūt: qꝛ i hac reſurgēt etate ſic̄ xps fuit qn̄
ꝓ noh paſſus ē. ſ. circa. xxxiij. ānos. Etiā q́ h
cētū vel q̄ngētos vl̄ nōgētos ānos vixit. ſic̄
adā q́ vixit nōgētoſtriginta ānos. ſilr̄ ꝛ puer
vni⁹ diei ēt ītali etate reſurget. Et rō hui⁹ ē
qꝛ hō dꝫ reſurgere i ꝑfectiori etate. ſꝫ qn̄ hō ē
circa. xxx. ānos tūc ē in meliori ſtatu. igr̄ ꝛc̄.
Ergo ſi affectas iuuētutē vbi nūq̄ꝫ ſenueris
illuc āhela. q̄ qn̄cūq̄ꝫ guaris h ꝑ ſeniū ſpare
debes te illuc vētuꝝ vbi hēbis iuuētutē ſine
oī ſenectute. ps. Renouabit̄ vt aq̄le iuuētus
tua. Scđm fercl'm ſiue donū pcioſi⁹ ē primo
ſmo adeo pcioſuꝫ ē ꝙ null⁹ hoīꝫ poti⁹ q̄ꝫ illo
careret ſi mille mūdos hēret: oēs relinqueret.
Adeo ēt pcioſum ē hoc ferculū ꝙ potius hō
vellet nō eſſe: q̄ꝫ iſto carere. Et dicit̄ ꝑpetua
ſanitas. ſine omī debilitate et paſſibilitate. ſi
q́s totū mūdū haberet ꝛ quottidie infirmus
eēt nec eo vti poſſet: ad q̄d ſibi valeret. San
ctus Tho. ſup. iiij. ſen. di. xliiij. dicit ꝙ corpo
ra ſctōꝝ p⁹ reſurrectionē erūt īpaſſibilia. Rō
hui⁹ eſt victoria aīe ſup corp⁹ qꝛ corp⁹ ꝑfecte
ſubijciet̄ aīe: ꝛ glificatio aīe effundet̄ in cor⸗
pus glioſum. Hoc illi q́ in pn̄ti freq̄nt̄ ſunt
infirmi cogitare deberēt ꝛ ſeipos ꝯſolari et
ſpem hr̄e de eterna beatitudie vbi erit ſani⸗
tas ſine oī infirmitate. Nā corp⁹ glificatum
ita modicū ledi pōt ſic̄ radi⁹ ſolis. ſi eñ oīs
gladij ꝛ cutelli pcuterent̄ in vnū corp⁹ glori⸗
ficatū nihil ei obeſſent nec nocerent. qꝛ nec
ignis nec frig⁹ nec fames nec ſitis ledere poſ
ſunt corp⁹ glorioſum. Apo. xxi. Abſterget de
us oēm lachrymā ab oclis eoꝝ: ꝛ iaꝫ nō erit
ampli⁹ neq̄ꝫ luct⁹ neq̄ꝫ clamor: neq̄ꝫ vll⁹ do⸗
lor: qm̄ priora trāſierūt. Jtē nō eſuriūt neq̄ꝫ
ſitiūt āpli⁹. nulla eī moleſtia eis decetero no
cere potent. qꝛ hic ſuſtinuerūt infirmitates
q̄ ibi habebūt ſanitatē. Sꝫ mali q́ hic ſemꝑ
ſani fuerūt ſemꝑ ibi infirmi erūt et pleni do
lorib⁹. ps. Jbi dolores vt ꝑturiētis. Jtem bo
ni hic famē ſuſtinuerūt: ſꝫ mali hic in ſatieta
te vixerūt. q̄ ꝛc̄. Eſa. lxv. Serui mei comedēt
ꝛ vos eſurietis. Jtē bōi hic ſitim paſſi ſt̄: ſed
mali ebrietati ſeruierūt. igit̄ ibi nec vnā gut
tam aq̄ hr̄e pn̄t. ſꝫ pot⁹ eoꝝ ſm̄ ps. ē ignis ſul
phur ꝛ ſpūs ꝓcellarū. Jtem mali hic libere
peccauerūt. ergo ibi ligati erūt, Math. xxij.

Ligatis manib⁹ et pedib⁹ ꝛc̄. Sꝫ boni nō ſo
lum hēbūt impaſſibilitatē et ſanitatē ſed e⸗
tiam magnā claritatē. Math. xiij. Fulgebūt
iuſti ſicut ſol in regno patris eoꝝ. vnde etiā
Bern. in lib. de conſideratōe. Qualis putas
tunc erit ſplendor aīarum qn̄ ſolis ſplendo⸗
rem habebit lux corpoꝝ. nulla erit ibi triſti⸗
cia nulla anguſtia: nullus dolor: null⁹ timor
null⁹ ibi labor: nulla mors: ſed ꝑpetua ſani
tas q̄ ſꝑ ꝑſeuerabit. Tertiū donū ſiue fercu⸗
lum adhuc mai⁹ eſt. h ē ꝙ ibi ſunt diuitie ſi⸗
ne paupertate. qꝛ ibi dabit̄ abūdātia oīm rerū
q́b⁹ indigem⁹. Hic in multis defectum pati⸗
mur. ꝛ hic nihil eſt qđ ſatiare pōt affectum
hoīs: ſꝫ ibi abūdant̄ hēbim⁹ oīa. Deut. viij.
Oīm rerum abūdātia ꝑfrueris. Querit̄ qua
re hō hic nō pōt impleri honorib⁹: delicijs: ꝛ
diuitijs: et ſic de alijs. Rn̄r ꝙ hec ē cauſa: qꝛ
aīa ſm̄ deū eſt facta: et ergo nō pōt impleri
niſi cū venerit ad exēplar ſm̄ qđ eſt facta et
hoc eſt ipe de⁹: et tūc q̄eſcit. Verbigrā. Si ce⸗
ra ſigillo imprimatur: et poſtea deferat̄ per
totū mūdū: ꝛ oībus ſigillis adaptet̄ nulli ꝑ⸗
fecte adaptat̄ niſi primo. ſic eſt de anima ad
imaginē dei facta. Ber. Ad imaginē dei q̄ꝑ⸗
pe facta eſt aīa rōalis. ceteris oībus occupa⸗
ri pōt: impleri oīno non pōt. capax dei eſt: ꝛ
quicquid deo minus eſt non eam implebit.
Quartū donū vel ferculū quod adhuc mai⁹
eſt qđ electi habebūt in celo. hoc eſt adeo ma
gnū ꝙ oīs hoīes tam boni q̄ꝫ mali illud ap
petunt: et oēs angeli in celo. hoc ē perpetua
pax. Aug. de ciui. dei. Sicut nemo eſt q́ gau⸗
dere nolit: ita nemo eſt qui paceꝫ habere no⸗
lit. qm̄ q̄dē ꝛ ipſi qui bella volunt nihil aliud
q̄ꝫ vincere volunt. Ad glorioſam ergo pacem
cupiūt bellando ꝑuenire. ſꝫ mali in īferno ha
bebunt per oppoſitū lites: diſcordias: odia:
et inimicitias. Ergo q́ perpetuā pacē in futu
ro hr̄e deſiderat hic pacē diligat et ſeq̄t̄. Au⸗
guſti. xix. de ci. dei. Nemo poterit ad heredi⸗
tatē dn̄i ꝑuenire q́ſq́s teſtamētū eius nolue⸗
rit obſeruare. Amb. ſup. Lu. Pax eſt dux ad
vitā eternā. Quītū gaudiū vel ferculū eſt dul
cis ſonoritas angeloꝝ et ſanctoꝝ cōtinue de
um laudantiū in celo. ps. Beati q́ habitāt in
do. t. d. in ſe. ſeculoꝝ laudabūt te. Si delecta
bile eſt hic audire cantū hominū ꝛ inſtrumē
ta muſicalia: que tamē nihil ſūt reſpectu cā⸗
tus angeloꝝ et ſanctoꝝ qualis dulcedo tūc
erit in celo audire oīs ſanctos et āgelos de
um laudantes. Ergo ſicut triſte eſt damnatꝭ
audire clamorem et vlulatum dānatorum ꝛ

demonũ:ſic ecõuerſo dulce eſt beatis audire
laudes btõꝝ ⁊ ãgeloꝝ. L Sextũ gaudiũ
ſiue ferculũ eſt meritũ ⁊ gaudiũ qḋ vnuſqſqꝫ
hẽbit in celo de ſuis ꝓprijs meritis. Aplꝰs.
Romañ.ij. Reddet vnicuiqꝫ iuxta opa ſua.
Ubi nõ ſolũ remũerabũtur magna opa:ſꝫ eciã
mĩnũ opꝰ bonũ remũerabit hoi. ꝗ qcqd
bõi feciſti cogitãdo loqndo cõpatiẽdo ꝯgau
dẽdo ꝓximis:opando. Nã oẽs greſſus ⁊ paſ
ſus dñs remũerabit. ⁊ qcqd patient ſuſtinui
ſti:qt dolores in corpe ſiue i quocũqꝫ mẽbro
in oculis:capite:manibꝰ ſiue in pedibꝰ:et qti
ens eſuriẽ:ſitim:frigꝰ:vel alias triſticias pa
tient toleraſti. ⁊ etiã qtiẽs fatigatꝰ et feſſus
es ex labore ⁊ bona opatõe:iſta oĩa deꝰ plene
⁊ bñ tibi remũerabit. Hiero. Nullꝰ labor du
rus nullũ tps lõgũ videri dꝫ q gła eternitatꝭ
acqrit. Exẽplũ de gaudijs celi. Legit ꝙ in ec
cleſia bti petri in colonia cũ eẽt qdã obſeſſa:
cõtigit aliã obſeſſam ſupueñire. mox vna con
tra aliã cepit inſurgere:⁊ clamoribꝰ ⁊ ꝯtume
lijs ſeſe afficere. Et demon demoni dicebat.
miſer qd cõſentiendo lucifero ſic de celo rui
mus. ⁊ alt rñdit. Quare feciſti? Cũ illi adhuc
qſi penitudis vba ꝓferrẽt. alt ſubiũxit. tace:
iſta pniã ẽ nimis ſera. Et idẽ demon intro
gatꝰ a circũſtãtibꝰ qd facere vellet vt ſic ad ce
lũ redire poſſet. Rñdit. Si eẽt colũna ferrea
raſorijs ⁊ clauis acutiſſimis circũqꝫ bñ ar
mata a terra vſqꝫ ad celũ erecta: tũc vſqꝫ ad
diẽ iudicij ſi carnẽ hẽrẽ i q ſic pati poſſẽ:me
p illã pati vellẽ trahi nũc aſcẽdendo nunc de
ſcẽdẽdo: dũmõ puenire poſſem ad głiã dei
deſꝗ ꝓpt meã ſupbiã cecidi. M Septi
mũ gaudiũ ẽ qḋ qs habebit ex iocũda ſocie
tate ⁊ pticipatõe oĩm electoꝝ. ⁊ hec ſunt inu
merabilia gaudia ⁊ maxima:qꝛ qlibet habe
bit magnũ gaudiũ de quolibet ſctõ quorum
nõ ẽ numerꝰ. Apoc.vij. Uidi turbã magnam
quã dinũerare nemo poterat. Et de qlꝫ ſan
cto tãtum gaudiũ habebis:ꝙ ſi deo centum
annis ſeruiuiſſes adhuc deo nõ ſatiſfeciſſes
p illo gaudio qḋ habiturꝰ es de minimo ſan
cto. Et ratio huiꝰ gaudij eſt. qꝛ vnuſqſqꝫ in
tantũ diligit ꝓximũ qꝫtũ ſeipm. qꝛ ħ in pre
ſenti charitas incipit et ibi pficit. Tanta nã
qꝫ charitas inter electos eſt ꝙ gaudia ⁊ me
rita alioꝝ qſi ſua reputãt ꝓpt magnã chari
tatẽ quã habẽt adinuicẽ. Unde Anſel. Unuſ
quiſqꝫ tanto gaudio gaudet de alterius me
rito:ſicut de ſuo ꝓprio. Nã Petrus gaudebit
de virginitate Johis. et Johes gaudebit de
martyrio petri. et ſic de alijs. qꝛ quocũqꝫ ca
ret vnꝰ in ſeipõ hoc habebit in alio. O ꝙtuꝫ
gaudiũ tibi erit qñ Johes baptiſta cuꝫ patri
archis ⁊ ꝓphet oĩa ſua merita tecũ condiui
det. ſilr Petrꝰ cũ oĩbus alijs apoſtolis. Ste
phanꝰ ⁊ Laurẽtiꝰ cũ oĩbꝰ martyribꝰ. Marti
nus ⁊ Nicolaꝰ cũ oĩbꝰ cõfeſſoribꝰ. Joachim ⁊
Anna cũ oĩbꝰ in mrĩmonio ꝯſtitutis. Eliza
beth cũ oĩbꝰ viduis. Katherina ⁊ Barbara cũ
oĩbꝰ vginibus. Qui oẽs ſingularit tecũ cõdi
uident oĩa ſua merita et gaudia. Gregori. in
mora. Et qs enarrare ſufficiet qꝫtũ gaudiuꝫ
qlibet aĩa ſuſcipiet de ſctõꝝ pñarcharũ hũi
litate ⁊ ſimplicitate. ꝓphãrũ credulitate ⁊ fi
delitate. aploꝝ charitate ⁊ magna diligẽtia
martyrũ ſtabilitate ⁊ patiẽtia. cõfeſſoꝝ pie
tate ⁊ clemẽtia. vginũ caſtitate ⁊ ꝯtinentia.
reuera lingua et vox deficit ⁊ intellectꝰ cape
nõ ſufficit ꝙtũ ſit gaudiũ choris ãgeloꝝ inte
eſſe pñtẽ dei vultũ cuꝫ btis ⁊ electis videre.
Octauũ gaudiũ ẽ qḋ hẽbimꝰ de głioſa vgie
Maria de q gaudebimꝰ ſup oẽs ſctõs tanꝙ
de regina celi ⁊ terre:angeloꝝ ⁊ hoim. Sicut
eñi ipa in meritis ẽ ſup oẽs ſctõs:ſic et gau
diũ eiꝰ erit ſup gaudiũ oim ſctõꝝ:qḋ de ea ha
bebimꝰ qꝛ ꝯdiuidet nobiſcũ oĩa merita ſua ⁊
oĩa gaudia ſua. N Nonũ gaudiũ qḋ eſt
ſup oĩa pdicta:⁊ ſine q oĩa pdicta nihil eẽnt
ẽ gaudiũ qḋ hẽbimꝰ de dei viſione. Hoc enĩ
ſũmũ gaudiũ videre dei faciẽ. qꝛ deſideriuꝫ
oĩs volũtatꝭ inuenit in viſione diuina. Aug.
lib.xxij. de ci. dei. Ipẽ deꝰ erit finis deſidero
rũ nroꝝ. qꝛ ſine fine videbit. ſine faſtidio a
mabit. ſine fatigatõe laudabit. qcqd hõ deſi
derat qñ ſpeculũ trinitatis inſpicit habebit.
Qui eñi deũ videt: oĩa videt ⁊ cognoſcit q ſi
unt in terra:in celo:⁊ i iferno. qꝛ qcqd cogna
ti ſui faciũt vel alij q adhuc in terris ſũt to
tũ cognoſcit in deo. Uñ magr ſen. li. iiij. di. l.
Qui claritatẽ dei vidẽt:nihil in creatura agi
tur qḋ videre nõ poſſint. Gre. Quid ẽ qḋ nõ
videãt q vidẽtẽ oĩa vidẽt. Hec eñi viſio dei ẽ
tota merces ⁊ ſalꝰ nrã q deũ facie ad faciẽ vi
debimꝰ. vñ ps. Oñde nobis dñe faciem tuã
et ſalui erimꝰ. Joh. xvij. Hec eſt vita eterna
vt cognoſcant te ſolũ deũ verũ et quẽ miſiſti
ieſum xpm. Ergo deſideriũ aĩe datũ eſt hoi
vt illuc anhelet vbi deũ videat. ps. Sitiuit
aĩa mea ad deũ fontẽ viuũ qñ veniã ⁊ appa
rebo ante faciẽ dei. Quare Dauid deſidera
uit ſic videre deũ. qꝛ cognouit in ſpũ dulcedi
nẽ diuine viſionis. Unde dicit ps. Qm̃ mille
anni ante oculos tuos tãꝙ dies heſterna q
pterijt. Idẽ ps. Satiabor cũ appuerit gloria

tua. Ex his iã dictis pꝫ ꝙ miſeri ſunt illi ho
mines q tpales delicias corpis ⁊ gaudia mũ
di ⁊ honores ſeculi pẽligũt gaudijs ſempitr
nis. Gre. Nemo põt hic gaudere cũ hõ ſeculo:
⁊ illic regnare cũ deo. Hoc nõ aduertũt ama
tores ſeculi. ſ. chorizãtes ⁊ in alijs mũdi va
nitatibꝰ viuẽtes. ſilr guloſi ⁊ luxurioſi q i vo
luptatibꝰ carnis viuũt:tales eĩ regnũ dei nõ
poſſidebũt. Ber. Qui carnalibꝰ delitijs paſci
tur:eternis delitijs indignꝰ hr. Et iſta oĩa ſt
breuiſſima ꝓpt q hõ miſer puat ſe dõr ſctis
⁊ oĩbꝰ bonis. ⁊ ꝓpter hec tradit ſe demonibꝰ
⁊ ſupplicijs ifernalibꝰ. Gre. Momentaneũ
eſt qḋ delectat:ppetuũ aũt qḋ cruciat. Sꝫ di
ceres. qre deus poſuit dulcedinẽ i creaturis
qs hoibꝰ creauit. Rñdet vt nos alliceret p il
lã dulcedinẽ creaturarũ ad appetẽdũ eťnaꝫ
dulcedinẽ q ſe hꝫ reſpectu dulcedis creatura
rũ ſicut mare reſpectu vniꝰ gutte. Ber. Dulce
do oĩm creaturaꝝ ſi qs iuſte aduertit nihil a
liud eſt niſi ꝙ ad illã eternã dulcedineꝫ nos
inuitat. Ergo qñ vides pulchrũ hoĩem ⁊ or
natũ tũc memorari debes ſtolã celeſtis głie
⁊ faciẽ dei ⁊ oĩm electoꝝ. Sꝫ qñ comedis de
licatũ cibũ:vel bibis dulce vinũ:tũc cogitare
debes de dulcedine celeſtiũ ferculoꝝ. Uel qñ
vides aliquẽ honorari:tũc cogitare debes q
mõ boni honorant a deo ⁊ ab oĩbꝰ angelis ⁊
ſctis i celo. Itẽ de gaudijs celi legit tale exẽ
plũ ꝙ qdã religioſus deuotꝰ petiuit a deo vt
ſibi reuelaret aliquã dulcedinẽ celeſtis gau
dij. Et cũ vna dieꝝ eſſet in orõne audiuit p
uã auiculã dulcit ꝓpe ſe cantantẽ. Qui eri
gens ſe ab orõne voluit apphẽdere auiculaꝫ
q volauit añ cũ vſqꝫ ad ſiluã q erat ꝓpe mo
naſteriũ:⁊ ſedit ſup vnã arborẽ:⁊ ipe ſecutꝰ
eſt eã ſtans ſub arbore:⁊ audiuit cantũ illiꝰ
auicule ⁊ poſtmodũ auicula euolauit:⁊ ipſe
regreſſus eſt ad monaſterium ⁊ eſtimabat ſe
vix ad vnã horã vel ad duas horas ſub arbo
re ſtetiſſe:⁊ veniens ad monaſteriũ inuenit
ꝙ porta monaſterij obſtructa fuit cũ lapidi
bꝰ ⁊ inuenit aliã portã eẽ factã in alio latere
monaſterij. Et acceſſit ⁊ pulſauit ad portã. ⁊
frat portariꝰ qſiuit vñ veniret:⁊ qs eẽt:⁊ qd
deſideraret. Qui rñdit. Ego iã nouit exiui de
monaſterio ⁊ iã reuertor:⁊ iã monaſteriũ va
riatũ eſt. Et portariꝰ intrauit ⁊ dixit abbati.
Qui venit ad portã ⁊ qſiuit ab eo quis eẽt ⁊
vñ veniret. Rñdit. Ego ſum frat illiꝰ mona
ſterij:⁊ nouiter exiui ad ſiluã ⁊ reuerſus ſum
⁊ neminẽ noſco nec me aliqs cognoſcit. Tũc
abbas ⁊ ſeniores monaſterij qſierũt ab eo no
men abbatis illius q preerat monaſterio p
tpe quo monaſteriũ exiuit. ⁊ qrentes in cro
nicis inuenerũt eũ defuiſſe a monaſterio. ccc
xl. annis. Hoc magnũ fuit ꝙ p totũ illud tẽ
pus p dulcedĩe cantꝰ illiꝰ auicule ſeu angeli
nec ſenſit frigꝰ nec calorẽ:nec eſuriuit nec ſi
tiuit. Quid tũc erit qñ celũ intrabimus ⁊ no
uem choros angeloꝝ cantare audiemus

¶ In eadẽ dñica de luxuria. Ser. lxxxv.

V Xorem duxi ⁊ ideo nõ poſ
ſuꝫ venire. Lu. xiiij. Sciendũ ꝙ ex
cuſatio iſtius q inuitatꝰ fuit ad ce
nam ⁊ ſe excuſauit dicẽs. Uxorem
duxi ⁊ ideo nõ poſſuꝫ venire ptinet ad luxu
rioſos. ſi enim vxor hic accipitur ꝓprie:tunc
iſte excuſando falſuꝫ dixit. Certũ eſt eñi ꝙ q
vxorẽ ducunt ad celeſtes nuptias venire bñ
pñt. Si aũt accipit p carnali voluptate: ve
rũ dixit. Gre. Nõnulli in ꝯiugio nõ fecũdita
tẽ ꝓlis:ſꝫ deſideria expetũt voluptatꝭ. Et id
circo p rẽ iuſtã nõ imerito figurari põt res i
iuſta. Hõ igit luxurioſus ⁊ voluptuoſus ad
celeſtem cenã puenire non põt:nõ dꝫ ⁊ nõ ẽ
dignꝰ. Pmo nõ põt:qꝛ cõpedibꝰ ẽ alligatus.
Eccli. vij. Inueni mulierẽ morte amariorem
q laqueꝰ venatoꝝ ẽ. Scdo nõ dꝫ. qꝛ eſt qſi fe
tidꝰ. Johel. i. Cõputruerũt iumẽta in ſterco
re ſuo. Tertio nõ eſt dignꝰ. qꝛ eſt ſordida ve
ſte indutꝰ:ſi eñi indignꝰ fuit ſtare in nuptijs
q nõ habuit veſtẽ nuptialẽ:vt dr Mat. xxij.
Multo fortiꝰ q habebit veſtẽ vituperabileꝫ
vel ſordidã. ꝗ ſi vxor accipit p carnali ꝯcupi
ſcentia tũc verũ dixit. Uxorẽ duxi ⁊c. Uñ hic
dicẽda ſunt duo. Primo quõ actꝰ luxurie cõ
mittit ſex modis. ⁊ quõ vnꝰ actꝰ ſp grauior ẽ
alio. Secũdo quõ luxuria cõmittitur ſine a
ctu decem modis. ⁊ qñ ſit peccatũ ⁊ qñ non.
de hoc dicet in ſequẽti ſermone. Q Quã
tũ ad primũ ſciendũ ꝙ primꝰ actꝰ luxurie eſt
fornicatio ſimplex:ſicut ſoluti cũ ſoluta:⁊ lꝫ
qdã dixerũt fornicationẽ ſimplicẽ nõ eẽ pec
catũ mortale:hoc tñ ſm Henri. de vrima. eſt
falſum ⁊ impoſſibile propter duo. Primo qꝛ
ſimplex fornicatio inuenit i diuina lege ꝓhi
bita. vbi dr. Nõ mechaberis. Uñ ſm Augu.
in hoc pcepto ꝓhibet oĩs illicitus cõcubitꝰ:
⁊ hoc explicite. Uñ dr. Nõ mechaberis ideſt
nulli alteri excepto federe mrĩmoniali te cõ
miſcebis. Uñ vt dicit gloſa interli. Lex aũt
diuina nihil prohibet niſi peccatuꝫ mortale
⁊ ideo relinquit ꝙ fornicatio ſimplex ſit pec
catum mortale. Qḋ etiã ſecũdo patet euidẽ

ter ex h̄ qꝛ nihil a ꝑticipatōne celeſtis regni
excludit niſi pctm̄ mortale.ſꝫ ꝓpter ſimplicē
fornicationē excludit q̄s a regno celoꝝ.vt pꝫ
per apl'm ad Ephe.v.Hoc aūt ſcitote ꝙ oīs
fornicator aut imūd⁹ nō hꝫ hereditatē in re
gno xp̄i ꝛ dei igr̄ ꝛc̄.Ex hoc pꝫ ꝙ luxuria eſt
malū pctm̄:qꝛ nunꝙ̄ pōt ſcient ꝛvoluntarie
fieri ſine pctō mortali.Homicidiū aūt pt ſie
ri ſine pctō mortali vbi iuſticia hoc exigit.vt
cū iudex amore iuſticie aliquē occidit.vel ēt
vbi vim vi repellere lꝫ.Itē aliq̄s pōt furari
ſine pctō:ꝛ hoc in extrema neceſſitate.qꝛ tūc
oīa ſunt cōia.Item in dieb⁹ feſtiuis pōt q̄s
qn̄qꝫ laborare ſine pctō.Et etiā aliq̄s pōt iu-
rare ſine pctō.ſilr ꝛ recipe iuramētū ſine pcō
Silr q̄s pōt iraſci qn̄qꝫ ſine pctō.ſꝫ null⁹ pōt
fornicari ſcient q̄n peccet mortal'r.Ponam⁹
ꝙ aliq̄s nullū malū cogitauerit neqꝫ dixerit
neqꝫ fecerit ꝛ oīa bona egerit q̄ excogitari
poſſunt:ꝛ niſi ſemel fornicet ꝛ ſic decedat ſi
ne pnīa:de neceſſitate dānabit.etiā ſi oēs
miſſe q̄ vſqꝫ ad finē mūdi celebrabunt ab ec
cleſia ꝓ eo ſolo celebrarent nō liberarēt illū
a morte eterna.Et ꝓpt iſtā breuē delectatō-
nē occidit ſuā ꝓpriā aīam ꝛ ꝑuat ſe ſocieta-
te xp̄i ꝛ marie ꝛ oīm ſctōꝝ angeloꝝ:ꝛ dat ſe-
ipm̄ ī poteſtatē oīm demonū:ꝛ ad eternum
ſuppliciū.ſic ꝙ ꝓ vno actu fornicatōnis tot
annis ardebit in inferno:quot regnabit xp̄s
in celo.qꝛ et'nalit.Hiero.Qui luxuriat viu⁹
mortu⁹eſt.Sciendū ꝙ ad deteſtationē hui⁹
fornicatiōis q̄ fit cū meretricib⁹ valent tria.
Primū eſt h̄ ꝙ forte qn̄qꝫ ſt ꝯiugate:ꝛ ſic cū
aliq̄s credit ſe peccare cū talib⁹ ſimplici for-
nicatiōe:ipſe qn̄qꝫ cōmittit adulteriū.Scōꝫ
eſt ꝙ qn̄qꝫ talis cōmittit inceſtuꝫ.qꝛ forſan
tales meretrices cognate ſunt ꝯſanguineis
illi⁹ q̄ peccat cū eis.Ergo ſi duo ꝯſanguinei
peccarēt cū vna meretrice pm⁹abſoluit a ſim
plici ſacerdote.ſcōs aūt mittit ad auctorita
tē epi.Tertiū qꝛ q̄ cū talib⁹ peccat magno ſe
cōmittit diſcrimini.ꝛ lꝫ nō ſint cognate vel
affines ei⁹ ip̄e tn̄ ſm Guil'.lugd.ī ſum. vitio
rū.c.de luxuria eq̄ peccāt ac ſi forēt.ex q̄ ē eq̄
lis ꝯtēpt⁹. ¶ Scōs actus luxurie dr̄ ſtu
prū.ꝛ eſt illicita defloratio vginū:qd ē pctm̄
graui⁹ ꝙ̄ prim⁹ act⁹ luxurie.ad deteſtationē
hui⁹ pctī valēt tria.Prīo qꝛ h̄ pctm̄ aufert v-
ginitatē q̄ eſt theſaur⁹ incōpabil'.vn̄ Salo.
Nō eſt ꝯdigna pōderatio ꝯtinent aīe.oīa ei
viſibilia in terris ꝑcellit dignitas vginitat.
vn̄ Amb.Supgredit vginitas ꝯditionē hūa
ne nature ꝑ quā hō āgel' aſſimilat.Inſignū

hui⁹ dignitat debet vginib⁹fruct⁹centeſim⁹
cū cōiugat ſolū debet triceſim⁹:ꝛ viduis ſo-
lū ſexageſim⁹.Inſup ꝑdito iſto theſauro nū
q̄ꝫ recuꝑari pōt.Vn̄ Iſido.de ſum.bo.Virgi
nitas ſi labit nulla pnīa repat ad integrita-
tē.Vn̄ etiā Hiero.Audēter loquor cuꝫ oīa
poſſit de⁹:ſuſcitare tn̄ nō pōt vginē poſt rui
nam.Valet q̄dē de pena liberare:ſꝫ nō valet
coronare corruptā.Scōo qꝛ ille q̄ illicite de-
florat aliquā vginē aliqn̄ eſt occaſio mille for
nicationū:q̄s ip̄a poſtmodū cōmittit.Sicut
ille q̄ prim⁹ rūpit clauſurā vel ſepē alicui⁹ or
ti vel vinee.occaſio eſt illi⁹ dāni qd faciūt q̄
poſtea veniūt:q̄ al's nō intraſſent.Modo ē
r'la iuris ꝙ q̄ occaſionē dāni dat dānū dediſ-
ſe videt.Quia talis vgo ſic corrupta qn̄qꝫ n̄
pōt venire ad mr̄imoniū:ſꝫ cōis oīb⁹ erit.ꝛ q̄
cūqꝫ pctā ſic ꝑpetrauerit ille q̄ eā primitus
violauit illoꝝ oīm re⁹ erit.Tertio qꝛ vgo.ca-
ſta eſt vxor ꝛ ſpōſa xp̄i.qꝛ ip̄e eſt ſummus ſa
cerdos q̄ vginē dꝫ ducere in vxorē.vt hr̄ Le-
uiti.xxi.Mō ſi q̄s vere diligeret ſponſuꝫ vir
ginis.ſ.xp̄m.ſponſam ei⁹nō pollueret.Inſu
per talis deberet aduertere ꝙ xp̄s q̄ eſt ſpon
ſus virginis ſcit ꝛ videt ꝙ ſponſam ei⁹ pol-
luit.Et ſi hoc tibi fieret cū vxore tua legitia
nōne punires eū q̄ talē iniuriaꝫ ꝛ irreuerēn-
tiā tibi faceret in ꝯiuge tua:ꝛ cū h̄ te p̄ñte et
vidēte.Sic ſilr attēdendū eſt d xp̄o cui⁹ q̄dē
oculis oīa nuda ꝛ apta ſunt q̄ indubitant ta
leꝫ irreuerētiā ſibi in ſpōſa ſua factā ī te gra
uiter vīdicabit:niſi penitueris ꝛ eū pnīa pla
caueris. ¶ Terti⁹ act⁹ ē adulteriū:ꝛ ē gra
ui⁹ pctm̄ q̄ꝫ ſtuprū.Magnitudo aūt hui⁹ vi
tij pōt oñdi ꝑ q̄ttuor.Prīo ꝑ hoc ꝙ eſt ꝯ ſa-
crm̄ mr̄imonij.qd ip̄emet de⁹ in ꝑadiſo inſti
tuit.Vn̄ nō fit iniuria tanto ſacro abſqꝫ ma
gna dei ꝯtumelia.Si em̄ monach⁹ ꝓfeſſus
aliquē ordinē alicui⁹ ſctī peccat trāſgredien
do ordinē quē iſte ſctūs inſtituit:q̄d tūc dicē
dū eſt de illis q̄ trāſgrediunt ordinē quē de⁹
ꝑ ſemet inſtituit.ſ.mr̄imoniū qd eſt vnū d ſe
ptē ſacramētis.Scōo qꝛ hoc pctm̄ exuperat
oē furtū temporale.qꝛ id qd aufert q̄s ſic ſuo
ꝓximo eſt mai⁹ quacūqꝫ terrena ſubſtantia.
Hoc pꝫ:qꝛ pl⁹ dꝫ diligere vxorē q̄ oīa tꝑalia
imo ſuꝑ oēs alios hoīes in mundo exiſtētes
Unde Adam Gen̄.ij.dixit de Eua ſua vxore.
Propter h̄ relinq̄t hō p̄reꝫ ꝛ m̄rem ꝛ adhere
bit vxori ſue.In ſignū hui⁹ multi ſunt q̄ po-
tius vellent exheredari ꝛ omibus temporali
bus priuari:q̄ hoc malum ſcienter ꝛ volun
tarie in ſuis vxorib⁹ ſuſtinere.Tertio qꝛ ho

viciū quodāmō aſſimilat homicidio.Cū em̄
vir et mulier ſīt vnū corp⁹ et vna caro vt pꝫ
in euāgelio vbi xp̄us dicit.Iā nō ſunt duo:ſꝫ
vna caro.Ergo qui aufert vxorē alicui:idē ē
ac ſi ip̄mmet ei auferret.Ergo ꝓhibitio adul
terij in decalogo imediate ponit poſt ꝓhibi
tionē homicidij et ante ꝓhibitionē furti.vn̄
Clemens papa.Quid in oīb⁹ pctīs adulte-
rio graui⁹ eſt.ſecūdū em̄ in penis locū tenet
.ꝯ.in ꝓhibitionib⁹.Vn̄ adulteriū ē tā graue
pctm̄:ꝙ pcti⁹ hō hic oēꝫ penā tꝑalē deberet
ſuſtinere vel etiā ſi neceſſe eſſet pori⁹deberet
mori ꝛ ꝑmittere ſe occidere ab alio:q̄ ī adul
teriū ꝯſentire.Vn̄ Ioſeph magis voluit in-
carcerari:q̄ adulterio ꝯſentire.vt habet Ge.
xxix.Etiā Suſanna q̄ eſt ſpeculū oīm muli
erū potius voluit innocenter occidi:q̄ꝫ adul
teriū ꝯtra deū cōmittere.vt habet Dan̄.xiij.
Quarto pōt oſtendi grauitas adulterij ex pe
nis q̄ infligunt ꝓ hoc vicio.Pro q̄ ſciēdū ꝙ
adulteri qn̄qꝫ puniunt corpalr:qn̄qꝫ tꝑalit:
qn̄qꝫ ſpūalr:ꝛ qn̄qꝫ eternalr.Prīo corpalit
qn̄qꝫ puniūt a deo.Vn̄.ij.Reg.xij.Dixit Na
thā ad Dauid poſtꝙ̄ adulteriū cōmiſit.Non
recedet ꝑlaga de domo tua vſqꝫ ī ſempiternū
eo ꝙ deſpexeris me:et tuleris vxorem vrie e-
thei.Et qn̄qꝫ talis adulter ex ꝑmiſſiōe dei tor
quet h̄ in p̄ñti a dyabolo ī terrorē alioꝝ.Vn̄
legit ꝙ q̄dā cōmiſit adulteriū:et poſtq̄ꝫ intra
uit eccl'am obſeſſus ē a demonib⁹et maxime
punitus corā oī ppl'o:ꝛ imediate ſuā infeli-
cem aīam ſine oī cōtritione et pnīa reddidit
penis inferni.Ita qn̄qꝫ puniunt tꝑalr vt a
iure:qn̄qꝫ fuſtigātur ꝛ quondā lapidabātur.
vt pꝫ Ioh̄.viij.vbi ſcribe ꝛ phariſei duxerūt
mulierē in adulterio depheñſam ad ieſum di
centes ꝙ Moyſes p̄cepiſſet eis talē lapida
re.tūc xp̄s dixit.Qui ſine pctō ē vr̄m prim⁹ ī
eā lapidē mittat.Sꝫ ſi iā tūc tpis oēs adul-
teri lapidari deberēt:forte lapides deficerēt
ſꝫ ſi hic non:tn̄ in futuro lapidabūtur niſi pe
nituerint.Itē etiā qn̄qꝫ puniunt ſpiritualit
ſ. ꝑuatione regni celeſtis.Apl's.i.Coꝝ.vi.
Adulteri regnū dei nō poſſidebūt.Itē qn̄qꝫ
etiā eternalit.Apoc.xxi.Erit pars eoꝝ ī ſta-
gno ꝛ ſulphure et igne ardenti.Oſee.vij.Om
nes adulterātes q̄ſi cliban⁹ ſuccenſus.Exem
plū legit ꝙ q̄dā ſctūs et deuot⁹ orauit ꝓ vxo
re ſua defuncta.Illa appens dixit ei ꝙ eā ſe
queret.Et duxit eū ad quādā teterrimā do-
mū in q̄ vidit demones horribiles portātes
vnū doliū igneū ī quo ꝓiecerūt vnū burgen
ſem mortuū de villa ſua ꝛ vxorē alteri⁹ ꝛ ibi

cōburebant ꝛ balneabant tāq̄ ī metallo bul
lienti ꝛ natabāt in tali pena:ſicut piſa ī bul-
lienti olla.Et ambo clamabant:veve.Quo
iſte audiens ꝑterrit⁹ ē.Tūc vxor ei⁹ dixit ei.
Cū his quos hīc noſti balnearer ego eternalr
niſi mīa dei ꝑ pnīam a pctō me reuocaſſet.
Et inſup ſubiūgēs.Illi ei duo relicto mari-
tali thoro adulterino amore ſibiinuicē adhe
ſerūt diu ſil' peccātes:ꝛ hoꝝ pctōꝝ ego medi
atrix fui:et eis modū et viā ad h̄ ꝑpetrādū
dedi.Sꝫ ill' in pctīs ſuis morientib⁹ ego peni
tētiā ꝑtuli ſalutarē.Tūc vir dixit.Quid tūc
ꝓfuit eis ꝯfeſſio in agone ꝛ ſacramētoꝝ ꝑce
ptio.Rn̄dit.nihil ꝓfuit eis:qꝛ nō ex charita
te ſed ex timore mortis ꝓceſſit talis cōfeſſio.
ꝛ pnīa.Vn̄ Apl's.Sola charitas ē q̄ liberat
a morte.ḡ qd nō fit ex charitate nō ē merito
riū vite eterne.Quart⁹ act⁹ ē ſacrilegiū.et eſt
illoꝝ qui tranſgrediunt legē regularis ꝓfeſ
ſionis:q̄ votū cōtinētie q̄ ſe deo aſtrinxerūt
violāt.Vn̄ tales dicūtur ſacrilegi q̄ tā miſe-
rabilit violāt votū ſuū ꝛ peccāt ꝯ fidē dō da
tā ꝛ ꝯ veritatē diuine obligatiōis q̄ deo ſe o-
bligauerūt.vt ſūt religioſi ꝛ ſacerdotes in ſa
cris ordinib⁹ cōſtituti ꝛ ſctīmoniales poſtꝙ̄
ꝑ velationē fuerūt deo ꝯſecrare.Et illd pec-
catū graui⁹ ē oīb⁹ p̄dict:qꝛ in eo ip̄i deo ma-
ior fit iniuria.Quint⁹ act⁹ eſt inceſtus:et eſt
illoꝝ q̄ trāſgrediūt legē natural' ꝯditiōis vt
inceſtuoſi q̄ ſe ꝯmiſcēt cū ſuis ꝓpinq̄s in li-
nea ꝯſanguinitat:qd tn̄ aliq̄ bruta aīalia ve
rent facere.vt pꝫ d camelo q̄ m̄ri ſue natura-
liter refugit ꝯmiſceri.Vn̄ narrat phs.xi.lib.
de aīalib⁹ ꝙ q̄dā ocl'os cameli pallio ſuo ob
texit cui ꝛ ſic m̄rem ſuā ſubmiſit:qd cū came
lus p⁹ ꝯcubitū cognouiſſet:ſtatim illū calci-
bus pemit:ꝛ ſuis pedib⁹ꝯculcauit.Itē h̄ pec
catū hoīeꝫ q̄ſi canē reddit.canis em̄ ī opeſſuo
nō ꝯſuat lineā ꝯſanguitat.Itē ꝓpt magni
tudinē iſti⁹ pctī apl's paul⁹tradidit ſathane
cruciādū illū fornicatorē qui cū nouerca ſua
peccauit.vt hr̄.i.Coꝝ.v. ¶ Sext⁹ act⁹ ē
pctm̄ ꝯ naturā:ꝛ ē illoꝝ q̄ trāſgrediūtur legē
naturalr iclinatōis.ſ.q̄ ſe ꝯtamināt cū pctō
mutuo vicio.ſ.īdicibili ꝯ naturā peccātes:ꝛ
naturalē vſum coeūdi q̄cūqꝫ arte vl' igenio ꝑ
uertētes.Et h̄ pctm̄ ſm Aug.ē gui⁹oīb⁹alijs
pctīs:ꝓpter qd mutū vel indicibile dr̄.eo ꝙ
ip̄m noīare turpiſſimū ē:ita ꝙ os dicētis et
aures audiēt polluunt inde.vt pꝫ in decre.
xxxij.q.iiij.In eo.Et iſtud idem pctm̄ ꝓpter
ſui enormitatē ē vnū de pctīs clamātib⁹ ī ce
lū ꝛ diuinā vltionē iugit poſtulātib⁹.vn̄ Ge.

xviij.dicit dñs.Clamor ſodomoꝝ ⁊ gomorre
orū multiplicatꝰ ē:et pctm̄ eoꝝ aggrauatum
eſt nimis.Et poſtea dñs q̄ſi admirās et dubi
tās ſup tāto ſcelere dicit.Deſcendā ⁊ videbo
vtrū clamorē q̄ venit ad me ope cōpleuerint
q.d.Incredibile videt̄ hoīes tm̄ flagiciū ꝑpe
traſſe:⁊ tm̄ pctm̄ in hūana natura eſſe.Et ēt
hec fuit vna cauſa quare xp̄s diſtulit incar⸗
nari.vñ Hiero.dicit ꝙ ꝓpter hoc malū viciū
filiꝰ dei multo tp̄e diſtulit incarnari.Et in ſi
gnū huiꝰ oēs ſodomite extīcti ſunt in nocte
natiuitatꝭ xp̄i.:Aug. Deo in carne adueniēte
oēs hoſtes nature ſodomitas intellige mor
te reproba et ſubita piſſe. Ad deſignādū ꝙ i
hūana natura āmō nū q̄ inueniri deberet ta
le pctm̄ quā naturā filiꝰ dei dignificauit cuꝫ
hō natꝰ ſit.Et ſciēdū ꝙ tales ſodomite ſunt
peſſimi hoīes.vñ Ge.xiij.Hoīes aūt ſodomi
te erāt peſſimi ⁊ pctōres corā deo nimis.Itē
q̄uitas illiꝰ pcti pꝫ ex vindicta ſubuerſiōis
q̄nq3 ciuitatū.⁊ Ray.dič.Hoc viciū q̄3 dete⸗
ſtabile ſit pꝫ ꝑ penā ſodomitis inflictā. In q̄
vindicta attēdendū ē ꝙ dñs nō ſolū voluit
punire nocētes:ſ3 etiā innocētes ꝑuulos.ſcꝫ
vniꝰ diei.Et in h̄ eſt ꝓuiſum pueris ne diu⸗
tiꝰ viuētes exēpla patrū ſeq̄rent̄:⁊ grauiꝰ dā
narētur.Et etiā circūiacētes regiōes punire
voluit.Nec ſolū hoīes: imo etiā aīalia ⁊ t̄re
naſcēn̄a:ipāmq3 terrā deſtruxit cōuertendo
eā in mare mortuū: in q̄ nihil viuit nec auis
nec piſcis.vñ Ge.xix. Dñs pluit ſup ſodomā
et gomorrā ignē et ſulphur de celo ⁊ ſubuer⸗
tit ciuitates has:et oēm circa regionē: ⁊ vni
uerſos habitatores vrbiū ⁊ cūcta terre viren
tia.Et cū iſta pena punitū eſt hoc pctm̄ tēꝑe
abrahe vſq3 ad hāc diē.et interim lōgū ſpa⸗
ciū ē lapſuꝫ:q2 ab abrahā vſq3 ad xp̄m tranſ
acti ſunt duo milia ſexcēti ſeptuagitaſex an
ni.A xp̄o aūt trāſacti ſunt mille q̄dringenti
decē ⁊ octo āni.His oībꝰ ſil' cōputatꝭ ſt̄ q̄ttu
or milia annoꝝ et nonagintaq̄ttuor āni. Et
adhuc vſq3 hodie ſemꝑ punit̄ hoc pctm̄ : qḋ
aū tot ānos ꝑpetratū ē : q2 ibi nihil pōt viue
re.ſ.nec auis nec piſcis. Ergo idē locꝰ dr̄ iaꝫ
mare mortuū. Itē nec hō cogitare dꝫ de tali
pctō.Vnḋ vxor loth educta de ſodomis cum
filiabꝰ ⁊ marito reſpiciēs retroūſa ē in ſtatu
ſalis ad oñdēdū q̄tuꝫ diſpliceat deo mēoria
huiꝰ pcti.Sꝫ h̄ q̄rit̄ q̄d ſit pctm̄ ſodomiticuꝫ
⁊ quō ꝑpetrat̄. Rñr ſm̄ Iohēm in ſum. ſua
li.iij.ti.xxxviij.q.xiij.Quocunq3 mō fctm̄ lu⸗
xurie exercet̄:p̄ter q̄ inter mare ⁊ feminā or⸗
dinate ⁊ in vaſe debito:viciū ꝯ naturā ⁊ ſodo
miticū iudicat̄.Vñ ſciēdū q̄ q̄lꝫ debet in coi
tu ordinē ⁊ debitū modū ſeruare tā in vxore
ꝓpria q̄ cuꝫ aliena:ſiue in matrimonio ſiue
ex^tᵃ m̄rimoniū.Nā poſſet q̄s ſic ordinē ꝑuerte
re etiā cū vxore ꝙ grauiꝰ peccaret q̄ ſi ꝓpriā
matrē cognoſceret.vñ Augu. et ponit̄ in de⸗
cre.Hoc vitiū maius ē q̄ ſi matrē ſuā cogno
ſceret.malꝰ em̄ eēt q̄ matrē cognoſceret : ſed
iſte peior imo peſſimꝰ.vñ Geñ.xiij.Hoīes ſo
domite peſſimi erāt ⁊ pctōres coram deo ni⸗
mis.Ergo nullus xp̄ianꝰ ꝑuertere dꝫ debitū
ordinē.Aug. Valde deteſtabile eēt ꝙ muli⸗
er eēt accincta gladio et vir fuſo.Itēꝫ de hoc
vitio dič ſctūs Tho.ij.ij.q.cliiij.Grauiſſimū
int̄ oīa pctā luxurie eſt vitiū ꝯ naturā.Vnde
etiā.b.Augu.⁊ ponit̄ in decre.Grauius oībꝰ
alijs pctis ē pctm̄ ꝯ naturā ꝓpt̄ qḋ mutū et
indicibile dr̄:eo ꝙ ip̄m noīare ē turpiſſimuꝫ
xxxij.q.iiij. In eo. Diciēdū ꝙ aliq̄ demones
abhorrēt illud vitiū ꝓpt̄ nobilitatē nature.
Vñ legit̄ in li.de apibꝰ.Mulier ſodomita ia
cuit in lecto:⁊ q̄ñ cuꝫ ſeip̄a peccauit audiuit
dyabolū clamantē tribꝰ vicibus pſi pſi pſi.
Que territa ad cōfeſſionē venit et ꝑniam eſ
git vltra q̄3 ei iniūcta fuit. Vltimo q̄rit̄ an ſit
dr̄ia int̄ pctā ſodomitica ⁊ qḋ ip̄oꝝ ſit graui
us.Rñr ſm̄ ꝙ hr̄ i ſum. Io.li.ij.ti.v.q.iij. ꝙ
eſt q̄druplex dr̄ia. Primū pctm̄ ꝯ naturā eſt
pctm̄ mollicIei : qḋ cōſiſtit in ſola omiſſione
cōcubitꝰ ad alterū. Secūdū quod grauiꝰ eſt
vbi nō ſeruatur debitū vas. Tertiū qḋ adhuc
grauiꝰ eſt : vbi nō ſeruat̄ debitꝰ ſexus.ſ. ma⸗
ſculoꝝ concubitꝰ. Quartū aūt qḋ eſt grauiſ⸗
ſimū:eſt pctm̄ beſtialitatis.ſ.vbi non ſeruat̄
debita ſpecies. Sed ſciēdū ꝙ valde caute ē
loquēdū in ſermonibꝰ de illo peſſimo vitio.
et etiam confeſſor debet ſe caute habere de h̄
vitio in cōfeſſione ne alicui ſcandalum vl' oc
caſionem peccandi prebeat.

¶ Ad eandem dñicam. Sermo.lxxxvi.Qḋ
luxuria ſine actu cōmittit̄ decem modis.

Xorē duxi ⁊ ideo venire
nō poſſum.Lu.xiiij.Ex quo iā in
ꝑcedēti ſermōe dictū eſt de luxu⸗
ria q̄ actu ꝯmittit̄: tūc hic iam in
iſto ſermone tria ſunt dicēda.Primo quō lu
xuria cōmittit̄ ſine actu:⁊ q̄ñ ſit mortale pec
catū:⁊ q̄ñ nō.Secūdo quō hoc ꝓbat̄ ꝙ vnuſ
quiſq3 pōt ab actu luxurie abſtinere. Tertio
exēplū. ¶ Quātū ad p̄mū ſciēdū ꝙ lu⸗
xuria ſine actu cōmittit̄ decē modis. Primo
q̄ñ q̄s hꝫ turpē cogitationē:tñ ſine delectatiō

ne ⁊ ꝯ ſuā volūtatē incidit ſibi:⁊ hoc nullus
eſt pctm̄.vñ Gre.ſuꝑ Ezech.Quātūcūq3 im⸗
mūda ſit cogitatio mentē nō polluit ſi rō nō
ꝯſentit. Ergo boni hoīes caſte viuētes non
dñt m̄ltū turbari ex eo ꝙ eis male ⁊ peſſime
cogitatiōes incidunt:q2 diabolꝰ plus tēptat
bonos q̄ malos q̄ volūtatē diaboli in oībus
exequūtur.vñ Gre. Tanto hoſtis callidꝰ de⸗
ceptiōis molimina ardētiꝰ exq̄rit:q̄to cele⸗
ſti patrie feruentiꝰ inhiare nos cognoſcit.vñ
etiā Bern̄. Nō em̄ cōtriſtari debemꝰ ſi in tem
ptatiōes inciderimꝰ:ſ3 ſi in tēptatiōibꝰ ſupe
rati fuerimus.Ergo ſi q̄s temptaret̄ de peſſi
mis ⁊ inauditꝭ cogitatiōibus viriliť reſiſtere
dꝫ:tūc erit ei meritoriū.vñ Ber.Quotiēs re⸗
ſiſteris:totiēs coronaberis. Idē in li.medi⸗
tationū.Demonū eſt malas cogitatōes īge⸗
rere:nrm̄ eſt illis nō cōſentire. Nā quotiens
reſiſtimꝰ:totiēs diabolū ſuꝑamꝰ:angelos le
tificamꝰ:deū honoramꝰ. ¶ Scḋo q̄ñ ali
cui incidit mala cogitatio cū delectatiōe: tñ
ſine ꝯſenſu plene rōnis:tūc eſt pctm̄ veniale
Vñ ſciendū ꝙ in primo pctōꝝ ꝑmoꝝ ꝑen⸗
tū ꝯcurrebāt tres ꝑſone.ſ.diabolꝰ in ſpē ſer⸗
pētis q̄ ſuggeſſit mulieri:⁊ mulier q̄ dedit vi
ro:⁊ vir q̄ cōmedit de fructu vetito.tūc pctm̄
ꝯſummatū fuit in adā quātū ad genꝰ huma
nū.Et ſm̄ Aug.Suggeſtio ſꝑpentis in nobis
eſt primꝰ motꝰ ex fomite ꝓueniēs.Comeſtio
mulieris ē delectatio:ſ3 comeſtio viri eſt con
ſenſus.His ei tribꝰ.ſ.ſuggeſtiōe: delectatōe
⁊ ꝯſenſu:hō ex tēptatiōe in pctm̄ ducitur:q2
tēptatio ꝑ ſuggeſtionē q̄ in cogitatiōe conſi
ſtit inchoat̄:⁊ ſi tūc ei nō ꝯſentit̄ ſ3 ei īmedia
te reſiſtit̄ tūc nullū eſt pctm̄.Sꝫ ꝑ cogitatio⸗
nis delectationē tēptatio ꝓgredit̄.⁊ ſic erit
veniale dū delecatio īmūde cogitatiōi adue
nerit.Sꝫ ꝑ ꝯſenſum tēptatio ⁊ pctm̄ ꝯſum⸗
mat̄.Ergo ſumme cauere debemꝰ ne delecte
mur in cogitationibꝰ malis.q2 cū delectatio
aduenerit.tūc eſt pctm̄ veniale.⁊ hoc intelli
ge q̄ñ ꝯſenſus rōnis nō eſt ibi.q2 ꝯſentiente
rōne pōt eē de genere mortalis. ¶ Ter
tio cōmittit̄ q̄ñ q̄s dat ꝯſenſum in moroſaꝫ
delectationem.ſicut q̄ delectant̄ cū plena rō
ne in malis cogitatōibꝰ ⁊ in eiſdē ſe voluūt
tūc talis moroſa delectatio eſt pctm̄ morta⸗
le.ſicut heu multi faciūt tā mulieres q̄3 viri
⁊ etiā virgines:q̄ lꝫ nolunt ad actū ꝓcedere
tñ diutiꝰ in malis cogitatiōibꝰ ⁊ delectatiōi
bus q̄ſi delectando imorant̄:qḋ eſt nimis ꝑi
culoſum.q2 facilime ꝑ hoc pctm̄ mortale in
currūt.Qḋ ꝓbat Iaco.in epl'a ſua dicēs. Cō
cupiſcētia.i.interior aīe delectatio cū ꝯcepe
rit ſubaudiēdo ꝯſenſum rōis: parit pctm̄. ſ.
mortale.Quarto cōmittit̄ q̄ñ q̄s ex mala co⸗
gitatione ⁊ delectatiōe dat ꝯſenſum ⁊ volū
tatem ad ip̄m opus.⁊ hoc ſꝑ eſt pctm̄ morta
le.Aug.ſuꝑ Geñ.Si rō ꝯſentiat ei.qḋ libido
cōmouerit faciendū eſſe ⁊ nō diſcrepat iam
ei pctm̄ imputat̄:etiā ſi nō ꝯſequat̄ factum:
q̄m rea tenet̄ in ꝯſenſu ꝯſcia.Et hoc etiā in⸗
telligit̄ de q̄libet pctō mortali qḋ hō cōmit⸗
tere ꝓpōit.q2 q̄cūq3 regnū celeſte īrare dꝫ oꝫ
ꝙ ſic ſtet in ſuo ꝓpoſito ꝙ ſi viueret eterna⸗
liter nunq3 mortalr̄ peccare vellet. Ergo de
neceſſitate ſalutis oꝫ ꝙ quilibet ſiue ſit ma⸗
ſculus:ſiue virgo feminei ſexus ſic ſtet i ſuo
ꝓpoſito ꝙ nunq̄3 velit facere actū luxurie ni
ſi in m̄rimonio.Quinto cōmittit̄ viſu.vt cū
quis ex viſu cōcupiſcit aliquā ꝑſonā:⁊ ea in
tentione eam inſpicit vt eā cōcupiſcere velit
Math.v.Qui viderit mulierē ad ꝯcupiſcē⸗
dū eā.ſ.vt ꝯcupiſcētia trāſeat in affectū cor⸗
dis ⁊ in cōſenſum rōis ⁊ etiā ſi facultas aſſit
facere diſponit:iā mechatꝰ eſt eā i corde ſuo
Verbi grā.Si q̄s vna die centū domos intra
ret:⁊ in q̄libet talē ꝯcupiſcētiā iā dictā ꝑ vi⸗
ſum ſibi acq̄reret:tot pctā mortalia cōmitte
ret:ḡ maxime neceſſaria eſt oculoꝝ cuſtodia
¶ Primo q2 ſunt valde veloces ad nocēdū
aīe iō ꝑdonibꝰ cōꝑant̄.Treñ.iij. Oculꝰ meꝰ
deꝑdatꝰ eſt aīam meā. Geñ.iij.Vidit igr̄ mu
lier ꝙ bonū eēt lignū ad veſcēdū ⁊ pulchruꝫ
oculis ⁊c̄.⁊ tulit de fructu illius ⁊ comedit.
vñ Gre.dicit.Nō em̄ eua ꝯtigiſſet lignū niſi
priꝰ incaute reſpexiſſet.Scḋo cuſtodiēdi ſūt
oculi:q2 ſunt q̄ſi due porte in caſtro corporiſ
nr̄i.Qui ei hꝫ portas alicuiꝰ caſtri hꝫ q̄ſi ip̄ꝫ
caſtrū.Sic ſi diabolꝰ hꝫ oculos nr̄os: tūc hꝫ
caſtrū corꝑis nr̄i. ⁊ tūc mors freq̄nt̄ intrat ī
aīam ꝑ feneſtras nr̄as ⁊ ꝯñr ſeq̄tur ꝙ deꝰ ni
hil hꝫ in hoīe ſi oculos nō hꝫ recte ſic dñs ca
ſtri q̄ nō hꝫ ingreſſuꝫ ibi.Vñ xp̄s dič in euan
gel̄.Si oculꝰ tuꝰ fuerit neq̄3:totū corpꝰ tuū te
nebroſum erit.Tertio cuſtodiēdi ſunt oculi ⁊
viſus ex ꝑte mulieris:q2 a plāta pedis vſq3
ad v̄ticē nō ē locꝰ in muliere ornata in q̄ nō
ſit poſitꝰ laqueꝰ diaboli ad capiēdū animas
Eccl'ia.ix.Ne reſpicias mulierē cōptā ne for
te incidas in laq̄os eiꝰ.Quia dyabolꝰ vtitur
mulieribꝰ pōpoſe ornatꝭ tanq̄3 rhetibꝰ ⁊ tāq̄3
gladijs ad capiēdū ⁊ occidēdū.Hiero. Gla⸗
diꝰ igneꝰ ē ſpēs mulieris.imo etiā gladiꝰ bi
ceps mulier pōpoſe ornata. Hoc pꝫ ex eo ꝙ
occidit aīam ꝓpriā ꝑ ſuꝑbiā:⁊ aīaꝫ p̄rimi ꝑ

luxuriā ⁊ malā ꝯcupiſcentiā. y Queritͬ
q̄d faciendū ſit cū q̄s videt aliquā pſonā or
natā ⁊ pulchrā vt ſibi non noceat in aīa ſua.
Rn̄detͬ ꝙ duo cogitāda ſunt. Pͥo ꝙ nunq̄
tantā curā ⁊ diligentiā habuiſti ad ornandū
aīam tuā eternaliter victurā ⁊ ad cōplacēdū
deo ſicut iſta pſona habuit ad ornādū corp⁹
ſuū putridū ⁊ mortale ⁊ ad cōplacēdū mun
do. ⁊ ſic dolere debes de accidia ⁊ negligētia
tua: ⁊ de pditiōe aīe illi⁹ pſone quā ſic pōpo
ſe vides incedere. Scđo cogitandū eſt ꝙ pul
chre ſunt facies electoꝝ ī celo ⁊ quō ornabū
tur cū ſtola glīe. Si ille mortalis hō q̄ hodie
eſt ⁊ forte cras moritͬ tā pulcher ē ad viden
dū q̄d tūc erit de imortalib⁹ poſt iudiciū eter
naliter viuētib⁹: ⁊ ſic hō p hoc dꝫ ſibi acq̄rere
affectū pueniēdi ad celeſtē claritatē. Sciens
dū etiā ꝙ ſi hō videt mulierē vel virginē tā
q̄ʒ rē vel imaginē pulchrā: nō malū cogitan
do vel affectādo nō eſt pctm̄: q̄ʒuis ſit incau
tū. Greg. Nō lꝫ videre qđ non lꝫ ꝯcupiſcere.
Aug. in rl̄a. Neqꝫ feminas videre ꝓhibemi
ni: ſʒ appetere vel ab ipis appeti velle: crimi
noſum eſt. A Sexto cōmittitͬ locutione
vel riſu: vt cū q̄s alloq̄tur vel arridet aliquā
pſonā ea intentiōe vt eam alliciat: ſic peccat
mortalr̄. Ꝟbi grā. Si q̄s loq̄tur ꝟbū iocoſum
ea intentiōe vt illā pſonā ad actū illicitū al
liciat: tūc verbū iocoſum qđ al's eſſet venia
le erit ſibi mortale ꝓpt̄ pūerſam intentionē
Siľr intelligendū eſt de riſu: vt cum q̄s arri
det alicui pſone ea intētione vt ipāꝫ pſonaꝫ
ad malā concupiſcentiā ⁊ ad actū illicitū al
liciat: tūc talis peccat mortalr̄ ꝓpt̄ pūerſaꝫ
intentionē. Lu. vi. Ve vob̄ q̄ nūc ridetis. Sed
ſi al's arrideret alicui pſone ꝓpt̄ noticiā: vel
ex quadā leuitate: vel ex ꝯſuetudīe: vel ex ad
miratiōe: vľ ex ioco: tūc vix peccaret venialitͬ
Sciendū ꝙ aliqui antiq̄ ⁊ etiā q̄nqꝫ mulie
res ⁊ ꝟgines ſepi⁹ loquūtur ꝟba ſcurrilia et
luxurioſa qđ eſt valde rep̄henſibile. q̄ꝛ p hoc
oñdūt ꝙ hn̄t corda impudica: q̄ꝛ ſm̄ dictum
xp̄i vt hr̄ Math. xij. Ex abūdātia cordis os
loq̄tur. Sup eodē ꝟbo Criſ. dicit. Quale cor
hꝫ vnuſq̄ſqꝫ: talia ꝟba loq̄tur ⁊ opa fac̄. Ari
ſto. iiij. ethi. Qualiſcūqꝫ vnuſq̄ſqꝫ eſt: taliter
dicit ⁊ taliter opatͬ ⁊ viuit. Iſid. Qualis ſer
mo oñditͬ: talis ⁊ anim⁹ cōprobatͬ. In huius
ſignū ſpūales pſone ⁊ hoīes deuote ſepi⁹ no
minād deū ⁊ dn̄m nr̄m ieſum xp̄m ⁊ beatam
virginē mariā: ⁊ loquunͬ de licitis ⁊ ꝟba ſa
lutaria ꝓferunt: q̄ꝛ habēt corda pudica et ca
ſta. Sꝫ p oppoſitū faciūt mali ⁊ pūerſi ⁊ ipu
dici hōīes ꝓferentes ꝟba ſcurrilia ⁊ luxurio
ſa. vide Iſido. de ſum. bo. Mali ſmones in
ore xp̄iani eē nō dn̄t. Nā ſicut malos mores
bona colloq̄a corrigūt: ita bonos mores ma
la colloq̄a corrūpunt. Septimo cōmittitur
p tactū ipudicū ⁊ p amplex⁹ ⁊ oſcula ⁊ hmōi
Qui mod⁹ per apl̄m vocatͬ turpitudo: et ille
mod⁹ etiā eſt pctm̄ mortale. ⁊ ſm̄ mgr̄m ī cō
pen. theolo. veri. Eſt tanto grauı⁹ pctm̄: quā
to magis p talia libido accenditͬ ꝓpt̄ nimiā
approximationē ad mulierē vel ad virgines
Un̄ ſciendū ſm̄ eūdē mgr̄m. Tāgere mulierē
preter malā intentionē nō eſt pctm̄ mortale
Sꝫ tangere ex libidīne vel oſculari ad ſe nō
ptinentē eſt pctm̄ mortale. Heu hoc iſti non
aduertunt q̄ vt freq̄nter mulieres ⁊ virgines
impudice tangūt. ſ. amplexādo: oſculādo: in
quo deū grauiter offendūt. B Octauo
cōmittitur ſiue actu p ornatū corpis vel alia
ſigna ad luxuriā incitātia. Uerbi grā. Ut ſūt
illi q̄ nō cōcupiſcūt nec actū ppetrare volūt:
ſʒ faciūt vt ꝯcupiſcantͬ. vt mľte mulieres: ſiľr
⁊ ꝟgines q̄ ad hoc ſe lauant ⁊ ornāt: ⁊ capita
[illegible] diſcoopiunt vt amabiliores fiāt: ū nō ſo
lū in plateis ⁊ choreis: īmo etiā in eccľia cor
da viroꝝ dū eas inſpiciūt vulnerāt: nūc colo
re albo: nūc rubeo: nūc familiari colloq̄o: nūc
manuū iniectiōe: nunc vult⁹ cōpoſitiōe. Sic
faciūt iſte q̄ cū cilicio fricāt facies ⁊ depigūt
ſe ſicut pictor imagines. Et p talia laqueū ⁊
occaſionē ruine p̄ſtant primis. Et tales q̄ ſic
nō ꝯcupiſcūt nec actū facere intēdūt: ſʒ cōcu
piſci ab alijs volūt: ſunt occiſores aīaꝝ. A q̄
bus de⁹ diſtrictā rōem req̄ret de oīb⁹ aīabus
illis q̄s ſic ad pctā traxerunt. Un̄ dr̄ Exo. xi.
Qui foderit ciſternā ⁊ non opuerit: ceciderit
q̄ʒ in eā bos vel aſin⁹: dn̄s ciſterne reddet p̄
ciū iumētoꝝ. vbi dicit glo. Ciſterna apitͬ q̄n
mulier ornatͬ: ⁊ tūc bos vel aſin⁹ incidit ī eaꝫ
cū hō p illū ornatū illaq̄atͬ. tūc illa mulier red
det rōeꝫ de illis aīab⁹. Grego. in moral. Tot
mortib⁹ q̄s dign⁹ ē: quot exēpla p̄uitatͬ in po
ſteros reliq̄t. Ergo ꝟgines ⁊ mulieres nō de
bent ſe pōpoſe ornare. Aug. li. ad ſacras vir
gines. Dn̄ica virgo nec ornatu capiꝭ: nec ha
bitu. nec oculis erectis: ſʒ cū vultu ad terram
depoſito ꝓcedat: ne ī ſe viles inducat ⁊ accē
dat amatores. ⁊ ſi nō pereat ipa: tn̄ nec alijs
cā pditiōis exiſtat. Nono cōmittitͬ p dona
⁊ p munuſcula: cū q̄s dat alicui pſone aliqđ
donum: vel clinodiū ea intentiōe vt eā ſic ad
malā ꝯcupiſcentiā ⁊ ad malum actū alliciat
Talis ſic dans ſiue ſit ꝓ nouo anno ſiue alio

in alio tpe peccat mortaliter ꝓpter malā in
tentione: imo mechanicus q̄ pparat vel ven
dit tale clinodiū illi quē certitudinalitͬ ſcit
ſic velle abuti re⁹ erit illi⁹ pctī ⁊ peccat graui
ter. Inſup nūcius q̄ eſt mediator illaruꝫ pſo
narū: ⁊ ſcienͬ tali pſone portat tale donū vľ
encenū ad talē malū finē cōſequēdū re⁹ erit
illi⁹ pctī ⁊ grauiter peccat. C Decimo cō
mittitͬ q̄n aliq̄ libenͬ vellēt actū illū pficere
⁊ hn̄ etiā poſſent: q̄ꝛ hn̄t oportunitatē loci et
tpis ⁊ pſone: ſʒ ſolū ꝓpterea dimittūt: q̄ꝛ ti
ment mūduꝫ ⁊ ſcandalū hoīm ⁊ ꝯfuſionē ꝓ
priā. Sꝫ ſi ſcirēt ſe poſſe latere in h̄ actu nec
deū nec ſcrōs nec ꝓpriā ſalutē aīe curarent
q̄n hoc opus ppetrarēt. Et tales q̄ ſic dimit
tunt nō ꝓpter deū: ſʒ ſolū ꝓpt̄ hoīes: grauitͬ
deū offendūt: q̄ꝛ volūtas coꝝ deliberata eſt
ad iſtū actum. vn̄ Leo papa. Sunt nōnulli q̄
dum corde cōcipiūt pctm̄ faciendū deliberāt
id tn̄ timore dimittūt aut p̄ difficultate iple
re neq̄unt. hi ꝑfecto nō in dn̄o morūtur. Et
idem intelligitͬ de q̄libet pctō mortali qđ q̄s
nō ꝓpter deū dimittit: ſʒ ſolum ꝓpter timo
rē hoīm. ꝟbi grā. Sicut q̄s nō chorizās vľ ve
ſtes p̄cioſas nō portās ꝓpterea q̄ꝛ pr̄ ⁊ matͬ
vel alius ꝓpinquus ei⁹ nouiter defunct⁹ ē.
Sꝫ ſi h̄ nō eēt ꝓpt̄ deuꝫ ñ dimitteret: ſʒ oīno
faceret. Siľr q̄ cōcupiſceret rem ꝓximi ſui: ⁊
hanc ſibi libenͬ ſubtraheret ſi ſuſpēdiū non
timeret. Tales ſp ſtant in pctō mortali: ſi au
tē q̄s ad actū luxurie ꝓcedit: tūc ſp ē pctm̄
mortale vt pꝫ in p̄cedenti ſmone. D Se
cundo ſciendū eſt ꝙ illi q̄ dicūt ſe non poſſe
caſte viuere: nec ab actu luxurie poſſe abſtine
re loquūtur ꝯ̄ veritatē fidei. q̄ꝛ cū adiutorio
dei quilibet hō pōt a luxuria ſe ꝯtinere ⁊ op
poſitū tenere ſapit hereſim. Cuꝫ ḡ q̄s audet
dicere ꝙ ēt cū adiutorio dei ñ poſſit ꝯtinenͬ
viuere: talis loq̄tur ꝯ̄ primū articulum fidei
vbi dicimus. Credo in deū prēm oīpotentē.
Un̄ etiā Apl's Galla. vi. Oīa poſſum in eo q̄
me ꝯfortat. Item pꝫ ex hoc ꝙ q̄libet pōt ca
ſte viuere: q̄ꝛ ſi p vnū actum luxurie deberet
perdere oīa bona tpalia ſua: vel ſi ſciret ſe a
miſſurū pedem vel manū: vel ambos oculos
vel ſi ſciret ſibi p̄paratū igneū lectū in q̄ de
beret cremari: ſicut btūs Laurētius in crati
cula: oīno abſtineret ⁊ nunq̄ʒ vſqꝫ ad mortē
aliquē actū luxurie ſcienter ⁊ volūtarie ppe
traret. Quare tūc nō magis ꝓpt̄ deū ⁊ ꝓpter
ſalutē ꝓpriā ⁊ ꝓpt̄ eternā dānationē euitan
dā debes a luxuria abſtinere. ḡ ſummū reme
dium q̄n q̄s tēptatͬ a luxuria eſt ꝙ hō ſeipm̄
cruciet vel flagellet: vel alias puniat corp⁹ ſu
um ⁊ ſubtrahat ſibi de cibo ⁊ potu. vn̄ Hug.
de ſctō victo. Parca enī vita occidit vicia: li
bidinē extinguit virtutē nutrit: animū robo
rat: mētē ad celeſtia eleuat. Qđ aūt punitio
corpis extinguit luxuriā pꝫ de btō Bn̄dicto q̄
ꝓpter ardorem luxurie ꝓiecit ſe inter ſpinas
⁊ vulnerauit corp⁹ ſuū. ⁊ ſic p vulnera carnis
extinxit ardorem libidinis. Item legitͬ d btō
Bern. ꝙ ſemel īmerſit ſe in gelidam aquā ꝓ
pter vehementē tēptatione carnis. Qđ aūt
ſubtractio cibi ⁊ potus extinguit luxuriaꝫ: h̄
vltimo pꝫ p tale exēplum. Erat q̄dam adole
ſcens q̄ ex intuitu illicito in cōcupiſcentiam
carnis vehemēter ꝯ̄ honeſtā ⁊ pulchrā mu
lierē accenſus fuit: ſʒ ipſa repulit eū ſepi⁹. vn̄
ſemel ipe dixit. ſi nō ſuā voluntatē adipleret
oporteret eū mori: tūc ipā aſſignauit ei dieꝫ
locū ⁊ horam q̄ deberet venire ad eā. Cū aūt
ipſe venit: tūc illa dixit: tua volūtas nō adi
plebitͬ niſi pri⁹ ꝯſenſeris mihi in vna petitō
ne: ⁊ ipe libenͬ ꝯſenſit: ⁊ ipſa ꝯcluſit eū ī vna
camera p triduum ſine cibo ⁊ potu: ⁊ quarta
die p̄parauit vnū locum cū menſa ibi poſita
q̄ fuit plena bonis ferculis cibarijs ⁊ potib⁹
⁊ ex oppoſito p̄parauit lectū pulchrū ⁊ dixit
iuueni. Optionē tibi do: an velis comedere ⁊
bibere: vel voluntatē tuā mecum adimplere
⁊ voluntate tua pacta iterum ecōuerſo iclu
dam te: ⁊ iam nō guſtabis quicq̄ʒ in comedē
do ⁊ bibendo. Tunc iuuenis reſ̄dit. Ego iam
ita fatigat⁹ ⁊ attenuatus ſum fame ⁊ ſiti ꝙ
ignis ꝯcupiſcētie tot⁹ refriguit: ⁊ iā nullā cō
cupiſcentiā erga te habeo: ſʒ me delectat co
medere ⁊ bibere magis q̄ʒ quicq̄ʒ aliud face
re. ⁊ ipā dixit. O nequā cur dixiſti ꝙ oporteret
te mori niſi ego tibi ꝯſentirem. vade ⁊ ampli
us q̄n ſic accēſus fueris tūc tibi ſubtrahe de
cibo ⁊ potu: ⁊ ſic poteris carnis tue ꝯcupiſcē
tiā extinguere ⁊ caſte viuere.

¶ Dn̄ica tertia poſt feſtū trinitatꝭ. Ser. lxxx
vij. de cōuerſione peccatoris.

G Audiū erit coram ange
lis dei ſup vno pctōre penitētiaꝫ
agēte. Lu. xv. Mat. xviij. Ualde
magna ⁊ p̄cioſa eſt pnīa pctōꝝ: d
qua angeli in celo tn̄ feſtum faciūt: tantūq̄ʒ
gaudiū hn̄t. Ber. ſup can̄. Gaudēt angeli in
pctōꝝ ꝯuerſione ſalutem hoīm ſitiētes. La
chryme enī penitētiū ſunt vinū angeloꝝ. vn̄
merito dr̄ in ꝟbis p̄miſſis. Gaudiū erit corā
angelis dei ⁊c̄. Un̄ ſciendū ꝙ tria ſunt in pn̄

ti ſermone dicēda. Primo quō tota trinitas
⁊ angeli ⁊ ſcti gaudēt de ꝯuerſione pctōꝝ.
Scd̄o q̄re oēs homies dn̄t gaudere de pn̄ia
pctōꝝ. Tertio quare demones gaudēt de dā-
natione pctōꝝ. Quantū ad p̄mū notādū ꝙ
de n̄ra cōuerſione nō tm̄ gaudēt angeli: ſ; eti-
am tota trinitas. ſ. pater ⁊ fili⁹ ⁊ ſpūſſctūs.
E Primo gaudet pater: q2 multū gaudet
rex terren⁹ qn̄ fili⁹ ſibi cōcipit: ſicut letat⁹ eſt
abrahā de conceptu yſaac. Et magis gaudet
qn̄ naſcit. ſicut gauiſi ſunt zacharias ⁊ heli-
zabeth in ortu pcurſoris. ſ. Johānis baptiſte
adhuc magis gaudet qn̄ fili⁹ ablactat. Vnd̄
abrahā fecit magnū ꝯuiuiū in ablactatione
yſaac. vt h̄r Gen̄. xxi. S; multomag̃ gaudet
qn̄ fili⁹ grandis effectus ad mēſam ſuā acci
pitur. Pater igr̄ celeſtis de filio ſpūaliter cō
cepto: nato: ablactato ⁊ ad menſam recepto
multū gaudet: ꝯceptio attēdit in ꝯtritiōe ſi-
ue in boni ꝓpoſiti ꝯceptione. Natiuitas at-
tendit in ꝯfeſſione ⁊ in dictoꝝ expſſiōe: ⁊ bo
noꝝ operū multiplicatōe vel oſtēſiōe. Abla-
ctatio attendit in vite ꝓfectione. ſ. qn̄ hō ꝓ
ficit in bonis opib⁹ ⁊ in virtutibus. Vn̄ ps.
Ibunt de ſtute in virtutē. Ad menſam rece
ptio attendit in celeſti refectione. iuxta illō
Lu. xxij. Edatis ⁊ bibatis ſup mēſam meā
in regno meo. Scd̄o ex ꝯuerſione pctōꝝ gau
det fili⁹: q2 videt effectū paſſionis ſue qd̄ no
tatur in euāge. hodier. in iſta pabola. ſc; de
oue pdita ⁊ inuēta. vn̄ Gre. Vna ouis periit
qn̄ hō peccando paſcua vite relinqt: in hūe-
ros autē ponit: q2 ipſe pctā n̄ra in corde por-
tauit. De quo Augu. li. v. ꝯtra hereſes dicit:
Tu inqt ad pctōrē ieſus cū eſſes inimic⁹ pa
tri meo recōciliaui te. cūq; eēs lōge ego veni
vt reducerem te: cū inter montes ⁊ ſiluas er-
rares q̄ſiui te. humeris meis portaui te: pri
meo reddidi te: laboraui: ſudaui caput meū
ſpinis oppoſui: manus meas clauis obieci:
latus meū lancea aperui. Tot nō dicam iniu
riis ⁊ aſperitatib⁹ laceratus ſum: ſanguinē
meū fudi: ⁊ aiam meā poſui vt cōiungerem
te mihi: ⁊ tu diuideris a me: tantū aūt deſi-
derium de oue inueniēda habuit ꝙ etiā de
ſertum. i. celū dereliqt: qd̄ dr̄ deſertum. tū q2
fuerat derelictū ab angelo q̄ ī eo fuerat crea
tus: tū q2 derelictū fuerat ab hoīe q̄ ip̄m fue
rat inhitatur⁹: tū q2 adinſtar deſerti in eo ſt̄
dulces cantus auiū. i. angeloꝝ: ibi ſunt roſe
martyrū: viole ꝯfeſſoꝝ: ⁊ lilia v̄ginū. Tertio
de cōuerſione pctōꝝ gaudet ſpūſſctūs. pmo
q2 recuperat templū ſuū qd̄ d; inhabitare,
iuxta illud. i. Coꝝ. iij. Neſcitis q2 tēplum dei
eſtis vos ⁊ ſpūſſctūs habitat in vobis: ſ; in-
hitare nō pōt niſi ſpūs malign⁹ recedat. ij.
Coꝝ. vi. Que aūt ꝯuentio xpi ad belial. quis
autem ꝯſenſus templo dei cū idolis. Secun
do gaudet ſpūſſanctus: q2 recuperat mēbrū
ſuum qd̄ d; viuificare. i. Coꝝ. vi. An neſcitis
ꝙ mēbra v̄ra ſunt tēplū ſpūſſancti. Videm⁹
enī ꝙ mēbrū preciſum vel putridū: vel pa-
raliticū nō viuificat a ſpū humano: eodem
mō nec pctōr a ſpū diuino. q2 diuiſus ē a dō
Eſa. lix. Iniqtates veſtre diuiſerūt inter vos
⁊ deū veſtrū. Tertio gaudet ſpūſſctūs. q2 re-
cupat vas ſuū qd̄ d; implere. Oportet autē
ꝙ illud vas ſit vacuū ab amore mundi ſi d;
impleri amore dei. Aug. ſup Iob. Vas es ſi
plenus es: funde qd̄ habes vt recipias qd̄ n̄
habes funde amorē ſeculi vt imPlearis amo
re dei. F Similr̄ angeli gaudent de con
uerſione pctōꝝ triplici de cā. Prio q2 vident
ſue cuſtodie tā gl'ioſum fructū. Cuilibet eni
hoī angel⁹ ad cuſtodiā delegat. vn̄ ps. Ange
lis ſuis mā. de te ⁊c. Quia angel⁹ ſp̄ cuſtodit
hoīem dū eſt in p̄nti vita ſiue ſit in lecto ſiue
in cāpo: ſiue in eccl'ia ſiue in mēſa: ſiue vbicū
q; locoꝝ. Ber. In quouis diuerſorio: in quo-
uis angulo reuerētiā exhibe angelo tuo: nec
audeas illo p̄nte qd̄ me vidēte non audeas.
Itē ille deū eſſe nō credit q̄ ea p̄nte deo facit
q̄ p̄ntib⁹ hoīb⁹ facere ptimeſceret. Itē Bern̄.
Magna dignitas aīarū ꝙ anima vna q̄q;
ab ortu natiuitatis in ſui cuſtodiā habeat an-
gelū deputatū. Sicut igr̄ medic⁹ gaudet qn̄
videt effect⁹ medicine īfirmo ꝓdeſſe. ſic gau
det angel⁹ qn̄ videt erga hoīem ſue cuſtodie
effectū. Ecōuerſo aūt de caſu hoīs in pctm̄ ⁊
ei⁹ pditiōe multū dolet. Iux̄ illud Eſa. xxxiij.
Angeli pacis amare flebūt. Scd̄o gaudēt q2
vidēt ex pctōrib⁹ cōuerſis ſuū adimpleri nu-
merū. Cū ei tot aſcendāt de hoīb⁹ qt cecide-
rūt angeli ſiue quot remāſerūt. iux̄ illō. Sta
tuit terminos ppl'oꝝ iux̄ nūerū filioꝝ. dei ma
nifeſtū eſt ꝙ ruina d; de hoīb⁹ repari. p̄. Im
plebit ruinas ꝯquaſſabit ⁊c. Iō multū gau-
dēt qn̄ pctōres ꝯuertūt vt de ipſis eoꝝ nūe-
r⁹ reparet. Tertio gaudēt q2 vidēt ī laudan
do deū ſe hr̄e ꝯſortiū. q2 ſicut angeli ſp̄ lau-
dāt deū ī celis. ſic hō exn̄s in gr̄a ꝯtinue lau
dat deū ī terris ī oīb⁹ q̄ facit ad honorē dei.
q2 iuſt⁹ ſp̄ orat q̄diu iuſt⁹ ē. Et nō ceſſat ora
re q̄ nō ſinit bn̄ agere. Amb. Vnuſq̄ſq; ꝯuer-
ſionē ſuā gr̄ā credat eē deo ⁊ etiā cetib⁹ ange
loꝝ quoꝝ affectare procinium; ⁊ vereri debet

dſenſam. Et ꝓpter iſtas duas vltimas rō-
nes non ſolū gaudent angeli: imo etiā bea-
ta v̄go Maria ⁊ oēs ſcti gaudēt de cōuerſio
ne pctōꝝ. G Circa ſecūdū ſciēdū ꝙ de cō
uerſione pctōꝝ oēs hoies gaudere debēt. ⁊ h̄
ppt̄ tria. Prio ppt̄ honorē dei q2 maximū
dedec⁹ deo exhibitū ē ⁊ exhibet peccādo mor
talit: et hoc prio ppt̄ infinitā ſuā potētiā ⁊
maieſtatē. Sicut ſi rex terren⁹ inhonoraret
a ſuo paupe ſuo et vili: nōne magnū eſtima
retur dedec⁹ eſſe ꝓpter potētiā ⁊ maieſtatē
reg̃ ⁊ ppt̄ paruitatē et vtilitatē ſerui. et ſi-
gnant cū hoc ſibi fieret ab hoīe deſpecto cui
multa bona feciſſ;. ſic etiā ē de deo. Secūdo
ppt̄ ſuā infinitā bonitatē. q2 qn̄ min⁹ bonū
eligit ꝓ optio bono tūc mai⁹ bonū multum
vilipēditur. Sic ꝯtingit qn̄ creatura ꝓ crea-
tore diligit ⁊ eligit. vt cū hō cōuertit ſe ad de
litias corpis ⁊ ꝑponit iſtas deo ⁊ gaudiis ce
li. g̃ pctōr q̄ ſciēter peccat mai⁹ dedec⁹ exhib;
deo q̄ iudei q̄ aliq̄lit ignorant fecerūt. Sed
mal⁹ xpian⁹ ſcient peccat nō ex īfirmitate vl̄
ignorātia ſ; ſepe ſcient ⁊ ex certa malicia ⁊ ſic
deū mltū ihonorat. S; cū pctōr penitet tūc
rehonorat deū penitēdo quē pri⁹ ihonorauit
peccādo. ⁊ placat deū p pn̄iam quē an̄ offen
dit p culpā. Secūdo gaudere debem⁹ de con-
uerſione pctōris ꝓpter fraternā charitatē: q̄a
ꝓximū diligere teneor ſicut meip̄m. i. faue-
re ſibi vitā beatā ſic̄ et mihi. ſ. gr̄am ī p̄nti et
glā; ī futuro. ſ; cū pctōr penitet tūc erit par-
ticeps vite et̄ne. Ergo de h̄ gaudere debem⁹
ppt̄ fratn̄ā charitatē quā tenemur ꝓximo.
Sciēdū ꝙ hō ſeip̄; d; diligere ppt̄ deū. ſ. q2
ē receptibil' gr̄e ī p̄nti ⁊ gl'e ī futuro. Et hō n̄
d; ſe diligere ppt̄ ſeip̄;. q2 h̄ ē pctm̄. ſ. ꝙ hō
ſeip̄m diligat. ſ. vt comedat. ſupbiat: luxurie
tur: vtat bonis p̄ntib⁹ in delitiis viuēdo. vl̄
q2 potēs ē ⁊ plura bōa poſſidet. vel q2 hono-
rat ab hoīb⁹ ⁊ ſic de aliis. Tertio gaudere de
bem⁹ de cōuerſione pctōris ꝓpter numerum
electoꝝ q̄ cōplebit p eū ⁊ ꝓpter gaudiū qd̄ ſu
mus habituri de eo in celo q̄ ꝯuertit a pecca
tis ⁊ deo ꝑpli⁹ ſeruire ꝓponit. Sciēdum ꝙ
pctm̄ cedit hoī penitēti in bonū in celo ⁊ eti-
am ſanctis ⁊ electis q2 penitēs ppt̄ hoc deū
eternaliter laudabit ⁊ glorificabit ꝙ ſibi pec
cata ſua hic in terra indulſit ⁊ ab infernali
incēdio liberauit. q2 cernit multos in iferno
qui forte minus peccauerūt q̄ ip̄e peccauit:
⁊ de⁹ talē miam et gr̄a; eis nō exhibuit ſicut
ſibi fecit: ex hoc deū eternalit plus diligit et
regratiatur. Queritur vtrū electi videāt pec
cata alioꝝ in celo exiſtentiū. Rn̄det ꝙ ſic. ⁊
hoc nō eſt ipis q̄ peccauerūt in confuſionem
ꝙ oēs electi cognoſcūt pctā eoꝝ: ſ; erit eis in
honorē. ſ. ꝙ a pctis ſurrexerūt et verā pn̄ia;
egerūt ⁊ erit ipis ſanctis in gaudiū ex chari-
tate qua ſe in celo mutuo diligūt. quia vidēt
ꝙ frat eoꝝ fuerat mortu⁹ per peccatū quod
cōmiſit in mundo. et reuixit per pn̄iam ⁊ ſa-
tiſfactionē: perierat per culpā et inuent⁹ eſt
per gr̄am: et g̃ oēs ſancti in celo laudant ve-
rum medicū. i. xp̄m qui fratrē ipoꝝ ſanauit
⁊ de morte culpe ad vitam gr̄e reduxit. Sic̄
pater vel frater: mater vel ſoror: cuius filius
vel cognatus dilect⁹ a mortuis ſuſcitaret vel
a graui infirmitate curaretur: tunc illi om̄s
valde exultarent et illū medicū laudarēt: ſic
etiom̄s ſancti in celo. D Circa tertiū ſciē
dum ꝙ demones propter noueȝ cauſas gau
dēt de dānatione peccatoris: ſicut āgeli gau-
dent de eius conuerſione. Primo quia deus
nunq̄ habebit aliquā gloriam de illo q̄ dam
natur: ſed omnes labores quos in mūdo iſto
xxxiij. an. pertulit in illo perditi ſunt. Inſup
oīa bona que ſibi fecit ſiue in ſanitate corpo
ris ſiue in exhibitione et largitione rerū tem
poraliū et bonoꝝ om̄ia iſta in eo perdita ſt̄.
Inſup paſſio xpi et mors xpi et vulnera ipſi
us perdita ſunt. Qd̄ xp̄s conquerit per pro-
phetā dauid. Inuacuū laboraui et fruſtra cō
ſumpſi fortitudinē meā. Et hoc fuit vna de
maximis paſſionib⁹ et tribulationib⁹ quas
xp̄s tp̄e paſſionis ſue habuit. q2 cognouit ſu
am amaram paſſionē fruſtrari in plurib⁹ p̄-
uis hoībus. Secūdo ꝙ homo dānat⁹ decete
ro nunq̄ aliquid boni a deo habebit nec vnā
guttā miſericordie dei: nec eccl'ie ſubſidia fi-
enda ꝓ defunctis ꝓſunt illi. q2 in inferno nul
la eſt redemptio. vn̄ Aug. dicit. Si patrē me
um ſcirē ī inferno: nō pl⁹ orarē ꝓ eo q̄ ꝓ dya
bolo. Greg. xi. li. mo. Quiſq̄s ad inferni ma-
la toleranda deſcenderit: neq̄q̄ ad lucē vlte-
ri⁹ redibit. q2 neq̄q̄ vltra miā pcentis liberat
q̄s ſemel in locis penalib⁹ iuſticia dānantis
dānat. Tertio gaudent demones. q2 ſocium
penarū hn̄t q̄ eoꝝ numeꝝ augmentet. Quar
to eo ꝙ angeli decetero nunq̄ hebūt leticiā
de eo. ſ. ꝯtiū ad conuerſionē. quia nunq̄ pe-
nitebit veracit de pctis talis damnatus q̄a
om̄s dānati in inferno ſunt obſtinati in ma-
liciis. l; angeli et beati in celo exn̄tes gaude-
ant de hoc ꝙ vidēt eos in penis. vn̄ ps. Le-
tabit iuſt⁹ cū viderit vīdictā: q̄uis enī āgeli
⁊ ſcti in celo videāt penā dānatoꝝ. nullā; tn̄

cōpaſſionē habēt ad eos. Etiam ſi q̄s vide‑
ret patrē vel matrē vxorē vel filios nō cōpa
teref eis. q̄ ſicut coniuncti ſunt deo et vni⁹
volūtatis cū eo: vt quicq̄d ſibi et ſue iuſticie
placet hoc etiā eis ſilr placet. Immo gaudi‑
um ē eis videre penā dānatoꝝ: q̄ vident ma
la q̄ ipi euaſerūt: ⁊ de h̄ eternalr deū lauda‑
būt ⁊ ſibi regratiabūtur. I Querit an dā
nati ēt videāt gl̄iam btōꝝ. R̄n̄r φ ſic: et ex h̄
torquent cū vident gloriā ineſtimabilē bea‑
toꝝ. Tum ꝑpter inuidiam inuidēdo beatis
de felicitate ipoꝝ. tū q̄ ipſi talē gloriā amı‑
ſerūt ꝑpt momētaneū gaudiū hui⁹ mūdi et
ꝑpter diuitias hui⁹ ſeculi et voluptates car
nis. ſ; poſt extremū iudiciū amplı⁹ non vide
būt gloriā beatoꝝ: nō tn̄ minorat ex hoc eoꝝ
pena: ſ; auget. Tum q̄ memorant iſtam glo
riā quā in btīs viderūt in iudicio et āte iudi
ciū. Tū q̄ indigni ſunt φ amplı⁹ eos videāt
Vn̄ ſcriptū eſt. Tollat impi⁹ ne videat glori
am dei. Quinto gaudent demones de pecca‑
toris dānatione: ex hoc. q̄ ipſi hn̄t materiaꝫ
in qua crudelitates ſuas refrigerāt. Peior ē
eni demon oi hoie de inimico. hoi eni ſufficit
inimico ſuo mortē iferre. demō vō poſt mor‑
tem deſiderat iımicū ſuū cruciari in ꝑpetuū.
Sexto q̄ dānati in inferno ex damnatione
ipſius quo ad aliquid oēs peius habebunt.
ſic ecōuerſo i celo oē ʒ ſcti meli⁹ hēbunt. K
Vn̄ q̄ritur vtrū dānati vellēt oēs hoies dam
nari. ex quo ſciunt ex hoc penas coꝝ augmē
tari. R̄ndet ſm ſctm̄ Tho. ſup. iiij. ſent. di. l.
φ ſic. Etiā parētes ſuos ⁊ cognatos: vxorem
et filios: ⁊ hoc ꝑpt ꝑfectiſſimā inuidiā q̄ eſt
in eis. ſicut in beatis ē ꝑfectiſſima charitas:
ita ⁊ in eis ē ꝑfectiſſima iuidia q̄ facit appe
tere alioꝝ malū. Hoc etiā pꝫ in illis inuidı‑
oſis viuentib⁹ in hoc ſeculo. in quib⁹ tn̄ nō ē
adhuc ꝑfecta inuidia: ſ; tn̄ dānati min⁹ ꝑpin
quis inuident q̄ꝫ alienis. vn̄ eorūꝫ pena ma‑
ior eſſet ſi oēs ꝑpinq̄ dānarent ⁊ alij omnes
ſaluarent q̄ꝫ ſi ⁊ aliq̄ de ſuis ſaluarent. Ex ꝑ
pter hoc fuit φ diues epulo petijt fratres ſu
os a dānatione eripi. Cogitabat eni φ aliq̄
eriperent: et illos voluit eſſe ſuos frēs poti⁹
q̄ aliōs: tn̄ ſi poſſibile eſſet poti⁹ mallet ſilr
oēs dānari. Septio q̄ demones gaudēt ſpe
cialir ſe eſſe ſecuros de btā Maria vgine φ
illū hoiem decetero eis nō auferat: mltos ei
eis aufert h̄ quos q̄ſi ꝑprimos poſſidēt infini
tos eni pctōres a morte eterna liberauit con
uertēdo ſniam. Exemplū de heſter q̄ populū
ſuū etiā poſt ſniam datā: poſt literas dāna‑
tionis ſcriptas ⁊ ſigillatas ac publice ſuſpē
ſas a morte liberauit et amicos reg̃ conſtitu
it. ſic ſilr intelligit de btā vgine. Octauo q̄a
gaudent valde de diuerſitate penarū ⁊ acer‑
bitate q̄s in illis vident: quos eni intuentur
in maiorib⁹ penis de illis plus gaudent q̄s
in ꝑfundiorib⁹ ampli⁹. Nono gaudent ma‑
xie q̄ ſunt ſecuri φ pctōr ꝑ pniam nō ↄuer‑
tat: q̄ pnia infinitos eis abſtrahit vt pꝫ in
vtroq̄ʒ teſtō in dauid: i paulo. in maria mag.
et ſic de alijs. : q̄ pnia reſpectu dei ⁊ pctōris
eſt ops. nulla eni creatura neq̄ʒ in celo neq̄ʒ i
terra: neq̄ʒ oēs martyres: neq̄ʒ apli: neq̄ʒ ꝑ‑
phete: neq̄ʒ cōfeſſores: neq̄ʒ virgīes: ſ; ſola pe
nitētia placat deū pctōri. Mat. iiij. Pniam
agite appropinquabit eni rc. ce. Ezech. xviij.
Si impi⁹ egerit pniam de oi pctō ſuo vitaı
uet. ſ; demones certi ſunt φ dānat⁹ amplius
nō pōt agere pniam ſalutarē. ḡ gaudēt: imo
demones nō ſolū gaudēt de dānatōe pecca‑
toris ſ; etiā gaudēt de lapſu iuſtoꝝ hoīꝫ. Vn̄
legit i vitaſpatrū φ q̄dā monach⁹ fili⁹ ſacer
dotꝭ ydoloꝝ cū ꝑuul⁹ eēt ⁊ ſederet in templo
ydoloꝝ vidit ſathanā ſedentē ⁊ oēm miliciā
ei⁹ aſtantē ⁊c. Quere hoc exemplū ſup ſmo‑
ne. xl. C.

¶ De eadē dn̄ica de nouem choris
angeloruꝫ. Sermo. lxxxviij.

Gaudiū erit corā angelis

G dei ſup vno pctōre pniam agen‑
te. Lu. xv. Greg. dicit φ ſupna ci‑
uitas ex angel ⁊ homib⁹ cōſtitu.
Cū ḡ hoies lꝫ viles vermiculi vtpote de ter
ra creati in angeloꝝ cōſortio debeāt deputa‑
ri: ita vt ſane ſm φ plus ⁊ min⁹ hn̄t in meri
tis ſup vel infra ad meritoꝝ cōparatonē cum
angelis collocent. iō cū ſumma diligētia la‑
borandū ē ⁊ conādū vt q̄lꝫ ad hoc ꝑueniat. h̄
eſt vt q̄lꝫ laboret ſuis exercitijs vt ad āgelos
ſit vētur⁹. Cū eni pmia corrn̄deāt merit. iux
illud Math. vij. Eadem menſura qua men‑
ſi fueritis remetiet ⁊ vob. Et iuxta illud apo
ſtoli ad Philip. iiij. Que eni ſeminauerit hō
hec et metet. L Certū eſt et indubitata
veritas fidei xp̄iane tenet φ infimi in meri‑
tis: cū infimis in celo ⁊ mediocres cū medijs
et ſupmi cū ſupmis angelis ordinabuntur.
Hec ḡ ꝑſequēdo ꝑ ordineꝫ: pmo videam⁹ q̄
ad infimū ordinē hoc ē ad āgelos collocent
et ſt q̄ cū iſimis ⁊ minimis merit̄ trāſeūt de
hac vita. Illi aūt mima hn̄t merita q̄ ex ſeip
ſis nihil hn̄t: ⁊ ſolū i xp̄i merit̄ aſſumunt: nō
φ xp̄i merita i ſe ſint mima: ſed q̄ de ſuis ni

hil penit⁹ addiderūt. Quoꝝ ſunt duo gn̄a. ſ.
ꝑuuloꝝ poſt baptiſmū decedentiū ⁊ pctōꝝ ū
per finalē pniam ſeſe ↄuertētiū. Qui cum ni
hil de ſuis penit⁹ appoſuerūt ad infimū or‑
dinem hoc eſt ad angelos aſſumunt. Ipi ei
ſunt q̄ minima annūciāt. h̄ eſt deo nūciāt mi
nima merita ſe hr̄e. ḡ q̄ decedūt i baptiſma‑
li innocētia ⁊ in finali pnīa: vt q̄ ex neceſſita
tis articulo ꝑpediti nec ↄfeſſionē nec ſatiſfa
ctionē aliquā addiderūt. ſ; ſolū i ↄtritōe eis
pctā indulta ſunt ⁊ ſic decedūt. hi q̄ infimi ſt
in merit ad locū infimū. h̄ eſt ad angelos de
putant. Nō ei negam⁹ eis veniā q̄ꝫtūcūq̄ʒ ſe
ro ꝑ eiteāt. dicēte Aug. Nulla pnīa pōt eē ni
mis ſera: dū mō ſit vera. ⁊ iō ex tali pnīa con
cedim⁹ eis ↄpationē regni: ſ; q̄ nudi ſunt ꝑ
prijs merit̄: iō exigēte dei iuſticia in infimis
locis collocent. Et nihilomin⁹ tn̄ in illo cho
ro habebūt magnū gaudiū. q̄ celeſtes milı‑
tes. i. angeli in illo choro exiſtes eos lete ſu‑
ſcipiūt ⁊ honorifice eis ſuiūt ⁊ tm̄ honorem
eis exhibēt φ admirari pn̄t. Tūc ⁊ xp̄s pōt
dicere eiſ. Nō miremini ego ſuiui vob. xxxiij
annis in terris q̄re merito āgeli mei ſuire vo
bis dn̄t in celis. Scd̄s chor⁹ ē ſctōꝝ archāge
loꝝ q̄ magna nūciāt ⁊ ſecreta reuelāt: ſic̄ ꝑ
phetias ⁊ ſecretiora dei pl⁹ cognoſcūt q̄ in‑
feriores angeli. Ergo gabriel fuit de iſto cho
ro q̄ incarnationē xp̄i ⁊ ēt natiuitateꝫ iohis
baptiſte annūciauit. Ad illū chorū ꝑueniūt
iſti hoies q̄ ſup ꝑdictā cordis ↄtritionem ad
dūt feliciſſimā oris ↄfeſſionē: ⁊ ipāꝫ ↄfeſſio‑
nē cū debit circūſtātijs in ſacerdotꝭ audiētia
fidelr ꝑponētes ⁊ nihil ex oib⁹ ↄtigētib⁹ ob
mittētes. Talis ei ↄfeſſio ſtatī vt ab ore pro
gredit oim īpetrat veniā pctōꝝ. Gre. Cōfeſ‑
ſionē nr̄am ex puro corde ↄſiderat de⁹: ⁊ cun
cta q̄ delinq̄m⁹ relaxat de⁹. Quo ḡ iſti niſi in
ter angeloꝝ nūcꝭ deputant. Cū ei pmi ex ſo
la cordis ↄtritōe int angelos aſſumunt me‑
rito iſti q̄ pl⁹ apponūt ſup addētes ↄfeſſiōeꝫ
alti⁹. i. in archāgeloꝝ ordinem aſſumunt. Et
merito iſti ſcdi int eos collocant: q̄ magna
nūciāt: q̄ reuera maximū ē ⁊ maxīa nūciant
q̄ feda pctā ſua pure denūciāt ↄfeſſori. Gre.
In pleriſq̄ʒ vecūdis hoib⁹ maioris eſt certa
minis feda ↄfitēdo detegere q̄ꝫ eadē nō cō‑
mittere. Iſi. Cōfeſſio ſanat: ↄfeſſio ſctificat
cōfeſſio pcti veniā donat. Ois ei ſpes i ↄfeſ‑
ſione ↄſiſtit. In ↄfeſſiōe loc⁹ ē mie. Et in illo
choro adhuc ē mai⁹ gaudiū: q̄ ibi cognoſci‑
m⁹ abyſſum diuine volūtat̄: ⁊ ibi cognoſci‑
m⁹ cās ⁊ effect⁹ rerū i dō. ſ. q̄re h̄ vel ꝑ fit. i. q̄
re iſte eſt diues ⁊ ille paup. iſte ē pulcher ⁊ il
le deformis. q̄re vn⁹ morit ⁊ alt viuit. Tertij
angeli dicunt vtutes. Et ſt illi ſpūs ꝑ q̄s ſi‑
gna ⁊ miracula fiūt freq̄nt: ⁊ iō dicunt vtu‑
tes: q̄ vt⁹ dina relucet i iſtis. ſ. φ ipe ſit ops
⁊ φ nihil pōt reſiſtere ei: ⁊ q̄n de⁹ vult aliq̄d
facere qd̄ ē ſup naturā: qd̄. ſ. ſolū fit miraclo
ſe: ſic cecos illumiare: mortuos ſuſcitare: tūc
illi angeli q̄ dicunt vtutes mittunt. Ad hoꝝ
ḡ ſocietates illi hoies merito aſſumūt q̄ ſtrē
nue ⁊ virilr duob⁹ ꝑdict̄. ſ. ↄtritiōi ⁊ ↄfeſſiōi
adiungūt debitā ſatiſfactionē ⁊ ↄdignaꝫ. vn̄
Lu. iij. dixit Joh. bap. Facite dignos fruct⁹
pnie. Greg. Vt tāto maiora q̄rāt bonoꝝ ope
rū lucra ꝑ pniam q̄ꝫto grauiora ſibi intulerūt
dāna ꝑ culpā tā virilir ſatiſfaciētes vt com‑
miſſis malis in pōdere nūero ⁊ mēſura ex ſa
tiſfactōe ↄdigna: ſufficiētiq̄ʒ remetiāt: ⁊ p⁹
in obſuatiōe ꝑceptoꝝ dei virilr ⁊ ſtrēnue ſe
exerceāt ⁊ inſiſtant opib⁹ mie. ſ. eſuriētes ci
bādo: ſitiētes potādo: ⁊ ſic de alijs. Et q̄ ta‑
lis ſatiſfactio h̄ deſcripta hꝫ maximaꝫ diffi‑
cultatē ⁊ virili indiget fortitudīe: iō vtutib⁹
merito tales apponent. Et ibi erit adhuc ma
ius gaudiū. q̄ ibi cognoſcim⁹ oipotentiā di
plem⁹ quō ex nihilo oia creauit: ⁊ adhuc mil
le vel ifinitos mūdos creare poſſet. ⁊ quō ſu
ſtētat mūdū ⁊ oīa creata in eē ſuo. Quarti di
cunt ptātes ⁊ illi mittunt ad arcendū demo
nes ne nīm tēptare pſumāt q̄ꝫtū volūt. Et
illi iuuāt nos vicere carnē mūdū ⁊ diabolū.
Et ad iſtū chorū aſſumunt illi q̄ poſt ꝑdicta
exercitia ↄtritōis ⁊ ↄfeſſiōis ⁊ ſatiſfactōis: ꝑ
q̄ oia pctā ſt deleta in artiſſimo exercitio ſe
cōſtrigūt aſſumētes aſperā ⁊ auſterā vitā: et
ꝑ fortiſſimā reſiſtētiā carni mūdo ⁊ diabolo
ſe oppoiūt: ne iterū pctis illabant. M
Tres ei pcipuos hoſtes habem⁹ pcipitiū ſua
dētes. ſ. carnē: mūdū ⁊ diabolū. Ex qb⁹ duo ſi
aliq̄n itermittāt: q penit⁹ ex toto nō dimit
tūt. Terti⁹ tn̄. ſ. diabol⁹: ita inexorabili aduer
ſus nos odio cōiurauit vt nūq̄ʒ ab eo ad ictū
vni⁹ oculi inducias extorq̄re valeam⁹. Job.
vij. Militia eſt vita hois ſup terrā. Pmo eni
caro ipugnat nos ꝑ cōcupiſcētias ⁊ carnalia
deſideria: ſemꝑ ei optat voluptuari: ociari ⁊ i‑
pugnari: cui reſiſtēdū eſt potent: nihil ex oī‑
b⁹ his admittēdo niſi q̄ ad ſuiendū deo ⁊ ad
victū ⁊ veſtitū ſunt ei nccīa: tenēdo corp⁹ no
ſtrū ſic dicit Ber. ſicut egrū cōmēdatū cui ml
ta volēti inutilia ſunt negāda: vtilia etiā no
lenti ingerēda. Scd̄o mūd⁹ ipugnat nos cū
delectatōib⁹ mūdanis. ſ. gaudijs: diuitijs: ⁊

⁊ honoꝛib⁹ ⁊c̄: ⁊ illa reſpuere debem⁹. ſ. ꝙ hic
gaudere in mũdo illicite nõ velim⁹: vt in fu-
turo cũ deo eternalr̄ gaudeam⁹. Hic ſpnere
diuitias. tp̄ales: vt i futuro poſſideam⁹ diui
tias glie: hic fugere honoꝛes mũdanos vt in
futuro honoꝛemur a xp̄o ⁊ ab oīb⁹ ſctis ⁊ an
gelis dei: ⁊ ſic de alijs. Tertio diabol⁹ nos di
uerſimode impugnat. pꝛio malas ſuggeſtio-
nes imittẽdo qb⁹ in pncipio virilir̄ reſiſtere
debem⁹. Ber. in ſer. Põt inimic⁹ excitare tẽ-
ptatiõis motũ: ſ; in te eſt ſi volueris dare vl̄
negare cõſenſum. Scd̕o tẽptat nos viciãdo
nr̃a bona opa. Et h̄ ↄtigit trib⁹ mõis ſ̄m Gre
go. ſ. in pncipio viciãdo intẽtionẽ: in medio
tẽptat p negligẽtiã. in fine p inanis glie il-
laqueationẽ: qs laqueos diaboli p diligẽtes
cuſtodiã euadere debem⁹. Et q̄to bellũ ẽ foꝛ
tius: ex eo ꝙ qs inclinat⁹ eſt ad aliqd̕ vicius
aut ex natura aut ex actu freq̄nti. q2 ſ̄m Ari.
Actus multiplicati generãt habitũ tãto qs
plus meref. ſ. virilir̄ reſiſtẽdo: ⁊ ẽt q̄to plu-
ries qs tẽptaf tãto plr̄es coꝛonas reſiſtendo
meref. Ber. Quotiẽs reſtiteris totiẽs coꝛona
beris: ⁊ in illo choꝛo habebim⁹ adhuc maius
gaudiũ q̄ in iferioꝛib⁹ choꝛis. O q̄le gaudiũ
tũc habebim⁹ cũ illis militib⁹. i. angelis q h̄
iuuerũt nos vincere mũdũ: carnẽ: ⁊ diabolũ
⁊ cũ illis ſctis q hic foꝛtir̄ dimicauerũt ↄ mũ
dũ carnẽ ⁊ diabolũ. Quinti angeli dicuntur
pꝛicipat⁹: ⁊ iſti adhuc ſunt ſupioꝛes alijs q
mittunf ⁊ dicũtur pncipat⁹: q2 pncipanf ſu-
per totã eccl̄iã vel pꝛuinciã vnã ⁊ iſti mittũ
tur pꝛo negocio totius eccl̄ie vl̄ pꝛuĩcie qñ deo
placuerit. Et hũc choꝝ angeloꝝ meremur ſi
pꝛicipatũ obtinebim⁹ ſup oẽs hoĩes. S; di-
ceres quõ poſſes fieri pnceps ſup hoĩes ali-
os vt illũ q̄ntũ choꝝ mereri poſſes. Rñdef p
patiẽtiã. ſ. vincẽdo oẽ malũ in bono. ⁊ tales
hoĩem tot⁹ mũd⁹ vicere nõ põt. h̄ p; in mar-
tyꝛib⁹ q̄s nec pſides nec reges nec imparoꝛes
nec oẽs tyrãni vicere potuerũt. ⁊ iſti hoĩes q
ad iſtũ choꝝ poſſidendũ ptinẽt ſic ſe hñt in
terris ꝙ ſi vbis offendunf. ſ. i pis maledicẽ
do: vel dure vel iracũde loq̄ndo. tũc ipi econ
uerſo pꝛo maledictõe dãt bñdictionẽ. ⁊ pꝛo ver-
bis iracũdis rñdẽt vba dulcia. Exẽplo xp̄i d̄
quo ſcriptũ ẽ. i. Pe. ij. Cũ malediceref ñ ma-
ledicebat. cũ pateref nõ cõminabaf. S; dice
res an hõ iuſtus ⁊ innocẽs debeat ſuſtinere
maledictões maloꝝ: ⁊ vtrũ ſibi aliq̄d noceat
talia vba maledicta ſuſtinere. Rñdeo. nihil
ſibi obeſt: imo ſibi pꝛdeſt ⁊ meritoꝛiũ eſt. vnd̕
ps. Maledicẽt illi ⁊ tu bñdic. Ex h̄ p; ꝙ de⁹
illã maledictionẽ ſibi a malo hoĩe inflictam
vult ei ↄuertere in bñdictionẽ. vñ Aug. Qui
iuſt⁹ eſt ⁊ maledicif pmiũ ei pꝛo maledictione
reddif. Itẽ ſi tales q ad illũ choꝝ ptinẽt i re
b⁹ offendunf totũ deo offerũt cogitantes ꝙ
xp̄s nud⁹ pꝛo ipis i cruce pepẽdit nec hauſtu;
aq̄ hr̃e potuit. ⁊ ſic dñs ihs xp̄s remunerabit
eos in vita eterna. vñ Apl̄s ad Heb. x. Rapi
nã bonoꝝ vr̃oꝝ cũ gaudio ſuſcepiſtis ſciẽtes
vos melioꝛẽ ⁊ manẽtẽ ſuba; hr̃e i celis. Itẽ
ſi ledunf in coꝛpe h̄ patient̕ ferũt cogitãtes
paſſionẽ xp̄i q pꝛo eis mlt̄a grauioꝛa ſuſtinuit.
vñ Gre. Si paſſio xp̄i ad memoꝛiã reducitur
nihil ẽ qd̕ nõ equo aĩo toleref: imo tales nõ
ſolũ pati ſunt pꝛo eis oꝛare. vñ Mat. v. Dili-
gite inimicos vr̃os: bñfacite his q oderũt vos
⁊ oꝛate pꝛo pſeq̄ntib⁹ ⁊ calũniantib⁹ vos: vt ſi
tis filij pr̃is vr̃i q in celis ẽ. Sexti angeli di-
cunf dñatiões ⁊ illi dñanf alijs angel̕ ⁊ oꝛdi
nãt eos ad officia ſua. ⁊ iſti nõ mittũf ſ; inti
mãt volũtatẽ dei illis q̄uq; inferioꝛib⁹ oꝛdi-
nib⁹ q̄d facere debeãt: ⁊ vocanf dñatões q̄ſi
dñi ſup alios. Et iſti q̄ttuoꝛ choꝛi ſupioꝛes
nũq̄ mittunf: ſ; ſp aſſiſtũt añ dñ;. ⁊ iſtũ cho
rũ meremur cũ ſenſualitatẽ nr̃am rõni ſubij
cim⁹ ſic ꝙ nihil facit niſi qd̕ rõ iubet. ⁊ ſl̕ ma
ximi dñi q ſciũt ſeipos vincere: ⁊ illi ſ; Ber.
hñt ſenſus exterioꝛes nõ duces: ſ; ſuiẽtes: in
terioꝛes: ſobꝛios ⁊ efficaces. In ſignũ hui⁹ le
gif in euãgelio. vt hr̃ Math. viij. de cẽturio
ne q dixit. Nõ ſum ſub ptãte ↄſtitut⁹ habẽs
ſub me milites ⁊ dico huic vade et vadit: et
alio veni ⁊ venit: ⁊ ſeruo meo fac et facit. Cẽ
turio. i. rõ h; ſub ſe milites. i. potentias aĩe ⁊
dicit huic. i. rõnali veni. ſ. ⁊ cognoſce differẽ
tiam inter bonũ ⁊ malũ. Et dicit huic. i. ira-
ſcibili vade. ſ. ſpernẽdo malũ qd̕ rõnalis po
tentia cognoſcit eſſe deſpiciẽdo. ⁊ ſeruo. i. cõ
cupiſcibili fac hoc. ſ. appetẽdo bonũ qd̕ rõna
lis potẽtia cognoſcit eſſe appetẽdũ. vñ Gen.
xli. dixit Pharao ad ioſeph. Sine tuo impe-
rio nõ mouebit q̄ſq; manũ vel pedẽ i vniuer
ſa terra egypti. Ioſeph. i. rõ ſine cui⁹ impe-
rio ſenſualitas nec d; mouere oculũ ad vidẽ
dũ nec os ad loq̄ndũ: nec pedes ad ambulan
dũ: nec man⁹ ad palpãdũ: nec aures ad audi
endũ: niſi id qd̕ rõ iubet ⁊ diſcernit eẽ licitũ:
g̃ i talib⁹ hoĩb⁹ q ad illũ choꝝ ptinẽt ſenſua
litas ẽ ſubiecta rõni ⁊ h̄ opaf plenitudo grẽ
q̄to enĩ coꝛ abũdat in gr̃a tãto mag̃ rõ vin-
cit ſẽſualitatẽ: q2 cũ coꝛ ẽ plenũ gr̃a: tũc alia
intrare nõ pñt. Sed diceres. quare habem⁹
tot imũdas cogitatiões. Rñdeo ꝙ ideo q2

vacuũ eſt coꝛ noſtrũ a gr̃a. g̃ male cogitatio-
nes hñt locũ intrãdi et manẽdi in nobis. Et
in iſto choꝛo habebim⁹ valde magnũ gaudi
um: q2 eẽ inter tales magnos et altos ange-
los q ſunt dñi ſup alios. nõne eſt magn⁹ ho-
noꝛ: ibi etiã videbim⁹ plen⁹ dignitatẽ altitu
dinẽ ⁊ magnitudinẽ glr̃e noſtre: et quõ mini
mus hoĩm in celo mag̃ honoꝛaf ⁊ alti⁹ coꝛo
natur q̄ maxim⁹ rex in terris. q2 ab ip̃o xp̄o
⁊ Maria et oīb⁹ ſctis ⁊ angelis honoꝛaf in
celis: et q̄libet pticipat ſecũ in omnib⁹ donis
⁊ merit̃: et gl̃iam ſpãlem hẽbit in quol; ele-
cto in celo. ¶ Septimi ãgeli dicũt thꝛo
ni ⁊ iſti angeli pꝛe ceteris in deo quieſcũt tã
q̄ in vltimo fine: et de⁹ in eis delectabiliter
q̄eſcit tãq̄ in thꝛono delectabili. ⁊ ipſe i eis
iudicia ſua in cũcta ſubiecta diſponit. Vñ ca
nitur. De⁹ q ſedes ſup thꝛo. ⁊ in eq̃. Si g̃ cupi
mus ad thꝛonoꝝ ↄſoꝛtia pueñire oĩa ad regu
lã iuſticie iudicem⁹ vt deo dem⁹ eq̄tatẽ nob
vilitatẽ: pꝛimo pietatẽ. Et in illis q ad illu;
thꝛonũ ptinẽt q̄eſcit de⁹ delectabilir̄ vt ſunt
illi q nec in pꝛſperis eleuanf p ſupbiã: nec in
aduerſis frangũtur p impatientiã: ſ; oĩa a d̄o
eq̄nimir̄ accipiũt: ſiue ſit amarũ ſiue dulce: ſi
ue letũ ſiue triſte. q2 tales eſtimãt ſe eſſe ma
los ⁊ dignos oĩ malo: et cũ patiũf aliq̄d tũc
dicũt illd̕ Gen. xlij. Merito h̄ patimur: quia
peccauim⁹ i frẽ; nr̃m. ſ. ieſu; xp̄m nõ obediẽ
do pcept̃ ſuis. Et tl̕es dicũt cũ b. Augu. Hic
vre h̄ ſeca vt i eternũ pcas. ⁊ dicũt cũ btõ Hie
ro. Libẽter nũc patioꝛ toꝛmẽta: vt futura mi
hi gl̕a ſuef. nõ enĩ iudicabit de⁹ bis i idipm̃.
Et tl̕es nõ ↄmouenf ad irã. q2 nihil volunt
niſi ꝙ de⁹ vult. ⁊ oĩa eq̄nimir̄ a deo recipiũt
⁊ volũtates ſuas ↄfoꝛmãt diuine volũtati. g̃
nõ turbanf. Vñ pꝛuerb. xij. Nõ cõtriſtabit iu
ſtũ q̄cq̄d ei acciderit: ⁊ in illo choꝛo replebit
oẽ deſideriũ noſtrũ. vñ ps. Qui replet i bõis
deſideriũ tuũ ⁊c̄. q2 ibi eſt abũdãtia oĩs boni
q2 ibi hẽbim⁹ mẽſurã bonã confertã ⁊ coagi
tatã ⁊ ſupeffluentẽ. Unde apl̕us. i. Coꝝ. v.
Qd̕ ocul⁹ nõ vidit: nec auris audiuit: nec in
coꝛ hoĩs aſcẽdit ⁊c̄. Octaui ãgeli dicũtur che
rubi: ⁊ illi clari⁹ deũ vidẽt ⁊ ſpeculũ trinitat̃
⁊ dicũf illumiatoꝛeſ. q2 alios illuminãt ⁊ eiſ
volũtatẽ dei notificãt: ⁊ ſic illi p̄ ceteris iferi
oꝛib⁹ cognoſcũt volũtatẽ dei q̄d placeat vel
diſpliceat ei. Ad illũ choꝝ ſpectãt illi q h̄ illu
minanf in vera xp̄i ſapĩa. Sapĩa dr̃ quaſi ſa
pida ſcĩa. vnde Ber. Inueniſti plane ſapien-
tiam ſi pctã tãq̄ peſſima mala deſiderabilia
huius mũdi tanq̄ nihil; et eterna q̄ſi optĩa
ſapiũt: ⁊ tales ex intimo coꝛde eterna ↄcupi-
ſcunt. dicẽtes cum apl̕o. Philip. i. Cupio diſ
ſolui ⁊ eſſe cũ xp̄o. ⁊ dicũt illd̕ ps. Heu mihi
q2 incolat⁹ me⁹ pꝛlõgat⁹ eſt. Idẽ. Sitiuit aĩa
mea ad deũ fon. vi. Et tales nec poſſunt co-
gitare nec audire nec loq̃: niſi q̄ dei ſl̕. O q̄le
gaudiũ ibi in illo choꝛo hẽbim⁹ vbi oĩa i deo
cognoſcim⁹. ſ. quõ ab et̃no in deo fuim⁹. ⁊ q̄-
modo a deo emanauim⁹. Inſup cognoſcim⁹
deũ i oīb⁹: ⁊ oĩa creata ſpulchꝛioꝛa eẽ i deo q̄
in ſeipis. Et q̄cq̄d hõ deſiderat ſibi. ſ. pulchꝛi
tudinẽ: ſapĩam; diuitias ⁊c̄. hoc totũ in xp̄o
inueniet. Vñ. iij. Reg. x. Beati ſerui q ſtãt in
ↄſpectu tuo ſp videntes ſapĩam tuã. Quãuis
oẽs electi videãt deũ tñ vn⁹ clari⁹ videt q̄ a-
li⁹. q2 ſicut ſtella differt a ſtella in claritate.
ſic ⁊ ſcti differũt in gl̕a: q2 q̄to aĩa ẽ claꝛioꝛ ⁊
maioꝛa merita meruit cũ coꝛpe i pꝛeſenti tã-
to clari⁹ coꝛp⁹ erit. q2 gloꝛificatio redũdat de
aĩa in coꝛp⁹. g̃ vnũ coꝛp⁹ in celo erit clarius
alio: ſ̄m ꝙ hõ ẽ maioꝛis meriti. Noni ãgeli
dicũtur ſeraphin: ⁊ iſti ſunt ardẽtes pꝛe cete
ris inferioꝛib⁹ in amoꝛe ⁊ feruoꝛe dei: ⁊ clari
us cognoſcũt deũ oīb⁹ ill̕ inferioꝛib⁹. ⁊ flãma
diuini feruoꝛis incendit eos p̄ oīb⁹ alijs an-
gelis. ⁊ rõ eſt. q2 ſunt pꝛimioꝛes deo. ⁊ q igni
eſt pꝛimioꝛ mag̃ accẽdif: ⁊ q luci ẽ pꝛpinqoꝛ
mag̃ illumiaf: ſic ⁊ iſti ãgeli. Ad iſtũ choꝝ p
tinent ⁊ pueniẽt q feruẽt in charitate dei. ſ;
illd̕ Luc. xxiiij. Nõne coꝛ noſtrũ ardẽs erat i
nobis dũ nob loq̃. in via. De illo igne diuini
amoꝛis dñs dicit in euangelio. Ignem veni
mitter̃ i terrã: ⁊ q̄d volo niſi vt ardeat. S; ad
hoc ꝙ hõ fiat feruẽs i charitate tria requirũ
tur. Pꝛio ꝙ mediũ. i. pctã tollanf. Gre. Aĩa
q̄ peccãdo a deo ſe diuidit: ſi pctm̃ tollif ĩme
diate deo adheret: ⁊ etiã illa mũdana ⁊ tran
ſitoꝛia op; tollere de medio. i. amouere d̄ coꝛ
de. vñ Amb. i li. de vgi. Diuine dulcedini nõ
ↄiũgeris ſi ab amoꝛe tp̄ali nõ recedis. Secũ
do op; diſponi hoĩem ad hoc p vtutes. i. per
opa vtutũ vt incendaf igne diuini feruoꝛis.
Hoc pt; in ligno diſpoſito et arido qd̕ meli⁹
ardet ⁊ citi⁹ incendif q̄ lignũ humidũ ⁊ in-
diſpoſitũ. Tertio opoꝛtet appꝛopiquare deo
. i. p ↄtẽplationẽ ſe ad deũ erigere: q2 q̄to hõ
alti⁹ deũ cõtẽplaf tãto vicinioꝛ erit deo. ps.
Accedite ad eũ ⁊ illuminamini. Leuit. x. Sã
ctificaboꝛ in his q appꝛoximant mihi. Et Ia
cobi. iiij. Appꝛopinquate deo et appꝛopinq̄-
bit vobis. Et ſignanf in tali cõtemplatione
memoꝛanda ſunt multiplicia dei beneficia:
⁊ ſic ignis diuini amoꝛis ex hoc incẽdif. ps.

In meditatione mea exardeſcet ignis. in il
lo choro habebim⁹ maximū gaudium.qꝛ cor
nr̄m et aīa nr̄a in deū trāſſumit̄ ex feruore di
uini amoris. Sicut ferrū aſſumit formā ignis
ꝛ erit cādēs q̄ſi ſit ignis : et tn̄ eſt ferrū i ſub
ſtantia: ſic ſimili mō cor noſtrū trāſmutabit̄
in deū.ibi eīm plenissime implet̄ illud prece
ptū. Diliges dn̄m deū tuū ex toto corde tuo:
ꝛ ex tota aīa tua : et ex oībus virib⁹ tuis ꝛ ex
omni mente tua : et ꝓximū tuū ſicut teipm̄.

¶ De eadē dominica.

Gaudiū erit corā āgelis dei ſuper
vno pctōre pn̄iam agēte ꝛc̄. Hic
dicēdū ē quō āgeli ſeruiūt hoīb⁹
et q̄re. ꝛ quō ſīt nob̄ ſiſcꝰ:et quō ꝓcellāt nos.
Iſtū ſmonē q̄re īfra ſermone.clviij.I.

¶ Dn̄ica quarta poſt feſtū trinitatis. Ser
mo.lxxxix.de ſex operibus miſericordie.

Eſtote miſericordes ſi

cut ꝛ pater vr̄ miſicors ē. Luce
vi. Math.vij. Marc.iiij. O
Naturale ē oīb⁹ aīalib⁹ eiuſdeꝫ
ſpēi adinuicē miam ꝯſeruare multomag̃ hō
ad imaginē dei cōdit⁹ dꝫ alr̄ alteri tanq̄ ſue
ymagini cōpati ꝛ vn⁹ alteri⁹ defect⁹ et miſi
as in cor ſuū imp̄mere: ꝛ ſic ſibi cōpati. Et in
h̄ cōſiſtit rō mie ad quā xp̄s nos inducit per
v̄ba premiſſa dicēs. Eſtote miſericordes ꝛc̄.
Un̄ i p̄nti ſmone dicēdū ē de ſex opib⁹ mie q̄
dn̄s i iudicio a q̄lꝫ hoīe vult req̄rere. vt habe
tur Mat. xxv. Ubi dictur⁹ ē his q̄ a dextris
ei⁹ erūt. Uenite bn̄dicti p̄ris mei poſ. parū vo
bis re.a ꝯſti.mū. Eſuriui ꝛ dediſtis mihi mā
ducare. Sitiui ꝛ de.mi.bi. ꝛ ſic de alijs. Tūc
dicet ꝛ his q̄ a ſiniſtris ei⁹ erunt. Diſcedite a
me maledicti in ignē eternū q̄ par⁹ ē dyabo
lo ꝛ āgelis ei⁹. Eſuriui ꝛ nō dediſtꝭ mihi mā
ducare. Sitiui ꝛ nō dediſtis mihi potū. Ho
ſpes erā ꝛ n̄ collegiſtis me. ꝛ ſic de alijs. Au
gu. dicit ſic ſup p̄dicta v̄ba. Si aliq̄s cēt q̄ de
tota ſacra ſcriptura nihil aliud ſciret niſi ſo
lūmodo iſtā lectionē p̄ntē hoc ſolū ſufficeret
ſibi ad ſalutē: qꝛ ibi ꝯtinētur merita ꝛ deme
rita: p̄mia ꝛ ſupplicia: bonoꝝ ꝛ maloꝝ. P
Primū op⁹ mie eſt cibare eſuriētē. vn̄ Eſa.
lviij. Frange eſuriēti panē tuū. Secūduꝫ eſt
potū dare ſitienti. Math.x. Quicūqꝫ potuꝫ
dederit vni ex minimis meis calicē aque fri
gide tm̄: nō p̄det mercedē ſuā. Sed ſunt q̄dā
adeo duri ꝛ imiſericordes ꝙ poti⁹ dāt porcis
et canib⁹ q̄ paup̄ib⁹: qꝛ plures diuites meli⁹
paſcūt ſuos canes q̄ paupes, ſ. p̄parādo ca
nib⁹ offas: vel dādo eis carnes de q̄b⁹ paupe
res poſſent refici. De q̄b⁹ oīb⁹ tales diuites
diſtrictaꝫ reddituri ſunt rōeꝫ. Inſup aliq̄ ſīt
tam auari ꝛ tenaces ꝙ poti⁹ illud qd̄ ſup̄e
manet putrefieri ſinūt ſeruātes hoc ex nimia
p̄tate q̄ ꝙ hoc paup̄ib⁹ eroga ēt. Un̄ dn̄s
de maximo cōuiuio qd̄ faciet ſanctis ſuis re
pellet eos confuſione magna nih.l eis dādo
qꝛ hic de mēſa ſua nihil ei dederūt: vt p̄z de
diuite epulone et paup̄e lazaro. Luce.xvi. vn̄
Greg. Dei miam nō pōt ꝓmereri: qui hic mi
ſericors nō fuerit. vn̄ Beda ſuper epi. Jaco.
Sine mia iudicabit̄ ille q̄ cū poſſet non fecit
miam. Ex his p̄ꝫ ꝙ valde p̄iculoſe ſtant ta
les tenaces diuites q̄ i hoc grauit̄ deū offen
dunt: ꝛ cōtra charitatē proximi faciunt et ꝯ
aīas ꝓprias grauiter peccant. qꝛ tales quo
dāmodo ꝯparantur furibus et raptoribus. vn̄
Amb. in ſer. Non minoris eſt criminis h̄nti
tollere q̄ꝫ cū poſſes indigentib⁹ denegare. vn̄
Baſilius. Nōne inq̄t ſpoliator es q̄ diſpēſan
da ſuſcepiſti ꝓpria reputādo. ē eīm panis fa
melici quē tu tenes. nudi tunica quā in ꝯcla
ui ꝯſeruas. diſcalceati calcei q̄ penes te mar
ceſcūt. indigentꝭ argētū qd̄ poſſides humatū
Un̄ xp̄s in euāg. dicit vt h̄r. Lu.xviij. q̄ꝫ diffi
cile q̄ pecunias h̄nt regnū dei intrabunt. Itē
eſt malū ſignū cū quis ē tā dur⁹ ꝙ nō poteſt
audire clamorē pauperū : ꝛ ſi bn̄ audit tamē
eis nō ꝯpatit̄ nec miſeret̄ qd̄ eſt ſignū puer
ſitatꝭ ꝛ ꝙ nō eſt in charitate dei. ꝛ ex h̄ ſequit̄
ꝙ eſt in ſtatu dānatōnis. Un̄.i. Job.iij. Qui
habuerit ſubſtātiā hui⁹ mūdi ꝛ viderit frēm
ſuū neceſſitatē habere ꝛ clauſerit viſcera ſua
ab eo quō charitas dei manet in eo. q.d. nul
lo mō. Augu. de ci.dei. Mia eſt aliene miſe
rie in noſtro corde ꝯpaſſio: q̄ vtiqꝫ ſi poſſum⁹
ſubuenire cōpellimur. Un̄ de duris corde di
cit̄ Prouerb.xxi. Qui obturat aurem ſuā ad
clamorem pauperis ꝛ ip̄e clamabit ꝛ non ex
audietur. Et ḡ vt diuites miſericordiam dei
cōſequant̄: tūc ipſi debent eſſe miſericordes
paup̄ib⁹. Math.v. Beati miſericordes quo
niā ip̄i miaꝫ cōſe. Lu.vi. Facite vobis ami
cos de māmona iniq̄tatis vt cū de. re. vos in
eter. taberna. Amb. in ep̄la ad nepotianum
Non memini me legiſſe mala morte mortu
rum q̄ libenter op̄a pietatis exercuit. hꝫ enim
multos interceſſores. ꝛ īpoſſibile ē p̄ces mul
toꝝ nō exaudiri. Q Tertiū ē recip̄e p̄egri
nos ad hoſpitiū: h̄ ē tā vtile ꝛ deo tā acceptū
vt q̄nqꝫ etiā ad l̄ram h̄ri āgeli ſunt hoſpitio
recepti: imo etiā ip̄e xp̄s viſibilit̄ vt i emaus

Sꝫ ſunt q̄dā adeo auari ꝙ nullos ꝓ deo ho
ſpitari volūt niſi habeāt expēdere: ꝛ ſic expel
lūt paupes a domibus ſuis. Cū tn̄ xp̄s dicit
in euāgelio. Qui vos recipit me recipit: et q̄
vos ſpernit me ſpnit. Itē eadē mēſura q̄ mē
ſi fuerit ꝛc̄. Ergo ſicut claudis ianuaꝫ paup̄i
ſic xp̄s faciet tibi cū ad ip̄m veneris dicēs il
lud Mat.xxv. Dn̄e dn̄e aperi nob̄. Rn̄debit.
Amē amē dico vob: neſcio vos. Sꝫ hōis ꝛ e
lect̄ ſuis dicet illō Mat.xxv. Hoſpes fui et
collegiſtis me ꝛc̄. Uenite benedicti p̄ris mei
ꝛc̄. Ex his p̄ꝫ ꝙ multū rep̄hēſibiles ſīt illi di
uites q̄ h̄nt magnas et latas domos ꝛ poti⁹
p̄mittūt eas vacare q̄ paupes in eiſdē ꝓpt̄
deū velint hoſpitari. cū tn̄ laudabile cēt ꝙ
q̄lꝫ diues ad min⁹ h̄ret vnū pauperēꝫ in do
mo ſua vt illud qd̄ ſibi ipſi in mēſa ſubtrahe
ret ſiue comedēdo ſiue bibēdo h̄ illi pauperi
daret: vt ꝛ ſic poſſet mereri vitā eternaꝫ. R
Quartū eſt nudos tegere. q̄ꝫtū aūt hoc place
at deo p̄ꝫ in ſctō martino quē xp̄s corā oīb⁹
ſctis ꝛ angelis in celo exn̄tib⁹ cōmēdauit di
cēs. Martin⁹ adhuc cathecuminus hac me
veſte ꝯtexit. Un̄ admonet vnūquēqꝫ hoīem
p Eſa. ꝓpham dicēs. Cū videris nudum op̄i
eū ꝛc̄. Lu.iij. Qui hꝫ duas tunicas det vnaꝫ
nō h̄nti. Itē qꝛ h̄ op⁹ mie nō ita facilit̄ exer
cent ſicut ꝛ alia. qꝛ vn⁹ facili⁹ dat paup̄i fruſtū
panis vel recipit eū p vnā noctē ad hoſpiti
um q̄ daret ſibi tunicaꝫ. ḡ mulieres diuites
deberēt filare et nō ocioſe incedere: qꝛ q̄ꝫuis
ipſe nō indigeant p ſe: tn̄ multi paupes ſīt q̄
bn̄ indigēt. exēplo b̄tē Elizabeth q̄ filabat cū
ancillis ſuis ꝛ inde paup̄ib⁹ veſtes faciebat
Aug. in li. de vita xp̄iana. Illā elemoſynam
de⁹ approbat q̄ de iuſtis laborib⁹ miniſtra
tur. Sicut ſcriptū ē. Honora dn̄m de tua ſuba
.i. de tuis iuſtis laborib⁹: ꝛ de p̄mitijs frugū
tuaꝝ da paup̄ib⁹. Un̄ xp̄s dicet talib⁹ in iudi
cio. Nud⁹ fui ꝛ cooperuiſtis me. qꝛ ita acceptū
eſt ei q̄ſi eū i cruce nudū pēdētē cooperuiſſent.
Un̄ dicit Mathei. xxv. Qd̄ vni ex minimis
meis feciſtis mihi feciſtis. Quītū ē viſitare
infirmos: ꝛ h̄ ē valde acceptū xp̄o q̄ſi ip̄e p ſe
iaceret h̄ ifirm⁹ ꝛ eū viſitares: qꝛ oēs paſſus
taliū nūerant̄ ab angelis ꝛ remūerant̄ a xp̄o
in vita eterna. Cōtra h̄ faciūt q̄ paupes ꝛ in
firmos abominant̄: vel etiā q̄nqꝫ ꝓprios famu
los vel famulas q̄ſi infirmant̄ a domo expel
lūt. vel ſi retinēt vt canē ſub gradu locāt: nec
melius ei q̄ꝫ cani faciūt. Non ſic eſt faciēduꝫ
ſmo eis eſt bn̄faciēdū q̄ſi angelo dei : vel q̄ſi
ip̄i xp̄o q̄ dictur⁹ eſt in iudicio. Infirmus fui
et viſitaſtis me. Sextuꝫ opus mie ē vinctos
viſitare et redimere : ſiue boni ſiue mali ſint
aliq̄d eis adminiſtrādo. Si boni ꝓ poſſe libe
rari dn̄t. iuxta illud p̄s. Egenū de manu pec
catoris liberate. q̄ h̄ fac. ſ. q̄ redimit captos ī
nocent̄ a raptor. h⁹ et ab alijs hoīb⁹ ſilius erit
deo. p̄s. De⁹ q̄s ſilius erit tibi eripiēs inopem
de manu fortioꝝ ei⁹. Si v̄o mali : tūc ſaltem
liberādi ſīt ab et̄na morte. ſ. monēdo eos ab
pn̄iam ꝛ cōtritōeꝫ de p̄ctis ſuis. ꝛ ꝙ offerant
deo illā ignominioſiſſimā ꝛ amarā mortem
quā ſuſtinere eos oꝫ ꝓ p̄ctis ſuis. ꝛ h̄ ē in l̄rū
vtile hoī ꝛ deo acceptū. S Queſtio ē vtꝝ
pena mort̄ dirimat aliq̄d de pena debita ꝓ
p̄ctis. Rn̄r ſm ſctm̄ Tho. in.iiij.di.xx. Mors
natural̄ ē pena ꝯſeq̄ns originale p̄ctm̄ ꝛ q̄ſi
iā in naturā ꝯuerſa. Et iō p mortē naturaleꝫ
nō purgat̄ aliq̄d de p̄ctō actuali: ſꝫ p mortem
illatā bn̄ pōt purgari. Un̄ ſi aliq̄s mortē illa
tam patient̄ ſuſtineat etiā ꝓ alijs criminib⁹
ſic illata mors valet ad diminutionē pene: ꝛ
ad liberationē etiā a tota pena ſm q̄ꝫtitates
culpe ꝛ patiētie ꝛ ꝯtritōis. Itē q̄rit̄ de ſuſpē
dēdis ꝛ decapitādis an debeat eis dari cor
pus dn̄i. Rn̄deo ſi ſīt ꝯfeſſi ꝛ penitēt non dꝫ
eis denegari. vt h̄r. xiij. q.ij. c. fi. T Item
q̄rit̄ de ſuſpēſis an ſint ſepeliēdi i cimiterijs
an nō. Rn̄deo ſm Hoſt. ꝙ ſepeliēdi ſīt dū tn̄
penituerūt. ſꝫ tn̄ ad h̄ ꝙ de patibulo deponā
tur req̄rit̄ licētia iudicꝭ ſecularis : ne iuſticia
contemni videatur: et ſic loquunt̄ leges ipaꝫ
licentiam iudex denegare non debet. Ex his
iā dictis patet ꝙ ſalubre eſt valde tales ho
mines monere ad penitentiā: qꝛ poſſibile eſt
ꝙ quis in vno hoīe tali poſſet mereri vitam
eternam. ꝛ ratio eſt. qꝛ ſm Greg. Maximuꝫ
ſacrificiū eſt zelus animarū. imo pl⁹ eſt deo
acceptū ꝛ hoī meritoriū vnā aīam lucrari: q̄
aureū montē deo offerre. Qꝛ vna aīa precel
lit oēs theſauros toti⁹ mūdi. Un̄ Aug. dicit
Sicut deus oēm creaturā: ſic aīa oēm corpo
ream creaturā nature dignitate p̄cellit. Un̄
etiā Bern̄. Tot⁹ mūdus ille p̄eiū vni⁹ anime
eſtimare nō pōt. Nō eīm ꝓ toto mūdo aīam
ſuam daret xp̄s quā ꝓ aīa hūana dedit. Sci
endū ꝙ multū ſalutiferū eſt talibus amarā
mortem ꝛ paſſionē xp̄i reducere ad memori
am. Unde Auguſtin⁹. Si paſſio xp̄i ad me
moriā reducit̄: nihil tā durū qd̄ nō eq̄ aīo to
leret̄. Bern̄. Quid eſt qd̄ tibi non ſuaue vide
tur ſi collegeris et memoraueris oēs amari
tudines ſaluatoris: ꝛ ſignāter cogitandū eſt
talib⁹ quō xp̄s homines ductus eſt pro ſalute

pctõꝝ. Primo ſtatim quãdo captus fuit du-
ctus eſt ad annã. Secũdo ab ãna ad cayphã
Tertio a caypha ad pylatũ. Quarto a pylato
ad herodẽ. Quinto ab herode econuerſo ad
pylatũ. Sexto milites duxerũt eũ intꝰ in a-
triũ: et illuſerũt ei percutiẽtes caput eiꝰ arũ-
dine. Septimo duxit eũ pylatꝰ foris de pto-
rio portantẽ coronã ſpineã et veſtẽ purpure-
am. Octauo ductꝰ eſt ad locũ vbi ꝓ tribuna-
li iudicatꝰ eſt ad mortẽ. Nono extra ciuitatẽ
ductꝰ eſt ad locũ caluarie vbi crucifixus eſt.
Et rememorando tales trãſitꝰ xp̃i offerre de-
bent tranſitũ illũ et mortẽ ⁊ penã ipi xp̃o ꝓ
pctĩs ſuis ⁊ dñt hr̃e bonũ ꝓpoſitũ ꝙ ãplius
nũꝗ̃ vellẽt peccare ſi diutiꝰ viuere deberent
⁊ ſic deo debẽt cõmittere aĩas ſuas. Und̃ le-
giť tale exẽplũ. Miles qdã nobilis: ſꝫ crimi-
noſus quodã tẽpe ab inimicis ſuis eſt captꝰ
Et qꝛ valde erãt ei inuidioſi et exoſi viſuꝫ ẽ
eis expedire vt in inſtanti occidereť. Cernẽs
vir nobilis ſibi mortẽ imminere ⁊ nulluꝫ ibi
eẽ remediũ vite: ſupplici voce dixit ad illos.
Rogo vos intuitu dei: vt modicũ ad mortes
meaꝫ differre dignemini: vt alicui ſacerdoti
peccata mea poſſim confiteri. Reſpõderunt
ei. Nõ eſt nobis illa dilatõ tua. Cõtigere poſ-
ſet ꝙ cognati ⁊ amici tui venirẽt ⁊ eriperent
te de manibꝰ noſtris. tũc eſſet error nouiſſi-
mus peior priore. Cui cũ ꝑcepiſſent vt ſe pro-
ſterneret ad decollandũ dixit hꝰ vbũ. Deus tu
ſcis volũtatẽ meã. et ſubiũxit. Aĩam meam
virginis filio cõmendo. Sicq̃ꝫ decollatꝰ eſt.
Erat tũc quidã obſeſſus in ciuitate. Cui cuꝫ
dicerẽt qdã audita morte tãti tyrãni nõ ma-
gnũ gaudiũ hẽtꝫ. cũ aĩa illiꝰ facinoroſi miliť.
Rñdit demõ. Neq̃ꝫ: vnũ eñ vbũ dum mori
debuit ꝓtulit ꝓpť qd̃ ſaluatꝰ ẽ. vñ Ber. Ma-
ior ẽ dei pietas ꝗ̃ꝫ quis iniq̃tas. Sicut enim
ſcintilla in medio maris: ita oĩs malicia ho-
minis ad dei miam. Qd̃ aũt deꝰ grataníť opa
mĩe accipit q̃ exhibẽtur paupibꝰ in ſuo noĩe
ptꝫ ꝑ tale exẽplũ. Erat qdã ruſticꝰ cũ ſua vxo-
re q̃ morabať in vna villa et in vna magna
curia ſolitarie: et hũit de ꝯſuetudĩe ꝙ ſingu-
lis ſextis ferijs ſolebat inuitare vnũ paupeꝫ
hoĩem in memoriã ⁊ reuerentiã paſſiõis xp̃i
Et qñ pauperẽ nõ hẽbat diſtulit prandiũ do-
nec vnꝰ pauper veniret. Accidit aũt vna ſex-
ta feria ꝙ nullũ pauperẽ hr̃e poterat ⁊ dixit
vxori ſue. Prepara cibũ ⁊ ego exibo et vide-
bo an aliquẽ pauperẽ inueniã. Et exiens vi-
dit ĩ platea publica que non remote a domo
ſua diſtabat quẽdam pauperẽ in via lutoſa
incedere. Qui occurrẽs ei inuitauit eũ: ⁊ qñ
veniebat ad domũ ſuã vxor eiꝰ dixit. Ego la-
uabo ſibi pedes: qꝛ lutoſi ſunt qd̃ ẽ ſibi nĩrũ
neceſſariũ: ⁊ poſtmodũ tũc comedemꝰ. Et ac-
cipiens vrnã cũ aqua lauit pedes eius: et in-
uenit eũ hñtem duo magna foramina in pe-
dibus ipſiꝰ. Et dixit ad maritũ eiꝰ. Iſte pau-
per ad modũ dñi nr̃i ieſu xp̃i hꝫ ꝑforatos pe-
des. Tũc dñs ieſus xp̃ſ dixit. Uos alijs diebꝰ
recepiſtis me ⁊ hoſpitaſtis me ĩ mẽbris me-
is: ſꝫ hodie meipm̃ ad hoſpitiũ veſtrũ ſuſce-
piſtis. Et ego ꝓmitto vobis in pñti neceſſa-
ria vite et poſt hanc vitaꝫ volo: vos recipere
ad vitam eternam. Et hoc dicto euanuit.

¶ In eadẽ dñica. ſer. xc. d̃ iudicio ⁊ ſuſpitõe.

Nolite iudicare et non iu-
dicabimini. Luc. vi. Notandũ ꝙ
nõ iudicare ꝓrimũ eſt magne di-
ſcretiõis: vt hõ ita cõpatiať ꝓxi-
mo ſuo in defectibꝰ ſuis ꝙ nõ de facili malũ
iudicet de eo. Et ad hãc diſcretionẽ habẽdaꝫ
nitiť dñs nos inducere in vbis pmiſſis. vbi
dicit. Nolite iudicare. Uñ ĩ pñti ſermõe tria
ſunt dicẽda. Prĩo q̃t modis iudiciũ temera-
riũ cõmittiť. ⁊ qñ eſt pctm̃ mortale: et quãdo
veniale: ⁊ qñ nullũ pctm̃. Secũdo vñ oritur
iudiciũ temerariuꝫ. et quomodo quilꝫ teneť
alios homines meliores ſe reputare. Tertio
exemplũ. ¶ Quantũ ad primũ ſciendũ
ꝙ iudiciũ põt fieri ſeptẽ modis. Prĩo timo-
re ne ſequať malũ: ⁊ hoc ꝓprie nõ diciť iudi-
ciũ. Uerbigrã. Sicut includuntur moniales
nõ ꝙ male ſint vel ꝙ male velint facere: ſed
timetur ꝓpter fragilitatẽ ſexus ne libertas
exeundi vel patefactio clauſtri fiat eis occa-
ſio peccandi. Sic ſilr̃ obſeras ciſtã tuã vel ca-
merã tuã non ꝙ aliquẽ iudices furem ſed qꝛ
times dare occaſionẽ furti. et ſic perderes tu-
am pecuniã. Hõ eñ põt timere malũ tñ cuꝫ
quadã ſpe boni vt nõ fiat: nõ ꝓpter ſecurita-
tem ꝑuenire põt ne hoc malũ eueniat qd̃ ti-
met. Uñ Aug. Certũ tene incertum dimitte.
Scd̃m iudiciũ dr̃ incidẽs ſuſpitio mali non
tñ cum ꝯſenſu rõnis. Et illud debet hõ caue-
re inq̃tũ põt: et expellere et in meliꝰ interp-
tari. Aug. in ſer. dñi de monte. Si ſuſpitões
vitare nõ poſſumꝰ qꝛ homines ſumꝰ iudicia
tñ. i. diffinitiuas firmaſq̃ꝫ ſententias conti-
nere debemus. Si ğ ſuſpicamur q̃ eſt huma-
na tẽptatio ſaltẽ nõ iudicemꝰ. hoc eñ ad hu-
manã tẽptationẽ ptinet ſine qua vita pñſens
nõ duciť. Ergo qñcũq̃ꝫ incidũt nob̃ male co-

gitationes ⁊ ſuſpitiones de ꝓrimo: ⁊ ꝗ̃cito
illas aduertimꝰ: tũc ĩmediate expellere debe-
mꝰ ⁊ ĩ bonũ interptari: ⁊ ſic talis ſuſpitio nõ
nocet nec eſt pctm̃ in ſe. Tertiũ iudiciũ ẽ qd̃
cõtingit ex leuibꝰ ſignis. ⁊ in hͦ iudicio ẽ tri-
plex gradꝰ. Primꝰ gradꝰ ẽ qñ qs ex ſignis le-
uibus incipit dubitare de bonitate ꝓrimi hͦ
eſt pctm̃ veniale: ⁊ hͦ nõ vocať ꝓp̃e iudiciuꝫ
ſꝫ ſuſpitio. Scd̃s gradꝰ eſt qñ ex talibꝰ leuibꝰ
ſignis firmiter tꝫ in aĩo ꝙ ꝓrimus ſit malꝰ
⁊ hͦ ꝓprie dr̃ iudiciũ: qꝛ iudiciũ ĩportat firmã
ſniam: ⁊ hͦ eſt pctm̃ mortale: ſi malũ qd̃ iudi-
cat de ꝓrimo ex leuibꝰ ſignis ſit de gñe pcti
mortalis. Pctm̃ eñ mortale eſt qd̃ ꝯtrariať cha-
ritati ꝓrimi. ꝙ aũt aliq̃s ꝑdicto mõ iudicet
ꝓrimũ põt eſſe ꝯ fraternã charitatẽ igr̃ ⁊c̃.
Uerbi grã. Si q̃s rideret vel aliquã diſſolu-
tionẽ faceret: ⁊ ꝓpterea ſperneres eũ ⁊ diffi-
nitiue teneres eũ eẽ malũ ex talibꝰ leuibꝰ ſi-
gnis: grauiter peccares. Silr̃ ſi q̃s aliq̃d ꝑde-
ret: ⁊ ex leuibꝰ ſignis ꝓrimũ iudicaret eẽ fu-
rẽ grauiť peccaret. ⁊ ſic de alijs. Tertiꝰ gradꝰ
qñ ex leuibꝰ ſignis non ſolũ ꝑdicto mõ iudi-
cat ꝓrimũ: ſꝫ etiã ꝓcedit ad punitionẽ vľ ad
vindictã ac ſi factũ veraciť cõmiſiſſet: ⁊ hͦ eſt
grauiꝰ: qꝛ nõ eſt ſolũ ꝯ charitatẽ: ſꝫ etiã ꝯ iu-
ſticie equitatẽ. Hoc ſepiꝰ ꝯtingit ꝙ aliq̃ pro-
pter aliq̃ ſigna ꝗ̃uis ꝑua captiuãt ⁊ puniũt
paupes: qñq̃ꝫ vſq̃ꝫ ad mutilationẽ mẽbrorũ
affligũt eos ſuſpẽdendo ⁊ ponderãdo: ſic ꝙ
qñq̃ꝫ eos opꝫ eẽ infirmos poſtmodũ oĩ tem-
pore vite ſue. Et qñq̃ꝫ innocẽtes ſic puniunť
⁊ ledũtur in mẽbris ſuis vel ꝓpter furtũ cõ-
miſſum ab alijs cũ ipſi nõ ſunt rei: vel ꝓpter
aliquã aliam cãm incertã ⁊ dubiã vbi actor
rei ignoratur. Et tales quõ volunt penitere
⁊ illis ſatiſfacere quos ſic innocenť leſerunt
in mẽbris ſuis: ꝙ poſtmodũ opꝫ eos mendi-
care: q̃ ſe cũ pueris ⁊ vxoribꝰ nutriuiſſent de
ſuis laboribus. Quartũ iudiciũ eſt de occul-
tis ⁊ abſcõditis cordiũ. Et eſt valde periculo-
ſum de ignotis ⁊ occultis cordium iudicare
alios. Tanta eñ ꝓfunditas credẽda ẽ eſſe in
hoĩe ꝙ etiã qñq̃ꝫ lateat ipm̃ hoĩem ĩ quo ẽ.
Et pꝫ hoc. Nã in btõ petro ꝓfunditas infir-
mitatis ſue latebat ipm̃met cuꝫ ſe cum dño
moriturũ ꝓmittebat: qꝛ ſi infirmitatẽ ſuam
cognouiſſet nequaq̃ꝫ ad dñm dixiſſet. Para-
tus ſum tecũ in carcerẽ ⁊ in mortẽ ire. Silr̃
alios diſcipulos latuit coꝝ hũana ĩfirmitaſ
qꝛ euãgeliũ dicit ꝙ ſilr̃ ⁊ oẽs diſcipuli dice-
bãt. Cũ ğ q̃ſq̃ꝫ de ſe aut vix aut oĩno nõ verã
ſniam poſſit ferre: quõ põt tũc de alijs iudi-
care. vñ Baſiliꝰ. Reuera oĩm cãrum difficil-
mũ eſt ſeipm̃ cognoſcere. Criſo. ſup Math.
Non minima ꝑs phie eſt cognitio ſui. Unde
etiã Amb. Multo melior ⁊ laudabilior es ſi
te cognoſcis: ⁊ nihil aliud cognoſcas. ꝗ̃ꝫ ſi te
neglecto. curſum ſyderũ. vires herbaꝝ. cõple-
xiones hoĩm. naturas aĩaliũ cognoſceres. ⁊
ſcientiã oĩm celeſtiũ ⁊ terreſtrium haberes.
vñ Ber. Multi multa ſciunt: ſꝫ ſeipos neſci-
unt. Uñ ſciendũ ꝙ ſolus deꝰ veraciter pt co-
gnoſcere cor hoĩs: qꝛ hoc eſt ꝓpriũ ſoliꝰ dei.
Ergo ſolꝰ noĩať ſcrutator cordiuꝫ. i. Re. xvi.
Hõ videt ea q̃ patent: deꝰ autem intueť cor.
Uñ xp̃s adhuc ĩ terra exñs in hoc oñdit ſuã
deitatẽ ꝙ rñdit ad cogitatões cordiũ. Unde
dixit phariſeis. vt hr̃ Math. ix. Ut q̃d cogi-
tatis mala in cordibus veſtris. Ergo illi pec-
cant q̃ dicũt ille hꝫ malũ cor. ſcilicet ſupbum
inuidioſum ⁊c̃. ¶ Queritur vtrum dia-
bolus poſſit ſcire cogitationes cordis. Re-
ſpondetur ꝙ nõ: niſi ex ſignis ⁊ coniecturis.
Et in hoc eſt multũ ſubtilis. qꝛ quicquid ho-
mo cogitat in corde ſm̃ hoc ſe habet ĩ motu
⁊ geſtibus corꝑis: ⁊ ipe diabolus ſubtiliſſi-
me ſcit tales motus ⁊ geſtus cognoſcere. er-
go quãdo diabolus immittit malas cogita-
tiones: tũc ꝑ illa ſigna exteriora ĩteriora cor-
dis ſubtiliſſime cognoſcit an hõ illas ſugge-
ſtiones acceptauit vel reſpuit. Quintũ iudi-
ciuꝫ eſt de futuris: vt dicendo: ille adhuc effi-
cietur malus vel talis vel talis: ⁊ ſic cõdẽnat
ꝓrimũ: qd̃ eſt ꝯ dictum xp̃i vbi dicit. Nolite
condẽnare ⁊ nõ ꝯdẽnabimini. Futura eñ co-
gnoſcere ſolius dei eſt. Yſa. xli. Annunciate
que futura ſunt ⁊ ſcienꝰ: qꝛ dij eſtis vos. vñ
de Guil. Uidere futura vt preſentia diuinuꝫ
eſt. Notandũ ꝙ de futuro debemus habere
ſpem boni etiã ſi aliter ſit iã in pñti. ergo pec-
cant illi q̃ ſpnũt ⁊ ꝯtẽnunt illos quos videt
ꝓ nunc aliq̃ malicia infectos q̃ſi nõ poſſint
fieri boni. Facile enim eſt in oculis dei ſubi-
to honeſtare ⁊ ditare pauperẽ. Eccl'ia. xviij.
A mane vſq̃ꝫ ad veſperã immutabiť tempꝰ.
Uñ etiã Ariſto. De futuris ꝯtingẽtibꝰ nõ eſt
determinata veritas. Unde Beda in q̃dam
omelia. Incertuꝫ eſt qualis in futuro ſit qui
nunc bonus vel malus apparet. Sextum in-
dicium eſt in operibus indifferentibus ſuis
medijs que indifferenter bono vel malo aĩ-
mo fieri poſſunt. de quibus nõ debemus da-
re certã ſniam: ſed ea in meliorẽ ꝑteꝫ interp-
tari. ⁊ hoc eſt qd̃ dñs nobis inſinuat in ver-
bis pmiſſis vbi dicit. Nolite iudicare ⁊ non

iudicabimini. Sup illo vbo dicit btūs Aug.
Hoc loco nihil aliud pcipi eſtimo niſi vt ea
facta q̄ dubia ſunt quo aīo fiāt in meliorem
ptem interptemur. B Querit̃ an oīa du
bia in meliorē ptē interptāda ſunt. Rñdeo
ꝙ ſic: niſi hō cognoſceret in ſpū ex reuelatōe
diuina h̄ mala intentōe eē factū. ſicut legit̃
de btō Bñdicto ꝙ qdā emul⁹ obtulit ſibi pa
nē cū veneno mixtū. qd̄ ipē ſctūs Benedict⁹
in ſpū cognouit ⁊ iuſſit coruū vnū vt panem
iſtū deportaret ad locū vbi nulli poſſet ex h̄
dānū fieri. Silr legit̃ de ſctō Bñdicto ꝙ ſui
emuli obtulerūt ſibi bibere venenū in vaſe.
qd̄ ipē in ſpū cognouit. ⁊ mediāte ſigno cru-
cis vas ꝯfregit ⁊ venenū effudit. Ex qb⁹ iam
dictis ſeqtur ꝙ oīa dubia in meliorē ptē ſūt
interptanda. Vbi gr̃a. Si vides ſimul duos
colloqntes forte vel loquunt̃ de bonis vl̃ de
malis: ⁊ tu nō audis qd loquant̃ an bonum
vel malū: tūc tu teneris interptari in melio-
rem ptē. Si aūt diffinitiue iudicas eos ma-
la loqntes peccas mortalr̃: q2 facis ꝯ pceptū
xp̄i vbi dicit. Nolite iudicare ⁊ nō iudicabi.
Item aliquis comedit in die ieiunij aut for
te comedit ex gula aut infirmitate aut neceſ
ſitate aliq̄: ⁊ hoc tibi incertū eſt: tunc hoc in
meliorē ptem interptari debes. Vñ Aplus.
Ro. xiiij. Qui eñ nō manducat mādueantē
nō ſpnat. Vñ legit̃ exemplū in vitaſpatrum
Fuerūt duo frēs magne vite in cōgregatiōe
⁊ meruerūt ſinguli videre grāz dei in alteru-
tro. Factū eſt aūt aliqñ vt vn⁹ ex eis egrede-
ret̃ in ſexta feria extra ꝯgregationē ⁊ videret
quendā māducantē mane ⁊ dixit ei. Hac ho
ra manducas in ſexta feria. die autem ſeqn
ti facta eſt celebratio miſſaꝝ ſm ꝯſuetudinē
Intuēs vero frater ei⁹ vidit ꝙ grā q̄ ei data
fuerat diſceſſit ab eo: ⁊ ꝯtriſtat⁹ eſt. qui cū ve
niſſet ad cellā dixit ei. quid feciſti frater: q2 n̄
vidi ſicut pridie grām dei in te. Ille aūt re-
ſpondens dixit. Ego neq3 in actibus: neq3 in
verbis: neq3 in cogitationib⁹ ꝯſcius ſum mi
hi alicuius mali. Dixit frat̃ eiuſ. Nōne aliqd̄
verbum vel ſermonē ocioſuz locutus es. Et
recordatus dixit ei. Heſterna die vidi quen-
dā mane mādueantē: ⁊ dixi ei. Hac hora mā
ducas in ſexta feria. hoc forſitan eſt peccatū
meū. Sz labora mecū duas ebdomadas ⁊ ro
gemus deū vt mihi indulgeat. Et fecerūt ita
Et poſt duas ebdomadas vidit frater grām
dei iterū venientē ſup frēm ſuū ⁊ cōſolati ſt̃
deo q̄ ſolus eſt bon⁹ grās referētes. Sciēdū
ꝙ qñq3 ꝯtingit ꝙ duo vidēt vel audiūt ali-
quid fieri vbi vnus iudicādo hoc in malum
peccat mortalr̃ ⁊ alter q̄ hoc idem iudicat in
bonū nihil peccat. Et etiā qñ ille q̄ facit ali-
qd qñq3 vix peccat venialr̃ vbi ille q̄ hoc vi-
det ⁊ iudicat in malū peccat mortalr̃. Greg.
in moral̃. Graue eſt ſatis ⁊ indecēs ꝙ i re du
bia certa detur ſnīa. E Septimū iudici-
um eſt ex euidētia facti: vt cū qs videt mani
feſta mala fieri: tūc ſi qs illa manifeſta mala
iudicat nō eſt pctm̄. vt cū qs iudicat aliquez
homicidā: q2 vidit eū interficere hoīem: ſilr
ſi qs audit blaſphemare aliquē vel peierare
vel videt aliquē inebriari: adulterari: vſurā
cōmittere: ⁊ ſic de alijs: talia ꝙtū ad factum
ſunt mala. g̃ nō pñt in bonū interptari. Vñ
Aug. de his q̄ nō pñt bono aīo fieri. Sic ſūt
blaſphemie: ſtupra ⁊ hmōi nob̄ iudicare per
mittit̃. Sciendū tñ ꝙ ꝗuis talia manifeſta
mala nobis ꝙtū ad factū liceat iudicare: de
emendatione tñ debem⁹ ſperare. vnde Ber.
dicit. Qñ video aliquē ſuū ꝓximū interfice-
re anteq̄ cultellū extrahit debeo eū peniten
tem eſtimare. multomagꝭ ſi hodie videro ali
quem peccare eras nō debeo eū ꝓ pctōre ha
bere: ſz eſtimare penitentē. q2 forte eſt ꝯtrit⁹
⁊ ſic ei deus indulſit. Exemplū nota quō iu-
dicandū ſit de proximis etiā peccatorib⁹ ex
legenda Johānis elemoſynarij. Cū quidam
iuuenis quandā monialē rapuiſſet ⁊ clerici
ei coram beato iohē exprobrarent ⁊ excōican
dum fore dicerent. vt puta ꝙ duas aīas per-
diderat ſcz ſuā ⁊ illius. cōpeſcuit eos beatus
iohānes dicēs. Nō ſic fratres nō ſic. Oſtēdo
vobis q2 vos duo pctā cōmittitis. Prio con
tra pceptum dei facitis. q̄ ait in euangelio.
Nolite iudicare ⁊c̄. Scđo q2 neſcitis pro cer-
to ſi vſq3 hodie peccet aut peniteat. ergo qñ
auditis aliquod malū de aliquo dici qd̄ fe-
cit: nolite faciliter hoc iudicare. ſꝫ ſi alius aſ-
ſerit ꝙ verum ſit: nolite tñ euz adhuc eſtima
re pctōrem: ſed penitentē ⁊ compeſcite ꝓfe-
rentem dicendo. Deus ſibi indulſit ſperam⁹
ꝙ ſit ꝯtritus. D Quantū ad ſecundam
partē pñtis ſermonis querit̃ vñ oritur iudi-
cium temerariū. ſcz ꝙ aliq̄ oīa q̄ vident vel
audiunt in peiorē ptē ſp interptant̃. Rñdet̃
ꝙ ex trib⁹ oritur ſuſpicio ⁊ iudiciū. Primo ex
propria ſupbia. q2 veri hūiles eſtimāt alios
meliores ſeipſis. Vñ ſciendū ꝙ trib⁹ modis
qs tenet̃ alios meliores ſeipō eſtimare. Pri-
mo cū vides aliquod bonuz in ꝓximo quod
te ſcis non habere vtiq3 ex humilitate debes
te illi alteri ſubijcere quo ad hoc: et eſtima-

re toto corde eū in illo te excedere. Secundo
cū cognoſcis aliquē defectū in te quē in alio
nō cognoſcis. debes te ei iterū ex hūilitate ſub
ijcere. Tertio cū etiam nihil talis boni ſcias
in alio. ex hūilitate tñ ſemp debes eſtimare
aliquid boni occultū in eo qd̄ tu nec pcipis
nec cognoſcis ⁊ neſcis q̄lis ipē ſit adhuc i cō
ſpectu dei: q2 forte multo melior te. Mō pꝫ
ꝙ ex ſupbia orit̃ temerariū iudiciū. q2 ſi ſe lō
ge iferiores ⁊ peiores illis qs iudicāt eſtima
rent: nō hrent auſum iudicandi eos temera-
rie. Sz heu tales ceci ſunt quo ad ſe. q2 tra-
bē nō vidēt in oculo ſuo: ſꝫ feſtucā hñ vidēt i
ocl̄o fratris. Sz ſi ſeipōs ⁊ ſuos ꝓpōs defe-
ctus in hūilitate cognoſcerēt: alios minime
iudicarēt. Secūdo orit̃ ex eo ꝙ qs male affi-
citur ad aliū. vñ Aug. Certū eſt ꝙ de malo i-
certo neminē iudicarē quē tanq̄ meipm̄ di-
ligerē. ſꝫ et defenderē. et excuſarē ꝙdiu in pu
blicū nō ꝓdiret. ſꝫ q2 charitatē pdidim⁹ faci-
liter alterutrū iudicam⁹. Hoc pꝫ q2 de inimi-
co qs ex leuib⁹ ſignis mala opinat̃. et ſi aliqd̄
malū de eo audit facilit̃ credit. Vñ Criſoſt.
in lib. de cōpūctione cordis. Si eñ qd boni
dicatur de inimico nō credit̃: ſi aūt qd mali:
hoc nō ſolū credit̃ ſꝫ cōfirmat̃. Et tales ſic te
merarie iudicātes ꝓxios oñdunt ſe eē a grā
dei ⁊ a charitate dei ⁊ ꝓximi vacuos. ſine q̄
bus tñ nō eſt ſalus. Vñ. i. Joh. ij. Qui nō di-
ligit fratrē ſuū manet in morte. g̃ tales hñt
ſignū ꝙ mortui ſunt corā deo. vñ Aug. Vita
aīe amor eſt: q̄ non amat mortuus eſt. Ter-
tio orit̃ ex eo. ſ. qñ qs in ſeipſo ē mal⁹ ⁊ puer
ſus: et ex hoc ipſo q̄ſi cōſci⁹ ſue malicie de a-
lijs facile malū opinat̃. vñ Aug. Facilius in
alio putat qd̄ in ſe ſentit. Vñ etiam Criſ. ſup
Math. Omīs hō ſm ſe eſtimat alterū. Ergo
iudicare ꝓximos eſt ſignū praui ⁊ puerſi cor
dis. Hoc pꝫ in exēplo reali: q2 aranea et apis
locant ſe ſup florē: ⁊ ſuccū quē extrahit apis
ꝯuertit i mel dulce. ſꝫ aranea ſuccū quē extra
hit ꝯuertit in venenū. ſic ē de bonis et malis
cordib⁹: q2 boni oīa q̄ vidēt vel audiūt ꝯuer
tunt in mel dulce. i. in bonū. Sz mali ⁊ puer
ſi hoīes qui ſunt inuidioſi omia q̄ vidēt vel
audiūt couertūt in venenū. i. in malū inter-
pretant̃. vñ Criſo. ſuper Mat. Sicut diffici-
le aliquē ſuſpicat̃ malū qui bon⁹ eſt: ſic diffi
cile aliquē ſuſpicat̃ bonū q̄ mal⁹ ē. Qd̄ nō fa
ciliter debem⁹ iudicare malū pꝫ vltimo per
tale exemplū. Legitur in vitaſpatrū ꝙ qdaz
ſenex pdicauit in quadā ciuitate: et quedam
meretrix cōpuncta in vbo et exēplo ipi⁹ cla-
mauit ad illū ſctm̄ prem dicēs. ſalua me pat̃
vt xp̄s meretricē. Ille vero hoim ꝯfuſionem
oīno nō curās dixit ei. Seqre me. Et tenens
eā p man⁹ exijt publice de ciuitate oib⁹ aſpi-
cientib⁹. Facta eſt fama. q2 abbas duxit mu-
lierē dñam porphiriā. ita eñ vocabat̃. pgēti
bus eñ eis vt mitteret eā in monaſteriū inue
nit mulier in vna eccl̄a puerū ꝓiectū: et ſuſtu
lit eū ad nutriēdū. Itaq3 poſt annū quidā ve
nerūt in patriam vbi erat abbas ⁊ porphiria
q̄ fuerat de meretricibus. Et vidētes eā ha-
bere puerulū dicūt ei veraciter bonū abbati
pullū genuiſti. nondū eñ ſanctū ſcema acce-
perant. Euntes ergo q̄ viderant eā tyrū. ide
eñ abbaſ tulerat illā diffamauerūt: q2 genu
it de abbate porphiria: et nos vidim⁹ pueru
lū oculis noſtris ſimilātem ei. Qñ g̃ cogno-
uit ex deo abbas obitū ſuū dixit mulieri ca-
mus typ̄: q2 illic habebim⁹ riſum ⁊ volo vt
venias mecū. Illa vero nō valens contradi-
cere ei ſecuta eſt eū. et venerūt ābo hñtes pue
rum ſeptem annoꝝ exiſtentem. Cū aūt ciui-
tatē intraſſent cōgregat⁹ eſt ppl̄s ad vidēdū
eū ⁊ porphiriā ⁊ pueꝝ. tūc dixit ille ſenex. Af
ferte mihi prunas. Cū attuliſſent euacuauit
eas in veſtimētū ſuuz corā omi ppl̄o ⁊ dixit.
Credite fratres: q2 ſicut de⁹ rubū cuſtodiuit
incōbuſtū: et ſicut nec tunicā meā incēderūt
prune iſte: ita nec ego cognoui pctm̄ mulie-
ris iſti⁹ ex quo nat⁹ ſum. Et oēs mirati ſunt
ꝙ nō ardebat veſtimētū ab igne: ⁊ queſierūt
vnde puer veniſſet vel cuius eſſet. Et ipſe in
dicauit eis ꝙ in quadā capella inueniſſent
iacentē et derelictū ab oībus hominib⁹ ⁊ ſic
ex quadā cōpaſſione ſuſtulerūt illū: et interī
ꝓpter deū nutrierunt. Tūc oēs hoīes illius
ciuitatis egerunt pniam ꝙ ſic illū ſanctum
prem ⁊ illā mulierē iudicaſſent. Ex quo patꝫ
ꝙ nō debem⁹ eſſe pcipites ad iudicādū ꝓxi-
mos nr̃os. Vñ Ber. Caue ſerue dei vt quem
imitari nō vis dānare. Caue aliene cōuerſa
tionis eē curioſus explorator aut temerari⁹
iudex. etiā ſi ꝓperā actū deprehendis: nec ſic
iudices ꝓximū. Magis aūt excuſa intentio
nem ſi opus non potes puta ignorantiā. pu-
ta ſurreptionē: puta caſum. Qd̄ ſi oīno oēm
diſſimulationē rei certitudo excuſat: ſuade
iſto mō tibi ipi: et dicito apd̄ te. Vehemēs ni
mis fuit iſta tēptatō. qd de me illa feciſſet ſi
accepiſſet in me ſimilē ptātez. Unde ē ſignū
bonitatis in hoīe non iudicare proximoſ. vn
de Gregori⁹. Quantum vos in bono profici-
tis: intantum etiam bona de alijs ſentitis.

¶ In eadē dñica. Sermo. xci. ō detractōe.

Nolite iudicare et non iu

n dicabimini. Luc. vi. Sciendū ꝙ
aliq̄ nō ſolū iudicāt ꝓxios ſed eti
am detrahūt ipis et denigrāt bo
nā famā ipoꝝ qḋ ē valde ꝑiculoſum ⁊ dāna=
bile. Uñ i pñti ſmone tria ſr̄ dicēda. Primo
q̄re merito deteſtāda ē detractio. Secūdo q̄t
modis fit detractio. Tertio de his q̄ libenter
audiūt detractōes. E Circa ꝑmum ſciē=
dū ꝙ detractio ꝓpter q̄nq̧ deteſtāda ē. Pri
mo q꞉ cōpatur homicidio. q꞉ ille cui detrahi
tur in ꝯſcīa illi⁹ q̄ audit detractionē occidit̄
in q̄ pri⁹ viuebat ꝑ famā bonā. Et tale homi
cidiū graui⁹ eſt corꝑali. q꞉ ſm Henri. de vri=
ma. In homicidio corꝑali ſolū corp⁹ vni⁹ oc
cidit̄ h̄ aūt ſil' pl'es aīe pereūt vna. ſ. illi⁹ de=
tractoris. alia illi⁹ cui detrahit̄: q꞉ cū h̄ perci=
pit iraſcit̄: ⁊ vindictā q̄rit ſuꝑ detractorem.
Tertio aīa ipi⁹ q̄ audit libent̄ detractionem
talē. Uñ tale homicidiū ꝑiculoſiſſimū ē. q꞉ ē
ꝯtagioſum. ſerpit eñ de vno ad aliū: ⁊ letali
ter oēs inficit illos in q̄s venenū detractōis
infundit̄. Uñ Ber. ſuꝑ canonicā Iohannis.
Unus eſt detractor q̄ loq̄tur: et vnum v̄bum
tm̄ loq̄tur. et tamē vnū verbū in eodem mo=
mēto multitudinis audiētiū dū aures trāſ=
figit aīas interficit. Scḋo pōt valere ad de=
teſtandū detractionē hoc ꝙ detractor diuer
ſis generib⁹ reꝝ ꝯpat̄. Nā ꝑmo cōpatur cani
Eccli. xix. Sagitta infixa femori canis ſicut
verbū in ore ſtulti. Canis vero ſagittā infi=
xam habens femori nō q̄ſcit donec remoue
rit. nec ſtult⁹ q̄ſcere pōt donec verbū malū
qḋ de ꝓximo audiuit alijs retulerit. Detra=
ctores quidē ſunt canes dyaboli nō ꝑmitten
tes vnā ouiculā auferri hic q̄n lacerēt et mor
deant. Itē cōpatur porco: q꞉ ad modū porci
os citi⁹ inq̄nat ꝙ̄ pedes. ⁊ ſicut porcus igre=
diens in ortū aliquē et ibi lutū et flores iue=
niens: flores dimittit ⁊ lutū ingredit̄: ⁊ ſe in
eo volutat. Sic detractor bona viſa ſeu audi
ta de ꝓximo obliuiſcit̄. ⁊ mala viſa ſeu audi
ta de ꝓximo ponderat ⁊ retinet ⁊ ſic os ⁊ lin
guā inquinat: qḋ ē mēbrū nobile ꝑ alijs ani
malibus. Uñ Ariſto. i. politi. Nullū aīalium
naturalit̄ hꝫ ſermonē niſi hō. Itē detractor
cōparat̄ ſerpēti in his ꝓprietatib⁹. Serpēs
eñ eſt aīal pernicioſum: in ſilentio mordēs:
tortuoſe incedens. ſic detractor ꝓditor ē: q꞉
occulte obloquit̄ ꝓximo. Uñ Eccli. x. Si mor
deat ſerpēs in ſilētio nihil eo minus hꝫ qui
occulte detrahit ꝓximo. Tortuoſe etiā ince=
dit detractor dū a laude eius incipit cui de=
trahit: et inde ſubdit. Nō dico hoc aio detra=
hendi: ſ; vt fides ei potior adhibeat̄: dixit ſe
multū eum amare cui detrahit. ⁊ ego dico ꝙ
ſic eū diligit ſicut iudas xp̄m dilexit q̄n eum
falſo oſculo tradidit. Uñ dr̄. Q̄n bonū fans
et corde mala meditans: oſcula q̄ iudas do=
mino dedit h̄ mihi tu das. Ergo tales ſr̄ ꝓdi
tores ꝓximoꝝ ſic̄ iudas fuit xp̄i. F Ter
tio q꞉ ꝓditores hm̄ōi peiores ſunt furib⁹ il̄
q̄ veſtes ⁊ alia bona furant̄. Unde Ambroſi.
Tolerabiliores ſunt fures qui veſtes et alia
bona diripiūt ꝙ̄ fures q̄ famā nrām bonam
dilaniant. Cui⁹ rō hec eſt. q꞉ vt dicit Salo.
Meli⁹ eſt nomē bonū q̄ꝫ diuitie multe. Uñ
q̄ nomē bonū alicui aufert magis nocet ei q̄ꝫ
ſi ei multas diuitias furaret̄. Quarto q꞉ lin=
gua detractoris peior videt̄ eē īferno. Infer=
nus eñ ſolū malos deuorat. Lingua v̄o de
tractoris bonos ⁊ malos. Inſuꝑ detractores
vno morſello comedūt vnā totā ꝓuinciā: vel
archiepiſcopatū: vel ciuitatē vel parrochiā:
vel villā cū eis obloquūtur: ⁊ ē valde ꝑiculo=
ſum cū dr̄ in tali ꝓuincia ſr̄ raptores: vel in
tali ciuitate ſunt vſurarij vel adulteri: et ſic
de alijs q꞉ ibi īnocētes cū nocētib⁹ diffaman
tur. qḋ eſt ꝯ iuſticiā. Hoc pꝫ q꞉ ſi vn⁹ ē i e⁹: tūc
tres vel plures ſunt innocētes. Quinto q꞉ in
ter alia pctā illud magis difficult̄ videt̄ expi
ari. Qḋ pꝫ ꝑ hoc. q꞉ ſm Augu. Non dimittit̄
pctm̄ niſi ablatū reſtituat̄. Cū igit̄ ꝑ detracti
onem abſtuleris ꝓximo bonā famā ſuā q̄ in
ter bona tꝑalia eſt bonū nobiliſſimū: igit̄ re=
ſtituere teneris ei famā ſuam. Sanct⁹ Tho.
ij. ij. q. lxij. dicit ꝙ q̄libet tenetur ad reſtituti
onem cuiuſlibet rei ſubtracte. Et videtur dif
ficile ꝙ ei cui detraxeris poſſis plene reſtitu
ere cū non poſſis ſcire in quot corda vir⁹ tue
detractōis ſit diffuſum. G Circa ſecun=
dum eſt ſciēdū ꝙ detractio fit mult̄ modis.
Prio q̄n q̄s occulta mala ꝓximi manifeſtat
eū diffamādo ⁊ ꝯfundēdo etiā ſi veꝝ ē qḋ ip
ſe dicit. Uñ ſi fiat cū intētione ad nocēdū ei
eſt pctm̄ mortale. vñ Criſo. Sic̄ mortale pec
catū eſt innocenti falſum crimen imponere:
ſic veꝝ crimē occultū alijs reuelare. verbigrā
Si aliq̄s aliqḋ pctm̄ occultū cōmiſiſſet qḋ ti
bi ⁊ ſoli deo cōſtaret. ⁊ ſi alij hoc publicares
ad infamandū eū peccares mortalit̄. lꝫ veꝝ
eſſet. Sꝫ ſi manifeſtares illi qui poſſet ei ꝓ
deſſe vt emēdaret̄ hoc eſſꝫ bonū et laudabile
q꞉ in hoc q̄reret̄ ſalus ꝓximi. Itē ſi ille iteꝝ

apud quē tu ꝓximū infamaſti alteri eadē in
tentione hoc occultū malū reuelaret. ſ. ipſuꝫ
infamādo: ſil'r mortal'r peccaret ⁊ in te etiaꝫ
redūdaret. O quot ⁊ quāta mortalia ꝑ
culpa redūdaret. O quot ⁊ quāta mortalia ꝑ
petrant̄ cū q̄s ſic ꝑ totā ciuitatē vel ꝓuīciaꝫ
infamat̄: imo ſi aliq̄s manifeſte in aliq̄ ciui=
tate infamat⁹ eſt ⁊ factū ei⁹ notoriū ē in illa
ciuitate ⁊ tu venires ad aliā ciuitatē vbi hoc
neſciret̄: tūc ſi publicares ibi pctm̄ ⁊ exceſſuꝫ
illi⁹ hoīs ea intētiōe vt ibi ēt infamaret̄ gra
uiter peccares. Sil'r ſi q̄s de lōginq̄s ꝑtibus
veniret ad ciuitatē illā vbi ille ſic manifeſte
īfamat⁹ ē ⁊ mētio fieret ō hoīe illo: tūc ſi ma
nifeſtares ei h̄ māifeſtū malū illi⁹ hoīs ea ī
tentiōe vt euꝫ infamares grauit̄ peccares. q̄
nullo mō debem⁹ manifeſtare mala ꝓximi il
lis q̄ nō ſciūt vbi nō ꝓdeſſe ſ; obeſſe pōt. Sꝫ
tm̄ ſciēdū ē ꝙ ſi q̄s occultū pctm̄ ꝓximi publi
caret bona intētōe vt corrigeret̄ ⁊ emēdaret̄
h̄ eēt licitū ⁊ meritoriū. Uñ dr̄ in decre. Cri=
mē publicare vbi ꝓdeſt ē meritoriū. xxij. q. v
Hoc videt. Scḋo fit detractio q̄n q̄s audita
mala de ꝓximo cū augmēto refert alijs. Et
h̄ heu valde cōe ē vt mala ꝓximoꝝ augmen=
tent̄ ⁊ aggrauent̄: qḋ tm̄ ē mltum ꝑiculoſuꝫ
hoi ⁊ graue pctm̄ talia mala cū augmēto ꝓ=
ferre ⁊ ſic ꝓximū ꝯfundere. Tertio fit detra=
ctio cū q̄s crimina falſa imponit ꝓxīo ⁊ illa
manifeſtat alijs q̄ ſic falſe finxit ſuꝑ ꝓximū
⁊ h̄ ē grauiſſimū pctm̄ int̄ pctā detractōis: ⁊
vix remittit̄ tale pctm̄. vñ Hiero. Nō facil' ve
niā ꝑua dixiſſe de rectꝫ. Uñ ſciēdū ꝙ int̄ oīa
pctā illa duo. ſ. detractio ⁊ rerū ablatio ma=
gis difficult̄ dimittunt̄ hoī: q꞉ ſine reſtitutōe
nec valet ꝯtritio nec lachrymaꝝ effuſio: ēt ſi
tot lachrymas effunderes ſic̄ btūs Pe. ⁊ ma
ria magḋ. effuderunt q̄n amare pctā ſua de=
plāxerūt. Itē nec valet pctōꝝ ꝯfeſſio niſi fiat
ſm poſſibilitatē ablatoꝝ reſtitutio. Ergo de
tractores q̄ iniuſte ꝓxīos ⁊ in publico diffa=
mauerūt tenent̄ ī publico reuocare ⁊ eis bo=
nā famā reſtituere ſm poſſe ⁊ noſſe ſi volūt
grām ⁊ remiſſionē ꝯſeq̄ pctōꝝ. Quarto ḋtra
ctio fit q̄n q̄s negat occulta bona ꝓximi. v̄bi
grā. Sic̄ cū aliq̄ bona referunt̄ de ꝓxīo ⁊ ille
inuid⁹ negat hec bona v̄a eē q̄ dicunt̄ de illo
cui iuidet: q̄ꝫuis v̄a ſint ī ſe. Et cū h̄ fac̄ ex īui
dia ⁊ vīdicta grauit̄ peccat. Quīto q̄n q̄s ni=
tit̄ minuere bona manifeſta ꝓximi q̄ nō pōt
ex toto negare: tm̄ nitit̄ ea minuere. vñ Hug.
Detractor ē q̄ bona ꝓximi in q̄ꝫtū pōt dimi=
nuit. Sexto q̄n q̄s bona ꝓximi ꝑuertit i ma=
la dicēs ea eē facta mala intentiōe cū tm̄ cor
ſoli deo pateat. vñ Hugo. Detractio eſt locu
tio ex inuidia ꝓcedēs bona alioꝝ denigrās.
Et h̄ ꝙ ſic bona ꝓximi q̄s ꝯuertit i mala ꝓ=
cedit ex inuidia ⁊ ex defectu charitat̄. vñ Au
gu. Certū eſt ꝙ de malo īcerto neminē iudi=
carē quē tā q̄ꝫ meipꝫ diligerē. Inſuꝑ ē ſignū
magne neq̄cie ⁊ ꝑuerſitat̄ ī hoīe q̄ ſic ꝓximuꝫ
ſuū iudicat ⁊ bona ſua deꝑuat. vñ Criſo. ſuꝑ
Mat. Sicut difficile aliquē ſuſpicat̄ malū
q̄ bon⁹ ē: ſic difficile aliquē ſuſpicat̄ bonū q̄
mal⁹ ē. Itē ibidē. Oīs hō ſm ſe eſtimat alte
rū. Septio fit detractio ſm. ſ. Tho. malicioſe
reticēdo bona ꝓximi. vt cū q̄s īnocent̄ diffa=
mat̄ ⁊ tu ex īuidia nō ꝯdiq̄ re⁹ eris. Nā q̄libꝫ
tenet̄ ex charitate īpedire ⁊ ꝑuenire dānū ꝓ
ximi tꝑale. multo forti⁹ īfamiā ei⁹. Nā ē vnū
de nouē pctīs alienis nō reſiſtere ꝑuerſis cū
bñ poſſes. vñ in decre. dr̄. Reſiſtere poſſe per
uerſis ⁊ nō facere eſt eis ꝯſentire. xxiij. q. iij.
Qui pt. H Sciēdū ꝙ ſumme cauere de
bem⁹ de his ſeptē mōis detractionū: vt aūt
h̄ meli⁹ ſuare poſſem⁹ tūc null⁹ deberet loq̄
de ꝓxīo ipō abſente. vñ dr̄ Leui. xix. Nō ma
ledices ſurdo. Surdo maledic̄ q̄ abſenti ḋtra
hit. hō ei abſens min⁹ audire pt̄ detrahēteꝫ
q̄ꝫ ſi ſurd⁹ eēt. Surd⁹ ei q̄nq̧ audit q̄n ſibi al
ta voce clamat̄. abſens v̄o q̄ q̄nq̧ diſtat per
duas leucas vl' āpli⁹ nō audit detrahētē q̄ꝫ=
tūcūq̧ clamat. vñ Hie. Noli diligē ḋtrahē ne
eradiceris. Pauci eī ſr̄ q̄ huic vitio plene re=
nūciāt. vñ Augu. ſuꝑ illud ps. Pro eo vt me
diligerēt detrahebāt mihi ⁊c̄. dic̄. Pl⁹ nocēt
in mēbris xp̄i detrahētes ꝓxīo q̄ aīas int̄fi=
ciūt creditoꝝ q̄ꝫ q̄ ei⁹ carnē mox ꝛſurrecturā
ꝑemerūt. ⁊ ꝓpt̄ea detractores ḡuit̄ punient̄
a deo ⁊ q̄nq̧ etiā tales deſperāt i agone mor
tis. vt pꝫ in tali exēplo ſeq̄nti. Fuerūt duo ſo
cij clerici quoꝝ vn⁹ erat detractor peſſim⁹ ſic
ꝙ ō nullo poterat bonū loq̄. Qui īfirmitate
detēt⁹ cū ad pnīam a ſocio moneret̄ ꝑuipen
dēs monitionē ei⁹ ī nullo oīno ſe emēdauit.
Et cū ad extrema appropinq̄ret adiurat⁹ a ſo
cio ſuo ꝓmiſit ſibi ꝙ infra. xxx. dies appꝑeret
ei ſi poſſet ⁊ ſi de⁹ ꝑmitteret. Et ſic mortu⁹ ē.
⁊ poſt paucos dies deo ꝑmittēte nō ꝓ ſalu=
te ei⁹ ſ; vt ceteri tali erudirent̄ exēplo appꝑuit
ſocio ei⁹ niger ⁊ accēſus totus ignit⁹ intus
⁊ foris incēdio infernali. Ad cuius cōſpectū
cū ille tremore deficeret dixit ei. Ego ſuꝫ ille
infelix quondā ſocius tuus ꝓ quo oras ma=
niter. q꞉ ꝑpetue ſum dānat⁹. Et cū ille q̄reret
quō ſucceſſiſſet ſibi in agone rn̄dit. Cū eſſem
in extremis ductus fui coram iudice. Cunq̧

odinuteſcerē ꝑ timorē. vidi multas aīas ſole lucidiores ad iudicē ꝫ me man⁹ extēdentes ⁊ clamātes. Uindica dn̄e ſanguinē n̄ oſtrum de illo mēdace detractore q̄ nos apud hoīes mēdaciter diffamauit. Ad hāc vocē cū me iu dex inſpiceret torua facie ⁊ irato vultu ego ī ei⁹ aſpectu territ⁹ ⁊ ꝯfuſus ⁊ de plātis ꝯtra me malis mihi ꝯſci⁹ memetipm̄ ⁊ magnam miam̄ dei ſum oblit⁹: ⁊ ſic deſperans ꝑpetue ſum dānat⁹. ¶ Circa tertiū ſciendū ꝙ li benter audire detractiōes de ꝓximis pericu loſum ē. Un̄ v̄ba ſacre ſcripture diſſuadent nobis hoc. Un̄ Prouer. iiij. Labia detraben tiū ſint ꝓcul a te. Un̄ Eccl'ia. xxviij. Sepi au res tuas ſpinis ⁊ noli audire linguā nequā. Itē q̄rit̄ vtrū peccet q̄s audiēdo detractionē Rn̄det̄ ſm̄ ſctm̄ Tho. ij. ij. q. lxxiij. Si aliq̄s detractionē audiat abſq; reſiſtentia videt̄ d̄ tractori ꝯſentire. vnde fit ꝑticeps pcti eius. Si etiā q̄s inducat aliquē ad detrahēdū vel ſaltē placeat detractio ꝓpter odiū eius cui d̄ trahit̄: nō min⁹ peccat ꝙ detrahens. ⁊ q̄nq; magis. vn̄ Ber. Detrahere vel detrahentē au dire: q̄d hoꝝ dānabili⁹ ſit nō facile dixerim. Si v̄o ei pctm̄ nō placeat: ſ; ex timore vel ne gligentia vel etiā ex verecūdia quadam ob mittit detrahentē repellere ⁊ ei oſ̄dere ꝙ ei detractio diſpliceat: tūc peccat q̄dem: ſ; mul tomin⁹ ꝙ detrahēs ⁊ plerūq; venialit̄. Qn̄ q; ipm̄ etiā pōt eſſe mortale. vt q̄n ex officio īcūbit ei detrahentē corripe. vel etiā ꝓpter aliq̄d piculū inde ꝯſeq̄ns. vel ꝓpter radicem qua timor hūan⁹ q̄nq; pōt eſſe pctm̄ mortal̄ le q̄d fit q̄n hō ſic eſt diſpoſit⁹ vt ꝓpter timo rē cuiuſcūq; rei tpalis faciat aliq̄d ꝓhibitū vel ꝑtermittat aliq̄d q̄d eſt p̄ceptū in lege di uina. talis timor eſt pctm̄ mortale. alioq̄n ē veniale. Itē q̄ libent̄ audiūt detrahere ꝓxi mis ſunt ſicut canes. Cū vn⁹ canis ledit̄ tūc oēs canes accurrūt ⁊ eū lacerāt ⁊ mordent. Sic ſil'r faciūt detractores cū audiunt alicui obloq̄ui: tūc obloq̄nti applaudūt. Inſuper ⁊ v̄ba ſua etiā apponūt. Sic aīas ſuas ꝓprias occidūt ⁊ mortē eternā incurrūt. Cōſeq̄nter dicit Aug. Nō accomodes aures tuas ad ꝑ cipiē. da v̄ba detrahētis ne ꝯcipias mortem in aīa. Detrahēti eīm ⁊ audiēti vtriq; eſca eſt mors aīe. Et vt breui⁹ ꝯcludā detractor et li bens auditor dyabolū portāt in lingua. Un̄ q̄libet inq̄ꝫtū pōt d; compeſcere detractores Un̄ legit̄ de quodā epō q̄ fuerat in purgato rio ⁊ vehement̄ affligebat̄ i fetore clerici ſui triſtētis in inferno aſcēdentis ad ipm̄: q; de tractiōes ei⁹ q̄nq; audierat ⁊ eū ꝓpterea nō ſatis acriter corripuerat ꝙuis al's epō in ſe ſatis bon⁹ fuerat. Itē ꝙ infelix ſit lingua de tractoris p; ꝑ h̄ exēplū. Erat q̄dā maxim⁹ de tractor religioſoꝝ: clericoꝝ: ⁊ alioꝝ bonoꝝ hoīm q̄ tādē deceſſit ⁊ obijt. Et poſt multos annos cū aperiebat̄ ei⁹ ſepulcrū totū corpus īuueniebat̄ putridū ꝑter linguam ei⁹: ſ; rane linguā inter ſe voluētes rodere nō volebāt. in ſignū ꝙ lingua illa nō fuerat digna in ter rā redigi. ꝓ eo ꝙ multos ho. es leſerat. ⁊ mi ſer ille hō cui⁹ illa ligua erat iā in aīa ⁊ p⁹ıu dicū i corpe ⁊ aīa meternū torq̄bit̄ nec m̄ cō ſumet̄. vn̄ Apo. ix. Mors fugiet ab eis.

¶ Dn̄ica q̄nta poſt feſtum trinitat̄. Ser. xcij. De opib⁹ q̄ fiunt in pctō mortali.

Preceptor per totam no ctem laborātes nihil cepim⁹. Lu. v. Sciēdū ꝙ iſti laborāt in nocte q̄ bona opa ſua faciūt i pctō mor tali cū q̄b⁹ nō merent̄ vitā eternā. Un̄ in p̄nti ſmone tria ſunt dicenda. Prīo quō nō mere mur vitā eternā cū bonis opib⁹ q̄ i pctō mor tali fiūt. Scdō q̄ fructus tpales ꝯquunt̄ ex bonis opibus q̄ in pctō mortali fiūt. Tertio exēplum. ¶ Quantū ad primū ſciendū ꝙ cū bonis opib⁹ q̄ fecit q̄s exiſtens in pctīs mortalibus. ſ. inuidia: ſupbia: gula: luxuria: vel auaricia: ⁊ ſic de alijs nihil meret̄ ꝙtum ad vitā eternam. vn̄ Leui. xxij. Si maculam habuerit nō erit acceptū dn̄o. vn̄ Eſa. i. Non accipiā a vob ſacrificiū: q; man⁹ v̄re ſanguı ne plene ſunt. Nam ſicut mors corpis ꝑuat hoīem ab vſu mēbroꝝ. ſ. ꝙ non pōt ambula re: nec ſtare: nec audire: et ſic de alijs. Sic et pctm̄ mortale ꝑuat hoīem vſu mēbroꝝ quo ad opa meritoria. eo ꝙ nihil meret̄ cū oībus opib⁹ ſuis q̄d fit meritorium vite eterne. ſicut nec aīal brutū. ps. Hō cū in honore eſſet non intellexit. cōpatus eſt iumētis inſipiētibus ⁊ ſil's fact⁹ eſt illis. Ergo ſicut iumentū q̄d ꝯtinue laborat nihil meret̄ niſi pabulū ſuū tpale. ſic ⁊ hō exn̄s in pctō mortali ſolū mere tur tpalē remunerationē cū ſuis bonis opi bus. Ergo ſicut iumentū ē talis hō. Ut ergo opa n̄ra ſint deo accepta ⁊ nobis meritoria: tūc ea debem⁹ facere in charitate et grā ſine qua nullū op⁹ valet ꝙtūcūq; etiā ſit de gene re bonoꝝ. Un̄ Ber. Charitas eſt bonū cum q̄ nec opus minimum deſpicit̄. ſine q̄ nec maxi mū acceptat̄. Hoc ꝓbat̄. ꝙuis predicatio ſit opus de genere bonoꝝ: tn̄ ſine charitate non eſt meritoria. vn̄ Ap'ls. i. Cor. xiij. Si liguis hoīs loquar ⁊ angeloꝝ. charitatē aūt nō ha. fa. ſum ſicut es ſo. ⁊ cim. tinniēs. Itē nec ele moſyna valet ſine charitate. vn̄ Ap'ls ibidē. Et ſi diſtribuero oēs fa. me. in cibos paupe rū. cha. aūt nō ha. ni. mi. ꝓdeſt. Itē nec cor ꝑis afflictio: nec martyriū valet ſine chari tate. Ibidē. Si tradidero corp⁹ meū ita vt ar deat. cha. aūt nō ha. ⁊c. Ardere aūt ē maxia afflictio. Si ei maior afflictō nō ē meritoria niſi in charitate fiat: nec mior. ſ. ieiuniū vigi lie: ⁊ oſ̄ones ⁊c. Opa ei erūt bona ⁊ merito ria ex opantis bonitate. Lu. vi. Bon⁹ hō de theſauro ſui cordis ꝓfert bonū. Math. vij. Arbor bona fruct⁹ bonos facit. Mala autē arbor fruct⁹ malos facit. Aug. Nihil eſt bo nū niſi ex te bono. vn̄ Gre. Inq̄ꝫtū ei boni ſu m⁹ corā deo: inꝫtū bona erunt opa n̄ra apud deū. ¶ Quantū ad ſcdm̄ eſt ſciēdū ꝙ ſe ꝑtē bona ꝓueniūt ex bonis opib⁹ q̄ fiunt in pctō mortali. Prīo valēt illa opa bona ad tē poraliū bonoꝝ mr'tiplicationē. Yſa. i. Si vo lueritis ⁊ audierit; me: bona terre comedet;. Et hec eſt rō vna ꝑncipalis q̄re mali ꝓſperā tur in diuitijs ⁊ honorib⁹: ſanitate corporis gaudijs mūdi ⁊ ſic de alijs. q; h̄ remunerant̄ ꝓ bonis opib⁹ ſuis: ⁊ null⁹ eſt tā mal⁹ q̄n q̄n q; aliq̄d boni faciat. ſ. orando aliq̄n vnū paṫ n̄r. vl' audiēdo miſſā: vl' dādo elemoſynā: vl' ieiunādo ⁊ ſic de alijs. Modo nullū bonum manet irremuneratū: ſ; ex quo in celo talia bona nō remunerabunt̄: tūc op; ꝙ h in . ter ra ꝑ iſta tpalia bona illa opa remunerentur vn̄ Gre. Quicūq; bn̄ in hoc ſeculo habet; cū bona egiſſe vos recolitis valde de his ꝑtime ſcite. ne ꝯceſſa vobis ꝓſperitas eorūdē ſit re muneratio bonoꝝ. Un̄ etiā dr̄ in decre. Ma li ꝓpt̄ bona q̄ faciūt p̄ntē ꝓſperitatē ꝓ retri butiōe accipiūt. de pe. di. iij. c. ꝙꝙ. Ergo ma lū ſignū ē ꝓſpitas tpalis ⁊ ꝯtinua. vn̄ Gre. Magn⁹ afflux⁹ rerū tpaliū eterne dānatōis eſt indiciū. vn̄ Aug. in li. de doctri. xp̄ia. Ni hil infelici⁹ felicitate peccātiū. Sic ecōuerſo bonū ſignū eſt aduerſitas cū patiētia, vnde Gre. in mo. Attēde ſcripturā dicētē tibi. Fla gellat oēm filiū quē recipit. Tu dicis: Forte except⁹ ſum. ſi except⁹ fueris a flagelloꝝ paſ ſione: eris ⁊ except⁹ a nūero filioꝝ. Ergo pa tient̄ infirmitates ⁊ tribulatōes ſuſtinere d̄ bem⁹: vn̄ Hiero. in ep'la. Libēs nūc tormēta patior vt futura mihi gl'ia ſeruet̄. Itē q; i ꝓ ſperitate multotiēs obliuiſcunt̄ dei ꝓut ipſe cōquerit̄ ꝑ ꝓphetā dicēs. Saturati ſūt ⁊ obli

ti ſunt mei: ſ; ne boni obliuiſcātur deū tunc punit eos in p̄nti. vn̄ Gre. Dilectis ſuis de⁹ iter aſperū fecit: ne dū delectant̄ in via obli uiſcant̄ eoꝝ q̄ ſunt in patria. ⁊ q̄n de⁹ punit eos hic hoc facit ex charitate. Apoc. iij. Ego quos amo ar. ⁊ ca. Orige. ſup Ozee dic. Qui diligit̄ a dn̄o corripit̄. q̄ nō diligit̄ i pctīs ſu is dimittit̄. Et iam dictis p; ꝙ ꝯtinua pro ſperitas tpalis ē ſignū ire dei: ⁊ remūeratio bonoꝝ operū q̄ in pctō mortali fiūt. ¶ Scdō valēt illa bona opa ad tpalis pene di lationē vel diminutionē. Pctōr eīm q̄nq; de meruit ꝙ etiā hic in p̄nti puniri debuit: ſ; tn̄ ꝓpter talia bona opa q̄ in pctō mortali fiūt differt̄ talis pena ⁊ plaga dei. In ſignū hui⁹ q̄nq; duo peccāt ⁊ vn⁹ hic punit̄ ⁊ ali⁹ non. q; forte bona opa fecit in pctō mortali. ꝓpt̄ q̄ bona opa de⁹ diſtulit plagā ⁊ ꝓlongat ſibi vitā ꝓpt̄ emēdā: cū ali⁹ q̄ ſile pctm̄ fecit ſubi tanea morte interijt: vel al's hic a deo graui ter plagat̄: ita ꝙ ſua pena hic incipit ⁊ i fu turo nunꝙ finiet̄. Sic legit̄. ij. li. Mach. de anthiocho rege: cui⁹ pena hic incepit ⁊ imꝑ petuū in inferno durabit. vn̄ Joſue. vi. legit̄ ꝙ raab meretricem fecit Joſue viuere. ⁊ do mum ei⁹ atq; oīa q̄ habuit: q; nūcios recepit ad hoſpitiū quos Joſue miſit ad explorādū terrā ꝓmiſſionis. Exemplū legit̄ ꝙ quidam mercatores fuerūt in mari in vna naui. ⁊ cū remigarēt ad portū ⁊ ad litt⁹ maris ⁊ exirēt de naui: tūc vnus mercator q̄ fuit paganus vidit hoīem mortuū iacere nō tumulatum. ⁊ ipſe pagan⁹ mīa motus ſepeliuit illū. Et in eadē nocte apparuit ei angel⁹ dn̄i in ſomno dicens ſibi ꝙ craſtino die nullo mō deberet nauigare: ſ; ꝑ illum diē ibi manere ⁊ quieſce re. Et de mane h̄ ſocijs ſuis indicauit rogās eos vt ibi manerēt. q̄ noluerunt ei acq̄ſcere. ſ; nauim cū mercimonijs intrauerūt ⁊ oēs ſubmerſi ſunt. Et ꝑ hoc piculū mort; euaſit pagan⁹ ille cū ſuis mercimonijs. Et legit̄ de eodē pagano ꝙ ſemel fuit i vna taberna vbi multi hoīes fuerunt inebriati ⁊ deū blaſphe mauerūt: tūc venit angel⁹ in forma nūcij et iuſſit ſibi vocare mercatorē illū: ⁊ cū exiuiſſ; de domo ⁊ nunciū q̄reret immediate domus corruit ⁊ oēs in ea exiſtes oppreſſit: ⁊ ſic ite rum ille pagan⁹ euaſit mortē ꝓpt̄ illā miſe ricordiā quā exhibuit in illo mortuo quē ſe peliuit: ꝙuis in pctō mortali fuit: tn̄ bonū opus fecit ſepeliendo mortuū. Tertio talia opera valent ad gr̄e habitationē. ſ. ꝙ pctōr ille citius ꝯuertit̄: q; qui corp⁹ ſuū virgis et

ieiunijs affligit magꝭ habilitaꝛ ad grām re-
cipiendam ꝙ̄ aliꝰ pctōꝛ q̄ talia opa nō facit.
Et etiā cū elemoſynas dat paupibꝰ ⁊ ille ꝓ
eo intercedūt: ⁊ qn̄qꝫ grām ſibi impetrant a
deo: ⁊ ſic citiꝰ ꝯuertiꝛ ꝙ̄ ſi nulla bona opa in
pctis moꝛtalibꝰ feciſſet. Hoc pꝫ qꝛ qn̄qꝫ duo
peccāt in eodē pctō ⁊ vnꝰ ꝯuertiꝛ: ⁊ aliꝰ ob-
duraꝛ et dānabiꝛ. Vn̄ de hoc dr̄ in decre. In
pctis exn̄tes debent bn̄facere: vt deus ꝑ hoc
coꝛ illoꝝ illuſtret. de pe. di. v. Falſas. Quar-
to talia bona opa valēt ad aſſuefactionē bn̄
opandi. vn̄ Tren̄. iij. Bonū eſt viro cū poꝛtat
iugū dn̄i ab adoleſcētia ſua. Et hoc intelligi
tur ꝑ aſſuefactionē. Prouer. xxij. Adoleſcēs
iuxta viā ſuam gradiꝛ ⁊ cū ſenuerit nō rece-
det ab ea. Ratio ē qꝛ ſm̄ Ariſt. i. ethi. Om̄e
ꝯſuetū delectabile eſt. Idē. Multa natura
liter nō ſunt delectabilia: ſꝫ cū aſſuefacta fue
rint erūt delectabilia. Ergo bonū ē bona ope
ra facere ꝓpꝛ aſſuefactionē: qꝛ qd̄ q̄s aſſue-
ſcit poſtmodū vix dimittere pōt. Silr̄ intel-
ligiꝛ cū q̄s aſſuefactꝰ eſt in malis opibꝰ. vn̄
Iere. xiij. Si mutare pōt ethiops pellē ſuā
aut pardꝰ varietates ſuas: ⁊ vos poteſtꝭ bn̄
facere cū didiceritis male facere. Ratio ē qꝛ
ſm̄ Ariſto. ij. eth. Ex actu multotiēs iterato
fit habitꝰ. Idē. vij. eth. Difficile reſiſtere ē cō
ſuetudini q̄ aſſimilaꝛ nature. Quinto talia
opa valent ad reſiſtendū pctis. Quia vt ait
Gre. Pctm̄ ſuo pōdere mox ad aliud trahit:
ſꝫ ꝑ bona opa ꝯſeruaꝛ q̄s qn̄qꝫ ꝙ nō tot pec-
cata cōmittit. vn̄ Eccli. iij. Ignē ardētē extin
guit aqua: ⁊ elemoſyna reſiſtit pctis: ſic etiā
intelligiꝛ de alijs bonis opibꝰ ſicut de elemo
ſyna. Sexto talia bona opa valēt ad edifica
tionē ꝓximoꝝ ꝓpꝛ bonū exēplū qd̄ ab illis
bonis opibꝰ recipiūt. vn̄ Bern̄. in ſer. Semi-
nemꝰ hoibꝰ ſemē. i. exemplū bonū ꝑ aperta
opa. Sꝫ illi q̄ nō ſolū mali i ſemetipis ſunt:
ſꝫ etiā maliciā ſuā in ꝓximis ꝑ exēplū malū
infundūt peſſimi ſunt. vn̄ Ariſt. ij. ethi. Peſ
ſimꝰ eſt ille q̄ nō ſolū vtiꝛ malis ad ſe: ſꝫ etiā
ad alios. vn̄ Gre. in moꝛa. Tot moꝛtibꝰ q̄s di
gnus eſt quot exēpla prauitatꝭ in poſteros re
liquit. Ergo bonū eſt bona opa facere in pec
cato moꝛtali ꝓpꝛ exemplū ⁊ edificationē ꝓ
ximoꝝ. ¶ Septimo talia opa valēt ꝙ
pena coꝝ minoꝛ erit in inferno in caſu: ſi vti
ꝗꝫ damnanꝛ. Sꝫ q̄ritur quō hoc itelligiꝛ ꝙ
pena coꝝ minoꝛ erit. Rn̄deꝛ ꝙ nō intelligiꝛ
ꝙ illa pena quā iā cū pctis ſuis meruerit eis
minuatur ꝑ talia bona opa: qꝛ illa pena ma
net: ſꝫ intelligiꝛ d̉ illa pena quā incurriſſent

ſi bona opa nō feciſſent. ⁊ h̄ tripl̄r pōt fieri.
Primo ꝙ hō dānatꝰ nō ſolum puniꝛ ꝓ pec
catis cōmiſſis: ſꝫ etiā puniꝛ de bonis opibus
omiſſis q̄ debuit ⁊ potuit facere. vbi grā. Au
dire miſſam in dn̄ica die teneꝛ q̄libet de pre-
cepto vt pꝫ de ꝯſe. di. i. Miſſas. ⁊ capi. Oēs
fideles. Modo q̄ nō audiuit miſſam ⁊ potu
it audire punietur ꝓ illa omiſſione. Sed ille
q̄ audiuit minus punieꝛ. ꝓ illa eī omiſſiōe
nō punietur: qꝛ obediens pcepto eccl̄ie fuit:
ſic etiā intelligiꝛ de ieiunijs eccl̄ie: ⁊ de alijs
bonis opibus: ꝙ̄uis non eo mō fecit q̄ debu
it tn̄ melius eſt feciſſe ꝙ̄ ex toto omiſiſſe: ⁊
ideo minꝰ punieꝛ. Scd̄o qꝛ eo tpe quo opera
bona fecit foꝛtaſſe mala feciſſet: mō ſm̄ ꝗn̄ti
tatem culpe erit quātitas pene. vn̄ Gre. Vnꝰ
gehēne ignis credendꝰ eſt: ſꝫ nō vno mō oēs
cruciat pctōꝛes. Vnuſquiſqꝫ eī ꝗn̄tum egit
de culpa tm̄ illic ſentiet de pena. qꝛ qui duo
pctā moꝛtalia cōmiſit ⁊ dānabitur grauius
punietur ꝙ̄ ille q̄ ſolum vnū cōmiſit. Et etiā
ideo qꝛ reddituri ſumus rōem de tempoꝛe.
vn̄ Ber. Omne tp̄s nobis impēſum a nobis
exigetur q̄liter ſit expenſū: ⁊ q̄ aliq̄d boni fe
cit ꝙ̄uis in pctō moꝛtali: meliꝰ tp̄s ſuū expē
dit ⁊ minꝰ punieꝛ ꝙ̄ ſi nihil boni interim fe
ciſſet. Tertio ꝓpter exēplū: qꝛ ſi peccaſſꝫ ma-
nifeſte: tūc alijs occaſio fuiſſet ꝑ ſuū malum
exēplum ad ſimilia pctā ꝑpetrāda: ⁊ tūc non
ſolū ꝓpꝛ ſe puniretꝛ: ſꝫ etiā ꝓ alijs q̄bus ma-
lū exemplū dediſſet. ḡ pctōꝛ q̄ aliq̄d boni fe
cit ⁊ nulli occaſionē peccādi dedit minꝰ puni
etur ſi dānabiꝛ. Iſta p̄dicta ſunt ſeptē bona
q̄ ꝓueniūt ex bonis opibꝰ q̄ in pctō moꝛtali
fiunt. ¶ Qd̄ aūt bona opa q̄ fiūt i pctō
moꝛtali nō ſunt dō accepta oñdiꝛ ꝑ tale exē
plū. Quidā filiꝰ habuit prēm q̄ obijt. ⁊ filius
xxxij. annis ꝓ aīa prīs quotidie ſpālē orōnē
fecit. Cui poſt hoc tp̄s paꝛ apparuit dicens
ſe eſſe in magnis penis. Cui filiꝰ. Nōne paꝛ
ꝓfuit tibi orō mea quā iam vltra. xxx. ānos
quotidie ꝓ aīa tua oraui. Rn̄dit pater. Non
mihi ꝓfuit. Et filius. O mi pater iam bn̄ au
dio ꝙ in inferno es. ex quo orō mea non tibi
ꝓfuit. Rn̄dit paꝛ. Fili non ſum in inferno:
nec etiā ſum dānatus: ſꝫ ſum in purgatoꝛio:
⁊ ibi crucioꝛ valde maximis penis donec ex-
oluā oīa pctā mea vſqꝫ ad nouiſſimū q̄dran
tem. Et filiꝰ. Quare tūc nō ꝓfuerūt tibi ora-
tiones mee. Reſpondit pater: quia ſemꝑ il-
lud longū tempꝰ in pctō moꝛtali fuiſti. Et fi
lius patri. quō poteſt hoc eſſe cū ſingulis an
nis confeſſus ſum ⁊ ſacramentū eucharīſtie

Exm̄ de quodā filio qui orauit
xxx anos p patre ſuo defuncto

ſuſcepi. Reſpondit paꝛ. tu ſingulis ānis cō-
feſſus fuiſti ⁊ ꝯmunicaſti: ſꝫ ſemꝑ indigne ſu
ſcepiſti. qꝛ tua ꝯtritio ⁊ ꝯfeſſio nō fuit vera: qꝛ
nō ex charitate ꝓceſſit: ſꝫ ex quadā cōſuetu-
dine. Et in ſignū huiꝰ tuā cōfeſſionē diſtuli-
ſti vſqꝫ ad vltimā ſeptimanā q̄drageſime: et
qn̄ ꝓ cōfuſione hūana cōfeſſionē tuā vlteriꝰ
differre nō potuiſti: tūc prio ꝯfeſſionē tuā fe
ciſti: ⁊ in nullo te ſimpliciꝛ emendaſti. Et ita
ꝑ hec duo. ſ. qm̄ tu ſic cōfeſſionē tuā diſtuli-
ſti vſqꝫ ad vltimā ſeptimanam et in nullo te
ſimpl̄r emēdaſti cognoſcere debes ꝙ ꝑ illud
lōgum tēpus nunqꝫ habuiſti firmū ꝓpoſitū
te emēdandi. ḡ nūqꝫ vere cōtritꝰ fuiſti nec vn
ꝙ̄ aliqd̄ pctm̄ ꝑ illd̄ longū tp̄us tibi indulſit
deus. Et ille ꝯpūctus poſtmodū vere fuit cō
tritus ⁊ pure cōfeſſus: ⁊ abiecit oēs vanita-
tes mūdi in veſtibꝰ et in oībꝰ alijs moꝛibꝰ, ⁊
geſtibꝰ et deo ampliꝰ ſeruire ſtuduit. ⁊ etiā
tūc deuotiꝰ ꝓ aīa patris orauit ⁊ eā in breui
de purgatoꝛio liberauit.

¶ In eadē dn̄ica. Sermo. xciij. de laqueis
ipſius dyaboli.

In noīe autē tuo laxabo
rhete. Luke. v. Sciēdū ꝙ ſicut p̄-
dicatoꝛes laxant rhetia verbi dei
ad capiēdū aīas: ſic dyabolꝰ expā
dit rhetia ſua ad illaqueandū animas. ¶
Pro quo ſciendū ꝙ dyabolꝰ habet octo rhe-
tia ad illaqueādū aīas ſiue aſtutias cū quibꝰ
hoīes ſeculares et mūdanos inducit et reti-
net in pctis a quibꝰ ſibi vnuſquiſqꝫ diligenꝛ
debet cauere ne illaqueetur et ad dānatōem
eternā perducaꝛ. Pria aſtutia dyaboli eſt ꝙ
dyabolus inſpirat hoī vt cogitet nō eſſe tam
durū vt p̄dicatoꝛes dicūt. Et illud eſt falſū
qꝛ demō eſt hoꝛribiliſſimꝰ ad videndū. quia
nullus pictoꝛ pōt ſuā hoꝛribilē ſpēm depin-
gere. qꝛ hec eſt vna ſpecialis pena dānatoꝝ
ſm̄ Greg. ſ. hoꝛrida viſio demonū. Et ſi dam
nati nullā aliā penā ſentirent niſi hoꝛribilē
viſionē demonū eis talis pena ſatis grauis
eſſet. qꝛ ſicut ſancti in celo habent ineffabilē
delectationē ⁊ dulcedinē in vidēdo deū: bea
tam Mariā: oēs ſanctos et āgelos dei. ſic e-
conuerſo damnati habent magnā penā vide
re luciferū: ſathanā: et oēs demones et dam-
natos in iferno exiſtētes. Et tales ſeculares
homines etiā dicunt. non totū eſt moꝛtale
pctm̄ qd̄ predicaꝛ. Si tot eēnt moꝛtalia pec-
cata quis ſaluareꝛ. Quondā non fuerūt niſi
quattuoꝛ pctā moꝛtalia. ſ. qui dominū ſuum

tradidit: et ſeipſum occidit: et qui adulteriū
commiſit: et q̄ ꝓximū cōtra iuſticiā interfe-
cit. Et tūc vlteriꝰ dicūt. q̄s pōt inimicū dilige
re. quis poteſt caſte viuere: q̄s pōt a delitijs
carnis: et a gaudijs mūdi abſtinere. Rn̄deo
qui vult ſaluari opoꝛtet eū nō ſolū amicum
diligere: ſed etiam inimicū et ei ex coꝛde in-
dulgere: ſic ꝙ nūqꝫ amplius ex rancoꝛe vult
ſe vindicare nec verbo nec facto. Et opoꝛtet
hominē eſſe caſtum: et ab oī actu carnali pre
terqꝫ in matrimonio abſtinere. Qꝛ nō ſolū
opoꝛtet ſaluandū ſe cauere a maximis pec-
catis moꝛtalibꝰ: ſꝫ etiam a cōmunibꝰ moꝛta-
libus. qꝛ cū minimo pctō moꝛtali q̄s damna
tur ita bene ſicut cum maximo peccato: lꝫ pe
na infligatur ſm̄ ꝗn̄titatē peccati. qꝛ maioꝛi
pctō maioꝛ datur pena. Vn̄ dicitur in decre.
Pena ſequitur ꝗn̄titatē delicti. xxiiij. q. i. Nō
afferamus. Ergo q̄ vult ſaluari ab omni pec-
cato moꝛtali dꝫ abſtinere. Sꝫ diceret q̄s an
ſit poſſibile viuere hoīem ſine pctō moꝛtali.
hoc q̄re ante ſmone. lxxvij. C. Ergo qn̄cunqꝫ
ex inſtinctu dyaboli tibi talia incidūt. ſ. nō ē
ita durū ſicut p̄dicatoꝛes dicūt: ⁊ ſic de alijs
ſcire debes ꝙ hoc eſt rhete ⁊ laqueꝰ dyaboli
cū quo te capere nitiꝛ. vn̄ dr̄ Mat. vij. Arta ē
via q̄ ducit ad vitā: et ſpacioſa eſt via que du
cit ad ꝑditionē: ⁊ multi ābulāt ꝑ eam. Unde
. i. Pe. iiij. Iuſtꝰ vix ſaluabitur. ps. Hec poꝛ-
ta dn̄i ⁊ iuſti intrabūt in eā. Si xp̄s dixit ar-
ta eſt via quō p̄dicatoꝛ audet oppoſitū dice-
re ⁊ ſi oppoſitū p̄dicat nō ē p̄dicatoꝛ: ſed ſe-
ductoꝛ ⁊ deceptoꝛ. Bern̄. ſup can. Xp̄us q̄ nō
fallitur elegit qd̄ carni moleſtiꝰ eſt. Illud er
go vtiliꝰ: illud etiā magis eligendū. Et q̄ſq̄s
aliud docet vel ſuadet: ab eo tanqꝫ a ſeducto
re cauendū eſt. ¶ Secundꝰ laqueꝰ ſiue
rhete cū quo dyabolus peccatoꝛes capit ē ꝙ
dat eis cogitare: que mala fe[illegible]: alij plꝰ fe-
cerunt: et tn̄ ſperant ſaluar[illegible] multi faciūt qd̄
tuipſe inuite faceres: tu ſcis tales clericos ta
les religioſos qui hoc et hoc fecerunt et faci-
unt. ⁊ illi ſacerdotes: et illi litterati: ⁊ tales
prudētes: ⁊ tales ānoſi faciūt hoc vl̄ illd̄. cur
tu nō facies q̄ ipſi audēt facere: cū tn̄ etiā in
tēdant ſaluari. Rn̄deo ꝙ illa excuſatio nul-
la eſt. qꝛ ſm̄ dictū xp̄i vt. hr̄ Lu. xij. Seruꝰ ſci
ens volūtatē dn̄i et nō faciēs vapulabit pla
gis multis. Ex quo ſequitur ꝙ qui ſciūt ⁊ in
telligūt mala et vltra hoc faciūt grauiꝰ pec-
cant ⁊ grauiꝰ punientur. ergo vt euadas il-
los laqueos dyaboli: tūc debes inſpicere vi-
tam ſanctoꝝ ⁊ bonoꝝ hoīm qui tendunt ad

celũ: ⁊ etiã hoc oſ̃dunt factis ⁊ ſic poteris in
uenire q̃lis ſis reſpectu ipſoꝝ: ⁊ ſic ipoꝝ lau-
dabilis vita te inducet ad emẽdam vite tue
⁊ ad penitẽtiã. vñ Grego. Nunq̃ pctõres ad
lamentũ pnĩe redirẽt ſi nulla eſſent bonoꝝ
exempla q̃ eoꝝ mẽtẽ traherẽt. Ber. Qui vitã
p̄cedentiũ patrũ cõſpicit q̇d in ſe gemere de-
beat ſubtiliꝰ cognoſcit. Ergo cõſiderando vi
tam ſanctoꝝ ẽ multũ vtile: qꝛ ex hoc hõ debꝫ
ſumere normã viuendi. Amb. Sanctoꝝ vita
eſt ceteris norma viuẽdi. g̃ q̇cũq̃ꝫ vult ꝓfice
re in bono dꝫ aduertere vitã bonoꝝ ⁊ nõ ma
loꝝ. qꝛ reſpicere vitã maloꝝ eſt valde p̲iculo-
ſum: qꝛ inducit hoiem in obduratõem. ℟
Tertius laqueꝰ ſiue rhete dyaboli ẽ ꝙ hõ ſe
cũ cogitat. Deꝰ miſicordiť egit mecũ: ħ bõa ⁊
hec bona fecit mihi. ibi liberauit me ab illo
malo. ibi me cuſtodiuit. ibi illa dona dedit
mihi. nõ deſeret me in fine. ℟ñdeo ħ totum
fecit tibi vt ad eũ te ↄuerteres ⁊ fructũ bono
rũ opeꝝ faceres. ꝭ qꝛ ſterilis es: tũc cõſidera
p̲abolã euãgelij vbi dicit de ficulnea. Ecce iã
tertio veni querens fructuꝫ in hac ficulnea ⁊
nõ inuenio: ſuccide ergo eã: vt q̇d terrã occu-
pat. Etiã Math. vij. dr̃. Arbor q̃ nõ fac̃ fru
ctũ excidet et in ignẽ mittet. ſic ↄtingit hoĩ
illi q̇ ingratꝰ ẽ de dei beneficijs. vñ Criſ. ſup
Mat. q̃to maiora bñficia ſunt hoĩbꝰ conſti
tuta: tãto grauiora peccãtibꝰ iudicia. Sicut
eñ lignũ aridũ vnctũ cũ pinguedine feruen
tiꝰ ardet: ſic etiã hõ q̇ multa bñficia a deo ac
cipit ⁊ ſp ingratꝰ ⁊ ſterilis inuenit ardẽtius
ardebit ĩ igne ĩfernali. g̃ qñ talis laqueꝰ dya-
boli tibi occurrit: tũc cogitare debes ꝙ q̃to
pl̃a bñficia a deo recipis: tãto diſtrictiorẽ rõ
nẽ deo reddes: ⁊ tãto pl̃es teſtes ↄ̃ te hẽbis.
qꝛ oĩa bñficia erũt teſtes in extremo iudicio
vñ ꝓpheta. Inſtãtes teſtes tuos ↄ̃ me. g̃ de
bñficio dei debes eẽ gratꝰ. S Quartus
laqueꝰ ſiue rhete dyaboli eſt ꝙ dat eis cogi-
tare ꝙ nullꝰ dꝫ deſp̲are. Maria magd̃. mr̃a
pctã fecit. Petrꝰ xp̄m ter negauit. Paulꝰ ec-
cleſiã ẽ p̲ſecutꝰ. Dauid adulteriũ ⁊ homicidi
um ↄmiſit: ⁊ ſic de alijs. hi oẽs iã magni ſũt
in celo. Nã deꝰ ẽ miſicors ⁊ totiẽs p̲atus eſt
pctõri miſeri ⁊ ĩdulgere q̃tiẽs pctõr vult ſe
a pctis ↄuertere. ℟ñdeo ꝙ veꝝ eſt ꝙ deꝰ eſt
miſicors ⁊ nullꝰ dꝫ deſp̲are de venia: ꝭ illi q̇
peccatores fuerũt vt maria mag. et ſanctꝰ pe
trus ⁊ ceteri ꝓponũtur tibi vt ſi peccaſti ne
deſperes. ꝭ nõ ſup ħ peccare debes. qꝛ male-
dictꝰ q̇ peccat in ſpe. Ber. Eſt infidelis fidu-
cia, ſoliꝰ vtiq̃ꝫ maledictõis capax cũ videlꝫ ĩ

ſpe peccamꝰ. Qñ g̃ talˀ laqueꝰ dyaboli tibi ꝓ
poniť. ſ. ꝙ debes peccare ⁊ nõ deſp̲are: tũc co
gitare debes illđ. ps. Spes ĩpioꝝ p̲ibit. Qui
dã eñ pctõres nimis ſperãt. ſ. q̇ cupiũt cum
pctis ſaluari: ⁊ maior ẽ ſpes eoꝝ q̃ bonorũ
hoĩm. oĩs eñ boni hoies q̃tũcũq̃ꝫ boni et
deuoti timẽt deũ ꝓpter magnã iuſticiã ſuã.
Si eñ vix iuſtꝰ ſaluabiť: impiꝰ et pctõr vbi
p̲arebũt. Et taliũ pctõꝝ ſpes nõ dr̃ ſpes ſed
p̄ſumptio. vñ Aug. Sine meritꝭ nõ ẽ ſpes: ꝭ
p̄ſumptio. Ergo debes vitã tuã emẽdare. et
ſic veniã a deo ſp̲are. vñ Berñ. ĩ ſer. Corrige
teipꝫ ⁊ indulgẽtiã ſpera. Nulla ẽ eñ culpa q̃
nõ hꝫ veniã. Quitꝰ laqueꝰ ſiue rhete dyabo-
li ẽ ꝙ facit hoiem cogitare hoc qđ tu nõ ſcis
nõ eſt pctm̃: ⁊ ſic decipit tales ꝙ etiã nolunt
ſcire ea q̃ ſť ſalutis: vt eo liberiꝰ poſſint pec-
care. eſtimãtes ꝙ cũ nõ ſciãt nõ ſit eis pctm̃.
T Vñ q̃riť vtrũ ſit aliq̃ ignorãtia q̃ poſſit
excuſare hoiem a pctõ. ℟ñr ꝙ triplex ẽ igno
rãtia. Pria ẽ inuĩcibilis: ⁊ ẽ duplex. ſ. inata:
vt in pueris ⁊ amẽtibꝰ adultis q̇ nũq̃ vſum
rõnis habuerũt. Alia ẽ ex caſu vt ĩn adultis
q̇ hñt vſum rõnis iã ⁊ poſtmodũ qñq̃ꝫ ĩcidũt
ĩ amẽtiã ꝓpť debilitatẽ capitꝭ: vel ꝓpť nimi
am abſtinẽtiã vel ex alijs cauſis licitꝭ: et ta-
lis ignorãtia ĩuincibilis excuſat a pctõ mor-
tali. vñ Ariſt. iij. ethi. Ignorãtia excuſat pec
catũ. Quia tales q̇cquid faciũt excuſant. qꝛ
nullꝰ põt ↄmittere pctm̃ mortale q̇ nõ habet
vſum rõnis. Secũda ignorãtia cũ q̃ dãnatur
q̇s: dr̃ ignorãtia neglecta: ſeu craſſa: ⁊ cũ q̇s
põt ſcire q̃ deꝰ p̄cepit vel ꝓhibuit ⁊ q̃ ad ſa-
lutẽ ptinẽt: ꝭ occupationibꝰ exterioribꝰ ſe in
tãtũ ĩplicat ꝙ de illis nõ curat: ⁊ iſta ignorã
tia nõ excuſat. Tertia ignorãtia dr̃ affectata
cũ q̃ nõ ſolũ q̇s dãnať. ꝭ etiaꝫ ꝓ ea grauiſſime
puniť. Et ẽ qñ q̇s ↄtẽnit ſcire ea que põt et
teneť ſcire vt eo liberiꝰ poſſit peccare. Hanc
ignorantiã habuerũt pharıſei de xp̄o: et ad
huc multi hñt q̇ ꝓpťea fugiũt p̄dicationes.
⁊ ẽ p̲iculoſus laqueꝰ dyaboli: ⁊ cũ ħ eſt malũ
ſignũ ꝙ hõ nõ vult audire v̾itatem: ⁊ ħ ideo
ↄtingit qꝛ excecauit eos dyabolꝰ et eoꝝ ꝓpa
malicia. ps. Noluit intelligere vt bñ ageret.
⁊ tales decipiũt ſeip̄os. vñ Iſi. de ſũ. b. Sũt
q̇ ignorãtie excuſationẽ p̄tẽdũt ⁊ ſcire nolũt
vt minꝰ culpabiles videanť q̇ tñ ſeipſos nõ
muniũt ꝭ decipiũt. Queriť q̇s periculoſiꝰ pec
cet. an ille q̇ ſcit q̇d ẽ faciẽdũ vel omittẽdũ
⁊ nõ facit. vel ille q̇ nõ vult ſcire: ideo vt eo
liberiꝰ poſſit peccare. ℟ñdeť ꝙ ille qui non
vult ſcire ideo vt poſſit liberius peccare du-

pliciter peccat. Primo peccat in ↄtumacia ⁊
ſup̲bia eo ꝙ n on vult ſcire: vt eo liberiꝰ poſ-
ſit peccare. vñ Iſido. de ſum. bo. Neſcire ſim
pl̃r ad ignorantiã p̲tinet. noluiſſe v̾o ſcire ad
ↄtumacẽ ſup̲biã. Scđo peccat ĩ hoc ꝙ facit
prohibitũ vel ꝙ dimittit faciendũ. Sꝫ aliꝰ
q̇ ſcit ⁊ ĩtelligit vnũ pctm̃ peccat. qꝛ facit qđ
ſcit ꝓhibitũ. q̃uis eodẽ genere peccati gra-
uius peccat. vñ Lu. xij. Seruꝰ ſciẽs volũtatẽ
dñi ⁊ nõ faciens vapulabit plagꝭ multis. Et
inſup ille q̇ ſcit ⁊ intelligit malũ poſtmoduꝫ
põt ↄteri ⁊ cõfiteri ⁊ ſatiſfacere. qꝛ malũ nõ
euitať niſi cognitũ: ꝭ ille q̇ nõ ſcit nec cogno
ſcit malũ qđ cõmiſit quõ põt poſtmodũ ↄte-
ri ⁊ ↄfiteri ⁊ penitere cũ nõ ſcit nec vult ſcire
vñ Ber. ſup Cañ. Scio nemineꝫ abſq̃ꝫ cogni
tione ſui ſaluari. de q̃ mater ſalutꝭ hũilitas:
oritur ⁊ timor dñi: qꝛ ſicut initiũ ſapiẽtie eſt
ita ⁊ initiũ ſalutꝭ. Sextꝰ laqueus diaboli vl̃
rhete eſt ꝙ dat hoĩ cogitare. tu iuuenis es
⁊ tp̄s ſufficiẽs adhuc habes ad penitẽdum
poſtq̃ ſenueris. Qui eĩ audet peccare audet
⁊ penitere. ℟ñdeo moriť iuuenis moriť ⁊ ſe
nex ⁊ ignoras an ad etatẽ ſenilẽ p̲ueĩeſ. qꝛ ni
hil habes certiꝰ morte. ſꝫ hora mortis nihil
incertiꝰ. vñ Ber. Quid in rebus hũanis certi
us morte. q̇d hora mortis incertiꝰ inuenitur
Et ergo q̇libet q̇ peccat ſiue ſit iuuenis ſiue
ſenex dꝫ ſe p̲ verã pnĩam ad mortẽ diſpone-
re: ⁊ ſp ſibi mortẽ eſtimare ꝓpiquã. vñ Gre.
ſup Ezech. Etenĩ nobis cõditor noſter diem
mortꝭ ignotã voluit eſſe: vt dũ ſp ignorať ꝓ-
ximus ſp eſſe puteť: ⁊ tãto q̇s feruẽtior ſit ĩ
op̲atõe q̃to incertior eſt de euocatõe. vñ ẽt.
Lu. xij. Eſtote p̲ati qꝛ neſcitis q̃ hora dñs vr̃
vẽturꝰ ſit. In ſup dicis q̇ audet peccaꝛ audet
⁊ penitere. ℟ñdeo ꝙ multi grauiter ⁊ multi
pliciter peccauerũt: ꝭ pauci pnĩam veraciter
egerũt. vñ Amb. Facilꝰ ĩueni q̇ ſeruauerũt
innocẽtiã baptiſmalẽ q̃ꝫ q̇ cõgruã egerũt pe
nitentiã. Sꝫ q̃re deꝰ p̲mittit aliquos mori ĩ
iuuẽtute. Hoc q̃re infra ſer. cix. B. U Se-
ptimꝰ laqueꝰ ſiue rhete diaboli ẽ ꝙ dat hoĩ
cogitare. Quicq̇d deꝰ vult hoc opꝫ fieri: ſi de
bes ſaluari nũq̃ dãnaberis q̇cq̇d tu facies:
ſi debes dãnari nunq̃ꝫ ſaluaberis: etiã q̇cq̇d
tu facies. deus bñ dabit tibi ↄtritionẽ qñ ei
videbiť tp̄s: qꝛ oĩa opꝫ fieri ſm̄ voluntatem
dei. ℟ñdeo ſm̄ apl̃m. i. Theſſal̃. iiij. ꝙ hec ẽ
voluntas dei ſctificatio vr̃a. ſi illaꝫ habebis
dabit tibi vitã eternã. ſin autẽ mortẽ eternã.
Stulti hoies ſunt q̇ ſic a diabolo decipiunť
ſic dicẽtes, q̇d conabor: qđ futuꝝ eſt ⁊ deus p̄
uidit hoc fiet. Cum tñ preſcientia dei non in
fert alicui neceſſitatẽ: qꝛ liberum arbitrium
ſp manet ad vtrũlibet. ſic ꝙ quilibet hõ põt
bene vel male facere. Si bñ ſaluabiť. ſi male
dãnabitur. Sciendũ ꝙ oẽs boni predeſtina-
ti ſunt ad gloriam eternã. ea tñ conditione ſi
fidem tenuerint ⁊ charitatẽ: humilitatẽ: pa
tientiã: mĩam ⁊ pietatẽ. ⁊ his ſil̃ia habuerit
Tales eñ futuros p̄uidit deus quos ad vi-
tam predeſtinauit. ⁊ q̃ſi p̄deſtinãdo eis dice
ret. Ego q̇dẽ vos ad vitã p̄deſtino: ſi taliť et
taliter vixeritis: ſi mandata mea ſeruaueri-
tis: ⁊ ſi fidẽ ⁊ mĩam habueritis. ⁊ ſi in bono
ſtatu inuẽti fueritis. Qui g̃ talis eẽ nõ vult
qui ſcꝫ mãdata dei ſeruare noluerit ⁊ in ma-
licia p̲ſeuerare ꝓpõit ille ꝓ certo ſciat ſe ad
mortẽ eternã eſſe p̄ſcituꝫ. Nullꝰ ergo dicat ſe
fruſtra orare ⁊ alia bona opera facere: quia
ſicut deꝰ aliquẽ ſaluãdũ preuidit: ſic ⁊ modũ
q̊ ſaluari debeat. i. p̲ merita ſua ⁊ bona op̲a.
Et ꝓpť hoc ſtultꝰ eſt q̇ dicit. Uolo facere qđ
mihi placuerit. qꝛ ſi ſaluari debeo ſaluabor
Si damnari debeo dãnabor. ſicut ſtultꝰ eſſꝫ
ille infirmus q̇ diceret. Uolo comedere ⁊ bi-
bere qđ mihi placuerit. Si curari debeo cu-
rabor: ⁊ ſi mori debeo moriar. ac ſi ſibi ĩutilis
eſſet medicina. X Vñ legiť tale exẽpluꝫ
in Ceſario. Ludouicꝰ lantgrauiꝰ thuringie
hõ litteratꝰ tanto errore fuit deceptꝰ vt ſe aſ
ſereret neceſſario eſſe ſaluandũ ſi predeſtina
tus eſſet: vl̃ damnandũ ſi preſcitus eſſet. Et
dixit ſe horã mortis nõ poſſe effugere vel an
ticipare. ⁊ ob hoc infinitis vicijs ſine vllo ti
more ſe multipliciť exponebat. Tandẽ graui
ter infirmatꝰ. medico vocato dixit vt curam
adhiberet vt cõualeſcere poſſet. Medicꝰ pe-
ritus in medicina ⁊ in theologia illiꝰ errorẽ
nõ ignorãs r̃ñdit. Dñe ſi dies mortꝭ vr̃e adue
nit nõ potero vos curare: ſi v̾o nondũ venit
fruſtra curã adhiberẽ: qꝛ ſine hac curabimi-
ni. Cui comes. Quõ ſic r̃ñdes. ſcio ꝙ niſi ci-
to mihi ſubueniať morte moriar an̄ tp̄ſ. ℟ñ
dit medicꝰ. Si creditis vitã ꝓlongari v̾tute
medicine q̃re hoc nõ creditis de penitẽtia q̃
eſt medicina aĩe. Cõſiderãs lantgrauiꝰ v̾tu-
teꝫ v̾boꝝ dixit ei. Decetero eſto medicus aĩe
mee. qꝛ p̲ tuam medicinalẽ linguã liberauit
me dñs a maximo errore. Y Octauus la
queus ſiue rhete dyaboli eſt malũ exemplũ
maloꝝ hoĩm. Et hoc rhete eſt p̄ncipaliſſimũ
cũ quo capiť ⁊ decipiť quaſi oẽ genus hoĩm
tam iuuenes q̃ ſenes: taꝫ nobiles q̃ꝫ ignobi
les: tam pauperes q̃ diuites: quia vnuſq̇ſq̃ꝫ

vult ſe excuſare: dicens. oꝫ me ꝯformari alijs
hoib⁹ alś nihil curarēt de me. ille ⁊ ille facit
hoc. iſte ſic incedit in veſtib⁹ ſiue in alijs mo
ribus: ⁊ iā eſt cōis mod⁹ hoīm ſic viuēdi qua
re ⁊ ego nō facerē? Quib⁹ reſpondeo ꝙ nemo
pōt duobus dñis ſeruire. i. deo ⁊ mūdo. Vñ
Apľs ad Galla. i. Si adhuc mūdo placerem
ſeruus xp̄i nō eſſem. Hoc pꝫ qꝛ amicicia hu-
ius mūdi hoīem inimicū dei cōſtituit: quia
amoꝛ mundi expellit deum ⁊ eius grāꝫ a coꝛ
de hoīs. Quia ſicut ignis ⁊ aqua ſunt cōtra
ria: ⁊ ſicut frigidum ⁊ calidum mutuo ſe ex-
pellunt. ſic amicicia dei ⁊ hui⁹ mundi ſiľ ſta
re nō poſſunt. Ergo qñ talis laqueus tibi ꝓ-
ponitur a diabolo. ſ. ꝙ cogitas. iſte eſt iam
modus ⁊ curſus mundi. opoꝛtet ſic me etiaꝫ
viuere: tūc cogitare debes ꝙ lata ⁊ ampla ē
via que ducit ad perditionē: ⁊ multi ambu-
lant in ea. Ratio eſt. qꝛ plures ſunt mali q̄ꝫ
boni. Et hoc cauſatur p̄ncipaľr ex malo exē-
plo qđ vnus pꝛebet alteri. qꝛ vnus inficit ali
um ꝯ malum exemplū: ſicut carbones ſeinui
cem incendunt. Quia nullo mō eſſent tot ſu
perbi: auari: luxurioſi: guloſi: luſoꝛes: choꝛi-
zantes: niſi viderent ab alijs talia fieri. Et
iſti hoies ſunt fatui qui volunt ſe cōfoꝛmari
alijs in malis. Nam vn⁹ aſinus cuꝫ videt ali
um aſinuꝫ cadere cauet ſibi: ⁊ nullo mō eum
imitaꝛ. O q̄ꝫ plurimos viderūt ⁊ audierūt il
li cadere ſicut luciferū in ſupbia: epulonem
in gula totum mundū in luxuria: qñ diluui-
um deleuit totum mundūꝫ: ⁊ tamen adhuc
homines fatui ⁊ ſtulti audent ſuperbire: lu-
xuriari: ⁊ guloſe viuere.

¶ In eadē dñica Ser. xciiij. de his q̄ debent
nos retrahere ab amoꝛe tp̄alium.

r

Elictis omnibus ſecuti
ſunt eū. Lu. v. In hoc ꝙ iſti ſan-
cti apľi de quib⁹ in hodierno euā
gelio fit mentio viſo miraculo ī
captione piſciū oīa ꝓpter xp̄m reliquerunt
Exemplū debemus ſumere ꝙ coꝛ nr̄m ab il-
licito amoꝛe tp̄alium retrahere debemus.
A Unde ſciēdū ꝙ ſunt ſeptē q̄ debēt nos
retrahere ab amoꝛe tempoꝛaliū. Primuꝫ eſt
qꝛ tp̄alia in vita p̄ſn̄ti modicū ꝓſunt: qꝛ niſi
victum ⁊ amictū nobis admīſtrant. Ecc̄s. v.
Qui diuitias amat fructum nō capit ex eis.
Diuites eñ intuēdo diuitias quid aliud fa-
ciunt niſi ꝙ oculos paſcūt. Si qs eñ habue
rit ciſtam plenam floꝛenis: tamē nihil ex eis
capere poteſt niſi victū ⁊ amictū. Ex quo pꝫ
ꝙ diuitie ad nihil valēt coꝛpaliter loquēdo:
niſi ꝙ os ⁊ ventrem replere poſſunt ⁊ tegere
nr̄am nuditatem: ſed mentē ⁊ aīam non poſ
ſunt ſatiare. B Unde Guil. lugđ. ſuper
illo v̄bo apľi. ij. Coꝝ. iij. Sufficientia nr̄a ex
deo eſt: aſſignat triplicem rōem: quare tēpo-
ralia non poſſunt replere deſideriū aīe. Pria
ratio eſt ꝓpter capacitatē ipſius aīe: qꝛ ſm
ſanctos doctoꝛes. aīam dei capacē niſi min⁹
deo repleri poteſt. vñ Ber. Ad imaginem dei
quippe facta eſt aīa rōnalis ceteris omnib⁹
occupari poteſt: impleri oīno nō pōt. Capax
eñ dei eſt. ⁊ q̄cquid deo minus eſt non eam
adimplebit. Unde cum totus oꝛbis terraruꝫ
ſit ante deum quaſi gutta roꝛis ante ſolem.
vt legitur Sap. xi. Ergo totus oꝛbis nō ſuf-
ficit replere coꝛ vni⁹ hoīs. Secūda ratio eſt
ꝓpť bonoꝝ tp̄alium vanitatem. Bern̄. Non
plus ſatiatur coꝛ homis auro q̄ꝫ coꝛp⁹ aura
Ideo dicit virgo maria glorioſiſſima. Luc. i.
Et diuites dimiſit inanes. Ergo omia tem-
poꝛalia ꝓpter ſuā vanitatē nō poſſunt ſatia
re deſideriū anime. Tertia ratio: qꝛ bona tē-
poꝛalia nō intrant in coꝛ hoīs eſſentialiť: et
ideo non replent illud. Sicut vinum adhuc
exiſtens in doli o ventrē homis non implet:
nec coꝛpoꝛalē ſitim ſedat: ſic pecunia exn̄s in
burſa vel in ciſta nec replet coꝛ hoīs: nec ſa-
tiat ſitim auaricie. Sola eñ dei grā q̄ coꝛ in-
trat ſitim coꝛdis poteſt extinguere. Sed pe-
cunia ſitim augmentat auaricie. vñ Grego.
in quadā omeľ. Oīs auarus ex pecunia ſitiꝫ
multiplicat: quia cū ea q̄ appetit adept⁹ fue-
rit ad appetenda alia pl⁹ anhelat. vñ Eccli.
v. Auarus nō implebiť pecunia. Etiā Augu.
in epľa. Auarus inferno eſt ſiſis. Infernus
eñ quātoſcūq̄ꝫ deuoꝛat nūq̄ꝫ dicit ſatis ē: ſic
⁊ ſi oēs theſauri ꝯfluxerint in auarū. Ex his
iam dictis pꝫ ꝙ tempoꝛaliť ⁊ coꝛpaliter lo-
quēdo tempoꝛalia non valent niſi ad ſuſten
tationē coꝛpis ad breue tēpus. Cur ġ hō mľ
ta deſiderat cui pauca ſufficiūt. Qꝛ dič apľs
i. Thimo. vi. Habentes victum et amictum
his cōtenti ſim⁹. C Scđm ꝙ tp̄alia nō
ſunt ꝓpꝛia hoīs: ſꝫ accomodata. Hoc patet.
Quia deus pōt te p̄uare illis bonis qñ vult.
Inſuper fur pōt furari: ignis cōburere: aqua
ſubmergere illa tempalia ſi de⁹ ꝑmiſerit. vñ
Apľs. i. Coꝝ. iiij. Quid habes qđ nō accepi-
ſti. Modo ſicut rem accomadatā nō nimiū
diligis. ſꝫ cū timoꝛe vtens ne offendas illuꝫ
qui tibi accomodauit: ſic et te habere debes
quo ad tp̄alia q̄ de⁹ tibi accomodat. Qđ aūt

tp̄alia nō ſunt nr̄a ꝓpꝛia. hoc pꝫ ſm Guil.
lugđ. per q̄ttuoꝛ. Pꝛio ꝑ ſacraꝫ ſcripturā. vñ
Abach. ij. Ve q̄ cōgregat nō ſua. i. tp̄alia. Et
Amb. ſup Lucā. Bona hoīs nō ſunt q̄ ſecum
ferre nō pōt. Ergo tēpalia aſſimilanť fluuio.
p̄s. Diuitie ſi affluant nolite coꝛ apponere.
Ad modū eñ fluuij affluūt et effluūt diuitie
Aqua eñ interim ꝙ ꝑtranſit ciuitatē q̄libꝫ
pōt vti ad neceſſitatē: ſic eſt de bonis tēpoꝛa
lib⁹ nobis collatis. Secūdo oſtendiť qꝛ tra
in q̄ creſcūt tēpoꝛalia nō eſt noſtra. p̄s. Quō
cātabim⁹ cāticū dñi in terra aliena. Itē. Ad-
uena ego ſum apud te ⁊ pegrin⁹ ſicut oēs pa
tres mei. vñ Ber. Filij adā gen⁹ auaruꝫ ⁊ am
bicioſum audite q̄d vobis dicā cū terrenis di
uitijs et gľa tp̄ali que nō vere veſtre ſť. Auꝝ
et argentū: nōne terra eſt rubea et alba: quaꝫ
ſolus hoīm erroꝛ facit: et magis reputat p̄ci
oſam. Deniq̄ꝫ ſi veſtra ſint hec tollite ea vo-
biſcū: ſꝫ hō cū interierit nō ſumet quicq̄ꝫ. Ter
tio oñdiť. qꝛ ianitoꝛ. i. moꝛs nihil ꝑmittit de
ferri de mūdo. Cū aliquis ſedet ad mēſaꝫ di
uitis multa ſibi appōuunť. ſ. ciphi argētei: ⁊
ſcutelle in quib⁹ ſoluꝫ vſum hꝫ. Si qs v̄o ex
ſimplicitate crederet ea ſua et vellet ea ſecū
ferre ianitoꝛ hñ oñderet ei in poꝛta ꝙ nihil
iuris in eis haberet. Ita diuites credūt bōa
tp̄alia ſua eſſe: ſꝫ moꝛs oñdet eis ꝯtrarium.
Vñ nihil intulimus in hunc mūdū haud du
bium nec auferre quicq̄ꝫ poſſum⁹. vñ Job. i.
Nud⁹ egreſſus ſum ex vtero matris mee: nu
dus reuertar illuc. Nudū terra te ſuſcepit cū
natus fuiſti: et nudū terra te ſuſcipiet econ-
uerſo cū moꝛieris et ſepelieris. Cupid⁹ autē
cupit diues fieri in mūdo in q̄ paruo tp̄e du
rabit qđ eſt ſtulticia magna. vt pꝫ Luce. xij.
de illo diuite q̄ dič. Deſtruā inq̄t hoꝛrea mea
⁊ maioꝛa faciā: ⁊ illic cōgregabo oīa q̄ mihi
nata ſunt. Et rñſum ē ei. Stulte hac nocte re
petent aīam tuā a te: q̄ aūt paſti cui⁹ erunt.
Itē p̄s. Theſaurizat ⁊ ignoꝛat cui cōgrega-
bit ea. Iteꝫ diues cū doꝛmierit nihil ſecū au
feret: aperiet oculos ſuos ⁊ nihil inueniet.
Quarto oſtendiť exēplo canis. Quādo eniꝫ
canis ſequiť duos hoīes neſcitur q̄s eoꝝ ſit
dñs eius: ſꝫ ſi ſepanť illi abinuicē canis ſeq̄-
tur dñꝫ ſuū: et tūc apparet cui⁹ ſit: ſic diuitie
in moꝛte remanent in mūdo et deſeruit aua
rum. Et eſt notabile exemplū magni pꝛinci-
pis ſarracenoꝝ qui cū moꝛteꝫ ſibi inſpiceret
iminere pannū lineū de quo ſibi ſudariū cō-
ſuēdum erat erexit in ſignū ⁊ fecit circūferri
a p̄cone ꝑ ciuitatē clamāte. Hec dič p̄nceps
noſter. Cum eſſet dñs vndecim regnoꝝ. hoc
ſolū de gľa mea et de diuitijs mecum auferā
Itē ſciēdū ꝙ diuitie ſunt ſicut īfideles ami-
ci qui amatoꝛes ſuos in neceſſitate extrema
deſerūt. Vñ cū quidā in moꝛte ſua a diuitijs
ſuis auxiliū poſtularet nec poſſet habere ait
O fallaces diuitie toto coꝛde vos amaui et
honoꝛaui: ⁊ nūc ī tali neceſſitate poſit⁹ nihil
conſilij nec auxilij habere poſſum a vobis. pa
rate eñ eſtis me deſerere: nec vultis me ſeq̄
quare et ego pꝛemittā vos. Ex his dictis di-
ſtribuit oīa paupib⁹. D Tertiū eſt ꝙ a-
moꝛ et ſollicitudo tp̄aliū amoꝛē dei et dulce
dinē diuine grē̄ extinguit. ꝙ amoꝛē dei extin
guit pꝫ ꝑ Criſ. ſup Mat. Qui vult deū ama
re neceſſe eſt vt odiat diuitias. qui aūt volue
rit amare diuitias: neceſſe eſt vt odiat deuꝫ.
Et ꝙ etiā dulcedinē diuinā expellit pꝫ ꝑ di-
ctū Bern̄. in quodam ſermone vbi dicit. Pꝛe
occupatum quippe ſecularibus deſiderijs
animū delectatio ſancta declinat. Vñ etiam
Grego. Qui terrenarū rerū amoꝛe vinciť in
deo nullatenus delectať. Vñ etiaꝫ Hugo de
ſancto victo. O infelix aīa quid ſollicita es
erga plurima: poꝛro cū vnū ſit neceſſariū. Di
lige vnū in quo ſunt oīa: ibi fige coꝛ tuuꝫ et
deſiderium: mundus eñ tranſit et cōcupiſcē
tia eius. Quartū eſt ꝙ tp̄alia inquietāt mē-
tem et replent eam amaritudine. ergo ſpine
vocanť in euāgeľ. Vñ auari hñt duplicē inq̄-
etudinē ⁊ amaritudinē. ſ. hic et in futuro. vñ
Iſido. li. iij. de ſum. bo. Qui bona mundi di-
ligit velit nolit timoꝛis. ⁊ amoꝛis pene ſuccū
bit. vñ Criſo. ſup Mat. Qui pecunie deſuit
et p̄ſentib⁹ cōpedibus cōſtringiť et futuris.
Habent eñ tp̄alia multam amaritudinem
annexā. Eſt eñ laboꝛ in acq̄rēdo. qꝛ cum ma
gno laboꝛe acq̄runť. Hoc pꝫ. qꝛ pľes ad acq̄-
rēdū tp̄alia ꝑ mare nauigāt: terras ⁊ ſiluas
ꝑambulāt: frig⁹: ſitim: et famē ſuſtinēt. Eſt
etiā timoꝛ in cuſtodiendo. qꝛ diues auar⁹ nū
q̄ꝫ eſt ſecur⁹ nec veraciter q̄ct⁹. vñ Salo. Sa
turitas diuitis nō ſinit eū doꝛmire. vñ Gre.
xv. li. moraľ. Auarus hincinde inſidiatoꝛes
metuit. Unde ſi potentioꝛem videt timet ra
ptoꝛem: ſi inferioꝛē ſuſpicatur fureꝫ. Infelix
tāta q̄tra pati timet atq̄ꝫ hoc qđ ipe alijs fe-
cit ab alijs ſibi fieri ꝑtimeſcit. habent etiam
tp̄alia doloꝛē in amittēdo. vñ Greg. xi. li. mo
raľ. Que feruenter diligim⁹ habita grauiter
ſuſpiram⁹ ablata. Itē hñt anxietatē ī diſtri
buendo. ſ. qñ minoꝛanť ⁊ hñt pudoꝛē in non
dando qñ ex quadā ꝑcitate retinenť. q̄d eniꝫ

iſta omīa niſi amaritudines ꝛ inquietudīes
cordis.ḡ auari ꝛ diuites vix leti eē pñt. Pau
per eñi laborator qui ſe nutrit de laboribus
ſuis qñqꝫ etiā maiora gaudia in pñti habet
q̄ꝫ diues: q̇ eſt quottidie plen⁹: et cui etiā oīa
pſpere ſuccedūt: ꝛ q̇etiā in delitijs et ſaties
rate viuit. Ber. i ſer. Sudat paup foris ī opē
ſꝫ nihil quid min⁹ anxie diues int⁹ in ſua co
gitatione laborat. Aperit iſte os ſuū in oſci
tatione: apērit ille in ructuatione: ꝛ interdū
grauius ille faſtidio: q̄ iſte inedia cruciatur
Quintū eſt ꝙ tpalia in morte nihil valent:
quia nec corp⁹a vermib⁹ cuſtodiūt: nec hoīeꝫ
in vita diuti⁹ cōſeruare pñt. qꝛ moritur paup
morit et diues: nec a demonib⁹ liberāt. Pro
uerb. xi. Non pderūt diuitie in die vltionis.
Jmo grauāt hoīem in morte: qꝛ talis cū dos
lore morit cū ſepari ſe cernit a diuitijs quas
multū dilexit: ꝛ p qb⁹ diu laborauit ꝛ pp̄ter
quas ſalutē ppriā ſepi⁹ neglexit. Inſup hic
ſatis abūdat in oībus q̄ appetit: ꝛ neſcit qd
in futuro habebit: et vbi prima nocte mane
bit. Eccl. xli. O mors q̄ amara ē mēoria tua
homini habenti pacē in ſubſtantia ſua. ꝙ eī
hō omīa tpalia ſua libere reſinet in agone: ꝛ
ſponte ſeparet ab eis hoc ſpāle donū dei eſt.
Vñ ſciēdū ꝙ hō in agone mortis ſeipꝫ debꝫ
cōſolari. ſ. ſic cogitādo ꝙ p iſtis tpalib⁹ de⁹
dabit ſibi eterna dona: et p vxore a qua iam
ſponte ſepatur. qꝛ dat voluntatē ſuā in volū
tatē dei dabit ſibi xp̄s matrē ſuā bñdictā: ꝛ p
amicis ꝛ filijs dabit ſibi ſocietatē angeloꝝ ꝛ
ſctōꝝ p honore pñti ꝛ ptāte quā pp̄ter deuꝫ
relinq̇t dabit ſibi eternū honorē et regnū per
petuū. E Sextū eſt ꝙ tempalia nocent
poſt mortē. qꝛ de his oīb⁹ reddituri erim⁹ di
ſtrictā rōem. Prio quō lucrat⁹ ſis oīa tpalia
tua vſqꝫ ad nouiſſimū denariū. Vñ apoſtol⁹
i. Thimo. vi. Qui volūt diuites fieri incidūt
in laqueos dyaboli. Hoc eñi iam verum eſt
ſm ꝙ iam eſt curſus mundi: tunc vix tpalia
lucrant ſine pctō. Secūdo quō expēdiſti tua
tpalia. Tertio quꝫ heredib⁹ poſt te dimiſiſti
Quia q̇libꝫ puenire dꝫ ne poſt mortē lites fi
ant de reb⁹ ſuis. qꝛ meli⁹ eſſet nullū denari
um poſt ſe relinquere q̄ꝫ cū tpalib⁹ poſt ſe re
lictis cām litis adminiſtrare. Sꝫ ſeculares
dicerēt nos filios ꝛ pueros habemus et illis
nos congregare opꝫ. ergo oꝫ nos diligere tē
poralia ꝛ ſollicitudinē de eiſdē habere. Rñ
deo ꝙ pp̄ter pueros null⁹ dꝫ aīam ppriam
negligere: nec contra ſalutē ſuā facere in lu
crādo tpalia: qꝛ q̄to plura eis relinq̇s cōiter
tāto maiores pctōres et peiores pueri tui ef
ficiunt. qꝛ ſupbi: luxurioſi fiūt: ꝛ guloſi: ꝛ ſic
de alijs. Et ve tibi ꝛ aīe tue ſi aliq̇d iniuſte lu
cratū relinq̇s poſt te heredib⁹: qꝛ ex h̄ pena
tua augmētabit: ꝛ dānas teipꝫ vna cū filijs
q̇b⁹ iniuſta bōa relinq̇s. F Septimū qđ
nos dꝫ retrahere ab amore tpaliū ē ꝙ tpalia
ſunt qñqꝫ occaſiones ꝙ hō efficit malus ꝛ p
uerſus qꝛ dāt qñqꝫ occaſionē peccādi: ꝛ qñqꝫ
ꝯtingit ꝙ ille q̇ eſt paup ē bon⁹ ꝛ timēs deū
et ſic in ſua paupꝛtate ſaluabit: q̇ ſi diues eſſꝫ
forte cū diuitijs ſuis dānaret: ḡ deo ꝯmittē
dū ē q̇ oīa nouit. Si eñi tibi vtile eēt habere
diuitias de⁹ tibi illas admiſtraret. Sūt ei di
uitie aliq̄ñ occaſiones litis. vñ Ariſt. ij. poli.
Pecunia ſeditionē facit ꝛ malignitatē. Iſi.
de ſū. bo. Quāto q̇s curis mūdi maiorib⁹ oc
cupat tāto facili⁹ vitijs pmit. Qđ ppt̄ diui
tias ſepi⁹ fiūt lites oñdit Senc. dicēs. Quie
tiſſime viuerēt hoīes ſi tollerent illa duo p
noīa. ſ. meū ꝛ tuū. Itē diuitie ſupbiā generāt
Aug. Vermis diuitiarū eſt ſupbia. Vñ diffi
cile ē ꝙ nō ſit ſuperb⁹ q̇ diues ē. Itē diuitie
faciūt hoīem guloſuꝫ: ꝛ cōiter luxurioſuꝫ. vñ
Ber. Periclitat caſtitas in delitijs: hūilitas
in diuitijs: pietas in negotijs: veritas in mul
tiloq̇o caritas in hoc nequā ſeculo. Qđ autē
diuitie qñqꝫ ſunt occaſio ꝙ hō mal⁹ efficitur
pꝫ p tale exēplū. Legit in vitaſpatrū ꝙ q̇dā
heremita apud quēdā lapicidā hoſpitat⁹ in
uenit in eo ꝙ vnā ptē lucri ſui exponebat in
neceſſitates pp̄rias: aliā in elemoſinas pau
perū: tertiā in pegrinoꝝ hoſpitalitatē. Cum
aūt ingreſſus eēt ad cellā ꝛ rogaret vt de⁹ ei
bona ſua mltiplicaret: q̇ ea ita bñ expēderet
Rñſuꝫ ē ei ꝙ illi forte nō expediret. Illo au
tem nō acq̇eſcēte: ſꝫ p eo fideiubēte ꝯceſſuꝫ ē
qđ petebat. Nā ī mane cā opandi murū āti
quū frāgēs īuenit magnuꝫ auri theſaurum.
Quo accepto fact⁹ eſt familiaris īpatoris et
magn⁹ opp̄ſſor pauperū. Quo facto heremi
ta rapt⁹ ē ad iudiciū ꝛ vidit āgelos ꝯq̇rētes
de illo opp̄ſſore paupeꝝ. Quib⁹ rñdebat ꝙ fi
deiuſſor p illo rñderet. Stupefact⁹ heremi
ta ſupplicabat btiſſime v̄gini vt eū iuuaret:
q̄ ipetrabat vt heremita ad eū corrigēdū mit
teret. Qđ cū facere vellet nec ei loqui poſſet
ſed ingerēs ſe v̄berat⁹ fuiſſet reuerſus ad cel
lam iterū rapit ad iudiciū: ꝛ ſicut prius accu
ſatur: ſed beata virgine eum adiuuāte ꝛ mor
tuo imperatore alius ſuccedens in imperiū
illum diuitem et potentem capere voluit.
Sed ille fugit ꝛ oīa bona ſua pdens, ad pri

ſtinū artificiū rediens: ꝛ ad pietatis opa. Et
ſic poſtmodū vitam ſuā in bono finiuit. Er
go tpalia nō ſunt diligēda nec appetēda ni
ſi in q̄tum nobis neceſſaria ſunt ad p̄ſenteꝫ
vitam conſeruandā et quātū pñt nobis pro
deſſe ad merendū p opera miē vitā eternam.

In dñica. vi. p⁹ feſtū trinitatꝭ. ſer. xcv. d̄ ira.

Omnis qui iraſcitur fra
tri ſuo re⁹ erit iudicio. Math. v.
Querit vtrū xp̄s velit nos hic re
trahere ab oī ira ī h̄ ꝙ dicit Oīs
q̇ iraſcit ꝛc̄. B Notādū ꝙ q̄dā ē ira bōa
ꝛ licita: ꝛ q̄dā venialis: et q̄dā mortalis. Ad
declarādū aūt qñ ſit ira licita: ꝛ quādo pctm̄
mortale: ꝛ qñ veniale ē notādum ꝙ ira octo
modis ſit. Prio ſit ꝯ pctm̄ pp̄riū ꝛ ꝯ pctm̄ p
ximi. ſ. qñ hō iraſcit de hoc ꝙ de⁹ offendit. ꝛ
talis ira eſt licita: bōa: ꝛ laudabilis. Vñ p̄s.
Iraſcimini ꝛ nolite peccare. Eccl̄ia. vij. Me
lior eſt ira riſu. Quia p triſticiā vult⁹ corrigi
tur anim⁹ delinquentis. Quia quilibet debꝫ
corripere ꝛ admonere fraterna dilectione p
ximos delinquētes: qꝛ ad hoc quilibet tene
tur ſub p̄cepto. Cōtra hoc faciūt adulatores
qui rident ꝛ laudāt mala in proximis q̄ ſunt
contra honorē dei et ſalutē aīarum. Et tl̄es
faciūt ſe pꝛīcipes oīm maloꝝ illoꝝ que in p
ximis adulādo laudāt. Et tales adulatores
ſunt p̄cones dyaboli: qꝛ ligant peccatores et
malefactores in pctīs ſuis cū adulationib⁹
ſuis. ſicut p̄cones ligāt malefactores traden
do eos iudici. vñ Aug. Adulantiū lingue li
gant hoīes in pctīs. Delectat eñi ea facere in
qb⁹ nō ſolū nō metuit reprehenſor: ſed etiaꝫ
laudat opator. Ergo q̇lꝫ xp̄ian⁹ vindicare dꝫ
iniurias dei: ꝛ pp̄rias patient ſuſtinere. exē
plo xp̄i q̇ vēdētes et emētes eiecit de tēplo.
qꝛ in hoc fiebat iniuria prī celeſti. ſꝫ pp̄rias
iniurias ſibi a iudeis inflictas patient ſuſti
nuit: ꝛ tanq̄ agn⁹ manſuet⁹ obmutuit. Itē
exēplū de hoc habem⁹ in moyſe ꝙ debeam⁹
vlciſci ꝛ vindicare iniurias dei: q̇ ppt̄ ydola
triā quā filij iſrael fecerūt cuꝫ vitulū ꝯflatilē
adorauerūt ꝛ circa eū chorizauerunt occidit
cū filijs leui de pplo iſrl̄ vigintitria milia ho
minū. Et hoc eſt ſignū ꝙ ſunt filij dei q̇ non
pñt ſuſtinere iniuriā dei: ſꝫ q̇ nō curāt de iniu
rijs dei ſicut illi q̇ in domib⁹ ſuis pmittūt de
um oipotētē blaſphemari: luſores ludere: po
tatores inebriari. fornicatores luxuriari. Et
inſup pmittūt chorizātes chorizare et ſic de
alijs. Et iſta iō pmittūt vt lucrū tpale mūdi
acq̇rant. ꝛ ſic tale lucrū deo et pp̄e ſaluti aīe
p̄ponūt: tales in hoc ſe oſtendūt eē filios dy
aboli ꝛ nō dei. Quis eñi fidelis fili⁹ poſſit ſu
ſtinere eq̄nimiter iniuriā ſui dilecti patris q̇n
h̄ ꝯdiceret ꝛ ī pediret in q̄tū poſſet. Sic ſiſc ē
de deo ꝛ de filijs dei. Ergo iraſci ſuper pp̄a
peccata: ꝛ aliena pctā: ꝛ vindicare iniuriā dei
talis ira eſt bōa ꝛ laudabilis et meritoria et
nullū pctm̄. Dicit eñi Bonauē. ꝙ affect⁹ ire ē
dat⁹ hoī vt iraſcat vitijs ꝛ malis ſuggeſtiōi
bus: ſic ꝙ nō ꝯpatiat ſe trahi ad ꝯſenſuꝫ pec
cati ꝛ vlciſcat dei iniurias et tranſgreſſiōes
iuſticie. Sic legim⁹ xp̄m iratū fuiſſe phariſe
is: ꝛ alijs nō recte agentib⁹. Silr h̄ idē legit
de plib⁹ ſctīs. Et ſic hec ira vocat zel⁹ iuſticie
D Secūdo ē q̄dā ira ſubita et ſine ratiōis
deliberatiōe q̄ venialis eſt: qꝛ in aliq̇b⁹ ignis
ire cito accendit et cito remittit: et in aliqui
bus tardi⁹ accendit et tardi⁹ extinguit ꝛ ceſ
ſat. et illi peiores ſunt priorib⁹. Vñ Auguſt.
Melior ē q̇ q̄uis ira ſepe tēptet: tñ feſtinat
ꝙ ſibi remittat ille cui ſe feciſſe iniuriā agno
ſcit: q̄ꝫ q̇ tardi⁹ iraſcitur ꝛ ad veniā petēdam
tardi⁹ inclinat. Vñ etiā Hiero. in epl̄a ad Ti
tū. Neqꝫ vero q̇ aliquādo iraſcit iracūd⁹ ē. ſꝫ
ille dr̄ iracūd⁹ q̇ crebro hac paſſiōe ſupat. Er
go cū q̇s ex ſurreptione cōmouebit ꝛ q̄cito h̄
rōe aduertit: tūc h̄ expellit. ſic ſolū peccat ve
nialit. Tertio cum quis iraſcit: et in modico
vult ſe vindicare: q̄uis etiā cū bene poſſet ſe
ī magno vīdicare: tñ nollet facere. tunc talis
ira et cōmotio pp̄ter paruitatē vindicte po
teſt ſolū eſſe pctm̄ veniale. ſicut trahere pue
rū p crines. et ſic de alijs. Quarto cum quis
iraſcit in ſeipſo ꝛ impatiēs efficit: et tñ ī nul
lo vult irā iſtā vindicare: nec verbo nec factō
ꝛ hoc idē qñqꝫ ꝯtingit ex q̄dā naturali ꝯmo
tione ꝙ hō in ſeipō ꝯmotus eſt. et tñ iſtā irā
nō vult pducere ad effectū. et talis etiam po
teſt eē pctm̄ veniale. vñ Caſſio. Venialis ira
eſt q̄ nō ducit ad effectū. Quinto cū q̇s iraſci
tur cū deliberatōe et cū conſenſu rōnis: ꝛ in
animo ſuo cogitat quō poſſet ſe vindicare: li
cet hoc nō oſtendat. et talis deliberata ira ē
pctm̄ mortale. et talis ſic iraſcēs reus erit iu
dicio. Mat. v. Oīs qui iraſcit fratri ſuo re⁹
erit iudicio. Talis eñi ad iudiciū dei citabitur
et qualit illud p̄ceptū Diliges proximū tuū
ſicut teipſum ſeruauerit ab eo requiret. O q̇
modo tūc reſpōdebit iracūd⁹ homo qui ſepi
us ꝛ frequēter mala cogitauit aduerſus pxi
mum: ꝛ deliberato animo affectauit vīdictā
ſup pximum. Et talis q̄diu ſic ſtat ī tali ira

τ rācore quē gerit in corde ꝯ ꝓximū ſp eſt in
ſtatu dānatiōis. Vn̄ ꝓpha. In tpe vindicte
diſpdet te. Itē alibi legit ſapiētem ꝓphetā
Qui vindicare vult a deo inueniet vindictā
J Sexto qn̄qꝫ ira nō ſolū in corde retinet
ſ3 etiā p ſigna exteriora oñdit. Signa autem
hmōi ſunt illa. ſicut nō loq̄. facies auertere a
ꝓxīo. vel etiā torua facie reſpicere: τ ſi qn̄ ob
uiare ei d3 tūc p aliā plateā vadit. vel ocl'os
inclinat ne eā reſpiciat: talis reus erit ꝯſilio
Ergo dr̄ Math. v. Qui aūt dixerit fratri ſuo
racha reus erit ꝯſilio. Racha ſm̄ Remigiu3
eſt interiectio indignātis velut cū diceretur
a dolente heu: τ cadēte hei. Cōſiliū aūt trini
tatis ē φ eadē mēſura remetiet eis. i. ſicut ipſi
ꝓxīs ſuis ſigna ire oñderūt: ſic xp̄s btā virgo
maria τ oēs ſcti angeli oñdent eis etiam ſi-
gna ire et indignatiōis. Xp̄s oñdet eis iram
ſuā ſic φ nūq̄ eū lete videbūt: et φ nūqꝫ mi
ſerebit eoꝝ: nec liberabit eos a penis etia3 ſi
oēs ſcti orarēt ꝓ eis. Jere. vij. Noli orare ꝓ
pplo h̄: nec aſſumes laudes ꝓ ipīs. i. orōnes
q2 nō exaudiā te. Signū ire btiſſime v̄ginis
marie τ ſctōꝝ ē φ nūq̄ aliqd ſuffragiu3 eis
facient. Exemplū de diuite epulone q̄ petijt
guttā aque et nō obtinuit. Signū ire ange-
loꝝ eſt φ in iudicio exibūt angeli τ ſepabūt
malos a medio iuſtoꝝ τ mittēt eos in cami-
nū ignis: ibi erit fletus et ſtridor dentiū. iux
illud. Tollat impi' ne videat glām dei. Se-
ptimo qn̄ ira nō ſolū oñditur ſignis: ſ3 etiam
exp̄mit verbis malicioſis τ vituperijs: τ tal'
erit re' gehenne ignis. Mat. v. Qui autē di-
xerit fratri ſuo fatue: re' erit gehenne ignis.
Circa qd q̄rit vtrū cōtumelia ſiue ꝯuitiū ſit
pctm̄ mortale. Rn̄deo ſ3. ſ. Tho. ij. ij. q. lxxij.
Proꝑe et per ſe vtrūqꝫ eſt pctm̄ mortale: nō
minus q̄ furtū et rapina. Non eñ hō amat
min' honores ſuos q̄ rem poſſeſſam. Ergo ſi
cut eſt mortale pctm̄ furtum vel rapinā com
mittere: ſic et ꝓximo cōuitiū dicere et eū ī fa
ma ſua dehoneſtare. Differt aute3 ꝯtumelia
a ꝯuitio in hoc φ p verba ꝯtumelioſa repn̄-
tat ꝓprie defect' culpe. ſ3 per cōuitiū repn̄ta
tur generalit' quicūqꝫ defect' ſiue culpe ſiue
pene. Vn̄ ſi quis dicat alicui iniurioſe eū eē
cecū: ꝯuitiū quidē dicit: ſ3 cōtumeliā nō īfert
S3 ſi dicat φ ſit fur: nō ſolū ꝯuitiū dicit: ſed
etiā cōtumeliā infert. Sepe tn̄ vnū ꝓ alio re
putat et ponit. K Itē querit an liceat
cauſa correctiōis dicere cōuitiū. Rn̄deo ſm̄
ſctm̄ Tho. ij. ij. q. lxxij. Sicut licitū eſt aliquē
v̄berare vel reb' dāmificare cauſa diſcipline

ſic etiā quis pōt alteri quem debet corrigere
aliqd verbū cōuitioſum dicere. Et hoc modo
vocauit dn̄s diſcipulos ſuos ſtultos. vt ha-
bet Lu. vlt. dicēs. O ſtulti et tardi corde ad
credēdū. Et apl's ad Gal'. iij. O inſenſati ga
lathe. Tn̄ vt dic Aug. Niſi ex magna neceſſi-
tate obiurgationes nō ſunt adhibende in q̄-
bus nō vt nobis: ſ3 vt dn̄o ſeruiat inſiſtem'.
Ergo valde ē neceſſaria diſcretio: vt hō mo-
derate talibus verbis vtat. Quia poſſet eſſe
graue ꝯuitiū qd p verbū incaute prolatū au
ferret honorē ei' ꝯ quē ꝓfert: et tūc poſſ3 hō
peccare mortalit'. etiam ſi nō intēderet deho
norationē alteri'. Sicut ſi quis incaute ali-
quem in ludo pcutiens grauiter ledat vl' vul
neret nō excuſat a pctō mortali. ſic τ h. Ite3
querit vtrū hō cōtumelias ſibi illatas debe-
at ſuſtinere. Reſpondeo ſm̄ ſanctū Tho. vbi
ſup. Sicut in alijs iniurijs: ſic etiā in verbis
ꝯtumelioſis tenemur habere animū prepa-
ratu3 ad tolerantiā ſi expediens fuerit. Xp̄s
enim non prebuit percutienti ſe ad vnā ma
xillā aliam. licet hoc fieri docuit φ ſi quis te
pcutiet τc̄. q2 hoc nō eſt faciendū niſi quādo
ex hoc ſperat ſequi emēdatio illius pcutiē
tis. vel alioꝝ hoc videntiū. Quādoqꝫ tamen
op3 φ ꝯtumeliā repellamus: τ hoc ꝓpt' duo.
Primo ꝓpter bonū eius q̄ cōtumeliā infert.
vt videlicet eius audacia reprimat vt decete
ro nō attemptet talia. Secūdo ꝓpter bonu3
multorū. quorū ꝓfect' per contumelias no-
bis illatas impedit. Sciendu3 φ ſi ille reus
erit gehenne ignis qui dicit proximo ſuo fa-
tue eū cōfundendo: cuius tunc ille reus erit
q̄ dicit ꝓximo ſuo fur: latro: nequam: adult':
et hoc cū magno clamore vt ab alijs audiat
et coram eis ſic confundat. Et iuſticia dei re
q̄rit hoc φ eade3 menſura remetiat eis. ſ. φ
deus obijciet eis pctā eoꝝ ꝯfundēdo eos co-
rā ſctis τ angelis dei. ſicut ipſi ꝯfuderunt ꝓ
ximos ſuos obijciendo eis pctā τ defect' ipo
rū aīo ꝯfundendi. Silr̄ τ maledici q̄ maledi
cūt ꝓximis videlicet vxorib' ꝓprijs filijs: τ
alijs hominib' incurrunt maledictionē eter
nā. De qua dr̄ Mathei. xxv. Ite maledicti in
ignem eternum. L Sciendū φ quicūqꝫ
ex ira vel vindicta maledicit ꝓximis ipo fa-
cto peccat mortalit' totiens quotiens. Et vt
frequēter talis maledictio quam quis facit
ſeu dicit proximo ſuper caput ipſius maledi
cētis reuertitur. Unde Gen̄. xxvij. Dixit Yſa-
ac ad Jacob filium ſuum. Qui maledixerit
tibi ſit ille maledictus. Sic deus iā loquitur

de quolibet homine bono cui iniuſte maledi
citur. q2 q̄cq̄d maledicendo ꝓxīs optaueris
hui' tu reus eris ſm̄ dei iuſticiā. τ dc' iuſto
hoī ꝯuertit maledictionē in bn̄dictionē: vnd
ps. Maledicēt illi τ tu bn̄dicis. vnde Aug.
Qui iuſt' eſt τ maledicit: p̄miū ei ꝓ maledi
ctione reddit. Vn̄ etiā Mat. v. Bti eſtis cu3
maledixerint vobis hoīes. Item maledicere
adeo eſt illicitū φ etiam illicitū eſt diabolo
maledicere. Vn̄ Eccl'i. xxi. Cū maledicit im-
pi' diabolum: maledicit τ ipe aīam ſuā. Cu3
eñ diabolus ſit creatura dei: τ ſm̄ ſuu3 eſſe
bonus: licet in voluntate ſit malus pctm̄ eſt
ei malū optare. Unde legit cū Michael ar-
changelus cū diabolo diſputans altercaret
de corpe Moyſi non eſt auſus ei cōuitiū in-
ferre blaſphemie. ſed dixit. imperet tibi dn̄s
φ ſi Michael archangelus diabolo aduer-
ſanti blaſphemiā dicere noluit: ſed modeſto
ſermone eū cohercuit quantomagis homi-
nibus omnis blaſphemia eſt cauenda. Ite3
aliq̄ maledicūt creaturis irrōnabilibus cum
ab eis offendunt: τ in hoc oſtendit magna
ſtulticia ipoꝝ qui brutis animalib' maledi
cunt: cum tn̄ nō intelligant. Vn̄ ſctūs Tho.
ij. ij. q. lxxvi. dicit φ maledicere irrationabili
bus rebus inquantum ſunt creature dei eſt
pctm̄ blaſphemie. ſed maledicere eis ſm̄ ſe
ꝯſideratis hoc ē vanū τ ocioſum: τ p ꝯn̄s il-
licitū. Ex quo p3 φ reprehenſibiles ſunt iſti
qui maledicūt ſuis ꝓximis cū nō liceat ma-
ledicere alijs creaturis: τ principaliter illi q̄
maledicunt ſuis vxoribus vel ſuis proprijs
filijs: aut famulis vel famulabus ſuis. Vn-
de legimus in Ceſareo φ quidam vir iracū-
dus dixit vxori ſue: vade in nomine diaboli
Et diabolus ſtatim in eam intrauit: τ eam
grauiter vexauit. de quo vir multum contri-
ſtatus fuit: τ amplius ſe nunqꝫ vxori vel ali
cui hoī nec alicui creature promiſit maledi-
cere. M Item ſciendū φ ſi iſte q̄ iraſci-
tur fratri ſuo reus erit iudicio: cui' tunc iſte
reus erit qui nō ſolum fratri ſuo iraſcitur: ſ3
etiam ſuū proximū ad irā ꝓuocat. Et talis q̄
ſcienter ꝓximū ꝓuocat ad irā oīm pctōrum
que iſte in tali ira committit: ſiue in verbis ſi
ue in factis reus erit. q2 iracundia eſt ianua
oīm vitioꝝ: iō merito q̄libet ſibi cauere d3 ne
aliū' etiā ꝓuocet ad irā. Cōtra hoc faciūt iſti
q̄ ſenes ꝓuocāt τ alios hoīes paſſionatos q̄
cito ꝓuocant ad irā τ in hoc volunt recreari
qd tn̄ vergit in piculū aīaꝝ ſuaꝝ: τ grauiter
in futuro ꝓ talib' ſolacijs punient: q2 oēs

maledictiōes τ blaphemie τ cōminationes
q̄s iſte ſic ꝓuocat' ꝓfert illi lugebūt. Quia
eſt rl'a iuris φ q̄ occaſionē dāni dat dānū de
diſſe videt. Vn̄ ſollicite vxor alicui' cauere d3
ne maritū ad irā ꝓuocet: al's oīm pctōꝝ que
ipe in tali ira cōmittit ipſa pticeps erit. Sic
etiā ſilr̄ intelligim' de viro q̄ nō d3 ꝓuocare
vxorē nec pueros nec familiā ad iracūdiam
vn̄ apl's. ad Phil'. vi. Pr̄es nolite ad idigna
tionē ꝓuocare filios veſtros. Octauo cū hō
ex ira ꝓcedit ad factū ꝯ ꝓximū: ſic pcutere:
vulnerare: occidere: vel man' iponere ꝯ deū
τ iuſticiā: τ hoc ē valde magnū pctm̄: q2 occi
dere ꝓximū τ effundere ſanguinē innocēte3
eſt vnū pctm̄ de q̄ttuor pctīs clamantib' in
celū ad vindictā. vn̄ Gen̄. iiij. dr̄. Vox ſangui
nis fratris tui abel clamat ad me de terra.
Nūc igit maledict' eris ſup terrā: q̄ aperuit
os ſuū τ ſuſcepit ſanguinē fratris tui de ma
nu tua. Si terra eſt maledicta q̄ ſanguinem
innocentē ſuſcepit: q̄d tunc de illo erit q̄ ſan
guinē innocentē effudit ꝯ deū τ iuſticiā. Er-
go q̄cūqꝫ ex vindicta τ iracūdia ledit vel pcu
tit ꝓximū vel vulnerat: peccat mortalit' to-
tiens quotiēs. N Circa qd q̄ritur vtru3
vir percutiēs vxorē ꝓpriā peccet mortaliter
Rn̄det φ ſi cauſa correctionis τ moderate
hoc fecerit nō peccat mortaliter: q2 ſuperior
habet corrigere inferiorē: q2 vir eſt caput mu
lieris: τ nō ecōuerſo. vnde Gen̄. iij. dixit de'
ad euan. Sub ptāte viri eris: τ ipe dn̄abitur
tui. Si autem ex vindicta τ ira τ ſine cā eam
ledit τ percutit grauiter peccat. Hoc aūt ad-
uertendum eſt de illis qui cum offenſi ſunt
ab alijs ſiue in taberna ſiue al's: τ nō poſſūt
ſe vindicare de eis q̄ eos prouocauerūt: tunc
vindictā talē inferunt vxoribus ſine cauſa: τ
in hoc deū grauiter offendunt. Inſuper ſciē
dum φ mulieres debent eſſe patiētes τ mi-
tes. In ſignum huius tunc habent voces le-
nes: τ ligant collum cum peplis mollib'. In
ſignum φ debent dulciter rn̄dere ſuis iracū-
dis viris: τ temperare malicias τ iracūdas
malicioſoꝝ viroꝝ ſuoꝝ cū ſuis mollib' reſpō
ſis. Quia ſm̄ Salo. Reſponſio mollis fran-
git irā. Et mulier ſignāter ſe cauere d3 ne ſit
iracunda. q2 nō eſt ira ſup ira3 mulieris. qd
eſt ꝓpter fragilitatē ſexus. Et eſt bn̄ pauper
vir q̄ habet iracūdā τ rixoſam muliere3. Vn̄
exēplū de iracūda muliere. Legitur φ q̄dam
mulier erat valde iracunda φ vir aliq̄s cum
ea concordare potuit. et tn̄ reputabat ſe eſſe
ſanctā τ deuotā: q2 corpus ſuū ieiunijs ma-

ceꝛabat: ⁊ in oꝛonib⁹ multum vigilabat ⁊ in
alijs bonis opib⁹ freq̄nt̄ ſe exercebat. Sed h̄
vitiū p̄ncipal̄r ī ſe habuit. vt q̄cū q̄ʒ eā ſemel
offendit. illū ampli⁹ nū q̄ꝫ dilexit: ⁊ nemo illā
iracundiā ⁊ vindictam ab ea remouere potu
it. Tandem grauiter infirmata petijt ꝯfeſſo
rem ⁊ ꝯfeſſa ē alia pctā: ſʒ vitiū illud nō ꝯfi
tebat̄ ⁊ cū ſacerdos pixidē apiret ⁊ coꝛp⁹ dñi
ſibi poꝛrigere vellet: tūc ip̄a os ſuū clauſit: ⁊
ad parietē ſe vertit dicēs corā ſacerdote ⁊ oī
pplo ibidē exn̄te. Sicut vertebā me ſepi⁹ ab
his q̄ me offenderūt ⁊ nū q̄ꝫ eis ex coꝛde idul
ſi: nec eos āmodo dilexi: ⁊ ꝯtinue in iracun-
dia ſteti ⁊ alios cū iracūdia mea ꝑturbaui et
ad iracūdiā ꝓuocaui. ſic de⁹ auertit ſe a me ⁊
me nū q̄ꝫ miſericoꝛdit̄ reſpiciet. nec ego eū le
te ꝓpt̄ meā iracūdiā in regno celoꝝ videbo:
ſʒ cū oīb⁹ iracūdis demonib⁹ infernū intra-
bo: vbi eternal̄r cū oīb⁹ dānatis ardebo. ⁊ ſic
miſera ⁊ iracūda mulier expirauit.

¶ In eadē dñica. Ser. xvi. Quomodo recon-
ciliari debemus ꝓximis.

Si offers munus tuum

ad altare ⁊ ibi recoꝛdatus fueris
q̄ꝛ frater tuus hʒ aliq̄d aduerſuʒ
te ⁊c̄. Mat. v. In oīb⁹ opib⁹ no-
ſtris tria attēdere debem⁹. ſ. honoꝛē dei: edi-
ficationē ꝓximi: ⁊ meritū nr̄m. Deus eñ tā-
te bonitatis eſt: ꝙ plus reſpicit ad nr̄am vti
litatem ⁊ ꝓximi edificationē q̄ꝫ ad ſuuʒ ho-
noꝛē. Offerre eñ munus ad altare ꝑtinet ad
honoꝛē dei: ſed q̄ iſtud offert cū odio ꝓximi
nō hʒ meritum ⁊ ſcandalizat ꝓximuʒ. Uult
igitur deus vt hō intermittat honoꝛē ſuum
⁊ fiat ꝓximo recōciliatus prius: ⁊ ſic merito
riam offerat oblationē. vñ Criſo. Uidi miſe
ricoꝛdiā dei q̄ plus reſpicit hoim vtilitatem
q̄ꝫ ſuū honoꝛē: plus eñ reſpicit ⁊ diligit con
coꝛdiā fratrū q̄ꝫ munera ſua. Dicit ergo. Si
offers munus ⁊c̄. Uñ Gre. Mun⁹ nō accipit̄
niſi an̄ diſcoꝛdia ab aīo pellatur. Uñ etiā Au
guſt. ſup illa v̄ba dic̄. Si abſens eſt valde vt
pedibus coꝛpis nō poſſis ire ad eū: tūc aīo ꝓ
ſternas te in cōſpectu dei cui oblaturus es:
ſi ꝓpe vel pñs eſt reuocandus eſt ad amo-
rem: ab eo veniā petendo ſi eū leſiſti vel ſi te
leſerit dimittendo coꝛdis rancoꝛē. Q
Sed ſi diceres. q̄s eſt modus recōciliandi ꝓ
ximū. R̄ñdeo ꝙ talis eſt mod⁹ ſm Criſo. ſu
per Math. ⁊ ſup p̄dicta verba vbi dicit. Si
cogitatu offendiſti: cogitatu recōciliare. ſi v̄-
bis: v̄bis, ſi factis: factis, niſi eñ quē fac̄q̄ le-
ſiſti factis placaueris: ſine cā oꝛas deuʒ. ſine
cā elemoſynas facis de reb⁹ q̄bus alios ſpo-
liaſti. Quid eñ ꝓdeſt ſi vn⁹ ꝓ te ad deū oꝛat
⁊ ali⁹ aduerſus te deū interpellat. Iuxta illō
Eccl̄i. xxxiiij. Dona iniquoꝝ nō appꝛobat al-
tiſſim⁹. Circa qō ſciendū ꝙ mod⁹ recōcilian
di dʒ eē talis ꝙ ſi offendiſti ꝓximū coꝛde cū
odiēdo āt ſibi inimicādo: vt ei ex puro coꝛde
indulgeas: nec aliquā vindictā ſiu e v̄bo ſiue
ope ei inferas. Sʒ q̄liter tenemur indulgere
ꝓximis: de hoc q̄re infra ſer. cxxx. V. Secū-
do ſi offendiſti ꝓximū tuū v̄bis q̄ offenſio v̄-
boꝝ ꝯtingit multipl̄r. Primo offendit̄ ꝓxi
mus v̄bis: ⁊ hoc ꝑ falſum teſtimoniū. P
Pro quo ſciendū ꝙ falſus teſtis in falſo te
ſtimonio multa mala cōmittit. Pꝛio animā
ꝓpꝛiā occidit cū mēdacio ſuo ⁊ falſo teſtimo
nio. Sap. i. Os qō mentit̄ occidit aīam. Se
cūdo xp̄m negat: q̄ꝛ coꝛruptio v̄itatis ē abne
gatio dei. Unde q̄ v̄itateʒ negat xp̄m negat.
imo ē valde deteſtabile ⁊ hoꝛrēduʒ nomē dei
aſſumere in teſtimoniū falſitat̄. Tertio ꝓxi-
mū ledit ⁊ dānificat aut ī reb⁹: aut ī fama āt
in ꝑſona cuʒ ſuo falſo teſtimonio. Et q̄libet
talis bon⁹ hō ſic leſus pōt dicere cū xp̄o illō
p̄s. Inſurrexerunt in me teſtes iniq̄ ⁊c̄. Sci
endū ꝙ q̄libʒ falſus teſtis ſm. ſ. Tho. peccat
moꝛtaliter ⁊ tenetur ad reſtitutionē oīm dā
noꝝ q̄ ꝑ ſuū falſum teſtimoniū ꝓximo
euenerūt q̄ ſine ſuo falſo teſtimonio nō eue-
niſſent. Secūdi q̄ ꝓximos verbis offendere
ſunt deriſoꝛes qui offendūt ꝓximū deriden
do ⁊ ſubſannando: ⁊ quilibet talis irridebi-
tur a deo. vñ p̄s. Qui ha. in celis irri. eos ⁊c̄.
Q Circa qō q̄ritur vtrū deriſio ſit peccatū
moꝛtale: R̄ñdeo ſm ſctm̄ Tho. ij. ij. q. lxxv.
dicēdo ꝙ qñ aliq̄s malū alicui⁹ ꝑſone vel de
fectū in riſum vel ludū ponit deriſio dicitur.
Et ſi quidem hoc fiat in q̄ꝫtū maluʒ eſt ꝑuū
ſm ſe: ſic eſt deriſio pctm̄ veniale. Sed qñ ac
cipitur quaſi ꝑuum rōne ꝑſone ſic aliquē ir-
ridere eſt eū oīno ꝑuipēdere: ⁊ tā vilem eſti-
mare: vt de eius malo nō ſit curandū: ſʒ ſit q̄
ſi ꝓ ludo habendū: ⁊ ſic deriſio eſt pctm̄ moꝛ
tale: ⁊ tanto graui⁹ q̄ꝫtum maioꝛ reuerentia
debet̄ ꝑſone q̄ irridet̄. Uñ grauiſſimū genus
irriſionis eſt irridere deū ⁊ ea q̄ dei ſunt. ſic
btām v̄ginē ⁊ ſctōs. Secūdo grauioꝛ ē deri-
ſio parentū q̄ in maioꝛi reuerētia ſunt habē-
di. Tertio deriſio iuſtoꝝ per quā etiaʒ hoies
a bñ agendo īpediūt̄: ⁊ ſic de alijs. R Ter
tij q̄ v̄bis ꝓximū offendūt ſūt illi qui diſcoꝛ
dias inter hoies ſemināt: qō pctm̄ dñs ītra

oīa alia maxime deteſtat̄. Sicut ꝑ oppoſitū
in coꝛdis charitate ⁊ vnitate coꝛdiū maxime
delectat̄. Hoc ꝑʒ: q̄ꝛ iō venit de celo vt pacē
faceret int̄ deū p̄reʒ ⁊ hūanā naturā. Et quā
do exiuit de mūdo pacē ſuis diſcipul̄ reliq̄t.
vt hr̄ Iob. xiiij. Pacē meā do vob: pacē relin
quo vob. Et poſt reſurrectionē apparens di-
ſcipulis ſuis iterū dixit. Pax vobis. Et oſtē-
dit eis man⁹ ⁊ pedes q̄ſi diceret. Attēdite q̄ꝫ
care pacē emi: ḡ eā diligēter ſuate vt filij dei
eē poſſit̄. Mat. v. Bti pacifici: qm̄ filij dei vo
cabūtur. vñ Grego. in paſto. Si vocant̄ filij
dei q̄ pacē faciūt: ꝓculdubio ſathane ſunt fi
lij q̄ ꝯfundunt. Ergo q̄cū q̄ʒ ex ꝓpoſito ⁊ iui-
dia diſcoꝛdiā ſemiauerit inter maritū ⁊ vxo
rē ſiue int̄ alios hoies cuiuſcū q̄ʒ cōditionis
totiēs peccat moꝛtalit̄: ⁊ dyabolo familiari⁹
ſuit. Greg. Quiſq̄s eñ ſeminādo iurgia dile
ctionē ꝓximoꝝ ꝑimit hoſti dei familiari⁹ ſer
uit. Itē ſicut pax ē via et dux ad vitā eternaʒ
ita diſcoꝛdia ad infernū. vñ Amb. ſup Lucā
Pax ē dux ad vitā eternā. Et ſic xp̄s moꝛat̄
cū pacificis. p̄s. In pace fact⁹ eſt loc⁹ eius. ſic
dyabol⁹ cū litigioſis. Et ſic pacifici in futuro
poſſidebūt regnū eternū vbi pax ē eterna: ſic
litigioſi poſſidebūt infernū vbi ē et̄na diſcoꝛ
dia int̄ demones ⁊ dānatos. vñ Aug. xix. de
ciui. dei dic̄. Nō poterit ad eternaʒ dñi here-
ditatē ꝑuenire q̄ſq̄s teſtm̄ ei⁹ noluerit obſer-
uare. Itē ſciēdū ꝙ ſemiatoꝛes diſcoꝛdie xp̄ʒ
plus perturbant q̄ꝫ ille q̄ lat⁹ ei⁹ lācea apuit
vel q̄ꝫ q̄ ip̄m cruci clauis affixit. Cui⁹ rō eſt
ſm Hen. de vri. q̄ꝛ tales ei⁹ ſanguīeʒ euacu-
ant ꝑ quē oīa pacificauit ſiue q̄ in cel̄ ſiue q̄
in terris ſunt. Itē legim⁹ tale exēplū ꝙ q̄dā
vir cū vxoꝛe ſua. xxx. ānis vixit in pace ꝙ dy
abolus nū q̄ꝫ poterat eos in his annis ſemel
facere diſcoꝛdare. Poſtea dyabol⁹ acceſſit ad
quādā vetulā ⁊ ꝓmiſit ei duos nouos calce
os vt faceret diſcoꝛdiā int̄ virū iſtū et vxoꝛeʒ
ei⁹ qō ipſa ꝓmiſit ſe facturā. et acceſſit ad vi
rum dicēs ꝙ vxoꝛ ſua vnū aliū plus dilige-
ret ⁊ eū occidere ꝓponeret niſi illō valde cau
te ꝓuideret. Et illud vir penit⁹ credere nolu
it. Tūc poſtea acceſſit ad vxoꝛē viri dicēs ei
ꝙ marit⁹ eius vnā aliā plus diligeret. et cū
de ſero ſimul cenarent in menſa: vir vxoꝛem
toꝛua facie reſpexit. ⁊ vxoꝛ ecōuerſo oñdit ī-
dignationē erga virū. tūc vter q̄ʒ cepit adhi-
bere fidē verbis vetule. tūc vetula altera die
acceſſit ad vxoꝛē dās ei cōſiliū tale. ſ. vt ma-
gnū cultellū viri ſui ⁊ aquā bñdictā acciꝑet
in eccl̄a ⁊ de nocte ſub ceruicali viri poneret
⁊ eū deſuꝑ doꝛmire faceret: ⁊ tūc eā reama-
ret. eadē die etiā acceſſit ad viꝝ dicēs ei ꝙ de
nocte vigilaret al̄s vxoꝛ eū occideret. ⁊ in ſi-
gnū hui⁹ cultellū ſuū ſub cuſſino capit̄ ſui il
la nocte inueniret. quē ip̄e ſub capite ſuo re-
periēs arripuit: et vxoꝛē ꝓpꝛiā cū eo trāſfixit
Tūc dyabol⁹ calceos quos vetule ꝓmiſerat
in haſta ſuſpēdit: et ei trans aquaʒ poꝛrexit
vbi iſta ſtetit et lauit pānos dicēs. Uereoꝛ ti
bi appꝛopinq̄re ne me ſil̄r decipias ſicut ma
ritū ⁊ vxoꝛē ei⁹ decepiſti. Uñ quidā metriſta
Femina demonib⁹ trib⁹ aſſib⁹ eſt mala peioꝛ
S Quarti q̄ v̄bis ꝓximū offendūt ſunt il-
li q̄ fraudulent̄ ꝓximis loquūtur q̄ hñt mel
in oꝛe ⁊ fel in coꝛde: ⁊ ſic ꝓxios decipiūt ⁊ tra
dūt. Uñ v̄ſus. Qui mel in oꝛe gerit ⁊ me re-
tro pūgere querit. Ei⁹ amicitiā nolo mihi ſo
ciā. Itē qñ bonū faris ⁊ in coꝛde malū medi
taris. Oſcula q̄ iudas dño dedit hec mihi tu
das. Sciēdū ꝙ qñ q̄s fraudulent̄ bonū loq̄t̄
de alio ⁊ vult ꝙ audiens cū loquat̄ oppoſitū
⁊ malū de eodē: talis [illegible] dupl̄r. Pꝛio in
ſemetip̄m: q̄ꝛ fraudulent̄ loquit̄. Secūdo in
ꝓximū cui nitit̄ dare occaſionē loq̄ndi. Qui
ti q̄ v̄bis ꝓximū ledūt ſunt q̄ ꝓximos cū cō-
uitijs ⁊ improperijs ꝑturbāt. Et iſti ſm Hē
ri. de vri. ſpūal̄r in faciē xp̄i ꝯſpuūt et ſputis
v̄boꝛum ſuoꝝ amabilē ei⁹ faciē inficiūt. vñ
auc̄tas. Faciē xp̄i videt̄ alapis cōtūdere q̄ ꝓ
ximū ī p̄ñtia nitit̄ ꝯfundere. Quādo ꝯtume-
lia ſit pctm̄ moꝛtale. hoc q̄re ſer. xxv. R. T
Sexti ſunt q̄ v̄bis ꝓcacib⁹ et laſciuijs ꝓxim
ſcandalizant ⁊ mētis integritatē coꝛrūpunt
Uñ. i. Coꝛ. xv. Coꝛrūpūt bonos moꝛes collo-
quia praua. Itē ad Ephe. v. Foꝛnicatio aūt
⁊ oīs imūdicia nec noiet̄ ī vob ſicut deceʒ ſan
ctos. Cōtra hoc plures faciūt q̄ verba ſcurri-
lia ⁊ luxurioſa ꝓferūt. ꝑ q̄ ꝓximos ad malaſ
cōcupiſcētias ꝓuocāt: ⁊ in hoc deū grauiter
offendūt. Et cū tales coꝛrigunt̄ dicunt ꝙ nō
denotant coꝛde ſicut ꝓferūt oꝛe: qō tamē fal
ſum eſt. Uñ xp̄s dicit in euāgel̄. ꝙ ex abun-
dantia coꝛdis os loquit̄. Ergo qui talia v̄ba
ꝓferunt ſiue ſint viri ſiue muleres in his oñ
dunt ſe habere impudicitiā coꝛdis. Criſoſt.
ſup Math. Quale coꝛ vnuſq̄ſ q̄ʒ habet: talia
verba loquitur et talia opa facit. Et hoc eti-
am pʒ in bonis hoib⁹ qui nū q̄ʒ vel raro talia
verba ꝓferūt. ſed ieſum xp̄m ſepius nomi-
nant eo ꝙ verſat̄ in coꝛdib⁹ eoꝝ. Hoc patʒ
in Beato Ignatio martyre qui in toꝛmentis
poſitus ſepi⁹ ieſum xp̄m noiauit: et requiſi-
tus quare hoc nomen totiens nominaret re

ſpondit. hoc nomē habeo ſcriptum in corde
meo: ⁊ ideo reticere nō poſſum. ⁊ tortores pꝰ
mortē eiꝰ extraxerūt cor eiꝰ de corpe ⁊ illō in
ptes ſciderūt: ⁊ in q̄libet pte fuit ſcriptū hoc
nomē ieſus litteris aureis. Ergo quilibꝫ xpi
anus ſe cauere debet a verbis malis et ſcurri
libus ⁊ luxurioſis. Unde apl's. Eph. iiij. Om
nis ſmo malus ex ore vro nō procedat. Un
de Iſi. de ſum. bo. Mali ſmones in ore xpia
ni eſſe nō debēt. Et merito: qꝛ ſm dictū xpi i
euangelio. De oī verbo ocioſo qd̄ locuti fue
rint hoīes ⁊c. multo fortiꝰ de verbis ſcurrili
bus et nociuis. Septimi ſunt q̄ ꝓximi v̄bis
rixoſis ad iracūdiā ꝓuocāt. Et oīm pctōꝝ q̄
ille in tali ira cōmittit: ſiue in v̄bis ſiue in fa
ctis rei erūt ipi ꝓuocātes q̄ eū ſciēter ꝓuoca
uerūt ad iracūdiā talē. h̄ q̄re añ ſer. xcv. M.
Octaui ſunt q̄ ꝓximos ledūt in fama per de
tractiones ⁊ infamationes: tales grauit̄ pec
cant ⁊ tenent̄ ad reuocationē ⁊ reſtitutionē.
Grauiꝰ em̄ peccāt q̄ famā ꝓximi denigrant
ꝙ ſi eis q̄ſcūq̄ n... ales ſubtraherēt. qꝛ fa
ma bona melior ... q̄libet res tpalis eſſe
poterit. Uñ ꝓuerb. xxij. Meliꝰ ē nomē bonū
ꝙ diuitie mul.... Ex quo patꝫ ꝙ detractores
bone fame deteriores ſunt ꝙ fures et rapto
res temporaliū rerū. Uñ Ambro. Tolerabili
ores ſunt fures qui nobis bona temporalia
diripiūt: ꝙ detractores qui nobis noſtrā bo
nam famā dilacerāt. Et de detractione que
re ante ſermone. xci. B. Tertiō ſi offendiſti
ꝓximū in rebꝰ tūc recōciliari ei teneris reſti
tuendo ei ea que iniuſte poſſides. De hoc q̄re
ante ſer. lxxxij. D. Item ſi leſiſti ꝓximū in cor
pore eū vulnerando vel verberādo. de qua ꝑ
cuſſione infirmitatē vel debilitatē incurrit:
teneris ei ſatiſfacere coram deo ſm diſcretō
nem ⁊ iudiciū ſapientū. E Item ſi vir
ginē defloraſti teneris ei ſatiſfacere ..rā deo
ſm poſſe tuū. qꝛ priuaſti eaꝫ p̄cioſiſſimo the
ſauro. ſ. virginitate. Unde Eccl'ia. xxvi. Nō ē
condigna ponderatio continentis aīe. Qd̄
tales grauiter peccent qui virgines corrum
punt ⁊ a deo grauiter puniant̄: patꝫ ꝑ tale ex
emplū. Miles quidā quādā virginē deflora
uit. Eo mortuo cum illa ꝓ eo oraret et fleret
mortuus miles viſibiliter ei apparens voce
rauciſſima eā alloquebat̄. que cum quereret
cauſam raucitatis eiꝰ ait. qꝛ in vocis dulcedi
ne gloriabar cantilenas luxurioſas et ſecula
res decantando. Cuiꝰ cū crura nigerrima et
ſcabioſa et vlceribꝰ plena apparerēt: et inq̄
reret cām r̄ndit. Quia multū gloriabar i cru
ribus meis de pulchritudine more militari
illa extendens ⁊ ornans ſupbe. Nūc inter ſpi
nas gradior: crucior: vulnerorq̄ in illis. Iſta
iterū dixit. dñe q̄s eſt reliquꝰ ſtatꝰ vr̄i corpis.
Et ille. aperi oculos tuos et vide. Et proiecit
palliū a pectore quo amictꝰ videbat̄: et vidit
maximū bufonē ⁊ deterrimū pectori eiꝰ ihe
rentē. ita vt brachijs eius collū ſuū ſtringe
ret: et os ſuum ori illiꝰ iūgeret. Cuius etiam
venter per vētrē eiꝰ depēdens pedibus eius
genitalia ſua quaſi quibuſdā loris ſtringere
⁊ ligare videbat̄. Requiſitꝰ quare hoc patere
tur reſpondit. Pro oſculis lubricis quibus
te et alias mulieres oſculatꝰ ſum hec patior
oſcula. et pro amplexibꝰ amplexus bufonis.
et pro opere libidinis in genitalibꝰ crucior ſi
ne ceſſatione. Cum mulier q̄reret vtrum ne
ab illis penis eſſe liberandus r̄ndit. Nō ores
ꝓ me: qꝛ nihil mihi ꝓdeſt. qꝛ eternaliter dā
natus ſum. Et hoc iō qꝛ medicinam pnie ne
glexi. Hoc dicto diſparuit. Mulier poſtea i
cluſoriū elegit: ⁊ ibi pctā ſua defleuit.

¶ Dñica ſeptima poſt feſtum trinitatis.
Sermo. xcvij. De miſericordia dei.

m Iſereor ſuper turbaꝫ qꝛ
ecce iā triduo ſuſtinēt me. Mar
ci. viij. Miſericordia domini dif
fuſa eſt ꝑ vniuerſum mūdū. Uñ
ps. Mia dñi plena ē terra. Hoc ſic patꝫ. qꝛ xps
modo eſt miſericors ſup turbā oīm fideliuꝫ
ideo dicit. Miſereor ſup turbā. Uñ in p̄ſen
ti ſmone tria ſunt dicēda. Primo quare deꝰ
tam pronus eſt ad miam. Secūdo quibꝰ ge
neribꝰ hoīm deus miſeret̄. Tertio exemplū.
A Circa primū eſt ſciendū ꝙ deus eſt ꝓnꝰ
ad miſericordiam. et hoc faciūt tria. ſcꝫ ꝓꝓe
tas naturalis. potentia vniuerſalis. et expiē
tia ſingularis. Primū eſt ꝓprietas natural.
Sicut em̄ naturalis ꝓprietas ignis eſt cale
facere: et ꝓprietas ſolis eſt lucere: ſic ꝓprie
tas dei eſt miſereri ſemper et parcere. qꝛ er
go miſereri deo eſt ꝓpriū: ideo punire deo ē
alienū. et eſt tardus et inuoluntariꝰ ad puni
endum. Qd̄ punire ſit alienū deo patꝫ per il
lud Yſa. xxviij. Alienū eſt opꝰ eius ab eo. vbi
loquitur de ope punitiōis. Apis habet mel
lificare: et hoc eſt ſuū officiū propriū. hꝫ etiā
pungere: cū ſcꝫ moleſtatur. et hoc eſt ſuū alie
num. ſic ⁊ deꝰ qñ dat mel ſue mie facit offici
um ſibi ꝓpriū. qñ v̄o adhibet ſtimulū ſue iu
ſticie facit officiū ſibi alienū ⁊ inuolūtariū. qꝛ
inuite punit. Eſaie. i. Heu cōſolabor ſup ho

ſtibus meis: ⁊ vindicabor de inimicis meis
Ubi dicit glo. More pij patris eos licet ini
micos plangit ⁊ pcutit. Eſt etiā tardꝰ ad pu
niendū: qꝛ ſicut dicit Criſo. Illud qd̄ hō ſm
naturā facit: cito facit: ſic deꝰ facit cito opus
mie: qꝛ hoc hꝫ ſm naturā ſuā. tarde aūt opꝰ
iuſticie: qꝛ eſt ꝯ naturam ſuā. Ro. ij. An diui
tias bonitatis eiꝰ ⁊ patientie ⁊ longanimita
tis contēnis. B Si ergo opus iuſticie ē
deo alienū ⁊ inuoluntarium ⁊ tardū: querit
Criſo. ſup Math. quare ergo punit: ⁊ r̄ndet
qꝛ cōpellitur. vñ ait. Deꝰ inuitꝰ ⁊ cuꝫ magno
dolore cōpellitur pctōres dānare. Nō em̄ ſic
dolet ꝙ ipe ab eis offendit̄: ſꝫ qꝛ violent̄ co
gitur ꝑdere quos oēs cupit ſaluare. Deinde
q̄rit dicēs. Cū in ptāte ſua deꝰ habeat ꝑdere
⁊ ſaluare: q̄s eū inuitū cōpellit. r̄ndet. tu qui
nō deſideras miam dei. Nā ſicut q̄ deſiderā
ti miam denegat crudelis eſt: ſic q̄ nō deſide
ranti miam p̄ſtat iniuſtꝰ eſt. Deinde q̄rit ter
tio dicens. Quis eſt hō q̄ nō deſiderat miaꝫ
dei. r̄ndet. Tu q̄ ꝑmanes in pctīs. Deſiderare
em̄ dei eſt cōuerti ad deuꝫ. Ille em̄ deſiderat
dei miam q̄ timet irā eiꝰ: q̄ aūt nō timet mi
ſericordiā nō deſiderat: ſꝫ ꝯtēnit. Scdꝫ qd̄ fa
cit eū promptū ad miam eſt potētia vniuer
ſalis. Quāto eī q̄s eſt magnanimior. tāto ad
indulgentiā eſt promtior: ⁊ hoc videmꝰ in aīa
libus ⁊ hoībꝰ. Nā ea q̄ ſunt nobiliora ad in
dulgendū magis ſunt prona: ⁊ nō ecōuerſo
Uñ leo a catulo ꝓuocatus ſe nō vindicat ꝓ
pter ſui magnanimitatē ⁊ catuli vilitatē: ſꝫ
ſi catulus mordet catulū: tūc ſtatim mutuis
morſibus ſe lacerāt: qꝛ aīalia vilia ſunt. Si
militer videmus ꝙ hoīes magnanimes ſūt
ad idulgētiā faciles. Amb. Procul a magna
nimis cupiditas vltionis eſt. iij. Regum. xx.
Reges domus iſrael clemētes ſunt. Ecōtra
autēꝫ mulieres: qꝛ viles ſunt ⁊ fragiles. ideo
ſunt ad iram ⁊ vindictam faciles. Eccl'. xxv.
Nō eſt ira ſup irā mulieris. Deꝰ em̄ cū ſit oī
potens ⁊ nos viles vermiculi nr̄as iniurias
paruipēdit. ⁊ ſi eas recognoſcimus ſtatiꝫ re
pellit. ⁊ hoc ꝓpter ſuā maieſtatē ⁊ nr̄am vili
tatem. ps. Excelſus dominꝰ ⁊ humilia reſpi
cit. Ac ſi dicat. qꝛ ipe eſt excelſus ꝑ potentiā
maieſtatis: ideo humiles reſpicit oculo pie
tatis. Sapie. xi. Misereris oīꝫ qꝛ oīa potes.
Ac ſi dicat. qꝛ tu habes poteſtatē vniuerſa
lem: ideo habes miam gñalēꝫ: et in iſto ſenſu
loquitur eccl'ia. Deus q̄ omnī potentiā tuaꝫ
parcendo maxime ⁊ miſerando manifeſtas
⁊c. Tertium qd̄ facit eū prōptū ad miam eſt
experientia ſingularis. Moleſtiam eī mor
bi tribus modis medicus ſcire pōt. Aliqñ ꝑ
ſuam ſcientiā theoricā: tūc eſt infirmo mītū
miſericors. Aliqñ ꝑ practicā ⁊ exercitationē
longam: ⁊ tūc eſt magis miſericors. Aliquā
do ꝑ expientiam qñ in ꝑſona ꝓpria infirmi
tates plurimas eſt exptus: ⁊ tūc eſt maxime
miſericos. Et iō bonū eſt ꝙ ipſi medici ali
qñ infirment̄: vt eo meliꝰ infirmis cōpatian
tur. Sꝫ ſi eſſet aliq̄s medicus qui eſſet bonꝰ
theoricus ⁊ bonꝰ practicus: ⁊ etiā infirmita
tes ſepe in ſeipo exptus eſſet: iſte adhuc eſſꝫ
magis miſericors. Deus autem ante incar
nationē infirmitates noſtras tam corpora
les ꝙ ſpirituales cognouit ꝑ eternā ſapien
tiā quaſi ꝑ quandā theoricā ſcientiā. Et iō
tanq̄ pater benigniſſimꝰ multū erat miſeri
cors. ps. Quō miſeret̄ pater filioꝝ miſertus
eſt dñs timentibus ſe: qm̄ ipſe cognouit fi
gmentū nr̄ꝫ: recordatus eſt qm̄ puluis ſumꝰ
homo ſicut fenum: dies eius ſicut flos agri
ſic florebit ⁊c. Poſt incarnationē autem ſci
uit per quandā practicam ⁊ longā exercitatō
nem: qꝛ per. xxxiij. annos circa infirmitates
nr̄as ſanandas tam corpales ꝙ ſpirituales
practicauit: ⁊ ſic factus ē magis miſericors.
Act. x. Qui ptrāſijt bñfaciendo ⁊ ſanādo et
oēs oppreſſos a diabolo curādo. Et ſicut me
dicus multū contriſtaret̄ qñ circa aliquē in
firmū diu ſe exercitaſſet ⁊ nihil ꝓfuiſſet: ita
xps circa nr̄as infirmitates. vñ ps. Cōtriſta
tus ſum in exercitatione mea ⁊ cōturbatus
ſum a voce inimici: ⁊ a tribulatione pctōris.
Ac ſi dicat. De tribus rebus doleo ⁊ ꝯtriſtor
ſcꝫ qñ mea exercitatio nihil valet: et qñ vos
inimici. i. diaboli ſuggeſtio plꝰ valet ꝙ mea
inſpiratio. ⁊ qñ ego pctōreꝫ tribulo. i. punio
Tandē ſciuit ꝑ expientiam: qꝛ expertꝰ eſt tē
ptationes. ſ. famem: dolores: ⁊ mortē. ⁊ ideo
factus eſt maxime miſericors. Unde ad He
bre. ij. Debuit ꝑ oīa fratribꝰ aſſimilari vt mi
ſericors fieret ⁊c. C Circa ſecundū ſciē
dum ꝙ xps miſeret̄ tribus generibꝰ hoīm. ſ.
peccantibus: penitentibꝰ: ⁊ iuſtis. Prio pec
cantibꝰ: ⁊ hoc tripl'r. Primo in hoc ꝙ nō ſta
tim pctōrem punit: ſed expectat ad penitēti
am. Eſa. xxx. Expectat nos deus vt miſereat̄
nr̄i. Hoc angelis nō fecit quos de celo ꝓpter
ſupbiā deiecit. nec ade quē de paradiſo ꝓpt̄
inobedientiā expulit. Si enim deus pctōres
ſtatim qñ peccaſſent puniret. nec Dauid nec
Maria magdalena: nec Petꝰ nec Paulꝰ iā
in celo eſſent: ſed aīe eoꝝ iaꝫ in inferno arde

rent.ṗs. Niſi qꝫ dñs adiuuit me paulominꝰ
bitaſſet in inferno aīa mea. Et ſi ꝯſideremuſ
q̃ꝫ magna pctā ⁊ multa vicia quotidie in mū
do cōmittunt: in hoc diuinā miām cognoſce
re poterimꝰ. Quia iā in mūdo nec ē veritas
nec fidelitas: nec vera vita xp̄iana: ſꝫ ſupbia
regnat vbiq̃ꝫ. ſilr luxuria ⁊ auaricia: et ſic de
alijs. Ubi em̄ iam ſunt veri hūiles. veri caſti
veri mites: veri veraces et obedientes. Deu
plures hodie nō peccāt ex ignorātia. vt pau-
lus q̄ dixit. Ignorās feci. nec ex infirmitate:
vt petrꝰ q̄ ex timore mortis xp̄m ter negauit
ſꝫ heu ex certa malicia peccant: ⁊ tm̄ deꝰ ſuſti-
net eos. ⁊ ḡ tales abutunt̄ dono dī. qꝫ nō ſta
tiꝫ puniunt̄: iō liberiꝰ peccāt. Eccl'ia. viij. Eo
ꝙ nō cito ꝓfert̄ ꝯ malos ſnīa: abſq̃ꝫ vllo ti-
more filij hoīm ꝑpetrāt mala. ⁊ tales graue
iudiciū ſuſtinebūt. Quia ſm̄ Gre. Illos dñs
grauiꝰ dānat quos hic diu lōganimit̄ portat
Tales deberēt cogitare ꝙ quotiēs mortalit̄
peccarēt: totiēs ab hac vita auferri deberēt:
qꝫ quotiēs mortal'r peccauerūt: totiēs h̄ me
ruerūt. nō em̄ ampliꝰ fuerūt digni vite ꝓſeu
tis: qꝫ auctorē vite ꝯtēpſerūt peccādo ſciēter
ꝯtra eū. ⁊ deꝰ miſicordit̄ tā diu vitā eoꝝ ꝓlō
gauit. xx. vel. xxx. annos: ⁊ hoc ꝓpt̄ emendā.
Et illud tp̄s grē qd̄ xp̄s eis ꝯceſſit nō merue
runt: qꝫ p̄teritū tp̄s male expēderūt. cū Ber.
dicit. Nihil p̄cioſiꝰ tp̄e. Scd̄o miſeret̄ pctō-
ribꝰ in h̄ ꝙ eis tp̄alia bn̄ficia tribuit. Quia
ſm̄ Augu. Peccator nō eſt dignꝰ pane q̄ ve-
ſcitur: ⁊ tm̄ xp̄s dat talibꝰ multotiens tp̄alia
nō ſolū ad neceſſitatē: ſꝫ ēt dat eis magnas
opes ⁊ diuitias. et hoc vt puto propter tres
cauſas. Primo vt ꝑ hoc eos ad amorē ſuum
alliciat. Secūdo vt nobis exemplū bn̄facien
di noſtris inimicis p̄beat: in hoc ꝙ ipſe ſuis
inimicis. i. pctōribus tot bn̄ficia tribuit. Ter
tio vt pctōribus retribuat illa bona q̄ faciūt
q̃ꝫdiu in pctīs mortalibꝰ ſcienter ſtant. Et i
his tp̄alibꝰ bn̄ficijs poſſumus magnā miāꝫ
dei intelligere. Quis ei hoſtē rebellantē ſibi
paſcit ⁊ potat. At dñs tribuit ſanitatē corpo
ris ꝯcedit lucē ſolis ad videndū ⁊ oēs creatu
ras conceſſit ad ſeruiendū q̄ ſunt in terra: ae
re: ⁊ mari. ⁊ hoc ingratis: imo retribuentibꝰ
mala ꝓ bonis: ⁊ odiū ꝓ dilectōe. vnde Ber.
O clementiſſima circa filios adaꝫ diuine re-
cordatio pietatis: q̄ ſua beneficia largiri nō
deſinit. nō ſolū vbi nullū inuenit meritum:
ſed plerūq̃ꝫ vbi totum videt ꝯtrarium. Si ei
deus miſericors nō eſſet: tūc oēs pctōres q̄
abuſi ſunt dei beneficijs fame: ſiti: ⁊ frigore
mori deberent: qꝫ deꝰ dedit eis corpis forti-
tudinē vt ſibi ſuirent cū qua ſeruierūt mun-
do ⁊ diabolo. Itē diuitias ex bonitate ꝯceſ-
ſit eis: ⁊ ipſi abuſi ſunt eiſdē in voluptatibꝰ
carnis: qꝫ facti ſunt guloſi: ⁊ cōiter luxurioſi
⁊ ſic de alijs. Tertio miſeret̄ pctōribꝰ. qꝫ ſtati
vt cōuerſi fuerint ad grām eos recipit. vnde
Eſa. lv. Derelinq̄t impiꝰ viā ſuā: ⁊ vir iniquꝰ
cogitatōes ſuas: ⁊ reuertat̄ ad dñm ⁊ miſe-
rebit̄ eiꝰ: ⁊ ad deū nr̄m qm̄ multꝰ eſt ad igno
ſcendū. Quid differs o pctōr agere pn̄iaꝫ: ad
dñm cōuertere ⁊ miſerebit̄ tui. Nō eſt enim
adeo ſtultꝰ hō q̄ vtit̄ rōne ſi offendiſſet dñm
ſuū tp̄aleꝫ: ita ꝙ dñs ſuꝰ eū occidere vellet ſi
ſciret dñꝫ ſuū tā miſericordē ꝙ q̃ꝫcito q̄reret
grām inueniret eā apud ipm̄: certꝰ ſuꝫ ꝙ nō
negligeret q̄n rogaret eū vt ꝑceret ei ꝓpter-
ea vt euaderet mortē tp̄alē: ⁊ nō expectaret
in craſtinū cū hodie eſſet certus ⁊ cras dubi-
us de venia ⁊ grā. Et ecce miſer pctōr adeo
ſtultus eſt ꝙ nō vult q̄rere grām vt euadat
mortē aīe: cū tm̄ ipſe ſcit deū ita miſicordē ꝙ
ſtatim vt pctōr ad ipm̄ ꝯuertit̄ vult ei miſe-
reri. Iohel. ij. Cōuertimini ad dñm deū vr̄m
qm̄ benignꝰ ⁊ miſericors eſt ⁊ p̄ſtabilis ſup
malicia. D Secūdo dico ꝙ dñs miſeret̄
penitentibꝰ tripl'r. Prīo in h̄ ꝙ oīa pctā rela
xat. ṗs. Quantū diſtat ortꝰ ab occidēte lōge
fecit a nobis iniq̄tates nr̄as. De remiſſione
totiꝰ iniq̄tatis. Ber. dicit. Sic ex toto idulſit
⁊ tā liberalit̄ donauit oēm iniuriaꝫ vt iā nec
dānet vlciſcēdo: nec cōfundat improperādo
nec minꝰ diligat īputādo. vn̄ Ezechie. xviij.
Quacūq̃ꝫ hora pctōr ingemuerit oīm iniqui
tatū eiꝰ nō recordabor amplius. Un̄ non ait
Si biennio vel triennio ante mortē: ſꝫ q̃cun-
q̃ꝫ hora. imo quocūq̃ꝫ momēto: etiā ſi in ipo
aīe exitu ingemuerit. Nec ait decē iniq̄tatuꝫ
eiꝰ. vel centū. vel mille ⁊c̄: ſꝫ oīm iniq̄tatū eiꝰ
nō recordabor ampliꝰ. Itē Eſa. xlix. Nūquid
obliuiſci pōt mulier infantē ſuū vt nō miſe
reat̄ filio vteri ſui. ⁊ ſi illa oblita fuerit: ego
tm̄ nō obliuiſcar tui. Ecce q̃ꝫ mitis ⁊ benignꝰ
eſt ad ignoſcēdū nō tm̄ ſub hac ſpe eſt peccā-
dū. qꝫ maledictꝰ hō q̄ peccat in ſpe. nec etiaꝫ
in pctīs morandū. qꝫ q̃ꝫuis venia tibi in fine
vite ꝓmittit̄ ſi veracit̄ penitueris: valde tm̄
difficile eſt vt vera ſit pn̄ia q̄ venit tam ſera
Tūc em̄ cruciatꝰ mēbra ligat. dolor ſenſum
opprimit vt vix aliud valeat cogitare. Unde
Aug. Si q̄s poſitꝰ in vltima volūtate voluē
rit accipe pn̄iam. fateor nō eſſe illi negandū
qd̄ petit: ſꝫ nō poſſumꝰ dare ſecuritatē ꝙ hī

hinc exeat. ſi ſecurus hinc exierit neſcio. peni
tentiā dare poſſumꝰ: ſecuritatē aūt dare nō
poſſumꝰ: nūq̄d dico dānabitur: ſꝫ nec dico ꝙ
ſaluabit̄. Uis ḡ a dubio liberari. vis quidem
incertum euadere. Age pn̄iam dum ſanꝰ es
ſi ſic agis dico tibi ꝙ ſecurꝰ es. De penitētia
ſera q̄re infra ſer. clvi. A. Secūdo miſeret̄ de
us penitentibus: in hoc ꝙ eternam penā in
tp̄alē cōmutat. q̄ cōſiſtit in ieiunijs: genufle-
xionibꝰ: caſtigationibꝰ: gemitibꝰ: ⁊ in fletibꝰ
q̄ ꝓ ſatiſfactōe accipit. Et eſt magna miā ꝙ
deꝰ tp̄alē penā recipit ꝓ eterna pena quā ſu
ſtinuiſſet ſi nō penituiſſet. Sicut latroni cui
deberet caput abſcindi: ⁊ ꝓ capite abſcinde-
retur ei vnus capillus capitis eiꝰ. Un̄ aplus
Ro. viij. Non ſunt cōdigne paſſiones huiuſ
tp̄is ad futurā gl'iam ⁊c̄. Sic etiā intelligit̄
de penis p̄ntibus ⁊ futuris quarū nulla pōt
eſſe equalitas: qꝫ pene inferni ſunt infinite.
Ariſto. Finiti ad infinitum nulla eſt ꝓpor-
tio. Ergo ſis patiēs in tribulationibꝰ ⁊ in in
firmitatibus ⁊ in penitētijs agēdis q̄ hic ti
bi ꝓ pctīs tuis iniūcte ſunt. vn̄ Iſi. in ſyno.
Attēde etiā in mēte q̄ſcūq̃ꝫ ſeculi penas. q̄ſ
cunq̃ꝫ tormētoꝝ dolores: q̄ſcūq̃ꝫ penaꝝ acer
bitates: ⁊ cōpara hoc totū gehēne ⁊ leue erit
tibi oē qd̄ pateris. Tertio miſeret̄ penitenti
bus in hoc ꝙ virtutes reſuſcitat quas ꝑ pec
catū extinxerūt. ṗs. Tu aūt dñe miſere mei
⁊ reſuſcita me. Et q̄nq̃ꝫ plures q̃ꝫ an̄ habue-
runt tribuit ꝟtutes. Sicut pꝫ in maria mag
dalena. q̄ pfectior facta eſt poſt caſum q̄ an̄
fuit. Un̄ etiam Lu. xv. hr̄ de filio ꝓdigo cui
pater dixit. cito ꝓferte ſtolā primā. i. innocē
tiā quā peccādo ꝑdiderat ⁊ penitēdo recupe
rat. ⁊ date illi anulū. i. grām opandi. qꝫ opa
extra charitatē facta nihil valēt ad vitā eter
nā: ⁊ calciamēta in pedibꝰ eiꝰ. i. patientiā in
q̄ aīa cuſtodit̄ ne ledat̄. vn̄ Lu. xxi. In patiē-
tia vr̄a ⁊c̄. E Tertio dico ꝙ dñs miſeret̄
iuſtis ⁊ bn̄ opantibꝰ triplicit̄. Prīo eos i bo-
no conſeruat ne recidiuāt: qꝫ niſi dñs homi-
nem in bono ſuaret facilit̄ recidiuaret. Und̄
difficultas ſtandi ⁊ in bono ꝑmanēdi pꝫ i lu
cifero: in adā: ⁊ in iuda. Luciferū ventꝰ vane
gl'ie deiecit de celo. Adam mulier expulit de
paradiſo. Iudas ꝓpt̄ auariciā cecidit de cō-
ſortio apl'oꝝ. Quid tunc nos fragiles hoīes
q̄ ſumꝰ in hoc mūdo q̄ eſt plenꝰ laq̄is ꝯſtitu
ti. ṗs. Niſi dñs cuſto. ci. ⁊c̄. Secūdo ꝙ inter-
nā dulcedinē ⁊ ꝯſolationē dat ſuis q̄ eſt q̄ſi
q̄dā arra ſpūſſcti. de q̄ Eccl'. xxiiij. Spūs em̄
meꝰ ſup mel dulq̄. Quia deuotio ⁊ dulcedo
ſpūalis excedit oēm delectationē carnalem
⁊ ē ſignū p̄ntie ſpūſſcti in hoīe. vn̄ Aug. i li.
cōfeſ. Qui ſpūſctō ſemel inebriatꝰ eſt ad oīa
bona hilareſcit: ſi laborat n̄ laſſeſcit: ſi dolet
non ſentit: ſi deridet̄ nō aduertit. Ber. Cibuſ
aīe eſt grā dei dulciſſimus oēm habēs in ſe
ſuauitatē ⁊ delectamentū ſaporis. Tertio qꝫ
dat iuſtis regnū celeſte ex ſua miā: qꝫ ꝓpter
merita nr̄a parū tenet̄ nobis: imo nihil d̄ cō
digno. Nam ſi aliq̄d boni facimꝰ plus tm̄ te-
nemur deo. Un̄ cū oēs vires corpis ⁊ aīe cō-
ſumpſerimꝰ in ſeruitio dei: ⁊ totū poſſe nr̄m
fecerimꝰ adhuc dicere debemꝰ illud Lu. xvij
Serui inutiles ſumꝰ: qd̄ debuimꝰ facere feci
mus ⁊c̄. Qd̄ ex nr̄is meritis nō poſſumꝰ vi-
tam eternā hr̄e ex cōdigna. ſꝫ ſolū ex dei mia
oñdit Bern̄. dicēs. Si nati eſſemꝰ ex quo fa-
ctus eſt hō ſup terrā: ⁊ vſq̃ꝫ ad centū milia
annoꝝ vita nr̄a extēderet̄: nō eſſet tm̄ condi-
gna operatio huiꝰ tp̄is ad futurā gloriā que
reuelabitur in nobis.

¶ De eadē dñica. Ser. xcviij. De his q̄ repre-
henſibilia ſunt in comedendo.

Accipiens ſeptem panes
a grās agēs fregit ⁊ dabat diſcipu-
lis ſuis vt apponerēt: ⁊ appoſue
runt turbe. Mar. viij. Cū hō tri-
pliciter ꝯſideret̄. ſ. quantū ad corpꝰ ⁊ q̃ꝫtum
ad aīam ⁊ q̃ꝫtū ad vtrūq̃ꝫ ꝯiūctū. iō deus ſibi
triplicē cibū p̄parauit. ſ. corpalē quo corpus
reficit̄. ſpūalē quo aīa nutrit̄: ⁊ celeſteꝫ quo
totus hō beatificatur. Cōuiuiū aūt corpale
tm̄ bis xp̄s in hac vita fecit. ſ. hic de ſeptem
panibꝰ. ⁊ Ioh. vi. de q̄nq̃ꝫ panibꝰ. Cōuiuiuꝫ
autē ſpūale multotiēs fecit. Nā quotiens p̄
dicabat totiēs alimenta ſpūalia tribuebat.
Aug. Nō eſt magnū paſcere vētres cito mo-
rituros: ſꝫ magnū eſt paſcere aīas in eternuꝫ
victuras. Cōuiuiū aūt celeſte tantū ſemel fa
ciet. qd̄ tm̄ nūq̃ꝫ finē accipiet. Lu. xxij. Edatis
⁊ bibatiſ ſup mēſam meā in regno meo. Sciē
dū ꝙ ſicut dñs pauit q̄ttuor milia hoīm cor
poral'r: ſic nos quotidie paſcit etiā corpalit̄:
qꝫ nihil habemꝰ a nobiſipis. Ergo cū grāꝝ-
actione ſumere debemꝰ cibū ſicut donū dei:
vt deꝰ ex h̄ honoret̄ ⁊ laudet̄. vn̄ Aug. Por-
ro ſi māducas ⁊ bibis ad refectionē corpis ⁊
deo grās agis: tūc cibus ⁊ potꝰ tuus deū lau
dāt. Unde ꝓ p̄nti ſermone tria ſunt dicēda.
Prīo quō hō ſe debeat hr̄e in comedēdo ⁊ bi
bendo: ⁊ q̄ ſunt rep̄henſibilia in cibo ⁊ potu.
Secundo quō quis peccat mortal'r in come

dendo ⁊ bibendo. Tertio exemplū. De duob⁹
vltimus dicet̃ in ſeq̄nti ſmone. F Circa
primū ſciendū ꝙ hō in comedēdo ⁊ bibendo
ſic ſe dꝫ hr̃e ꝙ fugiat illa q̄ ſunt rep̄heñſibilia
circa comeſtionē. ⁊ talia ſunt q̄nqꝫ. Primuꝫ
eſt añ debitū tp̄s comedere. Nam ſicut ſerui
dei ſm doctrinā xp̄i prio q̄rūt regnū dei: ſic
guloſi quoꝝ de⁹ venter eſt p̄rio q̄rūt regnuꝫ
dei ſui. ⁊ regnū dei coꝝ eſt eſca ⁊ pot⁹. Cōtra
quos dicit apl's. Ro. xiiij. Nō eſca ⁊ pot⁹ eſt
regnū dei. vñ Eſa. v. dr̃ de guloſis. Ve qui cō
ſurgitis mane ad ſectandā ebrietatem. Ergo
merito reprehēdend⁹ eſt xp̄ian⁹ ille q̄ de ma
ne comedit anteq̄ꝫ aliqđ pr̃ noſter dicat: vel
deo aliquā reuerētiā exhibeat. q2 q̄libꝫ hō dꝫ
prio cibare aīam cū deuotis orōnib⁹ ⁊ ſctis
meditationibus: q2 aīa nobilior eſt corpore.
Aug. Mai⁹ eſt dānū in amiſſiōe vni⁹ aīe q̄ꝫ
mille corpoꝝ. ſ3 iſti q̄ q̄nqꝫ ꝑ duos dies nūq̄ꝫ
aliqđ pat̃ noſter dicūt pericuſoſe ſtant. q2 ē
ſignū ꝙ deū nō diligūt: nec ꝓpriā ſalutē q̄-
runt id obliuiſcunt̃ dei. vñ Ariſt. ij. rethori-
co. Obliuio eſt ſignū ꝑuipēſionis. ⁊ iſti q̄ ſic
obliuiſcunt̃ deū in vita ſua illoꝝ vult etiā de⁹
obliuiſci in morte. Aug. Ita fit vt in fine ob
liuiſcat̃ ſui: qui dū viueret oblit⁹ ē dei. B
Scdm reprehenſibile eſt qñ q̄s nimis delica
ta cibaria vult hr̃e: ⁊ nimis magnā diligen-
tiam apponit ad cibaria p̄parāda. Vñ legit̃.
Nume. xi. de filijs iſrael qui ī deſerto carnes
deſiderabāt: ⁊ ꝓpt̃ hoc irā dei incurrerūt.
p̄s. Adhuc eſce eoꝝ erant in ore ipoꝝ: ⁊ ira
dei deſcēdit ſuꝑ eos q̄uis ſatiſfaceret deus
deſiderijs ⁊ ↄcupiſcētijs coꝝ: tñ nihilominꝰ
eos puniuit. In quo oñdit ꝙ ei diſplicet ꝙ
hō nimis delicata cibaria appetit: ⁊ tales ēt
vt freq̄nter nimis magnā ſollicitudinē hñt
in p̄parando cibaria. Aliq̄ q̄ſi intm̄ occupan-
tur circa p̄parationē ciboꝝ vētris ꝙ vix vel
nunq̄ꝫ vnā miſſam pn̄t audire: ſ3 de cibarijs
aīe modicū vel nihil curāt. Aliq̄ etiā etſi ꝑ ſe
nō faciūt opꝫ tñ ꝙ ancille vel familia intm̄
occupent̃ circa illa ꝙ negligāt miſſam ⁊ ſer-
monē: ⁊ ꝙ nunq̄ꝫ vel raro pn̄t viſitare eccle-
ſiam ⁊ p̄ncipal'r in die dñico: cū tñ q̄libet il-
la die tenet̃ audire miſſam ſub p̄cepto eccl'ie
vt pꝫ de ↄſe. di. i. Miſſas. ⁊ ca. Oēs fideles.
Nec al's excuſat̃ niſi magna neceſſitate cogē-
te: vt hr̃ eodē ca. Et tūc tal' neglectō redūdat
in dños illoꝝ q̄ ſic eos occupant. vñ Hugo ī
ſuo clauſtrali. Quidā ſuꝑſticioſum nimis ī
p̄parādis cibis ſtudiū adhibēt decoctionem
frixarioꝝ ⁊ condimētoꝝ genera excogitātes
modo mollia: mō dura: mō frigida: mō cali-
da: mō cocta: mō aſſata: mō pipe: mō ſale cō
dita ſm ↄſuetudinē p̄regnantiū mulierū de
ſiderātes: ⁊ cū tanta ſollicitudine p̄parātur
vt deuoratis q̄ttuor vel q̄nqꝫ ferculis prima
non impediāt nouiſſima. Iſti hñt colere vē-
trem ſuū tanq̄ꝫ deū: ⁊ heu qđ peius eſt tales
guloſi nunq̄ꝫ vel raro ↄtenti ſunt de cibarijs
ipis p̄paratis. etiā qñ vxor vel familia fece-
runt oēm diligentiā ſuā in p̄parando ciba-
ria: tūc adhuc cōqueruntur ⁊ murmurant: aut
ſunt nimis ſalſa aut nimis frixa: aut nimis
mollia: aut nimis dura: ⁊ ſic de alijs. Et qđ
adhuc pei⁹ eſt ſi aliq̄ negligētia notabilis fa
cta eſt in p̄parādo cibaria: tūc iraſcunt̃ male
dicēdo vxori ⁊ familie. ēt q̄nqꝫ blaſphemāt
⁊ volūt ꝓijcere ipis ſcutellas ad collū. Tu q̄
es talis cogitare deberes ꝙ de⁹ ideo ꝑmiſit
illā negligentiā fieri vt recognoſcas te nō eē
dignū cibarijs bñ p̄paratis. q2 forte es pecca
tor mortalis ⁊ antea ingrat⁹ fuiſti deo de bo
nis cibarijs q̄ ex largitione dei habuiſti: vel
etiā q2 antea in bñ p̄paratis cibarijs exceſſi-
ſti ⁊ deum offendiſti. ⁊ ergo iam deus punit
te in illis reb⁹ in q̄bus peccaſti: imo qñ reco-
gnoſcis te eē in pctīs mortalib⁹. tūc ſcire de
bes ꝙ nō es dign⁹ comedere panē ⁊ bibere
aquā ad ſatietateꝫ. ſ3 vix deberes ſumere pu-
ram neceſſitatē ad ſuſtentationem nature: ⁊
ratio hui⁹ eſt: q2 pctōr indignior ē oīb⁹ crea-
turis. vñ Ariſt. i. poli. Sicut optimū aīaliū
eſt hō fruēs lege ⁊ iuſticia: ſic peſſimū aīaliū
eſt hō a lege ⁊ iuſticia ſeparat⁹. Ergo nō eſt
dign⁹ hr̃e vſuꝫ alicui⁹ creaturarū q̄s de⁹ ad
hoc creauit vt hoīes vſum illaꝝ haberent et
deo de hoc grās agerēt ⁊ ei ſeruirēt. Sꝫ heu
tales pctōres ⁊ guloſi hoīes pl⁹ ↄſumunt de
creaturis q̄ꝫ boni hoīes. de q̄bus deo raro vl'
nunq̄ꝫ regratiant̃ nec ei ſeruiunt: ſ3 poti⁹ dia
bolo ⁊ mundo ſeruire volunt. De quibus oī-
bus ſic vſis diſtrictā reddituri ſunt rōēꝫ deo
Ex q̄ ſequit̃ ꝙ merito null⁹ de cibarijs mur-
murare deberet vel blaſphemare: ſ3 ꝓ pctīs
ſuis ſuſtinere deberet hoc ⁊ cogitare ꝙ xp̄s
in cruce ꝓ pctīs nr̄is pēdēs comedit ⁊ bibit
amarū cibū ⁊ potū. Vñ p̄s. Dederūt in eſcā
meā fel: ⁊ ī ſiti mea potauerūt me aceto. D
Tertiū reprehēſibile eſt qñ q̄s nimis multū
ſumit de cibo ⁊ potu: vt legit̃ de ſodomitis.
Geñ. xviij. ꝙ vixerūt in delitijs carnis. Sic
eñ pluuia nimis magna nociua eſt: ſi aūt ni
mis ꝑua etiā nō valet: ſic q̄lq̄s ſibi ꝓuidere
diligent̃ dꝫ ꝙ nō nimis mltū ſumat: ne cib⁹

aggrauet corp⁹ ⁊ ſuffocet rōem: nec etiam ni
mis modicū ne corpus nimiū debilitet̃: ſ3 in
medio cōſiſtit virt⁹. vñ Ariſt. ij. eth. Mediū
in oībus eſt laudabile. Q2 ſm Hugo. de ſan
cto victo. Sic caro eſt nutrienda vt ſeruiat: ⁊
ſic domāda eſt ꝙ nō ſuꝑbiat. Quartū rep̄hē
ſibile ē qñ quis nimis auide ſumit cibū. Si-
gnum aūt hui⁹ auiditatꝪ ē qñ ſic anim⁹ ad ci
bum tanto ardore concupiſcentie trahit̃ vt
nihil ſinat hoīem de deo cogitare vl' de alijs
bonis: ſ3 effundit ſe ſuꝑ cibū tāq̄ꝫ brutū aīi-
mal: ⁊ hoc vtiq̄ꝫ nō eſt bonū nec rōnabile ꝙ
hō rōnalis effundat ſe ſuꝑ cibuꝫ vt irrōnale
aīal. Et etiā corꝑalit̃ nocet: q2 ad ſanitatem
corꝑis valet ꝙ cib⁹ honeſte: ordinate: ⁊ mo-
derate ingerat̃. q2 ſic tanto facili⁹ et ſalubri⁹
digerit̃. Ergo ↄ̄ iſtā auiditatē bonū ē et lau-
dabile ꝙ quilibet hō añ ſumptionē cibi ad
min⁹ dicat vnū pr̃ nr̃: ⁊ ſignū crucis faciat an
teq̄ꝫ cibū ſumat. Exemplū legim⁹ de vna mo
niali q̄ de mane āteq̄ꝫ orauerat in orto come
dit lactucā ſine ſigno crucis: et dyabolū cū la
ctuca comedit. Itē quidā ↄuerſus bibit vinū
in ciuitate ſine licentia ⁊ ſine ſigno crucis: et
ſic dyabolū cū vino bibit. Et ſꝑ ī p̄ncipio prā
dij ⁊ cene hō cogitare debꝫ de paupib⁹: ſic ꝙ
vellet ꝙ q̄libꝫ pauꝑ intātū haberet ſicut ipe
habet ad comedēdū et bibēdū. Inſuꝑ debet
eis impartiri elemoſinā de mēſa ſua inq̄ꝫtuꝫ
facultas admiſerit. vñ Cato. Cū ſedes ī men
ſa p̄mo de pauꝑe penſa. tūc bñ prandet̃ cuꝫ
xp̄s adeſſe videt̃. Et infra prandiū cuꝫ ſedet
in mēſa dꝫ loq̄ de bonis ⁊ honeſtis ⁊ deific̄
et dꝫ cauere ne v̄ba ſcurrilia ⁊ īmunda et de
tractoria loquat̃. Exēplū tale legim⁹ ꝙ qui-
dā diues inuitauit vicinos ⁊ cognatos ſuos
locando eos in vna mēſa: ⁊ in alia menſa col
locauit paupes. Et vn⁹ int̃ paupes q̄ fuit ſan
ctus hō vidit qñ Bñdicite dixerūt ⁊ pria duo
fercula comederūt angelos circūire diſcūben
tes: q2 loquebant̃ de deo: et poſtmodū loqui
incipiebāt mūdana ⁊ ↄſequent̃ vicioſa ⁊ de
tractoria. tūc demones affuerūt et diſcūden
tes circūdederūt et angeli fugierūt ab eis et
dederūt locū demonib⁹: qui tūc oēs diſcūbē
tēs circuierūt ⁊ circa eos ſaltauerūt: tūc ama-
re fleuit iſte ſctūs hō. Poſtmodū iterū ī fine
mēſe īceperūt loq̄ de deo ⁊ honeſtis ⁊ bonis
materijs: tūc angeli redierūt et diſcūbentes
alacrit̃ circūdederūt: et tūc demones fugierūt
⁊ iſte deuot⁹ hō hoc vidēs cepit alacrit̃ ride
re. tūc alij poſtmodū interrogauerūt illū de-
uotū hoīem q̄re p̄mo fleuiſſet: et poſtmoduꝫ
riſiſſet. ⁊ ipſe manifeſtauit eis q̄ vidit. et ex-
hortat⁹ eſt eos vt vbicūq̄ꝫ eēnt cū hoīb⁹ con
gregari ꝙ ſemꝑ loqui deberent de deo et de
bonis ⁊ honeſtis materijs: tūc xp̄s cū āgelis
ſuis ſꝑ eſſet pn̄s. Vñ Math. xviij. Vbicūq̄ꝫ
duo vel tres ↄgre. fue. in noīe meo ibi in me-
dio eoꝝ ſuꝫ. Itē poſt menſam q̄libet dꝫ dice-
re grās ⁊ regrāri deo de p̄ceptis. vñ apoſtol⁹
.i. Theſſa. v. In oīb⁹ grās agētes. Ex his pꝫ
ꝙ hō q̄nq̄ꝫ pōt vti p̄cioſis cibis ſine peccato:
⁊ alijs groſſis cibarijs vtēs pōt deuꝫ offende
re. vñ Aug. de doctri. xp̄ia. Poteſt eſſe vt ſine
aliquo vicio crapule vel voracitatꝪ p̄cioſiſſi-
mo cibo ſapiens vtat̃: inſipiēs aūt fetidiſſi-
ma gule flāma in viliſſimū ol⁹ ardeſcat. Ite
rū Aug. Nō ꝓpt̃ porcū: ſ3 ꝓpt̃ pomū morteꝫ
p̄m⁹ hō inuenit. et Eſau p̄matū ſuū nō ꝓpt̃
gallinā: ſ3 ꝓpter lenticulā ꝑdidit. Et legim⁹
regem noſtrū nō de carne: ſ3 de pane tēptatū
I Quintū rep̄henſibile ē varietas ferculo-
rū q̄ rep̄hēſibilis ē: imo ⁊ nociua hoī nō ſolū
q̄ꝫtū ad aīam ſ3 etiā q̄ꝫtū ad corp⁹. ꝙ aūt vari
etas ⁊ multiplicitas ferculoꝝ noceat hoī in
corꝑe hoc ꝓbat Macrobi⁹ ꝑ quinq̄ꝫ rōnes.
Prio mō ꝓbat ꝑ hoc ꝙ vt frequēter aīalia ſt̃
ſana: q2 vtunt̃ ſimplici cibo ⁊ aſſueto ſue na
ture ↄueniēti: ⁊ nullo mō illis q̄ ſūt ↄ̄ria na-
ture ſue. Cuius oppoſitū hō rationalis ſepe
facit. ſcꝫ comedendo et bibendo ea que non
competūt ſue nature: ſed ſolū vt ſatiſfaciat
delectationi et appetitui. Secūdo ꝓbat ꝑ ar
tē medicine: q2 medici ſuadent infirmis ſim
plicem cibū comedere ⁊ potū bibere: ⁊ nō di-
uerſa fercula aſſata ⁊ frixa. Ratio eſt: q2 ſim
plex cib⁹ et pot⁹ magis digeſtibilis ē: ⁊ etiaꝫ
q2 ātea nimis ſe repleuerūt de diuerſis ciba-
rijs. Et ſm Ariſto. ij. ethi. Medicine fiunt ꝑ
ↄtraria. ergo opꝫ eos poſtmodū abſtinere et
ſimplicē cibū ſumere. Tertio ꝓbat per h̄. ver
bi gratia. Si duo hoīes eiuſdē complexiōis
biberent eandem menſurā: et vn⁹ biberet di
uerſa vina ſimul et ſemel: tunc citius infir-
maretur et minus competit ſue nature ille
multiplex potus q̄ꝫ ille qui bibit ſimplicem
potum: ſic ſimiliter intelligenduꝫ eſt de cibo
Quarto probat per hoc. Si quis poſtmoduꝫ
infirmaretur: tunc medici eo facilius cogno
ſcere valent vnde habeat illam infirmitateꝫ
q̄ꝫ ſi diuerſa cibaria comediſſet: ⁊ diuerſa po
cula bibiſſet. K Quinto probat ꝑ
hoc quia natura eſt vniformis in operatio-
ne ſua. Cum aūt hō comedit diuerſa et mul
tiplicia fercula; tunc natura digerit iſtuꝫ ci-

bum qui magis eſt digeſtiuus: remanēte il-
lo cibo in ſtomacho q̇ min⁹ eſt digeſtiuus. et
cū hō guloſus ſupaddit iterū cibū ſup cibuꝫ
ſcꝫ comedēdo et replēdo ſe ante digeſtioneꝫ
tūc ille cibus qui manet in ſtomaho indige-
ſtus fit putridus: ſic ſtomachus corrūpit et
cōſequēter hō infirmaƭ et moritur. vñ Señ.
Multa fercula multos morbos fecerūt. Vñ
etiaꝫ Sap̄. dicit. ꝙ gula plures interficit q̄ꝫ
enſis. qꝛ multi ꝑ crapulā efficiunƭ contracti:
leproſi: hydropici: paralitici: ꝛ ſic de alijs. Et
ħ eſt magna fatuitas ꝙ hō ꝓpƭ delectatōeꝫ
vni⁹ hore vult oī tp̄e eē infirm⁹. Itē vitā ho
minis minuit. Eccl'. xxxvij. Propter crapulā
multi obierūt. Sic ecōuerſo abſtinētia ꝛ ſim
plex cib⁹ cauſat ſanitateꝫ et prolōgat vitam
Vñ Eccli. xxxvij. Qui aūt abſtinēs ē adijciet
vitam. vnde Hiero. Maƭ ſanitatis eſt abſti
nentia: mater egritudinis eſt voluptas. Vn
de ēt Ariſt. de regi. p̄nci. Abſtinere a comeſti
onib⁹ nimijs et a ſupfluitate eſt ſumma me
dicina. Qȯ aūt abſtinentia ꝓlongat vitaꝫ ħ
pꝫ ꝑ experientiā. qꝛ in p̄ncipio mundi hoīes
diu vixerunt. et ratio vna fuit qꝛ parce ꝛ mo
derate vixerunt. Quia vt legitur adam vixit
dcccccxxx. ānis. et p⁹ eū plures alij habuerūt
multos annos anteq̄ꝫ moriebātur. Nā Ma
thuſalē vixit. dcccclxix. annis: qui fuit antiq̇
or inter omnes veteris teſtamēti. Item hoc
patꝫ in ſanct̄ noui teſtamēti. ſicut Iohānes
euangel'. qui vixit a tp̄e paſſionis xp̄i. lxviij.
ānis: ꝛ totū tēpus ſuū fuit. xcix. anni. Itē be
at⁹ paul⁹ p̄m⁹ heremita vixit. cxiij. ānis. Itē
btūs Antho. vixit in heremo. cv. ānis. et ta-
les nō habuerūt diuerſa fercula nec p̄cioſa
pocula. L Ex his oīb⁹ pꝫ ꝙ vtili⁹ ꝛ ſalu
brius eſt etiā q̄ꝫtū ad corp⁹ comedere ſimpli
cē cibū ꝛ bibere ſimplicē potum et aſſuetum
Et ex his pꝫ quō hō debet ſe hr̄e in ſumen-
do cibū ꝛ potū. ſ. ꝙ dꝫ comedere moderate ꝛ
cū grāꝝ actione. Vñ legiƭ exēplū in vitaſpa
trū ꝙ q̇dā ſenex deuot⁹ comedit cū alijs plu
ribus fratrib⁹: ꝛ comedentibus illis vidit in
ſpū ille ſenex ꝙ aliq̇ ad menſam ſedentes co
medebāt mel. alij panē: alij ſterc⁹: et admira
baƭ intra ſeip̄m ꝛ deprecabaƭ deū dicēs. Do
mine reuela mihi miſteriū hoc ꝙ idē cib⁹ oī
bus appoſit⁹ eſt ſup vnā mēſaꝫ ꝛ mādu cādo
ſic imutat⁹ videƭ ꝙ q̇dā edāt mel: quidā aūt
panē: alij vero ſterc⁹. Et venit vox deſup di-
cens. Illi q̇ manducāt mel hi ſunt q̇ cū timo
re et tremore ꝛ grāꝝ actione ſedent ad men
ſam inceſſanter orātes: et eoꝝ oratio ſicut in

cenſum aſcēdit ad deū. ideoq̄ꝫ mel comedūt
Qui aūt panē mādu cāt ſunt illi q̇ grās agē-
tes p̄cipiūt ea q̄ a deo ſunt donata illis. illi
autē q̇ ſterc⁹ comedūt hi ſunt q̇ murmurāt ꝛ
dicūt hoc bonū eſt: hoc malū eſt. Hec aūt fie
ri a nobis nō debēt: ſꝫ magis debem⁹ glorifi
care deū atq̄ꝫ laudes ei offerre vt in nob̄ im
pleaƭ illud dictū apoſtoli. i. Cor. x. Siue mā
ducatis ſiue bibitis ſiue q̇d aliud facitis oīa
in gloriam dei facite.

¶ De eadem dn̄ica. Sermo. xcix. Quot mo
dis peccet quis in comedendo.

Accipiens ſepteꝫ panes
a gratias agens fregit ꝛc. M
Circa ſecundā prē precedētis ſer
monis ſciēdū ꝙ in comedēdo et
bibēdo q̇nq̄ꝫ modis pōt quis peccare morta
liter. Primo q̄n quis intātū diligit corpus ſuū
ꝙ contra preceptū eccleſie quis parat⁹ ſit co
medere dieb⁹ ieiunioꝝ: cū tn̄ bn̄ poſſet ieiu-
nare: ſꝫ n̄ ꝫ vult corp⁹ ſuū intātū moleſtare vt
ieiunet: ꝛ ſic ſoluit ieiuniū ſine cā qȯ ab eccle
ſia ē p̄ceptū. vñ Hermā. d̓ ſchilditz dicit. q̄n
q̇s inordinate gule vel cōcupiſcētie inheret
tāq̄ꝫ vltio fini: ſic de q̇buſdā dr̄ ad Philipp.
iij. Quoꝝ de⁹ venƭ eſt. Hoꝝ finis interit⁹ ita
ꝙ talis q̄ſi deū ꝯtēnēs ꝑatus ſit p̄cepta dei
trāſgredi vt delectationes gule aſſequaƭ: ta
lis grauiter peccat qꝛ quicūq̄ꝫ trāſgreſſus fu
erit ieiuniū qȯ ſub p̄cepto eccl'ie eſt iſtitutuꝫ
ſciēter ꝛ ſine cā ex ꝯtēptu peccat mortaliter.
Sec⁹ ē ſi ex rōnabili cā hoc faciat. Secundo
q̄n quis ſumit cibū illicitū ꝛ ꝓhibitū: ſic adā
comedit ī ꝑadiſo fructū vetitū iō expulſus ē
Sic ſimile eſt ſi quis comederet carnes vel
etiā lacticinia in quadrageſima ille cibū illi
citū ꝛ ꝓhibitū comederet. N Circa qȯ q̇
ritur a quib⁹ cibis ieiunātes debem⁹ abſtine
re. Rn̄r ſm̄ ſctū Tho. ij. ij. q. cxlvij. In ieiu
nio q̄drageſimali interdicūtur vniuerſaliter
oua et lacticinia. In alijs aūt ieiunijs ſūt di
uerſe ꝯſuetudines q̄s q̇s obſeruare debꝫ ſm̄
mores coꝝ inƭ quos conuerſaƭ et moraƭ. vt
pꝫ di. iiij. Deniq̄ꝫ. Eſus aūt carniū generali
ter in oī ieiunio ꝓhibit⁹ eſt. qꝛ generaliƭ ma
gis delectabilis ē: et ad humorē luxurie ma
gis coopaƭ. Vñ in ſextis ferijs neceſſe ē ab-
ſtinere a carnib⁹: ꝛ ēt in ſabbato ſm̄ gnālem
ꝯſuetudinē. ex̄ de obſer. ieiu. ca. Cōſiliū. Con
cor. Inno. Sciēdū ꝙ oēs hoīes teneƭ totā
xl. ieiunare: ꝛ ħ in q̄drageſimali cibo q̇ ſani ꝛ
fortes ſī ꝛ vti bn̄ p̄nt tali cibo. vñ dr̄ i decre.

In q̄drageſima ē ieiunādū a lacticinijs. diſ.
iiij. Deniq̄ꝫ. Sec⁹ eſt de illis q̇ ſunt infirmi ꝛ
debiles: vel etiā mulieres p̄gnātes ꝛ pueros
lactantes: ꝛ in puerperio exītes. qꝛ ſi neceſſi
tas corꝑalis debilitatis impedit eos vel eas
nō teneƭ ieiunare: īmo ſi timeaƭ ꝓbabiliter
de periculo vel de aborſu nō ſolū p̄nt ſꝫ tenē-
tur ſoluere ieiuniū. Tertio q̄n q̇s ſcienƭ cibū
ſibi nociuū in virib⁹ ꝛ in corꝑe comedit ꝓpƭ
ſolā delectationē q̄ nō vult carere. talis gui-
ter peccat: qꝛ facit ꝯ charitatem q̄ homo te-
neƭ ſe ideo diligere ꝛ vires ſuas p̄ſuare vt do
diutius poſſit ſuire. p̄s. Fortitudinē meam
ad te cuſtodiā. Cōtra qȯ talis guloſus ꝛ volu
ptuoſus vires corꝑis debilitat ſcienƭ: ꝛ vi-
tam ſibi abbreuiat ſumēdo talē cibū vel po-
tum q̇ nō cōpetit ſue nature. vñ ꝛ tant⁹ poſ-
ſet eē appetit⁹ illicit⁹ ad talē nociuū cibum
vl' potū ꝙ hō deū grauiƭ offenderet. Aliqui
eñ dicūt ſcio ꝙ ħ nō cōpetit mihi comedere
vel bibere: ꝛ eque bn̄ ſumūt: q̄re niſi qꝛ volūt
ſatiſfacere appetitui ꝛ delectatiōi. Sciēduꝫ
ꝙ oīs cib⁹ creatus eſt ad ſuſtentationē natu
re vt inde hō deo ſuiat. ꝫ ſi vn⁹ cibus natur̄
tue nō cōpetit tūc bonitas dei diuerſa ciba-
ria creauit vt ſic te cū cibo tue nature cōpetē
ti reficere poſſis. Itē q̇ ſeſſiones lōgas faci-
unt ꝛ cōmeſſatōes ꝛ cōuiuia ꝓpƭ ſocietatē ꝛ
cōplacētiam hoīm: ita ꝙ poſtmodū q̄nq̄ꝫ in
firmanƭ. vel q̄nq̄ꝫ etiā citi⁹ moriunƭ ex tali-
bus lōgis ſeſſionib⁹ ac ſupfluis cōmeſſatōi-
b⁹: etiā poſtmodū fiūt indiſpoſiti ad ſuitiuꝫ
dei: ꝛ negligūt aīe ſue ſalutē: tales etiā gra-
uiter deū offendūt. ſil'r illi peccāt q̇ talia ꝯui
uia faciūt. vñ Aug. Quicūq̄ꝫ ad bibendū pro
nus fuerit vel ad ꝯuiuiū alios iuuerit ꝑ ſe ꝛ
ipis in die iudicij re⁹ erit. Quarto q̄n ſumit
cibū licitū ꝛ ſanū: ſꝫ excedit in q̄ꝫtitate: ſic ꝙ
ꝑdit rōem vel nauſeā vel vomitū acq̇rit ꝓpƭ
illā ſupfluā crapulā. talis ēt grauiƭ peccat.
O Circa qȯ ſciēdū ſm̄ Hēri. de vri. Quicū
q̄ꝫ inebriaƭ vel q̇cūq̄ꝫ excedit mēſurā in cōe-
dendo. ſi ħ facit cū ꝓpoſito ꝛ intētōe peccan
di vel ſe replēdi nimis: peccat mortal'r. Se-
c⁹ ſi fit ignoranƭ ꝛ ſine ꝓpoſito vel ſi caſu eue
nerit vel ex fortitudine cibi vel potus. vel ex
fragilitate ſumētis: tūc eſt veniale. Sciendū
ſm̄ Hermā. de ſcilditȝ. ꝙ q̄n q̇s intm̄ ſumit
de cibo vel potu ꝙ opꝫ ſeq̇ vomitū vel aliaꝫ
inordinationē: vel intm̄ ſupflue ſumit cum
grauamine etiā ſine vomitu vñ deberēt ꝛ poſ
ſent plures alij ſuſtētari q̇ forte fame ꝑicli-
tanƭ: vel forte magna inedia perurgenƭ cre

do ꝙ in talib⁹ caſib⁹ etiā ꝯtingūt pctā mor-
talia: qꝛ manifeſte pꝫ ꝙ talis comeſtio ſit ꝯ
charitatē ꝓximi. Idē de nimia ſumptiōe ci-
bi ſm̄ eundē doctorē q̄n tāta eſt ꝙ ꝓpƭ eam
rō abſorbeƭ: ꝛ corp⁹ ſcienƭ nimis ad rebellio
nem ſpiritus ꝛ ad carnalia vicia incitaƭ. ita
ꝙ hō certitudinal'r ſcit ꝙ ſumpt̄ talib⁹ ciba
rijs vel in tāta q̄ꝫtitate ipſe nullo mō pōt ꝑ-
ſeuerare: niſi pctā mortalia incidat: credo ꝙ
ſit peccatuꝫ mortale: qꝛ ille volūtarie p̄cipi-
tat ſe in ꝑiculū. De ebrietate aūt ſciendū ꝙ
ebrietas directe rōnis vſum īpedit ꝛ vehem̄
tius q̄ꝫ comeſtio: cū tn̄ bonū hūanū fundat
in vſu rōis. Doctores tenēt cōiter ꝙ ebrietaſ
ex gn̄e ſuo eſt pctm̄ mortale: q̄n hō q̇ inebria
tur ſcit ꝓ certo potum eſſe inebriatiuū ꝛ ſciē
ter ꝛ volūtarie īmoderate ſumit illū. Secus
tū eſt ſi neſciret potū eſſe inebriatiuū: vel tn̄
ſubito inebriatiuū eē: vel nō credebat: vl' nō
intēdebat ex ꝓpoſito eū ſumere īmoderate
ſic q̄nq̄ꝫ pōt eē pctm̄ veniale. Et credo ꝙ mi-
nus pctm̄ ſit ebrietas in his q̇ hn̄t capita de
bilia ꝙ citiſſime ex potu modico inebrianƭ.
nec etiā audeo dicere ꝙ in eis ſit pctm̄ mor-
tale. ꝛ forte in aliq̄ tāto viliores repntanƭ il
li in morib⁹ ꝛ ex natura male diſpoſiti q̄ꝫto
citi⁹ ꝛ facili⁹ vſuꝫ rōis ꝛ bonū hūanū amit-
tūt ꝛ cū debilitatē ſuā multotiēs expiantur
qȯ tn̄ nō cauēt. Et ꝓ tāto etiā ebrietas pōt
eē in eis grau⁹ pctm̄ ꝓ q̄ꝫto eſt mag̃ conti-
nua: qꝛ ſic in habitu deduciƭ: ꝛ ipi ex habitu
peccare videnƭ: nō ex paſſiōe aut ignorātia.
Ebrietas valde deteſtāda ē. qꝛ nō ſolū ē pctm̄
mortale ſm̄ gen⁹ ſuū: ſꝫ etiā q̄nq̄ꝫ maximum
pctm̄. ſ. multoꝝ pctōꝝ cā. vñ Orige. in omel'.
xxvij. Sicut ebrietas eſt mr̄ oīꝫ vicioꝝ: ſic ecō
uerſo ſobrietas eſt mr̄ oīm ꝟtutū. Itē ebrie-
tas facit de hoīe beſtiā: de robuſto infirmuꝫ
ꝛ de prudēte inſanū. vñ Amb̄. in li. de peni.
Ebrioſus dū abſorbet vinū abſorbeƭ a vino
ꝛ abominaƭ a deo. deſpiciƭ ab angel': deride
tur ab hoīb⁹: deſtituiƭ a virib⁹: cōfundiƭ a d̓
monib⁹. Sciēdū ꝙ valde ꝑiculoſuꝫ ꝛ ſtultū
eſt inebriari. qꝛ ebrioſus cōpaƭ aīali nō hn̄-
ti rōem. p̄s. Nolite fieri ſicut equ⁹ ꝛ mul⁹ q̇-
bus nō eſt intellect⁹. Quia ꝑ rōeꝫ hō ſolum
differt ab alijs aīalib⁹ irrationabilib⁹. vnde
Ariſto. vij. politi. Inter oīa aīalia ſol⁹ hō hꝫ
rōem. Itē ꝙ ꝑiculoſuꝫ ſit inebriari pꝫ ex ħ.
qꝛ ſi hō in tali ebrietate occidereƭ: vel alias
quacūq̄ꝫ alia morte moreretur eternal'r dāna-
reƭ. Et eſt plurimuꝫ ꝑiculoſa mors ſic mori:
qȯ ꝓbaƭ ꝑ hoc: qꝛ q̄n hō cū deliberatiōe ꝛ ex

ꝓpoſito inebriatur: tūc peccat mortaliter
τ illud pctm̄ nō dimittiſ ſine vera ↄtritione
τ interim ꝙ ſic eſt priuat⁹ vſu rōnis nō pōt
ↄteri.ergo ſi ſic moriſ nūꝗ̄ ſaluabiſ ſec⁹ eſt
q̄n hō hn̄s vſum rōnis ſubmergiſ vel alias
occiditur:tūc in momēto pōt ↄteri de pctis
ſuis.τ ſic ſaluari.vn̄ Augu.Ebrietas aufert
memoriā.diſſipat ſenſuʒ ↄfundit intellectū
cōcitat libidinē.oīa mēbra debilitat vitā di
minuit τ oēʒ ſalutē extermīat. ℗ Qualē
aūt penā habebunt guloſi τ ebrioſi pʒ p tale
exemplū.Legiſ ꝙ qdā miles freqnter iebria
batur τ cū quodā cruſibulo ad dedicationes
perrexit τ tabernas viſitauit.ſ; de eccleſijs τ in
dulgētijs nihil curauit:q̄ poſtmodū infirma
tus rogat⁹ eſt a deuota filia ſua vt ei p⁹ mor
tē appareret τ ſtatū ſuū ei indicaret.Qui p⁹
obitum ſuū ei infra.xxx.dies apparuit.τ cru
ſibulū in manu ei⁹ habuit.τ ignitus ex toto
fuit.Et filia ei⁹ perterrita qs eſſet q̄ſiuit vt.q̄d
cū cruſibulo vellet.q̄ rn̄dit.℗r tuus ſuʒ τ in
illo cruſibulo habeo potū meū de quo dicit.
ps.Ignis ſulphur τ ſp̄us ꝓcellarū ps calicꝫ
eoꝝ.Tunc ſcdo q̄ſiuit vtrū ſibi ſuffragari poſ
ſet.Rn̄dit nō:imo nec oēs ſcti in celo:q2 ſen
tentia euangelij data eſt ſup me:vbi dr̄.Li
gatis manib⁹ τ pedib⁹ ꝓijcite eū in tenebras
exteriores:vbi erit flet⁹ τ ſtridor dentiū.Tūc
cepit clamare ter ve.Ve in amaritudine.Ve
in multitudine.Ve in eternitate penaꝝ.Vn̄
Greg.in mora.Qui nūc ſe male inuoluptati
bus dilatat:illū poſtea in ſupplicijs pena an
guſtat.Quinto cū qs intrīſ diligit cibū ꝙ ap
petitus delectatōis eſt cā finalis τ pncipa
lis ſumēdi cibū delectabilē:ſic ꝙ ꝑponit ta
lem delectationē deo q̄ pncipalis cā τ fina
lis dʒ eē in oīb⁹ opib⁹.Et talē delectationem
querūt hoies voluptuoſi:q̄ ſolum ſm corp⁹
viuūt τ curā carnis in deſiderio pficiūt.apo
ſtolus Ro.viij.Si ſm carnē vixeritis morie
mini.De qb⁹ Hiero.in epl'a.Difficile imo im
poſſibile eſt vt pn̄tib⁹ qs τ futuris fruatur
bonis:vt hic ventrē τ illic mentem impleat
τ de delitijs tranſeat ad delitias.Sciendu3
tn̄ ꝙ q̄n qs eſurit τ ſic eſuriēdo comedit τ de
lectatur in cibo nō eſt pctm̄.q2 hoc naturale
eſt oī aīali.Item ſi qs preparat cibū ea intē
tione vt eū ſumere poſſit.q2 aliter nō poſſet
hoc iterū poſſet fieri ſine pctō.vn̄ Aug.de v̄
bis dn̄i.Utanſ diuites ↄſuetudine infirmi
tatis ſue:ſ; doleant ſe aliter nō poſſe.meli⁹
eē poſſent ſi aliter poſſent.Ergo q̄libet xp̄ia
nus cibum preparatum cū grāruactione dʒ ac
cipere:nec dʒ nimis auide comedere:nec ni
mis delicata cibaria appetere:ſ; neceſſitate
ciboꝝ accipe ſpēꝫ in deū corde tendere ſi nō
ſp actu tn̄ habitu.vn̄ Augu.de v̄bis dn̄i.Si
q̄d manducas τ bibis ad refectionē τ recupa
tionem mēbroꝝ τ grās agis ei q̄ tibi morta
li tribuit hec ſuffragia cibus tu us τ pot⁹ tu
us deum laudant.

¶Dn̄ica octaua poſt octauā trinitatis.Ser
mo.c.De hereticis τ hypocritis.

Attēdite a falſis ꝓphe
a tis q̄ veniūt ad vos in veſtimen
tis ouiū τc.Math.vij.Scd'z le
ges humanas puniēdi ſunt fal
ſarij lr̄arū regaliū τ bullaꝝ.ſilr τ falſarij mo
netarum.Falſarij litterarū ſunt heretici qui
litteras ſummi regis.i.ſacrā ſcripturā falſi
ficāt:quā etiā fili⁹ dei p q̄nqꝫ bullas.i.p qui
qꝫ vulnera roborauit.Falſarij monetaꝝ ſūt
hypocrite.Monete eñ regis celeſtis ſunt ie
iunia orones:elemoſyne:q2 ipi falſo mō faci
unt:q2 in his nō attēdūt honorē dei:ſ; fauo
reʒ ſecul[illegible]t ab his duob⁹ ꝓphetis debem⁹
nos ſolli[illegible]e cuſtodire.Jō xp̄s dicit in v̄bis
premiſſis.Attēdite a falſis ꝓpheꝫ τc.Unde
in pn̄ti ſmōe tria ſunt dicēda.℗rīo quō he
retici cognoſcēdi ſunt.Scdo quō hypocrite
cognoſci pn̄t:τ quare ypocriſis deteſtāda ſit
Tertio q̄n ypocriſis eſt pctm̄ mortale:q̄n nō
℗ Circa primū ſciendū ꝙ heretici p q̄nqꝫ
cognoſci pn̄t.℗rīo q2 in occulto pdicāt:τ h' ē
manifeſtū ſignū malicie.Joh.iij.Qui male
agit odit lucē.Sʒ oppoſitū xp̄s docuit.vt hr̄
Joh.xviij.Qn̄ annas q̄ſiuit a xp̄o de doctria
τ diſcipul' ei⁹:tūc xp̄s rn̄dit.Ego palam locu
tus ſum mūdo:τ in occulto nihil.ideo inter
roga eos q̄ audierūt τc.Hoc eſt ſignū bone τ
ſalubris doctrine q̄n qs aperte docet.q2 veri
tas nō q̄rit angulos.econuerſo aūt doctrina
in angulis eſt ſuſpecta.Sciendū ꝙ annas a
xp̄o duo q̄ſiuit.ſ.q̄ ei⁹ doctrina eēt.τ q̄ eſſent
ſui diſcipuli.Et xp̄s ſolū rn̄dit de doctrina:τ
nihil dixit de diſcipulis.q2 ꝓ tunc nihil bo
ni potuit dicere de diſcipulis.q2 oēs relicto
eo fugerunt:τ tunc etiā noluit ālqꝫ mali de
eis loq̄ dans nob exēplum in hoc ꝙ q̄n inter
rogamur de ſtatu ꝓximoꝝ ſi tūc aliq̄d boni
ſcim⁹ hoc dicere debem⁹:τ nullo mō malū ꝓ
ximoꝝ publicare:ſ; poti⁹ oīno tacere de pri
mis exēplo xp̄i.Secūdo heretici cognoſcun
tur i hoc ꝙ plat̄ eccl'ie detrahūt.ſ.dn̄o pape
epiſcopis:ſacerdotib⁹:τ alijs religioſis:τ h
faciūt vt laicos poſſint ↄcitare ↄ̄ cleꝝ.q2 pla
ti τ alij lr̄ati reſiſtunt hereticis τ impugnāt

eos.Ut g̃ ſeculares credāt hoc fieri ex vindi
cta τ inuidia:tunc ipi heretici ↄriant plat̄ et
detrahūt eis directe τ indirecte q̄ntū poſſunt
Jtē ipi impugnāt pt̄ātē platoꝝ τ libertateʒ
clericoꝝ:ipis a xp̄o collatā.Et in h' ↄdicūt e
uāgelio vbi xp̄s dicit.Quecūqꝫ ligaueritiſ ſu
per terrā erūt ligata τ in cel' τc.Et intelligiſ
h' ſignāter de vinculo excōicatōis.de q̄ excōi
catōe pueri heretici nihil tenēt:nec ēt tenēt
de abſolutōe pctōꝝ q̄ ptās ſol' ſacerdotibus
collata ē.Un̄ xp̄s dixit diſcipulis ſuis:vt hr̄
Joh.xx.Accipite ſpm̄ſctm̄ quoꝝ remiſeritis
pctā remittunſ eis:τ quoꝝ retinueritiſ retēta
ſunt.Et eadē v̄ba epus dicit ordināndo ſacer
dotes q2 ſufflando ſup capita eoꝝ dicit acci
pite ſpm̄ſctm̄ τc.Sed illi pueri heretici ſibi
mutuo cōfitenſ.ſ.vn⁹ laic⁹ alteri.Ergo q̄cū
qꝫ detrahūt platis τ ſacerdotib⁹ τ impugnāt
ptātē τ libertatē cleri ē valde malū ſignum.
Tertio cognoſcūtur q2 mulierculꝭ τ ſimplici
bus libēter loquūtur q̄ nō pn̄t intelligere frau
des ipoꝝ τ frequēter allegāt ſ[illegible] doctores
ſcꝫ Aug.Hiero.Amb.Gre.τ ſic [illegible]ijs.Licʒ
ipſi heretici ſint ſeculares τ loquūtur placen
tia:vt eo libēti⁹ audianſ.Aplus.ij.Thi.iiij.
Erit tp̄s cū ſanā doctrinā nō ſuſtinebūt:ſed
ad ſua deſideria coaceruabūt ſibi mḡros pru
riētes aurib⁹:τ a v̄itate q̄dē auditū auertent
ad fabulas aūt ↄuertētur.q2 ipi pueri here
tici volūt viā celi facere latā quā xp̄s dixit eē
artā.vt hr̄ Mat.vij.Arta ē via q̄ ducit ad vi
tā.Hoc pʒ.q2 heretici aſſerūt ſimplicē forni
catiōnē nō eē pctm̄ mortale.qd̄ tn̄ eſt falſuʒ
Jtē dicūt ſupbiā in veſtib⁹ iā eē in ↄſuetudi
ne τ ꝙ iō ſupbi de pctō excuſenſ qd̄ eſt fal
ſum.vn̄ Iſi.Cōſuetudo auctoritati cedat:ꝑ
uum vſum lex τ rō vincat.Quarto cognoſcū
tur heretici i h' ꝙ opponūt ſe ordīatōi et pce
ptis eccl'e.ſ.in celebrādo feſta.Jpi eñ dicūt
ꝙ feſta ꝑp̄ lucra τ oblatiōes īuēta ſr̄ a ſa
cerdotib⁹.Silr̄ de ieiunio τ alijs pceptꝭ eccl'e
non curāt obedire.Cōtra quos dicit chriſt⁹ i
euāgelio.Luc.x.Qui vos audit me audit.q̄
vos ſpernit me ſpernit.Etiam qd̄ grau⁹ eſt
aliq̄ heretici loquūtur cōtra ſacramēta aliq̄
ſcꝫ contra ſacramētū matrimonij:baptiſmi:
τ eucariſtie.Et etiā aliqui heretici nihil te
nēt:de aqua bn̄dicta vel de locis cōſecrat̄.ſ.
de cemiterijs.nec de aiaꝝ ſuffragijs.Un̄ apo
ſtol⁹.i.Thimo.iiij.Jn nouiſſimis dieb⁹ diſ
ſcedent q̄dā a fide attēdētes doctrinā loquē
tiū mendaciū ꝓhibentiū nubere τc.Quinto
cognoſcūſ heretici in hoc ꝙ libenſ faciūt il
la opa que oſtendunt eos eſſe ſctōs τ deuo
tos apud hoīes:ſicut genuflexiones τ lōgas
oratōes.q2 vn⁹ heretic⁹ q̄nqꝫ orat p tres ho
ras flexis genib⁹:ſ; oīa illa faciūt vt videanſ
ab hoīb⁹.Et ſciēdū ꝙ oēs heretici cū oīb⁹ ſu
is fautorib⁹ ſunt ipo facto excōicati maiori
excōicatione. ℟ Circa ſecūdū ſciendū ꝙ
ypocrite etiā p q̄nqꝫ cognoſcūtur.℗rīo cog
ſcuntur per hoc ꝙ opprimunt bonos et oblo
quūtur eis.Nā omnes ypocrite ſunt detra
ctores bonoꝝ τ adulatores maloꝝ.q2 ypocri
te bona opa bonoꝝ in peius interpretantur
τ mala opera dimitū excuſant et in bonū in
terptanſ.τ hoc faciūt ꝑpter fauorē et lucrū.
vn̄ Ber.Alijs adulantes:detrahentes:mor
daces vt canes:doloſi vt vulpes:ſuperbi vt
leones:intrinſecus aūt ſunt lupi rapaces.g̃
vbicūqꝫ cernis vnū in habitu ſpirituali qui
detrahit ꝓximis:et libēter mala noua nar
rat de alijs ſcias eandem pſonā eē ypocritā
Secundū ſignū ē facilis rephenſio alioꝝ:qd̄
faciūt iō vt videātur hr̄e zelū τ charitatem.
Peccata alioꝝ aggrauant τ magna reputāt.
ſua aūt pctā pua et leuia eſtimāt.Rephen
dūt alios τ ſeipos nō emēdāt.Cōtra qs dic
xp̄s i euāg.Lu.vi.Quid aūt vides feſtucā in
oculo fratris tui.trabē aūt q̄ in oculo tuo eſt
nō ↄſideras.Ypocrita eijce prīo trabē de ocu
lo tuo.τ tūc ꝑſpicies vt educas feſtucā de o
culo fratris tui.Ber.Ypocrite volūt eſſe ſine
auctoritate iudices.ſine viſu teſtes.poſtre
mo falſi accuſatores:et omni veritate caren
tes. ℟ Tertio ypocrite cognoſcūtur in h'
ꝙ in aduerſis ſunt valde impatientes.Su
per oēs eñ mouetur et offenduntur ad contu
melias ſibi dictas:imo vnū v̄bū ipis in ↄtra
riū dictū ipos ↄturbat.τ hoc eſt ſignū ſuper
bie.vn̄ Hiero.Qui laudē nō appetit cōtume
liā nō ſentit.Jtem eſt ſignū ꝙ ſunt vacui a
grā dei.vn̄ Gre.Qualis vnuſquiſqꝫ apud ſe
lateat illata cōtumelia probat.Sed tales q̄
ꝑpter vnū verbū ipis in contrarium dictum
mouētur nō ſunt veri religioſi nec deuoti:ſ;
ypocrite qnia nihil volunt ſuſtinere ꝑp̄ de
um.Unde Bern.Ypocrite volunt eſſe hūiles
ſine deſpectu:pauperes ſine defectu:bene ve
ſtiti ſine ſollicitudine:delicate paſti ſine la
bore.Quarto cognoſcūtur per hoc ꝙ de⁹ per
mittit eos quandoqꝫ cadere in publica τ ma
nifeſta peccata.et etiam quādoqꝫ reuelat oc
cultam nequitiam eorum ſic ꝙ confundanſ
hic coram hoibus et hoc ſignanter cōtingit
illis q̄ ſe eſtimāt eſſe bonos.et ſpernūt alios

Vñ Iſido.li.iij.de ſum.bo. Plerūq̃ vtile eſt
arrogātib⁹ deſeri a deo quaten⁹ ſue infirmi⸗
tatis cōſcij ad hūilitatē redeāt. vt hūiles p⁹
caſu ꝯexiſtāt. Vñ ēt Ber. in tractatu de ſeptē
donis. Multo meli⁹ ē eſſe pctōrē hūilem q̄
iuſtū arrogātē. Z Quīto cognoſcūt hy⸗
pocrite qñ nimis hūilia de ſeipis dicūt: ⁊ ea
dē ab alijs de ſe dici audire nolūt. Sicut ali
qui dicūt ego ſum mal⁹ ⁊ peſſim⁹. ſ ſi h̄ idē
ali⁹ de ipſis ꝓferret h̄ oīno nō ſuſtinerēt: ſ ꝓ
teruis ꝟbis ꝯtradicerēt. Et hoc eſt ſignū ſu⸗
perbie ⁊ hypocritarū. vñ Gre. in mo. Supbie
viciū ē: vt qd̄ d̄ ſe fateri q̄ſq̄ q̄ſi ſpōte digna
tur ſibi hoc dici ab alijs dedignat̄. Vñ bono
rū ⁊ hūiliū ē ſe non laudare nec etiā ſe mlt̄ū
vituperare. vñ Cato. Non te collaudeſ nec te
culpaueris ipſe. Hoc faciūt ſtulti quos glīa
vexat inanis. Exemplū. Legim⁹ q̄ erat que
dam incluſa q̄ apparebat valde deuota: ⁊ cō
ſueuit frequēter dicere ad ſuū cōfeſſorē q̄ ſe⸗
pius eā acceſſit ⁊ ꝯfeſſionē ei⁹ audiuit. O bo
ne dñe orate deū ꝓ me ego ſum ita mala et
peſſima mulier q̄ timeo ne dñs alios hoīes
puniat ꝓpter delicta mea. Tunc ſacerdos ſic
vir diſcret⁹ voluit expiri vtrū eſſet ibi funda
mētū ꝟe hūilitatis: et alia vice qñ ipſa iterū ſi
bi talia ꝟba ꝓtulit dicēs ſe eſſe peſſimā pre
alijs mulierib⁹: tūc ſacerdoſ rn̄dit ei dicēs. h̄
ego ſepi⁹ audiui ātea de te dici. Tūc ipa īme
diate cōmota dixit. Vos mētimini ad colluꝫ
veſtrū. Et q̄cūq̃ vobis dixit vel de me talia
loquit̄ ſilr mētit̄ q2 nūq̄ fui taliſ ſicut iā me
aſſeriſ. Tūc ſacerdoſ hūilit̄ rn̄dit dicēs. Mō
ego intelligo tuā ſupbiā ⁊ hypocriſim. q2 tu
loqueris de teipa qd̄ ab alijs dedignaris au
dire. Et hoc ē ſignū nō vere hūilitatis: ſ ſup
bie interioris. V Circa ſecūdū eſt ſcien⸗
dum q̄ hypocriſis ē pctm̄ valde deteſtādum
Prio q2 hypocrita eſt ſimea dyaboli volens
imitare filios dei. et qd̄ filij dei faciūt ad ſui
decorationē: ipe facit ad ſui iugulatōnē. Si
cut de ſimea q̄dā refert̄ exēplū. Qd̄ q̄dā pau⸗
per ſutor ꝑpabat calceos et ſcidit corium ad
calceos. Et q̄cito ſurrexit ⁊ cultellū de ma⸗
nu poſuit. tā cito ſimea ex oppoſito in domo
cuiuſdā diuitiſ q̄ eā obſeruabat accurrit: ⁊ ēt
ſibi coriū ꝑſcidit: volēs facere ſicut a ſutore
vidit: ⁊ ſic deſtruxit pauperi ſuū coriū. qd̄ ip
ſe paup diuiti ſepi⁹ cōqueſt⁹ eſt: ſ3 ille diues
modicū ꝟba ſua curauit. Vñ poſtea vna vice
ille ſutor vnā nouaculā cepit ad manū ⁊ ra⸗
ſit ſibiipſi barbā ⁊ ſub collo ſuo. et ſub guttu
re ſuo. qd̄ cernens ſimea etiam poſt receſſuꝫ
ſuū aduenit ⁊ nouaculā recepit: ⁊ ſic ſilr ſibi⸗
ipſi voluit facere ſicut vidit et ſic ſibiipi ab⸗
ſcidit collū. Sic ⁊ hypocrite faciūt ſibi ad ꝑ⸗
niciē qd̄ boni ſibiipſis faciūt ad ſalutē. Se⸗
cūdo poteſt valere ad deteſtationē hui⁹ pctī
pena quā ſcriptura eis cōminat̄. Et vna pe⸗
na ē q̄ nūq̄ videbūt faciē dei niſi ꝯuertant̄.
vñ Job. xiij. Nō veniet ī cōſpectu ei⁹ oīs hy⸗
pocrita. Nec mirū cū de⁹ nō ſit ante cōſpectū
hypocrite. Q2 oīa opa ſua facit vt ab hoīb⁹
videat̄ hoc eſt vnū qd̄ multū diſplicet deo ⁊
ecōuerſo multū placet deo q̄ hō cor ſuū ⁊ in
tentionē ſuā ſepe erigat ad deū. Vñ ſup illō
ps. Firmabo ſup te oculos meos dicit gloſa
in pſona dñi. Non auferā a te oculos meos
q2 tu ſemp leuas oculos tuos ad me. Tertio
poſſunt valere ad deteſtationē hui⁹ peccati
maledictiones multiplices q̄s dñs ieſus ſu
per hypocritas ꝓtulit. Mat. xxiij. Ve vobis
ſcribe et phariſei hypocrite: q2 clauditis re⸗
gnū celoꝝ añ hoīes. vos em̄ nō intratis nec i
troeūtes ſinitis itroire. Itē ve vobis ſcribe et
⚠ phariſe[blot]ypocrite q̄ comeditis domos vi⸗
⚠ duarū o[blot]es lōgas orātes. Itē ve vob ſcri⸗
be ⁊ phariſei hypocrite q̄ mūdatis qd̄ de foris
eſt ⁊c̄. Itē ve vobis ſcribe et phariſei hypo⸗
crite q̄ ſiles eſtis ſepulchris dealbatis ⁊c̄. et
ſic de alijs plurib⁹ maledictionib⁹ q̄ in euan
gelijs inueniūtur. S3 q̄reres q̄re dñs ita pſe
quebat̄ hypocritas. Rn̄det̄ ſm Guilſ. lugd̄.
q̄ ideo q2 ipſi ſit̄ ꝓditores ſimulantes ſe eē
ex pte dei ⁊ ſunt ex pte dyaboli: videnť em̄ eē
amici ⁊ ſunt inimici: ⁊ ideo multū pn̄t noce
re eccl̄e dei. Vñ heretici ꝑ hypocriſim hoīes
decipiūt. Et antixp̄s q̄ erit caput maloꝝ per
ypocriſim hoīes decipiet. X Circa terti⸗
um querit̄ quot modis fit ypocriſis: et qñ ſit
mortale ⁊ qñ nō. Rn̄r q̄ multis modis ypo⸗
criſis cōmittit̄. Primo quādo quis oſtendit
ſanctitatē quā non h3 nec habere curat ſ tm̄
vt ſanct⁹ appareat: et ſanctus reputetur. ſic
ſm ſctm̄ Tho. ij. ij. q. cxi. eſt pctm̄ mortale. q2
nullus totaliter priuatur ſanctitate: niſi per
pctm̄ mortale. Vñ dicit Aug. ſuper ps. lxiij.
Simulata equitas nō eſt equitas ſ3 duplex
iniquitas. Ex quo patet q̄ ypocriſis talis ē
duplex pctm̄. ſ. iniquitas q2 occulte iniqui ⁊
mali ſunt: ⁊ falſitas. q2 fingūt et mentiunt̄
ſe eſſe ſctōs ⁊ nō ſunt. vñ Hiero. in epiſtola.
Duplicis pcti reus es nō habere quod crede⸗
ris: ⁊ qd̄ nō habueris ſimulare. Vñ in decret.
xij. q. i. c. Nolo. dr̄ q̄ licet hypocrita viuat cor
poralit̄ mortu⁹ tn̄ eſt ſpiritualit̄. Secūdo ſi

ſanctitatē oſtendit: vt falſam doctrinā. ſ. he
reſim ſemiare poſſit. Talis peccat mortalit̄
et facit ꝯ deū et ſalutē propriā et ꝓximi. Et
talis ſimulatio ſctitatis ē cōis hereticis: q̄a
heretici multū ieiunāt: et genuflexiones lon
gas faciūt vt ſic hoīes decipiāt q̄ ſuis doctri
nis credāt. Tertio ſi oñdit ſanctitatē ꝓpť ea
vt poſſit ſibi eccleſiaſticā dignitatem acq̄rere
ad quā tn̄ indign⁹ eſt. et talis etiā deū grauī
ter offendit. vñ Ber. ſup Miſſus ē ⁊c̄. O fra
tres quotiēs hoīb⁹ ꝑeſſe deſidero: totiēs deū
meū pire cōtendo. et tūc vere nō ſapio q̄ dei
ſunt. vñ Aug. in li. de doct. xpiana. Cū hō ill'
q̄ ſibi ſunt naturalit̄ pares: hoc ē hoīb⁹ dña⸗
ri affectat intolerabilis q̄dē ſupbia ē. Quar⸗
to ſi q̄s oñdit ſanctitatē vt iniuſte acq̄rat q̄⸗
cūq̃ bona tpalia: in q̄b⁹ finē cōſtituit. Hoc
ſm Hermānū de ſchildis eſt pctm̄ mortale:
qd̄ etiā ſic pt3. Quāuis em̄ talis ſibi nō q̄rit
honorē ⁊ eccl̄iaſticā dignitatē: vt ambicioſi.
nec q̄rit falſam doctrinā ſeminare vt hereti⸗
ci: tn̄ q̄rit tpalē ſubam ꝯgregare ⚠[blot] q2 auar⁹
⚠ eſt: ⁊ auaro nihil ſceleſti⁹. vñ A[blot]uar⁹ an
⚠ teq̃ lucret̄ ſeipm ꝑdit: ⁊ anteq̄ [blot]d capiat
capitur. Vñ ēt Criſo. ſup Math. Qui pecu⸗
nie ſeruit ⁊ pn̄tib⁹ cōpedib⁹ ſtringit̄ et futu⸗
ris. Quinto ſi q̄s oñdit ſctitatē fictā et in ip
ſa ſola fictiōe delectat̄ cū al's nullū malū ꝑ⸗
tendat. peccat venialit̄ ſ3 Hermānū de ſchil
dis. de q̄ dicit Ariſt. ij. ethi. q̄ tal' magis vide
tur van⁹ q̄ mal⁹. Sexto ſi q̄s ſimulat ſancti
tatē quā libēter haberet credo q̄ non peccet
mortalit̄. Septimo ſi quis ſimulat ſanctita⸗
tem occultādo ſuū pctm̄ ne alij ex hoc ſcāda⸗
lizent̄. ⁊ hoc ſm Tho. ij. ij. pōt fieri laudabili
ter vt aliquis occultet pctm̄ ſuū ne alij ſcan⸗
dalizent̄: q2 ve hoī per quem fit ſcandalum.
Octauo cū q̄s ad honorē dei et proximi edi
ficationē ſimulat ſctitatē: vt qñ aliq̄s. bon⁹
religioſus maiorē moꝝ ꝯpoſitionē oſtendit
corā extraneis: vt ipi magiſ edificent̄ iſte nō
peccat ſ meret̄. Vnd̄ Mat. v. Sic luceat lux
veſtra corā hoībus vt videant opa veſtra bo
na ⁊ glorificent patrē veſtrum qui in celis ē.

¶ De eadē dñica. Ser. ci. de penis īferni.

Omnis arbor que nō fa
cit fructum excidetur ⁊ in ignem
mittet̄. Math. vij. Sciendū q̄
ſi tanta pena ē ſterilis arboris q̄
fructū nō ꝓducit. quātā putas eē arboris fe
cūde cū malis fructib⁹. Nā de ſterili dr̄. Lu.
xiij. Succide infructuoſam arborē vt q̄d etiā
terrā occupat. Ergo quiſq̃ diligēter d3 attē⸗
dere ne ſit ſterilis ⁊ infructuoſa arbor. q2 ta⸗
les infructuoſi poſtq̄ fuerint ꝑ mortē excīſi
in ignē eternū mittent̄. put in ꝟbis ꝓmiſſis
innuit̄ vbi xp̄s dicit. Oīs arbor q̄ nō fac fru
ctū ⁊c̄. Vñ in pn̄ti ſmone tria ſunt dicenda.
Prio q̄lit̄ excidunt̄ pctōreſ. Scd̄o quō ī ignē
mittūtur. Tertio q̄s ibi erit eoꝝ cib⁹ et pot⁹.
A Circa primū ſciēdū q̄ q̄nq̃ ſunt exciſio⸗
nes pctōꝝ. Pria exciſio ē mors corpalis per
quam excidit̄ hō a pn̄ti vita: et ꝑ quā aīa ſe
parat̄ a corpore. q2 ſm Ariſt. in lib. de pomo
et morte. Mors nihil aliud ē q̄ receſſus aīe
a corpe: ⁊ ꝑ quā mortē hō ꝑdit tp̄s gratie q̄
nihil ꝑcioſi⁹ ē in hac vita. vñ Ber. Nihil pre
cioſius tpe: ⁊ heu nihil eo vilius inuenit̄. trā
ſeūt dies ſalutis et nemo recogitat. nemo ſi
bi ꝑire diē ⁊ nunq̄ reditirū cauſat̄. S3 ſicut
nec capill⁹ de capite: ſic nec momentū ꝑibit
de tpe. Scd̄a exciſio ē ſpoliatio ꝯſanguineo⸗
rū: honoꝝ: delectationū: diuitiarū ⁊c̄. ps. Cū
interierit hō nō ſumet oīa ſecū: neq̃ deſcen⸗
det cū eo glīa ei⁹. Itē Lu. xix. Oī hn̄ti ſupple
ſpirituale bonū: dabit̄ ſupple eternū ⁊ abun
dabit ⁊ q̄ nō h3 ſupple ſpūale bonū ⁊ qd̄ vi⸗
det̄ hr̄e auferet̄ ab eo. ſ. illa tpalia ⁊ trāſito⸗
ria. Et iſta exciſio erit ḡuis iſtis pctōrib⁹ qui
iſta tpalia hic nimis diligūt. vñ Ariſt. Sepa
ri ab amicis ⁊ ꝯſuetis mirabile ē. ⁊ hoc pt3 q̄a
ſepari ab vxore ꝓpa: a pueris et cōſanguine
is: ⁊ domib⁹: ab agris: a pecunijs: et a veſti⸗
bus: ab honorib⁹ et a diuitijs illis amatori⸗
bus hui⁹ mūdi: multū graue ē. Tertia exciſio
eſt amarior q̄ excidunt̄ a ꝯſortio bonorū: tā
in celo q̄ in terra viuentiū. Licet em̄ in mun
do iſto ſimil' viuāt. ſ. boni ⁊ mali: tn̄ in futuro
ſepabūtur. Vñ Mat. xxx. Exibunt angeli et
ſepabūt malos de medio iuſtoꝝ. O q̄ ama⸗
rū erit ſepari a btā ꝟgine maria. ab apl'is. a
martyrib⁹. a ꝯfeſſorib⁹ ⁊ a virginib⁹. ab oīb⁹
electis: ⁊ āgelis. ⁊ ab oīb⁹ tuis charis amicis
q̄ h̄ volūtatē dei fecerūt: ⁊ āmodo cū xp̄o im
perpetuū regnabūt. Quarta exciſio ē q̄ exci
dūtur a ſtatu mie ⁊ pnie: ſic q̄ āpli⁹ nūq̄ pn̄t
penitere nec miam dei inuenire. B Sci⸗
endū q̄ ſi btā virgo cū oibus ſanctis vſq̃ ad
nouiſſimū diē ꝓ vna dānata aīa ſupplicaret
ipe xp̄s eā nullaten⁹ exaudiret. et hoc ꝓpter
duas cauſas. Pria q2 dānati ſunt extra ſta⸗
tum ⁊ terminū gr̄e et mie. ita q̄ nulla gratia
pōt ptingere ad eos dño dicente ꝑ prophetā
Malach. i. Iſti vocabūtur termini impieta
tis: ⁊ populus cui irat⁹ eſt dñs vſq̃ ineter⸗

num. Hinc dr̄ Math.xxij. Ligat̄ manib' et pedib' ei':mittite eū in tenebras exteriores .i.ex̄ ſtatū mīe ꝛ pnīe. Luc.xvi. Inter nos et vos.i.inter electos ꝛ dānatos chaos magnū firmatū eſt: vt hi q̄ volunt hinc tranſire ad vos nō pñt neqꝫ inde huc trāſmeare. Secunda cā ē q: de' q̄ eſt eterna veritas fortiſſimū iuramētū pſtitit: ꝙ tales nūq̄ꝫ miām ꝯſequntur. q: lꝫ ſit op̄s: tñ nullo mō pōt venire ꝯtra ſuū iuramētū. Hoc aūt iuramētū tā in veteri q̄ꝫ in nouo teſtō ē firmatū. Nā in veteri teſtamto dr̄ Jere.xv. Viuit dñs ſi ſteterit moyſes et ſamuel corā me nō eſt aīa mea ad populū iſtū: eiece eos a facie mea. Ergo dicit deus oīb' iā electis in celo ꝛ in terra viuētib'. Jere.xi. Noli orare ꝓ pplo iſto: q: ñ exaudiā te. Itē in nouo teſtamēto dicit xp̄s Math. v. Amē dico vob̄ nō recedent inde donec reddant nouiſſimū q̄drantē. Ideo etiā dicet eis in iudicio illud Math.xxv. Ite maledicti in ignē eternū q̄ p̄pa.eſt dya. ꝛ ange.ei'. Ex quibus pꝫ ꝙ ꝓ aīa dānata nō eſt orandū. q: nullum ſuffragiū ei ꝓdeſt. Aug. Si ſcirē patrē meū in inferno non plus orarē ꝓ eo q̄ꝫ ꝓ dyabolo. Qd̄ aūt aīa dānata ſit extra ſtatū mīe ꝛ ꝙ nunq̄ꝫ liberabit̄ oñdit Grego. in moral. vbi dicit. Quiſq̄s ad inferni maia tolerāda deſcēderit: neq̄q̄ꝫ vlterius ad lucem redibit: nec vltra mia pcent̄ liberat quos ſemel in locis penalib' iuſticia iudicantis dānat. C Quinta excīſio eſt priuatio diuine viſionis. ꝛ iſta excīſio eſt amariſſima. vñ Criſo. ſuper Math. Due ſunt pene eternales. excidi: ꝛ in ignē mitti. Multi gehennā horrēt: ego autē caſum glorie multo maiorē fore dico. Etem̄ decē milia meli' eſſet fulmia ſuſtinere q̄ꝫ xp̄i faciē māſuetiſſimā auerſam in iudicio nō videre ꝛ ab ip̄a ſepari. Qd̄ amariſſimū quid ſit excludi a deo et ſctīs ꝛ oīb' elect̄ et angelis dei oſtēdit etiā Criſo. in quodā ſermone dicens. Excludi a bonis eternis ꝛ alienū effici ab his que preparata ſunt ſanct̄ tm̄ cruciatuꝫ ꝛ tātū dolorē infert vt ſi nulla pena extrinſecus torqueret hec ſola ſufficeret. vñ Hugo lib.i. de aīa dicit. Quiſ putas tunc meror erit q̄ triſticia qñ ſeparabūtur impij a cōſortio ſanctorum ꝛ a viſione dei: ꝛ traditi in ptātes demonū ibūt cū ipſis in ignē eternū: ibiqꝫ ſemper erūt ſine fine in luctu et gemitu: vbi erit dolor intolerabilis: mors corpis ꝛ aīe ſine fine ꝛ ſine ſpe venie et miſericordie. vbi nec q̄ torquet aliquādo fatigat̄. nec q̄ torquet̄ aliquādo morit̄: ſ; ſic moriūtur vt ſp viuāt. ꝛ ſic viuunt vt ſp moriātur. D Quātuꝫ ad ſecūdū tunc poſt excīſionem ipi peccatores in ignē mittent̄. Circa quē ignem ſciendū ē ꝙ eſt q̄ntuplex dr̄ia inter ignē inferni ꝛ pñt ſeculi. Pria dr̄ia ē. ꝙ ille ignis pñs habet ſe q̄ ad calorē reſpectu ignis iferni tāq̄ꝫ ignis depict' ad ignē verū. q: ſic ignis depict' in pariete hꝫ magnā dr̄iam reſpectu ignis nr̄i q̄tuꝫ ad calorē: ſic ignis nr̄ hꝫ ſe ad ignē inferni. Secūda dr̄ia q: ignis pñs ſoluꝫ exurit corp' abex̄. ſ; abintra aīam vrere nō pōt. et etiā aut̄q̄ꝫ penetrat viſcera iteriora ipſius corpis. tūc hō antea morit̄. Sed ignis inferni vrit corp' abextra ꝛ intra: et vrit tā aīam q̄ꝫ corpus. ſic ꝙ ipm corp' erit tāq̄ꝫ ferrū cādēs ab intra et ex̄. ps. Pones eos vt clibanū ignis. Tertia dr̄a ē. q: pñs ignis vbi ardet ibi etiaꝫ lucet. ſ; ignis inferni ardet et tñ non lucet. q: ibi ſunt tenebre exteriores. ſic ꝙ ignis gehēne non lucebit damnatis ad aliquā conſolationē. ſ; lucebit ipſis ad augmētū pene. Vnd̄ Iſi. li. [illegible] ſū. bo. Ignis gehēne lucebit miſeris a[illegible]lationē ꝛ augmētū pene: vt videāt vñ [illegible]leāt. et nō lucebit ad cōſolationē vt videāt vñ gaudeāt. vñ Ber. Damnati non vident vñ gaudeāt: ſ; vident vñ doleāt. ſ. bonū qd̄ amiſerūt. Et iuſti videbunt et letabūtur ꝯſiderātes q̄d euaſerūt. Quarta dr̄a ē. q: ignis pñs ꝯſumit materiā quā incendit. ſed ignis inferni nūq̄ꝫ ꝯſumere pōt. vñ Iob.xx. Luent oīa q̄ fecerūt nec tñ cōſument̄. Quinta differētia eſt. quia ignis pñs eſt extinguibilis: ignis vero inferni inextinguibilis. Eſaie vlti. Ignis eorꝫ non extinguetur. Ad iſtū ignē perpetuum arbor que non facit fructum poſtq̄ꝫ exciſa fuerit mittet̄. E Quātuꝫ ad tertiū eſt ſciendū ꝙ in cena infernali habentur tria fercula: ꝛ amariſſimus potus ꝛ triſtiſſima muſicalia. Primū ferculuꝫ cene infernalis eſt fames. Vñ ps. Famē patient̄ vt canes. Q: pre magnitudine famis libent̄ comederēt ranas: bufones: ſerpētes: ſi poſſent hr̄e. ſ; hec mime hr̄e poſſunt. Et hoc iſti nō aduertūt q̄ multiplicia fercula ꝛ precioſa pocula hr̄e volūt: et ſic ī delicijs carnis viuūt q̄s xp̄s maledicit. vt hr̄ Luc. vi. Ve vob̄ qui nunc ſaturati eſtis: q: eſurietis. Vñ apoſtolus. Ro. viij. Si ſ;m carnē vixerit̄ moriemi. Vñ etiā Hiero. in ep̄la. Difficile, imo impoſſibile ē vt q̄s pñtib' ꝛ futuris bonis fruat̄ vt hic vētrē ꝛ illic mētē impleat. ꝛ de d̄licijs trāſeat ad delicias. ſ; nō ſic ipij nō ſic. q: q̄ hic repleut̄ ſaturitate: ibi crucient̄ fame. Vñ Salomon. Per q̄ peccat hō p hec ꝛ punictur. Ergo p̄mū ferculū dānatoꝝ eſt fames. Secundū ferculum dānatoꝝ ſunt carnes ꝓprij corporis. vñ Eſa. ix. Vnuſq̄ſqꝫ carnē ꝓprij brachij ſui vorabit. O q̄ꝫ amarum ferculuꝫ vbi vnuſq̄ſqꝫ p̄ magnitudine famis ꝓpriā ſuaꝫ carnē comedet. Tertiū ferculū dānatoꝝ ſūt carnes decocte ꝛ etiaꝫ aſſate. vñ Iob. xxiiij. Trāſibūt ab aq̄s niuiū ad calorē nimiū. Qñ eīn erūt in aq̄s niuiū tūc p̄ nimio dolore mādūcabūt linguas ſuas ꝯgelatas: ꝛ ſic quodā mō comedāt carnes decoctas. Qñ v̄o erunt in igne tūc pre nimio dolore māducabūt linguas ſuas aduſtas. Apo. xvi. Māducauerūt linguas ſuas p̄ dolorib'. ꝛ ſic quodāmō comedēt carnes aſſatas. Quātūcūqꝫ eīn ꝛ quotiēſcūqꝫ lingua comedat̄ ſubito reintegrat̄: vt iterū comedat̄. Sꝫ de potu dānatoꝝ dicit p̄s. Ignis ſulphur ſpūs ꝓcellarū ps calicis eoꝝ. Sicut eī vinū intrat corp' ꝛ letificat cor hois: ſic iſte pot' amaritudinis totū hoīeꝫ penetrat ꝛ ꝯtriſtat. F Et ſic in [illegible]is cōuiuijs ꝯſueuerūt ſonare diuerſa [illegible]mēta muſicoꝝ: ſic in iſtis cōuiuijs ſiue [illegible]ijs infernalib' reſonāt tria gn̄a muſicoꝝ. Primuꝫ ē ſtridor dētiū. Mat. xiij. Ibi erit flet' ꝛ ſtridor dentiū. Scd̄m eſt vlulat' demonū. Eſa. xvi. Vlulabit moab: at moab vniuerſis vlulabit. Moab igit̄ vlulabit: q: demones maiores vlulabūt. ꝛ ceteri eis rñdebūt. ꝛ ad eos ſilr̄ vlulabūt. Et hec eſt ſpālis pena dānatorū audire vlulatū ꝛ clamorē demonū. q: ſic ſctīs ꝛ elect̄ ī celo ē dulce audire cantū ꝛ laudē angeloꝝ: ſic triſte ē dānat̄ audire vlulatū ꝛ clamorē demonū. Tertiū gen' muſicoꝝ eſt planctus cōiter oīm dānatoꝝ. Zach. xij. Plāget terra. ſ. infernalis familie ꝛ familie ſeorſum. Nā ſeorſum clamat ꝛ plāgit familia ſuperboꝝ: ꝛ ſeorſuꝫ familia luxurioſoꝝ: ꝛ ſeorſuꝫ familia auaroꝝ. ꝛ ſic de alijs. Et ſi triſte eſt in pñti audire clamorē hois tribulati: q̄d tūc erit vbi oēs dānati clamabūt ve: ve: ve. Ve ꝙ vnq̄ꝫ nati ſum'. Ve ꝙ vnq̄ꝫ ſ;m carnē viximꝰ. Ve ꝙ vnq̄ꝫ illicite gauiſi ſum'. Exēplū de h̄ q̄re añ' h̄. v. I. Sic iā hēm' de cibo et potu ꝛ muſicalib' inſtrumēt̄ dānatoꝝ. G Nō ſ;m curſuꝫ mūdi tūc ad delicias corpis ptinet intrare balneū: iō hic aliq̄d de balneo inferni eſt dicēdū. Prio eī dānati balneant̄ ī igne infernali. ſic hoīes h̄ ꝯſueuerūt ꝓpt̄ delicias corpis balneari in aq̄s. Et iſte ignis vt antea tactū eſt ſupra modū calid' ē. Ad quē hꝫ ſe ignis nr̄ quo ad calorē ſicut ignis depictus in pariete reſpectu nr̄i ignis. Et in illo mēbro pctōr grauiꝰ torq̄bit̄: in q̄ pl' peccauit vñ Ber. In quo aūt mēbro pctōr maḡ offendit in eodē maḡ torq̄bit̄. Scd̄o in balneo infernali ſunt perizomata. i. mallei igniti cū q̄bus dānati a demonib' pcutiunt̄ ꝛ torquēt̄. Tertio in balneo infernali ſunt fricatores: ꝛ ſunt illi demōes q̄ cū vncis ferreis dānatos dilacerāt ꝛ puniūt. Quarto ī balneo ſt̄ raſores ꝛ raſura balnei infernalis ē pnatio toti' boni. Quia dānati radunt̄ ꝛ p̄uant̄ oī bono qd̄ eſt in celo ꝛ in mūdo: q: aīa dānata nūq̄ꝫ ꝯſolabit̄ ineternū a deo ꝛ a ſctīs. ꝛ corp' nūq̄ꝫ habebit ꝯſolationē aliquā ab oībus delicijs mundi. Et poſtq̄ꝫ dānati balneati ſunt: tūc lectū ad quieſcendū eos intrare oportet. qui lectus eſt infernalis puteus qui eſt tāte ꝓfunditatis ꝙ dānatus habebit ignē ſupra ſe ꝛ ſilr̄ infra ſe. ita ꝙ non eſt tāta diſtantia a celo ad terrā quin iſte ignis ꝓfundior ſit. H Iſtud balneum ꝛ iſtuꝫ lectum infernalem iſti aduertere deberent q̄ ſingulis ſeptimanis bis vel ter in delicijs carnis balneantur: ꝛ in plumis ꝛ in lectiſternijs mollibus de mane diu dormiūt ꝛ ſe reuoluūt. Vñ tale exemplum ponit Humbertus in tractatu de ſeptuplici timore. Legitur de quodaꝫ magiſtro delicatiſſimo q̄ bononie cōmorās intantum refugebat ſtatuꝫ penitentie ꝙ nolebat ad ſermones ire vel aliqd̄ verbū audire loq̄ de deo ne moueret̄ ad ingreſſum religionis. Factum eſt aūt ꝙ quidā frater predicatorū ſuus cōpatriota ſemel viſitaret eū in domo ſua. Et cū ingreſſus eſſet camerā eius ipſe timens ꝙ vellet ei p̄dicare ait. Frat̄ ad q̄d veniſtis: ſi vultis mihi loqui de deo nihil curo ſi vero de negocijs alijs bene veniatis. At ille. Magiſter habeo vobis loq̄ de quibuſdaꝫ alijs negocijs: ꝛ exquo non vultis audire de deo non propono vobis loqui de deo: niſi cū licentia vr̄a. Tūc ille recepit eū ad loq̄ndum de alijs negocijs. Cum aūt verba ꝛ rumores eſſent finiti frater volens recedere dixit illi. Magiſter date mihi licentiā vnū verbū loq̄ de deo. Ille licet cū difficultate conceſſit. Et frater. Magiſter obſecro vt hac nocte qñ intraueritis lectū veſtrū: recordamini de lecto quē habituri ſūt in iferno illi q̄ hic nō agūt verā pnīam. Et ille q̄s lectus erit. Et frater. Eſaias dicit. Subter te ſternet̄ tinea: ꝛ opimentū tuū erunt vermes. Poſt illa verba receſſit frater. Et ille magiſter nocte illa recordatus verbi illius: cū eſſet in lecto nō potuit

dormire cogitās de illo lecto infernali. Et in
tantū preualuit illa cogitatio in eo ꝙ poſt
modicum tempus ordinem eſt ingreſſus.

¶ De eadem dñica. Sermo. cij. ꝙ voluntas
dei conſiſtit in ſeptem.

Ui facit voluntatē patris

q mei q̄ in celis eſt ip̄e intrabit in re-
gnū celoꝝ. Math. vij. Sciendū ꝙ
in pn̄ti ſmōe tria ſunt dicēda. Pri
mo q̄re ſine merito debem⁹ facere voluntatē dei
Scđo in q̄bus volūtas dei ꝯſiſtit. Tertio ex-ē
plū. I Circa primū ſciēdū ꝙ volūtatē
dei facere debem⁹: q2 ip̄e fecit volūtatē nr̄aꝫ
Scđo q2 facit. Tertio q2 faciet in futuro. Fe
cit ei volūtatē nr̄am. ſ. ſuſtinēdo ꝓ nob̄ mor
tem amariſſimā. Eſa. liij. Nos deſiderauim⁹
eū deſpectū ⁊ nouiſſimū viroꝝ virū doloꝝ ⁊
ſcientē infirmitatē. Igr̄ qualē deſideramus
eū talis eſt fact⁹. Eſt ei fact⁹ deſpect⁹ ꝓpter
pauptatē q̄ diuites deſpiciūt paupes: ſꝫ xp̄s
fact⁹ eſt ꝓ nob̄ pauprim⁹. vn̄ Ber. Paup na-
t⁹: paup vixit: paup obijt. vn̄ aplus. ij. Coꝝ.
viij. Propt̄ nos egen⁹ fact⁹ eſt cū eēt diues:
vt nos illi⁹ inopia diuites eſſem⁹. Et etiā fa
ctus ē nouiſſim⁹ ꝓpt̄ hūilitatē ſuam: q2 hūi
liauit ſe intm̄ ꝙ nō potuit ſe vltra hūiliare
vt nos doceret hūilitatem. ⁊ vt nos ī futuro
exaltaret. vn̄ Aug. de v̄bis dn̄i ſmo. xi. Diſci
te a me ait dn̄s: non mūdū creare: nō viſibi-
lia ⁊ inuiſibilia cūcta ordinare. nō in iſto mū
do miracula facere: vel mortuos ſuſcitare: ſꝫ
q2 mitis ſum ⁊ humilis corde. Idem. Erube
ſce homo eſſe ſuperbus: vbi hūilis fact⁹ eſt
de⁹. Inſup fact⁹ eſt virū doloꝝ ſciens infir-
mitatē: ⁊ hoc ꝓpt̄ paſſionis amaritudinem
Treñ. i. O vos oēs q̄ trāſitis p viā attēdite ⁊
videte ⁊c̄. Nā xp̄s fact⁹ eſt plen⁹ doloribus:
q2 a plāta pedis vſq3 ad verticē nō fuit ī eo
ſanitas. vn̄ Eſa. liij. Ip̄e ei vulnerat⁹ ē ꝓpt̄
iniq̄tates nr̄as: attrit⁹ eſt ꝓpt̄ ſcelera noſtra
Scđo facit voluntatem nr̄am in pn̄ti. ſ. p̄ces
nr̄as exaudiēdo. Lu. xi. Ego dico vob̄ petite
⁊ dabit̄ vob̄ ⁊c̄. Tertio faciet voluntatē nr̄aꝫ
eternā btitudinem nobis ꝯferēdo. p̄s. Uolū
tatē timentiū ſe faciet ⁊ dep̄cationē eorum
exaudiet: ⁊ ſaluos faciet eos. K Circa ſe
cundū ſciēdū ꝙ volūtas dei ꝯſiſtit in ſepteꝫ
q̄ dn̄s a nob̄ req̄rit. P̄mo volūtas dei ē ꝯuer
ſio a pctīs. ſ. vt ꝑ verā ꝯtritionē: ꝯfeſſionē: ⁊
pn̄iam a pctīs nr̄is cōuertamur. Ezechielis
xviij. Nolo mortē pctōris ⁊c̄. Ibidē. Numq̄d
voluntatis mee eſt mors impij et non mag
vt conuertat̄ ⁊ viuat. In ſignū huius deus
prolongat nobis dies nr̄os vt a peccatis cō-
uertamur. Eſaie. xxx. Propt̄ea expectat nos
deus vt miſereat̄ noſtri. Ergo voluntas dei
eſt vt ſuperbus auertat ſe a ſuperbia ſua ad
humilitatem. q2 ſupbia odibilis eſt deo ⁊ ho
minibus. Nec mirum: q2 ſm̄ Iſido. de ſum.
bo. Supbia eſt origo oīm criminū. ⁊ veracit̄
ſi reperies te ſupbnm: tūc ſcias te indubitā-
ter eē filiū diaboli. vn̄ Aug. ī epl̄a. Quē ſup
bū videris filiū eſſe diaboli ň dubites. Ergo
ſi filius dei fieri volueris: tūc auertaris a ſu
perbia: ⁊ hec eſt voluntas dei. Si luxurioſus
es: tunc voluntas dei eſt vt efficiaris caſtus
Unde Inno. de vilitate ꝯditionis humane.
Luxuria non ſolū maculat aīam: ſꝫ ⁊ corpus
fedat. Hiero. Qui luxuriat̄ viu⁹ mortu⁹ eſt.
Itē ſi ſis guloſus deus vult vt efficiaris ab
ſtinens: ⁊ ſic de alijs. Scđo voluntas dei eſt
vt poſt cōuerſionem mūdemur a pctīs. vnde
Math. viij. Dixit xp̄s ad leproſuꝫ. Uolo mū
dare. [illegible] n dicit ad quēlibet pctōrem qui
lepro[illegible] in aīa. Uolo mundare. L
Mund[illegible]ur aūt aliqua res tripliciter. Prio
frequenti ablutione aquaꝝ: ſic aīa mūdatur
frequenti effuſione lachrymarum. vn̄ p̄s. La
uabo per ſingulas noctes lectum meū. Ideꝫ
Fuerūt mihi lachryme mee panes die ac no
cte ⁊c̄. Secundo mundatur terſione vel ꝯfri
catione aſperi pān̄i. ſicut cautrū vel cyphus
mundatur frequēti fricatione pān̄i ſic aſpe-
ritas vite valet ad ſpūalem mundationem
aīe. Math. iij. Ipſe aūt Iohannes habebat
veſtimentū de pilis cameloꝝ. Tertio limita
tione: ſic hō tribulatōe mūdatur. Un̄ Bern̄.
Qđ lima ferro: qđ fornax auro: hoc tribula-
tio viro iuſto. M Tertio volūtas dei ē
vt in bono ꝓficiamus ⁊ perfecti efficiamur.
vn̄ aplus. Theſ. iiij. Hec ē volūtas dei ſctifi
catio vr̄a. Ber. Semper ambula: ſꝑ ꝓfice no
li in via deficere: noli retroire. ido pmittit h
nos deus diu viuere vt proficiamus in bo-
no. Et etiam homo ꝓpterea dꝫ deſiderare lō
gam vitam vt poſſit pctā ſua emēdare ⁊ in
bono proficere. Sed heu plures ſunt qui q̄ꝫ-
to diutius viuunt: tanto peiores efficiuntur
Aliqui em̄ ſunt q̄ ante decem annos melio-
res fuerunt ⁊ ad mortem melius diſpoſiti q̄
hodierna die: ⁊ hoc eſt reprehenſibile. Hier.
Creſcat in te cum annis gratia: ⁊ cū etate iu
ſticia. Quarto voluntas dei eſt vt eq̄litatem
q̄ꝫtum ad ꝓximū habeamus. ſcꝫ ꝙ iſtā regu
lam in oībus actibus ſeruem⁹ in q lex natu

ralis ꝯtinet̄ quā xp̄s ꝑ ſe docuit in euāgelio
dicēs Mat. vij. Que vultis vt faciant vobis
hoies. hec et facite illis. Et illud Thob. iiij.
Qđ ab alio tibi oderis fieri: vide ne feceris
alteri. Hāc regulā generalē ſeruare debem⁹
et ſpālit̄ ſeruare debēt mercatores: laborato
res: agricole: mechanici ⁊c̄. et q̄lꝫ hō ſm̄ ſuū
ſtatū in oīb⁹ verbis et factis. Quinto volun
tas dei ē honeſtas exterior ip̄ius hoīs in oī-
bus v̄bis: fact: ⁊ morib⁹ ne ꝓximū ſcandali-
ꝫet. i. Pet̄. ij. Q2 ſic ē volūtas dei vt bn̄facié-
tes obmuteſcere faciatis imprudentiū hoīꝫ
ignorātiā. ſ. illoꝝ q̄ poſſent ſcādalizari. N
Quilibet em̄ ſtudere dꝫ ſuare honeſtateꝫ in
oīb⁹ v̄bis ⁊ factis: ⁊ hoc ꝓpt̄ tria. Primo q2
honeſtas hoīs placet deo ⁊ angelis. Bernar.
Grata res ē deo honeſtas q̄ eſt amica ange-
loꝝ. Secūdo q2 edificat ꝓximum. Math. v.
Sic luceat lux vr̄a corā hoib⁹ ⁊c̄. Augu. Duo
ſunt tibi neceſſaria. ſ. ꝯſcīa ⁊ fama. Cōſciēt. a
ꝓpter te. fama ꝓpt̄ ꝓximū. Hugo de ſctō vi-
cto. Non ſufficit nobis vita ſctā: niſi ſit ⁊ fa-
ma bona. Tertio q2 grām ꝯſeruat in hoīe. ſ.
honeſtas moꝝ ⁊ v̄boꝝ. Sexto volūtas dei ē
inflāmatio cordis nr̄i in amorem ip̄i⁹. Luce
xij. Ignē veni mittere in terrā. ⁊ q̄d volo niſi
vt ardeat. Ad hāc aūt inflāmationē valꝫ me
ditatio bn̄ficioꝝ dei. p̄s. In meditatiōe mea
exardeſcet ignis. O Beneficia aūt dei ⁊
charitatē ip̄i⁹ cognoſcere debemus in digni-
tate creatiōis. in aſſumptiōe carnis. et in to
lerātia paſſiōis. In dignitate creatōis oſtē-
dit ꝙ plus hoiem dilexit q̄ꝫ aliquā aliā crea
turā mūdi. ⁊ hoc in duob⁹. Primo q2 ad ima
ginē et ſilitudinē ip̄ius fecit hoiem. Geñ. i.
Faciam⁹ hoiem ad imaginē et ſilitudinē no
ſtram. Secūdo q2 eū dn̄m oīm creaturarū fe
cit et cōſtituit. Un̄ Geñ. i. Dn̄amini piſcibus
maris ⁊ volatilib⁹ celi et vniuerſis aīātib⁹
ſup terrā. Ecce em̄ dedi vobis omnē herbam
⁊ vniuerſa ligna ⁊c̄. ⁊ replete terrā et ſubijci
te eā. p̄s. Oīa ſubiecisti ſub pedib⁹ ei⁹ ⁊c̄. In
aſſumptione carnis oſtendit ꝙ plus dilexit
hoiem q̄ꝫ angelū: ⁊ hoc tripliciter. Primo in
honore. q2 naturā ei⁹ aſſumpſit et non natu
rā angeli. Un̄ ad Heb. ij. Nuſq̄ꝫ angelos ap-
prehēdit: ſꝫ ſemen abrahe. Secūdo in amore
q2 hoiem ꝓprio ſanguine repauit: qđ non fe
cit angelis lapſis. i. Coꝝ. vi. Empti em̄ eſtis
precio magno. Et. i. Pet̄. i. Scientes ꝙ non
corruptibilib⁹ auro vel argento: ſed precioſo
ſanguine xp̄i redempti eſtis. Tertio in viſio
ne. q2 ex contemplatione humanitatis ma-
iori gaudio q̄ꝫ angelus hō ꝓfruet̄ in patria.
q2 ibi videbit ſuā naturā diuine nature vni-
ta. qđ non videbit angelus. Un̄ Iob. xix. In
carne mea videbo deum ſaluatorem meum.
In tolerantia paſſionis oſtendit ꝙ plus di-
lexit hoiem q̄ꝫ ſeip̄m ꝓ modo loquēdi quan
do pro hoie expoſuit corp⁹ et vitā. Un̄ Ioh.
xv. Maiorē charitatē nemo habet vt animā
ſuā ponat quis pro amicis ſuiſ. Sic ergo ha
bes quomodo deus hominēꝫ ſuper oīa dile-
xit. ſ. ſup omnes creaturas corporales. ſuper
angelos. et ſup ſeip̄m. et quādo homo medi
tatur talia beneficia dei tunc incendit̄ igne
diuini amoris. P Septio vult de⁹ oēs
hoies ſaluos fieri. et hoc oſtenduit̄ in ſeptem
Primo in noīe quod eſt ieſus. qđ interpreta
tur ſaluator. Un̄ angelus dixit ad mariam.
Et vocabis nomē eius ieſus. Ipſe enim ſal-
uum faciet populū ſuū a peccatis coꝝ. De h̄
noīe ieſus quere ſupra ſer. xix. C. Secūdo oñ
dit ex ope qđ ipſe fecit. acceptauit enim pec-
catores et manducauit cū illis. Un̄ phariſei
ſcādalizati ſunt dicētes. Hic pctōres recipit
et manducat cū eis. vorator et potator vini
et amicus publicanoꝝ eſt. Itē phariſei dixe-
runt diſcipulis xp̄i. Quare cū publicanis et
pctōrib⁹ māducat magiſter vr̄. Xp̄s reſpon-
dit. Nō eſt op⁹ valētib⁹ medic⁹: ſꝫ male hn̄ti-
bus. Nō veni vocare iuſtos: ſed pctōres. ſ. ad
penitentiā. Tertio oñdit hoc illa die ꝙ vult
omnes hoies ſaluos fieri quādo celos aſcen
dit. quia tunc dixit diſcipulis: vt pꝫ Marci
vltimo. Euntes in mūdū vniuerſum p̄dica-
te euāgeliū omni creature. qui crediderit et
baptizatus fuerit ſaluus erit. q̄ vero nō cre-
diderit condēnabitur. In hoc ꝙ miſit diſci-
pulos in vniuerſum mundū oſtendit ꝙ oēs
hoies in oīb⁹ ptib⁹ mundi vult ſaluari. Un-
de p̄s. In oēm terrā exiuit ſonus eoꝝ. Quar
to oſtendit in hoc q̄ꝫ tribuit omnib⁹ homini
bus multiplicia beneficia. non ſolum bonis:
ſed etiā malis. Mathei. v. Solem ſuum ori
ri facit ſuper bonos et malos: et pluit ſup iu
ſtos et iniuſtos. Quinto oſtendit in hoc ꝙ i
ſtituit remedia cōia. ſ. ſacramēta in quibus
confert̄ gratia: ⁊ et eadem ſacramenta quilibꝫ
poteſt recipere. q2 ſi quis poſt innocentiam
baptiſmalē peccādo mortaliter tūc pōt reſur
gere ꝑ ſacramētū penitentie. Sexto oſtēdit
hoc in oratione quā ad patrē fecit pēdēs in
cruce quādo ꝓ ſuis inimicis orauit. vt habe
tur Luce. xxiij. Pater dimitte illiſ q2 neſciūt
quid faciūt. Ibi oſtēdit ꝙ oēs hoies vult ſal

uos fieri erḡ inimicos et crucifixores voluit ſaluari. et poſtmodū pl'es de iudeis fuerunt ꝯuerſi ⁊ ſaluati ꝑpter orōnem xp̄i quā fecit ꝓ eis ad prēm pendēs in cruce. vt hr̄. Act. ij. ꝙ btūs Petr⁹ apl'us in vno ſmone tria milia iudeoꝝ ꝯuertit. Septimo oñdit in hoc ꝙ p̄miū cōe oīb⁹ dabit. ſ. penitētib⁹ q̄ male vixerūt. ⁊ poſtmoduʒ ꝯuerſi ſunt. quos p̄miabit cū illis q̄ ſibi ſuierūt a pueritia in inocentia ⁊ puritate. Mat. xx. Acceperūt aūt ⁊ ip̄i ſingulos denarios. glo. i. eternitatē. Licet differant ī gaudijs. ſ. in p̄mijs ſpālib⁹ ⁊ p̄rogatiuis in celo. qꝛ ſcd̄m dictū xp̄i vt hr̄ Joh. xiiij. In domo patris mei māſiones multe ſunt. Etiam apl's dic̄. Roma. ij. Reddet vnicuiq; iuxta opa ſua. Q Qđ dñs cupiat omnes ſaluari ⁊ paratus ſit nob̄ pctā indulgere qñcūq; cōterimur: hoc pʒ ꝑ tale exēplū. Cōtigit in quodā loco ꝙ quedaʒ v̄go in lapſum carnis cecidit ⁊ poſtmodū ꝯtrita valde ꝓſtrauit ſe hūiliter corā altari btē v̄gis marie: vbi ymago ei⁹ cū puero ī ſinu ei⁹ reſidebat. Que defleuit cōmiſſum ſuuʒ: inuocās deuote glorioſam virginē mariam ⁊ puerū eius ieſum. Tūc ymago pueri deſcendit de altari ad mulierem ⁊ dixit ei. Dimiſſa ſunt tibi pctā tua. Illa reſpōdit. Quō credam hoc. Et ait puer. Ego ſum tu⁹ plaſmator ⁊ cupio te ſaluari. ⁊ ſemel ꝓ te paſſus ſum: ⁊ anq̄ te amitterē ſi humana natura exigeret iteꝝ ꝓ te crucifigerer. Quō ergo tibi et vnicuiq; pctōri deuote me inuocāti pctā ſua nō indulgerē. Qnia ꝓpterea ī hunc mundū veni vt peccatores vocarem ad penitentiam: et ſaluum facerē humanum genus quod per peccatum perierat.

¶ Dominica nona poſt feſtum trinitatis. Sermo. ciij. De elemoſyna danda.

Facite vobis amicos de mammona iniquitatis: vt cum defecentis recipiāt vos in eterna tabernacula. Luc. xvi. Scd̄m dictum cuiuſdā pb̄i q̄lʒ deberet habere vnū amicum et vnū inimicū: vt amic⁹ veritatē ſibi diceret: et inimic⁹ ei⁹ vias obſeruaret. Etiaʒ vt amic⁹ eū corrigeret: et inimic⁹ eū ꝑſecutōibus exercitaret. Sic etiā quilibet hō hʒ angelū vnū bonū q̄ ad bonū ipm ꝓuocet: ⁊ malū q̄ eū tēptationib⁹ exerceat. ſʒ qꝛ nomē inimici ē odioſum ⁊ nullus vult hr̄e inimicos: videam⁹ ſalteʒ qualit̄ poſſum⁹ hr̄e amicos. Iſtud docet nos dñs dicēs. Facite vob̄ amicos de mámona iniq̄tatis. Vñ in p̄ñti ſermone tria ſunt dicenda. Primo q̄ incitāt ad dādum elemoſinā. Secūdo q̄liter ſit danda elemoſina. Tertio fruct⁹ quos confert elemoſina. R Circa p̄mū ſciēdū ꝙ elemoſina libenter eſt danda: et ad hoc debēt nos inducere tria. Primo debes cōſiderare q̄s ſit qui a te petit elemoſinā: et ē dñs ieſus xp̄s ī ſpē paup̄is. Math. xxv. Qđ vni ex minimis meis feciſtis: mihi feciſtis. Itē alibi. Qua menſura mēſi fuerit̄: eadē remetief ⁊ vobis. ergo claudentibus ianuas a paup̄ib⁹ ip̄e xp̄s claudet celū. Secūdo ꝯſiderare debes q̄d petat. qꝛ ſuū ⁊ nō tuū. Apl'us. i. Coꝝ. iiij. Quid habes qđ nō accepiſti. Prius eñ habuiſti eum largitorē: et p⁹ facis eū tuū debitorē. Si eñ dñs terren⁹ cōmiſiſſet tibi bona ſua: ⁊ cū poſtularet partē de illis tu denegares ſibi: nonne merito indignaref. ſic ſilr ⁊ de⁹. vñ Augu. de verbis dñi ſmone. xlij. De meo vtiq; quero ait dñs. Da mihi ⁊ reddā tibi. habuiſti me largitorē: fac me debitorē. pauca mihi das. pluraq; tibi reddā. terrena mihi: celeſtia vtiq; reddā: tp̄alia das: eterna reſtituā. memetipſum etiā tibi reſtituā. Tertio debes ꝯſiderare ꝓpt̄ q̄d petat: qꝛ ꝓpt̄ vtilitatē tuā ⁊ nō ſuā. ps. Bonoꝝ meoꝝ nō eges. S Quantū ad ſecūdū ſciēdū ꝙ elemoſina ſepteʒ modis eſt dāda. Priō abūdant̄. Thob. iiij. Quō potueris ita eſto miſericors. et tales dare debent cū magno affectu et volūtate. ſ. ꝙ libēter pl⁹ darent ſi haberent. qꝛ deus intuetur cor ⁊ volūtatē eoꝝ. Vñ Iſi. de ſum. bo. Quali eñ intētione ab vnoquoq; largit̄: taliter ⁊ apud deū recipit̄. qꝛ de⁹ non remunerat ſm q̄ntitatē elemoſine: ſʒ ſm affectū hoīs. Unde Hiero. Que offerunt̄ nō ſuo pōdere: ſʒ offerētis voluntate penſant̄. ḡ nullus de paupritate dʒ ſe excuſare. qꝛ ſi pauper es ⁊ intātū dares tibi ꝓ vno ꝑuo denario de his q̄ vēdunt̄ hic ī mūdo ſicut diuiti ꝓ floreno libēter emeres: nec ab emēdo paup̄tas te retraheret. ſic ē de xp̄o ⁊ de elemoſina. vñ Lu. xxi. Dicit xp̄s de vidua q̄ duo era obtulit ꝙ pl⁹ oīb⁹ alijs dediſſet: qꝛ totū qđ habuit ddit: ſʒ diuites dederūt de ſup̄fluo. Et ſi nō habueris dare denariū: da tñ fruſtū panis. ⁊ ſi hoc non habes da hauſtū aq̄ frigide. vñ Mat. x. Qui dederit calicē aq̄ frigide nō p̄det mercedeʒ ſuam. Immo ſi libenter pl⁹ faceres et nō potes: dominus dabit tibi vitā eternā ꝓ hauſto aq̄ frigide. ⁊ ſi hoc iterū non potes: da tamē bonā volūtatē. vñ Aug. ſup ps. Coronat dñs int⁹ voluntatem vbi non inuenit facultateʒ. Secūdo danda eſt elemoſyna ordinate. ſ. vt hō primo miſereat̄ ſuip̄ius. Eccli. xxx. Miſerere aīe tue placens deo. vñ Aug. Qui vult elemoſynaʒ ordinate dare dʒ a ſeip̄o incip̄e. Eccl̄. xiiij. Qui ſibi nequā: cui bonus erit. Sicut ei nō eſſet miſericors q̄ matris indigentis nō miſeretur: ſʒ alioꝝ miſeretur: ita nō eſt miſericors q̄ aīe ſue infirmāti vſq; ad morteʒ nō miſeretur: cū plus eam diligere dʒ q̄ʒ matrē. Sapiens. Sp̄ tu tibi ꝓximus eſto. vñ etiaʒ Cato. Cum fueris felix ſp̄ tu tibi ꝓxim⁹ eſto. Item ad ordinē recte rōnis ꝑtinet vt potius miſereat̄ aīe q̄ʒ corꝑis. Sʒ oppoſitū contingit multotiens. Nā ſepius cū infirmat̄ corpus: tūc medic⁹ q̄rit̄: ſʒ cū aīa infirmat̄ tunc nihil curat̄ de illa. Qualit̄ aūt q̄s debeat miſereri aīe ſue: hoc quere ſupra ſmo. lxxiij. B. Tertio dāda eſt elemoſyna cuʒ hylaritate et ſermonis dulcedine. ij. Coꝝ. ix. Hylarē datorē diligit de⁹. Quia ꝑ hylaritatē ſaginat̄ elemoſyna. ⁊ eodē vultu de⁹ reſtituet tibi ſic̄ dediſti alijs. T Quarto eſt danda elemoſyna cū feſtinatiōe. Prouer. iij. Ne dicas amico tuo vade ⁊ reuertere ⁊ cras dabo tibi: cuʒ ſtatim poſſis dare. Prouer. xxij. Qui ꝓnus eſt ad miaʒ bñdicet̄. Cōtra hoc faciūt q̄ pauperes ad ianuas ſuas diu ſtare ⁊ clamare ꝑmittūt. Et etiā elemoſyna dāda ē in vita hominis. Vñ Ecc̄. xiiij. Ante mortē bñfac amico tuo. i. xp̄o. ſ. in mēbris ei⁹. i. paup̄ib⁹. apl's Gal̄. vi. Dū tp̄s habem⁹ op̄emur bonum ad oēs ⁊c̄. Quia elemoſyna in vita eſt lucerna lucens ante hoīem p̄cedens q̄ cuſtodit hoīeʒ ne ip̄e cadat in foueā. Et elemoſyna q̄ poſt mortē dat̄ eſt ſicut lucerna q̄ poſt hoīem portatur q̄ non cuſtodit hoīem qn in foueā cadere poſſit. ⁊ ſi ceciderit in eā inde eū nō extrahit. quia in inferno nulla eſt redemptio. Ergo vn⁹ denarius quē q̄s ſibijp̄i ſubtrahit in hac vita ⁊ dat ꝓpt̄ deū: plus valet ſibi q̄ʒ centū poſt morteʒ vel forte in morte. Amb. Bona hoīs nō ſunt q̄ ſecū ferre nō pōt. Et inſup̄ bona q̄ ibi p̄mittis: ibi inuenies. Unde Apl'us. Galla. vi. Que eñ ſeminauerit hō: hec ⁊ metet. vñ etiam Petr⁹ Raueñ. O hō ſi hic ꝑmāſurus es que tua ſunt hic repoñas: ſi autē illic iturus es: cur ea hic relinq̄s. Man⁹ pauperū eſt gazophilatiū xp̄i. qꝛ q̄cquid accipit pauper xp̄i: xp̄s accipit. Da pauperi terram vt accipias celū: da nūmum vt accipias regnū. da paup̄i vt det tibi. qꝛ quicq̄d pauperi dederis: tu habebis. ⁊ qđ a te nō acceperit pauper habebit alter. vnde Cri. ſup̄ Math. Ibi ſubam tuā colloca: vbi patriam habes. qꝛ ſtulticia eſt illic relinquere vñ exiturus es ⁊ illuc nō premittere quo iturus es. Quicq̄d pro aīa tua feceris hoc tuū eſt: ⁊ quicq̄d hic relinq̄s hoc perdes. Qđ autē ſtultum eſt ſic differre bona opera ſua ⁊ elemoſynas quas quis dare intendit vſq; poſt mortē pʒ ꝑ tale exemplum. Erat q̄daʒ diues q̄ habuit vnicum filium: q̄ in agone mortis ſolēniter teſtamentū ꝯdidit ꝓ aīa ſua: legando iſta plebanis: ⁊ iſta religioſis: ⁊ ſic obijt. Et p⁹ mortem patris plebani ⁊ religioſi venerunt ad filiū ⁊ petierunt ſibi dari ſua legata a patre. Tunc filius reſpōdit. Nulli quicq̄ʒ dabo. Et ſubiunxit rōnem dicens. Uos dicitis ⁊ cum ſacra ſcriptura approbatis ꝙ ſi quis eſt ī inferno nihil ſibi proſunt ſuffragia ⁊ bona opera. ⁊ ſi eſt in celo tunc nō indiget ſuffragijs modo ego neſcio an pater meus ſit in inferno aut in celo. Si eſt in inferno ⁊ bona opera ꝓ eo faciā nihil ei ꝓſunt. ⁊ ſi eſt in celo nō indiget de ſuffragijs meis. ⁊ ſi eſt in purgatorio tunc purget̄ ad nouiſſimū pctm̄. qꝛ nihil dabo pro aīa eius. qꝛ illa bona temporalia q̄ iure hereditario poſſideo non ſic ſub dubio pro aīa eius expendaʒ. ſed torq̄atur vſq; dum purgabitur. Unde Greg. Tutior via eſt vt bonum qđ quiſq; poſt mortē ſperat agi ꝑ alios: agat dū viuit ip̄e ꝑ ſe. Beatius quippe eſt liberum exire q̄ʒ poſt vincula liberantem querere. Quinto elemoſyna danda eſt cū humilitate ⁊ bona intentione ⁊ nō ꝓpter vanā gloriā. Math. vi. Neſciat ſiniſtra tua q̄d faciat dextera tua cū hūilitate. Eſa. lviij. Carnē tuā ne deſpexeris ⁊c̄. Quia vnuſquiſq; cogitare debet ꝙ talis fieri poterit ſi de⁹ permiſerit. ſ. cecus: claudus: leproſus: ⁊ ſicut tūc ſibi cōpati vellet: ſic iam cōpati dʒ alijs. Sexto danda eſt elemoſyna de bonis iuſte acquiſitis. qꝛ oīa p̄dicta nō ſufficerent niſi ⁊ hoc fieret. Prouerb. iij. Honora dñm de tua ſubſtantia. U Sciendū ꝙ triplex eſt elemoſyna. ſcʒ bona: melior: ⁊ optima. Bona q̄ fit de patrimonio xp̄i: in quo ſolū clerici habent diſpenſationeʒ. ⁊ ſacrilegiū eſt clericis aliquid vltra victum ⁊ veſtitū retinere. Melior q̄ fit de patrimonio ꝓprio qđ quis a parētibus poſſidet. Optima que fit de his que acquirunt̄ labore ꝓprio. Vñ apl's. Eph. iiij. Laboret manib⁹ ſuis opando: vt habeat vñ retribuat neceſſitatē patiēti. Deo eñ nō placet elemoſyna de furto vel rapina ab illo q̄ poteſt ſcire cui reſtituendū eſt. Unde Augu.

Quale eſt illud mun⁹ qḋ alter cũ gaudio ac⸗
cipit: ⁊ alter cũ lachrymis amittit. Eccl.xxx⸗
iiij. Qui offert ſacrificiũ de ſuba paupis: qſi
qui victimat filiũ in ↄſpectu pris ſui. Sicut
ẽm aq̃ ſi eſt mũda lauat: ſic imũda coinq̃nat.
ſic eſt ⁊ de elemoſyna q̃ ſi fit de iuſte acq̃ſitis
meret. ſi de iniuſte acq̃ſit pdit ⁊ nihil iuuat
ſalrẽ cũ ↄſtat cui dꝫ fieri reſtitutio. X Itẽ
q̄rit vtrũ liceat elemoſynas recipere ab vſu
rario. Rñſio ſm Ulricũ ꝙ ſic: niſi p hoc effi⸗
ceret impotẽs ad ſoluẽdũ. Nã q̃ intantũ re⸗
ciperet ab eo teneret ſibi reſtituere: vel illis a
qb⁹ ipe recepit. ſec⁹ ſi hr̃et alia p̃ter vſuram.
Septimo dãda eſt elemoſyna paupi nõ di⸗
uiti: bono ⁊ nõ iniuſto. vñ Lu.xiiij. Cũ facis
cõuiuiũ voca paupes ⁊ debiles ⁊c̃. Itẽ eſt dã
da elemoſyna iuſtis. Eccl'a.xij. Iuſto tribue
⁊ nõ recipias pctõrem. bñfac hũili ⁊ nõ dede
ris impio. Y Uñ ſciendũ ꝙ in duobus
caſib⁹ malis nõ eſt dãda elemoſyna. Primo
ſi credis ꝙ ꝓpter donũ tuũ negligant iuſti⸗
ciã ⁊ ↄfortent in malis. Uñ Hiero. Da indi⸗
genti ⁊ nõ da ſaltãti: vt nõ cũ tuis pecunijs
aĩam illi⁹ pdas. Tu aũt cã es pditiõis illius
cui occaſionẽ p̃ſtas. Ergo grauiter peccant il
li q̃ ad hoſpitiũ recipiũt ⁊ fouẽt hyſtriones
⁊ meretrices cũ ſuis malicijs. Scd̃o cum da
tur malis nõ intuitu pietat: ſ ob aliquã illi⸗
citã cãm. vt ſunt illi q̃ dant hyſtriõib⁹ cã hy
ſtrionatus. vñ Aug. ſup Ioh. Donare ſiq̃des
res ſuas hyſtrionibus cã hyſtrionatus vitiũ
eſt imane: ⁊ nõ virtus. Et de talibus eſt fre⸗
quens fama cũ laude. q: laudat pctõr ĩ deſi⸗
derijs aĩe ſue. Sꝫ malo hoĩ inq̃tũ hõ eſt et
neceſſari⁹ lꝫ dare elemoſynaꝫ. Uñ glo. ſuper
Eccl'.iiij. Qui indigẽti pctõri nõ q: pctõr: ſꝫ
q: hõ eſt tribuit. nõ pctõreſ ſ iuſtũ nutrit. q:
nõ culpã ſ naturã diligit. A Quantum
ad tertiũ eſt ſciẽdũ ꝙ ſeptẽ ſũt fruct⁹ elemo
ſyne. Prim⁹ eſt augmẽtatio tpaliũ. ꝓuer.iij
Honora dñm de ſuba tua: ⁊ de p̄mitijs oĩm
frugũ tuarũ da paupib⁹ ⁊ iplebunt horrea
tua ſaturitate: ⁊ torcularia tua vino redũda
bũt. vñ Lu.vi. Date ⁊ dabit vobis. vñ Petr⁹
damian⁹ narrat vnũ exẽplum ꝙ q̃dam pau⸗
per vir cum vxore ſua vnũ ſolũ denariũ ha⸗
bebat ad emendũ aliq̃d qḋ in die ieiunij cũ
pane comederet: ⁊ qñ fuit in via eũdi ad fo⸗
rũ ad emendũ: q̃dã pauper venit ⁊ ab eo ele⸗
moſynã poſtulauit. ⁊ dedit illi denariũ illuꝫ
⁊ ſic redijt ad domũ ⁊ panis ad menſam po⸗
nebatur. Et ecce vir ignot⁹ ⁊ feſtin⁹. xx. ſoli⸗
dos denariorum in lintheo ligatos ĩ manu ei⁹
tenẽs poſuit ad mẽſaꝫ: dicẽs illos a dño ſuo
fore miſſos. ⁊ hoc facto mox receſſit. Et quis
iſte fuerit. nõ niſi angel⁹ credit. Tñ ſciendũ
eſt ꝙ hec nõ dꝫ eſſe p̄ncipalis intẽtio q̄re dã
da ſit elemoſyna: ſ honor dei ⁊ ſal⁹ aĩe. vnde
Hiero. ad nepocianũ. Sũt aliq̃ qui paupib⁹
parũ tribuũt vt accipiãt ampli⁹: ⁊ ſub p̄tex⸗
tu elemoſyne q̄rũt diuitias. q̃ vtiq; fenera⸗
tio mag' appellanda eſt q̃ꝫ elemoſyna. Si ei
hic remũerari vis: tũc eterna remũeratiõe ca
rebis. Math.vi. Amẽ dico vob̃ receperunt
mercedẽ ſuã. Secũd⁹ fruct⁹ elemoſyne ẽ re⸗
miſſio pctõrum. Eccl'.iij. Ignẽ ardẽtẽ extiguit
aq̃: ⁊ elemoſyna reſiſtit pctis. Dañ.iiij. Pctã
tua elemoſynis redime. Ergo diues q̃ multa
pctã cõmiſit largas elemoſynas dare debet
Uñ etiã Aug in ſer. Multa ſunt genera ele⸗
moſynarum: q̃s cũ facim⁹ adiuuamur vt dimit
tant pctã nr̃a. ſ eo nihil eſt mai⁹ q̃ꝫ cũ ex cor
de dimittimus quod in nos quiſq; peccauit
Terti⁹ fruct⁹ elemoſyne ẽ augmẽtatio ⁊ col⸗
latio gr̃e. Uñ apl's.ij. Cor.ix. Qui ſeminat i
bñdictionib⁹: de bñdictõib⁹ ⁊ metet. ſ. gr̃am
in p̃nti: ⁊ gl'iam in futuro. Rõ huius eſt: q:
illi q̃ miſert⁹ eſt ꝓximo etiã miſericors dꝫ ẽẽ
de⁹. ſ. ſibi gr̃am dãdo. Uñ Amb. in li. de offi.
Nihil ita cõmendat xp̄ianã aĩam queãdmo
dũ mĩa. imo nõ ſolũ acq̃rit hoĩ gr̃am: ſ etiaꝫ
cuſtodit ⁊ ↄſeruat gr̃am in hoĩe. Eccl'a.xix.
Elemoſyna viri q̃ſi ſaccul⁹ cũ ipo. ⁊ gratiam
hoĩs q̃ſi pupillã ↄſeruabit. Nã queãdmodũ
ſe opponit man⁹ ne ocul⁹ ledat: ſic elemoſy⸗
na in tẽptatiõib⁹ diaboli ſe opponit vt aĩaꝫ
a pctĩs cuſtodiat. Quart⁹ fruct⁹ elemoſyne
eſt ꝙ hoĩ apud deuꝫ multos interceſſores et
amicos acq̃rit. ſ. ipõs pauperes. Hiero. Qui
opa pietat' libẽter exercet multos hꝫ interceſ⸗
ſores. ⁊ ipoſſibile ẽ p̄ces mltorum nõ exaudiri.
Uñ xp̄s dicit in verbis p̄miſſis. Facite vob̃
amicos ⁊c̃. Dato etiã ꝙ paupes mali eſſent
⁊ pctõres: adhuc ipa elemoſyna orat ad deũ
Eccl'.xxix. Ↄclude elemoſynã ĩ ſinu paupis
⁊ ipa orabit ꝓ te. Uñ ſciendũ ꝙ paupes te⸗
nentur ꝓ bñfactoribus orare quorum elemoſy
nas recipiũt ⁊ q̃ ꝓ eis laborãt ⁊ p̄ciũ laborum
ſuorum cũ eis cõicãt. Itẽ ſciẽdũ ꝙ elemoſyna
eſt danda illis q̃ nõ poſſunt laborare nec ſe
ipõs cũ ſuis laborib⁹ nutrire. Ergo illi gra⸗
uiter peccarent q̃ de labore ſuo ſe poſſent nu
trire: ⁊ ꝓpter pigritiã ſuam mẽdicarẽt. Unḋ
dr̃ in decre. Nõ lꝫ hoĩ ſano mẽdicare. de ↄſe.
di.v. Nunq;. Quint⁹ fruct⁹ elemoſyne eſt ꝙ
hoĩ p̄pat viã ad celũ: ⁊ patefacit ei oſtiũ pa⸗

radiſi. Eccli.xvi. Oĩs mĩa facit locuꝫ vnicui⸗
q; ſm meritũ operum ſuorum. Ex his pꝫ ꝙ mĩa ẽ
oſtiaria padiſi q̃ claudit oſtiũ auaris: ⁊ ape⸗
rit munificis. vñ Gre. Dei mĩam nõ põt pro⸗
mereri q̃ miſericors nõ fuerit. B Sext⁹ fru
ctus elemoſyne eſt ꝙ hoĩem ad bonũ finẽ p
ducit ⁊ comitat morientẽ cũ eũ oẽs amici ſui
deſerũt. Amb. Non ſunt bona hoĩs q̃ ſecum
ferre nõ põt. ſola mĩa comes ẽ defũcti. Apo.
xiiij. Opa eñi illorum ſequũtur illos. Qḋ ei ele⸗
moſyna ⁊ mĩa ad bonũ finẽ pducit oſtendit
Hiero. dicẽs. Non memini me legiſſe mala
morte moriturũ q̃ libent opa pietatis exer⸗
cuit. Inſup elemoſyna in iudicio liberat ⁊ be
nedictionẽ impetrat. vñ p̄s. Btũs q̃ miſeret
⁊ cõmodat: diſponit ſermones ſuos in iudi⸗
cio ⁊c̃. In ſignũ hui⁹ in extremo iudicio ſpã⸗
liter fiet diſceptatio de opib⁹ mĩe. vñ Mat.
xxv. Eſuriui ⁊ dediſtis mihi mãducare: ſitiui
⁊c̃. Uenite bñdicti p̄ris mei ⁊c̃. C Septi
mus fruct⁹ elemoſyne eſt ꝙ p̄miũ eternũ ac
q̃rit. vñ Lu.vi. Menſurã bonã ⁊ ↄfertã ⁊ coa
gitatã ⁊ ſupeffluentẽ dabũt in ſinũ vr̃m ⁊c̃.
Mẽſura bona eſt ꝙ angeli aĩam illi⁹ hoĩs q̃
hic miſericors fuit in celũ pducent. Cõferta
ꝙ angeli ⁊ oẽs ſcti in celo honorifice ⁊ letã⸗
ter eum ſuſcipiẽt. Mẽſura coagitata eſt ꝙ
angeli ⁊ ſcti ⁊ ipſe xp̄us bona ſua ſecũ diui⸗
dẽt: q: hec tpalia cũ paupibus diuiſit. Mẽ⸗
ſura ſupeffluẽs eſt ꝙ imppetuũ deus ⁊ oẽs
ſancti regratiabunt iſti hoĩ q̃ hic fecit mĩaꝫ.
Quia oẽs fideles ſunt mẽbra vni⁹ corporis
myſtici ⁊ xp̄s eſt caput eorum. Et ĝ caput ⁊ oĩa
mẽbra cõgaudẽt ⁊ regratiant in celo illi qui
hic eſt cõſolat⁹ ſuũ ꝓximũ: exhibẽdo ſibi ope
ra pietatis ⁊ charitat'. D Ultimo monẽ
de ſunt aliq̃ q̃ſtiones. Prima eſt an vxor in
aliquo caſu poſſit facere elemoſynã ſine licẽ
tia viri. Rñdetur ꝙ ſic ⁊ hoc in caſu triplici.
Prio ſi vxor fuerit lucratiua. Secũdo ſi res
hꝫ parafernales. i. ꝓpas p̃ter dotẽ vbi hmõi
parafernalia de ↄſuetudine locuꝫ hñt ⁊ vxo⸗
ris ſunt põt de illis inuito viro elemoſynas
dare ⁊ facere. Tertio ſi facit elemoſynã de re
b⁹ ſue diſpoſitioni cõmiſſis: puta de pane ⁊
vino ⁊ hmõi: q̃ de approbato more ſolent ad
diſpẽſationẽ vxoris ptinere. de his põt face
re elemoſynas moderate: tñ ſic ꝙ egeſtatem
cõiugi nõ inducat. E Scd̃o q̄rit vtrũ ſer
uus vel ancilla in aliq̃ caſu poſſit facere ele⸗
moſynas d̃ reb⁹ dñi. Rñdet ſm. ſ. Tho. i. iiij
di.xv. Serui ⁊ ancille nõ p̃nt dare elemoſy⸗
nas de bonis dñorum ſuorum ſine eorum ↄſenſu ni⸗
ſi panem vel brodiũ ⁊ hmõi q̃ nõ inferũt ſen
ſibile nocumentũ: ſ de illis diuitibus q̃ ſunt.
parci ⁊ tenaces ad pauperes. q̄re ſmo.lxxxij
E. ⁊ cum hoc exẽplum ibidem.

¶ De eadem dñica Sermo.ciiij. de his q̃ acq̃
runt res iniuſte.

F Acite vobis amicos de
mãmona iniq̃tatis. Lu.xvi. Sciẽ
dum ꝙ ſm Bedã mãmona ligua
ſyrorum diuitie nuncupant q̃ dicũ⸗
tur iniq̃tat' ſm Aug. trib⁹ de cauſis. Primo
q: ſepe faciũt hoĩem iniquũ: ⁊ ſepe ſunt. ma
teria iniq̃tat'. Scd̃o dicunt iniq̃tat' ex eo ꝙ
hoĩes in p̃nti vita decipiũt. Promittũt eniꝫ
ſecuritatẽ ⁊ dãt timorẽ: ſatietatẽ ⁊ dant eſu
riem: ſtabilitatẽ: ⁊ dant ſubitam deiectionẽ.
Tertio dicunt iniq̃tatis: q: ſepe p rapinas ⁊
alios illicitos modos acq̃runt. F Uñ in
p̃nti ſermone dicendũ eſt de aliq̃b⁹ generib⁹
hoĩm q̃ iniuſte bona tpalia acq̃rũt. Quorum
primi ſunt raptores q̃ aliena violent rapiũt
⁊ tales raptores in trib⁹ peiores ſunt diabo⸗
lo. Prio q: diabol⁹ ſolũ torq̃t in futuro q̃ hic
male agũt: ſ illi ecõuerſo pl⁹ torquẽt ⁊ ſpoli
ant bonos q̃ꝫ malos. vñ Eſa.lix. Qui receſſit
a malo p̄de patuit. Et Prouer.xxix. Uiri ſan
guinũ oderunt ſimplicem: diabol⁹ iuſtifica⸗
re ſe põt in cõpatiõe iſtorum dicẽs. Ego afflixi
in inferno ſolũ illos q̃ meruerũt: ſ illi ecõuer
ſo illos ſpoliauerũt q̃ nunq; meruerunt. Se
cundo q: diabol⁹ timet angelũ hoĩs ⁊ ſignũ
crucis ⁊ aquã benedictã: ne violentiaꝫ faciat
hoĩ in corpe. Sꝫ raptores nec timent ange
lũ nec deũ nec ſignũ crucis nec aquã bñdictã
ſed ſuã ſeuiciã exercẽt violent in hoĩem cum
ſpoliando. Tertio q: in ĩferno punit diabo⸗
lus vbi eſt ꝓpri⁹ loc⁹ tormẽtorum: ſ iſti in mũ
do vbi de⁹ dedit hoĩb⁹ libertatẽ de ſe ⁊ ſuis
reb⁹ facere ſm voluntatẽ. ĝ merito ipĩ rapto
res p̃nt dici angeli diaboli miſſi in mũdum
ad faciendũ illud malũ in iſto mũdo qḋ dia
bolus facit in inferno. ĝ dicetur eis in extre⸗
mo iudicio. Diſcedite maledicti a me ĩ igneꝫ
eternũ q̃ par⁹ eſt diabolo ⁊ angelis ei⁹. Sci⸗
endũ eñi ꝙ nõ ſolũ raptores ſunt q̃ rapiũt: ſ
etiã q̃ p̄cipiunt ⁊ cõſulunt: ⁊ qui eos ſcient i
hoſpitio recipiũt ⁊ qui inde etiã comedũt ⁊
bibũt ⁊ res raptas emũt. tales eñ oẽs tenẽ⸗
tur ad reſtitutionẽ. Uñ exẽplũ legim⁹ ꝙ qui
dam miles rapuit cuidã vidue pauperi vnã
vaccaꝫ: que cũ fleret ⁊ inſtanter peteret vt ei
vaccã reſtitueret ꝓpter paruos pueros quos

haberet:reſpondit miles.Si ego nõ caperẽ:
tunc vn⁹ alius poſt me veniens caperet.ꝛ ſic
vaccã ſecũ duxit ꝛ receſſit.Ille poſt obitũ pu
nitus eſt a diuerſis demonib⁹:ꝛ vn⁹ int̃ cete
ros eũ inceſſanter ꝛ infatigabiliter puniuit
Tunc ille miles damnat⁹ dixit ad talẽ demo
nem.Cur me tam continue ꝑſequeris ꝛ pu-
nis pluſq̃ʒ ali⁹.Reſpondit demon.ſi ego nõ
facerẽ vn⁹ ali⁹ faceret.ꝛ hec ſunt v̾ba q̃ pro-
tuliſti dũ vaccã paupi vidue rapuiſti.Secũ
di ſunt q̃ ꝑ indebitas exactiões a ſuis ſubdi
tis bona extorquent.De hoc q̃re ſupra ſmo.
lix.I.Tertij ſunt q̃ ꝓpter debita dñoꝝ ciues
ꝛ alios ſubditos indebite pignorãt qḋ eſt ra
pina apud deum qñ ſic res pauperꝝ indebite
impignorantur:dimiſſis rebus ꝑncipalium
debitoꝝ vel dñorum.Sed heu hoc iam cõe
eſt ꝙ mercatores ꝛ ruſtici totã guerrã luunt
qui nunq̃ cauſam vel occaſionẽ ad hoc dede
runt.ꝛ tales pauperes merito eſſent marty-
res xp̃i ſi patient̾ hoc ſuſtinerẽt:ꝛ cum hoc a
peccatis ſe cauerent.Quarti ſunt qui merce
dem aliorum iniurioſe detinent ꝛ conſeruãt
ꝛ tales etiã grauiter peccãt.qꝛ iram dei ꝯtra
ſe grauiſſime ꝓuocant:qḋ pʒ:qꝛ illud eſt vnũ
pctm̃ clamitans vindictã in aurib⁹ dei conti
nue. G Dicitur eñi pctm̃ clamare ad deũ
qḋ ex ſua enormitate deũ ꝓuocat ad vindi-
ctam.ꝛ talia pctã ſunt quattuor.Primũ eſt
oppreſſio innocentũ ꝛ viduarũ ꝛ pupillorũ
Exo.ij.Aſcendit vox filioꝝ iſrael ad dñʒ ꝛc.
ergo ſumme cauendũ eſt cuilibʒ ne pupillos
orphanos ꝛ viduas innocent̾ opprimat:vel
eis aliquã iniuriã faciat.Secundũ eſt pctm̃
ſodomiticũ.vñ Gen.xviij.Clamor ſodomoꝝ
ꝛ gomorreoꝝ multiplicatus eſt ꝛc.Tertium
eſt detentio ꝛ defraudatio mercedis mercẽ-
nariorum.Iaco.vlti.Ecce merces operariorũ
veſtroꝝ que fraudata eſt a vobis clamat:et
clamor eius introiuit i aures dñi ſabbaoth.
Quartũ eſt homicidiũ ꝓximi.vñ Gen.iiij.di
xit dñs ad Cayn.Ecce vox ſanguinis fratris
tui abel clamat ad me de terra.Sic de⁹ põt
dicere ad quẽlibet homicidam.Ecce vox ſan
guinis innocent̾ a te fuſi clamat ad me ꝺ ter
ra:ꝛ req̃rit vindictã ſuꝑ te.Quinti ſunt qui
vtũtur re apud eos depoſita:vel etiã eis ac-
cõmodata ad aliũ vſum q̃ʒ eis cõceſſa eſt vel
etiaʒ vtuntur pignore:tales furtũ cõmittũt
ꝛ contra dei p̄ceptũ faciũt.Sexti ſunt ſacri-
legi:q.ſ.rem ſacraʒ vel etiã nõ ſacrã furãtur
ſiue auferunt de loco ſacro:ꝛ qui ſacrum au
ferunt de loco nõ ſacro.vt pʒ.xvij.q.iiij.quiſ
quis.Et tale furtum dicitur ſacrilegium:qḋ
etiã cõmittit̾ cum quis facit iniuriã clericis
vel perſonis eccleſiaſticis:eos detinendo vel
eoꝝ res auferendo:tales eñi ſacrilegi ſunt cõ
muniter excõicati ipſo facto ꝛ prohibiti a ꝑ-
ceptione ſacramentoꝝ.Queritur vtrum reli
quie ſanctoꝝ poſſint furtiue ſubtrahi vt ho-
norabili⁹ reponant̾.Reſpondeo ẜm Guilh.
ꝙ non.Nam ſacrilegiũ cõmittit̾ quotiẽs au
fertur ſacrũ de loco ſacro:vel ſacrũ de loco ñ
ſacro.Et nota ẜm Ray.ꝙ reliquias emere
vel vẽdere ſymonia ẽ. H Septimi ſunt
qui furtũ cõmittũt.Item q̃rit̾ vtrũ in re par
ua cõmittatur furtũ ſicut in re magna.Rñ-
detur ꝙ ſic.Unde dicitur in decre.Furtũ eſt
iniuſta ablatio rei quãtũcũq̃ʒ parua ſit.xiiij.
q.vi.ca.vlti.Quia in furto nõ qḋ ablatũ eſt
ſed mens furantis attendit̾.xiiij.q.vi.c.vlt.
Et hoc intelligendũ eſt quando volũtas eſt
talis ꝙ etiã maiora ſubtraheret ſi poſſet vel
quãdo ex ablatiõe parue rei domin⁹ intelli-
gitur grauari.Naʒ ſicut dicit ſanctus Tho.
ij.ij.q.lxvi.Si aliq̃s res minimas furtiue ac
cipit ꝑ quas homo nõ reputat ſibi nocumen
tum inferri:ꝛ ille qui accipit poſſit p̄ſumere
hoc non eſſe ꝯtra volũtatẽ dñi excuſat̾.alias
furtũ ſemꝑ eſt peccatũ mortale:quia eſt con
tra dilectionẽ ꝓximi cui infert̾ nocumẽtum
Unde etiam in talib⁹ minimis ſi quis habe
at animũ furandi ꝛ inferendi nocumentum
ſuo ꝓximo erit pctm̃ mortale.vt dicit ſctũs
Tho.ibidẽ.Uñ hoc ſumme aduertẽdũ eſt ꝙ
nõ ſolũ furtũ notabile:ſed etiã paruũ ꝑicu
loſum eſt hoi.Uñ ſi decem vnã aucã furataʒ
comederent:quilibet tenet̾ reſtituere parteʒ
que ipm̃ ꝯtingit ſi vult indulgentiã ꝛ remiſ-
ſionẽ conſequi peccatoꝝ.Similit̾ intelligen
dum eſt de his q̃ gramia de pratis alioꝝ me
tunt vel cuʒ pecorib⁹ ſuis dãna ꝓximis ſuis
ſcienter in ſegetib⁹ ꝛ pratis inferunt.Item
vectores q̃ cum curribus ſuis per ſata agro-
rum vehunt.Item q̃ fruct⁹ arboꝝ vel piſas
vel rapas agroꝝ ſubtrahũt ꝯtra voluntates
ꝓximoꝝ.Item venatores q̃ cum equis ꝛ ca-
nibus ſuis ꝓximis ſegetib⁹ damna inferũt.
Oẽs tales non ſunt abſoluendi a peccatis:
niſi velint reſtituere damna illata.Uñ dicit
in decre.Inferens damnũ ꝓximo non eſt ab
ſoluendus niſi damno p̄us ẜm arbitriũ leſi-
reſtituto.xiiij.q.vi.c.cõperim⁹.Item ruſtici
qui qñq̃ʒ agros ꝓximoꝝ ſibi contiguos cum
aratro abſtrahẽdo diminuũt ꝛ ſuos augmẽ
tant:omnes tales tenent̾ ad reſtitutionem.

Uñ habem⁹ exemplũ in dyalogo Ceſarij.ꝙ
ruſtico cuidã morituro dyabol⁹ aſſiſtens pa-
lum igneũ ori eius imittere minabat̾:ille cul
pam nõ ignorãs quocũq̃ʒ ſe vertebat:ſemꝑ
dyabolũ preſentẽ vidit.Palũ ſiquidẽ eundẽ
cuidã vicino ſuo ſubtraxerat de agro ſuo vt
agrũ ſuũ augmentaret.Ad quẽ cogẽte iã di
cta neceſſitate ſuos amicos miſit:et ablata
reſtituere ꝓmiſit ꝛ veniã poſtulauit.Quib⁹
ip̄e rñdit.Non ignoſco:ſinite eũ bñ torqueri
Iterũ terret̾ vt p̄us:ꝛ iterũ mittit nũcios vt
pri⁹:ſ3 veniã nõ cõſequit̾.Tertio cum lachry
mis veniẽtib⁹ ꝛ dicẽtib⁹ ꝙ ille miſer nec poſ
ſet mori nec viuere.Reſpõdit alter.Modo
bñ vindicat⁹ ſum:mõ remittã.Ab illa igitur
hora oĩs terror dyaboli abſceſſit.Item parẽ
tes debẽt pueros ſuos debite ꝛ bñ informa-
re ꝙ nec ipſis nec cuiq̃ homi aliq̃d auferãt
nec furtiue ſubtrahant.Uñ legit̾ ꝙ quidam
puer defunct⁹ eſt ꝛ iudici p̄ſitat⁹.quẽ puer q̄
ſi ꝑ velamen ꝯtẽplat⁹ eſt:multũq̃ʒ ei ſeuer⁹
videbat̾.Dyabol⁹ aũt eũdẽ puerũ accuſabat
dicens.Dñe iudica ẜm iuſticiaʒ:qꝛ iſte puer
obolum germano ſuo furat⁹ eſt nec inde fe-
cit pñiam:nec reſtituit ablatũ.Cui domin⁹.
Uelles vt ꝓ tantillo hũc puerũ dãnarẽ.mea
iuſticia nõ eſt ſine mĩa.Supplicãtib⁹ ꝓ pue
ro q̃buſdã ſanctis q̃bus puer ẜuierat:culpa
puero remittit̾.ſ3 ad p̄ceptũ iudicis puer ille
ꝓijcit̾ in puteũ igneum in quo tantã penam
ſuſtinuit ꝙ poſtmodũ hãc penã v̾bis expri-
mere nõ potuit.ꝛ poſtea de illo puteo extra-
ctus eſt:et ab illa pena liberat⁹:et tũc iudicẽ
dulcẽ ꝛ iocũdũ inuenit.Et data eſt ſentẽtia
ꝙ aĩa corpori reſtitueret̾:et ablatũ ꝑſoluere
iuſſus eſt.Et admirantib⁹ cũctis q̃ aderant
ꝑ ſigna q̄ inuenerũt in eo v̾bis eci⁹ compulſi
ſunt credere. I Itẽ ꝙ hõ poſt hãc vitaʒ
puniat̾ ꝓ minimis reb⁹ patʒ ꝑ tale exẽplum
Fili⁹ cuiuſdam ducaſſe decedens cõfeſſus eſt
q̃uis nõ eſſet niſi nouẽ ãnoꝝ.Qui poſt mor
tem apparens matri:dixit ſe eſſe in mag̃ pe
na purgatorij.quia non ſoluiſſet queq̃ʒ debi
taq̃ue accõmodauerat a familia matris ſue
ad faciẽdos ludos et globos emẽdos.nec de
hoc meõr fuit in morte vt ſoluiſſet tales hal
lẽſes.Et petijt matrẽ vt ꝓ eo ſolueret.qꝛ ſo-
lutis illis pena ſua finẽ hr̃et.Que rñdit libẽ
ter ſe velle facere.Et inq̃ſitiõe facta fecit oẽs
tales hallẽſes ſoluere famulis et famulab⁹
ſuis quos ei ꝯceſſerãt.Poſt hoc puer appa-
ruit ei in magna claritate:dicẽs ſe eẽ libera-
tũ a pena ꝛ poſitũ i magna felicitate.Octa-
ui ſunt ſerui ꝛ ancille q̃ res dñoꝝ ſuorũ furti
ue ꝛ inutilit̾ ꝯſumãt:vel ẽt de reb⁹ dñoꝝ ſu-
orũ ipſis inuitis elemoſinas faciũt.tales etem̃
ꝓpt̾ piã intẽtionẽ a pctõ mortali ex toto nõ
excuſant̾.Noni ſunt artifices ꝛ mechanici q̃
artificia ſua ꝛ opa ſua fraudulẽt̾ faciũt:ꝛ ſic
ꝓximos ſuos decipiũt malũ ꝓ bonis vendẽ
tes.Contra quos dicit dñs.Ue vob̄ q̃ dicitis
malũ bonũ ꝛ bonũ malũ. K Decimi ſũt
inuentores rerũ q̃ rẽ inuentã non reſtituunt
vñ Augu.Quicq̃d inueniſti et nõ reddidiſti
rapuiſti:q̃ntũ potuiſti feciſti.qꝛ nõ pl⁹ potui
ſti ꝛ ideo non pl⁹ feciſti.Ad hoc aũt ꝙ ille q̃
rem alienã inuenit euadat furti penam:tũc
ẜm Henri.de vrima.debʒ publice denũciare
ꝙ illi cui⁹ res fuerũt veniant.ꝛ ſi certa indi-
cia expreſſerint illis reddat.Uel ẜm Hoſtiẽ.
ſi ille nõ venerit cui⁹ res fuerũt eroget pau-
perib⁹.vel ip̄e idem inuẽtor põt tenere reʒ ſi
indigens eſt ꝛ paup.Et hoc ẜm quoſdam au
ctoritate penitentiarij ſui ſeu ſui dioceſani.
ſi forte ſibi retinuerit diſpenſationẽ taliũ re-
rũ q̄ dicũtur vage reſtitutiões. L Undeci
mi dicunt̾ hoſpites q̃ nimiũ cõputant hoib⁹
ſecũ comedẽtib⁹ ꝛ hoſpitãtib⁹.qꝛ tales debe
rent moderate hoſpitib⁹ ſuis ſumpt⁹ ꝯputa
re.ſic tñ ꝙ eis ꝓ laborib⁹ ꝛ occupationib⁹ ſu
is ſatiſfieret.qꝛ q̃cũq̃ʒ tales vltra debitũ mo
dũ ꝛ nimis exceſſiue ſuos ꝓximos ſic grauãt
nimiũ cõputãdo ſciẽter ꝛ ex ꝓpoſito tenẽtur
ad reſtitutionẽ.Sciẽdũ etiã ꝙ iſti hoſpites
qui ꝓpt̾ lucrũ tꝑale p̄parãt cibaria ꝓhibita
ſuis hoſpitib⁹.participes ſe faciũt illoꝝ pec
catoꝝ in quo nõ modicũ peccant tam come-
dẽtes q̃ etiã illi q̃ adminiſtrant eis ꝓpt̾ lucra
tꝑalia talia cibaria.Ratio ẽ.qꝛ in tota q̃dra
geſima ſub p̄cepto interdicũtur vniuerſalit̾
oua:lacticinia:ꝛ hmõi.Uñ dicit̾ in decre.In
q̃drageſima ẽ ieiunãdũ a lacticinijs.di.iiij.
deniq̃ʒ.Duodecimi ſunt mercatores qui mẽ
tiendo et decipiẽdo emũt ꝛ vẽdũt.Et de iſta
materia quere ĩfra ſermo.cvi.A.Tredecimi
ſunt vſurarij et luſores.de quib⁹ quere infra
ſermo.cxiiij.C. M Qḋ non ſolum parẽ
tes ſed etiã heredes damnabũtur pro rebus
iniuſtis:patet per tale exemplum.Fuit q̃dã
comes bone opinionis et vite ẜm opiniones
hominum.Et poſt obitum eius quidam reli
gioſus vidit in ſpiritu dictum comiteʒ in in
ferno in ſupremo gradu cuiuſdam ſcale ere-
cte inter ſtridentes et ſtrepitãtes flammas.
Surgebat autem predicta ſcala de immen-
ſo baratro.Cumq̃ʒ ille qui ſic aſpiciebat que-

reret quare ille comes qui tam iuſte vixit ſic
toꝛqueretur. Reſponſum eſt ei ꝙ ꝓpt̄ quan
dam poſſeſſionē cuiuſdā eccl'ie quā pꝛoauus
ei⁹ abſtulerat:cui iā iſte decim⁹ in hereditate
ſucceſſit.ꝛ quotquot vlteri⁹ moꝛiūtur de iſto
genere:vn⁹ poſt aliū in eadē ſcala ponet̄.

¶ Alius ſermo de eodem.

r Edde rōem villicationis tue ꝛc̄.
Hic ē dicēdū ꝙ iudiciū ē duplex:
ſcʒ ꝑticulare ꝛ vl'e. Et quō homo
in agone moꝛtꝭ de decē redditurus ē rōeʒ ſtri
ctani q̄re iſtā materiā ſup̄ ſmo.iij.O.

¶ Dn̄ica decima poſt feſtū trinitatis. Ser
mo.cv. De iudeis.

v Idens ieſus ciuitatē fle
uit ſup illā dicens.q2 ſi cognouiſ
ſes et tu. Lu.xix. Domin⁹ noſter
ieſus xp̄s qui nullā materiā flen
di in ſeip̄o habuit:mia motus n̄ras defleuit
miſerias: volēs nos admoneri:vt ad nos q̄
veri miſeri ſum⁹ in hac lachꝛymarū valle de
fleam⁹ n̄ras miſerias exēplo ſui. q̄ videns ci
uitatē fleuit ſup illā. Sciēdū ſm Guil'.lugd.
ꝙ xp̄s ploꝛauit ſup ciuitatē ꝛ n̄ ſup villā. Ci
uitates enī magꝭ periculoſe ſūt. q2 in eis pl⁹
regnat ſapīa mūdi q̄ʒ ſapīa dei:q̄ multuʒ ad
uerſatur deo. vn de Gre.in moꝛa. Ualde diffi
cile ē vt is q̄ ſapientē ſe eſtimat:mētē ad hu
militatē reducat: ꝛ recte predicātib⁹ credat.
Unde apl's Roma.viij. Sapīa carnis inimi
ca eſt deo. In ciuitatib⁹ enī ſunt hoīes magꝭ
ambitioſi:voluptuoſi:luxurioſi: auari ꝛc̄.ꝙ
in villis.et plura pctā ꝑpetrātur in ciuitati
bus q2 crapuloſe viuūt et tepeſcūt in ocio.q̄
duo plurimū admiſtrāt occaſionē peccandi.
Sʒ hoīes habitātes in villis ſunt vt frequē
tius in continuis laboꝛib⁹: ſic carnē ſuā ma
cerāt atq̄ʒ domāt ꝛ occaſiones abſcidūt. N
Sciēdū ꝙ domin⁹ fleuit ſup ciuitatē hirl'm
ꝛ hoc ex ꝯpaſſione coꝛdis.q2 cognouit plagā
ꝛ deſtructionē ciuitatis ꝛ ppl'i iudeoꝝ q̄ poſt
ea facta eſt a p̄ncipib⁹.ſ. Tito ꝛ Veſpaſiano.
Nā domin⁹ n̄r ieſus xp̄s q̄ neminē vult peri
re expectauit.xlij.annis āteq̄ʒ plaga iſta quā
defleuit ſup iſtā ciuitatē venit. A paſſiōe er
go domini.xlij.anno a p̄ncipib⁹ romanis hie
ruſalē obſeſſa ē tp̄e paſchali.q̄ ꝛ oēs iudeos
intra ſepta ſue ciuitatꝭ ꝯcluſerūt. Et ad ca
piēdū ciuitatē tres aggeres feciſſe leguntur
vt nullus poſſet inde egredi nec ingredi. Bi
ennio igr̄ a Tito obſeſſa hierl'm: tāta fames
oēs tenuit ꝙ pētes filijs et filij parētes:ꝛ vi
ri vxoꝛib⁹ cibos nō tm̄ de manib⁹. ſ; etiā ex ip
ſoꝝ dentib⁹ rapiebāt. Tanta enī fames ibi e
rat ꝙ calciamēta ſua ꝛ coꝛrigias māducaue
rūt p magnitudine famis. Et legit̄ in ſchola
ſtica hiſtoꝛia ꝙ fuit in hierl'm q̄daʒ nobilis
matrona nomīe maria:cui p̄dones oīa rapie
bāt ꝛ adhuc habuit paruū pueꝝ lactētē ꝛ cū
āpli⁹ nō haberet lac ad nutriēdū pueꝝ ſuuʒ
occidit cū dicēs. O mi nate eſto cibus matri
q̄ ꝛ tibi iam dudū cibū miniſtrauit. Et dum
medietatē pueri coxiſſet p̄dones odoꝛantes
carnes ad domū ipi⁹ cucurrerūt: ꝛ minati ſūt
ei moꝛtē niſi carnē eis oſtenderet. Que oſtē
dit eis medietatē pueri cocti.qd̄ predones vi
dentes ꝑterriti ſunt. Secūdo igitur anno Ti
tus ciuitatē cepit: ꝛ fundit⁹ tēplū et ciuita
tem euertit:ita ꝙ lapis ſup lapidē nō remā
ſit. Qd̄ enī iſta ciuitas hierl'm que mō eſt nō
ſit eadē que pꝛius:nec in eodē loco vbi pꝛius
ptʒ.q2 ſepulchꝛū domini n̄ri ieſu xp̄i tūc erat
extra ciuitatē:modo aūt ē in medio ciuitat̄.
Narrat enī Joſeph⁹ ꝙ vndecies centena mi
lia iudeoꝝ fame et gladio perierunt. Et ideʒ
Joſephus dicit ꝙ.xcvij.milia venditi ꝛ diſp
ſi ſunt. Et ſicut xp̄m.xxx.denarijs emerūt:ſic
ꝓ vno denario.xxx.iudeos romani vendide
runt. Hāc futurā plagā xp̄us ex cōpaſſiōe de
fleuit. Vn̄ dr̄ in euāgel'. Uidens ieſus ciuita
tē fleuit ſup eā ꝛc̄. Sciendū ꝙ in p̄nti ſermo
ne tria ſunt dicēda. Pꝛio quare eccleſia iude
os permittit viuere. Secūdo quō xp̄iani er
ga iudeos debēt ſe hr̄e. Tertio mouent̄ aliq̄
queſtiones de pnenis iudeoꝛuʒ. O Quā
tum ad pꝛimū eſt ſciēdū ꝙ deus noluit ꝙ iu
dei penitus conſumerent̄:ſed diſpergerētur
ꝓpter quinq̄ʒ cauſas: ꝓpt̄ q̄s etiā eccl'ia nō
ꝑſeq̄tur iudeos. Pꝛima cauſa eſt ꝓpt̄ hono
rem patriarcharū ꝛ pꝛophetarū:ex quib⁹ po
pulus iſte ꝓceſſit. Scd̄a ꝓpt̄ reuerētiā xp̄i ꝛ
apoſtoloꝝ q̄ ex illo ppl'o ſm carnē fuerūt ge
niti. Tertia ꝓpt̄ noſtre fidei cōfirmationem.
q2 nob̄ vtiles ſt̄. Hn̄t enī penes ſe libꝛos ve
teris teſtamēti ex quib⁹ teſtimoniū ꝓferim⁹
de xp̄o:v hr̄ Eſa.vij. Ecce virgo concipiet et
pariet filiū. Et etiā de moꝛte ipius xp̄i dicit
Jere.xi. Quaſi agnus māſuet⁹ q̄ poꝛtat̄ ad vi
ctimā. Itē Eſa.liij.de redēptione hūani ge
neris p paſſionē xp̄i factā ſic dr̄. Uere lāguo
res noſtros ip̄e tulit.ꝛ doloꝛes noſtros ipſe
poꝛtauit:et nos reputauim⁹ eū quaſi lepꝛo
ſum ꝛ ꝑcuſſum a deo ꝛ hūiliatū. Sʒ ipi iudei
nolunt credere xp̄m eſſe filium dei et virgis
Marie: et redemptoꝛem mundi: Quis hoc

ex ſcripturis ſuis habeant p dicta ꝓphetaꝝ
qui annūciauerūt de xp̄o:ſ; ipi iudei falſe ex
ponunt ſacram ſcripturam:ꝛ dicūt meſſiam
adhuc venturū:ſ; ipi decepti ſunt ꝛ decipiū
tur. Vn̄ legit̄ in dialogo Ceſarij ꝙ erat q̄daʒ
adoleſcēs ꝛ ſtudens qui doꝛmiuit cū filia cu
iuſdaʒ iudei que concepit a ſtudente illo. Et
ſtudens accepit arundinē ꝛ acceſſit domū iu
dei de nocte:ꝛ loquebatur p arundinē p fe
neſtrā camere vbi iudeus cū ꝓpꝛia vxoꝛe ia
cuit dicens. Gaudete ꝛ gloꝛificate deū: quia
dn̄s viſitauit plebē ſuā:q2 v̄ra filia imp̄gna
ta eſt:ꝛ pariet verū meſſiam:q̄ ꝓmiſſus ē in
lege ꝛ ſcripturis. Et hoc ille ſtudēs fecit ter.
Et cū parētes cognouiſſent filiā ſuā impꝛe
gnatā adhibuerūt fideʒ verbis iſtius ſugge
ſtoꝛis:ꝛ annūciauerunt hoc ceteris iudeis.q̄
oēs gauiſi ſunt:ꝛ deū gloꝛificauerūt:ꝛ illaʒ
puellā in magno honoꝛe tenuerūt. Et cū in
ſtaret tp̄s pariēdi:oēs iudei cōgregati ſunt
ad videdū tā grāde ſpectaculū. Tādē illa pu
ella peperit cū magno doloꝛe nō filiū:ſed fi
liam. Qd̄ cū iudei vidiſſent ꝯfuſi ſunt oēs vi
dentes ſe eſſe deceptos. Et vn⁹ iude⁹ accur
rens cū impetu ire ſue:arripiēs illū puerū ca
put eius ad ſtatuā eliſit. ꝛ ſic oēs iudei illic
exiſtētes cū cōfuſione ꝛ indignatiōe receſſe
rūt. Quarta cauſa quare eccleſia ꝑmittit iu
deos viuere:ita ꝙ nō ex toto deleant̄ eſt iſta
vt ipi nob̄ ſint memoꝛiale dn̄ice paſſiōis: vt
quotiēs iudeos videm⁹:totiēs dn̄ice paſſio
nis recoꝛdemur. vn̄ p̄s. Ne occidas eos ne q̄n
obliuiſcant̄ populi mei ꝛc̄. Quinta cā eſt. q2
oēs iudei in fine mūdi debent conuerti. p̄s.
Cōuertent̄ ad veſperā. Et ſic tūc fiet vn⁹ pa
ſtoꝛ ꝛ vnū ouile.ꝛ tūc oīs iſrael ſaluus erit.
Vn̄ etiā Jere.xxiij. In diebus illis ſaluabit̄
iuda ꝛc̄. P Quantū ad ſcd̄m ſciendū ꝙ
xp̄iani debēt decem habere quo ad iudeos.
Pꝛio xp̄iani ſm Ray. non debent cū iudeis
comedere:aut eos ad ſua cōuiuia inuitare.
Secūdo xp̄iani nō debēt in infirmitatib⁹ ſu
is ad ſe vocare iudeos:aut accipere a iudeis
medicinā. Tertio xp̄iani nō debēt cū iudeis
balneari in eiſdem balneis.xxviij.q.i.null⁹.
ꝛ ca.oēs. Quarto nō debēt ꝑmitti hr̄e inter
xp̄ianos officia publica:ne occaſionē ſeuiēdi
habeant.xvij.q.iiij.c.cōſtituit. Quinto cogē
di ſunt iudei taleʒ habitū cōtinue deferre.q̄
manifeſte a xp̄ianis diſtinguant̄.ex̄.e.in nō
nullis. Sexto in dieb⁹ lamētationis ꝛ dn̄i
ce paſſionis nō debēt in publicū ꝓcedere: et
ꝛ etiā in die paraſceues nō dn̄t hr̄e oſtia ap
ta ꝛ feneſtras aꝑtas:ex̄.e.que ſup his. Se
ꝑtimo nō dn̄t hr̄e famulos ꝛ famulas xp̄ia
ni nominis:q2 nullo mō xp̄iani dn̄t eſſe aſſi
dui intra domos iudeoꝝ.neq̄ʒ tanq̄ʒ famule
aut nutrices:aut obſtetrices: al's ipi xp̄iani
ſi ab eis nolūt recedere dn̄t excōicari.ex̄.e. iu
dei.ꝛ.c.ad hec. Et q̄ʒdiu tales xp̄iani ſunt in
ſeruitio iudeoꝝ ꝯtinue moꝛādo cū ip̄is:ſunt
pꝛiuati ꝑceptione ſacramētoꝝ eccl'ie:ꝛ ꝑtici
patiōe oīm bonoꝝ q̄ fiūt in eccl'ia.ꝛ ſi ſic mo
rerent̄ deberēt ſepeliri in ſterq̄linio ꝛ in cam
po:ꝛ nullo mō in loco ſacro:nec etiā aliqd̄ ſa
cramentū eccl'ie eis eſt adminiſtrāduʒ. Et ſp
talis xp̄ian⁹ inimic⁹ eſt dei oīpotētis: beate
Marie glorioſe ꝟginis:ꝛ oīm ſctōꝝ ꝛ ange
loꝝ in celo exiſtentiū. Octauo xp̄iani nō de
bent ſuas domos locare iudeis ad exercēdū
vſuras in eiſdem.al's rei erūt pctōꝝ iudeoꝛū
que ipi iudei in domib⁹ eoꝝ cōmittūt.q2 eſt
vnum de nouē alienis pctīs hoſpitare ma
los:ꝛ pctā in domib⁹ ſuis ꝑpetrari a malis
ꝑmittere. Q Nono xp̄iani nō dn̄t retine
re munuſcula vel aliq̄ dona a iudeis eis da
ta. Circa qd̄ q̄ritur an liceat xp̄iano recipere
munuſcula vel dona a iudeis. Rn̄deo ꝙ ſic
tali tamen modo ꝙ ip̄e recipiēs nō velit ali
quid facere ꝓpter talia dona quod ſit ꝯ deū
ꝛ tūc licite pōt recipere:ſ; nō dʒ ſibi retinere:
niſi foꝛte eſſent talia q̄ ab eo vel anteceſſoꝛi
bus ſuis ipi iudei p vſurā recepiſſent. Unde
btūs Tho.in q̄dā ep'la ad duciſſam lothoꝛin
gie. Cū ea q̄ iudei ꝑ vſurā extoꝛſerunt nō p̄nt
ab ip̄is licite retineri:ꝯſequēs ē vt ſi vos il
la ab eis receperitis: nec vos licite retinere
poteritis niſi foꝛte eſſent talia q̄ a vobis vel
anteceſſoꝛib⁹ v̄ris hacten⁹ extoꝛſerunt. Si q̄
vero dāt q̄ extoꝛſerūt ab alijs dn̄t reſtitui il
lis q̄bus iudei reſtituere tenent̄ ſi inueniun
tur. Alioquin ad pios vſus ſm ſui dioceſani
conſiliū talia munuſcula ꝛ dona dāda ſunt.
O q̄d ad hec dictum ſunt q̄ recipiūt ꝓpinas
ꝛ dona a iudeis qui nō habēt pecunias:niſi
quas cū vſuris lucrati ſunt. Sicut illi q̄ reci
piūt aucas:vel cantros:vel ciphos argente
os.ꝛ ſic de alijs ꝓpinis.q2 oīa illa eroganda
ſunt paupibus. Ergo q̄cunq̄ʒ recepit tali mō
aliq̄d a iudeis ꝛ moꝛit̄ ſine reſtitutione:ipſe
ꝛ ſui heredes q̄ detinēt illa dona ꝛ vtuntur
illis ſcient̄ dānabunt̄. Et etiā oēs illi q̄ come
derunt de aucis q̄s iudei pꝛopinauerūt ſuis
dn̄is circa feſtū ſancti martini.quilibet talis
tenet̄ paupib⁹ erogare ſm cōſiliū ſui ꝯfeſſo
ris. Inſup ſciendū ꝙ tales vt freq̄nt̄ habēt

infortunia ī illis bonis que a iudeis recepe⸗
runt:etiā ſi ꝑ ſuis laborib⁹ recepiſſent:tales
eñ nunq̄ʒ vel raro ditantur. R Decimo
xp̄iani nō debent ſñiare nec aliquem cogere
ad ſoluendum vſuras ſiue iudeis ſiue xp̄ia⸗
nis vſurarijs. Nam oēs ptātes:rectores:cō⸗
ſules:iudices:officiales q̄ ſtatuta faciūt ſcri
bunt vel dictant ꝑ que q̄s compellat̄ ſoluere
vſuras:vel etiā nō repetere iam ſolutas:aut
qui obſeruāt illa ſtatuta ꝛ ſm ea iudicāt oēs
tales ip̄o facto incurrūt ſñiam maioris excō
municatiōis. ꝛ tales nō pñt abſolui a pecca
tis niſi velint deſiſtere ꝛ antea ſint a ſñia ex
cōicationis abſoluti. q꞉ abſolutio a ſenten⸗
tijs dʒ p̄cedere abſolutionē a pctis. S
Quo ad tertiū querit̄ vtrū pueri iudeoꝝ in⸗
uitis parentibus ſint baptizandi. Rn̄detur
ſm ſctm̄ Tho. ij. ij. q. x. ꝙ nō licet ante annos
diſcretionis:ſ; q̄n ad annos diſcretiōis pue⸗
nerint pñt fidē recipe etiā inuitis parētibus
ꝛ baptizari. Sʒ tñ ſi q̄s puerū iudei ī agone
mortis baptizaret ſtatim puer ad celū euola
ret ſi ſic moreret̄. T Itē q̄ritur vtrū pue
ri iudeoꝝ ſine baptiſmo decedētes ſiles ſint
pueris xp̄ianoꝝ. De hac materia q̄re ſup̄ ſer
mo. lxxvij. D. V Ultimo ſciēdū ꝙ adhuc
hodierno die tāta eſt inuidia iudeoꝝ ꝯ xp̄m
ꝛ fidem catholicā ꝙ ſi auderēt ꝛ poſſent libē
ter xp̄m ꝛ fidem xp̄i pſequerent̄. De quo legi
tur exemplū tale ꝙ cū iudei in quadā ciuita
te in die paſceues feciſſent imaginē xp̄i cere
am ꝛ eā cruci clauis affixiſſent ꝛ lancea pfo⸗
raſſent. apparuit btā v̄go conq̄rens xp̄ianis
de hoc ꝙ ſu[illegible] hoc ꝙ adhuc in orbe illa
die iudei [illegible] crucifigerēt. Xp̄iani autē
iudeoꝝ do[illegible]etrantes ꝛ eos capiētes
inuenerūt imaginē crucifixi ꝛ ei⁹ vulnera cru
entata. Quo viſo miraculo multi iudei ad fi
dem xp̄ianam ſunt conuerſi.

¶ In eadē dñica. Ser. cvi. de mercatoribus.

Et ingreſſus in templuʒ
cepit eijcere vēdentes ꝛ emētes.
Math. xxi. Lu. xix. Sciendū ꝙ ſi
cut xp̄s eiecit de tēplo materiali
vendētes ꝛ emētes in illo. ſic pñt denotari
xij. gñā mercatoꝝ quos p̄ncipal̄r eijcit de tē⸗
plo celeſti ad ꝓfundū inferni. A Primi
mercatores ſunt q̄ mentiēdo ꝛ decipiēdo vē
dunt ꝛ emūt. Un̄ q̄rit̄ q̄ntū illi peccant q̄ nec
emere nec vendere nouerūt niſi cū mēdacijs
ꝛ iuramentis. Rn̄det̄ ſm Ray. Q̄n peierāt vl̄
mentiunt̄ ſcient̄ ꝛ cā decipiēdi peccāt morta
liter:ꝛ tenent̄ ad reſtitutionē:ꝛ hoc nō ſoluʒ
intelligit̄ de magnis reb⁹:ſ; ēt de p̄uis:vt pʒ
in q̄buſdā hoīb⁹ q̄ p̄uas res vēdūt vel emūt
ꝛ tñ in eiſdē multipl̄r mentiunt̄ ꝛ ꝓximos d̄
cipiūt:in q̄b⁹ oīb⁹ grauiter deū offendūt.
B Secūdi mercatores ſunt q̄ in ſtatera de
linquūt. ꝛ hoc fit tripliciter. Primo cum q̄s di
uerſa pondera hñs emit ad maius ꝛ vendit
ad minus. Scdo cū hʒ menſurā iuſtā ꝛ pon⸗
dus iuſtū:ꝛ tñ ſcient̄ male mēſurat vel pon⸗
derat:vt caupones q̄ replent menſuram cuʒ
ſpuma. Et ēt aliq̄ q̄ digitū libre ſupponunt.
Sil̄r pānicide q̄ cū pollice vlnā retrahunt. et
ſic de alijs. Tertio q̄n q̄s hʒ iuſtā librā ꝛ men
ſurā:ſ; facit vt res ponderoſiores fiāt tp̄e vē⸗
ditionis ꝛ mēſuratiōis. vt q̄ lanā vel lignuʒ
aſpergit aq̄. vel q̄ piper ad celariū portat: et
voluit de vno latere ad aliud vt eo pondero
ſius fiat. ꝛ q̄ vinū qd̄ vendit miſcet limphā⸗
do vel falſificat:tales habebūt duplex dam⸗
nū. Primū tp̄ale. Deut̄. xxv. Nō habebis in
vno ſacculo diuerſa pōdera:mai⁹ aut min⁹:
nec erit in domo tua modi⁹ maior aut mior
Pōdus habebis iuſtū ꝛ verū:ꝛ modi⁹ eq̄lis
ꝛ verus erit tibi vt multo viuas tp̄e ſup ter⸗
ram quā dñs de⁹ tuus tibi dederit. abomīa⸗
bitur eñ dñs eū q̄ facit hec ꝛ aduerſat̄ oēm
iuſticiā. Sic ꝑ oppoſitū cito moriūt̄ tales: ꝛ
etiā ille res ſic iniuſte acq̄ſite cito recedūt et
perdunt̄. Scdm̄ eſt ſp̄ūale dānū q̄n ſanctus
Michael trutinat mala ꝛ bona ip̄oꝝ: tunc
bona op̄a ip̄oꝝ nullius vel q̄ſi p̄ui pōderis
erūt reſpectu maloꝝ operū:q꞉ ſcriptū ē. Per
q̄ q̄s peccat ꝑ hec ꝛ puniet̄. Deut̄. xxv. Scdʒ
menſurā delicti erit ꝛ plagarū modus. C
Tertij mercatores ſunt q̄ ꝓpt̄ dilationē tp̄is
res ſuas vendūt chari⁹ ꝛ maiori p̄cio q̄ʒ va⸗
lent vel valere pñt:niſi dubiū ſit ꝙ merces vē
dite tp̄e ſolutiōis debeāt plus vel min⁹ vale
re:q꞉ tūc licite pñt vēdi intāto pl⁹ quāto pl⁹
eſtimat̄ ꝙ debeāt valere tp̄e ſolutiōis. Et h̄
intellige ſi iſte venditor iam nolebat vēdere
iſtas merces:ſ; intēdebat ſeruare vſq̄ʒ ad il⸗
lud tp̄s: ꝛ tunc a p̄mo vendere. Cū eñ ven⸗
ditor ſtatuat in corde ſuo ꝑ quāto velit rem
ſuā dare nō dʒ ꝓpt̄ dilationē tp̄is p̄cium au
gmentare. verbi grā. Si q̄s vellet equū vēde
re ꝑ decē florenis:tūc ſi ꝓpt̄ dilationē ad di
midiū annū illū vendit ꝑ. xi. florenis:tūc te⸗
netur vnū florenū reſtituere: q꞉ vſurā cōmi⸗
ſit. Sʒ ſi aliq̄ dicūt nōne poſſum⁹ vēder̄ mer
ces nr̄as cū dilatōe tp̄is. Rn̄det̄. Cū dilatio
ne bñ licet vēdere:ſ; ꝓpt̄ dilationē p̄ciū non

debʒ augmētari. Nā q̄ ſic vēdūt merces ſuas
lōge chari⁹ ꝓpt̄ dilationē ſolutionis q̄ʒ eis
incōtinēti ſoluerēt:vſurā cōmittūt. vt pʒ de
vſu. c. Cōſuluit. Quarti ſunt q̄ aliud oſtēdūt
ꝛ aliud vendūt:vt faciūt illi q̄ malū occultāt
ſub bono:et bonū ponūt ſup malū: ꝛ in me⸗
dio ꝛ vlteri⁹ in fundo ponūt illud qd̄ deteri⁹
eſt. ꝛ dicūt ꝙ totū ſit ſicut ſup̄i⁹ appet. Et ſic
mentiēdo ꝓximos decipiūt. Inde legim⁹ ta
le exēplū ī dyalogo Ceſarij. Quedā matrona
venit in q̄dragesima ad cōfitendū pctā ſua.
ꝛ flectēs genua ſua corā cōfeſſore q̄cq̄d ſe bo
ni ꝯmiſiſſe nouit cepit narrare ꝛ cū phariſeo
illo de quo d̄r in euāgelio ſe iuſtificare dicēs
Dñe tot ſextis ferijs ſoleo in aq̄ ꝛ pane ieiuna
re ꝛ tales elemoſinas dare:eccl̄as frequēta⸗
re ꝛ m̄lta bona facere. Cui ſacerdos dixit. Ad
quid nā dña veniſtis. Nūq̄d ꝓ iſtis opibus
vultis accipe pñiam. q̄re nō dicitis pctā vr̄a. Re
ſpōdit illa. Nihil mihi cōſcia ſuʒ. Ait ſacer⸗
dos. cui⁹ eſtis officij. Rn̄dit mulier. Ferrū vē
dere ſoleo. Ad quā ille. Soletis ne aliq̄n mi
nores p̄ticulas ī ligaturis maiorib⁹ intermi
ſcere ꝛ ſic totū vēdere. Dicēte illa. Soleo. Rn̄
dit. Ecce h̄ criminale pctm̄ ē. q꞉ dol⁹ ꝛ fraus
Secūdo interrogauit dicēs. Soletis ne ali⸗
quādo mētiendo iurare et peierare. et aliq̄n
maledicere emulis veſtris. et alijs pl⁹ vēdē⸗
tib⁹ inuidere. Rn̄dit. In his ſepius deliq̄. Et
ſacerdos. Iſta oīa ſunt pctā mortalia. et niſi
de his pñiam egeritis cōdignā:cōdēnabimini
Illa territa in v̄bis ei⁹ peccaſſe ſe m̄ltipl̄r re
cognouit: ꝛ q̄d decetero cōfiteri deberet didi
cit. Quinti mercatores ſunt q̄ vili⁹ ſolēt eme
re rem q̄ꝫ valeat : vt contingit in neceſſitate
cū quis coact⁹ eſt aliq̄ neceſſitate vrgente et
opʒ cū cū dāno bona ſua vēdere. Et tales ſic
emētes ſcient̄ ꝛ multo min⁹ in precio dātes
q̄ꝫ bona ꝓximi valeant:tenentur recōpēſare
dānū. Et in hoc illi nō āduertūt q̄ q̄n̄q̄ʒ ſi poſ
ſent libēter emerēt ꝑ vno floreno qd̄ valeret
tres vel q̄ttuor: ꝛ de hoc ſibi nullā cōſcientiā
facere volūt:cū tñ talis res cōiter nō ſic vēdi
tur:ſ; ille ex mera et pura neceſſitate ſic vēde
re cogit̄. Exēplū de vno qui emit perpetuos
reddit⁹ ꝛ certos ſemp vnū florenū ꝑ nouem:
cū tñ ꝯſuetudo ꝑpetuādi reddit⁹ multo plu⸗
res req̄rat. ſ; vēditor ex neceſſitate coact⁹ ſic
vēdidit:ſ; emptor cū damnatione ſui ꝛ ſuoꝝ
ſic emit. Itē ali⁹ q̄ vni ꝑ. xl. florenis vēdidit
vnū equū qui vix. xxx. valuit:et ſup h̄ ei con⸗
ceſſit ducētos q̄nquaginta florenos ꝑ annuʒ
ꝛ inſup eodē anno talis bis ꝯmunicauit. Et
talibus vſurarijs pctā nō dimittūtur niſi re
ſtituant et recōpenſent dānum ꝓximis. Un̄
d̄r in decre. Uſurari⁹ nō vere penitet:niſi pri
us vſuras reſtituat. xiiij. q. vi. ca. Si res. Et
qd̄ dictū ē de vēditore intelligendū eſt etiaʒ
de emptore vt quādo crederet venditor rem
ſuā min⁹ p̄cioſam eē q̄ꝫ ſit:vtputa ſi vēderet
aurū ꝓ minori p̄cio: q꞉ credit eſſe auricalcuʒ
aīal ſanū qd̄ putat eſſe īfirmū. et ſic de alijs
et ſi emptor hoc cognoſcit et min⁹ dat q̄ʒ res
valet:iniuſte emit et tenet̄ ad reſtitutioneʒ.
D Sexti ſunt q̄ vicioſas et defectuoſas res
vēdūt ꝓ bonis. Circa quod q̄ritur vtrū vēdi
tor teneatur dicere vicium rei vendēde. Re⸗
ſpōdet̄ ſm ſctm̄ Tho. ij. ij. q. lxxvij. Uenditor
qui rem vicioſam ad vendendū exponit ex h̄
ipſe dat emptori dāni vel periculi occaſionē
Damni quidē ſi ꝓpter hmōi viciū res ſit mi
noris precij: ꝛ ip̄e venditor nihil de precio di
minuit. Periculi aūt ſi ꝓpter hoc viciū vſus
rei reddatur impedit⁹ vel noxius:puta ſi ali
quis vendat alicui equum claudicantē ꝓ ve
loci. vel domū ruinoſam ꝓ firma:vel cibum
corruptū ꝓ bono et recenti. et ſic de alijs. Un̄
rn̄deo breuiter:ſi hmōi vicia ſunt occulta et
vēditor nō detegit erit doloſa et illicita vēdi
tio ꝛ vēditor tenet̄ ad dāni recōpenſationeʒ
Si vero rei viciū ſit manifeſtū: puta ſi equ⁹
ſit monocul⁹:vel cū vſus rei etſi non cōpetit
vni:pōt tñ cōpetere alteri. et venditor ꝓpter
hoc viciū ſubtrahit de p̄cio inq̄ʒtū opʒ: tunc
non tenetur ad manifeſtandū viciū rei. q꞉ ꝓ
pter hmōi viciū forte emptor vellet plus de
p̄cio ſubtrahi q̄ꝫ eſſet ſubtrahendū. vnde vē
ditor pōt licite viciū reticere. Hec ille. E
Septimi ſunt illi q̄ prompta pecunia emūt:
ꝛ incōtinēti illud idem ſibi vel alij ecōuerſo
vendunt. et ꝓpt̄ dilationē dant chari⁹ q̄ʒ va
let aut valere pōt. ꝛ nullū laborē: vel nulluʒ
dubiū:vel nullas expenſas cum hac re habu
erunt. ſed immediate in eodem tempore ꝛ lo
co propter dilationē multo charius vendūt.
Uerbigratia. ſicut qui emunt auenam cū eſt
in bono foro : et propter dilationem multo
charius vendunt q̄ꝫ valere poteſt. Item qui
quandoq̄ʒ emunt duo vel quattuor vaſa vini
pro promptis pecunijs : et immediate pro⸗
pter dilationem multo charius vendunt :
et quandoq̄ʒ nunq̄ꝫ extra celarium trahunt:
et ſic quandoq̄ʒ illa vaſa vini bis vel ter
venduntur. et tamen ſemper in eodem lo⸗
co manent. Item qui emunt vina vel blada
cum adhuc creſcunt minori precio creden⸗

tes veriſimiliter cõputato etiã dubio ꝙ cir-
ca futurũ autũnum vel meſſis tpe multo ma
gis valeant: vel etiã tũc multo chariꝰ vẽdũt.
Secus aũt ſi ꝓbabiliť dubitareť: ſi plus vel
minꝰ eſſent ꝑ tũc valiture: qꝛ tũc nõ eſſet vſu
ra. Itẽ q̃ emũt pannũ vel lanã vel hmõi pro
promptis pecunijs ⁊ imediate chariꝰ vendũt
ꝓpter tpis dilationẽ. tales quandoqꝫ plꝰ lu
crať ꝙ̃ ille q̃ talia mercimonia adduxit per
xl. vel. l. miliaria: et fecit magnas expenſas ⁊
labores. Circa hoc queriť vtrũ negociatores
poſſunt licite lucrũ accipere et chariꝰ vende-
re ꝙ̃ emptũ ſit. Rñdeť cũ laborãt ꝑ oĩbus ⁊
q̃ſi cõmune negociũ in mercatibꝰ gerũt poſ-
ſunt moderatũ lucrũ accipere. Secus eſt de
imoderato. vt pꝫ extra de emp. et vẽd. ca. i.
Sciẽdũ ꝙ hoc intelligẽdũ ẽ ſi ipſe venditor
rem meliorauit: aut etiã qꝛ preciũ rei muta-
tũ eſt ſm diuerſitatẽ loci vel tẽporis: vel ꝓ-
pter piculũ cui ſe expoſuit trãſferẽdo rẽ d̃ lo
co ad locũ pꝫt chariꝰ vendere. cũ tamẽ ſb mo
derate fiat vt dictuꝫ eſt. Octaui mercatores
ſunt q̃ tenebroſa loca eligũt: ⁊ lucẽ ſolis ⁊ cla
ritatem diei obtenebrãt. et hoc iõ faciunt: vt
res aliť appareãt ꝙ̃ ſunt: vt faciũt pãnicide.
et in h̃ ſe oñdũt eẽ filios tenebrarũ. Uñ dñs
merito dicit eis illd̃ Mat. xxij. Mittite eos
in tenebras exteriores. Quia tenebras dile-
xerũt: ideo tenebras habebũt. Et in hoc oſtẽ
dunt ſe male velle ſcienter facere vel agere.
Uñ de talibꝰ dicit xps in euãgelio: vt habeť
Ioh. iij. Oĩs q̃ male agit odit lucẽ: et nõ ve-
nit ad lucẽ: vt nõ arguanť opa eiꝰ. qui auteꝫ
facit v̈itatẽ venit ad lucẽ vt manifeſtenť o-
pera eius. qꝛ in deo facta ſunt. Et tales mer
catores qui cauſa decipiendi hoc faciũt ꝙ̃tũ
in eis eſt oculos xpi conanť velare. Uñ aucto
ritas. Oculos dñi oĩa aſpiciẽtis conanť vela
re: qui malũ ꝓ bono nituntur vẽdere: vľ mu
tuare. Et talibꝰ in caſu quo nunq̃ ꝓ primum
decepiſſent: ſola intẽtio ad eternã dãnatõeꝫ
ſufficeret. Noni ſunt qui cũ mechanicis ꝯue
niunt: et pactũ faciũt dando eis promptam
pecuniã vt ſibi ſup terminũ aſſignatũ tot pa
ria vel tot facta mechanica p̄parent: et ſciũt
veraciť ꝙ tpe illo ſibi aſſignato multo plus
eiſdẽ mechanicis ſoluerẽt talia eis ſic p̄para
ta. ⁊ ſic nimis grauãt iſtos paupes mechani
cos: ſic ꝙ ipſi ex ſuis continuis laboribꝰ vix
ſibi nutrimẽtũ acquirũt. Decimi ſunt q̃ iſtaſ
res vẽdũt q̃ ad nullũ vſum ſũt vtiles niſi ad
peccãdũ. ſicut gladios ⁊ ſagittas itoxicatas
aut venena: aut falſos teſſeres ⁊ hmõi, oñis
illi indubitanť peccãt q̃ faciũt vel tenẽt vel
vendũt vel donant ⁊ oĩa mala ꝯſequentia q̃
cũ hmõi fiũt iſtis imputabũtur. qꝛ qui occa-
ſionẽ dãni dat: dãnũ dediſſe videť. vt patet
extra de iniu. ⁊ dã. da. c. ſi culpa. Concordat
ſctũs Tho. et Hoſtieñ. Si aũt ille res que vẽ
dende ſunt pñt eſſe vtiles: vt arma in iuſto
bello: vel q̃dã venena ad aliqđ medicinale:
vel contra aĩalia nociua. qui talia vendit vľ
dat nõ peccat: niſi forte ſibi probabiliť dicta
ret conſciẽtia ꝙ emptor rem illaꝫ q̃reret ad
malefaciendũ: tũc eñ non dꝫ ei vendere: nec
dare: nec accõmodare illã rem. Uerbigrã. ſi
ſi veniret vnꝰ q̃ vellet vnũ iniuſte occidere: vľ
aliquẽ letaliť vulnerare: tũc tali ñ debes gla
diũ vendere nec accõmodare alˀs reꝰ eris illi
us pcti. Itẽ aurifaber q̃ facit anulũ aureũ ill-
liꝰ quem ſcit veraciť abuti velle. ſ. ꝙ velit da
re alicui virgini vel mulieri vt alliciat eã ad
actũ illicitũ: talis aurifaber reꝰ erit pcti illiꝰ
et ſic de alijs. Et hoc idẽ poſſumꝰ a ſimili co-
gnoſcere ꝑ talia exẽpla. qꝛ ſi q̃s cognoſceret
ꝙ aliq̃s q̃reret aliquẽ ad occidẽdũ: tũc indi-
cãs ſcienť ſibi locũ vbi euꝫ inueniat: reꝰ erit
homicidio. Itẽ ſi q̃s alicui fornicari volenti
indicaret ꝓſtibulũ vel locũ aliũ vbi tales me
retrices inueniret: reꝰ eſſet illius facti. Ergo
vľr loquẽdo quicũqꝫ iuuat v̈bo vel facto ali
quem ad peccãdũ: reus erit oĩm iſtorũ pctoꝝ
immo nõ ſolũ talis qui conſentit: ſed etiã q̃
nõ impedit ſi põt. Uñ ſcriptũ eſt. Mãdauit
deꝰ vnicuiqꝫ de proximo ſuo. Undecimi ſũt
qui in diebꝰ feſtiuis mercimonia ſua exercẽt
Uñ q̃ritur an tales peccãt mortaliť. Rñdeť
ſm Guil. ſi quis hoc facit nõ ex conſuetudĩe
ſꝫ ꝑ ſua neceſſitate et ãte audiuit diuina: nõ
credo ꝙ peccet mortaliť. Secꝰ ſi nõ ex cõſue
tudĩe vel lucrãdi cupiditate: et maxĩe ſubtra
hendo ſe a diuiniſ. Aut ẽt ſi hmõi mercata ꝓ
hibita ſunt a p̄latis illius loci ſiue forſan ex
cõmunicata. Mercata tamen que ex quadã
neceſſitate fiunt de victualibꝰ et neceſſarijs
ad diẽ aliquẽ nõ credo illicita eſſe. dũmodo
tñ ſe ꝓpter hoc nõ ſubtrahant a diuino offi-
cio. Heu hoc non attendunt iſti inſtitores q̃
in dedicationibꝰ vel in alijs feſtis ſũmo ma
ne ſua venalia exponũt: et totũ diuinũ offi-
ciũ negligũt: nec illa die miſſam vel ſermonẽ
audiũt: in hoc grauiť deliquũt. In ſignũ hu
ius tẽpore paſche ꝓhibetur communio om
nibus qui mercãtias in diebꝰ feſtiuis exer-
cent. ⁊ cõmunio non prohibetur niſi pro pec
cato mortali. Siľe eſt de his qui vendũt et

emunt in loco ſacro. B Duodecimi ſunt
qui emunt rapinã vel furtũ. Uñ ſciendũ ꝙ q̃
ſciuit ⁊ ꝓbabiliter credidit rẽ eſſe furatã vel
raptã ⁊ illã emit grauať quinqꝫ modis. Pri
mo qꝛ teneť ſemp rem reddere etiã ſi ante de
cem annos emiſſet: et eodẽ die quo emit ſibi
violẽter fuiſſet ablata: vel alˀs ſibi perijſſet.
vt ſi fuiſſet aial ⁊ mortuũ ſibi fuiſſet: adhuc
teneť reſtituere ſi vult veraciter penitere. qꝛ
ſemp tenetur fur rẽ furatã reſtituere: niſi in
vno caſu. puta ſi rẽ obtuliſſet dño tpe ⁊ loco
ꝯgruo: ⁊ ille noluiſſet accipe. Scđo qꝛ teneť
reſtituere oẽs fructꝰ ꝑceptos ⁊ q̃ medio tpe ꝑ
cipi poterant. Tertio qꝛ res eſtimãda eſt ſm
optimũ ſuũ ſtatũ. puta ſi res tempore vendi
tionis fuiſſet melior ꝙ̃ poſtea: tunc non ſuf-
ficit ꝙ ſimpliciter reſtituať. Quarto qꝛ non
põt repetere ab illo cuius res eſt p̄ciũ qđ de-
dit illi qui rem vendidit. nec etiaꝫ põt agere
corã iudice cõtra venditorẽ de precio ſoluto
quia obſtat ſibi ſua turpitudo. Quinto qꝛ ꝑ
dit etiã expenſas volũtarias quas in eã reꝫ
tempore intermedio fecit. Si autem emit ſi
de bona. puta ſi ꝓbabiliter rem credidit eſſe
iuſtam: ſic bona fides quattuor ſibi confert.
Primo ꝙ non teneť reſtituere durãte bona
conſcientia. ſed ſi poſtea ſciuerit rẽ eſſe fura-
tam tenetur reſtituere: ſed fructus ꝑceptos
⁊ conſumptos nõ teneť reſtituere. Secundo
poteſt rẽ alienare ⁊ vendere ſtante bona con
ſcientia. ſed ſi aliqđ lucrũ ex venditione fur-
ti conſequitur: illud debet reddere domino
poſtea veniẽti. Tertio qꝛ rem non teneť i ca-
ſu furtiuo reſtituere durãte bona fide ſi res
interim pereat abſqꝫ culpa ſua. in nullo te-
netur reſtituere dño. Quarto qꝛ poſt reſtitu
tionẽ rei põt agere ꝯ venditorẽ de p̄cio qđ de
dit et vẽditor teneť ſibi reſtituere precium.

¶ Dñica. xi. Sermo. cvij. De iactantia.

D Uo hoĩes aſcenderũt in
tẽplũ vt orarent. vnus phariſeꝰ ⁊
alter publicanꝰ. Luc. xviij. Sicut
diciť in hyſtoria ſcholaſtica pha
riſei dicunť q̃ſi diuiſi. qꝛ a ceteris iudeis in q̃
buſdã ob ſeruãtijs diuiſi erãt. Nã in fronte ⁊
in manibꝰ mẽbranas portabãt in quibꝰ de-
calogus ſcriptus erat: ad innuẽdũ ꝙ dei pre
cepta ante oculos cordis habere deberent ꝑ
iugem meditationẽ: ⁊ in manibus ꝑ impleti
onem. In fimbrijs etiã pallioꝝ ſpinas alli-
gabant vt incedentes pũgerenť: et ſic mãda
toꝝ dei memores redderentur. De quoꝝ nũe
ro iſte phariſeus erat de quo in pñti euange
lio agitur q̃ cũ publicano in templum aſcen
dit vt oraret. D Nota hic q̃ttuor mala
de ſupbia iſtiꝰ phariſei. Primũ eſt irreueren
tia dei qꝛ ſtans apud ſe orabat. in hoc ſe irre
uerenť apđ deũ habuit ꝙ genua ſua nõ cur-
uabat. Sic adhuc quotidie faciũt multi põ-
poſi ſuo creatori. ꝯ q̃s dicit apľs Phil. ij. In
noĩe ieſu oẽ genu flectať celeſtiũ terreſtrium
⁊c̃. Supbia ei tollit reuerẽtiã dei. qꝛ ꝙ̃to q̃s
ſupbior fuerit: tanto erit minꝰ reuerẽs deũ
⁊ hoĩes. qꝛ ex ſupbia oriť ꝙ q̃s verecũdeť ſe
hũiliare corã deo ſuo. nec etiã ꝓximos hono
rat. qꝛ reputat ſe meliorẽ et digniorẽ ceteris
Sed hũilis honorat deũ hũiliť et reuerenť.
Siľr et ꝓximos honorat. qꝛ iudicat alios di
gniores et meliores ſe. Secundũ malũ iſtiꝰ
phariſei ẽ cõplacentia ſui. qꝛ apud ſeipꝫ ora-
bat. Et dãnabile hoĩ eſt nimiã cõplacẽtiã ha
bere circa ſeipm: qꝛ diſplicet deo. Ergo qñ dy
abolꝰ immittit alicui extollentiã cordis ⁊ cõ
placentiã ſuipſiꝰ tũc hõ cogitare dꝫ de pctis
ſuis ⁊ de iuſticia dei qꝛ nõ eſt certus vtrũ vn
q̃ꝫ vere penituerit: q̃uis de mia dei ſemp de
beat hr̃e ſpem. Tertiũ malũ eſt cõtemptꝰ pro
ximi. Uñ dixit. Non ſum ſicut ceteri hoim ra
ptores: iniuſti: adulteri: velut etiã hic publi
canꝰ. Notandũ ꝙ ſi iſte phariſeꝰ ſic dixiſſet.
Non ſum ſicut ceteri hoĩes iuſti ⁊c̃. qꝛ pctõr
ſum ⁊c̃. vel etiã nõ ſum ſicut ceteri pctores:
ſꝫ ãplius oĩbus pctõr: tũc bene continuaſſet
ſuã oroeꝫ. Sciẽdũ ꝙ iſte phariſeꝰ tria mala
alijs impoſuit. ſ. rapinã: adulteriũ: et iniuſti
ciã. Et lꝫ hoc põpoſe dixerit: tñ in multis ve
ruꝫ dixit. qꝛ multi ſunt raptores: multi ſunt
adulteri: ⁊ multi ſunt iniuſti ſciẽter res iniu
ſtas poſſidẽtes: quibꝰ nõ eſt ſpes ſalutis ſi-
ne reſtitutione et emendatione vite. Uñ di-
citur in decre. Nõ dimittitur peccatũ niſi re
ſtituať ablatũ. di. liiij. Generalis. ⁊. xxiiij. q.
vi. Si res aliena. ⁊. xij. q. ij. Fraťnitas. Quar
tũ malũ in q̃ repħendiť phariſeꝰ ille eſt iactã
tia de bono opere ſuo. quia dixit. Ieiuno bis
in ſabbato: decimas do oĩꝫ que poſſideo. Uñ
in preſenti ſermone tria ſũt dicẽda. Primo
quare iactantia deteſtanda ſit. Secundo qñ
iactantia eſt peccatũ mortale. Tertio exẽplũ
de ſuperbia. E Circa primũ ſciendum ꝙ
iactantia propter tria deteſtanda eſt. Primo
qꝛ iactans ſe de bonis grãm dei effundit et
oĩa bona perdit. Unde de primo dr̃ Eccľi. xx.
Gratie fatuoꝝ effundenť. De ſecũdo Maxi-
mus in quodã ſermone dicit. Non poſſumꝰ

ꝓ vno et eodem opere fauorē mundi expete
re: et pmiū celeſtis glorie inde acqrere. Jtē
Greg. in moral'. O ꝙ miſeri ſunt qui affectāt
laudes hoīs in ſemetipſis. diſſipant fructus
laborū ſuoꝝ: dumqꝫ ſe alienis oculis oñdere
appetūt: dānant qꝺ agunt. Secūdo q: talis
q ſeipm iactat fert teſtimoniū de ſeipo. ꝫ ad
talē pōt dici vere qꝺ iudei dixerunt ad xpm
mēdaciter. vt hr̄ Joh. viij. Tu de teipo teſtio
niū phibes: et teſtimoniū tuū nō eſt veꝝ. Jn
xpo cui hoc dicebaꝛ nō habebat locū hoc di
ctū q: veraciter potuit de ſeipſo teſtimoniū
phibere. q: ſeipm nouit plene: qꝺ alij hoīes
non poſſunt facere. q: ſeipſos plene et vera
cit' nō cognoſcūt. Unde hylari⁹. Soli deo de
ſe credendū eſt qui ſe ſolus nouit. Sed in a
lijs hominib⁹ verum eſt qꝺ dicit apoſtol⁹. ij.
Coꝝ. x. Non qui ſeipſum commēdat ille pba
tus eſt: ſed quē de⁹ cōmēdat. Tertio q: talis
qui iactat ſe idolū ſeipſum facit: ſeipſum co
lens: et gl'am ſibiipſi attribuit que deo prin
cipaliter attribuenda eſt. Uñ apl's. i. Thy. i.
Soli deo honor et gloria. ps. Nō nobis dñe
nō nob: ſꝫ noī tuo da gl'am. K Circa qꝺ
ſciēdū ꝙ ſeipm iactare ſiue laudare pōt ꝯtin
gere octo modis. Jn qb⁹ cognoſcitur quādo
eſt pctm̄ mortale vel veniale: vel etiā nullūz
pctm̄. Primo pōt qs ſe laudare ꝓpꝫ bonū pro
prie fame. vt. ſ. hō poſſit ſeruare ſuā bonā fa
mā. Sic ſamuel ſe laudauit poſtqꝫ ſenuit co
rā filijs iſrael. vt hr̄. i. Reg. xij. Dicens ad fili
os iſrael. Jtaqꝫ conuerſat⁹ ſum corā vob ab
adoleſcētia mea vſqꝫ ad hanc diē. ecce preſto
ſum loqmini de me corā dño et coraꝫ chriſto
ei⁹ vtrū bouē cuiuſqꝫ tulerim aut aſinum. ſi
quēpiā calūniatus ſum. ſi oppreſſi aliquē. ſi
de manu cuiuſqꝫ mun⁹ accepi ⁊ cōtemnā illꝺ
hodie: reſtituāqꝫ vobis. Et poſt hoc ſubdit.
Teſtis eſt mihi dñs q: nō inuenieꝫ in manu
mea qppiā mali. Sic ſiſi mō cū qs inculpat⁹
eēt iniuſte: vel etiā timeret iniuſte inculpari
in tali caſu ſimili poſſet ſeipꝫ laudare ad cō
ſeruādū bonā ſuā famā. imo hō cū inculpaꝛ
iniuſte tūc teneꝛ defendere ſuā bonā famā ⁊
ſe excuſare ⁊ oñdere innocētiā ſuā. q: dicitur
Prouerb. xxij. Melius eſt nomē bonū ꝙ di
uitie multe. Unde Hugo de ſancto Uictore.
Nō ſufficit nobis vita ſancta niſi ſit bona fa
ma. Uñ etiā Aug. Duo ſunt tibi neceſſaria. ſ.
ꝯſciētia et bona fama. Conſcientia ꝓpꝫ teip
ſum. et fama bona ꝓpter primū. L Se
cūdo pōt ſe qs laudare de bonis ſuis ꝓpter
ſubleuationē ſpei. Sic ſe laudauit Ezechias
rex iuda. vt hr̄ Eſa. xxxviij. vbi diciꝛ. Egrota
uit ezechias vſqꝫ ad mortē: ⁊ introiuit ad eū
eſaias ꝓpha et dixit ei. Hec dicit dñs. Diſpo
ne domui tue q: moriens tu ⁊ non viues. Et
ꝯuertit ezechias faciē ſuā ad pietē et orauit
ad dñm ⁊ dixit. Obſecro dñe memēto queſo
quō ambulauerim corā te i vitate ⁊ corde p
fecto. ⁊ qꝺ bonū eſt in oculis tuis fecerim. Et
fleuit ezechias fletu magno. Et factū eſt vbū
dñi ad eſaiā dicens. Uade et dic ezechie hec
dicit dñs. Audiui orationē tuā et vidi lachry
mas tuas: ⁊ ecce ego adijciā ſuper dies tuos
xv. annos. et de manu regis aſſyrioꝝ eruā te
et ciuitatē iſtā. Sic ſimili modo cū quis eēt
in magnis anxietatib⁹ cōſtitutus: ſiue i ago
ne mortis et tēptationib⁹ maxime vexatus:
et ſpecialiter de deſperatione temptareꝛ tūc
poſſet quis in tali caſu bōa opera ſua ad me
moriaꝫ reducere ne deſperaret. Et econuerſo
cū homo de elatione et complacentia ſuijpi⁹
temptareꝛ: tūc peccata ſua eſſent ad memori
am reducenda vt inde humiliareꝛ. Huic ſiſe
legiꝛ de ſancto Anthonio cui dyabol⁹ dixit.
Cum te exaltare in elatione mentiſ deſidero
tūc tu te deprimis: et cum te deprimere volo
tunc tu te exaltas. Sciendū tamē ꝙ in ago
ne mortis homo maxime debꝫ habere recur
ſum ad diuinam miam. Uñ Amb. in exame
ron De diuina miſeratione tūc ſperandū eſt
amplius cū pſidia hūana defecerint. Unꝺ
legitur de btō Bernardo qui in merito paſſi
onis xpi intātū cōfidebat ꝙ cū in infirmita
te qñqꝫ ſibi videretur ꝙ ante tribunal dñi p
ſentareꝛ et ſathan multa contra euꝫ diceret
rñdit. Regnū celorū duplici iure dñs me⁹ ob
tinet. ſ. hereditate patris. et merito paſſiōis
ſue. altero ipe content⁹ alterū mihi donat.
Ad hec inimicus confuſus receſſit. M
Tertio poteſt quis ſe laudare ad gloriā dei ⁊
ad edificationeꝫ primoꝝ. vt fecit apoſtolus
Paul⁹. ij. Coꝝ. xi. Exiſtimo me nihil minus
feciſſe a magnis apl'is. Jtē dicit in alio loco
Abundanti⁹ oīb⁹ his laboraui. Jtē iactat ſe
de his q paſſus eſt. Uñ dicit. ij. Coꝝ. xi. Jn la
bore ⁊ erūna: in vigilijs multis: in frigore et
nuditate: i mortib⁹ frequēter. a iudeis qnq
es qdragenas vna min⁹ accepi. Ter virgis ce
ſus ſuꝫ: ſemel lapidatus ſum: ter naufragiū
feci. ⁊ ſic de alijs periculis multis q ibi enūe
rat in quib⁹ omib⁹ fuit. Hec btūs paul⁹ de ſe
narrat: vt eos ad tolerantiā et opationē aiaꝫ
ret. Uñ dicit ibidē. Suſtinetis eñ ſi qs vos
in ſuitutē redigit: ſi qs deuorat: ſi quis vos
in faciem cedit. Jdeo dicit ad Ro. xij. Bñdi
cite pſeqntib⁹ vos: bñdicite ⁊ nolite maledi
cere. Ergo tali intētione pōt qs opa ſua ma
nifeſte corā hoīb⁹ facere ⁊ etiā qñqꝫ de eiſdē
bonis opib⁹ ſe laudare: vt de⁹ ex hoc honori
ficeꝛ ⁊ prim⁹ edificeꝛ. Uñ xpus dicit vt hr̄.
Mathei. v. Sic luceat lux vr̄a coram hoīb⁹:
vt videāt opa vr̄a bona ⁊ glori. pa. ve. qui in
celis eſt. Unde Greg. in mo. Actio ſit in pu
blico vt intentio maneat in occulto. Quarto
cū qs ſe iactat ꝓpter aliquē actum venialis
peccati: ſicut qñ qs laudari vult eo ꝙ venia
liter in laude delecteꝛ. Ubi gr̄a. Ut cū qs lau
dari vult in aliquo pio qꝺ nō eſt ꝯ charita
tē dei ⁊ primi: tali intentōe vt ſic bon⁹ ſoci⁹
eſtimeꝛ ⁊ noieꝛ: ⁊ hꝺ eſt veniale pctm̄. Quinto
ꝓpter lucrū tpale ⁊ ex auaricia ſolent ſe ali
qui laudare: vt aliq mercatores q ſeipos cō
mendant: ⁊ ſic primos in emendo vel vēdē
do decipere intendūt: vel etiam vt aliq hy
pocrite q ſe cōmendāt ꝓpter lucrū. Sciendū
ꝙ qñ malus hō oñdit ſe bonū ꝓpter lucrum
tpale ⁊ nō eſt: ꝓpterea recipit aliqs elemoſi
nas cuꝫ eis nō indiget: tenetur reſtituere in
foro conſcientie pauperibus. Uel etiaꝫ aliq
mechanici qui vltra modum ſuos labores ⁊
ſua opa extollunt ⁊ commendant. ⁊ labores
⁊ opera aliorum reprehendunt ⁊ vituperāt
quaſi nihil valeant: qꝫuis etiā qñqꝫ meliora
ſint: qꝺ ꝯſtat eſſe ꝯ charitatem primi. quia
alijs facit qꝺ nō vellet ſibi fieri: ſcꝫ artem et
opa alioꝝ vilipendendo. tales grauiter pec
cant: q: hoc nō ꝓcedit ex charitate: ſꝫ ex inui
dia. vñ Ariſt. ij. thopi. Jnuid⁹ eſt q triſtatur
de pſpitate bonoꝝ. Jtē dicit Rich. Sil'is ſi
mili inuidet: ſi in hoc quo ſil'es ſunt vn⁹ exce
dit aliū. vñ figul⁹ odit figulū. N Sexto
cū quis ſe iactat in malicijs ſuis. ⁊ tunc tale
eſt pctm̄ q̄le eſt illud pctm̄ de quo ſe iactat. ſ.
mortale vel veniale. Uerbi gr̄a. Ut cū qs ſe
iactat de procatione mulierū ⁊ de tactu illi
cito vel de actu luxurie: vel etiā de ſupbia: vꝫ
de complacentia quā habuit in chorizando
vel in alijs pctis. vnde Greg. in moral'. Sūt
nōnulli q nequaqꝫ deſlēt qꝺ faciunt: ſꝫ etiam
laudare ⁊ defendere non deſiſtūt. ⁊ nimiruꝫ
cū defenditur culpa geminatur. Unde dicit
quidam. Dupliciter peccat qui ſe de crimine
iactat. Sciendū ꝙ tam ille qui laudat aliuꝫ
in pctō mortali ipm in pctō confortando qꝫ
ille q laudē querit in pctō tali ambo grauiꝛ
peccant. vnde Aug. ſup ps. Duo ſunt genera
pſecutoꝝ. ſ. vitupantiū ⁊ adulantiū. Sꝫ pl⁹
perſeqtur lingua adulantis ꝙ vituperantis
Jdem. Adulantiū lingue ligant hoīes i pec
catis. Delectat eñ ea facere in qbus nō ſoluꝫ
nō metuiꝛ repꝛhenſor: ſꝫ etiā laudaꝛ opator.
Sꝫ heu iā cōpletur illꝺ dictū ps. Laudatur
pctōr in deſiderijs ſuis: ⁊ iniq bñdiceꝛ. quia
ſupbia noīaꝛ honeſtas. auaricia ꝓuidentia
aſtucia prudētia. ⁊ ſic de alijs. ſꝫ q ſic laudaꝛ
decipiunꝛ. vñ Eſa. iij. Popule me⁹ q beatum
te dicūt ipi te decipiūt. ergo nō debem⁹ nos
iactāter laudare in malicijs noſtris: nec gau
dere de iniqtatib⁹ noſtris de qb⁹ dolendū ē
nec velle honorari in his in qb⁹ merito debe
mus verecūdari corā deo ⁊ hoīb⁹. vnde Ber.
Quid eſt magis pūerſum qꝫ letari cū male
feceris: ⁊ in reb⁹ peſſimis exultare. Septimo
cū qs ſe falſe ⁊ mēdaciter iactat: ſicut heu ſe
pius contingit ꝙ multi ſe iactant de his q
nō ſunt vera ⁊ ſic mentiendo qrunt vanā glo
riam tūc ſm Hermā. de ſchildiꝫ qñ vba ta
lis iactantie ſunt in materia falſa. tūc ē pec
catū mortale vel veniale ſicut ea falſitas de
qua ſe iactat: vel mēdaciū in quo gl'iaꝫ qrit.
O Octauo cū qs ſe iactat ⁊ laudē qrit i ſu
is opib⁹ bonis. tunc ſm Hermā. de ſchildiꝫ
qñ p talē iactantiā qrit gl'iam q pfert hono
ri diuino vel ſue ſaluti: vel dilectiōi primi:
tunc eſt pctm̄ mortale. Sꝫ cū qs ſe iactat de
aliqb⁹ ⁊ in eis gl'iam qrit nō tñ pfert illā ho
nori diuino vel ſue ſaluti: vel dilectioni pri
mi: etiā ſi inanē gl'iaꝫ qrat pōt eē veniale. Et
de iſta materia loqtur etiā magr̄ in cōpēdio
theologice veritatis dicēs. Si laus qriꝛ per
opa virtutū hoc eſt dupliciter: vel q: appeti
tus laudis cōiungitur operi virtutū tāqꝫ in
cidens: ſicut contingit in cantu ⁊ predicatōe
qñqꝫ: ⁊ tūc eſt veniale. vel laus eſt finis pri
cipaliter pſitus operi virtutis et operanti.
ita ꝙ ibi conſtituit finē vltimatū: ſic eſt mor
tale: q: tunc inheret ei tanqꝫ fini vltimo. Er
go aliqui poſſunt damnari cū bonis opibuſ
ſuis. ſcilicet qui primo pncipaliter ⁊ finaliꝛ
intenderent laudē humanā quā preponerēt
deo ⁊ proprie ſaluti. Exemplum in euange
lio de phariſeo. Luce. xviij. Qui decimas de
dit: ⁊ duos dies in ebdomada ieiunauit ⁊ ta
men cum his promeruit infernum: quia de
his bonis operibus ſe iactauit: et in eiſdem
vanam glaiā queſiuit. Sciendū etiam ꝙ ſic
homo poſſet amittere mercedem ſuā: ſi ſe ia
ctaret de bonis ſuis operibus: etiā ſi morta
liter non peccaret. Hec ille. Ergo periculo
ſum eſt ſe laudare ⁊ iactare in ſuis operibus

bonis.vnde Iſido.de ſum.bo.Qui hic de bo
no laudari appetit ſpem pdit:ꝛ gliam mer-
cedis ĩ futuro nõ recipit.vñ Criſ.ſup Mat.
O inſipiens qd tibi ꝓdeſt illa laudatio poſt
mortẽ ſi vbi eris nõ lauderis.Itẽ nõ ſolum
cauere debem⁹ ne bona opa nr̃a iactant̃ ꝓſe
ram⁹:ſʒ etiã diligent̃ cauere debem⁹ne in ela
tione ment̃ nos de bonis nr̃is extollam⁹.vñ
legit̃ tale exẽplũ.Quidã monach⁹ in ſpelun
ca fuit magne abſtinentie:ꝛ mult̃ annis flo-
rens in ꝟtutib⁹ q̃ in ꝓfectib⁹ ſuis ↄfidẽs nõ
totũ deo:ſʒ ſibijpſi attribuebat ꝛ in mẽte ſua
ſe exaltabat ꝓpt̃ bona opa ſua q̃ fecit.Hanc
preſumptionẽ ment̃ intuẽs tẽptatoꝛ diabo
l⁹ quodã veſpere fingebat ſe in ſpẽ mulieris
oberrant̃ in heremo.Que vt feſſa ad oſtium
ſpelũce laſſitudinẽ ſimulãs int⁹ ſe ꝓiecit:et
obuoluta genib⁹ eius vt ſui miſereret̃ exorat.
Nox inq̃t me apphẽdit:iube me ĩ angulo cel
lule ↄq̃eſcere ne feris efficiar p̃da.Acq̃eſcit il
le.At illa cãm erradi p heremũ recitãs elegã
tia corpis ꝛ ſuauitatẽ ſmõis affectũ illi⁹ ille
cebroſo amore deflectit.Hic iã blãdiora elo-
quia ioci riſuſq; miſcent̃.man⁹ etiã ꝓcax ad
mentũ barbãq; ꝓtendit̃.Quid pl̃a.Ad vlti
mũ captiuũ ducit militẽ xp̃i:ꝛ laboꝝ p̃terito
rũ ꝛ ꝓfeſſiõis ſue oblit⁹ obſcenos iã conabat̃
inire amplex⁹.Illa ꝟo vlulatũ deterrimũ e-
mittẽs p man⁹ amplexant̃ elabit̃.tũc multi
tudo demonũ in aere ad h̃ ipm ſpectaculum
cõgregati ingẽti clamore inquiũt.O q̃ te vſ-
q; ad celũ exaltabaſ quõ dimerſus es ĩ infer
nũ.diſce q̃ꝛ q̃ ſe extollit hũiliabit̃.Tũc ille q̃-
ſi amẽs deceptiõis ſue nõ ferẽs pudorẽ de-
ſperans ſeipm tradidit oĩ immũdicie.

¶ De eadem dñica.

Deſcendit hic iuſtificatus in domuʒ
d ſuã.Hic in iſto ſermone eſt dicendũ
quomodo vnuſquiſq; dʒ iuſtificari
qui vult ſaluus fieri.Iſtum ſermonẽ quere
infra ſermone.xliiij.E.

¶ De eadem dñica.

Omnis q̃ ſe exaltat humiliabitur.
c Hic eſt dicendũ de ſupbia veſtium
quando eſt mortale.Iſtũ ſermonẽ
quere ante ſermone.lxxxiij.B.

¶ In dñica duodecima.Sermo.cviij.De il-
lis qui arguunt deum.

Bene oĩa fecit.Mar.vij.

b Sciendũ q̃ diuerſi hoĩes ſtulti di
uerſimode deũ reprehendũt. P
Primi eñi ſunt qui deũ reprehendũt de ine

qualitate diſtributionis.vt pauperes q̃ mul
totiens dicũt.quare deus dat vni multa bo-
na temporalia:vñ centũ vel plures poſſent
contentari:ꝛ mille ſinit mẽdicare.Rñdeo q̃
deus dat vni multa alijs pauca.hoc non fa-
cit ſine cauſa.Pauperibus eñi in ſignuʒ ma-
ioris dilectionis dat pauca tp̃alia ꝛ promit
tit eis eterna.Unde Math.v.Beati paupe
res ſpiritu q̃ñ ꝛc̃.Qd eñ xp̃us paupes dili-
git oſtendit̃ in hoc q̃ꝛ ip̃e dat eis qd ip̃e p ſe
in p̃nti vita poſſedit.ſ.pauptatem.Vñ dicit
p ꝓphetaʒ.Ego vero egenus ꝛ pauper ſum.
Bern.Xp̃s pauper eſt natus:paup vixit:pau
per obijt.vnde Lu.ix.Vulpes foueas habẽt
ꝛ volucres celi nidos:filius aũt hoĩs nõ ha-
bet vbi caput ſuum reclinet.Item pʒ in hoc
q̃ pauperes elegit.vñ Iacobi.ij.Nonne pau
peres elegit dñs.Hoc pʒ in apoſtolis q̃ fue-
rũt piſcatores ꝛ hoĩes pauperes.Sic adhuc
hodierna die ſibi pauperes eligit.vnde Gre.
Nos xp̃s eligit quos mundus ſpernit.Ideq;
etiam oſtenditur in hoc:q̃ꝛ orationes eoruʒ
exaudiet:ꝛ deſiderium cordis ipſoꝝ implet.
p̃s.Deprecationẽ eoꝝ exaudiet ꝛc̃.Ideʒ.De
ſiderium pauperũ exaudiuit dñs.Item oſtẽ
ditur in hoc:q̃ꝛ xp̃s eſt memor ꝛ ſollicit⁹ ſup
paupes.p̃s.Nõ in finẽ obliuio erit paupis.
Idem.Ego aũt mendic⁹ ſum ꝛ paup:ꝛ dñs
ſollicit⁹ ẽ mei.Itẽ honorat paupes ꝛ ſaluat
eos.p̃s.Honorabile nomẽ eoꝝ corã illo.Nã
diuites hic nominant̃ ꝛ honorant̃ noĩa eoꝝ
ſed pauperes in futuro.vt pʒ Lu.xvi.De di-
uite epulone q̃ non noĩatur in euãgelio.ſed
pauper Lazarus noĩatim exprimit̃.Et iſte ẽ
ſummus honor q̃ pauperes debent eſſe re-
ges ꝛ regine in regno celoꝝ.vnde Aug.Non
tibi diſpliceat pauptas tua:nihil ea potes
ditius inuenire.Vis ſcire q̃ locuples ſic ce-
lum emit.Vñ p̃s.Aĩas pauperũ ſaluas faci
et.Ergo pauperes debent eſſe patientes in
ſua paupertate:tũc in futuro ditabũtur cuʒ
eternis diuitijs.Quibuſdã etiã bonis hoĩb⁹
dat diuitias:q̃ꝛ meruerũt a deo.ꝛ etiã vt me
reantur vitã eternaʒ.Unde Luc.xvi.Facite
vobis amicos de mãmona iniq̃tatis:vt cuʒ
defeceritis recipiant vos in eterna taberna-
cula.vnde Ber.in ep̃la.Vere beatus qui in-
telligit non ſup cupidum:ſed ſuper egenum
ꝛ pauperem.illum inquaʒ pauperem qui in-
uite petit et verecunde accipit.et accipiens
glorificat patrem ſuum qui in celis eſt.Unde
Auguſtinus.Redime te homo dum viuis.
redime te dum potes.redime te inquã dum

p̃ciũ in manib⁹ habes.redime te ne dũ mors
amara te p̃uenerit:ꝛ vitã ſil' et p̃ciũ perdas.
Sine cauſa vis hoc dimittere vxori q̃ forſitã
aliũ accipiet maritũ.Sʒ aliq̃ dicũt.Mirum
eſt quare deus malis hoĩbus ↄcedit tãta bo
na tp̃alia q̃ ſibi nõ ſuiũt nec eũ diligũt.Rñr
q̃ hoc nõ facit ſine cã:ſed ꝓpter quinq; ratõ
nes malis hoĩbus bñfacit. Q Prima rõ
eſt vt per talia bñficia cõuertant̃ ad deũ.Cũ
eñ nolũt timere penã gehẽne vt deſiſtant a
pctis:tũc deus ex ſua bonitate bñfacit eis vt
ſic eos alliciat et vt ſe ad deũ cõuertant.p̃s.
Dedit eis regiones gentiũ et labores popu-
loꝝ poſſederũt:vt cuſtodiãt iuſtificatões ei⁹
et legẽ ei⁹ requirant.ergo ſi es pctõr et deus
tibi bñfacit dando tibi ſanitatẽ et diuitias ꝛ
honores:tũc cogitare debes ſi de⁹ in p̃nti ti-
bi bñfacit cũ es inimic⁹ ei⁹:q̃d tũc faciet tibi
cũ amic⁹ ei⁹ eris cõuertẽdo te ad ipm.Secũ
da rõ eſt.vt exẽplũ bñfaciendi nr̃is inimicis
nob oñdat.vñ Greg.Oĩs xp̃i actio noſtra eſt
inſtructio.Ergo q̃ñ cognoſcis deũ beneface-
re ſuis inimicis:tũc debes recipere exemplũ
vt tu etiã ſic facias tuiſ inimicis.Vñ Mat.
v.Diligite inimicos veſtros:bñfacite his q̃
oderunt vos.et orate ꝓ perſequentib⁹ et ca-
lũniãtib⁹ vos:vt ſitis filij patris veſtri q̃ in
celis eſt.Tertia rõ eſt:vt nullus p̃ncipaliter
deo ꝓ talib⁹ ſeruiat que cernit etiam malis
dari.Sed ſeruitiũ dei debet ex mera charita
te fieri quam debem⁹ habere ad deũ ꝛ firmã
ſpem debem⁹ habere ad deũ q̃ deus hic nob
in temporalib⁹ ad neceſſitatem prouideat:ꝛ
in futuro vitã eternam nobis donare velit.
Bern.Tria conſidero in quib⁹ tota ſpes mea
conſiſtit.ſ.charitatẽ adoptionis.veritatẽ ꝓ
miſſiõis.et p̃tãtẽ redditiõis.Scio eñ cui cre
didi et certus ſuʒ.q̃ꝛ in charitate nimia ado
ptauit me.q̃ꝛ verax eſt in ꝓmiſſione:potens
in exhibitione.Quarta ratio eſt:vt ex ꝓſpe-
ritate continua filij dei ꝛ filij dyaboli cogno
ſcãtur.q̃ꝛ q̃ñ quis eſt peccator et ſemp habʒ
proſperitatẽ in temporalibus et ex hoc ſe nõ
emendat eſt ſignum ſue eterne dãnationis.
Vñ Greg.Magnus affluxus tp̃aliũ eſt eter
ne damnationis iudiciũ.Sed aduerſitas et
paupertas cum patientia eſt ſignũ electiõis
a deo.Vñ ap̃ls ad Heb.xij.Flagellat omneʒ
filiũ quẽ recipit.Vñ Greg.Si exemptus fue
ris a percuſſione flagelloꝝ:eris et exemptus
a numero filiorũ.Quinta ratio eſt vt mali h̃
remunerentur pro bonis ſuis operibus que
in peccato mortali faciunt.q̃ꝛ cũ iſtis bonis

operibus que quis facit exiſtẽs in pctõ mor
tali nihil meret̃ in vitam eternam.ſed ex quo
nullum bonum manet irremuneratũ.et ĩ ce
lo talia opera non remunerabũtur:tunc opʒ
q̃ hic in terra per iſta temporalia bona iſta
opera remunerentur.Vñ Greg.Quicũq; in
hoc ſeculo bene habetis cuʒ vos bona egiſſe
recolitis valde pertimeſcite ne conceſſa vob
proſperitas eorũdem ſit remuneratio bono-
rum.Et hec eſt vna principalis cauſa q̃re ma
li q̃ filij dyaboli ſunt:et qui etiam nunq̃ cõ-
uertũtur nec ſaluant̃ ſʒ dãnantur habẽt hic
ꝓſperitatẽ in tempalib⁹ in diuitijs ꝛ hono-
ribus.q̃ꝛ ipſi etiã q̃ñq; orãt:q̃ñq; elemoſinã
dant.q̃ñq; ieiunãt.q̃ñq; miſſam audiũt ꝛc̃.
ꝛ ſic talia bona opera remunerantur eis per
iſta tp̃alia bõa et tranſitoria.Vñ dr̃ ĩ decret.
Mali ꝓpter bona que faciũt preſentem pro
ſperitatẽ ꝓ retributione ſuſcipiunt.di.xxiij.
Quãq;.Et tales indurati merito timere de-
bẽt.q̃ꝛ lignũ aridũ cũ pinguedĩe pfuſum ve
hemẽti⁹ ardet:ſic et ipi q̃ hic accipiũt multi-
plicia bõa ꝛ bñficia dei:et iſta in crapulis ꝛ
voluptatib⁹ cõſumũt vehemẽti⁹ in inferno
ardebũt.vñ Apocal'.xviij.Quantum in deli-
tijs fuit:tantũ date ei tormentũ. R Vñ
exemplũ.Legitur in vita ſancti Ambroſij q̃
quodã tp̃e cũ beatus Ambroſius romã pge-
ret in quadam villa thuſcie apud quendã ho
minẽ locupletẽ hoſpitatus fuit:ꝛ cernẽs ibi
omnia eſſe repleta domũ et curiam cũ iumẽ
tis et pecoribus.cum famulis et famulab⁹
tunc illũ hominẽ ſuper ſtatu ſuo ſollicite re
quiſiuit.cui ille.O dñe ſtat⁹ me⁹ ſp felix exti
tit et glorioſus.Diuitijs abũdo.familiã plu
rimã habeo.ꝛ oĩa ſemp ad nutũ meũ habui:
et nunq̃ mihi aliquid aduerſum accidit vel
qd me contriſtaret aduenit.Hoc audiẽs bea
tus Ambroſius vehemẽter obſtupuit:et his
qui ſecũ in comitatu ſuo erãt dixit.Surgite
et hinc q̃to citi⁹ fugiam⁹:q̃ꝛ dñs nõ ẽ in loco
iſto.feſtinate filij nec fugiẽdo morã facite ne
nos hic diuina vltio compꝛehẽdat:et in pec
catis eoꝝ pariter et nos ĩuoluat.Cũ ergo fu
gerent et aliquãtulũ ꝓceſſiſſent ſubito terra
ſe aperuit:et hominẽ illũ cuʒ vniuerſis q̃ ad
eum pertinebant ita abſorbuit vt nullũ ide
veſtigium remaneret.quod cernens beatus
Ambroſius dixit.ecce fratres q̃ miſericordi
ter deus parcit cum aduerſa tribuit:ꝛ q̃ ſe-
uere iraſcitur q̃ñ ſemp proſpera elargit̃.In
eodẽ aũt loco fouea ꝓfundiſſima remanſiſſe
dicitur:que vſq; hodie in huius rei teſtimo-

niū adhuc ibidē inuenit̃. Ecce dilecti amici
ꝗ̄ horrenda pena et ruina: nō em̄ ↄ̄dicami⁹ ſi
gnis xpi. et ſi corruim⁹ reſurgam⁹ ne noſtra
ruina ſit vt ruina fulguris. qđ fulgur ſuper-
cadēs q̄dā impetu nūꝙ̄ reſurgit. Scđi argu
unt dn̄m de ordīatōe tēpoꝝ dicētes. Jam ni
mis pluit. iā nimis ningit. iā nimis tonitru-
at. iā nimiū frig⁹. iā nimi⁹ eſt⁹. ⁊ ſic de alijs.
Quib⁹ rn̄det vt h̄r Act̃. v. Nō eſt veſtrū noſ-
ſe tpa vel momenta ⁊c̄. Vn̄ ſtultū eſt deū de
aura informare: q̄ ſolus nouit oia guberna-
re. Vn̄ ſciēdū ꝙ multis de cauſis de⁹ ſuſcitat
aeris intemperiē. S Primo ꝓpter hoīꝫ
pctā. Leuit̃. xxvi. Si mādata mea non cuſto-
dieritis dabo vobis deſup celū ſicut ferrū et
terrā eneā. Hoc etiā ptꝫ tpe diluuij vbi de⁹ ꝓ
pter pctā hoīm totū mūdū ſubmerſit p̄ter oc
to hoīes q̄ remāſerūt in archa noe. Etiā ptꝫ
in ſodomis vbi de⁹ ꝓpt̃ pctā hoīm cōbuſſit
q̄nqꝫ ciuitates ⁊ oēm terrā circūiacentē cum
igne ⁊ ſulphure. Secūdo vt pctōres terrore
pcutiat: ⁊ ſic ſaltē ↄ̄uertant̃. Vnde. i. Reg. ij.
Dn̄ꝫ formidabūt aduerſarij ei⁹: ⁊ ſup ipos ī
celis tonabit. Sꝫ diceres: q̄re ſit pulſus ↄ̄ tē
peſtateꝫ aeris. Rn̄det̃ ꝙ ꝓpter duo. Primo
vt hoīes ꝓpter auditū cāpanarū ꝓuocēt̃ ad
inuocandū deū ne nos plaget ꝓpter peccata
noſtra: ſicut totū mūdū plagauit quando di
luuiū venit. ergo hoīes ſiue in die ſiue in no-
cte qn̄ audiūt pulſum cāpanarū contra tēpe
ſtatē aeris debent timere ſibi: ⁊ deū hūiliter
inuocare vt miſericordit̃ nobiſcū agat et nō
ſubſannare deū: nec cōtra eum murmurare.
Vn̄ legit̃ ꝙ erāt tres iuuenes ſimul iacētes
in lecto vno: et. qn̄ de nocte venit tempeſtas
medi⁹ iuuenis ſurrexit de lecto et orauit. ⁊ a-
lij duo eū traxerūt et eū deriſerūt. et dn̄s per
miſit ꝙ tonitrus alios duos occidit: ⁊ terti⁹
ſolus illeſus ꝑmanſit. Secūdo pulſant̃ cam
pane vt dyaboli in aere exiſtētes q̄ nobis no
cere nitūtur terreant̃. q: cāpane ſūt tube xpi
regis celeſtis. Tertio ne hoīes nimis ↄ̄fidāt
in labore ſuo: neglecto diuino officio et ſui-
tio. Si em̄ labore tuo diuinū negligis offici
um laborādo in dieb⁹ feſtiuis: vel per tuum
aratrū abſcindis limitē agri proximi tui. vl̃
quācūqꝫ facis fraudē: ſcire debes ꝙ labores
tui in manu dei ſunt: ⁊ qn̄ vult pōt ꝑ aeris i-
temperiē deuaſtare. p̄s. Dedit erugini fruct⁹
eoꝝ: et labores eoꝝ locuſte. T Vn̄ legit̃
cōtigiſſe in anglia ꝙ pulcherrima blada cre
uerunt. Et ecce appropinquāte tpe meſſium
venit quoddā gen⁹ muſcarū in maxima mul

titudine q̄ illa blada intm̄ cōſumpſerunt ꝙ
vix inter q̄nqꝫ miliaria vnū quartale bladoꝝ
inueniret̃. Hoīes vo illi⁹ patrie q̄ſdā de illis
muſcis ceperūt: et diligent̃ inſpiciētes inue
nerūt eas litteras depictas in alis hn̄tes. in
vna ala ſcribebatur ira. in alia dei vt manife
ſtū eſſet ꝙ ꝓpter demeritū ⁊ vindictā dei h̄
eſſet factū. Quarto vt faciat nos ad decimā
dū ⁊ honorandū deū ꝓmptiores. in hoc ꝙ co
gnoſcim⁹ nos nihil habere niſi in q̄ꝫtū nobis
de⁹ dederit. Et iſta debem⁹ tunc cōdiuidere
paupibus. Vn̄ Luc̃. vi. Date et dabit̃ vobis.
Et cū grāꝝactione debem⁹ vti donis dei. et
nullo mō debem⁹ murmurare ↄ̄ deuꝫ ꝓpter
aeris intēperiē: ſꝫ deo oia cōmittere. Vnde le
gitur in ſpeculo exēploꝝ ꝙ erāt duo religio-
ſi quoꝝ vn⁹ qn̄qꝫ petebat pluuiā. qn̄qꝫ ſereni
tatē. qn̄qꝫ frig⁹ qn̄qꝫ calorē. ſm̄ ꝙ iudicabat
terris ſibi cōmiſſis expediēs eſſe. Alter vero
nihil petebat in ſpāli: ſꝫ totū ↄ̄mittebat diui
ne ꝓuidentie. Cū aūt veniſſet meſſis terre il
lius qui in ſpāli petebat oēs terre illi⁹ fue-
rūt ſteriles: ſꝫ terre alteri⁹ erant copioſiſſime
abūdātes. Et tūc cognitū ē ꝙ iſte q̄ cōmitte-
bat ſe diuine ꝓuidētie erat diſcretior ⁊ meli
us fecit. V Tertij arguūt deū de ineq̄li-
tate. q: ſepe dat paupib⁹ multos pueros q̄
eos paſcere nequeūt. Et qn̄qꝫ diuitib⁹ q̄ libē
ter haberēt pueros dat paucos vel nullos.
Rn̄ſio ꝙ hoc nō facit ſine cā. cū em̄ dn̄s dat
paupib⁹ multos pueros. h̄ primo facit in ſi-
gnū dilectionis. Et nō eſt diffidendū qn̄ eos
etiā paſcat. p̄s. Qui dat iumētis eſ. ip. ⁊c̄. Et
tn̄ brutꝭ aīalib⁹ nihil ꝓmiſit: nec etiā ea cum
morte ſua redemit: nec vitā eternā eis ſpopō
dit ſicut ⁊ nob̄. Vn̄ Math̄. vi. Nolite ſollici-
ti eē dicētes q̄d manducabim⁹ aut q̄d bibe-
mus ⁊c̄. prio q̄rite regnū dei ⁊ iuſticiā ei⁹: et
hec oia adijcient̃ vobis. Vn̄ p̄s. Nūꝙ̄ vidi iu
ſtū derelictū ⁊c̄. Secūdo de⁹ dat paupib⁹ ml̃
tos pueros vt multa p̄mia eos nutriēdo me
reātur in celo. X Circa qđ q̄ritur vtrū la
bor ſit meritori⁹ quē parētes habēt cuꝫ pue
ris. Rn̄detur. ꝙ ſic. dūmodo talis intētio ſit
in parentibus ꝙ intendunt pueros nutrire
ad honorē dei: vt fideles ſeruitores xpi ſiāt
Et ſi ipſi parentes ſunt in gratia: tunc oms
labores quos hn̄t cū pueris cedēt eis ad me
ritū. ſ. lactando: balneādo: portādo: inuoluē
do: leuādo: cibādo: vigilādo: informādo: cor
rigendo qn̄ delinquūt. iſta oia erūt eis meri
toria. Vn̄ apl̄s. Roma. viij. Scim⁹ qm̄ dili-
gentib⁹ deū oia coopant̃ in bonū. Tertio de⁹

dat pauperibus multos pueros in ſignū bti
tudinis ⁊ benedictiōis eterne. Vnde p̄s. La
bores manuū tuarū: q: mādūcabis: beat⁹ es
⁊ bene tibi erit. Vxor tua ſicut vitis abūdās
⁊ filij tui ſicut nouelle oliuarum in circuitu
mēſe tue. Ergo ſicut deus hic multiplicat ſe
mē bonorum pauperū: ſic etiam in celo vult
multiplicare eoꝝ gaudiū: q: oēs q̄ nati ſunt
de ipſis ⁊ ad celū ꝑuenient deū eternalit̃ lau
dabunt. ⁊ hoc erit eis ſpāle gaudium imper
petuū. Ergo paupes nō debēt conq̄ri de ml̃-
titudine filioꝝ. ſꝫ dn̄t deuꝫ inde laudare: ⁊ ſi-
bi grāꝝactiōes referre: q: Boe. in de cō. phi.
dicit. Maxima felicitas huius mundi cōſi-
ſtit in amicis. Y Sed diuitib⁹ deus nō
dat pueros. Primo ꝓpter ipſos parentes qui
ſunt auari ne ampli⁹ peccēt ꝑ auariciā ꝓpt̃
multitudineꝫ pueroꝝ: q: qn̄ q̄s eſt auar⁹ ⁊ ſi
tūc haberet multos pueros: tūc adhuc effice
retur magis auar⁹: ⁊ ſic deū pl⁹ offenderet.
Secūdo ꝓpter oppꝛeſſiones paupeꝝ: ne intā-
tū exactiones faciāt in ſuos ſubditos. Si eñ
ꝑ nūc grauāt ſuos ſubditos. q̄d tūc facerent
ſi haberēt multos pueros. Tertio ꝓpt̃ pue-
ros ne illi dānentur cū parentibus. Cum em̄
parentes poſſident iniuſta bona ſcient̃ tunc
deus ex ſua miſericordia talib⁹ parentib⁹ ge
nerationē ſubtrahit ne pueros generent ad
dānationē: q: nō ſolū parentes: ſꝫ etiā heres-
des damnabūtur ꝓpter iniuſta bona. Ergo
quilibet diues timere debet ne iniuſta bona
poſſideat q̄ libenter vellet habere pueros et
non hꝫ. q̄uis etiaꝫ hoc qn̄qꝫ accidit ex natu-
rali defectu. ſ. ꝓpter ſterilitatē parentū. Sci
endū eſt ꝙ qn̄qꝫ ex ꝑmiſſiōe diuina pueri il-
loꝝ q̄ ſcienter iniuſta bona poſſident in pue-
ritia moriunt̃ ne vtant̃ illis iniuſtis bonis:
⁊ ſic ↄ̄ deum delinquūt: q: heu auari raro re
ſtituūt oia bona iniuſte acq̄ſita. Z Vnđ
legit̃ in li. de dono timoris. ꝙ q̄daꝫ ſacerdoſ
monebat quendā vſurariū de ſalute aīe ſue.
q: grauit̃ infirmabat̃. Dicebat em̄ ꝙ tria ſibi
eſſent neceſſaria ad ſalutē. ſ. ↄ̄teri: plene con
fiteri de pctīs ⁊ reſtituere ſm̄ poſſe. At ille.
Prima duo libenter faciā. tertiū quō faciaꝫ:
q: nihil mihi nec pueris meis remaneret.
Et ſacerdos. Sine his trib⁹ nō poteris ſal-
uari. Et ille. Dicūt ita ſapientes ⁊ ſcripture.
Et ſacerdos. Jta vere. At ille. Ego volo ꝓba
re vtrum verū dicant: q: nihil reſtituā. Et ſic
mortuus eſt magis timēs paupertatem tpa-
lem ꝙ̄ eternam quā eum eternaliter ſubire
oportebat.

¶ De eadē dn̄ica. Ser. cix. ⁊ eſt ↄ̄tinuatio p̄-
cedentis ſmonis de his q̄ rep̄hendūt deum.

Bene oia fecit. Mar. vij.

b Sicut ei iā in p̄cedēti ſmone dcm̄
eſt de trib⁹ gn̄ib⁹ qui deū rep̄hen-
dūt: hic iā ↄ̄tinuādo dicēdū eſt de
alijs gn̄ib⁹ eoꝝ q̄ deū rep̄hendūt. A Vn̄
quarti q̄ deū arguūt de imprudētia gubernā
di mūdū ⁊ oia q̄ in eo ſunt: ſunt illi q̄ dicūt:
q̄re de⁹ qn̄qꝫ plures iuuenes mori ꝑmittit: ⁊
ſenes debiles ⁊ deformes diu ſinit viuere. Rn̄
ſio ꝙ h̄ de⁹ nō facit ſine cā. Nā ſepe tales iu-
uenes ſi boni ſīt mori ꝑmittit: ne malicia mū
di eos coinq̄net. Sap. iiij. Rapt⁹ ē ne mali-
cia imutaret intellectū ei⁹ aut ne fictio mali
cie deciperet aīm ei⁹. Scđo de⁹ bonos iuue-
nes mori ꝑmittit ex eo ꝙ falſus mūd⁹ nō eſt
dign⁹ tales bonos hr̄e. vn̄ Heb. xi. Quorū di
gn⁹ nō erat mūd⁹. ſꝫ q̄ſi oēs peſtilētie a iuue
nib⁹ incipiūt in ſignū ꝙ ꝓbi ⁊ innocētes ſīt.
Tertio qn̄ parētes nimis ⁊ indiſcrete ⁊ ſup-
flue diligūt pueros ſuos. tūc qn̄qꝫ de⁹ ſubtra
hit eis tales pueros ⁊ ꝑmittit eos mori.
B Sꝫ q̄re de⁹ qn̄qꝫ malos iuuenes q̄ ſunt
robuſti ⁊ fortes ⁊ ſm̄ curſuꝫ mūdi vtiles: ve
loces: ⁊ agiles etiā cito mori ꝑmittit. Rn̄ſio
ꝙ hoc fit ꝓpt̃ q̄ttuor. Prio ne peiores fiant
⁊ ex h̄ eoꝝ pena augmētet̃. vn̄ Amb̄. ſup. Lu.
Meli⁹ eſt pctōrib⁹ male agētib⁹ mori q̄ꝫ vt ī
pctīs diu verſent̃. Et rō hui⁹ eſt q: pena eoꝝ
ex hoc minor erit. vn̄ Aug. Tāto ibi q̄ſqꝫ to-
lerabiliorē habebit dānationē q̄ꝫto minoreꝫ
hic habuerit iniq̄tatē. Scđo iuuenes mali ī
iuuentute moriunt̃ ne de tpalibus bonis ni
miū ↄ̄ſumāt. ſicut qn̄qꝫ ↄ̄tingit ꝙ vnus vna
die tm̄ de vino bibit q̄ꝫtum alijs q̄ttuor ſuf-
ficeret. ſic ſilr̄ in veſtibus ⁊ in alijs ſupfluis
expēſis. ⁊ tales nec deo regratiant̃ nec ei ſer
uiunt: ⁊ tn̄ multa bona tpalia male ⁊ inutili
ter expendūt: vnde alij plures deo ſeruiētes
viuere poſſent. Et ideo tales ſic multa tēpo-
ralia dilapidātes ⁊ inutiliter ↄ̄ſumētes citi
us moriūtur: vt iſta tpalia q̄ illi male expen
derent alijs bonis ad vſum ꝑueniant ⁊ inde
deuꝫ laudent. Tertio q: demeruerūt: ⁊ ſignā
ter in inhonoratione parentū: quia ſicut de⁹
vult ꝓlongare vitā gratie eis q̄ honorant ſu
os parentes: ſic econuerſo vult abbreuiare vi
tam illis q̄ inhonorant parentes. Vn̄ Exodi
xx. Honora patrem tuū ⁊ matrē tuam vt ſis
longeuus ſuper terrā. Et ergo inhonorātes
parentes ſuos: ſepius moriuntur ſubitanea

⁊ improuiſa morte. C Quarto ꝑmittit
de⁹ iuuenes ⁊ fortes cito mori. ⁊ hoc in terro
rẽ alioꝝ: vt alij iuuenes ⁊ pueri ex hoc terre
antur ⁊ inde vitã ſuã emendẽt. Sꝫ etiam ali
q̃s malos de⁹ q̃nq̃ diu viuere ꝑmittit. P̃rio
vt cõuertant a ſuis pctĩs. Unde Eſaie. xxx.
Propterea expectat nos de⁹ vt miſereat nñ
Ergo ſi es hõ peccator ⁊ de⁹ ꝓlongauit tibi
vitã p. xx. vel. xxx. vel. lx. annos: tũc intellige
re debes ꝙ de⁹ hoc fecit ꝓpter emendationẽ
vite tue: ⁊ ſi te nõ emẽdaueris: tãto grauius
puniens. Secũdo ꝑmittit malos viuere vt
puniãt bonos. quõ eñ ſctũs Stephanus et
ſanct⁹ Laurenti⁹ tantã gl̃iam iã haberẽt in
celo ſi nullos tortores in p̃nti habuiſſent.
D Sed paupes ⁊ infirmos claudos ⁊ debi
les ꝑmittit de⁹ diu viuere. P̃rio vt pctã eorũ
deleant: q̃ forte grauiter peccauerũt ĩ iuuẽ
tute: ⁊ de neceſſitate opꝫ ꝙ de quolibet pctõ
ſatiſfaciãt: aut hic aut in futuro. tunc de⁹ ex
ſua bonitate ⁊ miſericordia permittit tales
hic puniri per tribulationes: infirmitates: ⁊
paupertates. ne in futuro puniantur grauiſ
ſime. Unde Grego. Miſericorditer adhibet
deus temporalẽ ſeueritatẽ ne eternam infe
rat vltionẽ. Ex quo patet ꝙ q̃libet infirmus
claudus ⁊ pauper cogitare debet. hec bene
demerui: piiſſime deus cũ corpore meo te ſe
piſſime offendi: ⁊ oportet me ſatiſfacere: aut
hic aut in futuro. q̃ nullũ malũ impunitũ.
Unde Augu. Hic vre hic ſeca vt ineternum
parcas. Secũdo vt meritũ illoꝝ pauperum
⁊ infirmoꝝ augmentetur: quia pro qualibet
infirmitate ⁊ paſſione etiã quotienſcũq̃ bo
no homini accident eternũ premiũ habebit.
Unde domin⁹ dicit in euangelio. Math. v.
Gaudete ⁊ exultate q̃m merces veſtra copio
ſa eſt in celis. Tertio ꝑmittit deus paupes ⁊
debiles diu viuere vt diuites habeant mate
riam vitã eternam merendi pro elemoſynis
ſuis. Quõ eñ diuites vitã eternam promere
ri poſſent ſi paupes non eſſent. Unde Criſo.
ſup Math. Ne putes ꝙ ꝓpter vtilitatẽ pau
perum deus diuites fecerit quos ſine diuiti
bus ſuſtentare potuit: ſꝫ ꝓpter vtilitatẽ diui
tum paupes fecit q̃ nimirũ infructuoſi ⁊ ſte
riles erant futuri: niſi paupes fuiſſent facti.
E Quinti arguũt deũ de deformitate crea
tionis dicentes. Quare deus fecit nos defor
mes vel leproſos ⁊c̃: ſicut q̃dam ruſticus ra
tione infirmitatis ſue a mente aliquantulũ
alienat⁹ de pedib⁹ ſuis ait. Quicũq̃ fec̃ hos
pedes tres obolos vix meruit. R̃nſio ꝙ de⁹
facit aliquos deformes vt tollat ipſis ⁊ alijs
occaſionẽ peccandi. q̃ ꝓpter ſpẽm multi pe
rierũt. Uñ legit de Suſanna ꝙuis fuerat õ
nota ⁊ ſctã: tñ pulchritudo ei⁹ fuit illis duo
b⁹ iudicib⁹ occaſio ꝯcupiſcentie male. vt hr̃.
Daniel. xiij. vñ Greg. Si eñ in corpe defor
mi te vix poteris a vana gl̃ia ⁊ luxuria ꝯſer
uare: q̃d faceres in corpe ſpecioſo cum caro
ſemꝑ cõcupiſcit aduerſus ſpm̃. Ex quo pꝫ ꝙ
illis q̃ ex naturali inclinatione ſupbi vl̃ luxu
rioſi ſunt de⁹ ops bñ facit eis ſubtrahendo
pulchritudinẽ corpis ne ipĩs ⁊ alijs fiat oc
caſio peccãdi: q̃ ꝓpter ſpẽm multi ꝑierunt.
F Sꝫ diceres q̃re de⁹ tunc aliq̃s pulchros
creauit. ⁊ quõ hꝫ ſe tenere dꝫ q̃n pulchros ho
mines videt ne deũ offendat. R̃ndet ꝙ duo
cogitãda ſunt illi q̃ ornatã ⁊ pulchrã pſonã
videt. Primo ꝙ nunq̃ tantã curã ⁊ diligen
tiã habuiſti ornãdo aĩam tuã eternaliter vi
cturã ad cõplacendũ deo ſicut illa pſona hꝫ
ad ornandũ corp⁹ ſuũ putridũ ⁊ mortale et
ad cõplacendũ mundo. ⁊ ſic debes dolere de
accidia ⁊ negligẽtia tua ⁊ de ꝑditõe illi⁹ aĩe
quã ſic põpoſe vides incedere. Secũdo cogi
tandũ eſt illi hoĩ q̃ ſeipm̃ cernit eſſe pulchrũ
a deo creatũ. vel aliũ pulchrũ ⁊ ornatũ hoĩes
q̃ pulchre ſint facies electoꝝ ĩ celo. ⁊ q̃ pul
chre ornant ſancti cũ ſtola gl̃ie. Si ille mor
talis hõ q̃ hodie viuit ⁊ forte cras morit tã
pulcher eſt ad videndũ. q̃d tũc erit de immor
talib⁹ poſt iudiciũ eternal̃r viuentib⁹ cũ cor
pore ⁊ aĩa. ⁊ ſic hõ ꝑ hoc dꝫ ſibi acq̃rere affe
ctũ ꝑueniẽdi ad celeſtẽ claritatẽ. Sexti argu
unt deũ de immĩa. vñ p̃s: Exurge q̃re obdor
mis dñe. ⁊ tales temere ſolẽt dicere. Si de⁹
deberet pignus ſuũ inter iudeos ponere pro
me nõ poſſet tardi⁹ me iuuare. G Unde
ſciendũ ꝙ de⁹ ꝑmittit nos mult̃ mõis tribu
lari. ⁊ hoc fit vtiliter. P̃rio vt hoĩs meritum
accumulet. Secũdo ne hõ extollat. Apl̃s. ij.
Coꝝ. xij. Ne magnitudo reuelationũ extol
lat me dat⁹ eſt mihi ſtimul⁹ carnis mee q̃ me
colaphizet. Tertio vt hõ a culpa purget. vt
maria ſoror moyſi q̃ ꝓpter murmur q̃d fecit
contra moyſen percuſſa eſt lepra corpis ſui.
Quarto vt ex liberatione de⁹ glorificet. vt i
ceco nato. Uñ Augu. Puniunt iuſti vt oppĩ
ſi clament ⁊ clamãtes exaudiant: ⁊ exaudi
gl̃ificent p̃rẽm q̃ in celis eſt. Quinto vt eis
ad regnũ via ꝑparet. Act. xiiij. Oportet nos
ꝑ multas tribulatões intrare regnũ dei. Lu
ce. xxiiij. Nõne oportuit pati xp̃m ⁊ ita intrare i
gl̃iaꝫ ſuã. D Septimi arguũt deũ adhuc

de gubernatione dicentes. q̃re deus ꝑmittit
tantã ꝑtãtes diabolo tẽptandi hoĩes. R̃nde
tur vt tẽptati diabolo reſiſtant ⁊ reſiſtẽdo vi
cant: ⁊ vincendo mereant coronã. q̃ ſm̃ apo
ſtolũ. ij. Thimo. ij. Nemo coronabit niſi qui
legitime certauerit. vñ Augu. Si null⁹ eſſet
hoſtis nulla eſſet pugna. ſi nulla pugna nul
la victoria. ſi nulla victoria nulla eẽt corona
Item adhuc alij ſunt dicentes: q̃re deus per
mittit eos tẽptari quos ſcit lapſuros ⁊ quos
ſic ſcit dãnandos. R̃ndetur ꝙ de⁹ tã glorio
ſus eſt p̃nceps ꝙ ſe bñ dignũ indicat vt ſibi
libere ⁊ voluntarie ſuiam⁹: ⁊ nullũ vult coa
ctũ vel q̃ſi ꝑ crines trahere in regnũ celorum
Et ideo dedit hoĩ rõem diſcernẽdi int̃ bonũ
⁊ malũ ⁊ liberũ arbitriũ vt poſſit reprobare
malũ ⁊ eligere bonũ. Inſuꝑ dedit hoĩ angeli
cũ auxiliũ ⁊ ſacrã ſcripturã q̃b⁹ p̃cauere poſ
ſet lapſum ⁊ reſurgere poſt lapſum. Si ergo
ſpõte relinq̃t bonũ ⁊ eligit malũ diuinã iuſti
ciã habebit iudicantẽ ⁊ vindicantẽ. Si vero
reprobando malũ eligit bonũ diuinã mĩam
habebit ꝑmiantẽ. J Uñ nota plures rõ
nes q̃re de⁹ creauit hoĩem vt poſſit peccare.
Prima eſt vt oñdat potẽtia dei q̃ ſol⁹ inuer
tibilis eſt. oĩs aũt creatura ẽ mutabilis. p̃s.
Mutabis eos ⁊ mutabunt: tu aũt idẽ ipſe
es ⁊c̃. Scõa eſt vt oñdat dei ſapia. q̃ ex ma
lo ip̃e ſcit eligeꝛ bonũ. q̃d nõ poterat fieri ni
ſi deus creaturã feciſſet v̈tibilẽ in malũ. vñ
Aug. Meli⁹ iudicat de⁹ ex malo eligere bo
nũ q̃ ꝓhibere ne mala penit⁹ fiant. Tertia
vt manifeſtaret dei clemẽtia q̃ xp̃s ꝑ mortẽ
ſuã hoĩem ꝑditũ liberauit. i. Coꝝ. xv. Xp̃s ꝓ
pctĩs nr̃is mortu⁹ eſt iuſt⁹ ꝓ iniuſtis. Quar
ta vt oñdat dei iuſticia q̃ nõ ſolũ bonis red
dit ꝑmia: ſꝫ etiã malis ſupplicia. Uñ apl̃us
i. Coꝝ. iij. Unuſquiſq̃ propriam mercedem
accipiet ⁊c̃. K Uñ legitur tale exemplũ
Cum q̃dam heremita murmuraſſet in corde
ſuo de diuerſis iudicijs dei õ hoc ꝙ illi q̃ ma
le viuebant ſepe bene habebant. ⁊ ecõuerſo
bñ viuẽtes multas habebant aduerſitates.
Et aliq̃n q̃ bonã duxerunt vitã in fine vide
bantur hr̃e finẽ abiectũ: ⁊ mali pulchrũ finẽ
⁊ boni amittebãt freq̃nter bona tp̃alia: ma
lis aũt bñ ſucceſſit. Cũ in iſtis diu ſe occupa
ret rogauit deũ vt ſibi hec oñdere dignaret
Tũc affuit ei angel⁹ dicens ꝙ miſſus eſſꝫ vt
ſibi hec oñderet: et dixit ei vt eũ ſeq̃retur. In
forma heremite peregrini ſibi apparente: q̃d
dũ faceret venerũt primo ad domũ cuiuſ
dam heremite: quẽ inuenerũt a leonib⁹ diſſi
patum fruſtatim. De quo ille heremita mul
tum admirans ait. Sanctus erat hic de quo
mihi conſtat. quia pſeuerauit in hac ſolitu
dine bene. l. annis ſeruiẽs deo. ⁊ iã a beſtijs
ꝑmiſſus eſt dilaniari. Ait ei angel⁹: nunc vi
diſti vnũ iudiciũ dei. Scõo venerũt ad aliũ
cuius dom⁹ ſuꝑ ſaxũ nimis altũ ſita erat ſu
per mare. cui p̃dicante angelo de tẽptationi
bus ⁊ ꝯ impatientiã tenere pſeuerentiã con
feſſus eſt cũ multis lachrymis: ꝙ cũ fuiſſet
ibi cũ magna afflictione penitentie ꝑ. xl. an
nos ad vltimũ ita vict⁹ fuerat a cogitationi
bus ſuis ꝙ volebat dimittere ſuã bonã vitã
⁊ ad ſeculum redire. Queꝫ cum videret vere
penitentẽ angel⁹ p̃cipitauit eũ ſubito in ma
ri ⁊ ſubmerſus eſt. Cũ aũt ad hoc factũ terre
retur heremita ⁊ fugeret: vocauit eum ange
lus dicens. Noli timere oñdit tibi de⁹ ſecun
dũ iudicium ſuũ. Tertio venerũt ad domum
alter⁹ heremite: qui recepit eos cum magno
honore: ⁊ ꝓpinauit eis potũ ex cipho argen
teo quẽ habebat. Quẽ occulte recipiẽs ange
lus in ſinu ſuo occultãs ſecũ aſportauit. Ue
nerũt aũt de nocte ad domũ cuiuſdã predo
nis militis: ⁊ vix in ea ſunt recepti et valde
male tractati ⁊ ꝯuicijs afflicti: tñ aliq̃ pauca
ſunt eis ibi data ⁊ lecti parati licet male. De
mane noluit angel⁹ recedere niſi pri⁹ hoſpi
ti loq̃retur: ⁊ extrahens cyphũ dedit ſibi illũ
Q̃d vidẽs heremita admirabat murmurãs
in corde de hoc quod viderat. Alia nocte ve
nerũt ad domũ alteri⁹ militis qui ſatis bene
recepit eos. tñ mediocriter eos tractauit. In
mane duꝫ vellent recedere rogat⁹ ab angelo
dixit filio ſuo vnigenito ꝙ eos conduceret ⁊
viam eis mõſtraret: q̃d dũ puer faceret ſubi
to arripuit eũ angel⁹ ⁊ occidit ⁊ in foueã ꝓ
iecit. Quod cũ vidit heremita fugit dicẽs eũ
nõ eſſe angelũ: ſꝫ diabolũ. Ecce inq̃t angelus
In his q̃ vidiſti oñſa ſunt tibi iudicia dei oc
culta. quoꝝ cãm ſcire volebas. De p̃rio here
mita a beſtijs deuorato: ſcias ſibi hoc ꝯtigiſ
ſe i coronã martyrij quã lõgo tp̃e affectabat
hr̃e ⁊ crebris orõnibus ſibi dari poſtulabat.
Salutẽ iſtius ſcõi heremite ꝓcurauim⁹ quẽ
p̃cipitauim⁹ q̃ de ſuis tẽptationib⁹ compun
ctus ad deũ ſe ꝯuertit: ⁊ ſic mortu⁹ ad deum
iuit nõ hñs aliã penã niſi illã mortẽ illatã: q̃
ſi ſuꝑuixiſſet redeũte tẽptatõe q̃d ꝯceꝑat ad
impleſſet. Terti⁹ heremita hõ ꝯtẽplatiu⁹ eſt
⁊ magnaꝝ orõnũ. diabol⁹ aũt cũ ſua aſtutia
ꝓcurauerat impedimentũ ſuis orõnib⁹: ⁊ or
dinauit ꝙ quidã diues illũ ciphũ argenteuꝫ

ques abſtuli ei dederũt vt pro eo oraret: cum aũt orare vellet veniebat ſibi cogitatio qd̃ d̃ illo cipho facere poſſet: vel ne aliq̃s furaret̃ et illũ ſp̃ timebat. ita q̃ cor ſuũ et oſones il ciphus ei auferebat. Ideo ſalutẽ ipſi⁹ pcu rauim⁹ ciphũ illũ ſibi auferendo: et nũc redi bit ad ſolitas oſones ſine vllo impedimen to. Ille aũt primus miles ad quẽ venim⁹ eſt hõ mal⁹ nec eſt digni⁹ celeſti remuneratione p eo qd̃ fecit nobis. ideo dedim⁹ ei tp̃ales re munerationẽ. Alius miles hõ fuit hoſpita lis et multarũ elemoſynarũ. Et cum nõ habe ret p̃les rogauit viros religioſos vt rogarẽt deum pro eo vt ei p̃lem daret. qd̃ et d̃ns fecit et dedit illi illum filiũ quẽ me vidiſti occide re. Quo habito incepit opa mle q̃ ꝯſueuerat paupibus exhibere dimittere et multa mala facere: vt mlta bona tp̃alia illi filio accumu laret. Puero aũt mortuo in innocẽtia ſua ſa lutem pcurauim⁹. Qui ſi ſupuixiſſet multa mala cõmiſiſſet. Silr̃ patri et matri q̃ eo mor tuo ad ꝯſueta opa conuertent̃.

¶ Dñica. xiij. Ser. cx. De pctõ veniali.

Plagis impoſitis abie runt ſemiuiuo relicto. Luce. x. Sciendũ q̃ hõ in corpe vulne ratur dupl̃r q̃nq̃ vſq̃ ad mor tem. Sic ſpũaliter p pctm̃ mortale vulnerat̃ hõ in aĩa vſq̃ ad mortẽ. vñ Jaco. i. Pctm̃ cũ ꝯſummatũ fuerit et c̃. Q̃nq̃ aũt vulnerat̃ hõ et leditur in corpe: nõ tñ ꝓpterea moritur: ſic ſpũaliter poſſum⁹ de pctõ veniali intelligere quo ad aĩam. Vñ in p̃ſnti ſermone tria ſunt dicẽda. Primo qd̃ ſit pctm̃ veniale et quot mo dis cõmittit̃. Scdo dãna q̃ inferunt̃ hoĩ per pctã venialia. Tertio q̃t mõis pctã venialia dimittunt̃. ¶ Circa pmũ ſciendũ q̃ ſm Aug. Pctm̃ veniale eſt qd̃ hoĩem vſq̃ ad rea tum ꝑpetue mort̃ nõ grauat: ſ; penã meret̃ et facile ſibi indulget̃. Notandũ q̃ ſm magrm̃ in cõpẽ. theo. ỽitatis. In puulis poſt baptiſ mum pmo ſurgũt venialia: et poſt mortalia. Vñ Grego. in moral. In vnoquoq̃ lapſu a minimis incipitur: ſ; ſuccreſcẽtib⁹ defectib⁹ ad maiora et grauiora deuenit̃. Vñ Iſido. de ſum. bo. Qui dilabũtur ad vicia non ſtatim a magnis criminib⁹ incipiũt ſed a modicis a ſueſcunt: vt ſic cũ maximis corruãt. Querit̃ vtrũ hic in iſto ſeculo aliquis poſſit viuere ſi ne pctõ veniali: dũ eſt in hac vita. Rñdetur Si loquimur de tota vita hoĩs q̃ iam venit ad etatẽ adultã de excellenti et ſpãli grã ẽ q̃ talis ſit ſine pctõ veniali. ſicut videtur dicere btũs Augu. de beata virgine q̃ nunq̃ venia liter peccauit. Vñ ſi oẽs ſctĩ interrogarẽtur vtrum peccaſſent. oẽs vna voce reſponderẽt Si dixerim⁹ q̃ pctm̃ nõ habem⁹: noſmetip ſos ſeducim⁹ et veritas in nobis nõ eſt. Vñ Salo. Prouer. xxiiij. Septies in die cadit iu ſtus et reſurgit. Vñ etiã in decre. di. Venialia ex fragilitate hũana cõmittũtur: et null⁹ hõ poteſt ea vitare. de pe. di. i. Mediciña et ca. Tres aũt ſunt. Sz tñ ſine pctõ mortali q̃nq̃ põt viuere. vt dictũ eſt ante. ſermo. lxxvi. ¶ M. Itẽ ſciendũ q̃ pctm̃ veniale cõmittit̃ quattuor modis. Primo q̃ñ cõmittit̃ aliqd̃ p̃ uum qd̃ in ſe eſt veniale. ſ. qd̃ nõ eſt ꝯ pcẽptũ dei: nec vnũ de ſeptem pctĩs mortalib⁹. ver bi grã. Sicut loq̃ndo v̲buin ocioſum ſiue cã eſt pctm̃ veniale. Itẽ iocoſe ridere. Itẽ cogi tationes vanæ: et ſic de alijs. Scdo ꝓpt̃ imp fectionẽ actus. ſicut pmi mot⁹ q̃ alias q̃ñ p̃fe cti eẽnt mortali. verbi grã. Sicut videre mu lierem cũ libidine et delectatione preter ꝯſ tñ et plenã deliberationẽ ꝓpter imp̃fectionẽ actus eſt veniale. Sed ſi cum libidine et ple na deliberatione videt mulierẽ concupiſcen do eam erit mortale. Item iraſci tñ ſine de liberatione. Itẽ gaudere de aduerſitate alio rum et dolere de ꝓſperitate: nõ tñ cũ delibe rato aĩo. Si eñi cũ rõ aduenerit reſiſtit illi b⁹ et expellit: tũc nõ ſunt niſi pctã venialia. Ergo q̃cũq̃ aliqd̃ qd̃ in ſe eſt pctm̃ mortale fit ita ſubito ſine deliberatione rõis: q̃ a ctus ille eſt imꝑfect⁹ ſicut oẽs ſubiti mot⁹ q̃ ſic preueniunt rõem qualiter cũq̃ et abulã q̃ ſiunt tales ſubiti mot⁹ et pmi ſunt [illegible] nõ venialia. Tertio mõ ꝓpter p̃n [illegible] accidens de mortali fit veniale. [illegible] cre. Fit veniale in confeſſione qd̃ mortale fu it in operatione. de pen. di. i. [illegible] Non q̃ illud peccatũ mutet̃ in ſe [illegible] eſt mortale tam taliter eſt veniale [illegible] q̃ obligat ad penã nõ eternã ſ; tp̃alem [illegible] betur veniali. Ideo dicit Ambro. [illegible] tum mortale p p̃niam fit veniale. [illegible] di veniale ex euẽtu et p accidẽs. [illegible] na eterna q̃ debet̃ mortali pctõ vertitur [illegible] nam tp̃alem q̃ debetur veniali pctõ. [illegible] cõmittitur veniale pctm̃ p errorẽ con[illegible] q̃ qui aliqd̃ reputaret pctm̃ veniale [illegible] ſe nullum eſſet pctm̃: et ſuper hoc illud [illegible] faceret: tunc propter conſciam [illegible] cõmitteret. Et ſic hoc intelligendum [illegible] mortali, ſ. q̃ñ q̃s facit aliquid quod in [illegible] ſua tenet diffinitiue eẽ pctm̃ mortale peccat̃ mortaliter ꝓpt̃ ꝯſciam: q̃uis h̃ nõ ſit pctm̃ mortale in ſe. vnde Aug. Quicquid fit cõtra ꝯſciam edificat gehennã. ¶ N Quantum ad ſecundũ ſciendũ q̃ pctã venialia inferũt ſeptẽ dãna: q̃re merito pctã venialia ſunt ca uenda a deuotis hoĩbus quantũ poſſibile ẽ. Primũ dãnũ eſt q̃ obligat ad penã: non au tem determinate et pciſe obliget ad penã eter nã vel purgatoriũ: vel p̃ñtem ſatiſfactionẽ ſ; ad aliquã illarũ penarũ. Q̃ñ ſm forũ eccle ſie p̃ñtis ſatiſfacit hõ leuiter. Sed ſm forum purgatorij punit̃ hõ grauius. q̃ grauiorẽ pe nam in purgatorio ſuſtinebit p vno veniali pctõ q̃ ſctũs Laurẽti⁹ ſuſtinuit in craticula Vñ dr̃ in decre. Igni purgatorio nulla pena tp̃alis eſt cõpabilis. diſtin. xxv. Qui in aliud Hoc multi hoĩes parũ curant q̃ tot venialia cõmittũt et quotidie augmentant ſup ſe. Sz ſm forũ īferni grauiſſime. q̃ eternalit̃. Que ritur vtrum in inferno etiã puniant̃ venia lia. Rñr q̃ ꝓpri⁹ loc⁹ eſt hic in mundo vl̃ in purgatorio vbi venialia purgant̃: ſ; infern⁹ ꝓprius ẽ loc⁹ vbi puniunt̃ mortalia. Si aũt in pctĩs mortalib⁹ moritur quis tũc venia lia eternalit̃ punient̃ in īferno cũ mortalib⁹ ſ; minor erit pena p veniali q̃ p mortali. Se cũdũ eſt q̃ aĩam maculãt. Et ponat̃ tale exẽ plum q̃ denigret̃ aliq̃ imago depicta ita q̃ iſtũ q̃ videri non poſſit: alia vero ſic obſcuret̃ vt videri quidẽ poſſit. ſ; nõ plene diſcerni: et id ꝓpter talẽ differentiã Grego. dicit. Veniale obſcurat: mortale obtenebrat. Itẽ Augu. de vita xp̃iana. Aĩa in pctõ perſeuerãs nigrior eſt coruo. Hoc intelligit̃ de pctõ mortali: ſed veniale ſolũ maculat. Tertiũ eſt q̃ minuunt feruorẽ charitat̃: ſicut aq̃ ſ; ignẽ ꝓiecta: lz to tũ ignẽ nõ extīguat: feruorẽ tñ illi⁹ debilitat et temperat. Et quãto plura q̃s venialia com mittit: tanto plus minorat feruor charitat̃. Nã aliq̃ notabilit̃ q̃nq̃ ꝑdũt feruorem chari tatis et tepeſcũt. Et rõ ẽ: q̃ venialia nõ curãt dimittere. vñ Augu. ſup Joh. Minute ſunt gutte q̃ tñ ſimul iuncte multa flumina iplẽt Mortale pctm̃ extinguit totã charitatẽ: ſed veniale et charitas ſe mutuo cõpatiunt̃: et ve niale ſolũ opponitur feruori charitat̃. ¶ O Quarto potẽtias aĩe in bonis opib⁹ laſſant ſicut q̃ñ īponitur alicui on⁹ ſup onus minus erit ille prompt⁹ ad ambulandũ. vñ Auguſt. ſuper Joh. Minuta ſunt grana arene: ſed ſi multa arena ponat̃ p̃mit atq̃ opprimit. Po tẽtia enĩ rõnalis opatio eſt diſcernere. ſ; ꝓpt̃ aggrauationẽ venialiũ nõ ita clare diſcernit bonoꝝ et maloꝝ differentiã. In hui⁹ ſignum boni et pfecti hoĩes minima etiã q̃nq̃ pecca ta diſcernũt que īperfecti nõ noſcũt. vñ Gre go. xxxi. mora. Quãto maioris lumẽ grẽ q̃s p cipit tãto ampli⁹ reꝑhenſibilẽ ſe cognoſcit eſ ſe. Hoc ẽt p̃z ad ſenſum. q̃ in albo et mundo pãno ẽt pua macula cognoſcit: ſ; in nigro et īmũdo vix q̃nq̃ notabil̃ et magna macula co gnoſcit̃. ſic ſilr̃ ẽ de ꝯſcia hoĩs. Cõcupiſcibil̃ aũt potẽtie opatõ ẽ appetere bonũ qd̃ cogno ſcit rõnal̃. Sz vẽialia aggũãt potẽtiã ꝯcupi ſcibilẽ. q̃ nõ ita ardẽt̃ appetit bonũ ac ſi nul lis venialib⁹ eẽt aggũata. Iraſcibil̃ opatio ẽ deteſtari malũ. In ſignum hui⁹ pfecti viri q̃ hñt mũdas ꝯſciẽtias valde etiã deteſtant̃ p ua mala qd̃ impfecti nõ faciũt. vnde Hiero. in epiſtol. Mẽs xp̃o dedicata ſic cauere de bet minora quõ etiã maiora. ſciens ẽt p v̲bo ocioſo rõnẽ eſſe reddendã. Quinto retardãt a grã. q̃ hõ q̃ deberet et poſſet ſtatim p⁹ mor tem euolare ad celũ coget̃ ꝓpter venialia ad tp̃us in purgatorio expectare. Nunq̃ enĩ ab aliquo dei facies videbit̃: donec ſoluat p pe nas minimũ quadrantẽ venialiũ pctõꝝ: vt p̃z Math. v. Non exibis inde donec reddas nouiſſimũ q̃drantẽ. Vñ Humber. Nunq̃ ei a quoq̃ dei facies videbit̃: donec per penam venialiũ peccatorũ q̃drans minim⁹ pſoluat̃ Et ignis purgatorij eſt miro modo grauis. Unde Aug. Ignis purgatorij lz eternus nõ ſit miro tñ modo eſt grauis. Excellit enĩ oẽs penã quas vnq̃ aliq̃s paſſus eſt in hac vita. Et etiam pro paruis peccatis oportet hoĩes in purgatorio quandoq̃ diu purgari: que in preſenti faciliter et leuiter deleuiſſet. ¶ P Vñ legit̃ de ſorore ſancti Damiani q̃ propt̃ auditũ vni⁹ cantilene quã cũ delectatiõe au diuit cantare in quadã chorea. de quo nõ fu it cõtrita nec cõfeſſa nec pro illo egit penitẽ tiam: fuit in purgatorio. xviij. diebus. ſicut ipſa poſt mortem ſuã reuelauit cuidam ſan cto homini. Sextum eſt q̃ bona glorie cele ſtis diminuũt. non quidem illa que iam de bentur et que habemus ibi per meritum re poſita. ſed que deberent̃ ſi venialia non fie rent, quia medio tempore poſſent aliqua bo na fieri quãdo illa venialia fiunt: per que bo na opera bonũ celeſtis glorie augmentaret̃. Et etiam poſt perpetrationẽ venialiũ: tunc ſm magiſtrũ in cõp. theo. ver. oportet nos opa q̃dã ꝯuertere ad ſolutionẽ huiuſmodi debitoꝝ per que etiã deberet nobis creſcere

cumulus eterni premij. ¶ Septimũ eſt
ꝙ venialia ſepe ſunt occaſio mortaliũ pctõꝝ.
Et hoc cõtingit quattuor modis. Primo ex cõ
placẽtia. vñ Aug. Nullũ pctm̃ adeo veniale ẽ
qḋ nõ fiat mortale dũ placet. Non idẽ actus
numero: ſꝫ idẽ ſpecie. Notãdũ ꝙ q̃to eſt ma
ior delectatio in peccãdo: tanto maior pena
debetur illi pctõ in futuro. vñ Apocal. xviij.
Quãtũ in delitijs fuit: tantũ date ei tormen
tũ ⁊ luctũ. Ergo ꝓpter ſecuritatẽ confitẽdũ
eſſet qñ in aliquo pctõ qḋ ſm̃ ſe eſtimatᷣ ve-
niale habuiſſes nimis magnã complacẽtiã ⁊
exceſſiuã delectationẽ. ꝗ reprehenſibile ẽ ni-
miam cõplacentiã hr̃e in riſibus: in leuitati-
bus: ⁊ in verbis iocoſis: et ſic de alijs. niſi fie
rent cauſa recreationis et moderate. Qr ſm̃
Ariſt. vij. ethico. Hõ qñqꝫ indiget quadã de
lectatione q̃ſi quadã recreatione ꝓpᷣ mltos
labores q̇ ſibi occurrũt. Sꝫ exceſſus in riſibꝰ
⁊ leuitatibꝰ caueri dꝫ. Vñ dicit Baſiliꝰ. Iocꝰ
ſiue riſus remiſſam efficit aĩam ⁊ negligẽtẽ
erga dei p̃cepta. nec delicta ſua ad memoriã
põt reuocare: ſꝫ obliuiſcens ea nec ſe inſtigat
ad pñiam: ⁊ ita paulatim oĩbus bonis pua-
biᷣ. Vñ etiã Ber. de cõtẽ. mũdi dicit. Cõpati
tur dei filiꝰ et plorat. hõ patiᷣ ⁊ ridet. Secũ
do ex diſpoſitione: qr ꝑ frequẽtẽ lapſum ve-
nialiũ diſponiᷣ hõ ad mortale. Et ſm̃ hoc in
telligiᷣ Greg. Vitaſti grãdia vide ne obrua-
ris arena. Hoc dicit qr ſepe de minimis pec-
catis ꝑueniᷣ ad magna: ſicut de parua ſcitil
la qñqꝫ creſcit magnus ignis. Eccli. xix. Qui
ſpernit modica paulatim decidet. Vñ Greg.
in paſto. Qui minima pctã deflere ac deuita
re neglexerit de ſtatu iuſticie non quidẽ repẽ
te: ſꝫ paulatim ⁊ particulariꝫ cadit. Tertio ex
ꝓgreſſu. qr qñ inſurgit veniale ſi nõ ꝓhibetᷣ
poſſet ꝓgredi vſqꝫ ad mortale. Non qr ipſuꝫ
veniale in ſubſtantia fieret mortale: ſꝫ qr ex
ipſo veniali occaſionaliter ꝓgrediẽdo fieret
mortale. Iſtud patet in primis motibꝰ q̇ inᷣ
venialia computantᷣ. Sꝫ qñ delectatio cõua
leſcit intantũ ꝙ ꝯſenſus accedit: iã eſt pctm̃
mortale ⁊ veniale: ſic ꝙ ſunt duo pctã. Vnḋ
Aug. in li. de peni. Non eſt pctm̃ adeo paruũ
qḋ nõ creſcat neglectũ. Quarto ꝓpter ꝯſciẽ-
tiam erroneã ⁊ nimis ſtrictã. ſ. qñ qs teneret
firmiᷣ et diffinitiue aliqḋ pctm̃ qḋ in ſe ẽ tã
tum veniale: ꝙ hoc eſſet mortale: et ſic ſuper
hoc faceret: mortaliter peccaret ꝓpter ꝯſciẽ-
tiã. ℞ Sꝫ q̃tũ ad tertiũ ſciẽduꝫ ꝙ pctã
venialia octo modis dimittũtur. Primo ꝑ con
feſſionẽ generalẽ q̇ ſit publice cũ multis ⁊ co
rã multis. ſicut ſit cõiter poſt ſmonẽ et ꝑdi-
cationẽ. Et illa cõfeſſio hꝫ efficaciã ad dimiſ
ſionem venialiũ ex tribus. Primo ex cõtritiõe
cõfitentis. Secũdo ex hũilitate cõfeſſionis.
Ergo cũ hũilitate genua flectere debes et ca-
put hũiliter inclinare qñ tu dicis talẽ gñalẽ
cõfeſſionẽ. Tertio ex orõne ſacerdotis q̇ dicᷣ
ſuꝑ pplm̃. Miſereatᷣ vri ops deꝰ ⁊c̃. Ergo in
teriꝫ ꝙ ſacerdos dicit talẽ orõnẽ quilꝫ recol-
lecto corde dꝫ deuote petere dꝫ: et deſiderare
hoc a deo adipleri qḋ ſacerdos petit. Sic ſi-
militᷣ intelligendũ eſt de illis q̇ dicũt Cõfite
or cũ ſacerdote ante miſſaꝫ. Secũdo ꝑ deuo-
tã pectoris tunſionẽ exemplo publicani qui
ꝑcutiẽs pectꝰ ſuũ dixit. Deꝰ ꝓpitiꝰ eſto mihi
peccatori. de pen. di. i. Tres ſunt actões. Ter
tio ꝑ aque bñdicte aſperſionẽ. de cõſe. di. iij.
Aquã ſale. Aliqui hñt aquã bñdictã i domo
ſua: vt queãdmodũ ſepe venialiᷣ peccãt: ita
etiam ecõuerſo in deletionẽ venialiũ aquaꝫ
benedictã ſepiꝰ recipiũt. Et laudabilis et bo
na eſt taliũ deuotio. Sciendũ eſt tñ ꝙ aqua
benedicta deuote recipienda eſt: et non deri-
ſorie: ſiue accipiatur a ſacerdote ſiue a ſeipſo
Et vbicũqꝫ et in quacũqꝫ parte corporis teti
gerit hoĩem ſiue in manibꝰ ſiue in facie: ſiue
in alijs locis bonũ eſt. Attamẽ in facie com
muniᷣ accipiᷣ. Et hoc ꝓpter dignitateꝫ. Qr
facies ẽ nobilior pars corporis. Etiã propᷣ
quinqꝫ ſenſus in quibus ſepiꝰ peccauimꝰ q̇
magis vigent in capite. Itẽ bonũ eſt habere
aquã bñdictã circa lectuꝫ: et aſpergere ſe de
ſero cũ ea qñ quis vult intrare lectũ. Et ma-
xie circa infirmos q̇ ſunt ſepe aſpergendi cũ
aqua benedicta ad effugãdũ fantaſmata de
monũ. Vñ ps. Cõtribulaſti capita draconis
in aquis ⁊c̃. Vñ in ꝯſecratione aque leguntᷣ
ṽba valde notabilia. ſ. diſcedat omne fantaſ
ma in loco quo aſperſa fuerit aq̃ ⁊c̃. ¶
Exemplũ legimꝰ ꝙ in vno monaſterio q̇daꝫ
laicus de nouo cõuerſus cũ eſſet in articulo
mortis vidit totam domũ repleri cum defor
mibus ꝑſonis et roſtratis. Quod cũ ſignifi-
caret cuſtodi ſuo ille intelligẽs ꝙ eẽ immũ-
di ſpũs cẽnt fecit ſibi porrigi vas aque bene
dicte ⁊ cũ ea aſperſit totũ locũ. et cũ hoc face
ret altᷣ clamare cepit. Eya eya fac qḋ facᷣ q̃m
ecce dyaboli fugiẽtes ſumma celeritate con-
tendunt exire altᷣ in alterũ ipingẽtes. Et ille
fortiꝰ cepit aſpergere. ⁊ ſic liberatꝰ eſt egra
demonũ infeſtatõe. Queriᷣ vtrũ aqua bñdi-
cta ſit ſacrm̃. Rñr ſm̃ Ray. ꝙ nõ: ſed ẽ quo-
dam ſacramentale et eſt quaſi q̇dã diſpoſitiõ
ad ſacramentũ. Vnde datur ꝯ demonum ne
quitias ⁊ ꝯtra venialia: ⁊ ꝯ omne illud qḋ ef
fectum ſacramentoꝝ impedire poſſet. Quid
fiet cum aq̃ bñdicta apponitur aque nõ bñ-
dicte. Rñdetur ſm̃ ſctm̃ Tho. in. iiij. diſt. xij.
Totum eſt benedictũ. Virtus enĩ q̇ acquiſita
eſt aque ex bñdictione ꝑuenit ad aquã addi-
tam. Siᷣe eſt de oleo nõ ꝯſec tori addito ſa-
crato. Quarto ꝑ ꝯtritionẽ cordis nõ ſꝫ bonũ
eſt imediate conteri qñ aduertis te aliqḋ ve-
niale cõmiſiſſe. vñ Caſſio. ſuꝑ illḋ ps. Ad do
minũ cum tribularer ſic dicit. Dñs neſcit dif
ferre qḋ quẽ corde cõpuncto ſenſerit ſibi ſup
plicare. Quinto ꝑ orõnem precipue dñicam.
de pe. di. iiij. Quotidianus. Augu. de quoti-
dianis leuibus pctis ſine quibꝰ hec vita non
ducitur quotidiana orõ fidelium ſatiſfacit.
Sexto ꝑ epiſcopalẽ bñdictionẽ: ⁊ ſm̃ quoſ-
dam etiã ꝑ ſacerdotaleꝫ. Ergo manendũ eſt
in eccl'ia vſqꝫ ad finẽ miſſe: ⁊ bñdictionẽ quã
ſacerdos dat in fine miſſe deuote dꝫ ſuſcipe-
re q̇libet xp̃ianus. Septimo ꝑ elemoſynarũ
largitõeꝫ. vñ Dan. iiij. Pctã tua elemoſynis
redime. Vñ canitur in q̇dragesima. Abſcõdi-
te elemoſynã in ſinu pauperũ: ⁊ ip̃a orabit ꝓ
vobis. Quia ſicut aqua extinguit ignem: ita
elemoſyna extinguit peccatum. Vnde Ec-
cl'ia. iij. Sicut in ſereno glacies: ita ꝑ elemo-
ſynã ſoluũtur pctã tua. Et addũt q̇dam ꝑ in-
iuriarũ dimiſſionẽ q̃ eſt elemoſyna ſpũalis.
de qua dr̃ Luc. vi. Dimittite ⁊ dimittemini.
Vñ etiã Aug. Multa ſunt genera elemoſy-
narũ q̃s cũ facimꝰ adiuuamur vt dimittanᷣ
pctã nr̃a. Sꝫ ea nihil eſt maiꝰ q̃ꝫ cũ ex corde
dimittimꝰ qḋ in nos q̇ſqꝫ peccauit. Octauo
ꝑ dignã eucharistie cõionẽ. de ꝯſe. di. ij. Cuꝫ
oẽ crimẽ. Et q̇dã addũt etiã ꝑ extremã vnctõ
neꝫ. ex. de ſacra. vncᷣ. ca. Vnico. De his ſunt
verſus. Confiteor: tundo: aſpergor: conteror
oro. Signor: edo: dono: ꝑ hec venialia tollo.
Et nõ ſolũ ꝑ illa ſpãliter enumerata: ſꝫ etiaꝫ
ꝑ quodlibet bonũ opus delenᷣ venialia. ⁊ ſic
dicit ſctũs Tho. Plura vel pauciora venia-
lia ꝑ predicta remittunᷣ ſm̃ ꝙ ꝑ hec maior
vel minor feruor charitatꝭ concitaᷣ qui ḋ plu
ribꝰ vel de paucioribus ſaltẽ implicite ꝯtri-
tionẽ cõtineat. Vñ non opꝫ ꝙ ꝑ hec ſꝑ omĩa
pctã venialia dimittantur.

¶ De eodem euangelio.

Samaritanꝰ appropians alligauit
vulnera eiꝰ. Hic eſt dicẽdũ de ſepteꝫ
ſacramentis eccl'ie. Et iſtũ ſermonẽ
q̇re infra ſermone. cxlviij. P.

¶ Dñica. xiiij. Ser. cxi. de ſacerdotibus.

Te oſtendite vos ſacer
dotibus. Lu. xvij. In hoc ꝙ xp̃s
leproſos iſtos poſt mũdationeꝫ
ad ſacerdotes miſit: dat nobis
exemplũ honorãdi ſacerdotes. Vñ in p̃nti ſ-
mone tria ſunt dicẽda. Primo de dignitate ſa
cerdotũ. Scḋo q̃ꝫ grauiter illi peccãt q̇ ſacer
dotibꝰ detrahũt. Tertio q̃ꝫ periculoſe ſtant
mali ſacerdotes. ſ. cõcubinarij. ¶ Circa
primũ ſciendũ ꝙ ſicut ſunt nouẽ chori ange
loꝝ in celo: ſic etiã ſꝫ nouẽ dignitates ſacer-
dotũ. Primo ſacerdotes ſunt ſuꝑ oẽs reges et
principes terre. Iere. i. Ego ꝯſtitui te hodie
ſuꝑ gẽtes ⁊ ſuꝑ regna. Etiã pꝫ in hoc qr di-
gnitas ſacerdotalis hꝫ reges ꝯſecrare ⁊ face-
re: ſꝫ oẽs reges mũdi nõ p̃nt vnũ ſacerdoteꝫ
facere. Et in ſignũ eiꝰ ꝙ maiores ſunt: tũc tã
nõ eſt p̃nceps adeo magnꝰ q̇n teneᷣ ceruiceꝫ
ſuã in ꝯfeſſione flectere ⁊ hũiliare corã ſacer-
dote loco dei q̇ eſt vicariꝰ eiꝰ. Vñ breuiter de
us exaltauit ſacerdotes ſuꝑ oẽs hoĩes ⁊ ſuꝑ
oẽs creaturas. Vñ q̇dam doctor dicit. Si cõ
ditione eſtis hoĩes dignitate eſtis ſuꝑ omẽs
hoĩes. Idẽ doctor. Sacerdos eſt altior regi-
bus: felicior angel': creator ſui creatoris. Se-
cũdo honorauit eos in tp̃alibꝰ. qr illa q̃ ſibi
deꝰ reſeruauit. ſ. decimas: oblationes teſta-
mẽta: p̃mitias: ⁊ alia p̃imonia crucifixi gra
tis ſacerdotibꝰ ꝯtulit ꝓ ſuſtẽtatione corꝑis
vt illi ſine labore cũ alios hoĩes laborare oꝫ
q̇etius deo ſuiũt in ſpũalibꝰ. ¶ Tertio
honorauit eos eis emunitatem ꝯferẽdo: vt
nullꝰ terrenus p̃nceps ſuꝑ eos iuriſditioneꝫ
habeat nec rex nec p̃nceps nec aliq̇s hoĩꝫ ſe-
culariũ audeat manꝰ ſuas violẽter ĩ eos mit
tere vel ponere: etiã in minimũ. i. in accolitũ
Oppoſitũ faciẽs eo facto eſt excõicatꝰ maio
ri excõicatione: tã in celo q̃ꝫ in terra. Sic etiã
protegit eos vt nullꝰ audeat eos ꝑtu barc-
bis vel factꝭ. ⁊ opprobriũ illis illatũ reputat
quaſi ſibi factum. Vñ dñs dicit ꝑ ꝓphetam
Zach. ij. Qui tetigerit vos tãgit pupillã ocu
li mei. Item ps. Nolite tãgere xp̃os meos
Vñ nec etiã ṽbis ſunt moleſtãdi ſꝫ honorã
di. Vñ dicit dñs ad moyſen ⁊ aaron. Bñdicã
bñdicentibꝰ vos: ⁊ maledicã maledicẽtibus
vos. Vñ etiã ab eccl'ia ſacerdotes ſꝫ p̃uilegia
ti intm̃ ꝙ q̇cũqꝫ ꝯ libertatẽ cleri ⁊ ſacerdotũ
ſtatuta faciũt vel talia ſtatuta ſuant excõi-
cationẽ incurrũt. Itẽ nullꝰ p̃ncipũ ſeculariũ
audet exactões facere in clerũ. Itẽ nec aliq̇s

dꝫ pedagiū accipe a clero alias ſniam excōi-
cationis incurrit:nec a ꝑdicta excōicatōe ab
ſolui pōt:niſi plene reſtituerit.Quarto ho-
norauit eos in hoc ꝙ cōmiſit eis aīas fideli
um.i.eccl'iam ſctām.vñ Criſo.Celo ⁊ angel'
⁊ oī creatura honorabilioꝛ eſt eccl'a.Xp̄s am
pliꝰ eccl'iam dilexit ꝙ̄ ſeip̄m.Vñ venit d' ce-
lo in terrā.⁊.xxxiij.annis ꝓ ea ſeruiuit.⁊ tan
dē amarā mortē ꝓ ea ſuſtinuit:⁊ iam dat ei
corpꝰ ſuū in cibū:⁊ ſanguinē in potū.⁊ poſt
hāc vitā dat ei ſeip̄m in celo in p̄miū.Inſup
hāc dilectā eccl'iam cōmiſit ſacerdotibꝰ cum
oībꝰ donis.i.ſacramēt̄.Solꝰ eī ordo ſacerdo
talis ex officio hꝫ baptiſare:q̄uis in neceſſi
tate cuilibet liceat.Itē ſolꝰ hꝫ ꝯferre ſacm̄
ꝯfirmatiōis.Itē ſolꝰ ſacerdos hꝫ audire cō-
feſſiōes:⁊ a pc̄tis abſoluere ⁊ p̄niaꝫ iniūgere
vñ Ioh.xx.Accipite ſp̄m ſcm̄ quoꝝ remiſerit̄
⁊c̄.Itē ſolꝰ hꝫ porrigere ſacm̄ extreme vn-
ctionis:⁊ ſic de alijs.In hac dignitate incō-
prehēſibili eos honorauit ſingulariť p̄ oībꝰ
alijs hoībꝰ.Mat.v.Vos eſtis lux mūdi.Si-
cut eī mūdꝰ nihil eēt ſine luce:ſic eccl'ia ſine
ſacerdotibꝰ. X Quīto honorauit eos in
h̄ qꝛ vult ꝙ diſtricte obediať eis loco ſui ab
oībꝰ hoībꝰ cuiuſcūq̄ ſtatꝰ ⁊ ꝯditōis fuerint.
Lu.x.Qui vos audit me audit:⁊ q̄ vos ſper-
nit me ſp̄nit.Aug.Quicq̄d nō lꝫ paſtoris eſt
ꝓhibē ne fiat.gregis audire ne faciat. Ergo
obediēdū eſt eis tāq̄ xp̄o qñ p̄cipiūt hoībus
ieiunare.feſtiuare:⁊ ſic de alijs.Iō cōminať
dñs inobediētibꝰ ⁊ rebellibꝰ.Deuť.xvij.Qui
ſupbierit nolēs obedire ſacerdot̄ īperio mor
te moriať.Exēplū de dathan.abiron:⁊ chore
q̄ rebelles fuerūt.Moyſi ⁊ aaron.⁊ iō terra
ſe aperuit:⁊ viuos eos abſorbuit. Sexto ho
norauit eos dādo eis p̄tātē ligādi ⁊ ſoluēdi.
Math.xviij.Quecūq̄ ligaueritis ſup terram
erūt ⁊c̄.Hec p̄tās ligādi ⁊ ſoluēdi vno mō in
telligiť de excōicatiōe q̄ eſt gladiꝰ ſp̄ūal'. Et
multū eſt timēda ꝓpť q̄nq̄.De iſta materia
q̄re añ ſer.lxix.H.Alio mō hec p̄tās de abſo
lutiōe pc̄tōꝝ intelligiť.Vnd ep̄s qñ ordinat
ſacerdotes exufflat in eos dicēs illō.Ioh.xx.
Accipite ſp̄m ſcm̄ ⁊c̄. Y Septio honora
uit eos in h̄ ꝙ noīanť in ſcripturis angeli.
vnde Gre.dicit.Oēs q̄ ſacerdot̄ noīe cenſenť
angeli vocanť.Quare aūt angeli vocanť: qꝛ
habēt ſil'itudinē cū angelis.Prio qꝛ angelo-
rū officiū ē miſtrare deo ⁊ hoībꝰ:qꝛ ſm̄ ap'lꝫ
Hebre.i.Omēs ſunt adminiſtratorij ſp̄ūs.
Sic ⁊ ſacerdotes habēt miſtrare d'o die no
ctuq̄ ⁊ hoībꝰ cū ſacramētis.Scd'o qꝛ ange-
lus eſt vita purus.ſic ⁊ quilibet ſacerdos te-
netur eſſe caſtus.Caſtitas aūt eſt vita ange-
lica.vnde Amb.Qui nō nubunt nec vxores
ducūt ſicut angeli ī terris ſunt. Damaſcenus
li.iiij.A nuptijs abſtinētia eſt angeloꝝ imi-
tatio.Tertio angeli habēt īformare ⁊ admo
nere hoīes ꝑ bonā inſpirationē:ſic ⁊ ſacerdo
tes ꝑ verbū dei.Quarto habēt angeli deum
laudare.ſacerd.Laudate dominū oēs gētes ⁊c̄.
Sic ſacerdotes quotidie ſub p̄cepto mor-
talis peccati teneńť ſoluere ſeptē horas ca
nonicas in laudem dei. A Octauo deus
honorauit ſacerdotes in hoc ꝙ ſacerdos ali
qualiter ſimilis eſt Marie beatiſſime virgini
Primo ſicut beatiſſima virgo Maria conce
pit ꝑ q̄nq̄ v'ba verū corpus xp̄i.Luce.i.Fiat
mihi ſm̄ v'bum tuū.Sic ſacerdos conficit ꝑ
quinq̄ verba corpus xp̄i.Et ſicut immedia-
te poſt ꝯſenſum Marie fuit xp̄s totus ī vte
ro eius.Sic īmediate poſt ꝓlatiōnē v'boꝝ
cōſecratiōis tranſſubſtātiať panis in verū
corpꝰ xp̄i.Secūdo ſicut btā virgo poſt ꝑtum
xp̄m portauit manibꝰ ſuis ⁊ in preſepe collo
cauit ⁊ eum ecōuerſo leuauit. Sic ſacerdos
poſt conſecrationem leuat xp̄m ⁊ locat eum
econuerſo ⁊ portat eum ad infirmos: ⁊ tra-
ctat eū manibꝰ ſuis.Tertio ſicut btā v'go fu-
it ſanctificata in vtero anteq̄ cōcepit xp̄m.
P̄s.Sctificauit tabernaculū ſuū altiſſimus.
Sic ſacerdos antea ordinať anteq̄ cōſecret
qꝛ ſine ordine nihil conſecraret.Ergo laicus
q̄tuncūq̄ ſctūs nihil ageret ſi verba conſe-
cratōis ꝓferret. B Nono honorauit eos
ſup angelos.⁊ etiā aliq̄liť ſup dignitatē btē
Marie v'ginis.Primo ī dignitate cuſtodie
ſacerdos eñ hꝫ cuſtodire plures aīas: ſicut
ep̄s totū ep̄atū.papa totū mūdū plebanꝰ to
tam parochiā.Vñ Ber.O ꝙ̄ digni cuſtodes q̄
tam ſollicite ꝑuigilāt vt aīas ſibi creditas a
morte eterna cuſtodiāt.Sꝫ angelꝰ hꝫ tm̄ cu-
ſtodire vnā aiaꝫ.Ber.Magna dignitas aīa
rū vt vnaq̄q̄ ab ortu natiuitat̄ in ſui cuſto-
diā habeat angelū deputatū.Scd'o in ſumē
do ⁊ tangedo corpꝰ xp̄i.Angeloꝝ eī eſt vide
re deū.Math.xviij.Angeli eoꝝ ſemꝑ vidēt
faciē p̄ris mei q̄ in celis ē.Sꝫ in h̄ ſacerdos
maioꝛ ē angelo.qꝛ ille videt:iſte aūt tractat
⁊ cū h̄ ſumit.qō nūq̄ ſic datū ē alicui ange-
lo ꝙ ſic ſumat:ſꝫ ſufficit ei deū ꝯtēplari.Ter
tio in conſecrādo corpꝰ xp̄i. In hoc ſacerdos
nō ſolū angelos:ſꝫ etiā Mariā matrē xp̄i ab
quo mō excellit.Vñ minimꝰ ſacerdos in ter
ris pōt hoc qō maximꝰ angelꝰ in celo nō pōt

Vnde Bernar. O veneranda dignitas ſacer
dotū in quoꝝ manibꝰ tanq̄ in vtero virgīs
dei filiꝰ incarnatur.Vñ etiaꝫ Auguſtinꝰ. In
cōſecratione ſacre hoſtie:tota celeſtis curia
ſibi ſeruit ⁊ dñs celi ad eū deſcēdit. vñ Am-
broſiꝰ ſup Lucā. Non dubites aſſiſtere ange
los qñ aſſiſtit xp̄s in altari.qñ.ſ.immolatur
Vñ xp̄s pōt dicere cuilꝫ ſacerdoti illud.Eſa.
v.Quid vltra debui tibi facere ⁊ nō feci. C
Circa ſecūdū ſciēdū ꝙ q̄libet hō dꝫ honora-
re ſacerdotes. ex quo deꝰ ita multiplici hono
re eos ſublimauit. Sed contra hoc faciūt q̄
ſacerdotes inhonorant: in quo deū grauiter
offendūt.vñ Henri.de vri.ſup.iiij. precepto
dicit.Ve illis q̄ ſacerdotes nō honorāt:ſꝫ eis
detrahūt ⁊ infamāt.quia rurſum crucifigūt
filiū dei.Nā quotiēs religioſo vel ſacerdoti
detrahis:totiēs coronā ſpineā capiti xp̄i im
primis.qꝛ ipſi ſunt caput ⁊ ſupioꝛ pars eccle
ſie militāt̄.Quotiēs aūt iniuriā ipi's facis: to
tiēs ip̄m xp̄m clauis configis. quotiens eis
cōuiciatꝰ fueris:totiēs in xp̄i faciem cōſpuis
quotiēs ip̄os exoſos habueris vel dicta vel
facta eoꝝ reprobaueris: totiēs lancea latus
xp̄i cōfigis.Vñ deꝰ oſtēdere volēs quantū il-
lud pc̄tm̄ deteſteť oſtēdit hoc in pena inſolita
quā dathan ⁊ abiron et chore ꝑtulerūt dum
eos terra viuos abſorbuit ꝓ eo ꝙ ipi's ſacer
dotibꝰ inſultauerūt. Ex quo patꝫ ꝙ ſacerdo
tes ab hoībꝰ merito ſunt honorādi.Et h̄ q̄ᵃ-
tū ad ſecūdū. D Sꝫ q̄tū ad tertiū ſciēn-
dum ꝙ ſacerdotes fornicarij in periculoſiſſi
mo ſtatu ſtant.Vñ ſciēdū ꝙ ſacerdos forni-
cariꝰ vl' ſacerdos exn̄s in q̄cūq̄ pc̄tō mortali
nōdū vere ꝯtritꝰ nec dignā agēs p̄niam vt oꝫ
quotiēs alicuiꝰ actū ordīs facit peccat mor-
taliť. Vñ qñ baptiſat,vel abſoluit ꝯfitentes
vel p̄dicat aut matrimonia ſolēniſat aut ſa
cramētū eucharistie:aut extreme vnctiōis ꝑ
bet:vel mortuos ſepelit aut mulieres pꝰ par
tum introducit:vel aquā:vel ſal in die dñica
exorciſat:aut ppl'ꝫ aſpergit:vel candelas ī fe
ſto purificationis Marie:aut ramos in die
palmarū:vel ignē:vel cereū:vel baptiſmū in
vigilia paſche:vel pēthecoſtes bñdicit.vl' qō
maiꝰ oībꝰ his eſt quādo celebrat miſſaꝫ ⁊ ſa
cramētū eucharistie ꝯſecrat atq̄ ſumit:ī oī-
bus iſtis necnō ī alijs actibꝰ q̄ ſacris ordibꝰ
ſūt anneri:ac in q̄lꝫ ip̄oꝝ ſingulariter exercen
do ſp mortaliť peccat. ⁊ totiēs q̄tiēs aliqueꝫ
actū vt miniſter eccl'e exequiť ⁊ exercet. ſicut
ex dictis ſancti Tho.in.iiij.di.xxiiij.manife
ſte ꝓbať:ac etiā nō ſoluꝫ in p̄ſcriptis actibꝰ
⁊ effectibꝰ:ſꝫ etiā ſm̄ Dyoni.quādo ⁊ q̄tiens
ad aliquē hmōi actū exercendū aliquā veſtē
ſacerdotalē ſumit ſiue induit: vt albā vl' ma
nipulū.vel ſtolā:vel caſulā:aut alias ſacras
veſtes cōiter vel diuiſim.Qō reuera ſatis eſt
horrendū:ſtupēdū:et valde ꝑiculoſum in ta
li ſtatu atq̄ dignitate tot ⁊ tantis criminibꝰ
ſubiacere atq̄ implicari. Vnde non īmerito
dr̄.Quāto gradꝰ altioꝛ.tāto caſus ꝓfundioꝛ
Itē ſacerdos incōtinēs ⁊ fornicariꝰ ſuſpen-
ſus ē ip̄o iure.⁊ miſſa eiꝰ nō dꝫ audiri.vt pꝫ
ex de coha.cle.⁊ mu.c.Vra.Audiēs aūt miſ-
ſam eiꝰ peccat mortaliť ſm̄ tho.in.x.quodli-
beto.q.viij.Hoc aūt intelligiť de public̄ for-
nicarijs. E Queriť h̄ ſi talis celebrat vtꝝ
ſit irregularis.Rñdeo ꝙ ſic vt dicit Guil. Et
queritur vtrū ep̄s poſſet cū ipſo diſpenſare.
Rñdeť ꝙ ſic.Ex quo diſpenſatio in hoc caſu
nō eſt ꝓhibita.Et iura q̄ inueniunť in cōtra
rium illa ītendūt de ſuſpēſo ab hoīe nō a iu
re:qꝛ iura benigniꝰ ſolēt agere ꝙ̄ hoīes.Hec
Guil.Itē q̄ritur.clerici q̄ expēdunt patrimo
niū crucifixi cū meretricibꝰ: vtrū teneanť ad
reſtitutionē. Rñdeť ꝙ clerici q̄ res ſiue bōa
eccl'e dāt meretricibꝰ:hiſtrionibꝰ: vel etiā ſu
is cōſanguineis: nō ad ſuſtētationē nature
ſꝫ vt poſſint eos ditare de p̄rimonio crucifixi
raptores ſunt ⁊ teneńť ad reſtitutionē. F
Queriť vlteriꝰ de quibꝰ rebꝰ dñt reſtituere.
Rñdeo ſi hñt patrimoniū ſeculare vel aliq̄d
de artificio vel labore manuali de iſtis p̄nt
reſtituere.Sꝫ de rebꝰ eccl'e nō ſufficit reſtitu
ere:qꝛ q̄cq̄d eis ſupeſt preť victū et amictum
h̄ debēt dare paupibꝰ.vnde dr̄ ī decre. Bona
ſacerdotis ſūt bōa pauperū.di.xlvij. Sic̄ hi
⁊.xvi.q.i.c.vl. Niſi ſibi ſubtraherēt de neceſ
ſarijs:vl' niſi res quas habuerūt de patrimo
nio vel de artificio expēdiſſent in vſus eccl'ie
Hec Guil. G Queriť vtrū ꝯcubine ſacer
dotū teneanť reſtituere q̄ a ſacerdotibꝰ ꝓ ta
li illicito ope receperūt. Rñdeť ſm̄ Ray. ꝙ
ſic.Nā fornicarie ⁊ hmōi ꝑſone turpes tenē
tur reſtituere ip̄i eccl'e:niſi forte eis fuerit da
tū cā elemoſine ī ſūma neceſſitate: qꝛ tūc fu-
it debitū.Idē Hoſt. H Sciēdū ꝙ mgr̄ ī
cōpen.theo.veri.li.vi.c.xxv. dicit q̄uis oēs
ſacerdotes habeāt claues:nō tamē oēs poſ-
ſūt ligare ⁊ ſoluere:ſicut excōicati:ſuſpēſi:et
heretici dānati.Hoc aūt nō ē ꝓpť defectum
ordīs:ſꝫ qꝛ nō habēt materiā.ſ.ſubditos qui
auferunť eis quādo excōicanť vel ſuſpēdūť
poſſunt tn̄ baptiſare. qꝛ hoc eſt ſacꝫ neceſſi
tatis. Poſſunt quoq̄ tales euchariſtiā cōfi-

cere:q2 hoc ſubſtantialiť adheret ordini. Li
gare aūt τ ſoluere ordini adheret accidētaliť
Uñ legim⁹ vnū exēplum de ſacerdote forni-
cario in vita bti Eligij epi. φ cū quidā ſacer-
dos ifamis eēt in dyoceſi ipi⁹ epi:et frequēť
admonit⁹ ab eo nollet abſtinere a concubina
ſua τ a pctō luxurie. tunc btūs Eligi⁹ eps ex
cōicauit eū τ ꝓhibuit φ nullo mō celebraret
Cum aūt ſniam epi ꝑuipenderet:τ celebrare
vellet:aſtans altari ſubito cecidit retrorſuȝ:
τ a dyabolo ſuffocat⁹ expirauit corā oī pplo.

¶ Ad eādē dñicā.ſer.cxij.de grārūactione.

C Ecidit in faciem ante pe
des eius grās agens. Luce.xvij.
Sciēdū φ ille ſamaritan⁹ a xpo
de lepra mūdat⁹ reuerſus eſt ad
dñm grās agēs ei de bñficio ſibi ipēſo. ꝗ ceci
dit in facieȝ añ pedes ei⁹. Uñ in pñti ſmone
tria ſunt dicenda. Pmo q̄ ſunt illa q̄ debent
nos inducere ad laudandū et regratianduȝ
deo. Secundo de qb⁹ debem⁹ regratiari deo.
Tertio exēplū de grārūactione. J Circa
primū ſciēdū φ ſeptē inducūt nos ad grārū
actiones deo referendas. Primū ē ſacra ſcri
ptura quā ſpūſſanct⁹ locut⁹ eſt ꝑ ꝓphetas τ
ſanctos doctores. vñ Thobie.iiij.dixit Tho-
bias ſenior filio ſuo. Oī tēpe benedic deum.
Sic vnuſq̄ſq3 pater dȝ docere filiū ſuum ad
laudandū deū exēplo illi⁹ Thobie ſenioris.
Itē ps. Benedicā dñm in oī tēpe ſemp laus
eius in ore meo. O q̄3 felix eſſet hic q̄ hoc in
veritate cū propheta dauid dicere poſſet. vñ
Aug. in li. confeſ. Uere felix eſſet qui poſſȝ di
uine laudi ſemp inſiſtere. Item apoſtolus .i.
Theſſa.v. In oib⁹ grās agite. K Secun
dū qd nos inducit ad laudādū deum eſt cōſi
deratio creaturaꝝ q̄ ſuū creatorē laudāt. Nā
in illo ps. q̄ cantať in matutinis.ſ. Benedi-
cite omnia opera τc. monenť oñes creature
.ſ. mōtes:τ colles:ligna fructifera:et vniuer
ſa germinātia in terra:aqua: ignis τ piſces
maris:volucres celi:et beſtie terre:τ ſic de a-
lijs preter pctōrem et dyabolū illi nō monē-
tur ad laudādū deū. q2 indigni ſunt: q2 non
eſt ſpecioſa laus in ore pctōris. vt habeť. Ec
cleſia.xv. Sȝ diceres quō creature iam enūe
rate laudāt deū. Rñdeť. Aqua per continuū
curſum ſuum incārtū pōt laudat deū. Terra
aūt fruct⁹ germinādo et flores. Arbores i al-
tum ſe erigendo:et creſcēdo erga creatorē vo
lucres in cantando τc. Abſurdum eſt hoiem
tacere:et de mane in lecto dormire τ pigrita
ri. cum auicule parue in aurora deum ſuum
laudāt. vñ Greg. in mora. Mirꝝ eſt φ homo
deū nō ſemp laudat:cū oīs creatura ad deū
laudandū ſemp eū inuitat. L Tertiū eſt
natura ꝓpria. Nā in corpore hūano ingemi-
nauit natura tot mēbra vt dicūt phiſici q̄t ſť
dies in āno:vt ex hoc etiā rōnali inſtictu in-
formemur ne vlla dies nos ptrāſeat ſine lau
de diuina τ grārūactione. Ergo cū q̄s mēbra
corpis ſui inſpicit:tūc reducere dȝ ad memo
riā φ de⁹ tot mēbra corpi ſuo cōtulit q̄t ſunt
dies in āno vt deū laudare debeat cum cor-
pore:ad honorē ipi⁹ ordinādo cogitatōeſ cor
dis:verba oris:et opera corpis. Uñ apoſtol⁹
Collo.iij. Oīa q̄cunq3 facitis in verbo vel o-
pere:oīa in noīe dñi ieſu xpi facite. Et ex hoc
actiones illi⁹ hoīs nō cenſenť hūane:ſ; pot⁹
celice τ diuine. q2 celicā formā ipis impmit
cū i eiſdē ſolū diuinū honorē itēdit: τ ſic hō
in oib⁹ actib⁹ ſuis pōt mereri remuneratōeȝ
eterne vite.ſ. comedēdo:bibendo: dormiēdo
laborādo. Uñ apls Ro.viij. Scimus q̄ñ di-
ligētib⁹ deū oīa cooperātur in bonuȝ. Quod
hō in ſumendo cibū in hoc deū laudare pōt.
pȝ per Aug. dicētē. Porro ſi manducas τ bi
bis ad refectionē corporis et deo grās agis:
τ cibus et pot⁹ tuus laudāt deū. Itē dormiē
do. Uñ Greg. Sōnus ſctōꝝ nō vacat a meri
to. q2 cū hō comedit vel dormit ꝓ ſuſtētatōe
τ ꝯfortatione ſue nature vt deo ſeruire et la
borare poſſit ſemp mereť. Ergo bonū et lau
dabile eſt a q̄lȝ xpiano q̄ cuȝ de mane ſurgit
vt oēs actiones ſuas τ opera q̄ illo die face-
re intēdit deo bono zelo offerat: et petat ab
eo dirigi in oib⁹ vbis τ factꝭ. Et cū de ſero trā
ſit dormitū φ antea diſcutiat ſuā ꝓpriā con
ſciētiā:ſi in aliq̄ deū die illo offendit vt de3
doleat:τ ſic cū cōtrito corde ſe ad lectum ſuū
locet. vñ Criſoſto. in ſermone quodā. Qñ ac-
cubaueris ſup ſtratū tunȝ ante q̄ veniat tibi
ſomnus profer in mediū codicem cōſciaȝ tu-
am reminiſcere pctā tua ſi q̄d in vbo vel fa-
cto vel cogitatōe peccaſti. Q2 valde periculo
ſum ē dormire ꝑ vnā noctem ſciēter in pctō
mortali. q2 ſi ſic q̄s morereť eternaliť dāna-
reť. Uñ Dyoni. de diui. no. Audacior ē q̄ cuȝ
vno pctō mortali dormit: q̄ q̄ cū ſeptē hoſti-
bus de morte ſua inuicē obligatꝭ cōfligit. Er
go debem⁹ ſemp ſtare i timore dei die noctu
q3:et eū ſemp pre oculis hr̄e in oībus cogita
tionib⁹ verbis et operib⁹. Uñ Iſi. de ſum. bo.
Timor expellit peccatū. Timor reprimit vi-
ciū. Timor cautum facit hoīem et ſollicitū.

Ubi non eſt timor:ſalus ibi non erit. vñ ſcri
ptum eſt Eccli. xxvij. Si nō in timore dñi te
nueris te inſtanť:cito ſubuerteť domus tua
Uñ Bern. Connexa quidē ſunt timor et reli-
gio: nec manere pōt alterū ſine altero. O q̄3
plures ſunt qui ſine oī timore dei viuūt. τ illť
nō erit ſalus. Uñ ps. Initiū ſapientie timor
dñi. Nā hō q̄tūcūq3 ſctūs ſi nō i timore dei
ſtat finaliť male habebit. Uñ Bern. Oñie nā
q3 virtutū edificiū ilico vergit in pcipiciuȝ ſi
timoris dñi amiſeris pſidiuȝ. Quartū quod
inducit ad laudandū deū ē φ deū laudare τ
ei grās agere ē quedā diuine maieſtatis ꝑre
ſtatio:τ nr̄e neceſſitatis denotatio. In h̄ em̄
φ deo de ſuis bñficijs grās agim⁹ eū dñȝ no
ſtrū τ capitaneū ꝓteſtamur. Uñ xps volens
de q̄nq3 panib⁹ feſtū facere:qd non fuit feſtū
hūanū ſ; diuinū grās egit et fregit: deditq3
diſcipulis ſuis vt apponerēt turbe. Itē ē eti
am nr̄e neceſſitatis denotatō. Qui em̄ regra
tiať:ſuā neceſſitatē ꝓteſtať. Dū em̄ deo d re
ceptis grās agim⁹ ꝓteſtamur φ nihil habe
mus niſi qd de ei⁹ munere poſſidem⁹. M
Quintū inductiuū eſt q2 gratiarūactio ē bo-
noꝝ receptoꝝ a deo augmētatio. Nam deuȝ
ſic ꝓuocamus ad dandū maiora:ſi de perce-
ptis grās referam⁹. vñ Bern. Dona multipli
canť ſi priora tanq̄ dona ſuſcipi videnť. Uñ
etiā Criſo. ſup Math. Gratiarūactio eſt īni
tatio ad plus dandū. Et ideo optim⁹ mod⁹
impetrādi eſt de perceptis pri⁹ gratias age-
re deo. Ergo q̄ñ homo ſerioſe aliquid a deo
vult impetrare:tunc de perceptis primo de-
bet gratias agere. Uerbi grā. Si petis a deo
aliquod tpale tibi neceſſariū.ſ. ꝓ veſtimēto
corporis. tunc antea ſibi regratiari debes φ
te miſericordiť a pueritia tua veſtiuit τ nun
q̄ te pre frigore mori permiſit. vñ Greg. Se-
quētiū rerū certitudo eſt preteritarū exhibi-
tio. Siľr ſi petis cibū: tunc regratiare ſibi φ
te pauit a iuuētute tua. Siľr ſi petis conſer-
uationē fructuū:ſegetū:et vinearū:tūc regra
tiare ſibi de pceptis fructib⁹. Siľr ſi petis p̄-
ſeruari cū mercimonijs tuis a raptorib⁹:tūc
regratiare ſibi φ te antea ſepius cuſtodiuit:
et proſperitatē cōceſſit. Et poſt q̄3 ad domuȝ
reuerſus fueris:tūc de his q̄ lucratus es de-
bes ipi xpo prē dare.ſ. paupibus ſubueniē
do. Et ſi aliqd diſfortuniū tibi in corpore vel
reb⁹ acciderit:h̄ tibi τ pctis tuis aſcribere de
bes. q2 antea ingrat⁹ fuiſti: τ dona τ bñficia
dei male expēdiſti. ꝗ de⁹ h̄ ſup te pmiſit. Et
dic cū ps. Iuſt⁹ dñs in oib⁹ vijs ſuis:τ ſctūs
τc. Q2 ingrat⁹ meretur priuari iam habitis
nec eſt dignus recipiendis. Uñ Augu. Quod
deus dedit gratis tollit ingratis. Uñ etiam
Bern. in ſermone. Accipiēdis indignus eſt q̄
fuerit de acceptis ingratus. Sextum eſt φ
gratiarūactio eſt cōſeruatio acceptorum taȝ
ſpūaliū q̄ tpaliū. vñ Criſoſto. ſuper Math.
Optim⁹ beneficioꝝ cuſtos eſt ipſa memoria
beneficioꝝ:et ꝑpetua confeſſio grāruȝ. Ergo
q̄ñcūq3 aliqd bñficiū a deo acceperis et ſi il-
lud perdere non vis tūc ſis gratus deo:q2 ni
ſi dñs cuſtodierit ciuitatē:fruſtra vigilat qui
cuſtodit eā. Septimū eſt q2 gratiarūactio ē
beatoꝝ in celo exiſtiū operatio: qui nihil fa-
ciūt niſi φ deū ꝓ ſuis bñficijs laudant. Eſa.
li. Gaudiū τ leticia inuenitur in ea:gratiarū
actio et vox laudis. ps. Beati q̄ ha. in do. tua
dñe. in ſe. ſecu. lau. te. Uñ Ber. Diſcam⁹ in ter
ris quas facturi ſumus laudes in celis. Ni-
hil ita ꝓprie in terris celeſtis habitationis
ſtatū repſentat: ſicut alacritas laudantium
deū. Ex quo pȝ φ q̄ hic deum deuote laudāt
habent officium ſanctoꝝ et angeloꝝ in celo
exiſtentiū. Sed homines ingrati qui deū in
ſuis beneficijs non laudant:tales obmute-
ſcent in futura vita. Unde Augu. in li. cōfeſ.
Qui hic incipit tacere:in futuro erit mutus
N Circa ſecūdum ſciendum φ deo regrati
ari debemus de multiplicibus beneficijs ab
eo nobis impenſis. in quibus nobiſ maximā
ſuam charitateȝ oſtendit. Et hoc fecit ſignā-
ter in trib⁹.ſ. in dignitate creatōis. in aſſum
ptione carnis. et in tolerantia paſſionis. In
dignitate creationis oſtendit de⁹ φ plus di
lexit hoiem q̄ aliquā aliā creaturam mundi
Et hoc in duobus. Pmo q2 eum ad imagineȝ
et ſimilitudinē ſuam fecit. Unde Geñ.i. Fa-
ciamus hominē ad imaginē et ſimilitudinē
noſtrā. Anſel. Fateor dñe et gratias tibi ago
q2 me creaſti ad tuā imagineȝ vt tui memor
ſim. te cogitem. te diligaȝ te intelligā. Scdo
q2 eum dominū oīm creaturarū conſtituit:et
ꝓpter eū oñis ceteras creaturas creauit. Ge
ne.i. Dñamini piſcibus maris τ volatilibus
celi et vniuerſis animantibus ſuper terram.
Ecce dedi vobis omnem herbam: et vniuer-
ſa ligna τc. Quod em̄ deus omnē creaturam
ꝓpter hoiem creauit. Patet pmo in angelis
qui ſeruiūt hoībus. Unde ps. Angelis ſuis
mandauit de te vt cuſtodiant te in omnibus
vijs tuis. Item ſol lucet ſibi in die:τ luna in
nocte. terra ꝓfert ſibi fructus. aqua piſces.
aer volucres. ignis calefacit. ps. Oīa ſubie-

ciſti ſub pedib⁹ ei⁹. Ergo qñ q̄s vtitꝰ bñficijs
dei.ſ.īduēdo tunicā laudare deū dꝫ q̄ ouē cre
auit q̄ lanā portauit. Siliṫ cū comedit cibū ꝛ
bibit potū laudare dꝫ illū a quo hꝫ.ſ.ip̄ꝫ de
um.q̄ oīa ꝓpter hoīem creauit.ꝛ vti dꝫ crea
turis creatis ad honorē dei ꝛ vtilitatē ꝓpri
am. Sꝫ heu plures ſunt q̄ nō regratiantꝰ deo
de creaturis ſuis: imo ſepi⁹ abutuntꝰ donis
dei. vñ Aug. de ci. dei. Quiſq̄s bñficia dei nō
videt cec⁹ ē. nec laudat: igrat⁹ ē. q̄ſq̄s in lau
dādo reluctatur: inſan⁹ eſt. ꝛ tales de omib⁹
his diſtrictā reddēt rōem. Vñ Criſoſt. ſuper
Mat. In die illa nihil ē q̊d rn̄deam⁹ vbi ce
lū ꝛ terra: aq̄ ſol ꝛ luna. dies ꝛ noctes: ꝛ mun
dus totus ſtabūt aduerſus nos in teſtioniū
pctōꝝ nr̄oꝝ. Scđo in aſſumptōe carnis oſtē
dit ꝙ pl⁹ dilexit hoīem q̄ꝫ āgelū. ꝛ hoc tripli
citer. Prio in honore. q꞉ ei⁹ naturā aſſumpſit
et nō āgeli. Vñ apl's ad Heb. ij. Nuſq̄ꝫ ange
los apphēdit: ſꝫ ſemē abrahe. Secūdo ī amo
re. q꞉ hoīes ꝓpo ſanguie repauit q̊d nō fecit
angelis lapſis. i. Coꝛ. vi. Empti eñ eſtis p̄
cio magno. Tertio in viſione. Nā ex cōtēpla
tione hūanitatis hō maiori gaudio q̄ꝫ āgel⁹
ꝑfruetꝰ in patria. q꞉ ibi videbit ſuā naturā di
uine nature vnitā. q̊d nō videbit āgel⁹. Job
xix. In carne mea videbo deū. Tertio in tole
rātia paſſionis oñdit ꝙ pl⁹ dilexit hoīem q̄
ſeip̄m ꝑ mō loquēdi. qñ pro homie expoſuit
corp⁹ ſuū. Vñ dr̄ Joh. xv. Maiorē charitatē
nēo hꝫ vt aīam ſuā ponat q̄s ꝓ amicis ſuis.
Et ſic regratiari debem⁹ deo de bñficio crea
tiōis incarnatiōis ꝛ paſſiōis. Et nō ſolū de
bemus deū laudare in ꝓſp̄is: ſꝫ etiā ī aduer
ſis. Unde Gre. Recte mēq̄ ē deū nō ſolū in ꝓ
ſperis benedicere: ſꝫ ēt in aduerſis collauda
re. q꞉ ſm̄ Guil. M. in⁹ ꝑiculoſa ē aduerſitas
q̄ ꝓſpitas. vnde p̄s. Cadēt a latere tuo mil
le ꝛ decē milia a dextris tuis. vnde Aug. Ip
ſum lauda ſiue in ei⁹ donis: ſiue in ei⁹ flagel
lis. O Ergo deū laudare debem⁹ tā ī in
firmitate q̄ꝫ in ſanitate: tā ī pauptate q̄ ī di
uitijs ꝛc̄. Exēplū de grāṙūactione hēm⁹ tale.
Erat q̄dā monach⁹ ordinis ciſtercieñ. cui⁹ vir
tute mlt̄i ſanabantꝰ infirmi. maxie ex ꝯtactu
veſtimētoꝝ ei⁹. Qui cū iterrogaretꝰ ab abba
te ſuo q̄ eſſet cauſa miraculoꝝ: reſpōdit. Nō
p̄ ceteris fratrib⁹ laboro: ieiuno: vel oro: ſꝫ h̄
vnū ſcio ꝙ extollere me nō pōt ꝓſpitas: nec
frangere aduerſitas. Cui abbas. Non te con
turbauit ꝙ miles talis nup grāgiā nr̄am in
cēdit. Rn̄dit. Non. Totū eñ deo cōmitto. ſi
modicū habeo cū grāṙūactōe accipio. ſi mul
tū: iterū grās ago. Et cognouit abbas ꝙ ca
tātoꝝ miraculoꝝ eēt amor dei: et patiētia in
aduerſis ꝛ ꝯtēpt⁹ reꝝ mūdanaꝝ ꝛ terrenaꝝ.

¶ Dñica. xv. Ser. cxij. de ſeruitio dei.

N Emo poteſt duob⁹ dñis ſeruire. Math. vi. Lu. xvi. Sicut dicit Aug. de⁹ hoīem fecit vt ſum mū bonū intelligeret. intelligen
do amaret. amando poſſideret. ꝛ poſſidendo
frueretꝰ. Jdeo xp̄s ī vbis p̄miſſis vult nos ab
ſtrahere a ſuitio mūdi ad ſuū ſuitium ī h̄ ꝙ
dicit Nemo pōt duob⁹ dñis ſeruire. ſ. ꝯria p̄
cipiētib⁹. Iſti duo dñi ſtꝰ de⁹ ꝛ mūd⁹. Sꝫ heu
mūd⁹ hꝫ pl'es ſuitores q̄ ip̄e de⁹. P Vñ
ſciēdū ꝙ ſm̄ Guilſ. lugd. ſeptē ſunt cauſe q̄
re aliq̄ nolūt dō ſuire. Pria cā ē q꞉ adhuc iu
uenes ſunt. ꝛ in hoc oñdūt ſe iuuētutē a deo
nō recepiſſe: cū ei ī iuuētute ſuire nolūt. ſed
ſolū ī ſenectute. Sic aliq̄ mūdani ꝛ dei inimi
ci dicūt ī vulgari. Il faut paſſer ieuneſſe. Q̊d
ē malū vbū in ore xp̄iani. Nā in illo vbo oſtē
dūt ꝙ dyabolo in iuuētute poti⁹ ē ſuiendus
q̄ꝫ deo. ꝛ tales volūt deo offerre feces. i. ſene
ctutē. ꝛ dyabolo ꝛ mūdo offerūt purū vinū
. i. ip̄am iuuētutē q̊d deo oīpotēti multū diſ
plicet. Sꝫ ꝑ ꝯriū deberet fieri. ſ. ꝙ hō offer
ret deo hoſtiā integrā. i. caput cū cauda. ſ. iu
uētutem cū ſenectute. ꝛ h̄ eēt deo valde acce
ptū cuꝫ hō in iuuētute incipet deo ſuire. q꞉
intātū placet deo ſuitiū iuuenū ꝛ innocentū
ꙩ nūq̄ꝫ pr̄ carnalis de filio ſuo itm̄ gauiſus
eſt: ſiue ſit fact⁹ rex: ſiue elect⁹ in papā: ſiue ī
ep̄m. ſicut de⁹ gaudet de ſeruitio iuuenū ino
cētū. Secūdo aliq̄ nolūt deo ſuire q꞉ diuites
ſunt. Et q̄b⁹ plus dedit: min⁹ ſibi qñq̄ꝫ ſuire
volūt. Sꝫ ſi tales aduerterēt ꝙ oīa hñt a dō
merito ei ſuire deberent cū reb⁹ ꝛ cū corpore
Vñ apl's. i. Coꝛ. iiij. Quid habes q̊d nō acce
piſti. Et tales qui diuitias a deo receperunt
ꝛ deo ſuire nolūt ſꝫ mūdo ꝛ dyabolo demerē
tur ꝑ hoc ꝙ de⁹ oꝑs ꝓuare eos eiſdeꝫ bonis
tꝑalib⁹ de iure deberet. Et de talib⁹ dicit ꝑ ꝓ
phetā Dauid. Retribuebāt mihi mala ꝓ bo
nis: ꝛ odiū ꝓ dilectione mea. Q Tertio
aliq̄ deo ſuire nolūt iō q꞉ pulchri ſunt. ꝛ hoc
exēplo luciferi q̄ ꝓptꝰ excellētiā pulchritudi
nis ſe deo oppoſuit ꝛ ſeip̄m exaltare voluit.
ꝛ iō imerſus ē ad ꝓfundū iferni. Sic ꝛ illꝰ cō
tinget q̄ ꝓpter pulchritudinē ſuā ſe deo ſub
ijcere nolūt. ſꝫ ſe cōtra deū erigūt ꝛ dyabolo ꝛ
mūdo ſeruire volūt. Et heu hoc ē multum la
mētabile ꙩ dyabol⁹ ꝛ mūd⁹ hūt cōitꝰ pl'chrio

res hoīes in ſuo ſeruicio. ſicut illos q̄ inten
dūt pōpoſe ꝛ ſe ꝯ deū ornāt in crinib⁹: in pe
plis: in facie: in tunicis: in calceis: in mātel
lis: ꝛ in p̄cioſis cingulis. ꝛ hoc faciūt vt ap
pareāt hoīb⁹ ſpecioſi. Et tales q̄to pulchrio
res ſunt apud mūdū: tāto deformiores ſunt
apud deū. Sꝫ cōiter xp̄s hꝫ claudos: ꝛ cecos
ꝛ paupes: ꝛ debiles ī ſuo ſeruicio. vt hr̄ ī euā
gelio. Lu. xiiij. Ubi inuitati ad cenaꝫ venire
noluerūt: tūc dixit paterfamilias ſeruo ſuo.
Exi cito in plateas ꝛ vicos ciuitatis ꝛ pau
peres ac debiles ꝛ cecos ꝛ claudos introduc
huc. Hoc pꝫ etiā in parentib⁹ q̄ freq̄nter pul
chriores pueros offerūt mūdo. ſꝫ defectuoſos
offerūt deo. Et pulchritudo maloꝝ eſt ip̄is ꝛ
alijs multū nociua: q꞉ ꝓpter ſp̄em multi pe
rierūt. Vñ legitur exemplū in Ualerio maxi
mo de quodā iuuene pulchro. Sputimia no
mine. cui⁹ pulchritudo fuit mulierib⁹ occa
ſio malarū ꝯcupiſcentiarū. Qui iuuenis in
tuēs hoc ſeip̄m leſit in facie: vt ſic deformis
fieret: nec ſic accaſionē peccandi alijs daret.
Sꝫ oppoſitū iā plures faciūt q̄ ſeip̄os ornāt
vt alijs placeant: ꝛ vt ab ip̄is ꝯcupiſcantꝰ. q̊d
cōſtat eē pctm̄ mortale. vñ Aug. Nō ſolū ap
petere: ſꝫ etiā appeti velle criminoſuꝫ eſt. Et
tales q̄ cū pulchritudine ſua deū offendunt
ornādo ſe ad cōplacendū mūdo deformiores
erūt in futuro. vñ Johelis. ij. Oēs vultus re
digentur in ollā. Quarto aliq̄ deo ſeruire no
lunt: q꞉ bonus ꝛ benignus eſt. qui. ſ. bonita
tem dei ꝯtemnūt. De q̄b⁹ dr̄ Ro. ij. An diui
tias bonitatis eius patiētie ꝛ lōganimitatꝭ
ꝯtemnis. Et hoc faciūt illi q̄ ſcienter ꝛ friuo
le contra deuꝫ peccant: adeo q꞉ nō ſtatim de
us punit peccatores cum peccant: ſed ex ſua
bonitate eos qñq̄ꝫ longo tempore ſuſtentat.
Unde Eccl'ia. iiij. Quia non profertur cito
contra malos ſententia: abſq̄ꝫ vllo timore fi
lij hoīm perpetrant mala. Hoc ſic probatur.
Quia ſi quis certitudinaliter ſciret ꙩ q̄cito
peccaret luxuriando ſtatim incureret leprā
corporis: vel peccaret chorizando amputan
di eſſent ei ambo pedes: vel peccaret inebriā
do vel ludendo amputande eſſent ſibi man⁹
vel iraſcendo: blaſphemando: maledicendo:
ſtatiꝫ excidēda eſſet ſibi lingua. ꝛ ſic de alijs
Siliṫ de omiſſione ꙩ quicūq̄ꝫ dñica die non
audiret integrā miſſam: vel ſolueret ſabba
tum: vel ieiuniū banni ſtatim eruendi eēnt
ſibi oculi. vl' incurreret mortē corpis. ꝛ ſic de
alijs: pꝫ ꙩ tales ſibi a pctīs cū oī diligentia
cauerēt ꝛ deo fideliṫ ſuirēt. R Quito iō
aliqui nolūt deo ſuire: q꞉ timēt ſe fame peri
re ſi p̄cepta dei deberēt ſuare: ꝛ cū veritate ꝛ
iuſticia vēdere ꝛ emere: ꝛ ſe ab iniuſtis reb⁹
cauere. Cōtra quos dicit p̄s. Nunq̄ꝫ vidi iu
ſtū derelictū. Aug. Paſcet ꝛ potabit ꝯtēnen
tes ſe: ꝛ deſeret diligentes ſe. q. d. Nullo mō
Talis diffidēs de deo attēdere deberet quō
de⁹ pauit filios iſrl' in deſerto cū māna. ꝛ quō
pauit Helyā ꝑ coruos: vt hr̄. iij. Reguꝫ. xvij.
Et ſctm̄ Paulū p̄mū heremitā: ꝛ pl'es alios
ſctōs in heremo exñtes. tales nō hñt verā fi
dē de potētia dei ꙩ poſſit eis ꝓuidere de ne
ceſſarijs. nec de bonitate. ſ. ꙩ velit eis ꝓuide
re ex ſua mia. Sꝫ plus ꝯfidūt in diabolo cui
acq̄rendo res iniuſtas ſuiūt ꙩ poſſit ꝛ velit
eos cū iniuſtis reb⁹ nutrire. Vñ dr̄ in euāge
lio p̄ñti. Primū q̄rite regnū dei ꝛ iuſticiā ei⁹
ꝛ hec oīa adijcientꝰ vob. Vñ q̄libet dꝫ deo cō
fidere ꙩ velit cū cū veritate ꝛ iuſticia nutri
re: ꝛ ſic ſe ab iniuſtis reb⁹ cauere. Vñ etiā di
cit in p̄ñti euāgelio. Nolite ḡ ſolliciti eē dicē
tes q̄d māducabim⁹ aut q̄d bibem⁹ aut quo
operiemur. ſcit eñ pater veſter q꞉ his oībus
indigetꝭ. Q̊d eñ de⁹ velit ꝓuidere ſuis de ne
ceſſarijs pꝫ ꝑ tale exēplum. Legitꝰ in vitaſ
patrum ꙩ quidaꝫ antiquus pater in quadā
ſolitudine iacuit. xxx. diebus infirmus: ꝛ nō
fuit viſitatus a fratribus: tūc xp̄s miſit ei an
geluꝫ q̄ ei ſeruiuit: ꝛ ei miniſtrauit neceſſaria
S Sexto aliqui deo ſeruire nolunt: q꞉ cre
dunt ꙩ ſeruitium dei ſit nimis graue. ꝛ eſti
mant ſe poſtea nunq̄ꝫ aliquod gaudium ha
bituros cuꝫ deo veraciter ſeruire incipiunt
Contra quos dicit xp̄s Math. xi. Juguꝫ eñ
meū ſuaue ē: ꝛ onus meū leue. Eccl'ia. xxiiij.
Spūs eñ meus ſup mel dulcis. Nam chari
tas facit ſeruitium dei leue ꝛ dulce. Vñ Ber.
Charitas omne onus graue facit leue. Sed
ſeruitiū mūdi eſt graue ꝛ triſte. q꞉ ſinderesis
ſemp remordet ꝛ rephēdit malos ꝛ amato
res mundi. Septimo aliq̄ deo ſeruire nolūt
ꝓpter erubeſcentiā. q꞉ erubeſcunt de humili
bus ſeruitijs dei. ſ. ꝯfiteri pctā. audire ſermo
nes. viſitare eccl'iaꝫ. ꝛ ſuire infirmis. ducere
cecos ꝛ claudos. ꝛ ſic de alijs. Et de his dicit
xp̄s in euā. Lu. ix. Qui me erubuerit ꝛ meos
ſmones hūc fili⁹ hoīs erubeſcet cū venerit ī
maieſtate ſua: ꝛ patris ꝛ ſanctoꝝ angeloruꝫ
Nam qui de deo verecundatur in terris: hūc
deus erubeſcet in celis. Sed mūdo ꝛ diabo
lo ſeruire iam quaſi cōiter eſt honorificum ꝛ
laudabile: vt chorizare: ſaltare: ſupbe incede
re: crapuloſe viuere: ꝛ ſic de alijs. Talia iam

reputant̄ coram secularib⁹ seruitia honorifi
ca ⁊ serui diaboli ⁊ mūdi iā cōmendant̄ i su
is pctis. ps. Laudat̄ pctōr in desiderijs aie
sue ⁊ iniqu⁹ bñdicit̄. Sȝ boni serui xpi deri-
dent̄ ⁊ vilipendūt̄. ⁊ in hoc xps grauit̄ offen
ditur: qꝛ tales cōspuūt in facieȝ xpi q̄ bonos
deridēt. Et sicut ipi hic bonos deriserūt: sic ip
si in futuro deridebunt̄ a deo. vñ ps. Qui ha
bitat in celis irridebit eos: ⁊ dñs subsanna-
bit eos. [C] Et isti boni q̄ sustinēt hic pa-
tienter derisiōes maloꝝ honorabunt̄ in celo
a sctis ⁊ ab angelis ⁊ ab ipo deo. Exēplū ta
le de amatorib⁹ mūdi ⁊ q̄. s. sint opa eoꝝ legi
tur in vitaspatrū. Erat qdā pater de seniori-
bus in cella sua sedens. ⁊ subito venit ad eū
vox dicēs. Egredere foras ⁊ ostēdam tibi opa
hoīm. Et surrexit ⁊ egressus est foras. Duxit
aūt eū angel⁹ ⁊ ostēdit ei ethyopē nigrū cum
securi secantē ligna: ⁊ facientē grandē sarci-
nā. ⁊ subleuare tēptabat sarcinā illā: ⁊ p̄ ma
gnitudine nō poterat portare eā. Sȝ redibat
⁊ secabat iterū alia ligna: ⁊ addebat sup sar-
cinā illā. Iterū ostēdit ei alteꝝ hoīe stantē su
per lacū: ⁊ haurientē aquā de lacu ⁊ mittētē
eā in collectaculū i quo ab alia pte fuit fora-
men p qd̄ effluebat aq̄ quā ipe effudit. Iteꝝ
dixit ei. Seqre me ⁊ ostēdam tibi aliud. Et vi
dit quasi quoddā edificiū tēpli: ⁊ duos sedē
tes in equis portātes sup scapulas vterq̄ li
gnū vnū longuȝ: volentes pariter ingredi p
portā vnam tēpli hui⁹: ⁊ nō pmittebat eos li
gnū qd̄ ex aduerso portabant ingredi p illā
portā. Non eñ humiliabat se alter alteri sed
ptendebāt pariter vterq̄ ingredi ⁊ non pua
lebant. Exposuit ergo ei has visiōes dicens.
Qui lignū portabant hi sunt q̄ habēt iuguȝ
sanctoꝝ monachoꝝ. sed iustificantes semet-
ipsos in corde suo cū exaltatiōe supbie non
humiliant̄ inuicē: ideoq̄ pp̄ter supbiaȝ cor-
dis sui remanebūt foris de regno xpi regis
celoꝝ exclusi. Qui aūt secabat ligna ⁊ super
sarcinā adhuc addebat est hō q̄ multis pctis
est oneratus: ⁊ sup sarcinā suoꝝ pctoꝝ addit
sp ⁊ ꝯtinue alia pctā q̄ deberet potius agere
penitentiā de peccatis suis prioribus. sꝫ ne-
gligens emendare vicia priorum pctoꝝ ma-
gis ⁊ alia addit quotidie super pctā priora.
Ille aūt q̄ aquam de lacu hauriebat hō est
qui aliqua bona opatur: sꝫ qꝛ etiaȝ mala am-
plius opat̄: ideo percūt ⁊ delent̄ illa bona opa
que fecit. Oportet ergo hoiem vt dicit apl's
Cū timoreȝ tremore salutē suam operari: vt
possit placere deo.

¶ Eadem dñica. Ser. cxiiij. de vsurarijs.

Non potestis deo seruire
⁊ māmone ⁊c. Sciendū q̄ sm̄
glo. māmon est nomē demonis
qui p̄eest diuitijs. nō q̄ in eius
ptāte sint: sꝫ qꝛ ipsis vtit̄ ad decipiendū irre
tiēdo hoīes laqueis diuitiarū. Apl's. i. Thy.
vi. Qui volūt diuites fieri incidūt in laqos
diaboli. Nō eñ dixit xps: nō potestis hre: sꝫ
dixit: non potestis seruire. Licite eñ haberi
possūt: q̄n bñ dispēsant̄: sꝫ qdā diligūt diuiti
as plusq̄ deū. sicut vsurarij ⁊ auari. q̄ in diui
tijs ꝯgregandis ⁊ ꝯseruādis q̄si totā vitā su
am expendūt. s. in locutōe: opatōe: sollicitu
dine: ⁊ amore. Et hi sunt serui diuitiaꝝ. de
qbus dicit glo. Diuitijs seruire est deū negā
re. Sȝ p oib⁹ vsurarij magis ꝯtinue deserui
unt māmone. ⁊ ḡ deo seruire nō pñt. Vñ dic
xps. Nō potestis deo seruire ⁊ māmone. Vñ
de vsurarijs hic tria sunt dicēda. Prioꝝ inni
quitate vsurarioꝝ. Scdo quot modis vsura
cōmittit̄: ⁊ enūerant̄ aliq̄ gña vsurarioꝝ qui
oēs dānant̄ dum saltem sic moriunt̄. Tertio
qnō eccl'ia psequitur vsurarios. [A] Circa p
mū sciendū q̄ vsurarius est peior oī pctōre.
Primo eñ peior est fure: qꝛ fur tm̄ de nocte
furat̄: sꝫ vsurari⁹ die noctuq̄. Et etiā qꝛ ma
gis depauperat ⁊ plures exheredat. Secūdo
peior est iferno aliquo mō. qꝛ sm̄ Guil'. lug.
in summa viciorꝝ. Infern⁹ in resurrectōe dñi
q̄ sua nō erant restituit. vsurarius aūt audi
ta passione ⁊ resurrectione dñi non vult re
stituere aliena: sꝫ potius vult carere oī fructu
passionis et resurrectionis xpi q̄ restituere
male acquisita. Item infernus solum punit
malos q̄ demeruerunt in p̄senti peccādo con
tra deuȝ: sꝫ vsurarius spoliat bonos ⁊ malos
indifferenter. Iteȝ sicut infernus nunq̄ im
plebitur vsq̄ ad nouissimū diem: sic auarus
vsurarius nūq̄ implebit̄ pecunia: sed sp an
helat ad plura bona tēporalia acquirenda.
Tertio vsurarius peior est iudeo: qꝛ vnus iu
deus ab alio iudeo vsuras nō accipit: sꝫ xpia
nus vsurarius a fratre suo xpiano vsuras ac
cipit: qd̄ iude⁹ nullo mō faceret. Quarto pe
ior est morte corporali. qꝛ mors solum interi
mit corp⁹: sꝫ vsurari⁹ corpus ⁊ aiam. Quinto
peior est iuda traditore. qꝛ iudas semel xpm
vendidit ⁊ cū pro. xxx. denarijs tradidit: vsu
rari⁹ aūt totiēs xpm vendit quotiēs vsuras
accipit. ⁊ non solum sicut iudas. p. xxx. dena
rijs: sꝫ multotiēs p vno solo denario cū ven

dit. et nō solū xpm vendit: sꝫ etiam beatam
mariā v̄ginē ⁊ societatē oīm sctōꝝ ⁊ āgeloꝝ
in celo existiū. Itē vēdit seipm ⁊ vxorē suam
filios suos ⁊ oēs heredes suos q̄ possidēt pe
cuniā: vel alia bona tpalia cū sua vsura acq
sita. Itē iudas. xxx. denarios restituit q̄s in-
iuste acq̄siuit. vñ Math. xxvij. dr̄ q̄ pnīa du
ctus retulit. xxx. argenteos: sꝫ vsurari⁹ nullo
mō vult restituere q̄ iniuste acq̄siuit. ⁊ de h̄ q̄
re vnū exēplū s̄mo. cviij. Z. Sexto vsurarius
est peior oī pctōre. hoc ptȝ: qꝛ cū alij pctōres
q̄nq̄ a pctis suis cessant: sic supb⁹ q̄nq̄ in q̄
dragesima cessat a supbia. luxuriosus a luxu
ria: ⁊ gulosus a crapula: et sic de alijs. sꝫ vsu-
rari⁹ pctm̄ vsure omi die cōmittit nullo exce
pto: siue in die pascę siue in die resurrecti
onis xpi: siue i die natiuitatis xpi: ⁊ sic de alijs
festiuitatib⁹ in qb⁹ exercet vsuras suas: sꝫ
etiam in dieb⁹ simplicib⁹. Itē peccat in oī loco
qꝛ siue sit in eccl'ia audiendo missam: siue in
mēsa comedēdo: siue i lecto dormiēdo: ⁊ vbi
cūq̄ fuerit semp pctm̄ ei⁹ augmētat̄. Ex hoc
ptȝ q̄ vsurari⁹ nō veret̄ cōtumeliam facere
deo ⁊ btē marie v̄gini: et vniuersis sanctis ⁊
angelis in quoꝝ festiuitatib⁹ ꝯtinue peccat
cōmittēdo vsurā. ⁊ iō destitut⁹ erit in extre-
mis auxilio dei et oīm sctōꝝ. Vñ dr̄. Dñe mi-
serere aie hui⁹ vsurarij: pōt rñdere iesus xps.
quō miserebor ei⁹ q̄ ipsa die q̄ hūanū gen⁹ in
cruce redemi me honorare recusauit. sic etiā
pōt dicere btā virgo maria de suis festiuita-
tib⁹ in qbus ab vsura ob reuerētiā ei⁹ cessare
noluit. Sil'r omnes sancti cū iterpellant̄ ad
intercedēdū p vsurario rñdere possunt. Una
festiuitas est nobis in anno consecrata. s. fe-
stiuitas oīm sctōꝝ: et hanc festiuitatē vsura
rius exprobrauit in qua nobis oib⁹ cōtume-
liam irrogauit: nec honori oīm nostrū peper
cit. Itē possunt rñdere oēs angeli quoruȝ fe-
stiuitatē. s. festū sancti Michaelis: qd̄ est fe
stum oīm angeloꝝ non celebrauit: sꝫ suā vsu
rā exercuit. ergo nō immerito vsurari⁹ mala
morte morietur. [B] Itē sciēdū q̄ vsura-
rij sunt duplices. s. publici: et occulti. Nā pu
blici vsurarij a iure q̄druplici pena puniunt̄
Primo qꝛ ipo iure sunt excōicati de facto. Se
cundo puatione cōionis. qꝛ cōicatio inhibet̄
eis. Nā sacrm̄ eucharistie talib⁹ ē negādū: tā
in morte q̄ in vita: nisi vere peniteāt et resti
tuant. Tertio exclusione oblatiōis. Quarto
priuatione sepulture. qꝛ vsurarij nō dñt i lo-
co sacro sepeliri: vt hr̄ ex̄ de vsu. c. Quia in oī
bus. Sed diceres. vbi est tūc locus sepulture

vsurarioꝝ. Rñdeo q̄ infra patibulū sepeliē-
di sunt. Et hoc idē possum⁹ notare i hoc exē-
plo vbi legit̄ q̄ fuit q̄dam vsurari⁹ q̄ noluit
restituere licet frequēter admoneret̄. īfirma-
tus aūt vsq̄ ad mortē vocauit sacerdotē et
petiuit sacra et eccl'iasticā sepulturā. Rñdit
sacerdos q̄ non daret ei: nisi plene restitue-
ret. qd̄ ille facere renuit. Recedente sacerdo-
te ⁊ īfirmitate iualescēte appropinquit mor
ti. Reuocat⁹ est sacerdos vt aiam angel' dei
recōmendaret. sacerdos ait. ego cōmēdo ea-
oibus demonib⁹ in inferno. Et hoc dicto re-
cessit sacerdos: qꝛ ille adhuc restituere nolu-
it. ipo defuncto rogauerūt amici vsurarij illi
us sacerdotē vt defunctū sepeliret i atrio cō-
secrato pp̄ amicoꝝ honorē. qd̄ sacerdos eis
negauit: qꝛ eo adhuc viuēte vsuras restitue-
re noluit. Habuit aūt idē sacerdos vnū asinū
q̄ nihil aliud fecit q̄ q̄ libros ad eccl'iam fer
ret ⁊ deferret: ⁊ iō nullā aliā viā sciebat. roga
uerunt sacerdotē amici vsurarij defuncti vt
corpus eius super asinum suum poneret: et
ad quēcūq̄ locū illud deferret illic sepeliret̄
putātes q̄ ad eccl'iam delatur⁹ esset: vel ad
domū sacerdotis: qꝛ aliā viā nesciebat. placu
it sacerdoti pactio illa. Asinus vero cadauer
vsurarij supra se positum nō declinās ad dex-
terā neq̄ ad sinistrā tulit ad patibulū et se
excutiens coram omi populo p̄iecit a se illō
cadauer sub patibulo. et sic ibi sepult⁹ est in
sepulchro patrū suoꝝ. [C] De secūdo sciē-
dū q̄ vsura multis modis cōmittit̄. Primo
cū aliq̄ p̄stant cū cōditione ad pactum pl⁹
recipiēdi. Et isti sunt expressi vsurarij: etiam
sm̄ iudiciū eccl'ie. Secūdi sunt q̄ p̄stant si-
ne aliquo pacto: ea tñ spe q̄ aliq̄d vltra sortē
recepturi sunt: al's non mutuarent. Isti sunt
vsurarij quo ad deū per intētioneȝ corruptā
quā p̄hibuit saluator. Luce. vi. Mutuū da-
te nihil inde sperantes. Ergo q̄cunq̄ aliq̄s
sub spe recipiēdi aliquid mutuat pecuniā. p
cipue si al's nō esset mutuatur⁹ quicquid post
ea receperit vsura est. Quis enim nihil postu
lat: tñ tenet̄ de illo ad restitutionē. Tertij s͡t
qui mutuant res suas ad certū terminū q̄ ve
nientē nolūt prestare vlteriorem dilationem
donec aliqd̄ emolumentū inde percipiant: licet
etiam nihil expresse petant. Quarti sunt qui
vendunt res suas longe chari⁹ pp̄ter dilatio
nem q̄ eis incontinenti soluerent. et hi sil'r
sunt vsurarij. vt ptȝ extra de vsu. c. Cōsuluit
Est eñ gñalis regula q̄ quicquid accidit vl-
tra capitale ē vsura. ⁊ h̄ ptȝ. xiiij. q. iij. Plerique

Quinti ſunt q̄ ꝓ prōpta pecunia iā emunt ⁊
imediate ꝓpter dilationē illi eidē a quo eme
rūt vel alij ecōuerſo vendūt in chariori foro
ꝙ̄ valz vel valere pōt. Sexti ſunt q̄ emūt vi-
na vel blada cū adhuc creſcunt in tam bono
foro ꝙ veriſil'e eſt ꝙ nullo mō tp̄e ſolutiōis
vel meſſis vel vindemie tā modicū ſoluerēt:
⁊ tales vſurā ꝯmittūt. vbigr̄a. Sicut q̄ in. xl.
emūt vinū ab ipſis vindemiatorib⁹ cū ſunt ī
neceſſitate ꝯſtituti: ⁊ ꝓ tā vili p̄cio ꝙ īdubi-
tanter tp̄e ſolutiōis vel vindemie multo pl⁹
ſoluerēt. Silr̄ et illi q̄ emūt a ruſticis frumē
ta ꝓ tā vili p̄cio ꝙ indubitant̄ tp̄e ſolutiōis
vel meſſis multo plus ſoluerēt. tales oēs ſt̄
vſurarij ⁊ tenent̄ ad reſtitutionē. Querit̄ q̇d
ſi q̇s emat fruct⁹ ꝓuēturos hoc āno de agro
ſeminato. Reſpōdet̄ ꝙ nō eſt vſura: q: dubi
tatur ⁊ neſcit̄ vtrū plus vel min⁹ debeant va
lere. ⁊ cū hoc adhuc ſtat in volūtate dei vtrū
de⁹ velit ꝯſeruare a tēpeſtate aeris ⁊ alijs p̄i
culis ſupuēturis. Septimi ſunt q̄ recipiunt
aliq̇d pign⁹: vel cōcedūt pecuniā ſupra p̄diū
aliq̇d ⁊ fruct⁹ ei⁹ nō cōputant in ſortē. Circa
quod etiā q̄rit̄ q̇d de cōmunitatib⁹ quarūdā
ciuitatū q̄ dant pecuniā ad vſurā. Rn̄det̄ ſʒ
Ray. Oēs illi ciues quoꝝ auctoritate ⁊ ꝯſi-
lio fit vſurarij ſunt. Eodem modo ſi ciuitas
vel cōmunitas recipet aliq̇d pign⁹. ſ. ciuita-
tē: caſtrū: villas: ⁊ hmōi: ⁊ fruct⁹ ei⁹ nō cōpu
tarent in ſortē: oēs iſti ſunt vſurarij. art. vij.
q. i. Sic̄ vir. ⁊. xxiiij. q. iij. Si habes. Silr̄ itel
lige de vno ſolo. Silr̄ intellige de omib⁹ ꝑſo
nis cuiuſcūq̄ cōditionis q̄ pecunias cōcede
rent ſup aliq̇d caſtrū vel ciuitatē: et fruct⁹ hu
iuſmodi tollerēt: eoſq̄ in ſortē nō cōputarēt
Octaui q̄ dant granū vet⁹ vt poſtea recipiāt
nouū. de his dicit Ray. ꝙ vſurā cōmittūt: q:
meliorē rē recipiūt. ⁊ hoc intellige ſm̄ Hoſt.
qn̄ aliq̇s ꝓpter hoc facit vt illā meliorē rē lu
cretur. Si vero facit ne ſua meſſis p̄eat et in-
de accipiēti grām faciat: tūc nō cōmittit vſu
rā: ſʒ etiam tūc ſine dubio excuſatur qn̄ preſu
mitur ꝙ nouū debeat min⁹ valere. Secus ſi
p̄ſumitur ꝙ plus debeat valere. ex̄. e. naui-
ganti. Noni ſunt q̄ emunt a paup̄ib⁹ oues vł
boues q̄s illi forte nō hn̄t: et talia aīalia lo-
cant eis. quid ergo de illis. Rn̄det̄ ſm̄ Guil.
ſi emptor ſcit et credit ꝙ venditor ille nō ha
beat ⁊ locat ei ꝓ annua penſione vſura ē: vel
ſaltē in fraude vſure fit. ſi vero credit eū ha-
bere et ſine fraude emit: nō eſt vſura. Decimi
ſunt q̄ mutuāt pecuniā ſub eo pacto vt illi ſi
bi remutuent. Querit̄ vtrū illi cōmittāt vſu
rā. Rn̄det̄ ſm̄ ſctm̄ Thō. ij. ij. q. lxxviij. Lici-
tū ē ꝙ mutuāti vnū ſil'e mutuet̄ aliud. ſʒ nō
licet obligare debitorē ad mutuū in poſterū
faciendū. D Circa tertiū ſciendū ē ꝙ ec-
cleſia ꝑſeq̄tur vſurarios. h' pʒ: q: ꝯ eoꝝ ſoluti
onē multiplex remediū adhibuit. q: ſi ꝓmi-
ſiſſet aliq̇s vſurā ſoluere cogi nō dʒ ad ſoluē
dū. q: vſure ſunt indebite. extra de vſu. c. De
bitores. Q: q̄cūq̄ ptātes: rectores: cōſules:
iudices: officiales: q̄ ſtatuta faciūt ſcribūt: di
ctāt ꝑ que cōpellat̄ q̇s ſoluere vſuras vel nō
repetere iā ſolutas. aut q̄ obſeruāt iſta ſtatu
ta: ⁊ ſm̄ ea iudicāt: ipo facto ſūt excōicati ſen
tentia maioris excōicationis. De hoc q̄re āte
ſer. cv. R. Itē ſcdʒ remediū eſt ꝙ p⁹ ſolutio
nem pōt eas repetere: et vſurarius tenet̄ ei
reſtituere q̄ ꝑ vſurā ab eo recepit. Circa q̇d q̄
ritur vtrū vſurari⁹ teneat̄ debitori ad dāna?
Rn̄det̄ ſm̄ Ray. ꝙ tenet̄ ad oīa damna que
ille ꝓpter ſolutionē vſure paſſus eſt. vt ſi do
mū ſuā vel alias res ꝓpter hoc vilius vendi
dit ⁊ aliā ꝯduxit. aut ꝓpt̄ hoc alia bona ſub
vſura q̄ſiuit. Tertiū remediū eſt ꝙ ſi vſurari
us non vult reſtituere: tūc pōt iudici vł alio
p̄lato denūciare. Et iudex ſiue alius p̄lat⁹ ex
officio ſuo pōt ⁊ tenet̄ illū cogere ad reſtituti
onē. Sciēdū ꝙ antiq̇tus vſurarij fuerunt ab
alijs hoib⁹ valde deſpecti: et cū hoc rari. Vn̄
narrat Guilł. lugd. in ſumma vicioꝝ ꝙ qn̄q̄
antiq̇tus in vna tota ciuitate vix inuenieba
tur vn⁹ fenerator. ⁊ ille nō fenerabat̄ niſi ca
ta fide vt nō publicaret̄. de q̄ dū certitudina
liter ꝯſtabat eū eſſe vſurariū: tunc ampli⁹ di
cebatur domus eius domus dyaboli. et vi-
nea eius vinea dyaboli. et ſic de ceteris reb⁹
eius. Oſculum pacis non dabatur ei in miſ-
ſa. Ignis a vicinis eius in domo ſua non ſu
mebat̄. Pueri ad eius occurſum paueſcebāt
et alterutrum cū digito demonſtrabāt. Nūc
vero noſtris temporibus vſurarij ſunt prin-
cipū cōſiliarij ⁊ cubicularij: ⁊ ab hominibus
eis aſſurgitur et honorantur. q̇d tamē abſur
dum ⁊ abominabile multum eſt. E Sci
endū ꝙ vſurari⁹ nō ſolū damnat ſeipſum: ſʒ
etiā vxorē ⁊ oēs pueros ⁊ heredes qui ſciēt-
ter poſſident illa bona cum ſuis vſuris acq̇ſi
ta. Unde legitur exemplum ꝙ quidaʒ homo
deuotus raptus eſt et ductus ad videndum
gaudia beatorum et penas damnatorumq̄
vidit quendam in inferno ſepultum. ⁊ arbor
lata et magna de eius viſceribus aſcendit: ⁊
proceſſit. et in ramis ipſius arboris pende-
bant homines vtriuſq̄ ſexus: ⁊ ingēs flam-

ma ab imo inferni. ⁊ ab illo q̄ ſepult⁹ erat in
inferno aſcendit ⁊ torq̄bant̄ illi pendētes in
ramis ill⁹ horribilit̄ ab illa flāma q̄ aſcēdit.
Tūc ille deuot⁹ q̄ſiuit ab angelo q̇d hoc eſſʒ:
uq̄re iſti tā crudelit̄ torq̄rent̄. Rn̄dit angel⁹
Iſte in imo ſepult⁹ eſt pater ⁊ oīm origo illo
rum q̄ in ramis pendēt: ⁊ quondā erat paup
⁊ ditatus eſt ꝑ vſuras: ⁊ nō reſtituit male ac
q̄ſita: ſʒ ſic obijt. iō hic in inferno eſt ſepultuſ
Et iſti in ramis pēdentes ſunt heredes eius
q̄ ſciēter poſt eū poſſederūt illa bona iniuſte
a p̄re per vſuras acq̄ſita. ⁊ iō ipſi ⁊ omēs ſe-
quaces eoꝝ q̄ de ꝓgenie ipſoꝝ naſcunt̄ ⁊ il-
la bona iniuſte acq̄ſita ſciēter poſſidēt: oēs
ad illam arborē ⁊ ad illos ramos ꝑtinēt.

¶ Sermo de eodem.

n Emo pōt duob⁹ dn̄is ſeruire. Hic ī
iſto ſermone dicendū eſt q̄re quili-
bet hō tenetur deo ſuire. Et q̄re in-
fra illū ſermo. clv. R.

¶ Dominica. xvi. Sermo. cxv. ꝙ morienti ſe
ptem contingunt.

e Ecce defunctus efferebatur

tur filius vnic⁹ matris ſue. Luc.
vij. Sciendū ꝙ ſicut iſte adole-
ſcens mortuus fuit carnali mor-
te: ſic opʒ nos oēs mori. q: ſm̄ apl'm. Heb. ix
Omnibus hoibus conſtitutū eſt ſemel mori
Unde qui vult vitam ſuā ſm̄ deum dirigere
frequenter debet mortem memorari. Unde
Eccl'iaſtici. vij. Memorare nouiſſima tua ⁊
in eternū nō peccabis. Vn̄ etiā Augu. in lib.
ethor. Nihil ſic reuocat a p̄cō ſicut frequēs
mortis meditatio. ⁊ hoc ē ſignū prudētis vi-
ri. Vn̄ Greg. Tota vita prudētis dʒ eē medi-
tatio mortis. q: vt hō ī bono ꝓficiat ⁊ a ma
lis ſibi caueat valet freq̄ns meditatio mortꝭ
Vn̄ Hiero. Memēto diē mortꝭ tue ⁊ non pec
cabis. Qui ſe quotidie recordat̄ eē moriturꝰ
ꝯtēnit p̄ſītia: ⁊ ad futura feſtinat. F Vn̄
ſciendū ꝙ ſeptē ſunt q̄ memorāda ſunt que
hoi ꝯtingunt morīēti. Prīo q: ſol⁹ ab hic trā
ſit. ps. Singularit̄ ſum ego donec tranſeam
Nullus em̄ amicoꝝ q̄bus hic amiciciam tuā
multociēs oſtendiſti ⁊ quos dilexiſti tecū va
dit ꝯducēdo te de hoc mūdo niſi forte ſeq̄tur
te ad ſe pulchrū. ⁊ q̇d peī⁹ eſt valde cito obli-
uiſcitur tui. ps. Perijt memoria eoꝝ cū ſoni
tu. Vn̄ clamant ip̄e aīe in purgatorio exītes
illud Iob. xix. Miſeremini mei miſeremini
mei ſaltē vos amici mei ⁊c. Et congrunt̄ de
his q̄b⁹ hic fidelitatē exhibuer̄t, ⁊ etiā d̄ his
qui bona eoꝝ hic poſſidēt ⁊ eis cū eiſdeʒ bo-
nis nō ſubueniūt. ſi ei q̇s vult vltra mare ad
viſitandū ſepulchrū xp̄i p̄egrinari: vel romā
vel etiā ad ſctm̄ Iacobū: vel venetias ꝓ mer
cimonijs vult pergere: ſocios ſecū ābulātes
pōt inuenire. ſʒ qn̄ de hac vita migrare debet
tūc nullum ſociū vel amicū hr̄e pōt q̄ ſecū ve
lit ambulare ⁊ ei ſocietatē exhibere. Et inſu-
per nullus pōt eū tūc iuuare vel ꝓtegere ni-
ſi ſolus de⁹ ⁊ angeli eius. Vn̄ ps. Niſi dn̄s iu
uiſſet me paulominus ha. in infer. aīa mea.
Quē adiutorē ⁊ ꝓtectorē ſepi⁹ offendiſti. Er
go tu placare debes eū in p̄ſnti ꝓut decet ⁊ te
neris. Si offenſus eſt ꝑ ſupbiā: tūc placād⁹
eſt cū humilitate. Si ꝑ auariciā: tūc placād⁹
eſt per largitatē ⁊ miām. Si ꝑ voluptatem ⁊
luxuriā: tūc placand⁹ eſt ꝑ caſtigationē ⁊ fla
gellationē corp̄is. Si ꝑ gulam: tūc placand⁹
eſt ꝑ abſtinentiā. ⁊ ſic de alijs. Et q: hō rece-
dit ſol⁹ ab hinc ita ꝙ null⁹ amicoꝝ eū iuua-
re poterit decet nos q̄rere amicitiā xp̄i ⁊ ſctō
rum angeloꝝ q̄ nobis tūc ſubuenire poterūt
cū nos amici nr̄i derelinquēt. Nā qn̄q̄ ipſe
xp̄s apparet amicabilr̄ ipſis morientib⁹ ⁊ in
agone ꝯſtitutis. vn̄ Greg. Aliqn̄ in ꝯſolatōe
egrediētis aīe ipſe app̄ere ſolet autor ⁊ retri
butor vite. Etiaʒ q̄nq̄ apparēt angeli ⁊ ſan-
cti ipſis agonizantib⁹. vn̄ Greg. Interdū cō-
tingit iuſtis vt in morte ſua ſctōꝝ p̄cedentiū
viſiones aſpiciāt: ne ipam mortꝭ ſue ſniaʒ ꝑ-
timeſcāt penalē: ſʒ dum eoꝝ mēti ciuiū eter-
noꝝ oſtendit̄ ſocietas a carnis ſue copula ſi
ne doloris ⁊ formidinis fatigatiōe abſoluā-
tur. G Vn̄ exemplū legit̄ ꝙ q̇dā deuot⁹
hō in obit⁹ ſui hora aſpicientib⁹ circūſtanti
bus hoib⁹ ſubito cepit hilareſcere: ⁊ pulcher
⁊ candidus app̄ere ⁊ in leta v̄ba prorumpe-
re. Querentib⁹ illis cui loq̄retur rn̄dit. Nōne
videtis ſctōs patriarchas. Iterū eo loq̄nte ⁊
eis interrogantib⁹ rn̄dit. Nōne videtis ſan-
ctos ꝓphetas. Tertio dixit. Ecce iā veniunt
ſancti apl'i. Iterū dixit. Ecce iam veniūt an-
geli. Ultimo dixit. Surgite iā venit ieſus. Et
hoc dicto migrauit ad dn̄m. H Secūdo
memorandū eſt hoi ꝙ nud⁹ recedet ab hinc:
⁊ in terra ſepelietur ⁊ a vermibus ꝯſumetur
Et illa iā dicta oſ̄dunt homini primo ꝙ oīa
bona mundi nō ſunt ꝓpria hoīs: q: oportet
eum illa poſt ſe relinquere. Unde Amb. Bo-
na hominis nō ſunt que ſecuʒ ferre nō pōt.
Unde etiā. i. Thymoth. vi. Nihil intulimus
in hūc mundū haud dubiū q: nec auferre q̇d
poſſumus. ps. Relinquunt alienis diuitias

ſuas:⁊ ſepulchra eoꝝ domꝰ illoꝝ ineternuꝫ.
Hoc valet ꝯ̄ auariciaꝫ. Hiero. Facile ꝯtēnit
oīa q̇ ſe cito credit moriturū. Si em̄ habuiſ-
ſes centū milia florenoꝝ q̇d tibi ꝓdeſſent cū
nullū tecū recipes ⁊ oēs poſt te relinqueres.
Et ſi habuiſti octo tunicas ⁊ decē palia tunc
peiorē tecū recipies ꝓ tegumēto. nuditatē tue
Un̄ Job.i. Nudꝰ egreſſus ſum de vtero ma-
tris mee:⁊ nudꝰ reuertar illuc. ꝙ aūt in ter-
ra ſepeliet̄:hoc valet ꝯ̄ ſupbiā. Eccl̄.x. Quid
ſupbis terra ⁊ cinis. Un̄ in capite ieiunij ci-
nis ſup caput hoīs ponit̄ in ſignū hūiliatio
nis dicēdo. Memento hō q̄ꝛ cinis es ⁊ in ci
nerem reuerteris. Et quō audes te ſup ꝓxi-
mū tuū exaltare. cū ſup ſepulchrū tuuꝫ forte
cras canes calcabūt. Et ꝙ hō erit cibus ver-
miū valet ꝯ̄ voluptatē carnis. Quare enim
ſic delicate nutris corpꝰ tuū qḋ in breui erit
cibꝰ vermiū. Job.xvij. Putredini dixi pater
meꝰ es mater mea ⁊ ſoror mea vermibus ⁊c̄.
Un̄ oēs guloſi ſeip̄os impinguātes ſunt co-
ci vermiū. Un̄ legimꝰ tale exēplum. Quidaꝫ
foſſor fodiēs ſepulchrū inuenit cadauer q̊d-
dā foraminibꝰ plenū:⁊ de quolibet foramie
vermis ſe erigebt cū capite ſuo. Qui ꝑcuſſit
ſup cadauer:⁊ oēs vermes capita ſua retra-
xerunt. ⁊ de lingua illiꝰ nacꝰ eſt ſerpens hn̄s
caudā venenoſaꝫ in ſignū peccati lingue. de
epate aſpis:in ſignū luxurie. de cerebro buſo
in ſignū ſupbie. Iſta valent ad domandū de
ſideria ⁊ voluptates carnis. Tertio pctā ſe
quūtur ip̄m hoīem ſi hic nō penituerit ꝓpt̄
q̄ deꝰ ip̄m ꝯdēnat. angeli cū a bonis ſepant
⁊ demones cū impetuū cruciāt. Apoc̄.xiiij.
Opa em̄ illoꝝ ſequunt̄ illos. Ergo q̇libet ſtu
dere dꝫ vt veniat cū honeſtate ante ſummū
iudicē ⁊ regē. Si ei cū firma fide ⁊ pura con
ſciētia q̇s venerit:ibi obuiāt ſibi patriarche
Si cū vera ſapiētia:obuiāt ſibi ꝓphete. Si
cū volūtaria paupertate:obuiant ſibi apl̄i. Si
cū patiētia:martyres. Si cuꝫ hūilitate ꝯfeſ-
ſores. Si cū caſtitate. Maria ⁊ oēs ꝟgines.
Si cū charitate inimicoꝝ:ip̄emet xp̄us ſibi
obuiabit q̇ ꝓ ſuis inimicis in cruce orauit. ⁊
dicet ſibi. Intra in gaudiū dn̄i tui. Sꝫ ſi cuꝫ
vicijs ante ſummū regē veneris:ip̄e vna cū
oibꝰ ſctis te repellet:⁊ tibi pctā tua obijciet.
verbi gr̄a. Si cū ſupbia veneris:tūc ip̄e xp̄s
ad ſctōs ſuos dicere poterit. Uenite ⁊ vide-
te:hic venit inimicꝰ meꝰ q̇ me priuare voluit
honore meo appetēdo gl̄iam ⁊ honorē tpa-
lē. ideo iā priuabit̄ gl̄ia eterna. Si cū auaricia
dicet. Ecce inimicꝰ meꝰ q̇ me totiēs vēdidit
⁊ ſe ⁊ oēs heredes ſuos diabolo tradidit vt
diuitias cōgregaret. Si cū gula ⁊ luxuria:di
cet. Ecce inimicꝰ meꝰ venit q̇ plꝰ dilexit deli
tias ⁊ voluptates corpis q̄̄ meip̄m. Ergo q̄̄
tum in delicijs fuit:tantū date ei de tormen
tis:⁊ ſic de alijs vicijs. Quarto demones ac-
currūt ad agonē hoīs:⁊ ius ſuū expectāt. p̄s
Deꝰ dereliq̇t eū ꝑſeq̄mini:⁊ cōprehēdite euꝫ:
q̄ꝛ nō eſt q̇ eripiat. Un̄ etiā Exo.xv. Dixit ini
micus ꝑſequar ⁊ cōprehēdā diuidā ſpolia ⁊c̄
vn̄ ꝟſus. Poſt hoīs morteꝫ tria q̄runt auide
ſortem. Uult vermis carnē:ſathan aīam:po
ſteritas rē. Et illi tres ſic diuidūt hec tria in
ter ſe. ꝙ q̇libet nō daret ꝑtem ſuā ꝓ duabus
alijs. Hoc pꝫ. q̄ꝛ ꝟmis nō q̄rit aīam nec tpa-
lem ſubam:ſꝫ vult hr̄e carnē. i. hoīs cadauer
Et diabolꝰ nō q̄rit res tpales nec corpus ho
minis:ſꝫ aīam. Silr̄ amici ⁊ ꝯſanguinei non
curant de carne:nec etiā multū ſolliciti ſt̄ de
aīa:ſꝫ q̄runt ſua tpalia. Et ſic ſp̄ fit qn̄ quis
morit̄ in pctō mortali. ſ. ꝙ corpꝰ dat̄ ꝟmibꝰ.
aīa demonibꝰ. ⁊ tpalis ſuba cōſanguineis.
Et ſic nullā ꝑtem hꝫ xp̄s in illo hoīe:⁊ mors
⁊ paſſio xp̄i ⁊ omīa bn̄ficia q̄ a deo iſte pctōr
accepit ꝑdita ſunt. I Sciendū etiam ꝙ
multi demones aſſunt moriētī hoī. De q̇ le-
git̄ tale exēplū ꝙ q̇dā adoleſcēs pulcher ⁊ di-
ues ꝯ̄ deū ſe erexit. ⁊ ꝯ̄ deum ⁊ ſalutē ꝓpri
multa mala cōmiſit in chorizando ⁊ in forni
cando:in ludendo:⁊ in voluptatibꝰ carnis ⁊ri
uendo:⁊ in alijs grauibꝰ pctīs. Tandem inci
dit in grauē infirmitatē:⁊ cū ſic iaceret ⁊ nul
lū ſignū ꝯtritionis in eo apperet:quedaꝫ co-
gnata eiꝰ corā eo ſedens dixit ei. Debilis es
valde:ꝑpara te ad deū ꝑ verā ꝯtritōeꝫ ⁊ pec
catoꝝ tuoꝝ ꝯfeſſionē:⁊ ꝑ ſacramētoꝝ ſuſce-
ptionē:⁊ inuoca illū q̇ ꝓ te paſſus eſt ⁊ mor-
tuus in cruce:vt pctā tua dimittat et adhuc
ſpaciū fructuoſe pnīe tibi ꝯcedat. Ad quā il
le deſpatus rn̄dit. Quid dicis tu mihi de cō
feſſione ⁊ de ſacroꝝ ꝑceptiōe. Ego nunq̄̄ in
vita mea deū veraciter q̄ſiui:ſꝫ ſp̄ ꝯ̄ deum m
xi:⁊ deū ad irā ꝓuocaui. ergo iā ab eo ſuꝫ de
relictus ꝙ amplꝰ eū inuenire nō potero:q̄
eternalr̄ ſententiatꝰ ſum ad eternū ignem ⁊
ad eternā mortē. ⁊ iā ſuꝫ in ꝑtāte oīm demo
nū. ⁊ addidit. Uides horreū illud magnū in
oppoſito nr̄i. Dico tibi nō ſunt tot calami in
tecto eiꝰ quot ſunt iā demones circa me con
gregati. ⁊ hoc dicto mox agonizās expirauit
⁊ infelicē aīam demonibꝰ reddidit. Quinto
ꝙ vadit ad regionē ſibi ignotā vbi nihil ha-
bebit niſi q̄ p̄miſit:neſcit q̄liter ibi diſpoſi-
tū ⁊ vbi p̄ma nocte manebit. an in celo an in
purgatorio:vel in inferno. Un̄ legit̄ ꝙ filiuſ
vnicꝰ cuiuſdā comitis iacens in agone dixit.
O quid eſt mūdꝰ. Iā cognoſco me moriturū
⁊ habeo in mūdo iſto magnas diuitias:mul
ta caſtra:⁊ multas ciuitates ⁊ iā multos ho
ſpitare poſſem:⁊ iā moriar:⁊ neſcio vbi hac
nocte manebo:⁊ ꝓuocauit oēs aſtantes ad
fletū. Sic ſimile poſſuꝫ dicere illis q̇ habent
magnas ⁊ latas domos:q̇ forte etiā cito mo
riuntur ⁊ neſciunt vbi manebūt. Itē in futu
ra regione inueniemꝰ ea bona q̄ p̄miſimꝰ:ḡ
p̄mittere debemꝰ dona a corde ꝑ bonas me-
ditationes ⁊ ſanctas affectiōes. Dona v̄ ore
ꝑ deuotas orōnes ⁊ gr̄arū actiones. de pedi-
bꝰ ꝑ ſalubres greſſus. de manibꝰ ꝑ elemoſy-
narū largitionē. Math.v. Theſaurizate vo
bis theſauros in celo. Apl̄s Gal̄.vi. Que hō
ſeminat hec ⁊ metet. Sꝫ heu quidā p̄mouo-
lūt incipere ſemiare in agone. i. bona opera
facere:cū iā deberēt metere. i. mercedē bono
rū operū capere. K Sexto ꝙ hō in mor-
te ꝑdit tp̄s gr̄e:⁊ tp̄s negociationis. Lu.xix.
Negociamini dū venio. Iam ei ſunt nundi-
ne in q̇bus poſſumꝰ pctā vendere ꝑ pniām ⁊
celum emere ꝑ bona opa. Job.ix. Operami-
ni dum dies eſt:venit em̄ nox cū nemo opa-
ri pōt. Debemꝰ ḡ multū eſſe ſolliciti ad merē
dū ꝓ bona opa dum tp̄s gr̄e habemꝰ:q̄ꝛ i pn̄
ti eſt tp̄s merēdi:⁊ in futuro eſt tp̄s remune
randi. ⁊ nihil eſt p̄cioſius tp̄e:q̄ꝛ in vna hora
hō pōt tn̄ mereri meritū qḋ p̄ualet toti mū-
do. ⁊ xp̄s vult nobis dare regnū celi in bono
foro. Nā aliq̇ emūt illud ꝓ oibꝰ bonis ſuis ſi
cut apl̄i q̇ oīa reliq̄runt. vn̄ Math.xix. Ecce
nos reliq̇mus oīa ⁊c̄. Aliq̇ emunt ꝓ dimidia
ꝑte bonoꝝ ſuoꝝ. ſicut zacheus q̇ dixit. Ecce
dimidiū bonoꝝ meoꝝ do pauperibꝰ. Alij ꝓ
hauſto aque. vn̄ Math.x. Qui dederit vni
calicē aq̄ frigide nō ꝑdet mercedē ſuā. Aliq̇
pro ſola bona volūtate. vn̄ Aug. ſup p̄s. Si
potes dare da:ſi nō potes affabilē te p̄ſta.
Coronat deꝰ intus volūtatē vbi non inuenit
facultateꝫ. L Septimo ꝙ mors priuat
hoīeꝫ oībꝰ gaudijs mūdi. Eccl̄i.xli. O mors
q̄̄ amara eſt memoria tua hoī hn̄ti paceꝫ in
ſubſtātijs ſuis ⁊c̄. Ergo potiꝰ iā hō dꝫ gaudia
mūdana ⁊ illicita reliq̄re cū ſibi ſit meritoriū
cū tn̄ in agone velit nolit opꝫ cū ab his ſepa
ri:q̇d ꝓdeſſet hoī ſi ſp̄ in gaudijs ⁊ delitijs vi
xiſſet. ⁊ nūc ad triſticias:famē ⁊ miſerias et-
naliter trāſire deberet:⁊ ecōuerſo q̇d ſibi no-
ceret ſi hic ſp̄ in paupertate ⁊ triſticia vixiſſet
⁊ iaꝫ ad diuitias ⁊ ad eterna gaudia trāſiret
Un̄ xp̄s dixit de bonis qui hic in triſticia vi-
uunt. Job.xvi. Triſticia veſtra ꝟtet̄ in gau-
dium. p̄s. Cum ip̄o ſum in tribulatiōe eripiā
eū ⁊ glorificabo eū. Et ecōuerſo ad malos di
xit. Ue vobis q̇ nūc ſaturati eſtis ⁊c. Et iterꝝ
Ue vobis q̇ nūc ridetis ⁊c̄. vn̄ Grego. in omel̄.
Pn̄tia gaudia ſequūtur ꝑpetua lamēta. Et
de guloſis dicit Hiero. Impoſſibile ē vt pn̄ti
bus q̇s ⁊ futuris fruat̄ bonis:vt hic ventrē
illic mentē impleat:⁊ de delitijs trāſeat ad
delitias. Un̄ freq̄nt̄ cogitar̄ debemꝰ de extre
mo fine. vn̄ Ber. Quid fetidiꝰ hūano cadaue
re. quid horribiliꝰ hoīe mortuo. Cuiꝰ erat in
vita grauiſſima amplexꝰ. fiet in morte horri
bilis aſpectus. Quid ergo ꝓſunt diuitie q̇d
delitie:q̇d honores. Diuitie nō liberāt hoīeꝫ
a morte. delitie non liberant a verme:hono-
res nō liberant a fetore. Quia q̇ mō ſedebat
ornatus in aula modo ſordet nudꝰ in tūba.
Qui modo veſcebat̄ in delitijs in cenaculo:
modo ꝯſumit̄ a vermibꝰ in ſepulchro ⁊c̄.
M Un̄ ſi volumꝰ bn̄ mori:tūc antea debe
mus diſcere bn̄ mori. Quid aūt ſit ſcire bn̄
mori pꝫ ꝑ tale exēplum. Quidā mercator trā
ſiens ꝑ ſiluam inuenit ibi heremitā centena
rium degentem. A quo q̄ſiuit q̇d ibi faceret.
Cui heremita:diſco mori. Et mercator. q̄ ne
ceſſitas ꝯ̄ tu ſis ſenex. q̄ꝛ alias oꝫ te cito mo
ri. Et heremita ⁊ hoc eſt qḋ timeo q̄ꝛ ſcio me
moriturū:⁊ tn̄ neſcio mori. Dixit mercator.
Quid eſt tūc ſcire mori. Cui heremita. vicia
dimittere ⁊ bona opa facere. iuxta illud p̄s.
Declina a malo ⁊ fac bonū. Mercator vltra
querit. Quid comedis ꝙ ita ſenex factus es
Cui heremita. Cibum optimū. Et mercator.
Quis tibi p̄parat hunc cibū. Heremita. co-
quus optimꝰ. ſ. fames. Mercator iterū q̄rit
Que eſt deductio tua. Heremita. Recogito
oēs annos meos in amaritudine aīe mee:⁊
vbi inuenio me bn̄ vixiſſe gr̄as ago dn̄o deo
meo. vbi aūt male:doleo. Mercator. Es ne
diues. Cui heremita. plus habeo q̄̄ volo. ſ.
corpus illud. Et mercator. Ergo velles mori
Cui heremita. Uelleꝫ libenter bn̄ mori ꝙ ad
vitam eternā ꝑuenirē. Et mercator. Poſſes
ne me inſtruere bn̄ mori ꝙ ad vitā eternam
poſſeꝫ ꝑuenire. Cui heremita. poſſuꝫ. Et ſub
dit. q̇d opis ſcis. Et ille. mercator ſum. Et he
remita. Si mercari vis ⁊ dare ꝓ maiori mi-
nus reſpice celū qḋ ē maiꝰ toto mūdo ⁊ eme
illud ꝓ tpali ſuba tua ⁊ fac bonū. Quo audi
to mercator reliq̇t oīa bona tpalia ⁊ factꝰ eſt

deuotus homo.

¶ In eadem dñica. Ser. cxvi. de viduis.

Hec vidua erat. Lu. vij

c Mulier iſta de morte filij ſui mlt
tū dolebat ⁊ iō lamētabilr cū fle⸗
bat. Dolor aūt eiꝰ cauſabat. p̄rio
ex eo ꝙ mater vnici filij fuit. Naturalit́ eñ
mr̄ plꝰ diligit filium ꝙ̄ pr̄. ⁊ iō de morte filij
mr̄ plꝰ triſtat. n Quare aūt mr̄ plꝰ diligat
filiū ꝙ̄ pr̄ q̄ttuor ſunt cauſe. P̄ria cā eſt: qꝛ il
lud ꝓ quo plꝰ laboramꝰ plus diligimꝰ: mat́
aūt plꝰ laborat circa filios ꝙ̄ pr̄: tā in portā⸗
do ꝙ̄ in pariēdo: ꝙ̄ etiā i educādo. Scōa cā
eſt qꝛ illā rem plꝰ diligimꝰ quā certitudinali
ter nr̄az eē ſcimꝰ. Mat́ aūt certitudinaliter
ſcit ꝙ filiū ō ſe genuit: vir aūt etſi credat cer
tus tñ nō eſt ꝙ de ſuo ſemie ſit natꝰ. vñ Ari.
iiij. ethi. Matres plꝰ diligūt filios ꝙ̄ p̄res:
qꝛ certiores ſūt de eis: ⁊ qꝛ maiores labores
hñt circa eos. Tertia cā eſt: qꝛ illā rem plꝰ di
ligimꝰ in q̄ maius ſcimꝰ nos hr̄e ius. ſm aūt
pħm maior portio de ſuba mr̄is eſt in corꝑe
filij: ꝙ̄ de ſuba p̄ris. Quarta cā ē. qꝛ dic̄ Au
gu. Amicitia ꝯhitur ex ꝯſuetudine cohabitā
di colloq̄ndi ⁊ ꝯuerſandi. Mulieres aūt cū
filijs mag̃ ꝯſueuerūt cohabitare colloqui et
cōuerſari ꝙ̄ patreſ. Scōo cauſabat dolor eiꝰ
ex eo ꝙ erat vnicꝰ filius matris. Nō eñ aliꝰ
filius remanſit ſibi q̄ ip̄am aleret ⁊ nutriret.
Hoc quippe ſpectat ad filios ꝑentes nutri⸗
re ⁊ fouere. vñ Exo. xx. Honora p̄rem tuum ⁊
mr̄em tuā ⁊c̄. Intelligit nō tm̄ hoc de hono⸗
re reuerētie: ſ etiā bñficentie. Sz qꝛ plus mo
uent exēpla ꝙ̄ ꝟba. iō inducimur exēplo xp̄i
qui de matre ſua curam habuit: ⁊ in vita ſibi
obediendo. Lu. ij. Erat ſubditꝰ illis. Et i mor
te ip̄am Johāni recōmendādo: ⁊ poſt mortē
ſibi apparendo. Tertio cauſabat eiꝰ dolor ex
eo ꝙ erat vidua. Vñ in p̄miſſis ꝟbis dr̄. Et
hec vidua erat. Unde in p̄nti ſermone tria ſt́
dicēda. P̄rimo q̄ req̄runt ad ſtatū viduarū
Scōo an ſit meliꝰ manere i viduitate vel ecō
uerſo contrahere. Tertio exemplū de viduis
o Circa p̄rimū ſciendū ꝙ vita vidue vt ſit
ei meritoria ⁊ xp̄o dedicata ſeptem dꝫ hr̄e.
P̄rimū eſt vt vere vidue diſcant domos re⸗
gere ſibi cōmiſſas. Apl̄s. i. Thi. v. Si aūt vi⸗
dua filios aut nepotes hꝫ diſcat p̄rio domū
ſuā regere. eſt eñ acceptū corā deo. Quia ad
viduas ſpectat familiā hr̄e deuotam ⁊ hone
ſtā mag̃ ꝙ̄ alijs hoies. Et ad hoc dñt famili
am ſuā ꝟbo ⁊ exēplo informare ⁊ monere, vt

ſcꝫ eccl̄iam frequentēt: miſſas ⁊ p̄dicatiōes
audiant: vt ꝯfiteant ⁊ cōicent tp̄e paſche: vt
deū in ꝟbis ⁊ factis pre oculis ſp̄ habeāt: vt
ſint hūiles ⁊ caſti: miſericordes ⁊ obediētes
⁊ ſic de alijs. Et ſic informādo eos miltū me⸗
rentur. qꝛ zelus aiarū eſt maximū ſacrificiū
vñ Augu. Quicq̄d in alijs edificas docendo
exhortando oīa tua facis. Et de bono exēplo
qḋ p̄bent ſuis deꝰ honoratur ⁊ ip̄i ſubditi
emendant. Etiā ip̄e vidue ꝑ ſe in hoc multū
merent. vñ Ceſariꝰ in ep̄la. Quātis exēpluꝫ
vere hūilitatꝫ ⁊ ꝑfecte charitatꝫ oñderis: cum
tantis ⁊ ꝓ tātis eterna p̄mia poſſidebis. vñ
Ariſt. ij. ethi. Optimꝰ eſt ille q̄ nō vtitur bo⸗
nitate ad ſe ſolū: ſ etiā ad alios. Quicq̄d eñ
ip̄i ſubditi poſtmodū boni faciūt ip̄a vidua
ꝑticeps erit. vñ Ceſariꝰ in ep̄la. Bñdicta aīa
illa cuiꝰ hūilitas alteriꝰ ꝯfundit ſuꝑbiā: cuiꝰ
patiētia ꝓximi extinguit inuidiā. Itē debēt
ſubditis ſuis illicita facta ꝓhibere. ſ. turpia
verba ⁊ ſcādaloſa exēpla. choreā ⁊ ebrietatē
⁊ ſic de alijs cogitantes ꝙ opꝫ eas rōnez red
dere corā deo ꝓ ip̄is ſubditis. Roma. i. Di⸗
gni ſunt morte nō ſolum q̄ faciūt: ſ etiā qui
conſentiūt facientibꝰ. Scōm eſt ꝙ vidua dꝫ
hr̄e ſpem in dño. Apl̄s. i. Timo. v. Que vere
vidua eſt ſperet in dño: vt dicere poſſit cum
Judith. Spem in aliū nunꝙ̄ habui ꝙ̄ in te
dñe. Sunt eñ vidue pene oēs deſolate ⁊ tri
ſtes: etiā ꝙ̄uis diuites ſint. Et hoc propter
tria. P̄rio qꝛ ſepe decipiunt iniuſte: ideo q̄
ſunt viro cōſolatore p̄uate. Marci. xij. Deuo
rant domos viduarū. Scōo qꝛ ſepe moleſtā
tur cum ſint viris p̄uate q̄ debēt eſſe defenſo
Eſa. i. Defendite viduā. Tertio ſepe ſunt in
triſticia: qꝛ non habent maritos ꝓprios eas
conſolantes: ⁊ ideo graue pctm̄ eſt cōtriſta⸗
tas viduas cōtriſtare: ⁊ ex oppoſito magnū
meritū eſt eas cōſolari. Sunt eñ iuxta ſtra⸗
tam p̄ſentis nequā ſeculi velut arbores q̄dā
de q̄bus q̄libet ꝑtranſ conat deportare. Ideo
quotienſcūꝙ̄ triſtant̄ recurſum dñt hr̄e ad
xp̄m quez p̄elegerūt pre oībꝰ maritis: qꝛ ip
ſe eſt q̄ ſm p̄s. Viduā eiꝰ bñdicens ⁊c̄: et pu
pillum ⁊ viduam ſuſcipiet et vias pctōꝝ
diſperdet. Vñ ſicut colūba nidificat in fora
minibꝰ petre. ſic vidua in vulneribꝰ ieſu xp̄i.
Et qñ triſtant ⁊ moleſtant ſiue a mundo ſi⸗
ue a diabolo: ſiue ab hoībꝰ malis vel a corpo
re ꝓprio recurſum dñt hr̄e ad vulnera xp̄i. ⁊
nunꝙ̄ aliq̄ vxor habuit tantā ſpem in mari
tū ꝓpriū quin vidua dꝫ hr̄e maiorē ſpem in
xp̄m: qꝛ infidelis vir eſſet ille q̄ videret vxo⸗

rem ſuam contriſtatā ⁊ moleſtā ⁊ poſſet eaꝫ
iuuare ⁊ nollet facere. Itē ſciēdū ꝙ cōtriſta
ri viduas ⁊ pupillos eſt vnū de quattuor pec
catis clamātibus in celū. De q̄ materia que⸗
re añ ſmo. ciiij. B. p Tertiū ꝙ vidue nō
dñt eē occioſe: ſ ſñ ſe in aliq̄ bono oꝑe occu⸗
pare. Vñ apoſtolꝰ. i. Thim. v. Reprehendit q̄ſ
dā viduas dicēs. Simul aūt et ocioſe diſcūt
circūire domos ſuas. Periculoſum ē hoī cu⸗
iuſcūꝙ̄ ſtatꝰ ſit ꝙ ſit ocioſus. ⁊ maxie mulie
ribus. Hoc ptꝫ. qꝛ dñs poſuit adaꝫ et euā in
ꝑadiſo vt ibi oꝑarent. Sz dyabolꝰ iuēit euā
ocioſam: ⁊ aggreſſus eā tēptauit ⁊ decepit.
Iō dicit Hiero. Sēꝑ aliq̄d boni facito vt dy
abolꝰ ſp̄ iueniat te occupatū. Nā ſicut in t̄ra
nō arata ⁊ inculta creſcūt vepres: et in aqua
ſtante creſcūt vermes: ſic in aīa ocioſa male
cogitationes. Ber. Oim cogitationū et tem⸗
ptationū malaꝝ icētiuū ē ociū. vñ Aug. Oci
oſitas ſine dei timore magiſtra nequitie eſt.
imo ocioſitas eſt ꝯ naturaꝫ hoīs. Job. v. Hō
ad laborē naſcitur ſicut auis ad volandum.
Immo ocioſus indignior eſt brutis aīalibꝰ
qꝛ nulluꝫ enס naturalr eſt ocioſum. vt dicit
Ariſto. xi. aīaliū. Immo ocioſus idignꝰ ē pa
ne q̄ veſcit. Apl̄us. ij. ad Theſ. iij. Qui nō la⸗
borat ñ māducet. Et ocioſitas i hoīe ē ſignū
carentie gr̄e dei. vñ Criſoſt. ſuꝑ Math. Qui
hñt ſp̄m dei nō ſunt ꝯtēti ſedere ocioſi: ſ ip̄e
ſp̄s q̄ eſt i eis vrget eos aliqḋ bonū apꝑhē
dere. vñ Aug. Si poſſibile ſit nemo te aliqñ
niſi aut legentē aut orantes inueniat. Sunt
enim aliq̄ vidue mulieres tā nobiles ꝙ ve
recundant laborare et tales deberent aduer
tere ꝙ beata Elizabeth filia regis vngarie ⁊
vxor lātgrauij thuringie filabat et laborauit
cum ācillis ſuis: ⁊ in ſe veſtiuit nudos. Sic
ſi tu nō es indigens. tñ multi ſunt pauperes
qui laborare non p̄nt. ⁊ ꝓpter illos tu debes
laborare: vt eis cum tuis laboribꝰ poſſis ſub
uenire. vñ Aug. in lib. de vita xp̄iana. Illam
elemoſinā deꝰ approbat q̄ de iuſtis laboribꝰ
miniſtrat. Quartū ē ꝙ vidue nō debēt eē ver
boſe. Vñ licet verboſitas etiā reprehenſibi⸗
lis ſit in viris: tñ magis in mulieribꝰ et ma⸗
xime in viduis ⁊ ꝟginibꝰ. Vñ apl̄s. i. Thi. v.
reprehendit aliq̄s viduas dicens. Non ſolū
ocioſe: ſ etiā ꝟboſe loquētes que nō oportet
q Vñ ſciēdū ſm Criſo. ꝙ mulieres ſunt i
caute molles: et fragiles. qꝛ incaute. iō de fa
cili decipiunt. qꝛ molles. iō ad bonū vel ma
lū cito flectunt. qꝛ fragileſ. iō ō facili ſuꝑant
In ſignū huiꝰ dyabolꝰ i ꝑadiſo nō eſt aggreſ

ſus virū ſ mulierē: ſciēs ꝙ femina faciliꝰ de
ciperet ꝙ̄ vir: ex eo ꝙ incautior eſt: et citius
flecteret: ex eo ꝙ ſexꝰ molliorꝰ eſt ⁊ faciliꝰ vin
ceret. ex eo ꝙ ſexus fragilior eſt. ⁊ g̃ vidua dꝫ
eſſe moderata ⁊ diſcreta in ꝟbis. vnde Hier.
In verboꝝ pondere conſiſtit probatio vite.
Math. xv. Ex abundantia cordis os loquit
g̃ verba pudica et honeſta ſunt ſigna pudici
cordis: ſ ꝟba impudica et inhoneſta ſunt ſi⸗
gna ipudici cordis. vñ Criſ. ſuꝑ Mat. Qua
le cor vnuſq̄ſꝙ̄ hꝫ talia ꝟba loq̄tur. Ariſtot.
iiij. ethi. Qualiſcūꝙ̄ vnuſq̄ſꝙ̄ ē talit dicit ⁊
taliter oꝑat. r Vidue autē ⁊ virgines
dñt hr̄e pudica ꝟba honeſta et vtilia. exēplo
btē ꝟginis Marie: de qua legit ꝑut in euan
gelijs reperit ꝙ ſepties ſit locuta bis cū ange
lo p̄mo. Quō fiet iſtō qm̄ virū nō cognoſco.
Secūdo qñ dixit. Ecce ancilla dñi ⁊c̄. Cū Eli
zabeth etiam bis. P̄rimo qñ eam ſalutauit.
Secūdo qñ dixit. Magnificat aīa mea dñs
⁊c̄. Cū filio bis. P̄rimo qñ poſt triduū eū iue
nit in templo cū dixit. Fili q̄d feciſti nob ⁊c̄.
Secūdo quādo dixit in nuptijs. Vinū nō ha
bent ⁊c̄. Et ſemel cū miniſtris qñ dixit. Quic
q̄d vobis dixerit facite. Sic etiā vidue et ꝟgi
nes dñt facere exēplo Marie. Prouerb. xxi.
Qui cuſtodit os ſuum et linguā ſuam: cuſto
dit ab anguſtijs aīaꝫ ſuā. Nunꝙ̄ eñ aliquis
bonꝰ ⁊ ꝑfectꝰ efficit niſi habeat cuſtodiā oris
ſui. Jaco. i. Qui putat ſe religioſum eſſe non
refrenans linguaꝫ ſuā huiꝰ vana eſt religio
vnde Job. xi. Nunq̄d ꝟboſus iuſtificabit g̃
ſi vidua vult deo placere: tunc dꝫ linguā ſuā
refrenare. s Quintū eſt ꝙ vidue gerere
debent habitū viduialē et nō curioſe et orna
te incedere. Vñ apl̄s. i. Thimo. v. reprehēdit
quaſdam dicens. Non ſolū ocioſe: ſ etiaꝫ cu
rioſe diſcūt incedere ⁊ circūire domos ſuas.
Periculoſum eſt eñ viduis ſm curſum mun
di ſe ornare: qꝛ pulchre veſtite citiꝰ decipiūt:
⁊ crebriꝰa demonibꝰ capiūtur. Vñ legit ō be
ata Elizabet ꝙ poſt mortē ſui mariti veſtes
griſeas et abiectas induit. Fuit eñ tunc ha⸗
bitꝰ eiꝰ ita deſpectꝰ vt deferret griſeū palliū
panno alteriꝰ coloris ꝓlongatū et manicas
ruptas cū panno alteriꝰ coloris reformatas
Cōtra hoc aliq̄ vidue faciūt q̄ ſe ornāt in ve
ſtibꝰ volētes duobꝰ dñis ſuire et placere ſcꝫ
xp̄o ⁊ mūdo. qḋ eſt ꝯ euāgeliū. Vñ etiā apl̄s
Galla. i. Si adhuc mūdo placerem ſeruꝰ xp̄i
non eſſem. Itē Jaco. iiij. Qui amicꝰ eſt huiꝰ
mūdi dei inimicꝰ cōſtituitur. Vñ ornatꝰ cor⸗
poris magis reꝑhēſibilis eſt in viduis: ⁊ vir

ginibus ꝙ̄ in cõiugatis:qꝛ vxoꝛ cõiugata li⸗
cite pōt operã dare vt placeat viro ſuo.ſ; xp̄s
qui eſt ſponſus viduarũ et v̄ginum nõ que⸗
rit exterioꝛem oꝛnatum coꝛpoꝛis in ſuis ſpõ
ſis:ſ; interioꝛẽ pulchꝛitudinẽ aīe. Ergo ſicut
vxoꝛ ꝯiugata oꝛnat ſe cũ veſtibꝰ.ſic vidue de
bent ſe oꝛnare cũ virtutibꝰ.ſ.hũilitate:caſti⸗
tate:patiẽtia:mīa: et ſic de alijs virtutibus.
Ergo vidua q̄ xp̄o vult placere dꝫ hũiles ve⸗
ſtes gerere:in peplis:palleis:tunicis ⁊ ſic de
alijs.Sextũ eſt ꝙ vidue debent ſe diligẽter
exercere in opibꝰ mīe circa pauperes ⁊ debi⸗
les.exẽplo Elizabeth q̄ infirmos poꝛtauit ⁊
ip̄os lauit.Uñ canit̃ de ea.Mulieres opulẽ
te audite et facite ſm̄ hanc ⁊c̄.Uñ ap̄ls.i.ad
Thimo.v.Uidua eligat̃ in bonis opibꝰ teſti
moniũ habẽs : ſi filios educauit. ſi hoſpitio
pauperes ſuſcepit.ſi ſanctoꝝ pedes lauit.Et
merito vidua dꝫ eſſe miſericoꝛs pauperibus
qꝛ fidelis vxoꝛ nõ comedit nec bibit ſola.ſed
impartit̃ viro ſuo q̄cq̄d boni hꝫ . Sic vidua
xp̄o ſuo ſponſo impartiri dꝫ.ſ.paup̄ibꝰ largi
endo ⁊ ſubueniendo.Math.xxv. Quod vni
ex minimis meis feciſtis ⁊c̄.Itẽ qñ vxoꝛ fide
lis videt viruꝫ ſuum infirmũ.compatitur et
ſeruit ſibi.Sic ⁊ vidua dꝫ ſeruire ⁊ ꝯpati pau
peribꝰ ⁊ infirmis ꝓpt̃ xp̄m q̄ eſt ſponſus eiꝰ
⁊ reputat ſibi eſſe factũ q̄cq̄d pauperibus fit
Ergo vidue debent cibare eſuriẽtes : potare
ſitientes:et ſic de alijs opibꝰ mīe.tunc xp̄us
qui eſt ſponſus eaꝝ dicet eis in extremo iu⸗
dicio.Mat.xxv.Eſuriui ⁊ dediſtis mihi mã
ducare ⁊c̄.) T Septimũ eſt ꝙ vidua debꝫ
coꝛpꝰ ſuũ ſubijcere ſp̄ui ⁊ aīm ad deuꝫ erige⸗
re in deuotione ⁊ attenta oꝛone. Ut aũt coꝛ⸗
pus ſubijciat̃ caſtigare dꝫ illō cũ ieiunijs et
abſtinentijs.Unde legit̃ de iudith ꝙ induit
ciliciũ et ſemper ieiunauit oībꝰ diebꝰ p̄ter
ſabbatũ. Sic etiã legit̃ de Anna ꝓphetiſſa:
vt habet̃ Luce.ij.ꝙ vixerat cũ viro ſuo ſeptẽ
annis a virginitate ſua.et hec vidua erat vſ
ꝗ ad annos.lxxxiiij. q̄ non diſcedebat de tẽ⸗
plo ieiunijs et obſecrationibꝰ ſeruiens deo
die ac nocte ⁊c̄. Ad viduam enim ſpectat vt
delicias carnis fugiat. Uñ ap̄ls.i.Thi.v.Ui
dua q̄ in delitijs viuit moꝛtua eſt.Ber. Peri
clitatur caſtitas in delitijs .Ergo vidua que
vult eſſe caſta et vult xp̄o placere dꝫ viuere ĩ
abſtinẽtia.Unde Hugo de ſanctovicto. Par
ca eñ vita occidit vicia libidinẽ extiguit:vir
tutes nutrit:animũ roboꝛat:mẽtẽ ad celeſtia
eleuat. Item vidua debet eſſe in oꝛonibꝰ de
uota,qꝛ ad viduã pertinet multum ⁊ frequẽ
ter oꝛare. Ratio:qꝛ illud tp̄s qd̓ vxoꝛ cũ ma⸗
rito ſuo ⁊ pueris ſuis expẽdit die noctuq; ſ;
ip̄a vidua expẽdere dꝫ in deuotione : in con⸗
templatione:in oꝛone et ſanctis meditatõi
bus.qꝛ q̄libet vxoꝛ libẽter et amicabilit̃ loq̄⸗
tur ⁊ cõuerſat̃ cũ marito ſuo quẽ diligit.Sic
vidua libẽter dꝫ loq̄ ⁊ ꝯuerſari cũ ſp̄oſo ſuo
xp̄o.⁊ hoc fit in oꝛone et contẽplatione. Uñ
Augu.ſup̄ p̄s.lxxxv. Oꝛo tua locutio eſt ad
deũ. qñ legis deus tibi loquit̃. qñ oꝛas cum
deo loq̄ris. U Quãtũ ad ſecũdũ querĩt
vtrũ melius ſit ꝑmanere in viduitate vl̓ ecõ
uerſo contrahere matrimoniuꝫ. Rñdetur ꝙ
meliꝰ eſt mulieri in viduitate permanere:ꝗ̄
ecõuerſo ad cõiugiuꝫ trãſire ꝓpter quattuoꝛ
cauſas. Prima qꝛ hoc maioꝛis caſtitatis eſt
indiciũ.Qñ eñ mulier totiens nubit:ſignuꝫ
eſt incontinẽtie.Cũ vero vidua manet ſignũ
eſt magne ꝯtinentie. Ap̄ſus.i.Thi.v.Uidua
eligitur que fuit vniꝰ viri vxoꝛ. In animali⸗
bus hoc inuenit̃:vt poſtꝙ̄ vna turt̃ moꝛitur
reliqua alteri non ſociat̃. Bern̄. Pudeat ad
negociũ honeſtũ rõem nõ poſſe in hoīe quod
natura pōt in volucre. Secũda qꝛ hoc eſt ſi⸗
gnũ maioꝛis amoꝛis ad p̄mũ virũ.qñ.ſ.amo
re p̄mi nullũ aliũ vult accip̄e. Cum enĩ fue
runt ãbo vna caro moꝛtuo viro remãſit muli
er ⁊ q̄ſi etiam moꝛtua nubere ampliꝰ non de
beret.Uñ refert Hiero. ꝯ Iouinianũ ꝙ cum
valeria vidua rogaret̃ ſecunduꝫ virum acci⸗
pere.rñdit ſe hoc nõ poſſe facere.qꝛ vir ſuus
adhuc viueret:q̄bus admirantibꝰ dixit.Quã
diu vixero vir meꝰ ꝑ amoꝛẽ ſemꝑ viuet in coꝛ
de meo.Tertia cauſa eſt ꝓpter maioꝛẽ ſecu⸗
ritatẽ.Uidua eñ ſui dñ̄a eſt et in pace viuit.
Et ſi accipit virũ diſcrimini ſe exponit. quia
foꝛte habebit virũ durum.vñ Hieron. refert
vbi ſupꝛa ꝙ cuꝫ Anania vidua rogaretur vt
ſecundario nuberet. Rñdit ſe hoc non poſſe
facere. qꝛ bonũ habuerat virũ ⁊ ſi ſecũdũ du
ceret aut eſſet bonꝰ aut malꝰ. Si bonꝰ ſemꝑ
eſſet in timoꝛe ne ip̄m ꝑderet.Si malꝰ ſemꝑ
eſſet in doloꝛe.ꝙ poſt tam bonũ virũ illũ peſ
ſimũ haberet.Quarta cã ẽ.qꝛ ad ſeruiendũ
deo hꝫ maioꝛẽ libertatẽ. Ap̄ſus.i.Coꝛin.vij.
Qui ſine vxoꝛe ẽ ſollicitꝰ ẽ q̄ dei ſunt. Nã vi
dua pōt ſurgere et doꝛmitũ ire qñ vult:⁊ eti
am pōt comedere ⁊ bibere ⁊ ieiunare qñ pla
cet.Inſup̄ pōt paup̄es hoſpitio recip̄e : ele
moſinã dare:ĩfirmos viſitare:eccl̓as ⁊ ſmoꝫ
nes frequẽtare ⁊ ſic de alijs.Sciẽdũ tñ ꝙ vi
dua iuuenis q̄ adhuc pōt pueros parere:lici
te ⁊ ſine pct̄o pōt ꝯtrahere,ſ; ſi ſic ꝑmanet in

viduitate melius facit ꝓpter q̄ttuoꝛ cãs ſu⸗
perius dictas. X Sꝫ q̄rtũ ad tertiũ ſciẽ
dũ ꝙ deo eſt valde acceptũ qñ iuuenis muli
er deo ſe offert in viduitate ꝓpt̃ deũ ꝑſeuerã
do.Uñ legit̃ tale exẽplũ ꝙ puella nobilis in
ſua adoleſcẽtia marito eſt tradita:⁊ in vniꝰ
anni ſpacio eius moꝛte eſt viduata. Quã cũ
cõſanguinei inducerẽt vt ſecũdario ꝯtrahe⸗
ret:elegit magis ſp̄ualibus nuptijs copulari
xp̄o in q̄bꝰ a luctu incipit̃:ſ; ad gaudia et̃na
ꝑuenit̃.ꝗ̄ carnalibꝰ nuptijs ſubijci:q̄ a leti⸗
cia ſꝑ incipiunt:⁊ ad finẽ cũ luctu tendunt.
Moꝛ ꝗ̄ vt eius maritꝰ defunctꝰ eſt abiecto
ſeculari habitu ad oīpotentꝭ dei ſeruitiuꝫ ſe
tradidit:⁊ ei multꝭ annis in ſimplicitate ⁊ pu
ritate coꝛdis:ſeruiuit oꝛonibꝰ deuotꝭ inſiſtẽ⸗
do largas elemoſynas paup̄ibꝰ erogãdo.Cũ
ꝗ̄ op̄s deꝰ perhennẽ iam mercedẽ eiꝰ laboꝛi
reddere decreuiſſet cancri vlcere in mamilla
ꝑcuſſa. Nocturno aũt tp̄e ante lectũ eiꝰ duo
cãdelabꝛa lucere ꝯſueuerãt:qꝛ videlicet ami
ca lucis.i.xp̄i nõ ſolũ ſp̄uales:ſ; etiã coꝛꝑales
tenebꝛas odio habuit.Que dũ nocte quadã
ex hac eadem iaceret infirmitate fatigata vi
dit beatũ Petrũ apoſtolũ int̃ vtraq; cãdela
bꝛa añ ſuũ lectũ cõſtitiſſe:nec ꝑterrita timu
it:ſ; ex amoꝛe ſumẽs audaciã exultauit: eiq;
dixit. Quid eſt dñe:dimiſſa ſit̃ mihi pcã mea
Cui ille benigniſſimo vultu rñdit.Dimiſſa ſit̃
Ueni ⁊ intra in gaudiũ dñi tui ſponſi. Et ſic
viſio apl̓i ablata ẽ. Tertia aũt die vidua iſta
a xp̄o eius ſponſo defuncta eſt.

¶ Dominica.xvij. Sermo.cxvij. De celebra⸗
tione feſtoꝛum.

C Um itraret Ieſus in do
mũ cuiuſdã p̄ncipis phariſeoꝛuꝫ
ſabbato manducare paneꝫ ⁊ ipſi
obſeruabãt eũ. Lu.xiiij. Math.
xij. Xp̄us in ſabbato ſepe docebat ⁊ curabat
infirmos vt plures q̄ ad ſabbatũ ꝯueniebãt
lucrifaceret.Uñ ad mãducãdum cũ iſto p̄nci
pe ſabbato introiuit non ꝓpter cibũ:ſ; aīaꝝ
lucrũ vbi etiã hidropicũ iſtũ in coꝛꝑe ⁊ mẽte
curauit.Sꝫ ip̄i phariſei obſ̄uabãt eũ ꝑuer⸗
tendo op̄a ſua:ex eo ꝙ ĩ ſabbato ea faciebat
dicẽtes.vt ht̃ Iob.ix. Non eſt hic hõ a deo q̄
ſabbatũ nõ cuſtodit.Uñ in p̄nti ſermone q̄t⸗
tuoꝛ ſunt dicenda. Prīo q̄re ſabbatũ ſit trãſ
latũ in diẽ dñicũ.⁊ ꝑuilegia q̄ hꝫ dies dñica
p̄ alijs diebꝰ.Secũdo quõ violatio feſtoꝛũ
octo modis ꝯtingit. Tertio qñ feſtũ eſt inci⸗
piendũ:⁊ qñ terminãdũ. Quarto quõ puniẽ
tur q̄ nõ celebꝛãt feſta. A Circa p̄mũ ſciẽ
dum ꝙ dies ſabbati trãſlata eſt in diẽ dñicũ
q̄druplici rõne. Prīo ob memoꝛiaꝫ beneficij
dñice incarnationis ⁊ natiuitatis xp̄i.qꝛ ſicͭ
die dñica mũdus fuit creatꝰ:ſic eadẽ die fuit
ꝑ miſteriũ incarnationis recreatꝰ.⁊ hoc bñ⸗
ficiũ digniſſimũ eſt in memoꝛia iugit̃ habẽ⸗
dũ.qꝛ ꝑ hoc deꝰ ſummã bonitatẽ ⁊ charitatẽ
nobis exhibuit dicẽte apl̓o. Ephe.ij . ꝓpter
nimiã charitatẽ q̄ dilexit nos deꝰ miſit filiũ
ſuũ in mundũ.ex nimia eñ charitate ꝓceſſit
ꝙ v̄bũ eternũ hõ fieri ⁊ naſci voluit:vt nos
deificaret:⁊ vt hoīem abiectũ ĩeffabilit̃ exal
taret:⁊ vt hoīem mẽdicũ de theſauro diuini
tatis locupletaret.vñ Augu. Amauit te dñs
⁊ fecit ſe ꝓpt̃ te hoīem.Deus ſubiecit ſe ⁊ ex
altauit te.inclinauit ſe ⁊ ſuſcepit te.Exinani
uit ſe maieſtate ⁊ impleuit te diuinitate.De
ſcendit vſq; ad te vt tu aſcẽderes vſq; ad eũ
Secũdo ꝓpter mẽoꝛiã bñficij reſurrectionis
q̄ fuit dñica die facta q̄ eſt cã ⁊ exemplar nr̄e
reſurrectionis . Nã illa die dñs ꝯtulit nobis
tria bona. Prīo qꝛ moꝛtẽ noſtrã deſtruxit: et
eã in ſeip̄o occiſo occidit.Secũdo qꝛ naturã
noſtrã veſte ĩmoꝛtalitatis induit:cũ ĩmoꝛta
lis ⁊ impaſſibilis reſurrexit. Tertio qꝛ timo
rem moꝛtꝭ abſtulit:qñ ꝑ ſuã reſurrectionẽ de
eterna btĩtudine nos aſſecurauit cũ certũ ſit
ꝙ mẽbꝛa ſeq̄ debeãt vbi caput p̄ceſſit. Greg.
Si mẽbꝛa noſtri redẽptoꝛis ſumꝰ p̄ſumamꝰ
in nobis qd̓ iã geſtũ cõſtat in capite . Tertio
dies ſabbati trãſlata ẽ in diẽ dñicũ ne videa
mur iudaizare diẽ ſabbati moꝛe iudeoꝝ ob⸗
ſeruãdo.qꝛ ſm̄ Hoſti.in ſabbatꝭ marie labo⸗
rare debemꝰ ne iudaizare videamur. B
Quarto ꝓpt̃ dignitatẽ diei dñice.Unde ſciẽ
dũ ꝙ.xij.dignitates diei dñice inueniunt̃ in
ſacra ſcriptura. Prīa qꝛ illa die deꝰ creauit ce
lũ ⁊ terrã:⁊ angelos. Secunda qꝛ archa noe
ſtetit illa die poſt diluuiũ ſup̄ montes arme
nie. Tertio qꝛ eadẽ die dñs eripuit ppl̓m ſu⸗
um de egypto ĩ manu foꝛti:⁊ bꝛachio excelſo
Quarta qꝛ eadẽ die pluebat p̄mitꝰ mãna de
celo in eſcã filioꝝ iſrael exĩtiũ ĩ deſerto.Quĩ
ta.qꝛ eadẽ die xp̄s eſt natꝰ de virgine maria
Sexta.qꝛ eadẽ die xp̄s baptizatꝰ ẽ a iohe in
ioꝛdane. Septima.qꝛ eadem die cõuertebat
aquã in vinũ in nuptijs qd̓ fuit initiũ ſigno
rũ q̄ fecit ih̄s in ꝯſpectu ſuoꝝ diſcipuloꝛum.
Octaua.qꝛ eadẽ die ſatiauit q̄nq; milia ho⸗
minũ de q̄nq; panibꝰ ⁊ duobꝰ piſcibꝰ. Nona
qꝛ eadẽ die dñs honoꝛificatꝰ eſt cũ palmis:
ſcꝫ in die palmarũ. Decima.qꝛ eadẽ die reſur

rerit a mortuis. Undecima. qr eadē die miſit ſpirituſſctm̄ ſuis apl'is. Duodecia. qr eadem die erit dies iudicij extremi vt ples opinant. ſ3 tn̄ certitudinalr h' nemo ſcit niſi ſol' de'. ḡ honorifice debem' honorare ⁊ celebrare hāc diē ſi nō eādē in nūero tn̄ eandē in ſpē intelligere debem': vt p3 cuilib3 intuēti. Uñ ſm ius canonicū. Cōſtat diē dñicū int' ſūmas et pcipuas feſtiuitates ptineri. Ergo dr̄ Exo. xx. Memēto vt diē ſabbati ſctifices. i. ſummo ſtudio illā diē honores: nihil. ſ. opis manualis in eo faciēdo qd' poſſet impedire qetē mētis in deo. Uñ dr̄ in decre. Dñica die nihil eſt agendū niſi ſoli deo vacandū. de pſe. diſt. iij. Ieiunia. E Quantū ad ſcdm ſciendū ꝙ octo mōis ptigit pceptū de celebratōe feſtorū trāſgredi. Pmo manualit' opando: qd' prohibitū eſt a deo. vñ Exo. xx. Nō facies i eo oē op'. Ex quo p3 ꝙ qcūqz ſabbatū violat peccat mortalit'. Excuſat' tn̄ ꝗs a pctō mortali: laborādo in die feſtiuo in qttuor caſib'. Primo ppt' laboris vel opis modicitatē: puta ſi labor tā modic' ſit ꝙ qetē ment' ipedire nō poſſit in deo: qr ſol' ille labor ꝗ turbat qete3 animi ⁊ ſpūs libertatē cauſat mortale pctm̄. Scdo ppt' laboris neceſſitatē ꝗ tāta d3 eſſe: vt labor opis ſine rei piculo pueniri vel differri nō poſſit. ſicut ptigit in meſſib' pter incurſum hoſtiū. vel ēt ſm Guil'. ſi iacētibus ſegetib' in agro vel feno in pto immineret tēpeſtas pñt inde remoueri. Itē nō videnť peccare mortalr carnifices ⁊ pincerne ꝗ ppant victualia: vt ſeqnti die vēdant ſi pus nō poterāt cōmode ppare aut ppata ſuare. Itē ſic ptigit in vindemijs ppt' frig': ⁊ in captura allecū ꝗ ſolū ſit tpe determiato. in talib' eñ excuſat neceſſitas ꝗ legē nō h3. vt p3 ēt ō cōſue. c. Quāte. Tertio ppt' cordis pietate3: qr bñ l3 ppt' deū arare: ⁊ agrū paupis ſemiare vl' adducere religioſis ligna: vel alijs miſeris pſonis. Quarto ppt' vtilitatē publicā: puta laborare aliqd p ponte ꝗ reſpicit cōitatē vel p via cōi: vel p eccl'ia reparāda. Sciendū tn̄ ꝙ Guil'. dicit ꝙ nō credit ꝙ dñicis dieb' aut maiorib' feſtiuitatibus liceat labores fieri. De minorib' aūt feſtiuitatib': ſicut infra octauas paſche: pēthecoſtes ⁊ ſilib' credo ꝙ liceat ſeq pſuetudinē regiōis. Ad h' aūt ꝙ tales labores licite fiant op3 ꝙ nō fiāt vſqz ad vltimā fatigatiōnē: vel ne pter h' dimittatur miſſa vel hmōi diuina: ⁊ ꝙ talia nō fiāt ppt' affectionem carnalē ⁊ ſpem remuneratiōis: ſ3 ppt' deū: ⁊ ꝙ paupta3 illoꝝ exigere videť.

Scdo trāſgredit' h' pceptum de celebratiōe feſtoꝝ freqntando ſecularia placita ⁊ exercendo actum iudiciarū. Eſt eñ iure ſtatutu3 vt illo die ſtrepit' iudiciari' cōquieſcat. Uñ dr̄ in decre. Feſtiuis dieb' ⁊ iudicijs ⁊ placitis eſt abſtinēdū. xv. q. iiij. Placita poſſet tñ illa die vt dicit Guil'. in glo. p pace tractari: vel pro pace firmāda iuramentū licite pſtari. Ite3 qñ cā tractanda illa die eſſet debiliū vel miſerabiliū pſonarū ꝗ alia die non poſſ3 expediri. tūc qñqz licite poſſet fieri. Sciēdu3 ꝙ illi multū rephēſibiles ſunt ꝗ fabulatōes ſuas in dieb' feſtiuis: ⁊ in loco ſacrato. ſ. in cemiterio expediūt. Et hoc p3 in eo. quia ſm Ray. ⁊ Hoſti. Cemiteriū gaudet eadē emunitate quā h3 eccl'ia: ḡ ſicut illicitū eſt in eccl'ia talia placita: ⁊ tales fabulatōes exercere: ſic ⁊ in cemiterio ē illicitū talia fieri: qr eſt loc' deo ſacrat' ⁊ ibi reqeſcūt corpa fideliū defunctoꝝ. D Tertio trāſgredit' mercātijs imtendēdo. Uñ qritur ꝗd de euntib' ad nundinas ⁊ ad mercata ꝗ fiūt in feſtiuitatib'. Rñdetur ſm Guil'. ſi aliqs h' facit nō ex pſuetudine: ſ3 p ſua neceſſitate ⁊ ante audiuit diuina nō credo ꝙ peccet mortalr. Sec' ſi pſuetudinarie ſeu lucrandi cupiditate ⁊ maxime ſubtrahēdo ſe a diuinis aut etiā ſi hmōi mercata a plat' ill' loci phibita ſunt. Mercata tñ ꝗ ex quadā neceſſitate fiūt de victualib' neceſſarijs ad diē aliquē nō credo illicita ē dū tñ pter h' nō ſe ſubtrahāt a diuino officio. Heu hoc nō attēdūt iſti iuſtitores ⁊ mercatores ꝗ in nundinis ⁊ dedicationib' vel in alijs feſtiuitatib' ſummo mane ſua venalia exponūt: ⁊ totū diuinū officiū negligūt: nec illa die miſſam vel ſmonē audiūt: ⁊ in h' deū grauit' offendūt. In ſignū huius tpe paſche phibet' cōmunio oib' talib' ꝗ mercātias ſuas dieb' feſtiuis exercēt. ⁊ cōio nō phibet niſi p pctō mortali. Quarto ꝗ vecturā in die dñicꝗ ⁊ feſtiuis exercēt. In ſignū hui' qnt' de his ꝗ dñis ſuis vecturā bladoꝝ adducūt in dieb' feſtiuis. Rñdetur ſm Guil'. ꝙ non excuſantur niſi aliq neceſſitas ad hoc eos cōpellat. Et inſup tales dñi ꝗ eis dant occaſionē vel iubēt eos talib' diebus exercere vectura3 pncipes ſunt illoꝝ pctōꝝ. Sed vectores mercimonioꝝ: vel alimentoꝝ: vel pſonarū ad loca remota cu3 alias non pñt ſine graui dāno. ⁊ incōmodo credo excuſari: ⁊ ſimile ēt de viatorib' ⁊ curſorib'. Tamen bonū eēt vt libus vt antea miſſam audiāt mane in diebus feſtiuis. Heu hoc iſti ruſtici nō attēdūt qui qñqz ad quattuor vel qnqz miliaria vehunt: et nunqz miſſam vel ſermonē audiunt illa die. Quinto ſunt mechanici ſicut ſufferratores equorū. minutores hominū ⁊ ſic de alijs. De quib' dicit Guil'. Si in feſtiuitatib' hoc faciūt pncipalit' pter neceſſitatē eoꝝ ꝗbus ſeruiūt: credo ꝙ pñt excuſari. Sec' ſi propter cupiditatē lucri hoc faciūt. S3 iſti ꝗ de talib' requirūt eos excuſant' ſi alias nō poterant ſibi cōmode puidere: alioqn nō excuſantur. Sexto ꝗ faciūt ſerta de florib' in diebus feſtiuis de qb' qrit' vtrū peccent mortaliter. Rñr ꝙ ſi ſit excuſabiles tales: pter pericl'ū qd' ex facili poſſet cōtingi ex abuſu hmōi rex que ſunt incitamēta vanitatis et laſciuie qn violetur obſeruātia diei ſacre nō opando talia ſerta. Quis poſſet eē labor tā modic' et ſine pctō: nec ad laſciuie intētionē: ſ3 ad modicā ⁊ moderatā recreatione3 ꝙ nō eſſet pctm̄ aut nō mortale. Hec eſt ſententia Guil'. E Septio ſi' ꝗ in vigilijs feſtiuitatū ⁊ in dieb' feſtiuis peccāt. Contra ꝗs dicit Exo. xx. Memento vt die3 ſabbati ſanctifices. i. ſummo ſtudio pcipue pctā mortalia caueas: nihil faciendo in eo opando: vl' cōmittēdo aliquod malū. qr multū mai' eſt pctm̄ delinquere in tali die feſto ꝗ in alijs dieb'. Uñ narrat Grego. in li. dyalo. ꝙ quedā vxor legitima a ſuo viro in ſabbato de nocte cognita cū in dñica die ſe pceſſiōi piūgeret: a dyabolo arripiebatur ⁊ multū ab eo torquebať ⁊ vexabať. Et ſi hoc fit in legitimis pſonis quāta pena pcubitus illegitim' plectendus erit. Itē iſti ſūt valde puerſi ꝗ in tēpore ſancto et in dieb' feſtiuis nō volūt ſancte viuere. qr ſic loco ſancto deferend' eſt honor: ſic etiā tēpori ſacro. Uñ ſi quis in oibus feſtiuitatib' araret vl' foderet ipe valde malus reputaret'. quō ḡ non multū aplia peiores ſunt ꝗ i dieb' dñicis fornicātur: vel chorizāt: vel ſe inebriāt: vl' ludūt et ſic de alijs vicijs. Citi' eñ concedi poſſ3 ꝙ aliqs in dieb' feſtiuis araret vel foderet. ꝙ ꝙ ſemel in die dñico fornicaret': vel chorizaret: vel inebriaret'. De chorea qre ante ſmo. xxvj. P. F Octauo qui in vigilijs feſtiuitatū ⁊ ſabbat' de nocte nimis diu laborāt tales ptra pceptū de celebratiōe feſtiuitatū faciūt. Uñ ſctū ad tertiū mēbrum hui' ſmonis qrit' qñ debeam' feſtū aliqd incipe. Rñr ſctū ad feriatiōnē a veſpera in veſpera3. Et intellige ꝙ feſtorum initiū et finis iuxta eorum qualitatem ⁊ regionū conſuetudies ſeruari debent: et ſic magnitudo eoꝝ exigit pri'

incipere et tardius terminari. extra eo. Quoniam. Ergo hic reprehenditur ſtulticia quorundam hoim̄ ſimplicium qui non reputāt peccatum eſſe ſabbatis diebus de nocte diu laborare: et feria ſecunda de mane laborare peccatum reputant. Quod tamen non eſt verum. Et rationem huius huius aſſignāt. Dicūt eñ ꝙ ſabbato de ſero anie exibūt de purgatorio ante plenariā purgationē et ſatiſfactionē vſqz ad ſecundā feriā: et tunc iterum reintrabūt cum aliquis primo cepit laborare. quod falſum eſt. Qd' autem anime non exibunt de purgatorio ante plenariam purgationem et ſatiſfactione3 oſtenditur Mathei v. vbi dicitur. Non exibiſ inde: donec reddas nouiſſimū quadrantem. Unde Humbertus Nunqz enim a quoqz dei facies videbiť donec per penam venialium peccatorum quadrans minimus perſoluatur. Et hoc eſt dictum qtum ad tertium. G Sed quātu3 ad quartum eſt ſciendum ꝙ illi qui laborāt in diebus feſtiuis et non curant preceptum dei et eccl'ie: tales tripliciter puniūtur quādoqz a deo. Primo in temporalibus quia ex hoc non ditanť: quia quicquid lucrantur in temporalibus hoc perdunt in ſpiritualibus que ſunt bona anime. Inſup quandoqz habebunt infortunia in temporalibus ex pmiſſione diuina. ſcilicet ꝙ captiuantur: vel a raptoribus ſpolianť: vel equi eorum leduntur vel moriuntur: vel domus eorum comburūtur: vel alia infortunia accidunt eis ꝙ ſic depauperantur. Secūdo tales multotiens puniuntur in corpore. quia quandoqz infirmātur tales per vnum mēſem vel duos. vel qñqz cadunt et frangūt crura vel brachia. et ſic de ſimilib'. Et tūc op3 eos feſtiuare cū merito deberent laborare. qr antea laborauerunt cum feſtiuare deberent. Qr ſm Salo. Per ꝗ ꝗs peccat p hec ⁊ puniet'. Tertio puniunť in aia qd' maximū eſt. qr quotiēs feſtū ſoluūt totiens peccant mortaliter: et aiam ppriam occidunt. Exod. xxxi. Qui polluerit ſabbatū morte moriatur. Unde ſciendum ꝙ qui violant feſtiuitatē diei dñice peccant in patre3 et filium et ſpm̄ſanctum. In patrem cui' potentia mundum creauit. In filium cui' ſapientia mundu3 redemit. In ſpirituſſctm̄ ꝗ tali die in mundum miſſus ē: et per cōſequēs tales ingrati ſunt ſuo creatori: redemptori: et cōſolatori. Et ꝙ tales trāſgreſſores deum grauiter offendāt cognoſcitur in illa punitione ꝗ facta eſt ex iuſſu dei ſuper hoiem ꝗ li-

gna collegit in die ſabbati. Uñ legiť Nume. xv. Factũ eſt cũ filij iſrael eſſent in ſolitudie ⁊ inueniſſent hoiem colligentez ligna in die ſabbati obtulerũt eũ moyſi et Aaron et vniuerſe multitudini. Qui recluſerũt eũ in carcerē neſciẽtes quid ſup eo facere deberent. Dixitq̈ dñs ad moyſen. Morte moriať hõ iſte lapidib⁹ obruat eũ oĩs turba extra caſtra. Cũq̈ eduxiſſent eũ foras obruerũt euz lapidib⁹ ⁊ mortu⁹ eſt ſicut pceperat dñs. H Sed illis qui feſtiuãt de⁹ dat pſperitatē corpis ⁊ aïe. Exemplũ legim⁹ de duob⁹ ſutorib⁹: quorum vn⁹ habuit multos pueros cũ vxore ſua et ille non dimiſit qñ omi die libẽter audiret miſſam: ⁊ in oibus ei pſpere ſucceſſit. Et ali⁹ nullũ puerũ habuit: ſ ſolã vxorē: et quotidie laborauit tam in dieb⁹ feſtiuis q̄ etiã in ſacris noctib⁹: et raro miſſam audiuit: ⁊ tñ ſp in pauptate vixit. q̄ ſemel qſiuit ab alio ſutore vñ ſibi iſta bona venirent q̄ cũ filijs ſuis et vxore ſua ſemp ſatis haberẽt: ⁊ ipe pl⁹ laboraret ⁊ tñ ſemp egens eſſet. Qui reſpõdit. Cras ibis mecũ ⁊ oſtendã tibi vbi talia repiam. Mane facto duxit eũ ſecũ ad eccľiaz. Et finita miſſa dixit ei. Uade modo ad laborez tuum. Sequẽti die iteruz venit de mane ad domũ ei⁹ ⁊ duxit eũ iterũ ſecũ ad eccľam. Et finita miſſa iuſſit eũ redire ad domũ ſuã vt laboraret artificiũ ſuũ. Tertia die iterum de mane venit ad domum eius volẽs eũ ſecum ducere ad eccľiam. Et ille. chariſſime ſi vellē ire ad eccľam p me ſcirē viã. Ego deſideraui a te vt duceres me ad locũ vbi theſaurũ inueniſti vt et ego etiã poſſem ſic ditari. Tũc ille dixit. Aliũ locũ nõ habeo vbi theſaurũ corporis et premiũ vite eterne reqro niſi eccľiam. Nõne audiuiſti dñm loquẽtē in euangelio: Primũ qrite regnũ dei: ⁊ hec oïa adijcienť vob. Tunc aľ cõpũctus ⁊ amodo xpo factus deuot⁹ poſt hoc ſemp libenť miſſaz audiuit et tũc etiã ſibi pſpere in omnib⁹ ſucceſſit.

¶ De eodem euãgelio. Sermo. cxviij. de diuitijs non appetendis.

Ece quidaz hidropicus erat añ illũ ⁊c. Beda dicit hidropiſis eſt morb⁹ ab humore aquoſo vocabulũ trahens. Grece enĩ hydor aqua vocať. Cui ppriũ eſt quãto magis abũdat humore inordinato: tãto ãplius ſitit. Per hidropiſiz igiť intelligere poſſum⁹ ſitim ſiue appetitũ diuitiarũ et delitiarũ. Eccleſi. v. Auar⁹ nõ iplebiť pecunia, vñ Greg. in omeľ. Omïs auarus ex inuidia ſitim multiplicat. q: cũ ea q̄ appetit adept⁹ fuerit ad appetenda alia ampli⁹ anhelat. Ergo p hidropicũ iſtũ intelligere poſſum⁹ appetitũ diuitiarũ. I Uñ in pñti ſermone dicenduz eſt quõ hoïes peccant appetendo diuitias. Pro quo ſciendũ q̄ appetendo diuitias peccant decem gña hoïm. Primi ſunt q̄ cõcupiſcunt bona alioꝝ. ſ ſcientes q̄ nõ pñt obtinere res cõcupitã nõ pſequũtur ↄcupiſcẽtiaz in effectu ſi aũt ſcirent ſe poſſe cõſeq cõcupita: fortiſſime inſtarẽt ad pſequẽdũ cõcupiſcentiã etiã in effectu. et iſti taliť cõcupiſcẽdo mortaliť peccãt. Secũdi ſunt q̄ aliena ↄcupiſcũt et oĩ conatu exteriori laborãt p tali re illicite obtinẽda: q̄ q̄uis nõ obtineãt mortaliter tñ peccãt. qđ apparet in fure et latrone p furto ⁊ rapina laborãtib⁹. q̄ lʒ in effectu nõ furētur nec rapiãt: tñ peccãt mortaliť ⁊ graui⁹ q̄ pmi. Si aũt prauis conatib⁹ aſſequũtur appetita adhuc graui⁹ peccãt: vt pʒ in furib⁹ ⁊ latronib⁹ rē cõcupitã illicite obtinentib⁹. Et iſtis nũq̄ dimittiť pctm̃: niſi pri⁹ reſtituant ablatũ: vt dicit Aug. dũmõ tñ habeãt facultatē reſtituẽdi. Tertij ſunt q̄ ↄcupiſcũt bona alioꝝ iniuſte: ⁊ ſpem hñt vt ea ſibi poſſint acquirere: ſ nõ audẽt attẽptare ppter timorē corpis et honoris. Sʒ ſi ſcirẽt ſe poſſe euadere pſeqrenť toto conatu: et ſic nõ ppter deũ dimittũt. ſ ppť timorē ⁊ cõfuſione hũanaȝ Quarti ſunt q̄ ↄcupiſcũt iuſtas res: ſ ad malũ finē. ſ. ad peccãdũ: puta ad vanã gľaz entẽdendã: vel ad crapulã: ſicut ille diues de quo ſcribiť Lu. xvi. Qui epulabať q̄tidie ſplẽdide. Ergo q̄cũq̄ videret aliquē ludere ⁊ pecuniã lucrari: vel etiã vſurariũ vſuras cõmittere: vel videret ſupbiã veſtiũ: ⁊ ſic de alijs. et ad talē finē etiã deſideraret habere diuitias vt ſic etiã contra deuz poſſet viuere peccat cõtra pceptum dei. ⁊ ſm hunc intellectum nõ ſolum contra preceptum dei faciunt illi qui aliena concupiſcunt: ſed etiam qui ſua ppa male ⁊ illicite expendunt vt pompoſi et voluptuoſi. Quinti ſunt qui cuz nimio appetitu ⁊ amore afficiũtur ad temporalia: q̄uis nõ iniuſte vellent ea acquirere. tamen quãdoq̄ tale appetit⁹ et amor tempaliũ ſupat et pcellit amorem dei et appetitum ppue ſalutis: ſic q̄ mẽs ſuffocatur ex toto. tales etiaȝ grauiter peccant. Sed heu plures ſunt qui totũ cor ſuum occupant cum temporalibus: ſic q̄ nunq̄ vel raro de deo et ſalute propria cogitant. Sexti ſunt qui auare retinẽt vel poſſident ſua iuſta bona cũ nimia tenacitate ⁊ cũ inſatiabili cupiditate: ſic q̄ đ ſupfluo paupibus nõ ſubueniũt ſm iuſſum xpi q̄ dicit Lu. xi. Qđ ſupeſt date elemoſinã. Et de his dicit Herman⁹ de ſchilditz q̄ q̄ ſupflua tenet que dãda eſſent: tũc ſi ex tali tenacitate ſupfluoꝝ alij magnã penuriã ſuſtinerẽt. puta ſi teneret ſupfluũ bladũ: vinuz: vel hmõi victualia vt cari⁹ vendere poſſet vñ multoꝝ penuria ⁊ reꝝ cariſtia ſeqreť: grauiter peccaret. De quo quere ante ſer. lxxxij. E. Septimi ſunt q̄ cõcupiſcũt honorē et pulchritudinē primi. honorē ppter exaltationē et ſupbiã. pulchritudinē ppter hoc vt hoïb⁹ placeãt. ⁊ hoc ē pctm̃. Sʒ ſi naturaliť qs appeteret pulchritudinez nõ tñ ppť h̃ ↄtra deũ viuere vellet: ſic põt qñq̄ eſſe ſine pctõ. Octaui ſunt q̄ famulũ vľ ancillã primi ſibi attrahunt: cũ tñ aľs a ſuitio nõ recederẽt. qđ eſt phibitũ in lege: vt habetur Exo. xx. Non concupiſcas ſeruũ vel ãcillam primi. Itē hoc etiã eſt cõtra legē nature q: lex naturalis eſt hec. Quod tibi nõ vis fieri: alteri ne feceris. Et in euãgelio xp̃s dixit. Que vultis vt faciãt vobis hoïes ⁊c. Si tu haberes famulũ vel famulã fidelē: nõ velles q̄ qs tibi eũ abſtraheret. ſic et tu primo tuo teneris. Noni ſunt q̄ nimio amore afficiunť ad tẽporalia: tñ infra deũ. ⁊ hoc eſt veniale. Decimi ſunt q̄ appetũt aliena cũ volũtate cõditionata. ſ. ſi poſſent habere ſine offenſione dei ⁊ iniuria primi. et tũc nullũ vel ſolũ veniale eſt pctm̃. ſiue talē cõditionē actualiter addãt ſiue habitualiť eã intẽdãt. K Secũdo dicẽdum eſt de remedijs cõtra auariciam. qꝝ primũ ē mortis cõſideratio. Unde Hiero. Facile cõtemnit oïa q̄ ſe ſemp morituꝝ cogitat. Sicut iumẽta defendũt ſe ab importunitate muſcarũ cauda ſua. et ſicut aues ⁊ piſces cũ cauda regunt ſe: ſic homo conſideratione finis ⁊ mortis ppe defendat ſe ab auaricia et ceteris vitijs. Uñ Job. xij. Interroga iumenta et docebũt te. volatilia celi et indicabũt tibi. Mors iudicat ad oculum tibi cõtemptibilia eſſe omnia que querũtur in hoc mundo. ſ. delicias: diuitias: et ſic de ſingulis mundi vanitatib⁹. Uñ Hiero. Qui quotidie recordatur ſe moriturũ ↄtemnit temporalia et ad futura feſtinat. Et non immerito quia talia in morte nihil valẽt. q: nec corp⁹a vermibus preſeruant: nec hominē in vita cõſeruare poſſunt. quia moritur paup: moritur et diues. Uñ legitur q̄ quidã rex francie laborans ad mortē: ⁊ a medicis deſperat⁹ vocari fecit oñis principes et platos dicens. Ecce ego q̄ fui ditiſſim⁹ nobilis et potẽtiſſim⁹ p oïb⁹ diuitijs meis et potentia ⁊ oïb⁹ amicis non poſſum extorquere a morte inducias ab hac infirmitate p vnã diē vel p vnã horã. qđ ergo valent oïa iſta tpalia. Et hec dicẽs oẽs aſtãtes cõcitauit ad fletũ. L Uñ iſta temporalia grauant diuitē in morte. q: talis diues multa poſſidens cũ dolore moritur. q: penale ē ſepari a diuitijs quas dilexit: ⁊ p q̄b⁹ diu laborauit: et ppť quas ſalutē ppriaȝ ſepius neglexit. Inſup cum hic ſatis hʒ et neſcit qđ ibi habebit: ⁊ vbi pria nocte remanebit valde amaꝝ ē. Eccĩ. xli. O mors q̄ amara eſt memoria tua hoï hñti pacez in ſubſtãtijs ſuis. Uñ Hũber. in tractatu de ſeptuplici timore dicit q̄ quidã vſurari⁹ dũ in extremis laboraret fecit ante ſe aptare vaſa aurea et argẽtea: et pmittẽs aïe illa ⁊ multo ãpliora. ſ. agros et domos ⁊ multa alia ſi adhuc cũ eo remaneret. et cũ magis eũ vrgeret dolor infirmitatis ait. Ex quo nõ vis mecũ morari cõmendo te dyabolo. et hec dicens expirauit. M Secũdũ remediũ eſt cõfidentia de deo q̄ nõ derelinqt ſpantes in ſe. iuxta pmiſſum xpi in euangelio. Nolite ſolliciti eſſe dicẽtes qđ manducabim⁹ aut qđ bibem⁹ aut q̄ opiemur. ſcit eñ pater veſter q: oïb⁹ his indigetis. Qui eñ ſic fecit hominē vt alimentis indigeat non patietur eũ perire per neceſſariorum ſubtractionē ſi ſe eius ſubmittat confidentie. Math. vi. Primũ querite regnũ dei: et hec omnia adijcienť vobis. ſ. neceſſaria corporis. p̃s. Non vidi iuſtũ derelictũ ⁊c. Unde Bonaueñ. Unũ ex tribus ſperandũ eſt auariciam pijcientib⁹ p deo q̄ aut pcurabit de⁹ homini in neceſſarijs: aut cũ parco victu ⁊ in penuria dabit homini vires quas in abũdãtia poſſet habere. et hoc eſt iocundius de modico eſſe fortez ſicut alius de multis: aut qđ ſubtraxit corpori refundet menti in conſolatione ſpirituali: vt libenter careret temporali abũdantia que ſpiritualib⁹ delitijs felici⁹ recompenſatur. Inſuper magnã gloriam in celo meretur patienť ſuſtinẽdo p chriſto penuriam tẽporalem. N Tertium remedium eſt pauptas chriſti. Unde Ber. Magna ſiquidē abuſio et nimis magna q̄ diues velit fieri vilis vermicul⁹ pro quo deus maieſtatis pauper fieri voluit. Threno. iij. Recordare paupertatis mee trãſgreſſiõis mee: abſinthij et fellis. Ergo exemplo chriſti ſpernere debemus terrena: qui cũ eſſet dñs oïm p-

pter nos factus eſt egen⁹ vt oſtenderet digni
tatem pauptatis et doceret ſpernere auarici
am. Vñ Auguſt. de vera religione. Tota vita
xpi in terris que per hominē geſſit: diſcipli=
na morum fuit. Ideo oia bona mundi ɔtem
pſit que cōtēnendo docuit: et oñia mala ſu=
ſtinuit que ſuſtinēdo precepit: vt in illis nō
quereret felicitas neq̄ȝ in iſtis timetur infe=
licitas. ¶ Quartū remediū contra aua=
riciā eſt conſideratio eternarū diuitiarum.
Greg. Vileſcūt tpalia cū cōſiderant eterna.
Mirū eſt ꝙ homo poteſt cum tanta auidi=
tate ⁊ ſollicitudine intendere temporalib⁹ q̄
trāſitoria ſunt: et negligere celeſtia que eter
na ſunt. Sed hoc ideo fit quia non habem⁹
firmā ⁊ perfectā fideȝ. Unde Hieronymus.
Nec verā fidē de deo habet qui cupit in his
miſerijs diues fieri. Et ergo quilibet xpian⁹
cū omni diligentia debet intendere virtuti=
bus et bonis operibus: vt per hec poſſit ſibi
deū acquirere et conſequēter vitā eternā poſ
ſidere. Unde Aug. Tunc erit de⁹ oia in nob:
quicquid hic querebas: quicquid hic ꝓ ma=
gno habebas. quicquid hic amabas mandu
care et bibere ipſe erit tibi cibus et potus. q̄c
quid hic volebas vt ſanitatem ipſe tibi im=
mortalitas erit. quicq̄d hic querebas vt diui
tias: de⁹ tibi erit diuitie. Auare quid tibi ſuf
ficit ſi tibi deus non ſufficit. Item Aug. lib.
xxij. de ciuitate dei. Quod de⁹ preparauit dili=
gētib⁹ ſe fide nō capitur: ſpe non attingitur
charitate non comprehenditur. deſideria et
vota tranſgreditur. acquiri pōt: eſtimari nō
pōt. Quintū remediū contra auariciā eſt ꝙ
bona tpalia hic multiplicata nocēt hoī etiā
poſt mortē. ⁊ hoc propter diſtrictā rōnē quā
redditurus erit de temporalib⁹. Hoc q̄re an=
te ſermo. iij. R.

¶ Dñica. xviij. Ser. cxix. de dilectione dei.

Diliges dominū deū tuū
ex toto corde tuo et ex tota aīa
tua et ex tota mente tua. Hoc eſt
maximū ⁊ primū mādatū. Scd̄ȝ
aūt ſile eſt huic. Dilige ꝓximū tuū ſicut teip
ſum. Mat. xxij. Mar. xij. Luc. x. Sciendū ꝙ
in p̄ſenti ſermone dicēdū eſt de dilectiōe dei
⁊ ꝓximi. vñ Aug. Sola dilectio diſcernit int̄
filios dei ⁊ int̄ filios dyaboli. Signāt ſe oēs
ſig̃ crucis. rñdent oēs amen. cātāt oīs alle=
luya. baptizātur oēs. eccleſiarū parietes im=
plent. nō diſcernunt̄ filij dei a filijs dyaboli
niſi in charitate. Qui habent charitatē nati
ſunt ex deo. qui nō hñt charitatē nō ſunt ex
deo. Vñ in preſenti ſermone q̄ttuor ſunt di=
cenda. Primo q̄re merito debem⁹ diligere de
um. Secūdo quō ſc̄ȝ ordinē charitatis quilq̄ȝ ſit
diligenda. Tertio q̄ ſunt ſigna ꝑ q̄ q̄s cog̃ſce
re pōt an deū diligat. Quarto q̄ ſit dr̄a inter
amorē diuinū et carnalē. P Circa p̄mū
ſciēdū ꝙ de⁹ diligēd⁹ ē a nob ex toto corde q̄
nos creauit: redemit: ⁊ glificauit. Si quis ei
diligit carnalē prēm a quo tm̄ habet corpus
mortale: q̄ꝫtū tūc diligere dȝ deū a quo habe
bit corpus īmortale. Si tm̄ matrē q̄ hoīeȝ ꝓ
duxit in hunc mundū miſerijs plenū: q̄ꝫtum
tunc deū q̄ hoīem in aliū mūdū ducet mul
gaudijs repletū. Si tm̄ fratres carnales dili
gis q̄ pticipādo tecū hereditatē terrenā pau
periorē te faciūt: q̄ꝫtū tūc debes diligere xpȝ
q̄ tecū pticipādo hereditatē eternam ditiorē
te faciet. Si filiū diligiſ cū quo tātū laboras
nec ſcis an i illo aliq̄d ꝓficias: ⁊ an ipē tibi i
futuro appreciet: vel an ipē ſe tibi opponet
⁊ tibi malū ꝓ bono reddat. q̄ꝫtum xpm dili=
gere debes q̄ ineſtimabilit̄ tibi bñfactur⁹ eſt
eternaliter. Si tantū diligis vxorē q̄ forte a=
lium pl⁹ diligit q̄ꝫ te: q̄ꝫtū diligere debes xpȝ
q̄ nūq̄ȝ amorē ſuū a te ſupabit. Nā illū dñm
digne diligere deberet oīs hō. Qd̄ ſic ꝓbat.
q̄ diligeres eū q̄ ꝓ te daret res. pl⁹ q̄ ꝓ te re=
linqueret amicos et cognatos: et exiret terrā
ſuā. maxime q̄ corp⁹ ſuū ꝓ te daret. Hoc xps
totū fecit. Jere. xij. Reliqui domū meā. i. ce=
lum. dimiſi hereditatē meā. i. āgelos qui ſūt
heredes celi. et dedi dilectā aīam meā. i. vitā
in man⁹ inimicoꝝ ⁊c̄. Itē diligeres eū qui ꝓ
dilectione tua funderet lachrymas. maxie ſi
ſanguinē ꝓ te effunderet. Hoc idē fecit xps
i. Joh. v. Tres ſunt q̄ teſtimoniū dant in ter=
ra dilectionis. ſ. ſpūs. i. aīa ab ipſo egrediēs.
ſanguis in paſſione ab ipo ꝓfluens: et aqua
lachrymarū. Bern. O q̄ꝫ vehemēti amplexu
amplexat⁹ eſt me in cruce in qua fluxit aqua
de latere. manauit ſanguis ex corde. receſſit
aīa a corpe. Itē Bern. Non eſt paſſus ꝓ ſe: q̄
nō peccauit. nec ꝓ bonis angelis: q̄ neceſſe
nō hñt. nec ꝓ angelis malis: q̄ nunq̄ȝ habe=
bunt gl'iam: ſȝ ꝓ te. p̄s. Zelus dom⁹ tue id eſt
fidelis aīe. comedit me. i. fuit cauſa paſſiōis
mee. Itē q̄ꝫtū diligeres eum qui pro te daret
manū vnā ad amputandū cum tibi amputa
ri caput debuiſſet: vel oculū vl' pedē: et ſic de
alijs mēbris. q̄ꝫtum aūt diligeres et quātas
gratiarū actiones teneris illi q̄ ꝓ te nō oclm
nō manū: nō pedē: imo totū corp⁹ dedit i mor

tem. Itē diligeres eū q̄ te liberaret a morte:
plus q̄ ſup hoc daret tibi ſaluū ɔductū. maxi
me q̄ ſup hoc te ſp̄ hr̄e vellet in loco filij ſui
Ex his pȝ ꝙ merito debes diligere xp̄m qui
plus ꝓ te fecit ⁊c̄. Item debes xp̄m diligere
pluſq̄ȝ oēs res tpales. pluſq̄ꝫ oēs amicos tu
os. pluſq̄ȝ ꝓpriū corp⁹. Sicut oēs martyres
fecerūt q̄ ꝓpter eū oēs amicos ⁊ oīa bona tē
poralia reliq̄runt: ⁊ ſeipos pro eo in mortem
dederūt. Qd̄ ſi nō es tante ꝟtutis ⁊ fortitu=
dinis in dilectiōe dei ꝙ totū mundū velis ꝓ
eo deſerere ſicut illi martyres ⁊ ſancti fecert
habeas tm̄ tantā dilectioneȝ ad xp̄m vt ꝓpt̄
ip̄m viliſſimū quod in toto mūdo eſt deſpici
as hoc eſt oē pctm̄ mortale. q̄ viliſſimuȝ qd̄
totus mundus habet eſt peccatū. Hoc ita vi
le eſt ꝙ nulli prodeſt: q̄ nec corpi nec anime
Vilius eſt q̄ꝫ ſerpēs: q̄ꝫ rana: q̄ꝫ aranea: ⁊ ſic
de alijs. oia em̄ talia ad aliq̄d valēt. pctm̄ ve
ro ad nihil. Qui pro deo tā vile nō vult dimit
tere vix dabit pro eo tpe antixp̄i oculum: vel
pedem: vel manū. Et ideo in viliſſimū locuȝ
mundi longe a ſe proiecit eos. hoc eſt in in=
fernū vbi oia mala mundi confluent. Deute.
xxxij. Congregabo ſup eos mala: ⁊ ſagittas
meas cōplebo in eis. Unde etiaȝ p̄s. Pluet
ſuper peccatores laqueos ignis ſulphur ⁊c̄.
Nā ſicut gutte pluuie ſunt inumerabiles: ſic
etiā ⁊ pene dānatoꝝ. Qui ei iſta mala infer=
ni cupit effugere deum ex toto corde: ex tota
aīa: ⁊ ex tota mēte dȝ diligere. ¶ Unde
oritur q̄ſtio vtrum charitas vie poſſit eſſe ꝑ
fecta. Sciendū ſm Aug. licet cetera manda=
ta dei poſſunt impleri ī via. ſicut. Nō mecha
beris. Non furtū facies. ⁊ ſic de alijs. māda=
tū tm̄ dilectōis quo deus precipitur diligi ex
toto corde: ex tota aīa: ⁊ ex totis virib⁹: ſolū
implebitur in patria vbi oia ceſſabunt impe
dimēta. ꝓpter qd̄ etiā ſolū ibi erit charitas
ꝑfecta. Notandū tm̄ eſt ſm' Tho. ꝙ perfectio
charitatis pōt dupliciter intelligi. Uno mō
ex parte diligibilis. Alio modo ex parte dili
gentis. Ex parte igitur diligibilis ꝑfecta eſt
charitas vt diligat̄ aliqd̄ in q̄ꝫtum diligibi=
le eſt. De⁹ aūt intantū diligibilis eſt in q̄ꝫtuȝ
bonus eſt. Bonitas aūt eius infinita eſt. vñ
infinite eſt diligendus. Sed nulla creatura
poteſt deū diligere infinite. cū q̄libet virtus
creata ſit finita. Vñ per hunc modū nullius
creature charitas pōt eſſe perfecta: ſed ſoluȝ
charitas dei qua ſeip̄m diligit. Ex pte vero
diligentis charitas eſt perfecta. qñ aliquis
ſm ſuū totū poſſe deuȝ diligit. Hoc pōt eſſe
tribus modis. Primo mō ſic ꝙ totū cor ho=
minis ſm totū ſuū poſſe ſemper actualit̄ fe=
ratur in deū. ⁊ ſic charitas patrie dicitur eſſe
perfecta: q̄ beati ī patria ſemper actualiter
ſm totū eorū poſſe deū diligunt. Sed iſta ꝑ
fectio hic in via eſt impoſſibilis homini: q̄a
ꝓpter humane vite infirmitatē impoſſibile
eſt hoī ꝙ ſp̄ actualit̄ de deo cogitet: vel eum
ſp̄ actualiter diligat: vel habeat dilectioneȝ
ad ip̄m. Scd̄o mō ꝙ hō habitualiter totum
cor ſuū ponat in deū: ita videlȝ ꝙ nihil vide
at cogitet vel appetat qd̄ ſit diuine dilectōi
ɔtrariū. Et hec ꝑfectio reꝑitur in oibus cha=
ritateȝ hñtibus. Tertio mō ꝙ hō actualiter
⁊ deliberate totā vitā ſuā ⁊ totū ſtudiū ſuuȝ
deputet ad vacandū deo ⁊ rebus diuinis. oī
bus alijs p̄termiſſis: niſi in q̄ꝫtum requirat
neceſſitas preſentis vite. Et hec ꝑfectio cha
ritatis eſt poſſibilis hoī in hac vita. nō tm̄ cō
munis eſt oibus charitatē hñtib⁹: ſȝ ſolū con
uenit viris ꝑfectis mūdo totaliter renūcian
tibus. R Querit̄ vtrū de⁹ nos plus dili
gat q̄ꝫ nos ip̄m. Rñdet̄ ꝙ ſic. Et hoc propt̄
tria. Primo ꝓpter certitudinē cognitionis.
Vñ phs dicit ꝙ matres pl⁹ diligūt filios ꝓ
pter certitudinē q̄ꝫ patres. Plenariā aūt co=
gnitionē hȝ de⁹ de nob: ſȝ nos ſolū ip̄ȝ cogno
ſcimus ꝑ fidē. ⁊ iō quāto ꝑfectior eſt ſua co=
gnitio qua nos cognoſcit: tāto maior eſt ſua
dilectio ad nos: q̄ nihil amatur niſi cognitū
Secūdo ꝓpter magnitudinem perfectionis
Quātū aūt q̄s hȝ de charitate: tm̄ hȝ de ꝑ=
fectiōe: ſȝ de⁹ eſt ip̄amet charitas. i. Joh. iiij.
Deus charitas eſt. Ergo ſummū bonū. Vñ
Ignacius dixit. Amor meus crucifixus eſt.
Tertio ꝓpter multitudinem beneficiorū. Et
ſua bñficia ſunt innumerabilia ⁊ inenarra=
bilia q̄ nobis exhibuit. g̃ plus nos diligit q̄ꝫ
ecōuerſo nos ip̄m. Vñ phs dicit ꝙ benefici
plus diligunt quibus faciunt. Item querit̄
quare in p̄ſenti ſermone charitas nominat̄
maximū mandatū. Reſpondetur ꝙ propter
quattuor rationes. Prima ratio: q̄ deus ex
maximo affectu ſe diligi mandauit. Omnia
em̄ q̄ in veteri ⁊ in nouo teſtamentis māda=
ta ſunt omnia ad habendū charitatem indu
cta ſunt. vnde Bernar. Quicquid diuina le=
ge indicitur: in charitatem ordinatur. Ideo
autem ex maximo affectu ſe deus diligi mā
dauit: q̄ ad hoc mādatū oia alia ordinant̄.
Secunda ratio: ideo dilectio dei maximum
mandatū dicitur: q̄ vtilitatē maximā nobis
confert. quicq̄d em̄ agim⁹ in charitate: totuȝ

meritoꝛiũ efficit atq̃ ſctm̃. Un̄ ſicut aurũ ſu
perductũ nobilitat oē metallũ: ſic oĩa opera
nr̃a charitas. Propt̄ qđ dr̄ Apo. iij. Suadeo
tibi a me emere aurũ ignitũ ⁊ ꝓbatũ vt locu
ples fias. qđ de charitate vtiq̃ dictũ ē. Naʒ
vt dicit Aug. Charitas ſi deſit fruſtra hn̄tur
cetera. ſi aſſit oĩa habent. Tertia rō iō mãda
tum maximũ dr̄: qꝛ oēs vtutes in ſe cõtinet.
vn̄ Aug. Sicut deus oē bonũ in ſe ꝯtinet: ſic
charitas q̄ deus eſt oēs vtutes pfectiſſime i
ſe hʒ. Quarta rō: qꝛ ꝑ charitate maxima no
bis in celo premia ꝓmittunt. Quia ſm̄ eam
in celo p̄miamur: ⁊ inter angelos ſub ⁊ ſup̄
collocamur. Jn terris ḡ charitas marie nos
ſctificat: ⁊ i celo maxime nos remũerat: ⁊ ex
his q̃ttuoꝛ cauſis charitas mãdatum maxi-
mũ noiat. ℭ Quantũ ad ſcđʒ ſciendum
ꝙ q̃nq̃ ſunt diligenda ſm̄ ordinē charitatꝭ.
Primũ eſt de⁹ q̄ ſup oĩa eſt diligend⁹. Unde
dr̄ in p̄miſſis vbis. Diliges dn̄m deũ tuũ ex
toto coꝛde tuo. i. ꝙ coꝛ tuũ non ſit inclinatũ
ad aliq̄d aliud qđ ſit ꝯ deũ. Unde dicit phs.
Principiũ vite ⁊ oĩs mot⁹ coꝛpis ⁊ ſenſus ē
a coꝛde. Ergo ꝯn̄r cũ oĩb⁹ membꝛis coꝛpis et
actionib⁹ eoꝛũdē. ſ. viſu auditu: greſſu: tactu
⁊c̄. ſuiendũ eſt deo: ſic ꝙ om̄ia ꝓpter ip̄m fi-
ant. Et ex tota aĩa. i. cũ potētijs ipſius aĩe. ſ.
cũ rõnali cognoſcẽdo bonũ: iraſcibili ſpernē
do malũ: cõcupiſcibili amãdo ⁊ deſiderando
bonũ. Et ex tota mēte. ſ. vt memoꝛia tua fixa
ſit in ip̄m. ſic ꝙ freq̄nter de eo cogites. Secũ
do diligere teneoꝛ hoc qđ in me eſt. ſ. animã
meã ꝓpꝛiã: ⁊ etiã ꝓximi aĩaʒ. ſicut imaginē
trinitatꝭ: ⁊ ſicut ſigillũ regis. Et ſicut imago
diligitur pꝛopter illũ cuius eſt imago: ſic cru
cifixũ diligitur ꝓpter xp̄m. Nõ qꝛ lapis vel
lignũ ſit: ſed qꝛ xp̄m repſentat. Sic ⁊ dilige-
re debeo aĩam meam: ⁊ poſt hoc aĩam pꝛoxi-
mi tanq̃ imagineʒ dei. Jtem diligere debeo
aĩam meã ⁊ pꝛoximi: qꝛ eſt theſaurus pꝛo q̊
xp̄s oĩa dedit. vnde Augu. Sicut deus oēm
creaturã: ſic anima oēm coꝛpoꝛeã creaturam
natura ⁊ dignitate pꝛecellit. Un̄ Ber. Totus
mundus iſte preciũ vnius aĩe eſtimare non
pōt. Non em̄ de⁹ ꝓ toto mũdo aĩam ſuã da-
ret quã ꝓ vna aĩa dedit. Tertiũ eſt ꝓpꝛiũ coꝛ
pus qđ mihi adheret. ⁊ illud diligere debeo
oꝛdinate: ſic ꝙ ꝯſeruē illud in eſſe: vt poſſim
deo ſuire: ⁊ cũ coꝛpe vitã eternã mereri. Er-
go oʒ me comedere: bibere: doꝛmire ⁊c̄. Et il-
la om̄ia mihi meritoꝛia ſunt qn̄ oꝛdino ad il
lum finē. Quartũ qđ ꝓpe me eſt. i. ꝓximum
Et in hac charitate eſt q̃ntuplex grad⁹. Nam

pꝛimo debeo diligere vxoꝛē ⁊ pentes. Scđo
filios ⁊ amicos. Tertio domeſticos. Quarto
extraneos. Quinto inimicos. Quintũ qđ in
fra me eſt. i. tpalia. Ubi tn̄ ſciendũ ꝙ tpalia
nõ ſunt diligenda niſi q̃tũ ad ſuſtētationeʒ
coꝛpis. ⁊ ad ſalutē aĩe ꝓdeſſe pn̄t. Un̄ apl̄us
i. Thi. vi. Hn̄tes aũt alimēta ⁊ q̄b⁹ tegamur
his ꝯtenti ſimus. Un̄ xp̄s in euãgelio: vt hr̄.
Lu. xvi. dicit ad illos q̄ tpalia poſſident. Fa-
cite vobis amicos de mãmona iniq̄tatis ⁊c̄.
ℭ Quantũ ad tertiũ ſciendũ ꝙ ſunt q̃nq̃
ſigna ꝑ q̄ quis cognoſcere p̄t an deũ diligat.
Primũ ſignũ eſt pctōꝝ declinatio. Nã q̄ vere
diligit cauet oēm offenſaʒ dilecti. Et qꝛ xp̄s
maxime offendit ex pctīs. iō q̄ xp̄m vere dili
git cauet pctm̄. p̄s. Qui diligitis dn̄m odite
malũ. Jtē. i. Joh. iij. Oĩs q̄ ex deo eſt pctm̄ n̄
facit. Un̄ ſciendũ ꝙ q̄libet bon⁹ xp̄ianus po
tius dʒ moꝛi ⁊ oĩb⁹ tpalibus bonis p̄uari: q̃
deũ cũ vno ſolo pctō moꝛtali offendere: ſicut
plures ſancti fecerunt. Hoc luxurioſi nõ attē
dunt qui delectationē luxurie deo ⁊ omnib⁹
ſanctis pꝛeponũt. Et potius volunt cum de
monibus ⁊ oĩbus dãnatis eternaliter toꝛq̄ri
q̃ hac delectatione carere. Similiter ⁊ ſuper
bi qui honoꝛes mundanos deo et omnibus
ſanctis ⁊ gaudijs celi pꝛeponunt. Similiter
⁊ auari qui pꝛo modico lucro tempoꝛali ven
dunt deũ ⁊ ſanguinem xp̄i: ⁊ beataʒ virginē
mariã: ⁊ ſanctos angelos ⁊ animã pꝛopꝛiaʒ
quia potius deo ⁊ omnibus ſanctis volunt
carere: q̃ hoc lucrum tempoꝛale non habere
Secundum ſignum dilectionis dei eſt bona
operatio. Diligens enim deũ facit oĩa in qui
bus ſe dilecto poſſe exiſtimat cõplacē. Joh.
xiiij. Qui credit in me opera que ego facio et
ipſe faciet: ⁊ maioꝛa hoꝝ faciet. vnde Grego.
Pꝛobatio dilectionis exhibitio eſt opis. Er-
go ſi libenter audis de deo loqui et libenter
cogitas de deo: ⁊ libenter de mane ſurgis: ie
iunas: ⁊ oꝛas: ſignum eſt dilectiōis dei. Ter-
tiũ ſignum eſt pꝛoximoꝛũ dilectio. i. Johan-
nis. iiij. Si quis dixerit quoniã diligo deuʒ
⁊ fratrē ſuũ oderit: mendax eſt. Qui enĩ non
diligit fratrem ſuũ quē videt: deũ quem non
videt quomō poteſt diligere. Quartũ ſignuʒ
eſt patiens maloꝝ perpeſſio. Cogitans enĩʒ
ꝙ deus nos ex charitate caſtigat libenter ſu
ſtinet quicquid ex charitate infertur. Unde
apl̄s. Ro. viij. Quis nos ſeparabit a charita
te chꝛiſti: tribulatio an anguſtia ⁊c̄. Si enim
carnalis amoꝛ tribulationes ⁊ doloꝛes alle-
uiat quos q̄s ſuſtinet pꝛo dilecto multo am

plius amoꝛ dei. Un̄ Aug. Que dura ſunt la-
boꝛantib⁹ leuia ſunt amantib⁹. Et ex hoc ſen
ſu dr̄ Mat. xi. Tollite iugũ meũ ſup vos ⁊c̄.
Et ſubiũgit. Jugũ em̄ meũ ſuaue eſt ⁊c̄. Hic
Joh. dicit. Mandata dei grauia nõ ſunt. De
quo Ber. Libet admirari ꝙ leue ſit iugũ dn̄i
qđ nõ ſolũ nõ onerat: ſʒ ⁊ poꝛtat. Quintuʒ ſi
gnũ eſt ſi libenter munuſcula dirigit dilecto
ſuo ⁊ h̄ ſit cũ elemoſine tribuunt pauperib⁹.
Mat. xxv. Qđ vni ex minimis meis ⁊c̄. ℭ
Circa quartũ ſciẽdũ ꝙ amoꝛ dei caret ſeptu-
plici timoꝛe ſollicitudine ⁊ defectu quē habʒ
amoꝛ carnalis. Pꝛio q̄ diligit deũ ſemp pōt
eũ hr̄e p̄ntem. p̄s. Si aſcẽdero in celũ tu illic
es: ſi deſcendero in infernũ ades ⁊c̄. Sec⁹ eſt
de amoꝛe carnali. Scđo ꝙ non dubito ſi ego
eũ diligo ip̄e me diliget: ⁊ mlto pl⁹ q̃ ego eũ
Jp̄e em̄ dicit Pꝛouerb. viij. Ego diligentes
me diligo. Secus eſt de carnali amoꝛe. Ter-
tio ꝙ certus ſum ip̄m nõ ignoꝛare ꝙ eũ dili
go: q̃rum etiaʒ ⁊ cũ quo affectu. Et ſic nõ oʒ
me ſollicitari nec verecũdari quō ei exponaʒ
hoc ꝙ ego diligã eũ: nec etiã timere ꝙ ip̄e h̄
ſiniſtre accipiat qđ carnalis amoꝛ non habʒ
Quarto ꝙ nõ doleo ꝙ ali⁹ ſecũ loquit: et ꝓ
ei⁹ amicitia laboꝛat. imo vellē ꝙ om̄s hoĩes
hoc facerēt. Scio em̄ ꝙ ꝑ hoc nihil mihi dee
rit: ſʒ magis accreſcit. Nõ em̄ mihi ſit alien⁹.
eo ꝙ alijs ſit familiaris. Hoc etiã amoꝛ car-
nalis nõ hʒ. Quinto q̃uis eũ diligã ſup om
nes: imo ſup oĩa: tn̄ non doleo nec pꝛo malo
habere poſſum ꝙ ipſe aliquē vel aliquã pl⁹
diligat q̃ me. Ratio: qꝛ ſcio ꝙ ipſe eſt iuſt⁹
et ſapiens: ⁊ oĩa iuſte facit. hoc etiã carnalis
amoꝛ nõ facit. Sexto ꝙ ipſe tãt⁹ eſt et ego tã
modicus ꝙ mihi ſufficit vt etiam int̄ extre-
mos me ponat. dũ tamē etiam ſim de nume
ro amicoꝝ ſuoꝝ. Hoc etiã carnalis amoꝛ nõ
habet. Septimo ꝙ certus ſuʒ ꝙ eius amici-
tiam perdere non poſſum: niſi ex meo vicio.
Jpſe enĩʒ in ſe immutabilis ē. ⁊ ꝙ moꝛs nec
me ei. nec ip̄m mihi auferre poteſt. Hoc etiã
carnalis amoꝛ non habet. Si igitur vultum
turbulētũ tibi exhibet: de hoc nõ doleas im-
mo de hoc poti⁹ gaudeas quia ip̄e dicit. Ego
quos amo arguo et caſtigo.

¶ Jn eadem dn̄ica. Sermo. cxx. De dilecti
one pꝛoximi.

D Iliges pꝛoximum tuũ ſi
cut teipſum. Expedito vno ſmo-
ne charitatis q̄ deo debetur nũc
dicẽdũ ē de charitate q̄ ꝓximo de

bet. Ad quã charitatē admonemur ꝑ vba p̄-
dicta. ſ. Diliges ꝓximũ tuũ ſicut teip̄m. Un̄ i
iſto ſmone tria ſunt dicenda. Pꝛimo q̄ ſunt
illa q̄ icitãt nos ad dilectionē ꝓximi. Scđo
quō tenemur ꝓximũ diligere. Tertio ſigna
dilectōis ꝓximi. ℭ Circa pꝛimũ ſciẽduʒ
ꝙ ꝓximũ diligere debem⁹ ꝓpter tria. Pꝛio
ꝓpt̄ attinētiã naturalē ſiue ꝓpter parētelã.
qꝛ oēs ſum⁹ fratres ex vno pr̄e ⁊ vna mr̄e. ſ.
ex adã ⁊ eua ꝓgeniti quo ad naturalē frater
nitatē. Sʒ quo ad ſpũalē fraternitateʒ om̄s
nati ſum⁹ ab vno pr̄e. ſ. deo. ⁊ ab vna matre
. ſ. eccl̄a. Et oēs habem⁹ vnũ baptiſma: vnaʒ
fidē: et vnã hereditatē in celo poſſidēdã. Un̄
Aug. Oēs fr̄es ſum⁹ ſm̄ ꝙ hoies ſum⁹ q̃to
magis ſm̄ ꝙ xp̄iani ſumus. Hinc iterꝝ dicit
aug. Uoluit de⁹ vnicũ hoiem foꝛmare in pꝛin-
cipio a quo oēs hoies ꝓcederēt: vt tãq̃ fr̄es
oēs ſe amarēt. nec ſic factũ legim⁹ in ãgelis
vel aĩalib⁹ brutꝭ. Secũdo ꝓpter ſimilitudieʒ
Eccl̄ia. xiij. Omne animal diligit ſibi ſimile.
Hoc patet. Nã oēs creature eiuſdē ſpeciei ſe
~~ciei~~ ſe mutuo diligũt. Un̄ ſi vrſus: lup⁹: leo:
⁊ ſpēs crudelioꝛa alijs aĩalib⁹ nõ exercēt ma
liciam in eis q̄ ſunt ſue ſpeciei: multomagis
homo nõ debet exercere malicia in alios ho-
mines q̄ ſunt ſue ſpēi. Un̄ ſi natura docet a-
nimalia bꝛuta ſeruare amoꝛē ⁊ mãſuetudieʒ
ad ſibi ſil̄ia: quã excuſationē hēbũt q̄ ꝑ ratio
nē quã habent talia nõ faciũt. Tertio diligē
dus ē ꝓximus ꝓpter p̄ceptum dei. Joh. xv.
Hoc eſt pꝛeceptũ meum vt diligatꝭ inuiceʒ ſi
cut dilexi vos. Unde ſciendũ ꝙ amand⁹ eſt
ꝓximus ſiue credatur bonus ſiue mal⁹. Si
enĩ credatur vel ſciatur eſſe bonus ſatis ap-
paret ꝙ amand⁹ eſt ab his q̄ deũ amãt cum
talē deus filium ſuũ reputet. Et inſup xp̄us
reputat eum ſibi attinere oĩ genere attinen-
tie. Mat. xij. Quicũq̃ facit volũtatē patris
mei qui in celis eſt ipſe meus frater ſoꝛoꝛ et
mr̄ eſt. ℬ Si aũt mal⁹ ſit ꝓximus adhuc
tn̄ diligēdus ē. ⁊ ꝓpt̄ deũ: ⁊ ꝓpter te: et pꝛo-
pter ſeip̄m. Pꝛio ꝓpt̄ deũ. qꝛ ſi deũ diligis ⁊
ei⁹ filiũ amabis dũ ſane mētis erat: ſic ꝓpt̄
deũ debes etiã amare eũ duʒ inſane mentis
factus ſit. Scũdo ꝓpter ip̄mmet ꝓximũ de-
bes amare eũ. Si enĩ fratrē tuũ amabas ſa-
num: nihilomin⁹ debes amare eũ egrotũ. Jn
tali em̄ ſtatu magis indiget amoꝛe tuo q̃ in
alio. Tertio ꝓpter teip̄m debes eum amare.
Magis em̄ amando eũ lucraris euʒ tibi no
cet q̃ ſi tibi bn̄ficus eſſʒ. Nã ex hoc efficimur
filij dei. Unde Mat. v. Diligite inimicos ve-

ſtros bñfacite his q̄ oderūt vos et orate pro
perſequētibus ⁊ calūniantibus vos: vt ſitis
filij patris veſtri q̄ in celis eſt ⁊c̄. ℭ Cir
ca ſecūdū ſciēdū ꝙ xp̄iani debēt ſeinuicē di⸗
ligere ſicut mēbra eiuſdē corpis. Hec autem
mēbroꝝ dilectio inter ſe q̄ntuplex eſt ad quā
q̄lꝫ tenet̄. Pr̄ia ꝓprietas mēbroꝝ eſt ꝙ nul⸗
lū mēbrū etſi ſit magiſ nobile deſpicit aliud
minus nobile: vt oculi ⁊ caput nō deſpiciunt
pedes. Sic ēt in celo nec archāgel᷒ deſpicit
angelū: nec btā virgo maria petrū vel alium
nec ſol lunā: vl' mercuriū ſibi inferiores. Nul
lus tā pulchros hꝫ oculos q̄ videre deſpiciat
pedes ſuos etiā in luto ābulātes. Sic nec q̄ſ
ꝙ ſuperior: nobilior: potētior: vel ditior: ī ec
cleſia deſpiciat īferiorē: ſ; poti᷒ honoret. De᷒
enī nō fecit hoīes ex diuerſis materijs. ſ; ho⸗
minē formauit de limo terre. Vn̄ rex ⁊ mēdi
cus de vna materia ſunt. Silr dn̄s et ſuus.
ancilla ⁊ dn̄a. deformis et pulcher. diues et
pauper. miles ⁊ ruſtic᷒. p̄lat᷒ et ſubdit᷒. ipa⸗
tor ⁊ leproſus: ⁊ ſic de alijs. Ideo inferiores
nō ſunt cōtēnendi. vn̄ Malach. ij. Nūq̄d nō
de᷒ vnus creauit nos. Quare ergo vnuſq̄ſq;
nr̄m deſpicit fratrē ſuū ⁊c̄. Et ħ deſpiciēdi n̄
ſunt inferiores: ſ; poti᷒ honorādi. q2 ſepe ī cō
ſpectu dei ſunt reges ⁊ p̄ncipes q̄ ħ apud ho
mines ſunt ruſtici vel paupes et deſpecti. et
ſunt futuri ſocij angeloꝝ in celo. Ideo inferi
ores nō ſunt cōtēnendi. q2 q̄ inferiores ſunt
corā hoīb᷒: ſepe ſunt corā deo ſupiores. Vn̄
de apl's. i. Coꝛ. xij. Que putam᷒ ignobiliora
eē corpis mēbra: his abūdātiorē honorē cir⸗
cūdamus. Meli᷒ enī veſtim᷒ pedes q̄ ocu⸗
los ꝙ os: ꝙ naſuꝫ: ꝙ faciē. Ita dn̄s q̄nq; in
celo melius honorat inferiores q̄ ſupiores.
Et ſic erūt nouiſſimi primi ⁊ p̄mi nouiſſimi.
Q2 qui hic hn̄t honores: dignitates: et diui⸗
tias: pre ceteris q̄nq; erunt poſteriores. ℌ
Scd̄a ꝓpetas ē ꝙ quodlꝫ mēbrū alij non in
uidet: ſed ex corde ſibi cōgaudet ⁊ condolet.
nō īuidet etiā ſi hēat idē officiū quod aliud
hꝫ. Nō enī inuidet ocul᷒ oculo. Vel etiā ſi ha⸗
beat indignius officiū: nō inuidet pes ī pul⸗
uere et luto ābulans capiti vel oculo quē nū
q̄ tangit puluis et multo eo pulchrior eſt. i⸗
mo potius vellet ip̄m adhuc eſſe multo pul⸗
chriorē. Non inuidet pes cordi: q2 eſt ſapien
tius. Non cerebro: q2 eſt meli᷒ cuſtoditū vel
locatū alti᷒. Non ori: q2 iſti datur vinū. cū ſi
bi dat̄ aq̄ et huiuſmodi. Sic neq̄ꝙ debet q̄s
alteri inuidere ꝓ bono quod dn̄s ei contulit
vel q2 ditior vel nobilior vel altior vel acce⸗
ptior ſit: et huiuſmodi. Dn̄s enim ordinauit
mēbra corpis et eccl'e vt voluit. Nec oēs poſ
ſumus vnū officiū habere. i. Coꝛ. xij. Oīa mē
bra non eundem actū habēt. Nūc autē ſicut
poſuit de᷒ mēbra vnūquodq; eorū vel mai᷒
vel min᷒ in corpore ſicut voluit: ita ⁊ in eccle
ſia vniuerſas pſonas. Vn̄ et licet oculi nō la
borent vt pedes: circūſpiciūt tn̄ et preuident
ne pedes deuient vel ſe impingāt aut in fo⸗
ueā cadāt. Qđ ſi in luto cū pedib᷒ ambularēt
excecarent̄: ⁊ ita quaſi totuꝫ corpus periret.
Iđ oīmode dilige ꝓximū tuū ſicut teip̄m: et
quieſce ab inuidia. Mare diuine largitatis
inuidendo ſiccare non poteſ ſicut nec ſolē ob
ſcurare. vel celū in infernū cōmutare. Mul
to facilius totū mare in dulcedinē mellis cō
uerteres. de celo īfernū faceres: de aqua ignē
q̄ fontem diuine largitatis exiccares. Quie
ſce ergo: fruſtra laboras ⁊ aīam tuā perdis.
nihil cū īuidia ꝓficis niſi ꝙ te tribulas ⁊ bo
na que facis mortificas. i. Ioħ. iij. Qui non
diligit fratrē ſuū manet ī morte. Et ideo po⸗
tius ꝓximo cōpatere et congaude vt mēbrū
mēbro. ⁊ bonū cupias ei alioquin nō es mē⸗
brum corporis xp̄i. Quia vt dicit̄. i. Coꝛ. xij.
Siquid patitur vnuꝫ mēbrum cōpatiuntur
oīa mēbra. Quia cuꝫ pes vel oculus capitur
aliqua egritudine: totū corpus cōdolet. Ita
et nos debemus condolere fratribus ſi quid
aduerſitatis eis emerſerit: et letari ſi bn̄ eis
acciderit. Vn̄ apl'us. i. Corint. xij. Dum glori
atur vnū membrū congaudent omia mēbra.
Et ſciendum ꝙ multis ſic expedit ꝙ ſint hic
de inferioribus. Ergo fac de neceſſitate vir⸗
tutem: ⁊ de bono et gloria alteri᷒ mēbri con
gaude. Quia cum coronatur caput congau⸗
dent omnia membra. Quod et ſi tu ſimiliter
feceris: multū glorie per hoc mereberis. Nū
q̄ enim aliquis hominū tantam gloriā vel
tantū cōmodum de aliquo hic habuit null᷒
vnq̄ pater vel mater de filio. nullus de fra⸗
tre vel amico: vt tu in celo habebis de quoli⸗
bet proximo ſaluando. i. Theſſa. ij. Que enī
eſt noſtra ſpes aut gaudium aut corona glo
rie: nonne vos ante dominū noſtrum ieſum
xp̄m in aduentu eius. Vos enim eſtis gloria
noſtra et gaudiū. ℭ Tertia proprietas ē
ꝙ quodlibet membrū corporiſ alteri pro ſua
poſſibilitate ſubuenit. Membra enī ſibiip⸗
ſis q̄ habēt inuicē p̄cipāt. Nullū enim mē
bruꝫ ſibi ſoli retine aut appropriat officium
ſuū vel bonū qđ hꝫ. Oculus ſibi ſoli non vi⸗
det. man᷒ ſibi ſoli nō laborat: et huiuſmodi:

Sed man᷒ dat ori cibū q̄ ſibi dat̄: os ſtomo⸗
cho: ſtomachus epati: ⁊ epar alijs membris
Deut̄. xv. Precipio tibi vt apias manū tuaꝫ
fratri tuo egeno ⁊ paupi. Vn̄ ſic vis ꝙ de᷒ in
neceſſitate ſubueniat tibi: ſic etiā tu ꝓximo.
Hāc etiā doctrinā naturalē ſumere poſſum᷒
de arborib᷒ cui᷒ truncus bn̄ ſimat̄ ⁊ ſuccū ſibi
de terra attrahit: diuidit illū ſuccū oībus ra
mis: ⁊ ſic fruct᷒ ex hoc multiplicant̄. Si trū
cus ſuccū ſibi ſoli retineret: ⁊ ramis nō cōdi⸗
uideret: arbor ſine fructu remaneret. Sil'e ēt
videm᷒ in celeſtibus. Cū enī ſtelle ꝟtutes ſu
as a deo ſibi datas cōicant cū terra. terra nō
ſolū ſibi retinet: ſ; diuidit cū terre naſcētib᷒:
ſcꝫ arborib᷒: florib᷒: herbis: ſegetib᷒: ⁊ hmōi
terre adherētib᷒: ꝓut idigēt. q2 ſi terra q̄ ſibi
deſup dant̄ intra ſe ſibi ſoli retineret: arbo⸗
res ſegetes ⁊ hmōi fructus non ꝓduceret.
ℱ Quarta ꝓprietas eſt ꝙ mēbrū leſuꝫ ab
alio ſe non vindicat. Sic etiā dꝫ eſſe in mem
bris eccl'ie. Ro. xij. Nulli malū ꝓ malo red⸗
dentes. Si os comedit vel bibit hoc qđ poſt
modū oculos ledit. vel ſi pes cadit vn̄ caput
leditur vel vulnerat̄ nō ſe vindicāt: nec ⁊ alia
membra vindictā exercēt. Si man᷒ ſecat di⸗
gitū alteri᷒ man᷒ illa nō reſecat. Si cuꝫ pa⸗
nē incidit vulnerat: nō reuulnerat: q2 ex hoc
dolor multiplicaret̄. Vn̄ ſtultū eſt ꝙ hō vult
ſeip̄m vindicare in ſuo ꝓximo. ſi enī deo cō⸗
miſiſſes ipe te vindicaſſet aliū grauius puniē
do q̄ tu. ⁊ ꝓ illo honore ꝙ ius ſuū tibi non
vſurpaſſes te vindicando multipl'r ⁊ glorio
ſe te remuneraſſet. Deut̄. xxxij. Mea ē vltio
⁊ ego retribuā: iđ indulgēdū eſt ꝓximis pro
pter xp̄m ⁊ ꝓpt̄ ſalutē ꝓpriā. Quinta ꝓprie
tas mēbroꝝ eſt ꝙ vnū mēbrū ex multa dile⸗
ctiōe ſibi fieri reputat qđ alteri fit ſiue ſit bo
nū ſiue malū. Vn̄ ſi pes ledit̄: os dicit cur me
leſiſti. Si manui aliq̄d dat̄ os dicit: bn̄ mihi
feciſti. Sic corp᷒ cōprimit̄ os dicit cur me cō
primis: ſic etiā dꝫ eē in eccl'ia dei. Vn̄ ⁊ caput
nr̄m. i. xp̄s dic̄ Act̄. ix. Saule ſaule q̄d me ꝑ⸗
ſeq̄ris. ⁊ etiā dicet in iudicio. Mat. xxv. Qđ
vni ex minimis meis feciſtis mihi feciſtis.
Et q̄to q̄s magis ſuū reputat alienū maluꝫ
vel alienū bonū: tātđ ſanctior eſt ⁊ deo ſimi
lior. vn̄ Gre. in moral'. In tāto q̄ſq; pfectior
eſt: i q̄to pfecti᷒ ſentit dolores alienos. ℌ
Quantū ad tertiū ſciendū ꝙ tria ſunt ſigna
ꝑ q̄ poſſum᷒ hr̄e ꝯiecturā ſi habeam᷒ charita
tē ad ꝓximū. Primū eſt ſi ꝓximis nr̄is ī cor
de bonū fauem᷒ ꝯgratulātes ſincero affectu
ꝓpoꝝ bonis tāq̄ nob. Scd̄m eſt vt ſup mala
eoꝝ eis ſilī affectu cōpatiamur q̄ duo tāgit
Apl's ad Ro. xij. Gaudere cū gaudētib᷒: fle⸗
re cū flentib᷒. Tertiū ſignū eſt ſi legē natura
lem ꝓximis nr̄is ꝑ oīa tenemus. q̄ ꝯſiſtit in
duob᷒. Quoꝝ primū hr̄ Thoħ. iiij. vbi dicit̄.
Qđ tibi ab alio oderis fieri vide ne tu aliq̄n
alteri facies. Scd̄m ponitur Mat. vij. Que
cūq; vultis vt faciāt vobis hoīes: ⁊ vos faci
te illis. Hec enī duo an̄ tp̄a legis hoīes īfor⸗
mabāt quō ſe deberēt circa ſuos ꝓximos ex⸗
ercere. Vn̄ lex naturalis docet vt ꝓximo ſub
uenias ſicut tibi velles fieri: ſi in tali ſtatu ex
neceſſitate eſſes. vn̄ Hiero. in epl'a. Vult enī
de᷒ vnūquēq; alteri᷒ anguſtias vt ꝓpas ſen
tire. ⁊ quō ſibi in tali tribulatiōe ſi eēt ſubue
niri cuperet: ita ipe alteri ꝓpter deū ſubueni⸗
re nō poſtponat. Ergo q̄ nō cōpatit̄ ꝓximis
nec eis ſubuenit in ſuis neceſſitatib᷒: talis
hꝫ ſignū ꝙ nō ē ī charitate: nec in gr̄a dei. vn̄
i. Ioħ. iij. Qui habuerit ſubām hui᷒ mūdi ⁊
viderit frēm ſuū neceſſe hr̄e ⁊ clauſerit viſce
ra ſua ab eo: quō charitas dei manet in eo.
vn̄ Gre. Minus ꝓximū amare cōuincit̄ qui
nō cū eo in neceſſitate illi᷒ ea q̄ ſibi ſunt ne⸗
ceſſaria impt̄it̄. Vn̄ legim᷒ exēplū de fideli⸗
tate amicoꝝ. Petr᷒ alfunti᷒ dicit ꝙ erāt duo Ex̄l de duob amicis
mercatores vn᷒ in egypto: alter in baldach.
qui ſe ſolo noīe nouerūt ⁊ diligebāt. Ille de
baldach venit in egyptū quē egypti᷒ gaudēſ
ſuſcepit: ⁊ oīa ſua ei oñdit. Trāſact̄ octo die
bus ille de baldach grauit̄ infirmabat̄. Req̄
ritur medic᷒. pulſus tangit̄. vrina inſpicit̄:
ſ; morbus nō reperit̄. Tādē cor ſuū aperiens
dixit ſe ob amorē vni᷒ puelle quā ille egypti
us in domo ſua nutriebat vt eēt vxor ſua lā
guere. Quo audito puellā ⁊ oīa q̄ cū ea rece⸗
ptur᷒ erat illi dedit. Qui vxorē ⁊ oīa p̄dicta
ſuſcipiēs ad patriā ſuā redijt. Cōtigit poſt⸗
modū egyptiū oīb᷒ bonis ſuis amiſſis egere
⁊ nudum ⁊ famelicū ad baldach in noctis ſi
lentio venire. Et quoddā tēplū eo intrāte ec
ce multi q̄rentes homicidā quēdā: illūq; in⸗
uenientes dixerūt cū illud homicidiū ꝑpetraſ
ſe qđ ille ſtatiꝫ cōceſſit volēs vel ſaltē ꝑ mor
tē paupertatē ſuā finire. Capit̄ ⁊ incarcerat̄ ⁊
de mane ad ſuſpēdiū ducit̄. Amico aūt ſuo
cū multis alijs ad ſpectaculū currēte depre⸗
hēſo atq; cognito ꝙ amicus ſuus eſſet: voce
magna clamauit. Innocentē iſtū ꝯdēnatis.
Ego enī illū occidi nō iſte. Capitur igitur il⸗
le ⁊ alius abſoluitur. Homicida q̄ inter ali⸗
os erat hoc vidēs remordente conſciētia ex⸗
clamauit, nec ille nec iſte fecit: ſ; ego, Alt̄ ℌ

dimittit͛ ⁊ h capit͛. Judices ꝗ admirãtes ad
regē duos abſolutos ⁊ tertiũ ligatũ duxerũt
Qui cognita v̾itate oēm ei penã cõdonauit.
Ciuis autē de baldach amico ſuo de egypto
medietatē oĩꝫ bonoꝝ ſuoꝝ dedit. Que ille re
cipiēs cũ grãꝝ actiõe ad patriã ſuã reuerſus ē.

❡ Alius ſermo de eodem.

i N his duob⁹ mãdatis vniuerſa lex
pēdet ⁊ ꝓphete. Math. xxij. Om̃ia
diuina ꝑcepta in his duobus prece
ptis pendent. ſ. in dilectiõe dei ⁊ ꝓximi. Ipa
eñ decē ꝑcepta tabulis duab⁹ moyſi fuerũt
ſcripta. Et in ꝑma tabula fuerũt tria prima
ſcripta q̃ ꝑtinēt ad dilectionē dei. In ſecũda
tabula fuerũt ſcripta alia ſeptē q̃ ꝑtinēt ad
dilectionẽ ꝓximi. Et de iſtis. x. ꝑceptis q̄re
infra ſer. cxlij. ⁊ ſer. cxliij. per totum.

❡ In dñica. xix. Sermo. cxxi. de religioſis.

a Scendens ieſus in naui
culam tranſfretauit ⁊ venit in ci
uitatē ſuã. ⁊ ecce offerebãt ei pa-
raliticũ iacentē in lecto. Mat. ix
Marci. ij. Lu. v. De⁹ oĩa elemēta creauerat
mũda: ſꝫ ex vſu inhabitantiũ facta ſunt im̃ũ
da. Sꝫ xp̃s ea mũdauit. Terra q̄dē facta eſt
immũda ex effuſione ſanguis innocētis: ſed
xp̃s hãc mũdauit qñ. xxxiij. annis ſuꝑ eã am
bulauit. Aer q̄dē fact⁹ eſt im̃ũd⁹ ex fumo in-
cenſoꝝ imolatoꝝ ydolis: ſꝫ xp̃s hũc mũdauit
qñ nõ ſub tecto: ſꝫ in aere pati voluit: ⁊ qñ ꝑ
aera in celũ aſcēdit. Ignis fact⁹ eſt im̃ũd⁹ ex
ydoloꝝ hoſtijs ꝯcremat͛: ſꝫ xp̃s hũc mũdauit
qñ ſp̃mſctm̃ in ſpecie ignis miſit. Aqua fctã
eſt im̃ũda ex nephandis hoſtijs ablutis: ſed
xp̃s hãc mũdauit qñ in iordane baptizatus
fuit ⁊ ſuꝑ mare ambulauit: ſicut hodie legit͛
cũ dr̃. Aſcendēs ieſus in nauiculam ⁊c̃. h
Vñ ſciendũ ꝙ ꝑ hãc nauē religio intelligit͛.
Vñ in p̄nti ſ̾mone de religioſa vita eſt dicē-
dum q̃ eſt optima vita: qꝛ cõꝑatur vite cele-
ſti: ⁊ hoc in ſeptē. Nã ſicut ſancti ⁊ angeli vi
uunt in celo: ſic religioſi debēt ſimul viuere ĩ
monaſterio. Primo cõꝑat͛ vita religioſa vite
celeſti ꝓpter vnanimitatē. qꝛ ſicut ſancti et
angeli in celo ſunt ſimul in vnũ cõgregati in
cõcordia ⁊ charitate: ſic ⁊ religioſi dñt cē vni
ti ⁊ ꝯcordes in deo. Hec aũt vnanimitas dꝫ
eſſe in corde: ore: ⁊ oꝑe. i. in volũtate: locutio
ne: ⁊ oꝑatiõe. ſic ꝙ oĩa oꝑa in vnũ fiãt. ⁊ illa
vnanimitas valet ad tria. Primo ad impe-
trandũ a deo in orõne q̄cq̄d pecierit. obtinet
eñ multitudo qđ non obtinet ſol⁹ ſ̾m illud.
Impoſſibile eſt m̃ltoꝝ ꝑces nõ exaudiri. vñ
Math. xviij. Si duo ex vobis ꝯſenſerint ſu
ꝑ terrã de oĩ re ꝙcũqꝫ petierĩt fiet illis a pa
tre meo q̃ in celis eſt. Quãto magis vbi non
duo vel tres: ſꝫ magna multitudo ꝯuenit ad
rogandũ aliq̄d obtinebit. Scđm ad qđ valet
illa vnanimitas eſt p̄ñtia dei. qꝛ xp̃s morat͛
cum talibus q̃ ſic ꝯcordes ſunt in bono ⁊ vna
nimiter viuũt. vnde Math. xviij. Ubi eñ ſt
duo vel tres congregati in noĩe meo ibi ſum
in medio eoꝝ. Quãto magis vbi. xxx. vel. xl.
in noĩe xp̃i cõgregati ſunt. Tertiũ eſt diuine
vltionis indulgentia. vñ Gene. xviij. dixit de
us ad abrahã. Si inuenero in ſodomis decē
iuſtos: dimittã oĩ loco ꝓpter eos. Si aũt rõe
ſocietatis bone tam modice ꝑatus fuit ꝑce-
re tante multitudini ⁊ in tantis ſcelerib⁹ mĩ
quid nõ ꝑcet paucis ⁊ in culpis modicis ꝓ
pter ſocietatē bonoꝝ. Secũdo cõꝑatur vita
religioſa vite celeſti. qꝛ ſicut angeli ĩ celo pa-
ſcuntur a ſuauitate diuina: ſic ⁊ religioſi ĩ re
ligione paſcunt͛ a deo corꝑalit͛ ꝑ elemoſynã
quã comedũt: ⁊ ſp̃ũalit͛ ꝑ grãꝫ. Nã cõiter de
us maiorē grãm facit ⁊ maiorē dulcedinem
tribuit religioſis q̃ regularit͛ viuũt q̃ꝫ ſecula
ribus. Quia religioſi carēt carnali delectatõ
ne. ꝗ digni ſunt vt de⁹ ſp̃ũalem dulcedinem
eis infundat. Exēplũ de filijs iſrael qñ nõ ha
buerunt plus de farina quã de egypto ſecũ
tulerãt: tũc de⁹ pluit eis mãna in deſerto. Si
militer mariã magdalenã ſegregatã ab hoi-
bus: ⁊ ab oĩb⁹ corꝑis voluptatib⁹ dñs ꝑ. xxx.
annos pauit ꝑ dulcedinē diuinã ⁊ ꝑ ꝯſolatõ
nem angeloꝝ. vñ Ber. Cibus aĩe eſt grã dei
dulciſſim⁹: ⁊ oēm hñs in ſe ſuauitatem ⁊ de-
lectationē ſaporis ⁊ nõ tantũmodo delectat
ſꝫ reficit ⁊ medet͛. Vñ Baſili⁹ loquēs de dul
cedine ſp̃ũali dicit. O dulcedo melliflua dul
cedo mirãda: q̃ꝫ dulcis es ĩ meditatõe: ſꝫ dul
cior in orõne: dulciſſima in cõtemplatione: ſꝫ
ſuꝑdulciſſima in beatitudine. Tertio cõꝑat͛
vita monaſtica vite celeſti: qꝛ ſicut ĩ celo oĩa
ſunt cõia: ⁊ vn⁹ ꝯdiuidit cũ alio. Vñ Grego.
Ibi apl̃i ⁊ angeli gaudent de merito oim in
feriorũ. ibi oēs inferiores letabunt͛ de glĩa ſ
corona ſuꝑioꝝ. Ex illi⁹ eñ ſctē ⁊ ꝑfecte chari
tatis vnione fiet vt q̃ſqꝫ habitur⁹ ſit in alio
qđ nõ hꝫ in ꝓprio merito. Vñ Anſel. Unuſ
quiſqꝫ intm̃ gaudet de alteri⁹ gaudio: q̃ꝫtũ
de ſuo ꝓprio. ſic ĩ religione oĩa debēt eē cõia
Ex hoc pꝫ ꝙ ſtatus religionis ⁊ cõitatis ſit
magĩm Humber. eſt optim⁹ ſtatus ⁊ valde
laudabilis. Qđ ꝓbat͛: qꝛ nõ eſt melior eum ſta

tum accipere in ſtatu nature q̃ꝫ ante pctm̃. ⁊
in tali ſtatu. ſ. in ſtatu nature ante peccatuꝫ
erant oĩa cõia. vñ Iſiđ. Jus nature eſt cõis
oim poſſeſſio. Nec tp̃e grẽ meliorem ſtatũ in
uenire poteris q̃ꝫ ꝑmitiuũ ſtatũ eccl̃ie. ſ. tp̃e
aploꝝ. Et in tali ſtatu ꝑmitiuo oĩa erãt ipis
aplis ⁊ oib⁹ xp̃ianis ꝓ tũc credētibus cõia.
Actu. iiij. Erãt illis oĩa cõia. ſeq̄tur. Diuide-
batur autē ſingulis ꝓut cuiqꝫ opus erat. Et
videt͛ hoc duraſſe vſqꝫ ad tp̃a. Cõſtantini i-
peratoris. ſicut habetur. xij. q. i. Futurũ. Itē
in ſtatu future glorie oĩa erũt cõia: vt iaꝫ di-
ctum eſt. O q̃ꝫ felix eſt ille ſtat⁹ religionis q̃
tales ſtatus. ſ. nature grẽ ⁊ glorie imitatur.
I Circa qđ q̄rit͛ vtrũ p̄lat⁹ poſſit diſpenſa
re cũ ſuo ſubdito religioſo ad habendũ ꝓpri
uꝫ. Rñdetur ſ̾m Hũber. ꝙ nõ quãtecũqꝫ au
ctoritatis ſit: nec etiã papa. vt pꝫ extra de ſta
tu mona. Cũ ad monaſteriũ vbi dr̃ ſic. Non
exiſtimet abbas ꝙ ſuꝑ habenda proprietate
poſſit cũ aliquo monacho diſpēſare. qꝛ abdi
catio ꝓprietatis ſicut cuſtodia caſtitat͛ adeo
eſt annexa regule monachali vt ꝯ eã ſumm⁹
pontifex non poſſit indulgere licentiã. Ergo
caueat monach⁹ ne habeat ꝓprietatē volēs
ſe excuſare falſa gloſa ſicut iam in plurib⁹ ꝑ
ſonis appet. Itē q̄rit͛ vtrũ religioſus vl̾ reli
gioſa mortal̾r peccet dicēdo me⁹ liber vl̾ mea
cappa: ⁊ ſic de alijs. Rñdet͛ ſ̾m Hũber. ſuꝑ
regulã btĩ Aug. Si dicit ex lapſu lingue non
peccat mortal̾r. Si aũt ex ꝓpoſito ⁊ aĩo aſſer
tiuo qđ ꝓprie eſt dicere peccat mortal̾r. Vñ
Aug. Nõ dicatis aliqđ ꝓprium: ſꝫ ſint vobis
oĩa cõia ⁊c̃. Ergo religioſi nũq̃ꝫ debēt dicere
me⁹ liber vel mea cappa: ſed debēt dicere no
ſter liber: noſtra cappa ⁊c̃. Et hoc tractuꝫ eſt
a ſtatu primitiue eccl̃ie. vt hr̃ Actu. iiij. Nec
quiſq̃ eoꝝ que poſſidebat aliq̄d ſuũ eſſe di-
cebat. Et quotquot in ꝑmitiua eccl̃ia vendi
derũt agros vel domos ponebãt precia eorũ
in cõi vel ante pedes aploꝝ. k Itē q̄rit͛
an cũ religioſo poſſit diſpenſari circa haben
dũ vſum alicui⁹ rei: ⁊ ſi nõ circa ꝓprietatem
rei hñdaꝫ. Rñſio ſ̾m Humber. ꝙ duplex eſt
vſus. ſ. cert⁹ ⁊ incertus. Cert⁹ vſus eſt q̃ au-
ferri nõ põt. Incert⁹ eſt q̃ eſt in volũtate alte
rius ſuꝑioris. ſ. vt auferatur cũ ei placuerit.
Et circa illũ incertũ vſum põt p̄lat⁹ diſpē
ſare ex cã rõnabili ⁊ neceſſaria: ſꝫ circa certuꝫ
vſum nõ põt diſpenſare. Sꝑ eñ volũtas re-
ligioſi dꝫ eſſe ſubiecta prelato: vt reſignet qñ
voluerit. Quia oĩs religioſus ſꝑ dꝫ eſſe para
tus oĩa reſignare: alias eſt filius ꝑditionis ⁊
ſꝑ in ſtatu damnationis: qꝛ oĩs religioſus q̃
hꝫ animũ nõ reſignandi: nec ad cõmunitatē
dandi qñ prelatus hoc exiget ab eo: talis re-
ligioſus eſt ꝓprietarius ⁊ ſꝑ in pctõ morta-
li: ⁊ nullus põt eũ abſoluere a pctĩs ſuis q̃ꝫ-
diu ſtat in tali propoſito libere nõ reſignan-
di ⁊ ad cõe vitam dandi. Et talis religioſus
quotiens miſſaꝫ celebrat: vel cõfeſſiones au
dit vel alia ſacramēta porrigit: totiēſ peccat
mortal̾r. Quia quicũqꝫ ĩ pctõ mortali ſacra-
menta adminiſtrat peccat mortaliter. Et ta
lis religioſus vel religioſa peiores ſunt in-
ferno: ſi ſic decedunt impenitētes. Quia mo
riente xp̃o infern⁹ reſtituit aliena: ſꝫ iſti nec
volunt reſtituere nec regnare. Item talis po
teſt dici ydolatra: qꝛ fiduciam in pecuniam
hꝫ que in ſolum deũ qui iuuare perfecte põt
eſt habenda. Immo talis interdum flagiciũ
inde traditoris ſuperat: qꝛ ꝓprietarius qñ-
qꝫ vno ſolido ſe condēnat. Judas autē ven-
diturus dñꝫ. xxx. denarios pro eo accipiebat
Judas inſuper. xxx. denarios reſtituit: quod
iſte ꝓprietarius nõ vult facere. O q̃ꝫ iniuſte
hic ꝓprietari⁹ res põderat qui poſtponēduꝫ
pro paucis denarijs xp̃m putat: ⁊ precioſuꝫ
pignus: ſcꝫ aiam ꝓpriam pro talibus rebus
damnat: ⁊ ſe gaudijs celi priuat. Et talis re-
ligioſus proprietarius indignus eſt mĩa dei
Unde Ber. Monacho habenti ꝓprium ne-
gabit deus ſuũ ꝓprium qđ eſt miſereri ⁊ par
cere. Ergo quicũqꝫ religioſus vult conſequi
miam dei opꝫ ꝙ habeat animũ oĩa reſignã-
di ſine omni ꝯtradictiõe qñ prelatus hoc re-
quirit. Et prelatus tenetur vni ꝓuidere ſicut
alteri: nõ ꝙ vnus bibat vinũ ⁊ comedat pul
los ⁊ alter bibat aquã ⁊ comedat larduꝫ. qđ
etiam vix hr̃e põt. Ex quo pꝫ ꝙ omnis prela
tus dꝫ habere ꝑtãtem inducēdi ſubditos ſu
os ad cõem vitaꝫ ſeruandã: ⁊ ſubditi in hoc
nullo mõ debent ei contradicere: nec ſe oppo
nere verbo vel facto. Ergo oĩa pctã que ſub-
diti ⁊ proprietarij cõmittunt redundant in
prelatuꝫ q̃ hꝫ poteſtatē compellendi eos ad
cõem vitaꝫ cũ hoc facere poſſet ⁊ ſic diſſimu
lat. Ergo prelatus vna cũ ſubditis ꝓprieta-
rijs dãnabitur. Unde de hoc dicit q̄dam do-
ctor de ordine carthu. ꝙ prelatus q̃ ad hoc
omni poſſe ſuo non laborat vt ſubditi in cõi
viuant: ſeipſuꝫ ⁊ ſuos ſubditos decipit ⁊ dã
nat. Unde dicitur in decre. Reſiſtere poſſe ꝑ
uerſis ⁊ nõ facere eſt eis ꝯſentire. xxiij. q. iij.
Qui poteſt. Iterũ dr̃ in decre. Facientē ⁊ cõ-
ſentientem par pena conſtringit. xvij. q. iiij.

Omnes.Unde etiam Apl's Romano.i.Di⸗
gni ſunt morte non ſolum qui faciunt:ſ; eti⸗
am qui conſentiunt facientibus.Unde Sa⸗
pien.vi.Judicium duriſſimū fiet his qui p̄⸗
ſunt. L Item ſciendum ꝙ quicūqꝫ hʒ fi
lium vel filiam in monaſterio quem vel quā
ſcit non velle ſponte oīa ad iuſſioneʒ ſui pre
lati reſignare:⁊ ad cōem vitam ſua bona da
re illi filio vel huic filie amplius nihil dare
debet.Et ſi ei aliquid dederit preter extremā
neceſſitatem confortando eum vel eā in ſua
proprietate ⁊ malicia ⁊ pertinacia ipſo facto
peccat mortalr̄.Ergo nulla elemoſyna nec
aliquod beneficium eſt talibus exhibenduʒ
propꝛ̄tarijs:niſi in extrema neceſſitate.Im⸗
mo tales proprietarij a ſuis prelatis graui⸗
ter ſunt puniendi ⁊ perſequendi exēplo ſan⸗
ctorum patrum qui fuerunt in religionibus
Unde Grego.In ſterquilinio ſepeliri fecit ꝓ
prietarium monachum cum tribus argente
is quos repertus ē habuiſſe.⁊ fecit illos ar⸗
genteos ſecum iactari in ſepulchrum dicēdo
Pecunia tua ſit tecum in ꝑditionem.Item
ſciendum ꝙ religioſi in monaſterijs quādo
incipiunt deficere.tunc peiores cōiter ſunt
ceteris hoībus.Unde Aug.⁊ ponit in decre
tis.Difficile expertus ſum meliores q̄ʒ q̄ in
monaſterijs ꝓfecerunt:nec peiores expertuſ
ſum q̄ʒ qui in monaſterijs defecerunt. diſti.
xlvij.Quantūlibet.Quarto vita religioſa cō
paratur vite celeſti ꝓpter caſtitateʒ:qꝛ ſicut
angeli in celo:ſic ⁊ religioſi caſte viuere dn̄t.
Et vita caſta nō eſt vita humana:ſed angeli
ca.vnde Hiero.In carne viuere preter carnē
plus eſt angelicum q̄ humanū.vnde Amb.
Qui non nubent ⁊ vxores non ducunt ſunt
ſicut angeli in terris.Immo virginitas ho⸗
minū ſupergredit̄ caſtitatē angelorum. Un̄
Ambro.in li.de officijs.Maior eſt victoria
virginum q̄ʒ angelorum.Angeli em̄ ſine carne
viuunt.virgines vero in carne triumphant
Unde etiaʒ Cyprian' in li.de virginitate lo
quens de dignitate virginum dicit.Virgini
tas eſt ſoror angelorum:victoria libidinū: regi
na virginū:poſſeſſio oīm bonorum.Quinto cō
paratur vita religioſa vite celeſti. quia ſicut
ſancti ⁊ angeli in celo ꝯtinue laudāt deū ſm
illud ps̄.Beati q̄ habitāt in domo tua dn̄e:
in ſecula ſeculorum laudabunt te.Sic religioſi
ſingulis dieb' ⁊ ſingulis noctib' perſoluunt
ſeptem horas canonicas ad laudandū deuʒ
ps̄.Media nocte ſurgebā ad confitendū ti⸗
bi ⁊c̄.Aug.in li.confeſſio.Vere felix eſſʒ qui
poſſet diuine laudi ſemꝑ inſiſtere:imo in p̄⸗
ſenti libenter laudare debem' deū.Anſelm'
Qui hic deum non vult laudare in tranſitu
huius ſeculi obmuteſcet cum venerit in ſecu
lum ſeculi.vnde etiam Gre. Mirū eſt ꝙ hō
deum ſemper non laudat cum oīs creatura
ad deum laudandum ſꝑ inuitat.Sexto com
paratur vita religioſa vite celeſti.quia in ce⸗
lo exiſtentes dant ſe deo ex toto.ſic in religio
ne exiſtētes offerūt deo holocauſtū maximū
id eſt totuʒ quod habent. M Habet au
tem homo triplex bonū.Primū bonum exte
riorum reruʒ quas offert religioſus deo per
votum volūtarie paupertatis.Secundū bo
num ꝓprij corporis quod offert per votum
continentie quo abrenunciat delectatiōi cor
poris.Tertiū bonuʒ aīe qđ aliquis totaliter
offert deo per obedientiā per quam quis of⸗
fert deo ꝓpriam voluntatem quod eſt maxi
mum ſacrificium.Unde dicitur in decre.vo⸗
luntatem alteri ſubijcere ꝓpter deuʒ eſt pre⸗
cipuū ſacrificium.viij.q.i.Sciendus. Unde
Grego. Per obedientiam ꝓpria voluntas
mactatur.i.Regum.xv.Melior eſt obedien
tia q̄ victima.Septimo vita religioſa com⸗
paratur vite celeſti.qꝛ ſicut iſti in celo volun
tatē dei adimplent ꝑ obedientiā.q̄cq̄d enim
cognoſcunt deū velle hoc faciunt ſponte:le⸗
te ⁊ ꝑſeuerant̄:ſic ⁊ religioſi in religione fa
cere dn̄t obediendo ſuis prelatis loco dei.
N Sed diceres qualis debet eſſe obedien⸗
tia.Reſpondeo primo ꝙ obedientia dʒ eſſe
volūtaria.Multū eſt em̄ laudabilis obediē
tia q̄ preceptū ſeruat:laudabilior q̄ cōſilijs ⁊
admonitionib' obtemperat:ſed omni laude
digniſſima q̄ precipientis aīo ſe conformat
Sed nōnulli ſunt q̄ poti' a maiorib' ſuis vo
lunt audire q̄ eis placent q̄ʒ vt ipſi placeant
Qui prelatū ſibi cupiūt obedire.Iſti non vo
lunt imitari aplʒ Paulū qui dixit. Dn̄e quid
me vis facere:ſ; cecū cui dixit dn̄s.Quid vis
vt faciā tibi.Iteʒ alij obediūt ſ; cū murmure
exequunt̄ mādatū:⁊ in hoc ſiles ſunt obedi
entie demonū qui ad mādatū dn̄i exibāt de
corporib' ſ; clamātes.Contra qđ dicit Bene
dictus in regula ſua.Obediētia tūc accepta
bilis eſt deo ⁊ dulcis hoībus ſi qđ iubet̄ non
cū murmure efficiatur.Scđo obedientia dʒ
eſſe iocūda ſic ꝙ nō ex triſticia aut neceſſitu
te faciat qđ ſibi iniunctū eſt.Iocunda ei obe
dientia prelatuʒ iubentē letificat:obediēntia
laboreʒ alleuiat:ſecuritatē ꝯſcie preſtat.Cū
qs meſtus obtēperat cuʒ ſymone cyreneo in

angaria crucē portat.Currus nō inunct' ſub
onere murmurat et is q̄ cū triſticia obedien⸗
tiā exeq̄tur:carere vnctione ſpūſſancti ſe de⸗
clarat.At vo gaudēs cū andrea crucem ſuſci
pit q̄ſq̄s on' qđ imponit̄: nec corde renuit
nec ſigno quodlʒ contradicit. Un̄ de hoc eſt
vbū cuiuſdā ſenis q̄ cuidā volenti intrare re
ligionē et querenti quō ſe deberet habere di
xit.Tu ⁊ aſin' vnū eſtote.Sicut aſin' quod⸗
libet on' indifferēter recipit ⁊ pacifice:ita dʒ
vir religioſus in religione ſe habere. Tertio
obediētia dʒ eē ꝑſeuerās.Cū enim profeſſio
nē facit̄ vſqꝫ ad mortē in poſterū vos obliga
tis.Qui em̄ ſm xp̄i ſniam ꝑſeuerauerit vſqꝫ
in finē h ſalu' erit.vn̄ Ber. Memētote frēs
xp̄s ne ꝑderet obediētiā ꝑdidit vitā.Sic q̄lʒ
religioſus poti' deberet mori q̄ ꝑtinaciter ⁊
ex cōtēptu inobediēs ſuo prelato exiſtere. Un̄
iſta obedientia quā quis ſuo prelato exhibʒ
deo exhibet̄.Bern̄. Obediētia q̄ maiorib' p̄⸗
betur deo exhibet̄.Luc̄.x.Qui vos audit me
audit:et qui vos ſpernit me ſpernit.Ergo q̄⸗
libet ſubdit' in omībus licitis debet obedire
ſuo p̄lato tāq̄ʒ ipi xp̄o.vn̄ Bern̄.Quicquid vi
ce dei ꝑcipit hō qđ non ſit certum diſplicere
deo hoc oīno eſt accipiēdū q̄ſi ꝑcipiat deus.
O Circa quod querit̄ vtrū inobedientia ſit
pctm̄ mortale. Rn̄r ſm ſctm̄ Tho.ij.ij.q.cv.
ꝙ ſic. Nā ⁊ inobediētia ꝯtratur charitati dei
que exigit vt ei' ꝑceptis obediat̄. In ꝑcept̄
aūt diuinis ꝯtinet̄ ꝙ ſuꝑiorib' obediat̄. vn̄
Roma.xiij.Qui poteſtati reſiſtit:dei ordina
tioni reſiſtit. Itē cōtrariat̄ dilectioni ꝓximi
inq̄tū ſuꝑiori ꝓximo ſubtrahit obedientiā
quā ei dʒ. Ergo religioſi libere et gaudēter ⁊
prompte debēt obedire p̄latis ſuis qꝛ obedi
entia hoīem virtutib' replet.vn̄ Greg.Obe⸗
diētia ſola eſt virt' q̄ ceteras virtutes mēti
inſerit inſertaſqꝫ cuſtodit et perfectas facit.
Item obedientia ē clauis paradiſi ⁊ via celi
qꝛ ꝓpt̄ inobedientiā eiecti ſum':et ꝓpt̄ obedi
entiā intrabim'. Un̄ tres magi reuerſi ſunt
ꝑ aliā viā in regionē ſuā.Aug. Obedientia ē
origo oīs boni atqꝫ ꝑfectio. Idem Aug. Non
eſt lepra peior in leproſo q̄ propria volūtas
in religioſo. P Ultimo queritur vtrum
ꝑ ingreſſum religionis cōſequat̄ q̄s remiſſio
nem oīm pctōrum. Rn̄detur ſm ſctm̄ Tho.
ij.ij.q.vlt. Rōnabilit̄ pōt dici ꝙ ſic.ſicꝫ ꝑ aſſū
ptionē crucis.Si em̄ aliq̄b' elemoſynis factis
homo poteſt ſtatim ſatiſfacere de peccatis ſu
is.ſm illud Daniel̄.iiij. Peccata tua elemo⸗
ſynis redime. Multo magis in ſatiſfactiōe
ꝓ oībus pctīs ſufficit ꝙ aliquis totaliter ſe
diuinis officijs mancipet ꝑ religioniſ ingreſ
ſum ⁊ ei' ꝓfeſſionē que excedit oē gen' ſatiſ
factionis ⁊ publice pnie. vt habet̄.xxxiij.q.ij.
Admonere.Unde in vitaſpatrū legitur ꝙ eā
dem gratiā cōſequūtur ingrediētes et profi
cientes religionē quā cōſequūtur baptiʒati.
Si tamē per ingreſſum religionis nō abſol⸗
uerentur ab omi reatu pene nihilominus in
greſſus religionis vtilior eſſet: q̄ʒ peregrina⸗
tio terre ſancte quo ad ꝓmotionē in bonum
qđ preponderat abſolutionem a pena. Q
Exēplū de religioſo ꝑuerſo.Quidā frater ad
religionē ſeu ad cōuerſionē venit et deuote
ſuſceptus eſt:ſ; ipe deuotius cōuerſat'. Huc
ad monaſteriū frater ſuus neceſſitate magis
q̄ voluntate ſecutus eſt.Cui nimis graue e⸗
rat ſi q̄s ꝓ ſalute ſua ſibi aliquid loqueretur
Bona aūt nō ſolū facere:ſ; etiā audire nō po
terat.Qui poſtea graui infirmitate a deo ꝑ⸗
cuſſus eſt.Cūqꝫ extremū ſpm̄ ageret cōuene⸗
rūt fratres vt egreſſum illi' orando ꝓtegerēt
Tunc repente cepit fratrib' aſtantib' clama⸗
re atqꝫ cū magnis vocibus orationes eorum
interrumpere dicens.Diſcedite diſcedite.Ec
ce draconi ad deuorandum datus ſum qui
propter veſtram preſentiam me deuorare nō
poteſt.Caput meum iam in ore ſuo abſorbu
it: date locum vt me amplius non cruciet ſ;
faciat quod facturus eſt. Si ei ad deuoran⸗
dum datus ſum.quare ꝓpter vos moras pa
tior.Tunc fratres ceperunt ei dicere quid lo
queris frater ſignū ſancte crucis tibi impri⸗
me. Reſpondit ille. Volo me ſignare ſed nō
poſſum:quia ſquamis huius draconis pre⸗
mor.Cūqꝫ hoc fratres audirent proſtrati in
terrā cū lachrymis ceperūt ꝓ ereptione illi'
vehemēti' orare: ⁊ ecce ſubito cepit eger cuʒ
magnis vocib' clamare dicēs. Grās ago.ec⸗
ce draco q̄ me ad deuorādū ceꝑat vr̄is orōib'
expulſus ē. Pro pctīs meis mō intercedite:
qꝛ cōuerti parat' ſum:et ſecularem vitā et ꝑ
uerſam fundit' relinq̄re. Et poſtq̄ mutat' ē
mēte tūc eius aīa a corpore ſoluta eſt.

¶ De eadem dn̄ica.Sermo.cxxij.De q̄dru⸗
plici confidentia.

C Onfide fili remittūtur tibi pctā tua. Math.ix. In vbis cōmiſſis dn̄s vult nos īducere ad bonā confidentiā quā debem' ha bere ad ipʒ.q̄ dic̄ Cōfide fili ⁊c̄. R Un̄ ſci endū ꝙ q̄druplicē ꝯfidētiā de' req̄rit a quoli

bet hoĩe. Pꝛĩa eſt ꝯfidentia de tp̃ali ſuſtẽta-
tione. Sap̃. vi. Eq̃lr̃ ẽ ei cura de omibꝰ. p̃s.
Qui dat iumẽtis eſcã ipoꝝ ⁊c̃. Si em̃ deꝰ vo
lucres in aere. piſces in aq̃: ⁊ aĩalia in fluuis
nutrit: quibꝰ nihil ꝓmiſit cõfidere debemꝰ ꝙ
nob̃ ꝓuideat q̃bus ꝓmiſit. Math. vi. Nolite
ſolliciti eſſe dicentes: quid mãducabimꝰ aut
q̃d bibemꝰ aut quo opiemur. ſ. e. p. v. c. qꝛ hiſ
oibꝰ indiget. Querite ḡ pꝛimũ regnũ dei: ⁊ h̃
oĩa adiicient̃ vobis. Hanc cõfidentiã nõ h̃nt
illi q̃ iniuſtas res lucrant̃ et poſſident quia
ſi veracit̃ ꝯfiderẽt deo ꝙ eos b̃n de iuſtis bo
nis nutriret neq̃ ꝑ iniuſta ſciẽter poſſiderẽt
Sꝫ qꝛ deo nõ cõfidũt: ideo iniuſtas res acq̃-
rũt. vt ſunt vſurarij: luſores et mercatores q̃
cũ fraude et dolo ⁊ mẽdacio decipiũt ꝓrios:
et vniuerſaliter oẽs qui iniuſtas res ſciẽter
h̃nt et poſſident. Itẽ hanc confidẽtiã nõ ha-
bent illi auari: q̃ ꝗuis iniuſtas res non vel-
lent hr̃e: tñ cũ ſollicitudine cordis ꝯgregant
temporalia q̃ſi vſq; ad. ccc. vel. cccc. annos vi
uere deberẽt: et aliq̃n vix viuũt. xl. dies. Luc̃.
xij. Stulte hac nocte repetẽt a te aiam tuam
⁊ ea q̃ cõgregaſti cuiꝰ erũt: ſi cũ tanta ꝓuidẽ
tia ſibi ꝓuidiſſent in ſpũalibꝰ ⁊ eternis bo-
nis magni ⁊ diuites iã eẽnt corã deo. Vñ q̃li
bet tãto plus deberet eſſe ſollicitus de aĩa et
de ſpũalibꝰ q̃to meliores ſunt. vñ Ber. ĩ ſer.
de aduẽtu dñi. Vere diuitie nõ opes ſunt: ſ;
virtutes q̃s ſecũ cõſciẽtia portat: vt impꝑpe-
tuũ diues fiat. ſ; oppoſitũ ſepius ꝯtingit ꝙ
plures ad tp̃alia anhelãt ⁊ ſpũalia negligũt
⁊ tp̃alibꝰ ſolũmõ intẽdũt. S Querit̃ h̃
an nimia ſollicitudo tp̃aliũ ſit pctm̃. Reſpõ
det̃ ꝙ ſic: qꝛ tanta poſſet eſſe ꝙ totũ coꝛ quiſ
apponeret ⁊ obliuiſceret̃ dei et ꝓpꝛe ſalutꝭ ſi-
cut aliq̃ q̃nq; in. iiij. hebdomadis nunq̃ ex
corde cogitant ad deũ et ad ſalutẽ ꝓpꝛiam. et
ad futurã vitã. ſ. quomodo ſm̃ apoſtolũ hic
nõ habemꝰ ciuitatẽ manentẽ: ſ; futurã inq̃ri
mus. vñ Gre. in moral̃. Sollicitudo tp̃aliũ
mors eſt ⁊ excecatio ſpiritualium. vñ labor
eſt exercendꝰ. ſ; nimia ſollicitudo eſt tollẽda
Itẽ q̃rit̃ cũ q̃s nimiũ triſtat̃ de ĩfortunio an
ſit pctm̃. Rñdetur ꝙ ſic: qꝛ eſt ſignũ ꝙ talia
q̃s nimio amore dilexit. vñ Greg. xxxi. li. mo-
ral̃. Sine dolore amittit̃ q̃cquid ſine amore
poſſidet̃: que vo ardent̃ diligimꝰ habita gra
uiter ſuſpiramꝰ ablata. Sꝫ nos confidere de
bemꝰ in deo ꝙ nos nutriat de iuſtis bonis.
p̃s. Iacta cogitatũ tuũ in dño: ⁊ ip̃e te enu-
triet. Hoc pꝫ in ſctis martyribꝰ quos nunq̃
fame mori ꝑmiſit. p̃s. Nunq̃ vidi iuſtũ dere
lictũ ⁊c̃. Immo potiꝰ angelꝰ deſcẽderet de ce
lo ⁊ hoi cibũ admiſtraret. Hoc patuit ĩ He
lia cui angelꝰ in deſerto panẽ portauit. L
Secũda ꝯfidẽtia eſt remiſſio pctõꝝ. ḡ ĩ ver-
bis ꝓmiſſis dicit xp̃s cuilibet pctõri. Cõfide
fili remittũtur tibi pctã tua. i. Ioh. ij. Si q̃s
peccauerit aduocatũ habemꝰ apud patrẽ ie
ſum xp̃m et ip̃e ẽ ꝓpitiatio ꝓ peccatꝭ noſtris
Hãc ꝯfidẽtiã ⁊ ſpem nõ h̃nt hi q̃ nõ cõfidũt
diuine bonitati ⁊ eius mĩe ꝙ ipis indulgere
velit pctã ſua: ſ; deſperant cum cayn q̃ dixit.
Maioꝛ eſt iniq̃tas mea q̃ȝ vt veniã merear.
⁊ cũ iuda q̃ ſeipm̃ ſuſpẽdit. Tales q̃ volũt ſe
q̃ cayn et iudã deſperando deberẽt aduer-
tere q̃ dñs dixit ꝑ ꝓphetã Ezechielẽ. In q̃-
cũq; hora pctõꝛ ingemuerit ⁊c̃. Sciendũ ꝙ
nullꝰ deſperare dꝫ de dei mĩa. Pꝛĩo qꝛ infe-
lix eſt q̃ deſperat: ſicut q̃ ſperat btũs eſt. p̃s.
Btũs vir q̃ ſpat ĩ dño ⁊c̃. Sic ecõuerſo. Se-
cũdo qꝛ deſpatio valde diſplicet deo. qꝛ maxi
mũ pctm̃ ẽ. vñ Iſid. de ſum. bo. Deſpatio pe-
ioꝛ eſt oĩ pctõ. vñ Hieron. dicit. Iudas plus
offendit xp̃m deſpando q̃ ip̃m tradẽdo. Ter
tio qꝛ deſpantes ſunt maledicti. Eccli. ij. Ve
diſſolutis cordibꝰ qꝛ nõ credũt deo: ideo non
ꝓtegent̃ ab eo. vñ Aug. ſup Iob. Solũ enim
deſpatiõis crimẽ eſt q̃ mederi nõ põt. Vnd
vniuſq̃ſq; debꝫ de deo cõfidere et ſpare: ꝙ ſi
dolet de pctis: ⁊ ãplꝰ ꝓponit ſibi cauere d̃ fu
turis pctis. ⁊ ea q̃ iam fecit intẽdit cõfiteri
⁊ ꝓ eiſdẽ ſatiſfacere ſm̃ ſuũ poſſe q̃ deꝰ ex
ſua mĩa ſibi oĩa pctã ſua ĩdulgeat. vñ Bern̄.
Corrige teip̃m ⁊ ſpera indulgentiã. Nulla ei
ẽ culpa q̃ nõ habeat veniã. Quã miſericordit̃
aũt deꝰ vere ꝯtritis ⁊ penitẽtibꝰ pctã indul-
geat oñdit Bern̄. dicẽs. Sic indulſit mihi ex
toto deꝰ ⁊ tam liberalit̃ oẽm donauit iniuri
am: vt nec dãnaret vlciſcẽdo. nec ꝯfunderet
ĩpꝛoperãdo: nec minꝰ etiã diligat imputãdo.
Itẽ ad ꝯfidẽtiã ⁊ ad ſpem h̃ndam inducere
nos dꝫ diſpoſitio xp̃i in cruce. Nã ĩ ſignũ mi-
ſericordie h̃uit caput ĩclinatũ ad oſculandũ.
brachia extẽſa ad ãplexãdũ: pedeſ affixos ad
nobiſcũ ꝑmanẽdũ. Itẽ ſciẽdũ ꝙ q̃cũq; non
hꝫ firmã ſpem ⁊ bonã ꝯfidentiã ad deũ q̃ ve
lit ſibi pcta indulgere illiꝰ cõfeſſio ⁊ pnĩa ni
hil valet. Aug. Penitẽtia q̃ ex fiducia nõ ꝓ-
cedit inutilis eſt ⁊ ſterilis manet et ſine mĩa
Rõ eſt qꝛ deꝰ nunq̃ vult alicui miſereri qui
nõ habet bonã ſpẽ et fiduciã in eũ ſperando
indulgentiã ⁊ remiſſionẽ pctõꝝ. Ambroſius
Nõ poteſt agere penitẽtiã q̃ nõ ſperat indul
gentiam et remiſſionem peccatorum. M

Tertia ꝯfidentia eſt ꝙ ſperare debemus ꝙ
nos velit exaudire in om̃i ſalubꝛi petitione.
Marci. xi. Omnia quecũq; orantes petitis
credite: qꝛ accipietis. Item Ioh. xvi. Petite
⁊ accipietis. Itẽ Mat. vij. Querite ⁊ iuenie
tis: pulſate ⁊ aperietur vobis. Sed ſi diceres
Sepius oraui nec tñ exauditꝰ ſum. quõ ḡ de
beo orare vt deus me exaudiat. Rñdetur ꝙ
pꝛimo debes orare cũ ꝯtritiõe ⁊ deuotiõe: qꝛ
vnũ pater nr̃ cum cõtrito corde ⁊ attẽtione
dictum plus valet q̃ȝ centũ milia Pater nr̃ ſi
ne attentione. vñ Iſido. Quid prodeſt ſtrepi
tus labioꝝ vbi coꝛ eſt mutũ. oratio em̃ ſine d̃
notione eſt quaſi mugitꝰ boum. Hoc intelli-
gendũ eſt q̃n hõ cum ꝓpoſitõ indeuote ⁊ ſi-
ne attentione orat. Sꝫ q̃n hõ ea intentione
incipit orare ꝙ libenter vellet deuote ⁊ cum
attentiõe illam orationem inceptã perficere
Et ſi infra orationẽ diſtrahitur cõtra volun-
tatẽ ſuam adhuc tñ illa oratio efficax ⁊ ſalu
bris eſt ꝓpter p̃mã intentionẽ. Scd̃o ſic orã
dum eſt vt petas ea q̃ ſunt ſalutis q̃ expedit
tibi recipere: ⁊ que lꝫ deo dare. Nã ſpũalia ⁊
eterna ſine cõditione ſunt petenda. qꝛ ſunt
ſimpliciter bona et ſalutifera: ſ; tp̃alia ſunt
cum cõditione petenda. qꝛ deus nouit vtrũ
expediant tibi vel nõ. Ergo cũ petimꝰ libera-
ri a tribulationibꝰ vel ab infirmitatibus: ſꝑ
debemꝰ deo cõmittere ⁊ ſub conditione pete
re vt dicendo: ſi expedit ſaluti noſtre. Tertio
hõ debet orare ⁊ petere cõfidenter vt dicere
poſſit cũ p̃s. Miſerere mei dñe q̃m in te cõ
fidit aĩa mea. Qui em̃ petit cum heſitatione
nihil impetrat a deo. Ergo firmã confiden-
tiam debemus habere ad deum ꝙ velit nos
exaudire in oratiõibus noſtris. X Quar
ta confidẽtia eſt ꝙ deꝰ velit nobis dare poſt
hanc vitam regnũ celeſte. Luc̃. xij. Nolite ti-
mere puſillus grex: qꝛ complacuit patri vr̃o
dare vobis regnum. Hebꝛe. x. Nolite amitte
re confidentiã veſtram que magnã hꝫ remu
nerationem. hanc fiduciam nõ habemus ex
noſtris meritis: ſed ex meritis ieſu xp̃i q̃ eſt
redemptoꝛ noſter: quẽ pater dedit nobis vt
nos redimeret ꝑ ſuam amarã paſſionẽ. In
ſignũ huiꝰ habuit latus apertum in cruce: qꝛ
per cũ ⁊ eius meritũ intrabimꝰ regnũ celoꝝ
Nam ꝑ ſuam paſſionẽ aperuit nobis ianuã
paradiſi. Contra hanc fiduciã faciunt iſti q̃
q̃n aliquid de diuina iuſticia audiunt dicũt:
ego nunq̃ ſaluaboꝛ. Et ſic diffidere de ſalu-
te eſt diabolicũ. Diabolus em̃ eſt oĩ ſpe ſalu
tis puatus: ſꝫ firmiter ſperare ⁊ credere de
bes ꝙ ip̃e eſt. q̃ vult oẽs homies ſaluos fieri
q̃ oñdit in vita: in morte ⁊ poſt mortem. In
vita xp̃s oſtendit ꝙ vult oẽs homies ſaluos
fieri cum dixit. vt hr̃ Lu. xix. Venit filius ho
minis q̃rere ⁊ ſaluum facere q̃ perierat. In
ſignũ huius pctõres recepit ⁊ cum illis mã-
ducauit. Vñ ipſi phariſei ſcandalizati ſũt di
centes. Hic pctõres recipit ⁊ manducat cũ
illis. Et dixerunt. Voratoꝛ ⁊ amicus publica
noꝝ eſt. Etiam dixerunt ad diſcipulos xp̃i.
Quare cum publicanis ⁊ pctõꝛibus mandu
cat magiſter veſter. Et xp̃s. Non eſt opus va
lentibus medicus: ſed male habẽtibus. Nõ
em̃ veni vocare iuſtos: ſed pctõres ad peni-
tentiam. Item oñdit hoc in morte q̃n in cru
ce pendẽs pro crucifixoꝛibus orauit dicens.
Pater ignoſce illis qꝛ neſciunt q̃d faciũt. Si
inimicos voluit ſaluari ex eo ꝙ pro eis ora-
uit in hoc oſtendit ꝙ vult ceteros homines
etiam ſaluos fieri. Et poſt plures ſunt cõuer
ſi ex iudeis ꝓpter orõnem xp̃i. vt hr̃ in acti-
bus apl̃oꝝ ꝙ petrus q̃ſi tria milia hoĩm in
vno ſermone cõuertit. Itẽ oñdit h̃ poſt mor
tem: qꝛ iam oibꝰ ſua b̃nficia impendit: tã bo
nis q̃ȝ malis. Mat. v. Solem ſuũ oriri facit
ſuꝑ bonos ⁊ malos: ⁊ pluit ſuꝑ iuſtos ⁊ in-
iuſtos. Xp̃s em̃ nõ ſolũ ſua b̃nficia bonis et
amicis impendit: ſ; etiã malis hoĩbus ⁊ per
uerſis benefacit. In quo oñdit ꝙ q̃tũ in eo
eſt vult oẽs hoĩes ſaluos fieri. Inſuꝑ dãt p̃-
mia cõia penitẽtibus. ſ. q̃ male vixerũt ⁊ poſt
modum ꝑ penitentiã redierũt cum innocẽti
bus qui ſꝑ bene vixerunt: ⁊ nunq̃ cũ aliquo
pctõ mortali offenderunt. Mat. xx. Accepe-
runt ſingulos denarios. glo. i. eternitatẽ. Li
cet differant in merito ⁊ gaudio. tñ oẽs h̃nt
eandem eternitatẽ in celo. Ioh. xiiij. In do-
mo pa. m. mã. multe ſunt: qꝛ ſm̃ apl̃m Ro.
ij. Reddet vnicuiq; iuxta opa ſua. Y
Exemplũ ꝙ deus dat penitẽtibus q̃ diu ma
le vixerunt ⁊ poſtmodũ ꝑ pnĩam redierũt cũ
innocentibꝰ vitam eternã. Legit̃ in dyalogo
Ceſarij ꝙ quidã vir magnus potẽs ⁊ diues
vitijs ⁊ malicijs plenꝰ ſemel in vno ſermone
cõpunctus malicioſam vitã poſtpoſuit ⁊ ha
bitum religionis ſuſcepit: vbi adeo in ſctã re
ligione ꝓfecit ꝙ aĩa illius deo erat placita.
Vnde xp̃s q̃ vocauerat eũ ad ſeruitiũ ſuum
non ſolũ dedit ei veniã delictoꝝ: ſ; ⁊ ei fecit
pꝛecognitũ finem ſuũ. Expletꝭ vo iam tribus
annis in ſancta cõuerſatione febꝛe coꝛreptꝰ
eſt viſitatuſq; ab amicꝭ dixit ſe tertia die mo
riturum: q̃ ⁊ factũ eſt. Eodem tp̃e quedam

mulier obſeſſa in quadā villa ī hora mortis
eius liberata eſt. Et venit ad ſacerdotē ſuuꝫ
dicens demonē ab ea exiſſe. Poſtpaululū ve-
ro rediēs diabolus grauiꝰ miſerā vexare ce-
pit. Adducta eſt igr̄ ad ſacerdotē: q quaſi rō-
cinando cū diabolo cepit cū interrogare ⁊ di-
cere. Miſer tu exieras. Ita eſt inqt. ⁊ vbi fui-
ſti infidelis. Rn̄dit. in clauſtro Hememocd
Et qd ibi feciſti. Rn̄dit: vir qdam iacebat ibi
agonizans: ad cuiꝰ trāſitū pene qndecim mi-
lia ſocioꝝ meoꝝ cū maximo tripudio illuc ve-
niebant: ⁊ videbat̄ mihi nunꝙ me gaudiuꝫ
aliqḋ habiturū: niſi ego iuiſſem cū eis. Sci-
ens aūt iſtud vas mihi traditū me amittere
nō poſſe reliqui illud ad tp̄s ⁊ iui cū eis. Di-
xitqꝫ ſacerdos. qd actū eſt ibi. Rn̄dit diabo-
lus. Superuenerūt ibi maledicti tonſurati. et
circūſtantes cadauer ita valide ſabulare ce-
perūt ꝙ nullus noſtrū ꝓpius accedere au-
ſus fuit. Dixit iterū ſacerdos. Et q deuenit
aīa. Rn̄dit ad pedes altiſſimi. Et dixit dia-
bolꝰ. Uidete boni hoīes q̄ꝫta nobis iniuria
ſit ibi illata. Hō em̄ ille fuerat nobis pluſ-
q̄ꝫ. xl. annis ad oēm voluntatē nr̄am nocte ⁊
die paratiſſimꝰ: ⁊ mō tribꝰ annis tm̄ ſerui-
uit alteri dn̄o: ⁊ ꝓpt̄ h̄ ille abſtulit nob̄ eum
Cū igr̄ aīa eius nobis auferebat̄ furore cō-
moti inuicē tota debachatiōe graſſati ſumꝰ
Et ego mō nō habeo vbi me vindicē: niſi in
hoc vaſculo qḋ eſt mihi traditum.

¶ De eodem euangelio. Sermo. cxxiij. de
blaſphemia.

Ic blaſphemat. Math.
h ix. Sciendū ꝙ blaſphemia ē qn̄
aliquis aliqd attribuit deo qḋ n̄
eſt ei attribuendū. vel qn̄ aliquis
deo abſtrahit qḋ ſibi cōuenit: vel qn̄ aliquis
ſibi ꝓpꝛ attribuit ſiue vſurpat qḋ dei eſt. Ergo
ſcribe ⁊ phariſei dixerūt intra ſe ꝙ xp̄s blaſ-
phemaret in hoc ꝙ dixit palitico. Cōfide fi-
li remittunt̄ tibi pctā tua: qꝛ ſolꝰ deꝰ pctā p̄t
remittere: ⁊ ipi ſcribe ⁊ phariſei tenuerunt
xp̄m eē ſolū purū hoīem: ⁊ nō deū: ⁊ ꝫ nō poſ-
ſet pctā dimittere. Quare dixerūt v̄ba p̄miſ-
ſa. Hic blaſphemat. Un̄ in p̄nti ſmone loqn-
do ō blaſphemia tria ſūt dicēda. Pꝛio quot
modis fit blaſphemia. Scḋo oñdit̄ blaſphe-
mos homīes eſſe peſſimos. Tertio dicet̄ de
pena blaſphemantiū. A Circa p̄mū ſci-
endū ꝙ blaſphemia ſm ꝙ hic intelligimus
eſt v̄bū in ꝯtumeliā dei ꝓlatū. vt cū aliquis
iratus vindicare ſe volēs de deo dicit aliqua
ſibi in ꝯtumeliam: qḋ tripl̄r ꝯtingit. Primo
irreuerent̄ iurādo ꝑ caput. vel ꝑ capillos: vl̄
ꝑ naſum: vel ꝑ oculos: vel ꝑ aliqḋ aliud mē-
brū xp̄i. Uel etiā q iurat ꝑ inteſtina dei: vt ꝑ
pulmonē: coꝛ: iecur: ⁊ ſic de alijs. Et talis ſic
iurans ſi clericꝰ eſt dꝫ deponi. ſi laicꝰ anathe-
matizari. xxij. q. i. Si qs ꝑ capillū. Un̄ legit̄
de paulo apl̄o ꝙ quoſdā blaſphemos excō-
cauit ⁊ ſathane tradidit. i. Thimo. i. De qbꝰ
eſt hymeneus ⁊ alexander quos tradidit ſa-
thane vt diſcant nō blaſphemare. Scḋo cō-
tingit qn̄ fit abomīabilis execratio ⁊ iuratio
ſicut ꝑ lutum vel pudibūda: vel aliud ſimile
Tertio qn̄ qs iurat per qnqꝫ vulnera xp̄i: vel
per mortē: vel paſſionē ipius: vel ꝑ p̄cioſum
ſanguinē eiꝰ. B Hec eñ iuramēta ab ꝑi-
bus diligent̄ ſunt vitāda ⁊ ꝓhibenda. qꝛ ſo-
nāt in blaſphemiā ⁊ irreuerentiā dei p̄cioſa
ſua vulnera inuanū aſſumere. vn̄ nobis tota
ſalus effluxit. Criſo. ſup Math. Oīs ſalꝰ ho-
minū in xp̄i morte poſita eſt. Nulla ei res ē
q magis ad ſalutē hoīm ꝑtineat ꝙ mors ip-
ſiꝰ. Un̄ ſi talia iuramēta ex deliberatōe fiant
ſunt mortalia pctā totiēs quotiēs qs ſic iu-
rat. Etiā ſi centies vna die ſic iuraret centūꝫ
pctā mortalia faceret. Propt̄ qḋ etiā in aliq-
bus terris ciuitatibꝰ ⁊ villis talia iuramēta
ſic ſunt reſtricta ꝙ qcūqꝫ talit̄ iurat aurē vel
linguā vel digitū ꝑdat. Un̄ legit̄ ꝙ ſctūs Lu-
douicꝰ rex francie quēdā ciuē pariſiꝰ q blaſ-
phemauit in penā ſui pcti ⁊ in terrorē alioꝝ
ferro caudenti in labijs ſuis cautherizari p̄-
cepit. Et cū aliq p̄ncipes ⁊ nobiles ipiꝰ indi-
gnati ex hoc ſanctū ludouicū ꝓpt̄ factū iſtō
arguerent. Rn̄dit eis dicēs. Uellem ego ta-
lem penā ⁊ indecētiā ſuſtinere libenter in la-
bijs meis q̄ꝫdiu vixero: vt hoc viciū de regno
meo tolleret̄: vt ampliꝰ dn̄s meꝰ ieſus xp̄s ꝑ
nullū hoīem ſic ꝑ blaſphemiā offenderetur.
C Querit̄ an blaſphemia ſine deliberatōe
ſit pctm̄ mortale. Rn̄det̄ ſm ſctm̄ Tho. ij. ij.
q. xiij. Blaſphemia abſqꝫ deliberatione p̄ōt
cōtingi triplicit̄. Uno mō ꝙ aliqs nō aduer-
tit hoc qḋ dixit eē blaſphemiā. Ut cū aliqs
ſubito ex aliq̄ motione ⁊ paſſiōe in v̄ba ima-
ginaria ꝓrūpit quoꝝ ſignificatōeꝫ nō ꝯſide-
rat nec aduertit: tunc eſt pctm̄ veniale. Alio
mō qn̄ aduertit eſſe blaſphemiā: cōſiderans
ſignificata v̄boꝝ: ⁊ tūc nō excuſat̄ a pcō mor-
tali: ſicut nec ille q ex ſubito motu ire occidit
aliquē iuxta ſe ſedentē. Ex iſto poſſumꝰ elice-
re q̄ꝫ ꝑiculoſe iurant ⁊ blaſphemant iſti q ex
mala ꝯſuetudine ſic iurant: nō habētes inte-

tionē ſe emendandi et illud dimittēdi. qꝛ ta-
les blaſphematores totiēs peccant mortali-
ter qtiens ſic iurāt ⁊ blaſphemāt. Sꝫ aliq ꝑ-
uerſi inimici dei dicūt. ſi non iurarē tūc nul-
lus me timeret: nec aliquis reputaret me ali-
qd eē. vt ꝫ timeant̄ et magni reputent̄ iurāt
ꝑ creatorē et redēptorē ſuū blaſphemant. O
miſerrimi ⁊ infeliciſſimi pctōres: ibi qrit̄ ho-
norē vbi eternam inuenictis cōfuſionē et dā-
nationē. Tales blaſphemi ⁊ iracūdi nō ſunt
filij dei. ſ; dyaboli. qꝛ ſicut pr̄ eoꝝ viuit in in-
ferno: ſic ipi filij dyaboli viuūt in mūdo: ira-
ſcēdo: litigādo ⁊ blaſphemādo. D Item
ſciēdū ꝙ aliq ſunt q lꝫ nō ꝑtinacit̄ blaſphe-
mēt: tn̄ paſſionē ⁊ ſanguineꝫ ⁊ mortē xp̄i fre-
quent̄ vane noīant ⁊ ſine cā. in illis et ſilibꝰ
dn̄t ſe etiā tales hoīes emēdare. quia paſſio
⁊ mors xp̄i ⁊ p̄cioſus eiꝰ ſanguis nūꝙ ſunt
a nob̄ noīanda: niſi cū magna deuotiōe ⁊ re-
uerentia. qꝛ ibi eſt ſalꝰ ⁊ vita nr̄a. E Eti-
am aliq iurāt et nō nomināt deū ſed creatu-
ras. Contra quos dicit Augu. de verbis apl̄i
ſer. ij. Ecce dico charitati veſtre ꝙ q falſe iu-
rat ꝑ lapidē ꝑiurꝰ eſt. Quis nō audit: tn̄ eiꝰ
creatorē in teſtē accipit. Itē ꝯ tales dicit be-
atus Iac. v. c. Nolite iurare neqꝫ ꝑ celū neqꝫ
ꝑ terrā ⁊c̄. Ergo talia iuramēta que ſic fiunt
nominādo creaturas a q̄lꝫ xp̄iano oīno ſunt
vitāda. Un̄ xp̄s dicit in euangelio vt habet̄
Mat. v. Ego aūt dico vob̄ nō iurare oīno ne-
qꝫ ꝑ celū: qꝛ thronꝰ dei eſt. neqꝫ per terrā. qa
ſca. ē pe. eiꝰ. ⁊ poſt ſubdit. Neqꝫ ꝑ caput tuū
iuraueris. Itē ſunt aliq q totiēs et ſine cā iu-
rant: ſic dicēdo. Per deū viuū: per deū ſctm̄:
vel ꝑ oēs ſanctos ſine oī cauſa et neceſſitate
et ex mala conſuetudine. Contra quos dicit
xp̄s in euāgelio Math. v. Sit aūt ſermo ve-
ſter eſt eſt: nō nō. qḋ aūt his abūdātius eſt a
malo ē. F Circa qḋ qrit̄ an iſta iuramē-
ta. ſ. dicēdo ꝑ deū ⁊ ꝑ oēs ſctōs ſint pctā mor-
talia. Rn̄ſio ꝙ talia iuramēta ꝯtingūt tripli-
citer. Pꝛio qn̄ qs ſcient̄ falſum ⁊ mēdacit̄ iu-
rat ſiue in ioco: ſiue in ſerio: ⁊ tūc ſꝫ ſctm̄ Tho.
ij. ij. q. xcviij. Talis nō excuſat̄ a pctō morta-
li: etiā ſi ioco ſe peierat: qꝛ nō deuitat diuinā
irreuerentiā: imo q̄ꝫtuꝫ ad aliqd auget mag.
Item ſm eūdē Tho. vbi ſupra notat̄ ꝙ iſte
q ex lapſu lingue iurat ſiquidem aduertit ſe
iurare et falſum eſt qḋ iurat. nō excuſatur a
pctō mortali: ſicut neqꝫ a dei cōtēptu. Si au-
tem hoc nō aduertit nō videt̄ habere intēti-
onem iurandi: et ideo a crimīe periurij excu-
ſat̄. Ex iſtis iā dictis poſſumus elicere ꝙ illi
malefaciunt q in ioco ſcient̄ falſum iurant
truſando vel deridendo alios. Silr̄ illi parē-
tes grauiter peccant q iurant pueris ſuis ꝙ
velint eos diſciplinare cū delinquūt. et poſt-
modum illud iuramentū infringunt. qꝛ om-
ne iuramētū licitū eſt ſeruandū: niſi vergat
ꝯ ſalutē. Un̄ dicit̄ in decre. Omne iuramētum
eſt ſeruandū niſi vergat ꝯ ſalutem. xxij. q. iiij
ꝙ dauid. Item non eſt cautum nec bonū ali-
quibus mulieribus que pueris ſuis iurant
verbis. qḋ tn̄ factis nō intendūt: vt dicendo
per deū: vel ꝑ aīam meā ſi tu nō taces ad pla-
teā te ꝓijciā: et ſic de alijs. Secūdo qḋ graui-
us eſt ꝯtingunt talia iuramēta dicēdo: ꝑ de-
um vel ꝑ oēs ſctōs cum qs ſciēter doloſe vel
mendaciter iurat in damnū ꝓximi: vt in ꝯtri-
bus ꝓximos ſuos decipiēdo. verbigr̄a. Ut cū
quis aliquid vult vendere: et iurat per deuꝫ
ꝙ nō velit remiſſius dare q̄ꝫ ſic: et ſi tunc in-
tendit aliter dare et iurat ſic mentiēdo ꝯtra
mētem ſuā: qꝛ mentiri eſt contra mētē ire: ⁊
ſic affirmat hoc mēdaciū cum iuramēto pec-
cat mortaliter totiens quotiens ſic iurat. Et
ecōuerſo: ille qui debet rē emere ſi dicit ꝑ de-
um nō ā pliꝰ volo dare ꝓ iſta re q̄ꝫ intātū. ⁊ ſi
intēdit adhuc plus dare et loquit̄ cōtra mē-
tem ſuā: et iurat ſic mētiēdo etiā peccat mor-
talit̄ totiēs quotiēs. O qt talia pctā morta-
lia cōmittunt̄ a mult̄ q ꝯſueti ſunt nec eme-
re, nec vēdere: niſi iurādo ⁊ mētiēdo doloſe ⁊
fraudulēter. vt iurādo rē ſuā meliorē eſſe q̄ꝫ
ſit: vel etiam ſibi plus cōſtare q̄ꝫ verū ſit: vel
etiā ꝙ plus ſibi in illa ciuitate ſoluiſſet ⁊ ſic
de alijs. Itē q in ſuperiori ꝑte ponūt qḋ bonuꝫ
eſt: ⁊ in medio miſcent illud qḋ defectuoſuꝫ
eſt. ⁊ tūc iurāt ꝙ totū ſit ſic vt ſuꝑius appet
⁊ ſic ꝓximos decipiūt. Et oēs illi tenent̄ ad
reſtitutionē ⁊ recōpēſare dānū ꝓximi. et ta-
les etiam dupliciter peccāt. ſ. contra deum ⁊
etiā cōtra ꝓximum. Un̄ Iſido. de ſum. bono.
Qui doloſe iurat dupliciter reus fit. qꝛ ⁊ no-
men dei ſui inuanū aſſumit. et ꝓximū dolo
capit. Item etiā qnqꝫ aliq in paruis rebꝰ de-
ceptorie iurant. verbigr̄a. vt qui habent ven-
dere coclearia in ciuitatibꝰ vel poma: vel pi-
ra: vel cōſimiles fructꝰ: vel etiam panes: vel
aleca: vel aliqua alia victualia: vel etiam vil-
lani qui oues et vitulos vendūt in velleribꝰ
q multotiēs ꝑl̄a falſa iuramēta faciūt cuꝫ qui-
bus ꝓximos ſuos decipiunt: et qnqꝫ ꝑ talia
iuramenta modicū lucrātur cū tn̄ qlꝫ xp̄ianꝰ
pro toto regno vel pro toto mundo ſemel pe-
ierare non deberet. Item aliqui dicunt ꝙ

non poſſunt vendere vel emere niſi iurent:et
allegant ꝙ ſi ſemꝑ dicerent veritatē et non
iurarent oporteret eos mēdicare. qđ tñ ē fal
ſum.vt ptꝫ ꝑ prophetā dicentē. Nunꝙ̄ vidi
iuſtū derelictū. ergo ſi iuſtus eſſet et deū ve-
racit̄ pre oculis haberet nunꝙ̄ eū deꝰ deſere
ret. Hoc patꝫ per experientiā. qꝛ ſunt plures
boni viri q̄ emūt ⁊ vēdūt:⁊ tñ nullo mō iurāt
etiā in magnis et arduis emptionibꝰ ⁊ mer-
cantijs:ſꝫ ſimplici verbo affirmāt vel negant
ſm̄ dictū xp̄i q̄ dicit. Sit ſmo veſter ē eſt.nō
non. Tertio contingūt talia iuramēta dicen
do per deū et per oēs ſanctos: qñ quis iurat
hoc qđ verū eſt et licitū:tūc ſm̄ Ray. cū ſic iu
ratur in cōmuni locutione aliqđ licitū: ſicut
fit in iuramētis quotidianis q̄ fiunt ex cur-
ſu verboꝝ ex quadā leuitate et ꝯſuetudīe ma
la:vt dicendo ꝑ deū cras ibo ad eccleſiā vl̄ ie
iunabo:vel equitabo:vel hoc vel illud faciā:
⁊ ſic de alijs.hoc eſt pctm̄ veniale. Cōcordat
Innocen.et etiā Bern. Tamē ſciendū ꝙ non
eſt cautum ſic iurare:q̄uis licitū et verū ſit.
⁊ ex q̄dā leuitate et cōſuetudine fiat.Suꝑ q̄
dicit Criſoſto.ſuꝑ Math. Nemo eſt q̄ freq̄n
ter iurat q̄ nō aliq̄ñ peierat. Itē quō tales q̄
ita frequēter ſine omi cauſa ⁊ rōne dicūt per
deū ⁊ ꝑ oēs ſanctos nō aduertūt dictū xp̄i q̄
dicit in euāgelio. vt habet̄ Math. xij. De oi
v̄bo ocioſo qđ locuti fuerint hoīes reddent
rationē in die nouiſſimo. multo ſtrictiꝰ exi-
get̄ a nobis ratio de talibꝰ q̄tidianis iuramē
tis que ſine cauſa fiunt. Si autē ꝓponis te
emēdare et ampliꝰ non iurare : ſed ſimplicit̄
verba tua ꝓferre dicēdo:eſt eſt nō nō:⁊ poſt
modū ex lapſu lingue iuras:tūc īmediate cō
tere de hoc et dic vnū Aue maria beate v̄gini
tūc ipa īpetrabit tibi grām a filio ſuo vt am
pliꝰ eo melius tibi caueas ne recidiues. B
Circa ſecūdū ſciendū ꝙ blaſphemi ſunt peſ-
ſimi hoīes. qđ oñdit̄ q̄nqꝫ modis. Pmo in h
ꝙ peiores ſunt iudeis:qꝛ iudei tm̄ ſemel cru
cifixerūt xp̄m et occiderūt. ſꝫ xp̄ianꝰ blaſphe
mus totiēs xp̄m crucifigit quotiēs execrabi-
liter iurat. Un̄ apl̄s. Hebre.vi. Rurſum cru-
cifigentes filiū dei. Aug.ſuꝑ Ioh. Flagella-
tus ē xp̄s flagellis iudeoꝝ:flagellat̄ blaſphe
mijs falſoꝝ xp̄ianoꝝ. Et ſi eſſes reus in mor
te xp̄i ſicut pylatꝰ vel cayphas libēter velles
oībus diebꝰ vite tue pniam agere.q̄d tunc fa
ciendum eſt tibi cū ſile pctm̄ totiens ꝑpetra-
ſti blaſphemādo. vñ Gre.ſuꝑ illō Mat.xxvi.
Blaſphemauit ſic dicit. Non minꝰ peccāt q̄
xp̄m blaſphemāt regnantem in celis q̄ꝫ qui
crucifixerunt ābulātē in terris. Inſuꝑ iudei
ignorāter xp̄m crucifixerūt. Un̄ apl̄s.i.Cor.
ij. Si cognouiſſent nunꝙ̄ regē glīe crucifixiſ
ſent:q̄uis illa ignorantia nō excuſet iudeos
qꝛ xp̄s ſepiꝰ dixit eis ꝙ eſſet filius dei:ſed ip
ſi noluerūt credere. Sꝫ xp̄iani blaſphemi xp̄m
ſciunt et credūt filiū dei quem rurſum cruci-
figunt cum ſuis blaſphemijs.⁊ iō grauiꝰ pec
cāt eo ꝙ ſcient̄ peccāt. Un̄ glo.ſuꝑ ps.lxviij
dicit Grauius peccat cōtēnens ſedentē i ce-
lo:q̄ꝫ qui crucifixit ambulantē in terra. Et i
ſignū huius xp̄s nō poteſt orare ꝓ blaſphe-
mis ſicut orauit ꝓ ſuis crucifixoribꝰ dicens
Pater ignoſce illis qꝛ neſciūt q̄d faciunt. qꝛ
blaſphemi bñ ſciūt ꝙ male faciunt. ergo nō
peccant ex ignorātia ſicut iudei fecerūt: ſꝫ ex
certa malicia qđ eſt grauiꝰ:et ideo grauiꝰ pu
nientur in inferno blaſphemi q̄ꝫ iudei. Luce
xij. Seruus ſciens volūtatē dñi et nō faciēs
plagis vapulabit multis. Secundo qꝛ blaſ-
phemi ſunt deteriores canibꝰ: qꝛ canes non
mordent dñꝫ ſuū q̄ eis bñfacit: ſꝫ applaudūt
illi. Sꝫ blaſphemꝰ eodē ore quo bibit vinū ⁊
bñficia dei recipit deū blaſphemat. Un̄ ps.
Retribuebāt mihi mala ꝓ bonis ⁊c̄. Eccl.x
ix. Paſcet et potabit ingratos ⁊ adhuc amā
ra audiet. Mirū eſt ꝙ deꝰ vnꝙ̄ ꝑmittit cre-
ſcere vinū in abūdantia cū tot blaſphemie i
ferunt̄ ei a potatoribꝰ vini. Tertio tales blaſ
phemi peiores ſunt oībus creaturis. qꝛ om-
nis creatura laudat ſuū creatorē:imo omnis
creatura incitat ad laudādū deū: ſicut aqua
laudat deū i ꝯtinuo ſuo curſu: arbores ⁊ her
be ſe erigēdo ⁊ ſuꝑ ſe creſcēdo erga creatorē
ſuū:aues i cātādo:ſol ⁊ luna ⁊ ſtelle i lucēdo
⁊ ſic de alijs:ſꝫ blaſphemꝰ cū illo mēbro deū
ihonorat in q̄ deꝰ eū p̄ ceteris creaturis ho-
norauit.ſ.in lingua. vñ Ariſ. Nullū aīal na-
turalr̄ hꝫ ſmonē niſi hō : ⁊ hāc liguā accepit
hō vt deū laudet p̄ ceteris creaturis irrōnali
bus. Quarto qꝛ pctm̄ blaſphemie ē pctm̄ dy
abolicū Apoc.xvi. Blaſphemauerūt deū celi ꝑ
doloribꝰ. h̄ itelligit̄ de ill̄ q̄ ſt̄ i iferno:q̄ ꝓpt̄
magnitudinē doloris ⁊ pene deum blaſphe-
māt ḡ blaſphemia ē loq̄la īfernal̄.⁊ blaſphe
mi diſcūt hic deū blaſphemare qđ ē opꝰ dāna
toꝝ:vt i futuro eo meliꝰ ſciāt:ſic boni h̄ aſſu
eſcūt ⁊ diſcūt deū laudare ⁊ bñdicere:vt i fu
turo i cel̄ meliꝰ ſciāt. vñ Ber. Diſcamꝰ i terris
q̄s facturi ſumꝰ laudes i cel̄. Un̄ blaſphemꝰ
hꝫ liguā dyabolicā.qꝛ dyabolꝰ loquit̄ ꝑ blaſ
phemū:ſicut ſpūſſctūs loq̄t ꝑ hoīes bonū et
deuotū. vñ Mat.x. Nō eñ vos eſtis qui lo-

quimini:ſꝫ ſpūs pr̄is vr̄i q̄ loq̄t̄ in vobis. Quī
to qꝛ pctm̄ blaſphemie vix remittit̄. iuxta il-
lud Math.xij. Spūs blaſphemie nō remit-
tet̄.i.vix remittet̄. Hoc facit enormis contē-
ptꝰ q̄ fit xp̄o i illo pctō. īmo tales mľtotiens
efficiūtur peſſimi hoīes ⁊ indurati et obſtia-
ti. Eccl.xxiij. Uir multū iurās īplebit̄ iniq̄ta-
te:⁊ nō diſcedet plaga a domo eiꝰ. Nec īme-
rito:qꝛ blaſphemꝰ infert deo cōtumeliā in ꝑ
ſona ꝓpa:cui alij pctōres cōtumeliā inferūt
in rebꝰ. Sic fur vel latro vel raptor cōtume-
liā īfert deo in rebꝰ ⁊ poſſeſſiōibꝰ ſuoꝝ ſuoꝝ
homicida in ſeruis ſuis. blaſphemꝰ aūt in ꝓ
pria pſona. Itē blaſphemi ex ꝓpria malicia
peccāt:ḡ grauit̄ deū offendūt. qđ ſic ꝓbat̄. qꝛ
in oībꝰ alijs pctīs videt̄ in hoīe eſſe aliq̄ dele
ctatio vel vtilitas ꝓpter quas homo induci
tur ad peccandū. vt in ſuꝑbia q̄dā extollētia
in auaricia cupiditas rerū ⁊ pecunie. ⁊ in lu-
xuria delectatō ꝯcupiſcētie. Sub pctō aūt blaſ
phemie nihil delectabile nec vtile inuenit̄ ꝓ
pter qđ hō inducat̄ ad blaſphemandū deū.
pctm̄ eñ tanto magiſ aggrauat̄:q̄to minus
hꝫ impulſiua. Un̄ ſenex plus peccat q̄ꝫ iuue-
nis in fornicādo:ꝓpt̄ minorē inclinationē
quā hꝫ ad pctm̄ luxurie. Cōmētator ſex prin-
cipioꝝ. Cōplexio iuuenū eſt calida ⁊ humida
ſenū aūt ſicca et frigida. D Circa tertiū
ſciēdū ꝙ blaſphemi grauiter punient̄ a deo
p̄mo in corꝑe. Et q̄nqꝫ blaſphemꝰ punitur in
eodē mēbro i quo deū blaſphemauit. Et iſu-
per pctm̄ blaſphemie legit̄ punitū grauit̄ in
veteri teſtō. Un̄ Leuit̄.xxiiij. Cū q̄dā blaſphe
maſſet ⁊ maledixiſſet nomē dñi adductꝰ eſt
ad Moyſen ⁊ Aaron qui miſerūt eū in car-
cerē donec noſcerēt q̄d iuberet dñs deꝰ de eo
fieri. q̄ locutꝰ eſt ad moyſen dicēs. Educ blaſ
phemū extra caſtra:et ponāt oēs q̄ audierūt
manꝰ ſuꝑ caput eiꝰ: et lapidet eū vniuerſus
ppl̄s. qđ ⁊ factū ē. Deinde ꝓmulgauit dñs
legē d̄ pena blaſphemoꝝ dicēs. Loquere ad
filios iſrael. Hō q̄ blaſphemat nomen domi
ni morte moriat̄. lapidibꝰ eū opprimet omnis
multitudo ppl̄i. O ſi iā oēs blaſphemi lapi
dari deberēt q̄ꝫ plures iā in mūdo cēnt. Itē
aliq̄ñ puniūtur a deo in p̄nti cum ſubitanea
morte. Un̄ refert Gre. in dya. ꝙ q̄dā ciuis ro
me tenere dilexit quēdā puerū q̄nqꝫ annorū
q̄ ꝯſuetꝰ erat blaſphemare nomē dñi ſtatim
qñ aīo eiꝰ aliq̄d obſtitiſſet. Quadā die cū pr̄
eiꝰ cū teneret i brachijs. clamauit puer. Ni-
gri hoīes veniūt qui me tollere volūt. Et pr̄
r̄ndit. Noli timere fili mi. Et puer. Nō vides
hoīes nigros me tollere volentes.⁊ ſic puer
cepit tremere. Et demones in nigroꝝ hoīm
ſpecie acceſſerūt:et puerū de brachijs patris
violēter receperūt et in fruſta corpus pueri
diſcerpſerūt. Si ḡ deꝰ in puero quinqꝫ ānoꝝ
pctm̄ blaſphemie ſic vindicauit:q̄d tunc faci
et in adultis. J Un̄ ſciēdū vltio ꝙ nō ſo
lū culpabiles ſunt apud deū ipi blaſphemi:
ſꝫ etiā iſti q̄ ꝑmittūt pctm̄ illud cum ꝓhibere
poſſent. vt pentes qui nō corrigūt pueros ſu
os cū nomē dei blaſphemāt. ⁊ talia pctā pu
eroꝝ redūdabūt in ipos pentes. Ergo q̄libꝫ
pat̄ ⁊ mr̄ cū audirent pueros ſuos blaſphe-
mie v̄ba ꝓferre deberent eos cuꝫ aſꝑa virga
bene diſciplinare ne amplius audirent talia
ab eis. et hoc eſſet acceptū deo et ipſis parē-
tibus meritoriū. Silr̄ illi culpabiles ſunt q̄
permittunt deo contumeliā in domibꝰ ſuis
inferre q̄ ꝓhibere poſſent. Nullus eñ libent̄
permitteret cōtumeliā fieri patri vel matri
vel alicui ſuo conſanguineo quē diligeret:ſi
hoc impedire poſſet. O q̄ꝫ infelices chriſtia-
ni ſunt illi q̄ ꝓpter tp̄ale lucrū ꝑmittunt in
domibus ſuis cōtumeliā inferri patri celeſti
vel beate virgini marie q̄ eſt mater noſtra:⁊
ſctīs dei qui ſunt frēs nr̄i. Item dñi et recto
res ciuitatū ⁊ villarū q̄ ꝑmittūt deū blaſphe
mari:pricipes ſunt illoꝝ pctōꝝ. Ro.i. Digni
ſunt morte non ſolū q̄ faciūt:ſꝫ etiā q̄ conſen
tiunt facientibꝰ. Magna eñ eſt ꝑuerſitas p̄n
cipū ⁊ rectorum terrarū qui bona ſubditorū
accipiūt ꝯ ꝓhibitionē dei et in diſpēdiū pro
prie ſalutiſ:⁊ qñ poſſent liciter ad honorē dei
recipe bona ſubditoꝝ tunc nolūt. qꝛ q̄lꝫ dñs
terrarū poſſet pecuniariā penā iponere blaſ-
phemātibꝰ ⁊ ſtricte ab eiſdē talē penā pecu-
niariā recipe:⁊ ad honorē dei expēdere.

¶ Alius ſermo de eodē.

V Et q̄d cogitatiſ mala in cordibꝰ ve-
ſtris. Iſtū ſermonē de cogitatōi
bus q̄re infra ſermo.cxxxviij.

¶ Dñica.xx.ſer.cxxiiij.de nuptijs ſpūalibus.

S **Imile factū eſt regnū ce**
lorū hoī regi q̄ fecit nuptias filio
ſuo. Mat.xxij. Sciēdū ꝙ nuptie
ſunt triplices.ſ. carnales que fi-
unt inter virū et mulierē. Spūales q̄ fiūt in
ter aīam ⁊ xp̄m:et celeſtes que fiunt in celo.
Un̄ de ſpūalibꝰ nuptijs ſpāliter in p̄ſenti ſer
mone tria ſunt dicēda. Pmo quō anima dici
tur ſpōſa xp̄i.⁊ q̄ xp̄s fecit ꝓ ea vt eā ſibi co-
pularet. Scđo que debet habere aīa vt deo

ſponſo ſuo placeat. Tertio exẽplū. ℞ Cir
ca primum ſciendū ꝙ aīa hoīs dicit̃ ſponſa
xp̄i q̃ ſibi copulata ē ī baptiſmo ꝑ fidē. Vn̄
dicit dn̄s ꝑ ꝓphetā Oſee. ij. ad quālꝫ animā
Spōſabo te mihi in fide. Et ſicut zelotes ter
renꝰ ꝓ puella quā ſibi copulare cupit int̃ ce-
tera q̄nqꝫ facit quibꝰ zelū ſuū illi apit: ſic ⁊
zelotes ille celeſtis facit. Primo zelotes ille
terrenꝰ portat ꝓ amore puelle quam diligit
ſertū: cirothecas depictas: ⁊ calceos exciſos
cingulū latū ⁊ depictū: veſtes curiales. Se-
cūdo ꝓ amore eius ip̄e cātat cātilenas ama-
torias. Tertio ei tribuit pulchra clinodia.
Quarto ꝓ illa laborat. Quinto aures puelle
pulſat rogās eā tā ꝑ litteras tā ꝑ ſeip̄m q̄ ꝑ
nūcios. Sic deꝰ feruētiꝰ oī zelote terreno la
borauit: vt aīam tuam ſibi attraheret ac tibi
placeret. Prio ſertū. i. ſpineā coronā ꝓ te pu-
blice portauit. cirothecas depictas: ⁊ calceos
exciſos. i. vulnera manuū cruētata: ac pedū
foramīa ꝓ te tulit. cingulū depictū. i. liuores
flagellorū. veſtes curiales. i. veſtē purpuream
pylati: ⁊ albā veſtē herodis tibi ad laudē ⁊
gloriā: ſibi vero in opprobrium et illuſionem.
Secūdo cātilenas amatorias in cruce altiſo
ne cātauit. nec vnā quidē: ſed ſeptē oī inſtr̄o
muſico dulciores. Ad quarū melodiam ſol in
celo obſcuratꝰ: latro in cruce conuerſus eſt.
Maria iux̃ crucē turbabat̃. terra cōtremuit.
petre ſciſſe ſunt. ⁊ velū tēpli diuiſū ē a ſum
mo vſqꝫ deorſum. De iſto cātico dicit̃ in ps.
Et nocte cāticū eiꝰ. ſ. cū ſol obſcuraret̃. De q̄-
libet ſupradictorū ⁊ infra dicēdorū dr̄ Eſa. ix.
Zelus dn̄i exercituū faciet hoc. Tertio dat et
dedit clinodia nobiliſſima ꝓ aīe tue dilectio
ne. nō aūt de burſa vt alij zelotes: ſꝫ de corde
ſuo ſanguinē ⁊ aquā: et clauicl'os pedū ⁊ ma
nuū eiꝰ. Quarto ꝓ ip̄a aīa multiplicit̃ labo-
rauit q̄ſi in tormēto more zelotū totꝰ clipeus
ſuꝰ ꝑforatus eſt. O nobilis dn̄a aīa tibi totū
ad laudē ⁊ honorē: nō ſibi ad vtilitatē ſuba-
lem. Eſaie. ij. Dn̄s ſicut fortis egrediet̃: ſicut
vir pugnator ſuſcitabit zelū. Tā fortit̃ ibi cō
tra hoſtes nr̄os dimicauit ꝙ cicatrices quas
ibi ꝑtulit vſqꝫ ad vltimū diē iudicij nō ob-
ducent̃ ſine dolore. tn̄ ea nūc ſeruauit. ſ. in ſi-
gnū amoris nr̄i. imo dubiū eſt an velit ip̄as
cicatrices etiā poſt iudiciū ſeruare. Quīto ro
gat myſterialit̃ litteris veteris ⁊ noui teſta-
mēti: ⁊ ꝑ ſeip̄m multiplicit̃ in euāgelio: ⁊ eti
am ꝑ nūcios. i. p̄dicatores. De p̄mo ps. De ſe
cūdo. Eccl'. xxxv. Bn̄placitū ē deo recedere ab
iniq̄tate: ⁊ dep̄catio recedere ab iniuſticia. Eſa.
lxv. Expādi manꝰ meas tōta die ad ppl'm in
credulū q̇ gradit̃ in vijs nō bonis. tn̄ de q̄buſ
dā cōquerit̃ Jere. xv. Laboraui rogās ⁊ tn̄ a
vijs ſuis nō ſunt reuerſi. Per tertiū rogat. ſ.
ꝑ p̄dicatores q̇ nūcij ſui ſunt et q̄ſi os ſuum.
Vn̄ q̄tiēs p̄dicatorē audiſti: totiens rogauit
te deꝰ cōuerti q̄ſi ore ſuo. Luc. x. Qui vos au
dit me audit. Exo. iiij. Perge ergo et ego ero
in ore tuo: doceboqꝫ te q̇d loq̄ris. Et non ſolū
dn̄s mādat hoī ꝑ predicatores: ſꝫ etiā ꝑ ſe ro
gat vt cōuertat̃ dicēs in canticis q̄ter. reuer
tere: reuertere: reuertere: reuertere. L Cir
ca ſecūdū ſciēdū ꝙ ſponſa xp̄i dꝫ q̄nqꝫ hr̄e q̄
docuerūt ſarā parētes eiꝰ vt ſpōſo ſuo. ſ. xp̄o
placeat. Primū eſt honorare ſoceros. Xp̄us
em̄ factꝰ eſt ſponſus in baptiſmo aīarū nr̄arū
ꝑ fidē: cuiꝰ pr̄ in celis eſt deꝰ: cuiꝰ mater i ter
ra eſt btā v̄go. Patrē em̄ eiꝰ in hoc honora-
re debemꝰ vt obediamꝰ ei in his q̄ p̄cepit: et
oīa opa nr̄a ad honorē ipſiꝰ ordinemꝰ. Ad h̄
hortat̃ apoſtolꝰ cū dicit. i. Cor. x. Oīa q̄cūqꝫ
facitis ī v̄bo vl' ope ī noīe dn̄i facite. Matrē
eiꝰ ſilr̄ honorare debemꝰ vt ip̄am diligamus
⁊ ei tāq̄ matri ſuiamꝰ ⁊ eā ſignant̃ in caſti-
tate ⁊ hūilitate ſeq̄mur. Scd̄m ē diligere ma
ritū. i. xp̄m. Et ip̄e vere digne diligit̃. fecit ei
ꝓ aīabus nr̄is qd̄ nūq̄ aliq̇ſ maritorū feciſſꝫ
pro ſua vxore. Quis em̄ ſanguinē ſuū ita co
pioſe effunderet vt vxori ſue balneū ex eo fa
ceret: vt ſic a lepra mundaret̃. Hoc fecit xp̄s
ꝓ ſponſa ſua. Item ſi quis haberet vxorē de
functā: nūquid ꝑmitteret ſe occidi vt ꝑ mor
tem ſuam vxor ſua viuificaret̃. Et hoc xp̄us
fecit: q̄ ꝓ aīa noſtra mortuꝰ eſt. Nec em̄ hoc
ſuffecit ſue incōparabili dilectioni. quin ip̄e
dat aīabus nr̄is quotidie corpus ſuū in cibū
⁊ ſanguinē ſuū ī potū. vn̄ Joh. vi. Caro mea
vere ē cibꝰ: ⁊ ſanguis meꝰ vere eſt potus ⁊c̄.
Tertiū ē ꝙ dꝫ regere domū ⁊ familiā. domū
id eſt cor et ꝯſciam vt oīa ibi ſint pulchra ni-
hil feditatꝭ vl' pulueris vel fumi ibi ꝑmittēs
⁊ oīa q̄ facit faciat pure ꝓpter deum. et ſi ali
quādo facit cōtrariū hoc ꝑ cōtritionē ⁊ ꝯfeſ
ſionē optīe purget̃. M Itē regere dꝫ fa
miliā. Hꝫ em̄ aīa. i. xp̄i ſponſa tres puellas
nobiles ſeruiētes ei interiꝰ: ⁊ quinqꝫ minus
nobiles exterius. Tres interiꝰ ſeruiētes ſunt
tres potentie aīe. ſ. memoria: intellectꝰ: ⁊ vo
luntas. illas ſuitrices ſpōſa chriſti ſic regat
vt ſcilicet memoria ſit camera patris in qua
habitet per cōtinuā recordationē. intellectꝰ
ſit camera filij in qua habitet per vere fidei
cognitionē, volūtas ſit camera ſpūſſancti in

qua habitet ꝑ amorē. Quinqꝫ puelle exterio
res ſunt q̄nqꝫ ſenſus corpis quos regere dꝫ
ſpōſa xp̄i: vt oculi nō videāt q̄ nō lꝫ videre.
vn̄ Greg. Non lꝫ videre qd̄ nō lꝫ cōcupiſcere
Silr̄ auditꝰ cuſtodiēdꝰ eſt ne q̄cq̄ indecens
aut malū libenter audiat. Silr̄ pedes q̄ ad
greſſum: manꝰ quo ad tactū cuſtodiēde ſunt
⁊ ſic de alijs. Quartū eſt ſeruire ad menſam
⁊ ad lectū: q̄ ſponſa xp̄i dꝫ xp̄o p̄parare lectū
id eſt ꝯſciam bonā purā ⁊ ſecurā. Vn̄ Canti. i.
Lectulus nr̄ floridꝰ. vn̄ Salo. Secura mens
quaſi iuge ꝯuiuiū. Ber. Magne diuitie ſunt
bona ꝯſcia ⁊ vera q̇d in rebꝰ melius q̇d in
corde dulcius: q̇d in terra q̇etius atqꝫ ſecuri
us bona ꝯſcia. Sic ecōuerſo ē de mala ꝯſcia
Iſid. de ſum. bo. Nulla pena eſt grauior ma
la ꝯſcia. Vis aūt nunq̄ eē triſtis. bn̄ viue. bo
na ꝯſcia ſp̄ gaudiū hꝫ. reus animꝰ nūq̄ eſt ſe
curus. Itē ſponſa xp̄i ſuire dꝫ ſponſo ſuo ad
menſam p̄pando ei bona cibaria. Sunt illa
cibaria bona opa q̄ q̇s facit in gr̄a. Vn̄ Joh.
iiij. Meus cibꝰ eſt vt faciā volūtatē eiꝰ qui
miſit me. Ergo q̄t bona opa facis: tot fercu-
la xp̄o ſpōſo tuo p̄paras. Et ſpōſa xp̄i dꝫ di-
ligenter opa ſua facere ⁊ nō vſqꝫ ad mortem
differre: nec de die in diē ꝓtrahere. vn̄ Joh.
ix. Operamini dū dies eſt: venit ei nox q̄n ne
mo opari pōt. Quintū eſt ſe irrep̄henſibilē
exhibere corā hoībꝰ ne vel exterius vel in do
mo interiꝰ aliq̇s ſcandalizet moribꝰ: verbis:
vita: vel exēplo. N Vn̄ ſciendū ꝙ ad ex-
teriorē diſciplinā inducūt nos tria. Primū
eſt ſi ꝯſideremꝰ q̄liter cū illa ſctōs angelos
letificamꝰ: q̄ angeli gaudēt cū vidēt bonos
geſtus in nobis. Scd̄m eſt ſi ꝯſideremꝰ ꝙ ꝓ
ximus noſter inde emēdatur. Tertium eſt ꝙ
ſpūalis diſciplina cōſeruat in nobis gr̄am.
Sꝫ diceres. ꝑ q̄ cognoſcat̃ aliq̇s eſſe ſpūalit̃
diſciplinatꝰ. Rn̄det̃ ꝑ tria ſigna. Primū ſi
hō hūiliat ſe in oībꝰ opibꝰ ⁊ geſtibꝰ. Scd̄m
eſt ſi hō ē dulcis in verbis. q̇ em̄ plane ⁊ dul-
citer loq̄tur ⁊ r̄n̄det p̄ximis: ille eſt deo ⁊ hoī
bus dilectꝰ. Tertiū eſt ſi ī oībꝰ opibꝰ: moribꝰ:
geſtibꝰ: ⁊ motibꝰ timet deū offendere ⁊ p̄xi-
mū ſcandalizare. Exēplum. Quedam puella
cuiꝰ nomē erat Alexādria ſeip̄am fecit inclu
di: ⁊ ꝑ foramē exiguū alimēta ſuſcepit: ⁊ nec
viros nec mulieres in decē annis vnq̄ vidit
nec vultū ſuū alicui oñdit: ⁊ cām ſue incluſio
nis referebat dicēs. Cuiuſdā inquit iuuenis
animꝰ in mea pulchritudine quondā fuit le
ſus: ⁊ ne viderer reū vel ꝯtriſtare vel p̄dere.
malui me q̄diu vixero potiꝰ includi: q̄ aīam
proximi mei ad ſilitudinē dei factā cum pul
chritudine mea a deo retrahere et occidere.
Itē cū q̄reret̃ ab ea quō ſic poſſet viuere: r̄n̄-
dit. A p̄ncipio diei paſſionem xp̄i meditor ⁊
orōni vaco: ⁊ opus ex lino facio: poſtea ꝑ ſan
ctos p̄triarchas: ꝓphas: apl'os: martyres: cō
feſſores: ⁊ v̄gines cogitatōe diſcurro meditā
do quō iā clare vidēt faciem dei in celo. ⁊ quō
ip̄is mille anni ſunt tāq̄ dies heſterna q̄ p̄-
terijt an̄ ꝯſpectū dei: ceteris horis cibum ca
pio. Appropinquāte nocte dn̄m meū cū ma
xima q̇ete glorifico ⁊ laudo: finēqꝫ vite mee
cū ſpe bona patienter expecto.

¶ De eadē dn̄ica ſer. cxxv. de penis inferni.

l Igatis manibus ⁊ pedi
bus mittite eum in tenebras exte-
riores. Math. xxij. In h̄ ꝙ dāna
ti habebūt ligatas manꝰ ⁊ pedes
dat̃ intelligi ꝙ nūqꝫ ab illa pena poterunt
exire. In hoc ꝙ ſunt miſſi in tenebras ext̃io-
res dat̃ intelligi ꝙ nūqꝫ ad dei miam pote-
runt ꝑuenire. Dicunt̃ ei tenebre iſernales ex
teriores: q̄ ſunt ex̃ ambitū diuine mie. Vn̄
Grego. li. ix. moral'. Quiſqꝫ ad inferni mala
tolerāda deſcēderit: nequaq̄ vlteriꝰ ad lucē
redibit: q̄ nequaq̄ vltra mia ꝑcētis liberat
quos ſemel in locis penalibꝰ iuſticia iudicā
tis dānat. ḡ dicit. Ligatis manibꝰ ⁊c̄. O
Vn̄ ſciendū ꝙ ſicut ſcti angeli hn̄t nouē cho
ros in celo: ſic dānati p̄ncipalr̄ hn̄t nouē pe-
nas in inferno. Prima pena dānatorū in in-
ferno eſt calor ignis. Vn̄ xp̄s dicet dānatis
in iudicio illud Math. xxv. Ite maledicti in
ignē eternum. Et iſte ignis p̄ns hꝫ ſe quo ad
calorē reſpectu ignis infernalis tāqꝫ ignis ī
pariete depictus ad ignē verū: q̄ ſicut ignis
depictꝰ hꝫ magnā differentiā reſpectu ignis
noſtri quo ad calorē: ſic ignis noſter hꝫ ſe re
ſpectu ignis inferni. Modo ſi q̇s digitum ꝑ
horam vnā tenere deberet in igne nr̄o mul-
tum affligeret̃: quō tūc affligēdi ſunt illi q̄
cū corpe ⁊ aīa in igne infernali ineternū cru-
ciādi ſunt vbi pene corū nūqꝫ finē habebunt
q̄ ſm̄ Ariſt. ij. de gn̄a. Impoſſibile eſt infini
ta ꝑtranſire. Vn̄ ſi alicui aīe dānate fieret ta
lis optio ſiue ꝯditio: vt deꝰ ad eā diceret hāc
gr̄am tibi facio aīa. volo ꝙ oīa frumēta q̄ vn
ꝙ creuerūt ab initio ſeculi ad vnū cumulum
cōgregent̃: ⁊ ſp̄ poſt mille annos vnū granū
de illo accipiat̃: ⁊ ſic ꝯſumpto cumulo tu ſal
ua fies. illa aīa diceret deo gr̄as. Inſuꝑ dice
ret. Benedictus dn̄s in donis ſuis: q̄ pena

mea q̄ꝫuis maria adhuc finē habebit: q̄uis adhuc ꝑ multa milia annoꝝ pati me opoꝛteat. Sꝫ nō ita erit. qꝛ in inferno nulla eſt redēptio. qꝛ pena τ ignis infernal' eſt infinita. vñ Eſa. vlti. Ignis coꝝ nō extinguef. Vñ etiaꝫ Ariſt. viij. phiſi. Finiti ad infinitū nulla eſt ꝓportio. Hoc q̇s cogitare deberet cū peccare ꝓponeret τ digitū ſuū ad ignē applicare et pꝛobare an p̄ſentē ignē poſſet ſuſtinere. qȯ ſi nō: quō tūc ignē infernalē eternaliter ſuſtinebit. Vñ legit̄ in vitaſpatrū φ q̇dā ſctūs vꝛ ꝓpter quandā mulierē marie eſt tēptat⁹. q̇ volēs ꝓbare an poſſet ſuſtiere penā infernalem q̄ illi pctō luxurie debef: cōbuſſit digitos ſuos τ ſic cōpeſcuit in ſe illā vehemēteꝫ carnis tēptationē. P Scd̄a pena ē frigus intolerabile. Nā dānati de maxīo caloꝛe ꝓȳciunf in maximū frig⁹ vt ex hac cōmutatiōe pene eoꝝ aggrauent̄. vñ Job. xxiiij. Trāſibūt ab aq̇s niuiū in caloꝛē nimiū τ ecōuerſo. vñ Fulgēti⁹ in quodā ſer. dic̄. Duo p̄ncipalia toꝛmēta ſunt in inferno. ſ. frig⁹ intolerabile. τ caloꝛ ignis inextinguibil'. Vñ legif̄ in euā. Ibi erit flet⁹ τ ſtridoꝛ dentiū. Flet⁹ nāqꝫ in liq̄factiōe oculoꝝ de caloꝛe naſcif̄: ſtridoꝛ v̄o dentiū ḋ frigoꝛe oꝛif̄. Tertia pena ē fetoꝛ maxim⁹. nec mirū vbi tot cadauera cremabūtur. qꝛ ſi h̄ vnū cadauer in ignē poſitū cremaref̄ fetoꝛē emitteret intolerabilē. q̇d tūc erit ibi vbi q̄ſi infinita cadauera ī igne τ ſulphure cōburēda ſt̄. vñ Apo. xxi. Pars illoꝝ erit ī ſtagno ardēti igne τ ſulphure. Johel'. ij. Aſcēdet fetoꝛ ei⁹ τc̄. O pctōꝛ ſi times fetoꝛem p̄ñtis ſeculi q̄re nō times fetoꝛē inferni. Nā ſic̄ odoꝛ ſuauiſſim⁹ eſt in celo q̇ ſupat oīa aromata hui⁹ mūdi: ſic ecōuerſo in inferno ille fetoꝛ maioꝛ eſt q̄ꝫ ſi oīa cadauera mūdi in pice ſulphure: τ igne cremaref̄. Et q̇lꝫ hō h̄ cogitare dꝫ q̄ñ aliq̇d fetet ī p̄ñti qȯ eū ledit. quō ſuſtinebit iſtū futurū fetoꝛeꝫ inferni ſi illud modicū qȯ h̄ fetet ſic te ledit. Sic etiā q̄ñ q̇s aliq̇d dulce guſtat: vel aliquā reꝫ pulchrā videt cogitare dꝫ de dulcedine celeſtiū τ claritate τ pulchꝛitudine electoꝝ. vñ Ber. Dulcedo oīm creaturaꝝ ſi q̇s debite aduertit nihil aliud eſt niſi φ ad illā eternā dulcedinē nos inuitat. Sic ſil'r intelligēdū eſt de penis.

Q Quarta pena īferni ē fames τ ſitis. vñ p̄s. Famē patienf̄ vt canes τc̄. Hāc penā guloſi cogitare deberēt q̇ hic in crapula die τ nocte viuūt: τ laute comedūt τ p̄cioſa pocula bibūt: τ ſic in voluptate carnis q̄tidie viuūt q̇b⁹ xp̄s in euā. maledicit dicēs. vt hr̄. Lu. vi. Ve vob̄ q̇ nūc ſaturati eſtis: τ ecōuerſo dr̄ de bonis q̇ in abſtinētia viuūt. Bti q̇ nūc eſurit̄ qꝛ ſaturabimini. Itē nō ſolū patienf̄ famē: ſꝫ etiā maximā ſitim: qꝛ ſt̄ in maximis caloꝛib⁹: ex q̇b⁹ gn̄af̄ maxia ſitis. vt h̄ pꝫ in euāge. Lu. xvi. de epulone q̇ petiuit vnā ſolā guttā aq̄ dicēs. Pr̄ abrahā mitte lazarū vt intīgat extremū digiti ſui in aquā. vt refrigeret linguā meā: qꝛ crucioꝛ in hac flāma. Silr̄ ꝯtiget illis q̇ hic in ebꝛeitate viuūt. qꝛ vt dicif̄ Sapie. xi. Per q̄ hō peccat ꝑ hec τ punicf̄. Vñ ſicut h̄ bibūt dulcia pocula. ſic ibi habebūt amara τ amariſſima pocula. De q̇b⁹ dicit p̄s. Ignis ſulphur ſpūs ꝓcellarū ꝑs caliç eoꝝ. Sicut eñ vinū in p̄ñti intrat in hoīem τ coꝛ letificat: ſic amaritudo pot⁹ infernal' totum hoīem in oīb⁹ mēbꝛis penetrat τ ꝯtriſtat. et de h̄ q̄re exēplū. ſ. xcix. P. R Quīta pena inferni eſt hoꝛrida viſio demonū. ſic eñ de⁹ τ ſcti delectabiliter ſunt vidēdi: ita ecōuerſo in inferno eſt hoꝛribilis viſio demonū τ dānatoꝝ: qꝛ ſi nullā penā aliam hr̄ent: iſta ſola eis ſufficeret. Vñ legif̄ φ q̇dā frat' iacēs in agone τ vidēs demonē hoꝛribil'r clamauit. τ poſtq̄ꝫ frēs ad ip̄m ꝯuenerāt τ cām clamoꝛis q̄rerēt r̄ñdit dicēs ſe vidiſſe hoꝛribilē viſiōes demonū: τ ſi daref̄ ei optio poti⁹ vellet intrare ſuccēſum clibanū, q̄ꝫ illā hoꝛribilē viſionē adhuc ſemel videre. hoc illi ꝑpēdere deberēt qui h̄ viſuꝫ ſuū ad vanitates mūdi ſpgūt vidēdo choꝛeas τ oꝛnatas mulieres in q̇ q̄ñqꝫ grauiter deū offendūt. Mat. v. Qui vident mulierē ad ꝯcupiſcēdū eā τc̄. Itē hoc illi delicati attēdere deberēt q̇ h̄ nō p̄ñt videre hominē lepꝛoſuꝫ vel alios infirmos hoīes abhoꝛrēt videre. quō tūc videre poterūt demones τ dānatos in inferno. S Sexta pena ſunt vīcula τ tenebꝛe. Vñ dr̄ in v̄bis p̄miſſis. Ligati manib⁹ τ pedib⁹ τc̄. Sciendū φ illi p̄ncipal'r ligant̄ manib⁹ τ pedib⁹ q̇ h̄ ī mūdo ꝑ illicitos tact⁹ τ greſſus deū offenderūt ſcꝫ amplexādo: oſculādo: τ alios τ ſeipos illicite tāgēdo. ſil'r choꝛiꝫādo τ ſaltādo τ ſupbe cū pedib⁹ īcedēdo τ tales tūc maledicēt ſibi τ mēbꝛis ſuis dicētes. Maledicte man⁹ mee q̄ ꝑ malū τ illicitū tactū p̄uaſtis me coꝛona glie: iā ꝓpt̄ vos ducoꝛ ad ignē ḋ q̄ nūq̄ꝫ egrediar ve vob̄ pedes mei maledicti q̇d mihi miſero imputaſtis φ ꝑ malū greſſuꝫ vr̄m mihi ianuā celi clauſiſtis. Ingredimī poꝛtas īferni q̄ vob̄ nūq̄ aplī⁹ apienf̄. O maledicti oculi q̇ nūq̄ ꝓ pctis meis v̄acif̄ vnā lachꝛymā fudiſtis. Iā incipit vr̄ flet⁹ intolerabilis. Et

iā ꝑ mille milia ānoꝝ meroꝛē habueritis nū q̄ inde ꝯſolatoꝛē hēbitis. O maledictuꝫ coꝛ meū iā incipit triſticia tua quā nūq̄ ſequef̄ aliq̄ leticia τ ꝯſolatio. T Querif̄ h̄ vtrū in inferno ſit aliq̄ lux. R̄ñr φ ibi eſt lux mixta fumo ad vidēdū ea q̄ cōtriſtāt dānatos. Vñ Iſiḋ. de ſum bo. li. iiij. Ignis gehēne τ lucebit miſeris ad augmētū pene vt videāt vñ doleāt. τ nō lucebit ad ꝯſolationē vt videāt vñ gaudeāt. Hoc pꝫ. Nā dānati hn̄t maxiam inuidiā ſicut iſti in celo hn̄t maximā charitatē τ cū vident btōs in celo ex hoc toꝛq̄būtur. qꝛ inuidēt illis de tāta glīa: et dolēt de ſeipſis qꝛ talē et tātā gl'iam peccādo amiſerunt. Vñ Ber. Dānati vidēt vñ doleāt. ſ. bonum qȯ amiſerūt. et iuſti videbūt et letabūtur ꝯſiderantef q̇d euaſerūt. Vñ etiā Gre. Ut pctōres in ſupplicio ampli⁹ puniant̄ eoꝝ vidēt glīaꝫ quos cōtēpſerunt. V Querif̄ an dānati recoꝛdent̄ de bonis q̄ hic in p̄ſenti mūdo habuerūt. R̄ñr φ ſic. et hoc ī augmētū pene eorum. vñ Hiero. in oꝛigīali ſup Eſa. In ꝯſummatione mūdi p̄teritarū delitiarū recoꝛdatio erit materia cruciatuū. Vñ qui hic diues fuit: et ibi paup erit. iſte recoꝛdabitur voluptatū τ delitiarū q̄s habuit in cibo τ potu τ veſtitu: vt eo ibi pl⁹ toꝛqueaf̄ ex recoꝛdatiōe p̄teritaꝝ delitiaꝝ. Silr̄ q̇ h̄ in honoꝛe fuit: et ibi deſpect⁹ erit. Sil'r q̇ hic ſe ſnp alios exaltauit τ ibi erit ſuppꝛeſſus in igne infernali. oēs tales recoꝛdant̄ p̄teritoꝝ bonoꝝ: et h̄ cedet eis in augmētū pene τ triſticie. vñ Boeti⁹ in de cōſolatōe phīe. Infeliciſſimū gen⁹ ī foꝛtunij ē recoꝛdare ſe fuiſſe felicē. h̄ ꝓbatur ſic. qꝛ cū q̇s de diuitijs ad magnā paupꝑtateꝫ τ penuriā ꝑuenerit. ita φ opꝫ eū poſt abūdātiā ſuſtinere miſeriā. tūc plus ledif̄ q̄ꝫ iſte q̇ ſp̄ in paupꝑtate vixit. qꝛ difficile ē ꝯſueta relinquere. vñ Ariſt. ij. rheto. Separi ab amicis τ cōſuet̄ miſerabile ē. Septīa pena ē miſerabilis clamoꝛ τ flet⁹ dānatoꝝ. τ inſup terribilis vlulat⁹ demonū. Nā ſic̄ delectabile eſt audire in celo cantū τ laudē angeloꝝ q̇ inceſſabili voce ꝓclamāt. Sctūs: ſctūs: ſctūs dn̄s de⁹ ſabaoth: pleni ſunt celi τ terra gloꝛia tua τc̄. Silr̄ dulce ē audire laudē btōꝝ q̇ cōtinue deum laudāt. Vñ p̄s. Beati q̇ habitāt in domo tua dn̄e: in ſecula ſec. lau. te. Sic econuerſo ē hoꝛribile τ terribl'e audire clamoꝛē dānatoꝝ et vlulatū demonū. Vñ de clamoꝛe dānatoꝝ dr̄ Zacha. xij. Plangit terra. ſ. infernalis familie τ familie ſeoꝛſum. nā ſeoꝛſum clamat τ plāgit familia ſupboꝝ: et ſeoꝛſum familia luxurioſoꝝ. et ſeoꝛſum familia auaroꝝ. et ſic de alijs. τ ſi triſte ē in p̄ñti audire clamoꝛem hoīs tribulati q̇ clamat in vulgari a larme. Quid tūc erit vbi oēſ dānati clamabūt. ve. ve ve. vt hr̄ Apoca. viij. Ve φ vnq̄ nati ſum⁹. ve φ ſm̄ carnē vixim⁹. ve φ vnq̄ illicite gauiſi ſum⁹. Et q̇ h̄ mag̃ lete cantauerūt τ illicite cū cachinnis riſerūt τ in muſiq̄ fiſtulis: et in cytharis maioꝛē cōplacētiā hūerūt: tl'es ī futuro triſtabili⁹ clamabūt τ flebūt. Luc̄. vi. Ve vob̄ q̇ nūc ridet̄ qꝛ lugebit̄ τ flebit̄. X Octaua pena ē moꝛs et̄na τ ꝑpetua triſticia ſine oī conſolatione. p̄. Moꝛs depaſcet eos. Et ſi p̄ñs τ tp̄alis moꝛs q̄ ſm̄ Ari. nihil aliȯ eſt q̄ receſſus aīe a coꝛpe. ita hoīeꝫ cruciat φ nec ſtare: nec ſedere: nec quicq̄ facere pōt p̄ doloꝛe. O q̇d tūc faciet ꝑpetua moꝛs in dampnatis. vñ Gre. i omel'. Erit eñ miſeris moꝛs ſine moꝛte defect⁹ ſine defectu. qꝛ moꝛs ibi ſp̄ īcipit. deficere neſcit. vtinā dānati moꝛi poſſent: ſꝫ heu neſciūt moꝛi. Apo. ix. In dieb⁹ ill' q̄rent hoīeſ moꝛtē τ nō inuenīēt. Si eñ dampnat⁹ hr̄et oīa regna mūdi libēter daret vt ſemel moꝛi poſſet. Vñ Aug. in ſer. Quare ī iferno moꝛs q̄ritur et nō inuenif̄: q̄m quib⁹ in h̄ ſeculo vita offerf̄ et nolūt accipe. in inferno q̄rēt moꝛtē τ nō poterūt inuenire. O q̄ꝫ ſtultum eſt in pctis viuere: τ in eiſdē gaudere qꝛ talis ꝑ tale gaudiū puiuabif̄ eterno gaudio. Greg. Nemo pōt hic gaudere cum hoc ſeculo et illic regnare cū deo. A Nona pena eſt ſepatio a deo τ a btā v̄gine maria et ab omībus ſctis τ āgelis. Et inſup iungi lucifero et oīb⁹ demonib⁹ ī īferno. τ iſta ſepatio a deo τ a ſctis ē amariſſima. vñ Criſoſto. ſup Mat. Due ſunt pene eternales. excidi: τ in ignem mitti. Multi gehēnā hoꝛrēt: ego v̄o caſum gl'e mlt̄o maioꝛē foꝛe dico. Etem decē milia meli⁹ eēt ſuſtinere fulmia q̄ xp̄i faciē māſuetiſſimā auerſam in iudicio videre τ ab ipſa ſepari. Qȯ eñ amariſſimū ſit excludi a deo τ a ſctis τ ab oīb⁹ elect̄ τ āgelis dei oñdit etiam Criſ. in q̇dā ſer. dicēs ſic. Excludi a bōis eternis τ alienū effici ab his q̄ ꝑpata ſt̄ ſanctis tm̄ cruciatū et tm̄ doloꝛē infert: vt ſi nulla extrīſec⁹ pena toꝛq̄ret. hec ſola ſufficeret. Vñ Hugo li. i. de aīa. Quiſputas tūc meroꝛ erit. que triſticia cū ſepabūtur impij a cōfoꝛtio ſctōꝝ et a viſione dei et traditi in ptāteꝫ demonū ibūt cum ipſis in ignē eternū. ibiqꝫ ſemp erunt ſine fine in luctu et gemitu. De diſpoſitiōe coꝛpoꝝ dānatoꝝ q̄re añ ſer. E. B. Pena īferni q̄ꝫ grauis ſit pꝫ ex dictis ſctōꝝ

doctoꝝ. Bern̄. dicit ꝙ vna ſcintilla gehenne
ignis pl' ledit pctōrē q̄ꝫ ſi vna mulier ī labo-
re ꝛ ptu pliś pſeuerādo duraret mille ānis.
Vn̄ etiā Anſel. dicit ꝙ ſi om̄s homines nati
ab adā vſqꝫ ad hodiernū diē viuerēt ꝛ oēs p̄
dicatores boni eſſent: ꝛ oēs de minutiſſima
pena inferni p̄dicarēt om̄s illi ꝓpalare non
poſſent minutiſſimā penā. Silr̄ dicit de gau
dijs et̄nis ꝙ ēt oēs illi eterna gaudia referā-
re non poſſent. Vn̄ etiā Aug. dic̄. Si om̄s ho
mines nati ab adā vſqꝫ ad hodiernū diē ꝛ q̄
āpli' vſqꝫ ad nouiſſimū diē naſcituri ſunt. ꝛ
oīa gramia q̄vnq̄ꝫ exorta fuerūt eſſent homi
nes ꝛ ſi vnā penā quā patit̄ aīa ꝓ vno pctō
mortali in inferno ſuſtinerēt: tūc q̄lꝫ pſona
ꝓ ſua pte hr̄et maiores penā q̄ꝫ oīa tormēta
q̄ oēs ſcti martyres ꝛ oēs raptores ꝛ oēs ma
leſici vnq̄ꝫ paſſi ſunt. Vn̄ ēt Grego. dic̄. Hoc
de penis excogitari nō poterit: qd̄ ibi crucia-
tib' deditū nō fuerit. ¶ Exemplū de pe-
nis īferni legit̄ ꝙ duo fratres quoꝝ vn' dn̄i
pape erat penitētiari'. alt' vo innocēs et pi'
diſcurrebant ad p̄dicādū. Tādē recepti ſunt
ſemel in q̄dā caſtro cuiuſdā nobilis matro-
ne vbi miſſam celebrauerūt. Vn̄ gauiſa dn̄a
iſta cogitauit dicēs. Neq̄ꝫ opꝫ te hos formi
dare nec vercūdari ſecure poteris his cōfi-
teri cū ſint pegrini ꝛ ignoti. Et ſic cū cōfite-
ret̄ vni eoꝝ ſeniori. ſ. vidit iunior ꝙ ad ſingū
la pctā de ore ei' bufo peſſim' egrediebat̄ eti
am ab eccl'a ſaltādo. Tandē enorme pctm̄ cū
cōfiteri voluit de ipi' ore ſilr̄ terribiliſſimus
draco caput ſuū emittere cepit: exire tn̄ non
valuit. q2 verecūdia deuicta illa crimē illd̄ ce
lauit. Jō bufones oēs antea expulſi cū terri
bili dracone redeūtes in os ei' intrauerunt.
Fratrib' vo recedētib' narrauit iunior peni-
tētiario iſti quō totā ſeriē dictā vidiſſet ī ſpi
ritu. Tūc frit' penitētiari' ad dictā dn̄aꝫ re-
dijt ad exhortādū eā. Quā defunctā inuenit.
Vn̄ ꝯtriſtati frēs ieiunijs ꝛ orōib' ſedule iſi
ſtūt donec die t'tia defuncta ill' apuit dꝛaco-
nē horribilē equitās. cui' collū duo crudeles
ſerpētes āplexādo cingebāt: ꝛ vbera eius ſu-
gēdo dētib' diripiebāt. Cui' etiā oculos duo
bufones horribilet poſſidebāt. ꝛ ex ipis ignis
ſulphure' fetidiſſim' emanabat. Cui' etiaꝫ
man' a duob' canib' magnis deuorabantur
Et aures ei' ſagittis igneis replebātur. Cuius
etiā caput lacerte veneniſſime corrodebāt
Vn̄ frēs territi corruerunt. Quib' illa. amici
oīpotētis dei ne timeatis. Nā ego ſuꝫ illa in
feliciſſima multoꝝ pctōꝝ vob p̄die ꝯfeſſa ſi
cte et non integre. Q2 vnū pctm̄ qd̄ cuꝫ ꝯſan
guineo meo cōmiſi verecūdata in cōfeſſione
celaui: iō ꝑpetue ſum dānata. Quā penitēti-
arius ex pte dei ꝛ dn̄i nr̄i ieſu xp̄i adiurauit
vt ſibi cās illarū penaꝝ innueret. Rn̄dit illa
Capilli mei lacerte puniūt me ꝓpt̄ capit' mei
ſupflua ornamēta. Bufones oculorū puniūt
illicitos aſpect' meos. Silr̄ ſagitte puniunt
nepharios aurium audit'. Silr̄ igne ſulphu
reo punit̄ os meū ꝓpt̄ vba blaſphemie et ꝓ
pter detractōes ꝛ cātilenas ꝛ oſcula ꝛ turpia
vba ꝛ vaniloqa. Silr̄ ꝓpt̄ illicitos tactus et
āplex' ſerpētes vbera mea ſugūt ꝛ mordēt ꝛ
collū cingūt. Canes vo man' meas corrodūt
q̄s extēdi ad canes dādo eis ea q̄ paupib' da
re debui. ſ. carnes: offas: ꝛ alia. ꝛ etiaꝫ q2 eas
anulis ꝛ gēmis luxurioſe ornaui. Nūc etiam
crudeliſſimū dꝛaconē eqto ꝓpt̄ ſupbiā quaꝫ
habui in eqtādo ꝛ in currib' ꝛ in veſtib' pro
fis me ſup alios exaltādo. ꝛ ꝓpt̄ cōcubit' lu
xurioſos muliebria mea intolerabilit̄ cōbu-
runt̄ cū tibijs: genub': et femorib' meis. Cui
penitētiari' ait. Que ſunt pctā q̄bus p̄cipue
plures dānant̄. Rn̄dit illa. Hoīes maſculini
ſexus ꝓpt̄ diuerſa pctā mortalia dānantur.
Mulieres vo p̄ci pue propter q̄ttuor genera
pctōꝝ. ſ. ꝓpt̄ pctā lingue ꝛ ſupflui ornat': ſor
tilegij. ꝛ ficte ꝯfeſſiōis ꝓpt̄ nimiā verecūdiā
Reqſita vero an ſuffragijs poſſet iuuari. Rn̄
dit horribilit̄ clamādo nō. q2 eternalit̄ ſum
dānata. Et ſubito draco ille terribilit̄ eā cru-
cians ad infernū traxit ꝛ nuſq̄ꝫ cōparuit.

¶ In eadē dn̄ica, Sermo. cxxvi. Qd̄ multi
damnantur.

Multi ſūt vocati pauci ve
ro electi. Mat. xxij. In verbis p̄-
miſſis fit mētio de paucoꝝ ſalua
tōe. Et h' ē etiā qd̄ dic̄ dn̄s. Mat.
vij. Arta ē via q̄ ducit ad vitā. ſ. eternā: ꝛ pau
ci ſunt q̄ inueniūt eā. ſi lata et ſpacioſa ē via
q̄ ducit ad p̄ditionē: ꝛ multi ſunt q̄ intrāt ꝑ
eā. ¶ Pro q̄ ſciēdū ꝙ ſi vn' ſolus hō tm̄ cre
deret̄ ex toto genere hūano ꝑitur' deberet q̄-
libet ꝓ ſe formidare ne ipe eēt ille vn'. Sic
cū xp̄s dicit in cena ſuis diſcipulis vt habet̄
Mat. xxvi. Vn' veſtrū me traditurus eſt. Ce
perūt ſinguli trepidare et dicere. Nunqd̄ ego
ſum dn̄e? Multo ḡ magis cū dixerit ille qui
oīa nouit. Multi ſr̄ vocati: pauci vo electi.
timere ꝛ tremere deberēt vniuerſi. Illa ei' vba
ſunt terribilia omib' hoīb' ea audientibus ꝛ
corde aduertētib'. Qd̄ autē multi dānant̄ et

pauci ſaluant̄ pꝫ in figura veteris teſtamen
ti. Sicut in diluuio aquarū in q̄ ſolū octo p̄-
ſone ſalue facte ſunt ꝑ archam noe. ꝛ multa
milia hoīꝫ tā viroꝝ q̄ꝫ mulierū pierūt ꝑ aq̄s
diluuij: ꝑ qd̄ nobis dat̄ intelligi ꝙ ſicut octo
hoīes ſaluati ḋ aq̄s diluuij pauci ſunt reſpe
ctu ppl'i tot' mūdi q̄ ſubmerſi pierūt: ita pau
ci ſunt ſaluādi reſpectu dānandoꝝ q̄ erūt q̄ſi
infiniti. Eccl'e. i. Stultoꝝ īfinit' eſt nūer'. i.
dānandoꝝ q̄ ſtulti ſunt. Jſta figurata ſunt
etiā in ingreſſu terre ꝓmiſſiōis vbi inter oēs
filios iſr'l q̄ egreſſi fuerūt de t'ra egypti a vi-
ginti annis ꝛ ſup̄ null' ingreſſus ē in terraꝫ
ꝓmiſſiōis niſi duo. ſ. Joſue ꝛ Caleph. Sed
alij oēs mortui ſunt in deſerto. Et pueri eoꝝ q̄
nati ſunt in deſerto: ꝛ q̄ exierūt de egypto in
troducti ſunt in terrā ꝓmiſſionis. Item etiā
pꝫ in nouo teſtamēto. vbi legit̄ ꝙ xp̄us. x. le-
proſos mūdauit. int' q̄s niſi ſol' vnus reuer
ſus eſt ad regratiandū ꝛ laudādū deū. vt hr̄
Lu. xvij. Itē ꝙ pauci ſaluant̄ pōt cognoſci ī
vita hoīm. q2 ſolūmō iuſti ꝛ boni ſaluāt̄. ps.
Hec ē porta dn̄i ꝛ iuſti intrabūt in eā. Itē. i.
Petri. iiij. Juſt' vix ſaluabit̄: impi' ꝛ pctōr
vbi appebūt. Sꝫ heu pl'es hoīes ſunt iniuſti
ꝛ mali. q2 ſm̄ Job. Tot' mūd' i maligno po
ſit' ē. Hoc etiā pꝫ q2 auaricia: ſupbia: luxuria
ꝛ plura alia vitia iam regnant in mundo. i.
Job. ij. Oē qd̄ eſt in mūdo aut ē ꝯcupiſcētia
carnis: aut ꝯcupiſcētia ocl'oꝝ: aut ſupbia vite
Hoc pꝫ. q2 plures ſunt luxurioſi q̄ꝫ caſti plu
res ſunt ſupbi q̄ꝫ hūiles. plures auari q̄ꝫ mi-
ſericordes: ꝛ pl'es deceptores ꝛ mendaces q̄ꝫ
veraces. ps. Diminute ſunt v'itates a filijs
hoīm. Ari. ij. thopi. Hoīes vt in plurimū ſūt
mali: in paucioꝛib' vo boni. Ex q̄ multi ſunt
vocati: pauci vo electi: ꝛ null' ſcit an ſit ḋ ſal
uandis an de dānandis. ſm̄ illd̄ Eccl'. ix. Ne
ſcit hō an odio vl' amore dign' ſit. Neſcit q̄dē
ſcia certitudinis: ſꝫ tn̄ ſcia cōiecture pōt ſcire
Et ſunt nouē ſigna ꝑ q̄ vnuſq̄ſqꝫ pōt cogno-
ſcere an ſit de electis ꝛ ſaluādis. Et q̄ꝫto pl'a
ſigna q̄ſq̄ꝫ de illis nouem ſignis in ſe inuene
rit: tāto maiorē ſpem hr̄e poterit. Etiā ſi iaꝫ
pctō: ſit: adhuc ſperare dꝫ ꝙ de' ordinabit ſe
cum ꝙ ſaluabit̄. ꝛ erit vnus de nūero ſaluā-
doꝝ ꝛ electorum q̄ a deo electi ſunt. De iſto q̄
re infra ſermo. cxlix. A.

¶ Dn̄ica. xxi. Ser. cxxvij. De nobilitate.

Erat quidam regulus cu
ius fili' infirmabat̄ capharnaū
Joh. iiij. Sicut dic̄ Theophilus.
Jſte rex interfuit miraculo facto in nuptijs
q̄n xp̄s aquā in vinū mutauit q2 tūc credidit
ſꝫ tn̄ xp̄i diuinitatē nō pfecte cognouit. Et ad
hoc innuendū illud miraculum rememorat
euāgeliſta dicens. Venit iterū ieſus in cha-
na galilee vbi fecit aquā vinū. ꝛ erat q̄daꝫ re
gulus cui' filius infirmabat̄ capharnaum.
Ex quo hic facit mentionē de regulo q̄ nobi-
lis fuit: tūc in p̄nti ſmone tria ſunt dicenda
Primo vn̄ nobilitas habeat ortū: ꝛ q̄ ſunt ſi
gna nobilitatis. Scd̄o q̄d tenent̄ nobiles ꝛ p̄-
lati ſuis ſubditis. Tertio q̄ ecōuerſo ſubditi
tenent̄ ſuis p̄latis. ¶ Circa pmū ē ſciē
dū ꝙ nobilitas habuit ortū ex virtutib'. vn̄
prim' rex ſup iſr'l. ſ. Saul elect' eſt a deo. q̄a
hūilis fuit ꝛ v'tuoſus. i. Reg. xv. Cum eſſes
puul' in oculis tuis cōſtitui te regē ſup oēm
ppl'm meū iſr'l. Secūdus rex fuit Dauid: qui
etiā ꝓpter ſuam ꝓbitatē elect' eſt a deo. Vn̄
dixit dn̄s de eo. Inueni virū ſm̄ cor meum.
Ex his hr̄ ꝙ nobiles ex v'tute cognoſcēdi ſ't
nō ex lōgis tunicis: vel ex magnis manicis:
vel in multis ſciſſuris q̄s gerūt in pallijs et
tunicis: q2 al's mechanici ꝛ ruſtici iā omnes
eſſent nobiles. q2 oēs volūt hr̄e ſciſſuras in
veſtibus. Qd̄ aūt nobiles dn̄t eſſe virtuoſi. ꝛ
ꝑ v'tutes cognoſci oñdit Ariſt. ij. poli. Virt'
ꝛ malicia determinant nobiles ꝛ ignobiles.
¶ Circa qd̄ querit̄ q̄ ſunt ille virtutes per
quas cognoſcunt̄ nobiles. Rn̄detur ꝙ prin-
cipaliter ſunt quinqꝫ. Prima virtus eſt largi
tas. Unde de' qui eſt nobiliſſimus eſt largiſ
ſimus. Hoc ſic pꝫ. quia non ſolum dat nobis
ſua beneficia: ſed etiam dat nobis ſeipſum
in ſacramento altaris: in preſenti ꝛ in futu-
ro vult ſeipſum nobis dare in premijꝫ. Vn-
de dixit ad Abraham: ꝛ dicit iam ad quēli-
bet virtuoſum hominē. Ego ero merces tua
magna nimis. Item apparet in hoc etiaꝫ ꝙ
ipſe ſolem ortri facit ſup bonos ꝛ malos: et
pluit ſuper iuſtos ꝛ iniuſtos. ꝛ ex ſua largi-
tate bn̄facit ꝛ bn̄ficia ſua impēdit bonis et
malis: amicis ꝛ inimicis. Itē largitas chri-
ſti apparet in his q̄ fecit in hūanitate: q2 ad
abūdant iā illa fecit. Verbi grā. Sicut quan
do aquā in nuptijs cōuertit in optimū vinū
Et q̄n quattuor milia hominū pauit cum ſe
ptem panib' ꝛ paucis piſculis ita abundan
ter illos panes ꝛ illos piſciculos multiplica
uit ꝙ ſuſtulerunt ſeptē ſportas de fragmē
tis que ſuperauerant. Iteꝫ q̄n pauit quinqꝫ
milia hominum: vt habetur Johis. vi. cum
quinqꝫ panib' ordeaceis ꝛ duobus piſcibus

ita abundāter tribuit ⁊ augmētauit ꝙ diſcipuli collegerūt ⁊ impleuerūt duodeci cophinos fragmētoꝝ ex q̄nq; panib⁹ ordeaceis et duob⁹ piſcib⁹ q̄ ſupauerant his q̄ manducauerant ⁊c̄. Ergo q̄ largior eſt inter hoīes ille nobilior eſt. Hoc etiā naturaliter pꝫ in aq̄la q̄ eſt auis nobilior: q̄ ex ſua nobilitate nō ſola comedit predam ſuā: ſ; cōdiuidit alijs auibus. Sꝫ ꝑcitas ⁊ auaricia: rapina ⁊ exactiones in ſubditis ſunt ſigna ignobilitatis.

B Scd̄a v̄tus nobilitaꝫ ꝑ quā nobiles cognoſci dn̄t eſt gratitudo: q̄ eſt recognitio bn̄ficioꝝ dei ⁊ hoīm. ſ. qn̄ deo grati ſunt in h̄ ꝙ eos p̄ alijs hoībus honorauit ⁊ ſublimauit. Unde Aug. Qui bn̄ficia nō recognoſcit ingratus eſt. Un̄ ꝓpha. Obliti ſunt bn̄ficioꝝ eius. Immo natura ⁊ ratio hūana docēt gratuitatē habere erga bn̄factores. vn̄ Ariſt. ij. ethic̄. Opꝫ regratiari ei q̄ grām fecit. Ita nobiles nō ſolum dn̄t eſſe deo grati: ſed etiā ſubditis ſuis a q̄bus nutriunt̄ dn̄t regratiari: q2 ipſi nobiles nō agros colunt: nec ſerunt: nec metunt: nec triturāt: nec laborāt in vineis: nec panē: nec carnes: nec piſces: nec alia comeſtibilia p̄parant. ſ; alij ꝓ ipſis laborāt: ſicut ruſtici in agris: carnifices: piſcatores: ſartores ſutores: pānicide ipis ꝑpant neceſſaria corporis quo ad victū ⁊ veſtitū. Ergo oīb⁹ illis debent eſſe grati. ⁊ q̄to in maiori reuerētia tenent ſuos ſubditos: tāto nobiliores cognoſcuntur eſſe. Sꝫ illi ſunt ignobiles q̄ ſpernūt vel vilipendūt ſubditos. Immo tales ignobiliores ſunt brutis aīalib⁹. q2 bruta aīalia recognoſcūt illos q̄ eis bn̄faciūt: ⁊ in ſignuꝫ gratitudinis applaudūt ipis. D Q̄d autē bruta aīalia retribuūt q̄nq; bona ſuis bn̄factorib⁹ pꝫ ꝑ tale exēplū. Legit̄ in vita ſancti Macharij ꝙ cū quedā leena habuit ſpeluncā iux̄ cellaꝫ ſcti viri: dū vna vice inueniſſet catulos excecatos: dolens eos ei apportauit: ⁊ ad pedes ipſi⁹ eoſdem poſuit. Cūq; intelligeret vir dei ꝓ illuminatione beluaꝫ rogare catuloꝝ: eo orante illuminabant̄ ⁊ matrē ſeq̄bant̄ ad ſpeluncā. Nō tn̄ bn̄ficij illius ingrata fuit: q2 poſtmodū pelles ouiū cū pilis q̄s capiebat ſepi⁹ ⁊ pluries q̄ſi ꝓ gratitudine ⁊ mercede ante oſtiū celle portauit. Itē aliud exēplum de duob⁹ lupis q̄ aſportauerūt vnū puerū de villa ad ſiluam. Et ex negligētia matris puer nō bn̄ cuſtodit⁹ fuit. Tūc vnus lupoꝝ habuit os reuerſum in ore ſuo ⁊ cū portauit puerū in ore puer illō extraxit cū manu ſua. Et ſic ꝓ mercede duo lupi puerū reportauerūt ad villā: ⁊ liberū emiſerunt.

Tertia virt⁹ ꝑ quā nobiles cognoſcuntur eſt mia ⁊ cōpaſſio in pauꝑes ⁊ ſubditos. Unde in ſignū clementie reges inungūt̄. Et legit̄ etiā ꝙ rex apū nō hꝫ aculeū cū quo pōt pungere ſicut cetere apes. Ergo q̄to q̄s hꝫ maiorem cōpaſſionē ⁊ miām ad ſubditos: tanto eſt coram deo nobilior. Un̄ Greg. Tanto enī q̄ſq; ꝑfectior ē: q̄to ꝑfectius alienos ſentit dolores. Q̄d clementia ſpectet ad p̄ncipes ⁊ ad reges oſ̄dit Sene. dicēs. Nullum ex oībus maior clemētia q̄ꝫ regē ⁊ principē decet. Sꝫ iſti q̄ ſunt duri ⁊ immiſericordes ad pauperes ⁊ ſubditos nō ſunt corā deo nobiles ſ; ignobiles. q2 non habent ſignū nobilitatis. ſcꝫ miām ⁊ cōpaſſionē. Quarta virtus eſt virilitas ⁊ ſtrennuitas. ſ. in defendendo ſubditos. Un̄ nouis militibus dat̄ enſis: ꝓpterea vt viduas ⁊ orphanos ꝓtegere debeāt a malefactorib⁹ ne paupib⁹ ⁊ ſuis ſubditis violētiā inferāt bona ipoꝝ ſpoliādo. Sꝫ q̄dam defendāt ſuos ſubditos ab alijs ⁊ poſtmoduꝫ ꝑ ſeipos eos ſpoliāt. Tales ſiles ſunt ceto in mari q̄ defendit alleca ab alijs piſcib⁹: ſ; ꝑ ſe ea deuorat. Quibus nobilib⁹ minat̄ dn̄s: vt hr̄ Eſa. xxvij. In die illa occidet dn̄s cetū qui in mari eſt. Quīta virtus eſt magnitudo. vł magnanimitas ꝯſiſtit in h̄ ꝙ veri nobiles debent ꝑua cōtemnere. ſ. terrena q̄ ſunt ꝑua reſpectu bonoꝝ celeſtiū: ⁊ magna appetere: ſcꝫ ſpūalia in p̄nti: ⁊ celeſtia in futuro. Ergo qui honorē dei in oībus p̄ponit. ille nobilis eſt. Sꝫ ille q̄ honoreꝫ dei poſtponit ⁊ honorem ꝓpriū q̄rit: ille ignobilis eſt. Et ſciendū ꝙ q̄to plura ſigna illarū p̄dictarū v̄tutū q̄s in ſe inuenerit tanto nobilior eſt coram deo. Unde nobilis eſt ille quē nobilitat ſua v̄tus. Et inſuꝑ talis multū honorād⁹ eſt ab hoīb⁹. vnde Ariſt. iiij. ethi. Honor eſt p̄miū v̄tutis. Ex quo ſeq̄tur ꝙ null⁹ de iure eſt honorād⁹ niſi ſit virtuoſus. vn̄ Ariſto. iiij. ethi. dicit. Scd̄ꝫ veritatē ſolus bonus eſt honorandus ⁊ homini virtuoſo nō pōt fieri tant⁹ honor quin maioris honoris ſit dign⁹. vn̄ Ariſt. iiij. ethi. Uirtuti ꝑfecte nō fit cōdign⁹ honor. Ergo nobiles q̄ volunt habere honores primo dn̄t ſe exercere in virtutibus. ex quo ſoli virtuoſi ſunt honorandi. Quantū ad ſecundū ſciendum ꝙ nobiles ⁊ prelati tria tenentur ſuis ſubditiſ. Hec q̄re an̄ ſer. lix. H. Quantū ad tertium ſciendū ꝙ ſubditi tenentur tria ſuis dn̄is ſiue prelatis. Hec etiam habētur ante eodem ſer. lix. M.

¶ In eadem dn̄ica. Sermo. cxxviij.

¶ De infirmitatibus.

e Rat quidam regulus cuius filius infirmabat̄ capharnaū Joh̄. iiij. Ex quo hic mentio fit de filio reguli q̄ grauit̄ infirmat⁹ eſt vſq; ad mortē: tūc in p̄nti ſermone tria ſunt dicēda. Prio q̄re libenter ⁊ patiēter ſuſtinere debem⁹ infirmitates corꝑis. Scd̄o ꝙ non eſt maior mīa in oꝑibus mie q̄ꝫ ſeruire infirmis. Tertio exemplū de eodem. I Circa primū ſciendū ꝙ libenter ⁊ patiēter ſuſtinere debem⁹ infirmitatē corꝑis. ⁊ h̄ ꝓpt̄ ſeptē. Primo q2 infirmitas corꝑis dat̄ hoī ad citatōnem vt p̄paret ſe ad exitū hui⁹ ſeculi. Lu. xij. Ut cū venerit ⁊ pulſauerit cōfeſtim aperiāt ei. Incerti enī ſum⁹ qn̄: q̄liter: in quo ſtatu: ī quo loco: ⁊ ꝑ quē modū morituri ſum⁹ an in domo: vel in lecto: in ciuitate: vel in campo: ī aqua vel in igne: de die vel de nocte. vn̄ Ber. Certū eſt ꝙ morieris: incertū eſt qn̄: aut quō aut vbi: q2 vbiq; mors expectat: tu quoq; ſi ſapiens fueris vbiq; eaꝫ expectabis. Ergo infirmitas eſt nūcius quē nobis xp̄s mittit vt nos p̄parem⁹. Et ergo ſi errauim⁹ peccando redeam⁹ ad vitā ſalutis penitēdo. vn̄ p̄s. Erraui ſicut ouis q̄ perijt. Aut ſi es in via: et pigre incedis: tūc xp̄s ꝑ infirmitatē corporis pungit hoīeꝫ vt ꝓcedat ꝓficiēdo de bono in meli⁹. O mira fatuitas. irrationale iumētuꝫ ⁊ fatuū intelligit cū pungit̄ vt ad viā redeat ſi errat: vel ſi in via eſt vt ꝓcedat ⁊ hō rōnalis nō vult itelligere. vn̄ p̄s. Uir inſipiēs nō cognoſcet ⁊ ſtult⁹ nō intelliget hec. Ergo qn̄cunq; ſentis aliquā infirmitateꝫ in capite: ī oculis: in dentib⁹: in manib⁹: in pedib⁹: vel ī dorſo: vel in quocūq; mēbro corꝑis: tūc ſuſcipere debes iſtū dolorē tanq̄ꝫ nūciū xp̄i: ⁊ cogita q̄re tibi miſſus ſit. ſ. ad p̄parandū te ad mortē vt ſis parat⁹. Luce. xij. Eſtote parati: q2 qua hora nō putatis fili⁹ hoīs veniet. Un̄ etiā Grego. ſuꝑ Ezech. Etenī nobis cōditor noſter diē mortis incognitū eſſe voluit vt dū ſemꝑ ignoretur ſꝑ ꝓximus eſſe credat̄: ⁊ tāto quiſq; feruētior ſit in oꝑatione. q̄to īcertior eſt de euocatione. K Secundo debemus infirmitatē patiēter ſuſtinere: q2 purgat nos a pctīs p̄teritis. Exemplum habet̄ Numeri. xij. Ubi maria ſoror moyſi ꝑcuſſa ē lepra ꝓpter pctm̄ detractiōis: eo ꝙ detraxit moyſi fratri ſuo: vt ſic ꝑ illā infirmitatē purgaret̄ ab illo pctō. Un̄ Iſido. in ſer. Aduerſa corꝑis remedia aīe ſunt: egritudo carnē vulnerat: ſed mentē curat. Languor enī vitia excorquet ⁊ vires libidinis frangit. Et q̄nq; ꝑ eadem mēbra punit̄ q̄s ꝑ q̄ mēbra peccauit ⁊ deū offendit. verbi grā. Sicut qui offendit deū ꝑ illicitū viſum efficitur aliq̄n cecus qui per illicitos greſſus chorizādo: ſaltādo: ⁊ ſuperbe īcedēdo deū offendit efficit̄ q̄nq; claudus: ⁊ ſic punit̄ in pedibus cū q̄bus deū offendit. Silr̄ q̄ libenter audit verba detractoria ſiue alia v̄ba punitur q̄nq; in ſurditate: ⁊ ſic de alijs. Et eſt bonū ſignū ſalutis cuꝫ hō eſt patiens qn̄ deus eum punit in eodē corpore ⁊ in eiſdeꝫ mēbris cū q̄bus peccauit: q2 ſm̄ Ariſto. ij. ethi. Medicine fiunt ꝑ contraria. Ergo ſi ꝑ integrū annuꝫ: vel etiam q̄nq; oībus diebus vite tue cū corꝑe tuo peccaſti ⁊ diu in pctīs vixiſti: ⁊ de⁹ iam ꝑ ꝓlixioreꝫ infirmitatē vult purgare pctā tua hoc gratanter cū patiētia acceptare debes. vn̄ Greg. in moral. Diuina diſpēſatione agit̄: vt ꝓlixiori vicio ꝓlixior egritudo exiſtat. Ergo non debes mirari nec impatiēter ferre ſi diu infirmus es: q2 forte diu in pctīs vixiſti. ergo opꝫ te iam ſuſtinere illam ꝓlixam infirmitateꝫ. Nā ſicut mater in ſuo dilecto filio nō pōt ſuſtinere maculam in facie: ſ; īmediate lauat ⁊ mundat. ſic xp̄s in ſuis dilectis nō pōt ſuſtinere maculā pcti. g̊ ſi heri peccaſti hodie forte punit te deus pro pctō illo vt ſic purgeris. Tertio infirmitas corꝑis patiēter ē ſuſtinēda. q2 hoſtē noſtrū debilitat. ſ. corp⁹ noſtruꝫ qd̄ eſt maxim⁹ inimicoꝝ nr̄oꝝ: q2 cōcupiſcit ſꝑ aduerſus ſpm̄: q2 corp⁹ de terra formatuꝫ eſt: iō ſꝑ trahit infra ad ima: ſ; cū aīa creata eſt a deo ⁊ infuſa corꝑi. iō ſꝑ ſurſuꝫ tēdit. Et ſic qn̄ corp⁹ infirmat̄: tūc ſp̄us fortificat̄. vn̄ apl's. ij. Coꝝ. xij. Cū infirmor tūc fortior ſuꝫ. vn̄ Amb. Infirmitas corꝑis ſobrietas ē mētis. Ergo libenter debes h̄re infirmū corp⁹ ⁊ aīaꝫ ſanā ex quo aduerſa corꝑis remedia ſūt aīe: ⁊ egritudo carnē vulnerat ⁊ mentē ſanat. L Quarto infirmitas eſt patiēter ſuſtinēda. q2 retrahit hoīeꝫ a malo ⁊ attrahit hoīeꝫ ad bonū faciēdū. p̄ſ. Declina a malo ⁊ fac bonū. Q̄d infirmitas retrahit a malo ꝓbat̄. q2 infirm⁹ nō delectat̄ ſuꝑbire in veſtibus: nec chorizare: nec luxuriari: nec ad tabernas ire: ⁊ ſe inebriare: ⁊ ſic de alijs. Un̄ dicit dn̄s per ꝓpham. Sepiā viaꝫ tuā ſpinis. Hoc pꝫ: q̄a multa pctā dimiſiſti dū infirm⁹ fuiſti: q̄ feciſſes ſi ſan⁹ fuiſſes. vn̄ Hugo. lib. iij. de aīa. Quoſdā p̄ſciens dn̄s multa mala ꝑpetrare

Oſee

poſſe flagellat eos infirmitate corꝑis ne pec
cent: vt eis vtilꝰ ſit frãgi lãguoribꝰ ad ſalu
tẽ q̃ꝫ remanere incolumes ad dãnatiões. Un̄
exẽplũ. Quidã laborãs in magna ⁊ graui in
firmitate rogauit quẽdã ſctm̄ ꝓpᷣ familiari
tatẽ quã habebat ad ipz ⁊ dilectionẽ vt ſibi
impetraret a deo vt a ſua ĩfirmitate curaret'.
Et facta orõne ſtatĩ ſenſit ſe curatũ. Et cum
poſtmodũ magꝭ ſentiret ſe eẽ pronũ ad pec
cãdũ cepit cogitare ꝙ magꝭ eẽt ſibi vtil' ĩfirmi
tas q̃ꝫ ſanitas ad cuſtodiẽdũ ſe a pctĩs: ⁊ ad
augmẽtũ merit: ⁊ ꝙ fatue egit ꝙ ſimplr̃ ꝑe
tiuit illã ſanationẽ. Quare econuerſo rogauit
eundẽ ſctm̄ vt intercederet ꝓ eo ad deũ vt da
ret ſibi qḋ magꝭ ſibi expediret ad ſalutẽ aĩe
ſue. vl' ſanitatẽ vl' ĩfirmitatẽ. Et ſtatĩ reuerſa
eſt pſtina infirmitas. Quã ipe gratant' ſuſce
pit tãq̃ꝫ bonũ donũ dei: cogitãs eã eẽ ſibi vti
lem ad cuſtodiã ſui: ⁊ ad augmentũ meriti.
Item ſciendũ ꝙ infirmitas corꝑis nõ ſoluz
retrahit hoĩez a pctĩs: ſꝫ etiã ad bona opa in
citat. Hoc ſic ꝓbat'. qꝛ infirmꝰ ↄterit' ⁊ ↄfitet'
pctã ſua ⁊ ſatiſfactões ⁊ emẽdã ꝓponit. quã
penitentiã in ſanitate nõ curaſſet. Inſup in
firmꝰ deũ inuocat ⁊ ſctõs interpellat: ⁊ orõ
nes bonoꝝ deſiderat: quoꝝ ſctõꝝ inuocatões
in ſanitate non habuit: ſꝫ ſepiꝰ de deo ⁊ ſctĩs
oblitꝰ fuit. ps. Tribulationẽ ⁊ dolorẽ inueni:
⁊ nomẽ dñi inuocaui. Itẽ. Luc. xiiij. Cõpelle
intrare. glo. Qui infirmitate ↄfracti ad amo
rẽ dei redeũt cõpellunt' ĩtrare. Un̄ etiã. Gre.
Mala q̃ nos hic p̄mũt ad deũ ire cõpellunt
Eſa. xvi. In anguſtia req̃ſierũt te. Imo infir
mitas facit hoĩem feſtinare ad deũ ⁊ ad vir
tutes. ps. Multiplicate ſunt infirmitates
eoꝝ ⁊ poſtea accelerauerũt. Hoc pꝫ qꝛ infir
mꝰ odit gaudiũ mũdi ⁊ hꝫ tediũ audire ⁊ vi
dere ea q̃ mũdi ſunt: ⁊ ↄ̃tr cupit diſſolui ⁊ eẽ
cũ xp̃o ⁊ q̃rit miam dei ⁊ auxiliũ eiꝰ. Et ſic pꝫ
quõ infirmitas trahit hoĩez ad bonũ. Exem
plũ narrat magr̃ Jaco. ꝙ q̃daz erat miles in
frãcia. Cũ aũt q̃dam pauꝑ clericus deferret
aquã bñdictã ad domũ eiꝰ. ille paupi nihil ꝑ
mittebat dari: ſꝫ illũ cũ cõuitijs ⁊ ↄtumelijs
afficiebat. Cũ aũt poſtea dictꝰ miles egrota
ret ⁊ vocatꝰ fuiſſet p̄dictꝰ clericꝰ ad domum
eiꝰ p̄cepit ſibi aliq̃d dari: rogans eũ vt ꝓ eo
oraret vt deꝰ eũ ſanaret. Qui q̃ſiuit ab eo in
quo ſtatu magꝭ laudaret deũ ⁊ timeret ⁊ deũ ⁊
ſctõs plꝰ inuocaret. Qui rñdit ꝙ infirmita
te magꝭ deũ timeret ⁊ corde ⁊ ore eũ inuoca
ret. Tunc clericꝰ ait. Et ego rogabo deũ ꝙ in
iſto ſtatu vos cuſtodiat: in q̃ ei melꝰ valetis
ſeruire. Quinto infirmitas patiẽter eſt ſuſti
nenda: qꝛ eſt ſpeciale donũ dei ⁊ ſignũ dile
ctionis ipſiꝰ. Apo. iij. Ego q̃s amo arguo et
caſtigo. Apl's ad Hebre. xij. Quẽ diligit dñs
caſtigat: flagellat aũt oẽm filiũ quẽ recipit.
vñ etiã Orige. ſup Oſee. viij. Qui diligit' cor
ripit'. q̃ nõ aũt corripit' pctĩs ſuis dimittit'.
Un̄ etiã Greg. in moral'. Attẽde ſcripturã di
centẽ tibi flagellat oẽm filiũ quẽ recipit. Tu
dicis. forte exceptꝰ ſum. ſi exceptꝰ fueris a fla
gelloꝝ paſſione. eris ⁊ exceptꝰ a nũero filioꝝ.
Sic econuerſo ↄtinua ſanitas corꝑis ⁊ ꝓſpi
tas tp̃aliũ rerũ ſignũ eſt odij et ire dei. vnde
Gre. Magnꝰ affluxꝰ rerũ tp̃aliũ eterne dam
natiõis eſt indiciũ. Ergo potiꝰ debes videre
ꝙ deꝰ faciat tibi ſicut ſuis caris amic ⁊ ſuis
filijs. ſ. dãdo infirmitatẽ ⁊ tribulationẽ quã
ſicut ſuis inimicis q̃ in ſuis pctĩs pſeuerãt ⁊
inſup hñt ↄtinuã ſanitatẽ ⁊ ꝓſpitatẽ. Unḋ
legit' ꝙ q̃dã bonꝰ hõ ſingulis annis infirma
bat' ↄ̃ter ſemel. tũc dixit. O deꝰ oblitꝰ es mei
qꝛ iſto anno nõ viſitaſti me. ſ. ꝑ donũ infir
mitatis. ¶ Sexto infirmitas corꝑis ẽ
patienter ſuſtinẽda. qꝛ liberat a futuris pe
nis. Dñs nõ iudicat bis in idipm̄. Naum. i.
Afflixi te ſupple in p̄ñti ⁊ nõ affligã te ſup.
in futuro. Aug. Hic vre. hic ſeca vt in eternũ
pcas. Greg. Miſericorditer exhibet deꝰ tp̃a
lem ſeueritatẽ: ne eternã inferat vltionẽ. Jõ
q̃buſdã ꝑcutit ne eos in eternũ feriat. Ideo ꝑ
ferit nõ ꝑcendo vt in eternũ pcat. Hoc ſũme
placere dꝫ cuilibet pctõri q̃ peccauit: eo ꝙ ne
ceſſe eſt eũ puniri aut hic aut in futuro. ⁊ p̄
ſens tribulatio eſt minima reſpectu tribula
tiõis future. Un̄ ꝓpha. Minimũ ꝓ magno
placeat tibi. Nã p̄ñs infirmitas ⁊ tribulatio
reſpectu future: eſt q̃ſi denariꝰ reſpectu mil
le florenoꝝ. Uel ſicut ſi alicui deberet abſcin
di mẽbrũ vnũ. ſ. manꝰ vel pes ⁊ abſcideret' ſi
bi crinis ⁊c̃. Quia ignis purgatorij ⁊ inferna
lis idez ſunt quo ad calorẽ: niſi ꝙ ignis pur
gatorij eſt tp̃alis ⁊ trãſitoriꝰ: ⁊ infernalis eſt
eternꝰ: ⁊ ignis noſter reſpectu ignis purgato
rij ẽ ſicut ignis depictꝰ in quo vnuſq̃ſq꜒ pur
gabit' ⁊ grauiſſime puniet' qui hic ꝓ pctĩs ſu
is nõ eſt purgatꝰ. Un̄ exemplũ legitur ꝙ qui
dam aduocatꝰ rogauit quendã hoĩem ſibi ca
rum ⁊ dilectũ. vt ſibi poſt obitũ infra. xxx. di
es appareret. Et ille ꝓmiſit ſibi ſi voluntas di
uina ꝑmitteret. Et poſt obitũ apparuit ei dicẽs
ſe eſſe in maximis penis. Et ille. es in purga
torio aut es in inferno. rñdit in purgatorio
ſuz. Et ille. Eſtne aliqua pena tẽporalis que

poſſit cõparari tue pene. Rñdit. Tãta pena
mea eſt ꝙ ſi oẽs mõtes et oĩa ligna et oĩa vi
ſibilia in mũdo exiſtentia arderẽt: ⁊ ego ĩ me
dio illiꝰ ignis ſtarẽ adhuc nõ poſſet eq̃para
ri pene mee quã patior. Et aduocatꝰ queſiuit
in quo ſtatu ipſe eſſet. ꝙ ſibi hoc ꝓpter deuz
⁊ ꝓpᷣ dilectionẽ illam inſinuaret quã ad ip
ſum hñret. Rñdit defunctꝰ dicẽs eũ eẽ ĩ ma
lo ſtatu ꝓpᷣ ſuꝑbiã ⁊ auariciã ſuã: et ſi ſic in
tali ſtatu moreret' eternalit' dãnaret'. Qui ex
hoc cõmotꝰ ⁊ cõpunctꝰ: cõuerſus eſt a pecca
tis ſuis penitendo et ſatiſfaciẽdo: ⁊ factus ẽ
bonus: ⁊ vitã ſuã in bono finiuit. Un̄ tanta ẽ
pena purgatorij: ꝙ quis hic potiꝰ deberet ꝑ
xx. annis infirmari q̃ꝫ ibi ſolũ vna die arde
re. Un̄ dr̃ in decre. Igni purgatorio nulla pe
na corꝑalis eſt cõꝑabilis. di. xxv. Qui in aliud
Ergo q̃libꝫ debet eẽ patiens in ſua infirmita
te et eã deo ꝓ pctĩs ſuis offerre. Et q̃ impati
ens eſt hꝫ duplicẽ infernũ. qꝛ hic illã infir
mitatẽ cõtra quã murmurat: et quã impati
enter fert: et poſt hanc vitã eternã dãnatões
Quia ſicut in patiẽtia q̃s poſſidebit aĩam ſu
am: ſic in impatiẽtia ꝑdet eã. Greg. Regnuz
celoꝝ nullꝰ murmurãs accipit: nec vllus qui
accipit murmurare põt. ¶ Septimo in
firmitas ⁊ tribulatio patient' eſt ſuſtinenda
quia eſt pignus eterne ſalutis: ⁊ ẽ via ⁊ por
ta celi. qꝛ ĩ tribulatõe cõformamur capiti no
ſtro. i. xp̃o in p̄ñti et ſequimur veſtigia eiꝰ. i.
Petri. ij. Xp̃s paſſus eſt ꝓ nobis vobis relin
quẽs exemplũ vt ſeq̃mini veſtigia eiꝰ. Eccl'.
xxiij. Magna eſt gloria ſeq̃ xp̃m. Unde etiã
Apl's. ij. Thi. ij. Si cõpatimur et conregna
bimꝰ. Sꝫ heu plures volunt conregnare cuꝫ
xp̃o in celo. ſꝫ hic nõ pati in mũdo cũ eo. Con
tra quos dicit' Luce. xxiiij. Nõne hec oportu
it xp̃m pati: ⁊ ita intrare in gloriã ſuã. Sic ⁊
nos oportet de neceſſitate pati ſi volumꝰ in
trare regnũ dei. Act'. xiiij. Per multas tribu
lationes oportet nos intrare in regnum dei
Sic pꝫ ꝙ tribulatio et infirmitas corꝑis eſt
pignꝰ et via ⁊ porta eterne ſalutis. O q̃ fugi
unt hãc portã et viã inq̃ꝫtũ poſſunt quomo
do intrabũt celũ. vt ſunt iſti q̃ ita inuite ĩfir
mant': vel aliq̃d ſuſtinẽt. Itẽ q̃ hic ſanitatez
corꝑis plꝰ q̃runt q̃ꝫ aĩe. et q̃ in gaudijs mũdi
et voluptatibꝰ carnis et in diuitijs et hono
ribꝰ ſꝑ viuere volunt. Unde aplus. Ro. viij.
Si ſꝫm carnẽ vixeritis moriemini. Hierony.
Impoſſibile eſt vt p̄ſentibꝰ quis et futuris
fruatur bonis vt hic ventrẽ et ibi mẽtez im
pleat: et de delitijs trãſeat ad delitias. Ber.
Qui carnalibꝰ quidẽ voluptatibus paſcitur
eternarũ delitiarũ epulis indignus habetur
Ut aũt eternis gaudijs digni habeamur tũc
hic libenter pati debemus. Greg. Si dulcia
querimus neceſſe eſt vt amara toleremus.
Inſuper infirmitates et tribulationes aug
mentant homi premiũ celeſte. Mat. v. Gau
dete in illa die et exultate: quoniã merces ve
ſtra copioſa eſt in celis. Hierony. in epiſtola
Libens nũc tormẽta patior vt futura mihi
gloria ſeruet'. Modo quotiẽs aliquem do
lorem corꝑis patient' ſuſtines totiens mere
ris coronã vite eterne. Etiã ſi milleſies ĩ ocu
lo in dorſo: in pede: in corde: in capite: vl' ali
bi dolorem ſentires: ꝓ qualibet vice eternuz
premiũ poſſidebis. Et illud premiũ excedit
oẽs paſſiones p̄ñtis vite: etiã ſi vnꝰ ſuſtine
ret oẽs paſſiones et infirmitates omniũ ho
minũ. Un̄ apl's. Roma. viij. Non ſunt cõdi
gne paſſiones huiꝰ temporis ad futurã glo
riam. Immo ſi quis in ardenti clibano debe
ret eẽ vſq꜒ in finem mũdi adhuc nõ eſſet cõ
paratio futuri gaudij. Unde Criſoſt. Si quo
tidie oportet nos tormẽta perferre: ſi ipam
gehennã paruo tempore tolerare ꝓ eo vt xp̃z
videre poſſemꝰ in gloria: et ſanctorum eiꝰ nu
mero aſſociari nõ erit dignũ pati omẽ qḋ tri
ſte eſt mõ: vt tanti boni tanteq꜒ glorie parti
cipes haberemur. ¶ Quantũ ad ſecun
dũ ſciẽdũ ſꝫm magiſtrũ Hubertũ ſuper regu
lam beati Auguſtini. ꝙ nõ eſt maior miſeri
cordia in exterioribꝰ opibus mĩe q̃ꝫ q̃ exerce
tur circa infirmos ſeruiendo et adminiſtran
do eis. Ibi enĩ paſcit' eſuriẽs et potatur ſiti
ens. hoc xp̃s recipit q̃ſi ſibi eſſet factũ in cru
ce q̃ſi dixit Sitio. Mat. xxv. Qḋ vni ex mini
mis meis feciſtis mihi feciſtis. Item veſte
nudꝰ coopitur cũ infirmũ tegis: ⁊ hoſpitali
tas exhibet' q̃ſi infirmo lectus ad quieſcẽdũ
paratur. Et vinctus viſitatur q̃ſi vinculis li
gatus infirmitatis conſolatur: et tandez ex
hibetur mortuo officium ſepulture. Et ſic in
firmis ſeruiendo exhibẽtur oĩa opera miſeri
cordie. Itez ſeruire infirmis precellit alia o
pera miſericordie et religionis. Qḋ ſic proba
tur. Nam in operibꝰ rigoris et religionis ſer
uitur quandoq꜒ deo de vno ſenſu vel de vno
mẽbro: vt in abſtinentia de guſtu: in vigilijs
de viſu. in aſpero veſtitu de tactu: in ſilẽtio
de lingua: ⁊ ſic de alijs. In opibꝰ xͦo pietatꝭ
circa ĩfirmos primo ſeruit ei oculꝰ in vigilãdo
et interdũ horrenda videndo: pro quibꝰ hoĩ
dabitur diuina viſio in celo. Secũdo olfactꝰ

fetores ſentiendo. Tertio audit⁹. dura ꝟba: gemit⁹: ſuſpiria: ⁊ importunitates audiēdo Quarto tactus infirmos tangendo ⁊ ſublevando. Quinto guſtus ꝓpter eos ſolitā comeſtiones intermittendo. Sexto lingua eos conſolādo. Septimo pedes ꝓ eis diſcurrendo. Octauo totum corpus pro eis diuerſimode laborādo. Que ğ religio poterit huic comparari in qua hō ſeipm totuꝫ ſic deo religat: vt ei ex toto corde ſeruiat: ⁊ corpe ⁊ ſenſibus et mēbris vt iam dictū eſt. Huius religiōis ſeruāde et ſectande dedit nobis exemplum xp̄s q̄ tam benignū ſe exhibuit infirmis eos viſitando: dulciter alloquēdo: frequēter ſanādo. Circa vltimū nota exemplū. Legit̃ i vitaſpatrū ꝙ erant duo fratres quoꝝ vn⁹ multum ieiunauit: ali⁹ vero ſeruiebat infirmis deuote. Queſitū aūt fuit a quodā ſene q̄s eorū eēt maioris meriti. et dixit ſenex. Si frat̃ ille ieiunās appēderet ſe p nares nō poſſet ꝑuenire ad mēſurā illi⁹ q̄ ſeruit infirmis.

¶ In eadem dominica. Sermo. xxxix. De morte ſpirituali.

Incipiebat ei mori. Job. iiij. c. Sciendū ꝙ ſicut hō morit̃ corꝑalit̃. ſic etiā et ſpūalit̃. Vñ in p̄nti ſermone tria ſunt dicenda. Primo quō homo morit̃ i aīa. Secūdo quō mors corꝑalis ⁊ ſpūalis cōꝑantur adinuicē Tertio exēplū. P Circa primū ſciendū ꝙ ꝓgreſſiones mortis criminalis ipſius aīe poſſum⁹ acipere ꝑ ſimilitudineꝫ mortis corporalis. corꝑalit̃ eniꝫ moriēs Primo incipit infirmari. Secūdo febricitari. Tertio agonizare. Quarto mori. Quinto inuolui ſiue velari. Sexto exportari. Septimo tumulari. ⁊ ſic fit ꝑ oēm modū morientib⁹ in pctīs. Primo qñ hō corꝑalit̃ incipit infirmari: tūc diſtēperatur in natura: ſic ꝙ nō hꝫ appetitū ⁊ ſaporem cibi neq̄ pot⁹: ſic aīa ꝑmo infirmatur et diſtemꝑatur. et hoc fit in pmis motib⁹ ⁊ ſuggeſtionib⁹ cuꝫ delectatione: tñ ſine cōſenſu. Secūdo aūt oportet morientem febricitari: null⁹ em̄ ex p̄dicta infirmitate morit̃: niſi eadē infirmitas ampli⁹ inualeſcat. Cū em̄ hō infirm⁹ ſe ſentit ex vitijs impugnari grauiter intantū vt totū corp⁹ incendat̃ iam ſentit qꝛ infirmitas creuit: ⁊ accenſiones ſiue aduſtiones viciorꝫ: ꝙ diu tñ ibi ꝑſiſtit nequaꝙ morit̃: ſꝫ neceſſe eſt ꝙ ſi mori oporteat vt amplius ꝓcedat̃. Tertio homo ad moriendū ſe diſponēs incipit agonizare, qō ꝯtingit cum victus importunitate temptationis mutari incipit: et deliberare qō velit et qō faciat mō i ꝑte vult ⁊ in ꝑte nō vult. Cunq̄ rō ſic luctat̃ cū ſenſualitate: vt ratio modo vincat modo vincat̃: hec luctatio nihil aliud ē q̄ agonizare: ⁊ ad morteꝫ feſtinare. Quarto egritudine hac inualeſcente: tūc hō ex importunitate impugnantiū viciorꝫ vincit̃ dans man⁹ hoſtibus vt ꝯſentiat i pctm̄ iā ex hoc ipō exalat ſpiritū. ⁊ ſtatim mortu⁹ ē hō iſte qꝛ cū cōſenſuꝫ pctō dederit de⁹ q̄ ē vita aīe, euolat ⁊ aīam mortuā derelinq̄t: etiā ſi pctm̄ adhuc actualiter nō eſt ſubſecutū. Vñ dr̃ in decre. In malicia volūtas ꝓ ope reputat̃. de pe. diſt. i. Oīs Propt̃ qō dr̃ Thobie. iiij. Caue ne aliq̄n peccato conſentias. Quinto pānis inuoluit̃ et velat̃ ſic ꝙ iā vict⁹ pctō ꝯſentit et ope ipſuꝫ ꝑpetrat: ſꝫ tñ occulte: qꝛ adhuc de ꝑpetrat̃ criminib⁹ erubeſcit. Sic occultabat Adā pctm̄ ſuū cū interrogat⁹ a dño r̄ndit. Mulier quā dediſti mihi ſociā dedit mihi de ligno et comedi. Silr̄ eua occultauit cū interrogata fuerat dicens. Serpens decepit me. Sic dauid occulte ꝑpetratū adulteriū abſcondere nitebatur: cū mitteret pro vria et veniret ⁊ intraret domū ſuā ⁊ dormiēs cū vxore ꝯceptū crederet eſſe ſuū. Cui dixit de⁹ ꝑ Nathā ꝓphaꝫ Tu feciſti abſcondite, ego aūt faciā ꝟbū iſtō in cōſpectu oīs iſrl̃: ⁊ in cōſpectu ſolis. Sic etiā dicit dñs cuilꝫ pctōri q̄ iā celat peccatuꝫ ſuū. Naum. iij. Reuelabo pudenda tua in facie tua: et oñdam gentibus nuditatē tuā. Qō cōtinget in extremo iudicio dño ſecreta cordiū reuelante. Sexto mortu⁹ pānis inuolut⁹ exportat̃. Sic pctōr occultis pctis crebri⁹ repetitis in peius ꝓficit: vt audacter peccare incipiat ⁊ in apto. ſic ꝙ de his nihil penitus erubeſcit: ſꝫ mag̃ gloriat̃ in malicia: vt ſit de numero illoꝝ de quib⁹ dr̃ Prouer. ij. Letant̃ cum malefecerint: et exultant in rebus peſſimis: quoꝝ vie ꝑuerſe ſunt: ⁊ infames greſſ⁹ eoꝝ. De qb⁹ dr̃ Jere. iij. Frons mulieris me. f. eſt. ti. no. eru. Septīo tumulat̃ cuꝫ lōga cōſuetudo ⁊ apta malicia peccādi trāſit in habitū: intantū ꝙ etiam peccare deſiderat. cuꝫ nullū habeat incitamentū: et cū oīa ipugnātia cōquieſcant affect⁹ volendi nunꝙ in talibus requieſcit: et ſic obſtinati et indurati vix cōuertunt̃. Threno. iij. Lapſa eſt in lacū aīa mea: poſuiſti lapidē ſuꝑ me. Q Quātū ad ſecundū ſciēdū ꝙ nouē ſunt ſigna ꝑ que cognoſcit̃ infirm⁹ vtrū cito morie̅t corꝑalit̃. Sic ſimilit̃ cognoſcit̃ de homine ſpūaliter.

Primū ſignū eſt ꝙ q̄s conſideret faciem infirmi: qui ſi oīno diſſimilis eſt reſpectu ſtat⁹ ſanitatis ſignū eſt mortis. Sic ſpūalit̃ ſi exēplū malū prebes ꝓximo. ſ. colorādo faciē tuam vt poſſis ꝓximū allicere ad malā ꝯcupiſcentiā: ſignū eſt ſpūalis mortꝪ. Et talis ē occiſor ꝓximi: ⁊ re⁹ oīm aīarū quas ꝑ ſuā pulchritudinē allicit ad malā ꝯcupiſcentiā. Vñ dr̃. in mora. Tot mortib⁹ q̄s dign⁹ ē: q̄t exēpla prauitatis in poſteros reliq̄t. Et tales q̄ ꝑ malū exēplū dant occaſionē alijs peccādi ſunt maledicti a xp̄o. vt hr̃ Math. xviij. Ve hoī ꝑ quē fit ſcandalū. Et talis reus erit oīꝫ pctoꝝ q̄ alij ex ſuo malo exēplo cōmittūt eū imitando: ⁊ inde pena eius ſꝑ augmētabit̃ a quolibet q̄ eum in talibus ſeq̄tur vſq̄ ad diem iudicij. Sed q̄ timet ſcandalizare ꝓximū in ꝟbis: in moribus: ⁊ in factis ē ſignuꝫ boni coloris in facie ſua ⁊ ſignū vite. Et talis q̄ prebet bonū exemplū ꝓximo multū diligitur a xp̄o: ⁊ quotquot eū imitant̃ in hoc bono exēplo tot gaudia accidētalia habebit in celo. vñ Ceſarius. Quantis exēplum vere humilitatis ⁊ ꝑfecte charitatis oſtenderis: cū tantis ⁊ ꝓ tantis eterna premia poſſidebis. Secōm ſignū eſt ſi infirmus vigilat ⁊ lucem odit ⁊ hoīes fugit ⁊ faciē abſcondere nititur ſignū eſt mortis corꝑalis. Sic ſpūalr̃ ſi q̄s fugit lumē apte p̄dicatōis: ſic ꝙ non pōt audire veritatē ⁊ ꝟbum dei: ſignū eſt mortis ſpūalis. Si q̄s aūt libent̃ audit ꝟbum dei et veritatē: ſignū eſt vite ſpūalis. Vnde xp̄s dicit in euāge. vt hr̃ Joh. viij. Qui ex deo eſt verba dei audit: ꝓpterea vos nō auditis: qꝛ ex deo nō eſtis. Tertiū ſignū eſt ſi infirm⁹ ſtridet dētibus in acuta paſſione: ⁊ eſt antiquus nec hō antea facere ꝯſueuerat: vel inſanire incipit: tunc cito moriet̃. Sic ſpūaliter ſi q̄s eſt iracund⁹ ⁊ impatiens ⁊ cū verbis maledicis et iracūdis ꝓximū offendit: ſignū eſt mortꝪ ſpiritualis. Vñ apl̃s. i. Coꝝ. vi. Neq̄ maledici neq̄ rapaces regnum dei poſſidebūt. Sicut ſunt illi iracūdi cum q̄bus nullus concordare pōt: q̄ viuūt cū ꝓximis ſuis in hoc mūdo ſicut diabol⁹ pater ipoꝝ viuit cum dānatꝪ in inferno quē null⁹ pacificare pōt. Et tales iracundi hn̄t duplicē infernū. ſ. in p̄nti penam ire ⁊ in futuro penam dānationis eterne. vñ Jere. v. Seruietis dijs alienis q̄ nō dant vobis requiem die ac nocte: ſic ecōuerſo pacifici ſunt filij dei ⁊ tabernaculū altiſſimi. p̄. In pace fact⁹ eſt locus eius. Quartū ſignū eſt ſi naſus ꝯtrahit̃: ⁊ ſi labia ꝯtrahunt̃: ſignū eſt mortis corꝑalis: ſic ſpūaliter ſi q̄s raro aperit os ad laudandū: ad regratiandū deo: ſed poti⁹ ad blaſphemandū ⁊ ad iurandū eſt ſignū malū. Vñ oēs blaſphemi habēt ſignum mortꝪ eterne: ſꝫ ecōuerſo illi q̄ deū laudāt ⁊ ei regratiant̃ de ſuis bñficijs: vt dicere poſſint cū. p̄s. Bñdicā dño in oī tp̄e: ſꝑ laus eius in ore meo. Quintū ſignū eſt ſi infirmus hꝫ linguā ſiccā ⁊ nigrā puſtulā in lingua: hoc eſt ſignū mortꝪ corꝑalis. Sic ſpūaliter ſi q̄s hꝫ linguā mendacē: ſignū eſt mortis ſpūalis. Vñ ſcriptū eſt. Os qō mentit̃ occidit aīam. Naꝫ mendax lingua eſt q̄ſi falſa moneta q̄ nō valet niſi ad ignē. Sic ecōuerſo ſi hō eſt verax in verbis ſuis: eſt ſignū vite ⁊ ſalutis. p̄s. Ecce em̄ veritatē dilexiſti ⁊c̃. Quia ip̄e xp̄us eſt via: veritas: ⁊ vita. Sextū ſignū eſt ſi ſternutationē nō hꝫ cū piper vel elleborus imittit̃ in naſum infirmi: qō tñ ſimplices facere nō debent alioquin infirmū grauiter ledere poſſent: ⁊ eſt ſignū malū ſi nō ſternutat. Modo in ſternutatione mouet̃ totū corp⁹ hominis abintra ⁊ abextra. Sic ſpūaliter ſi q̄s audit vel cogitat de morte ꝓpria vel de iudicio extremo: vel de penis inferni: vel gaudijs celi ⁊ nō cōcutit̃ in ſeipō: ſignū eſt eterne mortis. p̄s. A iudicijs eī tuis timui. Sic ecōuerſo ſi q̄s audiēdo vel cogitādo iſta p̄dicta ꝯcutit̃ ⁊ mouet̃ ad ꝯtritionē ⁊ ad pniam: ſignū eſt ſalutis. Septimū ſignū eſt ſi ſordes auriū que naturaliter ſunt amare vertant̃ in dulcem saporē: eſt ſignū mortis corꝑalis. Sic ſpūalr̃ ſi alicui eſt dulce audire detractiōes de ꝓximis ſignū eſt mortis eterne. vñ Aug. Nō accomodes aures tuas ad ꝑcipiendū ꝟba detrahentis ne cōcipias mortē in aīa tua. Detrahenti em̄ ⁊ audienti vtriq̄ eſca eſt mors aīe Et vt breuius concludā. detractor ⁊ libēs auditor diabolum portant in lingua. Vñ etiaꝫ Ber. detrahere aut detrahentē audire qō horū dānabilius ſit nō facile dixerim. Sic ecōuerſo ſi q̄s libenter audit bona loq̄ de proximis ⁊ ex fraterna charitate ꝯgaudet ipis ſignū eſt vite eterne. Vñ. i. Joh. iij. Nos ſcim⁹ qm̄ trāſlati ſum⁹ de morte ad vitā: qꝛ diligimus frēs. Octauū ſignū eſt ſi ſudor ⁊ anhelitus frigeſcit: ⁊ inſuꝑ man⁹ ipſi⁹ infirmi ſūt frigide ⁊ fuſce: ſignū eſt mortꝪ corꝑal̃. Sic ſpiritualit̃ ſi q̄s eſt frigid⁹ ⁊ tepid⁹ in his q̄ ſūt dei: ⁊ ad ſalutē aīe ꝑtinent: ⁊ facilis ad ea q̄ corꝑis ⁊ mūdi ſunt. Et inſuꝑ ſi nec iniuſta reſtituere curat: nec elemoſynā pōt d̄ iuſte acq̄ſitis dare ex magna auaricia ⁊ cupiditate ſu

perſiua:ſignū eſt morꝭ eterne. Sic ecōuerſo.
Si qs eſt agilis ⁊ prōpt⁹ ad ea q̄ dei ſunt:et
pōt libere ⁊ ſpōte reſtituere res iniuſte acqſi
tas ⁊ largiter elemoſynā dare de rebus iuſte
acqſitis:ſignū ē vite ſpūalis ⁊ eterne. Nonū
ſignū eſt ſi infirm⁹ nec dormire nec reqeſcere
pōt:ſ; iā vult huc iā illuc:nec in vno loco ma
nere pōt:ſignū eſt morꝭ corpalis. Sic ſpūali
ter ſi qs ſp occupaꝛ circa terrena ⁊ trāſitoria
die noctuqꝫ:ſic ꝙ nec in dieb⁹ feſtiuis ceſſat
a laborib⁹ ⁊ mercātijs ſuis:et intrīſ inqetat
cor ſuū ꝙ raro vel nūq̄ꝫ cogitat de deo ⁊ ſalu
te ꝓpria:ſignū eſt morꝭ ſpūalis ⁊ etne. Sic
ecōuerſo. Si qs nollet qcqꝫ lucrari ꝯ deū nec
violare feſta ꝑꝑ aliqd lucruꝫ tpale:⁊ ꝯtētaꝛ i
his q̄ de⁹ ſibi adminiſtrat ⁊ intēdit eis vti ad
honorē dī ⁊ ſalutē ꝓpriā:ſignū eſt vite ſpūa
lis ⁊ eterne. R Quantū ad tertiū nota
exēplū de his q moꝛi incipiūt:ſicut fili⁹ regu
li q incipiebat moꝛi. Legiꝛ in vitaſpatrū or-
dinis p̄dicatoꝝ. ꝙ fuit in ꝓuincia anglie in
ꝯuētu derbie frater qdā iuuenis valde deuo
tus ⁊c. qre illud exēplū ſup̄. ſer. ix. P.

¶ De eadem dñica.

Redidit ipſe et domus

S eius tota ⁊c. Iſtum ſer. de articulis fidei quos qlibet xpian⁹ credere dꝫ quere infra ſermo. cxlvi.

¶ Dominica. xxij. Sermo. cxxx. de indulgen-
tia ad inimicos.

Erue nequaꝫ omne debi

T tum dimiſi tibi: qm̄ rogaſti me: nōne ḡ opoꝛtuit ⁊ te miſereri con
ſerui tui ſicut ⁊ ego miſertus ſuꝫ.
Math. xviij. Supius interrogauit petr⁹ ie-
ſuꝫ dicens. Dñe quotiēs peccabit in me fraꝛ
meus ⁊ dimittā ei vſqꝫ ſepties. Et rñdit ie-
ſus. Nō dico tibi vſqꝫ ſepties:ſ; vſqꝫ ſeptua
gieſſepties. Et poniꝛ ibi nūerus determina-
tus ꝓ numero indermiuato.i. quotiēs pec-
cabit totiēs dimitte ei. Vñ in p̄nti ſermone
tria ſunt dicēda. Primo q̄ ſunt iſta q̄ debēt
nos inducere ad indulgendū inimicis nr̄is.
Scdo qualiter tenemur indulgere inimicis
nōſtris. Tertio exemplū de eodē. S Cir
ca primū ſciendū ꝙ qnqꝫ ſunt q̄ debent nos
inducere ad indulgendū inimicis nr̄is. etiaꝫ
q̄ꝫtūcūqꝫ grauiter nos offenderūt. Unde qui
cūqꝫ illa qnqꝫ diligenter ꝯſiderat ⁊ pōderat
non erit ſibi graue inimicis ſuis indulgere.
Primo em̄ debem⁹ indulgere offenſoꝛib⁹ no
ſtris:vt pctā noſtra nobis a deo dimittātur,
Nam tanta eſt differentia inter pctā nr̄a qui
bus deū offendimus:⁊ inter offenſaꝫ qua p-
ximus nos offendit. ſicut inter decem milia
talenta ⁊ centū denarios. Ut aūt deus nob̄
multa ⁊ magna pctā dimittat libenter debe
mus hoc puū dimittere ꝓximis. Vñ Marci
xi. Cum ſtabitis ad oꝛandum dimittite ſi qd
habetis aduerſus aliquē:vt ⁊ pater veſter q̄
in celis ē dimittat vobis pctā vr̄a. Qd ſi vos
nō dimiſeritis nec pater veſter q in celis eſt
dimittet vobis pctā veſtra. Luc. vi. Dimitti-
te ⁊ dimittemini. Aug. de verbis apl̄i. Unuſ
quiſqꝫ talem indulgentiā acceptur⁹ eſt a dō
qualē ⁊ ip̄e dederit ꝓximo. Vñ etiā petr⁹ ra
ueñ. O hō ſi ſine pctō eſſe nō potes ⁊ vis ſp
dimitti ſp dimitte. Q̄ꝫtum vis dimitti tibi tā
tū dimitte. quoties vis dimitti tibi: totiens
tu dimitte. imo q2 vis totū tibi dimitti totū
dimitte. vñ Gre. in omē. Ille recte ſui delicti
veniaꝫ poſtulat:qui hoc qd prius delinquiꝛ
in ipſo relaxat. Immo tāta poſſet eſſe offen-
ſa ⁊ cū tanta charitate ⁊ patiētia indulgere
poſſes ꝙ de⁹ oēm culpā tibi indulgeret. Gre
go. Qui in ſe peccanti clementꝛ indulſit:nul-
lum pctī veſtigiū in aīa ei⁹ remanebit. T
Exemplū de hoc legim⁹ ꝙ erat qdam miles
q occidit patrē alteri⁹ militis:⁊ ille volēs vi
dicare homicidiū patris nūq̄ꝫ potuit illū mi
litē inermē inuenire:ſ; ſp armatus inceſſit.
Accidit aūt in die paſceues ꝙ idē miles in-
ceſſit nudipes ⁊ ſine armis. Tūc alius miles
cū euaginato gladio cucurrit ad ipm volēs
vindicare homicidiū patris. Tūc ille ꝓſtra-
uit ſe ad pedes alteri⁹ militis dicens ei. Ego
hūiliꝛ ſupplico vobis ꝓpꝛ illū q hodie i cru-
ce ꝓ nobis moꝛtu⁹ eſt quatin⁹ mihi ignoſca
tis quicqd cōtra vos feci occidendo vob̄ pa-
trem veſtrū. Et ille miles erexit eū ⁊ ꝓpꝛ ie-
ſum crucifixū totū indulſit ei ⁊ in ſignū recō
ciliatōis oſculat⁹ eſt eū. Cū aūt ille miles in
eccl̄ia cū ceteris hoib⁹ oſculari voluit crucifi
xum ſicut mos ē in illa die. tūc ieſus in cruce
amplexat⁹ ē eūdē militē cū brachijs:et oſcu
lat⁹ eſt eū corā oi ppl̄o. ⁊ vox ab oib⁹ audita
eſt. Tu hodie ꝓpꝛ me indulſiſti illi q tibi pa
trem tuuꝫ occidit. ⁊ ego hodie indulgeo tibi
oia pctā tua. Et ſic impletū eſt in illo milite
illud dictū xp̄i:vt habeꝛ Luc. vi. Dimittite ⁊
dimittemini. vñ Augu. Multa ſunt genera
elemoſynaꝝ:q̄s cū facim⁹ adiuuamur vt di
mittanꝛ nobis pctā noſtra:ſ; ea nihil eſt ma
ius q̄ꝫ cū ex corde dimittim⁹ qd in nos alqs
peccauit. Sed indurati qui nolūt indulgere

Exēpl de quodaꝫ milite qui occidit alium ... ille

offenſoꝛibus ſuis nullo modo debēt ſperare
indulgētia ſuoꝝ pctoꝝ etiā q̄ꝫtūcūqꝫ cōterā-
tur vel ꝯfiteanꝛ. vñ Iſid. de ſum. bo. Fruſtra
deū ſibi propiciari qrit:q cito ꝓximo placari
negligit. Immo obſtinat⁹ ⁊ iracūd⁹ q in ran
core ⁊ inimicitia ſtāt et nolūt indulgere illud
qd eis dimiſſum fuit reexigiꝛ ab eis. vñ Gre.
in li. moꝛa. Si hoc qd i nos delinqtur ex cor-
de nō dimittim⁹, ⁊ illud ruꝛſum exigiꝛ qd no
bis iam ꝑ pniam dimiſſum eſſe gaudebam⁹.
Secūdo debem⁹ indulgere ideo vt de⁹ exau
diat orōnes nr̄as:et acceptet bona opera no
ſtra. Rō eſt. q2 de⁹ nullū bonū opuſ acceptat
nec orōnes exaudit q̄diu qs ſtat in rācoꝛe et
nō vult indulgere. Aug. Qui nō vult dimitte
re fratri ſuo nō ſperet orōnis effectū. Vñ eti
am Amb. Si non iniuriā dimittis que tibi
facta eſt. nō orōnē ꝓ te facis:ſ; maledictōeꝫ
ſup te inducis. Item nec opa bona etiā qcū-
qꝫ ſint illa:ſiue ieiuniuꝫ:ſiue elemoſina:ſiue
peregrinatōes:ſiue caſtigatōes coꝛpis:et fre
quentatio eccleſiaꝝ:⁊ miſſarū:⁊ ſic de alijs.
Si em̄ tot bona opa qs oi die faceret qt ſūt
ſtelle celi de⁹ nullū eoꝝ acceptaret. vñ Greg.
Mun⁹ nō accipiꝛ niſi ante diſcoꝛdia ab aīe
mo repellaꝛ. Vñ etiā Augu. in ſer. de btō ſte
phano. Nemo ſe circūueniat:nemo ſe ſedu-
cat:q vel vnū hoiem in h̄ mundo odio habet
qcqd deo in bonis opib⁹ obtulerit totū pdet.
Ergo recōciliari debem⁹ fratri noſtro ſi volu
mus vt de⁹ acceptet noſtra mūera. Vñ xp̄us
dicit Mat. v. Uade pri⁹ recōciliari fratri tuo
⁊ tūc veniēs offeres mun⁹ tuū. vñ Eccl̄i. xxx-
iiij. Dona iniquoꝝ nō approbat altiſſimus.
V Tertio idulgere debeſ eo ꝙ nō potes no
cere ꝓximo niſi pus tibi maximū dānū infe-
ras. ſ. aīam tuā occidēdo. Ergo ſi iſtꝰ duo p̄-
dicta nō p̄nt te inducere ad ignoſcēdū ꝓxio:
tūc illud tertiū oīno te inducere dꝫ ꝙ ſponte
dimittas ꝓximo eo ꝙ nō potes te vindicare
ꝟbis obloquēdo ſibi:minādo:maledicēdo:i-
famādo:culpas ei⁹ publicādo ⁊c. neqꝫ in re-
bus. ſ. ſibi furādo vel dona ⁊ fortuniū ipſius
impediēdo:neqꝫ etiā in pſona eū ꝑcutiendo
vel vulnerādo niſi pri⁹ occidas p̄cioſaꝫ aīam
tuā. i. Ioh. iij. Qui odit frēm ſuuꝫ homicida
eſt. glo. ſupple ſuypſi⁹. Nōne ſtult⁹ eſſet qui
manū ꝓpriā pforaret:vt tunicā vel palliū ꝓ
ximi ledere poſſet. Adhuc magꝭ ille eſt ſtult⁹
q ꝓpꝛ vindictā ꝓximi occidit ſuā ꝓpriā aīaꝫ
q precioſioꝛ ē q̄ totus mūd⁹ et oīa viſibilia
q in mūdo ſūt. Ber. Tot⁹ mūd⁹ ille p̄ciū vni⁹
aīe eſtimare non poteſt. Augu. Anima oēm
coꝛpoꝛeā creaturam nature dignitate p̄ecel
lit. Idem Aug. Maius eſt dānum in amiſſi
one vni⁹ aīe q̄ꝫ mille coꝛpoꝝ. Modo diligen
ter attende an tibi expediat vindictā ſup ꝓxi
mū expetere:ſiue in reb⁹:ſiue in fama:ſiue in
coꝛpoꝛe:et tibi ex hoc eternā morteꝫ inferre.
vñ. i. Ioh. iij. Qui nō diligit fratrē man̄et in
morte. ſ. coꝛpis ⁊ aīe. vñ Aug. Uita aīe amoꝛ
ē q nō amat moꝛtu⁹ eſt. X Quarto iō in
dulgere et diligere debem⁹ inimicos noſtros
q2 illa pſecutio quā qs patiꝛ ab inimicis pa
tienter augmētat glīam:⁊ minuit ſibi penaꝫ
purgatoꝛij. Vñ p̄s. Sup̄ doꝛſuꝫ meū fabꝛica
uerūt pctōꝛes. glo. ſupple coꝛonā etnā. Quō
em̄ potes odire illū q tibi tā vtilis ē i augmē
tū meriti ⁊ gloꝛie. Nā mal⁹ bonū tibi ꝯtulit
ledēdo te ꝟbo vel facto ſi patiens fuiſti q̄ ſi
tibi mille floꝛenos imo vnū totū regnū dediſ
ſet. q2 eternā coꝛonā tibi p̄parauit ⁊ eternum
excellit oē trāſitoꝛiū. Ariſ. viij. phi. Finiti ad
infinitū nulla ē ꝓpoꝛtio. ḡ quot iniurias pa
tienꝛ ſuſtinuiſti tot eternas coꝛonas in celo
meruiſti. Inſup penas purgatoꝛij ſoluit. Et
iō de⁹ pmittit malos viuere vt bonos cruci-
ent:vel vt cōuertāꝛ. Ergo qcqd tibi fit ab ini
micis h̄ totū deo offerre debes pꝛo pctīs tuis
in patientia coꝛdis:⁊ poſſibile ē ꝙ vna iniu-
ria deleat tibi itegrū āńum pene purgatoꝛij.
Immo poſſibile ē ꝙ tāte poſſent eſſe iiurie ⁊
pſecutōes:⁊ cū tali patientia poſſes ſufferre
eas ꝙ ois pena purgatoꝛij tibi ꝑ illas dimit
tereꝛ:ſic ꝙ ſtatim euolares ad celū. Ergo cū
inimic⁹ te pſeqtur ⁊ maledicit tibi:h̄ ſuffer-
re debes patienꝛ ⁊ dñs cōmutabit tibi illam
maledictionē i bn̄dictōem. p̄s. Maledicēt il
li ⁊ tu bn̄dices. Aug. Qui em̄ iuſt⁹ ē et male-
diciꝛ p̄miū ei ꝓ maledictōe reddiꝛ. ⁊ ſic etiā
eſt de alijs iniurijs q̄s qs patienter ſuſtinet.
Quīto indulgere debes libēter q2 ex hoc de⁹
⁊ oēs ſancti āgeli erūt tui amici. Eccl̄i. vi. Uer
bū dulce multiplicat amicos. Aug. in ſer. de
ſctō ſtephano. Per amoꝛē hoīs inimici effici
eris amicus dei. Immo amic⁹ oīm ſanctoꝛū
et angeloꝝ:ſic ꝙ nūq̄ aliq mater in mundo
intantū dilexit filiū ſuum vnigenitum:ſicut
vnuſquiſqꝫ ſanctoꝝ et angeloꝛum te diliget
ſi ꝓximo ob amoꝛē dei ⁊ ipſoꝛum ignoſcas.
Y Quantū ad ſecundū ſciendum ꝙ quili-
bet tenetur quinqꝫ modis indulgere ſuis ii-
micis ſi vult ſaluari. Primo tenetis ex puro
coꝛde eis indulgere. ſic ꝙ non velis te vindi-
care nec verbo nec facto:ſic ꝙ non odias ini
micos nec eis optes maluꝫ ex ira vel rancoꝛ

re:vt dicere poſſis cū pſ. Si reddidi retribuē
tibꝰ mihi mala:decidā merito ab inimicꝗ me
is inanis. Sꝫ q̄ ſic ſtant ꝙ gaudent de infor
tunio et dolēt de pſpitate inimicoꝝ ex rāco
re:illi habent corda dyabolica. qꝛ ſunt ſil'es
dyabolo qui dolet de bonis nr̄is : et gaudet
de malis nr̄is:ſic et iſti rācoroſi. Ergo ſunt a
deo maledicti:vt hr̄ Eſa.v. Ve q̄ dicit̄ bonuꝫ
malū ⁊ malū bonū. Vn̄ q̄rit̄ h̄ vtrū inimicis
teneamur ex corde om̄s iniurias dimittere.
Rn̄det̄ ꝙ ex iniuria vel dāno alicui facto ſo-
lent in eo cui ſit iniuria tria oriri.ſ.rancor in
affectu:ſignū rancoris in effectu:et accuſatō
iuris ꝯ iniuriantē. Primū et ſecūdū tenetur
hō ſtatim dimittere: ſ; tertiū non tenet̄ : niſi
ille ſatiſfaciat ſm̄ ſuum poſſe. qꝛ q̄lꝫ pōt exi
gere iuſticiā ⁊ ſatiſfactionē ab eo q̄ ſibi fecit
iniuriā:ſic tn̄ ꝙ non odiat eū:nec ſignū rāco-
ris ei oñdat ſ; ſolū exigat illō qō ſibi iuſticia
dictat ꝓ ſatiſfactōe ꝯ iniuriā ſibi illatā. Un-
de dr̄ in decre. Nō tenet̄ offenſus dimittere
iniuriā niſi ſit ſibi ſatiſfactuꝫ.xxiij.q.iiij. Si
illic. Sꝫ ille q̄ in corde retinet vindictā ſupꝑ
ximū eſt inimicꝰ dei ⁊ filiꝰ et̄ne dānatōis.
Eccl'i.v. Turpe vindicte diſꝑdet te. Scđo in
dulgere et diligere inimicū debes ſic ꝙ n̄ ve
lis ꝑ alios vindicari. exēplo xp̄i cuiꝰ iniuriā
cū diſcipuli ſui vindicare vellēt. rn̄dit repħē
dendo illos:vt hr̄ Luc.ix. Neſcit̄ cuiꝰ ſpiritꝰ
eſtis. filiꝰ hoīs nō venit aīas ꝑdere:ſed ſalua
re. Vn̄ ſi haberes filiū vel fratrē vel cognatū
et nō rogares vel iuberes eū vt te vindicaret
ſed ſolū ſcienter admitteres:tūc eternā dam
nationē ſic admittendo incurrereſ. Apoſtolꝰ
Romañ.i. Digni ſunt morte nō ſolū facien-
tes:ſ; etiā q̄ facientibꝰ ꝯſentiūt. Ergo ſi q̄s ha
beret filiū vel amicū q̄ eum ꝓ illatis iniurijs
vindicare vellet.talis nullo mō dꝫ admitte-
re alias reꝰ erit. Tertio ſic indulgere et dilige
re debes inimicū:vt nec ꝑ deū velles eū ledi
vel hic vel in futuro. Sꝫ ꝯ hoc faciūt q̄ ſuper
inimicos ſuos expoſtulāt a deo vindictā. Cō
tra quos dicit Gre. Jubet deꝰ vt diligat̄ ini-
micꝰ:⁊ tamē rogat̄ deꝰ vt occidat inimicuꝫ.
Quiſq̄s ſic orat ip̄e ſuis p̄cibꝰ ꝯ conditorē pu
gnat. Ergo q̄ñcūq; optas vindictā a deo ſuꝑ
inimicū tūc tu dignꝰ es ꝙ tibi illa vindicta
eueniat ex vera iuſticia dei : ergo quilꝫ opta-
re dꝫ a deo ſuis inimicis veniā et gratiā in ꝓ
ſenti et gloriā in futuro. vn̄ Mat.v. Diligi-
te inimicos veſtros:bn̄facite his qui oderūt
vos.⁊ orate ꝓ ꝑſequētibꝰ et calūniantibus
vos. Quarto tenemur ſic indulgere ⁊ dilige-
re inimicos vt eis cōia ſigna charitat̄ exhibe-
amus q̄ ⁊ alijs hoībꝰ cōiter exhibemꝰ : ſicut
loq̄:ſalutare:reſpondere : et ſic de alijs. C
Circa hoc q̄rit̄ vtrū ſit de neceſſitate ſalutis
ꝙ q̄s ſpecialia ſigna charitatis inimico exhi
beat. Rn̄r ſm̄ ſctm̄ Tho.ij.ij.q.xxv. Sicut ho
mo tenet̄ in cōi diligere inimicū et nō in ſpe
ciali:ita ſigna ⁊ effectꝰ dilectōis q̄ in cōi con
ſueuerūt ꝓximis exhiberi tenet̄ etiā inimic
exhibere:puta vt cū aliq̄s orat ꝓ oībꝰ fideli-
bus vel ꝓ toto ppl'o:vel cū aliq̄s aliqō bn̄fici
um impēdit toti cōitati: tūc etiā hoc inimiq
exhibere dꝫ de neceſſitate precepti. et ꝯ h̄ fa-
cere ꝑtinet ad liuorē vindicte. Unde orare de
bemus ꝓ iimicis cū oramꝰ ꝓ alijs. exemplo
xp̄i q̄ in cruce orauit ꝓ ſuis inimicis. Luce
xxiij. Pr̄ ignoſce illis qꝛ neſciūt q̄d faciūt. uā
religioſi tenent̄ in ſpāli orare ꝓ ſuis inimicꝭ
eo ꝙ ſunt in ſtatu ꝑfectionis. Sꝫ ſeculares i
cōi tenentur orare ꝓ ſuis inimicis cū et pro
alijs orāt. Sꝫ ſi q̄s etiā in ſpāli oraret pro ſu
is inimicis iſta orō eſſet valde deo accepta ⁊
hoī multū meritoria. vn̄ Greg. Ille p̄ces ſu-
as multū valere facit q̄ eas ꝓ inimicis effun
dit. Quinto tenemur indulgere et diligere ii
micos:ſic ꝙ habeamꝰ animū ꝑpatū ad ſub-
ueniēdū ipis in particulari ſi in magna ne-
ceſſitate fuerint cōſtituti. Verbigratia. Ut ſi
inimicus tuus erraret eundo in precepſ: vel
vt ſubmergeret̄ : et huiuſmodi debes ſibi ꝓ-
cauere et eū admonere ſi potes. alias reus eſ
ſes ſanguinis eius. Itēꝫ etiā ſi fame periret:
et hmōi. vn̄ Ambro. Paſce fame morientem
ſi nō paniſti occidiſti. Salo. Si eſurierit ini-
micus tuus ciba illuꝫ. ſi ſitierit potū da illi.
Sciendū ꝙ eſt manifeſtū ſignuꝫ bonitat̄ et
gratie:cū q̄s diligit illū qui eū odit et bonuꝫ
optat illi qui ſibi maluꝫ optat:et bn̄facit illi
qui ſibi iniuriat̄. vn̄ Aug. Illud manifeſtiſſi
mū ſignū bonitat̄ eſt vt tuū quoq; inimicuꝫ
diligas:et ei q̄ tibi maluꝫ vult et ſi pōt facit
tu ſemꝑ bonū velis:faciaſq; qō poſſis. i. Pe.
iij. Nulli malū ꝓ malo reddētes. D Cir-
ca iā dicta ſciendū ꝙ aliq̄ dicūt ego nō odio
illū:ſ; ſecū in pace eſſe volo:et volo eū ꝑmit-
tere ſua facta expedire. Et ſi obuiā venerit ſi
bi tunc ꝑ aliā viam incedit : et ſi oportet euꝫ
p̄terire:tūc oculos īclinat ne faueat ſibi ocul
ſuis eū inſpicere:⁊ ſi inſpexerit eū. tūc facies
eiꝰ mutat̄ ⁊ cor ſuū mouetur et infrigidatur
ſic ꝙ vix vna die vel duobꝰ recuꝑare poteſt:
ſi alloqui vel videre oporteat eū. Inſuꝑ aliq̄
non vadunt ad domos aliquoꝝ nec loquun

tur ſibi mutuo ⁊c̄. Et oīa talia ſunt ſigna irā
coris et odij:et nō charitatis. i. Joh.iij. Qui
nō diligit fratrē ſuū manet in morte. Qō au
tem talis indulgētia q̄ ſolū ſit ore ⁊ nō cor-
de nō ſufficiat ad ſalutē oñdit Haymo ſuper
Mat. Nihil ꝓdeſt ore dimittere q̄ ſeruat ira
cūdiā in corde. vn̄ Criſ. in li. de cōpūctōe cor-
dis. Si tātūmō nō ledas eū q̄ te leſit : auerſ
aūt te ab eo. nec libēter eū vides manet ſine
dubio rācoris vulnꝰ in pectore. Itē ſciēdum
ꝙ tales indurati q̄ nolunt indulgere ſunt in
ꝑiculoſo ſtatu. qō ſic ꝓbat̄. Pr̄o qꝛ nulliꝰ bo
ni i eccl'a ꝑticipationē hn̄t. de q̄ dic̄ pſ. Par-
ticipē me fac deꝰ oīm timentiū te. Et iſta par
ticipatio ē eis multū neceſſaria. qꝛ forte pau
ca ꝑ ſe bona faciūt ſic ꝙ bn̄ indigerēt iuuari
ꝑ ꝑticipationē alioꝝ bonoꝝ ⁊c̄. O q̄ infelix
eſt ille q̄ ꝑticipatōe oīm miſſarū:orationū:et
elemoſinarū:⁊ exercitio bonoꝝ oīm q̄ fiūt in
tota eccl'a ꝓpt̄ vnā irā vel vindictā vult ca-
rere ⁊ ꝓuari omībꝰ bonis q̄ fiunt in celo ⁊ in
terra. ꝓpter inimicitias quas gerit cōtra ꝓ-
ximos. Secūdo qꝛ nulliꝰ gaudij in celo in fu
turo partē hēbūt. Apoca.xxij. Foris canes ⁊
venefici ⁊ impudici. Sicut em̄ nec canes nec
ſerpētes celū intrabūt : ſic nec rācoroſus nec
vindicatiuꝰ celū intrabit : ſed cuꝫ demonibꝰ
et dānatis infernū poſſidebit. vbi nullꝰ ordo
ſ; ſempiternꝰ horror inhabitat. C Tertō
q̄diu vni inimicaris ꝑdis oīa oꝑa tua. Inſu
per amicitiā dei et btē virginis marie et oīm
ſctōꝝ ⁊ āgeloꝝ. Unde ſicut ſigna ire ꝓximis
oñdiſti:ſic deꝰ nūq̄ vult tui miſeri nec tu eū
lete videbis. nec aliq̄ ſigna charitat̄ tibi oſtē
det: ſ; ſigna ire et vindicte. Luce.vi. Eadem
mēſura q̄ mēſi fueritꝭ remetiet̄ vobis. vnde
Criſo. in libro de cōpunctione cordis. Nūq̄d
tu ita vis ꝓpiciū tibi fieri deū vt te non qui
dem ledat. auertat tn̄ ſe a te et pctōꝝ tuoruꝫ
memoriā teneat et videre te nolit. Ergo qua
lem vis erga te deū eē:talē te exhibere debes
his q̄ deliq̄runt in te. Itē ſancti oſtendēt irā
ſic ꝙ nec btā virgo maria nec aliquis ſctōrū
deū ꝓ illis rancoroſis et vindicatiuis orabit
nec q̄cq̄ boni ipis cōicare velint de gaudijs
celi. Silr̄ ⁊ angeli in ſignū ire exibūt et ſeꝑa
bunt eos de medio iuſtoꝝ ⁊ mittēt eos in ca
minū ignis. vbi erit fletus et ſtridor dētium
D Sꝫ ſi indulges:tūc deꝰ et oēs ſcti et an-
geli erunt amici tui ⁊ illā amicitiā oſtēdent
Primo in hoc ꝙ angeli in morte venient et
ducent te cū honore et gaudio in celum. Se
cūdo in hoc ꝙ chriſtus et btā virgo maria et
ſancti ⁊ angeli aīam tuam lete et honorifice
ſuſcipient in celū:ſic ꝙ nūq̄ aliq̄s rex vel i
perator cū tanto honore ſuſceptꝰ eſt ab hoi-
bus in hoc mūdo. Tertio in hoc ꝙ xp̄s meri-
tū ſuū et beata vgo maria:et apl'i et marty-
res cōfeſſores et virgines tecū cōdiuidēt. vn̄
Anſel. Unuſquiſq; in tātū gaudet de alteriꝰ
gaudio:q̄tū de ſuo ꝓprio. Quarto in hoc ꝙ
xp̄s:btā virgo:ꝓphe:apl'i: martyres:cōfeſſo
res:virgines:et angeli:⁊ oēs electi in celo re
gratiant̄ tibi ⁊ honorant te ꝓpterea ꝙ ob a-
morem eorum indulſiſti tuis offenſoribus.
E Sed q̄tum ad tertium notandū eſt exē
plum de his qui nolunt indulgere ſuis pro-
ximis. Legitur ꝙ quidā nobilis habuit fili-
um qui fuit caſtus:quē et pater eiꝰ multum
dilexit. qꝛ deo fidelit̄ ſeruiuit. ſ. oratiōibꝰ:ie-
iunijs:et elemoſinis. et limina ſanctorū fre-
quētando. paupes:viduas:orphanos et pu-
pillos defendendo. ⁊ multa bona opera faci
endo. Poſt oīa iſta ſeruitia ſua mortuus ē.
De quo pater multū dolens rogauit eum vt
ſibi poſt mortē appareret et ei meritū et ſta-
tū ſuū inſinuaret. Qō et deꝰ admiſit in terro
rem iracūdoꝝ et vindicatiuorū hoīm. Et ille
filius patri poſt mortē apparuit dicēs. Pat̄
nō ores ꝓ me:qꝛ dānatꝰ ſum ⁊ dixit ſibi ꝙ eſ
ſet in maximis penis. Et ſi tot eſſent lingue
quot in celo ſunt ſtelle:non poſſent exꝓmere
penā meā. Dixit ei pat̄. Nōne fuiſti caſtꝰ:ab
ſtinēs:nec vnq̄ aliquē hoīem ſpoliaſti : nec
nomē dei blaſphemaſti nec luſor nec bibulꝰ
fuiſti:quō dānationē meruiſti cū tot bōa o-
pera in vita tua feciſti. Et filiꝰ rn̄dit. Uerum
dicis pr̄. Ego em̄ adhuc virgo ſuꝫ. nec aliquē
hoīem ſpoliaui nec vnū denariū iniuſte rece
pi. nec fui luſor. nec potator. et inſuper mlt'a
bona oꝑa feci orando:ieiunādo: vigilādo. et
corpꝰ meū caſtigādo. ſ; oīa iſta ſeruitia ⁊ bo-
na oꝑa q̄ feci deo:oīa amiſi ꝓpter irā ⁊ vindi
ctā quā retinui in corde meo ꝯ hos q̄ me ſe-
mel offenderūt q̄s āpliꝰ nūq̄ dilexi: ſ; vbicū
q; potui ſꝑ me in ipſis vindicaui. et ꝓpt̄ h̄
ſolū vitiū oīa bona oꝑa mea ꝑdidi. et ſic eter
nalit̄ damnatꝰ ſum. Vn̄ eccl'i.v. In tempore
vindicte diſperdet te.

In eadem dñica. Sermo.cxxxi. Qō no-
uem genera peccatorum puniunt̄.

Radidit euꝫ tortoribus
quouſq; redderet vniuerſum de-
bitū. Mat.xviij. Sic quilibet dā
natꝰ tradit̄ tortoribꝰ. i. demōibꝰ

ꝗ eū imꝑꝑetuū torquebūt. F Uñ ſciēdū
ꝙ nouē ſunt genera pctōꝝ quoꝝ vnū ſpama
gis ⁊ grauiꝰ puniet̃ alio. Primi ſunt illi qui
mala volūtate peccāt.ſ.cōſentiendo abintra
ad pctā vel in delectationē pcti cū plena rōe
Aug.ſuꝑ Geñ.Si rō conſentiat ei qđ libido
cōmouerit faciēdū eſſe: ⁊ nō diſcrepat ab oī
vita bona:⁊ gr̃a tanq̄ʒ de ꝑadiſo expellit̃ bō
⁊ iā pctm̄ imputat̃ ei etiā ſi nō cōſequat̃ fa⸗
ctū. Sʒ diceres. multe cogitationes mihi in
cidūt.quō in illiſ a pctis me ꝓſeruare poſſuʒ
Rñr.ꝙ optimū remediū cogitationū ē nō cō
ſentire.⁊ hoc ſtat in noſtro arbitrio. Sʒ ꝙ co
gitationes nobis nō incidāt hoc nō ē in nr̃o
arbitrio ⁊ in nr̃a ptāte. Uñ Berñ. Demonum
eſt ſuggeſtiones ingerere: et noſtruʒ eſt illis
nō ꝯſentire. Nā quotiēs reſiſtimꝰ: totiēs dy
abolū ſuꝑamꝰ.angelos letificamꝰ.et deū ho
noramꝰ. Berñ. Pōt inimicꝰ excitare tēptatio
nis motū:ſ; in te eſt ſi volueris cōcedere vel
negare ꝯſenſum. Itē ſciēdū ꝙ ꝗ cōſentiūt in
pctm̄ ⁊ ſtāt in mala volūtate inimici ſūt dei
oīpotētis. q; libēter malefacerēt ſi auderēt
vel poſſent.et ſic volūtas ꝓ facto corā deo re
putat̃. Uñ dr̃ in decre. In malicijs volūtas ꝓ
oꝑe reputat̃.de pe.di.i.Ois. Inſuper eſt eti⸗
am q̄ſi mōſtrū corā angelis dei ꝙ hō hʒ ma⸗
laʒ volūtatē. Q; ſicut corā hoībꝰ eēt mōſtrū
q̄ñ mulier ꝯciperet aīal irrōnale ꝓ homine:
ſic angeli mirant̃ ꝙ ibi dyabolꝰ morat̃ i cor⸗
de ꝑ volūtatē malā vbi deꝰ deberet morari ꝑ
bonā volūtatem. Cōtra quos dicit apoſtolꝰ
ad Eph.iiij. Nolite locū dare dyabolo. Et ta⸗
les ꝗ ſic ſtant in mala volūtate faciūt infer⸗
nū in corde ſuo. Nā vbicūq̄ʒ eſt dyabolꝰ ibi ē
infernꝰ.ſic ecōuerſo.vbi eſt deꝰ:ibi eſt celum.
Q; igit̃ dyabolꝰ hʒ ibi domiciliū in corde pol
luto ꝑ malum ꝯſenſum et volūtatem. g̃ quo
dāmodo infernꝰ ibi eſt. Nā ſicut in inferno ē
ignis:fetor:vermis:⁊ tenebre:ſic eſt in corde
polluto ignis ardentis concupiſcentie.fetor
luxurie.vermis remordētis conſciētie. et te⸗
nebre obſcurate intelligentie ⁊c̃. Uñ tales ſt̃
inimici dei qui cogitant mala et vindictam
ſuꝑ ꝓximū ex rācore quē hñt ad ipm̄. Mat.
v. Omis ꝗ iraſcit̃ fratri ſuo reꝰ erit iudicio.
Item qui hñt moroſam delectationē cū ple⸗
na rōne. vel etiā ꝗ hñt volūtatē cōmittendi
quodcūq̄ʒ pctm̄ mortale. ſicut ꝗ hñt volūta⸗
tē illicite chorizandi vel luxuriādi:ſuꝑbiā ex
ercēdi:vindicādi:iſti ꝑ talē malā volūtatem
vulnerāt xp̄m. Et ſicut mala volūtas diſpli⸗
cet deo:ſic et bona volūtas mltū placet deo.

Criſoſt.ſuꝑ Math. Volūtates bone ſic ſua⸗
ues ſunt apđ deuʒ queādmodū odoriferi flo⸗
res.vñ Ber. Regnū dei intra vos ē qđ ē hoc
regnū ſane libera volūtas hoīs: ita ſe cōfor
mans diuine voluntati vt nihil velit qđ ſen
tiat vl̃ ſciat ei diſplicere. Secūdi ꝗ adhuc gra
uius peccāt ſunt illi ꝗ ad malā volūtatē ver⸗
ba addūt:et hi grauiꝰ primis corrigent̃ ⁊ pu
nient̃. Verbigr̃a. Sicut ꝗ exprimūt irā inui⸗
diam et rancorē quē in corde gerūt per verba
ꝯtumeliosa obijciēdo: ⁊ improperādo ꝓxis
defectꝰ et culpas coꝝ.⁊ tales grauit̃ in h̄ de⸗
um offendūt. Uñ Mat.v. Qui dixerit fratri
ſuo fatue:reꝰ erit gehēne ignis.cuiꝰ tunc ille
reꝰ erit ꝗ dixerit fur:adult̃:vſurariꝰ:deceptor
⁊ mendax.tu feciſti hoc ibi:et hoc ibi. Silr̃ ꝗ
irridēt v̾ba vel facta ꝓxioꝝ ꝑuipēdēdo et cō
tēnendo eos.⁊ etiā qui ꝓferunt verba ſcurri
lia et luxurioſa cū quibꝰ mentes hominū cor
rūpūt. Uñ apl̃s.i. Coꝝ.xv. Corrūpūt bonos
mores colloq̄a ꝑua. Et ꝓlatio maloꝝ v̾boꝝ ē
atteſtatio mali cordis. Mat.xij. Ex abūdan
tia cordis os loq̄t̃. Tertij ꝗ adhuc grauiꝰ pu⸗
niuntur ſunt qui ad cogitatōes ⁊ ad v̾ba ad⸗
dūt praua opa. Verbigr̃a. Si quis v̾bis mi⸗
natꝰ ē alicui peccat grauit̃.ſ; cū ꝓducit ad ef
fectū opere ꝑficiendo.ſ. v̾berando ⁊ vulnerā
do ꝓximū:adhuc grauiꝰ peccat. Silr̃ ꝗ ꝓfert
v̾ba luxurioſa ad ꝓuocāduʒ ſe vel alios gra⸗
uiter peccat.ſ; ſi luxuriā in actu ꝑficit:adhuc
g̃uiꝰ peccat:⁊ iō grauiꝰ puniet̃: ⁊ ſic de alijs.
G Quarti ſunt ꝗ ex cōſuetudine mala pec
cāt illi adhuc grauiꝰ peccāt et grauiꝰ punien
tur. Uñ ſciēdū ꝙ cōſuetudo praua tria mala
cōfert. Primuʒ eſt ꝙ hoīem ꝓfundiꝰ dānat.
Nā ꝗ ſel̃ mortalr̃ peccauerit ꝓfunde dānabi
tur ꝗ bis vel ter: adhuc ꝓfundiꝰ.ſ; ꝗ plunes
ex ꝯſuetudine:adhuc mag̃ ꝓfunde ſubmer⸗
get̃. Uñ miſericordit̃ agit deꝰ q̄ñ aliquē ho⸗
minē prauū in iuuētute mori ꝑmittit:q; mi
nus puniet̃.vñ Amb.ſuꝑ Luc. Melius eſſ;
pctōribꝰ male agētibꝰ mori.q̄ꝫ ꝙ in pctis diu
verſent̃. Secūdū ē ꝙ mala cōſuetudo vix de
ſerit̃. Prouerb.xxij. Adoleſcens iuxta viā ſu
am gradit̃:⁊ cū ſenuerit nō recedet ab ea. vñ
Ariſt.vij.ethi. Difficile ē reſiſtere cōſuetudi⸗
ni ꝗ̄ aſſimilat̃ nature. Iſiđ.in li. ſoliloquioꝝ
Prauus vſus vix abolet̃.vnde Iere.xiij. Si
mutare pōt ethyops pellem ſuā:aut pardus
varietates ſuas:et vos poteritis benefacere
cū didiceritis malefacere. Ex quibus verbis
habet̃ ꝙ habituati in malo vix poſſunt mu⸗
tare malum habitū et ꝯſuetudinē. ergo qui

a principio in delitijs nutrit̃ vix poſtmoduʒ
efficit̃ abſtinēs.⁊ ꝗ eſt ſuꝑbꝰ vix erit hūilis.
⁊ ꝗ eſt in luxuria ꝯſuetꝰ:vix erit caſtꝰ. Silr̃ ꝗ
aſſuetꝰ eſt iurare ⁊ blaſphemare: oīs tales
vix pñt iſtā malā ꝯſuetudinē ex toto poſtpo⸗
nere:niſi mediāte ſpāli gr̃a dei.ps. Hec mu⸗
tatio dextre excelſi. Uñ q̄cq̄d p̄dicat̃ nihil in
aliq̄bꝰ ꝓficit. Ratio eſt.q; hñt ꝯſuetudinem
peccandi.vñ Ariſt.x.ethi.dicit. Nō eſt facile
hoīes ex antiq̄ ꝯſuetudine trāſmutari ꝑ ſer⸗
mones.q; ſm̄ eundē Ari.i.ethi. Cōſuetudo
eſt altera natura. H Uñ q̄rit̃ quō quis
poſſit malā ꝯſuetudinē emēdare. Rñdetur
ꝙ ſucceſſiue opʒ malam ꝯſuetudinē emēda
re ⁊ nō ſubito.vñ Ariſto. de regi.pnci.dicit.
Mutatio ꝯſuetudis ñ erit ſubita:ſ; ſucceſſi
ua. Uñ legimus tale exēplū ꝙ fuit ꝗdam no
bilis cardinalis quē btūs Berñ. rogauit vt
ageret pniām:qui nō acq̄eſcebat ei. Cui bea⸗
tus Bernar.ait. Si nō vis facere pacem cuʒ
deo:ſaltem facias treugam. At ille. Quam.
rñdit. Abſtine tribus diebus ab oī opere illi
cito ob amorem dei.⁊ ſic fecit. His compleṫ
dixit btūs Ber. Modo alijs tribꝰ diebꝰ abſtine
as pro amore btē virginis marie:qđ etiā fe⸗
cit. Poſt hoc alijs tribus diebꝰ abſtinuit pro
amore apoſtoloꝝ. Et iterū poſt tribus diebꝰ
ob amorem martyrū. Et tunc tribus ob amo
rem confeſſoꝝ. Deinde ob amorem virginū.
Et poſt ob amorē angeloꝝ. Et omnibus his
factis:cardinalis dixit btō Berñ. Nolo mo⸗
do treugam facere:ſed pacem. Leue eñi mi⸗
hi eſt decetero abſtinere. Et ſic malam ꝯſue
tudinem poſtpoſuit:⁊ poſtmoduʒ vitam in
bono finiuit. I Tertiū malum eſt ꝙ cō
ſuetudo mala facit magna pctā ꝑua aut nul
la eſtimari. Unde Aug.in enchiridion. Pec⸗
cata q̄uis magna ⁊ horrenda cū in cōſuetu
dinē venerint aut parua aut nulla eē credū⸗
tur. Unde etiā dicit Grego. Hoc erit ꝯſuetu⸗
dini licitū quod ratione ꝯſtat eſſe prohibitū
Hoc ſic probatur:quia plures dicunt licituʒ
eſſe ante carniſpriuiū chorizare:guloſe viue⸗
re eo ꝙ ſit ꝯſuetudo ſeculi his diebꝰ ſic viue
re. Silr̃ aliꝗ credūt licitū eſſe ſuꝑbas veſtes
deferre cū ſciſſuris ⁊ lōgis caudis ⁊ manicis
Silr̃ hr̃e cingulos aureos vel argenteos ⁊ di
uerſa paria tunicarū ⁊ palliorū. Quare hoc.
q; conſuetudo mundi eſt:⁊ tales ſic excuſan
do ſe in pctis ſeipſos decipiunt.q; mala cō⸗
ſuetudo pctm̄ non alleuiat:ſ; grauat. Uñ dr̃
in decre. Conſuetudo male inuēta q̄ꝫ to diu⸗
turnior:tanto ꝑiculoſior.xxiij.q.i. Sciſma

Ex quo pʒ ꝙ illi ſeipos fallunt ꝗ ſe excuſan⸗
do in pctis dicūt.ante centū annos homies
chorizauerūt:vel hoc vel illud fecerūt. Qui⸗
bus rñdeo ꝙ añ centū annos etiā hoīes ad i
fernū deſcenderūt.ſicut adhuc quotidie pcō
res faciūt.vñ Iſido. ꝓbat ꝙ ꝯſuetudo nō ex
cuſat pctm̄ dicēs. Cōſuetudo auctoritati ce⸗
dat prauū vſum lex ⁊ rō vincat K Quin
ti ꝗ adhuc grauiꝰ delinquūt ⁊ ꝯñr grauiꝰ pu
nientur ſunt illi ꝗ ꝑ excuſationē defendunt
culpā ſuā. Pro quo ſciendū ꝙ hoīes tripliciṫ
excuſant ſe in ſuis pctis. Primo retorq̄ndo
culpā ſuā in ipʒ deū exēplo ade ⁊ eue. Uñ cū
deꝰ q̄reret ab adaʒ cur comediſti de ligno de
quo p̄cepi tibi ne comederes. Rñdit. Muli⸗
er quā dediſti mihi ſociā dedit mihi: ⁊ come
di. q̄ſi diceret. Si nō dediſſes mihi vxorē: p̄⸗
ceptū tuū trāſgreſſus nō eſſem. Et cū q̄reret
a muliere dicēs.cur h̄ feciſti. Rñdit. Serpēs
decepit me. q̄ſi diceret. Si ſ̄pētē nō creaſſes
me minime decepiſſet:⁊ ſic ambo excuſauērt
ſe de pctis ſuis retorq̄ndo culpā ſuā in ipm̄
deū. Amb.ſuꝑ ps. Malū eſt peccare peiꝰ eſt
in pctis ꝑſeuerare:ſ; multo peiꝰ eſt defendē⸗
do ſe in deū culpā refundere. Ergo ad ſatiſ⸗
faciēdū ꝓ tali excuſatiōe xp̄s cū accuſaretur
corā pylato ⁊ herode nō ſe excuſauit:ſ; velut
ouis obmutuit. Sic adhuc ꝗdā excuſant ſe ⁊
alios a pctis dicētes. Deꝰ ſic voluit:⁊ g̃ ſic fie
ri oportuit:⁊ tales grauit̃ peccāt ꝗ tenēt fa⸗
tū. Cōtra quos dicit Ber. Abſit inq̄t a fideli
bꝰ ꝙ eē fatū aliq̄d dicant. Ergo q̄ñ hō male
morit̃ ſiue ſuſpēdit̃ ſiue cōburit̃:tūc tales ꝗ
tenēt fatū dicūt ꝙ ſic oportuit fieri:q; deꝰ ſic
voluit ⁊ ſic ordinauit.⁊ ad hoc natus eſt hō
ille ꝙ talia facere ⁊ talia pati debuit. Hoc ē
ꝯ honorē dei loqui:q; deus ꝗ eſt ſumme bo⸗
nus nō vult niſi bonū. Uñ Apl̃s.i. Theſ.iiij.
Hec ē volūtas dei ſctificatio vr̃a. g̃ t̃lia aſcri
bi dñt ꝓprie malicie ipoꝝ hoīm:⁊ nō diuine
ordinationi:q; deꝰ dedit hoī liberū arbitriū
ad faciendū bonū vel malum. Ergo peccare
ſtat in ꝓpria volūtate ipius hoīs. Uñ Eccl̃.
xv. Appoſui tibi ignē ⁊ aquā.i.bonuʒ ⁊ ma⸗
lū:ad quodcūq̄ʒ volueris porrige manū tuā
Secūdo excuſant ſe aliꝗ ꝑ diabolū dicētes.
Diabolus vicit nos. Iſta excuſatio nihil va⸗
let:q; ſm̄ Greg. Debilis eſt hoſtis ꝗ non vin
cit niſi volentē. Sic diabolus per mortē xp̄i
victus eſt ⁊ debilitatus ꝙ neminē vincit ni
ſi volentē.vñ Aug. Nō eñi diabolꝰ cogendo
ſ; ſuadēdo nocet.nec extorq̄t a nob ꝯſenſum
ſed petit.dat q̄dē ille cōſiliū:ſ; deo auxiliāte

eſt noſtrū eligere:vel repudiare qḋ ſuggerit.
Un̄ Ber. in ſer. Pōt inimic⁹ excitare tēptatō
nis motū: ſꝫ in te eſt ſi volueris dare vel nega
re ꝯſenſuʒ. Qḋ aūt q̇dā ſe fallaciter excuſant
ꝑ diabolū: pꝫ ꝑ tale exēplū. Erat q̄dā puella
q̄ trāſibat ad quoddā caſtrū ad ſuiendū ibi.
Cui obuiauit diabol⁹ in ſpecie hoīs dicēs ei
Quo tendis. Ipa r̄ndit. Ad caſtrū illud ꝑgo
⁊ ibi ſeruire volo. ⁊ ipe diſſuaſit dicens. Tu
poſtea lugebis ſi illuc ibis. Et iſta ꝑuipēdēs
v̄ba ſua illuc ꝑrexit: ⁊ poſtmodū lapſa eſt in
pctm̄ carnis ⁊ ꝯcepit: tunc dn̄s caſtri repulit
illā de caſtro: ⁊ in via deſcēdēdo iterū obuia
uit ei diabol⁹ dicens ei. Un̄ venis. At ipſa.
Diabol⁹ ſuaſit mihi ſuitiū illḋ in tali caſtro
vbi cecidi ⁊ ꝯcepi. Et iſte ꝑcuſſit eā ad maxil
lā dicēs. Tu mētiris. Ego ſum diabolus et
diſſuaſi tibi hic in codeʒ loco qn̄ aſcēdiſti ad
caſtruʒ: ⁊ noluiſti acq̇eſcere mihi. Ergo falſe
me inculpas. cū ibi fuerit culpa tua: ⁊ tua ꝓ
pria volūtas. Tertio excuſant ſe ꝙ ſint coa
cti a dn̄is vel a ꝑentib⁹ vel ab alijs hoībus.
Cōtra quā excuſationē dicit Seneca. Dimit
te excuſationē: q2 nemo peccat inuit⁹. Aug.
Oēe pctm̄ adeo volūtariū eſt: ꝙ ſi volunta
riū nō eſt: pctm̄ nō ē. Itē Aug. li. iij. de libe.
arbi. Quis peccat ī eo ꝙ nullo modo cauere
pōt. Caſſio. ſuꝑ illud ps. Ad excuſandas ex
cuſatōes in pctis. Hoc enī maximū eſt vitiū
quo laborat humanitas vt poſt pctm̄ ſuū ad
excuſatiōis ꝯfugiū q̄ſi plenitudis ſe ꝯfeſſiōe
ꝓſternat. qḋ facin⁹ inter ſumma pctā ꝯſtat
eſſe nūeratū. L Sexti ſunt illi q̇ adhuc
graui⁹ puniunt ſunt illi q̇ gaudēt ⁊ iactāt ſe
de ſuis malicijs. Ber. Quid eſt magꝭ ꝑuerſuʒ
q̄ʒ letari cū malefeceris: ⁊ in rebus peſſimis
exultare. imo tale gaudiū. ſ. in malis ē ſtul
toꝝ hoīm. Prouer. xv. Gaudiū eſt ſtulto fa
cere ſtultitiā. imo eſt gaudiū amētiū. h̄ ſic ꝓ
bat. Si laborās ad mortē rideret ⁊ gauderet
reputaret frenetic⁹. Peccās aūt mortalr la
borat ad mortē etnā ipſi⁹ aīe. vn̄ dr̄ Eccl'i. ij.
Riſuʒ reputaui amētiā ⁊ gaudio dixi q̇d fru
ſtra decipis. Uere q̇dē decipit ꝑ ignorātiam
ſtult⁹. Quia ſi aduerteret pctī maculaʒ ⁊ dei
offenſaʒ ⁊ eternā penā: fleret. Ergo xp̄s pōt
dicere oīb⁹ iam in pctis gl'iantib⁹ qḋ dixit ī
die palmarū ſuꝑ ciuitatē hierl'm qn̄ fleuit ſu
ꝑ eā vt hr̄ Luc. xix. Si cognouiſſes ⁊ tu ſup.
fleres. Sic pōt dicere pctōrib⁹. O ſuꝑbe ſi co
gnouiſſes ⁊ tu ꝓpt hūiliationē ⁊ ſupꝑſſiōeʒ
tuā in igne infernali ſup. fleres: ⁊ nō gaude
res ī ſuꝑbia tua. Silr o guloſe ⁊ ebrioſe ſi co
gnouiſſes: ⁊ tu eſuriē ⁊ ſitim ⁊ potū inferna
lē ſup. fleres. Et tu choriʒans ſi cognouiſſes
quō ligatis manib⁹ ⁊ pedib⁹ es mittēd⁹ ī ex
teriores tenebras. ſup. fleres. ⁊ ſic de ceteris.
Ut aūt ab iſtis malis euadere poſſim⁹: tunc
poti⁹ debem⁹ hic flere ad tp̄s: vt in futuro et
nalit cū deo gaudeamus. Eſa. xxij. Uocauit
dn̄s ad fletū ⁊ ad planctū ⁊c̄. In mult offen
dim⁹ oēs q̄ emēdare debem⁹ cum luctu ⁊ ge
mitu. Mat. v. Bti q̇ lugēt ⁊c. ⁊ ecōuerſo Lu.
vi. dicit xp̄s ve his q̇ hic in mūdo gaudēt ⁊ ri
dēt. Ue vob̄ q̇ nūc ridet. Hoc intelligit d̄ his
q̇ gaudēt ⁊ iactant ſe de malis ſuis: qḋ heu
iā cōe eſt in mūdo. Gre. ī moral'. Sūt nōnul
li q̇ nequaq̄ deflēt qḋ faciūt: ſꝫ etiā laudare ⁊
defendere nō deſiſtūt: ⁊ nimirū dū defendit
culpa geminat. M Querit vtrū gaude
re ⁊ iactare ſe de malis ſuis ſit pctm̄ morta
le. R̄ndet ꝙ ſic: ſi illud in quo gaudes ⁊ te
iactas ē pctm̄ mortale. vn̄ Eccl'i. xix. Qui gau
det ī iniq̄tate denotabit. i. de nota libri vite
delebit. qḋ n̄ ſit niſi ꝑ pctm̄ mortale. Qḋ gau
dere in mūdo ⁊ in malis ſuis ſit pctm̄ morta
le oñdit btūs Gre. in omel'. Sil'e eſt regnum
celoꝝ dicens. Nemo pōt ⁊ hic gaudere cum
hoc ſeculo: ⁊ illic regnare cū deo. Ex quo pꝫ
ꝙ ſi vis in futuro gaudere cū xp̄o: tūc ſꝫ non
debes te iactare de pctō nec gaudere de ma
lis: ſꝫ dolere ⁊ penitere de eiſdē. Et amplius
cauere ne iterū ꝯ deū talia cōmittas. vn̄ Au
gu. in li. de pn̄ia. Ad agendū pn̄iam nō ſuf
ficit mores in meli⁹ cōmutare: ⁊ a malis fa
ctis recedere: niſi etiā de his que facta ſunt
ſatiſfacias dn̄o ꝑ pn̄ie dolorē: ꝑ humilitatis
gemitū: ⁊ ꝑ ꝯtriti cordis ſacrificium. N
Septimi q̇ adhuc graui⁹ peccāt ⁊ puniuntur
ſunt illi q̇ alios docēt peccare v̄bo ⁊ exēplo.
Nā q̇ ſic inſtruit aliquē reus erit oīm pctōꝝ
q̄ ille facit ex ſua informatiōe v̄bo ⁊ exēplo
⁊ illi⁹ pena augmentabit vſq̄ ad nouiſſimū
diē. q̇ malā doctrinā vel malū exemplū poſt
ſe relinq̇t. vn̄ Grego. in mora. Tot mortibus
q̇s dign⁹ eſt: quot exēpla prauitatis in poſte
ros relinq̇t. Hoc illi aduertere deberent q̇ no
uas adinuētiōes inuenerūt in ſuꝑbia veſtiū
ſcꝫ longas caudas: caputia magna: ſciſſuras
in tunicis ⁊ caputijs. Silr q̇ choreas ſortile
gia: iuramēta: blaſphemias inuenerunt: ſilr
qui noua thelonea īuenerūt: vl' antiqua aug
mētant. vel q̇ cēſus ⁊ reddit⁹ aggrauāt. Silr
⁊ q̇ nūdinas in dieb⁹ feſtiuis inſtituerūt: q2
oēs ꝑdicti ſunt rei oīm pctōꝝ iſtoꝝ q̇ iſti ſe
quētes eos faciūt: ⁊ tales grauiter deum of

fendūt q̇ ꝑ ſuā malā doctrinā ⁊ malū exēplū
aīas a deo retrahūt q̄s ꝓp̄o ſanguie redemit
Un̄ Ber. in ſer. Nōne tibi videt grauiorē ab
eo xp̄s ſuſtinere ꝑſecutionē qui ſuggeſtio
ne maligna. exēplo ꝑnicioſo ſcādali occaſio
ne ab eo ꝑuertit aīas q̄s redemit: q̄ʒ a iudeo
q̇ ſanguinē ſuū fudit. Un̄ xp̄s maledicit tali
bus q̇ ꝓbent malū exēpl'ū. Mat. xviij. ſic di
cēs. Ue hoī ꝑ quē ſit ſcandalū. O Octa
ui q̇ adhuc graui⁹ peccāt ſunt iſti q̇ ex ꝓſum
ptiōe. i. ſcient ⁊ ꝑtinacit peccāt q̇ oīno inten
dūt dei iuſticiā eneruare: et tales ꝓpe peccāt
in ſpm̄ſctm̄. nā pctm̄ mortale tripl'r cōmitti
tur. Prio aliq̇ peccāt ex īfirmitate: vt beat⁹
Petr⁹ q̇ ex infirmitate hūana xp̄m ter nega
uit. ⁊ iſti peccāt ꝯ patrē. Scd̄o aliq̇ peccāt ex
ignorātia: vt btūs Paul⁹ q̇ ex ignorātia pec
cauit. Un̄ dixit de ſeipō. Ignorās feci: idō mi
ſericordiā dei ꝯſecut⁹ ſuʒ. Tertio aliq̇ peccāt
ex certa malicia: nō ex ignorātia. q2 bn̄ ſciūt ⁊
intelligūt h̄ eē pctm̄. nō ex infirmitate: quia
pn̄t bn̄ dimittere: ſꝫ peccāt ex certa ſciā. ⁊ h̄ ē
peccare in ſpm̄ſctm̄. ⁊ tales grauiſſime puni
unt. vn̄ Lu. xij. Seru⁹ ſciēs volūtatē dn̄i ⁊ nō
facit plagis vapulabit mult̄. P Noni q̇
adhuc grui⁹ peccāt ⁊ puniunt ſunt illi q̇ pec
cant ꝑ deſꝑationē: ⁊ hoc eſt grauiſſimū ⁊ peſ
ſimū ⁊ ꝑiculoſiſſimū pctm̄. q2 īpedit hoīem
a penitētia ⁊ a dei miā. Gre. Deſꝑatio p⁹ la
pſum nō ꝑmittit exurgere. vn̄ Iſi. de ſum. b.
Deſꝑatio peior eſt oī pctō. Itē Iſid. de ſum.
bo. li. ij. Perpetrare flagitiū aliqḋ mors ē aīe
ſed deſꝑare eſt in infernū deſcēdere. Qḋ aūt
deſꝑās grauit deū offendit pꝫ ꝑ tale exēplum.
Fuit q̇dā magn⁹ pctōr q̇ magis dilexit pctm̄
q̄ deū. De⁹ aūt q̇ dolet de morte peccatoris
lōgo tp̄e eū expectauit vt peniteret. Tandeʒ
infirmabat: ⁊ cognati ſui acceſſerūt ad eū ro
gantes ⁊ monētes eū vt corrigeret vitā ſuaʒ
malā ⁊ peniteret de pctis ſuis. q̇ nullo mō h̄
facere voluit: ſꝫ dixit. Impoſſibile eſt ꝙ de⁹
poſſit mihi grām facere: et peccata mea īdul
gere ꝓpt nimia pctā q̄ feci. ⁊ deſꝑauit. Et p⁹
illa v̄ba ſtatim labia ei⁹ coherebāt ꝙ amodo
nō potuit loq̇. ⁊ priuat⁹ eſt cōtritione et ꝯfeſ
ſione et cōmunione euchariſtie: et eternalit
damnatus eſt.

¶ In dn̄ica. xxiij. ſer. cxxxij. de dignitate aīe.

Cuius eſt hec imago ⁊ ſu
perſcriptio. Math. xxij. Mar. xij
Lu. xx. In v̄bis ꝓmiſſis docemur
vt dei imaginē et ſuperſcriptōeʒ
in nobis cuſtodiam⁹ ꝓ eo ꝙ dr̄. Cuius ē hec
imago ⁊c̄. Un̄ in p̄nti ſermone tria ſunt dicē
da. Prio q̄ ſunt dignitates aīe. Secūdo quō
aliq̇ vendūt ⁊ aliqui ꝑdūt aīas ſuas: aliq̇ ī
pignorāt: ⁊ aliq̇ ꝓ nihilo dāt aīas ſuas. Ter
tio exēplū. A Quātū ad ꝓmū ſciēdū ꝙ
ix. ſunt dignitates aīe. Pria dignitas eſt ꝙ
aīa hoīs ad imaginē dei creata ē. vn̄ Geñ. i.
Faciam⁹ hoīem ad imaginē ⁊ ſilitudinē no
ſtram. De hoc q̄re ſup̄ ſer. xxxij. S. Secunda
dignitas aīe eſt ꝙ q̇cq̇d hꝫ corpus hoc hꝫ ab
aīa. ſ. pulchritudinē: fortitudinē: locutioneʒ
motū: ⁊ ſic de alijs. Ber. O corp⁹ q̄ʒ nobilem
hoſpitē hēs a q̄ oīa habes. Qḋ corp⁹ homīs
oīa hꝫ ab aīa patꝫ per hoc q2 cū aīa recedit a
corpore: tūc corpus erit infirmū et difforme
et vile cadauer ⁊ ꝑdit pulchritudinē: fortitu
dinē: locutionē ⁊ motū. et erit quaſi trūc⁹ ī
mobilis q̇ ſeipm̄ oīno mouere nō pōt. Unde
Ariſt. i. de aīa. Egrediēte aīa d̄ corꝑe corpus
marceſcit ⁊ expirat. Et hoc fit in morte cum
aīa ſeꝑat a corꝑe. Idē. Mors nihil aliud eſt
q̄ʒ receſſus aīe a corꝑe. B Tertia digni
tas aīe ē ꝙ ꝓcellit oēʒ creaturā corꝑeā. Aug.
Aīa oēm corꝑeā creaturā nature dignitate ꝓ
cellit. Ex q̄ pꝫ ꝙ vna aīa ꝓcioſior ē q̄ oīa re
gna mūdi ⁊ oē aurū ⁊ argētū ⁊ lapides ꝓcio
ſi aīe eq̇pari nō pn̄t. Un̄ Ber. in li. medi. To
tus mūd⁹ ille ꝓciū vni⁹ aīe eſtimare nō pōt.
Immo Aug. dicit. Si poſſibile eēt infinitos
eē mūdos: vna aīa adhuc ꝓcioſior eſſet. Hoc
patet ex eo ꝙ a xp̄o ita care empta eſt. Unde
apl's. i. Cor. vi. Empti em̄ eſtis ꝓcio magno
⁊c. Nā ex ꝓcio penſat valor rei empte. Q2 ſi
q̇s emit rē aliquā ꝓ centū florenis: ſignū eſt
ꝙ ē res ꝓcioſa. Si aūt emit ꝓ mille: tunc ad
huc ꝓcioſior eſt illa res. Modo in eſtimatōe
hoīm nihil eſt precioſius ſanguine xp̄i: quia
vna gutta ſanguis xp̄i ex ꝓcioſitate ⁊ digni
tate ꝓcellit infinitos mūdos. ſed in eſtiatōe
xp̄i aīa hoīs taʒ nobilis ē ꝙ coequauit eam
ſanguini ſuo: cum viuuʒ ꝓ alio dedit. ſcilicet
ſanguinē ſuū effundēdo ad redimēdū aīam
hoīs. Sꝫ ſi infiniti eēnt mūdi nec xp̄s vnam
guttā ꝓ eiſdē effudiſſet ſed ꝓpt aīaʒ hoīs to
tū ſanguinē ſuū effudit. ps. Aruit tāq̄ teſta
v̄t⁹ mea ⁊c̄. Inſuꝑ pat⁹ eſſet ſcd̄ario effunde
re ſanguinē ſuum ⁊ mori ſi neceſſe eſſet anq̄
vna aīa dānari deberet: ex defectu ipi⁹ paſſi
onis. C Quarta dignitas aīe ē ꝙ xp̄us
angelos ad cuſtodiaʒ ipſius deputauit. Ber
nar. in omelia. Magna dignitas animaruʒ
eſt vt vnaq̄q̄ ab ortu ſue natiuitatis in ſui

cuſtodiã habeat angelũ deputatũ. ãgeli em̃
cuſtodiũt hoĩes in pñti vita: in oĩb⁹ locis: ꝛ
in oĩ tpe. Ergo ſm Bern̄. In quouis diuerſo-
rio: in quouis angulo exhibe reuerentiaꝫ an-
gelo tuo: nec audeas illo pñte qd̓ me vidẽte
nõ auderes. inſup angeli hoiem excũtem de
hoc mũdo ꝑducũt ad vitã eternã. p̄s. Angel̓
ſuis mandauit de te vt cuſtodiãt te in omni-
bus vijs tuis q̃ ad vitã pñtẽ. In manib⁹ por-
tabũt te ne forte offendas ad lapidẽ pedem
tuũ: q̃ ad futurã vitã. Vñ Luc. xvi. Mortu⁹
eſt mẽdic⁹ ꝛ portat⁹ eſt ab angelis in ſinum
abrahe. Quinta dignitas aĩe ẽ ꝙ eã xp̄s ma-
gnis laborib⁹ acqſiuit. qr. xxxiij. annis et vl-
tra ꝓ ea in h̃ mũdo laborauit. Vñ p̄s. In la-
borib⁹ a iuuẽtute mea ꝛc̃. Nã xp̄s laborauit
ꝓ aĩa hoĩs diſcurrẽdo: p̄dicãdo: ieiunãdo: vi-
gilãdo: fatigãdo ſeip̄m. vt hr̃ Joh. iiij. Fati-
gatus ex itinere ſedit ſupra puteũ. Inſup fle-
uit pluries ꝛ nũꝙ riſit. Vñ ẽ ſciẽdũ ꝙ vir ſa-
piens nõ multũ dolet de amiſſiõe parue rei
Xp̄s aũt ſapiẽtia dei exiſtẽs ꝑ fletuꝫ oſtẽdit
ſe multũ dolere de amiſſione aĩarũ. Nã mul-
tũ aurũ amiſſum ẽ ſuo tpe ꝛ multe ciuitates
cõbuſte ꝓ quib⁹ nullaten⁹ legim⁹ eũ fleuiſſe
ſ; de p̄ditione aĩarũ fleuit. Vñ Lu. xix. Videns
ieſus ciuitatẽ fleuit ſup illã. Ubi defleuit p̄di-
tionẽ aĩarũ: et nõ deſtructionẽ domoꝝ. Se-
xta dignitas aĩe eſt ꝙ eã cũ corpe ſuo cibat:
ꝛ cũ p̄cioſo ſanguĩe ſuo potat. Joh. vi. Caro
mea vere ẽ cib⁹: ꝛ ſanguis me⁹ vere eſt pot⁹.
Quid em̃ magis dare potuit aĩe ꝗ̃ ſeipſum.
Vñ ex p̄cioſitate cibi et pot⁹ penſanda eſt di-
gnitas aĩe. Septima dignitas anime eſt ꝙ
de⁹ elegit eã ſibi ad inhabitãdũ. p̄s. Hec req̃-
es mea in ſeculũ ſeculi ꝛc̃. Vñ aĩa hoĩs noĩa-
tur tẽplũ dei. Apl's. i. Coꝛ. iij. Tẽplũ dei ſan-
ctũ eſt qd̓ eſtis vos. Et etiã multuꝫ delectat̃
de⁹ inhabitare ip̄a in aĩam. Vñ ſcriptum eſt.
Delitie mee eẽ cũ filijs hoĩm. D Octaua
dignitas aĩe eſt ꝙ nihil eã iplere poteſt niſi
ſolus de⁹ q̃ eſt ſponſus aĩe. vñ Ber. Ad ima-
ginẽ quippe dei facta eſt aĩa rationalis. cete-
ris oĩbus occupari poteſt: impleri autẽ non
poteſt. Capax em̃ dei eſt: et q̃cq̃d deo minus
eſt nõ eam implebit. Unde ſi de⁹ daret aĩe
terrã cũ omnib⁹ aĩalib⁹ et regnis. firmamen-
tũ cũ oĩb⁹ ſtellis. celũ cũ oĩbus ſctĩs hec oĩa ꝓ
nihilo haberet ꝙdiu ſponſo. ſ. xp̄o careret.
Vñ p̄s. Adimplebis me leticia cũ vultu tuo
Idem. Satiabor cuꝫ apparuerit gloria tua.
Nona dignitas aĩe eſt ꝙ ip̄a ordinata ẽ ad
eternã beatitudinẽ: vt nouem choris angelo-
rũ aſſociari debeat et cum ſanctis et angelis
deuꝫ eternaliter in leticia ſempiterna contẽ-
plari. Aug. Nobilis creatura eſt aĩa que ad
fruendã viſionẽ dei creata eſt. Unde ꝓpter
illas nouẽ dignitates quas hꝫ aĩa: tunc ip̄ſa
cũ magna ſollicitudine cuſtodiẽda eſt. Un-
de Deut. iiij. Cuſtodi temetipſum et aĩaꝫ tu-
am ſollicite ſerua. et nõ imerito. qr ſm Aug.
Maius eſt dãnum in amiſſione vni⁹ aĩe ꝙ̃
mille corpoꝝ. Quantũ ad ſcd̓m ſciendũ ꝙ ſi-
cut de⁹ maxime carã hꝫ aĩam et eã multiplr̃
dignificat: ita ꝑ oĩa mali hoĩes ſumme eam
ꝑuipendũt. Citius em̃ mũdant ſotulares ſu-
os ſi fedant̃: ꝙ̃ aĩas ſuas maculatas. Aug.
in ſmone. Quid eſt ꝙ velis habere malũ: di-
ces mihi nihil oĩno. nõ vxorẽ: nõ filiũ: non
ſeruũ: non ancillã: nõ tunicã: poſtremo non
caligã. ꝛ tñ vis hr̃e malã vitã. rogo te p̄pone
animã tuã calige tue. Idẽ Augu. in li. de do-
ctrina xp̄iana. Hõ mal⁹ pl⁹ diligit mortẽ ꝙ̃
vitam: eo ꝙ vult habere mortẽ bonã et vitã
malã. p̄s. Qui diligit iniquitatẽ odit animã
ſuam. E Vñ ſciendum ſm Holgot ſup
li. Sap̄. c. iiij. Aliqui hoĩes peruerſi animas
ſuas vendũt: aliq̃ p̄dunt: aliqui impignorãt
aliq̃ ꝓ nihilo dant. Primo em̃ cupidi vendũt
animas ſuas: vt ſunt illi qui pro diuitijs hu-
ius ſeculi exponũt ſe rapinis: furtis: piratis
vſuris: et falſis mercãtijs. Eccl'a. x. Nihil eſt
iniqui⁹ ꝙ̃ amare pecuniã. Hi em̃ aĩas ſuas
venales habent. Et quotiens denarios iniu-
ſte lucrantur: totiens animas ſuas vendunt
In ſignũ huius dyaboli repetent aĩas eoꝝ.
vt habetur Luce. xij. Stulte hac nocte repe-
tent a te animã tuam ꝛc̃. O mira fatuitas ꝙ
quis audet dare animã ſuam pro vno dena-
rio: quam nõ deberet dare pro toto mundo:
eo ꝙ eſt multuꝫ precioſior. Item luxurioſi vẽ-
dunt animas ſuas. Unde Eccleſi. ix. Ne des
fornicarijs aĩam tuam: et ſatis in bono foro
dant. Nã qui daret tres libras pro obolo: ſa-
tis daret ĩ bono foro. Sic qui dat eternã dul-
cedinem ꝓ tẽporali dulcedine et voluptate
qd̓ ſatis mirabile eſt. nõ daret ribaldus vnũ
digitum pro vno concubitu. et tamen ob l oc
dat animã ſuã centũ mille demonibus. Pro-
culdubio nimis in bono foro dat ille animaꝫ
ſuã nobilẽ et precioſam. Item guloſi et bibu-
li vendũt aĩas ſuas qui preponũt pñteꝫ vo-
luptatem cibi ꝛ pot⁹ celeſti conuiuio. vbi ha-
bebim⁹ multa fercula dulcia et precioſa. Lu-
ce. xxij. Ego diſpono vobis ſicut diſpoſuit mi-
hi pater meus regnũ; vt edatis et bibatis ſu-
per menſam meã in regno meo. Inſup gulo-
ſus eternã famẽ ſibi inducit. p̄s. Famẽ pati-
entur vt canes. Et bibulus eternã ſitim vbi
vnã guttam aque hr̃e nõ põt: ſ; potus eoꝝ
erit amariſſim⁹. p̄s. Ignis ſulphur ſpiritus
p̄cellarũ pars calicis eoꝝ. Itẽ vendũt aĩas
ſuas ſupbi ꝛ põpoſi q̃ ꝓ tp̄ali honore ꝛ exal-
tatione volũt carere illo magno honore quẽ
hꝫ btã vgo maria ꝛ oẽs ſctĩ ꝛ angeli in celo.
Vñ de vnoquoqꝫ ſctõ dr̃ in p̄s. Glia ꝛ hono-
re coronaſti eũ dñe. F Scd̓o aliq̃ p̄dunt
aĩas ſuas: vt ſunt ocioſi negligẽter viuẽtes:
ꝛ accidioſi ad oẽ opus bonũ pigri: nihil curã-
tes niſi ꝙ vna dies vadit ꝛ alia ſuccedit. Ec-
cli. xxiij. Qui p̄dit aĩam ſuã ꝛc̃. Tales fabu-
lantur: vadũt ſpaciatũ: ludũt in alea: dormi-
unt: ꝓpterea ꝙ tp̄s trãſeãt nõ attẽdẽtes qd̓
Ber. dicit. Oẽ tp̄s a nob̄ impenſum a nobis
exigetur q̃liter ſit expenſuꝫ. Greg. Sicut nec
capill⁹ de capite: ſic nec momentum p̄ibit de
tp̄e. Vñ etiã Criſ. in li. de repatõne lapſi. Si
aĩam negligim⁹: nec corp⁹ ſanare poterimus
Nõ em̃ aĩa ꝓ corpe: ſ; corp⁹ ꝓ aĩa factuꝫ eſt.
Vñ leo papa in quodã ſmo. Nõ dormiẽtib⁹
ꝓuenit regnũ celoꝝ: nec ocio ꝛ deſidia torpẽ-
tib⁹ btĩtudo eternitat̄ repromittit̃. Qui em̃
ſic tp̄s ꝛ vitã ſuã negligũt illi aĩas ſuas per-
dunt. G Tertio aliq̃ aĩas ſuas impigno-
rant. h̊ tñ põt fieri virtuoſe: vt p̄lati ꝛ cura-
ti q̃ aĩas ſuas obligãt ꝓ aĩab⁹ ſubditoꝝ: q̃a
vnicuiqꝫ dr̃ cũ ſibi cura cõmittit̃ illd̓. iij. Re-
gũ. xx. Cuſtodi viꝝ iſtũ q̃ ſi lapſus fuerit: erit
aĩa tua ꝓ aĩa illi⁹. De bonis p̄latis dicit bea-
tus Petr⁹. Duplici honore digni ſunt q̃ bñ p̄-
ſunt. Ber. in epl'a. Nihil in eccl'ia p̄cioſi⁹: ni-
hilqꝫ optabili⁹ eſt bono vtiliqꝫ paſtore: nem-
pe rara eſt auis iſta. vñ Gre. Illi dcũ pre ce-
teris videre in ſublimi merent̃ q̃ fidelib⁹ gre-
gibus ſollicite p̄eſſe ſciũt. Sꝫ ſi p̄lat⁹ eſt ne-
gligens: tũc aĩa ſua ſtabit ꝓ oĩb⁹ aĩab⁹ ſibi cõ-
miſſis. Sap̄. vi. Iudiciũ duriſſimũ fiet ĩ his
qui p̄ſunt. Heu ꝙ̃ lamẽtabile eſt ꝙ iſte q̃ ne-
ſcit cuſtodire ſuã ꝓpriã aĩam: alias aĩas acci-
pit in cuſtodiã. cũ tñ dñs dicit ad quẽlibet p̄-
latũ: vt hr̃ Geñ. xlij. Nõ videbitis faciẽ meã
niſi adduxeritis frẽm vr̃m minimũ. i. minimũ
vr̃m ſubditũ. Quarto aliq̃ aĩas ſuas ꝓ nihi-
lo dant: vt ſunt ſm Holgot iracũdi ꝛ inuidi
qd̓ ſic ꝓbat̃. qr cupid⁹ recipit diuitias: luxuri-
oſus q̃rit voluptates: ſupb⁹ honores guloſus
cibũ ꝛ potũ: ꝛ ſic de alijs. Sꝫ iſti inuidi ꝛ ira-
cũdi nihil recipiũt delectabile: ſ; ſp̄ amaritu-
dinẽ ꝛ dolorẽ hñt. ꝛ id̓ aĩas ſuas demonib⁹
dant gratis. Vñ de q̃libet eoꝝ v̓ificat̃ illud
Judic. v. Qui ſpõte obtuliſtis aĩas vr̃as ad
p̄iculũ. H Quantũ ad tertiũ habem⁹ exẽ-
plũ ꝙ q̃dã ſedens in taberna dixit ad ſocios
ſuos: ſi etiã crederẽt aĩas eẽ: ip̄e ei nullo mõ
crederet aliquã aĩam eẽ: nec vnꝙ̃ aliquã vi-
diſſe. ꝛ ꝙ ſacerdotes ꝛ monachi aĩas ꝛ infer-
nũ adinuenerint ꝓpt̓ lucra tp̄alia. ꝛ id̓ dixit
ſe ñ credere nec eẽ aĩas nec ĩfernũ. Et cũ alij
ſocij aſſererẽt oĩno ſm verã fidẽ catholicã eẽ
aĩas ꝛ infernũ ſilr̃ ꝛ celũ. ꝛ ꝙ aĩa poſt diſceſ-
ſum a corpe vel erit in penis inferni: vel in
purgatorio: vel in gaudijs celi. Tũc ille dixit
ſi aliq̃s vellet emere aĩam ſuã ip̄e vẽderet ſi-
bi illã. Rñdit vn⁹: volo. ꝛ emit eã ꝓ vna q̃r-
ta vini. q̃ mox potata fuit. Et ecce affuit de-
mõ in forma hoĩs ꝛ emit illã aĩam ab illo q̃
eã emerat iterũ ꝓ vna q̃rta vini. Et vino po-
tato dixit demõ ad eũ a quo emerat. Da mi-
hi aĩam quã emi qr mea eſt. Et dixerũt q̃ ad-
erãt. Juſtũ eſt vt q̃ aliquã rẽ emit ꝙ eã poſſi-
deat. ꝛ mox ille bibul⁹ q̃ aĩam ꝓpriã vẽdide-
rat a diabolo ſuffocatus eſt. ꝛ ſocijs videnti-
bus diabolus eum cum corpe rapuit ꝛ aĩam
ad infernum deduxit.

¶ In eadeꝫ dñica. Ser. cxxxiij. de mẽdacio.

M Agiſter ſcimus quia ve-
rax es ꝛ viã dei in veritate doces
Math. xxij. Sciendũ ꝙ xp̄s ẽ ve-
ritas: ꝛ id̓ veritatẽ diligit. Vñ p̄s
l. Ecce em̃ veritatem dilexiſti. Sic econuerſo
odit mẽdaciũ. Vñ in pñti ſmõe tria ſunt di-
cenda. Primo quare mendaciũ deteſtanduꝫ
eſt: ꝛ q̃ ſunt occaſiões mẽdacij. Scd̓o q̃n mẽ-
daciũ ſit pctm̃ mortale. ꝛ q̃n veniale. Tertio
exẽplũ. J Circa primũ notãdũ eſt ꝙ q̃n-
qꝫ ſunt q̃ pñt valere ad deteſtationẽ hui⁹ pec-
cati mẽdacij. Primũ ẽ ꝙ illud pctm̃ ẽ pctm̃
diabolicũ qd̓ ꝓbat̃ ex hoc ꝙ primũ mẽdaciũ
cõmiſit diabol⁹. vt hr̃ Geñ. iij. Cũ dixit p̄mis
parentibus. Nequaꝙ̃ moriemini. Vñ Joh.
viij. legit̃ de diabolo. Cuꝫ loq̃tur mendaciuꝫ
ex ꝓprijs loq̃tur: qr mendax eſt ꝛ pater eius.
Ergo mendax habet linguã diabolicam. Se-
cundũ eſt hoc ꝙ illud pctm̃ coinquinat mẽ-
brũ in quo magis indecẽs eſt immũdicia. ſ.
os hominis. reddit em̃ illud abominabile deo
Unde Prouer. xij. Abominatio eſt dño labia
mẽdacia. Si aliq̃s os ſuũ ſp̄ apertum habe-
ret muſcis ꝛ alijs reb⁹ immũdis q̃cũqꝫ vellẽt
ibi intrare ꝛ p̄mitteret eas ibi nidificare os
eius abominabile eẽt hoĩbus. Sic os men-

dar abominabile eſt deo eo ꝙ deo pl⁹ diſpli⸗
ceat īmundicia mēdacij ꝙ̄ imūdicia muſca
rū. Tertiū eſt: ꝙ illud pctm̄ facit hoiem ſil'eʒ
falſe monete. Ergo ꝙ̄tū ꝑualet floren⁹ bon⁹
floreno falſo: tm̄ ꝑualet hō verax hoi falſo ⁊
mēdaci. Unus bon⁹ floren⁹ plus valet ꝙ̄ mil
le falſi: ⁊ vnus hō verax ꝑualet multis men
dacib⁹. Et ſicut falſa moneta nō valet nec ad
emēdū nec ad vēdendū: ſ; ſolūmō ad ignem:
ſic hō mendax ad nihilū valet niſi ad gehen
nā. Quartū eſt ꝙ mendaciū eſt quoddaʒ ve⸗
neniū qđ eſt tante efficacie ꝙ in ipo homine
aiam interficit. Juxta illđ Sap. i. Os quod
mentit̄ occidit aiam. Ergo mēdaces habent
linguā venenatā. Et mirū eſt ꝙ miſeri hoies
nō timent illud venenuʒ: qđ in ore gerunt.
Quintū eſt ꝙ hoc pctm̄ multū diſplicet deo
de hoib⁹: qꝛ ſicut de⁹ multū diligit veritateʒ
ſm̄ illud ps. l. Ecce em̄ veritateʒ dilexiſti ⁊c̄.
ſic econuerſo multū odit mendaciū. Un̄ ps.
Perdes oēs q̄ loquūtur mēdaciū. Un̄ augu.
Merito ꝑdit̄ mentiēs: qꝛ declinat ab eo qđ
eſt in id qđ nō eſt. Inſuꝑ etiā mendaciuʒ eſt
abominabile corā hoib⁹: ⁊ veritas ecōuerſo
valde cōmendabilis eſt corā hoib⁹. Quid eſt
em̄ laudabili⁹ ⁊ honorabilius ꝙ̄ habere tale
verbū. Ille eſt verax in verbis ⁊ iuſtus in fa⸗
ctis. Et qđ eſt vituꝑabilius ꝙ̄ iſte eſt mēdax
in verbis ⁊ fallax in factis. ⁊ cū duo ꝓmittit
vix vnū ſoluit. K Quantū ad ſcđm ꝑmi
articuli ſciendū ꝙ q̄ vult ſe a pctis mēdacij
cauere opʒ ꝙ remoueat a ſe occaſiones men
dacij q̄ ſunt due. Prima eſt cupiditas. Nam
ex cupiditate ⁊ auaricia plura mēdacia ꝓce
dūt: vt pʒ in modernis pctōrib⁹ q̄ plura pec⸗
cata cōmittūt cū mendacijs cū qb⁹ ꝓximos
decipiūt. vt multa tꝑalia ⁊ diuitias ſibi acq̄
rere poſſint. Secūda occaſio eſt timor mūda
nus: ſiue etiā timor human⁹. Hac eī occaſio⸗
ne Petrus xp̄m ter negauit dicēs. Non no⸗
ui hoiem. L Quantū ad ſcđm ꝑncipa⸗
le. ſ. qn̄ mēdaciū ſit mortale ⁊ qn̄ veniale. ſci
endū ꝙ mendaciū cōmittit̄ nouem modis.
Primo qn̄ aliq̄s mentit̄ ex quadā pietate. et
hoc dr̄ mendacium officioſum: ⁊ eſt pctm̄ ve
niale. Uerbi grā. Ut cū q̄s mentit̄ ꝓ ꝯſeruā⸗
da hois exterioris ſuba. vt ſi q̄s videret ꝑdo
nem aliquē velle ſpoliare ⁊ diceret. parcas ſi
bi: qꝛ nō portat pecuniā. Uel pro conſeruāda
virginitate. vt ſi virgo volenti eam deflorare
mētiendo dicat ſe eſſe ꝯiugatā. Uel ēt ꝓ ꝯꝯ⸗
uanda vita hois. vt ſi q̄s videret hoiem q̄ri
ad mortē ⁊ diceret ſe nō vidiſſe eū. Circa qđ
querit̄ vtrū ſit licitū mentiri ꝓpter liberatio
nē hois a quocūq̄ ꝑiculo. Rn̄det̄ ſm̄ ſanctū
Tho. ij. ij. q. cx. ꝙ nō. Sʒ licet veritatē occul⸗
tare ꝓuident̄ ſub aliqua diſſimulatiōe. Un̄
de hoc etiā dr̄ in decre. Nuſq̄ ꝓ cuiuſq̄ vita
tꝑali mentiendum eſt. xxij. q. ij. Ne q̄s. Et rō
hui⁹ eſt: qꝛ ſm̄ ſacros canones. oē mendaciū
eſt pctm̄. ſ. ad min⁹ veniale. vt pʒ in decretis
xxij. q. ij. Cū humilitatis. Modo in nullo ca
ſu tenet̄ q̄s peccare venialr̄. Quia ſm̄ Aug.
Nō ſunt faciēda mala vt inde eueniāt q̄cun
q̄ bona. M Scđo cū q̄s mentit̄ ex ioco
ꝓ releuatiōe hois q̄ eſt triſtis ⁊ graue men⸗
tis. ſ. q̄ aliqua ludicra fingit vt hoiem melā⸗
cholicū exhilaret. Silr̄ ſi q̄s ad cōplacenduʒ
fingit aliq̄ mendacia ioco ſa vt cū illis hoies
ad riſum ꝓuocet. Et illud dr̄ mēdaciuʒ ioco⸗
ſum. Et eſt veniale pctm̄. Eſt etiā mendaciū
qđ fit ex ſola libidine mentiendi. Ariſto. Si
gnū generati habit⁹ eſt delectatio in opere.
Tertio cū q̄s mentit̄ ꝯ fidei veritatē: vt qui
diceret xp̄m nō eſſe natū ex ꝟgine: vel impu⸗
gnaret ſacre ſcripture veritatē. Un̄ dr̄ in de⸗
cre. Heretic⁹ eſt q̄ aliter ſcripturā intelligit ꝙ̄
ſpūſſcūs flagitat. xxiiij. q. iij. Hereſis. Et hoc
eſt mendaciū ꝑniciosum: ⁊ ē mortale. Quar
to cū q̄s mentit̄ ꝑ falſum teſtimoniū dānifi
cando ꝓximū in reb⁹ ſuis. Et talis falſus te
ſtis ſm̄ ſctm̄ Tho. ij. ij. q. lxx. arti. iiij. peccat
mortalr̄: ⁊ tenet̄ ad reſtitutionē oim̄ q̄ ꝓxi⸗
mus ei⁹ amiſit ꝑ ſuū falſuʒ teſtimoniū. xiiij.
q. v. Nō ſane. ⁊ q. vi. Si res aliena. Item q̄⸗
ritur vtrū liceat teſti aliq̄d recipe pro feren⸗
do teſtimonio. Rn̄det̄ ꝙ nihil dʒ recipe niſi
tm̄ expenſas de illo q̄ eū ꝓducit. iiij. q. iij. §.
Uenturis. Et ſi accipit turpit̄ accipit: ⁊ reſti⸗
tuet ei a quo recepit niſi ille dederit ad corrū
pendū teſtē. tūc em̄ dʒ dare ei in cui⁹ iniuriā
accepit. N Item q̄rit̄ vtrū graui⁹ peccet
q̄ mentit̄ verbo ꝙ̄ q̄ mentit̄ facto. Rn̄detur
ſm̄ ſctm̄ Tho. in q̄dli. Cū eadē intētio fallē⸗
di ſit in vtroq̄ vterq̄ peccat eq̄liter. Uerbuʒ
em̄ ⁊ factū aſſumit̄ vt inſtrumentū fallendi
Un̄ nō refert ꝙ̄tū ad pctm̄ vtrū aliquis ver⸗
bo: ſcripto: aut nutu: vel quocūq̄ facto men
tiat̄. Sicut nec refert ꝙ̄tū ad homicidiū vtꝝ
aliq̄s gladio vl' ſecuri int̄ficiat. O In q̄
differt mendaciū a falſo. Rn̄deo. falſum dic
quicūq̄ credit ſe verū dicere. ⁊ tm̄ hoc idē qđ
eſtimat verū eſſe nō eſt verū. Sʒ mentiri eſt
qn̄ aliq̄s loquit̄ aliq̄d qđ veracit̄ ſcit nō eſſe
verū: qꝛ ſic ꝯ mentē ꝓpriā loq̄tur. Nā menti
ri dicitur quaſi contra mentē ire. Ergo diffi

cilter vel nunq̄ pōt ſcire quis aliquē mēti⸗
ri niſi ſol⁹ de⁹: qꝛ qn̄ falſum loq̄tur qđ credit
eſſe verū nō mentit̄: ſ; falſum loquit̄. Un̄ dr̄
in decre. Nō intendēs fallere non mentit̄: lʒ
aliqđ dicat falſum qđ putat eſſe verū. xxij. q
ij. Is aūt. Quinto cū q̄s mentit̄ ꝯ famam ꝓ
ximi: vt detractor q̄ mēdacit̄ infamat ꝓximū
talis etiā peccat mortalr̄. Et ſm̄ ſctm̄ Tho.
ij. ij. q. lxij. Tenet̄ q̄s ad reſtitutionē fame. ſi
cut ad reſtitutionē cuiuſlibet rei ſubtracte.
Immo etiā grauit̄ peccat ille q̄ libent̄ audit
detractorē: etiā q̄ cito credit mala de ꝓximis
Sicut pʒ in illo ps. Dn̄e q̄s hab. in taber. ⁊c̄.
vbi inter cetera rn̄detur. Qui non recepit op⸗
probriū aduerſus ⁊c̄. Un̄ dr̄ in decre. Qui fal
ſum de alio ꝓfert ⁊ crimina cito credit vter⸗
q̄ re⁹ erit. xi. q. iij. Nō ſolū. Sexto cū q̄s mē⸗
tiendo iurat ſe aliq̄d feciſſe: vel negat: vel ſe
excuſat mendacit̄ iurādo ꝑ deū ⁊ oēs ſctōs
qđ tm̄ nō eſt ſic in re. Septimo cum q̄s men⸗
titur ⁊ iurat ⁊ cū hoc maledictionē ⁊ plagaʒ
ſuꝑ ſeipſ; inducit: vt dicendo: de⁹ nunq̄ auxi
lietur mihi ſi hoc nō eſt ſicut dico. diabol⁹ frā
gat mihi collū: vel de⁹ nō ꝑmittat me ſuꝑui
uere illā diē. Et ſm̄ Aug. Ex iuſticia dei me⸗
rito euenire deberet illi qđ ſibiipi induxit ſi
nō eſſet ſic ſicut aſſerit. Octauo cū q̄s menti
tur ⁊ iurādo ꝓmittit ꝓxio ſuo qđ tm̄ nō intē
dit adimplere: vbi grā. Ut debitor q̄ iurat ꝑ
deū ⁊ ſuꝑ aiam ſuā ꝙ velit creditori ſuo ſuꝑ
illū terminū ſoluere creditū: qđ tm̄ nō inten⸗
dit facere. P Nono qn̄ q̄s mētiēdo emit
vel vēdit. ⁊ ſcit ſcient̄ ꝙ ꝓximū ſic decipit.
Talis ſm̄ Ray. pctm̄ cōmittit mortale ⁊ tene
tur ad reſtitutionē: ⁊ ad recōpenſationē dā⸗
ni ꝓximo illati. ⁊ hꝰ nō ſolū intelligit̄ in reb⁹
magnis: ſ; etiā in reb⁹ paruis. Un̄ dr̄ i decre.
Inferens dānuʒ nō eſt abſoluend⁹ niſi dāno
ſm̄ arbitriū leſi reſtituto. xxiij. q. vlti. Peſſi⸗
mā. ⁊ xiiij. q. Si res. Sed heu iam cōe eſt ꝙ
plures ꝯſueuerūt nec emere nec vendere ni⸗
ſi cū mendacijs. qꝛ ſm̄ ps. Diminute ſunt ve
ritates a filijs hoim. Ergo difficile eſt iaʒ di
tari cum mercimonijs ſine pctō. Un̄ dr̄ in de
cre. Difficile eſt inter emētis ⁊ vēdentis com
merciū nō interuenire pctm̄. de pe. di. v. q̄li⸗
tas. Et iſti oēs iaʒ enumerati peccāt morta
liter ſic mentiēdo. Ex iam dictis pʒ ꝙ q̄libet
dʒ ſe ſolerter cauere a mēdacio ꝑnicioſo ⁊ dʒ
cū veritate ⁊ ſine iuramentis emere. ⁊ vendere
⁊ affirmare ⁊ negare ſm̄ dictū xp̄i. Mathi.
v. Sit ſermo veſter: eſt eſt: nō non. Q
Quantū ad tertiū nota exemplū cōtra illos
qui aſſerunt ꝙ non poſſit emere nec vēdere ni⸗
ſi mentiant̄. quod tm̄ nō eſt verū. vt pʒ ꝑ tale
exemplū. Legitur in dyalogo Ceſarij ꝙ duo
ciues colonienſes inter cetera ſua pctā ꝯfeſ⸗
ſi ſunt duo pctōrum genera que q̄dem ſunt i
ſe valde magna. lʒ ꝓpter vſum mercatorib⁹
his diebus parua videant̄ ⁊ q̄ſi nulla vide⸗
licet mendacium ⁊ ꝑiurium. Dn̄e inquiunt pe⸗
ne nihil poſſum⁹ emere vel vendere niſi opor
teat nos mentiri: iurare ⁊ ſepe peierare: qui⸗
bus dum diceret pleban⁹ pctā iſta valde gra
uia ſunt ⁊ a ſaluatore ꝓhibita: ipo dicente.
Sit ſermo veſter eſt eſt: nō non. Rn̄derunt.
Nō poſſum⁹ hoc p̄ceptum in nr̄is negocijs
cuſtodire. ait ſacerdos. Utimini cōſilio meo
⁊ bn̄ ſuccedet vobis. Nolite mētiri: nolite iu
rare: ſ; ſicut mercatū veſtrū vultis dare: ſic il
lud laudate. Et ꝓmiſerunt ſibi ꝙ temptare
vellēt ꝑ annū vnū. Hoc em̄ preſbiter ab eis
petijt. Impediēte igr̄ eos ſathana q̄ ſp ſalu
ti humane aduerſatur pene nihil illo anno
vendere potuerunt. Reuerſiq̄ anno reuolu⸗
to ad ſuū plebanū dixerūt. Obedientia hui⁹
anni fuit nobis multū damnoſa. hoies a no
bis defluunt: nec aliq̄d ſine iuramento vende
re poſſumus. Tūc ſacerdos ait. nolite timere
qꝛ temptatio eſt: ⁊ fixe tenete in corde vr̄o ꝙ
nulla aduerſitas: nulla pauꝑtas vos a tali ꝓ
poſito auertat: ⁊ dn̄s vobis bn̄dicet. Qui ex
verbis ſuis cōpuncti ꝓmiſerunt ꝙ vellēt cu
ſtodire eius cōſiliū: diuinūq̄ p̄ceptū ꝑ oms
dies vite ſue: etiā ſi oporteret eos mēdicare.
Mira res. Statim dn̄s imiſſam cōpeſcuit
tēptationē ⁊ ceperūt eos hoies pluſ ꝙ̄ alios
mercatores freq̄ntare: factiq̄ ſunt in breui
diuites: ita ꝙ mirarent̄. Reuerſiq̄ ad ſuuʒ
confeſſorē grās ſibi egerunt eo ꝙ ꝑ eius ſa⸗
lubre ꝯſilium a tam grauib⁹ pctis exonerati
forent ⁊ inſuꝑ in rebus ditati.

¶ Dn̄ica. xxiiij. Ser. cxxxiiij. de morientibus.

Filia mea modo defuncta

F est: ſed veni impone manū tuā ſu
per eā ⁊ viuet. Mat. ix. Mar. v.
Lu. viij. Sicut em̄ defuncta eſt il
la puella corꝑaliter: ſic etiā opʒ nos mori: qꝛ
oībus hoībus conſtitutū eſt ſemel mori. Un̄
in p̄nti ſmone tria ſunt dicēda. Prio de tem
ptationibus q̄ cōtingūt hoi in morte. Scđo
que ſunt interrogatōes q̄ debēt fieri ad ago
nizantes. Tertio quō homo debʒ mori ſicut
xp̄s mortuus eſt. De duob⁹ vltimis dicet̄ in
ſermone. R Circa primū ſciendū eſt ꝙ

in agone mortis maxime temptamur ⁊ an=
guſtiamur: intantū ꝙ vnuſquiſqꝫ agonizās
pōt dicere illud Daniel.xiij. Anguſtie ſūt mi
hi vndiqꝫ. Nunꝙ̄ enī tantas temptationes
⁊ anguſtias hō a demonibus paſſus ē in oī
vita ſua: ſicut in agone patietur. Vñ.i. Pe.v
Tanꝙ̄ leo rugiens circuit q̄rens quē deuo=
ret. Sed diceres. q̄re demōes tēptant hoīez
ſic in agone mortis. Rñdet ꝙ hoc faciūt p=
pter tria. Primo qꝛ conſtat demonib⁹ ꝙ oēs
hoīes tam boni ꝙ̄ mali affectant bonū finē
⁊ bonam mortē. ⁊ hoc eſt naturale. vñ Ariſt.
viij. ethi. Vnuſquiſqꝫ vult ſibi maxie bona.
Vñ etiam Boeti⁹ de ꝯſo. phie. Mentib⁹ ho=
minū naturaliter inſerta eſt cupiditas veri
boni. Et hoc demones libenter vellēt impe=
dire ne hō in bono fine decederet. ꝗ pmaxie
temptant hoīem in morte. Secūdo qꝛ ſi eua
dat hō in agone ꝑtātem demonuz amplius
nunꝙ̄ timebit eos: ſꝫ dicere pōt cū ps. Bñdi=
ctus dñs q nō dedit nos in captionē dētib⁹
eoꝝ. Aīa noſtra ſicut paſſer erepta eſt de la=
queo venantiū ⁊c̄. Et talis q ſic in agone eua
dit temptationes demonū regratiaꝫ deo et
beate virgini marie ⁊ oībus ſanctis ⁊ ange=
lis: q ſibi aſtiterunt ⁊ eum iuuerūt. Mō qñ
diabolus aliquē habuit. xxx. vel. xl. annis in
pctīs viuendo: tūc in agone mortis eū non li
benter amittit: ſꝫ nitiꝫ oīb⁹ modis eū retine=
re ⁊ a ſalute ſua eū impedire. Tertio quis ſi
obtinebit eū in agone ampli⁹ nunꝙ̄ pōt euz
perdere. Sed iam in pñti ante agonē nō eſt
ſic: quia ſi hodie lucraꝫ eum p pctm̄ mortale
cras p pniām pōt eū econuerſo pdere. Vel ſi
in q̄drageſima aliquos pdit p pniām poteſt
poſt paſcha eos recupare p recidiuationem
Sꝫ quē diabol⁹ in agone obtinebit: iſte neq̄
ꝙ̄ ad ſalutē redibit. Job. vij. Qui deſcendit
ad inferos nō aſcēdet nec reuerteꝫ vltra in
domū ſuā. vñ Gre. li. xi. moral. Nequaꝙ̄ vl=
tra mia parcens liberat quos ſemel in locis
penalib⁹ iuſticia iudicātis dāuat. qꝛ in infer
no nulla eſt redēptio. ¶ Sed diceres.
Exquo hō maxime temptaꝫ in agone q̄ ſunt
tunc iſte temptatiōes q̄ homini ꝯtingūt in
morte. Rñdet ꝙ ſunt qnqꝫ tēptatiōes p q̄s
diabol⁹ nitiꝫ hoīem agonizantē a ſalute ſua
impedire. Pria tēptatio ē de fide catholica.
Naz ſicut in fine mūdi. ſ. tpe antixpi maxia
erit tēptatio ⁊ pſecutio fidei: ſic ī fine hoīs q
dr̄ microcoſm⁹. i. minor mund⁹ erit maxima
tēptatio fidei. Mat. xxiiij. Erit enī tūc tribu
latio magna q̄lis nō fuit ab initio mūdi vſ=
qꝫ modo neqꝫ fiet. Queriꝫ q̄re demones pci=
pue fidē impugnāt. Rñdeꝫ qꝛ fides eſt fun=
damentum toti⁹ ſalutꝫ. Vñ apl's. i. Cor. iij.
Fundamentū aliud nemo pōt ponere. Aug.
Fides eſt bonoꝝ oīm fundamentū. Fides ē
humane ſalutꝫ initiū. Item Augu. Nemo li=
beratur a dānatione q̄ facta eſt p adam: niſi
p fidē dñi nr̄i ieſu xpi. Qui enī nō credūt pe=
iores ſunt ꝙ̄ demones. vñ Jo. iij. Qui non
credit iam iudicat⁹ eſt. Aplus. Heb. xi. Im=
poſſibile eſt ſine fide placere deo. Sꝫ diceres
quō euadā in agone hanc temptationē de fi
de. Rñdeꝫ ꝙ mō debes eſſe firm⁹ in vera fi=
de: tūc demones in agone nō pñt ibi p̄uale=
re. Sꝫ q iam falſificāt fidē ⁊ debiles ſunt in
fide. ſicut carminatrices: ſortilegi: arioli: ⁊ fa=
tū tenētes ⁊ ſic d̄ alijs: quō tūc firmiꝫ ſtabūt
in fide cū iam in vita incipiūt errare. Ergo q
libet xpian⁹ dꝫ eē firm⁹ in fide taz in vita ꝙ̄
in agone ⁊ nullo mō moueri a vera fide: qꝛ
ꝙ̄cito incipit errare in fide tā cito deuiat a
via vite ⁊ ſalutis. Vñ vtile eſt corā infirmis
in agone cōſtitutꝫ dicere ſimbolū fidei: vt inꝫ
firm⁹ p auditū admoneaꝫ ꝙ maneat ſtabiꝫ
⁊ firm⁹ in fide. Vñ legiꝫ ꝙ aliq religioſi hñt
h̄ ſtatutū: q̄cūqꝫ aliqs in ꝯuētu incipit ago
nizare: tunc faciūt ſignū cū tabula p conuen=
tum: vt omnes fratres cōueniant inſimul: ⁊
vnuſq̄ſqꝫ in via eundo vſqꝫ ad infirmū tene
tur dicere ſimbolū alta voce ita ꝙ infirmus
audire poſſit: vt ſic admoneaꝫ vt viriliꝫ pu=
gnet ⁊ diabolo reſiſtat ⁊ in fide ſtabilis per=
maneat. Silr̄ bonū eſt habere crucifixuz cir=
ca infirmū ⁊ aquam bñdictā vt ſepius aſper
gatur. Et de hoc q̄re antea exēplū ſer. cx. S.
¶ Secūda temptatio ī agone eſt deſpera
tio. Cum enī infirm⁹ cruciaꝫ dolorib⁹ in cor
pore: tūc diabolus ſupaddit dolorem dolori
ſubijciēdo ſibi pctā ſua. vt ſic eū ad deſpatio
nē inducat. Nā in agone hō videt oīa pecca=
to ſua: ⁊ cū hoc oīa bona opa ſua. Inſup ſm
Inno. li. iij. de vilitate humane conditionis
Quilibet homo taz bonus ꝙ̄ malus anteꝙ̄
aīa egrediaꝫ a corpe videt xpm poſitū in cru
ce. bon⁹ ad cōſolationē mal⁹ ad cōfuſionem
vt erubeſcat ſe nō eſſe redēptū ſua culpa ſan
guine xpi. i. fructū redēptōis nō hre. Vnde
malis dr̄. Viderūt in quē pupugerūt. Qd̄ in
telligiꝫ de aduētu xpi ad iudiciū ⁊ etiā de ad
uentu in die mortis. Sciendū ꝙ diabol⁹ p
ſentat tūc hoī oīa ſua pctā nō indulta q̄ pe
petrauit cogitatione: locutione: ope. ſ. in ſu
bia: gula: luxuria: ⁊ auaricia: p iniuſtaꝝ rem

acquiſitionē. tūc enī q̄libꝫ cognoſcet quotiēs
inebriat⁹ fuit: quotiēs luxuriat⁹ ſit extra ſta
tū mr̄imonij. quotiens chorizauit: ⁊ ſic de a=
lijs peccatis q̄ hic p verā pniām non deleuit
Et dyabol⁹ iō repñtat ei illa p̄terita pctā que
fecit: vt eū in deſpationez ducere poſſit. Vñ
tā acriter dyabol⁹ tūc hoīez cū pctīs p̄teritis
impugnat ꝙ quidā q q̄ſi ſanctus reputabaꝫ
ab hoīb⁹ tam acriꝫ in agone cū pctīs ſuis p̄=
teritis q in iuuētute cōmiſit fuit impugnat⁹
ꝙ ex toto deſpauit: ⁊ ſic dānat⁹ fuit. Sꝫ dice
res quō tūc euadere poſſum ne deſperē. Rñ=
detur ꝙ in pñti plura bona opa facere debeſ
vt q̄ſi bona opa cū malis in ſtatera ponenꝫ
ꝙ tūc bona p̄pōderare poſſint malis. O tūc
q̄libet vellet ꝙ deū nunꝙ̄ offendiſſet: ſꝫ ſemp
humilis: caſt⁹: abſtinēs: et miſericors fuiſſꝫ
Sciendū tñ ꝙ null⁹ de mia dei in agone de
ſperare dꝫ: etiam ſi mille pctā mortalia ppe=
traſſet q oīno oblit⁹ fuiſſet. ⁊ ea oīa in agone
cognoſceret: et nūꝙ̄ aliqd̄ ipoꝝ cōfeſſus fuiſ
ſet nec pniām de eo egiſſet adhuc tamē non
dꝫ deſpare: ſꝫ ſi tante fortitudis ē ꝙ pōt ad=
huc loq: tūc vocare debꝫ ſacerdotē ⁊ cōfiteri.
Si aūt pdidit loq̄lā ꝙ pre nimia infirmita=
te nō pōt loq: tūc dꝫ deo oīpotēti cōtrito cor=
de cōfiteri ⁊ nullo mō deſpare. qꝛ cor ꝯtritū
⁊ humiliatū deus nō deſpiciet. Vñ dr̄ Ezech.
xviij. In q̄cūqꝫ hora pctōr igemuerit ⁊c̄. Vñ
null⁹ deſpare dꝫ. qꝛ oīa pctā reſpectu mie dei
ſunt tanꝙ̄ vna gutta reſpectu toti⁹ maris.
vñ Bern. Maior eſt dei pietas ꝙ̄ quis iniq=
tas. Aug. ſup Job. De nemine deſperandū eſt
dū eſt in hac vita. Solū enī deſpatōis crimē
eſt qd̄ mederi nō pōt. Et ſi quis haberet cētū
milia pctā mortalia adhuc deſperare nō de=
beret. Sꝫ ſi dolet et vere cōteriꝫ de⁹ pat⁹ ē ei
indulgere totū. vñ Criſo. Pctā p̄terita nō cō
dēnāt ſꝫ nec iudicāt: hoc breui et leui addito:
ſi nō placēt. vñ Aug. Nō nocēt mala p̄terita
ſi nō placēt. Vñ legiꝫ ꝙ q̄dā magn⁹ pctōr cū
iam decollari deberet libēter cōfeſſus fuiſſet
nec habuit cōfeſſorē nec tp̄s confitēdi: ſꝫ con
trito corde dixit. Deus tu ſcis voluntatē me
am. ⁊ ſaluat⁹ eſt. Sꝫ tñ null⁹ ſup mia dei pec
care debet. Qꝛ maledict⁹ homo qui peccat in
ſpe. Sed illa iam dicta ſunt ad monitionez:
vt ſi aliquis peccauit deſperare nō dꝫ. ſꝫ deuꝫ
cū bona ſpe dꝫ inuocare. vñ ps. Sperantem
aūt in dño mia circūdabit. ¶ Tertia tē=
ptatio in agone eſt impatientia. qꝛ tunc ma
xim⁹ dolor corpis accidit homi. Nam qñ ho
minis aīa dꝫ de carne exire: tūc augmētatur
dolor adeo ꝙ in cor hoīs nō aſcēdit quē nec
hō pōt tūc ampli⁹ ſuſtinere. Vñ tūc hō pdit
ſenſus ſuos ꝙ non pōt clamare: videre: audi
re: vel tangere: et tūc aīa nō cogitat āpli⁹ de
corpore ſuo nutriēdo: ſꝫ vires ſuas naturales
p mēbra diffuſas ad ſe trahit: et tūc mēbra
moriunꝫ et glauca efficiunꝫ. et vltimū mem
brum qd̄ in hoīe moriꝫ ē cor. vñ Ariſt. Cor ē
p̄mū viuēs ⁊ vltimū moriēs. Vñ mors corpo
ris ē amariſſima. qd̄ oñdit Ariſt. iij. ethi. di
cens. Terribiliſſimū oīm terribiliuꝫ ē mors.
Tūc enī neceſſariū ē vt hō ſit patiēs. Vñ Lu.
xxi. In patiētia vr̄a poſſidebitꝫ aīas veſtras
Nam ſicut in patiētia poſſideꝫ aīa ⁊ cuſtodi
tur: ſic impatientia et murmure pōt quis p=
dere aīam ſuā. qui. ſ. ꝑpter infirmitatē ⁊ do
lorem corpis murmurat in impatiētia cōtra
deū. Vñ nos legim⁹ exemplum de vno clerico
quattuor annis infirmato: qui dixit. De⁹ tu
accepiſti mihi corp⁹: et ego accipiā tibi aīam
⁊ dabo eam dyabolo. Et dixit in impatiētia
ſua. Dyabole accipe aīam meā: qd̄ diuino iu
dicio ſtatim eſt factū. Itē ſciēdū ꝙ infirmi=
tas q p̄cedit mortē ē q̄ſi quoddā purgatoriū
cū toleraꝫ vt opꝫ. Sed diceres quō oportet
ſuſtinere infirmitates et tribulatōes. Rñde
tur ſm Henr. de haſſia ſup Gen̄. Tribulatio
nes huius vite tunc toleranꝫ vt opꝫ cum ho=
mines tribulatōes imputāt peccatis ſuis: ⁊
paruas et leues eſtimāt illas tribulatōes re
ſpectu illoꝝ penaliū doloꝝ quos pctā merue
rūt: ⁊ p hoc deū laudāt ꝙ ſic miſericorditer
cū hoīb⁹ agere diſpoſuit hic eos potius pu
niendo ꝙ̄ in baratro. ergo illi debēt deo reg=
tiari q diu h̄ infirmanꝫ añ mortē: qꝛ hic hñt
purgatoriū ſuū: ſaltē ſi patiētes ſunt. ⁊ iſtaſ
tribulationes ⁊ infirmitates deo p pctīs ſu
is offerūt: ⁊ eas ſpōte ⁊ volūtarie ſuſtinēt. vñ
Gre. Diuina diſpēſatōe agiꝫ vt plurioꝝ vicio
plurior egritudo exiſtat. Ergo talis infirm⁹
cū ſic eſt in magnis dolorib⁹ cōſtitut⁹: tūc dꝫ
cogitare ꝙ cū iſto corpe ⁊ cū iſtis mēbris in
qb⁹ iam puniꝫ sepi⁹ deū offendit. et iſtū do=
lorē ⁊ adhuc multo maiorē cū pctīs ſuis bñ
ꝯmeruit: ⁊ dicere dꝫ cū btō Aug. Hic vre. hic
ſeca: vt in eternū mihi pcas. vñ Greg. Miſe
ricordiꝫ de⁹ adhibet tp̄alē ſeueritatē ne eꝫ=
nā īferat vltionē. ¶ Qd̄ aūt qs libenter
grataꝫ ⁊ patienꝫ ſuſtinere debeat infirmi=
tates ⁊ dolores potius ꝙ̄ penam purgatorij
ptꝫ p tale exēplū. Narrat magiſter Humber=
tus in tractatu de ſeptuplici timore: ꝙ q̄daꝫ
peccator correpṫ grauī infirmitate et longa

deū rogauit vt eū de isto mūdo tolleret. Qđ
cū frequēter petijsset astitit ei āgelus dñi di
cens ei. Missus sum ad petitionē tuā expe-
diēdā. elige qđ vis: aut duob' dieb' stare in
purgatorio: aut duob' annis adhuc sustine-
re istā infirmitatē. Iste aūt gaudēs mortem
elegit sibi: ⁊ mortu' est ⁊ duct' ab angelo in
purgatoriū. Post horā modicā apparuit ei
angelus. Quē videns dixit. Quis es tu? Et
ille. Ego sum angelus dei q̄ te huc presenta-
ui. Et rn̄dit. Absit. Tu non es angel' dei. qa
angeli dei nō mentiunt'. tu aūt mētit' es mi
hi: dicēs ꝙ solūmodo duob' dieb' stare debe
rē in purgatorio. Ego aūt iā steti hic ꝑ mul-
tos annos. Angel' aūt ait. Scias ꝙ nondū
stetisti hic ꝑ horā integrā. Tūc ille. Rogo vt
reducas me ad seculū: ⁊ parat' sum sustinere
īfirmitatē q̄diu deo placuerit: dūmodo huc
nō reuertar. Qđ et factū est ex dispositiōe di
uina. Et reuersus hoc retulit: sustinuitq̧ pa
tient' infirmitatē ꝑ duos annos: ⁊ mortuus
est. Ex his ꝑ pꝫ ꝙ acerba sit ista pena. Quar
ta temptatio est complacētia suipsi'. Nā cū
dyabol' nō pōt hoīeȝ inducere ad deuiandū
a fide nec ad desperādū a mīa dei: nec ad im
patiētiā: tūc nitit' hoīem inducere ad cōpla-
cētiā suipsi': hoc est ad vanā gloriā: sic ꝙ hō
cogitet. O q̄ sanct' es. ⁊ q̄ firm' in fide: ⁊ q̄
patiēs in infirmitate. Cōtra qđ dicit Isido.
de sum. bo. Non te arroges neq̧ te iactes. nō
te insolēter extollas: nihil de teipso p̄sumas
nihil boni tibi tribuas. Nā tāta posset eē cō-
placentia suipsius ꝙ in hoc deus grauit' of
fenderet'. q2 q̄to quis maior est in suis ocul'
tanto despectior est corā deo. vn̄ Gre. Quis
quis reminiscendo bonū qđ gessit dū se apđ
se erigit: apđ humilitat' auctorē cadit. Ergo
quilibet debet esse caut': vt cū dyabolus eū
temptat ꝑ arrogātiā ꝙ tūc humiliet se reco-
gitando sua ꝓpria pctā. Et qñ dyabolus tē-
ptat eū ꝑ desꝑationē. tūc dꝫ ad deū cor suū
erigere cogitādo dei mīam et sua bona meri
ta ne desperet. Sicut legit' de sancto antho
nio ꝙ dyabol' dixit ad eum. Tu vicisti me.
Dum te volo exaltare: tūc teipꝫ deprimis. Cū
te volo deprimere: tūc teipm̄ erigis. Sed ꝙ
propria cōplacētia et spūalis superbia hoī
sit multū nociua. de hoc q̄re exēplū supi' ser.
lxxij. X. Y Quinta tēptatio cū q̄ plures
decipit est nimia occupatio rerū tpaliū. Tūc
eī in agone deberet ōs postponere oīa tēpo
ralia ⁊ se deo totū offerre. Vn̄ Scotus super
iiij. li. senten. dicit. Si quis infirm' cū se iaȝ
videt vtiq̧ moriturū mori vult ⁊ plene ꝯsen
tit in mortē: ac si ꝑ seipm̄ mortē elegisset pe
nam mort' sic patient' sustinēdo satisfaciet ꝑ
oibus pctis veniali': imo etiā aufert aliqđ
ad satisfaciēdū ꝓ mortali'. Ideo' p oīa lau
dabile est in isto volūtatē suā diuine confor
mare. A Querit' vtrū malū signū sit cuȝ
qs mult' morit'. Rn̄deo ꝙ si infirm' iō inui
tus morit': q2 est ad mortē indisposit': et ad
huc pauca merita habet ꝓ quib' remunera
ri debet in celo: ⁊ iō diutius libēter vellet vi
uere vt se melius ad mortē ꝯdisponeret ⁊ ma
iora merita sibi per bona opera accumularet
dicēdū ꝙ hoc nō est malū nec reprehendēdū
Sꝫ si iō inuit' morit' eo ꝙ dꝫ separi a volupta
tibus carnis: ⁊ gaudijs mūdi: et ab honori
bus: ⁊ diuitijs: ⁊ ab vxore. ⁊ a filijs: vel a su
is cognatis et amicis. ⁊ ꝓpterea libenter vel
let diutius viuere vt posset in talib' vlterius
delectari hoc esset valde malū et detestabile
Vn̄ arguendi sunt isti q̄ audire nolūt ꝙ dica
tur eis de ꝑparatione ad mortem ꝑ cōfessio-
nē ⁊ sacramentoꝝ pceptionē cū infirmantur
s; dicūt: melius erit: ego spero me nō moritu
rū. ⁊ hoc est verbū repꝫhēsibile in ore xp̄iani.
Quid eī pōt meli' fieri nisi ꝙ homo penite
at ⁊ se deo reconciliet. Etiā si veraciꝫ sciret se
nō moriturū adhuc deberet cōfiteri et sacra
mentū eucharistie suscipe. Sꝫ sacramētum
extreme vnctionis nō est accipiēdū nisi veri
simile sit ꝙ esset in articulo mortis. Vn̄ Bo
nauē. sup. iiij. sent. di. xxiij. Nullus est inūgē
dus: nisi ad exitū appropinquās. Unde hoc
est manifestū signum ꝙ tales presentē vitā
nimis diligunt. Vn̄ sciēdū ꝙ qs intātū pos-
set se occupare cum rebus terrenis in agone
mortis ꝙ ꝓpterea posset dānari. Vn̄ legit' ta-
le exemplū ꝙ fuit filius cuiusdam comitis
fuit castus ⁊ bonus: s; in agone cum mori de
beret nimiū doluit de hoc ꝙ debuit separi a di
uitatib' suis castris ⁊ villis: q̄ iure heredita
rio ad eū ptinebant ꝙ ꝓpterea fuit dānat'.
Et post mortē apparuit ⁊ dixit ꝙ hec eēt cau
sa dānatiōis sue ꝙ in agone cū bonis patr
nis se nimiū occupauit: ⁊ sic dei ⁊ ꝓpe salu
tis oblitus fuit. Quare seculares hoīes dēt
oīa terrena postponere ⁊ cor suū ad deū ere
gere: ⁊ ad vitā eternā āhelare. B Unde
sciendū ꝙ homo moriens dꝫ seipm̄ consola
ri in agone cū eū oīa reliquere oportet sic co
gitando ꝙ ꝓ istis tempalib' q̄ iam libēter
signas ꝓpter deū cōmittens te diuine volū
tati dabit tibi de' eterna bona. Item ꝑ vxo-

re quā in morte relinquis dabit tibi de' suā
bn̄dictā matrē virginē Mariā: q̄ dignior et
pulchrior ⁊ nobilior est oib'. Itē ꝑ amicis fi
lijs ⁊ cognatis a q̄b' te separari oportet: da-
bit tibi societatē oīs sanctoꝝ ⁊ angeloꝝ. Itē
ꝑ honore ⁊ ptāte presenti dabit tibi eternū
honorē ⁊ regnū eternū. ps. Introibo in potē
tias dñi. Et sic patēt iste quīq̧ temptationes
q̄ [illegible] cōtingūt hoī in morte. Quia tūc scꝫ
in agone diabol' non temptat hoīem de su-
perbia vestium: nec de chorea: q2 nō pōt trāsi
re: nec de gula nec de ebrietate: nec de luxuria
nec de carnis voluptate temptat. q2 tūc susti
net tantos dolores de infirmitate corpis ꝙ
de his oibus nihil curat.

¶ In eadem dñica. Sermo. cxxxv. de interro
gatoinbus ad agonizantes.

D Omine filia mea mō de
functa est: s; veni impone manū
tuā sup eam ⁊ viuet. Mat. ix. Vi
detur eē ꝯtrarietas iter Mathe
um ⁊ Marcū. Mathe' eī dicit ꝙ pater di
xit ꝙ filia mortua erat. sꝫ Marc' dicit ꝙ pr̄
dixit filia mea in extremis est. Hic dicēdū ē
ꝙ qñ a filia recessit iam moriebat'. qñ vero ꝑ
uenit ad xp̄m supponebat ꝙ eēt mortua. Et
ideo vtrūq̧ potuit dicere ⁊ ꝙ dimiserat eaȝ
in extremis: ⁊ ꝙ credebat ꝙ eēt mortua. Er
go dixit filia mea modo defuncta est. C
Modo q̄tū ad scđam ptem p̄cedentis ser-
monis sciendū ꝙ sex sunt interrogatōes ad
q̄s si agonizans pfecte respōderit ⁊ ista sex i
se habuerit: signū est ꝙ est de numero saluā-
doꝝ. Primo infirm' interrogādus ē an oīa
credat q̄ dogmatizata sunt in ecclesia dei ad
credendū hoī xp̄iano: ⁊ ea q̄ duodecī articuli
fidei indicant esse credenda. Et an gaudeat
de hoc ꝙ sperat se moriturū in vera fide ca-
tholica. Si infirm' rn̄det ꝙ sic. s. ꝙ oīa cre
dat q̄ xp̄ianus credere dꝫ. ⁊ hꝫ bonam spem
ꝙ velit mori in fide catholica: signū ē salut'.
Scđo infirm' interrogādus est an recogno-
scat ꝙ peccādo sepi' creatorem suū offendit
cogitatione: locutione: opere ⁊ omissiōe. Et
si respōderit ꝙ sic: signū est salutis. vn̄ Ber.
sup Cañ. Scio nemīnē absq̧ sui cognitione
saluari. de q̄ nimirū mat' salut' hūilitas orit'
⁊ timor dñi q̄ ⁊ ipe sicut initiū sapientie: ita
⁊ salut' est. Tertio infirm' interrogand' est
an doleat de hoc ꝙ deū sepius offendit pec-
cando: non ex timore mortis ⁊ pene inferni
vl' extremi iudicij: sed dolet ex charitate qua
tenetur deū sup oīa diligere: quē grauiter
sepe offendit peccādo: qui sibi multa bona tri
buit. ⁊ in multis sibi suā maximā charitatē
exhibuit: vt scꝫ moriendo pro ipso. Ioh. xv
Maiorē charitatē nemo hꝫ vt aīam suā po-
nat q̄s ꝓ amicis suis. Sed ipe pctōr tribuit
xp̄o mala ꝓ bonis. s. ipm̄ offendendo cū su-
is pctis. Vn̄ xp̄s conqritur ꝑ ꝓpheta dicen-
tem. Retribuebāt mihi mala ꝓ bonis: scꝫ
me offendendo cū suis pctis. Si infirm' re-
spōderit ꝙ doleat de offensione dei: nō ex ti-
more mortis vel pene inferni: s; ex mera cha
ritate qua tenet' deū diligere. ⁊ si habet aliq
pctā q̄ ante nō est cōfessus ⁊ libent' vellet ea
cōfiteri ⁊ ꝑ eis satisfacere s̄m sui possibilita
tem: signū est salutis. Quarto infirm' inter
rogandus est an ꝓponat vitā suā emendare
⁊ ampli' nunq̄ velle scient' peccare mortalr
si cōualuerit de sua infirmitate. ⁊ ꝙ habeat
tale ꝓpositū ꝙ nihil sit sibi tam charū vel p̄
ciosum ꝓpt' qđ scienter ampli' vnū peccatū
mortale vellet cōmittere. Si infirmus rn̄det
ꝙ sic: signū est ꝙ dꝫ saluari. Quinto infirm'
interrogandus est vtrū oib' inimicis suis q̄
eum offenderunt verbis vel factis ex corde
indulsit. Et si sciret aliquē cui esset obligat'
ad restitutionē siue in rebus siue in fama ħ
est si sciret aliquē cui res suas siue paruas si
ue magnas recepisset cōtra iusticiā: vel si ali
as sciret se aliquas res iniustas possidere ꝙ
paratus esset eas restituere s̄m suum posse.
Uel etiā si sciret alicui se fuisse oblocutum: ⁊
bonā famā ipsi' denigrasse ꝑ suā falsaȝ oblo
cutionē ꝙ parat' esset ad reuocandum ⁊ ad
restituendū illi bonā famā suā: si infirm' rn̄-
det ꝙ sic est signū salutis. Sexto infirm' in
terrogand' est an credat ⁊ gaudeat de hoc ꝙ
dꝫ ꝑuenire ad vitā eternā: nō ꝓpter sua me-
rita ꝓpria q̄ adhuc parua sunt respectu vite
eterne: s; ꝓpter meritū passionis iesu xp̄i: in
quo merito ꝯsistit oīm hoīꝫ salus. Hec sunt
sex interrogationes q̄ dn̄t hoī fieri in agone
per q̄s cognosci pōt an debeat saluari an dā
nari. Quia quicunq̧ seipm̄ interrogaret vel
etiam aliū hoīem: ⁊ in se ista sex inueniret: se
cure mori dꝫ super mīa dei: ⁊ sperare ad vitā
eternā ꝑuenire. Et talis infirm' qui ista sex
in se hꝫ inducendus est vt se ad meditandū
passionē xp̄i deuoto corde prepararet in q̄ me-
ditatione oēs diabolicas tēptationes pōt vi
cere. D Sꝫ q̄tum ad tertiā ptem p̄cedē
tis sermonis sciendū ꝙ sicut vita xp̄i dꝫ esse
exemplar vite nostre: ita mors xp̄i debet esse

exemplar mortis nr̄e.i.ſicut xp̄s mortuꝰ eſt ſic ⁊ nos mori debemꝰ. Gre. Oīs xp̄i actio noſtra eſt inſtructio. Pro quo ē ſciendū ꝙ xp̄s qnqꝫ fecit in cruce moriēdo q̄ nos etiā facere debemus in agone noſtro. Primo xp̄s in cruce pendēs orauit. Vn̄ dr̄ ꝙ illū p̄s. Deus deꝰ meus reſpice in me. incepit orare: ⁊ orauit vſqꝫ illū p̄s. In te dn̄e ſperaui. ⁊ vſqꝫ ad illum verſum. In manus tuas cōmendo ſpiritum meū. Sic ⁊ nos cū ſumus in anxietate mortꝭ deuote orare debemꝰ. ſi nō ore poſſumꝰ tn̄ corde. vn̄ Iſido. de ſum. bo. Meliꝰ eſt cū ſilētio cordis orare ſine ſono vocis: q̄ʒ ſolis verbis ſine intuitu mentis. Secūdo xp̄s in cruce clamauit: ſic ꝙ terra tremuit: ⁊ petre ſciſſe ſunt ſolqꝫ obſcuratus eſt. Sic ⁊ nos in agone clamare debemꝰ. Et iſte clamor nō dʒ fieri ore ſ; corde. Quia iſte clamor quē deꝰ vult habere in agone nihil aliud eſt niſi deſideriū cordis qđ debemꝰ hr̄e ꝓ eternis gaudijs. Vn̄ in agone abſtrahere debemꝰ nos ab oībus terrenis ⁊ corꝑalibus rebꝰ: ⁊ eleuare mentē noſtram ad deū ⁊ ad celeſtia. vt vnuſqſqꝫ nr̄m poſſit dicere cū apl'o. Philip. i. Cupio diſſolui ⁊ eſſe cum xp̄o. Tertio xp̄s in cruce plorauit. Vnde apl's. Ad Hebre. v. Cū lachrymis exauditus eſt ꝓ reuerentia ſua. Sic ⁊ nos flere debemꝰ in agone: ſaltē corde ꝓ pctīs noſtris. Vnde Caſſio ſuꝑ p̄s. Dn̄s neſcit differre: quē compuncto corde ſibi ſenſerit ſupplicare. Vnde Ezech. xviij. In q̄cunqꝫ hora pctōr ingemuerit ⁊c̄. Quarto xp̄s in cruce patri ſpm̄ ſuū cōmendauit dicēs. Pater in manꝰ tuas cōmēdo ſpm̄ meū. Sic ⁊ nos in agone mortis debemꝰ cōmittere aīas noſtras deo om̄ipotēti q̄ eſt ꝓtector oīm ſperantiū in ſe. Quinto xp̄us ſpm̄ in cruce tradidit. Ioh. xix. Inclinato capite tradidit ſpm̄. Sic ⁊ nos debemus reddere aīas nr̄as ipi deo q̄ eſt creator ⁊ redemptor aīarū nr̄arum. Vnde crucifixꝰ habēdus eſt iuxta infirmū: vt infirmꝰ ꝑ ſignū crucifixi viſuʒ admoneat̄ ad meditandū paſſionem xp̄i: vt ſicut xp̄s mortuꝰ eſt in cruce: ſic ⁊ ipē velit mori. Et illa qnqꝫ in ſe habere que xp̄s habuit dum in cruce obijt. E Etiā circa infirmū habenda eſt aqua bn̄dicta: vt ipē infirmꝰ ſepe aſꝑgatur ꝓpt̄ infeſtatiōes demonū: q2 in agone aſſunt multi demones [t]am bonis q̄ʒ malis. Qđ pʒ ꝑ tale exemplū. [L]egit̄ in dialogo Ceſarij ꝙ quidā miles qui [fu]it religioſus multū obſequioſus. h̄ cū grauiter infirmaret̄ ſoluſqꝫ iaceret diabolus illi ad pedes viſibilit̄ apparuit ad inſtar ſimee habens cornua caprina. Ad cuiꝰ cōſpectū miles territus ait. Quis es aut qđ q̄ris: Rn̄dit monſtrū. Diabolus ſum: ⁊ veni aīam tuam tollere. Cui miles. Recede turpiſſime: xp̄o ei cōmendaui quē in ſacramēto accepi. Ait demon. Vualthere ſi mihi homagiū feceris ſanitati te reſtituā. ⁊ ſuꝑ oēm ꝓgeniē tuā ditabo te. Rn̄dit miles. Vn̄ tibi theſaur? Rn̄dit diabolus. Iuxta tuā curiā infiniti theſauri abſcondunt̄. Et adiecit miles. Dic mihi vbi eſt aīa dn̄i comitis Vuilhelmi nuper defūcti. Rn̄dit demon. Per fidē meā dico tibi: ſi qs maximū mōtē ſub celo exiſtentē illuc mitteret vbi aīa comitis Vuilhelmi ē anteq̄ in oculo ſupciliū ſupius iferiori iungeret̄ liquefieret. Quo dicto cachinnādo ſubiūxit: ardor ille balneū lacteū eſt illi. In die autē iudicij dubitam accipiet penā ſm̄ ſua merita. Adiecit qꝫ interrogare de quodā alio. Ac demon rn̄dit ſibi. xxi. annis ille i[n] penis fuit: ſ; monocula ⁊ caluꝰ quidā pediculoſus nobis euʒ de penis purgatorij abſtulerunt. Monoculam vocauit vxorē ſuā: q̄ plorando ꝓ aīa eiꝰ ꝑdiderat oculū vnū. Caluū vero noīauit filium eius monachū qui in monaſterio fuit vir deuotꝰ ⁊ religioſus q̄ multū ꝓ aīa eiꝰ ſudauerat. Tandē inq̄ſiuit dicens. Dic mihi de quo loco veniſti ad me. Qui ait. Ego ⁊ ſocij mei eramꝰ in extremis cuiuſdam abbatiſſe nigri ordinis egreſſuʒ eiꝰ p̄ſtolantes. Tunc miles ait. Quot eratis. Tunc rn̄dit. Maxima ſilua ſub celo in mayo tot folia nō habʒ. Et miles. Quid obtinuiſtis ibi. Rn̄dit. heu nihil. Femina fuit religioſa ⁊ michael archangelus ſuꝑuenit cū fuſte ferreo: ⁊ ſic nos verberauit ⁊ fugauit vt diſꝑgeremur ſicut puluis quē ꝓijcit ventꝰ a facie terre. Requiſitus ſi etiā fuiſſet ī morte dn̄i Gerhardi abbatis q̄ fuit ſancte vite. Rn̄dit demō. Non eſt tm̄ arene in littore maris quot ibi fuimꝰ: ſ; medicū ibi obtinuimꝰ. quia viliſſimi monachi more porcoꝝ grunientes nō ſinebāt nos ꝓpius accedere. Et ait miles. Quō aūt auſus fuiſti ad obitū tanti viri venire. Diabolꝰ ait. Ego preſens fui vbi filiꝰ dei expirauit: ſedens ſuper brachiuʒ crucis: quare tūc nō ad obitū auderem talis viri accedere.

Ex° de quodaȝ infirmo

¶ Dominica. xxv. Sermo. cxxxvi. De mundo non diligendo.

e

St puer vnus hic habēs quinqꝫ panes ordeaceos et duos piſces. Johannis. vi. Matthei. xiiij.

F Cōcludēdo iſtos ſmones de tpe ē notādū ꝙ ꝑ quinqꝫ panes et duos piſces poſſumꝰ ītelligere ſeptē q̄ debēt nos retrahere ab amore huiꝰ mūdi. Primū ē ꝙ cōſideremꝰ ꝙ amicitia huiꝰ mūdi hoīem inimicū dei ꝯſtituit. q2 nemo pōt hr̄e mūdi amicitiam ⁊ dei. Qđ poſtq̄ʒ ex teſtimonio ſcripture veraciť eſt inuētū. deliberet apđ ſe fidel' hō qđ iſtoꝝ magis expediat: videlʒ deū derelinquere vel hūc mūdū. Et hō rōe vtēs inuēiet ꝙ magꝭ expediat derelinq̄re hūc mūdū ⁊ dn̄o adhererei. ad hoc monet nos ſacra ſcriptura i. Ioh. ij. Nolite diligere mūdum neqꝫ ea q̄ in mūdo ſunt. Cuiꝰ cāʒ aſſignat dicēs Si qs diligit mūdū nō eſt charitas p̄ris in eo. Qđ aūt amicꝰ huiꝰ mūdi inimicꝰ dei ſit. pʒ Iac. iiij. Amicitia huiꝰ mūdi inimica ē deo. Quicūqꝫ voluerit eſſe amicꝰ huiꝰ mūdi inimicꝰ dei cōſtituit̄. Quicūqꝫ g̊ deū ⁊ eiꝰ amicitiā ⁊ gratiā ⁊ dilectionē hr̄e voluerit neceſſe ē vt ī eiꝰ corde mūdꝰ cadat. q2 amor mūdi expellit deum. grām eiꝰ et dilectionē dei a corde hoīs. q2 ſicut ignis ⁊ aq̄ frigidū et calidū: nigrū et albū ſunt ꝯtraria: ſic amicitia dei ⁊ mūdi ſimul ſtare nō p̄nt. vn̄ Auguſti. ſuꝑ canonica Ioh. Duo ſunt amores. ſ. mūdi ⁊ dei. Si amor mūdi ihabitat nō ē vbi intret amor dei. vn̄ Gre. Diſce hō nō diligere mūdū vt diligas deum auerte vt conuertaris: effunde vt implearis. G Secūdū qđ ꝯſiderare debemꝰ ē ꝙ totus mūdꝰ ē laqueis plenꝰ. Nā laqueꝰ a retro ſūt male voluptates ⁊ delectatōes pctōꝝ p̄teritoꝝ. Vn̄ qn̄ delectatio p̄teritoꝝ pctōꝝ tibi inciderit tūc ſcias hāc eē laqueū dyaboli. vnde Aug. in q̄dā epl'a. Nullū ſcelꝰ deo tā abomiabile ſit q̄ʒ p̄terita pctā vnicuiqꝫ nr̄m dimiſſa reminiſcēdo gaudere ⁊ inde exultare. Heu h̄ iſti nō curāt q̄ pctā ꝑus cōfeſſa reiterāt: niſi enī delectarent̄ in eiſdē non recidiuarēt. Itē laqus ab āte ſunt male voluntates. Ergo ſi malā volūtatē habes peccādi mortalr̄ iā captꝰ es ī laq̄o dyaboli quē aū te poſuit. Aug. ſuꝑ Gen̄. Si rō ꝯſentiat ei qđ libido ꝯmouerit faciēdū eſſe. ⁊ nō diſcrepat ab oī vita bōa tāq̄ de ꝑadiſo expellit̄ hō: ⁊ iā pctm̄ iputat̄ etiā ſi nō ꝯſeq̄t̄ factū. qm̄ rea tenet̄ in ꝯſenſu ꝯſcia. Itē laqueꝰ ſuꝑ nos ē. timor iordinatꝰ. Sic heu pl'es ex timore iordinato peccāt. q2 timēt h̄ dānū incurrere vl' illos offendere: vl' h̄ bonū ꝑdere. Cōtra qs dic̄ xp̄s ī euāg. vt hr̄ Mat. x. Nolite timere eos q̄ occidūt corpus aīam aūt nō p̄nt occidere: ſ; potiꝰ timete eū q̄ pōt ⁊ aīam ⁊ corpꝰ ꝑdere in gehēnā. G̊ multo minꝰ debemꝰ timere eos q̄ tꝑalia diripiunt. Iteʒ laqueꝰ infra nos ē amor inordinatꝰ ad tꝑalia: ad cognatos: ad vxorē et ad filios. Sicut heu plures peccant ex inordinato amore quē habent ad ſe vel ad ſuos amicos: vel ad ſua tꝑalia q̄ p̄ponūt deo. et tales capiuntur laqueo q̄ ē infra nos poſitꝰ. Naʒ due ſunt radices oīs mali. ſ. timor inordinatꝰ: et amor inordinatꝰ. Itē laqueꝰ a dextris eſt ꝓſꝑitas in tꝑalibꝰ. Cū iſto laqueo plures capiunt̄. ſicut illi q̄ abutunt̄ dei bn̄ficijs. Exēgrā. Sicut diues q̄ ſuꝑbiā exercet ī veſtibꝰ: potēs q̄ eſt oppreſſor pauperū: pulcher q̄ eſt ſibi ⁊ alijs occaſio peccādi. Vn̄ ꝯq̄rit̄ dn̄s ꝑ ꝓpham dicēs Abominabilē feciſti decorē tuum. Fortꝭ eniʒ choriʒat ⁊ haſtiludit. ⁊ ſi infirmꝰ et claudus eēt tūc illa ꝯ deū nō faceret. vn̄ Augu. Nihil infeliciꝰ felicitate peccātiū. q2 multo plures cadunt ⁊ capiunt̄ ī felicitate ⁊ ꝓſperitate q̄ʒ in aduerſitate. vn̄ p̄s. Cadēt a latere tuo mille ⁊ decē milia a d. t. ⁊c̄. Itē laqueꝰ a ſiniſtris eſt aduerſitas. Et cū iſto laqueo capiūt̄ pauperes et infirmi ⁊ tribulati: qui maledicunt deo ⁊ ꝓximis ⁊ ſibijpſis in ſuis aduerſitatibus. vn̄ Aug. i. de ciui. d. Afflictione mali deum deteſtant̄ atqꝫ blaſphemāt: boni vero p̄cant̄ ⁊ laudāt. Vn̄ pauꝑes et infirmi ⁊ tribulati ſollicite cauere debēt ne capiant̄ laqueo impatiētie: q2 qui ſic capiūt̄ miſeri ſunt hic ⁊ in futuro. Vnde exēplū legitur in dyalogo Ceſarij ꝙ quedā mulier tribulata pedes ſuos pelui imponēs et extra illā retrorſum ſaltans ſic ait. Hic ſalto de ptāte dei in ptātem dyaboli: quā dyabolꝰ mox rapiēs ⁊ ꝑ aera ducens multꝭ q̄ aderāt vidētibus ita ꝙ vſqꝫ hodie nuſq̄ cōparuit. Et ſic pʒ quō hō circūq̄qꝫ ē laq̄is dyaboli circūdatꝰ. Quare neceſſe ē vt vnuſqſqꝫ ſe cuſtodiat ne capiat̄ his laqueis dyaboli q̄bus circūdatꝰ eſt. H Tertiū qđ nos dʒ retrahere ab amore mūdi eſt ꝙ totus mūdꝰ eſt plenꝰ amaritudinibus et miſerijs. Iob. xiiij. Homo natus de muliere breui viuēs tp̄e replet̄ multis miſerijs. Ergo mundus p̄ns vallis dr̄ lachrymarū. Et h̄ puer oſtēdit naſcēdo: q2 p̄io flet: q̄ fletꝰ repſentat miſeriā huiꝰ mūdi. ad quā miſeriā puer iſte natꝰ eſt. Sʒ ī adulta etate obliuiſcit̄ cuʒ diſcernit int̄ bonū ⁊ malū et gaudet ī vanitatibꝰ q̄ſi ī p̄nti vita nulla ſit miſeria. Et rō huiꝰ ē. q2 talis hō raro cogitat de ſtatu ſuo in p̄nti: ⁊ ī futuro. ſ. quis ſit ⁊ qualis erit. Vn̄ Bern̄. Cogita vn̄ veneris ⁊ erubeſce vbi es et ingemiſce quo ꝓperas ⁊ ꝑtimeſce. Vn̄ melius ē ī valle

huius miſerie flere: ꝙ ridere in vanitatibꝰ ⁊
gaudere. vñ Salo. Meliꝰ eſt ire ad domum
luctus ꝙ ad domū cōuiuij. Qđ aūt vallis hu
ius mūdi ſit plena amaritudinibꝰ ptꝫ Eccl.
ij. Cūcti dies eiꝰ dolorībꝰ et erūnis pleni ſūt
Qđ ptꝫ. Nam homo iam patitur frigꝰ: nunc
famē: nūc ſitim: nūc eſt ſanus: nunc eſt infir
mus: nūc letꝰ: nūc triſtis: iaꝫ viuēs: cras mo
riens. Job. xiij. Nunq̄ꝫ in eodē ſtatu perma
net. Jmmo mundꝰ nō ſolū eſt plenus ama
ritudinibꝰ: ſꝫ etiā plenꝰ eſt periculis q̄ q̄s ꝑpē
dere pōt in ſeipſo. Nam ſi in vtero matris vl'
in natiuitate vel poſt natiuitatē immediate
añ baptiſmū mortuꝰ fuiſſes ad limbū infer
ni deſcēdiſſes. Si es ī etate virili ⁊ in pctis
mortalibꝰ: ſi ſic morieris eternalit' damnabe
ris. Et ſi es in gr̄a et ſine pctō adhuc potes
peccare et dānari. Nā lucifer peccādo de ce
lo cecidit. Adā de padiſo expulſus eſt. Judas
de ſocietate apl'oꝝ ſegregatꝰ ē. Jtem neſcis
an opa tua etiā bona placeāt deo an non. et
an tibi pctā tua ſint indulta an nō. Nā certꝰ
es de culpa: ſed īcertꝰ es de venia. Ex his mi
ſerijs et piculis nō poſſumꝰ euadere ex toto:
niſi poſtq̄ꝫ patriā noſtrā intrauerimꝰ. Ergo
ſpernēdus eſt mūdꝰ ⁊ appetēdū ē celū. Pri
mo q: ibi ē patria noſtra. ad Heb. vlti. Non
habemꝰ hic ciuitatē manētē: ſed futurā inq̄
rimꝰ. Job. xvij. De mūdo nō ſunt: ſicut ⁊ ego
non ſum de mūdo. Secūdo q: ibi eſt theſau
rus noſter. Nā quicq̄d lucramur vel boni fa
cimus in hoc mūdo: hoc illic reponamꝰ ſm
dictū xp̄i ſaluatoris noſtri. qui dixit vt habe
tur Mat. vi. Theſaurizate vobis theſauros
in celo: vbi nec erugo nec tinea demolit' ⁊ vbi
fures non effodiunt neq̄ꝫ furant'. Tertio q:
ibi eſt pat' noſter celeſtis. Math. xxiij. Unꝰ
eſt em̄ pater veſter qui in celis eſt. Jnſup ibi
eſt mater noſtra. ſ. beata virgo Maria. Et
fratres noſtri. ſ. apl'i: martyres ⁊ confeſſores
Et ſorores noſtre. i. oēs v̄gines. Et amici no
ſtri. i. oēs electi ⁊ angeli dei. J Quartū
qđ debet nos inducere ad contemnendū mū
dum eſt. q: oīa bona huiꝰ mūdi ſunt breuia ⁊
parua. Silr̄ ⁊ vita noſtra in qua ſolū poſſu
mus vti bonis huius mūdi breuis eſt. Sic
dr̄ Job. xiiij. Breues dies hoīs ſunt ⁊c̄. Jteꝫ
Jacobi. iiij. Que ē vita veſtra. Uapor eſt ad
modicū parens. Qđ ſi ſcire vis ꝙ breues di
es hoīs ſunt. require vbi ſunt q̄ ante centum
annos vixerūt ⁊ quaſi nullū reperies: imo plu
res moriunt' infra. xxx. annos: q̄ꝫ q̄ vltra. xxx.
viuunt. De amatoribus huiꝰ mūdi dicit do
minꝰ ꝑ ꝓphetā baruch. iij. Exterminati ſunt
⁊ ad inferos deſcēderūt: et alij loco eoꝝ exur
rexerūt. Uñ ipſi miſeri mūdi amatores ī in
ferno exiſtentes dicūt et clamāt illđ Sap. v.
Quid nobis ꝓfuit ſupbia aut diuitiarū ia
ctātia q̄d contulit nobis: trāſierunt oīa velut
vmbra. Greg. Momētaneū ē qđ delectat: ꝑ
petuū aūt qđ cruciat. K Quintū qđ nos
debet inducere ad cōtēnendū mundum ē ꝙ
amatores mundi ſunt ſerui dyaboli. q: ſm
dictū xp̄i. Nemo pōt duobꝰ dn̄is ſuire. i. deo
⁊ mūdo. aut em̄ vnū odio habebit ⁊ alterum
diliget. aut vnū ſuſtinebit ⁊ alterū cōtēnet.
apl's Galla. i. Si adhuc mūdo placerē ſeruꝰ
xp̄i nō eſſem. Modo hō q̄ ē ſeruitor mundi ⁊
dyaboli verecūdaret' ſeruire ciui vel paſtori:
vel ruſtico: et nō verecūdaret' ſuire dyabolo:
ſicut chorizantes: guloſi: ebrioſi: ſupbi: auari
⁊ iracūdi ⁊c̄. q̄ oēs ſeruiūt dyabolo q̄ eſt ma
ximꝰ inimicꝰ eoꝝ. Gre. Stultū eſt ſeruire dya
bolo q̄ nullo placatur obſequio. Jmmo q̄nq̄ꝫ
duriꝰ laborāt ſerui dyaboli q̄ꝫ ſerui xp̄i. q: in
labore ſunt ⁊ ſudore q̄ dyabolo ſeruiūt: ⁊ ſt
q̄ſi oī tp̄e inq̄eti et fatigati. Jere. x. Ut iniq̄
agerēt laborauerūt. Hoc ptꝫ in chorizantibꝰ
q̄ magna fatigatione ſuoꝝ corpoꝝ dyabolo
ſeruiūt chorizādo: ꝙ ſi deberēt tot ſaltꝰ face
re ꝓpt' deū eſſet ipis nimis graue. Silr̄ q̄ va
dūt ad torneamēta vbi q̄nq̄ꝫ grauit' ꝑcutiun
tur: quas ꝑcuſſiones ꝓpt' deū nullo mō ſuſti
nerēt. Silr̄ ſupbi q̄ graues veſtes portant ⁊
duplicatas in eſtate et ligāt manꝰ ⁊ brachia
cū ſtrictis manicis: crura et pedes ſtringunt
cū ſtrictis caligis ⁊ calceis: et ſic de alijs. Et
de talibus mundi amatoribus dicit xp̄s in
euāge. Ligatꝭ manibꝰ ⁊ pedibꝰ ꝓijcite eos i te
nebras exteriores. Et tales ꝯſumūt vires cor
poris ⁊ ſubam corpalē ī ſuicio mūdi et dya
boli plꝰ q̄n q̄ꝫ ꝙ veri ſerui dei in ipſiꝰ ſeruicio
Et poſtmodū ſerui xp̄i habebūt eternā requi
em: ſꝫ ſerui mūdi ⁊ dyaboli habebūt laborem
eternū ⁊ inq̄etudinē. p̄s. Laborabūt in et'nū
L Sextū qđ dꝫ nos inducere ad cōtēnēdū
mūdū ē ꝙ nēo viuēs ſcl'o ⁊ ſuiēs mūdo pōt
venire in regnū celoꝝ. Job. xviij. Regnū me
um nō ē de h̄ mūdo: q̄ſi diceret regnū meum
nō eſt de his negocijs q̄ in h̄ ſeculo actitant'.
Uñ Aug. Semp em̄ mūdana excluſerūt ho
mines a btā vita. Qđ em̄ amatores mūdi hu
ius q̄ q̄rūt mundana gaudia nō pn̄t celeſtia
gaudia poſt hanc vitā poſſidere. oñdit Gre.
in omel'. dicēs. Nemo pōt ⁊ h̄ gaudere cum
hoc ſeculo ⁊ illic regnare cū deo. vnde meri

to mundꝰ iſte cū ſuis gaudijs cōtēnendꝰ eſt
a ſeruis xp̄i. vñ Aug. Hec gaudia mūdana ve
lut venena dyaboli repudiare debemꝰ q̄ non
ſolū corpꝰ fedāt: ſꝫ et aīam necare feſtināt. vñ
Criſo. ſup Math. O ꝙ miſerrimꝰ eſt mun
dus: et miſeri q̄ eū ſequūtur. ſemp em̄ hoīes
mūdi opa excluſerūt a vita. Augu. Uincula
huiꝰ mūdi hn̄t verā aſpitatē et falſam iocū
ditatē: certū dolorē et incertā voluptatē. du
rū laborē. timidā q̄etē. rē plenā miſie. ſpem
beatitudinis inanē. Septimū qđ nos dꝫ in
ducere ad ꝯtēnēdū mūdū ē ꝙ mūdꝰ iſte ama
tores ſuos male remūerat ꝓ oībus ſeruitijs
ſuis. nihil eis niſi ſudariū ī fine derelinq̄ns
Nā hoī mortuo dabitur peior tunica vel pe
ior pānꝰ ⁊ nō melior. Job. xxvij. Diues cū dor
mierit nihil ſecū auferet. Ber. Mūdꝰ inexo
rabilē cōſtituit ianitorē q̄ de oībꝰ nihil aſpor
tare ꝑmittit. Job. i. Nudus egreſſus ſum de
vtero matris mee. ⁊ nudꝰ reuertar illuc. Hoc
memorari deberēt illi auari q̄ die noctuq̄ꝫ la
borāt ⁊ occupant' quō magnas diuitias va
leāt ꝯgregare: cū oīa illa poſt ſe relinq̄re eos
oporteat. vñ p̄s. Relinquēt alienis diuitias
ſuas: et ſepulchra illoꝝ domꝰ eoꝝ. Uñ legit'
Salachadiꝰ magnus p̄nceps inter ſarrace
nos fecit ſibi deportari ſudariū ſuuꝫ cū vide
ret ſe ꝓpinquū morti: ⁊ fecit illud p̄conē per
plateas portare: ⁊ clamare corā pp̄lo. Tantū
portabit ſecuꝫ magnꝰ princeps Salachadiꝰ
de oībꝰ diuitijs ſuis. Et inſup mundi amato
res cogitare deberēt quales poſt mortē erūt.
q: cadauer fetidū ⁊ abominabile. vñ Augu.
Cuiꝰ erat ante āplexꝰ g̃tiſſimꝰ: erit in morte
horribiliſſimꝰ aſpectꝰ. Uñ Bern. Quid fetidi
us hūano cadauere. quid horribiliꝰ mortuo
hoīe. q̄d ḡ ꝓſunt diuitie. quid delitie. q̄d ho
nores. Diuitie nō liberāt hoīem a v̄me. Ho
nores nō liberāt eū a fetore. q: qui quondaꝫ
ſedebat purpuratꝰ et gēmatꝰ in aula: mō ſor
det nudꝰ in tūba. Qui quondā veſcebat' ī de
litijs in cenaculo: mō cōſumit' a v̄mibꝰ in ſe
pulchro. Utinā ſaperēt ⁊ intelligerēt ac no
uiſſima ꝓuiderēt. ⁊ nō ſolū nouiſſima: ſꝫ etiā
p̄ma ⁊ media. vñ Job. xvij. Putredini dixi pr̄
meꝰ es ⁊c̄. M Uñ legit' exēplū ꝙ cū q̄dā
ecclesia cōſecraret' in q̄ erat q̄dā comes quon
dā ſepultꝰ: et deberet inde extrahi ꝓpt' cōſe
crationē. Apto ſepulchro eiꝰ appuit horribi
liſſimꝰ bufo ſup faciē eiꝰ eū corrodēs et alij
multi v̄mes ⁊ ſerpētes ad quoꝝ aſpectum ⁊
horrorē hoīes reſilierūt. Hec aūt filiꝰ comitꝭ
iuuenis audiēs acceſſit: ⁊ viſa paterna carne
ſanie ⁊ vermiū diuerſitate horrere incepit: ⁊
meſtꝰ cogitare de morte et ꝙ vane eſſent di
uitie mūdi: delitie et honores. vñ relictis oī
bus fugit cogitās ſe fore beatū ſi paup fieret
ꝓ xp̄o. Quidā aūt domicelli eū ſeq̄ntes ⁊ in
uenientes nec eū reuocare valētes: vēditꝭ eq̄s
⁊ rebꝰ ⁊ ꝓ deo erogatꝭ ad monitionē eiꝰ eum
pauperē paupes ſeq̄bant' cū eo multa cōui
tia ꝓpter deū ab hoībus ſuſtinētes. Et cum
peterēt elemoſinas q̄cq̄d meliꝰ inueniebant
ei dabāt. Qđ noluit: et dixit ꝙ quilꝫ haberet
qđ ei deꝰ daret. Et cū in introitu cuiuſdā vil
le duxiſſet eos ꝑ vicos: ⁊ ipē vicū pauperē eli
geret: nihil in eo potuit inuenire: niſi duriſſi
mā cruſtā ⁊ nigerrimā quā in domo cuiuſdā
paupcule vidēs petiuit: ⁊ fragilem teſtā vñ
galline eiꝰ bibebāt. Qui agēdo gr̄as ad ſoci
os ſuos portauit: nec aliud voluit comedere
niſi dictā cruſtā in aqua teſte tēperatā. Cum
aūt cruſtā iſtaꝫ comederet et ſanguis de ore
eiꝰ exiret flebant ſocij eiꝰ: quos ipē licētiauit
et ipē fugit ab eis ne emollirēt cor eiꝰ. Jpſe
v̄o romā venit vbi factꝰ eſt carbonariꝰ ⁊ ſecre
tū ſuū et ſtatum ſuū cuidā cardinali reuela
uit in ꝯfeſſione. Cū aūt poſt plures ānos ſe
mel vrbē intraſſet ad vendendū carbones et
ad domū dicti cardinalis cōfeſſoris ſui car
bones portaſſet: arreptꝰ infirmitate poſt ſu
ſcepta ſacramēta oīa paup iacēs ſub gradu
ad dn̄ꝫ migrauit. quo mortuo oēs cāpane vr
bis ꝑ ſe ſonuerūt. Qđ cū audiſſꝫ papa admi
rabat': ⁊ cardinalis ꝯfeſſor eiꝰ reuelauit cām
Hoīes aūt terre ſue exn̄tes in curia audien
tes hec quē viuū q̄rebāt mortuū īueniebāt.

¶ Finiūt feliciter ſmones diſcipuli de tp̄e.

¶ Jncipiūt ſermones cōmunes eiuſdem
Diſcipuli oī tp̄e p̄dicabiles. Sermo. cxxxvij.

¶ De cogitationibus.

C Ogitatio eorum apud al
tiſſimū. Sapiētie. v. Sciendū ꝙ
tria ſunt p̄ncipalit' cū q̄bꝰ mere
mur et peccamꝰ. ſ. cogitatōe: locu
tione: ⁊ ope. Uñ tres ſmones ſunt hic formā
di. Primꝰ de cogitatōe. Secūdꝰ de locutiōe.
Tertius de opere: quō nos in vnoquoq̄ꝫ illo
rū hr̄e debeamꝰ: vt mereamur et ne peccemꝰ
Quantū ad primū ſermonem ſciendū ꝙ hic
tria ſunt dicenda. Primo que ſunt homī co
gitanda. Secūdo q̄ obliuiſcēda. Tertio exem
plum. O Circa primū ſciēdū ꝙ homini

volēti ꝓficere q̄ttuoꝛ ſunt cogitāda p̄rio ha-
bēde ſunt cogitationes q̄ valēt ad pc̄ti dete-
ſtationē. Sed diceres. q̄ ſunt ille. R̄ñr ꝙ q̄ñ
q̄s cogitat dāna q̄ pc̄ta inferūt. Nā pc̄tm̄ fa-
cit hoīem miſerū in p̄ñti vita. q2 ſpoliāt euꝫ
oibꝰ bonis et meritis q̄ fecit: ⁊ oibꝰ v̄tutibꝰ ⁊
gratijs. Si em̄ tot bona opa q̄s hr̄et ⁊ virtu-
tes quot padiſus hꝫ nobiles arbores: floꝛes:
herbas ⁊ radices. Itē quot celū ſtellas. quot
mare guttas. hec oīa ꝑ vnū pc̄tm̄ moꝛtale ꝑ
dit. ſic ꝙ nūq̄ habebit aliq̄d bonū in celo ꝓ
his oibꝰ: niſi ꝑ pn̄iam recuꝑerauerit. Ezech.
xviij. Si auerterit ſe iuſtus a iuſticia ſua ⁊ fe
cerit iniq̄tatē: nūq̄d viuet. oēs iuſticie eiꝰ q̄s
fecerat nō erunt in memoꝛia. Inſuper pc̄toꝛ
exiñs in pc̄tō moꝛtali nihil boni pōt opari q̄d
ſibi ſit meritoꝛiū q̄diu ſcient̄ ſtat in vno pec
cato moꝛtali. Leui. xxij. Si maculā hūerit nō
erit acceptum deo. Eſa. i. Nō accipiā a vobis
ſacrificiū: q2 manꝰ v̄re plene ſunt ſanguie. i.
peccato. Itē pc̄tm̄ facit hoīem tā vilē ⁊ indi-
gnū ꝙ ille q̄ ante pc̄tm̄ dignꝰ erat celo et bo-
nis celeſtibꝰ: poſt pc̄tm̄ nō ē dignꝰ pane q̄ ve
ſcitur ⁊ paſcit̄. Ergo moderatiꝰ eo vti deberet
q̄ntūcūq̄ʒ poſſet. Vñ Ezech. iiij. Panē tuum
in pōdere comedes. ⁊ aquā tuā in mēſura bi
bes. Immo pc̄toꝛ indignioꝛ eſt oibꝰ creatu-
ris. Vñ Ariſt. i. Poli. Sicut optimū aīalium
eſt hō fruēs lege et iuſticia: ſic peſſimū aīali-
um eſt hō a lege ⁊ iuſticia ſepatꝰ. Ergo ſi idi
gnioꝛ eſt oibꝰ creaturis irrōnabilius: conſe-
quēter ſequit̄ ꝙ nō eſt dignus vti creaturis.
Ergo pc̄tm̄ facit hoīem tā miſerū ꝙ nullius
boni nec ſpiritualis nec tp̄alis dignꝰ eſt. Er-
go miſeria pc̄tōꝛis tā magna ⁊ p̄iculoſa ē ꝙ
ſi oēs creature deflerent miſeriaꝫ pc̄tōꝛis. ſcꝫ
oēs lapides: oīa ligna: oīa aīalia terre: om̄s
aues celi: ⁊ oēs hoīes in mūdo viuētes non
tn̄ poſſent cōdigne dānuꝫ pc̄tōꝛis ī quod per
vnū pc̄tm̄ moꝛtale īcidit deflere. Sꝫ heu plu
res pc̄tōꝛes centū pc̄tā moꝛtalia cōmittunt
nec vnā guttā flent ꝓ illis oibꝰ. Ratio eſt. q2
nō cognoſcūt quāta bona ꝑdiderūt. et in q̄t
mala inciderunt. Si hec veracit̄ cognoſceret
non ſolū ploꝛandū eſſet eis: ſꝫ etiā vlulandū
q2 nihil taꝫ malū hoī q̄ʒ pc̄tm̄ moꝛtale. Me
liꝰ em̄ eſſet hoī ꝙ decē milia demonū ī ſe ha
beret: vel etiā cū oibꝰ gladijs qui vnq̄ fabꝛi-
cati ſunt tranſfigeret̄: vel in igne cōbureret̄.
vel in aquis ſubmergeret̄. vel cū rotis rota-
ret̄: q̄ ꝙ cum vno pc̄tō moꝛtali deum ſcient̄
et voluntarie offenderet. Q2 peccatū cum cō
ſummatū fuerit generat moꝛtem. ſ. ipſiꝰ aīe.

que moꝛs magis timenda eſt q̄ moꝛs coꝛpo
ris. vñ Grego. Moꝛtē coꝛpoꝛis oīs homo ti
met. moꝛtē aūt aīe pauci. Ex his ſequit̄ ꝙ
homo potius deberet moꝛi q̄ cum vno pc̄tō
moꝛtali deū offendere. Vñ Ariſt. iiij. ethico.
Melius eſt moꝛi q̄ʒ facere contra bonuꝫ vir
tutis. ¶ Secunde cogitationes ſunt: q̄
faciunt ad contemptū ſuiꝑſius et ad humi
liationē ꝓpꝛiaꝫ. que habende ſunt homini
volēti pꝛoficere. Sꝫ diceres: que ſunt iſte co-
gitationes. Reſpondeo cogitare defectꝰ no-
ſtros in communi: ⁊ in ſpeciali. Cogitare q̄d
ſumus. quid fuimꝰ et quid erimus. Ber. Co-
gita ergo vnde venis et erubeſce. vbi es: ⁊ in
gemiſce. quo pꝛopas: et pertimeſce. vñ Aug.
in ſermone. O homo ſi conſideras quid per
os: quid per nares: ceteroſq̄ʒ meatus egredi
atur: nunq̄ vilius ſterquiliniū inueniſti. Vn
de etiam Bernar. Nos miſeri et miſerabilit̄
nati quibꝰ datum eſt cum meroꝛe naſci: cum
laboꝛe viuere: cum doloꝛe moꝛi. Unde Augu
ſti. in li. de ſpū et aīa. Lugentes in hanc vi-
tam intrauimꝰ: cum laboꝛe viuimus: cuꝫ do
loꝛe et timoꝛe exituri ſumus. Iſta iam dicta
oīa debent nos inducere ad humiliationē ꝓ
pꝛiam et ad cōtemptū ſuiꝑſius. ¶ Ter
tie cogitationes ſunt que pꝛomouent hoīeſ
ad ꝑfectū et ſtudiū virtutū. Sed queris que
ſunt iſte cogitatōes. R̄ñdetur cogitare de p̄-
mio quod virtutibꝰ datur: et etiā de dignita-
te virtutū. Nā nihil reperitur nobilius ⁊ p̄re-
cioſius virtutibus. Unde philoſophi nō ha-
buerunt noticiā dei ſicut nos: nec pꝛemiū fu-
turū quod dabitur virtuoſis expectabant. ta
men intendebant virtutibꝰ ꝓpter nobilita-
tem virtutū. Temperantiam enim habuerūt
in cibis et potibꝰ: et in operibus carnis. Foꝛ
titudinem que eſt ſecūda virtus habuerūt:
ſic ꝙ multa mala et oppꝛobꝛia et aduerſita-
tes et deriſiones patienter ſuſtinuerūt. et in
pꝛudentia ſpiritꝰ que eſt tertia virtus tantū
ſtuduerūt ꝙ hec tempoꝛalia bona valde con
tempſerunt: nec dilexerūt eo ꝙ cū laboꝛe ac
quirunt̄: cū timoꝛe et ſollicitudine poſſident̄
et cum doloꝛe amittunt̄. quare multi de eis
magnos theſauros abiecerunt. ſicut Socra-
tes ⁊ Diogenes: et multi alij qui ꝓpt̄ ſtudiū
oīa reliq̄rūt. Et iuſticiā q̄ eſt quarta virtꝰ in-
tantum dilexerūt: vt nulli inferrēt aliquā in
iuriā. Itē tā nobilis eſt virtꝰ ꝙ nullꝰ hono-
randꝰ ē niſi ſolꝰ virtuoſus. Vñ Ari. iij. ethic.
Honoꝛ eſt pꝛemiū virtutis. Et q̄ntūcunq̄ vir
tuoſus honoꝛatur: adhuc maioꝛis honoꝛis ē

dignꝰ. Vñ Ariſt. iiij. ethi. Virtuti ꝑfecte non
fit odignꝰ honoꝛ. imo tā nobilis eſt v̄tus ꝙ
oēs in celo ⁊ ī terra tā angeli q̄ʒ ſcti nō valēt
remunerare ſufficient̄ cū oibꝰ gaudijs v̄tutē
virtuoſi hoīs niſi ſolꝰ deꝰ. Aug. in li. de ci. di
pꝛemiū v̄tut̄ eſt ip̄e deꝰ q̄ v̄tutē dedit. Itēꝫ
ſciendū ꝙ v̄tꝰ eſt tā nobilis ⁊ tā vtilis ꝙ ꝓ-
pter hāc deꝰ ⁊ oēs ſcti ⁊ angeli ſingulariter
illum q̄ virtuoſus eſt diligūt tā ſingulariter
ꝙ pr̄ vel mater nunq̄ dilexerunt ſic ſuū vni-
genitū filiū. imo intm̄ dn̄s diligit virtuoſuꝫ
vt minimū bonū q̄d facit ille virtuoſus plꝰ
valet coꝛaꝫ eo ⁊ ſctis eiꝰ q̄ʒ oīa bona q̄ facta
ſunt ab initio mūdi: ⁊ etiā q̄ fieri pn̄t vſq̄ʒ in
finē ſeculi ab oibus vitioſis hoībus in pc̄tis
moꝛtalibꝰ ꝯſtitutis. Licet multi mali hoīes
multa opa fecerūt de genere bonoꝝ: ſicut il-
le fecit hec: ⁊ alter alia. Vñ felix eſt q̄ pōt di-
cere cū ps. Multiplicabis in aīa mea virtu-
tem. vñ Aug. Virtꝰ aīe donū excellentiſſimū
eſt. Quarte cogitationes q̄ habende ſunt ho
mini volenti ꝓficere ſunt ille q̄ incitant ho-
minē ad dilectionē dei ⁊ ꝓximi. De illis q̄re
ante ſermone. cij. O. vbi dr̄. Bn̄ficia aūt dei
⁊ charitatē ipſiꝰ cognoſcere debemꝰ in digni
tate creatiōis: in aſſumptiōe carnis: ⁊ in to-
lerātia paſſiōis. ¶ Quantū ad ſecundū
tūc eſt ſciendū ꝙ quattuoꝛ ſunt obliuiſcēda
⁊ nunq̄ʒ ad memoꝛiā ducenda hoī volenti ꝓ
ficere. Pꝛimū eſt bonitas: ⁊ ſctitas pꝛopꝛia
Cū magno em̄ p̄iculo hec ad memoꝛiā reuo-
cātur niſi in extrema neceſſitate. q2 generāt
cōplacentiā ſuiꝑſiꝰ. ⁊ ſpūalē ſupbiā in ſeip̄o
vñ Grego. Quiſq̄s reminiſcendō bonum q̄d
geſſit dū ſe apud ſe erigit: apud hūilitatꝭ au-
ctoꝛē cadit. Quidā em̄ aſcribūt ſibi bona ſua
nō deo. vñ Greg. Qui accepta bona ſibi arro
gat: ſuis donis ꝯtra deū pugnat. Contra q̄s
dicit Iſido. in ſino. De iuſticia ⁊ virtute nul-
la elatione ſupbias: de bonis factis nō extol
laris: de bono ope nō gloꝛieris. periculoſum
eſt em̄ multū. Augu. Deſcende vt aſcendas:
humiliare vt exalteris: ne exaltatꝰ hūilieris
Unde bona noſtra opa ⁊ v̄tutes ⁊ merita nō
ſunt ad memoꝛiā reuocanda: niſi in extrema
neceſſitate. Vñ Iob in ſumma tribulatione
bona ſua recogitauit: ne ī tot anxietatibꝰ de
ſparet dicēs. Si ābulaui in vanitate: ſi nega
ui q̄d volebant pauperes: ⁊ ſic de alijs bonis
que ibi enūerat. Silr̄ rex ezechias cum moꝛi
debuiſſet dixit vt hr̄. iiij. Regum. xx. Memē
to dn̄e quō ambulauerim coꝛam te in verita
te ⁊ coꝛde ꝑfecto: ⁊ q̄d bonū eſt in oculis tu-

is fecerim. Igitur nō niſi in tali neceſſitate
bonitas ⁊ ſanctitas ꝓpꝛia ad memoꝛiaꝫ eſt
reuocāda: vel etiā mala q̄ q̄s ꝓ deo ꝑtulit.
¶ Scōm q̄d obliuiſcenduꝫ eſt: eſt iniuria
ab alijs illata. vñ Leuitici. xix. Ne memoꝛe-
ris iniurie ciuiū tuoꝝ: nō q̄ras vltionē: non
oderis fratrē tuū in coꝛde tuo. ſꝫ ſunt aliqui
qui dicūt: indulſi ſibi: ſꝫ nō obliuiſcar. Cōtra
quos dicit Ber. ſup Can̄. Sunt aliq̄ donātes
iniuriā vt nō vlciſcant̄. tn̄ ſepiꝰ impꝛoperāt.
Sunt aliq̄ qui lꝫ ſileāt: manet tn̄ alta mēte
repoſitū: ⁊ rācoꝛē ꝯtenēt in aīo quoꝝ neutra
plena eſt indulgētia: ⁊ animꝰ obliuioſus bn̄
ficioꝝ ⁊ iniuriarū tenax eſt velut calcatoꝛiuꝫ
feces retinēs: ⁊ q̄d purū eſt exire ꝑmittens.
Sꝫ quilibet xp̄ianꝰ ex toto indulgere dꝫ exē-
plo xp̄i q̄ ſuis crucifixoꝛibꝰ indulſit: ⁊ nobis
indulget. Ber. Tā liberalr̄ dn̄s oēm iniuriaꝫ
donat: vt nec dānet vlciſcēdo: nec ꝯfundat ī-
pꝛoperādo: nec minꝰ diligat imputādo. ſic et
nos ſili mō indulgere debemꝰ ꝓximis nr̄is.
¶ Tertiū q̄d obliuiſcēdū ē eſt delectatio d̄
p̄teritis pc̄tis. Hec em̄ recoꝛdatio valde p̄i-
culoſa eſt multis. Aug. Malum eſt nūq̄ de
pc̄tis cogitare. peiꝰ eſt cū cogitat de eis ⁊ nō
dolet. peſſimū cū cogitat ⁊ delectat̄ de eiſdē.
vñ Hugo de ſctō vic. Q̄ñ deus in ꝯtritōe ab
ſoluit pc̄tōꝛē a pc̄tis: ligat eū vinculo ꝑpetue
deteſtatiōis: vt ſp̄ pc̄tm̄ de cetero deteſtetur
Ergo q̄ñcūq̄ʒ hō cogitat de p̄teritis pc̄tis.
hoc ſp̄ fieri dꝫ cum amaritudine coꝛdis. ſcilꝫ
ꝙ vellet ſe nunq̄ peccaſſe ⁊ deuꝫ non offen-
diſſe. Sꝫ q̄ñ cogitat de p̄teritis pc̄tis ⁊ dele-
ctatur in eiſdē: hoc ē nimis p̄iculoſum ⁊ ma
lum ſignū. q2 eſt ſignū ꝙ hō nō eſt vere peni
tens. ¶ Quartū q̄d obliuiſcendū eſt: eſt
ꝙ hō nō dꝫ cogitare de ꝓfunditate dei: ⁊ de
abſcōditis ipius. q2 hoc eſt valde p̄iculoſum
q2 q̄ talia cogitāt in magnos erroꝛes multo
tiens incidūt. volentes ꝓfunde nimis ꝑſcru
tari deitatē ⁊ ſctām trinitateꝫ. Contra quos
dicit Salo. Altioꝛa te ne q̄ſieris: ſꝫ q̄ p̄cepit
tibi deus illa ſp̄ cogita. Vñ ſciendū etiam ꝙ
familiarem eſſe deo ⁊ plurimuꝫ cogitare de
deo bonū eſt ⁊ vtile. Vñ dr̄ in v̄bis pꝛemiſſis
Cogitationes iſtoꝝ apud altiſſimū. Silr̄ co-
gitare ſctām trinitatē laudabile eſt. Sed co-
gitare quō deꝰ poſſit eſſe trinus ⁊ vnꝰ: hoc ꝓ
funde rimari nimis p̄iculoſum eſt. Similit̄
de incarnatōe ꝑſcrutari quō virgo potuit cō
cipere ⁊ parere. Silr̄ de ſacro eucharıſtie quo
mō totus xp̄us tā magnus ſicut in cruce pe-
pendit poſſit eſſe ſub tā parua ſpecie panis.

q2 tales decipiunẗ in talib⁹ ſubtilib⁹ et.ī fru
ctuoſis cogitationib⁹. Quia apl's dicit Ro.
xij. Dico em̄ p gr̄am q̄ data eſt mihi oibus q̄
ſunt inter vos: non pl⁹ ſapere q̄ᵽ opz ſape: ſ
ſape ad ſobrietatē. Si em̄ tales cogitarēt in
teriꝫ paſſionē xpi: ⁊ poſtponerēt tales ſubti
les ⁊ ꝓfundas cogitatōes eēt deo mag acꝫ
ceptū: ⁊ eis plus ſalutiferū. Quia tales qn̄qꝫ
cadūt in ꝓpriā cōplacentiā ⁊ in ſp ēalē ſupꝫ
biā: eſtimantes ſe aliqd ſcire ⁊ eē cū tn̄ nihil
ſint. ⁊ tales qn̄qꝫ dānabunẗ ꝓfundi⁹: ⁊ perꝫ
dūt qn̄qꝫ oīa bona opa ſua p talē ſp ēalē ſuꝫ
perbiā ⁊ ꝓpriā cōplacentiā. X Vn̄ legiẗ
exemplū q̄ᵽ quedā virgo deuota ita artā vitā
duxit ieiunādo: vigilādo: orādo: ⁊ caſtigādo
ſe: q̄ᵽ ab hoīb⁹ reputabaẗ ſctā. Cōtigit autēꝫ
eā infirmari vſqꝫ ad mortē: cui⁹ cōfeſſionem
qdā deuot⁹ ſacerdos audiuit: ⁊ ſuā ſpūalem
ſupbiā ignorauit. Cui poſt obitū ipa appuit
nigra ⁊ valde horribilis. Et ſacerdos expaueꝫ
ſcens q̄ſiuit qſnaꝫ eſſet. ⁊ ipa fatebaẗ ſe eſſe
illā virgineꝫ q̄ ab hoīb⁹ q̄ſi ſctā reputabaẗ.
Et ſubiūxit dicens. Ego infelix tradita ſum
infernalib⁹ incendijs cū inferiorib⁹ demoni
bus: ⁊ cū infimis dānatis eternaliter cruciā
da ꝓpter vanitatē ⁊ meā propriā cōplacenꝫ
tiā ⁊ ſpūalem ſupbiā quaꝫ habui q̄ᵽ nullum
equalē mihi reputaui: ſ ſup oēs me extuli ⁊
alios hoīes iudicaui ⁊ ſpreui. ⁊ ꝓpterea ad
ꝓfundū inferni deſcendi: de quo nunq̄ꝫ libe
rabor. Nā ſi ſiccate eſſent aq̄ maris: ⁊ fund⁹
replet⁹ papauere ⁊ vna auicula oī anno vnū
granū educeret: q̄ᵽ ⁊ tūc poſſem ſaluari oēs
penas inferni eligerē vſqꝫ ad illud tp̄s ſuſti
nere: ſi finito illo tp̄e celū poſſem intrare. ſꝫ
nō ſic fiet: q2 in inferno nulla ē redēptio. vn̄
pater ſancte nec tu nec aliquis alius oret ꝓ
me: q2 nunq̄ᵽ liberabor.

Sermo. cxxxviij. De malis cogitatiōibus.

a Vferte maluꝫ cogitatio
nū veſtrarū ab oculis meis. Eſa.
i. Sic dicit Hiero. Tutiſſimū atꝫ
qꝫ pfectiſſimū ē vt aſſueſcat aniꝫ
mus puigili cuſtodia diſcernere cogitatōes
ſuas ⁊ ad primū cū intrant vel ꝓbare vl' reꝫ
probare. qd̄ cogitat: vt bonas cogitatiōes in
ſe ſeruet: ⁊ malas ſtatim expellat. hoc nanqꝫ
fons eſt boni ⁊ origo mali. Qm̄ igr̄ cogitatio
nes ſunt fons boni ⁊ origo mali. ideo ſaluaꝫ
tor noſter qui eſt ſcrutator cordiū ⁊ diſcretor
cogitationū ad nos loqtur in p̄miſſis verbis
dicens. Auferte malum cogitationū veſtraꝫ
rum ⁊c. Vn̄ in p̄nti ſermone qnqꝫ de cogitaꝫ
tionibus ſunt dicenda. Primo vn̄ cogitatio
nes male hn̄t origineꝫ. Secūdo quare ſum⁹
ꝓni ad malū. Tertio q̄ dāna inferunt nobis
male cogitationes. Quarto qb⁹ cautelis dꝫ
qs ſe p̄munire a nociuis cogitationib⁹. Qui
to p q̄ expelluntẗ male cogitatōes. A Cir
ca primū ſciēdū q̄ᵽ q̄ᵽtū ad primeuā originē
oēs male cogitatōes ortū habuerūt a diabo
lo. Qd̄ ſic pꝫ. Cū em̄ prim⁹ hō ꝯdit⁹ in ſtatu
innocētie nihil de malis cogitatiōib⁹ ſciret:
venit diabol⁹ in ſpē ſerpentꝭ ⁊ ſuaſit mulieri
⁊ mulier vlteri⁹ viro. ⁊ ibi ex ſuggeſtiōe diaꝫ
boli ortū habuerūt oēs cogitatōes male. Et
eodē mō ⁊ ordine quo ibi ſuccreuerūt adhuc
in nob ſuccreſcūt. vn̄ ſm Aug. Suggeſtio ſer
pentis in nob eſt prim⁹ mot⁹ ex fomite. Coꝫ
meſtio ꝟo mulieris ē delectatio. ſ comeſtio
viri eſt ꝯſenſus. Per hec tria. ſ. ſuggeſtioneꝫ
delectationē: ⁊ ꝯſenſum hō in tēptationem
duciẗ: q2 tēptatio p ſuggeſtionē q̄ in cogitaꝫ
tione ꝯſiſtit inchoaẗ p delectationē cogitaꝫ
tionis ꝓgrediẗ: ⁊ p ꝯſenſum ꝯſummaẗ. Et
ſic pꝫ p̄mū videlꝫ vn̄ cogitatōes male ortum
habeāt. B Sꝫ q̄ᵽtū ad ſcōm q̄riẗ q̄re hō
ꝓnior ſit ad cogitandū malū q̄ᵽ bonū. De h̄
p̄nt aſſignari tres cāe. Pria eſt ex nature cor
ruptiōe in p̄mo pente: ⁊ ad id facit qd̄ dꝛ Saꝫ
pie. ix. Corp⁹ qd̄ corrūpiẗ aggrauat aīam: et
terrena inhabitatio dep̄mit ſenſuꝫ multa co
gitantē. Vn̄ pl⁹ trahit vn⁹ equ⁹ deorſum q̄ꝫ
decē ſurſum. Sic fomes q̄ mouet ad malum
ſp intra nos ē: g̊ ꝓni ſum⁹ ad malū. Ge. viij.
Senſus ⁊ cogitatio hūani cordis in malū
ꝓna ſunt ab adoleſcētia ſua. Scd̄a cā eſt: q2
incitans nos ad malū eſt p̄ns. delectabile ei
app̄hēſum p ſenſuꝫ vel imaginationē q̄ſi ex
neceſſitate mouet ꝯcupiſcētiā. Sꝫ icitās nos
ad bonū eſt abſens ⁊ mltū diſtās. ſ. btitudo
q̄ eſt fons ꝟtutū. Tertia cā eſt. q2 malū poſſu
m⁹ facere p nos: ſ bonū nō poſſum⁹ ſine grā
adiutrice. C Sꝫ q̄ᵽtū ad tertiū ſciēdū q̄ᵽ
ex fōte malarū cogitationū qnqꝫ mala pceꝫ
dūt. Primū ē malū pcti. lꝫ qdā cogitatōes ī
ſe nō ſunt male: īmo p̄nt eē bone ⁊ meritorie
etiā ſi ſint de re illicita. puta ſi aliqs cogitat
de mechia ad p̄dicādū vel ad corrigendū. tn̄
ſi cogitatio fit cū concupiſcētia ⁊ delectatōe
tunc cauſat pctm̄. ⁊ hoc fit tripliciter. Prio
cum concupiſcentia conſiſtit in primo motu
⁊ ſic eſt pctm̄ veniale. Secūda cū conſeqtur
ꝯſenſus in delectationē licet nō in opus. Et
ſic eſt pctm̄ mortale. Vn̄ cum aliqs cōſentit

in talē delectationē cū plena deliberatiōe nō
eſt aliud q̄ᵽ q̄ᵽ affect⁹ ſuus ſit inclinat⁹ ad de
lectandū in tali moroſa delectatione. Tertiō
cū cōſentit in op⁹: vt. ſ. ꝓponat op⁹ actu pſi
cere: tūc voluntas ꝓ facto reputaẗ etiā ſi fa
cultas deſit faciendi illud op⁹. Et ſic malum
cogitationis gradatim ſp aggrauaẗ. Quorū
etiā graduū aggrauationē ita deſcribit beaꝫ
tus Greg. dicēs. q̄ᵽ ex delectatione cogitatiꝫ
onis naſciẗ pcti affectio. ex affectōe ꝯſenſus
ex ꝯſenſu opatio. ⁊ ex opatiōe cōſuetudo. ex
cōſuetudīe deſpatio. ⁊ ex deſpatōe defenſio.
ex defenſiōe gl'atio. ex gl'atōe eterna dānatō
Et oīa illa mala veniūt ex malis cogitatiōiꝫ
bus. D Scōm malū cogitationū ē q̄ᵽ cor
inqnāt ⁊ defedāt illud. Cū em̄ cor ſit mēbrū
nobiliſſimū in hoīe: ita etiā vt ipſa ſapiētia
increata ipm̄ cor ꝓ ſe hr̄e deſiderat dicens.
Prouer. xxiij. Prebe fili mi mihi cor tuū. In
de eſt q̄ᵽ ſuppoſito q̄ᵽ in malis cogitatōnib⁹
nullū eſſet pctm̄: tn̄ ꝓpter nobilitatē cordis
dedignari deberet hō cor ſuū fedis et īmunꝫ
dis cogitationib⁹ deturpare exēplo illi⁹ gēti
lis Senece q̄ dixit. Si ſcirē deos pctā ignoꝫ
ſcituros ⁊ hoīes ignoraturos adhuc propter
pcti turpitudinē peccare dedignarer. Propẗ
qd̄ pp̄heta Dauid petijt in p̄s. Cor munduꝫ
crea in me de⁹ ⁊c̄. Tertiū malū cogitationuꝫ
eſt q̄ᵽ dyabolū ad cor aduocāt: ⁊ ſibi domicili
um ibi parāt. Cōtra illd̄ dicit Apl's Eph. iiij.
Nolite locū dare dyabolo. ſ. p fedas ⁊ immūꝫ
das cogitatōes: in qb⁹ ipe īmūd⁹ ſpūs deleꝫ
ctaẗ et p eas hō ſibi obligaẗ. vn̄ Greg. in mo
ral. Lꝫ reproboꝝ mētes nō ſemp dyabolū ſe
quātur in ope. valde tn̄ illi ſe obligāt in cogi
tatōe. Sic ecōuerſo p bonas cogitatōes deo
p̄paẗ loc⁹ in corde nr̄o. Iux̄ illud. i. Reg. ij.
Et ipſi p̄parant cogitationes. Gloſa. boue.
Quartū malū cogitationū eſt q̄ᵽ male cogiꝫ
tatōes cū malis delectationib⁹ faciunt ī ho
mine infernū. Nā vbicūqꝫ eſt dyabol⁹ ibi eſt
infern⁹. ſic ecōuerſo vbi eſt de⁹ ibi eſt celum.
Qr igr̄ dyabol⁹ hꝫ domiciliū in corde polluꝫ
to malis cogitatōib⁹ vt dictū ē. g̊ quodāmō
facit infernū. q2 ſicut in inferno eſt ignis: fe
tor: vermis: ⁊ tenebre: ſic etiā in polluto cor
de eſt ignis ardētis cōcupiſcētie. fetor fede
luxurie. vermis remordētis conſcientie. tene
bre obſcurate intelligentie. p̄s. Obſcurētur
oculi eoꝝ ne videāt. E Quītū malū cogi
tationū eſt q̄ᵽ male cogitatiōes hoīeꝫ gratia
dei p̄iuāt. Vn̄ Iudas poſtq̄ꝫ dyabolus miſe
rat in cor ei⁹ quō traderet xp̄m p̄didit omnē
gr̄am irrecupabiliẗ. Sic etiā alij peccatores
q̄ꝫ plures etiā p̄dūt irrecupabiliẗ oēm gr̄am
p malas cogitatōes. Nā multi hn̄t a deo ſpe
ciales gr̄as deuotōis ⁊ diuine dulcedinis in
orone ⁊ meditatōe q̄s p̄dūt qn̄qꝫ p malas co
gitatōes. Eccl'ia. x. Muſce moriētes perdūt
ſuauitatē vnguēti. Muſce ſunt cogitatōes
volatiles et vage que tunc ſunt morientes.
qn̄ ad inſtar cadaueris mortui putreſcunt in
corde. et iſte muſce perdūt ſuauitatē vnguēꝫ
ti. i. oīs deuotōis et gr̄e q̄ intus ſpūſctō opāꝫ
te vncte ſunt. F Sꝫ q̄ᵽtū ad quartū ſciēꝫ
dū q̄ᵽ trib⁹ cautelis dꝫ ſe p̄munire qs a nociꝫ
uis cogitationib⁹. Pria cautela eſt timor do
mini. vt hō imagineẗ deū eē p̄ntem ⁊ videre
ſecreta cordis. Multa em̄ pctā opis caueñt
ꝓpẗ timorē hoīm: ne videlꝫ hoīb⁹ inoteſcāt
Quis em̄ turpitudinē cōmittere vellet in p̄ꝫ
ſentia hoīm. Multo mag timere debet hō
p̄ſentiā dei in corde cogitationes nr̄as mltō
clari⁹ cognoſcētis q̄ᵽ hoīes facta nr̄a cognoꝫ
ſcere poſſunt. Prouer. xvi. In timore dn̄i deꝫ
clinatur a malo. Secūda cautela ad excludē
dū cogitationes malas eſt cuſtodia ſenſuuꝫ
⁊ p̄cipue cuſtodia oculoꝝ. G Vnde ſciēꝫ
dum q̄ᵽ oculi ſollicite ſunt cuſtodiendi. ⁊ h̄ ꝓ
pter tria. Prīo q2 oculi ſunt valde veloces ad
nocendū aīe. iō p̄donib⁹ cōparanẗ. Tren. iij.
Ocul⁹ meus depredat⁹ eſt aīam meā. Gen.
iij. Vidit mulier q̄ᵽ bonū eſſet lignum ad veꝫ
ſcēdū ⁊ pulchrū oculis: aſpectuqꝫ delectabiꝫ
le. Vn̄ Greg. Non em̄ lignū eua contigiſſet
niſi prius incaute reſpexiſſet. Secūdo cuſtoꝫ
diendi ſunt oculi. quia viſus eorum eſt valde
neceſſarius. q̄ꝫto em̄ viſus eſt magis neceſſa
rius: tanto eius abuſus plus eſt timendus.
Lꝫ lingua valde corrupta ſit: tn̄ includi pōt
longo tp̄e q̄ᵽ ſic ceſſet a loquela. exemplo illi
us qui portauit p tres annos lapideꝫ in ore
vt ſic diſceret tacere: et linguā refrenare. Sꝫ
oculi et viſus ſunt valde neceſſarij. ideo maꝫ
gis cuſtodiendi. Tertio cuſtodiēdi ſunt ocu
li: q2 ſunt due porte in caſtro noſtri corporis: ⁊
qui habet portas alicui⁹ caſtri habet ipm̄ ca
ſtrum. Sic ſi dyabolus habꝫ oculos noſtros
tunc habet caſtrum corporis noſtri. Et tunc
conſequēter mors intrat per feneſtras nr̄as
et nihil hꝫ de⁹ in hoīe ſi oculos nō habet. Siꝫ
cut dn̄s caſtri q̄ non hꝫ ingreſſum ibi. Tertia
cautela ē fuga ocij. Ergo ſemp aliquid boni
facito vt te dyabolus inueniat occupatum.
Hierony. Non enim facile capitur a dyaboꝫ
lo qui bono vacat exercitio. Vn̄ legitur in viꝫ

taſpatrum ꝙ q̇ eſt occupat⁹ in aliquo exerci
tio bono h₃ vnū demonē cū temptātē. ſ₃ qui
eſt ocioſus h₃ mille demones eū tēptantes.
D Sʒ q̄tū ad q̄ntū ſciēdū ꝙ male cogita-
tiones ꝑ q̄nq₃ expellunt̄ q̄ intelligūtur ꝑ q̄n-
q₃ digitos in manu ꝑ quā repellit hō a ſe ini-
micū volentē eū ledere in corꝑe. Primū ē me
moria mortꝭ. vñ Aug. Nihil ſic reuocat a pec-
cato: ſicut frequēs mortis meditatio. Secū-
dū eſt memoria paſſionis xp̄i. Aug. Tot⁹ no
bis figat̄ in corde: q̇ ꝓ nobis fixus eſt in cru
ce. Tertiū ē memoria extremi iudicij vbi red
dituri ſum⁹ rōem̄ de cogitationib⁹ noſtris.
Sap̄. i. In cogitationib⁹ impij interrogatio
erit. Quartū eſt pena dānatorū. Vñ Iſi. in ſi
no. Intēde aīo q̄ſcū q₃ ſeculi penas quoſcun
q₃ tormētoꝝ dolores: et cōꝑa hoc totum ge-
henne ⁊ leue tibi erit eē qđ pateris. Hieron.
in ep̄la. Tanta in inferno vis doloris eſt ꝙ
mēs ad aliđ dirigi nō poterit: niſi ad qđ vis
doloris īpellit. Quintū eſt gloria btōꝝ de q̄
dicit p̄s. Qm̄ mille āni an̄ oculos tuos tāq̄
dies heſterna q̄ p̄terijt. I Vñ ꝓ cōcluſio
ne iſti⁹ ſmonis cauere nos debem⁹ a malis
cogitationib⁹ et q̄n incidūt tūc īmediate eas
expellere debem⁹. Vñ Ceſari⁹. Incipiam⁹ bo
nas cogitationes diligere: et ſtatim ab illis
q̄ male ſunt nos dn̄s dignabit̄ liberare. Hie
ro. Quicq̇d pudet dicere: pudeat ⁊ cogitare.
Qđ dyabol⁹ delectat̄ in malis cogitationib⁹
pt₃ ꝑ tale exēplū. Legit̄ ꝙ quidā habuit ma
las cogitationes ⁊ delectationes: ⁊ dyabol⁹
ſe ei aſſociās in ſpecie curſoris ſecū ābulauit
Et cū ſimul ābularēt iſte hō expaueſcere ce-
pit. Et cū ꝑuenirēt ad quādā eccl̄iam ille hō
intrauit. ⁊ cōpūct⁹ ad ſacerdotē iuit: eo ꝙ in
q̄dragesima eēt. ⁊ ꝯfeſſus eſt. Et q̄n exiuit de
eccl̄a dyabol⁹ ſtetit foris et viciſſim inſpexit
hoīes exeūtes de eccleſia: interrogās vbi ſoci
us ſu⁹ maneret. Et cū ille diceret ego ſum q̇
huc tecū veni eam⁹ vlteri⁹ vias noſtras. Ait
ille. Tu non es ſocius meus qui antea fuiſti
Et nō cognouit eum eo ꝙ confeſſus eēt. ⁊ de
us ei peccata ſua indulſiſſet.

¶ Itē aliū ſermonē de cogitatōib⁹ quō cō
tinue hoī ſex ſt̄ cogitāda q̄ ꝓſeruāt eū a ma-
lo ⁊ cuſtodiūt eū in gr̄a. q̄re ante ſer. liij. N.

¶ Sermo. cxxix. De locutione.

Eo ī verbo ocioſo quod
locuti fuerint hoīes reddēt rōe₃
Math. xij. Sciendū ꝙ quattuor
ſunt obſeruanda ne offendamus
in lingua et in verbis. Nā hō qui loquit̄ de-
bet attēdere q̇d dicat: cui dicat: q̄n dicat: ⁊ q̄
modo dicat. K Primo q̇d hō debeat lo-
qui docet̄. i. Pe. iiij. Si q̇s loq̄t̄ q̄ſi ſermones
dei ſupple loq̄tur. Ephe. iiij. Oīs ſermo ma-
lus ex ore vr̄o nō ꝓcedat. ſ₃ ſi q̇s bon⁹ eſt ad
edificationē. Cōtra hoc faciūt illi q̇ loquunt̄
verba ſcurrilia et nociua. ⁊ talia v̄ba turpia
oñdūt hoiem eſſe ꝑuerſum abintra. q₂ ſicut
porcus cognoſcit̄ in lingua vtrū mūd⁹ ſit vl̄
īmūdus: ſic hō in ꝓlatōe v̄boꝝ. Hier. In ver
boꝝ pōdere ꝓbatio cōſiſtit vite hūane. Ma
the. xij. Ex abūdātia cordis os loq̄tur. Vñ ſi
hō h₃ bonū et caſtū cor: tūc loquit̄ v̄ba bona
⁊ caſta. ſicut pt₃ in bonis et deuotis hoib⁹ q̇
ſepi⁹ nominānt ieſum et mariā et alia v̄ba ſa
lutifera. Sʒ immūdi ⁊ luxurioſi delectant̄ lo
qui v̄ba impudica. ⁊ in hoc oñdūt ſe hr̄e cor-
da impudica. ſiue ſint viri ſiue mulieres ſiue
virgīes. Vñ Criſ. ſuꝑ Mat. Quale cor hab₃
vnuſq̇ſq₃: talia v̄ba loq̄tur ⁊ oꝑa facit. vñ Iſi
do. Qualis ſmo oñdit̄: talis et anim⁹ cōꝓo-
bat̄. Vñ aliq̄ mulieres q̄ volūt eē multū ho-
neſte cū talia ſcurrilia v̄ba ꝓferūt et corrigū-
tur: tūc excuſant ſe ꝙ nō denotēt talia corde
qđ ē falſum. q₂ xp̄s dicit vt h̄r̄ Mat. xij. Ex
abūdātia cordis os loquit̄. Et ſi tales eſſent
mulieres honeſte ⁊ caſte et haberēt corda pu
dica nullo mō talia v̄ba ꝓferrent. Vnde Ari
ſto. iiij. ethi. Qualiſcū q₃ eſt vnuſq̇ſq₃ taliter
dicit: taliter operatur: et taliter viuit. Et in-
ſuper ꝑ talia luxurioſa v̄ba inficiūt audiētes
Grego. ſuꝑ Ezech. Sicut malus aer aſſiduo
flatu inficit corꝑ⁹: ita ꝑuerſa locutio aſſidue
audita infirmantiū inficit aīam: ⁊ ſi ille ma
lus reputat̄ qui inficit corpus ꝓximi et ho-
micida eſtimatur. quid tūc ille qui animam
ꝓximi inficit: que dignior et nobilior eſt q₃
mille corꝑa. Vnde Aug. Maius eſt dānum
in amiſſione vni⁹ aīe q₃ mille corporū. L
Vnde ſciendū ꝙ tres ſunt prouincie ⁊ queli₃
habet ſuam propriā loquelā et ſpecialē. ꝑ
quā ſeipm̄ vnuſquiſq₃ poteſt cognoſcere ad
quam ꝓuinciā pertineat. Prima eſt prouin-
cia celeſtis. Et loquela illius ꝓuincie eſt deū
laudare ⁊ ei regratiari. Vnde p̄s. Beati q̇ ha-
bitāt in domo tua dn̄e in ſeculū ſeculi lauda
bunt te. Eſa. li. Gratiarū actio et vox laudis
ſupple inuenit̄ in ea. Ergo qui deifica verba
loquunt̄ et libent̄ orant: et deo regratiantur
bn̄ficijs ſuis: oſtendūt ſe ꝑtinere ad celeſtes
ꝓuinciam. Nā hic diſcūt in terris quomodo
debeāt deū laudare in celis. Bern̄. Diſcamus

in terris q̄s facturi ſum⁹ laudes in celis. Ni
hil ita ꝓprie in terris celeſtis habitatōis ſta
tū repſentat: ſicut alacritas laudantiū deu₃
Secūda eſt ꝓuincia terreſtris. Et iſta h₃ lin
guam ſpecialē. ſ. loqui de mūdanis reb⁹ Io.
iij. Qui de t̄ra ē de terra loq̄tur. Itē. i. Ioh.
iiij. Ipi de mūdo ſunt: iō de mūdo loquūtur
Vñ p₃ ꝙ multi oſtendūt ſe eſſe filios huius
ſeculi: q̇ freq̄nter loquūtur de mūdanis reb⁹
Hoc p₃. q₂ vbicū q₃ iā hoīes ſunt ſimul ꝯgre
gati vt frequenter nō loquunt̄ niſi de rebus
mūdanis. Tertia eſt ꝓuincia infernalis. Et
loquela illius prouincie eſt iurare: maledice
re: blaſphemare. Nā dānati pre multitudie
doloꝝ ⁊ penarū blaſphemāt deū. vñ Apoc.
xvi. Blaſphemauerūt deū celi pre doloribus
Eſa. viij. Cū eſurierit iraſcet̄ ⁊ maledicet re-
gi ſuo ⁊ deo ſuo. Vñ pt₃ ꝙ blaſphemi ⁊ ma-
ledici addiſcunt hic in terris loquelā quam
habituri ſunt in inferno ⁊ oſtendūt ſe eſſe fi
lios inferni. Vñ dictū eſt Petro ap̄lo. Nam
⁊ loquela tua manifeſtū te facit. Sic poſſu₃
dicere vnicuiq₃ hoī ꝙ ſua ꝓpria loquela ma
nifeſtū eū facit ad quā ꝓuinciā ꝑtineat. At
tendere ergo diligenter d₃ in verbis quilib₃
xp̄ian⁹ quid loquat̄. ſ. ꝙ hoc ſit bonū ⁊ licitū
Vnde Iſido. de ſum. bo. Mali ſermones in
ore chriſtiani eſſe nō debent. M Secū-
do attendere debet homo q̇ loq̄tur cum quo
loquat̄. Gre. Obſecro vt diſcas qualiter vnū
quēq₃ alloqui debeas. Nā ſi loqueris cū ſtul
to: tunc non debes facere multa verba. Eccl̄.
xxij. Cum ſtulto nō multū loquaris. Eſt em̄
ſignū ſtultitie q̄n ſapiens cum ſtulto multū
loquitur. Eccl̄iaſt. xxij. Cū in dormiente loq-
tur: qui enarrat ſtulto ſapientiam. vñ Salo
mon. Non recipit ſtultus verba prudentie ni
ſi ea dixeris q̄ verſantur in corde ſuo. Ite₃ ſi
cū hoīe iracundo ⁊ litigioſo loquaris: tunc
verba mollia ⁊ nō dura ſunt ei dicenda. Vñ
Salomon. Mollis r̄n̄ſio frangit irā: durus
ſermo ſuſcitat furorē. Aug. Quanto magis
ignis ligna ſuſcepit: ſꝑ in maiorem flammā
erigitur. Ita malus homo quanto magis rā
corē audierit: ſꝑ in maiorem maliciā excita-
tur. Ergo nihil melius eſt q̄ð tacere ⁊ victori
am illis verboſis dare: niſi eſſ₃ contra famā
propriā: tūc crudelis eſſet qui negligeret ſuā
ꝓpriā famā: ſ₃ in alijs cōibus eſt ſignū pru-
dentie dare victoriā verboſis. Vñ Cato. Cō-
tra verboſos noli cōtendere verbis. Ite₃ ſi
cum hoīe ſene: tūc loquendū eſt reuerenter.
q₂ ſenes honorandi ſunt ꝓpter ſenium. Vn
de ap̄lus. i. Thi. v. Senes obſecro honorate
vt patres. Nam ſenes faciliter prouocantur
ad iram ⁊ difficulter reuocantur. Item ſi cū
hoīe ſapiente tūc pauca ⁊ breuia verba ſunt
dicēda. vñ ſcriptū eſt. Sapiēti pauca verba
ſufficiūt. N Tertio attēdere d₃ hō q̇ loq̄
tur q̄n loquat̄. vñ Salomon. Eſt tp̄s tacēdi
⁊ tp̄s loquendi. vñ Hugo de diſciplina mo-
nachoꝝ. Eſt em̄ tp̄s q̄n nihil eſt dicēdū: ⁊ eſt
tp̄s q̄n aliquid eſt dicendū. Nullū vero tp̄s
eſt q̄n dicenda ſunt oīa. Vñ Albertrand⁹ de
mēſura loq̄ndi ⁊ tacēdi dicit. Magna eī res
eſt vocis ⁊ ſilentij temperamentu₃. Sene. Serua
itaq₃ ſilentiū donec loq̇ fuerit tibi neceſſariū
Et nō ſolū in dicendo alijs tp̄s expectādum
eſt: ſ₃ etiā in r̄ndendo. Vñ Salomō. Qui pri⁹
r̄ndet q₃ audiat: ſtultū ſe eſſe demonſtrat et
confuſione dignū. Vñ etiam ſciendū ꝙ q̇ ori
ſuo diſcretōis cuſtodiā nō opponit: eſt velut
ciuitas abſq₃ muro. Prouerb. xxv. Sic vrbis
patens ⁊ abſq₃ muroꝝ ambitu: ita hō q̇ in
loquendo non poteſt cohibere ſpiritū ſuum
In periculo enī₃ eſt ciuitas illa cuius porta
ſemꝑ eſt aꝑta tempore guerre ⁊ in terra ini-
micorum ſita. Tales ſunt illi apud quos nul
lum eſt ſilentiū: qui ⁊ nullū ſecretū celare et
abſcōdere poſſunt. quicquid audierint velvi
derint in publicum referūt. Ite₃ eſt ſicut na
uis ſine gubernaculo: que vadit nō quo vult
ſed quo ventus ducit. Item eſt ſicut domus
ſine oſtio vbi vnuſquiſq₃ intrare ⁊ exire po-
teſt. ⁊ vbi intrant canes ⁊ porci. Vnde ſicut ad
portam domus vel caſtri maior cuſtodia po
nenda eſt. Quia qui habet portam de facili
habebit caſtru₃: ſic quilibet debet ponere cu
ſtodiam ori ſuo ⁊ dicere cum p̄s. Pone domi
ne cuſtodiam ori meo. Quarto debet atten-
dere qui loquitur quō loquatur. ſc₃ pruden-
ter ⁊ honeſte. vt dicere poſſit cū p̄s. Os meū
loquetur ſapientiam. Nam dicenda ſunt ver
ba ſimplicia: leta: ⁊ honeſta: ſine cachinnis
⁊ clamore. Item verba dulcia ⁊ rationabilia
ſunt proferēda. Eccl̄ia. vi. Dulce verbū multi
plicat amicos: ⁊ mitigat inimicos. Nam fa-
cundia dulcis excitat ⁊ nutrit amorem pro-
ximi. O Quantum ad ſecundā partem
huius ſermonis dicendū ꝙ cu₃ q̇s iſta quat
tuor iam predicta habet in verbis: tunc de-
bet ſeq̇ dn̄m nr̄m ieſum xp̄m in ꝓferēdo ver-
ba ſua: ſicut ipſe chriſtus verba ſua protulit
Grego. Omnis xp̄i actio noſtra eſt inſtru-
ctio. Sic etiā intelligitur de verbis xp̄i ſicut
de actionibus eius. Vnđ Augu. in li. de vera

religione. Tota vita xp̄i in terris q̄ p̱ hoīem
geſſit diſciplina mor̄ fuit: ḡ q̄libet xp̄ianus
dʒ ſequi ip̄m in v̄bis ꝛ in morib⁹. Aug. in li.
de vita xp̄iana. Xp̄iani nomē ille fruſtra ſor
titur q̄ xp̄m minime imitaꝛ. Vñ etiā Cypria
nus de. xij. abuſionib⁹. Xp̄ianus nemo recte
dr̄: niſi q̄ xp̄o morib⁹ coequaꝛ. Sed diceres.
Quid tenuit xp̄s in v̄bis in quo euʒ imitari
debeo. R̄ndeꝛ ꝙ xp̄s tria tenuit in ſuis ver-
bis in q̄b⁹ eū q̄libet xp̄ian⁹ imitari dʒ: q̄ ip̄e
eſt magiſter noſter q̄ nos docet v̄bis ꝛ exem
plis. Primo enī xp̄s tenuit veritateʒ in v̄bis
in ſignū hui⁹ ip̄e dixit vt hr̄ Jobis. xiiij. Ego
ſum via veritas ꝛ vita. In quo ip̄e imitād⁹
eſt. Vñ Albertād⁹ de mēſura loq̄ndi. Sup
oīa veritas eſt colenda q̄ ſola deo hoīes p̱xi
mos facit. Nam verax in verbis diligitur a
deo ꝛ hoīb⁹. ps. l. Ecce enī veritatē dilexiſti.
Et ecōuerſo mendax odiꝛ a deo ꝛ hoīb⁹. Qd̄
enī ab hoībus odiꝛ oñdit Salomon dicens.
Poti⁹ diligēd⁹ eſt fur ꝙ aſſidu⁹ in mēdacio
Qd̄ etiā odiꝛ a deo q̄ mentiꝛ fraudulenꝛ ꝛ de
ceptorie oñdit ps. dicēs. Perdes om̄s qui lo
quunꝛ mendaciū. ſ. in nocumētū p̱ximi. Nec
īmerito odiꝛ a deo: q̄ mēdaciū eſt pc̄tm̄ dia-
bolicū. Job. viij. Ipſe mēdax eſt ꝛ pater eiuſ
ſcʒ mēdacij. Quia ip̄e p̱mū mēdaciū adin-
uenit q̄ñ p̱imos p̱entes nr̄os decepit dicēs.
Nequaꝙ moriemini ꝛc̄. Vñ mendax hʒ lin-
guā diabolicā in ore ſuo. Prouer. xij. Abomi
natio eſt deo labia mendacia. Item hō men
dax ſīlis eſt falſe monete. Ergo ꝙtuʒ p̱ualet
floren⁹ bon⁹ floreno falſo: tm̄ p̱eualet hō ve
rus hoī falſo ꝛ mendaci. De mēdacio q̄ñ ſit
mortale vel veniale: q̄re ſupra ſer. cxxxiij. L.
P Scd̄o xp̄s habuit vtilitatem in ſuis ver
bis: q̄ nunꝙ aliqd̄ verbū inutile p̱tulit. In
quo etiā eū q̄libet xp̄ian⁹ imitari dʒ. Nō enī
ſufficit veritatē habere in verbis: niſi etiam
ibi ſit vtilitas. Vñ Bern̄. in li. de formula ho
neſte vite. Sermo tu⁹ nō ſit inanis: ſʒ aut cō
ſoletur: aut doceat: aut p̄cipiat: aut moneat.
Deus enī vult vt vtiliter exp̱imam⁹ verba
noſtra. In ſignū hui⁹ anteꝙ verbū p̱duciꝛ
in luceʒ ſex hʒ p̱trāſire. Primo enī incipit in
pulmone. Secūdo p̱uenit ad cor. Tertio per
tranſit guttur. Quarto linguā. Quinto den-
tes. Sexto labia. ꝛ ſic tūc exp̄miꝛ. Ex his pʒ
ꝙ q̄libet dʒ ſe moderare a verbis inutilib⁹ ꝛ
iocoſis: ꝛ exēplo xp̄i v̄ba vtilia p̱ferre. Q
Circa qd̄ queriꝛ an hō in v̄bis iocoſis poſſit
peccare mortaliꝛ. R̄ndeo ꝙ ſic. ꝛ hoc q̄ttuor
modis. Primo cū q̄s p̱fert in ioco v̄ba ma-
la ꝛ ſcandaloſa q̄ ſunt ꝯ honorem dei ꝛ i ſcā
dalum p̱ximi. Sicut iſti q̄ p̱ferūt v̄ba ioco-
ſa cum intentione p̱uocādi audientē ad irā.
vt illi faciūt q̄ hoīes ſenes ꝛ paſſionatos p̱ro
uocāt ad iracūdiā ꝛ ad blaſphemiā. Et taleſ
ſic p̱uocātes p̱ximos rei erūt oīm pc̄tōrum
q̄ cōmittūt p̱uocati vel in v̄bis vel in factis
Quia regula eſt iuris. q̄ dat occaſionē dāni:
dānū feciſſe videꝛ. Et xp̄s dicit in euangelio
vt hr̄ Math. v. Ois q̄ iraſciꝛ fratri ſuo reus
erit iudicio. Quib⁹ tūc ille re⁹ erit q̄ p̱ximuʒ
ſcienter ad iracūdiā p̱uocat. Secundo cū q̄s
loquiꝛ v̄ba iocoſa cā alliciēdi ad malū actuʒ
Verbi grā. Si q̄s loq̄tur verbum iocoſum ea
intētione vt aliquā p̱ſonā ad actū illicitū al
liciat: tūc tale verbum iocoſum erit ſibi pc̄tm̄
mortale p̱pter malā intentionē. Vñ de⁹ iudi
cat v̄ba ſm̄ intētionē p̱ferētis. xxv. q. v. Hu
mane. Tertio p̱pter delectationeʒ. q̄ poſſet
q̄s habere tantā delectationē i v̄bis iocoſis
ꝙ in hoc deū grauiter offenderet. Aug. Nul-
lū pc̄tm̄ eſt adeo veniale: qd̄ nō fiat mortale
ſi placet. Et ꝙto q̄s maioreʒ delectatōeʒ hʒ
in aliquo pc̄tō: tanto maiorē penā ſuſtiebit
p̱ illo. Apo. xviij. Quantū in delitijs fuit: tā
tū date illi tormentū. Ergo q̄ñ in aliquo pec
cato qd̄ veniale eſſet q̄s habuiſſet exceſſiuaʒ
delectationē: tūc oīno ꝯfiteri deberet p̱pꝛ ſe
curitatē. Vñ rep̱henſibile eſt hr̄e nimiā com
placentiā in riſibus: iocis: ꝛ v̄bis iocoſis: niſi
talia fierent cā recreatiōis ꝛ moderate. Ari-
ſto. vij. ethi. Homo ſemp̱ indiget quadā de-
lectatione quaſi quadā recreatiōe p̱pꝛ mul-
tos labores q̄ ſibi occurrūt. Quarto cū quis
iurādo iocoſe ſcienꝛ mentiꝛ: q̄ talis ſm̄ ſcm̄
Tho. ij. ij. q. xcviij. Nō excuſaꝛ a mortali pc̄ō
q̄ iocoſe peierat: q̄ nō euitat diuinā irreuerē
tiā: imo ꝙtū ad aliq̄d magis auget. Ex his
iā dictis pʒ ꝙ debem⁹ exēplo xp̄i ſeruare ve-
ritatē ꝛ vtilitatē in v̄bis nr̄is. R Ter-
tio xp̄s habuit moderātiā in v̄bis ſuis: ſicet
nos. Quia duo iā p̄dicta nō ſufficerēt. ſ. veri
tas ꝛ vtilitas: niſi etiā ibi eſſet moderātia.
Eccli. xxi. Verba ſapientis ſtatera pondera-
būtur. Vñ ſicut diues nūerat denarios ſuos
anteꝙ eos expendit ꝛ a ſe alijs tribuit. ſic ꝛ
nos pōderare debem⁹ v̄ba anteꝙ p̱feram⁹.
Vñ p̄meditate loq̄ bñ ꝯuenit ſapiēti. Eccli.
xxxij. Adoleſcēs loq̄re vix in cā tua cū neceſ-
ſe fuerit. ꝛ cū bis interrogat⁹ fueris habeat
caput reſponſum tuū. Nā q̄ multis vtiꝛ ver
bis nūꝙ p̱uenit ad verā p̱fectionem. Jaco. i.
Qui ſe putat religioſuʒ eē ꝛ nō refrenat lin-

guā ſuā: hui⁹ vana eſt religio. vñ Gre. in mo
ra. Multiloq̄o quiſq̄ ſeruiēs rectitudinem
iuſticie tenere nō pōt. Iuxta illud ps̄. Vir li
guoſus nō dirigeꝛ in terra. Ex his iā dictis
pʒ ꝙ q̄libet xp̄ian⁹ exēplo xp̄i dʒ illa tria in
verbis ſuis hr̄e. ſ. veritatē: vtilitatē: ꝛ mode
rantiā S Sed ꝙtū ad tertiā p̱tem hui⁹
ſermonis ſciendū ꝙ ſeptē ſūt nos inducere
ad ſilentiū: vt libēter taceamus ꝛ pauca v̄ba
loquamur. Primū eſt ꝙ moderātia in verbiſ
eſt p̄ncipalis v̄tus. vñ Cato. Virtutē p̱imaʒ
puto cōpeſcere linguā. Proxim⁹ ille deo qui
ſcit rōne tacere. Sic ecōuerſo magnū dedec⁹
eſt nō cōpeſcere ꝛ moderare linguā. Scd̄ʒ eſt
ꝙ natura p̱p̱ia nos inducit ad moderātiā
verboꝝ. ex eo ꝙ q̄libet hō naturaliter hʒ vnū
os ad loquendū ꝛ duas aures ad audienduʒ
in ſignū ꝙ dʒ eſſe moderat⁹ in verbis. vnde
Jac. i. Sit oīs hō velox ad audiēdū: tard⁹ au
tem ad loquendū. Sʒ econtra facit ille q̄ cuʒ
vno ore tot verba profert ꝙ alij hñtes duas
aures hñt tediū audire. Et ſi ille haberet duo
ora: tūc tot verba p̱ferret ꝙ alij vix vel nul-
lo mō ſuſtinere poſſent. Ergo multiloq̄o ſer-
uiens facit ꝯtra p̱p̱iam naturam q̄ inducit
eum ad taciturnitatē: ꝛ ad v̄boꝝ moderanti
am. Tertiuʒ eſt ꝙ q̄ paucis vtitur v̄bis cuſto
dit aīam ſuā. Prouer. xxi. Qui cuſtodit os ſu
um ꝛ linguā ſuā: cuſtodit ab anguſtijs aīam
ſuā. Et econuerſo q̄ multis vtitur v̄bis ledit
aīam ſuā. vñ Amb. li. de offi. Quam plures
vidi loq̄ndo incidiſſe pc̄tm̄. vix aūt quēquaʒ
tacendo. vñ Cato. Nam tacuiſſe nulli nocet
nocet eſſe locutū. Vñ etiam Amb. ſuper ps̄.
Beati imaculati ꝛc̄. Valde difficile eſt ꝙ qui
multa loq̄tur nō mētiatur. Quartū q̄ loq̄ci
tas eſt ſignū ſtulticie. Salo. Multas curas
ſequūtur ſomnia: ꝛ in multis ſermonib⁹ in-
ueniꝛ ſtulticia. Sic ecōuerſo taciturnitas ē
ſignū ſapiētie. Sene. Taciturnitas hoī ſtul-
to p̱ ſapiētia reputaꝛ. Ergo q̄cūq̄ʒ vtiꝛ mul-
tis verbis in illo nō eſt fundamentū vere ſa
pientie: in quo vnuſq̄ſq̄ʒ alterum pōt cogno
ſcere an ſit verus ſapiēs an nō. Eccl. x. Stul
tus multiplicat v̄ba. Iſido. in ſino. Multuʒ
loqui ſtulticia eſt: ꝛ vox inſipientiſ in multi-
plicatōe ſm̄onis. Quintū eſt q̄ ſilētiū ē ma
teria pacis. Ergo religioſi cōiter ad ſilentiuʒ
ſunt reſtricti. ꝛ hoc p̱pꝛ bonū pacis: q̄ ex lo
quacitate generanꝛ lites ꝛ diſcordie. vñ Ca-
to. Lis minimis v̄bis interdū maxia creſcit.
Ergo q̄cūq̄ʒ diligit pacē in ſe ꝛ in alijs dʒ re
frenare linguā. Et vbicūq̄ʒ eſt pax ꝛ charitaſ
ibi eſt ꝛ deus. Vñ in ps̄. In pace factus ē lo
cus ei⁹. Sʒ vbi eſt diſcordia ibi eſt diabolus
Sextū qd̄ dʒ nos inducere ad ſilentium ꝛ ad
moderantiā v̄borum eſt exemplū xp̄i q̄ ante
pilatū ꝛ herodē tacuit. vñ Eſa. liij. Sic ouis
ad occiſionē duceꝛ: ꝛ q̄ſi agn⁹ coram tonden
te ſe obmuteſcet ꝛ nō aperiet os ſuū. In hoc
dat nobis xp̄s exēplū taciturnitatis ꝛ ſilen-
tij. Septimū ē ꝙ de oī verbo ocioſo redditu
ri ſumus xp̄o rōem in die iudicij: put habeꝛ
Math. xij. Vbi xp̄s dicit ꝙ de omī v̄bo ocio
ſo qd̄ locuti fuerint hoīes reddent rōnem.
T Sed diceres q̄d eſt v̄bum ocioſum. Hoc
oñdit btūs Greg. in li. moraꝛ. dicēs. Ocioſuʒ
quippe v̄bum eſt qd̄ aut rōne iuſte neceſſita
tis: aut intentione pie vtilitatis caret. vnde
Hiero. in ſer. Verbū ocioſum eſt qd̄ ſine vtili
tate audientis vel loquētis profertur. Ideʒ
Quicq̄d nō edificat audientes in p̱iculū ver
titur loquentiū. Modo ſi ſm̄ dictum xp̄i eri
mus reddituri rōnem de v̄bo ocioſo: q̄d tūc
de multiloq̄o ꝛ de v̄bis nociuis ꝛ ſcandalo-
ſis. vñ Gre. Si ratio de ocioſo ſermone exigi
tur penſandū valde eſt q̄ pena multiloquiū
ſeq̄tur: in quo etiā p̱ ſuperbie v̄ba peccatur.
Exemplū ꝙ libenꝛ loqui debem⁹ de licitiſ bo-
nis. q̄re ante ſermone. xcviij. H.

¶ Sermo. cxl. de operibus.

Perari me oportet ope

O ra eius q̄ miſit me donec dies eſt.
Venit nox in q̄ nemo pōt opera-
ri. Job. ix. Sciendū ꝙ in v̄bis p̄-
miſſis xp̄s nos admonet ad faciendu ʒ bona
opa. Pro quo ſciendū ꝙ hoīes q̄ttuor mōis
dānanꝛ cū bonis op̱ib⁹: ex q̄bus modis nos
intelligere debem⁹ q̄liter opa nr̄a bona face-
re debeam⁹ vt p̱ ea ſaluemur. Et ad hāc ope-
rationē xp̄us nos admonet in v̄bis p̄miſſis
dicēs. Op̱ari me opʒ ꝛc̄. A Vñ ſciendu ʒ
ꝙ op̱a noſtra bona q̄ttuor modis maculanꝛ
vt nō poſſint eſſe deo grata ꝛ accepta ꝛ nob̄
meritoria ad vitā eternā: ſʒ cū ipſis dānamur
ſi ſic morimur. Prīo dico ꝙ cum nr̄is bonis
op̱ib⁹ dānamur cū ea remittim⁹. i. facim⁹ ea
cū tedio nauſea ꝛ negligētia: ꝛ ex quadā con
ſuetudīe ꝛ nō ex charitate. vñ Prouer. x. Ege
ſtatē op̱ata eſt man⁹ remiſſa. Item Prouer.
xviij. Qui mollis ꝛ diſſolut⁹ eſt in opere ſuo
frater ē ſua op̱a diſſipantiſ. Nā materia mol-
lis cito diſſoluiꝛ: ſic opus molliū ꝛ tepidoruʒ
cito deficit ꝛ parū p̱ficit. Eſa. i. Erit opus ve
ſtrū ſicut ſcintilla cito deficiens. Nam ſicut

ignis male accensus cito deficit ⁊ extinguit: sic ⁊ op⁹ factū cū tedio ⁊ negligētia ⁊ nausea diſſoluit. Qđ aūt tepiditas ex negligētia in bonis opib⁹ diſplicet deo. hoc pbat Apo. iij. vbi xps dicit. Scio opa tua: qꝛ neqꝫ frigidus es neqꝫ calid⁹: vtinā frigidus eſſes aut calidus: ſ; qꝛ tepid⁹ es: ⁊ nec frigid⁹ neqꝫ calid⁹ incipiā te euomere de ore meo. Glo. euomere id eſt de ꝯſortio beatoꝝ ſegregare. Calidus eſt q̄ feruēs ē in bōis opib⁹. Frigid⁹ q̄ ſimpliciter deſiſtit a bonis operibus. Tepidus qui medio modo ſe h₃. glo. interli. Maior ſpes eſt de frigidis q̄ꝫ de tepidis. Ratio eſt qꝛ tepidi quandā ſecuritatē recipiūt eo ꝙ aliqđ boni agunt: ⁊ iō ſe nō corrigunt. S₃ frigidi ſe eſſe pctōres cognoſcūt ⁊ ꝙ nō agunt bona ideo citius ꝯuertunt. Tepidus euomit qn̄ in deteriora pcipitat ⁊ impenitens morit: ⁊ a conſortio ſctōꝝ ſepatur. B Circa hoc q̄ritur vtrū tediū boni ſit mortale pctm̄. Pro quo ſciendū ꝙ ſm Hermannū de ſchildis. Tediū boni pōt ꝯſiderari tripli̅r. Uno modo put eſt mot⁹ naturalis ex laſſitudine corporis poſt exercitiū ſpūale pueniēs: ⁊ ſic nō ē pcm̄. Secūdo modo ſm ꝙ eſt mot⁹ appetit⁹ ſenſitiui cōtriſtati de opere ſpūali laborioſo: ⁊ ſic pōt eſſe pctm̄ veniale: ꝙuis etiā ille appetit⁹ ſit deliberatiu⁹: qꝛ ꝯſenſus in veniale nō eſt niſi veniale. vbi gr̄a. Si canto vel oro aliquiter cū tedio: tn̄ pptera dimittere nolo: ⁊ ſic ſolū eſt veniale. Tertio mō cū hoc tedium redundat in omiſſionē illoꝝ q̄ ſunt neceſſaria ſaluti ad que neceſſarie hō tenet: ⁊ ſic ē mortale. vbi gr̄a. Sicut non audire miſſam in dñica: vel penitentiā iniunctā nō complere. Cum aūt tediū redūdat in cōſenſum rōis vl voluntatis bonū diuinū nō amantis vel cū faſtidio recogitantis: ſic eſt peccatū mortale Tum ex eo ꝙ ratio ⁊ volūtas cū triſticia ferunt in bonū de quo gaudendū eēt: qđ directe ꝯtrariat charitati. Tū etiā qꝛ tale tediu₃ redundat in omiſſionē coꝝ q̄ neceſſaria ſunt ſaluti. ſ. diligere verū bonū: ⁊ declinare a malo. Si aūt tediū illud ex omiſſione boni ex difficultate aggrediendi bonū ducit in deſperationē: tūc ia₃ accedit ad pctm̄ in ſpm̄ ſcm̄. Et ſi tediū ita creſcat ꝙ etiā ducit in tediū vite: intm̄ ꝙ iniiciat ſibi man⁹ tūc iam filius erit iude q̄ laqueo ſe ſuſpendit. Ergo magna mala oriri pñt ex tedio ⁊ acedia: niſi ei reſiſtat. Un̄ etiā de negligentib⁹ dicit dñs per Jeremiā pphetā. Maledict⁹ q̄ facit opus dei negligenter. C Ut aūt opus noſtrū ſit deo acceptū d₃ fieri cū diligentia ⁊ cū hilaritate ⁊ cū bona volūtate. Primo cū diligentia. ij. Paralip. xix. Cū diligētia oīa facite. Un̄ diligentia in oculis dei plus placet ꝙ op⁹. Sed qđ eſt diligētia in opib⁹ bonis. Rn̄det ꝙ nō eſt aliud niſi intenta deuotio. Et hoc facim⁹ cū mentē noſtrā infigim⁹ in illud qđ agim⁹ oēm euagationē mētis ſm poſſe reſtringentes. Et hec diligentia multū placet deo: ſicut eius oppoſitū multū diſplicet. Un̄ ꝙ aīa eſt in corpe hoc eſt deuotio in bono ope: ſ; corp⁹ ſine aīa nihil eſt. vn̄ Ariſt. i. de aīa. Egrediente aīa de corpe corpus marceſcit et expirat. Sic bonū opus ſine diligētia corā deo nihil eſt. Secūdo cū hilaritate. ij. Cor. ix. Hilarem datorē diligit deus. Hier. Mallem pſalmū vnū cū deuotione ⁊ hilaritate ment̄ decantare: q̄ꝫ totū pſalteriu₃ cum faſtidio ⁊ acedia. Tertio cum bona volūtate: ſic ꝙ libent plus vellet facere: ⁊ ſic de⁹ plus inſpicit cor ꝙ op⁹. Gre. Cor ⁊ nō ſubſtantiā penſat de⁹: nec conſiderat quantum in ei⁹ ſacrificio: ſ; ex quāto offeratur. Un̄ qn̄ q̄s libenter vellet pl⁹ dare vel facere ⁊ nō pōt tunc ſufficit deo volūtas etiā q̄ꝫcūqꝫ ſit opus paruū vel donū. Gre. Regnū dei tm̄ valet quātum habes. Ualuit nāqꝫ petro ⁊ andree regnum celoꝝ rethe. Zacheo mediā partē ſubſtātie ſue: valuit vidue duo minuta. valet etiā calicem aque frigide Jmmo etiā valet bonā volūtatē. vn̄ Aug. Coronat de⁹ volūtatē vbi nō inuenit facultatē Un̄ etiā Ber. Bona voluntas in aīo eſt origo oīm bonoꝝ ⁊ mater oīm virtutū: quā qui h₃ ſecum: h₃ quicqđ ei ad bn̄ viuendū opus eſt. Scđo dānamur cū bonis opibus ſi ea vendimus: ⁊ hoc fit cū p lucro tpali: vel pro honore conſequēdo ea facim⁹ corā hoib⁹. Sicut ille phariſe⁹ q̄ bonū op⁹ fecit qn̄ in hebdomada duos dies ieiunauit: ⁊ decimas de bonis ſuis dedit: q̄ tn̄ dānat⁹ eſt. qꝛ laudē hūanā q̄ſiuit: ⁊ ſe de bonis opibus inanit iactauit dicēs. De⁹ grās ago tibi: qꝛ nō ſum ſicut ⁊c. vt h₃ Luce. xviij. Qđ nob xpianis dñs phibet Mat. vi. dicēs. Attēdite ne iuſticiā vr̄am faciatis corā hoib⁹ vt videamini ab eis: alioqn̄ mercedē nō habebitis apud prē₃ vr̄m q̄ in celis eſt. D Un̄ q̄rit vtrū ſit pctm̄ mortale cū q̄s laudē hūanā in bonis opibus q̄rit. Rn̄detur ꝙ ſic. qn̄ honor vel lucrū qđ q̄rit ꝓponitur deo ⁊ ꝓprie ſaluti. Nam in oibus opib⁹ bonis pncipalit debem⁹ q̄rere honorem dei. Apocal. i. Ego ſum alpha ⁊ o. pncipium ⁊ finis. Et deinde ſalutem anime noſtre. Unde

Grego. Quiſqꝫ ideo ſeminat vt hic vel laudis vel muneris mercedē recipiat eterna pcul dubio mercede ſe priuat. Marim⁹ i ſmone. Non poſſum⁹ ſimul p vno ⁊ eodē ope fauorē mūdi expetere. et pmiū celeſtis glie idem acquirere. Un̄ ſciēdu₃ ꝙ opa noſtra vt ſint deo accepta ⁊ nobis meritoria debent fieri in recta ſinceritatis intentione. Eſt aute₃ recta ⁊ ſincera intentio vt ſingula noſtra bona opa nō ad placēdū hoib⁹: ſ; ad placēdū deo fideliter faciam⁹. Et qꝛ de⁹ nobiliſſim⁹ eſt finis. iō qñ operi nr̄o talis finis p intentionē recta₃ ꝓponit erit nobile ſupra modū. Amb. Intentio operi tuo nomē imponit. Gre. in moral. Oē bonū qđ agim⁹ per intentionē ſp ad celeſtia leuem⁹: vt videl₃ ꝓ gram⁹ honorē dei ⁊ ſalutē ppriā. Hiero. Quicquid agis p eterna mercede age: et nihil ſtudeas ppt laudē humanā vel opinionē hūanā: ſ; ppt vitā et̄nā. E S₃ diceres: an liceat deo ſeruire ppt regnū celoꝝ: ⁊ pctā vitare ppt penam inferni. Rn̄r ꝙ nō licet. Nā qui ſolū ppter regnū celoꝝ bona opatur nunq̄ꝫ illuc pueniet. Et qui ſolum ppt penā inferni nō peccat vel peccare dimittit illuc poſt hāc vitā pueniet. Et rō ē qꝛ q̄cqđ nō fit ex charitate ſiue in bono faciendo: ſiue in malo omittendo: nō eſt deo acceptū nec hoi meritoriū. Un̄ apl's. i. Cor. xiij Si diſtribuero oēs facultates meas in cibos pauperꝝ: charitatē aūt nō habuero nihil mihi pdeſt. Et ſi tradidero corp⁹ meū ita vt ardeam: charitatē aūt nō habuero nihil mihi pdeſt. Un̄ de hoc Ber. dicit. Charitas eſt bonū cū q̄ nec op⁹ minimū deſpicit: ſine q̄ nec maximū acceptat. Un̄ hō d₃ deo ſeruire ⁊ bona opa ſua facere pncipaliter ex charitate q̄ diligere tenet deū: ſimil̄r et mala dimittere pncipalit ppt deum: et habere ſpem ꝙ de⁹ dabit ſibi regnū celoꝝ: ſi ei ex charitate ſeruierit: ⁊ inſup liberabit eu₃ a penis inferni: vbi peccatores eternalit cū demonib⁹ punient. Un̄ pncipale motiuū d₃ eē charitas. Unde apoſtolus. Oīa opera veſtra in charitate fiant. Et hoc eſt ſignū ꝙ opus in charitate fiat: qñ q̄s pncipalit in opibus ſuis querit honorē dei ⁊ ſalutē ppriā. F Tertō dānamur cū opibus ſi ea in pctis mortalib⁹ facim⁹. ſ. i ſuperbia: luxuria: inuidia: et ſic de aliis. Leui. xxij. Si maculā habuerit nō erit acceptū deo Eſa. i. Non accipio a vobis ſacrificiū: qꝛ manus vr̄e plene ſunt ſanguine. Nā ſicut mors corporis puat hoiem vſu mēbrorum. ſ. ꝙ non poteſt ambulare: nec ſtare nec audire: nec videre ⁊c. ſic et pctm̄ mortale puat hoiem vſu membroꝝ quo ad opa meritoria: ſic ꝙ nihil meret cū oib⁹ opib⁹ ſuis qđ ſit meritoriū vite eterne: ſicut nec aial brutū. vn̄ pſ. Homo cū in honore eſſet nō intel. cō. eſt iu. inſipientib⁹ ⁊ ſimilis fact⁹ eſt illis. Ergo ſicut iumētū qđ ꝯtinue laborat ⁊ nihil meret niſi pabulum ſuū tpale: ſic ⁊ hō exñs i pctō mortali ſolum meret tpalē remunerationē cū ſuis bonis opib⁹. G S₃ q̄rit q̄s ſit in pctō mortali. Rn̄det ꝙ ille q̄ fecit pctm̄ mortale: ⁊ adhuc nō eſt vere cōtrit⁹: vel q̄ habet ꝓpoſitu₃ adhuc peccandi mortalit. Sed qñ q̄s eſt contritus etiā ſi adhuc nō eſt cōfeſſus: ſ; h₃ ꝓpoſitū ꝯfitendi ⁊ ſatisfaciendi: tūc aplī⁹ nō eſt pctōr mortalis. Ezech. xviij. [illegible] ⁊c. Un̄ Caſſio. Dñs neſcit differre qđ quē cōpuncto corde ſibi ſenſerit ſupplicare. Un̄ q̄cquid talis cōtrit⁹ boni operis fecerit deo acceptū ē ⁊ meritoriū ad vitam et̄nā. Un̄ ſi volum⁹ ꝙ opa noſtra ſint nobis meritoria et accepta deo debemus ea facere in ſta cōtritiōe ⁊ grā. Nā opa bona erūt ex operantis bonitate. Lu. vi. Bon⁹ hō de bono theſauro cordis ſui pfert bonū. Idem. Arbor bona pfert fructus bonos. Augu. Nihil eſt bonū niſi ex te bono. Grego. Inq̄ꝫtū enim boni ſum⁹ corā deo intm̄ bona erunt opa noſtra apud eū. Sed que bona pueniāt ex bonis opibus q̄ in pctō mortali fiunt. quere ante ſer. xcij. L. vbi dr̄ ꝙ ſeptē bona inde proueniunt. H Quarto dānamur cū bonis operib⁹ ſi ea ante finē noſtre vite dimittim⁹ i. Paralipo. xxviij. Firmabo regnū tuū ſi pſeuerauerit facere precepta mea. Ezech. xviij. Si auerterit ſe iuſtus a iuſticia ſua ⁊ fecerit iniquitatē nūquid viuet. Omnes iuſticie ei⁹ quas fecerat nō recordabuntur. Ex quib⁹ verbis habet ꝙ ſi q̄s facit bona opera et non pſeuerauerit in illis cū eiſdē bonis operibus dānabit. vn̄ Gre. li. i. mora. Incaſſum bonu₃ agitur ſi añ vite terminū deſerat. Un̄ operari debem⁹ pſeueranter bona opera ſi volum⁹ habere pmiū. Ber. Tolle pſeuerātiā nec obſequium mercedē h₃. Iſido. de ſum. bo. Tunc deo placet nr̄a ꝯuerſatio qñ bonū qđ inchoamus pſeuerāti fine cōplem⁹. Immo pſeuerātia fac ardua leuia. vn̄ Aug. Oib⁹ i reb⁹ grauis ē inceptio prīa. Qđ aūt pſeuerātia ⁊ aſſiduitudo faciāt ardua leuia p₃ p Ariſto. q̄ dicit Multa naturalit nō ſūt delectabilia cū aſſuefacta fuerint delectabilia erūt. Un̄ etiam Boe. in de ꝯſol. phie. Durīcia cuiuſl₃ operis

aſſiduitate ꝑmollit̃. Uñ pꝫ ꝙ debemus deo
ſeruire in arduis ⁊ ꝑſeuerare in eiſdem: vt ex
his cognoſcat̃ ſerioſa intẽtio noſtra ad deũ.
Naꝫ omnes ſancti q̃ deo placere voluerũt ex
ercitia ardua elegerũt: q2 ſciuerũt xp̃m ſic ꝑ=
cepiſſe. vñ Ber. ſuꝑ cañ. Xp̃s qui nõ fallitur
elegit qð carni moleſtiꝰ eſt. id ẽ vtiliꝰ. iſtð e=
tiam magis eligendũ eſt: ⁊ q̃ſq̃s aliud docet
vel ſuadet: ab eo tanq̃ꝫ a ſeductoꝛe cauẽdum
eſt. Uñ xp̃s de ſe dicit in euãgelio: vt hr̃ Lu.
xxij. Ego diſpono vobis ſicut diſpoſuit mihi
pr̃ meꝰ regnũ ⁊c̃. q̃ſi diceret. Sicut pat̃ diſpo
ſuit mihi ꝙ niſi ꝑ aſpera in celũ redirẽ vnde
exiui: ſic et ego diſpono vobis vt ſeq̃mini ve
ſtigia mea. i. Pe. ij. Xp̃s paſſus eſt ꝓ nob vo
bis relinquẽs exemplum vt ſequamini veſti
gia eiꝰ. Ap̃ſus Galla. v. Qui xp̃i ſunt carneꝫ
ſuã crucifixerũt cũ vitijs ⁊ ꝯcupiſcẽtijs. Act.
xiiij. Per multas tribulatões opoꝛꝫ nos in
trare regnũ dei. Pꝛo quo ſciendũ ꝙ ſi teip̃m
nõ caſtigas tũc deꝰ ops te caſtigabit ſi es de
numero electoꝝ. ij. Parali. x. Ego maiꝰ pon=
dus apponã. Nullũ eñ electoꝝ hic parcitur.
Hebꝛe. xij. Flagellat oẽm filiũ quem recipit.
Oꝛige. ſuꝑ Oꝫee. iiij. Qui diligit̃ a deo coꝛri
pitur. q̃ aũt nõ diligit̃ in pctis ſuis dimittit̃.
Greg. in moꝛal̃. Si exceptꝰ fueris a paſſione
flagelloꝝ: eris exceptꝰ a nũero filioꝛũ. Apoc̃.
iij. Ego quos amo ar. ⁊ caſti. Uñ ſciendꝫ ꝙ
ꝑſeuerare debemꝰ nõ ſolũ in leuibꝰ: ſed etiã
in arduis factis. ſ. vigilãdo: caſtigãdo: ieiu
nando ⁊c̃. Berñ. Bonã vitã puto mala pati
et bona facere: et ſic vſq̃ꝫ ad moꝛtẽ ꝑſeuerare
Iſido. de ſum. bo. Salꝰ inſipientibꝰ ꝓmittit̃
ꝑmiũ ꝑſeuerantibꝰ datur. Criſ. ſuꝑ Math.
Non incepiſſe ſꝫ perfeciſſe virtutꝫ ẽ. Uñ xp̃us
dicit Math. x. Qui aũt ꝑſeuerauerit vſq̃ꝫ in
finẽ: hic ſaluꝰ erit. Ex iam dictis pꝫ quõ hõ
cũ bonis opibꝰ dãnari põt. et quõ q̃s opera
ſua facere debeat vt deo ſint accepta et ſibi
meritoꝛia vite eterne. Exemplũ habemus ꝙ
nõ ſufficit bonã vitã incipere: niſi q̃s velit in
ea ꝑſeuerare. Uñ legit̃ in vitaſpatrũ ꝙ q̃daꝫ
adoleſcẽs ſecularis hñs patrẽ deſiderabat fi
eri monachus. Et dũ multuꝫ ſupplicaret pa
tri ſuo vix acquicuit. Et ingreſſus monaſte=
riũ et factꝰ monachus cepit deo feruent̃ ſer=
uire in ieiunijs et oꝛonibus. Contigit auteꝫ
poſt aliquod tp̃s eundẽ fratrẽ ſupplicare ab
bati ſuo dicens. rogo te abbas vt dimittas
me ire in heremũ. Dixit ei abbas. Fili noli h̃
cogitare. Ignoꝛas eñ temptationes dyabo=
li ⁊ verſutias eiꝰ: ⁊ ſi cõtigerit te tẽptari nõ
inuenies ibi qui te ꝯſolet̃. Ille aũt cepit ãpli
us eũ rogare vt eum dimitteret abire. Et ab=
bas ꝯſenſit. Poſtmodũ aũt dixit abbati ſuo
Rogo te abbas vt concedas qui oñdat mihi
heremũ. Et miſit cũ eo duos fratres q̃ irent
cũ eo. Ambulantibꝰ aũt fratribꝰ cũ eo ꝑ he=
remũ vna die: et altera die defecerũt ꝑ eſtu.
Et ꝓijciẽtes ſe in terrã doꝛmierunt. Et ecce
aquila venit ꝑcutiens eos alis ſuis. Et eui=
gilantes viderũt aquilã: et dixerũt fratri illi
Ecce angelus dñi: ſurge et ſeq̃re eũ. Surgẽs
valedicẽs fratribꝰ ſeq̃batur eã. Et venit vſq̃ꝫ
dum ſtaret aquila. Que mox ſurgẽs volauit
vſq̃ꝫ ad vnũ ſtadiũ: et iterũ receſſit ſimilit̃ ſe
q̃batur eã frater ille. et iterũ volauit et ſedit
nõ longe. Et factũ eſt hoc ꝑ treſ hoꝛas. Poſt
modũ aũt diuertit ſe aq̃la ad dexterã partẽ
⁊ frater ille ſeq̃batur eã. Et reſpiciens vidit
tres arboꝛes palmarũ et fontẽ aque: ⁊ ſpelũ
cã modicã. Et dixit: ecce locꝰ quem pꝛeꝑauit
mihi deꝰ. Et ingreſſus cepit in ea ſedere. ſu=
mens cibũ dactiloꝝ: et de fonte aquã bibẽs:
et fuit ibidem ſex annis neminẽ videns. Et
ecce vna dierũ venit dyabolus ad eũ in ſpe=
cie abbatꝫ cuiuſdã ſenioꝛis: habens vultum
terribilem. Uidẽs aũt frat̃ eũ timuit: ⁊ pꝛoci
dẽs in oꝛationẽ ſurrexit. Et dixit ei dyabolꝰ.
Oꝛemꝰ iterũ frat̃. Et ſurgẽtes dixit dyabolꝰ
Quãtũ tp̃is habes hic frater. Et reſpondit.
Habeo annos ſex. Et dixit ei demon. Ecce vi
cinũ meũ neſciebam: et nõ potui cognoſcere
niſi ante dies q̃ttuoꝛ ꝙ hic habitares. Et co
gitaui mecũ dicens. Uadã ad hoĩem dei iſtũ
⁊ conferã cũ eo ſuꝑ illo qð põt eſſe ſaluti aĩe
nr̃e. Et hoc dico frater ꝙ nihil ꝓficimꝰ i cel=
lis noſtris ſedẽtes. q2 coꝛpꝰ et ſanguinẽ xp̃i
nõ ꝑcipimꝰ: ⁊ timeo ne efficiamur externi ab
eo: ſi nos ab hoc miſterio elongauerimꝰ. Sꝫ
dico tibi frater: ecce hinc ꝑ tria miliaria ſunt
monaſteria habẽtia pꝛeſbyteros: eamꝰ illuc
oĩ dñica die: aut poſt duas hebdomadas: et
accipiamꝰ coꝛpꝰ xp̃i ⁊ ſanguinẽ eiꝰ: ⁊ reuer=
tamur ad cellas noſtras. Placuit aũt fratri
illi ſuaſio dyabolica. Et veniẽte dñica die ec
ce dyabolꝰ venit ⁊ dixit ei. Ueni eamꝰ. q2 ho
ra ẽ. Et exeũtes ꝑrexerũt ad ꝑdictũ monaſte
riũ in q̊ erãt ꝑſbyteri. Et ingreſſi eccleſiã mi=
ſerũt ſe in oꝛonẽ: ⁊ exurgẽs ab oꝛone frat̃ il=
le reſpiciens nõ inuenit illũ q̃ eũ duxerat ibi
⁊ dixit. Ubi putas ꝑrexit an ad cõeꝫ neccitatẽ
ꝑrexit. Et cũ expectaret diu ⁊ nõ veniret: exijt
foꝛas ⁊ req̃rebat eũ. Et cũ nõ inueniſſet dixit
ad fratres loci illiꝰ interrogans eos. Ubi eſt

abbas ille ſenex q̃ mecũ eccl̃iam ingreſſus ẽ
Et dicũt ei. Neminẽ vidimꝰ niſi te tm̃. Tunc
cõſiderauit frater ꝙ demon fuiſſet. Et dixit
Uidete cũ qua aſtutia diabolꝰ eiecit me ð cel
la mea. Sꝫ tñ nõ mltũ inde anrioꝛ. q2 ad bo
nũ opus veni. Percipiã igit̃ coꝛpꝰ ⁊ ſangui=
nem xp̃i: ⁊ hoc facto reuertar ad cellã meam
Et celebꝛatis miſſis in monaſterio volẽte re
uerti fratre illo ad ſuã cellã: tenuit eũ abbas
illiꝰ monaſterij dicẽs. Niſi refeceris nobiſcũ
non te dimittemꝰ reuerti. Et cũ recepiſſet ci=
bum cũ eis reuerſus eſt in cellã ſuã. Et iterũ
poſt aliquos dies venit diabolꝰ in ſil̃itudie
cuiuſdã iuuenis ſecularis: ⁊ incepit eum in=
ſpicere a ſũmo capitis vſq̃ꝫ ad pedes dicẽs.
Eſt iſte aut nõ. Et cepit eũ ꝯſiderare: ⁊ dixit
ei frater. Quid me ſic reſpicis̃. Et ille ait. pu=
to ꝙ me nõ cognoſcas. Nam poſt tautũ tp̃s
quo poſſes me cognoſcere. Ego ſum vicinus
patris tui ⁊ filiꝰ illius. Nõne pr̃ tuꝰ ſic eſt di
ctus: ⁊ mater tua tale nomen habuit: ⁊ ſoꝛoꝛ
tua ſic eſt dicta: ⁊ tu ſic vocaris: et mancipia
illa ⁊ illa ſic ⁊ ſic ſunt dicta. Mater vero tua
⁊ ſoꝛoꝛ tua ante tres annos moꝛtue ſũt. Pa
ter vero tuꝰ modo defunctꝰ eſt. ⁊ conſtituit te
heredẽ dicẽs. Cui habeo dimittere ſubſtãtiã
meã niſi filio meo viro ſancto: q̃ reliquit ſecu
lum ⁊ abijt poſt deũ: ipſi ergo dimittã oñia
bona mea. Modo vadãt aliq̃ qui eũ req̃rant
vt veniens diſtribuat oẽm ſubam meam: et
eroget eam pauꝑibꝰ ꝓ aĩa mea ⁊ ſua. Et pꝛe
terũt multi q̃rentes te: ⁊ minime inuenerũt
Ego vero veniẽs a caſu ꝓ quadã cauſa huc
cognoui te. Uñ nõ facias moꝛã: ſꝫ veni ⁊ vẽde
oĩa: ⁊ fac ſcðm voluntatem patris tui. Rñdit
frater ille dicẽs. Nõ habeo neceſſe reuerti ad
ſeculũ. Tunc dixit ei diabolus. Si non vene
ris ⁊ deperierit ſubſtantia illa: tu exinde red
des rõem. Quid eñ mali dico tibi ꝙ venias
⁊ eroges ea pauꝑibꝰ ⁊ egenis ſicut bonus di
ſpenſatoꝛ vt nõ a meretricibus ⁊ male viuẽ=
tibus ꝯſumatur qð pauꝑibus dimiſſum eſt.
Aut q̃d oneroſum eſt tibi vt venias ⁊ facias
elemoſynas ſcðm volũtatẽ pr̃is tui ꝓ aĩa tua
⁊ ſua: ⁊ hoc facto reuertaris ad cellam tuaꝫ.
Qui multa ſuadens fratrẽ illum depoſuit ĩ
ſeculum: ⁊ veniẽs cũ eo vſq̃ꝫ ad ciuitatẽ tũc
reliquit eũ. Uoluit aũt ille ingredi domũ pa
tris ſui tanq̃ꝫ iaꝫ defuncti: ⁊ ecce pater eius
viuus egrediebat̃: ⁊ videns eũ nõ cognouit.
Et ait ad eũ. Quis es tu. Ille vero turbatꝰ ni=
hil potuit loqui: ⁊ cepit eum iterato pater in
terrogare q̃s eſſet. Tũc confuſus reſpondit.
Ego ſum filius tuꝰ. Ait ⁊ ad q̃d reuerſus es:
Erubeſcebat aũt ei dicere qð verũ fuit: ſꝫ di=
xit. Charitas tua fecit me reuerti: q2 deſide=
rabã te videre. ⁊ mãſit ibi. Poſt aliqð vero tẽ=
pus incurrit foꝛnicationẽ: ⁊ mltis ſupplicijs
afflictus a pr̃e ſuo infelix ille nõ egit pñiam
ſꝫ manſit in ſeculo: ⁊ oĩa bona oꝑa ſua pꝛius
facta ꝑdidit: ⁊ ſic dãnatus eſt.

¶ Sermo. cxli. de ſeptẽ pctis moꝛtalibus.

Peccatũ cuꝫ cõſummatũ

fuerit generat moꝛtem. Jaco. i.
Hoc intelligitur de quolibꝫ pctõ
moꝛtali. Quare in pñti ſermone
breuiter ẽ aliq̃d dicẽdũ de ſeptẽ pctis moꝛta
libꝰ. Pꝛimo de ſuꝑbia q̃ eſt oꝛigo oĩs pcti.

I Pꝛo quo ſciendũ ꝙ duplex eſt ſuꝑbia. ſ.
exterioꝛ ⁊ interioꝛ. Interioꝛ eſt cũ hõ in ſua
eſtimatiõe ꝑfert ſe alijs ⁊ appetit laudari: ⁊
dolet ꝙ alij laudant̃. Et talis ꝑſumit iudi=
care ꝓximũ eẽ malũ ⁊ ſeip̃m eẽ bonũ. qð eſt
ꝯtra dictũ xp̃i q̃ dicit. Mat. vij. Nolite iudi=
care ⁊ nõ iudicabimini. Sꝫ verꝰ ⁊ bonꝰ xp̃ia
nus dꝫ alios melioꝛes ſe reputare ⁊ ſe in hũi
litate alijs ſubijcere: ⁊ ſua pctã maioꝛa alio=
rũ peccatis eſtimare. Ber. Noli te cõꝑare ma
ioꝛibꝰ noli efferri minoꝛibꝰ nulli te ꝑponas:
ſꝫ nec cõꝑare ꝑſumas: iõ q̃libet dꝫ in hũilita
te ſeip̃m ꝯtẽptibilẽ reputare ꝓpter incertitu
dinẽ quã hꝫ de ſua bonitate. Eccl̃. ix. Neſcit
hõ an amoꝛe dignꝰ ſit an odio. Exterioꝛ ſuꝑ=
bia exercet̃ in capite ⁊ in toto coꝛꝑe. ſ. in pe=
plis in lõgis crinibꝰ in capucijs: in pallijs: ĩ
ſciſſuris mult̃: in cingulis: in calceis. ⁊ ſic de
alijs. Sꝫ q̃rit̃ qñ talis ſuꝑbia exterioꝛ in coꝛ
poꝛe ſit pctm̃ moꝛtale. Rñdet̃ ꝙ ſex mõis ꝑ
oꝛnatũ coꝛꝑis q̃s peccat moꝛtal̃r. Pꝛio ꝑ in=
tentionẽ. ſ. qñ q̃s ſe oꝛnat ea intẽtiõe vt velit
ab alijs ꝯcupiſci: q2 ſcðm Aug. Nõ ſolũ appe=
tere: ſꝫ etiã appeti velle crimînoſuꝫ eſt. Criſ.
in li. de cõpunctõe. Si mulier ſe decoꝛauerit
⁊ ad ſe viſus hoĩm ꝓuocauerit extremã vin=
dictã ſuſtinebit. Ergo mulieres ⁊ etiã vgines
q̃ ſe oꝛnãt vel facies ſuas coloꝛãt vt ab alijs
ꝯcupiſcant̃: peccãt moꝛtal̃r: q̃ꝫuis etiã nõ ha
beãt volũtatẽ ꝯſentiẽdi illis q̃ eas ꝯcupiſcũt
Scðo peccãt mulieres vel etiã viri in oꝛnatu
coꝛꝑis cũ ſe oꝛnãt ex ſuꝑbia. ſ. extollẽdo ſe ſu
per alios hoĩes: ⁊ ꝯtẽnendo alios q̃ non hñt
talem oꝛnatũ ⁊ talis oꝛnatꝰ cõiter ex ſuꝑbia
ꝓcedit. vñ Inno. de vilitate hũane ꝯditiõis
Suꝑbꝰ aũt vt magnificꝰ videat̃ ſatagit veſti
ri duplicibꝰ indui mollibus ꝑcioſis oꝛnari.

Hoc pʒ q: heu mlͭi hoīes ex ſupbia ſe ornāt
vt alios in pulchritudie excedāt: vel ſaltē vt
nō excedant ab alijs: vel ex amore vane lau-
dis ⁊ vane glͤe vt dicat de eis ꝙ ipi ſint pul
chri ⁊ honorabiles. Lu. xiiij. Oīs q̄ ſe exaltat
hūiliabit. Tertio peccāt hoīes in ornatu cor
poris. ſ. facies ſuas colorādo: cū h̄ faciūt ī cō
tēptū creatoris ſui. vñ Amb. Deles picturā
dei ſi vultū tuū naturali candore obnubilas
⁊ exq̄ſito rubore pfundis. Tales ſilͤes ſūt lu
cifero: q: volūt eē pulchriores q̄ deꝰ ops q̄
eos creauit. ſicut illi q̄ hñt facies pallidas ⁊
volunt ſibi facere rubeas vel albas. ⁊ illi qui
hñt crines nigros ⁊ volūt facere glaucos: et
q̄ hñt crines planos ⁊ volūt habere criſpos.
Quarto hoīes peccāt in ornatu corpis: qḋ cō
tingit ꝑpt̄ nimiā cōplacētiā ⁊ amorē ⁊ ſolli
citudinē quā hñt ad ornatū ⁊ pulchritudinē
corpis. Tantꝰ eñ poſſet eſſe amor iſte ⁊ tāta
cōplacentia ꝙ eſſet mortale pctm̄ ⁊ q̄ſi ydo-
latria. vt qñ amor ille ⁊ cōplacētia illa amo
rē dei ſuperaret: q: h̄ ab hoīe colit̄ qḋ ꝑ cete-
ris diligit̄. vñ Augu. Nullum pctm̄ adeo ve
niale eſt qḋ nō fiat mortale dū placet. Ergo
iſti piculoſe ſtant q̄ hñt nimis magnā cōpla
centiā ī ſuis veſtibꝰ: eo ꝙ hñt diuerſa paria
veſtiū in tunicis ⁊ pallijs: capucijs: ⁊ peplis
⁊ in cingulis deauratis vel deargētat̄: q: ta
les ꝑpt̄ hoc pñt dānari. Vñ exēplum narrat
Humbertꝰ. ꝙ fuit in francia q̄dā mulier de-
uota: q̄ cum ſemel eſſet rapta vidit in ſpiritu
quandā magnā comitiſſam q̄ fuerat ei fami
liaris. Cuiꝰ cū aīam demones traherent ad
īfernū ipa comitiſſa eiulādo clamauit. Heu
me miſerā q̄ ſatis caſta fui ⁊ abſtinēs: ⁊ ele-
moſynaria: nec ꝓ alia re dānor niſi ꝓ orna-
tu veſtiū quē nimis dilexi: ⁊ admonita n̄ ceſ
ſaui. Vñ etiā legit̄ de quadā muliere q̄ ꝑpt̄
nimiū ornatū corpis nō meruit eucharistiā
recipe in agone: ſ; duo pulcherrimi iuuenes
aſſiſtentes acceperūt ieſum xp̄m de manu ſa
cerdotis volentis eā cōicare: ⁊ ſic ipa ſine cō-
munione obijt. Quinto ꝑpt̄ ſcandalū q̄uis
nō intēdas pſonā aliquā allicere: tñ ſi cogno
ſcis alios accendi in mala ꝯcupiſcentia: ⁊ tñ
nō vis dimittere ornatū ſupbū ꝑpt̄ ſalutē
ꝓximi: mortalr̄ peccas ⁊ dānaberis. Sexto
ꝑpt̄ exēplum ⁊ informationē alioꝝ: ſicut q̄
primitꝰ inuenerūt vel adhuc hodierna die in
ueniūt nouos modos veſtiū ⁊ extraneitates
⁊ volūt hr̄e ſequaces in talibꝰ adinuentōibꝰ
ſcʒ in varijs ⁊ diuerſis ſciſſuris: ⁊ ſic de alijs
Taliū pena accidētalis augmentat̄ q̄tidie ī
infemo vſq; ad nouiſſimū diē a quolibet ho
mine q̄ eos imitat̄ in talibꝰ adinuētionibꝰ.

Scōm pctm̄ mortale eſt auaricia. Circa
qḋ ſciendū ꝙ q̄s peccat q̄ttuor modis ꝑ diui
tias. Pʼo ꝯcupiſcendo bona alioꝝ ꝯ̄ deū; et
iuſticiā: vel etiā illi q̄ cōcupiſcunt iuſtas res
hr̄e: ſ; ad malū finē. i. ad peccādū. ſ. ad vanā
gloriā: vel ad luxuriā: vel crapulā exercendā
ſicut ille diues de quo ſcribit̄. Luce. xvi. Qui
epulabat̄ quotidie ſplēdide ⁊ induebat̄ pur-
pura ⁊ byſſo. Item q̄ nimio appetitu ⁊ amo-
re afficiunt̄ ad tp̄alia q̄uis nō iniuſte vellēt
ea acq̄rere: tñ qñ ille appetitꝰ ⁊ amor tp̄aliū
ſuperat ⁊ excellit amorē dei ⁊ appetitū ꝓpe
ſalutis: ſic ꝙ mens ſuffocat̄ in toto: talis ēt
grauiter peccat. Sicut heu plures ſunt q̄ to
tū cor ſuū occupāt cū tp̄alibꝰ: ſic ꝙ raro vl̄ nū
q̄ de deo vel ſalute ꝓpria cogitāt. Sʒ qñ q̄s
appetit aliena cū voluntate ꝯditionata. ſ. ſi
poſſet ea hr̄e ſine offenſa deiꝰ ⁊ iniuria pximi
⁊ tūc vel nullū vel ſolū pctm̄ veniale eſt. Se
cundo peccat q̄s ꝑ auariciā; acq̄rendo bona
tp̄alia iniuſte. ſ. cū vſura: vl̄ ludēdo vl̄ ꝑ frau
dē in emēdo: vendēdo: vel ꝑ furtū vl̄ ꝑ rapi-
nā: ⁊ ſic de alijs. Na; quocūq; mō q̄s tp̄alia
iniuſte lucrat̄ mortalr̄ peccat ⁊ tenet̄ ad re-
ſtitutionē ſi vult ſaluari: ſiue ſit in rebus ma
gnis ſiue in paruis. vñ Aug. Auarus anteq̄
q̄d lucret̄ ſeipm̄ pdit: ⁊ anteq̄ aliq̄d capiat
capit̄. Idem. Aug. Pctm̄ nō dimittit̄ niſi re
ſtituatur ablatū. Vñ de hoc dr̄ in decre. Infe
rens dānū ꝓximo nō eſt abſoluēdus niſi dāno
ſm̄ arbitriū leſi reſtituto. xiij. q. vi. Peſſimā
ix. q. vi. Si res. Tertio peccat q̄s ꝑ diuitias
male expēdēdo. ſ. qñ nō vtit̄ ad honorē dei ⁊
ſalutē ꝓpriā: ſ; vtit̄ ad peccādū ꝯ̄ deū; tales
ſic expēdēdo pñt ꝓpterea ꝯdēnari etiā ſi nul
las res iniuſtas hr̄ent: ſ; ſuas iuſtas res ſic
ad peccādū expēderēt vt pʒ in illo diuite epu
lone: de quo hr̄ Lu. xvi. Qui ſepultꝰ eſt in in
ferno ⁊ tñ nō repit̄ ſcriptū de eo ꝙ fuit vſura
rius: raptor: luſor: vel fur. ſ; q: bona ſua ma-
le expēdit. ſ. in ſupbia veſtiū: in gula ⁊ crapu
la. ⁊ paupi lazaro nō ſubuenit: iō dānatus ē.
O quot diuites ſequunt̄ eū in ſupbia veſtiū
hñtes p̄cioſas veſtes: lōgas caudas: ⁊ ſciſſu
ras varias: ⁊ multa paria veſtiū. Similiter
ſequunt̄ eū ī gula: ſicut mlͭi q̄ volūt laute vi
uere ⁊ p̄cioſa fercula hr̄e ⁊ p̄cioſum potū bi
bere: ⁊ ſic ſupflue expēdūt ſuas iuſtas res: de
quibꝰ diſtrictā rōem vſq; ad vnū denarium
reddituri ſunt deo in nouiſſimo die. Similr̄
q̄ perludūt vel q̄ male expēdūt patrimoniū

ſuū. Sʒ diceres iſta bona ſunt mea. ergo mi-
hi licet facere cū; eis q̄cq̄d volo. Rñdetur ꝙ
non ſunt tua ꝓpria: ſ; ſunt a deo tibi accōmo
data. vñ Aplͤs. i. Cor. iiij. Quid habes quod
nō accepiſti. ſ. a deo. Ergo q̄libʒ debʒ vti ſuis
bōis tāq; rebꝰ accōmodat̄ cū timore ne offen
dat deū q̄ ea ſibi accōmodauit. Quarto pec-
cat q̄s ꝑ diuitias ea ſ nimis auare poſſidēdo
et retinēdo ſua iuſta bona ſic ꝙ de ſuperfluo
nō ſubuenit paupibꝰ ex inſatiabili cupidita-
te: q: timet ſp̄ ſibi deficere. ⁊ talr̄ reputat̄ ra-
ptor corā deo. vñ Amb. Nō mioris criminis ē
habēti tollere q̄ cū poſſis indigētibꝰ denega
re. Ergo tātoꝝ ſcias te inuadere bona quāt̄
poſſis p̄ſtare ⁊ nolis: ergo q̄libet poſſidēs bo
na tp̄alia dʒ paupibꝰ cōdiuidere. Auguſt. Da
xp̄o in terra q̄ tibi reddet in celo. Et de hoc q̄
re ſer. ciij. T. L Tertiū pctm̄ mortale eſt
gula. Circa qḋ q̄ritur quot modis q̄s come-
dendo et bibendo peccet mortalr̄. Rñdetur
ꝙ p̄ncipalr̄ q̄nq; modis. Pʼo qñ diligo cor
pus intñ ꝙ ꝯ̄ p̄ceptū ecclͤe paratꝰ ſū; come-
dere in diebꝰ ieiunioꝝ: cū tñ bñ poſſem ieiu-
nare ⁊ nolo corpꝰ meū grauare intantū ⁊ ſic
ſoluo ieiuniū ſine cā ab ecclͤia p̄ceptū. Unde
Hermañ. de ſchilditʒ dicit. Qñ q̄s inordiate
gule vl̄ ꝯcupiſcētie inheret tanq̄ vltimo fini
ita ꝙ talis q̄ſi deū cōtēnens paratus ſit p̄ce
pta dei ⁊ ecclͤe trāſgredi vt delectationes gu
le aſſequat̄: talis grauit̄ peccat. Nam q̄cūq;
ſoluit ieiuniū ab ecclͤia inſtitutū ſine legitīa
cauſa ⁊ rōne: ⁊ ex ꝯtemptu non vult obedire
peccat mortalr̄ totiēs quotiēs hoc trāſgre-
dit̄. Secūdo peccat q̄s in comedēdo cū q̄s ſu
mit cibū illicitū vel ꝓhibitū. ſicut ſi q̄s ī qua
drageſima comederet lacticinia: oua: ⁊ ſilͤia.
quia in q̄drageſima interdicūtur vniuerſali-
ter oua ⁊ oīa lacticinia. Silr̄ q̄ vota feciſſʒ. ſ.
ſextis ferijs nec oua nec lacticinia comedere
⁊ hoc votū infringeret. Tertio qñ quis ſcient̄
cibū nociuū ſibi comedit ꝑpt̄ ſolā delectatō
nē: talis etiā grauit̄ peccat ſic ſumēdo illum
cibū vel potū. Vñ ſcient̄ vires corpis debili-
tat ⁊ vitā ſibi abbreuiat. q: ſic facit ꝯ̄ charita
tē qua hō tenet̄ ſeipʒ diligere in deo ⁊ vires
ſuas preſeruare vt deo diutiꝰ poſſit ſeruare
ſuā vitā ⁊ ei ſeruire. p̄s. Fortitudinē meā ad
te cuſtodiā ⁊c̄. Quarto cū q̄s excedit in nimi
etate: ſic ꝙ pdit inde rōem: vel incidit ī nau-
ſeam vel acq̄rit inde vomitū ꝓpter ſupfluā;
crapulā. talis etiā grauiter peccat. Nam ſm̄
Henri. de vrima. Quicunq; inebriat̄ vel exce
dit menſurā in comedendo vl̄ bibendo: ⁊ hoc
facit cū ꝓpoſito ⁊ intētione: talis peccat mor
talr̄ totiēs quotiēs. vñ Amb. in ii. de pnīa.
Ebrioſus cū abſorbet vinū abſorbet̄ a vino.
abominat̄ a deo. deſpicit̄ ab angelis: deride
tur ab hoībꝰ: deſtituit̄ a virtibꝰ. cōfundit̄ a de
monibꝰ. vñ etiā Orige. Ebrietas ē mr̄ oīʒ vi
cioꝝ. Itē ebrietas facit de hoīe beſtiā: de ro-
buſto infirmū. de prudēte fatuū. Et ſi q̄s in
tali ebrietate occideret̄ vel alia morte more-
ret̄ eternaliter dānaret̄. Exēplū habemꝰ de q̄-
dā q̄ frequēter inebriabat̄: et quodā tp̄e ꝑre-
xit ad dedicationē. Quere hoc exēplū ſup ſer
mone. xcix. P. vñ Gre. Qui nunc male ſe ī vo
luptatibꝰ dilatat: illū poſtea in ſupplicijs pe
na anguſtat. Quinto peccat q̄s in comeden-
do vel bibēdo cū q̄s tm̄ diligit cibū ꝙ appe-
titꝰ delectationis cibi eſt cā finalis ⁊ p̄ncipa
lis ſumēdi cibū delectabilē: ſic ꝙ p̄ponit illā
delectationē deo q̄ p̄ncipalis ⁊ finalis dʒ eē
cauſa oīʒ operū nr̄oꝝ. Et talē delectationē q̄
runt hoīes voluptuoſi q̄ ſolū viuūt ſm̄ carnē
vñ Aplͤs. Roma. viij. Si ſm̄ carnē vixeritis
moriemini. Hiero. Impoſſibile eſt vt p̄ntibꝰ
q̄s ⁊ futuris fruat̄ bōis. vt h̄ vētrē et ibi mē
tē ipleat: et ſic de delitijs trāſeat ad delitias
Tñ ſciēdū ꝙ qñ quis eſurit: ⁊ ſic eſuriēdo co
medit ⁊ delectat̄ ī cibo nō ē pctm̄. q: hoc ē na
turale cuilʒ aīali. Etiā ſi q̄s p̄pat cibū ea itē-
tione vt eū ſumere poſſit: hoc iterū pōt fieri
ſine pctō: ſ; q̄rere tm̄ ſaporē et delectationē ī
cibo ⁊ potu h̄ ē pctm̄. M Quartū pctm̄
mortale ē luxuria. Et ē ſciēdū ꝙ q̄ñcūq; cō-
mittit̄ actꝰ luxurie pt̄ actū mr̄imonij ſp̄ ē pec
catū mortale. Aplͤs Eph. v. Oīs fornicator
aut imūdꝰ nō hēbit ptē ī regno xp̄i. Sʒ dice
res an hō ſine actu poſſit peccare mortaliter
Rñr ꝙ ſic. ⁊ hoc ꝯtigit octo modis. Pʼo qñ
q̄s dat ꝯſenſum in moroſam delectationē: ſi
cut q̄ delectant̄ cū plena rōe. ī mal̄ cogitatōi
bus: ſic heu mlͭi faciūt tā viri q̄ mulieres: q̄
lʒ nolūt ad actū ꝓcedere: tñ volūt in mal̄ co
gitationibꝰ ⁊ delectationibꝰ delectari. Qḋ ēt
nimis piculoſū; ē. q: facilr̄ ꝑ hoc pctm̄ mor
tale q̄s incurrit. qḋ btūs Iacobꝰ ꝓbat ī eplͤa
ſua vbi ſic dicit. Cōcupiſcētia. i. interior ani-
mi delectatio cū cōcepit ſupple ꝯſenſum rō-
nis parit pctm̄. ſ. mortale. Sʒ tñ ſciēdū ꝙ qñ
alicui incidit turpis cogitatio ſine delectatō
ne ⁊ ꝯ̄ volūtatē hoc nullū pctm̄ eſt. vñ Greg.
Quantūcūq; immūda ſit cogitatio mentem
non polluit ſi ratio nō cōſentit: imo ē meri-
toriū. vñ Ber. Quotiens reſtiteris totiēs co-
ronaberis. Sʒ cum turpis cogitatio incidit

cū delectatione: tn̄ ſine cōſenſu plene rōnis
tūc eſt veniale pctm̄. Secūdo cōmittit luxu⸗
ria ſine actu: qn̄ q̄s ex mala cogitatione ꝛ de⸗
lectatione dat conſenſum et voluntatē ad ip
ſum op⁹ pperādū: ꝛ hoc ē ſp pctm̄ mortale.
Vn̄ Aug. Si ratio conſentiat ei qđ libido cō
mouerit faciendū eſſe et nō deſcrepat: iam ei
peccatū imputat̄ etiā ſi non cōſequat̄ factū:
qm̄ rea tenet̄ in ꝯſenſu cōſcia. Et hoc etiā in
telligitur de quolibet pctō mortali. Vn̄ dicit̄
in decre. In malicijs volūtas ꝑ facto reputa
tur. de pe. di. vij. Oīs. Ergo q̄cunqȝ regnū ce
loꝝ intrare voluerit oportet ꝙ habeat firmū
ꝓpoſitū ꝙ vſqȝ ad mortē nūꝙ̄ velit mortali
ter peccare: nec etiā actū luxurie facere: niſi ī
matrimonio. Tertio committit̄ luxuria ſine
actu cū viſu. vt qn̄ q̄s inſpicit aliquā pſonā
ea intētione vt eā cōcupiſcere velit. Mat. v.
Qui viderit mulierē ad cōcupiſcēdū eā iam
mechatus eſt eam in corde ſuo. Vn̄ ſi q̄s vna
die centū domos intraret. et in qualȝ domo
talē cōcupiſcētiā iam dictā ſibi p viſum acq̄
reret tot mortalia pctā ꝯmitteret. Ergo ſum
me neceſſaria ē cuſtodia oculoꝝ. Quarto cō
mittit̄ locutione vel riſu: vt cū quis alloq̄tur
vel arridet vni pſone ea intētione vt eā alli⸗
ciat peccat mortalit̄. Quinto cōmittit̄ p ta⸗
ctum illicitū ſiue impudicū: ꝛ p āplex⁹ ꝛ oſcu
la ꝛ hmōi q̄ mod⁹ vocat̄ ab aplo turpitudo.
Et illo modo etiā peccat q̄s mortalit̄: ꝛ tāto
grauı⁹ peccat q̄nto mag̃ p talia libido accen⸗
dit̄ ꝓpt̄ nimiā approximationē ad mulierē vl̄
ad virginē. Sexto cōmittit̄ p ornatū corpis
vel p alia ſigna ad luxuriā icitātia. verbigrā.
Ut ſunt iſti q̄ non cōcupiſcūt nec actū perpe
trare volunt: ſ; faciunt vt ꝯcupiſcant̄: vt mu
lieres et virgines que ꝓpterea ſe lauant ꝛ or
nāt: et caput ſuū diſcooperiūt vt amabilio⸗
res fiant ꝛ ſic alios allicere poſſint: ille mor⸗
talit̄ peccat. Septimo cōmittit̄ per dona et
munuſula: vt cū q̄s dat alicui pſone donum
vel exeniū: ea intētione vt eā ſic ad malā cō⸗
cupiſcētiā ꝛ ad malum actuȝ alliciat peccat
mortalit̄. Octauo cōmittit̄ qn̄ aliqui libēter
vellēt actū illū pficere ꝛ bn̄ poſſent: q꞉ habēt
oportunitatē tpis. loci: ꝛ pſone: ſ; ſolūmō ꝓ⸗
pterea dimittūt: q꞉ timēt mūdū et ſcādaluȝ
hoīm: ꝛ cōfuſionē ꝓpriā. S; ſi ſcirēt ſe poſſe
latere in hoc actu nec deū nec ſctōs nec ſalu
tē aīe curarēt qn̄ h̄ nephas ppetrarēt. Et ta⸗
les q̄ ſic dimittūt nō ꝓpter deū: ſ; ſolū ꝓpter
hoīes grauit̄ deū offendūt. vnde Leo papa.
Sūt nonlli q̄ cū corde ꝯcipiūt pctm̄ faciēdū

deliberāt: illud tn̄ timore dimittūt: aut ꝓ dif
ficultate iplere nequeūt: hi ꝓfecto nō in do
mino moriunt̄. Et h̄ intelligēdū ē de q̊lȝ pec
cato mortali qđ q̄s ꝓpt̄ deū nō dimittit: ſed
ſolū ꝓpter timorē hoim. N Quintū pec
catū mortale ē ira ꝓ q̊ ſciēdū ꝙ ꝑ̇ncipaliter
ira ē triplex. Pria ē bōa: ꝛ eſt qn̄ q̄s iraſcit̄ ſu
per pctā ꝓpria ꝛ aliena. Ecci. vij. Melior eſt
ira riſu. q꞉ p triſticiā vult⁹ corrigit̄ anim⁹ de
linquētis. ps. Iraſcimini et nolite peccare.
Et hoc ē ſignū ꝙ ſunt filij dei q̄ nō pūt ſuſti⸗
nere iniuriā dei. Ergo iraſci ſup ꝓpria pctā ꝛ
etiā aliena: ſiľr ꝛ vindicare iniuriā dei talis
ira eſt bōa ꝛ laudabilis. Secūda ira eſt venia
lis. ſicut ſubita ira ſine deliberatōe rōnis. q꞉
in aliq̄b⁹ hoib⁹ ignis ire cito accendit̄. Et qn̄
q̄s ex ſurreptione ꝯmouebit̄: ꝛ q̄ꝫcito hoc cū
rōne aduertit: tūc expellit et reſiſtit huic ire
ꝛ nō vult ſe vindicare. Et ſic peccat ſolū veni
aliter. vn̄ Caſſio. Venialis ira eſt q̄ nō ducit̄
ad effectū. Tertia ira eſt mortalis: vt cū quis
iraſcit̄ cū deliberatōe ꝛ cū cōſenſu rōis ꝛ co⸗
gitat in aīo ſuo quō poſſit ſe vindicare: ꝛ tal̄
ſic iraſcēs reus erit iudicio. Math. v. Omis
q̄ iraſcitur fratri ſuo reus erit iudicio. Et ſi il
lā irā oſ̄ndit v̄bis. ſ. maledicendo ꝓximis ſuis
tunc adhuc grauı⁹ peccat. Et per hoc incur⸗
rit eternā maledictionē quā quideȝ maledi⸗
ctionē xp̄s dicturus eſt in iudicio. vt habet̄
Mat. xxv. Ite maledicti ī ignē eternū. Et ſi
ex ira ꝓcedit ad factū ꝯ ꝓximū. ſ. cum pcuti
endo: vulnerando: vel occidendo. tūc adhuc
graui⁹ peccat. O Sextū pctm̄ mortale ē
inuidia. Pro quo ſciendū ꝙ triplex eſt inui⸗
dia. Prima inuidia eſt que ꝓuenit ex natu⸗
ra: ſicut quidā naturaliter ſunt inuidi: ꝛ hoc
nō eſt pctm̄ et cū hoc nullo mō ſit ī ptāte no⸗
ſtra. vn̄ Ariſto. iij. ethi. In deſiderijs natura
libus pauci peccant. Ergo talibus p̄mus mo
tibus ſic naturalit̄ incidentib⁹ inmediate ꝛ
ſine mora reſiſtendū eſt: et tūc non nocēt. vn̄
Grego. Tēptatio cui nō cōſentit̄ nō eſt pctm̄
ſed eſt materia exercēde virtutis. Secūda in
uidia eſt venialis: ꝛ ē cū quis triſtat̄ de for⸗
tunio et felicitate ꝓximi: tamē nō cū plena
rōne ꝛ deliberatione: et ſic eſt pctm̄ veniale.
Hoc pȝ ex eo. q꞉ cū plena ratione optat ꝛ fa
uet ſibi oē bonū. Tertia vero inuidia ē cuȝ
dolet de bono alterius: ꝛ hoc ex deliberato ꝓ
poſito: vt q꞉ eū ali⁹ excedit in talib⁹ bonis. ſ.
in ſapiētia: ſiue in reb⁹ tpalib⁹: ſiue in fauo⸗
re hoīm: ſiue q꞉ hȝ ampliorē glām ꝛ excellen
tiā, et ſic eſt pctm̄ mortale. Et in hoc ꝓpe ꝯſi

ſit inuidia. et illud ſemp eſt malū: q꞉ dolet
de quo eſt gaudendū. ſ. de bono ꝓximi: qđ ē
contra charitatē ꝓximi. q꞉ ſi diligo ꝓximuȝ
ſicut debeo et teneor: tūc faueo ſibi quicquid
deus ſibi fauet: et ad hoc quilibet tenet̄. Vn̄
Ariſto. Diligere eſt alicui bonū velle. Vn̄ in⸗
uidioſi qui gaudēt de aduerſitate proximi ꝛ
dolent de ꝓſperitate ipſius ſunt hoies dya⸗
bolici: q꞉ habēt ſignū ipſius. vn̄ Ioh. xiij. In
hoc cognoſcēt omnes ꝙ mei eſtis diſcipuli
ſi dilectionē habueritis adinuicē. Sic econ⸗
uerſo ē ſignū ꝙ ſunt filij dyaboli qui habēt
inuidiā ad ꝓximos: et gaudēt de malis alio
rū: qđ dyabolicū eſt. Prouer. xvij. Qui in rui
na alterius letat̄ nō erit impunit⁹. Nā dole⸗
re de bonis ꝓximoꝝ īfeliciſſimū eſt. q꞉ amit
tūt quicquid alij lucrant̄. Seneca. Utinā in⸗
uidi in oīb⁹ ciuitatib⁹ aures et oculos habe⸗
rent vt de ſingulis ꝓſpitatibus hoim torq̄⸗
rent̄. P Septimū pctm̄ mortale ē acci⸗
dia. Vn̄ q̄ritur qn̄ tediū boni ſit pctm̄ morta
le ꝛ qn̄ nō. Rn̄r ſm̄ Hermañ. de ſchildiȝ ꝙ
tediū boni pōt ꝯſiderari tripľr. Uno mō ꝓut
eſt quidā mot⁹ naturał ex laſſitudine corpo⸗
ris poſt exercitiū ſpūale ꝓueniēs: et ſic non
eſt pctm̄. Secūdo mō ſm̄ ꝙ eſt mot⁹ appeti⸗
tus ſenſitiui cōtriſtati de ope ſpūali laborio
ſo ꝛ ſic pōt eſſe pctm̄ veniale: q̄ꝫuis etiaȝ ille
appetit⁹ ſit deliberatiu⁹. q꞉ cōſenſus in veni
ale nō ē niſi veniale. v̄bigrā. Si cāto vel oro
aliqualit̄ cū tedio ꝛ tn̄ ꝓpterea dimittere no
lo. ſic ſolū eſt veniale. Tertio mō cū hoc tedi⸗
um redūdat in omiſſiōeȝ eoꝝ q̄ ſunt neceſſa⸗
ria ſaluti: ꝛ ad q̄ neceſſario hō tenet̄: et tūc ē
pctm̄ mortale. v̄bigrā. Sic nō audire miſſaȝ
in die dn̄ica vel pniām iniunctā nō iplere: vł
horas canonicas omittere ab illo qui ē in ſa
cris ordinib⁹ conſtitutus. vel ꝓmiſſum votū
nō adimplere et ſic de alijs.

¶ De decem preceptis. Sermo. cxlij.

S I vis ad vitā ingredi ſer
ua mandata. Math. xix. In ver⸗
bis p̄miſſis oſ̄ndit xp̄s cuilibȝ hoī
viaȝ vite et̄ne cū dicit. Si vis ad
vitā ingredi ꝛc̄. Vn̄ ſciēdū ꝙ decē ſunt prece
pta q̄ q̄lȝ hō tenet̄ ſuare q̄ vult ſaluari. Q
Primū p̄ceptū eſt. Non adorabis deos alie⸗
nos. Et illud p̄ceptū tangit fidē. q꞉ fides eſt
fundamentū oīs boni. Vn̄ Aug. Fides ē hu⸗
mane ſalutis initiū ſine q̄ nemo pōt ad nūe
rū filioꝝ dei ꝓuenire. Vn̄ xp̄us dicit in euan⸗
gelio. Ioh. iij. Qui nō credit: iā iudicat⁹ eſt.

Ex q̄b⁹ v̄bis pȝ ꝙ oēs infideles ſicut pagani
iudei: heretici: ſunt in ſtatu dānatiōis: ꝛ iaȝ
ad eternā mortē iudicati. R S; loquen
do de xp̄ianis baptizat̄ tūc dicēdū eſt ꝙ ipſi
multipľr ꝯ hoc p̄ceptū peccāt. Primi ſunt q̄
dubitāt de fide an ſit ſic vt ſcriptura dicit et
fides catholica tenet. ꝛ etiā q̄ negligūt addi
ſcere articulos fidei cū poſſent et debeāt eos
ſcire. Na q̄libȝ xp̄ianus cū ad annos diſcreti
onis ꝑuenerit tenet̄ addiſcere et ſcire ſimbo
lum aploꝝ. Vn̄ de hoc dr̄ in decret. Paruuli
facti adulti tenent̄ ad fidē quā ꝓ eis ſpopō⸗
derūt offerentes. Et illi debēt eos docere ſim
bolū ꝛ dn̄icā orōnē. de ꝯſe. di. iiij. Nos. Ergo
q̄ articulos fidei friuole ꝛ ex cōtēptu ſcire nō
vellet cū poſſet: peccaret mortalit̄. ꝛ tali non
eſt adminiſtrādū ſacr̄ȝ euchariſtie donec ad⸗
diſcat. Itē q̄ obſeruat tp̄s ꝛ dies egyptiacos
in his actib⁹ q̄ ſolū dependēt ab hominis arbi
trio libero. puta mercatio: traductio vxoris:
herbarū collectio. vel alicui⁹ opis inchoatio
q꞉ in talib⁹ obſeruare dies egyptiacos ē pec
catū mortale. Ergo rep̄henſibilit̄ peccāt qui
in nocte natiuitat̄ xp̄i ꝛ Iohis baptiſte ſuas
faciunt incātatōes. Itē q̄ ſomnia aduertunt
ꝛ ſeruāt. Cōtra q̊s dr̄ Leuit̄. xix. Nō augura
bimini nec obſeruabitis ſomnia. vn̄ Eccs. xxx⸗
iiij. Multos errare fecerūt ſomnia ꝛ illuſio⸗
nes vane. vn̄ Cato. Sōnia ne cures: nā fallūt
ſomnia pl̄es. Iteȝ q̄ ad phitoniſſas accedūt
totiens quotiens mortalit̄ peccāt. q꞉ non lȝ
ꝯſiliū a dyabolo pq̄rere: q꞉ inimic⁹ nr̄ morta
lis ē ꝛ ſp hȝ malā volūtatē ꝯ nos. et ſemp ni
titur impedire ſalutē noſtram. Inſuper nec
ē eis credēdū: q꞉ dyabol⁹ q̄ p eas loquit̄ men
dax eſt et pr̄ ei⁹. ſ. mendacij. Item qui fatum
tenent etiā grauiter peccāt. Nā deuiant a fi⸗
de q̄ tenēt fatū. Q꞉ ſunt multi q̄ dicūt qn̄ hō
mala morte morit̄. qn̄ ſcȝ ſuſpēdit̄ ſiue rota
tur ſiue cōburit̄. et ſic de alijs. ꝙ de⁹ ſic volu
it ꝛ ordinauit. ꝛ ꝙ hō talis ad hoc natus ſit
ꝙ talia pati debuit. Hoc dicere ē graue pec⸗
catum: q꞉ eſt loqui cōtra honorē dei. q꞉ deus
nō vult niſi bonū. Apl̄s. i. Theſ. iiij. Hec ē vo
luntas dei ſctīficatio v̄ra. Vn̄ ꝓuenit ex ꝓpa
malicia ipi⁹ hois ꝙ male agit. Itē q̄ ſeruāt
auguriū: et hoc attēdit̄ in geſtu: cantu: et vo
latu auiū. verbigrā. Cum gallina cantat: ca⸗
nis latrat: coruus ſupra domū ſe locat volē⸗
tes hoc aliquid ſpeciale pretēdere: que om
nia vana et ſupſticioſa ſunt. Item q̄ in puer
perio cū mulierib⁹ impgnātib⁹ et pturiētib⁹
ſupſtitiōes exercēt: ſicut q̄ mulereȝ difficul⸗

tatē habētē in partu circūcingūt cingulo viri
vt eo leui⁹ pariat. Item qui cū gladio euagi
nato bn̄dicunt mulieres in puerperio: ⁊ extuſ
ſtant candelā in faciē ei⁹: qđ eſt ſupſticioſuʒ.
Sʒ ſi thus ibi adoleat̃ ſiue accendat̃ lumen
cōſecratū vel aq̄ benedicta ibi aſpergat̃: vł ſi
ſignū crucis ibi habeat̃: illa ſunt deifica et li⸗
cita. Itē q̇ carminãt homīes ⁊ pecora: qđ fit
multipl'r. Primo caput cingūt ⁊ menſurant
cū cingulo ꝓprio: et tūc ponūt cingulū ſub pe
dib⁹ ei⁹. et ipſe dicit. Melius te calco ꝙ̄ por⸗
to. Itē oculos bn̄dicūt: terrā cū manu tāgūt
et tūc cū tali manu oculos ſibi cōtingūt. Itē
q̄nqʒ aliquos ducūt per fluidā aquā. Itē ver
tūt ſe ꝯ ortū ſolis. Iteʒ q̄nqʒ ducūt aliquos
ad vnā arborē: et faciūt eos quaſſare arborē
Itē q̇dā carminãt equos ⁊ vaccas et cetera
anīalia q̄n vermes habēt: vel cū de mane ex⸗
pellunt̃. vel cū ꝑdita ſunt ea bn̄dicūt ne lupi
ea rapiant. Itē quidā benedicūt vulnera ne
cruentent. Iteʒ q̇ ꝯ inimicos canes et lupos
cū vulnerib⁹ xp̄i ſe carminãt. Item ſciënduʒ
ꝙ omnes iſti q̇ ſic carminãt vel ꝑmittunt ſe
carminare vel ſuos pueros: et in hoc cōſenti
unt grauiter peccãt. et maxime q̄n de hoc ad
moniti ſunt nec tamē deſiſtere volūt. Et ta⸗
lia carmina nullā efficaciā habēt ſanãdi ho⸗
mīnes: ſʒ de⁹ ꝓpt̃ pctā hoīm ⁊ ꝓpt̃ fidē quā
hō adhibet ill' carmīb⁹ ꝑmittit q̄nqʒ ꝙ hoi
videt̃ ꝙ talia iuuent: cū tn̄ de ſe nullā effica⸗
ciā habent illa v̄ba. Sʒ vti medicinis et her
bis licitū eſt ex eo ꝙ hn̄t naturalē effectum.
S Secūdū p̄ceptū eſt. Nō aſſumes nomē
dei tui i vanū. In vanū em̄ nomē dei aſſumit
q̇ blaſphemat nomē dn̄i nr̄i ieſu xp̄i. Et q̇ iu
rat ꝑ vulnera vel mortē vel ſanguinē: vel eti
am ꝑ inteſtina vel mēbra dn̄i nr̄i ieſu xp̄i. Et
talia iuramēta ſꝑ ſunt pctā mortalia. qꝛ ſo⸗
nãt in irreuerentiā et blaſphemiā dei precio
ſa vulnera ſua in vanū aſſumere: vn̄ nobis to
ta ſalus effluxit. Criſ. ſup Mat. Om̄is ſal⁹
hoīʒ in xp̄i morte poſita eſt. Itē aliqui iurãt
deū nō noīando: ſed creaturas. et talia iura⸗
mēta que ſic fiūt noīando creaturaſ ſunt a q̄
libet xp̄iano oīno vitãda. Vn̄ xp̄s dicit ī euã⸗
gelio Mat. v. Ego aūt dico vobis non iura⸗
re oīno neqʒ ꝑ celū neqʒ ꝑ terram. Iteʒ ſunt
aliq̇ qui multotiens et ſine cauſa iurãt vt di
cendo per deū viuū: vel per oēs ſctōs ſine oī
cauſa et neceſſitate ex mala cōſuetudine. Cō
tra quos dicit xp̄us in euãgelio. vt habetur
Mat. v. Sit ſermo veſter eſt eſt. nō nō. T
Circa qđ querit̃ an iſta iuramēta. ſ. dicēdo ꝑ
deū ſanctū. vel ꝑ oēs ſanctos dei ſint pecca⸗
ta mortalia. R̄n̄r ꝙ talia iuramēta contin⸗
gunt dupliciter. Primo quãdo quis ſcienter
falſe ⁊ mendaciter iurat: ſiue in ioco: ſiue in
ſerio. tunc ſm̄ ſanctū Thomam talis peccat
mortaliter. Verbigratia. Vt cum vxor vel fa
milia negat mendaciter et cū hoc iurat ſe nō
feciſſe vel nō dixiſſe: vel ſe nō vidiſſe hoc vel
illud. vel etiā cū quis vult aliquid vēdere: et
iurat per deum ꝙ nō vult remiſſius dare ꝙ̄ꝫ
ſic. tamen intēdit aliter dare: et nihilominu⁹
iurat mentiendo contra mentē ſuam: peccat
mortaliter totiens quotiens ſic iurat. Et ecō
uerſo. ille qui rem debet emere ſi iurat ꝙ nō
vult plus dare pro tali re ꝙ̄ intantū: ⁊ tamē
intendit plus dare. ille etiam peccat mortali
ter totiens quotiens. O quot mala peccata
committuntur ab aliquibus qui cōſueuerūt
nec emere nec vendere niſi iurando ⁊ mētiē⸗
do doloſe et fraudulenter. vt iurando rē ſuā
eſſe meliorem ꝙ̄ ſit. vel etiā ꝙ plus conſtite⸗
rit ꝙ̄ꝫ fecerit. Inſuper et aliqui pro paruis re
bus ſic iurant deceptorie: vt vendētes codca
na: poma: pira: vel conſimiles fructus. vł eti
am panes: aleca: et alia victualia. Et etiam
ruſtici vitulos: ⁊ oues: ⁊ boues: lac: ⁊ caſeos:
⁊ oua in villis vendentes. Qui omnes q̄nqʒ
multa falſa iuramenta faciunt: cum quibus
proximos ſuos decipiunt. ⁊ tn̄ per talia q̄uā
doqʒ parū lucrantur. Cū tamen quilibet bo⸗
nus xp̄ianus pro vno regno vel etiam pro to
to mundo ſemel peierare non deberet. Secū
do modo contingūt talia iuramēta cū q̇s iu⸗
rat quod eſt verum ⁊ licitū. tūc ſm̄ Ray. hoc
eſt veniale peccatū: cū ſcʒ quis iurat in com⸗
muni locutione et curſu verborum ex quadā
leuitate ⁊ mala conſuetudine: vt dicēdo per
deum cras ibo ad eccleſiam vel ieiunabo vel
equitabo. et ſic de alijs. Tamē quilibet debʒ
ſe in hoc moderare: ⁊ illam malā conſuetudi
nem poſtponere ⁊ aduertere dictū xp̄i quod
habetur Math. xij. ꝙ de omni verbo ocioſo
quod locuti fuerint homines reddent rōnes
in nouiſſimo die. Multo ſtrictius exigetur
a nobis ratio de talib⁹ quotidianis iuramen
tis que ſine cauſa fiūt. Vn̄ quilibʒ homo de
bet ſe cauere ꝙ nunꝙ̄ꝫ dicat per deuʒ. vel per
om̄s ſanctos: niſi ſit magna cauſa vł vrgens
neceſſitas: ⁊ ꝙ hoc etiam veruʒ ⁊ licitum ſit
quod iurat. V Tertium preceptum eſt.
Memento ꝙ diem ſabbati ſanctifices. Cō⸗
tra illud preceptum faciunt iſti qui in dieb⁹
feſtiuis laborãt. Contra quos dicitur Exodi

xx. Nō facies in eo oē op⁹. Ex quo pʒ ꝙ̄ q̇cun
qʒ ſabbatū violat. ſ. laborãdo: vel mercãtijs
ſuis intēdendo. vel etiā q̇ vecturā in diebus
feſtiuis exercēt: ſicut ruſtici q̇ q̄nqʒ ad q̄ttuor
vel q̇nqʒ miliaria vehūt: ⁊ nūꝙ̄ miſſam vel
ſermonē in eiſdē dieb⁹ feſtiuis audiūt. Et q̇
q̄rūt nūdinas in dieb⁹ feſtiuis ⁊ emūt ⁊ ven
dunt ex mala ꝯſuetudine ⁊ ꝓpt̃ lucrū tꝑale.
Inſuꝑ q̇ in dieb⁹ ſabbatis de ſero in nocte ni
mis diu laborãt. ⁊ ſic de alijs. Iſti oēs graui
ter deū offendūt: ⁊ puniunt̃ a deo multotiēſ
in bonis tꝑalib⁹ ꝑ infortunia: ſic ꝙ q̄nqʒ ra⸗
ptores ſpoliant eos: vel equi eoꝝ ledunt̃ vel
moriunt̃. vel dom⁹ eoꝝ cōburunt̃. vel alia in
fortunia illis accidunt: ſic ꝙ in fine nōnūꝙ̄
depauperant̃. etiā tales multotiēs puniunt̃
in corꝑe. ſic ꝙ infirmant̃ ꝑ menſem vel ꝑ du
os: ⁊ etiam q̄nqʒ cadunt ⁊ frangūt crura vel
brachia. ⁊ ſic de alijs. ⁊ tunc opʒ eos feſtiua⸗
re ex neceſſitate cū merito deberēt laborare.
qꝛ antea cum feſtiuare debuiſſent laboraue⸗
runt. qꝛ ſm̄ Salo. Per que hō peccat ꝑ hec ⁊
punietur. Item puniunt̃ in aīa qđ eſt maxi⸗
mū: qꝛ quotiens feſta ſoluūt: totiēs mortali
ter peccant ⁊ aīam ꝓpriam occidunt. Exodi.
xxi. Qui polluerit ſabbatū morte moriatur
Item ſciendū ꝙ q̇ in dieb⁹ feſtiuis peccant
graui⁹ peccãt. ſic q̇ chorizãt in dieb⁹ feſtiuis
qđ mai⁹ pctm̄ eſt ꝙ̄ꝫ laborare manib⁹. vn̄ Au
gu. Meli⁹ eſt in die dn̄ico arare ꝙ̄ꝫ chorizare
Vn̄ etiā Aug. dicit. Oīs mot⁹ petulãtie ſalt⁹
eſt in ꝓfundū cloace. Idō ꝙ̄to q̇s alti⁹ in cho
rea ſaltauerit: tãto ꝓfundi⁹ ad infernū cadet
Simil'r illi grauiter peccant q̇ in dieb⁹ feſti⸗
uis viſitãt tabernas ⁊ ſe inebriant: cū tn̄ oīs
ebrietas q̄ ex propoſito fit ſꝑ eſt pctm̄ morta
le: ⁊ peccatū eſt grauius qđ fit in feſtiuo die
ꝙ̄ꝫ in alia die. Simil'r illi q̇ ī dieb⁹ feſtiuis exer
cent ſuas fornicatiōes ſiue alia oꝑa luxurie.
Vn̄ narrat Greg. ꝙ q̄dā mulier a ſuo legiti⸗
mo viro ſabbato de nocte cognita. cū in die
dn̄ico ꝓceſſiōi ſe adiūgeret a diabolo arripie
bat̃ ⁊ multū ab eo vexabat̃. Et ſi hoc in legi⸗
timis ꝑſonis: quãta tūc pena cōcubitus ille
gitimus plectendus erit. X Quartū pre
ceptum eſt. Honora p̄rem tuū ⁊ matrē tuaʒ
vt ſis longeuus ſuꝑ terrā. Cōtra hoc p̄ceptū
faciunt filij ⁊ filie q̇ vel q̄ inhonorãt ſuos pa
rentes v̄bis ⁊ factis: ⁊ eis nolūt obedire in li
citis ⁊ honeſtis. Etiā parētib⁹ ſuis defunctꝭ
nō ſubueniūt ꝑ ſuffragia liberãdo aīas eorū
a purgatorio. Et tales filij q̇ ſic inhonorant
ſuos ꝑentes puniunt̃ multotiēs a deo in cor
pore ꝓprio: ⁊ ſubitanea morte. Nam ſicut p̄
miū honorãtiū ꝑentes eſt vite lōgeuitas. vt
hr̄. Eccl'ia. iij. Qui honorat p̄rem ſuū vita vi
uet lōgiori. Sic a ꝯrio ſenſu inhonorãtes pa
rētes moriunt̃: q̄nqʒ improuiſa ⁊ ſubitanea
morte. ꝑs. Subito defecerūt ⁊ ꝑierūt ꝓpter
iniq̇tatē ſuam. Inſuꝑ punient̃ eterna morte.
Exo. xxi. Qui maledixerit p̄ri vel matri mor⸗
te moriat̃ ſup. eterna. Sciendū ꝙ ꝑentes de
bēt filios ſuos īformare ī p̄ceptꝭ dei ⁊ eos cor
rigere cū delinquūt iurãdo: blaſphemãdo: qꝛ
oīa pctā q̄ filij cōmittūt redūdãt in ꝑentes ſi
eos non corrigunt. Aplus. Ro. i. Digni ſunt
morte nō ſolū q̇ faciūt: ſʒ etiā q̇ ꝯſentiūt faci
entib⁹. Y Quītū p̄ceptū eſt. Nō occides
Cōtra hͦ p̄ceptū faciūt q̇ ꝓximū ꝯ deū ⁊ iuſti
ciam occidūt. ⁊ hoc eſt vnū pctm̄ de quattu⸗
or pctīs clamantibus in celū. Gen. iiij. Dixit
dn̄s ad Cayn. Ecce vox ſanguinis fratris tui
clamat ad me de terra. Sic adhuc quotidie
dn̄s pōt dicere ad quēlibet homicidaʒ. Ecce
vox ſanguīs fratris tui. i. ꝓximi tui innocen
tera te effuſi clamat ad me de terra req̇rēs vi
dictā ſuꝑ te. Sciendū ꝙ triplex eſt homicidi
um. Quidā em̄ occidūt corp⁹ tm̄: vt infideles
⁊ p̄ncipes tyrãni: q̇ martyres occiderūt q̇ ꝓ⸗
pter veritatē paſſi ſunt. Illa occiſio nō eſt ti
menda. maxie q̄n ꝓpt̃ iuſticiam ſuſtinetur.
Mat. x. Nolite timere eos q̇ occidunt corp⁹
⁊c̄. Aliqui occidūt tm̄ aīam. q̄m ſcʒ ꝓximum
ad pctm̄ trahunt ꝑ ornatū corꝑis: vel ꝑ ma⸗
lum exēplū qđ p̄bent alijs q̇bus dicit Greg.
Tot mortib⁹ quis dign⁹ eſt: quot exēpla pra
uitatis in poſteros reliq̇t. Vn̄ etiā Aug. Qui
in ꝯſpectu populi maleviuit q̄ꝫtum in eo eſt
illum a quo attendit̃ occidit. ⁊ hoc intelligi⸗
tur de aīa. Aliqui vtrūqʒ. ſ. corp⁹ ⁊ aīam occi
dūt ⁊ hoc fit in duob⁹ caſibus. Prīo q̄n q̇s ꝓ
curat aborſum: qꝛ tūc puer in corꝑe ⁊ aīa mo
ritur. Scđo q̄n quis occidit ſeipm̄.

¶ De alijs q̇nqʒ p̄ceptis. Sermo. cxliij.

S I vis ad vitam ingredi
ſerua mãdata. Math. xix. Quã⸗
tum ad ſcđam ꝑteʒ p̄cedētis ſer
monis tūc iam aliq̇ breuit̃ de vl
timis q̇nqʒ p̄ceptꝭ dicēda ſunt. A Sextū
p̄ceptū eſt. Non mechaberis. In quo p̄cepto
ꝓhibet̃ oīs illicit⁹ concubit⁹ excepto federe
matrimoniali. Primi qui ꝯtra hoc p̄ceptum
faciūt ſunt fornicarij: ſicut ſolutus cū ſoluta
⁊ tales totiēs quotiēs peccant mortal'r. Vn̄
dr̄ in decretꝭ. Ad meretrices accedere eſt di⸗

minit⁹ ꝓhibitū.xxxij.q.iiij. Meretrices. Uñ
etiā aplus. Ephe.v. Hoc aūt ſcitote qm̄ oīs
fornicator aut imūd⁹ nō hꝫ ptē in regno xp̄i
Secūdi q̄ adhuc grauꝰ peccāt ſunt illi q̄ cō⸗
mittūt ſtuprū qđ eſt illicita deflozatio ꝟginū
qꝛ hoc pctm̄ aufert ꝟginitatē q̄ eſt theſaurꝰ i
cōꝑabilis. vñ Salo. Nō eſt ꝯdigna pondera
tio ꝯtinētis aīe. Et inſuꝑ q̄ deflozat ꝟginem
aliqñ ē occaſio mille fornicationū quas ip̄a
poſtmodū cōmittit. qꝛ talis ꝟgo ſic corrupta
qñqꝫ nū q̄ maritū legitimū habebit: ſꝫ cōis
oībꝰ erit. ⁊ totiēs tūc peccat mortalr̄: q̄tiens
actū luxurie cōmittit: ⁊ oīm pctōꝝ illoꝝ ipſe
reꝰ erit q̄ eā pmo violauit. Ariſt. Oē primuꝫ
in vnoq̄ꝫ genere eſt cā oīm eoꝝ q̄ ſequuntur
de poſt in eodē genere. Et in foro penitētia⸗
li iniūgendū eſt illi q̄ puelle ſatiſfaciat: ⁊ cū
ea cōponat. Tertij ſūt q̄ adulteriū cōmittūt
⁊ hͦ eſt grauꝰ pctm̄ q̄ ſtuprū: qꝛ eſt ꝯ ſacrm̄
matrimonij: qđ ip̄e deꝰ in ꝑadiſo inſtituit.
Uñ pctm̄ adulterij punit̄ qñqꝫ corꝑalr̄: ſpūa
liter: ⁊ eternalr̄. vñ Oſee. vij. Oēs adulteri
q̄ſi clibanꝰ accēſus. Apoc. xxi. Erit ꝑs illoꝝ i
ſtagno ardēti igne ⁊ ſulphure. Aplꝰ .i. Coꝛ.
vi. Adulteri regnū dei nō poſſidebūt. vñ exē
plū legit̄ q̄ q̄dā hō raptꝰ erat añ portas in⸗
ferni q̄ vidit quādā mulierē grauiſſime torq̄
ri ⁊ flāma ignis circūdabat eā. Ille aūt hō q̄
ſiuit q̄re illa tā grauiſſime torq̄ret̄. Rñſum ē
ei q̄ hec tormenta pateret̄ ꝓpt̄ adulteria q̄
cōmiſit cū viris alienis. Quarti ſunt q̄ tranſ
grediunt̄ legē regularis ꝓfeſſiōis. ſ. q̄ votuꝫ
ꝯtinētie violāt: ⁊ iſti peccāt ꝯ fidē deo dataꝫ
vt ſunt religioſi: ſacerdotes: ⁊ ſctimoniales.
Et hoc pctm̄ eſt oībꝰ p̄dictis grauꝰ: qꝛ in eo
maior ſit iniuria ip̄i deo. Quīti ſunt q̄ cū cō⸗
ſanguineis ſuis peccāt: ⁊ hͦ eſt adhuc grauꝰ
Et ꝓpt̄ magnitudinē illꝰ pcti btūs paulus
aplꝰs tradidit illū fornicatorē q̄ cū nouerca
ſua peccauit ſathane ⁊ dyabolo ad cruciādū
vt dr̄. i. Coꝛ. v. Sexti ſunt q̄ vitio indicibili
ſe ꝯtaminant ꝯ naturā: peccātes. ⁊ hͦ eſt gra⸗
uiꝰ ⁊ peſſimū pctm̄. De hͦ q̄re añ ſ. lxxxv. R.
B Septimū p̄ceptū ē. Nō furtū facies vbi
ꝓhibet̄ offenſa in rebus. Uñ ꝯ hoc p̄ceptum
faciūt pmo illi q̄ furtū cōmittūt in ꝑuis rebꝰ
vt q̄ furant̄ gramia. Circa qđ q̄rit̄ vtrū in re
ꝑua cōmittat̄ furtuꝫ ſicut in re magna. Rñ⸗
deo ſm ſctm̄ Tho. ij. ij. q. lxvi. Si aliquis res
minimas furtiue accipit ꝑ q̄s hō nō reputat
illi nocumētū inferri: ⁊ ille q̄ accipit poſſit p̄
ſumere hoc nō eſſe cōtra voluntatē dñi excu
ſatur. alꝛ furtū ſꝑ eſt pctm̄ mortale. qꝛ eſt ꝯ

dilectionem ꝓximi cui infertur dānum. U
etiā in talibus minimis ſi habeat q̄s aīm fu
randi ⁊ inferēdi nocumentū ꝓximo erit pec
catū mortale. vt Tho. ibidē dic̄. Uñ ſi decem
vnā aucā furatā comederent: q̄libet tenetur
reſtituere ptē q̄ eū ꝯtingit ſi vult indulgētiā
⁊ remiſſionē pctōꝝ ꝯſeq̄. Silr̄ intelligenduꝫ
eſt de his q̄ fructꝰ arboꝝ: vel rapas: vel cau⸗
les ſubtrahūt ꝯtra volūtatē ꝓximoꝝ. Silr̄
qui botros de vineis abſcindunt: ⁊ etiā vena
tores q̄ cū equis ⁊ canibꝰ eoꝝ hoībꝰ in ſege⸗
tibꝰ dāna inferunt. Silr̄ vectores q̄ cū curri⸗
bus ſuis ꝑ ſata agroꝝ vadūt. Et etiā ruſtici
q̄ q̄ñqꝫ agros ꝓximoꝝ cū aratro diminuūt.
Etiā ancille q̄ gramina de pratis alioꝝ furā
tur. Uel etiā q̄ cum pecoribus ſuis dāna ꝓxi
mis ſcienter in ſegetibus ⁊ pratis inferūt. et
ſic de alijs. Uñ de hͦ dr̄ in decre. Furtū eſt in⸗
iuſta ablatio rei q̄tūcunqꝫ ꝑue. vij. q. iiij. c.
vlti. C Exēplum de parētibꝰ q̄ dn̄t pue⸗
ros ſuos fideliter informare q̄ nec ip̄is nec
cuiq̄ hoī aliq̄d furtiue accipiāt. Uñ legit̄ q̄
puer q̄dam defunctꝰ eſt ⁊ iudici p̄ſentatꝰ et
diabolꝰ eundē puerū accuſauit dicens. Dñe
iudica ſm iuſticiā: qꝛ puer iſte germano ſuo
obolū furatus eſt: nec inde fecit pniam: nec
reſtituit ablatū. Cui dñs. Uelles q̄ pro tan⸗
tillo puerū hunc dānarem: mea iuſticia non
eſt ſine miā. Supplicantibꝰ pro puero q̄buſ⸗
dam ſanctis q̄bus puer ſeruierat: culpa pue
ro remittit̄. Sed ad p̄ceptuꝫ iudicis puer in
puteū igneum ꝓijcit̄: in quo tantā penā ſu⸗
ſtinuit q̄ poſtmodū hāc ꝟbis exp̄mere nō po
tuit. Poſtea de puteo extractꝰ ꝓpt̄ p̄ces ſan
ctoꝝ aīa reſtituit̄ corꝑi: ⁊ ſic puer reuixit ⁊ iuſ
ſus fuit a iudice obolū ꝑſoluere. Et miranti
bus cunctis q̄ aderāt ꝑ ſigna q̄ in eo inuene⸗
runt verbis eius cōpulſi ſunt credere. Et ſic
poſtmodū puer vixit in timore dei ꝓpter pe
nam quā antea ſenſit: q̄ nunq̄ꝫ amplius nec
vnū pomū nec vnū pirū vſqꝫ ad mortē alicui
recepit. Secundi ſunt q̄ rem inuentā retinēt
⁊ nō reſtituūt. Augu. Quod inueniſti ⁊ non
reddidiſti: rapuiſti. Tertij ſunt ſerui ⁊ ancil⸗
le qui bona dominoꝝ ſuorū furtiue ſubtra⸗
hunt ſicut panem: vinū: carnes: oua: ⁊ occul⸗
te comedunt vel alijs hoībꝰ tribuūt. Quarti
ſunt mechanici qui fraudulenter ꝓximis ſu
is laborant: vel etiam q̄ nimiū pro ſalario re
cipiunt. Quinti ſunt mercatores qui cū men
dacijs proximos decipiūt: ⁊ eis damna infe⸗
runt. ⁊ tales totiēs peccāt mortaliter. Sexti
ſunt hoſpites qui ꝓprie in vulgari dicuntur

Eſcorcheurs: q̄ nimiū cōputāt ſuis hoſpitibꝰ
Septimi ſunt vſurarij q̄ cōmodāt cuꝫ pacto
vel etiā cū ſpe aliquid recipiendo. Cōtra q̄s
dr̄ Luc. vi. Mutuū date nihil inde ſperātes
Uel etiā q̄ vendunt res ſuas longe carius ꝓ
pter dilationē q̄ ſi eis incontinēti ſoluerent
vt ꝑꝫ ex̄ de vſuris. c. Conſuluit. Silr̄ qui ꝓ
prompta pecunia emūt: et immediate ſuper
dilationē illi eidē a quo emerūt vel alij ecō⸗
uerſo vēdūt in cariori foro q̄ valet: vl̄ valere
pōt. Et etiā illi q̄ recipiūt pignꝰ aliquod vel
ꝯcedūt pecuniā ſuꝑ p̄diū aliqđ vel ſuper ca⸗
ſtrū vel ſuꝑ ciuitatē vel ſuꝑ villā: et fructus
eiꝰ nō cōputāt in ſortē. oēs tales vſurarij ſr̄.
Octaui ſunt luſores qui cauſa lucri ludunt
ex auaricia. tales talē pecuniā nō p̄nt retine
re: ſꝫ dn̄t ſm cōſiliū cōfeſſoris ſui expendere
vel erogare. Uñ nullꝰ q̄ ludit et pecuniā i lu⸗
do lucratā poſſidet poteſt ſaluari: ſꝫ ſꝑ eſt in
ſtatu dānationis. Ergo q̄ñcūq̄ꝫ q̄s ex auari⸗
cia ⁊ ꝓpter lucrū ludit: peccat mortalr̄. et ſi
lucrat̄: infernū lucrat̄. ſi ꝑdit: celū ꝑdit. Ex q̄
ꝑꝫ q̄ nullꝰ luſor ſaluat̄: niſi reſtituat. Sꝫ q̄
liter et quibꝰ reſtituere teneat̄: hoc q̄re ante
ſermone. xij. L. Noni ſunt qui rē furatā vl̄ ra
ptam emūt: vel de rapinis comedūt. et etiaꝫ
qui a iudeis dona vel munuſcula recipiunt.
tales tenent̄ ad reſtitutionem illis qui ſunt
heredes taliū rerū. Unde ſciendū q̄ oīa iſta
iam nouem genera hoīm tenent̄ ad reſtituti
onem: ſi volunt conſequi pctōrum remiſſio⸗
nem. vñ Aug. Peccatū nō dimittitur: niſi ab
latum reſtituat̄. D Octauū p̄ceptuꝫ eſt
Non loqueris cōtra ꝓximū tuum falſum te
ſtimoniū. Primi qui cōtra illud preceptū fa
ciunt: ſunt falſi teſtes et mēdaces. Pro quo
ſciendū q̄ falſus teſtis primo occidit aīam
ꝓpriā cū ſuo falſo teſtimonio. Sap. i. Os qđ
mentit̄ occidit aīam. Secūdo xp̄m negat. qꝛ
corruptio veritatis eſt negatio dei. Naꝫ qui
veritatē negat: xp̄m negat. Tertio ꝓximum
ledit et dānificat aut in rebus: aut in fama:
aut in corꝑe cū ſuo falſo teſtimonio. Et quiſ⸗
libet talis bonus homo ſic leſus poteſt dice
re cū xp̄o illud ꝑs. Inſurrexerunt in me te⸗
ſtes iniqui. Et falſus teſtis ſm Thomaꝫ de
aquino peccat mortalr̄: et tenet̄ ad damni
reſtitutionem. Secūdi ſunt detractores qui
famā ꝓximi denigrāt. et tales ſunt peiores
furibus ⁊ raptoribꝰ. vñ Ambro. Tolerabilio⸗
res ſunt fures qui veſtes et alia bona noſtra
diripiūt: q̄ꝫ detractores qui bonā famā nr̄aꝫ
dilaniant. qꝛ melius eſt nomē bonū q̄ꝫ diui⸗

tie multe. E Pro quo ſciendū q̄ qui fal
ſa crimina imponit ꝓximo: grauiſſime pec⸗
cat. qꝛ vix remittit̄ tale pctm̄. Unde Hieron.
Non facilis venia praua dixiſſe de rectis. Et
ratio eſt: qꝛ tenetur reuocare et famā proxi⸗
mi reſtituere: ſi vult miam dei cōſequi. qꝛ ſi
quis tenet̄ reſtituere rē tpalē: multomagꝭ fa
mā bonā. Sꝫ diceres. ſi q̄s aliqđ occultū pec
catū ꝓximi manifeſtat: an ſit pctm̄ mortale
Rñdeo. Si manifeſtat pctm̄ ꝓximi alicui ꝯ
fidēti: ſicut plebano: vel alicui alij ea intētōe
vt hͦ pctm̄ emēdet̄ ⁊ ampliꝰ nō fiat: hoc bonū
⁊ licitū eſt. Uñ de hͦ dr̄ in decre. Crimen pu⸗
blicare vbi ꝓdeſt eſt meritoriū. xxiij. q. v. Hoc
videt̄. Sed ſi q̄s aliquod occultū peccatum
cōmiſit quod tibi et ſoli deo conſtaret vl̄ pau
cis hominibꝰ. et ſi hoc publicares alijs ad in⸗
famandū eum qui hoc fecit: peccares morta
liter: licet verū eſſet. qꝛ eſt contra charitatē ꝓ
ximi. Et ſilr̄ ille cui tu reuelaſti ſi ipſe alteri
eadem intentione hoc occultum malū reue⸗
lat. ſ. ip̄m infamando ſimiliter peccat. et ſic
de ſingulis aſcendendo. O quot pctā perpe⸗
trant̄ cum quis in vna tota terra vel ciuita⸗
te infamat̄. Similr̄ et qui libēter audiūt de
tractionē grauiter peccant. Bern. Detrahere
aut detrahentē audire: quid hoꝝ dānabiliuſ
ſit nō facile dixerim. Uñ etiā Aug. Non acco
modes aures tuas ad percipiendū verba de
trahentis: ne concipias mortē in aīa tua. De
trahenti et audienti vtriuſqꝫ eſca eſt mors
aīe. Uñ quilꝫ inq̄tuꝫ poteſt debet compeſce
re detractores. Exemplū de hoc habetur ſer.
xci. I. F Tertij ſunt deriſores qui offen⸗
dūt ꝓximū deridendo et ſubſannando. Et q̄
libet talis timere debet illud. Subſannans
ſubſannabit̄: et deridens deridebitur. Circa
qđ q̄rit̄ vtrū deriſio ſit pctm̄ mortale. Rñdet̄
ſm ſctm̄ Tho. ij. ij. q. lxxv. Dicendo q̄ quādo
aliq̄s malū alicuiꝰ ꝑſone: vel defectū in riſuꝫ
vel ludū ponit̄ deriſio dicit̄. Et ſiquidē hͦ fi⸗
at inq̄tum malū eſt paruū ſm ſe: ſic deriſio
eſt pctm̄ veniale. Sꝫ qñ accipit̄ quaſi ꝑuum
rōne ꝑſone. ſic aliquē deridere eſt ip̄m parui
pendere: et tā vilē eſtimare vt de eius malo
nō ſit curandū: ſed ſit quaſi ꝓ ludo habēduꝫ.
⁊ ſic deriſio eſt mortale pctm̄. Et tanto graui
us q̄to maior debet̄ reuerētia ꝑſone que ir⸗
ridet̄. Unde grauiſſimū peccatū eſt irridere
deū et ea que dei ſunt. ſicut btām virginē et
ſctōs. Secūdo eſt grauius deriſio parētū. qꝛ
in maiori reuerentia ſunt habendi. Tertō de
riſio iuſtoꝝ ⁊ bonoꝝ hoīm ꝑ quā etiā hoīes

de bñ agendo ipediunt̃. Quarti ſũt diſcordiã
int̃ hoies ſeminãtes: ⁊ iſti ſunt filij dyaboli
vñ Greg. Si dei vocant̃ filij q̃ pacē faciunt
ꝓculdubio ſathane ſunt filij q̃ eã ↄfundunt
Quinti ſunt q̃ fraudulēter cũ ꝓximo loquunt̃
q̃ hñt mel in ore ⁊ fel in corde: et ſic ꝓximos
decipiũt ⁊ tradũt. Vñ v̾ſus. Qñ bonũ faris
⁊ in corde malũ meditaris. Oſcula q̃ iudas
dño dedit hec mihi tu das. Sciēdũ qñ aliq̃s
fraudulēter loq̃tur bonũ de alio ⁊ vult ꝙ au-
diens cũ loquat̃ oppoſitũ et malũ de eodem
talis dupliciter peccat. Primo in ſeipſʒ: q2 frau-
dulent̃ loquit̃. Secũdo i ꝓximũ cui tribuit̃ da-
re occaſionē obloquēdi. Sexti ſunt q̃ ꝓximũ
cõuitijs ⁊ iproperijs ↄturbãt obijciendo ſibi
defect⁹ ſuos iniurioſe. vt dicēdo tu es fur: vl̃
adulter: vel vſurari⁹: vel mēdax. vel tu ibi h̾
feciſti: vel ibi ſic vixiſti: et talit̃ egiſti ⁊c. Vel
dicēdo tu es cec⁹. vel tu es gibboſus. vl̃ ſca-
bioſus. et ſic de alijs. eũ ↄfundēdo mortalit̃
peccat: ⁊ re⁹ erit et̃ne pene. Vñ Mat. v. Qui
dixerit fratri ſuo fatue: ſupple eũ confundē-
do: re⁹ erit gehēne ignis. O cui⁹ tunc re⁹ erit
q̃ dicit. tu fur: tu adult̃: vl̃ latro: ⁊ ſic de alijs
Septimi q̃ ꝓximũ v̾bis rixoſis ad iracũdiã
ꝓuocãt. Et talis q̃ ſic ſciēter ꝓuocat ꝓximũ
oĩm pctõꝝ q̃ ille in tali ira cõmittit ſiue i ver-
bis maledicēdo: vel blaſphemãdo: ſiue in fa-
ctis percutiēdo re⁹ erit. Vñ ſi ille qui iraſcit̃
fratri ſuo reus erit iudicio: cui⁹ tunc ille re⁹
erit q̃ nõ ſolũ iraſcit̃: ſʒ etiã ꝓximũ ad irã pro-
uocat. B Nonũ p̄ceptum eſt. Nõ cõcupi-
ſces rem ꝓximi tui. Superi⁹ in ſeptimo p̄ce-
pto ꝓhibuit furtũ: hic aũt ꝓhibet cõcupiſcē-
tiã cordis dicēs. Non cõcupiſces rem ⁊c. Cõ-
tra hoc p̄ceptũ primo illi faciũt qui delibera-
to aĩo concupiſcũt rem ꝓximi: et oĩno ꝑ eã-
dem re laborarēt vt ſibi eã auferrent ſi poſ-
ſent: vel ſi non timerēt ſuſpēdiũ: vel hoĩʒ cõ-
fuſionē. Secũdi q̃ cõcupiſcũt iuſtas res: ſed
ad malũ vſum. ſ. ad peccãdũ. puta ad vanam
gloriã exercendã. vl̃ ad luxuriã. vel ad crapu-
lam. Tertij q̃ nimio affectu occupant ſe cũ tē-
poralib⁹: ita ꝙ obliuiſcũtur de his q̃ ſũt dei
⁊ ꝓprie ſalutis. Decimũ p̄ceptũ eſt. Non con-
cupiſces vxorē ꝓximi tui. Vbi prohibet̃ oĩs
concupiſcentia carnis: ſicut in ſexto p̄cepto
prohibuit actũ luxurie: ſic hic prohibet cõcu-
piſcentiã luxurie. Vbi ſciendũ ꝙ ↄ̃ hoc p̄ce-
ptũ faciũt tria genera hoĩm. Primi q̃ delibe-
rate concupiſcũt et libēter actũ ope ꝑpetra-
rent ſi poſſibile ipĩs foret: vel ſi non timerēt
mundũ vel ſcandalũ hominũ. Secũdi qui ſe
lauant et ornant vt concupiſcant̃. Tertij qui
non ↄcupiſcũt nec volũt concupiſci: nec actũ
facere ꝓponũt: ſʒ tñ delectant̃ i moroſa dele-
ctatione cuʒ plena ratione. Et talis moroſa
delectatio eſt peccatũ mortale.

¶ Sermo. cxliiij. De nouē pctis alienis.

B alienis parce ſeruo tuo
a ps. xviij. Vbi ſciēdũ ꝙ nouē ſunt
pctã aliena quoꝝ ſi pctõr in vno
in morte dephēſus fuerit ſic dã-
natur: ſicut ꝓpt̃ pctm̃ ꝓpriũ. D Quorũ
primũ eſt iuſſio. ſ. qñ q̃s iubet alterũ peccare
Verbigrã. Sicut dñs q̃ iubet famulũ: vel pa-
ter q̃ iubet filiũ: ⁊ dña q̃ iubet famulã hec fa-
cere q̃ ſunt contra charitatē dei ⁊ ꝓximi. Si-
cut ruſtici q̃ iubēt famulos ſuos dãna infer-
re ꝓxĩs cũ pecorib⁹ ſuis in graminib⁹ vl̃ ſege-
tib⁹. vel etiã dña q̃ iubet ancillã ad pratũ al-
teri⁹ ire: et ibi gramĩa recipe: qd̾ tñ cognoſcit
eſſe ↄ̃ volũtatē illius cuius eſt pratum. Et ſi
non niſi vnũ pannũ plenum graminib⁹ an-
cilla ex iuſſu dñe recepiſſet: dña obligaret̃ ad
ſatiſſactionē. Itē mechanici q̃ iubēt ſuos fa-
mulos infidelit̃ laborare ſua artificia. ſicut
pãnifices q̃ iubēt pãnos nimis exceſſiue la-
niare: diſtēdere: ſiue extrahere. Et caupones
q̃ iubēt familiã ſuã mēſuras cũ vino nõ de-
bite replere. Silr̃ ſartores: ſutores: et piſto-
res q̃ iubēt ſeruos ſuos ĩfidelit̃ laborare. Et
pentes q̃ iubēt filios vel filias chorizare: et
ſic de alijs. q2 q̃cq̃d iuſſiſti qd̾ ē ↄ̃ charitateʒ
dei ⁊ ꝓximi: in iſto re⁹ es ⁊ dãnaberis cũ ill̃
q̃ h̾ ꝑpetrauerũt ex iuſſu tuo. Vñ Sap. xviij.
Simili pena ſeruus cũ dño afflict⁹ eſt. Sed
querit̃ vtrũ etiã tales teneant̃ ad reſtitutio-
nē. Rñdet̃ ꝙ ſic: qñ quis probabilit̃ credit ſe
cutã eſſe rei ablationē vel dãnũ: vel noĩe ſuo
factum poſtea ratum habuit: al̃s non. I
Secũdũ peccatũ alienum eſt conſiliuʒ. Qui-
cũqʒ ergo alteri malũ conſulit ſiue ſuo infe-
riori ſiue ſuo ſupiori ſiue pari: vel cuicunqʒ
alij damnabit̃ cũ illo q̃ ope ꝑficit. Unde pec-
cant mali cõſiliarij dñoꝝ q̃ ſuadēt guerras:
rapinas: et exactiones: vel alij qui ſuadent
fornicationes: vel furta: et hmõi. Silr̃ q̃cun-
qʒ dat conſiliũ vñ dãnũ ꝓximis infertur. vt
noua telonea inſtituere. vel ãtiq̃ augmētare
vel etiã exactiones et cēſus pauperũ augmē-
tare ſeu aggrauare. Itē q̃ in magnis ciuita-
tibus dãt ↄſilia ad nouas inſtitutiões ad dã-
nũ paupeꝝ et cõitatq̃: tales rei erũt oĩm illoꝝ
pctõꝝ que ex conſilio eoꝝ ꝑpetrata ſunt: vel

in poſterũ ꝑpetrabunt̃. ⁊ eoꝝ pena accidēta-
lis ſp̄ augmētabit̃ vſqʒ ad nouiſſimũ dieʒ: ſi
ſic decedũt. Ergo q̃libet precauere ſibi dʒ ne
det malũ ↄſiliũ vel doctrinã malam. q2 talis
corã deo homicida reputabit̃. vñ Aug. ſuper
Iob. Homicida diabol⁹ dr̃: nõ ꝙ gladio ar-
matus vel ferro cinct⁹ ad hoĩeʒ veniat: ſʒ q2
malũ verbũ ſemiat. Noli ḡ facere homicidã
mala fratri tuo ꝑſuadendo. Et mali cõſilia-
rij ſunt ſicut diabol⁹ q̃ ſp̄ maluʒ ſuadet: ⁊ q2
ſunt ſibi ſil̃es in culpa: ↄ̃ñr erunt ei ſil̃es i pe-
na. Sed boni ↄſiliarij ſunt ſicut angeli dei q̃
ſp̄ ſuadēt hoĩ qd̾ bonũ ⁊ vtile eſt ſibi. ⁊ etiam
ea q̃ ſunt pacis: ⁊ iõ merito cum angelis vi-
tã eternã poſſidebũt. Sciendũ ꝙ mali ↄſilia-
rij vt freq̃nter turpiter moriunt̃: vt pʒ de ꝓn-
cipib⁹ q̃ dederũt ↄſiliũ ↄ̃ Danielem ꝓphetã.
vt ille mitteret̃ in lacũ leonũ: q̃ poſtmodũ ꝑ
ſe in lacũ ſunt miſſi ⁊ a leonib⁹ ↄ̃uorati. Ec-
cła. xxvij. Faciēti ↄſiliũ neq̃ſſimũ ſup ipm̃ de-
uoluet̃. Tertiũ pctm̃ alienũ eſt ↄſenſus. Cũ
q̃s ex corde diligit malũ qd̾ alter facit: imo ⁊
fauet ſibi in hoc. tales etiã digni ſũt morte.
q2 nulli placere dʒ illud qd̾ deo maxime diſ-
plicet. hoc eſt pctm̃ ⁊ iniuſticia. ḡ ſi nõ iuſſiſti
vel nõ ↄſuluiſti: ſʒ ſolũ ↄſenſiſti ad mala faci-
enda q̃ ſine tuo ↄſenſu nõ fuiſſent ꝑpetrata:
re⁹ eris oĩm pctõꝝ illoꝝ: ⁊ ꝓpterea dãnabe-
ris cũ faciētib⁹. Ro. i. Digni ſunt morte non
ſolũ q̃ faciũt: ſʒ etiã q̃ ↄſentiũt facientib⁹. ver-
bi gratia. Tu non iubes aliquem ludere: nec
conſulis: ſʒ ſolũmodo ↄſentis in hoc: re⁹ eris
Similiter pater ⁊ mater nõ iubent filiũ vel
filiã chorizare ſʒ cõſentiunt: in hoc rei erunt
Ergo quicũqʒ p̄eeſt alicui ciuitati vel cõita-
ti licet nõ iubeat mala facere nec cõſulat: ſed
ſolũ cõſentiat malefacientibus ⁊ ꝑmittit fie-
ri mala: vel ꝓpter lucrum tp̄ale: vel ꝓpt̃ fa-
uorē humanũ: vel ꝓpter timorem: reus erit
oĩm maloꝝ q̃ ſub dñio ei⁹ fiũt. Vñ Sap. vi.
Iudiciũ duriſſimũ fiet his qui preſunt. Hoc
aduertere deberent qui luſores fouent in do-
mibus eorum: vel in ſuis ciuitatibus. ⁊ ſic d̾
alijs malis q̃ ſine conſenſu eoꝝ fieri nõ poſ-
ſent. K Quartũ peccatũ alienũ eſt adu-
latio. ⁊ rei in hoc ſunt illi q̃ peccatuʒ cõmen-
dant illoꝝ q̃ male faciũt pro quo dãnabunt̃
Nam qui ita laudãt vel adulant̃ malefaciē-
tibus ita rei ſunt quodãmodo ſicut illi q̃ pec-
cata ꝑpetrant. Pro quo ſciendũ ꝙ vicia per
adulatores iã in preſenti tp̄e acquiſierunt ſi-
bi virtutũ noĩa. Nã ſupbia veſtiũ: cinguloꝝ
calceoꝝ: ⁊ oĩm exterioꝝ geſtoꝝ: ab ipĩs hone-
ſtas eſt nũcupata. vt: dicendo q̃ʒ bñ decorat
te iſta tunica. ꝙ bñ decorat te illud peplũ. vl̃
ꝙ pulchre incedis in tali veſte. Et in hoc ꝙ
imitant̃ luciferũ in ſupbia extollendo ſe ſup
alios in hoc cõmēdant: qd̾ eſt valde nociuuʒ
⁊ rephenſibile. q2 xp̄s dicit in euãgelio. Qui
ſe exaltat hũiliabit̃. Secũdo auaricia noiat̃
ꝓuidentia. vt cũ q̃s die noctuqʒ oib⁹ virib⁹
laborat ꝑ acq̃ſitiõe rerũ tp̄aliũ ſiue iuſte ſiue
iniuſte. vl̃ quocũqʒ mõ ipe põt: ſiue ſit cũ dõ
ſiue nõ minime curãs: oẽʒ ſollicitudinē adhi-
bens quõ tp̄alia poſſit ↄgregare: ⁊ cuʒ tanta
auiditate ꝙ nũqʒ ſatiat̃. Et in hoc cõpat̃ in-
ferno. Aug. ad quendã comitē. Auar⁹ infer-
no eſt ſil̃is. Infern⁹ eñi q̃ntoſcũqʒ deuoraue-
rit nũqʒ dicit ſatis eſt. ſic ⁊ ſi oẽs theſauri cõ-
fluxerint in auarũ nũqʒ diceret ſatis ē. Et ta-
lis ab adulatorib⁹ nõ noiat̃ auar⁹: ſʒ ꝓuidus
Tertio diſſolutio ſocialis iocũditas eſt noia-
ta. vt cũ q̃s cõformat ſe alijs indifferent̃ ſiue
in licitis ſiue in illicitis: ſiue in bonis ſiue in
malis. ſicut in chorizando: ſaltãdo: ⁊ luden-
do: ⁊ ſic de alijs. talis ab adulatorib⁹ non no-
minatur diſſolutus: ſed ſocialis ſiue ſocius
Talis qui ſic ſe conformat alijs in malis et
illicitis: poſtmodũ habebit ſocietatem oĩm
demonum ⁊ damnatorũ: ⁊ carebit ſocietate
dei ⁊ omniũ ſctõrũ. Quarto aſtutia ab ipſis
adulatoribus prudentia noiatur. vt ſcʒ quã-
do q̃s eſt aſtut⁹ in mercantijs ⁊ in alijs ſuis
negocijs: ⁊ lucrat̃ mentiendo ⁊ decipiēdo ꝓ-
ximos: ſiue cũ nouas adinuentiões ⁊ inaudi-
tas inuenit vt ſic ꝓximos decipere poſſit. ta-
les ab adulatoribus huius mũdi prudentes
nominantur. Vñ Luce. xvi. Filij hui⁹ ſeculi
ſunt prudentiores filijs lucis in generatiõe
ſua. Quinto lata ↄſciētia libertas animi no-
minat̃. vt cũ quis ſine timore dei viuit nihil
curãs nec timēs deũ in cogitatiõib⁹: locutio-
nibus: ſiue in opib⁹: ſed ſine oñi timore dei
peccat. et que delectabilia ſunt carni perpe-
trat. talis eñi letus ab adulatoribus noiat̃.
De q̃b⁹ dicit dñs. Lu. vi. Ve vobis q̃ nũc ri-
detis. Sexto garrulitas affabilitas noiatur
vt cũ quis eſt garruloſus ſiue vir ſiue mulier
⁊ ſcurrilia verba proferens nõ curãdo vtruʒ
deum in hoc offendat. tales nominantur ab
adulatoribus ſolacioſi. In quib⁹ aliq̃ multũ
peccant concitando. ſcilʒ homines animoſos
ad iracundiã. ad impatientiã. ⁊ ad blaſphe-
miã: qui al̃s ex natura ⁊ ex ſenio mirabiles
ſunt ⁊ impatientes: ⁊ in quocũqʒ tales com-
moti ſic peccant redundant in eos q̃ concita

uerunt illos. Z Et vlteri⁹ habem⁹ videre quõ virtuoſi derideť. qꝛ primo qñ q̇s eſt abſtinens ꝛ vult viuere in ꝑcitate q̇ tñ in neceſſarijs ꝯtentať: ꝛ bibit ceruiſiã vbi bñ poſſet bibere vinũ: talis parc⁹ ꝛ auar⁹ noĩatur. q̄ſi nõ audeat vti de bonis ſibi ꝯceſſis. cũ tñ talis nõ ꝓpter parcitatem: ſ ꝓpter deũ hoc dimittit. qꝛ ſcit ſe eſſe redditurũ rõeꝫ de oĩb⁹ creaturis quõ illis vſus ſit. vel etiã iõ in abſtinentia vult viuere vt paupib⁹ eo melius poſſit ſubuenire. Secũdo ſi q̇s diligit humilitatẽ exẽplo xp̄i q̇ dicit. Diſcite a me qꝛ mitis ſum ꝛ humilis corde. hũilitatẽ ſtudet ſeruare in verbis ꝛ factis ꝛ nitiť cauere ſcandalũ timens illud dictũ xp̄i. Mat. xviij. Ve homini illi ꝑ quẽ fit ſcandalũ. talis ab amatorib⁹ hui⁹ mũdi hypocrita noiať. Tertio maturitas. ſ. cum q̇s mature incedit in verbis ꝛ factis cauens leuitatẽ mentis oñdere. talis maturitas amaritudo noiať. Quarto quies deuotiõis: vt cũ q̇s nitiť expellere extraneas occupatões: ꝛ deo quietũ ꝛ tranquillũ cor offerre. talis quies deuotiõis pigritia noiatur Quinto ſimplicitas. cum q̇s ſm prophaꝫ in ſimplicitate cordis q̄rit deũ: ꝛ ſm dictuꝫ xp̄i ſtudet ſimplicitatẽ colũbe oñdere. talis ſimplicitas ſtultitia noiať. ꝛ talis ab amatorib⁹ mũdi derideť. Job. xij. Derideť iuſti ſimplicitas. Sexto timor dei ſtricta ꝯſcientia noiať ſcꝫ cũ q̇s timet deũ ꝛ non vult deũ offendere in verbis nec in factis. Septio fugere publicã ꝛ malã ſocietatẽ: ſingularitas noiať. vt cũ q̇s vult ſibi p̄cauere a mala ſocietate aduertens illud dictũ p̄s. Cũ ſancto ſcũs eris. ꝛ cũ ꝑuerſo ꝑuerteris. talis diciť ſingularis: vel deſpector ꝓximi. Octauo cũ q̇s q̄rit iuſticiã ꝛ exigit. tũc auſterus ꝛ impatiẽs noiať. Nono cũ q̇s eſt bone conuerſationis: ꝛ ꝓpterea diligiť ab hoib⁹ ille adulator noiať. Decimo ſi q̇s informatiõi ꝛ correctiõi ꝓximi intẽdit p̄ſumptuoſus noiať. ꝛ ſic de alijs. M

Quintũ pctm̄ aliẽnũ eſt recurſus. Sic̄ ſunt q̇ ſunt defenſores malefactoꝝ ꝛ ad quos malefactores hñt recurſum. Ergo ſi potens es ꝛ in municipio tuo vel caſtro tuo tueris raptores cũ ſuis rapinis re⁹ eris oĩm illoꝝ pctõꝝ. Si es receptor hoſpitũ ꝛ recipis in domum tuã hoĩes nõ bonos: ꝛ adminiſtras eis cibaria illicita ꝛ ꝓhibita. ſ. in q̄drageſima lacticinia cũ al's ſunt ſani ꝛ fortes ꝛ poſſunt bñ vti cibo q̄drageſimali: ꝛ tu bñ h̄res eis adminiſtrare cibũ q̄drageſimaleꝫ: ſ ꝓpter lucrũ adminiſtras eis q̇cquid deſiderant: ꝛ cibũ ꝓhibitũ ab eccl'ia. Verbi grã. Sic̄ repťm eſt ꝙ in q̄drageſima i vna q̄rta feria in q̇ etiã fuit angaria ꝛ cũ h̄ fuit vigilia mathie apl'i ꝙ̄ pl'es fortes: ſani: ꝛ robuſti vſi ſunt de lacticinijs ꝛ al's hũiſſent ſufficiẽtiã de cibis q̄drageſimalib⁹. In q̇ nõ modicũ peccãt tã comedẽtes ꝙ̄ etiã illi q̇ admiſtrãt ꝓpť lucrũ tp̄ale eis t'lia fercula. Et ſi aliq̇s hoſpes diceret. videãt ipi q̇d ad me. Rñdeo ꝙ ex charitate dei ꝛ proximi obligamur ꝓmouere ꝓximũ in his q̇ ſũt ſalutꝫ: ꝛ nõ eis admiſtrare occaſionẽ peccãdi Itẽ ſi es pincerna ꝛ hoſpitio recipis malos ſcꝫ luſores: blaſphematores: ꝛ lenones q̇ cũ meretricib⁹ peccãt q̄s ſecũ ducũt q̇ nõ ſť legitime vxores eoꝝ. ꝛ h̄ facis ꝓpter lucrũ tp̄ale re⁹ eris oĩm pctõꝝ illoꝝ. Itẽ paterfamilias q̇ tꝫ famulũ ꝛ famulã ſil' peccãtes i ſua domo re⁹ erit illi⁹ pcti. Et breuiť q̇cq̇d i domo tua cõmittiť q̇d eſt ꝯ deũ ab his q̄s hoſpitio recipis ſcienť ei⁹ tu re⁹ eris. N Exẽplũ d̄ his q̇ hoſpitio recipiũt malefactores ꝓpť lucrũ. Legiť ꝙ q̇dã tabnari⁹ ꝓpinãs vinũ oẽs tã bonos q̄ꝫ malos hoſpitio recepit: ꝛ permiſit eos in domo ſua ludere: chorizare: blaſphemare: inebriari: lenones et meretrices inſil' peccare: ꝛ alia multa mala ꝑmiſit fieri in domo ſua ꝓpť lucrũ tp̄ale. Semel vna die dñica cũ vinũ de cellario portaret ꝛ añ ianuã exportaret: hoſpitib⁹ extra domũ ſedẽtib⁹ qꝛ domi⁹ plena erat hoſpitib⁹ ecce vẽt⁹ turbinis cũ violenť rapuit: ꝛ ſurſuꝫ i aera leuauit i ꝯſpectu toti⁹ ppl'i. Et cũ ſic a demõib⁹ leuareť clamauit cõpũcto corde. O de⁹ q̇d fiet d̄ anima mea. Tũc demones ꝑmiſerunt eũ cadere in vno cãpo ſup agrũ vnũ dicẽtes. Qꝛ oblit⁹ es oĩm trãſitorioꝝ ꝛ corpis ꝓprij: vite: vxoris: filioꝝ: atq̄ꝫ amicoꝝ tuoꝝ: ꝛ deum ſolũ ꝓ aĩa tua cõpũcto corde rogaſti: iõ ñ poſſum⁹ te vltra ducere. qꝛ op̄s nõ vl't nos ꝑmittere nr̄aſ in te exercere volũtatẽ: eo ꝙ cõpũcto corde inuocaſti eũ. ꝛ ſi h̄ nõ feciſſes: cũ corpe ꝛ aĩa te ad infernũ duxiſſem⁹. Et h̄ dicto diſpuerũt. ꝛ poſtmodũ iuẽt⁹ i cãpo reportat⁹ ẽ ad domũ ꝛ ꝑ aliq̇s dies decubuit. Et poſtq̄ꝫ cõualuit ſe emẽdauit ꝛ tabernã amouit: ꝛ ãpli⁹ nunq̄ ꝑmiſit aliquẽ i domo ſua ludere vel blaſphemare: vel chorizare ſiue alia mala exercere.

¶ Sermo. cxlv. ꝛ eſt ꝯtinuatio precedẽtis.

a B occultis meis munda me: ꝛ ab alienis pce ſuo tuo. p̄s. xviij. Quantũ ad ſcdam ptẽ precedẽtis ſmonis hic dicendũ eſt de

alijs quattuor pctis alienis. O Vñ dicẽdũ ꝙ ſextũ pctm̄ aliẽnũ eſt. Participatio in pctis alienis. ſ. cũ q̇s ꝑtem in lucro pcti hꝫ: ꝛ per ꝯñs etiam ꝛ ꝑtem habebit in pena. vt q̇ ſcienter emũt rapinã vel furtum: vel inde comedũt ꝛ bibũt: tales teneť ad reſtitutionẽ in tanto quãto de illis reb⁹ vſi ſunt: vt ſi ſex vel octo comediſſent vnũ pullũ furtiue ablatũ q̇libet teneret reſtituere ſuã ꝑteꝫ. Sil'r intelligendũ eſt de his q̇ a iudeis dona ꝛ munuſcula receperũt: qꝛ tales teneť reſtituere non ipis iudeis ſ ipis a q̇b⁹ ipſi iudei ꝑ vſuram extorſerũt: ſi hñt noticiam eoꝝ. Si autẽ nõ hñt noticiam illoꝝ: tũc reſtituere debent ſm ꝯſiliũ ſui confeſſoris: vel paupib⁹: vel ad alios pios vſus. Idẽ dicendũ de luſorib⁹: et de his q̇ bona ꝑ ludũ acq̇ſita recipiũt. Nam nullus dꝫ cuꝫ luſorib⁹ bibere nec comedere: nec ipis pecunias ad ludũ accomodare: nec etiã denarios iſtos q̄s ad lumẽ exponũt recipere. Sicut hij q̇ qñ cõburũt lumĩa ꝓ vno denario recipiũt bñ aliqñ q̄ttuor denarios i recõpenſam: tales oẽs teneť ad reſtitutionẽ ſm ꝯſiliũ ſui ꝯfeſſoris. Itẽ iudices ꝛ reipublice ꝓuidẽtes q̇ ꝑmittũt panes ꝛ vinũ minorari ꝓpť ſuũ lucrũ tp̄ale: ꝛ oẽs alij q̇ ꝑticipãt quocũq̄ꝫ mõ ſcienť in lucro pcti: vt vxores ꝛ pueri res iniuſtas ſcienť hereditãtes ꝛ poſſidẽtes. Vñ legiť in Daniele. ca. xiiij. ꝙ tã vxores q̄ꝫ filij ſacerdotũ belis a rege cõbuſti ſť. P Septimũ pctm̄ aliẽnũ eſt. Cũ q̇s min⁹ eſt i pctõ q̇d corripe ꝛ rep̄hẽdere teneť. Vnd̄ q̇bus de⁹ cõmiſit ſubditos: vt p̄lati ꝛ patrib⁹ familias teneť ſubditos corripe alias vna cũ ipis dãnabunť. Vñ legiť de ſacerdote hely. i. Reg. iiij. Qui nõ correxit filios ſuos iniq̄ agẽtes: vel qꝛ tepide correxit eos. iõ punitus eſt hic ꝑ mortẽ tp̄alẽ. qꝛ fracta ceruice cecidit de ſella retrorſuꝫ ꝛ expirauit: ideo ſi i infernũ deſcẽdit nõ inuenio aliã cãm: niſi ꝙ filios ſuos non correxit: ꝓpť q̇d dñs ſubitanea morte eũ interfecit. Vñ cũ filij a ꝑentib⁹ ꝛ laici a p̄latis ſuis rep̄henduuť nequaq̄ꝫ indignari debẽt. Nam patres ꝛ prelati ad hoc teneť: alias cũ eis dãnarenť. vñ Ezech. iij. Si dicente me ad impiũ morte morieris. ſ. ꝓ tua ſupbia: auaricia: luxuria ꝛ tu nõ annũciaueris ei neq̄ꝫ locut⁹ fueris: ipe ſi i iniq̇tate ſua morieť ſanguinẽ ei⁹ de manu tua req̇rã. Nam oĩa pctã q̇ p̄lati pñt corrigere ꝛ nõ corrigũt: ipis imputabũtur: ꝛ ꝓ eiſdẽ damnabũtur. vñ Sapie. vi. Duriſſimũ iudiciũ fiet his q̇ preſunt. Q Ex q̇b⁹ pꝫ ꝙ ſi ꝯfeſſor dire confitentẽ redarguit: nõ ꝓpterea indignari dꝫ: qꝛ confeſſor ad hoc teneť: qꝛ bon⁹ confeſſor poti⁹ dꝫ duos vel tres bñ expedire q̄ꝫ decem negligenť: qꝛ nõ eſt redditur⁹ rõeꝫ de numero ꝯfitentiũ vtrũ paucos vel multos audiuerit: ſ q̄liter eos expediuit ꝛ abſoluit. Si aũt cõfeſſor ꝓpť lucrũ tp̄ale negligenť expedit ꝯfitẽtes grauiť peccat. qꝛ ſm doctores q̇ ſcienť abſoluit aliquẽ quẽ corã deo ꝓbabil'r eſtimat vel ſcit nõ eẽ abſolutũ ipõ facto peccat mortal'r. Videant ergo ꝯfeſſores quõ abſoluãt põpoſos hoĩes q̇ nõ intẽdũt dimittere ſuã ſupbiã: imo ipõ facto oñdũt ſuã ſupbiam in veſtib⁹ ꝛ in ſciſſuris veſtiũ: in lõgis caudis ꝛc̄. Et ſic etiã intelligiť de alijs pctõribus q̇ oñdũt ꝓbabilia ſigna ꝙ nõ hñt firmũ ꝓpoſitũ abſtinẽdi a pctis: vt publici fornicarij ꝛ adulteri ꝛ cõcubinarij: q̇ cõcubinas i domo ſecũ tenẽt: nec a ſe intendũt eas remouere. Sil'r vſurarij ꝛ luſores ꝛ falſi mercatores q̇ nolũt reſtituere ſm ꝯſiliũ ſui confeſſoris. Simil'r ꝛ ſupbi chorizantes ꝛ torneamenta exercẽtes: q̇ ſeruãt adhuc illa ornamẽta in q̇bus peccauerũt. Nam hoc eſt euidẽs ſignuꝫ ꝙ tales nõ firmiť intendũt deſiſtere ab illis pctis: qꝛ ſi iam reſignarent illa ornamẽta q̇bus nõ vtunť niſi ad peccãdũ: tũc in futuruꝫ oporteret eos ſibi alia ornamẽta ſupbie ꝑparare. Vñ verus penitẽs nõ ſolũ poſtponit pctã ſ etiã occaſiones pctõꝝ: ꝛ hoc in illis apparet q̇ veraciť ꝯuertũtur ꝛ hñt firmũ ꝓpoſitũ ſe emẽdandi: qꝛ tales abijciũt habitũ ſuperbie: ꝛ capucia magna: ꝛ crinalia: ꝛ pepla: cuꝫ q̇b⁹ peccauerũt: ꝛ ſic de alijs. R Octauũ pctm̄ aliẽnũ eſt pctis non obſtare: ꝛ hoc ſpectat ad p̄latos ꝛ p̄ſides. Vñ p̄lati ꝛ dñi q̇ ſubditos ſuos nõ cohercẽt: ſ dimittũt eos damna paupib⁹ inferre: pullos: aucas: pecora auferre: fruges eoꝝ eq̇s in pabulum gramiare: fructus hortoꝝ ꝛ vinearũ furari vel vi rapere: vel etiã paupes vituperare: ꝑcutere: ledere: irridere: ꝛ male tractare: ꝛ nõ ꝓhibent ꝓpterea dãnabunť. vñ Ezech. xiij. dicit dñs p̄latis. Non aſcendiſtis ex aduerſo: nec oppoſuiſtis vos murũ ꝓ domo iſrael ꝛc̄. Diuerſi enĩ rectores ad h̄ ſtatuti ſunt: vt vnuſquiſq̄ꝫ terrã ſibi ſubiectã in pace teneat. Et ſi forte ipſe rector vel p̄lat⁹ non ſpoliat ſubditos: tñ nõ reſiſtit ſpoliatorib⁹. Et ſi eẽt terra ita ampla ſicut vltra mare oĩa pctã q̇ fiũt in ea per raptores q̇bus reſiſtere poſſet ꝛ non reſiſtit: tunc de oĩbus illis redditurus eſt rõnem coram deo. Vnde ſi preſidentes pñt prohibere

mala ⁊ nõ faciũt dãnabũtur. Jdeo vos q̄ vel
q̄ ꝑmittitis filios vr̄os vel filias turpia ⁊ vba
loqui ⁊ mala ꝑpetrare: ⁊ ridetis ⁊ nõ ꝓhibetis
⁊ vos patresfamilias familiã veſtraꝫ: ⁊ vos
iudices potẽtes ſubditos vr̄os: ſi impedire
poteſtis talia ⁊ nõ facitis: etiã ſi aliud malum
nõ habueritis q̄ꝫ illõ ſolũ: dãnabimini. Nonũ
pctm̃ alienũ eſt. Non manifeſtare pctã hoīꝫ
vt ab illis q̄ pñt ⁊ debent ⁊ tenent corrigere
corrigant. Ũñ q̄cũq; ſcit ꝑiculũ alioꝝ ⁊ alios
nõ auiſat ⁊ p̄munit ſiue ſit in corꝑe ſiue in re
bus ſiue in aĩa: cũ tñ bñ poſſet eos p̄munire
dãni reus erit ſi nõ fecerit. Sic ſilr̄ ſi tu ſcis
aliquẽ peccare ⁊ poſſes hoc manifeſtare vt ĩ
pediret ⁊ manifeſtaret: ſi nõ feceris reꝰ eris
Jtem ſi tu ſcis res furatas circa aliquẽ retẽ-
tas iniuſte ⁊ non vis dño rei intimare: vt ex
inde ſuam rem rehabere ⁊ recuꝑare poſſit: cũ
tñ hoc licite cõmode poſſis: reus eris coram
deo illius pctĩ ⁊ dãni. Jtem ſi videris aliquẽ
alteri dãnũ inferre in agro ſiue in prato ſiue
in horto: ⁊ cũ ꝓclamares ad eũ idẽ fortaſſis
ceſſaret a dãno inferendo: ſi ɔtẽpſeris vel ne
glexeris hoc facere in ſubſidiũ dño rei; tunc
reꝰ es corã deo. Sꝫ aliq̄ dicũt cũ aliq̄ iniuſte
fieri vident. q̄d hoc ad me ꝑtinet. R̃ndeo ꝙ
ex p̄cepto fraterne charitatis q̄libet tenet p̄e
uenire ꝑiculũ ſui ꝓximi ĩ corꝑe ⁊ in aĩa: cũ h
cõmode põt. Exemplũ. Si videres cecũ tran
ſire circa foueã ⁊ nõ p̄munires eũ: ſi caderet
in foueã ⁊ moreret, homicida illiꝰ eſſes corã
deo. Jtẽ cũ in ſinodo p̄cipit oībꝰ in eadẽ par
rochia exñtibꝰ vt manifeſtẽt crimina publica
ad corrigendũ ea: qȯ q̄dã nõ curãt. ⁊ ideo mi
ſerabilr̄ ſeipos dãnant. Ergo q̄cũq; cã ɔſan
guinitatis vel familiaritatis: vel cã lucri non
proderet pctm̃. qȯ ꝓdendũ eſſet ſm iura ſy-
moniam cõmitteret ⁊ grauir̄ peccaret. Jtem
quicũq; ſciret hereticũ vel phitoniſſam ⁊ nõ
proderet mortalr̄ peccaret. qꝛ meliꝰ eſt tales
corruptores fidei ꝓdere p̄latis eccl'ie q̄ꝫ diu
valde in pane ⁊ aqua ieiunare.

¶ De articulis fidei. Sermo. cxlvi.

Omnis qui viuit et cre
dit in me nõ morietur in eternũ.
Joh. xi. A Sciendũ ꝙ fides
freq̄nter eſt p̄dicãda fidelibꝰ: et
etiã ab eis diligẽter cuſtodiẽda. qꝛ fides eſt
fundamentũ oĩs boni. Apl's. i. Cor. iij. Fun
damentũ aliud nemo põt ponere p̄ter illud
qȯ poſitũ eſt. qȯ eſt ihs xp̄s. i. fides ieſu xp̄i.
vñ Aug. Fides eſt bonoꝝ oĩm fundamẽtuꝫ.
Fides eſt humane ſalutis initiũ: ſine hac ne
mo ad filioꝝ dei numerũ ꝑuenire põt. Heb.
xi. Jmpoſſibile eſt ſine fide placere deo. Er-
go vt deo placere poſſimꝰ debemꝰ hr̄e fidẽ re-
ctã integrã ⁊ firmã. Quia ſm aplm̃ ad Heb.
x. Juſtꝰ ex fide viuit. Nos igr̄ ex q̄ de fide ec-
cleſie locuturi ſumꝰ: tũc eſt notãdũ ꝙ ĩ ſym-
bolo apl'oꝝ ſunt. xij. articuli fidei ſm nũeruꝫ
xij. apl'oꝝ: a q̄bꝰ cõpoſitũ eſt. Nam apl'i ɔgre
gati deſcripſerũt. xij. articulos fidei ĩ primo
cõcilio. de quo hr̄ Act. xv. Cuiꝰ p̄ma diffini-
tio fuit data ꝑ beatũ petrũ. Et eſt ſciendũ ꝙ
btũs paulus nõ hr̄ ibi. qꝛ ꝓtũc nõ fuit electꝰ
in aplm̃: nec etiã ipſe eſt vnꝰ de numero duo
denario. Et primꝰ articulꝰ ꝑtinet ad p̄rem: ⁊
ſex ꝑtinent ad filiũ: ⁊ q̄nq; vltimi ad ſpiritũ
ſctm̃. Pro quo notandũ ꝙ nullꝰ dubitare dꝫ
ſed q̄libet xp̄ianꝰ tenet credere trinitatem ꝑ
ſonarũ: ⁊ vnitatem eſſentie diuine: nec tñ cu
rioſe ꝑſcrutãda eſt beata trinitas ſꝫ ſimplicit̄
credenda. Ber. Scrutari hanc temeritas eſt:
credere pietas: noſcere vita eterna. Quõ bea
ta trinitas multipliciter ꝓbet. Hoc q̄re an-
te ſermo. lxxv. O altitudo ⁊c̄. B Alterꝰ
ſciendũ ꝙ iſtos. xij. articulos fidei q̄libet hõ
tenetur credere. ⁊ qui in vno articulo erraret
nec firmiter crederet talis eſſet in ſtatu dam
nationis: qꝛ abſq; vera fide nullꝰ ſaluabitur
Marci. xvi. Qui nõ crediderit condẽnabit.
Et inſuꝑ q̄libet hõ cum ad annos diſcretõis
ꝑuenerit tenet addiſcere orõnem dñicam ſa
lutationẽ angelicã: ⁊ ſymbolũ apl'oꝝ: ſi vult
accipere ſacramentũ eucharistie. Et p̄mũ ar
ticulũ poſuit btũs petrꝰ dicẽs. Credo in deũ
patrẽ oĩpotentem creatoreꝫ celi ⁊ terre. i. ſm
Aug. Creatorẽ oĩm rerũ viſibiliũ ⁊ inuiſibili
um. Contra hũc articulũ dicũt manichei: vi-
ſibilia eſſe creata a p̄ncipe tenebraꝝ: inuiſibi
lia vero a deo. Que hereſis odibilis eſt deo ⁊
hoībꝰ ⁊ oībꝰ creaturis. Deo: qꝛ talis hereſis
deo ſuũ dominiũ minuit: dum viſibilia eius
dominio eiꝰ ſubtrahit. Hoībꝰ: qꝛ ɔtumelias
eis facit cum ex ꝑte q̄ viſibiles ſunt diabolo
eos attribuit. Jmo talis hereſis dehoneſtat
oẽs viſibiles creaturas dũ eas a diabolo dic̄
eſſe creatas. Exquo pꝫ ꝙ q̄libet xp̄ianꝰ debꝫ
firmiter deũ credere eſſe creatorẽ oĩm reruꝫ
viſibiliũ ⁊ inuiſibiliũ: ⁊ ꝙ nõ eſt aliq̄s vermi
culus in natura quin a deo ſit creatus.
C Jtem ſciendũ ꝙ ex conſideratiõe iſtius
articuli homo dirigit ad tria. Primo ad gra
tiarũ actiones. Quia exquo deus eſt creator
oĩm creaturarũ certũ eſt ꝙ quicquid ſumus

vel habemꝰ ꝙ hoc a deo ſumꝰ vel habemus
i. Cor. iiij. Quid habes qȯ nõ accepiſti. p̄s.
Dñi ẽ terra ⁊ plenitudo eiꝰ. Sꝫ exquo omia
a deo habemꝰ: tunc merito tenemur ei grãrũ
actiones referre. p̄s. Quid retribuã dño ꝓ oĩ
bus que retribuit mi. vñ Criſo. in ſer. Libe-
raliſſimꝰ eſt deꝰ. q̄ta tibi largitꝰ eſt ad ſuſtẽ
tationẽ: q̄ta ad eruditionẽ. q̄ta ad correcti-
onẽ. q̄ta etiã ad delectationẽ. ⁊ hec oĩa gra-
tis dedit. Secũdo inducimur ad bñ vtenduꝫ
rebus creatis. Nam creaturis debemꝰ vti ad
hoc ad qȯ create ſũt. Sũt aũt create ad duo.
Primo ad gl'aꝫ dei. ꝓuer. xvi. Uniuerſa ꝓpt̄ ſe
ipm̃. i. ad gloriã ſuã opatꝰ eſt deus. Secũdo
creature create ſunt ad vtilitatẽ hoīs. Ergo
vti debemꝰ creaturis ad honorẽ dei et ad vti
litatẽ ꝓpriã. Sꝫ heu plures ſunt qui non re
gratiant deo de creaturis ſuis. imo ſepius
abutunt donis dei. vñ Augu. de ciuita. dei.
Quiſq̄s bñficia dei nõ videt cecꝰ eſt: nec lau-
dat ingratꝰ eſt. quiſq̄s reluctat in laudando
inſanꝰ eſt. Sciendũ etiã ꝙ iſti multũ timere
debent q̄ male vtunt creaturis et donis dei
qꝛ de his diſtrictã reddituri ſunt rõem. Ũñ
Criſo. ſuꝑ Mat. Jn die illa nihil eſt qȯ r̃nde
amus vbi celũ ⁊ terra: aqua: ſol: et luna: dies
noctes: ⁊ totꝰ mũdꝰ ſtabũt aduerſus nos in
teſtimoniũ pctõꝝ nr̄oꝝ. Et ſi oẽs tacerẽt: tñ
cogitationes noſtre ⁊ ip̄a opa nr̄a aduerſum
nos ſtabũt ante oculos noſtros: accuſantes
nos corã deo dicẽte aplo. Roma. i. Cogitati
ones inuicẽ accuſantiũ ⁊c̄. Tertio ĩducimur
ex illo articulo ad cognitionẽ hũane dignita
tis. qꝛ deꝰ oẽs creaturas creauit ꝓpt̄ hoīem
et ſubiecit eas hoī. Geñ. i. Dñamini piſcibus
maris et volatilibꝰ celi ⁊ vni. ⁊c̄. p̄s. Oĩa ſub
iecisti ſub pedibꝰ eiꝰ: oues et boues ⁊c̄. Eſt g̃
hõ tãte dignitatis ꝙ dꝫ p̄eſſe omnibꝰ creatu-
ris. ⁊ ſubeſſe deo. D Secũdũ articulum
poſuit iohãnes euãgeliſta dicẽs. Et in ieſuꝫ
xp̄m filiũ dei vnicũ dñm nr̄m. Credere enim
debemꝰ ꝙ ieſus xp̄us ẽ vnigenitꝰ ⁊ verꝰ filiꝰ
dei: ⁊ ꝙ fuit cũ p̄re eternalit̄: ⁊ ꝙ ẽ alia ꝑſo-
na a p̄re. ⁊ ꝙ ẽ viniꝰ nature ⁊ ſubſtãtie cũ p̄re
⁊ eſt patri ſilis ⁊ coeternꝰ. Ũñ Joh. x. Ego et
pater vnũ ſumꝰ. ſ. ſm formã dei. et pat̄ ma-
ior me eſt. ſ. ſm formã ſerui ⁊ hũanitatis. Seq̄
tur dñm nr̄m. Ubi ſciendũ ꝙ libẽter debemꝰ
habere xp̄m ꝓ dño ꝓpt̄ quinq; conditiones
Primo qꝛ eſt nobilis. Lu. i. Altiſſimi filiꝰ. p̄s.
Magnꝰ dñs et laudabilis nimis: et magni-
tudinis eiꝰ nõ eſt finis. Secũdo qꝛ mãſuetꝰ
Ergo agnꝰ noīat. Joh. i. vbi dicit iohannes
baptiſta. Ecce agnus dei. Ũñ etiam Eſa. liij.
Et q̄ſi agnꝰ corã tondẽte ſe obmuteſcet. Ter-
tio qꝛ fortis ad ꝓtegẽduꝫ ⁊ liberandũ nos a
malo. p̄s. Dñs ꝓtector vite mee a quo trepi
dabo. Quarto qꝛ nos creauit. p̄s. Jpſe fecit
nos ⁊ nõ ipſi nos. Jnſuper nos redemit pro
prio ſanguĩe ſuo. Apl's. i. Cor. vi. Empti eñi
eſtis precio magno. Quinto qꝛ largꝰ ẽ ad re-
munerandũ ſuos ſeruos. Augu. li. xxij. de ci.
dei. Jpſe deꝰ erit finis deſiderioꝝ noſtroruꝫ
qꝛ ſine fine videbit. ſine tedio amabitur. ſine
fatigatione laudabitur Jtem Augu. in eodẽ
li. Qȯ deꝰ preparauit diligentibꝰ ſe fide nõ
capitur: ſpe non attingit: charitate non ap̄p
henditur: deſideria et vota tranſgredit. acq̄-
ri poteſt: eſtimari nõ poteſt. E Tertium
articulũ poſuit Jacobus maior frater iohã-
nis euãgeliſte: qui ambo fuerũt filij zebedei
dicens ſic. Qui conceptꝰ eſt de ſpiritusancto
natus ex Maria virgine. Ubi ſciendum ꝙ
non ſolũ eſt neceſſariũ xp̄iano credere filiuꝫ
dei: ſꝫ etiã neceſſariũ eſt credere eius incarna
tionẽ ꝑ quã nobis viſibilis ap̄puit. Baruch.
iij. Poſt hec in terris viſus eſt ⁊ cũ hominibus
ɔuerſatus eſt. Queritur hic quomodo incar-
natio xp̄i facta eſt. R̃ndeo. poſtq̄ angelꝰ ga-
briel fuit miſſus ad beatam virginẽ mariam
vt habet Lu. i. et ip̄a. ſ. maria credidit ⁊ con-
ſenſit: tũc ſpũſſctũs ſuꝑuenit in eam et ſan-
ctificauit et fecundauit eã: ⁊ formauit in in-
ſtãti de puriſſimo ſanguĩe virginis marie: vl̄
vt alij dicũt de puriſſimis eiꝰ humoribꝰ cor-
pus xp̄i: ⁊ in eodẽ inſtanti in quo formatuꝫ
eſt corpus creata eſt aĩa ex nihilo. ⁊ hec in eo
dẽ inſtãti ɔiuncta eſt corꝑi organiꝫato. Et il
la duo. ſ. corpꝰ ⁊ aĩa ſimul mox fuerũt diuini
tati vnita in filij dei ꝑſona. Et ꝙ dr̄ de ſpũ-
ſancto cõceptꝰ ꝑ hoc excludunt carnales com
mixtiones. Ũñ canit in hymno. Non ex viri-
li ſemĩe: ſꝫ miſtico ſpiramĩe vbũ dei factũ eſt
caro. Qui ſpũſſctũs ſm Henri. de vrima. ſu-
per ſimbolũ illã cõceptionẽ mũdã ab oĩ pec-
cato reddidit qȯ nũq̄ factum ẽ in aliq̄ puro
hoīe. Lꝫ eñi aliq̄ nati ſint ſine pctõ ⁊ ſctifica
ti in vtero mr̄is. ſicut btã virgo Maria. iohã
nes baptiſta ⁊ ieremias: tñ in pctõ originali
ſunt cõcepti. ⁊ ſm rõem ſeminalẽ deſcẽderũt
ab adam: xp̄s aũt nõ ſolũ natꝰ eſt: ſꝫ etiã con
ceptus fuit ſine pctõ a ſpũſancto. Augu. So
lius redẽptoris eſt eſſe ſine pctõ. Jtem ſcien
dum ꝙ q̄uis tota trinitas operata ſit incar
nationẽ xp̄i: qꝛ opa trinitatis ab extra ſunt ĩ-
diuiſa: tñ ſolus filiꝰ eſt incarnatus: vt dicit

btūs Aug. de fide ad petrū. Et Augu. ponit
tale exēplū. Si tres puelle tenerent vnā tuni
cam: ⁊ vna ex illis illā indueret. tūc illa idui
tio fieret a tribus puellis: ſʒ tn̄ niſi vna earū
ſolū indueret. Et alius doctoꝛ ponit tale ex
emplū. Si tres. ſ. petrꝰ: iohannes: et ādreas
ſimul agerēt rubricādo andreā rubꝛicatō an
dree fieret ab his tribꝰ ſimul: attamē ſolꝰ an
dreas rubꝛicaret. F Seqtur. Natus ex
Maria virgine. Circa qđ notandū ꝙ glorio
ſa virgo Maria virgo cōcepit: virgo pepit ⁊
etiā poſt partū virgo ꝑmanſit. Querit hic q̄
re xp̄s natꝰ ſit de btā virgine maria. Reſpon
det ſm̄ Henri. de vrima. ꝙ triplex eſt ſtatus
hūane nature. ſ. ꝯiugalis: vidualis: et virgia
lis. Primꝰ bonꝰ: ſecūdus melioꝛ: tertius opti
mus. Quicqđ aūt optimū eſt deo attribuit.
iō ꝯueniēs fuit vt de virgine naſceret. Et in
hoc etiā oñdit xp̄s excellentiā ſtatus virgini
tatis. Augu. Vnꝰ virginis ſancte partꝰ oīm
ſanctarū virginū eſt decꝰ. Secūdo ſm̄ alium
doctoꝛē. Per euā virginē facta eſt perditio.
ſic ecōuerſo ꝑ virginē Mariā facta eſt repa
tio. Vn̄ canit. Paradiſi poꝛta ꝑ euā cunctis
clauſa eſt: ⁊ ꝑ virginē Mariā iterum patefa
cta eſt. Tertio vt veritas ꝓphetie adimplere
tur. Eſa. vij. Ecce virgo concipiet et pariet fi
lium. G Quartū articulū poſuit ādreas
dicens. Paſſus ſub pontio pylato: crucifixꝰ
moꝛtuꝰ: ⁊ ſepultꝰ. Ubi ſciendū ꝙ ſicut crede
re debemꝰ incarnationē filij: ita neceſſarium
eſt credere paſſionē ⁊ moꝛtē eiꝰ. qꝛ ſm̄ Greg.
Nihil nobis naſci ꝓfuit: niſi redimi ꝓfuiſſʒ
Ubi aduertēdū ē circa paſſionē xp̄i. Pꝛimo
qs patit. Rn̄deo. dei filiꝰ ſumme bonꝰ ieſus
xp̄s Marie filiꝰ. Secūdo quer qualia patit
Rn̄deo. patit in rebꝰ exterioꝛibꝰ ſpoliatōem
qꝛ in cruce nudꝰ pepēdit: nec hauſtū aq̄ ha
buit. In coꝛꝑe amariſſimā afflictionē ⁊ dolo
rē: qꝛ a planta pedis vſqʒ ad verticē capitis nō
fuit in eo ſanitas. In aīa maximā triſticiaʒ
Vn̄ dixit. Triſtis eſt aīa mea vſqʒ ad moꝛteʒ
Tertio a quibꝰ patit. Rn̄det a pꝛincipibus ⁊
miniſtris: a iudeis et gentilibus. p̄s. Quare
fremuerūt gentes ⁊ populi meditati ſunt in
ania. Aſtiterūt reges terre et ꝑncipes cōue
nerunt in vnum aduerſus dn̄m et aduerſus
xp̄m eiꝰ. Quare patit. Rn̄deo. ꝙ ꝓpter pec
cata nr̄a ⁊ ſalutē noſtrā. Eſa. liij. Ipſe auteʒ
vulneratꝰ eſt ꝓpt iniq̄tates noſtras: ⁊ attri
tus eſt ꝓpt ſcelera nr̄a. Quinto qđ coegit eū
Rn̄deo. maxima charitas quam habuit ad
nos. Apoc. i. Dilexit nos ⁊ lauit nos a pctīs
nr̄is in ſanguine ſuo. Roma. v. Cōmēdat de
us ſuā charitatē nobis: qm̄ cū inimici eēmꝰ
xp̄s ꝓ nobis paſſus eſt: ⁊ moꝛtuꝰ iuſtꝰ ꝓ iniu
ſtis. H Seqtur. Sub pōtio pilato. Pro
quo ſciēdū ꝙ pontiꝰ eſt cognomē ab inſula
pōti noīatū. Sʒ pilatus eſt ꝓpꝛiū nomē. Et
ipſe erat gentilis et malus et indignus pa
ne. Qꝛ ſʒ Aug. Pctoꝛ nō eſt dignꝰ pane quo
veſcit. A q̄ malo hoīe xp̄us eſt ſententiatꝰ et
iudicatꝰ ad moꝛtē. Itē ſciēdū ꝙ Vincentius
in ſpeculo hyſtoꝛiali dicit ꝙ pilatꝰ accuſatꝰ
eſt in multis coꝛā vitellio pꝛeſide ſyrie. Pꝛio
de moꝛte hoīm innocentum: quos occiderat
Itē ꝙ imagines gentiliū ponebat in tēplū.
Itē ꝙ pecuniā poſitā in coꝛbanā redigebat i
ſuos vſus. inde faciens aqueductū in domū
ſuā. Et ꝓ his miſſus eſt in exiliū: ⁊ ibi icidēs
in multas calamitates ſe ꝓpꝛijs manibꝰ in
terfecit. Itē notādū ꝙ tūc xp̄s paſſus ē ſub
vno pilato iudice. ſ. q̄ ſic noīabat. nūc quoti
die in ſuis mēbꝛis a multis patitur. Mat.
xxv. Qđ vni ex minimis meis feciſtis mihi
feciſtis. Et iō ſi iniuriā pateris a iudice iniq̄
noli remurmurare: ſʒ memēto dominū nr̄m
ieſum xp̄m iniurioſe paſſum ſub pontio pi
lato. Itē ſi ſubditꝰ es ⁊ habes p̄latum coꝛru
ptum et pꝛementē te cōtra iuſticiā ſis pati
ens: qꝛ ip̄e ē tuꝰ pilatꝰ. Si mulier es ⁊ habes
virum furioſum te ꝑcutiētē: ſis patiēs: quia
ip̄e ē pilatꝰ tuꝰ. Si ſeruꝰ es ⁊ habes impiuʒ
dn̄ʒ ⁊ crudelē te moleſtantē: ſis patiēs: quia
ip̄e ē pilatꝰ tuꝰ: ⁊ ſic de alijs. Et oēs illi ꝑdi
cti debēt eſſe patiētes: qꝛ pꝛo his tribulatio
nibꝰ habituri ſunt p̄miū magnū i celo. Ma
thei. v. Beati eſtis cū maledixerint vobis ho
mines ⁊ ꝑſecuti vos fuerint ⁊ dixerint oē
malū aduerſus vos mētientes ꝓpt me gau
dete ⁊ exultate qm̄ merces vr̄a copioſa eſt in
celis. I Quintū articulū poſuit philip
pus dicens. Deſcēdit ad inferna. Circa queʒ
articulū p̄mo querit quo tp̄e vel q̄ hoꝛa xp̄s
deſcēdit ad inferna. Rn̄r ſm̄ Tho. ꝙ ſtatim
qn̄ aīa xp̄i a coꝛpoꝛe ſeꝑata fuit tunc aīa xp̄i
diuinitati vnita deſcēdit ad limbū patrū: et
māſit ibi ab hoꝛa moꝛtis xp̄i q̄ fuit ſexte ferie
nona vſqʒ ad hoꝛā reſurrectōis. Et hoc fuit
tp̄s quadraginta hoꝛarū. qꝛ diluculo diei do
minice reſurrexit. ⁊ eadē hoꝛa reſurrectōis e
duxerat p̄res de lībo. Et in die aſcēſiōis ſue
ꝑduxit iſtas aīas ad celū: q̄s in die reſurrecti
onis eduxerat de limbo. vn̄ Aug. in ſer. de re
ſurrectione dn̄i. Sicut cū dn̄o reſurrexerunt
ita cū eo aſcendēte ip̄i etiā aſcēdiſſe credunt

Item ſciendū ꝙ aīa xp̄i fuit ſeꝑata a coꝛꝑe:
ſʒ diuinitas ſemꝑ ꝑmanſit cū aīa deſcēdente
ad inferna: ⁊ etiā cū coꝛꝑe in ſepulchꝛo iacē
te. Item ſciēduʒ ꝙ ante xp̄i paſſionē q̄ttuoꝛ
fuerūt receptacula aīaꝝ. Pꝛimū receptacu
lū fuit infernꝰ dānatoꝝ. Et ad hūc locū xp̄s
non deſcēdit: nec ab illo aliquē liberauit: qꝛ
in inferno nulla eſt redemptio. Vn̄ Greg. xi.
lib. moꝛal. Nequaq̄ʒ vltra mīa parcentis libe
rat: quos ſemel in locis penalibꝰ iuſticia iu
dicantis dānat. Ergo ꝓ talibꝰ damnatis nō
eſt oꝛādū. Vn̄ Aug. Si ſcirē aīam p̄ris mei ī
inferno nō plus oꝛarem ꝓ ea q̄ ꝓ diabolo.
Secundū receptaculū eſt limbus pueroꝝ. i.
illoꝛum infantiū in pctō oꝛiginali decedenti
um: qui limbus eſt ſupꝛa infernū: ⁊ ibi eſt pe
na dani. i. carentia viſionis diuine: ⁊ non pe
na ſenſus. i. ſenſibilis pena nō eſt ibi. Et ſūt
ibi tenebꝛe exterioꝛes ⁊ interioꝛes. i. carētia
gratie: ⁊ etiā carentia viſionis diuine. Ad il
lum locū xp̄s etiā nō deſcēdit: nec ab illo ali
quē liberauit. Ratio huiꝰ eſt: qꝛ iſti puuli nō
fuerūt capaces grē ieſu xp̄i ⁊ fructꝰ redēptio
nis ieſu xp̄i. Tertiū receptaculū eſt purgato
riuʒ: ⁊ eſt ſupꝛa limbū pueroꝛū in q̄ eſt ignis
coꝛꝑalis in quo aīe illoꝝ puniūt: q̄ hic ī hac
vita pn̄iam ſuā nō impleuerūt vſqʒ ad ſatiſ
factionē condignā. Querit vtrū illi q̄ fuerūt
in purgatoꝛio liberati ſunt qn̄ xp̄s deſcendit
ad limbū patrū. Rn̄det ꝙ nō oēs: ſʒ ſolū illi
q̄ ꝓ tūc fuerūt purgati ſufficient: vel merue
runt ħ ꝙ ꝓ illo tp̄e. ſ. in deſcenſu xp̄i liberari
debuiſſent. Quartū receptaculū ⁊ ſupꝛemuʒ
eſt limbꝰ ſanctoꝝ patrū: vbi fuit carētia viſi
onis dei: ⁊ nulla pena ſenſibilis. Ad iſtū lo
cū xp̄s deſcendit ⁊ eū fregit: ⁊ ſanctos p̄res
inde eduxit. Ex iſto articulo habemꝰ duo do
cumenta. Pꝛimū ꝙ hr̄e debemꝰ ſpem de deo
qꝛ ſi illos q̄ fuerūt in limbo viſitauit: tunc q̄
libet noſtrū pōt ꝯfidere ꝙ nos in tribulatio
nibus noſtris nō derelinquet. Vn̄ p̄s. Cum
ipſo ſum in tribulatione eripiā eum ⁊ gloꝛi
ficabo eū. Scd̄m documentū eſt ꝙ debemus
ſubuenire aīabꝰ ꝓximoꝝ. Si em̄ xp̄s deſcen
dit ad inferos vt ſuos caros amicos libera
ret: ⁊ nos exēplo ip̄iꝰ debemꝰ ſubuenire aīabꝰ
amicoꝝ ⁊ parētū ꝑ ſuffragia: q̄ ſiūt ſm̄ Gre.
per oꝛōnes: elemoſynas: ieiunia: miſſas ⁊ ꝑ
alia oꝑa bona. Vn̄ ip̄i clamāt ad nos illud.
Job. xix. Miſeremini mei miſeremini mei:
ſaltē vos amici mei. Sextū articulū poſuit
ſctūs Tho. dicēs. Tertia die reſurrexit a moꝛ
tuis. Et iſtū articulū Tho. cōuenienter poſu
it: qꝛ in illo pꝛius dubitauit ⁊ de eo poſt ple
ne certificatus eſt. vt hr̄ Joh. xx. vbi xp̄s di
xit Thome. Infer digitū tuū huc ⁊ vide ma
nus meas: affer manū tuā ⁊ mitte in latꝰ me
um ⁊ noli eē incredulꝰ: ſʒ fidelis. Vn̄ ſanctus
Tho. de aquino dicit ꝙ ſctūs Tho. apl'ſ nō
ſolū vidit vulnera xp̄i: ſʒ ⁊ tetigit. Et eſt ſciē
dum ꝙ xp̄s ante tertiā diē reſurgere noluit
ꝓpter moꝛtis ꝓbationē. Si em̄ ſtatim reſur
rexiſſet nō fuiſſet creditū ꝙ vere moꝛtuꝰ fu
iſſet. Sʒ ſicut in oꝛe duoꝝ vel triū ſtat oē ver
bū. ſic in tribꝰ diebus experiri poſſumꝰ oē fa
ctū. Ultra vo tres dies noluit differre reſur
rectionē ſuā ꝓpt aplo'ꝝ ꝯſolatōeʒ q̄ remāſe
rūt in erroꝛe timoꝛe ⁊ doloꝛe: ſʒ ip̄e reſurgēs
eos certificauit: ꝯfoꝛtauit ⁊ letificauit. Iteʒ
notandū ſm̄ Henri. de vri. Sicut neceſſariū
eſt nobis credere ꝙ xp̄s moꝛtuꝰ fuit: ita etiā
ꝙ a moꝛtuis reſurrexit. qꝛ hoc valet ad ſuble
tionē ſpei nr̄e. Quia mēbꝛis dat ſpes a con
ſideratiōe capitis. qꝛ ſicut xp̄us reſurrexit a
moꝛtuis ⁊ nos reſurgemus.

¶ Sermo. cxlvij. Et eſt ꝯtinuatio p̄cedentis
de ceteris articulis fidei.

Sſumptus eſt in celum

a ⁊ ſedet a dextris dei. Mar. xvi.
K Iſtū articulū poſuit beatus
Bartho. Et in articulo iſto atten
dere debemꝰ magnitudinē virtutis dei: quia
aſcendit in foꝛma hūana cū coꝛꝑe ⁊ aīa. ſ. de
mōte oliueti: q̄ diſtat a hieruſalē ꝑ mille paſ
ſus: ⁊ p̄ntibus ip̄is aplis cū beatiſſima virgi
ne Maria ⁊ alijs mulieribꝰ q̄ ſecute ſunt eū
a galilea: ⁊ coꝛā ſeptuagintaduobꝰ diſcipul'.
Et veriſile eſt ꝙ non ſolū iā dicti p̄ntes fue
rūt in mōte oliueti: ſʒ etiā multi alij diſcipu
li xp̄i occulti ꝓpt metū iudeoꝝ ibidē ēt fue
runt. vt Nichodemꝰ. Gamaliel: Joſeph ab
arimathia: ⁊ plures alij q̄ venerūt cuʒ aplis
ad montē oliueti vt viderēt xp̄m dn̄m ſuum
aſcendere in celū. Dicit etiam magiſter hiſto
rie ꝙ facto pꝛandio in die aſcenſionis: cōgre
gauerūt ſe in mōte ſyon xp̄i diſcipuli: ⁊ exie
runt cū ꝓceſſiōe in montē oliueti: vt viderēt
xp̄m aſcendere cū potentia magna. Itē ſciē
dū ꝙ xp̄s aſcendit gaudenter ſm̄ illud p̄s.
Aſcēdit deꝰ in iubilatione ⁊c̄. Nec ip̄e ſolus
gaudebat: ſʒ etiā ip̄i homīes q̄ fuerūt p̄ntes
Similit ip̄i angeli ⁊ oēs aīe q̄ ab eo de lim
bo liberate fuerūt: videlʒ ſanctoꝝ patrū: pꝛo
phetarū: patriarchaꝝ: ſanctoꝝ: īnocētiū. ſcti
Johannis baptiſte: ⁊ eoꝝ oīm iuſtoꝛum qui

fuerūt ab initio mūdi: mortui ⁊ purgati. De
autē ſingule cū xpo aſcenderūt ⁊ fuerūt i ma
xima iubilatione. ⁊ hoc voluit ſignare ps. di
cēs. Aſcendēs in altū captiuā duxit captiui
tatē. i. illos q̄ fuerant capti in limbo inferni.
Z Octauū articulum poſuit Mathe⁹ di-
cens. Jnde ventur⁹ eſt iudicare viuos ⁊ mor
tuos. Un̄ ſciendū eſt ꝙ quilibꝫ xpian⁹ tenet
credere futurū iudicium. q2 eſt articul⁹ fidei.
Et iſte nobis incutere dꝫ timorē magnū: q2
de oibus reddituri ſum⁹ in eo rōnem diſtri-
ctam. Un̄ Eccli. xij. Cuncta q̄ fiunt adducet
dn̄s ad iudiciū. Nam reddituri ſumus rōeꝫ
de cogitationibus noſtris. Un̄ Greg. Sicut
de⁹ cogitatōes vniuſcuiuſq; ꝯſiderat: ſic cun
ctos greſſus dinumerat: vt nec minutiſſime
cogitationes q̄ apud nos vſu viluerūt in ei⁹
iudicio indiſcuſſe remaneāt. Sapie. i. Jn co-
gitationibus impij interrogatio erit. Jtē de
oibus verbis. Math. xij. De om̄i verbo ocio-
ſo qđ locuti fuerint hoīes ⁊c. Jtem de omni
bus opibus noſtris que geſſim⁹ in corpe. ſ. đ
omni greſſu: viſu: tactu: auditu: ⁊ ſic de alijs
Un̄ apl's. ij. Cor. v. Omnes nos manifeſta-
ri opꝫ ante tribunal xpi: vt referat vnuſqſq;
prout geſſit in corpe ſuo: ſiue bonuꝫ ſiue ma-
lum. Jtem de reb⁹ tpalibus quō lucratus es
illas: quō poſſediſti: ⁊ quō expendiſti. Jtem
quilibet de officio ⁊ artificio ſuo. ſ. faber: ſar
tor: ſutor: piſtor: ⁊ ſic de alijs. Silr ⁊ officia-
les ⁊ magiſter ciuiū: ⁊ ſic de alijs. Jtem qui-
libet de ſtatu ſuo ſiue matrimoniali ſiue vi-
duali: ſiue virginali quō quiſq; ſm ſtatū ſuū
vixerit. M Nonū articulū poſuit Jaco
bus minor frater Symonis et iude dicens.
Credo in ſpm̄ſanctū. Sicut em̄ credimus in
prēm ⁊ filium: ſic et in ſpm̄ſctm̄ credere nos
opꝫ: cum ſit ipſi patri ⁊ filio cōſubſtantialis
⁊ equalis ⁊ eiuſdē eſſentie cuꝫ patre ⁊ filio.
Ergo de neceſſitate ſalutis tenet q̄libet xpia
nus credere ꝙ ſpūſſanctus ꝓcedat a patre ⁊
filio. ⁊ in illo articulo greci errant q̄ dicūt ꝙ
ſpūſſanctus ſolū a patre ꝓcedat ⁊ nō a filio
qđ falſum eſt ⁊ ꝯ fidem xpianam. Un̄ canit
in ſimbolo miſſe. Qui a patre filioq; ꝓcedit
Unde etiā ab apoſtolo. Spūs filij nūcupat.
Gala. iiij. Miſit deus ſpm̄ filij ſui in corda
veſtra ⁊c. Si ergo ſpūs filij eſt vtiq; eſt a fi-
lio: ⁊ ita planū eſt ꝙ ꝓcedit ab eo. Jtem ſciē
dum ꝙ ſpūſſanctus ab oibus deſiderandus
eſt. q2 ꝑ ipm̄ viuificat hō. Joh. vi. Spūs eſt
qui viuificat. Nam q̄ caret ſpū ſancto mortu
us eſt. Nam ſicut ſpūs rōnalis neceſſari⁹ eſt
corpori vt illud viuificet: ſi em̄ auferat ſpūs
corpus in puluerē reuertet. Eodem mō ſpūſ
ſanctus hꝫ ſe ad aīam. ps. Auferes ſpm̄ eoꝝ
⁊ deficient. Etiam neceſſarius eſt nobis ſpi-
ritusſctūs. q2 nō niſi ꝑ euꝫ a malo liberamur
⁊ bonū opamur. Un̄ Aug. in li. de gra. deſi-
derate auxiliū gr̄e: qua ſola oēs liberamur a
malo: ſine qua nullū prorſus ſiue cogitando
ſiue volēdo: ſiue amādo: ſiue agendo facim⁹
bonū. N Decimū articulū poſuit Symō
dicens. Sanctā eccl'iam catholicā. Et ſciēdū
ꝙ ſic intelligit ille articul⁹. credo in ſpm̄ſan
ctū ſctām eccl'iam ſanctificantē. Et eſt ſcien
dū ꝙ eccl'ia eſt ꝯgregatio fideliū. Et quilibꝫ
hō in gr̄a exn̄s eſt mēbrū eccl'ie ſancte: ⁊ xps
eſt caput eccl'ie. Un̄ apl's ad Ephe. v. Uir eſt
caput mulieris: ſicut xps eſt caput eccl'ie. Eſt
aūt ſancta eccl'ia in tres partes diuiſa. Una
eſt in mūdo q̄ adhuc eſt in timore ⁊ expecta-
tione. Secūda eſt in celo q̄ eſt ſine timore et
ſine expectatōe. Tertia eſt in purgatorio que
medio mō ſe hꝫ: q2 eſt in expectatōe cum ad
huc gl'iam vite nō habeat: eſt tn̄ ſine timore
q2 hꝫ liberū arbitriū i bono ꝯfirmatū. Jſtas
tres ptes eccl'ie repn̄tant tres ptes ſacramē
ti euchariſtie q̄ in altari fiunt. O Unde
cimū articulum ſm Henri. de vrima. cōpoſu
it Judas thadeus frater Symonis ⁊ Jaco-
bi minoris dicēs. Sāctoꝝ cōmunionē remiſ
ſionē pctōꝝ. Pro quo ſciendū ꝙ ſanctorum
cōmunio eſt bonoꝝ ſpūalium ꝑ ſctōs acqui-
ſitoꝝ cōgregatio. Un̄ inter alia q̄ ſunt nobis
credenda etiā ſanctoꝝ cōmunicatio in eccl'ia
credenda eſt. Nā oēs xpiani exn̄tes ſine pctō
mortali: ꝑticipes ſunt oīm bonoꝝ q̄ fiūt in
eccl'ia ꝑ quodlibet mēbruꝫ eccl'ie. Sic̄ ſi can-
dela accendat pro aliquo ſpecialiter oēs qui
cum eo ſunt bn̄ficium candele pcipiunt: niſi
in viſu impediant. ſ. obſtaculo pcti mortalis
qđ obtenebrat intellectū ⁊ inficit affectū ut
illud ps. Participē me fac de⁹ oīm timentiū
te. Ratio aūt q̄re cōmunia ſunt bona eccl'ie
eſt charitas ⁊ vnitas fideliū: q2 charitas nō
querit q̄ ſua ſunt: ſꝫ qđ vtile ⁊ bonū eſt mul-
tis: iō ipſa eſt diſtributrix bonoꝝ q̄ fiunt in
eccl'ia. Hoc etiam pōt ꝓbari. Primo in hoīe
in quo cibus cū fuerit bene digeſtus dirigit
ad ſingula membra ſana. Secūdo ꝓbat hoc
in arbore in qua humor ꝑ radices attract⁹ di
uidit in ſingulos ei⁹ ramos: ſaltē nō aridos
Quo ad ſcđam partem pn̄tis articuli. ſ. de re
miſſione peccatoꝝ firmiter eſt credendū ꝙ
om̄e peccatū ſiue ſit actuale ſiue originale in

eccl'ia pōt remediari ⁊ mederi. Nam per
baptiſmū tollit oē pctm̄ in baptizato non ſi
cte accedēte: ſiue ille baptizat⁹ ſit adult⁹ ſiue
paruulus. Jtem poſt baptiſmū q̄tienſcunq;
qs lapſus fuerit in pctm̄: ſiue ſit mortale: ſi-
ue veniale poterit ꝑ verā pniaꝫ repari. Ergo
firmit credere dꝫ qlꝫ ꝙ i eccleſia catholica ē
remiſſio omniū pctoꝝ: et in nulla alia ſecta.
q2 extra eccleſiā nō eſt ſalus. Et cōtra iſtum
articulū faciunt hoīes deſpati q̄ ꝑpt magni
tudinē vel multitudinē pctoꝝ deſpant qđ ē
maximū pctm̄. vn̄ Jſi. de ſum. bo. Deſperatō
eſt peior oī pctō. Un̄ etiā Augu. ſup Job. De
nemine deſperādum eſt in hac vita. Solum
em̄ deſpationis crimē eſt qđ mederi non pōt
Ergo credere debem⁹ remiſſionē pctoꝝ q̄tū
cūq; etiaꝫ magnus ſit peccator. ⁊ ſi mille mi
lia peccata mortalia cōmiſiſſet. Et ſm Bern.
Maior eſt dei pietas q̄ quis iniq̄tas. Sic̄
em̄ ſcītilla i medio maris. ita oīs malicia ho
minū ad miām dei. Duodecimū articulū cō-
poſuit Mathias dicens. Carnis reſurrectio
nem ⁊ vitā eternā amen. Credere debem⁹ ꝙ
oēs hoīes ſimul reſurgēt i die nouiſſimo. Un̄
Joh. vi. Ueniet hora in qua om̄s qui in mo-
numētis ſunt audiēt vocē filij dei: et qui au
dierint viuent. Un̄ Apl's. i. ad Cor. xv. Oēs
quidē reſurgem⁹. ſ. tam boni q̄ mali. Unde
credendū eſt omni xpiano ꝙ quilibet homo
idem in numero cū eodē corpe cum quo iam
viuit reſurget. vn̄ Job. xix. Ruſum circūda
bor pelle mea: et in carne mea videbo deum
ſaluatorē meū. quē viſurus ſuꝫ egoipſe ⁊ nō
alius: ⁊ oculi mei cōſpecturi ſunt. Hoc dicit
ad denotandū idēptitatē corpis ꝓprij q̄uis
em̄ corpus in cinerē ⁊ puluerē redactū ſit: tn̄
oia q̄ ſpectāt ad cōplementū corpis redibūt
⁊ idē corp⁹ reſurget: ⁊ eadē aīa illi⁹ hoīs hoc
idē corp⁹ ecōuerſo aſſumet et ei cōiungetur.
Et om̄s reſurgem⁹ in illa etate in q̄ xps fuit
qn̄ mortē ꝓ nobis ſuſtinuit tam ſenes q̄ iu-
uenes. Et corpus cuiuſlꝫ electi erit in reſurre
ctione imortale: ſubtile: incorruptibile: ſine
om̄i defectu ⁊ clarum ⁊ impaſſibile et agile.
Sꝫ corp⁹ cuiuſlibet reprobi erit valde paſſi-
bile: groſſum ponderoſum ⁊ obſcurū. De iſto
pleni⁹ habet ſupra ſermo. l. E. Sed q̄tuꝫ ad
ſecundam partē iſtius articuli vbi dicit. vitā
eternam. ſciendū ꝙ quilibet hō debet crede-
re vitam eternam poſt hanc vitā. de qua di-
cit Aug. li. ij. de ci. dei. O chare illā vitam am
plecti debuiſti vbi eſt vita ſine morte: lux ſi-
ne tenebris: iuuentus ſine ſenectute: pax ſine
diſcordia: voluntas ſine iniuria: regnuꝫ ſine
cōmutatione quod nūq̄ amittit. Et in vita
eterna habebūt electi fercula multa precioſa
et dulcia. De hoc quere ante ſermo. cxlvj. P.

¶ De ſacramētis. Sermo. cxlviij.

Amaritan⁹ appropians

ſ alligauit vulnera eius infundēs
oleum et vinum. Luce. x. P
Unde ſciēduꝫ ꝙ ſamaritanus. i.
chriſt⁹ vulnerato appropinquans curationi
eius ſacramētorū alligamēta adhibuit. q2 ꝯ
originale pctm̄ et actuale ſacramentorum re
media deus inſtituit. Unde ſciendum ꝙ ſe-
ptem ſunt ſacramēta: que deus inſtituit. Et
in quolibet ſacramēto datur ſpecialis gratia
digne recipienti ipſum ſacramētum. Et ſm
Ray. quinq; dicunt neceſſitatis. q2 ſunt ſub
precepto: et tenetur quilibet ad ea ſuſcipien
da ꝑ loco ⁊ tpe. ſ. baptiſmus: cōfirmatio: pe-
nitentia: euchariſtia: et extrema vnctio. Re-
liqua duo ſacramēta ſunt volūtatis. ſ. ordo
et matrimoniū. Q Jtē queritur vtrū ſa
cramēta debēt pctōrib⁹ dari. Rn̄r ſm Ray.
Propter occulta pctā nō ſūt ſacramenta de
negari alicui niſi per admonitionē ſecretam
in ſpeciali vel publicam factam in generali.
vt patꝫ de ꝯſe. diſ. ij. Non ꝓhibeat. Exiſtens
autem in pctō mortali: ſiue occulto ſiue ma-
nifeſto mortalit peccat recipiēdo ſacramēta
vt ptꝫ diſtin. xl. Multi. ⁊. xcv. Jllud. xi. q. iij.
Audi. Similit ⁊ miniſtrās ſacramēta in pec
cato mortali peccat mortaliter. R Que
ritur vtrum ſacramēta poſſint iterari. Rn̄r
ꝙ ſunt tria que nō poſſunt iterari. ſcilꝫ ba
ptiſm⁹: ꝯfirmatio: et ordo. q2 in collatōe iſto
rum triū imprimitur caracter aīe: qui etiā ꝑ
mortē nō pōt ab aīa ſepari. Un̄ ſi quis reſu-
ſcitaret nō eēt ſecūdario baptizād⁹ nec cōfir
mād⁹: nec reordinand⁹. Sec⁹ ē de alijs q̄ttu-
or ſacramētis. Un̄ magiſter Hugo dicit. Si
lazar⁹ poſt reſuſcitationē voluiſſet reſumpſiſ
ſe vxorem ſuā oportuiſſet ꝙ de nouo ꝯtraxiſ
ſet. Un̄ ꝑ mortē ſoluitur matrimoniū. Silr
et euchariſtia et pn̄ia et extrema vnctio reite
rātur. Un̄ ſciendū ꝙ baptiſm⁹ eſt primū ſa-
cramētū et ianua et fundamētuꝫ oīm ſacra-
mentoꝝ. q2 nulli ꝯfertur in eccl'a alioꝝ ſacra
mentorum niſi prius ſit baptizatus. S
Queritur quis ſit baptiſmi effect⁹. Reſpon-
det ꝙ baptiſm⁹ digne ſumētib⁹ delet omnē
culpam originalē: mortalē: et venialem: ⁊ re
ſtituit primā innocentiam quo ad animam.

Et inſuper extinguit ignē infernalē: et etiaꝫ
purgatorij ꝙtū ad ipm baptiʒatū. Et etiam
delet oēm ſatiſfactionē quā hō in pn̄ti debe
ret ꝓ pctīs ſuis explere. ħ ptꝫ. qꝛ ſi aliqs īfi-
delis iudeꝰ vel paganꝰ mille annis vixiſſꝫ: ⁊
oī die mille pctā mortalia ꝑpetraſſet: ſi ꝯuerti
tur et fidē ſuſceperit: ⁊ ſic cū deuotiōe bapti-
ʒatus fuerit: tūc nulla pnīa ſatiſfactoria ſibi
imponenda eſt. qꝛ baptiſmꝰ tollit oēm ſatiſ
factionē. Et ſi talis īmediate poſt baptiſmū
moreref ſtatī ſine oī purgatorio euolaret ad
celum. Ex quo ptꝫ ꝗꝫta ſit fatuitas mulierūꝫ
que incōſolabilit̄ dolent de morte puerorūꝫ
ſuoꝝ: q̄ poſt baptiſmū in pueritia decedunt
anteꝙ baptiſmalē innocētiā ꝑdunt. Et valde
fatuū eſt eas dolere de hoc ꝙ filij earū trāſe
unt a ſocietate hominū ad ſocietatē angelo-
rum a valle lachrymarū ad glīaꝫ: de exilio ad
patriā. Uñ puero baptiʒato anteꝙ ānos di-
ſcretionis attigerit ſemꝑ ē celū aptū et ꝙci-
to morit̄ etiam q̄licūqꝫ morte ſtatim euolat
ad celū. Itē ſciēdū ꝙ q̄ttuor ſigna fiunt āte
baptiſmū ⁊ tria poſt baptiſmū ipi puero. Et
q̄d iſta ſignificēt hoc q̄re ſupra ſer. lxxvij. B.
T Secūdū ſacramētū eſt confirmatio. Cir
ca qȯ q̄rit̄ vtrū cōfirmatio ſit aliq̇ modo ſa-
cramentū neceſſitatis. Rn̄det̄ ꝙ ſic propter
ſpūalē pugnā ad quā hō iuuat̄: licet ſimplr̄
nō ſit ſacrm̄ neceſſitatis. qꝛ ſine ipſo homo
pōt ſaluari. Sꝫ qui ex cōtemptu dimitteret
illud ſacramētū dānaret̄. qꝛ eiꝰ cōtēptꝰ dam
nabilis eſt. vt dicit ſanctꝰ Tho. in. iiij. di. vij.
Queritur vtrū cōferat̄ grā in ſacramēto con
firmationis. Rn̄r ſm ſctm̄ Tho. ꝙ gratia cō
fertur non ſolū cōiter: ſicut in quolibet ſacr̄o
confert̄ grā emundās a pctō: ſed etiā ſpālis
grā per quā quis deputatur ad effectū ſcti-
tatis: ⁊ ydoneus ſit ad xpm confitendū. Uñ
de grato facit magis gratuꝫ. Item queritur
quibꝰ debeat cōferri. Rn̄det̄ ſm ſctm̄ Tho.
Oībus xp̄ianis etiā pueris: viris ꝙ̄ mulieri
bus: quibꝰ ē cōis ē pugna ſpūalis. quia ſm
Iob. vij. Militia eſt vita hoīs ſuꝑ terrā. Itē
ſciēdū ꝙ ſex reqrunt̄ ad cōfirmationē. Duo
ex parte ſacramēti in ſe. ſ. materia criſmatis
⁊ forma verboꝝ que talis eſt. Signo te ſigno
crucis cōfirmo te criſmate ſalutis. In noīe
patris ⁊ filij ⁊ ſpūſſcti. Et duo ex parte mini
ſtri. ſ. dignitas pontificalis: et debita intētō
Et duo ex parte ſuſcipientis. ſ. frons in q̄ dꝫ
fieri criſmatio: et ꝙ confirmādꝰ ſit baptiʒa-
tus. Item ſciendū ꝙ vnctio criſmatis tripli
citer fit in tribꝰ ſacramētis que imprimunt

caracterem. In baptiſmo fit in vertice ad ſi-
gnificandū fidei ſuſceptionē. In confirma-
tione fit in frōte ad deſignādū cōferri auda-
ciā cōfitēdi nomē xp̄i. In ordīe fit in mani-
bus ad ſignificandū ptātē conſecrādi corpꝰ
xp̄i. U Item ſciēdū ꝙ effectus cōfirma
tionis eſt multiplex. Primo grām datam in
baptiſmo cōfirmat. vñ ps. Cōfirma hoc deꝰ
qȯ operatꝰ es in nobis. Secūdo ad militiā
ſpūalē preparat. Et qꝛ oēs xp̄iani debent eē
in bello xp̄i: g̊ oēs dn̄t recipe hoc ſacrm̄ vt fa
cilius poſſint contra mundū: carnē et dyabo
lum pugnare. Tertio ad conſtantē confeſſio
nē noīs xp̄i animat quē opꝫ verū deū ⁊ verū
hoīem cōfiteri. Primo em̄ opꝫ vt confitea-
mur eū ſm diuinā naturā patri ⁊ ſpūiſancto
coequalē qȯ notat̄ in forma ipoꝝ verborum
vbi fit exp̄ſſio trinitatis. Secūdo vt cōfitea
mur eū ſm humanā naturā crucis ſuppliciū
ꝑtuliſſe: qȯ notat̄ in crucis conſignatione q̄
fit in fronte. Quarto intus ⁊ extra nos ſpiri
tuali decore ornat. Intus quidē ꝑ ꝯſcie pu-
ritatē. Extra ꝑ odorem bone fame. Et ħ duo
deſignant̄ in criſmate qȯ conficit̄ in oleo ꝓ-
pter primū ⁊ balſamo ꝓpter ſecūdū. Quito
in bonis agendis et malis ſuſtinēdis robo-
rat. Datur eī hic ſpūſſanctꝰ ad robur. Sexto
aīam et corpꝰ ornat. Animā quidē per impſ
ſionē caracteris: corpus vero per clipeū cru-
cis. Septimo per illud ſacramētū fiūt fide-
les pleni xp̄iani: plenitudine dico copie qui
tn̄ ī baptiſmo pleni facti ſunt plenitudīe ſuf
ficientie. Octauo poſt pugnam coronat: qȯ
notat̄ in vitta q̄ circa caput ligat̄. Cōſiderā-
dū eſt aūt de illo ſacr̄o: ꝙ ſi quis illud ī mor
tali peccato reciperet peccaret mortalit̄. Er-
go iuuenes qui debent confirmari inducen-
di ſunt vt antea confiteantur et inſinuandi
ſunt eis effectus ſacramenti cōfirmationis:
vt eo maiorem deuotionem ad illud ſacrm̄
digne ſuſcipiendum acquirant. Tertium ſa-
cramentum eſt penitentia. Et ſm Augu. Pe
nitentia eſt preterita mala plangere et plan
genda iterum non committere. De confeſſio
ne: contritione: et ſatiſfactione: et de penitē
tia vera vel falſa. Quere ante ſermone. xliij.
H. et etiam. xliij. R. Quartum ſacramentū
eſt eucharistia in quo idem xp̄us qui eſt de
virgine natus et pro nobis paſſus continet̄:
verus deus et verus homo. Et ꝗꝫ bonum ſit
digne communicare: et quomodo in hoc ſa-
cramento eucharistie quinqꝫ partes recipiū
tur, hoc quere ante ſer. xlvij. C. X Quin-

tū ſacrm̄ eſt extrema vnctio. Materia autē
huiꝰ ſacramenti eſt oleū oliue ab ep̄o ꝯſecra
tū. ⁊ tale oleū ⁊ hmōi ꝯſecratio ſunt de neceſ
ſitate huiꝰ ſacr̄i. Forma autē huiꝰ ſacr̄i ſm
Tho. eſt orō depcatiua: vt dicēdo. ꝑ iſtā vn-
ctionē ⁊ ſuā piiſſimā miaꝫ indulgeat tibi de
us quicq̄d deliquiſti ꝑ illicitū viſum: auditū
tactū: guſtū: ⁊ ſic de alijs. Querit̄ quibꝰ cōfe
rēda ſit extrema vnctio. Rn̄det̄ ſm Petrum
de tharantaſia. Non niſi adultis infirmis in
ꝑiculo mortis ꝯſtitutis ex ipa infirmitate.
vñ nō dat̄ eūtibꝰ ad bellū: nec nauigātibus
nec his q̄ mox occidēdi ſunt: qꝛ talibꝰ mors
nō imminet ex defectu nature: ſꝫ ex fortune
euētu. Nec pueris dat̄. qꝛ nō hn̄t infirmitatē
ſpūalē cōtractā ex pctō mortali actuali. nec
diſpoſitionē deuotōis hr̄e pn̄t ad hoc ſacrm̄
Nec etiam dat̄ naturalibꝰ ſtultis. Queritur
vtrū extrema vnctio debeat dari freneticis
et amentibꝰ. Rn̄det̄ ſm Petrū ſupradictuꝫ
Si in ſana mente cōſtituti non petierint nō
debet dari. Si vero petierint dari debet. Ta
men hoc eſt aduertendū ſm ſctm̄ Tho. ꝙ ill̄
furioſis et amentibꝰ p̄cipue dari non debet
q̄ poſſent facere irreuerentiā illi ſacramento
ꝑ aliquā immūdiciā niſi ⁊ ipſi haberent luci
da interualla in quibꝰ ſacramenta cognoſce
rent. Querit̄ vtrū extrema vnctio poſſit ite-
rari. Rn̄detur ſꝫ ſctm̄ Tho. in. iiij. di. xxiij. ꝙ
iterari poteſt ſine aliqua iniuria ipſius ſacri
qꝛ nō hꝫ effectū ꝑpetuū. eo ꝙ ſanitas mētis
et corꝑis q̄ ſunt effectꝰ eius amitti poſſunt. ī
eadē quoqꝫ egritudine iterari pōt. Si p̄mo
quidē ſit in ꝑiculo mortis et euadit et poſt-
modū recidiuū patiat̄: qꝛ erit q̄ſi alia īfirmi-
tas. Et ſilr̄ ſi ſit egritudo diuturna: vt ydro-
piſis: tūc dꝫ fieri q̄n videt̄ ꝑducere ad ꝑiculū
mortis: et ſi illud mortis periculū euadat ea
dem infirmitate durāte: et poſtmodū ad ſi-
milē ſtatū reducat̄ iterū pōt iungi. qꝛ tunc ē
aliꝰ infirmitatis ſtatꝰ. ꝗuis eadē ſit infirmi
tas. Notādū ꝙ magiſter in compendio theo
logice veritatis dicit. Q̄n ſepe q̄s infirmatur
ad mortē ſepe pōt inūgi: ſꝫ in vna īfirmitate
nō dꝫ quis bis inungi: niſi eadeꝫ infirmitas
vltra annū ꝓtrahat̄. ita ꝙ in vno anno ꝓpt̄
vnā infirmitatē nequaꝗꝫ bis inungat̄. Sed
Bonauen̄. ſuꝑ. iiij. ſenten. redarguit dicens.
Abſurdū ē ꝙ ſacra regulent̄ ſm motū aſtro
rum. Querit̄ q̄s ſit effectꝰ extreme vnctiōis.
Rn̄deo ꝙ eſt quadruplex. quoꝝ duos ponit
ſanctus Thomas ſuꝑ. iiij. di. xxiij. ⁊ alios du
os magiſter in compēdio theologice veritatꝪ

Primus effectus et principalis ſm ſanctuꝫ
Thomā eſt ſanatio quedaꝫ ſpūalis que dat̄
contra quandā debilitatē: vel ineptitudinē
que in nobis relinquit̄ ex pctō actuali vl̄ ori
ginali contra quā debilitatē hō roborat̄ per
hoc ſacrm̄. Et qꝛ hoc robur grā facit: q̄ ſecum
non cōpatit̄ pctm̄: iō ex ꝯſeq̄nti ſi inuenit ali
quod peccatum veniale vel mortale quo ad
culpam tollit ipm̄. dūmodo non opponatur
obex ex parte recipientis. Secundarius aūt
effectus eſt ſanitas corporalis. Hanc tamen
non inducit niſi ſm ꝙ expedit ad finē prin-
cipalē. ſ. ſpūalē ſanationē. et tunc eam ſemꝑ
inducit dūmodo non ſit impedimētū ex ꝑte
recipiētis. Et licet in ipſo multe fiant inun-
ctiones: vltima tn̄ eſt formalis reſpectu oīm
precedentiū: et agit in virtute earū. Et iō in
vltima vnctione grā infunditur que effectū
ſacramēti p̄bet. Hec btūs Thomas. Tertius
effectus ſm magiſtrū in compēdio theologi
ce veritatis eſt ꝙ hoc ſacrm̄ valet ad excitan
dum deuotionē. Quartꝰ effectus eſt ꝙ valet
ad velociorem trāſitū ad celū. Sextū ſacrm̄
eſt ſacrm̄ ordinis. Quō aūt ſacerdotes ſunt
ſil̄es angelis et aliquo mō ſimiles beate ma
rie virgini. et quō grauit̄ peccant q̄ eis detra
hūt. hoc q̄re ſupra: ſer. cxi. T. U. X. Y. Septi-
mum eſt ſacrm̄ matrimonij. Quomodo aūt
deꝰ multiplr̄ honorauit matrimoniū. ⁊ quō
debēt viuere q̄ ſunt in matrimonio cōſtituti
Hoc q̄re ſupra: ſermone. xxv. B.

¶ Expliciūt ſermones ꝯmunes Diſcipuli
omni tēpore predicabiles ad vulgum.

¶ Incipiūt ſermones cōmunes Diſcipuli
de ſanctis. Et primo de apoſtolis.

¶ Sermo. cxlix. Que ſint ſigna electionis
ſiue predeſtinationis.

Ego vos elegi de mundo

e Iohannis. xv. Ex quo xp̄s dicit ī
euāgelio Math. xx. Multi ſunt
vocati: pauci vero electi. Et nullꝰ
ſcit an ſit electꝰ. ſm illud Eccli. ix. Neſcit hō
an odio vel amore dignus ſit. neſcit quidem
ſciētia certitudinis: ſꝫ ſciētia coniecture pōt
ſcire. A Sciēdū ꝙ nouē ſunt ſigna p̄de
ſtinationis ꝑ q̄ cognoſcit q̄s an ſaluari debe
at an damnari. et ꝗꝫto plura de his nouem
ſignis in ſe inuenerit: tanto maiorē ſpeꝫ ha-
bere debet ad deū. etiaꝫ ſi iam ꝑeccator ſit ꝙ̄
adhuc deus ordinabit ſecū ꝙ erit de ſaluan-

dis. Primũ ſignũ pdeſtinationis eſt aduerſi
tas in hoc mundo. ſ. pati patient' infirmita-
tẽ corpis ⁊ pauptatẽ rex. Heb. xij. Flagellat
aũt oẽm filiũ quẽ recipit. Apoca. iij. Ego q̃s
amo arguo ⁊ caſtigo. Ergo qñ accidũt alicui
infortunia in reb⁹: vt q: captiuat' vel ſpoliat'
vel fures furent' ſibi: vel etiã cũ de⁹ pmittit
infortunia ſup ipm: vt eq̃ vel vacce ei⁹ moriã
tur vl' tẽpeſtas deuaſtet ſibi ſegetes: vl' ignis
cõburat ſibi domũ: ⁊ ſic de alijs. Hoc ẽ ſignũ
bonũ ſi patient' ferat illa ifortunia. q: forte
ãtea deũ offendit cũ reb⁹ tpalib⁹. ſ. p ſupbiã
vel per gulã: vel p auariciã ⁊c̃. vel etiã q: deo
ingrat⁹ fuit: qui ſibi iſta tpalia tribuit. Ergo
dñs priuat eũ iſtis bonis ante ɔceſſis. Unde
Bern. ſup Canti. Ingratitudo inimica ẽ aie
exinanitio meritoꝝ: virtutũ diſpſio: bñficio-
rum pditio. Ergo talis q̃ ſic infortunia reruꝫ
ſuſtinet de neceſſitate dꝫ facere virtutẽ: ⁊ cũ
patientia cordis iſta bona ſic amiſſa p infor
tuniũ deo offerre. tũc ipe ops de⁹ in vita eter
na ſibi remunerabit et retribuet iſta bona p-
dita dãdo ſibi eterna bona. Silr qñ q̃s in cor
pore infirmat': ſiue in oculis: ſiue in pedibus
ſiue in manibus: ſiue in capite: ⁊ ſic de alijs.
Uel ſi ledit' in corpe. vel in mẽbris cadendo:
vel ſeipm trudẽdo ⁊c̃. Cũ q̃s em̃ tales infir-
mitates ⁊ dolores patient' ſuſtinet: et cogi-
tat ꝙ deũ cũ eiſdẽ mẽbris ſepi⁹ offendit: ſa-
lutis ſue ſpeꝫ hr̃e põt. vñ Gre. Diuina diſpẽ-
ſatõe agit' vt plixiori vitio plixior egritudo
exiſtat. vñ etiã Aug. in ſmo. Aduerſa corpo-
ris aie remedia ſunt egritudo carnem vulne
rat: ſꝫ mentẽ curat. Silr eſt bonũ ſignũ cũ q̃s
abintra patient' ſuſtinet tribulationes cor-
dis: tẽptationes carnis a dyabolo: et pſecu-
tiones a malis hoib⁹ in mũdo. Job. xv. Si
me pſecuti ſunt et vos pſequẽtur. Aplus. ij.
Thi. iij. Oẽs q̃ pie volũt viuere pſecutões pa
tiunt'. Et rõ oim pdictoꝝ ẽ: q: tribulatio via
eſt ad celũ. vñ Act'. xiiij. Per multas tribula
tiones oportet nos intrare in regnũ celoruꝫ.
Math. vij. Arta eſt via q̃ ducit ad vitã. Lu-
ce. xxiiij. Nõne oportuit xpm pati et ita itra
re in gl'iam ſuã. Ex q̃bus ptꝫ ꝙ bonos hoies
q̃ ſunt in via dei opꝫ pati ſi volũt celũ intra-
re ⁊ eternalit' cũ xpo regnare. Apl's. ij. Thi. ij.
Si cõpatimur ⁊ corregnabim⁹. B Sꝫ ecõ
uerſo ɔtinua pſpitas in reb⁹: in ſanitate cor
poris: in honore: in delitijs eſt malũ ſignum
Cũ hõ nulla aduerſa ſuſtinet: nec abitra: nec
abextra: ſꝫ in oib⁹ factis ſuis pſpitatẽ hꝫ eſt
ſignũ dãnationis. vñ Greg. Continu⁹ ſucceſ-
ſus rerũ tpaliũ eterne dãnatõis eſt iudiciũ.
Idẽ Greg. Si except⁹ es a paſſiõe flagelloꝝ:
eris except⁹ a numero filioꝝ. Ergo multi ti-
mere dñt hoies q̃ ſemp pſperitatẽ hñt in oi-
bus: q: hoc eſt ſignũ ire dei. vñ Orige. ſuper
Oſee. viij. Qui diligit' corripit': q̃ nõ diligit' i
pctis ſuis dimittit'. Sꝫ diceres. q̃d faciet tal'
q̃ hic a deo nõ corrigit': nec aliq̃d aduerſitatẽ
ſuſtinet: vt ſaluari poſſit. Rñdeo ꝙ dꝫ ſe co-
rã deo hũiliare et de pctis ſuis penitere: vt-
puta p oris cõfeſſionẽ: p cordis cõtritionem
⁊ opis ſatiſfactionẽ. et dꝫ ſeipm punire et ſi
bijpſi tribulationes inferre. ſ. corp⁹ ſuũ caſti
gãdo. ⁊ flagellãdo cũ ieiunijs ⁊ veſtib⁹ aſpe-
ris: ⁊ cũ orõnib⁹ ⁊ vigilijs. ⁊ alijs bonis exer
citijs. Q: p multas tribulatiões xps et oẽs
ſcti celũ intrauerũt. Sic et q̃lꝫ p tribulatões
⁊ paſſiões celũ intrabit. q: non ſunt cõdigne
paſſiones hui⁹ tpis ad futurã gl'am q̃ reuela
bitur in nobis. Sꝫ q̃ viuit i' pſpitatib⁹ ⁊ vo
luptatib⁹ ⁊ gaudijs mũdi. p talẽ viam nullo
mõ celũ intrabit. vñ Hiero. in ep'la. Impoſſi
bile ẽ vt pñtib⁹ q̃s et futuris fruat' bonis: vt
hic ventrẽ ⁊ illic mẽtẽ impleat: ⁊ de delitijs
trãſeat ad delitias. Etiã de voluptuoſis dic̃
Bern. Qui carnalib⁹ voluptatib⁹ paſcit': eter
narũ delitiarũ epulis indignus habet'. Silr
de his qui gaudent in voluptatib⁹ et vanita
tibus hui⁹ mũdi dicit Greg. in omel'. Nemo
põt et hic gaudere cum hoc ſeculo: et illic re
gnare cũ deo. De his iam dictis legitur tale
exemplum in vitaſpatrũ. Qð erat quidã ſoli
tari⁹ in heremo bon⁹ et deuot⁹ cui miniſtra-
uit vir quidã ſecularis pter deũ portando
ſibi cibaria. Erat aũt in eadem ciuitate vnus
diues ⁊ impi⁹. Contigit ergo vt moreret' ille
diues qui habuit ſemp magnã fortunam in
oĩ vita ſua: ſilr et in morte. q: ducebant eũ
cum magno honore ad ſepulchrum tota ciui
tas et eps et totus cler⁹ cuꝫ lampadib⁹ et cã
delis. Egreſſus eſt aũt ille ciuis qui miniſtra
uit illi ſolitario put cõſuetus erat portãs ei
panes ⁊ inuenit eũ deuoratũ a beſtijs: ⁊ ceci
dit in faciẽ in cõſpectu dñi dicẽs. Non ſurgã
hic donec mihi notificabit' a dño q̃ ſint hec
ſua iudicia. q: ille diues et impius talẽ ap-
paratũ habuit in ſepultura ſua. hic vero qui
ſeruiuit deo die noctuq̃ꝫ iã deuorat⁹ ẽ a be-
ſtijs. Et ecce angelus domini venit ⁊ dixit ei
Ille impi⁹ habuit puũ bonũ in hoc ſeculo et
de hoc recepit hic mercedem vt in alio ſeculo
nullã inueniat requiẽ. Iſte aũt ſolitari⁹ q̃ bõ
erat ornat⁹ ad oẽm virtutẽ. habebat vo ipſe

modicũ aliq̃d culpe ⁊ recepit hic illud vt ibi
veniat pur⁹ corã deo. Et ita ɔſolat⁹ i his ver
bis abijt gl'ificans deũ ſup iudicia ei⁹: q: va
ſunt. C Secõm ſignũ pdeſtinatiõis eſt.
Cũ q̃s libent' audit vbũ dei. ſ. loq̃ de deo ⁊ de
ſalute ppria ⁊ de morte ipſi⁹: ⁊ de vita futu-
ra q̃ erit: vel in penis inferni: vel in gaudijs
celi. vñ Job. viij. Qui ex deo eſt vbũ dei au-
dit: ppterea vos nõ audit': q: ex deo non eſtis
Nã vbũ dei eſt cib⁹ aie. Mat. iiij. Nõ in ſolo
pane viuit hõ: ſꝫ in oĩ vbo qð procedit de ore
dei. vñ Greg. Cib⁹ mẽtis eſt vbũ dei. Modo
q̃ corpalẽ cibũ nõ recipit: vel q̃ ſumit ⁊ nõ re
tinet: ſignũ eſt mortis. Greg. Quiſq̃ꝫ alimen
ta nõ retinet: de hui⁹ vita pfecto deſperatur
Uñ ſciendũ ꝙ q̃ vbũ dei nõ libent' audit: eſt
malũ ſignũ: q: talis hõ nõ eſt ex deo. Jo. viij
Propterea vos nõ auditis vbũ dei: q: ex deo
nõ eſtis. Ex quo pꝫ ꝙ illi q̃ poti⁹ ſtant in ce-
miterio vel i foro: ⁊ de inutilib⁹ ⁊ nociuis lo
quunt': ⁊ tabernas citi⁹ intrant ꝙ eccl'iaꝫ vt
vbũ dei audiãt: hñt ſignũ eterne reprobatio
nis. Sic illi q̃ libent' audiũt vbum dei hñt ſi
gnũ electionis. vñ Ariſto. iiij. topi. Sicut p
poſitũ in ppoſito: ſic oppoſitũ in oppoſito.
D Tertiũ ſignũ eſt. Si q̃s timẽs deũ hono
rat ⁊ gl'ificat. ps. Dñe quis habitabit in ta-
bernaculo tuo. Et ſubdit. Timentes autem
dñm glorificant. Uñ pꝫ ꝙ bonũ ſignum ẽ in
hoie etiã cum ſit pctor cũ diligit bonos ⁊ fo-
uet. Quia ſicut qñq̃ꝫ denari⁹ falſus inter bo-
nos computat' p bono ⁊ ſoluit ſicut bonus:
ſic qñq̃ꝫ de hoie pctõre q̃ diligit bonos ⁊ fo-
uet: contingit ꝙ cum ipſis celum intrabit ex
eo ꝙ dñs pter bonos ſibi gratiã ɔtritõnis
tribuit ⁊ ſalutis. Nam ſi dominus voluit oĩ
bus ſodomitis q̃ fuerũt in q̃nq̃ꝫ ciuitatibus
⁊ in omni terra circũiacẽti pcere pter decẽ
bonos ſi ibi inuenti fuiſſent. Nõne tũc deus
deberet parcere et miſereri vni pctõri pter
multos bonos quos fouit ⁊ dilexit dando ſi
bi ante exitũ vite ſue veram contritionem et
pctoꝝ remiſſionẽ. Nã ille homo naturaliter
eſt virtuoſus: q̃ virtutes in alijs diligit. Un
de Sene. Scias eum multis virtutib⁹ abun
dare: q̃ alienas virtutes amat. Sic ecõuerſo
eſt ſignũ reprobationis cũ q̃s bonos odit. et
ſic in ſeipo depraua tus eſt ꝙ nec bonum in
ſeipſo diligit: nec etiã in alijs videre poteſt:
ſed pſequit' bonos verbis ⁊ factis: exemplo
diaboli patris ſui qui obſtinatus eſt in ma-
licia: ⁊ ſemp perſequitur bonos ⁊ virtuoſos
⁊ hoc eſt valde grande pctm̃: quia xps repu-
tat hoc ſibi eſſe factũ q̃cq̃d bonis fit. Math.
xxv. Qð vni ex mi. me. fe. mi. fe. E Quar
tũ ſignũ pdeſtinatiõis eſt hũilitas. ⁊ ecõuer
ſo ſupbia eſt ſignũ reprobatiõis. Greg. Eui-
dentiſſimũ ſignũ reproboꝝ eſt ſupbia. electo
rũ vero hũilitas. Aug. in ep'la. Quẽ ſupbum
videris: filiũ eſſe diaboli nõ dubites. Qð g̊
q̃ſq̃ꝫ hꝫ ex hoc cognoſci põt ſub quo rege mi-
litet. Sicut p arma ⁊ ſcuta milites cognoſcũ
tur ſub quo rege militãt: ſic p hũilitatẽ ⁊ ſup
biã cognoſcit' miles xpi vel diaboli. Sciens
dũ ꝙ ſtultũ: ⁊ piculoſum eſt diabolo ſeruire
in ſupbia: ⁊ a deo recipe ſtipendia. q: nullus
rex terren⁹ hoc p bono haberet: ſꝫ grauit' in
ſuo ſubdito puniret. ſi ab eo recipet equũ: ar
ma: ⁊ ſtipendia: ⁊ cũ eiſdẽ ſuo inimico ſeruiret: ⁊ dñm ppriũ impugnaret. [illegible] de xpo
⁊ de diabolo ⁊ de hoie: q̃ oia [illegible] deo hꝫ ⁊
cum eiſdẽ bonis diabolo ſeruit [illegible] quo depri
metur ad pfunda inferni. Nã q̃ in pñti eſt ſu
perbior: in futuro lucifero erit ppinq̃or. ⁊ q̃
hic eſt humilior: erit xpo in celo vicinior. Lu
ce. xviij. Oĩs q̃ ſe exaltat hũiliabit': ⁊ q̃ ſe hu
miliat exaltabit'. F Quintũ ſignũ pdeſti
nationis eſt qñ q̃s non libenter audit mala
loqui de proximis. Et inſup oĩa dicta vel fa
cta primi ex corde in bonũ exponit ⁊ cõuer-
tit. Sic econuerſo eſt ſignũ reprobatiõis qñ
quis libenter audit detractores: ⁊ oĩa que
videt vel audit de proximis interptat' in ma
lum. Uñ Criſo. ſuper Math. Sicut difficile
aliquẽ ſuſpicat' malũ qui bonus eſt: ſic diffi
cile aliquẽ ſuſpicat' bonũ q̃ mal⁹ eſt. Uñ q̃rit'
vtrũ audire loqui verba detractoria ſit pctm̃
mortale. Rñdetur ſm ſctm̃ Tho. Si aliquis
detractionẽ audiat abſq̃ꝫ reſiſtentia videtur
detractori ɔſentire: vñ ſit pticeps pcti illius
Et ſiquidẽ inducit eũ ad detrahendũ. vel ſal
tem placet ei detractio pter odiũ ei⁹ cui de
trahit' nõ minus peccat q̃ꝫ detrahens ⁊ qñq̃ꝫ
magis. Uñ Ber. Detrahere aut detrahentem
audire qð hoꝝ damnabilius ſit nõ facile di-
xerim. Si vero ei pctm̃ detractiõis nõ placet
ſꝫ ex timore vel verecundia q̃dã obmittit. de-
trahentem repellere: ⁊ oſtendere ꝙ ei detra-
ctio diſpliceat: tũc peccat q̃dẽ: ſed multo mi-
nus q̃ꝫ detrahens: ⁊ plerũq̃ꝫ venialit'. Exem
plũ de illis q̃ libent' audiũt detractões. Que
re ſupra ſer. xci. J. Silr ſciendũ ꝙ in iudicã-
do primos aliqui grauit' delinquũt. Nã q̃li
bet tenet' dubia in meliorẽ ptem interptari.
verbi gra. Si q̃s videret duas pſonas ſimul
loq̃: vel ſe mutuo arridere: ⁊ diffinitiue iudi-

caret ſilas p̄ſonas loq̄ de malis:vel ꝓpt̄ ma
las ꝯcupiſcentiā ſe mutuo arridere peccaret
mortalr̄.q: forte loquunt̄ bona ſil' vel forte
etiā ex leuitate vel ex q̄dā ammiratōe ſe mu
tuo arridēt ⁊ nō in malo. Lu.vi. Nolite iudi
care ⁊ nō iudicabimini. Apl's. Ro.ij. Quo in
dicio aliū iudicas:teip̄m ꝯdēnas. Niſi quis
videret manifeſtū maluȝ fieri:ſicut occidere
hoīem ſine iuſticia vel etiā videret euidētia
ſigna.ſicut nudū cū nuda.ſolū cū ſola. Unde
Aug. De his q̄ nō p̄nt bono aīo fieri.ſicͨ ſunt
blaſphemia:ſtupꝛū:⁊ hmōi.nob̄ iudicare p̄-
mittit̄. De factꝫ aūt medijs q̄ p̄nt bono ⁊ ma-
lo aīo fieri:temerariū eſt iudicare : maxie vt
cōdēnem⁹. Sȝ diceres. Uñ oꝛit̄ ꝙ aliq̄ oīa q̄
vidēt vel [illegible]ūt in malū interp̄tant̄. Hoc q̄
re añ ſ[illegible] B Sextū ſignū p̄deſtina-
tiōis e[illegible] cōpaſſiu⁹ ⁊ miſi'cors. Mat.
v. Bti mi[illegible]ordes qm̄ ipi miaȝ ꝯſeq̄nt̄. Ergo
bonū ſignū eſt cū q̄s cōpatit̄ ꝓxīo paupi tri-
bulato ⁊ infirmo. Greg. Nō alit̄ redēptoris
nr̄i mēbra efficimur:niſi adherēdo ⁊ cōpatiē
do ꝓxīo. Et q̄to maiorē cōpaſſionē q̄s hȝ cū
ꝓximo tribulato:tāto mai⁹ ſignū bonitatis
hȝ. vñ Greg. xxiij. moral. Tanto eñi q̄ſq̄s p̄fe
ctior eſt:q̄to p̄fecti⁹ alienos dolores ſentit.
Talis cōpatiēs meret̄ cū oīb⁹ q̄b⁹ in charita
te frat̄na cōpatit̄. Sȝ ſignū v̄e cōpaſſiōis eſt
cū q̄s ꝓxīo ſubuenit. vñ Greg. Nūq̄ȝ v̄e com-
patit̄ q̄ qd̄ neceſſe eſt ꝓxīo negat. Uñ. i. Jo.
iij. Qui habuerit ſubam hui⁹ mūdi ⁊ viderit
ꝓximū ſuū neceſſe hr̄e ⁊ clauſerit viſcera ſua
ab eo:quō charitas dei manet in eo. Uñ etiā
Hiero. in ep̄la. Uult eī de⁹ vnūquēq̄ȝ alteri⁹
anguſtias vt ꝓprias ſentire:⁊ quō ſi ip̄e ī ta
li tribulatiōe eſſet ſubuenire ſibi cuperet:ita
ip̄e alteri ꝓpt̄ deuȝ ſubuenire nō poſtponat.
Sic ecōuerſo duri cordis exiſtēs hȝ ſignū re
probatiōis ex eo ꝙ ꝓximis tribulatꝫ nō com
patit̄ nec miām exhibet. vñ Greg. Dei miām
nō pōt ꝓmereri q̄ hic miſericors nō fuerit.
Jac. ij. Judiciū ſine mīa fiet illi q̄ miām nō
facit. Uñ aliq̄ nō cōpatiunt̄ ꝓximis d̄fectuo
ſis:ſ; eos ſpernūt ⁊ verecūdant̄ loq̄ paupib⁹
⁊ infirmis. Tales deberēt cogitare ꝙ poſſēt
illis defectuoſis hoīb⁹ ſil'es effici ſi de⁹ p̄mit
teret:q: vnuſq̄ſq̄ȝ q̄tūcūq̄ȝ diues vl' pulcher
ſit ⁊ ſan⁹:tn̄ pōt fieri leproſus:cec⁹:claudus
ſurd⁹:mut⁹:⁊ ſic de alijs. Ergo hoc deberet
eos inducere ad hūilitatē ⁊ cōpaſſionē:q: ſicͨ
tūc vellēt ſibi cōpati:ſic ⁊ ꝓximis d̄nt facere
Math. vij. Que vultis vt faciāt vob̄ hoīes
⁊ vos facite illis. Grego. Min⁹ ꝓximū ama

re ꝯuincit̄ q̄ nō cū in eo ī neceſſitate illi⁹ ea q̄
ſunt ſibi neceſſaria partit̄. Miſericordib⁹ ei
dicet xp̄s in extremo iudicio illud Mat. xxv
Uenite bñdicti p̄ris mei ⁊c̄. Eſuriui ⁊ dedi-
ſtis mihi mādu care. ſitiui ⁊ dediſtis mihi bi
bere. Sȝ duris ⁊ imiſicordib⁹ dicet. Jte ma-
ledicti in igneȝ eternū ⁊c̄. Eſuriui ⁊ nō dedi-
ſtis mihi mādu care ⁊c̄. H Septimū ſi-
gnū ē iniurias facilit̄ dimittere. Nulla eī vir
t⁹ tā celerit̄ deo recōciliat ⁊ pctā relaxat ſicut
ledētib⁹ ⁊ iniuriātib⁹ fore placabilē. Mat.
vi. Si dimiſeritis ꝓximis ex cordib⁹ veſtris
⁊ p̄r v̄r dimittet vob̄ pctā v̄ra. Uñ etiā Aug.
Unuſquiſq̄ȝ taleȝ indulgentiā acceptur⁹ eſt
a deo:q̄lem ⁊ ip̄e dederit ꝓximo. Uñ qui fa-
ciliter pōt indulgere inimicꝫ ſuis ſignū eſt ꝙ
elect⁹ eſt a deo. Sȝ q̄ ſunt obſtinati ⁊ rācore-
ſi ⁊ nolūt indulgere inimicꝫ ſuis:hn̄t ſignū re
probatiōis. Grego. Qui motū nocendi hȝ in
aīo:dȝ ſe reū iudicare. J Octauū ſignuȝ
p̄deſtinatiōis ē ſi q̄s cupit melior fieri ⁊ mo
uet̄ abintra freq̄nt̄ ꝙ velit bon⁹ fieri ⁊ ſic vl'
ſic ſe regere in v̄bis ī factis ⁊ morib⁹. Mat.
v. Bti q̄ eſuriūt ⁊ ſitiūt iuſticiā. Ubi dicͨ glo.
or. Eſurire ⁊ ſitire iuſticiā ē ſp̄ hr̄e deſideriū
ꝓficiēdi. Ber. Qn̄ nobis de nr̄o obſequio ſuf
ficimus:tūc ſtatim coraȝ deo deficimus. vñ
Aug. Semp̄ ambula:ſp̄ ꝓfice. noli in via dī
deficere:noli retroire. vñ Ber. Jn via dei ſta-
re:retrogradi eſt. Nam nullū mediū pōt eſſe
vel opȝ hoīem proficere vel deficere. ⁊ q̄cito
non ꝓficit hō:tunc deficit. Job. xiij. Nunq̄
in eodem ſtatu ꝑmanet. Sed qn̄ hō incipit
tepeſcere ⁊ de mane diu dormire:⁊ breue eſt
ſibi tp̄s ſedere in tabernis ⁊ potare:ſ; in his
q̄ dei ſunt hȝ tedium:hoc eſt malum ſignuȝ.
Uñ Leo papa in ſer. Non dormientib⁹ ꝓue-
nit regnum celoꝝ:nec ocio nec deſidia torpē
tibus beatitudo eternitatis repromittitur.
K Nonū ſignū p̄deſtinatiōis eſt cum q̄s
mortem xp̄i ⁊ paſſionē ei⁹ frequēter ⁊ liben-
ter meditat̄ ⁊ ei regratiat̄. Nam q̄ libent̄ me
moratur paſſionē xp̄i:ſperandū eſt ꝙ nō dā
nabitur. Jnſup̄ nihil tā acceptuȝ eſt deo ⁊ ho
mini ita vtile ſicut memorare paſſionē xp̄i.
Uñ Albert⁹ magnus. Simplex recordatio:
vel meditatio paſſiōis xp̄i:ſicͨ qn̄ hō cogitat
lapidē vel lignū tm̄:plus valet q̄ȝ ſi integrū
annū ieiunaret in pane ⁊ aq̄. vel ſi quotidie
virgis ⁊ flagellis cederet̄ vſq̄ȝ ad effuſioneȝ
ſanguis:vel ſi quotidie legeret vnū integrū
pſalteriū. Fructus quos q̄s ꝯſequit̄ ex medi
tatione paſſionis xp̄i q̄re ſupra ſer. xlviij. J.

nec ſunt noue ſigna p̄deſtinatiōis per q̄ q̄s
ꝯiecturalit̄ cognoſcere pōt an ſit p̄deſtinat⁹
an p̄ſcitus. L Ultimo notādū eſt exem-
plū ꝙ multi ſunt vocati pauci v̄o electi. Le-
git̄ in vita bti Ber. ꝙ vn⁹ heremita q̄ añ fuit
decan⁹ Ligonēſis:q̄ cū fuiſſet. xxv. annis in
heremo poſt mortē appꝛuit ligonēſi ep̄o ī glo
ria magna:ſic ꝙ ep̄s admirabat̄. Tunc dixit
ep̄o ꝙ ī hora mortis ſue. xxx. milia hominū
deceſſerūt. de quib⁹ oībus ip̄e et beatus Ber.
in celū aſcenderunt. et tres in purgatorium
venerunt. et alij oēs ad infernū deſcēderūt.

¶ De apoſtolis. Sermo. cl. Qd̄ cum rebus
t̄palib⁹ meremur quinq̄ȝ.

Poſui vos vt eatis et fru
ctū afferatis: ⁊ fruct⁹ v̄r maneat
Joh̄. xv. Jſta v̄ba que d̄ns locut⁹
eſt diſcipulis: iā loquit̄ nob̄ oīb⁹
di. Poſui vos:ſupple in hūc mūdū:vt eatꝫ et
fructū afferatꝫ. ſupple ꝑ bonā operationē. ⁊ fru
ct⁹ v̄r maneat. ſupple in et̄na remuneratiōe.
Et vt fructū afferam⁹ xp̄s ꝯtulit nob̄ tria. ſ.
res:corp⁹:⁊ aīam. ⁊ cū vnoquoq̄ȝ p̄dictorum
mereri debem⁹ ⁊ fructū ferre:q̄ fruct⁹ mane-
at in et̄na retributōe. Uñ h̄ tria ſunt dicēda
Pꝛīo quō mereamur cū reb⁹ t̄palib⁹. Secun
do quō cū corpe. Tertio quō cū aīa. De vltis
duob⁹ dicet̄ in ſermone alio ſequēti. M
Circa p̄mū ſciendū ꝙ cū reb⁹ t̄palib⁹ q̄nq̄ȝ
modis meremur. Pꝛīo largiēdo paupib⁹ et
opa mīe exercēdo. vñ Lu. vi. Eſtote miſicor-
des ſicͨ p̄r v̄r miſericors ē. Uñ ſciēdū vt q̄lȝ li
bēter det elemoſinas:ad h̄ eū inducere debēt
tria q̄ ꝯſiderare dȝ. Pꝛīo cōſiderare debes q̄s
petat:q: ip̄emet xp̄s in ſp̄ē paupis. Math.
xxv. Qd̄ vni ex minimis meis fec. mi. fec. Ergo
q̄lit̄ velles xp̄m recipe ſi veniret ad ianuā tu
am ſic debes recipere pauperē in nomīe xp̄i.
Mat. x. Qui vos recipit me recipit. Sed illi
male faciūt q̄ paupes ſubſannāt. q: in h̄ xp̄ȝ
ꝯſpuūt q: h̄ xp̄s reputat ſibi factū qd̄ paupi
bus fit. N Uñ aliq̄ tā ſupbi ſt̄ ꝙ paupe-
res ⁊ defectuoſos abominātur itm̄ ꝙ nolūt
eos alloq̄ nec eos videre : nō cogitātes ꝙ ad
huc añ mortē poſſent ꝑuenire ad talē ſtatuȝ
ſi de⁹ p̄mittere vellet. Uñ legit̄ ꝙ q̄dā ſacer-
dos leproſoꝝ intm̄ abominabat̄ leproſos ꝙ
cōſtruxerat murū inter ſe ⁊ ip̄os:⁊ ꝑ foramē
cōfeſſiōes eoꝝ audiebat: et ꝑ illud etiā ſacr̄ȝ
eucharíſtie eis porrigebat. Qui diuino iudi-
cio ēt poſtmodū factus ē leproſus:in media
p̄te corpis illa. ſ. quā elōgabat ab eis:alia p̄-

te remanēte ſana quā v̄tebat ad eos. Jtem q̄
dā ſeru⁹ intm̄ abomiābat̄ leproſos ꝙ nec ele
moſinas voluit eis deferre. et poſtmodum ꝑ
miſſione diuina fact⁹ ē leproſus. Quāuis nō
teneamur morari cū ip̄is. tn̄ ex toto nō ſunt
ſpernēdi. exēplo xp̄i q̄ mūdauit leproſos : et
tetigit leproſum virū dicēs. Uolo mundare.
S[illegible]ūdo cogitare debes q̄d ip̄e xp̄s petat in
form[illegible] paupis. Jp̄e eñi petit ſuū ⁊ nō tuum.
Uñ apl's. i. Cor. iiij. Quid habes qd̄ nō acce
piſti. vñ Aug. de v̄bis d̄ni ſer. xlij. De meo vti
q̄ȝ q̄ro ait xp̄s da mihi ⁊ reddā tibi. Habui-
ſti me largitorē : fac me debitorē. ⁊ habeo te
feneratorē. Pauca mihi das : pl'a vtiq̄ȝ tibi
reddā. Terrena mihi das : celeſtia vtiq̄ȝ red-
dā. O Tertio ꝯſiderare debes ꝓpt̄ quid
petat. q: petit ꝓpt̄ bonū tuū ⁊ nō ꝓpt̄ ſuum
p̄s. Bonoꝝ meoꝝ nō eges. imo paupes fecit
xp̄s ꝓpt̄ diuites. Criſo. ſup̄ Mat. Ne putes
ꝙ ꝓpt̄ vtilitatē pauperū de⁹ diuites fecerit:
q̄s ſine diuitib⁹ ſuſtētare poterat:ſ; ꝓpt̄ vti
litatē diuitū paupes fecit:q̄ nimirū īfructuo
ſi et ſteriles erāt futuri: niſi paupes fuiſſent
facti. Uñ Luc. xvi. Facite vobis amicos de
māmona iniq̄tatꝫ ⁊c̄. Uñ ſciēdū ꝙ diuites te-
nent̄ ſubuēire paupib⁹. Lu. xi. Qd̄ ſupeſt da-
te elemoſinā ⁊c̄. Jtē Criſ. Nō ꝓpterea diuiti
as accepiſti vt in laſciuia ꝯſumas:ſ; vt in ele
moſinis expēdas. Que eñi habes pauperum
ſunt:ſ; tibi credita ſunt:etiā ſi ex iuſtis labo
rib⁹ ⁊ ex hereditate paterna fact⁹ es poſſeſſor
P Uñ legit̄ exēplū de q̄dā nobili muliere ⁊
diuite:a qua q̄dā paup̄ petijt elemoſinam et
ip̄a dedit ei vnū denariū dicēs. Ego iā plus
dedi tibi q̄ȝ de⁹ vnq̄ dedit mihi. Paup̄ reſpō
dit. Tūc hētis tot et tāta bona a deo vob̄ da
ta. R̄ñdit. Nō dedit mihi: ſ; tm̄ mihi cōmiſit
vt paupibus inde ſubueniā:⁊ rationē reddā
de quolȝ denario quō expendā et quomodo
poſſideā. Jtē ſciēdū ꝙ tenaces et auari q̄ bo-
na ſua auare retinent nec paupib⁹ inde ſub-
ueniūt:ꝓpterea poſſunt dānari. q: corā deo
raptores ſunt. vñ Ambro. Non minoris cri-
minis eſt hn̄ti tollere q̄ cū poſſis indigētib⁹
denegare. Baſilius ſup̄ illud Luce. xij. Hoīs
diuitis ⁊c̄. dicit. Nonne inq̄t ſpoliator es q̄
diſpenſanda ſuſcepiſti propria reputando.
Eſt eñi panis famelici quē tu tenes. nudi tu
nica quā in cōclaui cōſeruas. diſcalciati cal-
cei qui penes te marceſcūt. indigētis argen-
tum qd̄ poſſides humatū. Ergo diuitib⁹ aua
ris dicet xp̄s in iudicio extremo. Jte maledi
cti in ignem eternum ⁊c̄. Eſuriui ⁊ non dedi-

ſtis mihi mãducare ⁊c̄. Ex quo pꝫ ꝙ diuites q̇ volũt ſaluari ⁊ a xp̄o in vita eterna remũe rari: dñt hic ſubuenire paupibus. vñ Augu. Da xp̄o in terra q̇ reddet tibi in celo. Ergo di cet in iudicio miſericordibꝰ. Uenite benedi⸗ cti patris mei ⁊c̄. Eſuriui ⁊ dediſtis mihi mã ducare ⁊c̄. Uñ petrꝰ Rauen̄. Quicq̇d paupe⸗ ri dederis tu hēbis. ⁊ qđ a te nõ accepit pau per hēbit alr̄. Amb. Hoc tm̄ tuũ reputa qđ paupibꝰ erogaſti. Q Itē ſciēdũ ꝙ illis pauperibꝰ dãda eſt elemoſina q̇ nõ pñt labo⸗ rare. vel etiã ſacerdotibꝰ vel religioſis q̇ ſedu le xp̄o ſeruiũt ⁊ ſtudēt ꝑ fructu aĩarũ. Ecc̄i. xij. Da bono ⁊ nõ recipias pctõrē. benefac hu mili: ⁊ nõ dederis impio. Hiero. ſup Io. Da indigēti ⁊ nõ ſaltãti: vt nõ cũ tuis pecunijs aĩam illiꝰ ꝑdas. Tu em̄ es cã ꝑditionis illiꝰ ſi occaſionē p̄ſtas. Ubi pꝫ ꝙ luſores: hiſtrio nes: et meretrices ſil' peccãtes nõ ſunt hoſpi tãdi. qꝛ q̄cũqꝫ pctã ex ꝑmiſſiõe tua in domo tua ꝑpetrant in tuã aĩam redũdabũt: et cuꝫ ipis dãnaberis. R Et ē ſciēdũ ꝙ elemo⸗ ſina remũerabit tpalir: ⁊ eternaliter. Primo tpalir. Prouer. iij. Honora dñm de tua ſuba ⁊ de ꝓmitijs oĩm frugũ tuarũ da pauperibꝰ: ⁊ implebunt horrea tua ſaturitate, vino tor cularia redũdabũt. Itē Luc̄. vi. Date et dabi tur vobis. Sꝫ tñ iſta remũeratio tpalis non dꝫ eē ꝓncipalis intētio: nec ꝓncipale motiuũ ad dandũ elemoſinas: ſꝫ honor dei et ſalus aĩe. Et hõ bñ põt hr̄e ſpem ꝙ etiã ſibi deꝰ bñ faciet ſi ipſe paupibꝰ bñfecerit. vñ Iſi. Sunt aliq̇ q̇ paupibꝰ parũ tribuũt vt accipiãt ãpliꝰ ⁊ ſub ptextu elemoſine q̄rũt diuitias q̄ vtiqꝫ magis feneratio appellãda ē q̄ꝫ elemoſina. Sic aues ſic beſtie capiunt ⁊ piſces: modica ĩ hamo cũ ponit eſca. vñ raro q̇s depaupat dãdo elemoſinã ad ſubueniēdũ paupibꝰ: qꝛ dñs retribuet h̄ ⁊ in futuro. Luc̄. vi. Date et dabitur voƀ. Secũdo remũerabit ſpũaliter Et illa ſpũalis remũeratio ē pctõꝝ indulgē⸗ tia. Ecc̄i. iij. Elemoſina paupis nõ erit ĩ obli uione ⁊c̄. ⁊ ſicˀ ĩ ſereno glacies: ſic ſoluent pec cata tua. vñ Ecc̄i. iij. Ignē ardētē extinguit aq̄: ⁊ elemoſina reſiſtit pctis. Itē remũerabi tur cũ infuſiõe gr̄e. Uñ Apl's. ij. Coꝝ. ix. Qui ſeminat ĩ bñdictiõibꝰ: de bñdictiõibꝰ ⁊ metet. ſupple gr̄am ĩ pñti ⁊ gl'aꝫ in futuro. Ergo ēt xp̄s dic ꝙ cētuplũ hic accipiet. i. gr̄am. ⁊ ĩ fu turo vitã et'nã poſſidebit. Tertio remũerabit et'nalr̄. qꝛ mēſurã bonã ⁊ cõfertã ⁊ coagita tã ⁊ ſupeffluētē dabũt in ſinũ veſtrũ. Men⸗ ſura bõa ē ꝙ angeli dñt venire ad ſuũ obitũ ⁊ ꝑducere aĩam ſuã cũ magno gaudio ad ce⸗ lũ. Mēſura ꝯferta ē ꝙ xp̄s ⁊ maria ⁊ omnes ſcti ⁊ ãgeli illã aĩam lete ⁊ honorifice ſuſci⸗ piēt. Mēſura coagitata ē ꝙ btã v̄go maria ⁊ oēs ſcti ⁊ ãgeli oĩa merita ⁊ gaudia ſua cum eo diuidēt. Mēſura ſupeffluēs eſt ꝙ xp̄s et gl'ioſa v̄go maria: oēs p̄triarche ⁊ ꝓphe. oĩs apl'i ⁊ euãgeliſte: oēs martyres: confeſſores virgines: oēs ſcti ãgeli ⁊ electi dei ſibi im ꝑpetuũ regr̄tiant ꝙ miaꝫ exhibuit hoĩ ĩdigēti S Sꝫ diceres. paup ſuꝫ: ḡ paupibꝰ ſubuēi re nõ poſſuꝫ. Rñr ꝙ ꝓuare debes dictũ Tho bie q̇ dicit. Quõ potueris ita eſto mĩſicors Si multũ tibi fuerit: abũdant tribue. ſi exi⸗ guũ tibi fuerit: ēt exiguũ libent' ĩptiri ſtude. Nullꝰ em̄ põt ſe excuſare. qꝛ dñs plꝰ reſpicit intētionē q̄ꝫ ſubam. vñ Iſi. de ſũ. bo. Quali intētõe ab vnoq̇ꝫ largit: talr' et apđ deũ re⸗ cipit. Hoc ēt pꝫ Lu. xxi. de vidua que obtulit duo era. de q̄ dicit xp̄s ꝙ plꝰ oĩbꝰ alijs dediſ ſet. qꝛ totã ſubam tribuit ⁊ libēter plꝰ feciſ⸗ ſet ſi potuiſſet. Uñ q̇lꝫ paup ſic debꝫ dare ele moſinã ꝙ habeat intētionē libēter plus fa⸗ ciendi ſi facultatē hēret. tũc deꝰ remũerat ſi⸗ bi ſm̄ illã bonã intētõem. Et iõ vnꝰ paup ꝑt dare vnũ denariũ ꝓpt' deũ tali intentiõe ꝙ maiꝰ ꝓmiũ inde cõſeq̄t q̄ꝫ q̇nqꝫ aliq̇s diues q̇ dat integrũ florenũ. Et ſi nõ poteris plꝰ da re: des tm̄ hauſtũ aq̄. ⁊ deꝰ dabit tibi ꝓ illo vitã eternã. Mat. x. Qui vni dederit calicē aque frigide tm̄: nõ ꝑdet mercedē ſuã. Et ſi h̄ nõ potes. da tñ bonã volũtatē: ſic ꝙ libenter velles facere ſi poſſes. Aug. ſup p̄s. Coronat deꝰ intꝰ volũtatē vbi nõ inuenit facultateꝫ. T Exemplũ ꝙ deꝰ remũerat elemoſinam nõ ſolũ in futuro: ſꝫ etiã in pñti mundo. Le⸗ git in vita ſpatrũ ꝙ q̇dã ſenex cũ alio iuuene fratre habebat cõem vitã. erat autem ſenex ille miſericors. et contigit ꝙ venit magna ca riſtia: ⁊ ceperũt q̇dã venire ad domũ eius ꝓ elemoſinis. Senex vero oĩbꝰ venientibꝰ di⸗ ſtribuit panē. Uidēs aũt frat' iuuenis qđ fe cit: dixit ſeni. Da mihi ptēꝫ meã de panibus ⁊ q̇cq̇d vis cũ pte tua fac. Senex aũt diuiſit panes. ⁊ faciebat more ſolito de pte ſua ele⸗ moſinas. Et multi cõcurrebãt ad ſenē audiē tes qꝛ oĩbꝰ daret. Uidēs aũt dñs humilita⸗ tē eiꝰ multiplicauit panes. Frat' aũt iuuēis q̇ accepat ptē ſuã ⁊ nulli dabat: ꝯſumpſit pa nes ſuos ⁊ dixit ſeni. Qm̄ modicũ adhuc ha beo de panibꝰ meis: hēamꝰ ſimul panes. Di xit ei ſenex. Quõ vis facito. Et ceperũt iterũ ſil' eſſe ⁊ cõiter viuere. Facta igit iterꝝ abũdã

tia victualiũ a deo: iterũ venerũt indigētes accipiēdo elemoſynas. Cõtigit aũt vna dieꝝ ꝙ frater iuuenis ille intraret ad videndũ q̄ꝫ tum hr̄ent de panibꝰ: ⁊ videbat ꝙ defecerãt panes. Uenit aũt vnꝰ paup poſtulãs ꝓ deo elemoſynã: ſenex dixit fratri ſuo. Da ei panē Alter rn̄dit. Iaꝫ non habemꝰ pater. Et dixit ei ſenex. Intra ⁊ q̄re. Et ingreſſus frat' attē⸗ dit ⁊ vidit repoſitoria in q̇bꝰ panes hr̄e ſole bãt repleta panibꝰ. Et cũ vidiſſet timuit. Et tollens dedit paupi: atqꝫ ita cognoſcēs fidē ⁊ virtutē ſenis glorificauit deũ. U Se⸗ cũdo meremur cũ tpalibꝰ cũ ſumꝰ patiētes ĩ his q̇ mali hoĩes nobis auferũt ꝑ furtum vl' ꝑ exactiões vel in his q̇bꝰ alio quocũqꝫ vio⸗ lēti mõ ſpoliamur. Uñ quis poſſet eſſe tã pa tiens ⁊ cũ tali charitate deo offerre ꝙ intm̄ eſſet in oculis dei q̄ſi paupibus dediſſet. He b. coꝝ. x. Rapinã bonoꝝ veſtroꝝ cũ gaudio ſuſcepiſtis ſcientes vos hr̄e meliorem ⁊ ma nentē ſubſtantiã. Et in ſignũ huiꝰ xp̄s ꝑmi⸗ ſit illis vilibus ⁊ malis ſeruitoribus pylati vt eũ priuarent ſuis veſtibus ⁊ inter ſe diui derent: q̄ꝫuis hoc ante bñ cognouit. tñ ea nõ dedit pauperibꝰ vt nobis exēplum daret dũ mali hoĩes nobis recipiũt bona tpalia ꝙ pa tienter hoc ſuſtineamus: qꝛ hoc deo valde ac ceptũ erit: ⁊ nobis meritoriũ. Silr̄ intelligē dum eſt de infortunijs q̄ deus ſup hoĩes ali q̄n ꝑmittit. ſicut cũ eq̇ vel vacce eoꝝ moriunt vel tempeſtas ſegetes deuaſtat. talia infor⸗ tunia oĩa deo ſunt in patientia cordis offerē da. Et dicere dꝫ vnuſquiſqꝫ illud p̄s. Iuſtus dñs in oĩbus vijs ſuis. Qui ingratus fui de bñficijs a deo acceptis: ⁊ inſuper beneficijs ⁊ donis dei abuſus ſum. ſ. ad peccandũ: ⁊ iõ ſm̄ dei iuſticiã merito ꝑ illa ĩfortunia ꝓuari debeo illis bonis. vñ Ber. ſup Cãti. Ingrati tudo eſt bñficioꝝ ꝑditio. X Sꝫ diceres. Qñ q̇s nimis triſtat de ĩfortunio: an hoc ſit pctm̄. Rñdet ꝙ ſic. qꝛ hoc eſt ſignum ꝙ rem amiſſam nimis dilexit: ḡ nimium etiã dolet Greg. in li. xxxi. moral'. Sine dolore amittit q̇cq̇d ſine amore poſſidet. Que v̄o feruent' di ligimus habita grauiter ſuſpiramꝰ ablata. Ex q̇bꝰ v̄bis pꝫ ꝙ q̇libet dꝫ eē patiēs cũ ſibi ſua bona iniuſte a malis hoĩbꝰ auferunt. Et dꝫ deũ ꝓ ipſis orare vt ipis inſpiret vt ſibi il la bona iniuſte ablata reſtituãt. ne ꝓ eiſdem eternaliter dãnent. Sꝫ q̇ maledicũt ꝓxĩs q̇ eis iniuſta bona auferũt. vel al's infortunijs ſuis ꝯ deũ murmurãt: illi hñt duplex dãnuꝫ qꝛ ꝑdũt illa tpalia: ⁊ cũ h̄ ꝓpt' impatiētiã in curriũt offenſionē dei. ⁊ magnũ ꝑiculũ aĩarũ ſuaꝝ. Ergo oĩa infortunia q̇libet patient' dꝫ ferre: ⁊ deo totũ cõmittere. ⁊ ei in charitate offerre ⁊ hr̄e firmã ſpem ꝙ deꝰ refundet ſibi in alijs hic ⁊ in futuro. Y Tertio mere⸗ mur cũ rebꝰ tpalibꝰ cũ ꝓpt' deũ volumꝰ care re illis bonis q̄ ꝯ deũ lucrari potuiſſemus. ⁊ oĩa iſta q̄ ſic ꝓpt' deũ ⁊ ꝓpt' ſalutē nr̄am di⸗ miſimꝰ ⁊ lucrari nolumꝰ iniuſte: deo obtuli mꝰ. Grego. Hoc aurũ deo obtuliſti qđ ꝯ eius volũtatē accipe noluiſti. Ubi gr̄a. Si duo no biles eſſent ⁊ vnus faceret exactiões in ſuos ſubditos aggrauãdo ⁊ ſpoliãdo eos iniuſte ⁊ alter nobilis ſilr̄ poſſet facere ſuis ſubdi tis ⁊ dimittit hoc ꝓpter deũ ⁊ ꝓpt' ſalutem aĩe ſue: hoc totũ deo offert. ⁊ deꝰ in eterna vi ta ſibi remunerabit. Silr̄ ſi eēnt duo mecha⸗ nici. ⁊ vnꝰ mentiendo ⁊ decipiendo ꝓximos ditaretur: ⁊ aliꝰ etiã ſic poſſet ditari ſi vellet ſꝫ hoc dimittit. q̇cq̇d ſic dimittit: h̄ deo offert Et ſilr̄ intelligendũ eſt de ruſticis ⁊ ciuibus qui vſuras cõmittũt. ⁊ cũ iniuſtis rebus di⸗ tantur ⁊ alij boni ciues ⁊ ruſtici nolũt ſic di⸗ tari ꝯ deuꝫ: nec q̇cq̄ꝫ iniuſte lucrari: talia oĩa deo offerũt q̄ ſic recipere noluerũt: ⁊ tñ bñ po tuerunt. Silr̄ intelligit de ſeruis ⁊ ancillis ⁊ alijs hoĩbꝰ. Ergo ſi audires aliquē lucratũ eſſe centũ florenos ꝑ fallacias vel ꝑ vſuram vel ꝑ ludũ: vel alio quocũqꝫ mõ iniuſto: ⁊ tu iſtos florenos hr̄e nolles ſic ꝯ deũ: cum tñ bñ poſſes ſi velles deũ offendere ⁊ aĩam tuã dã nare: tũc deꝰ remunerabit tibi iſtos florenos in vita eterna. ⁊ ſic intelligendũ eſt de oĩbus rebꝰ ſiue magnis ſiue puis: q̄s aliquis ꝯ deũ nõ vult iniuſte lucrari. A Quarto mere mur cum rebꝰ tpalibus mutuando ꝓximis ꝓpter deuꝫ. Lu. vi. Mutuũ date nihil inde ſperantes. Sed aliqui ſunt q̇ habent pecu⸗ niam ſupfluam: ⁊ nolunt mutuare ꝓximis gratis niſi aliq̇d det ipſis. ⁊ q̇cq̇d ſic inde re⸗ cipiunt vſura eſt: etiã ſi nil poſtularēt: ſed ſo lũmodo ea intentiõe mutuarent ꝙ aliquid vellent recipe ꝓpt' mutuationē. Et ſi ſic ali⸗ q̇d recipent vſura eſſet: qꝛ ſola ſpes facit vſu rariũ corã deo. Itē aliq̇ui ſunt q̇ potiꝰ pecu⸗ niam ſupfluã ſub terra fodiũt vel in ciſta re⸗ cludũt q̄ꝫ ꝙ ꝓximis ꝓpter deũ accõmodent quos vident in neceſſitatibus ꝯſtitutos. Et in hoc oſtendunt ſe nõ hr̄e charitatem dei ⁊ ꝓximi. ⁊ ꝑ ꝯñs hñt ſignũ ꝙ ſtãt in malo ſta⸗ tu: quia ſine charitate dei ⁊ ꝓximi nemo ſal uabitur. i. Ioh. iij. Qui habuerit ſubſtantiaꝫ huiꝰ mũdi ⁊ viderit fratrem ſuũ neceſſe hr̄e:

⁊ clauſerit viſcera ſua ab eo: quō charitas dī
manet in eo. vñ Greg. Mun⁹ ꝓximū amare
cōuincit̃ q̇ nō cū eo ī neceſſitatib⁹ illius ea q̄
ſunt ſibi neceſſaria partitur. Et eſt ſignū ma
gne auaricie ⁊ diffidentie de deo: cū q̇s pecu
niā ſub terra fodit. Vñ legit̃ exēplū ꝙ q̇dam
diues theſaurū in muro abſcōdit: ⁊ infirma
tus poſtmodū nō potuit ꝯfiteri hoc pctm̄: qꝛ
diabol⁹ tenuit linguam ei⁹. Tūc pſbyter vir
prudens portauit corp⁹ xp̄i ad infirmū: ⁊ ſic
demonē ab eo fugauit. Tūc infirm⁹ ille cōfi
tebatur hoc pctm̄ ꝙ ſic lōgo tpe theſaurū ex
auaricia abſcōdit: ⁊ paupibus indigētib⁹ in
de nō ſubuenit. Et ſic theſaurū abſcōditū oſ̄
dit ⁊ fecit euꝫ paupib⁹ dari ꝓ ſalute aīe ſue.
Itē hō meret̃ cū reb⁹: qñ debitorib⁹ ſuis ꝓpt̃
deū dat dilationē q̇ libent̃ ſibi ſoluerēt ſi ꝓ
pñti tpe hrent. ⁊ hoc ē valde meritoriū ⁊ deo
valde acceptū. qꝛ q̇s in hoc poſſet mereri in
vno hoīe ꝙ de⁹ ſibi in agone mortꝭ daret di-
lationē vt poſſet ꝯteri ⁊ ꝯfiteri: ⁊ ſic ſaluari.
q̇ al's forte dānaret̃. Vñ etiā ſciendū ꝙ quili
bet qñ termin⁹ ſolutiōis inſtat tenet̃ ſtatim
ſoluere prīo prout ꝓmiſit. qꝛ ſicut ꝯ deū eſt
furari ꝓximo bona ſua: ſic etiā ꝯ iuſticiā eſt
retinere bona ꝓximi ꝯ volūtatē ipſi⁹. qꝛ ꝑ h̄
impedit̃ ille an vſu illius rei. Ergo illi grauit̃
peccāt qui ꝓmittūt vel iurāt ꝙ velint ſolue
re debita ſup illū terminū ⁊ poſtmodū adue
niente termio ꝓtrahūt ſolutionē vſqꝫ ad q̄t
tuor vel q̇nqꝫ vel decē ebdomadas. Et tales
q̇ ſic mentiunt̃ ꝓximis ⁊ nō ſoluūt ſicut ꝓmi
ſerūt: cum tñ ſoluere poſſunt nō dꝫ in cōfeſ
ſione abſolui a pctis: niſi pſoluāt vel dilatio
nem petant ab eo cui⁹ eſt iſta res. Et de hoc
dr̄ in iure canonico. Poſſidere non licet alie-
nā rē inuito dño ſuo. vt pꝫ ex li. iij. ti. xiiij. de
p̄carijs. c. i. B Quinto meremur cū reb⁹
tpalib⁹ qñ reſtituim⁹ res iniuſtas veris he-
redib⁹. Et hoc intantū placet deo ꝙ nil ſine
iſta reſtitutiōe ab hoīe acceptat quicq̇d etiā
boni fecerit: ſiue ieiunādo ſiue orādo: pegri-
nando: ſiue elemoſynas dando. Et q̄diu q̇s
ſcienter poſſidet res iniuſtas: tūc eſt inimic⁹
dei ⁊ virginis marie: oīm ſctōꝝ ⁊ angelorū.
beatorūqꝫ oīm in celis exiſtentiū nec aliquā
hꝫ pticipationē in oīb⁹ orōib⁹ miſſis: ⁊ alijs
bonis q̄ fiūt in eccl'ia. Et talis q̇ ſic hꝫ: res in
iuſtas nō debet dare illas monachis: nec ſa
cerdotib⁹: nec paupib⁹: ſ; veris heredib⁹ ſi po
terit ſcire q̇ ſint. Sꝫ ſi nō ſcit nec pōt ſcire he
redes: tūc dꝫ dare illas res ſm ꝯſiliū ſui ꝯfeſ
ſoris. q̇ auctoritatē illam hꝫ a ſuo epo. Sed
ſi q̇s hꝫ aliq̄s res iniuſtas occulte: tūc dꝫ fie-
ri reſtitutio ꝑ interpoſitā ꝑſonā. ſ. ꝑ ꝯfeſſorē
vel ꝑ aliū diſcretū virū ſine expſſione noīs:
qꝛ hō nō tenet̃ ſeipm̄ diffamare dicēdo. Ego
ſum tibi furat⁹ hoc vel h̄ ſ; ſufficit ꝙ reſtitu-
tio fiat ꝑ interpoſitā ꝑſonā. ſ. ꝑ ꝯfeſſorē vel ꝑ
aliū diſcretū virū. Et reſtitutio dꝫ fieri nō ſo
lū ꝓ reb⁹ magnis: ſ; etiā ꝓ ꝑuis. Verbi gr̄a.
Si decē inſimul furarent̃ vnā aucā ⁊ eandē
comederēt: tūc q̇libet tenet̃ reſtituere ꝑtem
q̄ euꝫ ꝯtingit donec tota fuerit ſoluta: ſi vult
ꝯſequi indulgentiā ⁊ remiſſionē pctōꝝ ſuoꝝ.
Sil'r intelligendum eſt de his q̇ gramina in
pratis alioꝝ metūt. vl' cū pecorib⁹ ſuis dāna
ꝓximis ſcient̃ in ſegetib⁹ vel pratis inferūt.
Et etiā ruſtici q̇ qñqꝫ agros ꝓximoꝝ cū ara-
tro ſuo diminuunt ⁊ ſuos augmentāt: vel q̇
lapides ꝓijciunt ſup agros ꝓximoꝝ: qñ te-
nentur eos econuerſo inde amouere. Et etiaꝫ
venatores q̇ cū canib⁹ ⁊ equis ſuis hoīb⁹ in
ſegetib⁹ dāna inferūt. Sil'r ⁊ vectores q̇ cum
currib⁹ ſuis ꝑ ſata agroꝝ vehūt: ⁊ hominibus
dāna inferunt. Et etiā illi q̇ fruct⁹ arboꝝ vel
rapas agroꝝ: vel botros vinearū ſubtrahūt
ꝯ volūtatē ꝓximoꝝ: tales oēs tenent̃ ad re-
ſtitutionē. Et ſi nollent reſtituere qñ poſſent
tunc confeſſor nō pōt eos abſoluere a pecca-
tis ſuis. Vñ dicitur in decre. Nō dimittitur
pctm̄ niſi reſtituat̃ ablatum. di. v. Si genera
lis. Sed diceres. Cū q̇s multa talia furatus
fuiſſet: ⁊ nō ſciret quibus reſtituere deberet:
qꝛ ipſe multis hoībus in iſtis ꝑuis reb⁹ dam
na intulit: quō talis reſtituere tenet̃. Rñdet̃
ꝙ ille tales res paruas furatas in eſtimatō
ne ſua dꝫ cōputare ad vnā ſummā: ⁊ ſm con
ſilium ſui ꝯfeſſoris illaꝫ ſummā dꝫ erogare
ad vſum pauperū: tūc oīb⁹ illis ſubuenit illa
elemoſyna quoꝝ illa bona fuerūt. C Qđ
aūt hō nō ſolū dꝫ reſtituere magna ſ; etiā ꝑ-
ua ſi vult ꝯſeq̇ remiſſionem pctōꝝ: pꝫ ꝑ tale
exēplū. Legit̃ in dialogo Ceſarij ꝙ q̇dā ꝯuer
ſus ordinis ciſtercienſiū cum miſſus eſſet ab
abbate ſuo ⁊ ptrāſiſſet aquā quādā: ⁊ nō ha-
beret naulū: ꝓmiſit naute trāſmittere vnuꝫ
obolū. Qui conuerſus cū poſtea defunct⁹ eſſet
⁊ nō miſiſſet illū obolū nec etiā ꝯfuiſſet ꝯfeſ-
ſus illā negligentiā. qꝛ vilipēderat eo ꝙ mo
dicū eēt. poſt obitū p̄dictū obolū añ oculos
habebat: q̇ etiā obol⁹ intm̄ creuit vt maior to
to mūdo videret̃. Et cū ſibi nihil aliud obſi-
ſteret qđ ſibi impediret ingreſſuꝫ celi niſi ſo-
lus ille obol⁹. ⁊ cū nō poſſet euadere niſi ille
obol⁹ in eo puniret̃: ad petitionē ſctōꝝ ⁊ an

geloꝝ quibus ſeruierat ꝑmiſſuꝫ eſt aīam ad
corp⁹ redire: et confeſſus eſt illud abbati. Et
miſſus ē ille obol⁹ cū magna velocitate: quē
mox vt nauta recepit conuerſus expirauit: ⁊
celi gaudia intrauit.

¶ De apoſtolis.

¶ Sermo. cli. Quomodo meremur cū corpo-
re noſtro ⁊ anima noſtra.

p **Poſui vos vt eatis ⁊ fru**
ctum afferatis: et fructus veſter
maneat. Joh. xv. Quantū ad ſe-
cundā ꝑtem p̄cedentis ſermonis
tūc ſciendū ꝙ ſm ꝙ nobis de⁹ contulit cum
quo fructū ferre debem⁹ ⁊ mereri vitam eter
nam eſt corp⁹ noſtrū ꝓpriū. D Pro quo
ſciendū ꝙ trib⁹ modis meremur cuꝫ corpore
noſtro augmentū glorie in vita eterna. Pri-
mo reſiſtēdo pctis iſtis ad q̄ corpus noſtruꝫ
inclinatū eſt. Nam qñcūqꝫ q̇s reſiſtit ſuis ꝓ
ꝑijs cōcupiſcentijs ⁊ pugnat cū vitijs mere
tur augmentū glorie. Ber. Quotiens reſtite-
ris totiēs coronaberis. Propter eandem eñ
cām fomes peccati manet in corpore. Quan
uis eñ pctm̄ originale a quo fomes ꝓceſſit
ex toto deleat̃ in baptiſmo: tñ fomes ex toto
nō extinguitur vt reſiſtere debeam⁹ vitijs ⁊
viriliter pugnare: qꝛ nemo coronabit̃ niſi q̇
legitime certauerit. vñ Augu. de verbis dñi.
Ecce baptizati oēs iuſtificati ſunt a pctis. re
ſtat tñ pugna cū carne: cū mūdo ⁊ cū diabo-
lo. Vñ etiā Hiero. in ep'la quadā. Sine certa
mine nullus ſanctoꝝ coronat⁹ eſt. Amb. ſup
Lucam. Corona ꝓpoſita eſt: ſubeunda ſunt
certamia: nemo poterit coronari niſi vicerit
nemo aūt pōt vincere niſi añ certauerit: ipſi⁹
quoqꝫ corone maior eſt fructus vbi maior eſt
labor. Vbi gr̄a. Si q̇s inclinat⁹ eſt ad ſupbiaꝫ
⁊ cū ſibi honor exhibet̃: ſi ſeipm̄ vincit ⁊ illū
honorē ſibi exhibitū in hūilitate cordis deo
offert dicēdo cū p̄s. Nō nobis dñe nō nobis:
ſ; nomini tuo da gl'iam. Et in hūilitate repu
tat ſe nō eſſe dignū talis honoris: ſ; dicit cuꝫ
Ap'lo. i. Thi. i. Soli deo honor et gl'ia. Tunc
ille meret̃ ꝙ dꝫ honorari in celo a xp̄o: a glo
rioſa ꝟgine maria: ab oīb⁹ ſctis ⁊ angelis ꝓ
pter illū honorē quē ſic ſpernit hic ⁊ deo of-
fert. Sil'r cū q̇s ad iram cōmouet̃ ⁊ ſeipm̄ vi
cit cōpeſcendo iram ꝓpriā nolens ſe vindica
re: ſ; deo offert ⁊ ſibi cōmittit: talis totiēs me
retur coronā gl'ie: quotiēs ꝓpriā iram ꝓpter
deū vincit ⁊ ei fortit̃ reſiſtit. Et etiā cū q̇s eſt
inclinat⁹ ad luxuriā: quotienſcūqꝫ tēptatiōi
carnis reſiſtit ⁊ ſeipm̄ vincit: totiens meret̃
coronā vite. Vbi gr̄a. Sicut illi q̇ ſunt in ma-
trimonio conſtituti quotiēs temptant̃ in ſa
cris diebus ⁊ noctib⁹ ⁊ alijs tpibus in q̇bus
prohibitus eſt actus matrimonij ⁊ reſiſtunt
ſibiipſis ⁊ ꝓpter deū dimittūt actū illū: toti
ens merent̃ coronā vite eterne. Sil'r ⁊ iuue-
nes q̇ in caſtitate viuūt: quotiēs temptant̃ ⁊
viriliter reſiſtunt: totiēs a deo coronant̃. O
quot coronas mereri pñt virgines q̄ caſte vi-
uunt ⁊ tēptationib⁹ carnis totiēs reſiſtunt:
qꝛ naturaliter iuuenes pl⁹ ſunt inclinati ad
luxuriā q̄ ſenes: qꝛ ſm Ariſt. Cōplexio iuue
nū eſt calida ⁊ humida: ſenū aūt frigida ⁊ ſic
ca. Et ergo ſenes grauı⁹ peccāt luxuriādo q̄
iuuenes: ⁊ iuuenes plus merentur reſiſtēdo
Greg. Juuenis cū fornicat̃ peccat: ſenex aūt
inſanit. Iſid. de ſum. bo. Nequaq̄ in ſenectu
te ꝯtinētes vocādi ſunt q̇ in iuuentute luxu-
rioſe vixerūt. Tales nō habebūt p̄miū: qꝛ cer
tamē laboris nō habuerūt. Eos eñ expectat
gloria in quib⁹ fuerūt laborioſa certamina.
Vñ ſciendū ꝙ in quāto q̇s plus ē inclinat⁹
ad aliqđ pctm̄ ⁊ illi pctō reſiſtit: tāto maiorē
coronā glorie meret̃. Ergo viriliter militare
debemus: qꝛ ſm Job. vij. Militia ē vita ho-
minis ſup terrā. E Exēplū legit̃ in vitaſ
patrū ꝙ q̇dam ſenex ſedens in ꝑtib⁹ Thebai
dis in ſpelūca vna habebat vnū diſcipulum
probatū. Conſuetudo aūt erat ſeni docere di
ſcipulū veſpere q̄ erāt ꝓfutura: ⁊ poſt āmoni
tionē dabat ei bñdictionē: ⁊ dimittebat euꝫ
dormire. Cōtigit aūt ꝙ q̇dam religioſi veni
rent ad ſenē: ⁊ cū eos ꝯſolat⁹ fuiſſet ⁊ inſtru
xiſſet dimiſit ⁊ eos receſſerūt. Deide cepit ex-
hortari ⁊ admonere diſcipulū ſicut ſp facie-
bat veſpere. Et cū loqueret̃ ſenex ſomno gra
uatus eſt ⁊ ſubito obdormiuit. Frater auteꝫ
ſuſtinebat donec euigilaret ⁊ daret ei ſm cō
ſuetudinē bñdictionē. Cū ḡ non euigilaret ꝑ
aliquas horas tēptatus eſt diſcipul⁹ cū eo ſe
dens cogitationū ſuarū moleſtia recedere et
dormire. Qui extorq̄ns ſibi vim reſtitit cogi
tationi ſue ⁊ ſedit. Cūqꝫ iterū vrgeretur a co
gitatione ſua vt iret ⁊ quieſceret: nō diſceſſit
priuſq̄ dimitteret̃. Quod factū eſt ſepties ⁊
diabolo ſepties reſtitit: et ecce media nocte
trāſacta euigilauit ſenex ⁊ iuuenē inueniēs
aſſidentē ꝓpe ſe: dixit ei. Vſqꝫ mō nō receſſi
ſti fili. Et ille rñdit. Nō receſſi pat̃: qꝛ nō me
dimiſeras. Cui ſenex dixit. Cur me nō exper-
geſaciebas. Et ille rñdit. Non fui auſus ne
aliquā iniuriā tibi incuterē. Exurgens auteꝫ

ſenex ⁊ faciens horas ꝯſuetas: ⁊ dictis ma-
tutinis dimiſit diſcipulū. Senex aūt cū ſede
ret ſolus factꝰ eſt ī exceſſu mētis: ⁊ vidit quē
dā mōſtrantē ſibi gl'ioſum locū ⁊ ſedē in eo
⁊ ſup ſedē ſeptē coronas. Et interrogauit ſe
nex eū q̄ ſibi hoc mōſtrauit dicēs. Dn̄e cuius
ſunt hec. Et dictū eſt ei diſcipuli tui ſūt. Lo
cū q̄dem ⁊ ſedē illā ꝓ ꝯuerſione magna acce
pit. Has aūt ſeptē coronas nocte iſta ꝓme-
ruit. Hec aūt audiēs ſenex exterritꝰ ⁊ admi-
ratus eſt nimis. Et vocauit diſcipulū dicens
ei. Dic mihi quid feciſti in nocte iſta. R̄ndit
Crede mihi pater q2 nihil feci. Sperās autē
ſenex ꝙ p̄ humilitate nō ꝯfiteret̄. dixit ei.
In v̄itate nō indulgeo tibi niſi mihi dixeris
q̄d feceris: aut q̄d cogitaueris hac nocte. Il-
le vō cū nihil ſibi eſſet ꝯſcius q̄d diceret dubi
tabat. Et cum ſenex ab eo extorq̄ret. dixit ei.
Nihil aliud feci: niſi ꝙ ſepties cogitaui ⁊ im
pugnatꝰ ſuꝫ a cogitatiōe mea vt diſcederē ⁊
dormirē anteq̄ me dimitteres. Sꝫ q2 a te di
miſſus nō fuerā nō receſſi: ſ3 ſuſtinebā te pa-
ter mi donec euigilares ⁊ dares mihi ſm̄ cō
ſuetudinē bn̄dictionē. Audiēs hoc ſenex in-
tellexit ꝙ quotiēs reſiſtebat cogitationi ſue
totiēs meruit coronā a deo. F Scd̄o me
remur cū corpe opando bona opa: ⁊ expendē
do vires corpis noſtri in ſeruitio dei. Nā q̄li-
bet libēter dꝫ ſeruire deo cū corpe: q2 ip̄e crea
uit nos. p̄s. Ip̄e fecit nos ⁊ non ipſi nos. Et
q2 ſeruiuit nobis in p̄n̄ti mūdo. xxxiij. annis
⁊ inſup redemit nos ſuo ꝓprio ſanguine: et
poſthoc ꝓmiſit nobis vitā eternā ſi ei ſeruie
rimus. Ergo ſollicite debemꝰ ſeruire deo cū
nr̄o corpore. Prouer. xxiiij. Exerce diligenter
agrū tuū. Quia corpꝰ nr̄m eſt ager vtilis: q2
ſingulis diebꝰ ⁊ ſingulis horis poſſumꝰ me-
reri cū corpe ⁊ cū oībꝰ mēbris nr̄is. Nā p̄mo
pōt q̄libet mereri cū oculis: cū videt aliqueꝫ
infirmū vel triſteꝫ ⁊ cōpatit̄ ſibi vel ſi videt
aliquē letum ⁊ gaudentē ⁊ bn̄ habentē: ⁊ cō
gaudet ſibi. Apl's Ro. xij. Gaudere cū gaudē
tibus ⁊ flere cū flentibus. Scd̄o meret̄ quis
cū auribꝰ: ſi audit bona loq̄ de p̄ximis et con
gaudet ipſis: ⁊ ſi mala audit loq̄ de p̄ximis ⁊
cōpatit̄ ipſis. Apl's Ro. viij. Scimꝰ q̄m dili-
gentibꝰ deū oīa coopant̄ in bonū. Tertio me
retur q̄s cū ore: vt cū q̄s informat p̄ximū in
his q̄ ad ſalutē ptinēt vel ꝯſolat̄ v̄bis ꝯſola
torijs p̄ximū: vel corripit delinq̄ntes in fra-
terna correctiōe: vel cū libent̄ orat: vel regra
tiatur deo. vel etiā cū ſilentiū tenet cū q̄n̄q3
libēter loq̄ret̄: ⁊ ſic de alijs. Quarto meretur
q̄s cū manibꝰ ad modū crucis eas expanden
do: vel etiā in orōnibꝰ deuotis eas eleuando
p̄s. Eleuatio manuū mearū ſacrificiū veſp̄ti
nū. Uel eas ad paupes extēdēdo: dando eis
elemoſynas: vel cū q̄s paupem ſuſtētat ⁊ du
citq̄ p ſe incedere neſcit: vel ꝓpt̄ debilitates
pedū: vel ꝓpter cecitatē oculoꝝ. Quīto mere
tur q̄s cū pedibꝰ ad eccl'iam eūdo: vel loca ſa
cra viſitādo ꝓ indulgētijs: vel etiā infirmos
viſitādo: vel pegrinatōes ad loca ſcā facien
do. Sexto meret̄ q̄s cū toto corpe. ſ. dure ia-
cēdo vel a ſperā veſtē induēdo: ⁊ corpꝰ cū vir
gis vel flagellis caſtigādo: vigilando ieiunā
do ⁊ mane ſurgēdo. G Quare aliq̄ hoīes
ſunt ita pigri ad ſeruiēdū deo. R̄ndet̄ q2 nō
precogitāt futurā mercedē quā dn̄s dabit ſu
is ſeruitoribꝰ. Nā ſi rex terrenꝰ dare vellet ꝓ
vno pat̄ noſter florenū: o quot p̄r nr̄ diceres.
Sil'r ſi rex terrenꝰ diceret. Si vis vigilare il-
la nocte mecū: cras mane dabo tibi centū flo
renos: tu libenter faceres. Et ſi ſcd̄a nocte ꝓ
mitteret q̄ngentos: ⁊ tertia nocte mille. mul
to libētiꝰ vigilares. Sꝫ xp̄s ꝓ vna hora quā
q̄s ꝓpt̄ eū vigilat plus dabit q̄ totū regnuꝫ
terrenū valere pōt. Sil'r ꝓ vno p̄r nr̄ deuote
dicto plus dabit ꝓ p̄mio q̄3 mille floreni va-
lent: q2 dabit eternū p̄miū: etiā ꝓ minimo ope
in gr̄a facto. vn̄ Hiero. in epl'a. Nullus labor
durus nullū tp̄s longū videri dꝫ q̄ gl'ia eter-
nitatꝭ acq̄rit̄. Itē ſciendū ꝙ xp̄s nō ſolum re
munerabit opa ſp̄ualia ad honorē dei facta
ſ3 etiā remunerabit labores q̄s q̄s facit ꝓ ne
ceſſitatibus p̄n̄tis vite. Nā cū q̄s laborat ea
intentiōe vt velit aliq̄d cū laboribꝰ iuſtis ac
quirere vn̄ ſe ⁊ vxorē ⁊ pueros poſſit nutrire
vel etiā laborat vt cū ſuis laboribꝰ poſſit ſub
uenire paupibꝰ: ⁊ infirmis qui nō p̄n̄t labo-
rare. talis ſp cū quolibet labore q̄tūcūq3 p-
uo meret̄ p̄miū eternū ſi ē in gr̄a. Un̄ p̄s. La
bores manuū tuarū: q2 mādūcabis: btūs es
⁊ bn̄ tibi erit. Ergo q̄libꝫ cū demane ſurgit p̄-
mo oret ⁊ eccl'iaꝫ viſitet: ⁊ deo oīs labores
ſuos offerat quos illo die intēdit facere. vn̄
Greg. in moral'. O ē bonū qd̄ agimꝰ p intētio
nem ſp ad deū leuemꝰ. Qd̄ eīm q̄libet noſtrū
p̄mo de mane ad eccl'iam debeat ire ⁊ orare ⁊
ſe deo cōmendare. h̄ docet xp̄s ī euāg. Mat.
vi. di. Primū q̄rite regnū dei ⁊ iuſticiā eius
⁊ hec oīa adijcient̄ vobis. ſ. q̄ ſunt vobis ne-
ceſſaria. q2 hō p totā diē habebit maiorē ꝓ-
ſperitatē in oībus ſuis factis cum de mane
miſſaꝫ audit ⁊ ſe deo deuote cōmēdat. Et ex
iam dictis pꝫ ꝙ laboratores illi ſunt beati q̄
fideliter laborant ⁊ deū in laboribꝰ ſuis p̄tē
dunt. q2 merent̄ ſemp in quolꝫ ope. verbi gr̄a
Ruſticꝰ nūq̄ pōt arare foſſam cum fidelit̄
laborat quin meret̄. ſil'r ſartor in omnibꝰ ſu-
is laboribꝰ meret̄ ſi fidelit̄ laborat. ſil'r piſtor
et faber. ſil'r ſuꝰ ⁊ ancilla. ⁊ q̄libet etiā qui ꝓ
denario diurno laborat: ⁊ ſic de alijs. H
Qd̄ deꝰ vult remunerare oēs paſſus et labo-
res nr̄os. h̄ pꝫ p tale exēplū. Legitur in vitaſ
patrū ꝙ quidā ſenex lōge habebat aquam a
ſua cella. vbi dū ſemel iret haurire defecit in
via: ⁊ ait. Quid neceſſe eſt vt hūc laboreꝫ pa
tiar: ſ3 veniā ⁊ habitabo iuxta aquā. Tūc con
uerſus retro vidit quēdā ſequētē ſe ⁊ nume
rantē paſſus et veſtigia ſua. et interrogauit
eū q̄s eſſet. Dixit aūt ei ille. Angelus dei ſuꝫ
⁊ miſſus ſum veſtigia tua numerare: et dare
tibi mercedē ꝓ labore. q2 oīs paſſus tuos ⁊
veſtigia tua deus vult tibi remunerare. Hoc
audiēs ille fortior eſt factꝰ ⁊ ꝓmptior: ⁊ adhuc
lōgiꝰ poſuit cellā ſuā: vt eo pl'es paſſus face
ret eūdo ad aquā ⁊ redeundo ad cellā ſuā. vt
ſic ſp augmētaret̄ p̄miū ſuū. Qd̄ aūt nr̄a bo-
na opa nō ſolū debēt fieri p̄ncipal'r ꝓpt̄ gau
dia celi vel ad euitandū penas inferni: h̄ q̄re
ante ſer. cxl. E. I Tertio meremur cū cor
pore ſuſtinēdo infirmitates corporis patiēter
quas deꝰ ſup nos pmittit. q2 meliꝰ eſt infir-
mitates patient̄ ſuſtinere q̄3 interim bōa o-
pera facere. Cōtra h̄ aliq̄ dicūt. Ego negligo
hoc bonū vel hoc ꝓpter infirmitates meas.
R̄ndetur ꝙ ſolū ſis patiēs ⁊ nihil negligis
Un̄ ſciēdū ꝙ quilibet libēter debet ſuſtinere
infirmitates et tribulationes. q2 ē ſpeciale
donū dei et ſignū charitatis quaꝫ deꝰ hꝫ ad
ip̄m hoīem. Apoc. iij. Ego quos amo arguo ⁊
caſtigo. Orige. ſup Oſee. iiij. Qui diligit̄ cor
ripit̄. qui nō diligit̄ in pctīs ſuis dimittitur
K Sꝫ diceres. quomodo poſſum eſſe pati
ens in tantis tribulationibꝰ ⁊ infirmitatibꝰ
R̄ndet̄ ꝙ tria p̄ncipaliter debent inducere
hoīem ad patiētiā. Primū eſt memoria paſ-
ſionis xp̄i. Gre. Si paſſio xp̄i ad memoriam
ducit̄: nihil ē qd̄ nō equo aīo toleret̄. Bern̄.
Quid eſt qd̄ tibi ſuaue nō videt̄: ſi collegeris
⁊ memorauerīſ oēs amaritudīes ſaluatoris
Ergo ſi doles caput tuū cogitare debes dolo
rem capitis quē xp̄s ſuſtinuit cū coronatus
cū ſpinea corona fuit. Si doles manꝰ vl' pe-
des cogita clauos īfixos manibꝰ ⁊ pedibus
xp̄i. Si doles in dorſo vl' ī alio mēbro vl' ī to-
to corpe: cogitare debes dolorē xp̄i. quē in to
to corpe ⁊ in oībꝰ mēbris ſuſtinuit. Et ſic erit
tibi leue omne qd̄ pateris. L Secūdum
qd̄ inducit hoīem ad patientiaꝫ eſt cogitare
penā purgatorij q̄ eſt valde grauis. Auguſt.
Ignis purgatorij miro modo eſt grauis. q2 a
ignis q̄ eſt hic ī terra hꝫ ſe ad illū ſicut ignis
q̄ depictꝰ ē in pariete ad verū ignē. Et in illo
purgatorio opꝫ hoīem valde diu ardere ⁊ pur
gari q̄ hic nō purgatus eſt. Ut aūt a peccatiſ
tuis purgeris: tūc libēter debes hic ſuſtine-
re infirmitates corpis. q2 tanta eſt pena pur
gatorij ꝙ potius in p̄n̄ti deberes eligere. xxx
annis eſſe infirmꝰ q̄ vna die eſſe in purgato
rio. Un̄ dr̄ in decre. Igni purgatorij nulla pe
na temporalis ē cōpabilis. diſt. xxv. q̄ in aliud.
Un̄ legit̄ de quodā ſacerdote q̄ reputabatur
q̄ſi ſctūs: q̄ in vita ſua ſeip̄m miro mō afflix
it p pn̄iaꝫ. Cuidā q̄rēti cur hoc faceret: Re-
ſpondit ꝙ ſi ille lacꝰ magnꝰ q̄ erat ꝓpe ſe eēt
totꝰ igneꝰ: libent̄ vellet eſſe in eo vſq3 in diē
iudicij vt poſſet euadere inferni ignē ⁊ penā
purgatorij. Hoc idem Augu. orabat dicens.
Dn̄e hic vre hic ſeca: vt in eternū parcas. Ter
tiū qd̄ inducit ad patientiā ē ꝙ per tribulati
ones et ifirmitates augmentat̄ hoī meritum
eterne glorie. Math. v. Gaudete et exultate
q̄m merces veſtra copioſa eſt in celis. Et iſta
gloria tāta eſt ꝙ ſi vnꝰ hō ſolꝰ ſuſtineret oēs
infirmitates ⁊ tribulatōes oīm hoīm in toto
mūdo exn̄tiū adhuc nihil h̄ eſſet reſpectu ce-
leſtis glorie. Apl's. Ro. viij. Nō ſūt cōdigne
paſſiōes huiꝰ ⁊c. De hac gloria dicit. p̄s. Q̄m
mille anni ante oculos tuos tāq̄ dies heſter
na q̄ p̄terijt. M Quantū ad tertiā p̄teꝫ
p̄cedētis ſmonis ſciēdū ꝙ tertiū qd̄ deꝰ nob
ꝯtulit cū q̄ mereri poſſumꝰ ⁊ debemꝰ eſt aīa.
Pro quo ſciēdū ꝙ nos mereri debemus cuꝫ
tribus potētijs aīe: que ſunt memoria: intel
lectus: et voluntas. Primo mereri debemꝰ cuꝫ
memoria beneficia dei memorādo ⁊ ei de eiſ
dem regratiando. vn̄ Augu. in li. de ci. dei ſic
dicit. Quiſquis bn̄ficia dei nō videt cecꝰ eſt:
nec laudat ingratꝰ eſt. q̄ſq̄s in laudādo relu-
ctat̄ inſanꝰ eſt. Criſo. ſup Mat. Grarū actō
ē inuitatio ad plus dādū. Sꝫ de his q̄ ſunt ī
grati de beneficijs dei dicit Ber. Accipiēdis
indignꝰ ē q̄ fuerit de acceptꝭ ingr̄ꝰ. Itē ſepiꝰ
mēorari debemꝰ ipꝫ deū nobis eē p̄n̄tē ī oībꝰ
nr̄is cogitatōibꝰ. verbis ⁊ factis. Sꝫ heu mul
ti ſepiꝰ obliuiſcūtur deū et raro cogitant de
eo. ⁊ hoc eſt ſignū ꝙ deū nō diligūt: ſed ip̄m
ꝑuipendūt. Ariſto. ij. rhetori. Obliuio eſt ſi-
gnū ꝑuipēſionis. Et q̄ ſic obliuiſcūtur deum
in vita: illorū deꝰ obliuiſcet̄ in morte. Unde

Aug. Ita ſit vt in fine obliuiſcat̃.q̇ dũ viue-
ret oblitꝰ eſt dei. Secũda potẽtia anime eſt
intellectꝰ ꝑ quẽ intelligere debemꝰ deũ. Pri
mo tanꝙ̃ noſtrũ creatorẽ:et ſic tenemur ſem
per ſibi obedire tanꝙ̃ creatura ſuo creatori.
Secũdo cognoſcere debemꝰ euꝫ eſſe redẽpto
rem noſtrũ:q̇ nos cũ ſua amariſſima paſſiõe
et morte redemit. et ſic tenemur euꝫ diligere
Job.xv. Maiorẽ hac dilectione nemo habꝫ
vt aiam ſuã ponat q̇s ꝓ amicis ſuis. Tertio
debemꝰ cognoſcere eũ eẽ noſtrũ futurũ iudi
cem:et ſic debemꝰ eũ timere in oibꝰ cogitati
oibꝰ:verbis:ꝛ factis. Eccli.i. Timenti deuꝫ
bene erit in extremis. Vñ Criſoſ. in ſer. dicit
de Johanne baptiſta. Solus dei timor eſt q̇
mentes corrigit:fugit crimina: et innocẽtiã
ſeruat. N Tertia ptãs aĩe eſt voluntas
cũ qua meremur qñ̃do voluntatẽ noſtrã vo
luntati diuine ꝯformamꝰ:ita vt quicquid ve
lit nobiſcũ facere ꝙ etiã illud idẽ nos velimꝰ
ſiue ſit dulce ſiue amarũ. Ergo quilꝫ noſtruꝫ
ſic ſe dꝫ hr̃e ꝙ ſi deus vult eũ eſſe pauperẽ ꝙ
etiã ipe velit hoc idẽ:vel ſi ipm velit eẽ diui-
tem:vel ſanũ:vel infirmũ: vel triſtẽ:vel letũ
ꝙ in hoc ſe ꝯformet volũtati dei:ſic ꝙ poſſit
dicere cũ xp̄o illa verba q̇ in mõte oliueti di-
xit. Pater nõ mea volũtas ſ; tua fiat. Item
meremur cũ volũtate quãdo habemꝰ conti-
nuã bonã volũtatẽ nos emẽdãdi ꝛ deo ſuiẽ
di. Criſo. ſup Mat. Volũtates bone ſic ſua-
ues ſunt apud deũ queadmodũ odoriferi flo
res. vñ Ber. Cũ per bonã volũtatẽ incipimꝰ
eſſe dei:deſinimꝰ eſſe dyaboli. Sic ecõuerſo.
cũ hõ per malã volũtatẽ incipit eſſe diaboli
deſinit eſſe dei. O Et deꝰ vult homineꝫ
iudicare ſm illã volũtatẽ in qua eũ inuene-
rit. Vñ de hoc dĩ[illegible] decre. Qualẽ te inueniet
dñs cũ vocat:taleꝫ parit̃ et iudicat. de peni.
diſt.i. Nũq̇d. Vñ legit̃ exemplũ ꝙ quidaꝫ la-
tro multũ dolens de pctĩs ſuis:et habẽs vo
luntatẽ bonã ſe emẽdandi rogauit quẽdam
heremitã vt eũ in ſuã ſocietatẽ acciperet: qr
proponeret vitã ſuã emendare ꝛ deo ſemper
ſeruire. Et heremita noluit: et deſpexit eum
in corde ſuo et dimiſit eũ incõſolatũ ab eo re
cedere. Sꝫ cum latro ſibiipſi heremitoriũ fa-
cere voluit. arbor preciſa ſtatim corruit. et eũ
dem latronẽ oppreſſit: et ſic in vehemẽti cor
dis ꝯtritione obiit. Tunc ille heremita vidit
ꝙ ſancti angeli venerũt ꝛ aĩam illius latro-
nis ad celũ deferebant. Et heremita cõmotꝰ
dixit. Quid hic in heremo moram traho: ille
homo malꝰ latro fuit:ꝛ ꝓpt̃ ſuã bonã volun
tatem iam ad celos aſcendit: et ego tam diu
vixi in heremo et nunꝙ̃ celuꝫ intrare potui.
Et in illa cõmotione dixit. Vadã ꝛ etiã latro
efficiar ꝛ poſtmodũ bene in fine ſaluabor: ſic
iſte latro ſaluatꝰ eſt. Et dũ exponeret ſe ad la
trociniũ ꝑpetrãdũ:inſecutꝰ eſt a ſtipẽdiariis
ciuitatis. Qui fugiens vehemẽter cecidit et
expirauit. Et dyaboli venerunt et aĩam ſuaꝫ
ad infernum deduxerunt.

¶ De apoſtolis alius ſermo.

r Elictis oibꝰ ſecuti ſunt eũ. Luce
v. Iſta verba dicta ſunt de aplĩs
qui oĩa ꝓpt̃ xp̄m reliqrũt:ſm ꝙ
etiã dixit Beatꝰ Petrus ad xp̄m
Ecce nos reliquimꝰ oĩa et ſecuti
ſumꝰ te:quid ergo erit nobis. Vñ hic dicẽdũ
eſt ꝙ ſeptem ſunt que nos inducere debent
ad relinquẽdum oĩa tẽporalia. Iſtũ ſermo-
nem quere ſupra.xciiii. A.

¶ De vno martyre. Sermo.clii.
Qd̃ crux ſpũalis dꝫ q̃ttuor habere.

ſ I quis vult venire poſt
me abneget ſemetipm et tollat
crucem ſuã ꝛ ſequat̃ me. Math.
xvi. Mar.viii. Lu.ix. In his ver
bis vult xp̄s ꝙ ipm ſequamur ꝛ crucẽ tolla-
mus:ꝛ poſt ipm illã baiulemꝰ. ſicut iſte ſan-
ctꝰ martyr. N. Cuiꝰ feſtũ hodie colimꝰ. P
Pro quo ſciẽdũ ꝙ duplex ẽ crux. Vna lignea
ꝛ materialis q̄ eſt baiulãda vt crux petri:an
dree:ꝛ xp̄i. Alia ſpũalis. de qua dicit Aplus
Gala.v. Qui xp̄i ſunt carnẽ ſuã crucifixerũt
cũ vitiis ꝛ cõcupiſcẽtiis. Vñ duobꝰ modis ſe
quimur xp̄m ꝛ crucẽ poſt ipm portamꝰ: aut
mortẽ ꝓ eo tolerãdo:aut carnẽ cũ vitiis ꝛ cõ
cupiſcẽtiis crucifigẽdo. Pmõ mõ ſequũt̃ euꝫ
oẽs martyres qui mortẽ tꝑalem ꝓpter xp̄m
ſuſtinent. Secũdo ſequunt̃ eũ omẽs electi ꝛ
deuoti. Vbi ergo in morte inuenit pmaꝫ ſal
uat:ſilr vbi ſecũdã:ſ; vbi neutrã dãnat. Cum
autem primo modo eũ imitari non poſſimꝰ
ſcꝫ ſuſtinendo mortẽ:ſaltem ſequamur ipm
ſecũdo modo. Quõ aũt exemplo xp̄i crucem
accipere debeamus intueamur modũ paſſio
nis eiꝰ. Fuit em̃ crucifixus et clauis ligatꝰ a
pte inferiori:ꝛ a ſiniſtra:ꝛ a dextra: ſ; nõ a p-
te ſuꝑiori:ſilĩ forma et nos crucẽ ſpũalẽ tol-
lere debemꝰ. cuius infima pars eſt contẽptꝰ
mũdi. qr ſicut terrã calcamꝰ cũ pedibꝰ: ſic ter
rena ꝛ mũdũ contẽnere debemꝰ. Mouemur
aũt ad h̃ ſi ꝯſideremꝰ ꝙ nemo põt hr̃e amici-
tiam dei et mundi ſimul. Deliberet ergo ſcã

vnuſquiſq; quid ſibi magis expediat:an ſcꝫ
diligere deũ. an mundũ. Vñ.i. Jo.ii. Nolite
diligere mundũ:neq; ea q̄ in mũdo ſunt. Si
quis diligit mũdũ nõ eſt charitas pr̃is in eo
Igitur q̇ hoc ꝑceptũ ꝯtẽnit ꝛ mundũ diligit
inimicꝰ dei ꝯſtituit̃. Jaco.iiii. Amicitia huiꝰ
mũdi inimica eſt deo. Sicut em̃ q̇s odit ini-
micũ ſuũ:ita dñs mũdũ. Cauſa aũt huiꝰ ini-
micitie ẽ:qr mũdus multos hoĩes retrahit
a deo per illa tria vitia. ſ. ſuꝑbiam auariciaꝫ
ꝛ luxuriã quoꝝ vitioꝝ iam totꝰ mũdꝰ eſt ple
nus. Vñ.i. Jo.ii. Om̃e qd̃ eſt in mũdo aut
eſt ꝯcupiſcentia carnis:aut cõcupiſcẽtia ocu
loꝝ:aut ſuꝑbia vite. Et vere mũdus non eſt
diligendus:ſ; potiꝰ multũ [illegible]diẽdꝰ ꝓpt̃ ſuã
magnã infidelitatẽ. ſicut bene figuratũ eſt ĩ
ſanſone. de quo dr̃ in li. Judicũ. ꝙ ipe ama
uit dalidã que meretrix fuit. Et Joſephꝰ dic̃
ꝙ intantũ dilexit eã ꝙ ab amore eiꝰ auelli ñ
poterat:ꝛ cũ in gremio eiꝰ dormiret abſcidit
ei crines ꝛ tradidit eũ ſuis hoſtibꝰ qui erue-
runt ei oculos:ꝛ vinctũ miſerũt eũ in carce-
rem ꝛ eũ molere fecerũt. Dalida meretrix eſt
mundꝰ oĩ meretrice inſtabilior. Sanſon eſt
q̇libet hõ q̇ a dalida. i. a mũdo decipit̃. Licꝫ
em̃ multa mala oñdat ei ꝛ multa ꝯtraria. ſ.
in amiſſione rerũ:in morte filioꝝ ꝛ amicorũ
ꝛ corꝑis egritudine. ꝛ pluribꝰ aliis aduerſita
tibus:tñ ab eius amore auelli nõ põt:ſed in
gremio eiꝰ obdormiuit:cũ ei tota mẽte adhe
ret. Sꝫ dalida crines ei abſcidit. i. ſpũſſancti
grãm tollit:ꝛ in morte eũ a ſe abiiciendo tra
didit eũ hoſtibꝰ. i. demonibꝰ:q̇ eruunt ei ocu
los. i. viſionẽ dei. decetero em̃ letus nũq; de
um videbit. Et in carcerẽ perabunt. i. in ĩfer-
nũ:ꝛ ad molẽ eũ ſtatuũt. i. ad mltiplices pe-
nas inferni:vbi decetero nunq; q̇eſcet. Et lꝫ
mundus multũ ſit infidelis. tñ ꝓpt̃ modicũ
gaudii ꝛ delectatiões nimis breues multos
amatores hꝫ. Sꝫ iſti q̇ crucẽ xp̄i portare vo-
lũt debẽt ꝯtẽnere tam parua ꝛ momẽtanea
gaudia mũdi:vt ad magna ꝛ eterna ꝑtinge
re mereant̃. Et vt hoc meliꝰ fieri poſſit q̇libꝫ
dꝫ apponere clauũ pedibꝰ ſuis. i. affectioni-
bus. Clauus iſte eſt timor gehenne q̇ infer-
nus eſt. Clauus iſte longꝰ eſt ꝛ validus. Va
lidus qr valida ſunt gehẽne tormẽta. Longꝰ
eſt qr nimiũ diuturna. Vñ valde vtile eſt cuꝫ
diabolꝰ hoĩ pctm̃ cõſulit̃ penas que pctm̃ cõ
ſequunt̃ recogitare. De quibꝰ penis q̄re an-
te ſermone.cxxv. B. Q Item ſciẽdũ ꝙ ſi
ꝯtempſerimꝰ mundũ hoc poſſumꝰ cognoſce
re ꝑ tria. Primo ſi mores mundi ſunt nobis
moleſti ꝛ diſplicibiles ꝛ ꝯtrarii:ſ; ſi ipm vel
ipſiꝰ mores fugimꝰ. Secundo ſi eſt nob̃ gra-
ue ꝛ pena eiꝰ gaudiũ ꝛ ludos videre. Tertio
ſi inuite audimꝰ rumores q̄ de eo. dicunt̃:et
habemꝰ tediũ loq̇ de mũdanis niſi inꝙ̃tũ ne
ceſſitas req̇rit. Vñ facere debemꝰ ſicut ſpẽs
qui qñ audit vocẽ incantantis ſtatim replet
vnã aurẽ cũ cauda ꝛ aliã cũ terra. Sic ꝛ nos
facere debemꝰ. ſ. cogitando de inſtabilitate ꝛ
infidelitate mũdi:ꝛ de cauda. i. de morte ꝓ-
pria ꝛ remuneratiõe mũdi q̄ repẽdit ſibi ſer
uientibꝰ. R Quo ad ſcõm ſciendũ ꝙ di
ligere mundũ multũ ꝑiculoſum eſt. Pmo qr
charitatẽ dei extinguit. i. Joh.ii. Si q̇s dili-
git mundũ nõ eſt charitas pr̃is in eo. Scdo
qr ſicut dei dilectio eſt fons ꝛ origo oĩm bo-
norũ ꝛ virtutũ:ita dilectio mũdi oĩm vitioꝝ.
vñ Grego. Diſce homo nõ diligere mundum
vt diligas deũ:auerte vt ꝯuertaris:funde vt
implearis. Tertio qr inimicum dei cõſtituit
vñ Jaco.iiii. Amicitia huiꝰ mũdi inimica ẽ
dei. Quarto qr ſeruũ diaboli facit. Apoſtolꝰ
Galla.i. Si adhuc mundo placerẽ: ſeruꝰ xp̄i
nõ eſſem. Mat.vi. Nemo põt duobus dñis
ſeruire. Vñ etiã Criſo. ſup Math. O ꝙ̃ mi-
ſerrimꝰ eſt mundꝰ. ꝛ miſeri q̇ eum ſequũtur.
Semꝑ em̃ hoĩes mũdi oꝑa excluſerũt a vita
Item ſciendũ ꝙ ſi amor mũdi intantũ excre
ſcit in hoĩe ꝙ ꝑponat̃ amori dei vl̃ vite eter
ne:vel ſi redundat in iniuriã q̄ tollit charita
tem ꝓximi:eſt pctm̃ mortale:ſi tñ citra hos
limites ſiſtat põt eſſe veniale. S Scda
ꝑs crucis eſt brachiũ ſiniſtrum:qd̃ ſignificat
patientiã in aduerſis:qr ſicut ſiniſtra manu
ferimꝰ clipeũ ſuꝑ quẽ iacula vel ictus recipi
mus:ne ad mortẽ vulneremur:ita ꝑ patien-
tiã aduerſa oĩa excipe debemꝰ:ne ꝑ cruciatꝰ
tribulationũ ex impatientia eternalr̃ moria
mur. Quot em̃ aduerſa nobis accidũt in dã-
nis rerũ vel in tribulationibꝰ corpoꝝ:tot ia-
culoꝝ ictus veniũt ſuꝑ nos. Sine em̃ adner
ſis eẽ nõ poſſumꝰ. Inter ſummã pacẽ ꝛ ſum
mã afflictionẽ conſtituti ſumus. i. inter celũ
ꝛ infernũ:ſ; viciniores localiter ſumꝰ ĩferno
ideo patientia neceſſaria eſt nobis: vt dicit
Apl̃s. Oportet nos pati:velimus:nolimus:
ſꝫ ſi patienter: multũ meremur:qr patiẽtia
auget meritũ. Si impatienter:tñ oꝫ nos pa
ti:ꝛ nihilominꝰ ꝑdimus meritũ ꝛ laborem:
ſcriniũ ꝛ theſaurũ:qr ſicut in patientia nr̃a
poſſidemus aĩas noſtras. ſic in impatientia
ꝑdimꝰ aĩas nr̃as. T Vñ legit̃ exẽplũ ꝙ
q̇dã ṽgo mltũ erat deuota:ſ; impatiẽtiſſima

in oībus q̇ ſibi acciderant:⁊ tñ erat valde ca-
ſta ⁊ munda:⁊ paupes dilexit:⁊ libent̃ ora-
uit ⁊ ieiunauit. Quadaʒ vice venit ad eā an
gelus dñi dicēs ei. Multū fidelit̃ laboꝛas ꝓ
eternis gaudijs poſſidēdis:ſ3 ea poſſidere nō
potes ꝓpt̃ tuā magnā impatientiā ꝑ quā ꝑ
dis oīa bona opa tua. Tunc virgo dixit ange-
lo. Ora ꝓ me vt mihi det̃ a deo patiētia. Tā
dē ipſa facta ē tā patiēs ꝙ alij quodāmodo
admirabant̃ de eius patiētia. Et ſic meruit
gaudia celi. C Vñ multū hō dʒ ſtudere
patientiā q̄ valde neceſſaria eſt ad ſalutem.
Ut aūt in illa ꝑmaneat tūc dʒ apponere vnū
clauū ferreū. Clauus iſte eſt pena purgatoꝛij
q꞉ nullū malū impunitū. Et q̇ h̄ nō purgabit̃
ꝑ bona opa ⁊ tribulatiōes:puniet̃ grauiſſi-
me in purgatoꝛio. Aug. Qui in aliud ſeculū
diſtulerit fructū ꝯuerſionis:prius purgabit̃
igne purgatiōis. Hic ignis etſi nō ſit eternꝰ
miro tñ mō grauis eſt. Supat enī oēm penā
quā vnq̄ȝ hō paſſus ē in hac vita vel pati po
teſt. Legit̃ enī ꝙ fuit q̇daʒ magiſter in theo-
logia natiōe anglicꝰ:q̇ dixit ſe vidiſſe quēdā
q̇ dicebat ſe fuiſſe i purgatoꝛio beati patricij
q̇ de nullo qđ delectabile erat in mūdo potu
it gaudere. ⁊ ſibi oīa mūdi delectabilia ama-
ra videbant̃:⁊ inter hoīes viuēs tanq̄ȝ moꝛ-
tuus apparebat. Item aliud legit̃ exemplū
ꝙ quedā mulier reuocata de purgatoꝛio ad
ꝯtēplandum pniaʒ in hoc ſeculo. intantū ſe
affligebat ꝙ habitauit i ſepulchꝛis ⁊ in niue
glacie:⁊ igne ſe innoluebat. Cuʒ aūt diceret̃
ei interdū vt ei parceret. ipa rñdit ꝙ omnes
iſte pñtes pene nihil eſſent reſpectu illaꝝ pe
narū q̄ ſunt in purgatoꝛio. D Tertia ps
crucis eſt bꝛachiū dextrū. ꝑ hoc ſignificat̃ ex
ercitiū coꝛpis. i. opa bōa. dextera eī manꝰ ad
quelibʒ opa eſt aptioꝛ ⁊ ꝓmptioꝛ q̄ȝ ſiniſtra. Nō
dʒ ergo eſſe dies ī quo hō coꝛpꝰ ſuū in bonis
opibus nō exerceat. Eſt enī coꝛpꝰ noſtrū ter-
ra optima ſi exercet̃:nō ſicut iſta terra nr̄a q̄
diu ⁊ ſepe ⁊ multis modis elaboꝛata per an
nū ſemel vna die fructꝰ ꝓfert. Sʒ ꝑ coꝛpus
poſſumꝰ quotidie fructꝰ ꝓferre quos angeli
deo offerunt:de q̇bus deꝰ multū gaudet: ⁊ q̇
bus nos valde ditabimur. Ideo dicit ſapiēs
Diligenter exerce agrū tuū. Vñ etiā ps. La-
boꝛes manuū tuarū q꞉ māducabis:btūs es
⁊c̄. Vñ ſciendū ꝙ feruent̃ ⁊ diligent̃ opari
debemꝰ:⁊ nō ita pigre ⁊ tarde ſicut vſq̄ȝ huc
fecimus:ſ3 ſtudioſe ⁊ ſollicite facere: exercen
tes oēs vires tam coꝛpis q̄ȝ aīe in bonis ope
ribꝰ ⁊ ſuitio dei. q꞉ ad hoc creati ſumꝰ vt deo

fidelit̃ ſeruiamꝰ. Tu enī non libenter habes
pigros ⁊ ſomnolentos ac diu doꝛmientes fa
mulos:q̇ tibi ſeruiūt ꝓ modico precio tꝑali
multominꝰ deꝰ vult pmium eternū pigris ⁊
ſomnolentis dare. Leo papa in ſer. Non doꝛ
mientibꝰ ꝓuenit regnū celoꝝ:nec ocio ⁊ deſi
dia toꝛpētibꝰ btitudo eternitat̃ ingerit̃. Vñ
ſciendū ꝙ ꝓ tꝑalibꝰ laboꝛandū eſt ſine ma-
gna ſollicitudine ⁊ cura inoꝛdinata ſ3 ꝓ eter
nis debemꝰ laboꝛare cū oī ſollicitudīe q̇ poſ-
ſumꝰ. Hoc docuit xp̄s ⁊ fecit. qđ pʒ:q꞉ feruē-
ter ꝓ ſalute noſtra laboꝛauit. xxxiij. annis vi
gilando:oꝛando:p̄dicādo:⁊ ſeipm̄ multipli-
citer fatigando. ps. In laboꝛibꝰ a iuuentute
mea ⁊c̄. Vñ libent̃ debemꝰ de mane ſurgere
⁊ incipe feruent̃ opari. Nam aues incipiunt
de mane ante oꝛtū ſolis cantare ⁊ deū lauda
re. vñ Amb. de offi. Quis xp̄ianus nō erube-
ſcat cū minutiſſime aues ſolēni deuotiōe oꝛ
tū dei ꝓueniūt. Vñ Aug. Indecens eſt ꝙ ſol
xp̄ianū inueniat i lecto. Si enī loq̇ poſſet di-
ceret:ſurge piger:ego iā ꝑambulaui ſpaciū
terre. Vñ Bern. Homo piger ⁊ ſomnolentus
eſt q̄ſi imago moꝛt̃. ⁊ tales ſomnolenti d̄ ma
ne diu doꝛmiētes claudūt feneſtras:⁊ pānū
pendūt ante lucē. Ergo ſicut hic diligūt tene
bꝛas:ſic ſm dictū xp̄i. vt h̄r Math. xxv. Eiici
entur in tenebꝛas exterioꝛes:ibi erit fletus et
ſtridoꝛ dentiū. Tales pigri deberent attēde-
re ꝙ ſi octo dies ꝯtinue i molli lecto bñ ꝑpa
rato deberent iacere:tediū haberēt: q̇d tunc
fiet cū in igne infernali ⁊ in ꝓfundo inferni
eternalit̃ iacebūt ⁊ ardebūt. Ergo debemus
nunc ꝓ tꝑe gr̄e eſſe feruētes in opibꝰ bonis
Ut aūt in his bonis opibus ꝑſeuerēmꝰ:tunc
apponere debemus clauum. ⁊ iſte clauus eſt
cogitare gaudia nobis in celeſti gl̄ia ꝓmiſſa
Aug. Si laboꝛ terret:merces inuitat. Hier.
Nullꝰ laboꝛ durꝰ. nullū tp̄s longum videri
dʒ quo gl̄ia eternitat̃ acq̇ritur. Nam ibi ha-
bebimꝰ gaudia:multa magna:dulcia:⁊ pcio
ſa. Et de iſta materia q̄re ante ſermone. liij.
P. Quarta pars crucis eſt reclinatoꝛium ca-
pitis ieſu xp̄i. Per reclinatoꝛiū illud ſignifi-
cat̃ charitas quā hō dʒ h̄re ad deum:vt ſicut
deꝰ ſe reclinauit ad nos ꝑ charitatē:ſic ⁊ nos
ecōuerſo ad ipm̄. Iſta nō dʒ h̄re clauū: quia
dilectiō nr̄a ad ipm̄ dʒ eē libera:q꞉ multis re nul
tis de cauſis eſt a nobis diligendus. Et has
cauſas q̄re ante ſmone. cxix. P.

De martyꝛibus. Sermo. cliij.

Quō opari bona ⁊ pati tribulatiōes ꝓpt̃
deum non erit graue.

ſ Tabūt iuſti in magna cō
ſtantia aduerſus eos qui ſe āgu-
ſtiauerūt. Sapie. v. Sciendū ꝙ
in hunc mundū poſiti ſumꝰ vt o-
perari ⁊ meritū accumulare debeamꝰ ꝑ opa
tionē quā facimꝰ:⁊ ꝑ tribulationē quā pati-
mur. Ut aūt oīa opa nob̄ fiāt leuia. ſ. de ma-
ne ſurgere:vigilare:ieiunare:oꝛare: genufle-
ctere:ſilr̄ et tribulatōes pati. ſ. infirmitates
coꝛpis. vel ꝑſecutiōes maloꝝ: ⁊ tribulatōes
q̄ſcūq̄ȝ ſuſtinere:opʒ vt iſte nobis dulces fi-
ant. A Et vt in eiſdē patiētiā ſeruemꝰ ſi
cut iſti ſancti martyres. N. qꝝ hodie feſtū ce
lebramꝰ:tūc nobis q̄ttuoꝛ ſunt attēdenda:q̄
dēt nos inducere ad laboꝛandū ⁊ aduerſita-
tes ſuſtinendū libēter ꝓpter deū. Primū eſt
breuitas pñtis vite. q꞉ oīa cito finiunt̃ cum
moꝛte. Iaco. iiij. Que ē vita vr̄a. vapoꝛ ē ad
modicū parēs. Vñ ēt compat̃ vēto. Iob. vij.
Memēto q꞉ vētꝰ ē vita mea. Ergo ſi ſollici-
te ꝯſideras h̄:tūc nihil graue erit q̇cq̇d agere
vel q̇cq̇d pati te opoꝛteat: q꞉ totū in moꝛte fi
nit̃:⁊ moꝛs cito appꝛopinquat. Bern. Quid
in rebꝰ hūanis certiꝰ moꝛte:et q̇d hoꝛa moꝛ-
tis incertiꝰ inuenit̃. Greg. ſup Ezech. Ereniʒ
nobis cōditoꝛ noſter diē moꝛt̃ incognitū eē
voluit:vt dū ſemꝑ ignoꝛat̃:ſemꝑ ꝓximꝰ eſſe
credat̃:et tanto quiſq̄ȝ feruētioꝛ ſit in opera
tione:q̄to incertioꝛ eſt de euocatione. Et cō
ſideratio breuitatis vite nr̄e nō ſolū inducit
ad bonū opandū: ſ3 ēt reducit a malo ꝑpetrā
do. Aug. Nihil ſic reuocat a pctō ſicut freq̄ns
moꝛt̃ meditatio. Hiero. Memēto diē moꝛt̃
tue ⁊ nō peccabis. Qui ſe q̇tidie recoꝛdat̃ eē
moꝛituꝝ ꝯtemnit pñtia:⁊ ad futura feſtinat
Cōſidera ḡ q̄ñ in moꝛte iaceb̄ q̇d tunc ꝓderit
ſi huiſſes foꝛtunā alexādri: potētiā auguſti:
pulchꝛitudinē abſalōis: foꝛtitudinē ſanſo-
nis:lōgitudinē ade:ſapiam ſalomonis cum
ex his oībꝰ nihil tecū feras: niſi tm̄mō bona
⁊ mala q̄ feciſti. Apoc. xiiij. Opa enī illoꝝ ſe-
quūtur illos. Aug. ī ſer. Adā ſi adhuc viueret
⁊ hodie moꝛeret̃ q̇d illi lōgitudo vite ꝓfuiſ-
ſet. Cōſidera ēt ſi iā moꝛi deberes: q̇d tibi no
ceret ꝙ adeo infoꝛtunatꝰ fuiſſes ſicut Iob:qui
multa infoꝛtunia ſuſtinuit in rebꝰ: in coꝛpe:
⁊ filijs. Sic īfirmꝰ ⁊ paup vt lazarꝰ q̇ iacebat
an ianuā diuit̃ plenꝰ vlceribꝰ cupiēs ſatura-
ri de micis q̄ cadebāt de mēſa ipiꝰ diuit̃:pati
ens ⁊ mit̃ vt moyſes:caſtꝰ vt ioſeph:tribula
tus i oībꝰ vt xp̄s ⁊ maria. Et ſi tot bōa feciſ-
ſes vt btūs nicolaꝰ et ſctūs martinꝰ. q̇d tibi

noceret cū angeli aīam tuā reuerent̃ ſuſcipe-
rēt gaudēter deducerēt:⁊ dñs ꝓ oībꝰ actōibꝰ
⁊ tribulatōibꝰ vitā eternā redderet. Ideo dū
tp̄s h̄ hēmꝰ opemur bonū ⁊ ſuſtineamꝰ libē-
ter ⁊ patiēter tribulatōes:īfirmitates ⁊ pau
pertates:vt ꝓ eiſdē opibꝰ ⁊ tribulatōibꝰ pre
miū nr̄m augmētet̃ i celo. Nā coꝛpꝰ noſtrum
ad h̄ nob̄ adeo datū ē vt ei ſeruiamꝰ:opando
bōa ⁊ ſuſtinēdo mala ⁊ aduerſa patient̃: vt
ſic ꝯſumamꝰ coꝛpꝰ ⁊ vires coꝛpis in ſeruitio
xp̄i:q꞉ oʒ coꝛpꝰ nr̄m ꝯſumi ⁊ a vermibꝰ coꝛrodi
Nā vitrū vnū qđ ē vas fragile diutiꝰ ſuaret
q̇s q̄ȝ ſuū coꝛpus. Et inſup ꝑdit hō in moꝛte
oēs delitias coꝛpis : diuitias ⁊ honoꝛes. vñ
Aug. Sic etas nr̄a:ſic actꝰ nr̄i: ſic miſeria nr̄a:
ſic felicitas nr̄a:ſic honoꝛes : ſic totū tranſit.
verbū aūt dñi in eternū ꝑmanet. Vñ ēt dicit
Salomō. Oīa ſunt vanitas. B Scđʒ eſt
cōſideratio laboꝛis ⁊ paſſiōis xp̄i q̇ ꝓ te priꝰ
laboꝛauit in terra. Gre. Si paſſio xp̄i ad me
moriā reducit̃ ⁊c̄. Si rex magnū trabē ꝓ me
poꝛtaret nō mihi graue eē deberet ſi ꝓ eo fe-
ſtucā poꝛtarē. Ecce rex celi ⁊ terre poꝛtauit ꝓ
me magnā trabē. ſ. crucē. īmo et ſpineā coꝛo
nā:⁊ quō ego ꝑuū laboꝛē vl̄ paſſionē ꝓ eo nō
ſuſtinebo. Vñ ſi graue ē tibi mane ſurgere et
vigilare:cogita quō xp̄s ſepiꝰ ꝓpt̃ te pernoc-
tauit in orōnibꝰ. ſi graue ē tibi ieiunare: co-
gita quō xp̄s ieiunauit in cruce in die paſce-
ues. De quo ieiunio dicit ps. Dederūt in eſcā
meā fel:⁊ in ſiti mea potauerūt me aceto. Si
graue ē tibi dure iacere vel veſtē aſperā idu-
ere. cogita lectū crucis in quo xp̄s expanſus
fuit:in quo non habuit vbi caput ſuum recli
naret. Mat. viij. Vulpes foueas habēt ⁊ vo
lucres celi nidos. filius autē hominis nō ha
bet vbi caput ſuū reclinet. Similiter ſi cōtin
git te aliquid pati cogita q꞉ xp̄us multa pꝛo
te paſſus eſt. Nā ſi ſeruus videret dominū
ſuū pꝛopter ſe multis vulneribus vulneratū
merito ipſe etiā aliquid pati deberet ꝓpter
ipſum. Et ſi infirmꝰ es et doles caput:cogi-
ta doloꝛē capitis xp̄i quē habuit quādo cum
ſpinea coꝛona coꝛonatꝰ fuit. Similit̃ ſi doles
manus ⁊ pedes vel etiam in quocūq̄ȝ mem-
bꝛo coꝛpis. cogita paſſionē xp̄i quā ſuſtinuit
in ſuo coꝛpe ⁊ in ſuis mēbꝛis. Similit̃ ſi ſu-
ſtines ꝑſecutōnes a malis hoībꝰ q̇ tibi male
dicūt verbis vel verberāt verberibꝰ. cogita xp̄ʒ
hec ſuſtinuiſſe ꝓ te. i. Pet. ij. Cum maledice-
retur nō maledicebat:cum pateret̃ non ꝯmi
nabat̃. Siliter ſi pauꝑtatē vel nuditatē: vel
frigus:vel eſuriem : vel ſitim ſuſtines : cogi-

ta hec xp̄m ſuſtinuiſſe ꝓ te: et erunt oīa opa
tibi leuia: ⁊ oēs tribulatōes tibi ſuaues erūt
Vñ Ber. Quid ē hō qḋ tibi ſuaue nō videtur
ſi colligeris et memoꝛaueris oēs amaritudi
nes ſaluatoꝛis. Aug. in li. de vera religione.
Tota vita xp̄i in terris q̄ ꝑ hoīem geſſit diſci
plina moꝝ fuit. Oīa bona mūdi xp̄s contem
pſit q̄ cōtēnenda docuit. et oīa mala ſuſtinu
it q̄ ſuſtinēda p̄cepit. vt in illis nō q̄reret fe-
licitas. nec in iſtis timeret infelicitas. Vñ
etiā Bern. Xp̄s oñdit tibi manus vt facias q̄
fecit: latus vt ſentias q̄ ſenſit. pedes vt am-
bules quo preiit. C Tertiū eſt conſidera
tio futuri laboꝛis et pene future. q꞉ ꝑ laboꝛē
quē hic patimur et tribulationes q̄s h̄ ſuſti-
nemꝰ liberamur a laboꝛibꝰ et penis eternis.
De quibus dicit p̄s. Laboꝛabūt in eternū et
viuent adhuc in finē. vñ Gre. Dū laboꝛe trā-
ſitoꝛio atterimur: a ꝑpetuo laboꝛe liberamur
Sꝫ ocioſi ⁊ pigri et ſteriles in bonis operibꝰ
qui non exercent pedes ad ambulandum in
via dei: et manꝰ non extēdūt ad operandum
opa bōa: tales ſteriles excident ſicut arboꝛ i
fructuoſa. De his pigris ēt dr̄ Mat. xxij. Li-
gatis manibus et pedibus ⁊c̄. Silr̄ ꝑ tribu-
latōes ⁊ penalitates q̄s hic patient ſuſtine-
mus liberamur a futuris penis q̄s nos opꝫ
ſuſtinere in inferno vel in purgatoꝛio. Gre.
Miſericoꝛditer adhibet deꝰ tpalē ſeueritatē
ne eternā inferat vltionē. Ideo hic quibuſdā
parcit vt eos in ꝑpetuū feriat. iō hic ferit nō
parcendo vt in eternū parcat. Vñ etiam dñs
dicit ꝑ ſapientē. Eccli. xxix. Minimū ꝓ ma-
gno placeat tibi. Nā oēs laboꝛes ⁊ tribulati-
ones p̄ntes nihil ſunt reſpectu futuroꝝ do-
loꝝ et cruciatuū. Aug. Nullus cruciatus pe-
narū tpaliū pōt ſempiternis iniquoꝝ crucia
tibꝰ cōparari. Sed pctōꝛ nō pōt euadere quī
aut opoꝛteat eū in futuro puniri aut hic in p̄
ſenti q꞉ nullū malū impunitū. Et ſi peccatoꝛ
cōſideraret foꝛtes et eternas penas inferni.
leues reputaret laboꝛes et preſſuras huius
mūdi. vñ Iſi. in ſino. Intende aīo quaſcū
ſeculi penas: quoſcū toꝛmētoꝝ doloꝛes: ⁊
quaſcū doloꝝ accerbitates: ⁊ cōpara h̄ toꝛ-
tum gehenne: et leue eſt oē qḋ pateris. D
Quartū ē conſideratio future mercedis. Nā
grauis dieta videt breuis mercennario: ſi in
fine diei expectat centū floꝛenos: qḋ tñ parū
eſt reſpectu eterni p̄mij. Gre. Spes in eterni
tate aīm erigit. ⁊ idcirco nulla mala que ex-
terꝰ tolerat ſentit. vñ Criſo. Si tempeſtas
nautis: ſi vulnera militibꝰ: ſi frigoꝛa agricol

ꝑpter p̄miū tempoꝛale leuia ſūt: q̄to mag
debēt eſſe leuia ꝑpter p̄miū eternuꝫ. Iſid. de
ſum. bo. Qui vite future p̄mia diligēter exco
gitat: mala oīa p̄ntis vite equanimit poꝛtat
qm̄ ex illiꝰ dulcedine huiꝰ amaritudinē tem
perat. Apl̄s Ro. viij. Non ſunt condigne paſ
ſiones huiꝰ tpis ad futurā gloꝛiā. O q̄ miſe
ri ſunt illi q̄ nihil volunt pati ꝓ vita eterna.
Criſo. Si quotidie opoꝛtet nos toꝛmēta ſuf
ferre adhuc nō erat dignū oē qḋ triſte ē mo-
do vt tanti boni tante glie participes h̄re
mur. Inſup q̄s deberet omia gaudia mūdi:
oēs delitias coꝛpis: oēs diuitias et honoꝛes
huius ſeculi ſpernere vt deuꝫ in celo vna ho
ra videre poſſet. Aug. in li. de li. arbit. Tanta
eſt pulchꝛitudo iuſticie: tanta eſt iocūditas
lucis eterne: vt etiam ſi non liceret in ea ā pli
us manere q̄ vniꝰ diei hoꝛa ꝑpter hoc ſolū i
numerabiles anni huius vite pleni delitijs
et etiā cōfluētia tempoꝛaliū bonoꝝ recte me
rito cōtēnerent. Ex his pꝫ q̄ miſeri ſunt il
li q̄ modicas voluptates carnis vel diuitias
⁊ honoꝛes huius ſeculi p̄ponūt gaudijs celi
vñ Ber. ſup Cant. Reuera illḋ verū ē gaudiū
et ſolū qḋ nō de creatura: ſꝫ de creatoꝛe conci
pitur. qḋ cuꝫ poſſederis nemo tollet a te. cui
cōpata oīs aliūde iocunditas meroꝛ eſt. oīs
ſuauitas doloꝛ eſt: oē dulce amaꝝ: oīe deco
rū fedū. oīe aliud qḋ delectari poſſet moleſ-
ſtum. Quō ibi habebimus gaudia multa: p̄-
cioſa ⁊ dulcia. hoc. q̄re ante ſermo. liij. D.

De vno ꝯfeſſoꝛe. Sermo. cliiij. De iuſticia.

I Vſtū deduxit dominus
ꝑ vias rectas. Sapie. x. Sciēdū
ꝙ ſi voluīꝰ ſaluari opoꝛtet nos
iuſtos inueniri. p̄s. Hec poꝛta do
mini: ⁊ iuſti intrabūt in eaꝫ. E Sꝫ dice-
res qd ē iuſticia. Rñdet ſm ſcm̄ Ber. in quo-
dā ſer. ꝙ iuſticia ē virtꝰ vnicui tribuēs qḋ
ſuū ē. Et iuſticiā tenere ē honoꝛificū ⁊ mul-
tū laudabile. Vñ Ariſto. v. Ethic. Pulcherri-
ma virtutū eſt iuſticia. Pro quo ſciendū ꝙ
q̄libet chꝛiſtianꝰ deo tenetur tria et pꝛoximo
tria: ⁊ ſibiipſi tria. Et ſic debet vnicui quod
ſuū eſt reddere ſi vult ſaluari ⁊ iuſtus inueni
ri. Primū quod q̄libet homo tenetur deo eſt
obedientia. Nam ſicut Adam expulſus eſt
de paradiſo pꝛopter inobedientiam: ſic ⁊ nos
debemus intrare celum per obedientiā. Vn-
de quilibet tenetur deo obedire in ſuis pꝛece
ptis que ſunt ſcripta in manibus ⁊ pedibus
hominis. In pedibus pꝛopter decem articu-

los pedū. in manibꝰ ꝑpter decē digitos ma-
nuū. Ideo aūt ſcripta ſunt in p̄dictis ptibus
coꝛpis ad deſignādū ꝙ p̄cepta diuina dñt re
gulare i nobis manuū opationē: ne in opibꝰ
nr̄is cōtra diuina p̄cepta faciamꝰ: ⁊ dirigere
greſſus affectōis ne p̄cepta diuina trāſgredi
amur. Mat. xix. Si vis ad vitā ingredi ſerua
mādata. F Et eſt ſciēdū ꝙ nō ſolū deo
⁊ eius pꝛeceptis tenemur obedire: ſed etiam
plat ⁊ p̄cept eccl'e loco dei. vñ Bern. Obediē
na q̄ maioꝛibus p̄bet: deo exhibet. vñ ſciēdū
ꝙ qñ ſacerdos vel plebanus tuus p̄cipit tibi
ieiunare vel feſtiuare: tunc ſic adimplere de-
bes ac ſi xp̄s ꝑ ſe tibi p̄cepiſſꝫ. Vñ Lu. x. Qui
vos audit me audit: et q̄ vos ſpernit me ſper
nit. Hoc iſti nō aduertūt q̄ in diebꝰ feſtiuis
laboꝛāt. ꝯ q̄s dr̄ Exo. xx. Non facies in eo oē
opꝰ. Ex q̄ pꝫ ꝙ q̄cun ſabbatū violāt labo-
rādo: vel etiā mercātijs intēdendo: [illegible] q̄
vecturā in diebꝰ feſtiuis exercēt: ſic [illegible] q̄
qñ ad q̄ttuoꝛ vel quin miliaria vehūt in
diebꝰ feſtiuis: ſic ꝙ nō audiūt miſſas vl' ſer-
mones. Et ſilr̄ q̄ vadūt i diebꝰ feſtiuis ad foꝝ
⁊ emūt ⁊ vēdūt ex mala cōſuetudie ⁊ ꝑpt lu
crū tpale. Inſup q̄ ſabbatinis diebꝰ in nocte
nimis diu laboꝛāt ⁊ ſic de alijs. iſti oēs graui
ter deū offendūt: ⁊ inſup puniunt a deo. Pri
mo in rebꝰ tpalibꝰ ꝑ infoꝛtunia. ſ. ꝙ captiuā
tur: vel a raptoꝛibꝰ ſpoliant: vel cū eoꝝ ledū
tur vel moꝛiunt: vel domꝰ eoꝝ igne cōburūt
vel ꝙ tēpeſtas deuaſtat ſegetes eoꝝ. vl' alia
infoꝛtunia talibus accidūt ꝙ ſic depaupant
Secūdo puniunt q̄n in coꝛpoꝛe vt. ſ. qñ
tales infirmant ꝑ mēſem vel ꝑ duos: vl' qñ-
cadūt ⁊ frāgūt crura vel bꝛachia: ⁊ ſic de a-
lijs. ⁊ tūc opꝫ eos feſtiuare cū merito deberēt
laboꝛāre. q꞉ ante laboꝛauerūt cū feſtiuare de
buerūt. vñ Salo. Per q̄ q̄s peccat: ꝑ hec ⁊ pu
nietur. Tertio puniunt in aīa: quod eſt maxi
mū. q꞉ quotiens ſcient feſtū ſoluūt: totiens
moꝛtalit peccāt: ⁊ aīam ꝑpꝛiā occidūt. Exo.
xxxi. Qui pollucrit ſabbatū moꝛte moꝛiatur
Qḋ deo multū diſpliceat violatio feſtiuita-
tū pꝫ ꝑ tale exemplū. Vñ legitur in veteri te
ſtamēto. Nume. xv. ꝙ tpe moyſi ⁊ aarō factū
eſt: cū filij iſrael eſſent in ſolitudine ⁊ iueniſ
ſent hoīeꝫ colligentē ligna in die ſabbati ob
tulerūt eū moyſi ⁊ aaron ⁊ vniuerſe multitu
dini: qui recluſerūt eū in carcerē neſcientes
qd de eo facere deberēt. Dixit dñs ad moy-
ſen. Moꝛte moꝛiat hō iſte. obꝛuat eum lapi
dibus oīs turba extra caſtra. Cun eduxiſ-
ſent eū foꝛas obꝛuerunt eū lapidibus: ⁊ moꝛ

tuus ē ſicut p̄cepat dñs. O ſi oēs illi iam la-
pidari deberēt q̄ feſta ſoluūt: quot tūc eſſent
lapidādi cū multi ſunt q̄ iā minime feſta curāt
G Et ſciēdū ꝙ hi q̄ in diebus feſtiuis pec
cāt grauiꝰ peccāt q̄ ſi alijs diebꝰ peccarēt. ſic q̄
choꝛiꝫāt i diebꝰ feſtiuis: qḋ maiꝰ ē pctm̄ q̄ la
boꝛare manibꝰ. Aug. Meliꝰ ē in die dñica a-
rare q̄ choꝛiꝫare. Idē etiā Aug. Omnis mo-
tus petulātie ſaltꝰ ē i ꝓfundū cloace. Iō q̄n-
to altiꝰ i choꝛea ſaltauerit: tāto ꝓfundiꝰ ad i
fernū cadet. Vñ exēplū legit de choꝛea ꝙ in
ep̄atu Cameraceſi. q̄dā puella cātilenis et
choꝛeis aſſidua erat: ⁊ ꝑ cātū ⁊ pulchꝛitudi-
nē coꝛpis ad malā ꝯcupiſcentiā multos alli-
ciebat. Quā ſemel cātātē in choꝛea confeſtiꝫ
turbo rapuit et in altū deferēs illā ſpūs ma-
ligni crudelit verberabāt: et diuerſis flagellis
ac diuerſimode flagellabāt. ictus quidē audi
uerūt plurimi: ſꝫ videre nō poterāt. ⁊ flētem
mulierē audierūt in aere clamantē ⁊ eiulātē
Et poſt modicū interuallū cecidit moꝛtua ni
mis hoꝛribilis ad vidēdū: q꞉ collū ⁊ oīa mē-
bꝛa eius fuerūt crudelit fracta. Sꝫ aliq̄ ſunt
q̄ volūt ſe excuſare in pctīs ſuis dicētes. Añ
centū annos hoīes choꝛiꝫauerūt: ſic et hodi-
erna die merito facere pñt. Quibꝰ rñdeo ꝙ
ēt añ cētū ānos hoīes ad infernū deſcēderūt
ſic ⁊ adhuc hodierna die faciūt. q꞉ malꝰ vſus
nō excuſat pctm̄. ſic dr̄ i decre. Cōſuetudo ma
le inuenta q̄to diuturnioꝛ: tāto periculoſioꝛ
xxiiij. q. i. Sciſma. Vñ etiā Iſid. Cōſuetudo
auctoꝛitati cedat: prauū vſum lex et rō vincat
Nā rō hūana dictat choꝛeā eē pctm̄ q̄uis cō
ſuetudo appꝛobet. tñ remoꝛſus ꝯſcie ꝯdicit.
Greg. Hoc erit in ꝯſuetudie illicitū: qḋ rōne
ꝯſtat eē ꝓhibitū. Vñ illi ſtulte faciūt q̄ cho-
reā aſſerūt nō eē pctm̄. Vñ legitur exempluꝫ
ꝙ quidā iuuenis audito in quodā ſmone ꝙ
choꝛea eſſet inferni ianua: et contra ipſe aſ-
ſerebat eam eſſe poꝛtā ꝯſolatōis et tpalis le
ticie: et non eſſe verū ſicut ſacerdos in ambo
ne dixit. quē ideo in ꝑma choꝛea lapis āgu
laris coꝛaꝫ omni populo cadens ſuper eum
interfecit: ⁊ terra in conſpectu totius populi
eū abſoꝛbuit. H Similit illi grauit pec
cant qui in diebus feſtiuis viſitant tabernaſ
et ſe inebꝛiant: cum tamen oīs ebꝛietas q̄
ex pꝛopoſito fit ſemp eſt peccatū moꝛtale.
et eſt grauius peccatū in die feſtiuo q̄ i alio
die. Similit illi q̄ in diebus feſtiuis exercēt
ſuā luxuriā ⁊ carnis voluptatē. Unde narrat
Grego. in dyalo. ꝙ quedā legitima a ſuo vi-
ro legitimo ſabbato de nocte cognita cuꝫ in

die dñica ſe ꝓceſſioni iungeret: a dyabolo arripiebatur ⁊ multū vexabaᷓ. Et ſi hoc fit in legitimis pſonis: q̄ta pena ꝯcubit⁹ illegitim⁹ plectēdus ē. I Silr intelligēdū ē de ieiunio qḋ a pſbytero ꝑcipiᷓ: vt cū diligo corpus intātū φ ꝯ ꝑceptū eccl'e pat⁹ ſum comedere dieb⁹ ieiunioꝝ. cū tñ bñ poſſem ieiunare ⁊ nolo corp⁹ meū intm̄ g̃uare: ⁊ ſic ſoluo ieiuniū ſine cā ab eccl'ia ꝑceptū. vñ Hermā. de ſchildiz dicit φ qñ q̄s inordinate gule vl' cōcupiſcētie inheret tanq̄ vltio fini: ita φ tal' ꝯtēnens deū patus ſit ꝑcepta dei ⁊ eccl'e trāſgredi vt delectationes gule aſſequaᷓ: tal' grauiᷓ peccat. Nā q̄cūq3 ſoluit ieiuniū ab eccl'ia ꝑceptū ſine cā ⁊ rōe ⁊ ex cōtemptu nō vult obedire: peccat mortaliᷓ totiēs quotiēs. K

Pro quo ſciēdū φ qñ ſabbato die vel q̄nta feria occurrit ieiuniū ab eccl'ia ꝑceptū: et ſi q̄ feriā ſextā ñ pñt ſiľ ieiunare: tūc ſimplici. vi. feria debēt comedere: ⁊ ieiuniū ꝑceptū ab eccleſia debēt ſeruare ad qḋ tenenᷓ ſub precepto. vnde Hiero. Ingratū eſt ſpiritui ſctō q̄cquid deo obtuleriſ neglecto eo ad quod teneris. Et in h̄ plures hoīes ſimplices errant q̄ ſimplicē ſextā feriā ieiunāt: et ieiuniū ab eccleſia ꝑceptū ſoluūt. L Secūdo quilibꝫ tenetur deo ſatiſfacere ꝓ offenſis quib⁹ euꝫ ſepius offendit peccando. Sꝫ diceres. Quomodo poſſum deo ſatiſfacere: cū tā multipliciᷓ ⁊ grauiᷓ cōtra deū deliqui. Rñdeo φ de⁹ eſt miſericors. nam q̄ñcūq3 veraciter habes illa tria in te. Primo φ doles de omibus peccatis ꝯteritis. Secūdo φ ꝓponis āplius nū q̄ velle peccare mortaliᷓ. Tertio φ ꝓponis confiteri et ſatiſfacere ſ̄m conſiliū confeſſoris: tunc deus ex ſua mīa indulget tibi omia peccata tua. Ezech. xviij. In quacunq3 hora pctōr ingemuerit ⁊c̄. Ergo nullus dꝫ deſperare: etiā q̄tūcūq3 magnus pctōr ſit. Bern. Maior eſt dei pietas q̄ q̄uis iniq̄tas. Sic̄ enī ſcintilla in medio maris: ita ad mīaꝫ dei oīs malicia hoīs. Immo gaudiū eſt angelis ⁊ oīb⁹ ſctīs in celo de cōtritione ⁊ cōuerſione pctōꝝ. Luce. xv. Gaudiū eſt angelis dei ſup vno pctōre pniām agēte. Bern. ſuper Canti. Gaudent angeli in ꝯuerſione peccatoꝝ ſalutē hoīm ſitiētes. Lachryme enī penitentiuꝫ ſunt vinū coꝝ. M Tertio teneᷓ q̄lꝫ deo ex charitate regratiari de ſuis bñficijs. Vnḋ Bern. Dignū eſt deo ſp g̃ras agere q̄ nūq̄ ceſſat nobis benefacere. Vñ q̄libet q̄ñcūq3 vtiᷓ aliquo beneficio dei hoc faciat cū gratiarum actiōe. ſicut cū ſumim⁹ cibū vel potū: vel induim⁹ veſtimētū. ⁊ ſic de alijs. Sꝫ heu pl'es ſūt ingr̄ti q̄ bñficia dei nō recognoſcūt: ſꝫ vtūtur donis dei ſine grar̄ūactōe. De q̄b⁹ Augu. dicit li. de ci. dei. Quiſq̄s bñficia dei nō videt cec⁹ ē. nec laudat ingrat⁹ ē. q̄ſq̄s in laudando reluctaᷓ inſan⁹ ē. Sic̄ heu pl'es ſunt q̄ abutūtur bñficijs dei peccādo ꝯ deū q̄ in hoc grauiter deū offendūt. Vñ ipe dicit ꝑ ps. Retribuebant mihi mala ꝓ bonis. Qr deus bñfecit illis dādo illis ſanitatē: fortitudinē corpis: diuitias ⁊ honores. Et ipi malefaciūt peccādo cū eiſdē donis ꝯ deū. ⁊ cū his ſtipēdijs q̄ a deo recipiūt dyabolo ſeruiūt. Et tales ſic ingrati merenᷓ ꝑuari iā habitꝭ: nec ſunt digni de recipiendis. vñ Aug. dicit. Qḋ de⁹ dedit gratis tollit ingratꝭ. vñ Ber. Accipiēdis indignus eſt q̄ fuerit de acceptꝭ ingrat⁹. g̃ ſi alicui aliq̄ infortuniū acciderit: ſicut cū tēpeſtas segetes deuaſtauerit. vel cq̄. vel vacce moriūtur vel aliḋ quodcūq3 infortuniū ſibi in corpore vel ī reb⁹ acciderit: h̄ ipe pctīs ſuis aſcribere dꝫ. qr āteа de bñficijſ dei igrat⁹ fuit ⁊ dona ⁊ bñficia dei male expēdit. g̃ de⁹ h̄ ifortuniū ſup eū ꝑmiſit. ⁊ dicere cū ps. Iuſt⁹ dñs i oīb⁹ vijs ſuis: ⁊ ſctūs in oīb⁹ opib⁹ ſuis. Ex q̄ patꝫ φ quando volum⁹ φ de⁹ nobis dona et bñficia ſua multiplicet: tūc debem⁹ antea de ꝑceptis deo regr̄ari. Criſo. ſup Mat. Grātiactio ē inuitatio ad pl⁹ dādū. N Et ꝑ oībus bñficijs dei debem⁹ deo grar̄ūactōes referre de ſua amara morte ⁊ paſſiōe. qr h̄ ē deo valde acceptū ⁊ hoī valde meritoriū. Alber. magn⁹. Simplex recordatio ſeu meditatio paſſiōis xp̄i pl⁹ valet q̄ ſi q̄s integrum ānuꝫ ieiunaret in pane ⁊ aq̄. vel ſi q̄tidie v̄gis vel flagell' cedereᷓ vſq3 ad effuſionē ſanguis vel q̄ quotidie legeret vnū pſalteriū. Vñ ſciēduꝫ φ qñ hō ē ꝯtrit⁹ ⁊ ver⁹ penitēs: tūc nō poteſt mai⁹ ſuitiū deo exhibere: q̄ ſuā amarā mortē ⁊ paſſionē deuote meditari. Vñ q̄libet hō oī die dꝫ hr̄e ſpālē memoriā de paſſiōe xp̄i et eū petere vt ipe ordinet ſtatū ſuū in bonū finē vt fructu paſſionis ei⁹ nō priueᷓ. Et q̄cūq3 vellet honorare paſſionē xp̄i ⁊ orare tot pr̄ nr̄ quot vulnera xp̄us ſuſtinuit: tūc deberet orare ꝑ integrū annū ſingulis dieb⁹. xv. paſ nr̄ ⁊ cōpleto āno tūc cuilibet vulneri xp̄i obtuliſſet vnū pr̄ nr̄. Et hoc eſſet deo valde acceptū ⁊ hoī meritoriū. Nā q̄cūq3 libenᷓ honorat ⁊ meditaᷓ paſſionē xp̄i. vel audit libenᷓ loq̄ de paſſiōe xp̄i: talis dꝫ hr̄e bonā ſpeꝫ φ xp̄s ordinabit adhuc ſtatū ſuū in bonū finē. O Itē ſciendū φ heu plures mali xp̄iani

ſunt q̄ paſſionē xp̄i nō honorāt: ſꝫ xp̄ꝫ rurſuꝫ crucifigūt: vt ſunt illi blaſphematores q̄ iurāt ꝑ vulnera: ꝑ mortē: ⁊ ꝑ ſanguinē xp̄i. Tales xp̄iani peiores ſunt iudeis q̄ tñ ſel' xp̄m crucifixerūt: ſꝫ xp̄ian⁹ blaſphem⁹ totiēs xp̄m crucifigit: quotiēs execrabiliᷓ iurat. Aplus. Heb. vi. Rurſum crucifigentes filiū dei. Augusti. Nō min⁹ peccāt q̄ xp̄m blaſphemāt regnantē in celis q̄ q̄ eū crucifixerūt ambulantē in terris. Itē blaſphemi ſr̄ deteriores canib⁹: qr canes nō mordent ſuos dños: q̄ eis bñfaciūt: ſꝫ applaudūt ipis: ſꝫ blaſphem⁹ eodē ore quo vinū bibit ⁊ bñficia dei recipit deum blaſphemat. ps. Retribuebāt mihi mala ꝑ bonis ⁊c̄. Eccl'. xxix. Paſcet ⁊ potabit ingratos ⁊ adhuc amara audiet. Mirū ei eſt φ de⁹ vnq̄ ꝑmittit creſcere vinū in abūdantia: cū tot blaſphemie ſibi a potatorib⁹ vini īferunᷓ q̄ ſeipos inebriāt: ⁊ poſtmodū grauiᷓ deū blaſphemāt. Itē blaſphemia ē pctm̄ diabolicū. Apoc̄. xvi. Blaſphemauerūt deū celi pre dolorib⁹. Hoc intelligiᷓ de illis q̄ ſr̄ ī inferno: q̄ ꝑpᷓ magnitudinem doloris ⁊ pene deū blaſphemāt: g̃ blaſphemia ē loq̄la īfernalis ⁊ blaſphem⁹ hꝫ liguā diabolicā: qr diabol⁹ loq̄tur ꝑ blaſphemū ſic̄ ſpūſſctūs loq̄ᷓ ꝑ hoīem bonū ⁊ deuotū. vñ Math. Nō ei vos eſtis q̄ loq̄mini: ſꝫ ſpūs pr̄is vr̄i q̄ loq̄tur ī vobis. Quō aūt blaſphemia ⁊ illa iuramēta. ſ. dicēdo ꝑ deū ⁊ ꝑ oēs ſctōs ſint mortalia vel venialia. Hoc q̄re aū ſer. cxxiij. F. Item quō blaſphemi puniānᷓ a deo: ⁊ pentes q̄ ꝑmitūt pueros ſuos iurare ⁊ blaſphemare ⁊ alij hoīes xp̄iani q̄ ꝑmittunt in domib⁹ ſuis deo cōtumelias inferre q̄ grauiᷓ peccāt. Hoc q̄re aū ſer. cxxiij. I. P Quantū ad ſcḋam ptē iſti⁹ ſ̄monis ſciendū φ tria tenemur ꝓximo. Primo tenemur eū diligere ⁊ ei offenſam ꝑpᷓ deū dimittere. Nā oēs ſumus fratres: g̃ fraterna charitas ⁊ fidelitas dꝫ eē inter nos: qr oēs ſum⁹ a deo creati ⁊ ab Adam ⁊ Eua ꝓgeniti: ⁊ oēs habem⁹ vnā ⁊ candem fidē: vnū baptiſma vnā hereditatē ⁊ patriaꝫ in celo: vbi vnus alterum cordintime diliget pluſq̄ hic pr̄ ⁊ mater vnq̄ dilexerunt filios ſuos. Nā oēs nos mutuo diligimus ⁊ cognoſcim⁹ in celo: etiā qui ante centū vel mille annos vixerūt. Nā hic charitas incipiᷓ ⁊ ibi in celo ꝑficiᷓ: qr illic ꝑfecte vnuſquiſq3 diligit ſuū ꝓximū. ⁊ ꝓpter illā charitatē tunc gaudet de merito alteri⁹. Anſelm⁹. Vnuſquiſq3 intantū gaudet de alterius merito q̄tuꝫ de ſuo ꝓprio. Et illa charitas quā in celo tunc ſimul habituri ſum⁹ dꝫ nos inducere ad diligendū ꝓximū in pñti: amicū in deo: ⁊ inimicū ꝓpter deū ꝯ hoc faciūt illi q̄ nolūt indulgere ſuis offenſorib⁹: ſꝫ ſemꝑ cogitāt de vindicta ſup ꝓximos. Et tales ſtant ī malo ſtatu: qr ꝑ rancorē illū ⁊ vindictā oīa bona opa ſua ꝑdūt: ⁊ mortē eternā incurrūt. i. Ioh. iij. Qui nō diligit fratrē manet in morte. Ideꝫ Qui odit fratrē ſuū homicida ē. ſupple ſuiipius. Ex quo pꝫ ſi volum⁹ ſaluari oꝫ nos indulgere inimiq̄ nr̄is ⁊ hr̄e charitatē ⁊ fidelitatē ad proximos: ſine q̄ charitate fraterna nemo videbit deū. Secūdo tenemur ꝓximis ſi volum⁹ iuſti inueniri φ nō debem⁹ eis nocere neq3 in reb⁹ neq3 in fama: neq3 in verbiſ neq3 in factꝭ. Nā q̄ infert ꝓrio dānū in rebuſ ſuis facit ꝯ ſeptimū ꝑceptū vbi dr̄. Nō furtū facies. Circa qḋ q̄rit vtrū in re ꝑua cōmittatur furtū ſic̄ in re magna. De iſta materia q̄re ſup ſer. cxliij. B. Silr nō debes ꝓximo nocumentū in fama inferre ei detrahēdo: qr detractio ē mai⁹ pctm̄ q̄ reiū ablatio. Et h̄ q̄re ſup ſer. xci. F. Tertio q̄libet teneᷓ dicta ⁊ facta ꝓximi in meliorē ptē interp̄tari. Ubi q̄ritur vtrū oīa dubia in meliorē ptem ſint interpretanda: ⁊ vñ oritur iudiciū temerariū: ⁊ q̄ grauiter peccāt q̄ ꝓximos ſuos ſic iudicant. De iſta materia q̄re ſer. xc. B. D Quantum ad tertiā ptem iſti⁹ ſermonis ſciendum φ q̄libet qui vult iuſtus inueniri teneᷓ tria ſibiꝑi. ſ. φ cum iſtis trib⁹. ſ. cū bonis tpalibus: cū corpe ⁊ cū aīa mereaᷓ vitā eternam. Hoc quere ante ſer. cl. M.

¶ Iterum de vno ꝯfeſſore. clv. quō tenemur ſeruire deo.

Serue bone et fideliſ intra in gaudiū dñi tui. Math. xxv. Sciendū φ dñs deus creauit cūcta ſibi ad ſeruiendū. ps. Oīa ſeruiunt tibi. Eccl'ia. xlij. Oīa obaudiunt ei. Etiā gaudet in oībus que fecit: qm̄ omnia ſibi ſeruiūt. Sap. vij. Letat⁹ ſum in oīb⁹ ⁊c̄. Q Plus tñ diligit ſeruitiū duarū creaturarū q̄ oīm aliaꝝ creaturarū: videlicet hoīs et angeli. q̄b⁹ ſolis ꝓ mercede dat vitā eternaꝫ Rō aūt hui⁹ ē: qr he ſole ſuiūt ei ex libero arbitrio ⁊ ex amore. De ſeruitio oīm creaturarū dr̄ Iudit. xvi. Adonay dñe magnus es tu tibi ſeruit oīs creatura: ⁊ nō eſt q̄ reſiſtat tue voluntati niſi due creature. ſ. angel⁹ malus ⁊ hō mal⁹. He due libentius ſeruiūt viliſſimo inter oīa. ſ. pctō q̄ deo optimo oēs creature

ſeruiūt ei. Nā ei ſeruiūt angeli ⁊ archangeli
⁊ oīa ſupiora ſol ⁊ luna. aer ⁊ terra. ⁊ oīa q̄ in
eis ſunt ⁊ oīa media. Purgatoriū ſuit ei pur
gando venialia: infernꝰ vindicādo ꝓ eo mor
talia. ⁊ ſic ꝺ̄ alijs. Sꝫ vt dixi ſolis duabꝰ crea
turis dat vitā eternā ꝓ ſuo ſeruitio. plus tñ
gaudet de ſuitio hoīs q̄ꝫ angeli quo ad hoc.
qꝛ lꝫ angeli ſuiant ei ab initio mūdi vſqꝫ ad
finē: hoīes vero tp̄e breuiſſimo. ſ. x. vel. xx. vl̄
xxx. vel. xl. vel. lx. annis tm̄: tñ remūerat ho
mines tm̄ ꝓ illo breuiſſimo ſuitio q̄ꝫtū ange
los ꝓ illo lōgiſſimo. Et q̄ eſt rō. qꝛ ſic placet
diuine beniuolētie. Et qꝛ nō ſolū ſuit ei hō
ex dilectiōe ſicut angeli: ſꝫ etiā cū multo labo
re: qꝺ̄ nō facit angelꝰ. Plus ei laborat hō in
vniꝰ diei ſeruitio q̄ꝫ oēs angeli laborauerūt
a mūdi iītio. Jō ſingulr̄ delectat̄ deꝰ ī opibꝰ
bonis q̄ hoīes faciūt. Juxͣ illꝺ̄ Sap. viij. De
litie mee eē cū filijs hoīm: eo ꝙ ſimul cū do
lore ⁊ dilectiōe ſeruiūt ſibi. Un̄ etiā habebūt
duplicē ſtolā. ſ. glificationē corpis ⁊ aīe. Jn
tantū ei diligit ⁊ gaudet deꝰ de hoīs ſeruitio
vt oīs leticia oīm patrū de filioꝝ ſuoꝝ pfe
ctu. ſiue ſint reges: ſiue pape: ſiue epi effecti:
⁊ hmōi. Jmmo ſiue ſint ſuſcitati a mortuis
ſiue curati ab infirmitatibꝰ grauiſſimis mo
dicū: vel nihil ſit reſpectu gaudij qꝺ̄ hꝫ deus
cū aliqd boni facit iuſtꝰ. Prouer. xxiij. Exul
tat gaudio pater iuſti. Un̄ pro pn̄ti ſermone
tria ſunt dicenda. Primo q̄re merito deo ſer
uire debeamꝰ. Secūdo q̄ deꝰ principalr̄ ſer
uitia reqrit a nobis vt ei placeamus. Tertio
exemplū. ¶ Quantū ad primū ſciendū
ꝙ merito debemꝰ deo ſeruire ꝓpter ſex. Pri
mo ꝓpter creationē: qꝛ ꝓpter hoc deus nos
creauit vt ei ſuiamꝰ. p̄s. Jp̄e fecit nos ⁊ non
ip̄i nos. Nā ad ſeruiendū ſibi: cōceſſit nobis
corpꝰ cū mēbris. ſ. pedes ad ambulandū: ma
nus ad palpandū. oclos ad videndū: os ad
loquendū. ⁊ ſic de oībꝰ alijs. Et iſta oīa mē
bra ⁊ vires corpis ⁊ aīe exercēda ſunt in ſer
uitio dei. Et q̄ aliter vtitur mēbris ſuis q̄ꝫ ad
qꝺ̄ deꝰ ſibi conceſſit: fur eſt corā deo. Hoc illi
aduertere deberent q̄ exhibent mēbra ſua ad
ſeruiendū mūdo potiꝰ q̄ꝫ deo. Secūdo tene
mur ſeruire deo ꝓpter emptionē: qꝛ p̄cioſo
ſanguine ſuo emit nos ad ſeruiendū ſibi. i.
Coꝝ. vi. Empti eñ eſtis p̄cio magno: glorifi
cate ⁊ portate deū in corpe veſtro. Oportet ḡ
ꝙ dn̄o ſeruiamꝰ ꝙ ei ſanguinē ſuū quē ꝓ no
bis fudit pſoluamꝰ. alioqn ſanguis eiꝰ aget
cōtra nos in die iudicij. Tertio tenemur ſer
uire deo ꝓpter impenſi ſeruitij recōpenſatio
nem. Nā recōpenſare debemꝰ deo ſeruitium
quo ipſe nobis priꝰ ſeruiuit. Eſa. xliij. Serui
re me feciſti ī pctīs tuis: p̄buiſti mihi laborē
in iniquitatibꝰ tuis. Oīa eñ q̄ xp̄us fecit in
carne: q̄ſi q̄dā ſeruitꝰ fuerūt. videlicet ꝙ fle
uit: p̄dicauit. orauit: ieiunauit: ꝙ īfirmos cu
rauit: ꝙ dorſum ſuū pcutientibꝰ exhibuit. ꝙ
faciē ſuā ꝯſpui pmiſit: ⁊ ꝙ patibulū ſuū ip̄e
portauit: ⁊ amarā mortē in patibulo crucꝭ ſu
ſtinuit. Jnſup ſeruit nob̄ cū corpe ⁊ ſanguie
ſuo in pn̄ti vita: ⁊ etiā in agone nos cibādo.
Quare merito ſibi ecōuerſo ſeruire tenemur
ex quo nobis hic. xxxiij. annis. ſeruiuit. Quar
to tenemur deo ſeruire ꝓpter ꝓmiſſiōis obli
gationē. Promiſimꝰ eñ ei in baptiſmo ꝙ ei
ſuire vellemꝰ. Un̄ p̄s. Redde altiſſimo vota
tua. Multo eñ meliꝰ eſt non viuere: q̄ꝫ poſt
votū ꝓmiſſa non reddere. Quinto tenemur
deo ſeruire ꝓpter quotidianā bn̄ficiorū cro
gationē: q̄ oīa nemo explicare valꝫ. p̄s. Quid
retribuā dn̄o ꝓ oībꝰ q̄ retribuit mihi. Nam
xp̄s bn̄facit nobis quotidie dādo nob̄ ſanita
tē corpis: diuitias rerū. ⁊ tolerādo nos i pec
catis ad pniam. Jnſup bn̄facit nob̄ cuꝫ crea
turis. Nā terra bn̄facit ſuſtinēdo ⁊ paſcēdo
nos dū viuimꝰ. hoſpitādo nos vſqꝫ ad indu
ciū poſt mortē. Aqua nob̄ ſuit lauādo ⁊ po
tādo: aer flatū dando: ignis calefaciēdo: illu
minādo: nociua cōburēdo. ⁊ cibaria coquen
do. Seruiūt etiā nob̄ celeſtia. ſol in die: luna
⁊ ſtelle in nocte. Etiā ſupceleſtia ſeruiūt no
bis. Un̄ ad Heb. i. Nōne oēs adminiſtrato
rij ſunt ſp̄us in miſteriū miſſi ꝓpt̄ eos q̄ he
reditatē capiūt ſalutꝭ. Hoc totū fecit nob̄ vt
ei ſeruiremꝰ. ¶ Sexto tenemur ſeruire
deo ꝓpter eterne mercedis expectatōeꝫ. Un̄
Mathei. v. Gaudete ⁊ exultate qm̄ merces
veſtra copioſa eſt in celis. Nā xp̄s exaltatu
rus eſt ſibi ſeruiētes. Hoc pꝫ p̄mo in exalta
tione ſancte crucis q̄ ſeruiuit xp̄o breui tpe
duro ſeruitio: ⁊ ita exaltata eſt a deo. Augu.
Crux trāſijt de penis latronū ad frōtes impe
ratoꝝ. Quid faciet ſuis fidelibꝰ ſi tantū ho
norē cōtulit penis ſuis. ſ. clauis: corone: lan
cee: ⁊ cruci. Scōo pꝫ ꝙ xp̄s exaltaturꝰ eſt ſibi
ſeruiētes: qꝛ ſuos ſuos reputat ſuos fratres
⁊ ſorores. Math. xij. Quicūqꝫ fecerit volun
tatē prīs mei q̄ in celis eſt: ipſe meꝰ frater ſo
ror ⁊ mater eſt. Jn quo xp̄s multū diſſimilr̄
eſt diuitibꝰ mūdi huiꝰ q̄ ſibi ſeruiētes vident̄
nō reputare homīes: imo minꝰ caros vidēt̄
hr̄e eos q̄ꝫ iumēta ſua. Tertio pꝫ ꝑ dcm̄ euā
gelij qꝺ̄ eſt dulce vbū. Joh. xij. Ubi ſum ego

illic ⁊ miniſter meꝰ erit. Nō ſic faciūt diuites
huiꝰ ſeculi q̄ magnū dedecꝰ ſibi reputāt ſi mi
ſtri eoꝝ ſedeāt cū ip̄is ad mēſam eoꝝ. Quar
to qꝛ ip̄e redditurꝰ ē vicē ſibi ſuiētibus. Luꝫ
eñ qeuerint a miniſterio ip̄e eis miniſtrabit
Juxta illꝺ̄ Lu. xij. Et tranſiēs miſtrabit illis
Un̄ ſciēdū ꝙ ſi aliqs mille ānis miniſtraret
xp̄o vt ip̄e vnica hora ecōuerſo miſtraret ei
in celo hoc nō eēt nimis. ⁊ tñ ꝓ ſingulr̄ horis
qbꝰ ei miſtrabimꝰ ſi in bono pſeuerēmꝰ: mi
ſtrabit ip̄e nob̄ pluſq̄ꝫ cētū milia annoꝝ. Et
h̄ miſtratio ē faciei eiꝰ oñſio. de q̄ dic̄ p̄s. Sa
tiabor cū appuerit gl'ia tua. Nulli etiā vtiliꝰ
ſuit: qꝛ ſibi fidelr̄ ſuiētibꝰ dabit regnū eter
nū. Lu. xij. Nolite timere puſillꝰ grex: qꝛ cō
placuit prī vr̄o dare vob̄ regnū ⁊ h̄ regnū hꝫ
bōa oīm regnoꝝ. p̄s. Regnū tuū regnū oīꝫ ſe
culoꝝ. Jmmo intm̄ remūerat vt dicat cuidā
ſuo ſibi fidelr̄ ſuiēti. ſ. abrahe. ⁊ ſilr̄ adhuc
vnicuiqꝫ. Suſpice celū ⁊ nūera ſtellas ſi po
tes. q. d. Sicut nec potes nūerare ſtellas: ſic
nec multitudinē remūerationū mearū quas
dabo mihi ſuiētibꝰ. Jmmo vt plꝰ dicā tantā
mercedē dabit vt nullꝰ hoīm in terra vel an
geloꝝ ī celo hāc valeat ad plenū eſtiare vl̄ nu
merare. Job. xxviij. Neſcit hō p̄ciū eiꝰ. Seqt̄
volucres qꝫ celi. i. āgelos latet. ¶ Quan
tum ad ſecūdū ſciēdū ꝙ deꝰ p̄ncipalr̄ ſex ſer
uitia reqrit a nobis vt ei placeamꝰ. Primuꝫ
ſuitiū ē vt pctā p̄terita ꝑ pn̄iam diluamꝰ. qꝛ
nullū ſuitiū ſine illo placet deo. Ergo oꝫ nos
cōtritionē: ꝯfeſſionē: ⁊ ſatiſfactionē hr̄e de
pctīs p̄teritis. vn̄ Jſi. de ſum. bo. Jlle pniam
digne agit: q̄ reatū ſuū ſatiſfactiōe legitima
plāgit. Et nihil ē qꝺ̄ deo intm̄ placet int̄ oīa
in peccatore ſicut penitere ⁊ āpliꝰ a pctīs ceſ
ſare. h̄ ſic ꝓbat̄. qꝛ ſi dares ꝺ̄o oīa bōa tpalia
q̄ habes: ⁊ oēs paupes paſceres: ⁊ infinitas
eccl'as et monaſteria ꝯſtrueres: deo totū hoc
nō placeret niſi peniteres ⁊ a pctīs ceſſares.
Secūdū ſuitiū ē vt vitijs viriliꝰ reſiſtamꝰ. h̄
ſuitiū ſup̄ modū diligit deꝰ. Et in ſignū hu
ius tūc remunerabit vnāquāqꝫ victoriā quā
qs hꝫ pugnādo ꝯ̄ vitia. Bern̄. Quotiens reſti
teris: totiens coronaberis. Amb. Corona ꝓ
poſita eſt: ſubeūda ſunt certamina. nemo po
terit coronari niſi vicerit. nemo aūt poteſt vi
cere niſi ante certauerit. Tertiū ſeruitiū ē vt
mundū ⁊ oīa que mūdi ſunt toto corde ſper
namꝰ. Sꝫ diceres. Quō h̄ fieri dꝫ. Reſpōdeo
ꝙ hō cogitare dꝫ mortē ꝓpriā: ⁊ ſic facillime
pōt cōtēnere mūdū et oīa q̄ in eo ſunt. Unde
Hieron̄. Facile contēnit oīa q̄ ſe cito nouerit
moriturū. Un̄ memorandū ē hoī ꝙ nudꝰ va
dit abhinc: ⁊ hoc valet ꝯ̄ auariciā. vn̄ Job. i.
Nudꝰ egreſſus ſum de vtero matris mee: et
nudꝰ reuertar illuc. Si eñ haberes centū mi
lia florenoꝝ: q̄d tibi ꝓdeſſent cū nullum tecū
recipes. Qꝺ̄ aūt hō ſub terra ſepeliet̄ hoc va
let ꝯ̄ ſupbiā. Eccl̄. x. Quid ſupbis terra et ci
nis. Et ꝙ hō erit cibꝰ vmiū valet ꝯ̄ volupta
tes carnis. Quare eñ ſic delicate nutris cor
pus tuū qꝺ̄ in breui erit cibus vermiū. Job
xvij. Putredini dixi. Pr̄ meꝰ es. mat̄ mea et
ſoror mea vmibꝰ. Quartū ſeruitiū ē vt in bo
nis opibꝰ iuſticie: mīe ⁊ deuotōis exercitemꝰ
nos. Mīe q̄ ad paupes qbꝰ ſubuēire debemꝰ
Deuotiōis: quo ad meditationē paſſiōis xp̄i
Quintū ſuitiū ē vt ſtudioſe vtutibꝰ inſiſta
mus. Aliud eñ eſt in bonis opibꝰ ſe exerce
re: aliud virtutibꝰ inſiſtere: lꝫ vtrūqꝫ ex alte
ro creſcat et ꝓficiat. Sicut ex ſemine ſpica ⁊
ſeges creſcit: ⁊ in ſegete ⁊ in ſpica ecōuerſo ſe
men creſcit: ſic ⁊ ſe hn̄t bōa opera et virtutes
Ex opibꝰ eñ bonis vtutes ꝓficiūt: augētur ⁊
roborant̄: ⁊ ex vtutibꝰ bona opa pullulant.
Sic cū qs ē patiēs in aduerſis: hūilis in pro
ſperis ⁊ charitatiꝰ ad deū ⁊ ad ꝓximū. Se
xtum ſuitiū ē vt deo ꝑ purā cōſciam fidelr̄
inhereamꝰ. Nā q̄d ē meliꝰ in rebꝰ q̄ꝫ bona et
pura cōſciētia. Ber. Magne diuitie ſunt bo
na ꝯſciā. Et reuera q̄d in rebꝰ meliꝰ: q̄d in cor
de dulciꝰ: q̄d in terra quietius atqꝫ ſecurius
bona ꝯſciā. Sic ecōuerſo q̄d ē peius q̄ꝫ ha
bere malā atqꝫ leſam ꝯſciam. Un̄ Jſi. de ſū.
bo. dicit. Nulla pena grauior eſt mala con
ſcientia. Uis aūt nūq̄ꝫ eē triſtis viue bn̄. bo
na ꝯſciā gaudiū ſp̄ hꝫ. reꝰ animꝰ nunq̄ꝫ eſt ſe
curus. ¶ Quātū ad tertiū nota exēpluꝫ
ꝙ oīa ſuitia q̄ facimꝰ nō debēt principalr̄
fieri ꝓpter celū intrandū: nec ꝓpt̄ infernuꝫ
euadēdū: ſꝫ ſolū ex charitate dei q̄ debet nos
mouere ad ſeruiēdū deo. Un̄ legitur in vitaſ
patrū ꝙ erant duo fratres: iuuenis et anti
quus. iuuenis erat verꝰ ſeruꝰ xp̄i et dyabolꝰ
inuidēs ei venit ad antiquū dicens. Ego ſuꝫ
angelus dei ⁊ habeo tibi referre aliq̄ ex iuſſu
dei de quibꝰ maxime doleo. Scias ꝙ frater
tuꝰ iunior ē filiꝰ dānatōis eterne: ⁊ ſeruitiū
ſuū qꝺ̄ exhibet deo ſibi non ꝓdeſt ad vitam
eternam. Et hoc dicto receſſit. Et antiquus
poſt hoc qn̄cunqꝫ vidit iuuenē ſemꝑ ingemi
ſcebat. Quo cōſiderāte tādē dixit. Pater mi
q̄re triſticiam ex aſpectu meo habes. Rn̄dit
⁊ dixit ei ſicut ſibi reuelatum fuit ab angelo
malo. Qui reſpondit. Noli triſtari. Si eñ de

beo dānari dānabo2.ſi ſaluari ſaluabo2 ſicut
deo placuerit ita faciat. Nō em̄ ſeruio deo ꝓ
pter regnū celoꝝ:ſꝫ ꝓpter ſuā charitatē ⁊ bo
nitatē quā hꝫ ad me: ⁊ ꝓpter ſuā paſſionem
quā ſuſtinuit ꝓpter me. Si vult mihi dare
regnū celoꝝ pōt.ſi infernū:itēꝝ pōt. Et ſeqn
ti nocte venit angel⁹ dei ⁊ manifeſtauit ſem
ꝙ alter angelus fuiſſet dyabol⁹. Et dixit ſibi
ꝙ ille iuuenis ex illa cōſtātia magis meruiſ
ſet q̄ꝫ ꝑus oīb⁹ dieb⁹ vite ſue vnq̄ꝫ meruiſſet.

¶ De confeſſoribus. Sermo. clvi. Qd̄ peni
tentiam non debemus differre.

Stote parati q2 qua ho
e ra nō putat̄ fili⁹ hoīs vēiet. Lu.
xij. Mat. xxiiij. Mar. xiij. In ver
bis p̄miſſis monemur ad pniāꝫ ⁊
ad vite emēdatōēꝫ vt. ſ. ꝑpem⁹ nos ad mo2tē
vt nos dn̄s cuꝫ venerit paratos inueniat., ſic
iſte ſctūs cōfeſſo2. N. ꝑatus inuēt⁹ ē. Vn̄ di
cit dn̄s ad nos. Eſtote parati ⁊c. X Pro
q̄ ſciēdū ꝙ nō debem⁹ differre pniām nr̄am
vſqꝫ ad mo2tē: nec etiā debem⁹ in pctīs ꝑſe
uerare:ſꝫ cito a pctīs reſurgere. et hoc ꝓpter
q̄nqꝫ. Pri̇o q2 q̄to diutius q̄s manet in pec
catis:tāto plus onerat̄. Vn̄ Greg. Peccatum
qd̄ ꝑ pniām non diluit̄: mox ſuo pondere ad
aliud trahit. Et ideo poſtmodū min⁹ poteſt
reſurgere a pctīs.cū ſemꝑ peccatis aggrauat̄
ps. Appone iniquitatem ſuꝑ iniquitatē ⁊c.
Ille q̄ non pōt pondus leuare cū paruum eſt
quō leuabit qn̄ maius eſt. Inſuꝑ ſtat⁹ pecca
to2is valde periculoſus eſt. Vn̄ legitur Geñ.
iij. queſiuiſſe dn̄ꝫ ab adā cū ip̄e peccaſſet vbi
eſſet:ad deſignandū ꝙ pctō2 debet ſeipſum
querere vbi ſit:an in bono ſtatu:an in malo.
Et cū cōſiderat ſtatū ſuū periculoſum h̓ am
monere ipſum debet ad pniām agendā. Qd̄
aūt pctō2 ſtat in magno periculo poteſt oſtē
di. Pri̇o in hoc qd̄ omni die dietam facit ad
eternā damnationē.ergo peccato2 merito dꝫ
cogitare vias ſuas quo vadat: et conuertere
pedes ſuos.iuxta illd̄ ps. Cogitaui vias me
as ⁊ conuerti pedes meos in teſtimonia tua
Item q2 peccato2 eſt in terra inimico2ū ſuoꝝ
quibus ſe ſubiecit peccando. Vn̄ Aug. de ver
bis dn̄i dicit. Audacio2 eſt q̄ cum vno pecca
to mo2tali do2mit q̄ꝫ q̄ cū ſeptem hoſtib⁹ de
mo2te ſua inuicem obligatis confligit. Y
Item peccato2 cum ſe diligēter inſpicit ⁊ cō
ſiderat:tūc eſt in magnis anguſtijs poſitus.
Nam ſi ſupra videt cognoſcit deuꝫ quē offen
dit:qui ſibi multa bona fecit,et ip̄e ſibi econ
uerſo multa mala tribuit. Vn̄. ps. Retribue
bant mihi mala ꝓ bonis ⁊c. Si infra īfernū
quē certitudinaliter meruit et ſine dubio ha
bebit niſi dn̄s eū adiuuerit. vn̄ ps. Niſi domi
nus adiuuiſſet me: paulominꝰ hītaſſet in in
ferno aīa mea. Nā peccādo hō appropiquat
ad po2tas inferni. ps. Appropinquerūt vſqꝫ
ad po2tas mo2tis. Nā int̄ aīam pctō2is ⁊ in
fernū nullū eſt medium niſi egreſſus anie a
co2pe. ⁊ in pūcto īgreſſuſ ad infernū. vn̄ Job
xxi. Ducūt in bonis dies ſuos : ⁊ in pūcto ad
inferna deſcēdūt. Si retro : tūc videt tp̄s qd̄
inutilit̄ expēdit in q̄ dyabolo et mūdo ſerui
uit. Bern̄. Nihil p̄cioſi⁹ tp̄e. Si āte:tūc videt
et cognoſcit mo2tē ꝓpā et extremū iudiciuꝫ
vbi deo redditur⁹ eſt rōem de oīb⁹ cogitatōi
bus verbis ⁊ opib⁹:niſi h̓ emēdauerit ⁊ ſatiſ
fecerit. Scd̄m qd̄ dꝫ nos monere ad p̄paran
dū nos ad pniāꝫ dū ſani ſum⁹ eſt hoc ꝙ qui
non vult penitere dū ſanus ē ⁊ pōt: qn̄qꝫ de
meret̄ ꝙ nō pōt qn̄ libenter vellet. ſ. qn̄ diſtu
lit vſqꝫ ad mo2tē. q2 tūc p̄ nimio dolo2e ip̄e
dit̄ vſus rōnis ꝙ obliuiſcit̄ aīe ꝓpt̄ nimiuꝫ
dolo2ē quē hꝫ in co2pe. vn̄ Greg. Cum egritu
dine dep2imeris vix aliud cogitare poteris
p̄ter illud qd̄ ſentis. ps. Suꝑ dolo2ē vulneꝝ
meoꝝ addiderunt. Vn̄ etiā Alber. magnus.
Una potētia exiſtente in actu alie min⁹ pn̄t.
Ibi aūt tactus marie patit̄ in infirmitate ⁊
dolo2e co2ꝑis:quare intellect⁹ minus poteſt
iudicare de p̄teritis. vn̄ Ariſtote. iij. ethico.
Terribiliſſimū omniū terribilium eſt mo2s.
Vn̄ ꝓpter nimiū dolo2ē quandoqꝫ homo in
agone obliuiſcit̄ ſuijpſius ⁊ etiaꝫ dei et ma
rie:⁊ oīm ſanctoꝝ. vn̄ Hiero. Quia illic rapi
tur intētio mentis vbi eſt vis dolo2is. vnde
multotiens hō pre nimio dolo2e co2ꝑis ꝑdit
vſum rōnis. Et quid ſentiendū ſit de illis q̄
ꝑ ꝺūt vſum rōnis ī agone q̄re an̄ ſer. lxxix. O.
A Tertiū qd̄ debꝫ nos admonere ꝙ nō dif
feramus pniām nr̄am vſqꝫ ad mo2tem ē ꝙ
ſi quis in agone pniām agat : tunc incertū ē
vtrum ex timo2e vel amo2e ſeruili peniteat.
vn̄ Alb. mag. Rarū ē ꝙ aliq̄s ex amo2e in fi
ne vite ſue peniteat. Vn̄ etiam Petr⁹ de pa
lude dicit. Raro inquit ē ꝙ in mo2te incipi
at vera pniā. Aug. Pniā in mo2te ſatis peri
culoſa eſt:q2 nō inuenit̄ ī ſacra ſcriptura ni
ſi vnus. ſ. latro qui in fine vere penituit. Il
le vt null⁹ deſperet. ſolus : vt null⁹ p̄ſumat.
q2 in ſano hoīe pniā ē ſana. ⁊ in īfirmo infir
ma. ⁊ in mo2tuo mo2tua. Idē Aug. Si quis
poſitus in vltima voluntate voluerit accipe

re pniām: fateo2 non illi negamus qd̄ petit:
ſed nō poſſum⁹ ſecuritatē dare ꝙ bn̄ hinc exe
at. Si ſecurus hinc exeat neſcio: pniām dare
poſſumus: ſecuritatē aūt dare nō poſſumus
Nunqd̄ dico dānabit̄: ſed nec dico ſaluabit̄.
Vis ḡ a dubio liberari: vis q̄dem incertū eua
dere age pniām dum ſan⁹ es. Si ſic agis di
co tibi ꝙ ſecurus es. Nam ſi deus videt il
lam intentionē in co2de pctō2is in mo2te ꝙ
ſi ſperaret de infirmitate euadere: vellet vi
uere ſicut prius in pctīs:⁊ ſi videt̄ cōteri vel
cōfiteri ⁊ diſponere teſtamentum ⁊ elemoſy
nas elargiri ⁊ ꝓmittere ſatiſfacere leſis ⁊ in
ungi ⁊ cōicare ⁊ inuocare ſanctos ſi inq̄ꝫ hec
oīa facit tn̄ q2 timet cito mo2i ⁊ eternaliter
dānari:⁊ nulla dilectio dei vel odium pecca
ti mouet eū: quin ſi diuti⁹ daret̄ ei viuere vel
let ⁊ diutius peccare eternal'r dānabit̄: q2 ſo
la charitas eſt q̄ ſaluat hoīem: nō timo2 ſer
uilis. B Exemplū legit̄ ꝙ q̄dam valde
delicatā vitā duxit:⁊ alia multa pctā ꝑpetra
uit. Tandē ꝑ infirmitatē tact⁹ timo2e mo2t̄
ꝯfeſſionē fecit: pctā defleuit: emendationem
vite ꝓmiſit. viaticū accepit: ⁊ inunct⁹ eſt et
mo2tu⁹. Cui⁹ co2pus vt pote nobilis ⁊ diuit̄
viri cū magna pōpa ſecularis gl'ie tumulatū
eſt. Et erat eadē die tanta ſerenitas vt ipſe
aer videret̄ famulari exequijs. Dixerūt autē
adinuicē hoīes. Multa bona p̄ſtitit de⁹ iſti
homini: q2 nihil defuit ei eoꝝ que hō xp̄ian⁹
hr̄e dꝫ. Diuinis munitus eſt ſacris: aer in ei⁹
mo2te eſt ſerenatus:⁊ cū magna gl'ia eſt ſe
pultus. Poſt paucos dies ille defunct⁹ appa
ruit cuidā ſocio ſuo dicēs ſe eſſe dānatū. Qd̄
cum ille ſoci⁹ miraret̄ ⁊ inde expaueſceret: pe
nitentiā ⁊ ꝯfeſſionem ⁊ ſacramēta atqꝫ cōio
nem cōmemo2ās. ⁊ ꝙ ita deuote ⁊ cōpuncto
co2de ⁊ cū lachrimis eſſet ꝯfeſſus:⁊ ſacramē
ta cū magna deuotiōe ꝑcepiſſet vt ſibi vide
batur. Rn̄dit defunctus. Unū bonū mihi de
fuit ſine quo nullum bonū valet ⁊ ꝓdeſſe po
teſt: qd̄ eſt illud inquit. Reſpōdit: charitas.
Quia oīa que feci. ſ. confitendo: ſacramenta
percipiendo: feci ex timo2e mo2tis ⁊ pene in
ferni ⁊ extremi iudicij. ⁊ non ex charitate : et
ergo oīa illa nihil mihi ꝓfuerūt ad ſalutem
ſed ſi ex charitate illa feciſſem ſaluus factuſ
fuiſſem. ſed q2 illa ex ſolo timo2e feci : iō ni
hil mihi pro fuerunt: q2 ſola charitas liberat
hoīem a mo2te. C Quartum eſt ꝙ ſi eti
am verā pniām q̄s in agone egerit: ſic ꝙ de⁹
indulgeat ſibi culpam: tn̄ adhuc pena ⁊ ſatiſ
factio remanet; ⁊ ꝓpterea tādiu purgatur in
purgato2io qd̄ hic in b2eui tp̄e perſoluiſſet ſi
tēpeſtiue pniāꝫ egiſſet. Et ſm̄ Augu. Ignis
purgato2ius miro mō grauius ē: q̄uis eter
nus nō eſt. ſuꝑat tn̄ oēm penaꝫ quā hō vnq̄ꝫ
paſſus eſt in hac vita vel pati pōt. Et de hoc
quere exemplū infra ſer. clx. B. Hoc diligen
ter q̄libet penſare deberet ⁊ hic tēpeſtiue pe
nitere ⁊ ſe a pctīs cauere: q2 nō ſolum ꝓ ma
gnis pctīs q̄s grauiter punictur: ſꝫ etiam ꝓ
venialib⁹. Ergo q̄libet dꝫ ſeip̄m hic punire ī
eodē co2pe ⁊ ī eiſdē mēb2is in q̄bus peccauit
q2 ſm̄ Aug. Nullum bonū irremuneratū : et
nullum malū impunitū remanebit. Et Sa
lomō dicit. Per q̄ q̄s peccat: ꝑ hec ⁊ puniet̄
Ergo ſi in crapula ⁊ eb2ietatib⁹ vixiſti : tunc
hic ꝑ ieiuniū ⁊ abſtinentiā debes co2p⁹ tuuꝫ
caſtigare:⁊ ſic hic ſatiſfacere. Si in luxuria:
tunc debes co2p⁹ flagellare. Si in delitijs co2
po2is: ſicut cum mollib⁹ veſtibus ⁊ lectiſter
nijs deū offendiſti: tūc iam debes aſperā ve
ſtē induere:⁊ q̄nqꝫ dure iacere. Si aūt cho2i
zaſti: tūc iam ire debes nudis pedib⁹ ad eccle
ſiam:⁊ ſatiſfacere poti⁹ hic in p̄nti vita q̄ꝫ in
futuro. Sil'r quilibet debet eſſe patiēs in in
firmitatibus quas q̄nqꝫ de⁹ ſuis caris amic̄
dat ꝓ purgato2io. Vn̄ dicit per ꝓphetā. Na
um. i. Afflixi te. ſupple in p2eſenti. ⁊ nō afflī
gam te. ſupple in futuro. Et hoc debemus a
deo deſiderare: vt nos hic a pctīs noſtris pu
niendo expurget. Vn̄ Augu. Hic vre. hic ſe
ca: vt ineternuꝫ parcas. Unde Grego. Miſe
rico2diter adhibet deus tp̄alem ſeueritatem
ne eternam inferat vltionem. Ideo hic q̄buſ
dam parcit: vt eos internum feriat. Alios ve
ro hic ferit nō parcendo vt ineternū parcat.
Item ſciendum ꝙ eſt bonū ſignum ſalutis
⁊ charitatis dei qn̄ quis hic diu infirmatur
in eodem co2po2e:⁊ in eiſdem membris: cuꝫ
quibus deum longo tempo2e offendit: et ſic
diu in peccatis iacuit. Unde Grego. in lib2o
mo2al'. Diuina diſpenſatione agitur vt p2o
lixio2i vitio p2olixio2 egritudo exiſtat.
D Sed querit̄ q̄ꝫ diu quis in purgato2io pu
niendus ſit ſm̄ dei iuſticiā ꝓ ſolutiōe vnius
pene peccati mo2talis. Reſpōdetur ⁊ ſatis ꝓ
babiliter ꝙ quis tot annis deberet puniri ꝓ
ſatiſfactione vnius peccati mo2talis : quot
ſunt dies in ſeptē annis. Et ratio eſt: q2 in p̄
ſenti ſm̄ verā iuſticiam dꝫ ſeptēnis pniā in
iungi pro vno peccato mo2tali. Vn̄ dr̄ in de
cretis. Penitētia peccati mo2tal' ſunt ſeptē
anni. xxxij. queſtio. ij. Hoc ſanctum. Sed in
purgato2io datur ſibi annus pro die vna: q2

c. ats Sorigſum.

diis dicit ꝑ ꝓphetā illis ꝗ hic tpe grē et mie penitēt: vt hr̄ Ezech. iiij. Diē ꝓ anno dedi ti bi. Dr̄. ſ. in pn̄ti tpe grē ⁊ mie ꝓ anno ſc3 in futuro vbi erit tp̄s iuſticie. Silr̄ pōt ꝓbari hoc in filijs iſrael: q̄ ꝑ q̄draginta annos fue runt in deſerto ꝑpter pctā ſua retardati an teq̄ intrauerūt terrā ꝓmiſſionis: q̄ ſi nō pec caſſent in. xl. dieb⁹ intraſſent. Et ſic ꝑ q̄libet die dat⁹ eſt eis ann⁹. Ex dictis pʒ ꝙ alique aie ꝑ longū tp̄s puniunt grauit in purgato rio. Nā in vno anno ſunt. ccclxv. dies: ⁊ in ſe ptē annis ſunt bis mille q̄ngēti q̄nquagita q̄nq3 dies. Mō ꝑ tot annos ɓm merā iuſtici am deberet q̄s ardere in purgatorio pro vno pctō mortali. Hoc nō attēdūt luxurioſi ꝙ ꝑ vno actu tot annis puniēdi ſunt. Silr̄ ebrio ſi ⁊ ſupbi: choreizantes ⁊ blaſphemi: mēdaces ⁊ maledici: inuidioſi ⁊ iracūdi: auari ⁊ accidio ſi: ieiunia ⁊ feſta ab eccl'ia ꝓcepta trāſgrediē tes. ⁊ ſic de alijs pctōrib⁹. Sʒ tn̄ vtrū iſta ꝓ batio ſufficiēs ſit: iudicio diſcretoꝝ relinquo. Sed tn̄ vt videtur ſatis credibile appet.

E Item ſciendū ꝙ null⁹ ꝑpterea deſparare dʒ: q2 iā dicta itelligēda ſunt ɓm merā iuſti ciam dei: ſ; de⁹ miſericors eſt: ⁊ ↄtritio ⁊ eru beſcētia ↄfeſſionis: ⁊ ſatiſfactio in pn̄ti q̄ fit ꝑ bona opa q̄ q̄s facit. ſilr̄ ⁊ tribulatiōes ⁊ in firmitates ⁊ pſecutiōes q̄s q̄s patienter ⁊ vo lūtarie ſuſtinet: multū ꝺ pena purgatorij de lent. Silr̄ ⁊ ſuffragia q̄ fiūt ꝑ aiab⁹ valde ꝓ fiſ ꝓſunt vt eo citius liberent a purgatorio Un̄ legit in dialogo Ceſarij ꝙ q̄da3 debebat eſſe duo milia annoꝝ in purgatorio ⁊ in duo bus annis ꝑ ſuffragia vni⁹ epi ⁊ alioꝝ bono rū hoīm liberat⁹ fuit a purgatorio. F Itē legit in dyalogo Ceſarij ꝙ q̄da3 adoleſcens in clarauallc recept⁹ in ↄuerſum fact⁹ eſt opi lio ouiū. q̄ oues paſcēs in agro appuit ei con ſobrin⁹ ſuus nup defunct⁹. Quē interrogās vn̄ veniret: r̄ndit. Mortu⁹ ſum ⁊ magnis pe nis torq̄or. At ↄuerſus. Poteris ne iuuari. At ille. Si potero h̄re tres miſſas in ordine veſtro mox liberabor. Mox ↄuerſus ad mo naſteriū feſtinās: q̄ viderat ⁊ audierat prio ri indicauit. Cui prior gratanter r̄ndit. Ego vnā celebrabo: alias duas duobus ſacerdoti bus iniūgā. Dictis aūt miſſis iterū ille appa rens ↄuerſo grās egit dicēs. Bn̄ficio miſſa rū ſaluat⁹ ſum. Nec mirari debes ſi tantū va let dn̄ici corpis imolatio ⁊c. Itē legit ꝙ q̄dā ꝓuincialis habuit fratrē cardinalē q̄ appuit ei poſt obitū dicēs ſe eſſe in maximis penis purgatorij. ⁊ ꝙ illas deberet ſuſtinere ꝑ. xv. annos. Et ꝓuincialis ſequēti die celebrauit ꝓ aīa ipius miſſam vnā. Tūc appuit ei ſplēdi dus ⁊ regratiabat charitati ſue: ⁊ dixit ꝙ ꝑ illā miſſam eēt liberat⁹ a purgatorio. ⁊ dixit ſe iā ad celū trāſiturū. Quintū eſt ꝙ ille qui tardat ſuā ↄfeſſionē vſq3 in agonē mortis ⁊ extremitatem vite ⁊ ſi vere ⁊ bene peniteat tn̄ minorē gl'iam habebit in celo. Nā valde diſſimiles erūt in premio ille qui i extremis penitet: ⁊ ille q̄ trigīta vel q̄draginta annis deo ſeruiuit. Un̄ dr̄ in euāgelio Joh. xiiij. In domo patris mei manſiones multe ſunt. De hoc quere ante ſermone. xx. J.

¶ Sermo de virginibus. Sermo. clvij.

Simile eſt regnu3 celoꝝ theſauro abſcondito in agro ⁊c. Mat. xiij. Per iſtū theſaurū in telligit virginitas: q̄ eſt theſaur⁹ ſup oēs theſauros. Un̄ Eccl'ia. xxvi. Non eſt ↄdigna pōderatio ↄtinentis aīe. Un̄ ꝑ pn̄ti de virginib⁹ tria ſunt dicēda. Primo de vir ginitatis dignitate. Secūdo q̄ xp̄s reqrit in ſponſis ſuis. ſ. in virginib⁹. Tertio exemplū.

B Quantū ad primū notādū ꝙ beate ſūt ↄiugate: beatiores vidue: beatiſſime ſunt vir gines. Nā iſti tres ſtat⁹ differūt ſicut lux ſol: lux lune: ⁊ lux ſtellarū. Itē differūt ſicut aurū argentū: ⁊ plūbum. vn̄ Aug. de bono ↄiuga li dic ſic. Sicut bonū erat ꝙ martha ſatage bat occupata circa freq̄ns miniſteriū ſcōꝝ ſ; meli⁹ ꝙ maria magdalena fecit audiens verbū dei: ita etiā bonū Suſanne in caſtitate ↄiugali laudam⁹: ſ; bonū vidue anne ma gis: ſ; tn̄ bonū virginis Marie anteponim⁹ Un̄ etiā Damaſcen⁹ li. iiij. Quanto angelus hoī eſt ſupior: tanto virginitas nuptijs ē ho norabilior. Sed diceret aliq̄s. Quare virgi nes ſunt beatiores. Rn̄det ꝙ ꝑpter virginū dignitatem. Nā xp̄s in nouē dignitatib⁹ pri uilegiauit dignitatē virginū q̄ ſignificate ſͭ ꝑ nouē choros angeloꝝ. Primū priuilegiū eſt ꝙ virginitas eſt theſaur⁹ incōpabilis ſu per oēs theſauros. Nā oīa regna mūdi ⁊ oē aurū: ⁊ oēs lapides pcioſi nō pn̄t comparari virginitati. Et in ſignū hui⁹ xp̄s cōmendan do virginitatē cōpauit eā theſauro dicēs in verbis pmiſſis. Sil'e eſt regnū celoꝝ theſau ro ⁊c. Secundū priuilegiū eſt ꝙ virginitas eſt vita angelica. Amb. Qui nō nubūt ⁊ vxo res nō ducūt: ſicut angeli in terris ſunt. Hie ro. etiā dicit. In carne ꝑter carnē viuere non eſt vita humana: ſ; angelica. Quid enī ſunt virgines: niſi hoies celeſtes et angeli terre ſtres. vn̄ Amb. in li. de offi. Supergredit vir ginitas cōditionē humane nature: ꝑ quā ho mines angelis aſſimilant. Tertiū eſt q2 vir gines ſunt regnu3 celoꝝ. Nam de⁹ habitat i eis. Lu. xvij. Regnū dei intra vos eſt. Quia ſicut xp̄s regnat in celo ⁊ in ſanctis: ſic in ter ra in virginib⁹. Bern. in ep'la. Sola eſt caſti tas q̄ in hoc mortalitatis loco ⁊ tpe quēdaʒ ſtatū mortalis gl'ie repn̄tat. ꝙ aūt xp̄s i vir ginib⁹ regnat pʒ: q2 virgīes ſunt dei refectio Can. ij. Qui paſcit int lilia. i. inter virgines Etiā ipe xp̄s paſcit eas cū ſua dulcedine. Et merito q2 etiā ipe delitias carnis reliquunt: iō in xp̄o delitias inueniūt. De qua dulcedine dic Ber. Lib⁹ aīe ē grā dei dulciſſim⁹ ſuauis ⁊ oēm habens in ſe ſuauitatē ⁊ delectamen tū ſaporis. Quartū priuilegium eſt libri vite inſcriptio. Nam ipe virgines a xp̄o ſunt ſcri pte in libro vite. Apoc. iij. Habes pauca no mina q̄ nō coinq̄nauerūt veſtimenta ſua. Et ſubditur. Et non delebo noia coꝝ de libro vi te. Et de hoc gaudere dn̄t ꝟgines ⁊ nō in va nitatib⁹ hui⁹ mundi: ſicut in riſibus ⁊ ludis. Mat. v. Gaudete q2 noīa vr̄a ſcripta ſunt i celis. Un̄ Aug. Gaudia virginū xp̄i ſunt de xp̄o: in xp̄o: cū xp̄o: poſt xp̄m: ꝑ xp̄m: ꝑpter xp̄m. Quintū eſt: q2 virgines ſunt ornat⁹ celi ⁊ pulchritudo eccl'ie. Eccl'. xliij. Species celi gl'ia ſtellaꝝ. i. virginū. Quia ſicut ſtelle celu3 ornant: ſic ⁊ virgines eccl'iam. Stelle eīn in die latēt: ⁊ in veſpe apparēt. ſic in fine mūdi in reſurrectione nouiſſima claritas virginu3 apparebit. Unde de quolibet iuſto dicit illō Math. xiij. Fulgebūt iuſti tanq̄ ſol. Sʒ vir gines q̄ mūdiciā cordis ⁊ corpis ſeruauerūt tūc pre ceteris oib⁹ clariores erūt. vn̄ Amb. in li. de virginitate dicit. Pulchritudine3 q̄s poteſt maiore3 eſtimare decore virginis que amatur a rege: probat a iudice: dedicat dn̄o: conſecrat deo. Sʒ mali ⁊ luxurioſi tūc erunt deformes: nigri ⁊ graues paſſibiles ⁊ imor tales: q2 mors fugit ab eis: ſ; caſti tunc luce bunt pre alijs. ſicut ſtella differt a ſtella ɓm ap'lm. Sextū priuilegiū eſt ꝙ xp̄s ſpeciale3 dilectionē hʒ ad virgines. Quāuis eīn oēs bonos hoīes diligat: tn̄ ſpālit ꝟgines ꝑ oib⁹ diligit. Prouer. xxij. Qui diligit cordis mun diciā habebit regē amicū. Beda ſuper Luca3 Sicut xp̄s in ſumma pace nat⁹ eſt vt ſe pacē diligere ōnderet: ita de ꝟgine nat⁹ eſt vt ſe vir ginale decus diligere demōſtraret. Un̄ etia3 Hiero. Plus ceteris amat xp̄s ꝟgines: quia ſponte tribuūt q̄d nō eſt eis imperatum. Se ptimū ꝙ habebūt ſpecialē aureolā. Eſt aūtē aureola additio ad gloriā electis cōiter debi tam. Pro quo notandū ꝙ virgines: marty res: ⁊ pdicatores habebūt ſpeciale aureola3 Unde q̄rit vtrū virgo q̄ violent corrūpit perdat aureolā. Rn̄det ɓm ſctm̄ Tho. ꝙ nō. dūmodo ꝓpoſitū virginitat hʒ nec ↄſentit i actū. Unde legit de beata Lucia ꝙ dixit. Si me inuitam violaueris caſtitas mihi dupli cabit. ſ. ꝑpter virginitatē ⁊ iniuriā quā pa teretur ſi corrūperet. Un̄ dr̄ in decre. Dū vir ginitas ſine ↄſenſu corrūpit: meritū caſtitat duplicabit. xxxij. q. v. c. i. Item q̄rit vtrū il la que in carne eſt virgo: ſ; ꝓpoſitū habet cō trahendi matrimoniū: ⁊ in tali ꝓpoſito mo ritur: vtrū habebit aureolam. Rn̄det ꝙ non q2 ad aureolā cōſequendā requirit ꝓpoſitu3 ꝑpetue virginitat. Unde Albertus magnus ⁊ ſanct⁹ Tho. dicūt ꝙ ꝑ ſolū ↄſenſu3 in actū carnalē pditur virginitas cum in mēte conſi ſtat: ſ; recupari pōt vt pʒ in Johāne euāgeli ſta: quē xp̄s de nuptijs vocauit. Ergo ſi ta lis virgo in agone peniteret ⁊ mutaret ꝓpo ſitū: ſic aureolā acquireret. Et eſt ſciendū ꝙ virginitas carnis pdita nunq̄ recupari pōt Un̄ dr̄ in decre. Deus non pōt facere de cor rupta virginē. xxxij. q. v. ſi paulus. Un̄ etia3 Hiero. Audent loquor cū oīa poſſit de⁹: ſu ſcitare tn̄ nō pōt virginē poſt ruinā: valet q̄ dem liberare de pena: ſ; nō valet coronare cor ruptam. Unde etiā Iſido. de ſum. bo. Omne pctm̄ ꝑ pniam recipit vulnerū ſanitatē: vir ginitas aūt ſi labit: nulla penitentia repara tur ad integritatē. Querit vtrū meli⁹ ſit ſer uare virginitatē cū voto q̄ ſine voto. Rn̄de tur ꝙ melius eſt ſeruare cū voto: q2 hō ſe to tū offert deo ꝑ votū. Unde ſicut maius ē da re arborē cū fructu q̄ ſolū fructū ſine arbore ſic etiā eſt de virginitate q̄ ſeruat cū voto: et de virginitate q̄ ſeruat ſine voto. Nam ſicut plus peccat q̄ poſt votū frangit ꝓmiſſu3: ſic etiā pl⁹ meret ſeruando votū. Attamen nō eſt leuit vouendū: q2 q̄n poſtmodū matrimo niū ↄtrahūt: grauit xp̄s in ħ offendūt. De ħ quere ſupra ſer. xxvi. P. Octauū priuilegiū eſt ꝙ virgines ſunt ſponſe xp̄i. Nam ipe xp̄s eſt ſummus pontifex. De quo dr̄ Leuit. xxi. Sūmus pontifex virginē ducet vxorē. Et ex hoc ſequitur ꝙ ipe virgines ſunt regie: q2 hn̄t xp̄m regē glorie ꝑ ſponſo. pſ. Aſtitit regina a dextris tuis in veſtitu deaurato ⁊c. Unde etiam Ciprian⁹ in lib. de virginitate. Virgi

nitas eſt ſoror angelorum:victoria libidinũ. re
gina ỽtutũ:poſſeſſio oĩm bonorum. Nonũ pui⸗
legiũ eſt. ꝙ ỽginitas pncipatũ tz tam in celo
ꝙ in terra. vñ Hier. in oĩ ſexu ⁊ gradu pudi⸗
citia obtinet pncipatũ. Notãter dicit ſexu et
gradu qꝛ duo ſunt ſex⁹. ſ. maſculin⁹ ⁊ femini
nus. In maſculino tz pncipatũ xp̃s. in femi
nino glioſa ỽgo Maria. Itẽ in gradu in pro
phis Iohes bap. In pdicatorib⁹ noui teſta⸗
menti Paul⁹. q eſt ỽgo. Vñ ⁊ pponit Petro
in ſigillo pape. ⁊ freqnter depingit rome ad
dexterã xpi. ⁊ petr⁹ ad ſiniſtrã: vt pz in eccl'ia
ipſi⁹ btĩ petri. In euãgeliſtis btũs Ioh. euã
geliſta. q ẽ ỽgo. In martyrib⁹ btũs Stepha.
pthomartyr: ⁊ Laurẽti⁹: q ſunt ỽgines. In
cõfeſſorib⁹ Nicolaus ⁊ Martin⁹: q ſunt ỽgi
nes. Ergo honorabiliores ſunt ỽgines corã
deo: hoib⁹: ⁊ angelis. D Quãtũ ad ſecũ
dũ ſciendũ ꝙ xp̃s ſex reqrit in ſua ſpõſa. qrũ
ſi vnũ defuerit nõ ſibi placet illa ſpõſa. Pri⸗
mũ eſt pulchritudo q cõſiſtit i puritate ꝯſcie
Vñ Can. iiij. Tota pulchra es amica mea: et
macula nõ eſt in te. Ergo q̃to ꝯſcia virginis
eſt purior: tanto corã xp̃o ip̃a ẽ pulchrior. Iõ
ỽgo diligenter dz cuſtodire faciẽ aĩe. i. ꝯſciẽ⸗
tie. nõ ſolũ a nigredine pctĩ mortalis: ſz etiã
a puluere venialiũ: qꝛ venialia maculãt aĩas
ſz mortalia denigrãt. Et ponit exẽplũ ꝙ ali⸗
qñ denigrat imago ꝙ videri nõ põt. ⁊ aliqñ
obſcurat ꝙ videri põt: ſz non plene diſcerni.
⁊ ppter hãc differẽtiã dicit Gre. Veniale ob
ſcurat: mortale obtenebrat. Ergo ſic vxor ſo⸗
let faciẽ ſuã lauare ⁊ eã mundã ſuare: et fre⸗
quẽter ſpecula inſpicere vt ſi viderit in ſpecu
lo aliquã maculã in facie ſtatim eã deponet.
Sic ỽgo xp̃i lauare debet faciẽ cõſcientie ſue
per cõtritionẽ ⁊ ꝯfeſſionẽ: ⁊ ſpecula inſpicere
id eſt mãdata dei ꝯſiderare. Vñ btũs Greg.
Specula ſũt mãdata dei. Et ſi dephẽdat ali
quã maculã: illã p confeſſionẽ abluat. Unde
Ber. dicit. Ama cõfeſſionẽ ſi affectas decorẽ
Scd'm qd' xp̃s reqrit in ſua ſpõſa eſt nobili⸗
tas: qꝛ non ſufficeret ꝙ ſponſa ſua eſſet pul
chra: niſi etiã eſt nobilis. Hec aũt nobilitas
attendit in honeſtate morum: ⁊ cuſtodia ſen
ſuũ. Et quãto honeſti⁹ ⁊ meli⁹ cuſtodit: tan⸗
to eſt nobilior. Cañ. vij. Quã pulchri ſũt greſ
ſus tui. Unde honeſtas ſpõſe xp̃i ſtat in hoc
ꝙ nullus malum loquat de ea: ſz vt alij edifi
cent de cõuerſatione ipſi⁹. Ut aũt teipſum cu
ſtodias: ab oĩb⁹ illicitis oculos tuos auerte.
Unde Greg. Nõ licet intueri qd' nõ licet con⸗
cupiſci. Itẽ cuſtodire debes aures ab auditu
malorum. Iſidorus. Nulla aurem tuam ſer
monũ impudicitia ſubrepat. vanus ſermo ci
to polluit mentẽ: ⁊ facile agitur qd' libenter
auditur. Item cuſtodire debet manus ab il⸗
licito tactu: ⁊ pedes ab inutilib⁹ diſcurſibus
Unde Bernar. Solent virgines que vere vir
gines ſunt ſemper eſſe pauide ⁊ nunq̃ ſecu
re. Ut autem corpus virginis cuſtodiatur et
bene regatur: tunc oportet eam moderanti⸗
am ⁊ abſtinentiam tenere: quia per abſtinen
tiã caro domatur. Unde Hugo de ſancto vi
ctore. Parca enĩ vita occidit vicia: libidinem
extinguit: virtutem nutrit: animam roborat
mentem ad celeſtia eleuat. Tertium qd' xp̃s
requirit in ſponſa ſua: ſine quo alia duo non
valent eſt ſapientia. Et illa attenditur in lo
cutione diſcreta. Nam ſponſa xp̃i debet ſe cu⸗
ſtodire in verbis vt dicere poſſit cum p̃s. Os
meũ loquetur ſapientiam. Et populus q au
dit eam loquentẽ: dicere poſſit illud p̃s. Dif⸗
fuſa eſt gratia in labijs tuis: propterea bene
dixit te deus in eternum. Qualis autem de⸗
bet eſſe virginis ſermo oſtendit ſanctus Hie
rony. dicens. Sit ſermo virginis prudẽs mo
deſtus ⁊ rarus. Unde dicit Ambroſius. Cu⸗
ſtodi virgo vias tuas: vt non delinquas in
lingua tua. Nam ⁊ vana loqui plerunq̃ cri⸗
men eſt virgini. Bona verba loqui eſt ſignum
bonitatis in corde: ⁊ econuerſo mala loq eſt
ſignũ peruerſi cordis. Mathei. xij. Ex abun⸗
dantia cordis os loquitur. Ergo dum virgo
vel mulier turpia verba loquitur: ſignum eſt
mali cordis. Criſoſto. ſup Math. Quale cor
habet vnuſquiſq̃: talia verba loquitur ⁊ ope
ra facit. Ariſtoteles. iiij. Ethicorum. Qualis
vnuſquiſq̃ ẽ taliter dicit ⁊ taliter operatur
⁊ taliter viuit. Quartum qd' chriſtus requi⸗
rit in ſua ſponſa: ſine quo predicta non ſuffi
ciunt eſt diuitiarum abundantia. Et he diui
tie ꝯſiſtunt in ỽtutib⁹. vñ Grego. Vere diui⸗
tie nõ opes: ſz ỽtutes ſunt. Ergo ſpõſa xp̃i dz
hr̃e hũilitatẽ exẽplo Marie que de ſeipa di⸗
cit. Reſpexit hũilitatẽ ancille ſue. Unde ma
rie virginitas deo nõ placuiſſet: ſi hũilis nõ
fuiſſet. Ex quo patet ꝙ caſtitas nõ pdeſt ſu
perbe virgini. Unde Augu. Melius eſt hu⸗
mile cõiugium q̃ ſupba virginitas. Itẽ ſpõ
ſa xp̃i dz ſeruare obedientiã: ⁊ frangere ppri
am volũtatẽ: qꝛ hoc eſt valde meritoriũ. Eu
ſebius in epiſtolis. Illũ diem tantũ te bñ ri
xiſſe puta in qua propriã voluntatẽ abnega
ſti: ⁊ de ſiderijs tuis reſtitiſti. Hieronymus.
Tantũ virtuti adycies q̃tũ voluntati pprie

ſubtraxeris. Item ſponſa xp̃i debet ſeruare
charitatẽ. quia charitas eſt optima virtutũ
et quia caſtitas ſine charitate deo nõ placet
Bernar. Caſtitas ſine charitate eſt lampa ſi⸗
ne oleo. ſubtrahe oleum et lampa non lucet.
tolle charitatem ⁊ caſtitas non placet. Unde
Gregorius ſuper Ezechielem. Antiquus ini
micus in nobis caſtitatẽ ſi ſine charitate fu⸗
erit non timet. quia ipſe nec carne premitur
nec in eius luxuria diſſoluitur. Ex quib⁹ ptz
ꝙ virgo chriſti quanto plus habet de humi
litate: de obedientia: et de charitate: et de ce
teris ỽtutibus tãto eſt ditior. Et he diuitie
tã nobiles ſunt ꝙ ſolus de⁹ operat eas in no
bis. Galla. iij. Qui tribuit vobis ſpiritũ ope
ratur virtutes in vobis. Unde etiam Augu⸗
ſtinus. Uirtus tam nobilis eſt vt nullus eã
niſi ſolus deus operetur in homine. Quintũ
quod [illegible] requirit eſt ꝙ ſponſa ſua ſit ſana ⁊
non [illegible]. Hec ſanitas anime attendit
in ag[illegible] quia inter omnia ſigna ſanitatꝭ
precipuum eſt agilitas in membris. Vñ ſpõ
ſa chriſti debet eſſe agilis ad bona opera. Sz
virgo pigra que diu dormit: et bene et laute
comedit: eſt languens et multum infirma.
Similiter virgo illa que de mane viſitat ec⸗
cleſiam et ſeruit deo: et poſt prandiũ vadit
ad choream et ſeruit mundo: eſt claudicans
corã deo. Unde ipſe dixit per pphetã. Uſq̃⸗
quo claudicatis in duas partes ⁊c. Sextum
qd' chriſtus requirit: et ſine quo predicta nõ
ſufficiunt eſt ꝙ ſpõſa chriſti ſit fidelis in a⸗
more ſui ſponſi: ſic ꝙ nulli placere deſideret
niſi ſoli chriſto. Apoſtolus. i. Cor. vij. Uirgo
cogitat q dei ſunt: et quõ placeat deo. Uirgi
nes enĩ que ſponſe chriſti ſunt non debẽt di
ligentiam adhibere ſuper ornatum corporis
ſed ſuper ornatum anime. Unde Cyprianus
in epiſtola. Quid ergo virginibus cum terre
no cultu et corruptibilibus ornamẽtis: que
dum placere hominibus ſatagunt deum of⸗
fendunt. Unde etiam Auguſtinus in lib. ad
ſacras virgines. Dominica virgo nec ornatu
capitis: nec habitu: nec oculis erectis: ſed cũ
vultu ad terram depoſito procedat. ne in ſe
viles inducat amores. et ſi non pereat alijs
pditionis cauſa non exiſtat. Unde ſpõſa xp̃i
diligenter debet ſe cauere ab illicito amore
et a carnis libidine. quia virginitas carnis
cum corruptõe mentis ſimilis eſt ſepulchris
abextra ſpecioſis et interi⁹ plenis ſpurcicijs
Unde Hierony. Nonnulle ſunt virgines car
ne non ſpiritu quarum corpus eſt integrum
ſed anima corrupta. Sed illa virginitas ho⸗
ſtia eſt xp̃i: cuius nec mentem maculat cogi⸗
tatio: nec carnem libido. Unde etiã Iſid. de
ſum. bo. Uirgo carne et non mente nullũ me
ritũ hz in repromiſſione. vñ etiã Aug. Felici
or enim mihi videt mulier nupta q̃ nuptu⸗
ra virgo. hz enĩ illa qd' iſta cupit: illa vni pla
cere ſtudet iſta multis. Unde virgo que ẽ ſpõ
ſa xp̃i attẽdere debet ꝙ vxor fidelis facit qc⸗
quid ſcit placere marito ſuo. ſic et ipſa debet
facere chriſto. Item ſicut vxor non oſtendit
ſigna familiaritatis alijs viris in preſentia
ſui mariti: ſic nec virgo in preſentia xp̃i qui
vbiq̃ pſens eſt: et oĩa ỽba mores et facta ſue
ſponſe conſiderat. Sed q̃tum ad tertiũ ſciẽ
dum: ꝙ ve illis qui inhonorant virgines q̃s
xp̃s ſic priuilegiauit: et ſibi preelegit: vt ſint
ſponſe ipſius. Nam xp̃s tales maxime puni
et. De h quere exemplũ añ ſermone. xcvi. V.

¶ Aliũ ſermones de virginib⁹. ſ. de ſpũali
matrimonio quere ſupra ſermo. cxxiiij. K.

De angelis. Sermo. clviij.

a Ngeli eorum ſemper vi
dent faciem patris mei qui in ce
lis eſt. Mat. xviij. Ex quo hodier
na die pagitur feſtũ ſancti Mi⸗
chaelis et omniũ angelorum: ideo in preſen
ti ſermone de angelis quattuor ſunt dicẽda
J Primo quare feſtũ angelorum ſolẽniter ſit
celebrandũ a nobis. Rñdetur ꝙ ppter tria.
Primo propter multitudinẽ angelorum quorum
hodie feſta pagim⁹. Circa quod querit vtrũ
angeli ſint in aliquo magno numero. Reſpõ
detur ſm ſanctum Tho. ꝙ ſic. nã excedũt om
nem numerabilem et viſibilẽ multitudinem
Unde etiã Dioniſius in de celeſti hierarchia
Excedentes numerum noſtrorum materiali
um corporum. Apoca. vij. Uidi turbam ma⸗
gnam quã dinumerare nemo poterat. Facili
us enim quis ſtellas celi: guttas maris ⁊ fo⸗
lia arborum numeraret q̃ numerũ ãgelorũ.
Modo ſi feſtũ vni⁹ ſctĩ ſolẽniter ẽ celebran⸗
dũ: quid tũc de feſto tot ãgelorum. Secũdo vt
ip̃is ãgelis vicẽ recõpẽſem⁹. Gaudẽt enĩ de
noſtra cõuerſione ⁊ de bonis nr̃is. vñ ⁊ nos
etiã hodie de ip̃is gaudere debem⁹. vñ Luce
xv. Gaudiũ ẽ ãgelis dei ſup vno pctõre peni
tentiam agẽte. vñ etiã Ber. ſup Cant. Gau⸗
dent angeli in cõuerſione pctorum: ſalutẽ hoĩz
ſitientes. Lachryme enĩ penitẽtiũ ſunt vinũ
eorum. Tertio vt per honorẽ quem hodie ip
ſis exhibemus: prouocemus eos ad ſuiendum

nobis in futurū. Nā hodie expirat ann⁹ ſer-
uitij eoꝝ. Nonne merito vno die ſunt deuo-
te a nobis honorandi q̄ nobis ꝑ totū ānū ſin
gulis dieb⁹ ſeruierūt ⁊ nos cuſtodierūt. Nū-
q̄ eni aliq̄s noſtrū vixiſſet ꝑ annū: niſi ange-
li eū cuſtodiuiſſent. ps. Angelis ſuis de⁹ mā
dauit de te: vt cuſtodiāt te in oībus vijs tuis
Ergo q̄cunq̄ deſiderat vt angeli ſibi in futu
ro anno ſeruiāt: hodie dꝫ eos deuote honora
re: ⁊ feſtū eoꝝ ſolēnit̄ celebrare. K Secū
do q̄ritur quare angeli ſeruiūt nobis hoīb⁹.
Rn̄det̄ ꝙ triplici rōe ſeruiūt nobis. Prima
ratio eſt charitas quam hn̄t ad ſalutem no-
ſtrā. q̄ ꝑfecte diligūt nos: et multo ſinceri⁹
q̄ pat̄ vel mater: ſoror vl̄ frater. Et nunq̄ a-
liq̄s intm̄ deſiderauit bonū cognati ſui: ſicut
ipi deſiderant bonū noſtrū ⁊ ſalutē noſtrā.
Secūda rō eſt ꝓpter xp̄m: ex eo ꝙ xp̄s ē frat̄
nr̄ et mariā q̄ eſt dn̄a angeloꝝ et mater nr̄a.
tūc ipſi angeli in hoc ꝙ nobis ſeruiūt: hono-
rant xp̄m q̄ eſt frater noſter. vn̄ ps. Narrabo
nomē tuū fratrib⁹ meis. Et Johan. vi. dicit
Jeſus ad mariā magdalenā. Uade ad frēs
meos ⁊ dic eis. aſcendo ad patrē meū et pa-
trem veſtrū. Ubi xp̄s noīat nos fratres ſuos
Et q̄ſicut fratres alicui⁹ regis honorantur a
ſubditis ipſi⁹ regis: ſic et nos honoramur ab
angelis tanq̄ fratres regis celeſtis. Tertia
cauſa eſt ꝓpter ſeipſos: q̄ ruina eoꝝ ē ꝑ nos
reparanda. Et etiā ꝓpter meritū ipoꝝ accidē
tale. Circa qd̄ querit̄ vtrū hoīes aſſumantur
ad ordines angeloꝝ. Rn̄det̄ ꝙ oēs electi aſ-
ſumunt̄ ad ordines angeloꝝ: quidā ad infe-
riores: quidā ad medios: quidā ad ſuꝑiores
ſm̄ diuerſitatē meritorū ſuorū. vt dicit Gre
go. Sed beata virgo ſuper omnes choros an
geloꝝ exaltata eſt. Unde canit̄ de ea. Exalta
ta es ſancta dei genitrix ſuꝑ choros angeloꝝ
ad celeſtia regna. Itē queritur vtrū gaudiū
cuſtodiētis angeli augeatur ex btificatōe ho
minis cuſtoditi. Rn̄detur ſm̄ Bonauenturā
ꝙ eſſentiale premiū ex hoc non augetur: ſed
accidentale. Nam angeli miniſtrando alijs
bona opera faciunt: ideo premiū accidentale
merent̄. L Tertio eſt ſciendū ꝙ angeli
ſeruiūt nobis in vita: in morte: et poſt mor-
tem. In vita ſeruiūt peccatorib⁹ penitentib⁹
et perfectis. Peccatorib⁹ ſeruiūt. primo in h̄
ꝙ cuſtodiūt eos ne a demonib⁹ totalit̄ occi-
dantur. Nā cum quis peccat mortaliter: tūc
īmediate demeruit ꝙ demones ei collū fran
gerent ⁊ ducerent eū ad infernū. Sed ſcti an
geli arcent demones vt non poſſūt exercere

malicias ſuas in peccatorē vt libenter face-
rent. Unde quicūq̄ peccator longo tēpore. ſ.
per decē vel viginti annos vixit in pctīs. de
hoc regratiari dꝫ deo ⁊ angelis ꝙ eū in tali
bus pctīs ſic cuſtodierūt. Secundo ſeruiunt
peccatorib⁹: vt cū nō deſiſtūt a pctīs tunc fre
quēter reprehendūt et admonēt eos vt ſatiſ
faciant ⁊ a pctīs ceſſent: et ꝓponūt ipſis pec
catoribus interi⁹ ſepe ꝙ ꝓ momētaneo pctō
penā eternā incurrant. gloriā eternā perdāt
⁊ xp̄o ꝓ oīb⁹ laborib⁹ ſuis non ſatiſfaciant.
Tertio ſeruiūt pctōribus in h̄ vt cū deſiſtere
a pctīs nolūt: tm̄ ſepe eos retrahūt ne tantū
peccent q̄tū volūt. Sepe eni affuit volūtas
et defuit facultas: ⁊ hoc ex ꝓuidētia āgelorū
Et in ſignū hui⁹ legit̄ Nūe. xxij. ꝙ cum Ba-
laam iret ex auaricia ad maledicēdū populo
iſrael ſedens ſuꝑ aſinā: ab angelo ſancto im
pedit⁹ eſt. q̄ angel⁹ euaginauit gladiū: quē
cernēs aſina auertebat ſe in v[illegible]
parieti ⁊c̄. tunc Balaā aſinā p[illegible] lo
cuta eſt. Cur me cedis? Sic angelus impedit
aliq̄n hoīem a pctō: vt ſaltē eternalit̄ minus
puniatur. M Item querit̄ vtrū angel⁹
derelinquat pctōrē in pn̄ti ex toto ꝓpter ſua
pctā. Rn̄detur ſm̄ ſctm̄ Tho. ꝙ āgelus nūq̄
derelinquit hoīem vſq̄ ad horā mortis: etiā
q̄tūcūq̄ malus ſit: q̄n ſit aliquis ei⁹ effect⁹
vel a malo retrahēdo: vel ad bonū ꝓmouen
do. Unde q̄libet debet reuerentiam exhibere
ſuo angelo in oī loco. q̄ ſemꝑ pn̄s ē. ⁊ cogno
ſcit v̄ba ⁊ facta noſtra etiā q̄tūcūq̄ occulta.
vn̄ Ber. In q̄uis diuerſorio: in quouis angu
lo reuerentiā exhibe angelo tuo: nec audeas
illo pn̄te qd̄ me vidente nō auderes. Et ſcien
dū eſt ꝙ q̄n quis peccat de hoc letātur demo
nes. ⁊ q̄n a pctīs cōuertitur ⁊ bona opa facit
de hoc letātur āgeli. Aug. Quotiens bn̄ agi-
mus gaudēt angeli et triſtant̄ demones. q̄ti
ens v̄o a bono deuiam⁹ dyabolū letificam⁹:
⁊ āgelos ſuo gaudio defraudam⁹. Secundo
angeli ſeruiūt penitentib⁹ cū peccare deſierit
Quid faciendū ſit ſollicite oēs penitentes i-
ſtruunt. Et quomō ſe regere debeant in ver-
bis et factis ne recidiuēt: et deū denuo offen
dant. Et in ſignū huius legit̄ Gen̄. xix. cū an
geli eduxiſſent loth extra ciuitatē ſodomorū
dixerūt ei. Salua aiam tuā: et noli reſpicere
poſt tergū: nec ſtes in omi circa regione: ſʒ in
monte ſaluum te fac ne et tu ſimul pereas.
Ergo quandocūq̄ hoī penitēti occurrit: mo-
do te vis decetero ſic habere: et verba tua ta
li modo ammodo proferre: et quinq̄ ſenſus

tuos cuſtodire ⁊ ſic xp̄o fidelit̄ cū bonis ope
ribus vſq̄ ad mortē ſeruire. talia oīa angel⁹
inſpirat ⁊ hoīem docet. Tertio angeli ſerui-
unt ꝓficientib⁹ vt eos inſtruāt ꝙ bona ope
ra ⁊ orōnes: ieiunia: elemoſynas: vigilias: ⁊
caſtigationes ⁊ etiam labores corꝑales deo
ꝓncipaliter offerant. Greg. Oē bonū qd̄ agi-
mus ꝑ intentionē ſemꝑ ad celeſtia leuemus
Unde etiā Humber. Quotidie mane ſurgen
tes cuncta deo que facturi eſtis offeratis: fi-
nito die ꝯuocatis cogitatiōib⁹: locutiōibus
opatiōib⁹ illa die cōmiſſis vobiſmetipis ca
pitulū teneatis. Itē ſeruiūt ꝓficientib⁹ in h̄
ꝙ ſp̄ inſtigāt eos vt in bono ꝓficiāt ⁊ quoti-
die meliores fiant. vn̄ Bern̄. In via dei ſtare
retrogradi eſt. Nam nullū mediū eſt. aut eni
homo ꝓficit aut deficit. Itē ſciendū ꝙ ange
li nō ſolū ſeruiūt hoī in vita: ſʒ etiā in morte
Nam in agone mortis tūc demones nitunt̄
aiam rapere: ſʒ angeli fugant eos. Et hoc fi-
guratū eſt. Gen̄. xxxij. Ubi Jacob timēs Eſau
dixit. Caſtra dei ſunt hec ⁊c̄. O q̄ dulcis et
q̄ magna ꝯſolatio erit homini morienti q̄n
videt angelos occurrere ⁊ demones fugari:
cū oēs amici hoīem morientē derelinquunt
tūc angeli in extremo fine ei ſubueniūt. Itē
poſt mortē angeli ſeruiūt homini in h̄ ꝙ du
cūt aiam hoīs in celū. Un̄ dr̄ Lu. xvi. Factū
eſt aūt vt morerēt mendic⁹ ⁊ portaretur ab
angelis in ſinū abrahe. N Pro q̄ ſciēdū
ꝙ multi angeli mittunt̄ bonis ī agone mor-
tis. Pmo ꝓpter cuſtodiā aie: quia tūc hō mo
riens maxime impugnat̄ a demonib⁹: ⁊ etiā
a multis. Un̄ ps. Angelis ſuis mandauit de
te: vt cuſtodiant te in oībus vijs tuis. tā in
vita q̄ in morte. Secundo ꝓpter reuerentiā
vt illi aie magnā reuerentiā exhibeant. ideo
multi angeli mittunt̄ ad mortem boni hoīs
Tertio vt cū leticia deducant ad celeſtem pa
triā: q̄ ſi eſt gaudiū angelis ſuꝑ vno pctōre
pniam agente: quid tunc erit de aīa que ad
eorum ſocietatem deputatur. Unde Eſa. lxv
In leticia egrediemini: ⁊ ī pace deducemini
Unde ſciendum ꝙ nunq̄ aliquis rex vel re-
gina vel papa: vel epiſcopus ita reuerenter
eſt ſuſceptus ⁊ cū tali dignitate introduct⁹
ſicut aīa boni hoīs ab angelis in celū intro
ducit̄. ⁊ a xp̄o ⁊ btā virgine Maria: ⁊ ab oī-
bus ſctīs ⁊ angelis ſuſcipit̄. O Quarto
eſt ſciendū in q̄b⁹ angeli ſunt nobis ſil̄es ⁊ in
quib⁹ nos p̄cellunt: ⁊ in q̄bus nos ecōuerſo
eos p̄cellim⁹. Et eſt notandū ꝙ angeli ſunt
nobis ſimiles in quattuor. Pmo in hoc ꝙ

vnū patrē habem⁹ ⁊ vnū creatorē. ſ. deum q̄
eos ⁊ nos creauit. Un̄ ꝓpheta. Me ſicut ⁊ te
creauit deus. Un̄ vnā originē habemus cū
angelis: q̄ a deo ipſi ⁊ nos originalit̄ ſum⁹.
Secūdo ſunt nobis ſimiles in poſſeſſiōe he-
reditatis eterne. Nam nos hoīes ſperamus
nos poſſeſſuros cū ipis regnū celorū. Inſu
per propter charitatē quā habent ad nos: et
nos econuerſo ad ipos cōdiuident omes no
uem chori angeloꝝ nobiſcū oīa gaudia ipſo-
rum: ⁊ nos hoīes ecōuerſo cū ipſis cōdiuide
mus oīa merita ⁊ gaudia noſtra q̄cquid ieiu
nando: vigilando: orando: elemoſynas dan-
do meruim⁹. Greg. Ex illius eni ſancte ⁊ ꝑfe
cte charitatꝭ merito fiet vt vnuſq̄ſq̄ habitu-
rus ſit in alio qd̄ nō habet in ꝓprio merito.
Tertio ſunt nobis ſil̄es in hoc ꝙ dn̄s nr̄ Je-
ſus xp̄us q̄ eſt cib⁹ angeloꝝ in celo: eſt etiam
noſter cib⁹ in ſacramēto. Un̄ ſcriptū eſt Sa-
pie. xvi. Angeloꝝ eſca nutriuiſti populū tuū
Item ſcriptū eſt in ps. Panē angeloꝝ man-
ducauit homo. Et ille panis eſt ieſus xp̄us.
Un̄ ipſe dicit Joh̄. vi. Ego ſum panis viuus
qui de celo deſcēdi. Quarto angeli ſunt nob̄
ſimiles ⁊ nos ipis in ꝯtemplatione diuinita
tis. Math. xviij. Angeli eoꝝ ſemꝑ vident fa
ciem patris mei q̄ in celis eſt. Sic ⁊ nos ho-
mines viſuri ſum⁹ deum cū angelis in celo.
Apl̄s. i. Coꝝ. xiij. Uidem⁹ nūc ꝑ ſpeculum in
enigmate: tunc autē facie ad faciē. Et in iſta
dei viſione conſiſtit noſtra ⁊ angelorū beati
tudo. ps. Oſtēde nobis faciē tuā ⁊ ſalui eri-
mus. Et ad hanc viſionē: anhelare debem⁹
vbi deū clare cū angelis videbim⁹: ⁊ cū ipſis
eternalit̄ gaudebimus. Unde ps. Qm̄ mille
anni an̄ oculos tuos tanq̄ dies heſterna q̄
preterijt. P Item ſciendū ꝙ angeli nos
precellunt in q̄ttuor. Pmo in creatōis digni
tate. Nā angeli ſunt digni⁹ creati q̄ hoīes
⁊ hoc ratione loci: q̄ in celo cui nihil nobili⁹
Homo vero de limo terre ⁊ in terra creatus
eſt: cui nihil inter oīa elementa vilius. Itē
angeli an̄ hoīem ⁊ in die leticie. ſcʒ dn̄ica die
ſunt creati. Hoīes vero poſt angelos ⁊ in die
triſticie. ſ. in ſexta feria ſunt creati. Itē ī du
ratione. q̄ angel⁹ eſt īmortalis: hō vero mor
talis eſt fact⁹ ꝓpt̄ pctm̄ ade. Un̄ Grego. Sic
nāq̄ hō īmortalis cōdit⁹ eſt vt ſi nō peccaſ-
ſet etiā mori nō potuiſſet. Secūdo angeli p̄-
cellunt hoīes in vite puritate. Nam omīs an
geli qui in celo perſtiterunt nunq̄ aliqd̄ pec
catum veniale cōmiſerunt: ⁊ in oīb⁹ volunta
tem dei faciunt: ſʒ hoīes ad min⁹ venialiter

peccant. Unde Eccl'ia. vij. Non eſt hō in terra qui faciat bonum ⁊ non peccet. Unde etiam dr̃ in decre. Omnis hō hꝫ peccata venialia. de pe. diſt. ij. Opponitur. Uñ etiam Prouerb. xxiiij. Septies eñ in die cadet iuſtus ⁊ reſurget. Sed ſine mortali pctō qlibet hō poteſt viuere. Tertio angeli pcellūt nos in ſeruitij facilitate. Nam hō vn⁹ vna die ſeruiendo deo plus laborat ꝙ oēs angeli ab initio mundi. Corpus eñ ſemꝑ trahit ad infra: et aīa appetit ſupra ad deum a quo creata eſt. Apl's. Ro. viij. Corpus qđ corrumpit̃ aggrauat aīam. Sed angeli ſunt ſpūs: ⁊ nō aggrauantur per corpus ſicut homo ideo ſine labore et fatigatione aliqua regnum celeſte non ſolū ſubſtantiale: ſed etiā accidētale ꝓmerētur. Quātis aūt laborib⁹ miſer hō ⁊ āguſtijs fatigationib⁹ ⁊ afflictiōibus ad illud pueniat qlibet ex nobis expert̃ quotidie. Nam labor eſt ieiunare: qꝛ eſurim⁹ qñ a cibis abſtinemus. Angeli aūt nūꝙ eſuriūt. Ité labor ē vigilare de mane ſurgere: orare: genua flectere: ⁊ peregrinari: qꝛ hō fatigat̃: ſ angeli ſine oī fatigatiōe in ictu oculi ſunt vltra mille miliaria: qꝛ in momēto oculi pñt volare a celo vſqꝫ ad terrā: ⁊ ecōuerſo. Silr̃ ſi homo dꝫ inſiſtere virtutib⁹ hoc erit ſibi difficile. Unđ Ariſto. ij. Ethi. Uirtus eſt de bono difficili ſiue arduo. Sicut patet: qꝛ difficile ē ſeruare caſtitatē: qꝛ oꝫ tales hoīes ꝯtinue pugnat̃ cōtra carnē. Augu. in ſer. Inter oīa certamina xp̄ianoꝝ duriora ſunt ꝓlia caſtitatis. Nā ibi eſt ꝯtinua pugna ⁊ rarior victoria. Silr̃ difficile eſt patientiā ſeruare in aduerſis: ⁊ hūilitatē in ꝓſperis. vñ Aug. Difficile eſt ꝙ non ſit ſupbus q diues ē. Q Quarto pcellūt angeli hoīes in p̄mij citiori pceptione. Ipſi eñ angeli pceperūt p̄miū ſuum citius ꝙ hō qꝛ in p̄ria ſue ꝯuerſiōis ad deū ſuū: p̄miū ſuum eſſentiale acceperūt. Hō vo celeſte p̄miū ſuū poſt mortē accipiet. Apl'us Ro. ij. Reddet vnicuiqꝫ iuxta opa ſua. Sꝫ ipi bti angeli q in celo pſtiterūt iam vltra ſex milia annoꝝ ſuā btitudinē poſſederūt. R Ultio ſciendū ꝙ nos hoīes etiā pcellim⁹ angelos in q̄tuor. Prio qꝛ ipſe xp̄s frater nr̃ eſt ex vtroqꝫ parente. ſ. ex pte pr̄is: ⁊ ex pte mr̄is marie q mr̃ eſt oīm nrꝫ. Uñ pꝫ ꝙ maior eſt frat̃nitas inter xp̄m ⁊ hoīem qꝫ inter xp̄m ⁊ angelum. Heb. ij. Nuſqꝫ angelos apprehēdit: ſ ſemen abrahe. Et i ſignū hui⁹ xp̄s noīat nos hoīes frēs ſuos. ps. Narrabo nomē tuū fratribus meis. Et Io. xx. dixit dn̄s marie magdalene Uade ad fratres meos ⁊ dic eis. aſcendo ad p̄rem meū ⁊ ad p̄rem vr̃m ⁊c̃. Sed nuſqꝫ inuenit̃ in ſcripturis ꝙ xp̄s angelos frēs noiauit. Scđo pcellimus angelos in hoc ꝙ xp̄us ꝑ ſanguinē ſuū nos redemit ⁊ non angelos. Adā eñ peccauit. ſilr̃ ⁊ angeli etiā peccauerūt ſ xp̄s redemit nos hoīes ⁊ nō angelos. Unđ Origenes errauit in hoc ꝙ dicit xp̄m adhuc liberaturū angelos apoſtatas. Tertio pcellim⁹ angelos in h ꝙ quotiens peccam⁹ ⁊ recidiuam⁹: ſi saltē ad pn̄iam reuertimur: totiēs eſt de⁹ patus nos ad grām recipe: et oīa pctā indulgere. Uñ dixit Petr⁹ ad Ieſuꝫ Math. xviij. Si peccauerit in me frat̃ me⁹ quotiens dimittā ei: vſqꝫ ſepties Rñdit xp̄s. Nō dico tibi vſqꝫ ſepties: ſed vſqꝫ ſeptuagieſſepties. Et hoc qđ xp̄s tūc iuſſit petrū: hoc amplius ꝑ ſe facit. Et ponit̃ ibi numer⁹ determinat⁹ ꝓ nūero indetermiato. Sꝫ pctm̄ diaboli eſt irremiſſibile. Quarto pcellim⁹ angelos in celo. Nam ſenſu exteriori. i. oculis corꝑalib⁹ videbim⁹ glorificatā hūanitatē xp̄i: q̄liter exaltata eſt ſuꝑ oēs choros angeloꝝ: ⁊ cū hoc videbim⁹ interiorib⁹ oculis aīe ipam deitatē cū angelis. vñ Iob. x. Ingrediet̃ ⁊ egredietur ⁊ paſcua inueniet. vbi dicit gloſ. Ingrediet̃ vidēdo deitatē: ⁊ egrediet̃ vidēdo hūanitatē xp̄i: ⁊ paſcua. ſ. btitudinis eterne inueniet.

¶ De omnibus ſanctis. Sermo. clix.

G Audete et exultate quoniā merces vr̃a copioſa eſt in celis Math. v. ⁊ Luc. vi. Ex quo hodie ꝑagitur ſolēnitas oīm ſanctoꝝ q in celo cū xp̄o regnāt ⁊ hereditatē eternā cū xp̄o poſſidēt: tūc in pn̄ti ſmone de hodierna ſolēnitate ⁊ feſtiuitate tria ſunt dicēda. Primo q̄re nos hodie eccl'ia ſctā incitat totiens ad gaudēdū. Scđo q̄re hodiernū feſtū ſit inſtitutū. Tertio quo iure nos ad ſocietatē ſcōrū cū ipis ⁊ ad hereditatē celeſtē puenire poſſum⁹. S Quantū ad p̄mū ſciendū ꝙ hodie ſctā mr̃ eccl'ia incitat nos totiēs ad gaudendū. ⁊ h in pncipio miſſe in ep'la ⁊ in euāgelio hodierno triplici rōne. Pria rō eſt ꝓpt̃ multitudinē ſctōꝝ. Si eñ de vno ſcō feſtū facim⁹ ⁊ gaudem⁹: qđ tūc de tot milib⁹ ſcōꝝ. Uñ Dañ. vij. Milia miliū miſtrabāt ei: ⁊ decies cētena milia aſſiſtebāt ei. vñ Apoc. vij. Uidi turbā magnā quā dinūerare nemo poterat. Quia nūer⁹ ſctōꝝ excedit nūerum oīm rerū viſibiliū. Nam facili⁹ eſſet ſtellas celi ⁊ guttas maris numerare ꝙ numerū ſanctoꝝ

quoꝝ hodie feſtū ꝑagim⁹. Secunda ratio: qꝛ hodie eſt feſtum patrū: matrū: fratrū: ſoroꝝ: et oīm ꝓpinquoꝝ et conſanguineoꝝ nroꝝ: q cū xp̄o iam regnant in celo. Sed plerūqꝫ diuerſe ꝓuincie et regiones gaudēt de patronis ſuis. ſicut franconia de ſancto Kiliano thuringia de ſancto Bonifacio. miſna de ſancto Donato. alſatia đ ſancto Arbogaſto. ſueuia de ſancto Conrado. et ſic de alijs. Quomodo tūc nos nō gauderemus hodie de tot ſctis ⁊ ꝓpinquis et cōſanguineis nr̄is q i celo ſunt q̄ꝝ feſtū hodie ꝑagit̃ cū ceteris ſctis Tertia rō eſt. qꝛ feſtū hodiernū oī anno ⁊ oī die accreſcit qꝛ oī die noui ſancti addunt̃ ordinib⁹ ſanctoꝝ in patria. Nā quotiens aīa aliqua euolat ad celū ab hoc ſeculo: vel etiaꝫ q̄ties aliq̄ liberabit̃ de penis purgatorij omnes tales huic feſto addunt̃. Et ſic hodie feſtum plurimoꝝ ſanctoꝝ ꝑagim⁹: q hoc anno ad numerū ſanctoꝝ aſſumpti ſunt: quorū feſtū aū nūꝙ ꝑegim⁹. idcirco nō immerito hodie de tot nouis ſctis ſolēnit̃ gaudēdum eſt Inſuꝑ oēs hoīes hodiernū feſtū deuote celebrātes oñdunt ſe ad numerū iſtoꝝ ſctōꝝ ptinere de quoꝝ feſtiuitate hodierna die tā ſolēniter gaudent. T Quantū ad ſecūdū ſciendū ꝙ hodiernū feſtū. ſ. omniū ſctōꝝ triplici rōne inſtitutū eſt. Primo ꝓpter multitudinē ſctōꝝ. nō eñ poſſumus ſcire noīa oīm ſanctoꝝ et ſic nec ipſis debitā exhibere reuerentiā. vñ Iob. xxv. Nunqđ eſt numer⁹ militū ei⁹. vñ etiā dr̃ Geñ. xxij. Multiplicabo ſemen tuū ſicut ſtellas celi: et ſicut arenā q eſt in littore maris. Uñ etiā beat⁹ Hierony. dic ꝙ nulla ſit dies in anno qn qnqꝫ milia martyrū effudiſſe ſanguinē ſuū in eodem repiri pñt: niſi dies kal'. ianuarij. quia romani ſtatuerūt ꝙ nullus illa die occideret̃. Primo iō qꝛ eſt p̄ma dies anni. Secūdo qꝛ illo die elegerunt cōſules. Et in caſu quo etiā ſciremus oīa noīa oīm ſanctoꝝ: tūc tot ſunt ꝙ nō poſſum⁹ in particulari oīm feſtiuitates ſingulariter celebrare. ergo hodiernū feſtū inſtitutū eſt: in q vlr̃ oīm ſanctoꝝ feſtiuitatem celebramus. Secūdo hoc feſtū inſtitutū eſt ꝓpt̃ noſtram negligentiā qꝛ feſta etiā illoꝝ ſanctoꝝ quos ſcimus indeuote ⁊ negligēter ꝑagim⁹ Eſa. i. Feſtiuitates vr̃as odiuit aīa mea. Uñ ſciēdū ꝙ hodie debem⁹ oēs negligētias in alijs feſtis commiſſas corrigere et emēdare. Tertio qꝛ ſuffragijs oīꝫ ſanctoꝝ indigemus vnde ⁊ hodie feſtū oīm ſanctoꝝ celebramus vt multiplicatis intercesſorib⁹ facilius impetrem⁹ qđ petim⁹ a deo. Uñ ſcriptū eſt. Impoſſibile eſt preces multorum nō exaudiri. Immo magis poſſibile erit preces oīm ſanctorū et angeloꝝ in celo exiſtentium non exaudiri. Et ſi vnus bonus homo pōt alteri gratiā impetrare in pn̄ti: quid tunc poſſunt omnes ſcti. Et ſi quilibet ſanctoꝝ duꝫ adhuc in carne viueret potuit cum orationibus ſuis mortuos ſuſcitare: leproſos mundare: cecos illuminare ⁊c̃. quid tunc iam oēs ſancti in celo a deo impetrare poſſunt. U Circa quod queritur vtrum ſancti in celo orent ꝓ nobis deuꝫ. Reſpondeo ſm Bonauentu. ꝙ ſancti orant pro nobis triplici ratione. Primo propt̃ noſtram neceſſitatem. qꝛ indigemus per illos releuari. Secundo propter dei voluntatē. qꝛ vult vt ſpiritualia iuuent ſe mutuo. Ipi eñ ſciunt dei voluntatem: et eam in omnib⁹ implent. Tertio propter charitatem et affectuꝫ quem habent ad ſalutem noſtram. Nos eñ membra ſumus cum ipſis per charitatē mutuam in chriſto qui eſt caput noſtrum. iō ſolliciti ſunt nos iuuare cum orationibus ſuis apud deum. X Quantum ad tertiū ſciēdum ꝙ eiſdeꝫ exercitijs quibus ad temporalem hereditatem homines ſeculares perueniunt et nos ad hereditatem celeſtem et ad numerum omniū ſanctorum poſſumus puenire. Sunt autem ſeptem cauſe quib⁹ ad hereditatem temporalē pueniunt homines ſeculares: et eiſdem exercitijs ſpiritualiter intellectis nos habebim⁹ ius et ptātē pueniendi ad celeſtē hereditatē. Primo ſecularibus debetur poſſeſſio temporalis iure ꝓmogenituræ...

ti qui habitant in domo tua dñe:in ſecula ſe
culoꝝ laudabūt te. Sic religioſi in religione
exñtes laudāt deū quotidie ꝑſoluēdo ſepte͡ꝫ
horas canonicas. et talis vita religioſa que
eſt ſub obedientia eſt hoī magis meritoꝛia.
Vñ in li. Regū dꝛ. Maioꝛ ē obediētia ꝙ̄ vi
ctima. Tertio ꝑcipit hereditas tēpoꝛalis iu⸗
re emptionis:vt cū quis emit ꝓ pecunijs ſu
is aliquā hereditatē. Sic ſpūalit̄ diuites e⸗
mūt hereditatē celeſtē cū pauꝑibus ſubueni
unt. Luce.xvi. Facite vobis amicos de mam
mona iniq̄tatis vt cū defeceritis recipiāt vos
in eterna tabernacula. Vñ benignitas dei ſic
diſtribuit bona ſua vt alijs detur ſubſtantia
tempoꝛalis:⁊ alijs regnū dei : vt ipi diuites
a pauperibus emant regnū dei: et pauperes
a diuitibꝰ acquirant victū. Augu. Si vis re⸗
gnū celoꝝ mercari eme a pauꝑibꝰ. vñ Criſo.
ſuper Math. Nō ꝓpter hoc diuitias accepi
ſti vt in laſciuia cōſumas: ſed vt in elemoſi⸗
nas expēdas. Quarto hereditas tp̄alis pci⸗
pit iure matrimonij : ⁊ ſic vir hereditabit bo
na vxoꝛis:et econuerſo vxoꝛ hereditabit bōa
ſui mariti. qꝛ ſicut ſunt vna caro:ſic int̄ ipos
dꝫ eē mutua poſſeſſio. Sic ſpūaliter ꝟgines
iure matrimonij poſſidēt celeſtem heredita⸗
tem:qꝛ ipſe ſunt ſponſe xp̄i. vñ xp̄s nomina⸗
tur ſponſus virginū. Ex his pꝫ ꝙ virgines
ſunt regine regni celeſtis. Nā q̄cunq͡ꝫ ſponſa
habet regē francie pro ſpōſo:illa regina frā⸗
cie vocatur. Sic et virgo que hꝫ xp̄m ꝓ ſpon
ſo regina regni celeſtis vocat̄. p̄s. Aſtitit re⸗
gina a dextris tuis. Quinto hereditas tēpo
ralis poſſidet̄ iure belli. vt cū quis cum gla⸗
dio reacq̄rit hereditatē ſuā ꝑditā. Sic ſpūa⸗
liter q̇ foꝛtit̄ reſiſtūt temptationibꝰ et vincūt
dyabolū carnē ⁊ mūdū:tales poſſidebūt he⸗
reditatē celeſtē iure belli. vñ apoſtolꝰ. ij. Thi
mo. ij. Nemo coꝛonabit̄ niſi qui legittie cer⸗
tauerit. vñ etiā Job. vij. Militia eſt vita ho
minis ſuꝑ terrā. Sexto q̄s reacq̄rit heredita⸗
tē ſuā ꝑ iuſtā q̄rimoniā corā iudice. Sic ſpū
aliter ꝑ iuſtā q̄rimoniā deſignat̄ pnīa. vt cuꝫ
pctōꝛ ꝯfitet̄ pctā ſua ꝯfeſſoꝛi. i. iudici ſpūali
⁊ ſubit pnīam. Unde dꝛ in decre. Confeſſio a
moꝛte aīam liberat ꝑadiſuꝫ aꝑit:ſpeꝫ ſaluā⸗
di tribuit. de pe. di. i. Ecce. Septio acq̄rit̄ qñ
q͡ꝫ hereditas tēpoꝛal̄ ex grā adoptōis. vt cuꝫ
q̄s gratis aliquē adoptat ⁊ cōſtituit ſibi ī he
redē:ſic ſpiritualit̄ illi q̇ in agone ꝯteruntur
et penitēt gratis ꝯſtituunt̄ heredes regni qꝛ
nō ꝓmeruerunt. vñ p̄s. Pro nihilo habuerūt
terrā deſiderabilem.

¶ De animabus. Sermo. clx.

Anima mea turbata ē val
de. p̄s. vi. Ex quo hodie peragit̄
dies et cōmemoꝛatio oīm anima
rum fideliū in purgatoꝛio exiſtiū
tunc in p̄nti ſermone ſex ſunt notanda. A
Pꝛio ꝙ q̄druplices aīe p̄nt dicere ꝙ ſunt val
de turbate. Pꝛime ſunt aīe dānate in iferno
quibꝰ nulla ē redēptio. vñ Gre. xi. moꝛal̄. Ne
quaq͡ꝫ vltra miā ꝑcētis liberat q̄s ſemel ī lo
cis penalibꝰ iuſticia iudicātis dānat. nec eti
am ꝓ talibꝰ aīabꝰ dānatis eſt oꝛādū. Augu.
Si ſcirē patrē meū in inferno nō plꝰ oꝛarēꝫ
ꝓ eo ꝙ̄ ꝓ dyabolo. Immo ſi oēs ſcti in celo ⁊
oēs hoīes in mūdo ꝓ vna aīa dānata oꝛarēt
deꝰ. eā nō liberaret. Rō huiꝰ eſt. qꝛ eſt ex ter
minū mie poſita. vñ dꝛ Luc. xvi. Inter nos ⁊
vos chaos magnū firmatū ē. vt hi q̇ volunt
hinc trāſire ad vos nō poſſint:neq͡ꝫ inde huc
trāſmeare. Vñ et dꝛ Jere. xv. Si ſteterit moy
ſes ⁊ ſamuel corā me:nō erit aīa mea ad po⸗
pulū iſtū:eiece cū vos a facie mea. Secunde
aīe ſunt pueroꝝ in limbo exiſtentiū que ſine
baptiſmo deceſſerūt. et tales pueri nō habēt
penam ſenſus:ſed habēt penā damni. Et ꝓ
talibus pueris etiā non eſt oꝛandum. Tertie
ſunt anime adhuc in coꝛpoꝛibꝰ humanis exi
ſtentes que etiam ſunt turbate:qꝛ fineꝫ ſuū
neſciūt. Eccl̄s. ix. Neſcit homo an odio vel a⸗
moꝛe dignus ſit. Inſuper neſciunt poſtq͡ꝫ a
coꝛꝑibus ſuis recedūt vbi prima nocte ꝑma
nebūt. Quarte ſunt anime in purgatoꝛio exi
ſtentes que ſunt turbate pꝛopter acerbitatē
pene. Unde Auguſtinus in ſermone de igne
purgatoꝛij dicit ſic. Ignis purgatoꝛius et ſi
non ſit eternus:miro tamen modo grauis ē
Superat enim omnē penā quam homo vn⸗
q͡ꝫ paſſus eſt vel pati poteſt in hac vita. B
Unde exemplum legitur de acerbitate pur⸗
gatoꝛij. Ponatur ꝙ anima arſerit ibi. xxx. an
nis. Et ſi veniret āgelus dei et diceret ei. Op
tio tibi datur an adhuc vnum ſolum diem h
puniri velis : vel ſi velis redire ad coꝛpus et
illum diem qui adhuc reſtat perſoluere ī coꝛ
poꝛe ꝯtunc talis tua debet eſſe penitentia ꝙ
tu debes viuere in coꝛpoꝛe adhuc centuꝫ an⸗
nis:et terra quam calcabis ferreis clauis de
bet eſſe plena qui pedes tuos penetrābunt:
et ſubcinericium panem comedes : et fel cuꝫ
aceto mixtum bibes. et veſtimentum de pi
lis cameloꝛum indues:et in terra iacebis:et
durum lapideꝫ pꝛo cuſſino ſub capite habe⸗

bis. Tunc illa aīa libērius pꝛeeligeretꝰ redire
ad coꝛpus et hic talem penitentiā ꝑ cētū an⸗
nos ſuſtinere:ꝙ̄ adhuc per vnū diē in purga
toꝛio manere. Vñ dicit̄ in decre. Igni purga
toꝛio nulla pena tēꝑalis ē cōꝑabilis. di. xxv.
Qui in aliud. Vñ etiā Aug. dicit. Frēs chariſ
ſimi ille ignis purgatoꝛiꝰ et ſi nō ſit eternus
durioꝛ tū eſt q͡ꝫ quicq͡ꝫ in hoc ſeculo penaruꝫ
poſſit vel cogitari vel videri vel ſentiri. Bea⸗
tus Tho. dicit ꝙ ignis purgatoꝛij ⁊ ignis in
ferni vnꝰ eſt q̇ ad acerbitatē. ſꝫ differūt ī hoc
qꝛ ignis purgatoꝛij eſt tranſitoꝛius. ignis vo
inferni eſt ꝑpetuus. Et Augu. dicit. ꝙ ignis
noſter eſt tāq͡ꝫ ignis depictꝰ reſpectu ignis ī
ferni. Et ꝓpt̄ hāc extēſiuā acerbitatē eiꝰ bꝛe
ue tēpus videtur tā longū in purgatoꝛio ar⸗
dētibus. C Vñ legit̄ exēplū de duobus
fratribꝰ religioſis q̇ ſe mutuo in vita fidelit̄
dilexerūt:⁊ multo tp̄e ſimul deuote deo ſuie
runt. Et tandē contigit vnū ex illis infirmā⸗
ri vſq͡ꝫ ad moꝛtē. Qui cū ſic in tali graui īfir⸗
mitate laboꝛaret venit angelus dñi ad eū di
cens:eū eſſe moꝛiturū in bꝛeui. Et ꝙ tandiu
deberet eē in purgatoꝛio donec ſibi vna miſ
ſa legeret̄. et ꝙ cito illa miſſa legeret̄ ⁊ finire
tur:tūc liberari deberet a purgatoꝛio et euo⸗
lare ad celū. Tunc illā viſionem infirmꝰ frat̄
inſinuauit ſocio ſuo: rogās eū ꝙ cito moꝛere
tur imediate ſibi vnā miſſam legeret aſtrin⸗
gens eū ꝓpt̄ charitatē et fidelitatē quaꝫ ad
inuicem longo tēꝑe habuerunt. Qḋ et ille ſe
facturū pꝛomiſit. Sequēti die de mane infir
mus obijt: ⁊ iſte frater immediate ſe ad miſ
ſam pꝛeꝑauit. Et lecta miſſa defunctꝰ frater
aꝑꝑuit illi dicēs. O infidelis frater maledi⸗
ctionē dei erga me bene meruiſſes. Ait ille. ⁊
q̄re hoc. Rñdit defunctꝰ. Qꝛ rogaui te cum
adhuc viuerem ꝙ immediate poſt obitū me
um mihi vnā miſſam legeres. ſed tu infidel̄
frat̄ iā quaſi ꝑ. xx. ānos in magnis penis me
toꝛq̄ri ꝑmiſiſti:nec tu nec aliq̄s fratrum me⸗
oꝛum mihi vnā miſſam in tā longo tp̄e legit
Tūc viuens rñdit. In veritate dico tibi ꝙ ca
dauer tuū nondū ſepultuꝫ eſt: et immediate
poſtq͡ꝫ expiraſti me ad miſſam diſpoſui: ⁊ iā
pꝛimo finiui. At defunctꝰ. O ſi ſic eſt tunc ꝓ
pter pene acerbitatem viſuꝫ eſt mihi hoc bꝛe
ue ſpaciū tp̄is quaſi viginti annoꝛuꝫ fuiſſe.
Et tunc regratiabat̄ ſuo ſocio: et ſic ad celuꝫ
euolauit. Unde pꝫ ſtulticia coꝛuꝫ qui petūt
pꝛo purgatoꝛio:quia ſi acerbitatem pene ꝓ⸗
baſſent nunq͡ꝫ pꝛo purgatoꝛio peterent. vnde
Augu. dicit. Neſcit q̄d petit qui purgatoꝛiū
petit. Dicit enī ꝙ pena in purgatoꝛio tandiu
ꝙ oculus poteſt claudi et aperiri grauioꝛ eſt
ꝙ̄ illa pena quā ſuſtinuit beatus Laurentiꝰ
in craticula. Vñ legit̄ de Alberto magno qui
elegit ſibi decē dies in purgatoꝛio eē: ⁊ poſt⸗
modum apparuit cuidā ſuo dilecto dicens.
O quot mille annis arſi in illo igne. Et addi
dit. Stulte feci eligendo mihi purgatoꝛium
Homo enim debet petere vt deus eum ꝑſer⸗
uet ab igne infernali : qꝛ vix q̄s tā perfectus
eſt quin opoꝛteat euꝫ per aliquos dies ī pur
gatoꝛio puniri. qꝛ opoꝛtet eū eſſe ſine oī ma⸗
cula:ſicut poſt ſuſceptionē baptiſmi fuit ānte
q͡ꝫ faciē dei videbit in celo. Unde Humbert.
Nunq͡ꝫ enī a quoq͡ꝫ facies dei videbit̄:donec
ꝑ penā venialiū pctōꝝ q̄drans minimꝰ ꝑſol⸗
uatur. Alexā. ſuꝑ Canti. lib. iiij. c. xvi. Aīa q̇
cū macula venialis culpe recedit ab ergaſtu⸗
lo carnis tranſibit ꝑ ignē purgatoꝛij purgan
da anteq͡ꝫ cōſpectui regis regū pꝛeſentet̄ : lꝫ
virtutū claritate multū refulgeat. Unde le⸗
git̄ in dyal̄. Grego. ꝙ Paſcaſius cardinalis
tā deuote et ſancte vixit ꝙ poſt obitū ipſius
quidā demoniacus tangendo feretrum ipſiꝰ
a demonio liberatꝰ eſt:et tū idem poſt obitū
purgatoꝛiū intrauit ꝓpt̄ electionē duoꝛū pa
parū: quoꝝ vni plus adheſit ex quodā erro⸗
re. Quāuis poſſibile eſt hoīem hic ita viuere
ꝙ ſine oī purgatoꝛio ſtatim poſt obitum in⸗
trabit celum ſicut pueri innocentes:⁊ etiam
annoſi hoīes qui perfectam hic vitā duxerūt
D Secūdo ſciendū que ſint ille anime que
intrant purgatoꝛium. Reſpondetur ꝙ tripli
ces anime intrabunt purgatoꝛium. Pꝛime
ſunt iſte que ſolam contritionem habuerūt
de peccatis in extremis: et ſic deceſſerunt ſi⸗
ne penitentia et ſatiſfactione. Similiter illi
qui ſunt confeſſi in ſanitate coꝛpoꝛis: et ānte
cōpletionem penitentie moꝛiunt̄. Tales to⸗
tam ſatiſfactionem in purgatoꝛio perſoluēt
Secunde anime ſunt ille que hic penitētiaꝫ
ſuſceperunt et eam impleuerunt:ſed ſatiſfa
ctio ipſis pꝛo peccatis iniuncta non fuit ſuf
ficiens. tales reſiduum ſupplebunt in purga
toꝛio. Unde repꝛehenſibiles ſunt iſti homīes
qui rennuunt duram penitentiaꝫ acceptare
cum tamē multo leuius eſt hic tempoꝛe gra⸗
tie ſatiſfacere : ꝙ̄ in futuro in purgatoꝛio.
De hoc quere ante ſermone. clvi. D. Tertie
anime ſunt que ſecum poꝛtant peccata ve⸗
nialia. Pꝛo quo ſciendū ꝙ etiam parua pec⸗
cata hic in pꝛeſenti vita non deleta:grauiter
punientur in futuro. Unde legitur in libꝛo vi

taſpatrum ordinis predicatoꝝ ꝙ ſquidā bo-
nus frater poſt obitū apparuit alteri fratri
dicēs. Ualde affligor eo ꝙ vinum purū alijs
limphantibus bibi vt poſſem dormire. ſi ora
deum pro me fideliter: qȝ ſi feceris cito libera
bor. E Itē legit ibidē ꝙ qdā frater fuit
ſeptē diebus in purgatorio ꝓ verbis ſolacij ꝛ
corporis recreatiōe. Siliter legit ibidē ꝙ quidā
frater in agone vidit beatā virginem mariā.
Et poſt obitū apparuit alij fratri dicēs. Ro-
go te vt denūcies alijs fratrib⁹ ne ī obitu fra
trū ſeculares ad eos intrare permittāt. Ego
enim grauiter punit⁹ ſuȝ: qꝛ in obitu meo ſe
culares conſanguineos meos vidi: et eis flen
tibus carnaliter ſum compaſſus. Item que-
ritur per quos puniuntur anime in purgato
rio. Rñdetur ſm ſanctū Tho. ꝙ nō puniun-
tur per demones de quibus triūphauerūt ſ
ſed iuſticia dei punit eas. Et boni angeli p-
ſentant eas ad purgatoriū: et qñqȝ viſitant
eas. Sed mali angeli. id eſt demones conco
mitant eas vt videāt penas earū. F Ter
tio querit vtrū aīe in purgatorio habeāt ali-
quas conſolatiōes. Reſpondet ꝙ habēt tri-
plicem cōſolationē. Prima conſolatio eſt ꝙ
angeli boni viſitant eas et conſolant eas: ꝛ
indicāt eis ſuffragia que pro ipſis fiunt a ſu
is conſanguineis: vel alijs hoīb⁹ in hoc mū-
do viuētib⁹. Secūda cōſolatio eſt ꝙ ſunt cer
tiores nobis de eterna beatitudie. Unde di-
cit ſanct⁹ Thomas ꝙ aīe in purgatorio te-
nent mediū inter nos in mūdo: et beatos in
celo. Quia in celo eſt certitudo ſine expectati
one. In mundo expectatio cum timore. Ti-
mor ille eſt ꝙ neſcit hō an odio vel amore di
gnus ſit. In purgatorio eſt expectatio cū ſe-
curitate. Et in hoc pcellūt aīe in purgatorio
nos hoīes in hoc mūdo. qꝛ ipſe ſunt certe de
earū ſalute. ꝛ illa certitudo eſt eis magna cō
ſolatio. Tertia conſolatō eſt ſpes quā habēt
ad ſuffragia ſuoꝝ amicoꝝ ꝛ conſanguineoꝝ
ꝛ alioꝝ bonoꝝ hominū. Unde legit exēpluȝ
de duabus aīabus: quarum vna erat in ma-
gnis penis et tñ leta fuit: eo ꝙ angelus dñi
ei inſinuauerat ꝙ illa die natus eſſet puer q
eam in ſua prima miſſa liberare deberet. Sȝ
alia aīa erat valde triſtis: eo ꝙ nullū ſpecia-
le ſuffragiū haberet a quoqȝ hoīe: ſed ſolum
ſperabat de ſuffragijs cōmunibus que fiunt
pro omnib⁹. G Quarto ſciendū ꝙ quat-
tuor debent nos inducere ad ſubueniendum
libēter animabus. Primū eſt grauitas pene
qꝛ anime ſunt in maximis penis et in maxi-
ma paupertate et defectu. Secūdū quia di-
gne ſunt. qꝛ omēs anime in purgatorio ſunt
in gratia ꝛ in charitate dei et heredes regni
Ergo digne ſunt vt iuuentur. Tertium quia
debemus habere ſpem de recōpenſatiōe. Qꝛ
ipſe anime in purgatorio etiam orabunt ꝓ
nobis poſtqȝ liberate ſunt. Uerbigratia. Si
filius alicuius regis in exilio eſſet cōſtitut⁹
nec haberet neceſſitatē: ſʒ pateret magnū de
fectū. ꝛ quicūqȝ illi in eodē exilio ſubueniret
qñ rediret ad patriā illi pleni⁹ recompēſaret
Sic eſt etiā de animabus. Quartum: qꝛ ſuf-
fragia que facimus pro animab⁹ nobiſipſis
proficiūt: et illa ſuffragia nobis premittim⁹
Circa qȝ querit vtrū ſuffragia facta pro de-
functis etiam proſint facienti. Rñdetur ſm
ſanctū Tho. in. iiij. diſ. xlv. Op⁹ ſuffragij qȝ
pro altero fit poteſt dupliciter conſiderari.
Uno mō prout eſt expiatiuū pene per modū
cuiuſdā recōpenſationis et hoc modo opus
ſuffragij eſt eius ꝓ quo fit. ꝛ ſic abſoluit cuȝ
a debito pene ſue ꝙ non abſoluit facientem
a debito pene proprie. Alio modo poteſt cō-
ſiderari inqȝtum eſt meritorium eterne vite:
qȝ habet inqȝtum ꝓcedit ex radice charitat
Et ſm hoc non ſolū ꝓdeſt ei pro quo fit: ſed
magis facienti. vnde ps. Oratio mea in ſinu
meo conuertet. Et Johannes damaſcen⁹ di
cit in ſermone de his qui in fide dormierūt.
Quicūqȝ pro proximi ſalute agonizat pmuȝ
et ipſe ſibi prodeſt: deinde proximo. H
Quīto querit cum quibus ſuffragijs aīab⁹
eſt ſubueniēdū. Reſpondet ꝙ omnia bona
opera que pro ipſis fiunt proſunt eis. Et ſi-
gnanter hic de quindecim ſuffragijs dicēdū
eſt cū quibus vt cōmunit ſubuenitur anima
bus defunctis. Primo ſubuenitur eis cuȝ cā
delis accenſis que ad laudē dei accenduntur
vt ipſe chriſtus qui eſt vera lux eas de tene-
bris eripiat: et ſua eterna luce illuminet. Et
in ſignum huius homini morienti datur cā
dela ad manū: vt per hoc deſiderare debea-
mus ꝙ ipe xps qui eſt lux mundi velit luce-
re huic aīe per illam tenebroſam et ignotaȝ
viam per quam ambulabit. Similiter circa
feretrum vt cōmuniter locantur quattuor cā
dele accenſe: vt deus ignoſcat huic homini
defuncto quicquid peccauit cogitatione: lo-
cutione: opere: et omiſſione. Similiter ſacer
dos quando legit miſſam pro defunctis tūc
ſenes in tali miſſa petit vt lux eterna luce-
at eis. Secundo ſubuenitur animabus cum
thus accenditur. Et in hoc deſiderandū eſt

vt deus velit aīaȝ illā eripere a fetore purga
torij vbi iā punitur. Et ſicut fum⁹ aſcēdit de
thure accenſo. ſic deuotio noſtra aſcēdere dȝ
in celū. Unū ps. Dirigat dñe ad te oratio mea
ſicut incenſum in cōſpectu tuo. Tertio aſper
gitur aqua bñdicta ſup oſſa ꝛ ſepulchra mor
tuorum. Et ꝓ hoc deſiderandū eſt ꝙ ſicut ar
dor ignis pſentis tēperatur per aſperſioneȝ
aque: ſic ardor ignis purgatorij tēperet hu-
ic anime mediante rore celi gratie ꝛ miſicor
die. Quarto panis ꝛ vinū offert: vt de⁹ velit
cibare illā aīam eſurientē: ꝛ potare illā aīaȝ
ſitientē. Quinto orationes ad deū dirigunt
vt ad modū captiuoꝝ qui per ſe non poſſunt
ſeipſos ꝓ preces ſuas liberare vt per alioruȝ
preces abſoluant: ꝛ ſignanter per orationes
bonoꝝ hoīm ꝛ pueroꝝ qui innocentiā ſuam
adhuc ſeruant. Taliuȝ orationes valde pro-
ſiciūt aīabus. Exemplū de hoc quere añ ſer-
mone. xx. M. Sexto oblatiōes fiūt ꝓ aīab⁹
vt a debitis qbus apud deum obligate ſunt
abſoluātur. Septimo interpellādi ſunt ſan
cti: vt pro aīabus intercedāt. Et tales ſancti
ſunt nūcij q ſūt amici regis oīpotētis: quos
tunc mittim⁹ ad regē celeſtē: vt ipe indulge-
at aīabus illis ꝓ qbus petim⁹. Ergo deuote
eſt imploranda btā virgo maria. ſanctus pe-
trus apl'us. ſctūs nicola⁹: btūs dñicus: btūs
ſtephan⁹. ꝛ alij oēs ſcti. Octauo fiūt pro aīa
bus ieiunia: afflictōes: ꝛ genuū flexiones: vt
ſicut vnū membrū aliqñ atterit vel vulnera
tur vt alterū ſanet. vel ſicut in vno mēbro fit
minutio vt ī alio mēbro fiat egritudinis al
leuiatio: ſic ꝛ viui poſſunt ꝓ defūctis ſatiſfa
cere: ſi penitētias illis iniunctas dū viuerēt
ſtrēnue ꝛ pfecte ꝓ eis cōpleuerint: dūmodo
ſaltē penitētie ꝛ ſatiſfactiōes culpis decedē
tiū ſint ꝓportionate. Unū dicitur in decretis
Ieiunia viuētiū ſunt auxilia defunctoꝝ. xiij
q. ij. Aīe. I Nono ſubuenit aīabus cum
debita poſt ſe relicta ſoluunt. Unū legit exem
plū in libro apum: ꝙ quidā vir nobilis appa
ruit poſt obitū famulo ſuo deuoto hñs baba
ta ignita in manib⁹ ꝛ pedib⁹: ꝛ ait ad famu-
lū ꝙ ſi vxor ſua ſolueret fabro debita valde
ꝓdeſſet ſibi ꝓ alleuiatione pene. Et vxor au
diens hoc vocauit fabrū cōputās ſecū inqȝ-
tū ſibi marit⁹ ſu⁹ teneret ſoluere ꝓ ſuis labo
ribus. Et facta cōputatōe ſoluit totū debitū
Et poſtmodū ideȝ nobilis appuit vxori ſue
ſedēs in balneo ignito vſqȝ ad collū ligatus
cathenis per totū corpus. Cui dixit marit⁹.
Solue me. Illa ab initio incipiens ſoluit eū
ꝛ ſtatim marit⁹ grās egit ꝛ dixit vxori. Sic
ligat⁹ fueraȝ primo in pena quouſqȝ ſoluiſti
debitū quo tenebar huic fabro: ꝛ ſic ſoluēdo
ſoluiſti me a vinculis purgatorij ꝛ ad celuȝ
iā vado. Et hoc dicto euanuit. Decimo ſub-
uenitur aīab⁹ cū opib⁹ mie: ſicuti famelicos
cibādo ſitientes potādo: pegrinū hoſpitādo
nudū veſtiēdo: ꝛ ſic de alijs. Undecimo ſub-
uenit aīab⁹ teſtamēta ꝯdita pſoluendo que
poſt ſe reliqrūt: ꝛ dando pro aīab⁹ ſuis ſicut
ordinauerunt. Duodecimo ſubuenit aīabus
cū qs pniam ipis in hac vita iniūctā ꝓ eis ī
pleret. Nā hoc eſſet eis valde vtile: vt eo mi-
nus haberent in purgatorio exoluere. Et eſt
ſciendū ꝙ tria reqrunt ad hoc cum qs aſſu-
mit ſatiſfactioneȝ ꝓ alio vt ꝓficiat. Primo
ꝙ hoc fiat auctoritate ꝯfeſſoris. Secūdo ꝙ
ille pſone ꝓ qb⁹ hoc facit nō poſſint ꝓ ſemet
pniam implere. Tertio ꝙ ipſe q facit pniam
ſit in grā. i. ſine pctō mortali. Ergo ſi qs iam
mori deberet: ꝛ alteri ſuā pniam ꝛ ſatiſfactō
nē cōmitteret valde ſibi ꝓdeſſet ꝙ aſſumēs
ille faceret celerē expeditionē: qꝛ eo citi⁹ libe
raret a penis purgatorij. Decimotertio ſub-
uenit aīab⁹ in hoc ꝙ qs ſoluet vota ab ipis
in vita iſta ꝓmiſſa q neglexiſſent cū bñ ſolue
re potuiſſent: ꝛ de hoc eſſent ꝯtriti ꝛ ꝯfeſſi in
agone mortis. Unū ſtultū eſt ꝛ piculoſum vo
uere deo vel ſctis ꝛ nō ſoluere. Unū dr in de-
cre. Sancti⁹ eſt nō vouere: qȝ votū pro poſſe
non pficere. xij. q. i. Scimus. Decimoquarto
ſubuenitur aīabus qñ quis ignoſcit ipſis in
iurias ꝛ offenſas quibus eum offenderūt et
orat ꝓ ipis. vt deus eis ignoſcat. K De
cimoqnto ſubuenit aīabus cū celebratione
miſſarū. Et hoc eſt maximuȝ ꝛ principaliſſi-
mū ſuffragiū aīarū. Unū legit exemplū in vi-
taſpatrū ordinis predicatoꝝ ꝙ qdam pater
quondā prior prouincialis in terra ſancta hu
milis: gratioſus ꝛ deuot⁹: ſemel poſt matu-
tinas erat orans in eccleſia fratrum. Cumqȝ
eleuaſſet oculos verſus lampadem chori vi-
dit vmbrā quaſi vnius fratris ſtantis in ha
bitu ſordido ꝛ nigro. Cumqȝ quereret ab eo
quis eſſet. Rñdit. Ego ſum frater talis qui
nup obij: ꝛ viuens in ſpeciali fui tibi dilectio
ne ſtrictus. Et querente ab eo fratre quō ſibi
eſſet. Reſpōdit. Male ꝛ dure: quia in duriſ-
ſima pena debeo eſſe per quindecim annos.
Cumqȝ ab eo quereret quare tādiu ꝛ tam du
re deberet puniri qui tam religioſe deuote ꝛ
feruēter vixiſſet tradit. Non qras hoc: qꝛ ſm
iudiciū altiſſimi qȝ eqſſimuȝ eſt bñ ꝓmerui

tantã penã. Sȝ rogo te vt mihi ſubuenias q̄
hoc pro viribus ſuis facturũ ſe ꝓmiſit. Cumq̧
dies illuxiſſet cepit dict⁹ frater pro dicto de-
functo offerre deo hoſtiã ſalutarẽ. Cumq̧ iã
ↄſecratã hoſtiã poſt eleuationẽ in manibus
haberet cepit rogare deũ q̄ſi his v̾bis dicẽs.
Dñe ieſu xp̄e ſi ſoldan⁹ q̄ eſt rex paganorum
teneret vnũ captiuũ in vinculis: ⁊ camerariuſ
ei⁹ qui ei .xx. annis ſeruiuiſſet p̄ ſeruitio ſuo di
ctũ captiuũ peteret ſibi dari: ſoldan⁹ ei de fa
cili nõ negaret. Dñe non eſto durior ſarrace-
norũ ſoldano. Camerari⁹ tu⁹ ſum: ⁊ ſeruiui
tibi p̄ multos annos. Tenes iſtũ fratrẽ me
um dilectũ in vinculis captiuũ: p̄ ſeruitio meo
peto eũ mihi dari a clementia tua. Cum diu
iſta v̾ba cũ lachrymis nõ tm̄ ſemel vel bis: ſꝫ
pluries dixiſſet: poſt multas lachrymas miſ
ſam finiuit. Sequẽti vero nocte ſtans in ora
tione poſt matutinas p̄dictũ fratrẽ vidit ſtã
tem an̄ ſe in habitu cãdido ⁊ p̄claro. ⁊ q̄ſiuit
ab eo q̄s eſſet. Rn̄dit. Ego ſum ille frater qui
appui tibi heri. Cũq̧ q̄reret quõ ei eẽt. Rn̄-
dit. Bñ p̄ grãm dei. Petiſti em̄ me a dño: et
dedit me tibi: ⁊ iã liberat⁹ a purgatorio va-
do ad ſocietatẽ ſctõꝝ: ⁊ ſtatiȝ diſparuit. L
Itẽ legit̾ q̄ q̄dam nobilis in obitu ſuo miſit
filiũ ſuũ ad papã q̄ erat auũculus ſu⁹: vt inſi
nuaret ſibi obitũ ei⁹. Et fili⁹ triceſima die p⁹
obitũ patris venit ad papã. Et papa hõ de-
uot⁹ ſeq̄nti die celebrauit miſſam deuote p̄
aĩa auunculi ſui. Et finita miſſa apparuit ei
auũcul⁹ ſu⁹ dicẽs q̄ triginta annis eẽ debue
rat in purgatorio: ⁊ ꝓpter illã ſolam miſſaȝ
iã ex toto liberat⁹ eſſet: ⁊ ſic pȝ ex his p̄dictis
duob⁹ exẽplis q̄ maximũ ⁊ p̄ncipaliſſimum
ſuffragiuȝ quo ſubuenit̾ aĩab⁹: eſt celebratio
miſſarũ. M Itẽ q̄rit̾ vtrũ miſſa de de-
functis pl⁹ valeat defuncto q̄ alia miſſa. Rn̄-
det̾ ſm̄ ſcm̄ Tho. i. iiij. di. xlv. In officio miſ
ſe nõ ſolũ eſt ſacrificiũ: ſꝫ etiã ibi ſunt orões
⁊ iõ ſuffragiũ miſſe ↄtinet duo de p̄dictis. ſ.
orões ⁊ ſacrificiũ. Quantũ ergo ex p̄te ſacri
ficij oblati miſſa de quocũq̧ dicat̾ equaliter
ꝓdeſt defuncto: ⁊ h̾ eſt p̄cipuũ qd̾ fit in miſ-
ſa. ſed ex p̄te orationũ magis ꝓdeſt miſſa de
defunctis in q̄ ſunt orões ad hoc determĩa
te. Sȝ tñ iſte defunct⁹ recõpenſari põt p̄ ma
iorẽ deuotionẽ eius qui dicit miſſaȝ aliã: vl̾
eius q̄ facit dici: vel p̄ interceſſionẽ illi⁹ ſcti
cuius ſuffragiũ imploꝛat̾: ⁊ d̾ quo miſſa cele
bratur. N Iteȝ q̄riturvtrũ miſſa debeat
celebrari p̄ paruulis defunctis. Rn̄det̾ ſm̄
ſctm̄ Tho. di. xiij. Pro paruulis defunctis et
baptizatis miſſarũ ſolẽnia celebrant̾ non q̄
eis ꝓſunt ad remiſſionẽ alicui⁹ culpe vel au
gmentũ glie: ſꝫ ꝓpter alias rõnes. Tũ ꝓpter
ſolaciũ viuoꝝ. tũ ad oñdẽdũ p̄uulos ad vni
tatẽ miſtici corporis xp̄i p̄tinere dũ idẽ moduſ
exeq̄arũ ſeruat̾ in ipſis vt in alijs. Tũ ad com
mendandũ redẽptionis myſteriũ qd̾ in h̾ ſa-
cramento cõmemorat̾ p̄ qd̾ p̄uuli ſine ꝓprio
merito ſalutem eternã ↄſequunt̾. Tñ eſt ſciẽ
dum ſm̄ Pe. de pal̾. ſup. iiij. li. ſen. vbi dicit.
Si miſſa dicat̾ ꝓ p̄uulis: tunc orõ dȝ eſſe p̄
oĩb⁹ defunctis: vel ꝓ alijs. Silr̄ orationes ⁊
oblatiões ad alios defunctos referẽde ſunt.
Item q̄rit̾ vtrũ ſuffragia ꝓ aliquo ſpecialit̾
facta proſint eq̄ alijs. Rn̄det̾ ſm̄. ſ. Tho. cuȝ
ſuffragiũ ſit virtutis finite dirigit̾ p̄ intẽtio
nẽ facientis quo voluerit: ⁊ ſic valet illi ꝓ quo
fit quantũ ad liberationẽ pene. tñ q̄ntum ad
ↄgratulationẽ ⁊ internã ↄſolationem ſm̄ q̄
vn⁹ in charitate exiſtens de bonis alteri⁹ cõ
gaudet. ſic ſuffragia facta ꝓ vno etiã valent
oĩb⁹ in purgatorio exiſtẽtib⁹. ⁊ plus illi q̄ in
maiori charitate eſt. Vñ pȝ q̄ q̄ñcũq̧ aliq̄s
aliqd̾ ſuffragiũ facit ꝓ aĩa patris vel mr̄is:
vel alicui⁹ ↄſanguinei: vel alteri⁹ hoĩs: de h̾
gaudent oẽs aĩe in purgatorio exĩtes. Iteȝ
querit̾ vtrũ ſuffragia facta per malũ hoĩem
ꝓſint defunctis. Rn̄det̾ q̄ ſuffragia p̄ ma-
lũ hoĩem fieri poſſunt dupliciter. Vno mõ vt p̄
miniſtrũ publicũ dei vel toti⁹ eccl̾ie: ſicut eſt ſa
cerdos q̄ celebrat miſſaȝ vel exeq̄as mortuo-
rũ in eccleſia: tunc ſuffragia talis ſacerdotis
q̄uis ſit peccator proſunt defunctis. Secun
do modo ſuffragia fiunt per malũ hoĩem ex
ꝓprio motu: ⁊ talia ſuffragia non ꝓſunt aĩa
bus. Vñ dr̄ in decre. Peccatis inuolutus ꝓ
alijs orare nõ põt. i. q. i. Fert̾. §. Vulnerato.
Eſt tñ ſciendum q̄ ſi malus homo daret ele
moſynã pauperi per quã elemoſynã pauper
ille bonus hõ ex̃is excitaretur ad orandum
ꝓ aĩa alicui⁹ ꝓ qua daret̾: tũc p̄ accidens il-
li aĩe ꝓdeſſet. Qd̾ aũt orationes maloꝝ non
proſunt defunctis patet per illud exemplũȝ
qd̾ h̾r ſermone. xcij. O. O Sexto queri-
tur de quibus hominibus cõquerunt̾ aĩe de
functe. Rn̄detur q̄ de quattuor generibus
hoĩm coquerunt̾. Primo de his quibus hic
fidelitatem ⁊ charitatẽ ⁊ beneficia exhibue-
runt ⁊ ipi eis nõ refundunt. p̄s. Obliti ſunt
benefactoꝝ eius. Et eſt magna ingratitudo
⁊ contra rõnem humanã obliuiſci ⁊ non re-
gratiari benefactoribus. Vñ Ariſt. v. ethico.
O portet regratiari ei qui gratiaȝ fecit. Sed

defunctis alio modo nõ poſſum⁹ regratiari
niſi p̄ ſuffragia q̄ ꝓ ipſis facim⁹. Secũdo con
querunt̾ de heredib⁹ ſuis qui bona eoꝝ q̄ cũ
laboribus ſuis acq̄ſierũt poſſident: ⁊ ipſi nõ
ſubueniunt. ſicut filij ⁊ filie et conſanguinei
qui poſſident bona anteceſſoꝝ ſuorũ et inde
pulchras veſtes et equos pulchros emũt: et
dom⁹ magnas edificãt. et in gula: ſup̄bia: et
luxuria: illa bona ↄſumũt. Silr̄ ⁊ vxor q̄ aliũ
maritũ ducit: et breuit̾ oẽs q̄ hereditãt bona
defunctorũ tenent̾ ſubuenire ipſis a quibus
hñt illa bona. qd̾ ſi non fecerint: tunc ipe aĩe
cõquerũtur de ipſis: dicentes illud. Iob. xix.
Quare me perſequimini ſicut de⁹: et carnib⁹
meis ſaturamini. Tertio cõqueruntur de te-
ſtatorib⁹ qui nõ expediũt teſtamẽta ipis cõ-
miſſa: ſꝫ prolongant et ꝓtrahũt de die in diẽ
et hoc ẽ ↄ̄ charitatẽ et fidelitatẽ. q̄ꝛ ſm̄ btm̄
Tho. Anime carent interim illo ſubleuamĩe
qd̾ eis deberet fieri de teſtamẽto illo ſi debi-
to tp̄e expeditũ fuiſſet. Vñ dicit̾ in decre. In
teſtamẽtis decedentiũ vltima volũtas teſta
torũ ẽ obſeruanda. xiij. q. ij. c. vlt. P Nã
tales q̄ defraudãt defunctos in teſtamentis
exeq̄ndis p̄ h̾ deũ grauit̾ offendũt. et q̄ñq̧
etiã grauit̾ puniũtur tã hic q̄ etiã in futuro
Vñ legit̾ q̄ quidã miles in bello Karoli ma
gni cũ mauris pugnatur⁹ rogauit cognatum
ſuũ vt ſi in bello moreret̾ equũ ſuũ vẽderet:
⁊ paup̄ib⁹ p̄ciũ daret. Quo mortuo cũ equ⁹ ſi
bi nimiũ placeret eũ ſibi retinuit. Et p⁹ modi
cũ tp̄s defunct⁹ ille ei tanq̄ ſol refulgẽs ap-
paruit dicens. cognate bñ p̄ octo dies feciſti
me grauit̾ pati ꝓpter equũ cui⁹ p̄cium vt di-
xerã paup̄ibus nõ dediſti. Sed nõ impune fe-
res. hodie em̄ ferẽt aĩam tuã in infernũ dya-
boli. ⁊ ego purgatus vado ad regnuȝ dei. Et
ecce ſubito in aere auditus eſt clamor velut
leonũ: vrſoꝝ: ⁊ lupoꝝ: ⁊ ip̄m de medio abſtu-
lerunt. Item de talib⁹ qui defraudant aĩas
dicit decretũ. Debita ſuffragia pro mortuis
nõ reddentes: fures ſunt et ſacrilegi et excõi
candi. xiij. q. ij. Qui oblationes. Quarto con
querunt̾ de religioſis ⁊ ſacerdotib⁹ et paupe
ribus qui elemoſinas defunctoꝝ recipiũt et
pro ipſis fideliter non orant. Similit̾ ſacer-
dotes qui habẽt prebendas et altaria. ſimili
ter et religioſi qui poſſident monaſteria cum
bonis appropriatis ipis monaſterijs et non
fideliter orãt ꝓ aĩabus illis a quibus talia
habẽt. Nã oẽs homĩes qui de elemoſinis vi
uũt magis debent eſſe deuoti ⁊ in orationi-
bus aſſidui. q̄ꝛ non ſolũ debent orare pro ſe-
ipſis: ſed etiã ꝓ viuis et defunctis quoꝝ ele
moſinis ſuſtentant̾. Vñ dicit̾ in decre. Rece
ptores elemoſinarũ pl⁹ debẽt orare. x. q. i. Qꝛ
Nec aliquis qui de laboribus põt ſe nutrire
debet elemoſinas recip̄e: ſed debiles et infir
mi: pauperes et inualidi. Unde dicitur in de
cre. Impotentibus ad laborandũ tm̄mõ dã-
da eſt elemoſina. xxxi. q. i. Quomodo. Q
Exemplũ de his qui recipiũt elemoſinas et
nõ orant fideliter pro animabus. Legitur in
dyal̾. Ceſarij q̄ quidam p̄egrin⁹ in villa qua
dã moriens veſtẽ ſuã ſacerdoti legauit: ⁊ ani
mã ſuam illi cõmendauit. Quam veſtem ſa-
cerdos accepit: ſȝ de aĩa ſicut proch dolor ho-
die multi faciũt: modicũ curauit. Nõ multo
poſt idem ſacerdos ĩ ordĩe ciſterciẽſi nouici⁹
fact⁹ eſt. Nocte vero quadã ĩ dormitorio dor
miens raptus eſt ad loca penarũ. vbi magn⁹
erat clamor ⁊ tumult⁹: gemit⁹ et planct⁹. et
dyaboli tollentes eandẽ veſtẽ in fetidã atq̧
bulliẽtẽ lixiuiã intinxerũt. De qua cum collũ
ſacerdotis percuſſiſſent: ille excitat⁹ fortiter
in dormitorio clamauit. Adiuuate adiuuate
Quẽ cũ fratres cũ ſigno crucis compeſcerẽt
ait. En morior: en incendor. Tunc ſurgentes
inuenerũt caput eius totũ exuſtũ: ſicq̧ ad in
firmatoriũ deportauerũt eũ ſemiuiuũ. Qui
poſtmodũ cõualuit ⁊ fidelit̾ ꝓ aĩab⁹ ſibi cõ-
mendatis orauit. R Itẽ ſciẽdũ q̄ fideli
ter debem⁹ aĩab⁹ ſubuenire q̄ꝛ plures aĩe per
longũ tp̄s in purgatorio arſerunt: et plures
diu ibi adhuc ardebũt. vñ Richard⁹ de ſctõ
victore. Aliq̄ chriſtianoꝝ aĩe vſq̧ ad finẽ mũ
di ad penas purgatorij ex dei iuſticia ſũt de-
putate. Nã legit̾ etiã in vno exẽplo q̄ quedã
aĩa apparuit cuidã hoĩ dicẽs ſe eẽ deputatã
penis purgatorij vſq̧ ad diẽ iudicij: niſi ſuf-
fragijs bonorũ hoĩm iuuaret̾. Silr̄ legit̾ in
quodã ſermone q̄ quedã anime a tẽpore xp̄i
in purgatorio fuerunt: ⁊ fortaſſe adhuc ſunt
Quare auteȝ tandiu alique anime ibi puni-
ant̾ ⁊ quomodo alique citius liberantur cũ
eis ſuffragijs ſubuenitur. Hoc quere ãte ſer-
mone. clvi.

¶ De beata virgine Maria Sermo. clxi.

b Eatam me dicent omẽs
generationes. Luce. vi. Iohãnes
de ſancto geminiano dicit. Sol
non mittit radios ſuos ſup̄ terrã
niſi per aerem tranſeundo. Cuius ratio eſt
quia aer eſt terre propinquior ipſo ſole. Sic
reuera ſol iuſticie chriſtus dominus de⁹ no-

ſter non mittit radios ſue gratie niſi ꝑ virgi
nē glorioſam: cū incōꝑabilit̄ ꝓpinquoꝛ ſit oī
creatura ipī deo. vñ Bern̄. Nihil nos deus vo
luit habere: qꝺ ꝑ marie manꝰ non tranſiret.
Igitur ad matrē gratie recurramꝰ. et ipſam
ſalutemꝰ. Ex quo hodie feſtū. N. beate Ma
rie virginis celebramꝰ: tūc nos oēs gaudere
⁊ exultare debemꝰ cū angelis. Vñ canitur ho
die in introitu miſſe. Gaudeamꝰ oēs in dño
diē feſtū celebrantes in honore marie virgi-
nis: de cuius. N. gaudent angeli ⁊c̄. ¶
Vñ ſi iuſtus es gaude: qꝛ ex illa cuius feſtuꝫ
hodie celebramus ortus eſt ſol iuſticie q̄ eſt
dator ⁊ augmentator gratie. ſi captiuꝰ duce-
ris aliquo pctō. vl' ſi p̄meris aliqua graui tē
ptatione cōfortare ⁊ alacrit̄ celebra feſtū. N.
virginis marie. quia eius filiꝰ factꝰ eſt nobis
redēptio. Vñ aplſ. i. Cor. i. Qui eſt nobis fa
ctus a deo iuſtificatio: ſanctificatio: ⁊ redē-
ptio. Si ſanꝰ es: ſalutis tue auctorē in ea ve
nerare cuius mater ipſa ē. Si impiꝰ: noli de-
ſperare: ſed matrē mīe interpella. Ecce enim
filius eius per fidē iuſtificat impium. Oēs
igitur in cōmuni letemur: quicunqꝫ meritis
ipīus adiuuari depoſcimꝰ. Nam ipſa eſt iſta
quā beatā dicent omnes generationes. Vn-
de Bern̄. Ad mariā ſicut ad mediū reſpiciunt
et qui in celo habitant: et qui habitant in in
ferno. id eſt in purgatorio. et qui nos preceſ
ſerunt: et nos qui ſumus: et qui nos ſequun
tur: ⁊ nati natoꝝ: ⁊ qui naſcentur ab illis. Il
li qui ſunt in celo vt reſartiantur: ⁊ qui in in
ferno vt eripiantur. qui preceſſerunt vt pro-
phete fideles inueniantur. qui ſequuntur vt
glorificent̄. Ideo beatā te dicēt omnes gene
rationes: que oībus generationibus vitaꝫ ⁊
gloriā genuiſti. In te eñ angeli leticiā: iuſti
gratiā: peccatores veniam inueniūt ineťnū:
Ergo merito beatā eā dicent omnes genera-
tiones. Nā merito beata virgo maria ab om
nibus hominibus in mundo viuentibꝰ vene
randa ⁊ honoranda eſt. qꝛ a xp̄o filio eiꝰ do-
nata eſt in matrem omnibus hominibus: vt
ipſis in omnibus neceſſitatibus ſubueniat.
Circa cuius adiutoriuꝫ in preſenti ſermone
quinqꝫ ſunt conſideranda. Primo ꝙ efficaci
ter beata virgo maria nos adiuuat. Secun-
do vnde hoc habeat ꝙ tam ꝑotens eſt. Ter-
tio qualiter nos adiuuat. Quarto propt̄ q̄d
adiuuat. Quinto exemplum. ¶ Quātuꝫ
ad primū notandū ꝙ beata virgo nos effica
citer adiuuat quia poteſt: ſcit: et vult. Ipſa
eñ habet adiuuandi poſſe: qꝛ eſt mater om-
nipotentie. Vñ Bern̄. Data eſt tibi oīs po
teſtas in celo ⁊ in terra. vt omnia quecunqꝫ
volueris valeas impetrare. Itē habet adiu-
uandi ſapientiam: quia cognoſcit defectꝰ no
ſtros ⁊ neceſſitates noſtras. Ergo dicitur m̄r
ſapientie et agnitionis. Unde eccleſia. xxiiij.
Ego mater pulchre dilectionis et timoris et
agnitionis et ſancte ſpei. Item habet adiu-
uandi velle: qꝛ eſt mater miſericordie ⁊ boni
tatis. Sciendū ꝙ magnitudo mīe v̄gis Ma
rie oſtenditur in hoc ꝙ eiꝰ mīa precellit om-
niū ſanctorum miſericordias in celo exiſtiuꝫ
Unde aſſimilatur oliue campi. que eſt omni
bus patens atqꝫ cōmunis. Eccli. xxiiij. Qua
ſi oliua ſpecioſa in campis ⁊c̄. Nam omnibꝰ
perſonis miſeret̄: nobilibus et ignobilibꝰ ſa
nis et infirmis: diuitibus et pauperibus: iu
ſtis et iniuſtis: iuuenibꝰ et antiquis. Itē om
nibus morbis ⁊ infirmitatibꝰ ſubuenit: ſi ꝑ
honore dei eſt vt homo liberet̄ ab illis. Vn-
de ſciendū ꝙ ſancti non iuuant hoīem: niſi
q̄tum deo placet et ſaluti ipſius hominis
expediens eſt. Ergo credere diffinitiue: vt q̄
honorat illū ſanctū: vel qui hoc facit: vel q̄ h̄
dimittit ad honorē illius ſancti: ꝙ ideo ſibi
hoc contingat: vel hoc eueniat eſt erroneum
quia forte voluntas dei eſt vt non liberet̄s
a tali infirmitate vel tribulatione vel neceſ
ſitate. Et ſancti nō orāt ꝓ nobis niſi inq̄tū
cognoſcunt deum velle eos exaudire. qꝛ for-
te talis infirmitas vel neceſſitas vel pauper
tas eſt tibi cauſa ſalutis: ⁊ preſeruat te a pec
catis. aut forte deꝰ ex miſericordia ſua vult
in te punire in preſenti peccata tua. aut per
has tribulationes augere meritum tuum.
Unde dicit Hugo tertio libro de aīa. Quoſ
dam preſciens deus multū peccare poſſe fla-
gellat eos infirmitate corporis ne peccēt vt
eis vtilius ſit frangi languoribꝰ ad ſalutem
q̄ꝫ remanere incolumes ad damnationē. Un
de etiaꝫ Auguſtinus in libro de ciuitate dei.
Deus cuꝫ aduerſis rebus exagitat: aut meri
ta examinat: aut peccata caſtigat: aut mer-
cedem mihi eternam pro toleratis malis tē
poralibus ſeruat. Ergo cum puer tuus infir
matur: vel aliquem defectum habet: ⁊ tu im
ploras et inuocas patrocinium et ſubſidiuꝫ
alicuius ſancti. committere debes hoc deo ⁊
illi ſancto vtrum expediat. et non diffinitiue
tenere nec credere ſi hoc vel hoc feceris ꝙ pu
er tuꝰ propter hoc liberabitur. quia forte cū
peccatis tuis demeruiſti ꝙ deus te punit in
puero tuo: vt per has tribulationes et occu-

pationes quas habes cum puero tuo pecca-
ta tua cognoſcas: ⁊ ſic cum contritione deuꝫ
inuoces ⁊ merearis remiſſionem peccatorū.
Et tamen nihilominus ſancti honorandi
⁊ inuocādi ſunt cū magna fiducia: qꝛ merue
runt hoc apud deū ꝙ poſſunt nobis ſubueni
re in nr̄is neceſſitatibꝰ. Iteꝫ magnitudo mīe
virginis marie oñdit̄ ꝑ alijs ſctīs in hoc ꝙ
iuuat in oībus locis: in mari: in terra: ī cāpo
in domo: in mēſa: in lecto. Itē in oībus tꝑibꝰ
die noctuqꝫ: de mane: de ſero: in iuuentute ī
ſenectute: ⁊ ſic de alijs. Vñ etiā Bern̄. Virgo
btā oībꝰ veniaꝫ petentibꝰ mīe ſinū apit: reis
obtinet veniā: egris medelam: puſillis corde
robur: afflictis ꝯſolationē: ꝑiclitantibꝰ adiu
toriū ⁊ liberationē. Vñ etiā Criſo. O dulcis
virgo nō eſt phas te poſſe illū deſerere q̄ ſpē
ſuā fiducialiter in te ponit. Ex his pꝫ magni
tudo mīe v̄ginis marie. ¶ Quantuꝫ ad
ſcōm q̄rit̄ vñ maria hoc habeat ꝙ tā potens
eſt tā in celo q̄ꝫ in terra. Rñdet̄ ꝙ hoc hꝫ ex
triplici iure ⁊ rōne. Et hoc pꝫ ex eo q̄ q̄s pōt
apud aliquē regē terrenū hr̄e magnuꝫ poſſe
aut rōne parentele aut rōne gr̄e inuēte apꝺ
illum regē: aut rōe bñficij qꝺ exhibuit illi re-
gi. Iſta triplici rōne btā v̄go maria apud re-
gē celeſtē obtinuit magnū poſſe. Primo rōe
parētele: qꝛ eſt mater regis eterni. ⁊ iō meri-
to hꝫ magnū poſſe tāqꝫ mater regis celeſtis
Et hoc ſignatū eſt. iij. Reg. ij. c. vbi dicit Sa-
lomon Berſabee matri ſue. Pete mater mea
neqꝫ eñ phas eſt vt auertā faciem meā a te
Secundo hꝫ magnū poſſe rōne gr̄e inuente.
Vñ dixit ei angelꝰ in annūciatiōe Luc. i. In
ueniſti eñ gr̄aꝫ apud deū. Et nō tm̄ inuenit
grām apud deum: ſ etiam apud totum mū-
dum. Vñ Ber. Bene maria dicitur gratia ple
na. qꝛ deo: angelis ⁊ hoībus eſt grata. Deo ꝑ
humilitatem: angelis per virginitatē: hoīi
bus ꝑ fecūditatē. Tantā gratiā apud deū in
uenit: ꝙ eam ab eterno ſibi in matrē elegit.
Unde Ricardus de ſanc. vict. in tractatu de
cōceptione virginis. Hec eſt inquit ab initio
dierū ꝑdeſtinata: ⁊ a pr̄iarchis ⁊ ꝓphetis p̄-
nunciata. Vñ etiam Damaſce. Sctā ⁊ ſemꝑ
laudabilis dei genitrix Maria p̄e eterno et
ꝓuiſiuo ꝯſilio dei ordinata eſt. Itē tantā gra
tiam inuenit ꝙ oēs petitiones eius exaudit
Vñ in li. Regum dixit Salomon matri ſue.
Omne qꝺ petieris a me impetrabis. Unde
Bern̄. Loq̄re dña ⁊ audiet filius tuus: ⁊ que
cunqꝫ petieris impetrabis. ¶ Tertio ha
bet magnū poſſe ratōne meriti: qꝛ ipa ſuper
oēs puras creaturas merita cumulauit. Pro
quo ſciendū ꝙ merita beate marie virginis
ſunt nobilia: magna: ⁊ mlta. Primo dico ꝙ
ſunt nobilia propter immediatiōeꝫ. Nā oꝑa
mīe que nos iubemur paupibꝰ exhibere: ipa
īmediate in ipm deū exercebat. Ipſa eñ euꝫ
ſuo lacte pauit ⁊ potauit. hoſpitio vteri ſui
hoſpitauit. veſtiuit eū hūanitate. ſ. corꝑe qꝺ
de puriſſimo ſanguine eiꝰ factū eſt oꝑatione
ſpūſſancti. pendentē in cruce tanqꝫ in carce-
re poſitū eū viſitauit: qꝛ iuxta crucē ſtetit et
ſepulture eius interfuit: ſic ꝙ oꝑa mīe q̄ nos
paupibus exhibemꝰ ipa īmediate in ipꝫ de-
um exercebat. Ergo eiꝰ merita ſunt nobilio-
ra meritis nr̄is. Scdo fuerūt eiꝰ merita ma
gna ꝓpter duplicatā oꝑationē: qꝛ ſimul ⁊ ſe-
mel ꝯtemplationē ⁊ actionē exercebat. Naꝫ
in eo ꝙ nutriuit ieſum neceſſaria corꝑis mi-
niſtrādo in hoc etiā ipa intendit deo eius di
uinitatem ſublimiter ꝯtēplando. Tertio eiꝰ
merita fuerunt multa ꝓpter ꝯtinuationem
qꝛ ſine ceſſatiōe meruit ⁊ merita cumulauit.
¶ Sed diceres: quō ſꝑ meruit: nōne q̄nqꝫ
comedit ⁊ bibit: ⁊ dormiuit. Rñdeo ꝙ oīa
illa neceſſaria corꝑis ita diſcrete ordiauit ꝙ
etiā ceſſando ab oꝑibus ⁊ quieſcendo ſemꝑ
meruit: ⁊ hoc ex feruēti charitate. Et hoc nō
eſt mirū: qꝛ nobis eſt poſſibile ſemper mereri
in omnibus que facimus vel dimittimꝰ cuꝫ
in gratia dei ſumus: ⁊ oīa ad deū referimus
Vñ aplus. Ro. viij. Scimus qm̄ diligenti-
bus deuꝫ oīa cooꝑant̄ in bonū. In hoc eñ p̄
cellimus ſanctos in celo exiſtentes qui nihil
amplius mereri poſſunt: ſ nos poſſumꝰ in p̄
ſenti vita ſemꝑ mereri. Verbi gr̄a. Si come-
dis ꝓpt̄ ꝯfortationē nature ⁊ cū gr̄arūactio
ne: cibꝰ tuus laudat deū: ⁊ ſic comedēdo me
reris coronā vite eterne. Itē ſi dormis ea in-
tentione vt fortioꝛ fias ad ſurgendū ⁊ ſeruiē
dū deo: ſic dormiendo mereris. Unde etiam
Gregorius. Somnus ſanctorum non vacat
a merito. Itē ſi laboras manualiter ea inten
tione vt habeas vñ te ⁊ vxorē tuaꝫ ⁊ pueros
tuos de iuſtis acq̄ſitis nutrire valeas ⁊ non
indigeas furari: nec q̄cq̄ꝫ iniuſte lucrari. vel
ſi laboras ea intētiōe vt de laboribꝰ tuis pau
peribus ſubuenias qui per ſe laborare non
poſſunt. Vel ſi laboras vt penitentiam ade
⁊ humano generi iniunctā perficias. Et q̄n-
cūqꝫ harum triū intentionū vnam habes: et
ſic in gratia laboras ſemꝑ mereris in quolꝫ
opere coronam vite eterne. Ergo piſtoꝛ non
poteſt pinſere panē q̄n mereatur vite eterne

coꝛonam.Siᷓr faber:ſartoꝛ:ſutoꝛ: ruſtic⁹ ex⸗
ercens agriculturā: ⁊ ſic de alijs laboꝛatoꝛi⸗
bus.Et ꝑ vna die in q̄ hic in p̄nti vita fideli
ter laboꝛaſti habebis mai⁹ p̄miū in regno ce
loꝝ q̄ȝ totus mūd⁹ valere pōt.Vn̄ ps. Labo
res manuū tuarū:q2 mādūcabis beat⁹ es et
bn̄ tibi erit ⁊c̄.Vn̄ etiam Ber.de ꝯſideratiōe
Si laboꝛ te terret:merces inuitet.Vnuſqſq;
eni̇̄ ſm̄ ſuū laboꝛē mercedē accipiet.Vn̄ etiā
Amb.Breuis hui⁹ laboꝛis ē meta:ſ; coꝛona
ꝑpetua. A Sed q̄ȝtū ad tertiū.ſ. qualiṫ
btā ṽgo Maria nos adiuuet:ſciendū q͂ ipa
adiuuat hoīeȝ in oī ſtatu.ſ.in vita in moꝛte:
⁊ poſt moꝛtē Vn̄ canit̄ de ea.Maria mater
gr̄e mr̄ mie tu nos ab hoſte protege in hoꝛa
moꝛtis ſuſcipe.Adiuuat q̄dē in p̄nti vita tā
bonos q̄ȝ malos.Bonos.ſ.eos in gr̄a cōſer⸗
uando:⁊ eis gr̄am augmentando . Jdeo dr̄.
Maria mater gr̄e.Malos vero ad miam ⁊
pniām reducendo.iō dr̄ Mater mie . Adiu⸗
uat etiā in moꝛte nos ab inſidijs diaboli ꝓ⸗
tegendo.iō ſubditur.tu nos ab hoſte ꝓtege.
Adiuuat etiā poſt moꝛtē aīas in ſuis mani⸗
bus ſuſcipiendo ⁊ eas in celū deducēdo . Jō
ſubdit̄.in hoꝛa moꝛtis ſuſcipe.Vn̄ queritur
ſup hoc q͂ maria vocat̄ ſiue noīat̄ mat̄ mie
an ipa vel fili⁹ ei⁹ ſit magis miſericoꝛs. Re⸗
ſpondet̄ q͂ fili⁹ ei⁹ in infinitū pl⁹ hȝ de mia
q͂ virgo ſctā:q2 ſicut infinite eſt potentie:ſic
eſt ⁊ infinite mie.Vn̄ ps. Miſerationes ei⁹
ſup oīa opa eius.Sȝ ipa btā virgo maria dr̄
mater mie:q2 ſemper miſicoꝛditer agit . Et
iō q̄ȝtum ad hoc pctōꝛes fiducialı⁹ ad mr̄em
mie ꝯfugiūt. Vn̄ Ber. Reuolue diligentius
euāgelice hyſtoꝛie ſeriem vniuerſam : ⁊ ſi q̄d
foꝛte increpatoꝛiū durū vl' aſperū inueneris
in maria:ipam decetero ſuſpectā habeas et
ad eā accedere vereari̇s.Sȝ filius ei⁹ non ſo⸗
lū eſt miſicoꝛs:ſ; ēt iuſt⁹ in oīb⁹ opib⁹ ſuis.
vn̄ ps. Vniuerſe vie dn̄i mia ⁊ veritas . B
Quantū ad quartū.ſ.ꝓpter q̄d btā ṽgo nos
adiuuat:ſciendū q͂ virgo glorioſa iure iurā⸗
do tenetur ⁊ obligat̄ nobis pctōꝛib⁹ miam ⁊
gr̄am exhibere:vt etiā nullo mō valeat a no
bis continere miam ſuā etiā ſi vellet:ſ; iuſto
dei iudicio ꝯuincit̄ opoꝛtere nobis gr̄am da
re:⁊ hoc triplici rōne.Primo ꝯuincit̄ nobis
gr̄am exhibere ꝓpter ipius gr̄e inuentioneȝ
Humanū em̄ gen⁹ in lapſu primoꝝ parentū
gr̄am ꝑdidit quā angelo teſtante maria in⸗
uenit.Sic em̄ ait angel⁹:vt hr̄ Luce.i. Jnue
niſti em̄ gr̄am apud deū.Juſtū eſt tā in iudi
cio eccl'iaſtico q̄ȝ ciuili:vt q rē alteri⁹ inuenit
ei reſtituat cui⁹ erat.⁊ ſic ꝑ iſtam ſniaȝ cogit̄
maria nobis pctōꝛib⁹ reſtituere gr̄am velit
nolit.Secūdo cogitur nobis miſereri ꝓpter
maternū affectū. Nā ex eo q͂ ei⁹ fili⁹ dignat̄
dici ⁊ eſſe frater noſter. Juxta illud ps. Nar⸗
rabo nomē tuū fratrib⁹ meis. Jtē in euāge⸗
lio dixit xp̄us marie Magdalene . Vade ad
fratres meos ⁊ dic eis. Aſcendo ad patrem
meū ⁊ patrē veſtrū. Ex hoc iuſta rōne cogit̄
eſſe mater nr̄a. Scim⁹ aūt q͂ oīs mater dili⸗
git filios ſuos. Vñ ſicut ieſus xp̄s ſm̄ deita⸗
tē naturalis eſt fili⁹ dei patris:⁊ oēs electi
filij adoptiui. Sic a fili' ieſus xp̄s ſm̄ hūani
tatē eſt naturalis fili⁹ virgīs marie:⁊ nos ei⁹
filij ex materna affectiōe. Hinc eſt q̄ꝺ Lu.ij.
dicit̄. Peperit filiū ſuū p̄mogenitū. Qui pri
mogenitus ei⁹ iuſto oꝛdine dicit̄ reſpectu no
ſtri qui poſt illū filij ei⁹ ſum⁹. Vn̄ Amb. Si
xp̄s oīm credentiū eſt frater:cur non ipſa q̄
genuit xp̄m credentiū ſit mater. Ex hoc autē
materna affectiōe cogit̄ btā virgo maria ha
bere curā nr̄i. Scim⁹ em̄ q͂ aīaliū:volucrum
⁊ ſerpentū mater cogit̄ diligere fetū ſuū. Q̄ꝺ
ſi tā foꝛtis eſt natura vt oīs creatura mater⸗
na cogat̄ velle bonuȝ filijs ſuis:multomagis
diuin⁹ affect⁹ in matre dei cogit eā nos ama
re:q2 fili⁹ dei q venit ex mia in vterū ṽginis
fecit ei⁹ viſcera miam redolere. Vnde Bern̄.
Qui pomū in manu habuerit ꝑ dimidiā diē
ꝑ reliquā ꝑtem diei man⁹ redolet odoꝛē. Sic
a ſimili:q2 mia q̄ eſt de⁹ in ei⁹ viſcerib⁹ nouē
menſib⁹ requeuit:iō ei⁹ viſcera redolent boni
tatē ⁊ miam in ſempiternū. vnde Ber . Dico
vobis chariſſimi ſi pie a nobis pulſata fue⸗
rit non deerit neceſſitati noſtre:qm̄ miſicoꝛſ
eſt ⁊ mater mie. Tertio cogit̄ nob̄ miſereri ex
filij recōmendatione. Ad hoc em̄ elegit xp̄s
filius marie tp̄s ⁊ locum aptiſſimū quo nos
recōmendaret matri. Hoc eſt tp̄s paſſionis
⁊ locū paſſionis qn̄ dixit. Mulier ecce filius
tu⁹:vt ex h̄ loco ⁊ tp̄e ipam recōmendationē
ei ꝓfundi⁹ inculcaret. Nā noīe Johānis qui
interp̄tat̄ gr̄a:oēs pctōꝛes ꝯuerſi ad dn̄m
intelligunt̄:quos in illo loco ⁊ tp̄e matri cō⸗
mēdare voluit: vt cū ira dei iuſto dei iudicio
egrederet̄ ad puniendū ⁊ dānandū pctōꝛes
ipſa memoꝛ loci ⁊ tp̄is paſſiōis ꝓ nob̄ affe⸗
ctuoſius interpellaret:ac ſi in illa recōmēda
tione fili⁹ ei diceret illud Eſa.xvi. Abſconde
fugientes ⁊ vagos ne ꝑdas. Ac ſi dicat. Vi⸗
de mater oculis coꝛdis ⁊ coꝛpis:q̄d q̄ȝtum ⁊
q̄lia ꝓ pctōꝛib⁹ patioꝛ ⁊ eos tibi habeas re⸗
cōmendatos. Quia licet multa ⁊ magna ſit

valde miſericoꝛdia matris xp̄i ſup peccatoꝛ⸗
res tn̄ maioꝛ eſt miſicoꝛdia filij:vt pote.q2 ē
ipſamet miſericoꝛdia habēs miam eſſentiali
ter infinitaȝ affectuoſius cupiēs nos ſaluari
q̄ dānari. Et ideo matrē ſue paſſioniītereſ⸗
ſe voluit.vt ꝑ ſuā int̄ceſſiōeȝ cui ñ ꝑhas aliq̄d
denegare occaſionē miſerendi habeat pecca⸗
toꝛibus. C Q̄ꝺ autē Maria ſollicita ſit re
conciliari peccatoꝛes pȝ ꝑ exemplū. Quidā
peccatoꝛ volens ire ad peccanduȝ:ad altare
virginis glorioſe ſtans ſalutauit eā angelica
ſalutatione..quia modus eius erat quādocū
q̄ pretermit altare vl' imaginē virginis ma
rie q͂ eaȝ ſalutauit. Quod cum faceret vidit
imaginē eiuſdē virginis que ſup altare erat
viuificari ſimul cū puero queȝ tenebat:vidit
q̄ ſanguinē fluere de puero ī gremiū ei⁹:ſi⸗
cut fluxerat de vulnerib⁹ xp̄i in cruce. Quod
cū cerneret ſtupefact⁹ dixit. O dn̄a q̄s fecit h̄
Et virgo reſpondit tu ⁊ ceteri pctōꝛes:q amꝑ
plius crucifigitis filiū meū q̄ȝ fecerāt iudei
Volebat q̄ȝ virgo ſanguineȝ pueri tergere et
reſtringere:⁊ non poterat. Et pctōꝛ ille con⸗
uerſus ad virginē dixit. O mat̄ miſicoꝛdie
intercede ꝓ me. Et illa. Vos pctōꝛes vocatꝭ
me matrem miſericoꝛdie:q tn̄ non ceſſatꝭ me
facere matrē miſerie ⁊ triſticie. Et ille. Non
ſic inquit piiſſima dn̄a loq̄re.ſed memēto ad
uocatā pctōꝝ te eſſe ⁊ intercede ꝓ me:⁊ ma⸗
ter ad filiū. O piiſſime fili amoꝛe mei miſe⸗
rere huic pctōꝛi. Et filius.nō mr̄. Nec graua
ri debes q͂ te non audio.q2 ⁊ ego rogaui pa⸗
trē meū. Primo vt ſi poſſibile foꝛet alio mo⸗
do gen⁹ humanū ſaluari transferret a me ca
licem paſſionis ⁊ noluit me audire. Et mat̄
O fili:memento q͂ materno amoꝛe te foui ⁊
alui vberib⁹ meis:⁊ condona huic pctōꝛi. Et
filius. O mat̄:ex iuſticia tibi oſtēdā q͂ exau
dire te nō teneoꝛ. Et mater:nō ſm̄ iuſticiam
cauſemur:ſ; ad miam confugim⁹. Et ergo ꝓ
pter tuam miam miſerere huic pctōꝛi. Et fi⸗
lius. Rogaui ego ſecundo patrem meū:vt ſi
poſſibile foꝛet alio modo gen⁹ humanū ſal⸗
uari transferret a me calicē paſſionis:⁊ non
audiuit me. Et mater. O fili:memento labo
rū ⁊ doloꝛū quos ſuſtinui tecū:⁊ dona mihi
iſtū peccatoꝛē. Et fili⁹. O mater noli graua⸗
ri q͂ te nō exaudiā:ſed memēto q͂ tertio ro⸗
gaui patrē meū vt transferret a me calicem
paſſionis:⁊ nō audiuit me. Et mat̄ depoſuit
filiū:⁊ voluit ſe procidere ad pedes eius. Q̄ꝺ
vidēs filius dixit ad eaȝ. Quid eſt mater q̄ꝺ
facere vis. Et illa. Tandiu ad pedes tuos cū
pectoꝛe iacebo quouſq; ei veniā cōcedas. Et
filius. Abſit hoc mater. Statutuȝ eſt in lege
diuina:q͂ filius debet honoꝛare matrem: et
iuſticia concludit q͂ ille debet legem imple⸗
re qui legē dedit. Cum autē ego filius tuus
ſum.⁊ tu mater mea te honoꝛare volo ī iſto
peccatoꝛe:⁊ ſibi ꝓpter te oīa pctā indulgere
vt ſit par inter me ⁊ eū:⁊ in ſignū pacis oſcu
letur vulnera mea:⁊ ſic peccatoꝛ oſculando
ſanauit omnia vulnera xp̄i.

¶De beata virgine alius ſermo.clxij.

Fecit mihi magna qui po
tens eſt:⁊ ſanctū nomen ei⁹. Lu.
i. Hiero. De beatiſſima ⁊ glorio⸗
ſiſſima ṽgine maria loq̄ me indi
gnū fateoꝛ. Sed ⁊ puto q͂ nemo ſit qui p̄ſu⸗
mat:niſi q quāta ſint q̄ panduntur ignoꝛat.
Tn̄ ſi ad hoc nemo idoneus inuenitur votis
oībus ceſſare non debet quilibet etiam pec⸗
catoꝛ a laudib⁹ virginis glorioſe. Unde etiā
Augu. Quid em̄ dicaȝ de te pauper ingenio
cum de te quicquid dixero minoꝛ laus eſt q̄
tua dignitas meretur. Nā ſi oīa mēbꝛa ver⸗
terentur in linguas eius laudē adhuc expli⸗
care non poſſent. Vn̄ etiā Bern̄. Si omnium
martyꝛū vulnera ⁊ mēbꝛa verterentur in lin
guas eam ſufficienter laudare non poſſent.
Si igitur tanti doctoꝛes fatent̄ ſe ad hoc nō
poſſe ſufficere.quid dicam de modernis do⸗
ctoꝛibus qui reſpectu eoꝝ ſunt quaſi gutta
reſpectu maris. Sed recurrendū eſt ad illaȝ
de qua locuturi ſum⁹:vt apud ſuū filiū no⸗
ſtram inſufficientiā adiuuet.⁊ indignitateȝ
excuſet:q2 dn̄s fecit ei magna q potens ē ⁊c̄
Vn̄ in p̄nti ſermone ⁊ in p̄ſenti feſto. N. bea
te virginis Marie tria ſunt dicenda . Prio
de nouem dignitatib⁹ quib⁹ eam priuilegia
uit deus pꝛe ceteris ſanctis ⁊ hoībus. Scdo
quomodo ipſa beata virgo Maria eſt exem
plar moꝛū ⁊ virtutū. Tertio exemplum.
D Quantū ad primū ſciendū q͂ prima di⸗
gnitas marie eſt q͂ eā ab omni peccato moꝛ
tali:veniali:⁊ oꝛiginali mūdauit ⁊ cuſtodi⸗
uit. Rari ſunt qui ſibi caueant ab omni pec⸗
cato moꝛtali. Rarioꝛes ſunt qui caueāt a ve
niali. Rariſſimi qui naſcantur ſine oꝛiginali
Jdeo rariſſimi:quia nō inueniunt̄ niſi tres
in nouo teſtamēto:ſcȝ xp̄s:beata virgo ma⸗
ria:⁊ beatus iohannes baptiſta. De virgine
em̄ maria dicitur Canti.iiij. Tota pulcra es
amica mea ⁊ macula non eſt in te. Jpſa enīȝ
fuit pulcra,quia ab om̄i peccato moꝛtali pe⸗

nitus aliena. Fuit tota pulcra. qꝛ in carne et
in aīa a peccato originali mūdata. Fuit ſine
macula: qꝛ ab omni veniali immunis effecta
Unde Bern. Ego puto ꝙ copioſioꝛ ſanctifi-
cationis benedictio in mariam q̄ȝ in alios i
vtero ſanctificatos deſcenderit q̄ non ſoluȝ
eius ortū ſanctificaret: ſed etiā eius vitā dein
ceps immunē ab oī pctō ꝯſeruaret. qd̄ alteri
nemini in natis mulierū creditur eſſe dona-
tum. Uñ etiā Aug. Cum de pctīs agitur nul
lam proꝛſus de hac ſacratiſſima virgine ma
ria volo fieri mentionē. Uñ ps. Anima eius
in vita ipſi⁹ bñdicet̄: qd̄ nulli ꝯcedit̄ i hac vi
ta. Nam ſi oēs ſancti ⁊ ſctē interrogarent̄ ſi
peccaſſent: oēs riſiderent. Si dixerim⁹ quo-
niam pctm̄ nō habem⁹ veritas in nobis nō eſt
Unde Salomon. Non eſt hō iuſtus in terra
qui facit bonū ⁊ nō peccet. Uñ etiaȝ Prouer
bioꝝ. xxiiij. Septies in die cadit iuſtus ⁊ re-
ſurget. Uñ etiā dr̄ in decre. Om̄is hō hȝ pec-
cata venialia. de pen. diſt. ij. Opponit̄. Sed
ſine omni pctō mortali poteſt vnuſquiſq̄ȝ vi
uere. Et oppoſitū tenere eſt erroneū ⁊ hereti
cum. Unde magiſter ſniarū lib. ij. diſt. xxxvi.
dicit. Illos errare dicimus q̄ cum manicheo
dicunt hominē peccatum moꝛtale vitare nō
poſſe. Secunda dignitas eſt ꝙ eam in mr̄eȝ
ſuam elegit pre omnibus mulieribus ⁊ vir-
ginibus. Unde cantatur de ea. Elegit eā de⁹
⁊ preelegit eā. Unde bernar. Proinde factoꝛ
omniū vt homo fieret naſciturus de homīe
talem ſibi debuit matreȝ eligere quin poti⁹
condere qualem ⁊ ſe decere ſciebat ⁊ ſibi pla
cituram nouerat. Uoluit igitur virginem eē
de qua immaculata imaculatus pꝛocederet
omniū maculas purgaturus. Uoluit ⁊ hūi-
lem de qua mitis ⁊ humilis coꝛde pꝛodiret.
Unde ſciendum ꝙ beata virgo fuit vera ma
ter xp̄i: quia materiā carnis ſibi dedit conue
nientem locum in vtero tribuit: ⁊ cōueniens
in vtero nutrimentuȝ ſibi exhibuit. Iſta tria
faciunt eā verā eſſe matrē xp̄i. Iteȝ fuit tota
mater xp̄i: quia totam ſubſtantiaȝ miniſtra
uit. Ita ꝙ nullus pater ibi aliq̄d dedit. Coꝛ-
pus alioꝛum pueroꝛum foꝛmatū eſt duabus
lineis. i. ſemine vtriuſq̄ȝ parentis. Coꝛp⁹ au
tem xp̄i foꝛmatum eſt tantū in vna linea: id
eſt ſola carne virginea. Unde xp̄s non vocat
ſe filium hominū: ſed filium hominis: quia
ex operatione ſpiritusſancti ⁊ ex ſanguinib⁹
puriſſimis beate virginis marie foꝛmatum
eſt coꝛp⁹ xp̄i. Itē fuit ſollicita ⁊ ſtudioſa ma
ter. Adeo ſtudioſa fuit, vt dicit beat⁹ Bern.

ꝙ omnia opera miſericoꝛdie erga perſonam
filij exhibuit: ip̄m enī indumēto carnis indu
it. Ip̄m etiam in hoſpitio vteri ſui nouē mē
ſibus hoſpitabatur. Ip̄ȝ per infantilem eta
tem infirmū fouit: nutriuit ⁊ potauit. Ip̄m
in cruce tanq̄ȝ in carcere poſitū viſitauit. Ei⁹
ſepulture interfuit: ⁊ bene ſtudioſa mater fu
it. quia omnia opera miſericoꝛdie erga filiū
exercere voluit. Et ideo mater filio fuit valde
chariſſima. Qd̄ quidem ipſe oſtendit quādo
in cruce exiſtēs tantā curam de ea habuit: ꝙ
eam Johanni cōmendauit. E Xp̄us nā-
q̄ȝ in hac vita quinq̄ȝ habuit ⁊ poſſedit. Ha
buit quidem quandā paruam expenſaruȝ ſi
bi datam pecuniam: habuit coꝛpus ⁊ animā
habuit matrē: habuit eccleſiam. Ea autem q̄
fuerunt vilia cuſtodi viliſſimo cōmiſit. ea au
tem que fuerunt cara cuſtodib⁹ bonis cōmi-
ſit ⁊ cōmendauit. Nam pecuniā quam contē
ptibilem ⁊ viliſſimam reputauit cuſtodi vi-
liſſimo. ſcȝ iude traditoꝛi cōmiſit. Coꝛpus ſu
um pꝛopriū caris cuſtodib⁹: ſcȝ nichodemo ⁊
ioſeph ab arimathia cōmiſit. Eccleſiam vero
quam habebat carioꝛem carioꝛi cuſtodi: ſcȝ
petro tradidit. Matrē autē cariſſimam cu-
ſtodi dilecto ſcilȝ Johanni euangeliſte cōmi
ſit. Animā quam habuit ſupcariſſimam cu-
ſtodi ſupcariſſimo. ſcȝ patri ſuo eterno com-
mēdauit. vñ Luce. xxiij. Pater in manus tu
as cōmendo ſpiritum meum. Tertia digni-
tas eſt ꝙ virgo ꝯcepit ⁊ v̄go ꝑmāſit. Inſup
peperit filium ſuum ſine doloꝛe. Et illa con-
ceptio pꝛedicta fuit ꝑ Eſa. qui dixit. Ecce vir-
go concipiet ⁊ pariet filium. Unde Auguſti
nus. Qui ſcripſit tabulas lapideas ſine ſtilo
ferreo. ipſe grauidauit virginem Mariā ſpi
rituſancto. Et qui pꝛoduxit panē in heremo
ſine aratione ipſe impꝛegnauit virgineȝ ſine
coꝛruptione. Et qui fecit virgam ſine pluuia
germinare. ipſe fecit filiam dauid ſine ſemīe
generare. Item petrus Rauen̄. loquens de
virgine maria dicit. Uirgo inquit te matreȝ
pꝛeſtitit gratia non natura in tuo ꝯceptu: in
tuo partu creuit pudoꝛ: aucta eſt caſtitas: in
tegritas roboꝛata: ⁊ ſolidata eſt virginitas.
F Item ſciendum ꝙ partus virginis pꝛe-
ceſſit partus aliarum mulierum. quia cetere
mulieres ante partuȝ habent timoꝛem. quia
multe in partu periclitantur. Ergo commu-
niter mulieres ꝑparant ſe ante partum q̄ſi
ad moꝛtem cuȝ perceptione ſacramenti. In
partu habent doloꝛem. Unde Geneſ. iij. In
doloꝛe paries filios. Et poſt partum habent

languoꝛem. Sed beata virgo timere non de
buit. qꝛ habuit angelum cuſtodientē patreȝ
ſanctificantem ps. Sanctificauit taberna-
culum ſuum altiſſimus. Spiritūſanctū con
ceptum operantem. Luce i. Spiritusſanct⁹
ſupueniet in te. qui ſcȝ cōceptū tuū efficiat.
Filiū dei in vtero habitantem. Eccl'ia. xxiiij.
Qui creauit me requieuit in tabernaculo meo
Similiter in partu nō habuit doloꝛē. Tū qꝛ
xp̄s ſibi illum doloꝛē vſq̄ȝ in ſuā paſſionē ſer
uauit. Tūc enī gladius doloꝛis pertranſiuit
aīam eius. Tum quia ſine peccato concepit
et mulier rōne peccati illi doloꝛi ſubiecta fu
it. Tum quia tantam habuit leticiā de eo ꝙ
ſe videbat dei filium parere generare redem
ptoꝛem: et ſuam virginitatem retinere ꝙ tā
immēſa leticia omnē alium doloꝛē excluſit.
Unde Ber. Benedicta tu ī mulieribus q̄ illā
generalem maledictionē euaſiſti qua dictuȝ
eſt. In doloꝛe paries filios. Auguſtin⁹. O q̄ȝ
beata mater illa que ſine contaminatiōe cō
cepit: et ſine doloꝛe peperit. Similiter poſt
partum non habuit languoꝛē. Tum qꝛ me-
dicinam dei poꝛtauit. i. filium dei qui ſanat
oēm languoꝛē ⁊ oēm infirmitatem. Tum qꝛ
virtus altiſſimi obumbꝛaculū et refrigeriuȝ
ſibi fecit: ⁊ nullā moleſtiā eam pati in partu
ꝑmiſit. Lu. i. Uirtus altiſſimi obūbꝛabit ti-
bi. Quarta dignitas eſt ꝙ ip̄e xp̄s matri ſue
ſubditus fuit. Unde Luce. ij. Et erat ſubdit⁹
illis. Ubi xp̄us docet filios obedire parenti
bus. de hoc q̄re ante ſermone. xxiiij. G. Quin-
ta dignitas eſt ꝙ oēs gratias quas alij ſan-
cti habuerunt particulariter: ipſa habuit vni
uerſaliter. Nam abꝛaham habuit fidelitatē
magnam: ſed ipſa fidelioꝛ. Moyſes habuit
manſuetudineȝ: ſed ipſa manſuetioꝛ. Dauid
habuit humilitatē: ſed ipſa humilioꝛ. Johā
nes euangeliſta ſeruauit virginitatem: ſȝ ip-
ſa purioꝛ. Martha habuit hoſpitalitatē: ſȝ
ipſa liberioꝛ. quia chꝛiſtus nouem menſib⁹
in vtero ipſius hoſpitat⁹ fuit. Maria mag-
dalena inſtitit contēplationi: ſed ipſa in cō-
templatiōe ſublimioꝛ fuit. Beatus Nicola⁹
miſericoꝛdiam exhibuit: ſed ipſa clementioꝛ
fuit. et ſic de alijs. Unde Pꝛouer. xxxi. Mul
te filie congregauerunt diuitias. tu ſupgreſ-
ſa es vniuerſas. Unde Bernardus. Nō decu
it Mariam communes gratias habere: nec
paucas que ſummū geſtabat in vtero. ſȝ q̄c-
quid ſummū quicquid altiſſimū fuit in gra-
tia. hoc abundantiſſime poſſidebat. Uñ Hie
ronymus. Ceteris per partes, Marie vero

ſe tota ſimul infudit plenitudo diuinitatis:
Unde iterum Bernard. Merito de te virgō
beata plenitudo gratie pꝛedicatur. quia non
defuit tibi fides patriarcharuȝ: ſpes pꝛophe
tarum. charitas apoſtoloꝛū. conſtantia mar
tyrum. ſobꝛietas confeſſoꝛum. caſtitas virgi
num. puritas angeloꝛum. Sexta dignitas ē
omniū chꝛiſtianoꝛum ſpecialis collaudatio
qꝛ fere quod ipſi xp̄o tot ſūt laudes ipſi vir-
gini marie. Unde Eccl'. xliiij. Benedictionem
oīm gentium dedit illi. Quis enim eſt tā ſce
leratus qui non habeat deuotionem ad bea
tam virginem. Nam cum quis offendit pe-
dem ad lapidem ſtatim inuocat Mariam.
vel etiam quandocunq̄ȝ occurrit alicui gran
dis tribulatio: ſiue ab aqua: ſiue ab igne. vel
etiam a quacūq̄ȝ alia creatura ſtatim homo
imploꝛat patrociniū virginis glorioſe Ma
rie clamando Aue maria. ſic ꝙ quaſi natura
liter eſt iam hominī inſitū habere ad mariaȝ
ſpeciale refugiū tanq̄ȝ ad matrem pꝛopꝛiaȝ.
Septima dignitas marie eſt ꝙ Jeſus chꝛi-
ſtus in occurſum eius perrexit: cum exercitu
ſuo celeſti quando ipſa de hac vita migrauit
H Unde ſciendum ꝙ chꝛiſtus matrem ſu-
am virginem mariam cum honoꝛabili ſocie-
tate aſſumpſit. Nam angeli: patriarche: et ꝓ
phete: et apoſtoli ſibi cuȝ chꝛiſto obuiauerūt
Et merito: quia omnes iſti eam honoꝛare te
nebantur. Angeli enim qꝛ ipſa beata virgo
maria eſt domina angeloꝛū. Patriarche: q̄a
ipſa de eoꝛum ſtirpe deſcendit. Pꝛophete. qꝛ
ipſa ſpiritu' pꝛophetie plena fuit. Apoſtoli.
quia ipſa eoꝛum magiſtra fuit: qui apoſtoli
pꝛeſentes coꝛpoꝛaliter fuerunt: et ei exeq̄as
fecerunt. Unde ſciendum ꝙ bis euacuatum
fuit celum. Pꝛimo quando xp̄s aſcendit. q̄a
tunc nullus angelus in celo remanſit ſȝ oēs
obuiam xp̄o venerunt. Secūdo quando bea
ta virgo aſſumpta fuit. qꝛ tūc om̄s angeli et
omnes aīe ſanctoꝝ et ipſe xp̄s obuiā ſibi ve-
nerunt. Tertio euacuabitur in iudicio. quia
tūc om̄s in celo exiſtentes in vallē ioſaphat
pꝛoficiſcentur. Octaua dignitas eſt ꝙ eā tā-
q̄ȝ reginam celi ad dexterā ſuam collocauit.
H Sciendum ꝙ quelibet regina conſue-
uit in regali palacio pꝛe ceteris tria habere.
ſcilicet nobilioꝛem locū oꝛnatum: et famula
tum. Iſta tria habet regīa celi: ideo dicit ps.
Aſtitit regina a dextris tuis: in veſtitu deau
rato: circundata varietate. Habet igitur be-
ata virgo maria nobilioꝛem locum ſiue ſi-
tum, quia ſedet a dextris filij ſui. Secundo

habet nobilioꝛē oꝛnatū.ideo dicit. In veſti-
tu deaurato.i.cū coꝛpe gloꝛificato.Bern̄. To
ta cōglomeratur angeloꝝ frequētia:vt vide-
ant reginā ſedentē a dextris dn̄i virtutuꝫ in
veſtitu deaurato.i. in coꝛpe ſemper immacu
lato circundata varietate.i.mltiplicitate vir
tutū diſtincta. Tertio habet nobilioꝛē famu
latū. qꝛ oēs āgeli ꝛ oēs ſancti aſſidue famu
lantur ei.Ideo ſubdit. Circundata varieta-
te.Varietas eſt angeloꝛum et oīm celeſtium
ſpirituuꝫ.ſ. patriarcharū:ꝓphetarū: apoſto
loꝛum martyrū:cōfeſſoꝝ:ꝛvirginū.Oēs iſte
varietates ipām circūdant. qꝛ oēs iſti tanꝙ
domicelli ꝛ domicelle ſibi aſſiſtunt: et eā ve-
nerātur et laudant.Itē per ipām ꝛ propt ip
ſam in celis eternaliter honoꝛe altiſſimo ho
noꝛabimur ab oībus oꝛdinibus angeloꝛum.
Queēadmodū vniuerſi fratres et ſoꝛoꝛes re-
gine a tota famulia ſua reuerēdiſſime hono-
rant rōne regine:ſic et nos ab oībus angelis
rōe ſoꝛoꝛis noſtre virginis marie. I No
na dignitas marie eſt ꝙ ipām ieſus xp̄s pe-
titionariam hoīm fecit.vn̄ Ber. Per te acceſ
ſum habem⁹ ad filiuꝫ. O beata inuētrix gra
tie:genitrix vite: mater ſalutis copioſa cha-
ritas tua noſtroꝛū cooperiat multitudinem
pctōꝛum. fecunditas tua glozioſa fecūdita-
tem nobis pariat meritoꝛū.Dn̄a noſtra: me
diatrix noſtra aduocata noſtra:tuo filio noſ
repꝛeſenta:tuo filio nos recōmēda.Ideo be
ata virgo maria aſſimilat pꝛimo auroꝛe. Si
cut em̄ auroꝛa eſt mediū inter diē ꝛ noctē:ſic
ipa eſt mediatrix int nos et deū. vn̄ Ber.Se
curū acceſſum habet hō ad deum:vbi media
toꝛem cauſe ſue filium habet ante patrē ma
trem ante filiū. Xp̄us nudato coꝛpoꝛe patri
oſtendit latus et vulnera.Maria filio pect⁹
et vbera. Non poteſt vllo modo fieri repulſa
vbi tot cōcurrunt charitatis inſignia.Itē aſ
ſimilatur lune. Sicut enim luna pꝛe ceteris
planetis terre eſt magis vicina:ſic et ipa pꝛe
ceteris ſanctis peccatoꝛibus eſt magis ꝓpin
qua cum ſua miſericoꝛdia. Augu. Maria p̄
omnibus ſanctis impetrat inducias tranſ-
greſſoꝛibus:vt renuncient ſuis erroꝛibus.
Item ipa comparatur ſoli. quia eius miſeri
coꝛdia pꝛe oībus alijs cōmunioꝛ eſt. Item ſi-
cut ſol habet tres planetas ſupꝛa ſe : et tres
infra ſe. Sic et ipſa beata virgo Maria ha-
bet trinitatem perſonarū ſupꝛa ſe:ꝛ tres ſta
tus hoīm.ſ.cōiugatoꝝ:viduarū:et virginuꝫ
infra ſe. Nam ipſa eſt pꝛepoſita a xp̄o cōiu-
gatis:viduis: et ꝟginibus : quoꝝ omniū cu-
ram gerit.ſicut mater ſollicita ſuper ſuos fi
lios ꝛ filias. Itē ſicut ſol lucē ſuā et caloꝛes
ſuum cōmuniter tribuit oībus: taꝫ bonis ꝙ̄
malis:iuſtis et iniuſtis.Sic et ipſa lucē gra
tie ꝛ caloꝛem miſericoꝛdie omnib⁹ impendit
Unde Ber. Omnibus ſinū miſericoꝛdie ſue
aperit: vt de plenitudine eius accipiant vni
uerſi:captiu⁹ redēptionē:eger curationē:tri
ſtis conſolatōem:pctōꝛ veniā: iuſtus grām:
angelus leticiā.filij pſona carnis hūane ſub
ſtantiā : tota deniqꝫ trinitas gloꝛiā. Itē btā
virgo Maria cōparat ſtelle maris.Unde ca
nitur. Aue maris ſtella dei mater alma ꝛc.
Quia ſicut ſtella maris vniuerſaliter dirigit
oēs nauigantes ſuis radijs. Sic virgo ma
ria oēs hoīes p mare hui⁹ mundi tranſeun-
tes dirigit ſuis exemplis ꝛ illuminat ꝛ infoꝛ
mat. Infoꝛmat eniꝫ cōiugatas vt viris ſuis
obediāt et eos honoꝛēt: ſicut ipa ioſeph obe
diuit ꝛ ipm ſp honoꝛauit. Infoꝛmat etiā vi-
duas vt poſt moꝛtē viroꝝ ſuoꝝ alios non ac
cipiant:ſꝫ in viduitate pmaneāt. Infoꝛmat
virgines vt hoīm conſoꝛtia fugiant.ꝛ a mul
tiloquio ſe temperent. Infoꝛmat penitētes
vt opa pnie pficiāt. Infoꝛmat etiā hoīes iu
ſtos:vt de die in diē ꝓficiant:ꝛ ſemp melio-
res fiant ꝛc̄.Quia igit beatiſſima ꝟgo Ma-
ria oībus per mare huius mūdi nauigātib⁹
radios exemploꝛū ſuoꝝ emittit. Ideo ſtella
maris vocari debuit. Iteꝫ dicit ſtella maris
ratione ſtatiōis.qꝛ non occidit ſicut alie ſtel
le. Sic beata virgo peccatoꝛib⁹ non occidit.
ſed ſemp in cōſpectu filij ꝓ ipis intercedit.
Nam cū oēs ſancti ꝛ ſancte peccatoꝛē dereli
quūt: tūc ipa ſola eū nō derelinquit. Unde
quilibet peccatoꝛ ad gloꝛioſiſſimā ꝟginē ma
riā cōfugiat tāꝙ ad mediatricē ꝛ auxiliatri-
cē nunꝙ vllū peccatoꝛē quātūcūqꝫ perditū
dedignat.vn̄ Anſelmus. Maria tu peccato
rem toti mundo deſpectuꝫ materno affectu
amplecteris:nec deſeris eū quouſqꝫ de⁹ p te
placat⁹ ipſum ſue gratie refoꝛmabit. Unde
Bern̄.O mat dei et hoīs.o mater rei et iudi-
cis.o mat regis et exulis:cū ſis mater vtriuſ
qꝫ nō decet vt inter filios diſcoꝛdiā eſſe per-
mittas. K Quātū ad ſecundū ſciendū
ꝙ beata virgo maria omnib⁹ hoīb⁹ cuiuſcū-
qꝫ ſtatus foꝛmā viuēdi tribuit. qꝛ oēs homi
nes aut ſunt in ꝓſperitate:aut in aduerſita-
te:aut in medio conſtituti. Illis qui ſunt in
pꝛoſperitate et qui ſupeminent alijs in do-
nis tempoꝛalib⁹ : naturalibus vel ſpirituali
bus:dat exemplū humilitatis. Nam in die

annūciationis cum pꝛeponeretur omnibus
creaturis:quia regina celi ꝛ mater dī effecta
eſſet:ipſa ſe humilians reſpondit angelo di
cens .Ecce ancilla dn̄i ꝛc̄.ꝙ auteꝫ neceſſe ſit
humilitatem in pꝛoſperitate ſeruare oſtēdit
Augu.dicens. Humilitatis ſectatoꝛes ꝛ cō-
ſeruatoꝛes maxime eos conuenit eſſe qui in
aliquo dono ceteris eminent.Un̄ humiliare
nos debem⁹ cum deus ſua dona ſiue tempo
ralia ſiue ſpūalia tribuit:ſiue etiā cum ad di
gnitates ꝓmoti ſum⁹.vnde Bern̄.ſup Miſ
ſus eſt angelus. Non magnū eſt eſſe humilē
in abiectōe.magna pꝛoꝛſus ꝛ rara virt⁹ ē hu
militas honoꝛata L Secundo illis q̄ p̄-
muntur tribulationibus dat exemplū ꝛ foꝛ
mam patientie.Et hoc in tēpoꝛe ꝛ in die paſ
ſionis xp̄i.quando pluſqꝫ martyr effecta eſt
quia habuit grauius martyꝛiū:eo ꝙ ei⁹ mar
tyꝛiū non fuit in carne:ſed in mente. Unde
Hiero. Alij ſancti paſſi ſunt pꝛo xp̄o in car-
ne.beata autē virgo in illa parte paſſa eſt q̄
impaſſibilis ꝛ immoꝛtalis habetur.hoc ē in
anima vel in mente. Idcirco verū fateoꝛ pluſ
ꝙ̄ martyꝛ fuit.quia attrocius paſſa eſt dum
paſſionis chꝛiſti gladium in aīa ſua ſuſtinu
it.Qui gladius doloꝛis cauſabat pꝛimo ex
eo ꝙ ipſa pꝛeſens erat ꝛ vidit filiū ſuuꝫ pati
penam ignominioſam: id eſt penā latronū:
penam doloꝛoſam:qꝛ in neruoſis membꝛis
manibus ꝛ pedibus clauis perfoꝛatum:et p
totum coꝛpus vulneratū:penam diuturnaꝫ
qꝛ ab hoꝛa noctis ꝛ per totam noctem vſqꝫ
ad hoꝛam nonā diei in qua expirauit in ſup
plicijs ꝛ doloꝛibus ſemper fuit:ꝛ penā iniu-
ſtam:qꝛ pctm̄ non fecit. Multuꝫ dolet mat
quando audit filiū ſuū moꝛte hoꝛribili neca
tum:maxime autē dolet cū ante oculos ſuoſ
videt filium vulnerari ꝛ occidi.Quāto ergo
doloꝛe beata virgo cruciabat quādo filiū ſu-
um videbat moꝛtuū:ꝛ ipſum moꝛte hoꝛribi-
li necatum:ꝛ hec oīa fieri ante ſuū cōſpectū.
Item erat impotens ad adiuuandum. Ma
gna etenī eſt conſolatio matri quando aſſi-
ſtit filio moꝛienti:ꝛ poteſt ſibi in aliquo ſub
uenire. Hec auteꝫ filiū moꝛientē in nullo po
tuit adiuuare. Audiebat ipm ſitire ꝛ non po
terat ei potū poꝛrigere. Uidebat coꝛpus eiuſ
plenum vulnerib⁹ ꝛ nō poterat alligare. Ui-
debat coꝛpus eius cruentatum ꝛ nō poterat
lintheo abſtergere. Uidebat caput eius non
hr̄e reclinatoꝛium.ꝛ nō poterat illi exhibere
fulcimentū. Uiderat ꝛ illū lachꝛymantem:ꝛ
nō poterat lachꝛymas abſtergere ab oculis
eius. Uidebat ipſum expirare ꝛ non poterat
eum oſculari ꝛ amplexari. Item erat deſtitu
ta omni humano auxilio. Naꝫ apoſtoli fuge
rant a xp̄o:ſic ꝙ non habuit auxiliantem ne
qꝫ conſolanteꝫ. Unde Damaſcen⁹. Ipſa bea
ta virgo doloꝛes quos effugit pariens: hos
in xp̄i paſſione ſuſtinuit. Unde etiaꝫ Anſel.
Dn̄a mea quos fontes erupiſſe dicam de pu
diciſſimis oculis tuis cum attenderes vnicū
filium tuū innocenteꝫ coꝛam te flagellari:li-
gari:mactari:ꝛ carnem de carne tua ab im-
pijs crudeliter dilacerari. Unde Auguſtin⁹.
Illa pia mater oīa ſua fatigauerat membꝛa
vt inceſſu deficiens:vix peruenire poſſet ad
ſepulturam xp̄i. Item ſciendū ꝙ beata vir-
go Maria in his omnibus tribulationibus
ſemp patientiā ſeruauit.nec aliquod ſignuꝫ
odij: ꝛ impatientie oſtendit. Ergo illi errant
qui dicunt ꝙ beata virgo ſibi ipi crines extra
xerit ꝛ ſe cū pugnis verberauerit. quia nun-
ꝙ̄ aliquod ſignū indecentie oſtendit:ſed in-
dulſit crucifixoꝛib⁹ ꝛ affectauit ſalutem ipo
rum. Et hoc qđ xp̄s oꝛauit oꝛe dicēs. Pater
ignoſce illis. hoc ipſa eis affectabat ī coꝛde.
Tertio illis q̄ ſunt in medio conſtituti : dat
exemplū operādi ꝛ tp̄s vtiliter expendendi.
Nam ipſa ſemper tempus ſuum vtiliter ex-
pendit ꝛ nunꝙ ocioſa fuit. Un̄ Pꝛouer.xxxi
Panem ocioſa non comedit. Sic ꝛ nos exē-
plo Marie debemus operari bonum. Unde
Iohan.ix. Operamini dum dies eſt : venit
enim nox in qua nemo operari poteſt. Nam
inter omnia que deus nobis adminiſtrat in
pꝛeſenti nihil eſt nobilius ꝛ vtilius ꝛ pꝛecio
ſius qꝫ̄ tempus gratie. Bern̄. Nihil pꝛecioſi⁹
tempoꝛe. Ergo ſtudioſe conſeruandū eſt tem
pus. Unde Bern̄. Omne tempus nobis im-
penſum a nobis exigetur:qualiter expēſum
Unde in his punctis iam dictis debem⁹ imi
tari beatam virginem mariam. Unde Pꝛo-
uer.viij. Beati qui cuſtodiunt vias tuas.
M Quantum ad tertium nota exemplū
in quo cognoſcere poteris ꝙ eſt vtile et ſalu
bꝛe beatā virginem mariā in neceſſitatibus
inuocare. Unde legitur in libꝛo de miraculiſ
beate virginis marie. ꝙ quedam matrona
beate virgini deuota ꝓpꝛias pꝛoles infoꝛmā
do ad ſimilia edocuit:vt ipām in ſuis neceſ-
ſitatib⁹ inuocarent deuote dicēdo Aue ma-
ria ꝛc̄. Que filiam diſſolutam ꝛ vagabundā
ꝛ ſaltatricē ꝛ claſſatricem habuit. Quā ipſa
mater pluries coꝛrexit:ſed parum in ea ꝓfe-
cit,quia pater dilexit eam pꝛe ceteris pueris

ſuis:eō ꝙ pulchra ⁊ mundana eſſet: ⁊ emit
ei pulchras ⁊ pōpoſas veſtes. Que ī vna die
dñica corizando fatigata iuit ad quoddam
pomerium ſedens ſub vna arbore volens re
focillari. Cui diabolus immediate affuit di
cens. Surge veni mecum. Cui illa. Quiſnaz
es tu. Et ille. Ego ſum diabolus cuius ꝓpo-
ſitū conaris adimplere. arma ⁊ rete noſtruz
ad animas capiendas. Unde modo recipies
penas non ſolum pro tuis peccatis: ſed etiā
pro peccatis omnium quos per ornatū cor-
poris tui ad malas concupiſcentias induxi-
ſti. Et diabolus ſtatim violenter nitebatur
eam rapere. Et illa clamauit dicens. Uirgo
maria adiuua me: ſicut mater in puericia eā
edocuit. Et ſtatim dixit clara voce. Aue ma-
ria gratia plena ⁊c̄. Reſpondit diabolus di-
cens. Maledicta ſit que te hanc orationem
docuit quam ſi non dixiſſes iuſto dei iudicio
ad infernu incendium te traxiſſem: vbi tu cū
tuis equalibus penam condignam pro om-
nibus quos ad peccandum traxiſti inueniſ-
ſes. Que poſtmodum nunꝗ̄ amplius chori
zauit: ⁊ veſtes pompoſas depoſuit: ⁊ vitam
⁊ mores humiliter emendauit: ⁊ beate virgi
ni amplius vſq̄ ad mortem ſeruiuit. Et ſic
vitam ſuam in bono finiuit.

¶ Cōmunis ſermo de beata virgine.
Sermo. clxiij.

Ego mater pulchre dilectionis ⁊ timoris ⁊ agnitionis ⁊
ſancte ſpei. Eccl. xxiiij. Sciendū
ꝙ nemo pōt digne laudare bea-
tam virginem Mariam: niſi ipſum dignuz
faciat ille qui habitauit in vtero eius. Quis
enim laudare poterit ſufficiēter eaz que eter
num protulit verbum. que ſuum genuit crea
torem. Que nobis dedit mediatorem dei et
hominum. Que nobis cibum attulit angelo
rum. Unde dicit Petrus damianus. Quali-
ter eā laudare poterit mortalis hominis ver
bum: que de ſe protulit verbum quod manet
in eternum. Que lingua in eius laude inue-
nitur ydonea que illum genuit quem om̄ia
benedicunt. cui ⁊ cum tremore ſeruiunt ele-
menta. Unde etiaz Damaſcenus. Licet mil-
le ora: mille lingue voci ferentur nec ſuffice-
rent: ſed nec ſi omnes lingue hominum con-
uenirent eam mirificis poſſent efferre preco
nijs. Omnis enim preconij excedit magnitu
dinem: ⁊ omne eloquiuz ad eius excellentiā
inſufficiens inuenitur. Unde etiam Bernar
dus. Utinā mihi tot eſſent lingue quot ſunt
ſtelle celi: ⁊ omnes illas poſſem cōuertere in
laudem genitricis dei nec ſic ſatiarer. Et ſi
nullus humanus ſermo in eius laude inue-
nitur ydoneus: non tamē propter hoc ab ei⁹
laude ceſſare debemus: ſed quod poſſumus
faciamus. Nam ipſa eſt mater pulchre dile-
ctionis ⁊ timoris ⁊c̄. Ex quo hodie feſtum.
N. beate Marie celebramus que eſt non ſo-
lum mater chriſti: ſed etiam mater omnium
hominum ⁊ domina angelorum: tunc in pre
ſenti ſermōe quattuor de beata virgine ſunt
dicēda. Primo per que facta ſit mater domi
ni. Secundo per que facta ſit domina ange-
lorum. Tertio per que facta ſit mater omniū
hominū. Quarto dicenda ſunt aliqua exem-
pla de beata virgine: in quib⁹ cognoſcere po
terimus bonitatē ⁊ pietatē virginis marie.
N Quantum ad primuz ſciendum ꝙ tria
fecerunt beatam virginem mariam matrem
domini. Primum eſt eius caſtitas: quia ipā
eſt ſpeculum virginum. Hoc patet. quia ipſa
habuit triplicem virginitatem. Primo inte-
grā: qr in corpore ⁊ in aīa. i. Theſſa. v. Inte-
ger ſpiritus veſter ⁊ anima ⁊ corpus ſine q-
rela in aduentu dñi noſtri ieſu chriſti ſerue-
tur. Sunt enim quidam qui non habent in-
tegritatem corporis: ſicut fuit maria magda
lena: ⁊ heu iam plures ſunt in mundo. Unde
Hierony. Qui īmundiciam luxurie perfecte
continētie ſubijcit ſanctior dauid exiſtit: for
tior ſanſone. Nam nihil vilius eſt ꝙ̄ a carne
vinci: nihil glorioſius ꝙ carnē vincere. Alij
ſunt qui habent integritatem corporis: ſed
non anime: qr per malam concupiſcentiam
⁊ conſenſuz aīam maculant. Unde Mat. v.
Qui viderit mulierem ad concupiſcendum
eam iam mechatus eſt eaz in corde ſuo. Sic
intelligitur ď tactu illicito ⁊ locutiōe ⁊ corpo
ris ornatu ⁊c̄. Unde Hiero. Nam mille ſunt
virgines carne: ſed non ſpiritu: quorum cor-
pus eſt integrum: ſed anima eſt corrupta. vn
de Iſido. de ſum. bono. Uirgo carne ⁊ nō mē
te nullum premium habet in repromiſſione
Alij ſunt qui non habent integritatem ſpiri
tus: qui per mortale peccatum ſpiritum ſuū
a ſponſo ſuo diuidunt: ⁊ ſic adulterium ſpiri
tuale cōmittunt. Beata autem virgo habuit
integritatez in corpore: quia ſemper corpus
ſuum illibatum ſeruauit. Et in anima. quia
omnem prauum motum ⁊ concupiſcentiam
penitus reſecauit. Et in ſpiritu: quia nunꝗ̄
per aliqđ peccatū a deo diuiſa fuit. Cāt. iiij.

Tota pulchra es amica mea ⁊c̄. Secundo ha
buit virginitatem exēplarē: qr ei⁹ v̄ginitas
oībus v̄ginib⁹ fuit in exemplū. Ideo ſignata
eſt per amigdalū que inter ceteras arbores
prio flores producit. Sic et beata virgo ꝑmo
inter mulieres votū virginitatis emiſit. ps.
Adducentur regi virgines poſt eam ⁊c̄. Naz
ante ipſam virginitas non videbatur eē ma
gni meriti vel honoris: poſtmodum autem
facta eſt magni meriti. Quia debetur ei fru-
ctus centeſimus cum coniugatis corruptis
datur triceſimus: et viduis ſexageſimus. Et
etiam v̄ginitas facta eſt magni honoris: qa
ipſam honorauit xp̄s qn̄ nō de cōiugata cor
rupta ſed de v̄gine naſci voluit. Ipām etiaz
virginitatem honorant angeli: vt ptz in ſan
ctis virginibus. ſ. in agnete: cui angeli veſtē
preparauerunt: et eius nuditatem texerunt.
In cecilia cui angelus coronas de paradiſo
attulit. Et in beata barbara: cui angelus ſto
lam candidā deportauit: qua nudatum cor-
pus eius texit. Et in beata katherina: quam
angeli proprijs manibus ſepelierunt in mō-
te ſynai. Item oēs hoīes exemplo chriſti et
angelorum honorare debent virgines. Unđ
Damaſce. li. iiij. A nuptijs abſtinentia ange-
lorū eſt imitatio. quanto itaq̄ eſt angelus
homine ſuperior: tanto virginitas nuptijs ē
honorabilior. Quis enim hominū eſt taz ſto
lidus ꝙ non amet et honoret virginitatem.
quam etiam dyabolus honorat. Unde Tho
bie. iij. legitur ꝙ demon aſmodeus virgini-
tatem Sare a ſeptem corruptoribus libera-
uit: quos ſingulatim occidit ꝙ̄cito vnuſquiſ
q̄ ipſorum ad virginem introiuit. Item ptz
hoc in beata agnete: cuius virginitatis inſi-
diatorem ſcilicet prefecti filium dyabol⁹ ſuf
focauit. Dyabolus ergo velit nolit honorat
virgines: ſicut victus victrices: et tanꝗ̄ āge
lorum ſorores: et tanꝗ̄ xp̄i ſponſas. Unde
Bernardus. Fulgida virginitas eſt gemma
virtutum: germana angelorum: lampas ec-
cleſiarum: lux animarum. ipſa calcat libidi-
nem: vincit dyabolum: contemnit ſeculū de
primit omne periculum. Tertio beata virgo
Maria habuit virginitatem tranſfuſam qr
in alios caſtitatem tranſfudit. Licet em̄ pul
cherrima fuit: tamen a nullo concupiſci po-
tuit. Et talem virginitatem ſancta Kathe-
rina non habuit ꝙuis virgo eſſet mente et
corpore: tamen Maxentius eaz concupiuit.
Similiter et beata margareta quam Olibri
us concupiuit. Et beata agnes: quam prefe-
cti filius adamauit: ⁊ ſic de alijs. O Sz
diceres vnde accidit ꝙ nullus inſpicientiuz
mariam concupiſcere potuit. Reſpondetꝙ
hoc accidit principaliter tribus rationibus.
Prima ratio: quia taliter ſe habuit in omni-
bus verbis et factis et moribus ꝙ nulli da-
bat occaſionem peccandi: ſed mouebatur cor
cuiuſlibet ipſam intuentis ad deuotionem.
Secunda ratio eſt propter luminis clarita-
tem que de eius facie exibat: que homines ī
admirationem inducebat: et ad deum laudā
dum de tam nobili creatura. Tertia ratio eſt
quia deus occultabat in ea que poterant eē
incitamenta ad libidinem ⁊ dedit illam gra
tiam omnibus eam intuentibus vt non in-
ordinate mouerentur erga eam ad malū ſed
ſolum ad bonum. P Secundum quod
beatam mariam virginem fecit eſſe matrem
chriſti eſt humilitas: vt ipſa fatetur per ſe.
Luce. i. Reſpexit humilitatem ancille ſue.
Bernardus. Audeo dicere ꝙ nec marie virgi
nitas ſine hūilitate placuiſſet. ꝓpter qđ cuz
per gabrielē dei filius ex ea incarnandus nū
ciaretur: omnium virtutum oblita ⁊ ſola hu
militate gloriatur dicens. Quia reſpexit hu-
militatem ancille ſue ⁊c̄. Unde etiam Augu
ſtinus. Si audeo dicere tunc marie non tan
tum profuit ſua virginitas: ꝗ̄tuz ei⁹ humili
tas. Per eius humilitatem deus eſt incarna
tus peccator liberatus: damnatus ſaluatus
exul reductus: mortuus reſuſcitatus. Un̄ ſci
endum ꝙ beata v̄go maria poſt xp̄m humil
lima fuit inter omnes hoīes et ſanctos qui
hic in mundo vixerunt. Nam ipſius mirāda
humilitas apparet in hoc ꝙ licet ſanctior ſit
omnibus in celo et in terra: tamen nunꝗ̄ le
gitur de ea in euangelio ꝙ aliquod miracu-
lum attemptauerit facere in preſenti vita.
De ſancto petro legitur Actuuz. v. ꝙ vmbra
illius ſanauit infirmos. Similiter ď ſancto
Iohanne euangeliſta qui tunicam ſuam fe-
cit ponere ſuper mortuos qui occiſi fuerunt
cum veneno et reuixerunt. Similiter ⁊ beat⁹
andreas q̄ ſuſcitauit q̄draginta mortuos q̄
in aqua interierunt: ⁊ ſic de alijs ſctīs. ꝗ̄uis
em̄ btā virgo maria magnā cōpaſſionez ha-
buit cū tribulatis: q̄ fuit cauſa incitans eam
ad miracula faciēdū: tñ hūilitas adeo cor ip
ſius occupabat ꝙ ꝓpter hūilitatē attempta
re non preſumpſit. Unde Bern̄. Merito fa-
cta ē nouiſſima prima: que cum eſſet prima
omnium ſe nouiſſimam faciebat. Sed que-
ritur cur beata virgo Maria debuit eſſe tam

humilis. Reſpondet ꝙ propter tria. Primo
ideo quia debuit illum recipere totaliter in
ſe qui eſt ſuper omnes. ideo humiliari debu
it infra omnes. Secundo quia debuit ſuper
omnes ſanctos et ſuper omnes choros an⸗
gelorum exaltari tanꝗ regina celi et domi⸗
na angeloꝝ. ideo debuit eſſe humillima. vñ
Bernardus. Nunꝗ̄ ſuper choros angeloruꝫ
ſublimata aſcendiſſes: niſi prius inter omẽs
homines ſublimata deſcendiſſes. vnde Am
broſi. ſuper Beati immaculati. Quãto enim
quis eſt abiectior in hoc ſeculo: tanto magis
exaltabitur in futuro. Tertio quia ſicut ꝑ ſu⸗
perbiam Eue mors intrauit in hunc mũdũ.
Sic econuerſo: vita per humilitatem Ma⸗
rie reddita eſt huic mundo. Et quia contra⸗
ria contrarijs curãtur. ideo ſicut Eua per ſu⸗
perbiam voluit ſe aſſimilare altiſſimo deo q̇
eſt ſuper omnes. Sic Maria econuerſo de⸗
buit ſe humillimam exhibere: vt nobis mor
tem auferret et vitam donaret. Unde canit
de ea. Mortem quam femina intulit: femia
fugauit. Tertium quod fecit eam matrẽ do⸗
mini eſt firmitas fidei. Nam ipſa beata vir⸗
go Maria commendata eſt propter fidem.
Luce. i. Beata que credidiſti: quoniam perfi
cientur in te: ea que dicta ſunt tibi a domi⸗
no. Ubi elizabeth mater Johannis baptiſte
fidei attribuit ꝙ beata virgo Maria chriſtũ
cõcipere meruit. Unde Auguſtinus in libro
de virginibus. Beatior fuit Maria percipi⸗
endo fidem: ꝙ̄ carnem chriſti. Nihil em̄ ma⸗
rie materna propinquitas profuiſſet: niſi eũ
felicius corde ꝙ̄ carne geſtaſſet. Pro quo ſci
endum ꝙ beata virgo Maria habuit fidem
firmaꝫ: quod patuit in paſſione chriſti. quia
ceteris apoſtolis a fide cadentibus ip̄a in fi
de firma permanſit. Q Quantum ad ſe
cundum ſciendum ꝙ tria fecerunt beatã vir
ginem Mariam dominam angelorum. Pri
mum eſt puritas mentis et corporis. Unde
Ambroſius. Uirgo erat non ſolum corpore:
ſed et mente. Pro quo ſciendum ꝙ puritas
marie non ſolum precellit puritatem omni⸗
um hominum: ſed etiam puritatem omniuꝫ
angelorum. Unde Anſelmus. Decebat qui⸗
dem vt virgo beata ea puritate niteret qua
ſub deo maior nequit intelligi. Sꝫ queritur
quare beata virgo Maria debuit eẽ tam pu
ra. Reſpõdetur ꝙ propter tria. Primo ideo
quia per puritatem venit homo ad ſimilitu⸗
dinẽ dei. Sed Maria debuit aſſimilari deo
et in ſe recipere ſpeculum ſine macula, ſcili⸗
cet filium dei. igitur debuit eſſe puriſſima.
Secundo quia illud opus. ſcilicet incarnati
onis debuit eẽ totaliter a ſpiritu ſancto: ſm
ꝙ dixit angelus ad Mariam. Luce. i. Spiri
tuſſanctus ſuperueniet in te et virtus altiſſi
mi obumbrabit ⁊c̄. Quanto quis eſt purior
tanto libentius et efficacius ſpirituſſanctus
operatur in eo. igitur debuit eſſe puriſſima.
Tertio quia ieſus chriſtus filius dei venit
nos per eam reducere ad ſtatum immortali⸗
tatis. ſcilicet angelice puritatis: vbi non nu
bent neqꝫ nubentur: ſed erũt ſicut angeli dei
igitur ⁊c̄. Secundum quod fecit eam domi⸗
nam angelorum fuit ipſius conſtantia et fir
mitas voluntatis. Sicut enim angeli ſemꝑ
faciunt voluntatem dei: ſic ⁊ ipſa facit. Et ſi
cut angeli nunꝗ̄ ceciderunt nec vnꝗ̄ pecca⸗
uerunt: ſic et ipſa nunꝗ̄ peccauit. Pro quo
ſciendum ꝙ beata virgo peccare non potuit
nec per infirmitatem: nec per ignorantiam:
nec per maliciaꝫ. Omnis enim caſus in pec
catum fit aliquo iſtorum trium modorũ. Et
iſti tres modi peccandi inter apoſtolos inuẽ
ti fuerunt. Petrus nanqꝫ peccauit per infir⸗
mitatẽ humanã. quando ſcilicet timore mor
tis chriſtum ter negauit. Paulus per ignorã
tiam. Unde. i. Thimothe. i. Ignorãs feci in
incredulitate mea. Judas autem per malici
am affectatam peccauit. quia chriſtus ſibi ꝑ
dixit ꝙ male faceret quando dixit. Ue homi
ni illi per quem filius hominis tradetur. vt
ſic eum a peruerſa voluntate retraheret. Sꝫ
ipſe infelix iudas non acquieuit: ſed chriſtũ
ex certa malicia tradidit. Sed beata virgo
Maria cadere non potuit per infirmitatem
quia omnipotentia patris confortata fuit.
Nec per ignorantiam: quia ſapientia filij il
luminata fuit. Nec per maliciã. quia bonita
te ſpirituſſancti repleta fuit. R Tertiũ
qḋ fecit eam dominã angeloruꝫ eſt feruens
charitas. Angeli em̄ ſꝑ feruẽt ĩ charitate dei
Sic ⁊ ip̄a btã virgo maria inqꝫtuꝫ poſſibile
eſt filiũ ſuũ ſuꝑ oĩa dilexit. Et in ſignuꝫ hu⁹
ip̄a ſtabat iuxta crucẽ ceteris apoſtolis fugi⸗
entib⁹. vñ Can̄. viij. Fortis eſt vt mors dile⸗
ctio. Uñ ip̄a dr̄ mat̄ pulchre dilectionis. Nã
ipſa duplicẽ dilectionẽ habuit. ſcilꝫ quo ad
filiuꝫ et quo ad nos. Ideo in corde virginis
marie tempore paſſionis xp̄i magna pugna
fuit. Pugnabant em̄ ad inuicem in corde ip
ſius duo amores: et duo dolores. Duo amo⸗
res erant amor filij: et amor generis huma⸗
ni. Amor filij nolebat ip̄m pati. Amor vero

humani generis volebat ipſum mori. Et ſic
int̄ iſtos duos amores magna pugna erat.
Similiter in corde marie duo dolores erant
ſcilicet dolor quẽ habitura erat de morte fi⸗
lij. ⁊ ideo nolebat ipſum pati. et dolor quem
hẽbat de perditione generis humani. iḋ vo⸗
lebat ipſum mori. Et ſic int̄ iſtos duos amo
res ⁊ duos dolores magna pugna erat. Naꝫ
primus amor retraxit eam ne filius patere⸗
tur. ſed ſecundus amor quem habuit ad nos
incitauit eam vt filius moreretur. Et ſecũd⁹
amor ſuperauit primũ. quia potius voluit fi
lium pati: ꝙ̄ humanũ genus perire. Immo
ſi paſſio filij ſufficiens non fuiſſet: ipſa cum
filio pro nobis crucẽ aſcẽdiſſet. S Quã
tum ad tertium ſciendum ꝙ tria fecerũt bea
tam virginem mariam matrẽ noſtram. Pri
mum eſt magnitudo miſericordie eius. Naꝫ
miſericordia ipſius ceteris miſericordijs eſt
communior et copioſior. Unde Bernardus.
Uirgo beata copioſiſſima charitate ſapienti
bus et inſipientibus debitricem ſe fecit. ⁊ oĩ
bus veniam petẽtibus miſericordie ſinũ a⸗
perit. reis obtinet veniam. egris medelã. pu⸗
ſillis corde robur. afflictis conſolationẽ. pe⸗
riclitantibus adiutorium et liberationem.
Secundum quod fecit eam matrem noſtrã
eſt gratie plenitudo. Nam ipſa ſtetit in altiſ
ſimo gradu gratiarum. Altiſſimuꝫ autem in
gratijs eſt habere omnem gratiam quã glo⸗
riatur ſe habere. Eccleſiaſti. xxiiij. In me om
nis gratia. Unde Bernardus. Maria ãte cõ
ceptionem plena gratia ab angelo nũciatur
vt quia dudum ſibi plena nobis fieret ſuper
plena. Si enim vaſi pleno aliquod corpus ĩ⸗
mittitur: quantum illud magnum eſt quod
immittitur: tantum neceſſe eſt effluere de ſu
perpleno: et in eam iam dudum plenam de⁹
eternus dei filius in conceptione in vterum
eius immittit̄: ideo neceſſe eſt vt ſemꝑ afflu⸗
at in eternum. Unde ipſa dicit. Tranſite ad
me omnes qui concupiſcitis me: et a genera
tionibus meis implemini. Et in ſignum hu⸗
ius tunc beata virgo comparatur colo. quia
ſicut colum eſt medium inter caput ⁊ corp⁹:
ſic et ipſa eſt mediatrix inter nos et deum.
Item propter eminentiam et dignitatẽ. q̇a
ſicut poſt caput colum eminet omnib⁹ mẽ⸗
bris ſic et ipſa poſt chriſtum eminet omnib⁹
ſanctis. Item propter adminiſtrationẽ. Si
cut em̄ a capite mediante colo deſcendunt
omnia nutrimenta corporis: ſic a chriſto per
beatam virginem in nos veniunt oĩa do⸗
na et beneficia que deus nobis confert. Naꝫ
ipſa eſt diſpenſatrix gratiarum et beneficio⸗
rum dei. Unde Auguſtinus. Maria homini
bus multum tenetur: quia per eos habet q̇c⸗
quid habet. quia ſi nos peccatores non fuiſ⸗
ſemus chriſtus de ea carnem non ſuſcepiſſꝫ.
Nos igitur ſibi tenemur: quia ſumus per ip⸗
ſam deo reconciliati. et ipſa nobis tenetur:
quia mater noſtra et mater dei eſt effecta.
Unde etiam Bernardus. Intuemini quãto
deuotionis affectu a nobis eam voluerit ho
norari: qui totius boni plenitudinem poſuit
in mariam vt proinde ſi quid ſpei in nobis:
ſi quid gratie: ſi quid ſalutis ab ea nouerim⁹
redundare. Tertium quod fecit mariam ma⸗
trem noſtram eſt noſtra miſeria et indigen⸗
tia ⁊ ipſius potentia. Eſt enim magna in po
teſtate ſuper omẽs creaturas. ergo nobis da
ta eſt in adiutorium ⁊ in aduocatam noſtrã
apud filium ſuum. T Pro quo ſciendũ
ꝙ beata virgo maria aduocat pro nobis tri⸗
pliciter. Primo ſanctitatis merito. Si enim
merita aliorum ſanctorum pro nobis ad de⸗
um intercedunt: multo fortius marie meri⸗
ta que plenitudinem poſſidet meritoꝝ. Iteꝫ
ſi deus vult miſereri alicui homini propt̄ me
rita alicuius ſancti: quid tunc faciet propter
merita ſanctiſſime ſue matris. Secundo ad
uocat pro nobis ardenti deſiderio. Deſideria
enim ſanctoruꝫ ſunt interceſſiones ꝓ nobis
apud deum. Unde ipſa dicit. Canti. i. Dũ eẽt
rex in accubitu ſuo nardus mea dedit odorẽ
ſuauitatis. Nardus eſt quedam herba cali⸗
da: et ſignificat eius deſideria inflammata q̄
ad deum aſcendunt: et gratũ odorẽ ſibi faci⸗
unt. Tertio aduocat pietatis ſigno. Legitur
enim in hyſtoria ſcholaſtica ꝙ ãtipater ydu
meus apud imperatorem falſe accuſat⁹ eſt.
At ille eiectis veſtibus cicatrices vulnerum
oſtẽdit que pro imperatore pertulerat dicẽs
Ego me imperator nolo excuſare coram te: ſꝫ
illa vulnera que ſuſtinui pro te teſtimoniuꝫ
perhibent de me vtrum ego diligo te. Quod
videns imperator eum ad gratiam ſuam re
cepit. Iſtum modum aduocandi habet ipſe
xp̄s ⁊ mater eius apud deum patrem. Unde
etiam Bern̄. O homo ſecurum acceſſum ha⸗
bes ad deum: vbi mater ante filium ⁊ filius
ante patrem ⁊c̄. Pro quo ſciendum ꝙ beata
virgo maria tantã confidentiã habet de om
ni re quã petit ꝙ etiam ſe exaudiri non dubi
tat. Unde dicit Aug. ſuper Iob. ꝙ qñ in nu⸗
ptijs dixit Uinũ non habent. Et xp̄us r̄ndit,

Quid mihi ⁊ tibi ē mulier: nondū venit ho⸗
ra mea. Non propter hoc dubitauit ſe exau⸗
diri: ſed confidenter ait miniſtris. quodcūqꝫ
dixerit vobis facite. Ac ſi diceret vt ait Au⸗
guſtinꝰ. Licet negare videat̃ qḋ peto: tamen
finaliter filiꝰ nō patietur corā tot hoibꝰ aſtā
tibus me cōfundi: vt in mea petitione eru⸗
beſcentiā habeā. Firmit̃ nāqꝫ credendū ē ꝙ
quicquid petierit mater a filio ſuo: hoc ſibi
reſpondeat qḋ Salomon reſpōdit matri ſue
dicēs. Pete a me mater quod vis: neqꝫ enim
phas eſt vt auertā faciē meā a te. C Un
de ſciendū ꝙ poſt xp̄m ad nullū ſanctoꝝ tā⸗
tam confidentiam habere debemus ſicut ad
beatā virginē mariā q̄ eſt mater omniū no⸗
ſtrum. vñ Fulbertꝰ. Conſtat ꝙ maria iuſtis
et peccatoribꝰ fideliter inuocātibꝰ preſto eſt
et nunꝙ̄ eis opitulari deſiſtit. Chriſoſtomꝰ.
O dulcis virgo: non eſt phas te poſſe illum
deſerere q̄ ſuā ſpem fiducialiter in te ponit
Unde etiā Bern. Ille ſolus a laude virginis
marie taceat: qui eā ſemel inuocatā in ſuis
neceſſitatibus eius auxiliū ſibi ſenſerit defu
iſſe. X Quantum ad quartum nota exē
plum in quo cognoſcere poteris fidelitatem
⁊ bonitatē virginis marie. Uñ ſcribit Uincē
tius in ſpeculo hyſtoriali ꝙ duo nobiles. ſ.
vir et vxor erant rome carētes prole. Qui tā
dem ieiunijs: orationibus: et elemoſinis a
deo prolē obtinuerunt: caſtā vitā deinceps
ducentes. Uir poſt pauca ꝑegrinat̃ ⁊ morit̃
in peregrinatione. Mulier delicate nutrit i
fantem noctibus ſingulis a puericia locans
eū ſecum in lectū. Qui virili etate ſucceden⸗
te matrem ꝓpriā impregnauit. Que tamen
a ieiunijs: orationibus: ⁊ bonis operibꝰ non
deſiſtebat. Et occultabat ſe ne quis eam im⸗
pregnatam cognoſceret. Adeſt dies partus.
Que cum dolore occulte peperit: ⁊ pre confu
ſione humana infantem ſtrangulauit, ⁊ eum
in cloacā proiecit. Quā cum dyabolꝰ in anīa
ſic captiuā teneret nitebatur eā confundere.
Unde ſpeciem clerici aſſumens romā intrat
dicens ſe notariū in ſcripturis valde illumi
natū fore. Scire ſe etiam furta inuenire ⁊ a⸗
lia occulta cognoſcere. Et hec omīa factis ꝓ
bauit. Nā dyabolus preterita bene cognoſcit
Captaqꝫ oportunitate coram imperatore et
ſenatu: mirabile inquit eſt ꝙ roma tota nō
eſt diu conſumpta ꝓpter deteſtabile facinꝰ
in ea perpetratū. Stupent omnes. Dyabolꝰ
factum narrat: et mulierē ex noīe deſignat.
At illi. Falſum dicis. Hec eſt enī mulier bo
ni teſtimonij et laudabilis vite et ſpeculum
virtutum. At ille. Sciebam ꝙ non crederetꝭ
mihi. Uocetur illa et examinetur: ſi confeſſa
et conuicta fuerit comburatur. Si non ego
comburar. Uocatur femina ad palaciū om⸗
nes aſſurgunt. ponitur in throno iuxta im⸗
peratorem: qui indicat eis de factis ⁊ dictis
noui prophete: ⁊ ꝙ eam accuſaret in quibuſ
dam q̄ incredibilia viderētur. Jubetur vt ſe
expurget vel fateatur. At illa ait. Salomon
docet omnia debere fieri cum conſilio: idō in⸗
ducias peto vt pro me reſponſalem qꝛ muli⸗
er ſum: procurem. dantur inducie. Papam li
num tunc preſidē adijt. lachrymis veniā pe⸗
tijt. confeſſionē cū amaritudine fecit. petēs
ſibi penitentiam quātūcūqꝫ vellet iniungi vt
tantum in anima non periret. Papa conſola
tur flentem: proponens ei negationem petri
petrī magdalene. et lachrymis vtriſqꝫ dimiſ
ſum monet ne deſperet: ſꝫ beatā virginē adiu
tricem inuocet: dās ſpem ꝙ ꝑ eam modis oī
bus liberaretur. Sed qꝛ breue tp̄s habet̃ dic
vnum Pater noſter pro omnibus peccat̃ tu⸗
is. Confortatur mulier. inuocat virginē ma⸗
riam. Die ſtatuta intrat conſiſtoriū. Aſſunt
principes cum imperatore. Mulier in me⸗
dio locatur. notarius vocatur vt accuſet reā.
Jntuituſqꝫ eā non cognoſcit: dicens nō eſſe
illam inceſtuoſam. Et imperator. Utiqꝫ illa
eſt quā ante accuſaſti. Reſpondit notarius.
Ego nullū malū cognoſco in ea. Quomodo
auderem malum loqui de ea cum video ma⸗
trem dei circa eam ſtantem: et illam protegē
tem. Ad hanc vocem omnes ſtupent: et ſe ſi
gno crucis ſignāt: et ſtatim dyabolus diſpa⸗
ruit. Femina honoratur ab imperatore ⁊ ab
omnibꝰ principibus. Et deo et glorioſe matri
ſue oēs gratias et laudes referunt qui ſic ſal
uat ſperantes in ſe.

¶ Qḋ dies ſabbati dedicata eſt marie vir
gini. Sermo. clxiiij.

n Otandum ꝙ ſicut dies
dominica dedicata eſt reſurrectō
ni: et ſexta feria paſſioni ſic dies
ſabbati dedicata eſt glorioſe vir⸗
gini marie. ⁊ hoc multiplici rōne. A Pri
ma eſt qꝛ paſſio ſanctoꝝ conſueuit in aliquo
die celebrari. Beata aūt virgo et ſi non ē paſ
ſa martyrio carnis: paſſa tamen fuit marty⸗
rio mentis. Juxta illud Luce. ij. Tuam ipſiꝰ
animam pertranſibit gladius. ſupple dolo⸗
ris. Et iſtud martyrium fuit in ea continuu

tum in tota feria ſexta: ⁊ in ſabbato ſequen⸗
ti. Sexta autem feria dedicata eſt martyrio
filij. ⁊ ideo ſequens ſabbatū dedicari debuit
martyrio matris. Secunda ratio: quia ſicut
in die ſabbati deus requieuit ab omni opere
ſuo: ſic chriſtus intrans marie vterū requie
uit ⁊ venit in eius ventrem ⁊ mentē. Jn nul
lo enī ſancto ſpiritusſanctus plene requiem
habuit: niſi in chriſto ⁊ virgine maria: qꝛ in
alijs ſanctis habuit aliquid repugnās ſaltē
peccatum veniale. Jn xp̄o autem et virgine
maria nihil repugnans inuenit: ⁊ ideo perfe
cte ibi requieuit. Tertia ratio eſt: qꝛ deus di⸗
em ſabbati benedixit. Sic beata virgo ab oī
bus fuit benedicta. Nam pater elegit eam i
filiam: ⁊ filius in matrē: ⁊ ſpūſſanctꝰ in ſpō
ſam. Et ab angelo eſt benedicta qui eam ſa⸗
lutauit: ⁊ a toto mundo qui eam veneratur
⁊ laudat. Quarta ratio ē. qꝛ ſabbatū eſt me⸗
dium inter diē gaudioſum. ſ. diem domini⸗
cum ⁊ penoſum: ſcꝫ ſextam feriam. Sic ipſa
eſt mediatrix inter deum ⁊ hominē. Quinta
ratio eſt. quia in die ſabbati tota fides perijt
⁊ in ſola virgine remanſit: ⁊ ideo ſibi hec di⸗
es merito dedicata fuit.

ſ Equūtur exēpla de bea
ta virgine. B Nota exēplū
quomodo beata virgo maria iu⸗
uat hoīem in vita. Legitur ī dia⸗
logo Ceſarij ꝙ fuit iuuenis quidam cui pa⸗
ter moriens multas diuitias dimiſerat: qui
intantum ſtudebat torneamentis ⁊ vanita⸗
tibus huius mūdi in veſtibus ⁊ in equis ꝙ
omnia bona ſua effudiſſet: ⁊ cuidam militi
iuxta ſe moranti multa vendidiſſet: ⁊ loco pi
gnorum expoſuiſſet. Ille tandem voluit re⸗
cedere de terra ſua. Sed quidā villicus ſuus
videns eum triſtem ait. Domine quare eſtis
triſtis. vultis diues fieri. Reſpondit. libēter
vellem ſi cū deo poſſem habere diuitias. Re
ſpondit villicus. Sequimini me ⁊ bene erit
vobis. Et ſtatim dominus ſecutus eſt ſuum
villicū. Qui duxit eū ꝑ quoddā nemus in lo
cum paluſtrē vbi cepit loqui cū diabolo villi
cus. Territus dn̄s queſiuit ei cui loqueret̃.
Reſpōdit cū diabolo. Et iuuenis plus timu
it. Et ait villicus diabolo. Adduxi vobis ho⸗
minē nobilem ſupplicans vt eū antiquis di
uitijs reſtituatis. Cui diabolꝰ. Si voluerit
mihi eſſe deuotus dabo ei diuitias et hono⸗
res ſuper oēs cognatos ⁊ vicinos ſuos. Re
ſpondit villicus. Libenter erit vobis obſeq̄o
ſus et fidelis ſi habuerit iſta. Cui diabolus.
Oportet eū abrenūciare altiſſimo. Quod cū
iuuenis rēnueret dicit villicus. Quid time⸗
tis proferre vnū verbū: dicite abrenūcio. Tā
dem iuuenis inductus ſuaſu villici abnega⸗
uit altiſſimū. Cui diabolus. Adhuc opus im
perfectū eſt: etiā abrenunciare debet matri
altiſſimi. Illa eſt enī que maxima dāna no⸗
bis infert. Quos enī filius per iuſticiā per⸗
dit: mater per miſericordiā ⁊ indulgentiam
adducit. Ad quod iuuenis multū expauit et
turbatus ſupra modū reſpondit. Hoc nūqꝫ
faciā. Quare inquit villicus feciſtis qḋ ma⸗
ius fuit. facite nunc qḋ minus eſt. Abnega⸗
ſtis creatorē abnegate nunc ⁊ creaturā. Et il
le. Nunqꝫ eā negabo etſi deberem perpetue
mendicare. Et ſic imperfecto opere redierūt.
Jn itinere autē venerunt ad quandā eccleſi⸗
am ſemiclauſam in quā iuuenis exiliens de
equo intrauit equū cōmittens villico: ⁊ an
te ortū aurore proſtrauit ſe ante altare bea
te virginis marie tenentis filium in vlnis: ⁊
cepit eā inuocare ex intimo corde. erat autē
ſuper altare ibidem ymago ipſius virginis
marie puerum ieſum in ſinu habens. Et ec⸗
ce meritis ipſius preclariſſime ſtelle maris
verus lucifer cepit oriri in corde ſupradicti
adoleſcentis. Tandē enim ei dominus pro⸗
pter honorē matris quā non negauerat do⸗
nare dignatus eſt contritionē: vt pre fletu ru
giret: et pre planctu eccleſiā clamoribus im⸗
pleret. Eadem hora superuenit miles ſupra
dictus qui bona ſua in vadio habebat. Et vi
dens oſtium eccleſie apertū putans ibi di⸗
uina celebrari ſolus intrauit. inueniensqꝫ co
ram altari iuuenem bene ſibi notum lachry
mantem: ⁊ putans ꝙ defleret ſuam pauper
tatem. retro quandam columnam receſſit la
tenter rei exitum expectans. Cūqꝫ inſtanter
inuocaret beatam virginem mariam iuue⸗
nis et non auderet inuocare deum altiſſimū
quem negauerat: vtroqꝫ audiente beate vir⸗
ginis ymago locuta eſt filio ſuo quem tene⸗
bat in vlnis in hec verba. Dulciſſime fili mi
miſerere huic homini. Puer vero matri ni⸗
hil reſpondit: et faciem ab ea auertit. Cūqꝫ
iterum rogaret filium pro homine: puer ver
tit matri dorſum dicens. Homo iſte me ne⸗
gauit: quid ei faciam. Poſt hec verba yma⸗
go beate Marie virginis ſurrexit. puerum
ieſum ſuper altare poſuit: eiuſqꝫ pedibus
prona ſe proſtrauit ⁊ ait, Rogo te fili mi vt

ꝓpter me dimittas peccatū. Mox infans
matrem eleuans rūdit illi. Mater nunꝙ̄ ti⸗
bi aliquid negare potui: ecce propter te totū
dimitto. Surgenſqꝫ iuuenis exiuit de eccle⸗
ſia: triſtis quidem de culpa: ſed hilaris de in
dulgentia. Exiuit quoqꝫ poſt eū ſupradictuſ
miles latenter: quaſi rem ignoraret queſiuit
quare tā humidos oculos haberet. Reſpon
dit: de vento eſt. Et ille domine non me la⸗
tet cauſa triſticie veſtre. Habeo vnicam fili⸗
am ſi vultis eam ducere in vxorē: omnia ve⸗
ſtra vobis cum illa reddam ⁊ reſtituam. In
ſuper ⁊ diuitiarum mearū heredem vos cō⸗
ſtituaꝫ. Ad hec iuuenis letus effectus reſpō
dit. Si hoc facere dignaremini plurimū mi⸗
hi placeret. Reuerſus itaqꝫ miles ad vxoreꝫ
ſuam rem ei per ordinem retulit. conſenſit il
la. Celebrantur nuptie. Iuueni ſub nomine
dotis omnia bona ſua reſtituuntur. Et iuue
nis iſte poſtmodū omnibus diebus vite ſue
regratiabatur beate marie virgini: ⁊ ei fide⸗
liter vſqꝫ ad mortem ſeruiuit: quia per eam
meruit remiſſionem peccatorum. Inſup eti⸗
am conſolationem temporalium bonorum.
aliud exm
C Item nota exemplum in quo cognoſce⸗
re poteris quomodo beata virgo maria ſub⸗
uenit hominibꝰ in morte. Quare merito ſabba
tis diebus glorioſa virgo a quolibet homīe
deuote eſt honoranda. Legitur in dyalogo
Ceſarij ꝙ in vicinia ciuitatis Tridentine ſil
ua eſt in qua latro nominatiſſimus verſaba
tur: a quo multi depredabātur. Et qui ſe de⸗
fendere voluerunt nec potuerunt occideban
tur. Hic cum die quadam monachum quen
dam ordinis predicatoruꝫ obuium haberet
ſperans ꝙ pecuniam haberet ⁊ portaret: ait
Niſi voluntarie me ſequaris occidā te. Quē
cum monachus ſequeretur ⁊ quereret in via
quis eſſet vel quid operis haberet: reſpōdit
Ego ſumꝰ ille famoſus latro nomē ſuū expri
mens. Cui cuꝫ monachus diceret. Iam inci⸗
pitis caneſcere ⁊ nō timetis periculū anime
veſtre. Reſpondit: non plus ꝙ̄ pecus. et ta⸗
cuit monachus. Veniens aūt in ſpeluncam
illius ait intra ſe. ſi poſſem hunc hoīem con
uertere: magnū ꝓſtarē deo obſequiū. Dixit⸗
qꝫ ad latronē. Si lꝫ mihi aliquid interroga⸗
re vos. Rūdit ille: licet. Monachus ſubiun
xit: qualis extitit vita veſtra a principio. Re
ſpondit ille: peſſima. Qū puer erā cū oībuſ
ſocijs meis ꝯtendebā. factus adoleſcens fur
tis operā dedi. deīde in virū proficiēs latro⸗
cinia exercui in quibꝰ adeo profeci: vt hodie
caput ⁊ magiſter ſimꝰ oīm latronū huiꝰ pro⸗
uincie. Ad quem monachus. Nunquid non
timetis penas eternas huiuſmodi operibuſ
preparatas. Dicēte illo. De anima mihi nul⸗
la queſtio eſt: quia perdita eſt. Monachus
reſpondit. Quid ſi poſſeꝫ vobis oſtendere vi
am ſalutis: velletis mihi acquieſcere an nō.
Ait latro: etiam conſentirem. Et ille. Ieiuna
te vnum diem in ebdomada in honore ſan⸗
cte dei genitricis: ⁊ nullū eodem die ledatis
⁊ ſciatis ꝓ certo ꝙ grām apud filiū eius ob
tinebitis. Reſpōdit latro. Hoc reuera faciaꝫ
⁊ etiam voueo ꝙ nihil eodem die comedaꝫ:
nullū depredabo: nullū ledā. Elegitqꝫ diem
ſabbati nihil in illo mali operās: immo plu
rimos de ſociorū manibus depredandos ſi⸗
ue occidendos ad honorem beate marie vir⸗
ginis eripuit. Eodē tempore tridentū ꝑ cir⸗
cuitum ab hoſtibus infeſtabatur ⁊ exeuntes
ſatellites ciuitatis cū hoſtes die ſabbati in⸗
ſequerentur iam dictū latronem inermem ꝓ
pter ſabbatum cum ceteris ceperunt: ⁊ cum
eſſet fortiſſimus non ſe defendebat. cum ca⸗
peretur non ſe excuſabat: nec loqui voluit in
terrogatus cum duceretur. Venientēſqꝫ in ciui
tatem mox vt cognitus eſt: patibulo adiudi
catus eſt. Nutu tamen vt creditur beate vir
ginis Marieꝰ ſuper pulchritudine corporis
eius iudices moti in hoc conuenerunt vt ꝑ⸗
uincia adiurata viueret. Quod cum ille ab⸗
nueret ⁊ diceret non faciam. Melius eſt eīn
vt hic peccata mea luam: ꝙ̄ in futuro. Re⸗
ſponderunt. Sine tamen vt decolleris. Non
curo inquit qualis ſit pena: dummodo occi⸗
dar. Et illi. Vis inquiunt vt tibi vocetur ſa⸗
cerdos. Reſpondit. Non eſt neceſſe. Omnes
enim chriſtiani eſtis omnibus vobis pecca⸗
ta mea que vnqꝫ in hac preſenti vita commi
ſi confiteor. Quod cum feciſſet cum magna
contritione: nihil vnꝙ̄ boni ſe feciſſe teſtaba
tur: preter illud ſcꝫ ieiunium quod a mona⸗
cho didicerat. Sicqꝫ ille extra ciuitatem du
ctus decollatus eſt. et in eodem loco ſepul⸗
tus. Nocte vero eadem vigiles portarum cir
ca eius tumuluꝫ luminaria celitus: ſcꝫ emiſ⸗
ſa viderunt. Quinqꝫ enim matrone cor⸗
pus eius effodientes et caput corpori ada⸗
ptantes poſuerunt in feretro mire texture
purpura ſuperpoſita. Ex quibus quattuor
ſingulas candelas ardentes in manibus ha
bentes: per quattuor partes feretrum tol
lentes. Quintaqꝫ clariſſima erat omnium
cum candela ſequente ad portam ciuitatis

vſqꝫ venerunt: corpus ibi deponentes. Cu⸗
ſtodes itaqꝫ iſta videntes timuerunt, putan
tes eſſe fantaſma. quibus vna illarum dice⸗
bat. Dicite epiſcopo veſtro vt capellanū meū
a vobis decollatuꝫ in tali loco eccleſie hono
rifice ⁊ reuerenter ſepeliat. Minas addens
ſi negligeret: et nominauit ſe eſſe Mariam.
Mane autē cuꝫ hec epiſcopo nunciata eēnt
epiſcopus cum clero ⁊ populo exiens purpu
ram depoſuit caput preciſum corpori vnitū
videns expauit: texturamqꝫ purpuream hu⸗
manum artificium excedentem admirās re⸗
latis credidit. Hominēqꝫ cuꝫ timore ⁊ hono
re maximo non vt latronē ſed vt chriſti mar
tyrem in loco deſignato ſepeliuit. Ab illo er
go tempore vſqꝫ hodie vix aliquis adultꝰ in⸗
uenitur in illa prouincia qui eius exēplo diē
ſabbati in honorem noſtre domine non ieiu
net. D Nota aliud exemplum de beata
virgine Maria in quo cognoſcere poteris q̄
modo ſubuenit homini quādoqꝫ etiam poſt
mortem. Fuit in britania iuuenis quidā no⸗
bilis: qui ꝙ̄uis ſeculo totus deditus: tamen
beate virgini fuit deuotus in hoc ꝙ ei ſingu
lis diebus quinquagenas ſalutationes per⸗
ſoluit. Qui infirmatus ad extrema perductꝰ
eſt. Cumqꝫ diu iacuiſſet mortuus reuixit. Et
mulieri aſſidenti ſibi clamans dixit. cito vo⸗
ca ſacerdotem. Sacerdote adueniente coraꝫ
omnibus confitebatur dicēs. Ego fui raptꝰ
ad tribunal xp̄i: et cū in tribus maxime accu
ſarer a demonibus: et ferri deberet ſentētia
contra me piiſſima mater xp̄i rogauit filiuꝫ
ſuū vt ad corpus redirem locum pn̄ie ſuſce⸗
pturus: quod et factum eſt. Unum de pecca⸗
tis erat ꝙ decimas ex agris meis ⁊ bonis ſa
cerdoti ſubtraxi. Secundum ꝙ piſces cū ſo⸗
cijs meis religioſis perſonis furatꝰ ſuſ. Ter⸗
tium ꝙ ſegetes pauperum cum canibus ve⸗
naticis conculcaueram. Ad hoc ruſtici ab eo
dāmum paſſi dixerunt. Cur debuiſtis domīe
pro his damnari: cum vobis hec puro corde
dimiſimus. At ille. Ueſtra remiſſio non ſuffi
cit mihi ad ſalutem. quia ditior eram ad ſol
uendum: ꝙ̄ vos ad relaxandum. Hec dicens
iuſſit dāna reſtitui: et ſic deceſſit. E Ali⸗
ud exemplum de beata virgine Maria in q̊
cognoſcere poteris quomodo peccatores et
mali homines conuertuntur: et boni erunt
per merita glorioſe virginis Marie. Fuit q̄
dam vir nobilis: ſed tyrannus totus erga ſu
os et alienos. Ita vt omnes de eo vindictaꝫ
peterent a deo. Et hūc contigit infirmari ad
mortē. Qui aduocans epiſcopum loci illius
pure confeſſus eſt. A quo petiuit vt ſibi ſani
tatem impetraret a deo. ꝓſtito tamen pri⸗
us iuramento ꝙ decetero neminem lederet
Quo cōualeſcente amplius indifferēter om
nes leſit. ita vt non ſolum ei ſed etiā epiſco⸗
po oēs maledicerēt. Poſt hec iterū infirma⸗
tus eſt: ⁊ oppreſſus igne ſacro ſicut prius: vt
oīa eius mēbra arderēt: ita vt de vita deſpe⸗
raret. Uocauit iterū epm̄ ꝓmittens ſatiſfa⸗
ctionē de iuramēto ſi ſuato: vt iterꝫ ꝓ eo ora
ret vt ſanus fieret: qui rēnuit recedens cū in
dignatione. Appropinquante aūt morte cla
mauit ⁊ reſpexit in celū ⁊ vidit in aere pen⸗
dentē filiū dei in cruce: ⁊ matrē ſuā ſibi aſtā
tem ⁊ orantem pro eo. At Ieſus ait. Mater
non poſſum facere. ecce eīn rurſum crucifixit
me. Et oſtēdit ei cicatrices ſangumeas. Qđ
videns peccator ingemuit exclamans voce
magna. O bone Ieſu ſi te crucifixi peccatis
meis. matrem tuā tamen ſemper honoraui.
Ieiunauerat enim omni ſabbato ad honorē
beate virginis marie. Cūqꝫ ſic clamaret au⸗
diuit vocem ieſu dicentem matri oranti. Ec
ce mater dedi eum tibi: ⁊ ſanatus ē. qui poſt
modū venditis omnibus bonis ſuis reſtitu
it ablata. ⁊ ingreſſus clauſtrum deo ſeruiuit
⁊ beate virgini marie vſqꝫ ad finē vite ſue.
F Aliud exemplū de quodam ruſtico qui
damnatus fuiſſet niſi beata virgo maria ſi⸗
bi ſubueniſſet. Erat vir quidam ſecularis ru
rali operi deditus: ⁊ alijs mundanis ſtudijſ
occupatus. Qui cum multis prauis actibus
eſſet intentus: etiam dum terram ſuā exara
ret quantū poterat terram vicinis ſuis ſub⸗
ripiebat ⁊ metas ſuas tranſgrediens iugeri
bus ſuis terrā alioꝝ furtim ſociabat. Hic tū
ſanctam dei genitricem mariam in mēte ha
bebat: ⁊ plerūqꝫ deuote eam ſalutabat. Iſte
ergo cum eſſet defunctus cōuenerunt demo
nes animam eius rapere confidētes. Affue⸗
runt etiam angeli qui cuꝫ proferrent pauca
ab eo facta bona: ceperunt demones contra
eum proferre innumerabilia mala. Cūqꝫ ob
hoc exultantes putarent ſe viciſſe: vnus illu
lit ex angelis ꝙ cum magna deuotione ſoli⸗
tus erat ſalutare dei genitricem virginē ma
riam. Hoc audientes ſpiritus maligni ⁊ im
mundi relicta hominis anima receſſerūt cō⸗
fuſi ab ea. Sicqꝫ aīa illa erepta ab aduerſa⸗
riorum poteſtate perpetuā damnationē eua
ſit. Largiente deo per merita glorioſe ſancte
dei genitricis virginis marie. Et poſtmodū

Exm de quo rustico q dam[n]at[us] fuisset nisi b[ea]ta v[ir]go p[ro] eo rogasset

omnibus quibus damna intulit auferendo bona ipſorum plene ſatiſfecit: et omnia iniuſta reſtituit. Et ſic poſtmodum vitā in bono finiuit. B Aliud exemplum de glorioſa virgine maria. In quodā cenobio erat monachus ſecretarij officio fungens. Hic erāt valde lubricus: et demoniaco inſtinctu aliquotiens libidinis vrebatur eſtubus: et tamē genitricem dei nō modice diligebat. Et quotiens ꝑtranſibat altare eiꝰ dicebat. Aue maria gratia plena ⁊c̄. Sicqꝫ eam cum reuerentia ſalutabat. Adiacebat aūt ipſi cenobio fluuiꝰ quidā: quē ꝑdictꝰ frater pertranſibat quando ad explēdā cōcupiſcentiā ſuaꝫ pergebat. Quadam igitur nocte volens ire ad ſcelꝰ aſſuetuꝫ corā altari vt ſolitꝰ erat ſanctā mariam ſalutauit. Ac deinceps eccl'e ianuā aperiens ad predictum fluuiū peruenit. quem dū trāſire vellet a dyabolo impulſus in eundem cecidit. Et mox dimerſus ibideꝫ interijt. Cuius aiam mox rapuit multitudo demonū cupiētes eā deferre in baratruꝫ. Sꝫ pietate dei affuerūt ibi etiā āgeli ſi poſſent illi aliqͣd ferre ſolacij. Quibus venientibꝰ dixerunt demones vbis contumacibus. Ut qͣd huc aduenistis. Nihil in hac anima habetis: quoniā ꝓpter mala opera que geſſit cōceſſa eſt nobis Ad hec triſtes valde ſancti angeli dum non ſufficienter haberent quod proferrent boni operis. Ecce ſubito aduenit ſancta dei genitrix maria: et liberali auctoritate dixit demonibus illis. Cur o nequiſſimi ſpiritus hanc aiam rapuiſtis. Reſpōderūt. Quia inuenimꝰ eā conſummaſſe vitā in operibꝰ malis. At illa. Falſa ſunt inqͣt que profertis. Scio enim quia nunꝙ̄ aliquo pergens: niſi me primuꝫ ſalutando a me licētiā accipiebat: et rediēs hec ſimilit̄ agebat. Quod ſi dixeritis qꝛ vim facimus vobis: ecce ponamꝰ in iudicio ſummi regis. Cūqꝫ ex his altercarentur inter ſe placuit altiſſimo dn̄o pro meritis ſue ſancte matris vt anima fratris rediret ad corpꝰ q̄tenus penitentiam ageret de pctīs. Interea aduenerat tempus quo fratres ad cantandos hymnos conuocarent. Et duꝫ mora fieret ad pulſandas matutinas: ſurgentes aliqui de fratribus ſecretarium predictū queſierunt: et eum immerſuꝫ in aqua reppererūt. Cuius corpus ex aqua trahentes mirabant̄ cogitantes qua occaſione hoc ei contigiſſet Cūqꝫ opinātes plurima inter ſe ſermocinarentur mirū in moduꝫ ecce ille frater ſurgēs a morte inter eos aſtitit viuꝰ ⁊ narrauit fratribus que contigerant ſibi: ⁊ quomodo euaſerat ſuccurrente dei genitrice. Poſt hec non ſolū illud vitiū per quod delectari ſolebat dēſeruit: ſed etiā deo ⁊ ſancte eiꝰ genitrici feruentius ſeruiuit: ⁊ ſanctus actibus vitā conſummans aiaꝫ in pace reddidit. D Exēplū aliud. Quidā clericus in carthaginenſiū vrbe degebat: qui erat leuis moribus: ſeculi curis deditꝰ: carnalibus deſiderijs etiā vltra modū ſubiectus. Hic tn̄ ſanctā dei genitricē frequenter in memoria habebat: ⁊ etiam ſepiſſime ſalutatiōe angelica ſalutabat. Qui dū vt fertur ab inimicis eſſet peremptꝰ ſciētes eū ſatis irreligioſam vitā duxiſſe: decreuerūt eū extra cemiteriū ſepeliri deberi. qͦd ⁊ ita fecerūt extra atriū non vt talē decebat virū tumulantes. Et dū illic per triginta dies iacuiſſet: ſancta maria virgo virginū illiꝰmiſerta apparuit cuidā clerico dicens ei talia. Cur ita egiſtis erga meū cancellariū: vt poneretis eū extra cemiteriū veſtrū. Cui interroganti quis eſſet ille eiꝰ cancellariꝰ: ſancta virgo dixit. Ille qui ante triginta dies a vobis extra cemiteriū eſt tumulatus. Nā mihi deuotiſſime ſeruiebat ⁊ coraꝫ meo altari me ſepiſſime ſalutabat. Citiꝰ ergo ite ⁊ corpꝰ eiꝰ de indecenti loco auferentes in atrio ponite Hec dū ille narraret cūcti vehemēter admirati ſunt: tumulūqꝫ eius aperuerūt ⁊ florem pulcherrimū in eius ore inuenerūt: ⁊ linguā eius itegrā ⁊ ſanā: ⁊ quaſi ad laudē dei paratam. Intellexerunt itaqꝫ cuncti qui aderant quia dei genitrici ex ſuo ore fecerat ſeruitiū quod ſibi fuiſſet placitū: ⁊ delato corpe eius ad cemiteriū cū dei laude illud decēter ſepelierūt. Quod nō ſolū pro illo: ſed etiā pro nobis ſanctā mariā feciſſe credimꝰ: quatenus ⁊ nos hec audiētes accendamur in dei ⁊ eiꝰ amore. I Exēplū aliud. Alter quoqꝫ clericus quidā in quodā loco cōmorabatur qui et ipſe deo et eius alme genitrici ſatis erat deuotꝰ: qͥ int̄ cetera actuum bonorum ſtudia quibus eideꝫ ſancte virgini placere curabat Hanc antiphonā in eius laudem mente deuota cantabat Gaude dei virgo genitrix immaculata: gaude que genuiſti eterni luminis claritatem: gaude que gaudiū ab angelo ſuſcepiſti. tu ſola mater innupta. te laudat omnis creatura: genitricem lucis: ſis pro nobis queſumus pia interuentrix. Hic ergo cum languore correptus ad extrema perueniſſet cepit anxiari et pauore magno perturbari. Cui apparens ſancta virgo Maria dixit ei.

Cur tanto timore trepidas: qui totiens mihi gaudiū annunciaſti. Ne paueas quoniaꝫ nihil mali patieris: ſed gaudij quod mihi ꝑanebas amodo particeps eris. Audiēs hec ille putabat ſe ſanitati reſtitutū: ⁊ dū ſe cum leticia erigere vellet: aīa eius a corpore egrediens petijt paradiſi gaudium. vbi ſicut promiſerat ei ſancta dei genitrix letabitur per eterna ſecula. Ergo penſandum eſt quantuꝫ debeat mente retineri que ſibi ſeruientibus non deſinit auxiliari.

¶ Expliciunt ſermones collecti ex diuerſis ſanctorum dictis ⁊ ex pluribus libris: qui intitulantur ſermones Diſcipuli. Quia ī iſtis ſermonibus non ſubtilia per modum magiſtri: ſed ſimplicia per modum diſcipuli conſcripſi ⁊ collegi: ſicut in principio huius libri ſalicet in primo ſermone in prima dominica aduētus premiſi. ⁊ ſi quid in preſentibus ſermonibus minꝰ bene poſui: in hoc me correctioni ſancte matris eccleſie ⁊ cuilibet charitatiuo correctori ſubycio ⁊ offero ad emendam. Amen.

Sermones diſcipuli de ſanctis cum promptuario exẽplorũ et miraculis beate virginis.

Tabula ſermonū diſcipuli de ſanctis.

De quouis ſancto in cōi. Sermo ṗmus.
De ſancto andrea. ſermo. ij.
De eodem. ſermo. iij.
De ſancto Nicolao. ſermo. iiij.
De conceptione Marie. ſermo. v.
De ſancto thoma apl'o. ſermo. vi.
De ſancto Stephano ꝓthomartyre. ſer. vij
De ſancto iohā. euangeliſta. ſer. viij.
De innocentibus. ſer. ix.
De conuerſione ſancti pauli. ſer. x.
De purificatione Marie. ſer. xi.
De ſancto mathia. ſermo. xij.
De annūciatōe btē marie ꝟginis. ſer. xiij.
De paſſione dñi nr̄i ieſu xp̄i. ſer. xiiij.
De ſancto georgio. ſer. xv.
De btō marco euāgeliſta. ſer. xvi.
De diebus rogationū. ſer. xvij.
De ſancto petro de mediolano. ſer. xviij.
De ſancto philippo. ſermo. xix.
De ſancto iacobo. ſermo. xx.
De inuentione ſancte crucis. ſer. xxi.
De ſancto vito. ſermo. xxij.
De natiuitate ſcti iohis baptiſte. ſer. xxiij.
De ſctis petro ⁊ paulo apl'is. ſer. xxiiij.
De viſitatione beate marie virginis. ſer. xxv.
De ſancta margareta. ſermo. xxvi.
De ſancta maria magdalena. ſer. xxvij.
De ſancto iacobo apoſtolo. ſer. xxviij.
De ſancto petro ad vincula. ſermo. xxix.
De ſancto dominico. ſermo. xxx.
De ſancto laurentio. ſermo. xxxi.
De aſſumptione Marie. ſermo. xxxij.
De ſancto bartholomeo apl'o. ſer. xxxiij.
De natiuitate gl'ioſe ꝟgis marie. ſer. xxxiiij.
De exaltatione ſancte crucis. ſer. xxxv.
De ſancto matheo apoſtolo. ſer. xxxvi.
De angel' in die ſancti michaelis. ſ. xxxvij.
De ſctis ſymone ⁊ iuda apl'is. ſ. xxxviij.
De oībus ſanctis. ſer. xxxix. ⁊. xl.
De animabus. ſermo. xli.
De ſancto martino epō. ſer. xlij.
De ſancta elizabeth. ſermo. xliij.
De ſancta Katherina ꝟgine. ſermo. xliiij.

Deinde ſequunt' ſmões cōes diſcipl'i. ⁊ p̄rio
De dedicatione. ſermo. xlv.
De indulgentijs. ſermo. xlvi.
De nouo anno ſiue dedicatōe. ſer. xlvij.
De. xij. fructibꝰ miſſe, ſer. xlviij. ⁊ vltimus.

¶ Prologus in ſermones diſcipuli de ſanctis per circulū anni incipit.

Laudate dominū in ſanctis eius. p̄s. cl. Rogatus vt poſt collecturā ſermonū diſcipuli de tēpore aliquā collecturam facerē de ſctis ꝑ circulū anni: p̄bui aſſenſuʒ fraterna charitate ꝯuictꝰ: ⁊ ꝗuis a pluribus doctoribus ſolēnibꝰ p̄ſes cōpilati ſint ſermones pleniores in ſententijs ⁊ cultiores in verbis: tamē qꝛ ſimplicibꝰ p̄dicatoribꝰ qñq3 plꝰ placet ſtudere ⁊ predicare ſimplicia: ꝙ ꝓfunda. Idcirco de quolʒ ſancto vel ſanctis quoꝝ feſta mater eccleſia feſtiue celebrat intendo vnū ſmonem vel quandoq3 duos colligere ex diuerſis libus ⁊ ſcripturis doctoꝝ catholicoꝝ ad honorem ſancte et bn̄dicte trinitatis ⁊ glorioſe virginis marie matris dñi noſtri ieſu xp̄i: et beati dñici patris noſtri: diuidēdo eundē ſermonē cōiter in tres partes. Prima pars erit de dignitate et priuilegijs iſtius ſancti: vel iſtoꝝ ſanctoꝝ ⁊ ſanctarū. Secūda ps principalis erit ꝓ īformatōe hoim ſimpliciū: ⁊ ſpecialiter ad emēdationē ſue vite. Tertia pars erit de miraculis iſtiꝰ ſancti aut illoꝝ ſctōꝝ vel ſanctarū. Et qꝛ ſicut egregius doctor noſter ſanctus Thomas de aq̄no dicit ꝙ nulla actio ſit ꝑfecta ſiue meritoria: niſi fuerit per grām dei illuminata. Igit' ꝓ grā diuina impetrāda ad glorioſam ꝟginē dei genitricē recurramꝰ: ⁊ ad beatū dñicū patrē noſtrū: ſanctū quoq3 frāciſcū: ⁊ ad oēs ſanctos dei: vt ipi apud deū miam exorare dignētur: quatenus p̄ſens opuſculū dn̄s noſter ieſus xp̄us ad laudē ⁊ honorē ſuū dirigat ⁊ ad legentiū vtilitatē: ac oīʒ alioꝝ fideliū ꝯuertat: ⁊ mihi ad meritū ꝑuēire cōcedat. Qd nob̄ p̄ſtare dignet' dn̄s nr̄ ieſus xp̄s marie filius Amē.

¶ Primꝰ ſermo generalis de ſanctis.

Unde in principio ſermonū diſcipuli de ſanctis p̄mo intēdo cōmunē ſermonē ponere p̄dicabilē i quocūq3 feſto alicuiꝰ ſancti vel ſctōꝝ. In eodē cōi ſermone tria ſunt dicēda. Primo quare feſta ſanctoꝝ celebrantur ab eccleſia. Secūdo ponēde ſunt aliq̄ q̄ſtiones de veneratiōe ſanctorum. Tertio de imaginibꝰ ſanctoꝝ q̄ pingunt' vel ſculpūtur in eccleſia. Quantū ad primā partē illiꝰ ſermonis eſt ſciendū ꝙ feſta ſanctoꝝ triplici de cauſa celebrātur ab eccleſia. Prima cauſa ꝓpter honorē diuine maieſtatis: qꝛ deum ī ſanctis honoramꝰ qui eos ſanctificauit: ⁊ eternaliter in ſua gl'ia felicitauit. Olim enim deꝰ glorioſus in ſeipo ſolūmō honorabatur modo autē honorat' nō ſolū in ſeipo ſed etiam in oībꝰ ſctis ſuis cōiūctim vel diuiſiʒ q̄s ſic ſolēniter dignificauit in vita ⁊ in morte ⁊ poſt mortē: vt pʒ in diuerſis legēdis ſanctorum ⁊ ſanctarū. Scōa cauſa ē ꝓper dignitatem ſanctoꝝ: qꝛ ipſi ſunt amici dei. Joh. xv. Jam non dicā vos ſeruos: ſ3 amicos: quia q̄cūq3 audiui a patre meo nota feci vob̄. Etiā ſancti ſunt filij dei. Joh. i. Dedit eis poteſtatem filios dei fieri: et per cōſequēs ſunt heredes dei. Roman. viij. Si autē filij et heredes. Inſuper ſunt reges et regine. Unde de quolibet ſancto dicit' p̄s. xx. Poſuiſti in capite eius coronā de lapide precioſo. Unde etiā Luce. xij. Nolite timere puſillus grex. quoniam cōplacuit patri veſtro dare vobis regnū Et hoc pʒ: qꝛ iam poſſident regnum celorū et poſt reſurrectionē cum anima reunita fuerit corpori: tunc pariter poſſidebūt eterna regna. Juxta illud Mathei. xxv. Uenite benedicti patris mei poſſidete regnū quod vobis paratum eſt ab origine mundi. Tertia cauſa eſt ꝓpter noſmetipſos. quia ieiunamus vigilias: ⁊ feſta ſanctoꝝ celebramꝰ: vt ipſi ſancti intercedant pro nobis ad dominū deuʒ. Similiter triplici de cauſa ieiunamus vigilias beate Marie virginis et aliorum ſanctorū. Prima cauſa eſt vt deuotio noſtra augeat'. quia per ieiunia efficimur aptiores vt feſtuʒ ſequens deuotius celebremus. Unde Joſue vij. Sanctificauit in craſtinum. Unde etiaʒ beatus Auguſtinꝰ. Jeiuniū purgat mentem ſubleuat ſenſuʒ: carnē ſpiritui ſubijcit cor cōtritum facit et humiliatum: quod deus non ſpernit. Secunda cauſa eſt vt mens noſtra exēplariter inſtruat': videlicet ſicut ipſi ſcti ꝑ tribulationes et paſſiones ſolum peruenire potuerunt ad hoc ꝙ per nos ſolēniter colantur in eccleſia: et ꝙ iam letantur et eternaliter regnāt cum xp̄o. ita et nos ad celeſtē patriā peruenire non poſſumus niſi per vigilias: labores et tribulatōes. Unde Act. xiiij. Per multas tribulationes oportet nos intrare in regnum celoꝝ. Unde etiam Gregorius ſuper Ezech. Si dulcia q̄rimꝰ: neceſſe eſt vt amara toleremꝰ. Tertia cauſa eſt vt ipi ꝑ merita ⁊ preces eoꝝ impetrēt nob̄ vt ad eoꝝ ſocietatē ꝑuenire valeamꝰ: et cum eis felicit' ⁊

eternaliter regnare. Quantū ad ſecundā par
tem illiꝰ ſmonis querit an nr̄as orōnes poſ⸗
ſumꝰ ad ſanctos dirigere: rogando eos vt o⸗
rent pro nobis. Rn̄detur ſm ſanctum Tho.
iiij. ſen. xv. di. ꝙ ſic. Nam illud quod orando
petimꝰ eſt beata vita vt dicit beatus Augu.
q̄ꝛ oīa illa q̄ petimꝰ nō petimꝰ niſi ſm ꝙ ad
beatā vitā ordinant. vitā aūt btām ſolus de
us hꝫ dare. ſancti vo pn̄t nobis cooꝑari ꝑ p̄⸗
ces ſuas et merita vt nobis detur. Oratō igi
tur ꝓprie ⁊ directe fit ad ſolū deū: a q̄ expe⸗
ctamꝰ qđ orādo petimꝰ. Fit ēt orō ad ſctōs vł
depcatio: vt eoꝝ p̄cibꝰ et meritis vitā beatā
obtineamꝰ. Igr̄ dr̄ Job. v. Ad aliquē ſancto
rum cōuertere. Ergo cū volumꝰ deū orare de
bemꝰ ad deū cōuerti vt orent ꝓ nobis. Item
ſciendū ꝙ ſolꝰ deꝰ adorandꝰ eſt tanq̄ largi⸗
tor oīm bonoꝝ. Un̄ ps. Miſerere mei deus
⁊c̄. Sꝫ ſancti adorandi ⁊ inuocandi ſunt tā⸗
q̄ꝫ mediatores et interceſſores nr̄i: vt nobis
a deo ip̄etrēt qđ petimꝰ aut qđ deſideramus
ꝗ dicimꝰ: ſancta Maria: ora ꝓ nobis. ſancte
petre: ora pro nobis. ⁊ ſic de alijs. Secūdo q̄⸗
ritur vtrū maior ſanctꝰ ſit plus honorandus
q̄ minor ſanctꝰ. Rn̄det ſm Thomā de aqui
no q̄uis ſuperiores ſancti ſint deo magis ac
cepti: vtile tn̄ ē qn̄q̄ʒ miores exorare ſanctos
Et hoc ꝓpter tria. Pͥo q̄ꝛ aliq̄s hō qn̄q̄ʒ hꝫ
maiorē deuotionē ad minorē ſctm̄ q̄ ad ma
iorem. Nam effectꝰ orōnis eſt maxime ex de
uotione. Secūdo ideo q̄ꝛ quibuſdā ſanctis ī
aliquibꝰ datꝰ eſt precipuus effectꝰ et cura. ſi
cut ſctō anthonio qui dr̄ liberare ab igne in
fernali ip̄m deuote inuocātes. Tertio vt om
nibus ſctīs exhibeat honor a nobis. Un̄ dic̄
beatus Tho. ꝙ aliqn̄ contingit orationē īfe
rioris ⁊ minoris ſancti efficaciorē eſſe q̄ꝫ ma
ioris. Tū q̄ꝛ deuotius imploꝛat. tum etiā q̄a
deꝰ ſanctitatem eius vult clarius declarare.
Tertio querit vtrū ſancti in celo cognoſcant
orōnes nr̄as. Rn̄r ſm Tho. ſancti in verbo
vidēt ⁊ cognoſcūt nr̄as orōnes. q̄ꝛ in vbo vi
dent q̄cq̄d pertinet ad gloriā et laudem eorū
Hec aūt pertinet ad gloriā eorū ꝙ orant ⁊ ꝙ
nos iuuare pn̄t. Et ſic cognoſcūt aliquas co⸗
gitatōes cordiū hūanoꝝ: et hoc in vbo. ſ. vo⸗
ta ⁊ deuotiones hoīm q̄ ad eorū auxiliū con
fugiunt vel aliquo alio modo quo deus vult
eis reuelare: ⁊ ſm ꝙ pōt et placet. Quarto q̄
ritur ex q̄ ſcti cognoſcūt orōnes nr̄as vtrum
ip̄i orēt ꝓ nob. Rn̄det ſm Bonauētu. ꝙ ſcti
orant ꝓ nob triplici de cā. Pͥo ꝓpt̄ noſtraꝫ
neceſſitatē, q̄ꝛ indigemꝰ ꝑ alios releuari. Se
cundo ꝓpter dei volūtatē: q̄ꝛ vult vt mēbra
ſpūalia mutuo ſe ament ⁊ iuuēt. Ipſi em̄ ſci
unt dei voluntatē ⁊ in oībꝰ eā implēt: ⁊ nos
eoꝝ ſumꝰ mēbra: ⁊ ideo ſolliciti ſunt nos ad
iuuare. Tertio ꝓpter charitatē ⁊ affectū ma
gnū quē hn̄t ad ſalutē nr̄am. Nunq̄ꝫ ei aliq̄
mr̄ intm̄ dilexit filiuꝫ ſuū ſicut ip̄i angeli et
ſcti in celo diligūt nos. Nec vnq̄ ꝑentes in
pn̄ti vita tā ardent affectabūt bonū ⁊ hono⸗
rē ſuis pueris ſicut ſctī in celo affectāt nobis
Quinto q̄ritur ex quo ſctī tam fidelit̄ orāt ꝓ
nobis an ſp a dn̄o ꝓ nob in ſuis petitōībus
exaudiant. Rn̄det ꝙ ſic: q̄ꝛ nō orant niſi pro
eis in q̄bꝰ ſe cognoſcūt velle ⁊ poſſe exaudiri
a deo: q̄ꝛ volūtas eoꝝ eſt ꝯformis voluntati
diuine: ſic ꝙ nūq̄ petūt nec q̄cq̄ꝫ faciūt qđ ſit
ꝯtra volūtatē dei. Ex q̄bꝰ iā dictis pꝫ error
illoꝝ q̄ diffinitiue credūt ⁊ firmit̄ tenēt ꝙ q̄
hoc ſeruitiū vel illud fecerit iſti ſancto vł hu
ic ꝙ ſibi h̄ faciat. ſ. ꝙ tꝑale aliqđ donet: vel
ꝙ ab iſta infirmitate vel tribulatione libere
tur. q̄ꝛ pōt eē ꝙ deꝰ vult ꝙ illo bono tꝑali ca
reas: vel ꝙ illā infirmitatē vel tribulationē
ſuſtineas ꝓ pctīs tuis ⁊ ꝓpt̄ ſalutē tuā. ⁊ ſic
ſancti nullo mō orant ꝓ te qđ ſit tibi impedi
mentuꝫ ſalutis tue. q̄ꝛ fortaſſis talis infirmi
tas aut pauptas eſt tibi cauſa ſalutis ⁊ p̄ſer
uat te a pctīs. Un̄ Hugo. lib. iij. de arra aīe.
Quoſdā deꝰ p̄ſciens multa peccare poſſe: fla
gellat eos infirmitate corpis: aut pauptate
vel alia q̄cūq̄ꝫ tribulatione ne peccēt: vt eis
vtilius ſit frangi languoribꝰ ad ſalutē q̄ꝫ re⸗
manere incolumes ad dānationē. Ergo cum
q̄s infirmat aut ꝑ pauptatē affligit: aut cuꝫ
puer alicuiꝰ infirmat: ⁊ cū inuocat ſanctos
dꝫ deo ⁊ ſctīs cōmittere ſi ſit ꝓ ſalute: vt ⁊ de
us illos ſctōs ⁊ ipꝫ exaudiat: q̄ꝛ fortaſſis in
firmitas ⁊ tribulatio eſt ſibi cā ſalut̄. Nam ſi
ſctūs paulꝰ ſtimulū carnis nō habuiſſet: nū
q̄ꝫ ſaluatꝰ fuiſſet. dicēte ſibi dn̄o. Paule ſuffi
cit tibi gr̄a mea. Uel q̄ꝛ fortaſſis talis deme
ruit ꝙ. ſ. puer ſuus infirmat. Nā tꝑalr̄ pueri
qn̄q̄ꝫ puniunt ꝓpt̄ pctā parentū: ſ; nō eternaꝫ
liter. Et de h̄ dr̄ in decre. Punit q̄s pro alio
a deo tꝑaliter: ſ; eternalit̄ nullꝰ. Aīa em̄ que
peccauerit ip̄a morietur. xxiiij. q. ſi habes. Sꝫ
tn̄ bona ⁊ firma ſpes ē habēda ad ſuffragia
ſctōꝝ ꝙ tibi hoc qđ poſtulas ab eis ip̄etret
a deo ⁊ bn̄ impetrare pn̄t a deo ſi ſaluti tue ꝓ
derit ⁊ diuine voluntati placuerit. Et ergo
ſm Tho. iij. pte. q. xxv. Arti. vi. Sanctos dei
in veneratione hr̄e debemus tanq̄ membra
xp̄i ⁊ dei filios ⁊ amicos ⁊ itercesſores nr̄os

⁊ ideo reliquias ⁊ corpa eoꝝ que fuerunt tē⸗
pla ⁊ organa ſpūſſancti in eis habitantis et
opantis deꝰ honorat in eoꝝ preſentia mi⸗
racula faciendo. Unde ſi q̄s ꝯtra eandē ſen⸗
tentiā crediderit: nō xp̄ianꝰ ſ; hereticꝰ eſt ha
bendus. Et ideo circa reliquias ſanctorū q̄⸗
ritur: vtrū reliquias ſctōꝝ liceat portare cir⸗
ca collum. Rn̄det ſm Tho. ij. ij. q. xcvi. Si re
liquie ſanctoꝝ portant ex fiducia dī ⁊ ſctōꝝ
quoꝝ ſunt reliquie nō eſt illicitū. Si aūt cir
ca hoc attenderet aliq̄d aliud vanū puta ꝙ
vas in quo ſunt eſſet triangulare ⁊ hmōi qđ
nō ꝑtinet ad honorē dei ſiue reuerentiā ſan⸗
ctoꝝ: ſic eſſet ſupſtitioſum ⁊ illicitū. Querit
ꝯſeq̄nter vtrū reliquie ſanctoꝝ poſſint furti
ue ſubtrahi vt honorabiliꝰ reponant. Rn̄de
tur ſm Guil. ꝙ nō: ⁊ rō eſt. Nam ſacrilegiuꝫ
eſt quotieſcūq̄ꝫ ſacrū de ſacro aufertur. xvij.
q. iiij. Quiſquis. Querit etiā vtrū liceat reli
quias ſanctoruꝫ emere vel vendere. Rn̄det
Ray. ꝙ nō q̄ꝛ ibi ſymonia cōmittit ⁊ iō nō
dꝫ fieri. Quantū ad tertiam ꝑtem illius ſer⸗
monis ſciendū ꝙ nō ſolum ſancti ⁊ reliquie
ſanctoꝝ ſunt honorāde: īmo etiam imagīes
ſanctoꝝ ſunt venerande. Un̄ ī decre. dr̄. Ima
gines ſanctoꝝ nō ſunt ꝯtēnende: ſ; veneran
de. de ꝯſecra. diſ. iij. Uenerabiles. Queritur
circa iſtā materiā vtrū ſine ydolatria poſſu⸗
mus imagines adorare ſanctoꝝ. Rn̄detur ꝙ
imago dupliciter pōt ꝯſiderari. Uno mō ꝓ⸗
ut eſt res quedā: puta lignū ſculptū vł pictū
⁊ ſic adoremꝰ imaginē nequaq̄: q̄ꝛ hoc eſſet
ydolatria. Alio mō ꝯſiderat vt ē ſignū alicu
ius rei. Et q̄ꝛ idē eſt motꝰ quo q̄s fert ī ima
ginē ⁊ in ip̄aꝫ rem inq̄ꝫtū eſt ſignū. Iō etiaꝫ
eſt eadē adoratio qua veneramur ip̄am ima
ginē ⁊ ip̄am rem cuiꝰ eſt imago. Un̄ ⁊ de hoc
hr̄ in decre. Non imaginū pictura eſt adorā⸗
da: ſ; res ꝑ ip̄am rep̄ſentata. de conſe. di. iij.
Uenerabiles. Ex iaꝫ dictis pꝫ ꝙ heretici iſti
errant q̄ imagines deſtruūt ⁊ dehoneſtant.
Nam a p̄ncipio xp̄ianitatis imagines fuerūt
inuente ⁊ picture. Un̄ ipſe xp̄s ſaluator no⸗
ſter ꝓ ſalute nr̄a iturus in mortē imp̄ſſit fa
ciem ſuā in vnū pannū q̄ vocat pannꝰ vero⸗
nice. ⁊ ſctūs Lucas euāgeliſta ſculpſit ima⸗
ginē crucifixi ⁊ vginis glͦioſe q̄ adhuc in ho
diernū diem hr̄ Rome. q̄ꝛ imagines ſctōruꝫ
⁊ picture ſunt libri laicorū ⁊ ſcripture vt hr̄
de ꝯſe. di. iij. perlatū. Ergo bonū eſt ⁊ ſalubre
hr̄e imaginē crucifixi aut etiā btē marie vgi
nis ac alioꝝ ſctōꝝ in domibus ꝓprijs vel in
ſtupha aut ī camera: aut circa lectū vt ex hoc
hō reuocet ad memoriā dn̄m nr̄m iħm xp̄m
⁊ btām virginē ⁊ alios ſanctos qn̄ videt cuꝫ
deuotiōe imagines ip̄oꝝ. Sꝫ oppoſitū faci⸗
unt q̄ depingunt ſibi in domibꝰ corizātes: bi
bulos ⁊ venatores cuꝫ auibus ⁊ cū canibus
⁊ hmōi vanitatibꝰ: ⁊ in hoc oñdunt ſe plꝰ in⸗
clinatos eſſe ad mundū q̄ ad deū. q̄ꝛ qđ hō
diligit hoc libent̄ videt: ⁊ de h̄ libent̄ loquit
⁊ audit. Un̄. i. Joh. iiij. Ipſi de mūdo ſunt: ⁊
iō de mūdo loquunt. Et. i. Joh. ij. Nolite di
ligere mūdū neq̄ꝫ ea q̄ in mūdo ſunt. Si q̄s
diligit mūdū nō eſt charitas pr̄is in eo. Ro⸗
gemꝰ igr̄ oīpotētē deū vt ꝑ merita ſctōꝝ ſuo
rū largiat nob remiſſionē pctōꝝ nr̄orum.

De ſancto andrea. Sermo ſecūdus.

Venite poſt me faciā vos fieri piſcatores hoīm. Uerba iſta originalr̄ ſcribuntur. Math. iiij. Mar. i. ⁊ Lu. v. Recitatiue in p̄⸗
ſentis feſtiuitatis btī andree apł̄i euāgelio
Sup q̄ vba in pn̄ti ſmone tria ſunt dicenda
Pͥmo de dignitate ⁊ priuilegijs ſancti an⸗
dree apł̄i. Secūdo ſpāliter aliq̄ ſunt dicēda
ꝓ informatōe ſimpliciū. Tertio ⁊ vltimo mi
racula quedā de ſctō Andrea apł̄o an̄ ip̄ius
mortē ⁊ poſt mortē. Quantū ad p̄mū ſcien⸗
dū ꝙ xp̄s multiplicit̄ priuilegiauit beatum
andreā apł̄m. Pͥo fecit eū primiceriū ſuuꝫ
qn̄ eū an̄ ceteros apł̄os ad ſe vocauit: ⁊ h̄ in
pͥma vocatiōe. de qua hr̄ Joh. i. Sed q̄rit
quis adduxit andreā ad xp̄m. Rn̄det ꝙ ſan
ctus Johānes baptiſta qn̄ dixit ad duos di⸗
ſcipulos ſuos quoꝝ vnus erat ip̄e andreas.
Ecce agnus dei ecce q̄ tollit pctā mūdi. Que
quidē teſtificatio fuit cā cōuerſionis ⁊ ſalu⸗
tis in btō andrea. q̄ꝛ mox xp̄m ſecutꝰ ē. Ex q̄
pꝫ q̄ꝫtum valet bonā ſocietatē habere: verba
dei libenter audire. Multum em̄ valuit btō
andree hr̄e ſocietatē cū iohāne baptiſta: q̄a
per eū meruit xp̄m inuenire. Eccl̄i. xxxvij. Cū
viro ſctō aſſiduꝰ eſto: quēcunq̄ꝫ noueris hr̄e
timorē dn̄i. Sicut em̄ carbo mortuus cū vi
uis poſitus accendit: ſic pctōr ex bonoꝝ con
uerſatione ⁊ ſocietate ad dei amorē inflāma
tur. Un̄ dr̄ in ps. xvij. Cum ſctō ſctūs eris: et
cum ꝑuerſo peruerteris. Multū etiā valuit
andree verbū dei a Johāne audire. q̄ꝛ fuit oc
caſio ſalut̄ ſue. Un̄ in ps. cvi. Miſit verbum
ſuū ⁊ ſanauit eos. Johānes igitur exemplo
ſuo ⁊ doctrina ſua btm̄ andream ad xp̄m du
xit: tanq̄ precurſor ad regem. Johānes enīꝫ
erat precurſor xp̄i. Lu. i. Preibis ante facieꝫ

dñi pare vias eiꝰ. Xp̄s aūt erat rex. Apoc. xix Rex regum ⁊ dñs dominantiū: cuiꝰ regnum nō hꝫ finem. Item Lu. i. Et regni eiꝰ nō erit finis. Scd̄a dignitas bti andree eſt ꝙ frēm ſuū petrū pncipē apl'oꝝ ad xp̄m duxit ⁊ vocauit eū ad ip̄m. O q̄tū tenet petrꝰ andreā diligere ꝑ quē meruit ieſuꝫ inuenire. O q̄ti meriti vir iſte erat apud deū q pncipē apl'orū cōuertere meruit ⁊ ip̄m ad ieſuꝫ perduxit. Tertia dignitas eſt ꝙ xp̄s fecit eū ſuū legatum in q̄tū eū fecit ſuū p̄dicatorē. ij. Cor. v. Pro xp̄o legatione fungimur. Fuit aūt p̄dicatio andree multū cōformis p̄dicationi xp̄i Habuit em̄ xp̄s in ſua p̄dicatione ſapiētiam ad Col'. ij. In quo ſunt oēs theſauri ſapientie ⁊ ſcīe abſcōditi. Sic andreas in ſua predicatōe habuit ſapientiā: vt pꝫ in miſterio crucis: qd̄ tam ſapient expoſuit dicēs. O bona crux, diu deſiderata ⁊ ꝯcupiſcēti aīo p̄parata ſuſcipe me diſcipulū eiꝰ q pependit in te: ⁊ redde me magiſtro meo. Itē xp̄s habuit eloquētiā. Joh. vij. Nunq̄ ſic locutꝰ eſt hō ſicut hic loq̄tur: ſic ⁊ andreas habuit eloquentiā. De his duobꝰ dr̄ Lu. xxi. Ego em̄ dabo vobis os ⁊ ſapiam. Itē xp̄us hūit ſctām vitā; q̄ illa q̄ predicabat ſp̄ prius faciebat. Act. i. Cepit ieſus facere ⁊ docere. Sic ⁊ btūs andreas habuit ſctām vitam. Vñ de eo cauit in diuino officio. Vir iſte in pp̄lo ſuo mitiſſimꝰ appꝰuit ſctitate ⁊ grā plenꝰ. Itē ſicut xp̄s habuit finalē pſeuerantiā: ⁊ vſq̄ ad mortē a p̄dicatione nō deſtitit: imo in cruce pēdens ſepteꝫ vba valde īformatiua ꝓtulit. Sic ⁊ btūs andreas nec in vita nec in morte a p̄dicatione ceſſauit. Vñ de eo canit. Biduo viuēs pendebat in cruce ꝓ xp̄i noīe btūs andreas ⁊ docebat pp̄lm dei. Nam legit de eo ꝙ q̄ſi viginti milia hoīm circūſteterūt eū q̄n in cruce pendebat: ⁊ verbū dei ab ip̄o audierūt ⁊ receperunt. Et hoc eſt qd̄ xp̄s dixit q̄n illos q̄ttuor vocauit apl'os: vt pꝫ in euangelio hodierno: dicēs. Venite pꝰ me: faciā vos fieri piſcatores hoīm. Ubi ſciendū ꝙ p̄mitiui p̄dicatores erāt piſcatores. Quia ſicut piſcator vno tactu rhetis magnā mltitudinē piſciū capit ſic in vna p̄dicatiōe btūs petrꝰ apl's tria milia iudeoꝝ ꝯuertit ad xp̄m. vt hr̄ Actu. ij. Et btūs andreas totā ꝓuinciā achaiam ⁊ etiaꝫ mirmidones eccl'ijs ⁊ xp̄i fidelibꝰ repleuit. Sꝫ moderni p̄dicatores ſunt venatores: q̄a vix cū magnis laboribꝰ ⁊ clamoribꝰ pn̄t comprehendere vnā aīam: q̄ſi venator vnā feraꝫ Jere. xvi. Ecce ego mittā piſcatores multos ⁊ piſcabunt eos: ⁊ poſt hec multos mittam eis venatores ⁊ venabunt eos. Item ſciendū ꝙ diabolꝰ illis tꝑibus eſt q̄ſi videmiator xp̄s aūt q̄ſi racemoꝝ collector. Michee. vij. Ve mihi q̄ factꝰ ſum ſicut ille q in autūno colligit racemos. Quarta dignitas ē ꝙ xp̄s ei dedit iudiciariā p̄tātē cū ceteris apl'is ſuis Vñ Math. xix. Sedebitis ⁊ vos ſuꝑ ſedes duodecī iudicātes duodecī tribꝰ iſrael. Quinta dignitas eiꝰ eſt: q̄ ſil'is fuit xp̄o in paſſione. Nam xp̄s crucifixus eſt: ſic ⁊ beatꝰ andreas in cruce mortuꝰ eſt. Sed in hoc diſſimilis fuit: q̄ xp̄s erectꝰ fuit crucifixus: btūs petrꝰ deorſum: btūs andreas vero ꝑ tranſuerſum Item xp̄us ſpōte ſuſtinuit crucē. Eſaie. liij. Oblatꝰ eſt q̄ ip̄e voluit ⁊ pctā nr̄a portauit Et btūs andreas videns crucē ſibi paratam dixit. Securꝰ ⁊ gaudens venio ad te, amator tuus ſp̄ fui, ⁊ ſp̄ deſideraui amplecti te. Iteꝫ xp̄s de cruce deſcendere noluit. Unde iudeis dicentibꝰ Math. xxvij. Si filiꝰ dei es deſcēde nūc de cruce. acq̄eſcere recuſauit. Similit dū egeas andreā de cruce deponere vellet: dicebat. Scias q̄ ego viuus de cruce nō deſcēdam. Jam em̄ video regē meū xp̄m q me expectat. Vñ ⁊ xp̄m in cruce exorauit ne ip̄ꝫ de cruce viuū deponi ꝑmitteret. Item xp̄s per crucē ad gloriā ſuā ꝑuenit. Lu. xxiiij. Oportebat xp̄m pati ⁊ ita in gl'am ſuā intrare. Similiter btūs andreas crucē ſalutādo ait. Accipe me ab hoībꝰ ⁊ redde me magiſtro meo ieſu xp̄o. Sexta dignitas eiꝰ eſt ꝙ corpꝰ eius in ſepulchro miraculoꝝ gl'ia illuſtrauit. Vñ ⁊ mānā in modū farine ⁊ oleū cū odore ſuauiſſimo ꝯſueuit de eiꝰ ſepulchro manare. Septima dignitas eiꝰ eſt ꝙ feſtū ipſiꝰ hodie ꝑ totū mūdū celebrat: ⁊ ip̄e ab oībꝰ xp̄i fidelibus veneratur tanq̄ ſingularis patronꝰ: q̄ oibus pōt ſubuenire. qd̄ pꝫ in multis miraculis Require in eiꝰ legenda. Octaua dignitas eſt ꝙ in q̄libꝫ miſſa ꝑ totū mūdū nomē ip̄iꝰ bis in canone nomiat. ſ. ante eleuationē corꝑis xp̄i ⁊ poſt. Nona dignitas eiꝰ eſt ꝙ ip̄e quartū articulū fidei cōpoſuit. Vñ ſciendū ꝙ in ſymbolo apoſtolorū ſunt duodeci articuli fidei ſm̄ numeruꝫ duodecim apoſtoloꝝ a quibus cōpoſitū eſt. Nā duodecim apoſtoli congregati deſcripſerūt duodeci articulos fidei Et hoc in p̄mo cōſilio. de quo habet Act. xv. Et quartū articulum ſm̄ magiſtrum Henricum de haſſia compoſuit beatꝰ andreas. ſcꝫ paſſus ſub pontio pilato: crucifixꝰ mortuꝰ ⁊ ſepultꝰ. Qui quideꝫ articulꝰ neceſſariꝰ eſt ad

ſalutem noſtram. Nam ſicut debemus credere incarnationē filij: ita neceſſarium eſt credere paſſionē et mortē eius. q̄ ſm̄ btm̄ Gre. Nihil naſci nobis ꝓfuiſſet ſi redimi nō ꝓfuiſſet. Item ſciendū ꝙ pontiꝰ eſt cognomē ab inſula ponti nominatū. ſed Pilatꝰ eſt ꝓpriū nomē: et erat gentilis et indignꝰ pane: quia ſm̄ Aug. Petōr nō eſt dignꝰ pane quo veſcit A quo pilato xp̄s ad mortē ſententiatus eſt ⁊ iudicatꝰ. Item ſciendū ꝙ ſm̄ Vincentium in ſpeculo hyſtoriali. Pilatus accuſatꝰ eſt in multis Vitellio preſidi ſyrie: ⁊ pro his miſſus eſt in exiliū: vbi multas ſuſtinēs calamitates ſeip̄m manu ꝓpria interfecit.

¶De eodem Sermo. iij.

r Elictis rhetibus ſecuti ſunt dominū. Math. iiij. Ex his verbis oſtendit ꝙ conuerſio beati andree et bti petri illoꝝ duorū fratrū fuit velox ꝙ continuo ad vocem vniꝰ iuſſionis relictis rhetibus ſecuti ſunt dn̄m. Unde q̄tum ad ſecūdā partem illius ſmonis precedentis ꝓ noſtra informatione ē ſciendum ſm̄ Bonauen. ꝙ hi qui exemplo illorum apoſtolorum renunciant bonis temporalibus pro deo: vnū ex tribꝰ eſt ſperandum aut ꝙ deus ꝓcurabit homini vires quas in abundantia poſſit habere. et hoc eſt iocundius de modico eſſe forteꝫ q̄ alias de multis ad quod ſubtrahit corꝑi refundat menti in conſolatione ſpirituali: vt libent careat temporali abūdantia: que ſpiritualibꝰ delicijs felicius recompenſatur. Inſuꝑ magnā gloriā in celo meretur patienter ſuſtinēdo pro xp̄o penuriā temporalē. Item ꝓ informatōe ſimplicium ſciendūꝫ ꝙ heu plures ſunt qui nō relinquunt cum illis apoſtolis propria: ſed quod peſſimū eſt inuadunt bona aliena. Primi ſunt illi qui furtum cōmittunt in paruis rebus: vt qui furant gramina in pratis. fructus arborum: et rapas et caules ſubtrahūt cōtra voluntates ꝓximoꝝ. Similiter q botros de vineis abſcindunt: et etiam venatores qui cum equis et canibus ꝓximis dāna in ſegetibus inferunt. et tales tenent vnam ſummā reſtituere iuxta conſilium ſuoruꝫ cōfeſſorum. Vñ dicitur in decre. Inferens dānū nō eſt abſoluendus. niſi damno ſm̄ arbitriū leſi r̄ſtituto. xxiij. q. viij. peſſimā. Et ſi neſciatur quibꝰ dāna illata ſunt: tūc talis ſumma danda eſt pauperibꝰ. aut ad fabricā eccleſie illiꝰ parrochie, q̄ ſm̄ Aug. et allegatur in decre. Nō dimittit pctm̄ niſi reſtituat ablatum. xiiij. q. vi. Si res. Secundi ſunt qui reꝫ inuētam retinent et nō reſtituūt. Vñ beatꝰ Aug. Si quid inueniſti et non reddidiſti rapuiſti. Tertij ſunt ſerui et ācille qui bona dominoꝝ ſuorū furtiue ſubtrahunt. ſicut vinū et panē: carnes: et oua. et occulte comedunt: vel alijs ſuis lecatoribus tribuunt: vel alijs hoībus. Quarti ſunt mechanici qui fraudulenter ꝓximis laborant. vel etiam qui nimium ꝓ labore recipiūt. Quinti ſunt mercatores qui cū mendacijs ꝓximos decipiunt. Et tales ſm̄ Raymū. totiēs peccāt mortalit et tenent ad reſtitutionē. Sexti ſunt hoſpites vel caupones qui nimium cōputant ſuis hoſpitibus. Septimi ſunt vſurarij qui propter dilationē temporis carius vendunt q̄ illis q incōtinēti ſoluunt. Similiter qui pro p̄ſōpta pecunia iam emunt: et immediate ſuper dilationē illi eidem a quo emerunt vel alteri ecōuerſo vēdūt in chariori foro q̄ valet vl valere pōt. Et etiā illi qui cōcedunt pecunias ſuꝑ prediū aliquod, vel ſuper villam: vel ſuꝑ caſtrū: vel ſuꝑ aliquā ciuitatē: ⁊ fructus eiꝰ nō cōputāt in ſortē: oēs tales ſunt vſurarij. vt pꝫ extra de vſuris. Conſuluit. Octaui ſunt luſores qui cauſa lucri et ex auaricia ludunt. tales peccant mortaliter: et ſi lucrant tunc infernū lucrant: et ſi perdunt: tunc vitā eternā perdūt. Noni ſunt qui furta vel rapta emunt: vel de rapinis comedūt et viuunt vel etiam qui a iudeis dona vel munuſcula recipiunt. ⁊ tales oēs tenent ad reſtitutionē ſi volunt cōſequi peccatoꝝ ſuoꝝ remiſſioneꝫ Quantum ad tertiā partē illius ſermonis p̄cedentis eſt ſciendū ꝙ oēs hoīes ſolenniter ⁊ deuote debēt feſtū beati andree celebrare ⁊ ip̄m tanq̄ ſingularem patronū inuocare. quia habet a xp̄o magnam p̄tātem ſubueniendi in qualicunq̄ neceſſitate ip̄m inuocantibus. Unde de eo legitur adhuc ipſo viuente ꝙ quidā nauigauerūt cū eo: et ecce cōmotum eſt mare ⁊ flauit ventꝰ valide: ⁊ ſubmergebatur nauis. Orauit beatus andreas ad dominū: precipiēs ventis ⁊ mari in noīe Jeſu xp̄i: ⁊ ſtatim trāquillitas magna facta eſt in mari. ⁊ ſic hoīes a periculo liberati ſunt. Item q vadunt quādoq̄ ꝑ terram: ſanctum andream inuocare debent ne incidant in latrones. Unde legitur de eo ꝙ cum aliquādo terram cū quibuſdam perambulaſſet: apparuit eis multitudo hominū a longe lanceas et euaginatos gladios geſtantiū in manibꝰ

quaſi in eos vellent irruere. Quod cū vidiſſʒ ſanct⁹ andreas faciens ſignuʒ crucis contra eos ait. Oro dñe ieſu xp̄e vt decidat robur illoꝝ ne noceāt ſperātib⁹ in te. Hoc aūt eo dicē te angel⁹ dñi apparuit cum magno ſplendore perterrens eos tetigit gladios eoꝝ: ꝛ corruerunt proni in terram. tranſienſqꝫ beatus Andreas cum ſuis et nihil eſt ab eis paſſus omneſqꝫ proiectis gladijs et lanceis eū adorabant. Angelus aūt dñi diſceſſit ab eis cuꝫ magno lumine. Itē parentes habētes pueros infirmos debēt ſanctū andreā inuocare. Vñ legiť de eo ꝙ quidā puer ab impulſu demonis iacebat ꝑcuſſus et ſpumans: deniqꝫ inuocato apoſtolo rogauerūt euꝫ pro puero Et ille apprehenſa manu eius ait illi. Surge puer in noīe ieſu xp̄i quē predico. Et ſtati puer ſurrexit ſanus. Pater vero pueri credidit: et cum tota domo ſua baptizat⁹ eſt. Itē qdā vigintiduobus annis fuit infirm⁹ ꝛ debilis: ꝛ accerſito ſancto andrea. Andreas apprehenſa manu ei⁹ leuauit eū: q̄ ſtatim ſurrexit ꝛ ambulauit magnificās deū. Et beat⁹ Andreas dixit ſanato. Vade ꝑ domos egrotantiū et in noīe dñi nr̄i ieſu xp̄i in quo ſanatus es iube eos exurgere. At ille abijt per domos infirmoꝝ: inuocatoqꝫ noīe ieſu xp̄i reſtituebat eos ſanitati. Crediditqꝫ oīs ppl's offerenteſqꝫ ei munera rogabāt eum vt audirent ab eo verbū dei. Beat⁹ vero andreas predicans eis verbū dei multos cōuertit ad xp̄ʒ ꝛ nihil de munerib⁹ ab eis recepit. Item ſanctus andreas hʒ pctōrib⁹ impetrare veniam Vñ legitur de eo ꝙ quidā pctōr nicola⁹ noīe btm̄ andreā adijt dicens ei. Dñe ecce. lxx. āni vite mee ſunt in quib⁹ ſp̄ luxurie adheſi ſed ora ꝓ me ad dñm deum. Audiens hoc beat⁹ andreas flere cepit a tertia vſqꝫ ad horaʒ nonam orauit: ꝛ ieiunauit quinqꝫ dieb⁹. Et tādem venit ad andream vox dicens orationē ſuā ꝓ nicolao pctōre eſſe exauditā qui in via ꝑditionis erat. Itē btūs andreas hʒ ptātem ſubueniēdi hoīb⁹ etiā poſt mortē. Vñ legiť de eo. Cū quidā viri nūero. xl. ad apl'm nauigarēt vt ab eo fidei normā reciperēt. ecce dyabol⁹ mare cōmouit ꝛ oēs pariť ſubmerguntur. Cū aūt eoꝝ corꝑa ad litt⁹ delata fuiſſent an apl'm deportanť. q̄ inuocato xp̄i noīe tandē ab illo ꝯtinuo ſuſcitanť. q̄ oīa q̄ eiſ acciderant narrauerūt. Itē legiť in dyalo. Ceſarij ꝙ cū mulier qdā ſctm̄ ādreā traxiſſet i apl'm ꝛ ei nō placuiſſet: ſecūdario traxit: ꝛ iterꝫ idē occurrit. Poſtea traxit ſibi aliū apoſtolū ſibi placentē. Cui cū multū obſequij exhibuiſſet ꝑ oēs dies vite ſue ꝛ ad extrema vite veniēa cū eēt moritura nō illū apl'm placentē: ſꝫ beatū andreā aſſiſtere vidit: q̄ inqt ad eaꝫ. En inqt ego ſuꝫ ille deſpect⁹ andreas. Ex q̄ colligiť ꝙ nōnūq̄ ſcti etiā vltro ſe ingerunt hūane deuotioni eoꝝ q̄ beatorū ſuffragia negligūt acceptare. Itē legiť in cronica Helinādi ꝙ anno dñi. M. lvij. Gotfrid⁹ dux burgundie ꝛ q̄ttuor comites cruce ſignati ꝯ infideles vna cū ducētis militib⁹ anthiochiā ceperūt. Tūc qdā ruſtic⁹ a ſancto andrea ammonit⁹ et ꝑ viſionē edoctus inuenit ibi lanceā q̄ trāſfixū fuit lat⁹ xp̄i ſaluatoris: cū q̄ lācea ignē magnū. xiij. pedū qdā ptholome⁹ noīe nud⁹ corꝑe ꝑtrāſiuit illeſus. Exercit⁹ igiť aiatus hoc miraculo lete ꝓceſſit ceſareā. Item pulchrū exēplū de quodā ep̄o q̄ dilexit btm̄ andreā: ꝛ de trib⁹ q̄ſtionib⁹ ſibi ꝓpoſitꝭ a dyabolo: q̄re in legēda aurea. Itē aliud miraculū de ſancto andrea q̄re in promptuario.

¶ De ſancto Nicolao Sermo. iiij.

Non eſt inuentus ſimilis illi qui ꝯſeruaret legē excelſi. Eccleſia. xliiij. Hec verba ſunt a ieſu filio ſyrach recitata: et ad honorem beati nicolai cātanť. q: q̄libet ſctūs i aliqua ꝟtute eminebat in q̄ null⁹ ſimilis fuit ſibi. Et in hoc apparet mirabilis ſapiētia dei q̄ in tanta multitudīe ac varietate ſctōꝝ tātam ponit differētiā meritoꝝ in quibus illi ſancto null⁹ ſil'is fuit. Ergo bñ dicit. Nō ē inuētus ſimilis illi. Unde ad honorē ſcti Nicolai q̄ claruit in hoc mūdo anno dñi. ccclij. in p̄nti ſmone tria ſunt dicēda. Pↄ̄o de dignitatib⁹ ꝛ ꝑuilegijs ſancti nicolai. Secūdo aliqua ꝓ informatōe ſimpliciū. Tertio et vltio aliq̄ miracula. Quantū igiť ad p̄mū ſciēduꝫ ꝙ beat⁹ nicola⁹ habuit octo ꝑuilegia in qb⁹ nō ē inuētus ſil'is illi. Primū ꝙ in puericia ſua cepit ſeruire deo. quia cū adhuc ad vbera m̄ris ſue pēderet. feria. iiij. ꝛ. vi. tm̄ ſemel ſugebat mām̄as. Hoc em̄ ſanctitatꝭ indiciuꝫ nō habuit a natura: ſꝫ fuit ex ſingulari dei dono p̄s. cxvij. A dño q̄ppe factū ē iſtud: ꝛ ē mirabile in oculis noſtris. Secūdū ꝑuilegiū ē ꝙ nunq̄ꝫ mortaliť peccauit: ſꝫ ſp̄ vſqꝫ ad mortem innocentiā ſuā ſeruauit. Et hoc ſignificatū eſt ex eo ꝙ cū prima die balnearet erectus ſtetit in pelui: qđ valde mirabile fuit de tā tenero puero. Tertiū priuilegiū eſt ipſius miraculoſa electio. Fuit enim elect⁹ in ep̄m

premiſſa oratione exēplo apoſtoloꝝ. Act. i. orantes dixerunt. Tu dñe q̄ corda noſti oīm oñde quē elegeris. Itē diuina inſpiratione: q: vox de celo lapſa eſt vt eligerent ſanctum nicolaū. Vñ ad Heb. v. Nec q̄ſq̄ꝫ ſibi ſumat honorē: ſed q̄ vocať a deo tanq̄ aaron. Item fuit elect⁹ cū cōſenſu oīm: et approbatione. q: null⁹ diſſenſit: ſꝫ oīb⁹ placuit. Vñ de eo legiť ꝙ eo viſo: oēs laudauerūt dñm deū. Nā in electiōe honoꝝ ꝑlatoꝝ de⁹ hʒ gl'iam ꝛ honorē: ꝛ ſubditi vtilitatē. Itē fuit elect⁹ inuitus ꝛ cū q̄dā coactōe: exēplo xp̄i. vt hꝫ Ioh. vi. q̄ fugit dū vellēt eū facere regē. Quartū ꝑuilegiū ē innūera miraculoꝝ opatō. Vñ legitur in collecta hodierna. De⁹ q̄ btm̄ nicolaū piū pōtificē tuū innūeris decoraſti miraculis tribue q̄s: vt ei⁹ meritis ꝛ interceſſiōib⁹ a gehēne ignis incendijs liberemur: ꝛ ad eterna gaudia ꝑuenire mereamur. Horū aūt miraculoꝝ q̄dā atteſtātur ſuā potētiā quā habuit ſuꝑ elemēta: ſuꝑ corꝑa: ſuꝑ aīas: ſuꝑ mortē: ſuꝑ demones: vt patebit in fine hui⁹ ſmonis. Quītū ꝑuilegiū q: fuit gratioſe mortu⁹ erḡ fuit in gr̄a dei. Vñ legiť ꝙ oīm ꝟtutū cariſmate replebať. Vñ Apoca. xiiij. Bti mortui q̄ in dño moriunť. Ip̄e em̄ ſecur⁹ fuit in morte ꝓpter gloriā reuelataꝫ. Angeli em̄ in morte ſibi apparuerūt: et gl'am ſuā ſibi reuelauerūt. Sicut em̄ deus aliquando in morte reprobis manifeſtat eternā penā: ita ſanctis decedentib⁹ ecōuerſo reuelat eternam gloriā Sic beato nicolao factū eſt. Item ꝓpť deuotam recōmendationē. Ipſe enim animā ſuā in morte in manus xp̄i commendauit dicēs In manus tuas dñe ꝛc̄. Et ideo ſecura fuit. Iuxta illud Sap̄. iij. Iuſtorum anime ī manu dei ſunt: et non tanget illos tormentum mortis. Itē ꝓpter celeſtē armoniam. angeli enim eius animā deduxerūt in celum cū canticis et laudibus. Sextum priuilegiū ei⁹: q: poſt mortē ſuam fuit gratioſe ſepultus. Nā vt legitur de eius tumba emanabat a capite fons olei: et a pedib⁹ fons aque. In oleo autem notatur abundātia miſericordie que in ip̄o fuit. Sicut em̄ oleū ſupernatat alijs liquorib⁹: ſic pietas eminet ceteris virtutibus. In aqua aūt notatur abūdātia gratie q̄ ſil'r copioſa fuit in beato nicolao. Septimū priuilegiū ē q: ip̄e fuit glorioſe aſſumpt⁹. Fuit eniꝫ in celū aſſumpt⁹ ꝯſidēter. Nō em̄ demones timuit q: ſctās āgelos cuſtodes habuit. Nā de eo legiť ꝙ rogauit dñm vt ad ſe moriētē angelos mitteret, qb⁹ viſis tradidit aīam ſuam in manu ſanctoꝝ āgeloꝝ. Itē honorabiliť fuit aſſumpt⁹. q: nō tm̄ miſit ſibi vnū angelum aut duos qui eū deferrent: ſed multos q̄ eū honorabiliť deducerēt. ſicut etiam miſit in occurſum lazari. Lu. xvi. vbi dr̄. Factū eſt vt moreretť mēdic⁹ noīe lazarus et portaretur ab angelis in ſinū abrahe ꝛc̄. Itē aſſūptus eſt letanť. q: ſicut legitur de eo dū portaretť in celū celeſtis melodia audita ē. Eſa. lv. In leticia egrediemini et in pace deducemini. Octauū ꝑuilegiū eius fuit. q: feſtū ipſi⁹ in tota eccl'a ſolēniter celebrať: ꝛ nullius alteri⁹ ꝯfeſſoris niſi ſcti martini ep̄i. Et h° q̄tū ad p̄mā partē ill⁹ ſmonis. Quātuꝫ ad ſecūdā partem hui⁹ ſermonis eſt ſciēduꝫ ꝙ ſicut ſctūs nicola⁹ cui⁹ feſtū hodie celebram⁹ ſeruauit innocētiam ſuā ꝛ nūq̄ꝫ mortaliter peccauit: ſic tenemur credere ꝙ q̄libet hō cū diuino adiutorio oīb⁹ dieb⁹ vite ſue poſſit viuere ſine pctō mortali. Et q̄ friuole oppoſitū teneret heretic⁹ eēt. ꝛ hoc ꝓbať ꝑ mgr̄m ſen. li. ij. di. xxxvi. Illos cū manicheo errare videmus q̄ dicūt hoīem pctm̄ mortale vitare nō poſſe. Nā ideꝫ hereſiarcha tenuit ꝙ hō ſine pctō mortali nō poſſet viuere. et ideo ipſe cōdemnatus eſt a ſancta eccleſia ſicut heretic⁹ et qui ſequūtur eū in articulis ſuis dicūtur manichei. Circa qđ vlteri⁹ ſciendū ꝙ ſm̄ Criſo. ſuꝑ Math. quattuor ſunt principaliter ſeruanda: quibus ſeruatis ſperandum eſt ꝙ deus non permittat te cadere aut incurrere aliquod peccatū mortale. ꝛ illa q̄ttuor ſunt memorie cōmendanda: et factis exequēda ꝑ totam ꝛ integram vitam hominis. Primuꝫ eſt diligēter audire verbū dei ꝛ conari ad retinendū: ꝛ ſe illi ope cōformare. Iaco. i. Eſtote factores verbi dei ꝛ nō auditores tm̄. q: ſi q̄s ꝛc̄. Gregorius. Ille fructus vberiores ex p̄dicatione colligit qui ſemina bone operationis p̄mittit. Augu. Si quis verbū diuinum audierit ꝛ op⁹ bonū neglexerit: auditio verbi erit ei augmentatio ſupplicij. Secūdū eſt vt ſe cuſtodiat ne īcurrat peccata que cognoſcit ac ſcit eē mortalia. Et ſi ex fragilitate humana in aliquod tale ceciderit vt ſtatim reſurgat penitendo. Si etiā tam cito nō ꝯfiteatur: ad minus tamē de illo conteratur. Ezechiel. xviij. In quacunqꝫ hora peccator ingemuerit: oīm iniquitatū eius non recordabor ampli⁹. Tertiū vt de rebus quibus nō eſt bñ certus nō ſtatim ſibi ac ſuis perſuaſionibus credat: ſed conſilio alioꝝ ſapientum credat. Quartum vt deum quotidie deuote petat:

vt ſibi dignet̄ cõcedere ſapientiã q̄ poſſit diſ
cernere bonũ a malo. ⁊ q̄d faciendũ ſit. et q̄d
omittendũ. Ipſe em̄ glorioſus deꝰ eſt tã patꝰ
te audire qñ es in cõſpectu eiꝰ vt mariã mag
dalenã: ⁊ forte citiꝰ. qꝛ eiꝰ pñiam credis i ſa
cramẽto: q̄ nec ibi hũanitatẽ nec diuinitatẽ
vides: cũ tñ ipã pedes eius tetigerat: ⁊ cũ vi
dit vt hoiem. Nã fides deo valde placet: q̄re
deꝰ credentibꝰ tã magna ꝓmiſit. qꝛ ſine fide
impoſſibile eſt deo placere. Et hoc q̄ ad ſecũ
dam partẽ huius ſermonis. Quãtuꝫ ad ter
tiã partẽ eiuſdẽ ſciẽdũ ꝙ oẽs hoies debẽt fe
ſtũ ſancti nicolai ſolẽniter celebrare: et eum
deuote tanꝙ̄ ſingularẽ patronũ inuocare. qꝛ
ipſe põt hoibus ſubuẽire multipliciter. Prio i
periculis maris. Unde de eo legit̄ cum die q̄
dam quidã naute periclitarent̄ in mari: ⁊ vi
dẽtes ſe in periculo mortis clamauerũt vna
nimiter. Nicolae nicolae ſerue dei: ſi v̄a ſunt
que de te audiuimꝰ nũc ea experiamur. Uox
quedam mox eis apparuit dicẽs. Ecce aſſuꝫ
q̄d vocat̄ me? Et ſtatiꝫ ceſſauit ipiꝰ tẽpeſtas
maris. Itẽ ſciẽdũ ꝙ adhuc q̄tidie btũs nico
laus coruſcat miraculis multis. Nã quidaꝫ
puer ſubmerſus ẽ in aqua q̄ dicit̄ ſalis. et pa
rẽtes fecerũt votũ deo et ſctõ nicolao: ꝓmit
tentes imaginẽ de cera in quãtitate pueri il
lius. ⁊ ſtatim puer reuixit. Et ego eãdẽ ima
ginẽ cereã vidi. Itẽ vir quidã icidit in latro
nes qui ſpoliauerũt ipꝫ rebus ſuis ⁊ cũ funi
bus ligauerũt ipm̄ ad arborẽ. Ipſe flendo in
uocauit deũ ⁊ ſctm̄ nicolaũ. et ipſe viſibilit̄
apparuit ei ſoluendo eum ab arbore: et libe
rum abire permiſit. Item quidã innocenter
raptus fuit et locatus in turrim: et recluſus
cum magna fera. qui deuote inuocauit btm̄
nicolaũ. Qui ſtatim ei apparuit: et ipſum a
vinculis liberauit. Et eandẽ feraꝫ oculis me
is vidi. Item plura alia exempla habes i eiꝰ
legenda. Quere ibidem.

¶ De conceptione ſancte Marie virginis
Sermo. v.

ſ Anctificauit tabernacu
lum ſuũ altiſſimꝰ. ſcribit̄ ps. xlv.
Ex quo feſtũ hoc. ſ. cõceptõis vir
ginis glorioſe in quo initiũ ince
pit noſtre ſalutis: occurrit in hoc tp̄e aduẽtꝰ
⁊ ſp̄ cõtingit occurrere: tanto magis iocũda
re debemꝰ quãto ad ſolẽnitatẽ ieſu xp̄i dĩno
ſcitur magis ꝓpinquiuſq; pertinere. Nã vo
luit dñs nr̄ p̄ ſuã eccl'iam honorari. quare ex
inſtinctu ſpiritusſancti ordiauit vt hoc feſtũ
vſq; in finẽ pageret̄: p̄ſertim in hoc tẽpe ad
uentus in quo ipſe ſciuit hoies vt cõmuniter
deuotiores: et ad honorandũ virginẽ mariã
magis aptos. Et aliud feſtũ. ſ. ãnunciatiõis
in quadrageſima. quia his temporibus ho
mines ſunt magis deuoti: et mag̃ digne poſ
ſunt honorare virginem mariam. Un̄ in pre
ſenti ſermone tria ſunt dicenda. Primo qua
re hodiernum feſtũ ſolenniter eſt celebran
dum. Secundo de vtilitatibus quas conſe
quuntur homines celebrantes hoc feſtum.
Tertio aliqua dicenda ſunt pro informatio
ne ſimpliciũ. Quantũ ad primã partem ſciẽ
dum ꝙ hodiernũ feſtũ ſolẽniter eſt celebran
dum. Primo propter glorioſam ac beatã vir
ginem mariam: que hodie initium ſumpſit
quando cõcepta eſt in vtero matris ſue ⁊ ho
die ſanctificata et preſeruata pre omnibus
ſanctis. Secũdo propter noſmetipſos. quia
hodie initium nr̄e ſalutis incepit qñ virgo
btã cõcepta eſt ⁊ p̄ſeruata: que p̄ ſucceſſuꝫ tẽ
poris cõcipere ⁊ parere debebat filiũ ſummi
patris ieſum xp̄m dñꝫ nr̄m. Quõ aũt hodie
beata virgo maria concepta eſt: de hoc ſcri
bit btũs Hieronymus ꝙ Ioachiꝫ erat de ci
uitate nazareth. et ex bethleem ſanctam An
nam duxit in vxorem. Ambo erant iuſti corã
deo: et in omnibus mãdatis dei ambulabãt
et ſubſtantiam ſuam triphariẽ diuidebant.
vnam ptem templo et miniſtris tẽpli. aliã p̄
tem peregrinis ⁊ pauperibus. tertiã ſibi ⁊ fa
milie ſue reſeruabãt. Et ita per ãnos. xx. plẽ
ex cõiugio nõ hñtes: vouerũt dño ꝙ ſi ꝓlem
eis cõcederet eã dei ſeruitio mãciparẽt. Cuiꝰ
rei grã in tribus feſtis p̄cipuis hierl'm freq̃n
tabãt. In feſto aũt encenioꝝ Ioachim cũ ſu
is cõtribulibꝰ hierl'm aſcẽdit: et cum ceteris
ad altare acceſſit oblationẽ d̄o offerẽs. Quã
ſacerdos eo offerente cum manu repulit: ei
dicẽs quõ ad altare preſumeret accedere: cũ
ſm̄ legem moyſi maledictus eſſet: qꝛ prolem
non haberet. Qui ſe confuſum videns ad do
mum ire noluit ne conſimilẽ cõfuſionẽ a ſu
is vicinis ſuſtineret. Seccdẽs autem ad pa
ſtores ſuos. Et cum ibidem aliquãtuluꝫ diu
fuiſſet: quadam die apparuit ei angelus dñi
dicens. Ego ſum angelus altiſſimi dei miſ
ſus ad te: vt annũciẽ tibi preces tuas exau
ditas eẽ: ⁊ elemoſynas tuas in cõſpectu dei
aſcẽdiſſe. vidi em̄ pudorẽ tuũ quẽ ſuſtinuiſ
ſti. Porro Anna vxor tua pariet tibi filiã: et
vocabit̄ nomẽ eiꝰ maria. h̄ vt vouiſti erit ab
ĩfantia dño ꝯſecrata: adhuc ĩ vtero mr̄is ſue

ſpũſancto erit plena: ⁊ nõ erit inter popula
res: ſ; in tẽplo dñi ſp̄ morabit̄. Et ſicut ipſa
ex ſterili mr̄e naſcet̄: ita ex ea mirabilit̄ dei fi
lius gñabit̄: cuiꝰ nomẽ erit Ieſus. i. ſaluator
qꝛ p̄ eũ oibꝰ gentibꝰ erit ſalꝰ. Et hoc erit tibi
ſignũ cũ p̄ueneris ad aureã portã. Annã vxo
rẽ tuã obuiã habebis: q̄ de tua tardatõe mõ
ſollicita eſt ⁊ tũc in aduẽtu tuo gaudebit. Et
his dictis angelꝰ ab eo diſceſſit. Anna autẽ
cũ amare fleret: ⁊ quo nã vir ſuꝰ iuiſſet cogi
taret: idẽ angelꝰ dñi apparuit ei ⁊ eadẽ q̄ vi
ro annũciauerat ⁊ ei annũciauit. Et iuxta p̄
ceptũ angeli ambo ſibi obuiauerũt in aurea
porta. ⁊ de ꝓle ꝓmiſſa ſecuri adorato dño ad
domũ redierũt: ⁊ anna ꝯcepit. Sꝫ nõ p̄ oſcu
lũ ſicut q̄dam ſimplices dicũt. qꝛ ſm̄ magr̄m
Iordanũ. In ꝯceptione virgĩs gl'ioſe virtus
virilis ſeminis ⁊ amplexꝰ maritalis interue
nit. Qd̄ aũt beata v̄go maria in ꝯceptiõe pre
ſeruata eſt ab originali pctõ pꝫ tripliciter. Pri
mo auctoritate ſacre ſcripture. Un̄ in verbis
thematis d̄r per ꝓphetam. Sanctificauit ta
bernaculũ ſuũ altiſſimꝰ. Itẽ ps. cxxxi. Para
ui lucernam xp̄o meo. Unde ⁊ btũs Bernar
dus doctor mellifluus. Proculdubio ſancta
fuit virgo maria anteꝙ̄ nata. Secundo pro
batur ſic ratione: quia precioſum theſauruꝫ
ſcꝫ ſuum vnigenitum filium deus pater in
eius vtero non poſuiſſet: niſi munda ⁊ p̄ſer
uata ab omni labe fuiſſet. Tertio ꝓbat̄ exẽ
plis. Nam ſi Ieremias ꝓpheta in vtero ma
tris ſue fuit ſanctificatus vt xp̄m annuncia
ret futurũ ⁊ naſciturum: multo magis ⁊ ipa
Item Iohannes baptiſta vt chriſtum natũ
digito demonſtraret ⁊ baptizaret: multo for
tius p̄ſeruari ⁊ ſanctificari debuit: beata vir
go maria: vt eẽt digna ipſum xp̄m concipe
re ⁊ ipm̄ de ſuis viſcerebus generare. Et iſti
tres ſancti in vtero matris ſunt ſanctificati
quare magis poſſibiliter maria mater eius
ipſum portans. Sed queris quõ ſanctifica
tio marie precellit ſanctificationem alioruꝫ
ſanctoꝝ. Reſpondetur ꝙ in tribus excellit.
Primo in tp̄is celeritate. Ieremias em̄ nõ
longe ſanctificatus eſt anteq; natus. Un̄ di
citur Iere. i. Anteq; exires de ventre ſancti
ficaui te. ſed iohannes baptiſta ſexto menſe
ſanctificatus eſt: quando ſcꝫ maria viſitauit
elizabeth: tũc exultauit infans in vtero eius
Hec exultatio ſm̄ glo. fuit quoddã gaudiuꝫ
qd̄ concepit ex p̄ñtia chriſti: ⁊ ex gratia ⁊ in
fluẽtia ſctitatis. Maria v̄o immediate poſt
q̄ aĩa infuſa eſt corp̄i ſctificata eſt. Un̄ ſm̄
Alber. Corpꝰ marie factũ eſt in cõplexiõe. et
pulchritudine optimũ. Natura em̄ facit cõ
plexionẽ bonã ⁊ meliorẽ: ⁊ qñq; optimã. ſed
nõ videt̄ cui meliorẽ cõplexionẽ dederit ni
ſi huic gl'ioſe v̄gini. Nec obſtat de corp̄e xp̄i:
qꝛ illud nõ natura: ſ; ſpũſſctũs formauit. Un̄
hodie p̄fectiſſima aia a deo patre creata eſt:
quã purꝰ hõ a deo hr̄e potuit in ĩtellectu acu
tiſſima: ⁊ alijs potẽtijs nobiliſſima q̄ velut
regina a deo miſſa eſt in corpuſculũ virginis
Itẽ hodie datus eſt ei nobiliſſimꝰ angelꝰ: qꝛ
virgo nobiliſſima fuit de choro primo ange
lorũ q̄ cuſtodiret eã: ⁊ ſeruiret ei oibꝰ diebus
vite ſue. Secũdo qꝛ ſicut citiꝰ eſt ſanctifica
ta ſic ⁊ copioſiꝰ. Nã ſm̄ Iordanũ alijs in vte
ro ſanctificatis fuit collatũ ꝙ nunq; pecca
uerũt mortaliter. Marie aũt vltra hoc colla
tum eſt ꝙ nunꝙ̄ peccauit venialiter: ⁊ h̄ fu
it iudicium maxime gratie: que ipſam natu
ram ſuper oẽm legem nature corrupte extol
leret. Unde btũs Bern̄. dixit. Ego puto ꝙ co
pioſior ſanctificationis benedictio in mariã
deſcẽderit ꝙ̄ in alios in vtero ſanctificatos
que nõ ſolũ ipſiꝰ ortum ſanctificaret. ſed eti
am vitã ipſiꝰ deinceps immunẽ ab oĩ pecca
to ꝯſeruaret: qd̄ alteri nemini in natis mu
lierũ credit̄ eſſe donatum. Tertio quo ad grẽ
cõicabilitatẽ. nã lꝫ abundãs grã a iohãne ba
ptiſta in p̄rem ⁊ mr̄eꝫ effluxit ꝙ ambo ex h̄
receperũt grãm ꝓphetãdi. ab ipa tñ v̄gie co
pioſitas grẽ nõ tm̄ in parentes eiꝰ: ſ; in oẽs ho
mines ſe diffundit vt veraciter poſſimꝰ dice
re tã de matre q̄ꝫ de filio ꝙ de plenitudie eiꝰ
nos oẽs accepimꝰ grãm. Quare etiã angelꝰ
ad eã dixit. Aue grã plena. Un̄ Bern̄. Maria
ſinũ aperuit vniuerſis: vt de plenitudine eiꝰ
oẽs hoies accipiãt: captiuꝰ redemptionem:
eger conſolationẽ: peccator veniam: iuſtus
gratiam: angelus leticiam: filius dei carnis
ſubſtantiam: ⁊ tota trinitas gloriam ſempi
ternam. Quantũ ad ſecundam partẽ ſermo
nis iſtius ſciendũ ꝙ digne celebrãtes hoc fe
ſtum q̄nq; vtilitates ꝯſequuntur. Prima vti
litas eſt vera cõtritio oĩm pctõꝝ qd̄ deſigna
tur in ethimologia huiꝰ noĩs maria: quod ĩ
lingua latina dicit̄ mare amarũ qd̄ deſignat
ꝯtritionẽ. Ergo tu pctõr ſi cupis veram con
tritionẽ pctõꝝ per quã remiſſionẽ pctõrum
conſequeris: tunc deuote celebrare debes h̄
feſtum. tunc conſequenter ipſa illo ſacro tẽ
pore aduentus xp̄i remiſſionẽ oĩm pctõrum
tibi impetrabit ſi habueris illa tria. ſ. veraꝫ
contritionẽ propoſitũ nunꝙ̄ velle peccare: ⁊

oꝛe confiteri:ꝛ de oīb⁹ pctīs ſatiſfacere.de q̇
bus poſtea dicā.Scđa vtilitas.q̇ iſtud feſtū
deuote celebrat a btā v̄gine in oīb⁹ neceſſita
tib⁹ ei ſubuenit.ḡ tribulati ꝛ oppſſi in tribu
lationib⁹ debēt hoc feſtū deuote celebrare:ꝛ
ip̄a btā v̄go vult eis miſericoꝛdit̄ ſubuenire
Tertia vtilitas ē:q2 p̄lati q̇ iſtud feſtū deuo
te celebrāt:ab honoꝛib⁹ ꝛ gradib⁹ nūq̄ꝫ cum
ꝯfuſiōe deponent:ḡ p̄ncipal'r p̄lati ſp̄ūales
ꝛ ſeculares dn̄t hoc feſtū ſolēniter celebrare
Vn̄ Anſel.Quiſq̄s p̄ſul aut abbas aut p̄la-
tus es recole diligēter hāc feſtiuitatē ꝛ a cū-
ctis iube eā coli.q2 ſi eā toto coꝛde amaueris
nūq̄ꝫ de tuo gradu cū ꝯfuſiōe deponeris . qđ
etiā rōne p̄ſuaderi p̄ōt:ꝛ hoc ſic. Virgo glo-
rioſa in ip̄a ꝯceptiōe honoꝛata ē p̄ oīb⁹ ſctīs
in vtero ſanctificatis.ꝛ in hac die p̄imū ho
noꝛē accepit a deo.ḡ cōgruū eſt ꝙ q̇ hāc diez
deuote ſolēniʒāt ꝙ in ſuo honoꝛe ꝯſeruent.
Quarta vtilitas:q2 fet⁹ impḡnatarū mulie-
rū in vtero cuſtodit.Et ḡ mulieres pꝛegnan
tes hāc feſtiuitatē p̄ ceteris feſtiuitatib⁹ ma
rie debēt cuſtodire:ꝛ cōceptionē marie ſolē-
niter ꝛ deuote celebrare.ꝛ ſe cū vera ꝯtritiōe
ꝛ ꝯfeſſiōe ad pcipiendū ſacm̄ eucbariſtie p̄-
parare.ꝛ bonā ꝯfidētiā hr̄e ad beatā virginē
q̄ hodie ꝯcepta eſt ꝛ ſanctificata ꝛ p̄ſeruata
eſt in vtero matris ſue ꝙ ipſis impetrabit p
ſperitatē in ptu ꝓlis.Qđ pꝫ ex hoc q2 v̄go in
vtero matris ſue nō ſolū i coꝛpe illeſa cuſto
dita eſt:ſꝫ grā dei p̄ oīb⁹ ſctīs dei repleta eſt.
Quīta vtilitas eſt:ꝙ talis in exitu aīe ſue a
btā v̄gine nunq̄ꝫ deſeret.ꝛ iō merito oēs ho
mines diuites ꝛ paupes.iuuenes ꝛ ſenes q̇
ſciunt ſe moꝛituros dn̄t hoc feſtū ſolēniter ꝛ
deuote celebrare:vt ipſis beata virgo maria
velit aſtare in extrema eoꝛuꝫ neceſſitate.Qđ
etiā ſic perſuaderi p̄ōt. Cōgrua ē recōpenſa-
tio vt q̇ hꝫ in reuerentia btām virgineꝫ reco-
lendo eius initium quo incepit eſſe p ꝯiun-
ctionem coꝛpis ꝛ aīe:honoꝛet ecōuerſo ab ea
in exitu aīe ſue.ſ.qn̄ aīa ſeparāda eſt a coꝛpo
re ſuo.Quia ſm̄ Ariſto.Moꝛs eſt ſeparatio
aīe a coꝛpe.Ex his oībus iam dictis pꝫ ꝙ q̇-
libet catholicus q̇ illas q̇nq̄ꝫ dignitates vult
obtinere a beata virgine ſolēniter feſtū ipſi⁹
conceptōnis dꝫ celebrare.Et q̇cunq̄ꝫ recuſat
hoc feſtuꝫ qđ eſt initium beate marie virgi-
nis ꝛ exoꝛdium ſalutis nr̄e ſolēniter celebra
re:talis nō eſt verus amatoꝛ virginis marie
vn̄ Anſel.Non eſt ver⁹ amatoꝛ virginis glo-
rioſe q̇ reſpuit colere diem ꝯceptionis ei⁹ de
uote.Sciendū tn̄ ſm̄ Joꝛdanū celebrantem
hoc feſtū deuotiſſimū oꝫ intentionē oꝛdina
re diriġere:vt nō referatur intentio ad cōce-
ptionē carnis:q2 illa maſſa nō eſt ſuſceptibi
lis grē:ſꝫ ſola aīa.Vn̄ intentio referenda eſt
ad illam ꝯceptionem qn̄ aīa infuſa eſt ꝛ vni
ta coꝛpuſculo:ꝛ in eodē inſtāti ſanctificata
eſt.Et hec ſanctificatio nō eſt facta iſta die
qua ſolū fuit ꝯceptio ſeminis:ſꝫ poſtea qua
drageſimaſexta die.q2 circa tale tp̄s ſm̄ phi
loſophos ꝛ phyſicos maſſa carnis in vtero
aīatur.Sꝫ q̄rit q̄re tūc hodie celebꝛat ꝛ non
illa die qn̄ aīa vnita ē coꝛpi.Rn̄det ſm̄ Joꝛ-
danū.Hoc feſtū hodie celebꝛat nō q2 beata
v̄go maria hodie grām dei ſuſcepit:ſꝫ q2 ho-
die ſuſcepit hr̄e tale eſſe qđ eſt via ad eſſe p
ceptibile grē.Alia rō eſt q̄re potī⁹ hodie cele
bꝛat hoc feſtū ꝯceptiōis:q2 ita reuelatū fuit
p beatā virginē mariā ſexto ydus decēbris.
ſicut pꝫ in trib⁹ exēplis in legēda hui⁹ feſti-
uitat̄.Quantū ad tertiā ptem hui⁹ ſmonis
quo ad noſtrā eruditionē ſciendū ꝙ debem⁹
ſp̄ūal'r ꝯcipe dn̄m nr̄m ieſum xp̄m ſicut btā
virgo hodie ꝯcepta ē coꝛpal'r in vtero mr̄is
ſue.ꝛ iſta ꝯceptio ſp̄ūalis fit p bonā volūta
tē emēdando vitā nr̄aꝫ.Vn̄ Criſo.ſup.Ma
theū.Volūtates bone ſic ſuaues ſunt apud
deū queadmodū boni odoꝛis floꝛes apđ ho-
mines.Sꝫ heu aliq̇ ſunt ſicut ſteriles mulie
res ſicut ſunt iſti q̇ ſunt obſtinati in pctīs:ꝛ
qui ſtant in malo ꝓpoſito malefaciendi:nec
habent voluntatē ſe emendandi.Et tales i
piculoſo ſtatu ſtant:q2 ſi quis haberet vltra
decem vel viginti annos voluntatem peruer-
ſam aliquod peccatū committere:ꝛ ſi infra
illud tp̄s ſic moꝛeretur ꝓpter malam vitam
ſuā eternaliter dānaret. Quapꝛopter dr̄ in
decre.In maleficijs voluntas pꝛo opere re-
putatur.de pe.di.i.Oīs.Vn̄ etiaꝫ Hierony.
Perfecta volūtas faciendi p ope reputatur
facti.Ergo tales pctōꝛes debēt iſto ſacro tē-
poꝛe aduentus xp̄i ſe conuertere ad dn̄ꝫ deū
nr̄m.ꝛ cōſidere ſi habuerint illa tria in ſe ꝙ
ip̄e deus velit eis oīa coꝝ peccata indulgere
iſto ſacro tp̄e.Sꝫ q̄reres q̄ ſunt iſta tria.Rn̄
detur ꝙ p̄imū eſt vera ꝯtritio de p̄terit̄ pec
catis.quā quilibꝫ pctōꝛ cū diuino adiutoꝛio
dꝫ ꝛ p̄ōt hr̄e.ꝛ nihil p̄ōt eū impedire niſi ſua
ꝓpꝛia malicia ꝛ puerſa volūtas. Vn̄ de hac
vera ꝯtritione dicit btūs Gꝛego.Qui ſe do-
let ex coꝛde cōmiſiſſe culpā:cito pctōꝛū ſuoꝝ
obtinebit veniā.Secūdū ꝙ hō ꝓponat am-
plius nūq̄ꝫ velle peccare moꝛtaliter:ſic ꝙ nū
q̄ꝫ velit peierare:nec mētiri:nec adulterari

nec foꝛnicari : nec blaſphemare : nec furari:
nec vſurare:nec oppꝛimere quēq̄ꝫ: nec ſupbi-
re: nec iraſci : nec choꝛiʒare : nec vituperare:
nec eē guloſuꝫ:nec iebꝛiari:nec luxuriari:nec
res iiuſtas acq̇rere: nec ieiunia āpli⁹ infrīge-
re:nec ꝓximis dāna iferre: nec inuidiā cōtra
ꝓximū retinere:nec ociari:nec malū p malo
reddere:nec qđ eſt iniuſtū facere : et ſic de a-
lijs.Tertiū ꝙ q̇s ꝓponat ꝯfiteri et ſatiſface
re de illo pctō ꝛ de oībus pctīs in vita vnq̄ꝫ
cōmiſſis iſto ſacro tp̄e ſm̄ cōſiliū ſui cōfeſſo
ris.ꝛ tūc de⁹ ex ſua mīa idulgebit ſibi oīa pec
cata ſua.vn̄ Ezech.xviij.In q̄cūq̄ꝫ hoꝛa ige-
muerit pctōꝛ oīꝫ iniq̇tatū ei⁹ nō recoꝛdaboꝛ
āpli⁹.Vn̄ ꝯſulēdū ē cuilꝫ pctōꝛi iſto ſacro tē
poꝛe ꝙ ſe cōuertat ad dn̄m nr̄m ieſum xp̄m
ad feſtū natalis xp̄i deuote ſuſcipiēdū ſicut ī
q̇drageſima feſtū paſche. q2 nō ē min⁹ feſtū
natiuitatis xp̄i q̄ꝫ feſtū paſche.Et cū h̄ quili
bet ignoꝛat vtrū anno futuro feſtū xp̄i ſup-
uiuat.Et quicūq̄ꝫ pctōꝛ iſta tria iam enume
rata in ſe hꝫ non eſt amplius peccatoꝛ : ſꝫ eſt
penitens.et quecūq̄ꝫ bona opera fecerit oꝛā-
do:ieiunādo :elemoſinaſ dando:mane ſurgē
do:miſſas audiendo ꝛ ſermones:totum erit
ſibi meritoꝛiū ad futurā gloꝛiam cū ſic ſtat ī
bono pꝛopoſito.Unde beat⁹ Bernardus.Cū
per bonā volūtatē incipim⁹ eſſe dei:deſinim⁹
eſſe dyaboli.Vltimo ſciendum ꝙ oēs chꝛi
ſtifideles debent hodie ꝛ quotidie deuote be
atam virginē inuocare. quia ipſa habet po-
teſtatem ſingularē ſubueniēdi in omnib⁹ ne
ceſſitatib⁹ eā inuocātib⁹.in vita. in moꝛte et
poſt moꝛtē.Vn̄ btūs Bern̄.Data eſt tibi om-
nis ptās o maria in celo ꝛ in terra:vt omnia
quecūq̄ꝫ volueris valeas impetrare . q2 tua
vox eſt dulcis in aurib⁹ ſaluatoꝛis.Et p̄imo
quicūq̄ꝫ in anxietate ſunt conſtituti ad ma-
riam debent recurrere.Exēplū de imperatri-
ce.hoc quere infra in pꝛōptuario de miracul'
virginis marie.i.Secūdo mulieres pꝛegnā-
tes.q2 ip̄a dignatur eis in adiutoꝛiū venire.
Exemplum de muliere p̄gnante quā libera-
uit de periculo maris. hoc quere ibidē.ij.Ter
tio viris in anguſtijs ſuis ſalubꝛiter ſubuēit
Exēpluꝫ de illo q̇ fuit incarcerat⁹. hoc quere
ibidē.xli.Item ſuccurrit in extremis.Exem-
plū de illo q̇ ieiunauit quattuoꝛ vigilias bea
te marie virginis ꝛ nō potuit moꝛi ſine ꝯfeſ
ſione.hoc quere ibidē.lv. Rogem⁹ igit eā vt
nobis ſic ſubueniat in hac vita:vt poſt hanc
vitam valeam⁹ cū ea gaudere feliciť in cele-
ſti patria Amen.

¶De ſancto Thoma.Sermo.vi.

Quia vidiſti me Thoma
credidiſti.Joh.xx.Unde ſup ver-
ba p̄miſſa et ſup hodiernuꝫ fe-
ſtū tria ſunt dicēda.P̄io de p̄ui
legijs btī thōe apl̄i.Secūdo de fide catholi-
ca.Tertio aliq̇ miracula.Quātū ad p̄miā ptē
illi⁹ ſermonis ſciēdū ꝙ ſctūs thomas apl's
accepit a xp̄o pl'a p̄uilegia in quib⁹ nos attē
dere debem⁹ dignitates ei⁹.P̄imū p̄uilegiū
eſt ꝙ xp̄s eū elegit p̄ oīb⁹ hoīb⁹ mūdi ī nūerū
apoſtoloꝛū.q2 apoſtoli ſunt maioꝛes ꝛ digni
oꝛes ſctīs in celo et in terra.Nā xp̄s eis cōtu
lit magnā dignitatē et ptātem:vt habet Jo
han.xx.qn̄ dixit eis. Accipite ſpiritūſanctuꝫ
quoꝝ remiſeritis peccata remittūtur eis. et
quoꝝ retinueritis retenta ſunt.Item Mat.
xvi.dixit eis.Quecūq̄ꝫ ligaueritis ſuper ter-
ram erūt ligata ꝛ in celis. Secūdū p̄uilegi
um eſt ꝙ ip̄e cōpoſuit ſextū articulū fidei in
qua fide nos ſaluamur.ſ. Tertia die reſurre-
xit a moꝛtuis . Et conuenienter ſcripſit bea-
tus Thomas iſtū articulū.q2 in eo p̄ius du
bitauerat: ꝛ de eo plene certificat⁹ fuit ſicut
legitur in euāgelio hodierno: vbi chꝛiſtus di
xit thome. Infer digitum tuum huc et vide
manus meas : et affer manū tuā et mitte in
latus meū et noli eſſe incredulus ſed fidelis
Vn̄ ſctūs Tho. de aquino in.iij.parte.q.liiij
articulo.iiij.dicit ꝙ ſanct⁹ thomas apoſtol⁹
nō ſolū vidit vulnera xp̄i : ſed etiam tetigit.
Tertiū p̄uilegiū eſt ꝙ totā yndiā couertit:
et cōuerſos in fide nutriuit verbo et exēplo.
Verbo quidē : q2 verbū dei ibidē ſollicite ſe-
minauit:et ſm̄ qualitatē auditoꝛū doctrinā
ſuā foꝛmauit.Exemplo vero : q2 ip̄e fuit ſibi
parcus ꝓpter bonū exemplū.paupibus pi⁹.
deo fidelis et deuotus. In ſignū hui⁹ in nu-
ptijs regis non māducauit neq̄ꝫ bibit: ſꝫ ocu
los ad celos erectos habuit ꝛ in celum reſpe
xit.Mat.vi.Ubi eſt theſaur⁹ tuus:ibi eſt et
coꝛ tuū.Quartū p̄uilegiū q2 xp̄o ſimilis fu
it in perſona.vnde Iſido. dicit Thomas xp̄i
diſcipulus ac ſimilis ſaluatoꝛi. Quintū p̄ui
legiū eſt ꝙ xp̄us aſtitit ſibi in tempoꝛe paſſi
onis ſue:commutans ſibi paſſiones ſuas in
gloꝛiā et dulcedinē.Unde ipſe ſanctus Tho
mas fuit in maxillā pcuſſus et incarceratus
et ſup laminas candētes pedib⁹ nudis coa-
ctus ē ambulare ꝛ in foꝛnacē accenſaꝫ iacta
tus:et tandeꝫ lancea tranſuerberatus. Sed
rex xp̄s omnipotēs pꝛo quo patiebatur hec

oīa ſibi in gľiam cōmutauit. Incarceratꝰ em̄
accepit mirabilē liberationē. qꝛ frater regis
reſuſcitatꝰ a mortuis cū ceteris ad carcerem
cucurrit ⁊ ſoluēs eū: ⁊ ad pedes apľi ſe ꝓie⸗
cit. Sup laminas adductꝰ accepit fontē ema
nationē qꝛ mox fons erupit ⁊ aduri nō ꝑmi
ſit. Iſa. xliij. In igne cū ambulaueris nō cō⸗
bureris. In fornace aſſatꝰ accepit refrigeriū
⁊ ꝯſolationeſ: qꝛ fornax nutu dei refrigerari
cepit. Lancea trāſuerberatꝰ accepit felicē co⸗
ronationē. Apo. ij. Eſto fidelis vſqꝫ ad mor
tē ⁊ dabo tibi coronā vite. ſ. ſempiťne. Sextū
ꝓuilegiū fuit ꝙ tres magos. i. tres reges qui
ad xp̄m adorandū venerāt baptizauit. Dicit
em̄ Criſo. ꝙ thomas ad eos in orientē venit
⁊ ip̄os baptizauit: ⁊ facti ſt̄ ei adiutores i p̄⸗
dicādo. Septimū priuilegiū ꝙ in ciuitate edi⸗
fica in q̄ corpꝰ btī thome qͥeſcebat: nullū infi⸗
delē aut hereticū vel gētilē viuere ꝑmiſit ſʒ
ibidē etiā ꝑuenire. Ex q̄ dať intelligi ꝙ ma⸗
gnꝰ fuit amator fidei ⁊ defēſor q̄ iuxͣ ſe nullū
infidelē hereticū vel gentileſ viuere ꝑmiſit.
Octauū ꝓuilegiū eiꝰ fuit ꝙ in ꝑncipio ſepul
ture eiꝰ olim cōicauit de manu ꝓpa dignos
ſʒ indigni nō poterāt recipe ſacm̄. Un̄ in cro
nica dn̄i Helinādi legiť ꝙ anno dn̄i. Mcxx.
venit Ioh. patriarcha yndoꝝ ad romā nar⸗
rās pape calixto: cardinalibꝰ: et oībꝰ ꝑlatis p̄⸗
ſentibꝰ in cōſiſtorio publice q̄liter ſctūs Tho
mas apľs oī anno cōicaret ppľm ſuum ma⸗
nu ꝓpa porrecta dignis: ⁊ retracta ab indi⸗
gnis. Un̄ i lōga eiꝰ legēda hr̄ exēplū de q̄daꝫ
famulo q̄ furatꝰ fuit ficꝰ ꝓ duobꝰ denarijs ⁊
nō poterat ſumere ſacm̄ de manu apoſtoli
donec confiteret plenarie ⁊ ſatiſfaceret. No
nū priuilegiū ⁊ vltimū ꝙ hodie feſtū eiꝰ ſo⸗
lēniter celebrať: et ꝑ totū mūdū in omnibus
miſſis noiatur. Quantū ad ſecūdā ptē huiꝰ
ſermonis ꝓ informatione nr̄a eſt ſciendū ꝙ
fides catholica eſt frequēter ꝑdicāda fideli⸗
bus ⁊ ab eis cuſtodienda diligenť. qꝛ ſine fi⸗
de vera nemo ſaluabiť. Un̄ Paulus ad Heb.
xi. Impoſſibile eſt ſine fide placere deo. Un̄
beatus Aug. Nemo liberatur a dānatione q̄
facta eſt per adam niſi ꝑ fidem dn̄i noſtri ie
ſu xp̄i. Un̄ etiā Ber. Multi ante ſaluatoris
aduentū deū omnipotētē timētes et diligē⸗
tes ſue ſalutis gratiſſimū ꝓmiſſorem credē⸗
tes: in ꝓmiſſione fidelē ſperātes certiſſimū
redemptorē in hac fide et expectatione ſal⸗
uati ſunt. Ex quo pꝫ hoc qd̄ credimꝰ iam fa
ctum ſcti p̄res in veteri teſtamēto credebāt
futurū. Queritur circa fidem vtrū ſufficiat fi

dē i corde hr̄e. Rn̄r ꝙ nō. qꝛ q̄lꝫ xp̄ianus pro
loco et tp̄e teneť fidē catholicā publice ꝓfi⸗
teri. Et in ſignū huiꝰ ꝓfeſſiōis hō recipit ſa⸗
cramētū ꝯfirmatōis in frōte. Un̄ i decre. dr̄.
Cōfirmatio iō i frōte poniť vt a recipiēte fi⸗
des ſine erubeſcētia publice ꝑdiceť. de cōſe.
di. iiij. Nouiſſime. Et hoc ē ꝯ illos timoroſos
q̄ dicūt ſi huſſite eos iuaderēt ꝙ fidē ore ne⸗
gare vellēt ⁊ tn̄ firmiť in corde retinere: ⁊ ta
les q̄ ſic ſtant in tali ꝓpoſito: peccāt mortali
ter. Nā ſi ſcti hoc feciſſent: nūqꝫ martyrizati
fuiſſent. ſʒ ip̄i publice fidē xp̄i ꝓfeſſi ſūt. Sic
q̄lꝫ xp̄ianꝰ potiꝰ dꝫ mori q̄ fidē ore negare ⁊
corde. Un̄ dr̄ in decre. Cōſtātia fidei debꝫ eē
tāta vt priꝰ auferaᷦ vita q̄ fides xxiij. q. viij.
Conuenior. vn̄ etiā dr̄ Math. x. Nolite time⸗
re eos q̄ occidūt corpꝰ: aīam em̄ occidere non
poſſunt. Un̄ q̄libet viriliť dꝫ ꝓ fide expone⸗
re res ⁊ corpꝰ. qꝛ q̄cūqꝫ ꝓ fide catholica mo⸗
ritur indubie martyr xp̄i efficiť. qꝛ alś opor⸗
tet eundē hoiem cito mori. ⁊ neſcit vbi pria
nocte manebit ad celuꝫ aut purgatoriū aut
ad infernū ꝑueniat: ſed ibi eſt certitudo. q̄a
quicunqꝫ pro fide patiť: ſtatiꝫ ab angelis in
celum leuatur. Un̄ in decre. dr̄. Qui ꝓ chriſti
noīe martyrizanť: ꝓculdubio vitā eternā cō
ſequunť. xxiij. q. viij. Omni timore. Queritur
quando q̄s audit aliquē loq̄ ꝯ fidē vtruꝫ ta⸗
lis teneať defendere fidē. Rn̄detur ꝙ ſic. qꝛ
in decre. dr̄. Defenſare teneť quilibet fidem
xxiij. q. viij. His quibꝰ. Etiā queritur q̄n̄ iter
rogareť q̄s vtrū quis xp̄ianꝰ ſit: et ſic i illa ſi
de mori velit. Reſpōdeť ꝙ tenetur ſe ꝓfiteri
xp̄ianū eſſe: et ſic velle mori ⁊ ſaluari in iſta
fide. qꝛ ſi ex timore taceret: xp̄m abnegaret.
Un̄ in canon̄. xx. q. iij. Nō ſolū ille negat xp̄ꝫ
qui dicit eū nō eē xp̄m: ſed ille qui cū ſit chri⸗
ſtianus ſe dicit non eſſe xp̄ianum. Etiā que⸗
ritur quando quis interrogaretur vtrū Hus
⁊ Hieronymus et Procopius iuſti fuerunt
aut heretici. Rn̄detur ꝙ quilibet catholicus
tenetur loqui veritatē. et fateri ꝙ ambo cuꝫ
procopio fuerunt hereſiarche: et in ſacro con
cilio Cōſtātienſi Anno dn̄i. M. cccc. xiij. cō⸗
buſti. Et ſi hoc nō faceret: tunc irā dei cōtra
ſe ꝓuocaret. Un̄ in canon̄. vbi de fide et ſalu
te agitur. Qui veritatē occultat: irā dei con⸗
tra ſe prouocat. xi. q. iij. Quiſquis. Quantuꝫ
ad tertiā partē iſtiꝰ ſermonis ſciēdū ē ꝙ qui
libet xp̄ianꝰ debet ſctm̄ Thomā apľm tanqꝫ
ſp̄alem patronū inuocare. Primo qui patiū
tur dolores oculoꝝ. Un̄ de eo legitur ꝙ que⸗
dam mulier Michdonia noīe deuota fuit ꝑ

ſex annos ceca: ⁊ iuocato apľo thoma: lumē
oculoꝝ ſuoꝝ rehabuit. Etiā leproſi. Un̄ legiť
ꝙ quidā leproſus vulneribꝰ plenus inuoca⸗
uit btm̄ thomā apľm ⁊ mūdatꝰ eſt. Etiā in⸗
firmitate q̄licūqꝫ oppreſſi ſcm̄ Thomā dn̄t i
uocare. Un̄ legiť ꝙ q̄dā magnꝰ clericus deci
dēs in magnū languorē corꝑis tandē audit̄
miraculis ſctī thome apľi recordatus eſt ꝙ
olim ei fuerit multū familiaris: q̄re fecit ſe
deferri ad eccľiam ip̄iꝰ: ⁊ poſt longā vigiliaꝫ
ſomno opp̄ſſus vidit ꝓceſſionē plurimoruꝫ
ſctōꝝ ⁊ ſcm̄ thomā ſubſeq̄ntē cū magna gľia
⁊ tangēs femur eiꝰ vbi dolebat dixit: vade i
domū tuā: qꝛ ſanatꝰ es. euigilās aūt inuenit
ſe i toto corꝑe ſuo ſanatū: q̄re gr̄as agēs deo
⁊ btō apľo ad ꝓpria remeauit. Etiā q̄ in fide
temptanť inuocare dn̄t ſctm̄ thomā apľm.
qꝛ ſingularē hꝫ ptātem ſubueniendi tēptat̄
in fide. ⁊ talis q̄ q̄n̄qꝫ ſic tēptatur in fide ex
hoc nō dꝫ nimiū turbari: qꝛ temptari in fide
non eſt pctm̄: nec inducit hereſim niſi cōſen
tiat: ⁊ ſic diffinitiue in fide dubitet: ⁊ dubitā
do labatur. Un̄ queritur hic ꝯñr q̄ requiruntᷦ
ad hereticū. Rn̄detur ſm̄ btm̄ Thomā ſuper
iiij. ſen. ꝙ duo. ſ. error qui eſt initiū hereſis.
Secundū ꝙ ꝑtinaciter defendat. xxiiij. q. iij.
Qui in eccleſia. Ex quo pꝫ ꝙ illi qui errant i
fide ⁊ parati ſunt poſtponere errorē q̄n̄cūqꝫ
fuerint informati de oppoſito: tales nō ſunt
heretici quāuis errant in fide. Un̄ in decre.
dr̄. Non ſunt inter hereticos cōputandi qui
errorem ſuū parati ſunt poſtponere. xxiiij. q.
iij. Dixit. Ultimo q̄ritur quali pena heretici
ſunt puniendi. Rn̄detur ꝙ quadruplici pe⸗
na. Primo em̄ excōicandi ſunt: ſiľr credenteſ
receptores: defenſores: ⁊ fautores hereticoꝝ.
qui adducūt eis arma ⁊ alimenta. ſal: vinuꝫ
piper: ferrum ⁊ ſimilia. Omnes tales de fa⸗
cto ſunt excōicati papali excōicatione. Secū
do puniendi ſunt depoſitione indiſtincte. ſi⸗
ue clericus: laicus: plebanus: ep̄s rex impera
tor: etiā papa. Unde in decre. dr̄. Pro nullo
alio pctō: ſed tm̄ pro hereſi pōt papa condē⸗
nari. di. xl. Si papa. Tertio rerū ablatiōe: qꝛ
bona hereticoꝝ ip̄o iure ſunt ꝯfiſcata. Sꝫ q̄
ritur ſi hereticꝰ filios catholicos habeat: nū
quid tales habebunt bona parentū. Rn̄deť
ꝙ non: vt hr̄ in decret̄. In crimīe hereſis nō
parcitur filijs circa bona paterna. ſʒ totaliter
priuantur niſi eis aliq̄d ex mīa relinquatur.
extra de here. c. excōicamus. Quarto punien
tur ꝑſecutione militari. i. ptāte ſeculari: qꝛ i
rebꝰ ⁊ in corꝑe puniri dn̄t. Un̄ in decre. diciť

Heretici ſunt cogendi vel domandi ꝑ corpa⸗
lem punitionē. xxiij. q. iiij. diſplicet. Ultimo
notanda ſunt aliqua exēpla de heretic̄. Et p̄
mo de illo fidei hereſiarcha q̄ v̄tute dei mutꝰ
eſt factꝰ. h̄ q̄re in prōptuario exēploꝝ. vij. F.
Itē aliꝰ hereticus aſtutꝰ q̄ ab obſeſſo ſtulto
cōbuſtus eſt. hoc q̄re ibidem. ix. F.

¶ De sctō Stephano. Sermo. vij.

D Omine ne ſtatuas illis
hoc pctm̄: qꝛ neſciunt q̄d faciunt.
Ita ſcribiť Act. vij. originaliter
⁊ in epľa occurrentis feſtiuitatis
tranſſumptiue ⁊ lectionaliť. Un̄ in feſto ho⸗
dierno tria dicēda ſunt in iſto ſmōe. Primo
ꝓuilegia ſancti ſtephani ꝓthomartyris. Se
cundo quō tenemur indulgere inimic̄ nr̄is.
Tertio q̄dā miracula de sctō Stepha. Quā⸗
tuꝫ ad ꝑmū ſciendū ꝙ ſctūs ſtephanꝰ plura
hꝫ priuilegia ⁊ ꝑcipue octo q̄ notare debemꝰ
Primū priuilegiū qꝛ eſt ꝓthomartyr. i. pri⸗
mus martyr q̄ poſt aſcenſionē xp̄i ꝓ fide oc⸗
ciſus eſt. Nā poſt aſcēſionē xp̄i ſctūs ſtepha
nus lapidatꝰ eſt in eodē anno: ⁊ ex Saulo ꝑ
ſecutore factꝰ eſt paulꝰ doctor ⁊ lumē totius
eccľie poſt. xxv. hebdomadas. Scd̄m priuile
gium eſt ꝙ btūs ſtephanꝰ vidit celos apertos
⁊ ieſum ſtantē a dextris virtut̄ dei. Apertuꝫ
nāqꝫ eſt celuꝫ vt rex gľie ⁊ tota celeſtis curia
viderent militē legitime certanteꝫ. Et vidit
ſtephanꝰ ieſuꝫ tanqꝫ adiutorē ſuū in paſſio⸗
ne ſua. Tertiū priuilegiū: qꝛ ꝓ inimic̄ ſuis
orauit exēplo xp̄i. Un̄ dicit Beda btūs Ste⸗
phanus ſtando ꝓ ſe orauit: ſed pro inimicis
flexis genibus interpellauit dicens. Dn̄e ne
ſtatuas illis hoc pctm̄ ⁊c̄. Quartū priuilegi
um: qꝛ ſiľis angelo apparuit in claritate fa⸗
ciei. per quā claritatē perſecutores ſuos de⸗
terruit. Et hoc accidit ꝓpter ſuā v̄ginalē vi⸗
tam quā habuit. Un̄ btūs Hiero. In carne
p̄ter carnē viuere nō eſt hūanū: ſʒ angelicum
Quintū priuilegiū eſt: qꝛ ſiľis eſt apľis effe⸗
ctus. Quattuor em̄ dn̄s nr̄ ieſus xp̄us dedit
apoſtolis ſuis. ſ. ſapiam: eloquentiā: conſtā⸗
tiam: ⁊ miraculoꝝ efficaciā. Iſta q̄ttuor bea⸗
to ſtephano xp̄s etiā cōceſſit. Prio ſapiētiaꝫ
cui nō poterāt reſiſtere nec ꝯtradicere om̄es
aduerſarij ſui. Secūdo eloq̄ntiā. Tertio con
ſtantiā. q̄a certauit vſqꝫ ad morteꝫ. Quarto
miraculoꝝ efficaciaꝫ: vt poſtea patebit. Se⸗
xtum ꝓuilegiū. qꝛ paſſio eius fuit multū cō⸗
formis paſſioni xp̄i. Nam ſicut falſi teſtes ꝯ
xp̄m inſurrexerūt; ſic conformiter cōtra btm̄

ſtephanū. Etiā ſicut xp̄s extra ciuitatē paſſus ⁊ crucifixꝰ eſt: ſic ⁊ btūs Stepha. extra ciuitatē hierl'm a iudeis lapidatꝰ eſt. Etiā ſicut xp̄s dixit in cruce. Pater in manꝰ tuas commēdo ſpm̄ meū: ſic btūs Stephanꝰ dixit ī vltima hora tribulatiōis ſue. Dn̄e ieſu xp̄e ſuſcipe ſpm̄ meū. Septimū ꝓuilegiū: qꝛ h̄z trinas coronas. Nam h̄z coronā martyrū: coronā ꝟginū: ⁊ coronā confeſſoꝝ ſiue p̄dicatoꝝ. Octauū ꝓuilegiū: qꝛ corpꝰ ſcti laurētij honorauit corpꝰ ſancti ſtephani. vn̄ cū ſepulchrū ſancti laurētij apuiſſent vt ibi corpꝰ ſcti ſtephani collocarēt: tūc laurētiꝰ in latꝰ ſe ꝟtit ⁊ mediā ptē ſepulchri vacuā dereliq̄t: ⁊ ſic corpus ſcti ſtephani ibi collocatū eſt ⁊ clauſo ſepulchro audite ſunt voces angeloꝝ dicentes ⁊ pſallētes. O felix Roma q̄ corpꝰ laurentij hyſpani ⁊ ſtephani hieroſolymitani gl'ioſa pignora vno claudis manſoleo. Unde inuenitur triplex trāſlatio facta de corpe ſcti ſtephani. Pria fuit de agro iuxta hierl'm vbi p̄mo ſepultꝰ fuit ⁊ tranſlatꝰ ad montē ſyon. Secūda de monte ſyon ad Cōſtātinopolim in grecia. Et illa trāſlatio facta eſt tp̄e Juſtiniani impatoris q̄ cepit regnare āno dn̄i q̄ngenteſimo viceſimoquarto. Et tūc tp̄is oſſa ſancti ſtephani quedā nobilis dn̄a ignoranter tranſtulit de hierl'm in Conſtātinopolim putans ſe ducere oſſa ſui mariti: ſꝫ demones in aere vlulabant ⁊ clamabant: ⁊ ſanctū ſtephanū ꝓdiderūt. Tranſlatū eſt autē corpus ſcti ſtephani romā tp̄e pelagij pape qui. lxiij papa erat: ⁊ ſedit q̄ttuor annis ⁊ mēſibꝰ ſex. Nonū ꝓui. addit̄ qꝛ feſtū ipiꝰ hodie ī vniuerſo mūdo ſolēnit̄ celebrat̄: ⁊ in q̄libet miſſa q̄tidie nominat̄. O q̄ꝫ magna iſta priuilegia. Quantū ad ſcd'am ptem iſtius ſermonis ꝓ nr̄a informatōe eſt ſciendū ꝙ exēplo bti ſtephani debemꝰ nr̄is inimicꝭ indulgere. Ubi diceres. quō q̄s tenetur de neceſſitate ſalutꝭ ſe ad inimicos hr̄e. R̄ndet̄ ꝙ p̄mo tenet̄ q̄s ex puro corde eis indulgere: ſic ꝙ non velit ſe vindicare nec verbo nec facto: ⁊ ꝙ nō odiat inimicos nec optet eis malū ex ira ⁊ ex rancore: vt dicere poſſit cū dd̄ in pſ. Si reddidi retribuentibus mihi mala ⁊c. Sed q̄ ſic ſtāt ꝙ gaudēt de infortunio ⁊ dolēt de ꝓſpitate inimicoꝝ ex rācore: illi hn̄t corda diabolica. qꝛ ſil'es ſunt diabolo q̄ dolet de bonis nr̄is: ⁊ gaudet de malis nr̄is: ſic ⁊ iſti rācoroſi faciūt. ꝗ ſunt a deo maledicti. vt hr̄ Eſa. v. Ue q̄ dicitis bonū malū: ⁊ malū bonū. Secūdo tenet̄ q̄s indulgere ⁊ diligere inimicos ſuos ſic ꝙ non velit eos ꝑ alios vindicare: exēplo xp̄i cuiꝰ iniuriā cū diſcipuli vindicare vellēt rn̄dit rephendēdo illos Lu. ix. Neſcitis cuiꝰ ſpūs eſtis. Un̄ ſi q̄s hr̄et filiū vel fratrē vel cognatū ⁊ nō rogaret eū nec iuberet vt ſe vindicaret: ſꝫ ſolū ſcient̄ admitteret: eternā dānationē talis ſic incurreret. Un̄ apl's. Ro. i. Digni ſunt morte nō ſolū q̄ pctā faciūt: ſꝫ etiam q̄ ꝯſentiūt faciētibꝰ. Tertio tenet̄ ſic idulgere ⁊ diligere q̄s inimicos vt nec ꝑ deū velit eos ledi: vel hic vel in futuro. Sꝫ ꝯ h̄ faciunt q̄ ſuꝑ inimicos ſuos vindictā a deo expoſcūt: ꝯ quos dic̄ btūs Greg. Jubet deꝰ vt diligat̄ inimicꝰ: ⁊ tn̄ rogat̄ deꝰ vt occidat inimicū. Subdit btūs Gre. Quiſq̄s ſic orat ip̄e ſuis p̄cibꝰ ꝯ ꝯditorē pugnat. ꝗ q̄cūq̄ꝫ optat vindictā a deo ſuꝑ inimicos: talis meret̄ ꝙ ſibi cueniat illa vindicta ex vera iuſticia dei. Un̄ legit̄ Lu. vi. Eadē mēſura q̄ menſi fueritis remetiet̄ ⁊ vob̄. Quarto q̄s tenet̄ indulgere et diligere inimicos vt eis cōia ſigna charitatꝭ exhibeat ſeu on̄dat q̄ alijs hoībꝰ cōiter ꝯſueuit exhibere: ſicut loq̄ ⁊ ſalutare ⁊ īn̄dere: et ſic de alijs. Un̄ cū q̄s ex rācore non vult loq̄ cū inimico vel ꝓximo amicabilit̄: talis ē in ſtatu dānatōis. Quinto tenet̄ q̄s indulgere ⁊ diligere inimicos ſuos ſic ꝙ hēat aīm ꝑpatū ad ſubueniendū ipis in ſpāli ſi in magna neceſſitate fuerit ꝯſtituti. Un̄ Prouerb. xxv. Si eſurierit inimicꝰ tuꝰ ciba eū. ſi ſitit potū da illi: ⁊ habebis mercedē a deo. Quantū ad tertiā ptē huiꝰ ſmonis ſciendū ꝙ oēs hoies dn̄t feſtū ſancti ſtephani ſolēnit̄ celebrare deuote: ⁊ ipm̄ tanq̄ꝫ ſingularē patronum inuocare: qꝛ pōt oībus inuocātibꝰ cū ſubuenire. Prīo infirmātibꝰ. Un̄ in inuētiōe ſui corporis ſeptē infirmi curati ſunt a diuerſis languoribꝰ etiā q̄ patiunt̄ dolorē oculoꝝ. Un̄ in eiꝰ legēda legit̄ ꝙ flores ſuꝑ altare bti Ste. ponebant̄: ⁊ inde allati ⁊ in oculis cuiuſdā cece mulieris poſiti: ꝑ ꝟtutē iſtoꝝ floꝝ ⁊ meritis ſcti ſtephani illuīata ē. Etiā pāni de altari eiꝰ ſumpti ⁊ ſuꝑ egros poſiti multis ꝯtulerūt ī medelā. Etiā h̄z poteſtatē ſuꝑ mortē. Naꝫ ſicut refert btūs Aug. in li. de ciui. dei. Sex mortui meritꝭ ſuis ſunt reſuſcitati. Un̄ in eodē li. legit̄ ꝙ cū q̄dā mulier eſſet defuncta tunicā illius ad eccl'iam bti ſtephani deportauerūt: q̄ cū ſuꝑ defuncti corpꝰ eſſet proiecta: ꝓtinꝰ illa ſurrexit a morte. Idē quoq̄ꝫ ait ibidē ꝙ cū corpꝰ cuiuſdā defūcti inunctū fuiſſet oleo in nomine ſancti ſtephani bn̄dicto: mox ille ſurrexit. Etiā h̄z ptātē ſuꝑ ſterilitatē terre. nā cū quodā tp̄e in mūdo eēt magna ſterilitas: cariſtia et penuria: meritꝭ ſcti ſtephani magna pluuia deſcēdit ⁊ terrā fecūdauit: ⁊ abundantia fuit ſubſecuta magna. Etiā h̄z ptātē ſubueniēdi hoībꝰ ī ꝑiculo maris exiſtibꝰ: vn̄ cū quodā tp̄e demones tēpeſtatē ſuſcitaſſent in mari: ⁊ naute ꝑiclitari timerēt: īuocabāt btm̄ Ste. ⁊ ip̄e apparuit eis di. ego ſuꝫ nolite timere: ⁊ ſic facta ē tranq̄llitas magna: ⁊ cū ſalute ꝑiculū euaſerūt. Etiam pōt obſeſſis ſubuenire. Un̄ legit̄ cū filia theodoſij impatoris a demone eēt obſeſſa: demō in ea clamabat voce mag̃. d. Niſi Ste. romā veniat n̄ exibo qꝛ ſic ē volūtas apl'orū. Et cū ad romā corpꝰ ſcti Ste. eēt delatū: puella illa a demōio ſtatī eſt liberata. Itē in diſcipulo de tp̄e duo ſmones de ſctō Ste. quō nouē gn̄ibꝰ hoīm celū apertū eſt cū duobus exēplis. ſ. quō mr̄ vna maledixit. x. pueris ſuis. q̄re in diſci. de tp̄e. ſer. xiij. ⁊. xiiij.

De ſctō Johāne euāgeliſta. Ser. viij.

Hic eſt diſcipulus ille quē diligebat ih̄s. Ita ſcribit̄ Jo. xxi. ⁊ inſtātis feſtiuitatꝭ euāgelio. Sup quibꝰ ꝟbis ad honorē dei ⁊ ſcti iohānis apl'i ⁊ euāgeliſte tria ſūt dicēda. Prīo de ꝓuilegijs ſci Joh. apl'i ⁊ euā. Scd'o aliq̄ ꝓ informatione ſimpliciū. Tertio aliq̄ miracula ꝓ nr̄a ꝯſolatōe. Quantū ad p̄mū ſciendū ꝙ ſctūs Joh. apl's h̄z multa ꝓuilegia q̄ a nobis diligēter ſunt ꝯſiderāda ad honorē amatoris ſui. ſ. dei. Primū ꝓuilegiū eſt ꝓfunda ſapiā. Nā ceteri euangeliſte ꝟſati ſunt circa hūanitatē xp̄i. ſꝫ btūs iohes circa eiꝰ diuinitatē: qn̄ dixit. In p̄ncipio erat ꝟbum. Joh. i. vn̄ Beda. Si btūs iohes aliquātulū volaſſet altiꝰ: totus mūdꝰ eū cape nō potuiſſet. Unde de ipo canit̄. Uolat auis ſine meta q̄ nec vates nec ꝓph'a euolauit altiꝰ. Tā implēda q̄ꝫ impleta nūq̄ꝫ vidit tot ſecreta purꝰ hō purꝰ. Nō em̄ iohes altiꝰ potuit aſcēdere in deū niſi pꝰ fieret deꝰ. ⁊ hāc ſapiāꝫ ꝓfundā de ipo dn̄ici pectoris fonte potauit qn̄ in cena ſuꝑ pectꝰ xp̄i recubuit. Scd'm fuit ꝙ ip̄e ꝟginitatē ſuā ſuauit: fuit em̄ ꝟgo corpe ⁊ mēte. Tertiū ꝓuilegiū ꝙ xp̄s ipꝫ ſpāl'r dilexit. vn̄ ꝓmeruit vocari diſcipulꝰ ille quē diligebat ih̄s: q̄uis em̄ xp̄s oēs apl'os ſuos dilexit: ſpecialius tn̄ iohānē: qꝛ in ſua iuuētute ad xp̄ꝫ cōuerſus fuit: qꝛ minor fuit int̄ ceteros apl'os. Tren. iij. Bonū eſt viro cū portauerit iugum dn̄i ab adoleſcētia ſua. Quartū qꝛ ad oīa ſecreta ſua eū admiſit xp̄s: ſicut ad puelle reſuſcitationē. vt hr̄ Mar. v. ⁊ etiā ad ſuā gl'ioſam trāſfigurationē in mōte thabor. Mat. xvij. Quintū ꝙ xp̄s mr̄em ſuā ſibi recōmendauit. Xp̄s nāq̄ꝫ in hac vita q̄nq̄ꝫ hūit q̄ cōmiſit. Prīo corpꝰ ſuū cōmēdauit nicodemo ⁊ ioſeph ab arimathia. Scd'o aīaꝫ pr̄i. Tertio ſubām tp̄alē iude. Quarto eccl'iaꝫ ſctām petro. Quīto mr̄eꝫ cōmiſit iohi. Fecit nāq̄ꝫ xp̄s iohem frēm ſuū qn̄ dixit. Mulier ecce filiꝰ tuꝰ: in h̄ ꝙ dixit filiꝰ: fecit eū ꝯfrēm ſuū. Deinde dixit diſcipl'o ecce mr̄ tua. ⁊ ex illa hora cepit eā diſcipulꝰ in ſuā. ſ. cuſtodiā. Sextuꝫ priuilegiū: qꝛ maiorē familiaritatē ei on̄dit cuiꝰ ꝑcipua cū familiaritatꝭ fuit: qꝛ iohes ꝓpter amorē ieſu xp̄i oēꝫ amorē terrenoꝝ ōſeruit: qꝛ oīa tp̄alia ꝑꝑ xp̄ꝫ dereliq̄t. Etiā amorē paternū: qꝛ ꝑentes ſuos ꝑꝑ xp̄ꝫ reliq̄t. Inſuꝑ amorē carnalē. Nā vt dic̄ Hiero. xp̄s de nuptijs iohēꝫ volentē nubere vocauit: ⁊ ſic ī ꝟginitate carnis ꝑſeuerauit. Septimū ꝓuilegiū: qꝛ xp̄s ꝓditorē ſuū iohi reuelauit: annuit ei ſibi petrꝰ ꝙ a xp̄o q̄reret q̄s eēt eum traditurus: ⁊ ip̄e xp̄us iohi reuelauit. di. Cui intinctū panē porrexero. ip̄e eſt q̄ me tradet. Nā ſi petrꝰ traditorē dn̄i ſciuiſſet: ipꝫ ꝓtinꝰ trucidaſſet: aut ipm̄ etiā dētibꝰ ſuis laniaſſꝫ. Octauū ꝓuilegiū: qꝛ btūs iohes h̄z dignitates oīm ſctōꝝ. Eſt ei apl's in epl'is. euāgeliſta in euāgelijs: ꝓpheta ī apocalipſi: vbi pl'a ſcribit q̄ adhuc futura ſūt: martyr fuit in q̄ꝫtū cū alijs apl'is fuit flagellatꝰ. vt hr̄ Act. v. Et etiā in oleo rome aduſtꝰ iux̄ portā latinam. Cōfeſſor ⁊ doctor eccl'ie. qꝛ vſq̄ꝫ ad mortē fidē catholicā ꝯſtant̄ p̄dicauit: ꝟgo fuit mēte ⁊ corpe. Nonū ꝓuilegiū. qꝛ diutiꝰ oībꝰ apl'is vixit in hac vita. Un̄ ī cronica helymādi ſcribit̄ ꝙ iohes apl's ⁊ euā. tp̄e domiciani īparoris fuit relegatꝰ in inſulā pathmos ꝑ annuꝫ integrū: ⁊ ibi ſcripſit apocalipſim ⁊ idē imperator domicianꝰ poſt vnū annū ⁊ q̄nq̄ꝫ mēſes crudelit̄ interfectꝰ ē qꝛ romāis mlt'a mala intulerat: ⁊ ꝯſobrinos ſuos ꝓpos int̄fecit ⁊ ſtatuā aureā noīe ſuo in capitolio ſuo p̄cepit adorari. Et pꝰ hūc regnauit. Nerua ſenex vno anno ⁊ mēſibꝰ q̄ttuor: hic oēs exules reuocauit. ⁊ ſic iohes apl's de exilio pathmos reuerſus rogatꝰ ab epiſcopis aſie: euāgeliū ſcripſit ⁊ ſedēs abſq̄ꝫ tecto in vēto: ſꝫ ad p̄ces eiꝰ in eodē loco nec pluuie nec venti: aut turbines aut choruſcatiōes aut tonitrua vſq̄ꝫ in hodiernū diē vnq̄ꝫ deſcēderūt. Nerua ceſar obijt anno dn̄i. xcix. Poſt hūc regnauit Trayanus

ꝑator gn̄e hiſpan⁹ anno dn̄i.c.ꝛ regnauit annis.xix.mēſib⁹.vi. Anno trayani p̄io io-
hānes cuā.migrauit ad celum. viij.kl'. iulij.
vbi natiuitas iohis bap.celebraꝫ. et ſic vno
eodēq3 die ē amboꝝ ſolēnitaſ:lʒ ī medio trā
ſiciūt.c.anni.Decimū p̄uilegiū:q2 vitā eius
xp̄s in pace finire voluit.io dixit.Sic eū vo-
lo manere donec veniā.xi.ꝙ xp̄s ad ip̄ʒ mo-
rientē cū oib⁹ ap̄lis ſuis venit:apparuit eñi
ſibi dn̄s cū diſcip̄lis ſuis.di.Ueni dilecte mi
q2 tp̄s ē vt epuleris ī ꝯuiuio meo cū frib⁹tu-
is.Surgēs aūt iohes cepit ire.cui dn̄s dixit
Dn̄ica die ad me venies. Ueniēte aūt dn̄ica
die venit vniuerſus pp̄ls ad eccl'iaʒ q̄ ſuo no
mie erat fabricata:q̄ p̄io galloꝝ cātu p̄dica-
uit ill'.hortās eos vt ī fide eēnt ſtabiles:ꝛ in
mādaꝗ dei feruētes.ꝛ poſt hec foucā fcē fie-
ri iuꝫ altare deſcēdēſq3 ī cā expāſis manib⁹
ad deū dixit.Inuitat⁹ ad ꝯuiuiū tuū dn̄e ie-
ſu xp̄e ecce venio:grās ago tibi dn̄e:q2 digna
t⁹ es me ad tuas epulas inuitare.ſciēs ꝙ ex
toto corde deſideraui te.Cūq3 orōeʒ cōpleuiſ
ſet tāta lux ſuꝑ eū emicuit ꝙ null⁹ in eū re-
ſpicere potuit:recedēte aūt lumie fouea ple-
na māna inuenitꝫ:qd̄ in illo loco vſq3 hodie
gn̄aꝫ:ita vt ī fundo fouee adinſtar minute
arene ſcaturire videaꝫ:ſicꝫ ī fontib⁹fieri ꝯſue
uit.Duodecimū p̄ui.ꝙ q̄dā dicūt ꝙ iā ſit ī ce
lo cū corꝑe ꝛ aīa.qd̄ ꝯuenire dicūt dei libali-
tati ꝛ dignitati ioh.De⁹ eī ſibi libalis fuit:q2
corp⁹ ei⁹ cuſtodiuit ne corruptōi ſubiaceret:
ne oleū feruēs adureret:ne venenū ei noce-
ret.ne gladio deſineret:ꝛ ne morꝗ dolorē ſen
tiret.Si ḡ xp̄s corꝑi ei⁹ tā liberal' fuit in mū
do:nec dʒ min⁹ liberal' eē ī celo.Si ḡ alioruʒ
ap̄loꝝ corꝑa honoranꝫ ī ťris:manifeſtū eſt
ꝙ corp⁹ bt̄i iohis ēt debuit honorari qd̄ tā-
te dignitatꝗ excellētia fuit p̄ditū.Poſtq3 aūt
ei null⁹ honor exhibeꝫ in ťris:ꝯueniēs eſt vt
honoreꝫ in cel':vt corp⁹ ei⁹ corꝑi xp̄i ꝛ m̄ris
ei⁹ ſocietatē faciat ī cel'.Tredecimū p̄uilegiū
ei⁹:q2 hodie feſtū ip̄i⁹ ſolēniꝫ ī vniuerſo mū
do celebraꝫ ꝛ ēt ī q̄libʒ miſſa ſingl'anꝫ noiaꝫ
O ꝙ̄ gl'ioſuʒ ē nomē iohis in q̄ ē grā dei.De
cimūquartū ꝛ vltimū p̄uilegiū:q2 ip̄e cōpo-
ſuit ſcd̄ʒ articulū fidei:di.Et in ih̄ʒ xp̄ʒ filiū
ei⁹ vnicū dn̄ʒ nr̄ʒ. Credere ei tenemur ꝙ ih̄s
xp̄s ē vnigenit⁹ ꝛ ver⁹ fili⁹ dei ꝛ ꝙ fuit cum
p̄re etᵉnalr:ꝛ ꝙ ē alia ꝑſona a p̄re:ꝛ ꝙ ē vni⁹
nature:ꝛ ſube cū p̄re:ꝛ ꝙ ē p̄ri coeq̄lis ꝛ coe
tern⁹.Jo.x.Ego ꝛ p̄r vnū ſum⁹.ſ.ḃm formaʒ
dei:ꝛ p̄r maior me ē.ſ.ḃm hūanitatꝗ formaʒ.
Quantū ad ſcd̄aʒ ꝑtē iſti⁹ ḃmōis ꝓ nr̄a īfor
matōe ē ſciēdū ꝙ ſctūs iohes ap̄ls vt teſtaꝫ
Hiero.cū vſq3 ad vltimā ſenectutē deueniſſʒ
ꝛ iā eēt.xcix.annoꝝ.ꝛ iā p⁹ paſſionē xp̄i.lxvij
annis p̄dicaſſʒ.ꝛ vix int' diſcip̄loꝝ man⁹ ad
eccl'iaʒ deportareꝫ:nec pl'a v̄ba dicere poſſet
ad q̄uālibʒ pauſaʒ h̄ v̄ba dicebat eis.Filioli
diligite alterutrū.Tandē frēs q̄ cū eo erant
admirātes ꝙ ſꝑ eadē v̄ba diceret.dicebāt ei
Magiſter q̄re hec v̄ba ſꝑ loq̄ris.Qui r̄ndit.
Q2 p̄ceptū dn̄i eſt:ꝛ ſi h̄ ſolū fiat:tūc ſufficit
ad vitā etᵉnā.Ergo ſeq̄mur doctrinā ſci ioh.
ꝛ diligam⁹ deum ꝛ nos īuicē ſicꝫ xp̄s dilexit
nos.Uñ q̄riꝫ q̄ req̄runꝫ ad charitatem vt ſit
nob̄ ſufficiēs ad ſalutē:cū nemo ſine charita
te ſaluetꝫ.R̄n̄deꝫ ꝙ tria.P̄io ꝙ hō dimittat
oē pctm̄ mortale ad min⁹ ꝓ dilectōe dei.Uñ
p̄s.xcvi.Qui diligitꝗ dn̄ʒ odite malū.Qui ei
nō odit malū nō hʒ verā dilectionē ad deū:
ſʒ ſimulatā.Si ḡ dic̄ h̄ vel illud dimittere ne
queo.R̄ndeo ꝙ in h̄ adhuc nō habes verā di
lectionē dei.ſi ei vnā guttā vere dilectōis ha
beres totū mūdū ſi p̄ciperet de⁹ dimitteres:
q2 dicꝫ btūs Aug.ꝙ vna gutta charitatꝗ ē ma
ior occeano.Scd̄o ē neceſſariū vt ob ei⁹ dile
ctionē ꝓ ꝯtēptu ſibi illato ꝑ pctm̄ aliquē ho
norē ſibi exhibeas ꝑ aliq̄ bona oꝑa ꝛ ꝑ pn̄iaʒ
aliter dilectio tua nō ſufficit:nec ē vera. Uñ
p̄s.xxxiij.Declina a malo ꝛ fac bonū.Q2 nō
ſufficit mala dimittere:ſʒ oʒ bona oꝑari.Uñ
btūs Gre.Probatio dilectōnis exhibitio eſt
oꝑis.Nā cū q̄libet dn̄s terren⁹ q̄ eſt ꝯtēptus
ꝛ offenſus velit vt ſibi aliq̄s honor in recom
penſam exhibeaꝫ:ſic ꝛ ip̄e dn̄s nr̄ ih̄s xp̄us
cū ſit dn̄s dn̄oꝝ ſilr vult.Sʒ ſunt q̄dā q̄ ꝓ oi
ꝯtēptu ꝛ ꝓ oib⁹ pctis ſuis nō ſolū magnā ſa
tiſfactionē vl' gl'iaʒ ſibi exhibere nolūt:imo
nec vnā verā ꝯtritionē ſibi dare volūt.Nam
illā gl'ioſus de⁹ acceptaret:vbi aliā h̄re n̄ poſ
ſet:ḃm illd̄ p̄s.l.Cor ꝯtritū ꝛ hūiliatū de⁹ nō
deſpicies.Date ḡ hāc ſi nō vultꝗ vt illi ſci ma
gni ꝓ dilectōe ei⁹ mortē pati mūdū relinq̄re
oīa ꝓ deo dare:ſaltē hoc minim̄ tribuite ꝛ ꝓ
illo ſanabit oīa vulnera aīarū vr̄arum.Iere.
xxx.A vulnerib⁹ tuis ſanabo te.Itē ꝓph̄a in
p̄s.Qui ſanat ꝯtritos corde.p̄s cxlvi.Mat.
v.Beati q̄ lugent qm̄ ip̄i ꝯſolabunꝫ.Sed q̄
nūc nō tm̄ dare volunt ꝓ eius dilectiōe vos
iudicate ſi illū vere diligūt vel nō. Tertio ꝙ
ꝓ eius dilectiōe ad ꝓximū habeas fraternā
charitatē vt ei bonū appetas:q̄cq̄d vis ab eo
ſupportari hoc ſibi n̄ facias ꝛ ſi eū leſiſti i fa
ma vel in reb⁹ vt ſatiſfacias:ꝛ ſi te in aliquo
leſerit vel offenderit:hoc ei ex toto corde in

dulgeas:aliter v̄o nō v̄e diligis. Unde ap̄ls
i.Coꝝ.xiij.Si diſtribuero oēs facultates me
as in cibos pauperū:charitatē aūt nō habu
ero:fact⁹ ſum ſicut es ſonās.i.Joh.iij. Qui
nō diligit fratreʒ manet in morte. Et hec eſt
charitas ſufficiēs: et ducit ad gloriā eternā
Sʒ q̄tū ad tertiā partē hui⁹ ſermonis ē ſciē
dū ꝙ hodie oēs hoīes debēt feſtū ſancti io-
hannis ſolēniter celebrare ꝛ ip̄m deuote in-
uocare.P̄io infirmi ꝛ obſeſſi.Unde legiꝫ de
eo ꝙ tactu veſtimēti ſui infirmi curati ſunt
et demones ab obſeſſis repulſi. etiā hʒ pote
ſtatē ſuꝑ mortē. Unde de eo legiꝫ ꝙ cum de
exilio pathmos reuocatus eēʒ:ꝛ epheſuʒ in
traret druſiana ei⁹ dilectrix q̄ ſuū aduentum
plurimū deſiderauerat mortua efferebatur.
Tūc feretrū iuſſit deponi dicēs.Dn̄s nr̄ ieſus
xp̄s ſuſcitet te druſiana.ſurge ꝛ vade in do-
mū tuā ꝛ p̄pa mihi refectionē.Tūc ſtatiʒ il-
la ſurrexit:ꝛ cū eo ciuitatē reintrauit.Etiā fi
liam cuiuſdā vidue q̄ celebratis nuptijs p⁹
xxx.dies obijt:ſanct⁹ iohānes a morte ſuſci-
tauit.Et p⁹ mortē pōt hoībus ſubuenire. Nā
ip̄e liberauit aīam cuiuſdā a purgatorio.Sʒ
queritur quare hodie hoīes bibūt in amore
ſancti Johannis.R̄n̄deꝫ ꝙ ip̄e ſanct⁹ iohā-
nes cū ſigno crucis venenū bibit:et nullā le-
ſionē incurrit:et cū eodē veneno duo in pre-
ſentia iohānis ꝛ toti⁹ populi fuerūt interē-
pti.ꝛ ip̄e ſctūs iohes tunicā ſuā tribuit ari-
ſtodemo pōtifici dicēs ei.Uade ꝛ et mitte eā
ſuꝑ corꝑa defunctoꝝ dicēs. Ap̄l'us xp̄i miſit
me ad vos vt in xp̄i noīe exurgatis.Qd̄ cum
feciſſet ariſtodem⁹ ilico ſurrexerūt. Etiā bea
tus iohānes ſilueſtres frōdiū virgas in auꝝ
ꝯmutauit:ꝛ littoꝝ ſaxa in gēmas precioſas
mutauit. Etiā nota aliū ḃmonē de ſctō iohe
Et vtrū ieſus plus dilexit petrū ꝙ̄ iohānem
Quere in diſcipulo de tempore,cū miraculo
et exēplo.ſermone.xv.

¶ De Innocētib⁹.Sermo.ix.

Ittens herodes occidit

m

oēs pueros q̄ erant in bethleem
et in oib⁹ finibus eius. Mat.ij.
Ex quo hodie ꝑagiꝫ feſtū puero-
rū innocētū q̄ ab iniquo herode interfecti ſꝫ
tūc in p̄nti ḃmone tria ſunt dicēda.P̄io de
ſolēnitate p̄ntis feſtiuitatꝗ.Secūdo quō pa-
rētes ſe habere debēt ad pueros ſuos.Tertō
exemplū.Quātum ad p̄mum ſciendum ꝙ fe
ſtū innocentū et eoꝝ martyriū eſt ſolēniter
ꝑagendū ꝓpter tria.P̄rimo ꝓpter tp̄s,nam
ip̄ſi primi ſunt q̄ ꝓ xp̄o ieſu poſt ei⁹ natiuitā
tē martyrizati ſunt:ḡ noianꝫ flores martyꝝ
in ſacra ſcriptura.Secūdo ꝓpter numerum
ip̄ſoꝝ:q2 tot ſunt ꝙ numer⁹ eoꝝ incert⁹ eſt.
ſʒ eccl'a ꝑagit nūeꝝ eoꝝ ḃm viſionē quam vi
dit iohānes.vt hr̄ Apoca.xiiij. Uidi agnum
ſtātē ſupra montē ſyon ꝛ cū eo centū quadra
gintaq̄ttuor milia h̄ntes nomē eius ꝛ nomē
patris eius ſcriptum in frontib⁹ eoꝝ. Mo-
do ſi laus vni⁹ ſancti vel vni⁹ angeli vel ho-
minis ē accepta ꝛ laudabilis corā deo: quid
tūc laus tot ſānctoꝝ innocētū. Etiā ſi deus
exaudit preces vni⁹ ſancti vel hoīs vel maxi
me duoꝝ vel triū cōgregatoꝝ in noīe ei⁹: q̄d
tūc vbi tot ſancti ſimul ſunt ꝯgregati.Etiaʒ
ſi vn⁹ ſanct⁹ eſt venerand⁹:nōne tūc tot mi-
lia ſanctoꝝ ſunt venerāda. Nūq̄ eñi in āno
tot ſctōꝝ feſtū ꝑagiꝫ p̄ter feſtū oīm ſanctoꝝ
ſicut hodierna die ꝑagiꝫ.Tertio ꝓpter locū.
q2 in bethleem occiſi ſunt vbi xp̄s eſt natus.
Ergo in verbis p̄dictis dictum eſt. Mittēs
herodes occidit oēs pueros in bethleē et in
oibus finib⁹ ei⁹.Ubi ſciendū ḃm glo.ꝙ occi-
ſio pueroꝝ innocētū facta eſt poſt annum et
tres dies poſt natiuitatē xp̄i.Diſtulit aūt he
rodes ꝓpꝫ morā ꝯtractā.Fuit eñi rome a ce-
ſare citat⁹:ꝛ ſic fere ꝑ annū fuit impedit⁹ in
petitiōib⁹ ceſaris.Et tūc ꝓphetia impleta ē
Rachel plorās filios ſuos.Jere.xxxi. Sʒ di-
ceres q̄re rachel ꝛ nō iacob plorauit.Reſpō-
detur ꝙ matres ſunt magis paſſibiles ꝛ ma
ioris pietatꝗ ḃm Ariſto.ergo plus cōpatiunꝫ
pueris, Et q2 plus diligūt pueros:ergo plus-
dolent de aduerſitatib⁹ pueroꝝ.Unde notā-
dum ꝙ euangeliū hodiernuʒ notanter dici
ploratus quo ad paruulos et vlulat⁹ quo ad
matres.Unde Criſo. in ſermone hodierno.
Paruuli plorabāt eo ꝙ a matrib⁹ ſeꝑabanꝫ
Matres vero vlulabāt eo ꝙ a filijs deſola-
bantur.vnde Grego.in ſermone p̄ntis feſti-
uitatis dicit ꝙ martyres ī lachrymis bapti-
zati ſunt. ſilr matres.Sicut filij in ſanguine
eoꝝ ꝛ matres nō carebūt martyrij gaudio.q2
in martyrio pueroꝝ matres paſſe ſunt. Naʒ
gladius pertranſiens puerorū mēbra corda
matrū penetrauit et ad itima ꝑuenit.Unde
Criſ. Maior erat dolor in matrib⁹ remanē-
tibus ꝙ̄ in paruulis morientib⁹. Et ḃm ſctm̄
Tho. ꝓpꝫ iſtū ploratū eccl'ia deponit hodie
quedā ſigna leticie,vt Alleluia.Gloria in ex-
celſis deo.in miſſa.et Te deū laudam⁹ ī ma-
tutinis.Quātū ad ſecūdā ꝑtem iſtius ḃmo
nis eſt ſciēdū ꝙ parētes teneꝫ tria pueris

ſuis: ſi volũt cũ ipſis mereri vitã eternã. Pri=
mũ eſt ꝙ debẽt eos inducere et informare vt
offerãt deo innocentiã ⁊ puritatẽ ſuã cuꝫ ip
ſis pueris innocentib⁹ q̃ hodie ſanguinẽ ſuũ
ꝓpter xp̃m fuderũt: ⁊ hoc eſt pueris multũ
vtile ⁊ deo valde acceptũ qñ pueri a iuuẽtu=
te incipiũt deo ſeruire. qꝛ ipſi deo ꝓpinãt vi=
nũ purũ. i. iuuẽtutẽ ſuã floridã. Sꝫ ſenes pec
catores q̃ in ſenio ad deũ ſe cõuertũt ⁊ pñiaꝫ
agũt: offerũt deo feces: ſꝫ tñ de⁹ eoꝝ feces nõ
ſpernit ex ſua mĩa ⁊ bonitate. Vnõ parẽtes
dñt docere pueros ſuos pater nr̃. et aue ma=
ria. ſimbolũ fidei: decẽ precepta. Et vt deum
diligant ⁊ ei fidelr̃ ſeruiãt orãdo: ieiunãdo:
eccľas viſitãdo: miſſas ⁊ ſermones audiẽdo
hoc erit eis multũ vtile. qꝛ ſemꝑ poſtmoduꝫ
ſunt pl⁹ inclinati ad ſeruiẽdũ deo. Secũduꝫ
quod tenent̃ parẽtes filijs eſt ꝙ tenent̃ eos
corrigere: qꝛ nõ ſufficit ꝙ informãt eos ĩ bo=
nis: ſꝫ oportet eos corrigere ſi excedũt. qꝛ oĩa
pctã q̃ pueri cõmittũt ſub obedientia paren
tũ de his parẽtes rñdebũt in die nouiſſimo:
g̃ hic aduertite parẽtes. qꝛ etiam ſi ſancte vi=
re eſtis: tñ ꝓpꝫ pueros veſtros damnari po=
teritis. vbi gr̃a. Si pater et mater nunꝗ̃ pec
caſſent mortalr̃. ⁊ ꝑmittũt filiũ vel filiam
mortaliter peccare ⁊ eos nõ corrigũt ſꝫ tacen
do ꝯſentiũt: ⁊ ſi ſic ſine pñia moriunt̃: et̃nali
ter cum ſuis pueris damnant̃. ad Ro. i. Di=
gni ſunt morte nõ ſolũ faciẽtes: ſed et cõſen
tientes. Vnde in decre. dꝛ. Pari pena puniẽ=
di ſunt facientes ⁊ conſentientes. xvij. q. iij.
Oẽs. Sed diceres. quõ corrigendi ſunt filij.
Reſpondet̃ ſi ſint filij probi ⁊ ex fragilitate
quãdoqꝫ delinquũt: tales pueri cũ benigni=
tate ſunt corrigẽdi. Si aũt ſunt ꝓterui ⁊ cor
rectio dulcis nõ ꝓficit: tũc corrigẽdi ſunt cũ
aſpera virga. Prouer. xxiij. Noli a puero ſub
trahere diſciplinã: ſi eũ ꝑcuſſeris cũ vga: nõ
morief: ⁊ aĩam eius de inferno liberabis. Er
go qñ audis puerũ tuũ iurare per deũ mẽda
citer: aut blaſphemare deũ: aut maledicere
ꝓximo: aut vides mala ꝓximo tuo inferre:
aut cũ ſuperbia chorizare: aut feſta: aut ieiu=
nia eccľie frangere: alijs pueris maledicere:
detrahere: furari: abiurare: verbis vel factis
moleſtare: aquas balneãdo intrare: et ſic de
ſingulis: tũc tu teneris eũ corrigere. Sꝫ heu
ſunt aliqui parentes q̃ ex inordinato amore
pueros ſuos corrigere nolunt: nec volunt ꝙ
aliq̃s corrigat ipſos: ⁊ ſic ꝑuerſos pueros edu
cunt: et tales parẽtes pueros ſuos pl⁹ odiũt
ꝙ̃ diligũt. Vñ Prouer. xiij. Qui parcit virge
odit filium ſuum. Etiã ſunt aliq̃ parentes q̃
pueros ſuos aliquãdo pedib⁹ calcant vel tru
cidant: ⁊ cũ manib⁹ ad capita ꝑcutiunt: ⁊ ſic
eos infatuãt. Etiã ſunt aliq̃ qui pueris ſuis
maledicũt. Exemplũ de hoc ĩ ceſario de pue=
ro illo quẽ demones cũ corꝑe abſtulerunt ꝓ
pter maledictionẽ parentũ ꝙ ampli⁹ illum
puerũ nũꝗ̃ viderũt. et hoc ꝑmiſit de⁹ in ter=
rorem alioꝝ parentũ ne pueris ſuis ſic male
dicãt ſed poti⁹ cũ aſpera virga corrigãt. Ter
tiũ ꝙ parẽtes nõ debẽt relinquere res iniu=
ſte acquiſitas pueris ſuis: qꝛ melius ẽ modi
cũ iuſto ſuꝑ diuitias pctõꝝ multas. Sꝫ cõ h̃
faciũt aliq̃ qui tam iordinatũ amorẽ hñt ad
pueros ſuos quando bene cognoſcũt ꝙ poſ
ſidẽt iniuſtas res: tñ nolũt eas reſtituere ne
filij depauꝑent̃. et ſic ſeipſos et pueros dã=
nant eternaliter. Etiam ſciendũ ꝙ filij conq̃
runtur de talibus parentibus tanꝗ̃ de ſuis
occiſoribus. Nam quot denarios eis ſciẽter
relinquũt de iniuſtis rebuſ quaſi tot gladijs
pueros ſuos tranſfigunt. Nam heredes qui
ſcienter iniuſtas res poſſident: damnant̃ cũ
parentib⁹. Eccľi. xli. De patre impio conque=
runt̃ filij: quoniã ꝓpter ip̃m ſunt in oppro=
briuꝫ dei. Quãtũ ad tertiã partẽ iſtius ſmo=
nis nota exemplũ. Legit̃ ꝙ quidã parentes
habuerũt vnicã filiã: que exemplo matris de
uote deo et marie virgini ſeruiuit: et in virgi
nitate firmiter ꝑmanere ꝓpoſuit. pater aũt
iuſſit matrẽ vt filiã ornaret pulchris veſtib⁹
Mater aũt plus timens maritũ ꝙ̃ deũ: cri=
nes filie ſue ornauit: ⁊ eã veſtiuit põpoſe: tũc
angelus domini matri apparuit dicẽſ ei. Qꝛ
plus timuiſti virũ ꝙ̃ deũ filiam ornando et
abſtraxiſti eã xp̃o. et aptaſti eã mundo. pro=
pterea infra quattuor hebdomadas morie=
ris ⁊ dãnaberis. niſi infra illud tp̃s penitue
ris. Et inſuꝑ oẽs pueri tui morient̃ infra il=
lud temp⁹: ⁊ in penã manus tue quib⁹ crines
filie tue adornaſti iam areſcent. Qđ totũ ſic
factũ eſt. Sꝫ ipa pñiam nõ egit: et ſic ipſa ⁊
pueri mortui ſunt vt dictum eſt ab ãgelo. Ex
quo exemplo ptꝫ ꝙ parẽtes poſſunt damna
ri propter pueros. Etiam poſſunt mereri cuꝫ
pueris vitam eternam. qꝛ omnes labores q̃s
habent cum pueris ipſos educando deus re
munerabit. Vñ ad Roma. viij. Scim⁹ quoni
am diligentibus deũ omnia cooperantur in
bonuꝫ. Et ſm Aug. nullũ bonũ irremunera=
tum: et nullũ malũ impunitũ. Item alium
ſermonẽ de innocentib⁹: ſcilicet de parẽtib⁹
qui occidunt pueros ſuos ſpiritualiter: ſicut

herodes occidit innocẽtes pueros corꝑaliter
quere in ꝓceſſu de tp̃e. ſer. xvi.

De cõuerſione ſancti pauli. Sermo. x.

ſ Aule ſaule quid me per=
ſequeris. Ita ſcribit̃. Act. ix. Cir=
ca hodiernũ feſtũ tria ſunt dicẽ=
da ad laudem ⁊ gľiaꝫ ſancti pau
li apľi. Primo q̃re cõuerſio ſcti pauli apoſto
li celebratur. Secũdo quedã ꝓ informatiõe
ſimpliciũ. Tertio aliqua miracula ꝓ conſo=
latione nr̃a. Quantũ ad primũ ſciendum ꝙ
conuerſio ſancti pauli celebrat̃ pre omnibuſ
alijs ſanctis ꝓpter tria. Primo ꝓpter exem
plũ vt nullus peccator deſperet quãtũcunqꝫ
magn⁹ exiſtat. Nam xp̃s ꝑſecutori grãm de=
dit: in ſignũ ꝙ nulli vult denegari grãm ⁊ mi
ſericordiã ſuã. Vñ ps. l. Cor cõtritũ ⁊ hũilia
tũ ⁊c. Nullus eñ peccator dꝫ deſperare: etiã
ſi multa peccata ⁊ magna cõmiſit. Quia ſm
btm̃ Ber. Maior eſt dei pietas ꝙ̃ quis iniq̃=
tas. Aliqui eñ qñ de iuſticia audiunt ꝑdica
re: tũc ſtatim volũt deſꝑare. Nõ ſic impij nõ
ſic: ſꝫ cõfidite: qꝛ de⁹ nõ vult mortẽ pctõris: ſꝫ
vt magis cõuertat̃ ⁊ viuat. vñ Ezech. xviij.
In quacũqꝫ hora ingemuerit pctõr ⁊c. Secũ
do ꝓpt̃ gaudiũ. qꝛ ſicut eccleſia ſuſtinuit tri
ſticiã in ꝑſecutione ei⁹: ſic etiã ecõuerſo acq̃ſi
uit ſibi leticiam ei⁹ mirabili ꝯuerſione: qꝛ ſi=
cut erat pri⁹ ꝑſecutor crudelis eccľie: ſic poſt
modũ fact⁹ eſt fundator toti⁹ ⁊ lumẽ eccľie:
qꝛ pre ceteris apľis plus laborauit ꝑdicãdo
in vniuerſo mũdo. Vñ hodie in collecta dici
mus in miſſa. De⁹ qui vniuerſuꝫ mundũ btĩ
pauli apoſtoli predicatione docuiſti. da nob
queſum⁹: vt qui hodie eius cõuerſionẽ coli=
mus ꝑ ei⁹ ad te exẽpla gradiamur. Tertio ꝓ
pter miraculũ qđ factũ eſt in ei⁹ cõuerſione.
Nam ei⁹ cõuerſio facta eſt per lucẽ refulgen
tem: ⁊ eadem lux fuit ĩmẽſa: ⁊ circũfulſit euꝫ
circacũquaqꝫ ſicut patet in epiſtola hodier=
na quõ conuerſus eſt miraculoſe: dic textuꝫ
epiſtole. Inſuper ſciendũ ꝙ ſanctus paulus
hꝫ nouem priuilegia. Primũ eſt ꝙ dñs voca
uit eũ ad dignitatẽ apoſtolat⁹ ⁊ mirabilius
ꝙ̃ alij apoſtoli eſt vocatus. Ceteros eñ apo
ſtolos oẽs xp̃s vocauit adhuc exiſtẽs hic in
mundo. ſed ſanctũ paulũ vocauit de celo. vn
de ps. ci. Dominus de celo in terram ꝓſpe=
xit. Ideo autem chriſtus paulum de celo vo
cauit: ad innuenduꝫ ꝙ eſſe deberet totus an
gelicus: totus celicus: totus deiformis. Eti
am ceteros apoſtolos vocauit ſolo verbo: di
cens. Venite poſt me faciam vos fieri piſca=
tores hoim̃. Math. iiij. Sed paulum voca=
uit per lucẽ immenſam: qꝛ circũfulſit eũ lux
de celo. Secundum priuilegium quia ip̃e fu
it primus in ꝑdicatione: ꝙ̃uis vltimus in vo
catione. Predicauit aũt ſapienter: dulciter:
⁊ infatigabiliter: grecis: barbaris ⁊ romanis
⁊ oĩbus nationibus mundi. Tertium priui=
legium fuit ꝙ fuit raptus in tertium celum
vbi totum myſterium dominice incarnatio=
nis in triduo ſue excecationis edoctus fuit:
ad Gal̃. i. Notum vobis facio euangeliũ qđ
euangelizatum eſt a me: qꝛ non ſm hominẽ
didici: ſed per reuelationem ieſu xp̃i. Quar=
tum priuilegium qꝛ ſimilis eſt angelis qui
ſunt nuncij. Et ipſe paulus nuncius xp̃i fu=
it: qꝛ nomen xp̃i toti mundo nunciauit. Sed
diceres quõ ſanctus paulus nomen xp̃i por
tauit. Reſpondetur portauit nomen xp̃i in
corde per fidem in manibus per operationẽ
in ore per predicationẽ aſſiduam. Vnde illõ
benedictum nomen ieſus intantũ dilexit vt
ipſum quingẽtis vicibus ĩ epiſtolis ſuis no
minauit. Etiam illud venerabile nomen ie=
ſus intantũ dilexit: vt etiam poſt decollatio
nem ſuã in ore habuit reſonãdo ter ieſus ie=
ſus ieſus. Cum eñ ad locũ ſue paſſionis ve=
niſſet verſus orientẽ manibus extenſis cũ la
chrymis orauit: ⁊ deo gratiaſ egit. Poſt hoc
valedicẽs fratrib⁹ ſuis vtrũqꝫ genu in terrã
fixit: collum ſuũ extendit: ⁊ ſic rome decolla
tus eſt. Et mox caput ei⁹ a corꝑe ſaliens no=
men ieſus clara voce intonuit: ⁊ vbicũqꝫ ca=
put eius exiliuit: mox fons erupit qđ hodier
no tp̃e manifeſtũ eſt. Quintũ priuilegiuꝫ eſt
qꝛ ſilis eſt martyribus: qꝛ poſt ſuã cõuerſio=
nem multas ꝑſecutiones eſt paſſus: q̃s Hi=
larius enumerat breuiter dicens. Paul⁹ apo
ſtolus in philippi carcere ponit̃: virgis cedi
tur: ⁊ ligno pedib⁹ affigit̃: in lyſtris lapidat̃
in yconio ab iniquis ꝑſeq̃tur: in epheſis fe=
ris datur: in damaſco in ſporta ꝑ murum de
ponitur: in hierľm a iudeis capitur: ſiſtitur:
ceditur: ligatur ⁊ ĩſidiatur: in ceſarea claudi
tur: criminat̃: nauigans in italiam periculo
dirigitur: romã veniens ſub nerone impato=
re iudicat̃: occiditur ⁊ finitur. Sextũ priuile
gium ꝙ ſctũs paulus ſiľis eſt cõfeſſoribus
quorũ ꝑfectio fuit ꝙ terrena deſpiciebant:
pro inimicis orabant: ⁊ alioꝝ mala deflebãt
⁊ aſperã vitam ducebant. Et iſtas ꝑfectiões
oẽs conſtat fuiſſe in ſctõ paulo. Ipſe aũt ter
rena deſpexit: ⁊ pro inimicꝭ orauit: ⁊ eos ſin=

gulariter dilexit. etiam alioꝝ mala deflebat.
Inſup aſperam vitam duxit: qꝛ in fame ⁊ ſi
ti: in labore ⁊ erũna in vigilijs multis: in fri
gore ⁊ nuditate corpis ⁊ ieiunijs multis: et
ſic de alijs. Septimũ priuilegiũ quia ipſe ſi
mul [illegible] virginibꝰ: qꝛ virgo fuit ante cõuer
ſionẽ [illegible] pter ſupbiã: ſ; poſt cõuerſiõez pp
[illegible] virgo pmanſit. In ſignũ huiꝰ qñ
decollatus fuit: tunc lac p ſanguine de cor
pore eius effluxit. ſicut etiam legitur de ſan
cta Katherina: que etiam fuit ſpecialis ſpõ
ſa xpi. Octauũ priuilegiũ ꝙ in oibus miſſis
bis noĩatur: qđ de multis non legitur. No
num ⁊ vltimũ ꝙ hodie feſtũ eius cõuerſiõis
per totũ mundũ celebraf. Quantum vero ad
ſcđam ptem huius ſermonis eſt notandum
ꝙ quilibet pctõꝛ cum ſancto paulo dꝫ ſe ad
deum conuertere. qꝛ paratus eſt ſibi peccata
ſua indulgere: qđ oſtenditur in hoc ꝙ quat
tuor modis dicit ad pctõrem reuertere. vt hr
Cant. vi. Reuertere reuertere ſunamitis: re
uertere reuertere: vt intueamur te. Pꝛio eñ
dicitur reuertere ad honorẽ ſanctoꝝ ange
lorum q̃ conuerſionẽ tuam expctis valde de
ſiderant: qđ ſi feceris in morte tua oibus ami
cis tuis abſcedẽtibus ipſi angeli tibi appro
pinquant: imo etiã qñqꝫ ſancti aliq̃ pro
cum angelis veniunt. Unde beatus Grego.
Interduꝫ ptingit iuſtis vt in morte ſua ſan
ctorum pcedentiuꝫ viſiones aſpiciãt ne mor
tis ſue ſententiã ptimeſcãt. Immo qñqꝫ eti
am ipſe xps apparet ſuis dilectis in extremis
Uñ etiam btũs Grego. Aliqñ in conſolatio
ne egredientis anime ipſe apparet auctor ⁊
retributor vite. Scđo dicit deꝰ reuertere ad
honorẽ btẽ Marie virginis q̃ te ſepe apud
me excuſauit: ⁊ pro te affectuoſe interpella
uit: in qua me ſpecialiter honorauit: de cuiꝰ
preſentia ſi reuerteris: eterna in patria ſpãli
ter gaudebis. Tertio dicit reuertere ad ꝯfu
ſionẽ diaboli: vt illũ quẽ peccando ⁊ in pctõ
manendo letificaſti: hunc vehementer con
fundas. et laqueũ q̃ tibi parauerat euadas
Quarto dicit reuertere ad honorem meũ: q
te multipliciter honoraui: ⁊ plus te honora
bo ſi ad me veraciter cõuerſus fueris. Etiaꝫ
ſciendum ꝙ quilibet gaudere dꝫ de cõuerſio
ne pctõris ppter duo. Primo ppter honorẽ
dei: qꝛ maximũ dedecus deo exhibitũ eſt
hibetur qñ quis peccat mortalit: ſicut ſi rex
terrenus inhonoraref magnũ eſtimaretur: ⁊
cum hoc ſibi fieret ab hoie deſpecto cui mul
ta bona feciſſet. Secũdo gaudere debem̃ de

bonis operibus pximoꝝ: qꝛ in celo oĩa meri
ta pximoꝝ erunt noſtra ⁊ hoc ex fraterna cha
ritate: qꝛ vt dicit Anſel. Quilibet in celo pro
ximũ ſuum diligit ſicut ſeipm̃ ⁊ ex charitate
vnuſquiſqꝫ intantũ gaudet de alterius meri
to: q̃ntum de ſuo pprio merito. Unde etiam
magiſter K. iiij. ſen. di. xlix. Per charitateꝫ q̃
ſcilicet in ſingulis erit pfecta tantũ q̃ſqꝫ gau
debit de alterius bono: q̃ntuꝫ gauderet de ip
ſo ſi in ſe haberet. Etiã ſciendum ꝙ ſancti in
celo nõ ſolum cognoſcunt ppinquos quos
hic nouerunt ſed etiã quos nunq̃ viderunt:
vel etiam q̃ ante centum annos vel mille vixe
runt. vñ Greg. in dialogo. Sancti non ſoluꝫ
cognoſcunt quos hic nouerunt: ſed etiam co
gnoſcunt illos quos nunq̃ viderunt. Ergo
cum angelis gaudere debemus de cõuerſiõe
cuiuſlibet pctõris. Uñ Lu. xv. Gaudium eſt an
gelis dei ſuper vno peccatore penitentiam
agente. Quantũ ad tertiã ptem huiꝰ ſermo
nis ſciendũ ꝙ oẽs xpi fideles debent hodie
feſtum ſancti pauli ſolẽniter celebrare: ⁊ ipſ
tanq̃ ſingularẽ patronũ inuocare. Primo il
li qui patiunf dolorẽ oculorum. Unde de eo
legitur ꝙ cum quodã tpe pdicaſſet: dyoniſiꝰ
qui erat magnus phs ⁊ gẽtilis: nõ credebat
his que iam a paulo dicebanf. tandẽ proceſſit
vnus cecus corã eo: tunc dixit Dyoniſius ad
paulũ. Si illũ cecum illuminaueris credam
in ieſum xpm. Tunc paulus dixit ad cecum.
In noĩe ieſu xpi reſpice in me. Statim cecꝰ
vidit: ⁊ ſtatim dyoniſius credidit ⁊ baptiza
tus eſt. Et ſic ambo illuminati ſunt vnus in
corpore alter in aĩa. Etiaꝫ infirmi ⁊ debiles
vñ Act. xix. Legif ꝙ offerebant ſudaria ⁊ ve
ſtes paulo: ⁊ ſup infirmos ponebant ⁊ ſana
bauf. Si ergo tantũ valebãt veſtes eius in
hoc ſeculo: quantũ nũc valẽt eiꝰ ꝯditiones om
nes in celo. Et q̃ dãnabiliter tẽptanf de de
ſperatione ſuppliciꝰ inuocẽt ſctm̃ paulũ. Uñ le
gitur ꝙ q̃dam deſperans laqueum ſibi parabat:
men tñ ſancti pauli inuocans ſemp dicebat
Sancte paule adiuua me. Tunc affuit q
dam ſqualida vmbra hortans eum ⁊ dicens
Eya bone vir age quod intendis ne moram
ceris. At ille ſemp parans laqueũ dicebat
Beatiſſime paule adiuua me. Expedito iam
laqueo affuit alia vmbra clara ⁊ multuꝫ mi
rabilis tanq̃ homo dicẽs illi ꝗ hoiem horta
batur ad ſuſpendium. Fuge miſerrime: qꝛ pau
lus aduocatus venit. Tunc ſqualida vmbra
euanuit ⁊ homo ad ſe rediens laqueuꝫ pijci
ens penitentiam congruam ⁊ condignaꝫ re

cepit. Etiam qui a ſerpentibꝰ qñqꝫ lęduntur
Unde legitur de eo ꝙ cũ eſſet in quadã inſu
la vipera manũ eius inuaſit: ſed nihil eũ le
ſit. q̃ poſt in ignem eam excuſſit. Legif quo
qꝫ ꝙ hoies de pgenie illius hois qui paulũ
hoſpitio accepit a venenoſis nullatenus le
dunf. Unde cũ pueri nati ſunt in cunis eoꝝ
ſerpentes ponũt. et ſic ſi filij eorum ſunt p
bant. Etiã põt ſubuenire in morte. Unde le
gitur ꝙ quidã iuuenis feneſtram aſcẽdit vt
paulum predicantem audiret: et ſic dormitã
do cecidit: quẽ paulus reſuſcitauit. Et mul
ta alia miracula fecit poſt conuerſionẽ ſuaꝫ
Refert Haymo ꝙ paulus a pulloꝝ cantu
laboribus manuũ inſiſtebat vſqꝫ ad quitaꝫ
horam: deinde pdicatiõi vacabat: ita vt ple
rũqꝫ vſqꝫ ad noctem ſmonẽ ptrahebat. Re
ſiduũ vero tps comeſtioni: ſomno: et oratio
nibus neceſſariũ erat.

De purificatõe btẽ Marie ỽgis. Ser. xi.

Poſtq̃ impleti ſunt dies

purgatõis Marie ſm legẽ moy
ſi. Ita ſcribif Luce. ij. Hiero. De
beatiſſima ac glorioſiſſima virgi
ne Maria loq̃ me indignũ fateor: ſed ⁊ puto
ꝙ nemo ſit q̃ pſumat aliquid loqui: niſi qui
q̃nta ſint que preſumit ignorat: tamen ſi ad
hoc nemo idoneꝰ inueniatur: votis oibꝰ ceſ
ſare non debet quilibet etiaꝫ peccator a lau
dibus virginis glorioſe. Unde etiã beatꝰ Au
guſtinus. Quid ego dicã de te paup ingenio
cum de te quicquid dixero minor laus eſt q̃
tua dignitas meretur. Uñ etiã btũs Ber. Si
oim martyrũ vulnera et membra verterenf
in linguas: tam ſufficienter laudare non poſ
ſent. Si ergo tanti doctores fatenf ſe ad h̃
nõ poſſe ſufficere. quid dicam de modernis
doctoribus qui reſpectu eorum ſunt q̃ſi gut
ta reſpectu totius maris. Sed recurrendum
eſt ad illã de q̃ locuturi ſumꝰ: vt apđ ſuũ fili
um nobis ſingularẽ gratiã impetret. Sed ex
quo hodie eſt feſtũ purificatõis Marie vir
ginis tunc in pñti ſermone tria ſunt dicẽda.
Primo de feſto preſenti et purificatione ſm
legem moyſi. Secundo aliquã p informati
one noſtra. Tertio ⁊ vltimo miracula quedã
p noſtra conſolatione. Quantum ad primũ
eſt ſciendũ ꝙ hoc feſtum ſortitur tria nomia.
Primo eñ dicitur feſtum purgationis: et id
dicitur in themate huius ſermonis. Poſtq̃
impleti ſunt dies purgationis ⁊c. Circa qđ
queritur vtrum virgo Maria indigebat pur

gari. Reſpondetur ꝙ non. qꝛ nõ ratione fuit:
quia ipſa fuit puriſſima et purior oim crea
turarum. Ipſa eñ adhuc exiſtens in mater
no vtero ſanctificata fuit: et viuens in mun
do magis purificata fuit. qꝛ in pñti vita nñ
ꝙ peccauit nec etiã venialit. qđ nemini int
natos mulierũ vel natas creditur eſſe dona
tum. Sed maxime fuit puriſſima in ſui filij
cõceptõe. Sanctꝰ eñ ſanctoꝝ intrans in ip
ſam ſctãm ſctõꝝ ipam effecerat: ⁊ in ipa nul
la fuit macula. Uñ ſpũſſanctꝰ videns eam tã
pulchram et tam mundam dicit in canticis
cãticoꝝ. Tota pulchra es amica mea. Nec e
tiam rõne legis indiguit purgari. Nam lex
purificationis erat ꝙ ſi mulier ex virili ſemĩ
ne cõcepto peperiſſet maſculũ immunda eẽt
ſeptem diebus a conſortio hoiꝫ. Octaua au
tem die puer circuncideref. poſt. xxxiij. dies
ab ingreſſu templi abſtineret. ⁊ ſic. xl. die in
traret tẽplũ ⁊ offerret agnũ ſi diues eſſet. aut
par turturũ aut duos pullos columbarum ſi
pauper eſſet. vt hr̃ Leuit. xij. Sꝫ Maria nõ
indiguit purgari rõne legis. qꝛ lex preſuppo
nit ꝙ mulier nõ virgo que concepto virili ſe
minf. Sed Maria concepit non ex virili ſe
mine: ſed miſtico ſpiramine. Sed diceres q̃
re ergo purgari voluit cum non indiguit. Re
ſpondetur ꝙ propter tria. Primo ppter obe
dientie perfectionẽ. Maria enim oĩa ſerua
nit que in lege moyſi ſcripta ſunt: vt ptꝫ hic
in euãgelio hodierno in purgatione ipſius.
Et in hoc nobis exemplũ reliquit obediẽtie
vt etiã nos obediamꝰ prelatis ⁊ preceptis ec
cleſie in feſtis celebrãdis: et in ieiunijs obſer
uandis. Nam quicũqꝫ ſcienter et ſine cauſa
ſoluit feſta et ieiunia peccat mortalif qꝛ nul
lum pctm̃ veniale eſt in pcepto: ſed ſolũ mor
tale. Secũdo ppf exẽplũ hũilitatis. Maria
ſe cõformare voluit alijs mulieribꝰ. Uñ bea
tus Bern. Eſto inter mulieres tanq̃ vna iſta
rum. Et quecũqꝫ mulier vel virgo eſt humil
talis eſt filia marie virginis: et quecũqꝫ ẽ ſu
perba ẽ filia luciferi. Ergo qlꝫ mulier aut vir
go dꝫ ſectari hũilitateꝫ marie. qꝛ dr̃ in Luc.
Reſpexit dñs hũilitatẽ ancille ⁊c. Sed heu
plures mulieres imitanf nũc euã in ſupbia
⁊ in credulitate. qđ ſic ptꝫ. Nã ancilla noueꝫ
ãnoꝝ qñqꝫ curioſiꝰ pcedit ĩ veſte ſua q̃ ma
ſculꝰ decẽ ⁊ nouẽ ãnoꝝ. Et cũ vetula ãpliꝰ ſe
ornare nõ audet ppf ipſius fatuitatẽ: tũc ad
ſupbiã ⁊ laudẽ hoim nõ deſinit ornare filiã
ſuã. Silr mulieres plꝰ ꝯſueuerũt ſe occupa
re cũ incredulitatibꝰ ⁊ incãtationibꝰ ⁊ carmis

inibus q̄ꝫ viri. Nā qñq3 vna mulier aliquan-
do plus ſcit de talibus ſupſtitionibꝰ ꝙ cētū
viri. Et tales carminatrices non ſolū dānan-
tur: ſ; et multa mala faciūt alijs in animabꝰ
ſuis. Unde in canone. xxvi. q. vij. Nō obſer-
uetis. Diuinationi q̄ intēdit dānationē3 aīe
incurrit. Uñ ex iā3 dictis elicit̃ ꝙ plures mu-
lieres dānant̃ q̄ꝫ viri. Et de hoc quere exem-
plū3 in p̄ꝛōptuario. īfra. vij. S. Tertio purga-
ri voluit vt nobis exēplū purgatōis daret tā
maſculis q̄ꝫ femīs: tam diuitibus q̄ꝫ paupe-
ribus. Secūdo vocat̃ hoc feſtū grece ypopā-
ti ſeu luminū. qꝛ portatus ē hodie ad tēplū
xp̄s ieſus q̄ eſt lux mūdi. Nam maria ioſeph
ſymeon et anna hodie fecerunt venerabilem
ꝓceſſionē cū puerū ieſum vellent in templū
p̄ſentare ⁊ preſentauerūt. Sic et nos proceſ-
ſionē faciamus quam ſctūs Greg. papa āno
dñi. dlxxv. inſtituit. Et cereū3 accenſum per
quē ſignificat̃ xp̄s: in manibꝰ ſuis cum toto
clero romano portauit. Tria eñi ſunt ī cereo
ſc3 cera: ligmē: ⁊ ignis: et hec ſunt tria q̄ fue-
rūt in xp̄o. Nā cera ſignificat carnē xp̄i q̄ na-
ta eſt de virgine ſine corruptione: ſicut apes
cerā gignunt ſine corruptione et cōmixtione
Ligmen in cera eſt aīa xp̄i. Ignis vo ſignifi-
cat eius diuinitatē. Tertio dicit̃ h° feſtū pre-
ſentationis: q̄ dicitur in euangelio hodierno
vt ſiſterēt eū dño ⁊ darēt hoſtiā ꝓ eo. Unde
querit̃ quare mulieres exiſtētes in puerꝑio
offerūt infantes dño. Rñdetur ꝙ propt̃ tria
Primo vt ex hoc oñdatur ꝙ īfans iſte ē dei
propitiꝰ: qꝛ creauit ip̄m: et aīam infudit: et
ip̄am redemit. q. d. mater ad dñm xp̄m. Ecce
infantē quē creaſti ⁊ aīam qua3 infudiſti et
redemiſti. in ſignū bonū beneficioꝝ tibi eum
hodie offero. Secūdo vt hec preſentatio ſit
quedā gratiarūactio de eo ꝙ deꝰ prolē dedit
⁊ puerperam a periculo mortis p̄ſeruauit: ⁊
puerū in vtero matris cuſtodiuit. q. d. puer-
pera. Ego offero eū in ſignū regratiationis
qꝛ iuuiſti me vt ip̄m in mūdum peperi: et ſi
ſuperuixerit faciā poſſe meū ꝙ probus erit:
⁊ tūc oīs labor quē hñt parētes cū pueris e-
rit eis meritoriꝰ. vñ ad Roma. viij. Scimus
qm̄ diligētibꝰ deū oīa coopant̃ in bonū. Ter-
tio vt deꝰ extūc infantē cuſtodiat: ne gratiā
et inocētiā baptiſmalē ꝑdat. Uñ ī ps. cxxvi.
Niſi dñs cuſtodierit ciuitatē ⁊c. Nā puer ī ba-
ptiſmo fit dei tēplum: ⁊ tale3 grām accipit
ꝙ ſine oī pctō mortali viuere pōt vſq3 ad fi-
nē vite ſue: et ſi ſtāte iſta inocētia moreret̃ in
cōtinēti ad eternā glīam euolaret. Qd̄ patet
qꝛ baptizato xp̄o a iohāne in iordane celi ap-
ti ſunt ⁊ ſpūſſctūs viſus eſt. De hoc ēt hr̃ ſup
ſmone. iiij. p̄te. ij. Quātū ad ſecūdā partem
iſtiꝰ ſermonis ſciēdū ꝓ informatiōe noſtra.
ꝙ exēplo btē marie v̄ginis purificare debe-
mus cor noſtrum a malis cogitationibꝰ ⁊ a-
more illicito. Sz quō q̄s peccat ꝑ amorē illi-
citū. Rñdet̃ ꝙ decē modis. Pͥo quādo ho-
mo plus diligit creaturā q̄ꝫ creatorē. ſ. deum
vñ btūs Hierony. Quodcūq3 q̄ſq3 ſup deum
vel equaliter deo diligit hoc ſibi ꝓ deo inſti-
tuit. Secūdo cogitādo et moroſe in pctīs de-
lectando. vñ Aug. Moroſa cogitatio cū de-
lectatōe ⁊ ꝯſenſu eſt mortalis. Tertio viden-
do amaſiū vel amaſiā cū delectatione et ma-
la cōcupiſcētia. Mat. v. Qui viderit mulie-
rem ad cōcupiſcendū eā. iam mechatus ē eā
in corde ſuo. Quarto loquēdo: vt cū quis ꝑ
verba allectiua ꝓuocat ſe et alia3 ꝑſonā ad
malā cōcupiſcētiā. Uñ dr̃ in decre. Deꝰ iudi-
cabit v̄ba ſm̄ intētionē ꝓferētis. xxij. q. v. hu-
mane. Quinto tangēdo ⁊ iocādo mala intē-
tione: ſ; ſi fieret in ioco tūc eſſet veniale pec-
catū. Uñ in decre. dr̃. Tactus laſciuꝰ etiā ſine
coitu eſt graue pctm̄. xxvij. q. i. nec aliq̄. Se-
xto ornādo ſe in crinibꝰ: in facie: in veſtibus
in calceis: ī cingulis: in peplis: et ſic de alijs.
qñ iſta fiunt mala intētione: ſuꝑbiendo: alli-
ciendo: ſunt mortalia. Hec iſti merito aduer-
tere deberent qui feſtiuis diebus crines or-
nant ⁊ ſpecl'a ex ſuꝑbia ſepe īſpiciūt. Septi-
mo cū quis ex amore illicito dat alicui ꝑſo-
ne donū vel clenodiū ea intentiōe vt eū vel
eā ad malū actū alliciat. talis peccat morta-
liter. Octauo qñ q̄s ſuꝑſtitioſe vult facere a-
morē illicitū inter ꝑſonas aliq̄s. ſimiliter q̄
credūt ꝙ hoc poſſit cu3 diabolo fieri. Nono
qñ quis ex amore illicito flet et triſtatur quā-
do illa perſona ſe alienat ⁊ recedit ab ea. vel
ab eo. vel quādo aliā ꝑſonam p̄ter ea3 amat
vel amicabilit̃ alteri loq̄tur. vel etiā ꝯtrahit
cū aliq̄ perſona honeſta matrimoniū hone-
ſtū ⁊ ex hoc maledicit ſibi vel vxori: vel etiā
alijs ꝑſonis q̄s ille diligit. Decio qui ſcribūt
litteras amatorias: ⁊ etiā q̄ portant tales ſci-
enter. Silr̃ q̄ tales ſciēter in domo ſua ꝑmit-
tunt peccare. Quantū ad tertiā partem iſtiꝰ
ſmonis eſt ſciendū ꝙ oēs hoies vtriuſq3 ſe-
xus viri et mulieres ancille et virgines par-
uuli ⁊ pueri debent hodie et quotidie inno-
care btām virginē mariā et ei fideliter ſerui-
re quia ip̄is pōt in omibus tribulationibus
infirmitatibus et neceſſitatibus ſubuenire.

Et primo viri in neceſſitatibꝰ vite aut mortꝪ
ꝯſtituti dñt recurſum hr̃e ad btām v̄ginem
mariā. Exēplū de milite q̄ in honorem beate
marie virginis vnū cereū accēdit. q̄re infra ī
p̄ꝛōptuario de exēplis btē v̄ginis. xlix. Etiā3
mulieres. Exēplū de vxore militis q̄ fuerat ī-
pregnata ⁊ ꝑdidit vſum rōnis: nec potuit ſa-
nari niſi in feſto purificatōis ⁊ in eccl'ia btē
marie v̄ginis. Hoc q̄re ibidē. iij. Itē ancille
et peccatrices debēt ei ſeruire et eam inuoca-
re. Exēplū de ancilla que peccauit cum dño
ſuo. Hoc quere ibidē. xlvij. Etiam virgines
probe et honeſte debēt eam inuocare vt pre-
ſeruet eas ab infamia. Exēplū de duabꝰ ſoro-
ribꝰ que fuerūt falſe infamate. quere ibidē
xij. Etiā parētes q̄ hñt pueros. Exēplū de
puella parua quā rapuit lupus: et maria eā
liberauit ⁊ matri ſue reſtituit. q̄re ibidē. xv.

¶ De ſancto Mathia. Sermo. xij.

e t annumeratus eſt cu3
vndecim apl'is. Act. i. Ex q̄ hodie
celebramꝰ feſtū ſancti mathie: q̄
electꝰ eſt loco iude traditoris xp̄i
tūc in p̄nti ſermone tria ſunt dicenda. Pͥo
de electione ⁊ priuilegijs ſancti mathie. Se-
cūdo aliq̄ ꝓ informatione ſimpliciū. Tertio
aliqua miracula ꝓ conſolatione audiētium
Quātū ad primū ſciēdū ꝙ ſanctꝰ mathias
apl's habet ſeptē priuilegia. Primū eſt ſua
comendabilis electio. nā laudabilit̃ eſt ele-
ctus. Cū eñi inter aſcēſionē et penthecoſten
apoſtoli ſimul in vna domo eēnt: videns pe-
trus ꝙ nūerus apoſtoloꝝ eſſet diminutꝰ q̄s
dñs elegit: vt fidē ſancte trinitatis in quat-
tuor mūdi ꝑtibus p̄dicarēt: ſurrexit ī medio
fratrū dicēs. Uiri fratres: oportet vt aliquē3
loco iude inſtituamꝰ q̄ teſtetur nobiſcū reſur-
rectionē ieſu xp̄i. Et ſtatuerunt de ſeptuagi-
taduobus diſcipulis duos. ſ. Joſeph qui co-
gnominatꝰ eſt iuſtꝰ: q̄ fuit frater Jacobi al-
phei: et Symonis et Iude. ⁊ Mathiā. ⁊ orā-
tes dixerūt. Tu dñe q̄ noſti corda hoīm oſtē-
de quē elegeris ex his duobꝰ accipere locum
quē amiſit iudas ꝓditor xp̄i ſaluatoris. Et
datis illis ſortibꝰ cecidit ſors ſuꝑ Mathiā.
⁊ ānumeratꝰ eſt cū vndecim apl'is. Sciēdu3
ꝙ ſm̄ btm̄ dyoniſiū illa ſors nihil aliud fuit
q̄ꝫ quidā ſplēdor diuinus ꝑ quē oſtendebat̃
ꝙ ipe erat in apl'm aſſumēdus. et in hoc oñ-
ditur eius ſanctitas. qꝛ l3 ab infantia aīam
ſuā ⁊ vitā ſuā ſctē ⁊ mūde ſeruauerat: qꝛ vir-
go fuit, tñ ſic macerauit ieiunio corpꝰ ſuū q̄ſi
pctōr eſſet: timēs ne aliquid in annis pueri-
libꝰ egiſſet qd̄ dño diſplicuiſſet. Secūdū ꝑui-
legiū qꝛ fecit eū xp̄s ꝯtribulē ſuum. Fuit eñi
de tribu iuda de q̄ nata eſt btā virgo maria ⁊
ieſus filiꝰ eiꝰ. Solēt eñi homīes q̄ ſunt de ea-
dem tribu magis ſe inuicē diligere. ſic ⁊ xp̄s
eū dilexit. O q̄ꝫ magna dilectio ꝙ ip̄m ſic ele-
git. Tertiū priuilegiū. qꝛ mathias fuit cōpa-
triota xp̄i. fuit eñi bethleemita. Sicut enim
xp̄s in bethleē eſt natus: ſic ⁊ mathias. So-
lēt aūt hoies q̄ ſunt d̄ eadē ciuitate nati mu-
tuo ſe diligere. Quartū ꝑuilegiū ꝙ xp̄us ad
eū ꝑſonalit̃ venit qñ fuit poſitꝰ in carcere cū
multo lumīe: ⁊ ip̄m de terra leuauit et vincu-
la ſoluēs ⁊ dulciter eū ꝯfortās oſtiū ſibi apu-
it. q̄ egreſſus v̄bū dei cōſtant̃ p̄dicabat. Quī-
tū ꝑuilegiū ꝙ nō ſolū ē apl's: ſ; etiā martyr
xp̄i. Uñ legit̃ de eo ꝙ cū verbū dei in iudea p̄-
dicaret: et magnū ppl'3 ſignis ⁊ prodigijs cō-
uerteret. Uñ iudei inuidētes ei ip̄m in cōci-
lio ſtatuerūt. Acceſſerūt aūt duo teſtes q̄ ip̄3
accuſauerūt. p̄mo in ip̄m lapides miſerunt.
q̄s lapides in teſtimoniū illis ſecū petijt ſe-
peliri. Qui dū lapidaret̃: ſecuri more roma-
noꝝ ꝑcutitur. et extēſis manibus in celū ſpi-
ritū tradidit. Sextum ꝑuilegiū. quia vnum
articulū de duodecim articulis fidei compo-
ſuit. in quibꝰ articulis cōſiſtit fides et ſalus
oīm xp̄i fideliū. Et eſt vltimus articulꝰ. ſcil3
Carnis reſurrectionē et vitā eternā Amen.
Credere eñi debemus ꝙ omnes homines ſit
reſurgent in nouiſſimo die tā boni q̄ꝫ mali. ⁊
quilibet reſurget in eode3 corꝑe in quo viuit
Quāuis eñi corpora in cinerē et puluerē re-
dacta ſint: tamen oīa iſta que ſpectāt ad cō-
plemētū corporis redibūt: et idem corpus re-
ſurget. ⁊ oēs reſurgemus in illa etate ī qua
xp̄s fuit quādo mortē ꝓ nobis ſuſtinuit ta3
ſenes q̄ꝫ iuuenes. Et corpus cuiuſlibet electi
lucidū erit et ſplendidū. ſed corpus cuiuſlib3
reprobi erit groſſum et obſcurū. Etiam tene-
tur quilibet credere vitam eternā poſt hanc
vitā. Boni enim habebūt gaudium ſempit-
num: mali aūt penā. Unde Mat. xxv. Ibunt
hi in ſuppliciū eternū. iuſti aūt in vitam eter-
nam. Septimū priuilegiū. qꝛ hodie feſtū ip-
ſius ſolēniter in vniuerſo mundo celebrat̃.
et etiā in qualibet miſſa per totū mūdū quo-
tidie nomē ipſius nominatur. Sed qꝛ hodie
mentio fit de iuda: qui de honore ſuo detru-
ſus eſt: tūc notandum ꝙ xp̄s iudam elegit ⁊
ſemꝑ ad ſpecialiores dignitatē. Pͥo de mū-
do in diſcipulū. Secūdo de diſcipulo ī apl'3.

Tertio de apoſtolo in ſuū ꝓcuratorē. Sꝫ q̄ri
tur cū xp̄s ſit dei ſapiā: q̄re in tales ſtatꝰ po-
ſuit iudam. Rn̄det p̄io ad oñdēdū ꝙ mali ī
hoc mundo ſunt ꝑmixti inter bonos. In ce-
lo enim ſunt oēs boni. in inferno ſunt om̄s
mali. in mūdo aūt ſunt boni et mali ſimul. ⁊
hoc a p̄ncipio mūdi ſemꝑ fuit ꝙ mali cū bo-
nis ſunt ſimul repti. vt ptꝫ de Abel ⁊ Cayn.
Eſau ⁊ Jacob. Secūdo vt vanā p̄ſumptionē
de nobis amputaret. Si em̄ iudas aliqn̄ bo-
nus int̄ optimos cecidit turpit̄: q̄s de ſe erit
iam ſecurꝰ. Unde Bern̄. Nuſq̄ȝ eſt ſecuritas
fratres mei nec in celo nec in ꝑadiſo: multo
minus in mūdo. In celo enim cecidit angelꝰ
p̄mus. Un̄ Eſa. xiiij. Quō cecidiſti de celo lu
cifer q̄ mane oriebaris: Cecidit em̄ ſub potē-
tia deitatꝭ: adā in ꝑadiſo in loco voluptatis
iudas ī mūdo a ſchola ſaluatoris. Tertio ad
oñdendū ꝙ reph̄enſibiles ſunt qui cōgrega
tionē vnā malā iudicāt qn̄ vnū malū in ea re
periūt. Etiā q̄rit̄ q̄re xp̄s iudā ꝓcuratorē fe
cit quē furē p̄ſciuit. Rn̄det vt tp̄alia contē-
nenda ⁊ vilia oſtenderet. vn̄ Greg. Contem-
ptibilia cōtēptibilibꝰ dant̄. Unde et xp̄s bo-
na ſua ſm̄ nobilitatē eoꝝ nobilioribꝰ diſtri-
buit. qꝛ aiam patri. matrē mariā Johāni. ec-
cleſiā ſuam Petro. corpus Joſeph et Nyco-
demo. tp̄alia crucifixoribus ſuis reliquit. Et
iſta eſt cauſa quare iudam ꝓcuratorē fecit:
ꝓpter auariciā. qui fuit plenus auaricia. qd̄
notatur in hoc ꝙ ductꝰ cupiditate pecunie
xp̄m venalē expoſuit dicēs. Quid vultis mi
hi dare ⁊c̄. O q̄ ſtultus negociator fuit quā-
do xp̄m dn̄m ſuū pro tā modica pecunia ven
didit. ſ. ꝓ. xxx. denarijs: in quo ſunt oēs the-
ſauri ſapiētie dei recōditi. Nonne ſtultꝰ eēt
ille negociator qui haberet vnam precioſam
margaritam: que virtute ſua illuminaret ce-
cos. leproſos mundaret. et omnes infirmita
tes curaret. et etiā mortuos ſuſcitaret et va-
leret illa margarita mille ducatos: et vende
ret eā ꝓ ſolo obolo. certe ſtultiſſimꝰ eſſꝫ. Sic
ſtultus negociator fuit iudas. qꝛ vendidit p̄
cioſam margaritā. ſ. xp̄m pro. xxx. denarijs:
q̄ cecos illuminauit: et leproſos mundauit.
Unde ſciendū ꝙ multi mirant̄ ꝙ iudas ven
didit dn̄m noſtrū ieſum chriſtum pro. xxx. de
narijs. et nō mirant̄ hoc ꝙ dominꝰ oī die a
malis xp̄ianis venditur nō ſolū ꝓ. xxx. dena
rijs: ſꝫ qn̄q̄ȝ ꝓ vno denario vel dimidio. Qn̄
cūq̄ȝ enim et quotienſcūq̄ȝ emendo vel vēdē
do mendacit̄ iuras ⁊ ꝓximū decipis: chriſtū
ſcienter vendis. Similit̄ vſurarius; luſor; ra
ptor: fur: et ſic de ſingulis. Et generalit̄ qui-
cunq̄ȝ et quotienſcūq̄ȝ quis ꝓximū decipit:
et bona tp̄alia quouis mō iniuſte acq̄rit xp̄ꝫ
vendit. Quātū ad ſecūdā partē iſtius ſermo
nis ſciēdū eſt ꝙ ex quo illud feſtū occurrit cō
muniter circa carniſpriuiū quo tp̄e ſolēt ho
mines guloſe viuere. Un̄ pro noſtra informa
tione et ſimpliciuꝫ queritur quot modis hō
bibēdo ⁊ comedēdo peccat mortaliter. Rn̄r
ꝙ q̄nq̄ȝ modis. Prio qn̄ diligit corpus ſuuꝫ
intm̄ ꝙ ꝯ p̄ceptū eccl'e patꝰ eſt comedere die
bus ieiunioꝝ: cū tn̄ bn̄ poſſet ieiunare: et nō
vult corpꝰ ſuū intm̄ grauare. et ſic ſoluit ieiu
niū ſine cauſa et rōne ab eccl'ia p̄ceptū. Secꝰ
eſt ſi infirmꝰ: aut mulier p̄gnās: aut pauꝑ la
borator ex cauſa ſolueret. Secūdo cū q̄s ſu-
mit cibū illicitū vl' ꝓhibitū. ſic cū q̄s in q̄dra
geſima ſine cā cōederet lacticinia vel oua. ſlr
q̄ votū feciſſet nō comedere ſextis ferijs lacti
cinia: ⁊ hoc votū frangeret. Tertio qn̄ q̄s ci-
bū ſibi nociuū comedit: et ſic vires corꝑis de
bilitat et vitā ſibi abbreuiat. talis grauiter
peccat. qꝛ facit ꝯ charitatē qua homo tenet̄
ſe in deo diligere: et vires ſuas p̄ſeruare deo
vt deo diutius poſſit ſeruire. p̄s. Fortitudi-
nē meā ad te cuſtodiā. Quarto quādo quis
excedit in ſuꝑfluitate cibi et potus: ſic ꝙ per
dit rationē: vel nauſeā habet: vel vomitū fa
cit ꝓpter ſuꝑfluā crapulā vel ebrietatē: talis
etiā grauiter peccat. Nā ſm̄ Henricū de vri-
ma. Quicūq̄ȝ inebriat̄ vel qui excedit mēſu
ram in comedendo et bibendo: ſi hoc cum ꝓ
poſito facit peccat mortalit̄: totiēs quotiēs
facit. ⁊ qui in tali ebrietate moritur: eterna-
lit̄ dānabit̄. Quinto peccat quis comedēdo
et bibēdo quādo principalit̄ querit delectati
onem. ⁊ talē delectationē p̄ponit deo qui de
bet eſſe principalis cauſa et finalis in omni
bus operibꝰ noſtris. vn̄ Apocalip. i. Ego ſuꝫ
alpha et o. principiū et finis omniū. Et talē
delectationē hoies voluptuoſi querunt qui
ſolum ſm̄ carnē viuūt. Unde apoſtolus. Ro
ma. viij. Fratres: ſi ſm̄ carnē vixeritis morie
mini. vn̄ et Hiero. Impoſſibile eſt hic imple
re ventrem ⁊ illic mentem. Quantum ad ter
tiam partē huiꝰ ſermonis ſciendū ꝙ omēs
chriſtiani debēt hodie illud feſtum deuote
ſolenniter celebrare: et ſanctum mathiaꝫ in
omnibus neceſſitatibꝰ inuocare tanq̄ ſingu
larem patronū. Primo qui a ſerpentibus ve
nenoſis leduntur. Unde legitur ꝙ dum bea
tus mathias predicaret: quādam potionem
intoxicatā dederūt ei bibere quā ipſe in no-

mine dei bibit ⁊ nullā ſenſit leſionē. Etiā in
firmi. Un̄ de eo legit̄ ꝙ cū ꝑ iudeā p̄dicaret
cecos illumiabat: demōes expellebat: lepro-
ſos mūdabat: claudis egreſſuꝫ: ſurdis audi-
tū: ⁊ mortuis vitā reſtituebat. Etiā in extre-
mis laborātes. Un̄ legit̄ ꝙ dū q̄dā miles ve
moris ē ex deuotiōe aliquē apl'oꝝ eligeret ī
patronū: ſemel ⁊ bis arripuit cartā ꝯtinētēꝫ
nomē mathie: tūc īdignatꝰ ait. Si nullū ma
gnoꝝ apl'oꝝ eligere potui. nec hūc ꝓ patro-
no h̄re volo. Poſt aliqd̄ tp̄s p̄dictꝰ miles cā
ſalutꝭ loca paſſiōis xp̄i viſitare diſpoſuit cuꝫ
iā in mari aliquātulum cū ſocijs ꝓfectꝰ eſſet
tātis tēpeſtatibꝰ nauis ſubito īpellit̄: vt oēs
q̄ in ea erāt d̄ vita deſperarēt. Et cū ſors reū
militē ꝓderet ꝓiectꝰ de naui marinis flucti
bꝰ ſuꝑ nudā tabulā exponit̄. Qui cū ꝓximus
eſſet morti: ecce vidit virū ſplēdidū p̄cioſa ve
ſte indutuꝫ. Cūq̄ȝ interrogaret cur marinis
fluctibꝰ eēt īmerſus: q̄ cū ꝓpt̄ culpā ſuā hoc
factū eē dixiſſꝫ ille adiecit. Velles ne illi ho-
norē ⁊ obſequiū impēdere q̄ de iſtis ꝑiculis
te liberaret. Miles ille rn̄dit. Quādiu vixe-
ro ſibi tanq̄ dn̄o fideliter ſuire ꝓmitto. Vir
aūt ille ait. Ego ſum ſctūs Mathias apl's
quē patronū h̄re ꝯtēpſiſti: nūc aūt tibi bonū
ꝓ malo reddo. Et manu extēſa ip̄m de ꝑicl'o
mortis liberauit: ⁊ in ciuitatē hierl'ꝫ trāſporta
uit: p̄cipiens ei: vt ibidē ſocios ſuos expecta
ret. Qui poſt multos dies illuc veniētes ip̄ꝫ
recognouerūt: ⁊ deū laudauerūt. Ille autem
ſctm̄ mathiā deinceps in magna reuerentia
pre oibus ſctis ſp̄ habuit: ⁊ ei deuotiſſime vſ
q̄ ad finē vite ſeruiuit. Etiā tp̄e famis. Un̄
legit̄ ꝙ anno dn̄i. M. cxxv. in treueri corpus
ſcti Mathie inuentū fuit tp̄e famis: q̄ mox
miraculoſe ceſſauit.

De annūciatiōe btē marie v̄ginis. ſer. xiij.

Ingreſſus angelus ad eā
dixit. Aue gr̄a plena dn̄s tecum.
Verba hec originalit̄ ſcribuntur
Lu. i. Recitatiue aūt in inſtātis
ſolēnitatis euāgelio. Sciēdū ꝙ nemo p̄t di
gne laudare btāꝫ v̄ginē: niſi ip̄m dignū faci-
at ille q̄ hodie ꝯceptꝰ eſt in vtero eiꝰ. vn̄ Da-
maſ. Licet mille ora: mille ligue vociferarēt
nec ſufficerēt: nec ſi oēs lingue hoim ꝯueni-
rēt: eā mirifice poſſent efferre p̄conijs. Un̄ et
Ber. Utinā mihi tot eēnt lingue q̄t ſunt celi
ſtelle: vt oēs illas poſſeꝫ cōuertere ad laudē
genitricꝭ dei: nec ſic ſatiarer. Et ſi nullꝰ hūa-
nus ſmo in laude eiꝰ inuenit̄ idoneꝰ: non tn̄
ꝓpter hꝰ ab eiꝰ laude ceſſare debemꝰ: ſꝫ qd̄ poſ
ſumus faciamꝰ. Nā ip̄a hodie facta eſt mat̄
xp̄i: ⁊ pōt nobis grām impetrare. Ex quo er-
go hodie feſtū eiꝰ annūciatōnis celebramꝰ:
tunc ad honorē btē virgis marie ⁊ edificatō
nem nr̄am tria ſunt dicēda in p̄nti ſmone.
Prio de dignitate ipſiꝰ feſtiuitatꝭ. Secundo
aliq̄ ad edificationē nr̄am. Tertio aliq̄ mira
cula pro ꝯſolatiōe nr̄a. Quantū ad primum
ſciendū ꝙ ſm̄ Henricū de haſſia hoc feſtū p̄
cellit q̄ſi oia feſta totiꝰ anni. Et hoc ſic ꝓbat̄
qꝛ ſi dies natiuitatꝭ ſolēnis eſt. qꝛ hō q̄ naſce
batur deꝰ erat: iſta ſolēnior eſt in q̄ deꝰ factꝰ
eſt hō. Un̄ canit̄. Hodie deꝰ hō factꝰ ē. Etiā
ſi dies reſurrectiōis celebris eſt in qua hūa-
nitas reſurrexit glorificata carne. iſta celebri
or eſt in qua hūanitas aſſumpta eſt in vnita
tem ſuppoſitalē. Item ſi dies aſcenſionis ſo
lennis eſt in qua chriſtꝰ celū aſcendit iſta ce
lebrior eſt in qua hodie filiꝰ dei de celo deſcē
dit in vterum virginis matris. Item ſi dies
penthecoſtes celebris eſt in qua ſpiritusſan-
ctus miſſus eſt. iſta celebrior eſt ī qua hodie
filius dei ſimilis factus eſt nobis. Nam ho-
die quādo beata virgo maria habuit in eta-
te. xiiij. annos ⁊. xxviij. hebdomadas Jeſum
xp̄m concepit: tūc dies ſalutis incepit ⁊ nox
receſſit: quia poſt peccatū ade nox fuit q̄nq̄ȝ
milibꝰ annis xentū ⁊ nonagitanouē. Sicut
ergo adam ⁊ eua noctem fecerunt: ſic xp̄us ⁊
maria hodie diem gratie ⁊ ſalutis inchoaue
runt. Unde hodie canitur. Hec eſt dies quaꝫ
fecit dn̄s: hodie dn̄s afflictionem ſui populi
reſpexit ⁊ redemptionē miſit. hodie mortem
quā femina intulit: femīa fugauit: hodie de
us homo factus eſt: id qd̄ fuit ꝑmanſit: ⁊ qd̄
non erat aſſumpſit. ergo exordium noſtre re-
demptionis deuote recolamus: ⁊ exultemꝰ
dicētes. gloria tibi dn̄e. Ingreſſus angelꝰ ⁊c̄.
Quare angelus miſſus eſt. Reſpōdetur q̄a
ſicut eua per diabolum eſt decepta ⁊ ei men
daciū nunciauit: ⁊ per cōſequens mortē eter
nam. ita cōueniens fuit angelū marie annū
ciare veritatē ⁊ vitam eternā. Etiā queritur
in qua forma apparuit ei angelꝰ. Rn̄det̄ ꝙ
formauit ſibi lucidū corpus: vt etiaꝫ ſenſibi
liter virgini appareret. Un̄ dic̄ btūs Augu.
in quodā ſermone loquēs in ꝑſona btē ma-
rie v̄ginis. Venit ad me gabriel archangelꝰ
facie rutilans: veſte choruſcās: inceſſu mira-
bilis: aſpectu terribilis. Et hoc ꝯgruum fuit
qꝛ em̄ illū annūciauit q̄ in ſe īuiſibilis corpꝰ
viſibile voluit ex v̄gine ſumere: cōgrue debe

bat corꝑali ſpecie appere. Etiā q̄rit̄ q̄d virgo
maria egerit qñ angelꝰ ad eā ingreſſus fuit.
Rñdet̄ ꝙ q̄dā doc. volunt ꝙ erat abſtracta
tota in deuotiſſima contēplatiōe ſuꝑ ſalutē
gñis hūani: q̄liter ꝑ v̄ginē debebat humanū
genꝰ ſaluari. Et q̄dā dicūt eā tunc actu legiſ⸗
ſe illud. Eſa. vij. Ecce v̄go ꝯcipiet ⁊ pariet fi
liū. In hoc ḡ actu tā intime ꝯtēplatōis quo
erat deo ſpūaliter coadunata īgreſſus ē an⸗
gelus ad eā. Rōnabile eñ videt̄ ꝙ qñ corꝑa
liter voluit ſibi vniri v̄bū eternū: vt tūc ipſa
ſpūaliter eidē vnita in actu ꝯtēplatiōis eēt
Aue gr̄a plena ⁊c̄. Sciendū ꝙ nullus hoim
excellētiꝰ ⁊ dulciꝰ ⁊ gratiꝰ btām v̄ginē pote⸗
rit ſalutare ſeu laudare q̄ꝫ hac ſalutatōe quā
ipē deꝰ pr̄ dictauit ⁊ ei ꝑ angelū deſtinauit.
Et eſt a nobis freq̄nter hac ſalutatōe ſalutā
da: q2 tale gaudiū hꝫ ex illa ſalutatiōe deuo
te dicta quale habuit qñ hodie ſalutata fuit
ab angelo. Ex quo hodie ꝑagit̄ feſtum annū⸗
ciationis ⁊ xp̄i ꝯceptiōis: tūc q̄rit̄ quō incar
natio xp̄i facta ſit. Rñdet̄ ꝙ poſtꝙ angelus
gabriel fuit miſſus ad mariā v̄ginem vt hr̄
Luc̄. i. ⁊ maria credidit ⁊ ꝯſenſit: tūc ſpūſſan
ctus ſuperuenit in eā: ⁊ eā ſanctificauit ⁊ fe
cūdauit. formauitq̄ꝫ in inſtāti de puriſſimo
ſanguine marie. vel vt alij dicunt de puriſſi⸗
mis hūorībꝰ eiꝰ corpꝰ xp̄i. ⁊ in eodē inſtāti in
quo formatū eſt corpꝰ creata ē aīa. ⁊ hec ī eo
dē inſtāti ꝯiūcta ē corꝑi organiẓato. Et illa
duo corpꝰ ⁊ aīa ſl' mox fuerūt deitati vnita
in dī filij ꝑſona. Uñ ſm̄ Holgot ſuꝑ li. Sap̄.
ꝙ nūq̄ꝫ fuit aliq̄s ita puꝰ puer ſic̄ xp̄s in vte
ro m̄ris ꝯceptꝰ. vñ dicit Aug. Formatio cor⸗
poris xp̄i fuit ꝑfecta in ꝑ̄ncipio ſue ꝯceptōis
q̄ꝫtū ad oīa lineamēta membroꝝ. tñ q̄ꝫtū ad
debitā corꝑis q̄ꝫtitatē ꝑficiebat̄ ſucceſſiue ſic̄
corpus pueroꝝ augmentat̄ a tꝑe figuratio
nis vſq̄ꝫ ad ꝑfectā maturitatē. Et ſciendum
ſm̄ Henricū de vrima. ꝙ tota trinitas illā in
carnationē oꝑata ē. q2 oꝑa trinitat̄ ad extra
ſunt indiuiſa. Nā ibi fuit potētia p̄ris q̄ ſta⸗
tim corpꝰ formauit ⁊ aīam creauit. ⁊ illa duo
diuinitati vniuit ī illo momēto cū btā virgo
dixit. Ecce ancilla dñi. etiā oꝑata ē ibi ſapīa
filij q̄ corpꝰ ſuū optime diſpoſuit ⁊ oīa mem
bra ſua decēter ordinauit. Uñ ꝑs. xliiij. Spe
cioſus forma ꝑ̄ filijs hoim. Itē oꝑata eſt ibi
gr̄a ſpūſſcti. qui ꝯceptionē illā mundā ab oī
pctō reddidit. Itē ſciēdū ꝙ q̄ꝫuis tota trini
tas oꝑata ſit īcarnationē: ſolꝰ tñ filiꝰ eſt īcar
natꝰ: vt dic̄ Aug. ī li. de fide ad petrū. Et ipē
Aug. pouit tale exēplū. Si tres puelle tene⸗
rent vnā tunicā ⁊ illā vna ex illis induere t⸗
tūc illa induitio fieret a tribꝰ puellis ⁊ vna il
larū ſola indueret̄. Quantū ad ſecundā ꝑtē
huiꝰ ſmonis ꝓ nr̄a informatiōe ſciendū ꝙ
ſicut v̄go hec gl'ioſa puriſſima ſua ꝯuerſatō
ne meruit in ſe ꝯcipe filiū dei: ita ⁊ nos ꝑ pu
rā ꝯfeſſionē digni erimꝰ in hoc feſto paſche
eūdē filiū dei ⁊ v̄gis m̄ris eiuſdē in ſacramē
to recipe. Quare cariſſimi de ꝯfeſſione note
tis. Et p̄mo ꝙ q̄libꝫ pctōr dꝫ deū inuocare vt
illuminet ſibi cor ſuū. ⁊ inſuꝑ rememorare
oīa pctā ſua: ⁊ oē poſſe ſuū facere audiendo
ſmones ⁊c̄. Et qñ incipit ꝯfiteri: tūc dꝫ dice
re in ꝯfeſſiōe ⁊ exp̄mere numerū q̄tiēs q̄li⸗
bet pctm̄ iuxta eſtimationē ſuā cōmiſit. ⁊ ēt
ſi iſta pctā cōmiſit in diebꝰ feſtiuis: tūc ḡuiꝰ
eſt. ⁊ etiā ſi ꝑticipauit excōicatis qui publice
fuerūt denūciati loq̄ndo: bibēdo: comedēdo
emēdo: ſalutando. q2 tūc incidit in minorē
excōicationē a q̄ ꝯfeſſor dꝫ eū priꝰ abſoluere
⁊ poſtmodū a pctīs. Etiā ſciēdū ꝙ ſunt duo
decim genera hoim q̄ ꝯfitent̄: ⁊ ꝯfeſſio ipīs
nō ꝓdeſt: q2 nō vere penitēt. Primi q̄ nō in⸗
tegre oīa pctā ꝯfitent̄: ſ3 aliq̄ pctā ſcienter ex
verecūdia occultāt. vl' etiā q̄ palliāt ſua pctā
⁊ etiā q̄ ita ꝑ̄cipitant̄ vel ſubmiſſe loquūt̄ in
ꝯfeſſione ne confeſſor intelligat peccata que
confitentur. ⁊ talē confeſſionē non acceptat
deus. Secundi qui non habent firmū ꝓpoſi
tū ampliꝰ dimittendi oīa peccata mortalia.
Tertij qui diuidūt confeſſionē ⁊ currunt de
vno cōfeſſore ad aliū: dicendo iſti vnam par
tem: ⁊ alteri alteram partē ſuorum pctōꝝ: ⁊
ſic ſeipſos decipiūt: q2 quilibet confitens de
bet oīa pctā ſua q̄ habꝫ in memoria ſacerdo
ti confiteri vni: ⁊ nō ꝑtem vni ⁊ ꝑtem alteri
Quarti ſunt q̄ mentiunt̄ ſcienter in ꝯfeſſio⸗
ne: q2 ſacerdos ſedet ibi in loco dei qui veri⸗
tas eſt. Et iō in ꝯfeſſione veritas eſt dicēda
tanq̄ꝫ ipī deo cui nuda ⁊ aperta ſunt oīa: er⸗
go ſi ſacerdos q̄rat an corrupta es tu virgo:
tunc reſpondere debes veritatē dicendo non
ſum virgo. Sed diceres: cū illa perſona con⸗
feſſa eſt ante hoc idē pctm̄ an teneat̄ ſibi ſe⸗
cūdario ꝯfiteri. Rñdet̄ ꝙ non tenet̄: ſ3 dice⸗
re debet. quicquid in hoc deliq̄ ante confeſſa
ſum: ⁊ penitētia mihi impoſita eſt quā exol⸗
ui. Sed tñ ſm̄ btm̄ Tho. bonuꝫ eſt ⁊ ſalubre
vnū peccatū pluries ⁊ pluribus ſacerdotibꝰ
confiteri: q̄ꝫuis non ſit de neceſſitate ſalutis
q2 illa verecundia delet peccata ⁊ penaꝫ pur
gatorij. Unde etiam in decret̄ dicit̄. Pudor ⁊
erubeſcētia eſt maxima pars penitentie ⁊ ſa

tiſfactionis. de pe. di. i. Quē penitet. Quinti
ſunt q̄ ſe excuſant ⁊ alios inculpāt. q̄d nō dꝫ
fieri ſ3 q̄lꝫ dꝫ ſeip̄m accuſare et culpā ſuā pro
priā dicere. nec dꝫ alios hoies ī cōfeſſiōe no
minare. nec etiā loq̄ ex̄ ꝯfeſſionē ea q̄ ſibi in
ꝯfeſſione dicūtur. Sexti ſunt q̄ ſtāt in amore
illicito ⁊ ſil' morant̄ ī eadē domo. ⁊ tales nō
ſunt abſoluēdi nec cōicādi: niſi velint deſiſte
re ⁊ priꝰ abinuicē ſeꝑari. Septimi ſunt qui
ſeruāt inimicitias nec volūt indulgere ſuis
offenſoribꝰ. nec talis cōfeſſio eſt vtilis. Uñ
Math. vi. Si nō dimiſerit̄ hoibꝰ: nec et pat̄
veſter celeſtis dimittet vob̄ pctā vr̄a. Octa⸗
ui: q̄ aliena nō reſtituūt. vñ Aug. Nō dimit⸗
titur pctm̄ niſi reſtituat̄ ablatū. Et talis re⸗
ſtitutio etiā dꝫ fieri de rebꝰ paruis. ſicut q̄ di
uerſis hoibꝰ ꝑua dāna intuliſſet in p̄tis: in a⸗
gris in piris: et ſic de ſingulis. Sꝫ ſi q̄bꝰ hoī
bus dāna intulit ignorat: tūc debet talis fa⸗
cere vnā ſummā de oībꝰ illis paruis: et tātū
de cōſilio ſui cōfeſſoris dare ad illā eccleſiaꝫ
parrochialeꝫ in qua talia dāna intulit vl' po
teſt etiā dare pauperibꝰ. Et ſciendū ꝙ quilꝫ
volens cōmunicare debet reſtituere ante ac⸗
ceſſum ſacramēti oīa debita: ſi terminꝰ ſolu⸗
tionis inſtat. aut petere dilationē ab illo cui
tenetur. et ſi occultum eſt tūc debet reſtitue⸗
re per confeſſorem in occulto. ſed ſi publicuꝫ
eſt tunc per ſe debet reſtituere aut vlteriorē
dilationē petere. Noni ſunt qui detraxerunt
ꝓximis ⁊ nolunt reſtituere famam ꝓximis.
Uñ ſctūs Tho. ij. ij. q. lxij. Tenetur q̄s ad re⸗
ſtitutionē fame ſicut ad reſtitutionē cuiuſli
bet rei ſubtracte. Unde etiam Hieronymus
Non facilis venia praua dixiſſe de rectis. De
cimi ſunt qui nō confidūt ꝙ deꝰ velit pecca
ta ſua indulgere eis: ſ3 ꝓpter multitudinem
pctōrum deſperant. Item Augu. Penitētia
que ex fiducia non procedit: inutilis ſterilis
q̄ꝫ manet et ſine fructu. Unde etiā Ambroſi.
Non poteſt bene agere penitētiā qui nō ſpe⸗
rat indulgētiā. Uñ vere penitens nunq̄ꝫ de⸗
bet deſperare: etiā ſi mille milia peccatorum
mortaliū cōmiſiſſet. Unde Bernar. Maior ē
dei pietas q̄ꝫ quęuis iniq̄tas. Undecimi ſunt
qui cōfitent̄ nō ex charitate: ſ3 ex humano ti
more. Et illoꝝ q̄ ſolū ex timore et verecūdia
hūana cōfitent̄ ſunt duo ſigna ꝑ que cogno⸗
ſcūtur. Primū eſt ꝙ tales differūt confeſſio
nē ſuā vſq̄ꝫ ad vltimā hebdomadā. ⁊ tūc qñ
vltra differre nō p̄nt tūc cōfitētur ex quodā
timore hūano: ne poſt mortē priuētur eccle⸗
ſiaſtica ſepultura. Uñ dr̄ ex̄ de pe. ⁊ re. Omis
vtriuſq̄ꝫ ſexꝰ q̄ in q̄drageſima nō cōfitentur
nec in paſcha cōicāt: debēt carere introitu ec
cleſie ⁊ eccleſiaſtica ſepultura. Secūdū ſignū
ꝙ tales poſt paſcha viuūt ſicut añ vixerunt
⁊ eadē pctā iterato cōmittūt q̄ añ cōmiſerūt
et hᵒ eſt ſignū ꝙ nō vere ſ3 ficte: nō ex charita
te ſ3 ex cōſuetudine ⁊ hūano timore pniaꝫ e⸗
gerūt. nec firmū ꝓpoſitū emendādi habue⸗
rūt. Duodecimi ⁊ vltimi ſunt q̄ confitent̄ et
pniam ſuſcipiūt: ſ3 poſtmodū eādē penitēti⸗
am ꝑuipēdūt et obliuiſcūtur nec perficiunt.
Et talis cōfeſſio non ꝓficit ad ſalutē. Simi
liter q̄ ſcient̄ et ex ꝓpoſito querūt ſimplices
et illiteratos cōfeſſores: ⁊ bñ poſſent habere
litteratos et diſcretiores. et tales ſeipſos de
cipiūt. quia ſi cecus cecū ducit ambo in foue
am cadunt. Uñ xp̄s in euangelio. Ceci ſunt
et duces cecorū. Ex omnibꝰ iam enumeratis
conſulendū eſt ꝙ quilibet hoim faciat gene
ralem et integrā cōfeſſionē de omnibus pec
catis a iuuētute cōmiſſis: et aliam penitēti
am accipiat et eā deuote cōplere ſtudeat. Et
ꝙ plures ꝑ plures annos nō bñ cōfitent̄ pꝫ
ꝑ tale exēplū: vt habet̄ in ſermone diſcip. de
tꝑe ſermone. xcij. O. Quātuꝫ ad tertiam ꝑtē
huius ſermonis ſciendū ꝙ oīs peccatores
⁊ peccatrices: et ꝯñter oēs hoies ſenes et iu
uenes debēt glorioſam virginē mariā dilige
re: ⁊ eā crebrius cū angelica ſalutatiōe ſalu⸗
tare. q2 oībus parata eſt ſuccurrere eaꝫ deuo
te inuocantibꝰ: ⁊ primo peccatoribus. Exem
plū de theophilo qui abnegauit baptiſmuꝫ:
deū: et mariā. et tñ maria impetrauit ſibi mi
ſericordiā dei. Et hoc q̄re infra in promptua
rio de exēplis beate marie virginis. xlij. Eti⸗
am peccatricibus. Exemplum de adultera q̄
quotidie centies flexit genua ad honoreꝫ vir
ginis marie: cui maria ſuccurrit: et poſtmo⸗
dum vitam laudabiliter finiuit. Quere hoc
in promptuario de. exemplis virginis marie
xlviij. Etiam qui patiūtur vehementes infe⸗
ſtationes demonum debent beatam virgīeꝫ
mariam ſalutare per angelicam ſalutatiōeꝫ
que ſalutatio angelica demones fugat. Exē
plum de concubina ſacerdotis que intrauit
religionem nec poterat dyabolum vincere
per aquam benedictam nec per ſignum ſan⸗
cte crucis: ſed ꝑ aue maria. Hoc quere ibidē.
lxxv. Ultimo ſciendū ꝙ qui libēter orat aue
maria raro vel nunq̄ꝫ damnabitur. Exem⸗
plum de milite qui frequenter de ſero et de
mane beatam virginem Mariam ſalutauit
⁊ feliciṫ ad xp̄m migrauit. Hoc quere ibidē.

¶ Sermo breuis de ꝟa pnīa ⁊ ꝯfeſſione.

C

Onuertimini ad me ī to
to corde vr̄o. Joheľ.ij. Jn verbis
iſtis iā p̄miſſis dn̄s nos in hoc ſa
cro tp̄e q̄drageſime qđ eſt tp̄s pe
nitētie inuitat ad pnīam oñdēs q̄lis debeat
eē pnīa nr̄a. Pꝛio dꝫ eē recta. iō dicit Cōuer⸗
timini ad me. Secūdo dꝫ eē itegra. iō dicit
in toto corde. Tertio dꝫ eſſe aſꝑa ⁊ doloroſa
iō dicit in ieiunio fletu et planctu. Vn̄ in pn̄⸗
ti ſmone q̄ erit de vera pnīa ⁊ cōfeſſiōe et p̄⸗
patōe ſuꝑ feſtū paſche ad ſacrm̄ euchariſtie
tria ſunt dicēda. Pꝛio ꝙ pctōꝛ q̄ vult eē ver⁹
penitēs tria dꝫ hr̄e vt de⁹ ignoſcat ſibi de oī⸗
bus pctīs ſuis. Hoc q̄re ſuꝑ ſermone.v. ꝑte
ij. Secūdo dicēdū eſt de duodecim generib⁹
hoīm q̄ cōiter peccāt mortaliť iam in hoc ſe⸗
culo. vt ipſi ſimplices hoīes qui nō ſciūt con
fiteri addiſcant ex his duodecim generibus
hoīm quō confiteri debeant. Hoc quere īfra
ſermone.xxvij. parte.ij. Tertio exemplum de
illis qui propter verecundiā humanā nō ple
ne confitenť oīa pctā ſua. qꝛ tales homines
eternaliter dānabuntur. Hoc quere in prom
ptuario ſermone.xxiiij. C.

¶ De paſſione domini. Sermo.xiiij.

O

Uos omēs qui trāſitis
ꝑ viam attendite et videte ſi eſt
doloꝛ ſi͏̄lis ſicut doloꝛ me⁹. Tren̄.
i. Conſiderando paſſionē domini
noſtri ieſu xp̄i: tūc plus flere libet ꝙ aliqđ di
cere. ex quo creatoꝛ noſter: de⁹ noſter: dn̄s no⸗
ſter: redēptoꝛ noſter: pater noſter: fratť nr̄: ho
die amare fleuit in cruce pro nobis. nō ſoluꝫ
lachrymas effudit oculoꝝ: ſed propꝛiū ſan⸗
guinē ex oīb⁹ mēbꝛis ſui corꝑis. ⁊ etiā hodie
tot creature fleuerūt. ſicut in fine ſermonis
dicetur. Quare merito quilibet noſtrum ho⸗
die flere debet ⁊ contriſtari ⁊ cōpati dn̄o nr̄o
ieſu xp̄o. Sed qꝛ ſine gratia nec flere nec loq̄
poſſum⁹ ſalubꝛiter de paſſione dn̄i. Jdcirco
recurram⁹ pꝛimo ad filiū dei dn̄m nr̄m ieſuꝫ
xp̄m. q̄ licet hac die fuerit plenus doloꝛib⁹
faciliter tn̄ eſt largitus regnū ſuum ad p̄ces
vnius latronis. ſ. paradiſum. Et etiā ad ma
trē que hodie triſtis eſt ſuꝑ oēs matres. Nā
ſicut angelus gabꝛiel in annūciatione dixit
Bn̄dicta tu in mulierib⁹: ſic hodie per oppo⸗
ſitū poſſum⁹ dicere ei. Tu tribulata es ſuper
oēs mulieres. Rogem⁹ igiť filiū ⁊ matrē vt
dent nobis loq̄ de ſua paſſione vt ſit ſibi pla
citū et nobis in noſtre deuotionis augmētū
Et vt hoc impetrem⁹ dicamus cū deuotōe q̄
libet nr̄m pater noſter et aue maria. O vos
oēs q̄ tranſitis ⁊c̄. Si paſſiones ſanctoꝝ reci
tanť populis vt inducanť ad cordis deuoti⸗
onem. pctōꝝ cōtritionē. mūdi deſpectionē. ⁊
tribulationū ſuppoꝛtationē: ꝙto mag̃ paſ⸗
ſio xp̄i oī deuotōe: attētione: et reuerētia eſt
audienda. qꝛ ip̄e eſt ſanct⁹ ſctōꝝ. dn̄s vniuer
ſoꝝ. iudex viuoꝝ ⁊ moꝛtuoꝝ. vt audiētes cō
ſideret eius exceſſiuā charitatē ad gen⁹ hūa
num. Jpſe em̄ tā exceſſiue nos dilexit ꝙ non
tm̄ vnā guttā ſanguis: ſed totū ſanguinē ſu
um p̄cioſum largiter ꝓ nobis effudit. Vn̄ be
at⁹ Ber. Suffeciſſet ad redēptionē hūani ge
neris minima gutta ſanguis xp̄i. Sꝫ tanta
eſt copia vt ex inundatione beneficij virt⁹ in
noteſceret diligētis. Paſſio aūt dn̄i noſtri ie
ſu xp̄i a quattuoꝛ euangeliſtis deſcribiť. ⁊ iō
quattuoꝛ dieb⁹ in iſta hebdomada legiť. vt
qđ oēs quattuoꝛ ſcripſerūt: ab omnibus au⸗
diatur. qꝛ aliqua vn⁹ ſcribit que ali⁹ omittit
Et ĝ in pn̄ti paſſione tria ſunt dicenda. Pri⸗
mo quō paſſio xp̄i a iudeis fuit īchoata. Se
cūdo qualiter ꝑ gentiles fuit conſummata.
Tertio que ſunt illa que hodie in eccleſia fi⸗
unt et al̄s nunq̄ꝫ ꝑ totū annū. et que hodie
nos debent inducere ad fletum cū vno exem
plo. Quantū ad pꝛimū ſciendū ꝙ chꝛiſti paſ
ſionē cum dei adiutoꝛio ex hyſtoꝛijs quattu
oꝛ euangeliſtarū breuiter recitare intēdo. in⸗
cipiendo paſſionē xp̄i feria ſexta añ dn̄icam
de paſſione. Sicut em̄ habetur Johis. xi. ſic
ꝙ hodie ſunt quindecim dies ꝙ ieſus ſuſci
tauit lazarū quatriduanū. Et iſtud miracu⸗
lum fuit ita manifeſtū: ꝙ ꝓpter illud mira⸗
culū et alia miracula que xp̄s fecit. et ꝓpť
vitā ſuā ſanctiſſimā ⁊ propter ꝟba ſua gra⸗
tioſiſſima quaſi tot⁹ mund⁹ ibat poſt ipſum
et plures de populo iudeoꝝ conuertebantur
ad ip̄m. Vn̄ Joh. xi. Phariſei dicebant ad ſe
ipſos. Videtis ꝙ nihil pꝛoficimus. ecce tot⁹
mund⁹ poſt eū abit. Jgitur pꝛincipes iudeo
rum ⁊ phariſei qui erant inuidioſi et inimi⸗
ci xp̄i videntes grām magnā quaꝫ cōmunis
populus habebat ad ip̄m ſtatim in ſabbato
ſequēti habuerūt cōſiliū in quo dixit vnus
ex eis. Quid facim⁹ quia hic homo multa ſi⸗
gna facit. et ſi dimittim⁹ eū ſic omnes credēt
in eum. et veniēt romani et tollēt noſtrū lo⸗
cum et gentē. Tunc vnus ex eis Cayphas no
mine dixit. Vos neſcitis quicq̄ꝫ nec cogitaī
Expedit vt vnus moꝛiatur homo et non to⸗
ta gens pereat. Et ſic concluſum fuit ꝙ xp̄s

xp̄s moꝛi deberet. Et ex illa die cogitauerūt
interficere euꝫ. Vn̄ illa dn̄ica vocať dn̄ica in
paſſiōe. Sciēs aūt ieſus q̄ nouit abſcōdita
ꝙ ꝯſiliū eſſet ꝯcluſuꝫ de moꝛte ſua receſſit de
illo loco. ſ. de bethania ⁊ iuit in deſertū locū
q̄ vocať effrem cū diſcipulis ſuis ⁊ ꝑmanſit
ibi ſeptē dieb⁹ vſq̄ꝫ ad ſabbatum palmaruꝫ.
Et Vincen̄. in ſpecu. hyſto. li. viij. c. xxix. dic̄
ꝙ in illis dieb⁹ abagar⁹ rex infirmabať moꝛ
bo quodā irremediabili. q̄ audiēs miracula
q̄ xp̄s fecit cecos illuminādo: lepꝛoſos mūdā
do: moꝛtuos ſuſcitādo: cupiebat ieſum vide
re: ⁊ miſit ad eū nūcios vt ad eū veniret ⁊ eū
ſanaret. Rn̄dit ei ieſus ꝑ nuncios illos. d. ſi.
faciē meā coꝛꝑalr̄ cernere cupis ecce tibi vul
tus mei ſp̄em trāſfoꝛmatā in lintheo dirigo
ꝑ quā deſiderij tui feruoꝛē refrigeres. Et q̄c⸗
quid de me audiſti nequaq̄ꝫ impoſſibile fie⸗
ri exiſtimes. Poſtq̄ꝫ tn̄ cōpleuero ea q̄ de me
ſcripta ſunt dirigā tibi vnū ex diſcipulis me
is q̄ tibi ⁊ ppl̄o tuo ſanitatꝭ impartiať auxi⸗
liū ⁊ ad ſublimitatē fidei vos ꝑducat. Et in
ſabbato palmarū reuerſus ē ieſus cū diſci⸗
pulis ſuis in bethaniā ⁊ fecerūt ei ibi ꝯuiui
um: ⁊ martha eis miniſtrabat ⁊ lazar⁹ erat vn⁹
ex diſcūbentib⁹ cū ieſu. ⁊ plures exierūt ꝺ hie
ruſalē nō ꝓpter ih̄m tm̄: ſꝫ vt lazarū viderēt
quem ſuſcitauit a moꝛtuis. Cogitauerunt ĝ
pꝛincipes ſacerdotū vt lazarū interficerēt qꝛ
multi abibāt ex iudeis ꝓꝑ illū ⁊ credebāt in
ih̄m. Vn̄ Aug. in li. de ꝟbis dn̄i dic̄ ꝙ in illa
cena interrogauerūt lazarū ꝺ amaritudīe moꝛ
tis coꝛꝑal̄. Qui rn̄dit: ꝙ nulla creatura poſ⸗
ſit cogitare amaritudinē moꝛtꝭ añq̄ꝫ aīa ſeꝑa
tur a coꝛꝑe. Tūc xp̄s cepit tremere ⁊ ſudare:
qꝛ cognouit amaritudinē moꝛtꝭ ſue: qꝛ homo
erat ſicut ⁊ nos. Tūc maria Magda. vnguē
tū p̄cioſum effudit ſuꝑ caput ei⁹ vt ꝯfoꝛtare
tur. ⁊ tota dom⁹ impleta eſt ex odoꝛe vnguē
ti. Tūc iudas murmurauit dicens. Ut quid
perditio hec. Quare hꝰ vnguentū non venijt
trecentꝭ denarijs ⁊ datū ē egenis. Dixit autē
ſm̄ Joh. nō qꝛ de egenis ꝑtinebat ad eū: ſed
qꝛ fur erat ⁊ loculos habebat. ⁊ ea q̄ mittebā
tur poꝛtabat. Et iudas ab illa hoꝛa cogita⸗
bat quō ih̄m tradere venderet q̄ꝫ iudeis poſſꝫ
vt ſic recuꝑaret illos. xxx. denarios quos pu
tabat ſe ꝑdidiſſe: qꝛ decimā ꝑtē conſueuit fu
rari. Hoc totū factū eſt in ſabbato palmarū
Dn̄ica autem palmarū venit ieſus de betha
nia in hierl̄m: ⁊ cū appꝛopinq̄ret ciuitati fle
uit ſuꝑ eaꝫ dicens. Quia ſi cognouiſſes et tu
Et reſ, Et ibi receptus fuit cū maximo hono
re quē vnq̄ꝫ habuit in hac vita. qꝛ q̄ſi totus
cōis ppl̄s ciuitatis venit obuiā ei cū ramis
palmarū cantādo ⁊ clamādo. Oſanna filio
dauid: bn̄dict⁹ q̄ venit in noīe dn̄i. Secunda
feria diluculo venit de bethania iterū in tē⸗
plū ⁊ docebat ppl̄m dicēs. Ego ſi exaltat⁹ fu
ero a terra oīa trahā ad meip̄m. Et tunc ad
duxerūt ei mulierē in adulterio dep̄henſam
dicētes. Magiſter hec mulier mō dep̄hēſa
eſt in adulterio. in lege aūt mandat moyſes
hmōi lapidare. tu ĝ qđ dicis: Tunc ieſus rn̄⸗
dit dicēs. Quis veſtrū ſine pctō eſt: pꝛim⁹ la
pidē in illā mittat. Et in fine dixit ieſus mu
lieri. Vade ⁊ noli ampli⁹ peccare. Tertia fe⸗
ria iterū de bethania in tēplū venit ⁊ doce⸗
bat ppl̄m: ⁊ p̄dicauit de extremo iudicio ⁊ di
xit. Ego mō vobiſcū ſuꝫ ad tp̄s puū: ego rece
dam a vob̄ ⁊ nō me videbitꝭ. Et hoc xp̄us di⸗
xit de moꝛte ſua: ſꝫ p̄ncipes phariſei intelle⸗
xerūt de receſſu ſuo coꝛꝑali. Et ſtatim pꝛinci⸗
pes ⁊ phariſei q̄rta feria cōgregati ſunt in a
triū cayphe: ⁊ tractauerūt de moꝛte xp̄i dicē
tes. Quid facimus qꝛ hic hō multa ſigna fa
cit faciamus conſilium noſtrum cito: qꝛ ſibi
notificatū eſt quicq̄d in alio conſilio decreui
mus ne effugiat manus noſtras. ⁊ dixerunt
Nō in die feſto: ne foꝛte tumult⁹ fieret in po
pulo: qꝛ timebant ppl̄m cōem qui habebat
ſingularem grām ad xp̄m ne eriperent eum
de manibus eoꝝ. ſed in die quo ppl̄us inten
tus eſſet laboꝛi ſuo. ⁊ in illa q̄rta feria xp̄us
manſit in bethania ⁊ non venit in hieruſalē
Judas aūt ſcarioth ſciuit ꝙ iudei erant con
gregati ſimul: ⁊ iuit a chꝛiſto ⁊ diſcipulis de
bethania ad pꝛincipes ⁊ phariſeos dicens.
Quid vultis mihi dare ⁊ ego vobis eum tra
dam. Audientes hoc gauiſi ſunt valde: ⁊ pꝛo
miſerunt ei pecuniā dare. ſ. triginta denari⸗
os. Sciendū ꝙ iſti denarij erant hiſmaheli
tici pꝛo quibus ioſeph qui tenet figurā chꝛi⸗
ſti venditus fuit ante quattuoꝛ milia anno
rū: ⁊ hereditaria ſucceſſiōe fuerunt deuoluti
ad illos iudeos: ⁊ vn⁹ valuit decem vſuales
Et in ſignū hui⁹ poſtmodum pꝛo illis dena⸗
rijs emptus eſt ager vnus in ſepulturaꝫ pe⸗
regrinoꝝ. Jſta venditio facta eſt quarta fe⸗
ria ante cenam dn̄i. Et propter illā venditio
nem aliqui abſtinent quartis ferijs a carni⸗
bus. ⁊ eſt bonum ⁊ laudabile. Et quinta fe⸗
ria appꝛopinquante hoꝛa moꝛtis appꝛopin⸗
quare voluit loco. Et dixerunt diſcipuli cum
irent hierl̄m. Quo vis eam⁹ ⁊ paremus tibi
vt manduces paſcha. Et mittit duos de di⸗

ſcipulis ſuis.ſ. Petrū ⁊ Johānē. ⁊ dicit eis
Jte in ciuitatē ⁊ occurret vob̄ hō lagenā aq̄
baiulās:ſeqmini cū:⁊ quocūq; introierit ibi
parate nobis. Et veſpe facto cenauit cuȝ di⸗
ſcipulis ſuis in ſignū amoris. Et in iſta cena
xp̄s tria fecit. Pͥo comedit agnū aſſatū cuȝ
lactucis agreſtibꝰ in vno cathino terreo. ad
oſidendū ꝙ ip̄e erat iſte agnꝰ bn̄dictꝰ q̄ debe
ret aſſari in ligno cruc̄. Et in Luc. hr̄ ꝙ poſt
eſum agni ieſus dixit diſcipulis ſuis. Deſide
rio deſideraui hoc paſcha manducare vobiſ⸗
cū anteq̄ȝ patiar. ⁊ vnꝰ ex vob̄ me tradet: ve
aūt hoi illi ꝑ quē tradar ego:meliꝰ erat illi ſi
natꝰ nō fuiſſet hō ille. At illi ceperūt ꝯtriſta
ri ⁊ dicere ei ſingulatiȝ. Nunq̄d ego ſum dn̄e
Sȝ iudas dixit. Nunq̄d ego ſum rabi. Qua⸗
ſi minꝰ peccaret tradendo mgr̄m q̄ dn̄m. Et
tūc petrꝰ annuit iohāni vt īterrogaret eū q̄s
eēt q̄ traderet euȝ. Et ieſus dixit iohāni. Cui
intinctū panē porrexero ip̄e eſt q̄ me tradet.
Et ſtatim in eū intrauit diabolꝰ. Secūdo la⸗
uit pedes diſcipuloꝝ ſuoꝝ. ad oſidendum ꝙ
paſſio ſua bn̄dicta eſt q̄ lauit nos ab oibꝰ pec
catis nr̄is. Et Criſ. dicit ꝙ a iuda cepit laua
re pedes. Tertio ꝯſecrauit corpus ſuū ⁊ ſan⸗
guinē ad hoc vt illo ſacr̄o vti debeamꝰ i me⸗
moriā paſſiōis eiꝰ. ⁊ tūc ꝯſecrauit eos ſacer⸗
dotes ⁊ imp̄ſſit eis caracterē:⁊ dedit eis po
teſtatē ꝯficiendi hoc venerabile ſacr̄m. ⁊ ibi
inſtitutū eſt hoc ſacr̄ȝ. Et poſt dixit ieſus ad
iudā. Qd̄ facis fac citiꝰ. Et ſtatim ſurrexit ⁊
abijt ad p̀ncipes ⁊ phariſeos vt ꝑficeret tra
ditionē ieſu xp̄i. Et poſt receſſum iude tunc
xp̄s dulciter locutꝰ eſt ⁊ p̄dicauit diſcipulis
ſuis longū ſmonē. Et poſtea dixit. Oēs vos
ſcandalū in me patiemini in iſta nocte. Rn̄⸗
dens petrꝰ ait. Et ſi oēs ſcandalizati fuerint
in te ego nunq̄ ſcandalizabor. paratꝰ eni ſum
tecū ⁊ in mortē ⁊ in carcerē ire. Ait illi ieſus
Amen dico tibi:q: in hac nocte anteq̄ȝ gallꝰ
bis cātet ter me negabis. Ait ille petrꝰ. Etiā
ſi oportuerit me mori tecū nō te negabo. Si
militer ⁊ oēs diſcipuli dixerūt. Egreſſus aūt
ieſus domū cū diſcipulis ſuis duxit eos ex̄
hierl̄m. ⁊ tranſiuit cū ip̄is quendā torrenteȝ
qui dr̄ cedron. Et eſt vallis q̄ dr̄ cedron pro⸗
pter multitudineȝ cedroꝝ q̄ ibi naſcunt̄ per
quā vallē fluebat torrens de duobus monti
bus. ſ. de monte ſyon ⁊ de monte oliueti. Et
ip̄e cū diſcipulis ſuis introiuit in quēdā or⸗
tuȝ quē ſepe conſueuit cū diſcipulis intrare
ad cōſulendū ⁊ docendū eos. Et iudas pro⸗
ditor ſciebat illū locū:eo ꝙ ſepiꝰ ibat illuc cū

diſcipulis ſuis ieſus. Cūq; introiſſet in ortū
dixit ieſus diſcipulis ſuiſ. Sedete hic donec
vadā illuc ⁊ orē. Et aſſumpto petro ⁊ duobꝰ
filijs zebedei. ſ. Jacobo ⁊ Johāne:cepit cōtri
ſtari ⁊ meſtꝰ eſſe. Tūc ait illis. Triſtis ē aīa
mea vſq; ad mortē:ſuſtinete hic et vigilate
mecū ⁊ orate ne intretis in tēptationē. Et ꝓ
greſſus ad iactū lapidis ꝓcidit in faciē ſuaȝ
orans ⁊ dicens. Mi pater ſi fieri pōt trāſeat
a me calix iſte. Verūtamē nō ſicut ego volo:
ſ; ſicut tu. O q̄ȝ miſer hō q̄ nō vult ſuā volū⸗
tatē diuine volūtati ꝯformare cū xp̄s eterni
pr̄is filiꝰ ꝓ eo obediēs extiterit vſq; ad mor
tē crucis. Facta aūt orōe redijt ad illos tres
diſcipulos ſuos ⁊ inuenit eos dormientes:⁊
dixit petro. Simon dormis:nō potuiſti vna
hora vigilare mecū. Glo. Jdeo xp̄s increpa⸗
uit petrū pre ceteris ſingularit̄. q: p̄ ceteris
petrꝰ gloriabat̄ dicēs. Etiā ſi oportuerit me
mori tecū nō te negabo. Jterū abijt ſecūdo ⁊
orauit dicēs. Pater mi ſi nō pōt hic calix trā
ſire niſi bibā illum:fiat volūtas tua. q. d. Si
nō pōt genꝰ hūanū aliter redimi niſi ꝑ mor⸗
tē meā:fiat volūtas tua nō mea. Et venit ite
rū ad diſcipulos ſuos ⁊ inuenit eos iteꝝ dor
miētes. erāt eni oculi eoꝝ grauati ſomno pre
longitudine vigiliarū ⁊ triſticie magnitudie
⁊ ignorabāt q̄d rn̄derent ei. Et relictis illis
tertio iterūt abijt ⁊ orauit eundē ſermoneȝ.
Tūc apparuit ei vt Lucas ait angelꝰ cōfor⸗
tans eum in ſuis magnis anguſtijs q̄s circa
mortē futuram habuit. Et dicūt doctores ꝙ
apparitio hec erat corꝑalis in aſſumpto cor⸗
pore hūano. Sed hic q̄ritur quare dn̄s cum
eſſet fortitudo angeloꝝ ⁊ oim creaturarū in
diguit ꝯfortatiōe ⁊ ꝯſolatiōe angeli. Rn̄det
venerabilis Beda. creator nō indiguit crea⸗
ture ſubſidio:ſ; hō factꝰ fuit ꝓ nobis. Sicut
ḡ ꝓpter nos ꝯtriſtatꝰ eſt:ſic ꝓpt̄ nos ꝯforta
tus eſt. Poſt hoc dicit Lucas. ⁊ factus eſt in
agonia. i. certamīe ꝯ̄ mortē quā ſenſualitas
abhorrebat:ſ; ſm̄ volūtatem ⁊ iudiciū rōnis
mori volebat ꝓpt̄ ſalutē nr̄am:vt nos libe⸗
raret ab eterna morte. ⁊ ſic ꝓlixiꝰ orauit. ⁊ tā
intime: ⁊ tā ſerioſe:⁊ ī tāta anxietate ꝙ oēs
vene ſui corꝑis mouebant̄. Et ſic ex vehemē
tia anxietat̄ factꝰ ē ſudor eiꝰ ſicut gutte ſan⸗
guinis decurrentis in terrā. O durū cor cōſi
dera hic quāta q̄ amara q̄ anxia fuit mors
⁊ paſſio tui redēptoris cuiꝰ ſola imaginatio
tantū naturā hūanā immutauit:ꝙ ꝑ angu⸗
ſtia ſāguineū ſudorē ſudauit. Hic q̄rit̄ vtrū
iſte ſanguis fuit verꝰ ⁊ naturalis. Rn̄detur

ꝙ ſic:ſ; nō fuit naturali modo ꝑfuſus:q: cō⸗
tra naturā eſt ſudare ſanguinē. vt dicit Be⸗
da. Tunc venit tertio ad diſcipulos ſuos: et
cōpatiendo dixit illis. Dormite iaȝ ⁊ req̄eſci
te. Et cū paululū req̄euiſſent dixit eis. Suf⸗
ficit. venit hora. ecce filius hois tradetur in
manus peccatorum. ecce qui me tradet ꝓpe
eſt. Et adhuc eo loquēte ecce iudas traditor
venit in ortū. ⁊ cū eo turba multa cū gladijs
⁊ fuſtibꝰ:⁊ laternis ⁊ facibꝰ ⁊ armis: miſſi a
p̀ncipibꝰ ſacerdotū ⁊ ſeniorībꝰ ppl̄i. ſ. iudeo
rū ad cōprehendēdū ⁊ ligandū ieſuȝ:⁊ iudaſ
traditor antecedebat eos:deditq; eis ſignuȝ
dicens. Quēcūq; oſculatꝰ fuero ipſe eſt tene
te eum:⁊ ducite eū caute. ſ. ne vobis euadat
Et hoc ideo faciebat ne iacobū alphei q̄ mul
tū ſilis erat dn̄o caperēt loco eiꝰ. Jeſus itaq;
ſciens oīa q̄ ventura erāt ſuꝑ euȝ: volūtarie
ꝓceſſit obuiā ⁊ dixit ad eos. Quē queritis.
Rn̄derūt ei. Jeſuȝ nazarenū. Dn̄s ieſus di⸗
xit eis. Ego ſuȝ. Ut ergo dixit ego ſum. abie⸗
runt retrorſuȝ ⁊ oēs ceciderūt in terraȝ. Per
hoc oſidit xp̄s ſuā magnā potentiā ꝙ vnico
verbo hoſtes ſuos ꝓſtrauit in terrā. ⁊ ſi mil⸗
le milia fuiſſent eū non cepiſſent ſi voluiſſet
Et hoc fuit manifeſtū ſignū volūtarie paſſio
nis ſue:q: noluit fugere cum bene potuiſſet
Poſt hoc vt dicit Ambro. permiſit eos dn̄s
ſurgere:⁊ iterū interrogauit eos dicēſ. Quē
queritis. Jſti reſpōderunt. Jeſuȝ nazarenuȝ
Rn̄dit ieſus. Dixi vobis q: ego ſum. Si ergo
me queritis ſinite hos abire. Tunc iudas tra
ditor accedens oſculatus eſt euȝ dicēs. Aue
rabbi. Reſpōdit ieſus. Amice ad q̄d veniſti.
Queritur quare xp̄s dixit amice: cum ſciuit
ip̄m inimicum ⁊ traditorē ſuū. Rn̄detur pri
mo ideo q: iudas habuit tria ſigna amicitie
ſc; amplexando:oſculando:⁊ ſalutando. Se
cundo q: merito debebat eſſe amicꝰ xp̄i ꝓpt̄
multa bn̄ficia q̄ xp̄s ante ſibi exhibuit. Ter⸗
tio q: xp̄s fuit paratꝰ iterū eum recipere ad
amicitiā ſuā:etiā ſi adhuc grauiꝰ eū offendiſ
ſet. Tunc poſt oſculū acceſſerūt ⁊ manꝰ inie
cerūt in eū ⁊ tenuerūt eū. Uidentes aūt di⸗
ſcipuli qd̄ futurum erat:dixerūt ei. Dn̄e ſi ꝑ⸗
cutimꝰ in gladio. Anteq̄ȝ aūt dn̄s rn̄ſum de⸗
diſſet diſcipulis:petrꝰ q̄ erat ardentior alijs
gladio euaginato amputauit ſeruo cayphe
noīe malchus auriculā dextrā:ſ; voluit eum
adhuc doloroſiꝰ verberaſſe:ſi nō ceſſiſſet cuȝ
capite. Dicit q̄dam doctor ꝙ petrus tam ar⸗
dens erat ꝙ ſibi caput diuidere volebat: q̄a
feruentius ſuper xp̄m ꝑmebat q̄ȝ ceteri; ⁊ hoc

cor petri valde penetrauit. Jeſus autē dixit
petro. Mitte gladiū in vaginā ſuā. Oēs eni
q̄ acceperunt gladiū. i. temere ⁊ indebite ⁊ ꝓ
pria auctoritate extrahūt cōtra ꝓximos:gla
dio peribūt. i. incidunt̄ in gladiū maledictio
nis eterne. An non putas ſi vellem me defē
dere ꝙ poſſeȝ rogare patrē meū ⁊ exhiberet
mihi pluſq̄ duodecim legiones angelorum
Un̄ Eſa. xxxvij. Legit̄ ꝙ angelus dn̄i in vna
nocte in caſtris aſſyriorū ꝑcuſſit de exercitu
regis. Sennacherib centum octogintaq̄nq;
milia viroꝝ tempe Ezechie regis iheruſalē.
Et ſtatim tetigit ieſus auriculaȝ ſerui illiꝰ ⁊
ſanauit eū in p̄ntia oim:nobis in exemplaȝ
q: noluit aliquē ꝓpt̄ ſe ledi. Jn illa hora di⸗
xit ieſus turbis. i. armatis ⁊ circūſtantibꝰ pie
⁊ manſuete. Tanq̄ ad latronē exiſtis. i. huc
veniſtis cū gladijs ⁊ fuſtibus cōprehendere
me:cū tn̄ quotidie erā apud vos in tēplo do
cens ⁊ nō me tenuiſtis. nec manꝰ extendiſtiſ
in me:ſ; hec eſt hora veſtra ⁊ poteſtas tene⸗
braꝝ. Tunc totaliter acceſſerūt ⁊ in eū oīno
irruerūt tanq̄ lupi rapaces in agnū māſue⸗
tum. Et ſm̄ Bern̄. ꝓſtrauerūt eū duriſſime
ſuper terram:ſicut ip̄e eos ꝓſtrauerat:⁊ ap⸗
podiauerūt ſe ſuper pectꝰ eiꝰ:⁊ ſpuerūt in fa
ciem eiꝰ ſpecioſiſſimā ⁊ iocundiſſimā:in quā
angeli deſiderāt ꝓſpicere:⁊ duriſſime ſtrixe
runt eū ad collū eiꝰ. ligātes ſibi manꝰ ad ter
gū ſicut malefico ⁊ ſudor ſanguineꝰ adhuc ex
nimia anxietate mortis ꝑ totā faciē eiꝰ in os
defluebat:⁊ ſputa iudeoꝝ ſibi in faciē illata:
⁊ cū nō poſſet ſputa ⁊ ſanguinē in os deſluē
tia cū manibꝰ extergere q: ligatas habebat
in dorſo q̄ſi latro:oīno ſuffocatꝰ fuiſſ; ex ſpu
to iudeoꝝ ⁊ ſudore ſanguieo:niſi diuina vir⸗
tus eū ꝓ nobis ad vlteriora tolerāda reſer⸗
uaſſet. Tunc xp̄o capto:oēs diſcipuli relicto
eo fugierūt. Et q̄dā adoleſcēs ſeq̄batur eum
a longe:ſm̄ Mar. amictꝰ ſyndone. i. veſte li
nea ſuꝑ nudo corꝑe:q: non habebat aliā ve⸗
ſtem:quē etiā comprehenderūt ⁊ tenuerunt
eū ꝑ veſtē. At ille relicta ſyndone:nudꝰ ꝓfu
git ab eis. Quis iſte fuerit diſcipulꝰ euāgeli
ſte nō exprimūt. Hiero. tn̄ vult ꝙ fuerit iaco
bus minor. q: xp̄o ſilis fuit. Cum aūt ieſus
duceret̄ ad domū anne ꝑ vallē ioſaphat: vbi
erit extremū iudiciū:tūc petrꝰ ſeq̄bat̄ eū a lō
ge:⁊ aliꝰ diſcipulꝰ. ſ. iohannes. Et ipſe iohēſ
introiuit cū alijs in atriū:q: erat notꝰ ponti
fici. q: forte pater iohānis ſeruierat ei piſcā⸗
do ⁊ forte portauit piſces ad domū pōtific̄.
Petrꝰ aūt ſtabat ad oſtiū foris. Exiuit autē

iohannes ⁊ ꝑ ancillā oſtiariā intrauit ac pe
tro ab ea ancilla ingreſſuꝫ impetrauit. Accē
ſo aūt igne in medio atrij: ⁊ circūſedētibꝰ illꝭ
erat petrꝰ in medio eoꝝ: quē cū vidiſſet ancil
la quedaꝫ: dixit. Nunqd ⁊ tu ex diſcipulis es
hoīs iſtius. Tunc negauit ꝑmo. ſ. ſimpliciter
dicēs. Nō ſuꝫ: nec noui illū: nec ſcio qd dicis
Stabāt ergo ſerui ⁊ miniſtri ī circuitu. ſ. illi
qui ieſum cōprehēderūt ⁊ ligauerūt ſm ſan
ctū Tho. ⁊ calefaciebāt ſe ad prunas qꝛ fri⸗
gus erat. ⁊ petrꝰ ſtabat inter eos q̄ſi vnꝰ ex il
lis q̄ calefaciebāt ſe. Et ſm Bedam interim
ꝙ petrꝰ ſe calefaciebat: annas pontifex q̄ di
cebaꝛ pontifex: non qꝛ actu eſſet pontifex: ſꝫ
qꝛ quōdā fuerat: interrogabat ieſuꝫ de diſci⸗
pulis ⁊ de doctrina eiꝰ. Et ieſus ad primam
queſtionē ſcꝫ de diſcipulis eiꝰ nihil r̄ndit. q̄a
ꝓ tunc nō ſciuit aliq̄d boni loq̄ de eis: nec vo
luit aliquod malū loq̄ de eis: in hoc dās nobꝭ
exemplū vt cū nō ſcimꝰ loq̄ bona de ꝓximis
nec etiā mala q̄uis vera ſint: tamē intentōe
mala loq̄ nō debemꝰ. Unde Criſo. Sicut eſt
mortale pctm̄ innocēti falſuꝫ crimē impone
re: ſic verū crimē occultū mala intētiōe alijs
reuelare. Et in hoc plures grauiꝛ delinquūt
Sed de ſecunda q̄ſtione. ſ. de doctrina r̄ndit
ſm ꝙ habeꝛ Joh. xviij. Ego palā locutꝰ ſum
mūdo. Ego ſꝑ docui in ſynagogis ⁊ in tem⸗
plo quo oēs iudei ꝯueniūt: ⁊ in occulto locu
tus ſuꝫ nihil. q̄d me interrogas: interroga il
los q̄ me audierūt q̄d locutꝰ ſum ipis. ecce hi
ſciunt q̄d dixerim ego. Hec autē cuꝫ dixiſſet:
vnꝰ aſſiſtens miniſtrorū dedit alapā ieſu di
cens. Sic r̄ndes pōtifici. i. quō ſic audes ⁊ ta
liter r̄ndere pontifici vel plato. Rn̄dit ei ie⸗
ſus. Si male locutꝰ ſuꝫ: teſtimoniū phibe ꝺ
malo: ſi autē bene: quid me cedis. Hec alapa
fuit penalis ⁊ iniurioſa xp̄o q̄druplici rōne.
Primo ꝙ ſeruꝰ ꝑcuſſit dn̄m. Secundo qꝛ in
ꝑtem nobiliorē ⁊ teneriorē. ſ. in faciē. Tertio
in publico: qꝛ coram oībꝰ. Quarto qꝛ ſine cā
Et tūc annas miſit ieſuꝫ ligatū ad cayphā q̄
erat pōtifex anni illiꝰ ⁊ ſocer ipiꝰ. In cuiuſ
iam domo cōuenerāt maiores iudeoꝝ. Notā
dū ꝙ ꝑntatio hec maior fuit q̄ꝫ prima: qꝛ ſꝫ
reuelationē brigide in via ad cayphā. xxx. vi
cibꝰ cōſpuerūt eū: ⁊ xl. vicibꝰ alapis eū cede
bāt. ⁊ tribꝰ vicibꝰ ante domū cayphe. In do
mo aūt cayphe. xlij. vicibꝰ ꝑcuſſerūt eū in fa⸗
cieꝫ: ⁊ totiēs cōſpuerūt. ⁊ talia multiplicata
maiorē leſionē xp̄o inferebāt. Modo nulla
mentio de beato iohanne fit. qꝛ fortaſſe ad
beatam virginem iuit, ⁊ quid filio ſuo acci⸗

derit: ei nunciauit. Inſuꝑ notandū eſt ꝙ ve
riſimile eſt petrū poſt ꝑmā ſuā negationem
xp̄m captiuatū ⁊ ductū de domo anne ad do
mū cayphe fuiſſe ſecutū vt adhuc videret fi
nē vtrū dimittereꝛ vel ꝯdēnareꝛ. Sed ante
q̄ꝫ intrauit domū cayphe: gallꝰ cantauit ſcꝫ
ꝑmo: ⁊ petrꝰ nō aduertit ꝓpꝛ ſtrepitū: ſꝫ in⸗
trauit domū cū alijs: volens ſe iterū calefa⸗
cere: ⁊ ſedit ad ignē in medio circūſedentiuꝫ
Quē cū iterū ancilla que erat ibi intuita fu⸗
iſſet: dixit. Et hic cuꝫ ieſu nazareno erat. Ille
aūt negauit ſecūdario cū iuramēto: qꝛ nō no
ui hoīem. Et interuallo facto quaſi vnꝰ ho⸗
re: vt habeꝛ in Matheo. acceſſerūt q̄ ſtabāt
circa ignē ⁊ dixerūt petro. Uere ⁊ tu ex illis
es: nā ⁊ loq̄la tua māifeſtū te facit. ſ. ꝙ gali⸗
leus es. Maxime aūt vrgebat eū vnꝰ ex ſer⸗
uis pōtifiq cognatꝰ malchi: cui petrꝰ auriculā
abſcidit: q̄ dicebat ſe eū ī orto vidiſſe cū ieſu
Tūc petrꝰ plꝰ timuit ⁊ negauit tertio. vt ha
betur Math. Et cepit anathematizare ⁊ cū
maledictiōe ſuꝑius iurare: qꝛ neſcio hoieꝫ
iſtum quē dicis. Et adhuc eo loq̄nte vt dicit
Lucas gallꝰ cantauit. ſ. ſecūdario. Tūc reſpe
xit dn̄s petrū oculo mīe ⁊ nō corꝑali ſm Au
guſtinū ⁊ Ambro. Ex quo reſpectu illumina
tus recordatus eſt verbi quod dixerat ei dn̄s
Anteq̄ꝫ gallꝰ bis cantet ter me negabis. Et
egreſſus foras fleuit amare: et ita amare ꝙ
pena ⁊ culpa fuit ſibi remiſſa. Notanduꝫ ꝙ
beatꝰ petrus ꝑmo ſimpliciter negauit: ſecun
do iurauit: tertio anathematizauit: qꝛ pctm̄
nō deletū in deteriꝰ trahit. Poſt negationeꝫ
iuit in foueā que diciꝛ gallicātꝰ: vbi iā eſt ec
cleſia edificata ī honorē ſancti petri iuxꝫ mō
tem ſyon ⁊ ciuitatē hierl̄m: ⁊ in ea latuit plo
rando: nō audens ſe ceteris iūgere diſcipulꝭ
vſq̄ꝫ dū ieſus a mortuis reſurgēs die tertia
in eadem fouea ſibi apparuit: ⁊ vt ſe ceteris
apoſtolis iungeret precepit. Poſt receſſuꝫ pe
tri ſummi ſacerdotes ⁊ oē cōciliū q̄rebāt ad
uerſus ieſuꝫ teſtimoniū vt eū morti traderēt
nec inueniebāt ſcꝫ quod falſum ⁊ iniuſtū eēt
in eo. Cayphas ꝟo volēs eū caꝑe in ſermone
dixit ad eū interrogās eū. Adiuro te ꝑ deum
viuū vt dicas nobis ſi tu es xp̄s filiꝰ dei viui
Et r̄ndit. Tu dixiſti: quia ego ſum. Uerunta
men, dico vobis: āmodo. i. in futuro. ſ. in die
nouiſſimo videbitis filiū hominis ſedentē a
dextris virtutis dei ⁊ venientē in nubibꝰ celi
Tunc cayphas ſcidit veſtimēta dicēs. Blaſ
phemauit. Quid adhuc egemus teſtibꝰ. Ec
ce nunc audiſtis blaſphemiam ex ore eius.

Quid vobis videtur. At illi reſpondentes
dixerunt. Reus eſt mortis. Poſt huiuſmo⸗
di clamorem eum turpiſſime tractauerunt:
primo faciem eius conſpuendo quaſi eſſet le
proſus. Secundo collum eius percutiendo.
Tertio faciem alapis cedendo. Eſa. l. Faci⸗
em meam non auerti ab increpantibꝰ ⁊ con⸗
ſpuentibꝰ in me. Quarto faciē eiꝰ velando ⁊
ꝑcutiēdo dicēres. Prophetiza nobis xp̄e q̄s
eſt per te ꝑcuſſit. Quinto barbaꝫ extrahēdo
Eſa. l. Corpꝰ meū dedi ꝑcutiētibꝰ: et genas
meas vellentibꝰ. Cuꝫ em̄ eſſent crudeliſſimi
⁊ ſine oī mīa ꝯ xp̄m: oīa mala ⁊ vituperia q̄
poterant excogitare ei faciebant. Alij ad hoc
moti ex inuidia ⁊ ꝓpria malicia: alij vt maio
ribus placerent: modo trahendo eū ꝑ crines
ſupra ⁊ per pedes infra: ꝑcutiēdo: trudēdo:
⁊ cōſpuēdo. Quāuis em̄ euangeliſte non oīa
ſcripſerūt explicite q̄ paſſus eſt dn̄s noſter ie
ſus xp̄s: tn̄ ſanctꝰ Lucas. xxij. c. implicite cō⸗
prehendit dicēs. Et multa alia cōuitiabanꝛ
ei. O fidelis xp̄iane cōſidera hoc: ⁊ perpende
quātas ⁊ quot iniurias paſſus eſt ꝓ te hac
nocte vſq̄ꝫ mane dn̄s ieſus iam ab illudēti⸗
bus: iam a colaphizantibꝰ: iam a conſpuēti
bus ⁊c̄. tota nocte nihil quieuit ꝓ te: ⁊ ꝓpꝛ
eū dormias hac nocte in ſtropodio vel ſcāno
⁊ recordare qꝛ pctā tua fuerūt cā ſue acerri⸗
me paſſionis: ⁊ caueas tibi a ſuꝑbia: luxuria
ab amore illicito: ab auaricia: a rebꝰ iniuſtis
ab iniuſta emptione ⁊ venditōe: a chorizati
one: ebrietate: peieratione: turpiloquio: blaſ
phemijs: detractionibꝰ. ⁊ ſic de alijs prauis
operibꝰ ⁊ pctīs q̄ te retrahūt ab eiꝰ amore.
Jam habetis quō ⁊ qualiter paſſio xp̄i a iu⸗
deis fuit inchoata. Et hoc q̄tū ad ꝑmā ꝑteꝫ
huiꝰ ſermonis. Quantū ad ſecūdā partē hu
ius ſermonis. ſ. qualiter paſſio xp̄i per gēti⸗
les fuit cōſummata. Mane igiꝛ. ſ. ſexta fe⸗
ria ꝯſiliū inierūt. ſ. ſcdario oēs ꝑncipes ⁊ ſe
niores ppl'i aduerſus ieſum vt eū morti tra
derēt: ⁊ vinctū duxerūt eū de domo caiphe ī
pretoriū ⁊ tradiderūt eum pontio pilato qui
erat gentilis ⁊ cuſtos hierl̄m ex ꝑte Tyberij
ceſaris romanoꝝ. et habuit poteſtatem ipm
dānandi ad mortē. Uñ iudas audiens ipſuꝫ
ductū ad pilatū iam nō eſtimauit eū ampliꝰ
poſſe euadere: penitētia ductꝰ retulit iudeis
xxx. denarios: dicēs. Peccaui tradēs ſangui⸗
nē iuſtū. At illi dixerūt. Quid ad nos: tu vi⸗
deris. Uidens autē iudas ꝙ eum deridebāt
lapſus eſt in deſperationem: ⁊ ꝓiectis argē
teis in templo: abiens laqueo ſe ſuſpendit.

Judas tria fecit. Primo penituit. Secundo
reſtituit denarios. Tertio cōfeſſus eſt dicēs
peccaui tradens ſanguinē iuſtū. Sed qꝛ de⸗
ſperauit hoc fuit peſſimū. Hiero. Judas plꝰ
peccauit deſperādo q̄ꝫ xp̄m tradendo. Unde
de iuda habeꝛ in decre. Judas a venia exclu
ſus nō fuiſſet ſi veniā a chriſto poſtulaſſet.
de pe. di. iij. inter hec hircum. Cum xp̄s ſta⸗
ret coram preſide in pretorio iudei nō introi
erunt ne cōtaminarenꝛ ſed vt manducarent
paſcha. ſ. mundi. Criſoſto. O impia cecitas:
cōtaminari timent alieno habitaculo: ⁊ ino
centis ſanguinē fundere non verentur. Siles
illis ſunt quidā faciētes ſibi conſciētias de
leuibus peccatis: qui tamē grauiora incide⸗
re non formidant. Accuſabant autem domi
nū ieſum de q̄ttuor. Prio qꝛ ꝓhibebat tribu
tū dari ceſari. vt ex hoc pilatꝰ qui recepit ta⸗
le tributū moueret cōtra eū. Secūdo ꝙ dice
bat ſe regē. Pilatꝰ aūt ꝑmā accuſationē nō
reputans: qꝛ forte dn̄ꝫ audierat dixiſſe iude
is: reddite que ſunt ceſaris ceſari: ⁊ q̄ ſꝛ dei
deo. Sed quia ſecūda accuſatio videbaꝛ de
rogare poteſtati ceſaris: ideo pilatꝰ vocauit
ieſum ſeorſum: ⁊ interrogauit eū dicēs. Tu
es rex iudeoꝝ. Rn̄dit ieſus dicēs. Dicis hoc
de teipo: an alij dixerūt hoc tibi de me? Rn̄⸗
dit pilatꝰ. Nūquid ego iudeꝰ ſum? gens tua
de qua natꝰ es ⁊ pontifices tui tradiderunt
te mihi: qui dicūt ꝙ dicis te eſſe regem iude
orum. Rn̄dit ieſus dicens. Regnum meum
nō ē de hoc mūdo. i. terrenū: ſꝫ celeſte. Ait pi⸗
latꝰ. Ergo rex es tu. Qui ait. Tu dicis. Pila⸗
tuꝫ audiens ꝙ regnū ſuū nō eſſꝫ de hoc mū
do non curauit iſtā accuſationē: ſicut nec pri
mā curauit. Tūc pilatus exiēſ de pretorio ad
iudeos dixit. Ego nullā cām mortis inuenio
in iſto hoīe. Tūc iudei allegabāt tertiā accu⸗
ſationē dicentes. Ipſe ſua doctrina noua cō
mouit. i. ꝑuerti t a via veritatis populū per
vniuerſaꝫ iudeā: incipiēs a galilea vſq̄ꝫ huc
Cum aūt audiſſet pilatus ꝙ galileꝰ eēt ⁊ de
iuriſdictione herodis tūc miſit eū ad herodē
regē galilee: qui tunc tēporis erat in hierl'ꝫ:
vt eū iudicaret ſm iudiciū ſuuꝫ. Herodes au
tem viſo ieſu gauiſus eſt valde: qꝛ ex multo
tp̄e cupiebat eū videre: eo ꝙ multum audie⸗
rat. ſ. de miraculis ⁊ de doctrina eius: ⁊ etiā
qꝛ ſperabat ſe ab eo aliq̄ꝺ ſignū videre et in
terrogauit eū multis ſermonibus: etiam iu⸗
dei accuſabant eum in multis. Sꝫ chriſtus
neq̄ꝫ herodi neq̄ꝫ iudeis eū accuſantibus re
ſpondit: ideo ne vtilitas ſue paſſionis impe

dictur. Si eñ rñdiſſet herodi: tūc eū hero‑
des liberare poterat. Cū ergo xp̄s nullum ſi
gnū faceret: nec herodi rñdere vellet: reputa
uit herodes eū fatuū: et ſp̄euit eū: ⁊ repulit
eū a ſe: et in ſignū fatuitatis induit eū hero‑
des veſte alba ⁊ ludicra ⁊ deriſoria: ⁊ remi‑
ſit eū ad pilatū vt cū eo faceret q̄d vellet. Et
ob hanc cauſam herodes ⁊ pilatꝰ facti ſunt
amici qui priꝰ erant inimici adinuicem. Cū
ergo xp̄s reductꝰ eſſet ad pilatū: conuocatis
iudeis dixit. Nullā cauſam inuenio in hoīe
iſto ex his in quibꝰ eū accuſaſtis: ſed neq̄ he
rodes ſupple reperit eū dignū morte. nā reſ‑
miſi vos ad illū: emēdatū ergo. i. flagellatū
eū dimittā. Sequit̄ in Johē. Pilatꝰ volēs li
berare xp̄m dixit iudeis. Eſt vobis conſuetu
do vt vnū vinctū dimittā vobis in paſcha.
Habebat aūt tūc vnū vinctū q̄ dicebat̄ bar‑
rabas: ⁊ erat ꝓpt̄ homicidiū incarceratꝰ. Cō
gregatis ḡ illis dixit pilatꝰ. Quē vultis de
duobus his vobis dimittā. barrabā an ieſū
q̄ dr̄ xp̄s. Sciebat eñ pilatꝰ ꝙ ꝓpter inuidi
am tradidiſſent eū. i. obtuliſſent. Princeps
aūt ſacerdotū ⁊ ſeniores ꝑſuaſerūt pplīs vt
peterent barrabā. ſ. latronē ⁊ ieſum. ſ. inno‑
cētē interficerēt. Cū ḡ deliberaſſent: pilatus
eos iterū īterrogās dixit. Quē vultis de duo
bus dimitti. Et illi clamātes dixerūt. Barra
bā. Putabāt eñ ſm̄ Criſ. ſe poſſe aſtruere ꝙ
ieſus deterior eēt latrone. Pilatꝰ aūt dixit.
Quid tūc faciā de ieſu qui vocat̄ xp̄s. Dicūt
oēs. Crucifigat̄. Ait illis p̄ſes. Quid eñ ma
li fecit. At illi mag̃ clamabāt. Crucifigatur.
Videns igit̄ pilatꝰ q̄ nihil ꝓficeret in libe‑
ratōe xp̄i: volēs pplo ſatiſfacere: ⁊ vt eos cō
peſceret a ꝑſecutiōe xp̄i: fecit dñm̄ v̄gis flagel
lari ⁊ illudi. Et h̄ fec̄ ſm̄ Criſo. vt iudei ſatia
ti flagellis xp̄i ceſſarēt eū āpliꝰ ꝑſeq̄. Et ideo
miſtri pilati exuētes ieſū p̄mo alba veſte q̄
eū herodes īduit quā adhuc hūit. Secūdo li
gauerūt eū duriſſime ad quādā colūnā. Ter‑
tio flagellauerūt eū acerrime flagell': ita ꝙ ſi
bi ſanguis ſuꝰ p̄cioſiſſimꝰ ꝑ totū corpꝰ ſuum
deflueret. ⁊ ſic vulneratꝰ fuit ꝑ totū corpꝰ. vñ
Amb. Sup̲addebat plagā ſup̲ plagā: liuorē
ſup̲ liuorē: quouſq̄ tā ipſi q̄ īſpectores fati
gati iuberēt eū ſolui a colūna. Hec oīa xp̄us
libēter ꝓ nob̄ ⁊ patiēt̄ ſuſtinuit: q̄d nos ꝑ eo
His penis ꝑactis iudei ſuaſerūt militibꝰ. i.
miniſtris pilati: vt illuderēt ei tāq̄ regi fa‑
tuo. Et p̄mo miniſtri induerūt eū antiquo
purpureo indumēto in deriſum et cōtēptū.
Secūdo plectētes coronā de ſpinis acutiſſi‑
mis quā impoſuerūt capiti eiꝰ ꝓ dyadema‑
te regali irriſorie. Et dicit̄ illa corona ex iun‑
cis marinis fuiſſe: q̄ ſūt acutiores ſpinis no
ſtris. Et volūt quidā ꝙ hanc coronā cū ma‑
gnis lignis ſibi acriter impſſerūt: et fuit ad
modū pilei. Hiero. Quaſi mille pūcturas in
facie et capite ſuo percepit a corona. Et ergo
ſm̄ Ber. Os dñici capitis ꝑforauerūt ⁊ vſq̄
ad cerebrū ꝑuenerūt. Tertio dederūt ei arun
dinē in dextra eiꝰ ꝓ ſceptro. Quarto genufle
xo ei illudebāt: dicētes. Aue rex iudeorū: co‑
laphizantes ⁊ expuentes in eum: que illuſio
fuit ſibi multū penalis. ſ. cū adorātes vt de‑
um ⁊ ſalutātes vt regē: colaphizantes eū: ⁊
ſpuētes in eū vt fatuū ⁊ vilē ac cōtēptibilē
ꝑſonā. Quinto accipiebāt arūdinē et percu‑
tiebāt caput eiꝰ: vt ſpine fortiꝰ capiti eiꝰ infi
gerent̄. ⁊ hoc fuit valde leſiuū dño nr̄o ieſu
xp̄o. Veriſimile ē ꝙ tantꝰ ſanguis ꝑ ſpinas
de capite eiꝰ extractꝰ largit̄ fluebat in frontē
⁊ genas ⁊ collū eius: ita vt apparebat q̄ſi le‑
proſus: et ſanguis ⁊ ſputū faciebāt eū lepro
ſo ſimilē. vñ Eſaie. liij. Et nos reputauimus
eū q̄ſi leproſum. His ꝑact̄ adduxit pilatꝰ fo
ras ieſum ad iudeos. Exiuit ergo ieſus de p̄
torio portās ſpineā coronā ⁊ arūdinē in ma‑
nu ⁊ purpureū veſtimētū antiquū. Et dicit
eis pilatꝰ. Ecce hō: ecce rex veſter. Judei aūt
videntes ieſum ſic coronatū et flagellatū cla
mabant. Tolle tolle crucifige eū. Et ad hoc
ip̄i alios vulgares ꝓuocabāt: quaſi dicerent
Hec pena nō ſufficit nob̄: ſ; crucifigat̄. Rñ‑
dit eis pilatꝰ. Quid ei mali fec̄. At illi mag̃
clamabāt. Crucifige eū. Dixit eis pilatꝰ. Ac‑
cipite eū vos ⁊ crucifigite. Rñderunt iudei.
Nobis nō licet interficere quēq̄. Tūc iudei
accuſabāt eū de q̄rta cauſa: dicētes. Nos le‑
gem habemꝰ ⁊ ſm̄ legē noſtrā d; mori. q̄ fi‑
liū dei ſe fecit. vñ Leui. xxiiij. p̄cipit̄ ꝙ blaſ‑
phemi occidant̄. ⁊ tale crimē īponebāt xp̄o
ꝙ filiū dei ſe noīauit. Cū aūt pilatꝰ audiſſ;
hūc ſmonē mag̃ timuit: et ingreſſus p̄toriū
duxit ieſū ſecū intro ⁊ dixit ad ieſū. Vñ es
tu? Jeſus aūt rñſū nō dedit ei. Dixit ei pila
tus. Mihi nō loqueris? neſcis q̄ p̄tātē ha‑
beo crucifigere te: ⁊ p̄tātē hēo dimittere te.
Rñdit ei ieſus. Nō hēres ī me p̄tātē vllā: ni‑
ſi tibi data eēt deſup̲. i. a deo: ꝓpterea q̄ me
tradidit tibi maiꝰ pctm̄ h;. Et ex illo q̄rebat
iterū pilatꝰ dimittere illū. Judei aūt h̄ itelli
gentes clamabāt dicētes. Si hunc dimittis
nō es amicus ceſaris. oīs eñ q̄ ſe regē facit
cōtradicit ceſari. Cū igit̄ pilatꝰ audiret hos

ſermones. i. minas de indignatione ceſaris
plus timuit hoīem. ſ. ceſarē offendere q̄ xp̄m
innocentē occidere. Ergo adduxit ieſum fo‑
ras ⁊ ſedit ꝓ tribunali. Et eo ſic ſedēte miſit
ad eū vxor ſua: dicens. Nihil tibi ⁊ iuſto illi.
multa ei paſſa ſum hodie ꝑ viſū. ſ. i ſomno
ꝓpter eū. Et dicit Nico. de ly:a ꝙ diabolꝰ ap
paruit vxori pilati: inducēs eā terroribus ad
liberationē xp̄i: ne ꝑ eius mortē ꝑderet ſuā
poteſtatē: ⁊ vt noſtrā impediret ſalutē ⁊ libe
rationē. Sed pylatꝰ iuſſit ieſū in iudicio aſ‑
ſiſti: ⁊ dixit iudeis. Ecce rex veſter. Tunc illi
clamabāt. Tolle tolle crucifige crucifige eū
Tunc eñ t̄p̄is mors crucis erat turpiſſima.
Dixit eis pylatꝰ. Regē veſtrū crucifigā. Rñ‑
derunt iudei. Regem nō habemus niſi ceſa‑
rem. ſ. romanū. Videns aūt pylatꝰ q̄ nihil ꝓ
ficeret: ſed magis tumultꝰ fieret in populo
accepta aqua lauit manꝰ ſuas corā oī pplo
dicēs. Jnnocēs ego ſū a ſanguine iuſti hu‑
ius: vos videritis. Audiētes h̄ iudei dixerūt
Sanguis eiꝰ ſup̲ nos ⁊ ſup̲ filios nr̄os. Au‑
diens autem pilatꝰ ꝙ crimē vellent ſup̲ ſe re
apere. atq̄ ꝯfiterent̄ impatori romano ſub
iecti eſſe: tunc dedit ſententiā vt xp̄s crucifi
geretur. Vñ in eadem hora duos latrones ſi
militer ad mortē iudicauit. Sciēdū ꝙ pyla‑
tus conabat̄ xp̄m liberare q̄nq̄ mōis. Prīo
in hoc ꝙ ip̄m ad herodē miſit. Secūdo quia
excuſauit eū ꝑ herodē. Tertio ī hoc ꝙ dixit.
corripiā ḡ illū ⁊ dimittā. Quarto ꝑ ꝑſonarū
adeq̄tionē. ſ. barrabe ⁊ xp̄i. Quinto ꝑ ſenten
tie dilationē. Sed male finiuit: q̄ plꝰ ceſarē
q̄ deū timuit. Etiā notandū ꝙ pylatꝰ fecit
ſic olim ꝯſuetudo fuit: q̄n aliq̄s īnocēs fuit
in aliq̄ re: tūc manꝰ corā hoībus lauit. Sed
tota aqua maris non poterat lauare pylatū
q̄n nocēs erat: ⁊ hoc triplici rōne. Primo q̄
ſciuit ꝙ ꝑ inuidiā tradidiſſent eū. Secundo
q̄ dixit: nō inuenio cauſam mortis ī eo. Ter
tio q̄ poteſtatē habuit dimittere eum: ꝓpt̄
q̄d tenebat̄ eū tanq̄ innocētē liberare ex of‑
ficio iudicis. Data igit̄ ſnīa ꝯ xp̄m a pylato
ſuſcipientes eū milites p̄ſidis. primo induē
tes eum veſtibꝰ ſuis: vt hoīes eum meliꝰ co
gnoſcerent in ſua veſte: ⁊ ſic maiorē verecun
diā ſuſcipet corā hoībꝰ aſpicientibꝰ. Secun‑
do impoſuerūt ei crucem ponderoſam ⁊ lon
gam ſup̲ humerū eiꝰ. Sancta Brigida ⁊ An
ſel. dicunt ꝙ crux xp̄i. xv. pedū fuit in longi‑
tudine. Tertio aſſociabant ſibi duos latro‑
nes ſecū damnatos q̄ cū eo ibant: vt eoꝝ ſo‑
cietate magis diffamaret̄. Cū aūt xp̄s ꝑ me
dium vrbis duceret̄ cū latronibus multitu
do maxima populoꝝ tā iudeoꝝ q̄ gentiliū
ſequebat̄ eū. Quidā plangebāt ſuā innocen
tē mortē: quidā illudebāt ⁊ īſultabāt ei: gau
dentes de morte ⁊ paſſiōe eiꝰ: q̄dam forte ra
tione curioſitatis: vt viderēt ſi de pena ſe li‑
beraret. vel ſi moriēs aliq̄d miraculū faceret
⁊ ad quē finē deueniret. Querit̄ vtrū maria
mater xp̄i preſens fuit cū xp̄o. Rñdetur q̄n
xp̄s fuit captꝰ: flagellatꝰ: coronatus: tūc ma
ter xp̄i nō fuit p̄ſenſ: q̄ iudei dehoneſtaſſent
matrē ꝓpt̄ filiū: ſed q̄n exiuit portando cru
cem ꝓpriā: tūc mulieres deuote ſtabāt iuxta
portā ciuitatis: ⁊ nō eſt dubiū quin Maria
mater xp̄i inter illas fuerit. quia dicit btūs
Bern̄. in quadā auctoritate ꝙ ip̄m vſq̄ ad
crucē ſecuta fuit. Et q̄n matrē vidit cū cete‑
ris mulieribꝰ ſtantē: ⁊ etiā q̄ fatigatꝰ ⁊ debi
litatus fuit ꝓpter penas ⁊ afflictiōes p̄teri‑
tas tota nocte ⁊ etiā de die ſibi illatas ꝙ len
to gradu incederet: ⁊ ſic infra crucē inclina‑
uit ſe ad terrā. ⁊ ampliꝰ crucē portare nō po
terat. Et dr̄ ꝙ in eodem loco ſancta Helena
mater Conſtantini imperatoris q̄n viſitauit
terrā ſanctā ⁊ ſepulchrū xp̄i ꝯſtruxit ibi vnā
ſolēnē eccl'iam in honore beate Marie virgi
nis. Tūc miniſtri pylati coegerūt quēdā no
mine ſymonē p̄rem ruffi ⁊ alexandri veniē‑
tem de villa eūdo ad ciuitatē vt portaret cru
cem poſt ieſum. Nā lignū ſancte crucis ita
ꝓphanū reputabat̄ vt nullꝰ ipoꝝ portare
vellet: nec etiā tāgere. Sancta Brigida dicit
ꝙ graui pondere crucis depreſſus q̄nquies
cecidit. Conſidera hic quāta ſit paſſa mater
xp̄i virgo Maria in corde ſuo: cū ſic videret
filiū ſuū plenū doloribꝰ ⁊ cōtumelijs incedē
tem ⁊ crucē baiulantē: pie credit̄ ꝙ multas
lachrymas feruidas ex oculis virgineis per
genas ſuas fuderit. Verūtamē ſciendū ꝙ
in oī paſſione ⁊ triſticia nullū ſignū impatiē
tie oſtendit in paſſione xp̄i. Tunc dixit ieſus
mulieribꝰ lugētibꝰ. Filie ſyon nolite flere ſu
per me: ſ; ſup̲ vos ip̄as flete ⁊ ſup̲ filios vr̄os
q̄ venient dies in q̄bus dicent. btē ſteriles q̄
nō genuerūt: ⁊ vbera q̄ non lactauerunt. Et
ſic factū eſt t̄p̄e deſtructionis hierl'm. xlij. an
no poſt paſſionē ⁊ aſcenſionē xp̄i. cū Titus
⁊ veſpaſianꝰ romani p̄ncipes hierl'; deſtrue
bant: ⁊ matres filios ꝓprios comedebāt: et
ꝙ. xxx. iudei vēdebant̄ ꝓ vno denario: ſicut
ꝓ. xxx. denarijs venditꝰ fuit dñs noſter ih̄s
xp̄s. Joſephus dicit ꝙ vndecies centena mi
lia fame ⁊ gladio ꝑierunt: ⁊ nonagintaſeptē

milia venditi ſunt ⁊ diſperſi. Et verificata ē
illa maledictio qñ dixerunt pylato. ſanguis
eius ſup nos ⁊ ſup filios noſtros. Et illam
plagaȝ fleuit xp̄s in die palmarū. vt habet
Luce. xix. Videns ieſus ciuitatē fleuit ſup eā
Et in ſignū huiꝰ dixit. Filie hierl'ȝ nolite ⁊c̄.
Cuȝ igit veniſſent ad locū caluarie depoſue-
runt crucē ſup terrā: poſtea exuerūt eū veſti-
bus ſuis ⁊ nudꝰ ſtetit ante crucē corā oī po-
pulo. Et ex illa exutiōe doloꝛ ipiꝰ renouatꝰ
eſt qđ in hoc ꝑpendi pōt: qꝛ qñ alicui pañꝰ
extrahit de vulneribꝰ violēter q̄ in eo compa-
ctus eſt. doloꝛ eiꝰ innouat: ſic fuit cū dño no-
ſtro ieſu xp̄o. O quātus doloꝛ erat tūc in coꝛ-
de marie meſtiſſime mr̄is eius: cū oculis ſu-
is videret filiū ſuū ſic nudatū corā oī pplo:
ſic vulneratū ⁊ plenū doloꝛibꝰ: vt habetur ex
Anſel'. in virginali planctu ꝙ Maria vela-
men ſui capitis accipiēs circūligauit lūbos
eius. Deinde ſm̄ reuelationem ſancte Brigi-
de xp̄m eleuauerūt: ⁊ ipſuȝ crudeliſſime ſup
crucē iactauerūt: ita ꝙ oīa vulnera eiꝰ de no-
uo cruentare ceperūt. Prius eñi fecerunt fo-
ramina in cruce: ⁊ tūc ꝑmo vnū clauū ad ma-
num eiꝰ incuſſerāt: adeo ſpiſſum ꝙ tunc ſan-
guis non potuit emanare ita vulnꝰ clauo re-
plebat. Poſtea qñ volebāt alterā manū affi-
gere inuenerūt ꝙ brachiū chriſti foramē at-
tigere nō poterat: ob hoc ligato fune ad bra-
chiū cū violentia traxerūt: ⁊ ſiſteȝ clauū eidē
manu incuſſerūt. Et dicit q̄dam doctoꝛ ꝙ fo-
ramē pedū etiā exceſſit lōgitudinē corpoꝛis
xp̄i. ideo etiā funibꝰ ip̄m trahendo intantū
ꝓlongauerunt vt pedes foramini coaptarē-
tur. Ideo ꝓpt hanc violentā tractionē mē-
bra xp̄i adeo diſtincta ſunt ꝙ coſte ⁊ oſſa di-
numerari poterāt. iuxta illud qđ ante ꝓphe-
tizatū eſt ps. xxi. Foderūt eñ manꝰ meas et
pe. me. dinu. om. oſſa mea. Modo illā pena-
lē extēſionē q̄liter xp̄s ꝓ te expāſus ⁊ tractꝰ
fuit in cruce: quotidie inſpice cū deuotiōe ⁊
cōpaſſiōe cordis tui. Nā legit ꝙ cū q̄dā pſo-
na deuota in quadā reuelatiōe interrogaret
a xp̄o in quo xp̄s magis ꝓ nobis doluiſſet.
Rñdit qñ extenſus fuit in cruce vt oīa oſſa
eius dinumerari poterāt: ⁊ quicūq; mihi ꝓ
illo doloꝛe grās egerit: ita gratū obſequium
mihi preſtabit ac ſi oīa vulnera mea vnguē-
to precioſiſſimo deliniret. Poſtea eleuauerūt
xp̄m in cruce. Et ſm̄ Brigidā peſſimi crucem
leuantes ad terrā relabi fecerunt: ⁊ ſic claui
ex illo caſu quaſi exiuerūt: ⁊ ipi clauos iterū
percuſſerūt. Et ſic erexerūt crucē ſecūdario i

ſublime cū clamoꝛe ⁊ poſuerūt in foramē qđ
parauerūt: ⁊ miſerūt tā fortit intus cadere
ꝙ oīa vulnera eiꝰ aperta ⁊ renouata fuerūt
Iteȝ nota ꝙ crux xp̄i ſolū cōſtabat ex duobꝰ
lignis. ſ. haſta ⁊ trāſuerſo: ⁊ hinc ē ꝙ nō ha-
beret vbi caput ſuū reclinaret. Sȝ pylatꝰ ſu-
perpoſuit tabulā infixā ei in qua erat titulꝰ
ſcriptus. Ieſus nazarenꝰ rex iudeoꝝ. Et pōti-
fices iudeoꝝ dixerūt pylato. Noli ſcribere ꝙ
ſit rex iudeoꝝ. ſȝ qꝛ dixit rex ſum iudeoꝝ. Py-
latus rñdit. Qđ ſcripſi ſcripſi. Et cum xp̄us
ſic penderet in cruce plenus doloꝛibꝰ: tūc iu-
dei blaſphemabāt eū mouētes capita ſua: di-
centes. Vach q̄ deſtruis templū dei: ⁊ in tri-
bus diebꝰ illud reedificas. Silr̄ ⁊ ꝑncipes ſa-
cerdotum illudebāt ei cū ſcribis ⁊ ſenioꝛibus
dicentes. Alios ſaluos fecit: ſeipſȝ nō poteſt
ſaluū facere. Si rex iſrael eſt: deſcendat nūc
de cruce: ⁊ credimꝰ ei. Has irriſiones ⁊ cōtu-
melias xp̄s patiēter ꝓ nobis ſuſtinuit ⁊ ni-
hil rñdit. Seq̄tur ſm̄ Mathe. A ſexta hora
tenebre facte ſunt vſq; ad horā nonā ſup vni-
uerſam terrā: ⁊ ſol obſcuratus eſt. ſm̄ Luc.
Ratio. qꝛ ſol iuſticie ieſus xp̄s patiebat in-
nocentē moꝛtē in cruce. idcirco ſol iſte viſibi-
lis factoꝛi ſuo cōpatiēs lucis ſue radios oc-
cultauit. Criſo. Sol obſcuratꝰ eſt: nō eī pote-
rat ferre creatura iiuriā ſui creatoꝛis. Et po-
pulꝰ viſis tot ſignis tundentes pectoꝛa ſua
receſſerunt. Septē ꝟba ſunt q̄ xp̄s ꝓtulit pē-
dens in cruce. Et poſt receſſuȝ ppl'i ibi xp̄s
dñs noſter pendēs in cruce ꝓtulit iſta ſeptē
verba que cordibꝰ hoīm ſunt imꝑmēda. Pri-
mū verbū. Pater ignoſce illis: qꝛ neſciūt q̄d
faciunt. Et exauditꝰ eſt: qꝛ virtute illiꝰ oꝛōis
poſtea vna die ꝯuerſa ſunt tria milia iudeoꝝ
Act. ij. ⁊ alia die. v. milia iudeoꝝ. Actu. iiij.
Ergo hodie exēplo xp̄i ꝓ oībꝰ inimicis nr̄is
oꝛare debemꝰ: eiſq; de cordibꝰ nr̄is totaliter
indulgēdo. Poſt hoc latro a ſiniſtris nomie
ieſmas blaſphemauit dñm ieſum: dicēs. Si
tu es xp̄s: ſaluū fac temetipſuȝ ⁊ nos. Et alt
a dextris noīe diſmas increpauit eū dicens.
Neq; tu times deū cū ſis nobiſcū dānatꝰ vſ-
q; ad moꝛtē nos quidē iuſte. qꝛ digna factis
recipimꝰ. i. talē moꝛtē bñ meruimꝰ: h ꝟo nō:
qꝛ nihil mali fecit. Et conuerſus ad ieſuȝ di-
xit. Memēto mei dñe dū veneris in regnuȝ
tuū. Tūc xp̄s ꝓtulit ſcđm ꝟbū: dicēs. Amē
amen dico tibi hodie mecū eris in paradiſo
id eſt anima tua erit mecū vbicūq; ero: ⁊ vi-
debit diuinitatē meam. Stabat autē iuxta
cruceȝ maria mater xp̄i ⁊ ſoroꝛes matris eiꝰ

ſcȝ maria cleophe: ⁊ mater filioꝝ zebedei: et
maria magdalena ⁊ iohānes. Cū ergo ieſus
vidiſſet matrē ſuā et diſcipulū ſuū quē dili-
gebat. ſ. iohānē: dixit matri ſue. Mlier: ⁊ nō
mater: qꝛ plus eā leſiſſet: ecce filiꝰ tuꝰ. Dein-
de dixit diſcipulo. Ecce mat tua. q. d. Recō-
mēdo tibi matrē meā: teq; ei in filiū tribuo
ideo retine eam in tua cuſtodia. Et illud eſt
tertiū ꝟbuȝ xp̄i in cruce ꝑ qđ inſtruit nos pa-
rentes noſtros ante moꝛtē ⁊ poſt moꝛtē dili-
gere. Et maria nō receſſit vſq; moꝛeret filiꝰ
eius in cruce. Poſtmodū in pn̄tia matris et
oīm circūſtantiū clamauit in cruce. Hely he-
ly lamazabathani. hoc eſt: deꝰ meꝰ: deꝰ meꝰ:
vt q̄d dereliquiſti me. Et hoc erat q̄rtum ver-
buȝ xp̄i in cruce pēdētis. Per hoc docet nos
in anguſtijs ⁊ tribulationibꝰ ⁊ infirmitatibꝰ
coꝛpis ⁊ anie ad deū ⁊ nō ad phitoniſſas re-
currere. Poſt hoc vt cōſummaretur ſcriptu-
ra q̄ de eo ſcripta erat in ps. lxviij. Dederunt
in eſcā meā fel. ⁊ i ſiti mea ⁊c̄. dixit. Sitio. Et
hoc erat q̄ntū ꝟbū i cruce. Sitiebat aūt xp̄s
dupl'r. ſ. ſpūal'r ſalutē hūani generis. Unde
Bern̄. Dñe q̄d ſitis: certe ſalutē noſtrā. qꝛ ꝓ-
pter hoc veniſti in mundū. Et etiā coꝛpalit
qꝛ naturale eſt hoīm moꝛientiū ſitire ratiōe
anxietaſ. Seq̄tur. Et ſtatim currens vnꝰ ac-
cepta ſpongia impleuit eam aceto: ⁊ circūpo-
nēs eā yſopo cū arūdine obtulit oꝛi eiꝰ. Cuȝ
ergo accepiſſet ieſus acetū: dixit. Cōſumma-
tum eſt. Et hoc erat ſextū verbū. q. d. Cōſum-
matū ē, q̄cq̄d ꝓphete de me dixerūt: cōſum-
matū ē opꝰ redēptiōis hūani generis: ꝯſum-
matū eſt opus paſſiōis mee: qꝛ tātas penas
ſuſtinui ꝙ ampliꝰ viuere nō valeo. Cū ergo
dixiſſet: cōſummatū eſt: tūc iterū clamauit
voce magna dicēs. Pater in manꝰ tuas com-
mēdo ſpm̄ meū. et hoc eſt ſeptimū ꝟbū ⁊ vlti-
mū in cruce. Et hoc dicto iclinato capite tra-
didit ſpm̄. Hic q̄lȝ dicat xp̄i expirationi vnū
pr̄ nr̄. Itē ſeptē fiūt hodie in eccl'a que alijs
diebꝰ nō fiūt in anno. Primū eſt ꝙ hodier-
nū officiū non habet ꝑncipiū neq; finē ſicut
alia officia habent ꝑ totū annū. qꝛ hodie ille
patit q̄ eſt ꝑncipiū ⁊ finis. Apoca. i. Ego ſuȝ
alpha ⁊ o. ꝑncipiū et finis. Secūdū ē ꝙ ho-
die cōes oꝛōnes fiunt ꝓ papa: ꝓ rege: ꝓ ep̄o
ꝓ clericis: ꝓ laicis: ⁊ ꝓ oī gradu eccl'e et po-
pulo catholico. Etiā oꝛat hodie ꝓ infidelibꝰ
paganis: hereticis: et etiā ꝓ iudeis. Et ergo
quādocūq; hodie ſacerdotes flectunt genua
tūc etiā oēs xp̄ifideles debēt flectere genua
⁊ deuote inuocare dñm noſtrum ieſum xp̄m

Item ſciendū ꝙ ſanctꝰ Bern̄. dicit ꝙ in me-
moꝛiam deriſiōis et adoꝛationis iudeoꝛum
in coꝛonatōe ieſu xp̄i eccl'ia in paſceue qñ ꝓ
vniuerſo ſtatu fideliū ⁊ infideliū genuflectē-
do oꝛat: tunc ꝓ ipſis iudeis ſine genuflexiōe
ſolet oꝛare: ⁊ nō imerito: qꝛ ſi xp̄s ieſus ad-
huc in terra ābularet: hodierna die iudei ip-
ſum ſecūdario crucifigerēt. Qđ oſtēdit in il-
lis iudeis q̄ in die paſceues cereā imaginem
crucifixi flagellauerūt: ⁊ cruci affixerūt: et lā-
cea ꝑfoderūt: et maria mat xp̄i cōqueſta eſt
de ipis. Exēplū hoc q̄re in ꝓmptuario. xlvi.
P. Itē ſciēdū ꝙ in diebꝰ dñice paſſiōis non
debēt iudei in publicū ꝓdire: ⁊ etiā in die pa-
raſceues nō debent habere oſtia ⁊ feneſtras
apertas. vt ptȝ extra de iudeis. c. qꝛ ſup his
Itē ſciendū ꝙ nos hodie oꝛamꝰ ꝓ iudeis vt
deus illuminet ipoꝝ coꝛda: ſȝ ipſi ꝑſequunt
nos ⁊ maledicūt nobis. Uñ hr̄ in li. iudeoꝝ
qui vocatur talmoth. Optimū xp̄ianoꝝ occi-
dere meliꝰ eſt ꝙ̄ caput ſerpētis cōterere. Et
in eodē lib. habet ꝙ oīs maledictio ꝓhibita
ē iudeis: niſi eccl'e. Tertiū crux adoꝛat ⁊ oſcu-
latur hodie a xp̄ifidelibꝰ in ſignū ꝙ ſumꝰ re-
cōciliati deo patri ꝑ paſſionē filij ſui. Quar-
tū hodie eccleſias viſitamꝰ: ⁊ hoc ꝓpt noueȝ
ductiones xp̄i. Prima fuit de monte oliueti
vbi captꝰ ⁊ ligatꝰ ductꝰ fuit per vallem ioſa-
phat ad annā. Secūda de domo anne ad cai-
pham. Tertia mane ſcȝ feria ſexta hora pri-
ma ad pilatum. Quarta a pilato ad herodē.
Quinta iterum ab herode ad pilatū in veſte
alba. Sexta quando milites pilati duxerūt
eum intro in atrium vbi fuit flagellatꝰ: coꝛo-
natus: et arundine in capite ꝑcuſſus: dicen-
tes. Aue rex iudeoꝝ. Septima quando pila-
tus duxit eū foꝛas pretoꝛium: dicēs. Ecce ho-
mo ecce rex veſter. Octauo quando ad tribu-
nal fuit ductꝰ et ad moꝛtem ſententiatꝰ. No-
no quando fuit ductus extra ciuitatē hieru-
ſalem ad locuȝ caluarie vbi fuit crucifixus.
Iſtas nouem ductiones debemus hodie ꝑ-
meditari: quando viſitamꝰ eccleſias. Quin-
tum ꝙ hodie exaltatur crux et cantatur ter.
Popule meꝰ quid feci tibi. aut q̄d moleſtus
fui tibi. Et tria bona obijciuntur iudeis que
fecit eis deus. Primo quia liberauit eos de
egypto. Secundo pauit eos māna quadra-
ginta annis in deſerto. Tertio duxit eos in
terram optimam: vnde merito regratiari de-
buiſſent ſibi. Unde conqueritur de eis chri-
ſtus in ps. xxxiiij. Retribuebant mihi ma-
la pro bonis. Sextum quia homines com-

muniter hodie incedunt nudis pedib⁹: et ſi-
ne lineis ꝛ inclinato capite: in ſignū cōpaſſi
onis xp̄i. Nec hoīes cōſueuerūt hodie ridere
ꝓpter fletum xp̄i: qḋ tn̄ plures ribaldi non
aduertūt. de quib⁹ xp̄s cōquerit Eſa. xlix. In
uacuum laboraui ſine cauſa ꝛ vane ꝛc̄. Se-
ptimū qꝛ hodie artū ieiuniū ſeruat: qꝛ xp̄s
nihil guſtauit in cruce niſi acetū ꝛ fel. Ergo
laudabile eſt hodie ieiunare in pane ꝛ aqua
ꝛ ſi qs ꝓpt̄ debilitatē corpis nō pōt: tn̄ aliq̄
lem abſtinentiā habeat a quibuſdā cibarijs
voluptuoſis vt piſcib⁹ vel alijs. Iſta debent
nos hodie īducere ad fletū. Pr̄io ꝙ xp̄us fle-
uit ꝓpt̄ corpis paſſionē ꝛ vulnerū dolores.
ad Hebre. v. Cū clamore valido ꝛc̄. Itē ama
re fleuit ꝓpter infructuoſitatē ſue paſſionis
qꝛ multi ſunt ingrati ꝛ reddunt ſe indignos
merito paſſionis xp̄i. Vn̄ conq̄rit. Eſa. vt ſu
pra. Inuacuū laboraui ꝛc̄. Secūdo fleuit ho
die beata virgo maria mater xp̄i ꝓpter com
paſſionē xp̄i filij: qꝛ oīa vulnera q̄ xp̄s ſuſti-
nuit in corpe: iṗa in corde ſuſtinuit: ḡ pl⁹ eſt
q̄ martyr. Naꝫ triſtiſſima mater fuit hodie
qꝛ vnicus eius fili⁹ hodie innocent̄ paſſus
eſt. ꝛ etiā qꝛ preſens fuit ꝛ īpotēs ad ſubue-
niendū ſibi: nec hauſtuꝫ aque ſibi porrigere
potuit: cū diceret in cruce fili⁹ ei⁹. Sitio. ho
die gladi⁹ doloris ptrāſiuit aīam ei⁹. Tertio
fleuit petrus. Lu. xxij. Egreſſus foras fleuit
amare. Quarto oēs apl̄i. Unde canitur. Tri
ſtes erāt apoſtoli de nece ſui dn̄i. Quito tur
ba mulieꝝ ipm ſequētiū. Vn̄ dixit eis xp̄s.
Filie hierl'm nolite flere ſup me ꝛc̄. Sexto qꝛ
ſol obſcurat⁹ eſt. vn̄ Criſo. Sol obſcurat⁹ eſt
nō eñ ferre poterat creatura iniuriā ſui cre-
atoris. Septimo hodie terra mota eſt. Oc-
tauo ſepulchra mortuoꝝ hodie aperta ſunt.
Nono petre ſciſſe ſunt. Decimo velum tēpli
ſciſſum eſt a ſummo vſq; ad deorſum. Unde
cimo qꝛ altaria hodie denudata ſunt ꝛ ſigni
ficant xp̄m q̄ hodie denudat⁹ fuit an̄ cruceꝫ
ſtans ꝛ poſtmodū nudus pēdēs in cruce co
ram oī ppl'o. Duodecio tabule pulſant̄ et ſi-
gnificant ſtrepitū iudeoꝝ q̄ cū gladijs et fu-
ſtibus cōprehēderūt dn̄m. Et etiā ſignificāt
clamorē xp̄i in cruce. Marc. xxvij. Clamans
voce magna emiſit ſpm̄. Itē ſciēdū ex quo il
la iam enumerata hodie fleuerūt paſſionem
xp̄i: tunc nos magis debem⁹ cōpati dn̄o nr̄o
ieſu xp̄o ꝛ flere paſſionē ei⁹ ꝓ quib⁹ hodie ip
ſe paſſus eſt: ꝛ nob maximā ꝛ ſupexcellēteꝫ
charitatem oñdit. Vn̄ Ioh. xv. Maiorē cha
ritatem nemo hꝫ ꝛc̄. Et eſt bonū ſignū ſalut
qui hodie libenter ꝛ deuote audiunt predica
re paſſionē xp̄i: ꝛ ſalubriter paſſionē xp̄i me
morando flēt. Math. v. Beati qui lugēt. Et
quicūq; hodie deuote: ſalubrit̄ et pie flent ꝑ
totū annū maioreꝫ grām ad xp̄i paſſionem
memorādo: cōpatiēdo: ꝛ flendo habebūt. Et
q̄ hodie aridus eſt: timendū eſt ꝙ ꝑ totū an
nū aridior inueniatur. Et inſup eſt malum
ſignū qui hodie nō cōpatit̄ nec flet cum xp̄o.
nec aliquā afflictionē ſuo corpori imponit.
Vn̄ Leuit̄. xxiij. Aīa q̄ hodie afflicta nō ꝛc̄.
Immo timendū eſt ꝙ talis arid⁹ nō ē i grā
nec mēbrū xp̄i. qꝛ naturalr̄ mēbrū ꝯpatit̄ ca
piti. Modo ſm̄ apl'm xp̄s eſt caput eccleſie
ꝛ nos mēbra. Inſup naturale ē ſed⁹ ſangui
nis qñ pr̄ ꝛ mat̄ tribulant̄ ꝛ flent vel qḋ ma-
ius eſt qñ flagellarent̄ et ſanguinē ꝓprium
funderēt innocēter: tūc filij ꝛ filie naturalr̄
ꝯpaterent̄: ꝛ ēt flerēt cū ſuiſ charis parētib⁹
Modo dꝫ xp̄m quilꝫ noſtrū plus diligere q̄
prēm ꝛ mr̄eꝫ: qꝛ maiorē charitatē ꝛ plura be
neficia tibi exhibuit: quē vides hodie ꝓ te
captū: ligatū: flagellatū: coronatū: cōſputū:
illuſum: crucifixū: ꝛ occiſuꝫ. Idcirco merito
cōpati ꝛ flere debes hodie cū xp̄o. Et tales la
chryme paſſionis xp̄i ſunt xp̄o dulciſſime.
Hoc oñdit̄ in q̄dā v̄gie cui⁹ lachrymas xp̄s
recepit ꝛ punxit pect⁹ ſuū cū ipſis lachrymis
hoc exēplū q̄re in promptuario. xxvii. P. Sꝫ
diceres: q̄d factur⁹ eſt q̄ fleret libēter hodie ꝛ
nō poteſt. Rn̄det̄ ꝙ debet ſeipſuꝫ cogere ad
fletū puniēdo ꝛ flagellando corpus ꝓprium
ꝛ hoc ē bonū et laudabile. Et ſi nec ſic pōt ſe
cogere ad fletū: tūc xp̄s recipit volūtatē pro
facto. Unde Aug. Coronat de⁹ intus volun
tatē vbi nō inuenit facultatē. Itē ſciendū ꝙ
nihil eſt deo accepti⁹ ꝛ hoī etiā vtili⁹ q̄ fre-
quēs meditatio paſſionis xp̄i. vn̄ Albertus
magn⁹ doctor theologie. Sīplex recordatio
ſeu meditatio paſſionis xp̄i plus valet q̄ ſi
integrū annū ieiunaret qs in pane ꝛ aq̄: vel
ſi qs q̄tidie v̄gis vl̄ flagell' cederet̄ vſq; ad ef
fuſionē ſanguis: vel ſi q̄tidie legeret itegrū
pſalteriū. vn̄ ēt Bona. Nihil i aīa ita opatur
vlem ſatiſfactōeꝫ ſicut meditatio xp̄i paſſiōis
Sꝫ diceres quē honorē debeo exhibere paſſi
oni xp̄i. Pro q̄ ſciēdū ſm̄ Iordanū ꝙ quicū-
q; quotidie dixerit ꝑ integrū ānū. xv. pat̄ nr̄
ꝙ āno ꝯpleto cuilꝫ vulneri xp̄i dixit tn̄ vnū
pr̄ nr̄: ita ꝙ tot ſunt vulnera xp̄i quot ſunt di
es in anno q̄ndecies accipiēdo quālibet pla
gā flagellatōis ꝓ vno vulnere ꝛ pūcturā cu-
iuſlibet ſpine ꝓ vno vulnere. Que q̄deꝫ oro

multū efficat cē phibet̄. vn̄ Ber. in ſermone
quodā in pſona xp̄i. O hō vide q̄d ꝓ te pati
or. nō eſt dolor ſic quo crucior. ad te clamo q̄
ꝓ te morior. vide penas q̄b⁹ afficior. vide cla
uos q̄b⁹ ꝯfodior. cū dolor tant⁹ ſit exterior. i
terior ē tāto grauior q̄to te ingratiorem ex
perior. Itē ſciēdū ꝙ q̄ñcūq; ptrāſis imagīeꝫ
crucifixi in publica ſtrata: ſiue i eccl'ia vel ēt
in q̄cūq; loco: tūc reuerentiā exhibe dn̄o nr̄o
ieſu xp̄o ꝛ ꝯſidera h̄ ꝙ hꝫ caput inclinatū ad
oſculādū brachia extēſa ad āplexādū. pedes
affixos ad tecū manēdū. vn̄ Aug. in li. de vir
ginib⁹. Xp̄s hꝫ caput inclinatū ad oſculādū
cor aptū ad diligēdū. brachia extēſa ad āple
xādū totū corp⁹ expoſitū ad redimēdū. Sed
ꝓh dolor īfideles q̄daꝫ heretici hoc nō faci-
unt q̄ imagīes xp̄i ꝛ marie virgīs ꝛ ſctōꝝ de
ſtruūt. Cōtra h̄ hr̄ in decre. Imagines ſctōꝝ
nō ſunt cōtēnēde: ſꝫ venerāde. de ꝯſe. di. iij.
c. Venerabiles. Ex his iā dictis pꝫ ꝙ lauda-
bile ē hr̄e crucifixū in domo: circa mēſam vl̄
circa lectū: vt q̄ñcūq; ītueris crucifixū grat⁹
ſis dn̄o nr̄o ieſu xp̄o q̄ te in cruce redemit. Ul
timo ſciēdū ꝙ oms hoīes debēt diligere et
meditari paſſionē xp̄i. qꝛ quicūq; veneratur
paſſionē xp̄i firmā ſpem debet hr̄e ꝙ paſſio
xp̄i nō fruſtrabit̄ in eo. Unde Criſoſt. ſuper
Math. Omnis ſalus hoīm in xp̄i morte po
ſita eſt. Nam paſſio xp̄i trahit hoīem a ꝓpo
ſito peccandi ꝛ a poteſtate diaboli in pn̄ti vi
ta. Quod oñditur in illo iuuene qui iuit ad
peccandū ꝛ xp̄s ei oſtendit vulnera. Hoc que
re in promptuario. xxxv. P. Item paſſio xp̄i
liberat hoīem ab eterna damnatiōe. hoc oñ-
ditur in illo q̄ q̄tidie de ſero et de mane dice-
bat titulū illū. Ieſu nazarene rex iudeoꝝ mi
ſerere mei. Hoc exēpluꝫ quere ibidē. xxij. P.
Item paſſio xp̄i ſuccurrit hominib⁹ in extre
mis. Exemplū de abbatiſſa que fecit xp̄i paſ
ſionem ſibi legi in agone. Ibidem. xxxiij. P.
Poſtremo notandū ꝙ ſi ſacerdoti qui hꝫ p̄-
dicare xp̄i paſſionē placet facere duos ſmo-
nes: tūc pn̄tem paſſionē poteſt diuidere ī du
os ſermones. Prim⁹ ſermo erit a principio il
li⁹ ſermonis vſq; ibi. q̄liter paſſio xp̄i a iude
is fuit inchoata. concludendo cū illo exēplo
vbi iudei imaginē crucifixi cum pedibus cō
culcauerūt. ꝛ cūcta opprobria dn̄ice paſſio-
nis renouauerūt. Hoc quere in prōptuario
xliij. P. Si aūt vult breuiter p̄dicare paſſio
nem xp̄i: tūc incipiat ibi. Magne aūt facto et
ſic iterū tria erūt dicēda. Primo que paſſus
eſt chriſt⁹ illo die. Secūdo que ſunt ea que fi
unt illa die: et que nos inducere debent ad
fletū hodierno die. Tertio ſicut xp̄s oliꝫ a iu
deis occiſus eſt ꝛ crucifixus. ſic heu quotidie
crucifigit̄ a malis xp̄ianis. Qḋ oñdit̄ in ba-
liſtario q̄ vulnerauit imaginē crucifixi. Hoc
q̄re in ꝓmptuario. xlij. P. Itē in illo catholi
co q̄ ꝓpter lineā camiſiā vulnerauit imagi-
nem crucifixi. Hoc quere ibidem. xliiij. P.

¶ De ſancto Georgio. Sermo. xv.

Labora ſicut bon⁹ miles

ieſu xp̄i. ij. ad Thimo. ij. Magnū
eſt eſſe militē: ſed maius bonum
militē eſſe. ſꝫ maximū eſſe militē
ieſu xp̄i. Et talis fuit btūs Georgi⁹ cuius fe
ſtum hodie celebram⁹. Vn̄ in pn̄ti ſermōe ad
honorē ſcti georgij martyris tria ſunt dicen
da. Pr̄io p̄uilegia ſcti georgij. Secūdo aliq̄ ꝓ
nr̄a īformatōne. Tertio miraculū. Quātū ad
p̄mū ſciēdū ꝙ btūs georgi⁹ habuit ſeptē pri
uilegia. Primū qꝛ eſt ver⁹ miles xp̄i et fortis
miles in fide: qꝛ mortē nō timuit ꝓ defenſi
one fidei. Vn̄ legit̄ de ipo ꝙ tpe Datiani cū
tanta eſſet pſecutio xp̄ianoꝝ vt infra vnum
menſem. xvij. milia martyrio coronarentur.
Qḋ vidēs fortis miles xp̄i georgi⁹ tact⁹ do-
lore ītrinſec⁹ exclamauit. Oēs dij gentiū de
monia: dn̄s aūt celos fecit. Et in hoc oñdit̄
conſtantia illi⁹ militis. Secūdū qꝛ vicit dra
conē q̄ ſignificat diabolū. Draco eñ eſt aīal
valde nociuū. nocet eñ flatu per aeris infe-
ctionē: ꝛ inde morbus peſtilens generatur.
Sic diabolus flatu ſuo: id eſt inſpiratōe ma
larū cogitationū ignem diuini amoris extin
guit cum homo ei conſentit. Tertium priui-
legiū ꝙ eſt ſimilis apoſtolis. quia ꝓpt̄ xp̄m
omnia tēporalia reliquit. Naꝫ legit̄ de eo ꝙ
cū eſſet diues omēs diuitias deſeruit ꝛ eas
pauperib⁹ diſtribuit: et dei ſeruitio ſe totali
ter mancipauit. Quartū priuilegiū ꝙ ſimil̄
eſt btō Iohanni apoſtolo et euangeliſte qui
venenum bibit et nihil ſibi nocuit. Simile
legit̄ de ſancto Georgio. ꝙ quidam maleſi-
cus bis ſibi venenū fortiſſimū ꝓpinauit: qḋ
ipe premiſſo ſigno crucis ſine leſione aliqua
bibit. Iuxta illud euangelij Marci. xvi. Si
mortiferū quid biberint ꝛc̄. Quintū priuile-
giū ꝙ chriſtus cum multo lumine ad ipſum
deſcendit cum eſſet in carcere poſitus et ipꝫ
dulciter cōfortauit. cuius melliflua locutiōe
ac viſiōe ſic confortatus eſt vt pro nihilo du
ceret cruciatus ſui corporis. Sextū priuilegi
um ꝙ fuit maxim⁹ martyr. Primo eñ fuit i

ꝛeculeo ſuſpenſus ꝛ mēbratim corp⁹ eius di⸗
laniatū cum vngulis ferreis. Secūdo plage
et vulnera ei⁹ ſunt cū ſale confricata. Tertio
facib⁹ ad latera eius appoſitis et ſic exuſt⁹, ꝛ
cruciatus fuit. Quarto quidā magus et ma⸗
lefic⁹ venenū miſcuit vino: et ſancto georgio
ſumēdū porrexit. cōtra qḋ vir dei crucis ſi⸗
gnū edidit: hauſtoq; eo nihil leſionis ſenſit.
Rurſum mag⁹ fortius venenū immiſcuit qḋ
vir dei ſigno crucis edito ſine leſione aliqua
totū ebibit. Quo mag⁹ viſo ad pedes ei⁹ ce⸗
cidit: ꝛ ſe fieri xpianū poſtulauit. quē mox
iudex decollari fecit. Quinto iudex iuſſit ge⸗
orgiū poni in rota gladijs bis acutis vndiq;
circū ſepta. ſ; ſtatim diuina potētia rota frā⸗
git et georgi⁹ penit⁹ illeſus inuenit. Sexto
iuſſit eū in ſartaginē plenā plūbo liq̄facto
proijci. Septimo iuſſit eū ꝑ pedes ſuſpēdi ꝛ
fumū fecit fieri ſub capite eius vt ſic ſuffoca
retur. Octauo iudex fecit fieri vas q̄ſi lage⸗
nā ꝛ ꝑ totū clauis ferreis interi⁹ circūdari: ꝛ
fecit eū in illo vaſe volutari. Nono fecit eū
trahi per ciuitatē. Decimo decollari ipm iuſ
ſit: ꝛ ſic mortu⁹ eſt circa annū dñi. cclxxviij.
Septimū priuilegiū ꝙ pro quibuſcūq; hoi⸗
bus orat dñs ipm exaudit. Unde legit de eo
ꝙ cū decollari deberet flexis genib⁹ orauit di
cēs. Dñe ieſu xpe hoc oro vt aiam meā nō ſe⸗
pares a grā tua. ꝛ q̄cūq; me ī neceſſitate ſua
inuocauerit: eū exaudire digneris. Et venit
ad eū vox dicēs ꝙ in oib⁹ eſſet exaudit⁹: ꝛ ſic
fieret vt orauit. ps. xc. Clamauit ad me ꝛ ego
exaudiā eū. Quantū ad ſecūdā partē iſtius
ſermonis ſciendū ꝙ oēs hoies tā nobiles q̄
ignobiles: tā diuites q̄ pauperes ſunt ſiles
in q̄ttuor. Primo qꝛ de⁹ oēs hoies creauit.
ps. xcix. Ipſe fecit nos et nō ipſi nos. Et oēs
ab adam nati ſumus: et de eodem limo ter⸗
re oēs formati ſum⁹. Secūdo qꝛ oēs nudi na
ti ſum⁹. Tertio qꝛ oēs ſumus breuis vite: et
omnes habebim⁹ eundē finē. et ſi hoc vis
ꝓbare vade ad oſſa mortuoꝝ et oſtende mi⸗
hi que ſunt oſſa nobiliū et ruſticoꝝ. ſed nul⸗
la eſt dría. Quarto qꝛ oēs in nouiſſimo die
reſurgem⁹: et an̄ tribunal xpi ſtabimus. vn̄
apl's. ij. Coꝝ. v. Oēs nos manifeſtari opor⸗
tet an̄ tribunal xpi ꝛc. Ex quo oēs hoies ſūt
ſiles: tūc q̄rit vn̄ nobilitas regū: militū: ba⸗
ronū: et alioꝝ nobiliū habuit ortū. Rn̄det
ꝙ ex virtutib⁹. Un̄ prim⁹ rex filioꝝ iſrael ſc;
Saul eſt elect⁹ a deo. qꝛ humilis fuit ꝛ v̄tuo
ſus. i. Reg. xv. Cū eſſes puulus ī oculis tuis
cōſtitui te regē ſuꝑ pplm meū iſrael. Silr ſe

cūdus rex fuit Dauid. q̄ etiam ꝓpt̄ ſuā ꝓ
bitatē elect⁹ eſt a deo. Unde dicit de eo domi
nus. Inueni virū ſm̄ cor meū. Et ex his ha⸗
betur ꝙ nobiles ex virtutib⁹ cognoſcēdi ſunt
non ex longis tunicis et magnis manicis ꝛ
in ſciſſuris multis quas gerūt in pallijs ꝛ in
tunicis. qꝛ al's iam oēs mechanici et ruſtici
eſſent nobiles. qꝛ oēs volūt portare ſciſſuras
in veſtib⁹. Qḋ autem nobiles debent eē vir⸗
tuoſi ꝛ per virtutes cognoſci oſtendit Ariſto
te. lib. polit. Uirt⁹ et malicia determināt no⸗
biles ꝛ ignobiles. Circa quod querit q̄ ſunt
ille virtutes per quas cognoſcūtur nobiles.
Rn̄detur ꝙ ſunt principaliter tres. Pria eſt
largitas ad ſubditos et ad pauperes. Unde
deus qui eſt nobiliſſim⁹ eſt largiſſim⁹. vt pꝫ
qꝛ non dat nobis ſolū ſua beneficia: ſed eti⸗
am dat ſeipſum in ſacramento altaris et in
futuro vult ſeipſū nobis dare ī premiū per
petuum. Itē apparet in hoc ſua largitas ꝙ
ipe ſolem ſuū facit oriri ſuꝑ bonos ꝛ malos
ꝛ benefacit bonis et malis amicis et inimicis
ergo qui largior eſt paupib⁹: ille eſt nobilior
Hoc etiā pꝫ in aq̄la q̄ eſt auis nobilior: ꝛ ex
nobilitate ſua non ſola comedit predā: ſed
cōdiuidit alijs auib⁹. ſ; parcitas: auaricia: ra
pina: et exactiōes in ſubditos: ſunt ſigna ig⸗
nobilitatis. Secūda v̄tus eſt gratitudo ꝛ co
gnitio bn̄ficioꝝ dei et hoim̄. ſ. ꝙ deo ſint gra
ti in hoc ꝙ eos pre alijs hoibus honorauit ꝛ
ſublimauit. Similit̄ grati debent eſſe ſubdi
tis ſuis a quib⁹ nutriunt. quia ipſi nō colūt
agros nec ferunt: nec metunt: nec laborāt in
vineis: nec triturāt: nec panē: nec carnes: nec
piſces: nec alia comeſtibilia ſibi preparant:
ſ; alij pro ipſis laborant. ſicut ruſtici in agris
carnifices: piſtores: pānifices: ſutores: ſarto
res ipis preparant neceſſaria corpis quo ad vi
ctum et veſtitū. Ergo ſuis ſubditis debēt eē
grati et clemētes: ꝛ q̄nto magis ſunt grati ꝛ
pij ſuis ſubditis. tanto nobiliores eē cogno
ſcuntur. Sic ꝑ oppoſitū iſti ſunt ignobiles
qui ſunt auſteri et ingrati et vilipendūt ſub
ditos. immo tales ignobiliores ſunt brutis
aialib⁹. qꝛ aialia bruta recognoſcūt illos q̄
eis benefaciūt. et in ſignū gratitudinis ap⸗
plaudūt ipſis. Tertia virt⁹ eſt ſtrēnuitas. vt
virilitas defendendi ſubditos. Unde nouis
militib⁹ datur enſis propterea vt viduas et
orphanos et ſubditos ſuos defendant quia
oia mala et oia damna q̄ fiunt in terra alicu
ius militis ac pncipis ꝑ raptores vl' luſores
ꝛ alios malefactores qb⁹ reſiſtere poſſet ret

dundabūt in aiam ſuā. Un̄ dr in decre. Non
defendere quos defendēdos qs ſuſcipit exe⸗
crabile eſt. di. lxxxvij. Irreligioſum. S; qdā
defendūt ſubditos ſuos ab alijs ꝛ poſtmodū
ꝑ ſeipos eos ſpoliāt exactiōib⁹ ꝯ deū ꝛ iuſti
ciā ꝛ ſine cā rōnabili. ꝛ tales tenent ad reſti⸗
tutionē ſi volūt ſaluari. vt hr̄ ſm̄ Guil'. ex̄ ꝺ
ꝯſuetudine in fine. Et de hoc q̄re exemplū ī
ꝓmptua. xli. P. Quantū ad tertiā ꝑtē hui⁹
ſmonis ſciendū ꝙ hodie feſtū ſcti georgij ꝺ
uote ꝛ ſolēniter celebrare debem⁹: ꝛ ipm tā⸗
q̄ ſingularē patronū ꝛ potentē apud deum
inuocare. Qḋ pꝫ ꝑ tale exēplū. Un̄ legitur de
eo ꝙ cū educt⁹ fuiſſet extra ciuitatē in locū
decollatiōis erat magn⁹ cumul⁹ cadauerū ꝛ
oſſiū mortuoꝝ. Un̄ illi q̄ venerāt ad ſpectacu
lū dixerūt. Georgi mō volum⁹ expiri ptātē
dei tui ꝓ quo tanta paſſus es: vt reſuſcites
oēs iſtos mortuos. Qui rn̄dit. Licet nō ſitis
digni vt aliqḋ bn̄ficiū dī recipiatis: tn̄ ad cō
firmationē credentiū ꝛ vt vos cognoſcatis
ipm eē verū deū q̄ fecit celū ꝛ terrā hoc rogo
ipm vt ipe eis vitā digneē reddere. Et ſtatim
illa cadauera oia ſurrexerūt: quos ipe bapti⸗
ꝫauit: ꝛ multos alios q̄ hoc miraculo viſo in
xpm crediderunt. Unde ſi hoc potuit impe⸗
trare a deo viuens adhuc in mūdo. q̄d iā po
teſt apud deum in celo. Ergo honorandus ē
ꝛ inuocandus a nobis tanq̄ potēs interceſ
ſor apud deum in oibus neceſſitatibus ꝛ tri
bulationibus noſtris.

De ſctō Marco euāgeliſta. Ser. xvi.

Ego ſum vitis vera ꝛ vos

palmites: q̄ manet ī me ꝛc. Ioh. xv. ꝛ in inſtanti ſolenitatis euā gelio. Unde in pn̄ti ſermone ad
honorem ſancti Marci cuius feſtum hodie
celebramus quattuor ſunt dicenda. Primo
aliquid de euangelio. Secūdo de priuilegijs
ſancti marci. Tertio aliqua ꝓ informatione
noſtra. Et quarto aliqua miracula. Quantū
ad primū ſciendū ꝙ tria ſunt genera palmi
tum. vt ex euangelio hodierno colligit. quia
ſunt q̄dā viti adherētes: ſ; nō fructificantes
ſicut ſūt illi q̄ habēt fidē xpianā: ſ; nō fructi
ficāt ꝑ operationē: vt ſunt ocioſi. Iſtos pr̄ cele
ſtis penit⁹ ſeparabit a ſocietate xpi ꝛ a ꝯſortio
bōrū ꝑ ſniam finalē: ꝛ mittet eos in cami⸗
nū ignis. Talis nāq; loc⁹ ꝯpetit ocioſis qui
diu dormiūt: nec dō ſeruiūt orādo: ieiunādo
necnō eccl'ias freq̄ntādo: miſſas ꝛ ſermōes
audiendo. Nā q̄libet tenet in dieb⁹ feſtiuis
ꝛ ſignanter in dieb⁹ dn̄icis audire integram
miſſam ſub precepto eccl'ie. Un̄ in decre. dr.
Die dn̄ica miſſa eſt ab oib⁹ vſq; in finē audi
enda. de ꝯſe. di. i. Miſſas. Itē ſunt q̄dā pal⸗
mites viti nō adherētes: ꝛ idō nō fructifican
tes. ſicut infideles q̄ nec in vite manent ꝑ fi
dē. Silr xpiani q̄ ſunt excōicati maiori excō⸗
municatione. Tales ſunt abſciſi a vite q̄ eſt
xps. ꝛ amplius nihil valent niſi ad ignem.
ſicut palmes abſciſus a vite. Un̄ Ezechielis
xv. Fili hois q̄d fiet de ligno vitis ex oib⁹ li⸗
gnis nemoꝝ que ſunt inter ligna ſiluarū: nū
quid tolletur de ea lignū vt fiat opus aut fa
bricabit de ea paxillus vt depēdeat in eo qḋ
cunq; vas: ecce igni datū eſt in eſcam. Nam
excōicatus priuatus eſt miſſis ꝛ indulgētijs
ꝛ oibus bonis opibus que fiunt in toto mū
do. ꝛ ad nihil valet niſi vt eternaliter combu
rat. Et q̄cūq; xpianus ſcienter cōicat tali ex
cōicato: incidit in minorē excōicationē. Un̄
dicitur in decret. Cōicans excōicato indebi⸗
te excōicationem incurrit. xi. q. iij. Precipue
ꝛ ca. Si qs epſ. Hoc iſti deberent attendere
qui loquūtur: emunt: vendunt: comedunt: ꝛ
bibunt cū excōicatis. Itē q̄dam ſunt palmi⸗
tes qui xpo adherent per fidē: ꝛ operationē
De q̄bus dr. Qui manet in me ꝛ ego in eo h̄
fert fructū multum. Nam hō exiſtēs in grā
ſꝑ meretur q̄cquid facit orando: ieiunando:
peregrinādo: imo manualiter laborando vn̄
ſe ꝛ vxorē ꝛ pueros poſſit nutrire: talis ſemꝑ
cum quolibet labore quātuncūq; paruo me⸗
retur premiū eternum q̄diu eſt in gratia et
fideliter laborat. Unde ps. cxxvij. Labores
manuum tuarū quia manducabis ꝛc. Ergo
dicit in euangelio. Qui manet in me h̄ fert
fructum multū. Quantum ad ſecundam ꝑ⸗
tem huius ſermonis ſciendū ꝙ ſanct⁹ mar
cus habet ſeptem priuilegia. Primum priui
legiū ꝙ a deo eſt elect⁹ in euāgeliſtam. Nā
ſecutus eſt petrum qui eum baptiſauit vſq;
romā tanq̄ ouis paſtorē ſuū: tanq̄ diſcipu
lus magiſtrū ſuū. tanq̄ filius patrem ſuū.
Ubi anno dn̄i. xl. rogatus a fratrib⁹ ſcripſit
euangeliū grecis litteris ſermone greco: iu⸗
xta qḋ Petrū referentē audierat ꝛ a chriſto
ꝑ inſpirationem acceperat. Unde Hiero. Con
ueniens eni fuit ꝙ ꝛ ille qui erat diſcipulus
eius qui eſt caput apoſtoloꝝ ſcriberet euan
gelium rome que eſt caput omniū ciuitatū
ꝛ in lingua greca que erat tūc caput omniū
linguarū. Qḋ q̄dem euāgeliū in aquilegien⸗
ſi eccl'ia olim oſtendebat: ſed modo florētie

apud senatū deuotiōe ꝯgrua ꝯseruatur. Item sciendū ꝙ sctūs marc⁹ nō est solū euāgelista ſ; etiā testis xp̄i. Nā in xp̄o qttuoꝛ fuerūt de qbus oportuit testimoniū ꝑhiberi. s. vera humanitas: vera diuinitas: vera passio: ꝛ vera resurrectio. Et iō qttuoꝛ euāgelistas. i. qttuoꝛ testes hr̄e voluit. Nā testis de sua va hūanitate fuit sctūs Mathe⁹ qui in pncipio sui euāgelij xp̄i genealogiā texuit: ꝛ iō in figura hoīs ponitur. Sue diuinitatꝭ testis fuit iohes ꝛ iō in specie aqle figuratur. Testis de ei⁹ passione fuit Lucas: ꝛ iō in figura vituli q̄ deo i sacrificiū offerebatur designatur. Testis d̄ resurrectiōe sua fuit Marc⁹ q̄ ipam elegant conscripsit: ꝛ iō in figura leonis figuratur. Sicut eīn leo ad sui clamoꝛē post tertiū diē leonculos mortuos suscitat. Sic pr̄ i diuinis filiū suū post tertiū diē suscitauit. Et qꝛ marc⁹ de hac suscitatōe ceteris aptius agit: iō ei⁹ euāgeliū in die resurrectiōis xp̄i in toto mundo recitatur. Scdm priuilegiū qꝛ fuit patriarcha alexandrinus cuius patriarchalis dignitas cōmendabilis est a tribus. Primo ex rōne ꝓmouentis: qꝛ a beato petro spūsancto reuelante fuit promot⁹. Secundo cōmendabilis est rōne ꝓmoti: qꝛ hanc dignitatē nō cōcupiuit: ſ; ex corde fugit ꝛ inuitus obediuit. Vn̄ pollicem sibi amputauit vt sacerdotio reprobus haberetur: qꝛ ex humilitate se indignū reputauit. sed tn̄ beatus petrus secū dispensauit: ꝛ ipm̄ presidere coegit. Cōmendabilis est etiā ex pte officij ꝯsecuti. qꝛ. s. pmus missam alexādrie celebrauit: ꝛ pplm̄ sibi cōmissum sciētia ꝛ doctrina pauit. Tertiū puilegium qꝛ est ꝟgo a deo elect⁹. ꝛ in hoc dat exemplū castitatis ipis sacerdotib⁹. Multū eīn decet castitas ipsos ministros ecclesie. Primo qꝛ sacerdotes sunt in loco dei: ꝛ ideo dn̄t viuere spūaliter ꝛ non carnaliter. Secundo qꝛ habent angelicū officiū. Nam eidem dn̄o seruiunt cui ꝛ angeli: ꝛ iō debent esse puri et mundi sicut angeli. Tertio qꝛ ipi ꝯtrectant sancta. ꝛ ideo decet esse eos mundos ꝛ maxime a carnis mūdicia. Unde Leuit. xxi. Homo qui habuerit maculā non offerat panes domino deo suo: ꝛ non accedat ad mysteriū eius. Quartū priuilegiū: quia nō solum fuit euangelista: sed etiam magnus martyr xp̄i. Vn̄ legitur de eo ꝙ anno dn̄i. lvij. sanct⁹ marcus passus fuit in alexandria grecie vbi ipe prim⁹ patriarcha fuit. quē pōtifices ydoloꝝ fune collo ei⁹ immisso ipm̄ ꝑ ciuitatē trahētes: ita ꝙ carnes ei⁹ in terrā fluebant ꝛ lapides sanguie suo rigabant. Ille aūt cū traheretur clamauit ad dn̄m ꝛ orauit ꝓ seipso dicens. Pr̄ in man⁹ tuas cōmendo spm̄ meū; Orauit etiā ꝓ ppl'o peccāte vt sibi idulgeretur dicens. Pr̄ dimitte illis qꝛ nesciūt qd faciūt. Quintū puilegiū qꝛ xp̄s ꝯsolat⁹ est cuꝫ tpe sue passiōis: ꝛ ad eū descendit. Vn̄ legitur de ipo ꝙ anno dn̄i. lvij. cū esset in alexādria in carcere venit ad eū xp̄s ꝯfortās eū: ꝛ dixit Pax tibi marce euāgelista me⁹: noli timere: qꝛ ego tecū sum vt eruā te ab hostib⁹ tuis. et ꝓmitto tibi ꝙ a me nūq̄ separeris. Sextus puilegiū ꝙ hodie celebratur festuꝫ ei⁹ ab oib⁹ xp̄i fidelib⁹. ꝛ insup ieiunam⁹ hodie ꝛ imus cū reliquijs vt de⁹ ꝯseruet nos ꝑ ifinitā suā miam a subitanea morte. Et vocatur letania maioꝛ quā sctūs Gregoꝛi⁹ instituit ꝓ magno morbo ꝛ plaga dei. De hoc q̄re in ꝑmo sermone seq̄nti in pncipio. Septimū puilegiū ꝙ cū magna solēnitate corp⁹ eius venetias translatū est. Vn̄ legitur ꝙ anno dn̄i. cccclxvij. Veneti corp⁹ sancti marci de alexādria trāstulerūt ad venetias. ꝛ cū corp⁹ deferretur: fuit odore mirifico circūfusum adeo: vt tota alexandria mirabili odoꝛe ꝑfunderet. Et veneti in honoꝛē sancti marci ecctiam mire pulchritudinis fabricauerūt. Quantū ad tertiā ptē hui⁹ sermonis sciēdū ꝙ sic hodie ieiunamus ꝓ subitanea morte: tūc ꝓ nr̄a informatione pmo hic q̄ritur q̄ sunt remedia ꝯ subitaneā mortē. Rn̄detur ſm docto. ꝙ sunt principaliter tria. Primū vt quis hodiernū diem ꝛ ꝓcessionē veneretur deuota orōne ꝛ ieiunio ꝛ deuoto comitatu cū crucis processione pro euadenda morte improuisa ꝛ subitanea Vn̄ sctūs Tho. in. iiij. di. xv. dicit. ille q̄ orat ꝓ se pie ꝛ ꝑseuerāter in his q̄ ad salutē sui ptinent semꝑ exauditur. cur talis q̄ singula ꝓ se facit. s. ieiunando: orando: ꝛ ꝓcessionē crucis ꝛ reliq̄as deuore seq̄ndo non exaudiretur. Secūdū est vt q̄s singulis noctib⁹ in fronte signaculo crucis se muniat dicēdo. Iesu nazarene rex iudeoꝝ miserere mei. Vn̄ vincen. in speculo hysto. libro. xxxij. c. lxviij. refert de scto Edmundo cātuariēsi epō q̄ cū puer esset ꝛ scholaris ab anglia missus Parisi⁹ cui mater sua deuotissima singulis annis necessaria vict⁹ ꝛ ciliciū misit. Cum aūt ibi cū scholarib⁹ suis gr̄a spaciādi in pratū exiuisset relictis scholarib⁹ suis in locis ꝓut a mre didicerat: seorsum eundo deuotioni se dedit. cui puer iesus in forma pulcherrima apparuit dicens. Officiosissime Edmunde salue dilecte mi. Cūq̄ pauefact⁹ Edmūd⁹ admiraretur denuo xp̄s puerul⁹ ait ridēdo. Nūqd me nosti Rn̄dit edmūd⁹. Nullā tui noticiā habeo: nec puto tu mei. Cui xp̄s. Cū in scholis es ꝛ studio intēdis: et etiā vbicūq̄ es inseparabiliter assisto tibi. cur me nō nosti. in faciē respice ꝛ lege. Cū aūt edmūd⁹ i facie pueri lr̄is celestib⁹ legeret. Jesus nazaren⁹. ꝛ q̄d legeret rn̄deret: puer subintulit. Hoc nomē memoriale tibi sit: ꝛ noctib⁹ singulis impme fronti tue. ꝑ hoc eīn poteris ꝯ mortē subitaneā muniri ꝛ q̄sq̄s eadē scriptura se munierit ꝯsili mō in fronte sua. Quib⁹ dictis relicta magna dulcedine in corde edmūdi: disparuit. Silr̄ cuꝫ q̄s ex corde illū ꝟsum q̄ hr̄ in ps. cxv. Disrupisti dn̄e vincla mea ꝛc. frequēter trina vice dixerit. vn̄ Cassio. in glo. sup illo ꝟsu dic. Iste ꝟs⁹ tante ꝟtutꝭ creditur vt pctā hoīs dimittantur si in fine vite trina cōfessione dicatur. Tertiū est ꝛ optimū: vt q̄s quolibet sero cōtritionē habeat de pctīs suis pteritꝭ: ꝛ bonā voluntateꝫ ampli⁹ emendādi. vn̄ Ezech. xviij. In quacūq̄ hora pctoꝛ ingemuerit ꝛc. Grego. Qui ex corde dolet se cōmisisse culpā pctoꝝ suoꝝ obtinebit veniā. Insup alicui sctōꝝ. s. btē virgini marie vel aplo suo. vel sancto nicolao. vel simili sancto crebro spāle obsequiū exhibeat vt sibi impetret ꝙuis nō subito nec improuise: sed munit⁹ ecclesiasticis sacramentis moriatur. Nā etiam nr̄is tpibus et antiquit⁹ reperim⁹ multos sic faciētes exauditos fuisse miraculose q̄ satis in grossis morib⁹ pri⁹ viuebant. Et ꝙq̄ nō sit tenēdū ꝙ infallibiliter q̄s aliterq̄ vivēdo exaudiatur tn̄ pie sperari pōt exauditō ab eo qui specialia obsequia aliquib⁹ sanctis priuilegiatis porrigit. Contulit eīn deus specialibus sanctis specialia puilegia ꝑ. viatorib⁹ sicut sancto Anthonio contra ignis incēdiū. ꝓut determinat sanct⁹ Tho. in. iiij. di. xlv. de orationibus sanctoruꝫ q. ij. Item queritur secūdo quid sentienduꝫ sit de illis q̄ sine rōne moriuntur. Respondetur ꝙ sicut fuerunt in illa hora quando perdiderunt rationē: sic vult eos xp̄s iudicare i agone. Si eīn fuerunt in gratia in illa hora qn̄ vsum rōnis ꝑdiderūt et sic moriuntur tunc sine dubio saluātur. Sed si fuerūt in peccatis mortalib⁹ illa hora: tūc dānabūtur: si sic decedūt sine vsu rōnis. Vn̄ in decre. dicitur. Qualē te inueniat dn̄s cū vocat: talem pariter ꝛ iudicat. de peni. di. i. Nunqd. Itē queritur quare aliqui tā amarā mortem ꝛ durū finem habēt. Rn̄detur ꝙ deus hoc pmittit triplici de causa. Pria causa qꝛ aliq̄b⁹ in penaꝫ ꝛ plagā: q̄ demeruerūt cū magnis pctīs suis ꝙ nō sunt digni vt cū rōne ꝛ cōfessiōe et sacramētꝭ: ſ; sicut bestie sine pniā ꝛ ꝯfessiōe decedāt. vn̄ Aug. Ita fit ꝙ in fine obliuiscitur sui q̄ dū viueret oblit⁹ ē dei. Insup talibus pctōrib⁹ magnis datur tā amara mors vt in ꝑsenti inchoetur eoꝝ infern⁹: et in eternū nunq̄ terminabitur. Vn̄ aliq̄ mordēt linguas suas i extremis qꝛ cū linguis suis deceperūt ꝓxios mētiendo: detrahēdo: maledicēdo: iurādo: blasphemādo: scurrilia verba ꝓferēdo. Iteꝫ aliq̄ in extremis ꝑcutiūt cū manib⁹. cū pedibus trudūt. quia offenderunt deū impudice tāgendo ꝛ cū pedib⁹ choꝛizando. Itē aliqui vestes lacerant: et tecturā a lecto ꝓijciunt ꝛ sic nudi iacēt sine verecūdia tanq̄ bestie. qa offenderūt deū in sup͛bia vestium cum caudis longis ꝛ scissuris multis. Qd̄ aliquoꝝ ifernus hic incipit ptꝫ in antiocho. ij. Macha. ix. qui voluit deijcere filios israel quem dn̄s ꝑcussit plaga insanabili. vt vermes ex corpe suo scaturirēt. et sic miser obijt. Silr̄ i nouo testamēto Herodes qui pueros occidit etiā scaturiebat vermib⁹. et postmodū occidit scipm̄. Silr̄ carnifices qui occiderūt sanctum Kilianū: postremo deuorauerunt manus suas proprias. Silr̄ et satellites diaboli qui occiderūt sctm̄ thomā cantuariensem qui etiā amarā mortē sustinuerunt ꝛ sine sacramētꝭ obierūt. Secūda causa est ꝙ de⁹ h̄ pmittit in terrorē viuentiū. vt qn̄ q̄s videt mori iuuenē amara morte et sine vsu rōnis ꝛ sine sacramētꝭ vel subitanea morte vt sic cōuertatur ꝛ q̄rat indulgētiā ꝛ miam dei: ne similis mors sibi eueniat. Tertia cā qꝛ aliq̄b⁹ bonis contingit hoc in bonū vt vsum rōnis amittāt in extremis. sicut sunt pusillanimes ne in extremis desperent et a demonib⁹ decipiant. qꝛ cum quis est in gratia et sic perdit vsum rōnis: tūc nō potest amittere regnum dei nec peccare mortaliter sine vsu rationis. Itē qn̄q̄ cōtingit ex pmissione dei ꝙ aliqui homines deuoti tā graue et amarā mortem sustinēt. ꝛ hāc dat eis de⁹ qn̄q̄ misericorditer ꝓ purgatorio. Ad Ro. viij. Scimus qm̄ diligentibus deū oīa ꝛc. Et contingit malis in malū: et bonis in bonum. ſ; tn̄ nr̄m non ē tales iudicare. Luc. vi. Nolite iudicare ꝛ nō iudicabimini. nolite cōdēnare ꝛc. Quantū ad quartā partē sciēdū ꝙ oēs xp̄iani debēt sanctum marcū tāq̄ singularē patronū inuocare. ꝛ pmo qui vulnerant in corpe. Vn̄ legitur

ꝙ quidam calciato: grauiter ſe in manu ſint
ſtra vulnerauit: cuius manũ marc⁹ luto per⸗
ungẽs eũ ſanauit ⁊ ad fidẽ cõuertit. Itẽ qñ
occurrit ſterilitas terre inuocãd⁹ ẽ. Uñ legit
ꝙ cũ totã apuleã magna ſterilitas occupaſ⸗
ſet reuelatũ eſt eis ꝙ hoc eis acciderit q: fe⸗
ſtũ btĩ marci nõ celebrarẽt. Dũ igit beatum
marcũ iuocarẽt ⁊ feſtũ ei⁹ celebraturos pro⸗
mitterẽt: ſterilitas abijt ⁊ abũdãtia ſupueñit
Itẽ põt impetrare grãm. Uñ legit ꝙ cũ qdã
ſarracen⁹ naufragiũ pateret: ſctũs marc⁹ ei⸗
dẽ apparẽs eũ eripuit: ⁊ ad fidẽ baptiſmi p⸗
duxit. Itẽ in extremis inuocand⁹ eſt. Uñ cũ
qdã religioſus q btm̃ marcũ in multa deuo⸗
tõe habuerat: ⁊ ei⁹ ſepulchrũ ſepi⁹ viſitaue⸗
rat moreret btũs marc⁹ eidẽ apparuit: ⁊ aĩaz
ei⁹ ad celi gaudia introduxit. Itẽ obſeſſi a de
monib⁹. Uñ legit ꝙ qñ corp⁹ ſuũ de alexan⸗
dria trãſferret ad venetias: qdam noluit cre
dere hoc ipm eſſe corp⁹ btĩ marci: q ſtatim a
demonio capit: et tandiu vexabat donec ad
corp⁹ btĩ marci duct⁹ ẽ: ⁊ in ſe credere fatere
tur. q liberat⁹ grãs ꝛdit dõ. ⁊ btm̃ marcũ euã
geliſtã decetero ĩ magna reuerẽtia habuit.

¶ In diebus rogationũ. Sermo. xvij.

Orate pro inuicem vt ſal
uemini. Iaco. v. Quãuis oĩ tẽpe
ſit orandũ: p̃cipue tñ dieb⁹ et tpi
bus ſtatutis. Int ceteros aũt di
es ſtatutos orõni ſunt dies iſti ĩ quib⁹ eccl'a
celebrat letanias. Uñ ĩ p̃nti ſmone tria ſunt
dicẽda. Prio de letania maiori. Secũdo ꝺ le
tania minori. Tertio de oratione qua oratvn⁹
ꝓ alio. Quãtũ ad p̃mũ ſciẽdũ ꝙ letania int
pretat rogatio vel ſupplicatio. ⁊ letania ma
ior pagit in die ſctĩ marci ⁊ eſt iſtituta a btõ
Grego. papa. Et eſt cã ꝓpt quã inſtituta eſt.
q: pro magno morbo epydimie. Romani ei
cũ in q̃dragesima caſte viuerẽt ⁊ ieiunarẽt vt
ĩ paſcha corp⁹ xpi reciperẽt: poſtmodũ cũ co
meſſationib⁹: ludis: ⁊ luxurijs frena laxabãt
Idcõ dñs ꝓuocat⁹ peſtilẽtiã magnã in eos p
miſit. quã inguinariã vocabãt. i. apoſtema ſi
ue inflaturã ĩ inguine. Peſtis itaqȝ ita ſeua
fuit vt hoĩes ĩ via: ĩ ludis: ĩ mẽſa: ſubitanee
morerent. ac etiã in colloquijs. ita vt cũ oſci
tarẽt ſpm̃ ſubito emiſerũt ita vt ductuȝ ẽ in
conſuetudinẽ ⁊ adhuc hodierna die ſeruat.
Uñ cũ qs ſe olim velle oſcitare ſentiebat cõ⸗
tinue ſibi ſignũ cruc ĩprimere feſtinabat. ſi⸗
milit cũ aliqs aliquẽ ſternutantẽ audiebat:
ſtatĩ accurrẽs de⁹ te adiuuet acclamabat. ꝺ
cõſuetudo ẽt vſqȝ hodie ſuat. Hec aũt peſt
vñ originẽ habuit in vita ſcti Greg. inuenit
Uñ legit ꝙ quodã tpe tibris fluuius alueuȝ
ſuũ egreſſus in tantũ exiuit vt ſup muros vr
bis effluerent ⁊ plĩmas domos euerteret. Tũc
in tibrim fluuiũ multitudo ſerpẽtũ cũ draco
ne magno deſcẽdit: ſi fluctib⁹ ſuffocati ⁊ ad
litt⁹ ꝓiecti totũ aerẽ ſua putredie corrupcẽt.
⁊ ſtatim plaga illa quã inguinariã vocãt ex
orta ẽ. q̃ prĩo oĩs pelagiũ papã extinxit. poſt
modũ in vulg⁹ ita deſeuit. vt ſubtract hita⸗
torib⁹ plĩmas domos ĩ vrbe vacuas reliqret
Sȝ q: eccl'a dei ſine rectore eẽ nõ potuit: gre
goriũ licet inuitũ plebs oĩs elegit. Cũ eñ eſ
ſet elect⁹ letanias inſtituit: ⁊ vt hoĩes attẽti
us orarẽt aĩauit. Sȝ q: romam peſtis ſup̃di
cta adhuc vaſtabat: ꝓceſſionẽ cũ letanijs tẽ⸗
pore paſchali inſtituit ⁊ ordianit ꝙ imagieȝ
btẽ ꝟginis q̃ vt dr adhuc rome ẽ. quã Lucas
arte medicus ⁊ egregi⁹ pictor formauit et p
oĩa btẽ virgini ẽ ſilis: an ꝓceſſionẽ reuerent
portarẽt. et ecce tota aeris infectio ⁊ turbu⸗
lẽtia imagini cedebat: ac ſi ipaȝ imaginẽ fu
geret ⁊ ipius p̃ñtiã ferre nõ poſſet. ſicqȝ poſt
imaginẽ mira ſerenitas ⁊ aeris puritas re⸗
manebat. Tũc in aere vt fert iuxta imagieȝ
audite ſunt voces angeloꝝ cantãtiũ. Regia
celi letare ⁊c̃. Et btũs Grego. ſubiũxit. Ora p
nob deũ all'a. Tũc btũs Grego. vidit ſup̃ ca⸗
ſtrũ Creſcẽtij angelũ q gladiũ cruẽtatuȝ de
tergẽs in vaginẽ retruſit. Intellexitqȝ beat⁹
Greg. ꝙ peſtis illa ceſſaſſet: ⁊ ſic factũ ẽ. Uñ
⁊ caſtrũ illud deinceps caſtrũ angeli vocatũ
eſt. Et illa letania dr maior: ⁊ de ea p̃dican⸗
dũ eſt in die ſcti marci qñ hoĩes ieiunãt: ⁊ cũ
ꝓceſſione vadũt: vt eos de⁹ a ſubitanea mor
te ꝯſeruet. Quãtũ ad ſecũdã ptẽ iſti⁹ ſmõis
eſt ſciendũ ꝙ alia dr letania minor q ſit tri⸗
bus diebus añ aſcẽſionẽ dñi. quã btũs Ma
mert⁹ anno dñi. cccclxxiij. ep̃s Viennẽſis in
ſtituit. Cauſa aũt inſtitutiõis illi⁹ fuit hec.
Cũ eñ apud viennã frequẽtes ⁊ maximi tre
mot⁹ fierent: q domos ⁊ plĩmas eccl'as ſub
uertebant. Itẽ nocturni ſonit⁹ ⁊ clamores ſe
pius auditi ſunt quib⁹ hoĩes terrebant. Itẽ
terribile accidit ꝙ ignis de celo deſcendebat
q domos ꝯburebat. Itẽ demones ĩ porcos ⁊
in lupos ⁊ ĩ alias feras introibãt ex pmiſſio
ne dei propter pctã hoim. ⁊ non ſolũ p vias:
ſed etiã per villas ⁊ ciuitates publice diſcur
rebant: ⁊ paſſim pueros ⁊ ſenes viros ⁊ fe⸗
minas deuorabant. Cũ igit tanti dolores q
tidie fierent. p̃dictus epiſcop⁹ indixit tridua
nũ ieiuniũ ⁊ letaniã inſtituit. ⁊ ſic p̃dicta tri
bulatio cõquieuit. deinde ſtatutũ eſt ⁊ cõfir
matum a papa. Simplicio vt predicta leta⸗
nia triũ dierũ vniuerſaliter obſeruetur. Iteȝ
q̃nt q̃re hoc tpe letanie iſte fiunt. Rñdetur
ꝙ in his dieb⁹ imploram⁹ dei auxiliũ ⁊ ſuf⸗
fragiũ ſctõꝝ. Primo vt de⁹ bella ſedat q̃ fre⸗
q̃nter in vere fiũt. Scd̃o vt teneres fructus
ꝯſeruet ⁊ multiplicet. Tertio vt ad receptio
nem ſpũſſctĩ habilitemur. Iteȝ ſciendũ ꝙ in
his letanijs p̃mo inuocam⁹ ſctãm trinitatẽ
dicẽdo. Pr de celis de⁹ miſerere nobis. Deide
matrẽ mĩe imploram⁹ dicẽtes. Sctã maria
ora pro nob. Deinde angelos: apl'os: marty⸗
res: ꝯfeſſores: ꝟgĩes. ⁊ ꝯſeq̃nt oẽs ſctõs ĩ ce⸗
lo exiſtentes. vt multiplicat interceſſoribus
de⁹ nr̃ miſereat nr̃i. ⁊ tribuat nobis miſicor
dit ea q petim⁹. Itẽ ſciendũ ꝙ iſte letanie ñ
ſolũ fiũt cũ ſctõꝝ ſuffragijs q̃ ibi implorant
ſed etiã cũ cãpanis q̃ ibi pulſant. Pulſant
igit cãpane vt turba demonũ effuget. Silr
qñ tempeſtates imminent: tunc etiã cãpane
pulſant vt diaboli in aere exñtes ⁊ nob no⸗
cere volentes terreant. q: cãpane ſunt tube
xpi celeſtis regis. Itẽ cũ crucib⁹ ⁊ vexillis q̃
ibi portant. vt p ꝺ oñdat ꝙ xp̃s p paſſioneȝ
victor extiterit. Nã crux rep̃ñtat paſſionem.
vexillum vero victoriã q̃ xp̃s triũphauit de⸗
mones vincendo: ⁊ hũanũ genus redimẽdo
Itẽ in letanijs illis ſalubre eſt illud angeli⸗
cũ canticũ ſepi⁹ cantare. ſ. ſctẽ de⁹. ſctẽ fortis
ſctẽ ⁊ imortalis miſere nob. Uñ Damaſce.
dic ꝙ cũ apd̃ Conſtãtinopolim ꝓpt magnã
quãdaȝ tribulationẽ fierẽt letanie: qdã puer
de medio ppl'i in celũ rapt⁹ ⁊ illud cãticũ ibi
dẽ docuit. deinde ad ppl'm rediẽs illd̃ cãticũ
angelicũ in ꝯſpectu ppl'i cantauit ⁊ mox oĩs
tribulatio ceſſauit. Iteȝ laus ⁊ auctoritas il
lius cãtici ex q̃ttuor colligitur. Prĩo ex eo ꝙ
angeli hoc docuerũt pueꝝ ſupradictũ. Secũ
do ex eo q: ꝓpt illud cãticũ illa magna tribu
latio quieuit. Tertio ex eo ꝙ calcedonenſis
ſinod⁹ illd̃ approbauit. Quarto ꝙ demones
valde illd̃ cãticũ timẽt ⁊ terrẽtur qñ cantat.
Quãtũ ad tertiã ptẽ illi⁹ ſmõis ſciẽdũ ẽ ꝙ
q petit fieri ꝓ ſe orõeȝ q̃ttuor dȝ in ſe hr̃e: vt
orões ſctõꝝ aut etiã bonoꝝ hoĩm ꝓ eo facte
a deo exaudiant. Prĩo dȝ illud deſideranter
ꝯcupiſcere ꝓ q̊ vult ꝓ ſe orari ab alijs bonis
⁊ deuotis hoĩb⁹. p̃s. Deſideriũ paupeꝝ exau
diuit dñs. Iere. xxix. Cũ q̃ſierit me ĩ toto cor
de ⁊c̃. Secũdo vt ipſe ſit in bono ꝓpoſito ſe
emendandi. q: ſi ſtaret in malo ꝓpoſito pec
candi: deus orationes que pro eo fierent nõ
exaudiret. Ieremie. xv. Si ſteterit moyſes ⁊
ſamuel coram me nõ erit anima mea ad po⸗
pulũ iſtũ. Ex hoc hr̃ ꝙ orões facte pro dam
natis vel demonibus nihil ꝓſunt. q: ſp ſunt
in malo ꝓpoſito ⁊ in malis obſtinati: g̃ cum
petis orari pro te tũc debes hr̃e bonã volun
tatem: ſi oppoſitũ faciunt q volũt ſeipſos iu
uare. Et ꝺ illis q̃re duo breuia exẽpla in ꝓm
ptua. xix. O. Itẽ ibidẽ. xxiij. Tertio vt repu⸗
tet ſe indignũ corã deo ſtare ⁊ ꝓ ſeipo orare
⁊ indignũ ſe a deo exaudiri. Iob. xlij. Seru⁹
meus iob orabit ꝓ vobis ⁊ ego faciẽ ei⁹ ſuſci
piam. vñ Greg. in paſto. Talis req̃rẽd⁹ ẽ ad
orandũ q ſit ydone⁹ ad placandũ. q: cũ is q
diſplicet ad intercedẽdũ mittit: irati anim⁹
ad deteriora ꝓuocat. Quarto vt bona iuſta
⁊ licita ⁊ ſalutaria petat ſibi a deo impetra⸗
ri. Criſo. Illa pete a deo q̃ tibi expediant ac⸗
cipere: ⁊ illum deceant dare. Sciendũ ꝙ qñ
ſum⁹ in tribulationib⁹ vel in anxietatib⁹ vel
in pctĩs: tũc debemus deſiderare ꝓ nobis fie
ri cõem orõem: ſicut cõiter ſit finito ſermõe.
q: ꝺ eſt valde vtile. Uñ ſcriptũ eſt. Impoſſibi
le eſt p̃ces multoꝝ nõ exaudiri. Et xp̃s ĩ euã
gelio dicit. Si duo ex vobis ꝯſenſerint ſup
terrã: de oĩ re q̃cũqȝ petierint fiet illis a pa
tre meo. q̃to magis vbi ducẽti vel q̃ngenti
vel q̃ñqȝ mille fuerint congregati cõem orõ⸗
nem ꝓ aliqua cã faciũt. Et talis cõis orõ ẽ
multũ efficax. hoc oñditur in illo deſꝑato ho
mine quẽ cõis orõ liberauit a deſꝑatõe. Hoc
exemplũ q̃re infra ibidem. xxx. O. Et q̃libet
libenter dȝ pro alijs orare. ⁊ cõem orõem fa⸗
cere: q: hec eſt elemoſyna ſpũalis: ⁊ deo val⸗
de placet. Uñ Criſ. ſup Matheũ. Pro ſe ora
re neceſſitas cogit: pro alijs aũt charitas fra
ternitat hortat. Dulcior aũt eſt añ deum orõ
nõ quã neceſſitas tranſmittit: ſi quã frater⸗
nitatis charitas cõmendat. Ultimo ſciendũ
ꝙ deuote orões ſunt multũ meritorie. idõ
demones multiplr nitunt impedire orãtes.
Exemplũ q̃re de hoc infra ibidẽ. xxv. O. Itẽ
alios ſmones de orõe q̃re in diſcipulo de tẽ
pore. Primũ ſermonẽ. lxiiij. I. Secundũ ſer
monẽ ſup Pater nr̃. lxv. Q.

De ſancto Petro martyre ordinis predi
catorum. Sermo. xviij.

Si quis vult poſt me ve⸗
nire abneget ſemetipſum ⁊c. Uer
ba ꝓpoſita. Luce. ix. originaliter
ſunt ſcripta: ⁊ in euãgelio hodierni feſti lec⸗

tionaliter ſunt recitata. Vñ ad honoꝛē ſan-
cti petri martyꝛis de oꝛdīe ꝑdicatoꝝ in pñti
ſmone tria ſunt dicēda. Primo de ꝑuilegijſ
bti petri. Secūdo aliq̄ ꝓ informatione nr̄a.
Tertio miracula q̄dā. Quantū ad ꝑmū ſciē-
dū ꝙ .b. petrꝰ .vij. habuit ꝑuilegia. Primū qꝛ
fuit ꝟgo mēte ⁊ coꝛpoꝛe. Huiꝰ aūt virginita
tis oſtenſiuū fuit ꝙ coꝛpus eiꝰ defunctū cū
vltra annū in terra iacuiſſet: ita ſanū ⁊ inte-
grū eſt inuentū ac ſi eadē die fuiſſet nouiter
tumulatū. Conueniēs eñ erat ꝙ coꝛpꝰ illud
in moꝛte ſua nō coꝛrūperet̄ putredīe: qꝛ in vi
ta non fuerat coꝛruptū aliqua voluptate lu-
xurie. Itē in ſignū ꝟginitatis ipiꝰ veſtis ſua
cōburi non potuit. ſic legit̄ ꝙ cū q̄dā de tuni
ca ſcti petri ſup carbones poſuiſſet comburi
nō poterat: qđ vidēs hereticꝰ ad fidē catho-
licā eſt ꝯuerſus. Scđm priuilegiū qꝛ innocē
tiā baptiſmalē ſeruauit: ⁊ nunq̄ȝ moꝛtaliter
peccauit ⁊ hoc donū pauq datū eſt niſi ꝑfectꝗ
quoꝝ vnus fuit beatꝰ petrus martyꝛ. Atta
men credendū eſt ꝙ q̄libet cuȝ dei adiutoꝛio
poſſet viuere ſine pctō moꝛtali. ⁊ qui friuole
oppoſitū teneret: hereticꝰ eſſet. Vñ magiſter
ſen. li. ij. di. xxxvi. Illos errare dicimus q̄ cuȝ
manicheo dicūt hoīem pctm̄ moꝛtale vitare
non poſſe. Tertiū priuilegium qꝛ habuit ma
gnā grām pꝛedicandi: ⁊ ppl's magnaȝ grām
ipm̄ audiendi. Vñ legit̄ in legēda ſua ꝙ ho
mines tā ardēter ꝟba ſua audiebant ꝙ ſepe
innumerꝰ turbaꝝ ꝯcurſus vbi ſtatuerat pꝛe-
dicare ꝯueniret loca ꝑripiens: ita vt opoꝛte-
ret ꝙ in caruca aſſeribꝰ fabꝛicata ad locū in
quo pꝛedicare debebat in humeris fidelium
poꝛtaret̄. Quartū ꝑuilegiū qꝛ habuit i pñti
vitā actiuā ⁊ ꝯtemplatiuā. Vñ de eius vita
dr̄ ꝙ dies ipēdebat cōmodis aiaꝝ vel ſedu-
lis inſiſtēdo ꝑdicatiōibꝰ, vel ꝯfeſſionū audiē
tie. aut etiā hereticoꝝ dogmata cōfutando.
Et de vita ꝯtēplatiua ipiꝰ dr̄ in lr̄a canoniza
tiōis ſue. Nocturna ſilētia hūane deputata
q̄eti poſt doꝛmitionē breuē decurrebat i ſtu
dijs lectionū. i. ſomnij tpus orōnū ſuſpirijs
occupabat. Quintū priuile. ꝙ tota trinitas
atteſtat̄ ſctitatē ⁊ ꝑfectionē ipiꝰ. Nā patris
potētia atteſtat̄ in miraculis. filij ſapiā i do
ctrina: ſpūſſancti bonitas in virtutibꝰ ⁊ do-
nis q̄bus eū perfecte impleuit. Vñ. i. Ioh. v
Tres ſunt q̄ teſtimoniū dāt in celo. b. petro
ſcȝ pr̄: ꝟbū: ⁊ ſpūſſanctꝰ ⁊c̄. Sextū priuilegiū
qꝛ eſt martyꝛ ſingularis xp̄i ⁊ eiꝰ paſſio vene
rāda dñice paſſiōi multū ſil'is videtur. Xp̄s
eñ paſſus eſt ꝓ veritate fidei quaȝ docebat
Petrꝰ ꝓ veritate fidei quā defendebat. Itē
xp̄s paſſus eſt ab infideli ppl'o iudeoꝝ: petrꝰ
ab infideli turba hereticoꝝ. Itē xp̄us in pa-
ſchali tpe crucifigitur. petrꝰ eodē tpe marty
riū patit̄. Itē xp̄s ꝓ .xxx. denarijs traditꝰ fuit
Petrꝰ ꝓ .xi. libris papiēſiū fuit vēditꝰ. Itē
cū xp̄s pateret̄: in manꝰ tuas dñe cōmendo
ſpm̄ meū dicebat. petrus dū occideret̄ eadē
ꝟba clamabat. Itē xp̄s ꝑ paſſionē ſuā mul-
tos īfideles ad fidē adduxit. petrꝰ ꝑ ſuā moꝛ
tē multos hereticos ꝯuertit. lȝ etiā i vita ml'
tos hereticos ꝯuerteret: tñ poſt moꝛtē ſuam
eiꝰ meritis ⁊ choꝛuſcationibꝰ diuerſoꝝ mira
culoꝝ multo pl'es ꝯuertit. Septimū ꝑuile.
qꝛ hȝ trecētenas coꝛonas in celo: ipe eñ fuit
ꝑdicatoꝛ: ꝟgo: ⁊ martyꝛ. g̃ hȝ coꝛonas virgi-
nū: martyꝛū: ⁊ ꝑdicatoꝝ. Quantū ad ſcđam
ꝑtem illiꝰ ſmōis ſciendū ꝙ pl'a ſunt genera
martyꝛū: nō eñ oȝ ꝙ q̄ſq̄ȝ ꝓ fide xp̄i occida
tur: ſȝ pluribꝰ de cauſis pōt q̄s fieri martyꝛ.
Prīo cū q̄s ꝓ iuſticia ⁊ innocētia occidit̄. vt
abel q̄ iuſticiā fecit offerendo meliꝰ ⁊ innocē
ter a fratre ſuo cayn occiſus ē: ⁊ martyꝛ effe
ctus eſt. Scđo ꝓ coꝛrectiōe frat̄nali. vt ioh.
baptiſta. vñ Mar. vi. Arguebat aūt herodē
iohānes dicēs. Nō lȝ tibi hr̄e vxoꝛem fratris
tui. Si q̄s ex charitate argueret ꝓximū ſpe-
rans ſe pꝛoficere ⁊ ille occideret̄: talis mar-
tyꝛ fieret. Tertio qñ pꝛo lege dei occideretur
quis. vt hr̄. ij. Mach. vij. Vbi mr̄ occiſa ē cū
ſeptē filijs ſuis ⁊c̄. Si q̄s xp̄ianꝰ cogeret̄ vt
ꝯtra ꝑcepta dñi faceret ⁊ ille nollet ⁊ occide
retur: martyꝛ eſſet. Quarto pꝛo ꝟginitate ob
ſeruāda. vt beata agnes q̄ ad lupanar ducta
eſt. ⁊ ꝯñter pꝛo virginitate ⁊ fide occiſa eſt.
Sic adhuc ſi aliq̄ virgo ꝓ ꝯſeruatione virgi-
nitatis occideret̄. vel etiā mulier i matrimo
nio nolēs ꝯſentire in adulteriū occideretur:
tales martyꝛes fierēt. Quinto qñ q̄s patit̄
ꝓ defenſiōe eccl'iaſtice libertatꝭ: ſicut beatus
Thomas cātuarieñ. ps. lxviij. Zelus domus
tue comedit me. Sexto qñ quis occaſiōe xp̄i
occideret̄: vt pueri innocentes q̄ ꝓpter xp̄m
ab iniq̄ rege herode interfecti ſunt. Sic ad-
huc ſi pueri xp̄ianoꝝ occulte vel apte ab in-
fidelibꝰ occiderent̄: martyꝛes fierent. Septi
mo qñ quis patit̄ ꝓ ꝯfenſiōe fidei catholice
ſic̄ fuerūt apl'i: martyꝛes: ac etiā ꝟgines: ⁊ ſi-
gnanter etiā ſctūs petrꝰ cuius feſtū hodie ce
lebramꝰ. bi ſunt bti q̄ ſic occidunt̄. Mat. v.
Bti q̄ ꝑſecutionē patiunt̄ ⁊c̄. Vñ etiā in de-
cre. Qui ꝓ noīe xp̄i martyꝛizant̄: pꝛoculdu-
bio vitā eternā ꝯſequūt̄. xv. q. i. Merito. Itē

ſciendū ſm̄ Guil'. lugdu. ꝙ nulla ſecta ſeu fi
des infidelium roboꝛatur ꝑ miracula niſi fi
des xp̄iana. Nam xp̄s q̄ ꝑmo fidē catholicā
docuit: moꝛtuos ſuſcitauit: lepꝛoſos munda
uit: cecos illuminauit: demones effugauit: i-
firmos curauit: q̄ nullꝰ natural'r facere pōt.
niſi miraculoſe. Item roboꝛatio fidei pȝ in
apl'is quibꝰ data ē noticia ſeptuagintadua
rū linguaꝝ. vñ Act. ij. Loq̄bant̄ varijs lin-
guis apl'i magnalia dī. Itē fuerūt ſimplices
⁊ ideote: ⁊ ꝑ ſpūſctm̄ facti ſunt doctoꝛes to
tius mundi. Vñ Ioh. xv. Paraclitꝰ autē ille
ſpūſſctūs docebit vos oīa ⁊c̄. Item fuerūt ti
moꝛoſi: qđ pȝ in btō petro q̄ maioꝛ videbat̄:
⁊ ad vocē viiꝰ ancille xp̄m negauit. Immo
oēs apl'i relicto xp̄o fugerūt tpe paſſiōis ſue
⁊c̄. ſȝ poſt ſuſceptionē ſpūſſancti nec timue-
runt reges: nec ꝑncipes nec iudices. h̄ ꝓbat̄
Nā nero impatoꝛ nō poterat vincere petruȝ
nec herodes iacobū: nec domicianꝰ iohānē:
nec egeas andreā: nec aſtrages bartholome-
um: imo nec teneras puellaſ. vñ Maxētius
nō poterat vincere Katherinā: nec olibꝛius
margaretā: nec quintianꝰ agatham: nec dyo
ſcoꝛus barbarā filiā ſuā: nec fabꝛiciꝰ doꝛothe
am: nec tres iudiceſ chꝛiſtinā. Quātū ad ter-
tiā ꝑtē iſtiꝰ ſmonis ſciendū ꝙ oēs hoīes de
bent hodie ſanctū petrū honoꝛare ⁊ ipm̄ tā-
q̄ ſpecialē patronū inuocare. Et ꝑmo mulie
res ꝑturiētes in ꝑtu ꝓlis ꝑiclitantes quibꝰ
pōt ſubuenire ⁊ a deo impetrare vt cuȝ gau-
dio ⁊ ſine periculo pariant. Vñ legit̄ ꝙ que-
dam aqua tactu reliq̄arū eius ꝯſecrata mul
tis extitit in medelā: ſicut cuidā mulieri pa-
rere nō valēti ⁊ ꝑ triduū in partu laboꝛanti:
que cum de illa aqua parum guſtaſſet: pꝛoti
nꝰ ſine difficultate ꝑtū emiſit. Itē due mulie
res magnā pꝛeſſurā ⁊ doloꝛē ⁊ difficultatem
hñtes tpe partꝰ q̄ de eadē aq̄ biberūt ⁊ bea-
tum petrū inuocauerūt. ⁊ poſtmodū leuiter
peperūt. Itē in Lugduneñ dioceſi q̄dā mu
lier noīe xp̄iana vxoꝛ Gilberti anglici valde
cruciabat̄ in partu pꝛolis: ⁊ btm̄ petrū deuo
te inuocabat: ⁊ de aqua bibit: ⁊ mox peperit.
Item quedā mulier cū iam tres pueros moꝛ
tuos peperiſſet ⁊ ex hoc a viro odio haberet̄
bti petri auxiliū poſtulabat. Cūq̄ȝ quartum
quē poſtmodū peperit ſimilit̄ moꝛtuū pepe
riſſet: mater filiū defunctū accipiēs ad rogā
dū ſanctū petrū totaȝ ſe cōtulit: deuotis exo
rans ꝑcibꝰ vt eiꝰ filiū ſuſcitaret. Vix aūt orō
nē cōpleuerat: ⁊ ecce puer q̄ moꝛtuus fuerat
viuus apparuit: quē cū ad baptiſmū poꝛtat̄
ſent ⁊ diffiniuiſſent vocari iohānē: ſacerdos
dum iohānes dicere debuit: neſciēs dixit pe
trus. Vñ hoc nomē deinceps ꝓ bti petri de
uotione retinuit. Item q̄daȝ mulier peperit
fruſtum carnis ⁊ votum fecit ſancto petro ⁊
fruſtum carnis fecit poꝛtare ad altare ſancti
petri: ⁊ in ꝯſpectu ppl'i maſſa carnis foꝛma-
ta eſt in foꝛmā pueri: q̄ poſtmodū factꝰ ē fra
ter oꝛdinis ꝑdicatoꝝ: ⁊ ſctm̄ petrū multū di
lexit: ⁊ fidelit̄ ei ſeruiuit. Itē legit̄ ꝙ q̄dā mu
lier poſt partū cū adhuc eſſet in puerperio ve
hementer tumefacta eſt: q̄ bibit de aqua ſcti
petri ⁊ cū deuote inuocauit: ⁊ ꝯtinue tumoꝛ
ab ea receſſit ⁊ ſanitatē priſtinā recuperauit
Item parentes hñtes pueros infirmos dñt
deuote ſctm̄ petrū inuocare. Vñ legit̄ ꝙ pu-
er q̄dam dictꝰ helias a quadā graui egritudi
ne ſubito eſt arreptꝰ ⁊ in terrā ꝓſtratus lin-
guā extra os in longū eijciens ita ipam atro
citer moꝛdebat intrinſecꝰ vt ex doloꝛe tume-
ſcens poſt modicū nō linguā hoīs: ſȝ potiꝰ bo
uis aut eq̄ ꝑ magnitudīe hr̄e videret̄. Cūq̄ȝ
circūſtantes timerēt eā ſibimet in breui den
tium cōſtrictione ſcindendā nec ipm̄ aliq̄te-
nus intꝰ valerēt deponere: vix tādē in os eiꝰ
impediēte tumoꝛe aliquātuluȝ de aq̄ marty
ris īmiſerūt: qđ cū inſtāte iam nocte feciſſet
eodē ſero lingua retraxit: ⁊ oī pꝛoꝛſus infla-
tione carēs expedite locutꝰ eſt: ⁊ plena ſalu-
te recepta cū gaudio cibū ſumpſit. Qđ viden
tes q̄ aderāt: ſtupoꝛe circūdati reſuare aquā
nō inutiliter curauerūt. Hec aq̄ cū in quodā
vaſe ligneo ſeruaret̄: domuȝ totā ⁊ oīa q̄ ibi
erāt vaſe illo excepto voꝛax flāma ꝯſumpſit.
Cūq̄ȝ aqua fuiſſet in aliud vas trāſlata pri-
mū ꝓtinꝰ in cinerē eſt redactū. Itē puer q̄dā
inflatū hēbat coꝛpꝰ: ita vt ad videndū foret
hoꝛribilis ⁊ multū defoꝛmis vt moꝛs potiꝰ
q̄ vita ꝓprijs parētibꝰ adoptaret̄. Cū auteȝ
parētes feciſſent votū ad ſctm̄ petrū ⁊ acce-
pta aq̄ ſcti petri: ⁊ lotus a matre ⁊ aliq̄bꝰ ſtil
lis de ipa guſtatis: ilico totꝰ detumuit ⁊ pu-
er iſte reſtitutꝰ eſt ſanitati. Itē q̄dā puer cuȝ
inter trabes acutas grauit̄ coꝛruiſſet: ⁊ ex ca
ſu fuiſſe motu ⁊ ſenſu penitꝰ ꝯſtitutꝰ: ⁊ tāq̄ȝ
moꝛtuꝰ deferret̄ a matre: ⁊ mox appoſita ter
ra ſuo pectoꝛi eiuſdeȝ martyꝛis ſacro cruoꝛe
contacta: ſic incolumis reſurrexit q̄ſi nūq̄ȝ le
ſus fuiſſet. Item nr̄is tpibꝰ q̄ſi ꝯtinue choꝛu
ſcat multꝗ miraculꝰ q̄ſi ꝑ totū mūdū. Nā audi
ui a fide dignis. ꝙ i Colonia i die petri mar
tyꝛis q̄ſi oēs pueri ad ꝯuentū ꝑdicatoꝝ ducū
tur. Et qñ pueri infirmant̄ in ciuitate vl' cir-

aquaq̃ votũ emittũt parẽtes ⁊ deuote iuo
cãt ſctm̃ petrũ. Et aliq̃ tantã q̃titatẽ offerũt
ſctõ petro de cera in q̃tũ puer poſſit ꝑõdera-
re. ⁊ aliq̃ tm̃ de pane q̃tũ puer h̃z ꝑõderare:
⁊ aliq̃ offerũt imagines pueroꝝ de cera ⁊ in
tãta multitudĩe ꝙ q̃ſi capella ſcti petri in ſu
periori parte repleta ẽ imaginibꝰ talibꝰ. Et
aqua in eadẽ ciuitate bñdicit̃ cũ reliquijs ſci
petri ⁊ oẽs bibũt. ⁊ aliq̃ ad domos ſuas ſecũ
portãt ⁊ ꝑ totũ annũ ſuant. Sʒ audiui ꝙ in
mediolano vbi ſctũs petrꝰ ſepultꝰ eſt ꝯtinue
q̃ſi ĩfiuiq̃ choruſcat miraculis: ⁊ feſtũ ipiꝰ ſo
lẽniter celebrat̃ tã ĩ foro q̃ʒ in choro. Itẽ ſuc
currit ṽginibꝰ. Uñ legit̃ ꝙ q̃dam ṽgo iacue-
rat infirma ſeptẽ annis: nec poterat ꝑ ſe de
lecto ſuo ſurgere: ad quã venit ſctũs petrus
adhuc exñs in p̃ñti vita: ⁊ deuote orauit ꝓ ſa
nitate ṽgĩs di. Dñe q̃ palitícũ ſanaſti: obſe-
cro vt digneris huic ṽgini cõcedere ſanitatẽ
priſtinã. Que ꝓtinꝰ ſanata ẽ: ⁊ de lecto ſuo
ſurgens laudauit dñm. Itẽ ſuccurrit mulie-
ribꝰ. Uñ legit̃ ꝙ q̃dã mulier ex acumie febri
um deſꝑata de vita ſua terrã ſanguĩe ſcti pe
tri aſꝑſam in loco vbi int̃fectꝰ fuit ſuꝑ faciẽ
ſuã poſuit: ⁊ ſic ꝑfecte ſanitati reſtituta eſt.
Itẽ ſuccurrit viris ĩ rebꝰ ⁊ ĩ corꝑe. Uñ legit̃ ꝙ
plures mercatores ⁊ ꝑegrini fuerũt in ꝑicu
lo maris ⁊ vnꝰ locutꝰ ẽ ceteris dicẽs. Nũq̃d
audiſtis q̃lit̃ q̃dã de ordine p̃dicatoꝝ nomĩe
petrꝰ ob fidei defenſionẽ ab hereticꝭ int̃fectꝰ
eſt: m̃lraq̃ʒ ꝑ eũ dñs ſigna oñdit. Nũc igr̃ de
uote imploremꝰ patrociniũ ipiꝰ: ⁊ reſpicien
tes viderũt quẽdã ĩ habitu fratrũ p̃dicatoꝝ
ſuꝑ velũ ſtantẽ. ⁊ ſtatĩ ceſſauit ventꝰ ⁊ mare
quieuit. ⁊ fcã ẽ tranq̃llitas magna. Itẽ q̃dã
arnoldꝰ noĩe ĩ extremis laborãs: emiſit votũ
vt potuit ꝙ monumẽtũ martyris viſitaret
ſi eiꝰ meritꝭ ſibi ſanitas p̃ſtaret: ⁊ ſtatĩ poſt
votũ emiſſum plenã ſanitatẽ eſt ꝯſecutꝰ. Et
plura alia miracula h̃ñtur in legenda ſua.

In feſto ſctõꝝ apl'oꝝ Philippi ⁊ Jacobi,
Sermo. xix. de ſancto philippo.

In domo patris mei mã
i. ſiones multe ſunt. Ioh. xiiij. Ex
his ṽbis iã dictꝭ pʒ ꝙ deꝰ in futu
ro vnicuiq̃ʒ retribuet ꝓut h̃ me-
ruit. Et bti ſunt illi p̃ ceteris q̃ h̃ merent̃ tp̃e
gr̃e ꝙ eoꝝ gaudiũ accidẽtale creſcet in ſtatu
future gl'ie de die in diẽ: de anno ĩ annũ. Et
de his intẽdo h̃ loq̃ ĩ p̃ñti ſmõe: ĩ q̃ tria ſr̃ di
cẽda. Prio de dignitate ſcti philippi. Scdo
de his quoꝝ gaudiũ augmẽtat̃ ĩ celo. Tertio

miracula. Quantũ ad p̃mã ꝑtẽ iſtiꝰ ſmonis
ſciendũ ꝙ ſcũs Philip. h̃ʒ. vij. ꝑuilegia. Pri
mũ ꝙ xp̃s ipm̃ elegit in aplm̃: ⁊ fuit vnꝰ de
p̃mis aplis, q̃s xp̃s vocauit. Nã prio vocauit
andreã. ſcdo petrũ. tertio philippuʒ. Et iſte
philippꝰ diuine inſpiratõi velocit̃ obediuit.
Nã cũ xp̃s eũ vocaret dicẽs. Seq̃re me: eũ ꝓ-
tinꝰ eſt ſecutꝰ. Hoc aũt nõ ꝓceſſit ex leuitate
cordis: ſ ex bñficio gr̃e ſp̃ũalis. Joh. iij. Spi
ritꝰ vbi vult ſpirat ⁊c̃. Scdm̃ ꝑuilegiũ: q: fu
it mediator xp̃i ⁊ apl'i. Nã ſic dr̃ Johan. xij.
Poſtq̃ʒ gẽtiles ad xp̃m acceſſiſſent: ipe ⁊ an
dreas int̃ xp̃m ⁊ gẽtiles mediatores fuerũt
ꝙ eos ſibi recõciliaret ⁊ gr̃aʒ iuenirent. Sic
aũt tũc fuit mediator ĩ mũdo: ita credẽdũ ẽ
ꝙ nũc ſit ꝓ nob̃ mediator ĩ celis. Tertiũ ꝑui
legiũ ẽ q: fuit cũ xp̃o multe familiaritatꝭ. nã
ſignũ magne familiaritatꝭ fuit q̃ñ iohãnes a
xp̃o petijt ſibi reuelari ꝓditorẽ ſuũ quem tñ
petrꝰ petere nõ ẽ auſus. Jo. xiij. Dñe q̃s eſt q̃
te tradet. Signũ maioris familiaritatꝭ fuit
q̃ñ petrꝰ: iacobꝰ ⁊ iohes petierũt ſibi reuela-
ri aduẽtũ ſuũ. Mat. xxiiij. Dic nob̃ q̃ñ h̃ erũt
⁊c̃. Signũ marie familiaritatꝭ fuit q̃ñ a xp̃o
philippꝰ petijt ſibi reuelari patrẽ ſuũ: cũ di-
xit. Dñe oñde nob̃ p̃rẽʒ ⁊ ſufficit nob̃. Scdm
ſignũ familiaritatꝭ ꝙ xp̃s ĩuelauit ſibi ſecre
ta ſua di. Philippe q̃ videt me: videt ⁊ p̃rẽm
meũ. Itẽ tertiũ ſignũ familiaritatꝭ ꝙ cũ ma
xima m̃ltitudo ad xp̃ʒ ꝯueniſſet. vt h̃r Joh.
vi. de refectõe ipoꝝ cũ nullo alio diſciplo tra
ctauit: ſ ſolũmõ cũ philippo dicẽs. Uñ eme
mus panes vt mãducẽt hi. Quartũ: q: non
ſolũ apl's xp̃i fuit: ſ ẽt martyr xp̃i fuit ⁊ etiã
crucifixꝰ eſt ſic xp̃s ihs. Uñ legit̃ ꝙ cũ philip
pus. xx. ãnis p̃dicaſſet: ⁊ cũ a paganis tenere
tur ipʒ crucifixerũt ꝓpt̃ xp̃ʒ quẽ p̃dicauit: ⁊
ſic tres apl'i cruc̃ ſuppliciũ ꝑtulerũt. ſ. petrꝰ
andreas: ⁊ philip. Erat aũt philippꝰ. lxxxvij.
annoꝝ: q̃ñ cruc̃ patibulũ ſuſcepit. Quĩtũ ꝑui
legiũ: ꝙ vnũ articulũ ỏ. xij. cõpoſuit. ỏ. Deſcẽ
dit ad inferna: q̃ eſt q̃ntꝰ articulꝰ ĩ nũero. xij.
articuloꝝ. Circa quẽ articulũ q̃rit̃ q̃ hora vl'
q̃ tp̃e xp̃s deſcẽdit ad ĩferna. R̃ñdet̃ ſm ſan
ctũ Tho. ꝙ ſtatĩ q̃ñ aĩa xp̃i a corꝑe fuit ſeꝑa
ta: tũc aĩa xp̃i deitati vnita deſcẽdit ad lym
buʒ patrũ: ⁊ mãſit ibi ab hora mortꝭ xp̃i q̃ fu
it ſexta feria hora. ix. vſq̃ʒ ad horã reſurrectõ
nis. Et h̃ fuit tp̃s. xl. horaꝝ: q: ĩ diluculo dñi
ce diei reſurrexit: ⁊ eadẽ hora reſurrectionis
eduxit eos de lymbo: ⁊ in die aſcenſiõis ꝑdu
xit illas aĩas ad celũ q̃s in die reſurrectiõis
eduxerat de lymbo. vñ Aug. in ſer. de reſurre

ctione dñi. Sicut cũ dño reſurrexerũt: ita cũ
dño aſcẽdente etiã aſcẽdiſſe credunt̃. Itẽ ſci
endũ ꝙ aĩa xp̃i fuit ſeꝑata a corꝑe: ſ deitas
mãſit cũ aĩa ad inferna deſcẽdente: et etiam
cũ corꝑe iacẽte in ſepulchro. Sextũ ꝑuilegiũ
ꝙ in q̃lʒ miſſa in toto mũdo nomiat̃. Septi
mũ ꝑuilegiũ ꝙ feſtũ ipiꝰ hodie ab oĩbꝰ xp̃ifi
delibꝰ ſolẽnit̃ celebrat̃. Sʒ vigilia iſtoꝝ duo
rũ apl'oꝝ ſub p̃cepto eccl'e nõ ieiunat̃ ꝓpter
leticiã reſurrectionis ieſu xp̃i. Uñ legit̃ ĩ cro
nica Hermãni. ꝙ Innocentiꝰ papa ſecundꝰ
ãno dñi Mcxiij. ſedit annos q̃ttuordeci et
mẽſes ſeptẽ. hic cõſtituit vt vigilie apl'oruʒ
ieiunarent̃ Johis euãgeliſte. Philippi ⁊ Ja
cobi: ac Barnabe tm̃ exceptꝭ: ꝓ quibꝰ ieiunat
eccl'ia tres dies rogationũ. Quãtũ ad ſcdaʒ
ꝑtem illiꝰ ſermonis ꝓ informatõne nr̃a dicẽ
dũ eſt de. ix. generibꝰ hoĩʒ q̃ hic merent̃ tẽꝑe
gr̃e ꝙ eoꝝ gaudiũ accidentale creſcet quoti-
die in ſtatu future gl'ie vſq̃ʒ ĩ finẽ mũdi. Pri
mi ſunt ꝓphete ⁊ q̃ttuor euãgeliſte. et btũs
paulꝰ q̃ ſcripſit epl'as: ⁊ etiã alij apl'i ꝑ quos
ſp̃ũſſctũs locutꝰ ẽ inſpirãdo ipis ſacrã ſcri-
pturã. Sil'r ⁊ doctores q̃ expoſuerũt nob̃ ver
ba ſacre ſcripture. ⁊ ẽt q̃ libros ⁊ ſmones cõ
poſuerũt. Nã q̃t hoĩes emẽdant̃ ex ſacra ſcri
ptura ⁊ ex dictis doctoꝝ tot gaudia accidẽta
lia in celo habebũt. Secũdi ſunt patres q̃ in
ſtituerũt ordines. ſicut ſctũs Dñicꝰ q̃ inſtitu
it ordinẽ p̃dicatoꝝ. ⁊ ſanctꝰ Frãciſcꝰ q̃ inſti-
tuit ordinẽ fratrũ minoꝝ ⁊c̃. Nam q̃t bona
oꝑa fiunt in toto ordine et a quolibet hoĩe
ſeu ꝑſona ordinis ieiunãdo: orando: legẽdo
cantãdo: mane ſurgẽdo: ſtudẽdo: p̃dicando:
tot gaudia accidẽtalia habebũt in celo. Ter-
tij q̃ cõſtruxerũt vel cõſtruũt eccl'ias vel mo-
naſteria: et ẽt q̃ iuuerũt cõſtruere. ducẽdo li-
gna ⁊ lapides ⁊ cemẽtũ. ⁊ etiã q̃ elemoſinam
ſuã dederũt. Nã oĩa bona oꝑa q̃ fiũt in eccle
ſia vel monaſterio de quolʒ oꝑe habebũt ſpe
ciale gaudiũ in celo. hoc huſſite nõ credunt.
In ſignũ huiꝰ ꝯbuſſerũt eccl'as ⁊ deſtruxerũt.
Sʒ a xp̃ifidelibꝰ loca ĩ noĩe dñi edificata ſr̃
honorãda. vt h̃r in decre. di. xli. Et cemiteriũ
gaudet eadẽ emunitate ſic eccl'a: ⁊ nemo in
loco orõnis dʒ intẽdere fabulis ocioſis. diſt.
xv. §. alias. q: credẽdũ ẽ ꝙ in q̃lʒ eccl'a ⁊ in q̃
libet cemiterio requieſcãt pl'a corꝑa ſctõꝝ q̃ꝝ
aĩe ĩ celo regnãt cũ xp̃o: cũ maria: cũ oĩbꝰ ſan
ctis ⁊ ãgel'. q̃ etiã intercedũt ꝓ nob̃ q̃tidie a-
pud dñm nr̃m ieſum xp̃ʒ. Quõ ḡ audes ſtare
⁊ calcare ſuꝑ ſepulchra ſanctoꝝ et ibi ṽba iu-
tilia ꝓferre. Quarti ſunt q̃ ꝓcurãt aliq̃d cru-

cifixum in publica ſtrata vel in eccl'ia vel eti
am imaginẽ btẽ marie virginis in altari. vel
apl'i tui vel alterius ſcti. ⁊ etiã q̃ ornãt eccl'aʒ
cũ ſculpturis ⁊ imaginibꝰ abintꝰ et abextra.
Nã quotiẽſcũq̃ʒ a quolʒ hoĩe p̃tereũte reue-
rẽtia deo ⁊ ſctis exhibet̃ quoꝝ imagines ibi
vident̃. de quolʒ hoĩe habebis ſpãlem parti-
cipationẽ in p̃ñti vita: ſi es in gr̃a: et in futu
ro ſpãle gaudiũ ſi eris in gl'ia. Nã quilibet p̃
tereundo imagines xp̃i et ſanctoꝝ: debet ho
norem exhibere xp̃o et ſanctis. Uñ dr̃ in de-
cre. Imagines ſctõꝝ non ſunt cõtẽnende: ſʒ
venerande. de ꝯſe. di. iij. venerabiles. Itẽ ſci
endum ꝙ laudabile ẽ h̃re crucifixũ circa le-
ctum tuũ vel circa mẽſam tuã: et cũ inſpicis
crucifixũ circa lectũ tuũ vel circa menſaʒ tuã
memor eris dñm nr̃m ieſum xp̃m ꝓ te paſſũ
Et etiã imaginẽ btẽ marie virginis ⁊ apoſto
li tui. Sʒ aliq̃ ſeculares depigere faciũt ĩ ſtu
bis ⁊ in cameris ſuis haſtiludia: venatores:
⁊ corizãtes: ⁊ bibulos: ⁊ ſic de ſingulis. Quĩ
ti ſunt q̃ ĩſtituũt ꝑpetuas miſſas. ſ. p̃mariã
vnã vel aliam qualẽcũq̃ʒ in ciuitate vel ĩ vil
la: etiã q̃ iuuãt cũ elemoſinis ſuis ad vnã ꝑ-
petuã miſſam. Nam de qualibet miſſa ⁊ eti
am de orõnibus q̃ infra illã miſſam dicunt̃
habebũt ſpãlem ꝑticipationẽ in p̃ñti: ⁊ ſpe-
ciale gaudiũ in futuro. Similit̃ q̃ ĩſtitueret
ꝙ ſemel in hebdomada cantaret̃ miſſa de
corꝑe xp̃i vel de btã ṽgĩe: vel pro defunctis
fidelibus vel vigilias dñica die de ſero ⁊ miſ
ſam ꝓ defunctis ſecũda feria. vel Salue re-
gina q̃tidie in q̃drageſima. Nã quotiẽſcũq̃ʒ
iã dicta fiãt: q̃diu mũdus durat: tot gaudia
accidẽtalia hẽbit in celo. Sexti ſunt q̃ procu
rant de iuſtis bonis in aliqua eccl'ia miſſa-
le: calicẽ: corꝑale: ⁊ ſic de ſingulis: vel libros
eccleſiaſticos. ex quibus libris deus laudat̃:
vel ornamenta. Nam quotiens celebrat̃ miſ
ſa in his ſacris veſtibus: tot gaudia in celo
habebunt. Septimi ſunt qui conſtruunt de
bonis ſuis: vel etiam qui iuuant conſtruere
hoſpitale vbi quotidie ſex opera miſericor-
die exercentur. Nam quot infirmi ibi conſo-
lantur: tot gaudia habebunt in celo. Simili
ter qui conſtrueret in ciuitate vel villa domũ
peregrinoꝝ: vbi peregrini et aduene hoſpi-
tarentur. Nam quot peregrini ibi reficiunt̃
vl' fuerint hoſpitati: tot gaudia habebit. Et
etiam qui conſtrueret leproſoriũ vbi leproſi
hoſpitant̃. Sil'r qui in refrigeriũ oĩm defun
ctorum inſtitueret in hebdomada vel etiam
in quindena ſemel vnum balneũ aĩarum: in

quo pauperes ꝓpter deū balnearent̄: ſicut ī
aliquib⁹ ciuitatib⁹ eſt mod⁹: et hoc eſſet val-
de conſolatoriū aīabus. Nam balneantes te
nent̄ orare ꝓ aīabus illis: vt deus per miaꝫ
ſuā velit eos mūdare ſicut ipi paupes mūdā
tur in corꝑib⁹ ſuis. ⁊ hoc eſſet multū merito
riū illis qui inſtituerent illud balneū. Nam
quot paupes ibi balnearent̄: tot gaudia ha-
berent in celo. Octaui ſunt q̄ bonū exēpluꝫ p̄
bent ꝓximis: ⁊ hoc eſt valde vtile in eccleſia
dei. hoc ptꝫ. qꝛ ad exēplū bonoꝝ hoīm multi
mali hoīes q̄ ſunt inimici dei in q̄dragesima
ieiunāt q̄ alias nunq̄ ieiunarēt. ſi exēplū ie
iunādi in alijs bonis hoīb⁹ nō viderent. Itē
ad audiendū miſſas ⁊ verbū dei ⁊ ad ſurgen
dū mane: ⁊ ſic de alijs. Item ſciendū ꝙ hoī
eſt valde meritoriū dare alijs hoīb⁹ bonum
exēplū. qꝛ ex hoc gaudiū ⁊ meritū ei⁹ augmē
tabit̄ ꝯtinue in celo. vñ Ceſari⁹. Quantis ex
emplū vere hūilitatis ⁊ pfecte charitatꝭ oſtē
deris: cū tantꝭ ⁊ ꝓ tātis eťna p̄mia poſſideb̄.
Noni ſunt parētes vel patrini: vel etiā alij
hoīes q̄ docent pueros ⁊ alios hoīes Pater
nr̄ Aue maria: ⁊ ſymbolū fidei. Nā quotienſ
cūq̄ꝫ iſte puer quē docuiſti oībus diebus vite
ſue orat Pr̄ noſter Aue maria: ⁊ ſymbolū: de
quolꝫ habebis ſpecialē participationē h̄ dū
es in p̄nti vita: ⁊ poſt mortē ſpeciale gaudiū
in celo: qꝛ orō pueri innocentis multū valet
ſiue ꝓ viuis ſiue pro mortuis. De hoc q̄re exē
plū in ꝓmptuario. xxxij. I. Quantū ad terti-
am partē ſciēdū ꝙ q̄lꝫ hō dꝫ hodie inuoca-
re ſctm̄ philippū tanq̄ ſingularē adiutoreꝫ
Primo q̄ ſunt infirmi. Vñ legit̄ ꝙ philipp⁹
multos infirmos ſanauit. Nam ſicut legit̄ ī
ei⁹ legēda cū ex flatu draconis multi īfirma-
ti fuiſſent: philipp⁹ oībus ſanitatē impetra
uit: et īſup draconē expulit et in deſertuꝫ lo
cū miſit: precipiēs vt nulli hoīm noceret. Si
cut igit̄ tūc draconē expulit corꝑalē: et infir
mos ſanauit corporaliter. ita mō nos ſanat
ſpūaliter. ſ. morbū peccati. expellēdo. Lu. ix.
Dedit illis virtutē ⁊ ptātem ſup oīa ⁊c̄. Itē
mortuos ſuſcitauit. Unde legit̄ ꝙ tres mor
tuos dū adhuc viueret in hoc mūdo ſuſcita
uit. ſ. filiū pōtificꝭ ⁊ duos tribunos.

¶ Eadē die de btō Jacobo. Sermo. xx.

In domo patris mei man
ſiones multe ſunt. Joh. xiiij. Sci
endū ſm aplm̄ ꝙ de⁹ reddet vni
cuiq̄ꝫ ſm opa ſua. ad Ro. ij. Et ſi
cut illi ſunt beati p̄ ceteris q̄ hic merent̄ tēpe
gratie ꝙ eorū gaudiū accidētale augmētabi
tur in celo: de quib⁹ iam dictū eſt in precedē
ti ſermone. ſic ꝑ oppoſitū infelices ſunt illi p̄
ceteris q̄ hic merent̄ cū pctīs ſuis ꝙ eoꝝ pe-
na accidētalis augmētabit̄ in inferno de die
in diem: de anno in annū vſq̄ꝫ ad finē mūdi
Vñ de⁹ hꝫ multas māſiones penarū in infer-
no. ſic etiā multas p̄miorū in celo. Vñ ī p̄nti
ſmone ad honorē ſcti Jacobi apli cui⁹ hodie
feſtū celebram⁹ tria ſunt dicēda. Primo pri
uilegia ſcti iacobi. Secūdo quorū pena aug-
mētabitur in inferno. Tertio exemplū. Quā
tū ad p̄mā ptē illi⁹ ſermonis ſciendū ꝙ ſan
ctus iacob⁹ hꝫ nouē p̄uilegia. Primuꝫ ꝙ in
vtero matris eſt ſanctificatus. vñ Hiero. di
cit in lib. de viris illuſtribus. Ipe ex matris
vtero ſanct⁹ fuit: et illa ſanctificatio ipſum
purgauit ab oī originali pctō. Secūdū p̄uile
giū qꝛ fuit ꝯſanguine⁹ ieſu xp̄i: et inſup ap-
pellat⁹ eſt frat̄ ieſu xp̄i. ⁊ hoc prīo ex cogna
tione. qꝛ iacob⁹ fuit fili⁹ ſororis marie q̄ no-
minata ē etiā maria filia cleophe: q̄ q̄dē cleo
phas fuit frat̄ ipi⁹ ioſeph ſpōſi marie vgīs.
vt atteſtat̄ Egiſipp⁹. Xp̄s igit̄ ⁊ iacob⁹ ſicut
a duab⁹ ſororib⁹ deſcēderūt: ſic a duob⁹ fra-
trib⁹. ſ. ioſeph q̄ dict⁹ ē pater xp̄i putatiu⁹: ⁊
cleophas q̄ pater matris iacobi fuit. Hebrei
aūt frēs vocabāt q̄ ſe ex vtroq̄ꝫ parēte ꝯtige
bāt. Itē dr̄ frat̄ dn̄i ex eo ꝙ ſimilim⁹ xp̄o fuiſ
ſe ꝑhibet̄: adeo vt pleriq̄ꝫ eoꝝ ſpecie fallerē-
tur. Vñ cū iudei ad capiendū xp̄m ꝓgerent a
iuda ſignū oſculi acceperūt. Tertiū p̄uilegiū
ꝙ xp̄s poſt reſurrectionē ſuā ipi ſpālit̄ appa
ruit. Vñ legit̄ ꝙ in paſceue mortuo dn̄o ia-
cobus votū vouit ſe nō comeſturū donec vi-
deret xp̄m a mortuis reſurrexiſſe. vñ xp̄us in
ipſa die reſurrectiōis ſibi apparēs dixit. Po
nite mēſam: bn̄dicenſq̄ꝫ panē iacobo dedit
dicēs. Surge frat̄ mi ⁊ comede: qꝛ fili⁹ hoīs
a mortuis reſurrexit. Quartū p̄uilegiū qꝛ eſt
ſiľis iobi bap. ꝓpt̄ auſteritatē vite. qꝛ ſicut
dicit Hiero. Vinū ⁊ ſicerā nō bibit: ⁊ carnes
nunq̄ꝫ māducauit niſi agnū paſchalē. Item
multe deuotōis fuit. qꝛ flexis genib⁹ ꝓ pplo
deprecabat̄ intantū vt admodum camelorū
duriciā traxiſſe eius genua viderent̄: non eñ
ſolū in die: ſꝫ etiā in nocte genua flectebat et
orabat: ferrū in caput eius nō aſcendit. oleo
nō eſt vnct⁹: balneo nō vtebat̄. Quintū p̄ui-
legiū. qꝛ ſm Hiero. perpetuā vginitatē ſua-
uit et iſta ē vita āgelica: qꝛ in carne pret̄ car
nē viuere nō ē vita hūana. ſꝫ āgelica. Sextū
p̄uilegiū. qꝛ fuit p̄m⁹ epūs hieroſolimitan⁹. qꝛ
ſm Hiero. apli ipm̄ in epm̄ poſt aſcenſioneꝫ
xp̄i hieroſolimis elegerūt. Et in hoc eū apo-
ſtoli ſingulariter honorauerūt. Et ſicut dicit
Anaclet⁹ papa: vt hr̄ in decre. a petro ⁊ iaco
bo ⁊ iohāne ordinat⁹ eſt ⁊ ꝯſecrat⁹. Et ipe ia
cobus p̄mā miſſam poſt aſcenſionē dn̄i hie-
roſolimis celebrauit. Itē ſicut refert. Egeſip
pus ſolus inter aplos ꝓpt̄ nimiā ſanctitatē
p̄mittebat̄ intrare ſancta ſctōꝝ. Itē ſm Hie
ro. tante reuerētie ⁊ ſanctitatis in pplo exti
tit vt fimbriā veſtimenti ei⁹ certatim tāgere
cuperent: ⁊ quicūq̄ꝫ tāgerent ſanabant̄. Se-
ptimū p̄uilegiū ꝙ nō ſolū eſt apls: ſꝫ etiam
martyr xp̄i. Vñ legit̄ ꝙ in anno. xxx. epatus
ſui vidētes iudei ꝙ a p̄dicatione nō ceſſaret
⁊ populū ꝯuerteret ipm̄ p̄cipitauerūt de pi
gnaculo tēpli: ⁊ lapidib⁹ eū obruerūt. Qui cū
lapidaret̄ ꝓcūbēs ſup genua ſua dixit. Ro-
go te dn̄e dimitte eis: qꝛ neſciunt q̄d faciunt
Tūc vn⁹ ex ipis ꝑticaꝫ fullonis accipiēs va-
lido ictu caput ei⁹ impetijt ⁊ cerebrū excuſſit
taliq̄ꝫ morte migrauit ad dn̄m. Octauū p̄ui-
legiū ꝙ nonū articulū de. xij. articulis fidei
ꝯpoſuit di. Credo in ſpm̄ ſcm̄. Sic eñ in pa
trē ⁊ filiū: ſic ⁊ in ſpm̄ ſctm̄ credere opꝫ: cū ſit
ipſi p̄ri ⁊ filio ꝯſubſtātialis. eo ꝙ ꝑ oīa p̄ri ⁊
filio ē eqnalis ⁊ eiuſdē eſſentie cū p̄re ⁊ filio
Ergo de neceſſitate ſalutꝭ tenet̄ q̄libet xp̄ia-
nus credere ꝙ ſpūſſctūs ꝓcedit a p̄re ⁊ filio
Et in h̄ greci errāt q̄ dicūt ꝙ ſolū a p̄re proce
dit ⁊ nō a filio: ſꝫ falſuꝫ ē ⁊ ꝯ̄ fidē. Vñ canit̄
in ſymbolo in miſſa. Qui ex p̄re filioq̄ꝫ ꝓce-
dit. Vñ ēt ab aplo ſpūs filij nūcupat̄. Unde
ad Gal. iiij. Miſit de⁹ ſpm̄ filij ſui ⁊c̄. Si ḡ
eſt ſpūs filij vtiq̄ꝫ eſt a filio ita planū eſt ꝙ
ꝓcedit ab eo. Itē ſciēdū ꝙ anno dn̄i. Mxx-
viij. receſſit ipa ecclia orietalis ab ecclia ro-
mana. Ex tūc ipi greci ſibi papā elegerūt: et
fatent̄ nos oēs eē ſciſmaticos excōicatos: eo
ꝙ credim⁹ ſpm̄ ſctm̄ ꝓcedere a filio ſic a p̄re
quē ipi a p̄re ⁊ nō a filio ꝓcedere credūt: ⁊ ēt
qꝛ in baptiſmo ⁊ in miſſa nō ſuam⁹ formaꝫ
eoꝝ: vt hr̄ in cronica Hermāni. Nonū p̄uile
giū: qꝛ hodie feſtū ipi⁹ ſolēnit̄ celebrat̄: ⁊ in-
ſup in q̄libꝫ miſſa ſingulis dieb⁹ noīat̄. Quā
tū ad ſcdam ptē iſti⁹ ſmōis ſciēdū ꝙ noueꝫ
ſunt gn̄a hoīm q̄ hic demerent̄ cū pctīs ſuis
ꝙ pene eoꝝ augmetabunt̄ in inferno: vbi ēt
multe ſt̄ māſiōes dānatoꝝ. Primi ſunt q̄ in
uenerūt p̄mit⁹ vel adhuc hodierna die inue
niūt vel de alijs ꝓuincijs vel ciuitatib⁹ huc
ſecū portāt nouos modos veſtiuꝫ ⁊ exneita-
tes: ⁊ volūt hr̄e ſeq̄ces in talib⁹ adinuētiōi-
bus ſic in lōgis caudis ⁊ in lōgis manicis ⁊
ſciſſuris mult̄: in cingulis argēteis latis ⁊ de
auratis in caputijs: in pileis: in peplis ī cri-
nalib⁹: in calceis: ⁊ ſic de ſingul'. Et taliū ſup
boꝝ hoīm pena accidētalis augmētabit̄ ī in
ferno q̄tidie vſq̄ꝫ ad nouiſſimū diē a q̄libet
hoīe q̄ eos imitat̄ in talib⁹ adinuētiōib⁹. Se
cūdi ſunt q̄ nouū teloneū ꝯ̄ deū ⁊ iuſticiā in
ſtituūt vel antiquū teloneū aggrauāt. Nam
quot denarij vel groſſi vel floreni recipiunt̄:
tot nouas penas accidētales ī inferno habe
būt: ⁊ h̄ q̄diu durat illud teloneū. Querit̄ q̄
req̄runt̄ ad verū teloneū. Rn̄det̄ ꝙ tria. Pri
mo auctoritas illi⁹ q̄ hꝫ ptātē inſtituēdi: vt
rex vel impator. Scđo cā: vt fiat ꝓ pace tuē-
da vel ꝓ via reparanda. Tertio vt fiat mode
rate ne pauperes nimiū aggrauent̄: vt pꝫ ex̄
de ver. ſigni. ſup q̄buſdā. Item ſciendū ꝙ q̄
recipiūt pedagiū a cleriq̄ ſunt ipo facto excōi
cati: nec p̄nt abſolui a pctīs niſi reſtituāt il-
lis a q̄b⁹ receperūt: vt pꝫ ex̄ de cē. ꝓcura. quē
q̄ꝫ li. vi. Tertij ſunt ruſtici q̄ lapides q̄ ſūt po
ſiti ꝓ ſigno in pratis vel in agris effodiunt:
⁊ q̄ agros ſuos dilatāt cū dāno vicini ſui: et
qui bona cōitatis toti⁹ ville vel ciuitatis ſi-
bi appropriāt: prata vel agros ſuos ampliā
do: ⁊ taliū pene augmētant̄ q̄ꝫdiu durat poſ
ſeſſio illa iniuſte augmētata. Itē ſciēdū ꝙ
illi q̄ ꝯſueuerūt dāna inferre ꝓximis ī agris
in pratis: in vineis: in piris: in pomis. nō ſt̄
abſoluendi a pctīs: niſi velint recōpēſare dā
na illata. Vñ dr̄ in decre. Inferens dānū ꝓ-
ximo non eſt abſoluend⁹: niſi dāno reſtituto
xiiij. q. viij. peſſimā. Quarti ſunt nobileſ ⁊ ēt
ciues ⁊ ſpūales p̄lati: q̄ cenſus annuales et
reddit⁹ aggrauant ⁊ augmentant ꝙ ſubditi
ex hoc depaupant̄: ⁊ vix p̄nt ſibi victū ⁊ ami
ctū ex oīb⁹ laborib⁹ ſuis acq̄rere. ⁊ ſic recipi-
unt ſudores ſubditoꝝ q̄ olim dederūt q̄ttuor
denarios pro vno caſeo mō oꝫ eos dare octo
vel q̄ ante dederūt. xxx. denarios: mō oꝫ eos
dare duplū. Et etiam q̄ nimiū aggrauāt ſub
ditos ſuos in annualib⁹ ſeruitijs. Silr̄ q̄ fa
ciūt exactiones ī ſubditos ſuos vltra debitū
qđ eſt ꝯ̄ deum. Circa qđ q̄ritur vtrū dn̄i poſ-
ſint a ſubditis aliq̄d vltra cenſuꝫ recipe. Rn̄
detur ꝙ ex cauſis rōnabilib⁹ pōt petere mo-
deratū ſubſidiū q̄libet dn̄s a ſubditis ſuis:
dū mō h̄ petat ſine coactiōe: ⁊ p̄m⁹ caſus ī q̄
vltra cēſum debitū lꝫ dn̄o petere moderatū
ſubſidiū eſt ꝓ defenſiōe patrie: puta vt cū pa
tria iniuſte ab hoſtib⁹ inuadit̄. Tūc eñ ſub-
diti nō ſolū tenent̄ res ſuas impētri: ſꝫ etiaꝫ

tenent' ad hoc corpalr laborare. Scḋs caſus ſi ſit captꝰ in iuſto bello. Tertiꝰ caſus ſi ex iuſſu pncipis vel pape debeat ire ꝯ hereticos vl' paganos. Quartꝰ caſus ē ſi debeat filiū militare vel deſpōſare filiā. In oībꝰ his ⁊ ſilibus caſibꝰ pōt licite a ſubditꝭ petere ſubſidiū moderatū. Sꝫ ſi dñs vult ludere in alea ⁊ ī alijs vanitatibꝰ expendere vltra vires ꝓpt' tales cās non lꝫ ꝗcꝙ exigere a ſubditꝭ: ⁊ ſi exigeret teneret' reſtituere ſm̄ Guil'. ex̄ de ꝯſue. in fi. Quinti ſunt ꝗ nūdinas in diebꝰ feſtiuis iſtituūt vel etiā quoꝝ ꝯſilio vel auxilio fiūt tales rei erūt oīm maloꝝ ꝗ ibi in nūdinis committunt' ⁊ eoꝝ pena augmētat' i inferno annuatī: ſi ſic mortui ſunt. Pro ꝗ ſciēdū ꝙ plura pctā cōmittunt' i nūdinis. Prīo violatio feſtoꝝ. Scḋo iurat' ibi ꝑ deū mēdacit' ab emptoribꝰ ⁊ venditoribꝰ: ꝗ totiēs peccāt mortaliter quotiēs iurāt mēdacit' ſciēter ex ꝓpoſito. Itē cōmittunt' ibi ebrietates. Itē luſores ibi ludunt ⁊ blaſphemāt ⁊ maledicūt deo et hoībꝰ. Itē meretrices ibi ꝯueniūt. Itē fraus ⁊ deceptio ibi cōmittit'. Itē omiſſio bonoruꝫ operū. Plures heu ſunt ꝗ nec miſſaꝫ audiūt nec ꝟbū dei: nec veſperas: cū tm̄ dñica die nihil eſt agendū niſi ſoli deo vacandū: vt pꝫ de ꝯſe. di. iij. ieiunia. Ergo plati ciuitatū ⁊ villarū deberēt deponere tales nūdinas ⁊ locare ad pcedentē aut ſeqntē diē. ⁊ nō in die dñico vel feſtiuo. Sexti ſunt mechanici ꝗ iuenerunt nouos modos falſificādi artificia ſua: ⁊ etiā ꝗ excogitauerūt palliare fraudē ⁊ vſurā ſuā in emptiōibꝰ ⁊ vēditionibꝰ. Silr ꝗ fecerūt noua ſtatuta ⁊ noua iura in ciuitatibꝰ in villis vñ cōitates ⁊ paupes aggrauantur Oēs iſti rei erūt oīm maloꝝ ꝗ eueniūt: ⁊ eoꝝ pena accreſcet vſqꝫ ad finē mūdi. Septimi ſunt ꝗ hereſes ꝗ ꝯ fidē catholicā ſunt inuenerūt. Sicut arrius ꝗ tres pſonas in diuinitate ſuſcipiēs: tres etiā deoſ credidit. de quo Aug. dicit ꝙ arrius adhuc nō hꝫ ex toto penā ſuā: ſꝫ quot hoīes adhuc inficiunt' hereſi ſua tot penas accidētales habebit in iferno vltra penā eſſentialē quā iaꝫ hꝫ. Itē ſaduceꝰ ꝗ negauit reſurrectionē mortuoꝝ. Itē berianus ꝗ negauit ſuffragia aīaꝝ. Itē manicheꝰ ꝗ ꝟginitatē laudauit ⁊ ꝯiugiū dānauit. Iteꝫ iouinianꝰ ꝗ ecōtra: ꝯiugiū ꝯceſſit ⁊ ꝟginitatꝭ mūdiciā deſpexit. Itē iohes huſſ. ď bohemia hereſiarcha maximꝰ: ꝗ cōbuſtꝰ eſt i ꝯcilio cōſtātienſi adhuc nō hꝫ ſuā penā ex toto ſꝫ accreſcit ſibi de die in diē ⁊ de anno in annuꝫ. Itē ſciendū ꝙ etiā pena illoꝝ ꝗ inuenerunt diuinatiōes ſortilegia ⁊ carmina vetularuꝫ augmētat'. Octaui ſunt ꝗ malū exēplū poſt ſe relinquūt. Vñ qrit' qre tot mali hoīes ſūt in mūdo. Rñdet' ꝓpter mala exēpla ꝑ q̄ iuuenes diſcūt a ſenioribꝰ malā ⁊ pūerſaꝫ vitā qꝛ vnꝰ inficit aliū ꝑ malū exēplū: ſicut carbones ſe inuiceꝫ incēdunt. Nullo mō eēnt tot ſupbi: auari: guloſi: vſurarij: ⁊ luſores: chorizantes: blaſphemātes: ⁊ etiā qui iurāt ꝑ deū qḋ nō eſt veruꝫ: ⁊ etiā ꝓximis maledicūt: et ꝟba ſcurrilia ⁊ impudica ꝓferūt. ⁊ etiā ꝗ negligunt miſſas ⁊ ſmones ⁊ frangunt ieiunia ⁊c̄. niſi ab alijs viderent. Vñ ꝟſus. A boue maiore diſcit arare minor. Et tales a quibus ipſi talia viderunt ⁊ didicerunt rei ſunt oīm aīaꝝ illarū ꝗ ſic dānant' ꝓpt' eoꝝ malū exēplū: ⁊ illoꝝ pena augmētabit' i inferno. vñ Gre. in moral'. Tot mortibꝰ ꝗs dignꝰ eſt: quot exēpla prauitatꝭ in poſteros reliqt. Noni ſunt ꝗ ſcient' res iniuſtas poſſident: ⁊ eaſ heredibus ſuis relinquūt: qꝛ tales nō ſolum dānant ſeipſos: ſꝫ etiā filios ⁊ filias filioruꝫ ſuoꝝ: ⁊ pena illoꝝ augmētat' ſꝑ: quotqt de ſtirpe eoꝝ dānabunt'. Quantum ad tertiam partem illius ſermonis qre exemplum īfra in promptuario de illa muliere ꝗ fuit euntrita de iniuſtis rebus. i. R.

De inuētione ſancte crucis. Ser. xxi.

m

Ihi autēꝫ abſit gloriari: niſi i cruce dñi noſtri ieſu xpi. ad Gala. vi. Apl's in his verbis duo facit. Primo dicit ꝙ ſolū in cruce eſt gloriandū cū dicit. Mihi aūt abſit gloriari. Scḋo determiat in q̄ cruce ſit gloriādū cū dicit dñi nr̄i ieſu xpi. Vñ in pn̄ti ſermone ad honorē ſctē crucis tria ſunt dicēda. Prio de inuentiōe ⁊ dignitate ſctē crucꝭ. Secundo aliq̄ ꝓ informatiōe nr̄a. Tertio aliq̄ miracl'a Quantū ad pmā ptē illiꝰ ſmonis ſciēdū ꝙ lignū ſctē crucꝭ ꝑ multa ſigna ē oñſum: quoꝝ ſignoꝝ q̄dā fuerūt añ inuētionē: ⁊ q̄dā in ipſa inuētiōe: ⁊ q̄dā poſt inuētionē. Ante inuētionē eſt ab angelo datū Seth filio Ade ad plātandū: ſicut legit' in euāgelio nychodemi ꝙ cū adā infirmaret' miſit filiū ſuum ad portam paradiſi ꝓ oleo miē: vt corpꝰ eiꝰ pungeret ⁊ ſanitatē pciperet. Cui apparēs angelꝰ de ligno ī quo peccauit adā eidē dedit: dicēs ꝙ cū fructū faceret adā ſanaret'. Qui rediēs ⁊ patrē mortuū inueniēs ipm ramū ſup tumulū pr̄is plantauit ꝗ poſtmodū i magnū lignū creuit. Salomon aūt cū edificaret templum illud pſcidi fecit nuſꝙ tm̄ locari poterat qn aut eſſet nimis breue aut nimis lōgū ⁊ ſic artifices illḋ ꝓcecerūt. de quo poſtea ſemita facta ē ſup quēdā lacū: ⁊ ꝓ ponte poſitū eſt. Regina aūt ſaba cum veniſſet audire ſapiam ſalomonis: ⁊ pdictū lacū trāſire vellet vidit in ſpū ꝙ ſaluator mūdi in ligno illo ſuſpēdēdꝰ erat. et iḋ ſup illud lignū trāſire noluit. ſꝫ ſalomoni intimauit ꝙ in illo ligno q̄dam ſuſpēdēdus erat: ꝑ cuiꝰ morte iudeoꝝ regnū deleri debebat. Salomō aūt pdictū lignū ſuſtulit inde: ⁊ in ꝓfundiſſimis terre viſceribꝰ illud demergi fecit. poſtea ꝓbatica piſcina ibidem facta ē vbi leuite hoſtias abluebāt. Vñ aq̄ illa tā ex motu angeli q̄ ex virtute ligni virtutē ſanādi infirmos accepit. Appropinquāte aūt paſſiōe xpi pdictuꝫ lignū ſupnataſſe ꝑhibet'. Cū aūt iudei vidiſſent ipm lignū acceperūt ⁊ crucē dño fecerūt qḋ ſatꝭ ꝯueniēs eē videt'. Primū enim lignū paradiſi fuit hoī cauſa mortꝭ ⁊ diuine offenſionis ⁊ ſue eiectionis. Cōueniēs igit' fuit vt ꝑ illud lignū de morte trāſiret ad vitā. hoc ē illud lignū de quo dr̄ Apoc. ij. Vincenti dabo edere de ligno vite qḋ eſt in padiſo dei mei. Iterū oñſa fuit añ inuētionē. ⁊ hoc ꝑ āgelū Cōſtantino impatori. Vñ legit' ꝙ in illo tpe ꝯgregata ē multitudo gētiliū iuxta danubium fluuiū volētiū eū ⁊ oēs regiōes vſqꝫ ad iordanē ſuo dñio ſubiugare. Qḋ cū cōſtātinꝰ impator cōperit ꝓceſſit ꝯ eos. ⁊ nimio terrore ꝯcuſſus ꝓpt' eoꝝ multitudinē ſeqnti nocte ab āgelo excitat' ⁊ vt ſurſum aſpiciat ammonet'. Qui i celū reſpiciēs vidit ſignū crucꝭ circūfulſuꝫ lumīe ⁊ aureis lr̄is ſcriptū. In hoc ſigno vices hoſtes tuos. Qui celeſti viſione cōfortatꝰ crucē añ exercitū portari fec: et irruēs in eos in fugā ꝯuertit eos: ⁊ aliq̄s occidit. Et ſic fuit crux xpi oñſa añ inuētionem. Scḋo fuerūt q̄dā ſigna oñſa ī ipſa inuētione ꝑ q̄ crux xpi fuit manifeſtata. Vñ legitur ꝙ mortuo cōſtātino īpatore filiꝰ eiꝰ cōſtantinꝰ memor victorie pr̄is quā ꝯſecutꝰ fuit virtute crucꝭ matrē ſuā helenā miſit hieroſolimaꝫ ꝓ ipa cruce inueniēda. Que cū ibi veniſſꝫ oñs iudeos ꝑ totā terrā ad ſe cōuocare fecit. Iudei aūt formidātes dicebāt adiuicē qre regina eos vocaſſet. Vnꝰ aūt ex iudeis nomīe iudas dixit. Scio ꝙ a nobis ſcire vult vbi ſit lignū crucis in quo xp̄s crucifixuſ eſt. videte ḡ ne ſibi aliq̄s dicat. qꝛ lex nr̄a ꝑ hoc deſtrueret'. Auus eñ meꝰ pr̄i meo: ⁊ pr̄ meꝰ mihi indicauit vbi abſcōſa ſit: cui iudei ꝓhibuerūt ne eā manifeſtaret. Cū ḡ añ reginā vēiſſent ⁊ nollent ei indicare locū nec crucē: iuſſit eoſ oēs igne cremari. At illi timētes tradiderūt iudā. Quē illa alloqt' dicens. Mors et vita eſt ante te. elige qḋ vis: aut crucem indica vl' igne cremaberis. Cui ille. Quō ſcire poſſum cū iam pluſꝙ ducēti anni ſunt ꝙ xp̄s crucifixꝰ erat ⁊ ego nōdū natꝰ fui. Tūc ipa miſit eū fame cruciari. in carcere. Tādē extractꝰ ad locū cū regina venit. Et cū oraſſet locꝰ ſubito cōmouet': ⁊ odor mirabilis ſentit'. Et tunc iudas fodere cepit ⁊. xx. paſſus fodiens tres cruces repit. et ſic oñſa fuit in ipa iuentōne. Tertio fuerūt q̄dā ſigna ⁊ īdicia poſt inuētionē. Prio ꝑ īfirmi ſanationē. qꝛ cū tres cruces eēnt iuēte ⁊ q̄ eēt crux xpi ⁊ ꝓ certo neſciret' appoſitꝭ duabꝰ crucibꝰ ſup quādā mlierē ſemiuiuā: vt dr̄ in hiſto. eccl'iaſtica remediū nullū ſenſit. appoſita vero tertia cruce ꝓtinꝰ ſanata ſurrexit. Secūdo ꝑ mortui ſuſcitationē. Cū eñ mortuꝰ q̄dā deferret' ad maiorem certitudinē ſup corpꝰ defuncti duas primas cruces poſuerūt: ſꝫ cū nihil ꝓficerēt tria crux apponit' ⁊ ille ꝓtinꝰ reſuſcitat'. Tertio per tituli inſcriptionē. Nā titulū quē pilatꝰ ſcribi fecerat reqrētes ipm inuenerūt ⁊ legerūt. vt dic̄ Amb. Quarto ꝑ diaboli lamētabilē conqueſtionē. Nā diabolꝰ ipam cē crucē xpi lamētando conqſtꝰ ē dicēs. O iuda qd feciſti: iude meo ꝯria opatꝰ es. nā ille fecit ꝓditōeꝫ ⁊ tu ieſu inueniſti crucē: ꝑ illū regnaui ī populo: ꝑ te iā expellar a regno. Poſt hoc iudaſ ille ꝗ inuenit crucē baptizat' ⁊ qriacꝰ appellatur. et hieroſolimoꝝ epo defuncto ibidem in epm ordinat' quē poſtmodū iulianꝰ apoſtata interfecit ex eo ꝙ ſctām crucē inuenit: ſibi multa martyria intulit. Prio dexteram ſibi abſcīdi fecit. Secūdo plumbū fecit liqri et in os eiꝰ fundi. Tertio lectū ferreū afferri ⁊ in eo ſctm̄ qriacū extendi ⁊ ſubter carbonem ſalē ⁊ adipē ſpargi. Quarto iuſſit foueā fieri et ſerpētes venenatos ibidem poni: et ſctm̄ quiriacū in eadem iactari: ſerpētes cōtinuo mortui ſunt. Quinto iulianus iuſſit ſctm̄ qriacum mitti in caldariū oleo feruentiſſimo plenuꝫ. Qui dum ſe ſignans ſponte intrare vellet rogans deum vt iterū in lauacro martyrij baptizaret'. Iratuſ iulianus iuſſit pectꝰ eius perforari. et ſic in dño conſummari promeruit. Item legitur in cronica Hermanni ꝙ primus impator catholicus fuit cōſtantinus magnꝰ. qui regnauit anno dñi. cccxi. et regnauit ānis. xxxi. mēſibꝰ. x. ⁊ i eodē tēpore

inuenta eſt ſancta crux. Qui imperator fuit p̄rio maximꝰ xp̄ianoꝝ pſecutor: ⁊ ideo ꝑcuſſit eū dn̄s in lepra peſſima ⁊ incurabili. Cui apl'i petrꝰ ⁊ paulꝰ apparētes baptiſmū ꝓſua ſerūt q a ſctō ſilueſtro baptizatꝰ ē ⁊ curatꝰ a lepra. Hic ſilueſter papa.xxxiiij. ſedit annos xxiij.mēſes.x.dies.xxi. ⁊ culturā ydoloꝝ deſtruxit: ⁊ plurimū fidē xp̄ianā exaltauit. Hic p̄mꝰ papa q abſqꝫ martyrio in pace quieuit. Conſtantinꝰ impator multas libertates eccleſie ꝯtulit. Nam romanā vrbē oēs etiā regiones circūiacentes dedit et ꝑpetuo aſſignauit ad vſum pape ⁊ cardinaliū: tunc vox in aere ē audita. Hodie venenū infuſum ē eccl'e. Idē cōſtantinꝰ helenā matrē ſuaꝫ ad fidem cōuertit. Hic etiā cōſtātinopoli repauit: ſedēqꝫ impialē ibi poſuit. Huius mater āno dn̄i cccxxij. venit in hierl'm ⁊ crucē dn̄i queſiuit ⁊ miraculoſe inuenit. Et eccl'iaꝫ mire ornatā in bethleē cōſtruxit cum q̄draginta colūnis marmoreis: ⁊ chorū de marmore ſpecioſuꝫ ī loco diuerſorij vbi ſaluator nr̄ natꝰ eſt. Helena autē partē ſctē crucis detulit ad filiū ſuum aliā ptē thecis argēteis cōditā reliq̄t ibi in loco. Hec de inuētiōe ſctē crucis dicta ſufficiāt. Quātū ad ſecūdā partē illiꝰ ſermōis ſciendū ꝙ nos xp̄iani habemꝰ q̄druplex munimētum ꝯ inſidias diaboloꝝ q nitunt̄ nobis nocere in oī loco et in oī tp̄e. Primū ē cuſtodia angeloꝝ. nā angeli cuſtodiūt hoīeꝫ in p̄nti vita in oībꝰ locis vbicūqꝫ fuerit. vn̄ pſ. xc. Angelis ſuis mādauit de te. vt cuſtodiāt te in oībꝰ vijs tuis. Ergo in p̄ntia āgeloꝝ q̄libet hō dꝫ ſe honeſte ⁊ pudice hr̄e ꝟbis et factis. vn̄ Ber. In quouis diuerſorio: i quouis angulo reuerētiā exhibe āgelo tuo: nec audeas illo p̄nte qđ me vidēte non auderes. Secundū ē hoc nomē ieſus: ⁊ ſilr h' nomen maria. Nā vbicūqꝫ hoc nomē ieſus deuote ⁊ expreſſe noīat̄ ibi diaboli ꝑſiſtere nō p̄nt ẜ fugiūt ab h' loco vbi nomē ieſus inſonuerit: et ſimile itelligēdū ē de hoc noīe maria vbi nominatū fuerit. Tertiū ē aq̄ bn̄dicta. Nā vbi aq̄ bn̄dicta aſpſa hr̄ ibi diaboli fugiunt: nec ibi p̄nt exercere fantaſmata ſua. Vn̄ in ꝯſecratione aq̄ leguntur valde notabilia ꝟba. Diſcedat oē fantaſma ī loco q aſperſa fuerit h' aq̄. Ergo bonū ē aquā bn̄dictā hr̄e circa lectū et aſpgere de ſero cū ea ⁊ maxie circa mulieres q̄ iacēt in puerpio et etiā circa infirmos q ſepe aſpgendi ſunt ad effugandū fantaſmata demonū. pſ. lxxiij. Contriuiſti capita draconis in aq̄s. Quartū ē ſignum ſctē crucis qđ demones ſuſtinere nō p̄nt ẜ fugiunt. vn̄ Augu. Vbi ſignū ſancte crucis cū fide ⁊ timore dei ꝓceſſerit: nihil ibi inimicꝰ nocere poterit. Criſ. Vbicūqꝫ demones ſignū ſancte crucis viderint territi fugiunt baculū timētes quo plagā acceperūt. Itē ſciēdū ꝙ qn̄ q̄s cum ſigno ſctē crucis vult ſe munire. tūc tria dꝫ cogitare. Prio q̄s ſit ille q pepēdit in cruce. q̄a ieſus xp̄s filiꝰ dei. Secūdo q̄liter pepēdit. q̄r cū expāſis brachijs ⁊ cū extēſis venis. Tertiō ꝓpter quid. ſ. ꝓpter ſalutē noſtrā vt nos liberaret a demonū ptāte ⁊ ab eterna morte: ⁊ q̄ncūqꝫ xp̄ianꝰ facit ſignū ſancte crucis an̄ ſe bonā cōfidētiā dꝫ hr̄e ꝙ deꝰ dirigat eū ꝓſpere in agēdis ⁊ ꝓſeruet eū a ꝑiculis. Idcirco oīa opa que q̄s facit: ſiue de mane ſurgendo ſiue de ſero dormitū eūdo: ſiue laborādo: comedēdo: bibēdo cū ſigno ſancte crucis facere dꝫ: ne diabolꝰ ſibi noceat vel eū impediat. vn̄ Hiero. Ad oēm actū: ad oēm inceſſum manꝰ tua deuote pigat crucē. Quātū ad tertiā ptē illiꝰ ſmonis nota aliq̄ miracl'a de ſancta cruce quō nihil debemꝰ facere ſine ſigno ſctē cruc̄. Vn̄ legit̄ ī dial'. Greg. ꝙ q̄dā virgo intrauit quēdā hortū ⁊ comedit lactucā ſine ſigno ſctē cruc̄ ⁊ diabolū cū lactuca cōedit. Itē legit̄ q q̄dā ꝯuerſus religioſus ī ciuitate bibit vinū ſine licētia ⁊ ſine ſigno ſctē crucis ⁊ diabolū cū vino bibit. Ite ſignū ſctē crucis liberat hoīem a deſpatiōis laq̄o. Vn̄ legitur ꝙ q̄dā voluit ſeipm̄ ex nimia triſticia et deſpatōe ſuſpēdere: ẜ p ꝟtutē ſctē cruc̄ qua ſe ſignauit liberatꝰ ē. Item ſignū ſctē cruc̄ fugat multitudinē demonū. Vn̄ q̄daꝫ iuuenis volēs fieri diues venit ad quēdā necromāticū: q cū vocaſſet demones venerūt ⁊ vnꝰ inter eos q̄ſi rex p̄ibat: cui poſita ē ſedes. Qui cū ītrogaſſet q̄re vocati eēnt; dixit necromāticus ꝙ iuuēis iſte q mecū ſtat vult. vob ſeruire vt eū diuitē faciat̄. Cui demō. Vis xp̄ꝫ abnegare. Rn̄dit iuuenis. Certe nolo vt xp̄ꝫ abnegē ꝓpter diuitias. Et ſtatī ſignauit ſe ſancta cruce. ſtatiqꝫ oīs mltitudo dmonū ſignū ſcē cruc̄ n̄ valēſ ferre diſpuit. Tūc ille ſurgēs ītrauit eccl'aꝫ. ⁊ ſtatī imago crucifixi q̄ erat ī eccl'a ſibi iclīauit. Qđ cū pmarꝰ vidiſſet ciuitatē. q̄ſiuit ab eo ſi aliq̄d boni feciſſꝫ. q̄r vidiſſet ꝙ ſibi imago xp̄i iclīaſſꝫ. q cū dixiſſꝫ ei ꝙ illa die xp̄m abnegare noluiſſꝫ. ⁊ ſic ille diuitias ⁊ filiā ſuā donauit ſibi. Itē ſignū ſcē crucis ꝯpeſcuit canes latrātes. Exēplū de q̄daꝫ cū captꝰ fuiſſꝫ ⁊ de nocte vīcl'a dirupiſſet et cuſtodes ptrāſiſſet ⁊ portā exiuiſſet venerūt

canes fortiter latrātes ⁊ ipm̄ ꝑdere volētes Sꝫ ipe ſe ſigno crucis ſignauit. ⁊ oēs compeſcuit dicēs. Precipio vob in virtute ſctē crucis vt taceat̄ qđ ⁊ factū ē. Itē pulchrū exemplū quō virtꝰ ſctē crucis vincit ptātem oīm demonū. q̄re infra in promptuario. xxxix. E.

¶De ſancto Vito martyre. Sermo. xxij.

Memento creatoris tui in diebus iuuētutis tue. Ita ſcribit̄ Eccl'a. xij. Verba p̄dicta bene conueniūt ſancto vito qui in iuuētute deo ſuire cepit ⁊ martyriū in. xij. āno ſuſtinuit. Vn̄ ī p̄nti ſmōe ad honorē ſctī viti tria ſunt dicēda. Prio de dignitate ſctī viti. Secūdo de plaga ſctī viti. Tertio exēplū. Quātū ad p̄mū ſciēdū ꝙ ſctūs vitꝰ paſſus ē tp̄e Dyocletiani: q regnauit āno dn̄i. cclxxxix. Et hꝫ. x. dignitates ī ſe ſlr: q̄s alij ſctī hn̄t pticulariꝫ. Pria dignitas eſt: ꝙ ī iuuētute martyriū ſuſtinuit: ⁊ in hac dignitate aſſil'at ſctē criſtine: q̄ etiā ī. xij. āno ſue etat̄ multiplicia martyria ſuſtinuit: et tres iudices ſupauit. Secūdo aſſil'at ſctē barbare q̄ a p̄re ſuo carnali flagellata eſt. Sic et btūs vitꝰ a p̄re ſuo noīe Hylas: crebro ꝟberatꝰ ē ex eo ꝙ ydola ꝯtemnebat: nec ipa adorare volebat. Tertio aſſil'at ſctē katherine: q̄ in carcere poſita. xij diebꝰ cibata eſt a dn̄o nr̄o ieſu xp̄o. Sic vitꝰ cū in naui eēt cū modeſto ⁊ creſcētia nutrice ſua nec cibū corpalē haberēt aquila eis cibū afferebat. Quarto aſſil'at ſctō egidio: qui demoniacū ī eccl'a īpediētē ppl'm libauit. Sic ⁊ vitꝰ filiū dyocletiani impatoris a demōio libauit. Quīto aſſil'at ſctō laurētio qui p ſignū ſctē cruc̄ cecos illumiauit. Sic et ſanctꝰ vitꝰ orauit ꝓ ſanatione p̄ris ſui: ⁊ lumē ſuis p̄cibꝰ recupauit. Sexto aſſil'at ſctō matheo aplo: q fuſtibꝰ ceſus ē. Sic ſctūs vitꝰ fuſtibꝰ mactatꝰ eſt vſqꝫ ꝟberantiū brachia aruerūt. Septio aſſil'at ſctō petro aplo q ē p̄nceps apoſtoloꝝ. cui poſito ī carcere āgelꝰ cū lumine appuit: ⁊ ſtatī cathene ī q̄bꝰ ligatꝰ fuerat ⁊ vinctꝰ ceciderūt de manibꝰ ſuis. Sic ⁊ btūs vitꝰ cū miſſꝰ fuit ī carcerē cū modeſto: ſubito tremorꝰ factꝰ ē: ⁊ ferri moles q̄ eis erat īpoſita cecidit ⁊ carcer imēſo lumīe choruſcauit. Octauo aſſil'at iohi euangeliſte q miſſus fuit a Domiciano ī doliū feruēt̄ olei: ⁊ tn̄ illeſꝰ exiuit. Sic ⁊ ſctūs vitꝰ in clibanū ardentē mittitur: ẜ tn̄ inde illeſus egreditur. Nono aſſimilat̄ illis duobus apl'is Symoni et Jude. Quos cū pōtifices ydolorum occiderūt: fulgura ⁊ tonitrua ſupuenerūt: et tēplum ſcinditur. magi in carbones ſunt cōuerſi. Sic et btūs vitꝰ cum Modeſto ⁊ Creſcētia nutrice ſua q̄ ſemp eū ſecuta fuit ī eculeū ſuſpēdi iubentur. ẜ ſubito aer turbat̄: terra ꝯcutitur: tonitrua mugiūt: ydoloꝝ tēpla corruūt: ⁊ multos occidūt. Decimo aſſimilat̄ ſctō georgio martyri ⁊ militi. de quo legit̄ ꝙ cū decollari deberet flexis genibꝰ orauit dicēs. Dn̄e ieſu xp̄e hoc oro: vt aiam meā non ſepares a grā tua. ⁊ q̄cūqꝫ me in neceſſitate ſua inuocauerit: exaudire eū digneris. Et venit ad eū vox de celo dicēs ꝙ in oībꝰ eſſet exauditꝰ: ⁊ ſic fieret vt orauit. pſ. xc. Inuocauit me et ego exaudiā eū ⁊c̄. Sic ⁊ btō vito exn̄ti in carcere ꝓpter fidē xp̄i ⁊ orāti: appuit ei angelus dn̄i dicēs ſibi eū affuturū: ⁊ oīa q̄cūqꝫ a xp̄o dn̄o petierit ꝓſtiturū. Ergo inuocandꝰ eſt ſanctꝰ vitus tanq̄ ſingularis patronꝰ in omībꝰ neceſſitatibꝰ et āguſtijs. Quantū ad ſecundaꝫ partē illiꝰ ſermonis queritur vtrū plaga ſancti viti ſit exiſtens vel apparēs: ſic ꝙ quis ſibi aſſumat. Rn̄det̄ primo ꝙ q̄nqꝫ fit ex infirmitate cerebri: et ſic accidit communiter mulieribꝰ que habent capita debilia. Secundo ex plaga dei: et ſic accidit illis qui ex ſupbia hn̄t nimiā cōplacētiā in ornatu corpis. in veſtibꝰ: in crinibꝰ: ⁊ in choreis. Ergo mulieres cōiter hn̄t illā plagā que ſe cōtra deū exaltāt vt ſic humilient̄. Luc̄. xviij. Oīs qui ſe exaltat humiliabit̄. Tertio fit ex q̄dā fictione. vt cū q̄s ſibi illā plagā volūtarie aſſumit propt̄ libertatē animi. et vt ſic poſſit explere maliciā ⁊ libidinē ſuā. ⁊ hoc eſt magis cōe. hoc ꝓbatur. q̄r vt cōiter ille mulieres q̄ nō ſunt bone fame cōſueuerūt ſic currere et chorizare. ẜ honeſte ⁊ deuote mulieres raro aut nunq̄ ſic currūt. Quantū ad tertiam ptē illiꝰ ſmonis nota exēplū. Erat quedam mulier ſatis diſſoluta que aſſumpſit ſibi illā plagā ficte: vt ſic poſſet diſſolutiones ſuas explere: et cepit chorizare ⁊ ſaltare. Quā maritus eius cōpeſcuit verbis. ſed ipſa nihil curauit verba ſua: ſed aſſeruit ſe habere plagam ſancti viti. nec poſſet oīno carere: ſed oporteret eā illa nocte ⁊ illa die ſaltare et chorizare. Et maritus eius accepit bonā et aſperam virgā et duxit eā ad cellariū vinū et flagellauit eā vſqꝫ ad effuſionem ſanguinis. Et promiſit ſibi ꝙ nunq̄ amplius vellet ſic ſaltare et chorizare quia tota plaga iam in ea ceſſaſſet: et ſic amplius nunq̄ attēptauit.

¶De ſctō Johāne baptiſta. Ser. xxiij.

Inter natos mulierū non

I. ſurrexit maior iohāne baptiſta.
Mat.xi. In his v̄bis xp̄s expri-
mit excellētiā ſcti iohis baptiſte
cū dr̄ Int̄ natos mulieꝝ ⁊c̄. Ibi excipit̄ xp̄s
q̄ nō ē natꝰ de muliere: ſ; d̄ virgīe. Et etiā glo
rioſa v̄go maria q̄ eſt maior iohāne. vñ poſt
xp̄m ⁊ mariā nō ſurrexit maior ioh̄. bap. vñ
xp̄s eſt ſol: maria ē luna. Lucifer iohes bap.
Poſt ſolē clarior ē lūa. ⁊ poſt ſolē ⁊ lunā cla-
rior eſt lucifer. qꝛ poſt xp̄m ⁊ mariā iohānes
clarior inuenit̄. g̊ Inter natos mulierꝫ ⁊c̄.
Vñ ī p̄nti ſmone ad honorē ſancti iohānis
baptiſte cuiꝰ natiuitatē hodie celebramꝰ tria
ſunt dicēda. Primo priuilegia ſancti iohan
nis. Scd̄o aliqua ꝓ informatiōe nr̄a. Tertō
aliqua miracula. Quantū ad p̄mā partē ſci
endū ꝙ ſanctus iohānes baptiſta hꝫ decem
ꝑuilegia. Primū priuilegiū: qꝛ eſt ab angelo
annūciatꝰ: ⁊ cū hoc filiꝰ ſummi pontificis. ſ.
zacharie. Unde legitur in hiſtoria eccleſiaſti
ca ꝙ Dauid rex volens ampliare cultuꝫ dei.
xxiiij. ſummos ſacerdotes inſtituit. de quibꝰ
vnus erat zacharias. Erant aūt ipſe et vxor
eius elizabeth ſenes: et abſq; liberis. Cumq;
zacharias tēplū in feſto ꝓpiciationis fuiſſꝫ
ingreſſus vt incenſum poneret et multitudo
foris expectaret apparuit ei Gabriel archan
gelus. Cū v̄o Zacharias in eius viſione time
ret: ait. Ne timeas zacharias: q̄m exaudita ē
oratō tua. ⁊ elizabeth vxor tua pariet tibi fili
um: ⁊ vocabis nomē eius Johānes. Zachari
as autē cōſiderās, ſuam ſenectutē ⁊ vxoris
ſterilitatē: dubitare cepit, et more iudeorum
ſignū ab eo querere cepit. Angelꝰ autē ꝓ eo
ꝙ verbis eius non credidit ipꝫ taciturnitatꝭ
plaga percuſſit. Cum autē zacharias ad po-
pulū foras exiſſet et eū factū mutū viderent
cognouerūt eo innuēte, ꝙ viſionē vidiſſet in
templo. Cōpleta aūt ſeptimana rediit ad do
mū ſuam: et cōcepit elizabeth et mēſibꝰ qn-
q; ſe occultauit: quia erubeſcebat ꝙ in ſene-
ctute cōceꝑat. Menſe aūt ſexto btā v̄go ma
ria q̄ deū iā cōceꝑat vēit ad elizabeth cōgra-
tulās ei ꝙ filiuꝫ eſſet paritura. Et cum ſalu-
taſſet eā: btūs iohes iaꝫ ſpūſctō plenꝰ ſenſit
filiū dei venire ad ſe: ⁊ p̄ gaudio in m̄ris vte
ro tripudiauit. Māſit g̊ btā v̄go cū cognata
ſua tribꝰ mēſibꝰ miniſtrās ei. natūq; pueꝝ
ſuū ſuis ſctis manibꝰ d̄ terra leuauit. Et ſta
tim aptum eſt os p̄ris ſui et cepit clamare.
Bn̄dictꝰ dn̄s deꝰ iſrl̄: qꝛ viſitauit et fecit re-
dēptionē plebis ſue. Et ſic cōgregati oēs vici
ni eiꝰ cōgratulabant̄ ei ⁊ dicebāt. Quis putas
puer iſte erit. qꝛ totū mundū letificat ſua na
tiuitate. Jō eccl'a natiuitatē eiꝰ celebrat ſic
⁊ xp̄i ⁊ m̄ris eiꝰ. Secūdū ꝑui. qꝛ in vtero eſt
ſctificatꝰ. ex q̄ q̇dē ſctificatōe accepit pc̄ti ori
ginalis purgationē. Nā oēs ī pc̄tō originali
ꝯcipimur ⁊ naſcimur. vñ p̄s. l. Ecce enim in
iniq̄tatibꝰ ꝯceptꝰ ſuꝫ ⁊c̄. Nā dicūt doc. ꝙ pu
er ī vtero m̄ris q̄drageſimaſexta die viuifica
tur ⁊ ſtatim aīa īfundit̄. ⁊ ꝑ quēcūq; modū
morit̄ ſine baptiſmo: nūq̄ faciē dei videbit.
⁊ h̄ ꝓpter pc̄tm̄ originale. Ab illo g̊ pc̄tō ori-
ginali deꝰ iohem purgauit in vtero matris ī
ſuꝑ ip̄m ſctificauit ⁊ ſtabiliuit: ꝙ decetero
peccare mortalit̄ nō poterat. Ecce q̄ ta mira
bilia fecit deꝰ cū ſctō iohe baptiſta. vñ Jer. i.
Priuſq̄ te formarē ī vtero noui te: ⁊ anteq̄
exires de vulua ſctificaui te. Tertiū ꝑuile. qꝛ
cognouit ieſum in vtero matris marie exn̄tē
⁊ ī ſignū huiꝰ exultauit puer iohes in vtero
m̄ris ſue elizabeth. vñ Luc̄. i. Et factum ē vt
audiuit ſalutationē marie elizabeth: exulta
uit infans in vtero eiꝰ. Facta ē aūt hec exul-
tatio diuinitꝰ nō hūanitꝰ ⁊ a deo ē accelera
tus vſus rōis ī illo puero vt ītra viſcera ma
terna iā poſſet cogſcere creatorē ſuū. Quar-
tū ꝑuile. qꝛ pluſq̄ ꝓp̄ha ē vocatꝰ. Quare au
tē pluſq; ꝓpheta dr̄. Rn̄r qꝛ xp̄m quē alij ꝓ-
phete p̄dicauerūt ⁊ ꝓphetauerūt futurū: ip
ſe īdicauit cū digito dicēs. Ecce agnꝰ dei: ec-
ce q̄ tollit pc̄tā mūdi. Quītū ꝑui. qꝛ ē p̄curſor
xp̄i. ⁊ hoc ꝓpter maiorē firmitatē neceſſe e-
rat aliq̄d ab aliquo prius dici q̄ de ip̄o erant
al's iudei potuiſſent rōnabiliter dixiſſe ſicut
etiā al's male ⁊ iniuſte dixerūt. Tu de teipſo
teſtimoniū ꝑhibes: teſtimoniū tuū nō eſt ve
rū. Sed diceres. in q̄bꝰ iohānes p̄ceſſit xp̄m.
Rn̄r ſm̄ Remi. in q̄nq;. Prīo in naſcēdo qꝛ
in dimidio anno p̄ceſſit xp̄m: et xp̄s natus ē
qn̄ dies creſcūt: ſ; iohes qn̄ dies decreſcunt. ī
ſignū ꝙ xp̄s debebat creſcere: ⁊ iohes minui
in noticia ppl'i. Johan. iij. Illū opꝫ creſcere:
me aūt minui. Secūdo in predicando. qꝛ io-
hānes citius p̄dicauit q̄ xp̄s. Tertio ī bapti
zando. qꝛ iohānes ꝑus baptizauit q̄ chriſtꝰ
Quarto in moriendo. qꝛ iohānes mortuꝰ eſt
an̄ xp̄m. Quinto ad inferos deſcendendo. qꝛ
p̄ceſſit xp̄m ad limbū patruꝫ: et nūciauit eis
xp̄m. Sextum ꝑuilegiū qꝛ fuit baptiſta xp̄i
electꝰ pre oībꝰ hoībus in mundo ꝑtunc exn̄
tibus: vbi meruit totam cognoſcere trinita-
tem. Patrē in voce cū dixit. Hic eſt filꝰ meꝰ

dilectꝰ. filiū in ſuba carnis ſuꝑ quē vox illa
inſonuit: ⁊ quem ꝓprijs manibꝰ baptizauit
Sp̄m ſctm̄ q̄ in ſpecie colūbe ſuꝑ xp̄m deſcē-
dit baptizatū. Septimū ꝑuile. qꝛ auſteriorē
vitā duxit q̄ xp̄s. Vñ iudei putabāt ip̄m eē
xp̄m ꝓpter auſterā vitā ſuā. Joh̄. i. Miſerūt
iudei ab hieroſolymis ſacerdotes ⁊ leuitas
ad iohem vt interrogarēt eū. tu q̄s es. Et cō-
feſſus eſt qꝛ nō ſuꝫ ego xp̄s. Auſteritas autē
iohis ꝯſiderat̄ in q̄ttuor. Prīo in cibo: qꝛ nū
q̄ in vita ſua comedit aliquē cibū delicatuꝫ
nec guſtauit paneꝫ: nec carnes: nec piſces: ſ;
cibꝰ ipiꝰ erāt locuſte ⁊ mel ſilueſtre: ⁊ hoc tm̄
ad ſuſtētationē corporis ⁊ nature. Nō em̄ fuit
ſicut q̄dā mō ſunt: q̄ cū mane ſurgūt p̄mo co
gitāt de bono prādio: illi maiorē curā hn̄t de
vētre q̄ de aīa. Tales em̄ vt timeo efficiunt̄
ſocij epulonis in iferno. Et q̄ hic repleti fue
runt bonis cibarijs: illi ibi abſtinebūt. Lu. vi
Ve vob̄ q̄ nūc ſaturati eſtis. Ergo ſi volumꝰ
ſaluari ſeq̄mur iohem baptiſtā: ⁊ nō epulo-
nē. Lu. vi. Bt̄i q̄ nūc eſuritis ⁊c̄. Quid aūt ſunt
iſte locuſte ⁊ mel ſilueſtre. Rn̄det arnolphus
ꝙ locuſte ſunt aues ꝑue ad modū digiti nō
q̄ alte a terra volāt ⁊ facilit̄ capiunt̄: q̄ fue-
runt in deſerto: cocteq; in oleo pauperū pre-
bent victū. Silr̄ narrat in eodeꝫ deſerto eſſe
arbores hn̄tes folia lata ⁊ rotūda lactei colo
ris: melliti ſaporis: q̄ manibꝰ fricant̄ ⁊ edun
tur: ⁊ h̄ dr̄ mel ſilueſtre. Secūdo in potu: q̄a
nunq; in vita ſua aliquē potū bibit niſi ſolā
aquā: h̄ multi bibuli nō faciūt q̄ tm̄ bibūt ꝙ
rōem loq̄ndi ꝑdūt ꝓpter nimiā ebrietatem.
Sꝫ btūs iohes magne fuit abſtinētie. Vnd̄
canit̄ de eo. Vinū ⁊ ſicerā nō bibit. Vñ dicit
Beda ꝙ ſicera interp̄tat̄ ebrietas. quo voca-
bulo oē q̄d inebriare pōt poculum ſiue de po
mis ſiue de frugibꝰ ſiue de q̄libꝫ alia materia
confectū ſignificat. Tertio durū habuit veſti
mentū. Math. iij. Ip̄e iohes hēbat veſtimē
tū de pilis cameloꝝ. Hoc nō aduertunt aliq̄
viri ⁊ alique mulieres q̄ ſequunt̄ epulonē q̄
induebat̄ purpura ⁊ byſſo ⁊ epulabat̄ quoti-
die ſplendide. Silr̄ qui longas caudas poſt
ſe trahūt q̄bus terrā veſtiunt: ⁊ de nudis xp̄i
pauꝑibꝰ nihil curāt: caudis ſuis pulices col
ligūt: ⁊ hoībꝰ ſeq̄ntibꝰ ⁊ an̄cedētibꝰ puluerē
mouēt. Timendū eſt eis ne diabolus in cau
dis earū eq̄tet. Job. xli. Ip̄e ē rex ſuꝑ oēs fi-
lios ſuꝑbie. Quarto in hītaculo: qꝛ habita-
uit in heremo. Vñ canit̄ de eo. Antra deſerti
tenens ſub annis ⁊c̄. Et hoc fuit magnuꝫ in
puero Johe ꝙ reliq̄t p̄rem ⁊ m̄rem ⁊ oīa bo-
na parentū: ⁊ iuit in deſertū ⁊ habitauit ibi
ne amitteret innocentiā ſuā: ⁊ ne mundꝰ tra
heret eū a deo. Nam mūdus trahit hoīem a
deo honoribꝰ quos hic ꝓpinat: ne hō veniat
ad celeſtes honores. Itē caro trahit delitijs
vt hō careat eternis gaudijs ⁊ delitijs. Iteꝫ
diabolus trahit eū inuidia ſua qꝛ inuidet ꝙ
hō dꝫ poſſidere illū locū quē ip̄e diabolꝰ ꝑdi
dit ⁊ trahit hoīem q̄ntū pōt: ⁊ q̄nto melior ē
hō ⁊ ſanctior: tanto magis inſidiat̄ ei. Et h̄
ſciuit btūs iohes. Et q̄uis eſſet vnicꝰ filius
pōtificis q̄d tūc maximū erat: tn̄ deſpexit ho
nores ⁊ reliq̄t mundū ⁊ fugit in heremuꝫ vt
innocētiā ſuā imaculatā cuſtodiret. Octauū
priuile. qꝛ habuit dignitatē oīm ſctōꝝ. Fuit
em̄ ꝓpheta ⁊ pluſq̄ ꝓpheta: qꝛ ꝓphete xp̄ꝫ
p̄dixerūt: ip̄e aūt digito d̄mōſtrauit. di. Ecce
agnꝰ dei ecce q̄ tollit pc̄tā mūdi. Fuit etiam
apl's. Nam apl's interp̄tatur miſſus. Unde
de eo ſcriptū eſt. Fuit hō miſſus a deo. Fuit
etiā martyr: hoc ꝓbat ſanguis eiꝰ effuſio et
veritatꝭ aſſertio qn̄ dixit. Nō lꝫ tibi hr̄e vxo-
rem fratris tui. Itē fuit ꝯfeſſor: qꝛ tā auſte-
re vixit ꝙ ip̄e xp̄s putaret̄ a iudeis: ⁊ ꝯfeſſus
eſt qꝛ ſum xp̄s. Fuit etiā v̄go. Hoc teſtat̄ Lu
cas q̄ dicit euꝫ a puericia vixiſſe in heremo.
Et ſic btūs iohānes hꝫ merita oīm ſctōrum
Vñ bñ dicit euāgeliſta. Inter natos mulie-
rū nō ſurrexit maior iohāne baptiſta. Nonū
ꝑuilegiū: qꝛ fuit tribꝰ meritꝭ q̄bꝰ debet̄ aureo
la inſignitꝰ. Ip̄e em̄ fructū centeſimū in q̄ntū
fuit v̄go a deo ꝓmeruit. Itē centeſimū in q̄n-
tū fuit p̄dicator glioſus. Et cēteſimū in q̄ntū
fuit martyr. Unde cantatur de eo. Serta ter
denis alios coronāt ⁊c̄. Decimū ꝑuile. qꝛ di-
es natiuitatis eiꝰ in tota xp̄ianitate celebra
tur: imo etiā ſarraceni natiuitatē eiꝰ feſtiue
celebrant. Triū em̄ ſanctoꝝ natiuitas ſolen
niter celebrat̄. ſ. xp̄i. virginis marie. ⁊ iohan
nis baptiſte. Et rō. qꝛ oēs tres fuerūt ſctifi-
cati in vtero m̄ris. Iteꝫ qꝛ ortus iſtoꝝ trium
dedicati fuerūt gaudio. ⁊ iō ꝯueniens eſt vt
nos iſtoꝝ ortus cum gaudio celebremus. De
gaudio xp̄i dicit̄ Luce. ij. Euangelizo vobis
gaudiū magnum. De gaudio marie canitur
Natiuitas tua dei genitrix virgo gaudiū an
nunciauit vniuerſo mūdo. De gaudio iohā-
nis baptiſte dr̄ in euāge. hodierno. Et multi
in natiuitate eiꝰ gaudebūt. Et q̄uis beatus
iohannes baptiſta ab vtero matris ſue ſan-
ctus fuit ⁊ nulli vnq̄ nocuit: multos tamen
habuit ꝑſecutores qui eiꝰ ſanguinē ſitiebāt
Nam herodes voluit eū occidere: herodias

ſibi inſidiabaꝛ: filia eiꝰ caput ſuū petijt: ſpi
culatoꝛ miſſus eſt ꝗ caput eiꝰ ꝑſcidit. Decol
latio aūt eiꝰ fcā ē ꝓ iuſticia ⁊ fidei defenſiōe
qꝛ herodē de ſtupꝛo arguebat: iō ipm in car
cere recluſit. Itē decollatio eiꝰ fuit cū mſta
ſui deuotiōe. qꝛ cū decollari deberet: dn̄o ſe de
uote recōmendauit. Un̄ canit ecclia. In me
dio carceris ſtabat iohes: ⁊ voce magna cla
mauit di. Dn̄e deꝰ meus tibi recōmēdo ſpm̄
meū. Et qꝛ iā ꝑdicti male iohem tractauerūt:
⁊ iō ipi male a deo tractati fuerūt. Herodes
eīm male fuit tractatꝰ: qꝛ in exiliū miſſus: et
ibi miſerabilr̄ eſt moꝛtuꝰ. Herodias ēt male
tractata ē: qꝛ cū caput iohis ī manu teneret
diuino iudicio ī eiꝰ faciē ſufflauit: ⁊ illa moꝛ
te ſubitanea coꝛruit. Filia herodiadis fuit
male tractata: qꝛ fuit in aq̄s ſuffocata. Cuꝫ
ei ſup glaciē ludēdo diſcurreret: ſubito glaci
es ſub pedibꝰ eiꝰ frāgiꝛ: ⁊ illa in aq̄s miſabi
liter ſuffocaꝛ. Quantū ad ſcdaꝫ ꝑtē illiꝰ ſer
monis ē ſciendū ꝙ ſic caput iohis bap. datū
eſt puelle ſaltāti ⁊ choꝛizāti: ⁊ hoīes ī vigilia
ſcti iohis baptiſte ꝯſueuerūt choꝛizare: ⁊ ſcā
mr̄ ecclia ꝯ hāc choꝛizationē inſtituit ieiuni
um: qđ ſub ꝑcepto ⁊ ſub pctō moꝛtali q̄libet
teneꝛ ſuare ⁊ ꝗ ſine cā ⁊ ex ꝯtēptu ſolueret h̄
ieiuniū peccat moꝛtalr̄. Tūc ꝓ infoꝛmatiōe
nr̄a aliq̄ hic dicēda ſunt de choꝛea. Pꝛio q̄ri
tur an choꝛizare ſit pctm̄ moꝛtale. Rn̄deꝛ ꝙ
ſic qn̄ ex ſupbia ⁊ ex mala ꝯcupiſcētia fit. vn̄
Aug. Melius eſt in die dn̄ica arare ꝙ̄ choꝛi
zare: ⁊ melius eſt mulierē lanā ſuā texere: ꝙ̄
impudice choꝛizare. Et rō. qꝛ ille ꝗ laboꝛat ī
die dn̄ico ⁊ feſtiuo ſimplr̄ peccat frangendo
ſabbatū: ſ; choꝛizās cōmittit q̄ſi oīa peccata
moꝛtalia. Nā ibi eſt ſuperbia: ⁊ cōmittiꝛ ibi
ſepiꝰ mētalis luxuria ꝑ malas ꝯcupiſcētias
Silr̄ auaricia: qꝛ affectāt diuitias ⁊ precio
ſas veſtes. Et etiā inuidia: qꝛ ſi vna perſona
plus honoꝛatur vel melioꝛa veſtimēta habꝫ
tūc qn̄qꝫ cetere ꝑſone inuidēt ei. Itē ſciēduꝫ
ꝙ aſtātes circa choꝛeā qn̄qꝫ intantū peccant
ſicut ꝗ choꝛizant: qꝛ ipi dant alijs occaſionē
choꝛizādi. qꝛ ſi circūſtātes nō aſpicerēt: tunc
ipi nō choꝛizarent. Inſuper iudicant choꝛizā
tes: qđ eſt ꝯ euangeliū. Un̄ hr̄ Lu. vi. Nolite
iudicare ⁊c̄. Sꝫ aliq̄ volunt ſe excuſare ī pec
catꝭ ſuis dicētes. Qm̄ an̄ centū annos choꝛi
zauerūt hoīes: ſic ⁊ hodierno die merito face
re pn̄t. Rn̄deꝛ ꝙ ante centū annos hoīes ēt
infernū intrauerūt: ſic ⁊ hodierno die faciūt
qꝛ mala ꝯſuetudo nō excuſat pctm̄: imo ꝙ̄tū
diuturnioꝛ: tanto ꝑiculoſioꝛ. Un̄ dr̄ in decre.

Cōſuetudo mala inueterata: ꝙ̄to diuturni
oꝛ tanto ꝑiculoſioꝛ. xxiiij. q. i. Sciſma. Qđ au
tē xp̄s a choꝛizātibꝰ grauiꝛ offendiꝛ h̄ ꝓbaꝛ
qꝛ ipſi rurſum crucifigūt ieſum xp̄m. De hoc
exēplū q̄re infra in ꝓmptuario exēploꝝ. vij.
C. Et ꝙ xp̄s grauiter vult punire choꝛizātes
in vita: hoc oñdiꝛ in illa puella q̄ ꝑpꝛ choꝛe
am cōbuſta eſt in toto coꝛpe. ibidē. x. Et etiā
in moꝛte: vt pꝫ in muliere q̄ cū pila ī choꝛea
necata eſt. hoc q̄re ibidē. xij. Itē ꝗ iuuant ad
choꝛeā. Exemplū de tibicine quē fulmē de ce
lo extinxit. hoc q̄re ibidē. xiij. Ultimo q̄ritur
vtrū choꝛea poſſit fieri licite. Rn̄deꝛ ſm̄ Io
hānē in ſumma ſua li. iij. ti. xxxiij. q. ij. ꝙ q̄n
qꝫ ꝯcurrentibꝰ ad choꝛeā tūc nō eſt repꝛehēſi
bilis. Pꝛimū ꝙ ſit tp̄e debito. ſ. gaudij. ſicut
in nuptijs: vel tp̄e victoꝛie: vel liberatōis ho
minis vel patrie: vel in aduētu amici de ter
ra lōginqua. Scdm̄ ꝙ ſit cū honeſtis ꝑſonis
de q̄bꝰ nō oꝛiaꝛ ꝑſumptio mala: nec cū lecca
toꝛibꝰ ⁊ leccatricibꝰ. Tertiū ꝙ fiat a ꝑſonis
ſecularibꝰ: qꝛ monialibꝰ: monachis: ⁊ cleric
ꝓpter hoc ꝙ in alijs ſpūalibꝰ debent occupa
ri: oēm choꝛeā puto eē illicitā. Quarto ꝙ ho
neſto modo fiat: non geſticulationibꝰ nimis
inhoneſtis ⁊ inoꝛdinatꝭ. Quintū eſt vt cantꝰ
excitans in talibꝰ nō ſit de illicitis. Quantū
ad tertiā ꝑtem illius ſermonis ſciendum ꝙ
oēs hoīes debent inuocare ſanctū iohanneꝫ
baptiſtā. Et pꝛimo imminēte periculo ignis
Unde legitur ꝙ cum maximus ignis eſſꝫ ac
cenſus: ⁊ reliquie ſancti iohannis ibideꝫ ap
ponerētur: ignis ſancti Iohannis foꝛmidās
preſentiam ſtatim euanuit. Item tempoꝛe
ſterilitatis inuocandus eſt ſanctus Iohan
nes. Unde cum quodā tp̄e eſſet magna ſteri
litas ⁊ ſiccitas terre: reliquias ſancti iohan
nis ꝓceſſionaliter ꝑ ciuitatē detulerūt ⁊ moꝛ
pluuie receperunt beneficiū: ⁊ terra pꝛotulit
fructum ſuū. Item ſanctus iohes baptiſta
defendit terrā ſiue ciuitatē vbi eccleſiam ha
bet cōſtructā in honoꝛe ſuo. Unde legitur ꝙ
quedā regina ad honoꝛē ſancti iohis bapti
ſte in longobardia ecclam ꝯſtruxit: ⁊ poſtea
cū Cōſtantinꝰ imꝑatoꝛ italiā a longobardis
eripe vellet: ⁊ quendā virū ſctm̄ interrogaſſet
de exitu belli: ille oꝛatiōi inſiſtēs a deo audi
uit. Iohes baptiſta ꝓ longobardis cōtinue
intercedit ab illo die q̄ regina ecclam ſibi fa
bꝛicauit: ⁊ ideo ſuperari nō pn̄t. Item diſpli
cet ſancto iohanni qui ſpoliat eccliam vel ce
miteriū in honoꝛe eius dedicatū. Unde cum
q̄dā rex lōgobardoꝝ cuꝫ multo apparatu in

xta eccliam ſancti Iohis fuiſſet ſepultꝰ: q̄dā
cupiditate allectꝰ nocte ſepulchꝛum apuit: ⁊
vniuerſa ſurripuit. Cui iohes apparuit ⁊ di
xit ei. qꝛ auſus fuiſti tāgere mihi cōmiſſum
ecclam meam ingredi decetero non valebis.
qđ ita euenit. Nam qn̄ ecclam ingredi vole
bat: ſubito velut validiſſimo pugile guttur
eiꝰ inuiſibilr̄ feriebaꝛ. Et ſic ille in terrā ca
dēs cōfuſus recedebat. Itē ſuccurrit hoī i ex
tremis. Un̄ cū q̄dā vir ad decollationē fuiſſꝫ
iniuſte ductꝰ: ⁊ foꝛtiſſimꝰ pugil in eius collū
ſpatā vibꝛauit: ille ꝓtinꝰ exclamauit. Sācte
iohannes ſuſcipe ſpatā illā. Et ſtatī bꝛachiū
illiꝰ pugilis obꝛiguit et inflexibile remanſit.
Sꝫ vir dei btm̄ iohannē pꝛo ipſo iam penitē
te oꝛauit: ⁊ vt bꝛachiū deponeret obtinuit.

¶ De ſctis Petro ⁊ Paulo aplis. ſer. xxiiij.

Tibi dabo claues regni celoꝝ: et quodcūqꝫ ligaueris ſup terraꝫ erit ligatum ⁊ in celis ⁊c̄. Mat. xvi. Ex his vbis oñdiꝛ ꝙ̄ta
ſit dignitas ſcti petri. Un̄ in pn̄ti ſmone ad
honoꝛē ſcti petri tria ſunt dicēda. Pꝛio de ꝑ
uilegijs ſcti petri. Scđo aliq̄ ꝓ iformatione
nr̄a. Tertio aliq̄ miracula. Quātū ad pmā ꝑ
tem illiꝰ ſmonis ē ſciēdū ꝙ ſctūs petrꝰ hꝫ de
cem ꝑuilegia. Pꝛimū ꝙ xp̄s eū elegit ꝑ oībꝰ
hoībꝰ in aplm: ⁊ fuit ſecūdꝰ apls a xp̄o voca
tus. qꝛ ſctūs Andreas fraꝛ ſuꝰ fuit pmꝰ: ⁊ ad
duxit petrū ad ieſum. Secūdū ꝑuilegiū: q̄a
fuit feruētioꝛ ad xp̄m in charitate. qđ oñdit
an̄ paſſionē xp̄i. qꝛ ꝓpꝛ amoꝛē xp̄i oīa terre
na ꝯtēpſit. Certe cui hodie diceretꝛ ꝙ relinque
ret vxoꝛē: pueros: domū: cognatos: ⁊ oēꝫ ter
renā ſubam ⁊ paup fieret: magnū q̄d reputa
retꝛ. Et hoc fecit btūs petrꝰ cuiꝰ feſtū hodie
celebꝛamꝰ. Itē hoc oñdit tēpe paſſionis xp̄i
qn̄ ſecū moꝛi voluit: qn̄ dixit Luc. xxij. paratus
ſum tecū ī moꝛtē ⁊ ī carcerē ire. Item oñdit
poſt reſurrectionē qn̄ xp̄us oñdit ſe diſcipulꝭ
⁊ manifeſtauit ſe eis ad mare tyberiadis. et
qn̄ iohānes dixit petro. dn̄s ē. ſtatī petrꝰ mi
ſit ſe in mare vt citiꝰ veniret ad xp̄m. Tertiū
ꝑuilegiū qꝛ datꝰ ē ī exēplū pn̄ie ipſis pctōꝛi
bus. qꝛ poſt negationē ſp in lachꝛymis fuit.
habuit eīm lachꝛymas doloꝛis: qꝛ dn̄ꝫ ſuū ne
gauerat. Luc. xxij. Egreſſus foꝛas fleuit ama
re. Nā qn̄cūqꝫ dulcis allocutōis dn̄i memoꝛ
erat ꝑ nimia amoꝛis dulcedīe lachꝛymas cō
tinere nō potuit. Qn̄ etiā culpā negatōis ad
memoꝛiā reducebat: vbertim lachꝛymas e
mittebat. Un̄ dicit Clemēs papa ꝙ ſp ſuda

riū in ſinu ferebat quo crebꝛo fluētes de ocu
lis lachꝛymas detergebat. Un̄ etiaꝫ legiꝛ de
eo ꝙ tante deuotionis fuit ꝙ in nocte audi
to gallicantu ſtatim ad oꝛōnē ſurgebat: ⁊ ſic
cū lachꝛymis vſqꝫ ad diē oꝛabat. ⁊ adeo du
xit in ꝯſuetudīe flere ꝙ tota eiꝰ facies lachꝛy
mis aduſta videbaꝛ. Si btūs petrꝰ ꝓ trīa ne
gatōe tm̄ fleuit: q̄re tu miſer hō pctōꝛ nō fles
ꝗ nō ter ſ; multotiens dn̄m negaſti. Quotq̄t
eīm cōmiſiſti moꝛtalia pctā: totiens dominū
negaſti. Funde ergo lachꝛymā vnā hodie pꝛo
pctis tuis ꝯtrito coꝛde vt tibi deus dimittat
oīa pctā tua. vn̄ Iſi. Eſto tā ꝓnus ad lamen
tū ꝙ̄tū ꝓnꝰ fuiſti ad culpā. q̄lis intētio ti
bi fuit ad peccādū: talꝭ deuotio tibi ſit ad pe
nitendū. Quartū pꝛiuilegiū ꝙ xp̄s fec̄ eū pꝛi
mū papā ⁊ vicariū ſuū: ⁊ cōmiſit ſibi totā ec
cleſiā cū oībꝰ hoībꝰ ꝗ fuerūt in mūdo qn̄ di
xit. Paſce oues meas. Legiꝛ in cronica Her
māni ꝙ petrꝰ apls cathedrā ſacerdotalē q̄t
tuoꝛ ānis tenuit in partibꝰ oꝛiētis deinde ve
nit Antiochiā āno dn̄i. xxxviij. vbi ꝑ Pauluꝫ
de carcere liberatꝰ ſuſcitauit quendā moꝛtu
um q̄. xiiij. annis iacuerat in ſepulchꝛo: ⁊ ibi
in antiochia ep̄atū tenuit ānis. vii. in q̄ me
tropoli mō ſunt. xij. archiep̄atus: ⁊ cētū ep̄a
tus quos de manu ſua patriarcha antioche
nus ꝯferre hꝫ. Poſt hoc petrꝰ romā veniens
anno dn̄i. xlvij. in die ſctē Pꝛiſce virginis ſedit
in ep̄atu rome ānos. xxv. mēſes. vij. dies. viij
Nullꝰ romanꝰ pōtifex adhuc tot ānis in ep̄a
tu ſedit nec viuere potuit. Pr̄ ſcti petri fuit
iohānes de bethaida ꝓuincia galilee. iō ſy
mon iohannis. ſ. filiꝰ vocabaꝛ. Sed xp̄s pa
pā eum conſtituēs nomē ſibi mutauit vocās
ipm petrū. volēs ꝙ oībus ſucceſſoꝛibus ſu
is nomina mutarenꝛ. Quintū pꝛiuilegiū. qꝛ
ſibi claues celi cōmiſit dicēs. Tibi dabo cla
ues. O quale donū. nō dixit claues vnius ci
uitatis aut pꝛouincie: ſ; totius dominij mei
vt ad te ꝑtineat claudere ⁊ apire cuicūqꝫ vo
lueris ꝓ tua volūtate. Sed diceret q̄s. O do
mine q̄re tali pctōꝛi ꝗ te negauit ⁊ a te fugit
ī neceſſitate tua claues celi tradidiſti. Certe
pōt rn̄deri. dn̄s nr̄ ieſus xp̄s hoc fecit pꝛopꝛ
ſolaciū peccatoꝝ vt nullꝰ deſꝑet de mea grā
et vt videat ꝙ̄ magnū volo facere peccatoꝛē
in regno meo. Un̄ poſt lapſuꝫ hō pꝛedeſtina
tus ad vitam eternam melioꝛ reſurgit ꝙ̄ an
te fuit: ſicut pꝫ in btō petro. Unde Ambꝛo.
Certus ſum ꝙ deꝰ nullū electoꝝ ſuoꝝ cade
re ꝑmitteret ſi eū melioꝛē a caſu ſuo reſurre
cturū nō ſenſiſſet. Sextū ꝑuilegiū qꝛ gloꝛio

ſioꝛ in paſſione fuit. qꝛ āno dn̄i. lxxvi. petr⁹ et
paul⁹ ſub Nerone vno eodēq̃ die paul⁹ de-
collat⁹: petr⁹ crucifix⁹ eſt cū xpo. Sꝫ ī hoc dif
fert: qꝛ noluit crucifigi rect⁹: ſed reuerſus. qꝛ
nō reputabat ſe dignū. vn̄ dixit. Qꝛ nō ſuꝫ di
gnus ita in cruce eē vt de⁹ me⁹: ğ crucē meā
girate. Septimū ꝑuilegiū. qꝛ ē pnceps oīm
aploꝝ. Et hāc dignitatē nēo hꝫ in celis niſi
ſctūs petr⁹. Vn̄ ſctūs petr⁹ in h̄ ꝑcellit oīs
ſctōs in celo exn̄tes. Octauū ꝑuile. qꝛ pmū
articulū fidei de. xij. articulis ꝯpoſuit dicēs
Credo ī deū patrē oīpotētē ⁊c̄. i. ſm Augu.
creatorē oīm rerū viſibiliū ⁊ inuiſibiliū. Cō-
tra hunc articulū ſunt manichei q̄ dicūt viſi
bilia creata a pncipe tenebraꝝ. inuiſibilia vo
a deo. q̄ hereſis odibilis eſt deo ⁊ hoīb⁹ ⁊ oī-
bus creaturis. qꝛ tal' hereſis dehoneſtat oēs
viſibiles creaturas: dūmō eas dicit a dyabo
lo eſſe creatas. Ex quo ſequit̄ ꝙ ꝗlibet xpia-
nus firmit̄ dꝫ credere deū oīm creatorē viſi-
biliū ⁊ inuiſibiliū. ⁊ ꝙ non ſit aliqs ꝟmicul⁹
q̄n ſit a deo creat⁹. ğ dixit btūs petr⁹. Credo
in deū prēꝫ oīpotētē ⁊c̄. Nonū ꝑuil. qꝛ feſtū
ipi⁹ ter celebrat̄ in anno ꝑ oīb⁹ ſctis excepta
maria virgīe. Nā feſtū iohis baptiſte bis ce-
lebrat̄. Silr iohis euāgeliſte. ſcti pauli ⁊ ſcti
ſtephani. ⁊ ſilr pr̄is nr̄i franciſci ⁊ bti dn̄ici.
Sꝫ q̄rit̄ q̄re feſtū ſcti petri ter in anno cele-
brat̄. Rn̄det̄ ꝙ ipe q̄ ptātem accepit ligandi
atq̃ ſoluēdi liberat nos a trib⁹ generib⁹ pec
catoꝝ. ſ. locutiōis: cogitatiōis: ⁊ opatōis. vel
etiā ꝙ in deū: ꝙ in nos: ꝙ in ꝓximū peccaui
mus. Itē ꝓpter exēplū vt null⁹ pctōꝛ deſpe
ret: etiā ſi ter ſicut petr⁹ deū negauit. ſi tn̄ eū
ſequi velit. ⁊ ipm corde: oꝛe: ⁊ ope confiteri.
Decimū ꝑuile. qꝛ ipe ſctūs petr⁹ noiat̄ ante
eleuationē ⁊ poſt eleuationē in qualꝫ miſſa.
Item ſciendū ꝙ in cronica Hermāni habet̄
ꝙ anno domini. cclij. greci reliquias btōꝝ
aploꝝ petri ⁊ pauli furati ſunt: ſꝫ demones ī
aere clamabāt. Viri romani ſuccurrite: dij ve
ſtri auferunt̄ vob. Quare romani ſtatim iſe
quētes manu foꝛti: ſed greci territi aploꝝ
oſſa in puteū ꝓiecerunt fugā petentes. que
papa corneli⁹ de puteo leuauit. Et qꝛ dubita
uit de oſſib⁹ q̄ et cuius eſſent: vox de celo di
xit. Oſſa maioꝛa ſunt predicatoꝛis: minoꝛa
piſcatoꝛis. Quātū ad ſecundā partē illi⁹ ſer
monis ſciendum ꝙ ſicut btūs petrus habet
claues regni celoꝝ ꝙ claudere et aperire po
terit cuicūq̃ voluerit: tūc notādū ꝓ iſorma-
tiōe nr̄a: ꝙ ſctūs petr⁹ pncipalit̄ q̄nq̃ generi
bus hoīm apit celū. vt ꝗcito moriunt̄: ſtati
euolāt. Primi q̄ decedūt in baptiſmali inno
centia. tales ꝑuuli ſtatim ab āgelis deducū-
tur ī celū: ğ celū ſꝑ eſt aptū tali hoī q̄ adhuc
ſuat innocentiā baptiſmalē. In ſignū hui⁹
xpo baptizato apti ſunt celi ſuꝑ ipm. vt hr̄
Math. iij. Secūdi ſunt q̄ plenariā indulgē-
tiā ꝯſequūtur. Vn̄ q̄rit̄. Quid ſi qs plenariā
indulgētiā cōſequeret̄ ⁊ ſic moꝛeret̄. Rn̄det̄
ſm Hoſtien̄. ꝙ talis ſtatim euolaret ad celū
Et rō ē. qꝛ nullū ē impedimētū aſcēdendi ī
celū ex quo qs moꝛit̄ in gr̄a: niſi ſolutio pene
Et ſctūs Tho. ſuꝑ. iiij. di. xx. dic̄ ꝙ q̄ idulgen
tias ſuſcipit nō abſoluit̄ ſimplr̄ loquēdo a
debito pene: ſꝫ dat̄ ſibi de theſauro eccl'ie vn̄
debitū ſoluat: ğ cū remiſſa ē pena illa tota ꝑ
idulgētiā idē ē ac ſi eſſet ſoluta: ⁊ ſic iuſticie
dei ſatiſfactū ē: cū ex theſauro eccl'e illa pēa
ſoluta ē. Tertij ſunt q̄ ingrediunt̄ religiones
appꝛobatā vbi rl'arit̄ viuūt. Circa quod q̄rit̄
vtrū ꝑ ingreſſum religiōis cōſequat̄ quis re
miſſionē oīm pctōꝝ. Rn̄det̄ ſm ſctm̄ Tho. ij.
ij. q. vlt. rōabilit̄ pōt dici ꝙ ſic: ſic̄ per aſſum
ptionē crucis. Nā h̄ eſt olocauſtū maximum
quo qs totalit̄ diuinis officijs mācipat̄ ꝑ re
ligionis ingreſſum qd̄ excedit oē gen⁹ ſatiſ-
factionis. vt habet̄ ī decre. xxxiij. q. ij. Admo
nere. Nā religioſus offert deo oēs res tꝑales
imo totū mūdū ꝓpt̄ deū relinq̄t. et h̄ ꝑ votū
pauptat̄: āmodo nū q̄ ꝓpꝛiū denariū poſſi-
dēdo. Vn̄ dꝛ ī decre. In religiōe exn̄s non dꝫ
hr̄e denarios ſi nō vult perire cū anania. xij.
q. i. Dilectiſſimiſ. vn̄ Greg. Monach⁹ habēs
obolū nō valet obolū. Itē offert deo coꝛpus
per votū caſtitat̄ ⁊ abſtinētias ad q̄s ſe obli
gat ꝑ ingreſſum religiōis: ſic̄ abſtinere a car
nib⁹: ieiunare: in ſtraminib⁹ doꝛmire: media
nocte ſurgere: et coꝛp⁹ cū veſtib⁹ laneis mace
rare. Itē religioſus offert deo pꝛopꝛiā volun
tatē: ⁊ hoc ꝓpt̄ votū obediētie. et h̄ eſt ma-
ximū ſacrificiū cū qs ꝓpt̄ deū reſignat ſuā
ꝓpꝛiā volūtatē: ⁊ ſubijcit volūtatē ſuā volū
tati plati ſui. Vn̄ Bern̄. loq̄ns de religiōe di-
cit. Religio pauptate fundat̄. erigit̄ obediē
tia. dedicat̄ caſtitate. cuſtodit̄ humilitate. ꝑ
ficitur charitate. Itē ſciēdū ꝙ in vita ſpatrū
legit̄ ꝙ eandē grām ꝯſequunt̄ ingredientes
et pꝛoficientes religionē quam conſequunt̄
baptizati. Itē ſciendū ſm ſctm̄ Tho. ꝙ ſi ꝑ
ingreſſum religiōis nō abſolueret̄ ab oī rea-
tu pene: nihilomin⁹ igreſſus religiōis vtili-
oꝛ eſſet ꝗ ꝑegrinatio terre ſctē ad ꝓmotio
nē in bonū: qd̄ ꝑponderat abſolutionē a pe
na. Et Henric⁹ de Gādauo dic̄ ꝙ q̄n qs ꝓſi

tebit̄ tūc a pmo indulgētiā ꝯſeq̄tur. ⁊ h̄ itel-
ligit̄ ſi intēdit ſuare ea q̄ in ꝓfeſſiōe ꝓmit-
tit. ſ. rl'aꝫ ⁊ oꝛdinē ſuū. Nā ſi nō intēderet ſer
uare ea q̄ ꝓmittit in ꝓfeſſiōe ſua ipo facto:
ſic ꝓmittēdo peccat moꝛtalr̄. ⁊ nō eſt fili⁹ ce
leſtis regni: ſꝫ fili⁹ gehēne ignis: ⁊ tales q̄n̄q̃
peſſimi erūt. Vn̄ Aug. ⁊ ponit̄ in decre. Diffi
culter exꝑtus ſuꝫ melioꝛes ꝗ̃ q̄ in monaſte
rijs ꝓfecerūt: nec ſum peioꝛes exꝑtus ꝗ q̄ ī
monaſterijs defecerūt. di. xlvij. Quātūlibet.
Vn̄ etiā Ber. Qui in loco oꝛdinis ſine oꝛdine
viuūt: ad illū locū deuenient vbi nullus oꝛdo
ſꝫ ſempitern⁹ hoꝛroꝛ inhabitat. Quarti q̄buſ
celū apit ſunt martyꝛes. Et in ſignū hui⁹ tūc
ſtephan⁹ vidit celos aptos ⁊ ieſum ſtantē a
dextris ꝟtutis dei. Nā hoc ē ꝑuilegiū marty
rū ꝙ q̄ ſuſtinēt moꝛtē ꝓpter xpm inuenient
vitā in celis. Vn̄ dr̄ in decre. Qui ꝓ xpi noīe
martyꝛizant̄: ꝓculdubio vitā eternā ꝯſequū
tur. xv. q. i. Merito. Quinti ſunt q̄ ꝑ opa pe
nitentialia plenā ſatiſfactionē ſuoꝝ pctōꝝ
implent. vn̄ Ber. Quantūcūq̃ pctōꝛ magn⁹
ſit: tn̄ cū pnīa pōt tantā in mundo ſuſtinere
penā ꝙ dimittit̄ ei tota pena ad quā eſt obli
gatus. Pro quo ſciendū ꝙ pnīa ⁊ ſatiſfactō
q̄ iniūgit̄ aut ē minoꝛ: aut maioꝛ: aut eq̄lis.
Si maioꝛ eſt pnīa ꝗ̃ pctā req̄runt: tūc ſuper
fluū cedit hoī illi in pmiū. Si minoꝛ: tūc re-
ſiduū ſupplebit in purgatoꝛio. Si equalis:
tūc ſtatim euolat ad celū. Quantū ad tertiā
ptem illi⁹ ſmonis eſt ſciendū ꝙ hodie oēs
xpiani feſtū ſcti petri dn̄t ſolēniter celebꝛare
⁊ ipm tanꝗ̃ patronū ſingularē in oībus in-
firmitatib⁹ ⁊ neceſſitatib⁹ inuocare. Primo
paralitici. Vn̄ legit̄ ꝙ q̄dā vir noīe eneas ab
annis octo iacuit in grabato: qꝛ erat parali-
ticus. Et ait illi petrus. Enea ſanet te dn̄s
ieſus xps: ſurge ⁊ ſterne tibi. Et cōtinuo ſur
rexit. ⁊ oēs infideles videntes hoc ꝯuerſi ſt̄
ad fidem. Itē q̄dam erat paralitica ⁊ iuſſit
petrus eaꝫ ad ſe in lectulo in quo iacebat laf
ferri. Cūq̃ fuiſſet allata: petr⁹ in pn̄tia oīm
fidelium q̄ aſtabāt dixit. Si vera ſunt q̄ pre-
dico: tunc in noīe dn̄i nr̄i ieſu xpi ſurgat hec
mulier de lectulo ſuo. Et ſtatim vt petrus h̄
dixit: ſana ſurrexit ⁊ pꝛocidit ad pedes eius
⁊ grās deo ⁊ ſctō petro referebat. Itē claudi
ab vtero mr̄is dn̄t ſctm̄ petrū inuocare. Vn̄
legit̄ Act. iij. Poſtꝗ̃ dn̄s ieſus aſſumpt⁹ eſt
in celū petr⁹ ⁊ iohes aſcendebāt in tēplū ad
hoꝛā oꝛonis nonā: ⁊ quidā vir q̄ erat claud⁹
ex vtero mr̄is ſue baiulabat̄: quē ponebant
quotidie an̄ poꝛtā tēpli q̄ dr̄ ſpecioſa vt pete
ret elemoſynā ab introeūtib⁹ in tēplū. Is cū
vidiſſet petrum ⁊ iohēꝫ introire in templum
rogabat vt elemoſynā acciperet. Intuēs aūt
in eū petr⁹ cū iohāne dixit. Reſpice in nos.
At ille intendebat in eos ſperās ſe aliq̄d re-
ceptuꝝ ab eis. Petr⁹ aūt dixit. Argentū ⁊ au
rū non eſt mihi: qd̄ aūt habeo hoc tibi do. in
nomīe ieſu xpi nazareni: ſurge ⁊ ambula. Et
appꝛhenſa manu ei⁹ dextera alleuauit eum.
Et ꝓtin⁹ ꝯſolidate ſunt baſes ei⁹ ⁊ plāte: et
exiliēs ſtetit ⁊ ambulauit: ⁊ intrauit cū illis
in tēplū ambulās ⁊ exiliēs ⁊ laudās deum.
Itē oēs infirmi in q̄buſcūq̃ īfirmitatib⁹ ſūt
ꝯſtituti dn̄t recurrere ad ſcm̄ petrū. Vn̄ legit̄
Act. v. ꝙ q̄n ibat ꝑ aliquā ciuitatē: oēs q̄ hē
bant īfirmos in illa ciuitate ponebāt eos in
platea: ⁊ quoſcūq̃ vmbꝛa ſcti petri tāgebat
curabant̄. Si tāte ꝟtutis erat ei⁹ vmbꝛa: ꝗ̃ta
te ꝟtut̄ ſunt apud deū ei⁹ merita. Itē pt hoī
bus etiā ſubuenire poſt moꝛtē. Vn̄ legit̄ ꝙ
cum quadā vice duos de diſcipulis ſuis ad
pꝛedicandū miſiſſet: dū. xx. dietas veniſſent:
vnus eoꝝ defunct⁹ eſt: alter ꝟo ad petrū re-
dijt ⁊ quō acciderat nūciauit: hic dicit̄ fuiſſe
btūs matern⁹. Tunc petr⁹ ei baculū ſuū tra-
didit vt ſuꝑ defunctū poneret. Qd̄ cū feciſ-
ſet ille q̄ iam. xl. dieb⁹ moꝛtu⁹ iacuerat: ꝓti-
nus ſurrexit. Itē Thabitā ſuſcitauit. Vn̄ le-
git̄ Act. ix. ꝙ erat in Ioppen q̄dam xpiana
noīe Thabita. hec erat plena bonis opibus
⁊ elemoſynis: et pꝛecipue conſuebat veſtes
pauperū. Hec dū moꝛtua fuiſſet miſerūt di-
ſcipuli ad btm̄ petrū qui erat in alia ciuitate
vt veniret ad eos. Qui cū veniſſet circumſte-
terūt eū oēs paupes ⁊ rogauerūt ꝓ Thabi-
ta. Et compaſſus eſt eis ⁊ oꝛauit pꝛo ea: ⁊ di
xit. Thabita tibi dico ſurge. ⁊ ſtatiꝫ ſurrexit
Vltimo ſciendum ꝙ ſanctus petrus eſt ma
gne potentie. Habet em̄ ptātem ſuꝑ mundū
Mat. xvi. Quodcūq̃ ligaueris ſuꝑ terram
⁊c̄. Habet ptātem ſuper infernū. Vn̄. Et poꝛ
te inferi non pꝛeualebūt aduerſus te. Habet
etiā ptātēꝫ ſuꝑ demones ſicut pꝫ q̄n demōeſ
ſymonē magū deferebāt: tūc em̄ petrus oꝛa-
uit: ⁊ mox a demonib⁹ dimiſſus ē ⁊ ſic turpi
ter obijt. Iteꝫ ſuper moꝛtē. ſ. q̄n ꝑ oꝛationeꝫ
defunctū ſuſcitauit quē ſymon magus ſuſci
tare nō potuit. Super mare habet ptātēꝫ ꝙ
ſiccis pedibus ambulabat. Item ſuper celuꝫ
ideo dr̄ in ꝟbis pꝛemiſſis. Tibi dabo claues
regni celoꝝ. Itē ſuꝑ aīas: q̄n petrus in vno
ſermōe in die pēthecoſtes tria milia iudeoꝝ
cōuertit. Itē aliud exēplū quō btūs petrus

apl's liberauit aīaȝ mulieris de purgatorio.
Hoc q̄re ī feſto ad vicula Pe. ſer. xxix. ꝑte. iij
Itē btā v̄go maria ⁊ btūs petr⁹ liberauerūt
monachū ab eterna dānatione. Hoc exēplū
q̄re infra in ꝑmptua. btē virginis. lviij.

De viſitatione btē Marie. Ser. xxv.

INtrauit domū zacharie ⁊ viſitauit elizabeth. Ita ſcribiꝫ
Lu. i. ⁊ in inſtātis feſtiuitat̄ euā
gelio. Nemo pōt digne laudare
btām v̄ginē: niſi ipm dignū faciat ille q̄ ha-
bitauit in vtero eius qñ ſalutauit elizabeth
Augu. Quid dicā v̄go maria paup ingenio
cū de te, q̄cq̄d dixero minor laus eſt q̄ꝫ tua di
gnitas mereaꝫ. Nō em̄ ſufficit lingua carnis
tuas enarrare v̄tutes. Vñ etiā Hieronymus
Quicq̄d hūanis pōt dici v̄bis min⁹ eſt a lau
de virginis glīoſe: q̄ diuinis eſt ⁊ euāgelicis ex
cellenti⁹ laudata ⁊ p̄dicata p̄conijs. A pphe
tis quidē p̄nūciata a p̄riarchis figuris ⁊ eni
gmantib⁹ figurata ab euangeliſtis exhibita
⁊ mōſtrata: ab āgelis venerabiliter ⁊ officio
ſiſſime ſalutata. Nos igr̄ p̄miſſum v̄bū cum
timore ⁊ reuerentia ad honorē virgīs ꝓſeq̄-
mur. Vñ in p̄nti ſermone tria ſunt dicenda.
Primo euāgeliū ⁊ aliq̄ de p̄nti feſto. Secun
do aliq̄ ꝓ informatiōe nr̄a. Tertio aliq̄ mira
cula. Quantū ad primā ꝑtem ſermonis tūc
hyſtoria hui⁹ feſti eſt dicenda. Nā poſtq̄ꝫ eli
zabeth Johannē concepit: ⁊ iā ſex menſibus
in vtero portauit: venit angelus Gabriel ad
mariā nūcians ei: ꝙ deberet ɔcipere verbum
eternū. ⁊ dixit ei hoc ꝓ ſigno ꝙ poſſibile eēt
deo eē verbuȝ q: elizabeth cognata ipius q̄
erat ſterilis iā ɔcepit: ⁊ iā ꝑ ſex menſes filiū
in vtero portauit. Nota maria quippe ⁊ eli-
zabeth cognate ſeu ɔſobrine fuerūt in ſecun
do gradu: q: filie duarū ſororꝝ. ſ. Anne ⁊ Hiſ
merie. Fuit etiā Elizabeth de tribu iuda ſic
⁊ maria. Et poſtq̄ꝫ btā v̄go ɔſenſit ⁊ ɔcepit
filiū dei ſtatim ſurrexit: ⁊ cū licētia Joſeph
ad elizabeth ꝓperauit ⁊ eā ſalutauit ⁊ ei tri
bus menſib⁹ ſeruiuit. vt dr̄ in euāgelio hodi
erno. Exurgēs maria abijt in mōtana cū fe-
ſtinatiōe ⁊c̄. Quia iudea in altiori eſt loco re
ſpectu galilee nazareth ciuitatis a q̄ receſſe
rat maria. Et nihilomin⁹ dom⁹ zacharie in
loco mōtoſo eſt ſita: ⁊ via ad eā erat mōtoſa
⁊ petroſa. Iuit cū feſtinatione: q: diu in pu-
blico noluit apparere: vt oſtenderet ꝙ virgo
nec dꝫ morari in publico: nec ibi ɔ̄here collo
quia cū aliq̄. Et venit in ciuitatē iude. i. hierl'ꝫ
ꝑ quā videꝫ trāſiſſe ad oppidū in quo habita
uit zacharias ⁊ elizabeth cognata ſua. Cōſpi
ce ḡ quō vadit regina celi ⁊ terre non eques:
ſꝫ pedes cū aliq̄bus virginib⁹ quas ſecuȝ do
mi habebat ꝑ tam longā viā ⁊ aſperā vt illa
via erat. Sūt em̄ ſm̄ Albertū magnū de na-
zareth vſq̄ꝫ hierl'm. xxxv. miliaria. ⁊ deinde
ad oppidū zacharie q̄ttuor vel circa: quoruȝ
duo faciūt vnā leucā. Et ſalutauit elizabeth
maria ſalutauit. i. ſalutē optauit Elizabeth
q̄ſi ɔgratulās ei de dono qd̄ eā ɔcepiſſe didi-
cerat. Quare etiā ſi ſalutauit zachariā. Rñ-
detur ſm̄ Albertū ſup Lucam: q: zacharias
adhuc erat mut⁹ ⁊ ſurd⁹ ꝓpꝫ incredulitatē.
Vñ dixit ei angelus. Pro eo ꝙ nō credidiſti
v̄bis meis eris tacens vſq̄ꝫ ad diē natiuitat̄
ei⁹. Nec decebat pudorē v̄gineū cū viro nuti
bus occupari. Qđ aūt zacharias erat ſurdus
⁊ mutus. hr̄ Lu. i. Innuebant p̄ri ei⁹ quem
vellet vocari eū: ⁊ poſtulans pugillarē ſcri-
pſit dicens. Johēs eſt nomen eius. Item ſtat
ca feſtū ⁊ euāgeliū q̄riꝫ q̄re btā v̄go ad eliza
beth iuit. dubitauit ne in v̄bis angeli: volēs
ne experiri v̄itatē ſi ſic eſſꝫ ꝙ elizabeth, ſterilis
impregnata eēt ſicut angelus annūciauerat
Rñdeꝫ ꝙ maria nō dubitauit: ſꝫ angelo cre-
didit. ſꝫ viſitauit elizabeth tribus de cauſis.
Primo iuit ad eā ad cōgratulandū ſibi. Vñ
Hiero. Ut miraculū miraculo: gaudiuȝ gau
dio cumulareꝫ. Uenit ḡ vnū gaudiū ad aliđ
⁊ vnū miraculū ad aliud. Magnuȝ em̄ gau-
diū fuit ⁊ miraculū beate virgini ꝙ xp̄m vir
go ɔceperat. Gaudiū ⁊ miraculū etiam ma-
gnū fuit ꝙ elizabeth ſterilis iohēm ɔcepat.
Sic igiꝫ btā v̄go ad btām elizabeth iuit ad
ɔgratulādū ſibi ꝙ dñs ab ea abſtulit oppro-
brium ſterilitatis: ⁊ eam grauidā fecit. Sic ⁊
nos exemplo marie debem⁹ ɔgaudere proxi
mo in ꝓſperis: ⁊ ɔdolere in tribulationib⁹ ⁊
aduerſitatib⁹. Apl's ad Ro. xij. dicit. Gaude
te cū gaudentib⁹: ⁊ flete cū flentib⁹. Sꝫ oppo
ſitum faciūt oēs inuidioſi q̄ ſunt hoīes dia-
bolici: q: gaudēt de aduerſitate ꝓximi: ⁊ do-
lent de ꝓſperitate ipius. ſic diaboli faciūt q̄
dolent de bonis nr̄is opibus: ⁊ gaudent de
malis nr̄is. Ergo puniēdi ſunt in futuro cū
demonib⁹. Prouer. xvij. Qui in ruina alteri⁹
letaꝫ non erit impunit⁹. Secūdo maria viſi
tauit elizabeth ad ſeruiendū ei: q: humilita
tem quā angelo oñdit dicēs. ecce ancilla do-
mini ⁊c̄. etiā hoīb⁹ oñdere voluit. Nōne ma-
gna hūilitas fuit ꝙ maꝫ dei iuit ⁊ ſuuit bo
mini: maꝫ dei ſuuiuit nr̄i ſerui. regia celi ſer

uiuit ancille dei. ⁊ v̄go ſctā ſuuiuit cōiugate.
O qualis dom⁹ in q̄ pariꝫ cōmorantꝫ ⁊ reges
ſūt tales m̄res. ſ. maria ⁊ elizabeth talib⁹ fi
lijs. ſ. ieſu ⁊ iohe fecūdate. Anſel. Bti igr̄ ven
tres in q̄b⁹ toti⁹ mūdi ſal⁹ potētia exoriꝫ. ex
pulſiſq̄ꝫ triſticie tenebris ſempiterna leticia
ꝓpheraꝫ. Attēde h̄ ⁊ imitare hūilitat̄ exem
plū. ꝙ eē maria ad elizabeth: xp̄s ad iohem
dñā ad ancillā: dñs ad ſeruū venire ⁊ maria
ſeruire elizabeth non dedignaꝫ: q̄d aliud q̄ꝫ
hūilitat̄ exēplū oñdiꝫ. Et ſtetit maria q̄ſi tri
b⁹ mēſib⁹ cū elizabeth ſeruiēs ei hūiliꝫ. Tan
diu q̄ppe māſit maria cū elizabeth donec ꝑt⁹
ꝑe cōpleto p̄curſoris dñi ſui natiuitatē vide
ret. Et hic docet btā v̄go ſuire p̄gnantibus.
q: mulier p̄gnās portat p̄cioſum theſaurū i
vtero. ſ. aiam illi⁹ pueri: ⁊ vitā ipius. Bern.
Tot⁹ mūd⁹ iſte p̄ciū vni⁹ aīe eſtimare nō p̄t.
Sꝫ ve illis q̄ ſcienꝫ occidūt pueros in vtero
m̄ris vt ſic decedāt: q: nunq̄ꝫ facieȝ dei vide
būt. Vñ dr̄ Jo. iij. Niſi q̄s renat⁹ fuerit ex aq̄
⁊ ſpūſancto nō poteſt intrare regnū dei. Vñ
etiam dr̄ in decre. Aīa corꝑi vnita ſi baptiſ-
mate lota nō fuerit: eternaliter perit. de ɔſe.
diſt. iiij. Firmiſſime. ⁊. xxiiij. q. iij. Si habes.
Ex quo pꝫ ꝙ mariti q̄ vxores p̄gnantes mo-
leſtant verberādo: trudendo: vel v̄bis ꝑtur-
bando: vel etiā vetule que ꝓcurant aborſum
⁊ etiā ancille q̄ in p̄ctis ɔcipiunt ⁊ tales pue
ros ſcienter occidūt. oēs ille grauiſſime pec-
cant. vñ Aug. Maius dānum eſt in amiſſio
ne vni⁹ aīe q̄ꝫ in mille corporꝝ. Tertio maria
viſitauit elizabeth: q: ieſus xp̄s q̄ in ei⁹ cor-
pore fuit ſic iohēm baptiſtā ſctificare diſpo-
ſuit. iō ſpūſſctūs btām v̄ginē ad hoc inſtiga
uit. Ex quo pꝫ ꝙ btā virgo obediens fuit in-
ſpiratiōi ſpūſſancti. Qđ aūt ſanct⁹ iohānes
baptiſta in vtero materno nūc ex p̄ntia bea-
te virginis ſanctificatus ⁊ mūdatus fuit eui
dēter pꝫ ex hoc: q: exultauit in vtero matris
exultando ⁊ ſaltando tripudiauit ⁊ quoſdaȝ
geſtus ad ſilitudinē exultant̄ repn̄tauit ꝓpꝫ
preſentiā xp̄i. Vñ elizabeth dixit. Ex quo fcā
eſt vox ſalutationis tue in aurib⁹ meis: exul
tauit infans in vtero meo. Itē ſciendum ꝙ
magne virtut̄ eſt ſalutatio btē virginis: q̄a
cōfert gaudiū: ɔfert ⁊ ſpm̄ ſctm̄: ɔfert ⁊ reue-
latione ſecretorꝝ diuinorꝝ. Et iō ſꝑ eſſet a no
bis deuote ſalutāda ꝓpꝫ reſalutatōis lucrū
inde ſperanduȝ ⁊ ſignāter de mane ⁊ de ſero
qñ pulſaꝫ Aue maria. Vñ hic q̄riꝫ q̄re pulſā
tur Aue maria de ſero ⁊ de mane trib⁹ ictib⁹
Rñdeꝫ ꝙ de mane in aurora diei ex laudabi
li ɔſuetudīe pulſaꝫ: vt illa hora honorem⁹ ⁊
ſalutem⁹ ſalutatiōe angelica btām mariam
v̄ginē q̄ hora angel⁹ gabriel eā ſalutauit: q̄a
ſm̄ btm̄ Dyoniſiū incarnatio xp̄i in ortu diei
facta eſt: q: tūc ort⁹ eſt ſol iuſticie ſup terraȝ
nr̄e miſerie. Itē vt recōmēdem⁹ nos btē ma
rie v̄gini: vt ip̄a impetret nob̄ a filio ſuo vt il
lo die cuſtodiamur a p̄ctis ⁊ ɔfortemur ī bo
nis opib⁹ ⁊ v̄tutib⁹. Sꝫ de ſero pulſaꝫ vt ꝑ ī
terceſſionē ⁊ iuuamē ſctiſſime v̄ginis dimit
tanꝫ nob̄ p̄ctā q̄ cōmiſim⁹ illo die. ⁊ ſic p̄ctōr
ſtatim dꝫ ɔteri de p̄ctis ſuis. Itē vt meritis
ei⁹ cuſtodiamur illa nocte: ⁊ ſi q̄ bona fecim⁹
illo die ꝑ ei⁹ man⁹ v̄ginꝫ ea filio ſuo dño nr̄o
ieſu xp̄o offeram⁹. Exēplū de h̄ legiꝫ ꝙ in vi
gilia annūciatiōis v̄gīs marie in auignione
duo ꝑꝑ iuſticiā ſecularē ſunt ad ſtipites ma
nib⁹ ⁊ collis ligati vt cremarenꝫ. Accēſo igr̄
igne vn⁹ illorꝝ crebro btām mariā v̄ginē in-
uocans vt ſe iuuaret: intuendo ſi aliqñ ieiu-
nijs vel orōnib⁹ vl' aliq̄ obſeq̄a ipi v̄gini p̄ſti
tiſſet. Et ecce eidē veſtib⁹ ⁊ corꝑe inuſtis pe-
nit⁹ ſola colli ⁊ manuū vincula ignis ɔſum
pſit ⁊ ab igne ſolut⁹ exiliuit ſocio ſuo ab igne
totalr̄ ɔſumpto. Reiect⁹ eſt aūt ſolut⁹ ſecun
dario in ignē ⁊ iterū ꝑmāſit iuſtus ⁊ ab igne
exiliuit. Sicq̄ꝫ cū laude ad eccl'iam maioꝛeꝫ
btiſſime v̄ginis duct⁹ ē. Et papa iohes. xxij.
ſtatuit ſero fieri pulſum cāpane: ad quē q̄cū
q̄ꝫ hō geniculādo tria Aue maria dixerit. xx.
dies indulgētiarū habebit. Et de illo mira-
culo ⁊ de illis indulgētijs hr̄ publicū inſtrm̄
lr̄e autētice. Quantū ad ſcdaȝ ꝑtē illi⁹ ſmo-
nis ſciēdū ꝙ btā v̄go maria nuſq̄ꝫ legiꝫ ī euā
gelijs locuta fuiſſe niſi parū ⁊ pauca v̄ba: ex
cepto ꝙ in cātico illo. Magnificat aīa mea
dñꝫ qđ legiꝫ ī hodierno euāgelio. Dilatauit
ſe in dei laude ⁊ grār̄ actiōe. ſ. qñ cū deo lo-
cuta ē: tūc dilatauit ſmonē. Sꝫ al's quater
locuta eſt. vt hr̄ ex euāgelio: ⁊ cū q̄ttuor ꝑſo-
nis: ⁊ q̄ttuor magna bona ⁊ miracula ſunt ſe
cuta. ſ. in annūciatōe angeli ⁊ tūc ɔcepit dñꝫ
nr̄m ihm xp̄ꝫ redēptorē mūdi. In elizabeth
viſitatōe. ⁊ tūc infans iohes bap. in vtero re
plet⁹ eſt ſpūſcō. In tēplo qñ ꝑ triduū ꝑdidit
filiū: ⁊ tūc fili⁹ ei⁹ erat ſubdit⁹ illis. In nu-
ptijs: ⁊ tūc ihs xp̄s ɔuertit aquā in vinū. Ex
iam dict̄ debem⁹ recipe exēpluȝ vt breuia et
pauca ⁊ vtilia v̄ba ꝓferam⁹: exēplo marie vir
ginis: q: ſm̄ dictū xp̄i. Mat. xij. De oī verbo
ocioſo reddituri ſum⁹ rōeȝ. Ex q̄ ſeq̄tur ꝙ mlꝫ
to pl⁹ reddituri ſum⁹ de prauis ⁊ nociuis ver
bis rōem. Vñ ꝓ informatiōe ſimpliciū ſcien

endū ꝙ inter oēs pctōꝛes in pn̄ti iā vita of-
fendētiū ſꝫ tria gn̄a peccātiū cū linguis ſuis
Primi ꝗ iurāt ſciēter ꝑ deū qḋ nō eſt verū. ⁊
illi ſm ſctm̄ Tho.ij.ij.q.xcviij.peccāt moꝛta
liter: ſiue in ioco ſiue in ſerio. Ex iſtis poſſu-
mꝰ elicere ꝙ iſti male faciūt ꝗ in ioco ſcient
falſum iurāt trufando vel deridendo alios.
Silr illi pentes ꝗ pueris ſuis iurāt ꝙ velīt
eos diſciplinare cū deliquūt: ⁊ poſtea iura-
mentū illud infringūt: qꝛ oē iuramētū licitū
eſt ſuādū. vn̄ dr̄ ī decre. Oē iuramētū ē ſuā-
dū: niſi ſgat ꝯ ſalutē aiaꝝ.xxij.q.iiij. Qḋ dō
Itē qḋ grauiꝰ ē qn̄ talia iuramēta dicēdo ꝑ
deū vel ꝑ oēs ſctōs eiꝰ fiūt mēdacit̄ ⁊ dolo-
ſe: vt in ꝯctibꝰ ꝓrios ſuos decipiēdo. ſbigrā
vt cū ꝗs aliqd vult vēdere ⁊ iurat ꝑ deū mē-
dacit̄ ꝙ bonū ſit ⁊ nō vult remiſſiꝰ dare ꝙ̄
ſic ⁊ ille ēptoꝛ ecōuerſo dic̄. ꝑ deū nolo āpliꝰ
dare ꝓ illa re ꝙ̄ intm̄ ⁊ ſi intēdit plꝰ dare grui
ter peccat. Et ēt qn̄qꝫ in ꝑuis rebꝰ aliꝗ dece-
ꝓtoꝛie iurāt: vt ꝗ hn̄t vēdere poma vel pira:
vel ēt carnes: panes: vl' piſceſ. Et etiā ruſtici
ꝗ vitulos vel oues vēdūt ꝗ qn̄qꝫ mlta falſa
iuramēta faciūt: cū ꝗbꝰ ꝓrios ſuos decipiūt
⁊ qn̄qꝫ ꝑ talia iuramēta modicū lucrant̄: cūꝫ
tn̄ ꝗlibꝫ xp̄ianꝰ ꝓ centū vel mille floꝛenis n̄
deberet iurare iiuſte. Itē aliꝗ qḋ adhuc gra-
uiꝰ eſt ⁊ ꝑiculoſiꝰ ꝗ iurādo obligāt ſe ad cer-
tā plagā: dicēdo. deꝰ nūqꝫ ſubueniat mihi: aut
diabolꝰ me abducat ⁊c̄. Et ꝗcūqꝫ ſic iurat et
ſi nō ē ſic: tūc ſm iuſticiā dei incurrit illā pla
gā quā ſibi elegit: niſi peniteat. Scdi ſꝫ blaſ
phemi ꝗ ꝯſueuerūt ꝑ vulnera ⁊ ꝑ mēbꝛa xp̄i
iurare: ⁊ tales grauiꝰ peccāt ꝗ xp̄m ſic blaſphe
māt. vn̄ Aug. Nō minꝰ peccāt ꝗ xp̄ꝫ blaſphe
māt regnātē in cel': ꝙ̄ ꝗ xp̄m crucifixerūt am
bulātē in t̄ris. Et tales blaſphematoꝛes xp̄ꝫ
iterato crucifigūt. vn̄ apl's Heb. vi. Rurſum
crucifigētes filiū dei. Itē ꝓp grauitatē blaſ-
phemie qn̄qꝫ deꝰ punit totā villā vel ciuita-
tē: vel ēt ꝓuinciā ꝑ tēpeſtates aut fulgura:
aut ꝑ alia infoꝛtunia. Vn̄ dr̄ in decre. Qn̄qꝫ
multitudo ppl'i ꝓpt̄ vniꝰ delictū punit̄. di.
xlv. Sꝫ illḋ. xxiiij.q.i. Nō turbat̄. Ergo ⁊ ta-
les blaſphemi a plat̄ villarū ⁊ ciuitatū ⁊ t̄ra
rū ſꝫ cōpeſcēdi ⁊ puniēdi. Vn̄ dicit̄ in decre.
Magnū ſacrificiū ē cōpeſcere ꝑ diſciplinaꝫ
malos.xxij.q.v. Et ſi rectoꝛes ciuitatū ⁊ vil-
larū nō corrigūt ⁊ emēdāt tales grauit̄ peccāt
Vn̄ dr̄ in decre. Reſiſtere poſſe ꝑuerſis ⁊ non
facere: eſt eis ꝯſentire.xxiij.q.iij. Qui pt. Itē
ſciēdū ꝙ pctm̄ blaſphemie ē punitū ī veteri
teſtamēto. vn̄ hr̄ Leui.xxiiij. ꝙ tpe moyſi ex

iuſſu dei ꝗdā blaſphemꝰ lapidatꝰ ē. O ſi iaꝫ
oēs blaſphemi lapidari deberēt: ꝙ̄ plures iā
in mūdo eēnt. Itē blaſphemi qn̄qꝫ puniunt̄
in eiſdē mēbꝛis ꝗbꝰ deū blaſphemauerūt: et
qḋ grauiꝰ ē qn̄qꝫ ſubitanea moꝛte puniūtur
vn̄ refert Greg. in dyal'. ꝙ demōes qndā pue
rū qnqꝫ annoꝝ violent̄ receperūt ⁊ in fruſta
coꝛpꝰ pueri lacerauerūt. Sic deꝰ ī puero qnqꝫ
annoꝝ pctm̄ blaſphemie ſic vīdicauit: nūqd
ꝑcet adult̄. Tertij ſunt ꝗ maledicūt ꝓꝛis ſuiſ
Pro ꝗ ſciēdū ꝙ ꝗcūqꝫ ſcient̄ ⁊ ex ira ⁊ vindi
cta maledixit ꝓxio ipo facto peccat moꝛtalr̄
totiens ꝗtiens: ⁊ vt freqn̄t̄ talis maledictio
quā ꝗs facit ꝓxio ſuꝑ caput ipiꝰ maledicentꝭ
reuertet̄. vn̄ Gen̄. xxvij. Qui maledixerit tibi
ille ſit maledictꝰ. Et qḋ grauiꝰ eſt qn̄ ꝗs no-
miat deū aſſimilat̄ dn̄m nr̄m ihm̄ xp̄ꝫ ꝑconi.
Exēpli grā. vt ſi iudex vel magr̄ ciuiū diceret
ꝑconi. Captiua illū ⁊ pone mihi eū ad carce-
res: ſic qn̄ ꝗs dicit: deꝰ det tibi malū annum
vel h' infoꝛtuniū: h' grauiꝰ eſt ꝙ̄ ſi diceret. ha
beas tibi malū annū vel h' infoꝛtuniū: nō no
minādo deū. Ex ꝗ pꝫ ꝙ̄ reprehenſibiles ſūt iſti
ꝗ ſic noīando deū maledicūt vxoꝛibꝰ ſuis: vl
ꝓprijs pueris aut famul': ⁊ ſic de ſingul': qa
ſm ſctm̄ Tho. maledicere non lꝫ irrōnalibus
rebꝰ inqn̄tū ſunt creature dei. Ergo mltomi
nus licet maledicere hoibꝰ. Item ſciendū ꝙ
qn̄cunqꝫ alicui pꝛobo hoī maledicit̄: tunc dꝫ
hr̄e patiētiā ⁊ deo offerre illā maledictioneꝫ
tūc habebit et̄nā bn̄dictionē. Vn̄ in ps. cviij
Maledicent illi ⁊ tu benedices. Unde etiaꝫ
Mat. v. Beati eſtis cū maledixerint vobis
hoīes. Vn̄ etiā Aug. Qui iuſtꝰ eſt ⁊ maledia
tur: pmiū ei ꝓ maledictōe reddit̄. Sed ſi ꝗs
ex coꝛde ⁊ deliberato aīo ecōuerſo maledicat
maledicēti vt dicēdo: ꝗcꝗd mihi maledixeriſ
habeas tibi ecōuerſo: vel in duplo tn̄: talis
grauiter peccat ⁊ maledictionē incurrit a do
Lu. vi. Eadem mēſura qua menſi fueritꝭ ⁊c̄.
Quantū ad tertiā ꝑtem ſermonis huiꝰ ſciē
dum ꝙ btā ꝟgo pꝛe oībus ſctis tanqꝫ ſingu
laris ꝑſona ab oībus hoībꝰ eſt honoranda ⁊
inuocāda: qꝛ hꝫ ꝑtātem ſubueniendi cuilibꝫ
hoī in coꝛpe: in rebꝰ tpalibꝰ: ī honoꝛe: ⁊ ī aīa.
Primo in coꝛpe: exēpliū de illo ꝗ ꝓpter male
dictiōes ſuas plagatꝰ eſt a deo grauit̄ in coꝛpe
⁊ ī mēbꝛis ſuis: cui maria ſubuenit. Hocqꝫ
infra ī ꝓmptua. de exēplis btē marie. xxiiij
Scdo in rebꝰ tpalibꝰ: exēplū de iuuene illo ꝗ
ꝯſumpſit res paternas: ⁊ maria ſubuenit ſi
bi. Hoc ꝗre ibidē. xxxviij. Tertio in honoꝛe
exemplū de muliere ꝗ innocēter fuit iudica

ta ad moꝛtē. h' ꝗre ibidē. xxiij. Quarto ī aīa
exēplū de lictoꝛe quē libauit a tpali moꝛte. ⁊
ſꝫ aīaꝫ eiꝰ ab et̄na dānatōe. h' ꝗre ibidē. xliij

¶ De ſctā Margareta. Sermo.xxvi.

d **Ominus oīm eaꝫ dilexit**
Sap. viij. Jeſus xp̄us filius dei
dilexit btām margaretā in vita: ī
moꝛte: ⁊ pꝰ moꝛtē. Vn̄ in pn̄ti ſer
mone ad honoꝛē ſctē margarete tria ſunt di
cēda. Prio ꝑuilegia ipiꝰ. Secūdo aliq̄ ꝓ nr̄a
infoꝛmatōe. Tertio aliq̄ exēpla. Quātū ad ꝑ
māꝑtē ſciēdū ꝙ btā margareta hꝫ quinqꝫ ꝑ
uilegia. Primū: qꝛ ex īſtinctu ſpūſſcti bapti-
zata ē: ⁊ ꝑrem infidelē ꝗ fuit ꝑriarcha ydolo
rū ſugit: cū eā ad culturā ydoloꝝ trahere ni-
tebat̄. Reliqt em̄ ꝓpt̄ ieſum xp̄m domū pa-
tris: ⁊ cuſtodiebat oues ſue nutric̄. Secūdū
ꝑuilegiū: qꝛ fuit ſpālis ſpōſa xp̄i ⁊ vouit ꝟgi
nitatē: ⁊ aſſumpſit ſibi ieſum in ſpōſuꝫ ſuū.
Ergo regīa celi noīatur. qꝛ elegit ſibi regem
celi in ſpōſum ꝓ marito. Tertiū: qꝛ vicit dra
conē. i. diabolū ſibi inſidiantē. Cōfregit enīꝫ
eiꝰ potētiā ⁊ ſuꝑbiā. ſ. qn̄ ſuꝑ eiꝰ ceruicem in
ſpē hoīs ſibi appētꝭ pedē ſuū poſuit ⁊ ad ter
rā deiecit dicēs. ſternere ſuꝑbe demō ſub pe
dibꝰ feie. Quartū ꝑuile. qꝛ nō ſolū fuit ꝟgo:
ſꝫ etiā martyr xp̄i. qꝛ ipā imitata ē xp̄m ī paſ
ſiōe. Nā pmo fuit in eculeo ſuſpenſa. ſicꝫ xp̄s
in patibulo crucis exaltatꝰ fuit. Itē marga-
reta fuit cū virgis ⁊ flagellis verberata. ſicūt
xp̄s fuit ligatꝰ ad colūnam ⁊ flagellatꝰ ꝓ ſa
lute noſtra. Itē margareta fuit tota vngulis
lacerata. ſimilit̄ xp̄us fuit totus ſanguie cru
entatus vt hō in eius ſanguine lauaret̄. Itē
margareta fuit in igne aduſta: in aquis geli
dis cruciata: et tādē gladio decapitata. Qui
tum priuilegiū: qꝛ in extremis oꝛauit deum
pꝛo ſe et pꝛo ſuis occiſoꝛibus et pꝛo xp̄ianis
eius memoꝛiā agentibꝰ ⁊ ſe inuocantibus.
Et ſignāter quecunqꝫ mulier eā in partu de-
ote imploꝛaret: illeſam pꝛolem emitteret.
Et facta eſt vox de celo. Veni electa mea oīa
ue petiſti impetraſti. Et ſic vno icto lictoꝛ
put eius amputauit: et ſic coꝛonā marty-
ſuſcepit. Quātū ad ſecūdā partem illiꝰ ſer
onis ſciēdū ꝙ ſicut impius Olibꝛius odi-
lis deo ⁊ hoībꝰ accenſus fuit pꝛopter pul-
itudinē caſte ⁊ ſancte virginis margare-
ſic multū neceſſe eſt ne mulieres et virgi-
s pꝛebeant ſcienter occaſionē alijs viris ⁊
aſculis per oꝛnatū coꝛpis et veſtiū. Sed q̄
ur hic quō mulieres et virgines et etiam

maſculi peccāt per oꝛnatū veſtiū. Rn̄det̄ ꝙ
ſex modis ꝗs peccat ꝑ oꝛnatuꝫ coꝛpis. Prio
ꝓpter intentionē. ſ. cū ꝗs ſe oꝛnat ea intētio
ne vt velit ab alijs cōcupiſci. qꝛ ſm Aug. nō
ſolū appetere: ſꝫ etiā appeti velle criminoſuꝫ
eſt. Secūdo cū ꝗs ſe oꝛnat ex ſuꝑbia: extollē
do ſe ſuꝑ alios hoīes ⁊ cōtēnendo alios qui
nō hn̄t talē oꝛnatū. Luc̄. xiiij. Qui ſe humili
at exaltabit̄ ⁊c̄. Tertō cū ꝗs faciē ſuā coloꝛat
vel etiā crines ſuos: et hoc facit in cōtēptuꝫ
ſui creatoꝛis. vn̄ Amb. Deles picturam dei ſi
vultū tuū naturali cādoꝛe obnubilas: ⁊ exꝗ-
ſito ruboꝛe ꝑfundis. Et tales ſimiles erūt lu
cifero. qꝛ ipē eſt rex ſuꝑ omēs filios ſuꝑbie.
Quarto peccat ꝗs ꝓpter nimiā cōplacētiā ⁊
amoꝛē ⁊ ſollicitudinē quā habet ad pulchꝛi
tudinē coꝛpis et veſtiū. Tantus em̄ poſſet eſ
ſe amoꝛ ille et tanta complacentia: ꝙ eſſet
moꝛtale pctm̄. Auguſtinꝰ. Nullū peccatum
adeo veniale: quod nō fiat moꝛtale dūmodo
placet. Ergo ſatis periculoſe iſti ſtant ꝗ hn̄t
nimis magnā cōplacētiam in ſuis veſtibus
eo ꝙ habent diuerſa paria veſtiū: in tunicis
pallijs: peplis: in mitris: ⁊ in cingulis deau
ratis: caligis et calciamentis. qꝛ tales ꝑ hec
pn̄t damnari. Quinto cū quiſ appetit veſtes
pꝛecioſas ꝓpter ſuperbiā exercendā: et inui
det alijs qui habent melioꝛes veſtes ꝙ̄ ipſe
Sexto ꝓpter exemplū et infoꝛmationē alio
rum. ſicut qui inuenerūt ꝓ̄mitꝰ vel adhuc
hodierna die inueniunt nouos modos veſti
um ⁊ extraneitates. ⁊ volūt hēre ſeqces ī ta
libus adinuētionibꝰ: ſicut in lōgis caudis: ⁊
in manicis amplis: et in ſciſſuris multꝭ. ī pe-
plis: in cingulis. Et taliū pena accidentalis
augmētat̄ ī inferno quotidie a quibꝫ homīe
ꝗ eos imitant̄ in talibꝰ veſtibꝰ. Quātum ad
tertiā partē nota exempla de ſuperbia veſti
um. Prio quō demones circūdant homineꝫ
ſuꝑbū tāqꝫ ſuū ſubditū. exēplū de hoc quere
infra in pꝛōptuario exēploꝝ. xv. S. Nec īme
rito: qꝛ mulier ſuꝑbe oꝛnata eſt rhete diabo-
li. Exemplū de hoc ibidem. xiiij. S. Et quan-
doqꝫ deꝰ in pn̄ti humiliat tales qui ſe cōtra
deū exaltant. hoc oſtenditur in muliere que
ꝓpter ſuperbiā perdidit rōem. Exemplū de
hoc quere ibidem. xij. S.

¶ De ſctā maria Magdalena. Ser. xxvij.

r **Emittuntur ei pctā mul**
ta: quoniā dilexit multū. Ita ſcri
bitur Luce. vij. et in euangelio
hodierno, Omnipotēs et miſeri

cois dñs voluit hodiernū feſtū ſolēne eē in
ecclia:vt pctōres ꝙtūcūq₃ magni ſint:de ve
nia nō deſperēt.q2 dicit Aug.ꝙ de nullo pec
catore ꝙdiu hic viuit in hoc mūdo ē deſpe
rādū.Vn̄ dr in decre.Deſperādū nō ē in pn̄ti
vita.xxiiij.q.iij.Corripiant.Et rō.q2 dr i ps.
cxviij.Mia dn̄i plena ē terra. Qd oñſum eſt
in maria magdalena cui dimiſſa ſunt pecca
ta multa:q2 dilexit multū.Vn̄ in pn̄ti ſermo
ne tria ſunt dicēda. Pmo ꝑuilegia ſancte
marie magdalene. Secūdo aliq̄ ꝓ informa
tione penitētiū. Tertio aliq̄ miracula. Quā
tū ad pmā partē ſciendū ꝙ btā maria mag
dalena h3 ſeptē ꝑuilegia. Primū:q2 data eſt
in exēplū ipis pctōribus. ſicut maria ꝟgo in
exemplū innocētie. quia due vie ſunt eundi
ad vitā eternā. ſc3 innocentie et penitentie.
Ideo deus miſit nobis duas marias. vnā.ſ.
btām virginē in exēplū innocētie.ſecūdā ma
gdalenā peccatricē in exēplū pnie. Nam ipa
egit verā pniam. q2 p q̄ deū offendit:etiā3 p
hec deo ſatiſfecit. Offenderat ꝙdē3 deū ocul
ſuis ipos ſepius ad vana iactādo.vn̄ per ocu
los q̄s cadit ſepe in magnū pctm̄.vt p3 i da
uid q̄ vidit berſabee lauantē ſe. erat em̄ pul
chra nimis: ꝛ ſic ꝓpt incautū viſum cōmiſit
adulteriū ꝛ ꝯñter homicidiū. Et q2 magda
lena oculis offenderat deū: iō ocul ſatiſfecit
Emiſit em̄ multas et amaras lachrymas de
oculis ſuis. ꝛ iō dr in euāgelio hodierno. Ce
pit rigare pedes ei9. Secūdo offendit deum
capillis vane cōponēdo eos.et iō ſatiſfecit
capill p hūilē extenſionē.vn̄ Grego.in omel.
hodierna. Capillos in cōpoſitionē vultus ex
hibebat:ſed iam capillis lachrymas exterge
bat. Tertio offendit deū ore vana loquendo
vel impudicis oſculis polluēdo:ſ3 deo ſatiſfe
cit ei9 pedes cū deuotōe nimia oſculādo. Gre
go. Ore ſupba dixerat ſ3 pedes dn̄i oſculans
hoc in redēptoris ſui veſtigia figebat. Quar
to offendebat deū p vnguētū pcioſum ſibi i
faciē ſuā vane exhibēdo ꝛ colorādo.et in hoc
ſatiſfecit pedes xpi vnguētis odoriferis inun
gendo.vn̄ Grego. Quot in ſe habuit oblecta
menta:tot in ſe inuenit olocauſta. Cōuertit
ad numerū virtutū numerū criminū:vt totū
deo ſeruiret in pnia q̄cq̄d deu3 cōtēpſerat in
culpa. Secūdū ꝑuilegiū: q2 fuit hoſpita xpi
cū martha ſorore ſua. Ipſe eni3 due ſorores
cū fratre ſuo Lazaro receperūt xpm cū diſci
pulis ſuis frequēter ad hoſpitiū. q2 xpi ipis
multa bn̄ficia exhibuit. Nā a magdalena ſe
ptē3 demonia eiecit: ꝛ ſibi oīa pctā ſua indul
ſit. Et marthā ſm Amb. a fluxu ſanguis libe
rauit quē.xij.ānis habuit: nec a quoq̄ medi
co mederi potuit. ꝛ etiā laza₄ quatriduanu3
reſuſcitauit. Ergo merito ꝺebebāt eū cū diſci
pulis ſuis ad hoſpitiū ſuū recipe. Tertiū ꝑ
uileg. q2 hūit feruētē charitatem ad xp3.qd
p3 ex eo q2 ab eo nūq̄ potuit ſepari:neq₃ in
vita neq₃ i morte neq₃ p9 mortē. Nam i vita
ſeq̄baſ xpm ꝛ miſtrabat ſibi. Mar.xv. Erāt
aūt mulieres ibi int q̄s erat maria magdale
na q̄ ſeq̄baſ eu3 ꝛ miſtrabat ei. Item ipo in
cruce exn̄te. Jo.xix. Stabāt iuxta cruce3 ieſu
mr ei9 ꝛ ſoror mr̄is ei9 maria cleophe et ma
ria magdalena. Et poſt mortē xpo in monu
mēto iacēte. Jo.xx. Maria ſtabat ad monu
mētū foris plorās. Quartū ꝑui. q2 hūit fidē
ꝓmptā.verā ꝛ magnā.qd p3: q2 citi9 credi
dit reſurrectōem q₃ apli. Nā ipi apli xpm p9
reſurrectōem audierūt loquētē ꝛ viderūt co
medentē:tetigerūt cicatri ces hn̄tē: ꝛ ſic credi
derūt reſurrectionē xpi. Ipa aūt nec comedē
tē vidit:ne cicatrices tetigit: ꝛ ad vnū ꝟbum
ſtatī credidit qn̄ xps ſibi dixit. Maria.vt hr
Jo.xx. Quītū ꝑui. q2 xpus ꝑmit9 ſibi appuit
p oib9 aplis poſt reſurrectiōe3 ſuā. Vn̄ canit
de ea. Celſi meriti maria q̄ ſolē verū reſurgē
tē videre meruiſti mortaliū ꝑma: obtine vt
nos viſu glie ſue letificet in celis. Et ꝗ diciſ
aploꝝ apla. Sextū ꝑuile. q2 xps fecit eam
audire angelicā iubilationē ꝛ etiam guſtare
celeſtē dulcedinē. Vn̄ legiſ de ipſa ꝙ poſtq̄
dn̄s aſcēdebat in celū grauis ei erat ois crea
tura ad vidēdū.ꝗ reliq̄t mūdū ꝛ intrauit he
remū vt āpli9 nō videret virū aliquē ꝓpt ie
ſu xpi amorē. Fuit ei i heremo aſpꝛimo per
xxx.ānos incognita hoib9. i q̄ loco nec aqua₄
fluēta:nec arboꝝ:nec herba₄ ſolatia habuit:
vt ex hoc manifeſtareſ ꝙ dn̄s nr ieſus xpus
ipam nō terrenis refectōib9:ſ3 celeſtib9 epul
ſatiaret. Qualʒ aūt die.vij. horis canonicis
ab āgelis i ethera ſubleuabaſ. ꝛ celeſtes can
tus ſuis aurib9 audiebat. vn̄ ſingulis dieb9
dapib9 celeſtib9 eſt ſatiata. ꝛ p eoſdē āgelos
ad locū ꝓpꝛiū ē rducta: ꝛ corpalib9 cibis nul
laten9 indigebat. Septimū ꝑui. q2 hodierna
die feſtū ipius magdalene vniuerſaliſ in to
ta eccla ſolēniter ꝛ deuote celebraſ. Quātu3
ad ſecūdā partē ſermonis ſciendu3 ꝙ exquo
hodie celebram9 feſtū marie magdalene pec
catricis:tūc hic ꝓ informatione noſtra dicē
dū eſt quō quis peccat mortaliſ. ꝛ q̄ ſunt pec
cata mortalia:vt ea q̄libet noſtrū vitare poſ
ſit. q2 ſm Boe. malū nō vitaſ niſi cognitum
ridetſ ꝙ ſm cōem curſu3 hui9 ſeculi: tunc
xij.genera hoim peccant mortalr: ꝛ illa ſunt
cōiora pctā: ꝙuis plura adhuc alia ſint pctā
mortalia. ꝛ in his q̄s pōt cognoſcere an vnq̄
peccauit mortalr. ꝛ ꝯñr quō ea ꝯfiteri debe
at ſi culpabilis eſt. Et iſta declaratio multū
valet ꝓ ſimplicib9 hoib9 q̄ nō hn̄t dr̄am pcō
rū. Pmi ſunt q̄ ſcienſ iurāt p deū hoc qd n̄
eſt ve₄:tales ſm btm̄ Tho.ij.ij.q.lxxix. pec
cāt mortalr. ſiue in ioco ſiue in ſerio ſic iurāt
Verbigrā. in vēdēdo ꝛ emēdo:dicēdo p deū
illa res ē bona nō remiſſi9 dabo. alteri nō da
re3 ſic. in tm̄ ꝓpino tibi:vel ille p deū dediſſ3
mihi heri intantū. vel p deū ego cari9 habeo
Silr ꝛ ruſtici iurādo:p deū lac illd ē integrū
oua ſunt recētia. Silr vēdēdo carnes:piſces
panes:pira:poma:caules. ꝛ ſic ꝺ ſingul. Itē
q̄ iurāt blaſphemādo deū. Itē q̄ maledicunt
ex corde ꝓximis ſuis ꝛc̄. Et illa tria peccata
ſc3 per deū iurare:blaſphemare: ꝛ maledicē:
ſunt cōiſſima pctā in mūdo. ꝛ beatus eſt ille
qui firmiter ꝓponit ſibi cauere ab illis trib9
peccatis. q2 ſperandū eſt ꝙ etiā cauebit ſibi
ab alijs peccatis. Itē q̄ ſcienſ ꝛ manifeſte pe
ierat:talis grauiſſime peccat. ꝛ etiā q̄ ſciēter
recipit falſu3 iuramētū:talis ēt peccat mor
talr: ꝛ aīa3 ꝓpꝛiā dānat. Vn̄ dr in decre. Co
gēs hoiem ad piu. ꝛ q̄ peie. vterq₃ re9 ē. xxij.
q.v.q̄ cōpulſus. Scdi q̄ falſificant fide3. ſ.q̄
credūt carmiatricib9 q̄ carmināt capita: den
tes:oculos:pueros:pecora:vel lr̄as portāt i
collo pro oculis:vt ꝙ nō poſſint capi vel vul
nerari. ꝛ ſignanſ lr̄am q̄ vocaſ lōgitudo xpi
q2 ibi ſunt noīa incognita ꝛ caracteres. ꝛ q̄
tenent fatū:auguriu3:ſomnia:dies egyptia
cos:vel credunt phitoniſſis: ꝛ ſic de ſingulis
Vn̄ dr in decre. Diuinationi q̄ intēdit dāna
tionē aīe incurrit. xxvi.q.vij. nō obſuat. Ter
tij q̄ ſoluūt feſta laborādo: ꝛ ſic negligūt miſ
ſas ꝛ ſmones. Nā q̄libet hō etiā ſui ꝛ ancil
le filij ꝛ filie tenenſ dn̄ica audire ſub ꝑcepto
integrā miſſam vſq₃ ad finē:niſi excuſentur
magna neceſſitate. vt hr de ꝯſe.di.i. miſſas.
Et ſi dn̄i ipediūt familiā ſuā ſine magna cā
vt nō audiāt miſſam in die dn̄ica: vel iubēt
familiā ſuā laborare i dieb9 feſtiuis. ipi dn̄i
rei erūt toti9 malitie. Silr q̄ ſine cā ſoluūt ie
iunia eccle ex ꝯtēptu peccāt mortalr:q2 nul
lū pctm̄ veniale eſt ſub ꝑcepto. Quarti ſunt
filij ꝛ filie q̄ friuole offendūt pentes: ꝛ ſr eis
inobediētes ꝛ infideles in vita ipoꝝ:et poſt
mortē nō ſubueniūt aīab9 ipoꝝ. ꝛ tales pue
ros punit q̄nq₃ de9 in corpe, in reb9 ꝛ in aīa.
Quinti ſunt q̄ murmurāt ꝯ deū ꝛ ſctōs ꝓpt
aurā, vel ꝓpt mortē filioꝝ vl ꝯſanguīeoꝝ: in
tribulatiōib9: in infirmitatib9: in paupꝛtate
in diſfortunio ꝛ maledicūt ſibijpis: ꝛ optant
ſibijpis mortē: ꝛ tales poſſent ſic dānari p i
patiētiā cū aīab9 ſuis. vn̄ Lu.xxi. In patien
tia vr̄a poſſidebitꝭ aīas vr̄as. Sic p oppoſitū
pn̄t perdere aīas ſuas. Nā tales deberēt at
tendere ꝙ nullus poterit ſaluari ſine tribu
latōib9. vn̄ Act.xiiij. Per multas tribulatio
nes op3 nos intrare in regnū dei. Hoc p3 in
ſanctis. Silr qd grauī9 eſt q̄ frāgūt ſine cā ꝛ
ſciēter vota q̄ deo ꝛ ſctis vouerūt in tribula
tionib9: ꝛ tales totiēs peccant mortalr ꝛ ſpe
ctant ad auctem epi. Ergo nō debes facili
ter vouere. q2 ſancti9 eſt nō vouere: q₃ votu3
ꝓut meli9 pōt nō pficere. xij.q.i. ſcim9. Et ſi
voues tūc ſub ꝯditione debes vouere: ſi vno
die non feceris ꝙ alio die poſſis adimplere
vel ſi incurreres infirmitatē: vel ſi eſſēs pre
gnās vel in puerperio. ꝛ ſic de ſingulis. Nā p
pter vota incurrūt hoies q̄nq₃ multa ꝛ gra
uia pctā. verbi grā. ſi q̄s voueret quotidie in
fallibilr p annū orare vnū pr nr: ſi ſic ſcien
ter ꝛ ſine cā omitteret: peccaret mortaliter: ꝛ
eternalr dānaret ſi ſic moreret. Hoc attēde
re deberent illi q̄ facilr vouēt ſctis qn̄ audi
unt ꝑdicare de ſctis illis: ꝛ poſt modicū tp̄s
attediāſ ſoluere: ꝛ ſic poſtmodu3 oīno voti
illi9 obliuiſcunſ etiā ad longū tp̄s ꝛ nihil ſol
uūt: ꝛ hoc ē valde dānabile. Sexti ſunt luxu
rioſi. Nā ois act9 luxurie q̄ ſcienſ ꝛ volūtarie
cōmittiſ extra mr̄imoniū eſt pctm̄ mortale.
Septimi ſunt q̄ dāna inferūt ꝓximis ꝛ vſur
pāt ſibi iniuſte res alienas etiā puas: vt ſūt
illi q̄ inferūt dāna ꝓximis in ḡminib9: in ra
pis: pomis: piris. ꝛ ſic de ſingul. ꝛ q̄ cū eq̄s ꝛ
camb9 ꝓxis dāna inferūt. Silr ſui ꝛ ācille q̄
bona dn̄oꝝ ſuoꝝ furtiue ſubtrahūt: ſicut vi
nū: panes: carnes: ꝛ oua: ꝛ occulte comedūt:
ꝛ alijs hoib9 tribuūt ſine iuſſu dn̄oꝝ ſuoru3.
Silr luſores: vſurarij: ꝛ raptores: ꝛ etiā qui
rē raptā emūt vel comedūt. ꝛ etiā q̄ a iudeis
ꝓpiuras recipiūt ꝛ ſibi reſeruāt. iſti oēs pec
cant mortalr ꝛ tenenſ ad reſtitutionē. Unde
diciſ in decre. Nō dimittiſ pctm̄ niſi reſtitua
tur ablatū. regula iuris. Octaui ſunt qui de
trahūt ꝛ infamant ꝓximos: ꝛ q̄ fraudulenſ
loquūtur cū ꝓximis. ꝛ etiā qui pturbāt ꝓxi
mos verbis iracūdis: irriſorijs ꝛ vituperijs
Circa predicta eſt ſciendū ꝙ inter oīa pecca
ta vix remittuntur illa duo pctā: rerū ſubtra
ctio: ꝛ ꝓximoꝝ infamatio. Vn̄ ſm ſcm̄ Tho.

ꝗ.ij.q.lxiij.tenet̃ q̃s ad reſtitutionẽ fame ſicͭ
ad reſtitutõez cuiuſlibꝫ rei ſubtracte. Inſuꝑ
qui audiũt libent̃ detractiões ⁊ cito credũt
grauiter peccant. Vñ dr̃ in decre. Qui falſuꝫ ꝯ
alio ꝓfert ⁊ q̃ crimĩa cito credit: vterqꝫ reꝰ ẽ
xi.q.iij.nõ ſolũ. Noni ſunt viri ⁊ ꝟgĩes ⁊ mu
lieres q̃ deũ offendũt ſuꝑbiendo in veſtibꝰ ⁊
chorizando. Nã q̃cũqꝫ mulier ſiue ꝟgo ſe or-
nat in crinibꝰ: in facie: in peplis: ĩ cingul̃: in
veſtibꝰ: inſpiciẽdo ſe ĩ ſpeculo: ⁊ h̃ faciat ex
ſuꝑbia: alliciẽdo maſculos ad malas ꝯcupiſ-
cẽtias: talis mulier vel ꝟgo peccat mortal̃r.
Silr̃ maſculꝰ q̃ ornat ſe tali intẽtione: vt.ſ.
poſſit allicere ꝟgĩes ſiue mulieres ad maluꝫ
actũ etiã peccat mortal̃r. Et etiã amplexãdo
oſculãdo: iocãdo cũ mulieribꝰ vel ꝟginibꝰ: ſi
hoc facit ex leuitate peccat venial̃r: ſꝫ ſi facit
ex mala intẽtione: tũc peccat mortal̃r. Silr̃
culpabilis ẽ mulier vl̃ ꝟgo q̃ ſciẽter ⁊ volũta
rie admittit tales iocos tali intẽtiõe. Vñ dr̃
in decre. Deꝰ iudicat intẽtionem. de pe.di.i.
Silr̃ ſi maſculꝰ emeret mulieri vel ꝟgini no
uũ annũ vl̃ dedicationẽ: ⁊ ꝓpinaret ſibi bur
ſam: cultellũ: ⁊ ſic de ſingulis. ſi h̃ facit bona
intẽtione nõ peccat: ſꝫ ſi mala intẽtione.ſ. vt
poſſet eã ꝓuocare ad malũ actũ peccat mor
tal̃r. Silr̃ ſi fac̃ ſibi crinale vel emit ſibi cho
ream mala intẽtione. Nã q̃ñcũqꝫ due ꝑſone
ſtant in illicito amore hñtes maiorẽ amorẽ
ad ſe inuicẽ q̃ ad deũ oĩpotentẽ: tales q̃diu
ſic ſtant nõ ſunt in ſtatu ſalutꝭ: ⁊ multiplicit̃
peccãt mala cogitãdo: ⁊ etiã de nocte ſomni
ando. bibẽdo loq̃ndo: ridẽdo: tãgẽdo: ample
xãdo: iocãdo: munuſcula vel l̃ras dirigendo
⁊ ſic de ſingul̃. Oĩa iſta iã enũerata q̃ñ fiunt
mala intẽtiõe ſunt mortalia. vñ Amb. Intẽ
tio opi tuo nomẽ iponit. Silr̃ ſuꝑbi q̃ in die
bꝰ feſtiuis chorizãt grauiꝰ peccãt q̃ ſi mani-
bꝰ ſuis interim laborarẽt. Decimi ſr̃ q̃ exce-
dũt modũ ⁊ mẽſurã in comedẽdo ⁊ bibendo
ſic q̃ inebriant̃. vel etiã nauſeã vel vomitũ
habeãt ꝓpt̃ ſuꝑfluitatẽ cibi ⁊ potꝰ: tales gra
uiter peccãt. vñ ſm Bern. de vri. Quicũqꝫ in
ebriat̃ vel excedit mẽſurã ĩ comedẽdo: ſi h̃ fa
cit cũ ꝓpoſitio peccat mortal̃r. etſi ĩ tali ebrie
tate occidit̃ vel al̃s q̃cũqꝫ alia morte morit̃:
eternal̃r dãnabit̃: ⁊ in ĩferno bẽbit illũ potũ
infernalẽ de q̃ dr̃ in ps. x. Ignis ſulphur ſpi
ritꝰ ꝓcellarũ ꝑs calicꝭ eoꝝ. Undecimi ſr̃ iraſ-
cẽdi ⁊ inuidioſi q̃ iraſcunt̃ cũ deliberatiõe ⁊
ꝯſenſu rõis: ⁊ cogitãt in aĩo ſuo quõ poſſint
ſe vĩdicare: tales peccãt mortal̃r: ⁊ eiũt rei ĩ
iudicio. Mat. v. Oĩs q̃ iraſcit̃ fratri ſuo reꝰ
erit iudicio. Et ſi illã irã oñdũt ꝟbis.ſ. male-
dicẽdo ꝑris: tũc adhuc grauiꝰ peccãt: ⁊ ſi ꝓ-
cedũt ad factũ ꝯ ꝓxios: ſic ꝑcutere: vulnera-
re vel occidere: tũc adhuc grauiꝰ peccãt. Duo
decimi ſr̃ q̃ in mr̃imonio male viuũt ſil̃.ſ. q̃ñ
vir ꝑcutit ex ira ⁊ vindicta ⁊ ſine cã vxorẽ ſu
am peccat mortal̃r. Silr̃ vxor peccat morta-
liter q̃n eſt inobediẽs ⁊ maledicit marito ex
corde ſuo. ⁊ q̃ñ ꝓuocat maritũ ad iram ⁊ ad
blaſphemãdũ deũ ⁊ maledicendũ. Ergo mu
lieres dñt eẽ mites exẽplo marie. ⁊ in matri
monio ſil̃ dñt viuere ſicut ioſeph ⁊ maria pa
cifice: tũc deꝰ hĩtat cũ ipis ⁊ ꝓſperabũtur: ſꝫ
q̃ñ diſcordãt ſil̃ tũc diabolꝰ morat̃ cũ ipſis.
Silr̃ q̃ñ ꝑmittũt filios ⁊ filias chorizare: iu
rare: blaſphemare: maledicere: dãna ꝓximiſ
inferre: ludere: luxuriari: feſta ⁊ ieiunia fran
gere: ⁊ ſi nõ corrigũt: tũc pctã pueroꝝ peniteſ
lugebũt. Vñ ad Ro. i. Digni ſunt morte non
ſolũ q̃ faciũt: ſꝫ etiã q̃ ꝯſentiũt faciẽtibꝰ. Vñ
etiã dr̃ in decre. Pari pena puniẽdi ſunt fa-
ciẽtes ⁊ ꝯſentiẽtes. xvij. q. iiij. c. oẽs. Quãtũ
ad tertiã ꝑtẽ illiꝰ ſmonis ſciendũ q̃ oẽs xp̃i
ani dñt hodie feſtũ ſcẽ marie magdalene ſo
lẽniter celebrare ⁊ ipaꝫ tanq̃ ſingularẽ adiu
tricẽ in oĩbꝰ infirmitatibꝰ ⁊ neceſſitatibꝰ in-
uocare. Et ꝑmo ſteriles. vñ legit̃ de ea q̃ ĩ vi
ta ſua cuidã ꝑncipi a deo heredeꝫ ĩpetrauit.
Itẽ mulieres ꝑgnãtes. vñ legit̃ q̃ nauis q̃-
dã viris ⁊ feminis onuſta naufragiũ ꝑtulit
vna aũt femina cũ eẽt ꝑgnãs ⁊ ſe ĩ mari pi-
clitari ꝯſpiceret: mariã magdalenã inq̃tum
potuit ĩuocauit. vouẽs q̃ ſi meritis ſuis ab
ipo naufragio euaderet ⁊ filiũ pareret: ipm
eiꝰ monaſterio donaret: ſtatimqꝫ femia q̃dã
ſpecie ⁊ hĩtu venerãda ei apparuit q̃ eã ꝑ men
tũ arripiẽs alijs piclitantibꝰ ad litꝰ incolu
mẽ ꝑduxit. Ipa aũt poſtmodũ filiũ peperit
⁊ votũ ſuũ fidelit̃ impleuit. Itẽ q̃ dolẽt ocu
los aut ceci ſunt. Vñ legit̃ q̃ q̃dã oculoꝝ lu-
mine priuatus: cũ ad monaſteriũ ſcẽ marie
magdalene veniret: ⁊ ſuus ductor ei diceret
ſe eccl̃iam iã videre: ille voce magna clama-
uit. O ſancta magdalena: nũquid aliq̃ñ me-
rear videre eccl̃iam tuã: ſtatimqꝫ oculi eius
ſunt apti. Itẽ captiui. Vñ quidã diũ ob pecu
nie exactionẽ in cõpedibꝰ teneret̃: mariã ma
gdalenã ſepe ĩ ſui adiutoriũ inuocabat. ⁊ ec
ce q̃dã nocte mulier quedã ſpecioſa ſibi ap-
paruit: que vincula frangẽs ⁊ oſtiũ reſerans
ſibi vt fugeret imperauit. Qui ſe ſolutum vi
dens protinus inde fugit. Iteꝫ magnis pec
catoribus poteſt ſubuenire ⁊ veniam impe-

trare. Unde legit̃ cũ quidam peccata ſua ſcri
pſiſſet ĩ quadã cedula ⁊ eã ſub pallio altaris
btẽ marie magdalene poſuit: rogans eã vt ſi
bi indulgẽtiam impetraret. q̃ poſtmodũ ce-
dulam accipiẽs pctã ſua de ipſa cedula oĩa
deleta ĩuenit. Itẽ põt impetrare ne aliquis
moriat̃ ſine cõfeſſiõe ⁊ ſacra euchariſtia. Vñ
legit̃ q̃ quidã miles ſingulis ãnis ad corpꝰ
btẽ marie magdalene conſueuerat venire. q̃
poſtmodũ in prelio eſt occiſus. et dũ in fere-
tro portaret̃ ⁊ a parentibꝰ et cognatis plan-
geret̃: btẽ marie magdalene pijs q̃relis oppo
nebant cur deuotũ militẽ ſuũ mori ſine ꝯfeſ
ſione et penitẽtia permiſiſſet. Tunc ſubito q̃
defunctꝰ fuerat ſtupentibꝰ cũctis ſurrexit: et
ſacerdoteſ ad ſe vocari fecit. Cũqꝫ deuote cõ
feſſus fuiſſet ⁊ corpus chriſti recepiſſet: ꝓti
nus in pace requieuit.

¶ De ſancto Jacobo aplo. Sermo. xxviij.

Ic vt ſedeant hi duo filij
mei vnꝰ ad dexterã tuã: et alius
ad ſiniſtrã in regno tuo. Ita ſcri-
bit̃ Mat. xx. Marc. x. ⁊ in iſtãq̃
feſtiuitatꝭ euãgelio. Notãdũ q̃ mr̃ ſcti iaco-
bi ⁊ iohis petiuit a xp̃o vt honores illũ face-
ret filijs ſuis vt in regno ſuo honoraret eos
ſic q̃ vnꝰ eoꝝ ſederet in regno ſuo ad dexte-
rã: ⁊ aliꝰ ad ſiniſtrã tãq̃ frẽs ſui: et alios ex-
cellerẽt. Vñ in p̃ñti ſmone ad honorẽ ſcti ia-
cobi tria ſunt dicẽda. Prio euãgeliũ h̃ꝫ tertiũ
⁊ aliq̃ priuilegia ſancti iacobi. Secundo aliq̃
ꝓ informatõe noſtra. Tertio aliq̃ miracula.
Quãtũ ad primã partẽ illius ſermonis ſciẽ-
dum q̃ ſanctus iacobꝰ cuius feſtũ hodie ce-
lebrat̃ hꝫ ſeptẽ priuilegia. Primuꝫ q̃ fuit ne-
pos ꝟginis ⁊ cõſanguineꝰ xp̃i. q̃r mr̃ ipſius fu
it. ſoror marie. ⁊ iõ q̃dã prerogatiua diligit̃ a
btã ꝟgine ⁊ a xp̃o tãq̃ cõſanguineꝰ et propin
quus. Secũdũ priuilegiũ: q̃r dicit̃ iacobꝰ ma-
ior ſicut alter minor. et hoc ꝑmo rõne vocati
onis. q̃r primo vocatꝰ eſt a xp̃o. Secũdo ra-
tione familiaritatis. q̃r maiorẽ familiarita-
tẽ videt̃ xp̃s habuiſſe cũ iſto q̃ cũ alio. q̃r ip-
ſum ad ſecreta ſua admittebat: ſicut fuit ad
puelle reſuſcitationẽ ⁊ ad gl̃ioſam trãſfigu-
rationẽ. Tertio rõne paſſionis. q̃r ꝑmꝰ inter
ceteros aplos paſſus ẽ. Sic ḡ dr̃ maior alio
ex eo q̃ primo vocatꝰ eſt ad aplatꝰ gr̃am: ita
poteſt dici maior ex eo q̃ ꝑmo fuit vocatus
ad eternitatis gl̃am. Tertiũ priuilegiũ: quia
ꝑmatũ tenet inter oẽs aploſ. q̃r ꝑmus fuit q̃
pro xp̃o paſſus eſt: et ei gloriam ſue viſionis
oſtendit in regno celeſti pre oĩbus apoſtolis
Et calixtꝰ papa dicit. Ipſe martyrium ſuſti-
nuit in die qua xp̃s anũciatus eſt et paſſus.
Vñ canit̃ de eo. O iacobe qui ĩter apoſtolos
primatũ tenes: ꝑmus eoꝝ martyrio laurea-
tus. Quartũ priuilegiũ: q̃r pre ceteris ſctis
viſitatur ſepulchrũ eiꝰ ab oĩbus: ⁊ ep̃s diſpẽ
ſare poteſt in votis: exceptis tribꝰ.ſ. Petri ⁊
Pauli: terre ſancte: et ad limina ſancti iaco-
bi. illa tria vota ſunt caſus papales. Et me-
rito eius ſepulchrũ viſitat̃. q̃r ipſe iuuat ho
mines in vita ⁊ in morte: ⁊ poſt mortẽ. Etiã
ꝓpt̃ eiꝰ miraculoſam trãſlationẽ. Oñdit eñ
ſctũs iacobꝰ in ſua trãſlatõe ꝑmũ miraculũ
in aqua. q̃r diſcipuli eiꝰ cũ ſacro corꝑe ipſius
mari ſe exponẽtes ſine remigio ĩcolumes ꝑ-
uenerũt ad terrã ⁊ mare trãquillũ hũerunt.
Itẽ in terra ⁊ in lapide. q̃r cũ corpꝰ in terraꝫ
depoſuiſſent ſuper quẽdã lapidẽ: mox lapis
corꝑi ceſſit: ⁊ in ſepulchrũ ſe mirabiliter co-
aptauit. Itẽ in igne. q̃r cũ montẽ aſcẽdiſſent
draconẽ ignẽ ſpirãtẽ ꝟtute ſctẽ crucis ꝑ me-
diũ ſecauerũt. Itẽ ĩ thauris indomitꝭ. q̃r ſctõ
ſigno crucꝭ ſuꝑ thauros vt agni ꝓtinꝰ mãſue
ſcunt: ⁊ eos iũgẽtes corpꝰ ſcti iacobi cũ lapi
de ſuꝑ quẽ poſitũ fuerat in curru poſuerunt
Boues aũt ſine regimĩe alicuiꝰ corpꝰ in pala
ciũ regine lupe detulerũt. Qd̃ illa vidẽs ⁊ ſtu
pens credidit ⁊ xp̃iana effecta: oĩa q̃ diſcipu
li ſcti iacobi petierũt tribuit: et palaciũ in ec
cleſiã ſcti iacobi dedicãs magnifice cũ dota-
uit: et in bonis opibꝰ vitã finiuit. Et etiã de
hac trãſlatõe legit̃ ĩ cronica Hermãni q̃ an-
no dñi. xlviij. dũ corpꝰ bti iacobi duceret ido
miti boues: die clara ſtella apparuit in cãpo in
aſpectu oĩm hoĩm. Inde ciuitas illa vbi req̃
eſcit corpꝰ eiꝰ ꝯpoſtella vocat̃. Quĩtũ priui.
q̃r vnũ articulũ de. xij. articulis fidei cõpoſu
it dicẽs. Qui ꝯceptꝰ ẽ de ſpũ ſctõ: natꝰ ex ma
ria ꝟgine. Vñ ſciẽdũ q̃ nõ ſolũ eſt neceſſariũ
xp̃iano credere filiũ dei: ſꝫ ẽt neceſſariũ ẽ cre-
dere eiꝰ incarnationẽ ꝑ quã nob̃ viſibil̃ appa
ruit. Baruch. iij. Poſt hec in terris viſus eſt: et
cũ hoĩbꝰ cõuerſatus ẽ. Quõ aũt xp̃i incarna
tio facta ſit hoc q̃re in feſto ãnũciatõnis ſer.
xiij. ꝑte pria poſt mediũ. Sextũ priuilegiũ q̃
in qualibet miſſa q̃ridie noiat̃. Septimũ
q̃ hodie feſtũ ipſiꝰ ſolẽnit̃ celebrat̃ ab omni
bus xp̃ifidelibus. Quantum ad ſecundaꝫ ꝑ-
tem ſciendum q̃ ſicut iam inſtat tẽpus meſ
ſis vbi decime ſunt ſoluẽde: ĩ quibus plures
grauiter peccant ⁊ deũ offendũt: ergo pro in
formatione ſimplicium tunc aliqua ſunt hic

dicenda de decimis. Circa qd̓ ſciēdū ſm Ale
xandrū de āglia ꝑmitie inceperunt tpe Abel
oblationes tpe Noe. decime tpe Abrahe. q̄a
ex iſtinctu dei Abrahā dedit decimas Mel⸗
chiſedech ſacerdoti dei ſummi. vt hr̄ Gene.
xiiij. Ex quo ptꝫ ꝙ ex antiquo date ſunt deci
me. Nā ab abrahā vſqꝫ ad xp̄m elapſi ſt̄ duo
milia annoꝝ ⁊. xv. anni. ⁊ iam a tpe xp̄i ſunt
trāſacti mille q̄dringenti. xlv. anni. Ergo illi
groſſi hoīes nō verū loquūtur q̄ dicūt ꝙ ſa⸗
cerdotes excogitauerūt ⁊ inſtituerūt decīas
qꝛ deꝰ in veteri lege inſtituit ⁊ precepit dare
decīas. Malach. iij. Inferte oēm decimatio
nē in horreū meū vt ſit cibꝰ in domo mea. Et
etiā in nouo teſtamēto ſm ſctm̄ Tho. ij. ij. q.
lxxxvij. ꝑceptū de ſolutōe decimarū ꝑdicatū
eſt a xp̄o. Vn̄ de hoc hr̄ Math. xxij. Reddite
q̄ ſunt ceſaris ceſari: ⁊ que ſunt dei deo. Ma
th. x. Dignꝰ eſt oparīꝰ mercede ſua. Naꝫ natu
ralis dictat rō vt neceſſaria miſtremꝰ illis q̄
nob ſpūalia miſtrāt. Vn̄ apl̄s. i. Coꝝ. ix. Si
nos vobis ſpūalia ſeminamꝰ nō magnum ē
ſi nos vr̄a carnalia metamꝰ. Item ſciēdum
ſm ſctm̄ Tho. de aq̄no: ꝙ generalr̄ de oī lu⸗
cro licito debēt dari decime etiā ſi diuerſa ſe
mina ſpargant̄ in eodē anno: tūc de oībꝰ fru
ctibus dāda eſt. extra eo. ex pte canonicoꝝ.
Vnde in exēplū huius Jacob pater duodeci
tribuū filioꝝ iſrl̓ dixit ad eū: vt hr̄ Ge. xxviij.
Cūctoꝝ q̄ dederis mihi decīas offeram tibi.
Sꝫ oīa q̄ hō hꝫ in hoc mundo: hꝫ a ſolo deo.
Vnde apl̄s. i. Coꝝ. iiij. Quid habes qd̓ non
accepiſti. Dictat em̄ ius naturale ꝙ deꝰ debe
at de ſubſtātia ſua propria honorari. ſm illd̓
Prouer. iij. Honora deū de tua ſuba. Et deci
me nō debēt dari de deterioribꝰ. Vnde dr̄ in
decre. Indignū eſt dari deo qd̓ dedignat̄ hō
di. xlix. c. vlti. Sciēdū ꝙ dantes decimas fi⸗
deliter remunerant̄. Primo in remuneratio
ne tpali q̄ eſt abūdantia rerū. Vnde Augu.
Antiqui patres copijs oībꝰ abūdabāt: quia
deo decimas dabāt. Secundo remuneratōe
corpali q̄ eſt ſanitas corpis. vnde Augu. Si
decimā dederis: nō ſolū abūdantiā fructuuꝫ
accipies: ſꝫ etiā ſanitatē corporis conſeq̄ris.
Tertio remuneratione ſpūali que eſt remiſ⸗
ſio pctōꝝ: etiā remuneratione celeſti q̄ ē ade
ptio eternoꝝ ꝑmioꝝ. vn̄ Aug. Qui vult ſibi
celeſte ꝑmiū cōpare aut pctōꝝ veniā prome
reri: decimā reddat. Vn̄ dr̄ in decre. Da deci⸗
mas vt celeſtia ⁊ eterna poſſis ꝓmereri. xvi.
q. i. decime. Sꝫ ꝑ oppoſitū q̄ decimas infide
liter ſoluūt tria mala incurrūt. Primū ē pe⸗
nuria rerū. vn̄ Malach. iij. Qꝛ nō reddidiſtiſ
mihi decimas: idcirco fame et penuria ma⸗
ledicti eſtis. Deus permittit ex ſua iuſticia i
fortunia talibus. ſ. ꝙ equi et vacce et pecora
moriūtur: et tempeſtates in ſegetes ipoꝝ ve
niunt. ⁊ inſuꝑ q̄nqꝫ domꝰ ⁊ horreū cōburūtur
tur: ⁊ ſic q̄nqꝫ depauperant̄. vn̄ Aug. Hec eſt
em̄ certiſſima viciſſitudo: vt ſi deo decimam
nō dederis: vt ad decimā reuoceris. ſ. amittē
do nouem partes rerum. Inſuper mali ſepe
homicīs. ſ. fures ⁊ raptores hoc recipiunt qd̓
ſic de eo ſubtraxerūt. Unde dicitur in decret.
Hoc tollit ipſe fiſcus quod non accipit ipſe
xp̄s. xvi. q. vij. Maiores. Secundū. quia ta⸗
les grauiter peccant nec ſunt abſoluendi in
cōfeſſione a peccatis. nec cōicandi ſacramen
to eucharistie: niſi velint recōpenſare ⁊ ſatiſ
facere. Tertiū malū: quia īcurrūt eternū ſup
pliciū. ꝓbat̄: qꝛ peccant mortaliter. qꝛ faciūt
cōtra ꝑceptū dei. Malach. iij. Inferte oēm
decimationē in horreū meū. Et inſuꝑ cōmit
tunt furtū: infideliter decimas perſoluēdo.
Vnde Aug. Decime ex debito requirunt̄. ⁊ q̄
eas dare nolunt. aliena inuadūt. ⁊ qd̓ peius
eſt ſacrilegiū cōmittūt ſubtrahendo eccleſia
ruꝫ decimas ſibi de iure debitas. Unde Hie
ro. et allegatur in decre. xij. q. ij. Amico recu
pere aliquid furtū eſt: eccl̓am defraudare ſa
crilegium eſt. Item ſi placet tibi alia mate⸗
ria tunc pro ſecunda parte illius ſermonis
dicendū eſt quid parētes tenētur filijs ſuis.
hoc q̄re ante ſer. ix. pte. ij. Quātū ad tertiam
ptē illiꝰ ſermonis ſciēdū ꝙ oēs hoīes debēt
hodie feſtū ſancti iacobi ſolēniter celebrare
et deuote: ⁊ ipſum tanqꝫ ſingularē adiutorē
inuocare in oībus neceſſitatibꝰ ⁊ infirmitati
bus. ⁊ tā in vita q̄ꝫ in morte debent ſingula⸗
riter refugiū habere ad ip̄m. Et primo paren
tes cū nō hn̄t heredeꝫ. et qui q̄nqꝫ tribulant̄
ꝓpter pueros. Vn̄ āno dn̄i. Mcviij. vir q̄dā
ab vxore ſterili nō hn̄s filiū: ſanctū iacobum
ꝓpter hoc adijt: ⁊ rediēs filiū habuit: cui ia⸗
cobi nomē imponēs. Cū eſſet ānoꝝ. xv. ſecuꝫ
pater ⁊ mater adire ſanctū iacobū et eū ſibi
offerre ꝓpoſuerūt: ſed in medio itinere puer
egrotās expirauit. de cuiꝰ morte parētes val
de dolētes quaſi amētes totū nemꝰ clamori
bus repleuerūt. Interim dum puerū ad tu⸗
mulū deferrēt: quaſi de ſomno excitatus re
uixit. et qualiter eū ſanctus iacobus in ſinu
ſuo retinuit ⁊ iuſſit euꝫ vt cum parētibꝰ iter
inceptū ꝑageret. cunctis aſtantibus enarra⸗
uit. Item peregrinus cum filio ad ſanctū ia

cobum abierunt: ⁊ filius innocenter ſuſpen⸗
ſus ē quē ſanctꝰ iacobꝰ in patibulo. xxxvi. di
ebus ſuſtentauit ⁊ celeſti dulcedine refocilla
uit. Item paliticī. Vn̄ cū ſanctꝰ iacobꝰ duce⸗
retur ad locū decollationis in via vidit quē⸗
dam paraliticū iacentē ⁊ clamantē. Sancte
iacobe apoſtole ieſu xp̄i libera me a doloribꝰ
q̄bus oīa mēbra mea cruciant̄. Ait ad eū ia⸗
cobus. In noīe dn̄i nr̄i ieſu xp̄i crucifixi ꝓ cu
ius fide ducor ad decollandū exurge ſanꝰ et
benedic creatorē tuū. et ꝓtinꝰ exurrexit et ce
pit gaudēs currere ⁊ benedicere nomē domi
ni noſtri ieſu xp̄i. Itē in extremis inuocādꝰ
eſt ſctūs iacobꝰ. Vn̄ q̄dā infirmatꝰ occubuit
⁊ ꝑ triduū mutus fuit. et cū amoneret̄ verbis
⁊ ſignis vt cōfiteret̄ ⁊ diſponeret de rebꝰ ſu
is audiebat eos loquētes: ſed nō poterat reſpō
dere eis. Et cū hoīes mortē eius expectarent
quarta die reſpirans: grās deo et btō iacobo
apl̓o retulit ⁊ dicebat ꝙ demones ad euꝫ ve
nerant ita eū opp̄mētes ꝙ nec loq̄ nec reſpi⸗
rare poſſet: ſꝫ nunc btūs iacobus veniēs de
mones a me repulit: ⁊ loq̄lam mihi reſtituit
qui ꝑdixit ſe moriturū cito: et nomīauit quē
dam diuitē damnandū ⁊ cito moriendū ma
la morte: niſi ſe emendaret: qd̓ ita euēit. Ip⸗
ſe aūt cōfeſſione facta ⁊ ordinatis rebꝰ ſuis
in pace poſtmodū in breui quieuit. ⁊ ille di⸗
ues de q̄ dixerat nō ſe corrigēs: ſꝫ ꝑuipēdens
in quodā exercitu lancea cōfixus ſubitanea
morte expirauit. Itē quidā iuuēis in vigilia
beati iacobi in ſegetes tutoris ſui ignē ap⸗
poſuit eo ꝙ hereditatē ſuā ſibi vſurpare vo
lebat. Tentꝰ igr̄ ⁊ cōfeſſus ad caudā eq̄ trahē
dus: ⁊ incendio adiudicatꝰ eſt. Qui pctm̄ cō⸗
fitens ⁊ ſctō iacobo ſe deuouēs: cū ſuꝑ t̄raꝫ
petroſam in ſola camiſia diutiꝰ tractꝰ fuiſſꝫ:
nec ī corpe nec ī camiſia ſenſit aliquā leſionē
tādē ad palū ligatꝰ ē: ligna vndiqꝫ ꝯgerunt̄
igne ſuppoſito ligna ⁊ vincula cōburunt̄: ſꝫ
ipe ſꝑ btm̄ iacobū inuocauit: nec in corpore
nec ī camiſia aliquā leſionē ſenſit. Quē cū in
ignē iterū vellēt iactare eripit̄: ⁊ deꝰ in apl̓o
ſuo mirifice collaudat̄. Iteꝫ mercatores qui
vadunt ꝑ t̄ras. Vn̄ legit̄ ꝙ quidā ab hoſtibꝰ
⁊ raptoribꝰ ꝑſecutꝰ btm̄ iacobū deuote inuo⸗
cauit. Tūc apl̓s int̄ eū ⁊ hoſtes q̄ eū acriꝰ īſe⸗
quēdo cape intēdebāt appuit: ⁊ hoſtibꝰ eum
ſex leucis inſequētibꝰ clipei ſui ꝓtectōe libe
rauit. Itē captiuis pōt ſubuēire. Vn̄ q̄da ca⸗
ptus ⁊ in ꝓfundū turris ab inimicis īiectꝰ: ⁊
captiuus deuote inuocauit ſctm̄ iacobū cui
apparuit: ⁊ eū ad ſummitatē turris eleuauit
⁊ a ſublimitate turris q̄ ſublimitas. xliiij. cu
bitoꝝ erat vſqꝫ ad terrā vnū ſaltū faciēs ico
lumis penitꝰ euaſit. Item legit̄ ꝙ. xx. xp̄iani
a ſarracenis ſunt capti: q̄ deuote inuocauerāt
ſanctū iacobū: ⁊ ipſe apparuit eis dicēs. Ec⸗
ce aſſum quem vocaſtis: et ſoluit vincula eo
rum: ⁊ eos libere abire fecit. Itē ſuccurrit ī
periculo maris. Vn̄ q̄dā ꝑegrinꝰ ab hieroſo⸗
lymis rediēs ſuꝑ orā nauis ſedēſ cecidit. cui
btm̄ iacobū altis vocibꝰ īplorāti q̄dā ſociꝰ ipſiꝰ
clipeū ſuū in mare ꝓiecit. di. Glorioſiſſimꝰ
iacobꝰ cuiꝰ auxiliū inuocas auxiliet̄ tibi. At
ille clipeo accepto btō iacobo ducēte tribꝰ di
ebus ⁊ noctibꝰ natās veſtigia nauis ſecutus
ad optatū portū poſt alios incolumis venit
⁊ quēadmodū btūs iacobꝰ ab hora qua eū in
uocauit ꝑ capitis verticē iugit̄ manu tenēs
porrexerat: cūctis enarrauit. Itē legit̄ ꝙ due
naues. ſ. ſarracenoꝝ ⁊ xp̄ianoꝝ in mari ſe for
titer debellauerūt: ⁊ xp̄iani deuote īuocaue⸗
rūt ſanctū iacobū. ſtatimqꝫ dei virtute ⁊ orō
ne ſctī iacobi ſarracenorū nauis valida tēpe
ſtate piclitari cepit ⁊ ſubmerſa ē cū paganis
⁊ xp̄ianoꝝ pupis btō iacobo ducēte ad opta
tū locū cū ſalute ꝑuenit. Itē pauperes q̄ nō ha
bēt panē comedere ſctm̄ iacobū dn̄t iuocare
Vn̄ vir quidā a ſancto iacobo rediens egere
cepit: ⁊ nō hn̄s vnde emeret ſibi panem. qua
dam die vſqꝫ ad nonā ieiunans ⁊ mendica⸗
re erubeſcēs: triſtis et anguſtiatꝰ valde fuit
vn̄ ſctm̄ iacobū implorās ſub quadā arbore
ſolꝰ q̄euit. ibiqꝫ paululū dormiēs ſomniabat
ꝙ ſanctus iacobꝰ eū paſceret. Euigilās aūt
ſtatim panē ſubcinericiū ad caput ſuū repit
de quo q̄ndecim diebus bis in die ſufficient̄
edebat: ⁊ altera die ſemꝑ eundē panem inte⸗
grum in ſacculo inueniebat.

¶ De ſancto Petro advincula. Ser. xxix.

D Irupiſti domine vincula
mea tibi ſacrificabo hoſtiam lau
dis. ps. cxv. Btā mat̄ eccl̓a repre⸗
ſentat hodie opꝰ mire grē ⁊ potē
tie qd̓ deꝰ fecit in liberatione btī petri de car
cere. Vn̄ in p̄nti ſermone tria ſunt dicenda.
Primo q̄re hoc feſtū petri advincula inſtitutū
ſit. Secūdo aliq̄ ꝓ informatione nr̄a. Tertio
exēplū. Quantū ad primā partē ſciendūꝫ ꝙ
hoc feſtū ſolēnizat ſctā mr̄ eccl̓ia ⁊ inſtitutū
eſt pluribꝰ de cauſis. Primo ꝓpter liberatio
nem btī petri miraculoſe a vinculis. Vn̄ legi
tur ꝙ herodes poſtq̄ꝫ decollauit ſanctū iaco
bū vidēs qꝛ hoc iudeis placeret: cepit ⁊ app⸗

hendere petrū ⁊ poſuīt eū in carcerez vt poſt
paſcha occideret. Cū aūt in craſtinū eū ꝓdu
cturus eſſet herodes. in ipa nocte erat petrꝰ
dormiēs inť duos milites vinctꝰ duabus ca
thenis: et cuſtodes cuſtodiebāt portas car‍
ceris. Et ecce āgelꝰ dñi aſtitit ⁊ lumen reful
ſit i carcere: percuſſoqꝫ latere petri excitauit
eū dicēs. Surge velociter. Et ceciderūt cathe
ne de manibꝰ ſuis. et eduxit eū foras de car‍
cere. Secūda cauſa ē. qꝛ alexāder papa q̄ ſex
tus poſt btm̄ petrū rexit eccl'iam: q̄ multos
ad fidem xp̄i ꝯuertit. Et quirinꝰ tribunꝰ hoc
videns ip̄m incarcerauit. Et cū Hermes p̄fe
ctus quē alexāder ꝯuertit quirino narraret
quō filium ſuū mortuū ſuſcitaſſet: dixit ale
xandro quirinꝰ. Habeo filiā gutturoſam no
mine Balbinā. ꝓmitto tibi me tuā accipere
fidē ſi filie mee poteris īpetrare ſanitatem.
Cui alexāder. Uade et duc ipſam ad me huc
Pergēs ḡ filiā adduxit. Tūc ipſa cepit vincu
la alexādri oſculari. Cui alexander ait. Noli
meas cathenas oſculari: ſꝫ cathenas ſcti pe
tri requiras: q̄s cū deuote oſculaueris: recipies ſa
nitatē. Illa aūt vt oſculata ē vincula ſcti pe
tri integre ſanata eſt. Tūc quirinꝰ baptiſma
cū oī familia ſua recipiēs: alexādrū de carce
re traxit. Tūc alexāder hoc feſtū celebrandū
inſtituit. ⁊ in honore ſcti petri eccl'am fabri
cauit: ibi vincula repoſuit ⁊ ad vincula noia
uit. Tertia cauſa inſtitutōis huiꝰ feſti eſt. qꝛ
rome erat quidā imꝑator Octauianꝰ noīe q̄
fortunatiſſimꝰ in bello fuit. ⁊ oīa ꝓſpere in
regno ſuo eueniebant. Et cū mortuꝰ eēt: ro
mani adorabāt eū ꝓ deo: et diē in quo mor
tuꝰ fuerat celebrabāt. Tādē multo tp̄e pꝰ eu
doxia filia cuiuſdā imꝑatoris ex voto ꝑrexit
hierl'm vir q̄dā iudeꝰ ꝓ magno mūere obtu
lit ei duas cathenas q̄bꝰ btūs petrꝰ apl's vi
ctus fuerat. Cū ḡ romā rediſſet ⁊ videret ro
manos feſtiuare in kl'. auguſti ad honorem
auguſti doluit ꝙ ip̄i diuinos honores exhi
berēt hmōi dānato: cogitās ꝙ eos a tali cō
ſuetudine de facili reuocare nō poſſet: collo
cuta ē pelagio pape. q̄ ppl'm blādis induxe
rat v̄bis vt obliuioni traderēt mēoriā illiꝰ er
roris ⁊ celebris fieret mēoria ſcti petri apl'i.
Qḋ dū cūctis placuiſſꝫ illas cathenas q̄s de
hirl'm tulerat ppl'o oñdit. Papa v̄o ⁊ illā ca
thenā ꝓtulit q̄ ſub nerone idē apl's vinctꝰ fu
it. hac ḡ illis aſſociata ita miraculoſe vna ca
thena facta ē ac ſi ſꝑ vna fuiſſꝫ. vñ papa ⁊ re
gina ꝯtinꝰ ſtatuerūt vt qḋ hoīm īdiſcreta re
ligio faciebat gētili dānato mutata in meliꝰ

faceret apl'oꝝ p̄ncipi petro. Ipa v̄o vīcl'a pa
pa i eccl'aꝫ bti petri poſuit: ⁊ diē illū celebra
re inſtituit. Quarta cā ꝙ deꝰ btm̄ petrū mira
culoſe a vīculis abſoluit: ⁊ eidē ꝑtātē ligādi
⁊ ſoluēdi tradidit. Nos aūt vīculis pctōꝝ te
nemur ligati ⁊ abſolui īdigemꝰ. iō ip̄m i ſolē
nitate q̄ dr̄ ad vīcula honoremꝰ. vt a vincul'
pctōꝝ nos abſoluat. Quātū ad ſecūdā ꝑtem
illiꝰ ſmōis ſciēdū ꝙ ꝑtās ligādi ⁊ ſoluēdi q̄
data ē btō petro ⁊ oībꝰ ep̄is et ſacerdotibus
vno mō itelligiť de abſolutione pctōꝝ. alio
mō de excōicatōe. Uñ ꝓ īformatōe ſimpliciū
ſciēdū ꝙ duplex ē excōicatio. ſ. maior ⁊ mior
Minor ſeꝑat a ſacris. qꝛ nullū ſacꝫ recipiē
dū ē in miore excōicatōe ⁊ nec oſculū paq. Et
illā miorē excōicationē q̄s incurrit q̄n ſcienť
ꝯ ꝓhibitionē cōicat cū excōicato. loquendo:
comedēdo: ⁊ vēdēdo: ⁊ ſic de ſinglis. Sꝫ dice
res: cū excōicatꝰ ſalutat aliquē v̄bo vel ꝑ debe
at eū reſalutare. Rñdeť ꝙ nō dꝫ eū reſaluta
re. ſꝫ pōt dicere deꝰ te emēdet: ⁊ hmōi. et etiā
pōt ei loq̄ ꝑ ſa v̄ba: āmonēdo vt redeat ad gre
miū ſctē mr̄is eccl'e ⁊ petat abſolutionē a pa
pa vl' ep̄o q̄ pōt eū abſoluere. Alia ē maior ex
cōicatio q̄ ſeꝑat ab īgreſſu eccl'e ⁊ cōione fide
liū. ⁊ taliť excōicatꝰ ē velut mēbrū abſciſuꝫ
a corꝑe qḋ āpliꝰ nulliꝰ ē valoris. q̄d eñ valꝫ
manꝰ abſciſa a corꝑe: vel pes. vel auris ⁊c̄.
Sic ille excōicatꝰ corā deo ⁊ ſctis eiꝰ nulliꝰ ē
valoris. Itē eſt ſic palmes abſciſus a vite. i.
a xp̄o. vñ Joh. xv. Ego ſuꝫ vitis v̄o ⁊ vos pal
mites. Et ſic palmes abſciſus ad aliḋ nō va
let: niſi vt i ignē ponať ⁊ cōburať: ⁊ ex aliis
ramis ⁊ lignis multa vtilia p̄nt fieri: ſꝫ nō ſic
ex palmite abſciſo. vñ Ezech. xv. Fili hoīs q̄d
fiet de ligno vitis ex oībꝰ lignis nemoꝝ q̄ ſunt
inť ligna ſiluaꝝ: nūq̄d tolleť de ea lignū vt fi
at opꝰ: aut fabricabiť de ea paxillꝰ vt depen
deat i eo quodcūqꝫ vas. ecce igni datū eſt in
eſcā. vñ Aug. Oīs xp̄ianꝰ q̄ a ſacerdote excōi
cať ſathane tradiť. Uñ legiť de ſcō Ludoui
co rege frācie q̄ dixit ꝙ nollet totū mūdū re
cipe ꝙ ſciēter ꝑ vnā noctē ⁊ ꝑ vnū diē i excōi
catōe maiori permaneret. Hoc illi tot groſſi
homies nō curāt q̄ q̄nqꝫ ꝑ q̄ttuor hebdoma
das vel q̄nqꝫ vel dimidiū annū vel vltra i ex
cōicatioe maiori ꝑſiſtūt. Itē q̄diu ſic ꝑtina
citer ſtāt tunc ſunt ꝓuati oībꝰ miſſis: orōni
bꝰ: ieiuniis: elemoſinis: īdulgētiis totiꝰ eccl'e
⁊ ſi ſit digni itrare eccl'aꝫ niſi dūtaxat ad ſer
monē audiēdū. Et ſi excōicatꝰ vellet īteſſe
diuiſ: tūc alii xp̄iani dēt eccl'aꝫ exire: nec ſecū
diuina audire: nec ſecū cōedere; nec ſecū bi

bere nec loq̄. Et ſi. xxx. viri aut mulieres eēnt
inuitati ad ꝯuiuiū: ⁊ ſi vnꝰ publice excōicatꝰ
eēt ibi: tūc oēs ibi bibētes ⁊ comedētes īcur
rūt excōicationē minorē. Silr̄ ſi. xx. viri aut
plures ſederēt in vna zecha: ⁊ ſi vnꝰ excōica
tꝰ ꝑticipet in bibēdo ⁊ ſedēdo cū ip̄is: oēs in
currūt miorē excōicationē. Et de illa mate
ria plenꝰ h̄r in diſcipl'o de tp̄e. ſer. lxix. Quā
tū ad tertiā ꝑtē nota exēplū. Erat mulier q̄
dā q̄ multū dilexit btm̄ petrū apl'm ⁊ tm̄ ſeq̄
mūdā vitā duxit. poſt obitū eiꝰ vna deuota
ꝑſona orauit ꝓ ea. Cui deuote ꝑſone appa
ruit btūs petrꝰ dicēs eā eſſe in maxio calore
ignis ꝓpť cōplacētiā ⁊ varietatē veſtiū. Se
cūdo in ſiti ⁊ fame ꝓpť delitias corꝑis ⁊ ci
boꝝ. Tertio in maxio frigore: qꝛ pueros ⁊ fa
miliā ſuā non bñ rexit ⁊ dixit. Ego ꝓpť ſui
tiū qḋ mihi q̄tidie exhibuit īpetraui ſibi dño
nr̄o ieſu xp̄o verā ꝯtritōeꝫ ⁊ ꝯfeſſionē i extre
mis: ⁊ ego īpetrabo ei adhuc ī breui libatio
nē a penis purgatorii. vñ Job. v. Ad aliquē
ſcōꝝ ꝯuertere. Itē ꝓuilegia ſcti petri ⁊ pl'a
alia miracula reperies ſupra in feſto petri et
pauli. Sermone. xxiiii.

De btō dñico de ordine p̄dicatoꝝ. ſer. xxx.

Ui cuſtos eſt domini ſui

q glorificabiť. vt habeť ꝓuer. xxvii
c. Ex quo thema ꝓpoſitū cuꝫ noīe
ſancti dñici ꝯuēit. igť aſſumpſi il
lud. Diciť eñ dñicꝰ q̄ſi dñi cuſtos: vel q̄ſi cu
ſtoditꝰ a dño. qꝛ dñs eū cuſtodiuit in triplici
ſtatu. Primo. ſ. in ſtatu ſeculari dedit ei bñ
incipere. Scdo in ſtatu regulari dedit ei bñ
ꝑficere. Tertio in ſtatu ordinis fratrū p̄di
catoꝝ quē fundauit ⁊ ad ꝑfectionē induxit
ꝑſeuerare. Sꝫ ex q̄ dñi cuſtos fuit: ⁊ dñs euꝫ
cuſtodiuit: iō merito gloriabiť. Uñ ī p̄nti ſer
mone ad honorē ſcti dñici tria ſunt dicēda.
Primo ꝓuilegia ſcti dñici. Scdo aliq̄ ꝓ infor
matōe nr̄a. Tertio aliq̄ miracula. Quantum
ad p̄mū ſciendū ꝙ btūs dñicꝰ hꝫ ſeptē ꝓui
legia. Primū pri. qꝛ añq̄ natꝰ eēt ꝓmonſtra
tꝰ eſt. vñ mr̄ ipſiꝰ an ip̄iꝰ ortū vidit ī ſōnis ſe
catulū geſtantē in vtero ardentē in ore facu
lam gerentē: q̄ egreſſus ex vtero totā mundi
fabricā incēdebat. Itē cuidā matrone q̄ ip̄m
de ſacro fonte baptiſmatꝭ leuauerat videbať
ꝙ puer dñicꝰ ſtellā ꝑfulgentē haberet in frō
te que totū orbē illuſtrabat ꝑ quā figuraba
tur ꝙ erat futurꝰ p̄dicator q̄ deberet illumi
nare ꝑ ſe ⁊ per ſuos fratres totū mūdum ꝑ
v̄bū dei: ⁊ frigidos pctōres accēdere in amo
rem dei ⁊ ꝓximi. Secūdū priuilegiū: qꝛ in iu

uentute incepit deo ſuire: ⁊ in hoc aſſimilať
ſancto nicolao. Uñ legitur de eo ꝙ exiſtens
adhuc puer ⁊ ſub nutricis cuſtodia cōſtitutꝰ
deprehenſus eſt ſepe lectum dimittere ⁊ ſuꝑ
nudam terram dormire. Item tandē miſſuſ
ad ſtudiū amator ſapīe vinū ꝑ decēniuꝫ nō
guſtauit. Itē totā quadrageſimā ieiunauit
in pane ⁊ aq̄. ⁊ ſilr̄ ſuꝑ nudam terrā quieſce
bat. Et ſic heretici q̄bus predicauit viſo eiuſ
bono exēplo ad veram fidē ſunt cōuerſi. Itē
legitur ꝙ noctibꝰ ſingulis tres de vna cathe
na ferrea recipiebat diſciplinas: vnaꝫ pro ſe
aliā ꝓ peccatoribꝰ qui viuūt in mūdo: vt de
us cōuerteret eos ad penitentiā. tertiam ꝓ
aīabus in purgatorio exiſtentibꝰ. Uñ etiam
nec carnes legitur comediſſe ſicut ⁊ ſui ſuc
ceſſores fratres ſui ordinis. Tertiū ꝓuilegiū
qꝛ nunq̄ peccauit mortaliter: ſꝫ innocentiaꝫ
ſuā vſqꝫ ad finē vite illabatā ſuauit. Quar
tū priuilegiū: qꝛ v̄go ꝑmāſit ⁊ eiꝰ virginitas
virginitati Marie ſimilis fuiſſe videtur: ha
buit eñ virginitatē integrā: quia fuit virgo
carne ⁊ mente. Sic ⁊ btūs dñicus habuit in
tegritatē carnis ⁊ puritatē mentꝭ. Secundo
beata virgo habuit virginitatē dedicatā: qꝛ
ip̄a p̄mo v̄ginitatē deo vouit. Unde dr̄in de
cre. Maria mente vouit virginitateꝫ perpe
tuā. niſi deus ei aliter reuelaret. xxvii. q. ii.
c. i. Sic btūs dñicus v̄ginitatē ſuā deo vouit
q̄n ordinē intrauit ⁊ ꝯtinentiā ꝓmiſit. Ter
tio beata virgo habuit virginitatē trāſfuſi
uam. qꝛ licet pulcherrima fuit: tñ a nullo po
tuit ꝯcupiſci ex eo ꝙ eiꝰ puritas i alios trāſ
fundebať: ⁊ oēs motꝰ illicitos extinguebat ⁊
q̄tum ad hoc virginitas beati dñici aliquo
modo ſibi ſimilis fuit in hoc. ſ. ꝙ cum q̄dam
ſcholaris carnis lubricū patiens manuꝫ eiꝰ
miſſam celebrātis oſculatus fuiſſet tm̄ ex eiꝰ
manu virginea ꝓdire ſenſit odorē: qui odor
medullitus cor eius penetrauit: ⁊ oēm eſtuꝫ
libidinis in eo penitꝰ extinxit. Quintum pri
uilegium qꝛ fuit ſimilis apl'is. qꝛ vitā apl'icā
duxit in pauꝑtate in predicatōe. ⁊ ideo apl'i
ſibi ſigna amicitie oñderūt. Uñ legiť de eo ꝙ
dum rome in eccleſia oraret ꝓ dilatōe ſui or
dinis: glorioſos p̄ncipes petrum ⁊ paulū ad
ſe venire aſpexit. quoꝝ primꝰ. ſ. petrus bacu
lum: paulus librū ſibi tradiderunt dicentes
Uade ⁊ p̄dica: quoniā ad h' miniſterium tu ⁊
fratres tui a deo eſtis electi. Sextuꝫ priuile
gium. quia eſt primus fundator ordinis pre
dicatoꝝ: q̄ ordo non fuit caſu nec fortuitu in
uentꝰ vl' hūana ꝓuidētia īſtitutꝰ: ſꝫ potiꝰ a deo
predeſtinatꝰ, a mr̄e dei impetratus a beato

dn̄ico inſtitutꝰ: ⁊ a vicario ieſu xp̄i ꝯfirmatꝰ
Primo nāq̄ fuit a deo p̄deſtinatꝰ. Iſte enī
ordo ē ille ſeruus quē deꝰ miſit: de quo dicit
Luce. xiiij. Miſit ſeruū ſuū hora cene dicere
inuitatis vt venirēt. Sup quē locū dicit bea
tus Gre. Hora cene. i. in fine ſeculi. Vn̄ apo
ſtolꝰ. i. Coꝝ. x. Nos ſumꝰ in q̄s fines ſeculoꝝ
deuenerūt. In hoc fine mittit ſeruus. i. ordo
p̄dicatoꝝ ad inuitatos vt p̄parēt ſe ad cenā
vite eterne. Itē ordo iſte fuit a matre dei im
petratus. Vn̄ legit ꝙ ſctūs dn̄icꝰ vidit xp̄m
in aere tres lanceas in manu tenētē: ⁊ con
tra inimicos iacere volētē. Ad quē acceſſit
beata virgo ⁊ pedes eiꝰ amplectēs rogauit:
vt parceret eis quos redemerat: ⁊ iuſticiam
mia temperaret: ⁊ ait. Habeo inq̄t ſeruū fi
delē quē mittes in mūdū vt verba tua annū
ciet eis: ⁊ ꝯuertent ad te deū oīm ſaluatorē
Aliū quoq̄ habeo ſeruū quem ei dabo adiu
torē: ⁊ obtulit xp̄o ſctm̄ Domi. ⁊ ſctm̄ Fran.
Et ait dominꝰ matri. Bene ⁊ ſtudioſe faciēt
q̄ dixiſti. Ecce placatꝰ faciē tuā ſuſcepi. San
ctus ḡ Domi. in viſione diligent ꝯſiderās ſo
ciū quē priꝰ nō nouerat in craſtinū cū in ec
cleſia inueniret: cū ex his q̄ nocte viderat co
gnouit eū. ⁊ amplexatꝰ cū dixit. Tu es ſociꝰ
meꝰ: ſtemus ſil'. nullꝰ aduerſariꝰ nobis p̄ua
lebit viſionē etiā narrauit illi. Extūc aūt fa
cti ſunt coꝛ vnū ⁊ aīa vna in deo. qd̄ etiā in
poſteris mādauerūt imꝑpetuū obſeruari. Itē
ordo p̄dicatoꝝ ab ipa matre dei inſignitꝰ eſt
habitu: qꝛ cū in p̄ncipio ferrent habitū cano
nicoꝝ regulariū eo ꝙ ipe ſcūs Domi. p̄mitꝰ
fuit de ordine canonicoꝝ regulariū: anteq̄
ordinē p̄dicatoꝝ fundauit. Btā aūt vgo ma
ria habitū quē mō frēs deferūt btō Domi. ⁊
magr̄o Reynaldo q̄ in iure canonico pariſiꝰ
rexerat annis q̄nq̄ oñdit: ⁊ vt induerent p̄e
cepit: ꝑ quē oīs hō frēs p̄dicatores diſcerne
re a ceteris pōt. Et hoc ad innuendū ꝙ ipſi
frēs debēt eſſe induti ab extra nigredine hu
militatis: ⁊ ab intra albedine caſtitatis. Itē
ordo p̄dicatoꝝ fuit a btō dn̄ico inſtitutꝰ: ⁊ a
vicario ieſu xp̄i ꝯfirmatꝰ: qꝛ ſctūs dn̄icꝰ ante
fundationē ordinis ſp̄orauit dn̄m noſtrum
ieſum xp̄m vt ſibi illā grām infunderet qua
poſſet ſalutē ꝓximoꝝ ꝓcurare. Tūc ex inſtin
ctu ſpūſſcti cepit de fundatiōe ordinis cogi
tare. Profectꝰ eſt itaq̄ ſcūs dn̄icꝰ cū dn̄o fal
cone ep̄o tholoſano ad dn̄m innocentiū pa
pam: petens vt ſibi dignaret ordinē ꝯfirma
re q̄ predicatoꝝ diceret: ⁊ cuiꝰ eſſet officium
pugnare ſpūaliter ⁊ predicare contra hereti
cos ⁊ infideles. Rn̄dit papa ꝙ ad frēs ſu
os rediret: ⁊ inuocato ſpūſancto aliquā regu
lā approbatā eligeret: ⁊ ſic qd̄ peteret impe
traret. Conuocās igit apud p̄ruliānū frēs: q̄
tn̄ erāt nūero. xvi. regulā btī Auguſtini ele
gerunt. qua electa romā rediēs innocentiū
papam defunctū inuenit. ⁊ Honoriū i papā
electū: a quo ordinis ꝯfirmationē impetra
uit. anno dn̄i. Mccxvij. in craſtino btī Tho.
apl'i rome apud ſanctū petrū ꝯfirmatꝰ ē or
do p̄dicatoꝝ Honorij pape anno p̄mo. Et ē
p̄mo ꝯfirmatꝰ inter q̄ttuor ordines mendi
cantiū. Septimū p̄ui. qꝛ fuit in p̄ñti vita cer
tificatꝰ de futura gl'ia. ⁊ ꝓmiſit ſe poſt mor
tē fribꝰ ꝓfuturū. Et in hoc ſil'is fuit ſcō pau
lo apl'o q̄ dixit. Certꝰ ſum qꝛ repoſita ē mihi
corona iuſticie. Inſup filijs ſuis ea que in vi
ta ſua poſſedit: ipis in teſtamēto vltimo le
gauit dicens. Charitatē habete: hūilitatem
ſeruate: pauptatē volūtariā poſſidete. Poſt
h̄ obijt anno dn̄i. Mccxxi. Quantū ad ſcd̄am
ꝑtem huiꝰ ſmonis ſciendū ex eo ꝙ ſanctꝰ do
minicꝰ fundauit ordinē p̄dicatorum: tūc hic
ꝓ informatione nr̄a q̄ritur vtrū ꝑ ingreſſū
religionis approbate ꝯſequat q̄s plenariā
remiſſionē oīm peccatoꝝ. Rn̄detur ſm ſan
ctū Tho. ij. ij. q. vlti. rōnabilit pōt dici ꝙ ſic:
ſicut ꝑ aſſumptionē crucis. Nam hoc eſt ho
locauſtū maximū quo q̄s totalit ſe diuinis
officijs mancipat. qd̄ excedit oē genꝰ ſatiſfa
ctiōis. vt habet in decre. xxxiij. q. ij. admone
re. Nam religioſus offert deo oēs res tp̄ales
imo totū mundū ꝓpt deū relinq̄t: ⁊ hoc per
votū pauptatis. Itē offert deo corpꝰ ꝓpriū
ꝑ votum caſtitatis ⁊ abſtinētias ad quas ſe
obligat ꝑ ingreſſū religiōis. ſicut abſtinere
a carnibꝰ: ieiunare: in ſtraminibus dormire
media nocte ſurgere: ⁊ carnē laneis veſtibꝰ
macerare. Itē religioſus offert deo ꝓpriā vo
luntatē. Vn̄ dicit in decre. Voluntatē alteri
ſubijcere propter deum eſt precipuum ſacri
ficium. viij. q. i. ſciendum. Item ſciendū ꝙ i
vitaſpatrū legitur ꝙ eandem gratiam con
ſequuntur ingredientes ⁊ proficientes reli
gionē quā ꝯſequuntur baptizati. Et Henri
cus de Gandauo dicit ꝙ q̄n q̄s profitet: tūc
a p̄rio indulgentiā ꝯſeq̄tur: ⁊ hoc intelligit
ſi intendit ea ſeruare q̄ in ꝓfeſſione ꝓmittit
ſcz regulā ⁊ ordinē ſuū. Naz ſi non intēderet
ſeruare illa tria ſubſtantialia. ſ. paupertatē
caſtitatē: ⁊ obedientiam. que promittit in ꝓ
feſſione ſua: ipſo facto ſic profitendo peccat
mortaliter: ⁊ nō eſt filius celeſtis regni: ſed

eſt filius gehēne ignis. Itē q̄rit vtrū p̄la
tus poſſit diſpēſare cū ſubdito religioſo ad
habendū ꝓpria. Rn̄det ſm Humber. ꝙ non
qualiſcūq̄ auctoritatis ſit: nec etiā papa ex
tra de ſta. mon. c. Cū ad monaſteriū. Sed p̄
latus pōt diſpenſare ex cauſa rōnabili et ne
ceſſaria ad incertū vſum. Sed vltima volun
tas religioſi dꝫ ſꝑ eſſe ſubiecta p̄lato vt reſi
gnet q̄n voluerit. qꝛ oīs religioſus q̄ hꝫ aīm
nō reſignādi nec ad cōitatē ponēdi q̄n p̄latꝰ
hoc exegerit ab eo: talis religioſus ē corā deo
ꝓpetariꝰ et ſemꝑ in pctō mortali: ⁊ nullꝰ po
teſt eū abſoluere a pctis ſuis q̄diu ſtat in ta
li ꝓpoſito nō reſignādi. Itē q̄rit an religio
ſus vel religioſa mortalit peccat dicēdo: me
us liber: mea cappa: mea tunica. ⁊ ſic de ſin
gulis. Rn̄det ſm Hūber. ſi dicit ex lapſu lin
gue nō peccat mortal'r. Si aūt ex ꝓpoſito et
aīo aſſertiuo qd̄ ē ꝓprie dicere: peccat morta
lit. vn̄ Aug. Nō dicat aliq̄d ꝓpriū: ſꝫ ſint vo
bis oīa cōia. vn̄ Gre. Monachꝰ hn̄s obolum
nō valet obolū. Quātū ad tertiā partē ſmo
nis ſciendū ꝙ oēs hoīes dn̄t ſanctū dn̄icum
in oībus neceſſitatibꝰ et infirmitatibꝰ corpo
ris et aīe tāq̄ ſingularē patronum īuocare.
Prio ꝑentes cū pueris. Vn̄ legit ꝙ duo pue
ri muti a natiuitate ꝑmāſerūt: aliꝰ q̄dē ſuꝑ
q̄ntū ⁊ dimidiū: ⁊ alter ſuꝑ tertiū ⁊ dimidiū
agēs ānos. Facto aūt voto pat eoꝝ inuoca
uit ſctm̄ dn̄icū: ⁊ ſtatī ceperūt ꝑfecte loq̄. Itē
quidā puer noīe henricꝰ ꝑ octo dies vel am
plius egrotatiōe grauiſſima decūbēs nec iā
loq̄ poterat: nec cibū nec potū ſumere. Cun
ctis igitur de ſalute eiꝰ deſperātibꝰ: inuocat
btūs dn̄icus: ⁊ ſubito redijt ſaluꝰ. Item par
uulꝰ cuiuſdā nobilis viri filꝰ letali febrium
infirmitate obijt: cuiꝰ corpuſculū pannis in
uolutū extra domū ad ſepeliendū fuerat iaz
delatū. Mater vō pueri accerſiri ad ſe fecit
plebanū: corā quo ⁊ oī ppl'o emiſſo voto cum
deuote btm̄ dn̄icū inuocaſſet quem plorabat
mortuū repit viuū. Itē q̄dā comitiſſa habu
it iuuenē filiū: q̄ piſcationi inſiſtēs in aquā
cecidit ⁊ ſubmerſus ē. Magno aūt ſpacio tē
poris interiecto eiꝰ corpꝰ in ꝓfundo flumīs
req̄ſitū mortuū eſt eductū. et prefata dn̄a ꝓ
reſuſcitatōe filij btm̄ dn̄icū inuocauit ꝓmit
tēs ſe ad ſuas reliq̄as ꝑſonal'r nudis pedibꝰ
acceſſurā. ſtatimq̄ vidētibꝰ oībꝰ puer q̄ fuerat
mortuꝰ reuixit. Itē pōt ſubuēire cecis. Vn̄ le
git ꝙ q̄dā mulier oculoꝝ priuata lumine ꝑ
tres annos ⁊ amplius inuocato beato dn̄ico
votū fecit: ⁊ ſtatim oculoꝝ lumē recepit. Itē
cecus quidam paulus noīe in feſto beatoꝝ
martyrū abdon et ſennen meritis beati dn̄i
ci lumē recepit itegrū oculoꝝ. Itē ſurdis po
teſt ſubuenire. Vn̄ quedā puella ſurditatem
incurrebat: ita ꝙ ꝑ menſem et ampliꝰ nihil
prorſus audire poterat. Clamans igit mat
eius ad btm̄ dn̄icū et votum vouit et exaudi
ri meruit: et auditū filie impetrauit. Item q̄
dam mulier ꝑ annū ⁊ ampliꝰ tante ſurditatis
ſuſtinuit incōmoda vt nihil auditu ꝑciperet
niſi quis ſuper eius auribus fortiter incla
maret: q̄ inuocauit btm̄ dn̄icū ⁊ ſanata eſt.
Item q̄ patiunt dolorē dētiū. Vn̄ q̄dā muli
er graui dētiū vrgebat dolore: q̄ nec q̄eſcere
poterat: nec ſomnū oculis capiebat: ſꝫ velut
furioſa ꝯtinuis doloribꝰ ⁊ clamoribꝰ vlula
bat. Facto aūt voto ad btm̄ dn̄icū: incolumi
tatē obtinuit in momēto. Itē claudis poteſt
ſubuenire. Vn̄ iuuenis quidā a feſto ſancte
agathe vſq̄ ad feſtū pēthecoſtes oīū mēbro
rū viribus deſtitutꝰ: nec ābulare poterat: nec
ſuꝑ latꝰ iacere: nec ſedere: nec ſe niſi ⁊ alio tra
hente leuare: tibias ꝓprias poſt ſe trahebat
et cū adhibito ſibi medicamīe nihil ꝓficeret
deuote inuocauit btm̄ dn̄icum: ⁊ ꝑfecte ſani
tatis continuo aſſecutꝰ eſt donū. Itē q̄dā do
mina octo ānis dextri lateris a cingulo infe
rius vires prorſus amiſerat: ita ꝙ nec pedē
nec tibiam mouere poterat: niſi forte cū ma
nibus ſicut lignū. Hec īuocato btō dn̄ico ſta
tim ſanata eſt. Item decūbentibꝰ pōt ſubuē
re. Unde quidam languidus et morti ꝓximꝰ
lecto decūbens qui etiam. xviij. annis lumē
amiſerat oculoꝝ. Cum audiſſet ſacerdotē cū
parrochianis ꝓficiſci velle ad beati dn̄ici re
liquias viſitandas: confortatꝰ ſpiritu volu
it et ipe pariter ꝓficiſci. Cū autē ſacerdos tā
q̄ rem impoſſibilē p̄ſumentē modis oībꝰ ꝓ
hiberet: tādē valitudinē corpis exuperās tā
q̄ tēptans ire de lecto ſurrexit tantāq̄ ſubi
to ſenſit infundi virtutē ꝙ paſſū cōcito gra
du cepit: tantoq̄ magis ac magis in cōua
leſcētia corpis ⁊ oculoꝝ illuminatōe ꝓficiēs
q̄to quotidie in itinere ꝓficiebat donec tan
dem ad locum deſtinatū perueniens ꝑfectū
recepit vtriuſq̄ bn̄ficiū ſanitatis. Itē febri
citantibꝰ poteſt ſubuenire. Unde quidā ca
pellanꝰ ſctm̄ dn̄icū in hoſpitiū recepit cuius
ſororis filius de ſolario cecidit et a matre ac
parētibꝰ tanq̄ mortuꝰ plāgebat quoꝝ dolo
ri ſctūs dn̄icꝰ cōpatiēs in orōnē cum lachry
mis ſe ꝓſtrauit. Exaudiuit eū dn̄s ⁊ puerū
incolumē reddidit mr̄i ſue. triſticiaq̄ i gau

dium cõuerſa eſt. Sacerdos igit̃ auũcul⁹ pu
eri magnũ fecit cõuiuiũ: multis deũ timẽti-
bus inuitatꝭ. Mat̃ vo pueri quartanis febri
bus vexata ẽ alijs anguillas edẽtib⁹ nõ ede-
bat. at xp̄i famul⁹ dñicus morſellũ. ãguille ſi
gnans cruce mulieri obtulit di. Cõede in no
mine ſaluatoris. Comedit ꝛ ab oĩ febre cura
ta eſt. Itẽ quodã tp̄e accedẽs ad monaſteriũ
ſororũ interrogãs rotariã vtrũ ſorores ſane
eſſent. Rñdit rotaria ꝙ due ſorores iam do-
lore febriũ torquerent̃. Tũc pi⁹ pr̃ dixit. Ua-
de et dic eis ꝙ ꝑcipio eis ne amplius febri
citent. At illa ꝑcipiens infirmis ex ꝑte pr̃is
dñici ne ampli⁹ febricitarẽt: mox ab oĩ infir-
mitate ſurgentes incolumes abierũt. Uidẽ-
tib⁹ alijs ſororib⁹ ꝛ ſtupẽtib⁹ de tanto mira-
culo. Itẽ hꝫ ꝑtãtẽ ſup mortuos. Unde legit̃
ꝙ quedã matrona ciuis romana vidua. hec
habebat ꝑuulũ filiũ infirmũ. Cũ vo die q̃dã
in eccl'a ſancti Marci eſſet ꝑdicatur⁹ ſanct⁹
dñic⁹: matrona deſiderio audiẽdi vbũ dei ex
ore ſcti dñici filio infirmo relicto ad ꝑdicatõ
nem venit q̃ ꝑaudita ad domũ reuerſa filiuꝫ
defunctũ reꝑit. Que aſſumptꝭ ſecũ ãcillis ſu-
is tulit ſecũ mortuũ puerũ ꝛ venit ad ſanctũ
dñicũ ꝛ miſit mortuũ ad pedes ei⁹. ꝛ ꝓſtra-
ta corã eo cepit rogare cũ cũ lachrymis vt ſi-
bi redderet filiũ ſuũ ſaluũ. Tũc ſanct⁹ dñic⁹
ſeceſſit ab ea paululũ: ꝛ ꝓſtrat⁹ orõne breui
cõpleta ſurrexit ꝛ acceſſit ad mortuũ crucꝭ ſi-
gnũ faciẽs ſup ip̄m: ſtatim viu⁹ ꝛ ſan⁹ ſurre
xit. Itẽ legit̃ ꝙ .xl. viri ſcti iacobi limina vo
lentes viſitare ꝛ intrãtes nauẽ: et pre multi-
tudine hoĩm abſorpta eſt nauis et ſubmerſi
ſunt oẽs. Erat aũt ibi orans in eccleſia iuxta
fluuiũ ſctũs dñic⁹: videnſqꝫ ꝓximoꝝ ꝑiculũ
orauit ad dñm vt ſuos ꝑegrinos liberaret a
morte: ꝛ cõuerſus ad fluuiũ dixit. Precipio ĩ
noĩe ieſu xp̄i vt ad ripã oẽs veniatꝭ. Stati ad
hãc vocẽ oẽs q̃ ſubmerſi in aquis latuerant
ſuꝑ vndas apparuerũt. Tũc vndiqꝫ accurrẽ-
tes hoĩes vniuerſos de fluctibus incolumes
adduxerunt: clemẽtiã ſaluatoris et ſui almi
confeſſoris dñici merita predicantes. Et ad-
huc multa alia miracula reꝑies in libello de
vita ꝛ obitu ei⁹ ꝛ miraculis bti dñici.

¶ De ſctõ Laurẽtio. Sermo. xxxi.

Probauit me quaſi aurũ
qđ per ignẽ tranſit. Job. xxiij. Be
atus laurẽti⁹ fuit aurũ ꝓpt̃ ꝑfe-
ctionẽ vite: ꝛ fuit ꝓbat⁹ ꝑ exami
natõeꝫ pene. Uñ ĩ p̄nti ſmõe ad honorẽ ſcti
laurẽtij tria ſunt dicẽda. Pͥo ꝑuilegia ip̄i⁹
Scđo aliq̃ ꝓ in formatõe nr̃a. Tertõ aliq̃ mi
racula. Quãtũ ad pͥmũ ſciẽdũ ꝙ ſctũs laurẽ
ti⁹ hꝫ ſeptẽ ꝑuilegia. Primũ q: ĩ pueritia in
cepit xp̄o ſuire ꝛ ei ſuã innocẽtiã obtulit. ꝛ h̄
ẽ deo valde gratũ. q: tales inocẽtes offerunt
deo purũ vinũ. i. ĩnocẽtiã ſuã: ſꝫ ãtiq̃ ꝑctõres
offerũt deo feces q̃ñ in ſenio a pͥo incipiũt
deo ſuire. Juuenes dñt a iuuẽtute icipe do
ſuire ꝓpt̃ ſex bona q̃ inde ꝓueniũt. q̃re ĩ di-
ſci. de tp̄e. ſer. xx. J. Scđm ꝑui. q: fuit ar chi-
diacon⁹ dñi ap̄lici eccl'e romane ſil' cum ſctõ
vicẽtio: ꝛ tñ in hoc nõ ſuꝑbiuit. q: legit̃ đ eo
ꝙ tp̄e ꝑſecutiõis q̃rebat pauꝑes ꝑ domos ꝛ
paſcebat eos. ꝛ pedes lauabat ꝛ oſculabat̃.
exẽplo ſui ſaluatoris. Tertiũ ꝑui. q: multuꝫ
fuit miſicorſ. q: theſauros eccl'e diſꝑſit đdit
pauꝑib⁹. Uñ tp̄e bti laurẽtij ĩꝑator philipp⁹
ꝛ fili⁹ ſu⁹ ẽt noĩe philipp⁹ fidẽ xp̄i receꝑit.
Erat aũt miles ĩperatoris noĩe deci⁹ bellico
ſus: quẽ ĩ galliam deſtinauit vt eã ſuo iperio
ſubiugaret: qđ ꝛ fecit. ꝛ cũ victoria romaꝫ re
dijt: quẽ imꝑator cũ magno honore recepit.
Tũc ille iperiũ cepit ãbire ꝛ de morte dñi ſui
cepit ꝑtractare. Cũ g̃ ĩꝑator in ſtratu q̇ſce-
ret: deci⁹ latent̃ itrauit ꝛ ĩꝑatorẽ iugulauit.
Exercitũ aũt ĩꝑatoris cũ ꝑce ꝛ ꝑcio ſibi attra
xit. Audiẽs h̄ fili⁹ ĩꝑatoris vehemẽter expa
uit: ꝛ oẽs theſauros pr̃is ſui btõ ſixto pape
ꝯmendauit: vt ſi ip̄m a decio iterfici ꝯtigerꝫ
theſauros eccl'e pauꝑib⁹ erogaret. Tãdẽ de-
cius ĩ ĩꝑatorẽ ꝯfirmat⁹: ꝛ filiũ ĩꝑatoris cuꝫ
multꝭ xp̄ianis occidit. Poſt h̄ deci⁹ de theſau
ro dñi ſui inq̇ſitionẽ faciẽs: oblat⁹ ẽ ei btũs
ſixt⁹ tãꝙ̄ q̃ xp̄ꝫ coleret: ꝛ ĩꝑatoris theſauruꝫ
hr̄et. Et cũ btũs ſixt⁹ ꝑ deciũ icarceraret̃. oẽs
theſauros q̃s hũit dedit btõ laurẽtio: ꝑcipi-
ens ei vt eccl'e ꝛ pauꝑib⁹ erogaret qđ ꝛ btũs
laurẽti⁹ fidel'r fec̃: ꝛ oẽs theſauros largit̃ ex-
ꝑẽdit. Quartũ ꝑuil'. q: maxim⁹ martyr fuit.
Pͥo em̃ deci⁹ q̃ regñuit ãno dñi. cclij. ꝑ duos
ãnos ꝛ mẽſes ſex. irat⁹ fec̃ eũ cũ ſcorpionib⁹
cedi. Secũdo cũ fuſtib⁹ cedi. Tertio ardẽtia
ad latera ei⁹ apponi lamia. tũc btũs laurẽti⁹
dixit. Dñe ieſu xp̄e miſere mihi ſuo tuo. Et
dixit. Dñe ieſu xp̄e ſuſcipe ſp̄m meũ. Et vox
de celo. Adhuc mlt'a tibi debẽt̃ ꝓ fide xp̄i cer
tamia. Tũc deci⁹ ait. Demones illũ ꝯſolant̃
nec deos: nec tormẽta: nec ꝑncipes timet. et
fec̃ eũ añ ſe ferri: ꝛ oĩa gñia tormẽtoꝝ appõe-
bat ei. ꝛ ait. Nox iſta ĩ te cũ ſupplicijs expen
det̃. Cui laurẽti⁹. Mea nox obſcurũ ñ hꝫ: ſꝫ
oĩa ĩ luce clareſcũt. Dixit deci⁹. Afferã t̃ lect⁹

ferre⁹: vt in eo q̇eſcat ꝯtumax laurẽti⁹. Mi-
niſtri g̃ eũ exuũt ꝛ ſuꝑ cratẽ ferreã extendũt.
ꝛ pͥunis ardẽtib⁹ ſuppoſitꝭ cũ furcis ferreis
eũ cõpreſſerũt. Dixitqꝫ laurenti⁹ decio. Ecce
miſer aſſaſti vnã ꝑtẽ: gira aliã ꝛ mãduca. Et
exclamauit. Grãs ago tibi dñe: q: ianuas tu
as ingredi merui. Et ſic emiſit ſp̄m. Quintũ
q: hodie ꝑ totũ mũdũ feſtũ ip̄i⁹ ſolẽnit̃ cele
bratur ꝛ in h̄ aſſimilat̃ ſctõ Stephano: cui⁹
feſtũ etiã in tota eccl'ia celebrat̃. Sextũ ꝑui.
q: vigilia ip̄i⁹ ieiunat̃: ꝛ in h̄ aſſimilat̃ ſctõ
Joh. bap. cui⁹ vigilia etiã ſub ꝑcepto ieiuna
tur: ꝛ nulli⁹ alteri⁹ martyris. Septimũ q: ĩ
oĩb⁹ miſſis ꝑ totũ mũdũ noĩat̃. Quantũ ad
ſcđam ꝑtẽ ꝓ informatiõe nr̃a ſciẽdũ ꝙ exẽ-
plo bti laurẽtij debem⁹ eẽ miſicordes pauꝑi
b⁹. Mat. v. Bti miſicordes q̃m ip̄i miam cõ
ſeq̇nt̃. Sꝫ ꝑ oppoſitũ infelices ſunt duri ꝛ ĩ-
miſicordes. q: ſm Ariſt. in topicꝭ. Sic̃ ꝓpo-
ſitũ in ꝓpoſito: ſic ꝛ oppoſitũ in oppoſito. Et
tales auari ꝛ duri in malo ſtatu ſtant: q: nõ
ſunt in charitate. Uñ. i. Joh. iij. Qui habue-
rit ſubaꝫ hui⁹ mũdi ꝛ viderit frẽm ſuũ neceſ
ſitateꝫ hr̄e ꝛ clauſerit viſcera ſua ab eo: quõ
charitas dei manet in eo. q. d. nullo mõ. Im
mo talis cõꝑat̃ furib⁹ ꝛ raptorib⁹. Amb. ĩ ſ.
Nõ minoris eſt criminis hñti tollere q̃ꝫ cuꝫ
poſſes indigẽtib⁹ denegare. vñ etiã Baſilius
Nõne inq̇t ſpoliator eſt q̃ diſpẽſanda recepi
ſti ꝓpͥa reputãdo: eſt ei panis famelici queꝫ
tu tenes: nudi tunica quã in ꝯclaui ſeruas:
diſcalciati calcei q̃ penes te marceſcũt: indi-
gentꝭ aurũ qđ poſſides hũatũ. Uñ xp̄s dicit.
Lu. xviij. q̃ꝫ difficile q̃ pecuniã hñt regnũ dei
intrabũt. Uñ ẽt Jaco. ij. Judiciũ fiet ei ſine
mia q̃ hic nõ fecit miam. Gre. Dei miam nõ
põt ꝓmereri q̃ hic miſicors nõ fuit. Hoc illi
tenaces attẽdere deberẽt q̃ poti⁹ id qđ rema
net ꝑmittũt putrefieri: ſuantes h̄ ex nimia
ꝑcitate q̃ꝫ ꝙ ea pauꝑib⁹ erogarẽt. Sic nõ fe
cit btũs Lau. q̃ diſꝑſit ꝛ dedit pauꝑib⁹: non
dedit canib⁹ aut porcis ſicut plures diuites
meli⁹ paſcũt ſuos canes ꝛ porcos q̃ꝫ pauꝑeſ
ſcꝫ canib⁹ ꝑparãdo offam: vel dando eis car
nes: de q̃b⁹ pauꝑes ꝛ infirmi poſſent refici.
Tales imitant̃ illũ diuitẽ de quo. Luce. xvi.
Qui induebat̃ purpura ꝛ byſſo: ꝛ epulabat̃
quotidie ſplẽdide. ꝛ mẽdic⁹ lazar⁹ iacebat ad
ianuã ei⁹ vlcerib⁹ plen⁹: cupiẽs ſaturari de
micis q̃ cadebãt de menſa diuitꝭ: ꝛ nemo illi
dabat: ſꝫ ꝛ canes veniebãt q̃ ꝛ lingebãt vlce-
ra ei⁹. Mortu⁹ eſt aũt diues ille ꝛ ſepult⁹ in
inferno. Sic fiet illis malis diuitib⁹ q̃ h̄ nõ
exercent oꝑa miẽ: q̃ de⁹ in extremo exiget iu-
dicio a quolibet hoĩe. vñ Mat. xxv. Eſuriui
ꝛ non dediſtis mihi manducare. Item. Ite
maledicti in ignem eternũ. q: quodcũqꝫ vni
de minimis meis nõ feciſtis: nec mihi feciſtꝭ
ꝛ eadem menſura qua menſi fueritis: remẽ-
tietur ꝛ vobis. Quantũ ad tertiã ꝑtem ſcien
dum ꝙ oẽs hoĩes debent hodie ſctm̃ laurẽti
um deuote inuocare. Et pͥmo illi q̃ patiũtur
dolorẽ oculoꝝ. Uñ quadã nocte btũs lauren
tius in domo cuiuſdã xp̄iani veniẽs ꝛ quen
dam cecũ ibidẽ reꝑiens: facto ſigno crucꝭ euꝫ
illuminauit. Iteꝫ q̃dam erat gẽtilis q̃ lumẽ
oculoꝝ ꝑdiderat. cui btũs laurẽti⁹ lumen ſe
ei reſtituere promiſit ſi in xp̄m crederet ꝛ ba
ptiſma ſuſciperet. Ille baptizari inſtãti⁹ po
ſtulauit. Accipiens autem beatus laurenti⁹
aquã dixit ei. Omnia in confeſſiõe lauantur
Cuꝫqꝫ ip̄m de articulis fidei diligenter in-
terrogaſſet: ꝛ ille oĩa ſe credere confeſſus fu-
iſſet: aquam ſuper caput eius effudit: ꝛ ip̄m
in xp̄i noĩe baptizauit. Statim q̃ cec⁹ fuerat
lumen recepit. quaꝓpt̃ multi ceci. poſtmo-
dũ ad ſanctũ laurentiũ venerũt ꝛ ab eo illu-
minati ſunt. Uñ canit̃ de eo. Laurẽti⁹ bonũ
opus oꝑatus ẽ: q̃ ꝑ ſignũ crucis cecos illumi
nauit. Item pauperes qui nõ habent paneꝫ
debent ſanctũ laurẽtiũ inuocare. Uñ quidã
preſbyter eccl'iam ſctĩ laurẽtij a lõgobardis
incenſaꝫ reꝑare cupiẽs: artifices multos cõ-
duxit. q̃dã vice dũ q̃d apponeret ad mãducã
dũ nõ hẽret: ꝑmiſſa orõe in clibanũ aſpexit.
ꝛ ibi cãdidiſſimũ panẽ inuenit. Sꝫ cũ vix ad
vni⁹ prãdij eſuꝫ trib⁹ ꝑſonis ſufficere videre
tur: laurẽti⁹ artifices ſuos nolẽs đficẽ: ſic ꝑ
dictũ panẽ multiplicari fecit ꝙ in alimẽtuꝫ
dierũ decẽ cunctꝭ oꝑarijs ſufficeret. Itẽ ſcũs
laurẽti⁹ põt hoĩb⁹ in extremis ſubuenire. vñ
legit̃ in vita ſctĩ Hẽrici ĩꝑatoris q̃ꝫuis ip̄e ꝛ
Kunegundis eius vxor virgines inſimul ꝑ-
manerent. diabolo perſuadente vxorẽ đ quo
dam milite ſuſpectã hñs: ſuꝑ candẽtes q̃dra
ginta vomeres nudis pedib⁹ eã incedere fe-
cit. Qua aſcẽdente dixit. Sicut me ab Heri-
rico ꝛ oĩb⁹ viris intactã nouiſti xp̄e: adiuua.
Cui q̃daꝫ vox de celo dixit. Uirgo maria te
vginẽ liberabit. Tunc illa illeſa remãſit. Cũ
autẽ dictus ceſar obijſſet multi demones añ
cellã cuiuſdã heremite trãſibãt. q̃ interroga-
uit vnũ q̃d ineſſet. rñdit. Legio demonuꝫ ſu
mus ad mortẽ ceſaris ꝓperam⁹: ſi forte ali-
q̃d ꝓprij in eo reꝑire poſſum⁹. Quẽ heremi-
ta ꝯiurauit vt ad ſe redeat. Qui rediẽs dixit

Nihil ꝓfecimꝰ:qꝛ duꝫ falſa vxoris ſue ſuſpi
tio ⁊ alia bona ⁊ mala ſua in ſtatera fuiſſent
poſita:aduſtꝰ ille laurentiꝰ ollam aureā imē
ſi pōderis attulit: ⁊ ī ſtaterā poſuit:⁊ ſic nos
prepōderauit:tūc ergo iratꝰ vnā aurē olle ꝑ
rupi.Ollam calicē vocabat:quem dictꝰ ceſar
ad honorē ſancti laurentij fieri fecerat:cui ꝓ
pter magnitudinē due aures inerāt. Reper
tum quoqꝫ eſt ⁊ impatorē tūc obijſſe:⁊ vnaꝫ
aurē calicis fractam eſſe.

De aſſumptiōe ṽginis Marie.Ser.xxxij.

Aria optimā parteꝫ ele
m git que nō auferet ab ea. Uerba
proposita.Lu.x.originaliter ſūt
ſcripta:⁊ in euāgelio hodierno le
ctionaliter recitata. Exaltationē huiꝰ ſanctiſ
ſime ṽginis ⁊ gloriā ſue ſacre aſſumptionis
nec ſufficiētes ſumꝰ inq̄rere:nec digni ſumꝰ
alijs nunciare.Un̄ cū duo ſunt doctores p̄ci
pui.Ber.⁊ ſctūs Hiero.vnus tn̄.ſ.Ber. repu
tat ſe inſufficientē.aliꝰ.ſ. Hiero. reputat ſe
indignum.Bern̄.eni reputat ſe inſufficientē
ita dicēs.Xp̄i generationem ⁊ marie aſſum
ptionē q̄s enarrabit.Q̄ꝫtum eni gr̄e in terris
adepta eſt pre ceteris:tn̄ etiā ī celis obtine-
bit gl̄ie ſingularis p̄ncipatū ꝙ ſi oculus nō
vidit nec auris audiuit:nec in cor hoīs aſcē
dit q̄ preparauit deꝰ diligentibꝰ ſe:q̄d tūc de
us preparabit gignēti ſe.Et etiā q̄ꝺ oībꝰ cer
tum eſt:diligenti pre oibus q̄s lo :uet. Felix
plane maria:etiā multipl'r felix.ſiue cū exce-
pit ſaluatorē:ſiue cū excipi ſa ſaluatore. Hie
ro.quoqꝫ indignū ſe arbitrās ait. De tali tā-
taqꝫ me loq̄ indignum fateor:ſꝫ ⁊ puto ꝙ ne
mo ſit q̄ p̄ſumat niſi q̄ q̄̄ta ſint q̄ pandūtur
penitꝰ ignorat:tn̄ ſi ad hoc nemo idoneꝰ inue
nitur:votis oībꝰ nō dꝫ ceſſare q̄libet etiā pec
cator a laudibꝰ btē Marie ṽginis:q̄uis ex-
plere neq̄at q̄ꝺ ſentit Si igr̄ illi doctores ta
les ac tāti ñ reputāt ſe ſufficiētes nec dignos
laudes virginis enarrare:q̄d nos dicturi ſu-
mus q̄bꝰ nō adeſt aliq̄ p̄rogatiue aut ſuffici-
entie libertas:nec dignitas vite. Sꝫ recurrē
dū eſt ad illā de q̄ locuturi ſumꝰ:vt apud fili
um ſuū n̄raꝫ inſufficientiā adiuuet:indigni
tatē excuſet ⁊c̄.Un̄ in p̄nti ſmōe tria ſunt di
cenda ad honorē ṽginis gl'ioſe. P̄rio de eius
aſſumptione:quō optimā pteꝫ elegit. Scd̄o
aliqua ꝓ n̄ra informatōe. Tertio dicā aliqua
miracula. Quantū ad p̄muꝫ ſciendū ꝙ p̄rio
dicendū eſt euāgeliū ⁊ hyſtoria quō obijt et
aſſumpta eſt. Un̄ legit ꝙ poſt aſcēſionē dn̄i

apl'is ꝓpter p̄dicationē p mūdum diſperſis
btā virgo maria iuxta montē ſyon in domo
ſua dr̄ remāſiſſe.oīaqꝫ loca filij ſui.ſ. baptiſ-
mi ieiunij:paſſiōis:ſepulture:aſcēſiōis quo
uſqꝫ vixit viſitauit. Die ḡ quadā cū in deſide
rio filij ſui dilecti eēt accenſa: angelꝰ appar
uit ei dicens. Aue bn̄dicta:accipe bn̄dictiōem
a filio tuo dn̄o n̄ro ieſu xp̄o.tertia eni die a
corpe aſſumeris:nā filꝰ tuꝰ te expectat. Cui
maria. Si inueni gr̄am apud filiū meuꝫ tūc
tria rogo. P̄rio vt frēs mei apl'i ꝯgregent:vt
eos an̄ mortē meā videā. Secūdo vt demo-
nes in morte nō videā. Tertio vt filꝰ meꝰ ꝓ
aīa mea p̄ſonal'r veniat. Cui angelus. Oīa
que poſtulas obtinuiſti. Factū eſt aūt cū Jo
hannes in epheſo p̄dicaret:celū ſubito into
nuit ⁊ nubes ip̄m arripuit:⁊ ante domū i-
ne collocauit. Quē maria vidēs dixit. Fili io
hannes:memor eſto verboꝝ eiꝰ q̄ me tibi in
matrē:⁊ te mihi in filiū cōmēdauit:ecce me
tibi cōmendo:qꝛ tertia die ſum migratura ī
celū. Dixitqꝫ iohes. Utinā eſſent hic oēs fra
tres mei coapl'i. Hoc dicto an̄ oſtium ſtatim
oēs aſſiſtūt. Qui vidētes ſe pariter mirabant
Johānes aūt exiuit ⁊ dn̄am migraturā dixit
Cū aūt btā ṽgo oēs apl'os vidiſſet dn̄m be-
nedixit:⁊ in medio eoꝝ ardētibꝰ cereis circa
horā noctis tertiā xp̄s aduenit cū multitudi
ne angeloꝝ:⁊ cū cātu aiam eiꝰ ſuſcipiēs i vl
nas ſuas in celū ꝯſcēdit ⁊ dixit apl'is. Corpꝰ
m̄ris mee in vallē ioſaphat deferte in ſepul-
chro nouo q̄ꝺ ibidem inuenietis illud recon
dite:⁊ me ibidē donec ad vos veniā expecta
te. Tūc apl'i accipientes corpꝰ btē marie iux
illud q̄ꝺ dn̄s iuſſerat in monumēto nouo po
ſuerūt:⁊ iuxta illud ſicut dn̄s iuſſerat cōſede
runt. Altera aūt die venit dn̄s ieſus cū mul-
titudine angeloꝝ ⁊ eos ſalutauit dicēs. Pax
vob. Rn̄derunt. Gl'ia tibi dn̄e. Et dixit eis.
Quid honoris vob videt vt mee dilecte fa-
ciam matri. Et rn̄derūt. Dignū ē ſicut tu deuī
cta morte regnas ī celis:ſic tu reſuſcites cor
pus m̄ris tue bn̄dicte. ⁊ a dextris tuis collo
ces i et'nū. Tūc xp̄s dixit. Surge dilecta m̄
mea vt mecū regnes i cel'. Et ſic ſtatī aīa ma
tre ad corpꝰ redijt ⁊ de tumulo ꝓdijt cū corpe
gl'ioſo.ſicqꝫ ad ethereū aſſumit thalamū co-
mitāte ſecū ml'titudine angeloꝝ. Sꝫ quot
annoꝝ fuit btā ṽgo qn̄ hodie obijt. Rn̄detur
ꝙ in ſexageſimo ān̄o obijt.q̄ꝺ ſic ꝓbat. Nā i
xiiij āno ꝯcepit xp̄ꝫ:⁊ in.xv.anno pepit:⁊ cū
xp̄o hic in t'ris vixit.xxxiij.ānis.⁊ poſt aſcēſio
nē ſupuixit.xij.ānis.tūc oibꝰ cōputatis in.lx.

anno obijt. Sed q̄rit qualeꝫ vitaꝫ beata ṽgo
duxit poſt chriſti aſcēſionē vſqꝫ ad eiꝰ aſſum
ptionē. Rn̄det ſm̄ Hiero.ꝙ btā ṽgo iſtā re-
gulā ſibi ſtatuerat:vt a mane vſqꝫ ad tertiā
orōni inſiſteret.a tertiā vſqꝫ ad nonā op̄i va
caret.a nona ṽo ab orōe nō recedebat donec
angelus ſibi cibū miniſtraret:q̄ ſumpto cuꝫ
angel' ꝯuerſabat. Ecce q̄ttuor capl'a q̄ in vi'a
virginis erāt poſita. P̄rimū eſt de orōe. Se-
cundū eſt de opatōe. Tertiū de ſua expecta-
ta refectione. Quartū de angeli conuerſatio
ne.quia conuerſatio eius magis cum ange-
lis ꝙ cū hoībus fuit. Itē ſciendū ꝙ btā vir-
go maria optimā ꝑtem elegit in p̄nti vita:⁊
in morte:⁊ pꝰ mortē in celo:q̄ꝺ ſic ꝓbat. Ha
buit eni in vita p̄nti ꝑtem optimā q̄ꝫtum ad
tres ſtatꝰ ſaluādoꝝ:qꝛ extra illos tres ſtatꝰ
nullꝰ ſaluat:qꝛ ſtatꝰ ꝯiugatoꝝ hꝫ fructū tri
ceſimū.ſtatꝰ viduarū fructū ſexageſimū:ſta
tus ṽginū centeſimū. Ipſa igr̄ btā ṽgo hūit
fructū triceſimū vt ꝯiugata:fructū ſexageſi-
mū vt vidua:qꝛ qn̄ ioſeph ſpōſus eiꝰ an̄ chri
ſti paſſionē obijt ip̄a vidua remāſit. Fructū
cēteſimū vt ṽgo īmaculata. Iſtam pteꝫ opti
mā virgo btā elegit:qꝛ int' ceteras ṽgines ꝑ
mo virginitatē vouit. Unde dr̄ in decre. Ma
ria mētē vouit ṽginitatē perpetuā:niſi deꝰ ei
alit' reuelaret.xxvij.q.iij.c.i. Secūdo ꝯſidera
tur hec pars optima q̄ꝫtū ad vite ꝑfectiōeꝫ.
Eſt eni vita actiua q̄ eſt pars bona.eſt ꝯtē-
platiua q̄ eſt ps melior:⁊ eſt ex vtraqꝫ cōpoſi
ta q̄ eſt ps optima. Et iſtā habuit btā virgo
maria. Et iōo ſignat per iſtas duas ſorores
ſcꝫ marthā q̄ fuit actiua.⁊ magdalenā q̄ fu-
it ꝯtēplatiua. Et iō hoc euāgeliū ꝺ illis dua
bus ſororibꝰ hodie lectū ē in miſſa. Magna
laus marie q̄ vtrāqꝫ vitā circa filiū exhibuit
Nā q̄ꝫtū ad diuinitatē eiꝰ ꝯtēplatiōi intēta
fuit:q̄tū ad humanitatē ſibi ſedule miſtra-
bat. Nā maria ſex opa miſericordie xp̄o exhi
buit. De hoc dicit Ber.in q̄dā ſermone de aſ
ſumptione:vt breuit' illa ſex opa miſericor-
die pcurramꝰ. Btā ṽgo maria ſummū filiuꝫ
dei in vtero ſuo ſuſcepit:natū nudū pannis
operuit:eſuriētē pauit:ſitiētē lacte potauit
infirmū p infantiā nō ſolū viſitauit:ſꝫ etiaꝫ
fouēdo:lauādo:geſtādo:freq̄ntādo:⁊ oīa ſi-
bi hūana officia exhibuit. Ip̄m ēt in carcere
poſitū.i.in cruc̄ patibulo alligatū viſitauit
ip̄a iux crucē eiꝰ ſtetit:eiuſqꝫ ſepulture iter
fuit. Scd̄o elegit ſibi optimā pteꝫ in morte
ſua:⁊ h̄ q̄ꝫtū ad duo. P̄rio.ſ.q̄ꝫtū ad modū q̄
in hora mortꝭ aſſumpta ē. Modꝰ aūt q̄ aīe ī

hora mortꝭ aſſumunt in celū ē triplex. Que-
dā eni aſſumunt in celū p vnū angelū: q̄ eſt
ps bona.de q̄ dr̄ Exo.xxiij. Ecce ei mitto an-
gelū meū qui cuſtodiat te in via:⁊ inducat ī
terrā quā ꝓmiſi p̄ribꝰ tuis. Aliꝰ eſt qn̄ a mul
tis angel' aſſumunt:⁊ h̄ eſt ps melior:⁊ illā
partē habuit mēdicus lazarus.de q̄ dr̄ Lu.
xvi. Factū eſt vt moreret mēdicꝰ ⁊ portaret
ab angel' in ſinū abrahe. Tertiꝰ modꝰ qn̄ xp̄s
⁊ oēs ſancti ⁊ angeli alicui aīe obuiant:⁊ h̄
eſt ps optima quā maria elegit ⁊ hodie rece
pit. Nam xp̄s cū honorabili ſocietate.ſ.cum
oībus ſanctis ⁊ angelis marie hodie obuiā
venit:⁊ eā p̄ſonaliter honorifice in celū du-
xit. Bis igr̄ euacuatū fuit celū. P̄rio qn̄ xp̄s
aſcēdit:qꝛ tūc nullus angelꝰ in celo reman-
ſit:ſꝫ oēs obuiā chriſto venerūt tāq̄ꝫ regi ſuo
Scd̄o qn̄ btā ṽgo maria hodie aſſumpta fu
it:qꝛ tūc oēs angeli ⁊ oēs ſancti p̄triarche et
ꝓphete ⁊ ceteri ſancti ꝓ tūc in celo exiſtētes
cū ipſo xp̄o marie obuiā venerūt:⁊ ip̄am tā-
q̄ꝫ reginā ſuā honorauerūt. Tertio euacuabi
tur in iudicio:qꝛ tūc oēs in vallem ioſaphat
ꝓficiſcent. Itē q̄tū ad ſubiectū:qꝛ cū corpe
⁊ aīa aſſumpta eſt btā ṽgo maria:vt pie cre
dit eccl'ia. Si eni iuſti fulgebunt ſicut ſol:vt
hr̄ Math.xiij.q̄ꝫtomagis eiꝰ corpꝰ ſanctum
fulgebit q̄ꝺ deū portauit. Un̄ tā honorifice
aſſumpta eſt ꝙ angeli mirati ſunt dicētes.
Que eſt iſta q̄ aſcēdit. Nō eni fuiſſent admi
rati ſi ſola aīa eiꝰ aſcēdiſſet:qꝛ multe aīe ſcō
rū aſcēderūt an̄ ip̄am:ſꝫ valde mirati ſunt vi
dētes feminā purā creaturā aſcēdere cū cor-
pore glorioſo. Q̄ꝺ quidē ꝯueniēs fuit tripli
ci rōne. P̄rimo ex pte m̄ris:qꝛ fuit mat' xp̄i:
ideo debuit ſublimari ad filium. Unde Da-
maſce. Decuit matrē ad filiū ſublimari vt ad
ip̄m aſcēdat ſicut ad ip̄aꝫ deſcēdit. Secūdo
ex parte filij:qꝛ eiꝰ vnicꝰ filꝰ fuit: iō debuit
eā honorare p̄ ceteris ſctis:quō al's impleret
p̄ceptū q̄ꝺ ip̄e dedit de honore parētū. Exo.
xx. Honora patrē ⁊ matrē tuā. Nā ip̄e xp̄us
honorauit mariā m̄rem ſuā in vita:ī morte:
⁊ poſt mortē. In vita qꝛ in iuuētute ſua ſibi
ſubditꝰ fuit qn̄ erat.xij.annoꝝ. Itē in etate
virili qn̄ ad petitionē m̄ris ī nuptijs aquā ī
vinū cōuertit. In morte eā iohāni cōmēda-
uit. Poſt mortē vt dic̄ Seduliꝰ ſibi p̄ oībꝰ hōi
bus poſt reſurrectionē p̄mo apparuit. Iteꝫ
poſt aſcēſionē ſuā p̄ſonal'r cū ſanctis ⁊ ange
lis in morte ad eā venit ⁊ eā ecōuerſo reſuſci
tauit poſt mortē:eāqꝫ cū corpe ⁊ aīa in celū
trāſuexit ⁊ honorifice ad dexterā ſuā colloca

nit tanq̄ reginā celi. Tertio ex pte nr̄i: ⁊ eſt
magna vtilitas ꝙ aſſumpta ē cū corpe ⁊ aīa
q: ex h̄ maxime feminis ſpes reſurrectōis ⁊
aſcēſionis datur ſicut ⁊ xp̄s dedit magnam
ſpem viris ex ſua aſcēſiōe ⁊ reſurrectiōe. Uñ
ſicut cōueniēs fuit ꝙ xp̄i reſurrectio glorio-
ſa accelerare vt ꝑ hoc viris daret ſpes glīo
ſe reſurrectōis: ſic neceſſe fuit vt accelerare
reſurrectio v̄ginis marie: vt daret ſpes futu
re glorie reſurrectionis ſexui muliebri. Et iō
ad honorē mulierū ⁊ plenā fiduciā ipaꝝ nō
viri filiꝰ: ſ; mulieris voluit eſſe. nō viris: ſed
mulieribꝰ poſt ſuā reſurrectionē p̄movoluit
apparere. Uoluit igr̄ humanā naturam exal
tari in muliere in corpe ⁊ ī aīa: ad hoſtis hu
mani generis ꝯfuſionē: ⁊ ipſiꝰ humane natu
re honorē: ad mulierū firmā ſpem ⁊ fiduciā:
ad dei laudē ⁊ beniuolētiā: q̄ etiā in ſexu fra
gili tantā glīam dignatꝰ eſt oſidere. Tertio
elegit ſibi optimā ptē etiā poſt mortē q̄ntuꝫ
ad locū quē ſortita eſt. Locꝰ aūt ſctōꝝ in pa
tria triplex eſt. Quidā ſociant āgelis īfime
hierarchie ⁊ hec eſt ps bona. Alij aūt angel
medie hierarchie: ⁊ hec eſt pars melior. Alij
aūt angel ſumme hierarchie: ⁊ h̄ eſt ps opti
ma. Maria aūt ſup oēs choros angeloꝝ eſt
exaltata: ſup oēm celſitudinē celi ē eleuata:
⁊ ad dexterā filij ſui collocata. Et iđo nō tm̄
hꝫ partem optimā: ſ; etiā ꝑoptimā. Uñ d̄ ea
canit. Exaltata es ſancta dei genitrix ſuper
choros angeloꝝ ad celeſtia regna. Hier. Cre
dit ꝙ ſaluator ipſe ſibi occurrerit ⁊ cuꝫ gau-
dio eā ſecū ī throno collocauit. nā marie cla-
ritas in celo eſt btīs cā glīe: leticie: ⁊ honori
ficētie. Glīe q: eius claritas btōs letificat.
Ber. Marie p̄ntia totꝰ illuſtrat orbis adeo
vt ipā ſupna ciuitas clariꝰ rutilat v̄ginee lā
padis illuſtrata fulgoribꝰ. Itē eſt cā leticie
q: ſcti ſine magna leticia videre nō p̄nt ma-
trē ſuā ſup oēs choros exaltatā. Itē cā hono
ris: q: honor eſt ſctis hr̄e frēm. ſ. xp̄m: ⁊ ma-
trē. i. btām v̄ginē: quoꝝ vnus eſt rex: ⁊ alte-
ra regina totiꝰ regni celeſtis. Itē q̄ntū ad of-
ficiū ſibi cōmiſſum hꝫ enī officiū mitigandi
iram filij ⁊ iuſticiā ipſius. Nā q̄ncūq; xp̄us
ex iuſticia punire vult mundū ꝓpter ſcelera
ſua tūc maria ſe iterponit inter deū ⁊ hoīes
⁊ mitigat ⁊ placat filiū. Uñ Ber. Nemo dn̄a
tam idoneus q̄ gladio dn̄i ꝓ nobis manus
obijciat vt tu dei amātiſſima ꝑ quā primuꝫ
ſuſcepimꝰ miam de manu dei nr̄i. Itē ſcien
dū ꝙ maria q̄ hodie exaltata eſt ⁊ locata ad
dexterā filij iā ſuſtētat mūdū: q: totꝰ mūdꝰ

in maligno poſitꝰ eſt: ⁊ plenꝰ pctōꝝ ⁊ maloꝝ
hoīm. Hoc pꝫ ad lucē. Nā cōmuniſſimuꝫ eſt
mala agere in mūdo: ⁊ deū q̄tidie magis ac
magis ꝓuocare: q: cōe eſt mēdacit ⁊ ſciēter ꝑ
deū iurare ⁊ etiā ꝓ p̄uis rebꝰ. ⁊ qđ maiꝰ ē q̄-
tidie nomē dei blaſphemat. ſilr̄ ⁊ hoīes cōi-
ter ſibi inuicē maledicūt. Et illa tria pctā iā
ſunt cōmuniſſima ī mūdo. De his dcm̄ ē aū
in ſmone de viſitatōe marie v̄ginis. Itē ſup
bia iā dn̄at in veſtibꝰ: in tunicꝭ lōgis: in ſcis-
ſuris mulꝭ. Itē auaritia iā regnat q̄ ē radix
oīm maloꝝ. Iere. vi. A minore vſq; ad maio
rē oēs ſtudēt auaritie. Nullꝰ enī vult ꝯtēta
ri: ſ; q̄libet vult ditari: etiā ꝯ ſalutē ꝓpriā cū
rebꝰ iniuſtis. Itē luxuria ē cōis: q: pauce ꝑ-
ſone ꝑueniūt ad ſtatū mr̄imonij in integra
caſtitate: ſignant maſculi ⁊ tn̄ oīs luxuria ex
mr̄imoniū eſt pctm̄ mortale. Uñ dr̄ in decre.
Ad meretrices accedere ē diuinitꝰ ꝓhibituꝫ
xxxij. q. iiij. meretrices. Itē nec feſta celebrā-
tur: nec ieiunia ſuant: ⁊ heu iā veritas ⁊ fi-
delitas ſm curſum mūdi rara ē. Uñ in ps. xi
Diminute ſunt v̄itates a filijs hoīm. Et q̄ſi
oīs hō iā eſt mēdax: nec eſt fidelitas: q: filꝰ
nō diligit p̄rēꝫ: nec frat frēm: nec amicꝰ ami
cū: ſ; vnuſqſq; ꝓximū ſuū decipit: ⁊ ſic de ſin
gul. Et iſta multa ⁊ magna mala q̄ in mūdo
iā cōmittūtur iuſticia dei nullo modo ſuſtie
ret: ſi mediatrix maria nō eēt. Qđ aūt maria
mūdū hucuſq; ſuſtētauit: h̄ oñdit p̄io ī exē
plo illo vbi xp̄s dixit angelo. Buccina bucci-
na. Et ſtatim totꝰ mūdus q̄ſi foliū in arbore
tremere videbat. Hoc exēplū q̄re ifra ī ꝓm-
ptuario de exēplis btē marie v̄ginis. ix. Itē
oñdit in exēplo vbi īfra miſſaꝝ ſolēnia ima
go btē marie v̄ginis vehemēter ſudare cepit
h̄ q̄re ibidē. xi. Ergo regratiari tenemur btē
marie v̄gini ꝙ xp̄s ex eiꝰ meritis nob̄ vitaꝫ
nr̄am tandiu ꝓlōgauit. Uñ Ber. Mētem ⁊
oculos pariter cū mārbꝰ ad te reginā mūdi ac
tollimꝰ ⁊ corā tue celſitudinis glīa genua fle
ctimꝰ: ceruicē inclinamꝰ: ac plenas ſuſpirijs
ad te p̄ces trāſmittimꝰ. Itē circa illud feſtū
q̄rit vñ ortuꝫ hꝫ ꝙ hodie bn̄dicunt herbe et
fruges. Rn̄deo ꝙ ortū hꝫ a dn̄o aplīco ieſu
xp̄i vicario. Uñ legitur in cronica Hermāni
ꝙ anno dn̄i. cclxxv. ſctūs Eutičianꝰ papa cō
ſtituit bn̄dici herbas ⁊ nouos fructꝰ: puas ⁊
fabas: ⁊ paſſus ē ſub ꝓbo impatore. Quan
tū ad ſcđaꝫ ptē ꝓ informatiōe nr̄a ſciēdū ſic
hodie peragimꝰ obitū ⁊ aſſumptōeꝫ btē v̄gi
nis marie tūc ꝯſulēdū ē oibꝰ chriſtifidelibꝰ ꝙ
nullꝰ ſcient in pctō mortali ponat ſe de ſero

dormitū ꝓpter incertitudinē mortꝭ: q: q̄ ho-
die de ſero ſano corpe vadit dormitū: igno-
rat an cras mane reſurgat. ⁊ ſi ſic in iſta no-
cte ī pctō mortali moreret: eternalit dānaret.
vñ Aug. de v̄bis dn̄i. Audacior ē q̄ cum vno
pctō mortali dormit: q̄ꝫ q̄ cū ſeptē hoſtibꝰ de
morte ſua inuicē obligatis cōfligit. Uñ ſalu
tiferū ⁊ laudabile eſt ꝙ quilibet de ſero āte
ingreſſum lecti ſui oret ad minꝰ vnū pat nr̄
et vnū aue maria: et ſymbolum fidei. q: val-
de bonū eſt de ſero et de mane orare ſymbo-
lū: ⁊ cū cōtritione cordis dicat cū dauid. Mi
ſerere mei deꝰ ſm magnā miam tuā. Tūc do
minꝰ nr̄ ieſus xp̄s eſt tam bonꝰ et miſericors
ꝙ ſi illo die quinq; vel ſex vel octo peccata
mortalia vel etiā plura cōmiſiſſes et cū vera
cōtritione cordis imploras cū publicano mi
ſericordiam dei: dicēs. Deꝰ ꝓpitius eſto mi-
hi pctōri ⁊ ignoſce mihi hodie peccata mea
ſicut īdulſiſti magdalene peccatrici peccata
ſua. Ego enī offendi te hodie iraſcēdo: iuran
do: blaſphemādo: maledicēdo: ⁊ ſupbiēdo: ī
omiſſione multoꝝ bonoꝝ: ⁊ in illo pctō vl in
hoc in ſpecie recogitādo illud peccatū in q̄
magis peccaſti: et nunq̄ intēdo āplius face
re ⁊ firmit ꝓpono cōfiteri ꝓ loco ⁊ tempore
Tūc anteq̄ intrabis lectū tuū: deꝰ indulſit tibi
oia pctā tua. hoc ꝓbat Ezech. xviij. In q̄cun
q; hora pctōr ingemuerit ⁊c̄. Et ſi cōtingeret
te illa nocte ſic mori: tūc eſſes vnus de ſaluā
dis. Et q̄ñ de mane ſurgis de lecto tuo inte-
rim ꝙ induis veſtimēta tua ora iterū vnum
pater nr̄ ⁊ aue maria ⁊ ſymbolū fidei et dic.
Optiſſime dn̄e ieſu xp̄e: ego hāc orōnem tibi
offero ⁊ oēs labores q̄s hodie fidelit labora
bo vt oēs tribulatōes ⁊ infirmitates q̄s ho-
die ſup me ꝑmiſeris fieri hodie tibi offero ꝓ
pctis meis. Tūc illo die q̄cq̄d fidelit labora
ueris tu ſutor tu ſartor: tu fab: piſtor: carpē-
tarie: carnifex: lanifex: ⁊ ſic de ſingul: famu-
le ⁊ famula: erit tibi totū meritoriū vite etne
cū es in gratia ⁊ fidelit laboras. Uñ dr̄ ī ps.
cxxviij. Labores manuū tuarū q: māducab
btūs es ⁊ bn̄ tibi erit. Et ꝓ q̄libet tribulatio
ne hēbis ſpeciale gaudiū. vñ Iob. xvi. Triſti
cia veſtra vertet in gaudiū. Sꝫ heu plēs ſūt
cū de ſero vadūt dormitū nec cogitant de dō
nec de ſanctis: nec de ſalute aie ſue. Et etiaꝫ
q̄ñ de mane ſurgūt tūc currūt ad labores tā-
q̄ꝫ equus de ſtabulo. Cōtra tales dicit dn̄s ꝑ
ꝓphetam in ps. xxxi. Nolite fieri ſicut equꝰ
et mulꝰ ⁊c̄. Uñ etiā Ariſto. Inter oia animā
tia ſolus hō hꝫ rōneꝫ. Uñ q̄libet hō ad minꝰ

de mane ⁊ de ſero aſſiduc dꝫ cogitare de deo
a q̄ hꝫ oia. Uñ apl̄s. i. Cori. iiij. Quid hēs qđ
nō accepiſti. Itē ſciēduꝫ ꝙ q̄lꝫ hō qui ſtat in
vera cōtritōe ⁊ in bono ꝓpoſito ampliꝰ non
velle peccare: nō eſt peccator mortalis. Unđ
Bern. Cū ꝑ bonā volūtatē incipimꝰ eſſe dei:
deſinimus eē diaboli. Uñ q̄libꝫ q̄ intēdit ſal
uari ſp dꝫ ſtare ⁊ inueniri in bona voluntate
Ex iam dictis patet ꝙ ille ē ꝓpeccator morta
lis q̄ mortalr̄ peccat ⁊ de h̄ nō dolet: aut qui
ſtat in ꝓpoſito peccādi mortalit. Quātum
ad tertiā ptē ſciēdū ꝙ oēs hoīes recurrere de
bēt ad btāꝫ v̄ginē tanq̄ ad reginā potētē: ⁊ tā
q̄ꝫ ad matrē mie in oibus infirmitatibꝰ ⁊ an
guſtijs. Et ſignant hodie in feſto aſſumptio
nis ſue q̄ñ migrauit de hoc mūdo eſt ſolēni-
ter celebranda ⁊ veneranda: et etiā per totuꝫ
triceſimum beate v̄ginis: vt ipſa velit nobis
aſtare in extremis nr̄is q̄ñ de hoc mūdo exi-
turi ſumꝰ. Nā ipā btā virgo vult fidelit aſta
re eis q̄ eiꝰ ſuiūt ⁊ eā fiducialit ī extremis in-
uocant ⁊ ſe ei recōmēdant. Hoc oñdit in illo
viro q̄ eā in agone inuocauit: et ipā btā v̄go
apparuit ei ⁊ cōſolabat eū. Hoc exēplū que
re infra in ꝓmptuario de exēplis btē v̄ginis
lvi. Sed q̄rit q̄d orare debemꝰ beate virgini
in extremis noſtris. Rn̄det ꝙ ſalutiferū eſt
orare illum verſum. Maria mater gr̄e mat
miſericordie: tu nos ⁊c̄. Hoc oñdit in illo an
tiquo p̄re religioſo q̄ in agone vidit īfinitos
demones circa ſe: ⁊ q̄ñ incepit orare. Maria
mat gr̄e ⁊c̄. ſtatim maria affuit demoneſq;
fugauit. Hoc exēplū q̄re ibidē. lx. Itē vtile ē
btām virginē honorare ꝑ illam āriphonam.
Salue regina ⁊c̄. Hoc pꝫ in illo canonico cui
in extremis apparuit btā virgo maria: dicēs
ei: nunq̄ dānaberis. Hoc exemplum q̄re ibi-
dem. xcij. Itē ruſticis et ſecularibꝰ beata vir
go parata ē ſubuēire in extremis. Exempluꝫ
de illo iniquo ruſtico quē btā virgo maria li
berauit a dānatōe ⁊ ptāte demonū. Hoc q̄re
ibidē. li. Itē ſciendū ꝙ eſt multū vtile ieiu-
nare vigilias btē marie virginis. Exēplū de
illo q̄ quattuor vigilias p̄ncipales marie vir
ginis ieiunauit in pane ⁊ aqua: et nō potuit
mori niſi cōfiteret ⁊ ſacrm̄ eucharīſtie ſume
ret. Hoc q̄re ibidē. lv. Ultimo eſt ſciendꝫ ꝙ
pie eſt credēdū ⁊ ſperādū ꝙ beata virgo ma-
ria nō ſinit hominē aliquē dānari q̄ ei fideli-
ter ſeruiuit. Hoc oſtendit in illa magna pec
catrice que eam quotidie ſalutauit: et ei vnā
miſſam comparauit: et ſic ſaluata ē. Hoc ex-
emplum quere ibidem. lxxiij.

¶ De ſctō Bartholomeo aplo. Ser. xxxiij.

Hoc eſt preceptum meū
vt diligatis īuicē ſicut dilexi vos.
Ita ſcribit Joh. xv. et in inſtantꝪ
feſtiuitatis euāgelio. Sepe indu
cit nos dn̄s nr̄ ieſus xp̄s ad dilectionem ꝓxi
mi: ꝛ ꝑ ꝯn̄s ad dilectionē dei: qꝛ deꝰ ī hoīe
aut diligit aut odit. vn̄ Criſ. ſup Math. Si
cut rex in imagine ſua honorat: ſic deꝰ in ho
mine diligit vel odit. Nō pōt hoīeʒ odire q̄
deū amat: nec pt deū amare q̄ hoīeʒ odit. Et
ꝙ ī hꝰ ꝙ xp̄s nos īducit ad dilectionē ꝓximi:
īducit nos parit ad dilectionē dei. Vn̄ ī pn̄ti
ſermōe ad honorē ſcti bartholomei tria ſūt
dicēda. Pmo ꝑuilegia ſcti bartholomei. Se
cūdo aliq̄ ꝓ īformatōe nr̄a. Tertio aliq̄ mira
cula. Quātū ad p̄muʒ cōſiderāda ē magna
liberalitas dei q̄ ꝓ modico ꝛ trāſitorio bono
re quē ſcti ſibi exhibēt in terris eos glīficare
dignat in cel. Talis fuit btūs bartholomeꝰ
q̄ deū honorauit: ꝛ iō deꝰ eū ꝑuilegiauit mlꝭ
tiplr: ꝛ p̄mo in hꝰ ꝙ ipʒ ex oībꝰ mūdi homini
bus elegit ſibi in aplꝫ. Scōm ꝑuilegiū qꝛ no
bilis fuit inter ceteros aplos. Nā ſanctꝰ an
dreas ꝛ frat eiꝰ petrꝰ fuerūt piſcatores. ſilr
ſanctꝰ iacobꝰ ꝛ ſanctꝰ iohānes duo frēs fue
rūt piſcatores. Sʒ ipe fuit nobilis: et ī ſignū
huiꝰ fuit veſtitꝰ collobio albo ꝛ pallio albo:
quod ꝑ ſingulos āgulos gēmas habuit pur
pureas: ꝛ in. xxvi. ānis veſtes eiꝰ et ſandalia
nō ſordidant nec veteraſcūt. Tertiū ꝑuilegi
um qꝛ fuit magne deuotionis et ſanctitatis
qꝛ cēties in die ꝛ cēties ī nocte corā dō genua
ſua flectebat: ꝛ ſic oēs actꝰ tā diurnos ꝙ no
cturnos orōnibus ꝑueniebat. Aug. ī q̄dā epi
ſtola. Oē quodcūqꝫ inchoaueris facere prio
inuoca deū ꝛ grās ei age: ꝛ cū ꝯſumaueris il
lud ſilr fac. vn̄ etiā Hieron. Nec cibꝰ ante ſu
mat niſi orōe p̄miſſa. nec recedat a mēſa ni
ſi grē referant creatori. Quartū ꝑuilegiū: ꝙ
nō ſolū fuit aplꝰs: ſʒ etiā martyr. Vn̄ rex aſtra
ges iuſſit aplm p̄mo fuſtibꝰ cedi. ſecūdo ſic
ceſum viuū excoriari. tertio fecit ipm decolla
ri. Quītū ꝑuilegiū qꝛ ipe ſeptimū articulum
de duodeci articul cōpoſuit: dicēs. Aſcendit
ad celos ſedet ad dexterā dei pr̄is oipotentꝪ.
In iſto articulo attēdere debemꝰ ꝙ xp̄s aſcē
dit gaudent. ſm illud ps. xlvi. Aſcēdit deꝰ in
iubilatione. Nec ipe ſolꝰ aſcendit: ſʒ oēs aīe
q̄ ab ipō de lymbo liberate fuerūt: videlʒ ſan
ctoꝝ patrū: ꝓphārū: pr̄iarcharū ſctōꝝ inocē
tū: ſcti iohānis baptiſte: ꝛ oīʒ ſctōꝝ iuſtoꝝ q̄
fuerūt ab initio mūdi mortui ꝛ purgati. Hee
aīe ſingule cū xp̄o aſcēderūt: ꝛ fuerūt in ma
xima iubilatōe. Vn̄ in ps. Aſcēdēs in altuʒ:
captiuā duxit captiuitatē. i. illos q̄ fuerūt ca
ptiui in lymbo īferni. Sextū ꝑuilegiū qꝛ fe
ſtū eiꝰ hodie ī toto mūdo ſolēnit celebrat: et
vigilia eiꝰ ſub p̄cepto ieiunat. Septimū ꝑui
legiū qꝛ q̄tidie ī ſingul miſſiſ ī toto mūdo no
minat. Quātū ad ſcdāʒ ptē ſciēdū ꝙ ꝓximū
diligere tenemur ꝓpt naturalē attinētiā ſi
ue parētelā. Oēs eñ ſumꝰ frēs ex vno pr̄e ꝛ
etiā ex vna mr̄e. ſ. ab adā ꝛ eua ꝓgeniti: ꝛ ab
vno pr̄e celeſti creati. Et inſuꝑ omnes hēmꝰ
vnū baptiſma: vnā hereditatē in celo poſſi
dēdā. vn̄ Aug. Oēs frēs ſumꝰ ſm ꝙ homies
ſumꝰ. Itē Aug. Voluit deus vnicū hominē
formare in ꝑncipio a q̄ oēs hoīes ꝓcederēt:
vt tāqꝫ frēs ſe oēs hoīes amarēt. Itē diligē
dus ē ꝓximꝰ ꝓpt p̄cepta dei. Vn̄ dr̄ in euan
gelio hodierno. Hoc ē p̄ceptū meū vt diliga
tis iuicē. Et in hac charitate ꝓximi ē quitu
plex gdꝰ. Nā pmo dʒ q̄s diligere vxorē et pē
tes. Vn̄ q̄rit vtrū vir dʒ plꝰ diligere vxorē qꝫ
pētes. Rn̄r ꝙ ſic cordiali dilectōe. ſʒ plꝰ dʒ ho
norare parētes v̄bis et factꝪ. vn̄ Gen. ij. legit
ꝙ adā poſt creationē eue dixit. Hoc nūc os
ex oſſibꝰ meis: ꝛ caro de carne mea. Quāobrē
relinquet hō pr̄eʒ ꝛ mr̄eʒ: ꝛ adherebit vxori ſue
Scdō dʒ q̄s diligere pueros ꝛ cognatos. q̄a
dic ſctūs Tho. ij. ij. q. xxvi. Illi q̄ nob ꝯiūcti
ſunt ꝑ carnis originē ſpālꝰ ſt diligēdi. Ter
tio domeſticos. Quarto exneos. Quīto iīmi
cos. Vn̄ hꝰ q̄rit vtrū iīmici q̄ ſt mali ſint dili
gēdi. Rn̄r inqꝫtū iīmici ſunt mali ſic ꝯſiderā
do qꝫtū ad culpā: ſic ſunt odiēdi. vn̄ deꝰ odit
malos tali mō inqꝫtū mali. Vn̄ ī ps. cxviij.
Iniq̄s odio hūi. Sʒ ꝯſiderādo iīmicos ꝛ ma
los inqꝫtū hoīes ſt. ſ. ad imaginē dei fcti: et
adhuc ſt ī via ꝛ ī potētia veniēdi ad pniāʒ ꝛ
ad btitudieʒ: ſic ſt diligēdi. vn̄ Aug. Cū dico
hō malꝰ duo dico. ſ. hō ꝛ malꝰ. inqꝫtū hō eſt
diligēdꝰ: inqꝫtū malꝰ ē odiēdꝰ. Et iō lʒ malo
rū hoīʒ malicia ſit odiēda: ipa tn̄ natura poſ
ſibilis btificari ē diligēda. Et iō dicit dn̄s.
Math. v. Diligite iīmicos vr̄os: et bn̄facite
his q̄ oderūt vos: ꝛ orate ꝓ ꝑſequētibꝰ et ca
lūniātibꝰ vos. Sʒ diceres: quō debeo dilige
re ꝓximū. Rn̄r ſm ꝙ habet Mat. vij. Oīa q̄
cūqꝫ vultis vt vobis faciant homines ꝛ vos
facite illis. Item illud Thobie. iiij. Quod ab
alijs oderis tibi fieri: ne tu alijs feceris.

Quātum ad tertiam partē ſciendū ꝙ oīs
homines debent hodie ſctm̄ bartholomeum

tamqꝫ ſingularē patronū inuocare in oībus
infirmitatibus ꝛ neceſſitatibus ſuis. Et pri
mo q̄ patiunt febres. Vn̄ q̄dā adoleſcēs cuʒ
nimio febris feruore ꝛ ſolutōe ac vomitu iā
morti ꝓximꝰ eſſet: poſtulauit ſanitatē a btō
bartholomeo: q̄ ſtatim ſanꝰ effectꝰ eſt: ꝛ receſ
ſit valens. Item quedaʒ mulier cū nimia fe
bre ante corpꝰ apli ſe ꝓijciēs poſtulabat mi
ſericordiam dei. que interceſſione ſancti bar
tholomei: ſana receſſit: grās agēs deo. Iteʒ
ſuccurrit v̄ginibꝰ febricitātibꝰ. Vn̄ quedam
ſanctimonialis q̄ laborabat nimio febris ca
lore ꝛ grauē dolorē capitꝪ patiebat ꝑ longuʒ
tp̄s ꝛ vnū brachiū leſuʒ hēbat: ita vt illō nō
valeret ad os ꝑducer: ꝛ iacuit an̄ pedes apli
ꝛ de oībꝰ ſana receſſit grās agens deo. Iteʒ
q̄ patiunt dolorē oculoꝝ. Vn̄ quidā clericus
cuiꝰ vnū oculū infirmitas longo tpe fecerat
egrotare: ꝑ orōem ſcti bartholomei apli ſta
tim ſanitatē recepit: ita vt nulla in eodē ocu
lo macula remaneret. Itē quedā ſanctimo
nialis femia hn̄s oculos lippos veniēs ad
ſepulchrum bti bartholomei ipʒ deuote im
plorauit: ꝛ ſtatim ſanata eſt. Itē q̄dam mu
lier pre oculoꝝ dolore excecata ē: q̄ ducta ad
ſepulchrū beati bartholomei ꝛ ibi aliq̄liter
diu iacēs: ꝛ ipm deuote inuocās ſanata eſt ꝛ
illuminata ꝛ ſine dolore receſſit. Itē paralitici
debent ipm inuocare. Vn̄ quedā puella que
longo tpe fuerat paralitica ꝛ mēbris oībꝰ diſſo
luta ꝓiecta eſt ante corpꝰ apli bartholomei
cui diuina grā ꝑ meritū ipius bartholomei
apli ita integerrimā ꝯſtituit ſanitatē vt nec ſi
gnū ꝯſtine infirmitatis ī ea reꝑiri poſſet: ſʒ
valens ac leta receſſit exiliens ꝛ laudās deū
Item ſctūs bartholomeus hʒ ptātem ſuper
demones. Vn̄ p̄cepit demoni dicens. Confi
tere immūde ſpūs iſtos hoīes q̄ hic in tēplo
iacēt infirmi q̄ eos leſit. Rn̄dit demon. Pri
ceps noſter diabolꝰ ipſe nos mittit ad hoīes
vt ledamꝰ p̄mo carnē eoꝝ: qꝛ in aīas eoꝝ nō
poſſumꝰ hr̄e ptāteʒ: niſi ſacrificauerit: ac vbi
ꝓ ſalute corpis nobis ſacrificauerit: ceſſamꝰ
nocere eis: qꝛ tūc in aīas eoꝝ hr̄e īcipimꝰ po
teſtatē: iam ergo ꝑ hoc ꝙ ab eoꝝ leſione ceſ
ſamꝰ: videmur curare eos: ꝛ colimur q̄ſi dij
cū ꝓ certo ſimꝰ demōes: ꝛ nihil poſſumꝰ nob
aut alijs ꝓdeſſe: ſʒ ſp̄ q̄rimꝰ hoībꝰ obeſſe. Itē
legit ꝙ ſctūs bartholomeꝰ longo tpe orauit
pro quodā populo. ꝛ illi nō ſe emēdauerunt
unc dei iuſticia permiſit vt a paganis quaſi
oēs fuerūt deleti: ꝛ ſanctꝰ bartholomeus ap
paruit cuidā ꝑſone deuote: dicēs. Per lōga
annoꝝ tp̄a pro hoc populo deū deprecatus
ſum: ꝛ meis precibꝰ ꝯſenſit deus ꝙ vſqꝫ nūc
ꝑſtiterunt in pace ꝛ ſecuri: ſʒ qꝛ multiplicata
ſunt mala ꝛ nulla ſubſecuta eſt illꝰ ꝓpli emē
datio: iō iam vltra nō potui impetrare a dō
liberationē vlteriorē: ideo oēs q̄ſi perierūt.

¶ De natiuitate glorioſe virginis Marie
Sermo. xxxiiij.

SApientia edificauit ſibi
domū. Prouer. ix. Cupiēs dei fi
lius ꝑ ſuſceptionē hūane carnis
habitare nobiſcū nullā domū ſpā
lem inuenire poterat q̄ tantū ac talē habita
torem digna recipe eēt: ꝛ iō oportuit vt ipaʒ
de nouo edificaret. Iſta domꝰ eſt btā virgo
maria q̄ hodie nata ē. de qua dr̄. Eccī. xxiiij.
Qui creauit me reqeuit ī tabernaculo meo.
Et qꝫuis tota trinitas iſtā domū edificaue
rit pr̄ tn̄ ꝛ ſpūſſctūs edificauerūt eā filio. fi
liꝰ aūt q̄ eſt dei ſapiā edificauit eā ſibi: iō dr̄
Sapiā edificauit ſibi domū. Vn̄ ī pn̄ti ſmo
ne ad honorē glīoſe virginis tria ſunt dicen
da. Pmo q̄re hꝰ feſtū ē a nob ſolēniter celebrā
dū. Secūdo aliq̄ ꝓ informatōe nr̄a. Tertio
aliq̄ miracula. Quātū ad p̄mā ptē illiꝰ ſmo
nis eſt ſciendū ꝙ hoc feſtū natiuitatꝪ v̄ginis
marie ſolēniter ꝛ deuote ꝛ letant eſt ab oībꝰ
xp̄ifidelibꝰ celebrandū. Pmo ꝓpt ipam bea
tam v̄ginē mariā. qꝛ ſi eā corde diligimꝰ gau
debimꝰ vtiqꝫ: qꝛ hodie nata ē q̄ eſt mr̄ nr̄a ꝛ
dn̄a angeloꝝ: ꝛ ideo eccl̄ia cantat in itroitu
miſſe. Gaudeamꝰ oēs in dn̄o. Secūdo ꝓpt
filiū: qꝛ ſibi reputat eē factū q̄cq̄d mr̄i hono
ris aut ſeruitij exhibet. Hiero. in ſmo. Quic
q̄d genitrici eiꝰ officioſiſſime impēdit totuʒ
deo attribuit. Vn̄ etiā Bern̄. omel. iiij. ſuper
euāgel. Miſſus eſt. Nō eſt dubiū quicq̄d in
laudibꝰ mr̄is ꝓferimꝰ ad filiū ꝑtinere. ꝛ rur
ſum cū filiū honoramꝰ a laudibꝰ mr̄is nō re
cedimus. Vn̄ etiā Damaſ. Honor q̄ ad ipam
eſt ad deū q̄ ex ipa incarnatꝰ ē reducit. Caſ
ſiodo. O maria tu patrona humani generis
tu afflictꝪ reis medicia ſingularis: q̄s nō tuo
egebit munere: cū peccare ſit cōmune. Bern̄.
Nō ſunt tot hūane neceſſitates quot in bea
ta virgine maria efficaces ſubuētiōes. Idē
Taceat qui beatā v̄ginē mariā inuocauit et
nō exanditꝰ ſit. Tertio ꝓpter noſtraʒ ꝓpꝛiam
vtilitatē. Nam multū vtile ꝛ fructuoſuʒ eſt
nob honorare btām v̄ginē mariā: ꝛ eam di
ligere: ꝛ ei fideliter ſeruire. Vn̄ Ber. O felix
maria q̄ te diligit deū honorat: q̄ tibi ſeruit

deū reficit.q̄ tibi adheret a deo nūq̄ derelin
quet.q̄ nomen tuū puro corde inuocat:quic
quid poſtulat indubitant̄ ↄſequtur. Itē ſcien
dū q̄ tres natiuitates in anno eccl'ia ſolen-
niʒat.ſ.natiuitatē xp̄i:marie:ꝛ iohis bapti-
ſte. Nec īmerito:xp̄s eñi plen⁹ fuit grā in cō
ceptu ꝛ ortu ꝛ dn̄s oīm graꝫ.de q̄ dr̄ Joh.i.
Plenū grē ꝛ veritatꝫ. Joh.baptiſta in ſuo or
tu fuit plen⁹ grā ꝛ nūci⁹ grē. Lu.i. Spū ſan-
cto replebit̄ adhuc ex vtero mr̄is ſue. Ma-
ria hodie nata eſt in grā ꝛ eſt mr̄ ꝛ diſtribu-
trix grē. vn̄ Eccl'i.xxiiij. In me ois grā. Unde
Bern̄. Non decuit mariā cōmunes gratias
habere:nec paucas:ſed q̄cq̄d ſummuʒ: q̄cq̄d
altiſſimū fuit in grā. hoc totū abūdātiſſime
poſſidebat. Un̄ iterum Ber. Ego puto q̄ co-
pioſior ſanctificatōis bn̄dictio q̄ i alios ab
vtero ſanctificatos in eam deſcenderit: que
nō ſolū ipſius ortū ſanctificaret:ſʒ etiā ei⁹ vi
tam deinceps īmunē ab oīnī pctō ↄſeruaret
qd̄ alteri nemini in natis mulierū credit̄ eē
donatū. Unde ſciendū q̄ btā vi rgo altior ē
oībus hoīb⁹:ergo canit̄ de ea. Uirgo ſingula
riſʒ inter oēs mitis. Et in his trib⁹ nec pma
ſimilē viſa eſt habere:nec ſequentē. ſ. ꝑpter
gratiarū plenitudinē:virtutum pulc hꝛitudi
nem:meritoꝝ multitudinē. Sed e xquo ho-
die ſolēniter in toto mūdo feſtum natiuitatꝫ
virginis marie celebrat̄:tunc p̄ncipaliter di
cendū eſt quō ↄcepta eſt ꝛ nata ſit:ꝛ hāc hy-
ſtoriā q̄re ante in feſto cōceptiōis glioſe vir
ginis ſermone.v.parte.i. Item ſciendū q̄ fe
ſtum natiuitatꝫ ỽginis marie eſt feſtum val-
de gaudioſum. Naʒ tota trinitas gaudet de
natiuitate ỽginis marie. Pater gaudet:qa
inuenta eſt puella fidelis cui cōmitteret the
ſaurū ſuū.ſ.filiū vnigenitū. Itē fili⁹ gaudet
qꝛ longo tp̄e anhelabat talē matrem habere
Ipſa enim ē maxima ꝛ digniſſima mater.qꝛ
maiorem matrē deus facere nō potuit. Un̄
Ber. Nec eñi decebat dn̄i matrē eſſe q̄ virgi
nem:nec ỽginis filium alium q̄ deum. Iteʒ
gaudet ſpūſſanctus de tam mūdo receptacu
lo in quod deſcendere deberet ꝛ obūbrare
in quo nullam reſiſtentiā:vel inquietudineʒ
haberet. Item angeli in celo gaudēt de ortu
ỽginis. vnde cantat̄ hodie in p̄ncipio miſſe.
De cui⁹ natiuitate gaudent angeli ꝛ collau-
dant filiū dei. Et merito:qꝛ hodie regina an
gelorum nata eſt. Nam a principio creatōis
angeli regē habuerunt:ſed reginā nō habue
runt.ſed hodie regina orta eſt ꝛ nata de ſan
cta anna. Item ſancti patres exiſtentes in lim
bo gauiſi ſunt hodie:qꝛ nata eſt illa que pot
tare debuit pugilē coꝝ ꝛ liberatorem. Lu.i.
Uiſitauit ꝛ fecit redēptionem plebis ſue.iſꝛl'.
Item hodie debēt gaudere oēs hoīes in mū
do exiſtētes:qꝛ hodie nata eſt mater oīm iu-
ſtorum.ergo dr̄ mater grē:ꝛ etiam oīm pec-
catorum:ergo dr̄ mater miſericordie. Et i ſi-
gnum huius quotidie inuocamus eā dicen-
tes. Salue regina mater mīe. Ipſa enim pōt
ſcit ꝛ vult nos iuuare. Ber. Non eñi deeſt ei
poteſtas:qꝛ mater eſt oīpotentie:nec volun
tas:qꝛ mater eſt miſericordie:nec impetran
di induſtria:qꝛ mater eſt ſapīe. Qd̄ aūt bea-
ta ỽgo maria ſit potentiſſima. hoc probatur
p̄mo qꝛ habet poteſtatem ſuper filium ſuū
ieſum xp̄m propter materne auctoritatis i-
periū:qd̄ nulla alia creatura habuit:nec ti-
am habebit. Unde dr̄. Luce.ij. Et ipſe erat
ſubditus illis. Bern̄. Quis quibus deus ho-
minibus. Item habet poteſtatem ꝛ dn̄atur
potenter in celo:qꝛ q̄cq̄d petit īpetrat.ꝛ ipſa
quotidie ex materna ſollicitudine pro nobiſ
fideliter orat. Et firmiter credendū eſt q̄ q̄c-
quid petierit mater a filio ſuo q̄ hoc ſibi nō
deat quod ſalomon reſpōdebat matri ſue di
cens. Pete a me mr̄ qd̄ vis:neq; enim phas
eſt vt auertā faciem meā a te. Item dn̄atur
inferno:qꝛ demones arcet ꝛ refrenat ne poſ
ſint nocere famul' ꝛ famulab⁹ ſuis:qꝛ demo
nes ipſi nō ſolū timēt eam:ſʒ etiā nomē ip̄i⁹
ỽginis marie qd̄ nullo mō p̄nt audire nec p̄-
manere vbi deuote ꝛ plena voce hoc nomen
maria nominatur. vn̄ Ber. Fluunt ꝛ pereūt
ſicut cera a facie ignis demones vbicūq; in-
uenerint crebram hui⁹ noīs inuocatōeʒ. Itē
dn̄atur in purgatorio dum multas aīas me
ritis ſuis ab ipſis penis liberat. Unde legit̄
de ſancto Bernardo q̄ ipſe tribus vicibus vi
dit deſcendere btām ỽginē mariā in purga-
toriū cū luce magna:ꝛ cū veniſſet ad oſtium
purgatorij:oēs aīe fideliū que erāt ibi cla-
mabant. O regina celi ꝛ mat̄ dei libera nos
Et cū egrederet̄ ſꝑ educebat magnā multi-
tudinem aiaꝝ. Item dn̄atur in terra.qꝛ nul-
lus pctōr excipit̄ qn̄ oēs ad ſuā miſericordiā
ire poſſint. Nam cū oēs ſcti ꝛ angeli dereli-
quunt peccatorē:ipa tn̄ nō derelinq̄t:nec vn-
q̄ derelinq̄t aliquē pctōrem q̄ ad ipam ↄfu-
giet. vn̄ Anſel. Maria tu pctōrē toti mūdo
deſpectu materno affectu amplectens:nec
deſeris eum quouſq; deus per te placatus
ipm̄ ſue grē reformabit. Circa qd̄ ſciendum
q̄ q̄dam peccatores peccāt p̄ infirmitatē:ꝛ

illis aperit ſinū ſue potentie.qꝛ dat illis vir
tutē reſiſtēdi. Itē alij peccāt p̄ ignorātiā.ꝛ il
lis aperit ſinū ſue ſapie:ꝛ dat eis ỽtutē reco
gnoſcēdi. Et aliq̄ peccāt p̄ certā maliciā. ꝛ ill'
aperit ſinū ſue mīe. qꝛ dat eis grām peniten
di. vn̄ Ber. Maria mat̄ mīe ſinū oīb⁹ aperit
vt de plenitudine ipſi⁹ accipiant vniuerſi:ca
ptiuus redemptionē:eger curationē. triſtis
cōſolationē:tepid⁹ cōfortationē: pctōr veni
am:iuſt⁹ grām : angel⁹ leticiā : filij perſona
carnis hūane ſubam:tota trinitas gloriam.
Quantū ad ſcdām ptem illius ſermonis eſt
ſciēdū q̄ poſt xp̄m ad nullū ſanctoꝝ tantaʒ
ↄfidentiā hr̄e debem⁹ ſicut ad btām virginē
mariam que eſt mater oīm noſtrū.ꝛ ſola pl⁹
pōt apud deū impetrare q̄ oēs ſancti i celo
vn̄ Bern̄. Data eſt tibi oīs ptās in celo et in
terra:vt oia quecūq; volueris valeas impe-
trare. Ex qb⁹ pꝫ q̄ eius ptās eſt tanta q̄ oī
bus hoībus nobilib⁹ ꝛ ignobilib⁹:ciuib⁹:ru-
ſticis viris et mulierib⁹:filijs ꝛ filiab⁹:famu
lis ꝛ famulab⁹ pōt ſubuenire:cū eā deuote i
plorāt. Etiā oīb⁹ tp̄ib⁹:in hyeme:i eſtate. De
ſero:mane:in meridie:in media nocte poteſt
ſuccurrere eam inuocātib⁹. Etiā in oī loco:in
cāpis:in aqs:in domo:in foro:in mēſa:in le-
cto pōt ſubuenire. Etiā in oībus cauſis:i pau
pertate:in triſticia in pſecutione: in infirmi
tate:in tēptatōib⁹ varijs:ꝛ in oīb⁹ neceſſita-
tib⁹. vn̄ Ber. Loq̄re dn̄a ꝛ audit fili⁹ tu⁹. ꝛ q̄c-
cūq; petieris impetrabis. vn̄ etiā Anſel. Ab
initio renouationis hūane oīb⁹ ſub tuū p̄ſi-
dium.cōfugiētibus hucuſq; ſuccurriſti. ꝛ id-
circo p̄re oī creatura omni laude digniſſima
dici ꝛ eſſe meruiſti. Item ex dictis ſancti ber
nardi elicit̄ q̄ nunq̄ aliq̄s hoīm cuiuſcunq;
ſtatus fuerit q̄ deuote ꝛ cōfident̄ btām vir-
ginē mariā inuocauerit ab initio xp̄ianitatꝫ
vſq; hodie ſemp ei ſuccurrit. vn̄ Ber. Sileat
tuā miām btā ỽgo maria q̄ te inuocatam in
neceſſitatibus ſuis ſibi meminerit defuiſſe.
Etiā ex dictis ſancti Anſel. elici poteſt q̄ nū
q̄ aliq̄s famuloꝝ vel famularuʒ qui deuote
eā inuocauerit et fidelit̄ ſeruierit ỽgini ma-
rie:damnat⁹ eſt nec dānari poteſt. vnde An
ſel. O beatiſſima virgo maria ois ad te con-
uerſus et reductus impoſſibile eſt vt pereat.
Un̄ oēs hoīes quotidie inuocare debēt ỽgi-
nem mariā:dicētes. Monſtra te eſſe matrē
ſumat p̄ te p̄.q̄ p̄ no.na.tu. eē tu⁹. vn̄ Bern̄.
O mat̄ dei ꝛ hoīs.o mr̄ rei ꝛ iudicꝫ. o mat̄ re
gis ꝛ exulis cū ſis mat̄ vtriuſq;:nō decet vt
inter filios eē diſcordiā p̄mittas. Et ſciēduʒ
q̄ ỽgo glioſa iureiurādo tenet̄ nobis ſubueī
re ꝛ ſi nō faceret tūc iniuſte ageret. De hoc q̄-
re in diſci. de tp̄e ſer.clxi.B. Quātū ad tertiā
ptē illi⁹ ſermonis eſt ſciēdū q̄ btā ỽgo ma-
ria pōt oībus hoībus ſubuenire eā deuote i-
uocātib⁹ in oī loco:in oī tp̄e: in oīb⁹ neceſſi-
tatib⁹. Et p̄io illis qui patiūtur infirmita-
tes et plagas in mēbris ſuis. et hoc oſtendit̄
in illo maledico quē ſacer ignis inuaſit p̄o-
pter maledictōes ſuas.quē btā ỽgo ꝛ ſanct⁹
ypolit⁹ ſanauerūt. hoc q̄re in p̄mptua. beate
marie ỽginis.xxxv. Etiaʒ in periculo maris.
Exēplū de illo q̄ cecidit int̄ duas naues i p̄-
fundū maris. Et hoc q̄re ibidē. xxxix. Itē in
periculo tēpeſtatū:fulgurū ꝛ tonitruoꝝ. Exē
plū de h̄ quere ibidē. xc. Etiā mulieres i par
tu laborātes dn̄t eā p̄ antiphonā Salue re-
gina:inuocare. Exēplū de muliere q̄ ſeptem
dieb⁹ laborauit in partu ꝛ ſctus fracīſc⁹ ꝛ be
ata ỽgo ſubuenerūt ei. hoc q̄re ibidē. xci. Ulti
mo ſciēdū q̄ multū vtile eſt in qualꝫ ciuita
te hr̄e ecclām in honore btē marie ỽgis dedi
catā ꝛ ēt in villis. qꝛ btā ỽgo maria ē ſinglā-
ris ꝓtectrix illi⁹ ciuitatis aut ville. Exēpluʒ
de illa ciuitate que erat obſeſſa ab inimicis ꝛ
btē ỽginis imago eā liberauit ab hoſtibus.
Quere ibidem. lxxxiij.

¶ De exaltatōe ſctē crucis. Ser. xxxv.

Si exaltatus fuero a ter
ra oia trahā ad meipſ. Jo. xij. Si
cut inuenitur grauitas i reb⁹ p̄ quā
deſcēdūt:vt pꝫ i t̄ra. ꝛ leuitas p̄
quā aſcēdūt:vt pꝫ i igne. ſic in aliqbus homi
nibus ē ſupbia q̄ facit cor groſſum ꝛ pōdero-
ſum:ꝛ facit deſcēdere. iuxta illd̄. Luce. xviij.
Ois q̄ ſe exaltat hūiliabit̄. Qꝛ igit̄ lignū ſan
cte crucis ſicut erat hūiliatū in h̄ q̄ erat ſup
pliciū latronū:ita fuit valde exaltatū i paſſi
one i hoc q̄ mēbris xp̄i tāq̄ ex margaritꝫ or-
natū fuit. Et hodierno die in h̄ q̄ Heraclius
i pator p̄ ipam crucē de hoſtib⁹ glioſe trium
phauit. In p̄miſſis igit̄ v̄bis duo tangūt̄. Pri
mū ē exaltatio ſctē cruc̄ cū dr̄. Si exaltat⁹ fu
ero. Scōm eſt vtilitas paſſiōis:cū ſubiūgit̄.
oia trahā ad meipm̄. Un̄ i p̄nti ſmōe tria ſt̄
dicēda. P̄io de exaltatione ſctē cruc̄. Secū-
do aliq̄ p̄ informatōe nr̄a. Tertio aliqua mi
racula p̄ nr̄a ↄſolatōe. Quātū ad p̄imā ptē
eſt ſciendū q̄ celebrando ſctē crucis exaltati
onē:per cōſequēs recolim⁹ dn̄icam paſſiōeʒ
Un̄ canit̄. Tuā crucē adoram⁹ dn̄e:tuā glori
oſam recolimus paſſionē. Un̄ ſctūs Tho. in

iij.pte.q.xxv.arti.vi. Crux xpi pōt adorari a-
doratiōe latrie. q2 crux xpi ſanguine perfuſa
eſt vera imago crucifixi expāſſi: τ eiuſdē ima-
go eſt etiā lignū quodcūq3 ad modū crucis
formatū. Circa ipam exaltationē ſctē crucis
eſt ſciēdū ꝙ crux xpi pmo exaltata eſt in die
paſceues qñ xpus in ligno crucis ſuſpēſus
fuit. Sz quereres q̄re xps ī ligno cruc̄ mori vo-
luit. Reſpōdet vt mala ade reſtitueret. Adā
em̄ contra mandatū dei pomū ligni vetiti co-
medebat. τ ideo cōueniēs fuit ꝙ xps ad ſa-
tiſfaciēdū p illo pctō ſeipſum pateret ligno
affigi q̄ſi reſtituēs qd adā abſtulerat. Juxta
illud ps. lxviij. Que non rapui tūc exolnebā
Aug. Cōtēpſit adā pceptū accipiēs ex arbo-
re pomū: ſ quicq̄d adā amiſit xps inuenit.
Secūdo exaltata eſt ſic vt hodie feſtū exalta-
tionis celebrem9. Pro q̄ ſciēdū ꝙ pp̄ter ma-
gnā victoriā τ inſigne miraculū qd de9 oñdit
p ſctām crucē feſtū illud ab eccl'ia celebratur
τ exaltatio ſctē crucis appellat. q2 tali die fi-
des multū fuit exaltata. Uñ legit ꝙ āno dñi
dcxiij. pmittēte deo flagellari populū ſuū p
paganos. coſdras rex pſarū omia regna ſibi
ſubiugauit. Hierl'm aūt veniēs partē ſancte
crucis quam ſancta helena reliquit aſporta-
uit. volēs aūt ab hoib9 honorari vt de9: turri
ex auro τ argēto interlucētib9 gēmis fecit: τ
ibidē ſolis τ lune τ ſtellarū imagiēs colloca-
uit. τ ſic in throno reſidēs tanq̄ de9 pr̄ lignū
ſctē cruc̄ ſibi a dextris poſuit loco filij: τ gal-
lum a ſiniſtris loco ſpūſſancti. τ ſic ſe q̄ſi de-
um adorari pcepit. Tūc Heraclius impator
exercitū collegit τ 9 filiū coſdre iuxta danu-
biū flumē dimicatur9 aduenit. Tandē vtriq3
exercitui placuit: vt ipſi ſoli ſupra pontē cō-
uenirent. τ q̇ victor exiſteret: ipſe ſine dāno
vtriuſq3 exercit9 imperiū vſurparet. Hic he-
racli9 ſe totū deo contulit: et ſe ſigno ſancte
crucis deuotōe qua potuit 9mendauit. Am-
bob9 itaq3 cōflictū intrantib9: heraclio dñs
victoriā tribuit: τ cunctū exercitū ſuo impio
ſubiugauit: adeo ꝙ tot9 popul9 coſdre ſacrū
baptiſma ſuſciperet. Tūc heracli9 ad coſdrā
puenit: τ in throno aureo eū reperiēs dixit.
Quia lignū ſancte crucis ſm modulū tuum
honoraſti: ſi fidē xpi recipies vitā τ regnū cō-
ſeruabis: ſin autē te gladio meo perimā. Cū
aūt acqeſcere noluit ipm decollauit. τ filiu3
ſuū. x. annoꝝ quē cū ipſo reperit: baptizauit
τ regnū paternū ei dimiſit: turrim vo deſtru-
ens aurū τ argētū ad eccl'as repandas deſti-
nauit. Sāctā igit crucē accipiēs hierl'3 repor-
tauit. Cū aūt de mōte oliueti deſcēdens per
portā quā dñs paſſur9 itrauerat in eq̄ regio
τ ornamētis ipetialib9 ingredi vellet: repen-
te lapides porte deſcēderunt: et inuicē quaſi
vn9 pariēs ſe clauſerūt. ſup quo cūctis ſtupē-
tib9 angel9 dñi ſignū crucis in manib9 tenēs
ſup portā apparuit dicens. Cū rex celorū ad
paſſionē per hanc portas ingredi vellet non
cultu regio: ſ humili aſello ingrediēs exem-
plū ſuis cultorib9 dereliq̇t. τ his dictis āge-
lus dñi receſſit. Tūc impator lachrymat9: ſe
ipſum diſcalciauit: et veſtimēta vſq3 ad ca-
miſiā exuit: τ crucē dñi accipiēs vſq3 ad por-
tam dñi humiliter baiulabat. Moxq3 mur9
ſe ecōuerſo apuit: τ liberū patefecit impato-
ri ingreſſu3. Rex aūt deuotiſſim9 in hui9 cru-
cis laudē prupit: di. O crux ſplēdidior cūct'
aſtris mūdo celebris: hoib9 multū amabilis
q̄ ſola fuiſti digna portare preciū mūdi. ſal-
ua pſentē cateruā in tuis hodie laudib9 con-
gregatā: tuo vexillo ſignatam. Sicq3 pcioſa
crux in ſuo loco reſtituit: τ ſtatī palitici q̄ttu-
or curant. leproſi. x. mūdant. ceci. xv. illumi-
nant. demones effugant. a varijs languori-
bus plurimi liberant. Et ſic impator eccl'as
reparās ad ppria remeauit. Tertio quotidie
exaltat in eccl'ijs. τ hoc i mēoriā ieſu xpi cru-
cifixi. Habem9 em̄ triplex memoriale paſſio-
nis xpi. Prio in viſu: ſicut fit ī imaginib9 cru-
cifixi vbi paſſio xpi figurat: τ etiā in imagini-
bus ſctōꝝ vbi vita ſctōꝝ ſimplicib9 declarat.
Uñ dr̄ in decre. Imagines ſctōꝝ τ picture ſt
libri laicoꝝ τ ſcripture. de 9ſe. di. iij. platum.
Secūdo in auditu: vt qñ paſſio xpi pdicat.
Uñ q̇libet pdicator dz conari vt in quolz ſer-
mone faciat aliquā mētionē de paſſiōe xpi.
Tertio in guſtu: vt in ſacro altaris. vñ cū q̇s
ſumit ſacrm̄ hoc dz fieri cū mēoria paſſiōis
xpi. Uñ ipe xps dixit diſcipul. Hoc facite in
meā 9memorationē. Quarto crux xpi exalta-
bit ī extremo iudicio. q2 malis ibi erit i teſti-
moniū ſue dānatōis. Uñ tūc xps ſanguinē
ſuū a malis hoib9 reqret ſm Criſ. dicēs. Ego
ppt vos hō fact9 ſu3: ppt vos alligat9 τ de-
luſus ceſus τ crucifix9. vbi ē tātaꝝ iniuriarū
meaꝝ fruct9. Ecce pciū ſanguinis mei quem
dedi ī remiſſionē aiarū vr̄arū. Ubi ē ſuit9 ve-
ſtra quā mihi p pcio ſanguinis mei dediſtis.
Erit τ bōis in ſaluatōis ſignū. vñ Criſo. ſup
Math. Crux τ cicatrices xpi radijs ſolis erūt
lucidiores. Uide ergo q̄ta ſit virtus crucis
xpi cū ſol obſcurabit τ luna nō dabit lucem
ſuam: vt diſcas quō crux luna lucidior τ ſole

darior erit in iudicio ad bonoꝝ 9ſolatōem.
Quātū ad ſcdam ptē iſti9 ſmonis p noſtra
informatiōe ē ſciēdū ꝙ p ſignū crucis debe-
mus vincere tēptatōes diaboli. Uñ h q̇rit vñ
occaſionē demon nos tēptādi ſumpſit. Rñ-
det Caſſian9 in collatiōib9: ex iuidia. cū ppt
ſupbiā de celo detruſus fuiſſ3. τ cognoſceret
hoiem in locū quē pdidit pueturū: ſtimula-
tus iuidia hoie3 tēptauit. ſic adhuc eadē de
cā tēptat nos q̄tidie vt īpediat nos in noſtra
ſalute. Etiā q̇rit vtrū poſſint tēptare qñ vo-
luerit. Rñr ibidē ꝙ nō. vt pz de Job quē ſa-
thanas nō potuit tēptare niſi licētiat9. imo
nec demōes potuerūt itrare porcos, niſi xpo
annuēte. vt hr̄ Marc. v. Etiā q̇rit vtrū tan-
tā vim hn̄t demones tēptādi ſicut olim. Rñr
ibidē ꝙ nō. olim pauciſſimi in heremo 9mo-
rari poterāt nimia ferocitate demonū deter-
riti ēt cū int decē q̇ſdā viciſſim vigilare τ o-
rare oporteret ppt viſibilia fantaſmata de-
monū. Sz iā ppt diligētiā hoim aut pp̄ter
crucē in eccl'a lati9 pdicatā min9 infeſtamur.
Etiā q̇rit vtrū demōes de 9flictu dolore3 re-
portēt. Rñr ꝙ ſic. na3 victi 9fundunt. Jere.
xvij. Cōfundant q̇ me pſequūtur τ nō 9fun-
dar ego. Etiā q̇rit vtrū demō ſemel ſupatus
denuo tēptet. Rñr ſz btm̄ Tho. pte. i. q. xiiij.
Quidā dicūt ꝙ demō ſemel ſupat9 nullū ho-
minē decetero tēptare pōt: nec de eode3 nec
de alio pctō. Quidā aūt dicūt ꝙ pōt aliū tē-
ptare: ſ nō eūdē. τ h pbabilit dr̄. ſi tñ itelliga-
tur vſq3 ad aliqd tps. vñ Lu. iiij. dr̄ ꝙ 9ſum-
mata oī tēptatōe diabol9 receſſit a xpo vſq3
ad tps. Quō aūt diabol9 nos temptat quoti-
die: 9tinue τ multiplr̄: h q̄re in promptuario
infra vbi Machari9 diabolū vidit cū vaſcu-
lis. xiiij. T. Quātū ad tertiā ptē iſti9 ſmōis
eſt ſciēdū ꝙ q̇lz ptereūdo crucifixū dz reuerē-
tiā exhibere ipi xpo q̇ mortu9 eſt in cruce pro
eo. Et q̇cūq3 pcurat aliqd crucifixū in publi-
ca ſtrata ſeu eccl'ia: τ quotiēſcūq3 a quolz ho-
mine ptereūte reuerētia exhibet xpo: a quo-
libet hoie habebit ſpālem pticipationem in
pñti vita ſi eſt in grā. τ in futuro ſpāle accidē-
tale gaudiū ſi erit in gl'a. Etiā ſciendū ꝙ lau-
dabile eſt hr̄e crucifixū circa lectum vel circa
mēſam: vt cū q̇s inſpicit crucifixu3 memore-
tur dñi nr̄i paſſionē. τ imaginē beate marie
vgis vel apl'i tui: vel ſcti frāciſci: vel barbare.
Et ſciēdū ꝙ qñcunq3 q̇s inſpicit crucifixum
tūc dz tria cōſiderare. Prio q2 xps habet in
cruce caput inclinatū ad oſculandū: in ſignū
ꝙ optat recōciliari cum pctōre. ſi pctōr cupit
ex corde recōciliationē. Secundo ꝙ h3 ābas
man9 extēſas ad āplexādū ſicut mr̄ amplexa-
tur filiū. Sic xps pat9 eſt āplexari peccatorē
cū brachijs mie ſue. τ ſibi oīa pctā ſua indul-
gere ſi ex corde penitet eū feciſſe τ āplius nō
velit mortalit ipeccare cū diuino adiutorio.
Tertio ābos pedes cruci affixos: in ſignū ꝙ
vult ſecū manere et nūq3 ab illo homine re-
cedere: niſi ipe pri9 recedat ab eo. nec eū 9tē-
nere niſi prius cōtēnat ipm. q̇ ieſus xps dici-
tur emanuel: qd interptat nobiſcū de9. Qd
aūt xpo valde placet cū q̇s orat ptereūdo cru-
cifixū in publica ſtrata vnū pr̄ nr̄ τ aue ma-
ria. hoc oñdit in vno latrone q̇ orauit vnum
pat nr̄ añ crucifixū: τ ſic ſaluat9 ē. Hoc q̄re in
diſci. de tpe. ſer. xlix. R. Et ſciēdū ꝙ diaboli
vincunt p ſctē cruc̄ ſignū. ſicut de ſctā Juſti-
na legit quā diabolus valde īpugnauit puis
cogitationib9. τ ipa ſctā vgo in ſe reuerſa cō-
tinuo ſe ſigno ſctē crucis muniuit: τ diabol9
fugit: τ ab oī tēptatōe ſtatim liberata ē. Eti-
am de eade3 legit ꝙ diabol9 ſemel in ſpecie
pulcherrimi iuuenis ſe tranſfigurauit tha-
lamū ei9 ingrediēs cū ipa in lecto ſuo eſſet. τ
ipe in lectū ei9 impudent inſilijt τ in ei9 am-
plexū ruere voluit. qd vidēs ſctā Juſtina et
adeſſe intelligēs diabolū: mox ſignu3 crucis
edidit τ ſtatim diabol9 euanuit. Etiam legi-
tur de eadē ꝙ nobilis quidā eā in vxorē hr̄e
deſiderauit: τ cypanū necromāticu3 rogauit
vt eā ſibi ī vxorē ordinaret. τ ipe cyprianus
miſit ad eā diuerſos demōes: τ ipa vgo ſctā
p ſignū ſctē crucis oēs ſupauit. Quere hoc i-
fra ī promptuario exēploꝝ. xxxix. C. Ultimo
ſciēdū ꝙ opa nr̄a oīa debem9 facere cū ſigno
ſancte crucis de mane τ de ſero: et etiam in
comedendo τ bibendo. Exemplū de virgīe q̄
comedit lactucā in ortu ſine ſigno ſancte cru-
cis. τ etiā de conuerſo qui bibit vinū in ciui-
tate ſine ſigno ſancte cruc̄. Jſta exempla ha-
bentur in dialogo Gregorij. et quere ea ifra
in promptuario. xl. C.

¶ De ſancto Matheo aplo. Ser. xxxvi.

V Idit ieſus hominē ſeden-
tem in theloneū matheū noie: et
ait illi. Seq̄re me. Et ſurgens ſe-
cutus ē eu3. Jta ſcribit Mathei
ix. et in inſtantis feſtiuitat' euangelio. Si e-
nim aliquis infirmus ſanari deſiderat: opor-
tet vt infirmitatem ſuā medico aperiat τ vt
medic9 circa ipſum diligentem curam adhi-
beat, τ vt ipe ſanat9 ſanitatē ſuā p ſigna eui-

dentia oñdat. Iſta tria notanť in vbis ꝓmiſ
ſis. Prio ponit ſpēs infirmitat ex ꝑte egroti
cū dr. Vidit ieſus hoiem ſedētē in theloneo
matheū noie. Secūdo ponit modꝰ curatōis
ex ꝑte medici cū dr. Seqre me. Tertio poni⸗
tur oñſio curatōis ex ꝑte ſanati cū dr. Et ſur
gēs ſecutꝰ ē eū. Vñ in pñti ſmone ad hono⸗
rē ſcti mathei tria ſunt dicēda. Prio ꝓuile⸗
gia ſcti mathei. Scdo aliq ꝓ iformatōe ſim
pliciū. Tertio aliq miracula ꝓ cōſolatōe ho⸗
minū. Quātū ad pmā ꝑtē ſciēdū ꝙ ſctūſ ma
theꝰ hʒ ſeptē ꝓuilegia: q nobis oibus ſūt ꝯſi
derāda. Prio qꝛ xps vocauit eū ad aplatum
qñ dixit. Seqre me. Et ipſe ſtatim ad vnum
verbū ſecutꝰ eſt eū. ⁊ nō ſolū celerit: ſed etiā
gaudēter. In cuiꝰ ſignū fecit ſibi ꝯuiuiū ma
gnū in domo ſua ſicut euāgeliū hodiernū di
cit. Secūdū ꝓuile. qꝛ int qttuoꝛ euāgeliſtas
ipē eſt primꝰ i oꝛdine. vnd Hiero. Sicut ma
theꝰ pmo in oꝛdie ponit: ita euāgeliuʒ pmo
ſcripſit. Et int figuras euāgeliſtarū nobilio
ri figura figurat. qꝛ in foꝛma hois. Et rō hu
ius ē. qꝛ ipē ſcripſit hūanitatē xpi. Nā in ꝑn
cipio euāgelij ſui ſcripſit genealogiam xpi i
medio ꝑdicatōeʒ xpi. ī vltio xpi paſſionē. et
hoc euāgeliū ſcripſit in iudea lingua hebꝛai
ca. Ceteri euāgeliſte ſcripſerūt in ligua gre⸗
ca. Ligua aūt hebꝛaica ē nobilioꝛ. qꝛ fuit pri
ma ⁊ lingua ade: ⁊ a deo imediate tradita. ⁊
ligua decoꝛa. qꝛ ſicut rabbi moyſes dic. Nul⸗
lū vocabulū ꝓpꝛiū in lingua illa deputatuʒ
ē ad aliquā feditatē vel turpitudinē noiān⸗
dā ſʒ ꝑ aliqs circūlocutōes talia exꝓmuntur.
Erit ēt ꝑpetua ⁊ eterna. qꝛ ſicut dicit Iſi. pꝰ
diē iudicij oms ligue ceſſabūt et ſolū mane⸗
bit lingua hebꝛea. Tertiū: qꝛ euāgeliū ſuum
frequētiꝰ oibꝰ alijs in eccl'a legit. Eccl'a eniʒ
frequēter legit euāgeliū mathei. epl'as pau⸗
li. pſalmos dauid. Et rō huiꝰ eſt: vt nullꝰ pec
catoꝛ deſpet de mia dei qūtūcūqʒ magnꝰ pec
catoꝛ eſt. qꝛ omne peccatū cōmittitur aut ex
infirmitate humana: aut ex ignoꝛantia: aut
ex certa malicia. Ex infirmitate humana pec
cauit ipſe matheꝰ. Pecuniā eñ per lucrū au
gere ab humana ꝓcedit īfirmitate. Ex igno⸗
rantia peccauit paulus. qꝛ dixit vt habet. i.
Thimo. i. Ignoꝛans feci: qꝛ ꝑſecutꝰ ſum ec⸗
cleſiam dei. Ex certa malicia peccauit dauid
qꝛ adulteriū cōmiſit ⁊ homicidiū ꝑpetrauit.
Vt igit oſtēdat ꝙ nullꝰ dʒ deſpare de dei mi
ſericoꝛdia ſiue peccet ex īfirmitate: ſiue ex ig
noꝛātia: ſiue ex certa malicia. iō dicta iſtoꝛuʒ
triū frequēter recitant in eccl'a. Quartū in q
oēs ſctōs in celo ꝓcellit ē: qꝛ ē martyr: apl's:
⁊ euāgeliſta: ita ꝙ in nullo alio ſanctoꝝ iſte
tres ꝓrogatiue inſil' inueniunt. Petrꝰ qdem
fuit apl'us ⁊ martyr: ſʒ nō euāgeliſta. Iohēs
fuit apl'us ⁊ euāgeliſta: ſʒ nō martyr. qꝛ ſan⸗
guinē ſuū nō fudit: ſʒ in pace qeuit. Stepha
nus fuit martyr: ſʒ nō fuit apl's neqʒ euange
liſta. matheꝰ vo fuit apl's ⁊ martyr et euan⸗
geliſta. Quintū ꝓuile. qꝛ cōpoſuit octauū ar
ticulū de. xij. articulis fidei. di. Inde vēturꝰ
eſt iudicare viuos ⁊ moꝛtuos. Vbi ſciendum
ꝙ qlibet xpianꝰ tenet credere futurū iudici⸗
um. qꝛ eſt octauꝰ articulꝰ fidei. ⁊ iſte articulꝰ
dʒ nob inducere ⁊ incutere timoꝛē magnum
qꝛ de oibꝰ ſumꝰ redditurī rōem ſtrictā. Ecci.
xij. Cūcta q fiūt adducet dñs in iudiciū. Nā
ſumus redditurī rōem de cogitationibꝰ no⸗
ſtris. Sap. i. In cogitatōibꝰ impij interroga
tio erit. Etiā de oibꝰ vbis. Math. xij. De omi
vbo ocioſo ⁊c. Etiā de opibꝰ nris q geſſimꝰ
in coꝛpe. de oi greſſu: tactu: viſu: ⁊c. Vñ apl's
ij. Coꝝ. v. Oēs nos manifeſtari opʒ añ tribu
nal xpi vt referat vnuſqſqʒ in coꝛpe ꝓut geſ
ſit ſiue bonū ſiue malū. Etiā de rebꝰ tꝑalibꝰ
quō lucratꝰ es. quō poſſediſti. quō expēdiſti.
Etiā qlʒ de officio ſuo ⁊ artificio. ſ. faber: ſar
toꝛ: ſutoꝛ: piſtoꝛ. Etiā qlʒ de ſtatu ſuo. ſ. ma⸗
trimoniali: viduali. ⁊ virgiali. Sextū ꝓuile.
qꝛ feſtū eiꝰ hodie ſolēniter celebꝛat i tota ec⸗
cleſia dei ⁊ ipſiꝰ vigilia ſub ꝑcepto ieiunat.
Septimū: qꝛ quotidie in oibꝰ miſſis ꝑ totuʒ
annū noiat. Quantū ad ſcdam ꝑtē iſtiꝰ ſer⸗
monis ſciēdū ꝙ matheꝰ noiat publicanꝰ. qꝛ
tꝑalibꝰ lucris inhiabat ſedens in theloneo:
qd negocium vix ſine peccato moꝛtali exerce
tur. Vñ ꝓ infoꝛmatione noſtra ſciendū ꝙ cū
tempoꝛalibꝰ peccat qs qttuoꝛ modis. Prio
cōcupiſcēdo bona alioꝝ ꝯ deū et iuſticiā. vel
etiā q cōcupiſcūt iuſtas res hre: ſed ad malū
finē. ſ. ad peccandū: puta ad vanā gloꝛiā ex⸗
ercēdā. vel ad luxuriā vel ad crapulā. ſicut il
le diues de quo ſcribit Luce. xvi. Qui epula⸗
bat quotidie ſplendide ⁊c. Etiam qui cū ni⸗
mio appetitu vel amoꝛe afficiūtur ad tēpa⸗
lia: qūuis nō iiuſte vellēt ea acqrere: tñ quā⸗
do iſte appetitꝰ ⁊ amoꝛ tꝑaliū ſupat vel ꝑcel
lit amoꝛē dei ⁊ appetitū ꝓpe ſalutꝭ: ſic ꝙ mēſ
ſuffocat ex toto. tales ēt grauiter peccant. ſi
cut heu plures ſunt q totū coꝛ ſuum occupāt
cū tꝑalibꝰ: ſic ꝙ raro vel nūꝙ de deo vl' ſalu
te ꝓpꝛia: vel futuro iudicio cogitant. Sʒ qñ
quis appetit bona aliena cū voluntate cōdi
tionata, ſalicet ſi poſſet habere ſine offen⸗

ſa dei ac iniuria ꝓximi: ⁊ tūc nullū pctm̄ ē vl'
ſolū veniale pctm̄ eſt. Secūdo peccat qs per
auariciā acqrēdo bona tꝑalia iniuſte. ſ. cum
vſura vel ludo vel ꝑ fraudē in emēdo vl' vē⸗
dendo: vel ꝑ furtū vel ꝑ rapinā. Nā quocūqʒ
mō qs tꝑalia iniuſte lucrat: moꝛtalr peccat
⁊ tenetur ad reſtitutionē ſi vult ſaluari: ſiue
ſit in rebꝰ magnis: ſiue ꝑuis. Aug. Auarus
anteqʒ lucrat ſeipm ꝑdit: ⁊ anteꝙ aliqd ca⸗
pit capit. Iteʒ Aug. Pctm̄ nō dimittit niſi
ablatū reſtituat. Tertio peccat qs ꝑ diuitiaſ
male expēdendo ſua tꝑalia. ſ. qñ nō vtit ad
honoꝛē dei ⁊ ad ſalutē ꝓximi ⁊ ꝓpꝛiā: ſʒ vtit
ad peccandū ꝯ deū. tales poſſent dānari: etiā
ſi nullas res iniuſtas haberēt: ſʒ ſuas iuſtas
res ſic ad peccandū expēderēt. Qd pʒ in illo
diuite epulone. Lu. xvi. q ſepultꝰ eſt in infer
no. ⁊ tñ nō inuenit ſcriptū de eo ꝙ fuit vſu⸗
rariꝰ: vel raptoꝛ: luſoꝛ vel fur: ſʒ bona ſua ma
le expēdit. ſ. in ſupbia veſtiū in gula. in cra⸗
pula. ⁊ lazaro paupi nō ſubuenit: iō dānatꝰ
eſt. O quot diuites ſequunt eū in ſupbia ve
ſtiū hñtes ꝑcioſas: veſtes longas caudas et
ſciſſuras multas. ⁊ multa paria veſtiū. ⁊ ſic
de ſingulis. Silr ſequunt eū in gula. ſic illi
q volūt optima fercula comedere. ⁊ optimū
vinū bibere. ⁊ ſic ſupflue expendūt ſuas iu⸗
ſtas res. de qbꝰ ſtrictā rōem vſqʒ ad vnū de⸗
nariū redditurī ſunt deo in nouiſſimo die.
Silr illi q ꝑdūt bona ſua ꝑ ludos ⁊ male cō
ſumūt ⁊ ꝓdigalit. Sʒ diceres. iſta bona ſūt
mea: ⁊ lʒ mihi cū eis facere qd volo. Rñdeo
ꝙ nō ſunt tua ꝓpa: ſʒ accōmodata a deo. vñ
apl's. i. Coꝝ. iiij. Quid habes qd nō accepiſti
Ergo qlibet dʒ vti bonis ſuis tanꝙ rebꝰ ac⸗
comodatis cū timoꝛe ne offendat deū q eas
ſibi accōmodauit. Quarto peccat qs ꝑ diuiti
as eas nimis auare poſſidendo ⁊ retinendo
ſua iuſta bona. ſic q de ſupfluo ñ ſubueniūt
paupibꝰ ex īſatiabili cupiditate: qꝛ ſibi timēt
deficere ſemꝑ. ⁊ tales reputant raptoꝛes co
rā deo. Vñ Amb. Nō minoꝛis eſt criminis ha
benti tollere: ꝙ cū poſſes indigētibꝰ denega
re. Ergo tantoꝝ ſcias te euadere bona: qūta
bona poſſes ꝑſtare ⁊ nolis. Ergo quilibʒ poſ
ſidēs bona tꝑalia dʒ paupibꝰ condiuidere.
Augu. Da xpo in terra q tibi reddet in celo.
Erquo ſctūs Matheꝰ fuit theloneariꝰ tunc
qrit q reqrunt ad veꝝ theloneū. Rñdet ꝙ
tria. Primo auctoꝛitas illiꝰ q hʒ ꝑtātē inſti⸗
tuēdi. vt rex vel impatoꝛ. Secūdo vt fiat ꝓ
pace tuēda: vel ꝓ via repanda. Tertio vt fi⸗
at moderate ne paupes nimiuʒ aggrauent.
vt pʒ extra de ver. ſig. Sup qbuſdā. Et eſt ſci
endū ꝙ q recipiūt pedagiū a clericis ſunt ip
ſo facto excōicati ⁊ non pñt abſolui a pctis
niſi reſtituāt illis a qbus receperūt. vt patet
extra de ꝯſuetu. qꝙ. li. vi. Etiam ſciendū ꝙ
q nouū theloneū ꝯ deū ⁊ iuſticiam inſtituūt
vel q antiquū theloneū aggrauant: quot de
narij vel groſſi vel floꝛeni ibi recipiunt con⸗
tra deum ⁊ iuſticiam: tot penas nouas in in
ferno habent accidētales. ⁊ hoc qdiu durat
illud theloneū. Quantū ad tertiam partem
iſtius ſermonis eſt ſciendū: ꝙ oēs hoīes de⸗
bēt inuocare ſanctū matheū tāqʒ ſingulareʒ
patronū ⁊ adiutoꝛē in oibꝰ infirmitatibus.
Unde legit de eo ꝙ in ꝑdicatiōibꝰ ſuis totā
terrā egypti ⁊ regē ⁊ reginā ꝯuertit ⁊ bapti⸗
zauit cū filio ⁊ filia quaſi cū omni pplo ſuo.
ſic ꝙ ꝑ. xxx. dies qſi. xl. milia hoīm ſunt ba⸗
ptizati: ⁊ ipſe ꝯfirmauit ſmones ſuos ſeqn
tibus ſignis. Vñ legitur ꝙ ꝑ ipm adhuc exi
ſtentē in pñti vita plures ceci illumiati ſunt
⁊ multi palitici curati: ⁊ plures leproſi mun
dati. ⁊ multi a demonibꝰ liberati. Etiā legit
ꝙ beatus barnabas euāgeliū qd ſctūs ma⸗
theꝰ ex inſpiratiōe ſpūſſcti ſcripſerat ſecum
ferebat: ⁊ ſup infirmos illud ponens oēs tā
in fide barnabe ꝙ etiā merito bti mathei cō
tinue ſanabant. Etiā hʒ ꝑtātem ſup dꝛaco⸗
nes. Vñ legit ꝙ etiaʒ duo dꝛacones ꝑ duos
magos. ſ. zaroes ⁊ arphaxat fuerūt miſſi ad
ſctm̄ matheū: ignē ſulphureū ex oꝛe ⁊ naribꝰ
euomētes. Apl's aūt ſigno cruc ſe muniens
⁊ in noie dñi ieſu xpi dꝛaconibꝰ ꝑcepit vt ab
irēt nullū ledētes. ꝓtinꝰ abierūt. Etiā ſuper
moꝛtē hʒ ꝑtātē. qꝛ filiā regꝭ quā ipi magi nō
poterāt ſuſcitare ipē ſuſcitauit a moꝛtuis.

¶ De angelis. Sermo. xxxvij.

a Ngelis ſuis mādauit de
te vt cuſtodiant te in omībꝰ vijs
tuis. ps. xc. Ex qbꝰ verbis colligit
ꝙ in illo q angelis mādauit ma⸗
gna oñdit charitas: in angel' magna hūili⸗
tas. in hoie magna dignitas ⁊ vtilitas. Cha
ritas dei in hoc oñdit ꝙ tātos ⁊ tales cuſto
des hoi deputauit. vñ Ber. Dñe qd eſt homo
qꝛ innotuiſti ei. aut fi. ho. qꝛ rc. eum. Deniqʒ
mittis ei vnigenitū tuū. immittis ei ſpm̄ ſan
ctuʒ. pꝛomittis etiā vultū tuū: ⁊ illos btōs
ſpūs ꝓpter nos mittis in miſteriū noſtrum
Secūdo in angelis oñdit mag hūilitas q tā
humile officiū nō recuſant: ſʒ hoīes tam dili
genter cuſtodiunt ⁊ illis miſtrant. Et iō hō

magnā dꝫ hr̄e reuerētiā coram angelo q̄ ſibi
diguaṫ miniſtrare.vn̄ Ber.In quouis diuer
ſorio:in quouis angulo reuerētiā exhibe an
gelo tuo:nec audeas illo pn̄te qđ me viden-
te nō auderes.Sp aūt angeli hoies cuſtodi
unt.Nā ſtātes tenēt ne cadāt.cadētes adiu
uant vt reſurgāt.reſurgētes cuſtodiūt ne ite
rū cadāt.Tertio oñdiṫ in hoie magna digni-
tas.vn̄ Hiero.O magna dignitas aiarū vt
vnaqueq; ab ortu ſue natiuitaṫ hēat āgelū
in ſui cuſtodiā deputatū.Daṫ ei angel⁹ in cu
ſtodiā hoi exiſtenti in vtero matris ne a dia-
bolo ſuffoceṫ.Poſſet eñ puer in vtero mr̄is
ſuffocari a diabolo ꝛ abortiu⁹ fieri.Egreſſuſ
ab vtero matris poſſet a baptiſmi gr̄a impe.
diri:ꝛ ſic dānareṫ.Vn̄ dr̄ in decre.Aia corpi
vnita ſi in baptiſmo lota nō fuerit:eternaľr
perit.xxiiij.q.iij.Si habes.Vn̄ etiā Job.iij.
dr̄.Niſi q̄s renat⁹ fuerit ex aq̄ ꝛ ſpū ſctō ꝛc̄.
Etiā viuēs in mūdo poſſet ad multa pctā p
trahi:ſꝫ angel⁹ eū cuſtodit ꝛ defendit ꝛ pctā
ꝯculcare facit.Etiā de mūdo exeūte p mortē
ne de fide tēpteṫ:vel in deſpationē ptrahaṫ
ꝛ a ꝯfeſſione ꝛ ſacramētis impediaṫ:qꝛ dia-
bol⁹ quos nō potuit in vita decipe:nititur i
morte ſupplātare.quos ei nō potuit decipe-
re in iuuentute q̄ eſt pma vita hois:vel in ſe
nectute q̄ eſt ſecūda vita hois:nitiṫ in morte
decipe q̄ eſt vltima vita hois.Itē neceſſaria
eſt hoi cuſtodia āgeli poſt mortē:qꝛ tres vie
ſunt poſt mortē.Prima eſt q̄ ducit ad infer-
nū.Secūda ad purgatoriū.Tertia ad celum
In pma angel⁹ aiaꝫ cuſtodit ne a demonib⁹
rapiaṫ ꝛ ad infernuꝫ deducaṫ.Vn̄ talis aia
regratiaṫ xp̄o dicēs ps̄.xciij.Niſi dn̄s adiu-
uiſſet me.ſ.p āgelū ſuū.paulomin⁹ habitaſ
ſet in iuferno aia mea.Et illđ ps̄.cxxiij.Aia
nr̄a ſicut paſſer erepta ē de laq̄o venātiū.In
ſecunda via angel⁹ aiam cuſtodit:qꝛ vt pur
getur inducit aiam in purgatoriuꝫ.ꝛ poſtq̄
purgata eſt aia ipaꝫ letanṫ educit.In tertia
via q̄ ducit ad celū cuſtodit aiam:qꝛ ab oib⁹
laq̄is eā defendit:ꝛ i celū eā itroducit.Exo.
xxiij.Ecce ego mittā angelū meū qui te cuſto
diat ꝛ inducat in terrā quā pmiſi patribus
tuis.Quantū ad ſcđaꝫ ptē iſti⁹ ſmonis ſciē
dū q̄ Michael archangel⁹ cui⁹ feſtū hodie
colim⁹ hꝫ officiū pōderandi merita ꝛ demeri
ta aiaꝝ.Nā ſm picturas q̄ ſunt libri laicorū
michael i ſtatera aias pōderat.vt q̄ ſunt ple
ne ꝛ q̄ ſint vacue recognoſcat.Diciṫ aūt Da-
nielis.v.Appēſus es in ſtatera ꝛ inuent⁹ es
min⁹ habēs.Sunt igr̄ q̄dā aie vacue,q̄dam
ſemiplene:q̄dā plene:ꝛ q̄dam ſupple ne.Va
cue ſunt que ſecū nulla bona opera portaue
runt:iſtas michael ponderat:ꝛ eas vacuas
inueniens dicit.Appenſus es in ſtatera ꝛ in
uentus es nihil habens.Dicere ergo pōt ta
libus qđ diciṫ Apocaľ.iij.Tu es miſer ꝛ mi
ſerabilis:paup:ꝛ cecus:ꝛ nudus.Tales eñ
ſunt nudi.qꝛ bonis operibus expoliati.Ceci
qꝛ ignorantia ſunt obtenebrati.Paupes:qꝛ
ſctōꝝ oim ſuffragijs deſtituti.Et ideo erunt
miſerabiles.qꝛ viſiōe diuina erūt puati.Mi
ſeri:qꝛ gehēne incēdijs deputati.De talib⁹ i
pſona xp̄i dicit michael.Mat.xxij.Ligatis
manib⁹ ꝛ pedib⁹ mittite eū in tenebras exte
riores.Semiplene aie ſunt q̄ lꝫ aliqua bona
opa fecerūt:tm̄ tepide ꝛ negligenter fecerūt.
Iſtas ſctūs michael pōderabit ꝛ dicet.Ap-
pēſus es i ſtatera ꝛ iuēt⁹ es min⁹ hn̄s.Iſtis
etiā dicere pōt illđ Apoc̄.iij.Nō iuenio opa
tua plena corā đo meo.Iſta opa ſunt plena
q̄ fiūt cū feruore.Iſta ſunt ſemiplena q̄ fiūt
cū negligentia ꝛ torpore.Talib⁹ eñ dicet mi
chael in pſona xp̄i illud Apoc̄.iiij.Utinam
frigidus eſſes aut calidus.ſed qꝛ tepid⁹ es
incipiā te euomere ex ore meo.Ille aie ſunt
plene q̄ ſecū mľta bona opa portauerūt.Ta
lis erat aia illa de q̄ dr̄ Act.xi.Hec erat ple-
na bonis operibus ꝛ elemoſynas faciebat.
Iſtas michael ponderabit ꝛ dicet.Appēſus
es i ſtatera ꝛ iuēt⁹ es ſaṫ hn̄s.ſm illđ Mat.
xxv.Eſuriui ꝛ dediſtis mihi manducare.Et
iō venite bn̄dicti pr̄is mei.Iſte aūt aie ſunt
ſupplene q̄ nō tm̄ pcepta ſeruauerūt:ſꝫ etiaꝫ
ꝯſilia ſuperogauerūt.Iſtas michael ponde-
rabit ꝛ dicet.Appēſus es i ſtatera ꝛ iuentus
es multū hn̄s.Iſtis etiā pōt dicere illđ Lu-
ce.vi.Menſurā bonā ꝛ ꝯfertā ꝛ coagitatam
dabūt in ſinū vr̄m.Ipi eñ fuerūt diuinoruꝫ
mādatoꝝ ꝯſeruatores.ꝛ ideo hēbūt mēſurā
bonā.Et fuerūt terrenoꝝ ꝯtēptores.ꝛ iō ha
bebūt mēſurā ꝯfertā.Fuerūt ppe volūtatis
ſubiugatores:iō habebūt mēſurā coagitatā
Fuerūt caſtitaṫ amatores:iō hēbūt mēſurā
ſupeffluentē.Secūdo michael hꝫ officiū de
portandi aias.portat enim aias ſctōꝝ i celū
Vn̄ eccľia canit.Archangele michael conſti
tui te pncipē ſup oēs aias ſuſcipiēdas.Nō
tm̄ itelligēdū ē q̄ ipe ſol⁹ portet:qꝛ ꝛ alij āge
li ſecū portāt:ſꝫ q̄ ipe honorabili⁹ portat:et
ſic ceteri āgeli q̄ ſecū portāt ſṫ ſibi ſubditi:ſic
cardīales ſummo pōtifici ſūt ſubditi.Et iō
cantat eccľia.Michael pposit⁹ paradiſi quē
honorificāt angeloꝝ ciues.Vn̄ credi eſſe de

ordine pncipat⁹.ceteri vo q̄ portant de ordie
inferioꝝ angeloꝝ.Portāt aūt āgeli aias ſcō
rū valde reuerēter.qꝛ nō i hūeris:ſꝫ i manib⁹
vt dr̄ in ps̄.xc.In manibus portabūt te ꝛc̄.
Portāt valde diligēter.qꝛ ab oib⁹ offendiculꝭ
ꝛ piculis eas cuſtodiūt ꝛ ꝯſeruāt.vn̄ ſequiṫ.
Ne forte offendas ad lapidē pedē tuū:ſup
aſpidē ꝛ baſiliſcū āmbulab ꝛc̄.Portāt valde
gaudēter.qꝛ cū cātic̄ ꝛ iubilatōib⁹ eas i celū
deducūt.vn̄ Eſa.lv.In leticia egrediemi ꝛ in
pace deduceni.mōtes ꝛ colles cātabūt corā
deo laudes.Etiā portāt valde hūiliṫ.qꝛ pau
peres ꝛ mēdicātes nō deſpiciūt.ſic pꝫ Luce
xvi.Factū ē vt moreret mēdic⁹ lazar⁹ ꝛ por-
tareṫ ab āgelis in ſinū abrahe.Etiā ſciendū
q̄ archāgelo michaeli multa q̄ ſunt mire vir
tutis attribuūṫ.Ipe vt dr̄ egyptiac̄ plagas
itulit mare rubrū diuiſit.pplm̄ iſrľ p deſertū
deduxit.ꝛ in terrā pmiſſiōis itroduxit.Ipſe
inṫ ſcōꝝ āgeloꝝ acies vexillifer xp̄i habeṫ.ip
ſe a dn̄o cōſtitut⁹ ē pnceps eccľe.ipe ſanctoꝝ
aias recipit:ꝛ in padiſum exultatōis pducit
Ipe eñ vt Daniel teſtaṫ tpe ātixp̄i cōſurget
ꝛ p electis tanq̄ defenſor ꝛ ptector aſtabit
Ipe ad dei imperiū antixp̄m exītē in mōte
oliueti potēter occidet.In voce ipſi⁹ archāge
li michaelis mortui reſurgēt.Ipſe crucē:cla
uos:lāceā:ꝛ coronā ſpineā in die extremi iu-
dicij pſentabit.Quātū ad tertiā ptē ſciens
dum q̄ ipi angeli a nob ſṫ honorandi.Pmo
qꝛ ſunt cuſtodes nr̄i.qꝛ vix poſſem⁹ ſubſiſte-
re ſi cuſtodia angeloꝝ nō eēt.vn̄ Hieron.Si
cuſtodia angeloꝝ nō eſſet:inſultus maliguo
rum ſpirituū q̄s ſufferre poſſet.Secūdo ho-
norādi ſunt qꝛ ſunt fr̄es ꝛ cōciues nr̄i.Oēs
eñ electi aſſumūṫ ad ordies āgeloꝝ.q̄daꝫ ad
ſupiores.q̄dam ad medios.q̄dā ad iferiores
p diuerſitate ſuoꝝ meritoꝝ.Joh.xiiij.In do
mo patris mei manſiones multe ſunt.Ter-
tio qꝛ ipſi ſunt orationū nr̄arum añ deū rep
ſentatores.Ipſi nāq; orōnes nr̄as deo repn̄
tant.Thob.xij.Qn̄ orabas cum lachrymis ꝛ
ſepeliebas mortuos:ego obtuli orōnē tuam
dn̄o.Quarto qꝛ ſunt regis eterni nobiliſſimi
milites.Sicut aūt videm⁹ in militib⁹ alicu-
ius regi q̄ q̄dā eoꝝ ſp in aula regia cōmoran
tur ꝛ regi aſſociaṫ.q̄dā aūt ciuitates et re-
gni caſtra cuſtodiūt.q̄dā vo regis inimicos
expugnant.Ita hoꝝ militū xp̄i q̄dā in aula
regia.ſ.in celo empireo ſemp regi aſſociaṫ:
ꝛ ad ei⁹ honorē cantica leticie ꝛ glorie ſemp
cantāt:dicētes.Sanct⁹ ſanct⁹ ſctūs dn̄s de⁹
ſabaoth.Alij aūt cuſtodiūt pūincias:ciuita
tes:ꝛ caſtra:ꝛ villas.ſ.q̄ nobis ſunt deputa-
ti ad cuſtodiā:cuſtodiētes ſtatū vginū et vi-
duaꝝ ꝛ cōiugatoꝝ:ꝛ caſtra religionū.Alij vo
dei inimicos.ſ.demones expugnāt:ne ſubditiſ
noceāt:ꝛ eis damna in corpe ꝛ aia inferant.
Quīto honorādi ſunt qꝛ ipſi ſunt tribulato-
rū cōſolatores.pmo cōfortādo ꝛ roborādo.ſe
cūdo ab impatiētia cōſeruādo.tertio ipſam
tribulationē refrigerādo ꝛ minuēdo.Et hꝰ ſi-
gnatū eſt Danieľ.iij.Angel⁹ dn̄i cū trib⁹ pue
ris in fornacē deſcēdit:ꝛ fecit fornacē q̄ſi vē
tū roris flantē.Vltio ſciēdū q̄ angeli ſunt a
nobis hodie ꝛ quotidie honorādi.qꝛ ſeruiūt
nobis in pſenti vita quotidie in oī loco:ꝛ in
oī tempore.Hoc oſtendiṫ in ſacerdote q̄ cele
brauit miſſam in hierľm:ꝛ āgel⁹ dn̄i reduxit
eū in patriā ſuā.Exēplū q̄re de hoc i promptu
ario exēplo.xli.M.Itē angel⁹ ſeruiuit here-
mite infirmāti.Hoc q̄re ibidē.xi.T.Iteꝫ an-
geli ſeruiūt hoi in extremis.Exemplum de
hoc q̄re ibidē.lvi.M.Etiā angeli i extremis
pſentāt hoi bona opa ſua.ibidē.lvi.M.Eti
am angeli ſeruiunt nobis poſt mortē:qꝛ an-
geli viſitant ꝛ cōſolanṫ aias in purgatorio:i
dicant eis ſuffragia q̄ fiūt ab amicis eoꝝ et
a cognatis ſuis:ꝛ alijs bonis hoib⁹ hic iā in
mūdo exiſtētib⁹.et poſtq̄ purgate ſunt aie i
purgatorio ſufficiēter tūc ipſi angeli letanṫ
deducūt eas in celū.Aliū ſermonē bonum
et vtilē de angelis.quere in diſcipulo de tem
pore.ſermone.clviij.

¶ De ſancto Symone et Juda apoſtolis.
Sermo.xxxviij.

Vos amici mei eſtis ſi fe
ceritis ꝛc̄.Joh.xv.Verba pp̄oſita
locut⁹ eſt dn̄s ſuis apľis.et conſe
quēter loq̄tur oib⁹ nobis.qꝛ ſi vo
lum⁹ eē amici dei:tūc pre omib⁹ ſeruare debe
mus decē pcepta q̄ pcepit nobis.Vn̄ in pre-
ſenti ſermone ad honorē beatoꝝ apoſtolorū
Symonis ꝛ Jude tria ſunt dicenda.Primo
priuilegia ꝛ dignitates Symonis et Jude.
Secūdo aliqua p informatiōe ſimplicium.
Tertio aliqua miracula pro cōſolatione au-
dientiū.Quantū ad primā partē ſciendūꝫ
q̄ iſti apľi hn̄t ſepteꝫ priuilegia q̄ cū cordis
deuotōe audire debem⁹.Primū quia cōſan-
guinei ſunt dn̄i noſtri Jeſu xp̄i.Nam mater
illoꝝ duoꝝ apľorū fuit ſoror beate virginis
Marie matris Jeſu xp̄i benedicti.Secūdū
qꝛ dn̄s elegit eos ex oib⁹ hoib⁹ mūdi ad nūeꝝ
duodecim apľoruꝫ,Unde Joh,xv,Ego elegi

vos de mūdo. Tertio q̄ꝛ fidē dilatauerūt: et
multos hoīes ad fidē ſuis p̄dicatiōibꝰ indu⸗
xerūt. Uñ refert Euſebiꝰ in eccl'iaſtica hiſto⸗
ria. ꝙ Abagarꝰ xp̄o epl'am ſcripſit: eū ad ſe i
uitando. Cui xp̄s poſt aſcēſionē apl'm vnum
ꝓmiſit mittere ꝑ epl'am. Et vt refert Jobēs
damaſ. lib. iiij. ꝙ cū pictoꝛ ad xp̄z ab Abaga
ro miſſus eſſet vt faciē eiꝰ effigiaret ⁊ nō po
tuiſſet p̄ ſplēdoꝛe ⁊ pulchꝛitudine xp̄i. ſꝫ xp̄s
lineo pictoꝛis accepto faciē ꝓpꝛiā effigiauit
⁊ regi Abagaro ediſſe ciuitatis trāſmiſit. Et
poſt xp̄i aſcēſionē Thomas apl's Judā apl'z
Abagaro miſit. q̄ in facie apl'i Jude intuens
diuinū ſplēdoꝛē: fidem ⁊ baptiſmū recepit.
Etiā legit̄ ꝙ poſtq̄ȝ ambo apl'i in babilonia
⁊ in regiōe circūquaq̄ȝ vno āno ⁊ mēſibꝰ tri⸗
bus cōmoꝛati ſunt. i q̄ tp̄is ſpacio āpliꝰ q̄ȝ q̄
draginta milia hoīm baptiȝati ſunt excep̄tꝫ
ꝑuulis ⁊ mulieribꝰ: baptiȝato priꝰ rege cum
vniuerſis dignitatibꝰ ſuis. Uidētes eñ eos
oēs infirmitates curare v̄bo. illuminare ce⸗
cos: ⁊ ſuſcitare moꝛtuos in noīe dñi nr̄i Je⸗
ſu xp̄i vniuerſi ppl'i crediderūt in deū: deſtru
entes tēpla idoloꝝ. ⁊ eccl'as cōſtruētes oꝛdi⸗
nauerūt in ciuitate ep̄m noīe Abdiā. q̄ cū ip
ſis de iudea venerat: q̄ poſtmodū legēdā iſto
rū apoſtoloꝝ ſcripſit. Quartū q̄ꝛ ꝯſtituit eos
ſecuȝ iudicaturos viuos et moꝛtuos in fine
ſeculi. q̄ꝛ oīa ꝓpt̄ xp̄m reliq̄rūt. ⁊ ip̄m paupe
rem paupes ſecuti ſunt. vñ Mat. xix. Amen
dico vobis ꝙ vos q̄ ſecuti eſtis me: in regña⸗
tione cū ſederit filiꝰ hoīs in ſede maieſtatis
ſue: ſedebitꝫ et vos ſuꝑ ſedes duodeciꝫ iudicā
tes. xij. tribꝰ iſrl'. Quītū q̄ꝛ nō ſolū ſunt apl'i:
ſꝫ etiā martyres xp̄i. Uñ legit̄ ꝙ cū veniſſent
ꝑſidē ⁊ inueniſſent duos magos ȝaroen ⁊ ar
pharat: q̄ ppl'm ꝑ necromātīcā artē decepiſ⸗
ſent. ⁊ cū illi viderūt ꝙ apl'i magna ſigna fa
cerēt: p̄dicti magi ad quādā ciuitateȝ nomie
ſuamir: vbi erāt. lxx. idoloꝝ pōtifices veneſt
⁊ eos ꝯ apl'os cōcitauerūt. vt cum illuc veniſ
ſent: aut eos ſacrificare ꝯpellerēt: aut penitꝰ
necarent. Perluſtrata igit̄ vniuerſa ꝓuincia
cū apl'i ad illā ciuitatē ꝑueniſſent: ecce pōti
fices cū vniuerſo ppl'o eos capiūt: ⁊ ad tem⸗
plum ſolis eos deducūt. Tūc demones cepe
rūt ibidē clamare: dicētes. Quid nob̄ facitis
apl'i dei viui. ecce i ingreſſu vr̄o oēs flāmis ī⸗
cendimur. Tūc apl'i dixerūt. Ut ſciatꝫ ꝙ ido⸗
la vr̄a plena ſunt demonijs: ecce impamꝰ eis
vt exeāt ⁊ ſimulachꝛa cōfringant. Statimq̄ȝ
duo ethiopes nigerrimi egreſſi de ſil'achꝛis
et oīa idola i tēplo fregerūt. et cū diris voci⸗

bus receſſerūt. Qđ vidētes pōtifices in apō
ſtolos irruerūt: ⁊ eos ꝓtinꝰ occiderūt. ac ſic ꝑ
martyrij palmā ad xp̄m eoꝝ cōſanguineū ꝑ⸗
uenerūt. Sextū q̄ꝛ q̄libet ipſoꝝ cōpoſuit vnū
articulū de duodeciȝ articulis fidei. Nā Sy⸗
mon cōpoſuit decimū articulū. ſ. Sanctā ec
cleſiā catholicā. Ubi ſciendūȝ ꝙ ille articulꝰ
ſic intelligit̄. Credo in ſp̄m ſcm̄: ſctām eccl'iaȝ
ſanctificantē. Itē ſciēdū ꝙ eccl'a eſt fideliuȝ
cōgregatio. ⁊ q̄libet hō in gr̄a exn̄s eſt mem⸗
brū eccl'e: ⁊ xp̄s eſt caput. Apl's. i. Choꝛin. xi.
Ecce vir eſt caput mulieris: ſicut xp̄s eccl'ie.
Eſt aūt ſctā eccleſia ī tres ꝑtes diuiſa. Una
ē in mūdo: q̄ adhuc ē in timoꝛe ⁊ expectatōe
Secūda eſt in celo: q̄ eſt ſine timoꝛe ⁊ ſine ex
pectatōe. Tertia ē in purgatoꝛio: que medio
mō ſe habet. q̄ꝛ eſt in expectatione: cū adhuc
vite gloꝛiā nō habeāt: tn̄ ſine timoꝛe. q̄ꝛ hn̄t
liberū arbitriū in bono cōfirmatū. Iſta tibi
rep̄n̄tant tres ꝑtes hoſtie q̄ in altari de coꝛ⸗
pe xp̄i fiūt. vñ verſus. Pars intincta mero ꝑ
viuis ſanctificat̄. Alia ꝓ ſanctis: tertia ꝓ re
dimēdis. Undecimū articulū ſm̄ Henri. de
vri. Judas appoſuit thadeus frater Simo⸗
nis: dicēs. Sanctoꝝ cōionē: remiſſionē pec⸗
catoꝛū. Pro quo ſciēdū ꝙ ſctōꝛū cōmunio ē
bonoꝛū ſpiritualiū per ſanctos acquiſitoꝛuȝ
cōgregatio. Unde inter alia que nobis ſunt
credēda eſt ſanctoꝛū cōicatio in eccleſia. Nā
oēs chꝛiſtiani exiſtētes ſine peccato moꝛta⸗
li: ꝑticipes ſunt oīm bonoꝝ que fiūt in eccl'a
per quodlibet mēbꝛū eccl'ie. ps. cxviij. Parti
cipem me fac deꝰ omniū ti. te. Quo ad ſecun
dam partē iſtiꝰ articuli. ſ. remiſſionē peccato
rū eſt firmit̄ credendū ꝙ in eccl'ia catholica
eſt remiſſio oīm pctōꝛū: ⁊ in nulla alia ſecta
q̄ꝛ extra eccl'iam nō eſt ſalus. Et cōtra iſtum
articulū faciūt hoīes deſperati. qui ꝓpter
magnitudinē vel multitudinē pctōꝛū deſpe
rant: qđ eſt maximū pctm̄. vñ Iſido. deſpera
tio eſt peioꝛ oī pctō. Septimū ꝑuilegiū ē. q̄ꝛ
hodie in eccl'ia in toto mūdo ſolēniter feſtū
ipſoꝝ celebꝛat̄: ⁊ ſub p̄cepto vigilia ieiunat̄
⁊ etiā in oībꝰ miſſis ambo noiant̄. Quātū
ad ſcđam partē iſtiꝰ ſermonis ſciēdū ꝙ etiā
hic mētio fit de p̄ceptis dei: vbi dicit. Uos a⸗
mici mei eſtis. Sciēdū ꝙ q̄libet debet p̄cē
pta ſeruare ſi vult ſaluari. Mat. xix. Si vis
ad vitā ingredi ſerua mādata. Etiā ſm̄ Hen
ri. de vrima. quilibet tenet̄ ſcire ⁊ addiſcere p̄
cepta dei. et nihil meliꝰ ⁊ vtiliꝰ ē hoī ꝙ ſcire
p̄cepta dei. Uñ Salomon. Nihil meliꝰ ꝙ at
tēdere in mādatis dei. Et ignoꝛātia nō excu

ſat illū q̄ pōt addiſcere. Uñ Aug. de gr̄a ⁊ li⸗
bero arbitrio. Jō diuina p̄cepta ſunt data vt
excuſationē de ignoꝛātia nō habeant. In ſi
gnū huiꝰ tūc p̄cepta ſunt in manibꝰ ꝑ deceȝ
digitos: ⁊ in pedibꝰ ꝑ decē pedicas ſcripta:
vt ſic hō q̄tidie āmoneat̄ ne p̄ꝛecepta obliui
ſcat̄ aut trāſgrediat̄. Primū eſt dilige dñm
deū tuū ex toto coꝛde tuo: ⁊ ex tota aīa tua.
⁊ nō adoꝛabis deos alienos. Cōtra hᷓ p̄ceptū
faciūt illi q̄ plus diligūt vxoꝛes pueros: con
ſanguineos: res tp̄ales: honoꝛes q̄ȝ ip̄m deū
Mat. x. Qui amat filiū aut filiā ſuꝑ me nō
eſt me dignꝰ. Etiā ꝯ hoc p̄ceptū faciūt q̄ fidē
falſificāt. ſicut q̄ obſeruāt ſomnia: dies egy⸗
ptiacos: fatū: auguriū: ⁊ q̄ carmināt pueros
in doloꝛe capitū: oculoꝝ: ⁊ dentiū. vel etiā q̄
poꝛtāt l'ras circa ſe in q̄bꝰ ꝯfidūt ꝙ non pn̄t
vulnerari captiuari: ſubmergi. Itē q̄ vadunt
ad phitoniſſas interrogādo eas de furto cō⸗
miſſo: etiam qui carminant equos ⁊ vaccas
Uñ dr̄ in decre. Diuinationi q̄ intēdit dāna⸗
tionē aīe incurrit. xxvi. q. vij. nō obſeruetis.
Scđm eſt. Nō aſſumes nomē dei tui inua⸗
nū. Cōtra hoc p̄ceptū faciūt q̄ ſciēter iurant
per deū hoc qđ nō eſt verū. ſicut in emēdo ⁊
vēdēdo. vel q̄ negāt ꝑ iuramentū ſe hoc nō
feciſſe. vel qđ grauiꝰ eſt q̄ dicūt ꝙ deus nun
q̄ȝ miſereat̄ mihi. vel diabolꝰ me deducat: ⁊
ſic de ſingulis. ⁊ q̄ iurāt blaſphemādo deum
per vulnera vel ꝑ mēbꝛa xp̄i. Etiā q̄ maledi⸗
cūt ꝓximis ſuis ex coꝛde. etiā q̄ ſciēter ⁊ ma
nifeſte peierant. ⁊ etiā qui ſciēter recipit fal
ſum iuramentū. Uñ dr̄ in decre. Cogens ho
minē ad ꝑiuriū: ⁊ qui peierat vterq̄ȝ reus ē
xxij. q. v. qui cōpulſus. Tertiū eſt. Memēto
vt diē ſabbati ſanctifices. Cōtra iſtud p̄ꝛece
ptū faciūt qui in diebꝰ feſtiuis laboꝛāt: aut
ad nūdinas vadūt: ⁊ ſic negligūt miſſas aut
ſermones. Nā quilibet homo: ſerui ⁊ ancille
filij ⁊ filie tenent̄ in die dñica ītegrā miſſaȝ
audire ſub p̄cepto eccl'ie: niſi magna neceſſi⸗
tate excuſent̄. vt hr̄ de ꝯſe. di. i. miſſas. Et ſi
dñi impediūt familiā ſuā ſine magna cauſa
vt nō audiāt miſſam die dñica: vel iubēt fa⸗
miliā ſuā laboꝛare in diebꝰ feſtiuis: ipſi dñi
rei erūt. Silr̄ qui ſine cauſa ſoluunt ieiunia
eccl'ie peccant moꝛtaliter. q̄ꝛ nullum peccatū
veniale eſt in p̄cepto. Quartum eſt. Honoꝛa
patrē tuū ⁊ matrē tuā: vt ſis longeuꝰ ſuper
terrā. Cōtra hoc p̄ceptū faciunt filij ⁊ filie q̄
friuole offendūt parētes: ⁊ ſunt eis inobedi
entes: ⁊ infideles ī vita ipoꝝ: ⁊ poſt moꝛteȝ
nō ſubueniūt aīabꝰ ipſoꝝ. Et tales pueros

punit deꝰ q̄nq̄ȝ in coꝛpe: in rebꝰ: ⁊ in aīa: Qui
tū eſt. Nō occides. Cōtra hoc p̄ceptuȝ faciūt
qui ꝓximū ꝯ deū ⁊ iuſticiā occidūt. ⁊ hoc eſt
vnū pctm̄ de quattuoꝛ clamātibꝰ in celū. Uñ
Geñ. iiij. dixit dñs ad Cayn. Ecce vox ſangui
nis fratris tui Abel clamat ad me de terra.
Sic iā pōt dicere deꝰ ad quēlibet homicidā.
Ecce ſanguis pꝛoximi tui innocenter a te oc
ciſi clamat ad me de terra req̄rens vindictaȝ
ſuꝑ te. Sextū. Nō mechaberis. Cōtra hoc fa
ciunt hoīes foꝛnicarij q̄ peccant extra matri
moniū. etiā ſolutus cū ſoluta. Unde i decre.
dr̄. Ad meretrices accedere ē diuinitꝰ inhibi
tū. xxxij. q. iiij. meretrices. Sꝫ ſi defloꝛat vir
ginē hoc eſt grauiꝰ. ſꝫ ſi cōmittit adulterium
adhuc hoc eſt grauiꝰ: ſꝫ pctm̄ ſodomiticū eſt
peſſimū ⁊ grauiſſimuȝ. Uñ dr̄ in decre. Hoc
pctm̄ maiꝰ eſt q̄ȝ ſi q̄s matrē ſuā cognoſceret
xxxij. q. vij. vſus naturalis. Septimuȝ. Non
furtū facies. Cōtra hoc faciunt illi q̄ cōmit⸗
tūt furtū in paruis rebꝰ: vt q̄ furant̄ gramīa
pira: poma. Silr̄ vectoꝛes q̄ cū curribꝰ ſuis
ꝑ agros alioꝝ vadūt. etiā qui rē inuentā re⸗
tinent ⁊ nō reſtituūt. etiā ſerui ⁊ ancille qui
bona dñoꝝ ſuoꝝ furtiue ſubtrahunt. ſicut vi
nū: panē: carnes: oua: ⁊ occulte comedūt. vl'
etiā alijs hoībꝰ tribuūt. etiā mercatoꝛes qui
cū mēdacijs ꝯſueuerūt emere ⁊ vēdere. etiā
vſurarij: raptoꝛes: luſoꝛes. ⁊ etiā q̄ rē furatā
emūt aut comedūt. aut etiā q̄ ꝓpinā de iude
is recipiūt: oēs iſti tenent̄ ad reſtitutioneȝ.
Uñ Aug. Non dimittit̄ pctm̄ niſi reſtituat̄
ablatū. Octauū. Nō falſum teſtimoniuȝ di⸗
ces. Cōtra hᷓ faciūt illi falſi teſtes ⁊ mēdaces
etiā detractoꝛes q̄ bonā famam ꝓximi deni
grant. ⁊ tales ſunt peioꝛes furibus ⁊ rapto⸗
ribus. Uñ Ambꝛ. Tolerabilioꝛes ſunt fures
qui veſtes ⁊ alia bona noſtra recipiūt ꝙ de⸗
tractoꝛes qui noſtrā bonā famaȝ dilaniant.
Et tales tenent̄ ad reſtitutionē fame. Silr̄
q̄ libēter detractoꝛes audiūt grauit̄ peccant
Et adhuc grauiꝰ peccant qui vltro alijs pꝛo
ferūt mala q̄ audierunt: ⁊ q̄ fraudulenter lo⸗
quūtur cū ꝓximo: ip̄m decipiēdo. ⁊ etiā qui
perturbāt ꝓximū verbis iracūdis ⁊ vitupe⸗
rijs. Nonū eſt. Nō ꝯcupiſces rem ꝓximi tui
Contra hoc p̄ceptū faciūt illi qui ſciēter con
cupiſcūt: ⁊ deliberato animo res iniuſtas cō
tra deū ⁊ iuſticiam. etiā qui cōcupiſcunt res
iuſtas: ſed ad malū vſum. i. ad peccandū: pu
ta ad ſuperbiā exercendā. ſic vt cōcupiſcant
veſtes pulchꝛas ꝓximoꝝ: vel etiā ad luxuriā
vel etiam ad crapulā. Decimū p̄ceptum eſt.

Nō cōcupiſces vxorē ꝓximi tui. Contra qđ
faciunt tria genera hoīm. Primi qui ſtant i
illicito amore. ⁊ libēter actū opere ꝑpetrarēt
ſi ipſis poſſibile foret. vl' ſi nō timerēt mūdū
⁊ ſcandalū hoīm. Scđi ſunt q̄ ſe lauant ⁊ or
nāt cū crinib⁹: peplis ⁊ veſtib⁹ vt ↄcupiſcanť
⁊ ea intētōe vadūt ad eccl'as: plateas aut ad
choreas: vt placeāt amatorib⁹ ſuis ad malū
finē. Tertij q̄ nō ↄcupiſcūt nec volūt ↄcupi-
ſci: nec ꝓponūt actū facere: ſꝫ tñ delectanť in
luxurioſis cogitatōib⁹ cū plena rōe: ⁊ nolunt
expellere nec reſiſtere talib⁹ imūdis cogita-
tionib⁹. ⁊ talis delectatio dr̄ moroſa delecta
tio. vñ Aug. Cogitatio moroſa cū delectatō
ne ⁊ ↄſenſu eſt mortal'. Quantū ad tertiā p-
tē iſti⁹ ſmonis ſciendū ꝙ oēs hoīes dñt in-
uocare ſctōs apl'os tāꝙ ſingl'ares patronos
⁊ adiutores in oīb⁹ neceſſitatib⁹ ⁊ anguſtijs
Et p̄mo illi q̄ innocēter infamanť. Vñ legiť
ꝙ filia cuiuſdā per fornicationē cōcepit ⁊ de
hoc quēdā diaconū infamauit ꝙ ipſam violauerit: quē parētes puelle occidere voluerūt
ſtatim apl'i aduenerūt. ⁊ qñ puer nat⁹ ſit re-
quirūt. Rñderūt. hac die hora p̄ma. Dixerūt
apl'i infantē huc portate. Qđ cū factū fuiſſꝫ
apl'i īfanti dixerūt. In noīe dñi loq̄re infās:
⁊ dic ſi iſte diacon⁹ p̄ſumpſit hāc agere iniq
tatē. Infans ait. Hic diacon⁹ vir ſctūs eſt ⁊
caſt⁹: ſꝫ nūꝙ inq̄nauit carnē ſuā. Inſiſtebāt
aūt parentes vt apl'i quererēt q̄s actor ſcele
ris eſſet. Rñderūt apl'i. Nos innocentes ab-
ſoluere decet: nocētes aūt ꝓdere non decet.
Etiā qui qñqꝫ vulneraſ in corpore. Unde le
gitur ꝙ q̄dam noīe nicanor amic⁹ regis in q̄
dam bello ſagittā accepit: que de oſſib⁹ eius
nulla poterat rōne euelli. Tūc Symon apo-
ſtolus xp̄i inuocato noīe ieſu xp̄i abſtulit eā
moxqꝫ ſanat⁹ eſt: ita vt nec etiā ſignū vulne
ris aliqđ remaneret. Etiā apl'i in babylonia
vbi p̄dicabāt ad cōfirmandū fidē xp̄i multa
ſigna fecerūt: illuminātes cecos: auditū ſur
dis: claudis greſſum: leproſis mūdiciam: ob
ſeſſis liberationē ꝓcurabāt. Etiā poſſunt oī
bus ſubuenire in periculis beſtiarūꝫ. Unde
legiť ꝙ due tigrides fortiſſime oēs hoīes q̄
eis occurrerūt occiderūt. Tūc apl'i ad eas ve
nerūt: ⁊ ī noīe dñi noſtri ieſu xp̄i velut oues
māſuetas eas fecerūt. Etiā ſctūs Symō tri
ginta mortuos in mari ſubmerſos ſuſcitaſſe
legiť. Unde canīť de eo. Terdenos mortuos
fluctib⁹ merſos humane vite reddidit. Etiāꝫ
habēt poteſtatē ſuper aerem. Unde legiť ꝙ
in hora paſſionis eoꝝ erat magna ſerenitas
⁊ ſtatim tanta fulgura extiterūt vt templuꝫ
tripharie ſcinderet. ⁊ multi pagani oppreſſi
fuerūt. Etiā habēt ptātē ſuper ignē. Vñ tp̄e
paſſiōis eoꝝ illi duo magi ī carbones ī ictu
fulguris ſunt incinerati ⁊ cōbuſti. Et habēt
ptātē ſuꝑ demonia. q2 ipſi de corporib⁹ hoīꝫ
demones expulerūt. Silr̄ ſuꝑ corpora hoīm
q2 ea in multiplicib⁹ īfirmitatib⁹ curauerūt
Etiam ſuꝑ aīas: q2 eas doctrina ſua a pctīs
purgauerunt: et ad vitam eternam perueni
endam diſpoſuerunt.

De omnibus ſanctis. Sermo. xxxix.

Gaudete ⁊ exultate quo-
niā merces vr̄a copioſa eſt in cel'.
Math. v. Lu. vi. originaliter. ⁊ i
euāgelio p̄ntis feſtiuitatis lectio
naliter ſunt recitata. Sancta mater eccleſia
hodie de oībus ſanctis ſolēniter agit: q2 cū
nō pōt oēs honorare ſingulariter. oīb⁹ ꝗ im
pēdit hodie honorē cōiter. Sunt aūt noueꝫ
ordines ſctōꝝ quos hodie eccl'ia honorat q̄
ponunť in nouē rñſorijs q̄ hodie cantantur
Prio hodie peragim⁹ feſtū ſumme trinitat̄
ſcꝫ patris ⁊ filij ⁊ ſpūſſcti. ⁊ hoc notaſ in p̄-
mo rñſorio. Sūme trinitati ſimplici dō vna
diuinitas: eq̄lis gl'ia. coeterna maieſtas. Et
merito eſt hodie ⁊ q̄tidie ipſa ſctā trinitas
honorāda a noƀ in terris vt in futuro merea
mur eā ↄtēplari feliciť in celis: q2 hec ē vita
eťna vt ītueamur ſpeculū ſcē trinitat̄. vñ p̄.
lxxx. Qm̄ mille anni añ oculos tuos ⁊c̄. Et
in viſiōe dei cognoſcim⁹ quēlibꝫ ſctūſ i celo
⁊ vnuſq̄ſqꝫ gaudet ⁊ cōdiuidit cū alio meri-
ta ſua. vñ Anſel. Unuſq̄ſqꝫ gaudet tm̄ đ me
rito alteri⁹: q̄tū de ſuo ꝓprio. Ecce q̄ta cha
ritas eſt in patria ⁊ ↄformitas volūtatum.
Scđo hodie celebram⁹ feſtū marie virginis
⁊ hoc notaſ in ſecūdo rñſorio. ſcꝫ Felix nāqꝫ
es ſacra virgo. Propť qđ ſciendū eſt ꝙ bea-
ta virgo nō eſt de ordine trinitatis: q2 in illa
nō ſunt niſi tres ꝑſone. ſ. pater ⁊ fili⁹: ⁊ ſpūſ
ſanct⁹. nec ē in ordine ſctōꝝ vl' angeloꝝ: ſꝫ ſu
per oēs ordines. Et rō q2 ipſa hodierna die
eſt ab oīb⁹ fidelib⁹ ſolēniť honorāda: q2 ipa
eſt mater nr̄a: ⁊ fidelis aduocata nr̄a. ⁊ ideo
aſſimilaſ aurore. Sicut em̄ aurora ē mediū
inť diē ⁊ noctē: ſic ipſa ē mediatrix inť nos ⁊
deū. vñ Berñ. Securū acceſſuꝫ habet homo
ad deū vbi mediatorē cauſe ſue filiū hꝫ ante
patrē. matrē ante filiū. xp̄s nudato corpore
patri oñdit lat⁹ ⁊ vulnera: ⁊ maria filio vbe
ra. Ergo ñ poteſt aliquo modo fieri repulſa

vbi tot cōcurrūt amoris inſignia. Et iō aſſi-
milaſ etiā lune. Sicut eī luna p̄ ceteris pla-
netis eſt terre mag̃ vicina: ſic ⁊ ipā p̄ ceteris
ſanctis ſꝑ eſt oīb⁹ pctōrib⁹ mag̃ ꝓpinq̄ cum
ſua mīa. Vñ Aug. Maria p̄ oīb⁹ ſctis impe-
trat inducias trāſgreſſorib⁹ vt renūcient ſu-
is erroib⁹. Tertio eſt feſtū hodie oīm ſctōrū
angeloꝝ: ⁊ h̄ notaſ in tertio rñſorio. Te ſan-
ctū dñm ⁊c̄. Et iſti ſancti angeli a noƀ meri-
to ſunt honorādi: q2 ſeruiūt nobis in omī lo
co ⁊ in oī tp̄e. Vñ datur angelus in cuſtodeꝫ
cuilibet hoī exiſtēti in vtero mr̄is: ne a dia-
bolo ſuffoceť. Egreſſo ex vt̄o: ne a baptiſmi
gratia impediaſ: viuēti in mūdo: ne ad pctā
plurima ꝑtrahaſ. Exeunti de mūdo in mor-
te: ne in fide tēpteſ vel ī deſperationē detra
haſ. ⁊ in cōfeſſione impediaſ ⁊ recedēti poſt
mortē ne diaboli laqueis capiaſ. Quarto ho
die eſt feſtū p̄riarcharū ⁊ oīm ꝓphetarū qđ
notaſ in q̄rto rñſorio qđ cantaſ de ſcō iohā-
ne baptiſta. ſ. Inter natos mulierū: q2 ip̄e io
hānes eſt pluſꝙ ꝓpheta: q2 quē alij ꝓphe-
te ꝓphetauerūt ip̄e digito moſtrauit. dicēs
Ecce agn⁹ dei. Et inſuꝑ xp̄m baptiꝫauit. Et
iſti ſancti p̄res veteris teſtamēti a noƀ ho-
die ſolēniter honorandi ſunt: q2 de ſtirpe pa
triarcharū ⁊ ꝓphetarū xp̄s ſaluator noſter
natus eſt. Quinto hodie eſt feſtū oīm apl'oꝝ
hoc notaſ in quinto rñſorio. Qui ſunt hi q̄
vt nubes volant. Et iſti ſctī apoſtoli ſunt a
nobis in p̄nti ſolēnitate deuote honorandi:
q2 ſunt maiores ſancti in celo. Inſuꝑ in fide
catholica nos plantauerūt ⁊ inſtruxerunt: ⁊
duodecim articulos fidei in p̄mo ↄcilio poſt
aſcenſionē xp̄i compoſuerūt. quos articulos
quilibet hō tenetur addiſcere ⁊ firmiter cre-
dere: q2 qui in vno articulo erraret dānareť
eternaliter: ergo valde eſt cauendum. Sexto
hodie eſt feſtum oīm ſctōꝝ martyrum qui ꝓ
pter xp̄m ⁊ fidem ſanguinē ſuū effuderunt:
quod notatur in ſexto reſpōſorio. Lauerunt
ſtolas ſuas ⁊ candidas eas fecerūt. Iſti ſan
cti martyres merito ſunt a nobis hodie ſolē
niter honorandi ꝓpter magnā multitudinē
martyrū. q2 ſicut dicit ſctūs Hiero. ꝙ quoli-
bet die anni reperiunť quinqꝫ milia nomia
martyrū. Et ab illo tp̄e ſctī Hieroñ. Plures
martyres ſunt martyrizati: ⁊ ipſi tanꝙ ſtrē
nui milites ꝓ fide xp̄i res: corp⁹: ⁊ vitam ex-
poſuerūt. ⁊ in hoc dant nobis exemplū expo
nendi ꝓ fide vitam. Vñ in decre. Tāta dꝫ eē
conſtātia fidei vt prius auferaſ vita ꝙ fideſ
xxiij. q. viij. cōuenior. Et nō immerito, q2 qui
cunqꝫ exponit vitam pro fide ⁊ pro xp̄i noīe
ſtatim ad celum euolat. Vñ in decre. Qui ꝓ
xp̄i noīe martyrizanť proculdubio vitā eter-
nam conſequūtur. xv. q. i. Merito. Septio
hodie eſt feſtum oīm confeſſoꝝ. hoc notatur
in ſeptimo rñſorio. Sint lumbi veſtri p̄cincti
Et iſti ſancti ↄfeſſores ſunt a nobis ſolēniť
honorandi: q2 p̄dicauerunt nobis v̄bis ⁊ bo
nis exēplis viā ſalutis ⁊ oīm virtutū. q2 ad-
huc exiſtes in vita p̄nti fuerūt humiles: pru
dentes: pudici: caſti: ſobrij: ⁊ quieti. Inſuper
iam in celo ſunt interceſſores nr̄i ⁊ impetrāt
nobis mīam: gr̄am: ⁊ gl'iam. Octauo hodie
eſt feſtū oīm virginū: ⁊ hoc notaſ in octauo
rñſorio. Audiui vocē de celo venientem. Et
iſte ſctē virgines ſunt a nobis hodie hono-
rande: q2 ſunt ſpōſe xp̄i ⁊ regine celi. Nā ip̄e
xp̄s eſt ſumm⁹ pōtifex. de quo dr̄ Leuiť. xxi.
ꝙ ſummus pōtifex virginē ducat ī vxorē. Et
ex h̄ ſeq̄tur ꝙ ipſe v̄gines ſunt regine: q2 ha-
bent xp̄m regē gl'ie ꝓ ſponſo. Vñ p̄s. xliiij.
Aſtitit regina a dextris tuis in veſtitu deau
rato. Vñ etiā Cyprian⁹ in li. de v̄gi. Uirgini
tas eſt ſoror oīm angeloꝝ: victoria libidinū
regina v̄tutū: poſſeſſio oīm bonoꝝ. Nono ho
die eſt feſtū oīm electoꝝ nobiliū ⁊ ignobiliū
diuitū ⁊ pauperū: ſenū ⁊ iuuenū: ↄſanguineo
rū nr̄oꝝ: filioꝝ ⁊ filiarū. qui iam regnāt cum
xp̄o in celo: ⁊ hoc notaſ in nono rñſorio qđ ē
cōe: qđ hodie cantaſ. Cōcede nobis q̄ſumus
dñe veniā delictoꝝ: ⁊ intercedētib⁹ ſctis quo
rum hodie ſolēnia celebram⁹: talē nobis tri-
bue deuotionē vt ad eoꝝ ꝑuenire mereamur
ſocietatē. Et merito oēs ſctī i celo ſunt a no
bis honorādi hic in mūdo: vt ipſi in celo in-
tercedant ꝓ nobis ⁊ impetrēt nobis gr̄aꝫ in
p̄nti: ⁊ gl'iam in futuro. Vñ Hiero. Impoſſi
bile eſt p̄ces multoꝝ nō exaudiri. Immo ma
gis erit impoſſibile p̄ces oīm ſctōꝝ ⁊ ange-
loꝝ nō exaudiri. Et ſi vn⁹ bon⁹ hō pōt impe
trare alteri a deo gr̄am in p̄nti: q̄d tunc p̄nt
oēs ſancti. Et ſi q̄libet ſctōꝝ dū adhuc h̄ in
carne viueret potuit cū ſuis orōnib⁹ mortu-
os ſuſcitare: leproſos mūdare: cecos illumīa
re: vtiqꝫ tūc iā oēs ſcti in celo p̄nt quorūꝫ fe
ſta hodie celebram⁹ nobis impetrare gr̄aꝫ a
deo. Nā ipſi ſcti ꝓpť charitatē ⁊ affectū quē
hñt ad ſalutē nr̄am ſolliciti ſunt nos iuuare
cum orōnibus ſuis apud deum.

¶ Adhuc de oīb⁹ ſctis. Ser. xl.

Beati pauperes ſpū quoni
am ipōꝝ eſt regnū celoꝝ. Math. v.

Ponūtur aūt in euāgelio hodierno pn̄tis fe
ſtiuitatis octo btitudines q̄ octo ordinibus
ſctōꝝ coaptanſ. Et nota h̄ octo btitudīes ad
honorē oīm ſanctoꝝ. Prima Beati paupes
ſpiritu. ꝛ illa ꝯuenit ordini aplōꝝ. qꝛ ipi fue
runt p̄mi q̄ ꝓpter xp̄m oīa ꝯtēpſerūt. Iſtaꝫ
btitudineꝫ pauptatis ꝛ nos h̄re debemꝰ: vn̄
pauptatē diligamꝰ volūtariā: vel ſaltē pati
enter neceſſitatē ſuſtieamꝰ. Iſta pauptaſ vt
ſit meritoria dꝫ h̄re tria q̄ eliciuntur ex textu
ſcilꝫ vt terrena deſpiciat: qd̄ notaſ cū dr̄: bti
paupes. vt etiā ī hoc rectā intētionē habeat
cū dr̄: ſpiritu. i. ſpūali intētione: ꝛ vt celeſtia
ꝯcupiſcat: cū dr̄: qm̄ ipoꝝ eſt regnū celorum.
Et huic btitudini addiſ ꝓmiſſio: cuꝫ dr̄: qm̄
ipoꝝ eſt regnū celoꝝ. Paupes aūt nō tm̄ ha
bent regnū celoꝝ ad poſſidendū. iuxta illud
Mat. xxv. Venite bn̄dicti p̄ris mei: poſſide-
te paratū vob regnū. Sꝫ etiā ad vēdenduꝫ.
Deꝰ quidē hꝫ regnū celeſte: terreſtre: ꝛ infer-
nale. Celeſte dedit paupibꝰ: terreſtre dedit
diuitibꝰ: infernale demonibꝰ. Ordinauit tn̄
ꝙ ſi diuites volūt recipere paupes in pn̄ti ī
regnū ſuū terreſtre: paupes in futuro ecōuer
ſo recipiēt diuites in regnū ſuū celeſte. Luc.
xv. Facite vob amicos de māmona iniqtatꝭ:
vt cū defeceritis recipiāt vos ī eterna taber-
nacula. Augu. Regnū celoꝝ pauperū eſt: qꝛ
paup nihil hꝫ in mūdo: ꝛ diues nihil hꝫ ī ce
lo. Et ecce ꝙꝫ diſcrete fecit deꝰ. Oīa bona ſua
dedit duobus hoībus. diuitibꝰ terrena. pau
peribꝰ celeſtia. Sed deꝰ volens vtrūqꝫ ſalua
re: conſtituit: vt h̄ diuites in ſua hereditate
paupes recipiāt: ꝛ paupes in ſua hereditate
eos collocent: vt vterqꝫ p aliū collocef. Hec
Aug. Diuites aūt q̄ nō volunt recipere pau-
peres in ſuū regnuꝫ terreſtre: recipienſ a de-
monibus in ſuū regnū infernale. Scd̄a bti-
tudo eſt. Bti mites. Et iſta ꝯuenit angelis:
qꝛ alijs ſupbiētibꝰ ipſi humiliter deo adhe-
ſerūt. Sūt etiā tāte hūilitatꝭ ꝙ nobis taꝫ vi
libꝰ miniſtrare nō dedignanſ. Iſtā btitudi-
nē ꝛ nos h̄re debemꝰ ſi ad ſocietatē angeloꝝ
volumꝰ ꝑuenire. ſed illi nō ſunt mites q̄ ad
iniurias ſunt impatiētes: vt ſuperbi. Et iſti
btitudini addiſ ꝓmiſſio: cū dr̄: qm̄ ipſi poſſi
debūt terrā. ſ. viuentiū. vn̄ Beda. Si celoruꝫ
regnū pauperibꝰ ꝛ terra mitibꝰ ꝓmittiſ qd
igiſ reſtat ſuperbis ꝛ iracūdis: niſi infernꝰ.
Illi igiſ faciūt feſtū angeloꝝ q̄ p hūilitateꝫ
honorāt deū. Eccl'i. iij. Magna potētia ſoliꝰ
dei ab hūilibꝰ honoraſ. Ecōtra feſtū luciferi
faciūt ſupbi: ꝛ choriꝫātes ꝛ ſupbe ſe ornātes
Iob. xli. Ipſe eſt rex ſup oēs filios ſuperbie.
Tertia btitudo ē. Bti q̄ lugēt. Illa conuenit
martyribꝰ qbꝰ dictū eſt illd̄. Ioh. xvi. Amen
amē dico vobis: qꝛ plorabitꝭ vos ꝛ flebitꝭ: mū
dus aūt gaudebit. Iſtā btitudinē nos h̄re d̄
bemus. vn̄ Greg. Mens iuſti q̄druplici affi-
ciſ ꝯpunctione: ꝯſiderādo. ſ. vbi fuit. ſ. in pcō
vbi erit. ſ. in terribili iudicio. vbi eſt. ſ. in mi-
ſeria ꝛ exilio. vbi nō eſt. ſ. in gl'ia ꝛ in patria.
Huic btitudini addiſ ꝓmiſſio: cū diciſ: qm̄
ipſi ꝯſolabunſ. De iſta ꝯſolatiōe dr̄ Apoca.
vij. Abſterget deꝰ oēm lachrymaꝫ ab oculis
ſanctoꝝ. Ber. Felix lachryma q̄ pia manu cō
ditoris mereſ abſtergi. Vn̄ feſtū martyrum
faciūt patiētes: de qbꝰ cantaſ. Nō murmur
reſonat nō q̄rimonia: ſꝫ corde tacito mēs bn̄
ꝯſcia cōſeruat patiētiā. Cōtra feſtū martꝭ q̄
eſt deꝰ belli faciūt iracūdi ꝛ impatiētes. ꝛ ta
les ſunt infelices h̄ in pn̄ti ꝛ ī futuro. Quar
ta btitudo. Bti q̄ eſuriūt ꝛ ſitiūt iuſticiā. Et
cōuenit ꝓphetis q̄ eſuriebāt illū panē de q̄
dr̄ Iohā. vi. Ego ſum panis viuus q̄ de celo
deſcēdi. Sitiebāt illū fontē de q̄ dr̄ ī pſ. xxxv
Quoniā apud te eſt fons vite. Iſtā btitudi-
nē iuſticie nos etiā eſurire debemꝰ. Ber. Iu-
ſticia eſt reddere vnicuiqꝫ qd̄ ſuū eſt. ſ. deo: ſi
bi: ꝛ ꝓximo. Deo aūt debemꝰ amorē ꝛ timo-
rē. Nobis aūt debemꝰ tranq̄llitatē in corde ꝛ
puritatē in corpe. Proximo debemus facere q̄
nobis velimus fieri. Math. vij. Oīa q̄cūqꝫ
vultis vt vobis faciāt hoīes: ꝛ vos facite illꝭ
Thobie. iiij. Qd̄ ab alijs tibi oderis fieri. tu
ne alijs facias. Quinta btitudo. Bti miſeri
cordes. Et iſta cōuenit p̄triarchis: q̄ hoſpita-
litati ꝛ elemoſynis ceteriſqꝫ mīe operibꝰ in-
ſiſtebant. Hāc aūt nos h̄re debemꝰ: vt operi-
bus mīe tam corpalibꝰ ꝙꝫ ſpūalibus inſiſta
mus. De corpalibus dr̄ ꝟſus. Viſito: poto: ci
bo: redimo: tego: colligo: condo. De ſpūalibꝰ
dicitur. Conſule: caſtiga: ſolare: remitte: fer:
ora. Conſule. i. doce ignorantē: ꝛ dirige dubi
tantē: caſtiga delinquentē: ſolare triſtem: re
mitte in te delinquēti. fer. i. patienter. porta
alioꝝ defectꝰ. ora p oībꝰ. Huic btitudini ad
diſ ꝓmiſſio cū dr̄: qm̄ ipſi miam ꝯſequenſ: ꝛ
h̄ ī vita tp̄aliſ. Lu. vi. Date ꝛ dabiſ vobis. Ra
ro em̄ depauperabitur quis q̄ largiter elemo
ſynas ſuas tribuit pauperibus. Etiā ſpūali-
ter. ij. Cori. ix. Qui ſeminat in bn̄dictionibꝰ
de bn̄dictionibꝰ ꝛ metet. Homo em̄ q̄ ſemi-
nat bn̄dictionē elemoſyne: metet a deo bn̄di
ctionē gratie. Etiam in morte. Ipſa em̄ ele-
moſyna aīam de corpore egredientē aſſociat

Ambro. Non ſunt hominis bona q̄ ſecū fer-
re nō poteſt: ſola miſericordia comes eſt de-
functoꝝ. vn̄ Hierony. Nō memini me legiſſe
mala morte mortuum qui libenter opera pi
etatis exercuit. Habet enim multos interceſ
ſores: ꝛ īpoſſibile eſt preces multorū non ex-
audiri. Etiā in celo poſt mortem remunera-
bitur eternaliſ: qꝛ mēſuram bonā: confertaꝫ
et coagitatā ꝛ ſupeffluētem dabūt in ſinum
ſibi. Menſura bona eſt ꝙ angeli debēt veni
re ad obitum ſuū ꝛ aīam cum gaudio duce-
re in celū. Mēſura conferta eſt ꝙ xp̄s ꝛ ma-
ria ꝛ omnes ſancti et angeli omnia merita ꝛ
gaudia ſua cum eo diuident. Menſura ſup
effluens eſt ꝙ chriſtus ꝛ btā virgo et omnes
patriarche ꝛ ꝓphete: et oēs apoſtoli et mar-
tyres: confeſſores: et virgines: et omnes ſan
cti quorū feſtum hodie celebratur in ꝑpetuū
ſibi regratianſ ꝙ miſericordiā exhibuit hoi
indigenti. Sexta beatitudo. Beati mūdo cor
de. Et cōuenit virginibus que mundiciā cor
dis et corporis habuerūt. Iſtam et nos ha-
bere debemus: vt ſimuſ caſti in corde: ne pol
luamus cor noſtrum cum moroſis ꝛ immun
dis cogitationibꝰ et delectationibus. Augu.
Moroſa cogitatio cū delectatione et cōſen-
ſu ē mortalis. Et etiam corpꝰ noſtrū ab actu
qꝛ oīs actus luxurie extra thoruꝫ legitimū
eſt peccatū mortale. Vn̄ apoſtolus. Oīs for-
nicator aut īmundus nō habet partē in re-
gno dei. Huic beatitudini addiſ ꝓmiſſio: cū
dicitur. quoniam ipſi deū videbunt. Vn̄ pſ.
lxix. Oſtēde faciem tuā ꝛc̄. Vnde etiaꝫ Ful
gentius. Dei faciē ſi omnes recluſi in carcere
viderent: nullam penam: nullum malū: nul-
lam triſticiam ſentirent. Septima Beati pa
cifici. Et cōuenit confeſſoribꝰ qui in ſeipſis
pacem cōſcientie habuerūt: et pacē in alijs
q̄tum potuerunt ꝓcurauerūt. Iſtam paceꝫ
et nos habere debemus: quia vbi pax ibi de-
us. pſ. lxxv. In pace factus eſt locus eius.
Ambro. ſup Lucam. Pax eſt dux ad vitā eter
nam. Chriſo. Vbi pax ē ibi omnia proſpera-
buntur. Huic beatitudini additur promiſſio
cum dicitur. quoniā filij dei vocabuntur. Si
filij dei: ꝛ heredes. heredes q̄dem regni. cohe
redes aūt ieſu xp̄i. Ecōuerſo ſunt filij diabo
li qui diſcordias ſeminānt. Vnde Greg. in pa
ſtora. Si filij dei vocanſ qui pacem faciunt
proculdubio ſathane filij ſunt qui pacē con
fundūt. Sed queriſ. vnde communiſ oritur
diſcordia. Rn̄deſ ꝙ ex ſuperbia et auaricia.
Vnde Senē. in li. de moribus. Quietiſſimaꝫ
vitaꝫ agerēt hoīes in terra ſi hec duo pronō-
mina a reruꝫ natura omnino tollerētur: me-
um ꝛ tuuꝫ. Vn̄ Prouerb. xiij. Inter ſuperbos
ſemp iurgia ſunt. Octaua Beati qui ꝑſecuti
onem patiūtur ꝓpſ iuſticiam. Iſta btitudo
oībus ſanctis eſt neceſſaria q̄ ſunt in mūdo
qui volunt pie viuere et chriſto fideliter ſer-
uire. Vn̄ apl's. ij. ad Thimo. iij. Oēs qui pie
volūt viuere in chriſto ieſu: ꝑſecutionē pati
enſ. Vn̄ Ioh. xv. Si me ꝑſecuti ſunt: et vos ꝑ
ſequenſ. Non enim ſeruꝰ eſt maior ſuo dn̄o.
Huic beatitudini addiſ ꝓmiſſio cū dicitur.
qm̄ ipſoꝝ eſt regnū celorū. Hoc eſt verbū cō-
ſolatoriū illis qui hic ſuſtinent ꝑſecutiones
a proximis ſuis: in rebus ſpoliando: furādo
aut in fama detrahendo: aut in corde leden-
do: aut in verbis maledicēdo vituperādo. qꝛ
per multas tribulationes oportet nos intra
re in regnū celorum. Et ideo chriſtꝰ cōcludit
euangeliū hodiernū: dicēs. Beati eſtis cum
maledixerint vobis homines et ꝑſecuti vos
fuerint: et dixerint omne malū aduerſuꝫ vos
mētientes ꝓpter me. Gaudete et exultate: ꝛ
quoniam merces veſtra coproſa eſt in celis.
Item ſermonē vtilē et bonū de oībus ſanctꝭ
quere in diſcipulo de tēpore. clix.

¶ De animabus. Sermo. xli.

Miſeremini mei miſeremi

ni mei: ſalteꝫ vos amici mei. Iob
xix. Sicut heſterna die peregimꝰ
feſtum omniū ſanctorum in celo
exiſtentium ſic hodie ꝑagimus diē oīm ani-
marū fideliū in purgatorio exiſtētiuꝫ. Vnde
ipſe anime clamāt. Miſeremini mei ꝛc̄. Sic
clamat pater ad filium: mater ad filiā: mari
tus ad vxorē frater ad ſororeꝫ. ꝛ ſic de ſingu-
lis. Vn̄ in preſenti ſermone tria ſunt dicēda
Primo quare libenter debemꝰ ſubuenire aīa
bus in purgatorio. Secundo cum quibꝰ ſuf
fragijs debemus ipſis ſubuenire. Tertio de
quibus hominibus anime conquerūtur cuꝫ
aliquibus exemplis. Quantū ad primū ē ſci
endū ꝙ tria debēt nos inducere ad ſubueni-
endum aīabus. Primum eſt grauitas pene
qꝛ anime in purgatorio ſunt in maximis pe
nis. Nā ſi omnes carbones totius mundi in
vno cumulo collecti arderent: et ſi quis ho-
minū in medio ſtaret: nō tantū ardorē quis
ſuſtineret ſicut anime ī purgatorio ſuſtinēt.
Vnde diciſ in decre. Ignis purgatorio nulla
pena temporalis eſt cōparabilis. diſ. xxx. q̄
in aliud. Ergo ꝓpſ magnitudinē pene videſ

ipſis breue tēpus lōgū eſſe. Unde legit̄ ꝙ q̄dam religioſus arſit in purgatorio vſq₃ du₃ vna miſſa ſibi lecta fuit. et apparuit ſocio et dicebat ſe ꝑ viginti annos ibi arſiſſe. Et aliq̄ aīe ibi puniūtur diu. aliq̄ ꝑ triginta annos aliq̄ ad centū: alique ad mille: plus vel minus. Uñ ceſari⁹ in dialogo dicit ꝙ anima vna ꝑ duo milia ānoꝝ deputata fuit ad purgatoriū: ſed ꝑ ſuffragia bonoꝝ hominū fuit in duobus annis liberata. Unde etiam Richar. de ſancto victore. Aliq̄ eīm chriſtianorū aīe vſq₃ ad finem mūdi ad ignes purgatorij ex dei iuſticia ſunt deputate. Uñ legitur ꝙ q̄dam ꝓpter accidiam ſuā fuit ꝑ quadraginta annos ad purgatoriū deputat⁹. Etiā legitur ꝙ quedā puella que fuit ſoror ſanctoru₃ martyrū coſme et damiani fuit per. xv. dies ad purgatoriū deputata. q2 vno ſero audiuit in platea chorizare et cātare cū aliquali complacentia. O ꝙdiu ardebunt chorizātes ſi illa que audiuit tādiu punita ē. Hoc illi attēdere debent q̄ ſtant vel ſedent circa chorcā ⁊ chorizantes iudicāt. Secūdu₃ qđ debet nos inducere eſt: q2 debem⁹ hr̄e ſpem recōpenſationis: q2 ipſe aīe fidelit̄ orant ꝓ nob̄ poſtꝙ liberate fuerint. Exēplū. Si fili⁹ alicui⁹ regis in exilio eſſet ↄſtitut⁹ et pateret̄ magnū defectum ⁊ quicūq₃ in exilio ſibi ſubuenirent qñ rediret ad patriā ſuam illis plen⁹ refunderet. Sic ē etiā de aīabus. Tertium q2 ſuffragia q̄ facim⁹ ꝓ aīabus: nobiſipſis ꝓficiūt ex illa nobiſ ꝑmittim⁹: q2 ſuffragiū prodeſt aīe vel aīabus vt citius liberent̄. Et etiam inq̄tum ex charitate hoc opus fit vt ſic erit meritoriū vite eterne facienti. Uñ ps. xxiij. Orō mea in ſinu meo conuertet̄. Uñ iohānes damaſcen⁹. Quicūq₃ ꝓ ꝓximi ſalute agonizat ꝑmo ⁊ ipe ſibi prodeſt: deinde proximo ſuo.

Quantū ad ſcđam ꝑtē iſtius ſermonis querit̄ cū quib⁹ ſuffragijs ſubueniendū ſit aīabus. Rñr ꝙ oīa bona opera que pro ipſis fiunt: ꝓſunt ipſis. Et p̄ıō ſubuenit̄ aīab⁹ cu₃ cādelis accēſis ⁊ luminib⁹ circa miſſam vel ſacrm̄: vel circa imagines q̄ ad laudē dei et ſctōꝝ accēdūtur vt ipe xp̄s q̄ eſt lux vera eas de tenebris eripiat: ⁊ ſua eterna luce illuminet. Et in ſignū hui⁹ homi morienti candela dat̄ ad manū vt ꝑ hoc deſiderare debeamus vt ipſe xp̄s q̄ eſt lux mundi velit lucem dare huic aīe ꝑ illā tenebroſam ⁊ ignotā via₃ per quā modo ābulat. Silr̄ qñ ſacerdoſ legit miſſam ꝓ defunctis tūc ſepties in qualꝫ miſſa petit vt lux eterna luceat eis. Scđo ſubuēit aīab⁹ cū thus accēdit̄: ⁊ in hoc deſiderādū ē vt de⁹ illā aīam velit eripe a fetore purgatorij vbi iā punit̄. Et ſicut fum⁹ aſcēdit de thure incēſo: ſic deuotio nr̄a aſcēdere dꝫ ad celū. vñ ps. cxl. Dirigat̄ orō mea ſicˉ incēſum i cōſpectu tuo. Tertio aſpſio aq̄ ſup ſepulchra ⁊ oſſa defūctoꝝ: ⁊ ꝑ h̄ deſiderādū ē ſicˉ ardor ignis pn̄tis tēpat̄ ꝑ aſpſionē aq̄: vt ſic tpet̄ ardor ignis purgatorij huic aīe mediāte rore celeſtis gr̄e ⁊ mīe. Quarto orōnes ad deū dirigūtur: vt admodū captiuoꝝ qui ꝑ ſeipos nō pn̄t ꝑces ſuas offerre: nec ꝑ ſeipſos pn̄t liberari: vt ꝑ alioꝝ ꝑces abſoluant̄. Et etia₃ ſancti implorandi ſunt ꝓ aīab⁹ vt intercedāt ꝓ eis: q2 ipſi ſunt potētes apud deū. Et ſic ſanctos illos mittim⁹ ad regē celeſtē tāq₃ nūcios: vt ipſe rex indulgeat aīab⁹ illˀ. Ergo deuote ſctā maria ē iplorāda: ſanct⁹ petr⁹: ⁊ ſic de ſingulis. Quinto oblatōes ꝓſunt aīabus vt a debitꝗ q̄bus apđ deū obligate ſunt abſoluātur. Sexto fiūt ꝓ aīab⁹ ieiunia ⁊ afflictiōes ⁊ genufleriones. Uñ in decre. dr̄. Ieiunia viuētiū ſunt auxilia defunctoꝝ. xiij. q. ij. anie. Septio ſubuenit̄ aīab⁹ cū debita poſt ſe relicta ſoluūtur: ⁊ h̄ valde ꝓdeſt aīab⁹: q2 interī ꝙ debita nō ſunt ſoluta grauit̄ puniuntur. Octauo ſubuēit̄ aīab⁹ cū panis ⁊ vinū offertur: vt de⁹ velit cibare aīam eſuriētē: ⁊ potare aīam ſitiētē. Silr̄ cū ꝓ aīa opa mīe exercētur. ſ. cibādo eſuriētē: potādo ſitiētē: hoſpitādo ꝑegrinū: veſtiēdo nudū. Nono ſubuenit̄ aīab⁹ cū q̄s pn̄iam ipīs h̄ iniūctā ꝓ eis implet. nā h̄ eēt eis valde vtile vt eo min⁹ habe rēt i purgatorio exoluere. Decīo aīab⁹ ſubuēitur cū miſſarū celebratōe: ⁊ h̄ ē maximū ⁊ pncipaliſſimū aīarū ſuffragiū. Uñ legit̄: ꝙ q̄dā aīa ad q̄ndecim ānos fuit ad purgatoriū deputata ⁊ ꝑ vnā miſſam fuit liberata. vñ miſſa dr̄ a mittēdo: q2 ibi mittit̄ gr̄a pctōri i peccatꝗ ⁊ ſolutio aīab⁹ de penis. Uñ dicit Aug. ꝙ nulla miſſa celebrat̄ qn ibi duo opa vtuoſa ↄcurrāt. ſ. vni⁹ pctōris ↄuerſio: ⁊ vni⁹ aīe liberatio. Sꝫ diceres. Uñ aīe ſciūt ſuffragia q̄ ꝓ ipſis h̄ fiūt. Rñdet̄ ꝙ angeli hic nobiſcū cōmorantes ſepius viſitant aīas in purgatorio ⁊ ipſis manifeſtant ſuffragia que nos ꝓ ipſis hic facim⁹: et eas ↄſolant̄. O q₃ gaudioſum eſt eis hoc. Quantum ad tertiā partem iſti⁹ ſermonis queritur de quibus hominibus aīe defunctoꝝ ↄquerunt̄. Rñdet̄ de q̄tuor generib⁹ hominū cōqueruntur. Primo de his quibus hic fidelitatē ⁊ charitatē ⁊ beneficia exhibuerūt: ⁊ ipſi eis nō refundūt. Uñ

in ps. lxxvij. Obliti ſunt bn̄factorū eius. Et hec eſt magna ingratitudo ⁊ ↄ rōnem humanam obliuiſci ⁊ nō regratiari bn̄factoribus. vñ Ariſto. in ethi. Oportet regratiari ei qui grām fecit. Sꝫ defunctꝗ alit̄ regratiari nō poſſum⁹. Scđo defuncti cōquerunt̄ de pueris ⁊ cognatis ſuis q̄ hic bona eoꝝ poſſidēt ⁊ ipīs nō ſubueniūt: ⁊ tales infidelit̄ agūt: q2 ſi q̄s nō ſubueniret amico ſuo quē in igne videret puniri infideliter ageret. Ecce aīa pr̄is tui ⁊ aīa matris tue: ⁊ etiā mariti tui: aut fratris ⁊ ſororis vel alteri⁹ cognati tui pn̄t adhuc eſſe in purgatorio in penis: ⁊ tu potes eis ſubuenire: ⁊ quare nō ſubuenis eis. audi q̄d aīe clamant. Miſeremini mei miſeremini mei. Et ſūt due cauſe q̄re bis dr̄: miſeremini mei Pria eſt q̄ſi dicerent: q2 eſtis in mūdo vbi eſt mīa. ps. cxviij. Miſericordia dn̄i plena ē terra. Secūda q2 nos aīe in purgatorio ſumus in miſeria ⁊ pauꝑtate: ⁊ ita pauperes ſum⁹ ſi totus mūdus daretur nobis ꝓ vno obolo nō haberem⁹: nec habemus ampli⁹ corꝑa noſtra vt poſſemus ieiunare meritorie: nec habem⁹ res tꝑales vt poſſem⁹ elemoſynas dare: nec aliq̄ modo poſſum⁹ nobiſipſis ſubuēire: ꝫ miſeremini nr̄i vos amici nr̄i: q̄ſi dicerēt Alieni nolūt nobis miſereri. vñ tu vxor mea tu fili mi: tu filia mea: tu q̄ es ↄſanguineus me⁹ vos q̄ poſſidetꝗ hereditatē nr̄am ⁊ ꝓpt̄ vos in purgatorium poſiti ſumus ꝓpt̄ peccata veſtra. Et ſi quis quereret: que eſt cauſa quare tui debeo miſereri. Tūc aīa illa rñdet: q2 manus dn̄i tetigit me: ⁊ q̄re me ꝑſeq̄mini ſicut deus: q̄ſi dicat. deus punit cū ſua iuſticia: penā mihi infligendo. ⁊ vos amici ꝑuitꝗ in pena me relinquēdo: ⁊ carnibus meis ſaturamini. i. meis tꝑalib⁹ diuitijs. q. d. iniuſtū eſt ꝙ vos amici in penis me relinq̄tis: q2 vobis oē cōmodū tꝑale preꝑaui: ⁊ aīam meam ſepe neglexi. Et iſta iam dicta iſti pueri ⁊ cōſanguinei nō attendūt q̄ de bonis parentū ⁊ ↄſanguineoꝝ pulchras veſtes ⁊ equos pulchros emunt: ⁊ domos magnas edificāt ⁊ in gula ⁊ in ſuꝑbia ⁊ in luxuria ⁊ in ludo taxilloꝝ oīa illa bona ↄſumunt. Silr̄ vxor que alium maritū duxit: ⁊ breuiter oēs hoīes q̄ hereditant bona defunctoꝝ tenent̄ ſubuenire ipſis a q̄bus hn̄t illa bona. Qđ ſi nō fecerint tūc ipſe anime cōquerunt̄ de ipſis. Tertio cōquerūtur de teſtatorib⁹ q̄ nō expediūt teſtamēta ipīs cōmiſſa: ſꝫ ꝓlongant ⁊ ꝓtrabunt de die in diem. Et hoc eſt cōtra charitatē ⁊ fidelitatē, q2 ſm̄ Tho. de aq̄no: aīe carēt interim ſubleuamine qđ eis deberet fieri de illo teſtamēto ſi debito tꝑe expeditū fuiſſet. Uñ in decre. Multū deliq̄ūt q̄ differūt erogare qui mortuis teſtm̄. xiij. q. ij. qui oblatōes. De talibus q̄ defraudāt aīas dr̄ in decre. Debita ſuffragia ꝓ mortuis nō reddētes fures ſūt ⁊ ſacrilegi ⁊ excōicandi. xiij. q. ij. q̄ oblatiōes Quarto conq̄runt̄ de ſacerdotib⁹ ⁊ religioſiſ ⁊ pauꝑib⁹ q̄ elemoſynas defunctoꝝ recipiūt ⁊ ꝓ ipſis nō fidelit̄ orant. Silr̄ ſacerdotes q̄ hn̄t ꝑbendas ⁊ altaria. Silr̄ religioſi q̄ poſſident monaſteria cū bonis appropriatꝗ ipſis monaſterijs ⁊ nō fideliter orant ꝓ illis aīabus a q̄b⁹ h̄ hn̄t: nā oēs hoīes q̄ de elemoſynis viuūt: magis dn̄t eſſe deuoti ⁊ orōnibus aſſidui. Qui nō ſolū dn̄t orare ꝓ ſeipīs: ſꝫ etiam ꝓ viuis ⁊ defunctis quoꝝ elemoſynis ſuſtētant̄. Uñ in decre. dr̄. Receptores elemoſynarū plus dn̄t orare. x. q. i. q2 ſacerdos. nec aliq̄s qui de labore poſſet ſe nutrire debꝫ elemoſynas recipere: ſꝫ debiles ⁊ infirmi: pauperes: ⁊ claudi. Uñ potentib⁹ ad laborandū minime danda eſt elemoſyna. Ultimo ſciendū eſt: ꝙ hodierna die multe aīe defunctoꝝ per ſuffragia oīm chriſtifideliū liberate ſūt a purgatorio. Et hoc oñſum eſt ꝙ in vna die. xv. milia aīaꝝ liberate ſunt a purgatorio: q̄re h̄ in ꝓmptu. P. xciiij. Etiā vxor liberauit aīam mariti ſui a purgatorio. ibidē. P. c. Etiā mr̄ q̄ incōſolabilit̄ fleuit ſuꝑ filiū ſuū defunctū ibidē. P. xcvij. Etiā mr̄ q̄ in q̄nq₃ annis liberauit aīam filij ſui. ibidē. P. xcviij. Etiā pueri dn̄t parētib⁹ ſubuenire. ibidē. P. xcix.

De ſancto martino epō. Ser. xlij.

Ecce ſacerdos magnus

e qui in dieb⁹ ſuis placuit deo ⁊ inuentus eſt iuſt⁹. Eccl'a. xliiij. Iſte ſacerdos magn⁹ fuit ſctūs martinus qui nō ſolū placuit deo: ſꝫ etiā oīb⁹ ſcīs ⁊ angelis in celo ⁊ oīb⁹ bonis hoībus in mūdo. Uñ in pn̄ti ſermone ad honorē ſcti martini tria ſunt dicēda. Prīo ꝑuilegia ſcti martini. Secūdo aliq̄ pro informatiōe nr̄a. Tertio aliqua miracula ꝓ conſolatione noſtra.

Quantū ad primū ſciendū ꝙ ſctūs martinus habet nouem priuilegia. Primum q̄ in iuuentute incepit dn̄o ſeruire: ⁊ ſua₃ baptiſmalem innocentiā omnibus diebus vite ſue ſeruauit ⁊ nunq₃ mortaliter peccauit. Unde legit̄ ꝙ cum eſſet decem annorū inuitis parentibus gentilib⁹ ad eccl'iam confugit: ⁊ ſe fieri cathecuminū poſtulauit. Etia₃ cū eſſet

Ri.emitoꝝ heremū concupiuit: feciſſetqꝫ votum ſi carnis infirmitas nō obſtetiſſet. Etiā ob amorem ieſu chriſti a iuuentute ſua parētes deſeruit: ſeculū ꝯtempſit: ⁊ militiaꝫ reſignauit. Mat. x. Qui amat prēm aut mrēm ſup me: nō eſt me dignꝰ. Scōm priuilegium qꝛ pauperibꝰ multū miſericors fuit: qꝛ de eo legiť ꝙ nihil de ſtipēdijs ꝑter quotidianuꝫ victum reſeruās de craſtino nō cogitabat. i. Thi. vi. Habentes alimēta ⁊ qbus tegamur his ꝯtenti ſimus. Et illa mia hꝫ tres gradꝰ. Primus gradus eſt dare ꝑtem de ſupfluis ⁊ partē retinere. Lu. xi. Qđ ſupeſt date elemoſynam. Secūdus eſt dare oīa ſupflua ⁊ retinere neceſſaria. Tertiꝰ eſt dare neceſſaria ſicut illa vidua đ qua dr̄ Lu. xxi. Que in gazophilacio totū victū poſuit: ⁊ hic eſt ſummus gradus. Btūs aūt martinus nō tm̄ habuit p̄mū ⁊ ſcōm gradū liberalitatis: ſ ⁊ tertiū: qꝛ ea que erant ſibi neceſſaria largitus eſt. ſicut qñ partē clamidis pauperi tribuit ⁊ diuiſit: ⁊ hoc tm̄ placuit xp̄o: ꝙ ipm̄ in p̄ntia angeloꝝ ⁊ ſctoꝝ cōmendauit: dicēs. Martinꝰ adhuc cathecuminus hac me veſte cōtexit. Uñ de eo legitur ꝙ in vna feſtiuitate magna qñ erat eps volens ire ad eccl'iam ⁊ ſacrū officium ꝑagere: qdā paupꝑ nudus ſecutꝰ eſt eum. Tunc btūs martinꝰ ꝑcepit archidiacono ſuo vt veſtiret illū pauperē. Sꝫ cū ille diſtuliſſꝫ: btūs martinꝰ ingreſſus ē locū ſecretū: ⁊ tunicā pauperi tribuit: ⁊ cōtinuo eū abire iuſſit. Archidiaconus vō iuſſit ⁊ monuit btm̄ martinū vt ad ſolēnia miſſaꝝ ꝓcederet: ⁊ cernēs ꝙ tunicā pauperi dediſſet: cōpulſus ad forū cucurrit ⁊ vilē veſtē ꝓ ſex denarijs emit ⁊ añ pedes ſcti martini ꝓiecit. Ita btūs martinꝰ illā īduit: cuiꝰ manice ad cubitū longitudo ad genua extēdit. Cū aūt miſſam celebraret ⁊ manibus corpꝰ xp̄i leuaret tūc ambe manice de brachijs ceciderūt: ⁊ nuda brachia apparuerūt: ſtatim cūctis cernentibꝰ angeli brachia cooperuerūt. Tertiū priuile. qꝛ v̄ginitatē ſuā ſeruauit. Uñ de eo canitur. Corpore q̄ de v̄gineo. Etiā patuit poſt mortē ſuā: q̄a caro ſua vt nix lucebat. Quartū qꝛ magnā humilitatē ſeruauit. Nā cum eēt tribuni filius qui preeſt multis vno ſeruo erat cōtentus: q̄ vna ſecū cibū capiebat ſibi ſepe miniſtrabat ſibi ſepe calciamēta detergebat atqꝫ d̄trahebat: ſequens veſtigia xp̄i q̄ dixit. Math. xx. Filius hoīs nō venit miniſtrari: ſ miniſtrare. Uñ dr̄ ꝙ ex hūilitate nulla vnq̄ cathedra vſus eſt: ſ ſedebat in ſede ruſticana quā tripedem vocant. Itē fuit multe humilitatis: Nā leproſum quendā cūctis horribilē pariſius obuiā hn̄s ipm̄ obſculatꝰ eſt atqꝫ bndixit ⁊ ſtatim mūdatꝰ eſt. Quintū qꝛ artā ⁊ ſctāꝫ vitā duxit in cibo: potu: veſtitu: ⁊ lecto. In cibo qꝛ in monaſterio ſuo cū frībus ſuis radices herbarū ⁊ aquā bibebāt: nec vllus vinuꝫ guſtabat: niſi in infirmitate: ⁊ q̄ſi q̄tidie ieiunabāt: groſſum panē hora nona comedebāt In veſtitu qꝛ die ac nocte ciliciū deferebat. In lecto: qꝛ ſup lectum cinere ſparſum dormiebat. Uñ cū egrotaſſet vſqꝫ ad mortē ⁊ diſcipuli ſui ſibi lectū ꝑparauerūt: ille iuſſit euꝫ deijcere: ⁊ ſe ſup terrā iuſſit deponi. Etiā habuit magnā deuotionē in oroe. Uñ de eo dr̄ Oculis ac manibus in celū ſp̄ intentus inuictum ab oratione ſpm̄ nō relaxabat. Sextuꝫ qꝛ magnā miām habuit ſup pctōres: qꝛ nullum pctōrem quātūcūqꝫ magnū reſpuit. Uñ cum diabolus btm̄ martinū reprehenderet ꝙ ſic frequēter ⁊ indifferēter pctōres ad miſericordiam ⁊ pniam reciperet. rn̄dit beatus martinus diabolo. Si tuipſe o miſerabilis ab hoīm infeſtatiōe deſiſteres: ⁊ factoꝝ tuorum peniteres: ego tibi confiſus in dn̄o xp̄i miām pollicerer. Etiaꝫ nemo vidit vnqꝫ beatum martinum iratum niſi pax ⁊ mia inerāt cordi eius. Septimuꝫ: qꝛ in vita ſua placuit deo ⁊ oībus ſanctis eius ⁊ angelis. Fuit aūt dilectus a patre cuius ſignū eſt: qꝛ tantā potentiam miraculoꝝ habuit: pr̄i quideꝫ attribuitur potentia ⁊ miracula facere: magne ei potentie eſt ſicut in fine ſermonis pꝫ in miraculis que fecit. Fuit dilectus a filio: cuius ſignū: qꝛ ipm̄ cōmendauit coram angelis dicens. Martinus adhuc ⁊c. Fuit dilectus a ſpūſancto cuiꝰ ſignū eſt: qꝛ in ſpē ignis ſup caput eiꝰ apparuit. Fuit dilectꝰ a btā virgine: cuius ſignū eſt: qꝛ ſepe eum cuꝫ alijs virginibus viſitauit. Unde legiť ꝙ cū ipſe i cella ſolus eēt ⁊ loqui cū pluribꝰ audiretur a diſcipulis: interrogatꝰ ab eis rn̄dit. Maria et agnes ⁊ tecla ad me venerūt ⁊ ſepiꝰ me viſitauerūt. Fuit dilectꝰ ab angel': cuiꝰ ſignū eſt qꝛ in vita ſua ſibi celebranti aſtiterūt: ⁊ ad eius obitū cōuenerūt: ⁊ aīam eiꝰ in celū deduxerūt Octauū quia dignitatem ⁊ partē habet cuꝫ omnibus ſanctis noui teſtamēti. Primo cū apoſtolis: qꝛ ſpūſſanctus ſup eū ſicut ſuper apl'os in ſpecie ignis deſcēdit. Uñ hr̄ de eo ꝙ cū ꝓ vniuerſo grege ſibi cōmiſſo dep̄caret globꝰ igneꝰ apparuit ſup caput eiꝰ. Itē cum martyribꝰ: fuit eñi martyr: ſi non actu: tn̄ vo

luntate. Uñ Hylarius. O martine medicamētum ⁊ medice. o ſanctiſſima aīa: quā et ſi gladius ꝑſecutoris non abſtulit: palmā tn̄ martyrij nō amiſit. Fuit cōfeſſor: qꝛ chriſtū corde ore: ⁊ opere cōfeſſus ē. Fuit ⁊ virgo qꝛ integritatē corpis ⁊ mētis ſeruauit. Nonū qꝛ ꝑ totū mūdū hodie eiꝰ feſtū ſolēniť celebrať et nullius confeſſoris ꝑterqꝫ ſancti nicolai: qꝛ inter oēs confeſſores feſta iſtoꝝ. ſ. martini ⁊ nicolai celebrātur vniuerſaliť. Quis particulariť in aliquibꝰ ꝓuincijs feſta aliquoꝝ ſanctoꝝ celebrātur: ſicut feſtū beati arbogaſti ē in dioceſi argētinēſi. ⁊ ſancti vdalrici in auguſtenſi. lamberti leodiēſi. ſeuerini colonienſi. Quātū ad ſcđam ꝑtē iſtiꝰ ſermonis ſciendū ex quo ſanctꝰ martinꝰ noiať gemma ſacerdotū: tūc ꝓ noſtra informatione dicēduꝫ eſt hic de dignitate ſacerdotū: ⁊ q̄re ab oībꝰ hoībꝰ honorandi ſūt. Ubi notādū ꝙ ſacerdotes merito honorādi ſunt ꝓpter dignitates quas habent a deo. Nam ſacerdos aliq̄ modo eſt ſimilis virgini marie. Primo ſicut virgo maria ꝑ quinqꝫ v̄ba ꝯcepit ieſum chriſtū vt habeť Luc. i. Fiat mihi ſm̄ v̄bū tuū. Sic ſacerdos ꝑ q̄nqꝫ v̄ba cōficit corpꝰ chriſti. Uñ Bern̄. O venerāda dignitas ſacerdotū: i quorū manibꝰ tanq̄ꝫ in vtero v̄ginis dei filiꝰ incarnať. Etiā ſicut btā virgo poſt partū xp̄m portauit in manibꝰ ⁊ in ꝑſepe collocauit: ſic ſacerdos poſt ꝯſecrationē leuat xp̄m in miſſa. Et talis eleuatō ſignat eleuationē chriſti in cruce. Et poſtmodū locat et portat chriſtū ꝑ plateas ⁊ villas ad infirmos: et tractat eū cū manibꝰ ſuis: ſicut euꝫ btā virgo tractauit cū maternis manibꝰ ſuis. Etiā ſciendū ꝙ dignitas ſacerdotū aliquo modo ꝓcellit dignitatē angeloꝝ. qꝛ nulli angeloꝝ data eſt ptās cōficiēdi corpꝰ chriſti. Unde minor ſacerdos in terris poteſt hoc qđ ſummꝰ angelus non poteſt in cel'. Aug. Cōſecratōe facta tota celeſtis curia ſibi ſeruit: et dominꝰ celi ad eum deſcendit. Unde Ambroſius ſuper Lucam. Non dubites aſſiſtere angelos quando chriſtus aſſiſtit in altari. Unde ſacerdotes ſunt honorandi pre omnibus regibus: p̄cipibꝰ: militibus: et nobilibꝰ: qꝛ xp̄s dedit eis poteſtatem ligādi et ſoluēdi. Math. xviij. Quecūqꝫ ligaueritis ſup terrā ⁊c. Unde in decret. diciť. Sacerdos in ꝑſona dei eſt honorādus Ergo ſacerdotes ⁊ clerici debent eſſe cōtinētes et caſti: nec oīno mulieribus cohabitare: ſm̄ ꝙ eis precipitur extra de cohabi. cleri. et mulie. c. a nobis. Uñ ſciēdū ꝙ ſacerdos fornicariꝰ vel exiſtens in quocūqꝫ pctō mortali nōdū vere ꝯtritꝰ: nec dignā agēs pniam vt opꝫ quotiēs actū alicuiꝰ ordis facit: peccat mortaliť: vt qui baptizat vel abſoluit ꝯfitētes: vel ſacrm̄ eucharíſtie vel extremevnctionis ꝓbet: aut p̄dicat aut mr̄imonium ſolēnizat: vel aquā ⁊ ſalē in dn̄ica exorcizat: aut populū aſꝑgit: vel qđ magis his oībus ē q̄tiēs miſſam celebrat: in oībꝰ iſtis ⁊ in alijs actibꝰ q̄ ſacris ordinibꝰ ſunt annexi: ⁊ in quoꝫ iporū ſingulariť exercēdo mortaliť peccat: et totiēs q̄tiēs aliquē actū vt miniſter eccl'e exeq̄tur ⁊ exercet: ſicut ex dictis ſancti Tho. de aqno in q̄rto diſ. xxiiij. manifeſtiſſime cōprobatur. Ac nō ſolū in actibꝰ iā dictꝫ. ſ etiā ſm̄ Dionyſiū. i. c. celeſtis hierarchie. qñ et quotiēs ad aliquē hmōi actū exercēdū aliquā veſteꝫ induit ſiue ſumit: vt albā ſtolā: vel manipulū: vel caſulā: vel alias ſacras veſtes ꝯiūctiꝫ vel diuiſim: qđ reuera ſatis ē horrēdū: ſtupēdū atqꝫ periculoſum valde in tali ſtatu atqꝫ dignitate tot ⁊ tātis criminibꝰ ſubiacere atqꝫ implicari. Uñ nō imerito diciť. Quanto gradus altior: tāto caſus grauior. Etiā ſacerdos incōtinēs aut publicꝰ fornicariꝰ ē ſuſpēſus ipo iure a diuinis: ⁊ miſſa eiꝰ nō dꝫ audiri. vt pꝫ ex̄ de coha. cle. et mulie. c. vr̄a deuotio. Audiēs aūt miſſam eiꝰ peccat mortaliť ſꝫ Thomā in. x. quodlibet. q. viij. Hoc autē intelligitur đ publicis fornicarijs. ⁊ ſi ſic celebrat: fit irregularis. Queriť vtrū epūs i talibꝰ poſſit diſpēſare. Rn̄r ꝙ ſic: ex q̄ diſpēſatō in tali caſu nō ē ꝓhibita. Et iura q̄ ſueniunť i ꝯtrū illa intelligunť de ſuſpēſo ab hoīe: nō a iure: qꝛ iura benigniꝰ ſolēt agere q̄ homies. Hec Guil'. Etiā q̄riť vtrū clerici q̄ expēdūt pr̄imoniū crucifixi cū meretricibꝰ teneanť ad reſtitutionē. Rn̄r ꝙ clerici q̄ res eccl'e ꝓdūt: vł dāt nō ſolū meretricibꝰ: ſ etiā hiſtrionibꝰ: vł etiā ſuis cōſanguineis nō ꝓpť naturā ſuſtētandā: ſ vt faciāt eos diuites de patrimonio crucifixi: raptores ſunt: ⁊ peccant mortaliť: et tenentur ad reſtitutionē. Etiam queritur vnde faciant reſtitutionē. Rn̄deť ſi hn̄t patrimoniū ſeculare de hoc poſſunt facere: vel aliquid de artificio: vel labore manuali de iſtis poſſunt reſtituere: ſed de rebus eccleſie nō poſſunt reſtituere: quia quicquid eis ſup eſt ſup victū et veſtitū hoc debet dari pauperibꝰ. Unde in decre. diciť. Bona ſacerdotum ſunt bona pauperum. diſ. xlvij. ſicut hi. Iteꝫ xvi. q. i. c. vlti. niſi ſibi tunc ſubtraherent de neceſſarijs: vel niſi res quas de patrimonio

habuerūt vel de artificio expēdiſſent in vſus
ecclie. Hec Guill. Etiā q̄rit vtrū cōcubine ſa
cerdotū vel etiā meretrices teneant̄ reſtitue
re q̄ a ſacerdotib⁹ vel religioſis p̄ tali illicito
opere receperūt. Rn̄det̄ ḃm Ray. ꝙ ſic. Naʒ
fornicarie ⁊ hmōi turpes ꝑſone ſi a ſacerdo
tib⁹ receperūt tenent̄ ipi eccleſie vel pauperi
bus reſtituere. Si aūt a religioſis tūc tenen-
tur monaſterio reſtituere niſi forte fuerit eis
datū cauſa elemoſine in ſumma neceſſitate:
q2 tūc fuit debitū. Idē Hoſtiē. Quātum ad
tertiā partē iſti⁹ ſermonis ſciēdū ꝙ oēs xp̄i-
fideles debent hodie beatū martinum hono
rare: et eū tanq̄ ſingularē patronū inuocare
in oibus neceſſitatib⁹ et infirmitatib⁹. Et p̄-
mo infirmi. Unde legitur ꝙ beatus martin⁹
quēdam infirmū leproſum cunctis hoībi-
lem pariſius obuiam habuit: quem oſculat⁹
eſt atq̄ bn̄dixit: ſtatimq̄ mūdatus eſt. Etiā
qui q̄nq̄ venenatū cibū ex ignorātia ſumūt.
Un̄ legit̄ ꝙ cum beatus martinus ab arria-
nis hereticis eſſ; eiectus: venit ad quādā in
ſulam cū vno ſolo p̄ſbytero vbi p̄ſbyter elle-
boꝝ gramē venenatū inter alias herbas i ci
bū ſumpſit: ⁊ mortē ſentiēs beat⁹ martinus
oēm venenoſitatē virtute orōis fugauit. Eti
am qui incurrit periculū canū. Un̄ cum q̄dā
diſcipulus ſancti martini valde infeſtaret̄ a
cane latrāte, cōuerſus ille ad canē ait. In no
mine martini iubeo te obmuteſcere. Canis
cōtinuo obmutuit. Etiaʒ in periculo maris.
Un̄ legit̄ ꝙ cū quedā nauis periclitaret̄: qui
dam negociator nōdum chriſtian⁹ exclama-
uit. Deus martini libera nos. Et ſtatim trā-
quillitas magna ſucceſſit. ⁊ ille pagan⁹ fidē
recepit. Etiam parētes cum pueris. Un̄ cum
quidam iuuenis defunct⁹ eſſet: et mat̄ eius
cum lachrymis p̄ reſuſcitatione filij beatuʒ
martinū exoraret. ille in medio cāpi vbi ma
gna multitudo gētiliū erat genua flexit: ⁊ p̄
puero orauit: et puer ſtatiʒ ſurrexit. Quapro
pter oēs illi gētiles ad fidē ꝯuerſi ſunt. Etiā
in p̄iculo ignis. Un̄ cū in quodā phano ignē
miſiſſet beat⁹ martin⁹ ſtatim in domo p̄ria
herēte ei abagēte vēto flāma ferebat̄. Tunc
ſanct⁹ martin⁹ ſup̄ tectū dom⁹ aſcēdēs ſignū
crucis edidit: et ſtatim vētus in aliā partē ſe
v̄tit. Etiā refert Seuer⁹ in epiſtola ad euſe-
biū ꝙ cū btūs martin⁹ in quādā ciuitatē ſue
dioceſis veniſſet: ⁊ clerici ei lectū p̄pāſſent:
circa mediā noctē tota illa dom⁹ accenditur
⁊ martin⁹ rediēs ad ſolitū orationis refugi-
um ⁊ crucis emittens ſignaculum in medio
ignis illeſus p̄manſit. Monachi igit̄ cōcita
ti cōcurrūt: ⁊ martinū quē ꝯſumptū i̅ puta
bant: de medio flāmarū illeſuʒ deducūt. Eti
am qui pſecutōes et tribulationes patiunt̄
debēt inuocare ſanctū martinū. Un̄ legit̄ cū
beat⁹ martin⁹ q̄dā vice i veſte hiſpida nigro
pallio circūtect⁹ ſup̄ aſelluʒ p̄cederet equis
cōtrauenientib⁹ expauefactis in terram ſaltu
precipiti ſe dederūt. Qui ſanctū martinū ac
cipiētes grauiter v̄berauerūt. Protinus aūt
aīalia humo fixa manebāt vt quātūcūq̄ fla
gellata velut ſaxa moueri nō poſſent quouſ-
q̄ ad martinū redeūtes ⁊ peccatū ſuū quod
ignorāter in eū cōmiſerāt cōfitentes. ille eis
licentiā dedit: et gradu ꝯcito aīalia p̄ceſſerūt.

¶ De ſctā Eliʒabeth. Sermo. xliij.

O Ra pro nobis q2 mulier
ſcā es. Iudith. viij. Uerba iſta di
cta ſunt a filijs iſrael cū eſſent in
magnis tribulatiōib⁹ ad Iudith
vt ipſa oraret pro eis vt de⁹ eriperet eos ab
inſtantibus periculis. et illa verba nos chri
ſtiani qui ſumus in multis tribulationibus
⁊ periculis ꝯſtituti etiā deuote dicere debe-
mus ad ſctāʒ eliʒabeth. Ora p̄ nobis quoni
am mulier ſctā es. Un̄ in p̄ſenti ſermone ad
honorē ſancte eliʒabeth ⁊ ad edificationem
noſtram tria ſunt dicēda. Primo priuilegia
ſancte eliʒabeth. Secūdo aliqua p̄ informa
tione noſtra. Tertio aliqua miracula. Quan
tum ad primā ptē iſti⁹ ſermonis eſt ſciendū
ꝙ ſancta eliʒabeth hʒ nouē priuilegia. Pri-
mū q2 fuit filia regis Hungarie: et in hoc fu
it ſilis ſancte Katherine Coſti regiſ filie. Et
etiam q2 in iuuētute incepit deo ſeruire: ⁊ in
hoc ſimilis fuit ſancto Nicolao. Unde legit̄
cum beata eliʒabeth adhuc eſſet puella quin
quēnis: in eccleſia gratia orādi ſepe perma-
nebat: vt eam eius ſodales vel ancille auelle
re vix valerent. Quā cū ancille vel coetanee
obſeruarent aliquā de illis cauſa ludēdi v̄ſ-
ſus capellam inſequi videbatur: vt ex hoc in
trādi eccleſiam oportunitatē captaret. Quā
ingrediēs genua flectebat: aut pauimēto to-
talit̄ incumbebat. et licet peritiam litterarū
non haberet: tamen coram omniū oculis ſe-
pe pſalterium expādebat: et quodāmodo ſe
legere fingebat: ne velut occupataʒ aliq̄s im
pediret. Se quoq̄ cū puellis ad terram pro-
ſtratam ludi ſpecie mēſurabat: vt ſub tali oc
caſiōe deo reuerentiā exhiberet. In ludo eti-
am annuloꝝ et i alijs ludis ſpem totā pone

bat in deo. ⁊ ex his que lucrabat̄ vel aliis poſ-
ſidebat puellis pauperculis dedit: inducens
eas p̄ illa ad orandū orōnē dn̄icam vt crebro
virginem mariā ſalutaret. Secūdū priuile-
gium: q2 btām v̄ginē mariā in aduocatam ⁊
patronā: ⁊ btm̄ Iohānē apl'm ⁊ euangeliſtā
in ſue caſtitatis cuſtodem elegit. Cū aūt ſin
gule cedule ſctōꝝ apl'oꝝ noīb⁹ inſcripte: ipa
trib⁹ vicibus cedulā vbi nomen ſancti Iohā
nis erat inſcriptū vt deſiderabat accepit. ad
quē tante deuotiōis ferebat̄ affectu: vt nil i
eius noīe petētibus denegaret. Tertiū q2 p̄
pter dilectionē dei ſepe ſibi p̄ſpera mūdi ſub
traxit. Nā cū in aliquo ludo ſibi p̄ſpere ſucce
deret: reliquū intermittēs dicebat. Nolo p̄ce
dere: ſi p̄pter deū reliquū intermitto. Ad cho
reas quoq̄ a puellis ceteris aduocata cum
vnū circuitū p̄egiſſet: dicebat: Sufficiat no
bis vn⁹ circuit⁹. iā p̄pter deū alios dimitta-
mus ⁊ ſic p̄ talē modū puellas a vanitatib⁹
tēperabat. Quartū q2 feſta ſollicite ⁊ deuo-
te colebat: vt ēt manicas ſibi cōſui nulla rōe
pateret̄ anteq̄ ſolēnia miſſarū cōpleret̄. Offi
ciū eccleſiaſticū cū tāta audiebat reuerētia vt
cum ſanctū euāgeliū legeret̄: vel cum ſacra
hoſtia cōficeret̄: monilia deponeret: ⁊ cetera
capitis ornamēta in imo loco locaret. Ueſti
mētoꝝ ſupbiā ſp̄ abhorruit. ⁊ in his humili-
tatē ⁊ honeſtatē ſemp̄ ſuauit. ⁊ etiā cum ad
huc puella eſſet: certū ſibi numerū orōnuʒ in
dixerat: quem ſi aliqua occupatiōe preuenta
non potuiſſet pficere: de ſero ante ingreſſuʒ
lecti cū alie puelle dormirēt: pſoluebat. Qui
tū q2 data eſt in exēplū mulieribus in matri
monio exn̄tibus. Nam cum ex paterno ip̄io
tradita eſſet lantgrauio Thuringie in matri
monio: tāte deuotiōis extitit vt in nocte fre-
quēter ad orōnē ſurgeret. Ordinauit cū qua
dam domicella ſibi inter ceteras mag̃ fami
liari ſi forte ſomno depreſſa nō ſurgeret eaʒ
pede tangēs excitaret. Quadā vero vice pe-
dem dn̄e tangere voluit: ⁊ caſu pedeʒ mariti
impegit. qui ſubito excitat⁹ rem intellexit et
eā excitauit. Etiā fuit magne humilitat̄. Nā
in dieb⁹ rogationū p̄ceſſioneʒ nudis pedib⁹
laneis induta ſequebat̄. ⁊ in p̄dicationibus
tāq̄ paupercula ⁊ humilis inter paup̄culas
reſidebat. In purificatione et poſt ptū exem
plo marie puerū geſtās in vlnis ipſum ad al
tare cum agno ⁊ cādela hūiliter offerebat. de
inde domū rediēs veſtimēta cū quib⁹ ad ec-
cleſiam p̄ceſſerat alicui mulieri paupercule
tribuebat. Sextū ē ei⁹ pfecta ⁊ volūtaria obe
dientia. vn̄ p̄pter meritū obediētie ſe magi-
ſtro conrado q̄ fuit paup̄ ⁊ mēdic⁹ de ordine
fratrū minorū: ſꝫ tn̄ ſciētia et religiōe p̄cipu⁹
ſaluo iure mr̄imonij ⁊ obediētia mariti adeo
ſe ſubiecit vt q̄cq̄d ille p̄ciperet ipſa cū reue-
rētia pficeret et multo gaudio adipleret vt
ex hoc ⁊ obediētie p̄ciperet meritū: ⁊ dn̄i ſalua
toris qui fact⁹ ē obediēs vſq̄ ad mortē: imi
taret̄ exēplū. Quadā igit̄ vice ipſa vocata ab
eo ad quādā p̄dicationē ſuperueniente mar
chioniſſa miſnenſi impedita nō venit. qd̄ il-
le egre ferēs tantā inobediētiā relaxare no-
luit donec vſq̄ ad camiſiā expoliatā cū q̄buſ
dā ācillis ſuis que culpabiles fuerant fortit̄
verberari fecit. Etiā quadā vice cū clauſtruʒ
ſanctimonialiū ab eis obnixe rogata intraſ-
ſet: nō habita licētia a ſuo mgr̄o fecit eaʒ tā
grauiter v̄berari vt p̄ tres ebdomadas in ea
veſtigia v̄berationis apparerēt. etiā ſepe p̄
man⁹ ancillarū faciebat ſe in cubiculo v̄bera
ri: vt ſaluatori flagellato vicem repēderet: ⁊
carnē ab oī laſciuia coherceret. Septimū ꝙ
inter diuitias ⁊ epulas magnam tenuit ab-
ſtinentiā. Tantā aūt in cibo et potu tēperan
tiā ⁊ abſtiuētiā exhibebat vt in mēſa mariti
inter diuerſa ferculoꝝ genera interdū pane
ſimplici eſſet contēta. Sepe enim ad mēſaʒ
ſedens cibos cōtrectabat et diuidebat vt ex
hoc comedere videret̄. Octauū q2 fuit valde
miſericors: et mater pupilloꝝ et orphanorū
Sepe eñ cum ancillis manibus p̄prijs lanā
filabat: et inde veſtimenta fieri faciebat: vt
de p̄prij corporis laboribus elemoſinā deo
daret. Ipſa eſuriētes paſcebat et ſitiētes po
tabat: īfirmos viſitabat: ipa ſepulturas pau
perū frequētabat: leproſos mundabat et ci-
babat. Un̄ legit̄ ꝙ cuʒ quadam vice abſente
marito quendam leproſum poſuit ad lectuʒ
mariti ſui. His q̄q̄ p̄actis ſuperueniēte lāt
grauio quidā ſibi reuelabāt. ipſe ex ſtupore ⁊
vehemētia ⁊ ira irruebat in oſtiū cubilis et
dum crederet inuenire hoiem imūduʒ: vidit
ipſum ieſum xp̄m in cruce affixum ⁊ cruēta-
tū q̄ viſo dedit ei poteſtatē agendi oīa q̄ ho-
norē dei reſpicerēt: et anime ſalutē efficerēt
Etiā poſt obitū mariti ſui qui ad defenſionē
fidei ad terrā ſanctam perrexit: et ibi vitā fe
liciter finiuit. ipſa tanq̄ diſſipatrix ⁊ p̄diga
a quibuſdā vaſallis viri ſui turpit̄ et totalī
ter eſt eiecta. Adueniēte igit̄ nocte in domo
cuiuſdā tabernarij in loco vbi porci iacuerūt
ſe recepit grās agens deo. Recepta poſtmo-
dū dote ſua duo milia marcharū partem in

paupes diſtribuit. et de reliq́ in marchburgk
magnū hoſpitale cõſtruxit. ꝓpter qđ aliqui
eā diſſipatricē: aliq́ īſanā fore dicebāt. Poſt⸗
ꝙ aūt hoſpitale cõſtruxit: infirmis ſollicite
miniſtrauit ⁊ eos balneauit. ⁊ in lecto collo⸗
cās cooperuit adeo vt ancillis gratulabūda
diceret. O ꝙ bñ nobiſcū agit. qꝛ dñm noſtrū
ieſum xp̄m ſic balneamꝰ ⁊ regimꝰ. Quandā
aūt mulierē ⁊ horribilē leproſam ſepe ablu⸗
ens ī lecto collocauit: vlcera tergēs: vngueſ⸗
ꝗ pſcindēs. Nonū. qꝛ xp̄s apparuit ſibi ī vita
et ī morte. Nā ipſa petiuit a xp̄o in oratione
ſua tria. Pŕo cõtēptū oīm rerū tpaliū. Se⸗
cūdo vt filioꝝ ſuoꝝ dilectionē a corde ſuo a⸗
uelleret. Tertio vt in cõtumelijs ⁊ iniurijs ſi
bi patiētiā daret. Facta aūt orōe audiuit do
minū ieſum xp̄m dicētē ſibi. Elizabeth exau
dita ē orō tua ſpōſa mea. Etiā quadā vice re
clinauit ſe in gremio ancille ſue: ⁊ oculos ad
celū eleuās cū diu tacēs nullū v̄bū penitus
emiſiſſet: tādē leta facie locuta ē dicēs. Ita
dñe tu vis mecū eē ⁊ ego tecū: ⁊ nūꝗ volo a
te ſepari. Poſtea cū ab ãcillis īterrogaret vt
ad dei honorē ⁊ ad earū edificationē q̄d vi⸗
derat indicaret: illa ait. Uidi celū aptū ⁊ ie⸗
ſum ſe ad me inclinātē ⁊ dicētē mihi. Si tu
vis eē mecū ⁊ ego ero tecū. Cui ego rn̄di ꝓut
me loquētē audiuiſtis. Appropinquāte tpe
quo dñs ieſus dilectā ſuā de mūdi ergaſtu⸗
lo vocare diſpoſuit. vt que cõtempſerat mū⸗
dū ⁊ regnū mortaliū: regnū perciperet ange
loꝝ. xp̄s met cū angelis ſuis apparuit ei di
cens. Ueni electa mea ad eterna tibi prepa⸗
rata tabernacula. Poſt paululū vero ãno do
mini. M.ccxxxi. ad extremā horā pueniēs ob
dormiuit in pace. Quātū ad ſecūdā ptē iſtiꝰ
ſermonis dicēdū ē de vita viduarū que in ſe
debent habere vt xp̄o placeat vita ipſarū. ⁊
de hoc quere ī diſcipulo de xp̄e. ſermo. cxvi.
Quātū ad tertiā partē iſtiꝰ ſermonis ſciē⸗
dū: ꝙ oēs hoīes debēt hodie honorare ſan⸗
ctam Elizabeth: ⁊ eam inuocare in oībꝰ ne⸗
ceſſitatibꝰ ⁊ infirmitatibꝰ. Et primo q̄ patiū
tur defectū oculorū. Unde cū quidā puer q̄t⸗
tuor annoꝝ cecus natus eēt: meritis ſancte
Elizabeth lumē recepit. Mulier quedā cum
per annū integrū ceca manſiſſet: ad rogādū
ſanctā elizabeth tota deuotione ſe contulit:
et amiſſum lumē recepit. Etiam mulier que
dā cū per annū ceca mãſiſſet: ad tumulū ſan
cte Elizabeth faciēs ſe duci vniꝰ oculi lumē
recepit. q̄ ad propria reuerſa: in alio oculo ſe
torq̄ri grauit ſenſit. Cū v̄o iterū beate Eliza
beth merita im ꝓloraret: apparuit ſibi Eliza
beth dicens. Accedēs ad altare fac cū corpo⸗
rali ter tuos oculos ventilari: ſic recipies ſa
nitatē. Que cū iuſſa cõpleuiſſet: ſanitatē re⸗
cepit. Et iſte modꝰ cõiter ſeruat in Thurin⸗
gia. Etiā quidā vir lumīe oculorum priuatꝰ:
ſepulchrum ſancte Elizabeth viſitans plene
curatiõis bñficiū recepit. Poſtmodū v̄o idē
vir fluxu ſanguinis ē grauatꝰ vt moriturus
a familia crederet. Accipiens v̄o de terra ſe⸗
pulchri ſctē Elizabeth: ⁊ ipam cõterēs aq̄ cõ
miſcuit ⁊ bibēs ſanitatē plenā recepit. Etiā
ſurdi ⁊ muti debēt btāꝫ Elizabeth inuocare
Unde quedā puella dū viſu et auditu ꝓuata
eſſet. ⁊ loquēdi ⁊ ambulādi potētiā amiſiſſꝫ
pater et mater ad btām Elizabeth eā deuo⸗
uerūt: et perfecte eam ſanatā receperūt. ⁊ ſic
dei ⁊ btē Elizabeth laudātes magnalia. Eti
am claudi ⁊ gibboſi ſentiūt iuuamen ab ea.
Uñ quedā puella cū diu magnis et diuerſis
fuiſſet infirmitatibꝰ moleſtata: tandē gibbo
in dorſo: ſtruma in pectore creſcētibꝰ: ⁊ ſic ex
toto corpe incuruata ꝙ nulla rõne poſſet ſe
erigere. ſed manibꝰ ſup genua poſitis corpꝰ
ſuū totaliter ſuſtentaret. Cūꝫ ergo mater in
quadā ſporta eam ad tumulū btē Elizabeth
deportaſſet: ⁊ per dies decē cõmorantes ibi
dē nullū potuerūt ſanitatis remediū inueni
re. irata mater ipſiꝰ ꝯ ſctām Elizabeth mur⸗
murauit: dicēs. Omnibꝰ beneficia impēdis
⁊ me miſerā non exaudis. reuertēs ergo om⸗
nes quos potero a viſitatione tua auertam.
Cū ergo ſic irata recederet et miliare dimidi
um peregiſſet: et eius familia triſtis eſſet et
eius filia doloribꝰ cruciata fleret. tandem ip
ſa puella obdormiēs: vidit quandā pulcher
rimā dominā cū facie refulgēti: que corpus
eiꝰ in dorſo ⁊ in pectore liniens: dixit ei. Sur
ge et ambula. Euigilās puella: ⁊ ſe ab oi de⸗
formitate ⁊ curuitate penitꝰ ſanatā inueni⸗
ens: viſionē matri retulit: et gaudiū ⁊ letici⸗
am generauit. Redeūtes ergo ad ſepulchrū
ſancte Elizabeth: ⁊ deo ⁊ ſibi gratias egerūt
⁊ ſportā ibidē in ſignū dimiſerūt in q̄ puella
fuit deportata. Etiā vir quidā in genibus ⁊
cruribus īfirmatꝰ: ita vt nō poſſet pergere ni
ſi ab alijs portaret. votū fecit ꝙ ſepulchrū
beate Elizabeth cū oblatiõibꝰ viſitaret: poſt
modum ex toto ſanatus eſt. Etiam parētes
cū pueris ſanctā Elizabeth debēt inuocare.
Unde cum quidam puer quattuor annorū
cum caſu in puteum cecidiſſet: quidam veni
ens haurire aduertit puerum ibi ſubmerſū

iacere. quē cū difficultate extraxit: ⁊ ipſū mor
tuū reperit. Pro ipo igr̄ ſuſcitādo a parenti
bus ad btām Elizabeth votū emittit ⁊ cõti
nuo vita reſtaurat. Etiā q̄dā ſcholaris dum
piſcationi minꝰ caute inſiſteret: ⁊ in flumen
cecidit. Magno ḡ tēporis ſpacio interiecto
dum corpꝰ eius eſſet extractū: mortuꝰ eſt ab
hoībus iudicatꝰ. Tūc ſancte Elizabeth īplo
ranti merita: ⁊ cunctis videntibus ſibi reſti
tuit vita ⁊ ſalus. Etiā põt ſubuenire ī extre⸗
ma neceſſitate ⁊ in periculo mortis. Uñ vir
quidā noīe Nicolaus cū quodā fure innocē⸗
ter eſt deprehenſus ⁊ ſuſpēdio cū ipo adiu⸗
dicatus: cūctos hoīes rogauit vt deū ⁊ btāꝫ
Elizabeth rogarent vt eum ſm̄ merita iuua
ret. Cū ergo ſuſpēſus eēt: audiuit ſup ſe vo
cem dicentē. Cõfide btām Elizabeth ⁊ fidu
ciā habe: ⁊ liberaberis. Statiꝗ alio remanē
te ⁊ eiꝰ fune fracto: de alto loco cecidit: nullā
tñ leſionē ſentiēs: lꝫ noua camiſia q̄ induꝰ
erat rūperet. Qui exhilaratꝰ ter ait. Sancta
Elizabeth tu me liberaſti. ⁊ ſup ſtratū molle
me cadere feciſti Cū ḡ aliq́ dicerēt iterū eūꝫ
debere ſuſpēdi: iudex ait. Qnē deus libera⸗
uit denuo ſuſpēdi nõ permittam.

De ſancta Katherina v̄gine. Ser. xliiij.

a Damauit eam rex pluſ⸗
ꝗ oēs mulieres: habuitꝗ grati⸗
am ⁊ miām coraꝫ eo ſup oēs mu
lieres. Heſter. ij. Iſta verba q̄ le⸗
guntur de regina Heſter cõuenire etiam pñt
ſancte Katherine: que fuit de ſtirpe regali ꝓ
genita. ⁊ modo eſt oībus hoībus in ſingula⸗
rem patronam data: Quis autem xp̄s ſpon
ſus virginum omnes ſponſas habuerit cha
ras: ipſi tamen Katherine pre ceteris multa
dona donauit. Unde in preſenti ſermone ad
honorem ſancte Katherine que floruit anno
domini. cccxi. ſub Maxentio impatore tria
ſunt dicenda. Primo eius priuilegia. Secū
do aliqua pro informatione noſtra. Tertio
aliqua miracula. Quantū ad primaꝫ par
tē iſtius ſermonis ſciendū ꝙ ſup oēs virgi
nes poſt btām virginem Mariam videt eā
xp̄s adamaſſe. qđ oſtenditur in priuilegijs ⁊
gratijs que alijs ſanctis particulariter: ſed
ſancte Katherine vniuerſaliter cõtulit. Pri
mum priuilegiū eſt angelica vita: quia inte⸗
gram ⁊ immaculatā virginitatē ſeruauit. qđ
eſt ꝓprium angeloꝝ. Uñ Ambro. In carne p̄
ter carnem viuere nõ terrena vita eſt: ſed ce⸗
leſtis. Et in hoc priuilegio aſſimilat aliquo
modo virgini Marie q̄ eſt virgo virginum
Qđ aūt virginitas ſctē Katherine ſit cõmē
dabilis pꝫ ex eo: qꝛ tanta v̄ginitas eſt maio⸗
ris meriti quāto maiorem pre ceteris hꝫ re⸗
pugnantiā ⁊ pugnā ⁊ plura retrahētia: ⁊ ta⸗
lis fuit v̄ginitas Katherine. Habuit ei iuuē
tutem: qꝛ erat. xviij. annoꝝ. Iuuentus auteꝫ
eſt mulris cā laſciuie. Iſta autē iuuentus ſi⸗
bi nocere nõ potuit: qꝛ cordis grauitatem et
maturitatē ſeruauit. Etiā habuit pulchritu
dinem. Uñ dicitur de ea ꝙ erat incredibilis
pulchritudinis. ⁊ oīm oculis admirabilis vi
debat. Pulchritudo aūt v̄ginibꝰ ⁊ mulieribꝰ
ſepe eſt cauſa ruine ſibi ⁊ alijs. ſibi per ſuper
biam. alijs p malam ꝯcupiſcentiā. Iſta aūt
pulchritudo ſibi nocere nõ potuit. qꝛ non cu
rauit de pulchritudine exteriori: ſꝫ interiori
vñ ps. xliiij. Oīs glia eius filie regis ab intꝰ
Etiā habuit rerū abundantiā: qꝛ patri ſuo q̄
erat rex magnꝰ in diuitijs ſucceſſit. Iſta aūt
rerū opulentia ei nocere nõ potuit: qꝛ lꝫ hrēt
rerum abundantiam: tñ in diuitijs ſeruauit
paupertatem. Nam ⁊ pauperibus oīa tribu
it: ⁊ in ſeipſa temperantiam ſeruauit. Etiaꝫ
habuit multiplicē ſollicitatoreꝫ. qꝛ tyrannꝰ
imperator tria ei ꝓmiſit: que mulieres ⁊ vir⸗
gines affectare cõſueuerūt vt ſibi cõſenſum
preberet. Promiſit ei diuitiarū copiam. pro⸗
miſit dignitatē magnā. ſcꝫ ꝙ ſecūda eſſet in
palatio poſt reginam. tertio ꝓmiſit gloriam
immenſam: qꝛ ſibi ſtatuā in foro erigeret: et
ab hoībus adorari deberet. Huiuſmodi aūt
munera multis mulieribꝰ ⁊ virginibus fue
runt cā ruine. ſed beate Katherine iſta noce
re non potuerunt: qꝛ diuitias contempſit: di
gnitates reſpuit: gloriam mundanaꝫ abhor
ruit. Unde tyranno dixit ꝑſuadenti. Deſine
talia dicere que nephas eſt etiam cogitare.
ecce primū priuilegiū. Secundū priuilegiū
eſt xp̄i viſitatio. Et illud fuit in Iohāne euā
geliſta: ad cuius tranſitū xp̄s cū diſcipulis
ſuis venit. Et illud priuilegium in beata Ka
therina inuenitur: quia cum eſſet in carcere
chriſtus cum multitudine angelorum ⁊ vir
ginū ad eam deſcendit: dicēs. Agnoſce filia
creatorem tuū: pro cuius nomine glorioſuꝫ
⁊ laborioſum iniſti certamen. conſtans eſto
qꝛ ego tecum ſum. Tertium eſt celeſtis refe⸗
ctio. ⁊ illud fuit in magdalena: que celeſtibꝰ
refectionibus paſcebatur. Et illud fuit ī bea
ta Katherina: que in carcere poſita fuit vt
ibidē diebus. xij. fame cruciaretur: ſed deus
per columbā ſibi cibuꝫ quotidie deſtinabat.

Quartū eſt petitionū exauditio. Illud fuit ī
btā Margaretha: ⁊ etiā ī ſctō Blaſio. qui in
ſua paſſione deū rogauerūt: vt quicūq̃ i noſ
mine ipoꝝ aliqͩ peteret a deo: obtineret. Et
etiam illud fuit in btā Katherina: qui in ſua
paſſiōe deū orauit: vt quicūq̃ memoriā ſui
ageret: vel in morte ſe ſibi recōmēdaret: vel
in quacūq̃ alia neceſſitate eā inuocaret: diſ
uine mīe effectum ſentiret. Et facta eſt vox
de celo: dicēs. Ueni dilecta mea in thalamū
ſponſi tui: q2 quecūq̃ petiſti impetraſti. ⁊ ꝓ
quibus oras ſalui erunt. Quintū eſt celeſtis
porte reſeratio. Et illud fuit in btō Stepha
no: qui vidit celos apertos in tpe paſſionis
⁊ mortis ſue. Et illud fuit in btā Katherina
que cū decollari deberet vox facta eſt ad eam
dicens. Ueni ſponſa mea. ecce tibi ianua ceſ
li aperta eſt. Sextū eſt angeloꝝ acceſſio: qḋ
fuit in Magdalena. Illud etiā fuit ī beata
Katherina: cū angeli obſequiū in morte preſ
ſtiterūt: ⁊ in vita ſua: ⁊ in martyrio ſuo. ⁊ pꝰ
mortē ſuā. Septimū eſt diuine lucis choruſ
ſcatio. Et illud fuit in btō Andrea: in cuius
martyrio lux magna emicuit: ⁊ cum ipā luce
aīa eius in celū aſcēdit. Et iſtud fuit in btā
Katherina: que cū in carcere tenebroſo fuiſſ3
incluſa: magna claritas ibi reſplēduit: q̄ etiā
ipſos carceris cuſtodes in fugam conuertit.
Octauū eſt lactis emanatio. Et iſtud fuit ī
beato Paulo aplo. in cuiꝰ decollatione vnda
lactis ꝓ ſanguine emanauit. Iſtud etiā fuit
in btā Katherina: que cū decollata fuiſſet: ꝓ
ſanguine lac effluxit: ⁊ iſtud denotat ſuā ma
gnā puritatē. Nonū q2 xp̄s fecit eā per ange
los ſepeliri. Angeli eñ corpꝰ eius ad mōtē
ſynai itinere pluſꝙ. xx. dieꝝ deduxerūt: ⁊ ibi
honorifice ſepelierūt. Et in eodē monte deꝰ
dedit decē p̄cepta moyſi. vbi iā eſt ſepulchrū
ſancte Katherine. Et in hoc aſſimilatᷣ ſancto
Clemēti: cui angeli in mari monumentū feſ
cerūt marmoreū: ⁊ ibi ipm ſepelierūt. Deciſ
mū q2 ex corpore ſancte Katherine reſudat
oleum valens in ſalutē multoꝝ. Et ꝗtrū ad
hoc ſiſis fuit ſancto Nicolao: de cuius corpe
oleū manat: qḋ cūctos lāguores ſanat. Unſ
decimū q2 xp̄s tricentenā ſibi cōtulit coronā
Uñ centena ſibi xp̄us p̄mia dedit. Et in hoc
aſſimilatᷣ Iohāni baptiſte. de quo cantatur.
Serta terdenis alios coronāt ⁊c̄. Nā beata
Katherina habet coronā ꝟginū: q2 virgo fuit
mente ⁊ corpe. Etiā habet coronā p̄dicatoꝝ:
q2 p̄dicatrix fuit. Nā ipſa cōuertit q̄nq̄ginta
rhetores: q̄ in oī ſciētia ⁊ ſapiētia pollebant
⁊ omnes alios magiſtros p̄cellebant totius
mūdi: quos impator in medio ciuitatis cōſ
buri iuſſit. Etiā cōuertit reginā que fuit vxor
maxentij impatoris cui iuſſit impator maſ
millas abſcindi: ferreiſq̃ vngulis extrahi. ⁊
deinde decollari. Etiā cōuertit porphiriū p̄n
cipe3 militū cū ducentis militibꝰ: quos etiā
maxētiꝰ fecit decollari. ⁊ corpa eoꝝ canibus
dari. Et inſuꝑ multos alios homīes: viros ⁊
mulieres: ſenes iuuenes: diuites ⁊ pauperes
cōuertit ad fidē catholicā. ⁊ reduxit ad vias
ſalutis. Etiā habuit coronas martyrū. quia
beata Katherina quintuplex genꝰ martyrij ꝑ
peſſa eſt. Primū q2 fuit ſcorpionibꝰ flagella
ta. Scdm eſt q2 poſtꝙ fuit flagellata ⁊ laceſ
rata ſic in obſcuriſſimo carcere recluſa ē. Ter
tium q2 fuit fame cruciata. Ordinauerat ei
tyrannꝰ vt ſine cibo ⁊ potu. xij. diebꝰ moreretur.
Quartū eſt q2 fuit ſuꝑ rotas horribiles
extēſa: q̄ rote fuerūt diſſipate ꝑ orōem eiꝰ. ⁊
ꝑ angelū cōcuſſe ſunt. ⁊ quattuor milia infideſ
liū interierūt. Quintū q2 fuit decollata. Et
ergo merito h3 coronas martyrū: p̄dicatorū
⁊ ꝟginū. Duodecimū p̄uilegiū q2 hodie ī toſ
to mūdo eiꝰ feſtū ſolennitᷣ celebratᷣ. Et in hͦ
p̄cellit oēs ꝟgines in celo exiſtēs: pter ꝟginē
Mariā. q2 nulliꝰ ꝟginis feſtū ꝑ totū mūdū
celebratᷣ. Quis in aliqbꝰ diocesibꝰ ⁊ ꝓuincijs
ꝑticulariter feſta aliquarū ꝟginū celebrant
tñ nō vniuerſaliter ꝑ totū mūdū. Quātū
ad ſcdam ꝑtem ꝓ noſtra informatione q̄reſ
ritur vtrū ꝟgo vel q̄cūq̃ hoim poſſit peccaſ
re ſine actu in luxuria mortalr̄. Reſpondetᷣ
ꝙ ſic. ⁊ hoc ꝯtingit multiplr̄. Primo cu3 q̄s
dat ꝯſenſum in moroſam delectationē. ſicut
qui delectantᷣ cū plenis rōne in malis cogita
tionibꝰ: qḋ tñ nimis ꝑiculoſum eſt. vñ Aug.
Cogitatio moroſa cum delectatione ⁊ ꝯſenſ
ſu eſt mortalis. Sed tñ ſciendū qñ alicui inſ
cidit turpis cogitatio contra voluntatē nulſ
lum eſt pctm̄. Greg. Quantūcunq̃ ſit immū
da cogitatio nō mentē polluit ſi ratio nō cō
ſentit. Secūdo cōmittitur luxuria ſine actu
ſc3 cū viſu. vt cum quis ea intentiōe inſpiciat
aliquā ꝑſonā vt eā cōcupiſcere velit. Mat.
v. Qui viderit mulierē ad ꝯcupiſcendū eam
iam mechatus eſt eā in corde ſuo. Tertio cōſ
mittitᷣ locutione: vt cū quis alloq̄tur vl̄ arri
det aliquā perſonā ea intētione vt eam alliſ
ciat ad peccatu3 mortale: peccat mortaliter
ſed ſi in ioco loq̄tur ei: tunc niſi venialitᷣ. Uñ
dicitur in decre. Deus iudicat verba ſm inſ
tentionem proferentis. xxij. q̄. v. humane.

Quarto cōmittitᷣ ꝑ tactū impudicū: vel āple
xus et oſcula: et hmōi. q̄ modꝰ ab aplo voca
tur turpitudo. vt hr̄ ad Ephe. v. Quinto cōſ
mittitᷣ per ornatū corpis: vt mulieres vel vir
gines q̄ ad hoc ſe ornāt vt alios allicere poſ
ſint: mortalitᷣ peccāt. Sexto cōmittitᷣ per do
na et munuſcula: vt cu3 q̄s dat alicui ꝑſone
donū vel clenodiū ea intētione vt eu3 ſic ad
malū actū alliciat. ⁊ ēt qui portat talia doſ
na vel lr̄as amatorias ſciēter: mortalitᷣ pecſ
cat. Septio cōmittitᷣ qñ aliq̄s h3 volūtatē
malā ꝑficiēdi actū cū nō pōt hr̄e locum et ꝑ
ſonā. vel etiā qui haberet locū ⁊ ꝑſonam et
oportunitatē ꝑpetrādi actū. ſed ſolūmō pro
pterea dimittit: q2 timet mūdū ⁊ ſcandalu3
hoim et cōfuſionē ꝓpriam ne impugnetᷣ: vel
ne alijs publicetᷣ: ſed ſi ſciret ſe poſſe latere ī
hoc actu nec deum nec ſanctos curaret quin
hoc ope ꝑpetraret. talis peccat mortalitᷣ pro
pter malā volūtatē. Et hoc idē intelligendū
eſt de quolz pctō mortali qḋ q̄s non ꝓptᷣ deū
dimittit: ſed ſolum ꝓpter timorē hoim. Uñ
Leo papa. Sūt nōnulli qui dum corde cōciſ
piunt pctm̄ faciendi deliberant. illud vero ti
more dimittūt: aut ꝓpter difficultatē imple
re nequeūt. hi ꝓfecto nō ī dūo moriuntᷣ. Au
gu. Ipſa voluntate reus eſt qui vult qḋ non
licet. ſed ideo non facit: q2 non poteſt impuſ
ne fieri. Quantum ad tertiam partē iſtiꝰ ſer
monis ſciēdū ꝙ oēs hoies cuiuſcūq̃ ſtatus
debent honorare ſanctam Katherinam ⁊ eiꝰ
feſtum ſolēniter celebrare. et eam deuote in
omnibꝰ neceſſitatibus ⁊ infirmitatibꝰ tanꝙ
ſingularē patronam cū oī fiducia inuocare.
Et primo ſacerdotes ⁊ clerici ⁊ litterati. q2 ip
ſa maxime litterata fuit. et magiſtra ſeptem
artiū liberaliū excellens fuit tanq̃ ſpōſa xp̄i
a ſpū ſancto edocta. Et in ſignum huius quī
quaginta oratores ad ſponſum ſuū Ieſum
xp̄m cōuertit. Uñ legitur ꝙ quidam ſcholaſ
ris in āglia ī ciuitate cātuariēſi deuote ſerui
uit ſancte Katherine: vt ſibi grām a deo īpe
traret vt poſſet ſtudere in ſcientia et vita et
in moribus: ad honorē dei ⁊ ſalutē ꝓximoꝝ
Et ſic tulit libros ſuos ⁊ ꝓfectꝰ eſt ad geneſ
rale ſtudiū. ⁊ in breui tēpore tantū ꝓfecit ꝙ
adeptꝰ eſt magiſteriū. Rex aūt anglie audiſ
ens famā eius: q2 ſic litteratꝰ eſſet et probus
ipm ad ſe vocauit: et filiū ſuū ei commiſit: vt
eum fideliter inſtrueret. Et magiſter omne3
diligentiā fecit: ſed filius regis duri ingenij
et rebellis fuit. Accidit aūt ſemel ꝙ ꝓptᷣ reſ
bellionem ſuam magiſter eum exuit: ⁊ queſi
uit virgam vt eum diſciplinaret ſicut bñ me
ruit. et filius regis nudo corpore camerā exi
lijt: ⁊ currēs per pontē in aquā cecidit ⁊ ſubſ
merſus fuit. Magiſter aūt territus deuote
recōmēdauit eū ſancte Katherine. Statiq̃
piſcatores cū manibus ſunt miſſi vt quereſ
rent filiū regis: ſ3 nō eſt inuētus ab eis. Ma
giſter incarceratᷣ: et in carcere continue inuo
cauit ſanctā Katherinā: recommendans ei
filiū regis. Et tertia hora ſequentꝭ diei cum
cantaretᷣ ſumma miſſa in parrochia filiꝰ reſ
gis intrauit eccleſiā habēs albā camiſiā: in q̄
aureis litteris erat ſcriptū illud. p̄s. cxviij.
Da mihi intellectū vt diſcam mandata tua.
Hec regi ⁊ regine narrantᷣ. qui ſtati3 cū gau
dio venientes ad ecclām viderunt filium ſuū
ſanū ⁊ viuū. Et filius regis narrauit patri ⁊
matri et oibus circunſtantibꝰ ꝙ beata Kaſ
therina eum ſuſtentauit in aqua per diem ⁊
noctē ſine omni leſione ꝓpter magiſtrū qui
recōmendauit eū ſancte Katherine. cui fide
liter a iuuētute ſeruiuit. Et poſtmodū idem
filius regis optimū ingeniū ſtudendi habuſ
it ⁊ quecūq̃ ſibi legebātur ſtatim intellexit.
Rex aūt cū oī pplo valde gauiſus eſt. ⁊ exalſ
tauit magiſtrū illu3 ad magnos honores: ⁊
ad magnas dignitates ꝓpter meritū ſancte
Katherine. Et ipſe rex ⁊ regina et filius ſuꝰ
amodo oibꝰ diebꝰ vite ſue fideliter ſeruieſ
rūt ſancte Katherine. Tūc magiſter compoſ
ſuit illā collectā que hodie in eiꝰ miſſa legitᷣ
Deꝰ qui dediſti legē moyſi in ſummitate mō
tis ſynai. ⁊ in eodē loco corpꝰ beate Katheſ
rine virginis ⁊ martyris tue per ſanctos an
gelos mirabilitᷣ collocaſti. cōcede ꝓpiciꝰ: vt
eius meritis ⁊ interceſſione ad montē q̄ xp̄s
eſt valeamꝰ peruenire. Et ſic p3 ꝙ beata Ka
therina ſeruiētes ſibi nō dimittit in neceſſiſ
tatibꝰ: ſed ſuccurrit ipſis. Etiam quida3 pleſ
banus dilexit multū btām Katherinam ⁊ in
feſto eius ſingulis annis conuiuium prepaſ
rauit: et ſacerdotes ⁊ pauperes inuitauit: ⁊ q̄t
tuor fures dixerūt ad ſeinuicem. Plebanꝰ iā
cantat in eccleſia cū ceteris clericis: ⁊ nos vo
lumus domū ſuā intrare. et nullo vidēte res
ſuas exportare. Et intrantes domū neminē
inuenerūt: niſi famulam que erat retro in co
quina preparans cibaria: et paruum canem
qui latrabat: cui fures caput amputauerūt.
et camerā eius intrauerunt: et oīa rapuerūt
Sed nutu dei camerā exire nō poterant ⁊ ca
put canis amputatū adhuc continue latraſ
bat. Et ſacerdos cum ceteris rediens de ecſ

cleſia fures in camera reperit: et caput canis
amputatū vidit adhuc cōtinue latrare. ⁊ ipſi
fures videntes magnalia dei et btē Katheri-
ne petierūt a plebano veniā ⁊ promiſerūt e-
mendā. Sic ſancta Katherina ſeruauit res
ſui dilectoris. Etiā ſciēdū ꝙ quidam dilecto
res ſancte Katherine cōſueuerūt ſingulis
annis aliq̄d ob reuerentiā eiꝰ dimittere. Vñ
quidā mechanicus fideliter ſeruiuit btē Ka
therine ⁊ omni anno aliq̄d ꝓpter ipſam omi-
ſit. Uno anno abſtinuit a vino: alio anno a
carnibus. aut ieiunauit in qualʒ ſeptimana
vnū diē. aut mane ſurrexit. aut aliquam ele-
moſinam ſingulis diebus dedit. aut certum
nūerū orōnū orauit. Semel vno anno ꝓmi-
ſit ſe nō ſciēter velle mentiri: ſed ſemper cuʒ
veritate emere ⁊ vēdere. Et p̄mo plures em-
ptores perdidit q2 ſimplicit̄ dixit. ſic tibi da-
bo et non remiſſius et hoc firmiter tenuit: ⁊
ſic dānū incurrit: attamē ꝓmiſſum infringe
re noluit. Poſt aliquos dies btā Katherina
a deo impetrauit ꝙ oēs cognouerunt verita
tem ipſius in emēdo ⁊ vēdendo. et ſic acquiſi
uit ſibi magnū cōcurſum populi. et ſic in bre
ui dānū recuperauit. ⁊ poſtmoduʒ ditatꝰ eſt
pluſq̄ʒ antea fuit. et veritatē vſq̄ʒ ad obituʒ
ſuū in artificio ſuo ſeruauit. Et ſic pʒ ꝙ btā
Katherina ſuis ſeruitoribꝰ etiam in tēpora
libus ſubuenit. Etiā beata Katherina ſubue
nit homini in anima. Unde quidā iudex ini
quus ieiunauit omni anno in vigilia ſancte
Katherine. et feſtum eius ſolēniter celebra-
uit. ⁊ ſingulis ānis ob reuerentiā ſancte Ka
therine aut aliquid fecit: aut aliquid omiſit
⁊ vno anno ꝓmiſit ꝙ quicq̄d peteret ab eo ī
honore ſancte Katherine hoc nollet denega
re. Apparuit aūt ei beata Katherina in ſpe-
cie paupercule mulieris et petiuit manū eiꝰ
dexterā ſibi dari. qui amputauit ſibi ipſi ma-
num dexterā et dedit paupcule mulieri. Tūc
amici ipſiꝰ de hoc verecūdātes ꝙ manū non
habuit: induxerūt eum ad ingreſſum religio
nis. Poſtq̄ʒ autē intrauit religionem: beata
Katherina impetrauit ſibi magnam gratiaʒ
a deo ꝙ ſe multū emēdauit. ⁊ deo ⁊ btē Ka
therine amplius fideliter ſeruiuit. Et cū ia-
ceret in extremis apparuit ei beata Katheri
na pulchra valde: dicens. Noſti me? Qui re-
ſpondit. Non. Et illa dixit. Ego ſum Kathe
rina cui manū tuā dediſti. Et oſtēdit ei ma-
num: dicēs. Hoc ideo feci. quia aliā viam te
ſaluandi inuenire non potui. Et ſic feliciter
obijt. Etiā mercatores per terras cum merci

monijs ambulantes debent eam inuocare ⁊
ei ſeruire. Unde vir quidā mercator multuʒ
dilexit btām Katherinā. ⁊ vno tempore iuit
cū pānis vendendis ad nūdinas: q2 pannici
da erat. et raptores venientes rapuerunt ſibi
pannos. Et ipſe inuocauit beatā Katherinā
dicens. O beata Katherina quō poſſum cre-
ditoribus meis debita ꝑſoluere. et vnde de-
beo amplius vxorē et pueros nutrire. Et ſta
tim raptores ꝑcuſſi ſunt cecitate et tremore
mēbrorum. Qui vidētes plagaʒ dei ⁊ beate
Katherine ſuꝑ ſe: oīa reſtituerūt: et eū libere
abire fecerunt. Et inuocauerūt btām Kathe-
rinam. ⁊ vouerūt amplius nūq̄ velle ſpolia
re aliquē hominē ſi meritis ipſius ſanarent̄
Et ſtatim ecōuerſo ſanati ſunt: et vitam ſuā
emendauerunt. Etiam beata Katherina nū-
q̄ vel raro permittit damnari ſeruiētes ſibi
Unde legit̄ ꝙ quidā canonicꝰ habens plu-
ra beneficia malā vitam duxit: ſed btām Ka-
therinā dilexit. Qui habuit capellanū virū
deuotū et caſtum et aliū presbyterū cōmēſa
lem qui etiam ſatis ſeculariter vixit. Et qua
dam nocte capellanus viſionē habuit et vi-
dit canonicū et presbyterū. ambos ad iudici
um trahi. et iudex volens ſententiare ſuper
ambos vt decapitarent̄. beata Katherina in
terceſſit pro canonico apud iudicē vt ſniam
adhuc per annuʒ differret: vt ſic ſe in illo an
no emēdaret. ſʒ alius presbyter nō habuit in
terceſſorē. ideo decapitatus eſt. De mane fi-
nito diuino officio presbyter ad menſam nō
venit. de quo admirabat̄ canonicꝰ. Et capel-
lanus vir iuſtus caſtus et deuotus narrauit
canonico quā viſionē viderat in nocte. et ſic
ambo iuerūt ad domū presbyteri: ⁊ eum ſu-
bitanea morte defunctū inuenerūt. Quo vi-
ſo perterritus canonicꝰ: oīa beneficia libere
reſignauit: ⁊ ordinē ciſtercienſiū intrauit: et
vitam ſuā in bono finiuit. Etiaʒ meretrices
debēt honorare ſanctam Katherinā. Vñ legi
tur ꝙ q̄dā meretrix per. xx. ānos in meretri-
cio ꝑdurauit ⁊ nihil boni fecit niſi ꝙ ieiuna
uit vigiliā ſctē Katherine. ⁊ iuit ad eccleſiā ⁊
cōtritioneʒ habuit ſuꝑ oīa pctā ſua q̄ fecit ꝑ
totum annū. et promiſit ſe velle emēdare: ſʒ
ſꝑ recidiuauit. Et in. xx. anno iterū iuit ad ec
cleſiā cū ꝓpoſito emēdationis. ⁊ proſtrata an̄
imaginē btē ꝟginis Katherine: inuocauit eā
deuote ⁊ promiſerat realiter emēdā. et ima-
go magna btē Katherine cecidit ſuꝑ eam et
mortua eſt. Et cāpanator volens pulſare ad
veſꝑas inuenit eā mortuā. ⁊ vocauit ſacerdo

tem ⁊ populū ad videndum hoc factum. Et
ſacerdos ⁊ ppl's cognouerūt eā eē meretricē
illam: ⁊ rogauerūt deū ⁊ ſanctā Katherinaʒ
vt reuiuiſceret ſi eſſet ſpes ſalutis notifican
do eis quō mortua eſſet. Et ſtatim ſurrexit ⁊
ſacerdoti ⁊ oī ppl'o indicauit quō imago btē
Katherine eaʒ occidiſſet. ⁊ btā Katherina du
xit eā ⁊ oñdit ei penas dānatoꝝ: ⁊ etiā gau-
dia bonoꝝ ⁊ beatoꝝ: ⁊ inſuꝑ impetrauit ei a
ſpōſo ſuo ieſu xpō vt ecōuerſo reuiuiſceret ⁊
pctā ꝯfiteret̄. Et ſupplicauit ſacerdoti vt au
diret cōfeſſionē eiꝰ ꝓpter deū. ⁊ ſic integraʒ
cōfeſſionē fecit: ⁊ poſtmodū nūq̄ mortalit̄
peccauit. Etiā ſctā Katherina ſuccurrit mu-
lieribꝰ ꝑgnantibꝰ. Vñ filiꝰ cuiuſdā p̄ncipis
defunctis parētibus fideliter ſeruiuit beate
Katherine. Nam habuit capellaʒ ꝓpe caſtrū
ſuū in honore ſctē Katherine dedicatam. ad
quā quotidie intrauit ⁊ btē Katherine ora-
uit. Accidit aūt ſemel dum ſic oraret ꝙ tres
pulcherrime ꝟgines ſibi apparerēt ⁊ ipſe ter-
riꝰ caput ad terrā inclinauit. ⁊ vna illarum
dixit. O q̄ʒ ruſticaliter agis cū tū ſis nobilis
inſpice in nos: q2 ꝓpter te huc venimus. Et
media dixit. Quā ex nobis ꝓ ſponſa vis hr̄e
Et illa ad dextris ſuis dixit ſibi occulte vt
mediā ſibi eligeret: ⁊ dixit illā eſſe beatā Ka-
therinā huiꝰ capelle patronā. ⁊ ipſe elegit ſi-
bi eandē in ſpōſam ſuā. Tunc ipa btā Kathe
rina in ſignū deſponſatiōis dedit ſibi crina-
le pulcherrimū de roſis pulcherrimis ⁊ pre-
cioſis: ponēſq̄ʒ ſuꝑ caput ipſiꝰ. Et ī ſe reuer-
ſus inuenit ſuꝑ caput crinale de quo ꝓceſſit
odor ſuauiſſimꝰ. ⁊ ex hoc valde fuit gauiſus
ſeruauit crinale illud cū oī diligētia: ⁊ multo
fideliꝰ ⁊ deuotiꝰ ampliꝰ ei ſeruiuit. Poſtq̄
aūt attigit virilē etatē: amici ſui tradiderūt
ſibi pulcherrimā ꝟginē ⁊ nobilē in mr̄imoni
um. Et celebratis nuptijs eque ſeruiuit bea
te Katherine: ⁊ ſꝑ de mane ſurrexit: ⁊ capel-
lam intrauit ⁊ orauit. Et vxor ipſiꝰ iam im-
pregnata q̄ſiuit ab ancilla ſua quo dñs eiꝰ d̄
mane trāſiſſet. Cui ancilla. Eſt ciuis ꝓpe ci-
miteriū qui habet pulcherrimā filiā ⁊ ad il-
lam vadit ⁊ vxor ex hoc valde triſtata eſt. Et
de ſero multū q̄ſiuit vir in lecto cur ſic triſtiſ
eſſet. Et ipſa r̄ndit. None merito triſtari de-
berē: q2 vnā aliaʒ plꝰ diligitis: ⁊ ſꝑ de mane
ſurgit̄ ⁊ ad eā itis. Et ille. Que eſt iſta. Ipa
r̄ndit. Filia illiꝰ ciuis ꝓpe cimiteriū. Et ipſe
r̄ndit. Nō eſt illa filia ciuis cui ſeruio: ſed eſt
alia multo pulchrior ea ad quā de mane va-
do ⁊ ei ſeruio. Et iteꝝ altera die de mane ab

ea ſurrexit ⁊ ad capellā iuit. ⁊ ipſa nimiū tri
ſtata ſeipſam occidit cū gladio ⁊ puerum in
vtero. Et ipſe rediēs de capella ⁊ aperiēs ca
merā. vidit matrē cū puero occiſam. ⁊ ama-
re cepit flere ⁊ clamare. Ue ve ve: quare non
dixi tibi veritatē: nā ego ſum occaſio iſtiꝰ ma
li: ⁊ ſic ſtatim ecōuerſo cucurrit ad capellam
⁊ flendo inuocauit btām Katherinā. Et iteꝝ
apparuerūt ſibi ille tres ꝟgines: ⁊ btā Kathe
rina terſit ſibi oculos ⁊ faciē: dicens. Quare
ſpreuiſti me ⁊ recepiſti aliā ſpōſam: attamē
q2 mihi ſꝑ ſeruiuiſti: ego tibi ſuccurrā ⁊ vxo-
ri ⁊ puero: ſurge cito ⁊ vade ad caſtrū tuū: et
inuenies vxorē tuā viuā. q̄ peperit filiā quā
etiā Katherinā noīare debes ⁊ ꝓ ſatiſfactōe
q2 me ſpreuiſti debes cōſtruere hoc monaſte
riū ſanctimonialiū. ⁊ filia q̄ iaʒ eſt nata erit
prima abbatiſſa huiꝰ monaſterij. ⁊ erit ꝟgo
deuota. ⁊ ipſa liberabit cū ſuis deuotis orōni-
bus aīam pr̄is tui de purgatorio. Et ipſe ſta
tim letāter cucurrit: ⁊ matrē ⁊ filiā inuenit ⁊
ipſa fatebat̄ ꝙ demones aīam eiꝰ ad infer-
nū deduxiſſent ſi btā Katherina ſibi non ſuc
curriſſet. Et ipſe ꝯſtruxit monaſteriuʒ: ⁊ cri-
nale roſeū qd̄ btā Katherina ſibi tradidit ad
monaſteriū dedit: ⁊ noīauit monaſteriuʒ ad
roſeū crinale. Et ipſe ⁊ vxor btē Katherine oī
bus diebꝰ vite ſue ſeruierūt.

Sequūtur ſermones cōes diſcipuli.

¶ De dedicatione. Sermo. xlv.

Domus mea domus ora
tionis vocabit̄. Eſa. lvi. Mat. xxi
Mar. xi. Lu. xix. Joh. ij. Hodie
peragit̄ feſtū dedicatiōis huiꝰ ec
cleſie que in honore iſtiꝰ ſancti. N. vel iſtorū
ſctōꝝ. N. ⁊. N. dedicata. Et tale feſtū ſolēni-
ter: ⁊ deuote ⁊ letāter ē pagēdū. Vñ in decre.
dicitur. Dedicationis ſolennitas eſt ſingulis
annis ſolenniter celebranda. de conſecratio
ne. di. i. ſolēnitates. Vñ in pn̄ti ſmone tria ſūt
dicenda. Primo quō ꝓbat̄ ꝙ feſtū dedicatō
nis eſt ſolēniter celebrandum. ⁊ q̄d cogitare
dʒ quis cū intrat eccliam. ⁊ quare libent̄ ire
debemus ad eccleſiam et ad dedicationem.
Secūdo de illis qui nō ſunt ſepeliendi in lo
co ſacro. Tertio q̄dam exēpla ⁊ miracula ꝓ
informatione nr̄a. Quantū ad primā par
tem iſtiꝰ ſmonis ſciendū ꝙ feſtū dedicatio-
nis eſt ſolēniter: letāter: ⁊ deuote pagenduʒ
ab oībꝰ xpifidelibꝰ. Hoc ꝓbat̄ primo ex vete
ri teſtamēto. Nā Exo. xxiij. p̄ceptū eſt a dño
ꝙ vniuerſus populꝰ iſrl' ter in anno. i. tribꝰ

feſtiuitatibꝰ.ſ.paſche:pẽthecoſtes ⁊ in feſto
enceniorꝝ.i.dedicatiõis tẽpli vnuſqſqꝫ pſen
tet ſe dño in hierl'm.⁊ offerre deberet hoſti-
as in lege determinatas.Et ſic nos cũ orõibꝰ
⁊ oblatiõibꝰ ſolẽnizare debemꝰ feſtũ dedica
tionis.vñ dr̃ Exo.xxiij.Non apparebis in cõ
ſpectu meo vacuꝰ.Si paupꝫ es offer deo cor
ꝯtritũ.ps.l.Sacrificiũ deo ſpũs cõtribulatꝰ
⁊c̃.Secũdo ꝓbaẜ in nouo teſtamẽto. Nam
xps pſonal'r viſitauit feſtũ dedicationis. vt
pꝫ.Joh.x.Facta ſunt encenia in hierl'ꝫ ⁊ hy-
ems erat.⁊ ambulabat ihs in tẽplo in porti
cu ſalomonis.Et qͣtienſcũqꝫ ihs hierl'm ve-
nit:freq̃nter pmo templũ viſitauit vt nobis
exemplũ daret.Vñ Greg.Oĩs xpi actio nr̃a
eſt inſtructio. Augu.Tota vita xpi in terris
quã p hoĩem geſſit:diſciplina morũ fuit.Se
quamur igitur xpm in nouo teſtamẽto ⁊ ſan
ctos patres veteris teſtamenti q̃ placuerunt
in hoc deo.Sic ⁊ nos ſperare debemus in h'
deo placere ꝙ deuote ⁊ letanter feſtũ dedica
tionis peragimus.Pro quo ſciendũ ꝙ gau-
diũ pñtis dedicationis repñtat nobis gau-
diũ futurũ in celo.In ſignũ huiꝰ flores ⁊ gra
mina ſparguntẜ:⁊.xij.cãdele q̃ ſignãt.xij.apo
ſtolos in parietibꝰ accẽdunẜ. altaria ⁊ ima-
gines decoranẜ.⁊ ſacerdotes induũt pcioſio
res caſulas:⁊ clerici canũt cantũ q̃ cantaẜ i
maioribꝰ feſtis Kyrieleyſon Sanctꝰ ⁊ Agnꝰ
dei.Et in aliq̃bꝰ eccleſijs cantaẜ in organis:
cytharis:⁊ cimbalis in eleuatiõe corpis xpi
ps.cl.Laudate dñm i tympano ⁊ choro: lau
date eũ i chordis ⁊ organo.Vñ ſciẽdũ ꝙ qñ
qs intrat eccl'iam cogitare dꝫ q̃re eccl'a ꝯſtru
cta ⁊ dedicata ẽ.ſ.vt deꝰ ibi adoreẜ a xpifide
libꝰ.ꝙ dr̃ domꝰ orõis.Hoc nõ cogitãt q̃ i ec-
cleſijs v'ba inutilia ⁊ q̃nqꝫ nociua pferunt.
Cõtra tales dr̃ in decre.Nõ dꝫ in loco orõis
intẽdere fabulis ocioſis.di.xxv.alias.Exem
plũ legiẜ de ſcõ Britio:q̃ vidit diabolũ ſcri-
bentẽ v'ba in eccl'ia ꝓlata.Vñ h' exẽplũ q̃re i
ꝓmptuario.xvi.E.Etiã aliq̃ ptrãſeũt eccl'as
quaſi beſtie.nec flectũt genua.Etiã aliq̃ ſupꝫ
be intrãt eccl'iaꝫ cũ lõgis caudis ⁊ manicis ⁊
ſpiſſis peplis,⁊ maſculi in ſciſſuris tortis cri
nibꝰ ⁊ argẽteis cingulis.⁊ ſup tales equitat
diabolꝰ.Job.xli.Ipſe ẽ rex ſup oẽs filios ſu
perbie.Exẽplũ de h' ſcribit Guil'.lugd.i ſum
ma vitiorꝝ ꝙ quidã vidit diabolũ equitãteꝫ
in longa cauda cuiuſdã ſupbe mulieris:q̃ de
cauda cecidit in lutũ:⁊ aliꝰ diabolꝰ riſit:⁊ ta
lia ſunt illicita ⁊ inhoneſta.Vñ in decre. dr̃
In eccleſia nihil debet agi inhoneſte,di,xlij.

Ergo q̃ncũqꝫ q̃s intrat eccl'iam:intrat eã re-
uerẽter ⁊ hũiliter:qꝛ ibi veraciter pſens ẽ in
ſacrõ xps:⁊ deũ deuote dꝫ inuocare orõibꝰ
ſuis.vñ Augu.in regula.In oratorio nemo
aliq̃d agat:niſi id ad qð factũ eſt:vñ ⁊ nomẽ
accepit.Vñ dr̃.Domus mea domus orõis.
Inſup ſciendũ ꝙ eccl'ie:cimiteria ⁊ monaſte
ria ſunt ab eccl'ia puilegiata.ſic ꝙ nullꝰ lai-
cus cuiuſcũqꝫ auctoritatis ſit dꝫ iuadere do-
na eccl'ie ⁊ parrochie ⁊ monaſterij.nec p viꝫ
ſibi vſurpare nec retinere ad vſum ſuũ oppo
ſitũ faciẽtes:ſiue nobiles ſiue ruſtici: nõ pro
ſperabunẜ in hac vita:qꝛ vt freq̃nter occur-
rũt eis infortunia:qꝛ ſic ſancti iudicãt ⁊ vin
dicãt ſe in eis:⁊ ꝯq̃runẜ regi celorꝝ ſup eos.
Et inſup tales ſunt excõicãdi.Vñ in decre.
dr̃.Inuadere bona clericorꝝ eſt inuadere bo-
na eccleſie.⁊ tales ſunt excõicandi.xij.q.ij.ec
cleſiarũ.xvi.q.i.ſi'r.Sed q̃ incendũt ⁊ fran-
gunt eccl'ias ⁊ monaſteria:ſunt ipſo facto ex
cõicati:⁊ poſt denũciationẽ ad papam mit-
tendi ſunt.Hanc ſniam nõ curant heretici:
qui heu iam plures eccl'ias ⁊ monaſteria cõ
buſſerũt.Et etiam qui defraudãt eccleſias ⁊
aĩas in teſtamẽtis ⁊ ſuffragijs grauiter pec-
cant:⁊ aĩe cõquerunẜ de ipñs. Vñ in decre.
dr̃.Multũ delinquũt qui differũt exequi te
ſtamentũ.xxiij.q.ij.Immo pſone fugientes
ad eccl'iaꝫ cũ ſuis rebus debẽt tueri ab eccle
ſia.Vñ de hoc dr̃ in decre. Qui fugientibus
ad eccl'iam dãna inferũt ſunt excõicãdi. xvij
q.iiij.diffiniuit.Exemplũ de illis q̃ ſibi vſur
pant bona eccleſie p fructum quere infra in
promptuario.xvij.E.Etiam tyrãni qui cum
potentia inuadũt eccl'ias qñ puniantẜ.Exẽ
plũ de hoc vide ibidem.xviij.E.Vñ etiaꝫ ſci
endũ ꝙ libenter debemꝰ viſitare dedicatio-
nes.Primo qꝛ ibi oraẜ a ſacerdotibꝰ ꝓ ipis
heri in veſperis:hodie i matutinis:i miſſis:
in tertia:in ſexta:in nona:⁊ in ſecũdis veſpe
ris.vt quiſq̃s hoc tẽplũ bñficia petiturus in
grediẜ:cũcta ſe impetraſſe leteẜ.Et etiã quo
tidie i qualibet miſſa oraẜ pro aſtantibꝰ in
canone.Et oĩm circũſtantiũ quorum tibi fi-
des cognita eſt ⁊ nota deuotio:ꝓ quibꝰ tibi
offerimus.Ergo ſalubre eſt ſingulis diebus
audire miſſam.qꝛ angeli illo die delectabil'r
moranẜ cũ illo hoĩe.⁊ plus ſollicite ſeruiunt
ſibi ⁊ cuſtodiũt ipſuꝫ.Et etiã ꝓſperabiẜ ille
hõ in agẽdis.Math.vi.Primuꝫ querite re-
gnũ dei ⁊ iuſticiã eiꝰ ⁊c̃.Secũdo propter in-
dulgentias cõſequendas:nõ propter laute
comedere:bibere:⁊ chorizare:nec propter lu-

dere:ſed ꝓpter indulgentias debemꝰ deuote
viſitare dedicationes:⁊ illũ diem in ſeruitio
dei expẽdere:ſcilicet audiẽdo miſſas: ſermo
nes:⁊ veſperas.Oppoſitũ faciũt qui intrãt
tabernam ⁊ inebrianẜ:vel qui circũſtant cho
ream ⁊ ſic iudicant hoĩes.⁊ miſſas negligũt
ſermonẽ ⁊ veſperas.⁊ ſic illũ diẽ expendunt
in ſeruitio diaboli.quia ſm ſermonẽ chriſti
Math.vi.Nemo poteſt duobus dñis ſerui-
re.Exemplũ de virgine cui cõfeſſor inhibuit
ne ampliꝰ chorizaret in publica chorea: que
poſtmodũ venit ad dedicationẽ.⁊ icepit cho
rizare:⁊ deus plagauit eaꝫ ꝙ in chorea ſubi
tanee obijt.Item aliud exemplũ quomõ mu
lier in chorea necata eſt cum baculo. Et hoc
quere in promptuario.xij.C.Item tibicen q̃
in chorea a fulmine extinctꝰ eſt.Et hoc q̃re
ibidem.xiij.C. Quantũ ad ſcðam partem
ſciendum ꝙ ex quo hodie peragiẜ dedicatio
huiꝰ eccleſie ⁊ cimiterij.tunc queriẜ qui ſunt
iſti quibus denegaẜ ſepultura in loco ſacro.
Reſpõdeẜ ꝙ multi ſunt.Et primi ſunt infi-
deles:pagani:heretici:iudei.de ꝯſe.diſtin.i.
eccleſiam.Secundi ſunt chriſtiani excõicati
xxiiij.q.ij.Sane ⁊ ſuper.Et ſm Guil'. etiam
notorij excõmunicati minori excõmunicatio-
ne.Tertij vſurarij manifeſti.extra de vſur.c.
Quia in omnibus.al's Quãq̃.lib.vi.Quar-
ti publici raptores.extra.eo.cap.Super eo.
Immo raptorꝝ ⁊ vſurariorꝝ oblationes non
ſunt recipiende.vt habeẜ extra de rapto.Su
per eo.Quinti q̃ in torneamẽtis moriuntur
Et exponit Hoſtieñ.Si q̃s etiã ibi vulnꝰ le-
tale acceperit:licet poſtea ſupuixerit:q̃ꝯuis
peniteat ⁊ ei eucharíſtia nõ denegatur: care
bit tñ eccleſiaſtica ſepultura:extra de tornea
men.c.i.Etiã duellum ⁊ candẽs ferrũ:quod-
libet illorꝝ eſt ꝓhibitũ.xxij.q.ij.Queriẜ.Se-
xti qui ſeipſos interficiũt.Immo tales dñt
ſepeliri ſubtꝰ patibulũ.xxiij.q.v.placuit.Se
ptimi publici blaſphemi dei ⁊ ſanctorꝝ.extra
de malediq.c.Statuimus.Nota capitulum
Octaui religioſi ꝓprietarij vtriuſqꝫ ſexꝰ.ex̃
de ſta.mona.c.Sup quoſdaꝫ.Noni famuli ⁊
nutrices iudeorꝝ ſi in ſeruitijs eorũ decedũt
Decimi meretrices:ſi in meretricio decedũt
Undecimi lictores in tali officio decedẽtes.
Duodecimi publici traditores.Tredecimi pu
blici luſores.Et nota iſta ꝯcludendo ꝙ gene
raliẜ nullus notoriꝰ de peccato mortali ſepe
liẽdus eſt in loco ſacro.Et hoc ſignanẜ locuꝫ
hꝫ ſi tales nõ ſunt recõciliati eccleſie p peni-
tentiam,Nam ſi recõciliati eſſent vel certa ſi

gna penitẽtie apparerẽt ſepeliẽdi ſũt:ſꝫ herẽ
des teneneẜ pro eis ſatiſfacere.xiij.q.ij.q̃bus
peccata dimiſſa.⁊.c.non extimemus.Quere
illam materiã diligenter.Decimiquarti pue
ri qui ſine baptiſmo moriunẜ. Circa quod
queriẜ vtruꝫ mulier pregnãs defuncta debe
at ſepeliri cũ puero.Rñdeẜ ſm Hoſtieñ. ſi ẽ
certũ ꝙ partus ẽ mortuus in vtero:tũc mu-
lier cũ partu ſepelieẜ.Si v'o certũ ẽ ꝙ partꝰ
viuit vel dubitaẜ de hoc.tunc mulier dꝫ ſci-
di prius.Et ſi viuꝰ ſit partꝰ:debet baptizari
ſi eſt mortuꝰ:extra cemiterium ſepeliri debꝫ
Etiaꝫ ſciendũ ꝙ ſepultura debet eſſe libera
Unde pcipiẜ vniuerſis clericis ſecularibus ⁊
religioſis ſub interminatiõe maledictõis eter
ne ne inducãt aliquos ad vouendũ ſiue iurã
dũ fide interpoſita ſeu al's ꝓmittendũ vt eo
rũ apud eccleſias eligãt ſepulturas:vel iam
electã vlterius nõ immutẽt:al's talis electio
irrita eſſet.Et q̃ ꝯtrã fecerit:ipſo facto eſt ex
cõicatus:⁊ nõ põt abſolui niſi a papa . extra
de ſepul.animarꝝ.li.vi.Queriẜ quid ſi taxeẜ
ꝓ quãta pecunia quis ponatur in tali eccl'ia
vel cimiterio.Rñdeo ſm Hoſtieñ. ſymonia
eſt.Itẽ ſi aliquid datur pro exequijs vel vigi
lijs mortuorꝝ:vtrũ cõmittaẜ ſymonia.Rñde
tur ſm Hoſtieñ.pro hmõi nihil dꝫ exigi:ſed
pie cõſuetudĩes debent obſeruari.extra eo.
ad noſtram.Quid cum datur clericis pecu-
nia vt vigilent ſuper defunctos : vel dicant
pſalteriũ.Rñdeẜ ſm Hoſtieñ.ſi recipiũt pe
cuniã vt vigilent:lꝫ ad vigilias ſeq̃tur orõ:
non eſt ſymonia.Si aũt de legendo pſalteri
um pactum fiat:ſymonia eſt.Quid ſi detur
pecunia ꝓ anniuerſario fiendo. Rñdeẜ ſm
Hoſtieñ.diſtinguendum eſt:quia ſi detur tẽ
porale ꝓ ſpirituali tanq̃ appreciatio eiꝰ: ſy
monia eſt.Si v'o nõ detur tanq̃ principale
precium:ſed vt inductiuũ deuotõis ⁊ ꝓ ele-
moſyna:licituꝫ eſt.Similiter ſi fieret pactũ
de miſſis legendis:ſymonia eſt.Item q̃ueri
tur vtrum ſacerdos poſſit recipere pecuniaꝫ
pro miſſis legendis quas ipſe in penitẽtijs
iniunxit.Reſpondetur ſm Hoſtieñ.non de-
bet miſſas quas ſic iniunxit celebrare : quia
ſpecies mali eſt.extra de vita ⁊ honeſta.cleri
co.Cum ab omni.Iteꝫ ſacerdos qui propter
temporalia principaliter adminiſtrat ſacra
menta:ſcilꝫ baptiſmi:extreme vnctionis pe
nitentie:⁊ ſignanter qui habet auctoritateꝫ
epiſcopi ⁊ dicit:gratis non habeo:nec abſol
uam te niſi in tantuꝫ dederis mihi.Talis ſa
cerdos cõmittit ſymoniam: ⁊ ipſo facto in-

currit excõmunicationem. Nihil em̃ pro ad-
miniſtratione ſacramentorum eſt exigendū
vt habetur extra de ſymo. nõ ſatis. ⁊ c. ſeq̃n
ti. Unde etiam dicit xp̃s in euãgelio. Mat.
xiiij. Gratis accepiſtis: gratis date. Nota
circa hanc materiam ſm̃ beatum Thomam
de aquino in q̃dam queſtione ad quolibet:
vt in diſpenſatione ſacramentorum ſymo-
nia euitetur tria ſunt neceſſaria. Primū eſt
vt fiat ex conceptione iuris diuini vel hũa-
ni: aut ſaltem pie conſuetudinis. Secundū
eſt vt ſit intentio pia ⁊ nõ corrupta. Tertiuꝫ
vt ſit forma honeſta: vt non req̃ratur añ pij
officij exhibitionem: ne pactū interuenire vi
deatur: ſꝫ expleto officio poterit exigi. Si igi
tur illa tria conueniant: ſecure recipiant.
Quantum ad tertiam parteꝫ ſciendū ꝙ deo
diſplicet ⁊ ſanctis qñ ꝓpter pecuniaꝫ praui
hoĩes ſepeliuntur in eccleſijs. Hoc oſtenſuꝫ
eſt in illo ep̃o qui ſepeliuit iniquū hoĩem in
eccl'ia ſancti Fauſtini martyris quõ poſtmo
dum ſubitanee obijt. Exemplū hoc quere in
fra in ꝓmptuario. i. S. Item ꝑuerſuꝫ homi
nem noĩe Ualentinū diaboli traxerũt cū fu-
nibus de eccleſia. Hoc quere ibidem. ij. S.
Item vſurarius ſepultus in monaſterio mo
nachos inquietauit. Exemplū de hoc quere
ibidem. iij. S.

Item de dedicatione ⁊ indulgentijs. Ser
mo. xlvi.

Vere dominus eſt in loco

iſto. Gene. xxviij. Libenter debe-
mus viſitare eccleſiaꝫ. Primo ꝓ
pter preſentiam dei: q̃ hic eſt ve
raciter ſicut natus eſt de maria virgine: et a
mortuis reſurrexit in ſacramento. Ergo dici
tur. Uere dñs. Secundo ꝓpter indulgenti-
as quas hic homo mereri poteſt. Uñ loquẽ
do de indulgẽtijs tunc in preſenti ſermone
tria ſunt dicenda. Primo q̃d ſit indulgentia
⁊ vnde ortum habẽt indulgentie: ⁊ quis po-
teſt conferre indulgentias. ⁊ quare xp̃s de-
dit talem poteſtatẽ prelatis eccl'ie. Secũdo
que req̃runtur ad indulgentias conſequen-
das. Tertio alique queſtiones cum exẽplo.
Quantum ad primū indulgẽtia nihil aliud
eſt ꝙ̃ remiſſio pene ꝓ peccatꝫ debite. Uñ ſan
ctus Tho. in. iiij. di. xx. Indulgẽtie valẽt ad
remiſſionẽ pene reſidue poſt cõtritionẽ ⁊ cõ-
feſſionem. Pro quo ſciendū ꝙ in contritiõe
⁊ cõfeſſione remittitur culpa: ſed ſolutio pe
ne adhuc manet. q̃ ſm̃ magiſtrū ſen. li. iiij.
di. xxiiij. deus ex iuſticia impunitū nõ dimit
tit delictum. Unde Aug. Nullum malū im-
punituꝫ: aut hic: aut in futuro. In purgato-
rio opꝫ nos ſoluere penã ꝓ peccatis. ⁊ reſpe
ctu talis pene valent indulgẽtie. Itẽ querit̃
vnde indulgẽtie habent originem. Reſpon-
detur ꝙ ſunt q̃ttuor theſauri eccleſie vñ ille
indulgentie emanãt. Primus eſt theſaurus
reconditus ex ſuperabundanti merito paſ-
ſionis chriſti. quia illud merituꝫ ſufficiebat
ad infinitos mundos ⁊ ad infinitos homi-
nes redimendos: ⁊ de ſuperabundanti in-
dulgentie dantur. Secundus theſaurus eſt
genitricis dei marie que nunquam veniali-
ter nec mortaliter peccauit: ⁊ tamen multoſ
dolores ſuſtinuit: ⁊ ſpecialiter in morte filij
Lu. ij. Tuam ipſius aĩam pertranſibit gladi
us. Et de ſuperabundantia iſtius theſauri
dicũtur ille indulgentie erogari. Terti' the-
ſaurus eſt iohãnis baptiſte qui in vtero ſan
ctificatus erat. cuius cib' erãt locuſte ⁊ mel
ſilueſtre: ⁊ veſtis de pilis cameloꝝ: ⁊ inſuper
caput eius datum eſt ſaltatrici: ⁊ ſanctoruꝫ
apoſtolorum ⁊ omniū martyrū quorum ſan
guis ꝓ chriſto fuſus plus meruit ꝙ̃ eis fuiſ
ſet neceſſariuꝫ ad p̃miū. ⁊ de tali ſupfluo ſu
mit̃ illud vnde indulgẽtie dantur. Quartus
theſaur' eſt ſanctoꝝ confeſſorum: virginū ⁊
omnium electoruꝫ qui in ieiunijs: vigilijs ⁊
orationibus ⁊ caſtigatiõibus: peregrinatio
nibus deo fideliter ſeruiunt: quoruꝫ merita
ita fuerunt ſublimia vt lõge minora eis ſuf
feciſſẽt ad ſalutẽ: ⁊ ideo d' ipſoꝝ ſupfluo cete
ris pctõribus ꝓuident̃ indulgẽtie. Sed di-
ceres q̃ ſcti ſunt iã premiati in celo vltra cõ
dignū: ẜ nihil remãſit ſupfluū. R̃ñdet q̃daꝫ
doctor ꝙ q̃ölibet bonū opus in charitate fa
ctū ad duo ꝓficit. Prĩo ẽ meritoriū vite eter
ne: ⁊ ſic veruꝫ eſt ꝙ ſancti p̃miati ſunt vltra
condignū: q̃ hñt iam vitã eternaꝫ cui nulle
dant̃ hic paſſiones cõdigne: vt pꝫ ꝑ apl'm di
centẽ. ad Roma. viij. Nõ ſunt ꝯdigne paſſio
nes ⁊c̃. Scdo bonū op' in charitate factum
eſt relaxatiuū pene ꝓ peccatꝫ debite: ⁊ ſic ſan
cti ꝑ bona opera ⁊ paſſiones etiã meruerũt
relaxationẽ pene ꝓ pctis deputare. ideo quo
ad hoc nõ ſunt p̃miati: q̃ ipſe glorioſus do
minus noſter ieſus xp̃s peccatum non fecit
nec inuentus eſt dolus in ore eius. Et etiaꝫ
glorioſa virgo maria nõ peccauit venialiter
nec mortaliter: ⁊ etiam ſanctus iohãnes ba
ptiſta nõ peccauit mortal'r: ⁊ ſancti apoſto-
li ⁊ ſancti martyres ⁊ ſancti ꝯfeſſores ⁊ ſan

cte virgines pauca peccata cõmiſerunt ⁊ tñ
multa bona opa ⁊ exercitia habuerunt labo-
rando: ieiunãdo: vigilando: caſtigãdo corꝑa
ſua: et inſuꝑ multas paſſiones ſuſtulerunt
q̃ ꝓ peccatis multoꝝ poſſent ſufficere. Et in
hoc cõcordat ſctũs Tho. in. iiij. di. xix. Quo
rum meritoꝝ tanta eſt copia ꝙ oẽm penam
debitã nũc viuẽtib' excedũt: ⁊ p̃cipue ꝓpter
meritū xp̃i. Itẽ q̃rit̃ cui cõmiſſus eſt theſau
rus eccl'e: et qui expendendi theſaurū eccl'ie
habent ptãteꝫ. R̃ñdetur ſm̃ ſctm̃ Tho. i. iiij.
di. xxiiij. ꝙ ſolus papa habet ptãtem plena-
riam ſuꝑ theſaurum eccleſie. Uñ d' extra de
peni. et remiſ. c. cū ex eo. Indulgẽtijs dãdis
ſummus põtifex habet plenitudinẽ poteſta
tis. Sꝫ ep̃i hñt limitatã ptãtem faciẽdi in-
dulgẽtias: nõ vniuerſalẽ. Itẽ querit̃ quare
deus dedit ſuo vicario. ſ. dño apoſtolico ⁊ e-
piſcopis talẽ ptãtẽ ſuꝑ theſauris eccl'e. R̃ñr
ꝙ q̃ntuplici rõne. Prĩa rõ vt oſtendatur dei
bonitas imẽſa ⁊ eius infinita miſericordia.
Et hec ẽ potiſſima cauſa. Nã de' per hoc oñ
dit ſe plus velle acceptare modicū op' ex cha
ritate factum. i. elemoſinam: orõnem: pere-
grinationẽ: ꝙ̃ ꝙ velit hoĩem pati penã ma-
gnã inuite. Secũda vt hoĩes per indulgenti
as moueant̃ ad opera pietatis exercenda: et
ad venerandas reliq̃as ſanctoꝝ: que organa
ſpũſſancti fuerunt. Placet em̃ deo honorare
ſanctos ⁊ reliq̃as ſanctoꝝ: q̃d oſtendit in h'
ꝙ miracula in p̃ñtia reliquiarū facit. Tertia
vt diuites delicati q̃ de minimis pẽis dolẽt
valde: ne deſperẽt cū penas purgatorij audi
ent ita horribiles eſſe dant̃ eis indulgẽtie ꝑ
elemoſinarū erogationẽ q̃d ſine dolore ĩ p̃ñ-
ti poſſit efficere ⁊ ſic penas purgatorij euadere
in futurū. Quarta vt pauꝑes cõſolarent̃: q̃
cū diuites faciũt elemoſinas: pauꝑes vtiq̃
cõſolant̃. q̃ dñs ſollicit' eſt pauperū q̃d oſtẽ
dit in hoc. Quinta vt de' ꝓbaret nr̃am fidẽ
quõ credamus in ſanctam eccl'am catholicã
et quõ credam' ꝙ dñs dedit tantam ptãtẽ:
p̃mo beato petro apoſtolo ſingulariť dicẽs.
Mat. xvi. Quodcũq̃ ſolueris ſuꝑ terram ⁊c̃. Et
candẽ ptãtem habet iam dñs apoſtolic' quã
habuit beatus petrus ⁊ cõſeq̃nẽter alij p̃la-
ti eccleſie. Et hoc quantum ad primã partẽ.
Quãtū ad ſecũdam partẽ querit̃ que requi
runt̃ ad indulgentias cõſequẽdas. R̃ñr ſm̃
btm̃ Tho. in. iiij. di. xx. quattuor requirunt̃.
Primo auctoritas dantis indulgẽtias. Sꝫ
ſi q̃ratur quis poteſt dare indulgentias. R̃ñ
det̃ papa habet plenitudinẽ poteſtatis. Nã
põt centum annos vel mille dare: imo poteſt
dare indulgẽtiaꝫ oĩm pctõrum vel dimidiaꝫ
vel ſeptimã partem pctõꝝ: ⁊ breuit̃ inq̃ntum
vult põt dare. ſꝫ ep̃i hñt auctoritatẽ limitatã
qñ dedicat̃ eccl'a nõ debẽt nec p̃ñt dare vltra
annū. In ãniuerſario vo dedicationis aut ex
alia quacũq̃ cauſa nõ p̃ñt dare indulgenti-
as niſi. xl. dierū. extra de peni. et remiſ. Cum
ex eo. Utrū p̃lati aliq̃ñ. ſ. abbates: prepoſiti:
decani: priores p̃ñt dare indulgentias. R̃ñr
ꝙ non. Unde hoc habetur in iure canonico.
Non inferiorum: ſed tm̃ epiſcoporum eſt da
re indulgẽtias. extra de peni. et remiſ. Cum
ex eo. Sed ſciẽdū ꝙ tales prelati p̃ñt cõfer-
re fraternitateꝫ ⁊ bñficia ordinis vel mona-
ſterij ſui: que participatio valet homini ĩ vi
ta et poſt mortem ſic ꝙ quicq̃d boni ſit in to
to ordine per fratres et ſorores: ſi generalis
ordinis dat vel in tota prouincia: ſi prouin-
cialis ſit. vel in monaſterio ſi abbas vel pri-
or ſcilꝫ celebrando: legendo: cantando: oran-
do: vigilando: ieiunando: et ſic de ſingulis.
De quolibet enim bono opere talis habet ſpe
cialem participationẽ, in vita ſi eſt in gratia
vel ſingulare ſubleuamen ſi eſt in purgato-
rio. Secũda eſt cauſa rationabilis. Pro quo
ſciendū ſm̃ beatum Thomã ꝙ cauſa q̃re dã
da ſit indulgentia debet eſſe honor dei: ⁊ vti
litas eccleſie: ſiue vtilitas proximorū. Et qñ-
cunq̃ illa concurrunt tunc prelat' habet cau
ſam ſufficientem ad dandum indulgentias
Tertium eſt ꝙ recipiens indulgentias ſit in
gratia. Nam indulgentie non proſunt exi-
ſtenti in quocũq̃ peccato mortali de quo nõ
eſt contritus nec confeſſus: nec habet ꝓpoſi
tum dimittendi. Nec valent excõmunicato
maiori excõicatiõe niſi ſit abſolutus. Quar-
tum eſt ꝙ faciat illud ꝓ quo indulgentia da-
tur. Unde queritur ſi indulgentia valeat ei
qui eſt in gratia et libent̃ faceret illud pro q̃
datur: ⁊ nõ poteſt. R̃ñdetur ſm̃ Tho. in. iiij.
di. xlv. Non. q̃ indulgẽtia datur ſub hac for
ma. ſ. vt faciat vel det hoc vel illud. Iſta q̃t-
tuor iam dicta requirunt̃ ad indulgentiã cõ
ſequendam. ⁊ ſi vnū de his quattuor defue-
rit nihil cõſeq̃tur. Quãtū ad tertiã partẽ po
nende ſunt aliq̃ queſtiões. Et primo querit̃
an q̃s totiens habeat indulgentias quotiẽs
intrat eccl'am vbi poſita ẽ indulgẽtia. R̃ñde
tur ſm̃ ſanctū Thomam. in. iiij. diſtin. xxiij.
Aliquando indulgentia determinata eſt ad
tempus: puta quicunq̃ vadit ad talem ec-
cleſiam vſq̃ ad tale tempus habeat tantum

be indulgētia.⁊ tūc intelligiť ſemel tm̄. Ali
qn̄ eſt indulgentia pennis ſicut in eccl'ia ſcti
petri rome quadraginta dierū. ⁊ tūc qͦtiens
quis vadittotiens idulgētiā cōſequiť. Item
queriť vtrū qui ꝓpe ecclam morať etiam cō
ſequať indulgētias ſicut qui a remotis vēit
Rn̄deť ſm ſctm̄ Tho.in.iiij.diſ.xxiiij. Ille q̇
eſt vicinꝰ eccleſie et etiā ſacerdotes et clerici
conſequunť tantam indulgentiam ſicut ille
q̇ venit a mille dietis.q: remiſſio nō ꝓporti
onať labori.ſed meritꝫ que diſpēſanť:ſed ille
q̇ plus laborat:plus acq̇rit de merito eēntia
li. Utrū religioſi pn̄t mereri indulgentias.
Rn̄det Thomas. Quāuis religioſus ſit i ſta
tu pfectionis.tn̄ ipſe ſine peccatis venialibꝰ
viuere nō poteſt.Et ideo ſi aliquando ꝓpter
petm̄ reus ſit alicuius pene:pōt per indulgē
tias ad hoc expiari. que etiā ſi ſit indulgētia
de dando:poſſunt dare ſi habent adminiſtra
tionem:vel aliq̇d dandi a ſuis p̄latis pete
re. Item queriť quantū valent indulgentie.
Rn̄deť ſm Tho.in.iiij. Indulgētie ſimplici
ter intantū valent quantū ſonāt. Ualēt igr̄
omnibꝰ ſuſcipiētibꝰ quadraginta dies idul
gentie intantū quātū valent eidē quadragi
ta dies penitētie in pn̄ti. nō tn̄ equaliter oī
bus : ſicut nec quadraginta dies penitentie
equaliter valent oibus. Nā ſicut in mūdo.xl.
dies penitētie plus valent vni perficiēti cū
maiori labore et feruore ſeu afflictione ꝙ al
teri cū minori.ita quadraginta dies indulgē
tie plus valent illi qui ſe ad eam diſponit cū
maiori labore afflictōe:feruore:ſeu dati quā
titate ꝙ alteri qui cū miori. Unde ſequitur
ꝙ duo ſimul quadraginta dies ſiue ānū ſiue
centū ſiue mille annos cōſequunť:et vni de
let plꝰ penā purgatorij ꝙ alteri. Siſr ſi ē in
dulgētia ad dimidiā partē.vel ad quartā vł
ſeptimā partē peccatoꝝ quo ad penā: tūc in
tantū valet ꝙtum valet penitentia facta ſuf
ficiens ꝑ tantorū peccatorū quātitate.Et iō
de iſta portione nō habebit penam in hoc ſe
culo neqꝫ in futuro. q: deus nō punit bis in
idipſum. ſimiliter ſi ſonant indulgentie ad
totum cumulū peccatorū.tunc omne debitū
auferť:nec ꝓ hoc amplius habebit penā ne
qꝫ in preſenti ſeculo neqꝫ i futuro. Unde pa
pa ex cauſa que cōcernit honorē dei et vtili
tatē eccl'ie ⁊ proximorū poteſt dare indulgē
tias prout vult vel pro toto vel ꝓ parte. Cir
ca quod queriť q̇d ſit de illo qui cōſequiť ge
neralem indulgentiā poſitam per papā. Re
ſpondeť ſm Hoſti.ſtatim in celū euolat ſi in
tali ſtatu decedat:q: nullū impedimētum eſt
aſcēdēdi in celū ex quo quis moriť in gr̄a ni
ſi ſolutio pene. Et dicit btūs Tho. ꝙ q̇ idul
gētias ſuſcipit nō abſoluiť ſimpl'r a debito
pene:ſʒ dať ſibi de theſauro eccl'e vn̄ debitum
ſoluat. Ergo cū remiſſa eſt pena illa tota ex
theſauro eccl'ie ꝑ indulgētias.idē ē ac ſi eēt
ꝑ ipm̄ hoiem ſoluta ⁊ ſic iuſticie dei ſatis ē
factū. Un̄ ꝯſulendū eſt illis qui multa pctā
cōmiſerūt:et ꝑuā pniam reſpectu pctōꝝ ꝑfe
cerūt vt diligēter querāt indulgētias: q: qcq̇
quid ſupeſt:in purgatorio lugebūt:q: nullū
petm̄ impunitū. Quātūcūqꝫ em̄ ꝑuū ſit pec
catū:opꝫ ꝙ ſatiſfaciat iuſticie dei: aut h̄ aut
in futuro in purgatorio. Et pena purgatorij
eſt grauiſſima q: ſi vnū hauſtū ſine neceſſita
te bibis:vł de mane ſano corpore aue maria
qn̄ pulſať: vel primā miſſam ex pigritia ob
dormis:vel vnū ſermonē ſine cauſa neglig
vel veſpas vel vides libēter chorizare: haſti
ludere: aut pl'chras puellas:aut ornatas:āt
rides ex leuitate:aut iocos exerces: vł verba
inutilia aut ſcurrilia ꝓfers:⁊ ſic de ſingulis
q: ꝑ vno pctō veniali ſuſtinebis. maiorē pe
nā in purgatorio ꝙ ſanctꝰ laurētius ſuſtinu
it i craticula. Un̄ Aug. Grauiꝰ eſt eē i purga
torio ꝙdiu oculꝰ claudi ⁊ apiri poſſit ꝙ illa
pena quā ſanctꝰ laurētiꝰ ſuſtinuit in craticu
la. Et alique aīe tā lōgo tp̄e ibi punienť q̇dā
xx.aut.xl.annis plus vel minꝰ:immo alique
cētū annos vel mille vel vltra. vn̄ Richard.
de ſancto victore. Aliq̄ chriſtianoꝝ aīe vſqꝫ
ad finē mundi ad ignem purgatorij ex dei iu
ſticia ſunt deputate.vn̄ Ceſarius in dialogo
ſuo ſcribit de quadā aīa q̄ per duo milia āno
rū fuit ad purgatoriū deputata: ſed ꝑ ſuffra
gia xp̄ifideliū in duobꝰ annis fuit liberata.
Itē legiť de quadā virgine q̇ fuit ſoror ſctōꝝ
martyrū coſme ⁊ damiani: ꝙ ꝓ vno veniali
peccato.ſ. q: audiuit cū aliq̄li delectatōe can
tare ⁊ chorizare in platea de ſero qn̄ debebat
ire dormitū:ꝑ q̇ndecim dies debebat puniri
in purgatorio. Hoc aduertere deberēt chori
zātes ⁊ etiā circūſtātes choreā viri et mulie
res. Modo ad talē acerbā penā tollendā va
let indulgentia. nam ſi quis per centū ānos
vel mille annos deberet puniri in futurum
totam penam in preſenti poteſt exoluere ꝑ i
dulgentias. Modo pōt contingere ſi niſi ꝑ
tres dies in purgatorio deberes puniri:libe
ter romam ires in pane ⁊ aqua et nudis pe
dibꝰ: vt tu ab illa pēa poſſes ſupportari. De
acerbitate pene purgatorij nota illō exēplum
Erat quidam puer nouē annoꝝ ſatis facetꝰ
in verbis ⁊ factis. q̇ incidit in grauē infirmi
tatē:⁊ ſic obijt:⁊ poſt mortem apparuit ma
tri multū lamētabiliter:⁊ maṫ queſiuit quō
ſe haberet. rn̄dit. in maximis penis ſum. Et
maṫ. Quāte ſunt pene tue. Puer rn̄dit horri
bile vbū dicēs. Si oēs carbones quos om̄s
carbonarij in vniuerſo mundo a tēpore nati
uitatis xp̄i vſqꝫ hodie arſerūt.in vno cumu
lo iacerent ⁊ arderent:⁊ tu dilecta mater in
medio cumuli ſtares ⁊ arderes:nō tātas pe
nas ſuſtineres ſicut ego iam i purgatorio ſu
ſtineo. Qō aūt ſit tanta pena purgatorij pro
bať ex decre. Igni purgatorio nulla pena tē
poralis cōparabilis eſt. di.xxv. Qui in aliud
O chriſtiane quō audes ſciēter mēdaciter ꝑ
deum iurare aut blaſphemare deū:maledice
re ꝓximo:ieiunia ſoluere:vota frāgere:luxu
riari:inebriari:res iniuſtas acq̇rere. Mater
queſiuit puero. Un̄ meruiſti tantā acerbam
penam cū ſatis obediēs fuiſti ⁊ libenter ora
ſti:nec iuraſti:nec maledixiſti . Puer rn̄dit.
Ego cōſueui accōmodare denarios:⁊ hallē
ſes a familia tua:⁊ inde emi pira:poma:⁊ nu
ces:⁊ qn̄ hoſpites honeſtos habuimꝰ: ⁊ cum
dederūt mihi denarios vł hallēſes:tūc exol
ui econuerſo. mō ſic obij ꝙ nō oēs exolui: iō
talem penam ſuſtineo. Et mater. Poſſum ne
ego tibi in aliquo ſuffragari. Puer reſpōdit
Si exolueres ꝓ me tales denarios:ſtatim li
berarer. Et ſic puer diſparuit. Maṫ ſtatī vo
cauit ad ſe familiam dicēs. Uolo per obediē
tiam vt cōputetis mihi debita pueri mei. Et
oibꝰ cōputatis:tūc puer nouem hallēſes in
debitis poſt ſe reliq̇t:⁊ mater ſtatim ꝑſoluit
⁊ eodē die puer ſecūdario apparuit matri le
te dicēs. O maṫ dilecta gr̄as ago tibi exquo
debita ꝓ me ſoluiſti a purgatorio me libera
ſti. Jam celos introibo vbi deū fideliť ꝓ te ⁊
pro patre meo orabo ⁊ ꝓ fratribꝰ meis ⁊ ſo
roribus ⁊ amicis meis ſupplicabo.

De dedicatiōe ſiue nouo anno. Ser.xlvij.

Omū tuā decet ſanctitu
do ⁊c̄. p̄s.xcij. Ariſt.viij.eth. Qui
dam ſunt diſpoſiti ad v̄tutes ex
natura.q̇dā ex cōſuetudine.q̇dam
ꝑ doctrinā. Modo ſmones fiūt vt audien
tes retrahanť a vitijs ⁊ diſponanť ad virtu
tes:⁊ hoc nō fit ſine gr̄a. Joh.xv. Sine me
nihil poteſtis facere. Un̄ Gre. Inuanū labo
rat lig̃ua doctoris niſi cooperet ei gr̄a ſalua
toris. Ergo inuocemꝰ v̄ginē btām ⁊c̄. Un̄ in
pn̄ti ſermone tria ſunt dicenda. Prio de tri
plici domo. Secundo aliqua ꝓ informatōe
noſtra. Tertio exēplum. Quantū ad primam
partem ſciendum ꝙ triplex eſt domus:⁊ q̇li
bet illarū debet eſſe ſancta. Prima eſt domꝰ
materialis.ſ. eccl'ia q̇ ꝯſtructa eſt cū elemoſy
nis chriſtifideliū ⁊ ab ep̄o i honore. N. dedi
cata:ſicut hodie annua dies dedicatiōis hu
ius domꝰ celebrať. Et in tali domo nō debēt
fieri locutiōes inutiles:nec q̇cq̄ inhoneſtum
etiā mercatio. Joh.ij. Nolite facere domum
patris mei domū negociatōis. Et cimiteriū
gaudet eadem emunitate. Unde diciť in de
cre. Mercatio non debet fieri in loco ſacro.
xvi.q.vij. q: ibi in cimiterio requieſcunt plura
corpora ſctōrum quoꝝ anime iam cū chriſto
regnant in celo. Sed orandū eſt in cimiterio
pro ibi ſepultis quoꝝ anime adhuc in pur
gatorio ſunt. Scd̄a eſt domus ſpiritualis.i.
ad Coꝝ.iij. Templū dei ſanctum eſt qō eſtis
vos. Unde cor dr̄ quaſi camera omnipoten
tis regis.nam q̇cūqꝫ eſt in gr̄a ille eſt tēplū
ſpūſſancti.⁊ q̇cūqꝫ in mortali pctō eſt: in il
lo habitat diabolꝰ. Un̄ xp̄us eiecit de maria
magdalena ſeptē demonia.de qua dicit bea
tus Greg. Maria magdalena ſeptem demo
nia habuit q̇ vniuerſis vitijs plena fuit. Un̄
etiam Ber. ſuper Canti. Ubi nempe peccatū
dimittiť ibi ꝓculdubio diabolꝰ a corde pec
catoris repellitur. Et illa domus ſpūalis dꝫ
eſſe ornata ⁊ depicta cum diuerſis virtutibꝰ
Un̄ Ariſto. Uirtuoſitas beatiſſima eſt vita.
Unde etiam Grego. in morali. Abſit ꝙ tan
ta ſit delectatio in vitijs quanta in virtuti
bus. Tertia eſt domꝰ eternalis ſiue celeſtis.
de qua diciť in p̄s. Beati qui habitāt in do
mo tua dn̄e ⁊c̄. In illa domo celeſti noſcimꝰ
⁊ diligimꝰ nos mutuo:⁊ vnuſquiſqꝫ hꝫ ſpe
ciale gaudium de quolibet ſancto. Un̄ magi
ſter ſentē.li.iiij.di.xlix. Per charitatem q̄ in
ſingulis erit perfecta tm̄ quiſqꝫ gaudebit d̄
alterius bono ꝙtum gauderet ſi haberet in
ſeipſo:⁊ ideo pre multitudine gaudiorū vi
detur electis tp̄s multū breue. Un̄ p̄s. lxxxix
Quoniā mille anni ante oculos tuos tanꝙ
dies heſterna que preterijt. Quantum ad ſe
cundā partem iſtius ſermonis ꝓ dedicatio
ne ſiue etiā pro nouo anno intendo cuilibet
homini auem ſpālem aſſignare. Et prīa auis
erit aquila: ⁊ illa conuenit nobilibus:q̄ ha
bet tres ꝓprietates quas debent hr̄e nobi
les. Prima ꝓprietas eſt ꝙ altius volat cete
ris auibus:attamē infra ſe videt ad terram

Sic nobiles principes ꝙ̄ꝙ̄ exaltentur super
alios hoies in dignitate ⁊ honore tñ debent
infra se videre ad terrã. q2 mortales sunt et
de terra creati ⁊ in terram reuertẽtur. Unde
Eccle.vij. Memorare nouissima tua ⁊ ieter
num nõ peccabis. vñ Ber. Cogita vnde vene
ris ⁊ erubesce: vbi es: ingemisce. quo ꝓperas
⁊ ptimesce. Item plati dñt cogitare quotidie
de rõne reddẽda ꝓ se ⁊ subditis suis in die
iudicij. Sap.vi. Iudiciũ durissimuꝫ fiet his
qui psunt. Scda ꝓprietas aquile est ꝙ pre
dam cõdiuidit alijs auibus. ⁊ sola nõ come
dit. Sic nobiles ⁊ principes debẽt cõdiuide
re bona tẽporalia subditis ⁊ alijs pauperib⁹
Uñ xps in euãgelio. Lu.xi. Quod supest da
te elemosynã: ⁊ xps reputat sibi factũ quod
pauperi fit. vñ Math.xxv. Qd vni ex mini
mis meis fecistis mihi fecistis. Oppositũ
faciũt q bona sua histrionib⁹ dant poti⁹ ꝙ̄
pauperib⁹. Aug. histrionib⁹ dare est demo
nibus immolare. Tertia ꝓprietas est ꝙ pul
los suos cõtra radios solis ꝓbat qui clarevi
dẽt aut q lippos oculos habẽt. Sic nobiles
debent ꝓbare pueros suos vtrũ apti sint ad
litteras vel ad studiũ ⁊ ad sapientiam: ⁊ de
bent eos coartare vt studeant quõ seipsos ⁊
alios regere debeãt. Secũda auis est philo
mena: q cõuenit sacerdotib⁹ ⁊ religiosis. Nã
philomena dulciter de nocte cantat. vñ Am
bro. in li. exameron dicit ꝙ i estate qñ philo
mena residet sup oua sua i nocte ꝓpter tedi
um qd h3 incipit alacriter cantare ⁊ multuꝫ
dulciter: ita ꝙ homo tristatus posset recrea
ri: ⁊ griseas ⁊ simplices vestes portat. sic sa
cerdos ⁊ religiosi in media nocte debent sur
gere: aut de mane ⁊ cantare ⁊ laudare deũ i
hymnis ⁊ canticis: vt dicere possint cum da
uid vt habet in ps. cxviij. Media nocte sur
gebã ad cõfitenduꝫ tibi. Et etiam debẽt por
tare vestes humiles ⁊ deuotas: nõ preciosas
nõ varioꝝ coloꝝ. Uñ hoc hr̃ in iure canoni
co. Clerici viridibus ac rubeis vestimentis
non dñt vti. extra de vita ⁊ hone. cleri. Offes
ramus. Tertia auis est cygnus: q cõuenit se
nibus ꝓpter tres ꝓprietas suas quas habꝫ
Primo cygnus est albus in plumis. Secun
do niger in cute. Tertio h3 longuꝫ ⁊ obliquũ
collum. Illa tria debent esse in senibus tam
viris ꝙ̄ mulieribus. Primo senes debẽt esse
albi. i. puri ⁊ mundi mente ⁊ corpore. Uñ di
citur in decre. Quãto senes sunt morti vici
niores: tanto dñt esse puriores di.lxvi. Tã
ta. Secundo debent esse nigri in cute. i. hũi
les sic ꝙ non supbiãt de bonis operibus si q̃
fecerunt in iuuentute: sicut quidã quotidie
iactant se fuisse ad sctm̃ iacobũ: vel in aquis
grana. periculosum: eñi est se extollere in bo
nis operib⁹ Greg. Quisq̃s reminiscendo qd
gessit dum se apud se erigit. apud auctorem
humilitatis cadit. Tertio cygnus h3 collum
obliquũ ⁊ longũ in quo designatur sapiẽtia
Uñ pictores depingũt viruꝫ sapientẽ cũ col
lo obliquo ⁊ longo: ideo vt sapiens d3 ꝓmo
premeditari bis aut ter quid loquat: aut qñ
aut vbi loqtur: vtrũ sit vtile aut licitũ vel ho
nestũ: aut bonũ: aut verũ. Sic senes in q̃bus
debet regnare sapientia verboꝝ ⁊ disciplina
bonorum moruꝫ debent premeditari quid ⁊
quomodo loquãtur coram iuuenibus: q2 iu
uenes vt cõmuniter diu retinẽt verba senio
rum: ergo senes debent ꝓferre verba bona ⁊
edificatoria sic ꝙ filij ⁊ filie post viginti ãnos
possint dicere: h' audiui a patre meo: a mre
mea: a cognato meo: ⁊ sic de singulis. Oppo
situ aũt faciũt inueterati dierũ viri ⁊ mulie
res qui cũ actum amplius nõ possunt ꝑfice
re: tñ delectant in preteritis pctis ⁊ gloriãn
tur in malis suis loquẽdo verba impudica
coram iuuenibus ⁊ puellis eos scandalizan
do. Math.xviij. Ue hoi per quem scãdalum
venit. Item qui scandalizauerit vnuꝫ de pu
sillis istis q in me credũt. expedit ei vt suspẽ
datur mola asinaria in collo ei⁹ ⁊ demergat
in ꝓfunduꝫ maris. Quarta auis est apis et
cõuenit iuuenib⁹: q2 apes in opatiõe est val
de fructuosa ⁊ ꝯtinue laborat quãdo tẽpus
habet: ⁊ volat sup rosas ⁊ sup lilia ⁊ sup flo
res ⁊ liquorẽ quẽ sugit ex his q conuertit in
mel ⁊ obedient seq̃t regẽ suũ: sic iuuenes de
bẽt hr̃e illas cõditões. Primo eñi dñt insiste
re laborib⁹ ⁊ discrete laborare nũq̃ ociosi eẽ
q2 homo ociosus non est dignus pane quo
vescitur. Apostolus. Qui nõ laborat nõ mã
ducet. Item ociositas inducit multa pecca
ta: q2 ociositas ⁊ voluptas arma sunt diabo
li ad miseras animas captiuãdas: vt habe
tur extra de renun. Nisi cum pridẽ. Itẽ sicut
volat super rosas: sup lilia ⁊ flores: sic iuue
nes debẽt attẽdere probos ⁊ deuotos homi
nes: ⁊ recipere bonum exemplũ ab illis. Ab
illo exẽplũ humilitatis. ab illo exemplũ pie
tatis. ab illo exemplũ deuotõis: ⁊ mane sur
gere orare: elemosynas dare: ecclĩas frequẽ
tare: missas ⁊ sermões audire: festiuare: ⁊ sic
de singulis. Uñ in decre. Ea exẽpla sunt ma
gis imitãda que sunt plus pia. di.ix. Sana

quippe. Itẽ sequũtur regem et ei obediunt:
sic pueri debent sequi parẽtes in bonis ⁊ eis
obedire in licitꝭ ⁊ honestis. Quinta auis ẽ co
lũba q cõuenit illis q sunt in mrĩmonio ꝓpt
ꝓprietates quas h3 ⁊ sunt tres. Primo due
se sociãt. Secũdo fetus multiplicãt. Tertio
fetũ fidelit nutriũt: sic i mrĩmonio simul de
bent esse cõiũcti. vnde Math.xix. Jam non
sunt duo: sed vna caro. Itẽ actũ matrimonij
debent ꝓpter ples ꝑficere. Unde Gen.i. Cre
scite et multiplicamini. Itẽ pueros fideliter
debent nutrire: et eos in bonis edocere. s. pa
ter noster: aue maria: et simbolũ fidei ⁊ decẽ
ꝑcepta. Et si delinquũt debẽt eos corrigere:
alioqn peccata pueroꝝ in parẽtes redũdãt.
Apostolus ad roma.i. Digni sunt morte nõ
solũ faciẽtes: s3 etiã cõsentiẽtes facientib⁹.
Sexta auis est turtur ⁊ cõuenit virginib⁹ ⁊
viduis ꝓpter ꝓꝑetates qs h3. Nã turtur est
auis casta sic virgines debent esse caste men
te ⁊ corpe ⁊ sic ducũt vitã ãgelicã. vñ Hiero.
In carne pter carnem viuere nõ est hũanũ
s3 ãgelicũ. Itẽ turtur eligit sibi granuꝫ purũ
et triticeũ: et nõ curat cadauer sicut coruus:
sic virgines debẽt sibi eligere christũ in spon
sum: q se in euãgelio assimilat grano tritici
⁊ sic ṽgines sunt spõse christi et regine celi.
Uñ in ps. xliiij. Astitit regina a dextris tuis
in vestitu deaurato. vnde Aug. Gaudia ṽgi
nũ xp̃i sunt de christo: cũ christo: per xp̃ꝫ: ꝓ
christũ: ꝓpter xp̃m. Item turtur quãdo per
dit maritũ tũc nũq̃ assumit sibi aliũ: nec sup
ramũ viridem amplius sedet: nec aquã pu
ram bibit. Sic vidua postq̃ perdit maritꝰ
debet eligere sibi statũ viduitatis q h3 fru
ctum sexagesimũ: cũ stat⁹ mrĩmonialis habꝫ
fructũ tricesimũ: s3 virginũ habet fructũ cẽte
simũ. Itẽ turtur qñ perdit maritũ tunc habꝫ
gemitũ ꝓ cantu: sic vidue debẽt peccata sua
deplangere: nec ampli⁹ turpia ṽba ꝓferre: s3
orationi insistere. Itẽ turtur caret felle: sic vir
gines ⁊ vidue debent eẽ mites et nõ iracun
de exẽplo marie que est mat virginũ ⁊ vidua
rũ ⁊ oim̃ mulierũ. Septima auis est grus ⁊
cõuenit famulis ⁊ ãcillis ꝓpter propetates
suas. Nã grues habẽt regẽ cui oẽs obediũt.
Item habent custodem et vigilem de nocte
q custodit regẽ cũ ceteris. Et iste vigil a na
tura habet illã ꝓuidentiã ꝙ recipit lapides
in pedẽ dextrũ ⁊ stat sup sinistrũ: et q̃ cito in
cipit dormitare tũc lapis cadit de pede ⁊ sic
euigilat: et qñdo aliqd audit tunc clamat:
et sic omnes euigilant et euolant et euadũt
periculum. Sic serui et ancille debent obedi
re dominis et dominab⁹ suis in licitis ⁊ ho
nestis. vnde apostol⁹ ad Ephe.vi. Serui obe
dite dominis vestris sicut christo: q2 christ⁹
dabit ipsis verũ premiũ in celo pro laborib⁹
suis. Item debent esse vigiles et diligent cu
stodire res dominoꝝ suoꝝ et pre oculis ha
bere vt satisfaciant sponsioni quã fecerũt ꝓ
mouendo bonum dominorũ suorum: et pre
ueniendo damnũ inq̃tum poterunt. Ex qui
bus patet ꝙ illi non satisfaciunt promissio
nibus suis qui furtiue subtrahunt ⁊ occulte
comedũt: vel alijs personis dãt res dñorum
suoꝝ ꝫ volũtatẽ eoꝝ. et ipsi serui ⁊ ãcille ⁊ cẽ
q recipiũt ab eis tenẽtur restituere si volunt
verã pniam de peccatis agere. q2 nõ dimitti
tur pctm̃ nisi restituat ablatũ. Quãtũ ad ter
tiam partẽ isti⁹ sermonis nota exẽplũ de q
dam opario q orauit ꝓ diuite pro pcio diur
no: ⁊ sic diues saluat⁹ ẽ. Hoc qre infra i ꝓm
ptuario exẽploꝝ. iij. L. Item quõ in morte
diuites qñq̃ abijciũtur: ⁊ paupes qñq̃ exal
tant. Hoc exẽplũ qre ibidem. xlix. P.

¶ De duodecim fructibus misse. Sermo.
xlviij.

Ecce ego vobiscũ sum oĩ
e die vsq̃ ad cõsummationẽ seculi
Mat.xxviij. Johãnes de sancto
Geminiano dicit. Sicut corp⁹ ni
hil valet sine societate aĩe ex eo ꝙ caret vita
naturali: attestante Aristote. de aĩa. Egredi
ente aĩa de corpore corpus marcessit et expi
rat ita anima nihil valet sine societate dei:
ex eo ꝙ caret vita spirituali. Unde dicitur i
decre. De⁹ est vita anime. de pe.di.i. Si aliq̃
Expedit ergo nobis ⁊ omnino necessariũ est
ꝙ deus sit nobiscũ. Tũc aũt de⁹ erit nobiscũ
quando diligenter et deuote audimus mis
sam. Unde dicit. Ecce ego ⁊c. Unde in ꝑsen
ti sermone dicẽdũ est de duodecim fructib⁹
quos quis consequitur qui deuote et diligẽ
ter audit missam: vt sic alliciantur grossi ho
mines ad intrandum ecclesiam qui stant in
foro vel in cemiterio: et raro audiunt missaꝫ
etiam in dieb⁹ dominicis. Prim⁹ fructus est
ꝙ q̃tum spacium terre si homo interim trã
siret ⁊ totũ daret in elemosinã: nõ tantũ pro
desset sicut deuota auditio vni⁹ misse. Quid
tunc qñ in vno die quattuor vel sex audit. Si
quis daret vnum pratum vel vnum agrum
propter deum: talis putaret se magnum o
pus fecisse. Modo infra celebrationẽ vnius

miſſe poſſꝫ quis ꝑtrāſire plura prata. vł plu
res agros. O quot miſſas neglexiſti de ma
ne diu dormiēdo: in cemiterio vel in foro ſtā
do: vel in taberna ſedēdo tpe diuinoꝝ. Se
cūdus fructꝰ ꝙ angeli delectabilit̄ morātur
cū illo hoīe ꝛ ſollicite eū cuſtodiunt: qꝛ ipē fe
cit ſe sociū ipoꝝ āgeloꝝ in aſſiſtēdo ꝛ laudā
do regē angeloꝝ ꝛ hoīꝫ. Ambroſiꝰ ſup Luc.
Non dubites aſſiſtere āgelos qn̄ aſſiſtit xp̄s
in altari. ſ. qn̄ immolat̄. Un̄ angeli cuſtodi
unt illo die hoīeꝫ illū quo die audit miſſam
vbicūqꝫ locoꝝ in mēſa: in lecto: in cāpo: i la
bore. Et ſic erit meliꝰ cuſtoditꝰ illo die in cor
pore ꝛ in aīa. p̄s. xc. Angelis ſuis deus māda
uit de te ꝛc̄. Tertiꝰ fructꝰ ꝙ q̇ in venialibus
peccatis eſt ꝛ deuote viſitat eccl'iam audien
do miſſam: venialia peccata ſibi dimittūt̄: ꝛ
h̄ fit multiplr̄. Primo cū intrat eccl'am ꝛ de
uote recipit aquā bn̄dictā. vt hr̄ de cōſe. diſt.
iij. aquā ſale. Secūdo dicēdo. Confiteor cuꝫ
ſacerdote illi q̇ ſciūt. Tertio quotienſcunqꝫ
audit nomē ieſus vel maria in collecta: i epi
ſtola: in euāgelio: ꝛ deuote flectit genua: ꝑcu
tiendo pectꝰ ſuū: totiens dimittunt̄ ſibi pec
cata ſua venialia. Quarto in eleuatiōe qn̄ vi
det corpus chriſti eleuare in miſſa: q̇ ſignifi
cat eleuationē chriſti in cruce: ꝛ ſic deuote ꝑ
cutit pectus ſuum. Quīto poſt eleuationem
ꝛ poſt memoriā defunctoꝝ quādo ſacerdos
dicit. Nobis quoqꝫ pctōribus et ſic etiā cum
ſacerdote percutit pectꝰ ſuū. Sexto in ſum
ptione corpis xp̄i: qn̄ ſacerdos ſumit corpus
chriſti: et laudabile eſt ꝙ nola paucis ictibꝰ
pulſetur. et cū ſic q̇s deuote percutit pectus
ſuum: tunc etiā venialia ſibi dimittunt̄. Se
ptimo in fine miſſe quādo deuote recipit bn̄
dictionē de manu ſacerdotis. Octauo quan
do poſt miſſam recipit aquā benedictam de
manu celebrantis. Nono quot pat̄ noſter in
fra illā miſſam orauit ſine etiā al's: tūc ꝓpt̄
quodlibet pater noſter dimittūtur venialia
peccata. vt habet̄ in decre. de peni. di. iij. De
quotidianis. Ex quo oēs ſumꝰ in pctīs veni
alibꝰ. Prouer. xxiiij. Septies in die cadit iu
ſtus et reſurgit. Un̄ etiā in decre. Omnis hō
habet peccata venialia. de peni. di. i. Medi
cina. et. c. Tres aūt. Tunc libēter debemꝰ au
dire deuote miſſam vt nobis peccata venia
lia dimittant̄. Item ſciendū ꝙ plura venia
lia vel pauciora dimittunt̄ per illa iaꝫ dicta
ſm̄ deuotionē audientis miſſam. Quartus
fructus ꝙ qui in peccatis mortalibus audit
miſſam ꝛ p̄ſens ē in eccleſia cū xp̄us immo
latur in altari qn̄qꝫ ante finē miſſe deꝰ reci
pit eū ad grām: indulgendo ſibi oīa peccata
ſua mortalia. vn̄ Henricꝰ de Haſſia ſup Geſi.
Chriſtus in terra degens nulli miſericordiā
denegauit fideliter petēti. Hoc patet i latro
ne cui dixit in cruce. Hodie mecum eris i pa
radiſo. Silr̄ in btā maria magdalena cui di
xit. Luc. vij. dimittūtur tibi peccata tua. Nū
quid equale vel maius eſt nūc inuiſibilē fide
credere p̄ntem in eucharıſtia ieſum xp̄m ma
rie filiū: ꝛ in p̄ntia ipſiꝰ qui veracit̄ p̄ns ē in
altari ipm̄ corde cōtrito ꝛ hūili inuocare. vi
detur ꝙ nihil refert quo ad effectuꝫ grē ꝛ ve
nie cōſequēde. Et hoc idē vult illud dictum
euāgelij Joh. xx. Bti q̇ nō viderūt ꝛ credide
rūt. Querit̄ vtrū peccator debeat intrare ec
cleſiam ꝛ miſſaꝫ audire. Rn̄r ꝙ ſic. etiā q̄ntū
cūqꝫ magnꝰ peccator: niſi eēt excōicatus aut
interdictꝰ. Nā excōicatus maiori excōicatio
ne nō debet intrare ad eccl'aꝫ niſi ad ſmonē
et finito ſermone ſtatim exire tenet̄: et ſic ex
eundo dꝫ cogitare ꝙ nō eſt dignus cum cete
ris chriſtifidelibꝰ ſtare in loco ſancto: nec eti
am in futuro cū ſctis ꝛ āgel' in celo: ꝛ opꝫ eū
carere fructu iſtiꝰ miſſe ꝛ oīm miſſarū ꝛ orō
num ꝛ idulgētiarū: ꝛ oīꝫ bonoꝝ q̄ hodie fiūt
in toto mūdo ꝛ eſt q̄ſi mēbrū abſciſum a ca
pite. i. a chriſto: ꝛ a mēbris xp̄ifideliū: ſic ꝙ
nullꝰ audet ſibi loq̇: nec comedere: nec bibere
nec quouis mō ſibi participare. Un̄ dicit̄ in
decre. Cōmunicans excōicato indebite: excōi
cationē incurrit. xi. q. iij. Precipue. Sed excō
municatꝰ minori excōmunicatione poteſt ec
cleſiam intrare et miſſaꝫ audire: ſed ad oſcu
lum pacis nō debet accedere niſi ſit abſolutꝰ
a minori excōmunicatione: et ſuus ꝓpriꝰ ſa
cerdos poteſt eum abſoluere a minori excōi
catione quam incurrit participādo cuꝫ excō
municatis publice denunciatis. Ex iam di
ctis patet ꝙ bonū eſt groſſis peccatoribꝰ in
trare eccleſiam et audire miſſam et ſmoneꝫ
Unde Criſo. Multis infundit̄ gratia in p̄n
tia corporis xp̄i. Sed diceres quomodo poſ
ſum hoc cognoſcere ꝙ deꝰ indulſit mihi pec
cata mea. Hoc quere ſupra ſermone. v. parte
iij. Quintꝰ fructꝰ eſt ꝙ q̇ p̄ſens eſt miſſe pōt
quotidie ſpūaliter cōmunicare. Sed quō q̇s
cōicat ſpūalit̄. Rn̄det̄ ꝙ quādocūqꝫ quis de
uote audit miſſam exiſtens in gratia et ſine
pctō mortali: et habet affectum ad ſacramē
tum ꝑcipiendū: ꝛ cogitat in corde ſuo. O pie
dn̄e ieſu chriſte q̄ libēter vellem te hodie ſu
ſcipere in ſacramento altaris, ſꝫ heu non au

deo accedere. qꝛ timeo te offendere ꝓpter in
diſpoſitionē meā. attamē ſupplico tibi ex to
to corde: quatenꝰ mihi hodie etiā miſericor
diter velis impartiri illā gratiā quā ꝑceptu
ri ſunt iſti deuoti hoīes qui hodie in eccleſia
dei te digne in ſacramēto altaris recipiūt. et
ſic talis ſpūaliter cōicat. vn̄ Aug. Crede ꝛ mā
ducaſti. Et talis q̇ ſic cū magno deſiderio et
deuotōe audit miſſam maiorē gratiaꝫ inter
dum pōt conſeq̇ q̄ ille qui etiā eadeꝫ die ad
ſacramētū acceſſit. imo q̄ꝫ ipſe ſacerdos cele
brans miſſam. qꝛ ſacerdotes qn̄qꝫ non ſunt
ita bn̄ diſpoſiti et deuoti: ſed diſtracti ꝛ inde
uoti. Sextꝰ fructꝰ eſt q̇ p̄ſens eſt miſſe magꝭ
ꝑticeps erit eo die omniū bonorū que fiunt
in eccleſia dei ab oībꝰ xp̄ifidelibꝰ in toto mū
do. p̄s. cxviij. Participē me fac deꝰ omnium
timentiū te ꝛc̄. Nam iſte eſt articulus fidei:
credere ſctōꝝ cōionē. i. credere ꝙ quilibet exi
ſtens in gratia habet quotidie participatio
nē oīm miſſarum: elemoſinarū: ieiuniorū et
generaliter omniū bonoꝝ que fiūt in mūdo
Sed diceres. Unde hoc. Rn̄detur ꝙ vnio et
charitas fraterna facit hoc. Unde Ber. Cha
ritas largiflua oīa facit cōia. ſ. hic et in celis
attamē vnꝰ eſt plus participabilis q̄ alius
qꝛ qui eſt diſpoſitior ꝛ propinquior capiti. i.
chriſto. plꝰ participat. Modo audiendo miſ
ſam erit hō magis perceptibilis. et de h̄ me
rito quiſqꝫ gaudere debet quia mł'ti ſunt ad
huc boni hoīes in mundo qui fideliter ſerui
unt deo: et multa bona opera faciūt: qꝛ ſi bo
ni nō eſſent. deꝰ mundū diu plagaſſet. ſed ꝓ
pter bonos parcit malis. Un̄ Geñ. xviij. Si
decem iuſti inuēti fuiſſent in ſodomis. dn̄s
ꝓpter deceꝫ pepercıſſet ſodomitis. Septimꝰ
fructꝰ eſt ꝙ oratio tua citiꝰ exaudit̄ in eccl'ia
et in preſentia dei. et etiaꝫ oratio ſacerdotis
celebrātis. qꝛ quilibet ſacerdos in qualibet
miſſa tenet̄ orare ꝓ circūſtantibꝰ. Hoc patꝫ
in canone in miſſa vbi dicit̄. Et omniū circū
ſtantiū quorum tibi fides cognita eſt et no
ta deuotio ꝓ quibꝰ offerimꝰ. Et etiam orati
ones ſanctorū et angeloꝝ. Nam pie creden
dū eſt. ꝙ ſanctꝰ iſte vel illi de quibꝰ legit̄ miſ
ſa imo angeli qui preſentes ſunt in ſpeciali
orant pro celebrante et circūſtantibꝰ. ꝛ tales
oratōes citiꝰ exaudiunt̄. Octauus fructꝰ ꝙ
anime ꝓ quibꝰ celebrat̄. vel etiā ꝓ quibꝰ cir
cūſtātes orāt habent ex hoc ſpeciale ſolaciū
ſm̄ Aug. in enchiridon. ꝛ ſm̄ Greg. in dial'.
Quod etiā cōfirmat btūs Ber. dicens. O q̄
tū ꝛ mirificū donū de dei miſericordia ꝙ nū
q̄ꝫ celebrant̄ diuina miſteria quin ibi cōcur
rant duo virtuoſa opera. ſ. vnius peccatoris
cōuerſio: et vniꝰ anime a penis liberatio. Ob
latio euchariſtie eſt maximū ſacrificiū. vnde
btūs Alexāder papa. Nihil in ſacrificijs ma
ius eſſe pōt q̄ꝫ corpus et ſanguis xp̄i. Exem
plum de aīa illa que per q̇ndecim ānos debe
bat in purgatorio puniri. ꝛ ꝑ vnā miſſam fu
it liberata. Iteꝫ aīa cuiuſdā q̇ ꝑ tres miſſas
de purgatorio fuit liberata. Hoc exēplum q̄
re infra in ꝓmptuario. v. P. Nonꝰ fructꝰ ſm̄
Anſel. ꝙ vna miſſa in vita hoīs cū deuotio
ne audita plus valet q̄ mille poſt mortē. ſ.
quo ad p̄miū eſſentiale. et cū hoc etiam pur
gatoriū illius hoīs qui cum deuotiōe audit
miſſam minorat̄. Unde de vtilitate miſſe di
cit Criſo. Tātum valet celebratio miſſe q̄ntū
mors chriſti in cruce. Unde Tho. de aquino
In qualibet miſſa inuenit̄ oīs fructꝰ et vtili
tas quā xp̄s in die paraſceues operatꝰ eſt i
cruce cum morte ſua. Et eandē gratiā et fru
ctum q̇libꝫ deuotus qui digne cōicat ꝑcipit.
Et firmiter ſperandū eſt ꝙ etiā ille q̇ deuote
audit miſſam. ꝛ ſic ſpūalit̄ cōicat ēt ꝑcipiet.
Decimꝰ fructꝰ ſm̄ Bedā. Mulier pregnās q̄
intereſt miſſe deuote ſi cōtingit eā eadeꝫ die
parere. ſperandū eſt ꝙ deꝰ letificabit eaꝫ in
partu. et angeli cuſtodiāt ſollicite matrē cū
fetu. Et mulier pregnās infra miſſam debet
deuote inuocare btāꝫ virginē Mariā matrē
xp̄i ꝙ impetret ſibi a filio ſuo dn̄o noſtro ie
ſu xp̄o vt letificetur in partu. ſicut ipſa fuit
letificata qn̄ peperit filiū ſuū. ꝛ nō credere i
litterā q̄ noīat̄ longitudo xp̄i. ꝛ ad ſupſtitio
nes vetularū circa parturiētes. Undecimus
fructꝰ ē ſm̄ Ambro. Quicq̇d hō illa die come
dit plus cōuenit ſue nature poſt auditioneꝫ
miſſe q̄ an̄. Ergo laudabilis cōſuetudo ē nō
comedere niſi audita miſſa. Inſup ꝓſperabi
tur illa die in labore. in artificio. in emptiōi
bus in peregrinationibꝰ. et dn̄s cōfortat eū
in corpe ꝛ aīa. et neceſſaria vite habebit. nec
erit pauperior anno elapſo. etiā ſi quotidie
audiuit miſſam. vn̄ Math. vi. Primū queri
te regnum dei et iuſticiaꝫ eius et hec omnia
adijcient̄ vobis. Scit enim pater veſter ꝛc̄.
Exēplū de duobus ſutoribꝰ. quoꝝ vnꝰ quoti
die audiuit miſſam ꝛ ſatis habuit cum vxo
re et pueris. et alius raro audiuit miſſam. et
laborauit in diebꝰ feſtiuis: et tn̄ ſemꝑ in ege
ſtate vixit cum ſola vxore. ꝛ nullū puerū ha
buit. ꝛ ſemper in debitꝭ fuit. Duodecimꝰ fru
ctus. ſi cōtingeret te illo die quo miſſam au

diuiſti mori.tũc xp̃s pñſens erit tibi i extre-
mis:et vult tibi aſtare ſicut tu pñſens fuiſti ⁊
ſibi aſtitiſti miſſam audiẽdo. Luc.vi. Eadẽ
menſura ⁊c. Inſup ſi illo die quo miſſaȝ au-
diuiſti incideres periculũ vite tue. tunc ſecu
rior eris ⁊ deꝰ miſericordit de manibꝰ inimi
corum te perſequẽtiũ eripiet. hoc fiducialit
ſperare debes. Utrũ quilibet quotidie tenea
tur audire vnã miſſam. Reſpõdetur ſm Ho
ſtienſ. Die dñico quilibet tenet ex ꝑcepto au-
dire vnam miſſam etiã totaȝ ita ꝙ accipiat
benedictionẽ de manu ſacerdotis. vt habet
de cõſecra.diſt.i. Miſſas Niſi excuſetur ma
gna neceſſitate.vt habet in decre.in dicto.c.
Miſſas. Hoc illi deberẽt attẽdere qui ſtant
in cimiterio vel ſedent in taberna infra miſ
ſam.⁊ quãdo audiũt pulſum ad eleuatiõem
tũc currũt in eccliam. et viſo corpore chriſti
ſtatim ecõuerſo exeunt.et ſic quandoq̃ i qt-
tuor ſeptimanis nũꝗ integram miſſam ant
ſermonẽ audiũt. Itẽ ſciẽdũ ꝙ famule ⁊ ãcil
le:filij ⁊ filie tenẽtur dñica die audire miſſaȝ
integram.et ſi dñi eos impedirent ſine ratio
nabili cauſa.vl iuberent eos laborare in die
feſtiuo. in eos redũdaret. et in hoc grauiter
peccarent. Sed quid de ancillis que de ma-
ne infra miſſam laborãt. et poſt prandiũ ad
choream vadũt. Rñdetur ꝙ tales tripliciter
peccant mortalit. Primo miſſam ſine cauſa
negligẽdo. Secũdo i die feſtiuo de mane la-
borando. Tertio poſt prandiũ chorizãdo qd̃
peius eſt. vnde Aug. Meliꝰ eſt in die domi-
nico arare ꝙ chorizare.⁊ meliꝰ eſt mulierem
lanã ſuã terere ꝙ impudice chorizare. Et ra-
tio eſt.qꝛ in chorea quaſi oĩa peccata morta
lia cõmittũtur. Hoc quere in promptuario.
viij.C. Itẽ ꝗritur ex quo tam fructuoſuȝ eſt
audire miſſam. vtrũ meliꝰ ſit diebꝰ ferialibꝰ
manibꝰ laborare aut in eccl̃ia manere et de-
uotionibus intẽdere ⁊ elemoſinã recipe. Rñ
detur ꝙ meliꝰ eſt laborare ⁊ laborẽ illũ deo
offerre.qꝛ hõ ad laborẽ naſcit.et nõ lȝ hoĩ ſa
no mẽdicare.de ꝯſe.di.v. Nũqd.exceptis ſa-
cerdotibꝰ⁊ religioſis qui habẽt diuinis intẽ
dere. Uñ fidelibꝰ laborantibꝰ dicit in pſ.cx
vij. Labores manuũ tuarũ ⁊c. Itẽ ſciẽdũ ꝙ
illi laboratores et etiã ſerui ⁊ ancille q̃ quoti
die nõ pñt miſſe intereſſe.qñ tales audiunt
nolã vel cãpanã que pulſatur ad eleuationẽ
corpis xp̃i debẽt genua ſua deuote flectere.⁊
ieſum xp̃m q̃ in miſſa eleuat humiliter ⁊ cuȝ
cõtrito corde inuocare. ſiue ſint in cãpo ſiue
in domo, ſiue in coqna ; ſiue in q̃cũq̃ loco in
labore. Itẽ vltimo exẽplũ quõ xp̃s preſeruat
auditorẽ miſſe a pſecutione malorũ holmq̃
perſequũtur vitã ipſiꝰ. Legit de quodã nobi
li qui in extrema infirmitate poſitꝰ docuit fi
liũ ſuũ tria. Prio cauere a mala ſocietate al-
legans ſibi dictũ pſ.xvij. Cũ ſancto ſanctus
eris ⁊c. Secũdo ſe debere ꝯformare alijs ho
minibꝰ in licitis et honeſtis. allegãs illd̃ apo
ſtoli. Ro.ij. Gaudete cũ gaudẽti. ⁊c. Tertio
audire miſſam quotidie. Et poſt recõmenda
uit filiũ ſuũ dño ſuo regi.⁊ ſic obijt. Erat au
tem officialis regis qui ex inuidia accuſauit
illũ iuuenẽ cũ regina apud regẽ. addẽſ pro ſi
gno ſi offenderet reginã ad fletũ tũc iuuenis
fleret cũ ea. Et rex eãdẽ ꝑcuſſit reginã ad ma
xillã in preſentia iuuenis. ⁊ ipſa incepit fle-
re ⁊ iuuenis ſimilit cũ ea. Et rex ait officiali
Nõ interficiã eũ cũ pater ſuus mihi cum fi
deliter recõmẽdauit. Et ille. Uocate cemẽta
rios veſtros q̃ ſunt in ſilua:et precipite ipis
in ſecreto ꝙ q̃cũq̃ cras mane veniet ad eos
noĩe veſtro.ꝙ illũ ꝓijciãt in fornacẽ calcis:
⁊ nulli de hoc dicant. Rex aũt ſummo mane
miſit iuuenẽ illũ nomĩe ſuo ad cemẽtarios.
Et cũ ſic eqtaret in ſilua audiuit pulſare ad
miſſam in capella q̃dã in ſilua. ⁊ deuiauit a
via ⁊ audiuit miſſam illã vſq̃ ad finẽ. Et ali
us officialis ſequebat eũ ⁊ ꝑuenit iuuenes
dicẽs cemẽtarijs. Feciſtis ſic vobꝰ impatũ ẽ
a rege. Rñderũt. Adhuc nõ fecimꝰ.ſ iam fa-
ciemꝰ. Et ꝓiecerũt officialẽ illũ in fornaceȝ
calcis. ⁊ ſic verificatũ eſt in illo officiali illd̃
dictũ ſapienꝗ. Eccl.xxvij. Facienti neq̃ſſimũ
cõſiliũ ſup ipſuȝ deuoluet. Rex his auditis
vocauit iuuenẽ ſecrete. ⁊ interrogauit ipſuȝ
quare pridie fleuiſſet cũ regina : et quõ iã ſic
deuiaſſet a via. Et indicauit regi ille iuuenis
q̃ mõ pr ſuꝰ in extremis reliq̃ſſet ſibi illa tria
documẽta:dicẽs. Mi fili ſi illa tria ſeruaue
ris corã deo et hoibꝰ ſaluus eris. Et ſic rex i-
tellexit inuidiã et fraudẽ officialis. ⁊ innocẽ
tiam illius iuuenis et regine. ⁊ eũ et eã am-
plius dilexit. Et ſic adoleſcens ille proficie-
bat corã deo et hoibꝰ ſapientia. etate. et grã.
Item aliud exemplum de illo tyranno q̃ eq-
tauit ad campũ quando audiuit pulſare ad
miſſam. ⁊ nũꝗ vel raro audiuit integrã miſ
ſam vel ſermonem. Hoc quere in promptua
rio.xlvi.M.

¶ Sermones diſcipuli de ſctis finiũt.

Incipit regiſtruȝ breue huius operis ſm
ordinem alphabeti effectus ſpecialiores cu-
iuſlibet ſermonis breuiſſime indicans.

Andreas nouẽ habet pri

a uilegia.ſermone.ij. parte prima
per totum ad longum.
Andreas habet a xp̃o magnam
poteſtatem ſubueniendi homini in quacũ
q̃ neceſſitate ipm̃ deuote inuocãti.ſermo.
iij.parte tertia vſq̃ ad finem.
Angelus cuſtodit hominem in vtero:in mũ
do:⁊ in morte.ſermõe,xxxvij. parte prima
poſt ꝑncipium.
Angelus Michael habet ponderare opera
hominum. Ibidem parte ſecunda in prin
cipio.
Angelus michael habet officiũ:animas ſci-
licet in celum portandi. Ibidem poſt medi
um vſq̃ ad finem.
Angelos honorare tenemur q̃ttuor de cau-
ſis. Ibidem ꝑte tertia per totum.
Anime in purgatorio exiſtẽtes de quattuor
generibus hoim conquerunt,ſermone.xli.
parte tertia.
Animabus in purgatorio exiſtentibus tene
mur ſubuenire ꝓpter tria. Ibidem ꝑte pri
ma ꝑ totum
Animabus in purgatorio exiſtentibꝰ q̃bus
ſuffragijs ſubueniendum ſit, Uide ibidem
parte ſecũda per totum.

Artbolomeus apoſto-

b lus ſeptẽ hȝ priuilegia.ſer.xxxiij.
parte ꝑma per totum.
Bartholomeus inuocandus eſt
tanꝗ ſingularis patronus in oĩbus infir-
mitatibus ⁊ tribulationibus. Ibidem ꝑte
tertia per totum.
Beatitudines octo ſunt.ſermo. xl. ꝑ totum
ad longum.
Blaſphemare deum eſt heu iam commune
peccatum.ſermone.xxv.parte ſecunda per
totum.

Haritas dei vt ſit ſuffici

c ens nobis ad ſalutẽ debȝ habere
tria.ſermone.xviij. parte ſecũda
poſt principium.
Charitatis ordo habet quinq̃ gradus. ſer-
mone.xxxiij.parte ſecũda ſtatim poſt prin
cipium.
Conceptioneȝ beate marie virginis deuote
celebrantes quinq̃ vtilitates cõſequũtur
ſermone.v.ꝑte.ſecunda ꝑ totum.
Confeſſio duodecim generibus hoim nõ va
let ſer.xiij. parte ſecunda poſt principium
vſq̃ ad finem.
Chorizare quãdoq̃ eſt pcm̃ mortale: ⁊ qñq̃
non.ſer.xxiij.parte ſecunda poſt principi-
um vſq̃ ad finem.
Crux xp̃i per multa ſigna eſt oſtenſa ⁊ inuẽ-
ta.ſer.xxi ꝑte prima.
Crux chriſti quadrupliciter exaltata eſt.ſer-
mone.xxxv.parte prima poſt principiuȝ vſ
q̃ ad finem.
Crux xp̃i fugat demones. Ibidem parte ter-
tia in fine ibidem. Exemplum.
Crucis ſigno ſe munire volens tria debet co
gitare.ſermone.xxi.parte ſecunda quaſi in
fine.
Crucis ſignum facere debemus in oĩbꝰ acti
bus noſtris. Ibidem ꝑte tertia.
Crucis ſigno nos debemus vincere tempta
tiones diaboli.ſermone.xxxv.parte ſecun-
da in principio.
Crucifixi imago hȝ caput inclinatũ ad oſcu-
landum. Ibidem ꝑte tertia in medio.
Crucifixũ procurare in publica ſtrata ẽ me-
ritoriũ. Ibidem ꝑte tertia in principio.

Edicationis feſtũ eſt ſo

d lenniter ⁊ deuote celebranduȝ ab
oĩbus chriſtifidelibus.ſermo.xlv.
parte prima in principio.
Dedicationis preſentis gaudium repreſen-
tat nobis gaudium futuruȝ in celo. Ibidẽ
poſt principium.
Dedicationis tempore vel in nouo anno pro
piñãda eſt cuilibet homini auis ſpecialis.
ſermone.xlvij.parte ſecunda per totuȝ ad
longum.
Dedicationes libenter viſitare debemꝰ. ſer.
xlv.ꝑte prima circa finem.
Demones fugantur per quattuor.ſermo.xxi
parte ſcd̃a.
Detrahere ⁊ detractiones libenter audire ẽ
graue peccatum.ſermone.xxvij.parte ſecũ
da ante finem.
Diligere tenemur proximũ.ſermone, xxxiij.
parte ſecunda in principio.
Dominicus hȝ ſeptem priuilegia,ſermo.xxx
parte prima per totum.
Domus eſt triplex.ſcilicet materialis:ſpiri-
tualis ⁊ eternalis,ſermone.xlvij.parte pri
ma per totum,

e Brioſi peccant mortaliter quinꝙ modis in comedendo ⁊ bibendo ſermone.xij. ꝑte ſecūda per totum.

Eccleſiā intrans qualia dꝫ cogitare.ſer.xlv. parte prima ſtatim poſt medium.

Eccleſiarum bona vſurpantes non proſperabuntur. ſermone.xlv. parte prima ante finem,

Elemoſynam diuites faciētes emūt regnuꝫ celorum.ſer.xliij.parte prima circa mediū de ſancta eliſabeth.

Elemoſynam nō facientes tēpore neceſſitatis ſunt in ſtatu dānationis.ſermone.xxxi, parte ſcōa.

Eliſabeth hꝫ nouem priuilegia,ſer.xliij.ꝑte prima per totum.

Excōicatio eſt duplex.ſcꝫ maior ⁊ minor.ſermone.xxix.ꝑte.ſecunda.

Excommunicatio maior eſt valde periculoſa. Ibidem.

Exemplum bonū prebere iuuenibus ē multum meritoriū,ſermone,xix, parte ſecūda in fine.

Exemplū malum poſt ſe relinquēs habebit multiplices penas accidētales in inferno. ſermo.xx.ꝑte ſecunda in fine.

f Eſta ſanctorū celebrantur in eccleſia triplici de cā,ſermone.i.parte prima.

Feſtuꝫ oīm ſctōꝝ eſt ſolēniter ſeruandū ⁊ celebrandū:vt pꝫ in duobꝰ ſermonibus.ſer.xxxix.⁊.xl.per totum.

Fides catholica ꝑ diuerſa miracula roboratur.ſer.xviij.ꝑte ſcōa ante finem.

Fidem tenet quilibet ore ꝯfiteri. ſer.vi. ꝑte ſecunda poſt principium.

Filij quō ſunt corrigendi.ſermone.ix. parte ſecunda per totum.

g Audiū accidentale augmentabit in celo nouē generibus hoīm.ſer.xix.ꝑte ſecunda.

Gaudiuꝫ ſpeciale habemꝰ de qlꝫ ſancto.ſer.xl.ſtatim poſt medium.

Gaudium magnum habebunt ſancti de claritate Marie.ſermone.xxxvij.parte prima ante finem.

Gaudia ⁊ porte celi quinꝙ generibus hominum ſunt aperte.ſermone.xxiiij.parte ſecūda per totum.

Georgius martyr ſeptem habet priuilegia, ſermone.xv.parte prima.

Guloſi in bibendo ⁊ comedendo quinꝙ modis peccant.ſer.xij.parte ſecūda.

h Ereticum duo faciūt ſcilicet error ⁊ pertinacia.ſer.vi. parte tertia in medio.

Heretici puniūtur quadruplici pena.Ibidem.

Hereticoꝝ pena augmētatur in inferno.ſer.xx.parte ſcōa ante finem.

Hoīes ſunt vniuerſaliter ſīles in quattuor. ſer.xv.parte ſecunda.

i Acobus minor nouem hꝫ priuilegia.ſer.xx.ꝑte prima.

Iohēs baptiſta hꝫ decē ꝑuilegia ſer.xxiij.ꝑte prima in principio.

Iohānes baptiſta preceſſit xpꝫ in qnꝙ. Ibidem poſt principium.

Iohannes baptiſta habuit auſteram vitam Ibidem in medio.

Iohānes euāgeliſta hꝫ quattuordecim priuilegia.ſer.viij.ꝑte prima ꝑ totum.

Iohannis baptiſte decollatio quō ſit facta: ⁊ quō puniti ſunt herodes ⁊ herodias ⁊ ſaltatrix.ſer.xxiij. ꝑte prima in fine.

Iohānis euāgeliſte feſtū ſolenniter eſt celebrandum.ſer.viij.ꝑte tertia.

Iudas fecit ſicut ſtultus mercator.ſermone xij.parte prima.

Iudas tria fecit bona.ſꝫ peſſime quarto cōcluſit qñ deſperauit.ſermone.xiij.parte ſecunda poſt principium.

Indulgentie vnde ortum hñt.ſer.xlvi.parte prima poſt principium.

Plura de indulgētijs vide ibidē ad longuꝫ.

Inimici noſtri inquantū mali ſunt nō ſunt diligendi,ſermone,xxxiij.parte ſecunda in medio.

Inimicis tenemur quinꝙ.ſermone.vij.parte ſecunda.

Innocētia baptiſmalis ſeruat per quattuor ſer.iiij.parte ſecūda poſt medium.

Innocentum feſtū eſt ſolēniter celebrandū ſermone,ix.parte prima.

k Atherina hꝫ plura priuilegia.ſermone.xliiij.parte prima per totum ad longum.

Katherina choruſcat multis miraculis,Ibidem parte tertia per totum.

Katherinam precipue inuocare debēt clerici ⁊ litterati.Ibidem in principio,.

l Aurentius habet ſepteꝫ priuilegia ſermone.xxxi.parte prima per totum.

Letania maior quare īpoſita ſit ſermone.xvij.parte prima per totum.

Letania minor tribus de cauſis īſtituta eſt Ibidem parte ſecūda.

Loqui pudica debent ſenes ſermone. xlvij. parte ſecūda circa mediū.

Luxurioſi ꝑ illicitū amorē peccāt deceꝫ modis ſermone.xi.parte ſeunda per totū.

m Agdalena habet ſepteꝫ priuilegia ſermone.xxvij.parte prima per totum.

Maledicere primis vel etiam ſibiipſi eſt pctm̄ ſermone.xxv. parte ſecunda poſt principium.

Margareta hꝫ qnꝙ priuilegia ſermo.xxvij. parte prima per totū.

Marcꝰ euāgeliſta hꝫ ſeptē priuilegia ſermone.xvi.ꝑte ſecūda ꝑ totum.

Maria eſt a nobis honoranda triplici rōne ſermone.xxxiiij.parte prima.

Maria hꝫ ptātem ſuper filium:mūduꝫ:⁊ celum.Ibidem in medio.

Maria pōt ſubuēire in omī loco et in oī tpe ibidem parte tertia.

Maria quare purificari voluit ſermone. xl. parte prima poſt principium.

Maria frequēter eſt ſalutāda ſermone.xiij. parte prima circa medium.

Maria quare viſitauit eliſabeth ſermo.xxv. parte prima in medio poſt pricipium.

Maria cum quattuor perſonis locuta eſt. Ibidem parte ſecunda.

Maria aſſumpta ē cuꝫ corꝑe ſermone.xxxij. parte prima in medio.

Maria qualē vitā duxit poſt aſcenſionē xpī Ibidem.

Maria optimā ꝑtem elegit ſibi in mundo: in morte:⁊ in celo. Ibidē poſt medium.

Marie ſeruiētes nūꝙ damnabunt ſermōe xxxiiij. parte ſecunda in fine.

Marie cōceptionē ſolēniter celebrare debemus ſermone.v.parte prima.

Marie annūciationis feſtū precellit oīa feſta ſermone.xiij.parte prima.

Marie natiuitas eſt gaudioſa multis ſermone.xxxiij.parte prima in medio.

Martyr xpī efficit quis ſeptē modis ſermone.xviij.parte ſecūda per totum.

Martyribus celū eſt apertū ſermone, xxiiij. parte ſecunda ante finem.

Martinꝰ hꝫ nouem priuilegia:ſer. xlij . ꝑte prima per totum.

Mathias hꝫ ſeptem priuilegia.ſer.xij.parte prima per totum.

Matheus hꝫ ſeptem priuilegia,ſer.xxxvi.ꝑte prima per totum.

Matrimonij rl̄am nō ſeruāt diſcordātes ſimul.ſer.xxvij.ꝑte ſcōa in fine.

Miſſa cōfert duodecim fructus.ſer.xlviij. q̄ſi per totum.

Miſſaꝫ tenetur quilibet audire die dominica.Vide ſer.eodem.

Miſericordia dei remittit peccatori omnia peccata ſi tria hꝫ.ſermone. v . parte tertia poſt principinm.

Miſericordie opera nō exercentes in neceſſitate non ſunt in charitate.ſermone.xxxi. parte ſecunda.

Morientes ſubitanee aut ſine ratione ⁊ qui amaram mortē ſuſtinēt.ſer.xvi.ꝑte tertia quaſi per totuꝫ ad longum.

Mūdus in maligno poſitꝰ eſt:⁊ maria ſuſtētat mundū.ſer.xxxij.ꝑte prima in fine.

n Obiles cognoſcūtur per per virtutes.ſermo.xv.parte ſecūda in medio.

Nobiles ſunt ſimiles ignobilibus in quattuor.Ibidem in principio.

Nicolaus habet ſeptem priuilegia.ſer.quarto parte prima.

Nicolans choruſcat multis miraculis.Ibidem parte tertia.

Nicolaus ſeruauit innocentiā ſuaꝫ ⁊ nunꝙ mortaliter peccauit. Ibidem ꝑte ſcōa.

o Ratiouē faciens pro aliquo qnattuor dꝫ hr̄e.ſer.xvij.ꝑte tertia in principio.

Orationes cōes ſunt valde vtiles.Ibidem circa finem.

Oratio cōis eſt elemoſyna ſpūalis ⁊ deo valde placet.Ibidem in fine.

Oratio deuota eſt multū meritoria.Ibidē.

p Arētes tria tenētur pueris ſuis.ſer.ix.ꝑte ſcōa ꝑ totum.

Paſſio xpī quō ſit collecta a quattuor euangeliſtis.ſer.xiiij.ꝑte prima ⁊ modicum ante finem.

Paſſionem xpī deflere debemus ꝓpter multa.Ibidem ꝑte tertia poſt principium.

Paſſioni chriſti honorem exhibere debemꝰ,

Ibidem in fine.
Paſſus xp̄s habet caput inclinatū: manus extenſas. Ibidē in fine.
Paulus hʒ nouē priuilegia. ſer. x. pte prima poſt principium.
Pauli conuerſio ſolēniter celebraf pre om̄ibus alijs ſanctis. Ibidē in principio.
Pauperes hn̄t regnū celeſte: diuites regnuʒ terreſtre. ſer. xl. circa principiū.
Peccant duodecim genera hoim mortaliter ſermo. xxvij. parte ſecunda per totum.
Peccatū mortale vitatur per quattuor: ſer. iiij. pte ſcd̄a poſt principium.
Peccata cōmuniſſima ſunt tria. ſermo. xxv. parte ſecunda poſt principium. ⁊ xxvij. parte ſecunda.
Peccator tria debet habere ſi vult remiſſionem conſequi, ſermone. v. parte tertia poſt principium.
Peccatori dicit xp̄s quater reuertere. ſermone. x. parte ſcd̄a in principio.
Penitentia a duodecim generibus hominū facta deo non placet. ſermone. xiij. parte ſecunda per totum.
Pena aliquoꝝ hoim augmētatur ī inferno. ſer. xx. parte ſecūda.
Pena purgatorij eſt multū acerba. ſermone xli. prima parte
Petrus apl's hʒ priuilegia decem, ſer. xxiiij. parte prima ad longum.
Petrus apoſtolus quinqꝫ generibus hoim aperit celum. Ibidem parte ſecunda.
Petrus martyr ſeptē habet priuilegia ſermone. xviij. parte prima ad lōgū.
Petrus martyr inumeris choruſcat miraculis. Ibidem parte tertia.
Philippus apl's hʒ ſeptē priuilegia ſermone. xix. parte prima.
Philippus multos ſanauit infirmos. Ibidem parte tertia.
Precepta breuiter concluſa in vno ſermone ſermone. xxviij. parte ſecūda p totum.
Predicatoꝝ ordo fuit a matre chriſti impetrat' ſermone. xxx. parte pria in medio.
Prelati quattuor caſibus poſſunt a ſubditis petere charitatiuū ſubſidiū ſermone. xx. pte ſecunda poſt principium.

Eligioſi offerūt deo res

r corpus et aīam ſermone. xxx. pte ſecunda.

Religioſi proprietarij ſunt in ſtatu dānatōis ſermo. xxx. pte ſecūda in fine.
Religioſis in pfeſſione aperitur celum. ſermone. xxiiij. parte ſecūda poſt pncipiū.
Reliquie ſanctorum ſunt venerāde ſermone primo pte ſecūda poſt principiū.
Res paruas furātes quomodo reſtituāt ſermone. xxvij. parte ſecūda circa mediū. ⁊ xxviij. pte ſecūda ante finem.
Res iniuſtas acquirūt ſibi. ix. genera hoim ſermone. iij. parte ſecunda per totum.

Acerdos fornicari' eſt

ſ ſuſpenſus a diuinis ſermōe. xlij. parte ſecūda ante finem.

Sacerdotes qui male expēdunt patrimoniuʒ xp̄i ſermone. xlij. pte ſecunda ante finem.
Sacerdotū dignitates q̄ ſunt ſermone. xlij. parte ſecunda.
Sancti qualiter ſunt adorandi ſermone primo parte ſecunda.
Sancti triplici cauſa orant ſermone primo parte ſecunda in medio.
Sancti ſemper exaudiunf in orationib' ſuis. Ibidem poſt medium.
Sanctorum reliquie ſunt venerāde. Ibideʒ pte ſecūda in fine: et tertia in principio.
Sepeliri non debent quattuordeciʒ genera hoim ſermone. xlv. parte ſecūda.
Symon et iudas habent ſeptem priuilegia ſermone. xxxviij. parte prima per totum.
Symonia vt euitetur in ſpūalib' tria requiruntur ſermone q̄drageſimoquinto parte ſecunda in fine.
Stephanus habet plura priuilegia ſermone. vij. pte prima in principio ad longum.
Suffragia animarū principaliter ſunt decē ſermone quadrageſimoprimo parte ſecunda per totum.
Superbia veſtiū quando eſt mortale ſermone. xxvi. parte ſecunda poſt principiū.

Heloneū vt ſit deificum

t requirit tria ſermone viceſimo. pte ſecunda.

Temporalia paupib' tpe neceſſitatis non condiuidere eſt ſignum dānationis ſermone. xxxi. parte ſecunda.
Cum tempalib' peccamus quattuor modis ſermone. xxxvi. parte ſecūda ad longum.
Temptant nos demones ppter inuidiā ne ſaluemur ſermone. xxxv. parte ſecunda.
Thomas apoſtolus habet noueʒ priuilegia ſermone. vi. parte prima per totum.
Tribulati qui murmurant cōtra deū ſermo-

ne. xvij. parte ſecunda ante medium.

Irgines et vidue debēt

v habere pprietates turturis ſermone quadrageſimoſeptimo. pte ſecunda ante finē perpulchre.

Uitus hʒ decem priuilegia. ſermone. xxij. parte prima p totuʒ. Et de plaga ſancti Uiti. Ibidem pte ſecunda.
Uolūtas mala pro opere reputaf. ſermo. v. parte tertia poſt principium.

Hriſtus in cruce protu

c lit ſeptem verba. ſermone. xiiij. parte ſecūda circa finem.

Xp̄s tria fecit in cena. ſer. xiiij. parte prima poſt principium.
Xp̄s quō confortatus ſit. ⁊ an indiguerit cōfortatione. Ibidem.
Xp̄s vocauit traditorem ſuū amicuʒ ppter tria. Ibidem ſtatim poſt.
Xp̄i incarnatis quō facta ſit. ſermone. xiij. parte prima ante finem.
Xp̄o alapa a ſeruo principis facta fuit penalis ⁊ iniurioſa quadruplici rōne. ſer. xiiij. parte prima poſt mediū ante finem.
Xp̄m accuſauerūt iudei in quattuor. ſermone. xiiij. parte ſcd̄a quaſi in principio.

Mago ieſu chriſti eſt a

i nobis honoranda. ſermone. xiiij. parte tertia ante finem.

Ymago dupl'r conſideraf: ⁊ vno modo adoratur. ſermone primo. parte tertia in principio.
Ymagines bonas procurantes habebūt accidentale gaudium. ſermone. xix. parte ſecunda poſt principium.
Ymagines ſanctoꝝ ſunt a nobis venerāde. ſermone primo. pte tertia in principio.

Explicit regiſtrum breue hui' operis.

Incipit prologus in ꝓmptuariū exēploꝝ diſcipuli ſꝫm ordinem alphabeti.

v Tile τ expediens eſt viros predicatiōis officio p̄ditos proximoꝝ ſalutē ꝑ terram diſcurrēdo q̄rentes exēplis abundare. Nam exēpla facilius intellectu capiunť τ firmius memorie imprimuntur: τ a multis libentiꝰ audiūtur. Legimus eñi patrem nr̄m dñicum ordinis p̄dicatoꝝ fundatorem hoc feciſſe. De eo quidem ſcribitur ꝙ vbicūq̄ cōuerſabať: edificatorijs effluebat ſermonibus: abundabat exemplis q̄bus ad amorem xp̄i ſeculiꝰe contemptū audientiū aīos ꝓuocabat. Ideo intendo diuina gr̄a aſſiſteute mihi in hoc volumine qđ promptuariū exemploꝝ diſcipuli intitulatur: multa exempla ex diuerſis libris colligere: τ illa exēpla ponere ſꝫm ordinem alphabeti: vt q̄s facilius inuenire potent exemplū ad quācunq̄ materiā quā predicare intendit ad vtilitatē ppl'i τ oīpotentis dei laudem τ honorez qui eſt benedictus in ſecula ſeculorum Amen.

Capitulum de A Abſtinentia

Frater quidam abſtinuit a cibo vſq̄ ad tertiam: vſq̄ ad ſextam: τ vſq̄ ad nonam. Exemplum primum.

l Egitur in vitaſpatrū ꝙ quidam frater quodaꝫ tp̄e impugnabatur a demonibus. vt ſtatiꝫ hora diei prima tantā famē τ defectionē corporis ei facerent: vt penitus ſuſtinere non poſſet. Uerūtamē ille dicebat in corde ſuo. quia qualitercūq̄ opꝫ me vſq̄ ad horam tertiā expectare: τ tunc cibum ſumere. Cūq̄ facta fuiſſet hora tertia iterum dicebat cogitationibus ſuis. Etiā τ nunc violenter opꝫ me ſuſtinere vſq̄ ad horam ſextam. Cūq̄ aduenıſſet hora ſexta: infundebat panem in aquā dicens. Dū hic panis infundiť opꝫ me etiam expectare horam nonā. Cūq̄ hora nona aduenıſſet ſꝫm ꝯſuetudinē cōplebat oēs orationes τ pſalmodiā ſꝫm regulam τ ponebat panem vt comederet. Hoc aūt ꝑ plurimos dies ſuſtinuit. Quadā aūt die ſimiliť ab hora p̄ma vſq̄ ad nonā fecit. Cūq̄ hora nona ſediſſet vt cibuꝫ caperet: vidit de ſportella vbi panes .i. paximacia repoſiti erāt ſurrexiſſe fumū magnū τ egreſſuꝫ eſſe ꝑ feneſtrā cellule eiꝰ: ita ex illa die nec eſuriuit nec defectio eiꝰ corpis facta ē: ſꝫ mag̃ ita corroboratū eſt in fide τ abſtinentia cor eiꝰ: vt nec pꝰ biduū delectareť cibū ſumere: ita gr̄a dei auxiliāte ꝑ patiētiā ſuā frater extinxit caſtrimargie .i. gule cōcupiſcētie paſſionē.

Frater q̄dam pēdebat amphorā madidā ante oculos ſuos. Exemplum .ij.

i Tem legitur in vitaſpatrū ꝙ q̄dam monachus valde ſitiens pendebat ante oculos ſuos amphoraꝫ aq̄ ſplendenť. Qui ſuper hoc requiſitus r̄ndit. ideo hoc facio vt ex maiori deſiderio cui non ſatiſfactio maiorē coronam accipiam.

Uua eſt miſſa pluribus. Exēplum .iij.

l Egitur in vitaſpatrū cū quidam frater ſancto Machario vuā detuliſſet: ipſe aūt q̄ ſꝫm charitatē nō q̄ ſua ſunt: ſꝫ alteriꝰ cogitaret ad alium fratrē detulit eaꝫ qui infirmior pre egritudine videbať: tunc infirmus gr̄as egit deo ꝓ fratris officio: τ ſuſcepit eaꝫ ſed ipſe nihilominꝰ plus de ꝓximo q̄ꝫ de ſe metipſo cogitans ad alium eā pertulit infirmū fratrem. Et ſic ille iterū ad aliuꝫ: τ ſic cū per oēs cellulas q̄ longe a ſemetipis erāt ꝑ heremū diſpſe vua illa circūlata eēt: ignorātibus q̄s eam prius miſiſſet. ad vltimū ipſi deferť qui eā miſerat. Gratulatꝰ aūt ſanctꝰ marcharıꝰ: ꝙ tantā videret in fratribꝰ abſtinentiā: tantāq̄ꝫ charitatē: ad acriora ſemet ip̄m ſp̄ūalis vite extēdit exercitia.

Frater q̄dam vidit poma pulchra in via: τ tñ non comedit. Exemplum .iiij.

l Egitur ꝙ quidā ſanctus heremita diligēs mel ad heremū fugit vbi nō reperireť ab hoībus. Duꝫ aūt fame moleſtatꝰ in via poma pulcherrima inueniſſet certabat intra ſe vtrū comederet. Et cognito q꞉ forte cibo am plius alliciereť: comedere inde ꝯtempſit: iō ab augelo dñi nō relictꝰ ductꝰ eſt vbi vtebať radice mire dulcedis: τ fonte mire ſuauitať.

Duo fratres in mēſa quoꝝ vnꝰ parū: alter multum comedit. Exemplum .v.

i Tē duo ſemel in vna mēſa comedebāt: vnꝰ parū: alter mľtum: τ iſte ſociū abſtinentē rep̄hēdit: a q̄ tandē audiuit meliꝰ ſe reficı eo τ comedere: q꞉ iſte q̄ ꝑ abſtinētiā nun

trit aīam ꝟtutib⁹ melius reficit illi guloſo ꝗ nutriēdo ꝟmes fetorē ⁊ vitia multiplicat.

Abſtinentia ſancti Germani. Exē.vi.

Legitur ꝙ ſctūs Germanus nobiliſſim⁹ dux Burgūdie. poſtmodū eps fact⁹ corp⁹ ſuū per xxx.annos afflixit vt nūꝗ panē frumēti comederet:nō vinū:nō legumē:nec ſal ꝓ ſapore oris ſumeret.bis tm̄ in anno.ſ.in paſcha ⁊ in natali dn̄i vinū bibebat:qḋ tn̄ ſic limphatū ſumebat vt modicū de ſapore vini retineret. In refectiōe pmo cinerē:deide panē ordeaceū comedebat.eſtate ⁊ hyeme nullā veſtē pter ciliciū tunicā ⁊ cucullā hēbat: quā niſi alicui daret nūꝗ mutabat ꝗuſꝗ attritōe ſolueret. Lect⁹ ei⁹ cinere:cilicio ⁊ ſacco ornabat nullū puluinar ſub capite vel hūero hēbat:ſꝫ ſp gemēs ⁊ ſctōꝝ reliquias in collo portabat nūꝗ veſtimētū:raro cingulū deſerebat. Sup hoiem fuit oē qḋ geſſit in pn̄ti vita. Et poſtmodū tāta fuerūt miracula ei⁹ vt niſi merita pceſſiſſent:fantaſtica putarent.

Abſtinētia ſcti Oſualdi. Exemplū.vij.

Rex legitur ꝙ ſctō Oſualdo regeꝗ in dignitate vixit cū vxore ſua. Symeon heremita in heremo.xxvij.annis vixerat ⁊ petiuit a dn̄o cū ꝗ remunerari deberet nūſuꝫ accepit ꝙ cū Oſualdo rege. Et doluit ⁊ venit ad regē ꝗ indut⁹ fuit regalib⁹ veſtib⁹:ſꝫ abintra fuit flagellat⁹:⁊ ciliciū ad cutē habuit.

Miles qdā intrauit religionē ⁊ ppt nimiam abſtinētiā infatuat⁹ eſt. Exemplū.viij.

Legitur in dialogo ceſarij i ſaxonia miles diues ⁊ nobil inſpirāte deo ſeculū deſerēs i domo qdā ordis ciſtercieñ. habitū ſuſcepit ꝗ toto anno pbatiōis ita ſibi rigid⁹ extitit:vt tā a ſuperiori ꝙ a magiſtro ſuo ſepe argueret:fact⁹ ꝟo monach⁹:tanti fuit feruoris vt nō ſufficerēt ei cōia:īmo etiā oibus pſuaderet multa ſpālia:⁊ pponeret puata. Ceteris qeſcētib⁹ ipe laborabat:alijs dormientib⁹ ipe vigilauit. Tandē ex nimijs vigilijs ⁊ labore exiccato iā cerebro tātā incurrit capitis debilitatē vt nocte qdā anꝗ puentus ad matutinas ſurgeret:oratoriū intraret:formas nouitioꝝ aſcēderet:⁊ fune cāpane collo circūligato ſideret:ipamꝗ cāpanā mole corpis trahēdo crebris ictib⁹ pulſaret. Territus cuſtos venit in oratoriū:ſꝫ mlto ampli⁹ territ⁹ eſt dū ſic pēdere videret monachum. Accurrēs tandē funē incidit:⁊ adhuc palpitantē ⁊ pene ſtrangulatū depoſuit atꝗ ſeſo cillauit.ſꝫ ab illo tpe nūꝗ ſenſuꝫ recupare potuit. Hec ceſarius.

Adoleſcēs punit⁹ eſt in purgatorio ppter indiſcretionē abſtinētie. Exēplum.ix.

Adoleſcens quidā factus eſt nouici⁹ in qdā domo ordinis ciſtercieñ.quē magiſter ſu⁹ mox ſecut⁹ eſt. Qui cū fact⁹ fuiſſet monach⁹:ita diſtricte ſe habuit:⁊ ita ſingularis fuit vt abbas eius timeret ⁊ eū p indiſcreto feruore ſepi⁹ argueret. Ille ꝟo ſalutarib⁹ monitis nō acqeſcens in ptinacia ſua pſeuerauit:ſicꝗ poſt aliqs annos defunct⁹ eſt. Nocte ꝟo qdam cū abbas in cella ſua ſtaret ⁊ ꝯ presbyteriū reſpiceret: tres pſonas qſi tres candelas ardētes ad ſe venire vidit.qbus p pius accedentib⁹ cognouit oēs. Tūc abbas memor ptinacie pdicti adoleſcētis:eū interrogauit dicens. Quō habes. Quo dicēte. bn̄ ſubiunxit. Nunqd aliqd paſſus es p inobedientia tua. Etiam inqt:maxima ⁊ multa tormenta:ſꝫ intentio mea licꝫ indiſcreta fuerit: tn̄ dn̄s miſertus eſt mei:nec ſum dānat⁹. Et ait abbas. Quid eſt ꝙ iſte conuerſus:digito eum demonſtrās clarior eſt altero:cum ipe apoſtatauerit:⁊ alter nunꝗ ex quo ad ordinem venit grauiter exceſſerit. At ille. Quia iſte poſt lapſuꝫ forti⁹ ſurrexit:⁊ altero feruentior fuit. hec ceſa.

Accidia.

Monachus qdam dormitabat in choro ⁊ xps ei oñdit dorſum. Exemplum.x.

Sacerdos quidaꝫ in ordine ciſtercieñ.ſolit⁹ fuit dicē matutinis in illo interuallo ꝗ frēs ſolent vacare orōni vel pſalmis ſu p vnā ſediū ſe deponere:⁊ int orōis ꝟba dormitare. Volēs aūt dn̄s ei oñdere:qꝛ tali hora ⁊ maxie tali loco nō eēt dormitandū:ſꝫ in orōne vigilādū:apparuit ſibi i cruce ꝟſo dorſo ad illū:vt dicere videret:qꝛ tepid⁹ es ⁊ accidioſus nō es meā faciē dign⁹ intueri. Et b ſepi⁹ ſibi ptigiſſe atteſtat⁹ eſt. Hec ceſarius.

Monach⁹ antiqu⁹ ſomnolētus ꝗ pcuſſus fuit cū ſtlo ſtramineo in facie. Exemplū.xi.

Monach⁹ antiqu⁹ de ſomnolētia ſatis notat⁹:nocte qdā duꝫ ſtaret ad pſalmodiā matutinarum ⁊ dormiret:vidit in ſomnis ante ſe ſtantem

virū longum et diffomē.ꝗ in manu nodum ſtramineū ⁊ lutoſum tenebat. Qui cū monachum pterue intuit⁹ fuiſſet ⁊ dixiſſet quid b ſtas tota nocte ⁊ dormitas: ipm cum nodo ſtramineo in faciē ei⁹ pcuſſit. Mox ille territus euigilauit:⁊ vt ictū ferueūtis euaderet:caput retrahēdo dure ſatis allidit. Hec ceſari⁹.

Monachus piger qui fuit potat⁹ cū pice ardenti. Exēplum.xij.

Monachus quidaꝫ in matutinis frequētiſſime dormire ſolebat. Contigit aūt vt eo nocte ꝗdā ad matutinas in choro in laudibus dormiēte videret in ſomnis demoneꝫ teterrimū cuꝫ pice in patella liquata monachos ſingulos viſitare:⁊ dormiētib⁹ qbuſdā offerre ferreū coclear pice plenū. Ad ſe ꝟo cū veniſſet demō ⁊ coclear ferueñs ori dormitantis offerret:retracto ſubito capite ad cubitū ſediū cui innitebat⁹ offēdit. Et leſus euigilās ſe ſauciū ⁊ vulneratū inuenit.

Monachuꝫ qdā habuit ſudores hora ſurgendi ad matutinas. Exemplū.xiij.

Monachus quidā ſic temptabat accidia ꝙ qtiens erat ad matutinale officiū ſurgēdū:ſtati ex qdā puſillanimitate ⁊ timore vigiliarū ſudore pfunderet. Putās aūt hoc eē ex infirmitate: iacebat ⁊ veſtibus ſe opiebat. Nocte qdā ſurgētib⁹ ceteris ad ſigna nolarū feſtinātibuſꝗ ad diuinū officiū. Cū ille ſurgere tēptaret ⁊ iterū veniēte accidia ſe reclinaret:audiuit de ſub tecto vocē quādā bognitā clare ſibi dicētē Noli ſurgere:noli ſudorē tuū interrūpere. Tūc primū ſentiens ſe a diabolo illuſum p vitiū accidie:a fantaſtico ſudore ſe excuſſit:nec poſtea tanto tēptatori conſenſit. Hec Arnoldus.

Accidioſus qdā.xl. annis ad purgatoriuꝫ deputatus eſt. Exemplū.xiiij.

Quidam accidioſus cum ppt accidiā ſuā dānari debuiſſet ⁊ Maria virgo ſubuenit ſibi:⁊ a filio ſuo ipetrauit vt reuiuiſceret: qḋ ⁊ factū ē. Tn̄ ſibi ipoſitū fuit p pnia a deo vt.xl.ānis i purgatorio ſatiſfacet ppt accidiā

Tria remedia ꝯ tediū ⁊ accidiā. Exē.xv.

Milites tres ſibi mutuo fidelitatē pmiſerūt: vt in qcūꝗ neceſſitate ſe nō defererēt. Erant in bellis ⁊ torneamētis ſtrēnui:⁊ ad oīa mūdi facta pmi. Cōtigit cum qdā die trāſiſſent ſiluā oēs in ſilētio trāſtre:⁊ cū eſſent ex ſiluā vnus eoꝝ dixit. Miror qre ſic obmutuim⁹ i trāſitu ſilue. Et dixit cāꝫ ſui ſilētij eē hāc.qꝛ vidēs amenitatē ſilue mēor fui amenitatis celeſtis quā qdē cāꝫ ⁊ ceteri pfeſſiſſet. Quib⁹ ſenior dixit.credo ṅ ſine cā b ſcm̄ eē: ſꝫ nus tu dei:vt ſic hacten⁹ mūdo: ita nūc deo ſuiamus:qpropt pſulo vt clauſtrū igrediamur ⁊ eādē fidelitatē i dn̄o hēam⁹:qḋ ſcm̄ ē. ⁊ laudabilit:⁊ ſtrēnue p aliqḋ tps ibi vixerūt. Tādē cū duo miores ceperūt tepeſcere:⁊ b iuicē cōfeſſi ſſ:⁊ pſolationē abiuicē qſierūt:venerūt ad ſtiū de ſtatu ſuo qrētes: ⁊ iuenerūt eū doluentē hilarē ⁊ deuote. Vidēs aūt ille vultus eoꝝ triſtes: dixit. Ex multo ocio ⁊ tedio eſtis triſtes ⁊ ſegnes. mihi aūt totū tps breue videt:qꝛ ſp occupor. Ill aūt mirātib⁹ qb⁹ ſtudijs vl occupatiōib⁹ tps expēderet cū ſic ipſi illirat⁹ eēt:dixit. Tres tm̄ lras iueñi qs docuit me mgr me⁹ i igreſſu meo:qs legēs qtidie nllo tedio vnꝗ afficior. ſꝫ p deſiderio legēdi deficit mihi tps. Pria ē ſcripta nigro colore:ꝗ ſignificat pctā mea ꝗ demigauerūt aīam meā ⁊ falſitatē ⁊ iſtabilitatē mūdi: ⁊ penas iſerni. hāc lego a mane vſꝗ ad miſſaꝫ. Secūda ſcripta ē colore rubeo: ꝗ ſignificat paſſioneꝫ ſaluatoris nr̄i ꝗ mlta p nob ſuſtinuit: hanc lego a miſſa vſꝗ ad nonā:qn̄ emiſit ſpiritū. Tertia ſcripta ē aureis lrīs: ⁊ b ē amenitas et multiplicitas gaudij celeſtis: hāc lego vſꝗ ad cōpletoriū:⁊ ſic expēdo tpus meū ſine tedio. Quo audito multū accēſi pfecerūt decetero ⁊ ipi.

Adulteriū.

Pena illius iuuenis qui commiſit adulterium. Exemplum.xvi.

Iuuenis quidā peccauit cū vxore primi ſui:quē deus plagauit vt morere ſubitanee et ſine cōfeſſione ⁊ ſacramētis. Qui poſt mortē ex pmiſſione diuina in terrorem adulteroꝝ apparuit adultere rauca voce ⁊ ꝗruloſa. Et ipſa qſiuit de ſtatu ſuo.mdit. Dānatus ſum ppt adulteria ꝗ tecū cōmiſi. Et ſubiūrit. Vis videre ardorē meū quō int⁹ et foris ardeo:emittēs vrinā ꝗ fuit ſicut cuprū bulliēs. Et ipa territa ad cōfeſſionē venit ⁊ vitam ſuam emendauit.

In diſcipulo de tempore.

Quidā vidit quādā mulierem grauiſſime puniri ppt adulteria ꝗ cōmiſit. Hoc qre in diſci. de tēpe ſermo.cxliij. A. Quidā vidit

vicinū ⁊ vxorē vicini grauiť puniri in cupa ignea ꝓpter adulteria q̄ cōmiſit. q̄re ibidem ſer.lxxxv.O. Itē quidā adulterium ↄmiſit occulte: ⁊ intrās eccleſiam ſctōꝝ Geruaſij et Prothaſij: ſtatim obſeſſus ē a diabolo: ⁊ ſic expirauit in cōſpectu ppl'i. q̄re ſer.lxxxv. O.

Amicitia.

de duobꝰ amicis

Legiť de duobꝰ amicis quoꝝ vnus ꝑ alio mori voluit. Hoc q̄re i diſci. de tpe.ſ.cxx. B.

Aqua benedicta.

Diabolus nō potuit os ebrioſi ītrare ꝓpť guttā aque bn̄dicte. Exēplū.xvij.

e Briꝰ quidaʒ habuit quēdam obſeſſum obuiū. et iſte ebrioſus dixit ad diabolum. Intra ad me: ⁊ recede ab iſto hoīe. Et diabolus r̄ndit. Non poſſum. Quare? Qr fuiſti hodie mane in eccl'ia: et vna gutta aque bn̄dicte cecidit in os tuum.

Miles aſpgebat ſe cū aq̄ bn̄dicta et diabolꝰ dixit: ne tāgas me. Exēplū.xviij.

m Iles quidā ſtrennuus in armis dū die quadā loco appropinq̄re vellet vbi puella obſeſſa iacebat: ⁊ de illa cepit demō clamare. Ecce amicꝰ meus venit. Et dū ille ītraret ait. Cedite: cedite. ſinite amicū meum appropinq̄re. Ille vo lʒ ei diſpliceret: ait. Tu demon ſtultꝰ es: vt q̄d vexas hāc inocētē puellā veni mecū ad torneamētū. Cui demō. Libēter tecū ibo ſi ꝑmittas me ītrare corpꝰ tuū vel ꝑ ſellā vel ꝑ frenū vel aliā ptē corpis tui. Miles ↄpatiēs puelle nobili: ait. Si vis exire hinc cōcedā tibi ptē vnā pallij mei: tali cōditōe ꝙ me nō ledas: ⁊ ſtatī q̄n voluero recedas q̄d iſte ꝓmiſit. Exiēs ḡ de puella ligule pallij īſilijt. Ab illa hora tātū glorie acceſſit militi ꝙ q̄s volebat deiecit: q̄s voluit capiebat. Quadā die dū in eccl'a ꝓlixiꝰ orabat: ait demō. Nimis murmuras. Cū aq̄ bn̄dicta ſe aſpſit: ait. Vide ne me tāgas. Tādē veniēte milite ad locū vbi p̄dicabať de ſancta cruce: dixit demō. Quid hic agis. R̄ndēte illo: volo te deſerere ⁊ deo ſeruire: demō ait. Quid i me tibi diſplicuit. nūq̄ te leſi: ſ ditaui te: et glorioſus factꝰ es nimis. Tūc miles ait. Recede ⁊ ne decetero reuertaris ad me: h̄ in noīe xp̄i tibi p̄cipio. Tūc reliq̄t eū diabolꝰ. Et ille cruce ſignatꝰ vltra mare duobꝰ annis xp̄o ſeruiuit. ⁊ poſtmodū rediēs hoſpitale edificauit: vbi infirmis neceſſaria miniſtrās vitam ſanctā finiuit, hoc Arnoldus.

Peccator obſtinatꝰ q̄dā bibit aquā benedictam: ⁊ cōtritus eſt. Exemplum.xx.

m Iles quidaʒ multa mala fecit ⁊ tandē cecidit ī egritudinē: et a ſacerdote āmoneť vt confitereť ⁊ cōicaret vt vir catholicꝰ. ad hec nec p̄cibus nec minis poterat inclinari: ſ oīa iſta friuola reputans dixit ſe hmōi nō curare: ſ inſtanť petiuit aquā vt biberet. Et ſacerdos neſciēte eo bn̄dixit aquā et dedit ei bibere: quā cū bibiſſet ſtatim de auxilio ſpūſ ſancti clamauit ad ſacerdotē: et vt cōfitereť popoſcit. et pure cōfeſſus cōicauit: ⁊ ſic vitā ſuā feliciť finiuit. Quidam aſpgebat īfirmū q̄ ſuſtinuit magnas īfeſtatōes demonū: ⁊ ſtatiʒ oēs demōes fugā dederūt. Hoc q̄re i diſc. de tpe.ſ.cx.S. Ex q̄bꝰ pʒ ꝙ bonū ē h̄re aquā bn̄dictā in domibꝰ ⁊ ſignanť circa īfirmos ⁊ mulieres ī puerpio exn̄tes q̄ ſepiꝰ ſunt aſpgēde ad effugādū fantaſmata demonū.

Capitulū de B. Baptiſmus.

Hereticꝰ q̄dā nō ſeruauit debitā formā verborū in baptiſmo. Exemplū.i.

b Aptiſmꝰ in forma debet celebrari. ex chronicis circa annū dn̄i.ccccix. quidā epiſcopꝰ arrianꝰ quādā nomine berthā baptizare volēs dixit. Baptizo te in noīe patris ꝑ filiū in ſpūſancto. Filium ⁊ ſpm̄ſctm̄ ꝑ hoc minorem patri oſtendere volens: et ſubito aqua diſparuit.

Baptizatus ſignauit mamillam mulieris et ſtatim ſanata eſt. Exemplū.ij.

q Vedaʒ matrona habens morbum in mamilla incurabilē ⁊ mortalē ⁊ illa oīno deſperata a ſalute: ad deū ſe totā ↄtulit: ⁊ ad fontes vbi baptizabanť cathecumini ꝓperauit et ab vno qui de fonte exiuit ſignari ſe fecit qua ſignatōe facta totaliter curata fuit. Si igr̄ tāte v̄tutis fuit baptiſmi ſacrʒ: quāte putas eē donū fidei. Hec petrꝰ ð amore li.ij.

Blaſphemia.

Luſor q̄dā blaſphemauit vētrē beate v̄ginis Marie. Exemplum.iij.

Egitur ī libro miraculorū clareuallis de duobꝰ luſoribꝰ terribile. Cū vni eoꝝ male ſuccederet fortūe alteriꝰ inuidēs vt furori ſuo ſatiſfaceret ↄ deuʒ cepit v̄ba euomere ↄtūelioſa. Quē ſocꝰ eodē ſpū malig̃ īſtaťꝰ cōpeſcere cepit. d. Silꝰ. tu eīm neſcis maledicere: ſtatiqʒ deū blaſphemās: ⁊ cū in m̄ris eiꝰ iniuriā erūperet: vox deſup audita ē. Meā iniuriā quocūqʒ mō ſuſtinui. m̄ris aūt mee cōtumeliā nequaq̄ tolerabo: moxqʒ ſup ipām tabulā vulnere viſibili inuiſibiliť percuſſus ſpumans expirauit. Hec ceſarius.

Quidā fregit brachiū imaginis marie et ſuffocatus eſt a diabolo. Exemplū.iiij.

l Egitur in miraculis btē Marie v̄ginis ꝙ q̄dā mulier inſecuta a latronibꝰ retro colūnā circa btē marie v̄ginis imaginem latebat quā q̄dā illoꝝ lapidando brachiū imaginis pueri ieſu ↄfregit: inde mox ſanguis copioſe emanādo cūctiſ ī admiratōē ⁊ dei laudē fluxit ⁊ ꝑcuſſorē corā oībꝰ diabolꝰ ſuffocauit

Judeus inhonorauit imaginē beate Marie v̄ginis. Exemplum.v.

a Didem vbi ſupra legitur in ↄſtātinopoli ciuitate q̄dā iudeꝰ imaginē btē marie v̄gis in latrinā ꝓiecit. vn̄ mox ſuffocatꝰ nuſq̄ apparuit.

Pueri blaſphemantes ſunt ſubmerſi: ſed vnus euaſit. Exemplum.vi.

i Tem in mariali magno legitur ꝙ q̄dam puer edoctꝰ a matre ſua btām v̄ginē Mariā ſꝑ deuote ſalutabat: ⁊ p̄cipue in nccitatibꝰ: q̄d. faciēdo raptus a flumine cū ceteris pueris ludētibꝰ ⁊ blaſphemātibus ⁊ tandē ſubmerſis oībus ipm̄ ſolum btā virgo ſaluauit: in ſinū ſuū eū ſuſcipiendo ⁊ confortando.

Miles q̄dā monoculꝰ ꝑcuſſit iudeū blaſphemantē btām v̄ginē mariā. Exē.vij.

m Iles quidā litteratꝰ in quandā ↄſuetudinē duxerat ꝙ miſſam btē marie v̄gis q̄ntūcūqʒ poterat nō neglexit. Quadā autē vice ꝓcedens ad eccl'iam audiuit ſolēniť incboare. Salue ſctā parēs: ⁊ mox flectebat genua reuerēter. Hoc vidēs q̄daʒ iudeꝰ deriſit eū: ⁊ btām mariā blaſphemauit. Miles v̄o egre ferēs cōuitiū dn̄e n̄re dedit ei alapā: et hoc facto intrauit eccl'iam ⁊ miſſam deuote audiuit: interī iudeꝰ cōqueſtꝰ eſt iudici: ⁊ aliud ſignū nō potuit dare de eo niſi ꝙ vno oculo careret. Cunctiſ aūt egrediētibus miles in eccl'ia latitabat. Illuminabat aūt eū btā virgo maria: iubens eū audacter exire: q̄d ⁊ fecit Quo viſo dixit iudeꝰ. Si iſte nō h̄ret duos oculos rcū ipm̄ iudicarē. Cui ille īmo ego te ꝑcuſſi ꝓ amore eiꝰ q̄ oculū mihi reſtituit: ꝓ qua parꝰ ſum corpꝰ ⁊ oīa bona expēdere. Cognito aūt ⁊ viſo miraculo danť deo ⁊ btē marie laudes. Ad ꝑpetuā aūt huiꝰ rei memoriā ſtatutū eſt a xp̄ianis vt eo die ſinguľ annis iudei de ſuis aliquē preſentēt qui publice a catholicis ſponte alapam ſuſcipiat.

Comes blaſphemus q̄liter punitus eſt et qualiter obijt. Exemplum.viij.

c Omes quidā in tantaʒ prorupit blaſphemiā vt diceret: velit nolit deꝰ ego terrā meā rehabebo. moxqʒ de eq̄ cui īſidebat ruens horribiliť torq̄bať. ⁊ cū eēt a militibꝰ eleuatꝰ denuo ruit: penā ſoluēs blaſphemie: reductꝰ v̄o ī domū ſuā cepit torq̄ri ī pedibꝰ et cruribꝰ: ſpretaqʒ ↄfeſſiōe pꝰ q̄ttuor mēſes expirauit. Itē q̄dā ribaldi diuiſerūt vnā gallinā dicētes friuole: nec btūs Pe. nec xp̄s poſſet eā reintegrare. ⁊ ſtatī leproſi facti ſunt.

Filius quidam noluit ſagittare in cadauer patris ſui. Exemplum.ix.

f Uit quidā homo habēs vxorē: ⁊ ex ea habuit tres filios ſm̄ opinionē ſuā. cui vxor eiꝰ cuʒ quadā die litigaret cū ea obiecit ꝙ ipe credebat ſe h̄re tres filios: ſ vnꝰ erat tm̄ ſuꝰ. Req̄ſita aūt ab ea q̄s eēt ſuꝰ noluit ei indicare. Igr̄ cū pr̄ infirmareť ad mortem ⁊ vxor priꝰ mortua fuiſſʒ: ipe faciēs teſtm̄: oīa dimiſit illi q̄ filiꝰ eiꝰ erat. Poſt mortē v̄o eiꝰ fcā eſt ↄtētio inť eos q̄s tāq̄ filios nutrierat cuiꝰ eēt hereditas. Dicebat aūt q̄libʒ ꝙ ipe filiꝰ eiꝰ eēt: ⁊ hēditas ſua eē deberet. Cū igr̄ relatū eēt ad iudiciū: p̄cepit rex vt pr̄ mortuꝰ ligareť ad arborē. ⁊ ille q̄ directiꝰ in eū ſagittā mitteret: hēditatē h̄ret. Alligato igr̄ prē ad arborē: duo ex illꝭ eū ſagittauerť. Tertiꝰ videnſ prēʒ ſuū alligatū ſagittari: offenſus ē vltra modū ↄ alios. d. ꝙ nullo mō prēʒ ſuū ſagittare vellet. Cognitū ē ḡ ꝙ ipe erat verꝰ filiꝰ ⁊ data ē ei hēditas. Hoc exēplū h̄r ī ſumma vitioꝝ. Ex h̄ pʒ ꝙ iſti q̄ dn̄ʒ n̄rʒ ihʒ blaſphemādo rurſuʒ crucifigūt n̄ ſť filij dī: ſ filij diaboli

Iſta exēpla q̄re in diſcipl'o de tpe.

Blaſphemꝰ quidā tpe moyſi ⁊ iuſſu dei lapidatus eſt. q̄re ſer.cxxiij. D.

Puer q̄nqʒ annoꝝ quē diaboli dilaniauerunt ꝓpter blaſphemiā. ſer.cxxiij. D.

Sctūs ludouicꝰ q̄ fecit cauteriū ciui pariſienſi ꝓpter v̄ba blaſphemie. q̄re ſer.cxxiij. B.

Quidā volebāt carnes comedere feria tertia poſt mediā noctē in carniſpriuio ⁊ inuenerūt ī pullo bufonē ꝑ īteſtinis. S.xxxvi. M

Carnifices q̄ deriſerūt ſuſceptionē cinerū in die cinerum. ſer.xxxviij.B.

Capitulum de C.

Cantare.

Diabolꝰ in ſpē clerici dulciter cantauit. Exēplum.i.

c Lericꝰ quidam tā egregiam ⁊ tā dulcē vocē habebat: vt audire illā delitie reputarentur. Die quadā vir religioſus ſuperueniens ⁊ vocis illiꝰ dulcedinē aure ꝑcipiēs ex inſtinctu ſpūſſancti ait. vox iſta hoīs nō eſt: ſed diaboli. Cunctiſq; admirantibꝰ demonē adiurauit: q̄ ſtatim de corpe illo exiuit: cadauere mox corruēte ⁊ fetente. Hec ceſa.

In cuius cerebro dulces cātus reſonabāt in agone. Exemplum.ij.

e Rat quidā de prouincia romana ordinis p̄dicatoꝝ q̄ in ſeculo mltū ī audiēdis ⁊ cātādis ſecularibꝰ cātilenis fuit delectatꝰ: nec aduerterat q̄ ꝯfiteref hmōi vanitatem. Tādē in īfirmitate grauī poſitꝰ dictos cātꝰ q̄ſi ꝯtinue ī aure ⁊ cerebro hēbat: ſ inde nō delectationē vt priꝰ: ſ vexationē ⁊ penā nō modicā ſuſtinebat. Quadā ḡ die ſurgēs de lecto ſꝫ multū grauatꝰ ad lectū ꝑoris ſui q̄ ſecū ī eadē domo īfirmꝰ iacebat venit: ⁊ ſibi dictam tribulationē aperuit: ⁊ de illꝰ vanitatꝰ hūilit̄ ꝯfeſſus ē. Cūq; ab illo abſolutꝰ fuiſſet: ſtatī oīs illa reſonātia q̄ reſultabat in eiꝰ cerebro ex toto receſſit. Hec in vitaſpatrum.

Clerici q̄ cantauerūt ſaccū plenū. Exē.iij.

t Empore quodā clericis quibuſdā ī eccl'ia q̄dā ſeculari fortiter ⁊ tā clamoroſe nō deuote cātātibꝰ: ⁊ voces tumultuoſas ī ſublime tollētibꝰ vidit hō q̄dā religioſus q̄ affuit quēdā demonē ī loco eminētiori ſtātē ſaccū magnū ⁊ lōgū ī ſiniſtra manu tenere: q̄ cātantiū voces dextra latiꝰ capiebat: atq; ī eūdē ſaccū mittebat. Illis ḡ expleto cātu int̄ ſe gl'iantibꝰ tāq̄ q̄ deū fortit̄ ⁊ bn̄ laudaſſent. Rn̄dit ille q̄ viderat viſionē. Bn̄ q̄dē cātaſtiſ q̄ ſaccū plenū cātaſtis. Mirātibꝰ illis ⁊ interrogātibꝰ cur h̄ diceret: viſionē eis expoſuit. His ꝰo exēplis nō rep̄hēdit̄ deuotꝰ clamor q̄ deꝰ laudat̄ in cantu ⁊ pſalmodia: ſ tm̄ inanis gl'ia. Hec ceſarius.

Charitas.

Cor cuiuſdam virginis pre nimio amore eſt ſciſſum. Exēplū.iiij.

e Rat quedā virgo nobilis xiiij. annoꝝ marie ꝟgini valde deuota: h̄ q̄tidie rogabat ꝟginē glioſaꝫ ſeptē annis: vt oſtēdere ſibi dignaref filiū ſuū. Que cū ī die natiuitat. dn̄i cā oronis ſola itroiſſet capellā: apparuit ei pulcherrīa ꝟgo tenēs filiū pulchriorē: h̄ allocuta ē ꝟginē: dicēs q̄ accipet filiū ⁊ ludēt cū eo: qd̄ cū illa feciſſꝫ gaudēs cū mag̃ reuerentia ⁊ deuotōe. Cui puer. Diligis ne me. Et illa Diligo. Quō aūt. Pluſq̄ veſtes meas. Et puer. Dicas ſi plus diligas. Et illa. Pluſq̄ cor meū. Et ille. Quō me plꝰ diligis corde tuo. At illa. Neſcio dicere: ſ ipſꝫ cor loq̄tur. Quo dcō mox cor ꝟginis p̄ nimio amore ſcindit̄: ⁊ puer accepta aīa cū ꝯcentu angeloꝝ deduxit eā in celū. Ad cantū ꝰo angeloꝝ familia cucurrit ad capellā: ⁊ ꝟginē mortuā inuenientes: odore mirabili oēs repleti ſūt. Et frēs q̄ tūc aderāt cor eiꝰ ſciſſum īuenerūt: ⁊ ī eo ſcriptū aureis lr̄is. Diligo te pluſq̄ me: q̄ tu creaſti me: redemiſti me: ⁊ dotaſti me. h̄ Viridariꝰ.

Paulinꝰ eps ſe dedit ꝑ filio vidue. Ex.v.

c Um in italia vuandaloꝝ ſeuitia eēt dep̄data: ⁊ mlti captiui ducerent̄ ex hac t̄ra paulinꝰ eps oīa bona ſua captiuis egētibꝰ erogauit. Cūq; iā deficeret venit q̄dā vidua cuiꝰ filiꝰ a genero regis vuādaloꝝ captus fuerat a paulino p̄ciū redēptōis filij ſui hūilr̄ poſtulās: q̄ dubitās q̄d facēt cū nihil hr̄et. Dixitq; Domū nō habeo: ſꝫ me ſuū ꝓfitere ⁊ ꝑ filio trade. Qd̄ illa a tāto viro mag̃ irriſionē q̄ cōpaſſionē putabat. Tādē vir certificata aſſūs pro paulino generꝰ regis adijt. p̄mo rogās vt ſibi redderet filiū ſuū. Qd̄ dū ille ſup̄be nec reciperet: nec audiret: mlier p̄ducēs paulinū ait. Ecce hūc hoīeꝫ ꝑ filio meo vicarium do. Cuiꝰ venuſtatē ille ꝯſiderās q̄ſiuit q̄lis officio eēt. Et audito ab ipo q̄ eēt hortulanꝰ reddito filio paulinū recepit. Cū aūt idē gener regis hortū ad paulinū ſepe itraret ⁊ ꝯferēs cū eo: cū ſapiētiā illiꝰ audiret cepit ī eiꝰ ſmōibꝰ delectari. q̄dā die ſecrete dixit paulinus dn̄o ſuo. Prouide q̄lit̄ diſponef regnū: q̄ rex cito moref. Qd̄ cū retuliſſꝫ rn̄dit rex. Libent̄ viderē virū de q̄ dicis. Cui gener. Ad prādiū deferet virētes herbas: tūc videbis. Quo viſo ⁊ rex tremēs ſecretū cordis ſui reuelauit genero ſuo di. Virū audiſti, nā in ſōno ī hac no

cte iſtū cū iudicibꝰ ſedēteꝫ ꝯ me vidi. magni meriti hō eſt: nō tal' q̄lis apparet. Tunc paulinꝰ ſecrete interrogatꝰ a dn̄o q̄s eēt: rn̄dit. Seruꝰ tuꝰ queꝫ a vidua ſuſcepiſti. Quo diu inſtāte tādē ꝯfeſſus ē ſe eē epꝫ. Ille p̄territꝰ dixit. Pete q̄d vis vt cū honore ad tuos redeas. Cui paulinꝰ. Oēs captiuos ciuitat. tue relaxa. Quo annuēte cū frumēto ⁊ manibus ⁊ oibꝰ captiuis ſolut. paulinꝰ reuſꝰ ē. Et q̄ ſe ī ſuitiū tradidit: multos a ſeruitio liberauit.

Sāctulꝰ ſeipſum dedit ad occidendū ꝓpt̄ charitatē ꝓximi. Exemplum.vi.

c Um quidā diaconꝰ a longobardis captꝰ ad occidendū ſeruaref: vir dei ſanctulꝰ ꝓ ipſo ad eos intercedēs ⁊ minime auditꝰ rogauit vt ille ſibi ad cuſtodiēdū traderef. Illꝰ annuētibꝰ ea lege vt ſi fugeret ꝓ ipo occideref recepit. quē cūct. dormiētibꝰ excitās dixit Surge fuge: liberet te dn̄s. Ille mēor ꝯditionis rn̄dit. O p̄r ſi fugio ꝓ me morieris. At ille cōpellēs. Vade inq̄t: oēs ī manu dei ſumꝰ nihil pn̄t nob facere niſi q̄tū ꝑmiſerit deus Quo fugiēte lōgobardi nō iueniētes captiuū dixerunt ſanctulo. Scis q̄d tibi fiet. Et ille. Scio. At illi. Q̄ hō es bonꝰ non cruciabimꝰ te: ſ elige tibi mortē quam volueris. At ille. Occidite morte q̄ deꝰ ꝑmiſerit. Et inito cōſilio electꝰ eſt vir fort.: q̄ vno ictu caput eiꝰ amputare poſſet. Stati leti oēs ad ſpectaculuꝫ mort. illiꝰ q̄ ꝓ ſctō hēbat̄ venerūt. Sꝫ vir dei ad arma ſua cōfugiēs: petito ſpacio orādi ſe in terrā ꝓſtrauit. Tādē iterfector pulſans eū pede: dicēs. Surge extēde ceruicē. Qui extēſo collo reſpiciēs gladiū: ait. O ſctē Johēs ſuſcipe illū. Ille aūt gladiū in altū vibrās ꝑcuſſurꝰ dirigit. ſ mox btūs Johēs brachiū ꝑcuſſoris diriguit. Quo viſo oīs laudantes deū: rogabāt vt brachiū ꝑcuſſoris ſanaref. At ille. Nō orabo niſi iuret decetero xp̄ianuꝫ manu ſua nō occiſurū. q̄ iurāte ait. Depone manū. Et depoſuit. ſtati oēs boues ⁊ iumenta p̄data offerre volebant. Qui rēnuens ait. Rogo vos: oēs captiuos mihi dimittite orabo ꝓ vobis qd̄ factū ē. Et ꝓ vno moriturus mltos a morte liberauit.

Chorea.

Chriſtus a chorizantibꝰ permaxime vituperatur. Exemplum.vij.

q Uidā nobilis filiū ſuum dilectū deo dedicauit in religione: vbi multū ꝓficiēs iuxt mores orāti iux cruce occurrit ſibi qd̄ petebat ſcire q̄d āplꝰ irā dei ꝓuocaret ⁊ peccata mltiplicaret. Et ecce orāti cū lachrymis q̄dā iuuēis ſplēdidꝰ apparuit ei dicēs q̄ xp̄s a chorizātibꝰ marie vitupat̄ et dehoneſtat̄. nā extēſio brachioꝝ ⁊ colligatio manuum et brachioꝝ irriſorie rep̄ntat xp̄i in cruce extēſionē ꝓ nob. Solēt em̄ hoīes chorizātes coronari ſert. ⁊ floribꝰ: irridēdo chriſti ſpineā coronā. Itē ornāt ſe veſtibꝰ: irridēdo ieſum xp̄m hūilē ⁊ nudū ī cruce pēdētē. Cātāt ēt alacrit̄ ⁊ ridēt cachinnis: irridēdo fletū ⁊ clamorem xp̄i ī cruce pēdēt. Itē oſculāt̄ ſe ēt mutuo: irridēdo oſculū iude. Iteꝫ depingūt facies ſuas: irridēdo cōſputā et velatā faciē chriſti.

In chorea cōmittunt̄ quaſi omnia peccata mortalia. Exemplū.viij.

i N chorea eſt ſuperbia q̄ eſt īitiū omis pcti: ꝓpt̄ quā lucifer celū ꝑdidit: q̄ hoīes ex hūilitate nō ſolēt chorizare: ſ plꝰ ex elatōe. Vn̄ Aug. Quē ſup̄bū videris: filiū diaboli eē nō dubites. Ex his ꝟbis p̄ꝫ cuiꝰ filij ſunt q̄ ex ſup̄bia choreas ducūt. Itē ꝯmittit̄ ibi luxuria. nā tales chorizātes ⁊ pulchre ſe ornātes plurimoꝝ corda vidētiū ad luxuriaꝫ ⁊ ad malas ꝯcupiſcētias accēdūt. vn̄ Mat. v. Qui viderit mulierē ad cōcupiſcēdū eam: iā mechatꝰ ē eā in corde ſuo. Itē ꝯmittit̄ ibi inuidia: q̄ ſi vna ꝑſona plꝰ honorat̄ vel meliora veſtimēta hꝫ: tūc q̄nq; alie ꝑſone iuidēt. Itē cōmittit̄ ibi auaricia: q̄ talia ornamenta veſtiū nō hn̄tes ſepe ꝯ deū affectāt tales veſtes ⁊ talē pulchritudinē: ⁊ hoc ad malum finē. ſ. portādi et ſup̄biendi.

Chorizantes grauiter puniunt̄ in futuro. Exēplum.ix.

i Uuenis monachus purgatoriū ſctī patricij ingreſſus reperit ibi varias penas aīarū ⁊ vidit ibi circulū ferreū cōſtipatum acutiſſimis clauis: in q̄bꝰ chorizabāt ꝑſes cōpluti ꝯtinuo igne ſulphureo: quoꝝ etiā viſcera corrodebāt dracones. A duobus ꝰo lupis deuorabātur brachia chorizātiū vſq; ad oſſa Sup quibꝰ req̄ſitꝰ rn̄dit āgelus. Tales ſunt chorizantes captiuati ꝑuerſa libidine alios cōcitantes geſticulationibꝰ impudicis: ſaltibus: amplexibus: oſculis: tactibus: et ꝟbis īpudicis. vnde merito plectuntur tali ſupplicio. Tādem monachꝰ inde reuerſus vidēdo choream ſolebat clamare. Fugite chariſſimi q̄ magna pena ſeq̄tur chorizātes.

Hoc in libro de donis. Puella q̄dam
fuit cruſta i toto corpe ꝑpt̄ chorea̅. Exe̅.x.

Uella queda̅ in die feſti
uo du̅ fieret ſermo ad populu̅ to-
ta die in ludis et choreis ſe exer-
cuit de ſero ad domu̅ reuerſa feſ-
ſa reſedit in limine q̄eſce̅s. Et du̅ ad dormie̅-
du̅ vix oculos clauſiſſet: a duobꝰ demonibꝰ
ad infernu̅ delata e̅: τ ſic co̅buſta e̅ vt nec ca-
pillus in corpe ipiꝰ maneret: τ totu̅ corpꝰ eiꝰ
magnis veſicis occupatu̅: fetore̅ intolerabi-
le̅ exalauit. Unꝰ ꝟo demonu̅ titione̅ arde̅te̅ i
os trude̅s dixit. Hoc habe ꝓ ca̅tilenis q̄s im
pudice sepꝰ ca̅taſti. Ueſtes eiꝰ nullu̅ hu̅eru̅t
aduſtio̅is ſignu̅. Que clamore τ eiulatu eui-
gila̅s mr̄i τ multiſ alijs narrauit. Hec au̅t fer
tur ad hoſpitale: vocat̃ ſacerdos q̄ nullu̅ pec
catu̅ mortale i ea iue̅ie̅s: niſi ꝙ ita libent̃ in
terfuit ludis τ choreis. Hec arnoldus i nar-
ratorio ſuo. Puelle inhibuit beata maria
gaudia mu̅di. Exe̅plu̅.xi.

Uelle cuida̅ apparuit be
ata ꝟgo cu̅ chorea ꝟginu̅ q̄re̅s an
ſe ill̃ ſociare vellet: r̄ndit. Libe̅t̃.
τ bt̄a ꝟgo i̅terdixit ei chorea̅ τ va
nitate̅ veſtiu̅: di. Poſt.xxx. dies ve̅ies ad nos
Que ſubito valde ſe eme̅dauit: poſtpoſitiſ oi-
bꝰ vanitatibꝰ huiꝰ mu̅di. Et req̄ſita a pe̅tibꝰ
q̄re ſic oia poſtponeret: r̄ndit pe̅tibꝰ ſuis: iſti-
nua̅s eis ea q̄ viderat: τ ꝟba marie q̄ ſibi dixe
rat. Et ſic.xxx. die felicit̃ obijt. Mulier q̄da̅
i chorea cu̅ pila necata e̅. Exemplu̅.xij.

Ulier procax τ vana erat
q̄ in oi fere feſto choreas ꝯiu̅gere
ꝯſueuit. Et fcu̅ e̅ vt iuue̅ibꝰ viris
ad ſaltu̅ iux̄ chorea̅ lude̅tibꝰ vni
eoꝝ pila̅ ferire cona̅ti: baculꝰ de manu euade
ret τ dicta̅ muliere̅ duce̅te̅ chorea̅ ꝑcuſſam in
capite mox necaret. Hec vt videru̅t oe̅s ꝯfuſi
ſunt: τ corpꝰ ad domu̅ ꝓpria̅ detuleru̅t. Preſ
bytero au̅t dicturo vigilias ve̅ie̅te: ecce thau
rus nigerrimꝰ: imo demo̅ peſſimꝰ cu̅ mugitu
occurre̅s feretru̅ cu̅ corpe deiecit: et cornibꝰ il
lud diſſipa̅s me̅brati co̅fodit: ita vt viſceribꝰ
hincinde diſꝑſis fetor intolerabil̃ ſpargeret̃
Fugie̅tibꝰ g̃ cu̅ctis cadauer laceratu̅ vſq̄ in
craſtinu̅ ſolu̅ relinq̄t̃ quſq̄. ſ. euaporato feto
re cognati eius intrare poſſent ad corpꝰ. Et
ſublatum extra cimiterium ſepelieru̅t. Hec
Guil̃. in libro de apibus.
Fulme̅ extinxit tibicine̅. Exe̅plum.xiij.

Uida̅ tibice̅ erat qui cho
riza̅tes iuuenes τ puellas co̅cita
bat. Hic celo nubibꝰ circa veſpe-
ras obſcurato duo pueri paſtores
vbi choruſcatio̅es τ tonitrua videba̅t imine-
re ad iume̅ta fugeru̅t. Et eis vide̅tibꝰ in tibi
cine̅ fulme̅ cecidit et ipſum extinxit: et eius
brachium a̅putauit. Hec Guil̃.
Ite̅ alia exe̅pla de chorea q̄re i diſ. de tp̄e.
Iuuenis q̄da̅ dixit chorea̅ ee̅ porta̅ ꝑadiſi
τ co̅ſolatio̅is: que̅ poſtmodu̅ q̄dam lapis an-
gularis cade̅s ſuꝑ eu̅ occidit. Hoc q̄re i diſci
pulo de tempore ſermone.cliiij.B.
Item virgo q̄ in chorea cecidit et ſubita-
nea morte obijt. Hoc q̄re in ſermone.lx.Q.
Ite̅ qui exexeru̅t ariete̅ i chorea: τ magna
te̅peſtas poſtmodu̅ vaſtauit ſegetes circu̅q̄-
q̄ in oibus illis villis et partibꝰ circu̅iacen-
tibus. Hoc quere ſermone.xxxvij.X.
Ite̅ virgo in chorea rapta eſt a turbine in
aere: τ a demonibꝰ flagellata poſtea cecidit
mortua ſermo.cliiij.B.
Ite̅ q̄da̅ chorizauerit vſq̄ ad genua τ poſt
modum vſq̄ ad femora in terra: et ſanctus
Guilbertus ep̄s liberauit eos. Hoc quere ſer
mone.xxxvij.A.

Confeſſio.

Co̅feſſio multu̅ nocet demo̅ibꝰ. Exe̅.xiiij.

Agiſter thomas theolo
gus cu̅ ia̅ deberet mori τ iaceret
in lecto: vidit diabolu̅ ſta̅te̅ an̄ ſe
τ dixit. Quid h̄ ſtas crue̅ta beſtia
dic mihi q̄d e̅ q̄d marie nocet voƀ. Et cuꝫ ille
taceret: ſubiu̅xit. Adiuro te ꝑ deu̅ viuu̅ q̄ iudi
caturꝰ eſt viuos τ mortuos vt dicas mihi ve
ritate̅. At ille. Nihil ſic eneruat virtuteꝫ no-
ſtram ſicut freque̅s co̅tritio τ co̅feſſio. q̄ꝛ q̄n̄
homo eſt in peccatis mortalibus oia eiꝰ me̅
bra ligata ſunt: τ no̅ poteſt ſe mouere. cu̅ ve-
ro peccata eade̅ confitetur: ſtatim liber eſt τ
mobilis ad omne bonum.
Demones impediu̅t confeſſione̅ et reſtitu
tionem. Exemplum.xv.

Eremite cuidam quada̅
vice occurrebant tres demones:
quos interrogauit quomodo vo
carent̃. Primꝰ dixit ego vocor clau
de̅s cor: τ h̄ facio: q̄n̄ aliq̄s audito ſermone
vult ꝯteri: tu̅c claudo ei cor ꝙ ſuſpirare non
po̅t. Alt̃ dixit: ego vocor claude̅s os: τ h̄ fa-
cio: q̄n̄ aliq̄s vult co̅fiteri τ dn̄um noſtrum
euadere: tu̅c claudo ei os ꝙ co̅fiteri no̅ po̅t.
Tertiꝰ dixit ego vocor claude̅s burſam ꝙ q̄s
iniuſtas res reſtituere no̅ poteſt: nec de iuſtis
bonis elemoſinam facere. τ ita vniti ſumus
ꝙ vnus iuuat alteru̅ inq̄tum poteſt.
Demones amplius no̅ ſciunt peccata con
feſſa. Exemplum.xvi.

Uida̅ canonicus ordinis
p̄mo̅ſtrate̅ſiu̅ ductꝰ fuit a priore
monaſterij ad fuga̅du̅ demonem
de obſeſſo. τ laudabil̃ vite erat.
Quo viſo diabolꝰ ꝑ os hois clamauit. Ego
q̄da̅ de eo ſcio ꝓpt̃ q̄ ego cu̅ no̅ timeo. Qui
co̅feſſus culpa̅: minima tn̄ erat: τ redie̅s q̄ſiuit
ſi demo̅ aliq̄d de eo ſciret r̄ndit. Adhuc aliq̄
veſtigia culpe apparent i te τ no̅ ſtimulꝰ eſt
ſecutꝰ. Qui intellige̅s ſtimulu̅ corꝑale̅ diſci-
plina̅: abijt τ recepit diſciplina̅. τ reuerſus in
terrogauit vtru̅ de eo aliq̄d ſciret. r̄ndit dia-
bolꝰ. Per iudiciu̅ meu̅ mo̅ nihil ſcio de te.
Sacerdos confitebatur ſeruo in ſtabulo.
Exemplum.xvij.

Iles quida̅ i villa quada̅
hitabat: cuiꝰ vxore̅ eiuſde̅ ville ſa
cerdos ꝑ adulteriu̅ maculauit q̄d
cu̅ miles audiſſꝫ: q̄ꝛ vir prudens
erat ꝟbis no̅ facile credidit: nulla̅q̄ de h̄ me̅
tione̅ facere voluit vxori ſue vl̃ ſacerdoti ꝟi
tate̅ vole̅s veriꝰ expiri. no̅ tn̄ ſine ſuſpitione
fuit. Erat au̅t i q̄da̅ villa no̅ mltu̅ a militiſ vil
la remota q̄da̅ obſeſſus: i q̄ demo̅ ta̅ nequaꝫ
erat vt cora̅ aſta̅tibꝰ i̅properet pc̄ta̅ q̄ ꝑ ꝯfeſ
ſione̅ vera̅ n̄ ee̅nt detecta. Q̄d cu̅ miles itelle
xiſſet rogauit ſuſpectu̅ ſibi ſacerdotem vt ad
colloquiu̅ q̄da̅ ſecu̅ ire n̄ recuſaret: τ acq̄euit
ſacerdos. Cu̅ g̃ veniſſent i villa̅ vbi obſeſſus
erat ꝯſciꝰ ſibijpſi ſacerdos ſuſpectu̅ cepit h̄re
milite̅: q̄ꝛ eu̅ no̅ latebat ꝙ obſeſſus a tam ne
qua̅ demo̅e in eade̅ villa h̄itaret. timenſq̄ vi
te ſue ſi a demone ꝓderet̃: neceſſitate̅ natu-
re ſimula̅s i̅trauit ſtabulu̅ ad ſuu̅ militiſ. cora̅
pedibuſq̄ eiꝰ ꝓſtratꝰ dixit. Rogo te ꝓpt̃ deu̅
vt audias ꝯfeſſione̅ mea̅. Que̅ ſuus expaue
ſce̅s leuauit: audie̅s q̄ dicebat̃ ab illo. Facta
ꝟo ꝯfeſſio̅e cu̅ ſibi ſacerdos aliq̄d iniu̅gi pe-
teret: r̄ndit ille dice̅s. Qua̅tu̅ alteri ſacerdoti
ꝑ tali crimine iiu̅geretiſ h̄ ſit ſatiſfactio vr̄a.
Sicq̄ exie̅s ſecurior cu̅ milite ad eccleſia̅ ve-
nit i q̄ demoniacꝰ fuit. τ req̄ſitꝰ e̅ a milite i h̄
ꝟba. Noſcis aliq̄d de me. Hoc em̄ ex iduſtria
fecit: vt ſacerdoti ia̅ dicto tolleret ſuſpitione̅
Cui demo̅. Neſcio q̄d r̄ndeo. Adiecit. Quid
videt̃ d̄ iſto hoie. R̄ndit. Nihil de eo ſcio. Et
cu̅ dixiſſꝫ lingua theutonica: latine mox ſub-
iu̅xit. In ſtabulo iuſtificatꝰ eſt. Q̄ꝛ nulliꝰ ade
rat clericoꝝ. Hec Ceſa. in dial̃.
Quidam occultauit magnu̅ peccatu̅ in co̅
feſſione. Exe̅plum.xviij.

Uidam heremite deꝰ de
dit donu̅ cognoſcendi corda hoiꝫ
Hic q̄da̅ vice ve̅it ad eccl̃aꝫ vbi ſa
cerdos audiebat ꝯfeſſione̅. Et vi
dit heremita ꝙ hoies i̅traba̅t nigri ad eccl̃aꝫ
q̄s demo̅es cu̅ iubilo comitabant̃: angeli ꝟo
cuſtodes triſtes a remotiſ iba̅t. Et cu̅ redirent
a ꝯfeſſio̅e tu̅c demo̅es triſtabat̃ τ recedeba̅t
ab eis: τ a̅geli leti accedebant. Et inter alios
vnu̅ aſpexit que̅ demo̅es ligata cathena ad
collu̅ ducebat cu̅ gaudio: τ a̅gelꝰ eiꝰ ſecutꝰ e-
rat remote. Hic accede̅s cu̅ alijs ad co̅feſſio-
ne̅ nigrior effectꝰ eſt: τ demones fortiꝰ cum
ligaueru̅t. Hoc vide̅s heremita acceſſit ad il-
lum homine̅: τ ſibi viſa enarrauit. At pecca-
tor ꝑterritꝰ dixit. Ego inq̄t deu̅ in multis of
fendi: et crime̅ magnu̅ occultaui. Quod du̅
poſtmodu̅ co̅feſſus fuiſſet demones abieru̅t
triſtes: τ angeli cu̅ gaudio acceſſeru̅t ad eum
Hec Uiridarius in quoda̅ ſermone.
Diabolꝰ vidit homines claros recedere a
confeſſione. Exemplum.xix.

Acerdos quidam cuꝫ te̅
pore q̄dragesimali in eccleſia ſua
ſederet: et ſibi co̅miſſoꝝ ſubdito-
rum co̅feſſiones audiret. alijs re
cede̅tibꝰ: atq̄ alijs illic accede̅tibꝰ int̃ expe-
cta̅tes quida̅ ſtabat q̄ntu̅ ad apparentia̅ cor-
pore iuuenis τ robuſtꝰ: ꝯfite̅di tp̄s expecta̅s
Oibꝰ igit̃ expeditiſ ip̄e nouiſſimꝰ acceſſit cora̅
ſacerdote genua flexit: ad ꝯfeſſione̅ os aꝑuit
qui tanta et ta̅ enormia co̅feſſus eſt crimina
tam multa homicidia: furta: blaſphemias:
ꝑiuria: diſcordias τ alia hmo̅i ſil̃ia quoꝝ ſe
actore̅ τ inte̅tore̅ ſiue geſtorem eſſe dicebat:
vt ſacerdos ta̅ horrore q̄ꝫ tedio grauatꝰ dice-
ret ad illu̅. Si mille eſſes annoꝝ nimis ee̅t:
ta̅ grauia τ ta̅ multa te co̅miſiſſe pc̄ta̅. Ad q̄d
ꝟbu̅ ille r̄ndit. Ampliꝰ ſum q̄ꝫ mille a̅norum
Tu̅c ampliꝰ ſacerdos territus ait. Quis ergo
es tu. R̄ndit ille. Demon. Ego ſum vnꝰ ex il-
lis q̄ cu̅ lucifero cecideru̅t. pc̄ta̅ mea ex mini
ma ꝑte tibi co̅feſſus ſum. ſi velles audire re-
ſidua que ſunt innu̅erabilia paratꝰ eſſem ti-
bi co̅fiteri. Sc. e̅s au̅t ſacerdos pc̄m̄ diabo-
li ee̅ inſanabile: dixit. Quid te co̅mouit co̅fi-

teri o diabole. Rñdit demõ. Stabã ex oppoſito tui: vidiq; ad te pctõres accedere ⁊ redire iuſtos: auſcultãs valde diligẽter qđ illi fecerũt ⁊ dixerunt qđue illis rñſuz ſit. ⁊ ꝙ poſt grauia pctã ꝑmiſſa ſit eis indulgẽtia pctõꝝ: vitaq; eterna. ego vo idez ſperãs cõſeqͥ veni pctã mea ꝯfiteri. Sacerdos vo exẽplo ſancti martini fiducialr̃ rñdit diabolo. Si volueris vti cõſilio ꝛ agere de pctis tuis penitẽtiã pure ſicut hi qs hinc exire vidiſti ſilr̃ ez indulgentiã cõſequeris. Rñdit demõ. Si tolerabilẽ mihi iniunxeris ſatiſfactionẽ parebo tibi. Ego inqͭ ſacerdos valde modicã ⁊ minorem ꝙ his q̃ añ te ꝯfeſſi ſunt tibi iniũgã pniam. Uade igr̃ ⁊ trib⁹ vicib⁹ in die iacta te in trã: ſicq; ꝓſtrat⁹ dicas. Dñe de⁹ creator me⁹ ego pctõr peccaui tibi: ignoſce mihi: hec ſolũmõ ſit pnia tua. Cũq; diabol⁹ diceret: nõ poſſuz h facere: nimis ẽ mihi graue. Reſpõdit ſacerdos. Quare ĩ tã modico grauaris? Rñdit diabol⁹. Nõ poſſum mqͭ intm̃ me hũiliare ei. aliud qcqđ iniũxeris mihi libẽter ſuſcipiam Tũc indignat⁹ ſacerdos ſubiũxit. O diabole ſi tãta ẽ cordiſ tui ſupbia vt nec velis nec poſſis te in tã modico hũiliare creatori tuo recede a me: q: neq; hic neq; in futuro miam cõſequeris ab illo. Ad quã vocez ille diabolus mox euanuit. Hec Ceſarius in dialogo.

Cõfeſſio liberat a morte temporali hoiez. Exemplum. xx.

Apud ciuitatẽ atrabaten ſiũ iuuenis quidã extitit de eadẽ ciuitate nat⁹: delicateq; ibidẽ ab ĩfantia educat⁹. ⁊ inter honeſtos clericos cõuerſat⁹. Qui cũ nõ hr̃et aliqđ bñ ficiũ eccl'aſticũ ⁊ mr̃ ei⁹ cepit egere: puduit eũ manere cũ illa: iſlatuſq; ſpũ diabolico ad domũ cuiuſdã diuitis argẽtarij vẽit cũ dolo: cui dixit. Mercator qdã diues venit in domuz meã volẽs cõꝑare ciphos argẽteos: calicẽ et alia qdã vaſa de auro ſiue argẽto fabricata. ſi qđ g̃ de tali ope vẽdere volueris: ĩ ſaccello ponẽ etiã tali hora ſol⁹: q: ſecretũ vult ẽt venies ĩ domũ meã. Argẽtari⁹ igr̃ de clerico bñ ſibi noto nullã hñs ſuſpitionẽ: vt iuſſerat fecerat tñ q̃ itur⁹ erat familie ſue notificauit. Quẽ cũ cleric⁹ ſolũ veniẽtẽ aſpiceret retrorſum ſe abſcõdit. itrãtiſq; cerebrũ dimiſit: et occidit. Deide cũ ſorore vgĩe hoiez mẽbratiz ꝯ iuidẽtes ĩ cloacã ꝓiecerũt. Familia vo artificiſ cũ redire tardaret ad domuz talis clerici venit. vbi nã dñs ſu⁹ eẽt inqſiuit. Clerico vo cũ ſorore rñdentib⁹: nõ venit huc: circũſpiciẽtes veſtigia fuſi ſanguis repierũt. Quibus mox crimẽ homicidij ĩponẽtes accerſitis iudicib⁹ cũ iam negare nõ poſſent: tũ ꝓfuſi ſanguis oñſione. tũ theſauri reptiõe. ſententia data ẽ vt ĩ ignẽ ambo mitterẽtur. Quid plura cũ ducerent̃ ad penam: dicebat puella germano ſuo. Frat̃ ecce ad mortẽ quam meruimus ducimur: quã tñ euadere minime poſſumus: cõſiliũ meũ ẽ vt de cõmiſſo ſcelere faciam⁹ cõfeſſionẽ vt ſaltẽ penã euadam⁹ etnã. Ad h vba clericus indign⁹ rñdit. Non faciã qđ eñ mihi ꝓdeſſe poſſit cõfeſſio tam tarda Illo itaq; indurato puella petiuit ſacerdotẽ: cui cũ multa cõtritõe cõfeſſa eſt crimẽ: deinde ambo ligati ad ſtipitem ſunt: vno igne copioſo circũpoſito. Mira vtus confeſſiõis mira clemẽtia ſaluatoris: clericũ deſperatuz mox ſlãma deuorauit. puellã vo nõ tetigit neq; contriſtauit: neq; quicꝙ moleſtie intulit. vincula tñ eius ſicut legitur de trib⁹ pueris ignis cõſumpſit: ita vt libere deãbulare poſſet. Uiſo tãto miraculo iudices puellã innocentẽ eſtimãtes iuſſerũt vt exiret. Sicq; per ꝯfeſſionẽ incẽdij illi⁹ euaſit ardorẽ. Hec ceſarius in dialogo.

Confeſſio liberat hominẽ a cõfuſione temporali. Exẽplum. xxi.

Fuit vir quidaz qui ſupradictũ demonẽ audire nimis deſiderãs ꝓpt̃ turpia q̃dã pctã q̃ cõmiſerat appropinquare nõ audebat: timẽs ſibi illa corã oib⁹ improꝑari. Et veniẽs ad ſacerdotẽ ꝯfeſſus ẽ vniuerſa pctã: tñ volũtate peccãdi ĩtẽta. factuſq; ex eadẽ ꝯfeſſiõe ſecurior ad domũ redijt. Mira res mox vt limẽ dom⁹ attigit ⁊ introſpexit demon in aere exclamauit. Amice veni. veni huc: certe bñ te dealbaſti. Et ſtati corã oib⁹ ibi exñtib⁹ eũ cõfundẽs: pctã ei⁹ turpia lz ꝯfeſſa ꝓdidit Et valde triſtis igr̃ effect⁹: ⁊ ꝯſcia accuſante in ſe reuerſus: ad ſacerdotẽ redijt: ꝯfeſſiones reiterauit: et q̃ ſunt geſta retulit. et q: de reliq̃ emẽdatius viuere vellet corde pollicit⁹ ẽ deo ⁊ ſacerdoti. Tũc ſacerdos mox inqͭ. Reuertere ſecur⁹. nõ te cõfundet ãpli⁹. et fec̃ ſic Intrante eo domũ quidã ex circũſtantib⁹ dixerunt demoni. Ecce amicus tuus iteruz venit. Quibus ille rñdit. Quis eſt? Illi ĩquiũt cui paulo ante tam turpia improperaſti. Reſpõdit demõ. Ego nihil illi improperaui: neq; aliquid de eo mali noui. Et exiſtimabant

demonem fuiſſe mentitũ hi q̃ ipſi⁹ ignorauerũt cõfeſſionẽ. Sicq; p vtutẽ ꝯfeſſionis ille euaſit notam ꝯfuſionis. Hec ceſarius.

Mulier q̃ obticuit pctm̃ in ꝯfeſſione ⁊ maria ſubuenit ei. Exemplum. xxij.

Erat mulier quedã boneſte cõuerſatiõis. que ꝯiugis copulata habitu ſeculari: vitã: tñ regularẽ duxit. Uerũtñ in adoleſcẽtia qđdaz ſlagitiũ cõmiſerat qđ nulli auſa erat dicere pre pudore. Sz dũ ſacerdoti ꝯfiteret̃ palliato crimine ſic cõcluſit. De oib⁹ q̃ dixi ⁊ q̃ nõ dixi reddo me culpabilẽ. Et freqͭnter h dicẽs ſuſpirauit grauit̃. Hoc tandẽ ſacerdoſ ꝯſiderãs callide tẽptabat crimẽ elicere qđ latebat. Et dũ nõ poſſet: monuit vt priori vicinu monaſterij ſuã ꝯſciaz manifeſtaret ſeu reuelaret. ⁊ ipſi vt eã caute inueſtigaret ꝑſuaſit: ſ nec ille aliqđ ex ea extorqͥre potuit. Solebat tñ illa q̃ſi q̃tidie corã imagine vel altari btẽ marie vginis ꝑdictũ lapſum cũ ſletib⁹ aperire. Tãdẽ cũ ſic mortua eẽt ⁊ cũ exequijſ filia ei⁹ q̃ in remotiori vico erat expectaret̃. At illa tandẽ veniẽs cũ vlulatu ⁊ ſletu ⁊ gemitu ſparſis crinib⁹ amplexata corp⁹ mris clamaret. Heu mater: cur me miſerã deſeris ita vt aſtãtes ad ſletũ ⁊ ad lamẽta conuerteret. Statimq; aĩa reuerſa eſt ⁊ mulier q̃ſi de ſomno euigilãs ait. Dño iubẽte reuixi: diſſoluite velamina vt reſurgã. Qua ſoluta ſacerdos vocat̃: crimẽ aperit̃: q̃ ꝓtinus ſe interceſſione btẽ virginis marie liberatã teſtãs. Cũctis aũt ad hoc miraculũ ꝯfluẽtib⁹: ait. Ego tortoribus tradita ad penã trahebar: ſ beata vgo Maria ſuccurrẽs dixit me ducẽtib⁹: cur ſuã ancillã ducere ꝑſumerẽt: ⁊ vt cito donec a dño daret̃ ſniã me deponerẽt impauit Quo facto: accedẽs ad filiũ ſuũ orauit dicẽs Oro fili mi ne dãnet̃ aĩa illa q̃ ſuũ coraz me reatũ deplorauit totiẽs. Cui dñs. Noſti mr̃ ꝙ ſine ꝯfeſſione ſaluari non põt. ſ q: tibi nihil negare poſſum: reuertat̃ ⁊ confiteat̃: ⁊ ſic liberabit̃. Mox miſſus angel⁹ me reduxit. facta g̃ cõfeſſione reuertar. Quo dicto: ſignanſ ſe in feretro reclinato capite ſpm̃ econuerſo exalauit.

Diabol⁹ inhibuit pctõri ne hoc pctm̃ amplius confiteretur. Exemplum. xxiij.

Quidam vir multũ venerabatur btãm vginẽ mariã: attamen criminale quoddã pctm̃ cõmiſerat qđ nũq; ꝯfeſſus fuerat: q: puduit eũ dicere. Poſt multũ vero tpis pnia ductus queſiuit ſecretũ locũ ⁊ ꝯfeſſus eſt deo dicẽs. Deus ꝓpici⁹ eſto mihi pctõri. ego cõmiſi tale pctm̃ qđ nũq; auſus fui ꝯfiteri alicui hoĩ pre pudore. hoc confiteor tibi de⁹: ⁊ oro te vt ignoſcas mihi illud. Cũq; ille meditãdo diceret apparuit ei diabol⁹ in forma ſacerdotiſ ⁊ dixit. Quid meditaris. Qui ait. Ego multo tempe celaui criminale pctm̃ qđ puduit me dicere. Et dixit ad eũ. Ego diuina miſeratione ad te miſſus ſum: ⁊ veni vt cõfitearis mihi. Et ſtatim cõfeſſus eſt. Et dixit diabolus. Hoc iniũgo tibi vt hoc pctm̃ nũꝙ amplius ꝯfitearis: ⁊ credas tibi eſſe remiſſuz. q̃ ſtatim ꝓmiſit hoc ſe facturũ. Cũq; vir ille veniret ad extremã horã vite angeli ꝯtẽdebãt cũ demonibus ꝓ aĩa illi⁹. ⁊ dixerunt demones. Scriptũ eſt eñ: q: dñs dicit: qualẽ te inuenio talẽ te iudico. ſm hec dicta nr̃ eſt. q: in peccato mortali inuent⁹ eſt. Et ſuſcipiẽtes aĩaz deduxerunt ad inferos cũ gaudio. Cũq; veniſſent ad portã inferni occurrit eis btã virgo maria: ⁊ dixit. Quia doloſe decepiſtis eũ ne ꝯfiteret̃ mortale pctm̃ qđ cõmiſerat: pcipio vobis ꝑ tremendũ diẽ iudicij vt aĩaz ei⁹ ad corp⁹ reducatis: vt illud pctm̃ qđ ſe ſperabat p illuſiões veſtras emẽdaſſe recipiẽdo vitam emendet. Qui ſtatim aĩam reduxerunt ad corpus ⁊ reuixit: ⁊ plene cõfeſſus ẽ ⁊ deo ſatiſfecit. Hec Arnoldus.

Mulier nobilis q̃ non plene ꝯfeſſa eſt. Exemplum. xxiiij.

Duo fratres erant quorũ vnus erat penitentiarius dñi pape: alter vero innocẽs ⁊ pius: ⁊ diſcurrebãt ad ꝑdicandũ. Tandẽ recepti ſunt ſemel in quodã caſtro cuiuſdã nobilis matrone vbi celebrauerũt. Uñ gauiſa dña illa cogitauit dicẽs: nequaꝙ opz te hos formidare nec verecũdari. ſecure poteris his cõfiteri: cuz ſint peregrini ⁊ ignoti. Et ſic vni eoꝝ dum ꝯfiteret̃: ad ſingula pctã de ore ei⁹ exiuit buſo peſſimus: egrediebat̃ etiam ab eccleſia ſaltando. Tandem enorme pctm̃ dũ confiteri voluit: de ipſius ore terribiliſſimuſ draco caput ſuũ emittere cepit: exire tñ non valuit: q: verecũdia deuicta illa crimen celauit. Ideo buſones oẽs antea expulſi cũ terribili dracone redeuntes in os eius: intrauerunt vt prius. Fratrib⁹ aũt recedẽtib⁹ narrauit iunior penitẽtiario illi quõ tantã ſeriez vidiſſet in ſpũ. Uñ territ⁹ penitẽtiarius ad

dñam rediit exhortãdã: quã defunctã inuenit. Vñ cõtriſtati frẽs: ieiunijs ⁊ orõnibꝰ ſedule inſiſtũt donec die tertia nobilis defuncta apparuit illis: draconẽ horribilẽ eqtãdo cuiꝰ collũ duo crudeles ſerpentes amplexãdo cingebãt: ⁊ vbera eiꝰ ſugẽdo dentibꝰ diripiebãt: cuiꝰ etiã oculos duo bufones horribiles poſſidebãt: ⁊ ex ipſiꝰ ore ignis ſulphureꝰ fetidiſſimꝰ emanabat: fetore intolerabili pleniſſimꝰ. Eius etiã manꝰ a duobꝰ magnis canibꝰ deuorabant: ⁊ eiꝰ aures ſagittis igneis replebant. Cuiꝰ etiã caput lacerte venenoſiſſime corrodebãt. Vñ frẽs territi corruerũt. Quibus illa amici dei oĩpotẽtis ne timeatis. nam ego qdem ſum illa infeliciſſima mulierũ peccatorũ vobis pridie ꝯfeſſa ficte ⁊ nõ integre: qr vnũ pctm̃ qd cũ ꝯſanguineo meo cõmiſi verecũdata in ꝯfeſſiõe celaui. ideo ꝑpetue damnata ſum. Quam ꝑ penitẽtiariꝰ ex pte dei ⁊ dñi nr̃i ieſu xp̄i adiurauit: prio qd illa pena ſignificaret ſibi innueret. Rñdit illa. Capitis mei lacerte puniũt me ꝓ capitis ſuꝑfluo ornamẽto: bufones oculorũ puniũt illicitos aſpectꝰ: ſilr ſagitte puniũt nepharios auriũ auditꝰ. ſilr igne ſulphureo punit os meũ ꝓpt blaſphemias ⁊ diffamatiões: ⁊ ſcurriles vanaſq cãtilenas: ⁊ oſcula turpia ⁊ vaniloqa: ⁊ imũda vba a qbꝰ os meũ nõ cohibui. ſilr ꝯ illicitos ⁊ impudicos meos tactꝰ ⁊ amplexus ſerpentes vbera mea ſugũt ⁊ mordẽt: ⁊ cigũt meũ collũ. Canes vo manꝰ meas corrodunt qs extẽdi ad nutriẽdũ ipos canes ⁊ ſubtrahẽdo pauꝑibꝰ xp̄i. ⁊ qr eas anulis et gẽmis luxurioſe ornaui. Hũc etiã crudeliſſimũ draconẽ eqto ꝯ ꝯcubitus luxurioſos: a q viſcera ⁊ muliebria mea itolerabilr cõburunt cũ tibijs genibꝰ ⁊ femoribꝰ. Cui pniariꝰ ait. Que ſunt pcã qbꝰ hoies plꝰes dãnant. Rñdit illa. Hoĩes maſculini ſexꝰ cuncꝗ pctis mortalibꝰ dãnant mulieres vo pcipue ꝓpt qttuor gña pctorũ dãnant. ſ. ligue: ⁊ ornatꝰ ſuꝑflui: ſortilegij: ⁊ ficte ꝯfeſſiõis ꝓpt nimiã verecũdiã. Reqſita vo an ſuffragijs iuuari poſſet: horribiliter rñdit. Nõ. Et ſubito draco terribiliter crucião eã ad infernũ traxit: ⁊ ſic euanuit.

Caſtigatio corporis non prodeſt ſine confeſſione. Exemplum. xxv.

v

Irgo quedam puniuit ſe ipſam arduis exercitijs: orãdo: ieiunãdo: vigilãdo ⁊ flagellãdo ſeipſam. ⁊ demoniacꝰ riſit: ⁊ eã ſubſãnauit. Et ſacerdos qſiuit cur rideret: rñdit. Quia illa vgo ẽ in pctõ mortali ⁊ puniẽdo ſe ad infernũ vadit: eo ꝙ nõ eſt ꝯfeſſa qdã occulta pctã. ⁊ credit ſe ſatiſfacere ſine ꝯfeſſiõe. Et ſacerdos indicauit ei q a demõe audiuiſſet: ⁊ ipa fatebat ꝙ ſic eẽt ſic demõ ei retuliſſet. Et poſtmodũ plene ẽ ꝯfeſſa ⁊ ſaluata.

Diabolus interrupit verba cõfitentis in extremis. Exẽplum. xxvi.

Ratri cuidã infirmo terribilis equus apparuit: q pedibꝰ poſterioribꝰ caput eiꝰ ⁊ faciẽ conquaſſabat. Cũq ille clamaret. o frẽs ſuccurrite ⁊ ꝓpt deũ amouete a me illũ equũ maximũ q me calcibꝰ ſuis intũdit: accedit ad eũ abbas. Et cũ inqſiſſet cãm clamoris: ille qſi digito oñdit equũ q eũ ꝯtinue iſeſtabat. Tũc abbas aq bñdicta locũ aſpergit: ſ nihil ei ꝓfuit: tandẽ hortatꝰ eſt eũ ad ꝯfeſſionẽ. Qui cũ incipet ꝯfiteri liberabat ab infeſtatione equi: ſ mox aſtitit ad caput eius diabolꝰ in ſpẽ viri. ⁊ interrupit ꝯfeſſionẽ eiꝰ Ad quẽ ꝯuerſus frater infirmꝰ ait. Quid me impedis: aut dic qd volo dicere: aut ſine me dicere. Cũq interrogaret ab abbate cui loqret ait. Ecce qdã vir quẽ ignoro dicit oĩa mala q geſſi. ſicq narrat vt me ea ꝓferre non ſinat. vba dicit: ſ me loquentẽ impedit. Abbas ipſ diabolũ eẽ intelligẽs: hortabat frẽs plene ⁊ pfecte ꝯfiteri. Tandẽ cõfeſſione terminata ⁊ abſolutione pcepta ab oĩ impedimento liberatus eſt: ⁊ aliquãtulum ſuꝑuiuẽs vitam in pace finiuit.

Obſtinatus quidã noluit confiteri: et dixit infernum nõ eſſe. Exemplũ. xxvij.

p

Rinceps quidã duxit malã vitã. quẽ cũ hortaret vxor eiꝰ ad cõfeſſionẽ: dicebat. Nõ poſſum ꝯfiteri: qr timeo ꝙ grauis pnĩa detur mihi. Cui vxor. Et quõ ſuſtinere poteris penas iferni q grauiores ſunt ꝙ aliq pene huius mũdi. Cui ipſe. Putas ꝙ infernꝰ ſit. ſacerdotes enĩ iſta adinuenerũt vt timeant. Que vidẽs ꝙ nihil ꝓficeret circa eũ: dimiſit eũ in pace. Quadã nocte cũ iaceret i ſtratu ſuo demones veniẽtes: ⁊ accipientes ipm de lecto ſuo ad infernũ deportauerũt. Vxor eius videns h: qr ſctã mulier erat: orauit deũ vt ſibi reuelaret ſtatũ viri ſui. Et ecce mane ſurgẽs corpꝰ viri ſui inuenit qſi titionẽ denigratũ ⁊ in manu lr̃am in q erat ſcriptũ. Iã certificatus ſum ꝙ infernꝰ eſt: ⁊ timor quẽ habui ad agendũ pniam me illuc deportauit.

Religioſus qdã dedit oĩa ſua bona opera ꝓ pctis hoĩs obſtinati. Exẽplũ. xxviij.

p

Eccator magnꝰ nullatenus volẽs cõfiteri. Tãdẽ vxor eiꝰ vidit duos fratres ire ãte domũ ſuã: qs ad ſe vocauit ⁊ dixit. Videte dilecti frẽs ſi aliquo mõ poteſtis virũ meum ad cõfeſſionẽ inducere. Ad quẽ cũ acceſſiſſet frater ſenior nihil ꝓfecit. tandẽ acceſſit alter q dixit ad eũ. Cuiuſmõi hõ fuiſtis vos. Rñdit ille. Ego mercator fui. Cui frater. Et velletis hodie facere forũ in quo mecũ lucremini cẽtũ marcas adhuc ante veſperas. Rñdit ille. vtiq. Cui frat. Mos eſt vt qui vẽdit vel emit oportet vt oſtendat rẽ quam vẽdit ſuo emptori. ego aũt faciã vobiſcũ forũ hodie: et do vobis omnia mea bona opera que vnꝗ feci in ordine meo. que ſunt ieiunia: orationes: et pdicationes. ⁊ oĩa q feci. hec habere oĩa ꝓ oĩbꝰ pctis vr̃is. mõ oñdite mihi pctã vr̃a. Tunc ille incepit oĩa dicere q fecit. Et cũ ille audiſſet aſſignãs oĩa bona voluit recedere. quẽ ille cũ lachrymis tenẽs ſupplicã rogabat dicẽs. Dñe dilecte illud forũ ſit mõ pmo audite meã cõfeſſionẽ. Et tunc cepit cũ tãtis lachrymis ꝯfiteri ꝙ oẽs ſtupebant de tã ſubita mutatõe ꝙ illud cor tam durũ ita cito mollificatũ fuit per iſtũ ignẽ ſpũſſancti

Qui ſcient querũt ſimplices confeſſores. Exemplum. xxix.

e

Rat quidam magnꝰ peccator q qſiuit cecũ confeſſorẽ per tres leucas: ⁊ vt eũ nõ poſſet videre vl cogſcere. Et tales q ſic qrũt ſimplices cõfeſſores relictis hoĩs: ſiles ſt ꝓditori iude. q qñ penituit nõ fuit ꝯfeſſus melioribꝰ ſacerdotibꝰ. ſ. aplis. ſ phariſeis q erãt pncipes ſui criĩs dicens eis. Math. xxvij. Peccaui tradens ſanguinẽ iuſtũ. In qbꝰ nil ꝯſilij vel auxilij iuenit: ſ augmentũ magnũ ſui doloris ⁊ ſue deſpatõis cum ei dixerũt. Quid ad nos: tu videris. Querat g cõfitens bonũ ꝯfeſſorẽ ⁊ ſapiẽtẽ q diſcernere ſciat inter lepra ⁊ lepra. q ſicut pitꝰ medicꝰ varijs ifirmitatibꝰ ſciat cõpetẽtes ⁊ ppas adhibere medicinas. Alioqn ſi cecꝰ cecũ ducat ⁊c. Mat. v.

Itẽ plura exempla de cõfeſſione quere in diſcipulo de tempore.

Filia regis q a ſcriptore ſuo cõcepit puerũ quẽ necauit et ſemper in cõfeſſione obticuit et ſic dãnata eſt. Hoc qre in diſci. de tempore ſermone. xliiij. T.

Item mulier que vẽdidit ferrũ ⁊ in cõfeſſione dixit bona opa ſua ſermo. cvi. C.

Duo mercatores cõfeſſi ſt ꝙ ſine mendacio nõ poſſent vẽdere. qre ſmo. cxxxiij. Q.

Confirmatio.

Cecus non confirmatus cuſtodiebat vaccas. Exẽplum. xxx.

e

Rat i villa quadã cecus quidã qui ⁊ vaccas totiꝰ ville in paſcuis cuſtodiebat. repellebat a frugibus: ⁊ ad certa loca paſcuis vberiora ducebat. ⁊ qd maioris erat ꝓdigij colores et ſtaturas ſingularũ vaccarũ ſpãliter diſcernebat. vbi gra. vt ſi qs vaccã talis coloris ab hoĩe petiuiſſet: ſine difficultate vaccã apphẽſam cornibꝰ ſibi obtulit. Ad locũ aũt illũ cũ qdã epũs ꝑueniſſet: et de ceco illo audiuiſſet talia ⁊ ꝓbaſſet: qſiuit ab illo ſi ꝯfirmatõis ſacrm̃ ab epõ ſuſcepiſſet. Et ille. nõ inqt. Nec mora epũs ꝯfeſtĩ ꝯfirmauit cecũ. ⁊ mox ab eo vaccarũ diſcretio ẽ ablata. qm̃ demonũ operatõe hec fiebãt. Hec Guil. in li. de apibꝰ.

Cõſilium.

Cõſiliũ diaboli ẽ fugiẽdũ. Exem. xxxi.

e

Rat quidam bonꝰ vir et ſimplex valde: cui diabolꝰ in ſpẽ ⁊ viſione ãgelica appebat et dixit Diuerſis qdẽ voluntatibꝰ fluctuas ⁊ qd facere debeas ignoras. ideo g miſſus ſum ad te vt amplꝰ meo fruaris ꝯſilio: ⁊ oẽ aliud cõſiliũ poſtponas. qcũq autem hora ꝓderis me cõſilio meo et clara viſione mea carebis. Hũc cũ aſtutꝰ tẽptator in familiarẽ aſſũpſit ſibi: ei pſuaſit ⁊ eũ inclinauit vt ſeipm deo offerret. ⁊ vitã ppã ſibi ꝓpt deũ auferret: occidẽdo ſeipm in dei ſacrificiũ. Sed miſeratio diuina eũ ꝑuenit: et tali remedio eum liberauit Erat in vico eiꝰ vicinꝰ ſenex. ſagax ingenio expertꝰ multa: cui ille cõfiteri conſueuerat pꝰſ ꝙ in laqueũ diaboli incidiſſet. Hic vt vidit hoĩem ſolitariũ incedere et abſentantem ſe ab oĩ ſocietate bonorũ: alloquebat eũ in hũc modũ. Miror chariſſime cuiꝰ tãdiu fruaris cõſilio ⁊ mutatis pſtinis moribꝰ nec cõfiteri video: neq loq cũ ſpũalibꝰ viris. neq pdicationẽ eccleſiaſticã frequẽtare. videas ergo ne decipias teipm ⁊ irretiaris laqueis diaboli tẽptatoris. ⁊ ego qdẽ te ſimplicẽ noui et facilẽ: q te ſolũ ⁊ pũatũ cõſilio callidꝰ hoſtis elidat ⁊ nõ habeas ſubleuantẽ. Ad cuiꝰ vba hõ mox rubore perfuſus credebat illi que geſta ſunt ꝑ ſpm̃ patuiſſe. Cõmotuſq ⁊ effuſus i

lachrymas arguenti ſe totã cõſcientiã pare⸗
fecit. Nec mora cõſilio illi⁹ a tẽptatione ſolu
tus ẽ: ⁊ ꝑ oĩs a temptatore. Hec Guil.

Dans ſcienter malum conſiliũ redundat
in ipſum. Exemplum.xxxij.

q
Uidam artifices ad mul
tiplicandũ lucra vel ꝑpter fauo⸗
rem potentũ ſubtilitatẽ ſuam co
nãtur etiã oñdere in nouis adin⸗
uẽtionib⁹ que ſunt in preiudiciũ alioꝝ. Itẽ
plerũqꝫ ex ꝑmiſſione diuina ſup ipſoꝝ capi⸗
ta reuertunt. Vñ refert Oroſius ꝙ tempore
quo Valen⁹ crudelis mente in Sicilia tyrã
nidem ſuã cõtra xp̃ianos ꝑpter fidẽ catholi
cã exercuit. Quidã artifex cupiens ei placere
eneũ thaurũ fecit: cui fabrice ianuã in latere
thauri poſuit: ad intrudendos xp̃ianos vt i
cluſi ibi ſubiectis ignib⁹ torquerent in thau
ro. ⁊ ꝑpter cõcauitatẽ magis mugire ꝙ̃ vo⸗
ces hũanas prodire audiretur. quod fecit ty
rãnus ſic fieri. ſꝫ ex ordinatiõe diuina ipſum
artificẽ primitus intruſit ⁊ ignẽ magnũ ſup
poſuit: volens audire mugitũ ſuũ. Et ſic ma
lum cõſiliũ in caput ſuũ redũdabat.

Conſuetudo.

Lubricus quidã abſtinuit per mẽſem et
iterum per menſem. Exemplũ.xxxiij.

q
Uidam hõ lubricus qui
inductus a ſuo cõfeſſore vt ſibi ip
ſi vim faceret: ⁊ ſaltẽ ꝑ vnũ men
ſem reſiſteret illi vitio: ⁊ contine
ret ſe a fornicatione: ⁊ tũc rediret ad ipm. qḋ
ille ꝑmiſit ⁊ fecit. Cũ aũt fuiſſet reuerſus ad
confeſſorẽ ſuũ: iterũ rogauit vt a pctis abſti
neret ꝑ mẽſem aliũ ⁊ iterũ rediret ad ipſum
qḋ ⁊ fecit. Cũqꝫ fuiſſet reuerſus ⁊ interroga
tus a confeſſore quõ ſe iam haberet: dixit ſe
minus paſſionari a vitio luxurie. Iterum cõ
feſſor obtinuit longi⁹ ſpacium continendi.
Qui vltimo reuerſus dixit ampli⁹ velle caſte
viuere. quod ⁊ fecit. Unde Ariſtoteles de re⸗
gimine principũ. Mutatio ꝯſuetudinis nõ
erit ſubita: ſed ſucceſſiua.

Item in diſcipulo de tẽpore.

Cardinalis qui ex rogatu ſancti bernardi
abſtinuit prio a pctis ꝑ tres dies: et poſtmo
dum ꝑ q̃ttuor: ⁊ ſic de alijs. Hoc q̄re in diſci
pulo de tp̄e ſermone. cxxxi. D.

Cõtritio.

Scholaris quidam ſcripſit pctã ſua in ce⸗
dula. Exemplum.xxxiiij.

e
Rat quidam iuuenis in
ſtudio pariſienſi q̇ ſuggerẽte hũa
ni generis inimico talia q̇dã pctã
cõmiſerat: q̄ obſtãte erubeſcẽtia
nulli hoĩs ꝯfiteri poterat. Cogitans tñ q̄ tor
mẽta mal' ſunt pata ⁊ q̄ bonis oñdẽda ſunt
gaudia ꝑẽnis vite: timens q̇tidie iudicium
dei ſup ſe venire int⁹ torq̇bat remorſu ꝯſcie
⁊ foris tabeſcebat in corꝑe. Quid plura. Tã⸗
dẽ miſerãte deo in adoleſcẽte timor ille ſuꝑ
verecũdiã vicit. ⁊ ſicut ſeta filũ: ſic charitatẽ
in cor ei⁹ ⁊ aĩaꝫ introduxit. Veniẽſqꝫ ad ſan
ctũ victorem ⁊ priorẽ eiuſdẽ cõuẽt⁹ vocauit
q̄ cõfitẽdi gr̃a aduenisset indicauit. Ille pa
tus ad tale officiũ ſicut oẽs frẽs ſunt eiuſdẽ
monaſterij. ſtatimqꝫ venit in loco deputato
ad hoc ſedit: ꝑmiſſaqꝫ exhortatõe iuuenẽ cõ
fiteri volẽtẽ expectauit. Mira res. tãta i ho
ra eadẽ pius dñs cui⁹ natura bonitas: cuius
volũtas ptãs ẽ: cui⁹ op⁹ miſericordia eſt: cor
di eius cõtulit cõtritionẽ: vt quotiens ꝯfeſ⸗
ſionẽ inciperet: totiẽs ſingultib⁹ intercepta vox
interciperet. in oculis lachryme. ſuſpiria in pe
ctore. ſingult⁹ erãt in gutture. Hec vt prior vi
dit: dicebat ſcholari. Vade ſcribe pctã tua in
cedulã ⁊ defer ad me. Placuit cõſiliũ iuueni
abijt ⁊ ſcripſit. Die altera redijt: ⁊ ſi poſſet cõ
fiteri iterũ tẽptãs vt prius defecit. Et cũ ni
hil ꝑficeret: cedulã priori porrexit. legit por
⁊ obſtupuit: dixitqꝫ iuueni. Nõ ſufficio tibi
ſolus dare cõſiliũ: vis oſtẽdã abbati et licen
tiauit eũ. Venit itaqꝫ prior ad abbatẽ et por
rexit cedulã ad legendũ: rẽ et per ordinem ex
ponẽs. Quid deinde geſtũ ſit audiãt pctõres
⁊ cõſolent deſperati. Mox vt cartulã ad le⸗
gẽdũ aperuit: totã ei⁹ ſcripturã deletã inue⸗
nit. Impletũqꝫ eſt in eo qḋ dñs ꝑ Eſaiã pro⸗
phetã dicit. Delebo vt nubẽ iniquitates tuas
et vt nebulam pctã tua. Et ait abbas priori.
Quid legã i cedula iſta: q̄ nihil in ea ſcriptũ
eſt. Hec vt prior audiuit cedulã ſimul cũ ab⸗
bate inſpexit. dixitqꝫ ad illuꝫ. Sciat ꝑ certo
pĩnitas vr̃a ſupdictũ iuuenẽ in hac cedula
ſcripſiſſe pctã: ⁊ cũ a me fuiſſet lecta: vobis
eaꝫ donaui legendã: ſed video ꝙ miſericors
deus qui maximã illi⁹ iuuenis cõtritionem
attendit: culpã eius ſufficiẽter punitã iuſte
deleuit. Deletio enĩ ſcripti abſolutionẽ ſigni
ficat toti⁹ peccati. Et vocãtes ſcholarẽ oſten
derũt ei cedulã: dicẽtes ei peccata diuinit⁹ eſ
ſe deleta. Quã cũ ꝑſpexiſſet ⁊ ex ſignis plene
cognouiſſet: intãtum cor ei⁹ ex magnitudine

gaudij eſt dilatatũ in q̃tũ prius magnitudi⸗
ne triſticie fuerat anguſtiatũ. ⁊ nullam ei in
iungẽtes ſatiſfactionẽ: ſꝫ monuerũt quaten⁹
deo de perceptis bñficijs gr̃as ageret: atqꝫ d̄
cetero cautius viueret. Hec ceſarius.

Cõtritio iudeos elingues fecit. Exẽ.xxxv

c
Anonicus quidam in an
glia ⁊ ꝯſanguineus epĩ quandam
puellã ſpecioſam iudei filiam ad
amorẽ ſuũ inclinauit. Ad cuius
amplex⁹ dũ aſpiraret: ⁊ nimis eſtuãs eã q̇ti⸗
die ad cõmixtionem ſollicitaret. Rñdit illa.
Patri meo multũ ſuꝫ dilecta q̄ tñ me cuſto
dit vt neqꝫ ego ad te: neqꝫ tu ad me venire poſ
ſis: niſi in nocte ſexte ferie q̄ paſcha vim pce
dit. Tũc enĩ iudei laborare dicunt q̇dã infir⸗
mitate q̄ flux⁹ ſanguinis dr̃. circa quã occu⸗
pati alijs: tũc min⁹ intẽdere pñt. Iuuenis h̄
audiẽs ⁊ ob amoris nimietatem xp̃iane reli
gionis pene oblit⁹: ⁊ immemor dñice paſſiõis
eadẽ nocte ad ꝟginẽ venit: ⁊ vſqꝫ ad matuti
nũ cũ illa dormiuit. Iude⁹ ꝟo pat' puelle añ
lucẽ cũ lumĩe cubiculũ intrãs venit cũ lumi
ne ad lectũ filie volẽs videre quõ iaceret: vl'
ſi forte operiri neceſſe haberet. Videſ aũt ad
latus ei⁹ iã dictũ iuuenẽ cubantẽ: expauit ⁊
tremuit: occidere vtrũqꝫ cogitãs. Cognoſcẽſ
tñ ꝙ eẽt cognat⁹ epĩ: timore illi⁹ manũ cohi
buit: ⁊ cũ multa ira exclamauit. Quid facis
hic o male xp̃iane. vbi eſt fides tua. vbi ẽ re⸗
ligio tua tradit⁹ es iuſto iudicio dei in man⁹
meas: ⁊ ſi nõ timerẽ dñm meũ epm: mõ occi
derẽ te. Ille timẽs ⁊ veniã poſtulãs cũ maxi
ma ꝯfuſiõe vt dignũ fuerat eiect⁹ ẽ. Die igr̃
eadẽ cũ ep̄s ſolẽne officiũ ad nonã eẽt cele⸗
bratur⁹: ⁊ iuuenis idẽ vtpote ebdomadari⁹
ep̄l'am eſſet lectur⁹ timuit cũ tã imunda con
ſcientia ad ſacrũ miniſteriũ accedere: timuit
ꝑpter notã vicẽ ſuã alteri cõmittere. timuit
tã turpe pctm̃ eã recẽter pactũ ꝑ confeſſionẽ
apire: vict⁹ ꝑinde erubeſcẽtia ſacris veſtib⁹
indut⁹ cũ corã epo ſtaret in loco ſuo. tunc ſu
pradict⁹ iude⁹ cũ multitudine iudeoꝝ ſtipa
tus cũ magno ſtrepitu intrauit eccleſiã: epo
de cognato volens facere q̄rimoniã. Quẽ vt
iuuenis vidit ⁊ bñ intelligeret ad q̇d veniret
cepit timere: pallere: tremere: ⁊ dicere deo in
corde ſuo. Dñe deus libera me in hac hora: ⁊
ego tibi ꝑmitto ꝙ deceterono nõ te offendam
imo de hoc pctõ tibi ſatiſfaciã. Creator piiſſi
mus q̄ odit culpã ⁊ diligit iuſticiã: mox vt ho
minẽ cõtritũ vidit: cõfuſionẽ quã timuit in
caput iudeoꝝ infideliũ ꝯuertit. Mirãte ſe epõ
q̇d q̄rerẽt iudei in eccl'ia maxime tali die q̄ñ
xp̃iani dñi ſui repſentant paſſionẽ innuit vt
ſtarẽt. Illis ꝟo ampli⁹ ei⁹ pñtie ſe ingerẽti⸗
b⁹: ſtatim vt ora ad clerici accuſationem ape
ruerũt: ꝑuati ſunt ſuis vocib⁹ ⁊ obmutuerũt.
Videns ep̄s ora iudeoꝝ ꝯ hiantia ⁊ nulla ver
ba ex eis reſonãtia: putãs ꝙ ad hoc veniſſent
vt diuinis myſterijs illuderẽt: cũ indignatõ
ne oẽs de atrio eccl'ie expelli p̄cepit. Cleric⁹
ꝟo diuinã in ſe expt⁹ clemẽtiã: ſtati expleto
officio acceſſit ad põtificẽ: ꝯfeſſus culpã: ſu⸗
ſcepitqꝫ pniam. Ep̄s dñi miam admirans ⁊
gl'ificans tãti pre magnitudine miraculi: tñ
ꝑ penitẽtia eidẽ cognato ꝑſuaſit vt puellaꝫ
a ſe defloratã ꝑ baptiſmi graꝫ inonatã legit
time duceret: inalẽs illũ. ſicut vir pius ⁊ iu⸗
ſtus eccl'iaſticis carere bñficijs: ꝙ illã mul'
expoſitã ꝑiculis in paternis manere delictis
Cleric⁹ ergo nõ ingrat⁹ diuinis bñficijs ſa⸗
tiſfacere cupiẽs deo ꝑ pctõ cõmiſſo ꝯuerſus
eſt. ⁊ poſtea in ordine nr̃o ſi'r ⁊ ei⁹ inſtinctu
puella vitã duxerũt. Ecce vides q̃tuꝫ bonũ
oꝑata ſit in hoĩe illico cõtritio. lapſuꝫ erexit
iudeos elingues fecit: puellã infidelẽ ad fi⸗
dem ꝑuexit. Hec ceſarius.

Item alia exẽpla de ꝯtritione. Quere in
diſcipulo de tempore.

Mulier q̄ cõcepit a ꝓprio filio ⁊ poſtmo⸗
dum oñdit ſe in camiſia dño ap̄lico. Innocẽ
tio in ſignũ obedientie ⁊ vere contritionis.
Sermone. xlij. Q.

Itẽ miles q̄ peccauit cũ filia ꝓpria ⁊ ep̄s
iniũxit ſibi ſeptẽnem pniam ⁊ poſtmodũ ꝓ⸗
pter ſuã magnã ꝯtritionẽ diminuit ſibi illã
penitentiã vſqꝫ in vnũ pater nr̃. Hoc q̄re in
diſcipu. de tp̄e. ſer. xiiij. F.

Malus hõ q̄ dixit in agone. De⁹ tu ſcis vo
luntatẽ meã. q̄re ſer. cxxxiij. Z.

Correctio fraterna.

Duld correctio fraťna ꝓficit mal'. Ex. xxxvi.

q
Uodam tempore abbas
Macharius dũ ad mõtẽ Nitrie
aſcẽderet: diſcipulo ſuo vt paruꝫ
precederet imperauit. Qui cũ añ
illũ preiret: obuiauit cuidã ſacerdoti idoloꝝ
curſu cõcito venienti: ⁊ lignũ grande portãs
ti. Cui exclamans ait. Quo curris demõ. At
ille iratus tãtis plagis eum affecit vt exani⸗
meꝫ pene eum relinqueret. Et relicto eo ſa⸗
cerdos idolorum iterũ currebat: ꝓgreſſuſqꝫ
parũ obuiauit btõ Machario: q̄ ait ad eum

Saluteris laboratoꝛ ſalueris. Et ille admiratus rñdit. Quid in me boni cōſperiſti vt ita me ſalutes. Cui ſenex ait. Ego vidi te laborantē ⁊ currere ignorant'. Cui ſacerdos dixit Et ego ſalutatiōe tua cōpunctꝰ magis dei te ſeruū eē cognoui. Nā alter neſcio q̄s mirabil' monachꝰ mihi occurrēs iniurias fecit. ſ; ego illi plagas ꝓ ṽbis impoſui. Tūc tenēs pedes Macharij ꝓclamabat dicēs. Niſi me monachū feceris nō deſiſtā. Pergēteſq; pariter: venerūt ad locū in q̄ ceſus frat' iacebat: quem vtriq; tollētes: q2 gradi nō poterat manibꝰ in eccliaꝫ ꝑtulerūt. Cū aūt ceteri frēs vidiſſent ſacerdotē illū btm̄ Machariū comitātē ſtupefacti monachū eū cū admiratōne ꝑfecerunt. Ac m̄lti ꝓpt' illū ex paganis facti ſunt xp̄iani. Dicebat aūt abbas Macharius. Q2 ſermo ſupbꝰ ⁊ malꝰ etiā bonos viros cōuertit ad malū. ſermo ṽo hūilis ⁊ bonus etiā bonos mutat in meliꝰ. Hoc in vitaſpatrum.

Adoleſcens poſt obitum ſuū regratiabatur correctori ſuo. Exemplū. xxxvij.

In monaſterio nigri ordinis puer q̄dam nobilis traditꝰ eſt a parentibꝰ diſciplinis regularibus educandꝰ: ⁊ q2 puer decorus forma erat: ⁊ alijs nature donis: ⁊ ſup taleꝫ etatē morū honorificētia gratioſus. Seniores et marie q̄ officijs ꝑerant puero vltra ꝙ̄ neceſſe erat habenas liberas relaxabāt. Prioꝛ aūt q̄ cōuentū ſub abbate regebat: diſcretioꝛ regimīe vt etati eiꝰ ꝓdeſſe putabat ipi ꝑoptime nature in talibꝰ indulſit. q2 vt dicit ꝓbs. Pueri nō tm̄ monēdi ſunt: ſ; hortandi. Aggreſſus ē iō aliquātulū inſolentē puerū ṽbis: interdū ṽberibꝰ etiā ab illicitꝭ refrenare: q̄ puer ad oēm informationeꝫ boni q̄ſi mollis cera prius correptionē accipiens in adoleſcentē ſctm̄ ⁊ ꝑfectuꝫ creuit. ⁊ circa. xx. annos etate finita mortuꝰ priori apparuit dicens. Tue correctioni g̃ras ago prioꝛ q̄ mecū ꝓuidentiaꝫ hanc egiſti ne inſolentia puerili paulatim defluerē ⁊ tandē ꝑuenirē in dānationeꝫ. hec vt dixit aīa btā tanto reſplēduit fulgore vt vix in loco angelꝰ remaneret q̄ ab illo lumine expers foret. Hec Guil.

Iuuenis charitatiue correptus valde ꝓfecit. Exemplum. xxxviij.

Quidā iuuenis religionē ingreſſus ceteros pctīs ſuis ſcandalizabat: q̄ charitatiue correctus ab abbate intantū ꝓfecit ꝙ charitatiuis obſequijs q̄tidie famulabat' fribꝰ: itavt et puluerē pedū ipoꝝ deuote tergebat. In diſcipulo de tpe.

Duo frēs in vno monaſterio: vnꝰ fuit gratioſus ⁊ acceptꝰ aliꝰ ſp accuſabat' ⁊ corrigebat' in caplo. Et idē frat' poſt obitū ſuū ſtatiuit ad celū. ⁊ alter ad purgatoriū. hoc q̄re in diſci. de tpe. ſer. lxiij. D.

Quidā monachꝰ raptꝰ eſt ⁊ vidit duos p̄latos accuſari. ⁊ vnꝰ ex correptiōe emēdauit ſe. ⁊ alter ſpreuit ammonitionē ⁊ ſubitanee defunctus eſt. Hoc q̄re ſermo. lxiij. E.

Crux ſancta.

Signū crucis vincit demones. Exē. xxxix.

Nobilis quidaꝫ erat qui multa ꝓmiſit Cypriano magro in necromātia vt ſibi ꝓcuraret puellam noīe iuſtinā: quā cōcupiuerat hre in vxorē. Diabolꝰ a cypriano iubetur ſeducere puellā. Accedit diabolꝰ in ſpē nutricis et perſuaſit ei. Illa ſentiens ſe temptari muniuit ſe ſigno ſcē crucis. ⁊ ſtatim diabolus fugit ⁊ redijt ad cyprianū. d. ꝙ nō poſſet eā ſeducere. At ille vocās fortiorē demonē ⁊ miſit eū: q̄ i ſpē ſororis acceſſit: ⁊ huic ꝯtigit ſicut prio. Tandē miſit magr̄ꝫ demonū: q̄ acceſſit ad puellā in ſpē m̄ris: ⁊ cepit flere dicens ſe male tractandā. niſi nobili ꝯſentiat. monſtrauit mamillas qbꝰ eā lactaſſe dicebat. Tādē puella multū tēptata ſigno crucis ſe muniuit: ⁊ cōfuſus demon receſſit. reuerſus ad cyprianū oīa ꝑ ordinē coactꝰ retulit. Q̄d audiens cyprianꝰ: ait. Abrenūcio tibi ⁊ oibus opibꝰ tuis. ⁊ credo in illū cuiꝰ crux tātā hꝫ efficaciā. credibile ē ei ꝙ ipe habeat maximaꝫ ṽtutē cuiꝰ crux hꝫ tantā potentiā. Iratꝰ demon volēs cyprianū apphēdere ⁊ affligere ⁊ ille muniēs ſe ſigno ſctē crucis demonē fugauit. Acceſſit aūt ſctām iuſtinā: ⁊ ꝓſtrauit ſe ad pedes eiꝰ ⁊ retulit ei oīa: ⁊ baptizatꝰ eſt ⁊ tādē martyr xp̄i eſt effectꝰ. Qui cū ad paſſionē traheret' a tortoribꝰ: āmonitꝰ vt nomē xp̄i negaret ⁊ vitā ſic ſaluaret. rñdit h̄ nō poſſe fieri: q2 nomē ieſu xp̄i eēt ſcriptū in corde ſuo. Tortoribꝰ hoc experiri volētibꝰ cū cor ipſius ſcinderent: inuenerūt ꝑ modū crucis aureis litteris nomē ieſu xp̄i. ⁊ h̄ in oī ſciſſione ſiue in longū ſiue in trāſuerſum. Et idē martyr cyprianꝰ in vniuerſo mūdo in oībus miſſis quotidie nominatur.

Puella quedam cū lactuca comedit diabolum. Exemplum. xl.

Puella quedam in hortū ingreſſa q̄ lactucā ꝯſpiciēs ꝯcupiuit eā: ⁊ ſigno crucꝭ oblita bñdicere auide momordit: ſ; arrepta a diabolo ꝓtinꝰ cecidit. Cūq; ſic vexaret' ſcō eq̄tio nūciatū eſt vt veniret ꝯcitꝰ ⁊ orādo ſuccurreret: moxq; hortū idē pr̄ ingreſſus eſt. cepitq; ex ore eiꝰ q̄ſi ſatiſfaciēs clamar' ipe diabolꝰ q̄ hāc arripuerat di. Ego q̄d feci. ſedebā ei ſup lactucā venit illa ⁊ momordit me. Cui vir dei p̄cepit vt abſcederet ⁊ locū in oīpotētꝭ dei famula amplꝰ nō hrēt. Qui ꝓtinꝰ abſceſſit: nec eā vltra ꝯtigere ꝑualuit. Hec greg.

Itē cōuerſus q̄ bibit vinū ſine licētia i ciuitate: ⁊ diabolū bibit cū vino. ⁊ ſic obſeſſus eſt. hoc q̄re infra. xvi. O.

Cruce ſignatꝭ maria offert filiū ſuū. Ex. xli.

Cruce ſignatis datur filius btē ṽginis Iacobꝰ de vitriaco de ſeipo ſcribit di. Cū ego ſemel in p̄ſītia deuoti viri frīs ſymonis cōuerſi ciſtercien̄. ordinis crucē p̄dicarē: m̄ltiq; relictꝭ oibꝰ ad crucē ꝯuolarēt: rogauit dn̄ꝫ ihꝫ xp̄m vt ſibi oñderet q̄le p̄miū cruce ſignatis daturꝰ eēt. Qui ſtati raptꝰ i ſpū vidit btām ṽginē filiū ſuū tenētē: ⁊ q̄cūq; ꝯtrito corde ⁊ ꝯfeſſus crucē accipiebat filiū ſuū illi dabat.

Mulier q̄dā voluit retrahere iuuenē cruce ſignatū: ⁊ manꝰ eius ꝯcta eſt. Exēplū. xlij.

Doctoꝛ ſacre theologie cū p̄dicaret crucē in anglia iuuenis accēſus zelo fidei aſſumpſit crucē: ⁊ mulier q̄ eūdē hoīeꝫ diligit volēs eū retrahere ꝑ palliū: ſtati manꝰ eiꝰ ꝯcta ē. Que flens clamauit. Heu heu; manū amiſi. Et ex īformatōe d̄uoti viri ꝓmiſit amplꝰ oēs ꝓmouere crucē aſſumētes ⁊ ꝯ hereticos trāſeūtes ⁊ ecōuerſo ſanata ē manꝰ eiꝰ.

Mulier volēs retrahere iuuenē ab aſſumptione crucis excecata eſt. Exēplum. xliij.

Doctoꝛ quidam predicauit quō xp̄s ⁊ fides catholica ab hereticꝭ dehoneſtaret'. h̄ quidā iuuenis audiēs aſſumpſit crucem: amaſia eiꝰ amplexibꝰ nitebatur eū retrahere ⁊ ſtatim ex vltiōe diuina cecata eſt: in exemplꝰ vt nullꝰ cām fidei īpedire debeat. Que eiulans ꝓmiſit emendā vite ſue. Et doctor ⁊ ppl's pro ea orauerūt: ⁊ in ꝯſpectu oīm ſtati ſanata eſt: ⁊ poſtmodū ꝑfectā ⁊ plenā pnīaꝫ egit de pctīs: ⁊ in bono vitā ſuā laudabiliter finiuit. Hoc Vincētꝰ in ſpeculo hiſto.

In diſcipulo de tpe.

Latro q̄ vnū pr̄ nr̄ orauit añ crucifixū. ⁊ ſic occiſus ab inimicꝭ ſtatim ad celum euolauit Hoc q̄re in diſciplo de tpe. ſer. xliij. R.

Capitulum de D

Dānant' multi. Q̄d multi dānant'. Exē. i.

Magiſter pariſiēſis apparuit epo poſt mortē dixit. In malo ſtatu ſum: q2 eternalr dānatus ſum. Et ep̄s interrogauit eū vtrū ſciam ſuaꝫ adhuc hrēt: rñdit. Nihil ſcio niſi tria. Primū q2 eternalr dānatꝰ ſum. Scōm q2 ſnīa irreuocabilis data eſt ꝯ me. Tertium q2 ꝓpt' delitias corpis ⁊ honores mūdi p̄uatꝰ ſum et'nalr a viſiōe dei. Et q̄ſiuit ſi mūdꝰ adhuc ſtaret. Et ep̄s dixit cur h̄ q̄reret: rñdit Tot aīe illis diebꝰ deſcēderūt in infernuꝫ ꝙ vix crediſſem tot hoīes eē in mundo.

Hoīes deſcenderunt ad infernum ſicut nix de celo. Exemplum. ij.

Quidaꝫ cancellarius pariſius extīs oibus acceptiſſimꝰ q̄ ita facundꝰ ⁊ l'ratus fuit q̄ſi p̄dicauit ꝙ p̄dicatores frēſq; minores omibus negocijs poſtpoſitꝭ aſſidue intereſſe cupiebant. Qui poſtmodū dum laboraret i extremis: ep̄s ciuitatis eū diligētiſſime viſitabat: dicēs. Precipio tibi in virtute ſctē obedientie: ſi auctoritas mea ſup te viꝫ debeat habere ſicut acceptioꝛ in ſeculo me fuiſti: q̄tinꝰ mihi infra triceſimū tuū appareas: de ſtatu tuo me certificās. Obijt ille. ⁊ triceſimo die cū ep̄us ſolus in camera ſua ſederet: ipſe nigra cappa indutꝰ ⁊ fetens magis ꝙ̄ cadauer putridū ſibi apparuit dicēs. Hic ſum ſicut p̄cepit mihi auctoritas tua. Tūc ep̄s ꝑterritꝰ queſiuit quō ſibi eēt: rñdit. Miſer ego ſum ⁊ ꝑpetualiter dānatꝰ: q2 honorē ⁊ ſciaꝫ quā in ſeculo habui: ⁊ laudē quā ſepiꝰ btē marie obtuli a deo hrē nolui: ſ; potiꝰ a meipo ⁊ etiam voluntatē carnis hrē volui: q̄re perpetualit' dānatus ſuꝫ: ita ꝙ nulla elemoſyna nec orones mihi ꝓſunt. Et ab epo queſiuit q̄ hora i mūdo eēt. Rñdit ep̄s di. Hodie eſt triceſimꝰ dies ꝙ ab hoc ſeculo migraſti. Tūc dixit cācellarius. Ve ve nobis in inferno. Credebamus ꝙ dies iudicij eēt ꝯſummata: q2 ſicut nix cadit de celo ita aīe intrant ad infernuꝫ Et valēdicens epiſcopo ſic receſſit.

Quidam habuit plura beneficia ⁊ damnatus eſt. Exemplum. iij.

Uidā magnus magiſter pariſieñ. in ſcientia famoſus: in hora mortis [illegible] ab epō ſuo mo nitus vt ſaltē in fine vite ſue plu ra beneficia illicite detenta reſignaret: ⁊ vnū retineret. Jlle vero in ſua erronea opinione perdurans. Temptabo inqt ſi pōt aliqs cū pluribus bñficijs ſaluari. Poſt mortē ſuam ipe apparuit eidē epō ſuo oranti hora tertia Et interrogauit epūs quō ſe hrēt: rñdit. Ego ſum ineternū dānatus. Et cū q̄reret q̄re: rñ dit. Propter elationē. Et cū q̄reret epūs quid eēt de opinione ſua: rñdit. Nihil adiuuerūt me plura bñficia. Et addidit. Dicite mihi eſt ne adhuc aliqs viuēs in ſeculo. Rñdit epūs. Quō tu cum tantus clericus ſis queris vt tā cito credis mundū eſſe finitū. Jlle ait. Quia certe exquo mortuus ſum tam magna mul titudo corruit in infernū ꝙ vix crediſſem tot viuētes eſſe ſuper terram.

Quinq̄ milia hoīm obierūt ⁊ q̄ttuor ex il lis ſolūmodo ſaluati ſunt. Exemplū. iiij.

Uo ſcholares in bona ſo cietate exñtes: quadā die quoddā inter ſe pactū fecerūt: vt q̄cūq̄ pri us moreret̄ alteri infra mēſes ap pareret. Poſt aliqō ſpō tpīs vnꝰ ipoꝝ mortuꝰ eſt q̄ alteri apparuit in. xvi. die. Jnterrogatꝰ ꝓo de valitudine eiꝰ: rñdit. Nunq̄ habui ita bñ: qꝛ ſum in regno celoꝝ. Uiuēs dixit. Per que meruiſti hec. Rñdit. Quia ego me ad ſu mendū corpꝰ xpī ſp cū deuotōe ꝑpaui. Sꝫ dico tibi qñ de hoc mūdo migraui tūc q̄uinq̄ milia hoīm moriebant̄: ⁊ nullus eoꝝ ſaluatꝰ eſt ni ſi ego ⁊ alij tres. Et dum viuēs ſocius mira retur: ille rñdit. Nō mireris: qꝛ multi ſunt he retici ⁊ increduli ⁊ iudei: ⁊ multi gentiles et multi mali xpīani: q̄ oēs dānantur.

Jn diſcipulo de tempore.

Decanus qui. xxv. annis in heremo māſit ⁊ poſt mortem apparuit epō ſuo: ⁊ dixit ꝙ xxx. milia hoīm obierunt illo die: ⁊ ipſe ⁊ ſan ctus Bernardus ſtatim ad celum ⁊ tres ad purgatorium intrauerūt: ⁊ alij omēs eo die mortui ad infernū deſcenderunt. Hoc q̄re in diſcipulo de tpe. ſer. cxlix. L.

Decime.

Decime ſunt bene ꝓſoluende. Exemplū. v

Iles quidaꝫ in dando de cimas ſuas tāte erat ꝟtutis ⁊ iuſti cie: vt ei ſummū eēt ſtudiū illas ꝓ ſoluere ſine mora: ſine dolo: ⁊ ſine vexatione Habebat enī vineā quandā q̄ circa decē car rucas annuatim facere ſolebat. Tpe igr̄ quo dā vt poſtmodū patuit mag̃ ex dei diſpēſa tione ꝙ ex aeris tēperie poſtq̄ collecta ē vi nea vinūq̄ expſſum: vna tm̄ inuēta eſt carre ca. Quo audito miles ſeruo ſuo memoriale verbū rñdit: dicēs. Qō meū erat dñs inqt mi hi tulit. ego illi portionē ſuā nō auferā vade ⁊ da ſacerdoti carrucā hāc ꝓ decima. Qō et factū eſt. Eodē tpe germanꝰ milit̄ ſacerdos quidā iuxta vineā ꝑdictā trāſiens: eāq̄ refer tam vuis vidēs mox ad frēm intrās: de ne gligētia eū arguit dicēs. Quare nondū colle cta eſt vinea veſtra. Rñdente illo. iā collecta eſt: ſacerdos ſubiūxit. Nequaq̄ eā plenā vi di. Queſitū ⁊ inuentū: nec vnq̄ aliquo anno vberiores fructus fecit q̄ꝫ illo anno.

Deſperatio.

Conuerſus quidam deſperauit ⁊ ſeipſuꝫ ſubmerſit. Exemplum. vi.

Uidaꝫ cōuerſus cuiuſdā religionis a iuuētute vſq̄ ad ſene ctutem laudabiliter cōuerſatus in ter fratres: ita vt nullꝰ eo videret̄ religioſior ⁊ oībus feruētior: neſcio q̄ dei iudicio ita tri ſtis ⁊ puſillanimis eſt effectꝰ: ꝙ tm̄ de pctīs ſuis timeret: ⁊ de venia deſperaret vt nullis ſcripturarū auctoritatibuſ poterat erigi: nul lis exemplis poterat ad ſpem venie reduci: modicū tm̄ creditur peccaſſe. Cui cū frēs dice rent. Quid habetis: q̄d timetis: quare deſpe ratis. Rñdit ꝙ nō poſſum ſicut ꝯſueui oro nes meas legere: ⁊ iō timeo gehenne penaꝫ Cū aūt infirmꝰ quodā mane ad magiſtrum ſuū veniret dicens. Nō poſſum diutiꝰ ꝯ deū pugnare. Jllo ꝟba eiꝰ minus attendēte: ad piſcinam monaſterij iuit: ⁊ in ea ſe ꝑcipitās ſuffocatus eſt. Hec ceſarius.

Mulier deſperata comedit araneā ⁊ bea ta virgo ſubuenit ei. Exemplum. vij.

Ulier quedā propter pec catoꝝ ſuoꝝ freq̄ntiā ⁊ frequentē re cidiuationē lapſa in deſperationē vt ſe occideret: venenoſaꝫ araneā degluriuit Appropinquāte aūt morte cōpūcta cepit cū lachrymis mr̄em mīe inuocare. Audiuit ita q̄ꝫ vocē dicentē ſibi. Frater iordanꝰ ordinis ꝑdicatoꝝ vētūrꝰ eſt mō: ipm voca dicēs te a me miſſam ad eū: ⁊ cōfitere illi: ⁊ ſalua eris. Uenit ſanctꝰ: ⁊ cōfeſſa eſt peccatrix: ⁊ cū vo mitu pctōꝝ araneā ⁊ veneuuꝫ euomuit: deo gras agēs ſanata pleniſſime. Hꝫ i vitaſpatrū.

Paſſio xpī aufert deſpationē. Exem. viij.

Uidam ſceleratiſſimꝰ mo riens deſperauit: cui apparuit bea tus Dñicus cui deuotꝰ erat dicēs. Cur fili ꝓpter enormitatē peccatoꝝ deſpas ꝓ quoꝝ medicina ⁊ totiꝰ mūdi dolor xpī fu it infinitꝰ: cuiꝰ medicine efficaciā cōtēplādo infinitā: nequaq̄ deſpabis. Nā minima chri ſti ſanguinis gutta ſupabundat et tollit oīa pctā mūdi. Tūc contritꝰ ille pñiam fecit ad vi tam: et ſic ſaluatus eſt.

Ju diſcipulo de tpe.

Quidā reputabat̄ quaſi ſanctꝰ: et tamen in agone deſpauit: et ſic dānatus ē. Hoc q̄re in diſci. de tpe ſe. cxxxi. P.

Jtem q̄ dixit in agone: īpoſſibile eſt ꝙ de us ignſcat mihi pctā mea. Hꝫ q̄re ſer. cxxxiij. L

Quidam qui voluit abſq̄ omni peccato viuere: et ſic deſperauit: ſic tamen ꝙ ſurrexit e conuerſo. Hoc quere in diſcipulo de tēpore ſermone. ix. N.

Heremita q̄ reduxit deſperatū: et ſic me ruit duplicē coronā. Hoc q̄re ſermo. xxx. D.

Detractio.

Fratres detraxerūt mouēti. Exēp. ix.

N monaſterio ſancti gre gorij frater quidā vi febriū calore vltimū flatū emittere videbat̄ ſed cū circūſtantes monachi et pſalmodiam in termittentes ei detrahebant: ipe reuiuiſcēs ait. Parcat vobis fratres deꝰ: qꝛ mihi detra here voluiſtis. Nā impedimētū non modicū mihi generaſtis. nam tam a vobis q̄ꝫ a dia bolo ſub vno tēpore accuſatus neſciebā cui calūnie primitꝰ rñderem. Sꝫ ſi quādoq̄ quē libet migrātem videritis: eidē nō detractio nem ſꝫ cōpaſſionē īpendatis: vtpote q̄ ad tā diſtricti iudicij iudiciū cū terſatore ſuo vadit

Miles quidam detraxit alij militi defun cto q̄ apparuit ſibi. Exēplū. x.

Iles quidaꝫ iacens in le cto cū vxore, detraxit alij militi de functo qui apparuit ſibi dicēs. Jn dulge mihi. Et dicebat ſe eſſe in magnis pe nis purgatorij. et miles q̄ſiuit: vtrū ſibi poſ ſet ſuffragari. Reſpōdit ꝙ ſic. Et ille. Uis vt iſte oret ꝓ te. Tūc ille exagitauit caput: in ſi gnū ꝙ nō placeret ſibi ꝙ ille ꝓ ſe oraret: q̄a in peccatis eēt. Tūc ille dixit. Uis vt ille he remita ſanctus et deuotꝰ ꝓ te orabit. Et ille dixit. Utinā iſte ꝓ me oraret: faciliter poſſet me liberare qꝛ amicus dei eſt.

Detractor laniauit in extremis propriaꝫ linguam cū dētibꝰ ꝓprijs. Exē. xi.

Acerdos quidam in tantū vitio lingue deditus erat: vt qua ſi oībus detraheret et alios hoīes grauiter infamaret. Hic autem ante morteꝫ raptus in furiā tanto in ſe deuaſtatꝰ vt pro prijs dētibꝰ linguā maliloquā laniaret: ⁊ pa lam cunctis oſtenderet que lingua ſua dolo ſa egerat: et venenū aſpidum ſub labijs eius quaſi ſepulchruꝫ patēs guttur illius fetorē deterrimū anhelaret.

Ju diſcipulo de tēpore.

Quidā detractor infamauit ſacerdotes et religioſos ⁊ eiꝰ lingua nō potuit putreſcere. Hoc q̄re in diſci. de tpe. ſermo. xci. J.

Jtē duo ſocij ⁊ quoꝝ vnus erat detractor peſſimꝰ: in extremis vidit albatos hoīes ma nus extendentes et conquerētes de eo: et ſic deſperauit ſermo. cxi. D.

Jtem epūs ꝓbus ⁊ deuotꝰ punitꝰ eſt ī pur gatorio ꝓ fetorē famuli ſui q̄ ardebat ī in ferno: qꝛ audiuit detractiones illius famuli ⁊ eū non ſemꝑ correxit ſermo. xc. J.

Diſcretio.

Duo fratres noluerunt cibuꝫ ſumere niſi quē deus eis mitteret. Exemplū. xij.

Uo fratres habitauerūt vltra illam heremū vbi quondam fuit ſanctus Anthonius commo ratiſſ qui euntes per deſertum decreuerunt non ſumere cibū: niſi quē deus illis trāſmit teret. Cūq̄ errantes eos per deſerta et defici entes iam fame cōſpexiſſent a lōge maxites que gens cūctis nationibꝰ crudelior eſt. Nō enim eos ad effuſionē ſanguinis: deſideriuꝫ ꝑde: ſꝫ ſola ferocitas mentis inſtigat. Uiſos ergo eis cōtra naturā ferocitatis ſue cuꝫ pa nibꝰ illis occurrerūt. Tūc vnꝰ ex illis fratribꝰ ſubueniente diſcretione velut a deo porre ctos ſibi panes cum gratiarūactione ſuſce pit: reputans eſcam ſibi diuinitus miniſtra ri: nec ſine iuſſu dei factum eſſe dicens: vt il li qui ſemper hominū ſanguine gauderent: nunc deficientibus eis vite ſubſtantiā largi rentur. Alius vero recuſans cibum velut ab hoīe ſibi oblatū inedia et labore ꝯſumptꝰ eſt mortuꝰ: quoꝝ initia q̄uis rephenſibili ꝑſua ſione deſcēderint: vnus tm̄ ſubueniēte diſcre tione id quod incaute conceperat emendaſſe

cōgnoſcit. Aliꝰ aūt ſtulta p̄ſumptione ꝑduras mortē quā dñs ab eo auertere voluit: ipſe ſibi cōſtituit. Hec in vitaſpatrum.

In diſcipulo de tempore.

Senex q̄ viginti annis habitauit in heremo: ⁊ poſtmodū ꝓiecit ſe in ꝓfundā foueaꝫ ex iuſſu diaboli quē credebat eē angeluꝫ dei hoc q̄re in diſci. de tꝑe ſermo. xviij. Q

Capitulum de E. Ebrietas.

Ebrioſus quidā in extremis vidit infernū apertum. Exemplū. i.

f **Aber quidā qui alijs euntibꝰ ad eccl'am: ipſe ī fabrica ſua** remanebat ebrietati et illecebris carnis frequēter vacabat: q̄ ſubita infirmitate infirmatꝰ cū ab alijs ꝑmoneret ad p̄niam deſperās cepit clamare ſe non poſſe penitere: q2 ſicut btūs Stephanꝰ vidit celos aptos ſic ip̄e vidit infernū aptū ⁊ locū ſibi parū apud pilatū caypham et iudam: et alios qui chriſtū occiderūt. Et poſt dixit ſibi iudiciū inſtare: nec ſue ſalutis ſpem ſupeſſe ꝓpter ebrietates ſuas continuas. Et hec dicens mortuus eſt ⁊ longe ab alioꝝ ſepultura poſitus: nec aliq̄s ꝓ eo aliquod ſuffragiū auſus eſt facere. Hoc Beda in geſtis anglorum libro quinto.

Peregrinus quidam veſtem ꝓ vino expoſuit. Exēplū. ij.

p **Eregrinus quidā veſteꝫ** ſuā ꝓ vino forti exponēs in tātū bibit ꝙ īebriatꝰ ē ⁊ alienatꝰ ē mēte vt q̄ſi mortuꝰ eſtimaret. Eadē hora ductꝰ ē ſpūs eiꝰ ad loca tormētorū vbi ſuꝑ puteū opculo igneo tectū reſidere cōſpexit ipm ꝑncipē tenebraꝝ. Iteꝝ int̄ ceteras animas adductꝰ ē p̄latꝰ q̄dā: quē p̄nceps multū ſalutās cū calice igneo ſulphureū potum ei miniſtrās. Qui cū bibiſſet amoto opculo miſſus ē in puteū igneū. Peregrinꝰ aūt h̄ videns ꝑterritꝰ ē. Tūc clamabat diabolꝰ fortit̄. Adducite huc illū ꝑegrinū: q̄ veſtē ꝑegrinationis ſue vino exponēdo inebriatꝰ eſt. Quo audito ꝑegrinꝰ ad bonū angelū qui eū illuc deduxerat reſpiciēs: ꝓmiſſo deo ⁊ ſibi ꝙ nūq̄ꝫ ampliꝰ inebriaret: dūmodo illa hora liberaret eum. Qui mox ad ſe reuerſus diem et horā notauit. rediensq̄ꝫ in terrā ſuam dictuꝫ prelatū eodem tēꝑore obijſſe cognouit. Hec Arnoldus.

Ebrioſus quidā occidit patrem et matreꝫ in ebrietate. Exēp. iij.

e **Brioſus quidā qui cum** veniſſet de taberna ebriꝰ occurrit ei p̄r ſuꝰ arguēs eū. Quē cū crederet aduerſarium eē: extracto gladio occidit eū. Et cū mr̄ de nocte ad clamorē occurreret: idē ei fec. ⁊ captꝰ eſt et tentꝰ obſtupuit in mane ſe talia feciſſe.

Ebriꝰ occidit regē et filios ſuos. Exē. iiij.

q **Uidā bō fideliter ſeruiuit** cuidā regi. Et dū vitā ſuā ieiunꝰ bñ regeret: et ſuo dño ſeruitia ſua bñ placerent qui cū miſſus fuit ad cōuiuiū: ⁊ cū ibi inebriatꝰ fuiſſet occidit regē ⁊ filios ſuos. Sic ⁊ nos dū ieiunamꝰ fugiūt vitia a nobis dū vo iebriamur int̄ficimꝰ oēs v̄tutes: ⁊ regē .i. aīam ⁊ rōeꝫ. ⁊ filios ſuos .i. q̄nq̄ꝫ ſenſus cū quibꝰ corpꝰ ⁊ aīam regere debemus.

Ebrioſus vidit duo pro vno. Exēplum. v.

r **Uſticus inebriatꝰ videbat** duo ꝓ vno: ⁊ mulieri īpoſuit adulteriū: dicēs eā q̄ttuor pueros habere: cū niſi duos hr̄et. Et ipſa dicebat ſe ferrū ignitū portare: in ſignuꝫ ꝙ eſſet īmunis ab adulterio. Et vomere poſito in igne dixit mulier. Porrigē mihi vomerē ignitū ⁊ ego portabo ī ſignū īnocētie. Et ip̄e volēs ferrū porrigere mulieri cōbuſſit manꝰ. ⁊ ſic ad ſobrietatē reuſus cognouit ſe erraſſe ⁊ iebriatū fuiſſe.

Ebrioſus quem inebriatuꝫ fecerūt monachum. Exemplum. vi.

q **Uidam cōſueuit adeo inebriari** ꝙ q̄ſi inſenſibilis videbat̄: et odioſus factꝰ ē vxori intm̄ ꝙ eo relicto alteri adherebat. Sꝫ q2 eo ad nutum viri nō poterat moleviri oppſſa cogitauit ꝙ a ſe eū repelleret. Et cū vna vice inebriatꝰ ſic fuiſſet. ita ꝙ oīno īſenſibil' videbat̄ ⁊ aīo alienatus: ipſa vocās monachos dixit eū laborare in extremis. ⁊ ꝙ veſtirēt eū habitu religioſo ⁊ facerēt eū monachū: qđ ip̄e petiuerat cum eēt ſane mētis. Qđ ⁊ ipſi monachi amore pecunie libent̄ fecerūt: quē tōſum et veſtitum portauerūt ad abbatiā. Ip̄e aūt de mane vino digeſto īuenit ſe monachū: ⁊ audiens ab vxore ⁊ monachis ꝙ fuiſſet ī extremis: ⁊ feciſſet votū dō ⁊ btē marie v̄gini ⁊ oībꝰ ſctis: p̄ v̄ecūdia mā ſit in ordīe: ⁊ ap̄liꝰ meliꝰ vixit.

In diſcipulo de tempore.

Ebrioſus nomine Udo qui frequent̄ iuit ad tabernam cum ad eccleſiam ire deberet: qualem potū; ⁊ qualem lectum; et quale bal

neum iam hꝫ in inferno. Hoc q̄re in diſcipulo de tempore ſer. lxij. Y.

Item miles q̄ apparuit poſt mortem filie ſue cū cruſibulo in quo erat ſulphur ⁊ ignis hoc q̄re ſer. xcix. P.

Item bibulus q̄ tenuit cyphū in manu et dixit ī ludo. Tres ſoluit. ⁊ ſic ſubitanee obijt Hoc q̄re de tꝑe ſer. lx. Q.

Item q̄ in taberna vēdidit aīam ſuā quē diabolus cū rapuit cū corꝑe ⁊ aīa. Hoc quere ſermo. cxxxij. W.

Item hoſpitem bibuloꝝ ⁊ luſoꝝ quē diaboli cuꝫ corꝑe ⁊ anima rapuerūt. Hoc quere de tempore ſer. cxliiij. N.

Elemoſyna.

Elemoſyna danda eſt in preſenti vita. Exemplum. vij.

l **Egitur de btō Ludouico** rege francie ꝙ infirmatus vſq̄ꝫ ad mortē: conuocauit oēs ſuos nobiles medicos ⁊ clericos theologos ⁊ religioſos: ⁊ eos cōſulens an poſſet curari. Et audito ꝙ nō: rn̄dit. Nūc pꝫ ꝙ diuitie mee nō proſunt q̄bus potentiſſimus ⁊ ditiſſimꝰ rex ſanari nō pōt. Unde niſi ꝓximis ⁊ pauperibꝰ in elemoſynis ſubueniſſem: ad eternā vitā modo non venirem.

Quidaꝫ habuit mēſam plenā ante ſe ⁊ vacuam retro ſe. Exemplū. viij.

h **Eremita quidaꝫ vidit in** viſiōe multas aīas in diuerſis ſtatibus: inter q̄s vidit vnū virū ſedētem: ⁊ ſtabat vna mēſa añ eum repleta oībꝰ bonis. alia mēſa ſtabat retro eū vacua. Quē queſiuit q̄d hoc notaret: rn̄dit. Mēſa illa q̄ ſtat ante me ſunt opa m̄ie q̄ feci añ mortem ⁊ illis bonis mō vtor. mēſa vo retro me poſita eſt qđ diſpoſui cū adhuc viuerē: ⁊ mādaui vxori ⁊ pueris meis vt aīe mee ſubuenirent in elemoſynis ⁊ ſuffragijs ⁊ in teſtamētis. ⁊ ecce adhuc vacua eſt: q2 occupauerūt ſe tpalibꝰ rebus diuidendis ⁊ mei obliti ſunt. Uñ dicit ſapiēs. Fac bñ dū viuis: poſt mortē viuere ſi vis. Uñ etiā Amb. Hoc tm̄ tuū reputa qđ pauperibus erogaſti.

Quidā vēdidit. xxx. libras q̄s ꝓpter deum dedit ⁊ miſere obijt. Exemplum. ix.

q **Uidam diues in infirmitate** nimia timēs mortē: tulit. xxx libras ⁊ diſtribuit paupibus. Factum eſt aūt vt cōualeſceret de infirmitate cepit penitere ꝙ hoc fecerat. Hic vo amicuꝫ quendā habuit virū religioſuꝫ cui ip̄e diues dixit cogitatōeꝫ ſuā. Penitet me ꝙ hoc feci. Qui dixit. Gaudere te magis opꝫ in h̄: q2 qđ paupibus dediſti deo dediſti: ⁊ ipſe tibi reddet in futuro. Sꝫ ille nō acq̄eſcebat v̄bis eiꝰ ait ei. Ecce. xxx. libras do tibi vt eamꝰ ſimul ad ſctām mariā: ⁊ dic ibi ego nō ſum ille qui diſtribuit paupibꝰ. xxx. libras: ſꝫ iſte ē: demōſtrando me. Ille vo accipiēs. xxx. libras ab alio gauiſus. Perrexit ḡ ad ſctām mariā ⁊ fecit ſicut ille p̄dixerat. Cōtigit autē cuꝫ egrederet̄ de tēplo portans ſecū pecuniā quā receperat. ⁊ cū egreſſus eēt ianuā cadens ī terrā mortuꝰ eſt. Hec vidētes q̄ aderāt dixerunt ei q̄ pecuniā illi dederat. Accipe pecuniā tuā Et ille rn̄dēs dixit. Nō faciā. cū q̄ ei obtuli do ipſiꝰ eſt: ſꝫ magꝰ detur paupibꝰ: qđ ⁊ factū eſt Oēs eñ q̄ viderūt ⁊ audierūt hec: glorificabāt deum q̄ fecit mirabilia ſolus.

Quidam cū triginta libris fabricauit ſibi palacium in celo. Exemplum. x.

l **Egitur in vita ſancti Iohānis** elemoſynarij qualiter glīa dñi miſericordibꝰ eſt oñſa. ꝙ cum quidam ep̄s Trullus iuiſſet ad alexādriam: ⁊ xxx. libras auri expēderet ꝓ palacio fabricando: quē iohānes p̄dictus inuitās ad domū ſuā: monuit eū dicēs. Hoc eēt edificiuꝫ ⁊ theſaurū epoꝝ refouere paupes ieſu xp̄i: q̄ ad eius p̄dicationē p̄dictum auruꝫ reddidit ipſi ſctō iohi ad dandū paupibꝰ. Sed poſtea penitens de p̄dictis cū eēt auarꝰ decidit ī lectum. Qđ ſctūs iohēs audiēs aurū eideꝫ remiſit: q̄ ſtatim curatꝰ eſt. Iterū inuitatꝰ cuꝫ eo comedit. Et poſtmodū in extaſi poſitꝰ ductus ē ab angelo ad palaciū mire pulchritudinis mirū hn̄s ſplēdorē: ⁊ portā aureā in q̄ erat ſcriptū. Hec fuit req̄es eterna trulli ep̄i Qui cū hoc legeret: attēdēs mirā pulchritudinē eius dixit angelis. Delere hūc tituluꝫ ⁊ ſcribite. hec req̄es erit iohānis p̄riarche. Sꝫ hac viſione territꝰ nō ſolum p̄dictas libras auri paupibꝰ erogauit: ſed etiā poſt magnus elemoſynarius factus eſt.

Hortulanus quidam collegit lagenā cum denarijs. Exemplum. xi.

f **Uit quidaꝫ hortulanꝰ qui** oēm laborē ſuū in elemoſynam expendebat: ⁊ tm̄ ſibi retinebat ꝙ ad ſolum victū ſibi ſufficeret. Immiſit aūt diabolus in cor eius ꝙ colligeret ſibi aliquā pe

cuſiam: dicens ei. Ut cū ſenueris aut egrotaueris opes habeas ⁊ expenſas: ⁊ impleuit lagenā de nūmis. Cōtigit em̄ poſt h̄ infirmari eū: ⁊ putrefieri pedem eius: q̄ expendit ꝓ medicina quicq̄d collegit: ⁊ tn̄ nihil ei ꝓfuit. Poſtmodū ỽo venit ad eū q̄dam expert' medicus ⁊ dixit ei. Niſi inſcideris pedem tuū aliter ſanari nō poteris. Et ꝯſtituerūt diem abſcindendi pedē. Et ecce ipſa nocte rediēs hortulanus ad ſe ꝑuiam egit de his q̄ geſſit ⁊ fleuit cū gemitu dicens. Memor eſto dn̄e operū meoꝝ prioꝝ q̄ faciebā laborās in hortu: ⁊ quō paupib' miniſtrabā. Tunc apparuit ei angelus dn̄i dicens. Ubi ſunt nūmi tui quos collegiſti. ⁊ vbi ē ſpes tua d̄ q̄ tractaſti. Et intelligens ille veniā p̄cabat: ꝓmittens hoc iā decetero nō facturū. Tūc angelus tetigit pedē eius ⁊ ꝯfeſtim ſanat' eſt: ⁊ exurgēs mane abijt in agrū operari. Veniente ḡ medico vt ſecaret pedē ei': dicūt ei. Jam ſanus factus ē: ⁊ mane hodie exijt operari in agrū ſuū. Et videns eū ſanū fodientē terrā: glorificabat deum. Hoc in vitaſpatrum.

De duobus fratribus: date ⁊ dabit vobis. Exemplum. xij.

a Bbas quidam de ordine nigroꝝ hoſpitalis erat valde deuotus: ⁊ circa paupes miſericorſ multū. Et q2 in operibus mie feruidus fuit: tales diſpenſatores domui ordinare ſtuduit: q̄ ei' feruorē nō impedirēt: ſ; magi incēderent. Et quāto plures ſuſcepit ad domū eiuſ ⁊ quāto plus charitat̄ opa paupib' exhibuit tāto illi ⁊ domui ei' dn̄s bn̄dixit. Poſt cuius mortē ei' ſucceſſor ſtimulat' auaricia pietatꝫ officiales amouit: ⁊ eos q̄s tenaciores nouerat inſtituit. ⁊ ait. Predeceſſor me' nimis erat dapſilis ⁊ indiſcret' ⁊ iō officiales ei' amoui. ſed ſic ordinare debem' expēſas monaſterij atq; tēperare: vt ſi forte ſeges nr̄a grandinata fuerit: ⁊ tpa chara euenirēt: habeamus vn̄ paupibus ſubueniamus. Hmōi verbis ſuam auariciā pallians hoſpitalitatē excluſit. etiā ꝯſueta beneficia pauperibus ſubtraxit. Charitate igit ſubtracta ꝓficere non potuit monaſterij ſubſtantia: īmo breui tpe ad tantam pauptatē deuenerūt vt vix haberent qd̄ manducarēt. Die ỽo q̄dā vir q̄dā venerande etatis venit ad portariū: q̄ſiuitq; hoſpitiū. Quē quidē ille clāculo collegit ac hoſpitalitatis officiū ſibi exhibuit. ⁊ adiecit ille. Nō tu ammirari ⁊ turbari debes bone vir ꝙ tā negligenter tibi ꝓcuro: q2 neceſſitas in cā magna eſt: aliqn̄ talem vidi ſtatū monaſterij vt ſi aduenifſet eps in magna quātitate ⁊ charitate ⁊ abundantia fuiſſet receptus. Rn̄dit ille ſenex: dicēs. Duo fratres expulſi ſunt de monaſterio iſto: niſi illi fuerint reuerſi nūq̄ bonus erit ſtatus ei': quoꝝ vnus vocat date: alter ỽo dabit. Sicq; ab oculis ei' receſſit puto aliquā fuiſſe ꝑſonā angelicā ꝑ quā dn̄s indigentiā fratrū ⁊ defectum illoꝝ reuocare voluit charitatiue. Portarius aūt cum eſſet laicus noīa eadē conſiderauit: abbati ⁊ fratribus audita recitauit. Reſumpta ē hoſpitalitas: ⁊ cepit eis mox bn̄dicere vt prius Et merito. Jn oī em̄ religione vbi iſti duo fratres. ſ. date ⁊ dabitur fuerint: nunq̄ neceſſaria deficient ſicut legimus de ſanctis prib' ꝙ ita charitatiui erant ꝙ etiā ſctōs angelos hoſpitio receperūt: et q̄ eis mittebant: alijs fratribus mittebant.

Defunctus q̄daꝫ dixit: centuplū reaccepi. Exemplum. xiij.

c Um quidā epiſcopus predicaret inter ſarracenos: quēdā eoꝝ cōuertit ⁊ baptizauit. Poſtea autē cū ſuaderet ei ꝙ faceret opa mie: dicens ꝙ hoc dn̄s diceret in euāgelio. Centuplū accipietis. Et cū admonuiſſet eū ad ꝑfectionem euangelicā: ille venditis oībus dedit pauperibus: ⁊ obdormiuit in dn̄o. Cuꝫ aūt filij ei' traherēt epm̄ ad iudicium: impetētes eū coram iudice ſarraceno de hoc ꝙ patri ꝓmiſerat. ſ. centuplum accipietis: ⁊ intm̄ pater nō ꝙ accepit: ⁊ ꝓpter eius ꝓmiſſum nos exheredauit. Quib' eps rn̄dit. Jmmo de' ei reddidit in vita eterna. Et ꝙ hoc ꝓbaret adductus ad tumulū: mortuū adiurauit in nomine dn̄i nr̄i ieſu xp̄i: vt diceret vtrū ſibi bn̄ fuerit ſolutū de ꝓmiſſo. Rn̄dit mortu' oīb' audientibus. Centuplū accepi: ⁊ vitā eternam poſſideo. Et de hoc lr̄e inuētē ſunt in manibus eius. ſ. defuncti. Hec arnoldus.

Ancilla inuenit econuerſo ciſtam repletā farina. Exemplum. xiiij.

e Rat circa mōtes alpium ⁊ anglicū mare fames ꝑualida: ita vt cōis multitudo populi fame moreretur. Tunc quedā matrona genere preclara ⁊ operibus mie dedita: egenis cepit ſine pondere ⁊ menſura ⁊ numero liberaliter erogare. Quod cernens vir eius miles: artauit eam, et farine menſuram certam per ſingulas ebdomadas dari fecit. Que vna die quaſi totū expēdit. Supueniēs q̄dā pauper ⁊ rogans elemoſinā. Un dn̄a ancille p̄cepit vt petenti daret: ⁊ diligēter ſcobata ſciſta in q̄ farina repoſita erat ſi q̄d inueniret pauperibuſ afferret. Et fecit ancilla vt dn̄a iuſſit. Et poſt hunc ſupuenit ali' q̄ ſe nihil comediſſe īfra biduū deplorabat. Qd̄ vt dn̄a audiuit fleuit et iterato iubet ancillā ſcobare ciſtā ⁊ pauperi aliq̄d īpartiri. Jurat ancilla nihil in ciſta penit' remāſiſſe. Sed inſtāte cuꝫ lachrymis dn̄a vt attēptaret currens impatiēter ⁊ ciſtā aperiēs plenā florentiſſima ſimula mox īuenit. Ad cui' cōtuitū ancilla clamās horrifice cecidit ī extaſi ſupia. Clamore audito domina accurrit. accurrit dn̄s. accurrerūt et famuli. ⁊ viſo miraculo in cōi: dn̄m bn̄dicebāt. Mox vir ipſe horreū; let' apiēs oīb' illa die veniētib' dedit: nec defuit annona ciſtariuꝫ donec ſupueniēte auguſto ꝓpiciaret dn̄ſ populo ſuo quē afflixit. Dixit aūt mihi dictus miles marc' noīe ꝙ niſi fuiſſet diuinū miraculum: nequaq̄ mihi tria horrea vel quinq; ſuffeciſſent. Hec Huil.

Nobilis quidā veſtes dedit ꝓpter deum. Exemplum. xv.

n Obiliſſimus ac potentiſſimus in baronib' gallie comes carnotenſiū ac bleſenſiū noīe Thobaldus: liberaliſſim' oī ſuo tpe extitit in donādo. Jſte hyeme q̄ tūc ſolito mag̃ horrebatur ꝑ viā cū multitudine trāſiens obuiū habuit pauperē nudū: quo clamāte reſpōdit comes Quid petis? Rn̄dit paup. Da mihi inq̄t cappam quā habes indutaꝫ. Nec mora. Comes extractā cappā dedit pauperi: dicens. Quid ampli' petis? Cui paup. Da mihi ⁊ pallium qd̄ habes. Quo ſtatim habito petiuit tunicā. Quā vt comes dedit remāſit in veſtib' lineis. Cui paup. Vides inq̄t comes ꝙ caput habeā raſum et nudum da et pileū. Tunc comes paululū erubeſcēs q2 caluus erat: inq̄t. Nūc etiā chariſſime nimis inſiſtis: quia hoc carere non poſſum. Hoc dicto relictꝫ veſtibus paup euanuit. Comes de eq̄ cadēs lamentabilit fecit: ⁊ oī tpe poſtea tale q̄d cauens: oī petēti ſe tribuit. Hec Huil.

Jn diſcipulo de tpe.

Petrus thelonarius q̄ prio parcus fuit et poſtmodū fecit ſeipm̄ vendere et p̄ciū dare in elemoſinas pauperū. ſermo. lxxxi. B.

Jtē ſenex cū iuuene habuerūt cōmunē vitā ⁊ ſp ſenex plus habuit quātūcūq; pauperibus dedit. Hoc q̄re ſer. cl. T.

Mechanic' qui niſi vnū denariū habuit: aliquid emere ad comedendū: et eūdē denariū dedit cuidā paupi ꝓpt̄ deū: et āgel' portauit ſibi vigiti ſolidos. Hoc q̄re ſer. ciij. A.

Mulier q̄ dedit paupi denariū: dicēs. pl' tibi dedi q̄ de' vnq̄ mihi dedit. Hoc quere ſermone. cl. P.

Eccleſia.

Diabolus ſcribit verba inutilia prolata in eccleſia. Exemplum. xvi.

c Um beatus martinus epiſcopus celebraret: tūc beatus bricius adhuc puer vidit diabolū ſcribētē retro altare pctm̄ qd̄ fiebat in eccleſia: loquēdo: ridēdo: diuinū officiū īpediendo. Et dū deficeret charta: diabol' volēs illā ī quaꝫ ſcripſit extēdere traxit cū dētib': q̄ corrupta colliſit caput ad murū. Un̄ riſit ſctūs brici' P' miſſaꝫ arguebat eū ſctūs martin' de riſu ⁊ ille dixit ei cāꝫ. Et cōiurat' diabol' dixit ꝙ ſcripſerat ỽba iutilia riſus ⁊ diſſolutōes q̄ fiunt ī eccl̄a. Stati btūs martin' p̄dicās ỽbuꝫ dei: et oīb' exhortatꝫ ad cōfeſſionē coegit diabolū delere qd̄ ſcripſerat. Un̄ ēt de hoc dicit ī decre. Nemo dꝫ in loco orōnis intēdere fabulis ocioſis. diſ. xxv. qui in aliud.

Quidā furati ſunt in eccleſia ⁊ poſtmodū ſuſpenſi. Exēplum. xvij.

e Ccleſiam ſancti Martini fures infringentes: quoſdā theſauros vna cuꝫ cruce precioſiſſimis gēmis et auro decorata aſportarūt: qui cum eſſent plures crucem duobus committētes ipſi cum theſauris abierunt. Mane igitur cuꝫ tantum ſacrilegium ad noticiā epiſcopi peruenifſet dolens valde et maxime de cruce ob portionem ligni dn̄ici. Milites cum cōſilio canonicorū per diuerſas ꝓuincias miſerunt qui fugientes inſequebant. Hi vero qui eandem portabāt ꝑ ſtratā publicam incedebant Ad quos cū peruēiſſent milites nihil de eis ſuſpicātes ptranſierūt. Chriſtus vero in quē peccauerunt fures a ſenſu alienauit greſſuꝫ fixit: ita vt a ſtrata declinantes paludem intrarēt: nec tn̄ motis pedib' ꝓcedere poſſent Altera ỽo die predicti milites cū fures pene in eodē loco ⁊ maxime lutū calcando vidiſſent mirati dixerūt. Jſti ſunt hoīes quos heri hic dimiſim'. Ad quos cum vn' clamaſſet boni hoīes male inceditis: q̄re non aſcēditis

in ſtratam rectam. rn̄derūt illi. Bn̄ incedim⁹ nō vos ſollicitet iter nr̄m. Tūc vn⁹ ex milici bus deo inſpirāte dixit ad ſocios. Aliqd iſtō p̄tēdit: forſitan rei ſunt: teneamus illos. Ad q̄s cū deſcēderēt illi crucē paludi imerſerūt. Interrogati vero de furto: rn̄derūt, nos crucē tulim⁹ ⁊ vbi ſit ſcim⁹. ſʒ nuſ certi ſum⁹ de vita nūq̄ oñdem⁹. Quid plura? Ducūtur ad epm̄ gr̄a cruc ꝓmittit̄ imunitas. Crux oñſa reportat̄ et ꝓuinciā fures ꝓſcribūtur. Et q̄ iuſt⁹ iudex de⁹ nullū pctm̄ dimittit inultū: ⁊ ſepe pctm̄ punit pctō: pmiſit vt die q̄dā itez̄ eccl'iam infringerent in qua capti ſunt et ſuſpenſi. Hec Ceſarius.

Julian⁹ apoſtata a ſancto mercurio interemptus eſt. Exemplum. xviij.

ι **Ulian⁹ iperator qui erat** apoſtata a fide chriſtiana dum ad quoddam p̄liū ꝓperaret mādauit ſctō baſilio ceſarieñ cpo vt ſibi ſuoq̄ exercitui neceſſaria ꝓuideret. Quo rn̄dēte ꝙ res ecclesie nō eēnt ſue: ſʒ ieſu xp̄i patrimoniū ⁊ do militātiū: nō p̄donū. Cū tn̄ currū oneratū cū victualib⁹ ꝓ redimēda vexatione dediſſet ei dē irat⁹ ceſar ⁊ feruēs iurauit ꝙ ī reditu ſuo ſuā ecclam deſtrueret. Ep̄s vō ꝯfidēs in dn̄o ⁊ in regine celi p̄ſidio īdicto ieiunio orōnib⁹ letanijs ⁊ elemoſinis ſtudebat cū oī pplo et clero deū p̄cari. Ep̄s vō in orōne ꝓſtrat⁹ eccleſiā ſuā beate vgini dedicatā fidelit̄ cōmēdauit. Interīz ſp̄us eius vſq̄ ad thronū dei rapit̄. ibiq̄ audiuit Mariā de deſtructōe eccleſie ſue filio ſuo q̄rulātē. Hic ab oīb⁹ requirit q̄s velit: ſue iiuriā mr̄is vindicare. Mox ſanct⁹ mercuri⁹ martyr xp̄i q̄ in eadē eccleſia ſepult⁹ ē: p̄ omnib⁹ ſe obtulit ad vindicādū. Egreſſus igr̄ de tūba ⁊ armis ſuis indut⁹ ad exercitū p̄uēit: ⁊ omiſſis oīb⁹ alijs ſibi locuz dātib⁹: iſtū iulianū haſta pfodit. Qui ſūpto ꝓpo ſanguie ꝓiecit in celū: dicēs. Uiciſti nazarene viciſti. Et ſic miſerabilit̄ fugato exercitū expirauit. Hec p̄ ordinē ep̄o referēte populo ꝓ ſigno veritat̄ nec ſctm̄ mercuriū ī ſepulchro: nec ipſi⁹ arma q̄ pēdebāt in eccleſia repta ſunt. Sʒ poſt diē tertiū ī locis ſuis oīa ecōuerſo ſunt īuēta. Redeūtib⁹ autē de p̄lio veritatē de oīb⁹ retulerūt. et oēs gr̄as egerūt ei q̄ liberat ⁊ ſaluat oēs ſperātes in ſe. depo nēs malos potētes de ſede: ⁊ hūiles de ſtu tu mr̄is ſue h̄ ⁊ i ſuſo cū gl̄a ⁊ honore exaltat

Miles quidā ptrāſeūdo. cemiterium orauit pro animabus. Exemplū. xix.

q **Uidā miles conſueuit de**ſcēdere de equo ſuo in cemiterio ⁊ dicere orōnes ſuas ibi ꝓ defunctis ſepultis. Quadā aūt die fugat⁹ ab hoſtib⁹ iterū veniēs ad cemiteriū orauit flexis genibus. Statim ſurrexerūt defuncti de ſepulchris milites cū armis: clerici cū ſtolis Quo viſo hoſtes fugerūt: et facientes pacem cū milite narrauerūt ei quod viderant.

Eucharistia.

Ep̄s vidit vnū digne: aliū indigne ſumere ſacramētum. Exemplum. xx.

e **Piſcop⁹ quidam cū audiſ**ſet duos de plebe ſua viros adulteros in mic ipuritatis. rogauit ergo deum: vt ſi ita eſſet agnoſceret. Cū g̃ poſt oblationē cōſecratā vnuſq̄ſq̄ ad cōionem ſacrā accederet: p ſingulorꝫ facies intelligebat bonos ſplēdidas hn̄tes facies et aīas. peccatorū aūt facies nigras iſpiciebat vt carbones: ⁊ oculos ſanguie repletos. Alios vō videbat claros facie: et veſtibus albis indutos. Cū aūt corpus dn̄i ſuſcepiſſent: in quorūdā vultib⁹ lumē: in quorūdā flāma videbat̄. Ut aūt cognoſceret de illis quorū criminā audierat cōionē illis porrexit: et vidit vnum ex illis clara facie et honorabili: albiſq̄ veſtibus circūdatū. alterum nigruz et horribilē vultu. Et poſtq̄ diuini miſterij gratiā perceperūt illuz lumē quoddam illuſtrabat. aliū vero quaſi flamma ſuccēdebat. Orauit ergo epiſcopus de ſingulis que ei oñſa fuerūt ſe edoceri. Aſtās aūt āgelus dn̄i dixit ad eū. Oīa q̄ audiuiſti de ipſis vera ſunt. ſed ille vnus adhuc in ſordib⁹ pmanet et in volūtate peccādi: ideo illū nigrū flamma ſuccēdi vidiſti. Alter vō ſimilis illi quidē erat ſicut audieras. ſʒ ideo illū clara facie illuſtrari vidiſti. q̄ recordatus de hoc quod prius fecit: et renūcians illis operib⁹ cū lachrymis ⁊ gemitibus dei miſericordiā poſtulauit: promittens ſi p̄terita illi fuiſſent remiſſa peccata vlterius ad eadem non rediret: et ideo prioribus criminib⁹ deletis ad hanc gratiā quā vidiſti puenit. Cum aūt epiſcop⁹ de dn̄i gratia miraretur eo ꝙ non ſolū de tormētis tā turpē hoīem eripuerit: ſʒ etiā tanto honore decorauit. Reſpōdens angelus dn̄i dixit. Bn̄ miraris hō em̄ es. nā dn̄s noſter ac veſter naturalit̄ bonus ⁊ miſericors eſt ceſſantib⁹ a peccatis: penitētib⁹ p cōfeſſionē non ſolum tormēta dimitit ſʒ ⁊ honore dignos efficit. Sic

em̄ de⁹ dilexit mundū vt vnigenitū ſuum ꝓ peccatorib⁹ deſtinaret ⁊ ꝓ ipſis daret ad mortē Qui ergo dū inimici eius eēnt mori ꝓ ipſis elegit q̄tomagis q̄n ꝓprij ei⁹ filij erūt. Hoc ergo ſcias q̄ nullū pctm̄ hūanū bonitatem dei vincit. ſʒ tm̄mō p pniam vnuſq̄ſq̄ ea que pri⁹ fecerat abolet mala. Miſericors em̄ dominus infirmitatē hūani generis ſcit ⁊ paſſionē ⁊ diaboli virtutē et maliciā. ⁊ cadētib⁹ q̄dem hoīb⁹ in pctā tāq̄ filios ſuſtinēs ꝓpter emēdationē. Penitētib⁹ vō tāq̄ languidis cōpatit̄: ⁊ mox ſoluēs pctā eorꝫ. Juſtis aūt p̄mia tribuit. Audiens ergo ep̄us mox mirat⁹ eſt nimis. et glorificabat deum.

Quidā acceſſit ad ſacramētū cōtra ꝓhibitionem ſacerdotis. Exemplum. xxi.

q **Uidā ſacerdos vidit quē**dam pctōrē ſibi ꝯfeſſuꝫ nō vere cōtritū. q̄ nō habuit volūtatē abſtinēdi a pctīs. et ſacerdos ꝓhibuit eū a ſacro: ⁊ ſup h̄ friuole acceſſit. dixit ei ſacerdos. Judicet de⁹ int̄ te ⁊ me: dās ei corp⁹ xp̄i. Et ſtatim guttur ei eſt ruptum: et exiuit corp⁹ xp̄i: et ille expirauit.

Sacerdos malus cū difficultate ſumpſit corpus chriſti. Exēp. xxij.

ſ **Acerdos quidā ſecularis** dū quadā die celebraret miſſam alius aſſiſtens vidit in patena tēpore ſumptōis nō ſpēm panis: ſʒ infant̄. Quē cū ſacerdos leuaret vt ſumeret: cepit infantul⁹ ille faciē auertere. ⁊ ne ſumi poſſet manib⁹ ⁊ pedib⁹ reluctari. Et nō ſemel iſte hō deuotus h̄ vidit: ſʒ ſepi⁹. Cui idē ſacerdos q̄dā vice dixit int̄ cetera. Quotiēs ſumo corp⁹ chriſti cū tanta difficultate ſumo ꝙ ego mirari nō ſufficio. Cui ille. Cōſulo vt corrigas te. h̄ nā et ego vidi de te. Ille ſacerdos correxit ſe. Et cū poſtea celebraret viſus ē ille infans ab illo deuoto hoīe iūctis manib⁹ et pedib⁹ cū ſumma velocitate illabi in os ſacerdotis.

Plaga ſacerdotum indigne celebrantium. Exemplum. xxiij.

ſ **Acerdos lubricus et imū**dus corp⁹ xp̄i quaſi q̄tidie poluto ore ſumebat. Et vide vindictā dei. os em̄ circa naſum et mētū ē ꝯſum ⁊ lingua cōputruit: ita vt vix pre fetore poſſet ab amicis ſuis ſuſtineri. Sic ⁊ ſacerdos in gallia fuit cui⁹ man⁹ in miſſa ſup arā extēſe igne celeſti vſq̄ ad cubitos ſunt ꝯbuſte. Hec Guil.

Sacerdos quidā dubitauit de ſacramēto Exemplum. xxiiij.

ſ **Acerdos quidaz valde de**uot⁹ btē vgini marie: de ſacramēto altaris dubitauit. Uñ aſſidue eā inuocabat vt ei ſubueniret. Cui miſſaz celebrādo hoſtia añ Pater nr̄ diſparuit. Admirans et perterrit⁹ de hoc btā virgo ſibi appuit filium tenēdo in vlnis. cui etiam dicebat. Ecce eū quē puella puerpa peperi. ecce quez in ſacramēto cōſecraſti. ecce quē tuis manib⁹ tenuiſti. quē tāgēdo et leuādo cunctis oñdiſti quē in ſacramēto māducas et bibis. ecce filium meū tibi trado: et deuote et reuerēter ſuſcepturū. Et ſic depoſuit puerū pulcherrimū qui ſubito transfiguratus in hoſtiam panis quem ſacramētaliter ſumpſit. Et ſic omnis dubitatio in eo. ceſſauit.

Mulier quedam dubitauit de ſacramento. Exemplum. xxv.

b **Eatus gregorius cuidam** matrone corpus xp̄i dedit dicens. Corpus dn̄i noſtri Jeſu xp̄i ꝓficiat tibi in vitam eternā. Mulier ſubriſit. Beatus Gregori⁹ manū retraxit inquirēs ab ea q̄re riſiſſet. Rn̄dit illa. Q̄ panē iſtū quē pinſui corpus xp̄i appellas. Btūs Gregorius ad effugandā mulieris incredulitatem orauit ⁊ hoies orare fecit: ⁊ mox hoſtia mutata eſt in carnē: ⁊ ſic mulier ab errore reuocata ē. Tūc btūs Gregori⁹ iterū orauit: et tūc ad p̄ſtinā formā rediit: et ſic matrone dedit hoſtiā: que eā intm̄ cōfirmauit in fide vt poſtea nunq̄ recidiuaret: ſʒ firmit̄ crederet. ⁊ ſic ſaluata ē.

Puer nouē annorum cōmunicatus eſt in extremis. Exemplum. xxvi.

p **Uer quidam cum infirma**retur: ſp̄ūſctō inflat⁹ corp⁹ xp̄i ſibi dari petiuit. Cūq̄ eum parētes cōpeſcerēt: ille fortit̄ clamauit. Date mihi corpus dn̄i: date mihi corpus dn̄i. Relatū ē igr̄ verbū ad ſacerdotē. Qui cū diceret non eſſe ſecurū tali puero qui nō itelligit q̄d ſit dare corp⁹ dn̄i: hoſtiā detulit ei nō bn̄dictā. Quaz cū ei porrigere vellet dixit ei. Ecce hoc ē corpus dn̄i. Ut dn̄s ex ore infantiū pficeret laudē ⁊ deſtrueret pfidiā multorꝫ q̄ de eodē ſacramēto male ſentiūt: inſpirauit puero vt reſpōderet. Quare vultis me decipe. nō eſt corpus dn̄i qd̄ mihi offertis. Ad qd̄ verbum ſacerdos admirās: et puero aliquid diuinū in-

ſpiratū arbitratꝰ eſſe: ſacrā cōioneꝫ attulit. quā ille puer ſatꝭ deuote accepit. Hec Ceſari.

Chriſtus perſonaliter cōmunicauit muli⸗erem. Exemplū.xxvij.

Emina quedā deuota quo

f dā tēpore ardēter nimis cōicare de ſiderās: grām eādē a ſacerdote ſuo ſibi impartiri hūiliter ⁊ inſtāter poſtulauit. A quo repulſam paſſa: dicēte illo nō debere laicas feminas ꝓ libito ſuo cōicare: ſꝫ ſtatu⸗to tpe. Que fleuit ⁊ ingemuit. Cuiꝰ ardoreꝫ ſummꝰ ſacerdos attēdēs: nō diu paſſus ē eā fraudari a deſiderio ſuo. Eadē eīm nocte cū i ſtrato ſuo iacēs vigilaret ⁊ orōnibꝰ vacaret: ſaluator Jeſus xp̄s cū multo ſplēdore cubi⸗culū eiꝰ ingreſſus: pixidē, in q̄ corpꝰ xp̄i in ec⸗cleſia recōdi ſolebat, ꝓprijs manibꝰ portabat Eratq̄ꝫ circa eū fragrātia miri odoris: ⁊ mul⸗titudo angeloꝝ in circuitu eiꝰ. Cūq̄ꝫ illa btā mulier ad tantā glīaꝫ ſtuperet: ſtans corā eo dn̄s ait. Qꝛ tibi ſacerdos ille corpꝰ meum ne⸗ganit: ego manibus meis te cōicabo. Quod ⁊ fecit: hoſtiā vnā de pixide tollens et eā cōi⸗cans: ſicq̄ꝫ receſſit. Hec Ceſarius.

Femina quedaꝫ corꝑali cibo abſtinuit de vna dn̄ica ad aliaꝫ. Exēplū.xxviij.

Emina quedaꝫ erat ſolita

f ſepe cōicare: ⁊ ex ꝑmiſſione ſacerdo⸗tis ſingulis diebꝰ dn̄icis. ⁊ ſuſtētaba᷑ de dn̄ica in dn̄icā de ſacra cōione: nec eti⸗am corꝑalit᷑ eſurijt. Et hoc ſacerdos indica⸗uit ep̄o. Et ep̄s ſicut vir prudēs volēs ꝓba⸗re ne aliq̄d fallacie ibi eēt: ait ſacerdoti. Da ei hoſtiā nō bn̄dictā ꝓ cōione. Quod ⁊ fecit ſacerdos: ſtatī illa cepit mirabiliter eſurire. Et cucurrit ad ſacerdotē ⁊ dixit ei ꝙ ꝑdidiſ⸗ſet grāꝫ. Quo intellecto ſacerdos dedit cive⸗rum corpus dn̄i. Hec Ceſarius.

Diabolꝰ fugatus eſt ab obſeſſo ꝑ ſacramē⸗tū corporis xp̄i. Exēplū.xxix.

Acerdos quidam cuiuſdā

ſ demoniaci os aperuit et hoſtiā nō cōſecratam impoſuit p̄cipiens vt in virtute illius hoſtie exiret. Qui demoniacꝰ hoſtiā dentibus dilacerās: dixit. Non exibo ꝓpter iſtuꝫ panē non conſecratū. Sacerdos poſtea hoſtiam cōſecratā miſit in os demo⸗niaci: dicēs. In virtute iſtius ſacramēti exe⸗as. Cui diabolus reſpōdit. Hoc eſt verū cor⸗pus xp̄i quod ſufferre non valeo, ideo iaꝫ ab illo homine recedo,

Aſini ceſſerūt ſacramēto eucharistie. Exemplum.xxx.

Lebanus ſancti iacobi cū

p deferret corpus dn̄icum ad cōicādū infirmū: obuiam habuit aſinos in platea ſaccis frumēti oneratos: qui totā ſu⸗periorē plateā occupauerūt. Et cū vir ſcho⸗laris qui ante eū portabat lucernā ptrāſiſſet timens plebanꝰ: qꝛ ſenex erat p̄cipitari in lu⸗tū cū ſacramēto: ait. Quid eſt qd̄ agitis aſi⸗ni: nūquid cōſideratis quē geſtem in mani⸗bus meis. ſtatiꝫ diſcedite: date honorē crea⸗tori vr̄o. Et ſtatim oēs aſini ſteterūt ⁊ ſimul deſcēderūt. Et cum deſceuſus eſſet laborio ſus: ſacci tamē non ſunt lapſi de aſinis.

Equus: bos: et aſinus cognouerunt chri⸗ſtum in ſacramēto. Exemplū.xxxi.

Uidā epiſcopus deuotꝰ ⁊

q q̄dā hereticus peruerſus ſe inuicem obligauerunt de veritate corporis xp̄i. Unde eucharistiam ſuꝑ auenam in doli⸗um poſuerunt. Et adduxerunt equum et bo⸗uem et aſinū: qui pabulū nō tangentes: ſꝫ po⸗tius genua flectentes: dn̄m tanq̄ꝫ rōne vten⸗tes adorauerunt. Quo viſo hereticus fidelis effectus eſt. Eſa.i. Cognouit bos poſſeſſoreꝫ ſuum et aſinus ꝓſepe dn̄i ſui. iſrael aūt me non cognouit: et populus meꝰ non ītellexit.

Equus iudei cognouit chriſtum in ſacra⸗mento. Exēplum.xxxij.

Acerdos quidā cū iret ad

ſ cōicandum quēdā infirmū: iudeuꝫ obuiā habuit equitatu nobili. equꝰ flexis genibus aū corpus xp̄i ſtimulatꝰ cal⸗caribus a iudeo petrāſire non potuit donec corpꝰ xp̄i portatuꝫ fuiſſet. Ubi vox de celo in⸗tonuit: dicēs. Agnoſce creatorem tuum: quē tu negas natum de virgine. Unde iudeꝰ com⸗punctus in chriſtū credidit: et baptiſmū ſu⸗ſcepit.

Mulier quedaꝫ poſuit corpus chriſti an⸗te porcos. Exēplum.xxxiij.

Lbertus de bruſſia epiſco⸗

a pus refert ꝙ q̄dā mulier cū ip̄e ep̄s eēt venit ad eū: confitens ꝙ diabo⸗lus nō ꝑmitteret eā credere in ſacr̄m altaris ꝙ ibi eſſet verū corpus xp̄i. Et ꝗ cū accepiſſꝫ ipſum et ante porcos in ſiliq̄s poſuiſſet: ecce mirū. oēs porci genua flexerūt: ⁊ adorauerūt ſacr̄m. Hec aūt miſera voluit plus experiri: ⁊ poſuit corpꝰ xp̄i ſuꝑ veru: ⁊ aſſauit int᷑ ignē tanq̄ꝫ aſſaturā: ⁊ ecce gutte ſanguinis ab in⸗de fluere ceperūt. Hoc facto miſera adhuc ſꝫ ꝯtenta: accepit corpꝰ xp̄i ⁊ fodit in terram: ⁊ ſanguis nimiꝰ ſuꝑ foſſam emanare cepit q̄ſi eēt terrā ebuliēdo. Ad qd̄ tūc cōpūcta ē: ⁊ cre⸗didit verū corpꝰ xp̄i eē in ſacramēto altaris Et ep̄o ſupradicto ꝯfeſſa eſt pctm̄ ſuū: ⁊ per⸗petuam penitentiā ab eo ſuſcepit.

Puella quedam ſparſit corpus chriſti ſu⸗per olera. Exemplum.xxxiiij.

Uit i inſula ſcti iacobi pu

f ella obſeſſa laica. Cū req̄ſitus dia⸗bolus a quodā ſacerdote cur tanto tpe tam crudeliter eandē puellā torq̄ret: per os puelle rn̄dit. Bn̄ ac optime ꝓmeruit. Et ſacerdos. Quare. Cui diabolus. Ipſa altiſſi⸗mū ſuꝑ olera ſeminauit. Qui cū vbū minus intelligeret: nec ille exponere vellet: ſacerdoſ feminā adijt q̄d de ea diabolus dixerit expo⸗ſuit: monēs vt nō negaret ſi ītelligeret. Que ſtatim ꝯfeſſa eſt culpā dicēs. Uerbū bn̄ intel⸗ligo qd̄ tm̄ nunq̄ꝫ hoi ꝑ me publicatū eſt. Qn̄ iuuencula eram ⁊ hortū ad colendū ſuſcepiſ⸗ſem: nocte quadā mulierē vagaꝫ hoſpitio re⸗cepi. cui cū damna horti mei expoſuiſſem: aſ⸗ſerens oīa olera ab erucis deuorari: rn̄dit: bo⸗nam te inſtruā medicinā: accipe corpꝰ dn̄i et cōminue illud: ſicq̄ꝫ ſuꝑ olera ſpargas ⁊ ſtatī lueſ ceſſabit. Ego miſera cui maior cura erat de horto q̄ꝫ de ſacramēto: cum in paſcha cor⸗pus xp̄i ſumpſiſſeꝫ: ⁊ extractū de ore feciſſeꝫ ſicut eram edocta. qd̄ oleribus erat in reme⸗dium: mihi teſte diabolo factū eſt in tormē⸗tum. Hec ceſarius.

Boues in agro cognouerunt chriſtum ſub ſacramento. Exemplum.xxxv.

Nvilla quadam fures ec

i cleſiā in nocte infringētes: int᷑ ce⸗tera etiā [illegible]iniū cū corꝑe xp̄i inde tulerunt. Qui cū nihil in eo p̄ter reliq̄as ⁊ pi⸗xidem cū ſacro repiſſent: nihil de eis curāteſ eandē pixidē ſuꝑ ſulcum agri ville ꝓximi po⸗nentes cōfuſe receſſerūt. Mane igr̄ cum ru⸗ſticus cū aratro ⁊ bobus in eodē agro araret veniſſentq̄ꝫ animalia iuxta pixidem ſtupen⸗do ſteterūt. Quos cum arator ſtimularet vt ꝓcederent: nunc recalcitrādo: nunc exhorbi⸗tando iratus ait. Quis diabolus in bobus iſtis eſt. Non eīm clare videre poterat: qꝛ an⸗te ortuꝫ diei arabat. Diligētius aūt circūſpi⸗ciens dep̄hendit ante pedes boum pixideꝫ ⁊ ſeruitium eccl̄ie ſue aū illam: tunc cām rebel⸗lionis nō ignorās oībus in agro dimiſſis in villam cucurrit: tam ſacerdoti q̄ꝫ ceteris q̄ a⸗cta ſunt referens. Tunc oēs ſimul in agrum deſcendentes cum cruce ⁊ thuribulo ⁊ cereis corpus dn̄icum reportauerunt.

Apes fecerunt eucharistie altare, Exem⸗plum.xxxvi.

Ulier quedā cū apes mul

m tas nutriret: ⁊ ille nō ꝓficerēt: imo paſſim morerent᷑. Et cū ꝯ hoc reme⸗diū circūquaq̄ꝫ q̄reret dictū eſt ei ꝙ ſi corpꝰ dn̄icum inter illas locaret: mox lues illa ceſ⸗ſaret. Que ad eccl̄iam ambulās ⁊ ſe cōicare ſimulans: corpꝰ dn̄i ſumēs ſtatim a ſacerdo⸗te recedēs extraxit ⁊ in vno alueolo illud lo⸗cauit. Mira dei potētia. vmiculi creatorē ſu⸗um agnoſcētes: d̄ fauis ſuis dulciſſimis ho⸗ſpiti ſuo dulciſſimo capellā mire ſtructur̄ fe⸗cerūt in q̄ altare eiuſdē mat̄ie erigētes: ſacra⸗tiſſimū corpꝰ ſuꝑ illud poſuerunt: ⁊ bn̄dixit dn̄s opibꝰ coꝝ. Proceſſu vo tpis cū femia p̄⸗fata idē vaſculū apuiſſꝫ: ⁊ iā dcm̄ oratoriuꝫ ꝯſpexiſſꝫ expauit. currēſq̄ꝫ ad ſac̄dotē ꝯfeſſa eſt ei oīa q̄ egerat ⁊ viderat. Tūc ille aſſūpt̄ ſe cū parrochianis ſuis ad vaſculū venerūt. et apes ꝯuolātes ⁊ i laudē ſui creatoris bōbizā⸗tes abierūt. capellule parietes: feneſtras tectū cāpanile: oſtiū: altare āmirātes. corpꝰ dn̄icū cū honore ⁊ glīa ad eccl̄aꝫ tulerūt. Hec Ce.

Eucharistia oſ̄dit potentiā ſuā in aqua. Exemplum.xxxvij.

Empore illo quādo ma⸗

t nifeſtari ceperāt hereſes albiēſes. quidā maligni vtute diabolica ſuf⸗fulti q̄dā ſigna oſ̄derūt qbꝰ eaſdē hereſes ro⸗borauerūt: qꝛ ſuꝑ aq̄s ambulauerūt ⁊ i aq̄ n̄ ſunt ſubmerſi. Cernēs hꝰ ſacerdos q̄dā catho⸗licus corpꝰ xp̄i cū pixide ad flumē vbi illi po⸗pulis ſuis oſ̄derūt ⁊ oſ̄ſuri erāt vtutes de⸗portauit. Dixitq̄ꝫ i audiētia oīm. Adiuro te diabole ꝑ eū quē manibꝰ porto ne i hꝰ flumie ad huiꝰ ppl̄i ſubuerſionē exerceas vtutes tu⸗as ⁊ fantaſias. Poſt hec vba illis hereticis ſu⸗per vndas fluminis ambulātibꝰ vt priꝰ ſacer⸗dos turbatꝰ corpꝰ dn̄i in flumē iactauit. Mi⸗ra xp̄i potētia. mox ei vt elemētū tetigit ſa⸗cramētū fantaſia ceſſit vitati. ⁊ heretici ſta⸗tim vt plumbū deſcēdētes in ꝓfundū ſunt ſubmerſi. Pixis vo cum ſacro ſtatī ab ange⸗lis ſublata ē. Uidēs ſacerdos hec oīa de mi⸗raculo exultauit q̄dē: ſꝫ de iactura ſacramen⸗ti doluit, Totam vero noctem in lachrymis

⁊ gemitu tranſiens: mane pixidem cū ſacra-
mento reperit ſuper altare.
Eucharistia oſtendit potentiam ſuam in
terra. Exemplum.xxxviij.

p Lebanus ſancte colūbe
in colonia cū in quadā ſolēnitate
paſchali ppl'm cōicaret: hoſtia de
manu eius lapſa cecidit ſup pauimentū la-
teribus ſtratū. Ut aūt deus oſtēderet ſe dñm
terre ſicut ⁊ maris: mox vt hoſtia lapidē te-
tigit lateris illi duritia ceſſit: ita vt circulus
⁊ littere in illa apparerēt queadmodū ſigil-
lum molli cere imprimitur.
Eucharistia oſtēdit potentiā ſuā in igne.
Exemplum.xxxix.

t Empore quodā eccleſia
quedā exuſta ē. Cūq; oīa q̄ crema-
ri poterāt in cineres fuiſſent reda-
cta ſolā pixidē cū corpe xpi illeſam ſup alta-
re repererūt. Qd̄ ꝓ miraculo magno ſicut re
vera fuit pluribꝰ referētes: glorificabāt eū q̄
ſic honorificauit ſuū ſctm̄ ſacramentum.

In diſcipulo de tempore.
Quidā vidit aliquos nigros: aliquos ſan-
guinolentos: aliquos claros ⁊ ſplēdidos ad
ſacramentum xpi accedere. Hoc q̄re in diſci-
pulo de tpe. ſer. xlvi. R.
Quidam cognouit ꝓpriam vxorē ſabba-
to paſche. ⁊ in die paſche qn̄ cōicare voluit
corpus xpi exiliuit de ore ipſius. Hoc q̄re de
tempore. ſer. xlvij. H.
Item quidaꝫ poſt cōicationē ad tabernā
iuerunt. ⁊ quō ſuffocati ſunt a ſanguine pro
prio. Hoc q̄re ſermo. lij. M.
Item q̄dam habuit magnā deuotionē ad
ſacramentū: ⁊ in agone nō audebat ſumere
ꝓpter vomitū ⁊ petiuit eucharistiā ſibi poni
ſup pectus ſuū. Hoc q̄re ſer. lxxx. Q.
Meretrix q̄ iuit ꝑ lutū ⁊ adorauit euchari-
ſtiam: ⁊ xp̄s de pixide dixit ei. Ego ignoſco
tibi oīa pctā tua. ſermo. lxxix. P.
Item miles q̄ orauit quinq; pater nr̄ quod
per triduū vixit in patibulo. ſer. lxxx. U.

Excōmunicatio.
Excōicatū fulgur ꝯſumpſit. Exemplū. xl.

q Uidam excōicatus ⁊ con
tumax eccl'iaꝫ btē v̄ginis intrauit
quē mox fulgur ceteris illeſis in-
terfecit. Item quidaꝫ excōicatus penitēs
mortuus fuit: ante cuius abſolutionē corpꝰ
illius nigrū vt pix apparuit. poſt abſolutio-
nem apparuit album vt nix.
Sacerdos excōicauit viridariū ⁊ nō ꝓtu-
lit amplius fructus. Exemplum. xli.

c Um domina nobilis ma
ter ducis burgūdie emiſſet virida
riū valde pulchrū a quodaꝫ ſacer-
dote. Cū eſſent arbores pulchre ⁊ terra bona
⁊ pinguis nullū fructū gerebat. Cū aūt q̄re-
ret ab incolis q̄ poterit eſſe cā ꝙ tpe quo vi-
ridariū ipſiꝰ erat fructus nō ꝓduceret. dixe-
runt ei ꝙ cū ſacerdos dñicis diebꝰ celebraret
miſſam tpe fructuū: iuuenes relicta miſſa ⁊
eccleſia colligebant fructꝰ ⁊ diſſipabāt clau-
ſuras ⁊ arbores. Cum de hoc monuiſſet ſa-
cerdos eos: ſi nollent deſiſtere excōicauit vi-
ridariū ne decetero gereret fructū: ⁊ extunc
fructū nō gerebat. Tūc predicta ducissa fecit
viridarium abſolui ꝑcipiente dicto ſacerdo-
te vt fructū ferret decetero ꝯſuetuꝫ. qd̄ ⁊ fe-
cit. Uñ etiam hr̄ Math. xi. ꝙ dñs ieſus ma-
ledixit ficulnee: ⁊ ſtatim aruit: q2 dñs ieſus
xp̄s dedit ptātem ligandi ⁊ ſoluēdi ſacerdo-
tibus: dicēs. Qdcūq; ligaueritis ſup terram
erit ligatum ⁊ in celis.

In diſcipulo de tpe.
Comes q̄dam q̄ ꝯtempſit excōicationem
quō abbas panē album excōicauit in cōſpe-
ctu illius comitis: q̄ ſtatim factus eſt niger
⁊ muſcidus. Hoc quere in diſcipulo de tem-
pore. ſermone. lxix. I.
Item papa Grego. excōicauit quendā ci-
uem q̄ ꝯtempſit excōicationē: ⁊ ſtatim cico-
nie nidos ſuos de domo illiꝰ trāſtulerūt ad
aliā domū ⁊ poſt abſolutionē redierūt. Hoc
quere in diſcipl'o de tpe. ſer. lxix. M.
Item q̄dam eps̄ excōicauit paſſeres: quia
maculauerūt eccl'iam ſcti Uincentij. ⁊ q̄cito
aliquis paſſer ibi portatur ad eccl'iam ſtati
moritur. ſer. lxix. M.
Item ſacerdos concubinarius ꝯtempſit
ſuſpenſionē ⁊ excōicationem. ⁊ q̄cito acceſ-
ſit ad celebrandum diabolus ſuffocauit euꝫ
Hoc quere ſermo. cxi. H.

Excuſatio.
Puella q̄dā iuit ad caſtrū ⁊ diabolꝰ in ſpe-
cie hoīs diſſuaſit ei. ⁊ poſtmodū dixit. diabo-
lus ſuaſit mihi. quere ſer. cxxxi. K.

Exemplum.
Qui peccāt in exēplis alioꝝ. Exēplū. xlij.

q Uidam epiſcopus nomie
Leopoldus: ſolo quidem nomine
epiſcopus: opere aūt tyrānus. Hu-

cuꝫ eēt vaniſſimꝰ nihil in ſe hñs pietatꝭ. vel
religionis: quodā tpe dicebat ei germanꝰ ſuꝰ
nobilis. Dñe epe multū ſcādalizatis nos lai-
cos malo exēplo vr̄o. añq; eēt is eps̄ aliquā-
do deū timebatꝭ: mō nihil de eo curatꝭ. Cui il-
le rn̄dit. Frēs duo erāt vicini: ex q̄bꝰ vnꝰ exē-
plo alteriꝰ peccauit. mortui aūt ſt̄ ābo et du-
cti ad infernū. Cū igr̄ eēnt in tormētꝭ vnꝰ al-
teri dicebat. Ue tibi: q2 tuo exēplo ꝓuocatus
ad peccādū merui hūc locū. Cui alr̄. Bone vi-
cine ſi tibi āpliꝰ placet ſedes mea trade mihi
tuā ⁊ ego dabo tibi meā. Sic dico vobis fra-
ter: qn̄ venerimꝰ ad inferos ſi videbit̄ vob̄ ſe-
des mea honorabilior q̄; veſtra: aſcendite cā
⁊ ego recipiā veſtrā. Rn̄dit ille. Mala cōſo-
latio hec eſt. Hec Ceſarius.
Exēplū bonū ꝓuocat malos ad penitenti-
am. Exemplū. xliij.

b Eatus dominicꝰ quadaꝫ
vice cū iret cū alijs religioſis ſacer
dotibꝰ ad diſputādū ꝯ hereticos ⁊
dubitarēt de via: q̄ſierunt a quodā quē crede-
bāt catholicū: ſi reuera hereticꝰ erat. Optime
inq̄t ⁊ libēter nō ſolū viā oñdā: ſʒ et etiā vos
illuc perducā. Ducens ergo eos ꝑ quoddam
nemus fecit eos intm̄ malicioſe errare: ꝑ ſpi-
nas et vepres ducendo ꝙ pedes eorū et cru-
ra fuerunt ſanguine cruētata. Uir igitur dei
patiētiſſime hoc ferens ⁊ in quādā iocūdita-
tē ꝓrūpēs oēs ad laudē dei et patientiā hor-
tatꝰ ē dicens. Chariſſimi ſperate in dño ꝙ vi-
ctoria nobis ꝓueīat. iā eī pctā nr̄a ꝑ ſangui-
nē purgant̄. Ille vo hereticꝰ cernēs mirabi-
lē et letā eoꝝ patiētiā ⁊ viri dei v̄bis bonis ⁊
exēplis bonis cōpūctꝰ fraudis venena dete-
xit. ⁊ hereſim abiurauit. et vitam laudabileꝫ
poſtmodum duxit.

In diſcipulo de tempore.
Latro cui iuuenis monachus ſeruiuit in
clauſtro ⁊ comedit panē et aquā ī preſentia
ipſius latronis: quomō ꝓpter bonū exēpluꝫ
illius iuuenis latro iſte bonus hō factus eſt
Hoc quere in diſci. de tpe ſer. li. I.
Itē q̄dā audiuit de nocte in lecto ſuo frēs
ordinis p̄dicatoꝝ alacriter cātare in choro: ⁊
ſic cōpūctꝰ ordinē intrauit ſermone. lxxiiij. I

Capitulum de. F.
Feſta. Quidā induxit fenū in die do-
minico. Exemplum. i.

q Uidaꝫ ductus ad penas
inferni intuendas: ibi vidit plau-
ſtrum feno oneratū et dictū eſt ei.
Ops ꝙ tantū fenum in dorſo tuo comburat̄:
eo ꝙ dominico die duxeris illud: ſciens illō
eſſe prohibitum a ſacerdote. Ille auteꝫ redu-
ctus poſtea ad penitētiā confeſſus eſt pctā.
et factus eſt vir bone vite.
Quidam in ſabbato hora veſperarū ceſſa-
uit a laboribus. Exemplum. ij.

i N theuthonie partibꝰ mi-
les quidā ad deponendam herbā
de prato cōduxerat falcatores. Il-
lis ergo falcantibus vbi tempus veſpertinū
aduenit: per villas in circuitu pulſabatur ad
veſperas. et mox vnus ad ſocios falcatores
inquit. Deſiſtamus ab opere q2 iam veſpere
compulſant̄. ſed cum illi nollent: immo ma-
gis verbis confunderent ammonētem. ipſe
mox opere derelicto ad veſperas iuit. Tertio
autem die ad opus impfectū cum ceteris re-
diens: videns ꝙ antecedentibus alijs: ſe fal-
care poſterius oporteret: ⁊ propter hoc ab oī-
bus eſt deriſus. Patiēter vero ferēs riſus oī-
um et cachinnos vbi manus ad falcē poſuit
ante ſe pendentē in ſurculo graminis drag-
mā mire pulchritudinis ſiue latitudinis au-
ream mox inuenit. Curuatis ergo genibꝰ de-
um bñdixit. Quo clamāte cōcurrerunt ſocij.
concurrit et prati dominꝰ. vident diuinū mi-
raculum. ſcripturam miles litteratꝰ in num-
mo voce paterna legens: hoc vt interpretari
potuimꝰ continebat. Manus dei mei cōpe-
git ⁊ in donū me redegit pauperi: qui nō fre-
git diem ſcilicet celebrem. Hanc dragmā er-
go a paupere emit. ⁊ poſtea multis ad rei ge-
ſte ꝓbationem oſtendit.
Quidam in die feſto induxit: triticum.
Exemplum. iij.

q Uidam ruſticus duxit tri-
ticuꝫ de campo in quodā die feſto
in horreū. ⁊ ex ꝑmiſſiōe diuina ig-
nis totū horreū cum tritico conſumpſit.
Itē aliud miraculū ſcribit gregoriꝰ Thu-
ronēſis. Cū q̄dā ruſticꝰ ī die feſtiuo arare vel-
let: ptinꝰ ꝯtractis digitis manubriū ſecuris
cū qua vomerē mūdare volebat eius dextre
adheſit. Sʒ poſt duos annos in eccleſia ſan-
cti Iuliani ad eius preces eſt ſanatus.
Ruſtica que coxit panem in die feſto.
Exemplum. iiij.

q Uedam ruſtica coxit pa-
nes in die feſto ⁊ totus panis ſan-
guinolentus eſt effectꝰ: in ſignum

dıſſenſionis: q2 feſtum celebre infregit.
In diſcipulo de tempore.
Tēpore moyſi quidā in die ſabbati colle-
git ligna. ⁊ ex iuſſu dei lapidat⁹ eſt. Hoc que
re in diſcipulo de tp̄e ſermone. cliiij. F.
Itē duo ſutores quoꝝ vn⁹ celebrauit fe-
ſta ⁊ ſatis habuit: et alī nō celebrauit: ⁊ ſem
per ī penuria vixit. Quere ſermōe. cxvij. V.
Fides.
Sacerdos catholic⁹ ad probandū fidē ab
igne non eſt leſus. Exemplum. v.
Rat quidam deuotus ſa
e cerdos q̄ quēdā doctorē manicheo
rū inuenit ſeducētem populū ſim
plicem: ſ; q2 erat verſutus nimis ⁊
cōcludere eū vbis nō poterat: oībus audiēti
bus dixit. Accendite ignem lignoꝝ in medio
platee et ambo intremus in flāmā. et ſi quis
noſtrū nō fuerit cōbuſtus huius fides vera
eſſe credat. Qḋ cū dixiſſet: ille deuot⁹ ſacer-
dos valde placuit pplo: et cōtinue ignis ac-
cēdit. tūc ſacerdos app̄hendēs hereticū ce-
pit eū ſecū trahere ad ignē. Nō inq̄t ita non
ita: ſ; vnuſq̄ſq; noſtrū ſingulariter ingrediat
prio tū tu debes intrare: q2 hoc ip̄s impoſui-
ſti. Et ſacerdos noīe xp̄i cōſignās ſeip̄m: me
dias flāmas eſt ingreſſus. Ignis vero huc ⁊
illuc diſpergit. ſtetit ille in medio ignis ī no
mine dñi: in nullo penit⁹ leſus. Uidēres aūt
ppl̄i xp̄iani: cū ingēti admiratione exclama
uerūt ⁊ bn̄dixerūt deū dicētes. Mirabilis de
us ī ſanctis ſuis. Ceperūt aūt perurgere he-
reticū vt introiret in ignē. At ille reluctari
cepit et ſubtrahere ſe. Tūc comprehendētes
eum turbe iniecerūt eum in medio ignis. et
ſtatim circūdās eum flamma atq; vrens: ſe-
miuſtū reddidit. Et illū quidē hereticū po-
pulus cū cōfuſione ex vrbe eiecit clamās et
dicens. Uiuens ardeat ſeductor. illum vero
aſſumētes ſecum ⁊ bn̄dicentes deum: ad ec
cleſiam cū honore perducūt. Et ſic chriſtiani
fuerunt letati: et heretici confuſi.
Ad cōfirmationem fidei catholice mons
motus eſt de loco ſuo. Exēplum. vi.
Incētius in ſpeculo hiſto
v riali ſcribit: ꝙ anno dñi. M. ccxxv.
Caliph⁹ rex tartharoꝝ conat⁹ extir
pare xp̄ianos de regno ſuo: q2 xp̄iani mixtis
habitabāt inter paganos et vnus de conſili
arijs ſuis cōſuluit regi vt eos vinceret ex euā
gelio. Nam xp̄s de⁹ xp̄ianoꝝ locutus eſt. Si
quis xp̄ian⁹ nō heſitauerit et dixerit monti
huic. tollere et mittere ī mare: fiet ei. Qui cū
vocauit oēs xp̄ianos q̄ſiuit ſi vba xp̄i ⁊ euan
geliū verū ſit. Rn̄dētib⁹ oīb⁹ ſic: ſtatim cōmi
natus eſt eis ꝙ niſi infra decē dies hoc facū
oſtēderent oēs perirēt. Tūc ep̄i ⁊ ſacerdotes
cōuocauerūt xp̄ianos: et indicto ieiunio per
triduū ⁊ orōnibus intēdētes: rogauerūt dn̄ȝ
ieſum xp̄m vt ſuis fidelib⁹ ſuccurreret. Et re
uelatū ē cuidā ep̄o deuoto viro ꝙ ſutor mo-
noculus dign⁹ eēt illa vba ꝓferre: et populū
xp̄i de periculo eruere. Qui ex humilitate rē
nuit et ſe peccatorē eſſe aſſeruit: tū ex obediē
tia precepto ſe ſubmiſit: et xp̄iani ex vna p-
te ſteterunt et crucem xp̄i ſecum habuerūt. ⁊
rex Caliphus ex alia parte cum populo ſuo
qui fuerunt parati ad occidēdū chriſtianos
Orauit aūt ſutor flexis genibus ne xp̄s tot
xp̄ianos necari p̄mitteret: ⁊ precepit monti
vt ſe tolleret. Quod ⁊ ſtatim factum ē. Quo
viſo rex baptiȝat⁹ eſt et plures cum eo. et ſic
fides roborata et augmentata eſt.
Hereſiarcha virtute fidei mutus fact⁹ ē.
Exēplum. vij.
Uidam fidelis deuotus li
q cet ideota cui⁹ fidē quidā hereſiar-
cha aſtut⁹ valde irritare conabat:
ſed fidelis dedit ſe ad orōnes: ⁊ oculis in ce-
lum erectis dixit ad hereſiarchā coram oīb⁹
Precipio tibi in virtute fidei xp̄iane ne cōtra
eam aliquid exprimas vel blaſphemes. Qui
mox mutus corā oīb⁹ effect⁹ eſt. Unde xp̄ia-
ni ſunt multū letificati: heretici vero cōfuſi.
Simplex epiſcop⁹ vicit hereticum ⁊ p̄hm
valde magnum. Exemplū. viij.
Egitur in hiſtoria eccleſia
l ſtica ꝙ cū plures p̄hi conueniſſent
et fidē xp̄i impugnarent: vnus erat
inter eos cui nemo reſiſtere poterat: ſed oīa
argumēta facilime ſoluebat. Tūc ſimplex q̄-
dam ep̄s cōtra illū cōmotus petijt audiētiā.
Quē cū alij xp̄iani valde ſimplicē cognoſce-
rēt: timere ceperūt ne ī proponēdo deficeret
ſ; tū ꝓpt̄ ſanctitatem ei⁹ non ſunt auſi eum
cohibere. Qui arguendo illum philoſophus
ꝓpoſuit chriſtum docuiſſe diabolicas euita
re fallacias: et credere in vnum deū et xp̄m
filiū eius: et ſimbolum totū dicens p̄ho: ait.
Dic mihi ſi ſic eſſe credis. Tunc ille ſtatiȝ vt
fidem audiuit ex ore eius illuminat⁹ credi-
dit: ⁊ aſtātib⁹ ait. Quādiu verba audiui vba
ꝓ vbis reddidi: ſ; q̄n diuina virt⁹ acceſſit: vl-
tra non potui reſpondere: nec fidei xp̄iane
amplius cōtradicere: ſed conſentio iam fide
illuminatus.
Hereticus aſtutus ab obſeſſo ſtulto com-
buſtus eſt. Exēplum. ix.
Rat quidā hereticus aſtu
e tus valde q̄ timēs inquiri ⁊ cōburi
finxit ſe arreptū a demone. ⁊ ſic li-
gatus ad quandā eccl̄am deduct⁹ eſt: ⁊ repu
tabat q̄ſi eſſet obſeſſus. Et erat ibi q̄dam cle
ricus veraciter obſeſſus ⁊ ligat⁹: q̄ ſubſequē
ti nocte diuino nutu abſolut⁹ eſt a vinculis.
⁊ aggregās mattas ⁊ ſtramina ac ſcanna ec
cleſie ſup ligatū hereticū cumulauit. Ludū
aūt furiā credidit ille heretic⁹ diſſimulauit
quouſq; clericus ignē de lāpade ſumens cō
burere cumulū cepit: ⁊ tunc hereticus excla-
mauit. Ad cui⁹ vocē expaefacti cuſtodes cū
ignē extinguere niterent: cleric⁹ excepto gla
dio quē caſu iuxta lectū inuenit: oēs violen
ter abegit: ⁊ hereticū cōbuſſit. Nec mora. di-
uino exacto iudicio cleric⁹ idem a demone li
beratus eſt: ⁊ plene ſoſpes apparuit.
Epiſcopus hereticoꝝ ſimulauit ſe illumi
nare cecum ⁊ curare. Exemplum. x.
Uidam epiſcop⁹ arriano
q rum noīe Cerula. vidēs ꝙ cōfunde
batur rōnib⁹ ⁊ diſputatiōib⁹ catho
licoꝝ: dedit cuidā de ſecta ſua q̄nq̄uagita au
reos ſub cōpacto ꝙ ſe cecū fingeret ab eo
fuiſſe illumiatū. Cū aūt trāſiret dict⁹ Cerula
cum exercitu vandaloꝝ ⁊ ep̄is catholicis ca
ptiuis: clamauit dictus homo. Audi me ve-
riſſime cerula ⁊ reſpice cecitatē meā ⁊ expe-
riar vrutē tuā. q2 reddis cecis viſum. ſurdis
auditū: leproſos mundas: mortuos reſuſci-
tas. Tūc cerula trahēs eū ad p̄tē: tangēs ei⁹
oculos ait. ſm̄ fidē nr̄aȝ qua recte credimus
in deū aperiant oculi tui ⁊ videas. Quo di-
cto oculi dicti miſeri hoīs inflari ceperunt: ⁊
tant⁹ dolor eū arripuit: vt vix poſſet digit̄ ſu
is reprimere: q2 oculi ei⁹ crepuerāt p̄ dolore
Qui eiulās oībus dolū detexit. ⁊ clamabat
proijciens aureos dicēs. Ecce aurū tuū ⁊ red
de mihi viſum. Tūc hō vſus bono cōſilio cla-
mans ⁊ eiulans ꝓiecit ſe ad pedes ep̄oꝝ ca-
tholicoꝝ abnegans p̄fidiaȝ arrianoꝝ. Tunc
btō Eugenio ep̄o crucē ſup oculos ei⁹ ponē-
te: ſanitatē ⁊ viſum recepit. Qḋ vidēs Hono
rius rex vandaloꝝ notāſq; ſectā ſuā cōfundi
⁊ fideȝ catholicā exaltari: ſctōs dei diuerſis
ſupplicijs fecit cruciari. Quo facto ſol obſcu
ratus eſt ⁊ dict⁹ Honori⁹ a diabolo arrept⁹;
proprijs dentibus ſe lacerauit: ⁊ indignā v
tam hoc digno cruciatu finiuit.
Hereticuȝ demones extraxerunt de igne.
Exemplum. xi.
Uit quidaȝ hereticus in
f prouincia brabantie q̄ debebat cō
buri. Cū aūt ꝓiectus eēt ad ignē
clamauit. Adiuuate me. Et ſtatim demōes
extraxerūt eum de igne. Qui cū denuo fuiſſ;
proiectus ⁊ fuiſſet ſp liberat⁹: iam catholici
diſputabāt de fide. Superueniēs aūt vnus p̄
dicator dixit ep̄o. Faciatis huc portari corp⁹
xp̄i. Qḋ cū factū fuiſſet: heretic⁹ ad ignē pro
iectus ſicut pri⁹ clamauit. Adiuuate me. Et
demones rn̄derunt. Nō poſſumus: q2 maior
nobis ſuperuenit.
Demones traxerūt oſſa heretici de igne.
Exemplum. xij.
N epiſcopatu brixiēſi qui
i dā erat q̄ pretēdebat de ſctitate tā-
tam abſtinētiā ꝙ q̄ſi videbatur io-
hānes baptiſta. Oēs q̄ſi de tota ꝓuicia cur-
rebāt ad eū: ⁊ btm̄ reputabat ſe ille q̄ eū poſ-
ſet videre vel tāgere vel loq̄ cū eo. Oēs cre-
debāt eū ſctm̄: ⁊ tū erat heretic⁹ magnus ⁊ p
uerſus hō. Mortu⁹ ⁊ ſepultus eſt honorifi-
ce. Poſt aliqḋ tp̄s inq̄ſitor heretice prauita-
tis diligēter inq̄rēs inuenit p teſtes fideles
ꝙ fuerat hereticus: ſentētiauit de cōſilio ep̄i
brixiēſis ⁊ alioꝝ prudētū ꝙ oſſa ei⁹ cōburerē
tur. Proiecta fuerūt oſſa in ignē p̄ñte pplo.
⁊ ſtatī demones eleuauerūt oſſa ď igne ⁊ te
nebāt oſſa ſuſpēſa in aere: nō tū videbāt de-
mones. Populares cepert̄ clamare. Moria
tur ep̄s cū iſtis fratribus q̄ volebant combu
rere ſanctum dei ex inuidia. Ecce quōd deus
noſter nō vult. Tūc ep̄s timuit. Frēs autem
cōfortauerūt eum dicentes. Dñe nos ſumus
hic pro defenſione fidei: prepareti ſvos ad
miſſam: quia deus oſtendet aliquod miracu
lum nobis: ne fides ſua periclitet. Dixit aūt
ep̄s miſſam Salue ſancta parēs. Et q̄n ele-
uauit corpus chriſti tunc demones in aere
clamauerūt dicētes. O Guido de lacha nos
defendimus te q̄diu potuimus: ſed mō nō
poſſumus plus: q2 adeſt vnus qui maior eſt
nobis. ſ. chriſtus. Et oſſibus cadentibus in
ignē combuſta ſunt. ⁊ glorificata eſt fides ꝓ
pter corpus chriſti.
Filij ⁊ filie.
Duo filij ꝓmiſerūt patri ſuo plura ſuffra-
gia pro ſalute anime. Exemplum. xiij.

q

Uidā diues in articulo morꝭ tres filios ſuos ad ſe vocauit ⁊ ſeniori dixit. Noſce fili chariſſime: multas poſſeſſiones vob̄ relinquo q̄s olim ꝯſuaui: q̄s debuiſſem pauperibus erogaſſe: ⁊ iō fortaſſis ad purgatorium ibo. dic q̄d datur⁹ es ꝑ aīa mea. At ille plurimarū celebratiōes miſſarū ⁊ largas elemoſynas ſe facturū ꝓmittebat. Siłr ſecūd⁹ ꝓmittebat. Hos duos pater laudauit. Et h̄ dicto riſit tertius. Queſiuit aūt a minore q̄d de eo deberet ſperare. At ille. Pater nec vnū denariū ꝓmitto ꝑ te daturū. Et maledicēs ſibi pr̄ ſuus fili⁹ ait. Dum viuis pr̄ bona tua ꝑ ſalute tua diſtribue: nec committas mihi nec alijs fr̄ibus meis. poſſeſſores ei rerū tuarū facti q̄lr̄ te iuuabim⁹: cū tu amore nr̄i te iuuare nolis: vtilitatē em̄ ſuā vnuſq̄ſq3 noſtrū pluſq3 te diliget: ⁊ de te ampli⁹ parū curat: nec ſollicit⁹ erit. Hūc oſculādo fr̄ibus p̄ferebat veritate audita: ⁊ diuitias ſuas pauperibus erogabat ꝑ ſalute propria.

Filij raro ſubueniūt parētib⁹. Exem. xiiij.

o

Bſeſſus quidā cu3 duceretur añ domū cuiuſdā ciuis qui edificabat in altū domū magnã3 ⁊ ſūptuoſam: riſit obſeſſus. Querentibus cur riſiſſet: rñdit. Iſte edificat quaſi ſp viuere debeat: ⁊ ego ſcio ꝙ mala morte morief̄ añ noctē: q2 interficief̄. Hoc eo dicēte riſit ſecūdario. ⁊ cū ab eo q̄reref̄ cur riſiſſet rñdit. Quia iſte morief̄ ⁊ relinquet diuitias ſuas quas cū labore acq̄ſiuit alienis. Cui cū diceref̄ ꝙ hr̄et heredes q̄bus deberētur diuitie. Rñdit. Oēs ſui heredes erūt ſibi ſatis infideles q̄ſi alieni eēnt: q̄ſi eis nūq̄ꝫ aliqd̄ boni feciſſet: q2 iſte morief̄ ⁊ accipiēt heredes pecuniā ⁊ obliuiſcent̄ aīam ſuā. Et hoc dicto riſit tertio. Et cū iterum cã riſus q̄reref̄: rñdit. Rideo de iuſto dei iudicio: q2 fiet iſti diuiti ſicut ipſe fecit: q2 qñ pr̄ ipſi⁹ moriebat̄: promiſit ꝑ pr̄e ſuo ſoluturū debita ſua q̄ pr̄ poſt ſe reliquit: ⁊ inſup dare largas elemoſynas: ⁊ ſibi cōparare m̄ltas miſſas: ſ3 mortuo patre modicu3 vel nihil fecit: ſiłr fiet illi ab heredibus ſuis.

Puer dixit ad patrē ſuū. Sic te tractabo in ſenio ſicut tu iā tractas prēm tuū. Ex. xv.

c

Um quidam diues ⁊ potens ia3 ſeneſceret: mortua vxore ſua filio ſuo quē multum diligebat tradidit vxorē. Qui ait patri ſuo. Pater cōmitte mihi oīa bona tua: vt ſic viuas ſine labore. Quo annuente fec̄ ei lectū in camera pulchra. S3 cū vxor iuuēcula nō poſſet eum pati ꝓpt̄ tuſſim de nocte: poſtea ex rogatu vxoris locabat eū ſub quodā gradu. Qui ſuſtinēs pauꝑtatē ⁊ frig⁹ in hyeme clamabat ad filiū vt daret ei veſtē. Tādē fili⁹ emit q̄tuor vlnas: ⁊ dedit pr̄i duas ⁊ ſibi duas ſeruauit. Hoc vidēs fili⁹ puul⁹ accipiēs illas duas vlnas abſcōdit i muro. Et dū diu q̄rerēt in domo ⁊ nō inuenirēt: dic̄ puul⁹. Scio vbi ſunt. Cui pr̄. Cur abſcōdiſti. Qui rñdit. Ad hoc ſeruaba3 vt coꝑirē te in ſenectute tua ſicut tu prē3 tuū. Et ait pr̄. Nō ampli⁹ facies. Cui fili⁹. Certe nō tm̄ aut min⁹. Quo audito dixit intra ſe. In caput meū iſtud redūdabit. i ſenio idē faciet mihi: exēplo meo induct⁹ ſtatim bonū pelliciū miſit pr̄i ꝑ puulū filiū: et reaſſūpſit eū in domū ſuā: ⁊ exhibuit ei oēm honorē ⁊ reuerentiā: ⁊ eū amplius multum pie tractauit: vt in hoc exemplo paruul⁹ diſceret quō ipm in ſenio ſuo tractare deberet. Hec Guillermus lugdunenſis.

Due filie que repulerunt patrem in ſenio a ſe. Exemplum. xvi.

q

Uidam habuit duas filias quib⁹ dedit oīa bona ſua ⁊ tradidit eas marit̄. ⁊ poſtq̄ꝫ depauꝑat⁹ eſt: tūc filie ⁊ mariti noluerunt ampli⁹ prēm ſecū retinere. Una carus3 dixit. Uade ad ſororē meā. Et alia ſiłr dixit. Comedas vno die vel duab⁹ mecū: ⁊ tūc redeas ad ſororē meā. Tandē doct⁹ ꝑ quendā vicinū ſuū q̄ fuit vir prudēs vt archam pulchram ⁊ ornatā ab extra repleret cū lapidib⁹ ab intra: ⁊ faceret eā portare poſt ſe ad eccleſiam dñica die qñ ppl's cōcurreret ad miſſas qd̄ ⁊ fecit. Quod vidētes ſorores. ſ. filie ei⁹ ⁊ generi ampli⁹ cōtendebāt ad inuicē: vn⁹ pre alio volēs eū ſeruare. Qui cautione recepta ab vno dedit ei archā: ſ3 tres claues ſibi retinuit. ⁊ poſt mortē gener aperiēs archā niſi inuenit lapides: ⁊ ſic ꝯfuſus eſt.

Pater quidā poſuit malleū in ciſtam ⁊ dedit claues pueris. Exemplū. xvij.

q

Uidam prediues habuit pueros quos nuptui tradēs ditauit eos diuitijs ſuis. Tandē ille depauꝑat⁹ eſt ⁊ nō curat̄ a pueris. Ille aūt cōuocans pueros ſuos ſingul̄ tradēs claues ꝑ ſcrinio i q̄ poſuit malleū ꝯues q̄ſi cēt pecunia: retenta ſibi vna claue ne ad ſcriniū venire poſſent: dixitq3 pueris. Heredes mei ⁊ dilecti mei eſtis. poſt mortē meā apiat̄ ſcriniū ⁊ iuenietꝭ lr̄a3 ꝑ quā ſcietꝭ q̄ꝫ tū vnicuiq3 legaueri. Ob hāc ſpē3 ſinguli certatim iuitauerūt: honorauerūt: ⁊ iuuerūt prē3 q2 dicebat ꝙ nolebat diminuer̄ de his q̄ erāt in ſcrinio: vt ſingul̄ traderet ad plenu3 q̄ eis ordinauerat. Poſt mortē ſuā aꝑto ſcrinio inuenerūt malleū ⁊ lr̄a3 h̄ ꝯtinentē: dignatus eſt hō ille ad caput cū malleo ꝑcuti q̄ tantū tribuit pueris ſuis eiſq3 ꝯfidit vt diſtractis oībus nihil ſibi retineat.

Natura auiū docet ſubuēire pētib⁹. Ex. xviij

d

Icit Iſidorus in de naturis auiū ꝙ ciconiarū tal̄ ē nã ꝙ cū ſe affligāt ⁊ cibū ſuum ſibi ſubtrahāt: vt pull̄ ꝓuideāt: poſtq̄ꝫ pulli volare pñt ⁊ p̄dā capere cōpatiētes maciei ⁊ afflictōi pentū cōpellūt eos morari i nido vſq3 dū bñ ꝯualuerīt: ⁊ ipi ad p̄dā capiēdā volāt: quā eis vicē recōpēſando reportāt: ſic faciūt boni filij pentib⁹: nō aūt ſic faciūt pulli vulturū de q̄b⁹ dicūt nāles ꝙ poſtq̄ꝫ diu laborauerīt pentes eorū circūeūdo caſtra ⁊ cadauera cū magꝭ periculo ⁊ labore vt eos depaſcāt ſibi ſubtrahētes cibū poſtq3 ꝯualuerīt pulli ⁊ ꝯfortati ſūt tūc pentes ꝟberāt alis. nec aliq̄d de p̄da ſua dāt eis: ſ3 eos ꝟberādo roſtro ⁊ alis: de nido eos exire cōpellūt. Sic faciūt filij mali pentibus ſuis. In diſcipulo de tꝑe.

Fili⁹ q̄ dixit. Si pr̄ me⁹ ē in iferno tūc ſuffragia nihil valēt ſibi. ſi aūt in celo tūc nō indiget. ſi aūt i purgatorio tūc ardeat vſq3 purgabit̄. Hoc q̄re in diſci. de tꝑe. ſer. ciij. T.

Item de filio ifideli cui bufo ꝓſilijt i faciē ꝓpt̄ dehoneſtationē pentū. q̄re in h̄. xxiiij. X

Item filia q̄ ꝓpter dehoneſtationē mr̄is dānata eſt. q̄re in ſer. lxij. B.

Ite3 filia q̄ nutriuit matrē cū lacte ꝓprio in turri. quere ſer. xxiiij. U.

Itē fili⁹ truſit mr̄e3 cū pede ⁊ ex ꝑmiſſiōe diuia idē pes ſibi āputat⁹ ē cū q̄ mr̄e3 truſit.

Itē q̄dā inhonorauit mr̄e3 ꝓpriā ⁊ in breui oēs pueri defuncti ſunt. q̄re h̄. xxiiij. X.

Capl'm de G. Gaudia celi. Diabol⁹ libent̄ ſuſtineret oēs penas oīm demonū vt claritatē dei adhuc ſemel vidē poſſet. exē. i.

m

Agiſter iordanus frater ordinis p̄dicatorū q̄dā die dū trāſiret ad quādā villā ad p̄dicandū rogat⁹ eſt a ppl'o vt viſitaret quandā obſeſſa3: ad quā dū accederet demō eū lr̄aliter ſalutauit: cū tm̄ mulier nūq3 lr̄as didicit. Inter cetera p̄dictus mgr̄ lr̄alit̄ interrogauit demonē. d. q̄re afflig̃ hāc mulierē: ⁊ q̄d delectaris in ea morari. Cui demō. Ad h̄ cogor a creatore meo: ⁊ iō alibi cē nō poſſu3. Ad quē iordan⁹. Dic mihi vbi velles cē ſi optio tibi daref̄. Ad quē demō. Cū tant⁹ ſis clericus ⁊ doctor eccl'ie nollē te tā ſimpl'r interrogaſſe. ⁊ adiecit. Dic mihi ⁊ vbi tu velles cē ſi tibi optio daref̄. ad quē iordan⁹. Nuſq3 cē vellē q̄ꝫ i celo. Et demō. ſic vellē ⁊ ego. Ad quē iordan⁹. Et q̄re maxie velles ibi cē. Demō. ꝓpt̄ea vt reſpicerē illā clarā faciē creatoris mei. Qd̄ cu3 iordan⁹ audiret: q̄ſi ex̄ ſe rapt⁹ corruit ⁊ fleuit tandē ad ſe reuerſus int̄rogauit eum di. Dic mihi q̄d velles inde ſuſtinere ꝙ poſſes creatoris tui faciē videre. Demō rñdit. Oēs penas q̄s oēs demones ſuſtinuerūt a die q̄ eiecti fuerūt de celo ⁊ etiā q̄s ſuſtinebūt vſq3 in diē iudicij vellē ſuſtinere vt poſſem videre ſemel claritatē dei ſicuti ē. Ad quē iordanus. Credo te vnū eē de nobilioribus demōib⁹. Cui demō rñdit. Un⁹ fui ꝟ ſeraphin q̄ ſp aſſiſtūt añ faciē dei. Ad quē iordan⁹. Dic ḡ mihi aliq̄d de claritate vult⁹ dei: ex q̄ tā ꝓpe ei⁹ faciē in celo vidiſti. Ad quē demō. Nō ſufficio tibi de h̄ aliq̄d dicere: cū etiā angeli q̄ ſp ei⁹ claritatē intuent̄ ſi eēnt i terra ⁊ vellēt aliq̄d ꝟ ei⁹ claritate dicere nō ſufficerēt: dicā tibi tm̄ aliquā ſiłitudinē ex q̄ ꝑpendere potes q̄ꝫ clara ſit facies dei: ⁊ dixit. attēde ſi oēs flores p̄teriti ⁊ futuri oīm arborū ⁊ oīm graminū viriditas: ⁊ oīs color oīm lapidū p̄cioſorū ⁊ metallorū ⁊ ſplēdor ſolis ⁊ lune ⁊ ſtellarū: ⁊ oīs claritas oīm luminū q̄ ab initio vnq̄ꝫ ſplenduerūt i terra lucerēt: oīs illa claritas reſpectu diuine claritatꝭ nō eēt aliud niſi tenebroſa nox reſpectu clariſſimi ſolis. Tūc iordan⁹ O q3 miſer ē hō q̄ hoc amittit: ⁊ ſibi tale magnū ⁊ ineffabile gaudiū nō acquirit.

De claritate viſionis dei. Exemplum. ij.

e

Rant duo monachi qui colloq̄bāf̄ de vita et̄na: ⁊ mutuo cōſenſerūt ꝙ q̄ pri⁹ morereſ̄ ꝟ ſtatu ſuo ſocio ſuo itimaret: mortuo ig̃r vno altero dolēte appuit mortu⁹ clarior ſole ſocio ſuo ⁊ benigne eū ſalutauit: cūq3 de vita et̄na q̄reret: rñdit iſtud. ſic̄ audiuim⁹: vidim⁹ qd̄ ocul⁹ non vidit nec auris audiuit: nec in cor hoīs aſcēdit q̄ preꝑauit de⁹ diligētib⁹ ſe.

Gaudia celi ſunt inumerabilia. Exē. iij.

q Uidã demõ interrogat⁹ ꝙ magnũ gaudiũ eẽt ĩ celo: rñdit. Si numerare poteris athamos in radijs ſol'. Rñdit ñ poſſu;. Sic ⁊ tu illa gaudia nec aliq̄s hoim̃ numerare pōt.

Gaudia celi ſunt ineffabilia de vultu dei. Exemplum. iiij.

o Bſeſſus quidã interrogatus de gaudio qd̃ hñt ſcti in celo. rñdit ſi totũ celũ eẽt ꝑgamenũ ⁊ totũ mare incauſtũ: ⁊ oẽs ſtelle magiſtri pariſienſes: ⁊ oĩa ſtramina pēne: certe hi oẽs magiſtri pariſieñ. ⁊ ceteri nec ſcribere manibus nec linguis eloqui poſſent minimũ gaudiũ qd̃ hñt ſancti in celo de vultu dei.

Gaudiũ virginũ in celo. Exemplũ. v.

e Rãt tres moniales ĩ vno clauſtro ſocie ſpũales: ⁊ ex ill' erãt due v̾gines ⁊ vna vidua. He autẽ ſingule ſtudebãt ſe deuotas btẽ v̾gini exhibere. mortua v̾o vna v̾gine ⁊ iã vidua in extremis agẽte: tertia ſoror ſupſtes rogabat viduã vt poſt mortẽ rediret ⁊ de p̄mie ſororis ⁊ de ſuo p̄mio certificaret eãdẽ: qd̃ ꝓmittẽs ſi foret de bñplacito dĩ: ⁊ expirauit. Die ãt. xxx iſta añ altare, in oĩoe ꝓcũbẽte appuit ſocia vidua ineſtimabili ſplẽdore fulgẽs nimis ⁊ dicẽs. Ueni q: ad reditũ obligaſti me. ecce veni de modicã ꝑtẽ p̄mij mei: ſ; bñdicta ſit dies ĩ q̃ ſu; nata. Illa v̾o ꝯfortata ⁊ reſumpto ſpũ q̄ſiuit d̾ ſtatu p̄oris ſororis defuncte. Cui illa dixit. ſi tot⁹ mũd⁹ eẽt ꝑgamenũ ⁊ mare ĩcauſtũ ⁊ oĩa folia arboꝝ: ⁊ gramĩa ſcriptores cũ oĩb⁹ hoĩb⁹ q̃ fueñt ⁊ ſt ⁊ erũt futuri p⁹ oẽs deficerẽt ꝙ imẽſitatẽ p̄mij celeſtis exp̄merẽt: ſ; parũp ad p̄ſis dicã tibi ĩfinit̃ claritatib⁹ me p̄cellit: ⁊ merito. q: heri cũ angel' choreã duxit cãdidã ⁊ cũ m̄ltitudĩe cãdidaꝝ puellarũ cãtãs cãticũ ſingulare ſol' v̾ginib⁹ appropatũ: gerẽs ſertũ de diuis floꝛib⁹ cõfectũ. Rogaui aũt eã vt ſaltẽ ad horã mihi ſertũ cõcederet. q̃ ait. Nõ expedit tibi: tñ ex ipſis floꝛib⁹ dedit mihi q̄s attuli tibi ſocie mee dilectiſſime vt aliq̃lr̃ v̾tutẽ eaꝝ ꝯtũ ſenſuſ cape poterit hũanus ꝓpẽdas. Facta ĝ ab ea circulari tactu ĩ pauimẽto cũ flo:ib⁹ tã miri odoris ꝓceſſit fragrãtia ꝙ illa ſoror ꝑ ſuaui[illegible] [illegible] fuit ĩ extaſim. Et ſic vidua exple[illegible] [illegible] ad celũ redijt: oẽs õ monaſteriũ ĩ[illegible] [illegible] ſenſerit.

[illegible] Exemplum. vi.

v Irgo quedam fuit habitu q̃dẽ ſecularis: ſ; vita religioſa valde ⁊ ſpãliter ieiunijs ⁊ obſecrationib⁹ ſp vacabat mẽte ſepiſſime excedẽs ita vt celi ſecreta ⁊ celi regẽ cũ celi ciuib⁹ frequẽter videret: in q̄dã igr̃ ſolẽnitate epiphanie: cũ intereſſet matutinis xp̄m infantẽ pãnis inuolutũ ⁊ in p̄ſepio poſitũ vidit. ⁊ circa illum thronũ aureũ ad ſi̇̃litudinẽ iridis. erat: q; extra q; p̄te multitudo angeloꝝ manib⁹ extẽſis eũ adorantiũ. ⁊ oculoꝝ ſuoꝝ acies in illud indeclinabilr̃ figentiũ. Nec mirũ. ipſe eñ eſt ſpecioſus p̄ filijs hoim̃ in quem teſte apl'o deſiderãt angeli ꝯſpicere. Cũ v̾ẽtũ fuiſſet ad illũ locũ: p̄ma vox audita ẽ. Hic ẽ fili⁹ me⁹ dilect⁹ in q̃ mihi bñ cõplacui: ip̄m audite. Erat eñ ibi fili⁹ dei ⁊ hoĩs tanti decoris et rex tãti dulcoris vt exp̄mere mihi nõ ſufficiat. Reqſita etiã a me q̄les eẽnt effigies ãgeloꝝ: rñdit. Staturas hñt hũanas. facies virginib⁹ ſi̇̃les: genas ad inſtar roſarũ rubẽtes ⁊ in reliq̄s mẽbris niue candidiores.

Cor v̾ginis ſciſſu; eſt p̄ amore. Exẽ. vij.

d Icitur ꝙ erat quedã virgo nobilis etate. xiiij. annoꝝ btẽ Marie valde deuota. h̃ ꝯtinue rogabat virginẽ glioſam. vij. annis vt oñdere dignaretur ſibi filiũ ſuũ. Que cũ in die natiuitat̃ xp̄i cã [illegible]uotionis ſola intraſſet capella;: apparuit ei v̾go pulcherrima tenẽs filium pulchriorem. Hec allocuta eſt virginẽ: dicẽs ⁊c. Alia q̄re ante. C. Exemplo. iiij.

Uirgo q̄dã vidit ihm̃ duodẽnẽ. Exẽ. viij.

l Egitur ꝙ quedã virgo religioſa rogabat dñ; ꝑ integrũ annũ vt dignaret̃ ſibi manifeſtare ſtatũ p̄ris ſui ſpũalis q̃ eã in religionẽ duxerat quẽ in dño tenere diligebat vt dignũ ẽ. Sʒ poſt annũ dixit. Quid eſt qd̃ peto. petã. ſ. vt videã xp̄m duodẽnẽ: ⁊ poſt h̾ bñ petã vt fuit in etate. xxx. annoꝝ. Et poſt annũ ipſa ſola orãte vidit ꝙ ab altari ꝓcedebat ei⁹ p̄r ſpũalis fulgẽs ſic ſol: ⁊ cũ magno gaudio locuta eſt cũ eo. ⁊ ecce duo ãgeli portabãt archã pulcherrimã hñtẽ tria oſtiola. Et dixit ei p̄r. vis filia videre filiũ dei iacẽtẽ ĩ cunis. Ait ſic. Et aperuit arche vnũ oſtiu;: ⁊ int⁹ iacebat puer decore mirabili p̄dit⁹ ⁊ viſo eo tãto repleta ẽ gaudio vt de gaudio p̄terito nõ curaret. Et dixit ei p̄r. Sat̃ eſt. vis videre xp̄m. xij. annorũ. Et aperuit aliud oſtiũ: ⁊ vidit chriſtũ duodennẽ: ⁊ tantõ gaudio ꝑfuſa ẽ ꝙ totũ p̄teritũ nil ſibi videret̃. Propterea inq̄t veni ad te q: triceſimo die venies ad me. Et ſic factũ ẽ.

Uirgies quõ in celo coronant̃. Exẽp. ix.

q Uidã abbas orauit dominũ vt ſibi oñdere dignaret̃ qualiter v̾gies in celo coronarent̃. ⁊ quomodo obuoluti peccat̃ ꝑuis iuſtificarent̃. Et ecce quodã die poſt⁹ in oĩone fact⁹ eſt in extaſi in qua vidit ſe eẽ in prato pulcherrimo in quo conſperit oratoriũ. Ad quod cũ procederet vidit ante oſtiu; oratorij arborẽ cuius rami et folia tanq̄ ſtelle clariſſime rutilabant et ſub arbore vidit fontẽ clariſſimũ tãq̄ criſtallũ. Et intrans predictu; oratoriũ, ſtabat: et ecce virgo maria accipiẽs florẽ de arbore q̃ ſtabat ante fores ſex fecit crinilia delicatiſſima. Et ecce ieſus cũ multitudine ãgeloꝛũ intrauit cũ iubilo: ducẽs ſecũ. xij. virgines: ⁊ locauit ſex ad dexterã altaris: et ſex ad ſiniſtrã accipienſq; de fonte qui ſtabat ſub arbore ĩ cyphũ pulcherrimũ aq̄ potauit illas que ſtabãt ad ſiniſtra;. ⁊ accipiẽs coronas ſex a matre coronauit alias ſex ad dexteram. Et hoc facto cũ angelico cõcẽtu duxit illas ad celu;. Sed cũ de hoc abbas plurimũ miraret̃: accedens angelus expoſuit ei dicẽs. Uirgies q̄s vidiſti coronari aureolã acceperũt. alie v̾o q̃ per affectum ſe maculauerũt et de [illegible] penituerũt p̄e dñm plene ſunt iuſtificate a pctõ: et ſanate vt nihil ſordidũ remãſit in eis. ſed tamẽ aureolas ꝑcipere nõ meruerũt: in his gratijs deum laudauerunt.

Premiũ eſſentiale in celo ꝓ vno Aue maria, Exẽplum. x.

q Uedam monialis in morte ad ſepte; integros dies agoniʒabat in maximis infirmitatib⁹ que poſt mortẽ appuit ſubprioriſſe ſue: dicẽs ſe fore ſaluatã. Etiã cõfitebat̃ ſe adhuc libent̃ ſi poſſet et hr̃et vitã velle paſſionari tantis ĩfirmitatib⁹ p̄ſtinis ꝑ alios. vij. dies vt vnũ Aue maria valeret dicere et eius meritũ inde cõſequi: l; nõ poſſet eidem cum deuotiõe debita intendere: ſaltẽ confeſſa et mundata eẽ; a criminalib⁹ pctĩs: ẽt ſi ãbulãdo dicerẽ.

De cruce ſignato.

c Um quidam princeps cruce ſignatus, qui erat magnus dñs cũ q̄dã fideli ſuo milite mare tranſfretaſſet: ⁊ capt⁹ incarcerat⁹ a paganis; q̄da; nocte nũciauit eis carcerarius ꝙ in craſtino dñs q̃ tenebat eos decollari iuberet. Stati; miles remunerationẽ toti⁹ ſeruitij ſui a dño ſuo petijt vt prius eũ ꝑmitteret decollari: qd̃ tñ ille ꝯceſſit. ſummo mane ẽ extract⁹ de carcere ⁊ ꝓrin⁹ decollat⁹ ſtatĩ ſuo dño glificat⁹ ĩ carcere appuit: dicẽs illi ꝙ eãdẽ glãm mox decollat⁹ hr̃et. ⁊ ip̄e de aduẽtagio qd̃ ia; habebat qd̃ tñ fuit ꝑui tp̄is: q: magĩ gaudebat ꝙ ſi prius totius mũdi dñs fuiſſet.

Gentilis quidã vidit xp̄m regẽ in throno cum ſanctis ſuis. Exemplũ. xi.

c Um nobilis quidã adhuc gẽtil' febre acutiſſima laboraret materia ad cerebrũ aſcẽdẽte in furiam raptus: ⁊ dormiẽtib⁹ oĩb⁹ q̃ circa illũ erãt aufugit nudus: ⁊ trib⁹ dieb⁹ ⁊ totidẽ noctib⁹ ꝑ heremũ vaſtiſſimũ oberrauit. tertia aũt nocte digeſta ma̾ia ad ſe redijt cõpos mẽt̃ q̃ ĩ tenebris erat horrẽs ſolitudinẽ. q̄d facere: q̃ ſe v̾teret neſciebat. Et ecce p⁹ iſtãs modicu; diſcuſſis tenebris vidit ĩ mõt̃ cacumĩe ingẽs lumẽ. Reptãs ĝ manib⁹ ⁊ pedib⁹ aſcẽdit in mõtẽ: ⁊ ecce ſup oẽ; ſol' fulgorẽ regẽ admirabilẽ vidit ĩ throno aureo reſidẽtẽ: ⁊ ad ei⁹ dexterã reginã ĩcõꝑabili decore fulgẽtẽ. viditq; mixtĩ ſeniores ⁊ iuniores ĩ thronis aureis aſſidẽtes miſtros ex oĩ p̄te vultib⁹ ſidereis rutilãtes. Hec vt vidit gẽtil' ſup id qd̃ credi p̄t obſtupuit. Hac hora vn⁹ miſtroꝝ a rege miſſus cũ veſtib⁹ nudũ ĩduit: ⁊ ad regẽ duxit. Cui rex Nihil ĩ reb⁹ hũanis ſi̇̃le q̄d vidiſti. Et ille. nihil inq̄t dñe. Et rex ad eũ. ego ſũ inq̄t xp̄ianorũ de⁹: rex ⁊ dñs ſẽpit̾n⁹. tu ãt redib ad ppl'; tuũ ⁊ ꝑq̄res ĩ gẽte vngarica q̃ mixta eſt gẽtitue duoſ p̄ſbyteros xp̄ianos tal' hit⁹ ⁊ tal' forme a q̄b⁹ erudieris normã fidei xp̄iane ſuſcipiẽs. Hoc ãt vt audiuit gẽtil' timuit btõꝝ ſocietate fruſtrari. Et mox ad eũ rex. ĩpoſſibile ẽ iq̄t talẽ te manẽ nobiſcũ. ſ; ſi fidẽ xp̄ianoꝝ ſuſcepis ⁊ p̄cepta: ſocietate iſta iocũdiſſima ꝑfrueris. Hoc dc̃o miles ſedẽſ ĩ eq̃ albo ſuſcepit illũ: ⁊ ĩ exercitũ tartaroꝝ ppl'o mirãte reduxit. fuitq; apd̃ eũ trib⁹ dieb⁹: ⁊ p⁹ repẽte diſpuit. Nobil' ãt ⁊ vt iuſſ⁹erat q̄ſiuit p̄ſbyteros ⁊ iuẽit: ⁊ erudit⁹ ad fidẽ cũ m̄lt̃ militib⁹ tartaroꝝ ſacrũ baptiſma recepit. veſtes aũt q̄s vt dixim⁹ nud⁹ accepat p̄cipui coloris erãt atq; molliciei. op⁹ v̾o earũ plumariũ nec acu fcm̃ adũtere poterat: nec textrinũ ſ; ſup oẽ artificiũ hoĩs diuina virtute contextum.

Maria trãſtulit aĩa; ſcholaris ĩ celũ. Ex. xij.

Rat quedam incluſa q̄ no
e cte q̄dā rimul' celle ſue ſplēdorē im
mitti cernēs ⁊ diē eſſe credēs terri
ta ꝓpt horas nōdū dictas ſurrexit: feneſtrā
q3 v̄ſus cemiteriū apuit. Et ecce iux̄ caput ſe
pulchri cuiuſda3 ſcholaris nup ſepulti miri
decoris feminā ſtare ↄſpexit. Glia.n. corpis
ei⁹ eādē creauerat lucē: ſtabat ⁊ colūba niuea
ſup tumulū: quā illa rapiēs miſit ī ſinū ſuū.
Incluſa igr̄ q̄ nā cēt cū reuerētia q̄ſiuit. Cui
illa. Ego ſu3 mr̄ xp̄i. ⁊ aīam ſcholaris hui⁹ q̄
hic martyr ē tollere veni: q2 ſcholares q̄ freq̄n
ter addiſcūt veri martyres ſunt. q̄ ſi poſtea
artes q̄s didicerint in dei ſeruitio exercuerit
magnā mercedē ↄſequūtur. Hoc arnold⁹ in
narratorio ſuo. Quidā vidit glorificati
onem pedum ſuorum. Exemplum. xiij.

Agiſter quidam pariſien
m ſis īfirmat⁹ cū de glificatōe corpoꝝ
cogitaret et heſitās ī corde ſuo dice
ret. Quō poterit eē vt corpora iſta putrida lu
cere poſſint ī futuro ſic̄ ſol: ad pedes ſuos q̄s
de opimēto erexerat reſpexit: ⁊ ecce tāt⁹ ſplē
dor de ipis exiuit vt oculi ei⁹ reuerberati eos
ītueri neq̄rēt. Morq3 reuerſus ad ſe grās e
git xp̄o. cui⁹ v̄tute añq3 moreret̄ ad fidem re
ſurrectōnis adduct⁹ eēt. Femīa q̄dā au
diuit dulciſſimū cātū auicule. Exēp. xiiij.

Emina nobilis et deuot[illegible]
f cū gaudio mētis retulit confeſſori
ſuo q̄ nocte et die ſp. vij. horis q̄ ca
nonice nūcupant̄ auis mire pulchritudīs et
decoris eā in dulciſſimis ⁊ ineffabilib⁹ voci
bus ānis plūmis ↄſolaret̄. elāguit em̄ multo
tp̄e ī lecto iacēs. cūq3 ↄfeſſor q̄ſiuit ab ea cu
ius auis vocē illa volucris videret̄ hr̄e. rñdit
Nihil ī t̄renis ē qd̄ illi⁹ voci poſſit compari
nec ſolis aurib⁹ delector in illis: verūetiā in
teri⁹ trāſfundit̄ modulamē iſti⁹ auis: ⁊ ex eo
ſpūs me⁹ ad delitias eternales deſiderātius
delectatur ⁊ excitatur.
Quidam audiuit gaudia celi et etiam tor
menta inferni. Exemplum. xv.

Egitur ī quoda3 libello de
l initio ordīs ciſtercieñ. q̄ cū q̄dā mo
nach⁹ ciſtercieñ. tēptaret̄ d' exitu or
dinis ꝓpt̄ ei⁹ aſpitatē: appuerūt ei pater et
mr̄ ei⁹ iā defūcti diſſuadētes ſibi exitū. Qui
bus cū nollet acq̄eſcere: dicēs q̄ nō poterat
portare tātā penam. Dixit ei mr̄. Et quō vis
portare pēas īferni. ⁊ ille. q2 ē grauior īferno
pēa hui⁹ ordīs. Et mr̄ ei⁹. vis expiri aliq̄d de
pēis īferni. Et ille. ſic. Et ecce ſon⁹ porcoꝝ
terribil' adeo q̄ viſu3 ē ei q̄ celā ſcideret̄ ⁊ ca
put ei⁹ tōderet̄: ⁊ cū q̄ſi deficeret ceſſauit ſo
nit⁹. Et mr̄ ↄfortāſ eū dixit. vis aliq̄d de gau
diis celi expiri. Et ille. ſic. Et ecce cāt⁹ q̄dam
dulciſſim⁹ ⁊ ſupabūdās oēm dulcedinē mu
ſicoꝝ. Tūc mr̄ ait ei. ſi vis ad gaudia padiſi p
uēire ⁊ euadere tormēta īferni pſeueres ī or
dine: ⁊ ſic fec̄. Nō ē aūt īcredibl'e q̄n ſit vlulat⁹
⁊ gemit⁹ corpalr̄ futur⁹ ī īferno: ſic̄ cāt⁹ ī celo
In diſcipulo de tempore.
Gaudia celi ſt̄ magna: qd̄ oñdit̄ ī diabo
lo q̄ dixit q̄ ſi eēt ſtatua a terra vſq3 ad celu3
clauis ⁊ raſorijs circūſepta: libēter vellet a
ſcēdere ⁊ deſcēdere ⁊ ſe vulnerare. Hoc que
re in diſci. de tēpore ſermo. lxxxiij. L.
Itē monach⁹ q̄ audiuit auiculā. ccc xl. an
nis ⁊ videbant̄ ſibi q̄ſi due hore. b' q̄re ſermo
ne. lxxxiij. N.
Mulieres que pre d̄ſiderio regni celeſtis
infirmabant̄. Hoc quere ſer. lxx. L.
Gaudia mundi. Maria īterdixit vir
gini gaudia mūdi. Exemplum. xvi.

Uella quedam narrauit di
p cēs q̄ q̄dā nocte ei p viſionē ſancta
dei genitrix v̄go maria appuit: atq3
coeuas ei⁹ ī alb' veſtib⁹ puellas ei oñdit. Qui
b⁹ cū illa admiſceri appeteret: ſ3 ſe eis adiun
gere ñ auderet: btē v̄gini marie ſp virgis eſt
voce re[illegible]ta an vellet cū eis eē: atq3 in ei⁹ ob
ſeq̄o viuere. Cui cū eadē puella diceret: volo
ab ea ꝓtin⁹ mādatū accepit vt nil vltra leue
⁊ puellare ageret: a riſu ⁊ ioc̄ abſtineret: ſci
ens p oīa q̄ īter eaſdē v̄gines q̄s viderat ad
ei⁹ obſequm die. xxx. vēiret: q̄b⁹ viſis ī cūct̄ ſu
is morib⁹ puella mutata ē. oēmq3 a ſe leuita
tē puellaris vite magne grauitat̄ d̄terſit ma
nu. Cūq3 pētes ei⁹ mutatā eē mirarēt̄: req̄ſi
ta rē retulit q̄d eā btā dei gēitrix iuſſerat: vel
q̄ die itura eēt ad obſequiū ei⁹ īdicauit. vñ p⁹
xx. ⁊ q̄ntū diē febre correpta ē. Die aū. xxx. cū
hora ei⁹ exit⁹ appropinq̄ſſet eādē genitrice3
dei cū puellis q̄s p viſionē viderat ad ſe veni
re cōſpexit. Cui ēt ſe vocāti rñdere cepit ⁊ de
preſſis reuerēter ocul' apta voce clamās. Ec
ce dña vēio. Ecce dña vēio. In q̄ ēt voce ſpm̄
tradidit ⁊ ex v̄gineo corpe aīa hītatura cum
ſctis v̄ginib⁹ exiuit. Hec Greg. in dialo.
Eq̄tātes pōpoſe t̄ra abſorbuit. Exē. xvij.

Egitur in libro de donis q̄
l ſm ↄſuetudinē cuiuſdā ciuitatis iu
uenes eq̄tabant cū gaudio hui⁹ ſcli
tenētes laruas turpiſſimas ceteris chorizā
tib⁹ p villā. Quos pleban⁹ ī ābone plies am
monuit vt deſiſterēt: ſ3 ipſi noluerūt v̄bis ſu
is acq̄eſcere nec ſibi obedire. Et ecce ſubito ī
die feſtiuo in ſpē viroꝝ ⁊ mulierū maxia mł
titudo demonū ↄiūxerāt ſe illis: ⁊ corizaue
runt: cū ipſis. Tūc vulgo cātāte cum gaudio
vox diabolica ſtati audita ē. Qui me amaue
rūt ⁊ mihi ſeruierūt mō mecū erūt. delicati
hoies meis ludis vſi: vt ſitis meli⁹ ↄ deū diſ
ſoluti. Et ſubito terra apta cū igne cūctos ſu
bito ad infernū abſorbuit: tā cantātes q3 et
chorizantes. ſil'r ⁊ eq̄tantes.
In diſcipulo de tempore.
Rex q̄ nunq̄ riſit q̄m habuit gladiū añ: re
tro: infra: ſupra: a dextris ⁊ a ſiniſtris. Hoc q̄
re in diſci. de tp̄e ſer. liij. P.
Itē q̄dā miles cogitauit de ſero intra ſe:
q̄ puenit gaudiū qd̄ hodie tota die habuim⁹
⁊ ſic cōpūct⁹ religionē ītrauit. q̄re ſ. xxxvi. F.
Itē fili⁹ comit̄ q̄ vidit cadauer pr̄is ſui ⁊ ſic
cōpūct⁹ gaudia mūdi defuit. q̄re ſ. cxxxvi. N
Grarūactio. Senex q̄ vidit aliq̄s cōmede
re mel. aliq̄s panē: aliq̄s ſterc⁹. q̄. ſ. xcviij. L
Itē religioſus ex cui⁹ tactu veſtiū ſanabā
tur īfirmi q̄ oīa ī bono accepit: ⁊ deū tā in ad
uerſis q̄ in ꝓſpis laudauit. q̄re ſer. cxij. M.
Leena q̄ pelles de feris portauit btō ma
chario in ſignū g̃titudis: q2 illuīna[illegible]t cecos
pueros ei⁹: ⁊ ēt lupi reportauerīt q[illegible]ā pue
rū q̄ extraxit os de ore lupi. q̄re ſ. cxxvij. D.
Gratia ſpirituſſancti.
Gratia ſpūſſancti facit hoies immobiles.
Exemplum. xviij.

Acob⁹ de vitriaco dicit
i q̄ vidit aliq̄s deuotas mulieres q̄
extra ſe ſic rapiebant̄: q̄ per tota3
diē nō erat in eis neq3 ſenſus ad aliq̄ exterio
ra: nec ad vllū clamorē poterāt excitari. nul
lā leſionē etiā ſi vehement̄ punient̄ ſentirēt
Itē aliquā vidit q̄. xxx. ānis tāto 3elo a ſpon
ſo ſuo ī clauſtro cuſtodiebat̄ q̄ ex̄ clauſtrum
null⁹ poterat ei eē egreſſus: ēt ſi mille hoies
p man⁹ eā trahere viderent̄. Multotiēs exi
re conabat̄ a q̄buſdā eā trahentib⁹: ſ3 fruſtra
q2 citi⁹ rūperet̄. Itē vidit aliā deuotā mulie
rem q̄ freq̄nter ex̄ ſe duab⁹ vicibus rapiebat̄
que etiā me p̄ñte plus q̄ ſepties fuit rapta
vno die: ⁊ in quocūq3 ſtatu rapiebat̄ in illo
pmanebat īmobilis ſm diſpoſitionē in q̄ra
piebat̄: ⁊ ad ſe rediēs tanto gaudio replebat̄
q̄ plauſu corpali oñdere cogebatur.
Mulier quedam cum puero cucurrit ad
martyrium. Exemplum. xix.

Cribit 3o3imas de qua
ſ da3 muliere q̄ de domo currēs ſic
ad martyriū feſtinabat vt domus
ſue oſtiū nō clauderet: nec caput ſuū vt mos
eſt mulierū coopiret: ſ3 paruum puerū ſecum
velociter traxit ad martyrium. Quā iudex vi
dēs dixit. Apprehēdite hāc mulierē ⁊ addu
cite mihi eā huc. Cūq3 adducta fuiſſet dixit.
Quo inq̄t infelix mulier ꝓpas tā feſtinant̄.
Illa ait. ad campū in quo catholicoꝝ pplus
martyri3at̄ ego feſtino: vt ibi ꝓ fide moriar
Et quo inq̄t puulum defers iſtū. Rñdit vt ⁊
ipſe mecū martyriū ↄſequatur.
Gula. Guloſi comedunt bufones et
ſerpentes in inferno ꝓ eſca. Exemplū. xx.

Iles quida3 moriens de
m bonis male acq̄ſitis filiū ſuū here
ditauit: q̄ poſt mortē nocte quadā
pulſauit ad oſtiū: dicēs q̄ eſſet dñs poſſeſſio
nū illarū exp̄mens nomē ſuū: rogās vt ītro
mittat̄: ⁊ puer vidit eū p feneſtrā ⁊ cognouit
⁊ dixit. Certe dñs me⁹ mortu⁹ eſt: nō ītromit
tam vos. Cūq3 pulſaret pſeuerādo nouiſſi
me dixit. Defer piſces iſtos q̄bus veſcor filio
meo: ⁊ ecce ad portam illam ſuſpendo. Ma
ne v̄o exeūtes inuenerūt in quodā ligamine
multitudinē bufonū atq3 ſerpentū.
Magna inflāmatio erit de corporib⁹ pin
guium in inferno. Exemplum. xxi.

Egitur q̄ erat quida3 di
l ues q̄ de ꝓpo corpe nimis ſollici
tus reſoluebat̄ cibis ⁊ potib⁹ vn
guent̄ ⁊ balneis: lect̄: īdumēt̄: ornament̄: ho
norib⁹: ⁊ diuitijs. Quia v̄o ſm curſu3 mūdi
erat prudēs ⁊ diſcret⁹: fact⁹ eſt ⁊ ſeneſcalc⁹ re
gis frācie: ⁊ tūc amplius reſoluebat̄ delitijs
intm̄ q̄ ei⁹ piguedo vix ītra cutē poterat re
ſtringi. cui coc⁹ ſtudioſi⁹ v̄uiēs dixit ſel' ei. O
dñe mi q̄ mag̃ inflāmatio tūc erit q̄n v̄ra pi
guedo cremabit̄ igne īferuali. q̄ v̄ba ille ↄſi
derās cepit dicere ītra ſe. Uere ille dixit verū
nā ⁊ caro mea cib⁹ erit v̄miū: ⁊ lard⁹ demonū
cū erit corrupta ⁊ odita a deo: ſ3 nequaq3 ita
erit. Uñ aſſumpta pnīa p carnē deo placuit
p quā prius deū ↄtēpſit ⁊ offendit.
Pallor ⁊ macies glificāt mōachū. Ex. xxij.

Egitur in vitaſpatru3 q̄
l quidā monachi venerūt ad abba
tem helyā: vt eis cū erāt pleni co

gitatōibꝰ curioſꝭ remedia adhiberet. vñ dice
bat. Frēs mei erubeſcite: qꝛ corpꝰ nr̄z quāto
eſt nitidiꝰ albiꝰ ⁊ rubicūdiꝰ tāto aīa corā deo
plꝰ fetet ⁊ iacet mortua. Nō ei pīguedo ē deo
grata: ſꝫ pallor abſtinētie ⁊ macies in hūili
tate vos deo gratificāt. Religioſus qdā
cōtra ordinem comedit carnes. Exē. xxiij.

c

Onuerſus quidā deſide
rio carniū tēptatꝰ atqꝫ ſupatꝰ cuz
illas reqrere erubeſceret: ſic nec li
cuit. die qdā aſſaturā bonā ſibi pparauit: ⁊ cel
lariū itulit ⁊ comedit. erat ei cellariꝰ de ordie
pmōſtratēſiū. Permiſſiōe igr̄ dei diabolꝰ ali
ud facere nō poterat guloſuz illū rapuit ⁊ in
tecto cāpanil' in modū veſtimēti ſparſit. vbi
cū hr̄et vel potiꝰ a diabolo ſuſtētaretur: qd datꝰ
fuerat ad terrendū potiꝰ q̄ȝ ad occidēdū: cla
mauit valde fratrū auxiliū iplorās. Quē ibi
herere cernētes: cāmqꝫ ignorātes: ſatis mira
ti ſūt ⁊ turrī cū feſtiatōe aſcēdētes tegulaſqꝫ
incidētes p foramē illū retraxerūt. Hec ceſa.

Quidā in carniſpriuio nimis tarde come
derunt carnes. Exemplum. xxiiij.

q

Uidam monachi feria ter
tia añ cinerū in domo cuiuſdaz ſe
cularis ſacerdotis puiuātes carnes
diuerſas cū vino exqſito vſqꝫ ad mediā noctē
fere cōmederāt: ⁊ cū ſaturati eēnt nimis i ipo
gallicātu ſacerdos vocans ſcholarē dixit ei.
Certe adhuc comedemꝰ carnes: vade ⁊ affer
nob gallinā quā iuenies i partica iuxta gallū
ſedētē: qꝛ ceteris pīguior eē pſueuit ⁊ ppara
nob eā. Quā cū ſtrāgulaſſet ⁊ vētre apto ma
nuqꝫ ipoſita: cū ſe oīa inteſtina eiꝰ eijcere ſil'
putaret magnū bufonē extraxit: cuiꝰ motuz
cū manu ſenſiſſz ⁊ pieciſſet: vidiſſetqꝫ qd eēt
repētino ſuo clamore oēs aduocauit. Uidē
tes illi inteſtina galline i bufonē vſa pfuſi a
loco cōuiuij receſſerūt: intelligētes eē opus
diaboli. Hec mihi vnꝰ frm illoꝝ q̄ iux fuit et
vidit recitauit. Hec ceſa. Religioſus qdā
morſello carniū q̄ſi ſuffocatꝰ fuit. Exē. xxv.

m

Onachus quidam cuz in
quodā cōuiuio ſecularium piſcibꝰ ve
ſceretur: alijs vo carnes comedētibꝰ
vidēs in ſcutella clerici iux ſe ſedentis carniū
aſſaturā pcupiuit: imiſſaqꝫ manu morſelluz
rapuit: ⁊ q̄dā iocūditate i os ſuū truſit mox
iuſto dei iudicio idē morſellꝰ i guttur inobe
diētis integer deſcēdit ita meatū eiꝰ obſtru
ens vt nullo conatu poſſet in os reuocari vl'
deglutiri. Quē de mēſa trahētes cū iā euer
ſis oculis putaretur eſſe ſuffocatꝰ qdā ex cōui
uantibꝰ ex cuiꝰ ore h̄ audiui pugno tā valido
collū eiꝰ pcuſſit vt morſellꝰ fixꝰ exiliret: ⁊ co
gnouerūt oēs q̄ȝ dolor ille atqꝫ pfuſio pena
peccati foret in nō obediēdi propoſito. Hec
Ceſarius.

Tria ſunt grana q̄ faciunt pulmentū opti
mi ſaporis. Exēplum. xxvi.

q

Uodā tēpore milites qui
daz honeſti ac noiati: ⁊ alij q̄ȝ plu
res tā clerici q̄ȝ laici viri diuites in
heremo ſunt pūerſi atqꝫ in ordine pfortati:
qdā igr̄ ex ſecularibꝰ pdictoꝝ militū notus ⁊
amicꝰ victū eoꝝ q̄tidiano q̄z in cōi cōuētu re
ficiebatur pſiderās ait btē memorie dño Giſil
berto eoꝝ abbati: nō ſufficio āmirari q̄ȝ tales
viri in ſeculo tā delicati oleribꝰ incōditis piſa
⁊ lēte pñt vti. Cui ille rñdit. Ego tria grana
piperis appono qbꝰ eadē groſſa pulmētaria
cōdiuntur vt pene nihil i ſuis ſcutell' comedē
tes relinquāt. Mil' irāte illo ⁊ non intelligēte
q̄ audierat abbas ſubiūxit. d. Primū granū
piperis ſunt lōge vigilie matutinarū. Scdȝ
labor manuū. Tertiū vo deſpatio ferculi lau
tioris: ⁊ iſta ſunt tria gna qbꝰ appoſitis opti
mi ſaporis fiūt pulmētaria nr̄a: ⁊ puto vehe
mēter q̄ȝ monachꝰ peccet magis piſaz ſuā ſiue
lenticulā ppter torſiones vl' hūores melācoli
cos vitādo q̄ȝ nimis ex ill' ſumēdo. Si ei ap
poſita comedere noluerit: neceſſe ē vt lautio
ra vel appetat vel reqrat. Si eñi data fuerit
ex pſuetudine puſillanimes ſcādalizat: ſi vo
negata añ tp̄s deficit. Monachꝰ vacuo ven
tre nō pōt bñ ieiunare: vigilare aut laborare
Hinc eſt q̄ȝ btūs ber. in qdā ſmone ſatis acri
ter rephendit dicens. Cibaria nr̄a non ſunt
multū pfortātia: ⁊ iō opȝ nos ex eis ſumere
ad ſaturitatē. Hec ceſa.

Senex qdam patienter comedit oleū ex li
ni ſemine pro melle. Exemplum. xxvij.

q

Uidā ex ſenioribus factꝰ
eſt infirmꝰ: ⁊ p multos dies nō po
terat vllā eſcā cape. Compulit aūt
eū diſcipl's ſuꝰ. d. Si iubes inqt pr̄ faciā ti
bi placentā paruā. ⁊ ita fecit. erat aūt ei vaſ
culū paruū hñs mel: ⁊ aliud vas ſile hñs oleū
ex lini ſemine expſſuz: i alia re nulla h̄ pficie
bat niſi forte in lucerna. Deceptꝰ frater miſit i
eſcā ſenis de illo: ſperās qꝛ mel miſiſſet. Cū
aūt guſtaſſet nihil locutꝰ ē: ſꝫ tacēs comedit
Tertia vo vice cū iterū ſibi daretur ⁊ guſtaſſet:

dixit illi. Nō poſſuz cōmedere fili. Ille autē
tāq̄ȝ volēs exhortare eū dixit. Ecce abba bōa
ſunt: ⁊ ego comedā ex ipis. Et poſtq̄ȝ guſta
uit ⁊ ſenſit rē quā fecerat: cecidit in faciē: di.
Ue mihi abba qm̄ occidi te. iſtō pctm̄ poſui
ſti ſup me: qꝛ mihi locutꝰ ñ es. Dixit ei ſenex
Fili ñ pcriſteris ppter h̄: ſi eī deꝰ voluiſſz vt bo
na cōediſſez tu mel miſiſſes ⁊ ñ h̄ qd miſiſti.

Capitulū de. H. Hoſpitalitas.
Hoſpitalitas paupeꝝ ditat hoſpitē. Ex. i.

f

Uit in Roma vir piꝰ ⁊ bo
nus q̄ indifferenter hoies religioſos
paupes ad hoſpitiū inuitabat. Cō
tigit aūt cōfectū ſenio depaupari rebus: et
anguſtiabatur q̄ȝ ſolitā hoſpitalitatē hr̄e non
poſſet: qm̄ ad vſus ſuos ſufficientiā nō hr̄et
Cūqꝫ vna noctiū anxius p talibꝰ iaceret in
lecto ſemiuigilās: audiuit vocē dicentē ſibi.
Uidi charitatē tuā quā in exhibēda hoſpita
litate multo tp̄e infatigabiliter habuiſti: et
p hanc ad vitā pauperē deueniſti. volo ergo
nō ſolū in futuro remunerare te: verūetiam
in pñti. Loqre illi diuiti ⁊ de vinea tua q̄ me
lior ē cū vinea illiꝰ cābiū facies. ipe eñi liben
ter annuet vbis tuis. Habita ḡ illiꝰ vinea in
medio illiꝰ aceruū fodies in pfundū: et ſub
eo repies qd romanis copijs eſt inuiſuz. Ad
hanc ḡ vocē cū homo nō ptinꝰ obediret: ſe
cūdo ⁊ tertio āmonitꝰ eſt. Tūc hō ille ad diui
tem veniēs obtulit cābiū vineaꝝ. Cui diues
Libenter inqt: ⁊ q̄ȝto tua melior mea ē tibi ſol
uā. Cui paup. volo vt equo valore cābiū fiat
Et factū eſt ſic. Mox paup cum ppria vxore
⁊ filio et duabus pariter filiabus ad aceruum
cū eis ad ſupradictā accedit vineā ⁊ icipiūt
fodere cū ſpe magis. Cūqꝫ diu fodiſſent: nec
adhuc effectꝰ ſui ſignū aliqd inueniſſent: ce
perūt pr̄i ſuo filiꝰ cū ſororibꝰ iuſultare. qbus
pater ait. Nullo mō poſſuz credere q̄ȝ fruſtra
bor. Aceruo igr̄ pr̄ cū filijs viriliter inſiſtens:
tandem in profundū inter ingentes lapides
vas marmoreū plenū aqua: et in ore ipſiuz
vaſis ollam vitreaz plenā balſamo: et in ori
ficio olle paruū vnū vas fictile: ⁊ in eo tres
lapides ppcioſos: ſmaragdū: ſaphirū: et ba
leſtū: q̄ȝtitatis nō modice reperunt. nihil autē
aquā i vaſe reputātes effuderūt eā. q vt mox
effuſa inſtra q̄dā erea quibꝰ laborauerūt pfu
ſione pringeret colorē eris in pulcherrimaz
auri ſpēz cōmutauit. Erat eñi aq̄ ex ſanguie
⁊ carnibꝰ baſiliſci i modū aq̄ roſacee p ſubli
mationē factā q̄ ſolet ab alchimiſtis auꝝ fie
ri ſophiſticatū. ſꝫ hac aq̄ noluit deꝰ dicti viri
innocentiā maculari: iō diffuſa diſpuit. Bal
ſamo vo cū dictꝰ hō ad debilitatē viſus vſus
fuiſſet: neſciꝰ q̄ſi cōi oleo p dies aliqs itegerri
me viſum recepit. Et poſt cognito p pſbyterū ſuū q̄ȝ eēt balſamū ieſtimabili vēdidit
pcio: ⁊ p lapidibꝰ qs inuenerat pcioſis pecu
nias copioſiſſimas ⁊ mltas accepit. factuſqꝫ
diues ⁊ inclitꝰ glificauit deū: ⁊ poſt ſe filios
⁊ nepotes ſuos i multis copijs dereliqt. Hec
Guil. in libro de apibꝰ.

In diſcipulo de tēpore.
Hoſpitē quē diaboli cū corpore et anima
arripuerunt. quere ſer. cxliiij. N.

Itē ruſticꝰ qui habitabat in vna curia ſo
litaria: ⁊ xp̄m in forma paupis in domū ſuā
introduxit: quō ille paup pedes tranſfixos
habuit. qre ſer. lxxxix. T.

Itē qdā libēter hoſpitabat paupes ⁊ pere
grinos: et diabolus furatus eſt ſibi palliū in
forma peregrini vt ſic retraheret eū ab hoſpi
talitate: ⁊ ipediret eū i ſua ſalute. Hūilitas
Opa hūilitatis placēt deo. Exēplū. ij.

f

Enex quidam erat ſolitari
us vacās in heremo ⁊ dicebat in ſe
metipſo qꝛ pfectꝰ eſſet in virtutibꝰ
ſꝫ orauit deū: di. Oñde mihi qd deſit pfectio
ni mee vt faciā. Uolēs aūt deꝰ humiliare co
gitatōes eiꝰ dixit ei. vade ad illū archimani
dritā ⁊ q̄cqd tibi dixerit facito. Reuelauit de
us archimādrite añ q̄ȝ ille veniret ad euz: di.
Ecce ille ſolitariꝰ veniet ad te. dic ḡ ei vt tol
lat flagellū ⁊ paſcat tibi porcos. Ueniēs ḡ ſe
nex pulſauit ad oſtiū: ⁊ ingreſſus ē ad archi
mādritā illū: ⁊ cū ſe ſalutaſſent cōſederūt et
dixit ei ſolitarius iſte qui venerat. Dic mihi
qd faciā vt ſaluus fiam. Et ille dixit. Facies
quodcūqꝫ dixero tibi. ⁊ rñdit. Etiā. Et dixit.
Ecce tolle flagellū et vade paſce porcos. Hi
aūt q̄ eū nouerāt et audierāt de eo cum vidiſ
ſent q̄ȝ porcos paſcēt: dicebāt vidiſtis illum
magnum ſolitariū de quo audieramus ecce
ſtupuit cor eius et a demonio vexatur ⁊ paſcit
porcos. Uidens aūt deus hūilitatē eiꝰ qꝛ ibi
patiēter ſuſtinebat opprobria hoim pcepit
iterū redire ad locum ſuum.

Maria docuit carthuſień. triplicē graduz
humilitatis. Exemplum. iij.

l

Egitur q̄ȝ in ordie carthu
ſień. fuit quidam frater probabilis
vite incorruptus corpore: ita vt pe
ſomniū nunq̄ȝ fuit illuſus. Huic i extremis

ꝯboꝛāti cū frēs aſſiſterēt ꝑoꝛ q̄ affuit ꝑcepit
τ ait. vñ ſe deo mag̃ placuiſſe cōſideraret.
eiſrñdit. Rē difficilē poſtulas ꝑr̄ quā nullo
mō dicerē niſi obediētia cogeret. ego ab ieū-
te etate mlt̄a flagella ſathane ꝑpeſſ⁹ ſū: verū
tñ ƀm mlt̄itudinē doloꝝ meoꝝ i coꝛde meo
ꝯſolatōes xp̄i τ btē marie ỽginis letificaue
rūt aīam meam. quadā die cū nimiū eēm af
flictus apparuit mihi btā ỽgo maria et ait.
vidi afflictionē animi tui τ veni in auxiliuꝫ
tuū. ecce offero tibi de theſauris filij mei tri
plicē grām hūilitatꝭ ꝑ quā adūſariū tuū vince
re poteris τ deo placere poſſis volo ḡ vt hu-
milieris in victu: in veſtitu: atq̧ in actu: ci-
bos appetas viliores: τ pānos induas ḡſſio
res: abiectioꝛa q̧ miſteria q̄ alij dedignanꝭ
tu ꝓ mag̃ honoꝛe τ lucro ſuſcipias. Eis dictꝭ
diſꝑuit btā ỽgo: τ ỽboꝝ efficaciā coꝛdi meo i
preſſi vt ſic facerē vt btā ỽgo me docuit.

Coꝛiari⁹ q̄dā ſīl̄is fuit btō āthōio. Ex. iiij.

b Eatus anthonius in cella
ꝓꝑa ſua dū oꝛaret venit ad eū vox
d. anthōi necdū ad mēſuraꝫ coꝛiarij
iſti⁹ q̄ eſt iu alexandria ꝑueniſti. q̄ audito ſe
nex ſurgens mane arrepto baculo feſtin⁹ ad
alexādriā venit. cūq̧ ad deſignatū hoīeꝫ fuiſ
ſet igreſſus: ille viſo tāto viro obſtupuit. cui
ſenex dixit. refer mihi oꝑa tua qꝛ ꝓpteres ad
te de deſerto veni. q̄ rñdit. neſcio me aliqñ bo
ni aliquid perpetraſſe. Cum ex cubili ꝓpoſ̄o
conſurgēs mane, anteq̧ i oꝑa mea reſideaꝫ:
dico vt oīs ciuitas h̄ a minoꝛe vſq̧ ad maio
rē ingrediaꝭ i regnū dei ꝓpꝭ iuſticias ſuas.
ego aūt ſol⁹ ꝓpꝭ meā culpā penā igrediar ſē
piternā. qḋ ỽbū añq̧ q̄eſcā ſero ex coꝛde meo
recēſeo ỽaciꝭ. Qḋ audiēs btūs āthoni⁹ rñdit
ei. Fili ſi tu es bon⁹ artifex ſedēs i domo tua
cū reqe regnū dī adept⁹ es: ego velut ſine diſ-
cretōe oē tp̄s meū i ſolitudine cōſumpſi nec
dū ỽbi tui aſſūpſi mēſurā. Hoc ī vitaſpatrū.

Senex ſimulabat ſe ſtultū ne honoꝛareꝭ
ab hominib⁹. Exēplum. v.

f Enex quidam erat in infe
rioꝛib⁹ partib⁹ heremi: et ſedebat q̄e
ſcēs i ſpelūca. vn⁹ aūt ſecularis mi
niſtrabat ei. Contigit autē vt filius cuiuſdā
ſecularis infirmareꝭ. mult̄ ḡ ꝑcibus poſtula
bat ſenē vt veniret ad domū ſuaꝫ et faceret
oꝛonē ꝓ infante. Et ſurgēs ſenex ābulabat
cum eo. Ille aūt preceſſit eū: et ingreſſus do
mū ſuā: dicēs. Uenite in occurſum anachoꝛe
te, Quos cuꝫ ſenex vidiſſet de lōge egreſſus
cū lāpadib⁹ ſenſit ꝙ ad ſe venirēt: et ſtatim
deſpolians veſtimēta miſit ſe ad flumē: τ ce
pit lauare ſtās nudus. Ille aūt qui miniſtra
bat ei videns erubuit: τ rogauit hoīes dicēs
Reuertimini. ſenex eñ noſter ſenſuꝫ ꝑdidit
Uenīēs aūt ad eū dixit illi. Abba: q̄d hoc eſt
qḋ feciſti. oēs q̄ te viderūt dixerūt ꝙ demoni
um habet ſenex. Cui ſenex reſpondit. Ego h̄
volebā audire. Hec in vitaſpatrum.

Theodoſi⁹ imperatoꝛ viſitauit monachū
τ ipſe fugit de loco ne honoꝛaretur ab homi
nibus. Exemplum. vi.

f Uit quidaꝫ monachus in
conſtātinopoli tēpoꝛibus Theodo-
ſij imperatoꝛis: qui habitabat in ꝑ-
ua cella foꝛis ciuitatem. Audiens autem im
peratoꝛ ꝙ ibi eſſet quidā monach⁹ qui nūq̧
egrediebaꝭ de cella: cepit deambulando per
gere ad eundē locū vbi erat ſupꝛadict⁹ mona
chus: ꝑcepitq̧ ſequētib⁹ ſe eunuchis vt nul
lus appꝛoximaret ad cellam monachi illius
Ipſe aūt ſolus perrexit: pulſauitq̧ ad oſtiū
cellule. Surrexit aūt monachus τ aperuit ei
et non cognouit eū ꝙ eſſet imꝑatoꝛ. tulerat
enim ſibi coꝛonā de capite ſuo vt non agno-
ſceretur. Poſt oꝛationē aūt reſiderūt pariter
et interrogauit eū imꝑatoꝛ: dicēs. Quō ſan-
cti patres degunt in egypto. Rñdens mona
chus ait. Omēs exoꝛāt deū ꝓ ſalute veſtra.
Aſpiciebat aūt iꝑeratoꝛ intente cellulā ipaꝫ
et nihil in ea vidit niſi paucos panes ſiccos
in ſpoꝛta: dixit ei. Da mihi bñdictionē abba
vt reficiamur. Statiq̧ feſtinauit monach⁹:
et ſal et buccellas īmiſit in aquā τ comederūt
pariꝭ poꝛrexit ei calicem aque et bibit. Tunc
theodoſius imperatoꝛ dixit ei. Scis q̄s ego
ſum. Reſpondit monach⁹ τ dixit. Neſcio q̄s
ſis dñe. Dicit ei. Ego ſum theodoſi⁹ imꝑatoꝛ
et ob deuotionē tuā veni huc. Hoc cū audiſ-
ſet monachus ꝓſtrauit ſe ante illū. et ille di
xit ei. Bt̄i eſtis vos monachi qui ſecuri et li-
beri de negocijs ſeculi tranquilla τ quieta ꝑ
fruimini vita. et ſolūmodo de ſalute aīaruꝫ
veſtrarū habetis ſollicitudinē: quō ad vitaꝫ
eternam et ad celeſtia premia ꝑuenire poſſi-
tis. In veritate eñ dico tibi: qꝛ certe i regno
natus ſum τ nunc in regno dego: et nūq̧ ſi-
ne ſollicitudine cibū capio. Poſt hoc autem
valde honoꝛifice ſalutauit eū imꝑatoꝛ: et e-
greſſus eſt ab eo. Eadeꝫ aūt nocte incepit in-
tra ſe cogitare famulus dei: dicens. Quoniā
non opoꝛtet me iā in hoc loco eſſe; multi eñ

non ſolum de populo ſed etiā de palatio et
ſenatoꝛib⁹ ꝙplurimi exemplo imperatoꝛis
ſecuti ad videndū me venturi ſunt: et hono-
rem mihi tanq̄ ſeruo dei deferendo nō ceſ-
ſabūt. et illi ſiquidem hoc ꝓpter nomen dñi
facturi ſunt. ego aūt timeo ne foꝛſitan mali
gn⁹ diabol⁹ mihi ſurripiat: et libēter incipi-
am eos ſuſcipere: τ cōdelectēt coꝛ meum lau
des τ honoꝛes eoꝝ. τ per hoc iam incipiam
virtutē hūilitatis ꝑdere: et laudes atq̧ ho-
noꝛes hoīꝫ appetere. Hec igiꝭ oīa homo dei
ſecum cogitans eadem nocte fugit inde. et ꝑ
rexit. in egyptū ad ſanctos patres i heremū
Itaq̧ cōſideremus dilectiſſimi cū q̄ta ſolli-
citudine virtutē humilitatis cuſtodire famu
lus dei ſtuduit: vt in celeſti regno eternā glo
riam pro laboꝛe ſancte vite ſue quem ꝓpꝭ
deū exercuerat percipere a dño Jeſu chꝛiſto
mereretur. Hoc in vitaſpatrum.

Macharius cum humilitate vicit diabo
lum. Exemplum. vij.

a Bbas machari⁹ cum dilu
culo ad cellam ſuā reuertereꝭ occur
rit ei diabolus cum falce volens eū
percutere: ſꝫ nō valebat. et exclamans dixit.
Magnā vim patioꝛ a te machari: q̄ eū cupi-
am tibi nocere nō valeo oīa que tu facis ego
magis experioꝛ. Jeiunas interdū: ego auteꝫ
nūq̄ vllo cibo reficioꝛ. Tu ſepe vigilas: me
nūq̧ ſopoꝛ oppꝛ̄ſſit. ſꝫ in vna re me vincis ip-
ſe ꝯfiteoꝛ. Cūq̧ ab eo rem ipam q̄ſiuiſſet: rñ
dit. In humilitate tua ſola vincis me. Et h̄
dicens euanuit. Hec in vitaſpatrum.

Humilitas ꝑcellit alia bona opera et exer
citia, Exemplum. viij.

h Olgot in libꝛo Sapientie
c. vij. narrat de quodam rege q̄ nun
q̄ permiſit ſibi in alijs vaſis mini-
ſtrari niſi de luto factis. Cum enim a quodā
familiari interrogareꝭ cur illud faceret: rñ-
dit ꝙ q̄uis eſſet iam rex ſicilie: fuit tñ filius
cuiuſdam figuli. τ vt haberet memoꝛiam ge
neris ſui: ne ꝓpter ſtatū regiū ſuꝑbiret oꝛdi
nauit ꝙ ſibi ī vaſis fictilib⁹ ſiue luteis ƀuireꝭ

Humilitas plus impetrat a deo q̄ ieiuni
um, Exēplum. ix.

n Arrauerunt de alio ſene
qui ꝑſeuerauit ieiunās ſeptuagin-
ta ebdomadas: ſemel in ebdomada
reficiens. Hic poſtulabat a deo de quodam
ſermone ſcripturarū ſctārū: τ nō reuelauit ei
de⁹. Dixit ergo in ſemetipſo. Ecce tātū labo-
rē cōſumpſi τ nihil ꝓfeci: vadā ḡ ad frēꝫ me
um τ req̄rā ab eo. Qui cū egreſſus clauſiſſet
oſtiū vt abiret: miſſus ē āgelus dñi ad eū di
cens. Septuaginta ebdomade q̄s ieiunaſti
nō te fecerūt ꝓximū deo: nūc vero qñ ita hu
miliat⁹ es vt ad fratrem tuū ꝑgeres: miſſus
ſum tibi indicare ſermonem. Et aperiens ei
de re quam petebat. diſceſſit āgelus. Hec in
vitaſpatrum.

In diſcipulo de tp̄e.

Quidam raptus in agone et reuerſus di-
xit ꝙ null⁹ ſine humilitate ſaluaꝭ. Hoc q̄re
in diſcipulo de tp̄e ſermone. xxi. Q.

Capitulum de. I.

Jeiunium.

Juuenis delicatus quidam nūq̄ ieiuna-
uit, Exemplum primum.

c Ontigit ſemel cum
magiſter Joꝛdanus veniſ-
ſet bononiā ꝙ fratres dixe
runt ei de quodam nouitio
turbato ad exitū Fuerat nā
q̧ adeo delicat⁹ et ſingula
ris vite in ſeculo in veſtib⁹: in lectꝭ: oꝛnamen
tis: cibis: ludis et ceteris delectationib⁹ car-
nis ꝙ neſciebat quid eſſet afflictio τ āguſtia
ſpūs: niſi q̄tū ſe ſtudio lr̄arū applicabat. i q̄
tantū ꝓfecerat vt in ſequenti āno poſſet ꝯue
tuari. Nūq̄ infirmat⁹ fuerat: nunq̄ niſi pa-
ſceuem ieiunabat. rariſſime ille a carnib⁹: ni
ſi in ſextis ferijs abſtinebat. nunq̧ ꝯfeſſus
fuerat. et eoꝝ q̄ dicūtur in eccl̄ia nihil niſi ꝑ
ter oꝛationē dñicā ſciebat. Hic quodā die cū
veniſſet ad frēs ex mera curialitate cū nega-
re neſciret oꝛdinē ē ingreſſus. ſed mox peni
tuit eū: τ oīa q̄ videbat τ ſentiebat ſibi quaſi
moꝛs altera videbanꝭ. Comedere nō poterat
aut doꝛmire. τ lꝫ in ſcl̄o vir fuiſſet irat⁹: intrā
tum ſuccēdit eū tēptatio ꝙ ſuꝑioꝛē q̄ euꝫ ad
oꝛdinē traxerat ꝑcutere voluit cuꝫ pſalterio
qḋ tenebat. Sic igr̄ tēptatū magiſter Joꝛda
nus inueniēs eūdē frēm: audiens ꝙ Theo-
baldus vocareꝭ cepit eū ꝯfoꝛtare ex ipō noīe
dicēs. Theobald⁹ ỽo q̄ſi tēdēs ad alta. Poſt
aliq̄ monita ducēs eū ante altare bt̄i Nico-
lai: monuit eū vt flexis genib⁹ diceret Pr̄ nr̄
nullā eñ aliā oꝛonē ſciebat. Ipſe vero poſi-
tis manib⁹ ſuꝑ caput eius cepit toto coꝛdis
ſui affectu dñm depcari vt oēm tēptationeꝫ
auferret ab eo. Dum igiꝭ multū in oꝛone pro
tēderet; videbaꝭ nouitio quādā dulcedinem

in mētē eiꝰ ſubintrare paulatim: et quādaꝫ cordis ſentire mutationeꝫ. Eleuatis deniqꝫ manibꝰ a capite viſum eſt vt poſtea pluribꝰ retulit ꝙ due manꝰ ſtringētes coꝛ eiꝰ ſubito eleuaret mēte: et animꝰ eius in magna tranquillitate ex dulcedine remaneret. Remāſit aūt adeo ꝯſolatꝰ ⁊ feruēs vt multos laboꝛes ſuſtineret i oꝛdie: ⁊ pl'a vtilit' faceret i eodē.

Jeſus.

Nomē Jeſus curat febꝛes. Exēplū.ij.

Egitur de quodam fratre

l ordinis minoꝝ qui multa miracula de noīe ieſus audiēs: cū acceſſio febꝛis euꝫ affligeret hoc nomē ieſus ſcripſit in aquā ⁊ eā bibit: et ſtatim eum febꝛis dimiſit. Hoc aūt cōtigit in hibernia.

Nomē Jeſus expellit demones. Exēp.iij.

Anctus bernardus cuꝫ ſe

ſ mel apud mediolanū eēt: et ꝗdā demoniaca ei oblata eēt vt eam curare vellet: demon coꝛam multis aſtātibꝰ dixit. O ꝙ libēter de hac anicula mea exirē: ſ dñs nō vult vt exeā. Cui bernardus ait. Quis eſt ille dñs. Cui demon. creatoꝛ oīm. Cui ſanctꝰ Bernardus. Vidiſti ne cū vnqꝫ? Cui demon. Vidi eū in gl'ia. Cui ſanctus. Velles illuc redire. At ille miro mō cachinnans ait. Tarda hoꝛa abijt. Tūc ſctūs ꝑcepit ei vt in noīe ieſu xp̄i exiret. Tūc demon ait. o nomē terribile tā me cogis exire. ⁊ hoc dicto ſtatim exiuit

Nomen Jeſus liberat hominem a periculis. Exēplum.iiij.

Eatus Patritius cū per

b hiberniā ꝑdicaret rogauit dñm vt ſignū oñderet per qḋ peruerſi hoīes territi peniterēt. Et ecce pꝛteꝰ ſubito et maximꝰ appuit. reuelatū ē ei: vt ibi locus purgatoꝛij eēt. in quē ſi quis vellet deſcēdere alia pena ſibi nō reſtaret. Hoc audiētes multi ingrediebant' q nūqꝫ reuertebant'. Et ecce vir qdā noīe Nicolaꝰ multa pctā cōmiſerat: in illū puteū deſcēdit vt pꝛo ſuis pctis peniteret et ecce iuenit quoddā oꝛatoꝛiuꝫ albis monachis plenū q ſibi dixerūt. Cōſtās eſto. qꝛ tēptamēta multa te ſuſtinere opꝫ. Cū aūt ille requireret qd ꝯ h' tēptamēta remedij hr̄e poſſꝫ rñderūt. Cū te penis affligi ſenſeris: ꝓtinꝰ clama. O ieſu xp̄e miſere mei. Et ille ab eis abſceſſit. ſubito demones ſibi tāqꝫ beſtie occurrerūt mugiētes ꝯ cuꝫ. Sꝫ cū territꝰ ſtaret recoꝛdatꝰ ꝯſilij dixit. Jeſu xp̄e adiuua me. Et ſtatim beſtie euanuerūt. Pꝛogrediēs aūt abinde vidit maximū ignē. in quē cum per demones ꝓiectus fuiſſet: exclamauit. Jeſu adiuua me. Subito ignis extinctus eſt. Pꝛofectus vltra vidit vnū puteū ꝓfundū de quo exibat fumus ⁊ clamoꝛ maximꝰ. ſ cū in illuꝫ ꝓiectꝰ fuiſſet exclamauit. Jeſu adiuua me. Et ſtatim ab i llo liberatus ē. Tādē vnū ſtrictū pontē vidit cū magno terroꝛe quē debebat tranſire: ſed non potuit. Tandē ponens vnū pedē ſup pontē dixit. Jeſu adiuua me. et ſic ad quēlꝫ paſſuꝫ dixit quouſqꝫ vltra pōtem venit. Quo tranſito ꝑuenit ad pulcherrimū pꝛatū in quo ſtabat varietas diuerſoꝝ floꝝ a quibꝰ magna ſuauitas ꝓcedebat. ⁊ vidit duos iuuenes albis veſtibꝰ indutos. qui ipſum in vnā pulcherrimā duxerūt ciuitatē q fuit munita ⁊ tota conſtructa lapidibꝰ pcioſis. et dixerūt illā ciuitateꝫ paradiſum eſſe. Qui poſtmodū ad vitā rediens. xxx. diebus pactis ad paradiſum celi per inuocationem dñi nr̄i Jeſu xp̄i feliciter peruenit.

Nomē Jeſus indulgere facit inimicis. Exemplum.v.

Egitur i libꝛo de donis ꝙ

l quedā mulier placari nō poterat in cuiꝰ fronte nomen ieſus vir eius cō ſcripſit. ⁊ mox charitatiue emulis ſuis offenſam remiſit. Obſtinatꝰ quidā amore ieſu indulſit inimicis. Exemplū.vi.

Vit quidā obſtinatus cui

f cum diceret' ſemel. remitte rācoꝛes ꝓ deo ⁊ inimicitias tuas: ait. Nec ꝓ deo nec ꝓ diabolo ad hoc induci poſſum: ſi deberē eſſe perpetuo in inferno. Et acceſſit frater ad eū cum deuotione. et in fronte eiꝰ cum digito ſcripſit. Jeſus nazarenꝰ. Et ſtatī peccatoꝛ incepit gemere et ait. Amoꝛe Jeſu totum dimitto.

Nomen Jeſus multas virtutes confert. Exemplū.vij.

Vidam iuuenis deuotus

q et innocens deū oꝛauit ſibi dare amoꝛē dei: vt ſic cōtinue ferret' in deum. cui angelus dñi foliū talit' cōſcriptū dedit Jeſu xp̄e fili dei viui ꝓpicius eſto mihi pctōꝛi: dicēdo ei. Aperi os tuū et comede hāc ſcripturā cuius ꝟtute demones vincunt' celi apiuntur pctā tollunt'. trinitas ſancta attrahit'. ⁊ āgeli ei deuote famulāt'. Quo fctō oia ⁊ ſingl'a mox exptꝰ eſt ſicut infoꝛmatus eſt.

Nomen ieſu liberauit clericum a latrone. Exemplum.viij.

Vit quidaꝫ clericus lubꝛi

f cus ⁊ vitioſuꝫ. hic cuꝫ vellet ire ad ſuū ſcelus perpetrandū cōtigit euꝫ tranſire nocte quadā per ſiluaꝫ in qua latro latitabat: qui nemini pꝑercit quin eū occideret vel ſpoliaret. Hic aūt cuꝫ audiret eum tranſire dixit. Quis es tu q hic trāſis. Clericus rñdit. Ego ſum pauper ſeruus ieſu xp̄i. Pꝛe timoꝛe eīn nimio neſciebat qd rñderet. Tūc iterū latro. Ego dico tibi qs es tu. Reſpondit clericus. Ego ſum indignꝰ ſeruus ieſu xp̄i. Latro vero tertio qſiuit: quis es tu. Tūc clericus rñdit ꝙ eēt inutilis ſeruꝰ ieſu xp̄i. Et ſic latro intra ſe cogitauit: cuiꝰ ſeruus es tu: ⁊ ipſe dixit clerico. Pꝛopter nomen Jeſu vade in pace. Et ſic latro ruminādo intra ſe dixit. Jeſus ieſus ieſus. Et ecce ꝟtute noīs Jeſu latro ꝯuerſus eſt: ⁊ poſtea latrociniū ⁊ homicidiū nō ꝑpetrauit. Sꝫ de mane ſtatiꝫ cū magna deuotiōe venit ad eundē clericuꝫ qꝛ erat plebanꝰ viciniōꝛ huiꝰ ſiluē: petēs vt audiret cōfeſſionē eius. Plebanus ꝟo audiens eū multa latrocinia ꝑpetraſſe: dixit. O pctōꝛ vnde tibi hec cōtritio q tot mala cōmiſiſti. Rñdit latro. Hac nocte qdam q tranſiuit per ſiluam quē cū vellem ſpoliare: dixit. ſeruus ſum Jeſu xp̄i. quem dimiſi ꝓpter nomen ieſus. tandē nomen ieſus replicādo ⁊ iterū replicando ſum ꝯtritus ⁊ cōuerſus. ⁊ nō ero decetero ſeruus diaboli: ſ ieſu. Plebanꝰ dixit. Ego ſum q pertrāſiui ſiluam. Bñdictū ergo ſit nomē Jeſus qḋ me a periculo liberauit ⁊ te iuſtificauit. Et ego decetero ero vtilioꝛ ſeruus Jeſu xp̄i. qꝛ amodo pctm̄ moꝛtale ſcienter non cōmittam.

Nomen ihs vincit tēptatiōes. Exē.ix.

Vidam hō fuit pius qui

q hanc ꝯſuetudinē habuit ꝙ quotieſcūqꝫ diabolꝰ ſibi aliquā ingerebat temptationē: iuit ad locū oꝛationis ⁊ inuocauit deū dicēs. Jeſu dulcis miſerere mei ⁊ adiuua me. ⁊ ſic ſtatiꝫ diabolus receſſit ab eo. Et ſemel audiuit virus ſctūs pater ꝙ demon dicebat ꝙ ipſi diaboli maxime repellerentur per hoc nomen Jeſus.

Jn diſcipulo de tempoꝛe.

Vir qdam cū vxoꝛe ſua volentes ſeipſos ſuſpēdere pꝛe triſticia ⁊ ſil' biberunt in noīe Jeſu. ⁊ ſtatim fugati ſunt demones ⁊ ceſſauit periculoſa tēptatio. Hoc qre. in diſcipulo de tempoꝛe. ſermone. xix. B.

Indulgentie.

Maria obtulit filium ſuū cruce ſignatis. Exemplum. x.

Egitur in libꝛo de donis

l ꝙ pꝛedicāte quodā viro dei in platea indulgētias papales ⁊ virtuteꝫ ſancte crucis: mox diuinitus btā virgo Maria apparuit cruce ſignatis eis filiū pꝛopꝛiū in pꝛecium ⁊ pꝛemiū exhibendo.

Miles qdaꝫ petiuit moꝛi in ſancta terra. Exemplum.xi.

Iles gallicꝰ cruce ſigna⸗

m tus viſitatis ſanctuarijs ⁊ chꝛiſti veſtigijs in mōte oliueti ait. Domine qui pꝛo ſalute generis humani tuum pꝛecioſiſſimū ſanguinem fudiſti in hac ſancta terra: vbi tua veſtigia vt valui viſitaui: rogo vt in pace ſuſcipias ſpiritum meum: qꝛ ad te aliter nequeo volare. Quo dicto feliciter expirauit.

Cruce ſignatis chꝛiſtus remittit peccata. Exemplum.xij.

Egitur ꝙ cū quadam vice

l frater oꝛdinis ꝑdicatoꝝ pꝛedicaret crucem: btā virgo Maria viſa eſt cū filio ſinguloꝝ cruce ſignatoꝝ lintheo fulgido maculas pctōꝝ abſtergendo ⁊ xp̄o etiā ſingulis bñdicente ⁊ dicente. Remittunt' tibi pctā tua. ⁊ ego ero ꝓtectoꝛ tuus in ꝑſenti ⁊ merces tua in futuro.

Quidā in extremis oñdit ſe cruce ſignatū ⁊ diabolus fugit ab eo. Exemplū.xiij.

Iles quidam magnꝰ pec

m catoꝛ volens remiſſionē pctōꝛuꝫ ſuoꝝ conſequi crucē ſuſcepit. Cui infirmāti diabolus apparuit dicēs: qꝛ ſuus eſſet. Cui miles. Non ſum. qꝛ cōfeſſus ſum ⁊ cruceꝫ ſuſcepi: quā illi oſtendit in ſubtinicula dicens. Ecce ſignū ſancte crucis qḋ ad defenſionē fidei ſuſcepi. Quo viſo: diabolꝰ citius euanuit ab oculis eius.

Filius pꝛo anima patris crucē aſſumpſit ⁊ ſic eam liberauit. Exemplum.xiiij.

Rater quidā pꝛedicauit

f indulgētias crucis: ⁊ ꝙ etiā parētibus defunctis valerent. Unde qdam iuuenis vt aīa pr̄is ſui a purgatoꝛio liberaret' crucem ſuſcepit. cui doꝛmiēti vox rñdit. Doꝛmis ne fili. Cui filius. Quiſnā es tu,

Et ille. Ego ſuſpī tu⁹. ꝛ bn̄dicta hora q̄ te genui ꝑp̄ea ꝙ abſolutus a purgatorio celū aſcēdo v̄tute crucis quā pro me ſuſcepiſti.

Indulgere proximis.

Miles q̄dā alteri militi idulſit occiſionē patris ꝛ crux amplexabat̄ eū. Exēplū .xv.

e Rat quidā miles qui occidit p̄rem alteri⁹ militꝫ: ꝛ fili⁹ ei⁹ q̄ſiuit oportunitatē quō poſſet vindicare p̄rem ſuū. Et cōtigit ꝙ in die paſceues ille miles trāſiuit ſine armis. quē ali⁹ inſecut⁹ eſt volēs eū occidere. Tūc ille ꝓſtrauit ſe añ pedes ei⁹. d. Propter mortē dn̄i nr̄i Jeſu xp̄i quā ꝓ nobis oīb⁹ hodie ſuſtinuit idulge mihi ꝙ p̄rem tuū occidi. Tūc ille cōpūct⁹ dixit. Propt̄ mortē dn̄i nr̄i ieſu xp̄i ignoſco tibi. Et leuauit eū de terra. ꝛ ī ſignū recōciliatiōis oſculat⁹ eſt eū. Cū idē miles eccl̄iam intraret ꝛ cū ceteris crucifixū ieſu xp̄i oſcularetur: tūc crucifix⁹ amplexat⁹ ē eū. d. Quia hodie indulſiſti iſti militi ꝑpter me q̄ p̄rē tuū occidit: iō hodie indulgeo tibi oīa pc̄tā tua. ꝛ in ſignū recōciliationis oſculor te in maxillam tuā. Qđ vidētes circūſtantes glorificauerunt dei bonitatē ꝛ miſericordiā.

Nobilis q̄daꝫ indulſit homicidiū fratris ſui: ꝛ crucifixus ſibi inclinauit caput ī eccl̄ia

Exemplum .xvi.

n Obilis quidā fratrē ſuuꝫ Guntheriū noīe a quodā nobili occiſum ꝑdiderat. Et fugiēte eo đ patria occiſore: cōtigit vt nobilis ille cū multo comitatu ꝑegre ꝓfect⁹ impm̄editate i agro occurreret occiſori. Qui mox extracto gladio vbi inimicum expetijt in terrā ꝓſtrat⁹ occiſor clamauit: miſerere mei nobiliſſime vir ꝓ illo q̄ tui miſertus eſt: ꝛ q̄ mundū iſtum ſua morte redemit. Repēte nobilis aīus ī lachrymas reſolutus illam quā extēderat retraxit manū: ſed cū ignauie aſcriberetur a ſuis. iterum manū extēdit in ꝓſtratū. reus ad remiſſionē oīꝫ pc̄tōꝝ veniā petijt. ſc̄do manūdepoſuit. tertioq̄ꝫ increpat⁹ a ſuis cū morteꝫ tertio attemptaret ꝛ miſer ille ob euaſionē mortis ꝑpter anguſtiā quā oīs caro in extremo iudicio eſſet perpeſſura veniā precat̄. Rn̄dit nobilis genere: ſed nobilior mēte. Et ego inquit tibi prorſus mortē fratris idulgeo. Nec mora eadem die cū audiret miſſam eccl̄iam ingreſſus vbi coram imagine crucifixi tertio flexit genua: viſus eſt a quodam ſancto viro ad ſingulas genuflexiones nobilis illi⁹ crucifixus caput ſuū humiliter inclinare ſcorſum ergo vir ſanctus ille qui ſol⁹ hec viderat nobilem euocatum q̄s eſſet interrogauit. Et ille miles. Miles inq̄t dicor in terra in q̄ natus ſum. Et rurſum ille. Dicas inq̄t chariſſime: nihil celes in quo confidis te magis diuinam miam meruiſſe. Tunc miles inquit. Pctōr ego ſum ꝛ ſeculo deditus. ꝛ nullo prorſus niſi hodie forſitan. Et ſic qđ actum eſt retulit. Mox ille ꝛ quicq̄d vidiſſet exponens ad actum vite gratioris ꝛ meriti nobileꝫ exhortatur. Hec Guil̄.

Xp̄s noluit indulgere defuncto niſi priuſ peteret veniam a fratre ſuo quem offendit,

Exemplum .xvij.

p Rouicialis romane prouincie ordinis predicatoꝝ monebat frēs ſue ꝓuincie vt ſibi cauerent diligēter ab alterutrū turbatiōe. Et hoc exemplū ſibijpſi factū retulit dicēs: cū q̄daꝫ frater olim turbaſſet me nimis iuſte. ꝛ poſt paucos dies diſceſſiſſet ab hac vita: me non placato: quadā nocte in ſomnis apꝑuit: ꝛ cū a me peteret veniā. et recordarer ipm̄ defunctuꝫ: dixi. Uade frater: ꝛ pete veniā a dn̄o ieſu xp̄o: in cui⁹ manu es. Qui recedēs a me cū peteret veniā a xp̄o vt dixerā ei: rn̄dit ei dn̄s ieſus. Nūq̄ꝙ cōcedo tibi veniā niſi pri⁹ impetres ab eo quē offendiſti. Uñ rediens ad me eadē nocte ꝛ v̄ba xp̄i renūciās iterū veniam petijt: ꝛ accepit: ꝛ dixit mihi. Uide frater mi cholae q̄ꝫ malū eſt offendere frēꝫ. ꝛ ꝙ graue ſit nō placare. Hec in Uitaſpatrum.

Frater q̄dam fuit odio inflāmatus cōtra procuratorē cōuentus. Exemplum .xviij

f Uit rome quidā frater ordinis ꝑdicatoꝝ: qui valde dure tractabat ꝓcuratorē ꝯuentus: cui ad pacificandū cor ſuū iniunxit prior cui hec retulit ſepteꝫ pater noſter oī die pro illo. Qui ex hoc magis ad illū procuratorem turbat⁹ eſt: ꝛ maiori odio inflāmatus. Quadā igitur die infirmatus ſubito factus eſt quaſi mortuus: ꝛ ex improuiſo cepit maledicere fratribus ꝛ ordini ſuo. Tandē orantibus fratrib⁹ ait. Mater dei: mater dei adiuua me. Uiſuꝫ aūt erat ſibi vt ipſe retulit ꝙ in igne ardentiſſimo ꝑpter iracundiā ſuam poſitus erat. Et ideo ꝑpter penas ītolerabiles deſperās blaſphemaſſet. Precibus aūt fratrum ad inuocationem, beate marie virginis reſtitu⁹tus eſt vite priſtine. ꝛ in argumentū v̄itatis excoriatus fuit tot⁹. Hec ī Uitaſpatrum.

Plaga illi⁹ q̄ noluit indulgere. Exēp. xix.

v Enerabilis iacob⁹ de vitriaco crucē hieroſolimitanā ob ſalutē multoꝝ in brabantia ꝑdicauit. Cōtigit aūt vt pacificaturi q̄dā die mortales: ínimicitias erga iniuriātē nihil ꝓficerent. iiuriam paſſus ꝑmo ſimpl̄r deīde ꝓſtrat⁹ pedib⁹ ei⁹ ſemel iterū. ꝛ tertio cū multitudine ppl̄i ꝑſente rogaret vt ꝓfiteret̄ in rebellē. cōuerſus aūt ad ppl̄m dixit palā oīb⁹. Conteſtor vos. ꝛ q̄ ſpernit nos: ſpernit ꝛ eū q̄ miſit nos Rogate ḡ dn̄m vt tale ſignū oñdat in homine obſtinato q̄ cūctꝫ p̄ñtib⁹ pateat eū hoſtiliter cōtra ſe in retētione odij ꝯ primū b̄ egiſſe. Nec mora: vt vir ſc̄tūs orōnē expleuit. miſer ille reuerſis oculis ſemel iterū ꝛ tertio in terrā corruit: oreq̄ꝫ cruorē ſpumās ꝛ ſanguinē horroris: maximū ſpectaculū ꝛ piaculum oīb⁹ ꝑbuit. Tūc flēte ppl̄o reuerēd⁹ vir fuſa ꝑce ꝓſtratū erexit q̄ mox integerrime ſanat⁹ cū lachrymis veniā petiuit. ruēſq̄ꝫ in oſcula ei⁹ quē ipe offendit. ꝛ ſic ad lachrymas et ad laudē xp̄i oīm corda ꝓmouit. Hec Guil̄.

Nullus debet gaudere de interitu īimici ſui,

Exemplum .xx.

c Um per exempla beati benedicti multi ſeculo renunciātes in laude dei ferueſcerēt q̄dā p̄ſbyt̄ florentius detractiōis ſpū inſtigat⁹ ei⁹ ſtudijs emulari cepit: ꝛ quos potuit ab ei⁹ viſitatōe trahere. Cūq̄ꝫ nō ꝓficeret tandē inuidia excecat⁹ panē veneno infectū ſeruo dei miſit. Quem vir dei cū grar̄ūactione ſuſcipiēs faciei cōſcius: coruo cuidā q̄ ad horā refectōnis veniēs alimēta de manu ei⁹ ſuſcipe cōſueuerat ꝓiecit: di. In noīe dn̄i tolle hunc: ꝛ in locum vbi inueniri non poſſit ꝓijce. Tūc coru⁹ expāſis alis circa paneꝫ crocitando apto ore cepit diſcurrere ac ſi obedire vellet: ꝛ tn̄ non poſſe ſignificaret. Cui vir dei ait. Tolle ſecurus. Qui ſtatim tulit et reuerſus accepit ab eo cōſuetam alimoniā. Cūq̄ꝫ dict⁹ p̄ſbyter ſe in nece magiſtri nō ꝓficere videret ad prouocāda diſcipuloꝝ corda in hortū celle bn̄dcti ſeptē puellas inuicē ludētes ꝛ chorizātes corā diſcipulis miſit: ꝗ vir dei magi ſacerdoti q̄ꝫ ſibi cōdolēs cum in malicia ꝑſiſteret et pro diſcipulis adhuc rudib⁹ timens edificia ꝯſtructa ordinatꝗ ipſi ꝑpoſitis relinquēs aliꝫ as cū paucis prexit. Cūq̄ꝫ ex hoc dict⁹ p̄ſbyt̄ ſtans in ſolario exultaret: toti⁹ fabrica dom⁹ cadens ipſum oppreſſit. Maurus viro dei b̄ qui adhuc vix .xi. miliaribus aberat let⁹ nunciauit: dicens. Reuertere q: ꝑſecutor tu⁹ iet tinctus eſt. Quo audito grauibus lamentis ſe vir dei dans. vel q: hoſtis occubuit. vel q: diſcipulus de morte illius exultauit: qui illi penitentiam qui letus et gaudens talia nūciauerat iniunxit.

Ante occaſum ſolis recōciliari debemus fratribus.

Exēplum .xxi.

a Bbas hilarion cuꝫ viſitaſſet quēdam ep̄m q̄ obtulit ei ī menſa ferculum de auibus. Cui abbas. Poſt ꝙ hūc habitum ſuſcepi carnes nūq̄ꝫ interim comedi. Et dicit ei ep̄s. Ex quo iſtū habitū ſuſcepi non dimiſi aliquē dormire qui haberet aliquid aduerſuꝫ me. nec ego dormiui habens aliq̄d aduerſus aliquē niſi pacificarē. Cui abbas. Ignoſce mihi pater. q: tua cōuerſatio maior ē mea. Hec in vitaſpatrū.

Inimicis debem⁹ bn̄facere. Exem. xxij.

e Rat quidam ſenex in egypto: ꝛ āteq̄ꝫ veniret illuc abbas poemen grandē veneratione habebat ab hoībus. Cūq̄ꝫ aūt abbas poemen de ſichi illic ſubiſſet. multi relicto illo ſene veniebāt ad illū: ꝛ ꝑpterea cepit illi inuidere et detrahere. Quod audiens abbas poemen contriſtatus eſt: ꝛ dixit fratribus ſuis. Quid faciemus q: in tribulationē miſerūt nos homines: vt illum ſenē tanq̄ꝙ ſc̄tm̄ relinquerent: et nos qui nihil ſumus inſpicerent. quēadmodum ſanem⁹ hunc virū magnū. Uenite ergo fratres: faciemus paucas eſcas: et portātes pergamus ad eū. et paucum vinū et pariter cū eo guſtemus: forſitan poſſum⁹ aīm eius placare. Profecti pulſauerunt oſtiū ei⁹ Audiens vero diſcipulus illius ſenis: dixit. Quis es: At illi dixerūt. Dic abbati tuo q̄m poemen venit vt benedicatur ab eo. Qđ cuꝫ ille per diſcipulū ſuū audiſſet: rn̄dit ad eum Uade hinc nō enim me vocat. Illi tn̄ perſtiterūt in eſtu: dicētes. Q: nō hinc diſcedim⁹ niſi digni fuerimus adorare eum. Quorum cū ille humilitatē et patiētiā vidiſſet: cōpūctus aperuit oſtiū. et oſculantes ſe inuicem guſtauerūt pariter. Dixit ḡ eis ipe ſenex. In veritate nō ſunt ea ſola que audiuim⁹ de vobis: ſed etiā cētuplicata opera vidi in vobis Et ab illo die amicus chariſſim⁹ fact⁹ ē eis. Hoc in vitaſpatrum.

In diſcipulo de tempore.

Filius comitis dānatꝰ eſt: qꝛ nō indulſit
offenſoribꝰ ſuis. Hoc quere ſermone. cxxx. E.

Infirmitas.

Propter peccata infirmatus per peniten
tiaꝫ eſt ſanatus. Exemplū. xxiij.

Erat vir nobilis et clarus
in burgūdie ptibꝰ. q̄ q̄dē aliquanto
tēpore in iuuētute ſinceriter conuer
ſatus: poſtea a virtute tabeſcēs cepit ad vi
tia declinare. Nec mora. ſqualēti mēte tabe
ſcens incidit in languorē. nec tñ dei manuꝫ
caſtigantē agnouit: ſꝫ mala maliſ accumulās
pallore vultꝰ et macie hō q̄ſi ignis eterni ci
bus miſerabiliꝰ ad penā hoſpitabaꝰ. Cunctiſqꝫ
nulla medicoꝝ cura ꝓficeret: nec ſaltē ei lan
guētis vite cām aliq̄s apiret. tandeꝫ in ſe re
uerſus ſolū languorē aīe diuina miſeratōe ꝑ
uentꝰ penitꝰ intellexit cām. Cōfeſſus ꝗ cū la
chrymis cuidā ſanctiſſimo ſacerdoti. ſtatim
vir cū abſolutōis bñficiū accepit: ſilitudineſ
fere bufonū in facie: ſꝫ diuerſificata poſteriꝰ
aīalia cute teterrima ⁊ pua: quaſi vitiorū ſe
ptem de ore ſimul deiecit. Mira res. vix mo
dico temporis ſpacio interiecto: in tabem a
nimalibus reſolutis reflorere cepit caro pro
ſus. ⁊ facie penitēs: menteqꝫ et corpe īteger
rime ſoſpitatꝰ multiſ poſtea ad exemplum.
Hec Guiller.

Flagellat deus in corpore et in mēbris ſu
os dilectos. Exemplum. xxiiij.

Erat quidā miles tante vir
tutis atqꝫ ꝓbitatis: vt in primo tor
neamēto in quo miles factꝰ eſt ma
nu ꝓpria quattuordecim dextrarios acqui
reret. Qui ſicut vir prudens eundem hono
rem ſecularē nō ſuis viribꝰ: ſed deo aſcribēs
oīa reſtituit: et ſodalibꝰ cū ſeculo valedixit i
lulra monaſterio quodā habitū religiōis ſu
ſcepit. Et qꝛ electos ſuos ꝓbat dñs tanta il
lum īfirmitate flagellauit. vt vermes de cor
pore eius indeſinēter ſcaturirēt: quorū feto
rem ſimul et horrorē cum miniſter ſuſtinere
nō poſſet: ait abbas ꝑdicto adē. Quid facie
mus frater cum homine iſto. Rñdit ille. Dē
tur mihi q̄ttuor lintheamina et pro xp̄i no
mine curā illiꝰ ſuſcipiā. Qđ cū factū fuiſſet
aſſidua pānoꝝ mutatione fetorē tempauit
tam ſibi ꝙ̄ infirmo. Cūqꝫ dies adeſſet tante
remūerationis: tante patiētie ait adē. Ster
nite mihi mattā et pulſate tabulam: qꝛ dñs
vocauit me. ⁊ ſic fecit. Veniēte cōuētu poſt
dictā letaniā cum pene omēs ad lachrymas
vbis cōpūctioniſ monuiſſet: ſubiunxit. Mo
do ite dñi mei dilectiſſimi ⁊ dicite miſſas ve
ſtras. qꝛ ſaluator mūdi ⁊ glioſa virgo maria
eius genitrix cū angelis et multitudine ſctō
rū illuc vēturi ſunt. poſtea reuertimini cum
eis: qꝛ aīam meā ſuſcipiēt. Interim dū miſ
ſas dicerent ſpū ꝓphetico oīa q̄ in oratorio
agebāt indicauit: dicens. Tales miſſe a tali
bus ſacerdotibꝰ añ talia altaria celebraꝰ.
Et miratꝰ ē adā valde de hoīe laico. Reuertē
te igiꝰ cōuētu: ille vultu iocūdo ſibi ait. Ecce
xp̄s cū matre ⁊ ſctis ꝑſens ē: ⁊ hñt manum
ſub mēto: ⁊ iā ſuſcipiēt aniaꝫ meā. nec mihi
credatiſ ſi i iſtāti mortuꝰ nō fuero. Ad qđ vbū
mox expirauit morte vba cōfirmās. De cuiꝰ
corpe mox tātꝰ odor exiuit: vt oēs illius ſua
uitate reficerenꝰ circūſtātes. Hec Ceſarius.

Quidā fuit impatientiſſimus ⁊ factus eſt
patientiſſimus. Exemplū. xxv.

Fuit quidam frater ordis
ꝑdicatoꝝ lōbardus noīe Jacobus:
q̄ ſibi ⁊ doctrine inſtāter intendens
ad tantā ꝑfectionē venit ꝙ in corde et i ore
eius nihil niſi Jeſum xp̄m crucifixum porta
bat. nihil infelicius dicēs: ꝙ̄ talē dñm non
amare. Hic acceptꝰ erat deo vt mirabiliꝰ ꝓba
uit tēptatio. Inuēit em̄ eū grauis īfirmitas
ꝑ quā ſibi īnotuit tēptatō. Et qꝛ ſibi mortes
ꝓ xp̄o poſſe tolerare videbaꝰ: ad tātā deuēit
īpatiētiā vt nihil ſibi fieri poſſet qđ ei place
ret. Nullꝰ cibꝰ: nullꝰ lectꝰ acceptabiꝰ erat. Ipſ
nomē dñi nr̄i Jeſu xp̄i qđ ſibi ꝯſueuerat eſſe
dulciſſimū iā audire non poꝰat. īmo dicebat
ꝙ dñs ſibi illuſiſſet: qꝛ ſibi ſuiētē tā violēta
īfirmitate oppſſerat: vt neqꝫ corpiſ: neqꝫ ſui
ſpūs cōpos eēt. Poſt hꝰ oratibꝰ ꝓ eo fribꝰ ce
pit paulati ī eo patiētia nutriri: cepitqꝫ iā i
illa tribulatōe ſilere. ⁊ īde ad tātā ꝑuēit pati
entiā vt iā ea q̄ priꝰ nolebat tāgere libēꝰ ede
ret. ⁊ oīa ſibi diceret bona. Verū qꝛ diuturna
infirmitas pene ſibi carnē conſumpſerat nō
poterat in lecto volui: niſi alicuiꝰ manibꝰ ver
tereꝰ. mirū oibus videbatur quō aīa in tam
ꝯſumpto corpe remanebat. Idcirco benignꝰ
Jeſus nō eſt oblitꝰ paupis ſui: ſed effudit i
abundantia oleū gaudij in viſceribus afflī
cti. et ceperūt exultare oſſa humiliata intm̄
ꝙ mortē expectabat in deſiderio: et ineffabi
li leticia replebaꝰ cuꝫ ei aliquis huiuſmodi
loquereꝰ. Qđ cum ſancte memorie magiſter
Jordanꝰ qui aduenerat cognouiſſet ſtatī ad
eum vadens, ſedēſqꝫ in lecto in quo ipē iace
bat: ait. Noli timere chariſſime: qꝛ in ꝓximo
iturus es ad xp̄m. Ad hec ille dei adiutorio
fultꝰ ſubito ſurrexit: ⁊ erecto brachio ſup col
lū magiſtri clamauit. Educ bone ieſu de car
cere aīam meā vt ꝯfiteaꝰ noī tuo. Et ecōuer
ſo in lecto recidens obdormiuit in dño.

Petrus apoſtolus voluit filiam ſuam in
firmari. Exemplum. xxvi.

Petronella filia ſancti pe
tri apl̄i cū nimis eēt pulchra ex vo
luntate pr̄is febribꝰ laborabat. Diſ
cumbētibꝰ apud eū diſcipulis: dixerūt petro
Cum oēs a te ſaneꝰ infirmi: cur petronellā
iacere ꝑmittis. Ad hec petrus. Quia ſic ex
pedit ei. verūtamē ne putetis impoſſibilita
tē ſanitatis eiꝰ. ait ad illā. Surge petronel
la velociter ⁊ miniſtra nob̄. Que ſtatim ſana
ta eſt: ſurrexit ⁊ miſtrauit. Cōpleto miniſte
rio dixit ei petrꝰ. Petronella redi. ⁊ vt prius
febribꝰ laborare cepit: quſqꝫ in dei amore ce
pit eē ꝑfecta. tūc eaꝫ ꝑfecte ſanauit. Comes
aūt q̄dā ad eā venit: vt eā ꝓpꝰ eiꝰ pulchritu
dinē haberet in vxorē. Cui ait. Si deſideras
me in vxorē: iube ad me vgines venire q̄ me
vſqꝫ ad domū debeāt ſociare. Quas cuꝫ ille
pararet petronella ieiunijs ⁊ orōnibus inſi
ſtens: ⁊ corpꝰ dñi ſuſcipiēs: ⁊ in lecto ſe recli
nans poſt triduū migrauit ad dñm.

Seruiendū eſt infirmis cū patiētia etiaꝫ
ſi ipſi ſunt impatiētiſſimi. Exemplū. xxvij.

Eulogius huic mundo re
nuncians: qꝛ nihil ꝑ ſe poterat opa
ri: ⁊ pauca de bonis ſuis q̄bus vte
retur retinuit. Cū nec in monaſterio cū mul
tis poſſꝫ degere: nec ſolitudinē ferre: recepit
quēdā elephātico morbo ſic repletū vt pedeſ
⁊ manus ⁊ fere oīa mēbra videbaꝰ amiſiſſe.
Tūc eulogiꝰ q̄ſi quandā pactionē cū deo faci
ens: ait. Dñe deꝰ in noīe tuo ſuſcipiā iſtum ⁊
vſqꝫ in diē mortiſ repauſabo eū: poſitūqꝫ ſup
aſinū ad hoſpitiū ſuū duxit. ⁊ illi ꝑ. xv. ānos
ꝓprijs manibꝰ miſtrauit poſt hoc ille ſugge
ſtione demonis cepit velle ab eo diſcedere ⁊
multiſ eū vbis increpare dicens. Fugitiue tu
domū tuā deuoraſti ⁊ ī me ſalutiſ occaſionē re
cupare credis. Eulogiꝰ rogabat euꝫ. d. Noli
dñe ita loqui: ſꝫ dic potiꝰ. Et ego emēdabo ſi
q̄d te ꝯtriſtaui. At ille. vade inq̄t: adulatōes
tuas nolo: ꝓijce me in publicū: refrigeratōe
tua nō īdigeo: carnibꝰ deſidero ſaturari. Cū
qꝫ carnes ei exhibuiſſet: nō poſſuꝫ inq̄t tecū
habitare. ꝓplm̄ videre volo: ego inquit eulo
gius multitudinē fratrū adducā. Et ille ait
Nolo videre ſiles tui panis deuoratores: ad
publicā ſtratā me ꝓijce vñ me ſuſtuliſti. Tūc
eulogiꝰ iterū duxit eū in vehiculo ad abbatē
anthoniū. dixitqꝫ ei ꝙ eū vellet abijcere. Cui
anthoniꝰ: ſi ꝓijcis eū vtiliorē te deꝰ iueniet
qui colliget deſtitutū. Et ꝯuerſus ad egrotū
dixit elephātico ſe nec horto nec terra dignū
neſcis. qꝛ triſtis eſt q̄ tibi miſtrat. ꝓpꝰ xp̄m
iſte ſe tali ſuitio ſubiugauit. Poſt hꝰ ambos
ꝯfortans ait. Nolite filij abinuicē ſepari: qꝛ
iam vterqꝫ veſtrū merebiꝰ coronari. ⁊ iō tē
ptatio hec accidit vob̄: qꝛ ad finē vite ambo
deueniſtis. q̄ cū rediſſent ad cellā infra. l. di
es ambo defuncti ſunt.

Infirmꝰ in extremis regratiabaꝰ mēbris
ſuis ⁊ ſeruitori ſuo: ⁊ ſic euolauit ad celum.

Exemplum. xxviij.

Erat quidaꝫ ſanctus here
mita q̄ inter ceteras vtutes magnā
habebat grāꝫ infirmis miſtrare. hꝰ
ammonitꝰ ꝑ viſionē iuit ad ꝓximā ciuitatē
⁊ dū veniſſet ad portā: vidit quēdā horribi
lē infirmū ⁊ fetidū: quē etiā leproſi intꝰ ſe ſu
ſtinere nō valebāt: ⁊ huic ſcūs heremita ſui
re cepit in dño eū ꝯfortās. ⁊ rñdit īfirmꝰ. ſit
deꝰ altiſſimꝰ bñdictꝰ q̄ mihi hāc donauit in
firmitatē: ſꝫ timeo ne deꝰ mihi minuat ꝑmiū
in celꝰ ꝓpꝰ ſuitiū tuū hūile. ⁊ ille. Nō ita eſt
ſꝫ ꝓ mea mercede iuſſus ſuꝫ huc venire. Sic
factaꝰ q̄tidie intꝰ eos oriebaꝰ. Et q̄to plꝰ he
remita ſuiebat: tāto plꝰ ſuire affectabat. ⁊ i
firmiꝰ eū ſuire nō ſinebat: vt plꝰ ſuſtinendo
plꝰ ꝑmiareꝰ. Tūc poſt ānos. xv. cxpletos īfir
mꝰ oſculari cepit manꝰ eiꝰ ⁊ heremite grās
referēs de pietate. Heremita aūt orabat dñꝫ
vt oñdere dignareꝰ q̄liter hꝰ ſcā aīa de corpe
egredereꝰ. ⁊ oñſuꝫ ē ei. Cū ei ad horā nouiſſi
mā deueniſſet: audiuit vocē de celo dicēteꝫ.
Veni dilecte mi ad gaudia. Tūc illa feliciſſi
ma aīa ad oēs ſenſuſ corpis dicebat. Vob̄ re
gratior: qꝛ mihi obediſtis oculi vanitatē nō
ꝯcupiuiſtiſ. aures vanitatē nō audiuiſtis. ma
nꝰ in delitijs nō eſtis delectate. pedes ad va
na nō ꝯcurriſtis olfactꝰ delitias ꝯtēpſiſti. gu
ſtꝰ: qꝛ ad d̄licata nō dediſti ꝯſenſuꝫ. Expecta
ꝗ corpꝰ meū dilectuꝫ q̄eſcens in pace: vt tpe
oportuno recipias ꝓ labore eternā remune
rationē: ⁊ hoc dicto cū ꝯcētu angeloꝝ ſcā aīa
euolauit ad celum. Hoc in Vitaſpatrum.

Quidā. xij. annis ſuiuit infirmo ⁊ nunq̄
dulce verbū fuit ſibi locutus. Exemplū. xxix.

q Uidam frater per. xij. annos cuidā ſeni infirmāti fecit obſequiū. Senex tñ cū vidiſſet eū laborantē: nūq̄ illi ſmonē placidū locut⁹ eſt. Cū iam aīa trāſiret de corpe ↄſedētib⁹ alijs tenuit manū ei⁹ ⁊ ter dixit ei. ſalueris et tradidit eū ſenibus dicēs. Iſte angel⁹ eſt q̄ tot annis mihi infirmāti: nec tñ bonum ſmonē a me audiēs mihi fecit obſequiū. Hoc in vitaſpa.

In diſcipulo de tempore.

Quidam ſingulis annis infirmabat̃ preter vnū. tunc dixit. O deus oblitus es mei. q̄re de tempore ſermone. cxxviij. L.

Item infirmus q̄ rogauit ſctm̄ hoīem vt intercederet ꝑ eo vt ſanaret̃. qđ ⁊ fecit: ⁊ ſanat⁹ eſt: ſ poſtea timēs ne male petiſſet poſtmodū dixit. O ſerue dei ora ꝑ me vt det̃ mihi q̄cquid vtilius ſit. ⁊ ſic ecōuerſo infirmatus eſt. Quere ſer. cxxviij. L.

Item q̄daꝫ bonus hō orauit pro infirmo ⁊ poſtmodū inuenit ſe promptiorē ad malū ⁊ iterato ille bonus hō orauit ꝑ eo: ⁊ ſic infirmitas redijt. quere ſer. cxxviij. L.

Item miles q̄ nihil volunt dare in ſanitate: ſ infirmat⁹ dedit ille elemoſynā clerico vt ꝑ eo oraret ⁊ intercederet. Et ille. Ego peto vt te de⁹ in illo ſtatu ↄſeruet. ſer. cxxviij. L.

Itē duo fratres vnus erat multū religioſus: ⁊ alter ſeruiebat fideliter infirmis ⁊ ille fuit acceptior deo. ſer. cxxviij. O.

Itē q̄ elegit duos dies in purgatorio ⁊ dixit ibi ſe centū annis arſiſſe. ſer. cxxxiij. X.

Itē infirmus q̄ dixit. De⁹ tu priuaſti me corpe: ⁊ ego do aīam meā demonib⁹ q̄ ſunt in inferno: ⁊ ſic expirauit. ſer. cxxxiij. V.

Innocentia.

Innocens puer tetigit ferrum candens. Exemplum. xxx.

p Uer quidam in confinio burgūdie fuit q̄ in monaſterio ſcti bñdicti fuit apud cluniacū ab ipſis fere cunabulis īnocētiſſim⁹: ⁊ ſimpliciſſimus adoleuit. Adultū ḡ iuuenē abbas ſuus ꝑ recreatiōe ilico ſecū ꝓficiſci eū precepit. Sufferrādoꝝ ḡ equorū cā abbate cū ſuis añ domū ferrariā deſcēdēte: mirat⁹ ex ſimplicitate iuuenis eo ꝙ nūq̄ tale q̄d viderat ferrū candēs nuda illud manu ſine vſtiōe aliq̄ eleuās contractauit. Stupefact⁹ ḡ abbas et oēs q̄ pñtes aderāt: q̄ innocētiā in iuuene venerati ſunt: ⁊ rē iterato plures cōprobauerūt poſt hoc abbate cū ſuis alijs occupato iuuenis mox interiora domicilij eſt ingreſſus vbi vxorē fabri cū puero ſup genua iurat⁹ inueniēs cū puulo: cui nūq̄ ſile viderat iocabat̃. Ilico aūt mulier iuuenē q̄ſi inexptū malicia ſtimulabat ſi talē hr̄e vellet inq̄rit. Et ille. Libentiſſime inq̄t. Quē mox neſciū ad cōcubitū inſtruēs puerū ſic fieri ꝑmittebat. ḡ vbi iuuenis poſt ↄcubitū innocētia ſpoliat⁹ egreſſus eſt: ferrū candēs vt pri⁹ exiſtimās cōtrectare grauiter leſus exclamauit. Qua i re abbas turbat⁹ nō modicū ⁊ mirat⁹ aīaduertit ex interiori leſura aīe foris leſuꝫ: ⁊ pori q̄ eū ↄtra ignē ꝓtexerat innocētia puatū. Reductū ergo iuuenē ad monaſteriū abbas ſuper geſtis diligēti⁹ inq̄rit veritatē. ille ſimpliciſſime cōfitet̃: ⁊ cū multis lachrimis tremebundus dānū ſuū expiauit. Sꝫ ⁊ potētē ↄ demonis puritatē mira geſta cypani ⁊ ꝟginis Iuſtine teſtant̃. Ubi cypan⁹ adhuc puer a magiſtro mago cōpulſus legit̃. xviij. ānis puritatē ꝟgialis inocētie cuſtodiſſe: vt ꝑ hāc maiori potētia ⁊ imperio ↄ demones potiretur. Hoc Guiller. in libro de apibus.

Innocens ſcholaris qui expulit demonē a puella. Exemplum. xxxi.

n Uper hoc quidē valde mirabile certiſſima relatione ab his qui pñtes erāt ⁊ viderūt in opido brabācie Mechilina ꝑcepim⁹ accidiſſe. Puella quedā ſacro die dñico cū iuuenib⁹ chorizauerat diu valde. fatigata ḡ domum redijt nec mora dormitū ꝑgēs demone fit repleta. Qua clamāte ſurgit familia. ligat vinculis ſeuientē. Mane ī hatiꝫ vehit oratoriū glioſe ꝟginis extra opidū deportat̃. Frequenter eñ ibi ꝟgo Maria ꝟtutū opatrix miracula plurima demōſtrauit. Qđ vbi ſcholares pueri ꝑceperūt: ad locū vbi vexabat̃ puella i oratoriū cucurrerūt. Quoꝝ vn⁹ ānoꝝ. xij. audacior ceteris ⁊ ſagacior cepit cōpellere demonē vt corp⁹ obſeſſuꝫ deſereret ⁊ exiret. Et vt demon circa vmbilicū ꝑ timorē ſe eē mōſtrauit hic puer ſignū crucis in cōtrariū cuꝫ pollice fixit: ⁊ ſic paulatim ꝑ crucē ꝟſus os aſcendere cōpulit: donec eū in ſpē hirſuti vermis dorſo ppl'is intra os herētē vidit. Quo miro conatu ad inferiora redire volēte: ppl's clamauit Puer inſtāter ſignū oppoſuit: ⁊ cuꝫ maxima violētia demonē exire coegit. Eiecto ḡ vt diximus in modū hirſuti ꝟmis puer audacter in dexterā cōprehēdit ⁊ in foſſam paruulā vbi pluuialis vnda ↄſederat mox proiecit. Cū ſtatim in oculis toti⁹ plebis diſparēs leticie ⁊ laudis oībus māꝫ dereliq̄t. Proinde man⁹ pueri a cōtactu vermis nigredine infecta remāſit: ſ ꝓtin⁹ aq̄ bñdicte lauamēto diſceſſit. Sacroſancta ḡ res eſt eē ab oī labe criminis innocētē: ſ ſil' eē ↄuenit ſimplicē ⁊ prudētē.

Innocēs monach⁹ petiuit a fraterculo ſuo ieſu veniā cuidā apoſtate. Exemplū. xxxij.

m Onachus paruulus ⁊ innocens loq̄bat̃ cū ieſu xp̄o puulo. nominādo ip̄m fraterculum añ imaginem bt̄e ꝟginis hñtem ibm̄ paruuluꝫ in vlnis. Et ib̄s rn̄dit ecōuerſo ⁊ loq̄bat̃ ſibi amicabiliter ſicut frater cū fratre: qđ audiēs quidam ſenex monach⁹ q̄ diu fuit in apoſtaſia ↄſtitut⁹ ſupplicauit ſibi vt oraret fraterculū ſuū ꝑ ſe vt ignoſceret ſibi pctā ſua ⁊ recipet eū ad miam. ⁊ ille innocēs iuuenis obtinuit hoc a fraterculo ſuo ieſu xp̄o ⁊ de hꝰ ille antiquus multū fuit gauiſus.

In diſcipulo de tempore.

Puer īnocēs ſcholaris q̄ liberauit aīaꝫ matris a purgatorio: hꝰ fuit oñſuꝫ cuidā deuoto ep̄o. Hoc q̄re in diſci. de tp̄e ſer. xx. M.

Item puer innocēs q̄ ꝟuauit ordinē minorūm noluit tāgere pecuniā q̄ꝫ feliciť vixit: et q̄ ſalubriter obijt. ſer. xx. Q.

Inuidia. Inuidus q̄dā petiuit vt ſibi vn⁹ ocul⁹ erueret̃. Exēplū. xxxiij.

e Rat quidam inuidus et quidā auar⁹ in quoꝝ optiōe q̄daꝫ potēs poſuit vt ab eo peterēt quicquid vellent: hꝰ pacto vt q̄ vltimo peteret duplum acciperet. Auar⁹ igr̃ q̄ plus cupiebat nolebat primo petere: qđ attēdens inuidus nō potuit ſuſtinere. Cūq̄ꝫ vterq̄ꝫ differret petere: inuidus tandē liuore ſtimulat⁹ p̄mo petijt: ⁊ petijt vt ſibi vnus ocul⁹ erueret̃ vt duo erueretur auaro. Qđ factū eſt: q̄ duplū ex pacto recipere debuit.

Inuidia diaboli. Exemplum. xxxiiij.

d Emon quidam cū hoīem a ſe obſeſſum horribiliť torq̄ret et diuerſis ꝑ os ei⁹ garriēdo diuerſa rn̄deret: dictū eſt ei a quodā de circūſtātibuſ Dic diabole ſi poſſes ad gl'iaꝫ in q̄ fuiſti redire: q̄d velles ꝓpť hoc laboris ſuſtinere. Rñdit ille. Si hoc eēt in meo arbitrio: mallē cū vna aīa a me decepta deſcendere in infernū q̄ redire in celū: mirātib⁹ oīb⁹ cur ita diceret iterum rn̄dit. Quid de hoc miramini: tanta eſt malicia mea: ⁊ tam obſtinatus ſum in illa vt non poſſum aliq̄d boni velle.

Ira

Irā debem⁹ ſupplātare. Exemplū. xxxv.

q Uidaꝫ queſiuit ab abbate Iſaac q̄re eū demones timerēt rn̄dit. Ex quo factus ſum monachus ſtatui ante me vt iracundia foras guttur meum nō ꝓcedat.

Patiētia vbiq̄ꝫ eſt neceſſaria. Exē. xxxvi.

c Um quidam frater in cenobio ſepe iraſceret̃ perrexit ī ſolitudinē vt ibi nō hñs occaſionem turbationis q̄eſceret. Cūq̄ꝫ ibi manēs q̄daꝫ die vas cū aq̄ poſuiſſet apud ſe ſtatī ſubuerſuꝫ eſt. ⁊ iterū implēs. Tandē cū tertio ſubuerteret̃ fregit illud. ⁊ ſentiēs ſe ſpiritu iracūdie deceptū: ait. Reuertar ad monaſteriū q̄ vbiq̄ꝫ patientia opus eſt ⁊ auxilio dei.

Media pars puelle combuſta eſt ꝓpter iracundiam. Exemplum. xxxvij.

p Uella quedam fuit diuitū filia. ita iracūda: vt vix aliq̄s iras ei⁹ ⁊ odia euadere poſſet. Tādē mortua ī atrio eccl'ie ſepulta ē: ⁊ mane venientes ad eccl'iaꝫ viderūt tūbā eius ad inſtar fornac̄ fumū eructuantē. Un̄ videre volētes q̄d hꝰ ꝑtenderet terrā ejiciūt: ⁊ ecce medietatē corpis ꝑtē. ſ. ſupiorē ignis cōbuſſerat: ſcꝫ cor: ſel: linguā: ⁊ man⁹ cū q̄b⁹ peccauerat: inferiorē ꝟo ab vmbilico deorſum ignis nō attigit: ſuā caſtitatem deo ꝓbante.

In diſcipulo de tempore.

Mulier iracūda q̄ in agone ꝟtit faciē ad parietē q̄ñ eucharıſtiā recipe deberet: ⁊ dixit dānata ſum ꝓpť iracundiā meā. Hoc q̄re in diſci. de tp̄e ſer. xcv. N. Iudei.

Studēs q̄dā impꝰgnauit filiā iudei ⁊ dixit ꝙ meſſiaꝫ ↄcepiſſet. hꝰ q̄re ſer. cv. O.

Itē iudei imaginē crucifixi dehoneſtauerunt: ⁊ clauis affixerunt ⁊ lancea perforauerūt. Hoc q̄re de tp̄e ſer. cv. L. Iudex iuſt⁹.

Nobil' q̄dā occidit filiū ſororis ſue ꝓpť iuſticiā ⁊ nō peccauit. Exēplum. xxxviij.

e Rat vir quidam nobilis valde ⁊ potēs: tātuſq̄ꝫ amator iuſticie: vt nullā ī iudicijs reſpiceret ꝑſonā. Hic cū grauiter infirmaret̃ lectoq̄ꝫ decūberet: in ꝓxima camera clamorē tumultūq̄ꝫ feminaꝝ audiuit. Qui cū de cā ſciſcitaret̃ null⁹ ei circūſtantiū ꝟitatē diceret pſumpſit

Tūc mittens vnū de pueris ait. Precipio ti⸗
bi ſub interēptiōe oculoꝝ tuoꝝ: vt dicas mi
hi merā veritatē. Cui iſte pauēs rn̄dit. Dn̄e
domicellꝰ meus filiꝰ ſororis vr̄e feminā ibi
oppꝛimere voluit: ⁊ h̄ fuit cā clamoris. Ad qḋ
ṽbū valde cōmotꝰ dixit ꝗbuſdā militibus.
Ite ⁊ ſuſpēdite illū. Milites igr̄ obediētiā
ſimulātes. poſtꝙ egreſſi ſunt dixerūt adīui⸗
cē. Si occiderimꝰ hūc iuuenē nobilē: ⁊ dn̄s ſi
cut. ſatꝗ opinabile eſt mortuꝰ fuerit. vel mor
te; mulctabit: vel erimꝰ extorres. oīa tn̄ iuue⸗
ni intimātes: ⁊ vt pn̄tie auūculi ſe ſubtrahe
ret cōmonētes: poſt horas aliqt ſunt ad dn̄s
regreſſi: ſe eiꝰ īpleuiſſe mādata affirmauerūt.
Quito ṽo poſtmoduꝫ die iuuenis eſtimans
auūculū de culpa eē placatū: vl̄ imemorē ap
to oſtio ītroſpexit. Quē cū īfirmꝰ ꝯſpexiſſet:
ṽbis blādis eū aduocās iuxͣ ſe ſedere ꝓcepit
vnoṽo brachio collū eiꝰ ſtrigēs: ⁊ manu alte
ra ſcultellū eiꝰ clā extrahēs: guttur eiꝰ īfixit
⁊ occidit. Qui cū plāctum eiulatu mľtoꝝ ela
tꝰ toti ꝓuīcie icuſſit horrorē: ſꝫ ⁊ ipi. Archibal
do militi q ſic vocabatr̄ additꝰ ē dolor ſup do
lorē adeo vt īualeſcēte īfirmitate ꝑ epō mit
teret petēs ſacruꝫ corpꝰ xp̄i ſibi afferri. Qui
cū veniſſet ille cū mľtꝗ lachrymis ⁊ ꝯtritione
cordis oīa pctā ſua ꝯfeſſus ē: tacita tn̄ iuue⸗
nis īterfectōe. Sup q̊ epūs miratꝰ rn̄dit. Qua
re ſubticetꝗ homicidiū qḋ cōmiſiſtis in cogna
tū vr̄m. Dicēte illo. Fuit ⁊ h̄ pcm̄: ſubiec. epūs
Etiā crudele nimis. Et ille. Ego neqꝫ pcm̄ iu
dico: neꝙ a deo mihi remitti depoſco. Rn̄dē
te epō. Ego vob̄ corpꝰ xp̄i nō tradā: niſi ho⸗
micidiū idē ꝯfiteamini. Subiūxit vir nobiľ
Sciatꝗ me dn̄e illū nō occidiſſe ex aliq rācore
ſine motu ire: ſꝫ ſolūmō timore dei zeloqꝫ iu
ſticie. nūꝙ aliqs plꝰ filiū ſororis ſue dilige⸗
re potuit: ſic ego illū dilexi. Si ḡ mihi corpꝰ
xp̄i negauerit: ego illi corpꝰ ⁊ aīam cōmitto
Hoc ei dixit ⁊ egit ꝑp̄r exēplū: ne iuſticie ⁊ iu
dicio ꝯrogare videretr̄. vix ei pōtifex limē do
mus egreſſus fuerat: ⁊ ecce egrotꝰ reuocabat
eū dicēs. Reuertimini dn̄e epe reuertimī: vi
deatꝗ ſi ī pixide habeatꝗ corpꝰ dn̄i. Qḋ cū feciſ
ſet nec aliqd in ea repiſſet: ſubiūxit ille. Ecce
quē mihi negaſtis: ipe ſe mihi nō negauit.
Appuitqꝫ hoſtia in ore eiꝰ: ⁊ impletū eſt ī eo
qḋ ꝑ ſapientē dictū eſt. Diligite iuſticiā q iu
dicatꝗ terrā: ſentite dn̄o in bonitate ⁊ ſimpli⸗
citate cordis. q̄rite illū: qm̄ inuenitr̄ ab his q
nō tēptant illū: apparet aūt eis q fidē hn̄t ī
illum. Epūs ṽo pauens tm̄ miraculū vbiqꝫ di
uulgauit. Hec ceſa

Dux palatinꝰ qui ſp laqueū ſecū portauit
propter fures. Exemplum. xxxix.

(b) **Ertolduſ palatinꝰ de guil**
diſpach iudex fuit ſeueriſſimꝰ: ita
vt furibꝰ etiā ꝓ dāno viiꝰ oboli vi
tā auferret. Vn̄ q̄tiēs domū ſuā exiuit: laq̄oſ
cingulo ſuo appēdit: ne reoꝝ pena caperet di⸗
latiōes. Die igr̄ q̄dā mane ſurgēs ⁊ laqueuꝫ
cīgulo ſuo ſolito more ſubnectēs: hmōi vocē
in aere audiuit. Bertolde qcūqꝫ tibi primꝰ in
egreſſu tuo de caſtro occurrerit: h̄ laq̄o ipſuꝫ
ſuſpēdas. Qui vocē ꝓ hoīe accipiēs: ei q̄daꝫ
ſcultetꝰ ſuus pͥmo occurrit. Quo viſo cū ſatꝗ
doleret eo ꝙ cū diligeret: dicebat illi. Doleo
de accurſu tuo. Quare ait. qꝛ ſuſpendens.
Quare ſuſpēdar. Rn̄dēte palatio: neſcio: ſꝫ p̄
para te ꝑ ꝯfeſſionē tuā ⁊ ordina de rebꝰ tuis
qꝛ voci diuie reſiſtere nō valeo. Ille vidēs ali
ter nō eē dixit. Iuſtꝰ eſt dn̄s: ⁊ pl̄es in domū
meā declinātes inſequēs occidi. mulꝗ mľta
rapui. nec tibi dn̄e vnꝙ fidel̄ extiti: neqꝫ pau
peribꝰ peperci. Et mirati ſunt oēs audiētes
eiꝰ ꝯfeſſionē: ⁊ cognouerūt in eiꝰ morte pcti
penam a deo eē. Hec ceſarius.

Valeriꝰ vt legi ſatiſfaceret fecit ſibi erue⸗
re oculū: ſibi ⁊ filio. Exemplum. xl.

(v) **Alerius ſolentꝰ cū filius**
ſuus adulterio dānatꝰ eēt ſꝫ legē
a pr̄e quaꝫ ipe pr̄ inſtituit vtroqꝫ
oculo ꝑuari deberr̄: ac tota ciuitas ad honorē
pr̄is aliquādiu repugn̄ret. ad vltimū victꝰ ne
lex a ſe ꝯdita violaretr̄: ſuo pꝰ: deīde filij oclo
eruto vtriqꝫ vſuꝫ vidēdi reliq̄t. ſicqꝫ mirabili
eq̄tatꝗ tꝑamēto ſe miſericordē pr̄eꝫ ⁊ iuſtū le
giſlatorē oñdit. Hoc arnodꝰ ī narratorio ſuo

Iudex iniquus. Rex pſarū excoriauit
iniquū iudicem. Exemplum. xli.

(r) **Ex perſarū cū deprehen**
diſſꝫ quēdā iudicē iiuſte iudicaſſe
iuſſit eū excoriari: ⁊ ſup ſellā cute
eiꝰ cooptā ſeq̄ntes iudices fecit ſedere: vt cō
tinue memores illiꝰ iniq iudicꝗ ſupplicij tīe
rēt iniuſte ampliꝰ iudicare. Baliuꝰ q̄dā
recepit bouē ⁊ vxor vaccam. Exemplū. xlii.

(b) **Aliuus quidā fecit nupti**
as filio ſuo. q̄daꝫ aūt q hēbat cām
magnā corā eo dedit ei pulcħrū bo
uē: rogās vt vellet ſtare ꝓ eo. Hoc audiēs ad
uerſariꝰ illiꝰ miſit vxori balini pulchrā vacā
rogās vt ſtaret ꝓ eo. Que intm̄ inſtetit apud
baliuū ꝙ ipe ꝓmiſit ſe facturꝰ qḋ ipā petebat

Cū aūt eēt ī iudicio ⁊ baliuꝰ ꝓ illo q dederat
bouē nō loq̄retr̄: dixit ille. Bos loq̄re. Tūc rn̄⸗
dit baliuꝰ. Bos non poteſt loqui: quia vacca
non permittit.

Vidua quedam liniuit manum iudicis.
Exēplum. xliij.

(v) **Idua quedaꝫ habebat cāꝫ**
ī iudicio expediēdā: ⁊ iudex iīquus
ꝓtraxit ſibi cāꝫ de die in diem. ⁊ ipa
conq̄ſta fuit vni prudēti viro de ꝓtractione
cauſe ſue: ⁊ ille dixit. Iudex iſte nō facit finē
cauſe tue: oꝫ te aū̄ manū ſuā aruinare. Et il⸗
la ſimplex mulier accepit aruinā ⁊ ad iudici
um acceſſit: ⁊ occulte ſibi manū aruinauit.
Et cōmotꝰ dixit. Quō maculas mihi manuꝫ
q̄d ī h̄ denotas. Et illa. Dictum ē mihi ꝙ nō
hēbo finē ⁊ expeditōeꝫ cauſe mee qn̄ oporte
at me aū̄ manū vr̄aꝫ aruinare. Et ille corā oī
bus aſtātibꝰ cōfuſe ſtetit: et ſine dilatōe pre
verecūdia cauſam vidue expediuit.

Prepoſiti et iudices non ſunt faciliter va
riandi. Exemplū. xliiij.

(a) **Tibiberio ceſare queſitum**
fuit q̄re ꝑpoſitos ppľi nō frequēter
mutaret ſic ⁊ alij pͥncipes. Rn̄dit in
hoc ſe parcere plebicule. ſciētes em̄ iudices ⁊
ꝓcuratores ſe breuē hr̄e ꝓcurationeꝫ emun⸗
gūt vſqꝫ ad ſanguinē. ⁊ q recētes veniūt totū
diſſipāt qḋ iueniūt. Qḋ oñdit exēplo cuiuſdā
vulnerati: q cū iaceret ī via nec amoueret mľ
titudinē muſcarū. ſupueniēs alter eſtimās
ꝙ h̄ faceret ex ībecillitate abegit muſcas q
opiebāt vulnꝰ. Ad quē ille. Male feciſti mi⸗
hi qꝛ muſce q̄s abegiſti iā plene erāt: vn̄ rꝑtiꝰ
moleſtabant me. que aūt ſuperuenient recē⸗
tes artius pungent.

Aduocatꝰ q̄dā ꝑdidit linguā. Exē. xlv.

(q) **Vidam aduocatus mor⸗**
tuus ē in cuiꝰ ore ligua eiꝰ nō eſt in
uēta. Et merito linguā ꝑdidit mori
ens: q ſepe eā vēdidit viuēs in cauſis iniuſtꝗ
pͦcinādo ⁊ ſcientr̄ aduocādo ꝑp̄r fauorem
et ꝓpter munera. Hec ceſarius.

Aduocato denegate ſunt indulgentie in
agone. Exēplum. xlvi.

(a) **Duocatꝰ quidam in extre**
mis laborās: cū iā videret demōes
cepit a deo petere inducias. Sꝫ qꝛ
in cauſis nō dabat iducias niſi vt cām ꝓtra
heret ⁊ adūſariū grauaret: et a deo nō potuit
obtinere qḋ petiuit: ſꝫ miſerabiliť mortuꝰ eſt

Iudicare temerarie.

Iudicantes alios: duo peccata committ⸗
tunt. Exēplum. xlvij.

(i) **Iuenis quidā cū quandā**
ſctīmonialē rapuiſſet et eūꝫ clerici
coram btō iohē elemoſinario exꝓro
brarēt: ⁊ excōicādū fore dicerēt vt puta q du⸗
as aīas ꝑdiderat. ſ. ſuā et illiꝰ ſctīmonialis:
cōpeſcuit eos btūs iohes dicēs. Nō ſic frēs:
nō ſic. oñdo vob̄ qꝛ vos iā duo pctā cōmittitꝗ
Prio ꝯ dei ꝑceptū facitꝗ: q ait Lu. vi. Nolite
iudicare et nō iudicabimini. Secūdo qꝛ ne⸗
ſcitꝗ ꝓ certo ſi vſqꝫ hodie peccēt aut peniteāt
Ergo frēs nolite cōdēnare ⁊ nō cōdēnabimī.

Frater q̄dā iudicauit comedenteꝫ feria ſe
xta de mane. Exemplum. xlviij.

(f) **Uerūt duo frēs magne vi**
te in congregatione et meruerunt
videre ſinguli grāꝫ dei in alterutro
Factū eſt autē aliqn̄ vt vnꝰ ex eis egrederetr̄
in ſexta feria ex̄ cōgregationē et videret quē
dam manducantē mane: et dixit ei. Hac ho
ra māducas in ſexta feria. Die aūt ſequenti
facta ē celebratio miſſaꝝ ſm̄ ꝯſuetudinē. In
tuēs ṽo fratr̄ eiꝰ vidit grām q ei data fuerat
diſceſſiſſe ab eo ⁊ cōtriſtatꝰ eſt. Qui cū veniſ
ſent in cellā dixit ei. Quid feciſti fratr̄: qꝛ nō
vidi ſicut pͥdie grām dei in te. Ille auteꝫ rn̄⸗
dens dixit. Ego neqꝫ in actibꝰ neqꝫ ī cogita⸗
tionibꝰ cōſciꝰ mihi ſum alicuiꝰ mali. Dixit ei
frater eiꝰ. Es ne aliqḋ ṽbū vel ſermonē ocio
ſum locutus. Et recordatus dixit. Etiam he
ſterno die vidi quendā mane manducanteꝫ
⁊ dixi. hac hora manducas ī ſexta feria: hoc
eſt peccatum meum: ſꝫ labora mecū ad duas
ebdomadas: et rogemꝰ deū vt mihi indulge
at. Et fecerūt: ⁊ ita poſt duas ebdomadas vi
dit fratr̄ grām dei iterum venientem ſup fra
trem ſuū: ⁊ cōſolati ſunt. ⁊ ei q ſolus bonꝰ ē:
gratias referētes. Hec in vitaſpatrum.

Senex quidā poſuit paruum ſaccuꝫ ante
ſe et magnum retro ſe.
Exemplum. xlix.

(f) **Ratres antiqui cuꝫ ſemel**
in quadā cōgregatōe de multorum
fratrū vita ⁊ rebꝰ plurimis detrahē
do et iudicando loq̄rentr̄. abbas vero tacebat
Poſtea ṽo egreſſus tollebat ſaccum magnū
impleuit eum arena et poſuit ſupra dorſum
ſuū: ⁊ in paruo altero ſacco miſit aliā arenā
et portauit eū aū̄ ſe. Videntes aūt ceteri frēs

inq̃ſierūt ab eo q̃d eēt hoc exēplū. ⁊ ridit di:
cēs. Iſte ſacc⁹ q̄ multā arenā hʒ pctā mea ſūt
q̄ñ inſra ſūt: ⁊ ecce dimiſi ea poſt dorſuʒ meū
nolēs illa videre vt ꝓ ipſis doleā vl' plāgam.
Sʒ ecce pauca delicta frīs mei añ oclos me:
os poſui: ⁊ crucior i ipis ꝯdēnās frēs. Sʒ nō
oʒ ſic iudicare: ſʒ mag' pctā mea añ me addu:
cere: ⁊ de ipis cogitare: ⁊ rogare deū vt idul:
geat mihi. Qđ audiētes frēs dixerūt. In ve
ritate h̄ ē via ſalutꝫ eťne. Hec in vitaſpatrum.

Baculus ſenis floꝛuit in ſignum innocen:
tie. Exēplum. l.

Erat quidā in cenobio iam
ſenex ꝓbatiſſim⁹ monach⁹: et incur
rit grauiſſimā egritudinem. Confe
ctuſqȝ nimia ⁊ itolerabili īfirmitate: ꝑ lon:
gū tp̄s laboꝛabat i doloꝛib⁹ mult̄: nec iuēire
poterāt frēs q̄lr̄ ſuccurrerēt ei⁹ egritudini:
q̄ñ ea q̄ neceſſitas īfirmitatꝫ ei⁹ expetebat ñ
hēbāt i monaſterio. Audiēs q̄dā famula dei
de afflictiōe īfirmitatꝫ ei⁹: depcabaẗ frēs mo
naſterij vt eū ad ſuā cellulā tolleret ⁊ miſtra
ret ei. marie aūt q2 facil⁹ iuēire poſſet i ciui
tate q̄ nccia ei⁹ egritudini videbanẗ. Precē:
pit ğ pr̄ monaſterij vt frēs poꝛtarēt eū ad cel
lulā famule dei. Ipa ħo cū oī veneratiōe ſu:
ſcipiēs ſenē ꝓpť nomē dñi miniſtrabat ei ꝑ
retributōe mercedis eťne quā credebat a xp̄o
ſaluatoꝛe nr̄o recipe. Cūqȝ ꝑ tres ānos ⁊ am
pli⁹ ſedule obſeq̄reẗ ⁊ miſtraret famulo dei:
ceperūt hoīes mēte coꝛrupti ſm̄ ſcabiē mētꝫ
ſue ſuſpicari q nō ſincerā ſenioꝛ hr̄et ꝯſciāʒ
de ⁊ gine q̄ miſtrabat ei. Audiēs h̄ ſenioꝛ exo
rabat diuinitatē dñi nr̄i ieſu xp̄i: dicens. Tu
dñe de⁹ nr̄ q ſol⁹ cog̃ſcis oīa: ⁊ vides q2 mlti do
loꝛes ſunt egritudis mee ⁊ miſeriċ afflictio
nis tāte īfirmitatꝫ q̄ ita me tāto tp̄e cōſumit
vt neceſſariū habeā obſequiū hui⁹ famule q̄
mihi ꝓpť nomē tuū miſtrauit. tribue ei dñe
cōdignā mercedē i vita eťna: ſic dignat⁹ es ꝓ
pter bonitatē tuā ꝓmittere his q̄ ꝓpť nomē
tuū egenis paupib⁹ ⁊ infirmis ſuū exhibent
miſteriū. Cū aūt appꝛopinq̄ſſet dies trāſit⁹
ei⁹ cōuenerūt ad eū q plurimi ſancti ſacerdo
tes ſenioꝛes ⁊ frēs d̄ monaſterio: ⁊ dixit eis
ſenioꝛ. Obſecro vos dñi. pr̄es ⁊ frēs vt cū de
funct⁹ fuero tollatis baculū meū ⁊ plātetꝫ eū
ſup ſepulchrū meū: ⁊ cū radices emiſerit fe:
ceritqȝ fructū: tūc ſciatꝫ q2 mūda ē ꝯſcia mea
a famula dei q̄ mihi miſtrabat. ſi aūt nō frō
duerit: ſcitote q2 ñ ſuʒ mūd⁹ ab ea. Cū aīa vi
ri dei exiſſet de coꝛpe ſm̄ p̄ceptū ei⁹ ſancti ſe
nioꝛes plātauerūt baculū ei⁹ ſup ſepulchrū
ipius ⁊ ſtatim frondiut: accedenteqȝ tēpoꝛe
ꝓtulit fructū. Et admirati ſunt oēs gloꝛifi:
cātes dñm. Ad tale etiā miraculū de vicinis
regionib⁹ multi venientes gloꝛificabāt gr̄aʒ
ſaluatoꝛis. Nā et nos ipam arbuſtulaʒ vidi:
mus: et benedixim⁹ dñm qui protegit oēs in
ſinceritate et veritate ſibi ſeruientes. Hec in
vitaſpatrum.

In diſcipulo de tp̄e.

Senex qui duxit meretricē ſecū i heremū
⁊ inuenerūt puerū in capella: quō poſtmodū
idem paẗ poꝛtauit carbones i ſinu ſuo. Hoc
quere in diſcipulo de tp̄e. ſermone. xc. D.

Iudicium dei.

Quidā fuit citat⁹ vt appereſt corā ſummo
iudice infra. xl. dies: quō i q̄dragēſimo die ſu
bitanee obijt. q̄re ſermone. ix. P.

Itē q̄ in agone ad iudiciū dei rapt⁹ ē q̄ dī
ſtrictā rōnē exegit xp̄s ab eo. q̄re ſer. vi. O.

Iurare falſum.

De piurio et punitione ei⁹. Exēp. li.

Iuuenis qui peccauit cum
muliere ꝯiugata ⁊ piurauit: et i in:
firmitate cōſtitut⁹ q̄ñ debebat cōi
care: nec coꝛpus xp̄i maſticare nec deglutire
potuit donec veraciter ⁊ pure ſacerdoti ꝯfeſ
ſus fuit: ⁊ ſic de⁹ indulſit ſibi pctā ſua: ⁊ ſic
poſtmodū cōicauit: et vitā in bono finiuit.

Comeſtibilia mutata ſunt in lapides ꝓ
pter periurium. Exemplum. lij.

Pauper quidā dū a nautis
elemoſinas peteret: nec reciperet di
cēte nauclero cū iuramēto. deſiſte a
nobis elemoſinas petere: q2 nihil h̄ pret la
pides habem⁹. Tunc ſubiūxit pauper. Ergo
oīa comeſtibilia vertanẗ in lapides. Et ſtatim
ꝓpť piuriū q̄cq̄d in naui māducabile erat in
lapides verſum ē coloꝛe ⁊ foꝛma rerū eadē ꝑ
manente ſicut prius erat.

Diaboli deduxerūt oīa cōeſtibilia. Exē. liij.

Quidam heremita ad pedē
cuiuſdā mōtꝫ in cui⁹ curia ante fene
ſtram eius demones ſepe cōuenie
bant ⁊ de actibus diſcutiebāt: ⁊ de ruinis ho
minū cachinnabant ⁊ ridebant. Dū aūt ma:
giſter demonū quereret a quodā veniēte de
mone: ſi aliquid ad edendū poꝛtaret. reſpon
dit q ſic. caſeum: panē: butyrū: ⁊ farinam:
que dederat ei quidā ruſticus: ⁊ q detulerat
in teſtimoniū periurij ei⁹: q2 dum duo pau

peres clerici peterēt elemoſynas: iurauit per
ſanctā charitatē dei q nihil ad edendū hr̄et
qđ eis dare poſſet. ⁊ cū adhuc inſtarēt dixit.
Diabolo do ſi aliq̄d habeo: ⁊ ſic cū his omni
bus ad vos veni. Recedētes aūt demones ꝑ
dicta ibidē dimiſerūt. Que mane inuēta fe:
cit heremita in foueā ꝓijci ne aliq̄s inde gu
ſtaret. Hec aūt vt dicebat demō ſecū detule
rat in piurij argumentum.

Qui piurauit ⁊ imobil' fact⁹ eſt. Exē. liiij.

Quidam decanus eccleſie
Colonieſis q̄nqȝ marcas auri de
pecunia ſue eccľie fratri ſuo cardi
nali miſit mutuando. Quo decano moꝛtuo
canonici debitū repetūt. Et q2 ſup h̄ non ha
bebant teſtes: ille ꝑtinaciť debitū negauit:
qđ ⁊ cū iuramēto firmauit. Qui rediens ad
domū in media via remāſit imobilis: ita vt
nec añ ſe nec retro ſe moueri poterat ⁊ ſic fa
ctus fuerat mutus. Ideo in coꝛde ſuo vouit
vt ad locū piurij rediret ⁊ ſuā malitiā mani:
feſtaret: ⁊ reſtitueret eccľie pecuniā ſuā detē
tam iniuſte ⁊ ſic ductus. penitētia liberatus
eſt. Hec ceſarius.

Infamantes iuſtum cuʒ iuramentis quō
puniti ſunt. Exemplū. lv.

Legitur i hiſtoꝛia eccleſia
ſtica q q̄dā ꝑriarcha fuit hieroſo
lymis iuſtiſſim⁹: ita q ꝓpť rigoꝛē
iuſticie a q̄buſdā ſubditꝫ odiebaẗ: vñ ipoſue:
rūt ſibi falſa crimina: q̄ etiā iuramēto firma
uerūt: ita q niſi ita eſſet. Primus dixit igne
pereā: q2 nō faciliter credebāt eis hoīes pro
pter excellentiā vite iſti⁹ ꝑriarche. Scđs di:
xit moꝛbo regio ledar. Terti⁹ dixit oculos ꝑ
dā: qđ rorū ſic euenit ꝓpť pctm̄ piurij factū
ꝯ inſontē. Nā prim⁹ teſtis falſus cum oi do
mo ſua: ꝓgenie: ⁊ familia ⁊ reb⁹ moꝛ exuriẗ
Scđs a pedib⁹ vſqȝ ad caput ꝯſumiẗ. Terti
us talia audiēs timēs factū reuelauit: iđ ꝑ
nimio luctu oculos perdidit.

Quidam ſcienter piurauerūt ⁊ ſubitanee
obierunt. Exemplū. lvi.

Rex quidam francie noīe
Theolotari⁹ ꝓpter foꝛnicationes
excōicatus: venit ꝓ ſua excuſatōe
cum multis pꝛincipibus ſecū venientib⁹ ad
papam excuſando ſe cū iuramēto: quos oēs
papa abſoluit ⁊ ipis ſacrm̄ eucariſtie poꝛ:
rexit: tali ꝯditōe: ſi falſum iuraſſent: ⁊ indi:
gne accederent infra illi⁹ anni ſpacium moꝛ:
rerenẗ: qđ ex diuina vltōe ſubſecutū eſt. Nā
⁊ rex ⁊ nobiles flagitij ꝯſcij ⁊ participes in
via reuerſionis de curia ſubitanea moꝛte in:
terierunt.

In diſcipulo de tempoꝛe.

Quidā voluit peierare ⁊ bina vice genua
flectens obmutuit in ſignū ſue falſitatꝫ ⁊ per
iurij. quere ſer. xlij. X.

Itē q̄dam iurauit ſup ſepulchrū ſcti Pan
cracij: ⁊ manus adheſit ſepulchro. q̄re de tp̄e
ſermone. xlij. C.

Item duo iurādo obligauerūt ſe vnus ad
penā lepꝛe: alter ad ignē btī anthonij: niſi ſic
facerent vt ꝓmiſerunt: ⁊ ambobus ſic acci:
dit. quere ſer. xlij. B.

Item quidā ſcienter recepit falſum iura:
mentū: ⁊ raptus ad dei iudiciū grauiter pla
gatus eſt. quere ſer. xlij. B.

Capl'm de. L. Laboꝛ.

De⁹ remūerabit quēlibet paſſus. Exē. i.

Quidaʒ ſenex longe habe
bat aquā a cella ſua ad. xij. milia
paſſuū: vbi dū ſemel iret haurire
defecit: ⁊ dixit. Quid nc̄e eſt vt hūc laboreʒ
patiar: ſʒ veniā ⁊ habitabo circa aquā. Tunc
cōuerſus retro ſe vidit quēdā eū ſequētē ⁊ nu
merantē veſtigia ſua: ⁊ interrogauit euʒ q̄s
eēt. Ille aūt dixit ei. Ego angel⁹ dñi ſum: et
miſſus ſum nūerare veſtigia tua ⁊ dare tibi
mercedē ꝓ laboꝛe: hoc audiens ille foꝛtioꝛ ⁊
pꝛomptioꝛ factus eſt: ⁊ adhuc longius poſu
it cellam. Hec in vitaſpatrum.

Conuerſus q̄dā laboꝛauit in coquina quē
btā virgo cōſolata eſt. Exēplum. ij.

Legitur q vnus deuotus
frater laic⁹: q̄ erat coquinari⁹ fratrū
multoꝝ ⁊ in ꝯtinuo laboꝛe fuit. Et
q̄ñ freq̄nter hoſpites ſupueniebāt ex hoꝛaʒ
cōis prandij vel cene: aliq̄ñ vix tm̄ tp̄is hr̄e
potuit vt oꝛōnes debitas ꝑſolueret. Cōtigit
q̄ʒ vna die vt mult̄ ſupuenientib⁹ fratrib⁹ to
ta die occupareẗ in laboꝛe coqne: tandē poſt
cōpletoꝛiū ſatꝫ tarde acceſſit ad oꝛōnes ꝑſol
uēdas: ⁊ quaſdā peculiares oꝛatiūculas btē
marie moꝛe ſolito offerebat: ⁊ q2 fatigat⁹ fu
it multū ex laboꝛe ſomn⁹ ipm̄ inuaſit: q̄ excu
tere a ſe ſomnū conat⁹ magnā luctā hūit ſō
no laſſum coꝛpuſculū depꝛimente ⁊ feruoꝛe de
uotiōis renitēte. Cūqȝ ſic luctareẗ appuit ei
dña pulcherria di. ei. Fili bone mihi ſatꝫ feci
ſti vade ad doꝛmiēdū. De cui⁹ aſpectu gratio
ſo ⁊ alloquio eſt mīra ꝯſolatiōe repletus.

Operarius quidam orauit pro diuite ⁊ ꝓ precio diurno. Exemplum.iij.

l Egitur de quodaꝫ paupe
re opario ꝙ panē ꝓ ſe ⁊ ꝓ pueris ſuis lucrabaꝛ māibꝰ ſuis. Accidit aūt q̄dā die vt iret ad locū vbi ꝯducebāꝛ opa rij nimis mane ⁊ ipē nemīnē ibi iuēit: tūc cogitauit ꝙ iret ad eccl'iaꝫ audire miſſaꝫ. Iuit ꝗ ad eccl'iaꝫ ⁊ audiuit miſſam deuote: rogās deū vt daret ei lucrari honeſto labore ſuo: ita ꝙ poſſet ſe ⁊ vxorē ⁊ pueros nutrire i hac vita ſine pctō: ⁊ deuotiōe detētꝰ cū diu remāſiſſet redijt ad locū vbi ꝯducebāꝛ oparij nimis tarde: ita ꝙ oēs erāt iā ꝯducti: tūc fuit deſolatꝰ ſicut ille i cuiꝰ domo forſaſſis nō erat panis nec argētū. Et dū triſtis d̄ loco ꝯdictōis recederet cogitans q̄d poſſꝫ facere obuiauit cuidā diuiti burgēſi: q̄ q̄ſiuit ab eo cur nō eēt ꝯductꝰ: q̄ dixit ei quō ſibi ꝯtigerat ⁊ quō audierat miſſaꝫ: ⁊ ſic neglexit ſeipm ibi. Tunc cogitauit ille diues ꝙ orōnes ſue eēnt bone ⁊ dixit ei. Uade iterū ad eccl'iaꝫ iſta tota die ⁊ dabo tibi q̄ntū dabo ceteris oparijs meis: ⁊ ora bono corde ꝓ me. Ille aūt gaudēs ꝙ inuenerat vbi poſſet lucrari: ⁊ fuit ibi tota die manibꝰ cōpoſitꝭ ⁊ genibus flexis ꝓ diuite rogās deū: ⁊ diues miſit ſibi comedere ſicut ceteris oparijs. Sero rediēs hūit .xij. d̄narios ſicut ⁊ alij: ⁊ addidit ſibi vnū panē vltra. Et dum rediret ad domū ſuā ⁊ ad pueros ſuos obuiauit ei xp̄s in ſilitudine hoīs ſenis honeſti: ⁊ bñ induti: ⁊ dixit ei. Quātū dedit tibi diues ille illo die ꝓ ſeruitio tuo. R̄ndit. Duodecim denarios ⁊ vnū panem. Tūc dixit ille ſenex. Uade ad eū ⁊ dic ei ꝙ male ſoluit: ⁊ niſi melius ſoluat: ⁊ plꝰ det tibi: male erit ſibi. Tūc ille redijt ad diuitē ⁊ dixit ei. Unꝰ ſenex cui obuiaui remittit me ad vos dicēs ꝙ vos nō dediſtis mihi ſufficientē mercedē: ⁊ dixit mihi ꝙ dicerē vob̄ ꝙ niſi meliꝰ ſoluatꝭ mihi male erit vobis. Tūc diues dedit ſibi .v. ſolidos pariſiēſes. Et ille receſſit ⁊ iterū obuiauit ſeni: ⁊ dixit ꝙ adhuc nō ſolueret ſufficienꝛ: et ꝙ rediret ⁊ diceret ſibi ꝙ adhuc daret ſibi plꝰ. Et tūc ille redijt ⁊ diues dedit ſibi centū ſolidos ⁊ vnā veſtē. Et eadem nocte apparuit ei dñs in viſiōe dicēs ꝙ niſi ille idē paup opariꝰ rogaſſꝫ ꝓ eo mortuꝰ fuiſſꝫ illa nocte ⁊ dānatꝰ. Tūc ille diues cōpūctꝰ meliorauit ſtatū ſuū ⁊ vitā: ⁊ cepit dare elemoſynas largaſ ⁊ eccl'ias freq̄ntare ⁊ bona opa facere: ita ꝙ poſtmodū in bono ſtatu mortuꝰ eſt.

Frater iohannes quidam voluit viuere ſicut angeli. Exemplum.iiij.

a Bbas iohannes dicebat
fratri ſuo maiori. Uellem ſecurꝰ eē ſicut ⁊ angeli ſecuri ſꝛ ⁊ nihil opantes: ſꝫ ſp̄ tm̄mō deū laudātes. Et ꝓiecto pallio ſuo egreſſus ē in heremū. Factaqꝫ illic ſeptimana regreſſus ē ad frēs ſuū. Cū aūt pulſaret oſtiū illi non apuit fraꝛ: dicens. Tu q̄s es. Et dixit. Ego ſuꝫ fraꝛ iohānes. R̄ndit ei. Fraꝛ iohēs angelꝰ factꝰ eſt: ⁊ vltra inꝛ hoīes nō eſt. Ille v̄o plus pulſabat: dicēs. Ego ſuꝫ iohānes. Et noluit ei apire vſqꝫ dū dies luceret. Mane aūt facto apiens oſtiū dixit ad eū. Homo es ⁊ neceſſe habes opari vt paſcaris. Tūc ille ꝓiecit ſe ad pedes eiꝰ: dicēs. Indulge mihi abba. Hec in vitaſpatrum.

Frater q̄dam dixit operamini cibum qui non perit. Exemplum.v.

q Uidā frater peregrinꝰ venit ad abbatē ſiluanū in mōte ſyna: ⁊ vidit ꝙ frēs operabanꝛ: ⁊ dixit eis. Quare opamini eſcam q̄ perit. Maria optimā ptem elegit. Tūc ſenex dixit diſcipulo ſuo zacharie. Da illi codicē vt legat: et mitte illū in cellulā q̄ nihil hꝫ. Hora aūt nona circūſpiciebat viā ille frater ſi forte vocaret eū ille ſenex ad comedendū. Poſtq̄ tranſijt hora nona venit ad ſenē ⁊ dixit ei. Nunq̄d comederūt fratres hodie abba. Cūqꝫ ſenex fateretur ꝙ ſic: ait ille. Quare me nō vocaſtis. Tūc dixit ad eū abbas ſiluanꝰ. Tu homo ſpiritualis es: ⁊ non habes neceſſe hac eſca. nos aūt tanq̄ carnales opus habemꝰ comedere: ideo opamur: tu aūt optimā ptēꝫ elegiſti: legis oī die ⁊ nō vis carnalē eſcā recipere. Qd̄ cum audiſſet cepit penitere ⁊ dicere. Indulge mihi abba. Tunc r̄ndit ſiluanus. Ergo neceſſaria eſt martha marie: propter martham eñ maria laudatur. Hec in vitaſpatrum.

Laborādo ⁊ orādo ſaluaꝛ hō. Exēplū.vi.

q Uodā tēpore abbas Anthoniꝰ dū reſideret i heremo ſpiritu rēptatꝰ accidie: cogitatiōibꝰ diuerſis implicatꝰ dicebat ad deū. Dñe ſaluari deſidero: ſꝫ cogitatiōes varie me nō pmittūt q̄d faciā in tribulatiōe mea: vel quō ſaluari valeā dignanꝛ oñde. Et poſt paululū ſurgēs quēdā ſibi ſilēꝫ ꝯſpicaꝛ ſedentē torquērē funiculū: ⁊ ſurgentē ex ope ⁊ orantē. Erat aūt angelus ad emēdationē anthonij deſtinatꝰ a quo hūc ſermonē audiuit. Et tu ita faciēs anthōi ſaluaberis. Et ille ſummo gaudio cumulatus accepta confidētia ſaluabaꝛ. Hoc in vitaſpatrum.

Labor preſens nihil eſt reſpectu pene future. Exemplum.vij.

e Rat quidam ſenex in heremo interiori per multos ānos i abſtinētia et in ſtudio ſpūali nimis laborās. Aduenīētes ad eū quidā frēs admirātes eiꝰ pſeuerantiam: dicēteſ. Quō toleras iſtū tā arduū et ſolitariū locū pr̄. Quibus ille r̄ndens: ait. Oīs labor totius tēporis quo hic dego nōdū vniꝰ hore eternoꝝ tormētoꝝ gehēne ſpaciū eſt. oportet enim nos inq̄t in paruo tpe vite iſtiꝰ ſuſtinere laborem: ⁊ macerare paſſiones corpis noſtri: vt īueniamꝰ i illo futuro ſeculo ppetuā recōpenſationem.

Lachryme.

Lachryme delēt totū purgatoriū. Exē.viij.

q Uedaꝫ mulier lachrymas chriſti multū honorauit: ꝓ tāto vt deus daret ei lachrymas cōpūctionis p q̄s euadere poſſet eternā mortē. Quaꝫ deus exaudiuit: et ſibi tātas lachrymas cōpūctionis dedit q̄ totā penā delerent quā deberet in purgatorio ſuſtinuiſſe.

Laus humana.

Laudem in bonis operibus querere eſt damnabile. Exemplum.ix.

q Uidaꝫ ſenex dixit. Qui ab hoībus amplꝰ honoraꝛ ac laudaꝛ non paruū dānū anime patiꝛ. Qui aūt penitꝰ ab hoībus nō honoraꝛ ſupfluam gloriā a deo accipiet. Itē dixit. Sicut fieri n̄ pōt vt ſimul herba naſcaꝛ et ſemē: ita īpoſſibile eſt vt laudē et gloriā ſecl'ariū hñtes: ſimꝛ etiā et fructū faciamꝰ celeſtē. Itē dixit. Sicut theſaurus manifeſtus minueꝛ: ita et virtus depent publica. Naꝫ ſicut cera a facie ignis ſoluiꝛ: ita et aīa p laudē reſoluta perit ab intentione ſua. Item dixit. Qñ cogitatio vane glorie vel ſupbie te impugnat pſcrutare teipſum ſi oīa mādata dei ſeruaſti. ſi īimicos tuos diligis. ſi gaudes in gloria inimici tui: et ſi cōtriſtaris in detectiōe eiꝰ: et ſi apō te hēs q̄ſi ſuꝰ inutil'es: ⁊ oībꝰ hoībꝰ plꝰ peccas: ⁊ neq̄ tu grāde aliq̄d ſapias: tāq̄ aliq̄d feceris ſciens ꝙ elata cogitatio oīa bona diſſoluit.

Loqui. Qñ de bonis loquimur tunc angeli ſunt preſentes. Exemplū.x.

f Uit quidam vir magnus de ſanctis ſenioribus cui talē grām xp̄s donauerat reuelante ei ſpū ſancto vt videre poſſet qd̄ alij nō videbanꝛ. Referebat ꝗ ſanctis prībus: dicēs ꝙ aliquādo q̄pplurimi frēs ſedētes ſimꝛ loquebanꝛ inꝛ ſe: ⁊ ꝯferētes de ſanctis ſcripturis q̄ ad ſalutem ptinēt aīarum. ſtabant ergo iuxta eos ſancti angeli letantes in hylari vultu ꝯſiderātes. delectabanꝛ eñ de colloquio dei. Cuꝫ autem aliud quodcūqꝫ iter ſe loquereꝛ: ſtatim angeli ſcti receſſerunt longius indignātes ꝯ̄ eos. veniebāt aūt porci ſordidiſſimi et morbo pleni: ⁊ volutabāt ſe inter eos. Demones etiam in ſpecie porcoꝝ delectabanꝛ p ſuperfluā ⁊ vanā loq̄lā eoꝝ. Beatꝰ autē ſenior h̄ vidēs abijt in cellulā ſuā: et p totā noctē cuꝫ grādi fletu ⁊ eiulatu gemēdo ⁊ flendo flebat miſerias noſtras. Exhortabat eñ frēs: dicēs Cauete frēs a multiloq̄o et ab ocioſis ſermonibus linguā cohibete q̄ malus interitꝰ aīe gñaꝛ: ⁊ nō intelligimꝰ quō p h̄ deo ⁊ ſctis eiꝰ odibiles ſumꝰ. Dicit eñ ſcriptura dīna. p multiloq̄a nō effugies pctā. h̄ eñ īfirmā ⁊ vacuā efficiūt mētē atqꝫ aīaꝫ noſtrā. h̄ ī vitaſpatrū.

Bona loqui et audire inducit ad perfectionem. Exemplū.xi.

v Irū valde dilectū et familiarē habuimus philippū nobilem militē: memorabilis vite perfectiſſimum virum: in quo iſtud memorabile frequēter aduertimꝰ ꝙ totū tempus ſuū vel in orōne aut deuotōe ꝯtinua: vel in ſanctis collationibꝰ expendebat. Nouerat eniꝫ multos valde religioſos viros et feminas q̄s in grecie lōbardie: burgūdie: ꝓuīcie: gallie: flādrie atqꝫ brabātie partibꝰ querēdo luſtrauerat: q̄ꝝ virtutes: mores: ⁊ v̄ba cū miro feruore ⁊ deſiderio referebat: et ad meliora per hec mētes audientiū excitabat. Sed ⁊ auditores ſuos ⁊ collocutores mira oris gratia compellebat vt ſibi aliquid dignū relatu qd̄ audiſſent vel vidiſſent: in facto vel in dicto bonorū exponere dignarenꝛ. Et hoc quidē vltra q̄ credi pōt in eo tantā deuotionē: tantā leticiam ⁊ tantū deſideriū excitabat: vt iſtis ſolis viuere credebaꝛ. Si q̄d v̄o extraneū audire contigerit: quaſi eſſet pcuſſus in capite cū mira āxietate ſpāo faciē auertebat. Nec fruſtratꝰ eſt fructu oris et auris bonoꝝ. ſ. qui libēter protulit ⁊ audiuit: cū deꝰ miro mō eū remunerauit etiam in preſenti. Uir enim habuit de omibus paternis bonis neceſſarium vite

⁊ victū: ⁊ tñ octo monaſteriorꝫ ciſtercieñſiū or
dinis fundator extitit indefeſſus: exceptꝭ cō
gregatōibꝰ beginarū: q̄s vſqꝫ ad q̄nqꝫ milia
i diuſis loc̄ ⁊ eo āplꝰ i xp̄i ſuitio mācipauit.
Ecce q̄d ſit in bonis fame odoribꝰ delectari.

Sancti pr̄es loquentes de diuinis obliti
ſunt cibum ſumere. Exemplum.xij.

q Uidam de ſanctis ſeniori
bus ſalutatōis cauſa ꝑfectꝰ ē ad a
liū ſeniorē heremitā: qui cū oī gau
dio eū ſuſcepit. ꝓ cuiꝰ ēt aduētu parauit ad re
fectionē ſenior lēticule cibū coctū. Dixerūt i
ter ſe vt priꝰ ex more cōplerēt orōnes ⁊ pſal
modiā: ⁊ poſtea cibū caperent. Cū aūt ingreſſi
fuiſſent pſallebāt: totūqꝫ pſalteriū cōplene
rūt. Nā ⁊ de ſcripturis ſctis legētes: duos ꝓ
phetas recitauerūt. iāqꝫ dies abierat: noxqꝫ
ſilr recedebat. Dū ḡ orarēt ⁊ intēte pſallerent
illuxit alia dies: ⁊ tūc p̄mū intellexerūt q̄ iā
nox trāſiſſet: iterū int̄ ſe de v̄bo dei loquētes
et ſpūales ſibi ſenſus exponētes. factū eſt vt
circa horā nonā ſalutātes ſeinuicē: ita vt re
uerteret̄ ſenex q̄ venerat ad cellā ſuā. Nam
refectionē cibi qui paratꝰ fuerat obliti ſunt
accipe dū cibū ſpūalē accipent. Ueſpe autē
facto tūc ſenior inuenit ſibi ollā plenā ſicut
parata fuerat: ⁊ cōtriſtatus dixit. Heu quō
obliti ſumus percipere pulmētū iſtud. Hoc
in vitaſpatrum.

Quattuor virtutes quattuor heremitarū
Exemplum.xiij.

l Egitur in vitaſpatrum ꝙ
erant quattuor heremite in vna do
mo: qui heremite q̄dā vice inter ſe ꝑ
ſancta v̄ba ceperūt req̄rere vnꝰ alterū ꝙ dice
ret vnuſq̄ſqꝫ ſuā virtutē in q̄ q̄s ſibi ꝑfectus
eē crederet̄. Unꝰ dixit ꝙ eēt multū humilis
intm̄ ꝙ nullꝰ eēt in toto mundo qui videret̄
ipo peior. Alr̄ dixit ꝙ eēt patiēs. Tertiꝰ ꝙ li
bēter audiret de deo loq̄. Quartus ꝙ libēter
oraret. Ecce cōcordit̄ orauerūt vt eis deꝰ ma
nifeſtaret quis eorꝫ acceptabilior eēt: audie
runt vocē dicētē. Primꝰ me cepit. ſcd̄s tenet
tertiꝰ ligat. quartꝰ me portat quocūqꝫ vult.

Quidam portauit per triēnium lapidem
in ore. Exemplum.xiiij.

d Icebāt fratres de agatho
ne abbate ꝙ per triēniuꝫ lapidē in
ore ſuo portabat donec taciturnita
tem tenere diſceret.

Quidam triginta annis ſeruauit ſilentiū
Exemplum.xv.

v Idimus ſanctū theodonā
in ſua cella clauſum ⁊ ſolitariū: vt
dicebat̄. xxx. annis ſilentiū tenentē
de quo dixit ſocrates. Theodonas pater triū
um miliū monachorꝫ ſcientiſſimꝰ et grecarū
et latinarū l̄rarū. xxx. annis tacuiſſe fertur.

Paulus ſimplex tenuit ſilētiū ex iuſſu ſcti
anthonij. Exēplum.xvi.

p Aulꝰ ſimplex relicta vxo
re et poſſeſſione ad abbatē anthoni
um perrexit. prima nocte iuſſus ē ab
eo vt eū expectaret orans donec rediret q̄ ſte
tit orans ante cellā ſenis in eſtu totius diei
⁊ rore noctꝭ nuſq̄ ſe mouēs. Cum vero ſemel
in cōgregatiōe fratrū interrogaſſet quis pri
us fuiſſet an xp̄s an ꝓphe: verecūdatꝰ antho
nius eū abire et ſilere p̄cepit: q̄ ſtatī recedēs
ſilētiū vſqꝫ ad patris imperium obſeruauit.

Senex quidā noluit de ſupceleſtibꝰ loqui
Exēplum.xvij.

q Uidā anachoreta cū veniſ
ſet ad quendā abbatē ſuſcepit eum
cū leticia. Et cū ſe alterutrū ample
xi fuiſſent: cepit anachoreta d̄ ſcripturis ſan
ctis et rebꝰ celeſtibꝰ ꝯferre. Tunc ſenex vertit
faciē ſuā ad aliū fratrē et nullū dedit ei rñ
ſum. Iſte vero videns ꝙ nō loqueret̄ et egreſ
ſus eſt triſtis ⁊ dicit diſcipulo ſuo. Sine cau
ſa tanti itineris laborē aſſumpſi vt venirem
ad eū qui mecū loqui dedignat̄. Ingreſſus
aūt diſcipulꝰ dixit ei. Propt̄ te venit iſte hō
magnꝰ: ⁊ tu nō vis loq̄ cū eo. Rn̄dit ille. De
ſuperioribꝰ eſt et celeſtia loquitur. ego autem
de inferioribꝰ ſum: et terrena vix loq̄ poſſum
ſi mihi locutꝰ fuiſſet de paſſionibꝰ monacho
rum: forſitan ego reſpondiſſē ei. ſi aūt de ce
leſtibꝰ loq̄tur: ego me neſcire cōfiteor. Egreſ
ſus ergo diſcipulꝰ dixit ad anachoretā. Se
nex iſte noſter non vult de ſuperceleſtibꝰ loq̄
ſed ſi q̄s de paſſionibꝰ eius ei locutus fuerit
rn̄det ei. At ille compunctꝰ in hoc ſermone i
greſſus ad ſenē dixit. Quid faciam abba q̄
paſſiones cordis dn̄ant̄ mihi. Tunc ſenex re
ſpexit in eū gaudēs et dixit. Modo bn̄ veni
ſti pat̄. aperiā ego os meū ⁊ implebo illō bo
nis tuis. Et ex hoc ſermone ille edificatꝰ di
xit ei. In veritate bona eſt vita hec quam te
nes et vera.

Philoſophi dilexerunt taciturnitatem.
Exemplum.xviij.

t Res philoſophi īterroga
ti q̄liter ſic taciturnitatē amarent.
Rn̄dens primus. ſ. Socrates dixit
Loqui me ſepe penituit. tacuiſſe v̄o nunq̄.
Secūdus ph̄s dixit. Nullus ſtultꝰ tacere po
teſt. Tertiꝰ ph̄s dixit. Os vnum ⁊ aures du
as a natura recepimꝰ: quaſi diceret. mlt̄a de
bemus audire: pauca vero loqui.

Sanctimonialis quō punita eſt ꝓpter lo
quacitatem. Exēplū.xix.

f Uit quedam ſanctimonia
lis que carnis quidē continentiam
habens: ſ; ꝓcacitatem et ſtultiloq̄
um nō declinabat. Hec cū defuncta eēt et in
eccleſia ſepulta eſſet: nocte eadem vidit cu
ſtos eccleſie eam añ altare adduci et per me
dium ſecari. et pars vna igne cremabat̄: ⁊ a
lia remanebat intacta. cuius cōbuſtionis ſi
gnum in marmoribꝰ apparebat ac ſi ibi mu
lier corporalit̄ fuiſſet concremata.

In diſcipulo de tēpore.

Loquētibus bona et deifica aſſiſtunt an
geli: ſ; loquentibus mala aſſiſtūt diaboli ſer
mone. xcviij. D.

Item beatus Ignatius ſemꝑ nominauit
Jeſuꝫ: q̄ hoc nomē fuit ſcriptū in corde ſuo.
Hoc quere ſermone. xcvi. E.

Luſores.

Luſores quomodo crucifigūt et vulnerāt
ieſum chriſtum. Exemplū.xx.

q Uidam honeſtus vir in no
cte ſctā paſceues ad matutinas ſur
gens trāſiuit āte cellariū in platea i
quo iuuenes luſores ad ludum teſſerū ſedē
tes: blaſphemijs et iuramētis inuicē cōtēde
bant. Tranſiens autem citius inuenit hoīeꝫ
ignotum plagatum miſerabilit̄ et ſanguine
cruentatū. Qui cū quereret actoreꝫ leſionis
tante quis eſſet: rn̄dit. Iſti iuuenis qui hic i
cellario ad teſſeres ſedent. Mox igit̄ ingreſ
ſus ciuis ludētes duris verbis interrogauit
cur hoīem ignotū ingreſſum ad eos tam cru
deliter v̄beraſſent. Attoniti iuuenes negant
aliquē ad eos intraſſe. Poſtq̄ vero nullum
ab eis v̄bo vel verbere laceſſitū conſiderarēt
mox cū ciue ſurgētes oēs querūt hoīem cru
entatū nec inuenerūt: cōuerſi ſinguli ad ſeip
ſos aduertūt ꝙ cū iuramētis ⁊ blaſphemijs
ſuis rurſus chriſtum vulnerauerūt: et cōtu
melijs martyrizauerūt. Un̄ apoſtolus. Rur
ſum crucifigentes filium dei.

Luſor proiecit ſagittam verſus celum.
Exemplum.xxi.

q Uidā nudatus ludo teſſe
rum adeo deſperatus eſt vt arrepto
arco ſagittā in aerem iaceret: quaſi
in ipſum celū dn̄m percuſſurus. et mox reuer
ſa ſagitta ante facieꝫ iacientis ſanguine re
centi totaliter infecta repta ē. Qui territus
et cōpunctus cōfeſſus eſt. et vitam ſuam cū
mira patiētia ⁊ correctōe correxit. hec Guil̄.

Luſor tradidit ſeip̄m demonibꝰ. Ex.xxij.

q Uidaꝫ fuit qui cū luderet
ad taxillos ⁊ oīa amiſiſſet vno dena
rio tm̄ excepto diabolo ſe cum cor
pore et aīa tradidit. et in ſignum huius poſt
multas blaſphemias ei denariuꝫ ꝓiecit. Et
cū mane facto ſolus iret per viam: obuiauit
duobus demonibꝰ in ſpē hūana q̄ dixerūt ei
ꝙ eēnt dn̄i ſui demones quibꝰ ſe tradiderat
et in ſignū huiꝰ denariū quē ꝓiecerat oñde
rūt ei. ⁊ dixerūt ꝙ iret ante eos: q̄ venerant
ad eū ad ducendū ad locū ſuuꝫ. Qui rogauit
eos vt permitterent eū redire ad domū ſuaꝫ
⁊ poſt duos dies ſequeret̄ quocūqꝫ ire vellēt
Quod cū factū eſſet. prima die manſit in do
mo ſuo triſtis et deſperās: non tamen alicui
pandēs neqꝫ comedēs neqꝫ bibens. Cū aūt
die ſequēti quedā mulier tranſiret ante do
mum eius paup īfantulū inter brachia por
tans: petēs ꝓpter deū de pane ſuo. ille dixit
ꝙ nō daret ei niſi peteret amore dn̄orū ſuorꝫ
ſcꝫ demonū cū quibꝰ erat iturꝰ quibus ſe tra
diderat. qd̄ illa facere abhorruit: ſ; iuit ad a
micos illiꝰ ſuadēs eis vt req̄rerēt ab eo dili
genter q̄d eſſet qd̄ ille dixerat: ⁊ eum cuſtodi
rent. Qd̄ cū feciſſent ⁊ ille eis totā veritateꝫ
manifeſtaſſet: incepit clamare. Ecce veniunt
vt me ſecū deferant: ſinite me ire ne violēter
me rapiant. Cū autē detinerent ⁊ ad pniam
ꝓuocarent: demones inuiſibiles ab eis eū in
ter manꝰ eorꝫ ꝓſtrauerūt: et eum occiderūt.

In diſcipulo de tēpore.

Luſor qui iurauit per oculos dei ⁊ exceca
tus eſt. Hoc quere ſermone. xij. J.

Itē xp̄ianus luſit cū iudeo: ⁊ iudeus blaſ
phemauit xp̄m ⁊ matrē eiꝰ ⁊ ſubitanee obijt
⁊ xp̄ianꝰ factꝰ eſt amēs: et vitam dira morte
miſerabiliter finiuit ſermone. xij. K.

Miles erat luſor magnꝰ quē diabolꝰ de
ludo ſuſtulit cū corpe ⁊ aīa et abduxit. qui
ampliꝰ nō eſt viſus ſermone. xij. O.

Rufus diſcipulus beati Cirilli epī dāna

tus eſt ꝓpter iudā. quere ſermone.xij.AD.
Luxuria.

Puer in heremo nutrit⁹ concupiuit anſe-
res.i.mulieres. Exemplū.xxiij.

Uuenis heremita qui i he
i remo a pueritia fuit nutrit⁹ ibat cū
abbate ſuo ad ciuitatē. Et cū vidiſ-
ſet mulieres in chorea:et qd eēt ab abbate q̄
ſiuit ſollicite.cui abbas. Anſeres ſunt. Et re
uerſus puer ad clauſtrum flere cepit. Cui ab-
bas. Fili qd vis? Pater volo comedere de il-
lis anſerib⁹ q̄s in ciuitate vidi. Tūc abbas cō
uocatis fratrib⁹ dixit. Cōſiderate frēs mēte
ſollicita ꝙ̄ piculoſus eſt mulieris aſpectus.
nā hic inocēs puer q̄ pri⁹ mulierē nō viderat
in heremo nutrit⁹ fuerāt: et ſolo viſu mulie
ris igne carnal' cōcupiſcētie eſt accēſus ⁊ in
flāmat⁹. Uñ nihil tā dānoſuȝ hōis morib⁹ ꝙ̄
in aliq̄ ſpectaculo reſidere ⁊ mulieres ſollici
te iſpicere. David.n.ocl'os ſuos iniecit i mu
lierē. ⁊ illicito appetitu duct⁹ homicidiū et
adulteriū ꝑpetrauit ⁊ niſi incaute mulieres
reſpexiſſet: in tantā tēptationē carnis mini
me incidiſſet.hoc pe.de amore.

Filius regis qui concupiuit demones qui
ſeducunt homines. Exēplū.xxiiij.

Uidam rex filios mares
q hēre nō poterat.tandē aūt naſcit ei
filius:ſ3 peritiſſimi medici dixerūt ꝙ
ſi infra.x.annos ſolē videret:oculoꝝ lumine
priuaret qđ rex audiēs excidit ſpelūcā in q̄-
dam petra. et ibi filiū vſq3 ad tp̄s p̄dictū in
cluſit.⁊ eū ibi vſq3 ad tp̄us p̄dictū diligēter
nutriri fecit. Finito aūt.x. ānno puer de ātro
reducit:nullarū mundanarū rerū ꝑ viſuȝ ha
bens noticiā: tūc oīa oñdebant ei:in vno lo-
co viri:et i alio loco mulieres ⁊ ſic de alijs re
bus. Interrogat̄ vero noīb⁹ ſingularū rerū:
cū nomē mulieꝝ ſollicite q̄rerct vnus in ioco
dixit.Demones ſunt q̄ ſeducūt hoīes. Oſtē-
ſis igit ſibi oīb⁹:interrogauit rex puerum qd
ſibi magis placeret ex oīb⁹ q̄ vidiſſet. Puer
rn̄dit.Demones q̄ ſeducūt hoīes. Uide ergo
ꝙ̄ allectiua res eſt mulieris facies.

Sacerdos i agone dixit. recede igniculus
adhuc viuit. Exemplū.xxv.

Uidā ſacerdos deuot⁹ cō
q miſſam ſibi eccl'am cū magno timo
re regebat.q̄ ex pte ordinis accepti
preſbyterā ſuā quā in vxorē habuit aſi ſacer
dotiū vt ſororē diligēs:ſ3 cā vt peſtē fugiens
ad ſe ꝓpi⁹ accedere nō ſinebat. anno aūt q̄r-
to ordinis ſui grauī febre corrept⁹ ⁊ ad extre
ma ē duct⁹. Cūq3 p̄ſbytera cū reſpiceret ſolu
tis iā mēbris q̄ſi in morte diſtēſis aure nari
bus ei⁹ appoſita ſi qđ ſpiraculū ei incēt vole
bat dinoſcere. qđ ille ſentiēs cui tenuiſſim⁹
inerat flat⁹ q̄ꝺto niſu valuit erupit:dicēs. Re
cede mulier a me adhuc ignicul⁹ viuit:paleā
tolle. Hec Gregorius.

Leo papa abſcidit ſibi manū quā mulier
oſculata fuit. Exēplum.xxvi.

Eo papa in die reſurrecti
l onis xp̄i cū miſſam celebraret:et fi-
deles cōicaret:q̄dā mulier ei⁹ manū
oſculata fuit:⁊ ex hoc in eū carnis vehemēs
tēptatio inſurrexit.vir dei eādē manū ſe ſcā
dalizātē penit⁹ amputauit ⁊ a ſe reiecit. In-
terea murmur oriebat in ppl'o cur ſummus
pōtifex diuina more ſolito nō celebraret.tūc
leo ad btām virginē ſe cōuertit:⁊ ei⁹ ꝓuiden
tie totalit ſe cōmiſit. Illa vo cōtiuuo ſibi af
fuit ⁊ ſuā manū ſctiſſimis ſuis manib⁹ reſti
tuit ⁊ reformauit:iubēs vt ꝓcederet et ſacri
ficiū ſuo filio imolaret. Leo igit papa oī po
pulo qđ ſibi ɔtigerat publicauit. ⁊ manū re-
ſtitutā oīb⁹ oñdit. Hoc v3 ad tactū mulieris.

Senex q̄dā dixit. mortuū ē corp⁹ meū: et
impregnauit puellā. Exemplu3.xxvij.

Rat ſenex infirmatus cu3
e in egyptū ire vellet vt frēs min⁹ gra
uaret:dixit ei abbas moyſes. Nō va
das qm̄ i fornicationē caſur⁹ es. Qui ɔtriſta
tus dixit. Mortuū ē corpus meū:et tu mihi
ita dicis. Cū ḡ iuiſſet ⁊ q̄dā vgo ex deuotiōe
ei ſuiuiſſet:ille cōualeſcēs eā violauit.q̄ cu3
filiū pepiſſet:ſenex puerū i vlnas ſuſcipiēs i
die magne feſtiuitat̄ q̄ iſtituta erat eccl'a3 in
trauit corā multitudine fratrū. Cū aūt oēs
flerēt dixit. Uidet̄ infantē hūc: fili⁹ ē iobedi
entie. Cauete ḡ vob frēs q2 in ſenectute h̄ fe
ci.⁊ orate ꝓ me. Et pgēs ad cellulā ſuā:ad p̄
ſtinum ſtatū ꝑueit. Hec in vitaſpatrum.

Quidā ꝓpter tēptationē carnis ꝓiecit ſe
ad pedes beſtie vt eū deuoraret. Exē.xxviij.

Racli⁹ refert de ſeipſo di
e cens.ego cū aliqñ tēptatiōe carnis
vrgerer:timens indicare mgr̄o meo
abij ad quēdā ſenē iā ſeptuagenariū q̄ ſolita
rius in heremo hītauit ⁊ anxietatē meā retu
li:q̄ dixit m̄. Nō ſit tibi noua res quā pateris
Nā ⁊ ego vt vides ad modū vt ſenex.ꝑ.xliiij.

annos in cella iſta ſaluti mee vacās hmōi tē
ptatōe vſq3 ad pn̄s ſollicitor:malui tn̄ mag
mori ꝙ̄ illecebris ɔſentire. Unde hinc ſemel
egreſſus nudū me an̄ ſpelūcā cuiuſdā fere ꝓ
ieci:vt ipa veniēs deuoraret me:ſ3 cū illa ve
niēs a capite vſq3 ad pedes me lābuiſſet: co
gitās ꝙ forte de⁹ mihi pcēret ad cellā redij:
⁊ ecce poſtmodū diabol⁹ ſe trāſfigurās i ſpē3
cuiuſdā puelle quā aliqñ viderā ⁊ ſuꝑ genua
mea ſedēs ita me cōmouit vt pene me cū ea
coiſſe putarē. Irat⁹ igr̄ dextera mea pcuſſi eā
⁊ ſtatim euanuit:ſ3 ꝑ totū biēniū fetorē ma-
n⁹ q̄ eā pcuſſerā ferre nō potui. Inualeſcēte
igr̄ tēptatiōe anxi⁹ ad deſtū ꝑrexi:⁊ iueniēs
modicū ſpentē manu cū tenēs ⁊ caput eius
fricādo ɔterens ad genitalia mea poſui .vt
morſu ei⁹ perirē. Cūq3 nec ſic me momordiſ
ſet:audiui hāc vocē ad me deſcendentē. va-
de in pace. Ob hoc em̄ pmiſi te moleſtari vt
infirmitatē tuā cognoſceres:⁊ ad auxilia di
uina ɔſurgeres. ⁊ ſic ad ꝓpria reuertēs cum
fiducia vſq3 hnc hic ſedeo.

Maria liberauit adoleſcentē a tēptatio-
ne carnis. Exemplum.xxix.

Iles quidam etate adole
m ſcens cū quodā milite dn̄o ſuo a q̄
bn̄ficiat⁹ erat habitabat. ⁊ l3 etate
floreret:ampli⁹ tn̄ florebat vtute vginitatis
Inuidia opante diaboli ab vxore dn̄i ſui gra
uiſſime cepit tēptari.q̄ cū ꝑ annū eadē inceſ
ſanter tēptatōe laboraret:iāq3 ei intolerabi
lis eēt:ſemota verecūdia dn̄e ſue qđ pateret
appuit.a q̄ repulſa3 paſſus āpli⁹ affligebat.
caſta ei erat matrona ⁊ viro ſuo fidelis. Ue-
niēs ḡ ad quēdā heremitā paſſione3 ſuā illi
cū lachrymis ɔfeſſus ē.cui vir ſcūs fiducial'r
rn̄dit. Ego dabo tibi ɔſiliū vt deſideriū tuu3
ɔſeq̄tur affectū.ꝑ annū inq̄t ſingul' dieb⁹ ſi
fieri pōt i eccl'ia dn̄a3 nr̄a3 dei genitricē ma-
riā cēties cū totidē venijs āgelica ſalutatōe
ſalutabis.⁊ q̄cq̄d volueris ꝑ illā obtinebis.
Sciebat.n.ꝙ caſtitat̄ amatrix iuuenē caſtū
l3 in errore poſitū nō dehereret. Cūq3 iuueniſ
ml'ta ſimplicitate dn̄e nr̄e iniūctū obſequiū
impēderet:die q̄dā ſedēs in mēſa dn̄i ſui:re-
cordat⁹ ē ꝙ dies eadē t'mini⁹ eēt āni: ⁊ ſtatī
ſurgēs equū ſuū aſcēdit:vicināq3 intrās ec-
cleſiā orōnes ſolitas expleuit. Qui cū exiret
de eccl'ia vidit matronā pulcherrimā equū ꝑ
frenū tenentē. Mirat⁹ quenā eēt illa rn̄dit.
Placet tibi ne ſpēs mea. Rn̄dēte milite.nū-
ꝙ̄ pulchrior ētevidi,illa ſubiūxit. Sufficeret
ne tibi ſi me poſſes in vxorē hr̄e. Cui cū rn̄de
ret. Cuilib3 regi bn̄ ſufficeret ſpēs tua.⁊ bea
tus q̄ iudicaret tuo ɔſortio dign⁹. Subiecit
illa. Ego vxor tua ero. ⁊ accede ad me ⁊ dabo
tibi oſculū. Dixitq3. mō initiate ſt nuptie: ⁊
tali die corā filio meo pficient. Ex q̄ vbo co-
gnouit eā eē mr̄e3 dn̄i. ⁊ ab illa hora a tēpta
tiōe p̄dicta liberat⁹ ē:vt etiā vxor dn̄i ſui mi
raret. Hec cū heremite recitaſſet ꝑ ordinē il-
le genitric̄ dei pietatē ſil' ⁊ hūilitatē āmira-
tus rn̄dit. Ego intereſſe volo dici nuptiaru3
tuarū interim de reb⁹ tuis diſponas. Qđ cu3
feciſſet ⁊ heremita veiſſet ad diē p̄fixū:dixit
iuueni. Sentis aliq̄d doloris. Rn̄dēte illo.
Nō. Cū ſcđo poſt horā idipſu3 ab eo ſciſcita
retur.rn̄dit. Modo ſentio. Qui poſt paulu-
lū agonizās ſpm̄ exalauit. ⁊ celeſtē thalamū
ꝓmiſſas nuptias celebraturus intrauit.

Luxuria oñdit ſe iuueni in ſpecie turpiſſi
me mulieris. Exemplum.xxx.

Uidā ſctūs pater infantu
q lū i ſilua nutrierat.q̄ cū ad annos
pubertatis deueniſſet valde a ſpū
fornicatiōis vexabat:⁊ voluit ad ſeculū cā li
bidinis redire:⁊ h̄ cernēs vir ſctūs ml'tū do
luit. Et cū ꝑ duos ānos in illa tēptatōe blan
dis exhortatōib⁹ retinuiſſet eūdē. ad vltimū
dixit ꝙ nullo mō ſuſtiere poſſ3. Dixitq3 eidē
vir ſcūs. Uade ḡ ⁊ duc vxorē:⁊ m̄rimonio po
teris ſaluari. Acq̄euit iuuenis:⁊ tūc dixit vir
ſctūs. Unū ḡ de gr̄a peto vt añꝙ ad ſecl'3 re
deas ꝙ pri⁹ ad fontē q̄ ē in ſilua accedas et
ibidē.xl.dieb⁹ ieiunare debeas:rogās dn̄3 vt
tibi vxorē bonā elargire digneſ. h̄ eſt magnū
dei donum.q2 Eccl'.xxvij.ſcribit. Mulieris
bone btūs vir. Accipe de pane inq̄tū velis.
acq̄euit iuuenis. Cū aūt ꝑ.xx.dies ieiunaſſ3:
dū in orōne pſiſteret maximū ſenſit fetorē q̄
cū ꝑ ſpaciū duarū horarū excreuiſſet: tādem
vix tolerare poterat. Et ecce q̄dā mulier tur-
piſſima oculis lippa:ac etiā ſcabioſa tota.ex
q̄ q̄dē mliere fetor ille ꝓcedebat appuit iuue
ni:di. Ubi es amice.ꝑ ml'tū tp̄s te q̄ſiui ml'tū
te diligo.ſuꝑ oēs te appeto. Queſiuit iuue-
nis. Quid vis tu turpiſſima ac etiā feditate
intolerabili indura. Inq̄r illa. Te volo te cu
pio:ꝓ te huc veni:multū te q̄ſiui.volo ꝙ dor
mire debeas mecū. Tūc iuuenis cepit in ei⁹
faciē ſpuere. Abſit a me ꝙ talē habeā amicā
tā ſordidā ⁊ tā turpē. Rurſu3 inq̄t ille. quis
es tu. vn̄ venis aut quō vocaris. Rn̄dit illa
Ego ſum pctm̄ luxurie,ia3 ſunt duo anni ꝙ

cepi te q̄rere: ⁊ hoc q̄ſi p̄mo tēptatōes carnis ſenſiſti. Inq̄t ille. Si ſciuiſſem ꝙ pctm̄ luxurie ita fetidū eſſet ⁊ etiā tam abhominabile nūꝙ ad mūdū reuerti voluiſſem. āmodo ſeruabo deo ꝟginitatē. Et reuerſus ad virū ſanctum hmōi viſionē ſibi narrauit. Rn̄dit vir ſanctus cū gaudio. Si vſq ad .xl. dies expectaſſes maiora tibi reuelata fuiſſent. Et iuuenis deo ſeruiens in virginitate permāſit. Hoc in vitaſpatrum.

Mulier q̄dam impetijt pulchꝛū iuuenē. Exemplum .xxxi.

Mulier quedā in pulchꝛū quendā clericū iuuenē oculos iniecit vt ei diceret. Si meis volueris vti amplexibus: oīa mea tua erunt. Quo pluries recuſante illa eū corā iudicib⁹ de oppreſſione accuſauit. Miſſo ergo eo p iudicē in locū damnatoꝝ illa ſtimulante luxuria d̄mentatā ab eo ſe ſimulans murū per ſcalas aſcendit: deoꝛſum ſe p̄cipitauit: ad cōmixtionē illū ſollicitauit: ſ; non pfecit. Quo cognito iudices innocentē extrahētes: tāꝙ magū ⁊ maleficuꝫ miſerūt in ignē. Qui cū arderet ita vt cū patētibus coſtis pulmo videretur. Aue maria: cunctis audiētib⁹ declamabat. Mox vnus mulieris cognat⁹ ſtipitē ori illi⁹ īmittens dixit. Ego auferam oꝛōnes illas et ſuffocauit eū. Cui⁹ oſſa in campo ſepulta mlͣta miracula fecerūt. ⁊ ſuper tumbā ei⁹ eccl'ia eſt fabricata. Hec Arnoldus.

Cleric⁹ q̄dā dixit in foro ad mulierē. ꝑpara te ad cōmixtionē. Exēplum .xxxij.

Quidam clericus mulierē quādā turpiter amabat. Ueniens aūt pariſi⁹ in oī ſapīa ⁊ deuotione proficiebat. ⁊ ſic ad ꝑpa remeauit. vbi a p̄dicta muliere turpiter agitat⁹: ille eā in plateā publice duxit ad cōicandū ſibi. q2 aliter pctm̄ fugere non potuit. A quo illa ꝯfuſa audiuit eū tria documēta ī ſcholis didiciſſe. Primo vt deū ſup oīa timeā: q2 vbiꝗ p̄ns eſt. Secūdo q2 iam oꝛdinat⁹ vt ſacrilegiū fugiā: tranſgreſſionē voti: furtū: īmūdiciā: ⁊ idolatriam que oīa trāſgredioꝛ ſi tecū cōicauero: p̄ter cetera incōmoda ſequētia ꝑpter momētaneā delectationē ⁊ vilem. Tertio ꝑpter te incurro iram dei. ſcandalū ꝑximi. ꝯtemptū mei. ⁊ penam inferni. Et ſic mulier cōpuncta ex verbis ſuis: egit penitentiam.

Mulier quedā voluit ꝓuocare virū dei: ⁊ ſubitanee obijt. Exemplum .xxxiij.

Quidam vir vite venerabilis decreuerat: vt vltra mulierē eā ꝓpoſito n̄ videret: nō q2 ſpnebat ſexū: ſ; ex ꝯtēplata ſpē tēptatōis icurrere metuebat vitiū. Qd̄ q̄dā mulier audiens: audacter aſcēdit ī mōtē. atꝗ in ei⁹ aſpectū impudēter ꝓrupit. At ille paulo lōgi⁹ ītuēs ⁊ veniētis ad ſe muliebꝛia indumēta ꝯſpiciens ſeſe in oꝛōem degit: ⁊ in terrā faciē depſſit. ⁊ in ea vſꝗ ꝓſtrat⁹ iacuit q̄ impudēs mulier a feneſtra cellule illi⁹ fatigata recederet. Que die eadē mox vt de mōte deſcēderat vitā miſerabilit̄ finiuit: vt ex moꝛtꝫ ei⁹ ſn̄ia daret̄ intelligi ꝙ valde oīpotēti deo diſplicuit ꝙ ei⁹ famulū auſu improbo ꝯtriſtauit.

Punitio coꝛpis valet ꝯ tēptationē carnis Exemplum .xxxiiij.

Matrona quedam nobilis die quadā cū in caſtro in q̄ manebat ſola eēt. ſubito tā valide ē inflāmata vt ignē amoꝛis tolerare nō poſſz: ſ; ad portariū caſtri deſcēdēs vt ſibi cōmiſceri vellet multa inſtātia ſupplicauit. Cui ille rn̄dit. Quid eſt h̄ dn̄a qd̄ loq̄ris. vbi eſt ſenſus tu⁹ reſpice deū ⁊ attēde honoꝛē tuū. Illa nihil hoꝛū curās: cū a poꝛtario repulſaꝫ pateretur: nutu dei de caſtro exiēs ad flumē qd̄ erat ad pedē caſtri cucurrit: ⁊ aq̄s gelidis ſe immerſit: ⁊ tādiu ſedit donec fomitē libidinis extingueret. Tūc ad poꝛtariū rediēs ⁊ de repulſa grās agens: dixit. Si mihi dares mille marcas auri nō mō paterer qd̄ pauloante rogaui. Et redijt in locum ſuum.

Saltatrix ſubitanee obijt. Exēplum .xxxv

Saltatrix cum adultero luctabatur: ⁊ cuꝫ ceſſaſſet ſubitanea moꝛte percuſſa: miſerabiliter expirauit. Hoc Guil'. De obitu cuiuſdā luxurioſe mulieris. Exemplū .xxxvi.

Mulier quedam luxurioſa nimis. nocte ꝟo quadā anteꝗ̄ moreret̄ ad tribunal xp̄i rapta eſt. Ju cui⁹ circuitu vidit ſanctos infinitos. Animabus vero in mediū deductis: illa ad gloꝛiā: iſta ad ſuppliciū vocabat̄. Cū p̄dicta mulier hec videret accuſante ꝯſcia manus ſuppliciter ad iudicē tetēdit. Cui⁹ ille mitius ait. q̄d me rogas. da mihi minimū digitū tuū ⁊ ego tibi man⁹ meas. Ac ſi diceret. da mihi modicam fidē ꝙ a vitijs te emēdes: ⁊ ego tibi gratiam meā. Sicꝗ euigilauit. Que cum viſu

retuliſſet cuidā religioſe matrone: ait. Miſera emēda vitā tuā. ſat̄ enī āmonita es. At illa timuit: ſ; cito timoꝛ ceſſauit. Cūꝗ rurſum vitijs ſubijceret̄: āmonitiōi flagella addunt̄. Nā cum p acerrimas īfirmitates expiraſſet: duo canes an̄ domū ſuā ſe momoꝛderūt: ſupueneruntꝗ oēs canes ville: ⁊ intrātes domū linthcamē coꝛpi ſuppoſitū dētib⁹ cōminuerūt. q̄ vix rādē a ruſticꝗ expulſi ſunt. Cadauere ꝟo ſepulto: canes redeūtes ad ſepulchꝛuꝫ ei⁹ fecerūt ſic̄ pꝛi⁹. Puto ꝙ aīa modicū habuerit pacꝗ ſicut multi qui viderunt interpꝛetati ſunt. Hec Ceſarius.

Plaga illi⁹ q̄ violauit ꝟginē. Ex .xxxvij.

Quidam violauerat quādā virginē q̄ dei iudiciū neq̄ꝙ euaſit. Nā cū eccl'iam frequētauit mox ſubitanee defunct⁹ eſt et ei⁹ ſepulchꝛū voꝛax ī flāma iuaſit donec cadauer ipſi⁹ ex toto conſumpſit. Oīs luxuria extra m̄rimoniū ē pctm̄ moꝛtale. Exempluꝫ .xxxviij.

Legitur in vita ipſi⁹ ſancti Andree ꝙ cum ipſe ſanctus andreas concubinam cuiuſdaꝫ pꝛepoſiti conuertiſſet. eidē dicte concubine tradidit paſſionis Jeſu xp̄i ſaluatoꝛis nr̄i euāgeliū: vt pctm̄ vitaret ardēti⁹. Q2 ꝟo vxoꝛ illi⁹ p̄poſiti adhuc ſuſpectā eaꝫ hēbat. iō ribaldis eā tradidit ad vitia carnis. quoꝝ dno cū iaꝫ veſtes ſuas frāgerēt volētes eā opp̄mere: ſn bito ipa clamāte ad deū illi ceciderūt moꝛtui. Cū aūt vxoꝛ p̄poſiti ſe balnearet ī balneo ſuffocat̄ a diabolo. Mulier aūt illa diuinit⁹ liberata ⁊ p āgelū cōfoꝛtata rogabat deum vt eās ſuſcitaret: vt narrarēt q̄ꝫtū deo odioſuꝫ erat pctm̄ adulterij ⁊ luxurie. Un̄ illi ſuſcitati clamauerūt: di. Q2 adulteriū ⁊ luxuria extra thoꝛū legittimum diaboli ē ſacrificiū: q2 ibi duo offerūt ſe: ⁊ tradūt ſe diabolo cū coꝛpoꝛe ⁊ aīa ꝑpt̄ illā ſ̄imūdiſſimā voluptatem miſere carnis: ⁊ p̄uāt ſe deo ⁊ oībus ſanctis

Adultera q̄ duos pueros necauit: quō p⁹ moꝛtē damnata fuit ⁊ grauit̄ a dꝛaconibus pnitia. Exemplum .xxxix.

Legitur ī libꝛo de donis ꝙ q̄dā honeſt⁹ vir cū vxoꝛe ſua ſterili ꝓlē futurā deuouit ſeruitio dei: iō filiū miraculoſe ſuſceperūt. ⁊ fecerūt cū monachū deuotiſſimū deo. Parētes ꝟo elemoſinis intēderūt; ita ꝙ p̄res pauperū vocabant̄. Uxoꝛ vero decepta a viri ſui ſcutifero concepit ⁊ peperit filiū: quē mox ſuffocauit et ſub lecto abſcōdit. Elemoſinis nihilomin⁹ inſiſtendo vno moꝛtuo: ſecūdo mō idē per oīa cōmiſit. Que ꝯfiſa in elemoſinis moꝛit̄ ſine cōfeſſiōe. ꝓ cui⁹ aīa monach⁹ fili⁹ ei⁹ bonis opeꝛib⁹ inſiſtēs. Un̄ filio ſuo deuoti⁹ ꝓ eo celebꝛāti appuit ei mr̄ ſua cū duob⁹ dꝛaconib⁹ terribilib⁹: illi⁹ totū coꝛp⁹ ⁊ mamillas cruciātib⁹. Que a filio req̄ſita: rn̄dit ſe dānatā eſſe eternaliter. q2 ſine ꝯfeſſione ꝯfiſa q̄dē in ſol' elemoſinis fuerit defuncta. Cui⁹ fili⁹ triſtis dixit ſibi. Quid volūt dꝛacones iſti: Cui illa rn̄dit. Duos filios ī adulterio ſuſceptos q̄s lactare debui extinxi. ideo hos dꝛacones dānata patioꝛ.

Sanctimonialis quedam in vtero puerū ſuffocauit. Exemplum .xl.

Sanctimonialis quedaꝫ videns ſe cōcepiſſe ne ꝓderet̄ inceſtus ꝑtū intra ſe necauit. poſtea infirmata grauiſſime ob nimiā verecūdiā confeſſis pctis alijs ſtupꝛū et parricidiū tacuit ſicꝗ expirauit ꝓ cui⁹ aīa cū q̄dā cognata ei⁹ laboꝛaret defuncta ei ī oꝛone viſibilit̄ appuit infantē igneū ī māib⁹ geſtās: ait. Infantē hūc cōcepi aīatū hūc inf̄feci. vn̄ īdeſinēter illū ī toꝛmētꝭ circūfero: ſ; ſi de h̄ imaniſſimo pctō ꝯfeſſionē feciſſeꝫ: apd̄ deū grām iueniſſem. Ex q̄ colligit̄ ꝙ pctā q̄ hic detecta nō fuerit p ꝯfeſſionē ī futuro p penalē detegūt̄ cōfuſioneꝫ.

Sodomita quidam cum diris clamoꝛib⁹ obijt. Exemplum .xli.

Quidam ſodomita percuſſus a deo: et ad extrema veniens ⁊ ammonit⁹ ad cōtritionē et cōfeſſionem ⁊ ſacramētoꝝ pceptionē: rn̄dit deſperādo. ad q̄d ſup me diuinū auxiliū iuocabo: ecce iā video patulū infernuꝫ p̄ntes demones ad me rapiēdū pati ſunt. Cūꝗ dicerēt ei vt ſe ſignaret: miſer ille ſic deſpat⁹ q̄ſi nihil aduertēs clauſis oculis auertit faciē: ⁊ cū diris clamoꝛib⁹ aiam exalauit.

Mulier ſodomita de ſepulchꝛo effoſſa eſt. Exēplū .xlij

Quedam mulier rea in peccato illo moꝛtua ⁊ ſepulta ſequenti nocte ſcroffa nigerrima cum ſepteꝫ poꝛcellis nigris manifeſte viſa ē illā ſepultā effodere: ⁊ mēbꝛatiꝫ coꝛp⁹ mirabilit̄ laniare ⁊ viſcera ei⁹ longo tractu diſſipare: quo fctō ſcroffa cū poꝛcell' diſparuit et fetoꝛ ē magnū exalauit. Pratū aruit ſub pedib⁹ ſodomite.

Exemplum.xliij.

q Uidā reus huic vitio peſſimo:qui cū p viride pratū tranſiret inuēta ſunt veſtigia ei⁹ in gramine q̄ſi igne ɔtracta palluiſſe a q̄dā pſbytero q̄ eū ſeq̄baf:q̄ poſtmodum ꝓ ſceleratiſſima vita morte turpiſſima interijt.

Demones aliq̄ abhorrēt pctm̄ ſodomie. Exēplū.xliiij.

m Ulier ſodomitica iacuit in lecto:ꝛ q̄n ipſa ſecū peccauit:audiuit diabolū int̄ ſe ꝛ parietē clamantē phi:phi:phi. Que territa ad confeſſionez venit.et pniam egit vltra q̄ ſibi iniuncta fuit. Hec Guil.i li. de apib⁹.

In diſcipulo de tēpore.

Itē iuuenis q̄ dixit ꝙ nō poſſet carere muliere honeſta. ꝛ illa incluſit euȝ p triduū ſine cibo ꝛ potu:ꝛ ſic ceſſauit tēptatio carnis. h̄ quere in diſcipulo de tpe.ſer.lxxxvi.D.

Itē diabol⁹ q̄.xl. ānis tēptauit monachū quendā. ꝛ poſtmodū finaliter induxit eū ad peccatū luxurie. hoc quere ſer. lxxxvij. K.

Itē miles q̄ violauit ꝟginē quō in crurib⁹ punit⁹ eſt.ꝛ bufonē igneū pēdētē,vſq̄ ad genua ſuſtinuit.hoc q̄re ſermo.xcvi.E.

Quidam vidit vicinū ꝛ vxorez alteri⁹ viri puniri in inferno ꝓpter adulteriū. hoc quere ſermone.lxxxv.Q.

Item btūs Ber. ꝓiecit ſe inter ſpinas ꝛ beatus bn̄dict⁹ in aquā gelidā.vt ſic domarent luxuriā carnis.hoc q̄re de tpe.ſer.lxxxvi.D.

Capitulū de littera.M.

Maledicere.

Mulier quedā ex impatientia cōmendauit ſe demonibus. Exemplū.i.

f Emina quedam miſera ex īpatiētia maledicebat ſibijpi.ꝛ pedes ſuoſ pelui īponēs ꝛ extra illā retrorſum ſaltās ſic ait. Hic ſalto de ptāte dei in ptātē diaboli.quam diabol⁹ mox rapiēs ꝛ p aera ɔducēs multis q̄ aderāt vidētib⁹ ita vt vſq̄ hodie nuſq̄ appeat. Hec Ceſarius.

Quidā ſibijpi impcauit plagā dei.Exē.ij.

ſ Acerdos quidam abſoluit quēdā pctōrē magnū per ānos plurimos:ſ ſp recidiuauit.Qui poſtea dixit.Si recidiuauero in ſcelere iſto mox diuina vltio me īuadere dȝ:ꝛ ſic iterū abſolut⁹ ē a pctō mario: ſ t̄tia aut q̄rta feria p⁹ feſtū paſce inſtigāte diabolo paſſus eſt recidiuuȝ moxq̄ ille horrifice clamās: vīdicta dei ſupme.ꝛ ſic amariſſima morte īterijt. hec Guil.

Demones rapuerunt aduocatū iniquum.

Exemplum.iij.

h Omo quidaȝ erat diuerſarum villaruȝ aduocat⁹ imiſericors.auar⁹ faciēs graues exactōes in ſibi ſubditos .Die q̄dā cū ꝓpt̄ exactionē faciēdā ad villā vnā ꝓparet:diabol⁹ in ſpē hoīs ſe illi in itinere ſociauit. quē tā ex horrore q̄ ex mutua collocutōe diabolū eē ītellexit:ire cū eo ſatis timuit. nullo tn̄ mō neq̄ orādo neq̄ cruce ſignādo ab eo ſepari potuit. Cūq̄ ſil̄ pgerēt occurrit eis hō q̄dā paup:porcū ī laq̄o ducēs. Cūq̄ porc⁹ huc illucq̄ diuerteref:irat⁹ hō clamauit diabol⁹ te hēat.Quo ꝟbo audito aduocat⁹ ſperās ſe tali occaſiōe a diabolo liberari: ait illi. audi amice. porc⁹ ille ē tibi dat⁹.vade tolle illū.r̄ndit diabol⁹. Neq̄q̄ mi illū ex corde donauit.ꝛ iō eū tollere n̄ poſſuȝ deīde trāſeūtes p aliā villā cū infans fleret mr̄ ī forib⁹ dom⁹ ſtās:turbida voce dicebat diabol⁹ te hēat.q̄d me fletib⁹ tuis īq̄etas. tūc aduocat⁹ dixit. Ecce h̄ lucrat⁹ es aīaȝ vnā tolle īfantē:q2 tu⁹ ē. Cui diabol⁹ vt pri⁹. Nō mihi illū dedit ex corde:ſ talis ē cōſuetudo hoīb⁹ loq̄ndi:xū iraſcūf. Incipiētib⁹ āt appropiq̄re loco ad quē tēdebāt hoīes a villa lōge videtes:ꝛ cāȝ aduēt⁹ ei⁹ nō igrātes:oēs vna voce ſil̄ clamabāt dicētes diabol⁹ te hēat:ꝛ diabolo bn̄ vēiaſ.Quo audito diabol⁹ caput mouēs cachinās ait aduocato. Ecce iſti dederūt te mihi ex intimo corde ꝛ iō me⁹ es. ꝛ rapuit eū diabol⁹ ī ipā hora ꝛ q̄d de eo fecerit igraf ꝟba mutue cōfabulatōis ꝛ facta iſti⁹ p famulū aduocati q̄ ſecū fuit ī itinere declarata ſſ.

Florentius quidā petiuit vindictam ſup emulos. Exemplū.iiij.

d Uo viri quorū vnus cutiti⁹: alt̄ florēti⁹ dicebaf in hītu ſcē religiōis ī thurſia ꝓuīcia hītauerūt. mortuo vicini mōaſterij rectore monachi in rectorē cutitiū elegerūt. q̄ pcib⁹ fratrū victus oratoriū in quo hītauerat florētio committēs.m̄lt̄ ānis rector mōaſterij ī ſcē ɔuſatōis ſtudio fuit. Florēti⁹ ꝟo dū ſol⁹ eēt orauit dn̄ȝ vt ſibi aliq̄d ſolatiū īptiret. Cūq̄ egreſſ⁹ eēt oratoriū īueīt vrſuȝ ſtātē.q̄ dū caput īclinaret nihil feritatis pferēs ſibi eū miſſuȝ a dō itellexit. Cūq̄ q̄ttuor vl̄ q̄nq̄ pecudes ſine cuſtode hrēt: illas vrſo ɔmittēs ait. paſce has oues ꝛ ſp ad ſextā horā redib. Cūq̄ h̄ vrſ⁹ freq̄nter ageret ꝛ ſ̄ȝ iuſſuȝ florētij q̄nq̄ ad ſextam q̄nq̄ ad nonā tpe ieiunij rediret:q̄ttuor monachi euticij īuidētes florētio.ꝛ ꝙ magr̄ eoꝝ tali ſigno nō clareſceret.vrſuȝ occiderūt q̄ dū hora ſtatuta nō rediret: florenti⁹ eū ad veſperā expectās cepit triſtari:ꝛ pgens ad agrū. Mortuoq̄ īuēto apud oues dū inuēiſſet a relatorib⁹ q̄s feciſſet:tam mortē vrſi q̄ maliciā fratrū deplorauit. Cūq̄ ad euticiuȝ eēt deduct⁹ vt ipſ̄ ɔſolaref vehemēt̄ doloris ſtimulo accēſus occiſorib⁹ vrſi maledicens ait.Spero ī deo ꝙ in hac vita vindictā accipiēt q̄ ſe nil ledētē occiderūt.Statim hi tres mōachi morbo elephātico pcuſſi:mēbris putreſcētib⁹ interierūt. Unn̄ florēti⁹ expaueſcēs ſe homicidā reputās:q2 exaudit⁹ eſt oī tpe vite ſue flebat.q̄d iō dn̄s feciſſe creditur:ne vir ſimplex decetero maledicere pſumeret. Hec Gregorius in dialogo.

Quidā tradidit ſotularē diabolo. Exē.v.

q Uidā dum calciaret ſe et dum difficulter intraret dixit ſotulari ꝙ tradebat eū diabolo q̄ cū vellet intrare eccl̄iam ad miſſam vt ſolebat diabolus p pedem eū retinebat.q̄ tandē aduertēs q̄d dixerat in mane.vocato ad ſe ſacerdote ɔfeſſus eſt ꝛ remoto ſotulari de pede ꝛ ꝓiecto a ſe ſine difficultate eccl̄iam intrauit. Sotular aūt ē viſus ferri a demonib⁹ p aera.

Pauper quidam maledixit patriarche.

Exemplum.vi.

p Recipiens quidā patriarcha dare aliq̄n cuidā petēti elemoſynā an̄ eccl̄iam decē nūmos ereos tāta ɔuitia patiebaf ab eo in facie atrociter ille btūs: q2 nō dederat quotq̄t voluit. His aūt q̄ ei obſeq̄o erāt q̄rētib⁹ cedere cū q̄ cōuitiabaf:īcrepauit eos vehement̄ pr̄iarcha.d. Sinite cū frēs:hēo ſexagīta ānos blaſphemās p opa mea xp̄ȝ.ꝛ vnū ɔuitiū nō portabo ab iſto ꝛ pcepit datori ſoluē ſacculū vt ſineret pauperē q̄tū vellet accipe.h̄ Arnold⁹.

Plura exempla de maledictionib⁹ quere in diſcipulo de tpe.

Itē marit⁹ q̄ dixit ad vxorē ꝓpriā:vade ī noīe diaboli q̄ obſeſſa eſt.q̄re ſer.xcv.L.

Itē parētes maledixerūt ꝓpō puero ꝛ diabolus rapuit eundē puerū.ſer.xxiij.N.

Item mulier nobilis q̄ maledixit decem pueris ſuis:quō tremuerūt toto corpe ꝛ oībus membris.ſer.xiiij. M.

Itē q̄dā dixit ad famulū ſuū,veni diabole extrahe mihi calceos.ſer. xxiiij.G.

Matrimoniū. Uir ꝛ vxor ei⁹ fuerūt ſil̄es duobus heremitis. Exemplum

d Uo antiqui patres habitantes in heremo:rogauerūt deuȝ vt oſ̄ideret eis inquā pueneråt menſurā.Et venit illis vox.d.In illa villa q̄ ē in egypto eſt ſecularis q̄dā euchariſti⁹ noīe: et vxor ei⁹ vocaf maria:nōdū pueniſtis ad mēſurā ipoꝝ.Exurgētes aūt illi duo ſenes puenerūt in vicū illū:q̄ pcūctātes īuenerūt cellulā ipſi⁹ ꝛ vxorē:ꝛ dicūt ad eā. Ubi ē vir tuus Et illa dixit eis. Paſtor ē ouiū ꝛ ipās paſcit Et ītroduxit eos ī domū ſuā. Cū ꝟo ſero fcm̄ eēt: venit ipē euchariſti⁹ cū ouib⁹. Et vidēs illos ſenes pauit eis mēſam miſitq̄ aquā ī peluī ꝛ lauit pedes eoꝝ. Qui dixerūt ei. Nō guſtabim⁹ q̄cq̄ niſi īdicaueris nob̄ opatōeȝ tuā. Tūc euchariſti⁹ cū humilitate dixit eis. Ego ſum paſtor ouiū:ꝛ hec eſt eſt vxor mea. Cū ꝟo pſeueraſſent illi ſeniores:rogītes eū vt oīa denūciaret eis ꝛ ipē nollet eis dicere: dixerūt ei. De⁹ miſit nos ad te. Audiēs autē hoc ꝟbū timuit:dixitq̄ eis. Ecce oues iſtas habem⁹ a pētib⁹ nr̄is:ꝛ q̄cq̄d ex ipis donauerit nob̄ de⁹ diuidim⁹ ī tres ptes:ptē vnā paupib⁹ ꝛ vnā ptē ī ſuſceptione pegrinoꝝ. ꝛ tertiam ptē in vſum nr̄m diſtribuim⁹. Ex quo autē accepi vxorē meā neq̄ ego pollut⁹ ſuȝ:neq̄ ipſa.ſ virgo eſt. Singulariter aūt remoti a nobis dormim⁹:ꝛ nocte q̄dem nos induimus nos ſaccis:in die ꝟo veſtimētis nr̄is. ꝛ vſq̄ huc nemo hoīm h̄ cognouit. Cū hec audiſſent illi pr̄es admirati ſunt. ꝛ receſſerunt glorificātes deū. Hoc in Uitaſpatrum.

Uir ꝛ vxor in matrimonio ſil̄es fuerūt ſancto paſuncio. Exemplum.vij.

p Aſunci⁹ deo ſupplicabat :vt ſibi oſ̄deret quis ei ſil̄is eēt ſup terram. Fit aūt vox ad eū : dicens. Similez te eſſe noſce primario vici illius q̄ eſt in ꝓximo. Quib⁹ auditis paſuncius ſine mora ad eū ꝓperās pulſat ad oſtiū domus eius. Ille vero cuius mos erat ſuſcipere hoſpites:occurrit ei atq̄ introduxit in domuȝ lauans q̄ȝ pedes eius appoſuit menſaȝ atq̄ cōuiuiū. Inter epulas vero paſuncius pcunctari cepit ab hoſpite qui actus ei⁹:quod ſtudium cuiuſq̄ operis haberet exercitium. Ille vero cū de ſe humilima reſponderet: et latere in bonis q̄ȝ publicari maluit.perurgebat eū paſunci⁹;dicēs ſibi reuelatū a dn̄o ꝙ

eſſet dignus cōſortio monachoꝝ. At ille ma
gis humiliora de ſemetipſo cogitās aiebat.
Ego qdē in nullo mihi boni alicuiꝰ ꝯſciꝰ ſuȝ
verū qꝛ vbū dei factū eſt ad te: eū quē nihil
latet celare nō poſſuȝ. hec ergo q̄ mihi in me
dio multoꝝ poſito i vſu ſunt loquar. Jaȝ cō
pleti ſunt triginta anni ꝙ ꝯtinētie cōſenſuȝ
habui cū cōiuge mea: ⁊ nullꝰ agnouit. Suſce
pi aūt ex ea tres filios. Hoꝝ eñi cauſa ſolū
modo cognita mihi vxor eſt: nec ꝓpter aliaȝ
cauſam. Nec ipſa iam cognita vltra ſuſcipe
re hoſpites nūq̄ ceſſaui: ſꝫ ita vt neminē pa
terer añ me aduenientē pegrino occurrere. Nō
dimiſi vnq̄ꝫ de domo mea hoſpitē ſine viati
co. pauperē nullū deſpexi: ſꝫ que fuerit neceſ
ſaria ꝓbui. Si in iudicio ſedi: nec filij mei ꝑ
ſonā cōtra iuſticiā accepi. Alieni laboris fru
ctus nūq̄ꝫ introierūt in domū meā. Litem ſi
vidi nūq̄ꝫ preteriui donec diſſidētes reconci
liarē ad pacē. Nemo depꝛehendit in culpa fa
mulos meos. Nūq̄ greges mei leſerunt alie
nas fruges. Volentes ſeminare in rure meo
nūq̄ ꝓhibui: nec vberiora, noualia mihi ele
gi ⁊ illi ſteriliora derelīq. Quantū in me fuit
nūq̄ permiſi vt potētior infirmiorē premeret
Semꝑ ſtudui in vita mea vt neminē contri
ſtarē. Judiciū ſi fuit apud me neminē cōdē
naui. ſed diſſidētes reuocare in cōcordiā ſtu
dui. Hec interim deo mihi donāte vite inſti
tutio hactenꝰ fuit. Audiēs hoc paſunciꝰ ca
put eiꝰ exoſculās bñdixit eū. dicēs. Bñdicat
tibi dñs ex ſyon vt videas bona que ſunt in
hieruſaleȝ. Quia ergo bñ hec ⁊ conuenienter
impleſti. illō tibi deeſt qō bonoꝝ oīm ſum
mū eſt: vt omittēs cūcta ipſaȝ verā ſeq̄ris ſa
pientiā dei: ⁊ ſecretioris ſcie inq̄ras theſau
ros: ad quos nō poteris venire niſi abneges
temetipſum: ⁊ tollas crucē tuam ⁊ ſequaris
xp̄m. At ille cū audiſſet hoc nihil moratus:
nec oīno aliqd in domo ſua ordinās: ſecutus
eſt virū dei pergēs cū ipſo in deſertū. Cumq̄ꝫ
veniſſet ad flumē: nuſq̄ tranſmeādi reperto
nauigio paſunciꝰ p̄cepit ſecū intrare pedibꝰ
fluuiū cuiꝰ in illis locis ꝓfunda habebat al
titudo. Trāſierunt ergo pariter fluuiū: ita vt
aq̄ eis vix ad latera ꝑueniret: vbi ꝯuenerūt
ad deſertū. collocauit hoīeȝ paſūciꝰ i cellulā
quādā haud ꝓcul a ſuo monaſterio poſitā. ⁊
cōuerſatiōis ſpiritalis ordinē tradidit: ꝑfe
ctorūq̄ꝫ ſtudioꝝ exercitio docet. ſciētie qȝ ſe
cretiori ſe tradit. Hec in Vitaſpatrum.

Simphoniacijs ſimilis fuit ſcō paſuncio
Exemplum. ix.

P Afunciꝰ cuȝ ſemel oraret
cui in ſeculo ſimilis eſſet rñſuȝ eſt ei
per angelū ꝙ ſimilis eēt ſimphonia
co cuidā q̄ in vico illo cantādi arte victū q̄re
ret. Tūc ille ſtupefactꝰ nouitate rñſi cū oī ꝓ
peratiōe pergēs ad vicū ꝑq̄rit hoīeȝ. Et cum
inueniſſet ſtudioſiſſime ꝑcūctabat ab eo qd
nā ſcti ⁊ religioſi opis geſtū ſit ab eo. oēſq̄ꝫ
actus eiꝰ curioſiꝰ diſcutit. At ille rñdit ſe eē
indigniſſime vite hoīem peccatorē. atq̄ꝫ añ non
multū ex latrone ad iſtud qō nūc exercere vi
deret fedū artificiū ꝯuolutū. Paſūciꝰ eo ma
gis inſtabat: req̄rēs ſi qd ei forte inter latro
cinia pij opis fuiſſet admiſſuȝ. Nihil inquit
mihi ꝯſciꝰ ſum boni. h̄ tñ ſcio ꝙ cū īter latro
nes eſſem. capta eſt aliqñ vgo deo ꝯſecrata.
huiꝰ ceteri collegę mei latrones cū cuperent
eripe pudorē obieci me in mediū: ⁊ eripui de
cōtaminatōe latronū. ⁊ de nocte deducēs cā
ad vicū domui ſue reſtitui eaȝ intactā. Alio
qȝ tp̄e inueni mulierē honeſte forme in here
mo oberrantē. hec cū interrogaret a me: vñ
aut cur vel quō in hūc locū aduenīſſet rñdit
nihil me interroges infeliciſſimā mulierem
nec cās req̄ras: ſꝫ ſi ancillā placet hr̄e adduci
to me q̄ vis. mihi eñi infelici eſt maritꝰ: qui
debiti fiſcalis grā ſepe ſuſpēſus ac flagella
tꝰ: ac penis oībꝰ cruciatus ſeruat in carcere.
nec aliā ob cāȝ ꝓducit: niſi vt tormēta patia
tur. tres aūt nobis filij fuerūt q̄ ꝑ eiſdē debi
ti neceſſitate diſtracti ſunt. Ego qȝ miſerri
ma q̄ ad ſiſtes penas inq̄ror. de loco ad locuȝ
fugitans media miſeriaq̄ꝫ cōfecta ⁊ ꝑ tridu
um māſi iā ſine cibo. Ego vt hec audiui miſe
ratꝰ adduxi eā ad ſpelūcā. ⁊ reficiēs aiam eiꝰ
fame collapſaȝ. Dedi etiā ei trecētos ſolidos
ꝓ qbꝰ ſe ⁊ maritū ⁊ filios nō ſolū ſuituti: ſꝫ
⁊ ſupplicijs aſſerebat obnoxios. Et reuocata
ad ciuitatē oēs cos data pecūia liberauit. Tūc
pater paſūciꝰ. Ego inq̄t nihil tale feci: tñ cre
do etiā ad te ꝑueniſſe ꝙ celebre paſuncij no
mē inter monachos habeat. Fuit aūt mihi
nō mediocris ſtudij vt vitā meā in hmōi ex
tollerē diſciplinis. deꝰ igr̄ mihi de te reuela
uit: qꝛ nihil minꝰ apud ipȝ meriti habeas q̄
ego. Quia ḡ frater vides te nō minimo loco
hr̄i apud deū: nō negligas aiam tuā. At ille
ſtatim fiſtulas q̄s manu gerebat abijciēs ſe
cutꝰ ē eū in heremū. ⁊ artē muſicā in ſpūalē
cōmutās: vite mētiſq̄ꝫ armoniā ꝑ integrum
triēniū artiſſime, ſe tradidit abſtinētie ī pſal
mis ⁊ orōibꝰ ſemetipſuȝ die noctuq̄ꝫ exercēs

atq̄ꝫ iter celeſte aīe vtutibꝰ agēs: inter ange
licos choros reddidit ſpm̄. Hec in vitaſpa.

Mulier q̄daȝ ſimul peperit nouē pueros
Exemplum. x.

C Lericus quidam bone in
dolis ⁊ moribꝰ approbatꝰ cōpetēti
lrature ⁊ voce. ſꝫ h̄ oīa ꝯuertens ad
gl̄iam btē vginis marie gl̄ioſe miraculoſe. ſ.
ſolo iuuamine vginis marie fit ep̄s coloniē
ſis. Hic cū nocte in laudē dei ⁊ mr̄is eiꝰ ſur
geret in palacio deambulās: ⁊ de feneſtris
ꝓſpiciēs vidit ꝑ feneſtras feminas ī platea
portātes magnū caniſtrū cū octo īfantibꝰ ī
eadē nocte genitꝗ a q̄dā nobili matrona ciui
tatꝗ: q̄ ꝓpt̄ vecūdiā vno retēto dato obſtetri
cibꝰ magno p̄cio miſerat hos cito ad mergē
dū in rheno. Quos pueros ep̄s baptiȝās oc
cultiſſime nutrire fecit. ⁊ oēs lr̄is decem vel
duodecim annis informari. Ep̄s faciēs ſibi
negociū ad domū burgēſis illiꝰ ſeq̄ntibꝰ ſe
ſcholaribꝰ ⁊ gl̄ioſe cātantibꝰ. Tandē dome
ſtico optāte pueros ſuos eē. Ep̄s eidē ⁊ mr̄i
finalit̄ indicās vitatē de pueris. ad h̄ ꝑ grāȝ
dei īduxit eoſdē ꝙ vna ſecū de ſuis diuitijs
clauſtrū qō dr̄ Thuiciū cōſtruxerūt in q̄ ep̄s
⁊ nouē pueri ⁊ ꝑentes ſe dño reddiderūt.

De duabus nuribus q̄ quindecim annis
in pace vixerunt. Exemplū. xi.

Q Uodaȝ tempore orante
btō machario vox de celo ad eū ꝑ
ſonuit. Machari necdū ad mēſu
rā duarū mulierū ꝑueniſti: q̄ in ꝓxia pariter
habitāt ciuitate. Quo audito ſenes exurgēs
arrepto baculo in deſignatā ciuitatē ꝑuenit
Cūq̄ꝫ oſtiū q̄ſite domꝰ atq̄ꝫ inuēte cepit pul
ſare: egreſſa vna ex ill̄ cū magna exultatione
eū ſuſcepit. Quas vtraſq̄ꝫ ſenex cōuocatas:
ita eſt allocutꝰ. Propt̄ vos tm̄ laborē veniēs
ex ſolitudine longinqua ſuſtinui vt opa vr̄a
cognoſcerem: q̄ mihi vos edicite ⁊ narrate.
Cui ille dixerūt. Crede nob ſctiſſime pr̄: quia
nec p̄ſiti nocte a maritoꝝ lectul̄ fuimꝰ ſepate
quale ḡ opꝰ a nob exq̄ris. Senex p̄cibꝰ ꝑſiſte
bat vt ei vite ſue ordinē declararēt. Cui ille
tūc cōpulſe dixerūt. Nos nulla int̄ nos ſumꝰ
parētelitatꝗ affinitate ꝯiuncte. ꝯtigit aūt vt
duobꝰ frībꝰ ꝯiūgeremur: ⁊ cū his q̄ndecī an
nis in vna domo parit̄ ꝑmanētes neq̄ꝫ tur
pe vbū dixit altera ad alterā neq̄ꝫ litē aliqñ
cōmiſimꝰ: ſꝫ in pace hactenꝰ vixīmꝰ ⁊ ꝯſenſu
tractauimꝰ: q̄tenꝰ pit̄er relictꝗ maritꝗ ī ꝯgrega
tiōe religioſarū vginū ꝓficiſceremur ⁊ multꝗ
p̄cibꝰ h̄ a ꝯiugibꝰ nō potuimꝰ īpetrare q̄ nō
adepto int̄ nos ⁊ deū poſuimꝰ teſtm̄: vt ⁊ vſ
q̄ꝫ ad mortē nr̄am ſeculare vbū non loq̄mur
ammodo. Que cū btūs machariꝰ audiſſꝫ di
xit. Jn vitate nō eſt vgo neq̄ꝫ maritata: neq̄ꝫ
monachꝰ neq̄ꝫ ſecularis in his ꝓficiēs: ſꝫ tm̄
deus: q̄ ꝓpoſitū q̄rit: ⁊ ſpm̄ vite oībꝰ ſubmi
niſtrat. Hec in vitaſpatrū.

Nobilis mulier q̄dā nō letabat: niſi cū de
notis perſonis. Exēplum. xij.

V Jdi mulierē iuuenculam
pulchrā valde ⁊ nobilē ⁊ rebꝰ mū
di affluēter pollentē. Hec a puel
laribꝰ annis viro nobili mr̄imōio copulata
cito poſtmodū ſpreuit mūdū: ⁊ in ſe oēs ꝯcu
piſcētias annihilauit: in domo mariti quaſi
ancilla humilis ſuiebat. Tñ vt mihi vir eiꝰ
dicebat gratior illi erat ire in vili habitu q̄ꝫ
pōpoſe. Hec vix vnq̄ ridere viſa eſt: niſi cuȝ
deuotꝗ ⁊ bonis ꝑſonis: ⁊ tūc iocūditate mira
bili replebat. Ergo cū vir ſuꝰ aliq̄s dilectos
hoſpites ⁊ ſeculares hr̄et q̄s ex more feſtiua
re volebat: deuotos aliq̄s occulte venire mā
dauit: vt vxorē hoſpitibꝰ letā redderet ꝑ ad
uentū ⁊ ſocietatē illoꝝ. Cōſumpta aūt ī bre
ui venit ad mortē. Ex cū diu ſine voce ⁊ exte
riori ſenſuū exercitio iacuiſſet: tandē ſimplr̄
ocul̄ eleuatꝗ in cachinnū ⁊ riſum maximū ex
citata ē: ⁊ ſic repēte emiſſo ſpū cū ipa diſpo
ſitiōe ridētꝗ faciei iubilo ⁊ leticia plena pplo
mirāte remāſit. Nulli dubiū qn illa ad ꝯſpe
ctū angeloꝝ aſtantiū exultauit. Hec Guil.

Rex ⁊ regia dormierūt in camiſijs. Exē. xiij.

R Egina iuuenis ⁊ pulchra
que fuit filia ſcti Ludo. regꝗ frācie
nūq̄ ſine camiſia cū viro ſuo rege
theobaldo iacuit: nec ille q̄uis iuuēis ⁊ pul
cher ſine camiſia ⁊ femoralibꝰ vnq̄ iacuit in
thoro legittio cū pudica ⁊ legittia ſua vxore.

Virgo ⁊ martyr q̄dam in extremis ſerua
uit pudicitiam. Exemplū. xiiij.

O Limphas virgo ⁊ martyr
gladio ꝑcuſſa cooperiēs ſe capillis
⁊ veſte crura cōtexiſſe refert: ne qd
poſſet in corpe indecoꝝ videri.

Vxor ꝓuocauit virū in vigilia ſcti Seba.
ad actū: ⁊ iō de mane obſeſſa eſt. Exēplū. xv.

M Ulier inuitata ad dedica
tionē ſcti ſebaſtiani ī nocte ꝓuo
cauit maritū ad actū mr̄imonia
leȝ: ⁊ h̄ fecit ex mala ꝯcupiſcētia carnis ſue.

De mane habuit ꝯſciam intra eccliam ⁊ ap-
parere corā reliquijs ſcti Seba. Cū autē in-
traſſet ⁊ reliquie in ꝓceſſiōe in ecclia porta-
te fuiſſent: arrepta a diabolo grauiť vexata
eſt corā oī pplo. Que deducta eſt ad domū
ꝓpriā: ⁊ multis dieb' vexata eſt a demonib'
Tandē pñtata eſt btō donato epō: qui ꝓ ea
orans eam a demonib' liberauit.

Maritus quidā peccauit cum ꝓpria vxo-
re ſua ſodomitice. Exemplum. xvi.

m Aritus luxurioſus ⁊ peſ-
ſim' cū ꝓpria vxore peccauit ſodo-
mitice. Vñ cū nocte q̄dā reclamā-
te vxore ⁊ imp̄cāte vīdictā dei: marit' ille peſ-
ſim' ꝑpetrato violēter ſcelere ſodomitico ꝓ-
pter purgatōēs vētris ſurrexit: mox ſolut' vē-
tre ꝑ ſecreta nature ī cloacā ei' viſcera deſcē-
derūt. Qui fortiť clamās reportat' eſt ad le-
ctū: ⁊ publica voce ꝯfeſſus ē plagā dei ſe cuꝫ
h' vicio īcurriſſe ⁊ ſtatī cū duriſſimo cruciatu
manuū q̄s q̄ſi ignib' vrerenť abſcidi petijt.
⁊ ſic in hora diei tertia miſerabiliť expirauit

Vetula quedā voluit facere diſcordiā in-
ter virū ⁊ vxorem. Exemplum. xvij.

l Egitur ꝙ cū diabol' per
mltos annos quoſdā .ſ. virū ⁊ mu-
lierē tēptaſſet pene .xl. annis: ⁊ nō
poſſet ꝑualere vt ſaltē diſcordarent ſil. Vna
dierū diabol' trāſfigurauit ſe in formā cuiuſ-
dā iuuenis ſedēs moleſt' ī via in q̄ vna vetu-
la lotrix pānoꝝ debebat trāſire: ⁊ ſedens ſub
arbore hñs burſaꝫ plenā dnarijs aureis. Cū
aūt vetula trāſiret ⁊ q̄reret q̄s cēt ⁊ cām tāte
triſticie. rñdit diabol' ⁊ dixit ꝙ ei libenť hoc
dicēt ⁊ dnarios illos ei dare vellet ſi ꝓmitte-
ret ſibi ꝙ eū ꝓ virib' ſuis iuuare vellet. Qḋ
cū illa feciſſet: dixit ſe eē diabolū q̄ grauiť ti-
mebat puniri a ſuo pñcipe: q2 ꝑ .xl. annos la-
borauerat ꝯ tales ꝯiugatoſ: nec poterat eos
facere peccare vel vnq̄ꝫ diſcordare. Qui da-
ta ei pecūia receſſit. Vetula aūt aſſumpta q̄-
dā iuuēcula miſit eā in domū ſuā: ⁊ venit ad
p̄dictā mulierē ꝯiugatā ⁊ dixit q̄ſi cū magna
cōpaſſiōe ꝙ vir ſu' eēt illaq̄at' amore cuiuſ-
dā iuuēcule vicine ſue quā viderat cū eo in
domo ꝯiūctā: ꝓſpiciēs ꝑ parietē audierat ꝙ
ſollicitabat eā: ⁊ iā ei ꝓmiſerat tunicā ꝙ ei
ſe expoſuerat de q̄cūq̄ꝫ pāno vellet: ⁊ ip̄a de-
beret venire ad ei' opatoriuꝫ vt eligeret ſibi
pānū quē vellet q2 mercator erat. Cū aūt di-
cta vxor illi' h' nūq̄ꝫ crederet: q2 vir ſuus pro-
bus hō erat; vetula dixit: nō credatiſ niſi h' ſi-
gna q̄ dixi videritiſ. Poſt h' dcā vetula iuit ad
dictū virū: dicēs. ꝙ talˀ cleric' ecclie quā mu-
lier freq̄ntaret ei' adamabat vxorē: ⁊ cū eēt
abſcondita retro colūnā in orōne audiuerat
eos colloq̄ntes: ⁊ ꝙ dixerāt ꝙ virū ſuū ſpo-
liarēt: ⁊ cū oib' bonis ſil' recederēt. Qḋ cum
nollet vir ei' credere. cui vetula. Nō credatiſ
niſi eos cras tali hora colloq̄ntes videritiſ in
tali loco vbi vt audiui dñt ꝯuenire. Tūc re-
cedēs vetula miſit iuuēculā ad opatoriū cuꝫ
denarijs q̄ſi ad videndū pānū q̄ ſibi placeret
Vxor aūt dicti mercatoris vidēs opatoriū in-
trare puellā ⁊ exeūtē cepit ſuſpicari: ⁊ ꝙ verꝫ
poſſet eē qḋ ei vetula dixerat credidit: ⁊ p̄ tri-
ſticia nō poterat comedere. In ſero vir aduer-
tēs vxoris triſticiā mirabať ⁊ ſuſpicabať ꝙ
aliq̄d eēt in ea. Vetula aūt ꝓcurabat ꝙ cleri-
cus de q̄ dixit viro in hora ⁊ loco cū dicta ma-
trona eēt locutur': qḋ ⁊ fecit. Viro h' aduertē-
te ⁊ notāte venit ad mulierē vetula q̄ muli-
er etiā viderat ꝙ iuuēcula pānū quē añ vide-
rat deportabat emptum: ⁊ ait. Dña certa ſitiſ
ꝙ vir vr̄ iā pctm̄ ꝑpetrauit: ⁊ p̄ amore hui' iu-
uēcule affligiť: qḋ ſatiſ potuiſtiſ aduertiſſe ex
meſticia quā hꝫ ad vos: iā pānū deportauit ⁊
virū vr̄m amiſiſtis: niſi cito occurratiſ. Tūc il-
la q̄ſiuit. Quō poſſem occurrere. Et vetula
ait. Si viro vr̄o cū dormierit poteritiſ cū raſo-
rio tres pilos amputare de barba ei': ⁊ ei de-
deritiſ comedere cōbuſtos: ip̄am decetero hē-
bit exoſam: ⁊ vos pl' diliget q̄ꝫ pu'. Cū aūt
illa ei ꝓmiſiſſet ꝙ ſeq̄nti nocte faceret: vēit
vetula ad virū: dicēs ꝙ audierat dictū cleri-
cū ⁊ vxorē ei' locutos fuiſſe de morte ſua. et
dixit ꝙ ſi ei nō crederet ip̄m certū redderet ⁊
mortē euaderet. Dixit ḡ ei ꝙ vxor ſua de ꝯſi-
lio dicti clerici vellet eū iugulare nocte ſeq̄n-
te cū raſorio: ⁊ ꝙ eū inebriaret ſi poſſet: ⁊ ꝙ
ſibi caueret a nimio potu ⁊ ſōno: ſ' fingeret
ſe fortiť dormientē: ⁊ cū ſentiret ꝙ vxor ei'
cū raſorio guttur ei' tāgeret: arriperet manuꝫ
ei' cū raſorio ⁊ excitaret familiā ſuā ⁊ igneꝫ
ſuccēdi faceret: vt oēs viderēt ꝓditōēꝫ. Cuꝫ
aūt h' feciſſet vt vetula docuerat ī mane con-
uocauit oēs amicos ſuos ⁊ ſacerdotē ſuuꝫ ⁊
amicos vxoris: eā de ꝓditiōe accuſans: ⁊ cō-
uincēs raſoriū oñdēdo cū teſtib' familie. Cū
aūt mr̄ona p̄ verecūdia taceret: vocauit eam
ſacerdos in ꝯſpectu amicoꝝ ei' ⁊ etiā viri re-
quirēs ab ea veritatē huius facti: ſil' ⁊ virū
interrogauit. Auditis v̄bis ⁊ vxoris ⁊ vir fa-
tebatur factū vetule eodem mō ſicut ⁊ vxor
poſtea fecerūt vocare vetulam; q̄ compulſa

eſt dicere v̄itatē: q̄ carcerib' ꝑpetue mācipa-
ta miſabiliť vitā finiuit. Et ſic patꝫ ꝙ q̄nq̄ꝫ
maior ē iniq̄tas in lingua hūana q̄ ī diabo-
lo met.

Iuuēcula quedam fecit maritum ſuū mā-
ſuetum. Exēpluꝫ. xviij.

l Egitur ꝙ quedā iuuēcula
req̄ſiuit cōſiliū a quadā vetula q̄ di-
cebatur dīnatrix: q̄d faceret vñ pacē
viri ſui hrēt ⁊ amorē ⁊ vñ h' eēt ꝙ eā ita ma-
le tractaret. Rñdit vetula ꝙ ſummo mane
ſurgeret añ diē ⁊ ītraret ī ipſi' vetule hortuꝫ
ita vt nō loq̄reť eūdo nec redeūdo: ⁊ cū ibi ve-
niret flecteret genua ter v̄ſus orientē ⁊ pr̄ nr̄
diceret: ⁊ ab herba q̄ diciť verona ter q̄reret
q̄d faceret: ⁊ cur .ſ. vir ſu' eā male tractaret: ⁊
ab hac herba audiret q̄d eā facere oporteret
qḋ ⁊ illa fecit. Sꝫ eā de mane vetula ꝓuenit
⁊ ſub herba latuit q̄ alta ⁊ lata erat. Cū aūt
q̄reret ſic īſtructa fuerat ad tertiā q̄ſtionē ip-
ſi' iuuēcule rñdit vetula ter: prio ſubmiſſa vo-
ce poſtea exaltādo vocē. Tace pacē habe: rede-
undo ⁊ eūdo nō loq̄ris. Cū aūt poſtea vetula
q̄reret q̄d audiſſet: ⁊ illa referret ait. Vere fi-
lia bñ dictū ē tibi. ſi tacueris deīde viro rede-
unte ⁊ litigāte liguā ſtinueris: pacē cū eo ha-
bebis. In diſcipulo de tēpore.

Ruſtic' ꝓbus q̄ portauit decimas btō io-
hāni et demon exiuit ab obſeſſo. Hoc q̄re in
diſcipulo de tp̄e ſermo. xxvi. V.

Itē vxor q̄ ſabbato de nocte peccauit cū ꝓ-
prio marito: ⁊ dñica die cū appropinq̄ret ꝓ-
ceſſiōi vexata ē a diabolo ſer. xxv. I.

Itē q̄ malū exēplū ōdit filio: nec correxit eū
pro exceſſib' ſuis: q̄liter poſtmodū momorde-
runt ſe in inferno ſermo. xxiij. P.

Miſericordia dei. Quidam niger eccle-
ſiā ītrauit ⁊ clarus exiuit. Exēpluꝫ. xix.

a Bbas paulus ſimplex ha-
bebat hāc grāꝫ ꝙ īgrediētes ecclaꝫ
ſenes aſpiceret: ⁊ ex ip̄a facie cogi-
tatiōes vniuſcuiuſq̄ꝫ ſiue male eēnt ſiue bo-
ne ſentiret. Cū ḡ veniſſent ad ecclam ⁊ īgre-
derenť ſenes vidit eos clara facie ⁊ leto aīo
ingredi: ⁊ āgelos eoꝝ cū gaudio pariť cū ip-
ſis. Vnū aūt vidit nigrū ⁊ nebuloſū hñtē cor-
pus: ⁊ demones hic atq̄ꝫ īde trahētes eū ad
ſe miſſo freno in narib': ⁊ āgelū ei' de longe
ſeq̄ntē triſtē. btūs igr̄ paul' cepit flere ama-
riſſime: ⁊ pect' ſuū tūdere: ſedēs añ eccliam
iſtā ꝓpť eū quē talē viderat. Oēs ſenes alij
vidētes eū ſic flētē ceperūt rogare eū vt ſi q̄d
vidiſſet illˀ manifeſtaret: aut cū eis īgrederē-
tur ī ꝯgregationē. Ille aūt noluit īgredi: ſed
ſꝑ flebat ꝓpť eū quē ſic viderat. Poſt paului-
lū aūt cū ſoluta ꝯgregatōe diſcederēt iteruꝫ
oīm vult' circūſpiciebat ſi tales egrederenť
q̄les īgreſſi ſť ⁊ vidit illū quē ātea viderat ni-
grū ⁊ nebuloſuꝫ egreſſuꝫ de eccla clara facie
⁊ cādido corꝑe: ⁊ demones de lōge ſequētes
eū. ſctm̄ aūt āgelū ei' ꝓpe eū hilarē ⁊ gaudē-
tē ſuꝑ eū nimis. Tūc paul' exurgēs cū gau-
dio vociferabať bñdicēs deū ac dicēs. quāta
mīa dei ⁊ bonitas dei: q̄ta miſatio ei' ē. Et
aſcēdit ī locū altiorē ⁊ magna voce dicebat.
Veīte ⁊ videte opa dei: venite ⁊ videte: q̄m
vult oēs hoīes ſaluos fieri ⁊ ad agnitioneꝫ
v̄itatiſ venire. venite adorem' eū dicētes. Qr
tu ſol' potes pctā tollere. cū aūt oēs ꝯueniſ-
ſent expoſuit eis paul' quē vidiſſet añq̄ꝫ in-
grederenť ecclam ⁊ q̄ıē poſtea expectabat: il-
lū frēm quē cū vidiſſet interrogauit vt ei ma-
nifeſtaret cogitationes ſuas: vel q̄ēadmo-
dū iſtā cōmutationē dedⁱt illi dōnaret. ille aūt
corā oib' cepit referre: di. Ego hō pctōr ſum.
⁊ in mltis tp̄ib' ſꝑ fornicationē geſſi. īgreſſ'
aūt nūc eccliam dei audiui v̄ba Eſaie ꝓphe-
magiſ aūt dei ꝑ ip̄m loquētis. Mūdi eſtote.
⁊ tollite malicias de aīab' vr̄is añ cōſpectū
oculoꝝ meoꝝ. Diſcite bñfacere: q̄rite iudi-
ciū ⁊ ſi fuerint pctā veſtra tanq̄ꝫ coccinū: ve-
lut nix dealbabūtur. ⁊ ſi volueritiſ et audieri-
tis me: bōa terre comedetiſ. Ego aūt miſer et
fornicator cōpūct' in h' ſermone: īgreſſus in-
tra pect' meū dixi ad deū. O dñe tu es q̄ veni-
ſti ſaluare peccatores. h' ḡ qḋ nūc ꝑ ꝓphetaꝫ
ꝓmiſiſti opere cōple ī me miſero pctōre. ecce
āmodo ꝯfiteor tibi ex toto corde meo ꝙ vlte-
rius hoc malū nō faciā: ſed renuncio oī iniu-
ſticie: ⁊ āmodo ſeruiā tibi in conſcientia mū-
da. Ab hac ergo die et ab hac hora domīe ſu-
ſcipe me penitētem ⁊ orantē ad te et renun-
ciantem oib' peccatis meis. Iuraui eñī ⁊ ſta-
tui apud me ſeruare oēs iuſtificatōes tuas.
Et ſub hac ꝓmiſſione egreſſus ſum de ecclia:
ſtatuēs apud me nihil de priorib' pctis vlte-
ri' facere. Tūc omēs ſenes exclamauerūt ad
dominū. vna voce dicētes. Q̄ uā magnifica-
ta ſunt opera tua dñe: oīa in ſapientia feci-
ſti. Hoc in vitaſpatrum.

Filia q̄dā itoxicauit pr̄eꝫ ⁊ mr̄eꝫ. Ex. xx.

l Egitur ꝙ quidā miles ha-
buit filiam pulcherrimam et pecca-
uit cum ea: quod quidem ſcelus

mater eiꝰ per ſigna euidētia ſciuit ⁊ perpen
dit. ſ parcēs cōfuſiōi ꝓpe filie noluit ꝓpala
re. Puella aūt ſciēs pctm̄ ſuū cognitū matri
ſue de cōſilio cuiuſdā ātiq̄ vetule veneno ma
trē ſuā iterfecit. Pr̄ aūt aduṫēs tm̄ ſcelꝰ hor⸗
rēs filiā oino dimiſit: tūc ipe eodē mō vene
no ab ea īterēptꝰ ē. Pariētibꝰ eiꝰ ſic occaſio il⸗
la i deſpationē cadēs donec a q̄dā audiuit p̄
dicare ꝙ oīa pctā ꝗtūcūq; enormia in ꝯſpe⸗
ctu diue miē nihil eēnt: qm̄ ea hō cū cōtritiōe
ꝯfiteret̄ ⁊ doleret. Ipa aūt ad eū accedēs cā
ꝯfeſſionis ꝑ deſpatōe nō valebat pctā eiꝰ cō
fiteri. ⁊ facta ſibi ab eo ꝯſolatōe cū maxia la
chrymaꝝ effuſiōe pctā ſua ꝟacit̄ ē ꝯfeſſa: iu⸗
dicās ſe oī pena ⁊ ꝯfuſiōe eē dignā. Facta au
tē ꝯfeſſiōe ⁊ iūcta ei pnia ſalutari: ipa cū an
cilla ſua intrauit eccl'aꝫ. et ꝓſternēs ſe i orōe
fleuit intātū amare cū lachrymis ⁊ dolore ꝙ
ſtatī mortua ē iuēta. Cū aūt ꝯfeſſor eiꝰ in p⸗
dicatiōe vt pro ea dn̄m rogarēt ppl'ꝫ āmone
ret: audiuit vocē dicētē ſibi ꝙ ipſe ⁊ ppl's po
tiꝰ eiꝰ orōnibꝰ īdigerēt: ita ꝙ itellexit eā ꝑ la
chrymarū inundationē iterū eē baptizatā: ⁊
ad patriā euolaſſe ſine omī purgatorij pena.
Hoc petrus de amore lib. ij.

Quidam peccauit cum ſorore ⁊ occidit pa
trem et fratrem. Exemplū. xxi.

i Uuenis quidam cognouit
ſororē ſuā: ⁊ frat̄ ſuꝰ ſupuēit ⁊ corre
xit eū quē mox occidit: ⁊ pater iuit ⁊
noluit eū occidere: ſ exheredatꝰ ⁊ ꝓſcriptꝰ ē
a ciuitate: q̇ poſtmodū occulte ciuitatē de ſe
ro intrauit ⁊ prēm ꝓpriū occidit ⁊ aufugit.
Qui poſtea i q̄drageſima audiuit p̄dicare il
ud. Ezech. xviij. In q̄cūq; hora pctōr īgemu
erit ꝓ pctis ſuis: oīm iniq̄tatū eiꝰ ampliꝰ nō
recordabor. Et ſic cōpūctꝰ venit ad ſacerdotē
dicēs. Meliꝰ ē ꝙ hic cōfundar ꝗ̄ in extremo
iudicio. Et cōfeſſus ē omīa pctā ſua: et ſacer
dos iuſſit eū accedere ad altare in q̄ fuit ima
go beate virginis habēs ieſum crucifixū in ſi
nu ſuo. Qui ꝓſtratus ante imaginē virginis
glorioſe et ante imaginē crucifixi: deuote in
uocauit btām virginē vt ꝓ eo intercederet.
Et cū hoc ſepiꝰ reiteraret cōuertit ſe ad ima
ginē crucifixi: dicēs. O ieſu xp̄e ꝓpt̄ vulnera
et ſanguinē tuū ignoſce mihi ꝙ effudi ſan⸗
guinē fr̄is et pr̄is mei quos occidi. Et ſic ſe⸗
pius reiterando ⁊ amare flēdo ruptuꝫ eſt cor
eiꝰ: ⁊ ſic obijt ꝓſtratꝰ ante altare. Poſtmodū
ſacerdos ad eccl'iam reuerſus dixit: ſurge. et
ſic inuenit eū defunctū. Et ſequēti die peti⸗
uit cōem orōnē ꝓ eo fieri ab oī ppl'o. Tūc co⸗
lūba alba circūuolās i cōſpectu ppl'i ꝑ eccl'aꝫ
cedulā vnā gerēs i roſtro ſuo quā ꝑmiſit ca⸗
dere aū ſacerdotē: ⁊ ſacedos legit cedulā i q̄
erat ſcriptū ꝙ aīa illiꝰ hoīs ab āgel' deducta
fuit i celū añq; calor natural' receſſit a corpe
et i iferiori clauſula lr̄e erat ſcriptū. Predica
ifinitā miām dei oībꝰ pctōribꝰ ⁊ peccatricibꝰ
q2 q̇cūq; ꝟe ꝯterit̄ ⁊ pctā ſua pure cōfitet̄ illi
us deꝰ miſebit̄. vn̄ ēt Ber. Maior ē dei pie⸗
tas ꝗ̄ totiꝰ mūdi iniq̄tas. vn̄ ēt Gre. Quicun
q; ex corde dolet ſe cōmiſiſſe culpaꝫ: cito pec
catoꝝ ſuoꝝ obtinebit veniā. Quidā nega
uit ter xp̄ꝫ ⁊ tradidit ſe diabolo. Exēplū. xxij.

l Egitur in vita ſancti baſi
lij ꝙ q̇dā ſeruiēs cuidā nobili viro
eiꝰ filiā adamauit ihoneſte: quā do
nis ⁊ blādicijs nō ꝑualēs decipe. Quadā no
cte i cemiterio iudeoꝝ diabolū iuocauit et ei
ſecreta ſua reuelauit. Cui diabolꝰ. Si vis vt
tuā volūtatē ꝯpleā tu manu tua mihi ſcribe
cyrographū q̄ teipm̄ mihi vouēdo xp̄m abne
ges ⁊ oēm ſuā ꝑfectionē. Quo facto diabolꝰ
cor puelle ad amorē illiꝰ totalit̄ cōcuſſit: ita
vt pauimēto ꝓſtrata clamaret: di. Pr̄ miſe⸗
re mei: qm̄ nimis crucior amore tui ſcutiferi
Sꝫ pr̄ euigilās clamauit: di. Heu heu q̇d ꝯti
git filie mee quā xp̄o ꝟo ſponſo copulare co⸗
nabar: ⁊ ſic ſaluare. Sꝫ multo plus illa iſani
ebat: di. Q2 niſi qd̄ peto ꝯpleueris cito moti
ar. Sup q̄ hīto ꝯſilio cū amicis copulauit fi
liā ſcutifero. Et q2 ſe ⁊ ſua dedicauerat dia⸗
bolo: iō nec miſſaꝫ: nec cetera dei bn̄ficia ad⸗
uertit nec curauit: neq; ſigno ſctē crucꝭ muni
re ſe poterat: nec videre. Qd̄ illa aduertēs fu
it ꝑterrita lꝫ illi negaret: ſ vtrū ita eēt illa ſe
mel traxit illū ad eccl'aꝫ vt oīa ꝓbaret. Un̄ il
le vidēs ſe depꝛhēſuꝫ eo ꝙ latere non poſſet:
cāꝫ totū narrauit vxori ſue. Tunc illa īgemi⸗
ſcēs r̄ndit. Cōfide: nec de miā dei deſperes:
q2 ipe pōt te adhuc facere de iiuſto iuſtū. Et
ſic traxit illū ad btm̄ baſiliuꝫ: cui deuote oīa
ꝯfeſſus ē ⁊ ab eo abſolutꝰ. Un̄ diabolꝰ agita⸗
tus nitebat̄ ēt viſibilit̄ eū rape de manu bti
baſilij: di. Tu mihi ꝑiudicas. nā ego n̄ iui ad
eū: ſ ipe iuit ad me xp̄m denegādo: ⁊ ſic ſeip
ſum mihi deuouit. Tūc baſiliꝰ illū domi iclu
ſit: ⁊ ſigno crucis muniuit: vbi ꝑ. xl. dies hor
ribiles iſidias demonū paſſus pniam ſuā cō
plēs iuocādo ꝟtutē ſanguis xp̄i. Tādē die q̄
drageſimo ſubito i manu baſilij appuit cedu
la obligatōis diaboli: ꝑ qd̄ illū recōciliatum

reddidit: ⁊ eius penitentiam ſuſcepit.
Quidam ſe diabolo tradidit vt ipſum di
taret. Exemplum. xxiij.

d Iues quidaꝫ deuenit ad
pauptatē: ⁊ poſtmoduꝫ ſubdidit
ſe diabolo ſponte vt ipꝫ ecōuerſo
ditaret. Quē accipiens diabolus baptizauit
eū dicēs. Ego baptizo te in nomīe luciferi ⁊
oīm demonū ꝙ ſis cū corpe ⁊ aīa nr̄. Tandē
dedit ei mltas diuitias ⁊ dixit. Ex q̄ nr̄ es d̄
hes portare ſignū nr̄m. ſ. ſupbiā in veſtibꝰ et
in inceſſu ſic ⁊ in mēbris. Qui cū in illo ſta⸗
tu fuiſſet annos aliq̄s ꝯtigit eū intrare eccle
ſiā ⁊ audire p̄dicationē de miā dei: ⁊ ꝯtritus
remāſit in eccl'ia ⁊ ꝓcidēs ſup terrā: ⁊ iacēs
orabat vt ſibi dn̄s redderet grām ⁊ vellet to
tū corrigere qd̄ fecerat. Dn̄s vidēs eiꝰ hūili⸗
tatē lachrimoſam ⁊ ꝙ vellet corrigere totuꝫ
⁊ vitā emēdare: dixit ei dn̄s d̄ altari. Surge
⁊ remittunt̄ tibi pctā tua: vade ⁊ ampliꝰ no⸗
li peccare. Qui ſurgēs p̄ nimia cōtritiōe fa⸗
ctus fuit totꝰ canus ꝙ eū vix familia ſua co
gnouit. Qui tm̄ poſtmodū ſe affixit pnia ꝙ
vitā eternā mercatꝰ eſt. Iſtā miām dn̄s oñ⸗
det vſq; in diē iudicij. ſ in iudicio oñdet iu⸗
ſticiam bonis ⁊ malis.

Peccatori cuidā dictū eſt: añ mortē tuam
mundaberis. Exemplū. xxiiij.

q Uidā homo magnis pec⸗
catis fuit plenꝰ. Qui vna die ſtans
⁊ ꝯſiderās ſe imūdū peccatorē eſſe
dixit. O miſericors deꝰ: tu es ille q̄ aīaꝫ meā
creaſti ad imaginē tuā: ⁊ mihi eādē dediſti
pulchrā ⁊ clarā. ſ ego eā inq̄naui mlt̄ turpi⸗
tudinibꝰ ⁊ pctis. rogo g̃ dn̄e vt me mūdes ꝓ
pter magnā miāꝫ tuā. Et cū ſic ſtaret ⁊ ora⸗
ret cū deuotōe: audiuit vocē ſibi dicentē. añ
mortē tuā mūdaberis. Qui ſtatim poſt h̄ ab
inimicꝭ ſuis capiebat̄: ⁊ ad mortē vulneraba
tur: ⁊ q̇cq̇d fecerīt ſibi mori nō poterat. Uoca
tꝰ eſt ſac̄dos ⁊ pure ꝯfeſſus ē: ⁊ ſic mūdatꝰ ⁊
cōicatꝰ cū ſacr̄o euchariſtie tradidit ſpm̄.

Latro eſt ſaluatus: ⁊ heremita dānatus.
Exēplum. xxv.

f Uit quidā latro qui dū fu
garet̄ ab aduerſarijs ſuis vidēs ꝙ
nō poſſet euadere poſuit ſe i cruceꝫ
dicēs. Bn̄ mortē merui: q2 deū offendi: rogo
vt deū de me vindicet̄. Ecce mēbra mea in q̄
bꝰ xp̄m i ſuis ꝑſecutꝰ ſum. Et ſic occiderīt eū
Quidā aūt heremita erat ꝓpe q̄ mlt̄ annis
pniam egerat: cui reuelatū eſt ꝙ angeli cum
laudibꝰ aīam illiꝰ latronis i celū deportarēt
Qui nec deo egit grās de ſalute ꝓximi: ſ idi
gnatꝰ apud ſe dixit. Poſtq̄ me expoſuero oī
bꝰ flagitijs ſiſr̄ potero penitere i fine: ⁊ ſic fi⸗
et mihi ſic̄ latroni. Et cū ad ſeculuꝫ rediſſet
trāſiēs ꝑ aquā ⁊ cadēs de pōte ſubmergit̄: ⁊
a demonibꝰ ad infernū deducitur.

Mulier q̄dā negauit fidē: ⁊ occidit puerꝝ
⁊ tradidit ſe diabolo. Exemplum. xxvi.

m Ulier quedā q̄ habuit virū
valde ꝯtrariū ſibi. ſ veniebat de miſſa
de foro: de taberna ſp ꝑcutiebat eā
Illa vidēs ſe in arto poſitā: ꝯſuluit vnā vetu
lā vt faceret ꝙ vir ſuus diligeret eā. Illa ꝓ⸗
miſit: ⁊ duxit eā ad horreū ⁊ vocauit diabo⸗
lū: q̄ ſtatī affuit. Cui vetula. Iſta femīa vult
vobis ſuire ita ꝙ faciat̄ ꝙ vir eiꝰ diligat eā
Ille dixit ſe libent̄ factuꝝ: ſ oporteret puerꝝ
vnicū quē hr̄et occidere p̄us. Qd̄ cū feciſſet
redijt ad euꝫ. At ille. Unū adhuc faciet̄. ſ. ꝙ
abnegabit̄ fidē ⁊ oīm ſanctoꝝ auxiliū. Que
dixit. Et ego abnego ⁊ cōmitto me vob̄ cum
aīa ⁊ corpe. Cui ille. Mō ſecura ite ad domū
Que rediēs leta vir veniēs de taberna cepit
eā ꝑcutere. ⁊ ſi añ fuit malꝰ poſtea fuit peſſi⸗
mus. Que vidēs ſe cōfuſam fugā inijt. Que
dū eēt ad vnū miliare de domo ſua: occurrit
ei diabolꝰ in ſpecie viri ſui: ⁊ ſili habitu ⁊ eq̄.
cui dixit. Et quo tu vadis miſera. Illa r̄ndit
Ad vos fugio. Cui diabolꝰ. Redeas cito do
mū: ꝓmitto tibi ꝙ vlteriꝰ nolo te moleſtare
Et ſic aſcēdit ad eū ſup equū: ⁊ putabat euꝫ
virū ſuū eſſe. Qui cū veniſſet añ domū eua⸗
nuit: ſtatī vir veniēs cepit ꝑcutere illā. Cui il
la. Hodie cū aufugiſſeꝫ a vob̄ ⁊ vos me de cā
po reduxiſtis h̄ nō ꝓmiſiſtis mihi. Ille audi
ens ꝙ fugiſſet ab eo: dixit. Hoc non erit tibi
grat̄ ⁊ cepit eā a p̄mo ꝑcutere ꝙ fere exala⸗
uerat ſpm̄. Que cū iaceret ſemiuiua i vulne⸗
ribꝰ dixit. Adducite mihi ꝯfeſſorēꝫ. Cui vir.
Mō vult me ꝯfūdere ꝙ dicat̄: ego occidi eā
Et ꝓhibuit ꝙ nullꝰ iret ad ſacerdotē ꝓ ꝯfeſ
ſiōe. Illa nō ceſſabat clamare adducite mihi
ꝯfeſſorē. Tādē vnꝰ de familia caute iuit ⁊ vo
cauit ſacerdotē cū corpe xp̄i: ⁊ erat in nocte.
Qui cū veniſſꝫ añ domū vir ſuauit oīa: ⁊ nō
ꝑmiſit ſacerdotē ingredi. Qui duꝫ ſtaret añ
domū clamauit ad eū illa: dicēs: Dn̄e ſaltē ꝑ
parietē audite me. Et cepit clamare dicens.
Dn̄e fateor ꝙ puerum meū occidi: ⁊ diabolo
me cōmiſi cū aīa ⁊ corpe: ⁊ fidē xp̄i abnega⸗

ui. Et cũ magna ↄtritiõe emiſit ſpm̃. Et ſta-
tim iſte pi⁹ pr̃ pepcit oib⁹ pctis ſuis: ⁊ grãm
ſuã ei reddidit. ⁊ aĩam ei⁹ p ſctõs angelos ĩ
celũ deportari fecit. Hoc vidit vir ⁊ ſacerdos
⁊ oẽs q̃ aderant. Et iõ ad iſtũ p̃rem miſeri-
cordie oculos cordis lauare debemus.

Uirgo quedã recidiuauit: ⁊ heremita eã reduxit. Exemplum. xxvij.

Beatus Greg. ſcribit φ q̃
dã pr̃ ſctũs heremita ĩ egypto deo
ſeruierat ſtrẽnue in caſtitate: in p
prij corpis caſtigatiõe: ⁊ in alioꝝ ↄuerſione.
Accidit aũt vt virginẽ quandã gentilẽ ab er
rore ſuis exhortatiõib⁹ ↄuerteret ⁊ ſacro fon
te ablueret: atq̃ a pctõꝝ ſordib⁹ emundaret
Poſtq̃ aũt eẽt mũdata ei cellã añ ſuã ↄſtru
xit in q̃ eã ſub firma cuſtodia collocauit. quã
etiã in oĩb⁹ diſciplinis regularib⁹ erudiuit:
q̃ intm̃ pfecit φ q̃tidie cant⁹ angelicos audi
uit. Et dũ horas pſalleret cũ ea ⁊ ipſi ange-
li horas dulciter decantabãt: inſup dñs ipſã
eã ſepe viſitabat: ⁊ ſua pietate eã freq̃nter cõ
fortabat: qđ etiã pr̃ eius ſpũalis q̃ſi freq̃ter
ſuis aurib⁹ audiuit. Accidit aũt vt ĩ ſomnis
videret pr̃ ſuus φ q̃dã draco cellã vginis in
traret ⁊ colũbã albã deglutiret quã tertia die
euomit. Ipſe vo apud ſemetipſ interptat⁹ ẽ
ſic: φ draco eſt rex iniqu⁹. colũba eccl̃ia: q̃ tri
b⁹ annis pſecutionẽ patieẽ: poſtea vo ad fi-
dẽ eccl̃ie ipe rex ↄuerteẽ: ⁊ ipaꝫ exaltabit. Et
qꝛ diabol⁹ aduerſator bonoꝝ operũ: ſuggeſ-
ſit cuidã viro vt ad cellã vgĩs intraret: ⁊ eaꝫ
ſepi⁹ viſitaret. Quo facto viro placuit vgo:
⁊ incepit eã ſollicitare ad pcm̃. Cũq̃ illa ani
mũ ĩmutaret: auertit oculos ne videret celũ
aĩm ad pctm̃ inclinauit: ⁊ cũ viro de cella exi
uit. Qui cũ eã defloraſſet: ⁊ p dies aliq̃t ſecũ
morata fuiſſet: ab ea receſſit ⁊ eã ſolã dereli-
quit. Pater vo ei⁹ ſpũalis q̃ ei victũ q̃tidie
miniſtrabat expectabat p triduũ q̃n ſigno ſo
lito victũ poſceret. Cũq̃ p triduũ ei⁹ ſignuꝫ
nõ audiret: cogitabat φ cũ angel̃ tripudia-
ret ſicut añ facere ↄſueuerat. Cũ aũt moram
faceret iuit ad cellã ⁊ eã vacuã inuenit: vñ tri
ſtis abſceſſit: ⁊ abundãter lachrymas q̃tidie
p ea fundebat. Cũq̃ ipa ſe videret penit⁹ de
relictã: nec aliq̃d hr̃e vñ viueret: fcã eſt publi
ca meretrix: ⁊ ppt̃ ei⁹ pulchritudinẽ mlti ve
niebãt ad eã cã libidinis ſatiãde. Dictus vo
pr̃ duob⁹ annis eã cũ mult̃ lachrymis diligẽ
ter q̃rebat. Tertio aũt venit ad eũ q̃daꝫ ſan-
ctus pr̃ grã viſitandi. Cũq̃ dolorẽ cordis ſui
ei indicaſſet: dixit ei ſenior. Eſt q̃dã mulier
tali ciuitate noĩe maria manẽs in pſtibulo.
Et cũ h̃ vbũ audiuit mag̃ doluit φ pus: vo-
lẽs tñ eã tm̃ poti⁹ reducere q̃ vbi dãnabil̃r vi
uere: cogitabat apud ſe φ ſi ad eã in habitu
religioſo veniret φ eũ fugeret. Mutato igr̃
habitu induit ſe veſtib⁹ bonis valde: ⁊ equũ
aſcẽdẽs venit ad ciuitatẽ. Et veniẽs ad do-
mũ q̃ſiuit ſi tal̃ mulier ibi maneret. ⁊ dicẽte
ſibi ei⁹ pediſſeq̃ φ ſic. rñdit φ illa nocte vel-
let ibi manere ſiue pnoctare. Et ptulit aure
os denarios ⁊ fecit fieri ↄuiuiũ. Que ſpnẽs
ei⁹ caniciẽ faciẽ ſuã ab eo auertit. Sꝫ dicẽte
ſibi ei⁹ puella. Quid vis de facie ſua rugoſa
hꝫ eñ aureis marſupiũ plenũ. Uenientib⁹ ad
mẽſaꝫ ipe comedebat panẽ cũ dolore ⁊ gemi
tu. Peruenientib⁹ aũt ad lectũ: ⁊ cũ ſtaret añ
lectũ ſenior dixit. O dña noſc̃ me. Que ait.
Nõ. At ille. Ego ſuꝫ pr̃ q̃ vos ad deũ ↄuerti ⁊
oĩ diſciplina regulari informaui. Quo audi-
to reſoluebaẽ in lachrymas cadẽs ad pedes
ei⁹ cũ mult̃ lachrymis veniã poſtulauit ⁊ di
xit. Poſſuꝫ ne poſt tot pctã miam inuenire.
Rñdit pr̃. Sis ſecura filia: ſi redire volueris
dñs te penitentẽ recipiet ad veniã. Illa igr̃
veniẽs ad mediũ ciuitat̃ ignẽ copioſuꝫ fieri
iuſſit: ⁊ oĩa q̃ male lucrata fuerat in ignẽ p-
iecit dicẽs. Uidete oẽs amatores mei: q̃ã vo
bis lucrata ſum ignis ↄſumit. Ueniẽti autẽ
cũ ſctõ p̃re ad heremũ fecit ei cellã retro ſuã
⁊ ibi in magna abſtinentia p ſeptẽ annos vi
xit. In ſeptimo vo anno grãm p̃mã rehabu
it: ⁊ tunc in pace quieuit.

Meretrix quã pafuncius p pnĩa p trien-
nium incluſit. Exemplum. xxviij.

Uit qnedã meretrix in ci
f uitate q̃dã ppt̃ quã multi erãt de
paupati. Audiẽs aũt abbas pafu-
cius mala q̃ p eã fiebãt aſſumpto ſibi habitu
ſeculari ad eã ẽ pfect⁹ ⁊ dato ei ſolido p ſcor
ti p̃cio petijt locũ ſecretũ ⁊ obſcurũ ne ab ali
q̃ videri poſſet ⁊ pctm̃ ſuũ ſine verecũdia ppe
traret. Et cũ duxiſſet cũ ad plura loca: ⁊ ipſe
ſp diceret φ videri timeret: duxit cũ in obſcu
riſſimũ locũ dicẽs φ null⁹ poſſet cũ videre ni
ſi de⁹ ⁊ diabol⁹. De q̃b⁹ vbis ei facto ſermo-
ne. ⁊ oñſo q̃lit̃ deberet aſpectũ dĩ formidare
ↄuertit eã: ⁊ ad pnĩam mox induxit. Que cõ
uocans mox oẽs ſocios ſuos amatores fecit
oĩa q̃ lucrata fuerat cõburi corã eis ĩ medio
vrbis: q̃ valebant bñ. xl. marcas auri. dixitq̃
φ mag̃ volebat hec cõburi q̃ in futuro iudi

cio ipamet ↄbureretẽ ab eiſdẽ. Quo facto ſe-
cuta eſt abbatẽ ĩ deſertũ: q̃ eã ĩ paruã cellulã
incluſit: in q̃ p feneſtrã paruã dabaẽ ei ſingu
lis dieb⁹ panis ⁊ aq̃. In eadẽ aũt cella iuxta
ſe oĩa neceſſaria faciebat: q̃ pre peccatoꝝ ei⁹
pudore nõ audebat nomẽ dei noĩare nec ma
nus, vel oculos ad celũ leuare: ſ verſa ad ori
entẽ dicebat Qui plaſmaſti me miſerere mei
ſicut eã abbas iuſſerat. Poſt ãnos autẽ tres
cõpaſſus ei dictus abbas: q̃ſiuit a btõ. An
thonio ſi eẽt adhuc tẽpus emittẽdi eã ⁊ ideꝫ
pctm̃ dimiſſuꝫ: q̃ fecit p ea frẽs orare. Tunc
paulus maior diſcipul⁹ bti anthonij poſit⁹ ĩ
extaſi vidit lectũ p̃cioſiſſimũ in celo a tribus
ſpecioſiſſimis puell̃ pparatũ. Et cũ q̃reret ſi
eẽt bti anthonij rñſuꝫ eſt ei φ nõ: ſ thaydis
ſpõſe xpi. Et cũ eẽt excluſa: ait φ in toto trie
nio habuit ſemp peccata ſua ãte oculos qua
ſi quandã ſarcinã: flens continue largiter ſu
per ea. Et tũc didicerũt ſancti p̃rẽs φ nõ p-
pter penitẽtiã quã ſuſtinuerat: ſ ppter pec-
catoꝝ memoriã ⁊ verecũdiã ei pctã fuerũt di
miſſa. Et tranſactis q̃ndecim diebus requie
uit in pace. Hoc in vita ſpatrum.

In diſcipulo de tempore.

Monachus quidã, negauit chriſtũ ppter
filiã ſacerdotis idoloꝝ: quõ deus ſibi indul-
ſit. Hoc quere ĩ diſcipulo de tempore ſermo-
ne. ij. N.

Itẽ quidã qui. xl. annis ſeruiuit diabolo
⁊ poſtmodũ per tres annos deo ſeruiuit ⁊ ſic
ſaluatus eſt ſermo. cxxj. Y.

Miles q̃ peccauit cũ ppria filia: ⁊ epũs in-
iũxit ſibi ſeptẽnẽ penitẽtiã: ⁊ poſtea niſi vnũ
pater noſter. ſermo. xiiij. F.

Itẽ mulier q̃ cõcepit a ppõ filio ⁊ poſtmo
dum oſtẽdit ſe in camiſia pape: Innocentio
ſermone. xliij. Q.

Itẽ virgo lapſa in pctm̃ fleuit ante altare:
⁊ chriſtus indulſit ſibi dicẽs ei Adhuc ſemel
paratus eſſem mori pro ſalute tua. ſermone
cij. Q.

Itẽ miles capt⁹ ab ĩimic̃ q̃n decollari de
buit dixit. Aĩam meã filio vginis cõmendo:
⁊ ſic ſaluatus eſt. ſermo. lxxxix. Z.

Itẽ q̃ dixit in agone: deus tu ſcis volũta-
tem meã. ſermone. cxxxiiij.

Miſericordie opa ad primos.

Sacerdos, ⁊ famul⁹ q̃ valde abominabã-
tur leproſos. Exemplũ. xxix.

Autor pariſiẽſis ponit ex
emplum de ſacerdote leproſorum q̃
fecerat murum inter ſe ⁊ leproſos ⁊ per fora
men confeſſiones eoꝝ audiebat ⁊ corpus do
mini porrigebat: qui diuino iudicio factus ẽ
leproſus ex media parte: remanente ſana il-
la parte quã vertebat ad eos.

Itẽ quidã ſeruus abhominabaẽ adeo le-
proſos vt nec elemoſynã vellet eis deferre et
factus eſt leproſus.

Martinus monachus q̃ portauit chriſtũ
in forma leproſi in pallio.

Exemplum. xxx.

Uidã monachus martin⁹
q nomine vite valde venerabilis fuit
qui ex ſuo monaſterio viſitationis
gratia ad aliud monaſteriũ tendebat cui ſpi
ritualis pater preerat. Pergens itaq̃ lepro-
ſum quem denſis vulneribus elephantinus
morbus per mẽbra fedauerat inuenit in via
volentem ad ſuum hoſpitium redire: et pre
laſſitudine non valentem. Ipe vero in itine-
re ſe habere perhibebat hoſpitium quo ideꝫ
martinus ire feſtinabat. Uir autem dei, eius
laſſitudini miſertus: pallium quo veſtiebaẽ
in terrã protinus proiecit ⁊ expandit: ac de-
ſuper leproſum poſuit: ⁊ ſuo pallio eum vn-
diq̃ conſtrictum ſuper humerum leuauit ſe
cũq̃ reuertens detulit. Cumq̃ iam monaſte
rij foribus appropinquaret pater eiuſdẽ mo
naſterij magnis vocibus clamare cepit. Cur
rite: ianuas monaſterij apite: qꝛ frat̃ marti-
n⁹ venit portãs ſecũ dñm. Statim vo vt ad
aditũ monaſterij puenit q̃ leproſus eſſe vide
baẽ de collo ei⁹ exiliẽs: ⁊ in eadẽ ſpecie appa
ruit qua recognoſci ab hominibus ſolet redẽ-
ptor humani generis: ad celum ipõ reſpiciẽ-
te rediit eiq̃ aſcendẽs dixit. Martine tu me
non erubuiſti ſuper terram ego te non erube
ſcam in celis. Qui ſanctus vir mox vt ẽ mo-
naſteriũ ingreſſus ei pater dixit. Frater mar
tine vbi eſt quem portabas: reſpondit. Ego
ſi ſciuiſſem quis fuiſſet pedes illius tenuiſ-
ſem. Tunc idem martinus narrauit quia cuꝫ
eum portaſſet pondus minime ſenſiſſet.

Mulier valde nobilis dilexit leproſos.

Exemplum. xxxi.

Uedã nobilis domina val
q de cõpatiebatur ĩfirmis maxime ta
men leproſis. Uir autem eius nobi-
lis ⁊ potens intantũ abominabatur lepro-
ſos φ eos videre non poterat. Quadam au-
tem die cum leproſus ante ianuaꝫ clamaret
q̃ſiuit dña ſi vellet bibere vel cõedere. Cui il-

le. Ecce hic crucior vehemētiſſimo ardore. nō
māducabo neq̄ bibā: niſi me tuleris ī domū
tuā. Cui illa. Nūq̄d noſti q̄ntū dñs meꝰ abhor
ret leproſos: ⁊ ipē cito venire d₃ de venatiōe
ſi te īueniret forſitā te ⁊ me interficeret. Illo ge
mēte ⁊ plorāte dña nō poterat lachrymas eiꝰ
ſuſtinere: ſ₃ ꝓprijs brachijs ip₃ in domū ſuā
portauit. Cūq̄ rogaret vt coēderet: nullo mō
voluit niſi ꝑus eū in ꝓpriā camerā ⁊ ī ꝓpriū
lectū dña deferret ibi eī deſiderabat q̄ſcere
añ q̄ coēderet. Dū ḡ illa gemitū eiꝰ ferre non
poſſ₃ ī lecto ſuo eū q̄ſcere fecit puluinar ſuū
capiti eiꝰ ſuppōnēs ⁊ cooptorio griſeo corpꝰ
eiꝰ coopiēs. Et ecce vir de venatōe rediēs di
xit mulieri. Api mihi camerā illā vt dormiā
⁊ req̄ſcā. Cumq̄ illa aliquātulū tardaret ti
mēs de morte leproſi ⁊ ſua: dñs cū mag̃ idig̃
tōe camerā ītrauit: ⁊ ſaꝗ cito poſt reūſus ait.
Mō īq̄t bñ feciſti q̄ lectū meū optīe ꝑpaſti.
ſ₃ miror vbi tales ſpēs aromaticas repiſti q̄
bus tota camera iſta reſpſa ē odore ſuauitaꝗ
q̄ mihi viſū ē q̄ fuerim in ꝑadiſo. Quo au
dito mulier q̄ nō niſi mortē expectabat igreſ
ſa camerā ita īuenit: ſ₃ leproſū minime reperit.
Que pre āmiratione ⁊ miraculi magnitudi
ne oīa ꝑ ordinē marito narrauit. At ille val
de cōpūctus q̄ priꝰ leo fuerat māſueſcere ce
pit ſicut agnꝰ: ⁊ poſtea leproſos ſemꝑ dilexit
Hec arnoldus in narratorio.

Chriſtus in forma crucifixi inuentus eſt ī
lecto. Exemplū. xxxij.

l Egitur q̄ cū quedā mulier

nobilis cōſueta eſſet recipe paupe
res ⁊ ſeruire eis manibꝰ ꝓprijs: ⁊ ab
luere pedes eoꝝ īuito marito ſuo. Cū ſemel
īueniſſet pauperē añ ianuā mirabiliter vt vi
debat̄ afflictū ⁊ vlceroſū ītroduxit eū in do
mū ſuā viro eiꝰ abſēte: ⁊ cū peteret balneum
ꝑauit illi: q̄ cū diceret poſt balneū q̄ nō poſ
ſet q̄ſcere: niſi ī molli lecto poſuit eū ī came
ra ſua. Cū aūt vir eiꝰ veniret ex īprouiſo: ⁊ ca
merā ſubito intraſſet ⁊ ī lecto vxoris inueni
ens ꝑdictū īfirmū: quē cū crederet adulterū
⁊ vellet eū ex īpetu ire ſue occidere: ſuꝑ lectū
eiꝰ appuit ei dñs in eadē forma q̄ pēdebat ī
cruce dicēs. Quid me ꝑſeq̄ris q̄ hec ꝓ te paſ
ſus ſū: ⁊ h̄ vulnera ⁊ mortē ꝓpter tuā ſalutē
pertuli. Cū aūt ꝑterritꝰ ⁊ ꝓſtratꝰ in celū ocu
los erigeret ⁊ oraret poſtea nihil īuenit: ⁊ ſic
ꝯuerſus ad dñm bonꝰ hoſpes ⁊ piꝰ pat̄ pau
perū factus eſt: ⁊ q̄ſiuit ab vxore q̄ ei oīa nar
rauit. Hec petrus de amore. li. ij.

Chriſtus oſtendit iordano corrigiā quam
pauperi dedit Exemplū. xxxiij.

ſ Emel contigit q̄ cum ipſe

frater iordanꝰ ordinis ꝑdicatoꝝ do
ctor theologie ſtudio pariſiꝰ operā
daret ⁊ ſue ꝯſuetudinis eēt q̄ſi oī nocte ſur
gere ad matutinas: quadā nocte ſolenni ſu
bito ſurrexit cū iā ad matutinas crederet eē
pulſatū. Uñ ſolā cappā ſuꝑ camiſiā induēs:
⁊ cingulo ſe precingens feſtinant̄ ad eccleſi
am ꝓperauit cui ilico pauꝑ occurrit elemoſy
nā petēs: q̄ nihil īueniēs qđ daret paupi cor
rigiā dedit. Cū autē ad eccl̄iam veniēs eam
clauſā īueniſſet: q̄ pulſatū vt crediderat nō
dū erat: iādiu ꝑmanſit añ fores eccl̄ie donec
miniſtri ſurgerēt ⁊ eccl̄iā apirent: quā cum
intraſſet ⁊ añ crucifixū oraret ī ꝯm deuote et
frequēter reſpiciēs: vidit eū corrigia ipā cin
ctū quā añ modicū paupi amore crucifixi de
derat.

Chriſtus indutꝰ fuerat collobio quod mo
nachus paupi dedit. Exemplū. xxxiiij.

q Uidā monachus duo ha

bens collobia vnū quotidianū ⁊ ali
ud in ſolēnitatibꝰ: venit pauꝑ ege
nus tpe quodā petēs ab eo indumētū. Ille
vō negauit dicēs ſe ſuꝑfluā veſtem nō habe
re. Pauꝑ autē cū fletu vociferando dicebat.
Miſerere mei. Monachus vō ad ꝑces pau
peris intrās in cellā ſuam exuit ſe q̄tidiano
collobio ⁊ dedit paupi. ſibi aūt retinuit meli
us. Poſtea vō cōpūctꝰ dixit paupi. redde mi
hi collobiū qđ dedi tibi: ⁊ accipe meliꝰ. Hoc
accipiēs ille pauꝑ īduit ſe illo ⁊ abijt ī ciuita
tē vēdidit illud meretrici: illa vō induēs ſe il
lo vētebat ſemel ⁊ bis vbi erat monachus il
le. Cū aūt monachꝰ vidit veſtimentum ſuū
recognouit q̄ hoc eſſet quo vtebat̄ in ſolēni
tatibꝰ cōtriſtatꝰ valde intrās cellā ſuam di
xit. Uere deo nō placuit qđ feci nec meam re
cepit deuotionē, quia. ſ. in tales manus ve
nit palliū meū quo ego feſtiuis diebus vte
bar. nūc vō meretrix vtit̄ eo: ⁊ ꝑ triſtitia ma
gna nō comedit illo die. Nocte vō cū dormi
ret vidit ieſū chriſtū indutū veſte ſua quam
paupi dederat ⁊ introeūtē in cellā ſuā: dicen
tēq̄ ſibi. Frat̄ frat̄. Qui vt aſperit: vidit lu
cē magnā: dixitq̄ ei. Quis es dñe: qui rñdēs
ait. Aſpice in me. Et cū aſpiceret: dixit ei. Co
gnoſcis hoc. Qui reſpōdit. Etiā dñe collobi
um meū eſt. Ait illi. Ego ſum ieſus. iam non
triſteris: ſ₃ gaude ⁊ letare ⁊ gratias age deo.

q̄ quo eū dediſti paupi iſtud: mihi dediſti.
Et letatꝰ ē monachꝰ de benignitate dñi no
ſtri ieſu xp̄i: q̄ nō ꝑmiſit eū torqueri pluribꝰ
tēptationibꝰ: ſed certificauit eū de verbo qđ
in euangelio dixerat. Quod vni ex minimis
meis feciſtis mihi feciſtis.

Miles quidam obijt in terra ſancta: ⁊ ſic
euolauit ad deum. Exemplū. xxxv.

d Icitur q̄ q̄dā miles inſiſtē

do opibus pietaꝗ cū₃ oīa q̄ hr̄et in
vſus pauperū expēdiſſet: crucē trāſ
marinā accipiēs ꝑegrinis paupibus manu
ꝓpria miniſtrabat. Cūq̄ tranſfretaſſet. viſita
uit oīa loca ſcā deuote ſequēs veſtigia ſui ſal
uatoris. Cumq̄ ad montē oliueti a quo dñs
ad celū aſcēdit aduenīſſet: eleuatꝗ oculis ⁊ ma
nibus in celū ait. Dñe inq̄ntū potui tua veſti
gia ſum ſecutꝰ. mō ſicut auis volare ad te ne
queo q̄ alas nō habeo: nec ſcalā ad te aſcen
dendi. Rogo te toto corde vt in pace ſuſcipi
as ſpm̄ meū: me poſt te trahēdo. Quo dicto:
ſtatim ſpiritus eius ad deum euolauit.

Diues quidam tempore famis paſcebat
quattuor milia pauperū. Exēplū. xxxvi.

l Egitur in geſtis francorū

li. ij. c. xxiiij. Cū fames valida burgū
diā opp̄ſſiſſet: ⁊ cū ethicꝰ romanoꝝ
diſpēſator eēt in burgūdia agēs rēpublicā
romanoꝝ tēpore Theodoſij iperatoris: tunc
ꝯgregauit apud ligones quattuor milia ho
minū paupeꝝ ⁊ amplius. qui nō poterāt hr̄e
vnde ſibi tempe famis prouiderent: ⁊ pauit
eos ibi q̄diu malum tēpus durauit quo ceſ
ſāte fecit eos cū vehiculis ad loca ſua depor
tari. Cū autē hoc factū eſſet: audiuit vocē de
celo dicentē ſibi. Ethici tibi ⁊ ſemini tuo pa
nis nō deficiet ineternū: quia me famis tem
pore in pauperibus meis refeciſti.

Mulier quedā pauit fratres ordinis pre
dicatorum. Exēplum. xxxvij.

q Uedam mulier in francia

deo deuota frēs recipiebat libēter.
l₃ viro eiꝰ admodū diſpliceret. Cū
igit̄ recepiſſet magr̄m iordanū cū ſocijs ſuis
⁊ iā eſſent in prādio: cōtigit ſuꝑuenire mari
tū ⁊ diſſimulato dolore poſuit ſe ad mēſā vbi
aūt inuenit bonū vinū illud fratribꝰ ꝓpinat̄
ſe magis dolēs clamauit nūcio. Uade cito ⁊
porta de vino meliori qđ eſt in vegete tali.
Hoc aūt ironice dixit: q̄ illud erat corruptū
vt ꝑturbaret vxorē. Iuit nūcius, attulit ⁊ ꝓ
pinauit: quo guſtato inuētū eſt vinū in ſum
ma excellētia bonū. Ille ergo in famulū tur
batus: rabida voce dixit. Quare nō apporta
ſti de illo dolio qđ dixerā tibi. Rñdit ſe ꝓ cer
to tuliſſe. Scđo remittit̄ ⁊ idē īuenit̄. Tunc
cū furia ſurgēs ipēmet ⁊ hauſit ⁊ guſtauit ⁊
optimū īuenit: ⁊ ex corrupto vino in bonū cō
uerſo. Dñs ipē ī meliꝰ ꝯuerſus factꝰ ē amator
fratrū ⁊ vxorē iuuās ad elemoſynas dādas.

Duo religioſi impetrauerūt gratiā iuueni
qui eos pauit. Exemplum. xxxviij.

d Uo fratres hiſpani q̄ pari

ſius in theologia ſtuduerūt dum ad
ſuā redirent ꝓuinciā ad terrā pictā
uie deuenerūt. Cūq̄ a mane vſq̄ ad ſextam
horā iuiſſent afflicti ⁊ feſſi eſurire ceperunt.
Erat aūt ꝓpe villa ꝑua in q̄ pauci hoīes pau
ꝑes morabāt̄. Frat̄ aūt q̄ āpliꝰ erat feſſus vo
lebat vt ibi cibū q̄rerēt oſtiati. aliꝰ autē q̄ ma
gis eſuriebat monebat vt ad meliorem ⁊ ad
magꝭ diſtātē villā irēt: ne ſi minꝰ comederēt
poſt deficerēt in via. Tūc q̄ laſſus erat valde
volēs aliū cōſolari ait. Nōne frat̄ deꝰ potēs
ē ī villa paupcula ſufficiēs nob̄ ꝑſtare ꝯuiui
ū. Cui ait. ſcio inq̄t q̄ pōt ſ₃ nō ꝯſueuit. Tūc
aliꝰ ait. Noli timere chariſſime: q̄ ī hac villa
modica dñs nob̄ neceſſaria miniſtrabit. Cūq̄
ſic loq̄rent̄: ecce caſtellana ſci maxētij diues
⁊ nobilis dña cū filio ſuo ⁊ mlta familia ſuꝑ
uenit q̄ vidēs frēs admodū feſſos affectuoſiſ
ſime ꝑcepit filio ſuo dicēs. Fili deſcende ⁊ a
more dei ⁊ mei frēs iſtos paſce. Qui ad māda
tū eiꝰ ſtatī deſcēdēs paſtilla optīa piſcibꝰ bo
nis farcita q̄ ſue mr̄i erāt ꝑata accepit: ⁊ vi
nū caſeū ⁊ oua. panē q̄₃ recētē ⁊ alios piſces
obtulit fratribꝰ abūdāter: frequēter inuitās:
vt oblata cū gaudio ſuſciperēt: q̄ pauperes
dei erāt: ⁊ multū laborare debebāt ⁊ in alijs
locis vix aliq̄ inuenirēt. Poſtq̄ aūt mirabi
li affectu cū multis iuuenibꝰ deuotꝭ miniſtraue
rat eis: maior frater ait minori. Oremꝰ dñm
vt iuuenē iſtū q̄ nob̄ tā deuote ſuiuit ipſum
cuſtodiat ⁊ ad vitā bonā ꝑducat. Flexis ergo
genibus. dicto hymno Ueni creator ſpiritus
cum Pater noſter. ⁊ orone valedicētes iuue
ni: ⁊ eū ſepiꝰ dño cōmēdātes abierūt. Aliquā
to aūt trāſacto tpe alter eorū de hyſpania ve
niēs ad capitulū generale: ⁊ in cōuētu fratꝝ
pictauen̄. dictū iuuenē iam factum fratrem ī
uenit: ſtupenſq̄ ait priori. Uñ ē iuuenis iſte.
Cumq̄ illū filium caſtellanie audiſſet: voca
uit illū ⁊ ait illi. Reduc frater ad memoriā

qualiter ad p̄ceptū matris duos frēs qui de
Pariſius veniebāt in tali loco pauiſti. Bene i
quit recolo ⁊ deo grās ago: q2 orōnibus eoꝝ
dn̄s ad iſtū ordinē me adduxit: ⁊ frat̄ ad eū.
Ego inq̄t ſum vnus ex illis q̄ frequenter tibi
orauimꝰ vitā bonā ⁊ exitū btm̄. Ecce bonam
vitā in te video. Conare chariſſime vt perſe-
ueres: et ſic certe ꝑuenies ad finem bonum.

Infidelitas mūdi ⁊ etiā conſanguineoꝝ
Exemplum. xxxix.

Legitur ī hiſtoriis britonū

l ꝙ ante tēpus īcarnationis dñice fu
it ī britānia maiori quidā rex Reyr
noīe q̄ habuit tres filias: ⁊ cū quereret a ma
iore ſi multū diligeret eum: dixit ꝙ ita ſuper
oīa: quā rex maritauit ⁊ maximā ꝑtē regni ſi
bi dedit pꝰ mortē poſſidendā. Hoc idē dixit
ad ſcdā: ⁊ illi fecit ſic̄ priori: tertia aūt mīor di
xit ei. Pr̄ q̄ntū hēs tm̄ vales ⁊ ego tm̄ te dili-
go q̄ntū vales ⁊ nō plꝰ. Pr̄ aūt īdignatꝰ minꝰ
eā dilexit q̄ alias ⁊ minꝰ de ea curauit: iurās
ꝙ nihil ei daret de t̄ra ſua: quā rex huiꝰ t̄re q̄
mō frācia dr̄ ꝓpt̄ mores ⁊ pulchritudinē ſuā
accepit ī vxorē. Cū aūt hoſtes ī dcm̄ Reyr ir-
ruerēt t̄rā ſuā dereliq̄t duabꝰ filiabꝰ ſuis po
tibꝰ ⁊ viris eaꝝ q̄ ꝓmiſerāt ei ꝙ honorifice eū
tractarēt: volūtatē ſuā ſuꝑ oīa faciētes. Cū
aūt t̄ra ſua ſe ſpoliaſſꝫ: poſtmodū eiectꝰ a p̄o
ribꝰ filiabꝰ a t̄tia ⁊ a viro ſuo honorifice rece
ptꝰ ē: ⁊ ꝑ eoꝝ adiutoriū ad hereditatē ſuā re-
dijt ⁊ alijs exheredatꝭ: eā mīori dereliq̄t. Pri-
ma filia ē amor ⁊ fiducia quā hō hꝫ ī mūda-
nis rebꝰ. Scda ē amor ⁊ ſpes quā hꝫ hō in a-
micis carnalibꝰ. Tertia ē amor ⁊ ſpes quā hꝫ
in mīe opibus. In diſcipulo de tēpore.

Duo mercatores dixerunt ꝙ ſine menda-
cio non poſſet vendere. Hoc q̄re in diſcipulo
de tēpore. ſermone. cxxxiij. Q.

Itē elizabeth ſeruiuit q̄ttuor diebus lepro-
ſo horribili ⁊ xp̄s q̄nta die apparuit ei dicēs q2
mihi ſeruiſti hēbis mecū gaudia celi. lxvij. D

Itē ruſticꝰ in curia ſolitaria ſuſcepit xp̄m
in ſpē ꝑegrini. ſer. lxxxix. Z. Exēplū. xl.

Itē duo frēs: vnꝰ religioſus multū: ⁊ alter
ſeruiebat infirmis ⁊ p̄cellebat aliū In diſci.
de tp̄e. ſer. cxxviij. O. Miſſa.

Sacerdos quidam celebrauit miſſam in
hieruſalem ⁊ reductus eſt ab angelo in patri
am ſuam. Exemplum. xli.

Sacerdos quidā de dacia

ſ noīe andreas ꝑegrinando cum alijs
ꝑuenerat in vigilia paſche ad ſepul
chrum xp̄i: et ſūmo mane in die paſche ſocij
ſui recedere voluerūt: quibus ſacerdos dixit
Sctiſſimꝰ ē dies paſche ⁊ locꝰ dñice reſurre-
ctōis: audite priꝰ miſſā ⁊ euchariſtiā ſumite
poſtea recedamꝰ. Abeūtibꝰ oībꝰ ⁊ recedētibꝰ
ſacerdos māſit in vrbe: ⁊ dicta miſſa factoq̄ꝫ
prādio ſolꝰ cepit ire ⁊ ſeq̄ p̄cedētes. Quē vt
attigit q̄dā in equo ſedēs. Quid ē ait: ꝙ ſolꝰ
ꝓperas ꝑegrinꝰ. Et ille factū narrās hoc in-
q̄t de cā a ſocijs ſolꝰ ſū relictꝰ. Tūc ille. Aſcē-
de inq̄t retro me: ⁊ ſic reſidēs obdormiuit cir
ca veſpā ho cū euigilaſſet ⁊ circūſpiceret vbi
eēt: dixit ei ductor ſuꝰ Potes recogſcere locū
iſtū. Et ille p̄ timore maximo vix r̄ndere valēs
Videt̄ mihi inq̄t dñe ꝙ eccl'ia h̄ q̄ an̄ nos ē ec-
cleſia mea ē. ⁊ domꝰ h̄ ꝓpria ī q̄ māſi. Cui du-
ctor eius. Recte tibi videt̄ xp̄m glificã cuius
ſacrm̄ veneratꝰ es et q̄ꝝ cā ꝑegrinas t̄ras et
ſolitudinē nō horruiſti. Et h̄ dicens cito diſ-
paruit Sacerdos āt de via rediēs oībꝰ ſocijs ſu
is narrauit magnalia dei q̄d ſecū fctm̄ eēt ꝑ re-
greſſum ſocioꝝ poſtmodum comprobauit.
Hec Guil.

Virgo quedaꝫ vidit corpus ſacerdotis cla
rum in miſſa. Exemplū. xlij.

In brabantia villa bandeſi.

i manet hgo religioſa in cuiꝰ preſen-
tia ſacerdos q̄dā de villagio: qui duꝫ
in q̄dā villa celebraret miſſaꝫ vidit corpꝰ ſa-
cerdotis ⁊ ſacras veſtes q̄bꝰ indutꝰ erat miro
decore decorari. Cūq̄ꝫ hoſtiā exaltaret vidit
duos āgelos mire pulchritudis hincīde aſſi-
ſtere ⁊ brachia eiꝰ ſuſtētare: ⁊ cū hoſtiā depo
neret manicas vtriuſq̄ꝫ manꝰ ne q̄d eas tan-
geret valde decēter ꝯſtringere Qui etiā eleuatꝭ
manibꝰ ⁊ īclinato capite cū ſūma reuerētia
depoſita adorauerūt Circa horā ſacri facta ē
ip̄a in exceſſu mētꝭ ⁊ vidit corpꝰ ſacerdotꝭ tam
clarū ⁊ tā ꝑſpicuū: vt q̄ſi phialā criſtallinam
corpꝰ dñi videret̄. Miſſa ꝯpleta dū ſacerdos
veſtimēta deponeret: illa reuerſa ē ad ſe ⁊ vi
dit corpus ſacerdotꝭ paulatim inſpiſſari vt ī
formā priſtinā rediret. Et illa puella ob hoc
habuit illā grām: vt videbat q̄s digne cōmu
nicet: vel q̄s īdigne: ⁊ in quadā die paſche in
quadam eccleſia tantum deceꝫ vidit cōicare
digne. Nomen huius virginis eſt. Oda.

Sacerdos quidam celebrauit pro capti-
uo ⁊ vincula ſoluebantur. Exēplum. xliij.

In prelio quo occiſus ē rex

i Elhouinus q̄dā iuuenis de militia
eiꝰ vulneratꝰ ꝑ diē et noctē inter ca
dauera occiſoꝝ iacens: recuperato ſpū ſe ele-
uans de terra ⁊ ligās vulnera ſua prout po-
tuit abijt. ⁊ q̄rēs aliq̄s de amicis ab hoſtibꝰ
ſuis eſt captꝰ ⁊ ductꝰ eſt ad ducē exercitꝰ: q̄ſi
tus q̄s eēt: r̄ndit ſe ruſticū eē ⁊ ꝓpt̄ victum
militibꝰ afferendū in exercitū veniſſe. time
bat ei ſe militē fateri. q̄ ſuſcipiēs eū curauit
vulnera eiꝰ: ⁊ dū cepit ſanari iuſſit eū ligari
d̄ nocte ne fugeret: mox aūt recedētibꝰ q̄ liga
uerūt vīcula ſoluta ſunt. Nā frater eiꝰ q̄ ab-
bas fuit audito ꝙ occiſus eēt venit q̄rere cor
pus eiꝰ: ⁊ inueniēs aliū ſilēꝫ ei ad monaſte-
riū ſuū ducēs eū ſepeliuit: ⁊ ꝓ abſolutōe eiꝰ
miſſas freq̄nt̄ celebrauit. q̄ p̄dictꝰ miles ex h̄
ampliꝰ ligari nō poterat. Dū aūt comes mi-
raret̄ q̄re ligari nō poſſet: q̄rēs ſi forte chara
cteres hr̄et ꝓpt̄ q̄s ligari nō poſſet: r̄ndit. ni
hil taliū artiū noui: ſ; fratrē ſacerdotē hēo:
⁊ ſcio q2 me mortuū putās ꝓ me miſſas cele
brat. Tandē comes ꝯſiderās eū nō ruſticuꝫ
eē: ſecreto vocās eū ⁊ ꝓmittēs nihil ei factu
rū, rogauit vt genꝰ ſuū diceret. Et ille certifi
catꝰ de vita: ſe miniſtrū regꝭ aſſeruit. cui comes
ait: dignꝰ morte es: ſ; q2 nullꝰ d̄ meis occubu
it: te n̄ occidā. Et ſtati eū alteri vēdidit. Qui
dū multa gn̄a vīculoꝝ ei adhibuiſſet: nec li-
gari poſſet. donauit ei facultatē redimēdi ſi
poſſet. Qui dato iureiurādo ꝙ redimeret ſe:
vel rediret liberatꝰ eſt. Et reuerſus ad patriā
dño ſuo p̄ciū redēptiōis remittēs. tandē fra
tri ſuo q̄ circa eū fiebāt narrauit dicēſ. ꝙ ma
ne hora tertia q̄n miſſe celebrari ſolebāt: vī-
cula ſua ſoluebāt̄. h̄ arnoldꝰ ī narratorio ſuo

Miſſa ſuſtentauit hoīeꝫ in rupe ꝑ annū.
Exemplum. xliiij.

Quidā hō cū iu quadaꝫ ru

q pe argētū foderet ſubito rupis ce
cidit: ⁊ funditus cunctos extīxit.
Unus aūt eoꝝ ſubtꝰ in quodā ſinu ipſiꝰ ru-
pis mortem euaſit: inde tn̄ exire non voluit.
Uxor aūt illiꝰ eū defunctū eſtimās: oī die ꝓ
ipſo miſſam celebrari faciebat: ⁊ panē vnū ⁊
vrceum vini cū cādela q̄tidie offerebat. Cui
diabolꝰ inuidēs ꝑ tres dies ꝯtinuos eidē in
forma hūana apparuit: ⁊ quo tēderet req̄ſiuit
Cui cum illa ſui itineris cām exponebat: ille
aiebat. Noli fruſtra vexari. q2 iā miſſa cele-
brata eſt: ⁊ ſic illa tribꝰ diebꝰ ꝓ eo miſſaꝫ p̄-
termiſit: nec ipāꝫ celebrari fecit. Quidā autē
poſt h̄ in p̄dicta rupe argentū fodiēs: voceꝫ
quandā audiuit de ſubter dicentē. Plane ꝑ-
cutias: q2 capiti meo īminet magnus lapis.
Cū ille tremeret ⁊ ad hāc vocē audiendā plu
rimos aduocaſſet iterū fodit ⁊ ſilem vocē au
diuit. Tūc oēs ꝓpiꝰ accedētes dixerūt. Quis
es tu: q̄ r̄ndens dixit. Plane fodiatꝭ: q2 maxi
mus lapis ꝯtinuo ſuꝑ me cadit. Qui a late
re fodiētes ⁊ vſq̄ꝫ ad eū ꝑueniētes eū ſanuꝫ
⁊ incolumē extraxerūt. Et ſciſcitātes quō ibi
tādiu vixiſſet. dixit ꝙ q̄libet die panis vnꝰ ⁊
vrceus vini cū cādela accēſa exceptꭗ tm̄ tribꝰ
diebꝰ oblatꝰ ſibi fuit. Quod vxor eiꝰ audiēs
⁊ vehemēter exultās agnouit ꝙ de oblatōe
ſua fuerat ſuſtētatꝰ. ⁊ diabolꝰ eā decepit nec
illis tribus diebꝰ miſſam cantari fecit.

Miſſa ſuſtētauit hoīem in ꝑiculo maris
Exemplum. xlv.

Gregorius refert ꝙ dum

g quidā nauta naufragium ꝑpeſſus
fuiſſet. ⁊ q̄dā ſacerdos hoſtiā ꝓ eo
obtuliſſet. ipſe tandē de mari ſanꝰ exiuit. Cū
autē interrogaret̄ qualiter euaſiſſet: dixit ꝙ
dum in medio maris exiſteret ⁊ iā pene fati
gatus deficeret. q̄dam ad eū venit ⁊ panem
quendā ſibi obtulit. quē cuꝫ comediſſet. ille
ſtatim ꝯfortatus vires recepit. ⁊ quadā na-
ui inde trāſeunti receptꝰ fuit. Inuentūq̄ꝫ eſt
ꝙ illa hora panē habuit qua ꝓ eo ſacerdos
hoſtiam īmolauit.

Quidam equitauit ad campum quando
pulſabatur miſſam. Exēplum. xlvi.

Diues quidā fuit talis cō

d ſuetudinis quādo debebat ire ad
miſſam: ibat aſcenſo equo ad ſua
allodia: vel annonas in cāpo: vel in ſua mo-
lēdina. ſ; cū ꝑ vxorē q̄ deuota erat admone-
ret̄ ꝙ iſta nō faceret: ſ; iret ad miſſam ſacris
diebꝰ: ⁊ ad eccl'iam vt aliq̄d boni audiret in
p̄dicatōe: r̄ndit. Ego ſcio q̄d facere debeo me
lius q̄ tui p̄dicatores. Tandē cū quadā vice
dum ad miſſam pulſaret̄. aſcēſo equo eq̄ta-
ret ad cāpū: occurrit ei diabolꝰ dicēs. Deſcen
de de equo ⁊ audi miſſaꝫ meā: ⁊ ducto eo ad
vnā foſſam q̄ ibi fuit: p̄cipitauit eū ⁊ deſcen
dit cū eo ad infernū auditurus miſſaꝫ infer-
ni. ve nobis q̄ mori nō poſſumus.
In diſcipulo de tempore.

Duo ſutores quoꝝ vnus quotidie audiuit
miſſam ⁊ ſꝑ abundabat. ⁊ alter raro audiuit
⁊ ſꝑ pauper fuit. Hoc q̄re in diſcipulo de tē-
pore. ſermone. cxvij. D.

Itē mulier q̄ voluit ſeipſam ſuſpēdere: ⁊
q̄n audiuit pulſare ad eleuatiōeꝫ corꝑis xp̄i
tūc flexis genibꝰ orauit in domo ſua: ⁊ ſic li-

verata eſt.querere ſermone.xliij.D.

Itē nobilis q̇dã docuit filiũ ſuũ q̇tidie au dire miſſaꝫ. Hoc q̇re in diſci.de ſctis. ſermo. xlviij.in fine. Mors malorum.

Diues quidam in agone clamauit. Deus adiuua me. Exemplum.xlvij.

q Uidã ſenex dum veniſſet ad ciuitatē quandã ad vendendũ quedã vaſa q̄ fecerat.⁊ ſederet añ ianuã cuiuſdã diuitꝭ laborãtis in extremis vi dit eq̇tes cũ eq̇s nigris horribiles hñtes in manibus baculos igneos. Relictis autem equis añ ianuã intrauerũt domũ. Et ecce in firmꝰ vidēs cepit clamare dicens. Dñe adiu ua me. Illi aũt accedētes ⁊ ridētes dixerunt ei. Nunc p̄mo memor es dei qñ obſcuratꝰ eſt ſol: q̄ ſole lucente oblitꝰ fuiſti eiꝰ.nũc aũt nõ eſt hora ſpei aut ꝯſolatõnis. Et hoc dicētes rapuerũt aiam eiꝰ.ipſe q̇dē miſer nõ ſuauit morē eccl'ie.q2 dicit preſbyter in p̄ncipio. De us in adiutoriũ meũ intēde.ſ3 in fine voluit primo q̇rere ⁊ nõ potuit.

Flagitioſus q̇dam homo in extremis pe tiuit inducias. Exemplum.xlviij.

q Uidam vir nobilis noie Chuſoꝛꝰ valde idoneꝰ: ſ3 totꝰ ple nus vitijs:ſupbia tumidꝰ: carnis ſue voluptatibꝰ deditꝰ:in acq̇rēdis rebꝰ aua rus: Qui cũ ſic pſeueraret ⁊ cũ tot malis dñi finē facere voluiſſet:corpis lãguore pcuſſus eſt. Qui ad extrema veniēs ea hora q̄ iaꝫ de corpe erat exiturus aptis oculis vidit tetros ⁊ nigerrimos ſpũs corã ſe aſſiſtere ⁊ vehem ter iminere vt ad infernoꝝ claustra eũ trahe rent:cepit tremere:palleſcere ⁊ ſudare: ma gniſq3 vocibꝰ inducias poſtulare:filiũq3 ſuũ noie Maximũ turbaꝫ clamoribꝰ vocare di cēs. Curre:tibi ei nũq̄ malefeci:in tua fide me ſuſcipe. Mox turbatꝰ maximꝰ affuit lu gēs ⁊ pſtrepēs:familia cõuenit:eos aũt q̄s ille iniſtēs vehemēt cernebat ipi malignos ſpũs cernere nõ poterãt:ſ3 eoꝝ p̄ntiã in ꝯfeſ ſiõe pallore ⁊ timore eiꝰ q̄ trahebat videbãt Pauore aũt eoꝝ q̄s videbat huc illucq3 v̄te bat.in lectulo q̄ ſe v̄teret ſp aderãt oculis ſu is. Cũq3 ſic inuaſus a demonibus:⁊ ſe poſſe euadere deſparet:cepit magnis vocibus cla mare inducias vſq3 mane:ſ3 cũ hoc clamaret ipſe in ſuis vocibꝰ de habitaculo ſue carnis euulſus ē de q̄ nimirũ ꝯſtat: q2 ꝓ nob nõ ꝓ ſe iſta viderit vt eius viſio nob pficiat. Hoc exēplum legit in omelia bti Gregorij. mo
in 4 lib. dialo. c.38

Criminoſus quidam noluit confiteri niſi in extremis. Exemplum.xlix.

e Rat quidaꝫ perpetrator multoꝝ ſcelerũ.⁊ de his nũq3 ꝯfi tebat:cogitãs mora ſufficiēs ē dũ mori volo adhuc cõfitebor. Duꝫ hic infirma tus eēt:venit ad eũ religioſus dicēs:vt dole ret de pctis ⁊ ꝯfiteret. Cui infirmus. Iuſtus dñs ⁊ iuſticias dilexit. Ecce dũ ꝯfiteri potui cõtempſi:mie diuine terminũ imponens vt dum in infirmitate p̄mor cõfitebor.nũc dia bolus ex dei permiſſione ſtat mihi ſuper pe ctus:⁊ dum aliq̇d cogito dicere ptinēs ad ſa lutem:ſtatim ſtringit collum meũ nõ pmit tens me loqui mee ſaluti neceſſaria.q2 pec caui in ſpm̄ ſctm̄:⁊ hoc loquens expirauit et ſepultus eſt in inferno.

Heremita quidã vidit diuitē mori in pa latio:⁊ pauperē in cimiterio. Exēplũ.l.

l Egitur in vita ſpatrum ꝙ quidã heremita orauit vt videret exitũ aīe de corpe:⁊ dum intrauit ciuitatē vendere ſportulas:ecce oēs ad vnã domũ cõcurrebant. Qui dum q̇reret cauſaꝫ: dictum eſt ei ꝙ quidã homo diues morti ap propinquaret. Uñ intrauit ⁊ ipſe domũ illã vidit ergo heremita demones circũſtantes lectũ infirmi vt corui cadauer:horrorē ei in cutiendo:⁊ vnus illoꝝ librum maximũ tene bat ⁊ legebat geſta diuitis. Uidit etiam du os angelos ſtantes librũ pulchrum reuoluē tes:ſed nihil inuenientes triſtes abierũt in firmus hec videns ſe huc illucq3 girãs dixit Dñe miſerere mei. Et demon. Nũc p̄mo me mor es dei:tarde cantas. Et hoc dicēs aiam eius extrahēs cũ gaudio demonũ ad inferos properauit. Hoc viſo heremita cũ fletu ibat ad eccl'iam:⁊ iacebat in cimiterio languidꝰ quidã oi humano ſolacio deſtitutus. Et mo tus pietate circa ipm̄ ſedit:⁊ cepit infirmus debilitari ita vt vix intelligeret euꝫ heremi ta dicentē. Hic vre hic ſeca dñe. Et vidit ce lum ſup eũ apiri:⁊ angelos cũ magno gau dio deſcendere ad infirmũ:⁊ dixit michael. Ueni ſpõſa xp̄i accipe coronã. Cui aia. vbi ē dñs meꝰ:deꝰ meus dulcedo mea:⁊ ſpes mea Et ecce rex celi cũ choris angeloꝝ ⁊ ſanctorũ venit ⁊ dixit. Ueni de libano ſpõſa mea:veni coronaberis. Et aia cõgaudens oibus mem bris mũdiſſima eſt egreſſa de corpe:quã acci pientes angeli detulerunt in celuꝫ:⁊ in choro martyrũ eã locauerũt. Memoriã mortis

⁊ etiã inferni quotidie hr̄e ē vtile. Exē.li.

q Uidã miles de quo legitur ꝙ iuxta lectũ ſuũ fecit duas imagi nes ī pariete ex vtraq3 pte lecti ma giſtral'r ī duabꝰ zonis: ⁊ qñ v̄tebat ſe ad de xtrũ latꝰ trahebat zona.⁊ ex h' mouebat ima go:⁊ clamabat mors. Qñ aũt v̄tebat ſe ad ſi niſtrũ latꝰ:tũc imago illa dicebat:infernus. ⁊ hoc iõ fecerat vt mortē ⁊ infernũ iõ in me moria hr̄et. Nobilis q̇dã vidit cadauer pa tris ſui:⁊ ſic mũdũ deſeruit. Exēplũ.lij.

d Ux quidã burgũdie dũ cor pus pr̄is ſui vellet trãſferre apto ſe pulchro:groſſuꝫ bufonē vidit ſup fa ciē pr̄is ſui ⁊ comedētē linguã eius. qui pru dēter in ſe rediens exclamauit corã militibꝰ O falſa mũdi gl'ia. ſubluſiſti pr̄i meo nõ ſub ludes filio. vbi ſunt pat diuitie et delitie q̄s habuiſti. vbi ſunt morſelli precioſoꝝ ciborũ modo a bufonibꝰ comederis turpit.et v̄mes te deuorant ſicut tu deuoraſti pauperes ⁊ re lictis oibus clauſtrum intrauit.

Cõſuetudo ē mori iuuenes ⁊ ſenes. Ex.liij.

q Uidã vnicꝰ filius magni dñi habitũ religionis aſſumpſit. Uñ pater iratꝰ dixit abbati ꝙ monaſte riũ incēderet niſi filiũ ſuũ redderet.at illi ti mētes furorē tyrãni nouitio dixerunt. Ecce niſi redeas ad ſeculũ ad patrem tuũ oīa bõa noſtra deſtruet et monaſteriũ incendet. At il le. Nolite timere. Concedite mihi vt ego va dã illi obuiam. Et viſo filio habitu vili:.cri nibus detrũcatis vix eũ agnouit:et pre dolo re fere corruit in terrã:⁊ dixit filio. Quid fe ciſti nobis ſic:redeas ad ſeculum et totã ter ram tue volũtati exponã. Cui filiꝰ. Pater q̄ dam cõſuetudo eſt in terra tua valde pericu loſa:ppt' quã cõpulſus exiui inde. Cui pat. Om̄s cõſuetudines tuo arbitrio relinquo vt facias q̇cq̇d vis. Dic mihi q̄ eſt cõſuetudo ꝓ pter quã exiuiſti. q2 oino volo eũ remouere. At ille. Hoc ē ꝙ ita cito ⁊ q̄nq3 citius morit iuuenis ſicut ⁊ ſenex niſi hanc remoueris nũ q3 redibo. Nã quõ ꝓmittis me futurũ here dē cũ nõ ſuꝫ certꝰ ꝙ plus viuere debeã q̄ꝫ tu. q2 ita cito morit filiꝰ ſicut pater ⁊ ecõuerſo. Quo audito ait pater. Fili quõ hãc cõſuetu dinē quã deꝰ introduxit poſſem auertere: et cõpunctus aſſumpſit habitũ cũ filio.

Quidã audiuit legere. Uixit adã nõgentis triginta ãnis ⁊ mortuus ē. Exēplũ.liiij.

m Agnus litteratus qui duꝫ ſemel audiret legi in eccl'ia. vixit a dam nõgētis triginta annis ⁊ mor tuꝰ eſt.⁊ cũ ſcripturis q̄ ſequũtur de morte il loꝝ q̄ tãtũ vixerũt ſtupefactꝰ. ptemitꝰ ⁊ ꝯpũ ctus ait. Deꝰ meꝰ oēs moriunt etiã illi q̄ tm̄ vixerũt.q̇d faciemꝰ ⁊ nos ēt moriemur. Hac g̃ ſctã doctrina ⁊ vtili cogitatione cõpũctus ordinē p̄dicatoꝝ intrauit cuiꝰ vita q3 ſctã do ctrina ꝙ vtil' ⁊ q3 clara fuit notũ ē toti ordi ni ⁊ eccl'ie dei. Quidã vidit ſepelire defun ctum ⁊ cõpũctus eſt. Exemplum.lv.

f Uit quidã frater florentie nobilis genere:ſ3 nobilior moribꝰ in orõne deuotꝰ.in predicatione grati oſus.q̄ ſue cõuerſionis retulit cãm hãc fuiſſe Dum ſtuderet bononie:cõtigit eum cuidã fu neri intereſſe:et dũ corpꝰ traheret de feretro vt in tumulũ poneret vidēs caput depēdi.⁊ ꝙ quaſi res inaīata et vilis ⁊ fetida ſub ter ra cito abſcõdebat. cõpunctꝰ et inſpiratus a deo mortis memoriã ⁊ timorē accepit. vñ or dinem p̄dicatorũ ingreſſus eſt.et vitam ſan ctam conſummauit in eo.

In diſcipulo de tēpore.

Filiꝰ comitis quidã vidit cadauer patris ſui:⁊ ſic cõpũctꝰ deſeruit mũdũ.hoc q̇re ſer mone.cxxxvi. N.

Itē filiꝰ comitis q̄ ſtudēs pariſiꝰ fuit in a gone ⁊ nimiũ occupauit ſe cũ patna heredi tate ⁊ ſic dãnatꝰ ē. Quere ſmo.cxxxiij.A.

Itē filiꝰ comitꝭ q̇dã dixit ī agone. o q̇d eſt mũdꝰ.iã eñi poſſem multos hoſpitari: et ne ſcio vbi iſta nocte pnoctabo.q̇re ſer.cxv.I.

Itē rex frãcie q̄ cũ oibꝰ diuitijs ſuis nec in ducias vniꝰ hore in agone obtinere potuit.q̇ re ſermone.cxviij. K.

Itē quidã dixit in agone nõ ſunt tot cala mi ī tecto horrei quot diaboli circa me ſunt. Hoc quere ſermone.cxv.I.

Itē q̇dã deſperauit in agone et reputaba tur ab hoibꝰ q̄ſi ſanctꝰ.q̇re ſer.cxxxiij.T.

Itē q̇dã valde fleuit in extremis et penitē tiã egit:ſ3 ſolũmodo ex timore mortis ⁊ pene inferni:⁊ nõ ex amore dei.q̇re ſer.clvi.B.

Itē foſſor q̇dã cadauer pcuſſit plenũ v̄mi bus ⁊ capita retraxerũt ⁊ ille cõpũctꝰ vitã e mēdauit.quere ſermone.cxv.M.

Itē heremita ſenex q̄ didicit mori in he remo.⁊ q̇d ſit ſcire bñ mori. q̇re ſer.cxv. M.

Mors bonoꝝ. Angeli ꝑduxerũt aiam ſine dolore. Exēplum.lvi.

Egitur enim in vitaſpatrū
l φ cū quidaȝ paſ deſideraret videre
quō aīa iuſti de corpe egrederet trā
ſiens p quādā villā vidit quēdā peregrinum
ſolū in platea iacētē ꝛ in extremis laborantē
cui angeli: michael ꝛ gabriel. vnꝰ ad dexterā
aliꝰ ad ſiniſtrā aſſiſtētes. rogabāt aīam de p
cepto dñi de corpe egredi ꝗ timēs nō libenſ
corpꝰ dimittebat. Et dixit gabriel ad michae
lem. Sume aīam vt egrediaſ. Rñdit. Miſſi
ſumꝰ vt ſine dolore ꝛ violētia eiciaſ. Et cum
clamaret ad dñm: miſit deꝰ citharedā dauid
cū cātoribꝰ hierlm quoꝝ cātꝰ audiēs aīa exi
ens inſ manꝰ āgeloꝝ cū gaudio in celū dedu
cta ē. ꝛ de hoc ēt Ber. pulchre loqſ in cōtem
platōibꝰ: di. Diligūt ſuos cōciues ſupne ptā
tes ꝛ p his ꝗ hereditatē capiūt ſaluꝗ ſollici
tudinē gerūt gaudēter. ꝯfortāt. inſtruūt ꝓte
gunt. hoibꝰ miſtrāt ꝛ ꝓuidēt. Ipi em̄ deſide
rāt aduētū nr̄m. qm̄ de nob expectāt eoꝝ rui
nā reſtaurari diligēter qrūt; ꝛ audiūt libēter
bōa de nob ſollicite diſcurrūt mediꝗ inſ nos
ꝛ deū. nr̄os gemitꝰ fideliſ ad eū portātes. et
ſocij nr̄i eē nō dedignanſ. qꝛ iam ſunt noſtri
facti cuſtodes.

Frater quidā digito indicauit xp̄m eſſe p̄
ſentem in agone. Exemplum. lvij.

Rat quidā frater ordinis
e pdicatoꝝ in brugēſi flandrie domo
grauiſ infirmatꝰ. cū letiſſimo vultu
appropinqre videreſ morti. ꝗdā fraſ cum la
chrymis eū flagitauit: vt ſi ꝗd ꝯſolatiōis in
terīꝰ accepiſſȝ a dño ſibi dicere dignareſ. Cui
ille ſilere nō valēs p̄ gaudio inqt. Uere acce
pi: qꝛ dñs ieſus xp̄s ſe morti mee p̄ntialiter
adeſſe ꝓmiſit. Cui fraſ. ego inqt p eūdē dñȝ
te ꝯteſtor vt mihi digito vł nutibꝰ inuas cuȝ
eū videris p̄ntē. Cui ille inqt. Faciā libenſ: ſi
quidē pmiſerit deꝰ. Die poſtmodū ſ'tia mor
bo ingraueſcēte tabula pcuſſa eſt ꝛ frēs ī in
firmariā currebāt. Preſtolātibꝰ ꝗ et orantibꝰ
fratribꝰ: fraſ moriēs digitū cū manu ad cer
tū locū extēdit. ꝛ circūfuſis oculis cū cātu le
tiſſimo dicere cepit. In galilea ieſum videbi
tis ſicͤ dixit vob. Quo finito mox expirauit.
Hoc in vitaſpatrum.

Quidā dixit. moriar fideliſ: amicabiliter
fiducialiſ et letāter. Exemplū. lviij.

Rater conradus quondaȝ
f prior cōſtātie ī theutonia in īfirmi
tate grauiſſima mire patientie fuit
iſtō de cāticis ſubridēdo ꝛ cuȝ pōdere ꝛ cum
deuotōis dulcedine ſepe reuoluēs. Dilectus
meꝰ mihi ꝛ ego illi donec aſpiret dies ꝛ icli
nenſ vmbre. Itē. xv. diebꝰ añ mortē ſuā dixit
fribꝰ ſuis. De hac īfirmitate ſcitote φ ī feſto
dñe nr̄e marie ꝟginis moriar: qđ ꝛ factū ē qꝛ
ī p̄mis veſpis natiuitaꝗ marie ꝟginis deceſ
ſit: ꝛ in die ſepultꝰ fuit. Ultimā miſſam dixe
rat de btā ꝟgie: ꝛ vltimā p̄dicationē de eadē
fecerat. Hic cōgregatis fribꝰ añ ipm cuȝ cito
mori deberet: dixit. Scitote frēs mei φ ego
moriar fideliſ: amicabiliſ: fiducialiſ: ꝛ letāſ.
Quod expoſuit ſic. fideliſ: qꝛ in fide ieſu xp̄i
ꝛ ſacroꝝ eccłie. amicabiliſ. qꝛ exꝗ intraui in
ordinē ſpero φ in dilectōe dei pſeueraui ꝛ p̄
cipue ſp facere ſtudui qđ ſibi magis placere
putaui. Fiducialiſ. qꝛ ſcio φ ad dñm vado.
Letāter. qꝛ de exilio ad patriā. de merore ad
gaudiū trāſeo ſempiſnū. ħ qre ī vitaſpatrū.

Mori debemꝰ in timore dei. Exēplū. lix.

Egitur in vitaſpatrum de
l quodā ſctō p̄re ꝗ cū videreſ valde ti
mere de morte: ꝗſierūt ab eo frēs ꝗ
re timeret. et ip̄e rñdit in hunc modum. Fra
tres ſeruaui mādata dei iuxta poſſe meuȝ: ħ
hō ſuȝ ꝛ neſcio vtrū placuerūt opa mea deo
ꝛ ideo nō ſum ſecurꝰ donec veniā ad eum.

Uirgo ſimplex vidit chriſtū et ſanctos in
extremis. Exemplum. lx.

N dioceſi Treuerēſi mona
i ſteriū quoddā ſitū eſt ſanctimonia
liū: in quo ex ꝗdā antiꝗ conſuetudi
ne nulla recipiſ puella niſi ſit ſeptem anno
rum vel infra. Ad cōſeruationē em̄ ſimplici
taꝗ ꝗ totū corpꝰ lucidū facit hmōi cōſtitutio
ſiue cōſuetudo inoleuit. Erat añt in eodē ce
nobio valde recēs ꝟgo ꝗdā adulta: ħ in rebꝰ
hūanis vel mūdanis tā infantula vt vix diſ
cernere poſſet inſ pecudē ꝛ hoiem ſeculareȝ
eo φ hmōi formarū añ cōuerſionē nullā ha
buiſſet noticiā. Die igiſ ꝗdā dū murū pome
rij capꝰ aſcēdit: quā illa vidēs ꝛ ꝗdnā eēt pror
ſus ignauit. Ait cuidā ſorori iuſ aſtāti. Quid
ē ħ: Illa cognoſcēs eiꝰ ſimplicitatē iocula
ter rñdit. mulierē ſecularis ꝛ addidit qñ mu
lieres ſeculares ſeneſcunt cornua et barbas
emittūt. Illa ꝟo ſic eē putās aliꝗd didiciſſe
gratulabaſ. Cūqꝫ p hmōi exēpla ſimplicita
tis ſepiꝰ ſororū maturitatē tēperaſſȝ: grauiſ
ſimā incurrit egritudinē. Que cuȝ ſic iaceret
vt vix loqui poſſet: viſitāte ſe infirmaria: p̄i
mo verbo; deinde ſigno vt citiꝰ recederet idi
cauit. Illa neutrū intelligēte dū ſtupida ſta
ret: pāniculū capiꝗ ſui cōplicās ꝯ pectꝰ ſtanꝗ
ꝓiecit. Que mox ac ſi lapide pcuſſa fuiſſȝ: in
terrā corruit: in ꝗ dū ſine ſenſu tpe aliquo ia
cuiſſet: erecta p feneſtrā infirmātis vicinā ꝓ
ſpexit. Et ecce ī cimitero mltitudo ſtabat de
ſtrarioꝝ: ſellas deauratas: frenaqꝫ aurea hñ
tiū. Cū in ip̄a hora ꝟgo agonizaret. ſororibꝰ
ꝓpius accedētibꝰ clara voce clamare cepit.
Date locū: date locū: ſinite dños iſtoſ accedē
Uiderat em̄ cellā repletā pſonis mire deco
ris atqꝫ ſplēdoris: quarū veſtimēta deaura
ta videbanſ. Sicqꝫ obdormiuit in dño.

Frater qui euolauit ſicut ſagitta in celuȝ.
Exemplum. lxi.

Onachus ꝗdam ordinis
m predicatoꝝ alteri monacho ſibi fa
miliari poſt mortē apparēs ī glo
ria multa: cū de ſtatu ſuo reqrereſ: rñdit. nū
ꝗ ſagitta de arcu emiſſa tā cito volare potu
it ad locū deſtinatū: ꝗ cito aīa mea de corpe
egreſſa fuit añ deū. Nec mirū. annis em̄ qui
quaginta xp̄o in ordine ſuierat ad inſtar ſa
gitte mltos vulnerās ſalubriſ exēplo recte ꝛ
bone cōuerſationis.

Martyr xp̄i ꝓpter thuribulū occiſus eſt.
Exemplum. lxij.

Ir quidam in lombardia
v erat mire ſimplicitaꝗ: ꝛ circa ſctōꝝ
loca maxime deuotꝰ: ꝗ cū p nimiā
ſimplicitatē ꝓ fatuo habereſ: ꝛ in oculis dei
eēt prudētiſſimꝰ: ꝗcꝗd de ſuis laboribꝰ vltra
neceſſitatē nature ei reſuare poterat illud ī
viſitādo infirmos ꝛ limina ſcti iacobi in cō
poſtella: aut btōꝝ apłoꝝ petri ꝛ pauli fidełr
expēdebat. Tpe ꝗ potuit holm pccora pauit
Et cū p̄ ſenectute ad ħ minꝰ ſufficeret oſtia
tim medicādo de elemoſynis victitabat. nō
recedebat de eccłia dū diuina in ea agerenſ.
vñ ab oibꝰ amabaſ. ꝗ cū freꝗntiꝰ ꝯuerſareſ
in ꝗdā eccłia eiuſdē eccłie thuribulū argēte
um negligētiꝰ pēdere cōſpiceret: timēs tā de
dāno eccłie ꝗꝫ ſue ꝯſcie: ait ſacerdoti. Nō ſe
cure hic pēdet tale thuribulū argenteū. dicē
te illo: qꝛ multis ānis ſine piculo illic pepen
diſſet. rñdit ille. Hoc ſepe vna die euenit qđ
mille annis nō ꝯtingit. Quid plura. inſtictu
diaboli thuribulū ſubtrahiſ: nō tñ p̄dicto vi
ro furtū imponiſ. Qđ cū fur dño pmittēte ꝛ
ſuo ſuo occaſionē martyrij p̄parante vēdere
nō poſſet nec auderet. ſciēs fur p̄dictū viruȝ
hoiem eſſe ſimpliciſſimū: ꝛ eccłie illiꝰ notiſſi
mū eū ſecrete adijt. ꝛ qꝛ ipſe idem rapuiſſet
vas ꝓus p̄ſtito ſibi iuramēto ne ſe ꝓderet cō
feſſus ē. Cui ille rñdit. Da mihi thuribulum
ꝛ ego illđ nullo ſciēte hñ reſtituā ꝛ ſi neceſſe
fuerit etiā corpꝰ meū ꝛ aīam meā ꝓ te pono
His auditis fur thuribulū ei tradidit. qđ il
le feno īuolutū ſacculo ſuo imiſit. Qui plꝰ ſo
lito eccłiaȝ p̄fatā freꝗntauerat: vt thuribulū
caute ꝛ ſine nota in locuȝ ſuū ponere poſſet.
Die ꝟo quadā nimia tēpeſtatū violētia a fo
ribꝰ eccłie: ꝗ tūc clauſa fuerat depulſus: do
mū vicinā intrauit. ꝛ oblitꝰ de ſacco īnuētū
eſt thuribulū in ſacco ſuo. Reꝗſitꝰ de ſacco
cuiꝰ eēt cū mētiri nollet: rñdit. Saccꝰ eſt me
us: ħ qđ in eſt veſtrū eſt: ego thuribulū non
ſum furatꝰ. nō tñ furē ꝓdā. Et recitauit eis
p ordinē ꝗliter ad ſe deuenerit: ꝛ ꝗd furi ꝓ
miſerit. Dicētibꝰ illis. lex eſt lōbardie vt vel
furē ꝓdas: vel furis penā ſubeas. rñdit. In
manibꝰ vr̄is ſum qđ iuſtuȝ eſt de me facite.
Quē cū iudex inducere nō poſſet vt furē pu
blicaret: capitali ſup eū data ſnīa ante fores
maioris eccłie tanꝗ ſacrilegꝰ eſt decollatus
cuius corpꝰ in eodē loco eſt ſepultū. ꝛ deuo
te pſone añ horā matutinarū cautus angeli
cos ibidē audierunt: cereos ardētes; viderūt
inſup ꝛ ſuauiſſimi odoris fragrantiā ſeuſe
runt. Et ep̄s cū ceteris ſup tumulū hois dei
baſilicam fabricari fecit. Et fiunt ibi miracu
la vſqꝫ in hodiernū diem ad laudē nois ieſu
xp̄i. Hec Ceſarius.

Sanctus pater vidit in agone ꝓphetas
apoſtolos ꝛ xp̄m. Exēplum. lxiij.

Uidaȝ ſctūs pater in ho
q ra obitus ſui aſpicientibꝰ diſcipulꝭ
ſubito cepit hylareſcere ꝛ pulcher
ꝛ cādidus apparere: ꝛ in leta verba ꝓrūpere
Querētibus illis cui loqreſ: rñdit. Nōne vi
detis ſctōs p̄riarchas. Iterū illo loquēte et
eis interrogātibꝰ rñdit. Nōne videtis ſctōs
ꝓphetas. Tertio dixit. Ecce veniūt ſcti apłi.
Quarto dixit: qꝛ veniūt ſancti angeli. Ulti
mo dixit. Surgite: qꝛ ieſus venit. Et inſ hec
verba migrauit ad dñm.

Mulier ꝗ vidit xp̄m in agone. Exē. lxiiij.

Efert etiaȝ btūs Grego.
r de tharſilla amica ſua φ dū ad di
em veniſſet extremū reſpiciēs ſur
ſuȝ vidit ihm venientē: ꝛ cū magna aīaduer
ſiōe cepit circūſtātibꝰ clamare ꝛ dixit. Rece
dite recedite: qꝛ ihs vēit. Cūqꝫ in eū tēderet
quē videbat; ſctā illa aīa a carne ſoluta eſt.

tantaqꝫ ſubito fragrātia miri odoris ſubſecuta eſt: vt ipſa ſuauitas cunctis oñderet illic actorem ſuauitatis aduenisse.

Mors hoim eſt amariſſima. Exem. lxv.

Quidaz frater ordinis pre
q dicatoꝝ cellā fratris alterius venetijs intrauerat de nocte eo legente Frater legēs ſuſcepit aliū fratrē ſupuenientē credēs eū veniſſe in ſero ⁊ eū eē viuū: ⁊ tñ mortu⁹ erat in ↄuētu q̇ multū diſtabat a cōuentu venetoꝝ. Tūc mortu⁹ dixit. Ego non ſum viuus: ſ; mō ſum mortu⁹: vñ ſcribas diē ⁊ horā ⁊ ita īuenies. Dixit viuus. Dic mihi: eſt ita vt dicit Ariſt. Mors eſt vltimū terribiliū. Rñdit mortu⁹. Dicā tibi qd mihi accidit qñ moriebar: ⁊ tunc poteris iudicare ꝙ mors eſt terribilior res mundi. Qñ ſappropinquabā ad pūctū mortis ⁊ feci tractū tūc ꝑdidi ſenſus oēs. ſ. viſum: auditū ⁊c. ⁊ tūc intellect⁹ me⁹ fuit tot⁹ ſubtiliatus: ⁊ oīa bona et mala q̄ vnq̄ fecerā fuerūt mihi pñtata ante oculos mentiq̄ mee clariſſime: ⁊ tūc cepi ī meipſo cogitare ſuꝑ his ⁊ mltū dubitabā ⁊ timebā de ſalute mea. Interim venerūt angeli ex vna ꝑte demones ex alia. ⁊ qlibet volebat accipe aīam meā: ⁊ ſic ſtādo ī illo pūcto quo aīa receſſit: viſum eſt mihi ꝙ ego eſſem ſubito raptus in loco tenebroſo: ita ꝙ ego dixi heu mihi q² dānat⁹ ſum. Et ſtādo ſic modicū ego vidi quandā claritatē in qua ego cognoui ꝙ aīa erat ſepata ⁊ ſtabat ſuper cadauer: ita ꝙ nō erā in inferno. Vñ hoc eſt certiſſimum ꝙ mors eſt terribiliſſima res mūdi. Poſtea viuus interrogauit de fide, rñdit ꝙ nullus ſaluat̄ niſi in fide ieſu xp̄i.

In agone videt homo oīa opera ſua bona ⁊ mala. Exēplum. lxvi.

Quidaz rex bonus quendā
q militē in armis habuit ꝓbatū: ſ; ī morib⁹ ⁊ in vita ꝑniciosuz ⁊ reprobū. q̇ freq̄nter admonitus in ſanitate ↄtēnebat ſe corrigere. Cū aūt repētina ⁊ īprouiſa īfirmitate corripet̄: a rege viſitabat̄ ⁊ ad penitendū ⁊ ↄfitendū inducit̄. iſte ait. Adiudicat⁹ ſum morti. Et angeli cū pñtes eēnt dixerūt Videam⁹ ſi aliqd ius habeam⁹ in eo. Et vn⁹ extraxit librū de ſinu ſpecioſiſſimū ꝑuulum valde l͠ris aureis ⁊ fulgētib⁹ ↄſcriptū ⁊ q̇ antea l͞ras neſciebā oīa legebā: ⁊ q̄ſiui ⁊ vidi ſcripta aliq̄ bona. ⁊ l; ꝑua q̄ fecerā in iuuentute anteq̄ꝫ mortal͛r peccaſſez. ſ; cū miro mō exultarē in viſiōe hoꝝ: ecce duo maximi ⁊ tetermi demones intrauerūt: vn⁹ portabat vnū librū ꝑmaximū ſcriptū nimis l͞ris. ī q̇ ſcripta vidi oīa pctā mea ⁊ flagitia. Et dixerūt demones angel͛ q̇ ſtabāt ibi. Quid h̄ ſtatiꝫ cū in eo nullū ius habeatiꝫ. cū iā liber vr̄ videat̄ ex nl͛q annis nil valere: ⁊ nr̄ ꝑualeat. Tūc angeli rñderūt. ⁊ iterū dicebāt. Recedam⁹ ⁊ ſibi adiudicatū dimittam⁹. Qđ fecerūt ſic ſuffocātes eū demones ⁊ aīam ei⁹ rapuerūt: ⁊ eā ad infernū deportauerūt. Hec in vitaſpatrum.

In diſcipulo de tempore.

Quidā in agone ad iudicandū raptus eſt: ⁊ xp̄s diſtrictā rōnem exegit ab eo. Hoc q̄re in diſcipulo de tp̄e. ſer. ix. P.

Quidā dixit ī agone. nō ſunt tot calami ī tecto horrei q̄t diaboli circa me ſūt. ſ. cxv. J.

Mulier.

Regina qnedam equitauit Ariſtotelem. Exemplum. lxvij.

Mulierū aſtutia etiam de
m cepit ſapiētiſſimos docētes alios vt dicit mag͛r iacob⁹ de vitriaco. Nā Ariſto. cū doceret Alexādrū vt ſe ↄtineret ab acceſſu frequēti vxoris ſue: q̄ erat pulchra valde ne animū ſuū a cōi ꝓuidētia impediret ⁊ alexāder ei acq̇eſceret. Hoc aduertens regina ⁊ dolēs cepit Ariſto. trahere ad amorē ſuū. q² multotiēs ſola trāſibat c̄ī pedibus nudis ⁊ diſſoluto crine vt eū alliceret Tandē allect⁹ cepit eā ſollicitare carnaliter. que ait. Hoc oīno nō faciā niſi videro ſigna amoris ne me tēptes. ergo veni ad meam camerā reptando manib⁹ ⁊ pedib⁹ ſicut equus me portādo: tūc ſcio ꝙ nō illudes mihi. Cui cōditioni cū ↄſenſiſſet illa intimauit hoc alexandro. Qui expectās appḣendit eū reginā portantē. Quē cum vellet occidere ait. Ariſtoteles ſic ſe excuſando. Si ſic accidit ſeni ſapientiſſimo vt a muliere deciperer: potes videre ꝙ bene docuerā te. quid accidere pōt tibi iuueni. Quod audiens rex ei pepercit et in doctrina eius profecit.

In promptuario ſupra.

Fili⁹ regis q̇ in decē annis ſolē videre nō debuit: ⁊ poſtmodū mulieres p̄ ceteris creaturis cōcupiuit. Hoc q̄re ante. ſ. xxiiij. T.

Itē iuuenis monach⁹ nutrit⁹ in heremo q̇ poſtulabat anſeres. i. mulieres p̄ ceteris creaturis q̄s in mūdo vidit. h̄ q̄re an. xxiij. de. T.

Mundus.

Mundus apparuit ī pulcherrima ſpecie añ retro ꝟo turpiſſima erat. Exemplū. lxviij.

Rat quidā nobilis in au
e ſtria tot⁹ mūdo dedit⁹. q̇dā nocte ſolus añ caſtrū ſuū ī virgultū pulchrū ſlorib⁹ vt meli⁹ de mūdi pōpa poſſet cogitare deſcēdit. Quedā igr̄ dña ſuꝑ hūanaz eſtimationē formoſa ⁊ ornata ſe ei pñtauit dicēs. Ecce aſſum quā tāto amore hactenus dilexiſti ad me accedas. Ille ꝟo gaudēs valde ipam diligēti⁹ ꝓſpexit: ſe btm̄ reputans ꝙ aſpectu ⁊ affatu tal͛ dñe ꝑfrui dign⁹ fuit Et illa. Sicut me añ bñ vidiſti ita me retro intuearis. Vidit itaq̄ꝫ in dorſo eā ꝑlenā ꝟmib⁹: putredine: īmūdicia: ⁊ fetore: ita ꝙ horror iſtoꝝ oēm gl͛iam pri⁹ viſaz ſuꝑabat. Ad q̇ nobil͛ in ſtuporē rapt⁹ ⁊ nimis territ⁹ eſt. Ad quē illa. Ego ſum gl͛ia mūdi: ⁊ tales ſūt fructus mei. Ad ꝟba hec imago diſparuit: et nobilis emendatus rediit: ⁊ mūdo renunciauit deo viuens.

Miles quidam petiuit a rege ſanitatem corporis. Exemplum. xlix.

Ex quidā habuit prepoſi
r tū q̇ multū ei fidelit̄ ſeruiuit. Cuz infirmat⁹ viſitaret̄ a rege ⁊ diceret ei rex ſi q̇d vellet. ille ait. Volo vt me libereſ ab hac infirmitate q̄ me multū affligit. Rñdente rege ꝙ libēter faceret ſi poſſet: ſubiunxit ille. Et ego ꝓmitto illi q̇ me pōt liberare ꝙ ſi hoc fecerit: ammodo ſeruiā ei ⁊ non homini. Hoc in libro de donis.

In diſcipulo de tp̄e.

Quidā vidit duos cū lancea ꝑ longū volētes intrare eccl͛am. q̄re ſer. cxiij. T.

Itē q̇dā hauſit aquā in vas ꝑtuſuz ⁊ q̇dā ſecauit ligna ſuꝑ ſarcinā. q̄re ſer. cxiij. T.

Itē fili⁹ comitis q̇ vidit cadauer pr̄is: ⁊ ſic mundū deſeruit. q̄re ſer. cxxxvi. N.

Murmuratio.

Quidā plagat⁹ fuit ꝓpt̄ murmur qđ habuit ↄtra deum. Exemplum. lxx.

Rat quidā honeſtus ⁊ ve
e rax dñ lōgo tp̄e in puritate ml͛ta deo in ordine p̄dicatoꝝ deſeruiuiſſet: nec ſenſiſſet de ill͛ ↄſolatōib⁹ ⁊ dulcedinib⁹ dei q̄s legebat ⁊ ab alijs p̄guſtari audiebat freq̄nt̄. Nocte q̄dā ſtabat añ crucifixū et lamētabil͛r cepit añ dñz conq̄ri ꝑ hec verba. Dñe audiui de te ꝙ oēm creaturā in māſuetudine ⁊ bonitate p̄cellas: ecce iā ſeruiui tibi annis pl͛ib⁹ vias duras ꝓpt̄ ꝟba labioꝝ tuorū cuſtodiēs: ⁊ volūtarie me totū ſacrificās tibi: ⁊ ſcio dñe ꝙ ſi alicui tyrāno intm̄ ſeruitij feciſſez aliqđ mihi oñdiſſet beniuolētie ſignū: aut dulcit̄ colloq̄ndo: aut aliq̄d tribuendo: aut ſecretū aliqđ cōmittēdo: vel ſaltē ridēdo. tu aūt dñe nullā dulcedinē infudiſti: nullū beniuolētie ſignū oñdiſti. Iā dñe tu q̇ ip̄e p̄dicaris dulcedo: mihi crudelis: tu durior mihi es q̄ꝫ eſſet tyrān⁹. Quid ē h̄ dñe: aut q̄re h̄. Cū igr̄ hec ⁊ ml͛ta ſil͛ia dixiſſet ⁊ iteraret: audiuit ſubito ſemel ⁊ bis ſtrepitū magnuz ac ſi eccl͛ia minaret̄ ruinā. ſ; ⁊ ſupra tabulatū ei⁹ tm̄ audiuit ſtrepitū ac ſi multi canes dētib⁹ ⁊ vnguib⁹ corroderēt tectū. Quo audito vehemēter ſimul ꝑterrit⁹ ⁊ toto corꝑe tremēs ſubito vidit retro ſe horribilē vultū q̇ cū grādi vecte quē gerebat in manib⁹ eū ꝑcuſſit et ad terrā ꝓſtrauit: ita cū ſurgere vellet nullatenus poſſet: reptādo añ vnū altare ſe trahēs nō potuit vltra ꝓcedere ampli⁹ pre dolore. Fratres igr̄ ad primā ſurgētes ⁊ eū in nimijs dolorib⁹ īuenientes ad infirmariā deportauerūt tāte egritudis cām neſcientes. Jacuit igr̄ triū ebdomadarum ſpacio: ⁊ ſibi ⁊ alijs ſetebat intm̄ ꝙ vix ei ſeruire poterāt niſi narib⁹ obturatiꝫ. Virib⁹ aūt aſſumptis ⁊ de ſua preſumptiōe correpto⁹ ad locū in q̊ ꝑcuſſus fuerat rediēs: vt vbi irā meruerat miām impetraret: ait. Mi dñe peccaui in celū ⁊ corā te. minor ſum oīb⁹ miſeratiōib⁹ tu. s: ⁊ indign⁹ magnis gratijs tuis. Tu dñe iuſte vulneraſti me: ſ; pie ſanaſti me. In faciē aūt ſe ꝓſternens veniā iterū ⁊ iterū ſuꝑ his q̄ ſtulte cogitauerat ⁊ leuit̄ locut⁹ fuerat ↄ deū petijt. Et vox fcā eſt ad eū. Si vis q̄s affectas ↄſolatiōes hr̄e ⁊ dulcedines ſpūs: opꝫ vt ita vilē te reputes ſicͮ vermē ⁊ lutū qđ calcas. Quo audito valde ↄſolat⁹ ſurrexit: deo gr̄as agēs ⁊ hūiliter ex tūc ardent̄ ⁊ libēter h̊ amplexatus eſt: ⁊ ſollicite ꝓſecut⁹. Hoc aūt narrauit magr̄o ordinis p̄dicatoꝝ frater cui h̊ credit̄ ↄtiſſe: q̇ magne perfectionis ⁊ auctoritatis: poſtea fuit in ordine. Hec in vitaſpatrū.

In diſcipulo de tempore.

Heremita q̇dā rephendit deū ⁊ murmurauit ↄ opa dei. Hoc q̄re in diſ. de tp̄e. ſ. cix. K.

Capitulum de N.

Natiuitas xp̄i.

Gaudere debem⁹ de natiuitate xp̄i. Exē. i.

Quidam frater requiſitus
q fuit in morte de cā ſui riſus. rñdit. Nunq̇d ſumme gaudere debeo: q² inſtat xp̄i natalis dies in q̄ deus oīm britu

do nr̄am raſſumpſit penā oīm nr̄m infantiaʒ
de⁹ ſuā creaturā. ſumma bonitas nr̄aʒ miſe⸗
riā: ſumma potētia nr̄am penā: ſumma vita
oīm mortē nr̄aʒ: ſumma ſapīa nr̄aʒ ignoran
tiā glia dei pr̄is nr̄am ignominiā. Quib⁹ cō
gratulari opʒ: qꝛ corā deo frēs meos nūc cer⸗
no: ideo ſequēdo eos ſic gaudeo.

Gaudere debemus de natiuitate dn̄i no⸗
ſtri ieſu chriſti. Exemplum.ij.

Egitur in libro petri clu
l maceñ. ꝙ in nocte natal' xp̄i cuidā
deuoto monacho vigilāti mox ap
paruit btā ꝟgo maria: filiū tenēdo ī gremio
ꝛ colludērē cū eo. Cui fili⁹. O mr̄ dulciſſima
q̄nta letitia ē hodie hoib⁹ de natiuitate mea
in q̄ vite īnocentiā: doctrine affluētiā: mira
culoꝝ excellētiā: ſacroꝝ celeſtiū p̄eminētiaʒ
ꝛ abūdātiā ſecretoꝝ eis grat̄ dedi. Sʒ econ
tra q̄nto dolore ꝛ inuidia nūc diabol⁹ cruciat̄
ꝓbādo deū eē incarnatū ꝛ vnitū nature illi⁹
quē pri⁹ deiecit: quē etiā deijciēdo ꝓbat̄ ꝙ
virt⁹ mee incarnatiōis eſt inenarrabilis.

Infantia xp̄i liberat hoīem a tēptatione.
Exēplum.iij.

Uidā clericus neceſſitate
q coactus btē ꝟginiſſeipʒ deuouit ad
religionis ingreſſuʒ: q̄ religionem
fratrū p̄dicatoꝝ īgreſſus ꝺ apoſtaſia ꝯuit tē
ptat⁹ eſt. Jō adorauit imaginē infantie ſal⸗
uatoris quam tenebat in gremio btā ꝟgo vt
aut ꝯ tēptamēta iuuaret: aut ꝯ graues īpu⸗
gnatiōes licentiā alteri⁹ religionis daret: et
ſic deuote deoſculās pedes imaginis ꝓfuſis
lachrymis tantā ment̄ pacē ꝛ ꝯſolationem
mox eſt expertus ꝙ vſqꝫ ad mortē in ordie fir⸗
miter pſeuerauit: ꝛ deo fideliter ſuiuit.

Mulieri apparuit xp̄s in ſpecie pulcher⸗
rimi infantis. Exēplum.iiij.

Uedā deuota perſona cir
q ca infantiā dn̄i ſpecialr̄ afficiebat̄
tpe natiuitat̄ xp̄i ꝛ rogauit dn̄ʒ vt ei
oñderet faciē pueritie ſue. Et ecce poſt aliq̄ſ
dies in eccl'ia more ſolito cōmorāti ꝛ orant
aſtitit puer pulcherrim⁹ a quo q̄ſiuit ſi ſciret
aue maria: q̄ rn̄dit. Predic mihi: ꝛ fec̄. Et di
cēte ea: bn̄di. fru. v. t. tūc dixit puer. Ego ſuʒ
ille ꝛ euanuit. Jlla iubilando clamauit. Re
uertere chariſſime: dulciſſime: ꝛ amātiſſime
puer. Et ſic p. xxx. dies nō ceſſabat vociferās
Die. xxx. venit ieſus dicēs. Ego vocat⁹ venio
ad te, mō aūt tu venies poſt me: vt mecū cō⸗
regnes. Que ſic iubilās feliciter expirauit.
In diſcipulo de tempore.

Monialis facta fuit publica meretrix: q̄
poſtmodū inuocando infantiā ſaluatoris ve
niā obtinuit. Hoc quere ſer. xi. E.

Caplm de O. Obedientia.

Obediētia p̄cellit ceteras virtutes ī celo.
Exemplum.i.

Enerūt quattuor fratres
v de ſchiti ad abbatē pābo veſtiti pel
liceis tunicꝭ ꝛ īdicauit vnuſqſqꝫ eoꝝ
alteri⁹ ꝟtutē nō p̄nte eo de q̄ loq̄bat̄. Un⁹ nā
qꝫ ex eis ieiunabat mltū: ali⁹ ꝟo nihil poſſi
debat. terti⁹ aūt hēbat plimā charitatem. de
quarto ꝟo dixerūt ꝙ. xxij. annis in obediētia
maiori pmāſiſſet. Rn̄dit eis abbas pābo. Di
co vobis ꝙ iſti⁹ ꝟtus maior eſt q̄ ceteroꝝ:
qꝛ vnuſqſqꝫ vr̄m in ꝟtute quā poſſidet volū
tatē ꝓpriā retinuit. hic aūt volūtatē ſuā ab⸗
ſcindēs: aliene volūtati ſe ſeruū fecit. tales
eīn veri ꝯfeſſores ſunt ſi vſqꝫ ad finē ita per
manſerint. Hoc in vitaſpatrum.

Obediens ſuſcitauit mortuū. Exem.ij.

Uo fratres carnales ve
d nerūt in q̊ddā monaſteriū hitare:
ꝛ vnus ex ipis erat religioſus val
de. alter hn̄s obediētiā valde grādē. Cū ḡ ab
bas p̄cipet illi h̄ fac: ꝛ fecit. ꝛ iterū. illud fac:
ꝛ fecit. q̄ iu h̄ glificabat̄ in monaſterio ꝙ ta
lē obedientiā hr̄et. Jnuidit ei frat̄ ei⁹ ille re
ligioſus ꝛ dixit intra ſeipʒ: tēptabo hūc frēʒ
meū ſi hʒ tantā obediētiā. ꝛ veniēs ad abba
tē: dixit. trāſmitte frēm meū mecū: qm̄ neceſ
ſari⁹ ſuʒ ei⁹ in q̊dā loco. Et dimiſit eū abbas
Cū ḡ parit̄ ꝓficiſcerent̄ volēs tēptare eūʒ ꝛ
veniſſent ad flumē in q̊ erat multitudo cro⸗
codiloꝝ: dicit ei. Deſcēde in fluuiū ꝛ trāſi. Et
deſcēdit ille. ꝛ venerūt crocodili ꝛ ceperunt
ſugere corp⁹ ei⁹ ꝛ ei nō nocuerūt. Qꝺ cū ille
vidiſſet dixit ei. Aſcēde de fluuio ꝛ eamus. ꝛ
dū irēt inuenerūt corp⁹ mortuū iacēs in via
ꝛ dixit ei religioſus. Si hr̄emus aliq̄d ex ve
terib⁹ veſtimēt̄ mitterem⁹ ſup illō. Cui frat̄
dixit. Oremus ſi forte ſuſcitet illum de⁹. Et
ſtātib⁹ illis in orōne ſuſcitat⁹ eſt mortu⁹. Et
nudauit ſe ille religioſuſ. d. Propt̄ religionē
meā ſuſcitat⁹ eſt. Manifeſtauit aūt de⁹ pri
in monaſterio opa eoꝝ oīa. ꝛ quēadmodū tē
ptauit fratrē ſuū in crocodill' ꝛ quō mortu⁹
ſurrexit. Et poſtq̄ venerūt ī monaſteriū di⸗
xit abbas ad illū religioſuʒ. q̄re ſic feciſti fr̄i
tuo. Cognoſce qꝛ p obediētiam ſuā ſurrexit

mortuus. Hec in vitaſpatrum.

Obediētia p̄cedit peregrinationē ꝛ etiam
vitam ſolitariam. Exēplū.iij.

Uidam bonus homo que
rebat viam tēdentē ad priam ꝛ cogi
tabat in mēte. Nō eſt meli⁹ q̄ vt mū
dū fugiā ꝛ maneā in īcluſorio: qꝺ ꝛ fecit. Ui⸗
dētes aūt hoīes ei⁹ bonitatē ipm bn̄ paſce⸗
bāt dū ibi eēt: vēit vox de celo dicēs. Aue pa⸗
ſte porce. Jlle adūtēs ꝙ h̄ vox eēt īſultant̄ ei
deſerere: exiēs de cluſorio ꝯdit ſe ad pegrina
tionē q̄ete poſtpoſita. Ad quē vox. Salue pe⸗
cus errās. Jlle dixit incluſorio. Deo non pla
ceo pegrinatio deo nō eſt accepta: ibo ḡ ad he
remitas qui ſub obedientia viuentes volun
tatem dei perficiunt. Qui cuʒ ibi eſſet venit
ad eū vox dicēs. Salue fili obedientie: iplēs
voluntatem dei.

Obediētia marci ſcriptoris. Exemplū.iiij

Uidam abbas habebat di
q ſcipulū noīe marcū: cui⁹ obedientia
erat magna ꝛ ꝓpterea ſenex dilige⸗
bat eū. Hēbat aūt ꝛ alios diſcipulos qui cō⸗
triſtabant̄ iō ꝙ plus illū diligeret. Poſtq̄ a
lij ſenes h̄ audierūt: venerūt ad eū vt ei renū
ciarēt: qꝛ frēs q̄ cū eo erāt cōtriſtabāt̄. Sʒ an
teq̄ ill' aliq̄d fateret̄ ipē cū ill' ad ſinguloꝝ
cellas ꝓfect⁹ vnūquēqꝫ ꝓpo noīe vocauit di
cēs. Egredere fr̄: qm̄ op⁹ habeo tui. Et null⁹
voluit egredi. Uenerūt aūt oēs ad cellā mar
ci: ꝛ cū pulſarēt oſtiū vocauit abbas eū noīe
ei⁹. Jlle aūt mox vt audiuit ei⁹ vocem foris
egreſſus ē. Et igreſſus abbas ad cellā ſuā qm̄
ſcriptor erat: q̄ſiuit q̊nternū quē ſcribebat: ꝛ
inuenit ꝙ in q̄ hora in q̄ vocat⁹ ē lr̄aʒ quā fa
ciebat mediā dereliq̄t vt obediētiā impleret
Unde alij ſenes dixerūt ei. Jn ꝟitate ipm q̄tū
diligis eū ꝛ nos diligim⁹: qꝛ ꝛ deus eū ꝓpter
ſuam obedientiā diligit plus.

Monachus ꝓpter obedientiā ꝓiecit pro⸗
prium filiū in furnū. Exemplum.v.

Uidam ſeculo renunciauit
q ꝛ venit ad monaſteriū adducens ſe
cū filiū ſuū paruulū: quem abbas te
nēs oſculabat̄: dicēs pr̄i. Amas hūc. Rn̄dit.
Etiā. Jterū dixit. Diligis hūc. Rn̄dit. Etiaʒ.
Poſtea dixit illi abbas. Tolle ſi amas eum ꝛ
mitte ī furnū ardētē. Et pat̄ ſu⁹ iactauit eū ī
furnū ꝛ ſtatim fact⁹ ē furn⁹ ſic ros. Ex q̄ facto
acq̄ſiuit ſibi gr̄iaʒ ī tpe ſuo quēadmodū abra
hā patriarcha. Hec in vitaſpatrum.

Abbas reuocauit frēm defunctum.
Exemplum.vi.

Eligioſus quidaʒ nomine
r Meingotꝫ vir ſimplex ꝛ bonus. Ac
cidit autē vt tact⁹ infirmitate cū ni⸗
mis torq̄ret̄ inunct⁹ ē. Jnſtāte ꝟo tpe capitu
li gn̄alis abbas itur⁹ ad caplm dixit ei. Frat̄
meingotꝫ nō debes mori: ſꝫ expectab me. Rn̄
dēte illo ſi ī me fuerit faciā. Subiūxit abbas
Ego tibi p̄cipio. Jvit ḡ abbas ad caplm: et
morat⁹ eſt diuti⁹. Reuſo itaqꝫ eo et veniēte
ad portā pulſata ē cāpana. Jnterrogāte ita
qꝫ abbate cui pulſaret̄: dicebat frat̄ portari⁹
fr̄i meingotꝫ. Rn̄dit abbas. Ego deberē ei lo
q̄ adhuc. Feſtināſqꝫ ad infirmatoriū ille ex⸗
pirauit. Et cū ſe īclinaſſet ad mortuū alta vo
ce clamauit. Frat̄ meingotꝫ. Et nō erat in eo
vox neqꝫ ſenſus. Cūqꝫ ſecūdo idē nomē repe
tiſſet dixit prior. Nolite vos fatigare expirauit
eñ. Tūc abbas ad illius aurē ſe inclinās: di
xit. Ego tibi p̄ceperā ne morereris donec vēi
rē: ꝛ iterū p̄cipio tibi vt rn̄deas mihi. Ad qꝺ
ꝟbū ille q̄ſi de graui ſōno excitat⁹ ocl'os ape
ruit ꝛ īgemuit. O pat̄ inq̄t qd feciſti: bn̄ erā
vt qd me reuocaſti. Ubi inq̄t eras. At ille rn̄⸗
dit. Jn paradiſo repoſita erat mihi ſedes au
rea ſecus pedes dn̄e nr̄e: ꝛ cū me reuocares:
vēit dn̄s. Jſmhardus ſacriſta noſter trahēſ⸗
qꝫ me de ſede eadē dicebat. Nō h̄ ſedeb: qꝛ is
obedient̄ huc veniſti: reuertere ad abbatē ſic
qꝫ reuerſus ſum. Attamē ꝓmiſſū eſt mihi ꝙ
eadē ſedes mihi foret reſeruanda vbi eūdeʒ
Jſmhardū vidi in multa gloria: in cuius pe
de apparuit macula eo ꝙ nobiſcū exiſtens ī
uitus iuit ad laborem. Hec ceſa.

Serpens fuit obediens fratri hortulano.
Exemplum.vij.

Rat quidā magne vite in
e monaſterio monachus hortulanus
Fur vero venire conſueuerat et per
ſepem aſcendere ꝛ occulte olera auferre. Cū⸗
qꝫ ille multa olera plantaret q̄ minus inue⸗
niret: ꝛ alia pedibus cōculcata: alia dirupta
ꝯſpiceret hortū circūiens inuenit iter vn̄ fur
venire cōſueuerat. Qui eundē hortū pambu
lans repent etiā ſerpentē cui p̄cepit dicens.
Seq̄re me. Qui ad aditū furis pueniens im
pauit ſerpēti: dicēs. Jn noīe ieſu p̄cipio tibi
vt aditū iſtū cuſtodias: ꝛ furē ingredi non p
mittas. Protin⁹ ſerpēs ſe totū in itinere in
tranſuerſū tetēdit: ꝛ ad cellā monach⁹ rediit

Cū〈ꝗ〉 meridiano tēpe cūcti qͥeſcerēt more ſolito: fur aduenit ſepē aſcēdit: ⁊ dū ī hortū pedē poneret vidit ſubito ꝙ ꝓtēſus hpēs clauſiſſet viā ⁊ trem . fact⁹ poſt ſemetipm̄ cecidit eiuſ〈ꝗ〉 pes p calciamētū in ſude ſepis īheſit: Sic〈ꝗ〉 vſ〈ꝗ〉 hortulan⁹ rediret deorſū capite pepēdit. Cōſueta hora vēit hortulan⁹: pēdētē ī ſepe furē vidit: hpēti aūt dixit Grās ago deo: īpleuiſti qͦ iuſſi: recede mō Qui ilico abſceſſit. Ad furē ꝟo veniēs ait. Quid ē fr. tradidit eū te de⁹ ī manū meā q̄re ī laborē monachoꝝ furtū totiēs facere p̄ſūpſiſti. Et h̄ dicēs pedē illi⁹ a ſepe ī q̄ īheſerat ſoluit: cū〈ꝗ〉 ſine leſione dpoſuit cui dixit. Seq̄re me. quē ſequētē ſe duxit ad horti aditū: ⁊ olera q̄ furtim appetebat auferre: cū mag̃ gaudio ꝓbuit dicēs. Uade poſt h̄ nō furtū facies: ſꝫ cum neceſſe hēs huc ad me īgredere ⁊ q̄ tu cū peccato laborabas tollere ego tibi volūtarie dabo. Hec Greg. in dyal'. li. i.

Aqua fuit epō obediēs. Exemplū. viij

f Luuius quidam qui iuxta muros ciuitatꝭ flucbat inūdatiōe facta curſus ſui alueū egreſſus p agꝛos diffūdi ꝯſueuerat ⁊ q̄〈ꝗ〉 ſata ⁊ plātata reperiret cūtere. Cū h̄ crebro fieret ⁊ maxia eiuſdē loci neċitas vrgeret dato ſtudio opiſ eū p alia loca driuari conati ſūt. Sꝫ q̄uis diuti⁹ laboratū fuiſſet a ꝓpō alueo deriuari nō potuit. Tūc epꝯ vir deuot⁹ raſtrū ſibi paruulū fecit ⁊ ad alueū fluminis acceſſit: ⁊ aī orōni īcubuit: at〈ꝗ〉 eidē fluuio p̄cipiēs vt ſe ſeq̄ref p loca q̄ ei viſa ſūt raſtrū p terrā traxit. Quē mox relicto alueo ꝓpō tota flumis aq̄ ſecuta eſt: ita vt fūdit⁹ locū ꝯſueti curſus dſereret ⁊ ibi ſibi alueū vbi tr[illegible]o p terrā raſtro epō ſignū fecerat vēdicaret: ⁊ que〈ꝗ〉 eſſēt alimentꝭ hoīm ꝓfutura ſata vel plātata vltra nō lederet. Hec Greg. in dyal'. li. iij.

Ignis fri orāti obediēs.

Exemplum. ix.

q Uodā fratre in anglia lectore ⁊ p̄dicatore admodū deuoto: ī domo cuiuſdā milit̄ꝭ exn̄te ſubito ſuccēſus eſt ignis magn⁹ in domo in q̄ cenabāt Deficiēte aūt aq̄ ⁊ oī humano cōſilio: ⁊ igne magis ac mag̃ iualeſcēte cū ſoci⁹ eius cū familia diſcurreret ⁊ clamaret ⁊ ip̄e in orōnes ꝓſtrat⁹ ignē repulit ⁊ extīxit: ita vt nullū ei⁹ veſtigiū appareret. Hoc autē frat̄ mīme oñtās ad gl'ias nec celās ad edificatōes ſcripſit mgrō ordis p̄dicatoꝝ: nec alicui hōi h̄ dixit.

Pluuia nō tetigit duos fratres in itinere Exemplum. x.

d Uo fratres ordinis predicatorū dū mitterent̄ ad quendā conuentū ⁊ obediētiā hylarit̄ adimplerēt: cōtigit eos pluuie tēpeſtate in via obumbrari. Quā expaucſcētes nimiū ceperūt adīuicē dicere. forte nō acceptat de⁹ obediētiaꝫ nr̄aꝫ. Dū g̃ nullū videi ēt locū ad quē diuterere poſſent venit in mētē vni⁹ miraculū qͦ fecerat dn̄s btō dn̄ico: pluuiā ab eo ⁊ ei⁹ ſocio remouēdo: ⁊ excitat⁹ in ſpem ⁊ ad orōnē cōuerſus ſtatī fecit ſignū cruc̄ꝯ tēpeſtatē imīnētē ⁊ ſtatim ad dexterā ⁊ leuā ſe diuidēs pmiſit dn̄s eoſ abire itactos〈ꝗ〉 nec vna gutta cecidit ſup eos cū viderēt extra〈ꝗ〉 p̄te pluuiā magnaꝫ cadērem. Leena fuit diſcipulo obediēs Exemplum. xi.

d Icebāt ſancti ſeniores de diſcipulo abbatꝭ pauli noīe iohēs ꝙ hr̄et hūilitatē ⁊ virtutē obedientie: ⁊ etiā difficiles cāꝯ abbate ſibi iperāte ī nullo ei penit⁹ ſibi ꝯdiceret ſꝫ nec murmuraret. Cū aūt neceſſari⁹ eſſet in monaſterio vtēſilibus fim⁹ boū: miſit eū abbas in ꝓximū vicū vt q̄reret ſibi fimū boū ⁊ cū celeritate afferꝫ Erat aūt ī illo loco mala beſtia. ſ. leena. Statim aūt egreſſus p̄dict⁹ diſcipul⁹ ibat ſm̄ p̄ceptū abbatꝭ. Cū〈ꝗ〉 pgerꝫ dixit abbati ſuo. Domine pr̄ audiui q̄plꝯimos dicētes ꝙ ī illo loco mala beſtia ſit tūc ſenex q̄ſi iocularit̄ dixit Si venerit ſup te tene ⁊ alliga eā ⁊ aduc eaꝫ tecū. Cū aūt pueniſſet ad locū iā veſpe inſtāte egreſſa eſt leena ⁊ irruit ſup eū. Ille aūt cōp̄hēdēs tenere eā voluit: illa aūt excutiēs ſe de manib⁹ ei⁹ fugit. Seq̄bat̄ aūt ipam dicēs Abbas me⁹ p̄cepit vt alligā te ⁊ pducā ad eū Cōtinuo ſtetit leena ⁊ tenēs eā reuertebat̄ ad monaſteriū. Cū aūt tardaret ī itinere abbas nimis ꝓ eo ſollicit⁹ triſtabat̄ g̃uit̄ ⁊ ecce ſubito ſuꝑuenit diſcipul⁹ ei⁹ tenēs ligatā leenā Qͦ cuꝫ vidiſſet ſenior admirat⁹ valde grās egit deo. Dixit autē diſcipul⁹. Ecce dn̄e ſic p̄cepiſti adduxi leenā ligatā. Sꝫ volēs ſenior hūiliare ſpm̄ ei⁹ dixit ei. Sic tu inſenſibilis eras ita ⁊ inſenſibilē beſtiaꝫ adduxiſti. ſolue g̃ ⁊ dimitte eā vt vadat ad locū ſuū. Hoc ī vitaſpatrū. Mulier q̄daꝫ intrauit furnū cōtra ꝓhibitionem mariti. Exemplū. xij.

c Um quidam vir recederet ab vxore vadēs ad ſanctum iacobū illa multū inſtitit apud eū ꝙ ei aliq̄d p̄ciperet qͦ ob ei⁹ amorē vſ〈ꝗ〉 ad aduentū īmobilit̄ obſeruaret: q̄ poſt multā inſtātiā dixit ei. Nihil aliō peto a te niſi vt maneas ī domo tua in pace: ⁊ deū ꝓ me ores. Cū aūt diceret. ⁊ īſtaret ꝙ ei aliq̄d aliud p̄ciperet: qꝛ h̄ ipſa eſſet factura ſine p̄cepto q̄ iā p̄cepit tunc dixit ei. Caueas amore mei vt nō intres ī furnū ruinoſum ⁊ piculoſuꝫ q̄ eſt in curia nr̄a. Cū aūt receſſiſſet cepit cogitare ꝙ forte marit⁹ eius ibi pecuniā int̄ lapides abſcōdiſſet: ⁊ intrās cepit mouere lapides: ſcrutās ſi ibi pecuniā inuēiret. Qͦ cū faceret cecidit coopertura furni ſup eā: a q̄ leſa ē ⁊ īpotēs effecta. Cū autē rediret vir ei⁹ ⁊ ip̄a ei more ſolito nō occurreret: dicta ē ei cā. q̄ ait. Ammodo ſaltē īcredulitatē ⁊ inobediētiā ſentiet quā ip̄a ⁊ cetere mulieres hn̄t originalit̄ ab eua p̄ma mr̄e: qꝛ ſi de⁹ nō inhibuiſſet ei comedere fruct⁹ de ligno ſcīe boni ⁊ mali: fortaſſis nūq̄ guſtaſſꝫ.

Uxor militis intrauit paludē ꝯtra ꝓhibitionem viri ſui. Exemplū. xiij.

m Iles quidā in ſaxonia diues valde ⁊ potēs miniſtralis dn̄i Henrici duc̄ ſaxonie: hic habebat vxorē nobilē ⁊ dilectā. Die igr̄ q̄dā cū ſermo haberet̄ de culpa eue cepit illa vt mos ē mulierū eidē maledicere ⁊ de incōſtātia aī iudicare eo ꝙ ꝓ modico pomo gule ſue ſatiſfaciens tant̄ꝭ penis ac miſerijs oē gen⁹ hūanum ſubdidiſſet: cui marit⁹ rn̄dit. Noli illā iudicare: tu forte in tali caſu ſic̄ feciſſes. Ego volo tibi aliq̄d p̄cipere qͦ min⁹ eſt ⁊ ꝓpt̄ amoreꝫ meū minime poteris cuſtodire illud. Rn̄dēte illa. q̄d eſt h̄ mādatū. Ait miles. Ut die illa q̄ balneata fueris paludē curie nr̄e ne īgrediaris nudis pedib⁹ alijs ꝟo dieb⁹ ſi libet īntres. Erat eīn aq̄ putrida ⁊ fimoſa ex ſordib⁹ toti⁹ curie collecta. Illa ſubridente ⁊ p̄cepti trāſgreſſionē abhorreſcēte ſubiunxit miles. Uolo aūt penā addere ſi fueris obediens. xl. marcas argēti a me recipieſ. ſi aūt nō: totidē mihi ſolues: ⁊ placuit ei. Ille ꝟo ip̄a ignorāte ſecretas cuſtodes paludi adhibuit. Mira res. ab illa hora mr̄ona tā honeſta ⁊ tā ꝟecūda nūq̄ p curiā tranſire poterat niſi ad p̄dictā paludē reſpiceret: ⁊ q̄tiens balneabat̄ de eadē palude tēptabat̄. Die ꝟo q̄dā exiēs balneū dixit pediſſeq̄ ſue. Niſi īgreſſa fuero paludē hāc moriar: ſtatī ſuccingēs ſe: ⁊ cū circūſpexiſſet ⁊ nemīnē videret: comitāte ancilla ipſa aquā fetidaꝫ vſ〈ꝗ〉 ad genua intrauit: et huc illuc〈ꝗ〉 deambulando bn̄ ꝯcupiſcētie ſue ſatiſfecit: qͦ ſtatim nūciatū eſt militi. Ille gaudēs mox vt eā vidit ait. Quid eſt dn̄a. fuiſtis ne hodie bn̄ balneata. Rn̄dēte fui. Adiecit. In dolio vel in palude. Ad qͦ ꝟbū ꝯfuſa tacuit: cognoſcēs ſuū exceſſuꝫ ei non latere. Tūc ille. Ubi eſt dn̄a mea ꝯſtātia vr̄a: obediētia vr̄a: iactātia vr̄a: eua vili⁹ tēptata fuiſtiſ tepidius reſtitiſtis: turpi⁹ cecidiſtis. Reddite g̃ qͦ debetis. Et cū hec nō hr̄et ꝙ ſolueret oīa veſtimēta ei⁹ p̄cioſa tulit ⁊ p diuerſas pſonas diſtribuit: ſinens per aliqͦ tēpus eaꝫ bene torqueri.

Quidam comedit alleum ꝯ ꝓhibitionem Exemplum. xiiij.

q Uidā tradidit caſtrū domini ſui cui⁹ fuit in caſtro ꝓcurator qͦ caſtrū tradidit q̄buſdā inimic̄ dn̄i ſui. Qui veniētes ceperūt caſtrū et interfecerūt oēs p̄ter illū q̄ tradiderat eis caſtrū: ⁊ erat illō in dioc̄. coloniē. Ille traditor iuit ad ꝯfeſſionē: ⁊ ē ei iniūcta pn̄ia: receſſit ⁊ illā nō ſuauit: ⁊ iterū rediit. cui ſacerdos. Noſti aliq̄d qͦ poſſis ꝓ pn̄ia tua ſuſtinere. Rn̄dit ille. Nūq̄ alleū comedi vel comedere potui. Et ait ꝯfeſſor. Sit tibi ꝓ pn̄ia vt alleū nō comedas. Ille egreſſus allea tulit in horto ⁊ tēptat⁹ cōcupiuit: ⁊ illa cruda comedit: ⁊ nō poterat pri⁹ bn̄ preparata comedere.

In diſcipulo de tp̄e.

Quidā vidit quattuor ordines in celo: et in obedientia viuentiū ſuꝑior fuit. Hoc q̄re in diſ. de tp̄e. ſ. lvi. C.

Item moniales q̄dam iuerūt ad papā q̄bus dedit pixidē cū auicula incluſa. ⁊ p̄cepit eis ne aperirēt pixidē. Hoc q̄re ſer. l. F.

Obſeſſus.

Frater quidam comedit carnes ⁊ diabol⁹ intrauit in eum. Exemplum. xv.

f Rater quidā ordinis predicatoꝝ ad ſeruiēdū infirmis bononie poſit⁹: carnes q̄ remanebāt interdū ſine licētia comedebat. Quodā autē ſero cū faceret: a diabolo corrept⁹ cepit fortiter ⁊ terribiliter clamare. Cōcurrētib⁹ igr̄ fratribus btūs pr̄ dn̄icus aduenit: ⁊ cōpatiens fratri q̄ grauiter vexabat̄ arguebat demonē q̄re corp⁹ fratris ſui intrauerat. Dixit autem diabol⁹. Intraui in eū qꝛ meruit. nā carnes infirmoꝝ occulte ⁊ ſine licētia comedebat ꝯ ordinationē cōſtitutionū tuarū. Tunc btūs dn̄icus ait, Ego auctoritate dei abſoluo euꝫ

ꝛ pctō qꝺ fecit. tibi aūt ꝑcipio demō in noīe dñi nr̄i ieſu xp̄i vt exeas ab eo ⁊ ammodo nō vexes eū. Et ſtatim liberatꝰ eſt frater.

Conuerſus q̄dam bibit vinū ſine licentia ⁊ obſeſſus eſt. Exemplum. xvi.

N conuentu bononie con
i tigit quedā fratrē cōuerſuꝫ ſubito
a demone vexari grauiſſime. Conuerſi ḡ ſurgētes: q2 iā lectos intrauerāt: vocauerūt magiſtrū ſuū: de huc btm̄ dñicum qui tūc in domo erat: q̄ mādauit eū ad eccl'iaꝫ deferri: quē vix decem frēs portare poterāt. In ingreſſu aūt eccl'ie exufflans extinxit oēs lāpades vno flatu. Cū ḡ mlt̄ꝗ modis demō euꝫ vexaret dixit ei btūs dñicꝰ. Adiuro te ꝑ xp̄m vt dicas q̄re vexas fratrē iſtum: ⁊ q̄n vel quō huc intraſti. Qui rn̄dit. Uexo eum: q2 meruit. bibit em̄ heri ſine licentia in ciuitate vinū ⁊ ſine ſigno crucis: vnde tunc intraui in eum immo ipſe me bibit cū vino. Inter hec factū eſt ſignū ad matutinas: ⁊ ait demō. Ammodo hic remanere nō poſſum ex quo ſurgūt capuciati ad deuꝫ laudandū. Et recedēs dimiſit fratrē quaſi mortuū iacentē in terra. Fratres aūt tulerūt eū ad infirmariā: ⁊ mane ſanus ſurrexit neſciens q̄d ſibi accidiſſet. Hoc autem narrauit mihi q̄ interfuit.

Opera.

Exemplū opandi habemꝰ in ſole: in terra in formica: ⁊ in gallo. Exempluꝫ. xvij.

Uidaꝫ iuuenis requiſiuit
q a ſene in morte vbū edificationis
Cui ille. Fili reſpice ad ſolē: ad terram: ad formicā: ⁊ ad gallū. Nam ſol ꝓpter quodcūqꝫ ingratū curſum ſuū non retardat nec ab eis radios retrahit: imo bn̄ficiū charitatis impēdit. Sic nec tu ꝓpt̄ cuiuſcūqꝫ ingratitudinē pietatꝭ opera ſubtrahas: nec ordinē charitatꝭ. Formica etiaꝫ grana meliora colligit de q̄bꝰ in hyeme viuit. Sic in hac vita ſalutis opa multiplica: ne ī morte penuriā ⁊ neceſſitatē patiaris. Tertia lꝫ etiā ab oībus cōculcet̄ cū magna intēperie ⁊ aduerſis: ⁊ tn̄ oībꝰ creaturis ꝓducit arbores ⁊ fructus vtiles: ⁊ ſine retributione ſepius eis reiterat ⁊ multiplicat ad neceſſitateꝫ. Quarto attende ad gallum q̄ alis ſuis ſe vberās nequaq̄ horas noctis obliuiſcitur. Cū igit̄ fili mi ſimilia facies: theſaurum ſapientie poſſidebis. Hec in vitaſpatrum.

Occupatū in bonis diabolus non tēptat. Exemplum. xviij.

Egitur in vitaſpatrum q̄
l cuidam fratri data eſt grā q̄ videret que fiebant: ⁊ vidit diabolum ſtantem ad oſtiū celle cuiuſdā fratris nec valentē intrare q̄diu erat occupatus in bonis: q̄ñcūqꝫ autem ab occupatiōe ceſſabat: intrauit ⁊ eum tēptabat. Ideo dicit Hiero. Semper aliquid boni facito.

Quidam petiuit orare ꝓ ſe. Exem. xix.

Rater q̄dam dixit ſancto
f anthonio: ora ꝓ me pater. Qui rn̄dit. Nec ego tui miſereor nec deꝰ niſi pro te ipſo ſollicitus ſis ⁊ oraueris deum. Hoc in vitaſpatrum.

Labor preſens nihil eſt reſpectu futuri. Exemplum. xx.

Egitur in vitaſpatrū de
l quodā ſctō p̄re q̄ ſuū corpꝰ miſerabiliter abſtinēdo: vigilando: vigilias ⁊ diſciplinas freq̄nter ſuſtinendo: ⁊ alia bona opa inceſſanter faciendo affligebat: et tn̄ innocens erat. Ad quē venerunt fratres ⁊ dixerūt. Pater q̄re ſic miſerabiliter occidis corpus tuū ⁊ ineptuꝫ ad ſeruitiū dei reddis. Quibꝰ rn̄dit. O fili h̄ facio: q2 ꝯſidero q̄ totus labor quē per mille annos poſſeꝫ in hac vita pati ſi tandiu poſſem viuere: nō eēt cōparabilis vniꝰ hore pene eterne reproboꝝ ⁊ dānatoꝝ vl' vniꝰ hore gaudio btōꝝ. Un̄ apl's. Non ſunt condigne paſſiones huiꝰ tp̄is ad futurā gl'iam. Augu. Tanta eſt iocunditas lucis eterne ⁊c̄.

Opera bona ꝓpter vanā gloriam nō ſunt facienda. Exēplum. xxi.

Empore quodā miniſtra
t lis q̄dam ducis bauarie defunctꝰ eſt. Nocte vo q̄dā caſtrū in q̄ vxor eius erat ſic cōcuſſuꝫ eſt vt terremotꝰ videretur fuiſſe. Et ecce oſtia camere in q̄ illa iacebat apta: quodā gigāte nigerrimo cū ſcapulis impellēte maritꝰ eiꝰ igreſſus ē: quē illa videns apud lectū ſedere fecit inq̄rēs de ſtatu ſuo. Cui ille rn̄dit. penis eternis dānatꝰ ſuꝫ. Illa igit̄ nimis territa rn̄dit. Oſtiū noſtruꝫ oībus peregrinis ⁊ pauperibꝰ patuit ⁊ nō ꝓſunt vob̄ bn̄ficia iſta. At ille. Nihil m̄ ꝓſunt ad vitam eternā: eo q̄ ex vana gl'ia: ⁊ non ex charitate a me fcā ſunt. Que cū plus interrogare vellet: ille ait. ꝯceſſuꝫ ē mihi apparere tibi: ſꝫ nō licet hic diutius morari. q2 diabolus foris ſtans expectat me. Si em̄ oīa folia

arboꝝ vterent̄ in linguas: tormēta mea exprimere nō poſſēt. Poſtq̄ȝ euocatꝰ ē ⁊ ipulſu tantū cōcutit̄ caſtrū: eiulatꝰ eiꝰ magnꝰ audit̄. Ecce ipl'eta ſūt ī illo q̄ ſcriptura loq̄t̄. Potētes potēter tormētabunt̄. Hec ceſarius.

In diſcipulo de tempore.

Paganus mercator quidā ſepeliuit mortuū ꝓpe mare iacentē: ideo bina vice liberatus eſt a morte. Hoc quere in diſcipulo de tēpore. ſermone. xcij. M.

Itē quidā orauit. xxxij. annis ꝓ aīa patris ſui: ⁊ tamē ſemꝑ in peccato mortali fuit. q̄re ſermone ibidem. xcij. O.

Oratio.

Quidā nō potuit orare vnū pat̄ nr̄ ſine cogitationibus. Exemplum. xxij.

Ernardus quadā vice iu
b mento inſidens cuidam ruſtico ſic offerente ſe materia magna de cordis iſtabilitate ī oratione cōqueſtus eſt. Qꝺ ille audiens mox eū deſpexit: ⁊ in orationibus cor firmum ⁊ ſtabile ſe habere dixit. Uolens autē beatus bernardus cōuincere eum dixit. Sequeſtrare paulisper a nobis ex tota q̄ poteris intētione orōnē dñicam inchoato quā ſine cordis euagatione finire poteris iumentū meū ſine dubitatione habeb. Tu aūt mihi ī fide tua ſpōdeas q̄ ſi aliq̄d aliud ibidē cogitaueris: hoc mihi nullatenꝰ celab. Letat̄ ille ⁊ quaſi iumētū lucratū reputās audacter ſeceſſit ⁊ ſeip̄m recolligēs orōnem dominicā dicere incepit. Uix orōnē dimidiam expleuit: ⁊ ecce īportuna cogitatio cordi ſuo ſe ingerit vtrū ⁊ ſellā habere deberet cū iumento. Qꝺ ille aduertēs cōſcius ad bernardum reuertēs: ⁊ quid in ip̄a orōne cogitauerat idicauit: ⁊ de ſe vt prius temere non preſumpſit amplius iudicare.

Quidā nolunt ſeip̄os iuuare.

Exemplum. xxiij.

Unt miſeri et pigri multi a
ſ lienis ſuffragijs ſe volentes ſubleuare ſed ip̄i manū non apponunt in labore. Similes ſunt cuidā quadrigario cui cum quadriga cecidiſſet: ⁊ ip̄e ſedens in luto a tranſeuntibꝰ petijt adiutoriū. Quidam nobilis manū extendens vt ip̄m iuuaret ſed cū miſer necvellet ſurgere, nec ad quadrigā ſubleuandā manū apponere: ſed differebat: receſſit nobilis indignās dicens. Ex quo tu miſer nō iuuas te: nec ego curabo de te: ſic facit chriſtꝰ. Aug. Qui creauit te ſine te: nō iudicabit te ſine te. Bernar. Cadit aſina ⁊ eſt q̄ ſubleuet: perit anima ⁊ nō eſt qui curet.

Meretrix quedā orauit pro deuoto viro. Exemplum. xxiiij.

Uidam vir dei dixit cuidā
q meretrici. Ora deum pro me. Que confiſa eſt de miſericordia dei eccleſiam ingreſſa amare fleuit pctā ſua añ beate marie vginis imaginē: ⁊ etiā ꝓ illo viro dei orabat. Tūc chriſtꝰ m̄ri rn̄dit. Attēde ad opꝰ mirabile: q2 ꝓ meo amico orat inimica. Que imo o fili nunq̄d ꝓpt̄ amicū parces inimice. Cui rn̄dit chriſtꝰ. Propt̄ mee m̄ris interuētionē tibi pctā dimittunt̄. Un̄ illa cōtrita ⁊ confeſſa ammodo deo ſeruiuit.

Demones preſentant diuerſas imagines orantibus. Exemplum. xxv.

Uodam tempore noctis de
q mon in ſpecie monachi ad oſtiū cellule btī machari pulſauit dicens. Surge abbas machari ⁊ eamus ad collectā vbi fratres ad vigiliā ꝯgregant̄ ſed ille grā dei repletꝰ falli nō potuit. intellexit em̄ diaboli eē fallaciā ⁊ ait. O mendax ⁊ veritatis inimicus: quid em̄ tibi cōſortij q̄d ſocietatis eſt cum collecta cōgregatione ſanctoꝝ. Et ille ait. Latet ergo te o machari q̄ ſine nobis nulla collecta agitur: nulla congregatio monachorum perficitur. Ueni deniqꝫ ⁊ videbis operationem noſtram. Dixit autem ſanctus macharius. Imperet tibi dñs demō: immūde. Et conuerſus ad orationeꝫ a domino petijt vt ſibi hoc oſtenderet ſi verum eſſet. De quo gloriatus eſt demon. Abijt ḡ ad collectā vbi a fratribus vigilie celebrantur. Et iteruꝫ in orōne dñm deprecabatur vt ciueritatē vbi huius oñderet. Ecce vidit ꝑ totā eccleſiam q̄ſi paruulos q̄ſdā pueros ethiopes nigros diſcurrere huc atqꝫ illuc: ⁊ velut volutando differri. Diſcurrentes aūt illi ethiopes ſingulis fratribus in oratione poſitis atqꝫ pſallētibꝰ illudebāt: ⁊ ſi cui de eis oculos duobus digitulis cōpreſſiſſent ſtatim dormitabat: ſi cui i os imerſiſſent digitū oſcitare euꝫ faciebant. Itē poſt pſalmū cum ad orandū ſe ꝓieciſſēt frēs ꝑcurrebant ſingulos iterū ⁊ añ alium iacentem q̄dem in orōne q̄ſi mulieres ſpēm oſtebant. Añ aliū q̄ſi edificātes aut portantes aliq̄d aut diuerſa queqꝫ agentes: apparebāt. Et q̄cūqꝫ demones illudētes formaſſēt hec orantium in cordis ſui cogitatione vſabant̄. Ab aliq̄bꝰ tn̄ fratribꝰ vbi aliquid horuꝫ agere

re cepiſſent;q̄ſi violent̄ repulſi p̄cipites deijci
ebant̄:ita vt nec ſtare añ eos nec trāſire] au-
derēt:alijs vo ſup ceruices ⁊ i dorſo ludebāt
Hec cū vidiſſet ſctūs machari⁹ igemuit ḡuit̄
⁊ lachrymas ꝓfūdēs dixit. Reſpice dn̄e ⁊ ne
ſileas neq; mitigeris d⁹:ſ; exurge ⁊ diſpgēt̄
inimici tui:⁊ fugiāt a facie tua:q꞉ aīa nr̄a re
plet̄ illuſiōib⁹. Poſt orōnē aūt examinādeve
ritatē grā ſeorſū euocat̄ ſingul̄ oībuſq; frībus
añ q̄z faciē viderat diuſo habitu demones. ⁊
varijs imaginib⁹ ludētes pq̄rēs ab eis ſi in
orōe vl̄ edificādi cogitatōes habuerit vl̄ iter
agēdi vel alia diūſa q̄ vnicuiq; p demones
imaginata viderat:⁊ ſinguli eoꝝ ita confite-
bant̄ i corde ſuo ita vidiſſe cogitatōes ſic̄ ille
arguebat:⁊ tūc vē intellectū ē ꝙ oēs male ⁊
ſupflue ac vane cogitatōes q̄s vel pſalmodi-
arū vel ſōniorū aut etiā orōnū tp̄e vnuſq; i
corde ſuſcepat illuſiōe ⁊ inſtictu demonū fi-
ant. Nā q̄ ab his oī cuſtodia p̄uāt in tiore ⁊
amore cor ſuū illi ethiopes tenebroſos ⁊ eas
q̄s imittūt cogitatōes repellūt. X̄po eni ꝯiū
cta mēs ⁊ p̄cipue i tp̄e orōnis itēra nihil ma
lū:nihilq; ſupfluū recipit. Hec in vitaſpatrū

De orōne duoꝝ fratrū. Exēplū.xxvi.

Egitur ꝙ duo fratres ger

l mani nobiles gn̄e ſ; vita ⁊ fide nobi
liores vidētes ml̄tas fallacias dixe
rūt. Ecce pr̄ nr̄ dn̄s magn⁹ fuit i auro: ſeruis
⁊ ancill̄:⁊ tn̄ mortu⁹ eſt. Eam⁹ nos ⁊ ſeruia-
mus deo q̄ nob̄ ſ; dona cōfert q̄ nō deficient.
Et iuerūt ad quēdā abbatē q̄ ſāctus ab oīb⁹
dicebat̄ petētes ordinē:ſ; ille cū frīb⁹ hn̄s cō
ſiliū dixit eis vt irēt ad heremū ⁊ ibi vno an
no manerēt:victū de opib⁹ manuū q̄rentes:
volēs eos in ꝓpoſito examinare ſi pſiſterēt.
Qui hūilit̄ iuſſa cōplētes iuerūt ad locū eis
oñſū:⁊ in mag̃ feruore deuotionis illum an-
nū exegerūt. Poſt annum reduxit abbas ad
memoriā illorū petitionē ⁊ dixit. Uadā ⁊ vi-
debo ſi manſerint. Et dū iuiſſet iuēit eos in
horto laborātes:humilit̄ eos ſalutauit ⁊ de-
uote receperūt eū ⁊ illa nocte miſtrabāt ei de
his q̄ hēbāt. Dixit eis abbas vt eū nō formi-
darēt:ſ; q̄cq̄d ꝯſueuerāt facerēt. Et ecce dum
crederēt abbatē dormiētē ſurgūt ⁊ ſ̄m ſuam
cōſuetudinē deuote orabāt. Et poſt noctē me
diū vidit abbas ſeniorē lucētē ſic̄ ſolē ⁊ āge-
los deſcēdere ad eū ⁊ eleuare a terra ſic alte:
vt vix poſſet eū abbas videre. Sup iuniore m
vo vidit multitudinē demonuꝫ deſcēdere in
ſpecie vermiū q̄ voluerūt intrare in os orantē

Ille cū plāctu magno orauit donec oīs mul-
titudo demonū receſſit ab eo:⁊ angeli vēirēt
⁊ ſeniorē angeli in locū priſtinū poſuerūt:et
lux receſſit. Facto mane feſtinauerūt ābo ad
ꝯfeſſionē. Et cognouit abbas ꝙ ſenior deui
cerat potenter tēptamēta demonū: ac ꝓpt̄
ipſius ꝯtēplationē eleuabat̄ a terra: vt recre
aret̄ de auditu āgelice armonie. Iuuenis vo
adhuc nō vicerat;ſ; viriliſ reſiſtebat. Et rece-
pit eos i ꝯgregationē:q̄ deo ſuiētes ⁊ multo
rū factores miraculoꝝ exn̄tes q̄euerūt i dn̄o.
Sic nos reſiſtamus temptationibus.

Diabolus extraxit quēdaꝫ monachum de
choro. Exemplum.xxvij.

Rat quidā monachus i or

e dine ſancti bn̄dicti nō volens in orō
ne pſiſtere i choro:totiēs correptus
ab abbate:nō ſe emēdauit:ſed ſemp chorū
exiuit. Et ait abbas. Nunq̄d videt̄ quis ex-
traxit monachū hūc ab orōne. Dixit ḡ ſanct⁹
bn̄dict⁹ pōtiano abbati ⁊ mauro vt orarent
deū vt eis reuelaret cāmꝫ ipedimēti. Et poſt
biduanas orōnes vidit ſanct⁹ maur⁹ abbas
ꝙ dict⁹ monachus extrahebat̄ p fimbriā ve
ſtimēti ab aliq̄ puo ⁊ nigro ethiope. Et fini-
ta oratione cū beatus bn̄dictus egrederetur
⁊ vidiſſet dictum monachū extra oratorium
vagari:percuſſit euꝫ virga: ⁊ extūc prefatus
monachus in choro permanſit.

Monachus quidam ſemp in choro dor-
mitabat. Exēplum.xxviij.

Uidam monachus quoti

q enſcunq; orare vel pſallere debebat
mox dormitare cepit:quod cū ſepi⁹
cōfeſſus fuiſſet cuidā viro diſcreto:⁊ nec mo-
nitis nec minis:neq; per aliquam peniten-
tiam ab hoc vicio corrigi poſſet:conſiderans
cōfeſſor hui⁹ dormitionis opus eſſe diaboli
iniūxit ei ꝓ pn̄ia.⁊ ꝓ oībus pctīs ſuis vt itē
pore pſalmodie ⁊ in oibus horis dormiret.
Mira res:ab illa hora q̄ hmōi p̄ceptū ꝓ pēi
tētia accepit:neq; dormitare neq; dormire i
orōne potuit ⁊ tēptatio diaboli ceſſauit.

Oratio vincit temptationes demonū.
Exemplum.xxix.

Uidam necromātici beato

q anthonio inuidentes miſerunt ad
cellam eius multos demones adiu-
ratos. Qui cum irruerent in euꝫ ei diuerſas
turpes imaginationes ⁊ malas cogitatiōes
intulerunt quas omnes beatus anthonius

virtute ſcē crucī ⁊ orōnis amouebat:⁊ nihil in
eū p̄ualentes cōfuſi ſunt reuerſi ad necromā
ticos dicētes nihil ſe poſſe ꝓficere ſ; ſuis ora
tionib⁹ nos oēs repulit. Quo audito necro-
mantici ad beatū anthoniū venerūt. ⁊ veri-
tatē cōfitentes ad fidem ſunt conuerſi.

Religioſi impetrauerūt deſperato homi-
ni contritionem. Exēplum.xxx

Iuis quidaꝫ qui fuit aduo

c catus ⁊ multa mala fecerat ſuis di
⁊ ſubditꝫ ſuis tādē pcuſſus īfirmita
te cepit deſpare:ſ; vxor ei⁹ q̄ fuit mlier deuo
ta ad religioſos pgēs rogauit eos vt rogarēt
deū vt viro ſuo dignaret̄ verā ꝯtritionē dare
vt nō deſparet de di mīa. Qui dū orōnes ad
deū emiſiſſēt ſubito hō ille mutat⁹ ē:⁊ i me-
dia nocte cepit clamare ⁊ vocare ꝯfeſſorē: et
ſic vxor itellexit ꝙ p orōnes fuerat mutat⁹ tā
ſubito:q̄ poſt ꝯfeſſionē ſuā ſtatū ſuū i meli⁹
cōmutauit. Cōmunis oratio liberat homi-
nem a temptatione. Exemplū.xxxi.

Uidam tēptabatur duode

q cim ānis peſſimis ⁊ luxurioſis cogi
tationibus q̄ petiuit cōeꝫ orōnē fie
ri ꝓ eo i fine p̄dicatōis:⁊ ſic cōis orō libera-
uit eū. vn̄ Hiero. Impoſſibile eſt p̄ces mltoꝝ
nō exaudiri. In diſcipulo de tempore

Monachus quidā i extremis datus fuit
draconi ⁊ fratres orauerūt ꝓ eo: ⁊ ſic fugat⁹
eſt draco:⁊ ille poſtmodū religioſe vixit:hoc
quere in diſcipulo de tēpore. ſermo.cxxi. Q.

Itē q̄dā delectabat̄ i pctīs:⁊ ḡ orō ſibi nō
ꝓfecit quā ꝓ eo fecit heremita. ſermo.lxv.S

Capitulum de. P. Patientia.

Tribulatio cū patiētia liberat hominē.
Exemplum primū.

Uidaꝫ frater requiſiuit ſe

q nem vt ei diceret aliq̄d quod cuſto-
diēdo ſaluaretur. Cui ſenex. Tribu-
latio cum patientia multū valet ad ſalutem
anime:quia tenebras mentis illuminat: du
riciam cordis ⁊ peccati mollificat:vitam ro-
borat in bonis:⁊ feces peccati excludit. Et ſi
cut ignis cōſeruatur in lucerna: ſic virtutes
conſeruantur in patientia. Hec in vitaſpa-
trum. Humilis ſemp eſt patiens.

Exemplum.ij.

Uodam tempore fratres

q probantes ſi ſenior agathon vere
humilitatis ſcientiam haberet ob-
iecerunt ei multa peccata dicentes. Multi

ſcandalizantur in te pater ꝙ propter ſuper-
biā tuā alios deſpicis ⁊ non curas detrahere
fratribus. Et dicunt quidā ꝙ ſis fornicator.
Qui rn̄dit hec oīa eſſe in eo. Et ꝓcidēs roga
uit eos vt deū rogarēt ꝓ eo vt indulgeret ei.
At illi rn̄derūt. Etiā q̄dā affirmant te eſſe
hereticū. Qui ſtatim ait. Licet in alijs noxi⁹
ſim:tn̄ heretic⁹ nō ſuꝫ:tūc frēs ꝓſternētes ſe
rogabāt eū vt diceret cur de alijs obiectꝫ ſibi
nō fuiſſet cōmot⁹. Qui rn̄dit. Priora pctā ꝓ
pter hūilitatē ſuſtinui vt me pctōrē eē ſcireꝫ
q꞉ hūiliatio ē magna ſal⁹ aīe:qm̄ ieſus vt no
bis hūilitatꝫ p̄beret exēplū mlta ſuſtinuit op
probria:ſ; hereſim non potui ſuſtinere. q꞉ ſe-
pat a deo ⁊ diabolo ꝯiūgit. Hec in vitaſpa.

Monachus q̄dā prebuit philoſophis ali-
am maxillam. Exemplūꝫ.iij.

Liqui philoſophi voluerūt

a probare monachos ⁊ dixerunt vni.
Tu monache male ſenex veni huc.
Ille vero curſum venit. Et ceperūt ei alapas
dare. Ille autē cōuertit eis aliaꝫ maxillam.
Statimq; philoſophi ſurrexerunt ⁊ adora-
uerunt:eum dicentes. Quid eſt quod pl⁹ fa-
citis nobis in ſolitudine iſta. Ieiunatꝫ ⁊ nos
ieiunam⁹:caſtigatꝫ corpora ⁊ nos caſtigam⁹
Sed ⁊ quicq̄d vos facitis nos facim⁹. Quid
ergo vos facitis plus nobis ſedentes in he-
remo. Rn̄dit eis ſenex in gratia dei ſperam⁹
nos ⁊ mentē noſtram cuſtodimus. ⁊ illi phi
loſophi edificati dimiſerunt eum.

De patientia ſocratis phi. Exēplū.iiij

Efert hieronimus ꝙ cum

r ſocrates duas habens vxores mul-
tis ex iurgiis earū moleſtias pateret̄
quadam die ipm̄ fugere cōpulerunt. Cumq;
ſederet in q̄dā loco:vna ex ei⁹ vxoribus mltꝫ
ipm̄ vbis pri⁹ obiurgās:deinde locū quēdaꝫ
ſupiorē aſcēdens imūdū liquorē ſup caput
ei⁹ effudit. ac iſte caput ſuū tergēs. Sciebā i
q̄t ꝙ poſt iſta tonitrua ſeq̄ret̄ ⁊ pluuia. Cuꝫ
diſcipulus ſuus quereret ab eo quare mulie
rem tam acerbā nō abijceret:ideo inq̄t taleꝫ
domi ſuſtinere aſſueſco ⁊ exercitor:vt cetero
rū foris petulantiā ⁊ iniuriā facilius feram.

De patiētia libertini monachi. Exēplū.v.

Bbas contra venerabileꝫ

a libertinū in grauē iracundiam exar
ſit:ita vt eum manibus cederet. ⁊ q꞉
virgam qua eum ferire poſſet minime inue-
nit ꝯprehenſo ſcabello ſubpedaneo ei caput

ī faciē tutūdit:totūq; vultū illiꝰ tumētē ⁊ li
uidū reddidit. Qui vehemēter ceſus ad ſtra-
tū ſuū tacitus receſſit. Die vero altera ꝓ vti-
litate eccleſie erat exiturꝰ. Expletis igiť hym
nis matutinalibꝰ ad lectū venit abbatis ora
tionē ſibi humiliter petijt:ſciēſq; ille quātū
eūq; diligereť ꝓ iniuria quā ingeſſerat rece-
dere eū velle de monaſterio putabat itaq; di
cens. Ubi vis ire. Cui ille rn̄dit. Monaſterij
cauſa cōſtituta ē pater quā declinare nequeo
quia heſterna die me hodie iturū ꝓmiſi: ⁊ il
luc ire diſpoſui. Tunc ille cōſiderās aſperita-
tē ⁊ duriciā ꝓpriā:⁊ hūilitatē atq; manſue-
tudinē libertini ex lecto ꝓſilijt:pedes liberti
ni tenuit. ſe peccaſſe ſeq; reū eē teſtatꝰ eſt. Ac
ecōtra libertinꝰ ſe ī terrā ꝓſternēs eidē añ pe
des ꝓuolutꝰ ſue culpe nō illiꝰ ſeuicie refere-
bat qd̄ ꝑtulerat. Sicq; factū ē vt ad magnā
māſuetudinē ꝑduceret pr̄. ⁊ hūilitas diſcipu
li mgr̄a fieret mgr̄i. Cūq; ad ꝯſtitutionē cāe
regreſſus fuiſſet:mlťi viri nobiles q valde eū
ſp̄ honorabāt vehemēter admirati ſollicite
reqrebāt qdnā h̄ eſſet ꝙ tā tumētē ⁊ liuidā fa
cieʒ hr̄et. Quibꝰ ille dicebat. Heſterno die ſe-
ro pctis meis exigētibꝰ in ſcabello ſub peda
neo impegi atq; hec ꝑtuli. Sic vir ſcūs ſuās
in pectore honorē veritať ⁊ mgr̄i nec patris
ꝓdebat vitiū nec falſitať īcurrebat peccatū.
Hec Gregorius in dyalo. li. i. ca. ij.

Macharius fuit infamatꝰ de impregna-
tione puelle. Exemplum. vi.

Beatus macharꝰ de ſemet
ipō referebat di. Dū eſſem iuuenis ⁊
dum in cella reſidereʒ:inuitū me te-
nētes clericū ordinauerūt. Cū auteʒ nolens
hic eſſe ad vicū alterū effugiſſem ⁊ quidaʒ ſe
cularis religioſus mihi de ope meo vendito
miſtraret:cōtigit quādā ꝟginē a quodā iuue
ne ī vicino habitantē ꝑ ſtuprū vētris onꝰ ac-
cipere. Que dū a quo fuiſſet oppſſa reqrereť
dixit. Anachoreta ille hoc facinꝰ in me ꝑpe-
trauit. Egreſſi ergo parētes puelle ⁊ cōphen
dentes me:ſuſpēderūt ad collū meū vaſa fi
ctilia:⁊ ꝑ ſingulas ſemitas circūducebāt me
cede mactātes:atq; inſuꝑ vocibꝰ inſultātes
Hic monachꝰ filie noſtre vim intulit: cunq;
me vſq; ad mortē fuſtibus pene mulctaſſent
quidā ex ſenioribꝰ dixit ad eos. Uſqueq̄ hūc
ꝑegrinū monachū cede mactaris. Sed ⁊ mi-
niſtrāti mihi ſequēti ac rubore ſuffuſo iniu-
rias irrogabāt dicēteſet Ecce qd fecit hic pro
quo teſtimoniū ꝑhibeas. Parētes aūt puel
le dixerunt. Nulla hūc rōne dimittamꝰ niſi ꝑ
alimētis puelle ꝓſtādis aliqs ꝓ ipō fideiuſ-
ſor acceſſerit. Qui cū miniſtranti innuiſſem.
interpoſita fide me ſuſcepit. Itaq; reuerſus
in cellulā meā in qua certas inueni ſportel-
las cōtribui ei vt vēditis victū cōiugi mini-
ſtraret. Dicebā aūt in aīo meo. Ecce macha-
ri iuenisti tibi vxorē:neceſſe ē ergo amplꝰ la
borare vt valeas eā enutrire:⁊ tā diebꝰ ꝙ no
ctibꝰ opabar:vt ei victū quotidie miniſtrarē
Sed qñ illi miſerime tēpus aduenit vt pare
ret:pluribꝰ diebus cruciata parere nō potuit
Que cū qd res eſſet requireret. rn̄dit. Quia a-
nachorete illi cām nō habēti crimē impoſui.
nā ⁊ vicinus ille iuuenis me cōpſſit. Qd cuʒ
ille qui miniſtrabat mihi audiuiſſet:gaudio
repletꝰ aduenit dicēs. Infelix illa puella pꝰſ
ꝙ fatereť ꝙ tibi calūniā fruſtra cōtexuit:pa
rere nullatenꝰ potuit:⁊ oēs vicini volūt veni
re ad te cōmiſſi veniā petere cupiētes:q ergo
cogſcēs ne me ipi hoīes moleſtarēt fe ſtinaſ
abſcedēs in hūc locū ꝑueni: ⁊ hec eſt mihi
cauſa in iſtis locis aduētꝰ. Hoc ī vitaſpatrū

De patiētia marine ꝟginis. Exemplū. vij.

Quidā ſecularis habēs vni
cam puellam cōmendauit eam cui-
dam parenti ſuo: ⁊ ingreſſus eſt mo
naſteriū. Qui cū aliqñ recordaretur filie ſue
cōtriſtari cepit intra ſe. Quod percipiens ab
bas:dixit ei. Quid habes frater ꝙ ita triſte
ambulas. Qui ꝓcidens ſe ad pedes eius cuʒ
lachrymis dicebat ei. Habeo vnū filiū i ciui
tate quē reliq paruulū. ⁊ recordatꝰ affligor ꝓ
pter eū:⁊ nō indicauit ei ꝙ puella eēt. Cui in
qt abbas:adduc eū huc tecuʒ. qd cū feciſſet:
illā que vocabať marina vocauit marinū mo
nuitq; pater eā ne aliqs cognoſceret myſte-
riū ſuū vt ſibi ab inſidijs diaboli caueret. Dū
aūt eſſet. xvij. annorū:tūc mortuus eſt pater
ſuus:⁊ ipā ſola relicta ab oībus amabať. cui
cōmiſſuʒ eſt ſequi currū monaſterij ⁊ frequē
ter vrgente nocte in quodā pandocio pemo-
rauit. Pandox aūt habebat filiā ꝟginē que
a quodā milite eſt impregnata:⁊ dixit ſe eſſe
a fratre marino impregnatā. Requiſitꝰ ergo
frater marinꝰ ab abbate vtrū hoc ſcelus per
petraſſet:ingemiſcēs ait. Peccaui:penitētiā
agam:ora ꝓ me. Cui iratus abbas:añ mona
ſteriū eum iactauit:qui añ fores monaſterij
iacuit in terra ī penitētia ſe affligēs ⁊ ingre-
diētibus fratribꝰ poſtulabat ſibi panis buc-
cellā dari. Pādocis ꝟo filia pepit filiū ⁊ abla
ctauit:quē mater puelle portauit marino añ
monaſteriū. quē ꝟgo ſcā ſuſcipiēs de buccel-
la panis quā ab ingrediētibꝰ ſuſcepit alienū
filiū tanq̄ ꝓpriū nutriuit. Poſtea frēs com
pūcti vix obtinuerūt vt abbas frēm marinū
ad veniā ſuſcipet:qr iā qnq; annis añ ianuā
iacuerat. Cui ꝑcepit abbas vt oīa vilia offi-
cia faceret ⁊ vt oībꝰ ſuiret. Que oīa deuote
implēs poſt modicū obdormiuit in dño. qd
abbas audiēs ait. Uidete qle pctm̄ ſuū fuit
ꝙ veniā nō meruit:ipſ ei leuate ⁊ lōge a mo
naſterio ſepelite. Cūq; eū leuarēt:cognito qr
mulier eēt:tūdētes ſe clamabāt ꝙ talis cō-
uerſiōis ⁊ pēitētie mlier iniuſte ab eis fuerit
afflicta. Abbas q̄ʒ videns ꝙ mulier eēt ceci-
dit in terrā ⁊ ꝑcutiebat caput ſuū poſtulans
ab ea veniā. iuſſitq; corpꝰ eiꝰ poni in eccľia ī
oratoriū. Eadē die puella arrepta a demone
venit ad monaſteriū:ꝯfitebať de quo ꝯcepe
rat. Septima die liberata eſt a demonio in
oratorio vbi vſq; mō merit̄ ꝟgis marie deuſ
mlťa miracula opať. Hec in vitaſpatrū.

Machario impoſitū eſt furtū. Exē. viij.

Legitur in collatōibus pa
trū de machario:ꝙ cū eēt iuuenis
⁊ gratioſus:qdā ei inuidēs ītrās
in eiꝰ cellā librū ſuū abſcōdit ſub lecto beati
macharij:⁊ poſtea in eccľia fecit denunciari
Et cū iniunctū eēt tribꝰ frībꝰ vt irēt ꝑ cellas
⁊ qrerēt ſi eū inuenirēt:inuenerūt eū abſcōdi
tū ſub lecto bti macharij. Ipſe aūt nihil ꝯſci
us ſibi obtulit ſe ad penā ⁊ penitētiā ꝓ fur-
to hūiliter agendā. Qui cū ꝓſtratꝰ fuiſſet:il
le q librū abſcōderat arreptꝰ a diabolo. ſuaʒ
maliciā ⁊ macharij innocentiā alijs denun-
ciauit. Orāte ꝓ eo btō machario:eſt a demo
ne liberatus. Hec in vitaſpatrum.

Quidā deſtruxit caules duobꝰ fratribus.
Exemplum. ix.

Erant duo frēs monachi
pariter in cellula cōmorātes quoꝝ
hūilitatē ⁊ penitētiā etiā mlťi de
ſctis patribꝰ collaudabāt. Audiēs qdā ſctūs
vir volēs ꝓbare ſi verā ꝑfectāq; charitatem
hr̄et ac hūilitatē:venit ad viſitandū eos. Cū
q; cū gaudio ſuſcepiſſent eū ⁊ ex more com-
pleſſent orōnes ⁊ pſalmodiā:egreſſus foris
cellulā vidit paruū hortum:vbi ſibi olera fa
ciebant. Apprehēſoq; baculo cū toto impe-
tu cepit oīa olera cedendo ꝯfringere ita vt ni
hil oīno remaneret. Uidentes aūt ſupradi-
cti fratres nihil penitꝰ dixerūt:ſ; nec vultuʒ
triſtē nec turbatū hñtes:rurſus ingreſſi cel-
lulam veſptinas orōnes cōplendo adoran-
tes eū dixerūt. Si ꝑcipis dn̄e ibimus ⁊ eū q
remāſit caulem coquētes guſtabimꝰ:qr iam
hora eſt vt cibū ſumamꝰ. Tūc ſenior adora-
uit eos di. Grās ago ſaluatori nr̄o ieſu xp̄o:
qr video ſpm̄ ſctm̄ reqeſcere in vobis. Gratias
hortor ac moneo vos frēs chariſſimi vt vſq;
in finē cuſtodiať ſctē hūilitať ⁊ patiētie vir
tutē:vt ipſa in regno celeſti vos ſublimes ⁊
magnos in ꝯſpectu dñi faciat apparere ī ſe-
cula ſeculoꝝ. Hec in vitaſpatrum.

Quidā plus ponderauit pctm̄ proximi:ꝙ
damnū proprium. Exemplum. x.

Stephanus ſeruus dei cū
die quadā meſſem quā manu ꝓpa
ſeuit decīſam ad aream duxiſſet:
nihilq; aliud cum diſcipulis ſuis ad totius
anni ſtipendium haberet. quidā malignita-
te cōmotus eam vbi erat incēdit. qd quidaʒ
videns nunciauit ei:⁊ compatiēdo addidit
di. Ue ve pater:qd cōtigit tibi. Cui ſtatī vul
tu ac mēte placida rn̄dit. Ue ve quid cōtigit
illi qui hoc fecit. Nam qd mihi ꝯtigit:quaſi
nihil reputans damnū ſuum:ſed peccatum
illius. hec Grego.

Quidā dedit flagellū raptoribꝰ. Exē. xi.

Exercitus gothoruʒ obui
um hñs libertinū virū ſctm̄ dei ſe
dentē in caballo. q de caballo eie-
cto caballū eduxerūt:qbꝰ vir dei flagellū etiaʒ
obtulit dicēs. Tollite hoc vt iumentū duce-
re valeatis. Illis recedētibꝰ:⁊ calcaribꝰ equū
impetētes vltra ꝓcedere nō valētes credide
runt ꝙ hoc ꝓpter ruinā quā viro dei fecerāt
acciderat:caballū ei reſtituerunt. Quo facto
libere receſſerunt. Hec Grego.

Fures obliti ſunt ſacculū. Exēplum. xij.

Uenerunt aliquādo latro
nes in monaſteriū cuiuſdā ſenis:
⁊ dixerūt. Oīa q in tua cella ſunt
tollere venimꝰ. Et rn̄dit eis. Quātū vob vi-
deť filij tollite. Tulerūt g̃ qcūq; iuenerūt in
cella:⁊ abierūt:⁊ obliti ſunt ſacculuʒ q tunc
erat abſcōditꝰ in cella. Senex ꝟo ſecutus eſt
eos:clamās poſt eos dicēs. Filij tollite qd
obliti eſtis in cella. Illi ꝟo admirātes patiē
tiā eius:reuocati ad penitentiā reſtituerunt
ei oīa:dicētes. Hic eſt vere hō dei.

Miles qdā vidit ſigna Job in corꝑe ſuo.
Exemplum. xiij.

Rat quidā miles in ſaxo
e nia:xpian⁹ noīe:ſ tyrān⁹ actione.
Hic cū die q̄dā veſtib⁹ nouis atq̃
ſcarlaticꝗ indut⁹ invia eq̄taret:ruſticū cū cur
ru obuiam habuit. Cumq̃ veſtimenta eius
ex rotarū impulſu aſꝑgerenť:ipe vtpote mi
les ſupb⁹ cōmot⁹ valde:extracto gladio hoi
pedē amputauit.q̄ poſtea deo miſerante de
pctis ſuis doluit:⁊ in domo q̄dā ciſtercieñ.
ordinis habitū regularē ſuſcepit. Nō mlťū
poſt grauē incidēs īfirmitatē.Cū q̄tidie ma
la a ſe cōmiſſa deplāgeret:⁊ maxie abſciſiōeʒ
iā dicti pedis infirmario ſe ꝯſolāti : dicens.
Nō potero ꝯſolari niſi videro ſigna iob ī cor
pore meo.Et ecce poſt dies paucos cicatricē
adinſtar fili coccinei ꝯtēplat⁹ eſt.circa taluʒ
ſuū in eodē loco vbi amputauerat pedeʒ ru⸗
ſtico:q̄ paulatim cepit cōputreſcere:ita.ſ.vt
vermes de eo ſcaturirēt.Tūc replet⁹ gaudio
ait.Mō de venia ſpero:q̄ ſigna iob ī corꝑe
meo video.Sicq̃ in multa cordis ꝯtritione
atq̃ in gratiarū actiōe morbo inualeſcente
ſpm̄ reddidit.Hec Ceſarius

Exemplum.xiiij.

Mulier q̄dā habuit bonā ancillā ⁊ poſt⸗
modū petiuit ab epo aliā que fuit litigioſa:
iſta plus placuit ſibi ꝓpter meritū patiētie.
Require in diſciplo de tpe.ſer.lxvij.E.

Exemplum.xv.

Itē ꝟgo caſta mlťa bona opa fecit⁊ āgel⁹
dixit ei.ꝓpter impatientiā tuā dānaberis q̄
poſtmodū patiēs facta eſt.vbi.ſ.clij.L.

Impatiētia Dn̄a iracūda q̄dā habuit
ancillam ꝓbam cui xps p̄dicauit.Exē.xvi.

Omina q̄dam frequēter
d audiuit ſmones:⁊ q̄ñ ad domuʒ
rediit ꝺ eccľia:tūc freq̄nť fuit im
patiētiſſima cū ancilla ſua q̄ erat ſatꝭ deuota
⁊ litigabat cū ea ⁊ maledixit ei etiā ꝓ re mi
nima ⁊ etiā q̄ñq̃ ſine oī cā.Et ancilla vna vi
ce petiuit dn̄aʒ vt ꝑmitteret eā etiā tranſire
ad eccľiam ⁊ audire ꝟbū dei:q̄ famoſus p̄di
cator hēbat illa di ꝑdicare.Et dn̄a irato aīo
dixit. Maneas ī domo. Et cū māſiſſet ī do
mo:⁊ magnū affectū ad ꝟbū dei hūiſſet in co
quina orauit di.Dn̄e ieſu xp̄e doce me facere
volūtatē tuā.Et ſtatī xp̄s appuit ei.d.Quid
cupis.rn̄dit.Libēter audirē ꝟbū dei.Et xp̄s
incepit p̄dicare ei di.Serua hʼ tria ⁊ ſaluabe
ris:in maledictiōib⁹ tace:in tribulatiōib⁹ et
aduerſitatib⁹ ſis patiēs.noli reddere maluʒ
ꝓ malo:ſ bonū ꝓ malo.Rn̄dit ipa.Libēter
faciā.Et ſic xp̄s euanuit.Et cū dn̄a iterū de
eccľia rediit ſtatī ei maledixit:⁊ ancilla tacu
it:nec vnū ꝟbū ei rn̄dit.Tūc dn̄a ampli⁹ mo
ta cepit ꝑcutere.ancilla dixit ad ſcipam.In
paſſionib⁹ ſis patiēs.dn̄a dixit.Quid loq̄ris
Ancilla rn̄dit.Meli⁹ ſuaui ſmonē hodier⸗
nū factū mihi q̄ vos plures ſmones q̄s per
annū audiuiſtis:nec vos in aliquo emenda
ſtis.Et ancilla indicauit dn̄e ſue oīa ſibi fcā
⁊ quō xp̄s ei p̄dicauit:quē ſmonē ipſa vſq̃
in finem vite ſue vult diligēter obſeruare:et
ſe ſm illaʒ doctrinā regere.Quo audito dn̄a
in ſeipſam reuerſa poſtmodum ſemper pati
ens eſt effecta.

Litigioſus miſere obiit. Exēplū.xvij.

Uidā a iuuentute fuit li
q tigioſus ⁊ furibūd⁹:vt nec parē⸗
tes ꝓprios ſuſtineret q̄ſcere:ſ
cū oib⁹ in domo ⁊ extra domū diſcordabat.
Qui grauiť īfirmat⁹ ē:⁊ ī agone morťꝭ poſt⁹
ſumptꝭ eccľiaſticꝭ ſacris indigne.ſubito iter
man⁹ aſtātiū clamās horribiľr dixit.Surgi
te oēs:arma accipite ⁊ iuuate me:q̄ oēs q̄s
turbaui opponunt ſe mihi:⁊ conanť me occi
dere.Nec mora.euerſis terribiliť oculis cla⸗
mādo miſerabiliter expirauit.Hec Huľ.

Ruſtici litigioſi. Exemplum.xviij.

Ue generatiōes ruſtico
d rū mortales inimicicias adinuicē
exercebāt.⁊ hēbāt duo capita diu
os.ſ.ruſticos nimis elatos q̄ ſꝑ noua bella
ſuſcitabant:nullā pacē fieri ꝑmittētes. Di⸗
uino ḡ nutu factū vt ambo vna die morerē
tur.Et q̄ de vna erant parrochia ſic placuit
dn̄o ꝑ illos diſſenſiōis malū oñdere voluit⁊
quāte pene ſubiiciantur auctores diſcordie.
Mira res ⁊ inaudita cūctis q̄ aderāt vidēti
b⁹ corpa eoꝝ dorſa ꝟterūt ⁊ iuicē ī ſepulchro
capitib⁹:calcib⁹:ipſiſq̃ dorſis tā impetuoſe
collidētib⁹:vt caballos indomitos eſtiares
mox vnū exhentes remoti⁹ in alio tumulo ſe
pelierunt.⁊ facta eſt rixa eorum mortuoꝝ cā
pacis ⁊ ꝯcordie viuoꝝ.Hec Ceſarius.

In diſcipulo de tempore.

Archidiaconi aurelian̄.diſpēſator ex ma
gna impatientia cōmēdauit ſe demonib⁹:⁊
eadem die miſerabiliter obiit.Hoc q̄re in di⸗
ſcipulo de tpe.ſer.xxx.F.

Item quidam ex ſua impatiētia dixit ad
famuluʒ ſuū:veni diabole extrahe mihi cal
ceos.ſermone.xxxiij.S.

Item infirmus q̄daʒ dixit in infirmitate
ſua ex magna impatiētia:o deus tu priuaſti
me corꝑe ⁊ ego priuabo te aīa.ſer.cxxxiij.U.

Itē mulier quedā retrorſū ſaltauit de pel
ui dicēs ex impatiētia.modo ſalto de ꝑtāte
dei in ꝑtātē diaboli.ſermone.cxxxvi.B.

Itē mulier quedam ꝓpter iracundiam ſu
am dānata eſt.xcv.N. Parentes.

Pater ⁊ filius maledixerunt ſibi mutuo ī
inferno. Exēplum.xix.

Uit quidam ſanctus vir q̄
f deſiderabat videre penas damnato
rū ⁊ gľiam btōꝝ.Qui ductus ad in⸗
fernū ab āgelo inť alias multas penas vidit
pr̄em rixari cum filio:⁊ dicebat pr̄ filio.Ma
ledicta ſit hora ī q̄ genui te:q̄cq̄d ꝓ te feci to
tū ſit maledictū:q̄ ꝓpter te fact⁹ ſum vſura
ri⁹ vt ī ſcľo abūdāti⁹ remaneres Et mlťa alia
dicebat maledicēdo filio.Fili⁹ ecōuerſo dixit
Maledicta ſit hora ī qua me genuiſti:q̄ nō
docuiſti me dei p̄cepta ⁊ facere pn̄iam:nec a
lia bōa:imo docebas me ſupbire ī veſtib⁹⁊ in
morib⁹:⁊ falſas vēditōes ⁊ opatōes:⁊ ſic de
aliis:⁊ nō me correxiſti de malis factꝭ meis:
ideo dānat⁹ ſuʒ in īferno.Tūc ait ille ſanct⁹
angelo q̄ eū duxit.Malū eſt videre iſta ⁊ au
dire.Tūc accepit eū angel⁹ ⁊ duxit eū in pa⸗
diſuʒ:vbi vidit pr̄ēm ⁊ filiū cōgaudētes: et
dicebat fili⁹ pr̄i.Pr̄ bn̄dicatꝭ a deo:q̄ tu fe⸗
ciſti me lr̄as addiſcere:tu me ad p̄dicationē
⁊ ad eccľiam ſepius inuitaſti ⁊ me correxiſti
cū exceſſi in aliq̄.⁊ inſuꝑ multa bona ⁊ ſalu⸗
bria me docuiſti.ſ.p̄cepta dei:deū timere: et
ipm̄ ſuꝑ oīa diligere:⁊ differētiā inť ꝟtutes
⁊ vitia.⁊ ꝑmiū ꝟtutū ⁊ penā vitioꝝ:ꝓpter q̄
ſaluaui aīam meā.Et his ſilia dicebat pr̄ ecō
uerſo filio ⁊ multꝭ bn̄dict oīb⁹ bn̄dixit filium

Deus preponēdus eſt omnibus cōſangui
neis. Exēplū.xx.

Um quidam amore ꝓpī
c quorum detentus per hec a ſequela
domini eſſet impeditus:quadam vi
ce volens apponere remediū.cōuocauit eos
ad cōuiuiū:⁊ inter epulas rogauit vnū ex il⸗
lis quē magis ſibi fidelem credebat pre cete⸗
ris:vt ſi eū diligeret digitum ſuū minimū in
ignem pro eo mitteret ſed ille penam timēs
hoc facere rēnuit.nec fidem quam ſimulaue
rat ei exhibuit:⁊ deinde ceteris omibus per
ordinē ſimiliť ī q̄ſitis:idē q̄d in ꝑmo etiā re⸗
perit ī aliis.Tūc ꝓpoſitū ſuū apiēs oīb⁹ dixit
q̄ ſolūmō ob amorē eoꝝ a ſequela xp̄i retar⸗
dat⁹ eſſet:ſ q̄ fidē in eis nō inuenit.ampli⁹
retardari nollet:⁊ q̄ ipi minimū mēbꝝ cor⸗
poris noluerūt ꝓ eo ad horam exponere igni
trāſitorio:nec ipe totū corpus ⁊ aīam ꝓ eis
vellet igni ꝑpetuo exponere. Et valedicēs il
lis oīa bona ſua dedit paupib⁹: ⁊ q̄b⁹ tene
bať oīa reſtituit: ⁊ āpli⁹ fideliter deo ſuuit

Mater quedam pōpoſe ornauit filiam.

Exemplū.xxi.

Ater ⁊ mater habuerūt fi
p liam que exēplo matris deuote deo
ſuiuit ⁊ in ꝟginitate manere ꝓpo⸗
ſuit.Pať iuſſit matrē vt ornaret filiam ſm
curſum mūdi:que timēs maritū filiam veſti
uit pōpoſe ⁊ ſcľariter:⁊ crines ⁊ faciem filie
ornauit.Tūc angel⁹ ex iuſſu di apparuit ma
tri dicēs ei.Cur pl⁹ timuiſti virū q̄ deū: or⸗
nando filiā abſtraxiſti eā a xp̄o ⁊ apportaſti
eā mūdo:ideo infra q̄ttuor ebdomadas mo⸗
rieris ⁊ dānaberis:niſi īfra illud tēp⁹ vere pe
nitueris ⁊ inſuꝑ infra illud tēpus oēs pueri
tui morienť:⁊ in penam manus tue quibus
crines filie tue adornaſti hodie incipient a⸗
reſcere.Quod totum ſic factum eſt.Sed ipa
veram penitentiā non egit.⁊ ſic ipa et pueri
mortui ſunt:vt dictum eſt ab angelo.

In diſcipulo de tempore.

Pater quidā dixit ad filiū ſuū vt digituʒ
poneret ad ignē donec vnū Aue maria ora⸗
ret.ſermone.xxvi.O.

Itē q̄dā pater habuit duos filios ⁊ vnus
heremita eſt factus ⁊ alter cū patre vſurario
eſt dānatus ꝓpter res iniuſtas.xxiiij.R.

Itē miles quidā venit ad ſcalā in inferno
ꝓpter iniuſtas res:⁊ fuit decimus in ordine
de iſta progenie.xxv.M.

Itē pater quidā dedit malum exemplū fi
lio nec eū correxit qualiter poſtea mo:de⸗
runt ſe in inferno.xxiiij.P.

Itē filius quidā ſub patibulo patri am⸗
putauit naſum.xvi.F. Paſſio xp̄i.

Quidā orauit Jeſu nazarene rex iudeoruʒ
miſerere mei. Exemplum.xxij

Uidam erat aſſuetus quo
q tiens lectū intrabat ⁊ quotiens de
eo ſurgebat depcabať:vt ille qui ē
rex iudeorū.i.cōfitentiū daret ei:vt de hoc ſe
culo migraret cū vera confeſſione ſuorū pec⸗
catoꝝ:⁊ dicebat illū titulū Jeſu nazarene rex
iudeorū miſerere mei. Et crucē imprimēdo cū
pollice ſuꝑ caput ſuū ⁊ ſuꝑ faciē⁊ pectus.Et
totiēs p̄dicta ꝟba dicebat cōcludēs ſemꝑ in
fine.In noīe pr̄is ⁊ filii ⁊ ſpūſſancti.Cū aūt

deo pmittēre.ſubitanea morte p̄occupat⁹ eēt
τ demones vellēt eū rape:vir lucidus eos ab
eo fugauit.Et dū duceret eū p medias tene⸗
bras ſubito diſparuit:τ vbi ſignū ſctē crucis
impͦmere cōſueuerat ſplendor min⁹ egredie⸗
bat.q eū in medijs tenebris illumiābat.Cuz
aūt demones de abyſſo deſcēderēt eū rapere vo
lētes:ſplēdor ille ita eos terrebat ꝙ nō aude⸗
bāt ei man⁹ imponere. Tūc p̄dict⁹ vir lucid⁹
ſubito a lōge cōparuit:τ accedens dixit ei ꝙ
ſūmus iudex licet eſſet cōdēnandus ſm exi⸗
gentiā peccatoꝝ ſuoꝝ:tamē ꝓpter deuotio
nem quā habuerat circa eius paſſionē τ no⸗
men eius τ triumphalis tituli inuocationez
τ crucis impreſſionem ꝑcebat ei volens vt re
diret ad vitā priſtinam:τ peccata ſua confi⸗
teretur τ vitam in melius emēdaret.Qd̄ fa⸗
ctū ē τ laudabilr̄ poſtmodū vixit:τ in dn̄o q̄
euit. Quidā honorauit quiq̄ʒ vulnera xp̄i.
Exemplū.xxiij.

q Uidā bonus homo multū
dilexit deū.dicēs cū btō Berñ.O bo
ne Jeſu quō te inuenio cuz gaudio:
qr mater tua btā v̄go Maria vix te inuenit
cum triſtitia:τ dolore.Ut g̃ dn̄m iuenire poſ⸗
ſet ſalubriter ob reuerentiā q̄nq̄ʒ vulnerum
xp̄i q̄tidie dixit q̄nq̄ʒ Pr̄ nr̄ τ tot Aue maria
Et hinc apparuit ei dn̄s τ dedit ei de ſingu⸗
lis.ſ. vulnerib⁹ mirā dulcedinez ita ꝙ omia
gaudia mūdi deſpexit:τ deo ſeruire cepit: et
poſt mortem eū cum gaudio inuenit.
Honorauit quidam valde paſſionem xp̄i.
Exemplum.xxiiij.

f Rater teuthonic⁹ magne
vite τ fame a pueritia conſueuerat
hr̄e paſſionem xp̄i τ vulnera eius in
magna reuerētia τ amore:τ ſingulis diebus
dicebat ad illa q̄nq̄ʒ vulnera. Adoramus te
xp̄e τ bn̄dicim⁹ tibi. qr per crucē tuam rede⸗
miſti mūdū.addēdo q̄nq̄ʒ venias: τ dicendo
tot Pater nr̄.rogās xp̄m vt daret ſibi timorē
ſuū piter τ amorē. Huic aūt ſicut ip̄e poſtea
narrauit viſibiliter appuit xp̄s dās de ſingu
lis vulnerib⁹ ſuis ſibi bibere mirā dulcedinē
Qua percepta mūdi dulcedo τ conſolatio in
amaritudinē eſt illi cōuerſa. Hec i vitaſpa.
Frater quidā in paraſceue ſenſit oēs pun
cturas paſſionis xp̄i. Exemplum.xxv

d E quodā fratre iuuene teu
thonico honeſto admodum deuoto
narrauit ſancte memorie magiſter
iordanus ordinis p̄dicatoꝝ ꝙ chriſtus dn̄s
in die cene ip̄m cōicauit τ ī die paſceues paſ
ſionē totā in corpe ſuo ſenſit. Eratq̄ʒ mirū ꝙ
dicebat illi vt ſe ꝑpararet ad illā paſſionez τ
neminē inferentē videbat:ſ; tn̄ ſingulas pun
cturas ſentiebat. Hoc in vitaſpatrum.
Paſſio xp̄i incitat ad virtutes.
Exemplum.xxvi.

q Ui deuote meditatur paſ
ſionē xp̄i vix aut nūq̄ꝑ poterit a di⸗
abolo ſupari.Un̄ q̄dam bon⁹ hō po
nēs ſe in loco ſecreto:recolebat ſicut ſciebat: et
poterat:quō xp̄s nat⁹ fuit in mūdo cōuerſa⸗
tus:mlt̄a turpia τ opprobria ꝓ nobis paſſus
τ tādē mortē ſei⁹ τ alia hmōi: τ dicebat ꝙ ſi⸗
bi ꝓfecerat pl⁹ ad bonū q̄ꝑ totū qd̄ al's facie
bat.Un̄ Bona.Si vis o hō vt de v̄tute in vir
tutē:de gr̄a in gr̄am:de bono ī meli⁹ ꝓficias
q̄tidie nullo fatigat⁹ impedimēto q̄ꝑta potes
deuotōe ꝑcurras τ mediteris dn̄i paſſionem
Lachryme paſſionis chriſti ſunt chriſto
dulciſſime. Exemplum.xxvij.

v Irgo quedā ad paſſionez
xp̄i habuit ſp̄ālē gr̄am τ deuotionē
q ſtans an̄ imaginē btē Marie v̄gi⸗
nis q̄ habuit Jeſū xp̄m crucifixū in ſinu. Et
ip̄a v̄go deuota in extaſim rapta deuote fle⸗
uit τ vidit puerū Jeſū q lachrymas illius vir
ginis recepit in manus ſuas τ perūxit ſe cuz
ip̄is pect⁹ ſuū.Et mat̄ v̄go maria q̄ſiuit a Je
ſu puero ſuo vtrū iſte lachryme illius v̄gis:
eēnt ſibi dulciores:aut lachryme marie mag
dalene. Et puer ieſus rn̄dit:ꝙ iſte lachryme
ſūt ſibi dulciores:qr ſt̄ lachrime amoris ſiue
paſſiōis:ſ; lachryme magdalene fuerūt lachri
me ꝯtritōis τ amaritudis ꝓ pctīs ſuis ꝓpri
is. Uirgo quedā vidit Jeſum cruētatū in
manibus. Exemplum.xxviij.

v Irgo quedā religioſa licet
adhuc in ſcl'ari habitu poſita eſſet:
cuidam religioſo τ deuoto viro re⸗
tulit ꝙ ſaluatorē in cruce pendentē cum cru
entatis manibus ſolebat videre: τ ex huiuſ⸗
modi viſiōe in tantū ꝓfecit vt de dn̄i paſſiōe
loqui vel cogitare nō potuit, ſine lachrymis
ſine deuotione:aut ſingulari contritione.
Xp̄s intinxit panē vulneri.
Exēplum.xxix

m Iles quidā ordinis ciſter
cienſis.intrauit religionem:τ poſt⸗
modum de exitu ordinis cogita⸗

bit.Et ip̄i ſeni vigilāti xp̄s appuit in forma
pſonatiſſimi viri:τ q̄ſiuit q̄d mali hr̄et.rn̄dit
ille.Dolorē cordis habeo:τ defectū debilita
tis in mēbris ſuſtineo.Cui xp̄s groſſum pa
nē ordeaceū offerēs dixit . Surge τ comede
panē iſtū.Quē ille turbat⁹ intuit⁹. Quō in⸗
qt panē iſtū groſſum comedā q panē ſimila
gineū monaſterij mādicare nō poſſuz . Tūc
dn̄s ibs detecto latere vulneri pectoris ſan⸗
guie τ ſanie ꝓfluēti ordeaceū panē admouit
τ tali ꝓfluuio madefactū iubet comedere lā
gueſcentē. Mox ille cū horrore mēbroꝝ deſi
liēs.Heu inq̄t dn̄e:quō talē pollutū panem
comedā:q mūdū panē recuſabā.Et dn̄s ait.
Oportet guſtu tēptes:ſaltē quō ſapiat panis
iſte.Cūq̄ʒ ille diffugiū nō hr̄et:τ ſuſceptū pa
nē tremebūd⁹ ſumeret τ vix labijs attigiſſet
ſenſit in paue ſup oēm ſuauitatē dulcorē ad⸗
mirabilē.Quē hianti q̄dē ore ꝯtrectās totuz
ſubito cū mira auiditate comedit. Nec mo⸗
ra dn̄o diſparēte tēptat⁹ ille ad ſe reuerſus
eſt:τ q̄d vidiſſet ſenſiſſetq̄ʒ ſincero corde re⸗
tractās:ab oī dolore mētis τ carnis tēptatō
ne conualuit:τ in magna trāquillitate ſp̄ūs
vſq̄ʒ in finē ꝑmāſit. Hec ceſarius.
Martyr habuit ſignum crucis in corde,
Exemplum.xxx.

q Uidā ſctūs cū duceretur
ad martyriū interrogat⁹ a tyrāno
q̄re xp̄iani cuz hylaritate ad mar⸗
tyriū accederēt:rn̄dit.Quia ſignaculū crucis
impſſuz ē in cordib⁹ coꝝ.τ id nō ē mirū ſi cū
gaudio xp̄z crucifixū imitant̄. Rn̄dit tyrān⁹
Qd̄ ore dic̄ꝗ probabo.Et fecit ſcm̄ ſecari τ cor
ei⁹ inſcīdi.in q̄ ſcūs vt p̄dixit impſſionē cruc̄ꝗ
inuēit.Et viſo miracl'o tyrān⁹ xp̄ian⁹ fact⁹ ē.
Conuerſus habuit paſſionē xp̄i ꝑ lectio⸗
ne menſe. Exēplum.xxxi.

q Uidā cōuerſus quadam
die req̄ſitus a p̄ore ſuo q̄d in mēſa
cogitaret eo ꝙ lectionē mēſe non
intelligeret:rn̄dit. Ego lectionē optimā hēo
in mēſa.qn̄ mādicare incipio : cogito q̄liter
ꝑme filius dei ſit ab angelo nūciat⁹ τ ī vtero
virginis de ſp̄ūſctō ꝯcept⁹ mēteq̄ʒ ꝑtractās
ſic pmū foliū voluo.deinde quō angel'ꝯcin⸗
nentib⁹ ſit nat⁹ τ pānis īuolut⁹ τ in p̄ſepio
reclinat⁹:τ ecce plectū eſt ſm foliū.Jn hunc
modū ꝑcurro circūciſionē:aduētū magoꝝ:
oblationē in tēplo:baptiſmū: ieiuniū : paſ⸗
ſionē:reſurrectiōez:aſcēſionē:ſp̄ūſcti miſſio
nem,tandēq̄ʒ extremū iudiciū,Et talis inq̄t
eſt lectio mea q̄tidiana:cui⁹ finis ē prādij.
De trib⁹ litteris.ſ.nigra rubea:τ candida,
Exemplum.xxxij.

d Uo germani . vnus cleri
cus:τ alter laicus fuerūt in quodā
cenobio.Cū aūt clericus tp̄s legē
do τ ſcribēdo deduceret:q̄dā die cleric⁹ frēm
ſuū interrogauit.ſ.laicuz. Quō ꝯſumis tp̄s
tuū.Qui rn̄dit.Tres lr̄as didici quas q̄tidie
in corde meo reuoluo.quarum prima eſt ni⸗
gra ſecūda rubea.tertia vo candida.Qui cuz
inquireret illaꝝ lr̄aruz noīa.rn̄dit. Prima ē
pctōruz meoꝝ recordatio:q tāq̄ꝑ nigra τ gra
uis ſarcina me torquēt τ cruciāt. Scd̄a ē re⸗
cordatio roſei ſanguis redēptoris mei:quez
in cruce ꝓ me miſero peccatore de q̄nq̄ʒ riuu
lis ſui corporis fudit tam miſericorditer et
abunde.Tertia eſt deſiderium celeſtiū gau⸗
diorum τ eoꝝ que ſequūtur in albis agnum
quocūq̄ʒ ierit. His auditis frater litteratus
erubuit:ſumens exēplum de tribus litteris
fratris oēm ſuā ſcientiā quaſi nihil reputās
ingemuit:τ magis decetero vitam ſuam in
deuotione perfecit.
Abbatiſſa quedā fecit ſibi paſſionem xp̄i
legi in agone. Exemplū.xxxiij.

f Uit q̄daz abbatiſſa ama
trix τ reparatrix diſciplie regularis
toti⁹ τ norma iuſticie q̄ cū moritu
ra eēt paſſionē dn̄i coraz ſe legi faciebat.Cū
q̄ʒ ventū fuiſſet ad illū locū.Jn manus tu.
cō.ſpi.me.ilico expirauit.Que cū p⁹ mortez
ei⁹ cuidā ſctimoniali appuiſſet.τ illa de ſta⸗
tu ei⁹ ſciſcitaret̄:ait.ſtati in ip̄a hora qn̄ aīa
mea de corpe egreſſa eſt euolauit ad celum.
Alijq̄ʒ ſorori ſtanti in orōne apparēs in ſpe
ra.τ ſciſcitāti de ſtatu ſuo ait,canēdo v̄ſiculū
illū dauidicū.Sicut audiuim⁹ ita vidim⁹ in
ciuitate dn̄i virtutū. Nihilq̄ʒ aliud loquens
oculis ſororis ſubtracta eſt . hec Ceſarius.
Clerico criminoſo chriſtus obiecit paſſio⸗
nem ſuam. Exemplum.xxxiiij.

p Aſſio chriſti a pctīs reuo
cat.Un̄ quidam clericus vitijs car
nis ſupatus contēnebat agere pe⸗
nitentiam:cui xp̄s crucifixus apparuit ſua
vulnera oſ̄dendo dicens. O nequiſſime:cur
nō attēdis q̄ ꝓ te paſſus ſuz.cur p̄ponis tui
capitis ornamēta mee coronatōi:tua mutato
ria veſtiū mee nuditati.tuas cātilenas meis
ſuſpirijs τ planctib⁹,Cur tuā burſaz τ zonā

meo lateri lanceato. tuas cirothecas ⁊ aurea calcaria clauis manuū ⁊ pedū meoꝝ. tuos cachinnos ⁊ riſus fletibus meis. Neceſſe eſt enī vt deditus delitijs cōtēnendo mea vulnera: ⁊ tandē morte eterna vulnereris.

Iuueni oſtēdit chriſtus manus ⁊ latus. Exemplum. xxxv.

De iuuene luxurioſo

i Uuenis ꝗdaꝫ luxurioſus mala intētione intrauit rubetum vbi erant infames mulieres. Cui occurrit diabolus: dicēs q̄ vellet ire. Qui dixit ſibi ſuā intētionē. Cui diabol⁹. Uade anī me. q: bñ tibi ſoluā tuo tpe. Qui cū intraſſet vlteri⁹ occurrit ſibi xp̄s in habitu cuiuſdam monachi: quo tēderet reqſiuit appellans eū filiū: ⁊ dixit iuuenis. Uos nō eſtis pr̄ meus. Rn̄dit Cui monach⁹. Certe tu es fili⁹ meus. Cui mo cū indignatiōe ꝙ nō eſſet fili⁹ eius. Cui monachus aperta cappa oñdit ei man⁹ ⁊ latus que ambe erant cruentate ſicut apud crucifixum ſolet depingi. Credis ergo ꝙ ego ſum pr̄ tuus. Qui exclamauit dicēs. Dn̄s meus ⁊ de⁹ tuus. Tūc dixit ei xp̄s. Uade ꝯfiteri: q: ille q̄ tibi occurrebat añ rubetū eſt diabol⁹: et expectat te ꝙ tibi frangat collū tuū. Qui dū exiſſet de ſilua cuꝫ ꝓpoſito ꝯfitendi diabol⁹ eū nō cognouit: ⁊ ille interrogans diabolum dicens. Quē tu expectas. Cui diabol⁹. Certe tu non es: iſte erat totus nr̄ ⁊ mihi data fuit poteſtas ſup eū: vt ipm̄ occiderem. tu vero alter es. Qui intelligens dei miam circa ſe factam: intrans clauſtrū confeſſus eſt: ⁊ ſic in bono vitam finiuit.

Apoſtatā xp̄s per oſtenſionem vulnerum reuocauit. Exemplum. xxxvi.

i Uuenis ꝗdam religionē intrans q̄ in ſeculo fuerat delicate nutritus: ⁊ ideo vitā auſteram ſue religionis vix ſuſtinere poterat. Panis enī erat niger ⁊ dur⁹ ⁊ vinū acre: ⁊ difficilia ⁊ grauia videbant ſibi oīa q̄ fuerūt ordinis ⁊ iō petiuit a ſuo p̄lato licentiā recedēdi: dicēs ſe nō poſſe pati ordinē. Cui dixit p̄lat⁹ q̄ erat vir diſcret⁹. Frat̄ vos nō poteſtis recedere: q: ꝓfeſſus eſtis in religiōe iſta: ſꝫ habete ꝯfidentiā ⁊ fiduciā in deo: ⁊ rogate eū vt poſſitis cū alijs ſuſtinere: q: fortaſſis diaboli temptatio ē. Ille acq̄euit breui tpe ⁊ iterū tēptat⁹ eſt ⁊ mutato habitu iuit ad ſeculū. Cui cū iret ſuā viā apparuit xp̄s in ſpē cuiuſdā iuuenis ⁊ ſeq̄bat eū p viā eādē. Ille aūt feſtinabat q̄ſi deſperat⁹ neſciēs q̄ deberet ire. Xp̄s aūt ſequens eū: clamabat. Expecta me. Ille aūt ampli⁹ currebat. Tūc dñs vocauit eū nomine ꝓp̄o: dicēs ei taliter. Frat̄ expecta me ⁊ ibo tecū. Tūc irat⁹ ille q: vocabat̄ frat̄: ⁊ verecūdabat̄ ſil̄ admirat⁹ q̄s ei dixiſſet nomen ſuū. ⁊ ꝙ erat monach⁹ forti⁹ cepit currere: ⁊ xp̄s alti⁹ cepit clamare. Tandē tedio vict⁹ expectauit eū. Et cū xp̄s q̄ſiuiſſet ab eo q̄ iret: rn̄dit. Quid ad te: ego vado iam viā meā vbi habeo facere ſicut ⁊ tu. Tandē p̄cibus victus dixit ei ꝙ religionē ſuā dimiſerat ⁊ ibat ad ſeculū. Tūc xp̄s eleuās veſtē ⁊ brachiū ⁊ lat⁹ diſcooperuit ⁊ vidit ex vulnē lateris xp̄i ſanguinē effluere: ⁊ dixit ei. Reuertere in locuꝫ tuū: ⁊ q̄n inuenies panē nimis duruꝫ ⁊ alia tibi grauia. intinge in lat⁹ iſtud: ⁊ erit tibi totū ſuaue. Tunc ille redijt ⁊ poſtea ſctē vixit. vñ Grego. Si paſſio xp̄i ad memoriā reducitur: nihil eſt qd̄ non equo aīo toleratur.

Paſſio xp̄i liberat a tēptatione carnis. Exemplum. xxxvii.

e Rat quidā religioſus vir qui freq̄nter grauit̄ tēptabat̄ de pctō carnis: tandē vidēs ſe nō poſſe durare venit ad imaginē crucifixi ad quā ſepe venerat: rogās xp̄m vt eū vellet ab hac tēptatiōe liberare. ⁊ dixit crucifixo ꝙ niſi cito liberaret eū dimiſſis veſtib⁹ religioſis iret ad ſeculū ⁊ ſuā ꝯcupiſcentiā ſatiaret ſic alij miſeri q̄ ſunt in ſeculo. Poſtq̄ h̄ dixerat nocte ſeq̄nti grauiſſime tēptat⁹ eſt: ⁊ tūc mane cū fletu flexis genib⁹ dicebat. Ecce veſtes tue q: ꝓ nullo p̄cio in eis pctm̄ cōmitterē. poſtq̄ tu nō vis me iuuare exuo me. Tunc exuit ſe vſq̄ ad vltimā veſtē ⁊ totū poſuit ad pedes crucifixi. Tūc crucifix⁹ vocās eū noīe ꝓprio dixit ei. Frat̄ recipe veſtes tuas: q: añq̄ ꝓpter hāc tēptationē te exire ꝑmitteres: poti⁹ iterū deſcēderē ſi neceſſe eēt ⁊ ꝓ te liberādo mortē iteꝝ ſuſtinerē. Tūc frat̄ rn̄dēs dixit ei. Dn̄e poſtq̄ me tu vis iuuare ⁊ ego potius ꝑmitterē me ſuſpēder̄ q̄ te peccādo mortaliter offenderē ſcient̄. Et ita tūc a tēptatōne liberat⁹ eſt ꝙ nūq̄ poſtmodū ſenſit i carne talē grauē tēptationē ⁊ ꝯcupiſcētiā. Ex hoc apparet q̄tū eſt bñficiū dñice paſſionis q̄ a morte ꝑpetua liberati ſum⁹: ⁊ adhuc q̄tidie a pctō ⁊ tēptatiōe liberamur. Grego. Nihil adeo reſiſtit iaculo diabolice ſuggeſtiōis q̄ frequēs meditatio dñice paſſionis.

Clericus lubricus poſt oñſionē vulnerum religionem intrauit. Exemplū. xxxviij.

f Uit quidā clericus lubricus ⁊ imūde vite: q̄ quotidie ꝓponebat ꝯuertere ſe ⁊ agere pn̄iaꝫ: et tñ ſp̄ differebat ⁊ tardabat cui appuit dñs i forma in q̄ crucifix⁹ fuit in viſiōe oñdens ei vulnera ⁊ ſanguinem di. Uide qd̄ ꝓ pctīs tuis paſſus fui in corꝑe meo: te ⁊ alios pcōres advocandū: monēdū: ⁊ a pctīs ſoluendū: reuertere ad me: ⁊ ego ſuſcipiā te. Propt̄ quaꝫ viſionē mot⁹ intrauit religionē ⁊ ſctē vixit.

Paſſio xp̄i liberauit puellam a tēptatione carnis. Exemplum. xxxix.

p Uella quedam nobilis in amore cuiuſdā iuuenis ꝑ multos annos miro demonū ſtimulabatur inſultu: ⁊ tandē adeo grauiter tēptata ē vt ſomnū ⁊ etiaꝫ cibi ꝑderet appetitū. Accidit nocte quadā vt tanto demonū agitaret̄ impulſu vt ſuꝑueniēte aurora ſurgere cogitaret ⁊ clam adire iuuenē q̄ in vicino morabatur. Nec mora: vt oculos aperuit vidit xp̄m quaſi plaḡ recētib⁹ crucifixū leni ſermone ſibi dicentē voce p̄ma. Me diligas: q: ſuꝫ formoſus: bonus: dulcis: ⁊ generoſus. hec vt dixit repēte diſꝑuit ⁊ puellā in oī pace ⁊ gaudio ⁊ grarumactiōe ab oī tēptatiōe liberam dereliquit. hec Guil̄.

Sanctimonialis inuenit xp̄m crucifixuꝫ in ianuis. Exemplū. xl.

q Uedā puella ſanctimonialis v̄go a q̄dā clerico v̄bis luxurioſis ſtimulata intm̄ ſuccēſa eſt q̄ ꝓmitteret ſibi ꝙ dicto cōpletorio veniret ad locū ꝯdictū. Erat eī cuſtos eccl̄ie. Dicto cōpletorio cū ꝯuēt⁹ aſcēdiſſꝫ dormitoriū ⁊ illa exire vellet de oratorio: in ip̄o oſtio xp̄m cū manib⁹ in cruce expanſis ſtare conſpexit. Cui cū egreſſus nō pateret oſtiuꝫ qd̄ petebat ad oſtiū qd̄ erat in oppoſito cucurrit ita ſuccēſa fuerat i amore clerici vt pene nihil aduerteret qd̄ circa ſe diuit⁹ ageret̄. Quid pl̄a. oēs ianuas adijt ⁊ crucifixū in oīb⁹ īuenit. Tūc p̄mū ad ſe reuerſa ⁊ territa dixit. Forte volūtas dei eſt vt nuſq̄ vadas. Solita fuerat eadē v̄go ſingulis dieb⁹ ſpālē quandam oro̅nē dicēre de paſſione xp̄i quā dñs inde tāto ꝑiculo remunerauit viſione tā vtili. Que tremēs añ imaginē btē dei genitric̄ ſe ꝓſtrauit de pctō ſuo veniā poſtulās. A q̄ cū imago faciē v̄teret ⁊ illa obnix⁹ ſupplicaret ꝓpius accedēs: imago manu maxillā ei⁹ ꝑcuſſit dicēs. Quo vis ire fatua: vade i dormitoriū tuū. Tam fortis erat alapa vt in terrā ruens ſic iaceret vſq̄ ad tp̄s matutiale. Cūq̄ ſigna in dormitorio ſonarēt ⁊ illa in oratorio non pulſaret: putātes eā eē in oro̅ne vel p̄ſſaꝫ ſopore intrātes eccl̄iam ⁊ ml̄to defectu eam reperientes. Poſtq̄ refocillata ioq̄ potuit oīa q̄ circa ſe geſta ſunt ad honorē dei ⁊ btē virginis ꝯſororib⁹ ſuis recitauit: lꝫ grauis eēt alapa: prorſus tñ a tēptatione ꝑ illaꝫ fuit liberata. Hec ceſarius.

Quidā mutilauerunt imaginē crucifixi. Exemplum. xli.

q Uodā tempore inter duas cognatōes militū ⁊ taꝫ graues inimicicie orte ſunt: vt ſe īuicem caperēt ⁊ occiderēt. Die igr̄ q̄dā cū pl̄es vni⁹ parti ꝯueniſſent i eccl̄iaꝫ cuiuſdā ville aduerſe pti ꝑ quādā vetulā ꝓditi ſr̄: dederat eī cis ſignū dicēs. Q̄n intrauerint nolā trahā. Qd̄ cū feciſſet eccl̄iaꝫ cū multitudīe armatoꝝ ingreſſi ſuꝑ inermes irruerūt. Quo viſo illi arrepti ſacris imaginib⁹ gladijs oppoſuerūt ſperātes iſibi illarū bñficio p̄ci debere. Percuſſores v̄o nullū ſacro loco exhibētes honorem: nullāq̄ ſacris imagīb⁹ reuerētiā: ita hoſtiuꝫ cruorē ſitiebāt vt imagīes oppoſitas mutilarēt: ipſi q̄ crucifixo brachia; p̄ſciderēt ⁊ octo milites in eccl̄ia trucidarēt. Qd̄ ſacrilegium ſatq̄ dure vīdicatū eſt. nā in breui tp̄e ab occiſoꝝ ꝯſanguineis occidētiū nūeroſa ml̄titudo ſic gladio deleta eſt: vt vix duo ſuꝑeſſent. Uetula vero q̄ illos ꝓdiderat tp̄e meſſis nimio calore aeris ſuffocata eſt. Hec ceſari⁹.

Baliſtarius quidā vulnerauit imaginem chriſti. Exemplum. xlij.

t Empore diſcordie inter ottonē philippūq̄ ꝓuincialis in quoddā oratoriuꝫ ſatq̄ curioſe ſua ad ꝯuerſatōes traſtulit: q̄ cognito q̄dā potēs ex ꝑte aduerſa ad expugnandū illud arietes machinaſq̄ applicuit. Illi v̄o q̄ deint⁹ erāt imaginē crucifixi ligneā ꝯ hoſtes in quādaꝫ feneſtrā poſuerūt: ſperātes ꝙ ob illi⁹ venerationē loco parcerēt. Quidā v̄o de baliſtarijs de cruce nō curās: imo locāti illā indignat⁹ telū miſit: ⁊ ſacrā imaginē in brachio ꝓfūde vulnerauit: mox mirū ī modū antiq̄ renouātur miracula. ⁊ ad iſtar vene hūane ſanguis de loco vulneris cepit ſtillare: adhuc vuln⁹ ſanguinis ⁊ ſtigmata illic oñdunt̄. Timore igr̄ tāti miraculi p̄dict⁹ vir q̄ in exercitu eccle

ſtã inuaſerat: cruce ſignat᷒ eſt ꝛ pniaꝫ egit.
Semel ei adhuc mortal' in terris crucifix᷒ at
ꝗꝫ lãceat᷒ eſt: ꝛ tñ q̃tidie a mal' ſedẽs ad dex
terã patris ſe crucifigi ꝑ ꝓphetã conq̃rit̃ di.
Et me crucifigitis. Hec ceſarius.

Quidam propter camiſiam vulnerauit
crucifixum. Exemplum. xliij.

Um eodẽ tẽpore otto cõ

c tra philippũ aſcẽderet cũ exercitu
ſatellitib᷒ ei᷒ quãdã eccl'aꝫ intrãti
bus vn᷒ ex ill' crucifixũ i eminẽti loco poſitũ
recẽti linea ꝛ cũ mlto ſtudio tectũ vidit ꝛ cõ
cupiuit. Quẽ cũ manu attingere nõ potuit:
lancea niſus eſt extrhere. Et q2 firmit̃ imagi-
ni anuexa fuit: in diuerſis loq̃ illã pupugit:
dñs ieſus xp̃s vere vt ſibi factũ oñderet q̃d
ei᷒ imagini iniurie vel ꝯtẽpt᷒ irrogat̃ egit
ſua potẽtia vt de ſingul' pũctõnib᷒ ſanguis
emanaret. Semel eniꝫ adhuc in terris mor
talis crucifix᷒ atqꝫ lãceat᷒ eſt: ꝛ tñ ſedẽs ad
dexterã p̃ris q̃tidie a mal' hoīb᷒ crucifigit̃ et
dehoneſtat̃. Uñ apl's. Rurſum crucifigẽtes
filiũ dei. Hec Guil'. in li. de apibus.

Judei vulnerauerunt imagineꝫ ieſu xp̃i.
Exemplum. xliiij.

Pud ſiriã in ciuitate Be

a rith: quidã xp̃ianus ſub annua pẽ
ſione hoſpitiũ hñs imaginẽ cruci
fixi iuxta lectũ in pariete affixerat: ꝛ ibi orõ-
nes ſuas ꝯtinue faciebat. Poſt annũ vo aliã
domũ locauit ꝛ imaginẽ ex obliuione dereli
quit. Quidã aũt iude᷒ p̃dictam domũ cõdu
xit: ꝛ die quadã aliũ iudeũ de ſuis tribulib᷒
ad cõuiuiũ inuitauit. Inter epulas aũt ille
q̃ inuitat᷒ fuerat caſu circũſpiciẽs imaginẽ
xp̃i infixã parieti cõtuetur: ꝛ in illũ q̃ ſe inui
tauerat ira fremẽs eſt effect᷒: cur imaginem
ieſu nazareni tenere auderet cõminat̃. Ille
aũt ꝙ p̃dictã imaginẽ adhuc nõ vidiſſet iu-
ramẽtis q̃b᷒ poterat affirmabat: ꝛ illã de q̃
dicebat imaginẽ penit᷒ ignorabat. Tũc ille
placatũ ſe ſimulans valefecit: ꝛ ad p̃ncipes
ſue gent' abiẽs: illõ q̃d viderat reuelauit. Ju
dei ğ cõgregati ad domũ ei᷒ venerũt: ꝛ viſa
imagine illũ ꝯtumelijs duris afficiũt: et eã
ſynagogã ſemiuiuũ ꝓijciũt. Imaginẽ vo pe
dib᷒ ꝯculcãtes cũcta opprobria dñice paſſio
nis renouarũt. Cũ vo lat᷒ lancea pforaſſent
ꝓtin᷒ ſanguis ꝛ aq̃ vbertim exiuit: ꝛ ſup-
poſitũ vas impleuit. Stupefacti iudei ſan-
guinẽ illũ ad ſynagogã detulerũt: ꝛ oẽs ifir
mi ex ipſo inũcti ꝓtin᷒ ſanati ſunt. Tunc iu
dei epõ terre oĩa narrantes ꝑ ordinẽ baptiſ-
mũ ꝛ fidẽ xp̃i vnanimit̃ ſuſceperũt. Ep̃s au
tẽ ſanguinẽ illũ in ampull' criſtallinis ꝛ vi-
treis ꝯſeruauit. Chriſtianũ etiã ad ſe accerſi
ri fec: ꝛ q̃s tã pulchrã cõpoſuerat imaginem
inq̃ſiuit. At ille dixit. Nicodem᷒ eã cõpoſuit
Qui moriẽs dedit gamalieli: gamaliel tha-
deo: thade᷒ iacobo: iacob᷒ ſymoni: ille dereli
quit in hier'l'ꝫ vſqꝫ ad excidiũ vrbis. Tũc oẽs
iudei ſynagogas in eccl'ias ꝯſecrauerũt ꝓpt̃
iſtud miraculũ. Uñ ꝛ rome ꝯſecrata ẽ eccl'ia
in honore ſaluatoris: vbi ãpulla cũ illo ſan-
guine reſuat̃. Hec hugo de ſctõ victore.

Judeus q̃dam imaginem xp̃i in gutture
percuſſit. Exemplum. xlv.

Pud conſtantinopolim

a iude᷒ q̃dã eccl'iaꝫ ſophie intrauit
ꝛ quandã imaginẽ xp̃i ibidẽ ꝯſpe
xit: q̃ ſe ſolũ ibi ꝯſiderãs gladiuꝫ arripuit et
mox in gutture effigiẽ xp̃i ꝑcuſſit: ſtatĩqꝫ illi-
de ſanguis exiuit ꝛ iudei faciẽ ꝛ totũ caput
aſperſit. Qui grauit̃ territ᷒ imaginẽ accepit
eãqꝫ in puteũ ꝓijciẽs aufugit. Quidã auteꝫ
xp̃ian᷒ eidẽ obuiauit: ſibiqꝫ dixit. Uñ venis
iudee: aliquẽ hoiem occidiſti. Et ille. Falſuꝫ
dicis. Cui rurſus. Uere homicidiũ ꝑpetraſti
ꝛ idõ ſanguie aſꝑſus es. Cui iude᷒. Uere de᷒
chriſtianoꝝ verus de᷒ eſt: ꝛ fides ei᷒ firma ꝑ
oĩa comprobat̃. nequaq̃ꝫ eñ ꝑcuſſi hoiem: ſꝫ
xp̃i imaginem: ꝛ ꝯtinuo ſanguis de ipſi᷒ gut
ture emanauit. Duxit aũt iude᷒ illum hoieꝫ
ad puteũ: ꝛ inde ſanctã imaginẽ extraxerũt.
Plaga aũt i gutture imaginis xp̃i vt fertur
adhuc cernitur: ꝛ iudeus continuo bon᷒ chri
ſtianus efficitur.

Judei in paraſceue cereã imaginem chri
ſti vulnerauerunt. Exemplum. xlvi.

Um iudei in quadã ciuita

c te feciſſent in paraſceue imaginẽ
xp̃i cereã: ꝛ eã clauis cruci affixiſ-
ſent ac lãcea pforaſſent: apparẽs btã vgo cõ
querẽs xp̃ianis de h̃ quare ſuſtinerẽt ꝙ ad-
huc in illa vrbe iudei filiũ ipſi᷒ crucifigerẽt.
Xp̃iani aũt domos iudeoꝝ penetrantes ꝛ
eos capiẽtes inuenerũt imaginẽ ꝛ ei᷒ vulne
ra cruentata: quo viſo miraculo multi iudei
ſunt ad fidem conuerſi.

In diſcipulo de tempore.

Heremita cui appãit xp̃s ieſus hñs crucẽ
aureã ſuꝑ ſcapulas ſuas. Hoc q̃re in diſcipu
lo de tp̃e. ſer. xlviij. M.

Itẽ latro q̃dã vnũ p̃r nr̃ dixit añ crucifixũ
ꝛ ſic occiſ᷒ ẽ ꝛ ad celũ euolauit. q̃re ſer. xlix R
Itẽ q̃dã in agone adaptauit pctã mẽbroꝝ
ſuoꝝ ad paſſionẽ chriſti. ſer. xlviij. Z.
Itẽ monach᷒ q̃dã ptrãſeũdo crucifixũ di-
xit. O bone ieſu ꝓpt̃ amarã paſſioneꝫ tuam
quã ſuſtinuiſti quando aĩa tua egreſſa eſt de
corpore tuo. ſermo. xlix. Y.
Itẽ iuuenis q̃dã p̃mit᷒ nõ habuit dulcedi
nẽ i paſſiõe chriſti ꝛ ſemel ãplexat᷒ ẽ eũ chri
ſtus tũc poſtmodũ ſenſit mirã dulcedinẽ in
memoria paſſionis chriſti. ibidẽ ſer. xlix. Z.
Itẽ q̃dã de nocte ſꝑ ſurrexit di. O dñe ieſu
chriſte null᷒ iã tibi cõpatit̃. ſer. xlv. M.
Itẽ q̃dã dãnari debuit: ſꝫ paſſiõeꝫ chriſti di
lexit: idõ reuixit ꝛ pẽituit h̃ q̃re ibidẽ ſ. xlv M
Itẽ mulier q̃dã paſſionẽ xp̃i diligẽs obijt
i ptu i die paſceues: ꝛ ſtatĩ euolauit ad celuꝫ
poſt egreſſionẽ aie a corpe. q̃re ſer. lxi. L.
Itẽ nouiti᷒ q̃dã voluit exire ordinẽ mino
rũ ꝛ redire ad ſcl'ꝫ: ꝛ xp̃s apparuit ei ꝛ oñdit
ei vulnera: ꝛ quõ illi vulnerãt chriſtũ qui ha-
bent voluntatẽ malã peccandi. I. D.

Pauperes.

Arſenius gaudebat ꝙ elemoſynã recipie
bat. Exemplum. xlvij.

Eatus arſenius qui cum

b magn᷒ fuiſſet in curia impiali fact᷒
ẽ religioſus: ꝛ adeo paup ꝙ oporte-
ret eũ q̃rere elemoſynã: q̃ gl'ans in dño dixit
Gr̃as ago tibi dñe ieſu chriſte q2 ad h̃ deue-
ni vt elemoſynã in tuo noie q̃ſiui. O quãtũ
mõgl'iat̃ i cel' diuitijs celeſtib᷒ ad q̃s ꝑ pau-
pertates deuenit. Hoc in vitaſpatrũ.

Diogenes doliũ habuit pro domo ſua.
Exemplum. xlviij.

Jogenes relictis omibus

d perã hũit ꝓ cellario clauã ꝓ ſuſten-
tatione corpis ꝛ mẽbroꝝ ſeniliũ a
q̃libet petẽs ꝛ accipiẽs cibũ. Cũqꝫ ſic torq̃ret̃
i dolio gl'abat̃ ſe domũ hr̃e volubilẽ et ſecuꝫ
tp̃ib᷒ comutãtẽ: frigore. n. ſe vtebat ad meri
diẽ: eſtate ad ſeptẽtrionẽ: ꝛ vbicũqꝫ ſe ſol v-
terет: ꝛ diogenes ſil' vtebat̃. Cũ ſolũ ſibi reſi-
duaſſet vas ligneũ ad bibẽdũ vidit puerũ cõ-
caua manu bibẽtẽ. Qui ſtatim eliſit vas ſuũ
dicẽs. Neſciebã ego ꝙ natura poculũ hẽbat.
Narrat etiã de eo Ualeri᷒ ꝙ cũ q̃dã die ſede-
ret ad ſolẽ, Alexãder magn᷒ veniẽs ad vidẽ-
dũ eũ hortat᷒ ẽ vt ab eo peteret q̃cq̃d vellet
mox iq̃t. A te nihil peto niſi ſoli mihi nõ ob-
ſtes. Uñ merito dixit. Seneca ꝙ potẽtior fu
it Alexãdro oĩa poſſidẽte: q2 pl᷒ erat q̃d ille
nollet accipe q̃ꝫ q̃d ille poſſet conferre.

In morte diuites abijciunt̃ ꝛ pauperes ex
altantur. Exemplum. xlix.

Iuites inane gloriãtes ſũt

d ſil'es accipitri: q̃ multũ in vita ſua
extollit̃ ꝛ palpatur: ꝛ honorifice ſuꝑ
manũ portatur ꝛ ſuꝑ particã eleuat̃: ſed mor
tu᷒ i lutũ ꝓijcit̃ ꝛ in ſterq̃liniũ canib᷒ ꝛ aui-
bus ad deuorandũ. Ecõtra galline ꝛ anſeres
i vita ſua vilipẽdunt̃: ꝛ victũ ſuũ i vita vndi-
qꝫ cũ labore mağ acq̃rũt repellũt̃ ꝛ ꝑcutiunt̃
ſꝫ i fine mlta cura ꝑpant̃ ꝛ honorifice ad mẽ
ſã regi deportãt̃. Sic etiã ẽ de diuitib᷒ ꝛ glo
ſis hui᷒ ſcl'i. Nã i p̃nti bñ paſcunt̃ colunt̃ et
honorant̃: ſꝫ i fine i ſterq̃liniũ eoꝝ corpa ꝓijci
unt̃: ꝛ aĩe eoꝝ demonib᷒ deuorãde tradunt̃
De q̃b᷒ legit̃. Deuorabũt aũt eos aues morſu
amariſſimo. Ecõtra pauperes abiecti in fine
ad menſã ſũmi regi honorifice deportant̃.

In diſcipulo de tempore.

Petrus theloneari᷒ qui primo parc᷒ fuit:
ꝛ poſtmodũ fecit ſeipm vẽdere ꝛ pciũ dare i
elemoſynas paupeꝝ. Hoc q̃re i diſcipulo de
tempore. ſermo, lxxxi. B.

Pax.

Uirgo pacifica ſtatim poſt obitum celum
intrauit. Exemplum. l.

Uedam nobilis puella pa

q cem habuit cũ deo: licet ſibi a pctis
venialibus nõ poſſet cauere: tñ deũ
poſt baptiſmũ mortalibus peccatis nũq̃ of
fendit: ꝛ pacem cũ hoibus habebat. Nullum
turbauit: nullũ leſit: nullũ moleſtauit. Et ꝓ-
pter hanc pacem quam firmiter in ſe tenuit
q̃ ad deũ: ꝛ quo ad ſe: ꝛ quo ad ꝓximos: de᷒
ſibi hanc gr̃am fecit ꝙ angeli eius aiam cuꝫ
dulciſſimo gaudio cũctis audientib᷒ ad gau
dia eterna ꝛ pacẽ eternam deduxerunt. Qui
ergo vult ſaluari pacẽ quã nobis chriſtus re
liq̃t ꝑ teſtamẽto ſeruare debet. Unde chriſt᷒
Joh. xiiij. Pacẽ meã do vobis: pacem meam
relinquo vobis ꝛc̃.
Itẽ de duabus nurib᷒ q̃ ſimul habitabãt
in vna domo in bona pace ꝛ ſil'es fuerũt ſctõ
Machario. Hoc q̃re ante. M. xi.
Duo erãt fr̃es i heremo q̃s diabolus nite-
bat̃ ad diſcordiã prouocare. Exemplum. li.

Rant duo fratres ſecũdũ

e carnem germani veruntñ vterqꝫ in
ſpirituali ꝓpoſito monachi exiſtẽ-
tes. Inſidiabatur autẽ eis malign᷒ ſpiritus

vt ꝗcūq; mō ſeparet eos ab inuicē. Quadaꝫ
aūt die advesperā ꝑ mɔſuetudinē ille iunioꝛ
frat̄ accēdēs lucernā poſuit ſup candelabꝛū
Faciēte aūt malicia demonū ruit cādelabꝛū
⁊ extincta ē lucerna. p hāc occaſionē inſidia⸗
bat̄ eis diabol⁹ vt eos in litē accēderet. Sur
gēſq; ſenioꝛ frat̄ cepit ꝑcutere cū furoꝛe frēꝫ
ſuū. Ille vo ꝓſtrat⁹ in terrā dep̄cabat̄ fratrē
ſuū dicēs. Magnanim⁹ eſto dn̄e. ⁊ ego rur⸗
ſus icēdā lucernā. Ergo qꝛ nō rn̄dit ei turbu⸗
lētū vbū malign⁹ ſp̄s ɔfuſus ſtatī receſſit ab
eis ⁊ ꝑgēs eadē nocte nūciauit p̄ncipi demo
nioꝝ: dicēs. Qm̄ ꝓpt̄ humilitatē illi⁹ mona⸗
chi q̄ ꝓſtrat⁹ in terrā veniā poſtulabat a fr̄e
ſuo nō p̄ualui i eis videſq; de⁹ hūilitatē ⁊ vo
lūtatē hui⁹ monachi effudit ſup eū grāꝫ ſuā
⁊ ego ſētio me valde torq̄ri atq; cruciari qm̄
nō p̄ualui ſep̄are eos abinuicē. Hec ḡ oīa v⸗
ba audiēs idoloꝝ ſacerdos q̄ ibi cōmanebat
cōpūctū eſt coꝛ ei⁹ i timoꝛe ⁊ amoꝛe dn̄i nr̄i ie
ſu chꝛiſti cōſiderās etiā q̄ magna ſeductio ⁊
ꝑditio aīarū ē cult⁹ idoloꝝ: relinquēs oīa ſta
tim ⁊ feſtinant̄ ad ſctōs p̄res ad monaſteri⸗
uꝫ ꝑrexit: ⁊ retulit eis hec oīa q̄ p maliciā de
mones int̄ ſe loq̄bant̄. Cūq; monitꝭ ſalutari
bus inſtruxiſſēt eū ſcti p̄res de doctrina dn̄i
ſaluatoꝛis baptiʒat⁹ ē: ⁊ ſci ꝓpoſiti mōacho
rū vitā arripuit ⁊ adiuuāte ⁊ coop̄āte grā dn̄i
fact⁹ ē ꝓbatiſſim⁹ mōach⁹. Tātūq; veneras
tus ē ⁊ tenuit hūilitatꝭ vtutē: vt oēs hūilita⸗
tē ei⁹ mirarent̄. Dicebat eīm q̄ oēm virtuteꝫ
adūſarioꝝ nr̄oꝝ demonū humilitatꝭ ſoluit i⸗
tētio. Deniq; ⁊ dn̄s nr̄ ieſus xp̄s p humilita⸗
tē triūphauit diabolū ⁊ oēꝫ ei⁹ vtutē ɔtriuit
Addebat etiā dicēs qꝛ frequent̄ audiſſet de⸗
mones int̄ ſe loquētes: qꝛ qn̄ ad facūdiā ac⸗
cēdim⁹ coꝛda hominū: ſi q̄ ſuſtinuerit patiē
ter iniuriarū ɔuitia ⁊ ɔūſi magꝭ rogauerūt ea
q̄ ad pacē ſūt: dicētes qꝛ ego peccaui: ſtatī ſē
tim⁹ oēꝫ nr̄aꝫ vtutē marceſcē: qꝛ appꝛoximat
eis grā diu̇e potētie. Hoc in vitaſpatrū.

Diabol⁹ fregit baculū peregrino in doꝛſo:
vt diſcoꝛdarent. Exēplum. lij.

Duo ciues colonīēſes diui

tes ⁊ honeſti ⁊ ſp̄ales adiuicē ami
ci: ad ſanctū iacobū ſimul profecti
ſunt. Die q̄dā cū ſoli eq̄tarēt ⁊ ceteris frib⁹ p̄
cedētib⁹ diabol⁹ amicicie ⁊ ɔcoꝛdie eoꝝ inui
dēs i ingreſſu cuiuſdā nemoꝛis baculū i doꝛ⸗
ſo vni⁹ illoꝝ pēdētē ſatiſq; fortē i duas ꝑtes
cōfregit. Qui cū neminē adeſſe ɔſpiceret tur
bat⁹ clamauit ad ſociū. Eya frat̄ q̄re fregiſti
baculū meū Illo negāte etiā cū iuramēto ita
in eū exarſit vt vix man⁹ ab ei⁹ colliſiōe cohi
beret. Tādē grā dei ⁊ meritꝭ beati iacobi aplī
ad mētē reduct⁹ apud ſociū vnice dilectū pe
nitētiā egit: ⁊ totius diſcoꝛdie cā diabol⁹ cō⸗
fuſus aufugit. Hec ceſa.

In p̄romptuario ſupra.

Ruſtici q̄ ſimul ſepeliebant̄ in vno ſepul⸗
chꝛo: q̄liter capita ⁊ doꝛſa ꝑcuſſerūt adinuicē
Hoc quere ante. P. xviij.

Itē hō litigioſus q̄ parētes turbauit: ꝓxi
mos ꝓuocauit q̄lit̄ obijt miſer ⁊ infeliciter
Hoc patet ante. P. xvij.

Itē vetula q̄dā voluit facere diſcoꝛdiā int̄
virū ⁊ vxoꝛē qui multis ānis ſimul i pace vi
xerūt. Hoc patet añ. M. xvij.

Itē diabol⁹ ꝓmiſit antiq̄ vetule duos cal
ceos vt faceret diſcoꝛdiā int̄ virū ⁊ vxoꝛem.
Hoc q̄re añ de tp̄e. ſermo. xcvi. R.

Peccare.

In peccatis ꝑſeuerantes cōtinue ſūt ante
poꝛtam inferni Exemplū. liij.

Quidaꝫ ſolēnis p̄dicatoꝛ

rep̄hendit in ſermone illos q̄ perſe⸗
uerāt in peccatis ⁊ dixit q̄ peccatuꝫ
vocat̄ in ſcriptura poꝛta inferni: ⁊ ꝓduxit ta
le exēplū. Si q̄s hodie veniēs ad monaſteriū
iſtud ⁊ videret vnū ſcholarē ſedentē in poꝛ⸗
ta ſimiliter cras ſimiliter multis diebus nō⸗
ne de facili cogitaret iſte ſcholaris intrabit
oꝛdinem: quomodo ergo non eſt credibile q̄
illi tandem intrant infernū: qui tādiu ſedet
in poꝛta iferni. i. in peccatis. Vn̄ etiā aug. in
quodā ſermone. Peccare ē humanū ꝑmanes
re aūt in pctīs eſt diabolicū.

Diabolus temptauit ep̄m per ſpecieꝫ mu
lieris. Exemplum. liiij.

Gregoꝛius in dialogo li. iii

c. vij. di. Ut qui coꝛpus ſuū continē⸗
tie dedicāt: habitare cū feminis nō
p̄ſumāt. Andreas inq̄t fūdane ciuitatis ep̄s
cū ſācte viueret quādā ſāctimonialē de cui⁹
ſicut de ſua cōtinētia cōfidebat: ſecū habita⸗
re ꝑmiſit Ex q̄ re ſic eū diabol⁹ tēptabat vt iā
mulierē illā libent̄ iſpiceret ⁊ etiā turpia co⸗
gitaret. Tūc q̄dā iude⁹ romā ꝑgens nocte p̄⸗
occupat⁹ ad tēplū appollinis ſe cōuertit: et
loci ſacrilegiū ꝑtimeſcēs q̄uis fidē cruc̄ nō
haberet. ſ; p̄e timoꝛe ſe ſignauit. Nocte aūt
media vigilās vidit turbā demonū: ⁊ vnum
p̄e ceteris q̄ſi p̄ncipē ſedētē. Ubi cū ſinguli
facta ſua referrēt: vnus ꝓrūpens in mediuꝫ
dixit q̄ andreā ep̄m p ſanctimonialē que cū
illo habitabat ad magnā carnis tēptationē
mouiſſet. Et cuꝫ diabolus libenter audiret
quaſi grande lucꝛū de tanti viri ꝑditione p̄⸗
ſumeret: ſubiūxit: qꝛ etiā ad h̄ venit q̄ ſero
ſanctimonialē in ſcapulas iocando ꝑcuſſit.
Tūc diabolus exhoꝛtat⁹ eſt eū ꝑficere qd̄ ce⸗
piſſet. iuſſit etiā inq̄ri q̄s eſſet q̄ in illo tēplo
latere p̄ſumpſiſſet. Ad quē demones ꝑgen⸗
tes ⁊ ſubtilius intuētes: cruce ſignatū inue
nientes dixerūt. Ue ve: vas vacuum eſt: ſ; ſi⸗
gnatū. ſtatim demonū turba ɔfuſa diſparu
it. Et iude⁹ ad ep̄m ꝑgens: eiq; rei ſeriem ſi⸗
cut audierat referēs ep̄m a tēptatiōe diabo
li liberauit: ⁊ ipſe iude⁹ etiā inſtructus in fi
de: ab illo baptiʒari fecit.

Inter hoīes exiſtentes non clare vident
peccata ſua. Exemplum. lv.

Tres homīes ſe ſtudioſe

diligētes facti ſunt monachi quo
rū vnus elegit litigātes ad paceꝫ
reducere. ſcōs infirmis miniſtrare: tertius
in ſolitudine q̄ſcere. Pꝛimus victus venit
ad ſcōm. quē inuenit aīo deficientē: qꝛ non
potuit infirmis ſatiſfacere: nec ip̄e pꝛim⁹ li⸗
tigātes pacificare potuit. Hi duo ſil̄ venerūt
ad tertiū narrātes ei tribulatiōes ſuas roga
uerūt eū vt eis diceret q̄d ipſe ꝑfeciſſet: qui
paululū reticēs: miſit aquā in peluim ⁊ tur⸗
bulēta erat: poſt modicū dixit. Attendite q̄
limpida mō facta eſt aq̄. Cūq; intēderent in
aquā: vultus ſuos viderūt q̄ſi in ſpeculo: ſic
inq̄t qui in medio hoīm moꝛant̄ nō vident
pctā ſua: ſ; cū quieuerint maxime in ſolitudi
ne: facile tūc ea poſſunt cōſpicere.

In diſcipulo de tempoꝛe.

Diabol⁹ q̄dā. lx. annis tēptauit monachū
de lapſu carnis ⁊ poſtmodū finalit̄ duxit eū
in pctm̄ luxurie. Hoc q̄re ſer. xl. E.

Item q̄dā vidit duos cū lancea p longuꝫ
volētes intrare ecclīam. Et q̄dā hauſit aquā
in vas ꝑtuſum. ⁊ q̄dā ſecuit ligna ⁊ appoſu⸗
it ſup ſarcinam. ſer. cxiij. L.

Item q̄ hn̄t malā volūtatē peccādi ieſum
crucifigūt. Hoc p; infra ſer. xxxij. U.

Pena inferni.

Dānati hn̄t ignē infra ⁊ ſupꝛa ſe inq̄tum
diſtat celum a terra. Exemplum. lvi.

Machariꝰ per heremum

trāſiens inuenit caput cuiuſdā de
functi. Adiuratū eſt ab eo cui⁹ eēt
Locutū eſt q̄ eſſet caput gentilis. Req̄ſituꝫ
de pena: rn̄dit q̄ q̄tuꝫ diſtat celū a terra tm̄
hn̄t damnati gentiles de igne ſup capita et
tantū ſub pedib⁹ ſuis. Et īfra paganos ſunt
iudei q̄ hn̄t maioꝛem cognitionē de deo ⁊ de
fide. Et infimi ſunt mali xp̄iani q̄ in peccatꝭ
moꝛtalib⁹ vixerūt ⁊ ſcienter deū offenderūt
nō ex infirmitate hūana aut ex ignoꝛātia: qꝛ
habent plenioꝛē cognitionē fidei q̄ pagani
⁊ iudei: ⁊ ſunt maioꝛis dignitatꝭ: ⁊ ſic peccāt
ſcienter ⁊ ex certa malicia. Un̄ xp̄s in euāge
lio dixit. Seru⁹ voluntatē dn̄i ſciens ⁊ non
faciens vapulabit plagis multis. Un̄ etiaꝫ
dicitur in decre. Fidelis malus peioꝛ eſt in⸗
fideli et grauius peccat: ⁊ grauioꝛ pena ſi⸗
bi debetur.

Ebꝛioſus q̄dam vidit in extremis infer⸗
num apertum. Exēplum. lvij.

Quidā intrauit religioneꝫ

⁊ factus eſt religioſus ſolo noīe: ſ;
moꝛib⁹ totus ꝑuerſus q̄ coꝛrigeba
tur: ſ; nō emēdabat ſe. S; qꝛ faber erat opti⸗
mus ꝓpter neceſſitatē officij tolerabat̄. Hic
in feſtiuis dieb⁹ cū alij irent ad ecclīaꝫ rema
nebat in cella ſua vaccans illecebꝛis ⁊ ebꝛie
tati. Et factū eſt vt nollet intrare ecclīaꝫ vo
luntari⁹: intrauit ianuā inferni inuit⁹. Su⸗
bita eīm infirmitate coꝛrept⁹ vocauit fratres
dicēs cū meroꝛe. Sicut btūs Stephan⁹ vi⸗
dit celos apertos: ita ⁊ ipſe video infernū: ⁊
Judā ⁊ Cayphā in medio ei⁹ Pylatū ⁊ alios
crucifixoꝛes dn̄i: ⁊ mihi miſero nō longe ab
eis locū paratū. Cūq; frēs ꝓuocarent eū ad
p̄niam: dicebat ſe nō poſſe penitere: qꝛ cō tra
eum datū eſſet iudicium. Et ſic miſer moꝛtu
us eſt: ⁊ longe ab alijs ſepultus: ⁊ nullū ſuf⸗
fragium impartitū eſt eidem.

Quidam vidit penas damnatoꝛum.
Exemplum. lviij.

Quidā frater ciſtercīēſis

oꝛdinis cū ageret in extremis vi⸗
dit btm̄ Benedictū ſe a coꝛp̄e edu
centē: ⁊ oſ̄dit ei manſiones multas electoꝝ
⁊ ſupplicia dānatoꝛū. vbi inter alia vidit de
poꝛtari magnū pꝛincipē ardentē ⁊ in cathe⸗
dra ignea reſidentē: ⁊ ante eū mulieres pul⸗
chꝛe erant ⁊ faces igneas in os ei⁹ trudētes
⁊ vſq; ad virilia ardebāt: ⁊ flagellis eū cede
bant. hic fuerat p̄ncep̄s potēs ⁊ luxurioſus
Poſtmodū vidit aliū quē demones excoꝛia
bant: ⁊ cū ſale ɔfricabāt ⁊ aſꝑgebant. ⁊ ſup
cratē ignea ɔcremabāt. Hic fuerat crudelis
dn̄atoꝛ ⁊ ſubditoꝝ oppꝛeſſoꝛ: ⁊ exactoꝛ pau⸗

Perum. Poſtmodū vidit aliū equū igneū eq
tantē ꝛ ſcutū igneū hñtes: ꝛ portabat caprā
igneā. ꝛ poſt caudā eq̄ habitū monachi tra-
hebat: h̄ fuerat raptor ꝛ caprā cuidaʒ vidue
recepit: ꝛ īfirm⁹ habitū monachi recepit: nō
ex charitate nec ex volūtate manēdi in ordi-
ne ſi cōualeſceret: ſ; ex inductiōe amicoꝝ ſuo
rū: ꝗ habitū monachi poſt ſe trahebat. Ali-
os etiā vidit plures diuerſas penas ſuſtine
re ſm̄ ſtitudinē pctōꝝ. vñ Salomon. Per q̄
homo peccat: p hec ꝛ punietur.

Mulier quedā vidit penas mariti ſui et
alioꝝ damnatorum. Exēplum. lix.

m Jles ꝗdam potēs nimis
dedit⁹ torneamētis mortu⁹ ē mi
ſerabilit̄ ſicut dixit. Reliq̄t auteʒ
vxorē deuotā valde ſctām q̄ marito mortuo
vt ipamet fratri alberto magr̄o ordinis p̄di
catoꝝ narrauit: ꝛ ipā dixit φ rapta ē in quē
dā exceſſuʒ mentis, ꝛ vidit circa aīaʒ mariti ſui
demones in magna mltitudīe cōgregatos:
dixitq̄ʒ vn⁹ eminētior ceteris ad ꝯſortes. Po
nite caligas in pedib⁹ ei⁹: quarū ſpicula pe-
netrāt a plāta pedis vſq̄ʒ ad cerebrū. hinc in
duite eū lorica cui⁹ ſpicula añ ꝛ retro pene-
trāt totū corp⁹. hinc galeā capiti ei⁹ iponite
cui⁹ ſilr̄ ſpicula deſcēdēdo trāſeant vſq̄ʒ ad
plātas. Hinc ſcutū collo ipi⁹ inijcite cui⁹ pō
dere mēbris oib⁹ conq̄ſſet̄. Hec oīa cū iuſſu
p̄ncipis demonū in aīaʒ miſerā cōplerentur
dixit iterato demonib⁹. Cōſuetudo iſti⁹ erat
vt poſt torneamentū balneis frueret̄: ꝛ poſt
balnea deponeret̄ in lectū. ꝛ iux̄ eū puella te
nerior cui⁹ amplexib⁹ ꝛ coitu fruebat̄. his oī
bus aptate ſilia. Nec mora flāmis balneali-
bus illi⁹ aīam cruciatā in lectū cādentē fer-
reū poſuerūt: ꝛ iux̄ cū bufonē cū terribilibuſ
oculis ad magnitudinē lecti ei⁹: cui⁹ ample
xu ꝛ toto ꝯtactu vel ocul̄ adeo exuſt⁹ eſt: vt
mag̃ eū bufonis horribiles aſpect⁹ illius φ̄
armoꝝ p̄dictoꝝ terribiliū balnei vl̄ lecti ve-
xatio cruciaret. Heu q̄ʒ digna pena taliū. Il
la aut btā mulier q̄ hec diſpēſante deo d̄ aīa
mariti ſui vidit: oīb⁹ dieb⁹ vite ſue recorda-
tiōe viſionis adeo afflicta fuit: vt null⁹ poſ-
ſet ambigere ꝗ eā antea cognouiſſet: quī illa
ſupra modū qd̄ credi pōt cordis incōmodo
vexaret̄. Hoc Guil̄. in libro de apibus.

Quidam vidit dñm ſuum duci ad diuer-
ſas penas. Exemplum. lx.

q Vidā nobilis erat oppre
ſor pauperū ꝛ mūdi amator. Hic cū
quieſceret in lecto camerari⁹ ſu⁹ iacēs añ ca
merā rapit̄ in viſiōe añ thronū dei: ꝛ ibi ac-
cuſabat̄ dñs ei⁹ de oīb⁹ q̄ geſſerat. p. q̄b⁹ ac-
cepit ſniam dānatōis: ſ; cū magno tripudio
duct⁹ eſt añ luciferuʒ. Cui lucifer. Adducite
eum ad me: vt dem oſculum fideli ſeruitori
meo. Cū aūt adduct⁹ fuiſſet: dixit. Nō ſit ti-
bi par in ſecula ſecl̄oꝝ. ꝛ ait. Ipſe conſueuit
balneare: ducite eū ad balneū. Cūq̄ʒ duct⁹ fu
iſſet ad balneū infernale ꝛ vnguib⁹ diabolo
rū penit⁹ laniaret̄ aliq̄ ignē ſup eū fuderūt:
educt⁹ de balneo poſit⁹ eſt in lecto infernali
De q̄ Eſa. Subt⁹ te ſternet̄ tinea: ꝛ opimētū
tuū erūt v̄mes. Et dixit lucifer. Date ei poſt
balneū de calice ire dei: ꝛ ꝓpinat⁹ ē ei ignis
ꝛ ſulphur q̄ eſt ps caliq̄ eoꝝ. Qui dū clama-
ret ſufficit: dixit lucifer. Audire ꝯſueuit dul
ces ſymphonias: ſurgāt ſimphoniaci. Et ec
ce duo demōes cū tubis igneis: ignē ſic i eū
ſufflauerunt: ita vt de ocul̄ ꝛ narib⁹ ꝛ de ore
flāma ignis exiret. Lucifer ait. Adducite eū
ad me. Et adducto dixit. Cātaſti cātationes
cāta mihi vnā. Et ille dixit. Quid cātabo: ni
ſi maledicta dies in q̄ nat⁹ ſuʒ. Et dixit ei lu
cifer. Cāta meliorē. At ille. Quid cātabo: ni
ſi maledicta ſit mr̄ q̄ genuit me. Cāta adhuc
meliorē: ꝛ miſer dixit. Quid cantabo: niſi φ
ipē de⁹ ſit maledict⁹ q̄ me naſci pmiſit. h̄ eſt
ait lucifer qd̄ volui. ducite ꝗ eū in ſedē quaʒ
meruit. Qui ꝓiect⁹ eſt ad vnū puteū: ꝛ fact⁹
eſt tal̄ ſtrepit⁹ ac ſi tot⁹ mūdus caderet. Ad
quē ſtrepitū euigilās camerari⁹ cucurrit ad
camerā: ꝛ dñm mortuū īuenit. Narrata ita-
q̄ʒ viſiōe ordinē intrauit. hec viridari⁹.

Diues ꝗdā poſit⁹ eſt in cathedra ignea ꝛ
dat⁹ eſt ei pot⁹ infernalis. Exemplū. lxi.

q Vidā deuotus vidit invi
ſu quendā virū honoratū ꝛ ſecula
rē q̄ multū excellerat in glīa ſecu-
lari: ſeu in mūdi glīa: in gula: in luxuria: ꝛ in
cantib⁹ varijs ſolatijs ad infernū duci. Et
ecce p̄nceps demonū ſurgēs de cathedra ſua
occurrēs ei: ꝛ collocauit eū in cathedra: di.
Sede hic p honore quē habuiſti in h̄ ſeculo
Erat aūt cathedra tota ignea. Oblat⁹ ē aūt
ei in vaſe potus amariſſim⁹: fetid⁹: ꝛ immū
dus: ꝛ coactus bibere ita dicētib⁹. Bibe hoc
loco potuuʒ delectabiliū quos bibiſti in hoc
ſeculo. Aſtiterunt autem: duo demones cuʒ
tubis inſufflantes in aures ei⁹. Et exibat p
aures: ꝛ oculos: ꝛ nares: ꝛ ceteros meatus
flamma ignea. Et hec inquiunt habeas nūc
ꝓ ꝓ cantib⁹ ꝛ cātilenis vanis quas audi
ſti. Poſuerūt ꝛ ſerpētes circa collū ꝛ brachia
dicentes. Et ꝓpter amplexus mulieruʒ hoc
habeas.

Nero balneat⁹ eſt apud īferos.
Exemplum. lxij.

q Vidam vidit neronem bal
neantē ſe apud inferos ꝛ miſtros i-
ferni auꝝ feruens infundentes ſup
ipm̄. Ei cum videret chorum aduocatoꝝ ad
ſe venientium. Huc inquit venale genus ho
minū venite: o aduocati amici mei accedite
vt in hoc vaſe balneamini mecū: adhuc eīm
ſupereſt locus in eo quē vobis ſeruaui.

Nobilis quidā vitulū vidue abſtulit ꝛ vi-
nū ſub banno propinauit. Exemplū. lxiij.

q Vedam obſeſſa cū die qua
dā quendam nobilē potētē ac diui-
tem virum vidiſſet demon ex obſeſ-
ſa multis p̄ntibus cōtra eū clamare cepit di
cens. Vitulū illū quem tali vidue abſtuliſti
flāmis infernalib⁹ a nobis liquatū guttati
mittem⁹ in oculos tuos: ꝛ p oē corpus tuuʒ
fundem⁹ ꝛ ſtillabim⁹ pinguedinē ei⁹. Vinū
ſo qd̄ ſub bāno tuo in hac villa vendit̄ fer-
uens i os tuū fundem⁹. Quib⁹ v̄bis miles p
territ⁹ tabernā amouit: ꝛ vitulū reſtituit.

Filij militis nolebant pelles ꝛ partem a-
gri reſtituere. Exemplū. lxiiij.

c Juis quidam tēpore quo
daʒ ante diem vadens ad palaciū:
occurrit ei quidam in dextrario ni-
gerrimo: de cuius naribus flāma ꝓcedebat:
nūc viā rectā tenebat nūc exorbitans in cam
pū diſcurrebat. Hec videns ciuis p̄io valde
territ⁹: poſtea ꝯfortat⁹ cruce ſe ſignauit ꝯtra
diabolū: dextrā contra hoīem armās gladio
Qui cū appropinquaſſet: cognouit eū fuiſſe
quēdā militē nup defūctū videbat̄ circūami
ct⁹ pellib⁹ ouinis mollē terre geſtās i hume
ris. Quē ciuis iterro gans vnde veniret: ait
Ego in maximis penis ſuʒ. Pelles iſtas cui
dam vidue abſtuli. q̄s nūc ardenter ſentio.
Silr̄ mihi ꝑtem agri iniuſte vſurpaui: cui⁹ pō
dere modo p̄mor. Si aūt filij mei iſta reſtitu
erent: penas meas multum alleuiarent ꝛ ſic
euanuit. Cūq̄ʒ filijs hoc recitaſſet maluerūt
illū eternalit̄ i penis manere φ̄ eis dimiſſa
reſtituere hoc Ceſarius.

Quidā vidit penas iferni ꝛ hic egit durā
penitentiam. Exemplum. lxv.

c Vnqʒ quidem paterfami
lias ad deum migraſſet: ꝛ tota fa-
milia pnoctādo corp⁹ cuſtodiret: ex
diuina ḡtia reuixit. Qui vadēs ad eccleſiam
reddēs deo īmenſas grās ꝛ q̄cq̄d habebat do
ꝛ paupib⁹ erogabat. Fugiēs ad heremū iux-
ta fluuiū cellā fecit: ꝛ ingrediens fluuiū veſti
mēta ſinebat cōgelari ad carneʒ ꝛ poſtea ad
balneū calidiſſimū intrabat. Et hoc ſuſtine-
bat ſucceſſiue q̄ʒtū poterat: cōtinuās vſq̄ʒ ad
mortē. Et cū de his ab aſpiciēbus argueret̄:
dicebat. Si vidiſſetis q̄ ego vidi: ampliora vel
eadē mecū faceretis. Et referebat terribilia de
pēis īferni: dicēs φ in exitu aīe a corpe ſuo vir
lucid⁹ duxerat eū cōtra ortū ſolis ad vallē i-
finite magnitudinis: vbi erant duo ſtagna
vnū erat plenū v̄mib⁹ ꝛ flāmis feruētib⁹ ꝛ a
liud gelu ꝛ igēti grandine: ꝛ erāt plena aīa-
bus: que cuʒ vix poſſent ſuſtinere ignis vehe
mentiā tranſibāt ad gelu ꝛ ecōuerſo ad ignē
Poſtea duxit eum ad tenebras dēſiſſimas ꝛ
vidit ibi globos igneos de baratro aſcendē-
tiū: ꝛ inde ꝓcedentiū hominū ignitoꝝ ad fa
uillarū modū ꝛ ſenſit inde exalare fetorē in-
tolerabilē: ꝛ audiuit fletū ꝛ eiulatū intolera
bilē ac incōpabilē ꝛ det̄rimos demones for-
cipes ignitos tenētes ꝛ eū tenere cupiētes ꝛ
ꝓijcere in fornacem. Sed apparuit ei in te-
nebris vir ſplendidus quaſi ſtella: inhibens
demonibus ne eum tangerent q̄ꝛ iudex p̄ce-
perat eū redire ad corpus ſuū vt ageret peni
tētiā. Et ſic ſup hūanā eſtimationē p̄ſfami-
lias ſe affligēs poſtmodū in pace quieuit.

Viſio diaboli ē horribiliſſima. Exē. lxvi.

a Bbas ſancte agathe cum
quodā monacho ſuo ꝛ quodā cōuer
ſo venit ad coloniā ad quandaʒ ob-
ſeſſam. Et cū abbas demonē de quibuſdam
interrogaſſet: demon non reſpondit ei. Poſt
hec abbas dixit ei. Adiuro te per eum quem
hodie in miſſa tractaui vt reſpōdeas mihi.
Et ſtati demō rn̄dit ei de q̄ſitis. Poſt h̄ demon
adiurat⁹ ab abbate vt exiret demon rn̄dit ei.
Quo ibo. Rn̄dēte abbate os meū ꝯpuit in
grediaris. ait demon. Nō poſſū q̄ꝛ hodie al-
tiſſim⁹ intrauit. Tūc abbas. Aſcēde ſup hos
duos digitos pollicē ꝛ indicē ei indicās ꝛ of
ferēs. Et rn̄dit. Nō valeo: q̄ꝛ cū illis hodie al
tiſſimū tractaſti. Inſiſtēte ei vt exiret: ait Nō
dū vult altiſſimus. adhuc duob⁹ annis ero ī
ea: ꝛ tūc liberabit̄: quod poſtea ita factū eſt:
Rogat⁹ ergo abbas a monacho et conuerſo

ſuo vt pciperet demoni q̄ten⁹ i ſua forma na
turali ſe eis oñderet. Et rēnuit pmo abbas:
poſtea acqeuit di. Precipio tibi in v̄tute ieſu
xpi vt in ſpecie tua naturali nobis apparcas
Reſpondit demon. Nō vultis carere niſi me
videatis. Et abbate dicente nō: cepit miſer i
oculis eius turgeſcere ⁊ ad inſtar turris aſcē
dere: ita vt oculi eius ſcintillarent ad modū
fornacꝗ cādentis fumigantis. Quibus viſis
ceciderunt territi monach⁹ ⁊ cōuerſus i extra
ſim poſiti. Abbas etiam cecidiſſet ſi non pce
piſſet diabolo vt pſtinā formā acciperet: qđ ⁊
fecit. Et dixit diabol⁹. Nūꝗ ita ſtulte pcepiſ
ſti. p certo ſcias ꝙ ſi hodie diuinus nō cōicaſ
ſes null⁹ vīm vllū hoīs retuliſſet q̄ voš ingeſ
ſiſſet: putas vt hō poſſꝫ me videre ⁊ viuere Ne
ꝗꝗ. Tādē illi refocillati ſūt aqua frigida tā
q̄ ſemiuiui. Religioſus qdā poti⁹ voluit
ignē itrare q̄ꝫ demonē videre. Exēplū. lxvij.

Eligioſus quidā ad extre

R ma veniēs deduct⁹ horribiliter cla
mauit. Maledicta hora i qua religi
oſus factus ſū: ⁊ ſiluit. Et poſtea paululū fa
cie ſerena ſubridēs ait. Nō imo bñdicta hora
in qua itraui ordinē ⁊ bñdicta mr̄ glioſa xp̄i
quā ſp dilexi: ⁊ iterū tacuit. Frēs aūt q in cir
cuitu erāt audiētes: cū lachrymis orabant p
eo. Poſt duas aūt horas dixit fri q aſtabat ei
Uoca frēs meos: qr exaudiuit dñs orōnē ip
ſorū. Quib⁹ igreſſus ait. vos de pmo v̄bo qđ
audiuiſtis turbati fuiſtis ſ; h̄ eſt cauſa verbi
Apparuerūt mihi demones terribiles: ⁊ pa
rati ad recipiendū aīāꝫ meā ⁊ p̄ timore extra
me rapt⁹ maledixi horā diei mei: ⁊ dico vob:
ſi hic fact⁹ fuiſſet ignis vn⁹ de ere mixto cuꝫ
ſulphure q̄ duraret ab h̄ loco vſqꝫ ad finē mū
di: ⁊ daref mihi optio vtrū p mediū illū ignē
vellē trāſire aut iterꝫ demones i ſuā formā vi
dere eligerē poti⁹ p ignē trāſire. Poſtmoduꝫ
venit illa regina celi mr̄ mīe ⁊ fugauit demo
nes ⁊ cauiſa cōcepi ſpem: et p̄ gaudio riſi: et
horā q̄ itraui: ⁊ ipam q̄ me liberauit bñdixi.
Et his dictꝭ feliciter poſtmodū obijt.

Miles quidā in equo igneo punit⁹ eſt: cū
falcone. Exemplum. lxviij.

Uidam ſanctus et deuot⁹

Q hō vidit quēdā militē ardētē in ifer
no: ⁊ videbat eū ſedere in eqꝫ igneo ⁊
tenere falconē in manu ⁊ q̄reti qđ h̄ eſſet rn̄
dit ꝙ ille equus erat diabol⁹ q currebat cū eo
p ignē ppt glām quā h̄ebat i mūdo eq̄tādo
⁊ cū falcone cū q̄ libēter ſe occupabat. Et fal
co quē in manu tenebat erat alr̄ diabol⁹ q eo
medebat man⁹ ⁊ brachia ⁊ carnes ipius. ⁊ tā
tū dolorē ei faciebat ac ſi cor ei⁹ de ventre ex
trahere veller. Uidit etiā alios q fuerūt luſo
res in h̄ mundo q cogebanf ludere cum de
monibus ad aleā ⁊ ſcachos.

Nobil quidā pcogitauit penā inferni ⁊ ri
gorē ordis patienter ſuſtinuit. Exemplū. lxix.

Uuenis quidaꝫ nobilis di

I ues ⁊ delicat⁹ ordinē fratrū predica
torū intrauit q cū ab amicis carnali
bus duceref ad exitū: dicēdo. Nō poteris au
ſteritatem ordinis tenere qr delicate nimis
es nutritus. Rñdit ppter hoc intraui ordinē
qr ſciebā me delicatū ⁊ nihil aſperum me pa
ti ⁊ ſuſtinere poſſe. cogitaui ꝙ nimis eēt in
tolerabilis illa acerbiſſima pena inferni: et
ideo elegi magis hanc penā ſuſtinere ꝙ illā
ſcꝫ inferni.

Iuuenis quidaꝫ cogitauit: ſi illa pulchra
membra debent eſſe pabulum inferni.
Exemplum. lxx.

Um magiſter iordan⁹ per

C ſuaderet cuidaꝫ iuueni nobili: ⁊ pul
cherrimo ingreſſum ordis predica
torū: ⁊ illū min⁹ ad h̄ inueniret pmptū: dixit
ei in fine v̄boꝝ rogo te vt ſtatim hoc facias
amore dei: aut manus tuas reſpicias ⁊ alia
pulchra mēbra tua: recogitans q̄tū damnū
erit ſi iſta pulchra mēbra erunt pabulū eter
ni ignis: quod ille faciens ex hoc dicif mot⁹
poſtea ad ordinis ingreſſum ſeipm ppter de
um contennens.

Quidam cogitauit ſi poſt centū milia an
norū dānati liberarentur. Exēplum. lxxi.

Uidam multum ſecularis

Q ⁊ multū delicat⁹ cū qdā die cogita
ret: itra ſe ſi poſt mille annos aīe dā
natoꝝ de pena liberarenf. Rñdebat ei cogi
tatio ꝙ nō: ſi poſt cētū milia ānoꝝ nō ſi poſt
tot annos quot ſūt gutte aq̄ maris non. Et
ita talia cogitādo plurimū turbabaf: ⁊ pter
ritus cepit ppēdere ꝙ miſeri et obtenebrati
ſūt hui⁹ mūdi amatores q p modico tpe q̄ vi
cturi ſūt ⁊ p trāſitorijs gaudijs ⁊ voluptate
carnis icurrūt penas et'nas. Un̄ etiā Grego.
Nemo pōt hic gaudere cuꝫ hoc ſeculo ⁊ illic
regnare cū deo. Itē p̄ntia gaudia ſequuntur
perpetua lamenta.

Si in lecto molli q̄s continue iacere debe
ret tedium haberet. Exemplum. lxxij.

Exempla de P

Ulco marci ſiliēſis epiſco

F pus refert de ſeipo. Duꝫ eſſem mūdi
amator ⁊ dedit⁹ vanitatib⁹ mundi:
cepi ſemel cogitare de eternitate pene inferni:
⁊ dixi in corde meo. Si pponeref tibi iacere
ſp i lecto molli ⁊ delicato: ita ꝙ nulla occaſi
one īde recederes h̄ vix ſuſtinere poſſes: quō
q̄ poſſes iacere ⁊ ardere i illa pena et'na ⁊ in
tolerabili iferni ſi ptigat te illuc imergi. hac
occaſiōe reliq oīa: ⁊ factus ſum monachus.

Monialis quedā occultauit peccatum in
cōfeſſione ⁊ dānata ē.
Exemplum. lxxiij.

Ue moniales reputaban

D tur multū religioſe in qdā monaſte
rio. accidit ꝙ vna mortua eſt: ⁊ alia
ſoror q erat magna amica ſua ferventer ora
bat p ea. Et ſemel i ecclia de nocte dū illa ſo
ror viua oraret audiuit illā ſororē mortuā cā
tātē illō rn̄ſorū mortuoꝝ Peccātē me q̄tidie
⁊ nō me penitētē timor mortꝭ pturbauit me:
qr in iferno nulla ē redēptio. Et nō pl⁹ dice
bat de rn̄ſorio. Illa viuēs iterrogauit: nōne
es tu tal ſoror. Rñdit illa. Sū. Et illa. Qua
re nō ꝯples cātādo rn̄ſorius totū. Dixit mor
tua. ſi btā v̄go maria ⁊ oēs ſci rogarent p me
nūꝗ poſſet pl⁹ ꝯficari de me. Miſere mei
de⁹ ⁊ ſalua me. qđ ē f̄nis rn̄ſorij qr ego ſū dā
nata. Heu quō h̄ ē dixit viua cū eras ita bōa
religioſa. Rñdit. Ego dum eſſem in ſclo feci
vnū pctm̄ verecūdū: qđ ppter verecundiā nū
ꝗ confeſſa ſum: ⁊ ideo alia bona nihil mihi
valuerūt ad vitam eternam: ergo ammodo
non ores pro me: quia. inuanum eſt.

In diſcipulo de tempore.

Diabol⁹ dixit ꝙ aīa comitꝭ Guillermi eēt
in tali pena ꝙ ſi maxim⁹ mons illuc mittere
tur: liqueſceret in ictu oculi. Hoc quere de tē
pore. ſermone. cxxxv. E.

Itē miles qui rapuit vidue vaccā dicēs: ſi
ego nō facerē: alius faceret: punit⁹ eſt i infer
no inceſſanter. Hoc quere ſer. xcix. F.

Itē miles quidā apparuit filie ſue cū cru
ſibulo in quo erat ſulphur. ſermone. xcix. P.

Itē Udo qui frequēter inebriebaf quales
lectū: qualē potū: ⁊ quale balneū ſibi in ifer
no inuenit preparatū. ſermone. lxij. Y.

Itē quidā vidit vicinū ſuū ⁊ vxorem alte
rius viri puniri in inferno ppter adulteria
ſua. Quere ſermone. lxxxv. Q.

Itē ſacerdos quidā vidit matrem ſuam in
ſpona ignea quō ſerpētes ignei circundede
runt collū ip̄i⁹: ⁊ cathenas igneas habuit in
manib⁹ ⁊ pedib⁹. Hoc quere ſermo. lxxxiij. I

Itē mulier que nō plene cōfeſſa eſt quō vi
ſa ē hr̄e ſerpētes in capite: in collo ⁊ bufones
ſup mamillas. Hoc quere ſermone. cxxv. E.

Itē frater ordinis pdicatoꝝ q dixit ad ma
giſtrum pariſienſeꝫ ꝙ de ſero cogitaret de le
cto inferni de q̄ Eſaias dixit. Subter te ſter
nef tinea. Hoc quere ſermone. ci. H.

Itē quidā vidit diabolū ⁊ dixit ꝙ potius
vellet clibanū ardētē intrare ꝙ iterū diabo
lum videre. Hoc quere ſermo. cxxv. R.

Itē quidā cōbuſſit digitos ppter concupi
ſcentiam mulieris. ſermo. cxxv. O.

Pena purgatorij. De acerbitate ignis
purgatorij ⁊ pene. Exēplum. lxxiiij.

Egitur de acerbitate pene

L purgatorij. Ponaf ꝙ oēs carbones
totius mundi in vnū cumulū eſſent
ꝯgregati ⁊ oēs arderent. ⁊ ſi q̄s hoīm in me
dio cumuli ſtaret: nō tātā penā ſuſtineret ſic
aīa ardēs in purgatorio ſuſtinet. Un̄ dicitur
i decre. Igni purgatorij nulla pena tpalis cō
pabilis ē. di. xxv. Qui in aliud. vñ etiā. Aug.
Frēs chariſſimi ille ignis purgatori⁹ ⁊ ſi nō
ſit et'n⁹: durior tñ ē ꝙ q̄cqd i hoc ſclo penarū
poſſet cogitari vel ſentiri vel videri.

Sacerdos quidā dixit: ſi lacus eſſet totus
igneus. Exemplū. lxxv

Acerdos qui reputabatur

S q̄ſi ſcūs cū adhuc viuēs miro mō ſe
affligeret in pnīa cuidā querenti cur
ſe ita affligeret: rn̄dit ꝙ ſi lac⁹ quidā magn⁹
q erat ppe eēt totus igneus vellet potius eſ
ſe in eo vſqꝫ in diem iudicij vt poſſet euade
re igneꝫ inferni ⁊ penas purgatorij. Hoc idē
orabat. Aug. d. Domine hic vre: hic ſeca vt in
eternū parcas.

Quidā vidit purgatoriū ⁊ hic afflixit ſe.
Exemplum. lxxvi.

Uidam peccator veniens

Q ad virū dei quēdā in deſerto petijt ab
eo pniām: ſ; breuē dicens: ꝙ nō poſ
ſet lōgā pnīaꝫ facere vl cogitare de ea. Cū nō
poſſet vir ſcūs eū ad aliō iducere: dixit famu
lo ſuo. Uade ad vallē illā vicinā ⁊ duces euꝫ
tecū ⁊ trades eū illi quē inueneris vt faciat
eū facere pniāꝫ breuē ⁊ recede ab eo. Qđ cuꝫ
feciſſet ⁊ elōgaſſet ſe paululū audiuit clamo
rē mirabilē q̄ſi vlulantiū puriſſime. Et poſt
modicū tēp⁹ q̄ſi exanimis relict⁹ reduct⁹ ē ad

virū dī. Quē cū iuſſiſſꝫ recedere dicēs ꝙ egiſ
ſet pniaꝫ: noluit recedere ſꝫ oībꝰ diebꝰ vite ſue
remāſit cū eo ī mirabilī timore ꝑdurās ⁊ vltra
modū in pnia ſe affligēs. Cū aūt diceret ei iſ
terdū vt ſibi pceret: ipe recordatꝰ illiꝰ verbera
tionis nihil reputās q̄cq̄d faciebat ī ꝯparōe
ad illā dixit. Maiora vidi. Ad idē narrauit
q̄dā mgr̄ ī theologia anglicꝰ natiōe dicēs ſe
vidiſſe quēdā q̄ dicebaꝛ fuiſſe in purgatorio
ſcti patricij: q̄ de nullo qḋ ī mūdo viderat po
terat gaudere. Amara videbāꝛ ſibi oīa dele
ctabilia mūdi: inꝛ hoīes viuēs q̄ſi mortuꝰ ap
parebat. De eodē etiaꝫ narrat mgr̄ Jacobus
epūs tuſculanꝰ: dicēs ꝙ q̄dā mulier reuocata
de purgatorio ad cōplēdā pniaꝫ in pn̄ti ſclo
ſꝫ ī tātū affligebat ſe ꝙ hītabat ī ſepulchris:
⁊ niui ⁊ glaciei ⁊ igni ſe īuoluebat. Pꝫ ḡ ꝙ
minime timeꝛ ignis purgatoriꝰ a q̄buſdā vl̄ qꝛ
nō vidēt eiꝰ ꝯcutōes ī ſcripturis: vl̄ qꝛ nō cre
dūt qḋ de eo audiūt vl̄ qꝛ nō expti ſūt de eo
aliq̄d. Cādelabrū cuprēū liquefactū eſt.

Exēplum. lxxvij.

Quidā abbas decedens ro

gauit mōachos ſuos ⁊ conſuluit vt
nepotē ſuū facerent abbatē. Quod
cū factū fuiſſet ⁊ iuiſſet abbas ad fōtē q̄ erat
in horto ſolꝰ: audiuit vocē emiſſaꝫ de fōte cū
gemitu miſꝫabili. Cū autē adiuraſſet abbas
gemētē vt diceret q̄s eēt: dixit ꝙ eēt aīa auū
culi ſui q̄ ieſtimabiliꝛ ibi vreꝛeꝛ ꝓpꝛ h̄ ꝙ car
nalꝛ motꝰ rogauerat ī morte vt eū abbatē fa
cerent. Cū aūt diceret nepos. Cuiuſmodi ar
dorē poſſes ibi ſuſtinere: qꝛ fōs erat tpatus
Dixit vox rogādo eū vt afferret candelabruꝫ
cuprēū qḋ erat retro altare ⁊ ꝓijceret in fon
tem illū. Qḋ cū feciſſet ita liquefactū ē ſicut
cera in igne, ⁊ ſicut butirū in olla bullienti.
Quo viſo renūciauit abbatie: nec vltra vocē
audiuit. Nūq̄d ergo punitus eſt ille abbas: ⁊
oſtenſus ad vtilitatem viuentium.

Reſtitutus vite fecit ſibi veſtes cōgelari.

Exemplum. lxxviij

Quidam reſtitutus vite ter

ritus penas q̄s viderat fugit ad he
remū ⁊ fecit cellā iuxta fluuiū: et in
veſtibus ſe balneauit: ⁊ egrediens ſinebat ve
ſtimēta cōgelari ad carnē. poſtea balneū ca
lidiſſimū intrabat: ⁊ hec ſucceſſiue ſuſtinebat
q̄ztū poteraꝛ vſq; ad mortē. Et cū de his avi
dētibꝰ argueretur dicebat. Si vidiſſetiſ q̄ ego vi
di: eadē vl̄ āpliora illis faceretiſ. Gregorius.
Pauci penā tēporalē lucrum putant. quia
per hanc ſe eternam euadere non ignorant.
Hoc Beda in geſtis anglorum.

Quidam petiuit angelos in agone vt tar
darent vt hic puniretur. Exemplum. lxxix.

Abbas quidā ſiſon vir per

fectiſſimꝰ. q̄ cū moreretur ꝯuenerunt
multi pr̄es ⁊ fr̄es: ⁊ ſubito facta eſt
facies eiꝰ q̄ſi quodā fulgur radiās: ⁊ dixit. Cō
ſolamī fr̄es: ecce abrahā venit: poſt hoc chorꝰ
ꝓphetarū: ⁊ poſt hoc ſcti apl̄i ⁊ angeli. Cum
ꝗ̄ſi loq̄ videretur ⁊ q̄rerēt q̄d diceret: r̄ndit. Ue
nerūt ſancti angeli tollere aīam meaꝫ: ⁊ ſup
plico vt ꝓpter penitētiā agēdā paululū ſuſti
neāt. Cūq; dicerēt abbati. Tu nō indiges pe
nitētia: ait. Fr̄es in veritate dico vobis: qꝛ
nec penitentie pn̄cipiū feciſſe me memini.
Et cognouerunt qꝛ perfectus eſſet in timore
dn̄i. Nec dubium ꝙ hmōi timor fecerat euꝫ
ita parua de ſe ſenſiſſe. Hec in vitaſpatrum

Infirmus quidā elegit tribus diebus pu
niri in purgatorio.

Exemplū. lxxx.

Erat vir fidelis et bonus

ſicut predictus magiſter Albertus
frater ordinis p̄dicatoꝝ ſibi ab his
q̄ rē familiariter nouerāt traditū referebat q̄
poſt diutinā penitētiā quam ſanus fecerat
incidit in languorē grauiſſimū. in quo ꝑ an
nū cū patiētia ꝑdurauit. Et poſtmodū tedio
victꝰ rogauit cū lachrymis dn̄m: vt tāto lan
guore fine dato mortē imponeret. Nec mora
miſſus ad eū angelꝰ dn̄i dixit ad eū. Exaudi
uit dn̄s p̄cē tuā: ſꝫ elige tibi qḋ vis aut tribꝰ
diebꝰ pena purgatorij torq̄beris ſi nūc dece
dis: aut ſi adhuc in languore iſto ꝑ annū ma
nere volueris ſine vllo purgatorio ad ſupos
euolabis. Tūc ille penā p̄ſentē recolens: nec
futurā aduertēs: r̄ndit. Mori plus eligo: et
nō tm̄ tribꝰ diebꝰ: ſꝫ q̄tū dn̄o placuerit ī pur
gatorio tribulari. Fiat ſcꝫ āgelꝰ tibi ſm ver
bū tuū. Nec mora lāguēs morte ſolutꝰ eſt: ⁊
aīa eiꝰ in purgatorium delata. Uno ḡ exacto
die venit angelꝰ ad locuꝫ purgatorij vbi aīa
torquebaꝛ ⁊ dixit. Quid nūc agis o aīa q̄ ꝓ
labore vniꝰ āni tribꝰ diebꝰ elegiſti in purga
torio detineri. Cui aūt ait. Seductor es non
āgelus q̄ me ī penis multoꝝ annoꝝ curriculꝰ
ꝓ triū dierū ſpacio fefelliſti. Cꝫ āgelus. non
mora īq̄t: ſꝫ ieſtimabili tortura decepta es: qꝛ
nō niſi vnū diē de tribꝰ diebꝰ ī purgatorio ꝑ
egiſti: ſed ſi adhuc retractare volueris quod
elegiſti dn̄s miſerebiꝛ vt ad corpus tuuꝫ qḋ
nondū ſepultū eſt reuertaris: ⁊ ꝑ annū vnuꝫ
languorē quē expertus es patiaris. Cui aīa
Nō ꝑ annū inq̄t tm̄: ſꝫ vſq; in finē mūdi lan
guore etiā detinear artiori. Hoc dicto aīa re
portaꝛ ad corpꝰ: ⁊ ꝑ annū vnū languore de
tenta: multos q̄bꝰ hec retulit ad pniam ani
mauit. Et poſt vnū annū iterato defunctus
tranſijt ad ſupna. Hec Guil.

Quidaꝫ cū dentrice fecit ſibi mēbra frica
ri pro purgatorio. Exemplum. lxxxi.

Alius q̄dā in theuthonia

multis rapinis ⁊ cedibꝰ ꝓuinciaꝫ
dep̄dauit: q̄ captꝰ ⁊ ad decollādū
expoſitꝰ: petiuit a iudice ⁊ obtinuit tp̄s ꝓli
xius penitēdi. Et mox aſtanti iuueni ꝯſobri
no: ait. Si vere amicꝰ es cooꝑator eſto mihi
miſero in ſalutē. affer obſecro inſtrumētum
ferreū qḋ dentrix dr̄: cū q̄ parāt femie linuꝫ
ſuū. Qḋ vt factū ē dixit iuueni. Succide mi
hi manꝰ: vlnas: ⁊ brachia vſq; ad humeros
pedes ſꝫo ⁊ tibias ⁊ crura vſq; ad nates: poſt
ea genitalia: aures: oculos: naſum: labia. et
caput ad vltimū amputabis. Juuene ḡ ſicut
cū dolore rogatus fuerat exeq̄nti: penitens
ipe vnūqḋq; mēbrū anq̄ trūcareꝛ inſtrumē
ti ferrei dentibꝰ ꝑ inflictiōes multiplices ⁊
validas diutiꝰ affligebat: dicēs. Hāc penam
hic ꝓ pte viliſſima mēbra ꝑcipite q̄bus actu
nephario ſcelera ꝑpetraui: ⁊ deū creatorem
meū offendi. Extremo igr̄ poſt oēm, penam
trūco corꝑis cū capite ſuo ſuꝑ ſtipitem ſolo
hylari vultu dixit. O vtinā tormētū illḋ qḋ
reſpectu ſcelerū meoꝝ paruū ſuſtinui reite
rare ſemel iterū atq; tertio valereꝫ ſi liceret
miſerrimo ⁊ in eo diutius cruciari. Et hec di
cens cū lachrymis orauit ppl̄m circūſtanteꝫ
ſe. quatenꝰ ſibi miſerrimo elemoſynis pau
ꝑū ⁊ orōibꝰ ſubueniret. His dictis extēdit
caput ⁊ mox a iuuene decollatur.

Uirgo quedā ꝓ comite aſſumpſit ſibi di
midiā ꝑtem purgatorij. Exemplum. lxxxij.

Ludouicus comes de los

nobiliſſimus inter theuthonicos
erat vir ſagax ingenio: ⁊ in armis
exercitatꝰ ⁊ ſtrēnuus. Hic v̄ginē noīe xp̄inā
miro cōplectebaꝛ affectu. Qui cū ī extremis
ageret: chriſtinam ad ſe vocari fecit: ⁊ ſecedē
tibus oībꝰ ſecū in cōclaui remanere. Nec mo
ra, comes virtute qua potuit erexit ſe: ⁊ ſup
plex ante pedes chriſtine toto corꝑe proſtra
tus ei oīa pctā ſua cū maximis lachrymis re
citauit, ⁊ hoc nō ꝓ indulgētia quā dare non
potuit: ſꝫ vt magꝰ ad orandū ꝓ ſe tali mira
culo moueretur hoc fecit. Aꝛ ortuꝰ ḡ comes ei
dē chriſtine manifeſte apꝑuit: acerbiſſimis
penis ſe puniri in purgatorio oſ̄dit. Cui pia
virgo nō modicū miſerta r̄ndit. Age nunc et
vade hinc: ⁊ ſm diuinā miām penas ꝓ pec
catꝰ exolue: ego vo ī meo pectore exactura ſup
plicia dimidiā purgatorij tui ꝑtem accipio.
His itaq; geſtis viuēs chriſtina multo poſt
tpe certis horis ſm ꝙ aīa comitꝰ alternis do
loribꝰ torq̄baꝛ flāmeis vaporibꝰ: interdū vo
frigoꝝ algoribus cepit cruciari. Locavo in q̄
bus comes peccare vel inſanijs falſis gaude
re ſolebat: lachrymis irremediabilibꝰ irriga
bat. Longo poſt tpe añ mortē ſuā idē comeſ
apparuit ei: ⁊ gratias agens illi ca ꝯtemplā
te ad ſuperna tranſiuit. Hoc Guil. in libro
de apibus.

Quidam elegit ſibi duo milia annoruꝫ in
purgatorio. Exemplum. lxxxiij.

Iuuenis q̄dam habebat

cognatū ep̄m factꝰ monachus ordi
nis ciſtercienſiū. poſtea ordinē de
ſerens factꝰ eſt ſocius p̄donū: qui in obſidio
ne cuiuſdā caſtri telo ꝑcuſſus dep̄catus a ſo
cijs ⁊ deſpatꝰ de vita vocauit ſacerdotē: dif
ficile tm̄ ad h̄ inductꝰ. Qui ꝯfitebaꝛ oīa ſacer
doti cū magna ꝯtritiōe: vt ſepe ꝓpter lachry
mas ⁊ gemitꝰ in voce deficeret: dicēs ſe fuiſ
ſe violatorē vxoris ⁊ filiarū eiꝰ. ⁊ ꝙ nemini
pepercerant oculi eiꝰ in occaſiōe: incēdijs: et
rapinis. in oī maleficio excedentē oīm hoīꝫ
maliciā. Sacerdos ſtultꝰ r̄ndit. Maior ē ini
quitas tua q̄ꝫ vt veniā merearis. R̄ndit ille
Dn̄e in quacūq; hora peccator īgemuerit ſal
uus erit. rogo vt iniūgatis mihi penitentiā
R̄ndit ſacerdos. Quid tibi iniungā: qꝛ hō ꝑ
ditꝰ es. R̄ndit ille. Ex quo nō ſuꝫ dignꝰ a vo
bis pniam recipe: do mihi ipſi: eligo duo mi
lia annoꝝ eē in purgatorio: vt poſt illos iue
niā miaꝫ corā deo. ⁊ cū ſacerdos nollet ei da
re viaticū: rogauit ſacerdotē vt ſtatū ſuū de
ſcriptum deferret ep̄o cognato ſuo. Qḋ illo
defuncto ſacerdos fecit. Ep̄s vero multū do
lens de morte eiꝰ quē tenerrime dilexit: ꝯſti
tuit orōnes fieri ꝓ eo ꝑ totā ſuā dioceſim ⁊
ipſe vel aliꝰ ꝓ eo ſingulꝛ diebꝰ hoſtiā ſaluta
rē immolauit. Anno cōpleto cū ep̄s miſſam
celebraret ꝓ eo: ecce apꝑuit defunctꝰ ep̄o pal
lidꝰ: exilis macilentꝰ. in veſte pallida: vultu
habituq; ſtatū ſuū ſatis declarās. Qui iter
rogatꝰ quō ſe haberet: r̄ndit. Jn penis ſuꝫ: ⁊

de penis venio:ſʒ grãs ago tibi:q̄ ꝑ orõnes ⁊
elemoſynas tuas a te ꝓ me inſtitutas annꝰ
iſte abſtulit mihi penas mille annoꝝ:q̄s hr̄e
debuerā in purgatorio.⁊ ſi vno anno adhuc
impēderis mihi ex toto liberabor. Ep̄s letꝰ
grãs egit deo. Et cū ſiles orõnes ⁊ elemoſy-
nas in ſeq̄nti anno ꝓ ip̄o inſtituiſſet ⁊ rogaſ
ſet fieri:ecce in fine anni cū idē ep̄us diceret
miſſaȝ ꝓ ip̄o:affuit ille ī cuculla niuea:facie
ſerenata:dicēs ſibi oīa optata ſuccedere: di-
cēs. Jā ꝑ tuā ſollicitudinē ereptꝰ ſuȝ a pena
vt ingrediar gaudiū dn̄i:remūeret tibi deus
charitatē tuā. Et ecce iſti duo anni reputati
ſunt mihi ꝓ duobꝰ milibꝰ ānoꝝ.hec Ceſa.

Aīa quedā fuit deputata ad purgatoriuȝ
vſq̄ ad nouiſſimū diem. Exemplū. lxxxiiij.

q Uidaȝ religioſus q̄ repu
tabaſ magne vite mortuꝰ ē: ⁊ poſt
mortē cuidam ſocio ſuo apparuit. Et
cū q̄reret ab eo de ſtatu ſuo:dixit. Ego ſuȝ de
putatꝰ ī penas purgatorij vſq̄ ī diē iudicij:
niſi ſuffragijs bonoꝝ hoīȝ iuuabor. Et cū ſo-
ciꝰ eiꝰ ab eo q̄reret cām:r̄ndit. Oīa pctā mea
cōfeſſus ſum:ſʒ q̄ negligenter explicabaȝ et
remiſſe: ⁊ negligenter pn̄iam ⁊ ſatiſfactōem
cōpleui:iō deputatus ſum ad purgatorium
vſq̄ ad iudiciū extremū.

Peccator ɔtritꝰ fuit deputatꝰ ad purgato
riū vſq̄ ad finem mūdi. Exēplū. lxxxv.

l Ex q̄dam ī ſceleribus vi
xit ꝑ totā vitā ſuā in ſupbia:in cho
rizādo:in luxuria:in gula: in ira:in
blaſphemia:⁊ ī fine ɔtritꝰ eſt. Et poſtmodū
raptꝰ ad iudiciū:⁊ ſniatꝰ ē a deo ad purgato
riū vſq̄ ī finē mūdi:niſi ſubueniaſ ſibi ꝑ ſuf
fragia. Un̄ etiā Richardꝰ de ſcō victo. Aliq̄
xp̄ianoꝝ aīe vſq̄ in fineȝ mūdi ad ignē pur-
gatorij ex dei iuſticia ſunt deputate.

Propter accidiā fuit q̄dam deputatꝰ. xl.
annis ad purgatoriū. Exēplum. lxxxvi.

l Ex q̄dā propter accidiā
dānari debuit. ⁊ Maria ſubuenit
ſibi: ⁊ ecōuerſo reuixit ⁊ ɔfeſſus ē.
Tandē ſibi impoſitū fuit ꝓ pn̄ia a deo vt. xl.
annis in purgatorio puniretur.

Albertus magnꝰ elegit ſibi decē dies ī pur
gatorio. Exemplum. lxxxvij.

a Lbertꝰ magnꝰ doctor ſa
cre theologie elegit ſibi decē dies ī
purgatorio eē: ⁊ poſtmodū appu-
it cuidā deuoto:di. Stulte egi eligēdo mihi
decē dies eē in purgatorio:q̄ in grauiſſimis
penis ſuȝ. vn̄ etiā Aug. Neſcit q̄d petit q̄ pur
gatoriū petit:dico vō grauiꝰ eē ī purgatorio
ꝙdiu poſſit oculꝰ claudi ⁊ apiri:ꝙ illa pena
quā ſctūs Laurētiꝰ in craticula ſuſtinuit.

Frater q̄dam fuit decem diebus in purga
torio:quia fratres non ſtatim ſoluerunt ſibi
ſuffragia. Exemplum. lxxxviij.

q Uidā religioſus deuotꝰ
hic poſt. x. dies ſue defunctōis cui
dā fratri orāti apparuit. Et cū q̄reret
frater quō ſibi eēt:r̄ndit. Bn̄:q̄ purgatꝰ ſum
mō ad xp̄ȝ vado. Frat aūt territꝰ ait. Et quō
tm̄ in purgatorio fuiſti. At ille. Hoc fecit ne
gligētia fratrū. ſi em̄ ſtatī ſoluiſſent debituȝ
infra diē tertiū euolaſſem ad celum.

Pena monialis q̄ fregit ſilentiū in choro
Exemplum. lxxxix.

p Uella q̄daȝ religioſa or
dinis ciſtercien̄. in aduētu ipiꝰ ſal
uatoris eſt mortua. Defuncta vō
clara die choꝝ itrauit añ altare īclinās: ⁊ ſic
locū vbi ſolita erat ſtare receſſit. Quā collate
ralis eiꝰ vidēs ⁊ mortuā ſciēs valde territa ē
Req̄ſita vō ab abbatiſſa vn̄ ſic ɔcutereſ:r̄n-
dit. Sic ⁊ ſic. Gertrudis ad cōmemoratonē
btē Marie vginis in terrā ſe iux me ꝓſtra-
uit: ⁊ finita collecta abijt. Abbatiſſa timēs
illuſiões diabolicas:ait puelle. Si denuo ve
nerit ad te dic ei. bn̄dicite. Et ſi dixerit tibi
dn̄s:interroga eā vn̄ veniat. Seq̄nti igr̄ die
iterū venit. Et ſalutata:cū iterū r̄ndiſſet dn̄s
puella ait. Un̄ venis. Et illa. Ad ſatiſfactio-
nē hūc veni:q̄ libenſ tecū in choro ſuſurra-
ui:ſemiplena vba ꝓferēs:idcirco in eodē lo-
co iuſſa ſuȝ ſatiſfacere vbi me ɔtigit peccare
⁊ niſi tibi de eodē vitio caueas:eādē penam
moriēs ſuſtineb. Et h̄ q̄rta vice fctm̄ ē. Ecce
tale purgatoriū huiꝰ vgīs. Ut aūt noueris ſi
eē curandū:q̄cūq̄ morte iuſtꝰ moriaſ:pſbyt
q̄ in p̄dicto monaſterio deo ⁊ ſororibꝰ eiuſdē
ɔuētꝰ ſuiebat vir bonꝰ ⁊ ſcūs:cū ī extremis
laboraret factꝰ ē freneticꝰ:ita vt mltas euo-
meret blaſphemias. Quo defūcto dn̄s volēs
merita eiꝰ oſidere:īfirmi cū ſup tumbā eius
dormiūt:eiꝰ meritꝭ ſani ſurgūt. hec Ceſarꝰ.

Monachus q̄dam intrauit purgatoriuȝ
⁊ q̄n vidit fratres ridere increpauit eos.
Exemplum. xc.

q Uidam monachus qui in
trauerat purgatorium et plagas
habebat quas ibi receperat de vberibꝰ:q̄ſi ſp
recētes:in oī vita ſua duram egit penitētiā
Hic q̄n videbat aliquē iuuenē mōachū imo
derate ridērē:vel alſ leuiter vagantē: excla-
mauit frequenter dicens. O ſi ſcires ꝙ acer-
ba pena debeſ tibi pro leuitatibꝰ iſtis:tu for
taſſis mores tuos leues corrigeres.

Jtem quidam habuit purgatorium in lo-
co balnei ſui. Exemplum. xci.

c Um quidaȝ ſacerdos colo
nien̄. vrbiſ ī loco vbi calide aque eua
porant ſe pro neceſſitate corporis q̄-
dam die lauaret:quendam virum incognitū
qui de pedibus eiꝰ traheret calciamenta ve-
ſtes eiꝰ ſuſciperet:ad ſeruiēdū paratū iuenit
Cūq̄ hoc ſepiꝰ ibidē faceret ſacerdos quadā
die duas ſecū oblationū coronas ſumēs: ne
īgratꝰ tali officio ſeu ſeruitio appareret pre
dicto viro obtulit:dicēs ⁊ rogans vt ꝓ bn̄di-
ctione munꝰ charitatꝭ reciperet. Cui ille me-
rens r̄ndit. Panis ille ſanct[illegible]ſt:nec eū man-
ducare audeo:ego em̄ quon[illegible] huiꝰ loci dn̄s
fui:ꝓ culpis meis huic pene deputatꝰ ſum:
ſʒ queſo hūc panē cū orōnibꝰ tuis ꝓ me offer
⁊ ſi rediēs me nō iueneris liberatū me ſcias
Quo dicto diſparuit:q̄ nō fuit hō:ſed ſpūs
Sacerdos vō ꝑ totā ebdomadā ꝓ eo ſaluta-
rē hoſtiā offerēs:orōnes cū lachrymis fudit.
Et poſtea reuerſus ipȝ in balneo nō inuenit

Anime cuidā impoſitū fuit in purgatorio
fore vſq̄ corpus eius ſepeliretur.
Exēplum. xcij.

q Uidā monachus decedēs
petijt inſtanter abbatē vt ſolitaȝ de
cedentiū ſibi impartiret abſolutio-
nem. Cum autē abbas abſens in loco vicino
nō poſſet haberi in prompto ante aduentuȝ
eiꝰ migrauit. Cū autē veniſſet ⁊ dictū ei fuiſ
ſet ꝙ iſtāter monachꝰ ille petiuiſſet eū ꝓ ab
ſolutōe habēda:funere nōdū ſepulto ipe añ
quoddā altare decūbēs ⁊ cogitās de predictꝭ
vidit ſubito ante ſe defunctū vt ſibi videbaſ
dicentē. Benedicite. ⁊ petētē debitū abſolu-
tionis. Cū aūt abbas ſtupēs reſūpſiſſet ſpm̄
dixit. Miſereaſ tui ⁊c̄. Quo facto petijt mo-
nachꝰ penitētiā. Abbas aūt neſciens cuiuſ-
modi penitētialiniūgēda eēt defūctis dixit
ꝙ ꝓ pn̄ia ſtaret in purgatorio quouſq̄ cor-
pus eiꝰ ſepultū eſſet. Quo audito defūctꝰ ex
clamauit ita horribiliter ꝙ vox eius audita
ē ꝑ totā abbatiā dicēs. O ſine miſericordia
precepiſti me tantuȝ morari in purgatorio.

Paſcaſius fuit inuentus in purgatorio: ⁊
tñ chortuſcauit miraculis.
Exēplum. xciij.

p Aſcaſius apoſtolice ſedis
diaconꝰ cuiꝰ libri rectiſſime de ſpū-
ſancto ſcripti adhuc ſuperſūt vir mi
re ſanctitatis:cultor pauperum contemptor
ſui in cōtētione ea que fuit inter Symachū
⁊ Laurentiū:in ſua mēte ipm̄ Laurentium
ep̄orū iudicio refutatū ad pontificatꝰ ordi-
nē elegit:in ſua ſentētia ɔtrarius ipi aſſiſtē
do vſq̄ ad diē exitꝰ ſui pſeuerās. Cūq̄ defū
ctus eſſet q̄dā demoniacꝰ dalmaticam fere-
tro ſuo ſuppoſitā tāgēs curatus eſt. Cū aūt
poſt multū tp̄is germanꝰ capuanꝰ ep̄s ꝓ me
dicina corpis in angularibus termis lauari
iuſſus fuiſſet:ingreſſus paſcaſius ſtātē ī ma
ximis caloribus iuenit. Cūq̄ territus de tā-
to viro q̄d ibi faceret q̄reret:r̄ndit ꝙ ꝓ nullo
alio niſi q̄ in ptē laurētij cōtra ſymachū ſen
ſiſſet. queſo intercede ꝓ me: ⁊ nūc te exaudi-
tū ſcias ſi rediēs hic me nō inueneris. Ora-
uit rediēs nō inuenit. Qui ergo igrāter pec
cās ꝑ elemoſynas obtinuit veniā:tūc cū ꝑ ſe
opari nō poſſet. Hec Greg. in li. iiij. dyal.

De ſuffragijs animarum.

Una die. xv. milia animarū ſunt a purga-
torio liberate. Exemplum. xciiij.

p Rior quidam de ordīe pre
dicatorū cū in die animarū deberet
p̄dicare de aīabus q̄ magnus ⁊ de
uotus p̄dicator erat nocte iuit tarde dormi-
tū q̄ forte nō kogitauerat de p̄dicatione fiē
da ⁊ vidit vnū fratrē mortuū ſibi apparentē
cui dixit. Nōne tu es frater ille qui ē mortuꝰ
Reſpondit ille. Jta ego ſum. Et quid habes
agere. R̄ndit. Ego vēio ad vos q̄ debetis ho
die p̄dicare de mortuis:ad hoc inducatis po
pulū ꝙ hodie deuotius ſe habeat ad defun-
ctos:quia deus hodie magnam miſicordiā
eſt facturus propt ſuffragia hodierna. Exi-
bunt enīȝ hodie de purgatorio. xv. milia ani
marū: ⁊ hanc viſionē prior in publico coram
omni populo enarrauit.

Anime petierunt ſuffragia a quadam vir
gine. Exēplum. xcv.

v Jrgo quedam deuota cum
ſemel oraret vidit infinitam multi
tudinē manuū directā ad eaȝ coniū-
ctarum adinuicē admodū deprecantiū. Se-
quenti die cū ipa trāſiret per cemiteriū vidit

eaſdem manꝰ ab imo aſcendere quaſi vellēt eā detinere. Ad quā viſionē perterrita fugit ad eccleſiā rogās dn̄m vt intimaret ſibi qd̄ h̄ vellet eē. Tūc dictū ē ei ꝙ erāt aīe in purgatorio exiſtentes q̄ orōnes eius petebāt: in qꝰbus multū recipiebant beneficium.

Anima quedā per ſeptē dies caruit viſione dei. Exemplum.xcvi.

Uuenis quidam monachꝰ

i Guilhelmꝰ noīe defunctꝰ eſt qui puerus venit ad ordinē. Cōpleto itaq̄ āno ꝓbationis ſequēti die cepit infirmari: ⁊ poſt paucos dies defūctus ē. Qui ſtatim cuidā mōacho apparēs dixit ſe eē in penis de q̄ ꝟbo cū ille fratꝰ fleret ⁊ diceret. Si tu es ī penis q̄ nūq̄ peccaſti: qd̄ erit de me pctōre. Sȝ cōſolās eū defunctꝰ ait. Noli flere: q2 nullā aliā patior: niſi q2 nōdū vidi deū: ipam dilationē gl'e penā reputās. Nec īmerito: q2 ſpes q̄ differt̄ affligit aīaȝ. Et adiecit. O q̄ ꝓclarū erit qđ ſtatim veniet ante deū. Et petiuit ſibi orōnes fieri a cōuentu: et collectā de ſcō̄ michaele archāgelo. Mane igit̄ viſionē recitauit abbati. Ipe de eodē archāgelo celebrauit pſalmū in capitulo. Quemadmodum deſiderat ceruus ad fontes aquarum per ſeptē dies iniungens. Poſtmodum priore in choro modicū dormiente eundem Guilhelmuȝ ſub pallio beate marie virginis ſtare vidit leta voce dicentem. Ego āmodo liberatus ſū. Poſt hoc predicto monacho apparens teſtatus ē tātū ſeptē diebus ſe fuiſſe in purgatorio. i. in carētia viſiōis diuine. Multa illi de ſtatu quorūdā monachoꝝ ⁊ amicoꝝ reuelās.

Mulier quedā fleuit ſuper filiū defūctuȝ inconſolabiliter. Exemplū.xcvij.

Ulier q̄dā filiū primogenitū

m habuit bone indolis ⁊ inſignē ⁊ precipuum decore. Quo mortuo inconſolabiliter doluit: ⁊ fleuit amare. Et ei apparuerūt in via quadā multi pueri vt viſum eſt ei: cum ingenti gaudio gaudētes. Cunq̄ mestior filij ſui cū inter illos nō eſſe videret̄ ⁊ fleret ecce poſt alios filiū lēto gradu ſubſequētē agnouit cui mr̄ cū graui clamore dixit. Et qd̄ eſt fili ꝙ ſolꝰ ⁊ nō cū alijs graderis retardatus. Cui ille in toga laterali magnū aque pōdus oñdēs. Ecce inq̄t mater lachryme q̄s ꝓ me inaniter effudiſti: quarum pondere ab aliorū ꝓſecutione retardor. Ad deū ḡ lachrymas cōmutabis ⁊ in preſentia corporis xp̄i ꝑ elemoſynas pauperū ꝓ me cor piū ⁊ deuotū effundas: ⁊ tūc liberabor a pena qua crucior.

Mater quedā in q̄nq̄ annis liberauit filium ſuū a purgatorio. Exemplum.xcviij.

Uuenis quidā diſſolutꝰ et

i leuis languore decubuit. Rogatu ergo matris Lambertꝰ, preſbyter leproſorū vir piꝰ ⁊ zelator maximus animarū venit ad iuuenē: eum ad cōfeſſionē pctōꝝ et ad penitētiā ſedule inuitauit. Qui mox ī mīta cōtritione cōfeſſus eſt ⁊ nō mītū poſt h̄ mortuꝰ ē. Mr̄ ꝓ eo ꝯtinuauit ieiunia vſq̄ ad q̄nq̄ ānos irremediabilibꝰ lachrymis ꝓlauit. Ergo vt ipȝ tēpꝰ expletū eſt die q̄dā dn̄ica dictus lābertꝰ p̄ſbyt̄ mortuꝰ ē ⁊ ſepultꝰ. Sequēti aūt q̄nta feria p̄dictꝰ iuuenis manifeſte apparuit ſue matri. d. Ecce nūc mat̄ chariſſima adiutorio tuo ad requiē tranſibo de grauiſſimis penis quas ꝑtuli ꝓ pctīs ⁊ ibit mecum dn̄s lābertꝰ p̄ſbyter q̄ me ad cōfeſſionē et ad cognitionē pctōꝝ meoꝝ ſalubriter ꝓuocauit ꝓ q̄ ⁊ alijs multis quos ad penitētiā ſal tiſ adduxit: in m[illegible] mercede cumulabit̄ p̄mioꝝ.

Filij debent ſubuenire animabꝰ parentū. Exemplum.xcix.

Etulit quidā ſacerdos de

r ſeipſo d. ꝙ ſi q̄n̄q̄ ꝓ aīa patris ſui orare diſtuliſſet al's impeditus ipe pater ſibi apparebat in ſomnis: et manibus oſtenſis plagis pluribus vulneratꝰ. ⁊ quare filius patrē non iuuaret ſeueriter arguebat.

Uxor quedā liberauit animā mariti ſui de purgatorio. Exemplū.c.

Aritus cuiuſdaȝ mulieris

m defunctꝰ eſt: q̄ ſat̄ ſecularis fuit: et malā vitā duxit. attamē in extremis vere cōtritus eſt. ⁊ fideliṫ aīam ſuam vxori ſue commendauit. Iuxta cuius ſepulchrum vxor ipius domicilium ſibi fieri fecit: in quo ſe includens elemoſynis: ieiunijs: orationibus die noctuq̄ deuȝ pro anima viri ſui placare ſtuduit. annis vero ſeptem completis: ille apparens in veſte ſemiclara gratias egit dicens. Reddat tibi dn̄s mercedem: quia ꝓpter tuos labores erutus ſum de penis maximis purgatorij. ꝙ ſi ſeptem alijs annis cōtinuaueris ex toto liberabor. Qđ cū illa feciſſet iterū ei facie iocūda apparēs ait. Gratias ago deo ⁊ tibi: quia hodie liberatus ſum: et ad celos vado.

Quidam aſſumpſit pro ſocio ſuo penitentiam. Exemplum.ci.

Rāt duo ſocij fideles. Cū

e q̄ alter grauit̄ peccaſſet: ſocꝰ ſuus iuit cū eo romā. ⁊ data eſt ei triennis penitētia: q̄ aſſumpta incurrit grauē infirmitatē. Et cū cēt deſolatꝰ grauit̄ eo ꝙ nō impleuiſſet pn̄iam ꝓmiſit ei ſocꝰ vt faceret eā ꝓ eo. Cū aūt ipō mortuo eā ꝑageret in fine p̄mi anni appuit ei defunctꝰ in tertia ꝑte corpis albiſſimus. ⁊ in duabꝰ niger ad modū picis. In fine ꝟo ſcd̄i anni appuit ei ī duabꝰ ꝑtibꝰ albiſſimꝰ. In fine ꝟo tertij anni appuit ei totus albus gratias ei referens de ſua liberatione.

Filius quidam ſeptennem penitentiam egit pro matre. Exemplum.cij.

Uedā mulier per incātationes

q aduocauit diabolū: petens vt ditaret eā. Cui diabolꝰ. Si tria feceris. ſ. in eccl'ia orātes impedias: ⁊ pauperes in die hoſpitio recipias ⁊ nocte expellas ⁊ bonos viros in domo tua peccare facias. Et cū illa ꝓmiſiſſet: diues facta eſt. Statim aūt ſimulās implebat ſollicite qđ diabolo ꝓmiſerat. Tandē infirmata ē. Et cū eā ipſiꝰ filiꝰ q̄ bonꝰ iuuēis erat ad pn̄iaȝ hortaret̄: illa narrāſ ei q̄ diabolo ꝓmiſerat pn̄iaȝ rēnuebat. Tandē ad filij ꝟba cōpūcta cepit flere: petēs vt ſubito ꝓ ſacerdote mitteret̄. Sȝ an̄q̄ ſacerdos venit diabolꝰ vetulā iugulauit: filiꝰ ꝓ matre q̄ ab ea audierat ꝯfeſſus eſt: ⁊ penitentiā ſeptēnē ꝓ ea aſſumpſit. Penitētia ꝑacta mater ei apparens dixit. Dum me diabolꝰ ſtrāgulaſſet ad iudiciū deducta ſum: et me ꝓ ſcelerībꝰ ⁊ maxime ꝓ hypocriſi accuſabat: ſꝫ cōpūctio quā habui ⁊ voluntas me cauēdi liberauit me a dānatiōe: ſꝫ a penis in q̄bus fui poſita ꝑ tuā pn̄iam ſum liberata: et hodie tibi grates reddēs ibo ad gl'iaȝ et̄naȝ.

Qui aſſumpſit partez penitentie alterius quō punitus eſt. Exēplum.ciij.

Onachꝰ q̄dā multis pec

m catoꝝ nexibus irretitꝰ magnā ſibi iniunctā pn̄iaȝ a q̄dā fratre ſibi familiari petijt ꝑtē pn̄ie ꝓ eo implere. Qđ deuote ſuſcipiēs p̄cepit iſtū ꝓ ꝑte illa fore ſecurū. Qui ſic obligatꝰ de pn̄ia non multū poſt mortuꝰ eſt. Cū aūt fuerat bone vite int̄ fratres poſtmodū apparuit cuidā monacho. et reqſitꝰ quō ſe hr̄et. r̄n̄dit male ⁊ dure ⁊ h̄ ſolūmodo ꝓpter tuā pn̄iam quā ꝓ te ſuſcepi. Nā liber a ꝓprijs me vinculis tuis innodaui. Uade itaq̄ ⁊ dep̄care cōuentū vt ſuffragia q̄ pro te ꝓmiſi ꝑſoluant. Qđ cū factū fuiſſet ille rurſum eidē monacho apparens indicauit fratrū ſe orōnibus liberatū: ad gl'iaȝ ⁊ laudem ſaluatoris.

Sumptio eucharīſtie delet purgatoriuȝ. Exemplum.ciiij.

Acramentuȝ eucharīſtie

ſ penas purgatorij minuit. Un̄ legitur ꝙ duo religioſi ſe mutuo diligentes: alter eoꝝ ſine viatico deceſſit: ꝓ quo orans poſt matutinas vidit circa corpis xp̄i cuſtodiā volitātē vmbrā ꝑuā: quā ꝟtute ſacri illiꝰ adiurando ꝯſtrinxit qd̄ ibi ſtaret: r̄n̄dit. Ego ſuȝ aīa ſocij tui ⁊ meū affectū ad h̄ ſacr̄ȝ ſumēdū ſic oñdo q̄ th̄ in morte carui. Cui ille. Ergo optimū eſt h̄ ſacr̄o muniri decedētē. R̄n̄dit aīa. Nequaq̄ tibi explicare valeo digne cōicantibꝰ quāte pene remittunt̄.

Quidam per tres miſſas fuit liberatus a purgatorio. Exemplum.cv.

Doleſcēs q̄dā in clarauallē

a recep tꝰ in cōuerſuȝ factꝰ eſt opilio ouiuȝ. Qui oues paſcēs ī agro apparuit ei ꝯſobrinꝰ ſuus nuꝑ defūctꝰ. Quē interrogās vn̄ veniret: r̄n̄dit ei. Mortuꝰ ſuȝ ⁊ penis maximis torq̄or. Et cōuerſus. Poteris ne iuuari. Et ille. Si potero hr̄e tres miſſas in ordine tuo mox liberabor. Mox conuerſus ad monaſteriū feſtinās qd̄ viderit ⁊ audierit p̄ori indicauit. Cui p̄or gratāter r̄n̄dit. Ego vnā celebrabo: alias duas duobꝰ ſacerdotibꝰ iniūgā. Dictis aūt miſſis iterū ille apparēs conuerſo: gr̄as egit dicēs. B̄n̄ficio miſſarū ſaluatꝰ ſum. Nec mirari debes ſi tm̄ valet dn̄ici corpis īmolatio: cū q̄buſdam aīabus ad liberationē proſit breuis verboꝝ abſolutio. Hec Ceſarius.

Sacerdos quidam quotidie celebrauit ꝓ defunctis. Exemplum.cvi.

Uidā epiſcopus ſuſpen

q dit quēdā ſacerdotē ꝓ eo ꝙ q̄libet die celebraret ꝓ defunctꝭ miſſam. Cū aūt in q̄dā feſto eūdo ad matutinas trāſiret ep̄s ꝑ cimiteriū viſuȝ ſibi ē ꝙ oēs mortui īſurgerēt ꝯ illū ſub forma officij qđ q̄ſq̄ viuēs habuerat: cōminātes ⁊ dicētes. Ecce ep̄s q̄ nob̄ abſtulit ſacerdotē nr̄m: nec ipe ꝓ nob̄ celebrat: ſꝫ niſi ipe emēdauerit morieṫ. Ad qđ ille territꝰ poſtmodū ſacerdotē abſoluit: ⁊ miſſas ꝓ defunctis celebrauit ſepius.

Dux quidam fecit multa ſuffragia fieri ꝑ
animabus. Exemplum.cvij.

Ux magnus ⁊ glorioſus
d ad p̄dicationē cuiuſdā fratris p̄-
dicatoꝝ correpꝰ: cepit ablata re-
ſtituere: elemoſynas magnas dare: capella-
nos ſtatuere: qui ꝑ cruciatis in purgatorio
miſſas celebrarēt. Que ſui miniſtrales nobi
les vidētes ipm ↄtēpſerunt. ⁊ moti inuidia
cōiurantes adierūt quendā regē hoſtem eiꝰ
dicentes. Nūc tp̄s aduenit vt de nr̄o ↄſilioꝛ
adiutorio de hoſte vr̄o duce triūpheꝗ: ipe ei
ſolum falſis clericoꝝ fabulis dediꝰ ſua ex-
pēdit cū eis: nulli ſuoꝝ nobiliū impēdit ho-
norem. Exhylaratus rex ſtatim mādat duci
bellum die tali. Territus itaqꝫ dux miniſtra
les ſuos alloq̄tur: q̄ vno aīo auxiliū ei nega-
uerūt: dicētes. Uocate clericos qbꝰ ſolū cre-
didiſtis. Dux igr̄ in dn̄o ↄfiſus cū paucis in
caſtro ſe forti ↄcluſit: de celo expectās auxili
um. Igiť ſolus ↄſpiciens ↄ viā hoſtiū vidit
innūerabilē exercitū albatoꝝ in eq̄s albis: ⁊
clipeis aureis: rubea cruce ſignatꝗ ſibi adue-
nientē. Exiēs ad eos curuatis genibꝰ eos re-
cepit. Et vnꝰ ex illis leuauit eū dicēs. Ne ti-
meas fideliſſime p̄nceps. aſſunt tibi adiuto
rio q̄s de purgatorio liberaſti. Aderūt ⁊ plu-
res q̄ interiꝫ vſqꝫ ad p̄dictū diē liberabūtur:
moxqꝫ viſio diſparuit. Inſtante ğ die rex cū
mltitudine armatoꝝ fidēter moti ad caſtrū
venerūt. Cui obuiā exijt dux in dn̄o ↄfidens
⁊ ſtatim facta eſt cū eo tanta mltitudo cele-
ſtis exercitꝰ ꝙ turba regis nulla videbatur.
Igiť rex cū ſuis ꝓiectis armis reddiderunt
ſe: veniā dep̄cātes. Dux aūt piiſſimꝰ parcēs
eis. ⁊ ſtatī diſparuit exercitꝰ diuinꝰ. Qō vi-
dentes hoſtes glorificabāt deū cū illis.

Hugo quō diſciplinatus eſt poſt morteꝫ.
Exēplum.cviij.

Ugo de ſcō victore ad ex
h trema veniens a quodā canonico
ſui ordinis q̄ eū in vita valde dile
xerat adiuratꝰ eſt ꝙ ei poſt obitū ſuū appa-
reret. Et libēter inq̄t ſi hoc deꝰ ꝑmiſerit. Et
ſic hugo defunctꝰ eſt: nec mlto poſt rediit ad
ſociū. Tūc ille. quō tibi inq̄t dilectiſſime eſt.
Ait ille. Bn̄ nūc eſt mihi: ſꝫ q̄ rēnui accipere
poſt cōpletoriū diſciplinas vix vnꝰ demonū
in inferno remāſit q̄ nō mihi ictum validuꝫ
dederit ad purgatoriū trāſcūdi. hoc Guiľ.

Johānes euāgeliſta liberauit animam a
purgatorio. Exēplum.cix.

Acerdos q̄daꝫ ad ordinē
s ſe tranſtulit regularē. hic btm̄ io
hānem apl̄m ⁊ euāgeliſtā feruen
ter dilexit. Poſt mortē illiꝰ concanonico ſuo
in viſione viſum eſt ꝙ ideꝫ btūs Johes euā
geliſta acceſſit ad gl̄ioſam virginē Mariaꝫ
rogans eā ſuppliciter: di. Ecce aīa amici nr̄i
torq̄tur ī penis purgatorij. venias obſecro ⁊
libera eā. Nec mora: btā v̄go ⁊ btūs Joh. ad
purgatoriū deſcēdētes aīam liberauerunt: ⁊
an̄ ↄſpectū dn̄i nr̄i ieſu xp̄i ꝑduxerunt.

Petrꝰ apl̄s liberauit aīam de purgatorio
Exemplum.cx.

Ulier q̄daꝫ valde dilexit
m btm̄ petrū apl̄ꝫ: q̄ etiā in vita ſua
ſatis mūdana fuit. Poſt obituꝫ
eius. vna ꝑſona deuota fideliť orauit ꝑ ea.
Cui apparuit btūs petrus: dicēs eā eē in ca-
lore ignis ꝓpter cōplacētiā ⁊ varietatē ve-
ſtium. Scd̄o dixit eā eſſe in fame ⁊ ſiti ꝓpť
delitias corpis ⁊ ciboꝝ. Tertio dixit eaꝫ eſſe
in maximo frigore: q̄ filios ⁊ familiā ſuam
nō bene rexit. Et adiecit. Ego impetraui ei i
extremis verā ↄtritionē ⁊ pctōꝝ indulgētiā
propter ſeruitia mihi exhibita. ⁊ ego iuuabo
eam vt in breui tp̄e liberetur a penis purga-
torij. Ergo dicitur Job. v. Ad aliquē ſancto-
rum conuertere.

Undecim milia virginū liberauerūt ani-
mam de purgatorio. Exemplum.cxi.

Rat q̄daꝫ puella q̄ graui
e infirmitate fuit detēta: ⁊ ſic eſt de
functa. Cūqꝫ ab hora diei tertia vſ
qꝫ ad veſpas mortua iacuiſſet: reuixit ſubito
⁊ erexit ſe: ↄuocatiſqꝫ oībꝰ q̄ p̄ntes erāt dixit
Uirginalē illū exercitū vndeciꝫ miliū v̄ginū
viuēs quotidie ſum venerata. ⁊ earū p̄cibus
nūc a purgatorio liberata. ⁊ ob hoc ad vitaꝫ
redire cōpulſa ſum: vt oībus earū memoriā
digne h̄ntibus ſuffragia ipſarū nunciarem
dūmodo de vita tales exeāt q̄bꝰ ſuffragia va
lere p̄nt. In huiꝰ teſtimoniū reddo ſpūm ite-
rato. Nec mora. ſicut dixit fecit. hec Guiľ.

In diſcipulo de tempore.

Aīa potius vellet hic centū annis cū cor-
pore durā penitētiā agere ꝙ in purgatorio
per vnū diē ardere. Hoc q̄re ſer. cxl. R.

Item religioſus apparuit aduocato ⁊ di-
xit ſe eſſe in maximis penis. nā ſi oīa ligna
mūdi arderēt nihil eēt reſpectu ignis purga
torij. Ibidem ſer. cxxviij. M.

Iteꝫ puer nouē annoꝝ q̄ accōmodauit de
narios a familia: quō in purgatorio punitꝰ
eſt. Hoc q̄re ſermone. ciiij. I.

Itē q̄ elegit duos dies eē i purgatorio po-
tiꝰ ꝙ hic infirmari ꝑ bienniū. ſer. cxxxiiij. X.

Itē nobilis q̄dā māſit fabro debitor: ⁊ ap
paruit famulo ſuo deuoto h̄ns babata igni-
ta in manibꝰ ⁊ pedibus. ſer. clx. I.

Itē ſacerdos q̄dā dixit. Si lacus eēt plenꝰ
igne: tūc vellet in eo eē vſqꝫ ad finē mūdi vt
eſſet certus vt nō intraret purgatoriū nec in
fernum. q̄re ſer. cli. L.

Item q̄dā vidit penas purgatorij ⁊ poſt-
modū nunqꝫ riſit. ſer. clij. A.

Item mulier reuocata de purgatorio q̄nō
hic p̄niam egit in niue: in glacie: ⁊ ī igne ⁊ di
xit nihil eē r̄ſpectu pene purgatorij. ſ. clij. A

Itē frater q̄dā vinū nō limphauit ⁊ pro-
pterea punitꝰ eſt in purgatorio. ſer. clx. D.

Itē ſoror coſme ⁊ damiani q̄ audiuit cho
riꝫātes cātare cū q̄dā lenitate ⁊ dulcedine et
propterea ꝑ q̄ndecim dies fuit deputata ad
purgatoriū. ſer. xxxvij. A.

Item frater q̄dā ꝑ ſeptē dies fuit punitꝰ
in purgatorio ꝓpter v̄ba ſolacioſa ⁊ recrea-
tionis. ſer. clx. E.

Item frater q̄dam cōpaſſus cū ↄſanguine
is ſuis in agone: ⁊ ꝓpterea punitꝰ eſt in pur
gatorio. q̄re ſer. clx. E.

Item q̄dā ꝓuincialis liberauit fratrē car
dinalē ꝑ vnā miſſam. q̄re ſer. clvi. F.

Item nobilis q̄dam miſit filiū ſuū ad pa-
pam cognatū ſuū: ⁊. xxx. annis debuiſſet eſ-
ſe in purgatorio: ⁊ papa ꝑ vnaꝫ miſſam libe
rauit eum. ſermo. clx. L.

Item q̄dā frater celebrādo ꝑ fratre defun
cto dixit. Si ſoldano tādiu ſeruiuiſſem ⁊c. ⁊
ſic liberauit ꝑ vnā miſſaꝫ fratrē: q̄. xv. annis
debuit eſſe in purgatorio. ſer. clx. K.

Itē de duobꝰ frībus quoꝝ vnꝰ imediate ce
lebrauit vnā miſſaꝫ poſt obitū illiꝰ: ⁊ ipe ap
paruit ſibi dicēs ſe quaſi ꝑ viginti annos ar
ſiſſe. quere ſer. clx. C.

Item aīa q̄dā appuit ⁊ dixit ſe deputatā
ad purgatoriū vſqꝫ ad diē iudicij: niſi iuua-
retur ꝑ ſuffragia viuoꝝ. ſer. clx. R.

Item q̄ equū auūculi nō vēdidit quō dia
boli rapiebāt eū. ſer. clx. P.

Item q̄ recepit veſtē a peregrino ⁊ nō ora
uit ꝑ aīa eiꝰ q̄liter punitꝰ eſt. ſer. clx. Q.

Itē miles q̄dā viſus eſt in purgatorio: et
habuit auē in manu eūꝰ corrodentē: q̄ vena
tioni nimiū deditus erat. ſer. xxij. E.

Iteꝫ due aīe quarū vna fuit leta. altera v̄ò
triſtis. ſer. clx. F.

Itē q̄dā orauit trigintaduobꝰ annis ꝑ aīa
patris ⁊ nihil ꝓfuit illi: q̄ ipſe filius ſꝑ fuit
in pctō mortali. ſer. xcij. O.

Item nobilis q̄dam fuit liberatꝰ de pur-
gatorio ꝑ tres miſſas. ſer. clvi. F.

Penitentia.

Penitētia ſancti petri apl̄i. Exēplū. cxij

Lemens papa narrat in
c itinerario ꝙ ſctūs Pe. ꝓpť memo
riā ſui pctī trine negatiōis ↄſueue
ratꝰ ſꝑ media nocte vel an̄ ſurgere q̄ſi in hora
in q̄ peccauerat: ⁊ lachrymis miſerabiliť ſe ꝑ
fundebat. ⁊ ſilr̄ q̄n audiebat gallos cantare.
Ita etiā dn̄t vere penitētes facere.

Quidā petiuit breuē p̄niam. Exem. cxiij.

Uidā petiuit a quodā vi
q ro dei dari ſibi p̄niam ſalutareꝫ: ſꝫ
breuē. Qui directꝰ ad vallē vicinā
qui a cuſtodē vallis ductꝰ eſt ⁊ raptꝰ. Poſtea
fleuit terribiliť. Un̄ ad virū dei rediit a q̄ ire
precipiť liber q̄ vellet. Cui pctōr. Abſit dn̄e.
Nā a cuſtode vallis deductꝰ penas inenarra
biles vidi vbi ſemimortuꝰ ſ̄ audiui ꝙ ꝓpť
delitias vanitatū q̄dā eoꝝ bulliēte plūbo po
tantur: q̄dā medij ſecanť: q̄dā cathenis igne
is recluduntur.

Quidā niſi vnū pr̄ noſter volebat recipe-
re pro penitentia. Exemplum. cxiiij.

Eccator q̄dam magnꝰ cū
p ꝑ pctīs ſuis nullā condignā vellet
agere p̄niam vel ſuſcipe: ait ↄfeſſor.
Potes aūt vnā orōnē dn̄icam pro pctīs tu-
is ſingulis diebus dicere. R̄ndit. poſſum. Et
iniunxit ei vnū pater noſter. Ita auteꝫ ei ea-
dem oratio incepit dulceſcere vt rediens am
plius peteret quouſqꝫ ad condignā peniten
tiam perueniret.

Deus ſꝑ paratus eſt recipe pctōreꝫ ad pe
nitentiam. Exēplum. cxv.

Enior q̄dā interrogatus
s eſt a quodā militante ſi deꝰ recipe
ret penitentē eū. Qui cū pluribuſ
edificaſſet ſ̄monibꝰ: poſtremo ait ad eū. Dic
mihi dilectiſſime ſi clamis tua ↄſciſſa fuerit
proijcis eā ſtatim abs te. Qui r̄ndit. Nō: ſed
reſartiēs vtor ea. Dixit ad eū ſenior. Si ğ tu
parcis ꝓprio veſtimento: quare deꝰ ſue ima
gini non indulgeret.

Demones impediūt penitētes. Exē. cxvi.

e

Rat quidā miles perpe-
trator mltoꝝ ſcelerū. Hic ad inſtā
tiam ſue deuote vxoris acceſſit ad
quendā epm: ⁊ ſibi oīa pctā ſua ꝯfeſſus eſt.
Sꝫ cū daret ei eps pniam ⁊ ille nihil recipe
vellet dicēs: ꝙ nec ieiunare nec orare poſſet
iniūxit ei ꝓ pctīs ſuis vt vna nocte clauſus
in eccl'ia teneret ſilētiū donec ipſe ad eū cum
ſigno cruc intraret. Qui aſſumpſit pniam ⁊
facta ſup eū oōne eps claudēs eū abſceſſit
Adeſt diabolus ⁊ ei tanꝙ mercator pānos
varijs coloribus ad emendū exhibet ⁊ grat
multa dare ꝓmittit ſi ei ꝑ nemus ſaluū con
ductuꝫ preberet. Ille tacuit. Poſtea formās
ſe in ſpecie cuiuſdā cognati ſui eccl'iaꝫ intra
uit: clamans ꝙ inimic⁹ talis venit: ⁊ domū
cum pueris accendit. Ille vidēs lucere igne
tñ tacuit. Item in ꝑſonā filij ſui iunioris ſe
transformās. Eya inqt pater qd agit inimi-
cus: en tota domus cōbuſta eſt: ⁊ familia oc
ciſa eſt ⁊ inimicus hic ſtat quē optime occi-
dere poſſumus. Sꝫ cū ille iterū taceret: dixit
Et ſi iuuare nō vis ego ipſe me vita mea pri
uabo. ⁊ exijt. miles aūt ſtabat imobilis. Po-
ſtremo multitudo demonū in ſpecie ferarꝫ
irruentiū grauiter eū verberauerūt. Et ille cū
ſilētio ſtetit impterrit⁹. Mane veniēs eps
cū ſigno crucis deduxit eū de eccl'ia. Et dum
qreret vbi vxor eius ⁊ filij ſui iacerēt occiſi:
dixit eps ꝙ omnes bñ valerēt. Et miles ait.
Ego audiui clāorē ⁊ ſtrepitū armatoꝝ ⁊ vidi
ignē: ecce filij ei⁹ veniebāt: ⁊ cognoſcēs illu-
ſionē demonū: miles ait. Dñe rogo te da mi
hi pniaꝫ: qꝛ paratus ſum oīa facere ne intrē
in tēptationem ⁊ manus demonū. Et ſuſce
pta penitētia factus eſt bonus homo: ⁊ tan
dem quieuit in pace in dño.

Quidam aſſumpſit penitentiā ſolum ti-
more mortis. Exemplum. cxvij.

e

Anonic⁹ quidaꝫ eccleſie
pariſieñ. vir iuuenis delicat⁹ pctīs
gule luxurieqꝫ laxās habenas ml'-
toꝝ etiā alioꝝ pctōrum īmundicijs inqnat⁹
Tandē tactus infirmitate: timore morꝫ con
feſſionē fecit: pctā deteſtat⁹ eſt: emēdationē
ꝓmiſit: viaticū accepit: inunct⁹ eſt oleo: ⁊ ſic
vitā finiuit. Cui⁹ corp⁹ vtpote viri nobilis ⁊
diuitis ⁊ cū magna pōpa ſecularis glorie tu
mulatū eſt. Eratqꝫ illa die ſerenitas magna
vt etiā eius obſequijs aer famulari videref.
Dixerūtqꝫ hoīes adinuicē. Multa bona de⁹
huic homini pſtitit: nihil ei defuit hoꝝ que
chriſtian⁹ dꝫ hr̄e in morte: dñicis ſacrīs mu
nitus eſt: aer in ei⁹ morte ſerenatus ē: ⁊ cuꝫ
multa gl'ia ſepult⁹ eſt. Poſt paucas dies cui
dam familiari ſuo ſe oñdit: dicens ſe dāna-
tū eſſe. Cūqꝫ miraref ille ꝯfeſſionē: ſacramē
ti cōionem: ⁊ inunctioneꝫ cōmemorans: rñ-
dit defunct⁹. Vnū bonū defuit mihi ſine q
nullū bonū qd memoratum eſt ꝓdeſſe mihi
potuit. Quid eſt h̄ inqt. Rñdit. Vera ꝯtritio
lꝫ em̄ ꝓmiſerim ꝯfeſſori ampli⁹ velle abſti-
nere a pctīs ⁊ alia q̄ ſalutꝫ ſunt: tñ dixit mihi
ꝯſcia ꝙ ſi cōualueris obſeruare nō poteris.
qd ꝓmitt. Et qꝛ cor mag declinabat ad trāſ
greſſionē qꝫ ad voti obſeruationeꝫ. ꝓpterea
nullius pctī merui remiſſionē.

Eucharistia dat gratiam abſtinēdi a pec-
catis. Exemplum. cxviij.

i

N ciuitate remenſi miles
quidā ꝯſobrinā ſuā ꝯcubinā habe
bat: cui tñ cōglutinatus fuit amo
re: vt nec admonitiōe: nec excōicatione: nec
aliqua humana verecūdia ab ea vellet ſepa
rari. Tandē tact⁹ infirmitate timore mortis
vocauit ſacerdotē: cui cū lachrymis ꝯfeſſus
eſt. Quē cū ſacerdos moneret: vt tā illicitaꝫ
abnegaret cōmixtionē: ⁊ illā ꝑſonā a ſe amo
ueret: rñdit. Dñe nō poſſum. Milite itaqꝫ i
ſua obſtinatiōe ꝑſeuerāte ſacerdos receſſit
cum corpe dñi nr̄i ieſu xp̄i: qd ſecū ad cōican
dū militē portauerat. Exeunti aūt de domo
ſacerdoti occurrit btūs Bernar. interrogans
eum quare infirmū nō cōicaſſet. cām intelli
gens ait ſacerdoti. Reuertere mecū ad infir
mū. Cūqꝫ reuerſi eēnt vir ſanctus iam mili-
ti morituro ea que ſalutis erant ſuaſit. Ille
aūt cū preter iam dictā oībus obediētiā ſpō
deret: ait vir ſanctus. Nunqd doles ꝙ non
potes hr̄e voluntatē reſiſtēdi. At ille dixit.
Dñe valde doleo me de hoc nō poſſe dolere.
Quo audito abbas ait ſacerdoti vt corpus
dñi daret infirmo. Mira res. ſtatim vt ſal-
uator intrauit ſalus facta eſt huic domui.
Ab illa em̄ hora ꝑfecte odire cepit quā añ il
licite amauerat. ait aūt. Grās ago deo q me
libera uit: qꝛ mō diabolū liberi⁹ viderē ꝙ il-
lam. Sicqꝫ in bona ꝯfeſſiōe ⁊ vera ꝯtritione
migrauit ad dñm. Hec ceſa.

Quidā noluit penitere dū potuit. Exē. cxix

e

Rat qdam vſurarius quē
frequenter monebat ſacerdos ad
penitentiā: ⁊ ille dicebat ſemper.
Bene adhuc faciā: qꝛ adhuc ſatis eſt de tem
pore. Factū eſt aūt vt infirmaref ⁊ cū idē di
ceret raptus eſt: ⁊ cū rediret: clamauit dicēs
O penitentia vbi es. De cetero penitentiam
agere non valeo iuſto dei iudicio: quia dum
potui nolui penitere. Et hec dicens mortu-
us eſt.

In diſcipulo de tempore.

Duo ſocij quoꝝ vnus in agone ſleuit ⁊ pe
nitētiā egit ⁊ cōicauit: ſꝫ ſolūmodo ex timo-
re mortis. Hoc quere ſermone. clvi. B.

Perſeuerantia.

Chriſtus retinuit fratrem in ordine.
Exemplum. cxx.

f

Rater quidā de ordine mi
norū bonus ⁊ deuotus: paſſionatus
fuit temptatione exeundi ad ſeculū
Cumqꝫ ordinaſſet ſe ad exitum intrauit cho-
rum ⁊ proſtrauit ſe ante altare vbi erat pixis
cum corpore dñi noſtri ieſu chriſti. Fecit re-
uerentiam ⁊ ſalutans beataꝫ virginē mariā
⁊ licētiando ſe a deo ⁊ mr̄e eius bñdicta. Cū
qꝫ [illegible] ſſet ꝓſtratus. ecce apparuit pulcher
[illegible]go q̄ accipiēs pixidem apuit illam: et
mox pulcherrim⁹ iuuenis egreſſus eſt de pi-
xide q ſtabat ſuper altare. Tunc virgo illa di
xit ad iuuenē. Dilecte fili mi mihi ſere huic fa-
mulo meo. Cui iuuenis. Mat mea quid fa-
ciā ei ipē nō vult manere mecū. Tūc iterum
replicabat pces ad filiū. At ille eleuata ma-
nu bñdixit frēm dicens. Ego eum ſeruabo: ⁊
nūꝙ eū derelinquā. His dictis iuuenis ille
reuerſus eſt in pixidē: ⁊ diſparuit. His viſis
frater cōfortatus ⁊ conſolat⁹ ē: ⁊ ceſſauit ab
illo paſſio talis ⁊ factus eſt magis deuot⁹ et
perſeuerans: hanc viſionem nunqꝫ alicui re-
uelauit niſi in extremis ſuis.

In diſcipulo de tempore.

Quadraginta viri ꝓpf fidē fuerūt poſiti
in dolū aque frigide: ⁊ vn⁹ abnegauit fidē: ⁊
pagan⁹ vidit angelū cuꝫ corona e cōuerſo ad
celū volare. Hoc qre ſermo. lxxiiij. M.

Itē iuuenis in heremo ad quē venit dia-
bolus dicens patrē ſuū eē mortuū. Et ſic exi-
uit heremū ⁊ redijt ad ſeculum et malo fine
vitam finiuit. ſermo. cxl. D.

Precepta dei.

Obliuio pceptorū dei. Exemplum. cxxi.

f

Ancti patres aliquādo cō
gregati prophetauerūt de vltima ge
neratione. ex qbus vnus precipuus
noīe quirin⁹ dixit. Nos quidē adhuc māda-
ta dei impleuim⁹. Interrogauerūt eū alij pa
tres dicētes qd q poſt nos facturi ſūt. At il-
le rñdens ait. Media forte cōplebūt pcepta
dei ⁊ eternū reqrūt deū. Dixerūt patres. Poſt
hos qui veniēt qd facturi ſunt. Rñdēs dixit
Hoīes generationis illius mādatoꝝ dei ope
ra nō habebūt: ⁊ pcepta dī obliuiſcūtur. Su
perabundabit autē tūc iniqtas ⁊ refrigeſcet
charitas. Veniet ideo ſup eos magna tēpta
tio: ⁊ q inuēti fuerint in illa tēptatione ꝓba
ti: ⁊ nobis ⁊ prib⁹ nr̄is meliores exiſtēt ⁊ feli
ciores ⁊ ꝓbiores. Hoc in vitaſpatrum.

In diſcipulo de tempore.

Predeſtinatio.

Frat qdā q orauit ꝓ alio fr̄e ⁊ vidit eū de
nūero dānatorū: ⁊ iſte frat multiplicauit bo
na opa. ⁊ emēdauit vitā ⁊ poſtea viſus ē de
nūero ſaluādoꝝ. h̄ qre i di. de tpe. ſ. lxxiiij. N

Itē lātgraui⁹ q mlta mala ꝯmiſit. ſ. dicēs
ſi ſū pdeſtinat⁹ ⁊c. ⁊ quō medic⁹ ſu⁹ eū redu-
xit ab illo errore. Hoc qre ſer. xciij. X.

Prelati.

Quidam fuit electus in epiſcopum ⁊ ren-
nuit. Exemplum. cxxij.

m

Onachus quidaꝫ clareua
lenſis electus ē in epm. quo rennuē
te ſuſcipere nec imperio abbatis ſui
nec epi ſuſcepit: ſꝫ fortiter reſtitit: non multo
poſt defunctus eſt ⁊ cuidā familiari ſuo ap-
parēs: reqſitus de illa inobedientia ſi ei no-
cuiſſet: rñdit. nō. Et adiecit: ſi epatū accepiſ-
ſem eternalit dānat⁹ fuiſſem: ⁊ ſubiūxit vbꝫ
terribile. Ad h̄ inqt venit ſtat⁹ eccleſie vt nō
ſit digna regi niſi a reprobis epīs: h̄ arnold⁹.

Epiſcopus malus quomodo iudicatus ⁊
punitus eſt. Exemplum. cxxiij.

e

St ciuitas metropolis in
ſaxonia meydeburg nuncupata: cui
prefuit antiſtes: qveſanie deditus ⁊
ꝓuinciarū deuaſtator ⁊ ꝓprie eccl'ie dilapi-
dator exiſtēs: ⁊ rerum tpaliuꝫ inutilis diſtri
butor. Sꝫ de⁹ oīpotēs q neminē pire deſide-
rat miſericordit expectauit ſi aliqñ emēdaret
vitā ſuā. Sed ſegniter eo in malitia perſeue-
rante mirabili verſa vice ipē recepit iudiciū
peruerſe vite ſue non indignū. Eſt etiā oppi
dū a memorata ciuitate diſtans quaſi quat-
tuor leuc iuxta deſcēſum fluuij albie. Ad qd
pfatus eps qdā die puenit corpe quidē ſan⁹
ſꝫ mente veſanus. In ipa nanqꝫ nocte cuꝫ de
cūberet in lecto vltione diuina ſtrangulatus
eſt a diabolo. Mira res. ipa itaqꝫ eadem no

ete cū theſaurariꝰ maioris eccl'ie i ſac'rio de
cūberet i lecto ꝛ mēbra ſopori dediſſet vidit
in ſōnis añ ꝑncipale altare dñm ſedentē cū
btā vgine maria mr̄e ſua ꝛ ſctis apl'is: affuit
etiā ſepedictꝰ epſ. Tādē ſupuenit ſāctꝰ mau
riciꝰ eiuſdē eccl'ie p̄ronꝰ q̄ſi vir ſtrēnuꝰ milita
ri lorica indutꝰ cā mouēdi q̄rimonias ꝯ epꝫ
ſuū qui reꝰ erat: petēs ſibi dari aduocatuꝫ. ſ.
ſanctū paulū. Quo ſibi dato cōquerebat̄ de
epo: ꝙ eccl'ia ſua ꝑ ip̄m rebus eēt diſſipata ꝛ
honore deſtituta. Et paulus adiecit dicens.
Oportet ep̄m eē irrep̄hēſibilē: caſtū: nō ꝓdi-
gū: ſobriū: modeſtū ꝛc̄. q̄ oīa in eius epl'a me
morant̄. His audit̄ petiuit ſibi etiā dari ep̄s
petrū ꝓ patrocinante: q̄ ſibi denegās dixit ꝯ
paulū ꝯſodalē ſuū ſibi nō eſſe litigādū. Quo
denegāte petiuit btām vginē mariā ꝓ ſe p̄ro
cinari: ſ3 ip̄a q̄ſ renuēte petiuit ꝑ ſniam ſibi
dari eā. Dicit ḡ dñs ad btām vginē mariā ma
trē ſuā. Mr̄ ꝓmoueas vbū ſuū. Ait dña nr̄a
ad filiū ſuū. Obſecro te fili mi ne vrgeas me
interpellare ꝓ eo: atteſtor teip̄ꝫ ꝙ multotiēſ
intˀceſſiōe mea auerterim idignatiōnē tuā ab eo
vt ſic aliq̄n reſipiſcerꝫ: ſ3 fruſtra laboraui. Ite
rato dñs ad mrem. Mat̄ ego ſū miſericors ꝛ
tu mr̄ mie: miſerere indigenti. Rñdit beata
vgo maria: verū q̄dē eſt vt aſſeris: tu nō ſolū
miſericors es: ſ3 ꝛ iuſtꝰ. Iſta paulo agente di
xit dñs iuſtꝰ iudex reddēs vnicuiq3 iuxta op̱a
ſua. Ecce mauriciꝰ dilecte mi ep̄s tuꝰ ſit i po-
teſtate tua ꝛ volūtate ſtati arripiēs eū portā
uit in humeris ſuis ꝛ de pulpito in q̄ legitur
euāgeliū p̄cipitauit eū ante altare ſācte cruc̄
ꝛ confracte ſūt ceruices eius. Et ſtatim euigi
lās theſaurariꝰ audiuit ſonitū pulſant̄ ad fo
res eccl'ie: ꝛ cāpanariꝰ q̄ iacebat in eccl'ia ſur
rexit ꝛ acceſſit ad eccl'ie ianuā inq̄rēs cām ſo
nitus. Nūcius q̄dā aduenerat dixit ſe veniſſe
de oppido ſup̄dicto ꝛ ep̄m nūciauit defūctū
Dicq3 ꝑp̄edi p̄ōt ꝙ eadē hora q̄ſi ſāctꝰ mau-
riciꝰ eū deiecit de pulpito fuiſſet defūctꝰ. Ita
q3 nūciꝰ ait vt ꝯpulſarent̄ cāpane. His itaq3
dictis itellect̄ ille ſacriſta ꝓrexit ad ſacrariū
intimās theſaurario qd̄ intellexerat: ꝛ pulſa
bant̄ matutine: poſtea pulſabant̄ cāpane ſic̄
mos eſt ad officiū defuncti. Hoc itaq3 fac-
to occurrerūt plurimi ſciſcitātes q̄ cā rei eēt.
Et cū intellexiſſēt mirabant̄ ꝙ tā ſubitanea
ꝛ ip̄rouiſa morte ep̄s eoꝝ ꝑuētꝰ eēt. Cū autē
corpꝰ de mane exanime deferret̄ iuētū ē col-
lū cōfractū pelle integra ꝛ illeſa ꝑmanente.
Per iſtud exēplū attēdāt ꝛ caueāt oēs eccl'ia
rū p̄lati: ne res q̄ a fidelibꝰ collate ſūt ſctis i
eccl'iam vt deo ꝛ eiꝰ genitrici marie atq3 ip̄is
ſeruiat̄ ꝛ ne iutilit̄ expēdāt vl' ꝯſāguineis tri
buāt vel alio mō turpit̄ deuaſtēt: q2 ab eis vſ
q3 ad minimū iota req̄ret̄ in diſtricto exami
ne. Et dū minus diſcrete expendāt: corꝫ tē-
poralia in vltimo pereant.

De vdone ep̄o horribile. Exemplū. cxxiiij.

Pudſcandē ciuitatem mei
a deburgēſem in ſaxonia contigit p̄ro
digium terribile nimis. Quod quē-
admodū factū ſit ſtilo veraci referā. Ut inno
teſcat oibus ꝙ malū ꝛ deteſtabile ſit in ſtatu
p̄lationis turpit̄ viuere ꝛ p̄rimonium chriſti
male expēdere: ꝛ moniales deo dicatas vio-
lare. In p̄dicta igit̄ vrbe ſcholaris quidā vdo
noie liberalibꝰ lr̄is inſudabat: q̄ cū eēt duri i
genij ꝛ nihil oīno ꝓficere poſſet ꝙtūcunq3 a
magiſtris ſuis vberibus torq̄ret̄. Quadā aūt
vice poſt enormes plagas ſcholas exiēs ec-
cl'iā ſci mauricij intrauit: ibiq3 cū ingēti de
uotione ꝓſternēs ſe ꝛ regine celi cle[illegible] et
bti mauritij p̄rocinū ꝓ illuminatō[illegible] ge-
nij iplorauit. Hic in p̄ce poſitus aliquatulū
obdormiuit. Cui ꝓtinꝰ mr̄ miſericordie appa
rēs dixit. Audiui ōr̄oeꝫ tuā: ꝛ ecce nō ſolū ſci
entie munꝰ tribuo tibi: imo ēt poſt mortē ar
chiep̄i q̄ nūc p̄eſt eccl'iaꝫ p̄ncipis mei mauri
tij tue fidelitati ꝯmēdaui. Quā ſi bñ rexeris
grāde p̄miū ꝯſeq̄ris ſinaūt male: in aīa ꝛ cor
pore morieris. His dict̄ vgo maria diſparuit
ꝛ iuuenis euigilās more ſolito lectionē repe
tiuit. Cūq3 ad loquēdū os aperiret cepit diſ
putādo oēs ꝯcludere: ꝛ in oī ſciētia peritiſſi-
mus apparere. Stupebāt aūt oēs q̄ eū audie
rūt dicētes. Unū iſti tanta ſciētia ē inſpirata
nōne iſte ē vdo q̄ heri mactabat̄ vt pecꝰ: ꝛ ec
ce hodie ꝓbat̄ eē p̄hs. Poſt bienniū autem
archiep̄s moriebat̄. ꝛ vdo a cūctis electꝰ effi-
cit̄ metropolitanꝰ. Confirmatꝰ igit̄ ꝛ pallio
decoratꝰ aliquandiu bñ vixit. Et q2 honores
mutāt mores: cepit ꝓceſſu tp̄is cōſiliū mr̄is
dei negligere ꝛ ꝓp̄e ſalut̄ imēor eē ꝛ volupta
ptatibꝰ deſuire ꝛ eccl'ie facultates dilapidare
Et nō ſolū feminas ſeculares: ſ3 ꝛ velatas vi
olare. Inſup qd̄ deteriꝰ ē abſq3 vllo rīore ad
oīa flagitioꝝ genera habenas laxare. Sicq3
facta ē vita eiꝰ oibus odioſa: oibuſq3 dete-
ſtāda. Proch dolor cū multoꝝ annoꝝ curricu
la mēoratꝰ archiep̄s aerē mūdūq3 totū ſuis
ſceleribꝰ corrupiſſet. i q̄dā nocte quandaꝫ ni-
grā abbatiſſā monialiū de regali cenobio qd̄
tūc Hoſterholtz, nūc vo vallis liliorū dicit̄
ordinis ciſtercieñ. ſecū in lecto hr̄et: vocē au
diuit in hec vba terribiliter intonantē. Fac
finē ludo q2 luſiſti ſatis vdo. His audit̄ ca-
chinnis mult̄ ficticiū ſuſpicabatur: ꝛ mane
facto rurſuꝫ delitijs inuoluitur: factuſq3 du
rus vt lapis ad ꝓdigioſe vocis cōminatōeꝫ
minime cōpūgit̄. Seq̄nti nocte vocē ſileꝫ au
diens ꝛ paruipēdens ſtultꝰ ille vt añ in ſua
malicia ꝑdurauit. Nocte igr̄ tertia apud illā
abbatiſſam cū bens cū opus nephandū libi-
dinoſe cōmotionis exercuiſſet vox ſupradcā
cū ingenti fragore intonuit dicēs. Fac fineꝫ
ludo ꝛc̄. Hac ḡ audita vehemēter ſtupefactꝰ
ingemuit aliquantulū: ſ3 nō reſpuit. Uerūtñ
dānationi iam ꝓximus miſer ille coruinuꝫ
quidē cras ſepe cecinit: ſ3 nequaq̄ ad laua-
chrū penitentie ꝓperauit. Mira dicturꝰ ſuꝫ
vera tñ: que ſi ſaxones apud q̄s geſta ſunt re
ticere vellent: elemēta oīa clamarēt: ſic̄ ſeq̄n
tia manifeſtant. Poſt mēſes ḡ tres canoni-
cus q̄dā metropolitane eccl'ie Meydeburgē
ſis Fredericꝰ noīe: multū venerabil' et maxi-
me ſctitatis: quadā nocte in choro ſcti mau
ricij exiſtēs: ꝛ orōni feruētius inſiſtens deuꝫ
ꝓ ſancta vniuerſali eccl'ia deprecabat̄ ꝛ ma
xime pro ſua. ſ. pro metropolitana vt ꝯditor
oīm iuſtus iudex: aut citius morbidū caput
vdonē archiep̄m per interituꝫ de medio tol
leret: aut certe in meliꝰ cōmutaret: vba pon
dus habuerūt: ꝛ ecce ꝓtinꝰ ſecuta eſt viſio ni
mis terribil' cūctiſq3 mortalibꝰ metuenda:
maxime tñ eccl'iaꝝ rectoribꝰ: q̄ gregē dñicuꝫ
ſibi cōmiſſum p̄cedētes ꝛ malis exēplis infi
cientes p̄cipitant ſepiꝰ in infernū. Uidit ita
q3 ꝙ vētus validꝰ oēs eccl'e lāpades ꝑiter
extinxit. Qui ꝓpter h̄ terrore nimis correptꝰ
loco adheſit ſteterūt come ꝛ vox ē faucibꝰ in
terdluſa. Tūc poſtmodum venerūt duo iuue
nes duos cereos geſtantes ꝛ ad altare ꝓce-
dentes hincinde iux̄ cornua altaris ſteterūt
ac totā illā aulam lumine repleuerunt. Poſt
quos ingreſſi ſunt alij duo quoꝝ vnus tape
tia ante altare decēter ſtrauit: alter vo duas
aureas cathedras deſup collocauit. Poſt il-
los alter q̄dam ſolus intrauit: qui velut pu
gil ſtrēnuꝰ incedebat euaginatū tenens gla
diū ꝛ ſtans i medio eccl'ie valēter clamabat
dicēs. O oēs ſcti quoꝝ reliq̄e hic hn̄tur ſur-
gite venite ad iudiciū dei. His auditis ap-
paruit maria mlt'itudo ꝛ p̄fulgida vtriuſq3
ſexus. Alij militari habitu adornati. Alij eti
am pōtificalibꝰ inſigniti īfulis: ꝛ hi oēs cho
rū intrauerūt: ꝛ ſm ordinem ad merita ſua
hincinde ſe locauerūt. Tunc etiā apparue
rūt duodeciꝫ viri glorioſi in quoꝝ medio gra
diebat̄ q̄dā ſole ſplēdidior: regio diademate
ꝛ ſceptro adornatus: apl'i vo erāt: ꝛ ih̄s xp̄s
rex celi ꝛ terre. Quē mox vt viderūt deuote
adorauerūt: ꝛ ſup cathedrā cum ſedere fece
runt. Affuit igr̄ regina celoꝝ luna ꝛ ſtell' luci
dior: quā clariſſima turba virginū ſeq̄batur
Sancti vo oēs dei matrē honorātes genicu
lariter ſuſceperūt. Cui xp̄s mox occurrens: ꝛ
manū eiꝰ app̄hendēs iuxta ſe venerabiliter
collocauit. Ecce poſtremo apparuit ſanctus
mauriciꝰ dux glorioſus cū ſua legiōe ſex mi
libꝰ ꝛ ſexcentis. lxvi. qui vnanimit̄ ſe ꝓſter-
nētes adorauerūt dñm ih̄m xp̄m dicentes.
O equiſſime iudex ꝛ cōditor ſeculoꝝ da iudi
ciū. His dictis ſurgētes ſteterūt reuerenter
poſtulātes. Quibꝰ dñs ait. Scio q̄d q̄ritis.
Et adiecit. Date vdonē archiep̄m. Cōtinuo
q̄dā ex aſtātibꝰ abierunt ꝛ miſerūt vdonem
de latere abbatiſſe trahētes miſerabilit̄ ad-
duxerūt: quē ſctūs mauriciꝰ ſeuerius intuēs
dixit. Dñe mi eq̄ſſime iudex iudica iuſte. Ec-
ce iſte vdo nō eſt ep̄s: ſ3 lupus: nō paſtor: ſed
raptor: mactator ꝛ deuorator gregis tui. Iſte
eſt etiā cui dña nr̄a mat̄ tua ſciam donauit:
cui hāc eccl'iaꝫ ad honorē nois tui meiq3 ac
ſocioꝝ meoꝝ factā cōmēdauit p̄dicēs ei. Si
bñ rexeris: vitā ꝑennē habebis. ſinaūt male
in corꝑe ꝛ aīa morieris. Iſte inſup eſt q̄ am
monitꝰ ſemel ꝛ iterū ꝛ tertio ſe corrigere no
luit: ꝛ nō ſolū hāc eccl'iam: ſ3 ſe ꝛ aīas ſibi cō
miſſas ꝓphanādo ad nihilū ſe redegit: imo
ſpōſas tuas ſꝑ turpiter ꝛ temere violauit. er
go iudica iuſte iudex eq̄ſſime. His audit̄ do
minꝰ p̄ſidēs iudicio: ſanctoſq3 reſpiciēs di-
xit. Quid vobis videt̄ de iſto. Pugil autem
ſupradictꝰ voce magna clamauit dicēs. Reꝰ
eſt mortis. Iudex vo ꝛ oēs q̄ aderāt in ſniaꝫ
cōuenerūt. ꝛ quale genꝰ mort̄ ille impiꝰ ſuſti
nere deberet inter ſe tractauerūt. Tūc iudex
ait. Caput amittere meruit: q̄ ſine capite vi-
uēdo in ſordibꝰ cōputruit. Quo dicto pugil
ꝯfeſtim vdoni p̄cepit vt ceruicē extenderet.
Qd̄ cū vdo feciſſet ꝛ pugil gladiū ad ictū le-
uaſſet q̄dā clamauit dicēs. Cōtine manum
tuā donec ab eo reliq̄e auferant̄. Tūc q̄dā cū
calice affuit corā vdone ſtās donec pugil mi
ſerrimi hois collū cū pugno mult̄ vicibꝰ va
lide percuſſiſſet. Et ecce poſt quēlibet pulſuꝫ
hoſtia polluta ꝑ os vdonis exiens in calicē
corruit: quaꝫ dñs reuerent̄ accipiēs diligen
tiſſime lauit ſup altare in calicē ponēs: ꝛ cū

ſua turba decent̃ inclinauit abijt ꝛ receſſit.
Poſt h̃ miſerabilē vdonē pugil ſepedict⁹ ag
grediēs decollauit. Sicq̧ tota illa cōgrega-
tio diſparuit. Canonic⁹ aūt ſupradict⁹ q̄ vi-
dit hō iuſt⁹ nō in ſōnis: ſ; ocul' apertis ſtupēs
ꝛ tremēs: lumēq̧ in cripta repiens oēs lāpa
des eccl'ie reaccēdit. Cūq̧ adhuc de facto du
bi⁹ ꝛ anxi⁹ ſecū miraret̃: tandē reſumpta au
dacia ad locum iudicij paululum ceſſit: vidit
q̧ calicē cum hoſtijs in altari: ꝛ caput a cor-
pe longi⁹ ꝓiectū: nec nō pauimētū ſanguie
madefactū. Tūc cepit exclamare ꝛ dicere. o
triſte ſpectaculū: o grāde miraculū: ꝛ o vere
tremēdū iudiciū. O q̧ horrēdū eſt incidere i
man⁹ dei viuētis: q2 q̄s diu vt ꝯuertant̃ to
lerat: nō ꝯuerſos dur⁹ dānat. Poſt h̃ oēs fo
res eccl'ie obſ̃uauit ꝛ nullū oīno ingredi ꝑ-
mittēs donec ſole iā orto oēs potiores cleri-
cos ꝛ laicos ꝯuocauit. Tūc ianuas reſerās ſe
uiſſimā dei vltionē. ſ. vdonē archiepm̄ i ſuo
ſanguie tabefactū oīb⁹ oſ̄dit: ꝛ cūcta q̄ vide
rat ꝑ ordinē enarrauit. Eodē v̄o die q̄da; ex
ei⁹ capellanis bruno noīe cū legationē; ſibi
cōmiſſam peregiſſet ꝑ metropolim ꝯtinuo fa-
mulis añ ſe ꝓcedētib⁹ ſtuduit remeare. In-
terim graui oppſ̄ſus ſomno arborē quandā
vmbroſam vidēs de equo deſcēdit: ꝛ frenu;
fortit̃ alligās ad brachiū ibidē paululū ob-
dormiuit. Et ecce glob⁹ immūdoꝝ ſpirituu;
cū tubis ꝛ tympanis: gladijs ꝛ fuſtib⁹, cū lā
ceis ꝛ ſecurib⁹ ad eūdē locū gradu cōcito ꝓ-
perabat. Cūq̧ oēs ꝯueniſſent: vni ex eis qui
eoꝝ p̄nceps eē videbat̃: ꝛ q̄ erat ſtatura ꝓce
rior ꝛ vultu terribilior ſoliū ꝯſtruētes deſuꝑ
poſuerūt. Nec mora alter cuneus eque gran
dis exclamās cachinnās ꝛ tripudiās appuit d̄
quo q̄dā velociores aq̄lis celi p̄ceſſerāt ꝛ for-
titer clamauerūt. Date locū: date locu;: ecce
princeps noſter vdo appropinquat. His di
ctis ſatellites ſathane miſerā vdonis aīam
in effigie corpali cathena ignita ad collū cō
ſtricta: ad ſuū p̄ncipē ꝑduxerūt. Cui ſathā ꝓ
tinus aſſurrexit: ſalutās eū v̄bis pacificis in
dolo: bn̄ inq̄t veniſti: o p̄nceps fautor ꝛ dila
tator regni nr̄i. Ecce parati ſum⁹ tibi ꝛ oībus
amicis nr̄is fidelib⁹ ꝓ meritꝫ reddere talio-
nē. Cūq̧ vdo obmuteſceret: ſathan aſſiſtēti
bus ait. Fatigat⁹ eſt iſte dilect⁹ nr̄ huc veni-
endo: ꝛ iō placet nobis vt cōſolet̃. date ḡ ei
manducare. Illo rēnuēte ꝛ caput auertente
miniſtri eū eius bufones ꝛ ſ̄pentes ei vio-
lenter impſ̄ſerūt: ꝛ liquorē ſulphureū poſt-
modū infuderūt adhuc illo nō loq̄nte: ſathā

p̄cepit dicēs. Ad balneū p̄ncipū tal' p̄nceps
deducat̃: poſt ilico reducet̃. ꝛ ecce nō procul
erat pute⁹ coopculū h̄ns. Quo ablato flāma
vorax vſq̧ ad celū erūpebat: q̄ nō ſolū arbo-
res ꝛ mōtes lapideſq̧: īmo aquā iux̄ manā-
tē velut ſtipulā ꝯſumebat: in quē puteū illā
infelicē vdonis aīam p̄cipitauerūt ꝛ poſtmo
dū extrahētes in modū ferri cādentis tota;
igneā ſuo p̄ncipi detulerūt. Cui ſubridēs di-
xit. Nōne ſuaue balneū habuiſti vt p̄nceps
nr̄. Tūc vdo dānatū ſe videns cepit blaſphe
mare ꝛ dicere. Maledict⁹ o ſathan tu ꝛ oīs
familis tua. oīſq̧ ſuggeſtio tua: ꝛ oē imperi
um tuū. Maledict⁹ de⁹ q̄ me creauit. male-
dicta terra q̄ me portauit. maledicti parentes
q̄ me genuerūt. ꝛ maledicta oīs creatura in
celo ꝛ in terra. Tūc oēs demones vna cū p̄n
cipe ſuo ceperunt manib⁹ plaudere ꝛ dicere.
Vere dign⁹ eſt iſte nobiſcū manere: q2 ꝑpetri
me ſcit nr̄m cāticū ꝛ officiū. Mittat̃ ḡ ad p̄n
cipalē ſcholam nr̄am dānatoꝝ vt videat: au
diat: ꝛ addiſcat: ſentiatq̧: ꝛ ampli⁹ inde nō
exeat in ſecula ſeculoꝝ. Vix v̄ba finierāt: ꝛ ec
ce vnanimit̃ in illā odioſam creaturā irrue-
runt: eāq̧ impetuoſe i tartareū illō baratrū
iactādo imerſerūt: ac ſi celū ꝛ terra ꝛ oēs hu
ius mūdi mōtes adinuicē q̄rerent̃. Capella-
nus aūt ſupradict⁹ hec vidēs ꝛ audiēs timu
it vehemēter. Tūc p̄nceps tenebrarū digito
eū oſ̄dens dixit. Videte ne effugiat clericus
ille q̄ nos aſpicit: q̄ ſꝑ extitit maloꝝ ſuorum
coopator ꝯſcius ꝛ defenſor: ḡ ſicut fuit auctor
culpe: ſic ſit p̄ticeps ꝛ vindicte: iōq̧ in illum
puteū ad ſuū demergat̃ dn̄m. Quo dicto cu;
demones eū rapere vellent ꝛ ipſe fugere co-
naret̃: repēte a ſōno exiliēs euigilauit: ſicq;
ei⁹ equus territ⁹ tādiu hincinde ſaltabat et
curſitabat trahēs miſerū hoīe; donec a ſua
iūctura ei⁹ brachia penit⁹ diſſoluebant̃. Dif
ficulter aūt equū aſcēdens ꝑ metropoli ve-
nit: ꝛ mox vt dn̄; ſuū mortuū eē cognouit: vi
ſionē verificā: terrorē terrori: iudiciū iudicio
ꝓdigiū ꝓdigio cumulauit: ꝛ oīa q̄ ſibi in via
acciderant q̄ viderat ꝛ audierat enarrauit ꝛ
patefecit. oſ̄dens etiā a ſua iūctura ſeu cōpa
ge brachiū depulſu;: ꝛ repētinā caniciē in ar
gumentū veritatꝫ. Ciues igr̄ vidētes ꝛ audiē
tes hoc horribile inſolitū dei iudicium vehe
mēter timuerunt. Et cadauer ipſius ꝓcul ab
vrbe in paludē iactauerūt: qō beſtie inferna
les cū plauſib⁹ ꝓtin⁹ exceperunt: ꝛ incolas
habitātes iuxta varijs terrorib⁹ ꝛ iniurijs af
fecerūt. Tādē ꝯſilio inito illā glebā maledi-

ctā de illa palude extrahētes in puluerē cō-
buſſerūt: et in albeā flumē ꝓiecerūt. Mira
res. tūc oēs vt fert̃ piſces ſuū meatū relīquē
tes ad occeanū abierūt donec letanijs ꝛ ieiu
nijs iā placat⁹ dn̄s poſt decēniū vix tandem
redierūt. Hui⁹ horrēdi ꝓdigii memoriā ige-
rit ocul' ſuꝑ pauimētū marmoreū candidu;
ꝛ pollutū in decollatōe vdonis cruor effuſus
q̄ tā indelebilit̃ adheret pauimēto: vt de eēn
tia marmoris eē quodāmodo videat̃. Suꝑ
locū aūt illū vbi decollatio facta ē ſꝑ ꝓſter-
nūtur tapetia: ꝛ q̄n ſuꝑ electū epm̄ Te deu;
laudam⁹. iux̄ morē canit̃. tollunt̃. ꝛ ibidē ad
orōnē ꝓſternūtur vt ep̄s elect⁹ vidēs hoc ſi-
bi caueat ne forte ſicut ille perijt ꝛ ipe ꝑeat.
A dn̄o factū eſt illud: ad terrorē ep̄oꝝ vtriq̧ il
li⁹ eccl'e ꝛ oīm itiliū p̄latoꝝ: vt audiētes cō
tremiſcāt leſe maieſtatꝫ t̃ribile iudiciū ꝛ ſeue
riſſimā dei vltionē. Et ſic ē finis t̃ribil' horri
biliſq̧ miraculi ꝑ ade filiū: ſ; nō primogenitū
Etiā d̄r q̧ in eadē dyoceſi modernis tēpori-
bus fuit ep̄s noīe ludouic⁹: q̄ in q̄dā ciuitate
ſue dyoceſis ꝛ ſui dn̄ij choreā habuit cū mu-
lierib⁹ ꝛ virginib⁹ ꝛ cū ceteris maſculini ſe-
xus: ꝛ ex ꝑmiſſione diuina ignis vt videbat̃
in inferiori parte p̄torij vbi chorea fuit exar-
ſit et nemo int̃ tot hoīes obijt in illa chorea
excepto ep̄o cū q̄dā puella quam in ipſa cho
rea anteduxit: ꝛ tn̄ alique ꝑſone de feneſtris
ceciderūt: nec tn̄ mortē incurrerunt.

Sanctus martinus accuſauit epiſcopum
ſuum. Exemplum. cxxv.

Homo quidam fuerat thu
ronis q̄ cōſueuit ad matutinas ma
ioris eccleſie venire. Quadā v̄o die
cū veniſſet ante horā: inuenit portā aperta;
ꝛ ponēs ſe retro colūnā quādā ꝓpe quam vi
dit lucē magnā ꝑ totā eccl'am: ꝛ iudicē ſedē
tē in throno: ꝛ āgelos eidē aſtātes. Vēit aūt
btūs martin⁹ cū multitudine ſctōꝝ: cepit ac
cuſare grauit̃ archiepm̄ illū q̄ tūc locū ſuum
tenebat. Citat⁹ aūt archiep̄s venit: et ſedit
in cathedra pōtificalib⁹ indutus. Iteꝝ accu
ſatus a btō martio. Cū aūt neſciret q̄d rn̄de
ret: ille q̄ cathedras ſuꝑboꝝ euertit indigna
tus pede ꝑcuſſit cathedrā ei⁹. ꝛ eā cū pede e-
uertit: ꝛ ſic viſio diſparuit. Tūc ille bonus hō
accedēs ad domū archiepi excitauit familiā
ꝛ fecit videre quō ei eēt. Et intrātes ad eū in
uenerūt eū ſubitanea morte defunctum.

Canonicus quidā fuit accuſat⁹ a patrono
ſue eccleſie. Exemplum. cxxvi.

Videbatur cuidā canonico
q̄dā nocte q̧ de⁹ ſederet in iudicio ꝛ
añ eū tot⁹ mūd⁹ vocabatur quilibet
receptur⁹ ſ̄m merita ſua. vidit ēt q̧ vnuſq̄ſ-
q̧ adducebat ſecū aliquē ſctōꝝ cui pl⁹ ſerui
erat vt eēt apud xp̄m aduocat⁹ ſu⁹. Iſte cogi
tabat q̧ rogaret etiā ſctm̄ illū cui⁹ canonic⁹
fuerat: cui ꝛ ſeruierat cātādo: legēdo: vt ſecū
iret ad iudiciū añ xp̄m vt intercederet ꝓ eo:
monēs eū de ſ̄uitio ſuo. Ille ſctūs rn̄dit. Li
bent̃ ibo tecū: ꝛ aſſumpſit aliū ſecū q̄ſi ꝓ te-
ſte deuenerūt ſil' ad iudiciū. Cūq̧ veniſſent
añ xp̄m: dixit ſctūs. Dn̄e ꝯq̄ror tibi de iſto vi
liſſimo leccatore: q̄. xx. ānis ꝛ āpli⁹ comedit ꝛ
bibit p̄bēdā in eccl'a mea: ꝛ oē tp̄s ſuū expē-
dit viuēdo luxurioſe ꝛ turpit̃: nec vna die fi-
niuit horas ſuas ſic debuit: vn̄ peto iudiciū
fieri de iſto leccatore. Hui⁹ rei eſt teſtis iſte.
Xp̄s rn̄dit. Accipite eū ligatꝫ manib⁹ et pedi
bus ꝛ ꝓijcite eū in infernū. Ille cleric⁹ euigi
lans q̄ſi de graui ſomno putabat iā ſe eē i in
ferno. Et dixit illi ſancto. Dn̄e habete p̄bēdā
vr̄am: q2 nūq̄ plus de ea comedā. ꝛ ꝯuerſus
ex hoc religionē intrauit ꝛ ſaluauit aīa; ſuā.

Quidam iniuſte ep̄atum adeptus ſubita
nece obijt. Exemplum. cxxvij.

Archidiaconus quidā am
biens ep̄atū inſidiabat̃ ep̄o ſuo bo
no viro quē occidere cogitabat. Et
cū conſueuiſſet ep̄s frequenter venire ad ma
tutinas et preuenire alios ad ſalutādā btā;
virginē mariā: ꝛ itrare ꝑ quādā portā: archi-
diaconus collocauit ibi ſuꝑ portā lapidē: et
veniēs ep̄s vt ꝯſueuerat et apiēs portā lapi
de cadēte excerebrat̃ ꝛ morit̃ archidiaconus
cū multo labore ep̄atū obtinuit. Cūq̧ cōfir-
matus eſſet ꝛ gaudiū ꝛ ꝯuiuiū faceret: q̄da;
p̄ncepa ſeruiēs ad mēſam corā ſe flexis geni
bus ſubito rapit̃ ante tribunal ſummi iudi
cis: ꝛ vidit ibi btām v̄ginē cū īmenſa ſctōꝝ
multitudie ꝛ angeloꝝ adducentē dictū epm̄
portantē cerebrū ſuum in manib⁹ ſuis. et di
xit btā v̄go maria. Fili mi chariſſime ecce oſ̄
do tibi recētē ſanguinē et cerebrū huius di-
lecti militꝫ mei: quē crudelis ꝓditor volēs ob
tinere dignitatē pōtificalē effudit. rn̄dit dn̄s
Quē mittā. ꝛ q̄s ibit. Tūc btā virgo ait. Ecce
hic ſeruitor ſuus. cui dn̄s precepit ſub pena
mortis vt citaret dn̄m ſuu; ꝑemptorie vt. ſ.
cito veniat corā deo de tā nephādo crimie rn̄
ſur⁹. Qui ſtatī rediēs turbat⁹ ingemuit ꝛ in-
fremuit tremuitq̧: ꝛ cultellum quē tenebat

ad ſeruiẽdũ eũ de manu ꝓiecit ⁊ amariſſime
fleuit. Rogatꝰ ab oībꝰ ⁊ etiã epō cãm pandit
Quo audito ſtatī epˢ ſubitanea morte ꝑcuſ
ſus eſt: ⁊ corã oībus miſerabilit̃ eſt defunctꝰ

Bñficiati vix ſaluant̃. Exemplũ.cxxviij.

Quidã clericus ĩ multis ec
cleſijs canonicꝰ ⁊ decanꝰ ad mortẽ
infirmatꝰ: a q̄dã viro ſcō viſitatus
dũ admoneret̃ de via ſalutꝭ mox illiꝰ camera
obſcurat̃: vocẽ t̃ribilẽ īſonãtẽ audiuit. Sur
ge ſacrilege xp̄i depdator pauperꝝ et eoꝝ inf
fector: iã veni ⁊ iudiciũ tuũ ſuſcipe: tũc corpꝰ
ſuũ iã mortuũ vt carbo appuit. Ideo vir dei
ꝑterritꝰ ad monaſteriũ reuſus ꝓperat: ⁊ deũ
orabat cũ lachrymis iudiciũ illiꝰ ſibi oñdi.
Cui ſic orãti clericus ille dãnatus appuit cũ
duobꝰ igneis eq̄s.ſ.añ ⁊ retro: q̄ pedibꝰ illiuſ
dorſũ pmebãt: ⁊ dẽtibꝰ totũ corpꝰ dilaniabãt
q̄rũ horrore vir ſanctꝰ corruit ⁊ vocẽ audiuit
Cur vocaſti me dãnatũ nec mihi loq̄ris. Tã
dẽ a viro dei req̄ſitꝰ rñdit. Ego ſuʒ cogitꝰ tuꝰ
decanꝰ ille dãnatꝰ: cuiꝰ corpꝰ ibo ꝯculcat̃: q̄
ſicẽ ego pauꝑes ⁊ ſubditos ſuppſſi ⁊ cõtẽpſi ⁊
ſicẽ mei amici ⁊ eq̄ ⁊ mlťa familia mea ſbas
pauꝑes ⁊ pr̃imoniũ xp̄i deuorauerũt ⁊ male
expãdi ⁊ cõſũpſi in crapula: luxuria: ſupbia ⁊
ſic de alijs vitijs ĩ quibꝰ me exercui: ita equi
iſti me eternalit̃ dilaniãt ⁊ cõculcãt. Cui vir
dei. Cũ fueris vir eccľiaſticꝰ magnꝰ in ſcien
tijs ⁊ diſcretꝰ: miror te eſſe dãnatũ. Cur de h
miraris: ⁊ nõ potiꝰ ꝙ bñficiati pľes ſilr me
cũ dãnant̃. Et adiuratꝰ addidit. Attẽde ad
eccľiam xp̄i: ⁊ ad ſtabulũ equoꝝ: ſtabulũ re
ſtaurat̃ ſollicite eccľa in ruina remanẽte. At
tẽde paramẽta ⁊ veſtes eccľie ⁊ clericoꝝ ſup
pellectilia ⁊ particas. hoꝝ eñ p̄cioſitas ⁊ va
lor p̄ multitudĩe ignorat̃. Eccľie vo vix repa
ri pñt pre vilitate et vetuſtate. Attende eoꝝ
meſas repletas p̄cioſis fercuľ cũ vaſis pluri
mis ⁊ p̄cioſiſſimis auri ⁊ argenti. Eccľie vo
xp̄i ſacraria ⁊ calices vľ de ere vel ꝯfracti ſũt
⁊ tenues: meretrices ⁊ ſeruitores ditãt ⁊ mľ
tiplicãt de bonis pauperũ: aues ⁊ canes ve
naticos fouẽt ⁊ hoſpitalitatem abhorrent.
Obliuiſcunt̃ diuina officia ⁊ ſanctã predica
tionẽ: q̄ ſectant̃ laſciuiã ⁊ hiſtriones cũ cãti
lenis: vñ p̄cipitãt̃ clerici ad dãnationẽ. Quo
dicto ſubito facto ſtrepitu terribili cũ eiula
tu miſerabili ſlãma fetidiſſimis equos cũ de
cano inde traxit.

Clericus blaſphemus qualiter eſt punitꝰ.
Exemplum.cxxix.

Damianꝰ in burgũdia qui
dã clericꝰ ſupbꝰ ⁊ ãbitioſus exiſtẽs
ſibi quãdã potentẽ eccľiam ſcī mar
tini vſurpauit. Dũ q̄dã die in miſſa ĩ fine euã
gelij diceret̃. Qui ſe humiliat exaltabit̃ deri
ſit. Miſer ille clericꝰ ait. Falſũ ẽ: nã ego ſi me
meis hoſtibꝰ hũiliaſſem tot hodie decimas
⁊ eccľias nõ haberẽ: ⁊ ecce ꝯtinue fulmen in
ſtar gladij in os eiꝰ ĩtrauit: ꝑ qd̾ blaſphemie
vba euomuit ⁊ ſubito eum extinxit.

Miles quidã dixit: oues noſtre ſũt opor
tet eas tondere. Exemplũ.cxxx.

Miles quidam habuit parẽ
tes deuotos nõ grauãtes ſubditos
vltra debitũ: defũctꝭ vo parentibus
ip̄e cepit militiã exercere: ⁊ magnas expen
ſas facere in veſtibꝰ in eq̄s: ⁊ torneamentis
Et cũ reditꝰ ãnuales nõ ſufficerẽt ſibi: icepit
valde aggrauare pauꝑes ſubditos ſuos vltra
debitũ cẽſum cũ ſubſidijs ⁊ exactionibꝰ. Et
cũ argueret̃ ab amicꝭ ⁊ religioſis q̄re tm̃ ſpo
liaret ſuos pauꝑes rñdit. Oues noſtre ſũt: ⁊
ideo debemꝰ eas tõdere ⁊ eis vti. Tandẽ deꝰ
volẽs eũ ab h̊ errore reuocare: miſit ad eũ an
gelũ: q̄ rapto eo oſtẽdit ei pulchrũ palaciũ in
q̄ erãt hoĩes veſtiti aureis veſtibꝰ et oĩa gñ̃a
organoꝝ ⁊ muſicoꝝ audiebant̃ ĩ palatio iſto
qui videns ⁊ audiens tantũ gaudiũ ⁊ tantã
pulchritudinem volebat intrare: ⁊ repulſus
eſt a cuſtode porte: dicente. Quomodo vis i
trare iſtud mundiſſimum palatium: cum ha
beas ſanguinolentam veſtem. Qui cum re
ſpexiſſet: vidit ſe reſperſuʒ ſanguine. Cui an
gelus. Iſte eſt ſanguis pauperum quem tu
violenter ⁊ ſine iure exactiones faciendo ac
cepiſti. Si igitur vis intrare illud palatium
reijcias a te iſtã veſtẽ. Qui ad ſe rediẽs ſbdiꝭ
ſatiſfecit. ⁊ vitã ſuã poſtmodũ ĩ bono finiuit

Legit̃ ĩ dyalo. ceſarij ꝙ ĩ vvormatia fuit
q̄dã epˢ noĩe leupoldus ſolo quidẽ nomine
epˢ: ope aũt tyrãnus. hic cũ eſſet vaniſſimꝰ
nihil hñs in ſe pietatꝭ vel religionis. Dicebat
aũt quodam tẽpore germanꝰ ſuꝰ vir nobiliſ
Dñe epiſcope multũ ſcãdalizatis vos laicos
exemplo veſtro. Anteq̄ꝫ eſſetis epˢ deum ali
quo modo timebatis modo nihil de eo cura
tis. Cui ille dixit. Frater duo erant vicini ex
quibus vnus exẽplo alterius peccauit: mor
tui ſunt ambo ⁊ deducti in infernũ. Cuꝫ igit̃
eſſent in tormentis vnus alteri dicebat. Ve
tibi quia tuo exemplo prouocatus ad peccã
dum merui hunc locum. Cui alter bone vici

ne ſi tibi placet ſedes mea: tra de mihi tuam
⁊ tibi dabo meã. Sic dico vobis quãdo vene
rimus ad inferos ſi videbit̃ vobis mea ſedes
honorabilior q̄ꝫ veſtra aſcendite eam et ego
recipiam veſtrã. At ille dixit. Mala conſola
tio ẽ hec. Iſte leupoldus ita diabolicꝰ fuit:
vt tẽpore ſciſmatis quod erat inter duos re
ges ſcilicet ottonem ⁊ philippũ cũ ſibi vſur
paſſet epiſcopatũ magũtineñ. eiuſdẽ philip
pi auctoritate ⁊ mľtis ĩtereſſet bellꝭ ita vt nõ
pceret eccleſijs nec cimiterijs dixerũt ei mili
tes ſui. Dñe nõ licꝫ nobis ſpoliare cimiteria
Ait illis ſi oſſa mortuorũ tollitis: tũc primo
cimiteriũ ſpoliatis. Vir iſte ſepe ⁊ valde ceci
dit vt dictũ eſt: ⁊ neſcio vtrũ per contritionẽ
peccatorũ ſuorũ ſurrexit: ſꝫ hoc ſcio ꝙ in illa
die qua hominem depoſuit multe diſſenſio
nis ſeminariũ fuit. Similiter legit̃ de abba
te morbacenſi q̄ ſimiliter cimiteria vt predi
ctus epũs violauit. Cũq̄ꝫ ad extrema veniſ
ſet capellanus eius ip̄m rogauit ꝙ eum de
ſtatu ſuo certificaret: quod ⁊ fecit. dicẽs ſe eẽ
de numero ⁊ ordine damnatorũ ꝓpter irru
ptionem cimiteriorum.

Legit̃ ꝙ cõuerſus quidã valde religioſus
⁊ contemplatiuus raptus ad iudiciuꝫ vidit
duos viros magnos: vnus erat comes alius
erat magnus prelatus valde accuſari coraꝫ
dño. Circa quos licet multum videret̃ dñs
iratus: tamen ad preces aliquorũ de illa cu
ria diſtulit ſententiã dicẽs illi cõuerſo ꝙ ꝑ
abbatẽ ſuũ faceret illos moneri de correctio
ne. qd̾ ⁊ factũ eſt. Comes ergo ſe corrigẽs ti
more viſionis ⁊ in bona penitẽtia moriens.
Prelatus aũt paruipendẽs viſionẽ ⁊ moni
tionem nec ſe corrigens in lecto ſuo ſubita
nea morte mortuus eſt.

Legit̃ in diſcipulo de tẽpore ꝙ erant duo
fratres in mõaſterio vno. vnus erat gratio
ſus abbati ⁊ ceteris fratribus alter autẽ nõ
gratioſus: ⁊ quicq̄d deliquit ĩmediate ab ab
bate punitũ fuit: ſed alio frequenter pepcit
ip̄e abbas in ſuis negligentijs: q̄ gratioſus
erat oĩbus. Cõtigit aũt ꝙ illi ambo morerẽ
tur. Apparuit aũt ille qui gratioſus abbati
fuit. Dicẽs ſe eſſe ĩ magnis penis. Et abbas
vbi eſt tunc ille infelix qui plures negligen
tias q̄ꝫ tu cõmiſit. Et ille. O pater ip̄e non ẽ
infelix nec miſer: quia iam eſt in clara viſio
ne dei: quia quicquid hic cũ negligẽtia deli
quit: imediate hic punitũ fuit: ⁊ ſatiſfecit: ſꝫ
mihi pater ſepiꝰ pepciſti ĩ meis negligẽtijs
eo ꝙ gratioſus fui tibi ⁊ ceteris frĩbꝰ: ꝫ iam
grauit̃ torq̄or in purgatorio: ſꝫ pr̃ ſcẽ ora deũ
ꝓ me ⁊ recõmẽda me ceťis frĩbꝰ meis ĩ ſuis
miſſis ⁊ orõnibꝰ q̄ꝛ valde affligor ĩ purgato
rio. Proſperitas.

Mercator quidam iactauit annulum in
mare ⁊ in piſce reinuenit Exemplum.cxxxi.

Erant quidã mercatores ĩ
mari ſeu naui ſimul ⁊ mutuo loque
bant̃ de infortunijs ſuis q̄ ip̄is eue
nerũt tꝑibus ſuis. Tũc vnus dixit. Nũq̄ꝫ ali
qd̾ ĩfortuniũ habui: et accepit ãnulũ de ma
nu ꝓpa ⁊ ꝓiecit ĩ mare: et dixit. Si ꝑdã ãnu
lũ iſtũ tũc poſſuꝫ dicere ꝙ etiã habui aliqd̾ ĩ
fortuniũ. ⁊ cũ applicuiſſet ad ciuitatẽ: ip̄e e
mit vnũ magnũ piſcẽ quẽ ſecuꝫ apportauit
ad hoſpitiũ. ⁊ qñ apuit vẽtrẽ piſcis inuenit
ãnulũ ſuũ ĩ iſto piſce. Et gloriãdo dixit. Ego
ſum hõ fortunatus. ⁊ cũ ſederet ĩ cena ⁊ ce
piſſet p̄mũ morſellũ de piſce: ſtatī obijt ſubi
tanee. vnde Greg. Cõtinuꝰ ſucceſſus tẽpora
lium: eterne reprobationis eſt indicium.

Vir ⁊ vxor q̄ in trigintaduobus annis nõ
habuerũt aliqd̾ ĩfortuniũ. Exemplũ.cxxxij.

Duo famuli chriſti venerũt
ad quoddaꝫ hoſpitiũ rogantes ho
ſpitari ꝓpť deũ: ⁊ mulier rẽnuit: q̄ꝫ
tñis eẽnt multũ diuites. Et ſic illis loq̄ntibꝰ
gallina deſuper cecidit et mortua ẽ. Tũc taľ
mulier clamare ⁊ flere cepit. Et ĩterrogãtes
diſcipuli xp̄i cur ſic clamaret ⁊ fleret: rñdit ꝙ
ĩ trigĩtaduobꝰ ãnis nũq̄ꝫ aliqd̾ ĩfortuniũ no
bis accidit. ⁊ famuli xp̄i dixerũt. Magnũ ma
lũ tibi ⁊ viro tuo imiet. Et recedẽtibꝰ illꝭ ĩbre
ui oĩa abſorpta ſt̃: ⁊ aq̄ fetida ĩ loco iſto viſa
ẽ. Legit̃ ĩ vita ſcti Ambroſij ꝙ quodã tꝑe cũ
btũs Ambroſiꝰ romã ꝑgẽt ĩ q̄dã villa thuſcie
apud quẽdã hoĩem locupletẽ hoſpitatꝰ fuit
⁊ cernẽs ibi oĩa eẽ repleta domum et curiaꝫ
cũ iumẽtis et pecoribꝰ. cũ famulis ⁊ famula
bus. tũc illũ hoĩeꝫ ſuꝑ ſtatu ſuo ſollicite req̄
ſiuit. cui ille. O dñe ſtatꝰ meꝰ ſꝑ felix extitit
⁊ glorioſus. Diuitijs abũdo. familiã plimaꝫ
habeo. ⁊ oĩa ſꝑ ad nutũ meũ habui: ⁊ nũq̄ꝫ
mihi aliq̄d aduerſum accidit: vľ qd̾ me ꝯtri
ſtaret aduenit. Hoc audiẽs btũs Ambroſiꝰ
vehement̃ obſtupuit: ⁊ his q̄ ſecũ ĩ comita
tu ſuo erãt dixit. Surgite ⁊ hic q̄ꝫto citiꝰ fu
giamꝰ: q̄ꝛ dñs nõ ẽ in loco iſto. feſtinate filij
nec fugiendo morã facite ne nos hic diuina
vltio cõprehẽdat: ⁊ in peccatis eorũ pariter
⁊ nos inuoluat. Cũ ergo fugerẽt ⁊ aliq̄ꝫtulũ
ꝓceſſiſſent ſubito terra ſe aperuit: ⁊ hoĩem

illū cū vniuerſis que ad eū ꝑtinebant ita ab-
ſorbuit vt nullū inde veſtigiū remaneret. q̄ꝺ
cernēs btūs Ambroſiꝰ dixit. ecce frēs q̄ꝫ mi
ſericorditͤ deꝰ ꝑcit cū aduerſa tribuit: ⁊ ꝙ̄ ſe
nere iraſcitͤ qñ ſꝑ ꝓſpera elargitͤ. In eodem
aūt loco fouea ꝓfundiſſima remāſiſſe ꝺr: q̄ vſ
q̄ꝫ hodie i huiꝰ rei teſtimoniū adhuc ibidē re-
uenitͤ. Ecce dilecti amici ꝙ̄ horreda pena et
ruina: nō em̄ ꝯdicamꝰ ſignis xp̄i. ⁊ ſi corrui-
mus reſurgamꝰ ne nr̄a ruina ſit vt ruina ful
goris q̄ꝺ fulgur ſuꝑcadēs q̄dā ıͤpetu nūq̄ꝫ re
ſurgit.

Aliud exēplū in diſci. de tpe de tēpeſtate.

Legitͤ ꝙ erāt tres iuuenes ſilͤ iacētes i le-
cto vno: ⁊ qñ de nocte vēit tēpeſtas mediꝰ iu
uenis ſurrexit de lecto ⁊ orauit. ⁊ alij duo eū
deriſerūt. ⁊ dñs ꝑmiſit ꝙ toni
traxerūt ⁊ eū deriſerūt. ⁊ dñs ꝑmiſit ꝙ toni
trꝰ alios duos occidit: ⁊ ſtiꝰ ſolꝰ illeſꝰ ꝑmāſit

Aliud exēplū i diſci. de tpe de muſcis.

Legitͤ cōtigiſſe i āglia ꝙ pulcherrima bla
da creuerūt. Ecce appropiquāte tpe meſſiū
venit quoddā genꝰ muſcarū in maria multi
tudine q̄ illa blada intātū ꝯſumpſerūt ꝙ vix
intͤ q̄nq̄ꝫ miliaria vnū q̄rtale bladoꝝ inueni
retͤ. Hoīes ꝟo illiꝰ p̄rie q̄ſdā de illis muſcis
ceperūt. ⁊ diligēter inſpiciētes iuenerūt eas
lr̄as depictas in alis hn̄tes. in vna ala ſcribe
batͤ ira. in alia dei vt manifeſtū eēt ꝙ ꝓptͤ
demeritū ⁊ vindictā dei hoc eſſet factum.

Itē legitͤ in ſpeculo exēploꝝ ꝙ̄ erant duo
religioſi. quoꝝ vnꝰ qñq̄ꝫ petebat pluuiā. qñq̄ꝫ
ſerenitatē. qñq̄ꝫ frigꝰ. qñq̄ꝫ calorē ſꝫ ꝙ iudi-
cabat terris ſibi cōmiſſis expediēs eē. Alter
ꝟo nihil petebat in ſpāli: ſꝫ totū cōmittebat
diuine ꝓuidētie. Cū aūt veniſſet meſſis ſre
illiꝰ q̄ in ſpāli petebat oēs terre illiꝰ fuerunt
ſteriles: ſꝫ terre alteriꝰ erāt copioſiſſime abū-
dātes. Et tūc cognitū eſt ꝙ iſte q̄ ꝯmittebat
ſe diuine ꝓuidētie erat diſcretior ⁊ meliꝰ fecͭ.

Legitͤ tale exēplū in vitaſpatrū. ꝙ erat q̄-
dā ſolitariꝰ in heremo bonꝰ ⁊ deuotꝰ cui mi-
niſtrauit vir quidā ſecularis ꝑptͤ deū portā-
do ſibi cibaria. Erat aūt in eadē ciuitate vnꝰ
diues ⁊ ipiꝰ. Cōtigit ḡ vt moreretͤ ille diues
q̄ habuit ſꝑ magnā fortunā i oi vita ſua: ſilͤr
⁊ i morte. qꝛ ducebāt eū cū magͦ honore ad ſe
pulchrū tota ciuitas ⁊ ep̄s ⁊ totꝰ clerꝰ cū lā-
padibꝰ ⁊ cādelͤ. Egreſſus ē aūt ille ciuis q̄ mi
niſtrauit illi ſolitario ꝓut cōſuetꝰ erat por-
tās ei panes ⁊ iuēit eū deuoratū a beſtijs. et
cecidit i faciē i cōſpectu dñi: di. Nō ſurgā hic
donec mihi notificabitͤ a dño q̄ ſint hec ſua
iudicia. qꝛ ille diues ⁊ impiꝰ talē appatū ha
buit in ſepultura ſua. hic ꝟo q̄ ſeruiuit deo
die noctuq̄ꝫ iā deuoratꝰ ē a beſtijs. Et ecce an
gelus dñi venit ⁊ dixit ei. Ille impiꝰ habuit
paruū bonū in hoc ſeculo ⁊ de hoc recepit hͦ
mercedē vt in alio ſeculo nullā inueniat req̄
em. Iſte aūt ſolitariꝰ q̄ hō erat ornatꝰ ad oēs
ꝟtutē. hēbat ꝟo ipſe modicū aliquid culpe ⁊
recepit hic illud vt ibi veniat purꝰ corā deo.
Et ita cōſolatꝰ in his ꝟbis abijt glorificans
deū ſuꝑ iudicia eius. qꝛ vera ſunt.

Legitͤ in vitaſpatrū. Fuerūt duo. ſ. vir et
mulier in matrimonio ſimul conſtituti. ⁊ vir
erat ſancte vite. ſꝫ infortunatꝰ in hoc mūdo
intātū vt etiā in morte duꝫ deberet ſepeliri.
tāta fuit pluuie inūdatio: ꝙ vix potuit mul
tis diebꝰ ſepeliri. Huiꝰ vxor ꝟo ecōtrario mu
lier peſſime vite ſꝫ fortunatiſſima: qꝛ nūq̄ꝫ cor
pori eiꝰ morbꝰ accidebat. nec dolorē aliqueꝫ
ſenſit i q̄cūq̄ꝫ mēbro corꝑis. ſꝫ a iuuētute vſ-
q̄ꝫ ad vltimū diē integrū ſanūq̄ꝫ corpꝰ ſuum
poſſedit. Factū eſt ꝙ poſt mortē vtriuſq̄ꝫ fi
lia quā ſilͤ hēbāt cogitare cepit cuiꝰ vitā imi
tari vellet. Cū ḡ inclinaretͤ aliq̄ꝫtulū carne
ſuggerēte ad imitādū vitā m̄ris facta ē i ex-
taſi. ⁊ oñſus ē ei locꝰ amenīſſimꝰ in q̄ cū vi-
diſſet patrē inter alios bonos occurrentē: ru
it in āplexꝰ p̄ris rogans vt eā ſecū retineret.
At ille. Nō potes mō hic manere: ſꝫ ſi vitam
duxeris ſicͭ ego duxi: tādē ad hūc locū perue-
nies ⁊ eris ſꝑ mecū. Mox aūt auulſa ē ab eo
⁊ ducta ē ad locū quēdā: vbi deorſum aſpici-
ens. vidit matrē in horribili tormēto. Que
reſpiciēs ſurſum ⁊ vidēs filiā. cepit clamare
dicēs. Uide filia q̄ patior ꝑptͤ imūdam vitā
meā heu mihi filia mea. q̄ſi deliramēta vide
bantͤ mihi vniuerſa q̄ de ſobrietate erāt ꝓba
eū fornicatōis: ⁊ adulterij ꝓ nihilo habui: ſꝫ
ebrietatē ⁊ crapulā ſectata ſuꝫ. Et ecce ꝑptͤ
ꝑuā libidinē q̄ꝫtā recipio crematōeꝫ. Et ecce
ꝑptͤ delitias exiguas q̄ꝫtas ſuſtineo pēas. ⁊
ecce ꝑptͤ momētaneū gaudiū q̄ꝺ habui i ſe-
culo iā et̄na tormēta ⁊ lamēta exoluo. Ad hͦ
aūt ꝟba illa cōmota ad ſe redijt ⁊ recogitans
ſuꝑ his q̄ viderat in patre ⁊ matre delibera-
uit ſeq̄ vitā p̄ris illuc duci timēs vbi viderat
matrē. ⁊ facta eſt poſtmodū mulier ſancta.

Itē legitͤ i diſcipulo de tpe ꝙ ſoror ſancti
damiani appuit poſt obitū ſibi ⁊ dixit ſe eē i
maximis penis. ⁊ ip̄e ſctūs damianꝰ q̄ſiuit
ob quā cāꝫ eēt i tātꝭ penis. cū tn̄ ſctē vite fuiſ
ſet. Rn̄dit hāc eē cām ꝙ ſemel ſtetiſſet in ca-
mera ſua ⁊ audiſſet in platea cantꝰ chorizan
tiū cum aliq̄li dulcedine: ⁊ de hoc nō pn̄ti vi
ta nō egiſſet pniam. ḡ ob hāc cām ꝑ q̄ndecīꝫ
dies deberet puniri in purgatorio.

Aliud exēplū de plaga choree.

Legitur ꝙ in q̄dā villa Colon̄. dioc. excre
rūt arietē veſtitū ſericis vt q̄ meliꝰ chorizaſ-
ret hr̄et illū. Q̄ꝺ audiēs ſacerdos illiꝰ loci ꝓ
hibuit publice i ambone ⁊ minatꝰ ē eis pla-
gā dei ſi nō deſiſterēt. Sꝫ obſtinati ꝑptͤ hoc
nō omiſerūt. Iō cū chorizarēt in die feſto: ec
ce ſubito fulgur ⁊ tonitruū ⁊ grādo ꝺ celo ve
nerūt ⁊ cōminuerūt oēs ſegetes ⁊ fructꝰ ar-
boꝝ: ⁊ vinearū illiꝰ ville: cū tn̄ p̄iꝰ eēt aeris
ſerenitas ⁊ tota ꝓuincia ex q̄ ppl̄s ad illam
choreā cōuenerat plagata fuit eadem plaga
in ſegetibꝰ ⁊ fructibus terre.

Aliꝺ exēplū ꝺ plaga chorizātiū circa eccl̄aꝫ
⁊ cimiteriū alios īpediētes volētes ſuire ꝺo

Legitͤ exēplū illud ꝙ i ſaxonia q̄dā p̄ſbyͤ
in eccl̄ia ſci magni celebrās diuinū officium
audiuit puellas ⁊ maſculos chorizātes ipꝫ
⁊ ceteros ipediētes i oronibꝰ ſuis. Et eis ma
ledicēs imꝑcatꝰ ē: vt ſic chorizātes ⁊ cātātes
ꝑmanerēt. Et fcm̄ eſt ꝙ ſic ꝑ integrū ānū ꝑ-
māſerūt nō mādūcātes nec bibētes: ſꝫ q̄tidie
chorizātes ⁊ cātātes ꝑmū vſq̄ꝫ ad genua de
inde vſq̄ꝫ ad femora dimerſi ſunt in terraꝫ.
Et oēs illuc veniētes viderūt plagā mirabi
leꝫ dei: nec q̄ſq̄ꝫ poterat eis ſubuenire: nec li
bare ab illa plaga. donec ſctūs Gibertꝰ ꝓ tūc
Colon̄. ep̄s illuc venit. Qui vidēs plagā dei
cōpaſſus eſt eis: indixitq̄ꝫ ppl̄o ieiunium et
cōeꝫ orōneꝫ ꝓ eis fieri. ⁊ ſic abſoluit ⁊ libe-
rauit eos. Et q̄dam ex eis cito obierūt: q̄daꝫ
aūt diu ſuꝑuiuētes penā ſuā cū tremore oñ-
derunt vſq̄ꝫ ad mortem ſuam.

Pulchritudo.

Mulier quedaꝫ pulchra petiuit a xp̄o de
formitatem. Exemplum. cxxxiij.

In partibus ſueuie quas
alemania ꝯtinet: ſicut a fratre or-
dinis predicatoꝝ vvaltero audiui
mulier deuotiſſima erat nobilͤ ⁊ pulchra eti
am ſꝫm carnē inter oēs femias panthera re-
putata. Ad hāc aūt videndā cum multi ꝓce
res ⁊ nobiles ⁊ potētes ꝯuenirēt: ⁊ illa ꝓ vi
ſitatiōe hmōi grauiꝰ turbaretͤ: ne ſcꝫ curioſe
vidētibꝰ occaſio ſcādali p̄beretͤ: ⁊ oratorium
ſuū ſola ſemel itrās. fuſis ad deū lachrymis
dixit. Uideo mihi xp̄e ieſu ex carne mea qua
induiſti me periculū īminere. Lꝫ em̄ fortiter
animū meū fixeris: vt nulliꝰ prorſus vanita
te cōmouear: tn̄ nō modicum ꝑtimeſco dare
me poſſe cām debilibꝰ: vt in tēptatiōe ꝯcupi
ſcētie aliquatenꝰ agitentͤ. Rogo ḡ te miſeri-
cordiſſime p̄r ⁊ dñe: vt ſpēm meā in tantā fe
ditatē cōmutes vt ſit carnis ꝺformitas i hor
rore potior q̄ꝫ pulchritudo fuerat in honore
Hoc dicto lepra ſtatiꝫ imūdiſſima cōtabuit
vultū eiꝰ erupuerūt puſtule. ⁊ oculi tumue-
rūt. os ⁊ labia cōputruerūt. naſus q̄ꝫ gibbo-
ſus. ⁊ cū oi deformitate ꝯtortꝰ. alienā penitꝰ
faciē demōſtrauit. Nec mora: egrediēte illa
occurrit maritꝰ. vixq̄ꝫ eā ꝑ habitū cognoſcēs
q̄rit ſi ipſa ſit. At illa dixit. Ego ſuꝫ. Mox il
le totꝰ inhorruit: ⁊ vt vidit familia oēs ſimlͤ
clamabāt in plāctū: mirātes p̄cipue q̄d tam
ſubito ſue dñe ꝯtigiſſet. Turbatͤ ḡ ꝑentibꝰ il
liꝰ notis oibꝰ ⁊ amicꝭ ꝯſulitͤ phiſicꝰ rn̄dit. In
curabilē leprā nihil aliud adeē ꝯſilij niſi ꝙ̄
ex̄ habitatōeꝫ hoim collocetͤ: q̄ꝺ ⁊ fcm̄ ē. Et
audiuit fratͤ ordis p̄dicatoꝝ q̄ eiꝰ ꝯfeſſionē
audire ꝯſueuit: venit ad illā ⁊ mire gaudētē
inueniēs: q̄rit cām inopinati ⁊ ſubiti morbi
Cui illa oīa ꝑ ordinē enarrauit. Fratͤ iſte tur
batꝰ ⁊ miratꝰ nō modicū eā increpauit dicēſ
O miſera ⁊ ſtultiſſima mulierū q̄ in ꝯtume-
liā viri tui ⁊ ꝑiculū ipiꝰ opꝰ dei in te precū i
ſtātia deſtruxiſti: ⁊ parentes tuos ⁊ amicos
q̄ deū laudauerūt ⁊ venerati ſunt i te ad blaſ
phemādū nūc ꝑ tale infortuniū coegiſti: age
nūc chariſſima pniam: aſſiſte p̄cibꝰ: ⁊ ad cō-
trariū rei geſte diuinā miam inteͤpelles: hoc
dicto receſſit fratͤ. Illa aūt totalitͤ reſoluta i
lachrymas orauit ad dñꝫ: di. O dñe p̄r ⁊ dña
tor vite mee vt liberiori mente ⁊ puriori ſpū
tibi ſeruirē hͦ flagellū lepre a tua pietate fide
litͤ p̄cibꝰ expetiui: ſꝫ qꝛ audio a p̄re meo ſpūa-
li cui me tota deuotiōe cōmiſi ꝯ ſalutē meā
⁊ ter oīꝫ dñꝫ petiuiſſe rogo te ꝑ tuā bēigniſſi
mā charitatē vt me tuū plaſma reſtituas:
ſꝫm ꝙ̄ tue placuerit optime voluntati. Mi-
ra res: vix ꝟba cōpleuit ⁊ in tāta claritate cu
tis ⁊ elegantia forme ſubito ſit facie reſtitu
ta: vt nec in ea vniꝰ ruge veſtigiū vlͤ tenuiſſi
ma: ſaltē macula re maneret. Quo viſo gau
det miles: ⁊ vxorem reputat ſibi q̄ſi redditā
rediuiuā: ⁊ exultat familia. ⁊ fama rei geſte
diffunditͤ. ⁊ letantͤ amici: applaudit ⁊ patria
⁊ xp̄i pietas in ore oīm collaudatͤ. Et vir di-
ctus miles anno dimidio ſuꝑuixit. Tunc in
clita mulier nō imemor bonitatis xp̄i cū vni
ca filia eiꝰ quā habebat ⁊ poſſeſſiōibꝰ eiꝰ vni
uerſis ad monaſteriū ſoroꝝ ordinis p̄dica-
toꝝ trāſijt: q̄ꝺ ꝺr Rebental. Et in eo auctore
deo religioſiſſime cōuerſabatͤ, hec Guilͤ.

In diſcipulo de tempoꝛe.

Juuenis q̄dam pulcher leſit ſe in facie:qꝛ vna mulier cōcupiuit eū illicite. Hoc q̄re in diſcipulo de tp̄e.ſer.cxiij.Q.

Item virgo q̄dam fecit ſe includi:qꝛ qui dam iuuenis ꝯcupiuit eam ꝓpter ſuam pulchꝛitudinem. Hoc q̄re ſer.cxxiij. N.

Capitulum de littera R.

Res iniuſte acq̄ſite.

Mulier q̄dam fuit enutrita cū iniuſtiſre bus ⁊ ſic damnata eſt. Exemplum.i.

m

Ulier deuota de aīa matris ſue defuncte ſollicitabat̄ i ſpū ſuo:vtrū eēt de dānādis vel ſaluādis. Attn̄ ꝓpt̄ elemoſynas ⁊ honeſtā famaꝫ ⁊ vitā quā inter mūdanos duxit.ip̄a q̄ꝫ mū da vixerat.ſpabat q̄dē poſſe ſaluare eā:ſ; tn̄ per ignē purgatoꝛij ſup hoc tn̄ dubioſa fuit: qꝛ iudicia dei abyſſus mlt̄a.rogauit dn̄m vt eā certā reddere dignaret̄.Cūq; in h̄ lachꝛymas funderet accidit die q̄dam vt ad miſſaꝫ in eccl'ia int̄ altare q̄ſi ad pedes dn̄i cū Maria ſederet ⁊ hoꝛroꝛe ꝯcuſſa ip̄a videret ꝓpe ſe ſpm̄ tenebꝛoſuꝫ aſtare.q̄ ſigno cruc̄ mox ſignata adauct̄ q̄s eēt interrogauit.Et ſpūs. Ego ſum inq̄t mr̄ tua.Cui illa.Quō inq̄t ē tibi mr̄ mea.Tūc illa.Male inq̄t:nihil me iuuare poterūt tue p̄ces:qꝛ eternaliter dānata ſum.Mox filia eiulatu ⁊ gemitu:heu inquit mr̄ q̄ eſt cā dānatiōis tue.Cui illa.Enutrita q̄dē fui ⁊ vixi in his q̄ ꝑ iniuſta mercimonia ⁊ vſuras acq̄ſita fuerūt.⁊ ꝯſcia mihi male ablata reſtituere nō curaui.nec aduertere volui q̄d ꝯ deū in meo hoſpitio ⁊ meis ſubditis ageret̄:ſ; toꝛtuoſas mundi vias ingreſſa ſpui arguētē ſup his mal' meis:nec i vllo me emēdaui ⁊ penitui:⁊ ſic obij. Hec dicēs mr̄ repēte diſparuit.⁊ ſic filia ampli' ꝓ aīa mr̄is nunq̄ꝫ oꝛauit.vn̄ etiā Aug. Si ſcirē patrē meū in inferno nō plus oꝛarem ꝓ eo q̄ꝫ pro diabolo. Hoc Guil'.

Quidam ſex denarios non ſoluit quō punitus eſt. Exemplum.ij.

d

Uidā tenebat cuidam vidue ſex nūmos ⁊ ipſa ſp ammonuit eū vt ſibi ꝑſolueret ⁊ ip̄e ſic obijt non ſolutis. Et appuit cuidā deuote ꝑſone: ⁊ ſupplicauit vt iſti denarij ꝑſoluerent̄. Et adiecit. Quot paſſus illa vidua ad me veniens fecit:tot ego grauiſſimos ictus in purgatoꝛio ſuſtineo ⁊ adhuc oꝫ me ſuſtinere q̄ꝫdiu denarij non ſunt ſoluti.

Uſurarius q̄dam in extremis ꝯfeſſus eſt ⁊ vſuras reſtituit. Exemplum.iij.

v

Surarius q̄dam incidit in magnā infirmitatē.⁊ ammonitus ꝑ amicos ⁊ ꝑ vxoꝛē vt ꝯfiteretur ⁊ cōicaret. Quib' ille. Quid mihi de confeſſione ex quo ita diu diſtuli. Cui amici. Sp debeꝫ ꝯfiteri: foꝛte de' dabit vob̄ grām ſuā. Tandē vocat' ꝯfeſſoꝛ:cui dixit vſurari' Dn̄e libenter ꝯfiterer:ſ; nimis inuolut' ſum pctīs ⁊ vſuris ⁊ neſcio quō euadere poſſum. Cui ꝯfeſſoꝛ. Nolite deſperare.tm̄mō ꝯfiteamini:qꝛ ꝯfeſſio tante v̄tutis eſt ꝙ oīa pctā in ꝯfeſſiōe dimittunt̄. Tūc ille cepit confiteri ⁊ dn̄s dedit ei tantā grām ⁊ ꝯtritioneꝫ ꝙ vix loq̄ poterat pꝛe fletu. Et ſtati poſt ꝯfeſſionē oēs vſuras reſtituit iux̄ ꝯſiliū ſui ꝯfeſſoris ⁊ pro ſuis pctīs ſatiſfecit.

Uſurarius quidaꝫ cōmiſit omnes res ſuas abbati. Exemplum.iiij.

f

Uit quidā vſurarius diues q̄ diuerſarū eccl'iaruꝫ theſauros loco pignoꝛis tenebat:cui' coꝛ cū eēt irreplebilis auaricie:ꝑcuſſus ē ꝑpetua īfirmitate.tūc pm̄ū in ſe reuerſus lꝫ ſero ꝯſiderare cepit pōd' vſure:toꝛmēta gehēne difficultatē pn̄ie. Et vocās ad ſe q̄udā abbatē nigri oꝛdinis ſibi familiarē:dixit ei. Dn̄e grauit̄ īfirmoꝛ:nō poſſuꝫ aliq̄d d̄ reb' meis oꝛdiare:neq; vſuras reſtituē:ſi volueritꝭ d̄ aīa mea reddere rōēꝫ pctōꝝ meoꝝ mihi ꝓmitti te abſolutionē:oīa bona mea tā mobilia q̄ꝫ īmobilia p̄tāti vr̄e ſubijciā:vt de ill' qd̄ viſuꝫ vob̄ fuerit faciatꝭ. Cernēs abbas hoieꝫ ꝯtritū ⁊ v̄e penitētē r̄n̄dit. Ego deliberabo. Feſtināſq; ad ep̄m iuit.⁊ v̄ba vſurarij ei expoſuit. R̄n̄dit ep̄s. Bonū mihi videt̄ vt ꝓ aīa eius r̄n̄deas ⁊ ſubſtantiā recipias:ita dūtaxat vt ecclēſie mee theſauros de iure ſibi debitos reſtituas. Mox abbas ad egrū rediēs: r̄n̄dit. Ego deliberaui vt bona tua ſuſcipiā ⁊ ꝓ peccatis tuis r̄n̄deā. R̄n̄dit infirm'. Nūc ꝯſiliū meū eſt vt allatꝭ curtib' oīa mea afferas:me nouiſſime tollēs:nullūq; patieris īpedimētū in afferēdo:hēbat em̄ archas plenas auri ⁊ argēti.pignoꝛa etiā plurima in vaſis:libris:⁊ alijs oꝛnamētꝭ:frumētū:oleū:vinū:⁊ ſupellectilia mlt̄a:pecoꝛa q̄ꝫ īfinita. Tūc abbas pri' oīb' p̄miſſis nouiſſime i geſtoꝛio poꝛtās īfirmū ꝓpauit ad mōaſteriū. Sꝫ moꝛtuū ille monaſteriū ītrauit ſpm̄ exalauit. Abbas vo nō immemoꝛ ſpōſiōis ſue:ingꝛtū potuit

oībus ⁊ ſingulis ſuperuenictib' vſuras reſtituit.plurimas paupibus largiēs ꝓ illi' aīa elemoſynas:reſiduū in vſus fratrū cōuertit. Et poſtmodū aīa ip̄ius erepta de poteſtate demonū per angelos tanq̄ꝫ viri cōtriti ⁊ penitētiā p̄ſentata ē dn̄o nr̄o Jeſu xp̄o.qꝛ gaudium eſt angelis dei ſup vno peccatoꝛe penitentia agente. Hec Guill'.in li.de apibus.

Diabolus poſſidet pecuniā vſurariā.

Exemplum.

v

Surarius quidam poſuit pecuniā ſuā ad q̄dā monaſteriū vt ibi ſeruaret̄ ſibi. Et cū quadā die q̄dā deuot' mōach' vvalter' noīe:iuxta ſcriniū in q̄ pecunia ſuabat̄ oꝛaret:videbat diabolū ſupſedere. Territ' autē ad hoꝛā.ſ; ſigno cruc̄ munit' interrogauit. Quid h̄ ſedes:aut q̄d h̄ expectas neq̄ſſime gn̄is hūani inimice. At ille ait. Juſte hic ſedeo hoc:qd̄ meū ē ſuo Nec moꝛa:mōach' ad abbatē currēs: q̄d vidiſſet expoſuit. Abbas vero ſtatim pecuniam extra monaſteriū cum omni velocitate remiſit.

Abbas remiſit pecuniam vſurariam monaſterio ſuo legatam. Exemplum.vi.

v

Surarius quidam legauit monaſterio magnā ſūmā pecunie libꝛaꝝ foꝛte mille ſexētarūq; ex qua pecunia multe poſſeſſiōes ſūt empte. Poſtmodū ali' abbas q̄ fuit vir arte ꝯſcīe eſt electus. Qui vt cōperit factū doluit. Et vēditis oībus atq; pecudib' rebuſq; mobilib' ⁊ imobilib' pecuniā miſit teſtamētarijs vt ſpoliatꝭ ſingl'is ſua redderēt. Nemini autē aſſumere volēte reſtitutōis penā pecunia iteꝝ ad monaſteriū ē delata. Ip̄is ḡ abbas repoꝛtātib' īdignat̄:iuſſitq; eā iterato referri ⁊ i foꝛo coꝛā oīb' ciuib' ⁊ oī plebe deponi dicēs. Pecuniā q̄ vult accipiat: nr̄aꝫ eē rēnuo quā īiuſte acq̄ſitā nō dubito. Qd̄ vt viderūt ciues edificati nō modicū in hoc facto cōi ꝯſilio ꝑ manus viroꝝ fideliū pecuniā ip̄am īiuriatꝭ ſingulis reddiderūt. Mōaſterio aūt de' nō mlt̄o poſt ī decuplo plura reſtituit:⁊ qd̄ ante tenuiſſimū ⁊ fere modicū fuiſſe ꝓbat̄ nunc elegās ⁊ mlt̄ꝭ copijs eſt ampliatū. In hoc monaſterio multos vidim' ſāctos:⁊ pleroſq; in ꝓphetie ſpū ⁊ miraculis clarere. Hec Guiller.

Miles quidam abſtulit pelles ⁊ etiā partem agri. Exemplum.vij.

m

Iles quidam defunctus Frideric' noīe appuit cuidā ciui in dextrario nigerrimo de cui' narib' fum' ⁊ flāma ꝓcedebat tect' pellib' ouinis ⁊ molē fregeſtās in humeris. Cui ciuis. Eſtis vos dn̄s frideric'. R̄n̄dēte ego ſum. Subiūxit. Un̄ venitis:⁊ q̄d ſignificāt iſta q̄ video. Ego inq̄t ī magnis penis ſuꝫ.pelles illas cuidaꝫ vidue abſtuli:q̄s mō ardētes ſentio ſil'r ꝑtē cuiuſdā agri mihi vēdicaui īiuſte:cui' nūc pōdere ꝑmoꝛ.ſ; ſi filij mei iſta reſtituerēt:penā meā multū alleuiarēt ſicq; euanuit. Audiētes filij v̄ba patris ab illo. maluerunt eum in penis eternis manere q̄ꝫ predicta reſtituere.

Demones impediūt reſtitutionē rerum.

Exemplum.viij.

q

Uidā demoniacus duct' erat ad quēdā ſāctū virū q̄ precepit demoni vt exiret ⁊ nomen ſuū diceret. Ille ait. Noſtrū ſūt tres q̄ habitāt ī hoīe iſto:⁊ ego vocoꝛ claudēs coꝛ ⁊ officium meū eſt coꝛ peccatoꝛis claudere ꝙ nō poſſit habere verā contritionē:ſi v̄o cōtritionē habuerit tūc frat̄ me' q̄ hic moꝛat̄ vocat̄ claudens os q̄ laboꝛat ad hoc ꝙ hō nō pōt cōfiteri pure ſ; ſi cōfitet̄ ⁊ cōterit̄. tūc tertius frat̄ me' q̄ hic moꝛat̄ vocat̄ claudēs burſam:ne ei pecunia deficiat ⁊ in paupertatē incidat:qui laboꝛat ad hoc vt nō ſatiſfaciat reſtituēdo ablata ⁊ iniuſte acq̄ſita:⁊ ille plures nobis oībus acq̄rit:qꝛ licet hoīes conterant̄ q̄n̄q; ⁊ confiteāt̄ tn̄ raro vel nūq̄ꝫ plene omnia iniuſte acquiſita reſtituūt:⁊ ſic ſeip̄os dānant:quia peccatum nō dimittit̄:niſi ablatum reſtituatur.

Diues quidam abſcondit theſaurum ſuū in muro.

Exemplum.ix.

d

Iues infirmus nō potuit cōfiteri vnū peccatū.ſ.theſaurū abſconditum in muro:quia diabol' linguā ei' tenuit. Tūc ſacerdos euchariſtiaꝫ apportauit dicēs. Dn̄e ieſu xp̄e oſn̄de potentiaꝫ tuam in illo infirmo. Et ſtatim fugat' ē diabol'.⁊ infirm' deuote eſt cōfeſſus.⁊ iuſſit effodere theſaurū ⁊ dare paupibus ꝓ aīa ſua.

Elemoſyna de iniuſtis rebus deo non placet. Exemplū.x.

d

Iues qui ſub tipo elemoſyne paupibus conuiuiū fecit. Inter quos cū quidā obſeſſus eſſet. ⁊ ceteris mādu cātibus ip̄e q̄dē oꝛi applicaret ſ; eſſ dē veſci nō poſſet. Dū quidā ex circūſtātib' h̄ vidiſſent dixerūt. Inique cur nō ſinis hoieꝫ

manducare. Quibꝰ ille rn̄dit. Nolo vt peccet eo ꝙ elemoſyna iſta de rapina ſit. Dicentibꝰ illis. Mentiris qꝛ is q̄ fecit eā hō bonus ē. Rn̄dit. Neq̄ꝙ mentioꝛ. vitulꝰ iſte qui inter pauperes eſt diuiſus in quinta generatione fuit ab illa vacca que per rapinā habebatur. Et ſatis mirati ſunt q̄ aderāt. Hec ceſarius.

Quidā peregrinationes fecit cū iniuſtis rebus. Exemplum.xi.

Diues quidaꝫ homo iuit ad diuerſa limīa ſcōꝝ: ꝛ quicq̄d in via expēderat: totū per vſurā acquiſiuit Tādē ꝓpt̄ diuerſos laboꝛes infirmabat̄ vſq̄ ad moꝛtē. Populꝰ eni̅ plārit eum ꝛ oēs quaſi ſcm̄ eū credebāt. Et ſic iacēs per tres dies ſine loquela: quarta die oībus circūſtantibꝰ clamauit dicēs. Nullus oꝛet ꝓ me: qꝛ dānatus ſum ꝛ iudicatus. Et queſierūt de bonis operibus eiꝰ. rn̄dit. Mihi nihil ꝓſunt ꝑegrinationes mee ꝛ opera mea que in pctō moꝛtali feci. quia de vſura ē illa pecunia quā ſic expēdi. quā debui alijs reſtituere. Ergo pꝫ ꝙ deus de male acquiſites nō vult honoꝛari.

In diſcipulo de tempoꝛe.

Puer .ix. ānoꝝ q̄ a familia mr̄is accōmodauit denarios quō punitꝰ ē. ſermo.ciiij. J.

Itē miles quidā rapuit vaccam vidue dicens. ſi ego nō facerem tunc alius faceret. ſermone.ciiij. F.

Itē quidā nutriebat multas columbas et dixit: ſi cōtra deū eſſet ꝙ recederēt: ꝛ ſic omnes receſſerūt. Hoc quere ſermone.lxxxij. C.

Itē pater q̄dā habuit duos filios ꝛ vnus factꝰ ē heremita ꝛ alter dānatus ē cū pr̄e: et maledixerūt ſibi inuicē in iferno: ſer.xxiij. R

Itē puer quidā furatꝰ eſt germano ſuo oꝛbolū quō in puteū ꝓiectus eſt. ſer.cxliij. C.

Itē monachꝰ quidā denarium pro naulo non ſoluit. ſermone.cl. C.

Itē famulus quidā furatus eſt dn̄o ſuo ficus ꝛ nō potuit eucharīſtiaꝫ accipere de manu beati thome apoſtoli. ſermone.xxij. D.

Itē ruſticus qui furatus ē palum quō in agone manifeſtauit eum diabolus cū palo ignito. ſermone.ciij. D.

Itē diues quidā ſepultus eſt in inferno ꝛ arboꝛ proceſſit ab eo. ꝛ in ramis pependerūt heredes ipſius. quere in ſermone.cxiiij. E.

Itē miles quidā viſus eſt in ſcala in iferno ꝓpter iniuſtas res: ꝛ fuit decimꝰ in oꝛdine de iſta ꝓgenie. ſermone.xv. M. ꝛ.ciiij. M

Itē pater quidā dixit ad filium vt digitū ſuum teneret ad ignem donec diceret vnum Aue maria. ſermone.xxvi. O.

Itē ruffus diſcipulꝰ bti Cyrilli dānatꝰ eſt ꝓpter res cū ludo acquiſitas. ſermo.xij. M

Religioſus.

Religioſi crucifigūt ſe cum xp̄o. Exemplum.xij.

IN quadam domo oꝛdinis cuiuſdā cōuerſus quidam fuit bonꝰ ꝛ diſciplinatus rudolfus noīe cui diuinitꝰ multa reuelabāt̄. Hic cū nocte quadaꝫ dictis matutinis ante lucē ſub diuo ſtaret ꝛ oꝛōnes q̄ſdam diceret: xp̄ꝫ i aere crucifixum pendētē vidit: ꝛ circa cū.xv. hoīes: ſingulos in ſingulis crucibꝰ. Ex his.x. erāt monachi: ꝛ q̄nq̄ cōuerſi oīs ei bn̄ noti. vtpote cōgregationis ſue ꝓfeſſi. ita aer fuit illuminatꝰ ex xp̄i pn̄tia vt ſingulos bn̄ diſcerneret. Cūq̄ ſtupefactus ſtaret ob tā mirabilē viſionē dn̄s d̄ cruce clamauit. Noſti rudolfe q̄ ſūt hi q̄s vides circa me crucifixos. Rn̄dēte cōuerſo: noui dn̄e q̄ ſūt. ſ; q̄d ſit qd̄ video pꝛoꝛſus nō intelligo. Subiūxit dn̄s. Hi ſoli ex oī congregatione mecū crucifixi ſunt mee paſſioni vitam ſuam confoꝛmantes.

Religioſi debent eſſe contenti in cibo conuentus. Exēplum.xiij.

REligioſa quedam perſona que lautiꝰ ceteris in vino: piſcibus ꝛ q̄nq̄ carnibꝰ vixit vidit ī viſiōe fratres in refectoꝛio arida cibaria ſumere. Tūc beata vgo maria cū multo comitatu affuit: ꝛ cū aureo cocleari dedit ex electuario quod puelle tenebant ſingulis. Cumq̄ veniſſet ad illā perſonā ſingularē nihil ei dedit dicens. Non habebis: quia ſingularis es. Iſta pſona hec videns ſingularitatem depoſuit ꝛ guſtauit quod omnem dulcedinem ſuperauit

Requies.

Senex quidam.lxx. annis in heremo non habuit requiem. Exemplū.xiiij.

FRater quidam ſedens ſingularis turbabat̄ a diabolo per multas tēptationes ꝑgens ad abbatē theodoꝛū: dixit qꝛ turbaret. Senex aūt dixit ei. Uade hūilia mentē tuā: ꝛ ſubdere te ꝛ habita cum alijs. Abijt aūt in mōtē ꝛ māſit cū alijs. Et reuerſus poſtea ad ſenem dixit Nec cū alijs hoībus q̄etē iuenio. Et dixit ei ſenex Si ſolitariꝰ nō req̄eſcis neq̄ cū alijs ꝯcoꝛdas cur voluiſti te mōachū facē: nōne vt ſuſtineas tribulatiōes. dic aūt mihi quot annos habes in habitu iſto. Rn̄dit octo. Ait ſenex Crede mihi habeo in iſto habitu.lxx. annos nec vna die potui requiē inuenire: ꝛ tu octo annis requiē habere vis.

Ridere.

Quidam nimis frequenter riſit quomodo punitus eſt. Exemplum.xv.

IN quodaꝫ monaſterio in quo ſctūs Patriciꝰ fuit abbas legitur quendā fuiſſe monachū cuius ſctītati iuidebāt demones. Sꝫ qꝛ nemo ſine crimine eſt h̄ ſolū vitiū habebat: qꝛ nimis cito ꝛ ſine vtili cā in riſum ꝓrūpebat. Et qꝛ ſꝫ dei iudiciū cū culpa pena deleat̄: huic pene debebat̄. iō ꝑmiſit deꝰ vt ipm̄ doꝛmientē demones aſpoꝛtarent ꝛ ꝑ triduū detinuerūt eū ꝛ poſtea ad lectū ſuū grauiter vulneratū et flagellatū detulerūt. Qui ꝯfeſſus fuit ſe hoꝛrēda ꝛ ſtupēda ꝛ tremēda vidiſſe. Qui poſtea ſupuixit.xv. annis: nec tn̄ eiꝰ vulnera poterant aliquo medicamine curari: ſ; ſp̄ recētia manebāt ꝛ apta: quoꝝ q̄dā ad mēſurā viꝰ digiti ꝓfunda erāt. Huiꝰ gilbertꝰ vt legitur vulnera ſe ſepe tractaſſe dixit. ꝛ eū ſuis manibꝰ ſepeliſſe teſtatꝰ ē. Dictꝰ aūt vir q̄ hoc viderat q̄n videbat aliquē leuit̄ ridentē vel incōpoſite ſe hn̄tem dicebat. O ſi ſcires quāta huic diſſolutiōi pena debetur: diſſolutiōes ꝛ moꝛes incōpoſitos foꝛſitam emendares.

Capitulum de littera S.

Sepultura.

Ep̄s qui ꝓpter pecuniā ſepeliuit hoīem prauū quō punitus eſt. Exemplum.i.

EPiſcopus q̄daꝫ accepto precio valeriū prauū hoīem in eccleſia ſepelire ꝑmiſit. Eadē ꝟo nocte qua ſepultꝰ ē btūs fauſtinꝰ martyꝛ: in cuius eccl̄ia coꝛpꝰ illiꝰ praui hoīs iacuit hūatuꝫ ſuo cuſtodi appuit di. Uade ꝛ dic ep̄o vt ꝓijciat hinc has fetētes carnes q̄s h̄ poſuit. qd̄ ſi nō fecerit die tertio moꝛiet̄ ip̄e. Et ep̄s nō curauit āmonitionē illiꝰ. Die aūt tertio ep̄s eiuſdē ciuitat̄ cū veſptina hoꝛa ſanꝰ ꝛ icolumis ad lectū iuiſſet: ſubitanea ꝛ inopinata moꝛte moꝛtuꝰ ē. hec Greg. in dial̄. lib.iiij.

Quidā de nocte tractꝰ de eccl̄ia. Exē.ij.

QUidam peruerſus homo ꝛ malicioſus ꝛ lubꝛicꝰ valētinus noīe cū coꝛpꝰ illiꝰ in eccl̄ia ſci Sixti martyris ſepultū eēt. Nocte aūt media in eadē eccl̄ia facte ſunt voces ac ſi q̄s ex ea violenter depelleretur atq̄ foꝛas traheretur ad quas nimirū voces cōcurrerunt cuſtodes et vider ūt q̄ſdā teterrimos ſpiritus q̄ eundeꝫ valentinū ꝑ pedes quadā ligatura ſtrinxerunt: ꝛ eum ab eccl̄ia clamantē ꝛ nimiū vociferanteꝫ detrahebāt. Mane aūt facto aperientes ſepulchꝛū in quo idem Ualentinus poſitus fuerat coꝛpus eius nō inuenerunt. Cūq̄ extra eccl̄iam eū quererent ꝓiectū inuenerunt cū extra locū ſacratum adhuc ligatum ſicut fuerat extra eccl̄iam tractus. Hec Grego.iiij. lib. dyal̄.

Uſurarius in monaſterio ſepultus inq̄etauit monachos. Exemplū.iij.

VSurarius q̄dā in quodaꝫ clauſtro a monachis eſt ſepultus ipſe de nocte egrediēs ſepulchꝛuꝫ eiulando ꝛ clamādo diſcooperiebat domuꝫ. monachos mirabiliter inquietauit. baculo percutiebat: ꝛ de mane inuētus eſt extra ciuitatē in campo. Iterū repoſitꝰ eſt in ſepulchꝛo ſuo. Qd̄ cū pluries factū fuiſſet adiuratus eſt a quodā viro ſctō vt diceret q̄re ipſe ꝛ mōachi q̄etē n̄ hr̄ent. Et ille. De me deſperatū e ſt: qꝛ ſicut vſuris meis infeſtaui pauperes die ac nocte: ita mō ampliꝰ nō q̄eſcaꝫ. vos aūt quieſcere poteritis ſi coꝛpꝰ meuꝫ de clauſtro deieceritis: qd̄ ꝛ factuꝫ eſt: ꝛ poſtea ab eo nō ſunt moleſtati.

In diſcipulo de tempoꝛe.

Uſurarius quē aſinus poꝛtauit infra patibulū: ꝛ ibi ſepultus eſt in ſepulchꝛo patrū ſuoꝝ. Quere ſermo.cxiiij. B.

Seruire deo.

Seruus xp̄i tria dꝫ hr̄e. Exemplū.iiij.

LEgitur in vita beati Francisci. q̄ cum ſemel oꝛaretꝛ a deo deuotis oꝛōnibꝰ dep̄caret̄ vt ei reuelare dignaret̄ vt dignꝰ ſeruus eē mereretur. Facta eſt ad eū vox de celo dicēs. Qn̄ de me cogitas: aut de me loq̄ris: aut ſm̄ me aliq̄d oꝑaris: tūc ſuus meꝰ eris: cū ꝯ̄ria oꝑaris: ſeruus alteriꝰ efficieris. vn̄ Aug. Nulli placere ſtudeas niſi ſoli deo in vita tua.

In diſcipulo de tp̄e.

Seruiendū eſt deo ex charitate. Un̄ legitur exemplū ꝙ diabolꝰ venit ad quendā ſenem ꝛ iuuenem ſuū eſſe de numero dānatoꝝ dixit: ipſe tamen iuuenis eque bn̄ ſeruire voluit deo propter ſuā infinitam bonitatem. ſermone.clv. U.

Societas.

Clericus propter malam ſocietatem eſt ſuſpenſus. Exemplum.v.

Duo clerici fuerūt ante tabernā quandā in q̄dā ciuitate in q̄ erāt cātus dulces ⁊ ſolacia magna ⁊ multa. Inuitati ſūt ab illis q̄ ibi erāt ad potū: dicit vnꝰ. Nō intrabo: qꝛ dicē pphus. nō eſt trāſeūdū ꝑ viā gentis iniq̄. Illo ṽo recedēte alter intrauit. Et cū alter eēt ibi: ecce iudex querēs illos q̄ erāt ibi: qꝛ fecerūt homicidiū in alio loco: ⁊ tam clericū ꝙ̄ illos ſuſpendit. Cū aūt clericus ſuſpēderet̃ dixit. Nō ſcio ſed tarde: fatuus eſt q̄ nō credit pphe de vitādo conſortio prauoꝝ: propter conſortiū eniꝫ tale hec patior.

Somnia.

Somnia ſeducunt hoies. Exēplū.vi.

Quidā attendēs ſomnia ⁊ ſomniauit eū longo tp̄e victurū. Cūq̄ multas pecunias ꝓ longioris vite ſtipēdijs collegiſſet ſubito defunctꝰ eſt: ⁊ oīa poſt ſe reliquit. ⁊ nihil ſecū niſi opera bona ſua vel mala portauit.

Sortilegia.

Quare plures mulieres dānant̃ ꝙ̄ viri. Exemplum.vij.

Legitur ꝙ q̄dam necromāticus cōuerſus ad fidē: vna vice adiurauit demones vt ſibi indicaret an plures viri dānarent̃: an plures mulieres. Rn̄dit demō ꝙ plures mulieres. Et ille dixit. Quō potes h̄ dicere: cū ſint multi vſurarij: raptores: luſores: adulteri: bibuli: ⁊ blaſphemi. Cui diabolꝰ. Immo ſic ē vt dixi. Et ille. Dic mihi cām q̄re plures mulieres dānantur ⁊ noluit indicare ſibi. Tūc coegit illū ⁊ illexit. Propt̃ ſortilegia ⁊ diuinatōes: qꝛ vt plurimū falſificāt fidē ſuā catholicā cū carmībꝰ ⁊ diuinatiōibꝰ: exēplo eue p̄me mr̄is q̄ plus credidit diabolo loq̄nti ex ſ̄pēte ꝙ̄ ipi deo q̄ ꝓhibuit eis cōedere de ligno ſciētie boni ⁊ mali: ſ; eua credidit diabolo dicenti. Neq̄ꝗ̄ moriemī: ſ; eritꝭ ſicē dij ſciētes bonū ⁊ malū.

Nobilem dixit diabolus moriturū in terra ſancta. Exemplum.viij.

Nobilis q̄dam vir ſtrēnuus ⁊ ꝑpotēs: inter ſuos nocte q̄dā ꝑ ſiluā terribilē trāſiēs audiuit voces mulieris q̄ſi i vicino cātantꝭ: ⁊ dixit ſuis. Eſt ne q̄s vr̄m q̄ mecū vadat mulierē illam cantantē videre. Oībus ĝ diſſimulātibꝰ ⁊ ꝑbibētibus ille perrexit ſolus: ⁊ inuenit ſtātē ſub arbore q̄ſi nigrā monialē extēſis in celū manibꝰ ⁊ cantantē. Quā cū interrogaſſet q̄d ageret: ait. Hic laudo deū meū. Credens ĝ ille aliquā ſanctarū eē: rogauit eā: dicēs. Dic mihi obſecro q̄d futurū ē mihi. Et illa. Multa inq̄t mala feciſti ⁊ adhuc facies deuictis inimicꝭ tuis trāſmarinā crucē ſuſcipiēs trāſfretabis ⁊ in xp̄i ſeruitio morieris. Ad hec verba gauiſus ille receſſit vt ei p̄dictum eſt. Facta ſede hoīm inimicos deuicit. Qui cū preſtolaret̃ crucꝭ ꝯſignationē vt trāſfretaret incidit in acutiſſimā febrē. Rogātibꝰ ĝ ⁊ cōſulentibꝰ phiſicꝭ ⁊ amicꝭ vt ꝯfiteret̃ pctā ⁊ peniteret cōicaretq̄ eccl'iaſticꝭ ſacris: qꝛ piculū ei iminere videret̃. Noluit ille: nullo mō reputās ſe moriturū. Cūq̄ ſup h̄ phiſici mirarent̃ frēm illiꝰ carnalē magne indol' clericū vocauerūt: cui fr̄is piculū intimātes ſup ſalutē aīe eiꝰ ad monendū inſtātiꝰ ꝯſulebant. Mox ad frēm ingreſſus clericꝰ arguit piculoſius infirmātē. Et ille. Tu inq̄t vt alij ſtultiꝰ mihi inſtas: qꝛ optime ſcio ꝙ mō nequaꝙ̄ moriar. Cui clericꝰ cū lachrymis dixit. Et vn̄ hec habes frater chariſſime. Et ille tādē. Sic dictū eſt mihi ꝙ crucē accepturꝰ ſum et in terra ſancta i xp̄i ſeruitio moriturus. Ad hec verba frat̃ eiꝰ tactꝰ dolore cordis intrinſecus. Uere inq̄t chariſſime antiquus ille hoſtis diabolus tuo nūc inſidiat̃ calcaneo: qui etiam mēdacio ſuo nūc te nitit̃ decipere moriturū age ĝ ſalutis tue cām ⁊ penitere ⁊ impleas qō rogo. Nec mora: decūbens aduocari petijt p̄ſbyterū: poſtulat veniā: crimē ꝯfitet̃: ſtatuit teſtamentū: accepit corpꝰ xp̄i: inungit̃: exhalat ſpm̄: ⁊ ſic vt credimus ab inſidijs demonū liberat̃. Nec diu poſtea defūcti frat̃ clericꝰ bonitatē xp̄i in mortuo recognoſcens predicatorū ordinem intrans: multa in ſeculo dereliquit.

Quidā demonibꝰ preparauerūt menſam vt ſic ditarentur. Exemplum.ix.

Cum ſcūs germanus declinaſſet ad quoddā hoſpitiū vidit pꝰ cenā mēſam iterū p̄parari ⁊ cū admiratus q̄ſiuiſſet qbꝰ talia p̄pararēt dixit ei hoſpita ſua ꝙ bonis rebꝰ que de nocte incedebant vt ipſi de hoc ditarent̃ in rebus tpalibus. Un̄ vir ſanctus de nocte vigilās cū demones in forma hūana veniſſent. Et cū ad menſam ſediſſent illis. de domo in lectꝭ ſuis

quieſcētibꝰ vir ſctūs ſurrexit ⁊ demones nō ꝑmiſit abire de domo: ⁊ excitās illos ī domo inq̄rēs ab eis ſi ꝑſonas illas cognoſcerent. Qui cū dicerēt ꝙ ſic. vir ſctūs miſit illos ad domos vicinoꝝ ſuoꝝ vt viderēt ſi eēnt ibi. ⁊ inuenerūt eos in domibꝰ ſuis. Qō cum viro ſctō retuliſſent coegit demones indicare ſeipſos: ⁊ confeſſi ſunt ſe eē demones. ⁊ ſic homines illudere.

Mulier q̄dam in extremis dixit Kuckuc. Exemplum.x.

Egrotauit q̄daꝫ mulier vſq̄ ad morteꝫ: ⁊ dixit ei filia ſua. Mr̄ mitte ꝓ ſacerdote vt ꝯfitearis pctā tua. Cui mr̄. Ad q̄d. ſi mō ſum infirma cras vel poſt cras ero ſana. Filia ṽo videns eā deteriorari adduxit p̄l'es vicinos vt eā ſil'r ammonerēt. Quibꝰ illa. Quid dicitꝭ āt q̄d timetis. ego nō moriar an̄.xij. annos. audiui cuculū q̄ dixit m̄. Tādē ī illo piculo obmutuit. Et tūc miſit filia ſua ꝓ ſacerdote: q̄ venit ⁊ attulit qō debuit: ⁊ ad eā veniēs q̄rit ſi aliq̄d velit ꝯfiteri illa ſolū dicebat Kuckuc. Itē ſacerdos offerēs ei corpꝰ dn̄i ⁊ q̄rit iterum ſi credat eſſe ſaluatoreꝫ. Et illa r̄ndit Kuckuc Et ſic reuertēte ſacerdote poſt paululū obijt

Quidam putabat ſe adhuc.xxij. annis viuere. Exemplum.xi.

Conuerſus q̄dā religioſus cū auē q̄ cuculus dr̄ a voce nomen h̄ns crebrꝰ audiret cātantē vices interruptiōis numerauit. ⁊. xxij. inueniens eos ꝓ annis totidē vite ſue cōputauit. Eya inq̄t certe.xxij.annis viuā: ⁊ ꝓpt̃ q̄d me tanto tp̄e in ordine macerabo: redibo ad ſeculū ⁊ gaudebo ī ſeculo: ⁊ ſeculi delitijs implear ⁊.xx.annis fruar. duobꝰ ṽo annis q̄ ſupſunt penitebo. S; dn̄s ieſus q̄ oē auguriū odit: aliter q̄ ille q̄ h̄ ordinauit hoc diſpoſuit. Nā duos annos q̄s penitētie ordinauit eū in h̄ ſeculo viuere ꝑmiſit: ⁊ annos.xx. delitijs ordinatos iuſto ſuo iudicio ſubduxit: qꝛ pꝰ annos duos ille miſer obijt.

In diſcipulo de tp̄e.

Comes q̄dā iuit ad phitoniſſam ⁊ interrogauit eā de duobꝰ equis quō ipſa mentita ē Hoc quere de tp̄e. ſer.xli. I.

Itē heremita q̄dā vidit diabolū cuſtodire porcos in agro. Hoc q̄re ſer.xli. O.

Spernens proximos.

In diſcipulo de tempore.

Sacerdos q̄ abhorruit leproſos intm̄ ꝙ cōfeſſiōes eoꝝ ꝑ murū audiuit. Itr̄ ⁊ q̄dā ſimulꝰ abhominabat̃ leproſos intm̄ ꝙ noluit eis porrigere elemoſynaꝫ: ⁊ ambo iſti ſcti ſunt leproſi. Hoc q̄re de tp̄e. ſ.lv. N.

Itē aduocatꝰ q̄dā in agone dixit ſe eē captum ⁊ ſic obijt: qꝛ pauꝑes ſpreuit. ſer.lix. L.

Superbia veſtium.

Mulier q̄dā ꝓpter ſupbiam veſtiuꝫ perdidit ſenſus. Exemplum.xij.

Quedā mulier coniunx cuiuſdā militꝭ quadā nocte vidit ſe ī ſomnis portare quoddā vexillum qō colore ſanguineo erat intinctū. Hoc autē vidit cū pregnās eēt. Euigilans aūt a ſomno ſenſuꝫ ꝑdidit ꝯtinue ⁊ aliena cepit loqui viro ſuo valde mirāte. Et poſt paululū videbat̃ ſibi chriſtianā fidē quā hactenꝰ habuerat inter mamillas ſuas eē ⁊ inde ꝯtinue exire. ſic diabolꝰ eā ludificauit cuiꝰ aīam venari cupiebat. Amici q̄ꝫ eiꝰ ꝯtriſtati magno merore ꝓ tāto infortunio qō ei accidit: aſſumētes eā duxerūt ad loca ſctōꝝ ſi forte obtinerēt ſibi ſanitatē. Pernoctauit ī eccl'ia ſcē trinitatis. S; ſctā trinitas. ſ.vnꝰ deꝰ in tribus ꝑſonis noluit ei ſanitatē tribuere: qꝛ ſalutiſ eiꝰ donū ſeruabat regine. ſ. genitrici dei marie. Poſt h̄ fcā eſt aq̄ bn̄dicta a p̄l'ibꝰ p̄ſbyteris multꝭ exorciſmis adiurata. etiā multꝭ bn̄dictiōibꝰ roborata. in q̄ dū veniſſet merſa ex infirmitate deterior fcā eſt vt multo magis laboraret inſania capitis. Peracto aūt anni circulo poſtq̄ infirmitatē inciderat appropiquāte die feſto purificatiōis btē marie ṽginis ꝑducta eſt ad quandā eccl'iaꝫ in honore ipſius conditā. Ibi ĝ dum ꝑnoctaret apparuit ei btā ṽgo maria: dicēs ſibi ꝙ ꝓpt̃ ſupfluū ornatum: ⁊ ꝓpt̃ ſupbiā ſuā: ⁊ ꝓpt̃ nimiā cōplacentiā quā habuit in veſtibꝰ ⁊ pulchritudine corpis ſui ei h̄ accidit ⁊ ſi ſe emēdare vellet āmodo hūilitati ſtudere eā vellet ſanare. Que ꝑmittens h̄: ⁊ ſignās eā btā ṽgo maria ſana ſurrexit: ⁊ iſta ſuis charis ītimauit: et poſtmodū laudabiliter vixit.

Mulier quedā circūdata eſt demonibꝰ ad modum glirium. Exemplum.xiij.

Die quadā dominica cū ſacerdos in eccl'ia cuiꝰ erat plebanꝰ circuiret ⁊ cū aq̄ bn̄dicta ꝑplꝫ aſpergeret: ad oſtiū eccl'ie veniēs matronā quādā cū pōpa venientē ad ſilitudinē pauonis varijs ornamentꝭ pictā obuiā habuit ī cuiꝰ veſtimētoꝝ cauda quā trahebat poſt ſe lōgiſſimā

multitudinē demonū ſedere ꝯſpexit. Erant
eñi parui ⁊ glires: nigri vt ethiopes: ore ca-
chinnātes: manibꝰ plaudētes: ⁊ ſicut piſces
intra ſagenā ꝯcluſi ſaltātes. Quos vt vidit
plebanꝰ vocauit pplm: demones ne fugerēt
adiurauit. Territa illa ſtetit vt viſionē popu-
lus videre mereret: qꝛ vir bonꝰ ⁊ iuſtꝰ fuit i
orōnibꝰ obtinuit. Intelligēs igr̄ mulier ob
veſtimētoꝝ ſupbiā ſe ſic a demonibꝰ int abi-
tatā domū rediit ⁊ veſtē mutauit: ⁊ tā ipi ꝙ
ceteris feminis eadē viſo occaſio facta ē hu-
militatis. Hec Ceſarius.

Mulier ornata ē rete diaboli. Exē.xiiij.

ſ Oror bti bernardi venit
eū viſitare in ornatu vano ⁊ nimis
ſupfluo: ideo btūs Bernar. ſororē
ſuam eſſe negauit. Tunc illa cōpuncta et la-
chrymis pfuſa rn̄dit. Et ſi peccatrix ſum: tn̄
xp̄s p talibꝰ mori dignatꝰ eſt: veniat ḡ frat
meus ſeruꝰ ieſu xp̄i ⁊ iubeat ꝗcquid vult: pa-
rata ſum ei obedire. Et depoſito ornatu ve-
nit ad eā btūs Bernar. ⁊ ait. Sufficit ei ma-
trē xp̄i imitari. nā ſtultiſſimū eſt deū tali or-
natu ꝓuocare: qꝛ vanꝰ ornatus nō eſt aliud
niſi rete diaboli: ⁊ gladiꝰ igneus bis acutus
occidēs ꝯhitem in aīa ſupbiā: ⁊ aſpicientē p
luxuriā: de qbus aīabus redditura es rōnem
in die nouiſſimo: ⁊ erit aīa tua p aīa illius
quē ſic occidiſti. Et illa compuncta ex verbis
beati Bernar. poſtmodū ſeculum deſeruit: ⁊
cum licentia mariti ſui religionem intrauit
⁊ laudabiliter vixit.

Multi demones viſi ſunt circa hominez
peſſimum. Exemplum.xv.

e Rat quidā preſciēs diez
mortis ſue: predixit ceteris fratri-
bus ſuis ipm diez. Appropinquā-
te autem hora mortis ſue intrauit quidam
valde facinoroſus hō clauſtrū: ⁊ ſtetit i ābi-
tu clauſtri. Eadē hora cōgregati ſunt omēs
fratres: ⁊ preſtolabant mortem fratris ſicut
predixerat. Tunc dixit frater infirmꝰ aſtan-
tibus. Inuanū expectat aīe exitum: qꝛ mori
nō poſſum ꝗdiu ille peſſimus malefactor p̄-
ſens eſt in clauſtro. video eñi tot demōes cir-
ca ipſum ꝙ numerari nō pn̄t. vn̄ aīa mea ti-
met egredi de corpe meo niſi ipe priꝰ deiicia-
tur. Et mox illo electo frater obdormiuit in
dn̄o. Qđ cum ille peccator ex fratrū relatiōe
intellexiſſet ſtatim cōpunctus ⁊ ꝯfeſſus or-
dinem intrauit ⁊ vitam ſanctam in domino
conſummauit feliciter.

Comitē quendā diabolus in equo eduxit
Exemplum.xvi.

e Linandus refert ꝙ cū pe
trus abbas cluniaceñ. quadā die
ſolēni ⁊ comes matiſconēſis in ꝓ-
prio palatio reſiderēt cū multis aliis: repen-
te homo ignotus inſidēs equo p oſtiū pala-
cii ingreſſus cunctis videntibꝰ ⁊ mirantibꝰ
vſq ad ipm comitē puenit dicens ſe euz vel-
le alloqui: imperās ei vt ſurgeret ⁊ ſeqretur
eū. Qui nō valens reſiſtere ſurrexit ⁊ ad oſti-
um palatii perrexit: vbi equū paratum inue-
nit. quē iuſſus ſtatim aſcendit: ⁊ frenuz ille
accipiens qui ꝓpter cū venerat velociſſimo
curſu per aera cunctis cernentibus ferre ce-
pit. Ille aūt miſerabiliter clamans. Succur-
rite ciues ſuccurrite: totaz ciuitatē cōmouit
Omnes aūt eum p aera currentē aſpexerūt
ꝗdiu naturali acie oculoꝝ videre potuerūt
Sicq tandē ſubtractus viſibus hoīm factꝰ
eſt eternus ſocius demonum.

Miles ne pderet famā audacie ſue nolu-
it in agone mortis ꝯfiteri. Exēplū.xvii.

m Iles qdam multū audax
fuit ⁊ fideliter mūdo ſeruiuit: ⁊ ei
placuit mūdus: ⁊ hic p.xl. annos
in tota vita ſua deū nūꝙ veraciter ⁊ ex cor-
de inuocauit: nec aliqñ confeſſus fuit. Vlti-
mo infirmabatur ad mortem: ⁊ multi ami-
ci eius venerūt ad eū rogātes vt ꝯfiteretur:
⁊ deum inuocaret in ſuū adiutorē: infirmus
rn̄dit. Hoc nō faciam vos ſcitis qꝛ mundus
me diligit ꝓpter meā audaciā. ſi modo con-
fiterer ⁊ deū inuocarem: hoīes dicerent ꝙ ti-
more mortis hoc facerem ⁊ ſic pderem hono-
rem meū. Nolo ḡ confiteri: vt nō perdam ho-
norem meū ⁊ laudē meā quā p.xlij. annos fi-
deliter totis viribus ꝯſummaui. Poſt ſtati
mortuus eſt: ⁊ diaboli accipientes aīam eiꝰ
cum magno ſtrepitu ⁊ eiulatu pduxerūt ad
infernum profundum.

Quidā nobilis dixit: qs eſt qui poſſit mihi
reſiſtere. Exemplum.xviij.

n Obilis qdā ſuperbꝰ erat
⁊ cū hoc potēs: ⁊ ex ſupbia ſua pau-
peres deſpexit intm̄ ꝙ nec eis loq
nec ſalutare vellet. Quadā die cum eſſet in
magno gaudio ⁊ mltos nobiles inuitaſſꝫ di-
xit ad ſuos hoſpites. Quis eſt q poſſit mihi
reſiſtere. Rn̄dit ſibi quidam ſenex miles: di-
cēs. Ille qui humiles exaltat ⁊ ſuperbos hu-

miliat. ſ. deꝰ qui nos creauit et tibi oīa bona
que habes vel poſſides donauit. Nobilis di-
xit. Ea q habeo ex iure hereditario poſſideo:
⁊ ea p memetipſum acquiſiui et augmētaui
Sꝫ qꝛ ille miſer deo nō dedit glām: q eſt da-
tor ⁊ largitor omniū bonoꝝ: ſtati pmiſit euz
deꝰ mori ſubitanee corā oībus hoſpitibꝰ ſuis
et diaboli animā ſuā rapuerunt et tormētis
infernalibus deportauerunt.

In diſcipulo de tpe.

Comitiſſa qdā ſolū ꝓpt ornatū veſtiū dā-
nata eſt. Hoc qre ſermo.cxli.I.

Mulier qdā dixit. dn̄e ad qd valet confeſ-
ſio dū retineo ſupbū habitū ⁊ nō habeo ꝓpo-
ſitū dimittendi ſermo.lviij.S.

Sacerdos quidā vidit matrem in ſporta
ignea ⁊ ſerpentes circūcingebāt caput et col-
lū eius: ⁊ cathenas habuit in brachiis et pe-
dibus ſermo.lxxxiij.I.

Quidā vidit diabolū eqtare in cauda mu-
lieris ⁊ cecidit in lutū.lxxxiij.D.

Qui pmitꝰ vtebat purpura a fulmine ē p-
cuſſus ⁊ ſic obiit. Hoc qre ſer.lxxxiij.S.

Itē vgo quedā habuit remorſum ꝯſcie ꝙ
debuit aliū colores portare ꝙ ouis habuit a
q veſtē recepit ſermo.lxxxiij.I.

Itē virginē diſſolutā voluit diabolꝰ reci-
pe ꝓpter choreā et etiā ꝓpter ornatū veſtiū
ſermo.clxij.M.

Itē miles qdam diabolū ſecuz in veſtitu
ſuperbo duxit: et ſic ad torneamentum iuit.
Hoc pz ante. A.xviij.

Superbia ſpiritualis.

Elatio mentis omnia bona opera perdit.
Exemplum.xix.

ſ Enex quidam dixit quādo
cogitatio vane glīe vel ſupbie te im-
pugnat: perſcrutare teipſum ſi oīa
mandata dei ſeruas: ſi inimicos tuos dilig
ſi gaudes in gloria inimici: et cōtriſtaris in
deiectione eius. ⁊ ſi non habes hoc tūc ſeruꝰ
inutilis es ⁊ oībꝰ hoībꝰ plus peccas ⁊ neq
de te aliquid grande ſentias ſeu ſapias. ſꝫ ſi
ꝗcquid aliud feceris ſcias ꝙ elata cogitatio
oīa bona diſſoluit.

Diabolus oſtendit ſe fratri in forma bea-
te virginis marie. Exemplū.xx.

q Vidā frater ordinis predi-
catorū in oratione et lachrymis q̄ſi
continuus ſtudiū et ſcholas et ſer-
mones dimiſerat et totus deuotioni intētꝰ:
cui diabolꝰ in forma beate marie vginis fre-
quēter apparēs reuelabat ei multa: et eius
ſtatū multum laudabat. Cum aūt hec priori
ſuo narraſſet q fuit hō diſcretꝰ ⁊ litteratꝰ in-
iūxit ei ꝙ ſi rediret ſpueret in faciē eiꝰ. qꝛ ſi ē
quit ē btā virgo maria hūilis et nō indigna-
bit: ſꝫ excuſatā habebit obediētiā tuā. Si vo
diabolus: ſupbꝰ ē et cōfuſus recedet. Qđ cū
frater cōpleuiſſet diabolꝰ cōmotꝰ ⁊ indigna-
tus: ait. Maledictꝰ tu et q docuit te iſta: et
ꝯfuſus aufugit: et extunc nunꝙ apparuit.

Virgo quedā ꝓpter cōplacētiam ſuypſiꝰ
dānata eſt. Exemplum.xxi.

q Vedam virgo a iuuentute
ſeruiuit deo. quādam tn̄ ſuperbiaz
ſpūalē in ſe habuit in complacētia
ſuipſius que venit ad extrema. ⁊ eps loci il-
liꝰ pſonalit eā viſitabat: ⁊ cū ſacramētis eaz
ꝓcurabat: ⁊ ꝓpter ſanctitatē vite ipſiꝰ dixit
circūſtantibꝰ. Merito iſta dies eēt celebran-
da in qua iſta virgo deuota et ſctā ē moritu-
ra. Illa vba iſta audiuit: et valde ſibypſi cō-
placuit ⁊ ſic obiit: et infra ſpaciū.xxx. dierū
apparuit ipi epo dicēs ſe eē dānatā ꝓpt ſui-
ipſius cōplacentiā et ſpūalē ſupbiā quā i ſe
habuit in extremis ſuis qñ illa vba audiuit
vn̄ Ber. Multo melius ē eē pctōrem humi-
lem ꝙ iuſtū arrogātē. Quod a dn̄o apte oñ-
ditur vbi phariſeus et publicanus in exem-
plum ducūtur.

In diſcipulo de tempore.

Virgo qdā artā vitā duxit: ⁊ ſolūmodo ꝓ-
pter ſpūalē ſupbiā dānata ē: qꝛ ſpreuit ⁊ ꝯtē-
nebat alios ſermo.cxxvij.X.

Itē latro q ex hūilitate dixit ad heremitā
vtinā eſſem talis qualis tu es: et heremita
ex elatōe mētis rn̄dit. hoc tu libēter deberes
velle: ⁊ ſic dānatus ē. hoc qre ſer.lxxij.X.

Itē iclusa quedā dixit ſe eē peſſimā: ⁊ ab
aliis noluit hoc audire ſermo.c.T.

Itē ꝯuerſus qdā ſenſit mirā dulcedinē in
ſacro eucharıſtie: et voluit aliū frēm oſculari
vt etiā ſentiret illā ⁊ totū pdidit ſer.lxxij.X.

Itē monachꝰ i heremo ꝓpt elationē men-
tis deceptꝰ ē a diabolo ſermo.cvij.O.

Itē hypocrita ē ſicut ſymea. exēplū de ſu-
tore ⁊ ſymea q ſibiipi collū abſcidit ſer.c.V.

Capitulū de ira. T.

Tempeſtas.

Sacramētū eucharıſtie fugat tempeſta-
tes demonū. Exemplum.i.

i Naquilegia fuit quidam
venerandus preſbyter Floren-

Hñus noĩe vir plenus fide. quadam aũt vice
duȝ demones humani generis hoſtes deo p
mittente aera cõcitaſſent. facta ẽ nubiũ hoꝛ
ribilis diſpoſitio: ⁊ tã vehemẽs ⁊ valida ele-
mẽtoꝝ vẽtoꝝq; colliſio vt inde gignerenť to
nitrua terribiliť mugiẽtia a qb⁹ ꝓcedebant
fulgura. indeq; exibat voꝛax flãma q̃ nõ ſolũ
ſegetes. oliueta: vineas: et edificatiões ꝓdi-
cte ciuitať: ſ; ẽt adiacẽtes regiones combuſ-
ſit. imo lapides redegit in cineres. Lapides
ꝯo grandinis tam magni fuerunt vt ouoꝝ
excederent quantitatem. Nonnulli ergo hãc
inauditã tẽpeſtatẽ et coꝛpoꝝ ſuperioꝝ vidẽ-
tes cõmotiones putabãt diẽ vltimũ veniſſe
⁊ recedẽtes: velut amẽtes abſconderũt ſe in
ſpelũcis a facie tẽpeſtatis. Tũc pfat⁹ pſbyť
coꝛp⁹ dñicũ accepit: ⁊ grãdini et tempeſtati
oppoſuit: magnaq; voce clamauit. O demo
nes demones hui⁹ aure intẽtoꝛes ſuſtinete
⁊ videte. ecce ꝯditoꝛ oĩm ſeculoꝝ adeſt iudex
veſter: redẽptoꝛ noſter. Mira res. mox vt pſ
byter illa verba clamauit: audit⁹ eſt ab omi-
bus rugit⁹: ſtrepit⁹: et vlulat⁹ demonũ fugi-
entiũ: ⁊ in aere vociferantiũ. Ue ve nobis.
adeſt nũc filius ꝟginis: pereat q̇ eũ adduxit
q: viam nobis nocẽdi abſtulit. His dictis ꝓti
nus illa malignãtiũ turba oĩno diſparuit: ⁊
tanta ſerenitas in momẽto ſeq̄bať ꝙ etiam
nec veſtigiũ nubecule in aere appareret.

Tẽpeſtas maris exoꝛta ẽ propter pctã ma
li hominis. Exemplum. ij.

p Eregrini quidam cuȝ quo
dam tpe tranſfretarẽt in ſuccurſuȝ
ſancte terre: oꝛta eſt eis ĩ mari tẽpe
ſtas tam valida vt nauis ipſa operireť flucti
bus: ⁊ ſpes oĩs nautaꝝ deficeret: vidẽtes an
oculos moꝛtẽ. ceperũt ſinguli vnuſq́ſq; ſibi
vicino de peccatis ſuis cõfiteri ⁊ cõfeſſionẽ
facere: ⁊ merito. Nã ꝓpť vni⁹ hoĩs pctã dñs
eãdẽ excitauerat tẽpeſtatẽ. Erat eñi ĩ naui il
la miſerrimus ⁊ fetidiſſim⁹ homo: cuius pec
cata fuerunt tam grauia: tam turpia: tã hoꝛ
rẽda: tã in quãtitate: ꝙ in qualitate: vt nec
ipm mare põd⁹ illoꝝ poſſet poꝛtare cũ natu
ra ei⁹ ꝯſueuit abluere imũditias q̄ſlibȝ coꝛpa
les: quõ eq̄nimiť ſuſtineret tãtas immũditi
as ſpũales creatoꝛi ſuo ꝯrias. Timẽs igitur
hõ ille pctõꝛ vite ſue ſiť ⁊ aie ⁊ ꝓpť ſe oẽs a-
lios piclitari ꝯſiderans ſurrexit. Audite fra-
tres audite ſi ꝓpter pctã tẽpeſtas hec oꝛta ẽ
ego ſum occaſio tanti periculi: rogo vt audi-
atis cõfeſſionẽ meã. Tacẽtibus oĩbus cepit
voce valida tãtũ venenũ pctõꝝ euomere: vt
aures hũane etiã hoꝛrerẽt audire. Mira cle
mẽtia dei: mox vt maſſam iniq̄tatis p ꝯfeſſi
onẽ eiecit: mare furẽs ſiluit. Et facta ẽ trãq̄l
litas magna vt oẽs mirarenť. Mira miran
da ſuccedũt: ſtatim vt nauis ad litus pueñt
audita pctã de⁹ de ſinguloꝝ mẽoꝛia deleuit
Unde pmiſit vt q̄diu erant in naui cõfeſſuȝ
confundi in aſpectu illoꝝ: ſed ne exeuntes
foꝛte eius pctã ꝓpalarent: vel ei impꝛopera
rent: induxit obliuionẽ. Bene retinuerũt ſe ĩ
mari fuiſſe periclitantes et hominẽ aliquid
eſſe confeſſuȝ: ſ; quid dixerit proꝛſus ignoꝛa-
uerunt. Hec Ceſarius.

Miles prouĩcie Tolẽſ. qui maledixit nu-
bibus celi. Exemplũ. iij.

q Uidã miles prouincie To
leñ. cũ videret in occidentali parte
aerẽ obſcurari quaſi tonitruũ futu
rũ: ait. Ecce diabolus iteꝝ vult venire. Erãt
eñi tunc frequẽtia tonitrua. vix ſermonẽ fi-
nierat: ⁊ ecce oꝛta tonitrua filiũ ſuuȝ in ſinu
matris ſeu nutricis percuſſerunt ipſa icolu
mi permanẽte: ſ; et in alijs edificijs et iumẽ
tis blaſphem⁹ ille ẽ flagellat⁹: vt diſceret de
cetero nõ blaſphemare. Uñ ſtultuȝ eſt vt ho
mo moꝛtalis cinis vermis ponat in celũ os
ſuum. Hec Ceſarius.

De magnitudine grãdinũ. Exẽ. iiij.

i N partib⁹ prouincie apud
lemouicas tpe eſtatis prioꝛe fratrũ
predicatoꝛũ eiuſdem ciuitatis nar
rante pcepimus tãte magnitudinis grandi-
nes cecidiſſe vt in vrbibus: villis: et caſtris
tecta frangerenť ⁊ demolirenť vinee: fruges
redigerenť in paleas. hoĩes extra tecta: volu
cres in agris: ⁊ pecoꝛa necarenť. q̄liter autẽ
ſe imiſcuerit ſathanas breuiť audiam⁹. Ui-
nearũ cuſtos ſub tugurio imminẽtib⁹ tẽpe-
ſtatib⁹ latitabat: et audiuit voces clamãtiũ
in aere. Caue caue. Et ali⁹. quid cauebo? Et
primus. Uineã petri richardi ne leſeris. So
pita ḡ poſtmoduȝ tempeſtate vinea petri ri
chardi imunis repta eſt a leſura. Erat autẽ
petr⁹ richardi vſurari⁹ peſſim⁹ et obnoxius
multis malis. Ex quo cõſiderandũ ẽ ꝙ in co
mitatu ſpirituũ nephãdoꝝ amicos imo po-
tius inimicos vt ſani⁹ loquar demones ha-
buiſſet q̇ ei bona ſua ⁊ ſi non ad vite ſolatiũ
tñ ad perpetue dãnationis cumulũ reſeruaſ
ſent. Hec Guil.

In diſcipulo de tempoꝛe.

Quidã excreuerũt arietẽ in choꝛea: ⁊ in illo
anno tẽpeſtas deuaſtauit oẽs ſegetes circũ-
quaq;. ſer. xxxvij. X.

In anglia erãt quodã tpe ſegetes pulcher
rime: ⁊ quoddã genus muſcarũ deuaſtauit
omnes ſegetes: ⁊ in alis erat ſcriptũ ira dei.
ſermo. cviij. L.

Item tẽpeſtas occidit duos iuuenes in le
cto: ⁊ iuuenis in medio illoꝝ mãſit illeſus.
ſermo. cviij. S.

Duo frẽs erãt ⁊ vn⁹ oꝛauit ꝓ pluuia ſepi⁹
⁊ pluebat: ſ; alius totũ cõmiſit deo: ⁊ vberes
fruct⁹ illo anno habuit. q̄re ſer. cviij. L.

Itẽ ſalue regina valet ꝯ tẽpeſtatẽ: vt patȝ
infra in ꝓmptuario de btã ꝟgine. ⁊c.

Temporalia.

Quidam congregauit multam pecuniam
⁊ ſtatim obijt. Exemplum. v.

d Iues quidã totã ſpeȝ ha
buit in diuitijs: ⁊ cõgregauit ma-
gnã ſummã pecunie ⁊ nullũ here-
dem habuit. Uno die ſedebat ⁊ cogitabat ſe
moꝛiturũ: ⁊ nõ poſſet tũc diuitijs ſuis vti: ⁊
dixit. Aĩa mea habes mľta bona: q̇cquid de-
ſideras bñ potes hr̃e: hoꝛrea mea plena ſunt
frugibus: ⁊ ciſte mee plene ſunt auro ⁊ argẽ
to: cellaria mea plena ſunt vino: ḡ aĩa mea
ſp leta ſis ⁊ non recedas. Statim audiuit vo
ceȝ dicentẽ ſibi. Stulte hac nocte moꝛte mo
rieris ſubitanea: ⁊ q̄ congregaſti cuius erũt
diaboli repetent aĩam tuã a te: ⁊ in infernũ
deducent. Qđ ⁊ factum eſt. Eadeȝ eñi nocte
moꝛiebatur ſine ꝯtritione: ⁊ ſine confeſſione
⁊ ſine ſatiſfactione.

Quidam in extremis petiuit auxilium a
diuitijs ſuis. Exemplum. vi.

d Iues q̇dam cuȝ in moꝛte
auxiliuȝ imploꝛaſſet a diuitijs ſu
is ⁊ non poſſet ab his hr̃e reſpon-
ſum: ait. O fallaces diuitie: toto coꝛde vos
honoꝛaui ⁊ amaui: ⁊ in tanta neceſſitate po
ſitus non aliqđ conſiliuȝ vel auxiliũ a vobis
poſſum hr̃e parate eſtis me deſerere: nec vul
tis me ſequi: ego premittam et relinquam
vos. Et his dictis diſtribuit oĩa bona ſua
pauperibus.

Hõ nud⁹ egrediť de hoc mũdo. Exẽ. vij.

e Rat quidã princeps ſar-
racenoꝝ cũ moꝛtẽ ſibi iminere con
ſpiceret: pannũ lineũ de quo ſuda
riũ ꝯſuendũ erat erexit in ſignũ: ⁊ fecit circũ
ferri p preconẽ dicentẽ. Hec dicit dñs noſter
princeps. Cum eñi dñs eſſem. xi. regionum:
hoc ſolum de gloꝛia mea ⁊ diuitijs meis me
cum auferam.

Paup mechanic⁹ ſp fuit letus. Exẽ. viij.

p Auper quidaȝ laboꝛauit
manib⁹: et vix ſufficientẽ victum
acq̇rebat. Nocte ei q̄nq; poſt cenaȝ
nihil remanebat: tñ quaſi omni nocte canta
bat ⁊ letabatur cũ vxoꝛe: ⁊ poſtea ſecur⁹ doꝛ
miebat. Uicinis aũt de hoc mirantib⁹: dixit
vnus. Ego reddam eũ talem ꝙ amplius cã-
tare nõ curabit: tũc pñtib⁹ aliq̇b⁹ ꝓiecit ſac-
cum pecunie an oſtiũ paupis. De mane duȝ
paup exiret ad q̄rendũ victũ pecuniam inue
nit: ⁊ reuerſus eſt domũ ⁊ abſcõdit eã. Ueni
ente aũt nocte cepit anxius eẽ ⁊ cogitare ne
argueretur de furto: vel ne latrones poſſent
ſibi pecuniã furari. vel ſi de ea emeret poſſeſ
ſiones: vel de ea negociareť poſſent hoĩes
hr̃e ſuſpitioneȝ. Sic ḡ cogitationib⁹ occupa
tus nec cãtabat: nec gaudebat: ſ; triſtis erat
⁊ cogitatiuus. Tunc vicini ceperunt ab eo q̄
rere cur ita triſtis eẽt. Et cũ nollet veritateȝ
fateri dixit dñs pecunie. Ego veritateȝ ſcio:
tali die ⁊ loco meã pecuniam in domũ tuam
detuliſti pluribus nobis videntibus. At ille
timens ⁊ erubeſcẽs fatebať ſe pecuniã inue
niſſe ante domũ ſuã: ⁊ ait. Maledicta ſit il-
la pecunia que me tm̃ afflixit. ⁊ ꝙ poſtq̄ eã
inueni gaudium non habui: ⁊ longe pl⁹ ſum
triſtatus ⁊ fatigatus animo q̄ fuerim coꝛ-
poꝛe quotidie manibus ꝓprijs laboꝛando:
tolle pecuniã tuam bone vicine vt cantare ⁊
letari valeam vt prius.

Heremita q̇daȝ plus dilexit cattã q̄ ſcũs
Gregoꝛius papatum. Exemplum. xi.

h Eremita q̇daȝ vir magne
virtutis: q̇ oĩa ꝓpter deũ reliq̄rat
⁊ nihil preter vnã cattam poſſide-
bat: oꝛauit ad dñm vt ſibi oſtẽderet cum quo
future remunerationis mãſionẽ ſperare de-
beret. Rñſum eſt ei a dño ꝙ cum btõ Greg.
papa. At ille ingemiſcens: parũ ſibi volũta-
riam paupꝛtatem ꝓfuiſſe putabat: ſi cum eo
manſionem reciperet q̇ tot diuitijs abunda
ret. Alia nocte audiuit dñm dicentem ſibi.
Cur audes paupꝛtatẽ tuã gregorij diuitijs cõ
parare: cum magis illam cattam eam q̄tidie
palpando diligere compꝛobans q̄ ille tan-
tas diuitias.

Deus nõ pmittit ſuos fame mori. Exẽ. x.

Eatus maximus in tēpo
b re ꝑſecutiōis fidei cognoſcēs ꝙ p̄
ſenio nō poſſꝫ martyriū ſuſtinere
ſiluas adijt. Cū erat fame ſiti ⁊ gelu afflictꝰ
ad terrā corruit ſeminiuus. Sctūs aūt felix
qui p̄ſbyr̄ fuerat ab eo ordinatꝰ: tormenꝗ ad
indicatꝰ: ⁊ vincul̄ ligatꝰ: teſtulis acuꝗ nudꝰ
ſupponit̄. Sꝫ media nocte ab angelo dedu-
citur ſolutꝰ ſanctūꝗ maximū papā iuſſit eū
q̄rere in ſilua. Perrexit ḡ felix q̄ neſciebat: ſ
deo volēte cito repit papā in terrā ꝓſtratuꝫ.
clauſis oculis ſtrictiſqꝫ dentibꝰ iā pene mor
tuū. Anxiatꝰ ḡ cū nullū in ꝓmptu cibū h̄ret
quē periclitāti adminiſtrare poſſet: de celo miſ
ſum munꝰ ꝯtēplat̄. Ecce enī de ſpina ꝓxima
pēdentē vidit racemū pulcherrimū: de q̄ in
os eiꝰ expreſſit vinū: de quo ſtatim fuit refo
cillatus. Quis hoc fecit niſi dn̄s ieſus xp̄s q̄
curam gerit famuloꝝ ſuoꝝ: ⁊ nunꝗ ꝑmittit
eos fame perire. Vn̄ dr̄ in p̄s. Iacta cogita-
tum tuū in dn̄o: ⁊ ipſe te enutriet. Itē in p̄s
Nunꝗ vidi iuſtum derelictum.

Angelus ſeruiuit heremite infirmanti.
Exemplum. xi.

Brotauit ſenex quidā ſo
e litarius: ⁊ q2 neminē habebat q̄ ei
miniſtraret ſeu obſequiuꝫ faceret
aut ſeruiret. nemo enī venit viſitare eū p. xxx
dies. Nullo veniēte ad eū miſit deꝰ āgelū ſu
um q̄ miniſtraret ei p. vij. dies. Poſtea vero
recordati ſunt aliqui frēs ipſius ſenis: ⁊ di-
xerūt adinuicē. Quia frat̄ noſter nō cōparet
eamꝰ ⁊ videamꝰ ne forte infirmet̄. Et cōſur
gentes venīūt ad eū. Et cū pulſarēt ad oſtiū
ſpelūce eiꝰ diſceſſit āgelꝰ ab eo. Senex āt cla
mabat di. Diſcedite a me frēs. Qui leuātes
oſtiū cū cardine flentes introierunt. Qui in-
terrogātes eū quare ſic clamaret: ⁊ dixit eis.
Quia. xxx. diebꝰ laboraui in infirmitatibꝰ et
nemo me viſitauit. ⁊ ecce ſeptē dies ſunt ex
quo dn̄s angelū ſuū miſit q̄ miſtraret mihi
ſed cū veniſtis ad oſtiū angelꝰ receſſit a me.
Et hec dicēs obdormiuit: ⁊ pauſauit in dn̄o
Hec in vitaſpatrum.

Quidā poſuit ſportā cū denarijs ante in-
greſſum eccleſie. Exemplū. xij.

Enit vir quidaꝫ magnus
v ignotꝰ: portās ſecū aurū in ſichi: ⁊
rogauit p̄ſbyteꝝ vt erogaret pau
peribꝰ frīibus. Dixit āt ei p̄ſbyter. Nō opꝰ ha
bēt frēs. Et cuꝫ nimis vehemēs eēt ⁊ nō ac-
quieſceret: poſuit ſportā cū ſolidis in ingreſ
ſu eccl̄ie. ⁊ dixit p̄ſbyter. Qui opus hꝫ tollat
Et nemo tetigit. quidā aūt nec aſpexerunt:
Et dixit ei ſenex. Suſcepit deus oblatōnem
tuam. vade ⁊ da illud paupibꝰ. Et valde edi
ficatus diſceſſit.

In diſcipulo de tempore.

Lapicida q̄dā fuit paup ⁊ bonus: ſ poſtq̄
fuit ditatꝰ tūc totꝰ tyrannꝰ factꝰ eſt ⁊ opp̄ſſor
paupeꝝ. Hoc q̄re ſermo. xciiij. F.

Diues qui erat parcus ⁊ trāſtulit ſe vltra
aquā ad alia loca tp̄e famis ne audiret cla-
morē paupeꝝ: q̄liter ad dei iudiciū citatꝰ ē:
⁊ ſic obijt ſubitanee. ſermo. lxxxij. E.

Itē quidā abſcōdit theſauꝝ in muro ⁊ nō
potuit cōfiteri donec ſacerdos portauit cor-
pus xp̄i: tunc diabolꝰ aufugit. ſer. cl. A.

Tempus.

Quō dānati deflent amare tp̄s gr̄e cōſum
ptum in p̄nti vita. q̄re ſer. iij. L.

Temptatio.

Diabolus nō p̄ōt nocere niſi inq̄tū deus
ei permittit. Exemplum. xiij.

N villa quadam dioceſis
i colonieñ. cāpanariꝰ q̄dā fuit h̄ns
votum peregrinationis. Hic cuꝫ q̄
dam die dixiſſet cū quadā femīa ville ſue ꝙ
mane pariter ituri eēnt. Illa eū rogauit vt
maturiꝰ pulſaret matutīas ꝓpt̄ ſolis feruo
rem ⁊ ardorē: ⁊ ꝓmiſit. Et eadē nocte diabo
lus ad lectū eiꝰ veniēs tetigit eū: ⁊ ait. Pul
ſa matutinas. Sicqꝫ diſceſſit. Qui mox ſur-
gens ⁊ lumē ardēs in eccl̄ia reſpiciens. Cuꝫ
aūt primū gallicantū eē dep̄hēdiſſet: putās
ꝙ a p̄dicta femina eēt excitatꝰ: de eccl̄ia exi
uit: volens illi dicere vt iret dormitū: ꝙ ni-
mis mane eēt: eā mīme īuenit: ſ bouē nigrū
ꝯtra ſe aſtantē vidit. Qui emiſſa līgua hoīeꝫ
tetigit: eūqꝫ ſup dorſum ſuū iactauit: ⁊ aera
cū illo volitans ſupra pinnaculū turris ca-
ſtri qđ eyſembur dr̄ depoſuit. Cui cum dice-
ret: times ne aliq̄d mō. Rn̄dit ille. Dei ꝑmiſ
ſione huc ductus ſum. nihil ꝯ me poteris ni
ſi quātuꝫ ille ꝑmiſerit. Ad qđ diabolus. Fac
mihi homagiū ⁊ ego te deponā: ⁊ dabo tibi
diuitias multas qđ ſi non feceris: vel fame
morieris in hoc loco: vel precipitio interibis
Cui campanarius ſpem habēs in deū dixit.
Adiuro te ꝑ nomē dn̄i noſtri ieſu xp̄i ne me
ledas: ⁊ vt me ſine periculo corporis mei de
ponas. Mox diabolus tollens illum iuxta
villam quandam Hermerſzheim ſatis incō

mode depoſuit. Cū aūt añ lucē diei eiuſdeꝫ
ville hoīes ad matutinas ſolēnes cū faccul̄
ꝑperātes eū in agro in magno defectu repe
riſſent atqꝫ refocillaſſent: audit̄ his q̄ ei ꝯti-
gerant ſatis mirati ſunt. Quarto ꝟo die re-
greſſus eſt in domū ſuā: ſitū tā domoꝝ q̄ lo-
coꝝ atqꝫ edificioꝝ q̄ ante nūq̄ viderat tam
plene oībꝰ expoſuit: vt de raptu eiꝰ nihil pe-
nitus dubitarent. Ecce habes ꝙ diabolꝰ ho-
minē ledere ⁊ nocere nō p̄ōt niſi q̄tū ꝑmiſ-
ſum ſibi fuerit a deo. Hec ceſariꝰ.

Quidam vidit diabolum cum multis vaſ
culis. Exemplum. xiiij.

Bbas macharius dū ma
a neret ſolus in ſuperiori ſolitudine
inferius aūt plena eſſꝫ fratribꝰ mul
tis: ſero ꝑ viā aſpiciebat: vidit demonē veni
entem in figura hoīs veſtitū tunica linea ꝑ-
forata: et ꝑ ſingula foramina vaſculū paruū
pendebat. Et dixit ille ſenex. Quo vadis ma
ligne. Rn̄dit. Vado commouere fratreſ hos
qui ſunt inferius. Et dixit ſenex. Propt̄ qđ
tot vaſcula tecū fers. Rn̄dit. Guſtū fero fra-
tribus: ⁊ iō tanta fero vt ſi vnū non placue-
rit: oſ̄dā aliud: ſi aūt illud diſplicuerit: porri
go aliud: ⁊ fieri nō p̄ōt niſi vnum ex illis ali
quod placeat. Et hec dicēs diſceſſit: ꝑmanſit
ſenex viam circūſpiciēs vſqꝫ dū rediret: ⁊ dū
rediret: dixit. ſalueris. Rn̄dit. Quō mihi il-
lud vobū dicis: q2 oēs mihi cōtrarij facti ſunt
et nullus conſilijs meis acq̄euit. Et dixit ſe-
nex. Ergo nullū habes amicū. Rn̄dit. Vnuꝫ
habeo amicū: ipſe mihi cōſenſit. Cūqꝫ nomē
ab ip̄o q̄reret. Rn̄ditꝙ Theopētiꝰ dicit̄. Diſ
cedente aūt diabolo: abbaſ ille requiſiuit cel
lam theopētij ⁊ iuſſit eū confiteri oēs cogi-
tatōes ꝑuas quibus a demone īpugnabat̄:
et ita diſceſſit in ꝓpriā ſolitudinē. Et iteruꝫ
viam circūſpiciens vidit demonē redeuntē
et req̄ſiuit ab eo quō frēs agerent. Et ille di-
xit male: q̄ꝛ oēs facti ſunt agreſtes: ⁊ quod
oībus peius eſt vnū quē habui amicū obedi
entē mihi: et ipſe neſcio quō et vn̄ cōuerſus
eſt: et pre oībꝰ amplꝰ aſperior mihi viſus ē.
Et iuraui ibi non accedere niſi poſt multum
tēporis. Et hoc dicēs diſceſſit. Hoc habetur
in vitaſpatrum.

Quidā vidit multos demones in clauſtro
et niſi vnū in foro. Exemplum. xv.

Egitur in vitaſpatrum ꝙ
l quidam heremita ductus eſt ab an
gelo ad q̄ndā locū vbi erat congre-
gatio monachoꝝ: et vidit ibi multitudinem
maximā demonū volantiū ad modū muſca
rum in oībus officinis eoꝝ. Veniens auteꝫ
ad forum ciuitatis: vidit in ciuitate vnū ſo-
lū demonē ſatis ocioſum ſupra portā ciuita
tis. Querenti aūt vn̄ hoc eēt. Rn̄dit āgelꝰ q̄
eū ducebat ꝙ oēs volūtatē diaboli facerent
et iō vnꝰ diabolꝰ ad eoꝝ cuſtodiā ſufficiebat
In abbatia aūt oēs diabolo reſiſtebant ⁊ iō
ipſos multi impugnabant.

Iuuenes debent reuelare ſecreta cordium
ſenibus. Exemplum. xvi.

Bbas ſerapiō ſolebat fre
a q̄uēter minoribus fratribꝰ inſtructi
onis grā de ſeipſo narrare: dicens.
Cū adhuc eſſem paruulus: ⁊ cū abbate The
ona ꝑmanerē: h̄ mihi cōſuetudo erat inimi-
co imittente: poſtq̄ comediſſeꝫ cum ſene ho
ra. ix. vnuꝫ paximatiū quotidie in ſinu meo
latent̄ abſcōdi: quē ſero ignorāte ſene occul-
te comedi. Cūqꝫ hoc diu cōtinuaſſem ⁊ ſem-
per in cōſciētia mea redargutꝰ ſum ꝙ male
facerem cōtigit ꝑ dei ꝓuidētiā ꝙ fratres edi
ficationis cauſa ad cellam ſenis venirēt. Cū
qꝫ refectione trāſacta ſenex incepiſſet eos in
formare pluribus bonis āmonitionibꝰ: ad vl
timū intulit: di. Nihil ſic noxiū ē mōachis ⁊
letificat demones q̄ꝫ ꝙ ſi celēt cogitatōes ſu
as patribꝰ ſp̄ūalibꝰ. tūc ego adhuc ꝑuulꝰ cō
p̄ūctus corde exiſtimaui ſeni ſecreta cordis
mei eē patefacta. Deinde cordis mei cōpun-
ctione creſcēte in aptos ſingultꝰ lachrymaſ
qꝫ ꝓrūpēs: cepi amariſſime flere: et cōtinuo
eieci de ſinu meo paximatiū quē vitioſa con
ſuetudine clāculū perimerā comedendū. Cū
qꝫ ī mediū ꝓferēs quō q̄tidie ederē ſ occulte
ꝓſtratꝰ in pauimēto cū venie poſtulatōe cō
feſſus ſuꝫ ⁊ vbertim ꝓfuſis lachrymis orōni
bus eoꝝ veniā apō deū poſtulabā. Tūc ſenex
dixit. Confide fili mi: q2 hodie ꝯfeſſio tua li-
berauit te a captiuitate diaboli: ⁊ de inimico
tuo hodie triūphaſti: nec dū ſenex ꝟba cōple
uerat ⁊ ecce ſtatim velut lāpas magna accē-
ſa de medio ſinu ꝓcedēs tāto fetore cellā re
pleuit: vt vix in ea reſedere poſſemus. Itaqꝫ
ꝑ ſniam ſenis ita ē ī meritute ꝯfeſſiōis dn̄a
tio diabolica totalit̄ extīcta vt nūq̄ mihi vl
teriꝰ tale q̄d accidit. h̄ legit̄ in vitaſpatrum.

Diabolus apparuit mulieri in ſpecie ma-
riti defuncti. Exemplum. xvij.

N ciuitate ſenenſi maritꝰ
i cuiuſdam iuuenis dn̄e mortuus eſt

⁊ ſepultꝰ: q̄ poſt aliquos dies apparuit vxori
dum eſſet ſola in camera ita pulcher ſicut vn
ꝙ fuerat: iuuēcula aſſecurata ab eo loqueba
tur: amplexabat: et oſculabat: ⁊ tota die ſta
bat in camera cum ſuo marito: nec videbat
eſſe ita triſtis ſicut conſueuerat quādo mor
tuꝰ fuerat maritꝰ eiꝰ. Tūc ſocrus admirabat
et perſpiciens ꝑ foramē vidit iſtā cū marito
⁊ ſtupefacta ſtatim miſit pro fratre vno p̄di
catore exp̄to. et notificauit ſibi totū factum
frater portauit ſub cappa corpus dn̄icū. Et
ſtatim diabolus q̄ intrauerat corpus mariti
ſui mortui: et cōſeruabat illud ita ꝙ videba
tur viuū exiuit: et corpꝰ totū fetidū remāſit:
plenū vermibꝰ: ⁊ fecerunt inq̄ri in ſepulchro
occulte ⁊ ibi nō erat corpꝰ: et ſic fecerūt eū e
cōuerſo occulte ſepeliri.

Senex quidā deſperit iuuenē ꝓpt̄ tem
ptationes. Exemplum. xviij.

Quidā frater turpiter ipu
gnatus cōfeſſus eſt ſeni: qui nō be
nigne eum corripuit: ſed deterrens
eū dixit eū eſſe indignū noīe monachi q̄ tam
viliter tēptaret. At ille deſperās relicta cel
la iuit ad ſcl̄m. Qui dū ꝑgeret diſpōne dina
occurrit ei abbas appoloniꝰ ⁊ cognita cā q̄re
fugeret ꝯſolatꝰ ē eū blāde: di. Ego frater in
hac nocte valde huiuſmodi vexationibꝰ ve
xor: reuerſuſq; ē frater ad cellā ſuā. Tunc ac
ceſſit appolloniꝰ ad oſtiū celle ſenioris q̄ eū
deſperare fecerat. ⁊ orauit vt alterꝰ fratris
bellū ſentiret: ⁊ ille liberaret. Quo facto vi
dit paruū ethiopē īmittētē ſagittas ignitas
ī ſenē: q̄ vehemēter accēſus ad ſcl̄m reuerte
bat: cui occurrēs appolloniꝰ dixit. Reuerte
re ad cellā tuā et recognoſce fragilitatē tuā
⁊ cōpatere ꝓximis tuis: et facta orōne libera
tus fuit. Hoc legitur in vitaſpatrum.

Abbatiſſa vicit temptationes carnis.
Exemplum. xix.

Abbatiſſa ſancta impugna
bat. xxx. ānis a ſp̄ū fornicationis ⁊
petebat a deo fortitudinē ſed nō a
motionē: cui tādē apparuit ſp̄ūs fornicatio
nis corpalit̄: di. Uiciſti me. Cui illa. Nō ego
te vici: ſ; dn̄s meꝰ ieſus xp̄s vicit te.

Uirgo q̄dā p̄rio habuit tēptatiōes carnis
et poſtea fidei. Exemplū. xx.

In friſia quandā virginem
religioſam et incluſam temptauit
diabolus per ſtimulū carnis. Et cū
ſepe rogaſſ; cū lachrymis ſtimulū a ſe aufer
ri. Apparuit ei angelus et ait ſic. Uis ab hac
tēptatōe liberari: dic verſiculū iſtū. Confige ti
more tuo carnes meas: et liberaberis. Qđ et
ipſa fecit: angelo recedente liberata eſt. Et
ſtatim īuaſit eā tēptatio blaſphemie ⁊ cepit
dubitare de fide xp̄iana ⁊ de deo ⁊ tūc cepit
inuocare diuinā miām. ⁊ iterū petijt libera
ri: cui apparēs angelus ait. putas te viuere
ſine tēptatione: neceſſe eſt vt habeas vnam
iſtarū. ⁊ elegit virgo p̄mā tēptationē tāꝙ hu
manam refutās aliam tanꝙ diabolicam.

Frater q̄dā. xl. dies ſuſtinuit temptatōes
luxurie. Exemplum. xxi.

Demones ī ſpecie pulchra
rum mulierū trāſformati quendā
fratrē. xl. diebus peſſime temptaue
rūt: ſed illo viriliť reluctāte deꝰ aſpiciēs bo
nū certamē eius donauit illi vt nullū vltra
calorem carnalis ꝯcupiſcentie pateret.

Cōuerſus q̄dā voluit fieri eps̄ ex inducti
one diaboli. Exēplum. xxij.

Conuerſus quidam mona
chus intm̄ l̄ras didicerat: ita vt te
xtum legere ſciret. Hmōi itaq; occa
ſiōe illectꝰ ⁊ deceptꝰ. libellos ſibi ad hoc ido
neos occulte fecit cōſcribi: cepitq; in viꝰo ꝓ
pꝰetatis delectari. Cūq; hmōi ſtudiū eidē
cōuerſo ꝓhiberet: amore diſcendi apoſtaſiā
incurrit. modicū tn̄ ꝓpter etatē ꝓfecit. De
inde ad monaſteriū pn̄ſa deductus rediens
et hoc vſq; tertio actitās: nūc ad ſcholas vt
ſcholaris eūdo: nūc reuertēdo diabolo copio
ſam in ſe p̄buit materiā decipiēdi. Uiſibiliť
eñ illi apparēs in ſpecie āgeli: ait. Diſce for
titer: q2 futurū eſt ⁊ diffinitū a deo vt halber
ſtateñ. eps̄ efficieris. Stultꝰ ille diaboli do
lū nō obſeruās, ſperabat in ſe āti q̄ miracula
renouāda fore. Quid plā: q̄dā die ſeductor
ſe cōuerſo ingerēs clara voce et hilari facie:
dicebat. Hodie ep̄us halberſtateñ. mortuꝰ ē
feſtina venire ad ciuitatē cui a deo antiſtes
deſtinatꝰ es. ipſiꝰ eñ cōſiliū nō pōt mutari.
Statim miſer de monaſterio ſilēter exiens
nocte eadem in domo cuiuſdā honeſti ſacer
dotis hoſpitatꝰ ē. Ut aūt ad ſedē ſuā glorio
ſe poneret nocte ante lucē ſurgens equū ho
ſpitis valde bonū furatꝰ eſt. quem ſtrauit ⁊
cappam induit: aſcēdit ⁊ abijt. Mane fami
lia dāno cognito apoſtatā inſequēs appre
hendit. a q̄ ad iudiciū ſeculare cum furto tra
ctus et per ſn̄iam dānatꝰ: nō cathedrā ſicut

ep̄s: ſ; ſicut fur patibulum aſcendit. Unde vi
dens ad quem finem diaboli promiſſio ten
dit. Hec ceſarius.

Demones temptando homines retardāt
diem iudicij. Exemplū. xxiij.

Cum quidā ſanctus pater
ad dn̄m exoraſſet vt ſp̄ūs fornicati
onis q̄ eū grauiter tēptabat ei viſi
biliter appareret: tūc demon ei in forma hu
mana appuit. Quo viſo ſctūs vir ait. Quid
tibi ꝓficit ꝙ me tm̄ tēptas. nam ſtudiū tuū
tēdit totaliť ad tēptādū: ⁊ hoīes īducere ad
peccandū. Rn̄dit diabolꝰ. Scio inq̄t ꝙ verū
eſt qđ loq̄ris: ſ; dicā tibi cām tēptatiōis. ſcio
eñ ꝙ q̄to plus hoīes peccare fecero: tāto il
lum diē iudicij magis retardabo: in q̄ durā
illam ſn̄iam me expecto auditurū. Ite male
dicti in ignē etnū q̄ parꝰ ē diabolo ⁊ āgelꝭ eiꝰ
Ut executionē illiꝰ ſnīe ſaltē ad tp̄s valeā
retardare. iō volo hoīes libēť īducē ad pctm̄

In diſcipulo de tempore.

Quidam temptabat de pctō blaſphemie
⁊ dixit. blaſphemia tua ſup te ſathan. Que
re ſermone. xxiij. Y.

Iuuenis quidam meruit vna nocte ſeptē
coronas reſiſtēdo tēptationibꝰ ſer. cli. F.

Diabolus tēptauit quēdā monachū de la
pſu carnis: ⁊ poſtmodū finaliť induxit eum
in pctm̄ luxurie. quere ſer. xl. F.

Quidā ꝓiecit ſe in ꝓfundā foueā ex iuſſu
diaboli quē credebat eē āgelū dei: F. xviij. Q.

Monachus in heremo ꝓpť elationē ment
tēptatꝰ ⁊ deceptꝰ ē a diabolo ſer. cvij. O.

Diabolus maritū et vxorē induxit ꝙ vole
bant ſe ſuſpēdere ſer. xix. D.

Mulier p̄pauit ſibi laqueū ad ſuſpenden
dū ſeipſam q̄liter liberata fuit ſer. xiij. D.

Iuuenis hitās in heremo ad quē venit di
abolꝰ dicēs patrē ſuū defunctū eē vt cito re
diret ⁊ bōa pr̄is paupibꝰ diſtribueret. clx. D.

Trinitas. Auguſtinꝰ vidit pue
rum cū cocleari circa mare. Exēplū. xxiiij.

In tēpore quo btūs Augu
ſtinꝰ libros de trinitate cōpoſuit: il
li tale miraculū deꝰ p̄mo oſtendit.
Iponēſis ciuitas affrice nobilis: in qua bea
tus Auguſtinꝰ ep̄atū adminiſtrabat ſup lit
tus maris pulcherrime ſita erat. Btūs augu
ſtinꝰ in cōſuetudie hēbat vt poſt diurnū ſtu
diū ⁊ laborē veſpere ſuper littꝰ maris ſeq̄n
tibus longe ep̄is et clericis ſuis qui eum ꝓ
conſilio ⁊ negocijs vniuerſalis eccleſie frequ
tabāt ſolus antecedens deambularet: ne ſeq
eiꝰ contemplationem vel ſtudiū vſus collo
quētiū impediret. Cū ergo ſic ſolus incede
ret puerulū mire pulchritudinis ſuper littꝰ
maris ſedētē inuenit. qui facta paruula foſ
ſa ī terra ſicut pueri in plateis ludere ſolent
cocleari argenteo aquā hauriebat de mari: ⁊
in illā paruulā foſſam infundebat. Quē vt
btūs auguſtinꝰ ita ſedētē vidit pedē mox p̄ſ
ſit et ſtetit. inde puerū ſalutat et inq̄rit quid
agat. Et puer cū magno ſerio reſpōdens di
xit. Uolo totū illud mare exhaurire ⁊ iſti foſ
ſe ſi poſſum infundere totaliter. Quo reſpō
ſo puerili vir ſanctus in riſum decentiſſimū
cōcitatus reſpondit. Et quō inquit o bone
puer poteris illud ingēs mare paruo coclea
ri quo exhauris huic paruule foſſe infunde
re. Et mox puer. Poſſibiliꝰ eſt inq̄t mihi hoc
facere qđ intēdo ꝙ te implere idip̄m qđ co
gitas. Ad hoc btūs Auguſtinꝰ mirabiliť ſtu
pefactꝰ q̄d hoc eēt interrogauit. Et puer cogi
tatu ait. voluis et eſtimas volumie breui cō
cludere q̄d ſit illud indiuidue trinitatꝭ inex
plicabile ſacr̄m. ⁊ hoc quidē ꝑiꝰ ꝙ poſſis ꝯple
re potius iſti foſſe paruule totius maris vn
das infundā. Hec dicēs puer repēte diſparu
it. Btūs aūt Aug. xp̄m ī facto ſuo glorificās
ꝙ verum puer dixerat mox aduertit.

Aqua: nix: glacies vnū ſunt. Exēp. xxv.

Iudeꝰ quidam oppoſuit ſe
ſacerdoti: dicēs ꝙ patť ⁊ filiꝰ et ſpi
ritus ſanctꝰ nequaq; poſſent vnum
ſignificare. et ꝙ oſtenderet ſibi tres res vnū ſi
gnificātes: ſibi īponere vellet laudē. Rn̄dēs
aūt ſacerdos dixit et bn̄ ſoluit. Sicut aq̄: nix
glacies idem ſignificant: ita pater et filius ⁊
ſp̄ūs ſanctꝰ. Et ſic iudeus eſt confuſus.

Quidam noluit abnegare ſanctā trinita
tem ꝓpter diuitias. Exēplū. xxvi.

Apud tholetum hyſpanie q̄
dam magnꝰ necromāticꝰ erat dictꝰ
magiſter machimita et fuit ibidem
quidā ſcutifer nobilis gn̄e. pulcher corpore.
rebus paup. Qui erubeſcēs paupertatē ſuam
acceſſit ad dictū mgr̄m: dicēs ei ꝙ ſi vellet ſi
bi bn̄facere ipſe ſeruiret ei libēter: ⁊ acq̄eſce
ret conſilio ſuo. Et dixit ei mgr̄ ꝙ accipet a
nem venaticam in manu et iret ſolꝰ ad aucu
pium in ſiluam. Ubi dum diu ſtetiſſet: facto
veſpere viſum fuit ſcutifero ꝙ coram eo flu
uius maximus tranſiret et quoddā caſtrum
magne et mirabilis ſtructure eſſet vltra flu

hium: cui⁹ pulchritudinis ſimitudinē āte nō
viderat. Et dū ſtupēs a mgr̄o q̄reret q̄d hoc
eſſet: q̄ꝛ hoc añ non viderat. nec de illo ante
audiuerat. Ait ei magiſter ꝙ eēt illud caſtrū
dn̄i ſui q̄ mlta bona faceret ſibi ⁊ oīb⁹ volēti
bus ſibi ſeruire. ⁊ dixit ei ꝙ ad illud caſtrum
declinarēt ⁊ ibi pnoctarēt. ⁊ dixit ei ꝙ opor⸗
teret ip̄m facere homagiū illi q̄ morat̄ ī illo
caſtro q̄ amore ei⁹ faceret ei multa bōa. Ille
r̄ndit ꝙ ad ꝯſiliū ſuū oīa libēter faceret. Et
cū ille nō auderet trāſire fluuiū q̄ ꝓfundiſſi⸗
mus ⁊ rapidiſſim⁹ videbat̄: mgr̄o p̄rio trāſe⸗
unte ille ſubſeq̄t̄. tūc ſpeculator caſtri clama
uit q̄s eēt q̄ trāſiret. Clamauit mgr̄. ego ami
cus dn̄i reḡ. Tūc apiebāt̄ porte. pōs inclina⸗
bat̄. fere .lx. iuuenes pulcherrimi ⁊ ornatiſſi
mi occurrerunt: ⁊ eos ī ſuū caſtrū deduxerūt
Occurrūt ⁊ milites: v̄gines: ⁊ mulieres: ⁊ iu
uenes dicētes dn̄o. Bn̄ veniāt amici lumi dn̄i
reḡ. Introduxerūt ēt eos vſq̄ ad palaciū re
gis: q̄ deſcēdit de thalamo aureo ⁊ fec̄ mgr̄s
ſedere circa ſe. Rex q̄rit cāz vie ſue. q̄ dixit ꝙ
ꝓpt̄ ſuū ſuū q̄ paup̄ erat: ſ nobil̄. vt eū reci⸗
peret ⁊ cā ſui eū exaltaret. Qui r̄ndit ꝙ libē
ter amore ſui h̄ faceret. Tūc rex ait. Oꝫ p̄io
vt abneges p̄rēꝫ ⁊ filiū ⁊ ſp̄m ſcm̄. Et ille ob⸗
ſtupuit ⁊ dextrā retraxit: ſe ſignās ſig̃ crucis
ait. Ego credo ī p̄rēꝫ ⁊ filiū ⁊ ſp̄m ſctm̄. Quo
ſcō cū maxia illa multitudīe ⁊ maxio ſonitu
tota illa curia cū rege ⁊ mgr̄o oīa; menia illa
p̄cipitata ī abyſſuꝫ deſcēderūt: ſolo illo iuue
ne p̄dicto remanēte. Capl̄m de. V.

Venatio. Duo filij imperatoris ī ve
natione ſe mutuo interimerūt. Exemp. i.

Abbas milet⁹ qui cum ali
quādo hitaret cū duob⁹ diſcipulis
ſuis in finib⁹ pſarū: exierūt duo fi⸗
lij imperatoris ſm̄ conſuetudinē in venati⸗
onem. et miſerūt retia p̄ lōgū p̄ miliaria. xl.
vt q̄cūq̄ intra retia inuenirēt occiderēt. In⸗
uētus ē aūt ſenex cū diſcipulis ſuis intra re
tia. Et cū viderēt eū pilosuꝫ ⁊ t̄ribilē aſpectu
admirati ſ̄t ⁊ dixerūt ei. Hō es aut ſp̄ūs ali⸗
quis dic nob̄. Et dixit eis. Hō ſuꝫ pctōr ⁊ exi
ui flere pctā mea ⁊ adoro filiū dei viui. Illi
aūt dixerūt ei. Et nō ē de⁹ niſi ſol ⁊ ignis et
aq̄ ip̄as adora et ſacrifica eis. Et ille r̄ndit.
Iſte creature dei ſunt: ⁊ errat̄. ſ obſecro vos
cōuertimini ⁊ cognoſcite deū verum: q̄ ⁊ iſta
creauit ⁊ cetera oīa. Illi aūt deridētes dixe⸗
rūt. Cōdēnatū ⁊ crucifixū tu dic̄ verū deum
Et ille r̄ndit, Etiā ipꝫ q̄ crucifixit pctm̄ ⁊ qui
occidit mortē: hūc dico eē verū deū. Illi aūt
tam ipſi q̄ fratrib⁹ q̄ cum eo erāt inferentes
tormēta: cogebāt eos ſacrificare ⁊ duos q̄dē
frēs poſt plurima tormēta decapitauerūt. ſe⸗
nem aūt dieb⁹ multis torq̄bant. Poſtea v̄o
ſtatuerūt eū in loco quodā ⁊ ſagittabant ad
ipſum q̄ſi ad ſignū. vn⁹ a dorſo: ali⁹ a pectore
Et dixit eis ſenex. Quō facti eſtis ad conſen
ſum in vnū vt effundatis ſanguinē innocen
tem. craſtino in momēto ī hac hora que mō
eſt remouebit ſine filijs mater veſtra. ⁊ p̄ua
bit̄ aſpectu veſtro. ⁊ ꝓprijs ſagittis ſangui⸗
nē veſtrū inuicē effundetis. Illi aūt ſubſan
nātes verba ei⁹ exierūt in craſtino vt venarē
tur: ⁊ cōtigit vt euaderet de rhetib⁹ eorū cer⸗
uus vn⁹. ⁊ aſcēderūt equos et currebant vt
ꝯprehenderēt ceruū. Qui cū iactaſſent ſagit
tas poſt ip̄m inuiceꝫ perimerūt ſe. ⁊ mortui
ſunt iuxta verbū qō p̄dixit eis ſenex.

In diſcipulo de tp̄e.

Nobilis quidā qui venationib⁹ in diebus
feſtiuis ſp̄ inſiſtebat: et de miſſa et de verbo
dei modicū curauit. et vxor ei⁹ peperit ei mō
ſtrum ſermo. xxij. D.

Itē miles q̄dā ſecut⁹ eſt ferā in venatiōi
bus ⁊ ampli⁹ nūq̄ viſus eſt ſer. xxij. E.

Item miles quidā viſus eſt ī purgatorio
et habuit auē in manu q̄ ip̄m mordebat ⁊ la
cerabat, q̄ꝛ venatiōi dedit⁹ erat ſer. xxij. C.

Verbum dei.

Religioſus quidam paucis v̄bis cōuertit
groſſum hominē. Exemplum. ij.

Homo quidaꝫ diues et po
tens vxorē habuit deo deuotā: ipſe
vero ſecularit̄ vixit ⁊ nulli⁹ deuoti⸗
onis fuit. Accidit aūt vt q̄dā frat̄ religioſus
iter agens declinauit in domū ſuā. Et dū cō
ſedebāt parit̄ rogabat vxor viri fratrē religi
oſum vt aliquā exhortationē faceret coram
marito ſuo. Cui ille. Si vult inq̄t audire ma
ritus veſter dicā ei aliq̄ vtilia. Tūc dixit ma⸗
ritus. Libēter audiā dūmodo breuit̄ dicas.
Ad qō ille. Breuit̄ inq̄t dicā: rogo tn̄ vt attē
te audiat v̄ba q̄ ꝓfero. Et adiecit. Scriptū ē
bonū qō tibi fieri vis ꝓximo tuo facias. Et
ſubiūxit. Si v̄ba iſta memorit̄ ſeruaueritis
ſine dubio ſaluabimini. Tūc cepit apō ſe co⸗
gitare ꝙ hoc ſp̄ ſeruare vellet qō ⁊ fec̄. Trāſ⸗
acto aūt aliquo tp̄e dū eſſet in via vidit aliqō
molēdinū deſtructū ⁊ per oīa exuſtū. et dum
recoleret ꝙ ex iuſſu ſuo hoc factū fuerit mi⸗
ſit ꝓcuratorē ſuū vt cōponeret cū illo ad quē

Exempla de V

pertinebat illud molendinuꝫ. ſiīr ceteros q̄s
offenderat q̄ntum potuit placabat. Accidit
aūt vt de via cū ad domū rediret: occurrit ei
valde paup̄: quē videns vocauit ad domum
ſuā vt ibi recrearet̄: ⁊ locauit eū ad mēſaꝫ ſu
am circa ſe: vt de cibis ſuis ſibi daret. Poſt
cenā v̄o locauit eū ad q̄eſcēdū ad fores oſtij
domus in q̄ ipſe dn̄s ⁊ dn̄a dormiebāt. Pau
per aūt cū aliquātulū dormiuiſſet cepit ſiti⸗
re: q̄ꝛ in mēſa hoſpitis bn̄ condita cibaria pi
perata ⁊ inſolita comederat. ⁊ dū nō hr̄et bi
bere importune q̄rulabat̄ ſiti nimia fatiga⸗
tus. Et q̄ꝛ tota familia a remotis poſita dor
miebat: ſolus hoſpes audiēs mīa mot⁹ ſur⸗
rexit ⁊ queſiuit q̄d obeſſet ei. At ille dixit. Do
mine ſiti pereo. Tūc dn̄s voluit ſibi aquā af⸗
ferre de ciſterna. ⁊ dū hauriret aquaꝫ cecidit
in ciſternā ⁊ ſubmerſus eſt. Poſt longū autē
tp̄s dum q̄ſiuiſſent eū famuli ſui inuenerūt
eū in ciſterna: ⁊ circulū aureū in collo ei⁹: in
quo ſcriptū erat ꝙ anteq̄ corp⁹ eius infrigi
daretur: aīa eius in celum rapta fuit.

Paſtor gregis audiuit ſermonē vnū: ⁊ ſic
ſaluatus eſt. Exemplum. iij.

Quidā paſtor propter gre
gis cuſtodiā raro ad eccl̄iam ⁊ ad
ſermonē ⁊ ad miſſaꝫ iuit. Semel
ptranſiēs ciuitatē intrauit eccl̄iaꝫ ⁊ audiuit
predicare ꝙ q̄libꝫ creatura docet pcm̄ vitare
⁊ deū diliger̄: vn̄ edificat⁹ viſis creaturis co
gitauit illa creatura deo ſuit ⁊ dō obedit: aq̄
in currēdo: aues ī cantādo: herbe ī erigēdo ſe
⁊ ſic de alijs. vn̄ viſo ſemel bufone r̄ndit. Nū
q̄d talē me oīpotēs creare potuit quē ꝯtinue
pctis offendo ingrat⁹ ei⁹ bn̄ficijs infinit̄: fa
ct⁹ ⁊ creat⁹ ad imaginē illi⁹ ⁊ ſitudinē ꝯſe⸗
q̄ndā: redēpt⁹ illi⁹ paſſiōe: vn̄ eū laudare de
bui ſibi ⁊ illi⁹ obſequijs mācipari. Vn̄ ꝯuerſus
ad pniaꝫ a q̄dā ſctō viro ſufficient̄ informa⸗
tus: laudabiliter in dei ſeruitio pſeuerauit.

Pctōr magn⁹ quidā audiuit vnū ſermo⸗
nem: ⁊ ſic ſaluatus eſt. Exemplum. iiij.

Cum ſemel ſanct⁹ bernar
dus p̄dicaret in quadā ciuitate in
quodā cimiterio duo ribaldi valde
prope erāt q̄ multa mala fecerūt. Quoꝝ vn⁹
videns hoīes eūtes ad ſermonē: etiā voluit
ire vt audiret ſmonē. Et dixit ei alius. Quo
diabol⁹ ducet te mō q̄ nūq̄ feciſti aliqō bo⸗
nū ⁊ mō vis ire incipe bonū facere ⁊ ſmonē
audire: ⁊ incipit ei dicere opprobria: ille tn̄
iuit. Et cum incepiſſet p̄dicare ꝯ illos q̄ dice
bant malū ⁊ ducebāt malā vitam: cepit hr̄e
contritionē ⁊ dolorē ꝓ pctīs ⁊ cepit flere. Et
btūs Bernar. vidit circa collum ei⁹ cathenā
magnā pluſq̄ centū carrucas habentē: ſ ad
quamlibet lachrymā quā flebat cadebat vna
carruca de cathena. Tunc btūs Bernard⁹ ce
pit inſtātius ⁊ ardēti⁹ p̄dicare ⁊ vitia dete⸗
ſtari: ⁊ pctōr cepit forti⁹ flere. Item tandem
cathena fuit oīno diſſoluta. Poſt ſmonē vo
cauit eū btūs Ber. ⁊ ꝯfortauit eū: ⁊ ex amo⸗
nitione ei⁹ ꝯfeſſus eſt oīa pctā ſua. ⁊ ſic poſt
ea ſctē vixit. Et ali⁹ miſer ribald⁹ ſocius ſu⁹
in pctīs māſit ligat⁹ eque cathena forti vel
fortiori q̄ ille fuiſſet. q̄ꝛ nō iuit ad ſermonē.
Vn̄ pꝫ ꝙ vtile eſt audire v̄bum dei. Greg. Ci
bus mentis eſt verbū dei.

Utile eſt audire verbum dei etiam ſi non
retineatur. Exemplum. v.

Quidam frater dixit ad ſe
neꝫ. Ecce abba freq̄nter interrogo
ſeniores patres vt dicāt mihi am
monitionē ꝓ ſalute aīe mee: ⁊ q̄cquid mihi
dixerint: nihil retineo. Erāt aūt ſeni duo va
ſa vacua: ⁊ dixit ei ſenex. Uade ⁊ affer vnum
ex illis vaſis: ⁊ mitte aquā ⁊ laua id ⁊ effun
de ⁊ pone illud madidū in locū ſuū. Feciteq̄
frater ita ſemel ⁊ bis: ⁊ dixit ſenex. Utraq̄
vaſa ſimul affer huc. Et cū attuliſſet dixit ei
ſenex. Quale ex vtriſq̄ eſt madidius. R̄ndit
frater. Ubi aquā miſi ⁊ laui. Tūc dixit ſenex
Sic eſt de aīa fili: qui freq̄nter audit v̄ba dei
⁊ q̄uis nihil retineat ex his que interrogat
tn̄ plus mundatur q̄ ille q̄ nō requirit. Hec
in vitaſpatrum.

Fratres audiēdo verbū dei dormitauerūt
Exemplum. vi.

Senex quidā qui ſedebat
in heremo rogauit deum vt dona
ret ei ne dormitaret: aliq̄n cū ſpi⸗
ritualiū rerū ratio fieret: ſi aūt detractionis
aut odij cā verba eſſent ſtatim corrueret in
ſomnū: nec huiōi venenū aures acciperent h̄
dicebat diabolū ſtudioſuꝫ eē vt moueret ho
mines ad v̄ba ocioſa. impugnatorē aūt toti⁹
doctrine ſp̄ūalis atq̄ rei. hoc aūt vtebat̄ exē
plo. Loquēte me inq̄t aliq̄n de vtilitate aīa⸗
rū ad q̄ſdā frēs tā ꝓfundo ſomno occupati
ſunt: vt nec palpebre oculoꝝ moueri poſſent
ego aūt oſ̄ndere volens demoniacū eē ocioſa
v̄ba introduxi. Ad qō illi gaudētes ſtatim a
ſomno ſ̄t excitati. Ego aūt ingemiſcēs dixi.
Uſq̄ nūc de celeſtibus reb⁹ loquebar: ⁊ oīm

veſtrū oculi ſomno tenebant grauiſſimo: qñ aūt ſermo ocioſus inuēt⁹ ē oēs prōpti audire cepiſtiſ. Propt qđ rogo chariſſimi frēs cognoſcētes maligni demōis op⁹ eē attēdite vobiſmetipis cuſtodientes vos a ſomno qñ aliqđ ſpūale faciſ vel audiſ. Hoc ī vitaſpa.

Quidā nolunt audire veritatem: ⁊ ideo fugiunt ſermones. Exemplum. vij.

Exemplū cōtra eos q̄ fugiunt ſmones: ⁊ nolūt audire veritatē. Ræs ſunt cuidā ƿcto de q̄ dr q: cū btūs Marti. iret de villa in villā pdicādo ⁊ miracula faciēdo: ipe ſp aū eū fugiebat de villa in villā: de ciuitate ī ciuitatē: timēs ne ſi curaret eū amictū q̄ſtū ⁊ victū amitteret Sic raptoreſ: adulteri: fallaceſ timēt ſmōeſ ⁊ nolūt intelligere vt ſe emēdent ⁊ bñ agāt.

Ruſticus q̄dam noluit audire verba dei. Exemplum. viij.

Quidā ruſticus q̄ nūq̄ voluit audire ſmones: ſ freq̄nter ſtabat in cimiterio claffando mortu⁹ eſt. Cū aūt ad eccľiam eſt delat⁹: ⁊ ſacerdos ⁊ alij clerici officiū legendo ⁊ cantādo circa corpus facerent: imago crucifixi cepit obturare aures ſuas cum digiſ manibus a cruce ſepatis. Qđ cū hoies circūſtantes aſpicerēt mirabanť. Tūc ſacerdos ait ad pplꝫ. Scitis quale ſignū eſt. vos debetis ſcire q: iſte q̄ iacet hic mortu⁹ mō eſt in manu diaboli: idcirco q: ſicut obturauit aures ne audiret verba dei: ita deus obturat aures ſuas ne audiat p̄ces q̄s iā p eo fundim⁹. Et ceſſauerunt oēs pro eo orare. ⁊ ſepult⁹ eſt extra cimiterium.

Predicans verbum dei habebit magnuꝫ premium in celo. Exemplum. ix.

Quidā ſacerdos bon⁹ pdicator cū morti appropinquaret: amic⁹ eius q̄dā ī dño eū adiurauit vt ſe p⁹ mortē ſuā triceſimo die de ſtatu ſuo certificaret. Et illo mortuo prout hic orauit die triceſimo apparuit ei mortu⁹ ſacerdos ī cappa ſcarletica tota monilib⁹ aureis decorata: inter q̄ vnū incōpabiliť ab alijs diſtās habebat in pectore. Quē cū idē de ſtatu req̄ſiſſet: ⁊ ille bñ diceret. q̄ſiuit cur in tali veſte incederet. ⁊ ille. Hanc veſtē habeo ppť zelū ⁊ amorē quē habui ad primos. monilia; autē tot accepi q̄t ɔuerti pctōres: monile aūt qđ vides in pectore ideo recepi: q: vnū pctōrē cōuerti de q̄ nulla ſpes erat ſaluť. Et ille Quis ſtat⁹ eſt parrochialiū plebanioꝝ. Cui ille. Pauci ſaluabunť q: viā latā q̄ ducit ad infernū ſuis ſubdiſ ſic replēt q: eos vix capiat Nā ipſi tanta vigēt cupiditate vt nihil curēt de aiabus dūmodo bona habeant ſubditoꝝ. Et inq̄t qđ piculoſius eſt: q: illud qđ dñt in vſus pauperū ɔuertere expendūt cū pſonis vilibus. Et ſic diſparuit.

Predicatori dixit xp̄us. veni ſequere me. Exemplum. x.

Sacerdoti cuidā religioſo ordinis pmonſtrateñ. pceptū eſt ɔ ſaracenos crucē pdicare. Cūq: in ipſa pdicatione hoiem deponeret cuidaꝫ ſocio ſuo poſt mortē apparuit ſciſcitāti de ſtatu ſuo: ſic rñdit. Videbať mihi mea pena ſatis lōga: cū eñ morerer nō niſi demones circa me vidi q̄ aiam meā ceperūt abducere dicentes. Nūq̄ ſeruaſti pfeſſionē nec obediētiā abbati tuo pmiſſam: nec alicui ſincere p̄dicaſti dñm tuū. Cūq: in hūc modū diuerſi diuerſa ɔ me pponerēt: nec eēt q̄ p me rñderet: ecce xp̄s venit dicēs. Sequere me: q: tu predicaſti me. Et mox oīs turba demonū ad inſtar fumi diſparuit: ⁊ ego xp̄m ſecut⁹ ſum ad gliam. nullam aūt aliā penā excepto illo terrore paſſus ſum.

Demones obſerant aures ne audiať verbum dei. Exemplum. xi.

Religioſus quidaꝫ in quodam ſmone vidit demonē ⁊ adiurauit eū vt ſibi diceret q̄d ibi faceret ⁊ quō vocareť: rñdit. Ego ſum demō ⁊ vocor claudens aures. ⁊ habeo mecū tres ſocios: vnus vocať claudens cor. ſecūdus claudens os. terti⁹ claudēs burſam. ne p ſatiſfactionē pctm̄ dimittať. hec Jaco. de vitriaco. In diſcipulo de tempore.

Quidā miles flagitioſus quō ſit cōpunct⁹ ⁊ penitentiā egit. ſer. lxx. Q.

Comes lubricus qui audiuit pdicare illō dictū Ezech. In q̄cūq: hora pctōr ingemuerit ſaluus erit. Et ſic cōpunctus eſt. Hoc q̄re de tpe. ſer. lxviij. S.

Vetula.

Vetula quedam decepit fraudulenter iuuenculam. Exemplum. xij.

Vir quidā vadēs romam. reliquit vxori caſtiſſime ⁊ pulcherrime domuꝫ ſuam. quam cū prudenter regeret: videns eam iuuenis quidā

egredientē exarſit amore ei⁹: ⁊ p ſe ⁊ p alios eā ſollicitās ɔtēnť: ⁊ dona ei⁹ ſpernunť ab ea. Cū aūt videret q̄dā vetula eūdē iuuenē languētē ⁊ flentē extorſit cām ab eo: ⁊ pmiſit q: faceret q: eā hřet. q̄ caniculā quā habebat fecit ieiunare plurib⁹ dieb⁹ ⁊ finaliť dās ei panē ɔfectū cū ſinapi: ⁊ accedēs ad domū iuuēcule honorifice ē ab ea ſuſcepta ppter ſpēm religionis quā hēbat. Cū aūt videret flentē caniculā quā vetula adduxerat ⁊ q̄reret cām: cepit vetula flere dicēs: q: canicula illa fuit filia ſua caſtiſſima et pulcherrima quā de⁹ in canē mutauerat ⁊ ſic ad fletū reputauerat eo q: amore ſuo dimiſit mori quēdā iuuenē q̄ amore ei⁹ lāguebat. Ad h vba illa iuuēcula pādit vetule de amore iuuēis q̄ eā ipetebat. ⁊ vetula ait. Videte q̄ miſericordiť de⁹ agit vobiſcū q: fecit vos videre plagā filie mee ne vobis ſiľe ɔtingat ⁊ de ɔſilio vetulē iuuēcula cōſenſit in amorē ei⁹: ⁊ peccatū cōmiſit cū eo.

Vetula q̄ voluit facere diſcordiā inť virū et vxorē quō incarcerata eſt perpetuis tēporibus. Hoc quere ſermone ante. M. xviij.

Itēꝫ vetula quedā docuit iuuēculā: audi: vide: ⁊ tace. quere ante. M. xviij.

Item vetula cui diabol⁹ pmiſit duos calceos vt diſcordiam ſeminaret inter virū et mulierem. hoc quere de tpe. ſer. xcvi. R.

Vidua.

Itē vidua quedā dixit. vir me⁹ adhuc viuit q̄ diu ego vixero. ſermone. cxvi. V.

Item iuuenis vidua cui apparuit. beatus petr⁹ apľs in agone. ibidem. cxvi. X.

Virginitas.

Virgo q̄dā q̄ſi fatua reputabať. Exē. xiij.

Narrat ſctūs Baſili⁹ epūs dicēs. Fuit ī quodā monaſterio feminarū q̄dā vgo q̄ ſtultā ſe eſſe ⁊ demonē ſe hře ſimulabat q̄ vſq: adō oib⁹ alijs p errante habebať: ita vt nec cibū q̄dē cum ea caperēt. Talē ſiq̄dē elegerat vitā vt a coq̄na nūq̄ recederet donec toti⁹ illic monaſterij impleret officiū. Et erat ſm vulgare prouerbiū vniuerſe dom⁹ ſpōgea. Implerū eſt a ſe ⁊ h reb⁹ pbās qđ in ſctis libris ſcriptū legim⁹. Si q̄s ex vob putat ſe ſapiētē eē ī hoc mūdo: ſit ſtult⁹ vt ſapiēs fiat. Hec igiť inuolutū pānis hēbat caput. ita quoq: oib⁹ ſuiebat. Cetere aūt vgines tōſe cucullis coopiebanť nulla aliq̄ñ poterat hāc de. xl. vginib⁹ videre māducātē nūq̄ p oē tp̄s ſuū ſedit ad mēſam. nullā vel modicā parteꝫ panis accepit p micas tm̄. detergēs mēſas et abluens ollas. his ſolis alimonijs cōtenta viuebat. nulli vnq̄ fecit iniuriā null⁹ ipſi⁹ murmur audiuit. nulli aūt paruū. aut ſatis locuta ē vnq̄ Et certe cū ab oib⁹ cedereť cū oīm viueret odio maledicta oīm ſuſtineret ſctō picario cuius h vocabulū erat pbatiſſimo viro ſempq: in deſerto viuēti aſtitit āgel⁹ dñi q̄dā die ſedēte loco q̄ diciť porphirice: affatuſq: ē eum his vbis. Cur inq̄t grāde de te aliq̄d credis vt ſctūs in hmōi degēs loco. vis videre mulierē ſanctiorē te: vade ad thabinēſiotarū mōaſteriū feminarū: ⁊ vnā ex eis illic īuenies in capite hñtem coronā: ipamq: cognoſce te eē meliorē. Que dū ɔ pplm tantūmodo ſola diebus ac noctib⁹ pugnat: cor ipſi⁹ nūq̄ a deo receſſit. Tu aūt in vno loco reſides: neq: q̄q̄ aliq̄ñ pgrediēs p oēs vrbes aio et cogitatōe vagaris. Statim ad ſupdictū monaſteriū venit ⁊ mgros ibidē rogauit vt introducerent eum ad habitaculū feminarū. Quem mox illi vita glorioſum et etiā pfectōis etatis vidētes cū fiducia grādi introduci fecerūt. Ingreſſus aūt deſiderauit oēs ſorores inſpicere inť quas ſolū illā ppť quā venerat nō videbat. Ait aūt ad poſtremū. Oēs inq̄t mihi adducite. deeſſe eñ mihi videť aliq̄. Dicunt ad eū. Vnā inquiūt ſtultā habem⁹ interi⁹ in coquina. ſic eñ eas que a demone vexantur appellant. Et ille. Exhibete inquit ad me ipſam vt videā. Quo audito ſupra memoratā vocare ceperūt. Que cū nollet audire: ſentiens vt credo aliq̄d. aut fortaſſis hoc ipſa iaꝫ diuina reuelatione cognoſcēs: dicūt ei. Sanctus picarius te videre deſiderat. Erat vir fame ⁊ nois grādis. Cū aūt ei fuiſſet exhibita: vidiſſetq: pāno frontē ipſi⁹ inuolutā: piecit ſe ad pedes ipſi⁹ dicēs. Bñdic me inq̄t. Que ad illi⁹ pedes ⁊ ipa ſiľr piecit ſe: dicēs. Tu me bñdic dñe. Oēs ſorores obſtupuerūt ſimul: dicētes. Noli abba talē iniuriā ſuſtinere. fatua eſt eñ iſta quā cernis. Tūc ſanctus Picari⁹ ipſis oibus. Vos inq̄t eſtis fatue. nam h veſtra et mea eſt corona. ſic enim vocant ille feminas ſpūales: ſed deprecor deuꝫ vt ipſam ī die iudicij merear vidē. Quo audito oēs ad pedes ipſi⁹ pciderūt: ſingule varia peccata ppria ei confitentes. Alia enim abluens ſordes aque ſup eaꝫ effudiſſe dicebat. alia vero colaphis eam ſe verberatā ſepe memorabat alia vo ſinapi nares ipſi⁹ repletas eſſe a ſe deflebat. Cetere quoq: diuerſas referebāt ſe ei

iniurias irrogaſſe. Pro quib’ oībus ille ſan
ctis fuſis deo ꝓcib’ egreſſus eſt. Poſt pau
cos aūt dies nō ferēs illa tantā ſui gloriam
tātoq; ſe nolēs ſuoꝝ honore cumulari: gra
uariq; ſe credēs excuſationib’ ſingularā eſt
egreſſa de monaſterio illo occulte. Que quo
ierit in quē ſe miſerit locū vel quo fine deceſ
ſerit ad nullius noticiā potuit ꝑuenire. Hoc
in vitaſpatrum.

Uirgo quedam abſcidit ſibi naſum ne nu
ptui traderet. Exemplū.xiiij.

l **Egitur ꝙ quedaꝫ nobilis**
virgo Euſemia noīe de qua dicit̄ ꝙ
vouerat caſtitatē in ānis puerilib’
dño. ꝛ votū ſuū qđ vouerat adimplebat: ſe co
ram deo ꝛ hoībus cōſeruās irreprehēſibileꝫ.
Pater hui’ ſecularis vidēs eā formoſam lꝫ
inuitā ꝛ in oīb’ virib’ renitētē cuidā comiti
nobili deſpōſauit. At ỽgo illa plena ſpū ſctō
intrabat capellā. ꝛ ꝓiciēs ſe in terram roga
bat reginā mīe vt eā in voto caſtitatis cōſer
uaret. Et aduertēs ꝙ rōne ſue pulchritudīs
iacturā caſtitatꝭ patiebat̄: accepto cultello.
Amplī’ inqt vana pulchritudo occaſio pcti
non eris. Et hoc dicto naſum ſibi preſcidit ꝛ
labia. Et pater tyrann’ hoc audiēs vocato q̄
dam crudeli ſuo ruſtico: filiā illi tradidit in
ancillā. mādans vt ſub obtētu gratie illā ſer
uitijs ruſticanis mācipparet. Et ruſticus cō-
pati neſciens nobili ſanguini vltra modum
eā laborib’ ꝛ plagꝭ affligebat. Et hec illa oīa
patiēter deuincebat: deo regratiās ꝙ in illū
ſtatū eaꝫ deduxiſſet in q̄ aliqđ ꝓ deo ſuſtine
ret. Cū vero in dei ſeruitio ſeptē ānis ꝑman
ſiſſet: in vigilia natalis xp̄i de nocte vt mos
ē xp̄ianis comedere: familia ad mēſam ſedē
te ip̄a cucurrit in ſtabulū vt laudes redderet
ſuo creatori. Sꝫ ruſtic’ nō viſa ỽgie arrepto
baculo eā q̄ſiuit. ꝛ directꝭ oculis in ſtabulū i
quo eā ſepi’ orātē inuenit. Ecce lux totū ſtabu
lū cooꝑuit. ꝛ putās eē ignē ꝓpius acceſſit ꝛ
ecce virgo maria cum multitudine virginuꝫ
et angeloꝝ eā cōfortabat: dicens. Conſtans
eſto filia. q2 pro hoc ſeruitio dabitur tibi co-
rona regni celeſtis. Qđ ruſticus videns totā
familiā clamore magno cōuocauit. Et vide-
runt euſemiā naſuꝫ et labia pulcherrima ha
bentē: ꝛ faciē rutilātē: vt oīs qui eam vide-
ret de immēſo dono pulchritudinis deū lau
daret. Cūq; pater eius hoc audiſſet veniam
petens: in loco ſtabuli clauſtrū virginū con-
ſtruxit. in quo ſancta euſemia deo ſeruiens:
poſt paucos annos quieuit in dño.

Uirgo quedā poti’ ſubmergi voluit q̄ ca-
ſtitatē perdere. Exemplum.xv.

c **Um leodicenſis ciuitas de**
uaſtaret̄ a brabātinis multe mulie
res ꝛ virgines zelo caſtitatꝭ corpoꝝ
ſe periculo expoſuerunt. Dū aūt vna earum
ꝑiculoſe laboraret in fluuio: duo ex hoſtib’ i
nauicula ad eā veniētes eā ad nauē traxerūt
vt ei turpiter cōmiſcerent̄. Maluit aūt iteꝝ
in fluuiū ſubmergi q̄ corrūpi. A naui auteꝫ
ꝓſiliuit inter vndas. Dūq; nauis ex īpetu ſa
lientis ſubmergeret̄: ſic illi duo ſubmerſi pe-
rierūt. Illa ỽo ꝑ grām dei ſine dāno corꝑis ꝛ
aīe obſequēte fluuio ad littus peruenit.

Uirginē innocentē āgelus liberauit a ſu-
ſpendio. Exemplum.xvi.

p **Uella quedā ſociata cuidā**
latroni in habitu pueri furtū neſci
ens: furtū a latrone accepit ad por
tādū. Latro aūt audiēs ſtrepitū poſt ſe cur-
rētiū: intellexit illos eē quib’ iſta abſtulerat
ꝛ diuertēte eo. Et cū nulla ei valeret excuſa-
tio q̄ſi ad receſſum vadēs: capit̄ puer cū fur-
to ꝛ ſuſpēdio adiudicat̄. Sacerdoti cōfitet̄:
ꝛ totū ꝓceſſum apit. Fur in nemore q̄rit̄ ꝛ ca
pit̄. Fure allegāte ꝙ dꝫ puniri ſuꝑ quē fur-
tū inuētū ē. illud ēt on’ ſuū eē negabat. Pu-
ella morte cōdēnat̄. Sꝫ ſacerdote ꝓcurāte ꝑ
examē cādentꝭ ferri ỽitas cōprobat̄. Puelle
enī man’ tāgēs cādēs ferrū illeſa ꝑmāſit. et
man’ furis fuit cōtinue exuſta. Tūc fure ſu-
ſpēſo cognat’ ei’ īſaniēs: ip̄o de patibulo de
poſito puellam ſuſpēderat. Mox aūt affuit
angel’ q̄ eā ſuſtētauit. nec aliquā moleſtiaꝫ
ſenſit. ſꝫ magnā dulcedinē: magnāq; melodi
am audiuit. Dictū ē ei ꝙ aīa ſororis ſui ag
netis cū tali melodia celū intrauit illa hora
et tu intrabis et ſeq̄ris eam poſt biēniū. Bi-
duo ſic pēdēs paſtores credētes eā mortuaꝫ
inciſo fune nō more cadauerū cū pondere ce
cidit: ſed ab angelo ſuſtētata paulatī dimiſ-
ſa ad terrā ſtetit. Dixitq; āgelus ei. Ecce nūc
libera es. vade quo vis. Que ait. Veronā ire
ꝓpoſui. Statimq; in momēto poſita eſt iu-
xta veronā. Hec autē contigerunt iuxta ciui
tatem auguſtam. Ab auguſta aūt vſq; ad ve
ronā ſeptem diete cōputantur.

Uirginē leo libauit a corruptōe. Exē.xvij.

b **Eatus ambroſius narrat**
de quadā virgine quā pagani ad ꝓ

ſtibulū traxerūt: q2 idolis ſacrificare noluit
ꝛ q2 virū accipe nolebat: volebant eā libidīe
maculare ꝛ occidere. Cū aūt qdā eā iā tene-
ret: ꝛ ip̄a ꝓ poſſe repugnaret: ꝛ facta oratōe
leo ꝑ mediā tranſiēs ciuitatē ad ꝓſtibulum
cucurrit. ꝛ arrepto hoīe illo reſpiciēs ad ỽgi
nē nō ſtatim laniabat: ſꝫ mādatū ỽginis ex-
pectabat. At ille cepit ỽgini ſupplicare vt leo
ni imperaret ne eū occideret. Illa ỽo volens
ꝓ malo reddere bonū: de dentib’ leonis libe
rauit hoīem. Et cunctis ꝑterritis virgo inta
cta euaſit dño cooperante.

Miles liberauit virgineꝫ in proſtibulo a
corruptione. Exemplum.xviij.

b **Eatus Ambroſius reci**
tat de virgine quadā q̄ erat pul-
chra valde ꝛ xp̄iana: ꝛ ſuā occulta
bat pulchritudinē. Que dū nubere nollet op
ponitur ei titulus xp̄ianitatꝭ: ꝛ ꝓponit̄ vnuꝫ
ex duob’ eligendū. ſ. vt diis ſacrificaret vl’ lu
panari exponeret̄. Sacrificare noluit: tūc ex
ponit̄ lupanari. Audiēs h̄ miles qdā xp̄ian’
ſiſis in facie ꝛ pulchritudine illi puelle īdu-
tus armis: eq̄ veniēs ad lupanar: ꝛ dixit ſe
eſſe xp̄ianū ꝛ veniſſe ꝓ liberatōe ſua: induitq;
puellā veſtib’ ſuis ꝛ ip̄e ſe veſtib’ puelle in-
duit: ip̄am q̄ꝫ eq̄ ſuo impoſuit ꝛ abire iuſſit
ip̄e aūt māſit ibi. Cūq; veniſſent alij cā luxu
rie ꝑficiēde: inuenerūt virū nō mulierē. Ter
riti q̄ꝫ vniuerſi dixerūt alter ad alterū. Audi
uim’ ꝙ xp̄s cōuertit aquā in vinū: nūc autē
mutauit feminā in virum: fugiamus cito q̄
diu ſum’ id qđ fuimus.

Angelus oñdit viam duabus virginibus
que errauerunt. Exemplum.xix.

v **Irgo deuota elizabeth no**
mine cū ſocia bona etiā deuota ſic
peregrinabāt: ꝛ ꝯtigit eis in via ꝙ
de via ſunt ſecute. Pauefacte ḡ ꝓpter ſilua-
rū ꝓximarū infortuniū flere ceperūt. Quib’
flētib’ vehement̄ ſubito iuuenis appꝛuit co
rā eis. Erat iuuenis crine criſpo ꝛ colore cro
ceo. alba indut’ tunica ꝛ albo ꝑiter collobio
ſuꝑducto. Salutatꝭ ḡ ip̄ſis ab eis q̄ ꝑgerent
inq̄ſiuit. Rñdētib’ ill̄. ad villā libēter ire vel
lem’: ſi viā ſciret inq̄runt. Et ille. Scio inqt
me ſeq̄mini. Illo igr̄ cū ſilentio ꝓcedente il-
le ſequūtur: nec fuit aliq̄ eaꝝ q̄ aliqđ loq̄ po
terat pre nimio mentis gaudio vel ſtupore.
At ille ꝓperātes viderūt villā: ſubito in ictu
oculi ductorē iuuenē ꝑdiderūt. Que mox ꝓ-
ſtrate in terrā amare ceperūt flere ꝙ ductori
tanto nihil ampli’ ſunt locute. Ad cor auteꝫ
plus lachrymas redeūtes: exinde in ſpūali
vita tali ſolacio ꝓfecerūt. Conſile ꝓpe duo-
bus fribus accidit. Hec Buil.

Uirgo q̄dam percuſſit cadauer ad caput
in quo erat diabolus. Exemplum.xx.

f **Uit in quadā villa noīe vi**
uella virgo deo digna mortuis pa
rentib’ in domo fris militꝭ relicta ē
Pro ciſtercienſi enī ordine diu laborās neq;
ad effectū ꝓducere valens: fortiter in aīo ſta
tuit ſm̄ poſſe ſuū etiā in ſeculo ordinē obſer
uare. Inceſſit eī ſine lineis: obſuauit ieiunia
ſilētiū tenuit carnes nō comedit: hora matu
tinali ſurrexit ad eccl’iaꝫ. ꝛ in eccl’ia horas re
gulares exoluit. Contigit aūt ꝙ ea ignoran
te mortuū corp’ cuiuſdā defuncti veſpe ad
eccl’iaꝫ deferret̄: ꝛ ſolū corp’ ad feretrū relin
q̄ret̄. Surgēs aūt media nocte ỽgo quā dixi
m’: īuenit quēdā mortuū: ſꝫ parū aut nihil ti
muit. recedit ꝛ horas īcepit dicere. Hoc vt vi
dit diabol’ inuidebat ei: ꝛ corp’ intrās mor
tuū ꝛ loculū ꝑmo mouit. Uirgo igr̄ ſe conſi-
gnās ꝯſtāter ait: ꝛ clamauit. Diabole ꝯq̄eſce
miſerrime ꝯq̄eſce: q2 nihil ꝯ me poteris age
re. Et mox diabol’ ſurgēs cū corꝑe. Uere in-
quit: nunc potero ꝯ te. ꝛ meas iniurias a te
paſſas freq̄nti’ vindicabo. Hec vt illa vidit
imꝑterrito corde baculū fixa cruce ambabus
manib’ rapuit: ꝛ in caput mortuū feriēs ad
terrā ꝓiecit: ꝛ ſic fideli audacia diabolū effu
gauit. Itaq; ỽgo xp̄i cū anguſtia laborauit:
vt cadauer deiectū in feretrū relocaret: ſꝫ fru
ſtra q2 nō potuit. Ueniens aūt mane cū cu-
ſtode p̄ſbyter mirat̄ deiectū corpus de fere-
tro: ꝛ vulneratū in capite q̄rit qđ actum ſit.
Fatet̄ virgo cū lachrymis: rogās obnixi’ re-
leuari corp’. Negat ille: allegās viſurū ꝑplꝫ
potius ꝑ geſtam rem excitandū in laudē xp̄i
Mox turbata virgo vbi p̄ſbyterū inuincibi
lem ꝛ inexorabilē vidit: vanā ꝛ inanē gl’iam
ꝛ erubeſcentiā formidans: domū fris cogna
tionē ꝛ patriaꝫ dereliqt: nec vnq̄ ad eū poſt
ea rediit: ſed vſq; ad mortē in viuella ꝑman
ſit: ꝛ in humilitate xp̄o ſponſo ſuo fideliter
ſeruiuit. Hec Buil.

Chriſtus veſtiuit agnetam ſuā ſponſam.
Exemplum.xxi.

c **Hriſtus ſponſus virginū**
virgines ab oī opprobrio ꝛ ꝯfuſio
ne cuſtodit: ſicut beatam agneteꝫ
cum fuſtigaretur nuda: crine ſoluto tantam

denſitatē criniū dedit ei dñs ⁊ lōgitudinem vt pulchrius crinibus ornaretꝛ ꝙ veſtibus. Et cum eſſet in patibulo eam lumine de celo miſſo veſtiuit.

Xp̄s per triduū ſuſtentauit virginē in patibulo. Exemplum.xxij.

i

Tem legitur de ſctā Eulalia ꝙ multa ſupplicia pertulit a Deciano p̄ſide: cuiꝰ corpꝰ iuſſit tyrannꝰ ſuſpēdi. dū ꝑ triduū ꝑmaneret in patibulo ſuſpēſuꝫ corpꝰ deꝰ veſtiuit lumie ď celo miſſo. ⁊ aīam morieꝫ viderūt aſtātes ī celuꝫ aſcēdere q̄ſi in ſilitudine colūbe nitentis.

Xp̄s paſcit virgines. Exemplum.xxiij.

c

Hriſtus paſcit etꝰ nutrit virgines: ſic legitꝛ feciſſe btē eugenie ꝟgini. Que cū multa ſupplicia ſub Galieno impatore ſuſtinuiſſet: ignis et aq̄ ⁊ alioꝝ tormētoꝝ gnā ſuꝑaſſet ⁊ euaſiſſet illeſa: tādeꝫ clauſa tenetꝛ in obſcuriſſimo carcere ſine oī cibo ⁊ luie: in q̄ eā xp̄us viſitauit ⁊ pauit: īmenſo lumine ⁊ cādidiſſimo carcerē illuſtrauit. Que cū poſt multos dies mortua crederetur apparuit corpulentior ⁊ pulchrior ꝙ prius fuit.

Xp̄s liberauit ꝟginē ſponſam ſuā a diuerſis martyrijs. Exemplum.xxiiij.

l

Egitur in paſſione eufemie ꝙ cū eēt ſpecioſa valde. ⁊ accuſata ꝯfeſſa ē ſe eē xp̄ianā. venit ad eā Priſcꝰ iudex ī carcerē volēs eā opp̄mere ipā aūt ait. Adiuua me ſaluator meꝰ ieſu xp̄e amator ⁊ ſpōſus caſtoꝝ aīoꝝ. Ipa auteꝫ xp̄i adiutorio cōualuit ⁊ Priſcū potētē vicit Tūc priſcꝰ indignatꝰ ꝙ a muliere victꝰ eēt fecit fieri rotas horribiles in qbꝰ ꝟginē ꝯtereret. Cūqꝫ miniſtri eā ꝯfitentē xp̄m audirēt ⁊ dicentē. Saluator mūdi ſalua me ⁊ libera me: angelꝰ ſtatī deſcēdit: ⁊ rotas illas cōterens: ꝛ illā illeſaꝫ reddēs ⁊ liberatā: miniſtri aūt ꝑcuſſi paralyſi facie imutata. Cū aūt p̄ſes ꝯfuſus cōminaretꝛ ei ꝙ iterficeret eā ī fornace ardēti: ait. Nō timeo hn̄s adiutorē xp̄ꝫ et cōculcabo adiutorio eiꝰ oēs tyrānicos inſultꝰ ⁊ terrorē eoꝝ. Cū aūt iuberet eā tyrānꝰ in fornacē ꝓijci quā parauerat: miniſter cui p̄ceperat h̄ dixit ei ꝙ nō poſſet in eā manū mittere: q̄ꝛ videbat circa fornacē viros glorioſos paratos fornacē diſꝑgere: ⁊ eā illeſaꝫ ⁊ immaculatā cuſtodiri. Alter ſeruꝰ dixit ꝙ nō poſſꝫ facere: q̄ꝛ videbat circa fornacē cādidatoruꝫ exercitū eā expectantē. Hi duo ī carcerē miſſi ſūt. ⁊ eos cuſtodire fecit: tādē martyrio coronati ſūt. Tūc ꝓiectā eā ſuꝑ ignē ſuſcepērt eā angeli dei diſꝑgētes ignē huc atqꝫ illuc. Poſita in carcerem ꝑ ſeptem dies ꝑ capillos ſuos ſuſpenſa negato cibo ⁊ potu: ſꝫ q̄tidie ab angelo rfecta ē. Poſt h̄ poſita ē intꝛ magnos lapides q̄ dei adiutorio mox ī puluerē ſūt redacti. Poſtq̄ꝫ h̄ oīa ſuꝑaſſet miſſa ē in foueā plenā vrſis ⁊ leonibꝰ. ⁊ ibi vrſos ⁊ leones ſuperauit. Tūc a carnifice gladio ꝑcuſſa migrauit ad dñꝫ. ꝑcuſſor aūt eiꝰ a leone deuorabatꝛ Priſcꝰ ⁊ appolloniꝰ in furiā ſunt cōuerſi: ita ꝙ ſeipſos comedētes mortui inuēti ſunt.

Quidam voluit violare virginem ⁊ excecatus eſt. Exemplum.xxv.

q

Vidā ab imperatore obtinuit vt ſctā Anaſtaſia ſibi ꝑ vxore daretꝛ: ꝓmittens ꝙ a xp̄ianitate eā reuocaret. Qui cū multiplr eā attēptaſſet ꝓmiſſiōibꝰ: minis: ⁊ ſupplicijs: ⁊ ipā in q̄dā camera īmobilis ꝑ triduū ꝑmāſiſſet ſine cibo ⁊ potu ⁊ ſomno: vir intrans ad eā voluit violare eā: ⁊ ſic excecatꝰ circūibat in camera nec valebat exire. Cū aūt clamaret p̄ dolore oculoꝝ intrātes famuli eū emiſerūt ⁊ ad idola adduxerūt eū vt rn̄ſa acciperet a demōibꝰ vtrū a ſua infirmitate curaretꝛ: dixerūt ꝙ nō ſꝫ ꝓptꝛ illud qđ fecerat anaſtaſie. ſciret q̄ꝫ ipe ꝙ in inferno etnalitꝛ eēt cruciādꝰ. Qui ꝑterritꝰ ſuꝑ modū ⁊ turbatꝰ: cū duceretꝛ intꝛ manꝰ famulorum ſubito mortuꝰ ē. Ipā aūt anaſtaſia poſt multas afflictiones ꝓ xp̄o paſſas carceris ⁊ exilij incēdij ⁊ extēſiōe corꝑis ſuꝑ quattuor palos ſp̄m deo reddidit.

In diſcipulo de tempore.

Miles q̄ violauit virginē quō in cruribꝰ punitus eſt: ⁊ bufonē igneū in corꝑe ſuo ſuſtinuit. Hoc q̄re ſer.xcvi.V.

Virtutes.

De virtutibꝰ q̄nqꝫ fratrū. Exēplū.xxvi.

q

Vidā ſctūs abbas q̄ſiuit a q̄nqꝫ fribus ſuis q̄ ſibi p̄ ceteris placuerūt ꝟtutes: ⁊ vitā ipoꝝ qualiter vixiſſent poſtq̄ꝫ religioſi facti eſſent. Primus dixit. Ego ſic vixi ꝙ ſingulis diebꝰ oia pctā mea: ita cuꝫ dolore cordis ꝑtractaui: et q̄cq̄d cōtra deū illa die egi cū tāta ꝯtritōe cōfeſſus ſum q̄ſi eadē die mori deberē. Secundus dixit. Omne tp̄s meū in duas ptes diuiſi: vnā oronū deuotioni dedi: aliā laboribꝰ ⁊ ſuitijs fratruꝫ vbicūqꝫ potui in maximo fidelitꝛ expēdi. Tertiꝰ dixit. Ego dedi me totū opibꝰ miſericordie ⁊ cōpaſſiōi ita vt flerē cū flētibꝰ: ⁊ gauderē cū gaudētibꝰ Quartꝰ dixit. Ego ſꝑ me adiūxi vbi deſpectꝰ habebar: ⁊ ſic meip̄m rexi vt ad plenā humilitatē ⁊ patientiā ꝑuenirē. Quintꝰ dixit ego ſic vixi ⁊ nullū hoieꝫ turbaui: nec ab aliq̄ turbatus ſum. Abbas ſibi hec reuelari petiuit a deo: ⁊ vox ď celo venit dicēs. Ego do me ego ꝑmitto me inuenire: ego vēdo me ⁊ ꝑmitto me furari: ego ꝑmitto me ab hoīe ſuꝑari. Tūc abbas nō intelligēs: orauit ſibi manifeſtꝰ illa declarari: tūc vox venit de celo: dicēs Ego do me penitenti. ego ꝑmitto me in oronibus ⁊ laboribꝰ fratrū inuenire. ego vendo me illi q̄ ꝓximis cōpatitꝛ ⁊ cōgaudet. ego ꝑmitto me furari ab humili deſpecto. ⁊ ego ꝑmitto me ſuꝑari ab hoīe q̄ nullū ꝯturbat: ſꝫ ſtat in pace. Tunc abbas queſiuit quis melior eſſet inter illos: tunc venit vox de celo: dicens. Qui nullū turbauit nec turbatus eſt.

De exercitijs q̄nqꝫ fratrū. Exē.xxvij.

a

Bbas quidā habuit quīqꝫ frēs qbꝰ p̄cepit vt vnuſq̄ſqꝫ referret virtutē ſuā. Primꝰ dixit: decem annis q̄tidie feci gn̄alē ꝯfeſſionē. Scđs dixit. q̄tidie bonā attētionē per viginti annos ſtudui hr̄e in orōne. Tertiꝰ dixit: ꝑ triginta annos quotidie q̄ꝫtū potui miſericors fui: ⁊ intraui infirmatoriū q̄rēs cui ſeruireꝫ. Quartus dixit: ꝑ q̄draginta annos neminē ꝯturbaui: oīa patiēter ſuſtinui. Quintus dixit: per q̄nquagita annos q̄ſiui deſpectionē ⁊ n̄ inueni mihi ſileꝫ in hūilitate. Abbas igr̄ deum rogauit vt ſibi oſtideret q̄s intꝛ illos melior eſſet. ⁊ venit ad eum vox. dicēs Primus ſeip̄m dat dn̄o. ſecūdus inuenit dominū. tertius portat dn̄m. q̄rtus emit dn̄m. quintus vincit dn̄m.

De ꝟtutibꝰ triū heremitarū. Exē.xxviij.

e

Rant tres heremite qui cū quererēt inter ſe de virtutibꝰ. dixit vnus ꝙ ꝓptꝛ dilectionē dei plus ſꝑ deſidero turbari ꝙ mihi turbatiōes eueniāt. Alter dixit ꝙ p̄ dilectione dei nūq̄ꝫ me iudicantē iudicaui. Et reqſitus cur dimitteret: dixit ꝓptꝛ tres cās. Prio q̄ꝛ inuenio me eſſe peiorem q̄ꝫ ipſe q̄ locutus eſt. Scđo q̄ꝛ nullus curat mea ꝟba ⁊ nō credunt mihi dum de me mala loquēti loquor. Tertio ſi hodie malus eſt q̄ mihi hodie īfert moleſtiam: cras pōt melior eſſe ꝙ ego. Tertius dixit plus me q̄ꝫ ſe diligentē diligo ⁊ duꝫ quererent quis ille eſſet qui plus te ꝙ ſe diligit dixit ieſus. Qui pro me patrem ⁊ regnū cōtempſit: corpus dedit penis: quaſi me charius ſibi haberet.

Vnctio extrema.

Sacramentum extreme vnctionis prolōgat vitam. Exē.xxix.

q

Vidam vir magnorum operū in extremis laborās. Cum interrogatꝰ fuiſſet ſi oleo ſctō ꝑungi vellet: rn̄dit. Nolite obſecro talia dicere: q̄ꝛ oēs q̄ iunguntꝛ illi moriuntꝛ. Et his dictis ſp̄m reddidit. Sꝫ cū lintheaminibꝰ inuolui deberet deo volente ſp̄m reſumpſit ⁊ oculos aperiēs locutꝰ eſt: dicēs. Quia extreme vnctionis ſalutare ſacm̄ abhorrui c. annis ignibus purgatorij iuſto dei iudicio torq̄bor: ſꝫ ſi punctꝰ fuiſſem vtiqꝫ de hac egritudine ꝯualuiſſeꝫ. ſacra enī vnctio nō ē mortis acceleratio: ſꝫ dilatio. Sicqꝫ ꝟbis finitis aīam eꝯuerſo exalauit.

Punitio vxoris que impediuit vnctioneꝫ ſui mariti. Exemplum.xxx.

m

Iles quidā diues ⁊ ſtrēnuus in ſecularibꝰ exercitijs. ⁊ torneamentis ⁊ haſtiludijs exercitatiſſimus. religioſos et clericos ī magna reuerētia ⁊ honore hēbat: ⁊ eiſdē in domo ſua liberalr miniſtrabat. Hic cū vehemētem languorē incidiſſet: ⁊ poſt fidelē ꝯfeſſionē: ⁊ dn̄ici corꝑis ꝑceptiōnē: ⁊ a religioſis et clericis q̄ ibi aderant reqſitus fuiſſet ſi oleuꝫ ſanctū deſideraret. rn̄dit. ita deſidero ⁊ ex toto corde requiro. Qđ vxor eius audiēs: ⁊ nimis carnaliter eū diligens fieri nō permiſit donec intellectum ꝑdidit: ⁊ agonizare. cepit Cūqꝫ inunctus fuiſſet ⁊ ꝑ ſex horas iacebat immobilis vt putaretꝛ eē mortuꝰ: tandem reſūpto ſpiritu vocauit vxorē di. heu heu vxor mea dilecta q̄d feciſti. q̄re decepiſti me: ⁊ tu decepta es. ſi cū intellectū habui inunctꝰ fuiſſem ꝓculdubio. xxx. die a tormentis purgatorij exiuiſſem: mō ꝑ ſeptēnium in penis manebo: ⁊ vtiqꝫ. xxx. annis ibi fuiſſem: niſi hoc religioſoꝝ ⁊ clericoꝝ quos ſꝑ dilexi deuota intercepiſſet oro. Tu ꝟo q̄ꝛ huiꝰ negligētie cā efficiēs extitiſti: impunita nō trāſibis: ſꝫ vſqꝫ in finē vite tue paralitica iacebis. His dictis miles in bona ꝯfeſſione diſceſſit: ⁊ vxor eiꝰ incurabili paraliſi ꝑcuſſa poſt. xxv. annos plena patiētia migrauit ad dn̄m.

Sacra vnctio diſponit animam ad celū.
Exemplum.xxxi.

Eligioſus quidam ordi
r nis p̄dicatoꝝ boniſaci' noīe q̄ cū
peteret ſacrā vnctionē a fratre ri
chardo eiuſdē ordinis diſtulit ip
ſe vocare cōuentū ⁊ iuit dormitū. Poſt ma
tutinas aūt cū ad infirmū veniſſet: ait ille.
O frat̄ q̄d feciſti: ſi in ſero corp' dn̄i ſuſcepiſ
ſes: nūc eēm ī palacio q̄d vidi: vbi erat magr̄
raynald' ⁊ frat̄ rupert' ⁊ alij ſcti p̄res q̄ obi
erūt: q̄ occurrētes mihi cū magno gaudio me
recipiētes inter ſe fecerūt ſedere. Cūq̄ȝ cū ill̄
gauderē: ecce dn̄s xp̄s intrauit in palaciū: et
ait ad me opȝ te recedere hinc: q̄r nondū me
recepiſti. Vn̄ ſi ſero cōicatus ⁊ inunct' vt pe
tebam fuiſſem: cū ſctis p̄ribus ⁊ fratrib' no
ſtris vtiq̄ȝ remanſiſſem in palacio tā iocūdo
Hoc in vitaſpatrum.

Voluntas.

Malam voluntatē habens vulnerat chri
ſtum. Exemplum.xxxij.

Vidam ſtans in mala vo
q luntate peccandi: ⁊ etiā erat pcōr
magn': q̄ vidēs btām v̄ginē hn̄tē
in gremio puerū ibm ⁊ videbat̄
ei puer ille pulcherrim' ī facie: ſ; ī corpe erat
ac ſi eſſet trāſfoſſus cū cultellis in toto corpe
ſuo. Et virgo btā ait pctōri. Qual̄r placet ti
bi iſte puer. Qui r̄ndit pulcherrim' eēt ſi nō
eēt trāſfoſſus: ⁊ ſic vulnerat' in corpe. Que
ait. Cui' reus eſt iſte hō q̄ h̄ fecit. Qui r̄ndit
Mala morte puniat̄. R̄ndēs aūt btā virgo.
Tu es hō ille q̄ cuȝ tuo malo p̄poſito denuo
flagellas ⁊ crucias filiū meū: ⁊ ſic fiat tibi ſi
cut dixiſti. et diabolus in tali malo p̄poſito
fregit ſibi collum.

In bonis q̄nq̄ȝ deus recipit voluntatem
pro facto. Exemplum.xxxiij.

Vidā dominus caſtri ha
q buit ſacerdotē ſibi celebrantē ſolē
nia miſſarū: ⁊ ipȝ vocari fecit vt
ſe prepararet ad miſſam. Sacerdo
te aūt veniente vidit ipm dn̄s caſtri cū q̄nq̄ȝ
demonib' obſeſſum: ⁊ nullus ali' videre po
tuit: nec ip̄e ſacerdos ſciuit: ⁊ angelū ſuū lō
ge ſtātē. Et cū appropinq̄ret eccl̄ie: reliq̄rūt
eū tres demones. Cū aūt ſe oīno ad miſſam
cōfeſſione facta p̄paraſſet: dimiſerūt eū alij
duo: ⁊ oēs q̄nq̄ȝ ſtabant q̄ſi lupi rapaces in
ſidiādo q̄ū finē ſuo officio dediſſet. Et ange
lus dn̄i ſaltabat ſup humerū eius. Sacerdo
te ſtāte in canone dn̄s caſtri extracto gladio
amputauit ſacerdoti caput ſuū. Interfectōe
facta dn̄s cepit ɔtriſtari ⁊ a dn̄o papa pniaȝ
req̄rere. Qui dixit. Vade ⁊ fac q̄d fatu' tuus
iubet te facere. Dn̄s v̄o let' ad p̄pria p̄uenit
⁊ fatuū ſuū bn̄ fecit tractare. Quadā v̄o die
vocauit fatuū ⁊ dixit ſibi. Quid faciā q̄r īter
feci ſacerdotē. Qui r̄ndit. Si ipȝ interfeciſti
p̄mittas ſil̄r te interficere. Cū v̄o ſepi' h̄ attē
ptaſſet: ⁊ fatu' ſp eadē v̄ba r̄nderet: cogitan
te dn̄o q̄ aliq̄d ſignificaret: rogauit ſeruū vt
q̄ū veniā feciſſet ſibi caput ſuum amputaret
Facta aūt venia ⁊ extracto gladio ad ampu
tandū ſibi caput: venit ſacerdos mortu' corā
altari: ⁊ dixit ſibi. Surge: dn̄s hȝ volūtatē p̄
facto. Reſigno aūt tibi q̄d mihi feciſti: q̄r in
glīa dei p̄ris ſum ſurrexit dn̄s: ⁊ hitū aſſum
pſit religioſuȝ ⁊ ex caſtro fec̄ fieri clauſtrū: in
q̄ dn̄o nr̄o ieſu xp̄o ſuiuit vſq̄ȝ ī finē vite ſue.

Apoſtata ɔtritus poſt mortē inuent' eſt
in habitu ordinis ſui. Exēplum.xxxiiij.

Eatus bernardus mona
b chū habuit: q̄ ſuadēte diabolo or
dinis habitū depoſuit: ⁊ parrochi
am quādā ad regendū ſuſcepit ⁊
ex ɔcubina ſecū manēte genuit filios ⁊ filias
Accidit igr̄ vt p annos plurimos ibi eēt nec
abbas ſciēs p villā in q̄ monach' habitabat
trāſiret: ⁊ ad domū illi' hoſpitādi grā diuer
teret. Quē ille cognoſcēs ⁊ q̄ſi p̄priū p̄reȝ cū
multa reuerētia accipiēſ deuote miniſtrauit
⁊ tā ipi q̄ ſocijs ac iumētis neceſſaria copio
ſe miſtrauit: nec tn̄ cognit' ē ab abbate. Ma
ne cū vir ſctūs dict̄ matutinis parat' eēt ad
eundū: nec poſſet ei loq̄ eo q̄ maturi' ſurgēs
iuiſſet ad eccl̄iam. Ait filio illi' ſacerdot̄. Va
de ⁊ defer nūciū iſtū dn̄o tuo. Erat aūt puer
idē mutus a natiuitate: q̄ p̄cepto obediēs: ⁊
p̄cipient̄ in ſe v̄tutē ſentiēs ad p̄reȝ cucurrit
⁊ ſcti p̄ris v̄ba abſolu te valde expſſit dicēs.
Hec ⁊ h̄ mādat tibi p̄r abbas. P̄r p̄mā vocē
audiēs: ⁊ pre gaudio lachrymas effundēs: ⁊
ſecūdo ⁊ tertio eadē v̄ba repetere ām̄onuit:
⁊ q̄d ſibi abbas fecerit diligent̄ inq̄ſiuit. Cui
ille. Nihil mihi aliō fec̄: ſ; ſolūmō mihi dixit
Vade ⁊ dic dn̄o tuo h̄ v̄ba. Ad taȝ ḡ euidens
miraculū ſacerdos cōpūct' feſtinant̄ ad ſan
ctū virū venit: ſeq̄ȝ cū lachrymis ad pedes p̄
ſtrauit. Dn̄e p̄r inq̄t monach' vr̄ tal̄ ac talis
fui: ⁊ tali tp̄e a mōaſterio receſſi. Rogo ḡ pa
ternitatē vr̄aȝ vt liceat m̄ redire vobiſcū ad
monaſteriū: q̄r de' in aduētu veſtro viſitauit
cor meū. Cui ſanct' Bern̄. Expecta me hic: et
ego pacto negocio cito reuertēs ducā te me
cū. Timēs ille mortē quā prius nō timebat:
r̄ndit. Dn̄e timeo interim mori. Ad hoc ille ī
quit. Pro certo ſcias: q̄r ſi in tali cōtritione
⁊ p̄poſito mortu' fueris: corā deo monach'
inueniēris: ⁊ ſic receſſit. Cū em̄ abbas rediȷt il
lūq̄ȝ ſic recent̄ mortuū ac ſepultū audiēs: ſe
pulchrū aperiri p̄cepit: dicētib' q̄ aderāt q̄d
facere vellet. r̄ndit. Volo videre vtrū in ſepul
chro iaceat monach' vel cleric'. Clericū inq̄
unt in habitu ſeculari ſepeliuimus. Reiecta
terra: abiectaq̄ȝ veſte qua ſepultus fuit: et in
tonſura monachi cūctis apparuit. et magni
ficat' eſt ab oīb' de' qui volūtatē p̄ facto re
putat et accipit. Hec ceſari'.

In diſcipulo de tēpore.

Latro q̄ in volūtate bona ad heremitā ve
nit: ⁊ ipſe ſpreuit eū: et quō arbor eū occidit
et ſtati aīa ei' ad celū euolauit ſermo.cli.O.

Item latro quidā orauit vnū pater noſter
coram crucifixo: et ſic ſaluatus eſt. Quere ſer
mone.xlix.R.

Voluptas.

Duciſſa delicata quō poſtmodū ɔputruit.
Exemplum.xxxv.

Vx quidā vxorē habuit
d q̄ ita tenere ⁊ delicate viuebat vt
cōib' aq̄s abluere ſe dedignaret̄:
ſ; ſui ei' de rore celi vndiq̄ȝ colle
cto laborioſe ei balneū p̄pabāt. Cibos nō tā
gebat niſi poſt q̄ fuiſſent p eunuchos in fru
ſta cōciſi: aureis fuſcinul̄ ori ſuo adhibebat
cubiculū ſuuȝ ita redolebat q̄ vix ſit auditu
credibile. Dū ſic viueret: iudicio dei p̄cuſſa vi
uēs cōputruit: vt iā null' fetorē ei' ferre poſ
ſet. Reliquētib' ḡ eā oīb' famulis: vna ſola
ancilla ī ſeruitio ſuo p̄mā ſit q̄ nō ſine ſpecie
rū redolētiū auxilio trāſire potuit: ſ; quaſi ra
ptim ei miſtrās diē clauſit extremum.

In diſcipulo de tp̄e.

Qui voluptuoſe vixit ⁊ nihil ſibi p̄pt̄ deū
ſubtraxit: ⁊ tn̄ bona opa fecit ieiunādo: ele
moſinas dando: ⁊ quō poſtmodū a deo iudi
catus fuit. quere ſermo.iiij.L.

Votum.

Virgo votiua q̄ voluit cōtrahere m̄rimo
nium. Exemplū.xxxvi.

Vedam virgo fideliter in
q caſtitate beate marie v̄gini ſuiens
ȝ ſe ei ⁊ filio ei' in caſtitate vſq̄ȝ ad
mortē ſeruire obligās: ſȝ felicib' ei' actibus
hoſtis antiq̄ nō defuit inuidia: q̄ potētis cu
iuſdā oculos forme ei' iīciēs totū eius aīm
in amorē v̄gis ɔuertit: quā cū blādicijs et p̄
miſſiōib' crebri' attēptabat vt eā vxorē hre
mereret̄. gl̄am et diuitias ⁊ p̄pter deū omīa
bona ſibi p̄miſit: nō eū ſegni' q̄tidie purgēs
q̄ intētor ei' dyabol' cor eius ad tantū ſcel'
inſtigabat: q̄d plura: crebro inimici fatigata
turbine corruit ⁊ ſpōſa eterni regis mortalis
hoīs vxor fieri acq̄eſcēs: renūciās xp̄o ⁊ eter
nis bōis mortalē ſpōſum ⁊ trāſitoria bōa ſi
bi elegit. Cōſtituit̄ dies nuptiarū ⁊ nocte im
mediate p̄cedēte diē nuptiaꝝ: cū ī domo pa
rētū illa nocte q̄eſceret vidit illa nocte ī ſom
nis ſe raptā ſup os putei: q̄ enormi āplitudi
ne ⁊ p̄funditate oris ſui apuit baratrū q̄ tā
īmanes exhalabat fetores: vt vniuerſuȝ hu
ius mūdi aerē videret̄ inficere: tā dēſas fu
mi nebulas: vt ſcl̄i hui' claritatē videret̄ de
celo effugaſſe. Cūq̄ȝ totū ſ̄pētib' ⁊ v̄mib' ſca
turiret: ⁊ a clamorib' eoꝝ q̄ int' torq̄bantur
horribili miraret̄ rugitu: vidit repēte ethio
pes q̄ſdā ignitos de medio exiliētes ⁊ aīas
deputatas tormētis abſq̄ȝ dn̄a crudelit̄ im
mergētes: a q̄b' ⁊ ip̄a arrepta. et cū traheret̄
int̄ ipos iā deſpatōiſ āguſtias reſpiciēs ⁊ cir
cūſpiciēs ſi eēt auxiliator: vidit āriquā dn̄aȝ
ſuā dei genitricē v̄ginē mariā: ſ; nimis a lon
ge: ⁊ ſic a ſe auerſaȝ vt ei' viſionē vix a lōge
aliq̄ ſpē poſſet colligere: tādē toto corde ⁊ oī
conatu ɔuerſa ad illā noīē ſuū valde incla
mās. O dn̄a inq̄t ſubueni ancille tue tam in
amara neceſſitate conſtitute. At illa p̄pi' ac
cedēs. Tu inq̄t q̄ es. Ego ſum inq̄t o dn̄a an
cilla tua: tuo famulatui tueq̄ȝ mēorie ſp de
uota. At illa inq̄t. Abſit. tu mea nō es: īmo
illi' quē me cōtēpta ⁊ filio meo p̄elegiſti: ip
ſe tibi ſubueniat: ip̄e te liberet. Illa v̄o ip̄ro
perātis v̄ba nō ferēs: īmo inq̄t: o dn̄a lōge ſit
a me: longe a corde meo ei' mēoria. tu v̄o li
bera ancillā tuā: ⁊ nō differas. O dn̄a q̄r iaȝ
abſorbet me p̄fundū. iā vrget ſup me pute'
os ſuū. Cūq̄ȝ ſe in hunc modū excuſaret vt il
lam iuuaret: inimiciq̄ȝ eius eā trahebāt: nul
las dantes inducias: acceſſit pietatis mater
ſctā dei genitrix maria ad eā: ſua manu ma
nū ei' tetigit ⁊ tenuit: p̄cul īimici ilico facti
ſunt: nec reſpicere eā audētes cui tm̄ matris
dn̄i videbāt adeſſe patrociniū. Tūc eā ip̄a blā
de alloquēs ⁊ benigne cōſolans. hi inq̄t ſunt
fructus carnis. hoc p̄miū voluptatis in hanc
precipitationis voraginē precipitem te das

bas et neſciebas: iam expecta caue. et ad re-
cuperādā grām ei cui deſeruit caſtitas totis
virībꝰ ⁊ viſceribꝰ inſiſte: ⁊ ego te precibꝰ me-
is iuuabo: dixit ⁊ abijt. Illa vero reddidit ſi-
bi aiam: ⁊ ſic euigilauit. Aderāt amici diuiꝗ
illiꝰ q̄rētes q̄d fieri deberet. Et illa inq̄t: pro
cul diſcedite miniſtri mortis ⁊ incētores ig-
nis eťni: illiſqꝫ a facie ſua cū ſumma īdigna
tōe ꝑturbatꝗ parcētibus ⁊ oibꝰ ibi cōgregatꝗ rē
totā apuit. Et illi h̄ audiētes: liberā eā dimi-
ſerūt. Et illa totꝗ viribꝰ ſe in penitētie luctu ⁊
antiq̄ ꝓpoſito reddēs inſtabat inq̄tū pote-
rat recupare grām dn̄e nr̄e dei genitricꝗ ṽgis
marie ⁊ filij eiꝰ dn̄i nr̄i ieſu xp̄i. Et ſic i bono
⁊ ſalubri ꝓpoſito poſtmodū finiuit vitā ſuā.

Uotiuus quidā obijt ſine ſacramētis ⁊ dā-
natus eſt. Exemplū. xxxvij.

In dioceſi traiectēſi erat
quidā ruſticꝰ vſurariꝰ Godeſcal-
cus noīe: tp̄e predicationis ſan-
cte crucis ipſe crucē et votū rede-
mit ꝑ q̄nqꝫ libras traiectenſes: et circūuenit
dolo diſpēſatorē cum poſſet dediſſe. xlviij. li-
bras nec tn̄ filios exheredaſſet. Iſte ſedebat
in tabernis dicēs. Uos ſtolidi trāſibitis ma-
re i piculo vite vr̄e ⁊ expēditꝗ ſubam veſtram
redemi eni ꝓ quinqꝫ libris votū meū ⁊ vitā
meā: ⁊ māebo domi: ⁊ tn̄ ſimilē vobis habeo
mercedē. Nocte q̄dā cū iaceret cū vxore ſua
audiuit in molēdino ſuo qd̄ erat contiguum
domui ſue motū quaſi rotas molētes: ⁊ dixit
puero ſuo. Uade ⁊ vide q̄d ſit in molendino.
Puer iuit ⁊ rediit horrore ꝑcuſſus. Cui dn̄s.
Quid eſt tibi? At ille. Tantꝰ horror inuaſit
me i oſtio molēdini ꝙ cōpulit me redire. At
ille. Etiā ſi dyabolꝰ ibi ſit ego vadā et videbo
quid ſit. iniecta toga ſcapulis venit ad molē
dinū. Erat eni nudus. Oſtiū aperuit et intro
ſpexit. vidit duos equos nigerrimos: et virū
nigrū ſtantē circa eos. Qui dixit ad ruſticū:
feſtina aſcende ad equū iſtū qui propť te ad
ductꝰ eſt. Ille ruſticus expauit. At ille niger.
Quid tardas: pijce veſtē tuā ⁊ veni. erat eni
veſtis cruce effigiata. ille deſperatꝰ ex vocatō
ne dyabolice ṽtutis reiecta veſte equū aſcen
dit: ⁊ vir niger aſcēdit alterū equū: et ſtatim
deducti ſunt ad diuerſa loca penarū: vbi ille
miſer vidit prēs ⁊ matrē ⁊ alios ꝙplurimos
q̄s cognouit ⁊ vidit ibi quēdā militē Heliā
de caſtro Horſt. inſidentē vacce furēti auer-
ſo capite: ita ꝙ dorſū habuit ad cornua vac
ce: q̄ huc atqꝫ illuc diſcurrebat: ⁊ crebris icti-
bus dorſum militꝗ cruciabat. Et cū q̄reret ru
ſticꝰ quare illā penam ſuſtineret: rn̄dit. Uac
cā iſtā rapui ſine mīa cuidā vidue: ⁊ ideo oꝫ me
hāc penā pati ſine mīa ab ea. Oñſa eſt ei ſe-
des ignita et dictū eſt ei. Nō reuerteris ad
domū tuā. poſt tres dies reuerteris ad locū
iſtū ⁊ mercedē accipies i iſta ſede. Mox a de
mone reductꝰ ſemiuiuꝰ inuētꝰ eſt in molēdi
no ab vxore ⁊ familia. Et dixit eis oīa q̄ vide
rat ⁊ ꝯtingebāt. ⁊ q̄ſi ſub deſperatiōe vocatꝰ
eſt ſacerdos q̄ cōſolaret eū: ⁊ ad cōfeſſionē ⁊
ꝯtritionē eū āmoneret. Rn̄dit. Quid ꝓſunt
verba iſta. nō poſſum cōteri: q̄ ſupfluū ⁊ in-
uanū video me confiteri: ⁊ video qd̄ i me ſit
diſpoſitū neceſſe ē adīpleri: ſic miſer ſine ſa-
cramentis eccleſie defunctus eſt.

Uotiuus quidā per triduū amiſit viſum.
Exemplum. xxxviij.

Doctor quidā litteratꝰ val
de cū vouiſſet ſe p̄dicatoꝝ ordinem
īntratuꝝ: ⁊ iā eūdē diē aſſignaſſꝫ fribꝰ
apd̄ mediolanū retractꝰ a ſcholaribꝰ ⁊ ſcľari
vanitate iuit ad aliā ciuitatē vt ibi doceret:
ne frēs p̄dicatoꝝ ordinis tā frequēter vide-
ret: ſed eodē die quo preuaricatus eſt pactū:
viſum ꝑdidit. et ſic per tres dies cecꝰ ꝑmāſit
Tandē pctm̄ cognoſcēs tandē viſum recepit
et ordinē intrauit et in eo deuote permanſit
et vitā in bono finiuit.

Periculoſum ē differre votū. Exē. xxxix.

Quidā iuuēis iohānes noie
vouit ꝙ ordinē ciſtercien̄. intraret:
ſed accidia plenꝰ penituit. loco voti
fecit pegrinationē ſcti iacobi: a qua cū redi-
ens a ſuis amicis cū fuiſſet ſuſceptus valde
honorifice: dormiēs vidit ſe in ſomno corā
dn̄o cū quo erāt btūs petrꝰ: paulus: iacobus
et iohānes: ⁊ alij apľi: ⁊ beatꝰ petrus vt ei vi
debať tenebat in manu librū pulcherrimum
quē dn̄s p̄cepit apiri: vidit dictus iohannes
litteris aureis nomē ſuū ſcriptū: quod prece
pit dn̄s deleri. Et beatꝰ iacobꝰ ante domiū
ſe ꝓſtrauit: rogās ne nomē ſui pegrini delere
tur. Tūc nō exaudiuit eū dn̄s. ſꝫ dominꝰ ip̄o
perauit dicto iohāni dure valde et cum ma-
gna indignatōe ꝙ eū irrideret et contēneret
votū ſuū adimplere: p̄cepit btō petro vt no-
mē ſuū dleret. Btūs aūt iacobꝰ adhuc ſemel
ꝓſtrauit ſe añ dn̄m: rogās ne deleret nomen
eiꝰ pegrini: ꝓmittens ꝓ eo ꝙ infra. xv. dies
votū ipleret. Ip̄e aūt excitatꝰ a ſomno grās
retulit ſuo fideiuſſori: ꝓmittēs ꝙ ip̄m termi-

num anticiparet: ⁊ ſic tp̄s anticipās ordinē
ciſtercien̄. intrauit: factꝰ primo abbas clare-
uaľ. poſt ep̄s apud valentiam: vbi diciť eū
multis miraculis claruiſſe ⁊ vitam feliciter
terminaſſe.

Uotiuum demones proiecerunt in ſarta-
ginem. Exemplum. xl.

Legitur in libro petri clu
niacen̄. ꝙ quidā ſacerdos in picta
uia multoꝝ vicioꝝ ſeruꝰ: q̄ cum a
priore boneualľ monitꝰ fuiſſꝫ fre
q̄nter vt ſeculo renūciaret ⁊ vitā ſuā emen-
daret ⁊ ordinē īntraret: q̄ vouit: ſꝫ votū nō im
pleuit: īcepit aūt ſubito grauiter infirmari.
Qui cū miſiſſet ꝓ priore: q̄ veniēs ammonu
it eū vt ꝓmiſſū adīpleret ⁊ facere nō differ
ret: ſubito clamare cepit. O pr̄ ora ꝓ me: q̄a
duo viri veniūt ad deuorādū me. Illo ṽo cū
alijs aſtātibꝰ orāte mox liberatꝰ ē. Sꝫ nec ſic
implebat ꝓmiſſū: ⁊ ecce iterū cepit clamaṙ
petēs orōes dicēs. Ecce ignis occurrit ad de
uorādū me: ſꝫ tūc iterū liberatꝰ ē ad orōes bo
noꝝ viroꝝ. Sꝫ ꝓmiſſum adhuc cōplere ꝯtē-
nēs q̄ſi deſpando ad dei iudiciū raptꝰ audi-
uit ꝯ ſe ferri ſniāꝫ de maľ ſuis ⁊ de fractiōe
voti. ⁊ a raptu ſubito rediēs retulit corā oibꝰ
viſa ⁊ audita: ⁊ ꝙ ab eo eēt p̄ciſa oīs ſpes ſa
lutꝗ. Et addidit. Ecce aſſunt duo demōes por
tātes vnā magnā ſartaginē vt frixar i ea in-
eternū: q̄ cū h̄ diceret: vna gutta friture ceci-
dit ſup manꝰ eiꝰ: q̄ vſqꝫ ad oſſa eū oibꝰ vidē
tibꝰ deuorauit. Et tūc ip̄e ait. Nunc credite
ecce iā demones in ſartaginē me ꝓijciūt: et
hec dicēs expirauit ⁊ vitā ſine ꝯtritōe finiuit

Quidam ſancto michaeli vouit vaccam ⁊
vitulum. Exemplum. xli.

Ruſticus quidā cū duce-
ret vaccam ⁊ vitulum ad monteꝫ
ſcti michaelis: q̄ de piculo maris
timēs: q̄ qñqꝫ viā attigit: fluctus
eū inuaſit: exclamans dixit. O ſctē michael
adiuua me ⁊ libera me ⁊ dabo tibi vaccā ⁊ vi
tulum. Sic liberatus dixit. Bn̄ fatuus erat
ſctūs michael ꝙ credebat ꝙ darem ſibi vac-
cam meā ⁊ vitulū meū. Et iterū inuaſit flu-
ctus eū: ⁊ iterum exclamauit ⁊ dixit. O bone
michael adiuua me ⁊ libera me: ⁊ dabo tibi
vaccā ⁊ vitulū. Et ſic liberatus iterū dixit. O
ſancte michael nec vaccā nec vitulū habebis
Cū aūt ſic q̄ſi ſecurꝰ incederet. ecce iterū flu-
ctus inuoluens eū ⁊ ſuffocans eū: ⁊ vaccam
⁊ vitulum cum eo ſuffocauit.

Uſura.

Pro vſurarijs defunctis non eſt orandū.
Exemplum. xlij.

Quidam ſacerdos orauit
pro patre ſuo vſurario: ⁊ manus
ipſiꝰ ꝯtremuerūt ſibi in miſſa. Et
beatus Ber. orauit q̄d hoc ſigni-
ficaret. Et angelus apparuit ei di. Nephas
eſt orare ꝓ vſurario q̄ iam damnatus eſt. Et
beatus Ber. prohibuit ſacerdoti ne amplius
pro pr̄e oraret. Et ille ſacerdos amplius nō
orauit ꝓ aīa patris ſui: ⁊ ſic tunc ceſſauit tre
mor manuū ſuarum.

Quidam accepit cappaꝫ ab vſurario quō
punitus eſt. Exemplum. xliij.

Cum anima beati Furſei
egreſſa eſſet de corpe: demōes añ
tribunal iudicis accuſabāt: ſꝫ non
inueniebāt qd̄ ei obijcerēt niſi ꝙ
aliqñ cappā a quodā feneratore recepat: ſed
angelis ſctis orantibꝰ ꝓ ip̄o decreuit dn̄s vt
aīa ad corpus rediret ⁊ pniam ageret. Unde
vnꝰ demon iratꝰ aie eiꝰ a q̄ cappā accepat in
eius faciē ꝓiecit. Un̄ poſtꝙ fuerat ſuſcitatꝰ
apparuit i facie eius exuſtio ex aīa fenerato
ris igne gehēne ſuccēſa. Nec tn̄ crediť ſcm̄ ve
rum ſciuiſſe illā cappam fuiſſe fenore acq̄ſi-
tam: ſed inq̄rere debuit. Hec arnoldus.

Quidam conſtruxit eccleſiam de vſuris.
Exemplum. xliiij.

Cum quidam vſurarius
eccľiam de vſuris ⁊ rapinis ꝯſtru
xiſſet: ep̄m ad eiꝰ dedicatōeꝫ voca
uit. Ep̄o igr̄ cū ſuis clericꝗ officiū
dedicatōis pagēte vidit retro altare diabolū
in cathedra ſtantē in habitu ep̄ali ⁊ dixit ep̄o.
Quare tu eccľaꝫ meā ꝯſecraſ. Ceſſa iā q̄ h̄ ec
cleſia merito ad me ptiet: q̄ de vſuris ⁊ rapi
nis edificata ē. Cū g̃ ep̄s cū clericꝗ fugēt: ꝯti-
nue ip̄e diabolꝰ grādi ſtrepitu eccľiaꝫ dſtruxit

Uſurarius quidam in agone dixit. Dena-
rios comedo. Exemplum. xlv.

In dioceſi colonienſi mi
les quidā defunctꝰ eſt vſurariꝰ ad
modū noiatus ⁊ auarus q̄ cū infir
mareť: ⁊ tandē materia aſcēdente
in cerebrū: factꝰ eſt freneticꝰ. Cūqꝫ quotidie
dentes ⁊ os moueret: dixerūt ei miniſtri ſui.
Quid comeditis dn̄e. Rn̄dit ille. Denarios
ego maſtico. Uiſuꝫ eni fuerat ei ꝙ demones
ori eiꝰ denarios infunderēt. Nō poſſū inq̄t

ſuſtinere demōes iſtos: ponite me ad moua-
ſteriū: qꝛ forſitā illic orōnibꝰ ſeu ꝑ orōes bo-
noꝝ hoīm liberabor. Qui cū dꝯlatꝰ fuiſſꝫ cla-
mauit reportate me. plures ei demones hꝰ vi-
deo ꝙ̄ in domo. Sic miſer delatꝰ ⁊ a demōi-
bꝰ agitatꝰ expirauit. Ecce ꝙ̄ execrabile vitiū
ſit vſura in tormētis oſ̄ditur cunctis.

Uſurarius quidam miſerabiliter eſt de-
functus. Exēplum. xlvi.

f uit quidaȝ vſurarius in
brabātie ꝑtibus nequā valde: qꝛ
nobiles multos ⁊ potētes exhe-
redauerat: ⁊ pauperes ſupra mo
dū expoliauerat. Hic freqūter occurrēs reli-
gioſis: rogabat q̄ſi cū lachꝛymis ꝓ ſe orari:
ſꝫ in nullo penitꝰ ſe correxerat. Accidit autē
ꝙ repētina infirmitate correptꝰ eſt: ⁊ cuꝫ ad
exitū appropinq̄ret: ecce ſubito duo ingētes
canes tenebrarū lectū iacētis ambiebāt. Ip
ſe vō ꝓtracta lingua ꝓꝑa ipam linguā ad lō
gitudinē pedis diſtendēs: miſerabilr̄ expi-
rauit: ⁊ ſic miſerabiliter mortuꝰ eſt.

Uſuraria quedam burſam cuꝫ pecunia fe-
cit ſecum ſepelire. Exēplum. xlvij.

d ue ſorores ſimul habi
tabāt mr̄e mortua. diuiſerūt he-
reditatē. Altera mox portionē ſu
am dedit in vſurā: ⁊ faciēs ciſtaꝫ
firmā cōgregauit multā pecuniā: ⁊ nō cōpa-
tiebat̄ ſorori pauꝑcule. Cōtigit aūt vſurariā
ſororē infirmari vſqꝫ ad mortē q̄ vocauit ſo
rorē vt cū germanitat̄ ei miſtraret: qđ ⁊ illa
fecit: ſperās ſe aliq̄d accepturā. Illa videns
ſe nō poſſe euader̄ mortē: ſorore emiſſa acceſ
ſit ad ciſtā tollēs ex ea duas crumenas ple-
nas pecunia: ⁊ cinxit ſe ad nudū circa vētrē:
⁊ crumenas ſub oibꝰ veſtibꝰ abſcōdit. Et ſo
rore reuerſa ait. Rogo te vt cū mortua fuero
a nullo ꝑmittas me nudari: ſꝫ in eiſdē veſti-
bꝰ in q̄bꝰ iaꝫ iaceo me in ſepulchꝛū ponas at
ꝙ̄ ſepelias. Quid plura: illa morit̄ ⁊ ſepelit̄
ſicut poſtulauerat. Potēti viro ad quē villa
illa ꝑtinebat ꝙ vſuraria illa mortua eēt in-
tonuit. Qui ſtatī aduocatū ſuū miſit vt pe-
cuniā huiꝰ defuncte vſurarie tolleret. Qui ve
niēs aperuit archā. accepit claues ⁊ nihil in
uenit. Et cū exq̄reret pecūias a ſorore inocē-
te ⁊ torq̄ret eā ꝓpt̄ h: cepit ſoror de petitiōe
ꝑdicta cogitare: ⁊ ſuſpitōeꝫ hr̄e đ pōdere cor
ꝑis mortue. Qđ cū recitaſſet aduocato: roga
uit aduocatꝰ ſacerdotē vt liceret ſibi effode-
re corpꝰ vſurarie: ſacerdos admiſit: aꝑtū ē ſe
pulchꝛū. Mira res nudato corꝑe viderūt am
bo. ſ. ſacerdos ⁊ aduocatꝰ maximū ſꝑentē̄ꝫ
freq̄nter caput ſuū erigēs ⁊ feſtinant̄ mittēſ
in os mulieris ⁊ ſulphur ⁊ ignē ſpuēs in os
eiꝰ. Quo viſo territi ſunt valde ⁊ clamauerūt
Reijcite terrā velocit̄. Diabolꝰ ei eſt q̄ punit
vaſculum eiꝰ atqꝫ illudit: ⁊ reuerſus aduoca
tus ad dn̄ꝫ retulit ei oia que viderat.

In diſcipulo de tꝑe.

Uſurarius q̄dā tria debebat facere. ſ. cōte
ri: ꝯfiteri: ⁊ vſuras reſtituere. q̄ dixit: prima
duo libēter faciā: ſꝫ tertiū nullo modo faciā.
Hoc q̄re de tꝑe ſermone. cviij. Z.

Item vſurarius q̄dam in agone ſibi porta
ri fecit vaſa aurea ⁊ argētea: ⁊ q̄ñ aia recrea-
ri nō potuit: ſed dolor cōtinue augmētabat̄
tunc recōmendauit eam demonibus. Hoc q̄
re ſer. cxviij. Z.

Item vſurarius quem aſinus portauit in
fra patibulum ⁊ ibi ſepultus eſt. quere ſmo
ne. cxiiij. B.

Item eṗs quidā ſepeliuit in eccl'ia ſancti
Fauſtini vſurariū. Hoc q̄re ante. S. i.

Itē vſurariū quēdā diaboli ꝑ pedes extra
xerunt de eccl'ia. Hoc q̄re ante. S. ij.

Item vſurarius quidam in clauſtro fuit
ſepultus: nec ipſe nec monachi requiem ha-
bere potuerunt donec ipſum ecōuerſo extu-
mulauerūt ante. S. iij.

Item vſurarij q̄dam ꝓpter penitentiaꝫ ⁊
reſtitutionē ſaluati ſunt. Duo exēpla q̄re ſu-
pra. R. iij. ⁊. iiij.

Capitulum de X.

Xp̄ianus.

Quidam poſuit iudeo chꝛiſtum pro fide-
iuſſore. Exemplum. i.

i n vrbe biſantina fuit
quidam xp̄ianus qui patrimo
nium ſuū expendit: ⁊ cum iaꝫ
nec pecunias nec amictū: nec
etiā xp̄ianū a q̄ mutuaret̄ iue
niret: iudeū quendā adijt obnixe rogans vt
ei mutuo aliq̄d concederet. Qui cū vadeꝫ oī-
no peteret: ⁊ ille penitus nō haberet quid ei
traderet: qꝛ inquit alium vadem inuenire ne
queo: velles a me ꝓ vade accipe dn̄m ieſum
chꝛiſtū quem colo. Ille ait. Ieſum xp̄m deū
eſſe nō credo. Sed qꝛ hoīem iuſtū ⁊ ꝓphetā
eum eſſe nō dubito hunc mihi pro vade ſi de
deris indubitāter accipio. Ille rn̄dit. Fiat vt
dicis. Xp̄ianus accepta pecunia nauē emit

mercimonijs onerat: ad longinq̄s partes ſe
transfert: venditis mercimonijs ſuis ditat̄.
Cūqꝫ iā niſi vnꝰ dies ſupeſſet reddēdi pecu-
niā: ⁊ ip̄e valde lōge diſtaret a loco cōtriſtatꝰ
valde: tn̄ ad ſe reuerſus ait. Nōne deū tuum
ieſum ꝓ te fideiuſſorē dediſti. Ipſi ḡ pecuni
am trade vt creditori reſtituat quō velit. Cō
feſtim ḡ ſcriniū fieri fecit: pecuniā iudeo de-
bitā iuſto pondere incluſit: mari et ei q̄ mare
fecit gubernādū cōmiſit. Mira res. ſub vna
nocte ꝑ multa equorū ſpacia ſcriniū biſanti
ne illabitur vrbi: ⁊ iudei mane aſtitit domui
Iudeꝰ ḡ exiēs mane ꝓtēſa manu arripuit ſcri
niū: ⁊ lecto ſuo ſuppoſuit. Poſt aliquātuluꝫ
tꝑis q̄ñ chꝛiſtianꝰ reuerſus fuit. iudeꝰ xp̄ia-
no iproperādo dixit. O. veraces xp̄iani. Ille
aūt ait. Cur ita iſta loq̄ris: Qꝛ inq̄t ille pecu
niā a me accepiſti: ⁊ eā die ſtatuto non reddi
diſti. At ille ait. Omne qđ mihi preſtiteras
tibi reddidi. ⁊ ip̄m habeo teſtē quem et dedi
fideiuſſorem. Mecū ergo veni: ⁊ eius ip̄e te
ſtimoniū audi. Oēs igitur eccleſiā adeunt:
⁊ magni ſaluatoris cū multis aſſiſtūt. Tunc
xp̄ianꝰ inq̄t. Dn̄e ieſu ſicut dei et hoīs verus
es filius: teſtimoniū perhibe veritati: vtruꝫ
huic iudeo reddidi quicq̄d mihi preſtiterat.
Tunc audientibꝰ cunctis hoībus imago rn̄-
dit. Teſtimoniū perhibeo tibi ꝙ die conſti-
tuto om̄e preſtitū ei reddidiſti. His indicijs
ꝙ ſcriniū in quo pecunia clauſa eſt ſub lecto
ipſius iacet. Audiēs aūt iudeꝰ ſtupuit: et ſi-
gna cognouit. Et relicto iudaiſmo: fidei chꝛi
ſtiane cū omni domo ſua ſe commiſit.

Capitulū de Y.

Ymago.

Mulier nobilis quedaꝫ noīauit imaginē
beate virginis Marie Rumbulam.
Exemplum. i.

i n capella cuiuſdā caſtri
quedā vetus ymago beate Ma-
rie virginis fuit in ſinu tenens fi
lium. Non quidem per opus bn̄
formata: ſed multa virtute dotata. Matro-
na igitur quedam huius caſtri die quodā in
capella ſtans: ipſam imaginem reſpiciens ⁊
ſculpture indignans ait. Et quid ſtas hic tu
vetus Rumbula. Beata maria mulierē ſtul
tiloquam non apud filium accuſans: ſed pe
nam pro culpa futuram alteri matrone pre-
dicens ait. Quia đ ūa illa vocauit me vetulā
Rumbulā: iđ ſemꝑ miſera erit ꝙ̄diu viuet.
Poſt paucos dies ab omnibus bonis mobi
libus et immobilibus a proprio filio eiecta
miſerabiliter mendicauit vſqꝫ ad mortē: pe-
nam luens ſtultiloquij.

Iudeus quidam proiecit imaginem bea-
te Marie in cloacam.
Exemplum. ij.

l egitur etiam ꝙ in cōſtā
tinopoli quidam iudeus imagi-
nem beate Marie virginis in ta
bula breui ſignatam vel figura-
tam parieti in domo cuiuſdam affixam con-
ſpiciens: interrogauit cuius eſſet hec propa
figura faciei. Cui quodam reſpondente dici
tur ꝙ eſſet figura ſancte Marie ſemper vir-
ginis. Quod audiens infelix iſte iudeus in-
credulus: diabolo inſtigante eandem de pa-
riete valde iratus tulit imaginem ad vicinā
cucurrit domum ibiqꝫ imaginem ſanctam
ob chꝛiſti ex Maria nati dehonorationeꝫ in
humana ſtercora proiecit: et ibi deſuper ſe-
dens per idem foramen ventrē purgauit ſu-
per imaginē beate Marie virginis. Et poſt
illam turpiſſimam ventris purgationem il-
le infeliciſſimus homo receſſit. Digna quip-
pe et ignominioſa morte defunctus eſt: et
poſtea nunq̄ apparuit.

Puerulus quidam porrexit chꝛiſto panē.
Exemplum. iij.

p uerulus quidam acce-
pto pane domum matris egredi-
tur: ⁊ huc illucqꝫ deambulando
vt moris eſt huiuſmodi paruulꝰ
panem quem acceperat comedebat. Conti-
git autem vt in quodam loco vbi beate dei
genitricis Marie imago in vlnis tenēs pue
rum erat poſita: idem puer tranſitum habe-
ret. Quam intuens: et puerili ſuauitate blā
diens eidem puero ait. O chare que libens
offero tibi: ſume. Illa vero imago licet ꝓ ex-
ercitanda intuentium deuotione formata:
tamen vtpote ſine ſenſu manſit immobilis.
vt nec panem qui prebebatur accepit: nec re
ſponſum loquēdi reddidit. Puer in incepto
perſiſtens vt ſecum de pane ederet rogabat
et exorabat. Cunqꝫ diutius modo ſcilicet al
ludendo: modo ſupplicando apud ipſum ob
tinere quereret: vt quantum deo placeret

innocent, ſimplicitatis poſtulatō pateſceret Tādē eadē imago virtute diuina opāte ma-nū extēdit: panē q̄ p̄bebat accepit dicēs. Ecce panē ſic vis accipio: ſ eū poſt triduū tibi reddere volo. Puer itaq̧ hac audita viſione domū let⁹ rediit: ⁊ ſine mora īfirmitate tact⁹ lecto decubuit. Iā terti⁹ dies aduenerat: et vocāte dn̄o ſanctiſſime marie v̄gis filio aīaȝ reddidit: percepturus eterne vite panē: et celeſtis regni manſionem.

Quidā fregit imagini xp̄i brachium.

Exemplum.iiij.

q Uedā mulier inſecuta a latronib⁹ retro columnaȝ cui btē v̄ginis imago īminebat: quā q̄dā illoꝝ lapidādo brachiū imaginis pueri ieſu ꝯfregit: īde mox ſanguis copioſe emanādo cūctos ī admiratōeȝ ⁊ dei laudem īduxit ꝑcuſſore eodē obſtinato: quē iō coraȝ oīb⁹ hoīb⁹ dyabol⁹ ſuffocauit.

Itē q̄dā blaſphemādo xp̄m ⁊ vētrē q̄ euȝ genuerat: mox a fulgore ꝑcuſſus cecidit ſtāte nimia aeris ſerenitate fulgēte. ante B.iij.

Itē plura exēpla de imaginib⁹ xp̄i et marie, q̄re ſup̄ P.xl. et deinceps.

Ypocrita.

Quidam in extremis datus eſt draconi.

Exemplum.v.

y Pocrita quidam monachus apud hoīes magne eſtimationis hēbat bon⁹ cū videbat: ſ cū ſe cū frīb⁹ ieiunare ſimularet: occulte cōedit. Qui dū morti appropinq̄ſſet ⁊ maxie īfirmaret frēs oēs vocati ſt: q̄ venientes aliq̄d boni ſe ab eo audire ſperabāt. ſ iaȝ dat⁹ hoſti coact⁹ ē ꝓdere ſuā ſimulationem dicēs. Qr occulte comedebā: iō iā draconi datus ſuȝ: q̄ cauda ſua pedes meos ligās: caput ſuū ī os meum mittēs ſp̄m meum ebibit. Et his dict̄ deſperat⁹ expirauit ſpiritum reddidit: et male mortuus eſt.

In diſcipulo de tempore.

Ypocrita eſt ſicut ſimea: vt pȝ in illo exēplo de ſutore ⁊ ſimea: q̄ ſibiipſi collū abſcidit cū cultello ſutoris ſermone.c.U.

Itē incluſa q̄dā ex quadā ypocriſi dixit ſe eſſe peſſimā: ſed ab alijs hoībus noluit hoc audire. ibidem ſermone.c.L.

¶ Pr̄ōptuariū exēploꝝ diſcipuli explicit.

¶ Incipit tabula promptuarij exemploꝝ diſcipuli ſm ordinē alphabeti.

Abſtinentia.

f Rater quidaȝ abſtinuit a cibo vſq̧ ad tertiam: vſq̧ ad ſextam: ⁊ vſq̧ ad nonā A p̄mo.

Frater quidā pendebat āphoraȝ madidam ante oculos ſuos. A.ij.

Macharius miſit vuā fratri infirmo et ille miſit alijs: et ſic vltimo reportata eſt ad p̄mum. A.iij.

Frater quidā in via vidit poma pulchra: ⁊ tamen noluit guſtare. A.iiij.

Duo fratres in menſa quoꝝ vnus paruȝ alter multū comedit. A.v.

Abſtinentia ſancti Germani. A.vi.

Abſtinentia ſancti Oſualdi. A.vij.

Miles quidam intrauit religionem: et propter abſtinentiam nimiam infatuatus eſt. A.viij.

Adoleſcens punitus eſt in purgatorio ꝓpt indiſcretionē abſtinētie. A.ix.

Accidia.

Monach⁹ quidam dormitauit in choro cui chriſtus oſtendit dorſum. A.x.

Monachus antiquus ſomnolent⁹ vidit virum longuȝ qui percuſſit eum cū nodo ſtramineo in faciem. A.xi.

Monachus piger qui potatus fuit cū cocleari pice ardenti pleno. A.xij.

Monachus quidā habuit ſudores hora ſurgendi ad matutinas. A.xiij.

Accidioſus quidā.xl.annis ad purgatorium deputatus eſt. A.xiiij.

Miles ſciuit tres litteras.ſ. peccata ꝓpria penas iferni: et paſſioneȝ chriſti: que tria valent cōtra accidiam. A.xv.

Adulteriū.

Iuuenis quidam cōmiſit adulteriū: ⁊ de penis eius. A.xvi.

Amicitia.

Legitur de duobus amicis quoꝝ vnus pro alio mori voluit.

In remiſſionibus.

Aqua benedicta.

Dyabol⁹ nō potuit intrare in os ebrioſi ꝓpt guttā aque benedicte. A.xvij.

Miles quidam ſpargebat ſe cuȝ aqua benedicta cui dixit dyabolus: vide ne me tangas. A.xviij.

Pctōr q̄dā obſtinatus bibit aquā benedictā et cōtritus et confeſſus eſt. A.xix.

Baptiſmus.

b Ereticus q̄dā non ſeruauit debitaȝ formā verborum in baptiſmo. B.i.

Baptizatus ſignauit mamillā mulieris et ſtatim ſanata eſt. B.ij.

Blaſphemia.

Luſor quidam blaſphemauit ventrem marie virginis. B.iij.

Quidā fregit brachium imaginis marie: ⁊ a dyabolo ſuffocatus eſt. B.iiij.

Iudeus inhonorauit imagineȝ beate marie virginis. B.v.

Pueri blaſphemātes ſunt ſubmerſi: ſed vn⁹ euaſit. B.vi.

Miles monoculus ꝑcuſſit iudeum blaſphemantē beatam virginē mariā. B.vij.

Comes blaſphemus qualiter punit⁹ eſt et q̄liter obijt. B.viij.

Filius quidā noluit ſagittare in cadauer patris ſui. B.ix.

Cantare.

d Yabol⁹ in ſpecie clerici cātauit dulciter. C.i.

Frater i extremis in cuius cerebro dulces cantus reſonabant. C.ij.

Clerici qui cantauerunt ſaccum plenū. C.iij.

Charitas.

Cor cuiuſdam virginis pre nimio amore eſt ſciſſum. C.iiij.

Paulin⁹ ep̄s ſe dedit ꝓ filio vidue. C.v.

Sanctulus ſeipȝ dedit ad occidendū propt charitatem ꝓximi. C.vi.

Chorea.

Chriſtus a chorizātib⁹ maxie vituꝑat. C.vij.

In chorea cōmittunt quaſi oīa pctā mortalia. C.viij.

Chorizātes g̃uiter punient in futuro. C.ix.

Puella quedam fuit cruſta in corpore ꝓpt choream. C.x.

Puelle ſibi buit btā maria gaudia mūdi. C.xi

Mulier chorizās a ludētibus cum pila necata eſt. C.xij.

Fulmen extinxit tibicinem. C.xiij.

Confeſſio.

Confeſſio maxie nocet demonib⁹. C.xiiij.

Demones impediūt cōfeſſionē et reſtitutionem. C.xv.

Demones āplius non ſciunt peccata confeſſa. C.xvi.

Sacerdos confitebatur famulo in ſtabulo. C.xvij.

Quidam occultauit magnū pctm̄ in confeſſione. C.xviij.

Diabolus vidit hoīes claros recedere a confeſſione.C.xix.
Confeſſio liberat homines quandoq₃ a morte temporali.C.xx.
Confeſſio liberat hoīes a ↄfuſiōe tpali.C.xxi
Mulier qdaʒ ſp obticuit peccatū in ↄfeſſione ꝛ maria ſubuenit ſibi.C.xxij.
Diabolus inhibuit pctōri ne amplius ꝺ peccatum confiteref.C.xxiij.
Mulier nobilis que non plene confeſſa eſt.C.xxiiij.
Caſtigatio corporis non prodeſt ſine confeſſione.C.xxv.
Diabolus interrupit verba confitentis in extremis ſuis.C.xxvi.
Obſtinatus quidam noluit confiteri ꝛ dixit infernū non eſſe.C.xxvij.
Religioſus qdā dedit oīa ſua opa bona pro pctis hoīs obſtinati.C.xxviij.
Qui ſcienter querunt ydeotas ꝛ ſimplices cōfeſſores.C.xxix.

Confirmatio.

Cecus nō confirmatus cuſtodiebat vaccas totius ville.C.xxx.

Conſilium.

Conſiliū diaboli eſt fugiendū.C.xxxi.
Dās ſcienſ malū ↄſiliū redūdat i ipʒ.C.xxxij

Conſuetudo.

Lubricus qdam abſtinuit p mēſem.ꝛ iterum per mēſem:ꝛ ſic de alijs. C.xxxiij.

Contritio.

Scholaris quidam ſcripſit peccata ſua in cedula.C.xxxiiij.
Contritio iudeos elingues fecit.C.xxxv.
Dulcis correptio fraťna pficit mal'.C.xxxvi.
Adoleſcēs poſt obitū ſuū regratiabať correctori ſuo.C.xxxvij.
Iuuenis charitatiue correctus valde profecit in religione.C.xxxviij.

Crux ſancta.

Signū crucis vincit demones.C.xxxix.
Puella qdā cū lactuca comedit diabolū.C.xl
Cruce ſignatis maria offert filiū ſuū. C.xli.
Mulier quedā voluit retrahere iuuenē cruce ſignatū:ꝛ man⁹ eius ↄtracta eſt.C. xlij.
Amaſia volens retrahere iuuenes ab aſſumptione crucis excecata eſt.C.xliij.

Damnantur multi.

q Uod multi dānantur patet per exēplum.D.i.
Hoīes deſcenderūt ad infernū quaſi nix de celo.D.ij.
Quidam habuit plura beneficia ꝛ dammat⁹ eſt.D.iij.
Quinq₃ milia hoīm obierunt ꝛ q̄ttuor ex illis ſolūmodo ſaluati ſunt.D.iiij.

Decime.

Decime ſunt plene pſoluende.D.v.

Deſperatio.

Conuerſus quidam deſperauit ꝛ ſeipſuʒ ſubmerſit.D.vi.
Mulier deſperata comedit araneam.ꝛ b eata virgo ſubuenit ei.D.vij.
Paſſio chriſti aufert deſperationē.D.viij.

Detractio.

Fratres detraxerunt morienti.D.ix.
Miles qdam detraxit alij militi defuncto q̄ apparuit ſibi.D.x.
Detractor laniauit in extremis propriam linguam cū dentibus proprijs.D.xi.

Diſcretio.

Duo fratres noluerunt cibū ſumere.niſi quē deus eis mitteret.D.xij.

Ebrietas.

f Aber ebrioſus vidit in agone ſibi infernum apertum.E.i.
Peregrinus quidam veſtem prouino expoſuit.E.ij.
Ebrioſus quidam occidit patreʒ ꝛ matrē in ebrietate.E.iij.
Ebrioſus occidit regem ꝛ filios ſuos.E.iiij.
Ebrioſo videbantur duo pro vno.E.v.
Ebrioſum fecerunt in ebrietate monachum E.vi.

Elemoſyna.

Elemoſyna danda eſt in preſenti vita.E.vij
Quidam habuit menſam plenam ante ſe:ꝛ vacuam retro ſe.E.viij.
Quidam vendidit triginta libras quas propter deum dedit ꝛ miſere obijt.E.ix.
Quidam cum triginta libris fabricauit ſibi palacium in celo.E.x.
Hortulanus quidam collegit lagenam cum denarijs.E.xi.
De duobus fratribus date ꝛ dabitur vobis.E.xij.
Defunctus quidam dixit:centuplum reaccepi.E.xiij.
Ancilla inuenit econuerſo ciſtam repletam farina.E.xiiij.
Nobilis quidā veſtes vſq₃ ad camiſiam dedit ppter deū pauperi.E.xv.
Diabolus ſcribit verba inutilia in eccleſia plata.E.xvi.
Quidam furati ſunt in eccleſia ꝛ poſtmodū ſuſpenſi.E.xvij.
Iulianus apoſtata a ſancto mercurio interemptus eſt.E.xviij.
Miles quidā orauit ptranſeūdo per cimiterium.E.xix.

Euchariſtia.

Epiſcopus vidit vnū digne aliū indigne ſumere ſacramentū.E.xx.
Quidam acceſſit ad ſacramentū ↄtra phibitionem ſacerdotis.E.xxi.
Sacerdos malus cum difficultate ſumpſit corpus chriſti.E.xxij.
Plaga ſacerdotū indigne celebrātiū.E.xxiij.
Sacerdos qdā dubitauit de ſacro.E.xxiiij.
Mulier qdā dubitauit de ſacro.E.xxv.
Puer.ix.annoꝝ cōicat⁹ē in extremis.E.xxvi
Xp̄s pſonaliter cōicauit mulierē.E.xxvij.
Mulier qdā a corpali cibo abſtinuit de vna dñica ad aliam.E.xxviij.
Diabolus fugatus eſt ab obſeſſo p ſacramētum corpis xp̄i.E.xxix.
Aſini ceſſerunt ſacro euchariſtie.E.xxx.
Equus bos ꝛ aſinus cognouerūt xp̄m in ſacramento.E.xxxi.
Equus iudei cognouit chriſtū in ſacramēto E.xxxij.
Mulier q̄dam poſuit corpus chriſti añ porcos.E.xxxiij.
Puella quedam ſparſit corpus chriſti ſuper olera.E.xxxiiij.
Boues in agro cognouerūt xp̄m i ſacramēto E.xxxv.
Apes fecerunt euchariſtie altare.E.xxxvi.
Euchariſtia oſtendit potentiaʒ ſuā in aqua E.xxxvij.
Eucha.oñdit pniam ſuā in terra.E.xxxviij.
Euchariſtia oñdit potētiā ſuā i igne.E.xxxix

Excōmunicatio.

Excōicatus intrauit eccl'iam quē fulgur conſumpſit.E.xl.
Sacerdos excōicauit viridariū ꝛ nō protulit amplius fructus. E.xli.

Excuſatio. In remiſſionib⁹. Exemplū.

Peccantes exemplis alioꝝ.E.xlij.
Exemplū bonum prouocat malos ad pniaʒ E.xliij.

Feſta.

q Uidā iduxit fenū in die dñico.F.i.
Quidā in ſabbato hora veſperarū ceſſauit a labore.F.ij.
Quidam induxit triticuʒ in die feſto ꝛ ignis combuſſit horreum.F.iij.
Ruſtica q̄dā coxit panes in die feſto.F.iiij.

Fides.

Sacerdos catholicus ad probandum fidem ab igne non eſt leſus.F.v.
Ad ↄfirmationē fidei catholice mons mot⁹ eſt de loco ſuo.F.vi.
Hereſiarcha ꝟtute fidei mut⁹ fact⁹ eſt.F.vij
Simplex epiſcopus vicit hereticū valde magnum.F.viij.
Hereticus aſtutus ab obſeſſo ſtulto combuſtus eſt.F.ix.
Epiſcopus hereticoꝝ ſimulauit ſe illuminare cecum.F.x.
Hereticū demones extraxerūt de igne.F.xi.
Demōes extraxerēt oſſa hr̄tici de igne.F.xij.

Filij ꝛ filie.

Duo filij pmiſerūt patri ſuo plura ſuffragia pro ſalute aīe.F.xiij.
Filij raro ſubueniūt pentib⁹ defunctis.F.xiiij
Puer qdā ad pīem ſuū.ſic te in ſenio tractabo ſic tu iā tractas pr̄em tuū.F.xv.
Due filie que in ſenio.patrem repulerunt a ſe.F.xvi.
Pater qdam poſuit malleum in ciſtam ꝛ dedit claues pueris.F.xvij.
Natura auium docet ſubuenire parentibus F.xviij.

Gaudia celi.

d Iabolus libenſ ſuſtineret oēs penas oīm demonū vt claritateʒ dei adhuc ſemel videre poſſet.G.i.
De claritate viſionis dei.G.ij
Gaudia celi ſunt innumerabilia.G.iij.
Gaudia celi ſſ ineffabilia ꝺ vultu dei.G.iiij
Gaudiū virginū in celo.G.v.
Claritas in facie chriſti ſaluatoris ꝛ angelorum.G.vi.
Cor ꝟginis ſciſſum eſt pre amore.G.vij.
Uirgo quedā vidit xp̄m Ieſum duodēnem.G.viij.
Uirgines quō in celo coronanſ.G.ix.
Premiū cētiale in celo pvno aue ma.G.x.
Gentilis qdā vidit xp̄m regē in throno cum ſanctis ſuis.F.xi.
Maria trāſtulit aīaʒ ſcholaris i celū.G.xij.
Quidā vidit gl'ificatiōeʒ pedū ſuoꝝ.G.xiij.
Femina q̄dam audiuit dulciſſimū cantum auicule.G.xiiij.
Quidā audiuit gaudia celi ꝛ etiā tormenta inferni.G.xv.

Gaudia mundi.

Maria interdixit ꝟgini gaudia mūdi.G.xvi
Equitātes ꝛ cantātes pompoſe terra abſorbuit.G.xvij.

Gratiarumactio.

In remiſſionibus.

Gratia ſpiritusſancti.

Gratia ſpūſſancti facit deuotas pſonas immobiles et inſenſibiles. G.xviij.
Mulier quedam cū puero cucurrit ad martyrium. G.xix

Gula.

Guloſi comedūt bufones et ſerpentes in inferno. G.xx.
Magna inflammatio erit de corporib⁹ pinguiū in inferno. G.xxi.
Pallor ⁊ macies in abſtinētia glorificāt monachum. G.xxij.
Religioſus quidā cōtra ordinē comedit carnes. G.xxiij.
Quidam in carniſpriuio nimis tarde comederunt carnes. G.xxiiij.
Religioſus quidā a morſello carniū q̈ſi ſuffocatus fuit. G.xxv.
Itē tria ſunt grana q̄ faciūt pulmentū optimi ſaporis. G.xxvi.
Senex infirmus quidā patienſ comedit oleum ex lini ſemine p melle. G.xxvij.

Hoſpitales.

h Oſpitalitas paupꝫ ditat hoſpitē H.i.

Humilitas.

Opera humilitatis placent deo. H.ij.
Beata virgo docuit cartuſienſes triplicē gradum humilitatis. H.iij.
Couarius q̄dā fuit ſilis ſctō āthonio. H.iiij.
Senex ſimulabat ſe ſtultū ne honoraref ab hominib⁹. H.v.
Theodoſi⁹ impator viſitauit monachū ⁊ ipe fugit de loco ne honoraref ab hoib⁹. H.vi.
Macharius ſola hūilitate vicit dyabolum. H.vij.
Humilitas precellit alia bona opera et exercitia. H.viij.
Humilitas pcellit ieiuniū apud deū. H.ix.

Ieiunium.

i Uuenis delicatus quidā nunq̄ ieiunauit. I.i.

Ieſus.

Nomen ieſus curat febres. I.ij.
Nomen ieſus expellit demones. I.iij.
Nomen ieſus liberat hoīes a pericul. I.iiij.
Nomē ieſus facit indulgere īimicis. I.v.
Obſtinatus quidā amore ieſu indulſit ſuis inimicis. I.vi.
Nomē ieſus multas vtutes cōfert. I.vij.
Nomē ieſ⁹ liberauit clericū a latrone. I.viij.
Nomē ieſus vincit tēptationes. I.ix.

Indulgentie.

Maria exhibuit filiū cruce ſignatis. I.x.
Miles quidā petiuit mori ī terra ſctā. I.xi.
Cruce ſignat̄ꝫ remittit xp̄s pctā. I.xij.
Quidā in extremis oſ̄dit ſe cruce ſignatum ⁊ dyabolus fugit ab eo. I.xiij.
Filius crucē aſſumpſit pro aīa patris et eam liberauit. I.xiiij.

Indulgere primis.

Miles quidam alteri militi indulſit occiſionem patris et crux chriſti amplexabaf eū I.xv.
Nobilis quidā indulſit homicidium fratris ſui et crucifixus inclinauit ſibi caput in eccleſia. I.xvi.
Xp̄s noluit īdulgere defuncto niſi pri⁹ peteret veniā a fratre ſuo quē offendit. I.xvij.
Frater quidā fuit odio inflāmatus ꝯ pcuratorē conuent⁹. I.xviij.
Plaga illi⁹ q̄ noluit indulgere. I.xix.
Null⁹ dꝫ gaudere de interitu inimici. I.xx.
Ante occaſum ſolis debem⁹ recōciliari fratribus. I.xxi.
Inimicis debem⁹ benefacere. I.xxij.

Infirmitas.

Propter peccata infirmat⁹ per penitentiam eſt ſanatus. I.xxiij.
Flagellat deus in corpore ⁊ in mēbris ſuos dilectos. I.xxiiij.
Quidā fuit impatientiſſimus et factus eſt patientiſſimus. I.xxv.
Petrus apoſtolus voluit petronellam filiā ſuam infirmari. I.xxvi.
Seruiendū eſt infirmis cū patientia etiā ſi ipſi ſunt impatientiſſimi. I.xxvij.
Infirmus in extremis regratiabatur membris ſuis et ſeruitori ſuo ⁊ ſic ad celum euolauit. I.xxviij.
Quidā duodecī ānis ſuiuit īfirmo et nunq̄ dulce vbū fuit ſibi locut⁹. I.xxix.

Innocentia.

Innocens puer tetigit ferrū cādēs. I.xxx.
Innocens ſcholaris expulit demonē a puella. I.xxxi.
Innocens monach⁹ petiuit a fraterculo ſuo ieſu veniā cuidā apoſtate. I.xxxij.

Inuidia.

Inuidus quidā petiuit vt ſibi vnus oculus erueretur. I.xxxiij.
Inuidia dyaboli. I.xxxiiij.
Irā debemus ſupplantare. I.xxxv.
Patientia vbiqꝫ neceſſaria eſt: et in cenobio et etiam in heremo. I.xxxvi.

puelle media pars eſt combuſta propter iracundiā. I.xxxvij.

Iudei. In remiſſionibus.

Iudex iuſtus.

Quidā nobilis occidit filiū ſororis propf iuſticiam ⁊ nō peccauit. I.xxxviij.
Dux palatinus qui laqueos ſecum portauit propter fures. I.xxxix.
Ualeri⁹ vt lex ſeruaretur fecit ſibi eruere oculum. ſimiliter et filio. I.xl.

Iudex iniquus.

Rex perſarum excoriauit iudicem iniquum. I.xli.
Saluus quidaꝫ recepit bouem et vxor eius vaccam. I.xlij.
Uidua quedā liniuit manū iudicis. I.xliij.
Prepoſiti ⁊ iudices non ſunt faciliter mutādi. I.xliiij.
Aduocatus quidā perdidit linguā. I.xlv.
Aduocato denegate ſunt inducie in agone, I.xlvi.

Iudicare temerarie.

Iudicantes alios duo peccata committunt I.xlvij.
Frater quidā iudicauit comedenteꝫ ſexta feria de mane. I.xlviij.
Senex quidā poſuit paruum ſaccū ante ſe: et magnū ſaccū retro ſe. I.xlix.
Baculus ſenis floruit ī ſignū innocētie. I.l.

Iudicium dei. In remiſſionibus

Iurare falſum.

Iuuenis periurauit et nō potuit maſticare corpus xp̄i. I.li.
Comeſtibilia mutata ſunt in lapides pp̄ter periurium. I.lij.
Diaboli deduxerunt oīa comeſtibilia. I.liij.
Quidam periurauit et immobilis factus ē. I.liiij.
Infamantes iuſtum cū iuramentis quomodo puniti ſunt. I.lv.
Rex francie cū ſuis periurauit et ſubitanee obierunt. I.lvi

Labor.

D Ominus remunerabit quemlibꝫ paſſum. L.i.
Conuerſus quidam laborauit in coquina quē beata virgo conſolata eſt. L.ij.
Operarius quidā orauit pro diuite et pro p̄cio diurno. L.iij.
Frater iohannes quidam voluit viuere ſicut angeli. L.iiij.
Frater quidā dixit ad fratres in quodaꝫ cenobio: operamini cibū qui nō perit. L.v.
Laborando ⁊ orando ſaluaf hō. L.vi.
Labor preſenſ nihil eſt reſpectu future pene L.vij.

Lachryme.

Lachryme delent totū purgatoriū. L.viij.

Laus humana.

Laudem in bonis operibus querere eſt damnabile. L.ix.

Loqui.

Quādo de bonis et honeſtis loquimur tunc angeli ſunt preſentes. L.x.
Bona loqui et bona libenter audire inducit ad perfectionem. L.xi.
Sctī patres loquētes de diuinis obliti ſunt cibum ſumere. L.xij.
Quattuor virtutes quattuor heremitarum. L.xiij.
Quidam portauit per trienniū lapidem in ore. L.xiiij.
Quidam .xxx. annis ſeruauit ſilētiū. L.xv.
Paulus ſimplex tenuit ſilentiū ex iuſſu ātonij. L.xvi.
Senex quidam noluit de ſupcęleſtibus loq̄. L.xvij.
Tres pſ̄bi dilexerūt taciturnitatē. L.xviij.
Sāctimonialis quō punita eſt pp̄ter loquacitatē. L.xix.

Luſores.

Luſores vulnerant et crucifigunt xp̄m Ieſum. L.xx.
Luſor pīecit ſagittā verſus celum. L.xxi.
Luſor tradidit ſeipm̄ demonib⁹. L.xxij.

Luxuria.

Puer in heremo nutrit⁹ cōcupiuit anſeres, id eſt mulieres. L.xxiij.
Filius regis qui cōcupiuit demones qui ſeducūt hoīes. L.xxiiij.
Sacerdos in extremis dixit: recede igniculꝰ adhuc viuit. L.xxv.
Leo papa abſcidit ſibi manū quam mulier oſculata fuit. L.xxvi.
Senex quidā dixit: mortuū eſt corpus meuꝫ et tñ impregnauit puellā. L.xxvij.
Quidā ppf tēptatiōes carnis proiecit ſe ad pedes beſtie vt eū deuoraret. L.xxviij.
Maria liberauit iuuenē a temptatione carnis. L.xxix.
Iuueni cuidā apparuit luxuria in ſpecie turpiſſime mulieris. L.xxx.
Mulier quedā impetiuit pulchrum iuuenē L.xxxi.
Clericus quidam in foro dixit ad mulierem

preꝑara te ad commixtionem. L.xxxij.
Mulier quedam voluit prouocare virū dei
et ſubitanee obijt. L.xxxiij.
Punitio corporis valet contra tēptationem
carnis. L.xxxiiij.
Saltatrix ſubitanee obijt. L.xxxv.
Ad obitum cuiuſdā luxurioſe mulieris mul⸗
ti canes conuenerūt. L.xxxvi.
Plaga illius qui violauit virginē. L.xxxvij.
Omnis luxuria extra matrimoniū eſt pecca
tum mortale. L.xxxviij.
Adultera que duos filios necauit quomodo
poſt mortem dānata fuit: et grauiter a dra
conibus punita. L.xxxix.
Sanctimonialis quedā puerū in vtero ſuf⸗
focauit. L.xl.
Uir ſodomiticus cum multo clamore obijt.
L.xli.
Mulier ſodomitica de ſepulcro effoſſa eſt.
L.xlij.
Pratū aruit ſub pedibus ſodomite. L.xliij.
Demones aliqui abhorrent peccatum ſodo
miticum. L.xliiij.
Maledicere.
M Ulier quedā ex impatiētia ꝯmē⸗
dauit ſe demonibꝰ. M.i.
Quidam ſibiipſi imprecauit pla⸗
gam dei. M.ij.
Demones rapuerūt aduocatū liquiū. M.iij.
Florentius quidā petiuit vindictam ſuper
emulos. M.iiij.
Quidā tradidit ſotularem diabolo. M.v.
Pauper quidā maledixit patriarche. M.vi.
Matrimoniū.
Uir et eius vxor fuerūt ſimiles duobꝰ here⸗
mitis. M.vij.
Uir et vxor in matrimonio fuerūt ſimiles ſan
cto paſuncio. M.viij.
Symphoniacꝰ filiis fuit ſctō paſūcio. M.ix.
Mulier qdā ſil peperit nouē pueros. M.x.
De duabꝰ nuribus que ſimul per quindecim
annos in pace vixerūt. M.xi.
Mulier nobilis quedā nō letabatur niſi cū
deuotis ꝑſonis. M.xij.
Rex et regina dormierunt in camiſijs ſimul
M.xiij.
Uirgo et martyr quedā in extremis ſeruauit
pudicitiam. M.xiiij.
Uxor ꝓuocauit virum in vigilia ſancti ſeba
ſtiani ad actū: et iō de māe obſeſſa ē. M.xv
Maritꝰ quidā peccauit cū propria vxore ſo⸗
domitice. M.xvi.
Uetula quedā voluit facere diſcordiā inter vi
rum et vxorem. M.xvij.
Iuuencula quedā fecit maritū ſuum man⸗
ſuetum. M.xviij.
Miſericordia dei.
Quidā niger eccleſiam intrauit et clarus exi
uit. M.xix.
Filia quedam intoxicauit patrem et matrē
M.xx.
Quidam peccauit cū ſorore et occidit patrē
et fratrem. M.xxi.
Quidā tradidit ſe diabolo et negauit chriſtū
M.xxij.
Quidam tradidit ſe diabolo: vt eum ditaret.
M.xxiij.
Peccatori cuidā dictū ē: ante mortem tuam
mundaberis. M.xxiiij.
Latro eſt ſaluatus et heremita damnatus.
M.xxv.
Mulier quedā occidit puerū et tradidit ſe
diabolo et negauit chriſtū. M.xxvi.
Uirgo quedā recidiuauit et heremita eā re⸗
duxit. M.xxvij.
Meretrix quā paſuncius pro penitētia per
trienniū incluſit. M.xxviij.
Miſericordie opera ad proximos.
Sacerdos et quidā famulus abominabant
leproſos. M.xxix.
Martinus monachus qui in pallio porta⸗
uit chriſtū in forma leproſi. M.xxx.
Mulier nobilis valde dilexit leproſos. M.xxxi
Chriſtus in forma crucifixi inuētꝰ eſt in le⸗
cto. M.xxxij.
Chriſtus oſtēdit iordano corrigiam quā pau
peri dedit. M.xxxiij.
Chriſtus indutus fuerat collobio quod mo
nachus pauperi dedit. M.xxxiiij.
Miles quidā obijt in terra ſancta et ſic euo
lauit ad deum. M.xxxv.
Diues quidā tpe famis paſcebat quattuor
milia pauperum. M.xxxvi.
Mulier quedam pauit fratres ordinis pdi
catorum. M.xxxvij.
Duo religioſi impetrauerunt iuueni gratiā
qui eos pauit. M.xxxviij.
Infidelitas mundi et etiā conſanguineorū
M.xxxix.
Duo fratres vnus religioſus multū et alter
ſeruiebat infirmis et pcellebat aliū. M.xl.
In remiſſione vltima.
Miſſa.
Sacerdos quidā celebrauit miſſam ī hieruſ
et reductꝰ eſt ab āgelo ī patriā ſuā. M.xli.
Uirgo quedā vidit corpus ſacerdotis clarū
in miſſa. M.xlij.
Sacerdos quidam celebrauit pro captiuo:
et vincula ſoluebant. M.xliij.

Tabula promptuarii

Miſſa ſuſtentauit hoīem per annū in rupe
in qua argentū foderat. M.xliiij.
Miſſa ſuſtētauit hominem in periculo ma
ris. M.xlv.
Quidam exſtabat ad campum qn̄ pulſabat
ad miſſam. M.xlvi.
Mors malorum.
Diues qdam in agone clamauit: deus adiu⸗
ua me. M.xlvij.
Flagitioſus quidam in agone petiuit indu⸗
cias. M.xlviij.
Criminoſus qdam hō noluit cōfiteri niſi in
extremis. M.xlix.
Heremita vidit diuitem mori in palacio: et
pauperem in cimiterio. M.l.
Memoriam mortis et inferni quotidie debe
mus habere. M.li.
Nobilis qdam vidit cadauer patris ſui et ſic
deſeruit mundum. M.lij.
Cōſuetudo mori ſenes et iuuenes. M.liij.
Quidam audiuit legere: vixit adam nōgen⸗
tiſtriginta annis et mortuus eſt. M.liiij.
Quidā vidit ſepelire defunctū et cōpunctus
eſt. M.lv.
Mors bonorum.
Angeli deduxerunt aīam deuoti viri ſine do
lore. M.lvi.
Frater qdam digito indicauit xpm eē pn̄tē
in agone. M.lvij.
Quidā dixit: moriar fideliter: amicabiliter
et fiducialiter: et letanter. M.lviij.
Mori debemus in timore dei. M.lix.
Uir ſimplex vidit chriſtum et ſanctos in ex⸗
tremis. M.lx.
Frater quidam euolauit ſicut ſagitta in ce⸗
lum. M.lxi.
Martyr chriſti propter thuribulum occiſus
eſt. M.lxij.
Sanctus pater vidit ī agone ꝓphetas: apo
ſtolos: et xpm. M.lxiij.
Mulier qdā vidit xpm in agone. M.lxiiij.
Mors hoīs eſt amariſſima. M.lxv.
In extremis videt hō oīa opa ſua bona et ma
la. M.lxvi.
Mulier.
Regina qdā exſtauit Ariſtotelē. M.lxvij.
Mundus.
Mundus apparuit pulcherrima ſpecie an̄
retro vero fetidiſſima erat. M.lxviij.
Miles infirmus qdam petiuit a rege ſani⸗
tatem corpis. M.lxix.
Murmuratio.
Frater qdā fuit paganus propter murmur
quod habuit contra deum. M.lxx.
Natiuitas chriſti.
G Audere debemus de natiuitate chri
ſti. N.i.
Gaudere debemꝰ de natiuitate dn̄i
noſtri ieſu xpi. N.ij.
Infans chriſtus liberauit hoīem a tēptatio
ne. N.iij.
Mulieri apparuit xp̄s ī ſpecie pulcherrimi
infantis. N.iiij.
Obedientie.
O Bedientia precellit ceteras virtutes
in celo. O.i.
Obediens ſuſcitauit mortuū. O.ij.
Obedientia precellit peregrinationē et vitā
ſolitariam. O.iij.
Obedientia marci ſcriptoris. O.iiij.
Monachus ꝓpter obedientiā ꝓiecit filiū
propriū in furnum. O.v.
Abbas reuocauit fratrē defunctū. O.vi.
Serpēs fuit obediens frī hortulano. O.vij.
Aqua fuit epiſcopo obediens. O.viij.
Ignis fuit fratri oranti obediens. O.ix.
Pluuia nō tetigit duos frēs in itinere. O.x.
Zeena fuit diſcipulo obediens. O.xi.
Mulier quedā intrauit furnū cōtra ꝓhibi⸗
tionē mariti. O.xij.
Uxor militis intrauit paludem cōtra ꝓhibi⸗
tionē viri ſui. O.xiij.
Quidam comedit alleum contra prohibitio
nem. O.xiiij.
Obſeſſus.
Frater quidam comedit carnes et diabolus
intrauit in eum. O.xv.
Cōuerſus quidā bibit vinū ſine licētia et ob
ſeſſus eſt. O.xvi.
Opera.
Operandi exemplū habemꝰ in ſole: in terra:
in formica: et in gallo. O.xvij
Occupatum in bonis diabolus nō temptat
O.xviij.
Quidam petiuit orare pro ſe. O.xix.
Labor preſens nihil eſt reſpectu pene infer⸗
ni. O.xx.
Opera bona propter vanam gl'iam nō ſunt
facienda. O.xxi.
Oratio.
Quidā non potuit orare vnū pater noſter ſi⸗
ne euagatione. O.xxij.
Quidam noluit ſeipſos iuuare. O.xxiij.
Meretrix quedam orauit pro deuoto viro.
O.xxiiij.
Demones preſentāt diuerſas imagines orā
tibus. O.xxv.
De oratione duorū fratrum. O.xxvi.

Diabolus extraxit quendam monachum de choro. O.xxvij.
Monachus quidã ſemper in choro dormiebat. O.xxviij.
Oratio vincit temptationes demonum. O.xxix.
Religioſi impetrauerunt deſperato homini cõtritionem. O.xxx.
Cõmunis oratio liberat hoiem a temptatione. O.xxxi.

Patientia.

Tribulatio cum patientia ſaluat hominem. P.i.
Humilis ſemp eſt patiens. P.ij.
Monachus quidã prebuit philoſophis aliam maxillam. P.iij.
De patiẽtia ſocratis philoſophi. P.iiij.
De patientia libertini monachi. P.v.
Machari⁹ fuit infamatus ꝙ impregnaſſet puellam. P.vi.
De patiẽtia Marine virginis. P.vij.
Machario impoſitũ eſt furtũ. P.viij.
Quidam deſtruxit caules duobus fratribus P.ix.
Quidã plus ponderauit pctm̃ proximi ꝙ dãnum proprium. P.x.
Quidam dedit flagellũ raptorib⁹. P.xi.
Fures obliti ſunt ſacculũ. P.xij.
Miles quidam vidit ſigna Job in corpore ſuo. P.xiij.
Mulier quedã habuit ancillã bonã et poſtmodum petiuit aliam ab epõ que fuit litigioſa: et ipã ſibi plus placuit ꝓpter meritum patientie. P.xiiij.

In remiſſionibus.

Uirgo caſta multa bona opera fecit et angelus dixit ei propter impatiẽtiã tuam damnaberis: que poſtmodum patiens facta eſt P.xv.

Impatientia.

Domina iracunda q̃dam habuit ancillã probam cui xp̃s predicauit. P.xvi.
Litigioſus miſere obijt. P.xvij.
Ruſtici litigioſi. P.xviij.

Parentes.

Pater ꝛ filius maledixerant ſibi mutuo in inferno. P.xix.
Deus preponendus eſt omnibus conſanguineis. P.xx.
Mater quedam pompoſe ornauit filiam ſuam. P.xxi.

Paſſio chriſti.

Quidam orauit ieſu nazarene rex iudeorum miſerere mei. P.xxij.
Quidam honorauit quinq; vulnera chriſti. P.xxiij.
Honorauit quidam valde paſſionem chriſti P.xxiiij.
Frater q̃dam in paraſceue ſenſit oẽs pũcturas paſſionis xp̃i. P.xxv.
Paſſio xp̃i incitat ad virtutes. P.xxvi.
Lachryme paſſionis xp̃i ſunt xp̃o dulciſſime P.xxvij.
Uirgo quedã vidit Jeſum cruentatũ in manibus. P.xxviij.
Xp̃s intinxit panem vulneri. P.xxix.
Martyr habuit ſignum crucis in corde. P.xxx.
Conuerſus habuit paſſionẽ xp̃i pro lectione menſe. P.ij.
De tribus litteris: ſcʒ nigra: rubea: ꝛ candida. P.xxxij.
Abbatiſſa quedam in extremis fecit ſibi legi paſſionem xp̃i. P.xxxiij.
Clerico crimino ſo xp̃s obiecit paſſionẽ ſuã P.xxxiiij.
Juueni oſtendit chriſtus manus et latus. P.xxxv.
Apoſtatam chriſtus per oſtenſionem vulnerum reuocauit. P.xxxvi.
Paſſio xp̃i liberauit hoiem a tẽptatiõe carnis. P.xxxvij.
Clericus lubricus poſt oſtenſionẽ vulnerum religionem intrauit. P.xxxviij.
Paſſio xp̃i liberauit puellam a tẽptatõe carnis. P.xxxix.
Sanctimonialis inuenit chriſtum crucifixũ in ianuis. P.xl.
Quidam mutilauerunt crucifixum ꝛ imagines ſanctorum. P.xli.
Baliſtarius quidam vulnerauit imaginem chriſti. P.xlij.
Quidam propter camiſiam vulnerauit crucifixum. P.xliij.
Judei vulnerauerunt imaginem Jeſu chriſti. P.xliiij.
Judeus quidam imaginem xp̃i in gutture ꝑcuſſit. P.xlv.
Judei in paraſceue ceream imaginem chriſti vulnerauerunt. P.xlvi.

Paupertas.

Arſenius gaudebat ꝙ elemoſynam recipiebat. P.xlvij.
Diogenes habuit dolium pro domo ſua. P.xlviij.
In morte diuites abijciuntur et pauperes exaltantur. P.xlix.

Pax.

Uirgo pacifica ſtatim poſt obitũ celum intrauit. P.l.
Duo fratres erant in heremo: q̃s dyabol⁹ nitebatꝰ ad diſcordiã prouocare. P.li.
Dyabolus fregit ꝑegrino baculũ in dorſo vt ſic diſcordarent. P.lij.

Peccare.

In peccatis perſeuerantes ſꝑ ſunt ante portam inferni. P.liij.
Dyabolus tẽptauit epm̃ per ſpeciẽ mulieris P.liiij.
Inter hoies exiſtẽtes non clare vidẽt peccata ſua. P.lv.

Pena inferni.

Dãnati hñt ignẽ infra ſe et ſupra ſe ꝙtũ diſtat celum a terra. P.lvi.
Ebrioſus quidã vidit in extremis ſibi apertum infernũ. P.lvij.
Quidã vidit penas dãnatoꝝ. P.lviij.
Mulier quedã vidit penas mariti ſui ꝛ aliorum dãnatorum. P.lix.
Camerarius quidã vidit dñm ſuũ duci ad diuerſas penas. P.lx.
Dives quidã fuit poſit⁹ in ignea cathedra ꝛ datus eſt ei potus infernalis. P.lxi.
Nero balneat⁹ eſt apud inferos. P.lxij.
Nobilis quidã vitulũ vidue abſtulit et vinũ ſubbanno ꝓpinauit. P.lxiij.
Filij militis nolebant pelles et partem agri reſtituere. P.lxiiij.
Uir quidã vidit multiplices penas inferni ꝛ hic egit durã penitẽtiã. P.lxv.
Uiſio dyaboli ẽ horribiliſſima. P.lxvi.
Religioſus quidã poti⁹ voluit intrare ignẽ ꝙ dyabolũ videre. P.lxvij.
Miles quidã in equo igneo punit⁹ eſt cum falcone. P.lxviij.
Nobilis quidã precogitauit penas inferni ꝛ rigorẽ ordinis patiẽter ſuſtinuit. P.lxix.
Juuenis quidã cogitauit ſi illa pulchra mẽbra erãt pabulũ inferni. P.lxx.
Quidã cogitauit ſi poſt cẽtũ milia ãnoꝝ dãnati liberentur. P.lxxi.
Si in lecto molli continue quis iacere deberet tediũ haberet. P.lxxij.
Monialis quedã occultauit peccatũ in confeſſione ꝛ dãnata eſt. P.lxxiij.

Pena purgatorij.

De acerbitate ignis purgatorij. P.lxxiiij.
Sacerdos quidam dixit, ſi locus eſſet totus igneus, P.lxxv.
Quidam vidit purgatoriuʒ et hic afflixit ſe P.lxxvi.
Candelabrum cupreum liquefactum eſt. P.lxxvij.
Reſtitutus vite fecit ſibi veſtes cõgelari. P.lxxviij.
Quidã petiuit angelos in agone vt tardarẽt vt hic puniretur. P.lxxix.
Languidus quidaʒ elegit trib⁹ dieb⁹ puniri in purgatorio. P.lxxx.
Quidã cũ dentrice fecit ſibi mẽbra fricari ꝓ purgatorio. P.lxxxi.
Uirgo quedã ꝓ comite aſſumpſit ſibi dimidiã partẽ purgatorij. P.lxxxij.
Quidã elegit ſibi duo milia annoꝝ in purgatorio. P.lxxxiij.
Anima quedã fuit deputata ad purgatoriũ vſq; ad nouiſſimũ: q2 penitentiã ſegniter fecit. P.lxxxiiij.
Peccator cõtrit⁹ fuit deputat⁹ vſq; in fineʒ mundi ad purgatoriũ. P.lxxxv.
Propter accidiã fuit deputat⁹ quidã ad purgatorium quadraginta annis. P.lxxxvi.
Albertus magn⁹ elegit ſibi decẽ dies in purgatorio. P.lxxxvij.
Frater quidã fuit decẽ dieb⁹ in purgatorio. q2 fratres non ſtatim ꝑſoluerũt ſibi ſuffragia. P.lxxxviij.
Pena monialis que fregit ſilentiũ in choro. P.lxxxix.
Monachus quidam intrauit purgatorium et quando vidit ridere fratres increpauit eos. P.xc.
Quidam habuit purgatoriuʒ in loco balnei ſui. P.xci.
Anime cuidam impoſitum fuit in purgatorio fore vſq; ad corpus eius ſepeliretur. P.xcij.
Paſcaſius fuit inuentus in purgatorio: ꝛ tamen choruſcauit miraculis. P.xciij.

De ſuffragijs aiarũ.

Una die quindecim milia aiaruʒ ſunt a purgatorio liberate. P.xciiij.
Anime petiuerunt ſuffragia a quadã virgine. P.xcv.
Anima quedã caruit per ſeptem dies viſiõe diuina. P.xcvi.
Mulier quedã fleuit incõſolabiliter ſuꝑ filium defunctum. P.xcvij.
Mater quedã in quinq; annis liberauit filiũ ſuũ a purgatorio. P.xcviij.
Filij debent ſubuenire animabus parentuʒ P.xcix.

Uxor quedam liberauit animam mariti ſui de purgatorio. P.c.
Quidam aſſumpſit penitentiā pro ſocio ſuo. P.ci.
Filius quidam ſeptēnem penitentiam egit pro matre. P.cij.
Quidam aſſumpſit partem penitētie alterius quomodo punitꝰ eſt. P.ciij.
Sumptio euchariſtie delet purgatorium. P.ciiij.
Quidā per tres miſſas fuit liberatus a purgatorio. P.cv.
Sacerdos quidam quotidie celebrauit pro defunctis. P.cvi.
Dux quidam fecit fieri multa ſuffragia pro animabus. P.cvij.
Hugo quomodo diſciplinatus eſt poſt mortem. P.cviij.
Johannes euangeliſta liberauit aīam a purgatorio. P.cix.
Petrus apoſtolus liberauit aīam a purgatorio. P.cx.
Undecim milia virginū liberauerunt animā a purgatorio. P.cxi.

Penitētia.

Penitētia ſancti petri apoſtoli. P.cxij.
Quidā petiuit breuē penitētiā. P.cxiij.
Quidā niſi vnū pater noſter voluit recipere ꝓ penitētia. P.cxiiij.
Deus ſemꝑ paratꝰ eſt recipe peccatores ad penitētiā. P.cxv.
Demones retrahunt et impediūt penitētes P.cxvi.
Quidam aſſumpſit penitētiā ſolum timore mortis. P.cxvij.
Euchariſtia dat gratiam abſtinēdi a peccatis. P.cxviij.
Quidā noluit penitere dū potuit. P.cxix.

Perſeuerātia.

Chriſtus retinuit fratrem in ordine. P.cxx.

Precepta dei.

Obliuio pctōꝝ dei. P.cxxi.
Predeſtinatio nullum capitulū habet: ſed remiſſiones.

Prelati.

Quidā fuit electꝰ in epm ⁊ rēnuit. P.cxxij.
Epiſcopus malus quō iudicatus ⁊ punitus eſt. P.cxxiij.
De vdone epiſcopo horribile. P.cxxiiij.
Sāctꝰ martinꝰ accuſauit epm ſuū. P.cxxv.
Canonicꝰ quidā fuit accuſatꝰ a patrono ſue eccleſie. P.cxxvi.
Quidam iniuſte epiſcopatum adeptus fuit et ſubitanee obijt. P.cxxvij.
Beneficiati vir ſaluanꝰ. P.cxxviij.
Clericus blaſphemus qualiter ſit punitꝰ. P.cxxix.
Miles quidam dixit. oues noſtre ſunt oportet eos tondere. P.cxxx.

Proſperitas.

Mercator quidam iactauit anulum in mare et in piſce reinuenit. P.cxxxi.
Uir ⁊ vxor qui in trigintaduobus annis nūꝗ̄ habuerūt aliquod infortuniū. P.cxxxij.

Pulchritudo.

Mulier quedā pulchra petiuit a chriſto deformitatem. P.cxxxiij.

Res iniuſte acquiſite.

m Ulier quedā fuit enutrita cuꝫ iniuſtis rebus ⁊ ſic dānata eſt. R.i.
Quidā ſex nūmos non perſoluit quō punitꝰ eſt. R.ij.
Uſurarius quidā in extremis confeſſus ē et vſuras reſtituit. R.iij.
Uſurarius quidā commiſit omnes res ſuas abbati. R.iiij.
Dyabolꝰ poſſidet pecuniā vſurariā. R.v.
Abbas remiſit pecuniam vſurariā monaſterio ſuo legatam. R.vi.
Miles quidā abſtulit pellem et etiā partes agri. R.vij.
Demones impediunt cōtritionē: cōfeſſionē: et reſtitutionē rerum. R.viij.
Diues quidā abſcondit theſaurum ſuum in muro. R.ix.
Elemoſyna de iniuſtis rebus deo nō placet R.x.
Diues quidam multas ꝑegrinationes fecit cum iniuſtis rebus. R.xi.

Religioſus.

Religioſi crucifigūt ſe cū xp̄o. R.xij.
Religioſi debent eſſe cōteti in cibo cōuentꝰ. R.xiij.

Requies.

Senex quidā ſeptuaginta annis in heremo nō habuit requiē. R.xiiij.

Ridere.

Quidā nimis frequēter riſit. quō punitꝰ eſt. R.xv.

Sepultura.

e Piſcopus qui ꝓpter pecuniā ſepeliuit hoīem prauum quō punitus eſt. S.i.
Quidā de nocte tractꝰ ē de eccleſia. S.ij.
Uſurarius ſepultꝰ in monaſterio inquietauit monachos. S.iij.

Seruire deo.

Seruus chriſti tria debet facere. S.iiij.

Societas.

Clericus propter malam ſocietatē eſt ſuſpēſus. S.v.

Somnia.

Somnia ſeducunt hoīes. S.vi.

Sortilegia.

Quare plures mulieres damnantur ꝙ̄ viri. S.vij.
Nobilem dixit diabolus moriturū in terra ſancta. S.viij.
Quidam demonibus preparauerunt menſam vt ſic ditarentur. S.ix.
Mulier quedam in extremis dixit hulhue. S.x.
Quidam putauit ſe adhuc vigintiduobꝰ annis viuere. S.xi.

Spernentes proximos.

Remiſſiones hꝫ ad diſcipulum de tpe.

Superbia veſtium.

Mulier qdam ꝓpter ſuperbiā veſtiū perdidit ſenſus. S.xij.
Mulier quedā circundata eſt demonibꝰ ad modum glirium. S.xiij.
Mulier ornata eſt rhete diaboli. S.xiiij.
Multi demones viſi ſunt circa peſſimū hominem. S.xv.
Comitem quendam diabolus in equo eduxit. S.xvi.
Miles ne ꝑderet famaꝫ audacie ſue noluit in agone mortis confiteri. S.xvij.
Quidam dixit: quis eſt q mihi reſiſtere poſſit. S.xviij.

Superbia ſpiritualis.

Elatio mētis oia bona opa ꝑdit. S.xix.
Diabolus oſtendit ſe fratri in forma beate virginis Marie. S.xx.
Uirgo quedam propter complacentiam ſui ipſius damnata eſt. S.xxi.

Tempeſtas.

ſ Acramentū euchariſtie fugat tēpeſtates demonum. T.i.
Tempeſtas maris exorta eſt ꝓpter peccata mali hoīs. T.
Miles ꝓuincie Tolenſis qui maledixit nubibus ⁊ tonitruis. T.ij.
De magnitudine grandinuꝫ. T.iij.

Temporalia.

Quidam cōgregauit multā pecuniā ⁊ ſtatiꝫ de nocte obijt. T.v.
Quidam in extremis a diuitijs ſuis petiuit auxilium. T.vi.
Homo nudus egredietur de hoc mūdo. T.vij.
Pauper mechanicus qui ſemper fuit letus. T.viij.
Heremita qdam plus dilexit cattā ꝙ̄ ſanctꝰ Gregorius ſuas diuitias. T.ix.
Deus nō ꝑmittit ſuos fame mori. T.x.
Angelus ſeruiuit heremite infirmanti. T.xi.
Quidam poſuit ſportam cū denarijs añ ingreſſum eccleſie. T.xij.

Tempus.

Remittit ad diſcipulum de tpe.

Temptatio.

Diabolus non pōt nocere niſi inqꝫtum deus ei permittit. T.xiij.
Quidam vidit diabolū cū multis vaſculis. T.xiiij.
Quidam vidit multos demones in clauſtro ⁊ niſi vnum in foro. T.xv.
Iuuenes debent ſecreta cordium indicare ſenibus. T.xvi.
Diabolus apparuit mulieri in ſpecie mariti defuncti. T.xvij.
Senex qdam deſperit iuuenē propter tēptationes. T.xviij.
Abbatiſſa vicit tēptationes carnis. T.xix.
Uirgo qdam habuit primo tēptationē carnis: poſtmodū fidei. T.xx.
Frater qdam qdraginta diebus ſuſtinuit tēptationem luxurie. T.xxi.
Conuerſus quidam voluit fieri epſ ex inductione diaboli. T.xxij.
Diaboli temptando hoīes retardant diē iudicij. T.xxiij.

Trinitas.

Auguſtinus vidit puerulum cū cocleari circa mare. T.xxiiij.
Aqua: nix: glacies vnū ſunt. T.xxv.
Quidam noluit abnegare ſctām trinitatem propter diuitias. T.xxvi.

Uenatio.

d Uo filij imperatoris in venatione ſe mutuo interemerunt. U.i.

Uerbum dei.

Religioſus quidā cū paucis verbis conuertit groſſum hoīem. U.ij.
Paſtor gregis audiuit vnum ſermonem ⁊ ſic ſaluatus eſt. U.iij.
Pctōr quidā magnus audiuit vnū ſermonē ⁊ ſic ſaluatus. U.iiij.
Utile eſt audire verbū dei etiam ſi non retineatur. U.v.
Fratres audiendo verbum dei dormitauerunt. U.vi.

Quidam nolunt audire veritatem ⁊ fugiūt eam.V.vij.
Ruſticus quidam noluit audire verbum dei V.viij.
Pꝛedicatoꝛ verbi dei habebit magnū p̄mium in celo.V.ix.
Pꝛedicatori dixit xp̄s poſt moꝛtem:veni ſeq̄re me.V.x.
Demones obſerant aures ne audiat verbum dei.V.xi.

Vetula.

Vetula quedam decepit fraudulenter iuuenculam.V.xij.

Vidua.

Remittit ad diſcipulum de tpe.

Virginitas.

Virgo quedam quaſi pꝛo fatua reputabat.V.xiij.
Virgo quedā abſcidit ſibi naſum ne nuptui traderetur.V.xiiij.
Virgo quedam potius voluit ſubmergi q̄ caſtitatem perdere.V.xv.
Virginem innocentem angelus liberauit a ſuſpendio.V.xvi.
Virginem quandā leo liberauit a coꝛruptione.V.xvij.
Miles liberauit virginē in pꝛoſtibulo a coꝛruptione.V.xviij.
Angelus oñdit viam duabus virginibus q̄ errauerunt.V.xix.
Virgo quedā ꝑcuſſit cadauer ad caput in q̄ erat diabolus.V.xx.
Xp̄s veſtiuit agnetē ſuā ſponſam.V.xxi.
Chꝛiſtus per triduū virgines in patibulo ſuſtentauit.V.xxij.
Chꝛiſtus paſcit virgines.V.xxiij.
Xp̄s liberauit ſponſam ſuā a diuerſis martyrijs.V.xxiiij.
Quidam voluit violare virginem ⁊ excecatꝰ eſt.V.xxv.

Virtutes.

De virtutibus q̄nq̄ fratrum.V.xxvi.
De exercitijs quinq̄ fratrum.V.xxvij.
De virtutibus trium heremitarū.V.xxviij.

Unctio extrema.

Sacramentū extreme vnctionis pꝛolongat vitam.V.xxix.
Punitio vxoꝛis que impediuit vnctionē ſui mariti.V.xxx.
Sacra vnctio diſponit aīam in celū.V.xxxi.

Voluntas.

Malam voluntatem habens vulnerat chꝛiſtum.V.xxxij.
In bonis q̄bq̄ deus recipit voluntatem ꝓ facto.V.xxxiij.
Apoſtata cōtritus poſt moꝛtē inuentus eſt in habitu oꝛdinis ſui.V.xxxiiij.

Voluptas.

Duciſſa delicata quomodo poſtmodum computruit.V.xxxv.

Votum.

Virgo quedam votiua voluit contrahere matrimonium.V.xxxvi.
Votiuus quidam obijt ſine ſacramentis et damnatus eſt.V.xxxvij.
Votiuus quidam ꝑ triduum perdidit viſum V.xxxviij.
Periculoſum eſt differre votum.V.xxxix.
Votiuum quendam demones pꝛoiecerūt in ſartaginem.V.xl.
Quidam vouit ſancto Michaeli vitulum ⁊ vaccam.V.xli.

Uſura.

Pꝛo vſurarijs defunctis non eſt oꝛandum. V.xlij.
Quidam recepit cappā ab vſurario quō punitus eſt.V.xliij.
Quidā ꝯſtruxit eccl'iaſ de vſuris.V.xliiij.
Uſurarius quidam in agone dixit:denarios comedo.V.xlv.
Uſurarius quidam miſerabiliter eſt defunctus.V.xlvi.
Uſuraria quedā burſam cū pecunia fecit ſecum ſepelire.V.xlvij.

Chꝛiſtianus.

Quidam poſuit iudeo chꝛiſtum pꝛo fideiuſſoꝛe.X.i.

Imago.

Ulier nobis q̄dam nominauit imaginem beate Marie virginis rumbulam.Y.i.
Judeus q̄dam ꝓiecit imaginē beate Marie virginis in cloacam.Y.ij
Puerulus q̄dam poꝛrexit xp̄o panē.Y.iij.
Quidā fregit imagini xp̄i bꝛachium.Y.iiij.

Ypocrita.

Quidā in extremis datus eſt dꝛaconi.Y.v.

Tabula pꝛomptuarij exemploꝛum diſcipuli ſc̄m oꝛdinem alphabeti explicit.

Pꝛologus in pꝛōptuariū diſcipuli de miraculis beate marie virginis incipit.

Laudem dei oīpotentis cū ſepe recitant miracula q̄ ꝑ ſanctos agit diuīa potētia:m̄ltomagis ſcē dei genitricis marie debēt referri pꝛeconia:que oī melle ſunt dulcioꝛa. Ergo ad roboꝛandas in eiꝰ amoꝛē fideliū mētes:intendo ex diuerſis libꝛis colligere opuſculum qd̄ noīari debeat ꝓmptuariū diſcipuli de miraculis btē marie v̄ginis quō btā virgo viris: mulieribꝰ:pueris in vita:in moꝛte:⁊ pꝰ moꝛtē in oībus neceſſitatibꝰ ⁊ anguſtijs ſubueniat.vñ Berñ.Sileat m̄iam tuā btā virgo q̄ te inuocatā deuote in neceſſitatibꝰ ſuis ſibi meminerit defuiſſe.vñ Anſel.Ab initio reuocationis humane oībus ſub tuū pꝛeſidiū confugientibus hucuſq̄ ſuccurriſti.Et idcirco pꝛe omni creatura oī laude digniſſima digna eſſe meruiſti.

Imperatrici ſubuenit maria in maximis anguſtijs. Exemplum.i.

Uit quidā romanus imperatoꝛ q̄ habuit vxoꝛem genere ⁊ moꝛibꝰ nobiliſſimā:⁊ ſil' caſte vixerūt.Venit aūt in mentē impatoꝛis vt ꝑgeret viſitare ſepulchꝛū xp̄i ⁊ etiā alia loca ſcōꝝ.Recepto itaq̄ aſſenſu ab impatrice ⁊ imperatricē fratri ſuo carnali cōmiſit:⁊ ſic ꝑegre ꝓficiſcens.Ipſe aūt dictꝰ frat' ſpē impatricis deceptꝰ in amoꝛē eiꝰ vehement' exarſit:⁊ ei amoꝛē ſuū aperuit.Cunq̄ ei pluries moleſtꝰ eēt:⁊ illa penitꝰ rēnueret:tandē diē ſibi aſſignauit in q̄ ſe ſibi velle ſatiſfacere ꝓmiſit.Interim v̄o turri pare ꝓmiſit:in q̄ duos adoleſcētes ⁊ duas puellas ad ſ̄uiendum fratri impatoꝛis mittere curauit:vt neceſſaria queq̄ ſibi cū funibꝰ ſurſum traherēt.Determiato aūt die q̄ impatrix ⁊ iuuenis turri illā ꝑuatim ꝯſcēderēt:vt ille qd̄ deſiderabat expleret gauiſus eſt.Sz illo ꝑeunte ⁊ intrāte turri pudica dña in domum rediit: retento fratre impatoꝛis in turri.Sedit aūt ſub impatrice roma pacifica donec ipatoꝛ rediret ad ꝓpꝛia.Poſt q̄nq̄ annos audiēs imperatrix aduētū impatoꝛis:gauiſa ē valde:iuſſit q̄ nobiles ⁊ maioꝛes cleri ſecū in occurſum eiꝰ exire:⁊ vicos ciuitatꝗ oꝛnari decent':frēm q̄ impatoꝛis de turri emiſit vt fri obuiꝰ exiret.q̄ cum in occurſuum illiꝰ exiret:impatricē ꝑueniēs eā grauit' infamauit.Req̄ſitꝰ eñ a fratre cur tam pallidus eēt:reſpōdit cum lachꝛymis.Mi frater chariſſime meretrix peſſima ꝯiūx tua ſic cū multꝗ foꝛnicari ꝯſueuit q̄ meipm̄ in pcm̄ ſecū ꝑcipitare tēptauit. Nullꝰ ei ab eiꝰ āplexu exq̄ receſſiſti ꝓhibitꝰ ē. qd̄ ferre nō potui:id̄ in q̄dā turri me īcluſit. Audiēs ipatoꝛ hmōi doloꝛe coꝛdis ꝑcuſſus in terrā coꝛruit:poſt ſpaciū vniꝰ hoꝛe ſurrexit ⁊ ꝯfoꝛtatꝰ aſtātiū ꝯſolatiōibꝰ equū aſcēdit. In craſtino aūt impatrix cū comitatu m̄lto ꝑuenit ad virū ſuū:q̄ cū illū amplecti vellet ꝑcuſſa ab eo grauit' ī faciē ꝯfuſa cecidit. Vocatis q̄z duobꝰ ſeruis impatoꝛ ait. Quia nō eſt cū meretrice certandū:ite ducite eā ad inſulā ꝓfundā ad decollationē.Qui cū ad locū vbi decollāda erat ꝑueniſſent:admirātes eiꝰ pulchꝛitudinē:dixerūt adinuicē.Pꝛiuſq̄ interficiat' cognoſcamꝰ eā:q2 nō ē in mundo pulchꝛioꝛ.Irruētibꝰ illis in eā.illa ſuſpiciēs in celū voce lachꝛymabili dei reſpectū ⁊ v̄ginis ſcē marie efflagitabat auxiliū.Quidam aūt nobil' heros nō lōge iter faciēs cū comitatu multoꝝ:q̄ limina ap'loꝝ atq̄ loca ſctōꝝ viſitauerāt: audiētes clamoꝛē mulieris: vidēteſq̄ tā venerabilē ꝑſonā ſ̄uos impudicos diſtrahere:eāq̄ de manibꝰ eoꝝ liberauerūt ⁊ ipa dñm rogauit vt eā in ancillā ſaluo honoꝛe reciꝑet.Cui petitiōi eiꝰ libent' ānnuēs illā ad ꝓpa ꝑduxit ſecū:quā vxoꝛ eiꝰ honoꝛifice recipiēs vnicū ei filiū ad educādū cōmiſit.Paruulo āt ſuſcepto illa maioꝛē adhibuit diligētiā:q̄ ſi ipa eū genuiſſet:erat q̄dam miles frat' dñi q̄ ad amoꝛē eiꝰ ꝑtingē cupiēs blādis ſ̄monibꝰ ac multꝗ ꝑſuaſiōibꝰ eā ſollicitauit:illa v̄o ſe caſte eū diligere r̄ndēs amoꝛe dñi ſui cuiꝰ frat' erat nubē v̄o oīno negauit q̄pobꝛē miſer in aīo cepit tractare quō eā interficeret.Itaq̄ in tēpeſtate noctis venit ad locū vbi illa doꝛmiebat cū infante:⁊ guttur pueri filij fr̄is ſui cultro per mediū ſecuit:ac gladiū in manu mulieris relinquēs receſſit Cū ḡ ſanguis occiſi pueri ꝑ lectū d̄curreret:⁊ latus mulieris inficeret excitata vehement' expauit ⁊ exclamauit. Pat' ⁊ mr̄ ꝯcito de lecto ſurgētes:venerūt cū lumie ad filiū:quē iugulatū vidētes ⁊ in manu mulieris cultrū q̄ntus doloꝛ eos inuaſit ⁊ oēm familiam: vix explicari pōt:venit deniq̄ ſceleratiſſimꝰ homicida fictas lachꝛymas fundēs dixit fr̄i. Adduxiſti huc meretricē in multꝗ criminibꝰ ī alia p̄ria iudicatā inf'fici: ideo igni tradat'. At heros ille nobil' ⁊ vxoꝛ eiꝰ eā inf'fici ꝓhibētes:mādauerūt nauꝗ ad poꝛtā ꝓximi maris.vt eā in alienā terrā ducerēt.Venit ḡ im

peratrix cū fr̄is ad nauē ꝛ lachꝛymādo intra
uit nauē. Cū naute diu in mari nauigaſſent
ꝯſiderata eiꝰ pulchꝛitudine allocuti ſūt eā vt
eis aſſentiret: ꝛ ipa ſupplicauit amoꝛe ieſu
xp̄i ꝛ btē ỽginis marie ne ei vim inferrent.
Qui in q̄dā rupe alta q̄ aq̄ coeminebat ip̄a
ſupplicāte eā relinq̄bāt. Ubi cū totā noctem
duxiſſet flēdo inſomnē ꝛ ip̄a triduano ieiu-
nio afflicta parū obdoꝛmiuit: appuit ei gl'io
ſa maria regina celi dicēs ei. Collige herbaꝫ
q̄ eſt ſub capite tuo: ꝛ q̄buſcū𝔮ꝫ leproſis dab
bibere in noīe dn̄i ſaluabunt. Excitata ḡ mu
lier de viſiōe letificata herbā collegit: ꝛ cyro-
thecas de manibꝰ ſuis exhēs ipleuit. Hoꝛa
aūt tertia naute a deo miſſi iter faciētes iux
rupē illā vocati ab ea applicuerunt. Qui vi-
dētes eā venerabilē eē ꝑſonā cōdolētes ꝛ re
ceptā in naui duxerūt ad poꝛtū. Egreſſa aūt
de naui inuenit leproſuꝫ cui dedit de herba
bibere ꝛ ſtatim ſanatꝰ eſt. Exijt fama reiꝰ de
longe: late𝔮ꝫ. Et venit ad ciuitateꝫ illā in q̄
erat impius ille leproſus effectꝰ q̄ fr̄is filiū
in ſinu huiꝰ dn̄e occiderat. Ad h̄ muliꝗ ꝑcibꝰ
adducta: ſ nec ab ipſa familia domꝰ cogni-
ta. rogat̄ obnixe a fr̄e illiꝰ leproſi vt ei ſubue
niat ꝛ quicquid mercedis velit: recipiat. Illa
ſe ſubuenire ꝓmittit: ſi de oībꝰ pctīs coꝛā ea
ꝛ fratre ꝛ vxoꝛe fr̄is ꝯfeſſus fuerit. Et ille q̄
dē ꝯfitēs multa dixit: ſ celabat ſcelꝰ qd̄ in eā
cōmiſit. R̄ndit ei mulier nil ei ꝓficere medi
cinā ſuā abſcōdito vno pctō. Tūc ait frat̄ ſuꝰ
Aperi coꝛ tuū: ꝛ ſi q̄d aduerſuꝫ me male egi-
ſti totū tibi indulgeo. Reſolutꝰ ita𝔮ꝫ in la-
chꝛymas q̄lit̄ egerat manifeſtauit. Audiēs
heros expauit vehemēt̄ dicēs ſe plꝰ de amiſ
ſiōe nobiliſſime mulieris q̄ꝫ de moꝛte filij tri
ſtē eē. At illa r̄ndit. Dn̄e mi ego ſuꝫ illa q̄ ma
lū ꝑ malo ſi reddā: ſ bonū ꝑ malo retribuā:
reſtituto𝔮ꝫ illo ſanitati rogabāt vt ibi mane
ret: ꝛ quē ſanauerat in ſpōſuꝫ accipet: q̄bꝰ nō
acq̄eſcens receſſit: ꝛ ſanādo leproſos romaꝫ
incognita venit: ibi𝔮ꝫ plurimos a lepra cura
uit: ſ ꝛ fr̄em impatoꝛis vlciſcēte deo inuaſe
rat lepra grauiſſima vſ𝔮ꝫ ad moꝛtē. Ad quē
curādū adducta: ſ a nullo cognita: ſſi mō ꝛ
hūc pctīn ſuū qd̄ in eā cōmiſerat ꝯfiteri coꝛā
papa ꝛ impatoꝛe fecit. Quo audito impatoꝛ
flens pugno faciē pectuſ𝔮ꝫ ꝑcutiēs miſeruꝫ
ſe exclamauit: flebāt q̄ꝫ oēs q̄ aderāt ꝛ audie
rant recoꝛdationē impatricꝭ egregie. At illa
fletus illoꝝ nō ſuſtinēs: ſanato prius iune-
ne dixit: qꝛ ego ſum iſta: tūc quāta leticia ro
mā impleuerat nō eſt facile narrare. Uolunt

ꝗꝫ eā impatoꝛ q̄ſi a deō reſuſcitatā in vxoꝛē ꝛ
dn̄aꝫ recipe: ſ illa intra ſe alit̄ agēs dixit ad
papā. Uotū feci in tribulatōibꝰ ꝛ anguſtijs
meis dn̄o nr̄o ieſu xp̄o ꝛ btē marie ỽgini. Et
ſic enarrauit oīa q̄ paſſa fuit: me nulli vlteri
us viro ꝯiūgere: ſ in monachali veſte caſti-
tatē ſuare. Req̄rat̄ ḡ aīa mea de manu tua
ſi timeas vel diligas hoīeꝫ plus q̄ꝫ deū: veſte
ſancta nō velaueris me. Tūc ille moꝛ eā in-
duit: ꝛ bn̄dixit. Hec vincen̄. in ſpec. hiſto. ꝑ-
ma ꝑte lib. viij. c. xc. ꝛ ſequenti.

Mulieri impꝰgnate ſubuēit maria. Ex. ij.

i
In loco q̄ dicitur tumba ē
eccl'ia ſcti michaelis archāgeli ho-
noꝛifice ꝯſtructa: q̄ locꝰ oceano cī
ctus ipſiꝰ eſtu terribil' eſt ꝓpt̄ acceſſum ꝛ re
ceſſum maris aduenīētibꝰ oībꝰ ꝛ limīa ſan-
cti michael' archāgeli petere deſiderātibꝰ bis
in die ſinū ꝑtendit: non aūt vt cetera maria
gradatim: verū ꝑcipiti curſu ac terrifico ſo-
nitu occurrēs ſepe inſcipit iter agētes. Qua
dā igr̄ feſtiuitate ipſiꝰ archāgeli: turbis ad
eiꝰ limīa ꝓperātibꝰ: ecce iā in ꝯmedio arene
poſitꝗ. Erat aūt int̄ eos mulier q̄dā paupcu-
la vicina partui: oīno iā grauida. Sonitꝰ ter
ribil' maris ſubito intonuit: ꝛ cūctꝗ ꝑperi cur
ſu amentiū moꝛe fugiētibꝰ: illa mulier ſola
remāſit: vſu etiā pedū ꝑ nimio terroꝛe atq̄ꝫ
laboꝛe deſtituta. Irruerāt ei i eā doloꝛes ſu-
biti: clamabat cū eiulatu mirabilit̄ auxilium
petēs: ſ vnuſq̄ſ𝔮ꝫ ſeip̄ꝫ tueri cupiēs audire
diſſimulabat. Igr̄ hūano deficiēte auxilio re
currit ad dn̄ꝫ deū lachꝛymabili voce īuocās:
ꝛ eiꝰ genitricē mariā: ſctm̄𝔮ꝫ archangelū mi
chaelē: ppl's q̄ꝫ oīs ad h̄ ſpectaculū ꝯſiſtens
manus ad ſydera tendēs: dei ꝛ mr̄is eiꝰ au-
xiliū flebiliter inuocabat. Uniuerſis aūt ſp̄i
auxiliū imploꝛātibꝰ aduenit pia dei genitrix
ꝛ vt videbat̄ mulieri manica ſup eā ꝓiecta
ita intactā a terriſono impetu maris reddi-
dit: vt nec etiā mīma gutta totiꝰ abyſſi veſti
mēta illiꝰ ꝯtingeret. Ipſa ỽo q̄ſi ī tutiſſimo
habitaculo poſita: filiū peperit ſine timoꝛe:
in illo ꝑmanēs donec iterū mare fluctꝰ ſuos
in ſe retrahēs liberū iter eūdi mulieri ꝑberet
ita𝔮ꝫ cū puero ad littus venit. Et q̄ ſola ī ma
ri relicta erat exiēs. iaꝫ nō ſola miraculi ſpe-
ctaculū oī pp'o p̄ebuit. Hec Uincē. in ſpe.
hiſto. ꝑte ꝑma. lib. viij. c. lxxxv.

Maria liberauit mulierem a dānatione
que ſcienter obticuit peccatū in confeſſione.
Exemplum. iij.

Ulier quedaꝫ honeſte con
m
uerſationis: q̄ ꝯiugis ꝯiugio copula
ta ſeculari habitu: vitā tn̄ regularē
duxit. Uerūtamē in adoleſcētia flagitiū cō-
miſerat qd̄ nulli auſa dicere pꝛe pudoꝛe fuit
dum ſacerdoti confiteret̄ palliato crimine
ſic cōcluſit. De oībus q̄ dixi ꝛ q̄ nō dixi reddo
me culpabilē. Et frequēter hec dicēs ſuſpi-
rauit grauiter. Hoc ſacerdos conſiderās cal
lide tēptabat elicere qd̄ latebat. dū nō poſſꝫ
monuit vt pꝛioꝛi vicini monaſterij ſuam cō
ſſiam reuelaret: ꝛ ipſe caute eā inueſtigare
ꝑſuaſit: ſed nec ille aliquid ex ea extoꝛquere
potuit. Solebat tn̄ illa mulier quotidie co-
ram altari vel imagine beate virginis ꝑdi-
tum lapſum cum fletibꝰ apire. Tandē cum
ſic moꝛtua eēt: ꝛ cū exequijs filia q̄ in remo-
toꝛi vico erat expectaret̄: ꝛ illa tandē veni-
ens cum vlulatu et gemitu ſparſis crinibus
īplexa coꝛpus matris clamaret. Heu mater
cur me miſeram deſeris: ita vt aſtantes ad
lamenta cōuerteret: mr̄is aīa ſtatim reuer-
ſa eſt: et quaſi de ſomno euigilans: ait. Dn̄o
iubente reuixi: diſſoluite velamina et ſurgā
Qua ſoluta ſacerdos vocat̄: crimē𝔮ꝫ aperi-
tur: que ſe ꝓtinus beate virginis interceſſi-
one liberatā teſtans. Cunctis ad miraculuꝫ
cōfluentibus ait. Ego toꝛtoꝛibus tradita ad
penā trahebar. ſ btā ỽgo ſuccurrēs me ducē
tibus dixit: cur ſuā ancillā ducere ꝑſumerēt
et vt cito donec a dn̄o ſentētiarer me depo-
nerent ait. Quo facto accedēs ad filiū ſuuꝫ
orauit: dicēs. Oꝛo fili ne dānet̄ aīa q̄ ſuum
coꝛā me reatū deploꝛauit totiēs. Cui domi-
nus. Noſti mr̄ q̄ꝫ ſine cōfeſſiōe ſaluari neq̄t:
ſ qꝛ tibi negare nihil poſſum: reuertat̄ ꝛ con
fiteat̄: ꝛ ſic liberabit̄. Mox miſſus āgelꝰ me
reduxit. Fctā ḡ cōfeſſione reuertar. Quo di-
cto ſignās ſe capite ī feretro iclīato ſpiritus
exalauit.

Uxoꝛ militis que ꝑdidit ſenſum ꝛ maria
ſubuenit ei. Exemplum. iiij.

Ulier quedā cōiunx cuiuſ
m
dā militis q̄dā nocte vidit in ſōnis
poꝛtāre vexillum qd̄ coloꝛe ſangui
neo erat intinctum. Hoc aūt vidit cum eēt
pꝛegnās pignoꝛe filij quem poſtea habuit.
Euigilans autem a ſomno ſenſuꝫ ꝑdidit cō
tinuo: ꝛ cepit aliena loqui: viro ſuo valde mi
rante. Et poſt paululū videbat̄ ſibi fidē chꝛi
ſtianam quam hactenus habuerat inter mā
nullas ſuas eſſe ꝛ inde continuo exire: ſic di

abolus eam ludificabat: cuius animā veia
ri cupiebat. Amici quo𝔮ꝫ contriſtati de tam
magno infoꝛtunio qd̄ videbat̄ ei accidiſſe:
eam aſſumentes duxerūt per loca ſanctoꝝ
ſi foꝛte obtinerent ſibi ſanitatis gaudiū: per
noctauerūt in eccleſia ſancte trinitatis. Sꝫ
ſancta trinitas ſcꝫ vnus deus in tribus ꝑſo
nis: nec tūc voluit ſanitatē tribuere ei: qꝛ ſa
lutis eius donum ſeruabat regine btē vide-
licet genitrici marie. Poſt hec facta eſt aqua
benedicta a pluribus pꝛeſbyteris multis ex
oꝛciſmis adiurata: multis benedictionibus
roboꝛata: in qua dum fuiſſet immerſa ita vt
ex infirmitate deterioꝛ facta eſſet vt multo
magis laboꝛaret īſania magna capitis. Per
acto autem anni circulo poſt q̄ꝫ infirmitateꝫ
inciderat appꝛopinquante purificatiōis ſo-
lēnitate ſancte marie: perducta eſt ad quan-
dam eccleſiaꝫ inꝰ honoꝛe ipſius conditā que
in medio grandis ſilue olim vt fertur a gre-
cis conſtructa: diſſimilis valde ab eccleſijs.
ſatis tn̄ congrua ad habitanduꝫ heremitis.
Ibi ergo dum pernoctaret: in iam dicta ſolē
nitate: meritis eiuſdē virginis ita facta eſt
ſana: ac ſi nunq̄ꝫ aliquid mali habuiſſet. Nā
et ſenſus quem amiſerat ei ex integro redijt
et ſanitatem capitis pleniſſime recuperauit
Unde cum ipſa: ipſe vir eius: et ceteri amici
laudē retulerūt deo ꝛ glioſe ỽgini ipiꝰ gēitrici

Monachum ebꝛioſum liberauit Maria
a ꝑtāte demonum. Exemplum. iiij.

Aria virgo quendam mo
m
nachum ſibi deuotum a diabolo li-
berauit: et etiam a conſuetudine in
ebꝛiandi reuocauit. Unde legitur q̄ꝫ cum q̄-
dam monachus deuotus beate virgini cella
rium abbatie intraſſet: foꝛti vino adeo ſe in
gurgitauit q̄ꝫ factus ē quaſi ſine ſenſu. Ubi
cum manſiſſet vſ𝔮ꝫ poſt paululum a vino ex
citatus temptabat ire ad eccleſiam per clau
ſtrum: occurrit ei diabolus in ſpecie thauri
maximi volens ip̄m coꝛnibus tranſfodere.
Tūc affuit ei quedaꝫ virgo ſpecioſiſſima dif
fuſa ceſarie ſuper humeros ſuos: tenens in
dextera eius mapulam lineam: ꝛ increpans
diabolum: ꝛ iubens eum a familia dei diſce
dere: ſtatim vtra𝔮ꝫ viſio diſparuit. Cum aūt
idem monachus inceptum ꝑageret iter: ꝛ ec
cleſie appꝛopinquaret: affuit diabolus ī ſpe
cie canis hoꝛribilis: et ex impetu in eum exi-
liens. affuit et pꝛedicta puella euꝫ abire cō-
pellens: et eū iterū liberum faciēs: ꝛ ſic viſio

diſparuit. Et eccleſiã itrãte affuit diabolus in ſpecie leonis imaniſſimi: rugiẽs ⁊ in eius ĩpetũ faciẽs qſi eũ deuoraturus. ſꝫ apparuit ſtati btã ỽgo ỽgã i manu tenẽs ꝯ diabolũ: ⁊ cõminãs ei alia acriora ſupplicia ſuſtinere: q ſtati vt fumꝰ diſparuit. Puella autẽ p̃dictum monachũ p manũ accipiẽs fecit eũ ſtatim mẽte ſanũ atqꝫ ſobriũ. ac ſi nihil bibiſſꝫ ⁊ ad lectũ ſuũ reclinãs ⁊ ſignũ crucꝫ i frõte eius imp̃mẽs: ⁊ monẽs ne decetero talia facere p̃ſumeret: ſꝫ imane pctm̃ ſuũ ꝯfiteret̃ tali monacho familiari ſuo: ⁊ qcq̃d iponeret adimpleret. Cũ aũt monachꝰ q̃reret q̃ nã eẽt r̃ndit Ego ſuꝫ maria mr̃ xp̃i. Qḋ audiẽs ⁊ ꝓcidẽs ad pedes eius ipſam tenere cupiens illa celos aſcendit.

Latro qdã ieiunauit vigilias marie et nõ potuit mori ſine ſacramẽtis. Exẽplũ.v.

q Uidã maximus latro fuit et ſceleratiſſimꝰ nõ cogitãs niſi de ſeruitio diaboli: hoc tñ bonũ habebat ꝙ vigilias beate Marie deuote ieiunabat i pane ⁊ aq̃. et cũ ibat ad furtũ ſalutabat eã ea deuotõe q̃ poterat: rogãs eã vt nõ permitteret eũ mori in pctõ mortali. Cũ aũt captꝰ ſuſpẽderet̃ p triduũ pepẽdit ⁊ nõ potuit mori. Cũ aũt vocaret trãſeũtes vt ſibi adducerẽt ſacerdotẽ: aduẽiẽte eo cũ iudice ⁊ pplo remouet̃ de patibulo: dicẽs ꝙ btã ỽgo eum ſuſtentabat: et ſic liber dimittit̃: et poſtmodũ vitã ſuam laudabiliter finiuit.

Maria viſitauit frẽs laborãtes. Exẽ.vi.

m Iles depoſito cingulo militari ordinẽ ciſtercieñ. in claraualle ĩgreſſus eſt. Quodam tp̃e meſſis cũ ad laborẽ cũ fratribꝰ exiſſet iuſſus ẽ ibi ſedere ⁊ q̃ſcere: qꝛ ãnoſus erat: nec habuit cõſuetudinẽ laborãdi ſedẽs ꝑcutiebat cor ſuũ ⁊ egreferẽs ꝙ nõ laboraret ceteris laborãtibus itaqꝫ loq̃bat̃ apud ſe. O miſer homuncio q̃nti ſapiẽtes: q̃nti nobiles ſm carnẽ h laborãt q ſi vias ſeculi igredi voluiſſent: grande nomẽ hĩturi eẽnt: ⁊ tu ſedeſ h tota die ocioſus ĩueterate dierꝫ malorꝫ: cũ aſı̃ te portent p̃õdꝰ dici ⁊ eſtꝰ delicati iuuẽculi ⁊ nobiles viri. Hec loquẽs apḋ ſe vidit ĩ viſu de colle ſuperiori deſcẽdere candidatã turbã: cui p̃erat qdã mulier pulcherrima: ⁊ ãte eã alie due q̃ in manibꝰ ſuis manutergia portabãt. Hec dñ̃a vẽiẽs cũ cuneo ſuo ſalutauit frẽs i oſculo ſctõ: ⁊ ſuſcepit ĩ ãplexꝰ charitatis ſue. duabus quoqꝫ comitibꝰ lintheola p̃tẽdẽtibꝰ extergebat puluerẽ ⁊ ſudorẽ de monachorꝫ frõtibꝰ. Miles h vidẽs ⁊ ꝙ mat̃ dei maria eſſꝫ ignorãs: dẽtibꝰ ſuis in frẽs fremebat: dicebatqꝫ apḋ ſe. O q̃les frẽs: q̃lis religio vbi ſic feie recipiũtur: ⁊ nõ ſolũ ad cõſpectũ ⁊ colloquiũ: ſꝫ ẽt ad ãplexũ ⁊ oſculũ. Cui talit̃ cogitanti vna de cãdidata illa mltitudĩe appropiãs: dixit. Quid ĩpudẽter cogitas o hõ. dñ̃a hec quã cernis ẽ maria mr̃ ieſu: q̃ venit videre meſſores ſuos eos cõſolãdo ⁊ adiuuando tanq̃ filios chariſſimos. In reuelatiõis huius cõſolatõe miles cõfortatꝰ ⁊ edificatꝰ eſt i dei genitrice maria ⁊ i frĩbꝰ ſuis: ⁊ cibi ſpiritual' fortitudĩe laborauit: ⁊ vitã in bono finiuit. Hec Uinceñ. in ſpec. hiſt. li. viij. c. xvij.

Ecclãm fabricare placet marie. Exẽp.vij.

e Ecleſia quedã edificata ẽ in honore btẽ marie ỽginis. Et cum edificaret̃ adducte ſunt colũne mire magnitudinis. Que cũ leuari nõ poſſent: ac diebus ſingulis caſſo labore plures hoĩes fatigarent̃: apparuit artifici ỽgo maria p viſum: dicens. Noli moleſtꝰ eẽ cõiũge tibi tres pueros de ſcholis: quorꝫ adiutorio quod vis imple: qḋ ⁊ fctm̃ eſt. Et populus venit videre h mirãdũ miraculũ: vt qḋ multitudo virorũ fortiũ leuare nequiuerat: tres pueri nõdũ ꝑfecte etat̃ ſũma velocitate ſubleuarẽt.

Maria ỽgo ſuſtẽtauit mũdũ. Exẽp.viij.

b Eatus dominicꝰ cũ pro ordinis cõfirmatõe apud deũ ⁊ apud dñm papã inſtaret: q̃dã nocte orãs rome in eccl'ia vidit in viſiõe dñm ieſum xp̃ꝫ ſtantẽ in aere: ⁊ tres lãceas ꝯ mundũ vibrãtem. Cui ad genua ꝓcidẽs ỽgo maria: rogabat ꝙ miſericors his q̃s redemerat fieret: ⁊ iuſticiam miſericordia temparet. Ad quã filius aiebat. Nonne vides quãte ĩiurie mihi fiũt: ⁊ quõ mali chriſtiani cũ pctis ſuis rurſuꝫ me crucifigũt iuſticia mea tãta mala nõ patit̃ ipunita. Tũc dixit mr̃ ei. Sicut tu ſcis qꝛ oia noſti h ẽ via p quã eos ad te reduces. habeo vnũ ſeruum fidelem quem mittes in mundũ vt annunciet et conuertent̃ ⁊ te querent oĩm ſaluatorem. Aliũ etiam ei ſeruũ dabo in adiutorem qui ſimilit̃ operet̃. Tũc filius inq̃t. Mat̃ ecce placatus ſuſcepi faciem tuam. verũtamẽ oſtẽde mihi quos vis ad tãtum officiũ deſtinare. Tunc domina mater btm̃ Dñicũ offerebat dño noſtro ieſu chriſto. Cui dñs. Tũc bñ et ſtudioſe faciet que dixiſti. Attulit et btm̃ franciſcũ: et hunc ſimilit̃ ſaluator cõmẽdauit. Btũs igitur dñicus i viſione iſta ſociuꝫ diligent̃ conſiderans quem

dñico mat̃ miraculũ retulit. Qui prudentẽ rem intelligẽs: obſerua inq̃t infantẽ a die p̃dicta ⁊ poſt triduũ nõ hẽbis ipm: ꝓtinꝰ infans febre correptꝰ i triduo moritur: ⁊ ſic ad xp̃ꝫ puẽit. h Uincẽ. i ſpe. hiſto. li. viij. c. xcix.

Maria virgo p̃ſeruabat puerum iudei in fornace. Exemplũ.xviij.

a Pud bituricas cũ chriſtiani die paſche cõicarẽt iter pueros chriſtianos puer iudeꝰ quidã altare accedẽs corpꝰ dñi cũ eiſdẽ ꝑcepit. Rediens ad parẽtes ⁊ interrogatꝰ vñ veniſſet: r̃ndit ſe cũ ſocijs pueris ad ecclãm iſſe: ⁊ cũ eis cõmunicaſſe. Tũc pat̃ eiꝰ vehemẽter iratꝰ: puerũ in fornacẽ ardẽtẽ ꝓiecit. Sed ſtatim beata ỽgo maria puerũ illeſum ab igne ſuauit Mat̃ ỽo pueri mltos xp̃ianos et iudeos cũ ſuis clamoribus congregauit. Qui vidẽtes puerũ in fornace viuẽtem: extractũ interrogauerũt eũ quõ nõ ſenſiſſet dolorem. Qui reſpondit: q̃ eſt ſup altare chriſtianorꝫ ſibi apparuiſſe: ⁊ totũ incendiũ ſuo pallio depoſuiſſe. Tũc intelligẽtes imaginẽ btẽ marie fuiſſe: iudeũ p̃rẽꝫ pueri in fornacẽ miſerũt: ⁊ ſtatim euiſto eo multi in fide feruẽtiores fuerunt.

Maria ỽgo caſtiſſima ſuccurrebat iudee in partu. Exemplum.xix.

q Uedã mulier iudea in partu laborãs ⁊ clamãs pene vſqꝫ ad exitũ anime anguſtiabat̃. Obſtetricũ quoqꝫ obſtupuerat ſolertia: ſolãqꝫ mortẽ tanti doloris finẽ p̃ſtolabat̃. Interea dũ inter anguſtias aĩe ⁊ corpis anhelaret ſubito lux celitus emiſſa ſup eã emicuit. et vox pariter cũ luce ĩtonuit: dicẽs. Inuoca nomẽ marie ⁊ ſalua eris. iuoca matrẽ ieſu ⁊ liberaberis. Luce foris ſubtracta: ſꝫ in ỽtute ỽbi ſalutaris intꝰ radicata mulier toto corde fidelis ⁊ cõfidẽs in dũo marie nomẽ inuocauit magna voce: ⁊ ſtati felici partu filium edidit carẽs oi dolore. Audiẽtes aũt femine iudeorũ q̃ aderãt inuiſum ſibi nomẽ turbabant̃ ⁊ ſtridebãt in eã. ⁊ niſi de celo oculus dei reſpexiſſet fortaſſis in eodẽ loco earũ trucidata manibus aĩam exhalaſſet. Itaqꝫ maria ſuffragante ſeuientiũ etiã mulierũ cruẽtas manꝰ euaſit: ⁊ poſt dies purificatõis ſue aſſumptis filijs ſuis ad ecclãm cõfugit: ac legalibꝰ inſtitutis ⁊ iuſtificationibꝰ carnis abrenunciãs iugum chriſti ſuaue recepit. Hec Uincen. in ſpe. hiſto. li. viij. c. xcix.

In epiſcopum eſt electus quidã ex iuſſu beate virginis Marie.

Exemplum.xx.

i N vrbe papia fuit quidam clericus nomine hieronymus: q̃ beatam mariam multũ diligebat ⁊ ei modis omnibꝰ placere ſatagebat. Defunctus itaqꝫ epiſcopo eiuſdem ciuitatis collecti clerici ieiunauerunt vt deus eis oſtenderet quẽ in epiſcopum eſſe vellet. Interim beata virgo maria cuidam apparuit: dicẽs. Uade et dic populo vt accipiãt cancellariũ meũ ⁊ ſtatuant cum huius vrbis epiſcopum ⁊ ille requirens quiſnam eſſet ille. beata maria r̃ndit ſibi. Ille inquit qui vocatur hieronymꝰ: qui eſt in dei ſeruitio die noctuqꝫ ſtrẽnuus. Et factum eſt ꝙ qui beate marie ſeruire ſtuduerat in hac vita: tm̃ honorem meruit: ⁊ in aliam felicitatem intrauit.

Maria reſeruauit famulos ſuos in honore debito. Exemplum.xxi.

e Rat in cenobio quodã frater quidam hieronymꝰ nomine pictor quidem optimus: qui aſſuetꝰ ſemꝑ virginis marie ſtaturã omni ſtudio virtute decorare: et ornare ſtudebat et ſolebat. aduerſarij quidem diaboli per contrariũ faciebat turpiſſimam: deformeꝫ: omniqꝫ imagini illuſiuam: poſt in ipſius imaginem irriſiue ſpuens. Odioſus ergo his diabolus cepit hieronymũ ſtimulare vehemẽtiſſime luxurie libidine: cogitans vindicare ſe et perpetrata iniuria. Demum apparuit ei diabolus in ſpecie dñe pulcherrime: que pollicebatur ſecum gaudere ſi vellet ſibi cõſentire. Et reſpondit hieronymꝰ cuncta patrare ſi vellet conſenſum ei prebere. Dixit ei domina. Tu es loci illius ſacriſta. At ille vtiqꝫ. Inquit iſta. Accipe ergo theſauros quos ſub tuo dominio habes maxime autem auri et argenti frange: ſimulqꝫ omnia ponas in ſacco: et tunc ad me venies diu gauiſurus. Hieronymus autem pollicetur hec agere et cum talia operaret̃ cepit diabolus vociferare. Currite dñi: currite dñi: qꝛ hieronymus predat̃ eccleſie theſauros. Cum ỽo monachi currerẽt et hieronymuꝫ reperiſſent calices et crates, ⁊ cetera in auro et argento fregiſſe admirati ſunt valde: et interrogantes quidnam eſſet volens ratione ſe tueri timẽs ac tremẽs obmutuit. At illi: quia ſero erat ligauerunt eũ ad colũnam. Diabolus vero ad ipm veniẽs

illudebat ei: dicens. Nōne es ille q̄ me tā deformē depingebas ꝛ in faciē ſpuebas: q̄ me illuſiſti: illuſi te. Ecce miſer aſſaberis: dic ꝑ marie tue quaȝ ita pulchram faciebas vt te nūc adiuuet. Recordat⁹ itaq̄ꝫ hieronym⁹ miſeratōis dei genitricis: toto corde cepit eā inuocare vt in tantis afflictionib⁹ dignaret̄ ſibi ſuccurrere. Jpa q̄dē mr̄ pietatis apparuit ei ꝛ ait. Cōfortare in dn̄o hieronyme ꝛ deinceps cōſtans eſto: ꝛ caueas tibi ab aſtutia diaboli q̄ te nō deſerā in his tribulationibus. Et ſtati apphēſo diabolo ligauit eū ad colūnaȝ ſoluto hieronymo. Sil'r vo a dn̄o āmonit⁹ hora cōpetenti pulſat matutinū: ꝛ accēſis lampadibus ꝛ aptis libris ſtetit in loco cōſueto. Uenientibus ſiq̄dē fratrib⁹ atq̄ꝫ in eccl'a hieronymū ītuētib⁹: ſil'r ad colūnā ligatū mirati maxime: q̄dnā hoc eēt: reperientes ſacriſtā conſuctū officiū ꝛ eccl'e theſauros ſolito mō cōſiſtentes. Euntes ad colūnā repierunt diabolū. quē expoſuerunt eo max īv̄berato. At ille ſtridēs ꝛ clamās aufugit. Deniq̄ꝫ cōfeſſus hieronym⁹ ſcel⁹ ſuū: cepit narrare miſericordiā v̄ginis marie. q̄lit̄ ſibi miſericorditer ꝛ potēter in tali neceſſitate ſubuenit.

Due ſorores que fuerunt falſo infamate. Exemplum. xxij.

p Aupercula quedā ambas filias ſuas in obſequiuȝ btē marie virginis tradidit diligent̄ cui erat deuota. Quib⁹ ob paupertatem de corruptiōe timēs: btē marie v̄gini eas recōmēdauit an̄ altare ſuū: di. O dn̄a has duas filias meas tibi offero mūdas ꝛ virgines: et quicq̄d iuris ī eis habeo ħ tibi do: q̄s nutrire nō valeo. Quarū ēt man⁹ manib⁹ btē marie cōiunxit in argumētū deuotōis hui⁹. Quib⁹ mox domū remeantib⁹ iuuenis ſplēdid⁹ pre forib⁹ cētū libras eiſdē dedit. Un̄ ſubleuata eoruȝ miſeria ecōtra emuli earū dixerūt eas meretrices eē. Et mat̄ eis dixit. Jte ad matrē veſtrā btām mariā virginē vt huic v̄re infamie ſubueniat: eā deuote exorādo. Quo facto ill' ambab⁹ in quadā ſolēnitate btē marie v̄gis in platea cōmorantib⁹ in p̄ſētia oīm angel⁹ x̄pi de celo deſcēdēs: ſerta floꝝ dedit eis dicēs. Hec ſerta mr̄ v̄ra btā v̄go in argumētū v̄re virginitatꝭ trāſmiſit. Un̄ ſtupefactus princeps illi⁹ terre ēt oīs popul⁹. Qui quidē princeps terre vna cū populo duo mōaſteria ſanctimonialiū cōſtruxit in honorem beate marie v̄ginis: et magnifice dotauit: et eaſdem duas ſorores illis duob⁹ monaſterijs p̄fecit. Et ſic infamatores earū confuſi ſunt: et ipſe honorifice ab īfamia liberate ſunt. Propter quod oīs populus beatā virginē honorabat: et amplius diligebat.

Maria liberauit mulierem innocentē a morte. Exēplū. xxiij.

s Dulter quidā habuit vxorem p̄bam: et deuotā beate virgini ſ miſer adulter odiuit eā multū. ꝑpter incōſtantias mariti mulier ad tantā deuenit inopiā ꝙ oportebat nutrire puerū cuiuſdā mulier̄. Adult' ob īuidiā vxoris ſue venit occulte: ꝛ āputauit puero guttur: et receſſit. Mane dū mulier euigilaſſet eū volēs lactare vidit puerū occiſum: et in tm̄ clamores p̄rupit ꝙ oēs q̄ aderāt in hoſpitio vigilarēt. Jſtud nō latuit p̄rem et matreȝ et omnes q̄ aderāt in ciuitate. Mulier dep̄hēſa ducitur ad iudiciū. Et cū eēt adiudicata morti et nō h̄ns p̄locutorē: ſuſpiciēs in celū dixit. O maria tu ſcis innocētiā meā: me tibi recōmendo. His v̄bis finitis venit vna dn̄a q̄ puerū ſpecioſum portabat: que his v̄bis oēs alloq̄tur. Suſtinete vos iudices: q̄ iſte puer erit hodie iudex. Statim puer alloquebat̄ iudicem. Sic debet eſſe iudiciū de homicidio occiſus apportet̄ ꝛ tūc r̄nſio mulieris audiet̄. De ſapientia huius pueri oēs mirabant̄: et ſtatiȝ puer occiſus apportat⁹ fuit. Tūc dixit puer in iudicio. Juſte iudicate filij hoīm. Et dixit puero occiſo. Jn noīe dn̄i ſurge et noīa illū qui te occidit. Statim puer ſurrexit q̄ erat occiſus qui ante non fuit locut⁹ cepit loqui: et digito oſtendens occiſorē. Sic muliere dimiſſa adulter dep̄henſus eſt. Jnterim domina cū puero euanuit: ꝛ adulter alligatus ad caudam equi miſerrime interijt.

Maria liberauit abbatiſſam ab infamia. Exemplum. xxiiij.

q Uedam abbatiſſa quātum poterat moniales ſuas religioſe gubernās: et ad cuſtodiā diſcipline coartans eas: in odiū ſui de bono ſtudio prouocauit ꝛ inſtinctu diaboli occulto dei iudicio cū dapifero ſuo luxurie crimē īcurrit. At illa grauidā ſe cognoſcēs moniales vt pri⁹ ad regulā nihilominꝰ aſtringebat. Un̄ cū eā amplius cōcuteret tandē inceſſum et cibum mulīebri ſagacitate ab eis p̄ certo grauida eē dep̄hēdit̄: ꝛ ſtati cū grauiſſimis accuſationibus occultatōes tanti criminis epiſcopo de

[...] ante nō nouerat. Jn craſtinū cū eū in eccl'ia repperiſſet ex his q̄ nocte viderat recognouit ꝛ in oſcula ſctā ruēs ꝛ ſinceros amplex⁹: dixit. Tu es soci⁹ me⁹: tu curres parit̄ mecū: ſtemus ſil' ꝛ aduerſari⁹ null⁹ p̄ualebit. Uiſiōeȝ etiā p̄dictā ei enarrauit: ꝛ extūc facti ſūt cor vnuȝ ꝛ aīa vna in deo: qđ ꝛ in ſuis poſteris mādauerūt obſeruari imp̄petuum.

Maria placat irā filij ſui. Exemplum. ix.

ſ Acerdos quidaȝ guilhelmus noīe huic diuinit⁹ mlt̄a ſecreta reuelata ſunt. Cū ei in orōne ſtaret factus eſt in exceſſu mentiſ: rapt⁹ an̄ tribunal x̄pi: ad cui⁹ dexterā angelū cū tuba ſtare ꝯſpexit: quē x̄ps clara voce cūctiſ p̄rie celeſtis exercit⁹ audiētib⁹ ſic allocut⁹ ē. Buccina. Qđ cū factū fuiſſet tā valida erat vox tube: vt totus mūd⁹ q̄ſi foliū de arbore tremere videretur. Qui cū ſcđo diceret buccina adhuc ſel': mater mie v̄go maria ſciēs mundū ſi denuo buccinaret ꝯſummari: ceteris ſctīs tacētib⁹ ſurgēs ad pedes filij p̄cidit: ꝛ vt ſniaȝ differret: mūdoq̄ꝫ parceret cū inſtātia multa ſupplicauit. Cui x̄ps r̄ndit. Mater mūdus tot⁹ in maligno poſit⁹ eſt: ꝛ ſic me ſuis pctīs irritat: vt vel ſniam ſuſpendere: vel hoī parcere nō debeam: nō ſolū laici: ſȝ ꝛ clerici ꝛ monachi vias ſuas prorſus corrūpūt: ꝛ me de die in diē offendūt. Tūc illa. Parce dilecte fili: ꝛ ſi nō p̄pter illos malos ſaltē p̄pter amicos meos: ꝛ ſic x̄ps placatus eſt.

Multitudo populi aliq̄n punitur p̄pter delictum vnius. Exemplum. x.

f Riſo q̄daȝ noīe ꝛ arte pugil extitit: qui q̄tiēs de tab̄na ebrius ad domū redijt: totiens vxoreȝ v̄bis ꝛ plagis tribulauit. Ipe q̄dam timore mariti infirmitatē ſimulās: ne poſſȝ notari corp⁹ dn̄i ſibi dari poſtulauit. Ueniēti ſacerdoti pugil cū cypho ceruiſie ebri⁹ occurrit: ꝛ eū bibere monuit. Et cū ille r̄nderet: corpus dn̄i porto: iđ nō bibā. Jrat⁹ friſo cū cypho pixidē p̄cuſſit: ꝛ oēs hoſtie tanꝙ̄ ſtelle radiantes viſe ſunt. Quas ſacerdos gemēs in pixidem collegit: ꝛ triſtis abijt. Friſo v̄o a decano p̄uincie citatus ꝛ excōicat⁹ eſt: ſȝ nō curauit: ꝛ ſic poſtmodū in breui tp̄e miſer obijt. Et eodē anno ieſus x̄ps eandē p̄uinciā terribiliter plagauit. Nā mare in ptib⁹ eiuſdeȝ prouincie friſie terminos ſuos egrediēs: mltarum p̄uinciarū terrā occupauit: villas deleuit: tantā hoīm extinguēs mltitudineȝ: vt ſumma centū milia hoīm tranſcenderet. Et cum cā plage ppl'm lateret: matrone cuidaȝ multū deuote apparuit btā dei genitrix: dicēs. Propter iniuriā filij mei in ſacro corpore eius factā ſubmerſa ē friſia. Et mox adiecit mat̄ mie. Leua oculos tuos ꝯ mare. Qđ cū feciſſet contemplata eſt pixideȝ a pugile percuſſam in ſummitate fluctuū natantē. Que cū int̄m appropinquaſſet vt poſſet agnoſci: ait. Ecce corp⁹ filij mei: in loco em̄ vbi diſperſum eſt edificari dȝ eccl'ia. ꝛ dȝ exhiberi tanta reuerētia: quāta ſepulchro dn̄ico. Quidā v̄o p̄diues ex p̄dicti pugil' domo ecclīam in honore btē v̄ginis marie edificauit. Ex his pȝ ꝙ q̄n̄q̄ꝫ p̄pter peccatum vnius punit̄ tota cōmunitas. Unde de hoc dicitur ī decre. Qn̄q̄ꝫ multitudo p̄pter vnius delictū punitur. diſt. xlv. ſed illud.

Jmago btē v̄ginis ſudauit. Exemplū. xi.

i N quadā eccleſia cū ſacerdos celebraret ꝛ ppl's aſtaret: imago dei genitriciſ vehemēter ſudare cepit: vt aſtātes notarēt: ꝛ mirarent̄: atq̄ꝫ ipſe ſudoꝝ guttule peplis matronarū extergerent̄. Nutu dei obſeſſus eadē hora affuit: requiſit⁹ de cā: r̄ndit. Quid ſtatis admirātes: fili⁹ marie manū extēderat ad feriendū quā ſi nō ipſa retinuiſſet mūdus iā minime ſubſiſteret. Ecce hec cā ſudoris ē. Et territi ſunt oēs audiētes v̄ba tā ſtupēda. Hec ceſari⁹.

Salubre eſt honorare q̄nq̄ꝫ dolores marie virginis. Exemplum. xij.

q [redacted]

Septem gaudia beate marie virginis. Exemplum. xiij.

ſ Eptem gaudia beate vir
ginis q̄ ipſa cuidā religioſo reue-
lauit. Primū ꝙ ſolꝰ glīe mee ple
nitudo oēm glr̄am angeloꝝ ⁊ ſctoꝝ āncedit
Scōȝ eſt ꝙ ſup oēs choꝛos angeloꝝ ꝓxima
ſum ſcē trinitati. Tertiū gaudiū eſt ꝙ oēs
ciues regni celeſtis me tāq̄ ſūmi regi mr̄em
venerātes honoꝛant. Quartū eſt ꝙ ſicͣ dies
a ſole fit amena: ſic tota curia celeſtis a mea
p̄ſētia venuſta iocūdatᷣ. Quintū ē ꝙ ſumme
trinitati ⁊ mea ē vna volūtas: ⁊ qd̄cūq̄ mihi
placuerit tota trinitas ineffabili fauoꝛe con
ſentit. Sextū eſt ꝙ oībꝰ in h̄ ſeculo mi ſuiēti
bꝰ iux̄ mee volūtatꝭ arbitriū recōpenſatᷣ. Se
ptimū ē ꝙ oīno certa ſuȝ ⁊ ſecura ꝙ mee glīe
plenitudo nūq̄ marceſcet: ⁊ nūq̄ decreſcet.

Maria liberauit filiuȝ cuiuſdā mulieris
a captiuitate. Exēplum. xiiij.

f Emina quedā ſimplicis
⁊ recte vite ſctām mariā veneraba
tur dei genitricē: ꝓſterneēs añ ima
ginē ſuā freq̄nter floꝛes ⁊ herbas. Contigit
eiuſdē femine vnicū filiū captiuari. Mater
aūt incōſolabiliter flebat: ⁊ btām mariā vir
ginē deuote ꝓ liberatiōe filij ſui oꝛabat. Ui
dens aūt ꝙ nihil ꝓficeret eccliaȝ intrauit: ⁊
imaginē btē v̄ginis ſic allocꝗtur. O btā v̄go
maria pro liberatione filij mei te ſepiꝰ roga
ui: ⁊ non exaudiſti me: igr̄ ſicut filius meus
ablatus eſt mihi: ſic ⁊ ego filium tuū auferā
⁊ obſidē i cuſtodiā ꝓ filio meo ponā. Et ima
ginē pueri accipiēs de gremio marie domuȝ
abijt: ⁊ lintheolo mundo inuoluit: ⁊ in ciſta
diligenter incluſit. Et ecce ſeq̄nti nocte bea-
ta maria iuueni captiuo apparuit ⁊ eum exi
re precepit: eiq̄ dixit: matri tue dices vt mi-
hi filium meū det. Qui veniens ad mr̄em: ⁊
qualiter liberatꝰ eſſet narrauit. Illa aūt plu
rimū gaudens imaginē ieſu marie repoꝛta-
uit ⁊ gratias ei retulit.

Maria liberauit puellā paruulaȝ a lupo.
Exemplum. xv.

m Atrona quedā honeſta ⁊
deuota: ſummo honoꝛe imagineȝ
btē v̄ginis honoꝛabatᷣ: ſalutatōes
oꝛ̄ones: multaſq̄ venias coꝛaȝ illa faciens.
Tēpoꝛe v̄o quodā cū filiā paruulā in villam
ꝓximā tradidiſſet ⁊ infantula iā luderet in
area: lupus ludentē rapiēs cū ea ad ſiluā cu
currit. Quē q̄dam cū clamoꝛe magno inſecu
ti ſine ereptione puelle ſunt reuerſi. Ex q̄bꝰ
vnus i caſtrū cucurrit ⁊ mr̄i i mēſa ſedēti ra
ptum filie nūcians ait. Dn̄a lupus comedit
filiā v̄ram. Cui illa turbata nimis reſpōdit.
Certe lupus nō comedit filiā meā: mox tn̄ a
mēſa ſurrexit ⁊ in multa coꝛdis amaritudie
capellaȝ intrās: imaginē ſaluatoꝛis de ſinu
mr̄is euulſit, ſtanſq̄ ꝯ illā cū multis lachꝛy
mis in hec v̄ba ꝓrupit. Dn̄a: nunq̄ rehabebis
filiū tuū niſi mihi reſtituas filiā meā. Mi-
ra benignitas atq̄ humilitas regine celi: q̄-
ſi timeret filio ſuo carere ſi mulier nō reha-
beret filiam: lupo ꝓtinus imperauit ⁊ puel
lam dimiſit. Inſecuti itaq̄ plures lupi ve-
ſtigia iux̄ frutecta deambulantē reperierūt
vidētes veſtigia dentiū lupi in gutture eius
cute ſupficie tenꝰ incifa in teſtimoniū tanti
miraculi ad h̄ reſuata. Tūc filiā ad mr̄eȝ du
centes: mox vt illam ſanā vidit effecta letiſſi
ma ad imaginē cucurrit: ⁊ puerū in ſinū eiꝰ
reſtituēs ait. Quia reſtituiſti mihi filiā me
am: ⁊ ego reſtituo tibi filiū tuum.

Maria ꝓſeruauit puerū ab igne illeſum.
Exemplum. xvi.

q Uedam mulier hanc oꝛa
tionē Aue maria: ſp cū magna de
uotiōe dicebat. q̄ cū deberet cibuȝ
deferre ſuo marito ad cāpū ⁊ nō hr̄et aliquē
cui puerū ſuū cōmitteret cepit oꝛōnē ſuā di
cere deuote. ſ. Aue maria ⁊c. ⁊ ſic puerū btē
v̄gini cōmiſit: di. Nō habeo quēq̄ cui puerū
meū cōmittā niſi tibi. Et ſic pueruȝ reliq̄t et
ad cāpū iuit ad maritū. Cū aūt interi ignis
exoꝛtꝰ eſt in ꝓxima domo auditis clamoꝛibꝰ
recurrerūt de cāpo ad domū: inuenerūt totā
domū exuſtā: ⁊ dolētes de puero plus q̄ de
domo ⁊ de amiſſiōe rerum: ipā clamauit. O
btā virgo tibi cōmendaui puerū. Et pueruȝ
queſierūt: ⁊ illeſum oīno inuenerūt.

Paruulus q̄dam xp̄o puero panē dedit et
poſtmodum obijt. Exemplum. xvij.

ſ Pira locus eſt ſupꝛa rhe
nū famoſus: vbi adoꝛatᷣ imago dei
genitricꝭ: q̄ ad ſctm̄ Bern̄. tribus vi-
cibus locuta eſt. Ubi q̄dā paruulus mr̄e i ea
dem ecclia oꝛante inciſſuraȝ panis manu te
nēs acceſſit: frāgenſq̄ micā imagini xp̄i poꝛ
rexit: his verbis q̄bus theutonici venerari ſo
lent ⁊ ploꝛare cepit. pu. pu. Tandē imago cū
cti potentis paruuli infantē ſibi reamplecti
⁊ his v̄bis ꝓhibetᷣ affari pu. pu. pe. noli flere
poſt triduū vero mecum palpabis. Audiuit
mater ⁊ tremuit. Superuenienti q̄ ſeniou ca

tibi reddo immēſas de h̄ ꝙ filiū tuū dulciſ-
ſimū dn̄m meū hodie ꝓ me rogaſti: q̄tinꝰ eiꝰ
coꝛpꝰ ⁊ ſanguinē ſumerē: ⁊ rectitudinē meā
quā xp̄ianus hr̄e deberet nō amitterē. Poſt
hoc rogauit pꝛioꝛē ⁊ ceteros frēs q̄ ibi erant
vt coꝛpꝰ dn̄i afferrēt: eū q̄ cōicarēt. Cū itaq̄
coꝛpꝰ dn̄i allatū fuiſſȝ cepit cū lachꝛymis di
cere ⁊ veracitᷣ ex oꝛe ꝯfiteri ꝙ h̄ veraciter eēt
coꝛpꝰ dn̄i qd̄ de v̄gine ſumpſit ⁊ ꝓ pctōribꝰ
in cruce pepēdit: ⁊ deinde cōicatꝰ ē. Quo fa
cto rogauit vt eū citiꝰ ponerēt. His oībꝰ pa-
ctis vſq̄ in finē cōgruū ꝑductꝰ bn̄dixit oēs
monachos q̄ ibi erāt ⁊ abſoluit: ⁊ monachi
ſil̄r ei fecerūt: deinde poſuerūt eū ſup ciliciū
ſtatimq̄ ſpm̄ reddidit letus ⁊ hylaris. Cuiꝰ
aiam ſicut illi crediderūt q̄ ibi affuerūt ⁊ hec
q̄ de illo acciderāt viderūt: ſctā Maria quā
dulciter inclamauerat ſuſcepit ⁊ ad locū bo
nū perduxit. Poſt hec ſepelierūt eū in caplo
bn̄dicentes deū: ⁊ laudauerūt ſctām Mariā
matrē dn̄i que ei talem miſericoꝛdiā fecerat
ſicut ipſi tunc viderunt.

Heretici exciderūt ſacerdoti linguā ⁊ ma
ria ſibi reſtituit. Exemplum. xxx.

c Um catholici cōtra albiē
ſes hereticos cruce ſignati duo ho
neſti clerici ꝑ terrā illoꝝ trāſitum
facerent: cū eccliam vidiſſent in via deſola-
tam ait vnꝰ alteri. Sabbatū eſt intremꝰ hāc
eccliam vt dicamus miſſam in honoꝛe ſctē
marie v̄ginis. Poꝛtabāt ei ſecū librū ⁊ calicē
indumētaq̄ ſacerdotalia. Sȝ anteq̄ miſſa
eſſet cōpleta hereticis ꝓditi ſunt q̄ armata
manu intrantes ⁊ ſacerdotē de ecclia trahē
tes: linguā eius radicitus abſciderūt. Queȝ
ſocius cū multo laboꝛe mutilatū deducens
monachis eū cōmendauit. Hi vero ſicut viri
catholici ⁊ religioſi ſacerdotē mutilatū ꝓpᷣ
fidem xp̄i ⁊ genitricis eiꝰ honoꝛē multum de
uote ſuſcipientes: oēm ei humanitatē exhi-
buerūt. In nocte v̄o epiphanie cū ſolēnes ꝰ
cantarentᷣ vigilie baculo parietē pulſans mi
niſtros aduocauit. Qui cum q̄rerent q̄d vel-
let: ⁊ ille in oꝛatoꝛiū depoꝛtari ſignificaret:
volentes parcere ei nō acquieuerūt. Tandeȝ
impoꝛtunitate eiꝰ attenta in eccliam eū du
centes: añ altare quoddā depoſuerunt. Qui
cum mr̄em mie tota mentis deuotiōe inuo-
caſſet: illa ei apparēs: ⁊ carnē lingue foꝛmā
habentē in manu tenēs dixit oꝛāti. Quia ꝓ
pter fidem filij mei ⁊ honoꝛē meū ligua tua
priuatꝰ es: ecce nouaȝ tibi reſtituo, aperi os
tuū. Qd̄ cum feciſſet digitis oꝛi eius imiſſis
radici p̄ciſe carnē eandē ꝯiunxit ⁊ vniuit: ſic
q̄ diſparuit. Qui cū zacharia mox in vocem
laudis erūpēs clara voce clamauit. Aue ma
ria. ⁊ vſq̄ in finē. Quā ſalutationē cum cre
bꝛius repeteret: ſtupētes accurrerunt mini-
ſtri: accurrerūt de choꝛo monachi de tā grā-
di miraculo: deū eiuſq̄ genitricē glīficātes.
Nō igr̄ immemoꝛ nec ingratꝰ collati ſibi bn̄-
ficij clericus in eodē cenobio factus eſt mo-
nachus. Hec Ceſarius.

Maria in preſentia hereticoꝝ cecum illu
minauit. Exemplum. xxxi.

l Egitur i eccleſiaſtica hi-
ſtoria ꝙ q̄dā erat didimꝰ ex vtero
mr̄is cecus natꝰ: hic ꝯcupiſcēs dei
ſapientiā ſuauit dei mādata: ⁊ deꝰ p̄buit eā
ſibi. Cum aūt ꝑ fidem ꝯ iudeos ⁊ hereticos
frequēs haberetᷣ conflictus v̄boꝝ: hic hereti
coꝝ perfidiam ſepiſſime cōfutauit. Un̄ a q̄-
buſdam ſepius audiuit impꝛoperiū cecitatꝭ
dicentibꝰ ſibi ꝙ gratis ſeruiret eis q̄ illumi
nare eū nō poſſent. Tūc petijt inducias cōfi
dēs in deo ꝙ deꝰ ⁊ btā v̄go maria eū illumi
nare curarēt. Tūc a ſctō Bonifacio romano
pontifice indicto ieiunio triduano deo ſtu-
duerūt elemoſynis ⁊ oꝛōibꝰ ſupplicare. His
expletis precibꝰ ⁊ pluribꝰ conuocatis: cecus
ſtans in medio xp̄ianoꝝ ⁊ hereticoꝝ: reſpon
ſoꝛiū: Gaude maria v̄go cunctas hereſes ⁊c.
cū verſu ad laudē btē v̄ginis deuotiſſime de
cantabat. ⁊ ſtatim coꝛā oībꝰ clariſſime vidit
Et multitudo infideliū coꝛde ſunt ad fideȝ
cōuerſi. Hinc mos romanis inoleuit: ꝙ quo
tidie ob memoꝛiā tāti facti r̄ſoꝛiū illud de-
cantant ad laudē virginis glīoſe.

Maria clerico linguā ⁊ faciē reintegrauit
Exemplum. xxxij.

c Lericus quidaȝ beate vir
gini deuotus: cui ꝑ eccliam cōtin-
geret tranſitus cū oī humilitate ⁊
deuotione genufl exo illa angelica ſalutatōe
eā honoꝛauit. d. Aue maria ⁊c. rurſuȝ genu
flexo Btūs venter q̄ te poꝛtauit xp̄e ⁊ vbera
que lactauerūt dn̄m ⁊ ſaluatoꝛē nr̄m. hic ali
q̄n moleſtia coꝛpis tactus deſperatus erat:
tantuſq̄ doloꝛ inoleuit vt linguam ⁊ labia
ſua dentibus ſuis manducaret idipſum de
membꝛis ſuis facturus ſi permitteretᷣ. Cū-
q̄ iam lingua ⁊ labijs penitꝰ abſumptis ve
hemēter in alijs mēbꝛis ſe lederet: laceretq̄
horrēdus aſpectu ſenſibus coꝛpis exemptꝰ

vidit iuxta lectuli ſui caput ꝑſonam ꝯſiſtere
pulchrā facie ⁊ reuerēdo aſpectu: ꝗꝛū datin
telligi angel⁹ ei⁹ erat hic egroti ſui erūnas
plorās: i hūc modū lamētari videbatꝛ. Quid
o dña mīe. fons pietatꝭ hoccine eſt grē ⁊ glīe
ſaluādoꝝ. hecqꝫ eſt lingua q̄ beatificādo vē
trē ⁊ vbera: ⁊ ꝓtū tuū longo vſu ex ardēti affe
ctu ſalutare ſic aſſuefacta vt pene nihil aliꝺ
ſonare noſceret in eccl̄ia dei. O dña ſi tu de⸗
es tuis: q̄s aderit ſuis. Nō ſic dña nō ſic ad
nihilū deueniet ſpes hoīm ſi in te incipiunt
nō inuenire refugiū. Hec cū ille in auribus
tm̄ egri declamaret ⁊ in ei⁹ tm̄ oculis decla⸗
raret: appuit vtiqꝫ mr̄ dñi: ⁊ q̄ſi ſatiſfaciens
de negligētia in ſeruulū ſuū de qua inſulta
batꝛ: ad lectulū egri ꝓpius accedit: extracto
qꝫ vbere viſa eſt ꝓtin⁹ mittere in os egri: et
ſacri lactꝭ ſui roꝛē infuſo ſubito ſue ligue īte
gritatē ⁊ labijs antiquū decoꝛē: ⁊ in toto ei⁹
coꝛpe ꝑſtinā reſtaurauit ſanitatē. ⁊ ſurrexit
ſan⁹ ⁊ incolumis. factāqꝫ circa ſe miaꝫ oīb⁹
cepit ꝑdicare ⁊ poſtmodū ⁊ ſua ſi ſuitio mā
cipās decetero duxit vitā religioſaꝫ ⁊ bonā.

Maria Johāni damaſceno reſtituit ma⸗
num abſciſſam. Exemplum. xxiij.

Prudentius ex geſtis da

maſceni Johānes damaſcen⁹ vir
go ꝑmanēs ꝟgini beate marie de
uotus: grecis līis ⁊ artib⁹ liberalib⁹ inſtru⸗
ctus in ſcribēdo: cātando: dictādo gratioſuſ
capt⁹ a ſaracenis filiū dñi in cuius ꝑtē ceſſe
rat in dictamīe: in ſcriptura ⁊ in alijs ad ſci
entiā ꝑtinētib⁹ ſic inſtruxit vt in dictamīe:
līa: ⁊ voce nō niſi Johēs putaretꝛ. Amatus
iohānes a Theodoſio impatoꝛe cū apud euꝫ
eſſet diſcipul⁹ inuidia agitatꝛ: litterā dicta⸗
uit ⁊ ſcripſit traditionē impatoꝛis ⁊ imperij
ꝯtinentē: quā furtiue Conſtantinopolꝫ mi
ſit: in palatioqꝫ impatoꝛis ꝓiecta inuēta ē:
⁊ lecta modus dictandi ⁊ foꝛma littere dino
ſcitur eſſe Johānis. Ab impatoꝛe iohānes
accerſitꝛ cōuitijs ⁊ iniurijs conuincitꝛ: ⁊ ꝓdi⸗
toꝛ imperij appellatꝛ. Oſtenſa eſt ei līa. Rñ⸗
dit. Uere dñe foꝛmā ſcribēdi ⁊ modū dictan
di meū eē cognoui: ſꝫ teſtis eſt mihi deus ꝙ
hec nō feci. Cūctis ergo ꝑſtrepētib⁹ in eū eo
ꝙ veritatē nō fateretꝛ: ⁊ reū eē moꝛtis clamā
tibus iudices: q̄ amic⁹ impatoꝛis fuerat nō
debere eū moꝛi: ſꝫ manū qua tm̄ nephas per⸗
petrauerat abſcindi ſentētiauerūt. Quo fa⸗
cto in deteſtationē tanti ſceleris ſuſpēſa eſt
manus abſciſa in monaſterio ipſi⁹ Johānis
qui mox ad imaginē ſpālis dñe ſue Marie
veniens diſcooperto vulnere ⁊ extento bra
chio eā depꝛecabatꝛ dicēs. heccine dña mea
noſtroꝝ ſunt ꝑmia meritoꝝ digne me ꝓ me
ritis pctōꝝ flagellare voluiſti: ſꝫ vt q̄d inſtru
mentū officiū tuū permiſiſti penit⁹ abſcindi
Hec quippe man⁹ hymnoꝝ laudis tue canti
ca ſepius ſcribēdo parabat: ⁊ coꝛp⁹ ⁊ ſangui
nē filij tui offerebat. Cūqꝫ talia peroꝛaret ip
ſi in lectulo ſuo nec plene vigilanti nec doꝛ⸗
miēti btā ꝟgo cū magno lumine hilariqꝫ fa
cie eidē apparēs dixit. q̄d agis inq̄t puer fi⸗
deliſſime. heu inq̄t ille: dña q̄d interrogas.
Ubi eras cū hec paterer. Ecce ad meū: imo
tuū dedecus in eccl̄ia pēdet abſciſa clientis
tui man⁹. Et illa. Confoꝛtare fili in domino
His dictis eo vidēte eccl̄iam exijt: delatāqꝫ
inde manū ei⁹ bꝛachio reſtituit. Tūc ille gra
tias agens facto mane cōuocatis fratribus
manū oſtdit: moxqꝫ miſſam de btā virgine
alta voce celebꝛauit. Impatoꝛ autēꝫ audito
miraculo pedeſter ad eū venit: ⁊ manū deoſ⸗
ſculans ab eo inq̄rit ſi quē alicubi cognoſce
ret q̄ ſuū dictandi gen⁹ ⁊ ſcribendi foꝛmā ha
beret. Quod ille quidē ei retulit, eiqꝫ veritaſ
diligentius inq̄ſita innotuit.

Maledictum a deo plagatum maria ſa⸗
nauit. Exemplum. xxiiij.

Quidā groſſus ⁊ iracūd⁹

hō cū quadā die ꝑ villā deambu⸗
laret: lapidis offenſio pedē quem
nudū habebat ſibi leſit: ⁊ vt doleret ſubſto⸗
machat⁹ maledixit ⁊ noīauit diabolū dicēs
lapidē illū in noīe diaboli ibi poſituꝫ fuiſſe:
⁊ vir finito ſermone q̄ſi repēte violēta inie⸗
ctione aque feruētis totā faciē ꝑfundi ſenti
ens: ſꝫ ad domū ſuā reduct⁹ tota ei⁹ facies in
tumoꝛē cōuerſa: oculi: naſus ⁊ os ita tumo⸗
re excreſcēte diſparuerūt: vt nō niſi mōſtruꝫ
in facie videretꝛ. Quattuoꝛ aūt dieb⁹ euolutꝭ
inflatio illa paululū exinaniri cepit: puſtulꝭ
⁊ veſicis turgētib⁹ repleta eſt vt ab oīb⁹ ele⸗
phātico moꝛbo ꝑcuſſus diceretꝛ: poſt moꝛb⁹
ad inferioꝛa deſcēdēs a renib⁹ vſqꝫ ad ſum
mū pedū articuloſtā mirabiliter occupauit
ſicqꝫ tota illa inferioꝛ ps coꝛpis inſenſibilis
māſit vt ſi igne ardere q̄dē poſſet: tñ ignem
oīno ſentire non poſſet. Nunꝙ̄ de lecto ꝑ ſe
ſurgēs: nunꝙ̄ ad ſedēdū ſe erigere vel i q̄ߟli
bet lat⁹ reclinare: ſꝫ ſꝑ reſupin⁹ iacere ſtude
bat: tñ in doloꝛib⁹ ſuis patientiā ſeruare et
deo ſꝑ gratias agere ⁊ peccata ſua ꝑ̄ oculis

ferūt. Imminēte ḡ aduētu xp̄i abbatiſſa i q̄
dam ꝑuata capella vbi oꝛare ſolebat: effuſa
in lachꝛymis btām ꝟginē deuotiſſime dep̄⸗
cās. Tādē i oꝛōne paululū ſopoꝛabat: tūc be
ata ꝟgo maria cū duob⁹ āgelꝭ eā alloq̄tꝛ et da
ta pcti venia delēdo cito infamiā illā pollice
tur. ſtatiqꝫ dixit diabol⁹ āgelis vt eā ab one
re ꝑlis exonerarēt: ⁊ cuidā heremite in vici⸗
no manēti ꝑ ſeptē ānoſ pueꝝ nutriēdū offer
rent. Quo fctō liberatā ab oppꝛobꝛio: monu
it vt caueret deīceps a pctō. Sciās tñ inq̄t te
pri⁹ ab ep̄o multꝭ oppꝛobꝛijs fatigādā. ſꝫ ne⸗
timueris: q̄ facile hoꝛā ꝑtrāſibiſ. Poſt h̄ epi
ſcop⁹ veniēs caplm̄ ītrauit ⁊ abbatiſſaꝫ vēire
ꝑcepit. Et accedēs ꝯtumelijſ arguēs de capi
tulo exire cōpellit. At illa nil timēs īpterri⸗
ta foꝛis ſtetit. miſſi ad eā duo clerici vt crimē
exploꝛarēt cū nullū ſignū i ea grauidatōnis
inuenirēt: ep̄s ad pedes ei⁹ coꝛruit: veniā pe⸗
tijt: ⁊ oēs detractoꝛes illi⁹ ex mōaſterio citi⁹
abire ꝑcepit. Abbatiſſa ꝟo ep̄o i ꝯfeſſiōe to⸗
tū fctm̄ narrauit. Et ille bñdicēs deū: ad he⸗
remitā duos clericoſ ꝓ cā pueri inq̄rēda trāſ
miſit. Uenerūt ḡ ⁊ didicerūt ab illo pueꝝ iſta
nocte natū: ⁊ a duob⁹ iuuēib⁹ ad eū pauloan
te delatū: ⁊ ex ꝑte btē marie fuiſſe ſibi ꝯmen
datū. Audiēs h̄ ep̄s mirabilitꝛ letus pueꝝ ſe
ptē ānis nutriēdū i manu heremite dimiſit
Et ip̄e puer poſtea līis ⁊ vita idone⁹ eidem
ep̄o i ep̄atu ſucceſſit. Maria reſeruauit
apoſtatricē i honoꝛe. Exemplum. xxv.

In monaſterio quodaꝫ ſan

ctimonialiū añ mltos ānos ꝟgo q̄⸗
dā degebat noīe beatrix. erat ei coꝛ
poꝛe ſpecioſa. mēte deuota. ⁊ i obſequio dei
genitricꝭ feruētiſſima. Quotiens illa ſpāles
oꝛōnes cū fine veniā ſecreti⁹ offerre potuit ꝓ
maxis delitijs reputauit. Facta ꝟo cuſtrix h̄
egit tāto deuoti⁹: q̄to liberi⁹. Quā cleric⁹ q̄⸗
dā vidēs ⁊ cōcupiſcēs ꝓcari cepit. Illa ꝟba
ſpernēte luxurie: iſtoqꝫ tāto īpoꝛtuni⁹ inſtā⸗
te ꝟpēs āriqu⁹ eā vehementꝛ icēdit: vt pect⁹
ei⁹ flāmā amoꝛis ferre nō poſſet. Accedēs ꝟo
ad altare btē marie ꝟginis q̄ ibi patrona e⸗
rat: ſic ait. Dña q̄to deuoti⁹ potui tibi ſuiui
ecce claues tibi reſigno. tēptatōes carnis di
uti⁹ ſuſtinere nō valeo. Poſtꝭ ſup altare cla
uib⁹ clā ſecuta ē clericū. Quā cū miſer ille coꝛ
rupiſſet: p⁹ dies paucos eā abiecit. Illa cuꝫ
nō hrēt vñ viueret: ⁊ ad clauſtrū redire eru⸗
beſceret facta ē meretrix. In q̄vitio cū publi
ce ānos plurimos trāſegiſſet: die q̄dā i habi
tu ſeculari ad poꝛtā venit mōaſterij. Que cū
dixiſſet poꝛtarie: noſti beatricē quōdā mōa⸗
ſterij hui⁹ cuſtricē: rñdit. O ptime. ē eñi dña
ꝓba ⁊ ſcā ⁊ ſine q̄rela ab īfantia vſqꝫ in hūc
diē in hoc monaſterio cōuerſata. Illa verba
iſta notās: ſꝫ nō cōſiderās. dū abire vellet mr̄
mīe in effigie mulieris ei apparēs: ait. Ego
per. xv. ānos abſentie tue officiū tuū ſupple
ui. reuertere aūt in domū tuā ⁊ penitētiam
age. q̄ null⁹ hoīꝫ nouit exceſſuꝫ tuū. In foꝛ⸗
ma ſiquidē ⁊ in habitu illi⁹ dei genitrix vices
egerat cuſtodie. Que mox egreſſa q̄diu vixit
gras egit marie ꝟgini: ⁊ ꝑ cōfeſſionē circa ſe
geſta manifeſtauit confeſſoꝛi ſuo.

Maria liberauit mulierem ab adulterio.
Exemplum. xxvi.

Matrona quedā cuiuſdā ho

neſti militis vxoꝛ inſtinctu diabo⸗
li aliū admiſit. Que poſt tēpus ali⸗
quod iſpiratōe dīna ducta pnia de crimīe do
luit ⁊ ab adulterio pꝛoꝛſus ceſſauit. Ille ꝟo
mariti abſentiā obſuās domū illi⁹ intrauit.
Et cū eā ſolā repiſſet ꝟbis ſolitꝭ ad crimē eā ī
uitauit. Qđ cū illa rēnueret: vir rēnuētē op⸗
ꝑmere niſus ē. Et cū videret illi nō poſſe re⸗
ſiſtere: ad toti⁹ caſtitatꝭ patronā ꝯfugit: di.
Rogo te dña vt ꝑ illđ ſctm̄ Aue maria me li
beres. Ad qđ ꝟbū oīs ꝟt⁹ defecit i milite ⁊ e⸗
marcuit. ⁊ ſic femina icoꝛrupta euaſitꝭ: nec am
pli⁹ ꝟbū adulterij facere preſumpſit ad eam
miles nec auſus fuit.

Maria liberauit adoleſcētē a temptatōe
honeſte mulieris. Exēp. xxvij.

Miles q̄dā etate adoleſcēs

cū quodā milite dño ſuo a q̄ infeu
datus erat habitabat. Et licꝫ etate
floꝛeret: pl⁹ tñ floꝛebat ꝟginitate. Inuidia igr̄
diaboli opāte ab vxoꝛe dñi ſui grauiſſime ce
pit tēptari. Qui cū ꝑ aunū de eadē tēptaretꝛ
ſb̄ mora ꝟecūdia dñe ſue q̄d pateretꝛ apuit: a
q̄ repulſus āpli⁹ affligebatꝛ. caſta eñi erat ma
trona ⁊ viro ſuo fidelꝭ. Ueniēs igr̄ ꝑfatus mi
les ad quēdā heremitā paſſionē ſuā illi cuꝫ
lachꝛymis ꝯfeſſus ē. Cui vir ſctūs fiducialꝛ
rñdēs. Ecce ſanū tibi dabo ꝯſiliū. ꝑ ānū iſtū
ſingulis dieb⁹ btām ꝟginē mariā cētū vicib⁹
angelico ſalutabis ꝟſiculo. ⁊ q̄cq̄d volueris
ꝑ illā īpetrabis. Sciebat eñi ꝙ caſtitatꝭ ama
trix iuuenē caſtuꝫ nō deſereret. Cūqꝫ iuuēis
in mlta ſimplicitate btē ꝟgini iūctū obſeq̄ū
impēderet die q̄dā ſedēſ i mēſa dñi ſui recoꝛ
dat⁹ ē ꝙ dies ea termin⁹ eēt anni. Et ſtatim

ſurgēs equū ſuū aſcēdēs: viciNāqꝫ intrās ec
cleſiā: orōnes ſolitas expleuit. Qui cū exiret
eccl'am vidit matronā pulcherrimā oēm de
corē hūanū trāſcēdētē: equū ⁊ frenū tenētes
Miratꝰ quenā eēt: rñdit. Placet tibi ne ſpe
cies mea. Dicente milite: nūqꝫ pulchriorē te
vidi. Illa ſubiūxit. Ego ero vxor tua. accede
ad me: ⁊ dabo tibi oſculū. Dixitqꝫ. Nūc ītia
te ſūt nuptie: ⁊ ī tali die coꝛā filio meo ꝑficiē
tur. Ex quo v̄bo cognouit eā eē matrē dñi: cu
ius caſtitas gaudet hūani integritati. At il
la vtiqꝫ hora tā plenea tēptatōe liberatꝰ eſt
vt ēt vxoꝛ dñi ſui miraref. Hec cū heremite
recitaſſet ꝑ oꝛdinē ille laudās dei pietatē di
xit. Ego volo itereſſe diei nuptiarū. Adueni
ente aūt die cōſtituta: pñte heremita miles
agonizās ſpm̄ exhalauit: et celeſtē thalamū
ꝓmiſſas nuptias celebraturus intrauit.

Maria ſuccurrit homini in extremis.
Exemplum. xxviij.

e Rat quidam plebanus ad
modū locuples. q̄ habebat famulū
ſuum hoīem ſurdū ⁊ mutū: q̄ duo
raro ſepanf. Tādē idē mutꝰ ad tantā ꝑuenit
egritudinē: vt lecto decūbēs mortē expecta
ret. Tūc btā v̄go venit ad eum in ipſo morꝭ
articulo: et ſalutauit eū: dicēs. Saluet te ie
ſus xp̄s filius meꝰ. Et in ſalutatiōe ilico ce
pit loqui. Btā virgo dixit. Fac tibi venire ſa
cerdotē: ⁊ age pñiam ⁊ cōfitere pure peccata
tua ⁊ ſume eucharīſtiā. i. coꝛpꝰ dñi nr̄i Jeſu
xp̄i filij mei: ⁊ alia eccl'iaſtica ſacra. ⁊ poſtea
ducā te in requiē tibi preparatā. qui fecit ſi
bi vocari ſacerdotē cui ꝯfeſſus ē et cōicatus
Cōione facta tūc oēs qui aderāt admirātes
interrogabāt eū q̄d ei accidiſſet ꝙ loqueref
q̄ nūqꝫ ex oꝛe eiꝰ v̄bū fuiſſet auditū. Reſpō
dit ꝙ btā v̄go viſibilif eū viſitaſſet: ⁊ iuſſiſ
ſet fieri ſicut prelibatū eſt: ⁊ dediſſet ei loq̄
lam. Tūc interrogauerūt eū ſi vnq̄ ei aliq̄d
ſeruitij exhibuiſſet. Rñdit ſe ignoraſſe: nec
antea ſciuiſſe vel audiuiſſe. ſed cū dñm ſuū
ſabbato die ſꝑ ieiunare vidiſſet ⁊ ꝑpl'm die
ſequēti nihil opari: itellexit ꝙ dñs ſuus ali
quid boni intēderet. ⁊ ſic etiā cū dño ſuo ea
intētione ieiunaſſet. His auditis dixit ple
banus. Uerū q̄dē ē. ſꝑ ſabbato in honoꝛe be
ate v̄ginis marie quo ego ſolitꝰ fui ieiunare
⁊ ipſe ieiunauit mecū. Hoc oēs audiētes cū
admiratiōe magna ⁊ voce iocūda laudaue
runt deū ⁊ glorioſam virginē mariā matrē
eius: que nō relinquit ſperātes in ſe et ſerui
entes ſibi ꝑ infinita ſecula ſeculoꝛum.

Maria in extremis liberauit quēdam ab
batem a dānatione. Exemplum. xxix

q Uidam monachꝰ certi mo
naſterij henricꝰ noīe fuit. q̄ cū abba
tia eēt ſine abbate multis modis vt
eā haberet q̄ſiuit: qđ tñ erat contra volunta
tē monachoꝝ eiuſdē loci. Sꝫ ꝙuis ꝯtra eos
eēt: tñ ꝑ v̄tutē regis q̄ tūc erat ibi fuit poſi
tus ī abbatē. Rex tñ q̄ poſtq̄ vidit ꝙ abba
ti ſuo ⁊ monachis eiuſdē loci diſplicebat eū
de loco eodē abſtulit: ⁊ miſit in abbatiā ƀ ba
lis q̄ lōge ab eodē loco diſtabat. ⁊ ibi aliquā
diu māſit. Poſtea rediit ad locū certbeſij et
iterū manere cepit. Nō multo v̄o poſt tēpis
poſtq̄ reuerſus ē intrauit in eū q̄dā grauis
infirmitas: q̄ ⁊ moꝛtuꝰ ē. Quāuis aūt iſte hē
ricꝰ in cūctiſ q̄ agebat valde eēt rephēſibil': tñ
ſanctā mariā diligebat multū: eiqꝫ ſm̄ poſſi
bilitatem ſuā ſꝑ ſuiebat ⁊ de ea ſepiꝰ ī ſepti
mana bis vel ter miſſam celebꝛabat. Cū aūt
ab eadē infirmitate valde eēt afflictꝰ moriqꝫ
timeret: mādauit abbati ſuo vt ad eū veniret
Cūqꝫ anteq̄ moꝛeref recōciliaret ne ꝓpter
pctā ſua puniref vel dānaref. Dū ergo ſic ab
infirmitate grauaref: adhucqꝫ in loco vbi ia
cebat ſe v̄teret: neſciēs q̄d potiſſimū agere
potuiſſet qđ cū adiuuare poſſet: rogauit mo
nachos q̄ ibi erāt vt ꝓpt' deū ei miam face
rent ⁊ ꝓ eiꝰ āguſtijs q̄s patiebaf oīpotētis
dei miam exoꝛarēt q̄tenꝰ ei miam faceret eiꝰ
aīam cū de coꝛpe exiret a penis q̄s timebat
liberaret. Interim v̄o dum ab abbate ſuo et
monachis in monaſterio letanie et oꝛatōes
fierent obmutuit: ⁊ ſil'is moꝛtuo fuit. Mōa
chi v̄o q̄ ꝓ eo orōnes faciebāt vt hoc audie
rūt ſtatim ad eū cucurrerūt triſtes ⁊ dolētes
ꝙ anteq̄ moꝛeref inūctꝰ nō fuiſſet: et cōiones
coꝛꝑis ⁊ ſanguinis dñi nō ꝑcepiſſet. Cū aūt
an eū ſtetiſſent ⁊ vidētes eū mutū ⁊ ſic moꝛ
tuū iacētē: ignoꝛātes q̄d ei deberēt facere. q̄
ſicut nec viuo rectitudinē ſuā facere poterāt
ſic nec moꝛtuū ſepelire audebāt. Dū itaqꝫ in
circuitu eius eſſent: ſpumāqꝫ de oꝛe eiꝰ non
modicā exire ꝯſpicerēt: magiſqꝫ moꝛtuū q̄
viuū eſſe crederēt: ſubito reſpirauit ⁊ ſe plā
gere cepit et manū ad ſe retrahere ⁊ ita dice
re. Dña ſctā maria mr̄: grāſ tibi reddo de hoc
ꝙ me in hoc liberatū hēs: ⁊ ꝙ ego damnati
onē ſicut ꝓmeruerā nō incurri: q̄ dānatio ci
tiꝰ m̄ affuiſſꝫ niſi tua miſatio tuūqꝫ auxiliū
mihi ꝓpiciū aduenīſſꝫ. Dña ſctā maria grās
habere: ⁊ ꝓ eis hūiliter deo ſupplicare. Qua
dā die reſurrectiōis dñice cū audiret pulſa
re ad miſſam: caput erigēs ⁊ v̄ſus ꝑfatū lo
cū ꝓtenſis manibꝰ ſaluatoꝛis clemētiā exo
rabat. Et ecce ſubito vidit quandā pulcherri
mā mulierē ſibi aſſiſtere: q̄ ait. Noueriſ ꝑces
tuas exauditas a dño ieſu xp̄o filio meo. fac
ꝰ qđ moneo: ⁊ fac te ferri ad eccl'am meā: et
ibi coꝛā imagīe mea ꝓ ſalute tua interueni.
⁊ ſtati ſenties virtutē diuini auxilij. Qđ cū
ille feciſſet dei auxilio et matris eius ꝓ ſuf
fragio ad plenum ſanatus eſt.

Maria et ſanctus hypolitus ſanauerunt
quendam maledicum. Exemplū. xxxv.

r Uſticus quidam nomine
petrus ī feſto marie magdalene a
ratro boues iūxit. ⁊ cū iratꝰ opꝰ ce
ptū malediceret: boues ⁊ aratrū fulmine cō
ſumunf ⁊ ip̄ ı petrū q̄ hoc fuerat imp̄catus
ꝓtinꝰ ſacer ignis arripuit. et carnibꝰ et ner
uis tibie ⁊ crurū iam cōſumptis ad eccl'iam
btē marie magdalene cuiꝰ feſtū īfregerat af
ferri ſe petijt quo facto igniſ ex toto extinctꝰ
eſt in coꝛpe ſuo: ſed nō ſanatꝰ. Audiuit aūt
loquētes de q̄dā eccl'ia btē v̄ginis marie mi
raculis inſignita ad quā deuehi poſtulauit.
Aſcēſa naui ⁊ ſedens in puppi illiſus tibia
a ſua cōpage reſoluif. ⁊ ille patiēter ƀ ſuſtu
lit. Et cū ad eccl'am veniſſet: ipſa nocte bea
ta v̄go quā fidelif īploꝛauit cū ſctō hypolito
in viſione apparuit. ⁊ eidē ſctō hypolito vt
ip̄m petrū ſanaret imperauit. Statim ſan
ctus hypolitꝰ coꝛam. tibiā. et pedē illiꝰ circū
quaqꝫ recolligens in momēto ſanauit.

Plaga illoꝝ q̄ occiderūt hoīem in eccleſia
ſancte marie v̄ginis. Exemplū. xxxvi.

t Res quidam milites cum
odio haberēt quēdā virū ⁊ q̄rerent
occidere illū: inuenta oportunitate
ſine amicoꝝ ꝑſidio reperiētes in eū impetū
fecerūt vt interficerēt. At ille conſciꝰ fugit ī
eccleſiā in honoꝛe ſctē marie cōſecratā: ſi foꝛ
te ob reuerentiā eiꝰ poſſet iminēs euadere ꝑi
culū ⁊ moꝛtē. Illi vero crudeles ⁊ irreueren
ter eccl'am ingreſſi abſqꝫ vlla miſeratōe ꝑ
emerūt eū coꝛā altari. Ob quā rē cōmota ē
aduerſus eos ſctā maria. ⁊ moꝝ vlciſcēte dō
oīpotēte tātam ꝑſumptionē: igne accēſi ſūt.
qui ſinguloꝝ mēbꝛa cepit vehemēter exure
re. Qui diuinā ſuꝑ ſe ſentiētes vltōes nimio
doloꝛe coacti ad dep̄candā ip̄as dei genitricē
quā multū offenderūt cū magna coꝛdis con
tritione: conuerſi ſunt. Quoꝛum ꝑcibus ip̄a
v̄go ſctā que eſt ſemꝑ pietate repleta clemē
ter liberauit eos ab igne quo vrebanf largiē
te deo. nō tñ ex toto ſanitas reddita eſt. Sta
tim autē poſtq̄ pergere potuerunt ep̄ꝫ adie
runt: q̄d egiſſent vel q̄d eis accidiſſet narra
uerūt: ⁊ a deo penitētiā ſibi dari popoſcerūt
Quibus epiſcopus indicens penitentiā ar
moꝝ q̄bꝰ ip̄m virū peremerūt loco pñie ꝓut
ſibi viſum eſt eis īpoſuit videlꝫ vt indeſinē
ter ea ſuꝑ ſe ferrēt et cōgrue peniterent do
nec deo ⁊ ſctē eius genitrici ſatiſfacerent.

Monialis leſit ſibi tibiam et Maria ſa
nauit eam. Exemplum. xxxvij.

c Ontigit in quodam ceno
bio ſanctimonialiū res valde dele
ctabilis. Erat eñ ibi ſoroꝛ quedā vi
te probabilis. multūqꝫ feruens in obſequio
btē marie virginis. Hec cū in genufle xione
nimio impellēte feruoꝛe tp̄e quodā genu vul
neraſſꝫ atqꝫ in meridie in infirmario doꝛmi
ret: viſa eſt ei in ſomnis aſtare ꝓtā virgo ꝑ
xidē vnguenti poꝛtās in manu ſua: īmiſſiſqꝫ
digitis de eodē vnguēto ꝑūxit vulnera vir
ginis. ſtatiqꝫ tāta fragrātia affuit vt ſoꝛoꝛes
in ꝓrimo doꝛmientes odoꝛe illius excitate
ſurgerēt ⁊ ad lectū eius venirent: eo ꝙ ma
ioꝛ ibi ſentiref virtꝰ odoꝛis: doꝛmiētē excita
uerūt. Quam cum queſiuiſſent vñ eſſet odoꝛ
tantꝰ. illa cauſe non ignara nihil illis dice
re voluit: iō rēnuēs vt irent doꝛmitum. Que
cum rurſum obdoꝛmiuiſſent: iterū affuit mr̄
dñi ſecū illā ducēs ꝑ viſionē in pomeriū. cui
manū ſub mētū ponens dixit. Mō dimitte
te ſuꝑ genua tua. Qđ cum feciſſet dña nr̄a
ſubiunxit. Decetero ſic modeſte debes pete
re veniam. Hec Ceſarius.

Juuenis quidam cōſumpſit patrimoniū
ſuū ⁊ maria ſubuenit ei. Exēplum. xxxviij.

i Uuenis quidam in germa
nie partibus moꝛtuis parentibus
maloꝛum cōſoꝛtio deꝑauatꝰ eſt: he
reditatem preclaram in ludo teſſerū ⁊ taber
nis totaliter diſſipauit. Hinc vagabūdus et
miſer per patriam ferebaf. Qui et ſi alſ ſtul
tus caſtitatem tñ coꝛꝑis conſeruauit. Cui q̄
dam miles patruus eius non modicū miſer
tus. obuiūqꝫ eū quadam die habēs alloquif
dicens. Male tibi competit conſobꝛine cha
riſſime taliter aberrare: qui clarus genere ꝓ
bum virū et magiſtrū efficere potuiſſes: niſi
te talis inſania rapuiſſet. Cuius verba cum

quaſi muliebria iuuenis deridet: ſubiunxit miles. Eſt ne aliquid chare mi qḋ ꝓ me faſcere tu auderes. Ar iſte. Eſt vtiq̄. Et miles. Uolo ꝙ vt glorioſam dei genitricē mariā ſalutes q̄nquaginta vicibꝰ oī die. Cui cū cachinādo rn̄deret. hec ſemel vtinā ⁊ nō oī die dicerē. Patruus inſiſtit: dicēs hoc facere mōis oībꝰ oportebit: ſi q̄n̄q̄ oculis mīe te glorioſa ꝟgo reſpiciat: ⁊ ꝓ tua miſeria filiū ſuū interpellat. Ad cuiꝰ ꝟba iuuenis annuit ⁊ receſſit Inde poſt annū cōtigit patruū videre iuuenē: quē ⁊ ſi ꝓmiſſum ſuaſſet interrogat. Et ille. Seruaui inq̄t ⁊ nollē vllatenꝰ nō ſuaſſe. remiſſius eīm eſt; mihi ꝙ añ erga mūdana Cui patruꝰ cū gaudio dixit. Ergo ⁊ ſic ſequēti āno ſeruitiū matri xp̄i in ſalutationibꝰ duplicabis. Et iuuenis. Fiat inq̄t. Exacto autē ſecūdo āno reuerſus ē ad patruū: di. Iā ſuffragāte matre xp̄i oīs vecordia mihi eciā mei ſtatꝰ euanuerūt. ⁊ firmo bn̄faciendi ꝓpoſito volūtatis mee cōſtātia ſtabilit̄. Cui patruꝰ cū lachrymis dixit. Bn̄dicta ſit pietatis mr̄. ⁊ tibi quoq̄ lr̄me grās refero ꝙ ſalubri ꝯſilio credidiſti. nihil ergo reſtat vt āno preſenti ꝓpoſitū tuū firmū experiar. ⁊ ſi dignū inuenero cōdignas tibi nuptias ꝑpabo. tu autem medio tp̄e auxiliatricē tuā in ſalutatōibꝰ terne q̄nq̄gene ſedulꝰ honorato. Cōſenſit iuuenis ſtabilis inuētꝰ ē. et euoluto āno: fecit patruꝰ qḋ ꝓmiſit iuueni. Cōſtituit nuptias: ⁊ iſtaurato cōuiuio ex vtraq̄ pte cōuenerūt parentele. Poſitis q̄ȝ ī mēſis ꝟlotis manibꝰ cū iaȝ ſpōſus ⁊ ſpōſa cōmeſturi parit̄ cōſediſſent ⁊ inopinato memor ſponſus nōdū ſe pēſiōis ſue debite ſalutationes illa die gl'ioſe ꝟgini occupatꝰ al's ꝑſoluiſſe: repēte ſurgēs ſuſurrat patruo vt paululū induciaret fercula miniſtrādo. Quo ānuēte ſolꝰ iuuēis intrat thalamū. ſoluit matri xp̄i qḋ vouerat tāto deuotiꝰ ꝙto clemētiꝰ ſe ꝓbauerat exauditū. Nec mora. vt extremā ſalutationē terne q̄nq̄gene iam cōpleuit: apparuit ei glorioſa virgo maria lucidior ſuꝑ ſolē tres rogas in tunica inueni. vnā anteriorē: et duas laterales. Ecce inq̄t ſalutationes tue lr̄is aureis ſcripte qbꝰ me tribꝰ quinq̄genis ſedulꝰ honoraſti. et q̄modo in tuo corꝑe lȝ vanꝰ ⁊ vagꝰ: tñ ꝟginitatis mūdiciam ꝯſeruaſti. Mox te leta febris corripiet: ⁊ ad me tertia die ſine vlla carnis corruptiōe ꝑuenies. Hoc dicto gl'ioſa ꝟgo diſparuit. Iuuenis aūt egreſſus hortabat̄ oēs letari: ⁊ epulari: ⁊ gaudere. ſe ꝟo ab appetitu comedēdi deſtitutū ad ꝑhs cū gīa non poſſe eſſe notās. Singulis q̄ȝ ad mēſas ſedētibus ⁊ comedētibꝰ iuuenis interi lectū aſcēdit. et facto prādio ſpōſam ſuam ꝑmū et amicos ī thalamū cōuocauit. ⁊ eis qḋ ſibi cōtigerat īdicauit. Mortuꝰ ē aūt iuuenis die tertia vt dixit. Spōſa vero eius nulli poſtmodū nubere volens: in ſancta virginitate permanſit.

Maria poteſt etiā ſubuenire in periculo maris, Exemplum. xxxix.

(E)Rat nauis ī medio maris ꝑegrinis onuſta. quoꝝ deuotioꝑro uā gr̄a ptes hieroſolymitanas adibat. Huiꝰ. nauta cū ſenſiſſet nauē hiare inferius: et aquas irrūpere: et ſe nullatenus ſubuenire poſſe. feſtinꝰ cimbā q̄ intus ferebatur in mare depoſuit: et cū ep̄o quodā et alijs q̄buſdā nobilioribꝰ in eā deſcēdit. Unꝰ tñ cū deſcēdere vellet in mare decidit pelagiq̄ ſtatim ad ima merſus nuſq̄ cōparuit. Nauta ꝟo q̄s in naui reliq̄rat alloquēs morꝗ oībꝰ īminere diſcrimē ñ ſemitādū ꝑmouit: ⁊ vt peccata ſua cōfitētes ſuas aīas deo deuote cōmēdarēt admonuit. q̄ ⁊ ita fecerūt. Nec lōge interfuit mora: illis in celū clamātibꝰ: ⁊ ecce nauis ſubintrātibꝰ aq̄s: hiatu maris penitꝰ abſorpta ē. Ep̄s ꝟo cū ceteris lachrymoſa fūdēs ſuſpiria ſocioꝝ aīas dn̄o cōmēdabat: q̄rum corꝑa tā horrēdo diſcrimine perire videbat. Cūq̄ ꝑ equoreas vndas oculoꝝ aciē circūuolueret: ſi forte aliq̄ ſuffocatoꝝ corporum indicia videre poſſet: ecce marinis e fluctibus columbas ſpecioſas alibi quidē vnaȝ ulibi duas vel plures ſubito vidit emergere celiq̄ ſecreta ſub celeri volatu penetrare q̄s cū socioꝝ aīas aduerteret eē: ꝙtū fleuerat ꝑ̄us q̄ ſocios ꝑ̄focari viderat: tanto tunc magis deflebat: q̄ cum ſocijs ꝑ̄focatꝰ non erat. Qui cū tādē cimba deductꝰ terre cum ſocijs applicuiſſȝ: ecce ſociū qui inter duas cecidiſſe naues in mari videbat̄. de mari ſubito viuum ⁊ incolumē vidēt exire. Querunt ſtupētes: ⁊ de recepto ſocio exultantes qḋ ei acciderit: quō a marinis fluctibꝰ ſic liberari potuit. Qui ait. Btē genitricꝭ dei cū in aquā caderē nomē exclamaui. ſicq̄ eiꝰ mēoriā habēdo ⁊ nomē declamādo ad ima pelagi deuēi. At ip̄a mīe mater virgo maria que memoꝝ ſuorum immemor nullatenꝰ poteſt eſſe: mihi ſub vndis aſtitit: palioq̄ ſuo me clementer cōtexit: et cōtectum ſub aquis vſq̄ ad littus perduxit. Hec eo dicēte laudes deo reſerunt: et mater miſericordie ab omnibꝰ diuul

gatur atq̄ predicat̄. Hec Uincē. in ſpec. hiſto. lib. viij. c. lxxxviij.

Quidā ꝑ reſponſoriū Felix nāq̄ liberati ſunt a periculo maris. Exemplum. xl.

(A)Bbas q̄dā in medio maris britānici nimia tēpeſtate cum alijs multꝭ oppꝰſſus ē: adeo vt oēs de vita deſparēt. Itaq̄ alij btm̄ nicholaum alij btm̄ andreā: vel q̄nēlibet aliū ſcm̄ inocabant: vnuſq̄ſq̄ eīm ſctm̄ quē magꝭ familiarē habuerat in neceſſitate ſua familiarius inuocabat. Cūq̄ videret abbas oēs iſtos minus potētes ſctōs inuocare. neminē aūt matreȝ mīe q̄ hȝ ptātem ſuꝑ celū ⁊ terrā ⁊ mare nominare: qḋ agitꝭ inq̄t frēs qḋ ceteros ſctōs illoſq̄ q̄ minꝰ pn̄t tm̄ inuocatꝭ: ⁊ ip̄am q̄ plus pōt oēs relinq̄tis: boni q̄dē eſt qḋ facitꝭ: ſed multo meliꝰ ſi oēs vna voce mr̄eȝ mīe acclamaret̄. Quo illo ꝑcepto: oēs vna voce mr̄em dei noīauerūt: oēſq̄ vt ſui miſereat̄ ꝓclamāt Ipſe q̄ȝ abbas q̄ ꝑter vnuȝ pomū nihil hn̄s penitꝰ qḋ comederet: quiq̄ ꝑ duos dies ac noctes ita afflictꝰ erat ꝙ vix reſpirare poterat: illud rn̄ſoriū. Felix nāq̄ȝ ⁊c̄. cū ſuo ꝟſu. ſ. Ora ꝓ pp̄lo deuotiſſime cū monachis ſuis cantare cepit. vixq̄ȝ finierat pp̄l's precē cum lamētatiōe ⁊ monachi cū deuotiōe: ⁊ ecce in ſummitate mali lux magna inſtar cerei apparuit: noctiſq̄ȝ tenebras fugās oēs q̄ erant ī naui ſua claritate ꝑfudit: totaq̄ȝ pelagi ceſſauit tēpeſtas: ⁊ celi regina iubente fcā ē trāquillitas. Nec multū poſt dies ſerenus illuxit: ⁊ terre ad quam tendebat nauis applicuit. Hec vincē. in ſpec. hiſto. lib. viij. c. lxxxix.

Incarcerati debent inuocare Mariam. Exemplum. xli.

(M)Iles quidā captus eſt ⁊ diu incarceratꝰ cū pecuniā ꝓ ſua ſolutiōe ſpopōdiſſet: extractꝰ de carcere poſitꝰ eſt in domo ſuꝑiori cui addita ſunt vincula: ⁊ ſerui ad cuſtodiā deputati. Nocte igr̄ quadā cū eēt dormiēs int̄ ſex ſatellites q̄ eū cuſtodiebāt dn̄aȝ nr̄am deuote inuocauit. ⁊ ſic obdormiēs audiuit vocem. Cōfide: btā ꝟgo liberabit te. Ad qḋ ꝟbū euigilans gauiſus: ſ; de viſiōe cogitās vtrū ꝟa eſſet an fantaſtica ſcire volēs: mox vt digitū admouit pedē ſuū ſine difficultate manꝰ a cathena liberauit. Sepius iſta aū attēptauerat: ſ; nō ꝑfecerat. Cūq̄ȝ ex motu vinculoꝝ vnus miles vnū ex ſeruis euigilaſſet: territꝰ miles circulū reponere voluit: ſ; nō potuit. Tunc intelligēs tale miraculū dei genitricꝭ meritis circa ſe geſtū: ſeruo rurſuȝ obdormiente leuiter ſurrexit: ⁊ vincula tenēs in vno pede ꝑ lintheamē ſe dimiſit ꝑ feneſtrā ⁊ fugit. Qḋ cum cōperiſſent cuſtodes: cū tubis ⁊ canibꝰ inſecuti ſunt: ſ; eū minime inuenire potuerūt: q̄uis circūquaq̄ȝ eū circūdederūt Qui poſtmodū veniens ad eccleſiam: eoſdē circulos quos ſecum deportauit pro gratiarūactione ſuper altare beate virginis obtulit. Hec Ceſarius.

Theophilus qui negauit fidem ⁊ virginem mariam. Et beata virgo ei ſubuenit. Exemplum. xlij.

(F)Uit quidam nobilis theophilus noīe: q̄ cū depauperatꝰ fuiſſet: cepit deſperare ⁊ cogitare qḋ faceret: tandē cogitauit vt iret ad biuiū ⁊ cum diabolo loq̄ret̄: vt ei in rebꝰ mūdanis ſubueniret. Quod ſic factū eſt. Diabolꝰ ꝟo cū precibus theophili ſollicitaret̄ vt eū diuitijs reſtitueret: q̄ſiuit a theophilo ſi facere poſſet ⁊ vellet q̄ preponeret. Rn̄dit ꝙ vellet: ⁊ iurauit. qui veniens tribꝰ noctibꝰ ſucceſſiue: ꝑma nocte abrenūciauit baptiſmo. ſcd̄a ſuo creatori. tertia ipſi matri mīe. Diabolus ꝟo conſiderās ſuū affectū dixit. Hāc abiurationem ſi per cyrographū ſcriptū tuo ſanguine ꝯfirmaueris ⁊ huc ad me deportaueris: tūc oia ꝯſummata ſunt. Qḋ ſic factū ē cyrographū ſcriptū ſanguine theophili ſigillo diaboli cōfirmatū eſt. Contigit quodā die ꝙ theophilus penitētia ductꝰ cepit flere: ⁊ cū fletu coram imagine btē marie ꝟginis ſe ꝓſternere ⁊ innocauit btām virginē mariā cū deuotiōe ſ; btā virgo maria ſꝑ fuit miſeratrix ⁊ benigna ip̄a miſerta eiꝰ: indulſit q̄ fecerat. Et cū ipſe theophilꝰ ꝓſtratꝰ añ altare multū fleret ⁊ rogaret imaginē btē marie ꝟginis: ꝺi imago q̄ſi irata ip̄m audire noluit: ⁊ faciem vertit ab ipſo. Qḋ videns btā virgo collocauit filij ſui imaginē in altari: ⁊ vna cū theophilo diabolū adijt: ⁊ ꝑ btām virginē reformatus eſt gr̄e dei: ⁊ cyrographū abrenūciationis qḋ diabolo dederat diabolū reddere ꝑ̄cepit: ⁊ ſic theophilꝰ cōuerſus eſt: ⁊ tandē ꝑuenit ad gaudia celi.

Maria ſubuenit peccatori in extrema neceſſitate. Exemplum. xliij.

(M)Iles quidā nobilis pc̄ōr magnus tēpore quodaȝ ab inimicis captus eſt: qui occidere cū de

creuerūt:q̄ eis humiliter ſupplicauit dicens
Rogo vos intuitu diuīe mīe vt ad modicuꝫ
tp̄s morte̅ differatꝭ:q̄ alicui ſacerdoti poſſim
pctā mea ꝯfiteri. Illi aūt corꝑale̅ eiꝰ occaſio
ne̅ vel libatione̅ timētes nō ꝯſenſerūt. Pre⸗
cipiētibꝰ igr̄ vt ſe ꝓſterneret ad decollādū:di
xit h̄ v̄bū. Dn̄e tu noſti volūtate̅ meā: ⁊ ſub⸗
iūxit. Aīam meā cōmēdo v̄ginis filio. Sicq̄
decollatꝰ eſt. Erat eode̅ t̄pe q̄dā obſeſſus vici
nus. Cui cū aſtantes audita eius morte:mō
inquiunt habetꝭ gaudiū magnū ꝓpter aīam
illius facinoroſi milit̄:lugubri voce r̄ndit. ne
quaq̄. Vnū em̄ v̄bum moriens ꝓtulit ꝓpt̄
qd̄ ipſe ſaluatus eſt.

Maria libauit lictore̅ a dānatōe. Exē. xliiij

Reco quidā cuius officiū
p
erat ſuſpēdēdi hoīes ⁊ cruciandi
ań imagine̅ btē marie v̄ginis trā⸗
ſiens ſuis patrocinijs ſe cōmēdauit. Quadā
itaq̄ die cū ibi ꝯſiſteret ⁊ oraret:venit nūciꝰ
iudicis dicēs q̄ veniret ⁊ vnū ſuſpēderet: ⁊
ipſo i extriuere exiſtēte venerūt ſui inimici ⁊ oc
ciderūt eū. Erat aūt i eade̅ ciuitate ſacerdos
quidā ſc̄te vite q̄ ſingulis noctibus circuibat
oēs ecclīas ciuitatꝭ. Surgēs aūt ea nocte q̄
occiſus eſt p̄co ⁊ volēs ire ad ecclīaꝫ btē ma
rie. Veniēs aūt ad cimiteriū ibide̅ plenū ho
minibꝰ inter q̄s m̄ltos mortuos vidit:quos
dū viuerēt cognouit. Interrogauit aūt ex ip
ſis vnū q̄d hoc eēt: ⁊ ꝓpter q̄d tanta m̄ltitu⸗
do hoīm cōueniſſet. Qui r̄ndit. Preco viuus
occiſus eſt: ⁊ aīam eiꝰ maligni ſpūs ſuā eſſe
dicūt quā pia mr̄ maria ecōtra ſuā eē dicit.
Iudex aūt deꝰ vēturꝰ eſt ꝑtis vtriuſq̄ cām
auditurꝰ: ꝓpt̄ h̄ cōuenimꝰ. Sacerdos auteꝫ
intra ſe cogitabat. Alicubi abſcondar cauſe
huiꝰ fine̅ expectaturꝰ. Cū ibi ſe abſcōderet vi
dit ſede̅ ſupra quā iudex veniēs ſedebat:aſ⸗
ſumpta ſibi mr̄e maria. Venerūt aūt ⁊ demo
nes p̄cone̅ cathenatū adducētes. ꝓbabāt m̄l
tis modis q̄ eoꝝ iure eēt aīa p̄conis. Econ⸗
tra maria dicit: q̄ eade̅ hora q̄ occiſus eſſet:
ſe ſuis p̄ꝛocinijs cōmēdaſſꝫ:ob huiꝰ cāꝫ aīaꝫ
aſſerebat. Iudex v̄o hoc audiēs ſuis deſide⸗
rijs volēs obedire:ne tn̄ demōibꝰ iniuriā ſuā
irrogaret:ſnīaꝫ ꝓtulit vt aīa ad corpꝰ redi⸗
ret: vſq̄ dū peniteret de malis. ⁊ ꝯſtituit q̄
cōis orō ꝓ aīa illa a papa inſtitueret. Et q̄i
tn̄ fuit q̄s h̄ pape indicaret: r̄ndit btā v̄go.
Vocate ſac̄dote̅ q̄ ibi latet abſcōditꝰ ꝑ queꝫ
ꝓ inſignio pape miſſa fuit roſa tāte pl̄chri
tudīs q̄ papa viſa hac credet v̄bis illius.

Maria v̄go ſubuenit latroni in extremis.
Exemplum. xlv.

Vidā fuitꝰ magnꝰ latro q̄
q
nō aliq̄d bonū fecerat niſi q̄ bea⸗
te v̄gini vnū ſabbatū ieiunauit: ⁊
ei vnā miſſam cōꝑauit vt eū cōuerteret ante
morte̅ ſuā. Cui btā v̄go apparuit dicēs. Fili
uꝫ meū ꝓ te rogaui vt cōuertaris a tuis pec
catis: q̄ tibi hāc grām fecit q̄ ań morteꝫ tuā
dabit tibi q̄nq̄ v̄ba loq̄: q̄ te a pctīs tuis libe
rabūt: poſtea v̄o latro capit̄ ⁊ in vinculis de
tinet̄. qui tertio die ad ſuſpēdium ducebat̄:
⁊ in via dedit ſibi deꝰ magnā ꝯtritione̅. ⁊ in
iſta vera contritione dixit illa q̄nq̄ verba cū
magna deuotione. Deus ꝓpicius eſto mihi
pctōri. Qui ſtatim cū deo reconſiliatus fuit
⁊ ſic ſaluatus eſt.

Maria reconciliauit chriſto monachum
Exemplum. xlvi.

Ir quidā longo tēpore de
v
uotus ordine̅ intrauit ciſterciē. i
quo ⁊ ſi diu ſc̄te vixit. tāde̅ tn̄ a dia
boli tēptatione deuictꝰ: in pcīn cecidit. ⁊ m̄l⸗
tis ꝑ hoc occaſione̅ ſcādali dedit. ꝓ quo vt i
ordine illo ꝯſuetū eſt grauiſſime tribulatus
ad cor cū amariſſima pnīa redijt: ⁊ ad glo⸗
ſam xp̄i matre̅ totaliter in lachrymis ⁊ pre⸗
cibus ſe contulit. In magno ḡ luctu ꝑ tp̄us
nō modicū poſitꝰ tande̅ die q̄dā orauit: ⁊ ra
ptꝰ in exceſſu mētis glīoſam v̄gine̅ vidit: ⁊ i
brachio eiꝰ q̄ſi lactente̅ paruulū ſuꝑ oēm pul
chritudine̅ ſpecioſam: q̄ cū videret matre̅ ꝓ
ſe filio ſupplicante̅ inſtabat ille ſe a pctōr ⁊ a
tribulationibꝰ liberari: ⁊ ad grām priori vi
te reſtitui: ſ̄ cū puer q̄ſi renitēs vultū auerte
ret: ⁊ mater ecōtra puerū in alterā ꝑteꝫ bra⸗
chij trāſferret cōmodiꝰ vultui eiꝰ benignita
tis ingereret: illeq̄ iterū vultū auerteret: et
auerſum mr̄ freq̄ntiꝰ rogitaret. tandeq̄ pꝰ
mira ⁊ pia euicit mater i filio. ⁊ vultū: eiꝰ o in
piaculū ſeruauit: ⁊ pcm̄ hoī ad indulgētiaꝫ
⁊ ſtatum prioris vite ad grām condonauit.

Maria ſubuenit ancille q̄ peccauit cum
milite. Exemplum. xlvij.

N epiſcopatu carnotenſi
i
ancilla cuiuſdā militis cū ip̄o pec
cabat: ⁊ dn̄am ſuā vxore̅ illiꝰ de h̄
freq̄ntiꝰ offendebat. ⁊ cuꝫ illa iuuencula ſic
peccaret: tn̄ btē v̄gini quotidie ſalutationeꝫ
angelicā flexis genibꝰ ſepties offerebat: et h̄
dn̄a ſua bn̄ ſciebat. Quadam aūt die nimis

irata dixit ei. Heu certe ꝑ cognatos meos te
feciſſeꝫ occidi ꝓ marito meo que̅ mihi ſic to
nens abſtuliſti: ſ̄ ſc̄tā dei genitrix hac nocte
mihi apparuit: p̄cipiēs ne tibi nocere̅: q̄r an
cilla eiꝰ es. Et ꝓmiſit mihi q̄ de te pace̅ mi⸗
hi faceret. Statim illa cōpūcta. quoniāqui⸗
dem dulciſſima mater dei me dignata eſt vo
care ancillam ſuā. ecce ꝓmitto tibi q̄ veram
ipſa de me faciet pacem q̄ nunq̄ vlteriꝰ in⸗
iuriam tibi faciaꝫ: ſed pro amore dn̄e noſtre
ammodo recedam. Et ſtatim de ep̄atu exiēs
ad monaſteriū bone ſpei in ep̄atu cameracē
ſi deuenit. ⁊ ibi deo ⁊ beate Marie vſq̄ ad
mortem ſeruiuit.

Maria ſubuenit adultere. Exēplū. xlviij.

Vidam vxore ſua ſciente
q
cū alia carnaliter vixit: grauit̄ hec
ſuſtinēs: q̄relā in ecclīa ſc̄te Ma
rie v̄gini depoſuit: ſupplicās vin
dicari de illa q̄ ei virū abſtulerat. Sc̄tā ma⸗
ria apparēs ei dixit. Quō poſſuꝫ ei malū in⸗
ferre. nā ſingulis diebꝰ cēties mihi flectit ge
nua. Mulier v̄o cōmota dixit. Ex quo me nō
vis vindicare: filio tuo q̄rimoniam deferā: ⁊
egreſſa de ecclīa v̄ba hec muſſitabat. Adulte
ra itaq̄ veniēs ei obuiā querēs q̄d diceret.
Que ait. De te cōqueſta ſuꝫ v̄gini marie. ⁊ r̄n
dit mihi q̄ nihil mali tibi inferret: eo q̄ cen
tū genuflectiōes ei quotidie exhibes. ⁊ ſuꝑ h̄
murmuro: veruntn̄ ſpero q̄ filiꝰ eiꝰ me vin⸗
dicabit. Quo audito ſtatim adultera ꝓiecit
ſe ad pedes eiꝰ veniā poſtulās. ⁊ firmiter ꝓ
mittens q̄ nunq̄ cū marito ſuo delinq̄ret.

Quidam accendit vnā candelā in honore
virginis Marie. Exemplum. xlix.

Iles quidam iuuenis et
m
huic ſeculo deditꝰ habebat vxore̅
btē Marie valde deuotam. Hec
diu ⁊ multū ꝓ mariti ſui conuer
ſiōe btē marie ſupplicauit. et ecce nocte q̄dā
maritꝰ ſpū rapit̄ ad dei iudiciū: vbi de oībꝰ
ſuis exceſſibꝰ accuſatꝰ cōuincit̄. Et cū eēt ab
oībus derelictꝰ iudex dixit. Eſt ne hic aliq̄s
ſc̄tōꝝ que̅ vnq̄ honorauerat. R̄ndit maria v̄
go. O dn̄e ſemel ob reuerentiā meā cereum
magnū dedit. fac ip̄m oro ob illiꝰ cām mīaꝫ
inuenire. Cui iudex. Propter tuas inq̄t pre⸗
ces indulgeo vt tueat̄ ſe eode̅ cereo q̄ꝫtū pōt
Cum igit̄ demones eū rapere vellent: cum
candela ardēti cōbuſſit eos ⁊ viriliter ſe de⸗
fendit: ſ̄ pre anguſtia ⁊ timore in q̄bus labo
rauit iacens in lecto fortiter ſudauit. ⁊ vlula
uit intantū q̄ vxor vigilauit. Mane igit̄ ad
eū miſſa inuenit cute̅ ſuā hiſpidā q̄ſi cortice̅
de arbore: pilos longos canos ac duros: bar
bāq̄ ꝓlixaꝫ: ⁊ ſuſpicās adulteriuꝫ clamauit
Seruis aūt ad arma currētibꝰ expgiſcēs nō
potuit loq̄: ſed q̄ſi bos horribiliter inſonuit.
Et certiſſime niſi dediſſet eis certum interſi
gnū ſue ꝑſone: ip̄m vtiq̄ interfeciſſent. Tan
de̅ aliqualit̄ cōpos rōis effectꝰ recitauit oī⸗
bus ſerie̅ rei geſte. Ipſe aūt plene ꝯuerſus d̄
hereditate ſua fecit hoſpit[illegible]: ⁊ ibideꝫ vna
cū vxore ſua deo ſeruiēs ⁊ grās agēs ſigna
correctionis ⁊ oīmode emēdatiōis ſue oībꝰ
hoībꝰ oñdit v̄bo: pariter ⁊ exemplo.

Gutta ſanguinis xp̄i preponderat oīa
peccata mundi. Exemplum. l.

Vit quidam ſolo nomine
f
religioſus: ad oīa q̄ ad religionem
ſpectāt durus ⁊ negligens. Hic tn̄
conſueuit btām v̄gineꝫ orare ⁊ ſe⸗
mel dicere ꝑ diem centū Aue maria. Hic du
ctus ad extrema raptꝰ eſt in extaſim: ⁊ demo
nes eū ſummo iudici preſentabāt: petentes
ſnīaꝫ vt eis tanq̄ ꝓprius iudicaret̄. Deꝰ igi
tur ſciens peccata ſua multipl̄r dixit eum fo
re dānandum. Interea venit beata v̄go offe
rens cedulas in q̄bus ꝯtinebātur oīa Aue
maria: petens a filio vt ſecūdario ad iudici⸗
um ꝓcederet. Demones v̄o attulerūt m̄ltos
libros ſuoꝝ pctōꝝ ab vtriſq̄ ꝑtibus libri po
nebant̄ in ſtaterā: ſ̄ pctā p̄ponderabāt. Tūc
beata v̄go vidēs ſe nihil ꝓficere: filio ſuo de
uotiſſime ſupplicabat di. Recordare dilecte
q̄ de mea ſubſtātia receperis ſubſtantiā vi⸗
ſibile̅: palpabile̅: ⁊ paſſibile̅: ⁊ da mihi vnaꝫ
guttā ſanguinis tui fuſaꝫ ꝓ pctōribꝰ in paſ
ſione tua. Et ille. Impoſſibile ē inq̄t tibi ali⸗
quid denegari. verūtamen ſcias q̄ vnica gut
ta ſanguinis mei p̄ponderat oībus peccatis
totius mundi: accipe itaq̄ q̄d petiſti. Quaꝫ
accipiēs poſuit ad ſtaterā: ⁊ oīa p̄dicta pec⸗
cata religioſi q̄ſi fauillā p̄ponderabant. Tūc
demones diſcedētes cōfuſi clamabāt dicen⸗
tes. Nimis miſericors eſt dn̄a xp̄ianis: vnde
deficimus quotiēs ſe de conflictu intromit⸗
tit. Reducta eſt ḡ aīa ad corpꝰ: ⁊ ip̄e poſtea
cōualeſcēs oīa narrauit: ⁊ factꝰ ē monachꝰ.

Ruſticum liberauit Maria a damnatio
ne. Exemplum. li.

Rat vir quidaꝫ ſecularis
e
rurali operi deditꝰ ⁊ alijs munda
nis ſtudijs occupatꝰ: q̄ dum mult̄

prauis actibus eſſet irretitus. etiā dū terras
ſuā exararet ꝙtuꝫ poterat vicinis ſuis ſurri
piebat: ⁊ metas ſuas trāſgrediēs iugeribus
ſuis terrā alioꝝ furti ſociabat. Hic tn̄ ſctām
genitricē mariā in mēte habebat: ⁊ plerūq;
eā deuote ſalutabat. Iſte ḡ cū eēt defūctꝰ cō
uenerūt demones aīam eiꝰ ſe rape ꝯfidētes
Affuerūt etiā angeli q̄ ꝓferrent bona ab eo
facta. Ceperūt demones ꝯ eū ꝓferre inume
ra mala. Cūq; ex h' exultātes putarēt viciſſe
intulit vnꝰ ex angel' ꝙ eēt ſolitꝰ cuꝫ magna
deuotiōe ſalutare ſctām genitricē dei mariā
Hec audiētes ſpūs imūdi: relicta hoīs aīa
receſſerūt ab ea ꝯfuſi. Sicq; aīa illa erepta
ab aduerſarioꝝ ptāte ꝑpetuā dānatiōeꝫ eua
ſit: largiēte deo ꝑ merita ſue genitricis que
cū eo ineternū ſit benedicta.

Quidaꝫ ieiunauit ⁊ non potuit mori ſine
confeſſione. Exemplum. lij.

v Ir quidam per oīa litte
ratus ⁊ pius dixit in ſuis partibꝰ
fuiſſe predonē: cedeq; inhiantem
hoīm. Hic ab inimicis captꝰ in de
cliuio mōtis ibidē decollat̄. De lapſis v'o v'go
maria dat cōtritionē verā ac cōfeſſionē: vnꝰ
inimicoꝝ pro ſacerdote cucurrit: ſ; ſacerdos
appropinquare noluit nec audebat: niſi ca
put corpori cōiungeret̄: quo facto ꝯfeſſionē
audiuit. In cuiꝰ fine ſacerdos q̄ſiuit cur mo
ri non potuiſſet. At ille cām miraculi dixit.
Iuuenis audiui: queēcūq; confeſſionē adipi
ſci ante mortē q̄ ob reuerentiā btē marie vir
ginis quartā feriā vl' ſabbatū ieiunaret. hoc
⁊ ſeruaui: nec quicq; al's boni feci. Abſolu
tuſq; ſpiritum efflauit.

Fur decapitatus non potuit mori ſine ſa
cramentis. Exemplum. liij.

q Uidā vir queſiuit quādā
paupculā deꝑdare: ⁊ reperiēs ꝙ ie
iunaret tā ꝑuula puella: q̄rēs cāꝫ
Rn̄dit illa. Quia q̄cūq; ſabbatinis
diebꝰ ad honorē btē marie ieiunat: nūq; mo
ritur ſine vera penitētia. Qd' gratāter ille ſu
ſcipiēs impleuit. Cuiꝰ caput tandē ꝑciſum
clamauit. Cōfeſſio: cōfeſſio. Vn̄ circūſtātes
ſtupefacti ꝓ ꝯfeſſiōe ei ſacerdotē adduxerūt
Qui poſtꝙ caput illiꝰ corpi ꝯiūxerunt: poſt
deuotā ⁊ ſalubrē ꝯfeſſiōeꝫ dixit. Hoc bn̄ficiū
huiꝰ pnie merui ꝑ btām v'ginē mariā: cuius
ſabbatū deuote ieiunaui vt ſine ſacris ⁊ re
medijs nequaq; perirē. Demones hinc circū
ſtantes nō valētes ferre btē v'ginis pn̄tiam
nec ſacram cōfeſſionē fugierūt. Quo dicto ⁊
ſacris ſuſceptis deuote quieuit in pace.

Raptor decapitatus nō potuit mori ſine
ſacramentis. Exemplum. liiij.

d Omicellus aſſidue ſalu
tabat btām v'ginē: q̄ poſtea i pre
da depꝛhēſus ꝙuis caput loq̄laꝫ
tn̄ nō amiſit: quouſq; confeſſio
nem ſuam integraliter feciſſet ⁊ corpus dn̄i
deuote ſuſcepiſſet.

Quidā ieiunauit quattuor vigilias beate
Marie. Exemplum. lv.

t Res fratres a quodā mi
lite caſtellano penitꝰ exheredati
erāt: vn̄ in vicinis nemoribꝰ lati
tantes multa mala trāſeūtibꝰ in
ferebāt: quoꝝ duos idē miles ꝓpt' h' cōpre
henſos ſuſpēdit. Vn̄ tertiꝰ ꝓuocatꝰ acriꝰ ti
mēs: tn̄ ſi caperet̄ nemo ei ꝑceret: cuidā mo
nacho ꝯſciam ſuā ꝯfeſſus. Cui cū monachꝰ
diceret vt deīceps abſtineret. ille rn̄dit oīno
ſe ceſſare nō poſſe: niſi ꝑus ꝑdictū militē in
vltionē fratrū ſuoꝝ ſagitta vel gladio trāſ
fixiſſet. Tn̄ inq̄t q̄ttuor vigilias btē marie. ſ.
purificatiōis: annūciatiōis: aſſumptiōis: et
natiuitatis eiꝰ in pane ⁊ aq̄ ieiunare ꝓpoſui:
ne me btā v'go ſine ꝯfeſſiōe ⁊ viatico ſinat mo
ri. Ad h' monachꝰ. Bonū eſt inq̄t: ſ; parū aut
nihil ꝓficit ex quo peccādi ꝓpoſitū nō relin
q̄s. Abiens ḡ poſt paululū ab eodē milite ⁊
armigeris eiꝰ cōprehēdit̄: ⁊ a furētiū gladijs
euiſcerat̄: ⁊ mēbris oībꝰ diſſipatis cuꝫ mori
nō poſſet nec loquelā amitteret: fruſtra inq̄t
laborat̄: q2 me niſi prius ꝯfeſſum ⁊ cōicatuꝫ
occidere nō poteſtis. Adducūt ſacerdotem.
Nec mora. affuit pſbyter. ⁊ confeſſus cū via
ticū ſuſcepiſſet ꝓtinus expirauit.

In extremis nos cōmendare debemꝰ bea
te virgini marie. Exemplum. lvi.

q Uidam grauiſſima ⁊ de
ſperata infirmitate grauatꝰ: hoc
iam ſolū intēdebat quo ieſu xp̄o
⁊ btē marie ſuū exitū cōmēdaret
Cūq; d' obitu ſic ſollicitꝰ eſtuaret btā v'go ap
paruit: et ſi ſe cognoſceret req̄ſiuit. Et eo ne
gāte rn̄dit. Ego ſuꝫ mr̄ xp̄i: mr̄ mie ⁊ pietat̄.
Ex his v'bis ille plurimū ꝯfortatꝰ obitū ſuū
ſecuriꝰ expectauit. credēs ꝙ q̄ mr̄em mie di
ligeret: ꝓculdubio miſericordiā inueniret.

Quotidie debemus ſalutare virginē ma
riam. Exemplum. lvij.

m Ileſ quidā quotidie ſalu
tauit btām virginē mariā cuꝫ de
mane ſurgeret: ⁊ cum de ſero dor
mitū ſe poneret cū Aue maria: ⁊
nil boni plus fecit. Et grā v'ginis ſaluatꝰ eſt.

¶ Maria v'go ⁊ btūs Petrꝰ liberauerunt
monachū a dānatione. Exēplū. lviij.

q Uidā religioſus i mona
ſterio ſancti petri male vixit. Hic
aliqn̄ cū quibuſdā fratribꝰ potio
nē medicinalē ꝓ corpis ſalute ac
cipiēs et poſt hoc ſtatim ſine cōfeſſione ⁊ ſa
cra cōione defunctꝰ eſt: cuiꝰ aīa a demonibꝰ
ducebat̄ ad infernalia clauſtra. Qd' cernens
ſctūs petrꝰ cuiꝰ erat monachꝰ: acceſſit ad do
minū ieſum xp̄m ꝓ aīa fratris deꝑcabatur.
Cui dn̄s. Ignoras inq̄t ꝙ ꝓpheta me inſpirā
te dixit. Dn̄e q̄s habitabit i tabernaculo tuo
⁊c. q̄ ingredit̄ ſine macula ⁊ opat̄ iuſticiam.
Quō h' pōt ſaluꝰ fieri cū neq; ſine macula in
greſſus: neq; vt debuit iuſticiā opatꝰ eſt. Hoc
audiēs ſanctꝰ petrus venit ad btām virginē
mariā: vt ipſa intercederet ſecū ꝓ aīa illa. Et
cū ſurrexiſſet ſancta dei genitrix an̄ ſuū filiū
cū ſanctis virginibꝰ dixit ei filiꝰ. Quid a me
poſcis dulciſſima mater cū meis chariſſimis
ſororibꝰ. Cui cū ſancta maria rn̄diſſet ꝙ pro
aīa frīs defuncti rogaret: xp̄s illi ait. Q2 tibi
placet vt indulgētiā cōſeq̄tur: ꝯcedo ꝓpter ꝑ
ces tuas vt aīa ipa ad corpꝰ reuertat̄: vt acta
de malis penitētia demū eterna req̄e ꝑfrua
tur. Hoc cū ſancta maria virgo ſctō petro in
notuit: cōfeſtī ſctūs petrꝰ magna claue quaꝫ
tenebat demones fugauit: ⁊ aīam fratris de
ptāte eoꝝ eripuit: ⁊ duobꝰ angelis cōmenda
uit: vt ipam aīam ad corpus reducerent. At
ille frater de morte reſurgēs: que ſibi cōtige
rant vel que viderat narrauit: ⁊ quō a diabo
lorum ptāte eēt ereptꝰ ſuffragijs ſancte ma
rie atq; ſancti Petri apoſtoli.

¶ Hore beate virginis deuote ſunt dicēde
Exemplum. lix.

i N domo quadā hiſpanie
ordinis ciſtercien. ſunt conuerſi:
vt vita illorum ſit alijs in exem
pluꝫ. Ex quibꝰ vnꝰ in obſeq̄o btē
v'ginis ita feruēs extitit ac deuotꝰ: ⁊ ita i ho
ris eiꝰ decātādis intētꝰ: vt nō ſolū in ſingul'
v'bibꝰ: ſ; ēt ſingulis ſyllabis mēoriā btē ma
rie virginis. ſicq; horas cū maris laboribus
cōtinuauit. Qui cū annos. xvij. feciſſet in or
dine grauiter infirmatꝰ eſt. et miniſtrauit ei
ſocius ſuus et licentia prioris. Sciens autē
eum virum ſanctū: ⁊ in ſeruitio dei et geni
tricis eius deuotiſſimū: vt aliquid ſibi dice
ret ad edificationē intuitu mutue charitatis:
flagitauit. Cui ille reſpondit. Heri domina
noſtra viſitauit me. Qd'q; die ſeptima ad do
minū eſſem migraturꝰ predixit mihi. Et ad
iecit. Quia pre cūctis mortalibꝰ mihi intētius
ſeruiuiſti: ⁊ ego tibi faciā qd' nōdū alicui feci
collūq; meū brachijs ſtringēs dedit mihi oſ
culū. Cū v'o agonizaret die ꝑdicta vir btūs
ꝑor dormiēs cellā in q̄ iacebat turbā cādida
toꝝ itroire vidit: q̄ ꝓpt' aīam illiꝰ educēdaꝫ
ſe veniſſe dicebāt. ſtatiq; ad ꝑcuſſionē tabu
le ſurrexit excitatꝰ ac accurrit. et ꝙ eſſet cele
ſtis exercitus a quibꝰ deuotꝰ dei genitricis
famulꝰ foret deducēdꝰ minime dubitauit.

¶ Quid orādū ſit in extremis. Exēplū. lx.

c Um quidam religioſus
ſeruiuiſſet deo in ordine. xxx. an
nis. cum grauiter infirmatꝰ vel
let mori: cōuēit mltitudo demo
nū q̄rētiū aīam eiꝰ. Quos cum vidiſſet cepit
clamare. Ue mihi ꝙ vnq̄ ordinē iſtū itraui
meliꝰ mihi fuiſſet ranā vel beſtiaꝫ fuiſſe. Et
frēs audiētes clamorē ſuū cōuenerūt ⁊ ora
uerūt ꝓ eo. Ad quē accedēs ſuitor ſuꝰ dixit
ei. O pr̄ q̄re iſta dicitis. nōne ſemꝑ apd' nos
bonus homo fuiſtis. dicite ergo pat̄ poſt me
Maria mater grē: mater mie ⁊c̄. Quod cum
dixiſſet et modicū iacuiſſet: cepit dicere. Be
ne mihi ꝙ vnq; intraui ordinē iſtū: ⁊ ꝙ vnq;
natus fui. Et fratres audiētes tā ſubitā mu
tationē ceperūt querere q̄d hoc fuiſſet ꝙ ſic
clamādo clamaſſet: rn̄dit. Ideo clamaui: q2
demones infiniti cōuenerūt volentes aīam
meā rapere: ſ; cū dixiſſem orōnē ꝑdictā ſtatiꝫ
venit ad me mat̄ mie: ad cuiꝰ aduētū oīs ml'
titudo demonū receſſit. et mō me inuitauit
ad ſuum cōuiuiū. Et ſic emiſit ſpiritum.

¶ Maria liberauit aīaꝫ de portis inferni
Exemplum. lxi.

q Uidā vir multum reuere
bat̄ btāꝫ v'gieꝫ. at crimiale quod
dā pctm̄ cōmiſit quod nūq̄ ꝯfeſ
ſus fuerat ꝙ puduit euꝫ dicere.
Poſt mltū v'o tpis penitētia ductꝰ q̄ſiuit ſe
cretū ⁊ cōfeſſus eſt deo: ⁊ dixit. Deꝰ propitiꝰ
eſto mihi pctōri. ego cōmiſi tale pctm̄ qd' nū
q̄ fui auſus ꝯfiteri alicui hoī ꝑ pudore. h' cō
fiteor tibi deꝰ: et oro te vt ignoſcas mihi illud
et vt talem ſatiſfactionem mihi inſpires ꝙ

emēdem. Cūqꝫ illa meditādo diceret: appu-
it ei diabolꝰ in forma ſacerdotꝭ: ⁊ dixit. Quid
meditaris? Qui ait. Ego mlͭo tp̄e celaui cri-
minale pctm̄: qꝛ puduit me dicere. Et diabo
lus. Hoc iniūgo tibi vt hoc pctm̄ nū𝑞 cōfitea
ris: ⁊ credas tibi eē remiſſum. Qui ſtatī ꝓmi
ſit ſibi hoc. Cūqꝫ vir ille veniret ad extremā
horā vite ſue: angeli ꝯtēdebant cū demoni-
bus ꝓ aīa illiꝰ. ⁊ dixerūt demones. Scriptū
eſt qꝛ dn̄s dicit qualē te iuenio talē te iudico
ſm̄ h̄ dicta nr̄ ē iſte. qꝛ in pctō mortali iuētꝰ
ē. Et ſtatī ſuſcipiētes aīam deduxerūt ad in
fernū cū gaudio. Cūqꝫ veniſſent ad portas ī
ferni occurrit eis btā virgo maria ⁊ dixit. Qꝛ
eū doloſe decepiſtis ne ꝯfiteref mortale pec-
catū qd̓ ꝯmiſerat: p̄cipio vob̄ ꝑ tremēdū diē
iudicij vt aīam ad corpꝰ reducatis ꝙ illd̓ pec
catū qd̓ ſe ſperabat per illuſiones veſtras e-
mendaſſe: recipiendo vitam emendet.

¶ Mors diuitis viri et mors paupercule
vidue. Exemplum. lxij.

Uidā parrochie p̄erat

c ꝑſbyter in ſeculo potēs ⁊ glorio
ſus: ſ nō minꝰ vitijs ꝗ̄ diuitijs
plenꝰ. Hic ſub cura ſua habebat
diuitē nobilē ⁊ paupculā viduā. Qui vno tē
pore decūbētes m̄ſum mortis acceperūt ī ſe
metipſis. Uocatꝰ ē ꝑſbyter vt morientē diui
tē viſitaret: ⁊ accepta cōfeſſiōe: data cōione:
exiturā aīam deo cōmēdaret. Qui de rapien
do ſolūmō lana de oue nō curādo ſollicitꝰ vt
nūcios diuitis vidit ire feſtinauit. Intrauit
palaciū: penetrauit cubiculū. Jacebat diues
purpura ⁊ ſerico circūdatꝰ: auro ⁊ gēmis ho-
noratꝰ: ſuꝑ plumaꝝ molliciē reſupinatꝰ: vbi
etiā iuenit circūſtātiū multitudinē ſeducto-
ria adulatiōe diuiti ſolatia ꝑſoluētē. Cōiūx
⁊ filij atqꝫ oīs familia dn̄m lamētabanf. In
terim ſuꝑuenit qdā ex pte vidue q̄ dixit eam
in extremis agētē xp̄iane ſalutis poſtulare
ſacrm̄. Sꝫ ꝑſbyr dū ſe totū daret ad lactādū
pctōrē nihil r̄ndit. At diaconꝰ ꝓpe exn̄s ꝓ
muliere deſolata ad cor eiꝰ loquēs: ait. Grā-
de nob̄ piaculū ⁊ feie piculū ſi nr̄a negligen
tia ſine cōfeſſionis ⁊ ſacri myſterij participa
tiōe eā migrare ꝯtigerit. Cui felle ꝯmoto ꝑſ
byter ait. O parū ſani capitꝭ cōſiliū: ꝓ vili vi
dua nobilē relinq̄re p̄ronū. Ne turberis inq̄t
diaconꝰ: ego ſi iubeꝭ īfirmā viſitabo. Hoc fa
uēte ꝑſbytero diaconꝰ cito diſceſſit. Sūpta
qꝫ ſalutari hoſtia ad vidue tuguriū ꝑuēit: q̄
rebꝰ qdē vacua: ſ bōis opibꝰ plena ſuꝑ humū
durā ⁊ paruo ſtramine conſtrata colligebat
mēbra nimis attenuata. Ille itaqꝫ diaconꝰ
ſacramēto euchariſtie ad domū paupercule
appropīquās: ⁊ circa ianuā ſtās ⁊ oculos le-
uās famule xp̄i in celo iacēti vidit exiſtere ex
cubias de celo. mať em̄ ieſu maria aſſiſtebat
cū choro virginali q̄ ꝑſcrebat linthеolum et
vultū egrotātis a ſudoribꝰ tergendo ſatage-
bat circa frequēs miſteriū. His viſis diaco-
nus ſtupēs ſtetit eminꝰ. Sꝫ celi regina ei ad
mirāti multū affabiľ: viſo dei ſuoqꝫ filio to-
to corpore in terrā ꝓſtrata adorauit euchari
ſtiā cū ſuis ꝟginibꝰ. Quibꝰ erectꝭ data fidu-
cia vir dei intrauit. Maria etiā ſedē parāte:
⁊ ne timeret hortāte ſedit. Uidue cōfeſſiōes
accepit: cōionē dedit: ⁊ pſalmis obitū eiꝰ ꝓ-
muniuit: deinde cū gaudio ad domū diuitis
ꝓperauit. Aſtāſqꝫ in limine vidit nigros cat
tos circūuolātes lectū diuitis: q̄s miſer ille
vidēs ⁊ nimis infeſtos ſentiēs rugiebat cla
mans. Tollite cattos tollite: miſero ſubueni
te. Unꝰ tandē ethiops voce minax: vultu ter
ribili: vncū quē manibꝰ geſtabat faucibꝰ im
merſit peccatoris. Ifelix aīa nullū in tota cō
uerſatione ſua refrigeriū cōſciētie reperiens
pauet ⁊ trepidat. miſerū mors paulatī occu
pat. Deinde ethiops ille furēs vncū violenť
de palpātibꝰ faucibꝰ extraxit: ⁊ horribilē dās
vocē infelicem ſpm̄ reddidit. Irruētes ceteri
malicie cōplices in peccatricē aīam flagris
vulneribꝰ afficiētes imerſerunt in locū tene
brarū ⁊ lacū mortꝭ eťne. Cū h̄ aſpiceret diaco
nus tremore tenuit eū: ⁊ cadēs factꝰ ē in mē
tis exceſſu: ſ mox ei apparēs mr̄ regis glie.
Ne timeas inq̄t chariſſime: nō tibi diaboli-
ca nocebit maligni[illegible]s cui pata ē btitudo ce
leſtis. His blāditijs recreatꝰ poſtq̄ꝫ ad ſe re-
dijt cōſolatrici ſue grās repēdit. Et ex his re
uelationibꝰ nō parum ꝓfecit. Hec Uincē. in
ſpec. hiſto. li. viij. c. xcvi.

¶ Militē in torneamētis occiſum iuſſit
maria ſepeliri ī cemiterio. Exēplū. lxiij.

Comes quidā nobilis ad

c torneamēta ꝓperās venit ad q̄n
daꝫ ciuitatē in q̄ erat puella pul
chra valde ita ꝙ pulchritudo eiꝰ
ꝑ totā ꝓuīciā diuulgabaf. Hāc comes ꝯſpici
ens pcibꝰ mlͭa ſpopōdit: ſ a puella amore
ꝟginitatꝭ quā btē marie ꝺuouerat oīa illa tē
poralia ꝓmiſſa ꝓ nihilo reputaf. Tādē vio-
lenť de domo p̄rna deducif ad comitꝭ hoſpi-
tiū. Exq̄ ꝟo īpoſita ī ꝓfundū lacū quē trāſi-

re debuit: cadit. Sublata igr̄ iterū deducitur
in quādā paſſa collocaf quſqꝫ alijs ornamē
tis ⁊ veſtibꝰ decoref. Ipa aūt voti ſui nōime
mor: regie celi ſť pudiciā cōmēdauit ſlēs lar
giť ⁊ ꝺuote ꝓſtratōibꝰ genuflexōibꝰ: ⁊ orōibꝰ
inſiſtebat. Comes ꝑ fletū audiuit ꝙ btē ma
rie vouit q̄ ꝯfuſus de ꝯſcia eiꝰ ⁊ cōpūctꝰ pro
pter reuerentiā btē marie ꝟginis: ipam icor-
ruptā mox p̄ri cōmiſit ⁊ remiſit ꝓmittēs bo
na fide ꝙ nō rediret donec clauſtrū cōſtrue-
ret ⁊ virginē collocaret ī eodē: ſ heu in ludo
vulnꝰ letale ſuſcipiēs morte celeri eſt ꝑēptꝰ
⁊ ſꝫ ius canonicū extra cemiteriū tumulatꝰ
Beata maria apparēs loci ep̄o ſecūdo ⁊ ter-
tio: increpauit ⁊ iuſſit cū chriſtianis ſuū mi-
litē ſepelire. Qui cōuocatis cognatꝭ ⁊ parēti
bꝰ ſuis referēs eis viſionē. Gaudēt oēs ꝙ ꝓ
pter bonū ꝓpoſitū ſuū in ſacro loco ſepeliri
deberet. Ipſi ꝟo ſuꝑ ſepulchrū ſuū cenobium
qd̓ deuouerat cōſtruūt: vbi eadē ꝟgo poſtmo
dum facta eſt abbatiſſa.

Clericum iuſſit beata virgo maria ſepeli-
ri in cemiterio. Exemplum. lxiiij.

Uidā clericus in quodā

q loco morabaf: qui erat leuis mo-
ribus: ⁊ curis ſecularibꝰ ꝑ oīa de
ditus: hic tn̄ ſctām mariā ſꝑ ī ve
neratiōe retinuit: ⁊ eā freq̄nť ſalutatiōe an-
gelica ſalutauit. Qui dū ab inimicis ſuis eſ-
ſet occiſus: ſciētes eū irreligioſam vitaꝫ du-
xiſſe: decreuerūt eū eē extra cemiteriū ſepeli
endū: qd̓ ⁊ fecerūt. Qui dum ꝑ triginta dies
ſic iacuiſſet: btā virgo cuidā ſacerdoti appa-
ruit dicens. Cur ſic iniuſte contra meum ca-
pellanum proceſſiſtis vt poneretis eū extra
cimiterium. Quo interrogante quiſnam eēt
ille: ſancta maria reſpōdit. Ille qui ante tri
ginta dies a vobis eſt ſepultus extra cemite
rium. nam mihi deuotiſſime ſeruiebat: ⁊ co-
ram altari meo me ſepiſſime ſalutabat. Ci-
tius igiť pergite ⁊ euꝫ in illo loco decenti ſe
pelite. Hoc cum dixiſſet: vehementer admi-
rati tumulū eius aperuerunt: ⁊ in ore eiꝰ flo
rem pulchrum inuenerunt: ⁊ linguam inte-
gram ⁊ ſanam viderunt. Intellexerunt om-
nes qui aderant propterea hoc accidiſſe: qꝛ
ore ſuo dei genitrici impendiſſet obſequiuꝫ
quod ſibi multum placuit: ⁊ delato corpore
eius ad cimiterium cum laudibus deducen-
tes illud ſepelierunt.

Diaconum litigioſum iuſſit maria ſepeli-
ri in cimiterio. Exemplum. lxv.

Rat in eccleſia beate ma

e rie ꝟginis diaconus quidaꝫ in eiꝰ
obſequio admodum deuotꝰ: fre-
quēter ire furioſiſqꝫ ſtimulis ac-
cenſus. Cōtigit aūt quadā die vt felle exaſpe
ratus eſſet in tantū vt quoſdā ꝑcuteret. Ip-
ſis aūt qui impetebanf vim inſanie eiꝰ non
ferētibꝰ: ⁊ eo percutiente iam repcutientibꝰ
idē diaconꝰ furoris ſui p̄mia digna recepit ⁊
letali ictu trāſuerberatus triſtē huiꝰ vite fi
nē ſortitus eſt. Ep̄s ꝟo loci illiꝰ dū cām dili
gentius examinaſſet: p̄dictum diaconuꝫ: qꝛ
male intētiōis vitā finiuit: fratrū cōione in
dignū reputat: ⁊ cū magna abiectione a mo
naſterio excluſum inť laicos ex abiectiōe ſe-
peliri fecit ⁊ mandauit: qd̓ ⁊ ita factū eſt. Et
ecce media nocte btā dei genitrix maria ep̄o
in ſomnis aſtitit: duriqꝫ illū ꝓ iniuria defū
cti arguēs. Feſtinato inq̄t ⁊ diaconum quē
de clauſtro ſuo eieciſti inť fratres ſuos debi
to cum honore: vtpote meē venerationis cul
torem fac ſepeliri: ⁊ mei ꝯtemptus ⁊ illiꝰ in
iurie ſupplicia ſoluas. Nec mora facta epi-
ſcopus ſtupēs de lecto ſurrexit: q̄ mane con-
uocās oēm cleruꝫ: q̄ in ſomnis audierat nar
rauit moxqꝫ hūc ad monaſteriū reportatum
cū magna reuerentia ſepeliuit.

Scholarem a iudeis occiſum reſuſcitauit
virgo maria. Exemplum. lxvi.

Cholaris quidam in ec-

f cleſia vbi ſtatutū eſt ꝙ r̄nſorium
Gaude maria. q̄tidie cū ꝟſu Ga-
brielē: in quo ē: erubeſcat iudeus
⁊c. iuſſus eſt ꝓpter vocꝭ ſue dulcedinē decā-
tare. Iudei ꝗ ad vineas ſuas aū eccl'iam trā
ſitum faciētes ⁊ ex verbis erubeſcentiā ſuſti
nentes: ſcholarē caute adducūt et in vineis
perimūt: mox illis abeūtibꝰ glīoſa ꝟgo ma-
ria puerū reſuſcitās iubet eū ſuā laudē cum
fiducia decātare. Iudei iterū eandē vocē co
gnoſcentes ⁊ audiētes admiratiōe ꝑcuſſi: ſe
crete ꝑquirūt a puero. R̄ndit ſi qdē ſe ab eis
occiſum: ſ ꝑ reginā ſum ꝑſtine vite reſtitutꝰ
Hoc cognito iudei nō paruo numero cōuer-
tunf ad glīoſe virginis marie gloriam.

Maria liberauit monialem a purgatorio
Exemplum. lxvij.

Uit quedaꝫ ſanctimonia

f lis ī quodā clauſtro dn̄aꝝ ſummo
ſtudio famulatuqꝫ: q̄ ꝑ cūctis ſoro
ribus amabaf. Hec nāqꝫ alijs plus ſtudebat

ieiunijs τ oronib⁹: alijs virtutū exercitijs
ꝙ plurimis:qb⁹ placēs altiſſimo τ ei⁹ geni-
trici manebat in cenobio tali degens obſeqo
Sed vt vidit diabol⁹ q̄ ſp manet inuidus ꝙ
ab ea ſic eēt repulſus ſuaſit illi miſere ꝑcece
pta dei ſpnere:τ ꝟginitatē quā in mente ſer
uabat:τ in corpe violare. Poſtq̄ʒ aūt cecidit
ingemuit:ac ſcel⁹ cōmiſſum abhorruit ꝙ de
um τ eius genitricē offenſos habuit. mox ve
ro ad pedes abbatiſſe hūiliter ſe proſtrauit.
ſpondēs ſe facturā qcqd ꝑciperet. Cui maṫ
ſpūalis benigne cōpatiēs iniūxit ei pniaʒ ꝑ
quā poſſet deo offerre cōdignā ſatiſfactionē
ſʒ prius vita caruit q̄ʒ peniteret. Poſt mortē
ꝟo duris ē tradita penis q̄s ꝓ ſuis pctis ſu
ſtinuit. Quadā ḡ nocte in viſiōe oñdit ſe ab-
batiſſe:quā vt vidit nō expauit:ſʒ cōfeſtiʒ in
quiſiuit ſi in penis erat:an ex illis iā exijſſet
Ad hec illa rñdit. Sum in penis mr̄ τ valde
vror:τ heu mihi miſere:nec pctā adhuc ſunt
dimiſſa. ſum eñ inṫ laicas feminas deputa
ta ꝑdidiq̄ʒ ſtolā primā ꝟginalē quā habebaʒ
qñ fui ꝟgo caſta τ deo dicata:ſʒ hoc ſcias qa
ſalua ero ꝑ mariā btiſſimā ī futuro:illa nāq̄ʒ
beatiſſima ſtella maris q̄ eſt aiarū noſtrarū
cōſolatrix cū eſſeʒ in magna anguſtia ad me
venit tota fulgēs vt ſol:quā ego recognoſcēſ
eſſe ſanctā virginē mariā:exclamaui flens τ
dicens. O mr̄ mie qd faciā:heu mihi: ad qd
nata ſum:q̄ ſic cecidi. vbi eras gl'ioſa qñ huc
ingreſſa ſum. o dña dulciſſima ſi clamantem
me audiſti:cur vocē meā ſpreuiſti. Nōne vi-
des iſtos ignes q̄ me vrunt:incendūt eñ me
nec omnio ꝯſumūt. O maria mr̄ virgo iā ſuc-
curre feſtinanṫ:τ ī his dolorib⁹ nō ſinas me
diuti⁹ cruciari:ſʒ clemenṫ exaudi me qñ fre-
quenter amaui te. Quō tu potes mei obliui
ſci quā totiēs ſalutaui:τ q2 me tibi ſp cōmē
dabā τ orabā ꝓ oibus q̄s recepit eccl'ia ſan
cta. heu mihi ſi apparet ꝙ inuanū laboraui
Ad hāc vocē mihi mr̄ dei rñdit. Ego ero tibi
ſilia in ꝓximo ꝓpicia. nam prius finieṫ pe-
na quā meruiſti. nā peccaſti plurimum relin
quēs me τ filiū meū cui ꝟgo deſpōſata eras
eiq̄ʒ cōſecrata:τ maxime me ad iracundiam
ꝓuocaſti. Nā qui ſpnit filiū meū:ex inhono-
rat me nimiū. Sʒ q2 me quotidie ſalutabas
τ mihi ſtudioſe ſeruiebas:ſis ḡ ſecura:q2 nō
peribis in eternū: ſed ſaluaberiſ. Eas nāq̄ʒ q̄
ſuas preces mihi totaliṫ fundūt volo poťē
in oib⁹ periculis corporis τ anime adiuuare
Poſtq̄ʒ ſic locuta eſt mihi:reliquit me cōfor-
tatā. Nūc queſo dña mea τ maṫ mea chariſ-
ſima ſtude illi ſuire τ deuotē obedire: vt poſ
ſis ei⁹ grām inuenire. Abbatiſſa hec audiēs
valde gauiſa eſt:τ mane ſurgens iubet oēs
ſorores ad ſe venire:τ eis q̄ viderat reuela-
uit. Monet etiā vt diligāt mrēm dei. Et illi
ſoluūt oēs ꝑces q̄s ei decātabat ſoror ꝑdcā.

Diabolus nō potuit ſtrāgulare militē:q2
quotidie ſalutauit ꝟginē mariā. Exē. lxviij.

Quidam miles habēs ca
q ſtrū:oēs trāſeuntes ſine mīa ſpo
liauit:hic virginē mariam quoti
die ſalutauit. Quadā vice mona
chus ſctūs ptrāſiens quē ꝑdictus miles ſpo
liare ꝑcepit. Uir aūt ſcūs rogauit ꝑdones vt
ipm ad dñm deducerēt:q2 hrēt ſibi aliqua ſe
creta reuelare. Adduct⁹ aūt ad dñm rogauit
vt totā familiā ſuā vocaret vt eū ꝑdicanteʒ
audiret. Qđ cū factū eēt:dixit. Nequaq̄ʒ hic
eſtis oēs ergo diligenter q̄rite τ inuenietis
aliquē. Et inuenerūt camerariū abeſſe:τ ad-
duxerūt. Tunc dixit ſctūs:vere ille eſt quem
quero. Cū ḡ veniſſet ad mediū τ videret vi-
rū dei:reuolut̄ hincinde ocul' τ capite ſicut ī
ſanus ſe agitabat:τ accedere ꝓpius nō aude
bat. Tūc vir ſctūs dixit. Adiuro te in noīe dī
pr̄is τ filij τ ſpūſſancti vt q̄s ſis dicas:τ q̄re
huc veneris. Cui ille. Heu cogor ꝓdere ſecre
tū meū:ego nō ſum hō:ſʒ demon:τ. xiiij. an-
nis cum illo milite manſi:q2 princeps noſter
me huc miſit:vt die qua miſer ſue marie cō-
ſuetā ſalutationē nō diceret diligenti⁹ obſer
uarē:vt eū a dño ptāte accepta cōtinuo ſtrā
gularem:τ ſic nr̄o ꝯſortio perpetue ſociareṫ
Miles aūt hoc audiēs expauit:τ ad pedes
monachi ꝓuolut⁹ veniam petijt:τ vitam ſu
am in melius emēdauit.

Quidā cum centū Aue maria fecit crinale
glorioſe virgini marie. Exemplum. lxix.

Rat quidā nobilis habēſ
e vxorē deo τ btē marie deuotam.
Sʒ cū nō hreut filiū rogabāt de-
um vt eis ꝓlem daret qđ τ factū
eſt quā cū oī qua poterāt diligētia nutrierūt
Cū aūt fili⁹ ad annos diſcretiōis ꝑueniſſet
τ videret alios pueros crinalia de roſis τ flo
ribus hrē ſilr̄ faciebat:τ ad eccl'iam deporta
bat vbi imaginē gl'ioſe ꝟginis iuenit:τ ei cri
nalia offerebat:τ ei⁹ capiti deuote iponebat
τ ſic quotidie faciebat cū ei tpš aderat oppor
tunū. Uenit ḡ tēpus cū parentes eius cū nu
ptijs tradere vellēt:eis ꝓ viribus reſtitit:ſʒ
ꝟginitatē ſuā deo τ btē marie ꝟgini obtulit

dicēs ſe deō τ beate marie ꝟgini mr̄i ei⁹ vel-
le ꝑpetue famulari. Poſtea ꝟo fact⁹ eſt mo-
nachus:τ in bōa vita de die in diē in meli⁹ ꝓ
ficiēs. Sʒ cū videret ꝙ priorē conſuetudiem
τ deuotionē vlterius facere nō poſſet. q2 ro-
ſas τ flores nō hēbat:cūq̄ʒ erat monach⁹ nō
ei licebat florib⁹ occupari ne alios ſcandali-
zaret cogitans tñ ꝙ quotidie centū Aue ma
ria diceret:τ īde crinale beate marie faceret
ſicq̄ʒ faciebat quotidie cū lachrymis et puro
corde. Factū ē vna dierū vt pro negocijs mo
naſterij ſui:q2 factus erat abbas viam proli
xam ire deberet:oblitus ē ſui ꝓmiſſi:τ equū
cū ſuis famulis aſcēdēs ꝑ ſiluam magnam
preterūt. Et cū eū oēs ꝑceſſiſſent et ſol⁹ eſſet
cepit cogitare:ꝙ illo die laudes ſolitas btē
virgini nō ſoluiſſet:ſtatimq̄ʒ deſcēdēs de eq̄
cōſuetas orationes deuote perſoluit. Et cuʒ
ſic ſtaret in orōe venit qdā latro poſt terguʒ
volēs eū occidere:et equū ſuū τ alias res au
ferre. Et cum a tergo eo ignorante lanceā vi
braret:vidit puerū pulcherrimū de ore ipſi⁹
q̄ſi ſingulas roſas recipere:et inde crinale cū
centū roſis cōpoſitū ſibi puer impoſuit. Qđ
videns latro ad pedes eius procidit et veni-
am ab eo petijt:narrans oēm rei ſeriem:τ to
tius facti integrā veritatē. Factuſq̄ʒ ē bon⁹
monach⁹. et vitā bonā vſq̄ʒ ad diem mortis
ſue laudabiliter et feliciter conſummauit. et
in pace quieuit.

Maria liberauit clericum a damnatione.
Exemplum. lxx.

Clericus quidā erat qui
c nihil bōi faciebat:īmo vitijs ple
nus erat:ſolū hoc bonū habebat
ꝙ horas btē ꝟgīs marie ſedule τ
deuote dicebat. Cū aūt q̄dā die ꝑ fluuiū trāſ
iret vt libidinē ſuā expleret:cogitās ꝙ matu
tinū nō bñ dixerat: incepit illud dicere. Aue
maria grā plena. ab inūdatōnib⁹ ſubmergiṫ
nec ex hoc ſalutatōnē dimiſit. Sʒ cū veniſſʒ
in illa verba dñs tecū ſuffocaṫ:τ a demonib⁹
capiṫ: ſʒ inuitis eis a beata virgine defendi
tur:τ ei⁹ meritis ad iudiciū corā chriſto com
pelliṫ:vbi poſt multas altercatōes allegauit
virgo maria. Fili tu dixiſti: vbi te inuenero
ibi te iudicabo. Itē ex verbis tuis iuſtificabe
ris. Ergo fili cū iſte lʒ male vixerit: finaliter
tñ in meis laudib⁹ in q̄b⁹ ſp fuit aſſidu⁹ vitā
finiuit: q̄ſo vt corā te inueniat grām. ſi mihi
credere nolūt demōes ꝙ ita ſit reſpiciāt ī os
ei⁹. Quod demones facietes iuenerūt rubri
catum lr̄is aureis. Aue maria grā plena. Et
tūc cōfuſi receſſerūt. Tūc iudex precepit ani-
mā ad corp⁹ redire τ vitā in meli⁹ cōmutare.
Quod et fecit.

Nomen marie eſt multū dulce in ore. Ex-
emplum. lxxi.

Iuxta eccleſiam ſancti ſe
i uerini ī colonia īcluſus qdā habi
tabat. Huic cū matrone ciuitatis
viſitarent: τ vna ei cōfeſſa fuiſſet ꝙ dñe nr̄e
nomē dicere nō poſſet:ſine mira quadā dul-
cedine cauſa tante gratie req̄ſita:ait. ſingu-
lis diebus in honore eius quinq̄ʒ Aue maria
cum totidē venijs dicere cōſueui per que tā-
tam dulcedinē merui vt omnis oris mei ſa-
liua tpe orōnis ī mel videaṫ conuerſa. Quod
cū audiſſet iā dictus incluſus exēplo deuote
femine per ebdomadā angelicā ſalutationē
prefato modo τ numero compleuit. τ ecce tā
tam dulcedinē ſentire cepit in illius dulciſſi
me ſalutationis prolatione in ore τ in guttu
re: vt mellis dulcedinē longe tranſcenderet
chriſti dulcedo.

Maria liberauit peccatricem a damnati-
one. Exemplum. lxxij.

Fuit quedā peccatrix mu
lier q̄ nūq̄ʒ aliquod bonū fecerat
niſi ꝙ diebus ſingulis btām ꝟgi-
nē ſalutabat āgelica ſalutatōe. ſ.
Aue maria:et in vno ſabbato ad laudē τ glo
riā ei⁹ vnam miſſam comparuit. Hec aūt dū
eſſet vicina morti dixit. Dña regina et mater
lʒ nunq̄ʒ aliquid boni fecerim : tamē cōfido
miſericordie tue et commēdo tibi ſpm̄ meū.
Uenerūt aūt demones volētes accipe aīam
eius:venit et maṫ mie:τ aīam eius accepit.
Et inſtāter demones dixerūt:nr̄a eſt. maria
dixit. Neſcitis q2 me quotidie ſalutauit āge
lica ſalutatiōe:et ad honorē meū miſſam cō
parauit:τ in agone mihi aīam cōmendauit.
Illi dixerūt plurima crimina cōmiſit. q̄bus
maria dixit ꝙ illa aīa nunq̄ʒ dānareṫ q̄ mi-
hi ſeruierit:et qui aīam ſuā mihi cōmitteret
Que demōeſ aufugit:τ aīaʒ ſecū letāṫ duxit

Nomen Marie demones nō poſſunt au-
dire. Exemplū. lxxiij.

Incluſa quedam diu a de
i mone ſub ſpecie āgeli illudebaṫ.
Nō ei ſibi data fuit diſcretio ſpi
rituū. diabol⁹ ſepi⁹ atq̄ʒ ſepi⁹ fal
ſa circūfuſus claritate illi apparuit:τ feminaʒ
ſimplicē familiari⁹ alloq̄nſ miro mō ludifica-

nit. Reqſita ho a confeſſore ſuo quō ſe hr̄et.
Cui cū rn̄deret optime: ſacerdos ſicut vir pru
dens rn̄ſionis ei⁹ fiduciā ꝯſiderās: cām inqſi
uit. Cui cū cōfiteret̄ ꝙ ab angelo dn̄i frequē
ter viſitaret̄: ſciēs ille dicēte aplo: āgelū te
nebrarū trāſfigurare ſe in angelū luc: rn̄dit.
Qn̄ āgelus denuo te viſitauerit: dices. rogo
dn̄e mi vt dn̄am nr̄am mihi oñdas. qd ſi fece
rit: viſa ea genua flectes ⁊ dices. Aue maria
⁊ ſi tūc ſubſtiterit fictio nō ē. ſin aūt ſcias te
ab illo illudi. Qd cū feciſſet ſicut edocta fuerat
ait diabol⁹. Ut qd deſideras eā videre: ſuffi
cere tibi debet p̄ſētia mea. Illa forti⁹ inſtāte
vgo quedā mire pulchritudinis ſe oculis ei⁹
ſubiecit. Qua viſa mox ad pedes eius ſe pro
uoluit: dicēs. Aue maria. ⁊ in turbinē fantaſ
ma reſoluit̄. Quā īimic⁹ euaneſcēs intātum
terruit: vt amēs effecta vix poſt annū ⁊ dimi
diū ſenſum vt pri⁹ recuperaret. Uides ne quā
ti pōderis ſit nomē marie. Hec ceſarius.

Aue maria fugat demōes. Exē. lxxiiij.

Vnne ciuitate dioceſis

b colonieñ. ſacerdos qdā nomie pe
trus eiuſdē eccl'e vicari⁹. Iſte ne
ſcio q̄ dei iudicio i camere ſue o
ſtio ſe ſuſpēdit. cui⁹ cōcubina noīe adelhei
dis tam horrenda eius morte territa ſeculū
deſeruit: ⁊ in cenobio qdā ſanctimonialiū
religionis habitū ſuſcepit. Hic igit̄ qdā du
ſtans in dormitorio de feneſtra ꝓſpiceret cō
tēplata eſt iuuenē demonē ſtātē iux puteu
muro dormitorij ꝯtiguū. Qui ea vidēte vnū
pedē ſup lignū q̄ pute⁹ ābiebat̄ poſuit: ⁊ al
tero q̄ſi ſe volādo ad ipām i feneſtrā depoſu
it. Quā cū extēſa manu p caput rape conare
tur territa retrorſus cecidit: ⁊ exclamauit pe
ne examis facta. Audito ḡ clamore accurrerūt
ſorores in lectū ſuū illā reclinātes. Receden
tib⁹ aūt ill' cū paululū reſpiraſſet ſolaqꝫ iace
ret: demō iterū affuit: ⁊ vbis qbuſdā amato
rijs eā ſollicitare cepit. Cui cū ꝯdiceret: itelli
gēs eū malignū ſpm̄: rn̄dēs ille dixit. Bona
adelheidis noli ſic dicere: cōſenti mihi ⁊ ego
facio te hr̄e virū honeſtū: ꝓbū: nobilē: atqꝫ
diuitē: quare fame te crucias in h̄ paupe lo
co vigilijs: ieiunijs: alijſqꝫ multis incōmodis
añ tp̄s te interficiēdo: reuertere ad ſeculum
vtere delitijs q̄s de⁹ hoī creauit: nihil tibi me
duce deeſſe poterit. Tunc illa. doleo ꝙ tādiu
ſecuta ſum nō acquieſcā tibi. Et h̄ vba audi
ens demō diſparuit: deinde cū ſpūs ille ne
q̄ſſim⁹ die noctuqꝫ eēt ei infeſtiſſim⁹: ſuaſe
runt ei quedā ex ſororibus vt aquā benedictā
ſemp paratam haberet: quo veniēte aſperge
ret. alie vo vt eundē ſi aquā nō haberet: thu
rificaret. Oia qdē hec tēptauit: ſi modicū ei
profuit. Nā quotiēs ꝯ eū ſignū factum vidit
aut aſperſionē ſiue etiam thurificationē: ad
modicum quidē ceſſauit: ſed mox rediit. Tūc
vna alia etate maturior atqꝫ prudētior ſua
ſit ei quatenus demonē ꝓpi⁹ accedere ſine
ret: ⁊ tūc alta voce ſalutationē angelicam in
ei⁹ faciē iacularet̄. Qd cū feciſſet diabol⁹ q̄ſi
ſagitta eſſet percuſſus vel turbine impulſus
aufugit: nec vnq̄ ꝓpius ei ex illa hora acce
dere preſumpſit.

Nomini marie flectere debem⁹ genua.
Exemplum. lxxv.

Iles quidam intrauerat

m ordinē ciſtercieñ. Et cū infirmat⁹
grauiter fuiſſ; cepit deſperare ꝓ
pter multitudinē pctōꝝ que i ſe
culo añ ingreſſum ordis cōmiſit. Et cū ſic po
ſit⁹ fuiſſet in āguſtia: clamauit ad beatā vir
ginē: que apparens ei conſolata eſt eū. Qui
letificatus ⁊ mutatus eſt. Et cum requirere
tur ab abbate de tali ſubita mutatione: nar
rauit ei quomodo beata virgo maria ſibi ap
paruit. Et abbas ammirans: cepit querere ſi
vnq̄ aliquid boni feciſſet ꝓpter beatam vir
ginē. Et ille dixit. Nunqꝫ omiſi quando au
diui nomen eius qn flecterem genua mea ob
reuerentiā glorioſe virginis marie: et ſic ſal
uatus eſt miles.

Per nomen marie vincitur diabolus.
Exēplū. lxxvi.

Vellé cuidam i domo pa

p tris diabolus in forma multipli
ci apparens ſepe: fereqꝫ eam du
xerat in amētiā: ⁊ ipā ꝓpoſuerat
ꝯuerti ad ordines ciſtercieñ. nocte appuit ei
diabol⁹ ſuadēs ei mūdi delicias: volēs eam
auertere de religione ꝑdixit ei oīa incōmoda
religionis. illa reſpondit. Quid mihi erit ſi i
delitijs q̄ mihi promittis mortua fuero. Ad
qd verbū diabol⁹ tacuit et rapuit puellā: et
conabatur ꝑcipitare de feneſtra. Que cū di
ceret ſalutationē angelicā: diabol⁹ dimiſit il
lā dicēs. Si ieris ad religionē ſemp tibi ad
uerſabor: et ſi hac hora illā mulierē nō noiaſ
ſes: occidiſſē te. Hoc dicto virginē valde cō
primēs in canē trāſmutat⁹: ⁊ exiliens de fe
neſtra non comparuit.

Pulchritudo vgis marie. Exē. lxxvij.

Rior quidā ordinis pre

p dicatoꝝ deuotus q̄ habuit plures
fratres in cōuentu ſuo q̄ erga btā
virginē in orōnib⁹ deuoti erant. Accidit aūt
vt qdam magis ſedul⁹ ſuccedētib⁹ alijs vel
ad ſtudiū vl' ad quietē ipſe dies q̄ſ ⁊ noctes
continuauit in p̄cibus virginis marie. Ipſe
eñ meruit ab illa ſolaciū obtinere. Et conti
git vt eo ſolo in eccl'ia remanēte: vidit glio
ſam virginē mariā ſup altare cū filio ſuo in
maxia claritate. Hec vt vidit frat̄ timuit ne
eēt fantaſma. dixit ḡ cū magna reuerētia et
humilitate cordis. O glioſiſſima mr̄ ⁊ dn̄a
nō ſu dign⁹ ſolus videre qd video rogo ſup
pliciter vt ſi vere es mr̄ xp̄i vt appareas ⁊ cō
uentui: in quo ſerui ſunt veri ⁊ gr̄e tue feruē
tiſſimi dilectores. Hec vt dixit mr̄ pietatis
annuit: ⁊ toti ꝯuētui in magna claritate ap
paruit. Referebāt aūt frēs q̄ hoc viderūt ꝙ
nihil iocundi⁹ nec clarius videri poſſit a mor
talib⁹ oculis. Et frēs ſletib⁹ inſiſtebāt ⁊ ora
bant benigniſſimā mrē vt ſcdo ⁊ tertio eis
ſic appareret vt p̄mo: ne forte primo fuiſſet
diabolica illuſio in noīe ſctē marie ⁊ indiui
due ſancteqꝫ trinitatis fratrū precū inſtātia
fugaret̄. Ac qm̄ nulla xp̄i cōuentio vel mr̄is
xp̄i ad belial ſecundo ⁊ tertio ſm formā ſepi
us dictā toti ſe cōuentui glioſa dei genitrix
demōſtrauit. Facta aūt fuit hec in initio or
dinis p̄dicatoꝝ: vt tali ac tā ſpeciali miracu
lo regina mie ſibi deditū ordinē cōprobaret
Hoc Guilhelmus.

Quidā vidit pulchritudinē marie: ⁊ ꝑdi
dit vnum oculum. Exēolum. lxxviij.

Vidam clericus pariſi⁹

q beatiſſime vgini multū deuotus
qui ardēti aīo diu deſiderabat vi
dere pulchritudinē vginis marie. Poſt mul
ta tp̄a angelus dn̄i ex pte vginis marie de
ſtinatus ſalutauit clericū: ei dicēs. Dn̄a mea
maria q̄ eſt dn̄a angeloꝝ ⁊ hoim: regina celi
⁊ terre exaudiuit orōnē tuā: ⁊ mādauit tibi
ꝙ tali die ⁊ hora veniet ad te: ⁊ videbis eā
ſed ſcias ꝙ ſi eā videbis: amplius cec⁹ eris.
Ad quod clericus. Libenter volo perdere lu
men vt ipſam ſemel videre merear. Cū autē
audiſſet angelū cepit ille ſollicitus eſſe ⁊ co
gitare. Quid vltra facies poſtqꝫ oclos amit
tes: tūc nō poteris lucrari ſcribēdo panē tuū
ſed oportebit te eē amplius miſerū ⁊ mendi
cū. Et poſtmodū cogitauit in ſeipſo ⁊ dixit
Quādo btā maria venerit vnū oculū aperiā
ad videndū eam: ⁊ alium claudā: ⁊ ſic vnu
oculū tm̄ amitrā: ⁊ ſi vnus oculus mihi re
manſerit: ſufficiet mihi. Cū aūt poſtea glio
ſa virgo apparuiſſet ⁊ tantā pulchritudinē
⁊ claritatē aſperiſſet q̄tā vnq̄ verbis expri
mi vel etiā corde cogitari poſſet: ⁊ cū manū
alteri oculo ſuppoſuiſſet ne cū illo videret il
lam: ⁊ cū poſtea manū deponeret vt eā am
bobus oculis inſpiceret: btā virgo diſparu
it ⁊ eam vltra nō vidit. Tūc vno orbat⁹ ocu
lo quo eā viderat: altero remanēte quo eam
non viderat ipſe ſe acriter arguēs meſtus
nimiū dicebat. Heu miſer q̄re vnum oculū
clauſi ⁊ ambos oculos nō aperui: vtinā cec⁹
eēm vt eam plenius vidiſſem. Cūqꝫ diu bea
tam virginē mariā exoraſſet vt eā videre poſ
ſet iterato: q̄r altero libēter carere vellet tūc
miſit iterū angelū q̄ dicebat. Mandat tibi
dn̄a angeloꝝ aduentū ſuū ex quo vis ⁊ alte
ro oclo orbari. Cui ille. Etiā dn̄e ſi mille ocu
los haberē optarē ꝑpetuo ꝑdere dūmodo eā
poſſem ſecundario ꝑfecte videre. Cui angel⁹
Ipſa clemētiſſima dn̄a mandat tibi ꝙ vide
bis eā: ⁊ ſupſtitē oculū nō amittes: ⁊ inſup
recupabis oculū ꝑditū. Qd nō multo tp̄e p⁹
totū ſic fuit factū: ⁊ btā vgo maria apparēs
ei videndā ſe exhibuit: ⁊ amiſſū oculū ei re
ſtituit. Ex quo poſſum⁹ ꝑpēdere q̄ta ſit pul
chritudo vginis marie: ⁊ q̄ delectabile ē eā
oculis videre: de qua ſanctus anſel. in medi
tationib⁹ ſuis dicit. Pulchra es maria ad in
tuendū: amabilis ad amplexandū: delecta
bilis ad videndū: ſumma eñ leticia poſt de
um eſt te intueri: ⁊ in tuis laudib⁹ delectari.

Quidā vidit pulchritudinē vginis marie
⁊ ſtatim euolauit ad celū. Exēplū. lxxix.

Vidā iuuenis erat qui aſ

q ſidue cogitabat ⁊ mirabat̄ pulchri
tudinē mr̄is ieſu xp̄i ſingulis die
bus ac noctibus. Cūqꝫ vellet dormire dixit
Aue maria. ⁊ corp⁹ ⁊ aīam btē virgini com
mendauit: orans. ſ. vt imenſam pulchritudi
nē eius mereret̄ in celeſti curia videre. Et cū
de mane ſurgeret cōmēdauit ſe iterū btē vir
gini eadē orōne deuote eā implorando. Du
aūt quodā mane deuotiſſime oraſſet: aſti
tit btā vgo maria oñdens ei imenſam pul
chritudinē ⁊ dixit. Deſideras videre meam
pulchritudinē. Rn̄dit o regina celoꝝ q̄uis
indign⁹ ſum: tm̄ toto corde deſidero. Tūc btā
virgo dixit. Cōſpice decorē meū quo decora
uit me. Et cū eā vidiſſet: dixit. Si a tua pul

chꝛitudine ſepari debuero nūꝗ̄ decetero cō-
ſolaboꝛ. Dixit btā ꝟgo maria: ex quo affectaſ
meā pulchꝛitudinē iam aīam tuā de coꝛpe
ſeparabo ⁊ mecum ⁊ cum filio meo perenni
ter permanebis. Ex his dictis: aīa iuuenis
ſoluta eſt a coꝛpoꝛe: ⁊ cum beata virgine ma
ria ⁊ ab angelis in celū glorioſiſſime depoꝛ
tata eſt.

Jmaginem btē virginis dehoneſtantes
miſere obierunt. Exemplum. lxxx.

Extra caſtrū rudolphi eſt

e quedā abbatia q̄ dolis vocatur: et
ſupꝛa colūnā eccl'ie ipſiꝰ eſt imago
lapidea ad honoꝛē btē ꝟgis ſculpta. Ad quā
cū quedā paupcula mulier veniret gr̄a oran
di: aderāt ibi ī atrio duo ꝓbatoꝛes: q̄ impꝛo
perātes mulieri ⁊ imaginē blaſphemabant
vnus etiā lapides in imaginē ꝓijciens vno
lapide ꝑcuſſit ⁊ ꝯfregit bꝛachiū pueri ieſu. ⁊
cū manꝰ illa lapidea cecidiſſet: exierūt gutte
ſanguinis a bꝛachio ac ſi fuiſſet viuentis
hoīs. ſtatimq̄ in eodē loco ille q̄ lapidē ꝓie
cerat expirauit: alter vero cū vellet moꝛien-
tem inter bꝛachia ſua colligere vt ei aliqd̓ ꝓ
beret adiutoꝛiū: ſtatim arreptꝰ eſt a demo-
nio: ⁊ in ſeq̄nti die defunctꝰ eſt. Etiā ſequen
ti die cū multa turba cōueniret vt imaginē
⁊ ſanguinis fluxum videret: ipſis vidētibus
pꝛedicta imago ſcidit veſtimēta ſua. ſ. oꝛna
mentū qd̓ circa eā erat lapideū. ⁊ collū ſuū
qd̓ firmatū erat monili lapideo: ⁊ pectus de
nudauit vſq̄ ad mamillas ꝓpter ignomini
am ⁊ iniuriā que illata fuerat ſibi ⁊ paruulo
ſuo. Hoc factū eſt ſub anno dn̄i. M. cclxxxv
tpe quo guerra erat inter philippū regē frā-
cie: ⁊ henricū regē anglie. Hoc vincē. in ſpe.
hiſto. lib. viij. c. cx.

Sarraceni nō poterāt mutilare imaginē
virginis marie. Exemplum. lxxxi.

Quondā ſancte marie baſi

q licā ingreſſi ſarraceni in oīm ſcōꝝ
imagines q̄ in maceria erāt depi
cte haſtiliū ſuoꝝ cuſpides vibꝛauerūt: huic
oculū eruerūt: illi naſū vel pedē trūcauerūt
oēs ꝓrſus tenebꝛaſq̄ aculeis diſſulcauerāt ad
imaginē ſctē marie titubāt īſani. nihilq̄ ibi
q̄uis oēs ſepe tēptātes turbare potuerūt: ſ
cū maxie tēptarent viribꝰ effuſis inuēte ma
nꝰ erāt aut tremoꝛe irrite aut aliūde delate.
Hoc vincē in ſpec. hiſto. li. viij. c. qbꝰ ſupꝛa.

Maria virgo liberauit ciuitatē obſeſſam
Exemplum. lxxxij.

St quoddā municipium

e aurelianeñ. ciuitati ꝓximū qd̓ Aue
nō nuncupat: vbi eccl'iā in hono-
re btē marie ꝟginis ciues edificauerāt. Qui
cum aliq̄n obſeſſi ab hoſtibus intra opidū
gemerent: magis in dei genitricis marie au
xilio q̄ in viribus ꝓpꝛijs confidētes cū par
uulis ⁊ mulieribus eccl'iā petierunt: ⁊ ima
gini ſctē marie virginis deuote aſſiſtentes:
coꝛdis ⁊ oꝛis clamoꝛe auxiliū eiꝰ depoſcunt:
ꝯpletiſq̄ p̄cibꝰ lachꝛymoſis redeūtes imagi
nē ſuā deferūt: ⁊ ad tutelā ⁊ terroꝛē hoſtiū
in poꝛta ſtatuerūt. Quidā aūt ex ciuibꝰ ſtanſ
in poꝛte cuſtodia poſt imaginē mittēs in ad
uerſarios iacula: magnā ſtragem de hoſtibꝰ
faciebat. Hūc latentē q̄dam aſpiciens: neq̄ſ
ſime inq̄t moꝛtē nō effugies nec iā tibi ſub
uenire poterit effigies niſi poꝛtam deſerens
vꝛbē aperire feſtines. Cūq̄ vibꝛaſſet hoſtis
iaculum in ciuē illū ſagittariū: mirabile di
ctu imago genu erexit. ⁊ iaculo ſe obijciens
illud excepit. ſicq̄ hoīem deuotū ſibi ab ini
mici periculo defendit: qui gaudēs per virgi
nem ſe mirabiliter liberatū ſtatim ſagittā
in aduerſariū dirigit: blaſphemū deiecit. diſ
perſuſq̄ per oꝛa populi rumoꝛ facti miracu
li ad hoſtes quoq̄ peruenit. Clamabat ab
oībus ꝙ ſancta dei mater pugnat ꝓ ciuibuſ
loci illius. Hoc audientes hoſtes paci annu
unt: eccleſiā dn̄e noſtre adeunt: ⁊ magna do
naria offerentes decetero ſe nihil loco illi no
cituros ſub teſtificatione ꝓmittunt. eoſq̄
in hodiernum diem imago illa defendit. ⁊ ꝑ
manet in eodem loco iaculū adhuc gerens
in pollice erecto. Hoc vincen. in ſpecu. hiſto.
lib. viij. c. lxxxiij.

Pictoꝛem ſuſtentauit Maria ne caderet
Exemplum. lxxxiij.

Quidā pictoꝛ diabolū cū

q coꝛnibꝰ ⁊ ceteris mēbꝛis vt turpiꝰ
poterat ⁊ magis hoꝛribilē depinxit
Idem vero imaginē btē marie ꝟginis ita de
centem ⁊ ita pulchꝛā vt potuit depinxit di
uerſis coloꝛibus. De hoc vero diabolus iratꝰ
⁊ inuidēs feſtinās accedēs ad pictoꝛē: queſi
uit dicens: cur eū tā hoꝛribilē ⁊ defoꝛmē: et
btām ꝟginē mariā tā pulchꝛā ⁊ decentē depi
geret. Qui r̄ndit ꝙ ita ſe res in veritate ha-
beret ſicut facta pictura oſ̄dit. Diabolus vo
iratꝰ: pictoꝛē ab alto vbi depinxit imagines
btē Marie ꝟginis quadā die voluit pꝛecipi
tare: ꝯfregitq̄ ligna in quibus ſtabat pictoꝛ
qui ⁊ caſum petijt mox imago piiſſime ꝟgīs
pictoꝛi manū poꝛrexit. et eū ne caderet firmi
ter retinuit. ſicq̄ eū a demone cuſtodiuit.

Jmago Marie in igne illeſa ꝑmanſit.
Exemplum. lxxxiiij.

St et alia eccleſia in hono

e re ſancti michaelis in mōte: que di
citur tumba maris conſtituta. Cō-
tigit aūt vt quodā tpe incēderet illa eccleſia
dei iudicio fulgoꝛe in eā de celo cadēte. Erat
aūt ibidē imago btē virginis ex ligno cōſtru
cta hn̄s ſup caput in modū mitre velamen.
Cū igr̄ ignis ꝑueniſſet ad locū vbi erat ima-
go illa: oīa q̄ erant in circuitu cōbuſſit. ipſam
vero imaginē q̄ſi expaueſcēs oīno intactā re
liquit: ita vt et velamē cādidū qd̓ geſtabat ī
capite odoꝛe fumi nō valeret aliquatenꝰ ob
ſcurari. euaſit etiā ab igne vnū flabellū de pē
nis pauonis: qd̓ erat iuxtā ipſi imagini di-
gna pꝛoꝛſus oſtēſio miraculi illiꝰ. q̄ imagi-
nē ſuā defendit ab igne: oſ̄dens ꝙ ſibi ſuiē
tes ab igne eterno liberare faciliter poſſit.

De imagine virginis marie quam ſanctꝰ
Lucas fecit. Exemplū. lxxxv.

Cum imago ſctē marie vir

c ginis ꝑ manus luce euāgeliſte nec
dū adhibitis coloꝛibꝰ deſignata et
inumbꝛata eſſet: ſubito reperta eſt imago il-
liꝰ admirabili decoꝛe ꝑfulgēs: vtpote nō ope
manuū carnaliū: ſ dei oīpotētis virtute de
picta. Poſt aliqd̓ tp̄us illa imago non abſq̄
dei vt credimꝰ nutu romā per quēdā virum
deo plenū eſt adducta. Eodem tēpoꝛe dege-
bant rome tres frēs Tēpulꝰ Seruulꝰ. et Cer
uulus qui manebāt in loco q̄ tūc tēpoꝛis di-
cebat ſancte agathe in thurre. Quoꝝ vni vi-
delꝫ Tēpulo dn̄s apparēs ait. Jmaginē cele
berrime ꝟginis ab eo q̄ eā adduxit romā acq̄
rere ſatage. ⁊ ī eccleſia que tuo adiacet oſtio
reuerētiſſime ſtude collocare. Quod et factū
ē. Unde tres ꝑnoīati fratres eo deuotiꝰ ibi
vſq̄ ad finē vite ſue habitauerūt. quidā po-
ſtea clerici īuidia excitati a papa Sergio ob
tinuerūt vt illa venerabilis imago in latera
neñ collocaret pallatio. ſue eñ auaricie con
ſulētes aiebāt maximā rē maxio loco collo-
cādā. Dn̄ ergo cū numeroſa hoīm multitudi
ne aduenisſent: ſacratiſſimāq̄ imaginē ācil-
le dei q̄ ibi caſtiſſime ⁊ regulariter ꝯuerſabāt
ſingultu maximo renitētibꝰ abſtuliſſent: ve-
nerūt ad locū q̄ dr̄. Splen: vbi terrificis cho
ruſcationibꝰ ingētibuſq̄ tonitruis diuinitꝰ
conſternati mouere āplius greſſus nullate-
nus ꝑſumpſerūt. Quo audito ſupꝛanoīatus
pontifex nimio terroꝛe cōcuſſus ē: adiēs lo-
cū illū reuerēter vbi manibꝰ vt creditur angeli
cis depicta imago detinebatur oīpotenti dn̄o
aliquātulum ſupplicauit. ac deinde ſurgēs
ab orōne per ſemetipſum eā vſq̄ ad latera-
nēſe palatiū baiulauit: ⁊ illuc reuerēdiſſime
collocauit. Sequēti nocte ſtupēdo ⁊ incom-
pꝛehenſibili miraculo ꝑnoīata imago ad eū
dē locum diuinitꝰ eſt reducta. hoc audito iā
ſupꝛꝰ noīatus pꝛeſul cōperiens ad hūc ſacro
ſanctā eccleſiam deuotus ac diuino amoꝛe
cōcuſſus aduenit. Cūq̄ diligēter inq̄rerent
ab ancillis dei q̄ ibi degebāt q̄ hoꝛa vidiſſent
eā nocte ad locū p̄ſtinū ſuocatā: abbatiſſa q̄
magne pꝛoculdubio grauitatis et ſanctitatꝭ
erat ingēti p̄miſſo fletu ad eiuſdē ap̄lici ve-
ſtigia coꝛruit: di. Media vero nocte dum ni
mis āguſtiarer ob vnice dn̄e mee ablatā figu
rā meroꝛibꝰ: atq̄ ꝓ pctīs meis oīpotētē dn̄ū
erectis bꝛachijs obſecrarē. velut auē volati-
lē ingrediētē. atq̄ in loco ſemetipāꝫ ſtrēnue
collocātē vidi. pōtifex aūt vna cū ſuis ꝓfe-
cto ſapiētiſſimis cōſiliarijs alito mētis acu
mine tā inſolitū nō deſpiciēs miraculū [illegible] ſe
metipſum ī cōſpectu coꝝ q̄ aderāt [illegible] bilē
reddidit. atq̄ in eodem loco miſſarū ſolēnia
deuotiſſime celebꝛauit. poſtea dona ꝑlima
dicte domui oīpotēs liberal'r tribuit. atq̄ ꝓ
ꝯtinuādis luiaribꝰ eiuſdē eccl'e ſufficiēs oleū
conſtituit venerāde illi imagini oī tpe ꝑ mi-
niſtros lateraneñ. palatij miniſtrari.

De ſalue regina: et pꝛoceſſione poſt cōple
toꝛium. Exemplum. lxxxvi.

Bonoꝛum emulus diabolꝰ

b q̄ vniuerſoꝛū dn̄m non timuit ag-
gredi. bononie et pariſius vbi eum
maxime impugnabāt frēs pdicatoꝝ oꝛdinis
per ſe ⁊ ſuos ſatellites eſt aggreſſus. Nā ſicē
dixerūt q̄ tūc p̄ſentes fuerūt huic foꝛnacē ar
dentē ſup ſe cadentē mōſtrabāt: illi foꝛmā
delicate mulieris āplectēq̄ ſe p̄tēdebāt: huic
aſinū coꝛnutū: illi ſerpētē ignitū offerebant
alij alia ludicra ⁊ ꝟbera inferebant intātū vt
ꝓpter nociuū fantaſma ⁊ demonū illuſiōes
viciſſim cogerent frēs cuſtodire vigilias nō
ctis ſup alios quieſcētes. Jnſup ⁊ aliq̄ ī fre
neſim cadebāt. ⁊ alij hoꝛribilit' vexabantur.
Ad ſingularē vitā ꝗ ſpem in maria potētiſſi
mā ⁊ piiſſimā configētes frēs ſtatuerunt vt
in honoꝛe eius poſt ꝯpletoꝛiū fieret ſolēnis

ꝓceſſio cũ ſalue regina. Statim ꝗ ſunt fuga
ta fantaſmata: et vexati curati. Et frater q̄
dam fili⁹ cuiuſdã reg̃ q̄ inſan⁹ erat fuit ple
niſſime liberat⁹. Et tũc oĩa ꝓſpa ordini ꝓceſ
ſerũt. bñplacitã aũt deo ⁊ mr̃i ſue hmõi pro
ceſſionẽ ꝯcurſus populoꝝ ⁊ cleri deuotio dul
ces lachryme: pia ſuſpiria: et admirãde viſio
nes declarãt. Multi eñ viderũt q̄ ⁊ dixerũt
frĩb⁹ ad altare btẽ v̾ginis egrediẽtib⁹: ipam
virginẽ cũ multitudĩe ſupnoꝝ ciuiũ a ſũmo
celo ꝓgredi. Et dũ ad iſtud v̾bũ o dulcis ma
ria inclinarẽt: ipſam illis inclinãtib⁹ parit̾ ĩ
clinare. ⁊ ipſis regrediẽtib⁹ ipam ad celum
reuerti. Auicula attulit Salue regina.
Exemplum. lxxxvij.

Cum Salue regina primo
venisset ad noticiã. ⁊ in loco quodã
illud p̃ſes dñe decãtarẽt. et quedaȝ
dña ex deuotõe eãdẽ antiphonã cãtare affe
ctaret ⁊ ecce vna dierũ q̄dã auicula illã attu
lit in q̄dã cedula bñ ſcripta: ⁊ volauit in locũ
orõnis ipſi⁹. Illa vero multũ exhilarata gra
tias egit btẽ virgini marie toto corde.

Populus conſueuit concurrere ad Salue
regina. Exemplum. lxxxviij.

In lombardia vbi duȝ a fra
tribus de btã virgine ſalue regina:
more ſolito cãtaret̾ et ꝑuentũ eſſet
ad locũ illũ vbi dicit̾. Et ieſum bñdictũ fru
ctũ vẽtris tui ⁊c̃. Et affect⁹ plimoꝝ aſtãtiũ
eẽt acceſſus grã ſpũali. ecce btã virgo vna cũ
filio ſuo appꝛuit: di. O dilectiſſimi filij pſalli
te feruent̾ ⁊ laudate. q̄ꝛ ieſum filiũ meũ in p̄
ſenti ⁊ in futuro vobis oñdã. ⁊ cũ h̃ dixiſſet
puerũ pulcherrimũ oñdit eis. Qđ cuȝ rector
chori vidiſſet: cũctis vidẽtib⁹: rapt⁹ fuit i ex
taſim ita ꝙ oportuit eũ efferri: ⁊ diutiſſime
iubilabat. h̃ miraculũ ꝓpt̾ hũilitateȝ annis
plurimis reuelare diſtulerit. Poſtq̄ vero pa
tefactũ ẽ ad dei glãm ⁊ honorẽ virgĩs gloſe
tũc ꝯfluẽtib⁹ q̄plurimis ſiue eẽnt hoſpitib⁹
vl̾ alijs officijs occupati. tñ ſalue regia nolu
erũt negligere: ſed inſtãter ad eã ſalutãdam
currebant ab ea reſalutationis lucrum feli
ciſſimũ ſperantes ꝓmereri.

Salue regina valet contra tonitrua.
Exemplum. lxxxix.

Quidaȝ ſacerdos ad omẽs
horas ſuas dicere conſueuit illam
antiphonã ſalue regina. Et cũ q̄dã
vice cãpũ trãſiret ⁊ quandã incluſam viſita
ret iux̃ ecclãȝ ſolitariã hitãtẽ. fctã ſunt toni
trua tã valida vt vires ambulãdi ſibi adime
rent. Veniens tãdẽ cũ multo labore ac timo
re ad ecclãm intrauit ⁊ corã altari ſe proſter
nẽs ꝓ ipa tẽpeſtate dñam nr̃am v̾ginẽ ma
riã interpellauit. Et ecce mr̃ona v̾ginei vul
tus mirıq̃ȝ decoris eum alloquuta ẽ di. q̄ꝛ ãti
phonã Salue regina libẽter ac frequẽter de
cãtas nũq̄ȝ tonitrua neq̄ȝ fulmina quoꝝ ti
more ſepi⁹ affligeris te ledẽt. ſicq̄ȝ ad altare
rediẽs in oculis ſuis diſparuit: ⁊ ſtati intel
lexit q̄ꝛ ipa eſſet clemẽs pia ac dulcis maria
Hec Ceſarius.

Mulieres parturiẽtes debẽt dicere Sal
ue regina. Exemplum. xc.

Mulier que cum ſeptem die
bus p̃t⁹ diſcrimia ſuſtineret ⁊ iam
verſa ĩ nigredinẽ derelicta fuiſſȝ ab
oĩb⁹ votũ fecit. b. Frãciſco ⁊ ei⁹ cepit moriẽs
auxiliũ iuocare. Emiſſo aũt voto celerit̾ ob
dormiuit: viditq̄ȝ ĩ ſõnis b. frãciſcũ dulcit̾ ſe
alloquẽtẽ ac reqrentẽ vtrũ faciẽ eius cogno
ſceret: ⁊ ſi ãtiphonã v̾ginis gloſe. ſ. Salue re
gina: ad honorẽ v̾ginis recitare ſciret. Qua
rñdẽte ſe hr̃e noticiã vtriuſq̄ȝ. Incepit ſctũs
frãciſc⁹ ãtiphonã illã v̾ginis glorioſe. ſ. Sal
ue regina. Que cũ illũ pcat̾ fructũ queȝ v̾go
pepit. cõtinuo a cũctis liberata p̃ſſuris ĩfan
tem pepit ſpecioſum grãs agẽs regie celi q̄
p. b. frãciſci merita ipſi⁹ digta fuerat miſeri.

Salue regina valet homini in extremis.
Exemplum. xci.

Erat quidam canonic⁹ re
gularis dũ ille ageret in extremis ti
muit q̄dẽ illud Eccl̃s. ix. Neſcit hõ
vtrũ amore vel odio dign⁹ ſit: tñ nullatenus
deſperauit. Quẽ btiſſima virgo maria viſibi
li forma dulciſſimis v̾bis alloq̄tur: di. Ne ti
meas nũq̄ dãnaberis: imo ſicẽ me ꝑ ãtipho
nã Salue regina ſepi⁹ honoraſti. ſic ꝑ me ĩ re
gno filij mei mecũ ⁊ cũ oĩb⁹ ſanctis corona
beris. Qđ cũ frĩb⁹ ſuis letant̾ referret viſio
nis v̾itatẽ pͣſequẽtẽ rei certitudinẽ ꝓbauit.
q̄ꝛ i ꝓrio cũ magno tripudio expirauit. Hu
ius gratie particeps erit oĩs hõ q̄ ipam ꝑua
tim vel in publico ꝑ hanc antiphonã. ſ. Sal
ue regina: ſtuduerit collaudare.

Officium Salue ſancta parens quare di
cendum eſt poſt diei officium.
Exemplum. xcij.

In ordine carthuſienſium
olim fuit temptatio deo permit
tente ꝙ vix aliquis poterat ordi

nem ſuſtinere. Qui ieiunio indicto deuotis
orat̃oĩb⁹ dño ſupplicabãt vt eis remediũ ali
qđ efficax oñdere dignaret̾. Ecce cuidã patri
ſanctiſſimo diuinit⁹ eſt miſſum vt officiũ Sal
ue ſctã parẽs poſt diei officiũ diceret̾. Qđ cũ
fieret oĩs tẽptatio tũc ceſſauit. ⁊ ordo p̄fat⁹
in ſuo vigore ꝑmãſit. Vñ multi religioſi eadẽ
ſpe ipȝ officiũ frequẽt̾ ſolebãt dicere ⁊ dicũt.

¶ Sacerdos q̄dam non ſciuit aliã miſſaȝ
niſi de btã virgine. Exẽ. xciij.

Fuit quidã ſacerdos idco
ta nullã ſciens miſſam niſi de be
ata dña maria. Et cũ de illa quo
tidie celebraret et de h̃ accuſaret̾
ꝓhibit⁹ eſt ab epõ decetero nõ celebrare ali
quã miſſam. Qui cũ eẽt in tribulatõe ⁊ ege
ret: btãmq̄ȝ v̾ginẽ iuocaret. illa ei apparens
ait. Vade ad epm ⁊ dic ei ex ꝑte mea vt tibi
reſtituat officiũ tuũ Rñdẽte ſacerdote. dña
nr̃a ego pauꝑ ſum ⁊ deſpecta pſona. nõ me
audiet neq̄ȝ mihi patebit acceſſus ad eũ. Btã
v̾go adiũxit. Vade ⁊ ego viã tibi p̄parabo. Et
ille. O dña v̾go maria nõ credet v̾bis meis.
Rñdit illa. Dices ei ꝓ ſigno ꝙ in tali hora ⁊
in tali loco dũ ciliciũ ſuũ reſarciret: ego illud
ex ꝑte vna tenebã adiuuãs eũ. ſtatim credet
tibi. Mane ſine impedimẽto ſacerdos itrãs
ad epm ⁊ btẽ dei genitricis: deferẽs nũcium
Cũ ille diceret. vñ credã te ab ea miſſuȝ. p̄di
ctum ſignũ de cilicio ſubiunxit. Quo audito
btũs põtifex ſtupẽs ſimul ac pauens: rñdit.
Ecce reddo tibi vt tñ miſſam de dña nr̃a btã
virgine maria celebres ac frequentes et ora
pro me ſemper.

¶ De die dñico. Exẽplũ. xciiij.

Notandũ ꝙ ſicut dies do
minica dedicata ẽ reſurrectiõi: et
ſexta feria paſſiõi domi. ſic dies
ſabbati dedicata ẽ glorioſe v̾gini
marie ⁊ h̃ multiplici rõe. Pͥa ẽ: q̄ꝛ paſſio ſan
ctoꝝ cõſueuit in aliq̄ die celebrari. btã auteȝ
v̾go ⁊ ſi nõ ẽ paſſa martyrio carnis. paſſa tñ
fuit martyrio mẽtı. iuxta illud Luc. ij. Tuam
ipſi⁹ aĩam ꝑtrãſibit gladi⁹ doloris. Et illud
martyriũ fuit in ea cõtinuatũ ꝑ totã ſextã fe
riã ⁊ in ſabbato ſequẽti. Sexta aũt feria de
dicata eſt martyrio filij. et iõ ſequẽs ſabba
tũ dedicari debuit martyrio mr̃is. Secunda
ratio. q̄ꝛ ſicut in die ſabbati de⁹ requieuit ab
oĩ opere ſuo. ſic xp̃s intrãs marie vterũ req̄e
uit in eius ventre et mẽte. In nullo eñ alio
ſctõ ſpũſſanct⁹ requiem plene habuit niſi in
xp̃o et virgine maria. q̄ꝛ in alijs ſanctis ha
buit aliqđ repugnans. ſaltem peccatũ venia
le. In xp̃o aũt ⁊ v̾gine maria nihil repugnãs
inuenit. et ideo ꝑfecte ibi requieuit. Tertia
rõ eſt. q̄ꝛ de⁹ diẽ ſabbati bñdixit. ſic beata vir
go fuit ab oĩb⁹ bñdicta. Nã p̄r elegit eam in
filiã. fili⁹ in matrẽ. ſpũſſanct⁹ in ſponſam. et
ab angelo bñdicta eſt q̄ eã ſalutauit. ⁊ a toto
mũdo qui eã venerat̾ et laudat. Quarta rõ.
q̄ꝛ ſabbatum eſt mediũ int̾ diẽ gaudioſaȝ. ſ.
diẽ dñicã. ⁊ penoſam. ſ. ſextã feriã. Sic ipa ẽ
mediatrix int̾ deũ ⁊ hoĩem. Quinta rõ: q̄ꝛ in
die ſabbati tota fides perijt et in ſola v̾gine
remãſit. ⁊ iõ merito h̃ dies ſibi dedicata fuit

¶ Quomodo beata v̾go Maria iuuat ho
minem in vita. Exemplũ. xcv.

Legitur ĩ dialogo ceſarij
ꝙ iuuenis quidam cui⁹ p̄r mori
ens multas diuitias dimiſerat q̄
tñ ſtudebat torneamẽtis ⁊ vani
tatibus mũdi in veſtib⁹ ⁊ in eq̄s vt oĩa bõa
ſua effunderet. ⁊ cuidã militi iuxta ſe manẽ
ti multa vẽdidiſſet. ⁊ loco pignoris expoſuiſ
ſet ille voluit recedere de t̾ra ſua. ⁊ villic⁹ ſu⁹
vidẽs eũ triſtẽ ait. Dñe q̄re eſtis triſtis vult̾
diues fieri? Rñdit. Libẽter vellẽ ſi cum deo
poſſem hr̃e diuitias. Rñdit villicus. Sequi
mini me: ⁊ bñ erit vobis. Et ſtatim domin⁹
ſecut⁹ eſt ſuũ villicũ. ⁊ duxit eũ ꝑ q̄đdam ne
mus in locũ paluſtrẽ vbi cepit loq̄ cũ diabo
lo villic⁹. Territ⁹ dñs q̄ſiuit ab eo cũ quo lo
queret̾? Rñdit cũ diabolo. Et iuuenis pl⁹ ti
muit. Et ait villic⁹ diabolo. Adduxi voƀ ho
minẽ nobilẽ ſupplicãs vt eũ antiq̄s diuitijs
reſtituatis. Cui diabol⁹ ſi voluerit mihi eſſe
deuot⁹: ego dabo ei diuitias ⁊ honores ſuꝑ
oẽs cognatos ⁊ vicinos ſuos. Cui villicus.
Libẽter erit voƀ obſeq̄oſus ⁊ fidel̾ ſi habue
rit iſta. Cui diabol⁹: opȝ eũ abrenũciare al
tiſſimo. Qđ cũ iuuenis rẽnueret: dixit villi
cus. Quid timetis ꝓferre vnicũ v̾bũ: dicen
do. abrenũcio. Tandẽ iuuenis induct⁹ ſuaſu
villici abnegauit altiſſimũ. Cui diabol⁹. Ad
huc opus imperfectuȝ eſt. etiã abrenunciare
debet matri altiſſimi. illa eniȝ eſt que nobis
maximũ damnũ infert. quos eñ fili⁹ per iu
ſticiam perdit: mater per miãm ⁊ indulgen
tiam adducit. Ad qđ iuuenis multũ expauit
⁊ turbat⁹ ſupra modũ rñdit. hoc nũq̄ faciã.
Quare inq̄t villic⁹ feciſtis qđ maius fuit. fa
cite ergo qđ minus eſt. abnegaſtis creatoreȝ
abnegate nũc ⁊ creaturã. at ille. Ego nunq̄

eam negabo: ⁊ ſi deberem ꝑpetuo mēdicare
⁊ ſic imꝑfecto oꝑe redierūt. Et in itinere ve-
nerūt ad quādā eccl'iam ſemiclauſam. ī quā
iuuenis exiliēs de equo intrauit equū ꝯmit-
tēs villico. ⁊ ante ortū aurore ante altare be
ate ꝟginis tenētis filiū in vlnis cepit eā iuo
care intimo corde. Erat aūt ſuꝑ idem altare
imago ipſiꝰ ipm puerū in ſinu hñs. Et ecce
meritꝭ ipſiꝰ ꝑclariſſime ſtelle maris verꝰ luci
fer oriri cepit in corde ſepedicti adoleſcētis.
Tādem ei dñs ꝓpt' honorē matris quā nō
negauerat donare dignatꝰ eſt cōtritionē vt
pre fletu rugiret. ⁊ ꝑ plāctu eccl'iam clamori
bus repleret. Eadē hora ſuꝑuenit miles ſuꝑ
dictꝰ q̇ bona ſua in vadio habebat. Et vidit
oſtiū eccl'ie aptū: putās ibi diuina celebrari ſo
lus intrauit. Inueniēſq̄ iuuenē corā altari
ſibi bñ notū lachrymātē. ⁊ putās ꝙ defleret
ſuā pauꝑtatē: retro quādā colūnā latent' ſe-
ceſſit rei exitū expectās. Cūq̄ inſtāter iuoca-
ret btām ꝟginē iuuenis. ⁊ nō auderet inoca-
re deū altiſſimū quē negauerat vtroq̄ audiē
te btē ꝟginis imago locuta ē filio ſuo quem
tenebat in vlnis in h̄ ꝟba. Dulciſſime fili mi
ſerere hoī huic. Puer ꝟo nihil mr̄i rn̄dit: ſꝫ fa
ciē ab ea auertit. Cūq̄ iterū rogaret filiū pro
hoīe puer mr̄i dorſuꝫ vertit dicēs. Hō iſte ne
gauit me. q̇d ei faciā? poſt h̄ ꝟba imago btē
ꝟgīs ſurrexit: puerū ieſum ſuꝑ altare poſuit
eiuſq̄ pedibꝰ prona ſe ꝓſtrauit ⁊ ait. Rogo
fili vt ꝓpt' me dimittas pctm̄. mox infans
matrē eleuās rn̄dit illi. Mat' nūq̄ꝫ aliquid
negare tibi potui. ecce ꝓpter te totū dimitto
Surgenſq̄ iuuenis exiuit de eccl'a. triſtis q̇
dem de culpa ſua: ſꝫ hilaris de indulgentia.
Exiuit q̄q̄ pꝰ eū ſuꝑdictꝰ miles latēter ⁊ q̄ſi
rē ignoraret. q̄ſiuit q̄re tā hūidos hr̄et ocl'os
Rn̄dit. De vēto ē. Et ille. Dñe nō me latet cā
triſticie habeo vnicā filiā ſi vultꝭ eam ducere
in vxorē oīa vr̄a vobis cū illa reſtituā. Inſuꝑ
et diuitiarū mearū heredē vos cōſtituā. Ad
h̄ iuuenis letꝰ effectꝰ rn̄dit. Si hoc facere di
gnaremini plurimum mihi placeret. Reuer
ſus itaq̄ miles ad vxorē ſuā: rē ei ꝑ ordinē
retulit. Cōſenſit illa. celebrātur nuptie. iuue
ni ſub noīe dotꝭ oīa bona ſua reſtituunt' ⁊ iu
uēis iſte poſtmodū oībꝰ diebꝰ vite ſue regra
tiabat' btē ꝟgini marie. ⁊ ei fideliter vſq̄ ad
mortē ſuiuit. q̄ ꝑ eā iuēit remiſſionē pctōꝝ
ſuoꝝ inſuꝑ ēt cōſolationē tꝑalium bonorū.

Maria ſubuenit hoī in morte ⁊ q̄re meri
to ſabbatinis diebꝰ virgo gl'ioſa a quolꝫ ho
mine eſt honorāda. Exēplū. xcvi.

l

Egitur in dyalogo ceſa
rij ꝙ in vicinia ciuitatꝭ tridētine
ſilua eſt in qua latro noīatiſſimꝰ
ꝟſabat' a q̄ multi depdabant'. ⁊ q̇
ſe defendere voluerūt nec potuerūt: occidebā
tur. Hic tn̄ cū q̇dā die monachū quēdā ordi-
nis p̄dicatoꝝ obuiā hr̄et: ſperās ꝙ pecūias
hr̄et ⁊ portaret. ait latro. Niſi volūtarie ſeq̄-
ris me occidā te. Quē cū monachꝰ ſeq̄ret' ⁊ q̄
reret ī via q̇s eēt vel q̇d opis hr̄et. Rn̄dit ille
Ego ſuꝫ latro ille famoſus nomen ſuū expo
nēs. Cui cū monachꝰ diceret. Iā icepiſtꝭ cane
ſcere ⁊ nō timetꝭ piculū aīe vr̄e. Rn̄dit. Non
pluſq̄ꝫ pecꝰ. Et tacuit monachꝰ. Veniēs aūt
in ſpelūcā illiꝰ ait itra ſe. Si poſſem hoīem
hūc ꝯuertere: magnū p̄ſtarem deo obſequm.
Dixitq̄ ad latronē ſi lꝫ mihi aliq̇d iterroga-
re vos: rn̄dēte illo: lꝫ. monachꝰ ſubiūxit. q̄lis
extitit vita vr̄a a ꝑncipio. Rn̄dit ille. Peſſi-
ma. q̄n puer erā cū oībꝰ ſocijs meis cōtēdebā
factꝰ adoleſcēs furto operā dedi. deinde ī vi
rū ꝓficiſcēs latrocinia exercui: ī q̇bꝰ adeo ꝓfe
ci vt hodie caput ⁊ mgr̄ ſum oīꝫ latronū hu-
ius ꝓuicie. Ad quē monachꝰ. nūq̇d timetis
penas et'nas hmōi opibꝰ p̄paratas: dicēte illo
De aīa mihi nulla q̄ſtio ē q̄ ꝑdita ē. Mona
chꝰ rn̄dit. Quid ſi poſſem vob oſtdere viā ſa-
lut': velletꝭ mihi acquieſcere an nō. Ait latro.
Etiā cōſentirē. Et ille. Ieiunate vnam diē in
ebdomada ī honore ſctē genitricꝭ dei marie
⁊ nullū eodē die ledatꝭ. ⁊ ſciatꝭ ꝓ certo q̄ gra
tiā obtinebitꝭ apud eiꝰ filiū. Rn̄dit latro. hoc
reuera faciā. etiā voueo ꝙ nihil eadē die co-
medā. nl'lū depdabo. nullū ledā. Elegitq̄ di
em ſabbati nihil ī illo mali operās imo plu-
rimos de ſocioꝝ manibꝰ depdandos ſiue oc
cidendos ad honorē btē ꝟgīs marie eripuit.
Eodē die tridētini ꝑ circuitū ab hoſtibꝰ infe
ſtabātur. et exeūtes ſatellites ciuitatꝭ cuꝫ ho
ſtes die ſabbati iſeq̄rent' iā dictū latronē icr
mē ꝓpt' ſabbatū cū ceteris ceperūt ⁊ cū eſſet
fortiſſimꝰ nō ſe defendebat cū capet': nec ſe
excuſabat. nec loq̇ voluit interrogatus cū du
ceret'. Veniēs in ciuitatē: mox ē cognitꝰ ⁊ pa
tibulo adiudicatꝰ ē nutu tn̄ dei vt credit' ſuꝑ
pulchritudīe corpis eiꝰ iudices moti in h̄ cō-
uenert' vt ꝓuicia abiurata viueret. q̇d cū ille
abnueret et diceret nō faciā. meliꝰ ē eīn vt h̄
pctā mea luā q̄ꝫ in futuro. Rn̄derūt. Sine tn̄
vt decolleris. Nec curo inq̇t q̄lis ſit pena dū-
modo occidar. At illi. Vis vt tibi vocet' ſacer
dos. Rn̄dit. Nō eſt neceſſe. oēs enim xp̄iani

eſtis. oībꝰ vobis pctā mea q̄ vnq̄ꝫ in hac pre
ſenti vita cōmiſi cōfiteor. Q̇d cū feciſſet: cuꝫ
multa cōtritiōe nūq̄ꝫ ſe aliq̇d boni feciſſe de
teſtat': preter illud ieiuniū q̇d a monacho di
dicerat. ſicq̄ ex ciuitatē ductꝰ decollatꝰ eſt: ⁊
in eodē loco ſepultꝰ nocte eadē vigiles porta
rū circa eiꝰ tumulū luīaria celitꝰ emiſſa vide
runt. Quinq̄ cm̄ matrone corpꝰ eiꝰ effodien
tes ⁊ caput corpi adaptātes poſuerūt in fe-
retro mire texture purpura ſuppoſita. ex q̇bꝰ
q̄ttuor ſingulas cādelas ardētes in manibꝰ
hñtes. ꝑ q̄ttuor ptes feretrū tollētes. Quīta
q̇ clariſſima oīm erat cū candela ſequēte ad
portā ciuitatꝭ vſq̄ venerūt: corpꝰ ibi depone
tes. cuſtodes itaq̄ iſta vidētes timuerūt pu
tātes eē fantaſma. Quibus vna illarū dice-
bat. Dicite epō veſtro vt capellanū meū a vo
bis decollatū in tali loco eccl'ie honorifice ⁊
reuerēter ſepeliat minas addens ſi neglige-
ret: ⁊ noīauit ſe eē mariā. mane ꝟo cū h̄ epō
nūciata eēnt. cū clero ⁊ ppl'o exiēs purpurā
depoſuit: caput p̄ciſum corpi vnitū vidēs ex
pauit texturā purpure hūanū artificiū exce-
dentē admirās relatꝭ credidit: hoīemq̄ cū ti
more ⁊ honore maxīo. nō vt latronē: ſꝫ vt xp̄i
martyrē loco deſignato ſepeliuit. ab illo igr̄
tp̄e vſq̄ hodie vix aliq̇s adultꝰ inuenit' in il
la ꝓuincia q̇ eius exēplo diem ſabbati in ho
norem dñe noſtre non ieiunet.

Maria ſubuenit homini etiā q̄ſiq̄ꝫ poſt
mortem. Exemplum. xcvij.

f

Vit in britannia iuuenis
quidā nobilis. q̇ q̄uis ſecl'o dedi-
tus: tn̄ btē ꝟgini fuit deuotꝰ. in h̄
ꝙ ei ſingulis diebꝰ terq̇nquage-
nas ſalutatiōes ꝑſoluit. q̇ infirmatꝰ ad ex-
trema ꝑductꝰ eſt. Cūq̄ diu tacuiſſet mortuꝰ
reuixit. ⁊ mulieri aſſidēti ſibi clamās dixit.
Cito voca ſacerdotē. Sacerdote adueniente
corā oībꝰ ꝯfitebat' di. Ego fui raptꝰ ad tribu
nal xp̄i. Et cū ī tribꝰ marie accuſarer a demo
nibus ⁊ ferri deberet ſnīa ꝯ me. piiſſima mr̄
xp̄i rogauit filiū ſuū vt ad corpꝰ redirē locū
penitētie ſuſcepturꝰ. q̇d ⁊ factū eſt. Vnuꝫ de
pctis erat ꝙ decimas ex agris meis ⁊ bonis
ſacerdoti ſubtraxi. Scōm ꝙ piſces cū ſocijs
meis religioſis ꝑſonis fui furatꝰ. Tertiū ꝙ
ſegetes pauperū canibꝰ venaticis ꝯculcaue
rā. Ad hec ruſtici ab eo dānū paſſi dixerunt.
Cur debuiſtis dñe ꝓ his dānari. cū vobis h̄
puro corde dimiſimꝰ. At ille. Veſtra remiſſio
nō ſufficit mihi ad ſalutē. q̄ ditior eram ad
ſoluendū q̄ꝫ vos ad relaxandū. hec dicēs iuſ
ſit damna reſtitui. ⁊ ſic diſceſſit.

Itē aliud exemplū de btā ꝟgine maria in
quo cognoſcere poteris quō pctōres ⁊ mali
hoīes cōuertunt'. ⁊ boni erūt per merita glo
rioſe ꝟginis marie. Exemplum. xcviij.

f

Vit quidā vir nobilis. ſꝫ
tirānus totꝰ erga ſuos ⁊ alienos.
Cū ḡ oēs vindictā peterēt a deo
de eo. ⁊ hūc ꝯtingit infirmari ad
mortē q̇ aduocans epm̄ loci illiꝰ pure ꝯfeſſus
eſt a q̇ petiuit vt ſibi ſanitatē impetraret a
deo. p̄ſtito tn̄ prius iuramēto ꝙ de cetero ne
minē lederet. Quo cōualeſcēte ampliꝰ indif
ferenter oēs leſit. ita ꝙ nō ſolū ei: ſꝫ etiā epo
oēs malediceret. Poſt hec iterū infirmatus
eſt ⁊ opp̄ſſus igne ſacro ſic priꝰ: vt oīa eiꝰ mē
bra arderent: ita vt de vita deſpraret. Vocauit
igr̄ epm̄ ꝓmittēs ſatiſfactionē de iuramēto
nō ſuato vt iterū ꝓ eo oraret vt ſanus fieret
Qui rēnuit cū idignatiōe recedēs. Appropi-
quāte aūt morte clamauit ⁊ reſpexit ī celum
⁊ ibi vidit ī aere pēdentē filiū dei in cruce et
mr̄em ſuā ſibi aſtātē ⁊ orātē ꝓ ſe. Ac ihs ait
Mr̄ n̄ poſſuꝫ facē: ecce ei rurſuꝫ crucifixit me
⁊ oſ̄dit ei cicatrices ſanguīeas. Q̇d videns
pctōr īgemuit: exclamās voce mag̃. O bone
ieſu: ſi te crucifixi pctīs meis: mr̄ꝫ tuā tn̄ ſꝑ
honoraui. Ieiunauerat eī oī ſabbato ad ho-
norē. b. ꝟginis marie. Cūq̄ ſic clamaret au-
diuit vocē ihu dicētē mr̄i orāti. Ecce mr̄: de-
di eū tibi. Et ſanatꝰ ē. Qui poſtmodū vēditꝭ
oībꝰ ſuis reſtituit ablata: ⁊ igreſſus clauſtrū
ibi dō ſuiuit ⁊. b. ma. ꝟgini vſq̄ ī finē vite ſue

Quā magna ſalus ⁊ gr̄a lateat in roſario
domīe noſtre marie. hoc patebit per ſequēs
ſcriptum. Exemplum. xcix.

f

Frater quidā ordinis car
thuſieñ. dei ⁊ eius genitricꝭ amore
cōpulſus vnū ad fideliū deuotōeꝫ
freq̄ntandū cōpoſuit roſariū gl'io
ſe dñe nr̄e ſctē marie: q̄ magna in illo ſalꝰ et
gr̄a latet: ⁊ maior q̄ꝫ hucuſq̄ ſciuimꝰ. Qui-
dā ei de pr̄ibꝰ q̇ obierūt āno dñi. M. cccclxxi.
in domo Treuerē. carthuſi. ordīs ī ſcriptꝭ reli
q̇t q̄lit' vnꝰ coꝝ q̇ ſe ī eodē roſario exercere cō
ſueuit: deductꝰ fuit ī ſpū vſq̄ ad empireū ce
lū vbi int' m'lta archana q̇ audiuit: ⁊ vidit. et
clariſſime vidit ꝙ idē roſariū p̄ſtabat' cōſpe
ctui altiſſimi. ⁊ q̄liter btiſſima ꝟgo maria cū
ꝟginibꝰ ſuis oēs angeli ⁊ ſcti vniuerſi q̇ ad
celū venerūt ab adā vſq̄ ad illud tēpus oēs

acceſſerunt ⁊ oĩpotenti deo grãs egerũt ⁊ bñ dixerũt ꝓ illiꝰ roſarij ſctis exercitijs q̃ fiun circa illud in celo ⁊ in terra. ⁊ orauerũt ꝓ ce⸗ ctis religioſis ⁊ deuotis hoĩbꝰ q̃ ſe in illo ex⸗ ercent. vt grã ⁊ pax eis adiungat̃ in terris. ⁊ glĩa accreſcat in celis. Itẽ vidit ⁊ andiuit ꝙ pdicti oẽs ſcti ⁊ angeli dei ipm roſariũ de⸗ uotiſſime decantabãt cum ſuis meditatõni bꝰ. addẽtes ad quãlibet meditatões ſeu clau ſulã vice ieſu xp̃i ibidẽ additã alĩa iocũdiſſi mo cãtu. Quotiẽs eñ nomen btĩſſime Ma⸗ rie ꝟginis ibi noĩabãt: hũiliter ſe inclinabãt ad nomen ꝟo ieſu xp̃i genua deuotiſſime ſin guli flectebãt: iux̃ dictũ aplĩ. In noie dñi nr̃i ieſu xp̃i oẽ genu flectat̃: celeſtiũ: terreſtriũ: ⁊ infernoꝝ ⁊c. Dictũ etiã fuit illi clara ⁊ apta allocutiõe ꝙ quotiẽs q̃s dictũ roſariũ cõple ret cũ ſuis meditatiõibꝰ adiũctis: totiẽs iple nã oĩm pctõꝝ ꝑcipet remiſſionẽ. Vidit etiã innumerabiles: pulcherrimas. luciſſimas imarceſſibiles ac odoriferas coronas: que re ſeruant̃ his q̃ ſe exercẽt deuote i eodẽ. Et to tiens addit̃ illi hmõi corona. quotiẽs q̃s ſer tum hmõi ad laudẽ dei ⁊ eiꝰ genitricis fece⸗ rit ſeu dixerit. Itẽ talia non ſemel: ſʒ pluries aliq̃n vna die gaudia iſta celeſtia vidit ⁊ au diuit. Et q̃nq; etiã in corpe cõſolationẽ ma⸗ gnã ⁊ cõfortatões ꝑcipere ſolebat ſm ꝙ ſe i ip̃o roſario deuote exercere poterat. Et lʒ ſe i ſuis ſcripẜ nõ noĩauerit. ipʒ tñ eundẽ q̃ hoc ſcripſit iuſtũ fore mĩme dubitamꝰ. Talis ei cõuerſatiõis fuit inter frẽs: tante deuotiõis patiẽtie. litterature: gratie ⁊ fortitudis etiã in corpore: lʒ rigidius vixerit ꝙ pre cunctis ceteris merito hmõi meruit hr̃e reuelatões Sic tñ eadẽ q̃ diuinitꝰ cognouit prudẽter oc cultare ſciuit vt cõi fratrũ cõuerſationi ſin⸗ gularitatẽ nõ oñdit. ſʒ ſolatioſus ⁊ cõſolati⸗ nus cunctis extitit. Rurſuʒ igr̃ deuotiſſime ſupplicamꝰ dei ⁊ ſue genitricis amatoribus quatenꝰ vt optant in celis ſancti ſe in p̃no⸗ tato deuote exerceant roſario ⁊ alios doceãt atq; diuulgent hoĩbus tam lr̃atis q̃ʒ laicis ligua latina atq; vulgari. ⁊ tanto laus dei ⁊ gaudiũ ſanctoꝝ creſcat. quãto plus illis hoc placet. ſi diffuſius fuerit deuotis intimatuʒ hominibus.

Explicit prõptuarium diſcipuli de mira⸗ culis beate virginis.

¶ Incipit tabula prõptuarij diſcipuli de miraculis glorioſe virginis Marie.

Maria ſubuenit imperatri ci in maximis anguſtijs. Exẽplũ primum.
Maria mulieri pregnãti ſubue⸗ nit. Exemplum. ij.
Maria liberauit mulierem a damnatione que ſcienter obticuit peccatũ in cõfeſſione Exemplum. iij.
Maria ſubuenit vxori militis que ſenſuʒ ꝑ didit. Exemplum. iij.
Maria liberauit monachũ ebrioſum a pote ſtate demonũ. Exemplũ. iiij.
Latro quidã ieiunauit vigilias Marie ⁊ nõ potuit mori ſine ſacramẽto. Exẽplũ. v.
Maria viſitauit frẽs laborãtes. Exẽplũ. vi.
Eccleſiã fabricare placet marie. Exẽplũ. vij.
Maria ſuſtentauit mundũ. Exẽplũ. viij.
Maria placat irã filij ſui. Exẽplũ. ix.
Multitudo populi aliq̃n punitur ꝓpter de⸗ lictũ vniꝰ. Exẽplũ. x.
Imago btẽ Marie ꝟginis ſudauit. Exẽp. xi.
Salubre eſt honorare quinq; dolores beate Marie virginis. Exemplum. xij.
Septem gaudia beate Marie virginis. Exẽ plum. xiij.
Maria liberauit filium cuiuſdã mulieris a captiuitate. Exemplũ. xiiij.
Maria liberauit puellam paruulaʒ a lupo. Exemplum. xv.
Maria preſeruauit puerum ab igne illeſum Exemplũ. xvi.
Paruulus quidã xp̃o puero panem dedit et poſt triduum obijt. Exemplum. xvij.
Maria virgo preſeruauit puerũ iudei in for nace. Exemplum. xviij.
Maria ꝟgo caſtiſſima ſuccurrebat iudee in partu. Exemplum. xix.
In epiſcopũ eſt electus quidam ex iuſſu ma rie. Exemplũ. xx.
Maria preſeruauit famulos ſuos in hono⸗ re debito. Exemplũ. xxi.
Due ſorores que fuerunt falſe diffamate. Ex emplum. xxij.
Maria liberauit mulierẽ innocentẽ a mor⸗ te. Exemplum. xxiij.
Maria liberauit abbatiſſaʒ ab infamia. Ex emplum. xxiiij.
Maria preſeruauit apoſtatricẽ in honore. Exemplum. xxv.
Maria liberauit mulierẽ ab adulterio. Exẽ plum. xxvi.
Maria liberauit adoleſcentẽ a tẽptatõe ho neſte mulieris. Exemplum. xxvij.
Maria ſuccurrit homini in extremis. Exẽ⸗ plum. xxviij.
Maria in extremis liberauit quendã abba tem a dãnatione. Exeplũ. xxix.
Heretici exciderũt ſacerdoti linguã. ⁊ maria ſibi reſtituit. Exẽplum. xxx.
Maria in p̃ñtia hereticoꝝ illuminauit cecũ Exemplum. xxxi.
Maria clerico linguam ⁊ faciem reintegra uit. Exemplum. xxxij.
Maria iohãni damaſceno reſtituit manuʒ abſciſam. Exemplum. xxxiij.
Maledicum a deo plagatuʒ maria ſanauit Exemplum. xxxiiij.
Maria ⁊ ſanctus hypolitꝰ ſanauerũt quen dam maledicum. Exemplum. xxxv.
Plaga eoꝝ qui occiderũt hoĩem in eccl̃ia ſcẽ marie virginis. Exẽplum. xxxvi.
Monialis leſit ſibi tibiaʒ ⁊ btã virgo maria eam ſanauit. Exẽplum. xxxvij.
Itẽ iuuenis q̃dam ꝯſumpſit p̃rimoniũ ſuũ ⁊ btã maria ſibi ſubuenit. Exẽplũ. xxxviij.
Maria etiã põt ſubuenire homini in ꝑicu⸗ lo maris. Exemplum. xxxix.
Quidã ꝑ reſponſorium Felix nãq; liberati ſunt de ꝑiculo mortis. Exemplum. xl.
Incarcerati dñt inuocare btãm virginẽ ma riam. Exemplum. xli.
Theophilus q̃ negauit fidẽ ⁊ virginẽ mariã ⁊ btã virgo ei ſubuenit. Exem. xlij.
Maria ſubuenit pctõri i extrema neceſſita⸗ te. Exemplum. xliij.
Maria liberauit lictorẽ a dãnatione. Exem plum. xliiij.
Maria virgo ſubuenit latroni in extremis. Exemplum. xlv.
Maria virgo reconciliauit xp̃o monachum Exemplum. xlvi.
Maria virgo ſubuenit ancille q̃ peccauit cũ milite. Exemplum. xlvij.
Maria ſubuenit adultere. Exẽplum. xlviij.
Quidam accendit candelam in honore bea⸗ te marie virginis. Exemplum. xlix.
Gutta ſanguinis xp̃i preponderat oĩa pctã. Exemplum. l.
Ruſticum liberauit maria a dãnatiõe. Exẽ⸗ plum. li.
Quidam ieiunauit ⁊ nõ potuit mori ſine cõ feſſione. Exemplum. lij.

Tabula miraculoꝝ beate virginis

Fur decapitatus nõ potuit mori ſine ſacramentis. Exemplũ.liij.
Raptor decapitatus nõ potuit mori ſine ſacramẽtis. Exẽplũ.liiij.
Quidã ieiunauit quattuor vigilias marie, Exemplum.lv.
In extremis debem⁹ nos commẽdare beate virgini marie. Exẽplũ.lvi.
Quotidie debem⁹ ſalutare btãm virginem mariam. Exemplũ.lvij.
Maria ⁊ btũs Petr⁹ liberauerũt monachuꝫ a dãnatione. Exẽplum.lviij.
Hore btẽ virginis deuote ſunt dicende. Exẽplum.lix.
Quid orandũ ſit in extremis. Exẽplũ.lx.
Maria liberauit aĩam de portis inferni. Exemplum.lxi.
Mors diuitis viri ⁊ mors paupercule vidue Exemplum.lxij.
Militẽ in torneamẽtis occiſuꝫ iuſſit maria ſepeliri in cemiterio. Exẽplũ.lxiij.
Clericũ iuſſit btã virgo maria ſepeliri ĩ cimiterio. Exemplum.lxiiij.
Diaconũ litigioſum iuſſit btã virgo maria ſepeliri in cimiterio. Exẽplum.lxv.
Scholarẽ a iudeis occiſum reſuſcitauit maria. Exemplũ.lxvi.
Maria liberauit monialẽ a purgatorio. Exemplum.lxvij.
Diabolus non potuit militẽ ſtrangulare: qꝛ quotidie ſalutauit virginẽ Mariã. Exemplum.lxviij.
Quidam cũ centuꝫ Aue maria fecit crinnale glorioſe virgini marie. Exẽplũ.lxix.
Maria liberauit clericũ a dãnatione. Exemplum.lxx.
Nomen Marie eſt multũ dulce in ore. Exẽplum.lxxi.
Maria liberauit peccatricẽ a dãnatione, Exemplum.lxxij.
Demones nomẽ Marie audire nõ poſſunt, Exemplum.lxxiij.
Aue maria fugat demones. Exẽplũ. lxxiiij.
Nomini marie debem⁹ flectere genua. Exemplum.lxxv.
Per nomen Marie vincitur diabol⁹. Exemplum.lxxvi.
Pulchritudo virginis marie. Exẽplũ.lxxvij.
Quidam vidit pulchritudinẽ marie et pdidit vnum oculũ. Exẽplũ.lxxviij.
Quidam vidit pulchritudinẽ marie ⁊ ſtatiꝫ euolauit ad celum. Exemplum.lxxix.
Imaginẽ beate virginis dehoneſtantes miſere obierunt. Exemplum.lxxx.
Saraceni nõ poterant mutilare imaginem beate virginis marie. Exemplum.lxxxi.
Beata virgo maria leberauit ciuitatẽ obſeſſam. Exemplum.lxxxij.
Pictorẽ ſuſtentauit maria ne caderet. Exẽplum.lxxxiij.
Imago marie illeſa in igne ꝑmanſit. Exemplum.lxxxiiij.
De imagine beate virginis quã ſctũs Lucas fecit. Exemplum.lxxxv.
De Salue regina [illegible]ſſione poſt cõpletorium. Exẽplum.lxxxvi.
Auicula attulit ſalue regina. Exẽplũ.lxxxvij
Populus ↄſueuit cõcurrere ad ſalue regina Exẽplũ. lxxxviij.
Salue regina valet contra tonitrua. Exemplum.lxxxix.
Mulieres parturientes debent dicere Salue regina. Exemplum.xc.
Salue regina valet homini ĩ extremis. Exẽplum.xci.
Officium Salue ſancta parẽs quare dicendum eſt poſt diei officiũ. Exemplum.xcij.
Sacerdos q̃dam nõ ſciuit aliã miſſam niſi de btã virgine Maria. Exemplum.xciij.
Item de die dñico. Exemplum.xciiij.
Quomodo beata virgo maria iuuat hoiem ĩ vita. Exemplum.xcv.
Quõ virgo maria ſubuenit homini ĩ morte: ⁊ q̃re merito ſabbatinis dieb⁹ virgo glioſa a q̃libet hoĩe eſt honorãda. Exemplũ.xcvi.
Maria ſubuẽit homini q̃n̄qꝫ etiã poſt mortem. Exemplum. xcvij.
Item aliud exẽplũ de btã ꝟgine maria in q̃ cognoſcere poteris quõ pctõres ⁊ mali homines cõuertunt ⁊ boni erũt ꝑ merita glioſe virginis marie. Exemplum.xcviij.
Quã magna ſalus ⁊ gratia lateat in roſario domine noſtre marie. Exemplum.xcix.

Finit opus perutile ſimplicib⁹ curam aiarum gerẽtibus cõpoſitũ per venerabilẽ ⁊ deuotũ Iohem herolt. ſancti dñici ſectatorem profeſſum de tpe ⁊ de ſanctis cũ promptuario exemploꝝ atqꝫ tabulis collectum Diſcipulus nuncupatũ. Impreſſuꝫ Lugd. per magiſtrum Iohãnem Pyuard. Anno nr̃e ſalutis M.cccclxxix. die vero duodecimo menſis Septembris.

Laus deo

UNIVERSIDAD Y PROVA BIBLIOTECA DE ZARAGOZA

priuato,qua cõtineatur ſe recepiſ-
ſe ſolutionem a fideiuſſore, quia
iſta confeſsio probat ſolutionem
præceſſiſſe,argumẽto,l.Publia Me-
uia.§.fin.depoſiti.l.qui debitorem.
de fideiuſſ.DD.in l.duobus.§.i. de
iure iuran.vbi Paulus dicit,ita Flo
rentiæ conſuluiſſe, & Iaſon. nu. 8.
in fine,hanc eſſe magis communẽ
opinionem,& Dec.in l.2.§.fin.nu.
14.ſi cert.peta.Fel.in cap.ſi cautio.
col.fi.de fide inſtrum.Soarez in cõ
mun.litera.F.nu.162.Gomez.tom.
2.tit.de fideiuſ.num.13.in fine opti
me Carot.de iuram.lit.deciſ.q.14.
princ.q.3.num.4.Vnde cum, & in
noſtro caſu prędictã cõfeſsionem
habeamus,ſcrupulum prædictum
radicitus ſublatum apparet.

QVOAD ſecundam luitio-
511 nem, † quæ his ferè noſtris tem-
[illegible] Funes, [illegible]
ſiæ, ad cautelam forſan, vt præce-
dentis luitionis dubia tellerentur
adhuc timenti, vbi nullus erat ti-
mor, ex omni parte illam intuiti,
ſic ſollemniter, & ritè factam vi-
debunt, vt nec imago, aut vmbra
difficultatis apparere poſsit. Non
enim luitio facta fuit inhabili, &
priuato, prout ipſi de Michaele Mu
512 ñoz dicebant,& pretij ſolutio † ex
eo realiter, & verè facta apparet,
quia eo accepto Don Rodericus,pe
nes quem pretium depoſitum fuit,
annuos redditus ex illo compara-
uit, quos bonis maioratus vniuit,
in executionem teſtamenti Rami-
ri, vbi diſpoſuerat pretium huiuſ-
modi velle, vt maioratus vinculo
ſubiiceretur,iique annui cenſus ho
die ad ſucceſſorem in dicto vincu
lo transferebantur, vſque ad huius
litis initium,unde ex hoc actu vnio
nis prædictorum cenſuum, vt pre-
tio luitionis, apparet indubitatam
eſſe,& certam confeſsionem illius
numerationis,contẽtam in eadem
luitione. Prout in ſimilibus termi-
nis, licet regulariter ſtari non debe
ret confeſsioni † mariti recipien- 513
tis dotem, ſecus erit, vbi poſt con-
feſsionem appareat ſocerum, vel
inſtrumento promittere, ipſius ſo-
lutionem, ex hoc enim actu poſtea
ſubſequuto, probatur aperte pre-
tij ſolutio, nec competet exceptio
nonnumeratæ dotis, Abb. conſil.
73.numer.3.lib.2. Alexand. conſil.
36.colum.1.lib.2.conſil.148.co-
[illegible]
dictam luitionem continere læſio-
nem, † id enim nullatenus præten 514
di poteſt in actu, quo quis recipit id
quod ſibi debebatur, Oldrad. con-
ſil. 108. ad finem. Calderi. conſil.
11.ante finem. de fæud. Tiraquel.
de retract. lign. in fi.num.50. & ſe-
quent.

SED ne quid intactum relin-
quatur, ſine veritatis præiuditio,
& ad vberiorem cautelam (qua-
cumq. via, vel ratione circũſpicia
tur hæc cauſa) vt appareat iuſtius
nos induere arma, conſiderabam
aliquando, dum hæc cauſa in incu-

 nabulis